PRACTICA SAUONAROLE DE FEBRIBUS. CANONICA MICHAELIS...

Michele Savonarola, Cesare 16.sec.1.metà Ottato

Tabula de febribus.

Capitulum.j.	De diffinitione febris ꝛ eius declaratione. Folio.	1
Caplz 2m	De cauſis febrium in generali.	1
Caplz 3m	De ſignis febriũ in vl'i ſignificantibus.	1
Caplz 4m	De dieta febricitantium in vniuerſali cõtinẽs rubricas quattuor.	3
Re pma	De canonib' dietãdi febricitẽte in vl'i.	3
2°	De cibis temperatis.	5
3°	De cibis diſtẽperatis ſimplicib' ſm diſtẽperãtiam quattuor humorũ initiũ faciẽs a fridis humidis ſm ordinem eoꝝ que ꝓcedũt.	5
4°	De ordinatione dietarum.	6
Caplz 5m	De alteratiuis digeſtiuis ac ſolutiuis tã ſimplicibus q̃ cõpoſitis oĩum quattuor humorũ ꝛ ſpẽꝝ coꝝ ꝯtinens rubricas duas.	7
Re pma	De digeſtiuis ꝛ alteratiuis.	7
2°	De ſolutiuis tam ſimplicibus q̃ compoſitis vſualibus.	8
Caplz 6m	De effimeris cõtinẽs rubricas duas.	9
Re pma	De diffinitiõe effimere ꝛ ei' declaratiõe.	9
2°	De cauſis ſignis ꝛ cura effimere tam in vniuerſali q̃ in particulari.	10
Caplz 7m	De febribus putridis in generali continens rubricas tres.	12
Re pma	De cauſis febris putride in generali ꝛ eius diffinitione.	12
2°	De ſignis putride īterpolate ꝛ ꝯtinue in generali ꝛ de modo inueſtigandi eam.	13
3°	De canonibus generalibus attendendis in cura feb. pu.	13
Caplz 8m	De febribus acutis peracutis ꝛ perperacutis non peſtiferis ꝛ eorum accidentibus: continens rubricas. 24.	19
Re pma	De deſcriptionibus cauſis ſignis ꝛ cura ipſarum febrium.	19
2°	De rigore horripilatione ꝛ frigore	21
3°	De ſudore ſuperfluo. ꝛ eius cura.	22
4°	De fluxu ſanguinis narium.	23
5°	De vomitu ſuperfluo.	23
6°	De fluxu ventris ſuperflue.	23
7°	De ſiti ſuperflua.	23
8°	De profunditate ſomni.	23
9°	De grauitate capitis.	24
10°	De vigilia ſuperflua.	24
11°	De dolore ſtomachi vel ventris.	24
12°	De aſperitate lingue.	24
13°	De ſternutatione.	24
14°	De dolore capitis.	24
15°	De tuſſi	24
16°	De deſtructione appetitus.	24
17°	De boliſmo.	25
18°	De denigratione lingue	25
19°	De appetitu canino.	25
20°	De ſincopi.	25
21°	De conſtrictione anhelitus.	25
22°	De triſtitia ſiue anguſtia.	25
23°	De difficultate tranſglutiendi.	25
24°	De frigiditate extremitatum.	25
Caplz 9m	De feb. acutis peſtiferis ꝯtinẽs rubricas. 6.	25
Re pma	De diffinitione ꝛ cauſis feb. peſtifere.	25
2°	De ſignis pronoſticis future peſtis.	27
3°	De preſeruatione corporum a peſte.	28
4°	De ſignis febris peſtilentialis.	33
5°	De cura febris peſtilentialis.	35
6°	De glandulis ꝛ carbunculis peſtiferis.	38
Caplz 10m	De tropicis ſiue conuerſiuis.	39
Caplz 11m	De feb. ſanguineis cõtinẽs rubricas. 4.	39
Re pma	De diffinitione feb. ſanguinee ꝛ eius declaratione.	39
2°	De ſinoche ꝛ cauſis eius.	39
3°	De ſignis ſinoche ꝛ de eius cura.	40
4°	De ſinocho.	42
Caplz 12m	De feb. colericis cõtinẽs rubricas. 4.	43
Re pma	De diuiſione: cauſis ꝛ ſignis feb. colericarum in generali.	43
2°	De tertiana pura.	44
3°	De tertiana non pura ſiue nota.	46
4°	De tertiana continua.	48
Caplz 13m	De cauſone.	49
Caplz 14m	De feb. flegmaticis cõtinẽs rubricas. 13.	51
Re pma	De diffinitione ꝛ cauſis feb. flegmatice ac de ſignis eius tam in vniuerſali q̃ in particulari.	51
2°	De cura febrium flegmaticarũ in gñali.	53
3°	De cura feb. flegmatice periodice a flegmate dulci facte.	55
4°	De cura feb. flegmatice periodice a flegmate ſalſo facte.	56
5°	De cura flegmatice periodice ex flegmate mucilaginoſo vitreo ꝛ aquoſo.	57
6°	De cura flegmatice periodice ex flegmate acetoſo ꝛ pontico.	57
7°	De cura flegmatice periodice permixte	57
8°	De cura flegmatice ꝯtinue q̃ lactica dĩ.	57
9°	De feb. empiala ſiue empialos dicta.	58
10°	De febre lipparia.	58
11°	De liſura ꝛ eſt feb. inter has media.	59
12°	De febre ſincopali humoroſa.	59
13°	De febre ſincopali minuta	60
Caplz 15m	De febribus melancolicis continens rubricas. 8.	61
Re pma	De diffinitione feb. melancolice in vniuerſali ꝛ cauſis eius: ꝛ de ſignis cuiuſlibet ſpeciei fe. melancolice.	61
2°	De cura quartane in vniuerſali.	62
3°	De cura quartane ſanguinee.	64
4°	De cura quartane colerice.	65
5°	De cura quartane flegmatice.	65
6°	De cura quartane ex melancolia feculi ꝛ nõ ex aduſtione.	66
7°	De quartana continua.	66
8°	De quintanis ſextanis ꝛ huiuſmodi.	66
Caplz 16m	De feb. ethicis cõtinẽs rubricas tres.	67
Re pma	De diffinitione diuiſione cauſis ꝛ ſignis febrium ethicarum.	67
2°	De cura feb. ethice ſimplicis.	69
3°	De ethica ſenectutis.	71
Caplz 17m	De feb. cõpoſitis continẽs rubricas. 7.	72
Re pma	De modis cauſis ꝛ ſignis compoſitionum febrium adinuicem.	72
2°	De diffinitione: diuiſione: cauſis ꝛ ſignis emitritei.	73
3°	De cura veri emitritei.	74
4°	De cura non veri emitritei.	75
5°	De cura ethice cum putrida compoſite	76
6°	De febribus erraticis	76
7°	De febribus apoſtematum.	77
Caplz 18m	De recidiuis.	78

Tabula tractat⁹ de pulſibus.

Capitulum .j. De pulſibus. Folio. 78
Capl'm 2m De cauſis pulſus in generali. 78
Capl'm 3m De notificatiõe generꝫ ſiue ſpēꝫ aut differentiarū eius cū ſuis cāis pticularib⁹. 78
Capl'm 4m De obſeruandis a medico vt pulſuũ debitam cognitionem conſequatur. 82
Capl'm 5m De rebus naturalibus pulſum mutantibus continens Rubricas .5. 83
Re'' pma De pulſu complexionum. 83
2a De pulſu habitudinis. 83
3a De pulſu etatum. 83
4a De pulſu ſexus. 83
5a De pulſu pregnantium. 83
Capl'm 6m De rebus non naturalibus pulſum mutantibus continens Rubricas decem. 84
Re'' pma De pulſu veris. 84
2a De pulſu eſtatis. 84
3a De pulſu hyemis. 84
4a De pulſu autũni. 84
5a De pulſu regionum. 84
6a De pulſu ex cibo ꝛ potu prouenientе. 84
7a De pulſu ex ſomno ꝛ vigilia pueniente. 85
8a De pulſu ex motu ꝛ quiete ꝛ ex balneo prouenienteꝫ. 85
9a De pulſu ex inanitione ꝛ repletione ꝛ coitu prouenientе. 86
10a De pulſu ex accitib⁹ aīe puenientе. 86
Capl'm 7m De pulſibus ex rebus preter naturam prouenientibus Rubricas .36. 86
Re'' pma De pulſu male complexionis: male compoſitionis: ꝛ ſolute ↄtinuitatis in vniuerſali. 86
2a De pulſu feb. putridarū in generali. 86
3a De pulſu feb. eſſimerāꝫ in vniuerſali. 87
4a De pulſu ſanguinearum. 87
5a De pulſu colericarum. 87
6a De pulſu tertiane pure. 87
7a De pulſu tertiane non pure. 87
8a De pulſu tertiane ex ingroſſatione colere facte per aduſtionem. 87
9a De pulſu tertiane de colera paſſiua. 88
10a De pulſu tertiane ex admixtione colere mixtione non vnita. 88
11a De pulſu tertiane note a colera citrina procedente. 88
12a De pulſu tertiane noteqꝫ a colera vitellina prouenientе. 88
13a De pulſu tertiane continue. 88
14a De pulſu cauſonidis. 88
15a De pulſu feb. flegmaticarū in generali. 88
16a De pulſu feb. flātice ac flegmati nāli. 88
17a De pulſu flegmatice: de flegmate falſo. 88
18a De pulſu flātice: ō flāte vitreo ꝛ acetoſo. 88
19a De pulſu flegmatice continue ꝛ latice. 88
20a De pulſu empiale. 88
21a De pulſu lipparie. 88
22a De pulſu ſincopalis humoroſe. 88
23a De pulſu ſincopalis minute. 88
24a De pulſu quartane pure. 88
25a De pulſu quartane note flegmatice. 89
26a De pulſu qrtane note ex aduſtiõe ſanguis. 89
27a De pulſu qrtane note ex aduſtione colere. 89
28a De pulſu qrtane note ex aduſtione melancolie naturalis. 89
29a De pulſu erraticarum. 89
30a De pulſu ethicarum. 89
31a De pulſu ethice ſenectutis. 89
32a De pulſu feb. peſtilentialis. 89
33a De pulſu feb. apoſtematum. 89
34a De pulſu feb. compoſitarum. 89
35a De pulſu emitritei veri ꝛ non veri. 89
36a De pulſu in pticularib⁹ morbis ↄtingētib⁹. 89
Capl'm 8m De ſignificationibus ꝛ pronoſticis a pulſu ſūptis. 90

Finis.

Tabula Tractatus de vrinis.

Capitulū .j. De deſcriptiōe vrīe ꝛ ↄditiōibus in eius viſu obſeruandis. Folio. 91
Cplm 2m De colorib⁹ vrine ↄtinēs Rubricas .16. 92
Re'' pma De colorib⁹ vrīe vīi ꝛ de cāis ꝛ nūero eoꝝ. 92
2a De colore albo vrine. 93
3a De colore nigro vrine. 94
4a De colore viridi ꝛ liuido vrine. 94
5a De colore citrino vrine. 94
6a De colore rubeo vrine. 95
7a De coloribus vrine etatum. 96
8a De coloribus vrine complexionum. 96
9a De vrinis mulierum non pregnantium. 96
10a De vrinis pregnantium. 96
11a De vrīnis virorum. 97
12a De vrīa iter vrīā boīs ꝛ vrīā alioꝝ aīaliū. 97
13a De colorib⁹ vrīe i oī ſpē flāta appentib⁹. 97
14a De colorib⁹ vrine ī oī ſpē colere appentib⁹. 97
15a De colorib⁹ vrine ī oī ſpē melāc appentib⁹. 97
16a De colorib⁹ vrine in ſanguine apparētib⁹. 97
Capl'm 3m De ſubſtantia vrine. 97
Capl'm 4m De quantitate vrine. 98
Capl'm 5m De ↄtētis vrine ↄtinēs Rubricas .18. 99
Re'' pma De odore ꝛ ſapore vrine. 99
2a De circulo vrine. 99
3a De ampulla vrine. 99
4a De granis vrine. 99
5a De nebula vrine. 99
6a De ſpuma vrine. 99
7a De pure vrine. 100
8a De pinguedine vrine. 100
9a De pilo vrine. 100
10a De ſanguine vrine. 100
11a De arenis vrine. 100
12a De chimo vrine. 100
13a De furfure cbrunoide ꝛ ſquamis vrine. 100
14a De athomis vrine. 100
15a De ſpermatis vrine. 100
16a De materia cineritia in vrine. 100
17a De vapore ſiue fumo in vrina apparente. 100
18a De hypoſtaſi vrine. 101
¶ Dubitationes de vrinis.
Prima Utrū vrina ſit ſuperfluitas aquoſa. 102
2a Utrū vrina ſit nunciꝰ fallax. 102
3a Utrꝫ q̄litates actiue dent pmo colorē vrīe. 102
4a Utrū color viridis cauſet a frigido. 102
5a Utrꝫ ſba vrine det a qualitatib⁹ actiuis. 102
6a Utrū diuiſiones ex parte ſubſtantie debeant eſſe ꝛ ſint tot quot ex parte coloris. 102
7a Utrū vrina tenuis poſſit ingroſſari. 103
8a Utrū color prius detur q̄ eius ſubſtātia. 103
9a Utrū hypoſtaſis decidat a tertia digeſtiõe. 103

10° Utrū hypoſtaſis decidat a mā morbi. 103
11° Utrū hypoſtaſis debeat eſſe albi coloris. 103
12° Utrū hypoſtaſis debeat ſtare in fundo. 103
13° Utrū hypoſtaſis d̄beat eē figurē piramidal. 103
14° Utrū hypoſtaſis debeat eē ſm colorē vrie. 103
15° Utrū hypoſtaſis rubea ſit melior ſb̄rubea. 103
16° Utrū ꝯtēta crinoidalis poſſit a carne d̄cidi. 103
17° Utrū ꝯtēta crinoidalis ſint peiora furfurib⁹. 103
18° Utrum hypoſtaſis inequalis ⁊ non tincta debito colore ſit bona. 103
19° Utrū icōtinuitas hypo. ſit melior ꝯtinuitate. 103
20° Utrū talis ē ꝓportō ſignificatōis hypoſtaſis. ſ. mā ſi tota diſpſa qſ ē punis. ſ. mā ſpatij. 103
Finis.

Tabula de egeſtionibus.

Capitulum. j. quid ſit egeſtio naturalis. Folio. 104
Capl̄z 2ᵐ De egeſtōne ſi n̄ali ſiue p̄ter nāz d̄cā cū ſuis ſignis d̄mr̄ratiuis ⁊ ꝓnoſticis ꝯtinēs ꝶricas. 11. 104
ꝶ͡ᵃ p̄ma De egeſtione non naturali quid ſit. 104
2° De ſignis demonſtratiuis ⁊ pronoſticis a forma ⁊ ſubſtantia ſumptis. 106
3° De ſignis demōſtratiuis ⁊ pronoſticis a quātitate ſumptis. 106
4° De ſignis demonſtratiuis ⁊ pronoſticis a colore ſumptis ⁊ citrino ⁊ viridi. 106
5° De ſignis demonſtratiuis ⁊ pronoſticis a colore albo ſumptis. 106
6° De ſignis demonſtratiuis ⁊ pronoſticis a colore nigro ſumptis. 106
7° De ſignis demonſtratiuis ⁊ pronoſticis a colore rubeo ſumptis. 107
8° De ſignis demōſtratiuis ⁊ ꝓnoſticis a colore erugīnoſo viruleto ⁊ lūtoſo ſūptis. 107
9° De ſignis demōſtratiuis ⁊ ꝓnoſticis a colorib⁹ cōpoſitis creteo. ſ. ⁊ terreo ſumptis. 107
10° De ſignis demonſtratiuis fetoris odoris ⁊ exitus eorum. 107
11° De ſignis demonſtratiuis cōnexoꝝ vt ſunt viſcoſitas ſpuma ⁊ huiuſmodi. 107

Dubia de egeſtionibus.

Primū Utrū egeſtio vnctuoſa ſiue pinguis ſignificet diſſolutionem mēbroꝝ ſolidoꝝ. 107
2ᵐ Utrum magna ſit egeſtionū quātitas ex cibo plurime quantitatis aſſumpto. 107
3ᵐ Utrū egeſtio fetida mortē ſignificet. 108
4ᵐ Utrū egeſtionē nigre qualis: ſanguis veniētes ſpōte ⁊ cū febr. ⁊ ſine ſint peſſime. 108
5ᵐ Utruz fel nigrum ſic in principio deorſum exiens ſemper ſit malum. 108
6ᵐ Utrum egeſtio nigra in p̄ncipio diſſinterie apparens ſit mortalis. 108
7ᵐ Utrum varietas coloris in egeſtione apparēs ſit laudabilis. 108
8ᵐ Utrū vētoſitas a calido fiat vel a frido. 109
9ᵐ Utrum ſpumoſe egeſtiones ſignificent defluxum flegmatis a capite. 109
Finis.

Tabula de balneis.

Prohemiū Liber primus. 8. continens capitula.

Capitulum. j. De eē balnei ⁊ de balneo aque fride ſimplicis. Folio. 109
2ᵐ De balneo calido aque ſimplicis. 111
3ᵐ De balneo vini ſimplicis. 113
4ᵐ De balneo oleagineo. 113
5ᵐ De balneo lacteo. 113
6ᵐ De balneo aereo humido 113
7ᵐ De balneo aereo ſicco. 114
8ᵐ De balneo ſicco igneo. 114

Liber ſecundus.

Capitulū. j. De inueſtigatōe cauſarū caliditatis termarum nālium. 115
Capl̄z 2ᵐ De ꝓp̄etatib⁹ ſimpliciū ꝯtinēs ꝶricas. 9. 116
ꝶ͡ᵃ p̄ma De ꝓprietatibus ſulfuris. 116
2° De proprietatibus aluminis. 116
3° De proprietatibus ſalis. 117
4° De proprietatibus nitri. 117
5° De proprietatibus cineris. 118
6° De proprietatibus calcis. 118
7° De proprietatibus gipſi. 118
8° De proprietatibus ferri. 118
9° De proprietatibus eris. 119
Capl̄z 3ᵐ De naturis ⁊ proprietatibus balneoꝝ naturalium continens rubricas. 24. 119
ꝶ͡ᵃ p̄ma De balneis ebani. 119
2° De balneis ſancti petri. 120
3° De balneis domus noue. 120
4° De balneis montis grotti. 120
5° De balneis ſancti bartholomei. 121
6° De balneis ſancte elene. 122
7° De balneis cathoni montis. 122
8° De balneis de la poreta. 122
9° De balneis romandiole. 123
10° De balneis ciuitatis luccane. 123
11° De balneis piſarum. 123
12° De balneis vulterre. 123
13° De balneis ſenarum. 123
14° De balneis viterbij. 124
15° De balneis eſculi. 125
16° De balneis vrbis veteris. 125
17° De balneis peruſij. 125
18° De balneis montis catini. 125
19° De balneis in terra laboris neapolitanis de regno dictis. 125
20° De balneis ciuitatis aquenſis. 126
21° De balneis ſicilie. 126
22° De balneis de aquero. 126
23 De balneis carpētībus. 126
24° De balneis aque maris. 127
Capl̄z 4ᵐ De balneis artificialibus cōpoſitis. 127
Capl̄z 5ᵐ De ſignis pronoſticis ad ſciendū ſi anno futuro ſalubria aut morboſa erūt balnea: ⁊ ex cōſequenti ſi ad ea tranſeundū ſit. 128
Capl̄z 6ᵐ De obſeruādo cultu ab his qui ſe balneare volunt ꝯtinens rubricas tres. 129
ꝶ͡ᵃ p̄ma De canonib⁹ oīb⁹ balneis ꝯuenīētib⁹ 129
2° De modo ſubueniendi accidentibus ex balneis euenire conſuetis. 131
3° De canonibus balneorum de la poreta. 131
Capl̄z 7ᵐ De mō inueſtigādi mineras balneoꝝ nāliū. 132
Finis.

Tabula de vermibus

Capitulum. j. De diffinitione vermis eiuſqꝫ ſpeciebus. 133
2ᵐ De cauſis intrīſecis ⁊ remotis vermiū. 133
3ᵐ De p̄ſeruatione corpoꝝ a vermibus. 134
4ᵐ De ſignis ⁊ cura vermium. 134
5ᵐ De ꝓnoſticis a vermibus ſumptis. 137
Finis.

Canonice Sauonarole alphabetica tabula nup excogitata

A

Accidentium febris quedam ſunt eſſentialia: quedam extrinſeca: de cano. diet. littera. G. car. 4
Aer duobus modis cauſa putredinis eſſe poteſt: de cau. feb. littera. E. car. 12
Aer de mente Ariſto. dupliciter mutari contingit: de diffi. littera. C. car. 26
Aeris corrupti radix et cauſa: ibidem. littera. D. 26
Aer quis deterior: calidus an frigidus: et ſic alie qualitates ſimplices: ibidem littera. J. 26
Aere infecto an aliquis ſtare poſſit: et per ipſum ambulare: vt mercatores: artifices: et huiuſmodi: de preſerua. littera. B. 33
Animales diſpoſitiones quot numero ſint: de effimer. littera. C. 10
Annus quando mortalitatem adducit: de diffi. lra. K. 26
Annus propter quid mortiferus ſit: quando motus ranarum paruarum ramoidarum fiat: ibidē littera. B. 28
Apoſtema matricis quando febrem fortem: capitis dolorē: et alia accidentia faciat: de feb. apoſtema. lra. E. 77
Aque frigide potus prohibitionis quot cauſe exiſtant: de cano. gene. littera. D. 14
Aque potu ſenes: decrepiti: debiles: et huiuſmodi exules ſunt: ibidem littera. B. 15
Aqua ordei cum datur alterādi gratia: et non cibandi: cū ſyrupo acetoſo cōmiſceri pōt: ibidē lra. D. 15
Aqua lactis aliarum bonum vehiculum eſt etiam per ſe ſumpta: de cur. quarta. littera. B. 66
Aque balnei de la poreta cum ſulphure non parum participet: et etiam ex alumine ſtiptica reddatur: quamobrē tam diuretica: tāq; ſolutiua ſit: de bal. de la. poreta: littera. E. 122
Argumentum non valet: eſt pulſus bonus: et vrina bona: ergo effimera: de cauſ. ſign. littera. E. 10
Aſtra diſponūt hominem ad aliqd ſic faciendum: q̄ nō ad aliud: de diffi. lra. F. 26

B

Balnei ante introitum cōditiones q̄ attendende ſunt: de effi. littera. G. 11
Balneum aque ſimplicis calide an febricitantibus conferat: de bal. aq. ca. littera. A. 112
Balnei minera ſecundum philoſophum quomodo cognoſcatur: de bal. cba. littera. D. 119
Balneum an aliquo tempore ingredi tutum ſit: de ſign. proſto. littera. C. 128
Balnea an oī anno biſextili inutilia ſint: ibidē lra. D. 128
Balnea de la poreta nunquid in anno biſextili vt in aliis omnibus eque fructuoſa videantur: ibidē littera. F. 128
Balneum ingredientibus an in meridie aliquid comedere liceat: de cano. omni. littera. D. 129
Balneum ingredientes an pillulis vti poſſint: ibidem littera. E. 129
Balneum ingredientibus an ſomnus conueniat: ibidem littera. A. 130
Balneum ingredientibus an aque frigide potius conuenire debeat: ibidem littera. B. 130
Bolus armenus an ſemper in peſte conueniat: de preſerua. littera. B. 32

C

Cadalibus q̄ ſpēs fieri ext ſtat: de pprie. fer. lra. F. 118
Cibus accidentibus virtutē proſternentibus illico dandus eſt: de cano. diet. littera. D. 4
Cibi conuenientiores febricitantibus ſunt cibi humidi: ibidem littera. F. 4
Cibi ſtomachum intrantis an eſt duas partes aſſignare: de diffi. et omi. littera. F. 68
Citrinus color qui: de colo. vri. littera. K. 92
Coitus ex dimiſſione nonnūq; ſubita mors euenit: et quonā pacto coitu vtēdū ſit: de pſerua. lra. C. 31
Colera ſi. ut p alterius humoris admixtionē non naturalis efficitur: ita et eius ſolutiuum vtrūq; humorem amplecti debet: de digeſt. littera. E. 9
Colorū differentie q̄ ō colo. vri. littera. A. 93
Colores principales qui: ibidem littera. B. 93
Conſuetudo eſt altera nā de cano. die. littera. E. 3
Corpus p̄ et magis febri preparatū: de can. feb. lra. E. 1

D

Dieta quotuplex ſit: de cano. die. lra. C. 3
Dieta in antiqis codicib9 ſcripta q̄re non ſeruetur: ibidem littera. A. 5
Dieta quo pacto conſideretur: ibidem littera. B. 5
Dieta groſſa que: ibidem littera. C. 5
Diete diſtantia que: ibidem littera. D. 5
Dieta antiquorum quo pacto deniādū ſit: ibidē lra. E. 5
Digeſtioni contrariū duplex ē: de ſig. feb. lra. D. 2
Digeſtionis bone ex cauſis eſt debita cibi eius potu ꝑmixtio: de cano. die. littera. A. 4
Digeſtionis bone ſigni quod ſit: ibidem littera. B. 4
Digeſtiua quo pacto eſſe et dari debeant: de digeſti. littera P. cum ſequen. 8
Digeſtiuorum loca q̄ fieri debeant: ibidem littera. R. 8

E

Effectū ad omnem inducendum quattuor neceſſario expetunt: de diffi. littera. B. 27
Egeſtio vrine ante criſim apparens an laudabilis ſit: de ſign. demōſtra. littera. B. 106
Ego q̄ deterior: an viſcoſa mīra: an pauca: ibidē lra. C. 116
Elementa an in mixtis formaliter reperiātur: de inueſti. cauſ. littera. B. 115
Ethice ſunt magis apta corpora maiora extenuata: colerica: facile reſolubilia: de diffi. littera. B. 68
Ethice febris caliditas an maior ſit q̄ putride: ibidē littera. D. 68
Ethice calor quo pacto aliarū terminus exiſtat: de mod. cauſ. littera. E. 72
Euacuationē ſi ꝯtingat in ꝓncipio fieri nō poſſe: in cauſonide: ui augmento fieri non debet: de cauſo. lra. A. 51

F

Febris quotuplex ſit: de ſign. feb. littera. D. 1
Febrē curare ē impoſſibile: niſi prius cognoſcatur: de ſign. feb. littera. K. 1
Febris flegmatica ceteris parib9 lōgior ē q̄ colerica ſimplex et que harum media ſit: ibidem littera. E. 2
Febris ad lōgitudinē que faciunt: ibidem littera. A. 3
Febris interpolata q̄ ſit: de cauſ. feb. lra. N. car. 12
Febris incluſa que: ibidē littera. A. et. B. 13
Febrium ꝯtinuarū diuiſio: ibidē littera. O. 12
Febris cronica que: de deſcrip. littera. E. 19
Febrib9 i putridis an cordi epithimata: ſacculi: et hmōi cōpetāt: et maxime a ꝓncipio: ibidem littera. D. 28
Febris peſtilētialis epitheta: de diffi. lra. N. 25
Febris ſi in aliquo reperiret: q ex comeſtione veneni febricitans foret: cum eo conuerſari tutum non eſſet: de diffin. littera. A. 26

Febris quare non ceſſabit: ſi illud quod reſoluit: eſt plus quam illud quod eleuatur: de ſinoch littera. E. car. 42
Febris tertiana de colera citrina dicitur: quando colera per flegmatis aquoſi admixtionem nota eſt: de diuiſio. littera. C. car. 43
Febris tertiana an ex duabus ſpeciebus generari poſſit: ibidem littera. D. 43
Febris tertiana an ex naturali colera non putreſcente cauſari poſſit: ibidem eadem littera. D. 43
Febris ſincopalis materiam quare Auicenna cum flegmaticis tractauerit: etiam ſi ex flegmate non fiat: de feb. ſincopa. littera. A. 61
Febris ſanguinis nunquid cum aliis complicetur: de mod. cauſ. littera. A. 73
Febrium compoſitio quomodo intelligatur: ibidem littera. C. 73
Febrium continuarum complicatio an poſſibilis ſit: ibidem littera. E. 73
Febris putride cum putrida complicatio quomodo fiat: ibidem littera. D. 73
Febris tertiane acceſſionis in die aliud digeſtiuum eſt debet: et aliud in die flegmatice: de cur. emi. littera. A. 75
Febrium putridarum quod primum ſignum: de pulſu feb. putri. littera. F. 86
Ferrum quo pacto rubigine carere debeat: de proprie. ferr. littera. B. 118
Flegma ſalſum an calidius colera ſit: de cauſo. littera. E. 49
Flobotomia ſi poſt paroxiſmos tres competat: nunquid fieri debeat: de ter. pu. littera. F. 45
Flobotomia ceteris paribus plus in continua quam in interpolata conuenit: de cur. fleg. littera. A. 58
Flobotomia quando non conuenit: ſi fiat: multum ledit: de cur. quarta. littera. E. 63
Flobotomia trahit ad intra ſanguinem in cute exiſtentem: ibidem littera. F. 63
Frigus maior vbi non ſit in quartana vel in colerica: de diſpo. feb. littera. B. 62

G

Galenus quare in flobotomia audacior Aui. fuerit: de tertia. littera. B. 41
Gingiuarum ad inflationes remedium: de proprie. alu. littera. G. 116
Groſſities materie ex egritudinis permanentia arguitur: de ſig. feb. littera. F. 2

H

Humor quilibet magis motum habet in vna hora quam in aliis: de cano. dietan. littera. K. 4
Humor qui compoſitus eſt: compoſita adinuicem componi poſſunt: de digeſti. littera. F. 9
Humor oppilationem faciens ſi ſanguis fuerit: quid agendum: de eſſime. littera. F. 11
Humores omnes cur in ebulitione non ponunt: et cur non prius colera: cum magis apta exiſtat: de cauſ. feb. littera. D. 12
Humor acetoſus licet ex ſe factiuus appetitus exiſtat: aliquando tamen propter longam eius moram in ſtomacho ſua frigiditate eum corrumpit ac deicit: de deſtruc. appe. littera. R. 24
Humores omnes an cum ſua ſimplici qualitate et maxime colera humorem cauſare poſſint: de ſino. littera. F. car. 39
Humor vnus vere an fiat: ſi ex flegmate adueniente colere: ex cuius aduentu vitelina cauſetur: de ter. pu. littera. B. 46
Humor quis maiorem concuſſionem faciat: ſiue tremorem: ſiue rigorem: de diſpo. feb. littera. A. 62
Humor niger ab egeſtione nigra tripliciter differt: de ſign. demonſtra. littera. A. 117
Humiditates alie ab humoribus an febres facere poſſint: de cauſ. feb. littera. L. 12

I

Inferiora quare a ſuperioribus infirmentur: cum alii ipſis conſeruari debeant: de diffi. littera. D. 17
Ignis minere cur non extinguitur: cum euentationem non habeat: de mueſti. cauſ. littera. E. 115
Juncturarum in paſſionibus an plus balneum ſulphureum quam aliud conferre habeant: de bal. mon. littera. B. 120

L

Lambicatione omnium mineralium minere: et etiam mediorum: ea que ſulphuris excepta: comprehenduntur aperte: de bal. de la por. littera. D. 122
Lenitiua que ſunt et dicantur: de cano. gene. littera. C. 14

M

Malitia omnis non ſuo contrario medicatur: de cano. dieta. littera. G. 5
Maſſa ſanguinea tam in concauo quam in gibbo epatis generatur: de deſcrip. vzi. littera. F. 91
Medicina ſolutiua fere nulla eſt: que vnum tantum humorem euacuet: de digeſt. littera. A. 9
Medicine educentes coleram citrinam: que etiam vitelinam non educant: ſunt rare. Item rare ſunt: que educunt coleram: que etiam non educant flegma: ibidem littera. D. 9
Medicina benedicta duobus modis dicitur: de cur. feb. littera. D. 37
Medicina in omni eſt multum laudabile expertos ſequi: ibidem littera. E. 37
Medicus veriſimili coniectura de febris ſpecie indicare poteſt: de ſig. febr. littera. J. 4
Melancolia non naturalis eſt duplex: de diſpo. feb. littera. F. 61
Membra que communiter leduntur: ſunt ſtomachus: epar et ſplen: de cur. fleg. littera. A. 55
Morbus acutus qui: de deſcrip. cauſ. littera. F. 19
Mortalitas quo pacto in aliis animalibus ab homine contingit: et de draconibus philippi tempore natis: de diffi. et cauſ. littera. E. et F. 24

N

Non eſt periodus ſanguini: ſed motus continuus: cum eſt extraneus: de cauſ. feb. littera. M. 12

O

Odor bonus et ſuauis ſicut ſpiritum vitalem ac animalem confortat: ita malus deſtruit: de proprie. ſulphur. littera. E. 116
Odorifera vni multa ſunt: que alteri ſetent: de conſeruat. littera. F. 29
Opilationes quando non ſunt plurime et fortes: vrina in principio erit alba et groſſa: et alia multa de hoc: de diffi. et cauſ. littera. F. car. 51

P

Panis eſt viſcoſus: et ideo furfuratius melior: de cur. febr. littera. E. 55
Paroxiſmi conditiones ſunt ſeptem: a quibus ſumitur iudicatio de febris longitudine et breuitate: de ſig. feb. littera. G. 2
Paroxiſmorum inuaſionis diuerſitates quatuor cauſe eſſe dicuntur: de cauſ. feb. littera. C. 13
Paroxiſmi in die an euacuandum ſit: de cano. gene. littera. D. 17

Paroxiſmi primo in fortitudine cõſter vſq ad q̃rtũ addũt de ter.pur.littera.D.car. 44
Peſtilentia aliqua eſt que acuta non eſt: de deſcrip.cau. littera.C.car. 19
Peſtis quandoq eſt in vna contrata ciuitatis: non tamẽ in alia: de diffi.littera.G.car. 26
Peſte infecti: qui ex infectione non egrotant: quare alios inficere poſſunt: ibidem littera.G.car. 27
Peſte infectus quare ſic vnum hominem inficit q̃ nõ alium: ibidem littera.K.car. 27
Peſte quare ſic clauſtrales vt alĩ nõ moriuntur: ibidem. littera.L.car. 27
Peſtis quare vni familie eueniat: que cum debito regimine clauſa ſit: ibidem littera.N.car. 27
Pulſus temperatus quõ cognoſcat de noti.lr̃a.F. 78
Pulſuũ genera quot: ibidem littera.D.car. 78
Pulſum eſſe fortẽ cur dicatur: de notiſ.littera.C.car. 80
Pulſus q in vna diſpoſitione remanet: ꝛ plus eſt virtutis: debilitatem ſignificat: ibidem littera.D. 83
Pulſus duorum laterum ſemper tangendus eſt: de pulſ. comple.littera.C. 83
Pulſum q̃obrem febrilis caliditas magnum faciat: de pulſ.eſta.littera.C. 84
Pulſum an autumnus fortẽ faciat: de pulſ.autu.lr̃a.G. 84
Pulſus an ſolo cibo: vel ſolo potu: vel vtroq ſimul plus magnificetur: aut paruificetur: de pul.littera.D. 85
Pulſus an ex ſomno debilitetur: vel magnificet: de pulſ. ex ſom.littera.D. 85
Pulſus variatur ſecundum varia tempora apoſtematis in pleureſi: ꝛ in alijs apoſtematibus panniculorum: de ſignis ꝛ prono.littera.B. 91
Putrefactio duplex eſt: de cauſ.feb.littera.B. 12

Q

Quattuor ex elementis quonam pacto oĩa viuentia conſtent: ꝛ alia multa circa hoc ſpeculabilia: de ſig. prono.littera.E. 128

R

Res magis timoroſa de vnis diuerum ſeruari debet: de canſo.diẽ.littera.F. 5
Res magis timoroſa quomodo comprehendatur: de cano.gene.littera.N. 15
Res multipliciter groſſa ſeu ſpiſſa dicitur. de ſubſtã.vri. littera.K. 97
Res quo pacto de criſtallo dicat: ibidẽ littera.L. 97

S

Salgẽma vnde dictũ: de propr.ſal.littera.B. 117
Sanguis q̃ñ in quanto augetur: tunc in venarum extremitatibus ꝛ arteriarum: ꝛ in poris acutis opilationem cauſat: de ſinoch.littera.G. 39
Sanguis ad intra venas licet putreat: non tñ tota maſſa putret: ibidem littera.B. 42
Sanguis extenſiue minorem inflammationem q̃ colera facit: de rub.coler.littera.F. 95
Saturnus de quarto in quartum influit: de ſign.prono. littera.A. 129
Scene aut aliquod tale in principio paroxiſmi exhibitus an idem quod vomitus operetur: de cur.quarta.littera.A. 64
Somnus quid ſit: de mod.ſub.littera.B. 131
Stercus nunquid in pectore generari poſſit: de egeſti.littera.B. 104
Sulphur vt ſemen maſculinũ ab alchimiſtis ponit: argẽti ãt viui vt femininũ: de propri.ſulph.littera.D. 116
Sulphurea bibita cur ad maiorem commoditatem non accedunt: cum ampliori ſtipticitate vigeant: de propri. alu.littera.D. 116

T

Terme omnes principaliter licet non maxime a ſulphure caliditatẽ receperit: de bal.mon.littera.A. 128
Tonitruum quid ſit: ꝛ vnde cauſetur: de bal.aque frig. littera.A. 111
Tranſpiratio prohibita eſt cauſa quaſi ſemper putrefactionis humorum: de cauſ.feb.littera.G. 12

V

Vapores a ſanguine eleuati quomodo amplius ipſũ calefacere poſſint: ꝛ cordis caliditatẽ intendere: cuꝫ cordis caliditas nãlis maior ſit q̃ in ſanguine ꝛ vaporibus: de ſino.littera.A. 40
Vermes an alibi q̃ in ſtomacho generari contingat: de diffi.ver.littera.A. 133
Vermes qui in ſtomacho generantur: in quo ab alijs differant: ibidem littera.B. 133
Vermes qua etate magis generantur: de cauſ. intrin. littera.E.ꝛ.F. 133
Vermium cura per incantationes ꝛ breues: de ſigni.littera.A. 137
Vena achili deſcendenti duo venarum rami oriuntur: de deſcrip.vri.littera.G. 92
Vinum limphatum eſt ex his: que magis humectant: ꝛ inebriat: ꝛ dormire facit: de effi.littera.D. 11
Vinum non eſt ſic apud noſtros coarctandum: vt faciũt arabes: de cauſo.littera.F. 14
Vrinẽ ſubiugalis admixtione quando partes terree non deſcendunt: de ſign.feb.littera.E. 33
Vinũ nouũ clarũ magis humectat: de cur.q̃rta.lr̃a.D. 63
Vino abſtinere debet corpus ſupercalefactum: ꝛ valde ſitibundum: de pul.ex cib.littera.B. 85
Vomitus ſpontaneus in principio quid ſignificet: de diffi.ꝛ cauſ.littera.D. 53
Vrina colatur per colatorium ſiue panniculum: quod eſt in renibus: de deſcrip.vri.littera.D. 92
Vrinam corruptam reducentes ad ignem vel ad aquam non recte operantur: ibidem littera.E. 92
Vrine matutine iudicium melius eſt q̃ iudicium diurne ibidem littera.F. 92
Vrine color vnde cauſetur: de col.vri.littera.C. 95
Vrine humorales partes in duplici differentia exiſtunt: de differ.littera.D. 97
Vrina dupliciter turbulenta ſiue ſubiugalis cauſari poteſt: de col.vri.littera.B. 98
Vrina cum in ſano fetida perſeuerauerit: quid ſignificare habebit: de odo.littera.P. 99
Vrine iudicium a ſubſtãtia ſumptũ efficatius eſt q̃ ſumptũ a colore: de hipo.vri.littera.E. 101
Vrina licet vt ſani ſana appareat: egrum tamen quandoq mori contingit: de hippo.vri.littera.C. 102
Vrinale criſtallinũ eſſe debet: aut vitri albi ſubtilis: ꝛ non groſſe ſubſtantie: de deſcrip.vri.littera.D. 92

Finis.

Epiſtola

Magnifico ⁊ ornatiſſimo viro Marino Georgio Doctori clariſſimo Caeſar optatus Neapolitanus. S. P. D.

Quantã fecerint iacturam: publica litterarũ Gymnaſia olim in Italia celebratiſſima. Tẽporibus hijs belli cum barbaris turbulentiſſimis: noſti Marine vir Magnifice ⁊ ſapiẽtiſſime: qui pro pacanda Italia apud diuerſos principes venetorum orator ⁊ publicam perſonam Gerens varios non ſolum labores ſed calamitates multas pertuliſti. Quo factum eſt vt patauinum hoc veſtruz in venetia Gymnaſiũ celebratiſſimũ: ⁊ piſanũ illud in hetruria veſtre laudis emula penitus deleta fuerint. Et viri multi exercitatiſſimi qui varias publice profitebantur facultates partim morte preuenti: partim exules facti: partim alijs dediti curis: que continua exercitatione ⁊ induſtria didicerant obliuioni mandarunt. Pauci admodũ ſuperſunt qui re compoſita ⁊ pacata ſciant ⁊ poſſint bonas artes reparare: quibus tu vnus preſidio imprimis ⁊ ornamento eſſe potes. Que omnia cum ego a belli principio preuidiſſem ⁊ quodã modo vaticinatus eſſem: venetias tanq̃ in portũ tutiſſimum me contuli: vt quantum a publica exercitatione vacans amiſerim: (Nã piſis publice medicinã profitebar) Tãtũdem priuatis ſtudijs nõ modo compenſarez: Sed ſcribendo cumularẽ. Noſti enim quantum vtilitatis afferat exercitationis hoc ſcribendi genus. Nam que difficilia ſunt melius reſoluuntur: ⁊ facilius memorie mandantur. Quantum itaq; temporis a medendi hac induſtria dabatur: id omne comentando conſumpſimus: Et iam fere totam rem medicam compleri ſumus. hoc tamen propoſito vt mihi ⁊ poſteris prodeſſem. Sed an effecerim quod ſtatueram te arbitrum elegi. Tuoq; nomini opuſculuz hoc de hectica febre qualecũq; ſit ex noſtris comentarijs excerptum: eo tibi libentius dedicaui quo te humanitate: ſapientia: ⁊ iudicio preſtare cognoui. Eſt enim materia de hectica difficilis valde: ⁊ in qua grauiter peccatur. Et licet eam non pauci attigerint: nemo tamen ꝙ hactenus viderim opus perfecit vt legẽtis deſideriũ impleret: quod nos pro virili nitimur. Laboraui equidem vehemẽter non ſolum quia ab alijs parum adiumenti cepi. Sed quia ⁊ medicas ⁊ phiſicas queſtiones diſcutere opus fuit vt videbis. Locutionis genus hoc noſtrum proprijs rerum vocabulis explicatum eſt: ⁊ pro qualitate materie ſermo eſt purus: qualis medicum decet. Miruz nãq; eſt q̃ male affectato illo dicendi genere (quo hodie plurimi gaudent) res perceptu difficiles exprimantur: perdunt gratiam qui rem cognitu difficilem verbis ornare conantur: Iuſta poeticuz illud ornari res ipſa negat cõtenta doceri. Hec ſi tibi placere cognouero: viti litigatores nõ extimeſcã: ⁊ alia multa edere properabo. Vale. Venetijs die. 20. Martij. 1517.

Prohemium

Ceſaris optati citrarci de regno Neapolis Artiū ꝛ medicine doctoris celeberrimi.

De hectica febre opuſculum.

Volēs ego de hectica febre. poſtulātib⁹ amicis ea oīa diligētiſſime cōplecti. q̄ ad pfectā ꝛ abſolutā rei cognitionē faciāt. declarāda. duxi plura. 1 p̄ gd tabes. 2ᵒ gd mala ꝯ eq̄lis gd diuerſa: 3ᵒ gd mala ꝯ fiens. gd facta. gd futura fieri. 4ᵒ gd hectica videbim⁹. 5ᵒ de origie ꝛ ſpēb⁹ hectice agem⁹. 6 difficultates theoricales mouebiſ. cū ſolutiōib⁹ ſuis. 7ᵒ magl ad praxī accedēdo de cāis hectice tractabim⁹. 8ᵒ de ſignis hectice. 9ᵒ de cura hectice tractatulum terminabimus deo duce.

¶ De tabe propoſitum primum.

Ptiſiſis: grece. latie tabes: ē corrup⁹ viuētis corpis ex ſiccitate. h̄ Gale. liᵒ de tabe. Eſt āt triplex viuēs ut gt ipſe. ꝛ ſemē ꝛ plāta. ꝛ aſ. Et ſbdit. Corru⁹ aūt accipiſ dupl'r aut i fieri aut i fcō eē. h̄ loquimur de corru⁹ p̄ mō. q̄ p̄ p̄ie ē via ad corru⁹ fcō mō dictā. Et q2 corrūpi iſto p̄ mō pōt eē multiplr vt alibi dixim⁹ aut p extictionē violēter a frī. aut p ſuffocationē ab hūido: aut p reſolutionē cali defectu hūidi nutrimētaſ. Et de hac corrup⁹ e eſt ſmo nr̄ pſens q marchor dſ ab Ariſ. Bāt ꝯtigit ſemp vt vno ēmulo claudam⁹. defectu caloris inati q ſeqſ defectū nutrimēti. q̄ deficiēte viuētia vt ſemē. plāta: aſ. ſiderāſ. i. ericcāſ. tabeſcūt ꝛ pereūt. Judicio māifeſto ſi plāte ꝛ arbores: gb⁹ ſi nutrimētū ſbſtāificū dſic aut pp etatē illorū calor nāſ reſolut⁹: nō pōt reficē nutrimētū i locū deꝑditi ab itriſeco exiccāſ. aut pp ſolis vel ignis exceſſiuam calī⁹ ꝯſumētis nutrimētū ꝑpriū: exiccāſ ab extriſeco. aut dfectu hūidi nutribilꝫ. qō dberet ſubire i locū deꝑditi. ſic i arena arrida exiccāſ. aut pp frig⁹ itēſū mortificās calorē inatū ꝛ ꝯgelās nutrimētū. vñ ñ pōt nutriri ꝛ exiccāſ. ſilr ꝛ ſemia q̄ Galen⁹. viſus eſt tenē eē aiata. hēre naturū calorē ꝛ viuē ꝛ nutri⁹ idigere q̄ dficiēte exiccanſ ꝛ euaneſcūt idem Ariſto. in libro de iſpiratione in fine. Pari modo de animalibus ꝛ homine exiccari tabeſcere corrūpi dicim⁹ dfectu nutrimēti. hoc aūt multiplr ꝯtingit. Nā aut ſame puta defectu cibi tabeſcūt ꝛ exiccanſ: vel dfectu digōnis ſtōi. Et h̄ ſimplex tabes dſ: q2 ſola ſiccitate vexāſ: lꝫ nō diu durēt qn aſſociet ſecū frigiditatē: ſi tñ cū illa ſiccitate cōpliceſ frigiditas p̄ter nāl. illa tabes dſ hectica ſenectutis auctore philippo. ingt Gale. ꝛ nō ē febris. lꝫ a doctorib⁹ i tractatu d febrib⁹ de i⁹ determiari cōſueuit: ꝛ ē diſpō accītalꝫ ꝛ p̄ter nāſ. ꝛ ſenect⁹ q̄ ꝛ pueris: ꝛ adultis: ꝛ ſenib⁹ ēt ipſis ꝯtigit vt Gale. Auic. Serapio. Aliabas ꝛ oēs dicūt: lꝫ Auer. negauerit illā poſſe ſenes affligē cū ſuit ſenes. lꝫ h̄ p̄ternāl ē diſpō q̄ pōt omnib⁹ ꝛ in quacūqꝫ etate contingere. de cuius cauſis ꝛ eſſe nos alibi ſermonem longum habuimus.

Senect⁹ ēt ipſa nāl ꝛ i euitabil decrepita lꝫ q̄ mō tabes dici poſſit. pꝫ ex diffōne data. Eſt. n. via ad corru⁹. pp ſiccitatē: ꝛ nutrimēti dfectū. debilꝫ. n. ſenis calor nō pōt tm̄ trāſmutare nutri⁹ ꝛ reficē in locū deꝑditi. q̄ꝫtū reſoluiſ. Q̄r exiccāſ ab itriſeco ꝛ marcore ꝑeūt. Dix̄ Ariſ. tñ q2 ē diſpō nāl ꝛ ſūt corpa ſibi ſana. Et Gale. dix̄ ſenectutē neqꝫ itegrā eē ſanitatē. neqꝫ veram egri⁹. lꝫ habēſ tāqꝫ neutra corpa ſenilia. Adde q̄ multos vidimus ſenes et decrepitos obeſos pigues. iō ñ ꝑp̄e. tabes diceſ ipſa nāl ſenect⁹. niſi velis oēs macilētos ſenes tabidos dici. ſiccitas vō i toto ꝛ ꝑp̄e i corde ſi ꝯiugaſ cū caliditate p̄ter nāli i⁹ ē febris. q̄ ſi carniformia ꝛ humēciores tm̄ ptes occupat ē hūoraſ febris. lꝫ ſi ē fixa i ſolidis ptib⁹ ingt Gale. i⁹ ē hectica de q̄ erit ſmo nr̄. ꝛ hāc febrē ēt puto ſcdm oēs ſpēs ſuas ꝛ gdus poſſe dici tabes. pꝫ ex diffōne data q2 via ad corr⁹ ex ſiccitate. Et lꝫ ī p⁹ p̄ hectice vt iferi⁹ dicem⁹ nō appeat ita māifeſta ſiccitas q̄ñqꝫ cū debilr⁹: tñ i rei v̄itate iā ē exiccatio: 2ᵒ hūi⁹: de ſcdis: vt īfra cū dbi⁹ v̄tutū euidē⁹ exercitato me⁹ vt īfra dicem⁹. imo crediderī cū Gal. nullū repiri hecticū qn ꝛ ſit ꝛ appareat macer. ꝛ exiccat⁹ dbilꝫ q2 ē diſpō i radicalib⁹ fixa. placuit tñ Gale. ꝛ aliqs poſteriorib⁹ tabē ꝑp̄e ſcdā3 hectice ſpēꝫ dicē. triā vō ſpēꝫ maraſmū dix̄ q̄ ē pl⁹ q̄ꝫ tabes. p⁹ vō ſpēs hectica tm̄: appropati vocabuli. ita vſus obtinuit. tabē ēt putauit Gal. latiori mō accipiēdo vocabulū. poſſe dici pati illos q lōgis egr⁹ extenuati. vt illi ēt q ſūt i declinatiōe icēſiuaꝝ febriū reſoluti. lꝫ curabilē tabē illā d facili: q2 repari pōt d facili carniformia ꝛ humēctiores ptes. Sꝫ vbi radicalia ſūt notabilr exiccata ꝛ reſoluta ſicut i hectica 2ᵃ ſpēi vel 3ᵃ illā incurabilē putauit tabē. Nāqꝫ ipſe tenet ex p̄ſſe nullē i locis radicalia mēbra reſoluta ñ poſſe ſbſtātifice reſtaurari. lꝫ nob̄ d noib⁹ pauca ꝛ i tm̄ ſīt dicta: ꝛ pauca ſit cura vt ingt Gale. mō ꝫtū poſſum⁹ res ipſas māiſe⁹ ne ex ignorātia noiū ꝯtigat error i reb⁹.

¶ Quid mala cōplō inequalis gd eq̄lis ꝓpoſitū ſcdm.

Mala ꝯplō ieq̄l ſiue diuerſa ē q̄litas ex̄nea depēdēs ſenſata: q2 ꝯria actu alterās ſbm i q̄ ē ꝛ c⁹ ꝯplōnē nālē corrūpe itēdit. dſ p̄ ex̄nea ꝛ mala i dſcri⁹ data: q2 icōueniēs ꝛ iꝑportionatū itꝫ ꝑ opatiōib⁹ nālib⁹. imo diuerſa ꝛ ꝯria ꝯploni nāli vt illi q̄ ſtat loco nālis (ut ā hectic⁹ p̄t ſebrire febre putrida) ꝛ Gale. dix̄ malā ꝯplōnē diuerſā eē q̄dā mō mediā īter nālē cōplōnē quā abicē imēdiatē ꝛ eq̄lē ad quā tēdit diuſa tāqꝫ ad tminū: ad q⁹ q̄ ex toto ē a nā egreſſa (ingt Gale. ꝛ mēbris radicalib⁹ fixa. Dſ 2ᵒ i deſcriptiōe dpēdēs: q2 hꝫ cāꝫ efficiētē ex̄ ecītiā ſui ſbi a q̄ ꝯſuari ꝛ i eē dpēdet donec figaſ ꝛ fiat eq̄lis. 3ᵒ dſ ſenſata q2 ſentiſ dolorosē pp actionē ꝯriā ꝯplōin nāli mēbrorū illi nōdū eq̄ta ꝛ fixa. lꝫ i fieri ꝛ trāſmutari: Mala itaqꝫ cōplo diuerſa p̄dicta: ē diuerſa multiplr. tūꝫ q2 ꝯria nāli cui aduēit ꝛ quā ſbpōit i ſbo. tū q2 ē i fieri ꝛ ꝯtinue imēdiſ. aſr nō ſentireſ doloroſe. tū q2 nō eq̄lr i toto. ꝛ ſingul ptib⁹ talr qn ſeqſ actio ꝛ ſenſatio. tū 4ᵒ q2 ē diuerſa i gdu a cā q̄ agit i ſbo q̄lificato donec eq̄ſ. ꝛ 5ᵒ dſ diuerſa a ꝯplōne mēbri nāli. in quā agit: ꝛ cui ꝯriaſ donec equeſ. et q̄ actiōe ꝯri⁹: ſeqſ ꝯri⁹ ſenſatio ꝛ h̄ ſm medicos nā Auic. Cōcil. ꝛ truſian⁹ tenēt ꝯ p̄hꝫ. q2 ſēſibile poſitū ſ ſēſū pt ſentiri ꝛ formā agē ime⁹ i ſbo i q̄ ē i agri. ſaltī i v̄tute agētis itēdētis i⁹. Mala ꝯplō eq̄lis eſt q̄litas ex̄nea idepēdēs nō ſenſata q2 eq̄ta toti. ꝛ ſingul ptib⁹ in ſbo i q̄ ē vt nālis fcā ꝛ fixa. ꝛ iō nō ſentiſ. vt Hip. i lib. de nā hūana. ꝛ Gale. bñ allegati i liᵒ de mala ꝯplōne diuerſa. caᵒ. 4. q̄ ſi ēi i toto corpe fixa vt febris p̄ i corde figſ deīn i ſingul radicalib⁹ ꝛ carniformib⁹ mēbris eꝯrio diſticta a ꝯplōne diuerſa vt pꝫ ex deſcriptiōib⁹ datis. ꝛ ex h̄ q2 diuerſa nō hꝫ eē factū i mēbris radicalib⁹ aiatis. Sꝫ ē dix̄ Aui. tanq̄ꝫ volitās ſup mēbra approꝑato vocabulo. ꝛ ſicō: ꝛ iō ſenſata. ex gb⁹ dictis māifeſte ſeqſ plēs eē dñas inter eq̄lē ꝛ diuerſam ꝯplōnē ꝛ p̄. p⁹ dña iter malā ꝯplōnē diuerſaꝫ ꝛ eq̄lē ē. q2 diuerſa ē ꝯria alterās ſbm i q̄ ē i fieri. Eq̄lis vō ſformat ñ alterat q2 nihil agit in ſbo i q̄ ē fcā ꝛ fixa vt nāl vt Hipp. Gale. Aui. Ari. ſcdo de aia. textu ꝯ⁹. 52. ꝛ. 116.

Scda dña: diuerſa ſentiſ q2 ꝯria alterās vt ſupra eq̄l nō ſentiſ q2 eq̄ta facta vt n il vt Ariſ. 2ᵒ de aio p totū. Indiget nāqꝫ extrinſeco obto ꝛ medio. vt ibi.

Tertia diuerſa hꝫ eē diminutū ꝛ remiſſum. In fieri tēdēſ ad itēſiorē gdū q2 ad eq̄lē tanq̄ꝫ ad tminū. Eq̄l vō ē terminꝰ hñs eē cōpletū q2 fixū ꝛ pfectū. q̄re ceſſat motus. 4ᵃ diuerſa ē depēdēs a cā efficiēte ex̄ ecītiā ſbi q̄ ē tāqꝫ volitās aduēticia ñ fixa. eq̄lis vō ē fixa a nu⁹ cā efficiēte depēdēs. nā q̄cūqꝫ remota illa nō remoueſ. ſic i diuerſa. 5ᵃ diuerſa ē remouibilꝫ ab itriſeco: q2 ſtat ꝯplō nālis adhuc

⁊ ꝯrietas cũ nāli. q̃r pht ꝓpꝛijs virib⁹ ⁊ iclinatiõe nāli re duci vt febꝛes hūoꝛales. Eq̄lesdo nõ: qꝛ remota ē ꝯplo nāl. ⁊ nulla rẽanet ꝯrietas ĩmo ip̄a ē vt nāl eq̄ta. de q̃ ife ri⁹ faciem⁹ q̄õnem ⁊ soluetur. 6ª diuersa ĩngt Gale. nõ ē loīb⁹ ptib⁹ ibi q̄ ē: eq̄l vo sic qõ dcm̄. ꝫ multipl̄r expõnl a doctoꝛib⁹ diuersis sentētib⁹. nos tñ ꝓ nūc credētes ma gis remote a ꝯdictiõe loq̄ sic glosam⁹. ꝙ ꝫ tā diuersa q̄z eq̄lis vt sunt ⁊ hẽant eē ĩ toto ⁊ singul̄ ptib⁹. vt ipse met Gale. ĩ l̃ra seq̄nti: ⁊ rõne p3 in causonizāte: ⁊ hectico: vbi oēs ptes ⁊ coꝛ ⁊ ide ĩ totū supcalefit ĩ causone: silr ⁊ ĩ he ctico (differẽt tñ ptes toti⁹ sic calefacte). Nā nõ ē credē᷑ vt dn̄ Gale. nec ĩ causonizāte nec ĩ hectico eq̄li ḡdu calo ris febꝛire coꝛ. epar. ⁊ p̄coꝛdia. sic ossa pedis ⁊ alia extre ma exigua. ꝫ nulli dubiū. ꝫ dñt ꝫ diuersa ⁊ eq̄lis. qꝛ eq̄l h3 eē ĩ toto ⁊ singul̄ ptib⁹ fcā talr ⁊ tanta eq̄litate ꝙ ide nõ seq̄ actio nec sensatio. tū qꝛ fcā ⁊ nõ ĩ fieri. tū qꝛ vt fox⁹ nõ agit ĩ sbo ĩ q̄ ē fcā. tū qꝛ nõ ē tāta diuersitas ĩter p tes ĩ q̄b⁹ h3 eē factū vt ide seq̄tur actio ⁊ sensatio. Diuer sa vo nõ h3 eē factū ĩ toto ⁊ singul̄ ptib⁹. ꝫ ĩ fieri tm̄. qꝛ se quit actio ⁊ sensatio. tū qꝛ in fieri depēdēs ⁊ ꝯti⁹ augel a cā alterāte. tū qꝛ nõ ĩfoꝛmat oēs ptes. ꝫ tm̄ vt volitās. tū qꝛ ē tāta diuersitas ĩter ptes ĩ q̄b⁹ fit vt ide seq̄l actio ⁊ se sātio doloꝛose vt ĩ causone ⁊ dispõnib⁹ calis ⁊ fridis q̄ sit q̄litates actiue. De siccis vo ⁊ hūidis alr ē dõm: vt ĩ tra ctatu ō doloꝛe dixim⁹. Nec placet mihi cõis expõ Dini ⁊ alioꝝ q dicūt ꝙ diuersa ⁊ eq̄lis ꝯplo: differūt fm Gal. loco allegato. si vo ē l̃ra. qꝛ diuersa h3 eē ĩ ptib⁹ foꝛmali b⁹ ⁊ actualib⁹ tm̄ nõ āt ĩ potētialib⁹ ⁊ māib⁹. i. ĩ ptib⁹ mi noꝛib⁹ minimis q̄ nõ possent ꝑ se existere. ⁊ iõ sentil q̄ agūt ptes actuales ĩ põles. Eq̄l vo ē ĩ toto ⁊ oib⁹ ptib⁹ ⁊ iõ ñ sētil. S3 ꝯ hūc sēsū arguo ego sic ĩ causone q̄ra ex ē pli. q̄ ē mala ꝯ⁹ diuersa. vbi a coꝛde ꝑ venas ⁊ arterias ca loꝛ ꝑter nālis ĩfluil ĩ totū ⁊ singulas ptes toti⁹. qꝛ sic ca loꝛ nāl ĩfluil ĩ totū a coꝛde viuificādo ⁊ ꝑficiēdo eodem mõ caloꝛ p̄ternāl ĩ to᷑ ĩpficiēdo ĩpediēs oēs opõnel ⁊c. Quis diceret p᷑ ĩfluē ĩ a᷑ sic ⁊ ĩ a᷑ nõ. Jrē ptes po tētiales mi᷑ resistūt q̄z actuales. q̄re igil põles nõ ca lefiunl nõ põt dari rõ: Jrē hee rõnes ēt ꝓcedūt ꝯ illos q glosant Gale. ꝙ cõplo diuersa ē ĩ ptib⁹ carnifoꝛmibus tm̄. eq̄l vo ĩ radicalib⁹ ⁊ carnifoꝛmib⁹. iõ ꝯsidera. qꝛ vba Gale hñt difficultatē. 7ª dñā dicūt aliq̄ est: qꝛ ꝯ⁹ diuersa ē q̄litas p̄ª. Eq̄l vo vt ĩ hectica ē q̄litas 2ª. qꝛ cõplo fcā vt nāl q̄ ĩtroducil ĩ istāti: ⁊ ꝫ visus ē velle Trus. Nos tamē putam⁹ alr sentiēdū vt ĩfra cū vgo᷑ sentēsi. Nā l3 teneā mus ĩ ethica esse mutatā ꝯplonē nālē q̄ ē q̄litas 2ª. tñ ĩ᷑ nõ ē hectica. qꝛ hectica ē febꝛis ⁊ caloꝛ ex̄nec⁹ igne⁹: q̄ est q̄litas p̄ª. ⁊ ē calitas ⁊ siccitas fcā ĩtēsioꝛ ĩ coꝛde ⁊ radica lib⁹ ad quā secuta ē coꝛru᷑ ꝯplonis nāl q̄ ē q̄litas 2ª. ⁊ ĩ᷑ calitas ⁊ siccitas q̄ ē hectica ē fixa: qꝛ stat cū ꝯplone fcā nūc iclināte ad calitatē ⁊ siccitatē vt ĩfra ꝫ ĩ᷑ nõ ē hectica ꝫ ꝯ⁹ q̄ ē q̄litas 2ª. 8ª dñā: diuersa h3 4ᵒʳ tpa: qꝛ ĩtrodu cil ĩ tpe. Eq̄lis vo ĩ istāti vt dicūt figil ⁊ fit: sic ⁊ ꝯplo nāl ĩ istāti mutal ⁊ fit. iõ nõ h3 4ᵒʳ tpa: nec tp̄s dil Trus. qꝛ nec motum qꝛ fit ĩ instanti de quo inferi⁹ disputabim⁹. ⁊ dicemus quid sentimus in hoc.

De egritudine facta: fiente ⁊ futura: fieri ꝓpositū tertiū.

Egritudo fcā apõ medicos multiplr dr. ⁊ op po⁹ mõ fiēs ⁊ ꝑ dr egri᷑ fcā. i. ĩ eē ꝓducta: qꝛ ē dispõ ꝑter nālr ĩ eā᷑ nā. puta in ꝯplone: ꝯpõne vl vni᷑ aq̄ ꝓuenīt opõnes le᷑e ꝓuē tū p̄ vt Aui. 2ª p̄ª. Et isto mõ ois egri᷑ ꝑ ei sentiā ē fcā: siue depēdeat ĩ eē ⁊ ꝯseruari a cā: siue ñ: siue ĩ eē cõpleto: siue ĩ ꝑfecto sit ꝓducta siue ñ. q̄uo tā febꝛis hūoꝛal: effi᷑: ethica: dislocatio vuln⁹ ⁊c. ē egri᷑ fcā. p3 ex dictis: ⁊ oīa ista idigēt cura ꝑ ꝯriū remouēdo qõ fcm̄ ē: si aliq̄d remanet: remota cā: si h3 cām. Et huic egri᷑ facte opponil egri᷑ fiēs c⁹ nihil ē ĩ eē ꝓductū nec dispõ ꝑme nēs: ⁊ ĩ q̄ nihil ē factū. i. ĩ a᷑ nā nulla ē lesio fcā: ⁊ ē egri᷑ q̄ ē ꝑ cõitatē absolutā: ĩ q̄ nõ cõical nisi nocu᷑: q̄ nec scdz ptē nec scdz totū ē fcā. ꝫ fit ⁊ suū eē ē ĩ ꝓduci ⁊ fieri tm̄. sic mot⁹ fit ⁊ ē ĩ fieri tm̄: totalr ĩ eē ⁊ ꝯuari ⁊ ꝓduci de pēdēs a cā. ⁊ ē sic entia successiua. sic tp̄s ⁊ mot⁹ q̄z eē ē ĩ istāti. de q̄b⁹ nõ hr̄ nisi ĩstās ĩ tpe ⁊ de motu solū muta tū eē. Silr de ista egri᷑ nõ hr̄ nisi lesū ⁊ mutatū eē ĩ ope tionibus lesis. puta estima᷑ coꝛrupta fiat nocumētū loquele dicitur lingua egra. ⁊ tñ nullū nocu᷑ ē ĩ ligua ĩ a᷑ nāꝝ. Silr si defectu vtutis visiue ñ vnīētis ad ocu lū vel vtutis motiue ad pedes: oclus nõ videret nec pes ābularet nullo tñ nocu᷑ cāto ĩ oclo vel ĩ pede ĩ a᷑ nāꝝ: eēnt egri: qꝛ ĩpediti ⁊ ꝓpꝛijs opationib⁹ vide Gale. p̄ in terio. ca⁹. 2. ⁊ iste egritudies nõ idigēt cura ꝓpe ꝑ ꝯriū ꝫ tātūmõ remotiõe cāe aq̄ depēdēt: ⁊ hāc distictionē nõ vidit Din⁹ neq3 vgo. qꝛ alr dixissent nec totvba multipli cassent frustra. Scdo mõ eg᷑ dr facta. i. ĩ esse cõpleto ꝓ ducta: siue depēdēs siue nõ: q̄uo apo⁹ ĩ statu ē factū ⁊ di sinteria 3ª spēi ē fcā: effimera ē facta potissimus vltimus 3ᵐ᷑ ē egritudo fcā. i. ĩ eē cõpleto ꝓducta dil. Conci. dñā. 73. qꝛ cū ascedēs tota trāsiuit ĩ ꝯiūctā: ⁊ iste ꝓprie indi get cura ꝑ ꝯriū nõ p̄cautione nec remotiõe cāe añtis cu3 nulla sit vt dixim⁹. Et huic egritudini opponil egritu do fiēs. i. ĩcõa ꝫ ĩcõpleta ⁊ ĩ fieri q̄uo apo⁹ ĩncõatū nõ dū ꝑfectū ē fiēs egritudo: ⁊ disenteria p̄ª ⁊ scde spēi ē fi ens. dic. ñ. fiēs isto mõ dispõnē ꝓut ē in ecgri. ⁊ isto mõ egritudo ĩ ꝯplone vt febꝛis hūo: alis cui⁹ ꝑs est fcā ⁊ ꝑs futura fieri ē fiēs. q̄ oēs egritudines q̄tū ad ptē factā i digēt vā cura ꝑ ꝯriū: q̄tū ad futurā fieri idigēt p̄cautiõe q̄uo loq̄l Gale. 3ª tegni. op3 p̄ vnāq̄q3 cām abscidere p̄ cauēdo futurā fieri: deide venire ad ptē factā ꝓprie cu rādo. si remanet aliq̄d factū. ⁊ ꝫ ꝑ ꝯria: indigēt igil cura cõposita. Tertio mõ dr egritudo facta. i. ĩ esse talr ꝓdu cta. ꝙ nõ ãplĩ⁹ fit. sed fixa ⁊ idepēdēs in eē ⁊ ĩ ꝯuari: cū a nu᷑ cā depēdeat ex̄ eēntiā sui sbti ĩ q̄ ē (spāli depēdētia) q̄uo dicim⁹ ĩ nā ꝯplonali hecticā esse egritudinē factā. ⁊ vuln⁹ ⁊ dislocatio ē egritudo facta ĩ nā vnitatis ⁊ ꝯpõ nali ⁊ oēs tales sūt sine doloꝛe: qꝛ nõ sūt ĩ trāsmutari nõ sūt. sed sūt facte: ⁊ iste ꝓpe idigēt curatiõe ꝓpꝛia q̄ est ꝑ ꝯriū: nõ p̄cautiõe qꝛ nõ hñt cām ⁊ si hērēt cām nihil re fert: qꝛ illa remota adhuc iste ꝑ se staret. Et huic oppo nil egritudo fiens. i. nõdū facta nec fixa. ꝫ depēdēs ĩ eē ⁊ ꝯseruari a sua cā ex̄ eēntiam sui sbti in q̄ ē speciali depē dētia (qõ dico notāter qꝛ oēs egritudies gnāli depēden tie depēdēt a coꝛde. a q̄ spūs vitales eē ⁊ viuē toti⁹ depē dēt) Et isto mõ oēs febꝛes hūoꝛales sūt fiētes qꝛ depen dētes ab hūoꝛib⁹: q sūt cā ex̄ eēntiā sui sbti: nā hūoꝛes ñ sūt aiati mõ membꝛa aiata ꝓprie sūt sbm egritudinis ⁊ sanitatis q̄uo effimera ē egritudo fiēs tenēdo spūs non eē aiatos nec ꝯseq̄nter sb3 ꝓpꝛiū febꝛis. tenēdo tñ spūs eē aiatos o3 dicē ephimerā eē egritudinē fcā3 cū Trus. qꝛ hēt eē factū ĩ spiritib⁹ ⁊ fixū ĩ spiritib⁹ q sūt ĩstr̄m ime diatū ꝓ opõnib⁹. l3 nõ sint aiati fm Trusci. S3 nõ ē eq̄ lis ꝫ diuersa: qꝛ doloꝛose sentil a mēbꝛis carnifoꝛmibus ⁊ radicalib⁹: ĩ q̄b⁹ fit effimera ⁊ nõ ē fcā in illis: sed ĩ fieri q̄r diuersimode est dicenda facta ⁊ fiens: ipsa effimera.

Egritudo futura fieri a medicis dr illa q̄ nõdū ē nec facta nec fiens. sed ĩ dispõne ꝓpinq̄ vt fiat: ⁊ iõ nõ ĩdiget cura tiõe. ꝫ p̄cautione tm̄ q̄uo Gale. 3ª tegni ⁊ in libro de regi mie sanitatis docet neutrū decidētia nõ curare qꝛ solu3 egri᷑ cural. ꝫ p̄ cauere ne ruāt ĩ egritudinē. ⁊ 3ª tegni docet remouē cā3 añtē egritudis fictis: nõ ad curā ꝓpe ptis facte de fiētē. S3 ad p̄cautionē ne fiat pa futura fie ri. deidē redit ad ptē factā remouēdā ꝑ ꝯriū q̄ ē vā cura: nõ p̄cautio.

Quid hectica ꝓpositū 4ᵐ.

Hectis grece latine habit⁹ vñ hecticas dicimus fe bꝛes latie hituales: sic dictas dixit Gale. p̄õ diffo

febꝛ.cap.9°.vel q: ſtabiles ⁊ ſolutũ difficiles:vel q: cor‑ poris ditũ occupãt:q: ſolidas occupãt ptes:opp° diſti creabũ mẽtioꝛib° gñib°.⁊ h ꝗ̃ſtuz ad qd noia fm Gale. Quid rei ꝟo hectica ẽ febris ſcdã eq̃lis oib° mẽbris.i.ca loꝛ ex̃ne° hñs accẽſũ eẽ i cordis ſbã:⁊ i oib° mẽbris po‑ tiſſimũ radicalib° vt iſra.Et lʒ hectica febris nõ ꝓcedat a corde i totũ ꝑ venas ⁊ arterias:ſic hũorales ⁊ effimere. tñ fouet a corde gnãli q̃dã depẽdẽtia q̃ cor diſponit ſin gula mẽbra i ſui diſpõne iſluendo i totũ:⁊ q̃ viuificat ⁊ aiat oia mẽbra p calorez ⁊ ſpũs ⁊ nutrit p ſanguinẽ oia mẽbra i qb° hʒ eẽ factũ ipſa hectica.Verificat ẽt ⁊ ma‑ gis ꝓpe õ hectica diffõ Gale.data de febꝛe p° affo.14.q̃n dixͣ febris ẽ caloꝛ nãl mutat° i igneũ.dixͣ Trul.3.teg.ↄ° 38.p q̃ notãdũ puto doctrinã Trul.3.tegni. Nã volẽs dare modũ cũ Gale.i li° õ mala cõplõne diuerſa.quõ ge neret hectica ſimul ⁊ ſcd’ declat ẽt qd ſit hectica.i.mala ↄ̃ eq̃lis qd diuerſa.Supponit igit vnũ vez. qõ caloꝛ nãl ⁊ pter nãl caloꝛ lʒ ſuit diuerſa tñ ſũt vnũ i ſbõ.q: ſbm ⁊ ſba i q̃ fundat vtriuſqʒ ẽ idẽ:q: calm nãle.i.ſpũs hũores. ⁊ mẽbra iſta ꝓpe ſũt calm nãle p ſbõ:q: iſta ſũt ſbʒ trãſ mutatiõis de tpato caloꝛe ad ĩtẽſũ ⁊ diſtẽperatũ calorez. lʒ medici q̃ſqʒ his abvtant (craſſa minerua) Dicẽtes ca loꝛẽ nãlẽ mutari i igneũ cũ l rei ꝟitate igredo nõ mutat i albedinẽ.ꝗ ſbm. Adde medicos ẽt nõ ꝓpe loq. Cũ di‑ cũt caloꝛ nãlis mutat° ẽ i igneũ i febꝛe hũorali vel ephi mera q: nũq̃ ꝓpe dr̃ mutat° niſi i tmio ad quẽ.l medio ꝟo itinere dr̃ ꝓpe mutari nõ mutat°.Vbi gr̃a cũ aliqõ li‑ gnũ albũ ſit nigrũ trãſiẽs p plures coloꝛes medios i iti nere nũq̃ dicet nigrũ niſi i tmio ad quẽ. In medio ꝟo dicet viride dicet fuſcũ pallidũ ⁊c̃.nõ aũt nigrũ.ſic in ꝓ poſito dõm putat Trul.Cũ aliqua cã ex̃nea calefaciẽs agit in ſpũs vel hũores vel mẽbra vel oia:cõuertẽdo il‑ la a ꝓprio ⁊ nãli tpato caloꝛe i ĩtẽſũ ⁊ ex̃neũ intẽperatũ calorẽ:q̃n ꝟo duo ↄ̃ria agũt adinuicẽ ⁊ paciunt in eodẽ ſubiecto vnũ abicit ⁊ reliquũ iducit:ãn aũt q̃ ↄ̃riũ itro‑ ducat pfecte ad qõ ẽ mot°:⁊ abiciat pfecte ↄ̃riũ a q̃ ẽ mo tus ẽ ſpatiũ vie mediũ:i q̃ diuerſi ſũt grad° formaꝝ:q̃ꝝ nulla põt aliq̃ extremaꝝ pfecte dici:ſic cũ ſbm nigrũ al‑ bat itẽcio trãſit p multos coloꝛes medios anq̃ albedo ſit iducta.ois aũt hec via media taliũ alteratiõnũ corpis vel ad caloꝛẽ vel ad frig° dr̃ a medicis mala ↄplo diuer‑ ſa q: ſtat adhuc i ſbõ ↄ̃rioꝝ pugna:dr̃ itaqʒ mala ↄplo vt ſupra ꝑ pricõuenientiã eı° ad op°.dr̃ diuerſa reſpũ nãlis cõplonis:q: nõdũ ↄ° nãl’ ẽ i totũ victa ⁊ abiecta:ſʒ cũ de uẽtũ fuerit ad finẽ alteratiõis:tũc finita iã pugna ↄplo‑ ne pter nãli i mẽbris iducta:cõplõne nãli ↄ̃ria pfecte ab iecta deficiẽte motu alteratiuo nõ ãpli° ſentit. Nã ſenti ri ⁊ potiſſimũ doloroſe i quodã pati ⁊ alterari ↄſiſtit:vt ariſt. Hip.Gale.auic.⁊ oẽs ſapiẽtes dixẽ.ſcdã ẽ.n.hectica q̃ſi tal’ ↄplo q̃ nõ agit i ſbõ i q̃ ẽ.Et ide hectica q̃ſi hitua lis ⁊ ↄſueta dicta ẽ ⁊ conãlis. Et ꝓpe dr̃ de illa.caloꝛ nãl mutat° i igneũ vt pʒ.de aliis ãt febꝛib° nõ:q: ẽ i trãſmu tari ſbm calʒ nõdũ mutatũ i igneũ.vt pʒ. Et hec eadẽ ẽ expſſa doctrina.Gale.in lib.de mala cõplone diuerſa ca.5.ad lrãm. Nã calefacto ſanguine putrido gr̃a ex° dic Gale.Corpa arteriarũ:venaꝝ:neruoꝝ:oſſiũ ⁊c̃.nõdũ i calefacto eẽ extitta:ſʒ ſũt i alterari ⁊ calefieri. Et ſi actio pſeuerauerit tpe lõgo.puenient ad terminũ:i q̃ erũt victa ⁊ reſoluta penit°:ita vt tũc nõ ſunt ãpli° i termio a q̃.ſʒ in termio ad quẽ itegrã ſũt ↄſecuta calefactionẽ a nã peni‑ t° egreſſaʒ.alteratiõis ꝟo termin° dic ipſe ẽ nocu° mag° opatiõis mẽbroꝝ.⁊ reſolutio mẽbroꝝ. Et adde tu.3°. qõ ẽ.nõ ſentiũt ãpli° doloroſe alterationẽ:q: habitibus pfitib° i mã ceſſat mot° ⁊ actio ⁊ ſenſatio ↄſequẽter.vt.õ. h ille.Et auic.2° p°.ca.19.⁊ i lib.de virib° cordis cap° 4° ⁊ 6° nãliũ cap de tactu fere eadẽ:dic.n.ſic:malicia ↄplo‑ nis mãſiue nu° nõ fac doloꝛẽ:neqʒ ſentit:q: ſentiri ẽ cũ

alterari:nõ nihil alterat a ſe ipſo.Cõplo nãqʒ mala q̃ eſt i ſba mẽbroꝝ mãſiua corrũpit ↄplonẽ pncipalẽ.⁊ ſcdã ẽ ac ſi ipſa eẽt pncipal’ q̃ nõ ſentit.Sẽtiẽs.n.ab i° qõ ſentit patit nõ.n.patit niſi a ↄ̃rio itaqʒ hecticã hñs nõ ſentit in flãmationẽ ſic effimerã:aut ſtuanari° ⁊c̃.lʒ hectice caloꝛ ſit maioꝛ caloꝛe ſtãte ⁊ ſicuti dictũ ẽ de cali° aucta ⁊ cõ tinuata q̃ põt corrũpe ↄplonẽ nãlẽ vt õ eodẽ mõ de fri° pʒ i hectica ſenectutis eodẽ mõ õ ſiccitate pʒ i ptiſi:pariter de hũiditate aucta ⁊ ↄtinuata põt corrũpe ↄplonẽ nalẽ:vt pʒ i idrope carnoſa.Vgo ꝟo de ſenis ex receſſioꝛib° vir ſb tiliſſim° h idẽ expſſe ſentit de hectica.Cũ.n.ſingt ipſe ali qua cã fortit calefaciẽs ſiue ĩme° coꝛ ⁊ mẽbra ipa ſiue mediãs ſpũb°:vl’ hũoꝛib° iſlãmatis:ↄuertũt mẽbra i inte riorẽ calorẽ:q̃ſi de tepido ⁊ tpato ad itpatũ. Cõtinuata itaqʒ actiõe deuẽtũ erit ad terminum:q̃ erũt mẽbra re‑ ſoluta ⁊ victa:q̃re corrũpit coꝝ ↄplo innata ſbalis ex to‑ to remota poꝛ q̃litatũ ⁊ eẽntoꝝ ꝓportiõe auris eẽntis calis ⁊ ſiccis õ fri° ⁊ hũida:⁊ mutatis i q̃litatib°.ſi calli‑ tate ⁊ ſicci°:⁊ q̃q̃ mõ mutata mixtiõe q̃re noua itrodu‑ cit cõplo(loco nãl’) q̃ ẽ q̃litas 2° attinẽs tñ magis calita ti ⁊ ſiccitati:q̃ poꝛ ↄplo nãl’ abiecta. Et h erit dixͣ Tru. 3° tegni.ↄ°.32.i pũcto:q: gnãtio ⁊ tmin° ad quẽ altera tiõis acgrit i iſtãti.ẽ.n.hectica ſcdʒ ipm q̃ſi ſbalis ꝓdu‑ ctio.q: ſbalis ↄplo acgrit ſic ſbalis ↄplo depdit. Neqʒ h mira ſũt ⁊ rõne carẽt.ſi gdẽ i diſpõnib° nãlib° ſbſtãtifica ſit ↄplonis mutatio ⁊ mixtiõis:ꝗs neget foꝛ.pueꝝ nõ eẽ eiuſdẽ ↄplonis nec mixtiõis cũ ſeipſo ſcdõ iã ſene. Immo dixͣ cõciliatoꝛ dĩa.22.⁊ Vgo.plus diſtare foꝛ.pueꝝ a ſe ipſo ſene q̃ʒ foꝛ.puer a Platõe puero. Indicio ſit opatio‑ nes ⁊ tact° pueroꝝ pliimũ differẽtiũ a ſenib°. Siltr nõ ne Gale.⁊ oẽs medici tenẽt trãſmutatiões corpum ex coli co i melãcolicũ.ex colerico ſãguinũ fieri ⁊c̃.ↄtinuato or dine ⁊ regimĩe dato a Gale.3° tegni ⁊ p° de regimĩe ſanita‑ tis ⁊ res ipſa rõne nob’ idẽ idicat q̃tidie.Corpa videm° mutari ſubſtãtifice de vna cõplone ⁊ hitudie i aliã valde diuerſam.Ex dictis i h caplo ſequit pluma correla° ꝟn. Primũ declatũ qd ſit hectica.2° quõ fiat hectica.3° quõ firta ẽ hectica:⁊ eq̃l.4° hecticã ab itriſeco nõ poſſe cura ri ſine auxilio medicoꝝ ↄtinuato:q: illa ↄplo ſubſtãtiſi coicidnat ſp ad calitatẽ ⁊ ſiccitatẽ ſuapte nã.⁊ h tenendo ↄplonẽ nãlẽ eẽ pnci° reductiuũ i nã ↄplonalis:de q̃.ĩ.erit quõ dilucidãda.5° ſede ⁊ craſſe errãt q dicũt i p° ſpe hecti ce ⁊ media 2° nõ eẽ mutatã ↄplonẽ nãlẽ.ſʒ i fine 2° ⁊ i to‑ ta 3° ſpẽ. Nã ſi ẽ hectica.g ſcdã ⁊ egl ⁊ nõ ſentit ⁊c̃. vt.õ. Neſciũt.n.tales rñdẽ ad vnũ arg°.q: p° ⁊ 2° ſpẽs curãt. g a ſanitate:q: ſanitas ſit a ſanitate.7° meth°.ↄ° 23.⁊ Cõ ci.dĩa.72.h nõ ẽ niſi a ↄplone remanẽte i p° ⁊ 2°.nõ i 3° q: ẽ icurabil’ de q̃ ſeri°:q: mouebit q̃ſtio ⁊ diffuſe ſolue m° illã.⁊ quõ itelligit li.olʒ nã opatrit ⁊c̃.6° ipoſe ẽ he cticã poſſe ſentiri doloroſe.h oia ſex patẽt declata ex di‑ ctis.õ. Oplo ꝟo Dini ⁊ alioꝝ q tenẽt ↄplonẽ nãlẽ innatã eẽ remiſſa vſqʒ ad certũ tminũ mediũ i q̃ cõpatit ſecũ cõ plonẽ pternãlẽ i hectica.ſicut i tepido ſũt calitas ⁊ frigi‑ tas extrema eq̃ra calr q: remota ↄ̃rietate nõ ſequit actio nec ſenſatio. Judicio nr̃o nõ põt ſuſtẽtare. Quare hecti ca ẽ fixa ⁊ nõ põt reduci ab itriſeco i pſtinã diſpõnẽ ſtãn te pn° reductiuo q̃ ẽ aia ⁊ ↄplo nãlis ⁊ iclinatiõe paſſi in ꝓpriã nãʒ ſicuti ⁊ ferrũ ignitũ ifrigit° õ relictũ ſue nãe ſic ẽt febres hũorales curãt ab itriſeco q: ſtat ↄ° nãl’. ⁊ foꝛ° Itẽ male pt ſaluare q̃re hectica nõ ſentit:cũ ſaluet ↄplo i nãl’ q̃ mediãte ſit ſenſatio diſpõnis pter nãm ſibi ↄ̃rie vt auer.3° Colli.Itẽ nõ põt ſaluere quõ caloꝛ pter nãl’ ⁊ nã lis ſi ↄ̃rũt ⁊ agãt ſb q̃cũqʒ g̃du cũ ſint ↄ̃ria icõpatibilia ⁊ mutuo ſe expellũt pʒ ex diffõne febꝛis:⁊ h tenẽdo illos eẽ duos caloꝛes diſtictos ↄ̃rioꝝ actiuos. Itẽ ergõ rõne ſic ⁊ q̃ro:qd ẽ illõ qõ i tmio mot° acgrit i hectico q̃ acg ſito ſtati ceſſat actio ⁊ ſenſatio vt ſupra. Nõ potes dicere

quod illud ſit īteſior: ḡ duo caloris pter nāꝫ tū q: oē tale hꝫ latiᵗᵘᵐ ꝛ nō acqrit i iſḡnitū tū q: maior ḡdᵘ magis ſētiref doloroſe i fieri: tū q: ad augᵗᵘ caliditatis ꝛ ſiccitᵗⁱˢ pter nāl augef ꝯpl̄o q̄ ēt attiet i hoīe magis calo q̄ ſriᵒ ꝛ ꝯſr̄ter augef altera ꝛ īſeſatio aliqd aliō igif ō nouo acqrif: ꝛ illō ñ ē niſi noua ꝯpl̄o q̄ acqſita ceſſat actio. Jtē ꝛ 5ᵒ arguif ſic pcedēte ſebre hectica ad 2ᵃᵐ ꝛ 3ᵃᵐ ſpēm ꝯtinue calꝫ: ꝛ calor nālſit bᵉʳ ꝛ bᵉʳ diſpōē pter nāli augᵗᵘᵐ pꝫ i hectico 3ᵉ ſpēi reſoluto hūido q̄re nō erūt eq̄ tātimo maior ꝯrietas ꝯtinue ꝛ maior cū nāli cōplōne ſi remāet. ḡ maior actio. ḡ ſenſatio ꝛ dolor maior cᵘ oppᵗᵘᵐ pꝫ. Jtē ꝛ 6ᵒ ſi ita ē q malā ꝯpl̄o eq̄lis ſcā ſuppōit i ſbo pſiſtēte nālē diſpōnē: ſꝫ remiſſaꝫ ꝛc̄. Ego q̄ro abs te i q̄ differt a mala cōplōne diuerſa cū vtraq̄ vt. ḡ. pbauimus ē i toto. Jtē 7ᵒ argᵗ ſic. Certū ē q hecticᵘ pt ſebrire ſebre pūᵗᵃ: tūc ego q̄ro aut illi duo calores eq̄ntei ſīt eiuſdē ſpēi aut diuerſaꝝ ſpēꝝ ſi p̄ ꝯ accñs eiuſdē ſpēi ſolo ſbo diſtinguūf a q̄ būt eē ꝛ diſtictū eē: ꝯueniūt i forma ꝛ ſbm ē vnū. ḡ ſūt vnū ꝛ idē. ḡ ſi vnᵘ ſentif ꝛ reliquᵘ. Si diuerſaꝝ ſpēꝝ. Ego q̄ro q̄re vna ē eq̄ta ꝛ nō ſentif: ꝛ alia nō ē eq̄ta toti ꝛ ſentif dē rō diuerſitat] cū vtraq̄ ſtet cū ꝯplōne nāli i ſbo actu Jtē ꝛ 8ᵒ argᵗ auctātibᵘ multis Gale. ꝛ Aui. ꝛ alioꝝ q̄ nulloᵐ ſaluari pñt: vt. ḡ. dixīmᵘ q̄re nō ſolū nō pñt ſaluare dicta doctoꝝ ꝯueniēter nec apparētes rōnes bene ſoluēt.

Opio vō Gētil hac mā vr̄ ſatis apparēs ꝛ meliᵘ ſaluat apparētias ꝛ rōnes i hac mā vult. n. Gēt. nouā ꝯplōneꝫ de nouo īproduci i hectico: illi tāq̄ nālē eq̄tā toti fixā eq̄ lē ꝛc̄. q̄ nō ſentif ꝛ imaginaf ꝯplōnē nālē pexiſtētē ñ ex toto remoueri a ſbo hectico: ſꝫ remanē q̄dāmō medio inter potētiā ꝛ actū. Silr ꝛ calitas ꝛ ꝯplo pter nāl acqſita: ita. ſ. q introducta pter nāli ꝯplōne vſq̄ ad certū t̄minuꝫ eq̄tis extremis (ſūt. n. duo calores diſticti ꝛ ꝯrīj ſꝫ Gēt.) reſultat qd 3ᵐ: nouū ꝛ noua ꝯplo ſicͭ ex rubro ꝛ albo colore reſultat viride i actu qō nō ē aliqō illoꝝ remanēte tñ realitate rubri ꝛ realitate albi coloris ꝛ pictores q̄tidie faciūt h̄. nō. n. potuit alr Gēt. ſaluare nec imaginari q̄ō corrupta totalr ꝯplōne nāli poſſit qs viuē: augeri: nutriri: digerē reduci ꝛc̄. id genᵘ q̄ oēs ſūt opōnes ꝯplōnis ꝛ calor] nāl. cū ēt ſanitas ſit a ſanitate: vt Auer. 7. metbᶜ ꝯᵗᵒ. 23. ꝛ Cōci. diſſa. 73. vt ſup̄ allegatū ē. Et ex his pꝫ expreſſe i opiōne ſua q̄ō hectica ē fixa: q̄ō nō ſentif q: ceſſat ꝯrietas: q̄a ceſſat oīs actio i hectico q̄a nālis ꝯᵃ ē q̄dāmō i poᵃ nō i actu. ꝛ pꝫ q̄ō ſe cōpaciunf ſub vna forā ꝛ ꝯplōne vna i actu vtraq̄ i poᵃ vl ſere ſicͭ ꝛ etiā ꝯria vniunf ſb vna forᵃ ꝛ duo extremi colores ꝯrīj ſb vno medio colore i actu vt ſupra pꝫ ēt q̄ō iſ ſꝫ opiōnē ꝓpriā cuiꝫ q̄dui calor: ſi extremi ꝯriēf ḡdᵘ qꝫ caloris nāl. ꝛ mutuo ſe expellāt vt. ḡ. ō ſebre. tñ i caſu nō ſūt i actu. ſꝫ q̄dāmō i poᵃ vt. ḡ. ¶ Poſſet tñ Gēt. moleſtari multipl̄r: q: aut talis ꝯplo nāl remanēs ē i actu: aut i poᵃ: aut medio mō inter actū ꝛ potētiā: ſꝫ nō p̄ mō q: ſtaret ꝯrietas ꝛ actio cū pter nāli: ꝛ ꝯñr ēt ſenſatio ꝛ dolor. Jtē hecticᵘ 3ᵉ ſpēi poſſꝫ reduci ab itriſeco ꝯ dtermiata. Si tu dicis q remāſiſſet ꝯ. nāl nō i actu ſꝫ i poᵃ i hectico ꝯ ḡ ſeqf q nō agit nec digerēdo: nec reducēdo: nec ꝯſeruādo ꝛc̄. pꝫ q: oē agēs eſt i actu ſi tu dicis q medio mō: ꝯ ens diuidif i potētiam ꝛ actū: iter q̄ nō daf mediū. Nos tñ iꝫ poſſemᵘ cuꝫ opione Genti. oīa hec palliare: tñ cōformitus cū antiqoribᵘ ꝛ ſeniorib vrſū eſt nobis herere opioni T̄ruſ. pxīus dicte.

Quiſio ꝓpoſiti erat de ſpēbᵘ ꝛ diſſis hectice ꝓpoſitū. 5.

Poſtq̄ determīatū ē qd ſit hectica q ē ſebris ſcā eq̄lr fixa i mēbris radicalibᵘ idepēdēs ñ ne īſeſat: ō dolóroſa. videbimᵘ modo nonqd ſit vna vl pl̄es: ꝛ ſi pl̄es penes qd diſtīguāf ꝛ vn̄ ſumāf ꝛ cognoſcāf eaꝝ dr̄ia ad īuicē. Dico i pᵐᵒ cū hypp. ꝛ Gale. totā hūani corpis machinaꝫ tribᵘ tñ abſoluī: ſpībᵘ hūoribᵘ ꝛ mēbris. Et hyp. ſb aliis verbis idē qō Gale. oē qō ē i nobis aut ꝯtinēs ē aut ꝯtētū ſi pᵐᵘ ſic. ſ. mēbra. ſi 2ᵐ. ſ. ꝯtētū hoc ē duplex aut ſpūs aut hūores hec illi. ſi itaq̄ calor eq̄neᵘ hēat eē factū i ſpiritibᵘ tñ illud ē ephimera. ſi i hūoribᵘ illud ē hūoral ſebris Si vō hꝫ eē factū i mēbris illō ē hectica. Hectica igif cū ſit vnᵘ ꝛ idē calor eq̄neᵘ fūdatᵘ i mēbris oībᵘ: nō hꝫ ſpēs diuerſas. tñ ſortif diuerſas denoiatiōes penes diuerſitatē ḡdᵘ exiccatiōis ꝛ reſolōnis: cāte ab illo calore eq̄neo: vt. ḡ. q̄ ꝛ curā ꝛ pnoſticū ꝛ cognitionē medici variāt: q̄r vt diſticte loq̄nf medici i tres ſpēs ſeu tres ḡdus ſenſibiles hecticā diſtixerūt: penes tres hūiditates de ſcōis iſlāmatas ꝛ reſolutas q̄ ſūt ros: cābiū ꝛ gluten. Pria vō humiditas de ſcōis nomē nō hꝫ ex q̄ ē adhuc fere hūor. ſ. ſanguis i poris venaꝝ nōdū ībibita mēbro: nec approꝑata: ſꝫ q̄dāmō i loco cōi. ꝛ i ꝓ gn̄ōne ſpūuꝫ q̄ ſcōarū hūiditatū ꝛ ex iſlāmatiōe vel reſolutiōe illiᵘ nō ſumif pᵃ. hectice ſpēs. adde q iuēᵗᵘ ē hecticᵘ q̄ſq̄ cᵘ vene ꝛ poi venaꝝ ꝛ ſūt ꝛ apparēt plene ſanguie ꝛ ꝯñter pᵃ hūiditate de ſcōis. Calor ēt hectici ex q̄ hꝫ eē factū i mēbris fortᵘ agit i hūiditates approꝑatas mēbris q̄ i loco cōi exñtes: vt pꝫ: nec ēt mihi placet rō Gugleimi de pᵃ hūiᵈᵉ loquēs dicē q: ſbāl ē ꝛ i ꝯtinuo motu: iō nō cāt ſebreꝫ aliq̄ q̄a fortiori nec ſpēs q ſbtiliores ꝛ moᵇⁱˡᵉ magis: ſūt q dicūt q pᵃ hūiditas de ſcōis ē eq̄ reſolubil ꝛ iſlāmabilis ſicut ros: q: iſlāmato ꝛ reſoluto vno ſilr ꝛ reliquū reſoluetur: ꝛ iō ab illis reſolutis ſil tñ etiā: ſumif pᵃ hectice ſpēs qō ēt mihi nō placet. Et rō q: digeſtio i nutritiuo ſꝫ ꝓcedit igroſſando: ꝛ iō nō ſūt eq̄ reſolubilia: neq̄ credēdum ē illis q ex vbis Aui. credūt elicē: iō ex iſlāmatiōe vel reſolutiōe pᵃ hūiditatis de ſcōis nō ſumif pᵃ hectice ſpēs q: ſi illa iſlāmaf cāturᵗ hūoral nō hectica: ſꝫ ſanguinea ſebris: q̄a ē ſanguis vel paꝝ diſtās a ſanguinis nā. Naꝫ ſꝫ Aui. no dic̄. apari ēt ego arguerē q ſi ros vel cābiū iſlāmef vel putreſcat ꝛ inde mēbra aiata caleſiat cābif vtiq̄ hūoral ſebris depēdēs ſenſata nō hectica vt pꝫ. Neq̄ ēt ꝯñter credēdū ē ſpēs hectice eē diſſictas penes diſtictionē iſlāmationis ꝛ reſolutiōis triū p̄dictaꝝ hūiditatū de ſcōis tāq̄ i illis hēat eē factū calor ꝛ ſiccitas eq̄neᵘ q eſt hectica ꝛ ab illis ſic inflammatis caleſiant in hectica ꝛ exiccentur membra radicalia animata: q: ſic hectica eſſet ſenſata ꝛ ſebris ſiēs nō ſcā i radicalibᵘ. Jtē eēt depēdēs nō fixa ꝯ p̄dicta. ḡ. Hoc tñ vnū hic dixerī veri cum Guglelmo q̄a ille hūiditates 2ᵉ nō ceſſant exui nām humoris ꝛ acq̄rere vnctuoſitatē ꝛ tpamētū i ꝯplōne ꝛ ſbā accedēdo ad nām mēbri: ꝛ iꝫ ſiāt iſlāmabiles magis ꝛ reſolubiles ſicut oleum. tñ minus ꝛ minus putreſcibiles.

Dōꝫ igif puto q cū vnᵘ ꝛ idē calor eq̄neᵘ cū ſiccitate ſit ille q ē hectica: ꝛ ille ē radicatᵘ ꝛ vnitᵘ i mēbris radicalibᵘ aiatis ſicuti ꝛ ipſe calor nāl vnieba loco cᵘ ſubit hectica vt. ḡ. ſꝫ inq̄ū calor eq̄neᵘ cū rorē incepit p̄ i corde ꝛ reliq̄s mēbris ꝯñter iſlāmaf ꝛ reſoluē: q̄a ē hūiditas ō ſcōis approꝑata magis reſolubil ꝛ inflāmabil: tūc calor ille cū iᵃ ſiccitate dr̄ a medico pᵃ hectice ſpēs cognitu q̄dem difficiles: ſꝫ cura facilior vt iſra q̄ ꝓpe hectica. ſ. hitualis dr̄ a doctoribᵘ ꝛ Galeᵒ Raſis vō dixit illā deſiccatiuam. 2ᵒ cū cābiū iſlāmat ꝛ exiccat qō ē 3ᵃ hūiditas magis vnita ꝛ miñᵘ reſolubil q̄ ros. tūc 2ᵃ ſpēs hectice dr̄ a medico magne latitudinis. cognitu q̄dē facilior q̄ pᵃ. ſꝫ curatu difficilior. Quā Gale. tabē dix̄ ꝛ Raſis ꝯſūptiuaꝫ Aui. vō aldubuc arabice. 3ᵉ occurrit reſoluēdā gluten q̄ ē fere ipſa hūiditas ſubſtātifica mēbroꝝ vnita ꝛ aſſilata ſdurata ad cᵘ ꝯſūptionē dix̄ Aui. ſeqf. ſepatio mēbroꝝ ꝛ 3ᵃ hectice ſpēs dr̄ ipoſſis cure: ꝛ cognitiōis facillis: quā maraſmū dix̄ Gale. ꝛ Raſis dix̄ arefactiuā ſoroſmos dixit Aui. Exēᵒ Aui. accōmodatiſſimo ō ſlāma ſlychinio lucerne q̄ p oleū i lucerna ꝯtētū. 2ᵒ oleū lychinio. 3ᵒ ſbſtātial hūiditatē lychini cōburif ꝛ reſoluit. ꝛ tādē extīguit

fulgur cur ... enſe ... vaginam

que ↄſũpta hũiditate nõ põt ferre ipſi⁹ flãmã. Scðm igr̃ has tres ſcíatas reſolutiões diſtiguũt medici tres hectice ſpẽs: q̃ i eẽ ↄ̃ cognoſcã pſumũ differũt. ſiĉ i cura ꝛ ꝓno ſtica vt. ð. Et ſic vn⁹ ꝛ idẽ calor i mẽbris fundat⁹ ꝑtes tres diuerſos effect⁹ q̃s cã 3ᵘˢ ſubit noia hectica: tabes: maraſmus: vt. ð. nõ q̃ ſint tres ſpẽs hectice i re diſticte: nec tres calores eẽnea3 vn⁹ ꝛ idẽ calor cũ diuerſis g̃dib⁹ ſiccitatis diuerſimode a medico ↄſideratis. Et forte ſubtilr̃ ↄſiderãti ſiccitas 3 nõ ſit de eẽtia febris nec ↄ̃ſiter hectice vt ẽ febris. tñ ẽ de eẽtia hectice vt tabes eſt ꝛ maraſm⁹ vt ð. S3 iſte exiccatiões nõ driũt niſi ſiĉ magis ꝛ mi⁹ iẽſũ ꝛ remiſſũ q̃ ñ variãt ſpẽs ꝓpẽ: 3 variẽt gradus variẽt curã ꝛ ꝓnoſticã. Et 3 ita ſit vt dixim⁹ q̃ vn⁹ ꝛ idẽ calor eẽneus eſt i hectica: fact⁹ ꝛ vnit⁹ cum hũiditatibꝫ mẽbroꝝ. q̃ ſcðm diuerſos gradus inflãmatiõis ꝛ exiccatiõis ꝛ debilitatis ſortit̃ 3ᵘˢ noia vt. ð. i diuerſis tpib⁹. nõ credẽdũ ẽ eq̃ ꝑ calorẽ illũ eẽneũ agẽ i totũ mẽbrũ ꝛ i oẽs tres ſiue q̃tuor ſuas hũiditates: ꝛ illas inflãmare ꝛ exiccare 3 nõ eq̃ ex ꝑte paſſi: q2 illa q̃ ẽ paſſibilior cit⁹ ꝛ reſoluit̃ ꝛ appet reſoluta: deide ſcða deide 3ᵃ: ꝛ iõ ꝑ ros. 2ᵒ cãbiũ. 3ᵒ gluten reſoluent̃. ꝛ iõ ꝑ eũ p⁹ hectice ſpẽs 2ᵉ 2ᵃ. 3ᵉ 3ᵃ. Iſte tñ ordo nõ ẽ eẽntialis vt iſeri⁹ diſputabim⁹. Neq3 credẽ ꝰ eq̃ pati radicalia dura ſicut carniforma facilia ad reſoluẽdũ. Nã q̃lis ẽ ꝓportio mẽbri ad mẽbrũ i duricie ꝛ reſiſtẽtia. talis erit hũiditatũ ad hũiditates. Neq3 credẽdũ ẽ oia radicalia eq̃ pati ꝛ reſolui i hectica. Nã cor ꝛ epar dixit Gale. ex q̃ ſiũ fontes hũiditatũ ꝛ potẽtiora ad attrahẽdũ nutri mẽtũ mi⁹ exiccant̃. vt i anotomia hecticoꝝ dixit patere. Et hãc putam⁹ eẽ verã doctrinã: ꝛ q̃ ab iſta diſſoluũt a veritate recedunt ꝛ ãtiq̃ꝝ dicta ſi videnť aliena ab iſta ſiia debent gloſari ꝛ ad hos ſenſus accomodari: vt p3 ↄſiderãti recte. Nã videt̃ Sera. ꝛ Gal. 10. ẽra. ꝛ. 7. ẽra. mlta dicẽ q̃ ñ o3 h̃ adducẽ q2 teuera pñt ad ꝑdictũ ſenſũ accomodari poſſe quẽ Aui. poſuit ꝛ nos cũ illo. I ſaac ẽt viſus eſt ponere 4ᵒʳ ſpẽs. Sed cõior via eſt illa quam nos tenemus ꝛ verior.

Seꝯ ꝓpoᵐ erat. Difficultates theoricaſ ſoluẽ ꝛ ꝑ. Nũq̃d ꝑdicte 3ᵉˢ ſpẽs ſint nẽcio ordinate. du⁹ ꝑ⁹. ꝓpoᵐ 6ᵐ.

Nũq̃d ãt tres ꝑdicti grad⁹ ſeu ſpẽs hectice ſint ordiati ꝛ nẽcio vnũ ſupponat alterum. breuit̃ dico q̃ aut hectica fit icipiẽdo aut ſequitur ad aliq̃ꝝ egriᵗᵐ. ſi ꝑmõ ſic dico õ nẽcı̃ 3ᵃ ꝑſupponit p̃ᵐᵃ ꝛ 3ᵃ aᵐᵃ ꝛ p̃ᵐᵃ: ꝛ rõ eſt ſatis euidẽs: q2 ꝑẽ apta iflãmari ꝛ exiccari 2ᵃ hũiditas de 2ᵃ q̃ 3ᵃ ꝛ 3ᵃ q̃ 4ᵃ. Si vo hectica ñ ſit icipiẽdo. tũc dico vnã ↄ̃ñẽ q̃ iſte tres ſpẽs nõ de nẽcitate ſũt ſic ordinate: q̃ õ ꝓbať i febre icẽſiua colliq̃tiua ꝛ lõgaꝫ q̃ p⁹ ꝛ 2ᵃ hũiditas de ſcðis ſit reſoluta ꝛ forte 3ᵃ corꝑib⁹ macilẽtis tãdẽ figet̃ ꝛ erit ſcã hectica i iſto caſu erit ſcða ſpẽs hectice ꝛ forte 3ᵃ non precedente prima ꝛ iſta eſt ſatis euidẽs ratio.

Nũq̃d hectica poſſit fieri icipiẽdo du⁹ 2ᵐ.

Gale Aui. Serap. oẽs ↄueniũt i hac ↄclõne affir⁹ q̃ hectica poſſit icipẽ eẽ hectica nulla alia egritᵉ ꝑcedẽte. In oppᵐ tñ ẽ rõ ſatis euidẽs. Nã Gale, Aui. T ruſ. Ugo ſeneñs ꝛ nos. ð. volẽtes dare moᵐ q̃uo hectica g̃net̃ dicit h̃ ↄuenire ex actiõe caliditatis ꝛ ſiccitatis ↄtinuata q̃ tãdẽ deuenit ad tñ. i. hecticaꝫ q̃ ẽ fixa ſcã rc̃. ita q̃ ꝑus calitas ẽ i ſieri q̃ſ ſit ſcã i mẽbris. g̃ ꝑus erit diuerſa q̃ꝫ eq̃lis g̃ de nẽcitate aᵃ ꝑcedit egritᵒ. Et ↄfirmatur illa q̃ ſũt ſbtilioris ſbe ceteris ꝑib⁹ ſũt magis iflãmabiles: 3 ſpũs ꝛ hũores i nobꝫ ſũt ſbtilioris ſbe q̃ꝫ mẽbra. g̃ ꝑus iflãmabũť. Uolẽdo ſuſtẽtare Gale. ꝛ alioꝝ. op3 dicere q̃ 3 ita ſit vt plm vt i oẽs ꝓbãt. T ñ poſitas ẽ rẽs ſpla. ihat. n. q̃ calitas ꝑcedẽs hecticã nõ ſit egritᵒ ſenſibiliter ledẽs ꝛ i pauco tpe figet̃ i mẽbris ꝛ fiet eq̃lis i corpe diſpoſito. Ad ↄfirmatiõnẽ. R̃ q̃ vbi cetera ſũt paria ſi ↄcludit rõ ſtat multũ3 h̃ q̃ mẽbra ſunt arida ꝛ hũores

ſunt ꝛ ſpũs magis reſiſtẽtes: vt coſicũs exercitat⁹ i eſtate cibatꝰ fructib⁹ ꝛ herbis mẽbra erũt magis apta iflãmari q̃ꝫ hũores vel ſpũs. Itẽ ꝛ ẽ ſcða R̃ꝰ ex ꝑte agẽtis ſtat oᵐ vt i fulgore q̃ ẽ cã fortis ꝛ ſubtil̃ corrũpit ferrũ ꝛ enſem i tacta vagina q2 reſiſtit ferrũ eodẽ mõ i caſu q̃ cã ſit potẽs valde dixit Auic. figet̃ i mẽbris nõ i hũorib⁹ nec ſpib⁹. Itẽ ꝛ ẽ 3ᵃ R̃ꝰ ad idẽ arᵐ q̃nq̃ꝫ currit ꝓptas hu⁹ agentis ad hoc paſſum. Nam non quodlibet agit i q̃dlibet ſed deteriatũ i deteriatũ. Inter difficultates ↄ̃ ꝑdcã ꝛ p⁹ ꝛ pricipaľ ꝛ iudicio meo diffiᶜ⁹. nũq̃d i hectica de nouo ſit mutať calor ꝛ ↄ̃ⁱ naľ ex toto corꝑis ꝑoꝫ ↄ̃ñe du⁹ 3ᵐ.

Et ꝑ arg̃ q̃ nõ ꝑ ſic hectic⁹ cũ uicũ ꝑ ſpẽ viuit g̃ nutrit: q2 2 de aĩa ceſſatio ab oꝑe nutritiue eſt morꝭ: g̃ digerit: g̃ a calõ nãli: p3 ex Ariſt. 4 meteo. oĩs digeſtio ſit a calõ nali. Cõfirmať corpus hecticũ viuit. g̃ ei⁹ aĩa ẽ i calõ nãli ꝛ ꝑmanet in eõ ex Ari. lib. de morte ꝛ vita diffiniente q̃d ſit vita. Scðo arg̃ ſic ↄplõ nãľ ꝛ ꝑter nãm ſũt ↄ̃rie: g̃ cũ illis ñ põt ſtare vna forma nec vita ↄ̃iter. Cõſequẽtia nota. q2 alia ꝛ alia cõplõ facit ꝓ alia ꝛ alia forᵃ. Nõ. n. q̃dlibet fit ex q̃l3. ſed deteriatũ ex deteriato. Et Aui. dix̃. Si mẽᵃ ꝑpara vt bugloſſa cẽt ipata ipamẽto hũano. Utiq̃ꝫ bugloſſa eſſet de ſbã hũana. g̃ a ↄ̃rio ſenſu. ſi mẽᵃ ẽ ipata ipamẽto ↄ̃rio ipamẽto hoĩs. vtiq̃ꝫ hoĩ erit ↄ̃ria. Naꝫ diſpõnes ↄ̃rie ꝑgũt ad formas ↄ̃rias. Et Auer. dix̃. 8. phy. cõ. 46. ꝛ. 1. õ aĩma. ꝛ. 2. phy. cõ. 29. varietas maťꝫ ꝓpinq̃ꝫ. ſ. arguit varietatẽ i formis. aſſũptũ ꝓbať. Nã ↄplõ nalis ꝛ ꝑter nãꝫ mutuo ſe expellũt i eodẽ ſbõ. g̃ ſũt ↄ̃rie p3 ex diffõne ↄ̃rioꝝ Ari. p⁹ pimia. Itẽ ſũt ĩmin motuũ ↄ̃rioꝝ. g̃ ſũt ↄ̃rie. p3 q2 ↄ̃rietas motuũ ẽ ex ĩmis. 5. phyſi. ꝛ ꝑ celi. Mot⁹. n. ad nãlẽ ↄplõnẽ ↄ̃riať motui ad ↄplõnẽ ꝑternalẽ: vt p3. Cõfirmať. Nã diuerſitas opõnis arguit diuerſitatẽ i formis Ariſto. 10. metha. ꝛ ꝑ phy. Opo faciũt cognoſcere forᵃˢ. ſiẽ trãſmutatio maťi. 3 opatio caloris ꝑter nãꝫ ↄ̃riatur opõi nãl p3. Nã vn⁹ ꝓficit opõnes nãc ali⁹ ipedit ꝛ mutuo ſe expellũt vt. ð. g̃ ꝛ ipſe forme erũt ↄ̃rie. g̃ ſi vna ↄſeruat formã alia deſtruit. ergo cũ illis non ſtabit vna forᵃ.

Tertio pñ' arg̃ ſic. ſi i hectico ſcã ẽ mutatio ↄplõnis naľ q2 calitas ꝛ ſiccitas adeo ẽ augmẽtata ꝛ ↄ̃iter ſcã ẽ mutatio ꝓ. õis i q̃litatib⁹ ꝑmis ꝛ ↄplõne actuali ꝛ eſſa ſriᵃ ꝛ hũida i calĩa ꝛ ſicca ſũt mutata ꝛ diſp: oportionata taľ q2 ſcã ẽ mutatio mixtiõis ↄ̃iter ꝛ mutatio ↄplõnis põꝫ dič Ugo. Nã alr̃ nõ cẽt fixa ꝛ Gẽt. deridet illos q̃ alr̃ dicũt q̃ꝫ q̃ in hectica plus ẽ mutata inata ↄplõ. In hũoralib⁹ vo ꝛ mala ↄplõne diuerſa mutata ẽ magis iuuẽs ↄplõ 3 ſcã mutatiõe mixtionis ꝛ ↄplõnis de nẽcı̃ᵗᵉ ſeqť mutatio forᵉ g̃ rc̃. Et ↄfirmať. Perfectio opõnũ nãliũ inſeq̃tur ipamẽtũ nãlẽ ſed i ſene decrepito ꝓpinq̃ morti opõnes ſũt ipfectiores q̃ꝫ i hectico p⁹ vel 2ᵉ ſpẽi. 3 illc i decrepito ſ' ſũt a nã. g̃ a fortiori q̃ ſũt i hectico erunt a tpaᵗᵒ nãli: g̃ nõ a ꝑter nãli c⁹ ẽ ipedire opõnes ꝛ corrũpere. ergo nõ ẽ ſcã mutatio totalis in hectico õ nãli i ꝑter nãlẽꝫ.

Quarto arg̃ ſic hecticus ſaltim p⁹ vel 2ᵉ ſpẽi ẽ curabilis (ſiue ab itriſeco: ſiue ab extriſeco nõ curo ꝓ nũc) g̃ nõ ẽ corrupta ↄ̃ⁱ nãl p⁹ 3ᵒ regiṁ Gale. cõ. 29. oĩum nã opatrix medic⁹ vo miſter. Et ĩiẽtiõe hyp. ꝛ Aui. ſola curãs ẽ vt⁹ ꝛ auer. 7. metha⁹ cõ. 23. oĩs ſanitas fit a ſanitate. Et Cõcil. dĩa. 7 ꝛ idẽ ſentit. Cõfirmať. Si i hectico ↄplõ nãľ eſt corrupta ꝛ de nouo gerita aᵃ icliuãs i caliditatẽ ꝛ ſiccitatẽ ĩtẽſam a q̃ g̃ curabit̃ hectic⁹ p⁹ vel 2ᵉ ſpẽi a q̃ meᵃ actuabiť vt fiať remiſſio calitatis ꝛ ſiccitatis cuꝫ oĩs actuatio totaľ caloris ꝑter nãlis icliuabit ad calm ꝛ ſiccuꝫ: nõ ad hũiditatẽ ꝛ frigiditatẽ q̃ idiget hectic⁹: p3 q2 nihil agit ad ſui intereptionẽ. Quito arg̃ ad hoĩꝫ. T ruſ. vult oẽ tale vt nũc ẽ tale ſi'. Nã tale vt nũc cõbit cũ oĩ corpe ꝑ regiṁ hectic⁹ p⁹ ſpẽi fact⁹ ex ſano ſi' erit egrũ vt nũc ꝛ ſanũ ſimplr̃ ſcðm T ruſ. 3 ꝑ diuerſas diſpõnes q̃ꝫ vna eſt

in actu ⁊ altera i po°. Remanet.n. ſanatiuitas q̄ coextēdit cū tota vita: ⁊ i° ē ꝯplo lr̄itudinalis qḋ ē p̄n^m reductiuū ad tale ſimplr̄: vt ipſeꝫ'°.15.ṗ tegni ḡ ſi ē corrupta tota ꝯplo nāl' i be ctico ſm ipſꝫ ⁊ ex iſto arg° ſeqꝛ ēt ꝯ ipſꝫ ꝙ hectic° 3ᵉ ſpēi ēēt cu rabil'. Et ꝯfirmaꝛ ſꝫ Truſ. ſi daꝛ va trāſmutatio corpoꝝ pꝫ ſ ṗ tegni ꝯ^m.15.⁊.3.tegni ꝯ^m.22.i diſpōne nāli. ſi tāq̄ ſigmēta ⁊ imagies veroꝝ corpoꝝ nāe. Sꝫ ꝯ ṗt i diſpōne ṗternāli cor rūpi ꝯplo ⁊ noua regn̄ari ſbſtātifice: ḡ a fortiori i diſpōne nā li dabiꝛ trāſmutatio ſbſtātifica vel daꝛ rō diuerſitatis. Et cō firmaꝛ qꝛ ſi dareꝛ trāſmutatio ꝯplonis i hectico. ſeqreꝛ ꝙ eēt aliqḋ corp° ſanū qḋ nō eēt ꝑfectū nāe neqꝫ artis ⁊ ꝓbaꝛ. ac cipio corp° ſi' ſanū qḋ fiat hectic° ṗ' vel 2ᵉ ſpēi ⁊ ſaneꝛ ⁊ rede at ad ṗſtinā ſanitatē. ꝰ tale nō erit opus nāe. ꝓbaꝛ qꝛ nā i i° fuit corrupta ꝑ tē: nō.n. reduciꝛ a p̄n' itriſeco iā cōrupto. Nō artis pꝫ: qꝛ talia ſimplr̄ nō ſūt ab arte. Eſt.n. ad illa nō deſſilis vt Tru.3.tegni.ꝯ^m.22.⁊ ṗ tegni ꝯ^m.15. Itē ſeqꝛ ꝙ ṗt ꝑfecti° b'ſidum ſbſtātifice regn̄ari q̄ ṗus erat: ⁊ ꝯſiter vita ꝑpetua ri: ⁊ ꝓbaꝛ qꝛ i hectico ṗ' vl' 2ᵉ ſpēi facta ē trāſmutatio ⁊ dete rioratio ſbſtātifice ṗte: volo ꝙ ſaneꝛ ⁊ reducaꝛ i ṗſtinā ſanita tē vtiqꝫ opꝫ trāſmutari ⁊ meliorari ſbſtātifice. Sed ꝰ nō niſi meliori humi° ſbſtātifico regenerato. ḡ ⁊c̄. Sexto arg' ſit cō pus colicū qḋ labaꝛ ⁊ fiat hectic° ṗ' vl' 2ᵉ ſpēi. deīn ſaneꝛ ⁊ re ducaꝛ ad ꝓpriā ꝯplonē. i. illi equalentē caliꝫ. ſ. ⁊ siccā qḋ eſt vn° effect° ꝑ ſe. ḡ dꝫ hēre cāꝫ ꝑ ſe. ⁊ cū nō pōt curari ab itriſe co ḡ ab extriſeco: ſꝫ q̄ curāt hecticū ſūt fri° ⁊ humi°: ḡ fridi^{as} ⁊ hūiditas ꝑ ſe ꝓducēt caliditatē ⁊ ſiccitatē ꝯ^{ris} ē icōueniēs: ḡ illḋ ex q̄ ſeqꝛ. Et ꝯfirmaꝛ maior ē caliditas i cauſonizāte q̄ i be ctico. pꝫ ad ſenſū tact°. Eſt.n. tact° regula i tāgibilib°. ſꝫ i cau ſonizāte nō ē mutata ꝯplo nec mixtio. pꝫ qꝛ ṗt curari ab itri ſeco qꝛ ē mala ꝯplo diuerſa. ḡ nec i hectico erit mutata ꝯplo nec miſtio. Penultio arg'. Medic° itēdēs ꝓpe curare hecti cā ṗ' 2ᵉ vel 3ᵉ ſpēi cū ꝯ^{riis}. ſ. fridis ⁊ hūidis vt. ĩ. aut itēdit cor rūpe calorēꝫ extneū hectici q de nouo fact° ē aut augmētare ſ^m nō cōrūpe: qꝛ ſua nā ad diminutionē ⁊ corruptionē humi di remittiꝛ calor: vt īfra ⁊ ꝰ eēt extiguē ⁊ ꝓpare mortē. Non ēt augē calorē: qꝛ opꝫ approxiare calā nō fria. Preterea illḋ eēt augē calorē ṗter nālē quare ⁊c̄. Et ꝰ arg^m ē ſatis euidēs. Ultio ar' ſic 2^m viā Hypp. ⁊ Gale. quā iſti ſequūꝛ. Calor ina tus ⁊ ꝯplo ē ſba ⁊ forma ſbalis corpa ⁊ nā ꝑ quaꝫ Socrates hꝫ eē: ḡ illa nō poterit mutari ⁊ corrūpi cū ꝯſeruatiōe ſuppo ſiti: qꝛ a forma ē actus ⁊ eē ⁊ vnū eē: ḡ ab alia ⁊ alia for° erit aliud ⁊ aliud eē. Q. aūt i via Hippo. ⁊ Gale. cōplo inata ⁊ ca lor inatus ſit ſba pꝫ ṗ° aſſo. ꝯ^m.14.⁊.15.⁊ 2ᵉ iteri. cap.9. ⁊ lib. de v̄tutib° aīalib° cap.6. ⁊ i lib. de motib° liqdis. cap.3. ⁊ mil le in locis. videbāt.n. iſti tāq̄ medici ⁊ artifices ſenſitiui oēs opationes n̄ras fieri ⁊ ꝑfici a cōplone tāq̄ a nā qḋ ē p̄n^m ef fectiuū mot° ⁊ qetis i nob' q̄re nō poſuerūt aliā formā ſbalē ṗter ꝯplonē: imo dixerūt ēt mētē ipſaꝫ ⁊ itellectū eē formaꝫ corpoream quia vino ⁊ corporeis leditur cum Homero ⁊ Empedocle in hoc: vt.2. de anima textu commenti.150. di xit Ari. Auer. etiam.3. de aīa cōmēto.6. Gregori° nazanze. idē ſentit de Gale. ⁊ Cōci. dr̄ia.17. idē de hyppo. ⁊ Gale. qꝛ i olb° illū ſeq' Gale. ex q̄.n. oīs opōnes n̄re ſūt ⁊ variāꝛ ad va riatione ꝯploni nō oꝫ ponē aliā formā: qꝛ ſi daꝛ° illa erit pe diſſequa complexionis. nec vidit Gale. rationem aliquam cogentem dari aliam formaꝫ inſenſibilē ſbalē ṗter cōplonē. In opp^m ē ſnia Gal. Aui. Auer. Gen. Cōci. Truſ. Ugonis ⁊ mihi vr̄ ꝙ ipoſe ſit cōſideranti ⁊ volenti alr̄ itelligē poſſe dare bonū itte^m v̄bis Gale. in lib. de mala ꝯplone diuerſa cap.5. ⁊ Aui. 2° ṗ' cap̄ de cā doloris ⁊ i lib. de viribus cordis. ⁊.6. nālm cap̄. de tactu expſſiſſime ⁊ Auer. 3. col. Et rōnes ſūt ex ṗſſe ꝓ hac via ſatis potētes. Nā ſic in trāſmutatiōe corpoꝝ curſu etatiuo ſit mutatio i ſba: ſi ſolū i q̄litate: ⁊ ſilr̄ i reductio ne corpoꝝ ⁊ trāſmutatiōe bñficio medici. ⁊ hoc i diſpōne nā le. pari mō i diſpōne ṗter nāli. puta i mala cōplone facta eq̄li vt hectica ſenectutis: vel hectica febris: Corpa ſubſtātifice ſūt mutata: cui° ſignū manifeſtū: qꝛ nō pōt remoueri nec curari

ab itriſeco ⁊ nō niſi magno ⁊ ꝑſeuerāte adiutorio medici i ṗ° vel ſcḋa ſpē. in 3ᵉ v̄o nullo mō. i mala ꝯplone v̄o diuerſa ex q̄ ē tanq̄ volitās nō ē ſcā mutatio ſbſtātifica ſꝫ q̄litatiua tm̄: ⁊ iō pōt de facili redire ⁊ curāꝛ ab itriſeco ſic ferruꝫ ignitū relī ctū ſue nāe īfrigidaꝛ qꝛ nō eſt mutatū ſbſtātifice ſꝫ q̄lita' tm̄. Itē arguiꝛ ſic. Hectica ē mala ꝯplo equalis ſcā idepēdēs ⁊c̄. Ego q̄ro aut eſt ſcā mutatio i ſba aut ſcā in q̄litate tm̄. Si ṗ^m hēo itētū ꝙ mutata ē ꝯplo ſbſtātifice. Si i q̄litate tm̄: qꝛ cō plo actual' tm̄ ē mutata remanēte ſbſtātifica ꝯplone nāli ꝯ ḡ remanet ꝯ^{rietas} īter nālē ⁊ ṗter nālē itroducta ḡ ſeit ſano ḡ ſi ē facta qꝛ cū ꝯ^{rietate} ſtat actio ⁊ motus. Sentiꝛ.n. dic̄ Auer. q̄litas ṗternālis ꝑ ꝯplonē nālē ṗriſtētē: ⁊ ſic erit diuerſa ⁊ nō diuerſa qḋ ē iplicatio i obo. Itē oēs ꝯueniūt i ꝰ ꝙ i mala ꝯne diuerſa ſit ſcā mutatio i ꝯplone actuali iſluēte i mala ꝯplone eq̄li dic̄ Gēt. ē ſcā maior mutatio i cōplone innata pꝫ ex ſnia Gal. ⁊ oīuꝫ qꝛ ē ſcā i hectica mutatio i radicalib° mēbris ſub ſtātifice i qb° ꝓpe ſundaꝛ innata ꝯ^r. Quare deridendos pu tat Gēt. q alr̄ ſentiūt. Rōnabile n̄ aq̄ ē ⁊ rōni ꝯſonū ꝙ ſicut i febre hūorali ⁊ mala ꝯplone diuerſa facta ē mutatio i ꝯplo ne actuali ⁊ iſluente ꝑ ꝑ calorē extneū i corde ⁊ i toto volitans hēre eē factū i hūorib°. In hectica v̄o ex q̄ hꝫ eē factū calor ext ne° i mēbris radicalib° ꝙ ſit ſcā mutatā i ꝯplone inata radi cali. Et iō Ugo ſenēſis i. q. extragāte de mala cōplone diuer ſa tenet ipſe ꝙ i hectica ſit facta ꝑfecta mutatio i ꝯplone ſub ſtātifica tā potētiali q̄ ē q̄litas reſultās ex ṗ^{ris} i toto q̄ꝫ actua li cōplone q̄ ē aggregatū ex ṗmis 4^{or} elitoꝝ q̄litatib° ⁊ dic̄ hecticā q̄ ē febris nō eē ꝯplonē illā potētiā le mutatā q̄ ē q̄li tas 2ᵃ ſꝫ ē caliditas ⁊ ſiccitas facta itēſior q̄ ē q̄litas ṗ° ignea ſi xata ⁊ ſcā idepēdēs i toto ⁊ radicata qꝛ ſua ꝯplo q̄ ē q̄litas 2ᵃ ſubſtātifica ſouet ⁊ inclinat ⁊ colligaꝛ cū illa q̄ ē hectica q̄ ē eſt ꝯplo actualis. Et iſta via Ugonis lꝫ ſubtilis ⁊ valde ꝯſor mis dictis āntiqꝫ doctorū. tñ maiorē hꝫ difficultatē ſaluādi dubitatiōes factas q̄ Truſ. q reliqt ſanatiuitatē a nā in ſbo iſtevo nullā nālē diſpōnē reliqt cōgenitā. Nos tñ ꝓ nūc co nabimur ſbſtētare ṗtē affirmatiuā: ⁊ ex eo ꝙ ſapiētiores vidē tur illaꝫ ſeq. Et qꝛ Truſ. tenet hāc viā ⁊ ē auctor n̄ris tpib° valde celebris ⁊ īter recētiores hr̄itus ē ⁊ doctior ⁊ difficilior. iō nos conabimur ſūdare pōnē ſuā ꝑ ſua p̄n° ⁊ r̄ſidē ad arg° oīa. ñ. ſcā q̄ magnā hñt difficultatē. Suppo° ḡ ṗ i via Truſ. tria eē i nobis p̄n° a nā: a qb° corp° denoīaꝛ tale. ṗ^m ē ꝯplo aq̄ corp° hūanū dr̄ caliḿ ⁊ hūidū vel ⁊c̄. 2^m ē ꝯeq̄litas i ꝯplone vl' ꝯpōne: ⁊ hec ꝓpe ē ſanitas de ṗ° ſpē q̄litatis ingt ipē. lꝫ for te recti° cū Ariſt. i p^m relatiōis ſit reponenda: de q̄ alias: ⁊ 2^m iſtā ſit diui° ſanoꝝ corpoꝝ i ſimplr̄ tale: ⁊ vt nūc tale. Silr̄ ⁊ de neutro ⁊ egro ſi' vt dicaꝛ illud corp° ſanū ſimplr̄ qḋ hꝫ il lā coeq̄litatē vere ⁊ ꝑfecte talē ꝯgenitā vere i medio q̄re diffi culter trahiꝛ ad alterū extremoꝝ corp° ſanū ſi'. Tertiū ē ſa natiuitas de 2ᵃ ſpē q̄litatis ſcḋꝫ quā ſit diuiſio ſi' tal'i ſanū ſp ⁊ ſanū vt multū. Silr̄ egrotatiuitas i egro ſimplr̄ ⁊ neutra tiuitas in neutro ſi'. ſcḋꝫ quā diuidiꝛ i neutrū ſp: ⁊ neutrū vt multū ſp tale: qꝛ aptū natū eſt eē ſp tale puta ſanū ſp: ⁊ ſanuꝫ vt multū qꝛ aptū natū ē eē ſanum i pluri tpe ſue vite. lꝫ vtrū q̄ poſſit ſepe egrotaꝛ. Aliud.n. ē po° iuqt ipē aliḋ aptitudo: qꝛ po° ē eq̄lis ad duo ꝯ^{ria} aptitudo magis reſpicit vnū ꝯ^{rio} rū q̄ aliud. Hec iquā tria p̄n° a qb° ſiunt he tres denoīatio nes ita ſe hñt qḋ diſtīguūꝛ realr̄: pꝫ qꝛ vno corrupto aliḋ rema net: pōt.n. corrūpi coeq̄litas i ꝯplone q̄ ē ſanitas ſūdata i cō plone ſimplicitū: cōplone nō corrupta pꝫ i forte egrotāte ma la ꝯplone diuerſa puta febre putrida: fortes coleric° tertiana ri° nō ꝑpea ſit flātic° nec ſanguine° nec alteri° ꝯplonis: imo curaꝛ ⁊ remanet for. coleric° ⁊ ſua ꝯplo ſbſtātifica inata. c° ſi gnū ē qꝛ ſentit doloroſe ꝯplonē aduētitiā diuerſā. nō ſic i he ctico qꝛ corr' ꝯplo ſbſtātificā. Sanatiuitas v̄o coextēdiꝛ cuꝫ tota vita: ⁊ remāet i oī egritudie q̄tūcūqꝫ ſeua corrupta ꝯplo ne ⁊ coeq̄litate i ꝯplone q̄ ē ſanitas pꝫ i hectico febriēte ⁊ i he ctica ſenectutis. ⁊ ſūdaꝛ iudicio meo iſta nāl' po° q̄ dr̄ ſanati uitas i toto corpe ſano ſi' a nā. lꝫ ṗncipali° a i p̄n^{is} vite. ſic i cor

de pphēcē ꝛ cerebro. Et h est illud qd voluit Truſ. p tegni. cō^m.15. cū dixit ſanatiuitas ē i ſanitate ſi.i.i corpe ſano ſim^r ſic ppa paſſio i ſbo: ſʒ p ſanitatē ꝑorē ꝛc. Inhereat. ꝛ h idē voluit dicē Cōc. dfa. 72. i. cōde remanere ſp hītualē quādā ſanitatē ꝛ pōlē q mediāte fit reductio ad ſanitatē. Nā ſanitas ſit a ſanitate. 7. meth. ꝛ Auer. ibi cō^o. 23. Eſt. n. ibi ſanatiuitas ſopita: q vigore celeſtiū ꝛ medicoꝝ bñficio pōt deduci i actū: ſic vita i ſemie q calore ſolis vel mr̄icl deducit i actū vt pʒ de plātis ꝛ aialib^o ꝛc. niſi aliud obſtiterit: puta nimiū ꝟtutū debilitas ꝛ viciata exiccatio ſic i hectico 3^e ſpēi. Et iō ſbtilr ꝛ rōnabilr Truſi. 3. tegni cō^o. 22. negat reductionē corpoꝝ verā. Nō. n. corpus egrū ſi^r vel neutrū ſi^r pōt fieri ſimplr ſanū: ſicut nec ecōuerſo ſanū ſimplr pōt fieri egrū ſimplr. Nā nō ſūt corpa reducta vere talia: ſʒ ſic imagines taliū: qꝛ ſanabilitas vl neutrabilitas vel egrotatiuitas (ſʒ fingere nolo) q ſūt cōcta a pncipis gñatiōis: ꝛ vite pncipio nō pñt mutari: ſʒ remanēt ſemper cū tota vita: puta ſoꝛ. colic^o. Si bñficio medici fiat tpatus ille ſi erit vere tpat^o. i. ſan^o ſimplr. ſʒ appeat: qꝛ egrotatiuitas ſoꝛ. i colerici durat cū tota vita ſua: ꝛ iſte diuiſiōes ſi^r diſpōnis nālis i tale ſi^r: ꝛ vt nūc: nō artis. qꝛ ars eſt ad i^o ſi de illis vt hꝫ Tru. 3. tegni. cō^o. 22. Notādū ſcdo i via Truſ. p tegni cō^m. 15. taʒ cōplō q coeq̄litas i cōplone q̄ ē ſanitas ꝛ ſanatiuitas tria pdicta hñt lati^{em} āplā. Et i pmis de cōplone pʒ q magna eſt latitudo i hoie cū q ſtat ſanitas ꝛ vita. Nā gs dubitat et hypocrā a ſcita plimū cōplone differre: pʒ ex fig^a colore moꝛib^o ꝛc. Et Aui. ꝛ Gale. hec eadē affirmāt ſilr i eodē iduiſ^o ſoꝛ. puer a ſeipſo ſene in cōplone etatiua plimū differre qs dubitat. Et tñ eadē cōplone puta colica abſolute dicit ſoꝛ. puer ꝛ ipſe ſener itēſiot tñ i iuuene q in ſene. ſilr ſicut ꝛ cōplō ē āpla pariformiter coeq̄litas i cōplone q ē ſanitas vt. ō. ē. āpla: pʒ i ſpicientis latitudinis ſanitatis poſitas a Truſ. de intētiōe Gale. p ꝛ 2° tegni ꝛ re ipſa. Sanū. n. ſimplr dix Truſ. i^o teg. cōmēto. x. añq fiat egrū trāſit p oēs grad^o pcōales neutro ꝛ egro ſi^r. ꝛ iō difficulr egrotat: ſic ꝛ difficulr releuat. Sanatiuitas vō vt diximus hꝫ lati^{em} qꝛ coextēdit cū tota vita: ꝛ rōnabilr itēſioꝛ ē aptitudo ad ſtādū ſanū i puero ꝛ iuuene: q i ſene decrepito ꝛ magis reſiſtit cāis egrotare faciētib^o iuuenis q ſenex vt pʒ. Notādū. 3. ſʒ Truſ. hecticā nō hēre q̄tuoꝛ tpa. ſic alie egr^e: qꝛ ē introducta i iſtāti ex q ē diſpō facta: qd. n. factū ē nō fit. ſi nō fit nō ē in motu. ſi nō hꝫ motū nō hꝫ tpa. pʒ ē h hēre veritatē ex mō gñatiōis hectice vt. ō. eſt. n. tanq̄ tmin^o mot^o alterationis. ſ. calefactiōis cōtinuate: q terminat ad factā diſpōnē. ſ. hecticā q nō āplr^o fit: pʒ 3° h ex tmino acq̄ſito. Eſt. n. hectica acq̄ſita q̄ſi ſbalis forma qꝛ cōplō ſbſtātifica noīa in radicalib^o. Notādū 4to i via Truſ. 2. tegni cō^o. 9. lati^{em} egritudis vt nūc plus diſtare ab opt^e ſano ꝛ maiorē maliciā ꝛ imperfectionē icludē q latitudo egri^e ſi^r ceteris pib^o ī dilecta pro pōne. Nā ſi cetera nō ſūt paria: nō mō egr^{us} ſimplr immo ſanitas ſi^r ſemp erit deterioꝛ diſpō qꝫ egr^e vt nūc pʒ vbi ſanū ſemp moꝛti nāli i vltio ſenio ſit ppīq̄^o moꝛti: ꝛ ſanitas ſemp tminet ad nō gdū opōnū pfectiōis vſus moꝛtē. Tūc in iſto caſu erit deteri^o diſpoſit^o qꝫ egro vt nūc: qꝛ q̄cūq dato egro vt nūc viuit ꝛ aliquāto gradu pficit opōnes: iō poſitio itelligit cōparādo iuuenē iuuenē ꝛ ſenē ſeni ꝛc. ꝛ hec notata ſufficiāt ſiuuū addidero. q caloꝛ pter nālis ꝛ nālis nō dixit i hoc q vnū i vt nālis eſt inſtrm nāe accomodatū. aliud vō vt pter nālis ipedit opōnes: ſʒ qꝛ nō ē ita accomodatū foꝛ^e p opib^o pducēdis: ſʒ vtrūq ſit vel poſſit eē inſtrm. Nō negam^o tñ aliquē eē latū pternālē: vt venenoſitas q ſolū impedit oēs opōnes nullo mō inſtrm aliqꝫ opōnū. Notādū vltio ex itētione Truſ. 3. tegni. cō^o. 29. ꝛ Aui. i ſua ſufficiētia lib. p. cap. 6. q ſicut i ſimplicib^o nā ē ſimplex. ſ. ſua forma elmti q vt foꝛ^a eſt dat eē tale ſpecificū: vt nā dat opari ꝛ eſt pn^m reductiuū in ſuā nālitatē ſi remouet ab i^o. Ita i cōpoſitionālib^o nā ē cōpoſita puta hūanitas i hoie nō ē forma hoīs tm̄: ſʒ forma ſub cōplone ꝛ tpa^{to} potētiali nāli cōſtitē mixtionē: ꝛ hoc totū cōpoſitū puta hūanitas vt foꝛma: dat eē ſpecificū: vt nā dat opari ꝛ ē pn^m reductiuū i diſpōnē nālē ſi remo^e ab i^o hō. His viſis ponunt cōnes reſoluēies totā māmi de hectica p^e cō. In hectica p^e 2^e ꝛ 3^e ſpēi ē facta mutatio i cōplone ſbſtātifica inata: ꝛ i coeq̄litate cōplonis: ſʒ nō i ſanatiuitate. Pria p^s cōcloīs pʒ ex argutis pōt opp^m. Et ex auctoritatib^o allegatis ꝛ totiēs repetiſ: ꝛ hꝫ ꝟitatē tā de p^a q 2^a q 3ª hectice ſpē: qꝛ oīs talis ē ſcā ꝛ ē eq̄l: pʒ qꝛ nō ſentit. Et ſi dicat p^a pt curari. Re^r cōcedēdo. ſʒ hoc ſi arguit i p^a ſpē nō eē corruptā cōplonē: ſʒ qꝛ ē i pn^a non tñ diſtat: nec tāta ſcā ē ꝟtutis ꝛ huīdi reſolutio: ꝛ iō in i^a nō moꝛit eger c^o opp^m cōtingit i hectico 3^e ſpēi. Scda pars pʒ qꝛ hectic^o ē eger. g mutata ē ſanitas q ē coeq̄litas vt. ō. Itē variatio ſunda^{lis} variant q i i'ls ſidant. Quare variata cōplone variat coeq̄litas in cōplone. 3^a p^s cōcloīs ēt eſt clara: qꝛ ſanatiuitas vt diximus coextēdit cū tota vita: ꝛ remanet cū oī egri^e q̄tūcūq ſeua: ꝛ ōnti durat cū vita qꝛ dōec ē hō ſtat hūanitas: ꝛ h ē qd Truſ. dix oē tale vt nūc ē tale ſi^r: ſʒ p diuerſas diſpōnes q̄rū altera eſt i potētia altera i actu. Scda cō^o ſʒ ita ſit vt tenet p^a cō^o quo ad p^{am} ptē cōcloīs tñ nō ex toto remota ē i hectico. cōplō tal^r qd ſit eē latitudinē pmi modi poſiti ab Aui. p^o pmi cap. de cōplone: pʒ qꝛ hectic^o ē hō ꝛ viuit: g ſu i cōplone ꝛ calore viuit ꝛ opat: qꝛ digerit auget ꝛc. q ſupplet locū nālis caloris ꝛ cōplonis q q mō directū ab aia qd ē nā ꝛ p^r artifex ꝛ pn^m p^m oīs mot^o ꝛ gētis i nobis vt Truſ. 3. tegni cōmēto. 29. ō itētione Aui. p ſuffi^e. cap. 6. ꝛ Ariſto. ſcdo de anima.

Tertia cōclō ſʒ ita ſit vt tenet 2^a p^s p^e cōcloīs q pportio ꝛ coeq̄litas ꝛ tēpamētū i hectico ſit mutat^a: qꝛ erat ſanitas i i^o ſano. nō tñ adeo mutatū eſt. caloꝛ ꝛ tēperamētū ex toto cōtri^o ſic in cadauere vel corrupto cū q nō poſſit ſtare vita: pʒ qꝛ ſʒ hecticus nō ſit ſanus: tñ viuit: ſtat igit in hectico tāta coeq̄litas ꝛ tpamētū q pōt viuere ꝛ nō repugnat forme hoīs ex toto qꝛ pōt exercere opōnes vitales vt. ō. ſʒ ſit valde variata coeq̄litas ſic ꝛ cōplō itra tñ latitudinē humanā. Et ex dictis oīb^o ſm viā Tru. putam^o cōueniēter poſſe ſatiſfacē ad oēs arg^{ta} ſcda aſi o^m. ¶ Et p ad p^{m} cū dr hectic^o viuit ꝛ nutrit cōcedatur g a caloꝛe nāli negat ſufficit caloꝛ ꝛ cōplō pternālis q ē ſacta loco nālis. cū adhuc nō ſit tñ variata i malignitate ꝛ gradu qn cū illa poſſit ſtare foꝛ^a hūana ꝛ exercere quoquo mō opōnes vitales. Ad cōfirmationē ſilr rñdet q foꝛ^a hectici eſt ꝛ pmanet in calido pternāli qd ſupplet vicē nālis: nā ille nō eſt adeo malignatus qn poſſit viuere cū i^e ꝛ exercere opōnes vitales vt. ō. ſʒ impfectas. Ad 2^m arg^m cōcedat aſſūptū: q ſūt cōria tāta cōrietate q̄ta ſufficit ad motū: puta ſicut itēſū ꝛ remiſſū i eadē ſpē: ꝛ de q̄tū ad ſuas rōnes formales ſūt ptrarie ſʒ i re ſunt eiuſdē ſpēi: ꝛ cū dr: g cuʒ illis nō pōt ſtare vna foꝛ^a negat cō^a: ꝛ cū dr pbat: qꝛ alia ꝛ alia cōplō facit pro alia ꝛ alia forma iſta probatio eſt dubia ꝛ eſt declaranda per diſtinctionem de ly aliud. Nam ſi dicit alietatem ꝛ differentiam nūericalē vel ſpecificā ſic ē falſa. Tenēdo q cōplō colerica ꝛ melācolica dīnt ſpē: cū illis pōt ſtare vna foꝛ^a: ſi dicit alietatē ſpecificā vel gñicā dīam ad hunc ſenſum q cōplō a^a. i. vnius ſpēi vel gñis mixtoꝝ: ꝛ a^a. i. alterius ſpēi vel gñis mixtoꝝ q ſe inuicē excludūt cū ſuis latitudinibus: ſic ppō eſt ꝟa. Donauit eni deus cōplonē vniculq ſcdm q meret: ſʒ hoi pfectioꝛē: ꝛ vt ſic cōcedat: ſʒ nihil pbat cō nos qꝛ ille cōplones p^a. ſ. abiecta i hectico ꝛ 2ª introducta de nouo ambe ſūt itra latitudines cōplonis humane vt diximus in 2° notabili: ꝛ eodē mō inte^r p poſitio Auer. diuerſitas ꝛ varietas māeꝝ facit vel arguit diuerſitatē in formis ad bonū int^m vt ſup: ꝛ eſt vera. alio mō ē falſa. Ad cōfirmationē diuerſitas opōnū ꝛc. iſta ppō eſt dubia ꝛ indiget diſtinctione. Nā ſʒ q̄libet forma ſpecifica habeat pprias opōnes p ſe ꝛ pmas qbus ſit diſtinctio ab aliis formis ſpecifice diſtincta. potius q ex figura vel quan^{te} ꝛc. tñ ſtat q ab eadē cā diuerſimode diſpoſita dixit Auer. 2. phyſi. cōmēto. 30. p accñs ab eadē forma varias ꝛ cōrias pduci operatiōes ꝛ effect^o. pʒ idem caloꝛ in ſpē ſcdm ſic teneētes ſolis ꝛ hoīs gñat ignis corrūpit. Itē caloꝛ ſolis liquefacit cerā ꝛ indurat tofū terre: ꝛ tūc ad arg^m caloꝛis nālis ē pfectas pducē

operationes.p̄ter naturalis ꝺo īpfectas ꝓducere q̄ nō
vixit ſpē. Ad 3m argm ꝑncipale in hectica eſt facta muta
tio ꝑ ie cōplonis ꝛ mixtionis.ꝯcedat ꝙ forme negat ꝯo
q2 nō ad oēm cōplonis vel mixtiōis mutationē ſequit
mutatio forme:q2 ꝯo ꝛ mixtio hnt latitudinē āplā vt.ꝺ.
cū aq̄ pōt ſtare for9 hūana:ſilr ꝛ in alqs ſpēbus mixtoꝝ
pꝫ ꝺe ſor.ſene ꝛ puero vt Cōci.ꝺ̄ra.22. Pro quo nota ꝓ
pōnē vnā nālē ꝛ verā ꝙ eē in mixto maiorē alteratio
nē ſuſtinēt ſine corruptione q̄ꝫ cū eē mixti ad īuicē ſim
plicia agūt.forma nāqꝫ miſti ad ſui cōſeruationeꝫ eā ita
ꝯſeruat. Ad ꝯfirmationē pꝫ ꝙ arm nō valet q2 nos tene-
mus ꝙ a tpamēto nāli ꝓueniūt opōnes pfectiores q̄ꝫ a
diſtempamēto p̄ter nām ceteris parib9 vt in 4o nom:ſed
in caſu nō eſt ſic q2 compat ſenex iuueni:q̄re cetera non
ſūt paria. Ad 4m arm cōcedit iſta ꝓpoſitio ꝺe q̄libet he-
ctico ꝙ ē curabilis ꝛ cū ꝺi:ꝙ nō ē corrupta ꝯplo negat
ꝯa:ſed ſufficit ꝙ remaneat ſanatiuitas vel neutranuitas
ꝛc̄.q̄ ſūt po9 ꝛ aptitudines nāles coinnate ꝑ quas pōt
fieri reductio ad ſuā p̄ſtinā ꝺiſpōnē q̄cūqꝫ.ſi fuerit 1a ta
lis ꝛ aḡ hꝫ ꝙ ꝺicat tale ſimplr ſemꝑ vel vt multū vt ſu-
pra in ꝑ notabili ꝺixim9 ꝺe ītētione Truſ.q̄ꝫuis ſit he-
cticus ꝛ egrū vt nūc:q2 oē tale vt nūc eſt tale ſimplr:lꝫ
ꝑ ꝺiuerſas ꝺiſpōnes q̄rū vna ē ī actu alia ī po9.Et ſi ꝺica
tur 1a po9 a q̄ reducet in actū:ꝺico ꝙ ab ipſa forma ꝛ ab
ſtuxu celeſti ꝛ ab auxilijs medicoꝝ. Et ſi ꝺicat ꝙ becti-
cus 3e ſpēi q2 hꝫ ſanatiuitatē illā ē curabilis ꝯcedat ſed
nūqꝫ curabit.ſicut ſortes abſciſſis labijs eſt riſibilis:lꝫ ſi
poſſit ridere:ꝛ rō eſt q2 ī hectico ē facta nimia caloris nā
lis reſolutio ꝛ ꝺebilitas ꝛ humidū pabulū ē exiccatū vn
nō pōt ſubſiſtere calor ē 1m iō maraſmo perit ꝺixit Gale.
Auic.ꝟo ꝺixit marcorē. Et cū ꝺr ſola vr9 eſt curās ꝛ opa
trix.ſ.forma vel forme nālis po9. Et cuꝫ ꝺr ſanitas ſit a
ſanitate ꝯcedat.i.ab illa ſanitate remanēte ſil cū aīa ꝺiri-
gēte ꝛc̄.vel ſm Cōci.ab illa po9 q̄ ꝑncipalr remanet ī cō
ꝺe vt.ꝺ.vel a ſanitate ī mēte medici. Ad ꝯfirmationē ꝺe
actuatiōe medicinaꝝ ꝺixim9 alibi ꝙ medicine 2e actu ſ
recipiūt ī corꝑe nr̄o ad q̄s ſunt in po9 ꝑ eſt actus ꝺiuiſio
nis ad minima vt poſſint trāſire ꝑ oēs venas ꝛ arterias
ſcōs actus ē poſſe calefacere vel īfrigidare vel hūectare
ꝛc̄.actu corpus nr̄m iuxta poam ꝛ v̄tutē ſue ꝯplonis po
tēnalis q̄ reducit ad actū a calore nr̄i corꝑis.Cui9 ſignū
q2 ī mortuo medicine nō actuant:nō.n.ine9 caſa calefa
cit calore recepto a corꝑe nr̄o vt multi putāt:q2 euforbi
um calefacit ī 4o corpus nr̄m ꝛ eſt venenū rōne calita
tis in 4o hāc calitatē venenoſam.i.lr̄ſam vt q̄tuor ſi re
cipit a corꝑe nr̄o:lꝫ calefac ī 4o q2 ſua nā ꝛ ꝯplone aptū
natū eſt calefacē in 4o cū actuat. Ad ꝓpoſitū reꝺeūdo
in hectico māe actuant:ꝛ ſi ſūt hūiꝺe nā humectabūt ſi
friꝺe nā ꝛ cōplone ꝓpa actuate a calore hectici q̄liſcūqꝫ
ſit mō viuat:īfrigidabūt hecticū:q2 ſūt friꝺe nāe ꝛ com
plonis ꝛ v̄tutis. Ad 5m arm cū ꝺr oē tale vt nunc eſt tale
ſimplr cōcedat totū ꝛ cū ꝺr illa ſanatiuitas ē ꝯplo habi
tualis ꝛc̄.negat.nā ſanatiuitas nō ē ꝯplo ī rei v̄itate.ſed
eſt nālis q̄dā po9 vel aptituꝺo:ꝺe ſcōa ſpecie qualitatis:
vt ſupra a natura ꝛ principijs indiuidui ꝯcta ꝛ rema-
nēs cū for9 in ꝑncipijs nālib9:vt.ꝺ.ꝛ poma in corꝺe. Et
ad vltimā ꝯom cū ꝺr.ꝙ hectic9 3e ſpēi ē curabil.ꝯcedat ꝙ
pōt curari actu:negat ꝙ.ſicut nec ſortes abſciſſis labijs
pōt riꝺē lꝫ ſit riſibil. Silr ī caſu ꝑꝑ ꝺebilitatē v̄tutis ꝛ vl
timatā hūiꝺi ſubſtāntifici reſolutionē īpedit actus curā-
ꝺi:lꝫ ſit curabilis ab illa aptituꝺine.i.ſanatiuitate.
Ad ꝯfirmationē ſi ꝺr ꝺe corꝑoꝝ trāſmutatio ſm ſbaꝫ
ſm Truſ.negat h9 imo Truſ.cōceꝺit illā cū Gal.3.teg9
cōmēto.22. Sed bn̄ verū eſt ꝙ ſi corpus puta colericuꝫ
reducat ad tēꝑamentum ꝛ fiat ſanū ſi:q2 pfectam acq̄-
rat ſanitatē ꝙ illud nō eſt corpus nature:ꝛ per ꝯſis non
eſt vere ſanum ſi ꝺe quo loqtur Gale.pmo ꝛ ſcōo teg9.
ſed ſimile illi ꝛ ymago illius non vere illud ga hoc ē cor

pus artis.ars eſt ad illa non ꝺe illis:non negat igitur il-
la eſſe eque perfecta ſubſtantifice:ſed quia vnū eſt artis:
aliud eſt corpus nature ſimilis:nō tn̄ ſicut aurū per-
fectum alchimicum ſimilatur auro naturali.
Ad ſcōaꝫ cōfirmationē fact9 hecticus pme vel ſcōe ſpēi
ex ſano ſimplr reducet ad ſanitatē p̄ſtinā ꝯcedat:aut eſt
corpus nāe vel artis. Dico ꝙ ē corpus nāe: q2 ꝑ ſanati-
uitatē eſt reductum que non fuit corrupta in hectico.
Ad 3m cōfirmatione poſſet hūiꝺū pfectius reſtaurari
hoc poteſt cōceꝺi:ꝛ multi nō hnt pro inconueniēti.ꝛ
ſi ꝺicitur ergo pōt perpetuari. Rr ꝙ īpeꝺit:q2 lꝫ melius
continue tn̄ minus ꝛ minus humiꝺū regeneratur. Iteꝫ
ꝺatur ꝯtinua euaporatio humiꝺi ſubſtātifici vt ꝺicit ari
ſto.quare paucificato iſto humiꝺo ſubſtantifico tanꝺem
corrūpet for.Iꝺurāt.n.in ſt̄a anelut9 q̄re ꝑeunt.ꝺ. Ari.
Alij aliter reſponꝺerent aꝺ arm cum ꝺicitur ꝙ ſequere-
tur ꝙ humiꝺum ſubſtātificum reſtaurabitur meli9 ꝺe-
perꝺito ſi ſit reductio melancolici in tēperatum. Rr ꝙ
non ſubſtantifice lꝫ forte melius qualitatiue quia cum
tempe illuꝺ tn̄ ſbſtāntifice ē ſiccius q̄ꝫ pus ſemꝑ ī ꝓceſſu
bn̄ verū ē ꝙ nō ē ita ſiccū ſic eēt ſi nō reduceretur.
Ad tertiū argm ꝺico in caſu ꝺe ſorte colerico q̄ factus ē
ſan9 ex hectico:ꝙ ſua cōplexio fuit corrupta ꝛ iſta quaꝫ
ꝺe nouo acquiſiuit etiā colerica habet ſuū ꝑncipiū per ſe
reductiuū ſua ſanatiuitas que ſemper remanſit:iteꝫ ani
ma ipſa ꝺirigēs opus meꝺicinarū approximatarū a me-
ꝺico que licet fuerint frigiꝺa ꝛ humiꝺa.ꝛ iō ꝑ ſe remit-
tebāt ca'em ꝛ ſic'em ī hectico actualē:quibus remiſſis fūt
poſtea cauſe per ſe proꝺucenꝺi cōplonem que eſt quali-
tas ſcōa in ſorte colerico:ꝛ ſic illius cōplonis colerice q̄
eſt effectus ꝑ ſe habēs tres cauſas per ſe.ſ.ſanatiuitateꝫ
animā ipſam:ꝛ qualitates prime reducte ꝛ vnā per acci
ꝺēs.i.meꝺiatā ꝛ illa fuere remeꝺia fr̄i9 ꝛ humiꝺa appro
ximata a meꝺico. Ad cōfirmationē cū ꝺr maior eſt cali-
ꝺitas in cauſonizante q̄ꝫ in hectico. Iſta propoſitio pro
nūc conceꝺatur vt viꝺeamus vim argumēti.licet infra
terminabit iſta queſtio:ꝛ cū ꝺr in cauſonizante non eſt
mutata ꝯo ſubſtantifica conceꝺat.ergo nec ī hectico ne-
go ꝯſequētiā. Nā cā corruptionis cōplonis in hectico
nō eſt eē intēſiorē vel nō itenſiorē:ſeꝺ cā eſt q2 calitas eſt
facta ꝛ ꝯtinuata ꝺiu ī mēbris. In cauſone vero eſt voli-
tās ꝛ in fieri ꝛ in pauco tempore in membris:lꝫ ſit facta
in humoribus:ꝛ ſi ꝺiu continuabitur fiet hecticus ex
cauſone:quia figetur in membris.
Ad penultimū argm tn̄ caſu ꝙ calor hectici ſit ꝺebilis
puta in tertia ſpecie ſiue ſit complexio ſiue qualitas pri-
ma extranea non proceꝺet meꝺicus cum frigiꝺis:im-
mo cum caliꝺis.ſcilicet aqua carnis vino ꝛc̄.ſeꝺ bene
ꝓceꝺet cū hūiꝺis ſubſtantifice.ꝛ illo mō augenꝺo hu-
miꝺitatem augenꝺo ſpiritus ꝛ humores:augebit vir-
tutem hectici:ꝛ ſi opus erit poſtea infrigiꝺare poterit
vti frigiꝺis:quare cōcluſiue nō vtimur ſemper frigiꝺis
in cura extinguenꝺo calorem illum pauculū lꝫ ſemper
hūiꝺis:nā ī caſu iſto eſt aꝺ v̄tutē magis q̄ꝫ aꝺ morbū.
Ad vltimū arm lꝫ Gale.plurib9 in locis in manifeſto ſui
ſermonis in meꝺicina ſecutus ſit Hippo. Homerū Em-
peꝺoclē ꝛ illos antiquiores qui volebāt cōplonē eē ſb-
ſtātiā.i.formā ſubſtātialē miſti:ex quo aliā formā ipſi ñ
cognouerūt q2 inſenſibilis:ꝛ Gale.vt meꝺicus tn̄ ſenſi-
bilia curat:tamē in ſ etiā Gale.fuit ꝺubius:vt bn̄ Cōci.
ꝺr̄a.17. Eſt nāqꝫ ꝺifficultas iſta que maiorē expetit ꝛ al-
tiorem inꝺagationem:ꝛ nos alibi ꝺiffuſe ꝺiximus.et
tractauimus iſtam ꝺifficultatem.iꝺeo hic tacenꝺum
puto ex propoſito vt relinquatur ſpeculanꝺi locus me
ꝺicis noſtri temporis.qui ſe meꝺicine arbitros ꝛ alicrū
magiſtros faciunt. Si qs vellet ſuſtentare opinionem
Ugonis ꝛ alioꝝ qui non tenent illam ſanatiuitatem:ꝛ
tn̄ complonē in hectico eē corruptam tā potentialeꝫ q̄ꝫ

bctualē hȝ ēt vīl ad rñdēdū ad argᵘᵐ ola pdicta qȯ pau-cis expediā. Nā ɔᵒ acq̄ſita i hectico nō ē ex toto aliena a nā hūana: ſȝ itra limites vt.ſ. ⁊ ɔñter p illā exercet opa vi te vt hȯ q̄re digerit nutrit augeſ ⁊c̄. talr ⁊ q̄lr. nō. n. ē. cō uenientes ⁊ tpatum itrīm forʼ: ⁊ iō cuȝ iᵃ nō diu duret qn moriſ ⁊ ɔñter tenemᵘ q̄ ab itrinſeco nō pōt curari. ⁊ ſi dr̄ cū curāſ auxilio medici qȯ erit pnᵐ reductiuū. Dico q̄ iᵉ met calor ⁊ ɔplo acq̄ſita hectici ex q̄ nō ē ex toto alienata a nā (dirigēte aīa) ⁊ remedia medici: actuādo vt.ſ. Et cū dr̄ ſanitas fit a ſanitate. 7. meth. ɔᵒ. 23. intelligiſ a ſanitate i mēte medici itēdētis curare ſicut domᵘ fit a forᵃ domᵘ i mēte artificis. Et ſi dr̄ nihil itēdit ſe ipm corrūpe quō iᵉ calor pternalr itēdit curaſ hecticū Rñʼ q̄ verū ē p ſe ſȝ p accñs aliqd corrūpit ſe ipȝ. ſic ēt calor nāl agēs i hūiᵒ

Nunqd calor hectice ſit maior q̄ͣ cauſonis. 4ᵃ duᵃ.

Unqd calor hectice ſit maior q̄ͣ cauſonis. vl ɜⁿᵉ ⁊ i hac diffiᵉ viſi ſūt doctores dubie loq. Nos vō ſupoᶦᵃ vna diſtictōe. Rñdebimᵘ ad qōnē p ɔcl'ones. Nā aut qȯ itēdit calorē maiorē. i. itēſiorē ad tactū aut maiorē. i. potētiorē. Si pᵒ mō. ſit pᵃ ɔclo de mēte Gale. p de diff. febrīū cap. 11. Et auic. cap. pp̄o. calor cauſonizātis ē aᵒʳ. Et rō ē qa i cauſone pſētaſ tactui calor itēſus vaporoſus aſcēdēte multa q̄ͣᵗᵉ vapoꝝ iſlāmatoꝝ acutoꝝ ad cutiȝ. Scda ɔ̄ i hectica calor ē maior 2ᵒᵐ qa potētior. Hoc aūt pbaſ triplici rōne. pa rō accipio cauſonizantē q tādem ēmineſ ad hecticā calore illo cauſonis pcedēte ſpitēdēdo i ſtatu fiet hectica: ⁊ pȝ q̄ calor ille ē maior. Si ſp augmētādo ⁊ figēdo pceſſit. 2ᵃ rō ē ſatis euidēs eſt iſta calor hectice ɔſumit mēbra maris reſiſtētia radicalia vt oſſa. Calor vō cauſonis nō: ſȝ hūores vel hūida mēbra. 3ᵃ rō q̄ calor hectice ē maior pſuadeſ: q̄ ſiccitas ē lima caloris q̄ maior q̄ͣ oȝ aſſociat ſibi caſitatē maiorē. Et ſi dr̄ q̄re nō ita ſentiſ a medico tāgēti ſicut i cauſone. ſalti p occurſu. Dico q̄ hoc pueniſ rōne ſiccitatis: q̄re nō niſi pſeuerāte manu: nō ita appet moleſtᵘ ⁊ acutᵘ: ſicut i cauſone ⁊ h̄ voluit Aui. i lib. de virībᵘ cordis cap. 4. Cū dixē calor hectice ē maior q̄ͣ icēſiue. Tu tñ nota q̄ ſi oēs hectice ſūt eiuſdē gdᵘ: imo q̄dā calidiores: q̄dā minᵘ calē. ⁊ vna hectice ſpēs ē minᵘ calā puta 3ᵃ q̄ͣ 2ᵃ vel pᵃ. ſilr in cauſone nō oēs eiuſdē gdᵘ ſūt cauſonizātes. ⁊ iō fiāt cōpationes ceteris paribᵘ cōparādo itēſiorē ad itēſiorem. Sȝ ɔ̄ pᵃᵐ ɔ̄ͫē argʼ ſit forʼ cauſonizās ⁊ i augᵐ ſue febris ēmineſ ad hecticā: ⁊ pcedat cauſon ad ſtatū. Et tūc pȝ q̄ erit hecticᵘ ⁊ cauſonizās i ſtatu: ⁊ tūc ſic arʼ certū ē q̄ hectica i augᵗᵒ cauſonis cū icepit erit itēſior q̄ͣ cauſon i pnᵒ ⁊ i h̄ caſu ɔclo hȝ vitatē. ſȝ i cauſone i ſtatu: i q̄ tpe erit ēt hecticᵘ iᵉ calor cauſonis erit itēſior hectici calore: pȝ qa pceſſit cauſon augēdo ad ſtatū calore hectici nō mutato. Itē pbaſ q̄ ille calor cauſonis ſentiſ ab hectico: ḡ ē itēſior: q̄ ſentiri i alterari ɔſiſtit vt. ſ. alteratio ⁊ actio ē a ppoꝛtione maioris eq̄litatis. Scdo argʼ ɔ̄ ſcdam ɔclōne q̄ cauſon ſit potentioris caloris. Et accipio plato. ſebriētē febre arſiua ɔſumēte: pᵃᵐ 2ᵃᵐ ⁊ forte 3ᵃᵐ hūiditatē de ſcdis ſicut pȝ multotiēs corpibᵘ reſolutis: nōdū hecticis: q̄ calor ille nō ē fixᵘ factᵘ iſenſibil: ḡ erit maior q̄ͣ pᵃ vel 2ᵃ hectice ſpēs vel ſalti eq̄lis q̄re nō potentior. Et hec due rōnes p nūc remanēt iſolute: ⁊ faciūt qōnē hāc pblema neutrū. ⁊ iudicio meo iᵉ ɔ̄nes ſi ſp hñt vitatē: ſȝ vt pluᵐ calor hectice ſe. hȝ latitudinē. q̄ q̄nq̄ itēſior q̄nq̄ remiſſior. ¶ Nūqd hectica poſſit ab itriᶜᵒ curari duᵘ 5ᵘ.

Et arqʼ pᵒ q̄ ſic ſicut ſe hñt q̄litates elītoꝝ ad elīnimᵗᵃ ſic ɔplones ad mixta. ſȝ elīnta manēntibᵘ ſuis forᵃ ſbalibᵘ q̄ͣtūcūq̄ alterata pñt reduci i nāȝ ppriā ⁊ redire i pp̄as q̄litateſ ḡ ⁊ mixta q̄ͣtūcūq̄ alterata (remanēte ppria forᵃ ſbali) poterit reduci i p̄priā nāȝ ⁊ pp̄as ɔplones ab itriſeco. Et ɔñrʼ i vīa truſiani remāet pnᵐ itriſecū reductiuū: q̄ ſanatiuitas i hectico ⁊ forᵃ ſbal: ḡ poterit ab itriſeco reduci. In oppᵐ ē cōis opio: ⁊ rō ē i pꝛōptu. Nā ex q̄ caſitas i hectico ē ſcdā eq̄ſ. nō agēs i ſbo i q̄ ē. ſ. i mēbris: ⁊ ſp icſinat i caſitatē ⁊ ſiccitatē nūq̄ͣ p ſe reduceſ ad friditatē ⁊ hūiditatē ab itriſeco. Et tūc ad rōnes ad pmā negaſ ſiſitudo illā. ⁊ rō ē q̄ in vīa Truſ. Elīnta hñt formā ſbalē q̄ ē pnᵐ motiuū: nō ſolū motu locali: ſȝ ēt motu alterationis qȯ ſi placuit auer. 2. phy. ɔᵒ pᵒ. Eſt igiſ forᵃ ppria pnᵐ reductiuū. dixē truſ. 3ᵒ teg. ɔᵒ 29. i miſtis vō nō ē ſic. Adȯ q̄ elīnta ſimplicia ēt mixtionē nō tñ alterationis patiūſ abſq̄ corruptiōe: quātā ſuſtinēt i mixto vbi manuteneſ. ⁊ ſubſtētāſ a forᵃ ⁊ ɔplone mixti fortiori ⁊ potētiori ad reſiſtēdū q̄ elīnta nō corrūpāſ: nec mixtū ſic i pp̄oſito nō pōt tñ aq̄ alterari ad caſitatē qn remaneat aliq̄s actualʼ friditatis gdᵘ cū ipſe aq̄ qȯ ē pnᵐ reductiuū ſiſʼ cuȝ forᵃ ſbali. i mixto vō poterit totalr abici ɔplo ⁊ alia itroduci paulatine ſtāte forᵃ mixti i hectico igiſ cū ſint elīnta valde mutata nō poterūt ab itriſeco reduci. Ad cōfirmationem dr̄ q̄ ſm truſ. nōdū hēo declatū qȯ ſit pnᵐ reductiuū i nā ɔplonali. Nā ɔᵗᵘᵐ. 29. 3ᵒ tegni vbi tractat iſtā māȝ vix ē itelligibile illȯ qȯ dicit cūq̄ ſit eſto q̄ remāeat ſanatiuitas qȯ vīſcdȝ ipm p tegni ɔᵒ. 15. ēē pnᵐ reductiuū: q̄ tñ ē poᵃ ⁊ aptitudo q̄ idigēt actuāte opȝ ab auxiliīs ⁊ medicamentis actuari: ⁊ ɔñter ſi ab itriſeco tñ. Et ſi dr̄ vtᵘ ē opatrix ⁊ ſanās. Rñʼ qȯ h̄ ē verū ō vtute nāli i egriᵗᵉ mālibᵘ: vbi opus eſt digōne eiōne ⁊c̄. in hectica vero vtus curans eſt aīa ipſa cū calore actuāte ⁊ ſanatiuitate: coadiuuantibus auxilīs ⁊ remedīs approximatis ab extriſeco. que ſunt frigida ⁊ humida in potentia ⁊ actu.

Nūqd hectica iterficiat friᵉ vel caſitate duᵘ 6ᵘ.

Et argʼ pᵒ q̄ occidat p calorē pternālē. pbaſ q̄ hectica ē febris mō febris ē calor ex̄neᵘ ⁊c̄. In oᵐ ē ariſ. ⁊ cōis via: q̄ volūt friᵉᵗᵃᵐ pternālē ēē pnᵐ interfectiuū ɔpletiue i morte p reſoᵗⁱᵒⁿᵉᵐ. Nā ari. dixē. Mors ē extictio caloris. ex h̄ pȝ mortē i hectico 3ᵉ ſpēi puenire a friᵗᵉ. nā ɔtigit i hectico ſicut i marchore reſoluto hūido qȯ ē pabulū caloris reſolviſ ⁊ minuiſ calor. ad cᵘ remiᵗⁱᵒⁿᵉᵐ ītēdiſ ſuū ɔ̄riū. ſ. friᵗᵃˢ ſicut ēt q̄nq̄ medicᵘ: potu aq̄ fride elegit hecticā febrē vemētē extiguē vt trāſeat i maraſmū. i. hecticā ſenilē progādo vitā. Ge. credit tā caſitatē q̄ͣ friditatē poſſe itēdi i eodē ſbo ō itētiōe Gal. ſȝ forte ñ eodē mō ſȝ vnū poᵗᵉ vt caſitas alteꝝ pūatiue vt friᵗᵃˢ. ſȝ ɔ̄ hecticᵘ 3ᵉ ſpēi ⁊ morti ppiquᵘ ad tactū appet fridᵘ. friᵗᵃˢ āt q̄ ſentiſ ē poᵗᵉ. ḡ iᵒ mō ⁊ poᵗᵉ ſſ ɔ̄ria caſitas ⁊ friditas in hectico. Sȝ tūc ēēt diffiᵗᵃˢ q̄ ſic hecticᵘ q̄ͣto magis appropiq̄t morti curabiſ: q̄ iſridabiſ. nō erit ap̄liᵘ febricitās. Dico q̄ icurret dteriorē diſpōnē. ſi nō remāet febris: q̄ icurret friᵗᵃᵗᵉᵐ pternālē cū ſiccitate itēſa q̄ ſūt oppᵐ pnᵒ vite ⁊ deteriores caᵉ tātū ⁊ erit hecticus ſenectutis icurabilis: ſicut mortis nō ē dare remediū dixit Auic.

Dubitaſ nūqd hectica hēat 4ᵒʳ tpa duᵘ 7ᵘ.

Auic. i cap. pp̄o viſus ē dicē q̄ ſic: q̄ pnᵐ i pᵃ ſpē. augᵐ i 2ᵃ: ⁊ ſtatū i 3ᵃ i q̄ moriſ eger: imo i 2ᵃ ſpē ponit 3ᵃ tpa pnᵐ 2ᵉ. augᵐ 2ᵉ ⁊ ſtatū 2ᵉ: ſilr ⁊ oēs doctores videſ ſētire cū Gale. ⁊ Aui. In oppᵐ ē tru. 3ᵒ teg. ɔᵒ. 32. vbi hȝ nullā egriᵗᵘᵈⁱⁿᵉᵐ factā puta neq̄ hecticā neq̄ vulnᵘ ⁊c̄. hēre tpa: q̄ ſi hñt motū: mō tpa ē paſſio morᵇ ſolas igiſ fictas egriᵗᵘᵈⁱⁿᵉˢ hñtes cās q̄bᵘ corpᵘ patiſ nūc plᵘ nūc minᵘ dicē hēre 4ᵒʳ tpa. Nos vō p deciſiōe hᵘ qōnis ſupᵖᵒⁿⁱᵐᵘˢ duo. pᵐ q̄ diſtictio tpȝ vſitaȝ apȯ medicos ſumiſ tripſr aut penes ſupationē nāe. ſ. cāȝ egriᵗᵉ i ſalubribus aut penes ſupeᵗⁱᵒⁿᵉᵐ cāe. ſ. nāȝ i moriturī. ⁊ iſta hñt 3ᵃ tpa tñ q̄ i ōcliᵒⁿᵉ nō moriſ eger. pa vō hȝ 4ᵒʳ tpa pnᵐ cū icipit occulta digō. augᵐ cū māifeſta ē digō ⁊ ſtatᵘ cū ɔpleta ē digeſtio. declinatio cū nā pfecte obtinet. ſ. cām que expelliſ extra: ⁊ iſto mō nulla egritudo facta hȝ quattuor tpa q̄ nō hȝ cām. Scdo tēpora diſtinguntur penes varietatē accñm q̄ in pnᵒ debilia i augᵐ maiora in ſtatu

maxima ſcdm cōe viam. Dimittam⁹ pōnē Truſ. p nūc
in hac mā q̄ cōiter nō tenet de diſtinctiōe tēpoꝝ penes
accñtiū varietatē ꝯ allegatoꝝ egri⁹ malib⁹ de q̄ alias.
Tertio egri Tpa diſtinguūt penes diſtinctione egrī
vel diſpōnis cuiuſcūqꝫ in mag⁹ vel pu⁹: vt dica⁹ diſpō
tūc pua cū icipit. iux⁹ illō Ypp. circa pn⁹ ⁊ fines oīa ībecil
liora. Tūc magna cū auget. tūc maxīa cū ē i ſtatu ⁊ in
ōclinatiōe icipit minorari egri⁹ q̄ ad ccntrā egrī puta apo⁹
puū i pn⁹ magnū i aug⁹ max⁹ i ſtatu. deīde declinat. Si
mil̄r de febre cauſon ⁊ alijs. Scdo ſuppono q̄ hectica i
ſua rōne foīali lꝫ p̄ ⁊ pn⁹ dicat calore ēxtneū: qꝛ hectica
ē febris ⁊ ē calor ēxtne⁹ ⁊c. Scdario icludit ſiccitatē p ſe
ꝯnotādo multa alia accñā q̄ neceſſ ſequūt ad hecticā. vt
ōbilitas vtutis: reſolō hūidi ⁊c. Et tādeꝫ friditas ꝯnatiua
extiguēs et mors. Quib⁹ hitis, ſit pria ꝯclō accipiēdo
hecticā ꝑpe vt ē febris tm̄. i. ēntnal̄r i gñe caloris ēxtnei.
Hectica nō hꝫ 4ᵒʳ tpa vllo mō q̄a fit i īſtāti ⁊ hꝫ eē factū
īdepēdēs: ⁊ calor ēxtne⁹ nō auget i hectico imo ꝯtinue ⁊
ꝯtinue diminuit ad ꝯſūptionē hūidi radical̄: ⁊ ſic bene
Truſ. Scda ꝯclō hectica vt dīc ſiccitatē ⁊ ꝯſiter vt ē ta
bes hꝫ 4ᵒʳ tpa vel ſalt̄ tria: qꝛ ſiccitas illa cōtinue ⁊ ꝯti⁹
auget magis ⁊ magis vſqꝫ ad mortē ⁊ ē i fieri. lꝫ nō ſen
ſiat qꝛ ſiccitas ſi ē q̄litas ſenſibil̄ doloroſe nec ſubito fit.
Tertia ꝯclō hectica q̄ ad totā diſpōnē ſignificatā ⁊ ꝯno
tatā h̄ noīe hectica hꝫ 4ᵒʳ tpa vel ſaltꝫ tria: ⁊ ſic bñ dixit
Aui. p̄mū ſpēm pn⁹ 2ᵃᵐ aug⁹. ⁊ 3ᵃᵐ ſtat⁹ ⁊ vt ſic ē i fieri.
Quarta ꝯclō lꝫ diſpō p̄ternal̄ i hectico ꝯtinue ⁊ cōtinue
augeat vſqꝫ ad mortē tm̄ hectica ꝑpe vt calor ēxtne⁹ mi
nuit cōtinue ⁊ ꝯtinue vſqꝫ ad mortē. Tertia ꝯclō hecti
ca ꝑpe nō iterficit. Sexta ꝯclō ꝓbabil̄r. Hectica 3ᵉ ſpei ſ
ē hectica ꝑpe ſꝫ ē mareſm⁹ q̄ nō ē febris ex q̄ ē diſpō fri⁹
⁊ ſicca ⁊ merito fri⁹ ⁊ ſiccitatis iterficit. Quare ꝯuenie
tius ⁊ ꝑpe dicet̄ hectica ſenectutis q̄ꝫ hectica febris.
Septia ꝯclō lꝫ i hectico fiat trāſit⁹ ab extrēa calitate ad
extremā friditatē ⁊ i medio fit tpat⁹: tm̄ nō erit ſan⁹. ſed
peſſime eger. qꝛ habet corruptam cōplexionem cū exceſ
ſiua ſiccitate debilitate vtutis: ⁊ paucitate ſpuū ⁊ hūoꝝ.
¶ Octauo ſpeculā⁹ ē q̄r febris hectica p⁹ cibū ſētit: ⁊ ſi i⁹
calor ē hectica vl̄ pu⁹ vl̄ eēti⁹ fact⁹ vl̄ fiēs q̄ ſētit ⁊ q̄to tpe
poſt cibū ſentiat: in q̄ doctores ſūt diuerſi ⁊ dubij valde.
Gale. aui. auēzoar alexāder ⁊ ſupiētiores trāſiere
cū hac imaginatiōe ſatis apparēti q̄ ſic̄ i calce ſ
extīcta q̄ hꝫ calitatē arētē. i. cū ſiccitate ꝯplicatā
nō appet notabil̄ calor ēt tāgētī: ⁊ tm̄ ſi ſupinfun
dat̄ aq̄ ebullit ⁊ ardet euidētiſſime ſil̄r de tartagie caleſa
cta ⁊ lapide calefacto: q̄b⁹ ſi aq̄ ſupifūdit̄ effumāt ⁊ ebul
liūt manifeſtiſſime. actuat̄. n. calor ille ſiccus quodam
mō p antiperiſteſim ſupinfuſa aq̄ frida ⁊ hūida. Eodeꝫ
mō i hectico. Calitas ſicca hituata i radicalib⁹ ſupueniē
te nutri⁹: frido ⁊ hūido actuat̄ fit ſenſibil̄ ⁊ ebullit ⁊ ap
paret maior. Et ſm iſtā opionē calor q̄ ſentit̄ p⁹ cibuꝫ in
hectico ē hectice: qꝛ pus occultabat̄ i mēbris ſolidis: nūc
erūpit foras ⁊ mā̄ifeſtat̄ ⁊ ſic hectic⁹ hꝫ a cibo q̄ pcipiat
ſuum calorem in humorali febre hoc non contingit:
quia eſt in humoribus facta caliditas ⁊ i membris ſem
per fit ⁊ ſentit̄ ſp ⁊ an̄ ⁊ poſt cibū. Et ad iſtā pōnē Gale.
ſequūt̄ due ꝯclones ꝯ cōem viā. Pria calor hectici lꝫ ſit
fact⁹. tm̄ q̄nqꝫ ē eq̄lis q̄nqꝫ diuerſus: qꝛ ſentit̄. 2ᵃ ꝯclō ca
lor fact⁹ i ſbo agit i illū ꝯ deteriatas ex itētiōe auic. Hipp.
Gale. ⁊ ariſ. ⁊ oiuꝫ recte ſentiētiū vt. ſ. qḋ nō icōuenit q̄ſi
ſit itēſior p antiperiſteſim vt. ſ. Hec opio auer. ⁊ Cōci. ſi
placuit ⁊ viſa ē poti⁹ rethorica pſuaſio q̄ꝫ va. q̄ꝛ rō ē tal̄
qꝛ nūqꝫ eo ōduci pñt mēbra cū vita: q̄ tāta ſit repugnā⁹
liter mēbra ⁊ virtutē nutribilē ⁊ ſuū nutri⁹ q̄ poſſit fa
cē talē effectū. Gēti. voluit rñdē ꝓ Gal. ⁊ colorare dictū
Gal. q̄ ite⁹ ō pte ſbtilior cibi q̄ cit⁹ trāſiēs ad mēbra ſo⁹
iſlāmat̄: ⁊ tm̄ q̄ ſētit̄ ab hectico ⁊ a me⁹: ⁊ q̄ i totū corꝰ

paſ cib⁹ ⁊ nutri⁹ eo mō q̄ credidit auer. ⁊ Cōci. Et iudi
cio meo lꝫ h̄ ſunt va. tm̄ rñſio nō ē ad mētē Gal. qꝛ calor
i⁹ eēt calor nutri⁹ iſlāmati ſꝫ Gēt. q̄ſi putrida vel eēti⁹: ſꝫ
calor q̄ ē hectica q̄ ſentit̄ p̄t cibū vt Gal. voluit. Auer. vo
4ᵒ collige. Imaginat̄ nutri⁹ ſupuenīēs mēbris iſlāmati
hectici iſlāmari a mēbris ⁊ po⁹ q̄ꝫtū ad ptes ſbtiliores
nutri⁹ q̄ ſua nā ſūt magis apte recipe iſlāmationē ⁊ adu
ſtionē. ⁊ illā multiplicare i totū: ⁊ i ptes ſenſitiuas. ⁊ ſic
hecticus ⁊ medic⁹ ſentiūt calitatē māifeſtiorē pōt cibū.
Eſt. n. calitas i⁹ fiēs i mēbris: ſic̄ i febre hūorali. In febre
vo hūorali lꝫ nutri⁹ ſupueniēs a calore ēxtneo iſlāmet̄:
⁊ q̄d mō iſlāmet̄ mēbra ⁊ ſentit̄ oio maior calor ab infir
mo ⁊ a medico p⁹ cibū. tm̄ h̄ nō ē ita māifeſtū i hūoralib⁹
q̄ ꝯtinue ſentiūt̄ ⁊ an̄ ⁊ p⁹ cibū. adde q̄ mēbra egūt i nu
tri⁹ ſua ꝯplone ⁊ calore benigno nāli regulato ab ipſa aīa
vt ariſt. 2ᵒ de aīa cō. 41. Corrigēdo: digerēdo: regulādo:
ſiq̄d maligni fuerit i nutri⁹ ipſiū. vn̄ nō tm̄ iſlāmāt̄ nec
iſlāmāt ſic i hectico i q̄ ē mutata ꝯplō nāl̄ ex toto i p̄ter
nām vt. ſ. icōueniēs aie iſtīꝫ ⁊ nō regulatū ab aīa: iō corrū
pit̄ nutri⁹ ⁊ iſlāmat̄ valde i hectico. 3ᵒ adde q̄ i mēbris
hectici ē maior calor q̄ꝫ ſit i cauſone i mēbris cauſoniza
tis: q̄re poterit nutri⁹ i hectico magis iſlāmari delatum
ad mēbra calidiora. Et iudicio nr̄o calor q̄ ſentit̄ poſt ci
bū ſm iſtā vīa eſt humoralis febris fiens non hectica.
Tertia opio tenet q̄ iſlāmatio illa ſit p̄t cibū a ſpib⁹ ⁊ ſu
mis iſlāmatis aptis magis iſlāmari ⁊ iſlāmare q̄ꝫ hūores
cuius ſignū ē qꝛ cito trāſit: ⁊ ſic q̄ ſentit̄ ē ephimera nō
putrida nō hectica. Nos tm̄ ꝯ hāc vīā auer. arguim⁹ tri
plici medio ſatis euidēter. Et p̄ ſupponam⁹ vnū q̄ ē ari
ſto. ⁊ veꝝ q̄ nutri⁹ ⁊ nutritū ꝯriant̄ donec aſſimilent̄. ⁊
ꝯrietas ē cā actiōis nutriti i nutrimētū calefaciēdo qꝛ di
gerit̄ ⁊ digō fit a calo. Nutri⁹ vo reagit p friditatē: q̄uo
ſ p calitatē iſlāmabit mēbra vt dicis ⁊ po⁹ ſi ē lactuca
vel aliud nutri⁹ fridū. Scdo arg⁹ ſic nutrimētū p te cale
fit ⁊ iſlāmat̄ a mēbris hectici: ⁊ poſtea p illā calitatē agit
i hecticū totū. Ego q̄ro: illa calitas q̄ nutrimētū calefac̄
hecticū: aut ē maior aut ē eq̄lis cali⁹ q̄ ē i hectico nō ma
ior: qꝛ nemo dat q̄ nō hꝫ. nō eq̄lis: qꝛ ab eq̄li nō ꝓuenit
actio. Tertio arguit̄ ſic i corpe ſano ita ꝯtingit q̄ pōt ci
bū caleſit q̄uo ſ hoc verificat̄. Quarto multi ſūt ſtōi de
biles q̄ aſſūpto cibo pl̄imū ſupcaleſcūt: ⁊ tm̄ nō febricitant.
Re⁹ ⁊ breuit̄ ꝓ auer. ⁊ ꝓ Gēti. ad p̄m ⁊ 2ᵐ qḋ illud ſbtile
hūidū qḋ p⁹ trāſmittit̄ ad mēbra ⁊ eſt illō qḋ ſtati repat
famē vt alibi Gēt. dīc illō dico nō ē nutrimētū mēbroꝝ.
Ad 2ᵐ Re⁹ q̄ nō icōuenit rōne diſpōnis ⁊ iclinatiōis ſbi
i q̄ agitur q̄ maiori calitate iſlamet̄ q̄ꝫ ſit agēs agat cale
faciēdo: ſic̄ dr̄ de aq̄ calefacta relicta ſue nāe ad maioreꝫ
friditatē reducit̄ a ꝯtinēti q̄ꝫ pus. Et ex his duob⁹ arg⁹
⁊ rñſiōe. pꝫ Re⁹ ad dubiū Gēti. qḋ ipſe nō ſoluit. q̄re ē qḋ
poſtea delatū tardi⁹ nutrimētū groſſi⁹ ad mēbra nō eēt
i⁹ ſupcalefactio i hectico ſic̄ p ptē ſubtiliorē cauſabatur.
Ad 3ᵐ dico q̄ corpa ſana frigeſcūt p̄t cibū lꝫ poſtea illa
caleſcūt pp ſanguinē genitū ex cibo: qḋ ē calīu: ⁊ ſic om
nis cibus calefacit vt bene Gale. qꝛ trāſmutatur in ſan
guinē q̄ eſt calidus. Ad 4ᵐ Re⁹ q̄ illud ꝓuenit qꝛ ſto
macus debilis laborat vel epar indigerēdo et q̄ partes
multe nō bñ digeſte corripiunt̄ a calore accidētali ⁊ pu
treſcūt. De hora ſupcalefactiōis p̄t cibū in hectico et va
rij ſunt doctores aliq̄ p horā p̄t: vel duas ad ſūmū: vt Ga
le. in p̄ de diffe. feb. cap. 11. aliq̄ p duas vel tres horas p̄t
vt auēzoar ⁊ auer. i q̄ difficultate dico duo. Pri⁹ q̄ nu
trimētū mēbroꝝ ex cibo donec vltimate aſſimilet̄ tran
ſeundo p quattuor digeſtiones tranſeunt. 24. hore qḋ
tēpus licet non ſit limitatum a doctoribus nec bene li
mitari poteſt: tm̄ auic. dixit. 13. 3ᵉ tra. 3ᵒ. c. 8. tps digōneꝫ
ſtomaci menſurans p̄mā digōnē eē. 10. horaruꝫ. cōtra
⁊ Cōcili. differentia. 29. dixit rationabil̄r tēpus menſu

rans secūdā digōnem in epate. 7. horarus forte tertiā digōnē ꝛ quartā tēpus mēsurās erit. 8. vel circa horarum ita ꝙ tēpus. 24. horarū est totale tēpus quo ex aliquo cibo cōplete nutrimētū ē distributū ꝛ ex1ᵒ hectica nō iflāmaṫ. 2ᵒ dico ꝙ ps ſbtilior cibi de q̄ dictū est ꝙ nō est nutrimētum radicalium: ſʒ refocillet ꝛ humectat 1ᵒ tpe ſumus ꝛ ē illa ps cibi a q̄ fit sup calefactio i hectico cito defert ad mēbra: postq̄ȝ i stō cib' icepit calefieri: digeri: ꝛ ꝑpari ad digōnē a calore stōi cordis epis ꝛ astātiū mēbrorū: Sȝ i h̄ ēt ē diꝰa. Nā qnq̄ȝ tardiꝰ qnq̄ȝ velociꝰ dſert illō hūidū ad mēbra. Nā i vno vie ſt latiores: mēbra attrahētia ꝛ digerētia potētiora. Cibꝰ ēt qnq̄ȝ ſbtilior vt ptisana: ordeacea. qnq̄ȝ crassior vt pedes vitulini. Ista oīa hñt variare tpo p horā vl p mediā ꝛc̄. Et vere si ꝯsideras ō hac sup calefactiōe i hectico pōt cibum ē dubia valde mā ꝛ credo non adhuc esse resolutā ꝛ veritatem inuentam.

De causis hectice febris ꝓpositū 7ᵐ.

Et q2 hectica vt. ś. dixim' deīctiōe Gal. ꝛ Aui. Serap. Cōci. ꝛ alioꝝ pōt icipiēdo affligē vel saltim q̄ sola ē nō ꝯposita nec ꝯplicata cū alia egriᵗ. iō pꝰus de simⁱˢ ꝛ p se illa hectica agam' assignādo cās q̄ vt plimū hecticā cānt: q̄ꝝ poᵐᵃ ē ſbi dispō ad calitatē ꝛ siccitatē. puta si iuuenis raroꝝ poroꝝ resolubil' calide ꝛ ficce ꝯplonis: macer. curiosus. negociosus. ꝛ h̄ est dispositiua ꝛ mālis cā. Efficiētes v̄o cāe ꝓmitiue (q2 hectica nō hȝ cās efficiētes itrisecᵃ q̄s añcedētes vel corpales dicim' a q̄ depēdeat i eē ꝛ ꝯseruari vt psūs ē repetitū: q2 ē dispō sca idepēdēs) ꝯtinuata cā calefaciēs ꝛ exiccās q̄cūq̄ȝ fuerit illa siue balneū exiccatiuū siue exercitiū s̄b sole ꝯtinuate aīe passiōes. dolor ꝯtinuꝰ farmaca exiccātia ꝛ calefaciētia: fames caloꝝ cibarioꝝ viuo: vt salsa: acuta: vinū potēs: aq̄ carnis arōate. Ceutus dieta fluxꝰ ꝛ fluxꝰ mēstruoꝝ: fluxꝰ ſpmatis: fluxꝰ vñcūq̄ȝ sanguinis: coitꝰ īmoderatꝰ ꝛ demū oīa exiccātia q̄ tabē iducūt vt. ś. ꝛ a lēsiū cū postea iflāmaf: pñt cāre hecticā. Et ꝛ alie cāe p accñs exiccātes ꝛ calefaciētes q̄ pñt cāre hecticā: vt lōgū otiū dixit Auic. 3ᵒ ꝑ' cap de exercitio. Nā defectu exercitij ſi vigorīf calor nāl: ꝛ digōnes vñ nō poterit regenerari cōueniēs nutrimētū nec i q̄to nec i q̄li: q̄re mēbra exiccabūf. Regimē ēt friᵐ i cibo ꝛ potu ꝛ reliq̄s ē cā exiccationis: ꝛ tādē hectice q̄f obtūdif calor nāl nō digeret ꝛ cōsequenter mēbra exiccabūf: ꝛ lȝ ples tales cāe noiate ſt cā hectice senectutis ꝓ q̄nto cānt siccitatē cū friᵗᵉ pñt ēt eē cāe hectice febris vt pȝ q2 adueniēte cā calefaciēte in corpe exiccato ꝛ disposito de facili fiūt hectici febriētes. adde ꝙ deficiēte nutriᵒ hūectāte ꝛ lēnidāte mēbra calefiūt ex fame ꝛ exiccāf. Si v̄o hecᵗᵃ sit accñs q2 seq̄f alias egriᵃˢ i ꝯplone vel ꝯpōne vel vnitate: sic vt plimū ꝯtigit Dico ꝙ cāe hectice pñt ēt eē plime ꝛ hec q̄s diximꝰ ꝛ q̄ multe. Nā dix̄ Gale. effiᵃ pōt eē cā hectice. nō ꝙ ego credā ꝑncipalē cām hectice fuisse effimerā: ſʒ ille cāe q̄ fuerūt cā effimere puta itineratio sub sole. fuerūt cā hectice coadiuuāte effimera ꝛ dispōne ſbi: febres ēt hūorales ardētes fiūt cā hectice vt causon ꝛ potissime si nō fuerit bñ friᵃ aq̄ ꝛ epitimatibꝰ friˢ curatꝰ. febres ēt lōge vt emitritesꝰ duplex 3ᵃ ꝛc̄. eo poᵐᵘˢ si fiāt i corpe disposito vt. ś. ꝛ si malo regie fuerit gubernata vt puta dix̄ Aui. si talia corpa icēsione febriētia abstinuerit ab aq̄ friᵃ ab epitimatibꝰ circa spūalia frig ꝛc̄. si vsi fuerint vino aromatico: si aq̄ carnis si diamusco ꝛc̄. q̄ oīa calefaciūt ꝛ exiccāt marie febriētes. Egriᵉˢ ēt i ꝯpoᵉ fiūt cā hectice: vt puta vlcera pulmonis vel alioꝝ mēbroꝝ itrisecᵒ: nā retētio māeꝛ malis putridis vt i empimate iflāmāf ꝛ iflāmāt ipȝ cor. ꝛ reliq̄ radicalia mēbra ꝯñter. Apoᵃ itriseca puta epatis stōi renū ꝛ colon si ꝓlōgāf ducūt ad hecticā: tū q2 longā nutriūt febrē: tū q2 istoꝝ defectu deficit nutrimētū mēbris. q̄re exiccanf ꝛ iflāmāf: tūc q2 opilāt vias nutriᵒ tū q2 retinēf māe putride iflāmate ꝛc̄. ꝛ i sūma oīa cā calefaciēs ꝛ exiccans corpora nostra substantifice siue per se siue p accidens continuata ducit ad hecticam.

Octauo videndū est de signis hectice febris. 8ᵐ ꝓpositū.

Galenus Auic. ꝛ alij ꝯuenit i hac ꝓpōne ꝙ hectica pᵃ spēi ē difficil' cognitiōis ꝛ facil' curatiōis quā ꝓpōnē cōem putamꝰ eē falsā sic absolute ꝓlatā: ꝛ eiꝰ oᵐ ē veriꝰ: ꝛ rō ē q2 si pᵃ spēs hectice eēt hectica: ḡ ē egriᵉˢ scd' eq̄lis idepēdēs ꝛc̄. Nā dic ꝯplonē ꝑternālē subitānīce factā de nouo i cordis s̄ba ꝛ i radicalibꝰ quā remouē ē difficil' cure q̄re nō facilis. Itē ē egriᵉˢ q̄ sensibilr ledit. ḡ facil' cognitu: adde ꝙ hectice pᵃ spēs hȝ signa euidētissima vt i pulsu: in tactu: i macie: ꝛ ꝙ nō sentit ꝛc̄. vt. ś. ꝛ iferiꝰ dicemꝰ. Iō noᵐ ꝓ declarōe alius cōis ꝓpōnis ꝙ hectica aut ē simplex aut ꝯposita cū alia febre. Itē aut ꝯsideraf hectica uq̄ȝtū egriᵒ aut iq̄ntū talis i spē vel i idiuiᵒ. Itē aut ꝯsideraf pᵃ spēs hectice absolute aut i respectu 2ᵉ ꝛ 3ᵉ hectice spēꝝ. His distictionibꝰ ꝑmissis. Dico i hac mā 4ᵒʳ ꝯclones. Pria si cōsideramꝰ hectice ꝑmā spēm cōpositā cū alia egriᵗᵉ vlī sicut vt plimū ꝯtigit ē difficulter cognoscibil': eo ꝙ occultaf ab illa egriᵉ secū cōplicata ꝛ redif ēt difficil' cure vt pȝ: q2 itētiōes curatiue sūt ꝯrie huic ꝛ illi. 2ᵃ ꝯclo. si ꝯsideramus ꝑmā hectice spēm simplicē nō ꝯplicatā cū alia. Dico ꝙ illa facilꝰ cognoscef q̄ȝ si eēt obūbrata cū aᵃ egriᵗᵉ ꝛ facilꝰ ēt curabif q̄ȝ si eēt cōplicata cū alia egriᵗᵉ q2 itētio curatiua ē vna. 3ᵃ ꝯ' pᵃ hectice spēs inq̄ȝᵗᵘ egriᵉˢ siue sit simplex siue cōposita cū alia egriᵗᵉ ē facil' cognitiōis pȝ q2 sensibilr ledit. ſʒ inq̄ȝtū hectica ē difficilioris cognitiōis q̄ȝ hectice 2ᵃ vel 3ᵃ spēs pȝ q2 iste hñt signa euidētiora siccitatis ꝛ debilitatis vt stra: ꝛ h̄ est ꝙ volebat Gale. q̄ñ vidit virū iuuenē colericū exercitatū s̄b sole maciētum māifeste egrotare: q2 febriētē: ſʒ nesciebat q̄ febre nisi q̄d hectica vl' effiᵃ ꝛ dubitauit ꝓpterea dico q̄ ē ꝑiodus effimeraꝝ vt i plibꝰ. Et si dr ꝯ Gale. ꝙ si ꝑcipiebat illū febricitare aut sentiebat calorē dolorosū aut nō sentiebat si nō sentiebat debebat stati cognoscē illā eē hecticā. Reᵒ ꝙ sōte nō eēt icōueniēs dicere malā ꝯplonē factā de nouo p aliqō tp̄a posse sentiri. Durat. n. ꝯclatio p aliqō tp̄s vt hñ Ugo senēsis i. q. de mala. ꝯ. diuersa i missiōe ad vinū argᵐ qō putaf achilleū qō ē tale. si mala ꝯ' ficta sentif aut quo ad ptē factā de fiēte aut q̄ ad ptē futurā fieri. Nō scdm q2 ꝙ nō ē nō cāt sensationē dolorosam. ḡ q̄d ad ptē factā ſʒ facta nō sentif ꝛc̄. Reᵒ ꝙ quoad ptē factaȝ p aliqō tp̄s pōt sentiri ꝛ dat euidētiā ex Aristo. 4ᵒ ꝯclo i hac mā. Hectica pᶜ spēi respectu scōe ꝛ 3ᵉ ē facilioris curatiōis pȝ ꝛ difficilioris cognitiōis: pȝ ēt q2 1ᵉ hñt signa euidētiora: ꝛ h̄ voluerūt doctores intelligere de hac ꝓpōne: sed reliquum est vt ad particularia signa veniatur. ꝛ primo de signis sūptis ab eēntia hectice. 2ᵒ ab opōnibꝰ. 3ᵒ a casibꝰ

Primū signū cōe oī hectice nō sentiūt calorē extraneū ꝓpterea ꝛ rō huius signi dicta est supra ꝛ decies repetita: q2 est facta ꝛ est equalis remota contrarietate.

Scdm signū oī hectice cōe supcalefiūt post cibum ꝛ manifestā ꝑcipiunt caliditatē: ꝛ ipsi met ꝛ medici angētes ꝛ ista duo signa sunt inseꝑabilia ab hectico vel saltim h̄ scdm vt Gale. de differētijs feb. lib. primo capitulo. 11.

Tertiū signū cōe oī hectico. Calor hecticoꝝ ꝑcipif a medico mordax dicit Gale. siccus ꝛ in suauis ꝛ plus perseuerāte manu in tāgēdo ꝛ ꝓpter plus tangendo arteꝛias. Hoc tertiū signū hȝ tres ptes quarū ꝑma est claratūc q2 calor preter naturalis hectici est radicatus i membris radicalibꝰ ſicciori in osse neruis pāniculis ꝛc̄. Et tā hectici calor semꝑ est cū magna exiccatiōe i toto. 2ᵃ ps ēt ē rōnalis. Nā ꝑseuerāte manu medici hūida actuaf magis calor ille siccꝰ hītualis. Quare plus sentif. 3ᵃ ps ꝑdicti signi hȝ maiorē difficultatē. quo. s. arterie calor sit 𝔛.

Dicūt aliq̄ q᷑ arterie hñt ortū a corde cͦ calor eſt maior. alij dicūt q̄ i arterijs ↄtinet̄ ſp̄s ⁊ ſanguis iſlāmat⁹ cua/ porātes calorē itēſiorem. q̄re ſpirātior ē arteriaꝝ calor ⁊ aͥͭ q̄ꝫ calor alioꝝ mēbroꝝ: ⁊ vt ſic ōbet eē mitior lꝫ ma ior lꝫ benignior. 4ᵐ ſigⁿ cōmune hectice. caſitas pce pta a medico ſp̄ ē vniformis p̄terq̄ꝫ p̄t cibū. ⁊ p̄ ħ differt ab alijs febrib⁹ hūoralib⁹: p̄terq̄ꝫ a ſinoca dix̄ Gale. a q̄ differt q᷑ ſinoche lꝫ vniformis tñ calor ē mitior ⁊ maior ⁊ hūidior dix̄ Gale. p̄ de diſis feb. Et Aui. cap. p̄po. Et ħ ſūt q̄tuor ſigᵃ q̄ tāgūt eēntiā febris hectice. l. vt calor ē ⁊ forᵗ. 5ᵐ ſignū cōe oi hectice ē ſiccitas ⁊ exiccatio in toto corpe. Nūq̄ꝫ. n. viſus ē hectic⁹ niſi macilēt⁹. cͦ rō ē q᷑ ſic citas ſubſtātifica quā diximꝰ eē de eēntia hectice facte i radicalibus non poteſt ſtare cuꝫ obeſitate carniforniū.

Signa ſūpta ab opōnib⁹ ſūt ēt plurᵃ q᷑ ledūt oēs opōnes nāles ex q̄ ē febris ⁊ fūdata i radicalib⁹. p̄ꝫ ex diffōne fe bris. 2ᵐ pulſus dur⁹ p̄ꝫ q᷑ calefacto ⁊ exiccato corde exic cāt̄ arterie q̄ hñt originē a corde: ad cͦ exiccationē ſeq̄t durities i pulſu. 3ᵐ ſignū pulſus lōgᵘˢ: p̄ꝫ q᷑ macies q̄ ſp̄ comitat̄ hecticā vt ſupra fac̄ pulſū lōgū. 4ᵐ ſigᵐ pulſus freq̄ns p̄ꝫ. Nā q̄ nō pōt vīt⁹ ſatiſfacē cū magⁱᵗᵉ ad euētā dū corꝫ: q᷑ ſicca ē arteria ⁊ nō pōt eleuari nec magnifica ri vt ſupra ſatiſfac̄ cū frequētia. 5ᵐ pulſus puus p̄p vīu tis ōbilitatē q̄ ēt ſi pōt magnificare pulſū q᷑ ſiccitas ar terie obeſt. ħ tñ vltimū ſignū i 2ᵃ ⁊ 3ᵃ ſp̄ē ē māifeſtior. In p̄ᵃ v̄o occultū. Signa ſūpta a cāſib⁹. i. ab exeūtib⁹ ⁊ q̄li tate mutata ſeriatim ponem⁹ ⁊ p̄ vrīe color ſatis bon⁹. lꝫ aliq̄lr ſubruſſus p̄p itēſaꝫ caſitatē coquētē vrinā. Deſūt enī hūores tīgētes ⁊ turbātes vrinā. ſic̄ i hūoralib⁹ febri b⁹. 2ᵐ ſignū ſupficies vrine ē oleagina ⁊ forte ēt i ſba p̄/ miſta q̄ ſignū dicūt doctores ē ſatis cōe ⁊ efficax oi he ctice niſi te decipiat renū caſitas nāl vel accñtalis. Nā ex q̄ hectica ē radicata i mēbris radicalib⁹ liq̄facit illa: ⁊ p̄ liq̄facit vnctuoſitateꝫ illoꝝ nouā teneriorē: ⁊ iō vnctuo ſitas in hectica nō ſolū i ſupficie ſꝫ ēt ↄfūdat̄ ⁊ miſceat̄ i ſba vrine magis q̄ꝫ ſi eēt ex renib⁹: ⁊ ħ arguit illā ↄueni re a loco diſtātiori. 3ᵐ ſignū i facie macies ſine colore vi uido cͦ rō ē q᷑ ſcā iſlāmatiōe ⁊ exiccatiōe ſubſtātifica in corde ⁊ p̄ncip⁹ mēbris ↄplōne mutata de nāli i p̄ter nāꝫ cōſūptis hūiditatib⁹ ⁊ ſpiritib⁹. īpoſſe ē ſtare bonū colo rē: lꝫ ħ ſignū ſit euidēti⁹ i 2ᵃ ⁊ i 3ᵃ ſp̄ē q̄ꝫ i p̄ᵃ ē tamen cōe.

Signa ↄpa hectice 3ᵉ ſp̄ēi ſūt multa ⁊ māifeſtiſſima. ⁊ iō cognitu facilīᵒ. Cura v̄o ipoſſis. vt Gal. p̄ de di. fe. ca. 11ᵒ maraſmū. i. abſolutā exiccationē dix̄. Primū calor ad ta ctū ōbil. ſꝫ acer ⁊ corodens q̄dā mō tactū medici: p̄p ex ceſſiuā ſiccitatē ⁊ v̄tutis ōbilitatē: exiccato. n. hūido ca lor extinguit̄ ⁊ v̄tus ēt: ⁊ tādē morit̄ arcta friᵗᵉ vt ſupra 2ᵐ pulſus durus valde p̄p ſiccitatē artīreᶜ: freq̄ns: pu⁹ debilis oīa patēt. 3ᵐ vrina oleagina ⁊ i contēto petalloi des. i. fruſtula radicaliū mēbroꝝ. 4ᵐ facies hyppocrati ca. Nā prius q̄ꝫ pulſū calorē ⁊ vrinā inſpicias faciēs in ſpicito ⁊ videbis oculos cōnuctes: cōditos: lippos: ſic cos: ſōnolētes. i. nō potētes vigilare excarnata t̄pe. Cu tim frōtis capparatā: exiccatā puluerulētā: ⁊ q̄ ſi extēda tur q̄ſi burſiam faciet. extrema macies cū color̄ mortuo ſimilimo. vēter cū ſpina ſe tāgūt ac ſi nullū eēt iteſtinū. Demū nil aliud q̄ꝫ fere oſſa ⁊ cutis arida vnguib⁹ curua tis. Et his ſignis bitis p̄ᵉ. ſ. ſp̄ēi. ⁊ 3ᵉ tanq̄ꝫ extremis co gnoſces de facili hecticā 2ᵉ ſp̄ēi q̄ iter p̄mā ⁊ t̄tiā mediat. quā tabē dix̄ Gale. Arabes alſububutē. Nā illa eadē ſigᵃ ſūt ſcōe ſp̄ēi. ſꝫ itēſiora ⁊ euidētiora q̄ꝫ i p̄ᵃ ſp̄ē remiſſiora q̄ꝫ i 3ᵃ: ⁊ q᷑ hec 2ᵃ ſp̄ēs magnā hꝫ latitudinē: cui⁹ p̄nᵐ ē ↄpinquus p̄ᵉ ⁊ finis ↄpingor 3ᵉ. iō poſitis illis ſignis ex tremis ex illis itelliges ſigna ſcōe ſp̄ēi 2ᵐ maiorē vl̄ ma iorē appropinq̄tionē ad tertiā vel ad p̄mā. Hec. n. ſecun da ſpecies ſicuti media ē pariter ⁊ ſigna media ⁊ cura ⁊ cognitu media differenter tamen ſecundum appropin quationem ad alterum extremorum.

De ſignis hectice complicate cum putrida.

Signa hectice cōpoſite op̄ꝫ medicū diligent̄ ↄſiderare q᷑ vt plurimū ē hectica cōplicata ⁊ difficulter cognoſcit̄ i p̄ma ſp̄ē ⁊ in ſcōa ta p̄nᵒ. Nā 3ᵃ hꝫ ſigna notiſſima vt ſupra ⁊ cu re ipoſſis ē: ⁊ ſicut hectica cōplicata difficul ter cognoſcit̄. pari mō difficulter curat̄ p̄p itētiōes cura tiuas ↄrias: ⁊ difficile ēt eſt videre cui p̄ ſit incūbēdū: vt Gale. 10. terra. caplo. 10. (de cōpōne hectice cū effimera nihil refert ad curā ⁊ forte ſingul̄ dieb⁹ hectica cum effi mera cōplicat̄. ſ. de calefactiōe illa pōt cibū ſcōm ſic tenē tes). Hectica ēt cū febre ſanguinis nūq̄ꝫ ↄplicat̄. Nā illa amat fieri in corpib⁹ ſanguineis hūidis obeſis. hec tn̄ ex tenuatis. Erit itaq̄ꝫ ſmo nr̄ de hectica cōplicata cū pu trida: q̄ vt plurimū ↄtingit: ⁊ tūc dico q̄ vel ipſa putri da ē manifeſta: ⁊ hectica latēs: aut ecōuerſo. Si p̄ᵐ tunc medicus hꝫ q̄tuor ſigna q̄ dirigūt illū i cognitiōem he ctice occulte. p̄ᵐ ſignū ſi p̄t paroxiſmū putride manifeſte t̄minatū ſudore vel alr̄: cognita t̄minatiōe. ſi remanet ca liditas q̄dā ſicca mordax eſt ſignū hectice cōplicate 2ᵐ ſignū ſi corpus extenuat̄ areſcit mutat̄ in colore. demū reſoluit̄ lōge plus q̄ꝫ medico rōnali videat̄ ↄuenire me rito putride: eſt 2ᵐ ſignū ſatis euidēs. 3ᵐ ſignū ē vnctuo ſitas i vrina ⁊ egōnes dix̄ auic. p̄p liq̄factionē hūiditati ſubſtātifice nūc p̄genite vnctuoſe ſubtil̄ q̄ hectica liq̄ſit. 4ᵐ ſupcalefactio ſenſata p̄t cibū ⁊ q̄ t̄pe nulla ē ſuſpiᵒ d̄ paᵐᵃ putride. Et his 4ᵒʳ ſignis poterit prudēs medicus ſe adiuuare i cogⁿᵉ hectice ↄplicate. ⁊ alijs ēt q̄buſdā no tatis: vt de duritie pulſus: d̄ macilētia: iuuētute: ↄplone colerica: i eſtate feruētiſſima: i negocijs mltis occupato lōgitudo egriᵗⁱˢ vel veniētia iceſſiue febris: ⁊ ſi q̄ alia p̄te ipſm̄ excogitata. Si v̄o eꝫ hectica ē nota: ⁊ ſuſpicaris pu tridā cōplicatā occultā eſto prudēs ⁊ ſollicit⁹: q᷑ multū variat curā. ⁊ difficulter cognoſcit̄ q̄nq̄ꝫ. puta ſi ex idige ſtiōe genite ſint i hectico humores groſſi flatici q̄ putre ſcēt ⁊ cāūt putridā. q̄uo ego cognoſcā hūc febrir̄ febre putrida cū flegma groſſū faciat febrē multū ſiſem hecti ce: ſine itermiſſiōe ⁊ nō niſi. 6. horas hꝫ falſe q̄tis dixit auic. nō ſudat nō ſup īfrigidat̄ ordinatim non coartant̄ pulſus notabilr̄. Qr̄ reddit̄ difficillime cognitiōis ⁊ nō niſi a medico exercitato ⁊ ↄtinue aſſiſtēti: ⁊ ſepiſſime tā gēti pulſū: ⁊ ↄſiderāti nām febris cōplicate ſi coartatur nec ne: q̄nq̄ꝫ: q̄ difficile ē videē: q᷑ iā pulſus ē necītat⁹ p̄p hecticā q̄nq̄ꝫ ēt māe catarrales craſſe ſic deſcēdūt ita pu treſiūt ⁊ cānt febres lētas putridas in hectico. ⁊ caue ne te decipiāt rigores q̄dā i ordinati q̄ ſequit̄ deſcēſū māe rū catarraliū i muſculos ſpatularū ⁊ brachioꝝ: ⁊ ex ħ tu ſuſpiceris putridā i hectico cū re vera nō ſit: q̄re p̄hibes lac balneū ⁊c̄. q̄ hectico ↄueniūt ſic ↄtigit nob de mulie re q̄dā cui p̄hibitū fuit lac aſine p̄p timoreꝫ putride: q᷑ ſepe rigebat. ⁊ tñ rigores illi nō erāt ex putride. ſꝫ ex mā deſcēdēte ſine putredie. Si q̄ igit̄ ſigna ſūt q̄ pñt te ad iuuare illa ſūt. p̄ᵐ coartatio pulſus. 2ᵐ rigores ordinati. 3ᵐ ſudor. 4ᵐ ſi iſta hectica manifeſte ↄſecuta fuerit pu tridā cronicā a mā craſſa: cͦ reliq̄ rōnabilr̄ remāſerint.

De ſignis pronoſticis hectice febris.

Ronoſtica future hectice ſūt plā. ⁊ in p̄mis diſpō paſſi dix̄ Gale. puta colic⁹ macer: exer citat⁹: negotioſus: aſſuetus ciborijs ſiccis ⁊ calis: dedit⁹ veneri: raroꝝ poroꝝ i quācū q̄ꝫ febrē icidat ſuſpicāda ē hectica. ſcōo ſi hꝫ duritiē: vel opilationē notabilē i epe vel apoᵗ i viſcerib⁹. vlc⁹ i pulmōe vel i alio loco itriſec⁹ vel extriſec⁹ difficulr̄ curabile. 3ᵒ ſi i lōgā inciderit febrē vel i breuē ſed iiceſſi uam ſuſpicanda eſt febris hectice. ſi ſepiſſime repetit ⁊ recidiuat ſuſpitio eſt de hectica futura.

Pronoſtica euct⁹: hectica pᵃ ſpēi facilis ē cure ſi cognoſcitur ⁊ ſit ſimplex. i. facilꝰ curaꝛ ꝙ̄ ſcdā vel 3ᵃ ſpēs hectice mō nō hēat cāz forte fouētē: vt vlc⁹ i pulmōe: apo⁹ durꝫ i epate vel aliqd hmōi. Et rō ꝓnoſtici boni ē. qꝛ in pᵃ ſpē vt ſic: nō ē fcā magna ꝯtutis debilitatio nec hūidi magna reſolutio i radicalib⁹ ſꝫ carniformia ſunt reſoluta q̄ pñt repari: quia beneficio medici inhumectando ⁊ infrigidando continue ſubſtantifice poterit reduci.

Tertia hectice ſpēs. vt oēs dicūt ē icurabilis ⁊ rō ē qꝛ virtutes oēs ⁊ poᵐᵉ digeſtiua ⁊ nutritiua qb⁹ ineſt onus reparādi hūidū ſbſtātificū ꝺpditū qd ē pabulū ⁊ ſbſtētaculū caloris ⁊ vite ſūt debiles valde tū in ſe qꝛ īdigēt calore nāli forti. tū defectu hūidi exiccati. Indigēt. n. hūiditate multa i mēbro digerēte ⁊ nutriendo. ⁊ hūiditate multa reſpectu nutribilis: vt ſit paſſibile nutrimētum qꝛ digeſtibile diuiſibile ad mīᵐ penetrabile reformabile ⁊ vnibile. ⁊ iō dixit Gale. pueros eē pfecte digōnis ⁊ nutritiōis. oppoᵒ mō ſenex qꝛ ſicci ⁊ debilis caloris. ⁊ iō dixit Gale. repatio reſolutiōis mēbroꝝ radicaliū ē ipoſſi: tū qꝛ dura: tū qꝛ ſiccā: tū qꝛ ꝺbilꝛ caloris: tū qꝛ plimū frīᵒ debilis actiōis ⁊ trāſmutatiōis. Quare paucificato calore cū ꝯtutis debilitate ⁊ introducta ſiccitate. magna cū reſolōne hūidi radicalis: īpoſſibil̄ ē vite dura°. ⁊ ꝑpea dix̄ Aui. ſi illi eēt igeniū curatiuū: morti eēt ingenium.

Pronoſticum de 2ᵃ hectice ſpē erit tale. ꝙ ſi appropinq̄t pᵃ ⁊ nu⁹ eſt cū fortis ſoucō eſt curabilis. ſi appropinq̄t 3ᵉ eſt incurabilis. in medio vō medio mō ſecūdū conditiones ſubiecti in quo eſt ſcōm medici ſollicitudinem ⁊ ſufficiētiā. ſecūdū virtutis fortitudinē ⁊c̄. ita ꝯtigit.

De cura hectice febris nono videndū erat.

Hectica ſi fuerit ſimplex ⁊ ſola. et q̄ſi ſua eētia ē calida ⁊ ſicca febris. vnā hꝫ gnālē ītētiōēz curatiuā ꝯriā ſūptā ab eētia egritudis. ſꝫ infrigidare ⁊ hūectare ſubſtātifice ⁊ q̄litatiue. ſuppoſita ſemp ītētiōe q̄ ē ad ꝯtutē in hac febre. Si vō hꝫ cām fouētē vt vlcus in pulmone apoᵒ ⁊c̄. ꝯria ītētio curatiua eſt ad illā q̄ nō remota nō remouebit hectica. Si vō ſit ꝯpoſita cū alia egrᵗᵉ: vt puta cū putrida i h̄ oꝫ medicū eē prudētē vt iudicet cui ꝑcſt intēdēdū ⁊ oꝫ ſe adiuuare cū regula poſita a Gale. 7. ter. ca. 12. Et ab Aui. 4ᵒ pᵒ caᵒ. 31. In hūectādo vō ⁊ ifrigidādo corpus hectici obſuāde ſūt regule artificiales. ⁊ pᵃ ſit iſta ꝙ frida q̄ approximanꝛ nō ſint ſicca ſed hu⁹ ⁊ hu⁹ q̄ approximātur nō ſint calida ſꝫ frīᵃ: ⁊ ſi qñqꝫ te vocet neceſſitas approximādi frida ſicca vt trociſcos cāforatos de ſpodio ⁊c̄. opꝫ te obſuare vt añ vel poſt vel tūc exibeanꝛ et hūida. Et ſi qñqꝫ te vocet neceſſitas approximādi humida calida: vt puta vinū vt añ vel poſt vel tūc miſceas frigida vt aquā ⁊c̄. Sed meli⁹ eēnt hūida tñ qꝛ ſicca cōſtipāt vias ⁊ penetratiōēꝫ. ⁊ ſūt ꝯria intētiōi ꝑncipali tue. Siliꝛ frīᵃ tñ nō calida: qꝛ opponiꝛ ītētiōi tue pᵉ ⁊ gnāli vt pꝫ ſcdīᵘᵃ cū mēſura. Nā nimis hūida obtūdūt calorē. ⁊ nimis frigida extingūt calorem nālēꝫ. Quare ſunt cauſa exiccationis defectu nutrimenti per accidens.

Scḋa regula ꝙ maior ⁊ ſecurior ſit intētio in hūectādo ꝙ̄ infrigidando. Nā ex q̄ ꝯtus ꝯ ē debilis ⁊ mēbra excarnata ſi potes approximare aquā veri frigoris: imo nihil potētē fridū ſiue actu ſiue pō⁹ ne calor debilis extinguatur vel mēbra exāgua ſpaſmenꝛ vel ꝯgelentur difficultatē anelit⁹ patiāt. ꝯpis vel ſtōi ꝺbilitatē patiāt opilēt vie adde ꝙ frīᵃ ꝑ acchis exiccāt extiguēdo calorē. q̄re nō ꝑt digerē vinire ⁊c̄. vñ exiccāt. Quapꝑ potes plᵘ potētiᵘ ⁊ frequētiᵘ hūectare ꝙ̄ ifridare vt pꝫ. ſꝫ ēt i hūectādo ſeruāda eſt mēſura ne calor debilis obtūdatur vt ſupra.

Tertia regula. ex q̄ i hectica marie q̄ ad ſcdāꝫ ⁊ tñā ſpēm magᵉᵃ ītētio ē ad ꝯtutē. iō fere oīa q̄ hectico approximātur debēt eē acta reſiſtere ⁊ repare deperditis ſbſtātijs: ⁊ humiditates ſubſtantificas: ⁊ iō hūectantia ſubſtātifice ſūt magꝭ i cura regrēda ꝙ̄ hūectantia ſꝫ vtraqꝫ ꝯueniūt. Calor ēt ē reparād⁹: ⁊ poᵐᵉ i 2ᵃ vl̄ 3ᵃ ſpē: ⁊ ꝯt⁹ ipſa q̄ magis calo ꝙ̄ frīᵒ adiuuaꝛ. imo frido extiguunꝛ. Qꝛ qñqꝫ calida vt vinū aq̄ carnis oua ſorbilia exibēꝛ. ſꝫ tēperādo tꝑ añ vel poſt vel tūc cum frigidis ne augeamus hecticam.

Quarta reᵃ ēt Gale. 10. te rra. ⁊ Aui. i īraqꝫ vbi viderem. calorē ītēſū hectice pᵉ 2ᵉ vel 3ᵉ ſpēi nimis adhurere ⁊ nō hērem⁹ aliqd magis ꝑſentaneū remediū a cita morte liberādo. tūc debem⁹ eē audaces i exibēdo fridā aquāꝫ. ⁊ forte ēt balneū aq̄ fride oī ītētiōe īfrigādor qualitatiue extinguēdo modo virtus tolleret: inducendo hecticam ſenectutis ad vitam prorogandam. ⁊ hoc cura coapte.

5ᵃ reᵃ. cura regulari q̄cūqꝫ approximāꝛ ſunt moderata. 2ᵒ ſepi⁹ iterata. ⁊ 3ᵒ i bona q̄ꝫᵗᵉ notabili exibita. 4ᵒ ſunt aromatica. 5ᵒ ⁊ ieiuno ſtō approximenꝛ. iſte ſꝫ qnqꝫ ꝯdictiōes breuiꝛ obſuāde. Cā prīe ptis pꝫ ex pᵃ ⁊ 2ᵃ reᵃ. Cā 2ᵉ partis patent quia que approximantur hectico calefiūt quare etiam calefaciunt calefacta. adde ꝙ opilāt etiam poros ad extra vt vnguenta: quare calefaciunt prohibēdo exalatiōēꝫ. iō retenda ſūt. Rō 3ᵉ qꝛ i pauca q̄ꝫᵗᵉ paterenꝛ poti⁹ ꝙ̄ agerent. rō q̄rti eſt qꝛ aromaᵗᵃ nā gaudet: alam dilatāt ⁊ aduocāt. Rō 5ᵉ eſt ne ipediaꝛ digō.

6ᵃ reᵃ obſeruāda eſt ꝙ alia in ſpēli cura ꝯuenit i pᵃ. alia i 2ᵃ ſpē. alia in 3ᵃ ſꝫ in gnāli ītentiōe ꝯueniāt. itaqꝫ nō mō ſcōm plus ⁊ min⁹ varienꝛ remedia. ſꝫ ēt diuerſa i ſpecie nā ꝯtuti forti vt puta in prima ſpē alia debili vt in 2ᵃ vl̄ 3ᵃ ꝯueniūt. varietas. n. in h̄ caſu remedioꝝ ſumiꝛ a ꝯtute ⁊ a caliᵗᵉ intēſiori quare in pᵃ in ꝑnᵒ ꝯueniūt frida i 2ᵃ ⁊ in 3ᵃ ꝯueniūt magis humida ⁊ min⁹ frigida: imo forte calida vt vinū ⁊ aq̄ carnis: vt ſupra. Et ſi qs bñ ꝯſiderat fere tota hectice cura ꝯſiſtit in regimine dietatiuo. i. 6. rerū nō nāliū. Nā farmacia ⁊ chirurgia nō īgrediūꝛ h̄ capitulū vt ſic. Eſt igiꝛ tota ītētio medici in hoc caſu vt vno claudā vocabulo vt tenereſcāt. i. ſubſtātifice humectenꝛ ⁊ infridenꝛ hectici intus ⁊ eꝯ q̄uolꝫ manutenēdo ſemp ꝯtutē: qꝛ i hac febre intentio eſt ad ꝯtutē magnifica. hoc aūt fiat approximādo q̄ infridēt ꝑpate ⁊ hūectēt ſubſtātifice: ⁊ remouēdo q̄ calefaciunt ⁊ exiccāt. Nos itaqꝫ ex Gale. 10. terra. cap. 8. ⁊. 7. terra. li. ḋ tabe ⁊ pᵒ de ꝺrīgo feb. ordinē cure formam⁹. Et imp̄ aer oꝫ regulari q̄ declinet ad frīᵘᵐ ꝑpate. ⁊ hūidū. q̄re terranea camera ē melior ⁊ q̄ vergat ad ſeptētrionē: qꝛ purior ⁊ frigidior ⁊ hoc i eſtate. i hyeme vō ad occidētē. ⁊ forte dom⁹ iux̄ flumē amena in eſtate eēt remediū ꝑſentaneū. qd ſi hēre nō pōt irroreꝛ camera i eſtate aq̄ frida q̄uolibet ⁊ floꝛib⁹ fridis vt roſis: violis: nenufare: ramis ſalicis: ⁊ rubi. ⁊ mirtho. vitib⁹ ⁊c̄. Nā aer fridus iſpirat⁹ in eſtate ⁊ hyeme eſt ſemp ꝯueniēs qꝛ ad cor refrigerādū qd eſt ꝑ calefactū totū reliquū corpis oꝫ eē comode ꝯptū. Nā obſtructio pororū facta a frido aere vel vētis ⁊c̄. poſſet plurimū nocē ꝓhibēdo exalatiōes acutas qb⁹ retētis inflāmāt magis. i hieme ignis ꝯtēperans aerē fridiſſimū eſt ꝯueniēs ſꝫ mora ad ignē exiccādo ⁊ calefaciēdo nocet mirū oimodꝫ veſtes i eſtate ſint leues vt ſerice vt linee. in hyeme ēt ſine pellib⁹ calis ſi fieri pōt ⁊ aeris regulatio vt ōplurimū dixit Gale. valere qñ ethica primo incipit a corde ⁊ ſpiritualib⁹ vt ex pulmone. Balnea aq̄ dulcis ſūmope in h̄ caſu laudāꝛ a Gale. Serap. Ali. ab abbate. Aui. ⁊ alijs i eſtate ⁊ hyeme. ⁊ in hoc obſeruāde ſunt regule artificiales. Et imp̄ aduertēdū ne ſit putrida cū hectica vel alia diſpoſitio complicata cui noceat balneū vt exceſſiua debilitas apoᵃ. ſacietas. catarrus. ꝑtermiſſa opiōne philippi quā Gale. reprobat de approximādis balneis i liᵒ ḋ tabe. Nā balnea vt ibi Gale. qñqꝫ calefaciūt qñqꝫ īfridant qñqꝫ exiccāt qñqꝫ hūectāt qd vꝛ q̄d mirū de diuerſitate effectuū ꝯrioꝝ ipſoꝝ balneoꝝ diuerſimode approxia

tor̄ i diuerſis tp̄ib⁹ ⁊ i mora ⁊ i mā balneor̄. Et ex dictis Gale. Aui. Ali. Sera. elegim⁹ has regulas.

Pria regula. Balnea q̄ hecticis ꝯueniūt ſūt balnea aque dulcis: ⁊ ſi admiſceant̄ herbe ⁊ alia frida, ⁊ hūida vt ſiat ꝟtuoſior ⁊ odora. Aui. laudat olera. et ordeū: violas: roſas: nenufar: ⁊ capita caſtratoꝝ. dicūt recēſiores eē ꝯueniētiora folia ſalicis ⁊ cetera hmōi. qn̄qꝫ ex lacte tm̄. qn̄qꝫ ex lacte ⁊ aq̄ ꝯueniēter ſūt balnea q2 humectant.

Scda re⁹ lꝫ antiqores maiori diligētia ꝑp frequētiā ⁊ vſū balnea diſponebāt. ꝑ⁹ domo fri⁹ 2⁹ te^{pi} ⁊ 3⁹ caſa. tn̄ apō nos qn̄ oꝫ ⁊ meli⁹ ⁊ tuti⁹ vt dn̄ Raſis: ex tpe pōt fieri cū tinis domi ꝑpatis: vna vel duab⁹. i domo camerio vt ꝯ^{ra} in q̄ꝝ ꝑ⁹ ſit aq̄ tepida q̄ ſua caliditate nō ſudēt nō, andēt nō iſlamēt. ſꝫ mollificet delectet ad exteriora aduocet ⁊ poros dilatet. nec ſua fridiītate ꝯſtriſtet: poros claudat: ⁊ debilib⁹ noceat ⁊ excarnatis mēbris vt i 2⁹ vel 3⁹ ſpē: q2 forte i ꝑ⁹ ſpē vſus fride tn̄ eēt ꝑſtātior. Dic̄. A. q2 ſi fortes. 2⁹ tina approximāda p⁹ ꝑmā ſit fri⁹: q̄lis ſolet eſſe in eſtate. i. nō multū frigida balneādo vel ſubito aſꝑgēdo.

3⁹ re⁹. Tꝑs more i ꝑ balneo tepido ſit ad plus ꝑ mediā horā pl⁹ ⁊ min⁹. i. vſqꝫ q̄ intumeſcat cutis. lꝫ min⁹ illi q̄ n̄ ſūt aſſueti ne diſſoluant̄ ⁊ exiccēt i mora. Tꝑs 2⁹. ſ. ſnie tune ſi balneēt̄. ſit ꝑuū ⁊ ſtatī remoueant̄. hec dt 2⁹ tina fride aq̄ approxiat̄. vt aptis poris i ꝑ⁹ fri⁹ aq̄ penetret i 2⁹ ⁊ hūectet ⁊ claudat poros. Sꝫ tuti⁹ forte ⁊ magis i vſu hodie ē ſup aſpſio p⁹ ꝑias cū fricāt̄ dt balneū aque frigide.

4⁹ re⁹ bl̄ā detractēt̄ i balneo ⁊ eēt ⁊ cū leuib⁹ mādilib⁹ abſtergant̄ ⁊ qeſcāt in lecticis ⁊ ſtatī vngant̄ oleis fridis ⁊ hūidis vt nenufarīo: violato: de cucurbita ⁊c̄. ad ꝯſeruādā fridītatē ⁊ hūiditatē acqſitā a balneo. Retinēt. n. aq̄ꝫ i bibitā i poris q̄ ifridat̄ ⁊ ifridat: ⁊ cū h̄ ēt ipſa hūectāt ⁊ ifridāt. ad claudēdū ēt poros ne reſoluāt̄ ſpūs. laudarūt alq̄ iūctiōes ex oleis calis ad apiendos poros añ igreſſū ꝑ⁹ tine. qō Serap. reprobat ⁊ bn̄. neqꝫ fria neqꝫ calia añ balneū: ne fria oppilarēt: ⁊ calia inflāmarent.

5⁹ regula Tꝑs ⁊ hora balneādi ſit poſtq̄ꝫ cib⁹ digeſt⁹ eſt in ſtō. ⁊ ēt in ep̄e. ne ꝑ balneuꝫ calfm aduocarent̄ indigeſti crudi humores ad mēbra. Sed nō oꝫ eſſe corp⁹ inanitū lōga fame: ne virt⁹ reſoluat̄. Sꝫ hora electa ē qn̄ opꝫ vt a nā nutri^{mū} expendat̄ ad mēbra nā mēbroꝝ attrahente ⁊ balneo adiuuāte attractionē ad mēbra: ⁊ ꝑprie añ cenā ⁊ añ prādiū. ⁊ po^{nt}. Si, ſūmo mane aſſūpſerit aquaꝫ ordei vel lac aſine de quo. ꝗ. q̄ttuor horas poſt balneent̄. Et ſi ſiciunt in balneo bibant aquā ordei aquā limaciarū. Lac ēt aſine q2 aquoſuꝫ. pōt ꝯcedi. Et poſtq̄ꝫ ſūt balneati vnctī ⁊ qetati parū. ſorbeāt ferculū liquiduꝫ ex ordeo in brodio pulli lacte. ⁊ lacte amigdalaꝝ recētuꝫ vel infuſaꝝ in aq̄ fr⁹ diu ⁊ qeſcāt ocioſa vita.

¶ De cibo ⁊ potu hecticoꝝ.

Oſtq̄ꝫ diximꝰ de aere ⁊ armeria q̄ plurimū imutāt corpa nr̄a. ⁊ ſunt multū conſerētia i cura hecticoꝝ. dicem⁹ Scdo de cibo ⁊ potu hecticoꝝ. ſꝫ añq̄ꝫ ad ꝑticularia veniam⁹ cibaria. obſeruādas regulas q̄ſdā gn̄ales ꝑponemus. Et ꝑ⁹ regula. Oia q̄cūqꝫ hecticis admiſtrant̄ ſint frida ⁊ humida actu ⁊ po⁹. Et ſi aliqn̄ vocat nos neceſſitas ad calia ſint mixta fria vt. ō.

2⁹. re⁹. oia que adminiſtrant̄ in cena vel prādio ſint liqda cotta nō aſſata q2 meli⁹ attrahit̄ a mēbris ⁊ citi⁹ ⁊ facilius nutriūt iux̄ illō hyppo. facili⁹ ē repleri potu q̄ꝫ cibo.

3⁹ re⁹. cibaria ethicoꝝ debēt eſſe reſiſtētia iflamationi ⁊ reſolutiōi caloris eēntia ex ꝑte q̄litatū q̄ꝫ modi ſbe. Et iō laudāt̄ teſtudies. coclee: cāmari: cācri. ordeū. lactuca ⁊c̄.

4⁹ re⁹ q̄ adminiſtrāt̄ hecticis debēt eē ꝑpoꝛāta nutritiōi radicaliū mēbroꝝ: iux̄ diſtictionē Gale. 11. tera. ca. 3. de cibo rēnobi hꝫ. Alia ad repandos ſpūs i eſſi⁹ vt vinū ⁊ q̄ acta ſūt facile i ſpūs ꝯuerti. cito ſāguinē gn̄antia alia ad reparāda humēciora mēbra vt media iter h̄. alia ad repanda ſolidiora mēbra vt i hectica lac. coclee. teſtudo. ⁊ ꝯuri⁹. fri⁹ ⁊ hū⁹

5⁹ re⁹: ordo cibādi ſit ꝟtuti ꝑportionat⁹ ⁊ tpi anni ⁊ ꝯſuetudini ⁊ etati. Nā ꝟtute forti exñte vt forte i ꝑ⁹ ſpē. ſ. hyeme aſſuet⁹ bis i die dabit̄ iuueni vel ꝑ ſeni i notabili q̄ꝫ^{te} ſꝫ ꝟtute exñte debili i eſtate aſſueto ter vel q̄ter marie ſi puer: refocillari oꝫ nō cibo grauari.

Sexta regula aduertēdū eſſe ꝑprietatē ſpecificā ⁊ ꝯſuetudinē q̄ plurimū variāt ⁊ nocēt q̄ꝫuis ſunt facilis pluri/mi ⁊ boni nutrimēti rōne ſbe ⁊ q̄litati ꝯueniētis i caſu.

7⁹ re⁹ ꝓhibēda ſūt oia dure digōis tarde penetra^{tiūt} pauci iflāmabil⁹ cali ⁊ ſicci nutrimēti acuta ⁊ ſalſa. oia mala ſt.

Laudata cibaria in hectica.

Inter carnes in primis
Teſtudo
Lumacas
agnus
pulli gallinacei
Caſtratus iuuenis
Aedus
perdix
vitulus. Et hec oia quanto iuniores tanto preſtantiores quia humidiores. Et forte porcell⁹ iuuenis ē optim⁹
Et ſi nutrirēt̄ fridis ⁊ hūidis herbis. vel ex iure in q̄ ordeū ⁊ teſtudis ⁊ la^{ce} ⁊c̄. ſunt cotta
Sunt optima

Inter aq̄tilia ꝯueniētia i ꝑmis
Piſces ſaxatiles
trota
Carpio. ⁊ q̄ i aqſ dulcib⁹ ⁊ bōis fluuib⁹ degūt vt ſūt
Cancri
ꝑſtātiores q2 hūidiores
Cāmari
coclea ⁊ oia teſtata
aurata
perca mullus ⁊c̄.

Que ex aialibus in primis
lac
oua ſorbilia
caſeus recens

Ex grāis ꝯueniētib⁹ i ꝑmis
Ordeum
far
Riſum
panitium
Condrum. Quib⁹ dant miras laudes quocunqꝫ adminiſtretur ⁊ vbi eſt Suſpitio fluxus. aſſent̄

Ex fructib⁹ ꝯueniētib⁹ i ꝑmis
Poma granata muza
Berātia dulcia ſūt ꝑſtātiora
Amigdale recentes
cotonea
Pira
poma
cucumer bateca
ceraſa
cucurbita
Perſica
agreſta
pruna

Ex herbꝫ ꝯueniētib⁹ i ꝑ⁹
lactuca
portulaca
plantago
Bugloſſa
Borrego
cicorea
endiuia
ſpinachia
blitis
atriplex

Circa ꝑpationē cibarioꝝ aduertēdū: qō pl̄imū refert quō cibaria puta carnes ꝑdicte q̄ꝫuis coquat̄ bonū erit ſp vt cōdiāt̄ ordeo vel farre vel endiuis vel lactuca: portulaca plantagine ſempuiua ⁊c̄. Silr ⁊ ſalſe ex agreſta. ſucco merātioꝝ vino granatoꝝ amigdalis recētib⁹ ⁊c̄. delicate cū zuccaro albiſſimo vt ſint g̃ta ⁊ ꝯueniētia fri⁹ ⁊ hu⁹ acetū lꝫ ſit fri^{ūm}. tn̄ exiccat iō miſce^{ro} cū hūidis. ⁊ potiſ^{me} cū zuchero. De potu lꝫ aq̄ ſola vel cū ordeo ſit laudata magis q2 fri⁹ ⁊ hu⁹. tn̄ q2 vt pl̄imū i hecticis ꝟt⁹ digeſtiua ē debil⁹ ⁊ hūores crudi ſt i illis ex idigōne: q̄re erit bonū vti vino aq̄ ꝑmixto. marie tp̄ib⁹ nr̄is ꝑꝑ ꝯſue^{tudi}^{m} vinū tn̄ illō ſit nouū q2 nō ita calꝫ nec ſiccū ſic āntiquū. ſit albuꝫ. paucifeꝝ nō dulce nec nimis auſteꝝ vel cruduꝫ: aq̄ fri⁹ dillutū. h̄ nāqꝫ fortificat ⁊ hūectat. De aq̄ frida approximāda i potu. ſit ꝑ⁹ re⁹ ex Gale. A. ⁊c̄. Pria re⁹. lꝫ i ꝑ⁹ ſpē tuti⁹ poſſim⁹ ꝑpiare aquā fridā q̄ꝫ i 2⁹ vl 3⁹ q2 ꝟt⁹ fortior ⁊ corpa nō ſūt ita excarnata. tn̄ nūq̄ꝫ i tāta q̄ꝫti^{te} nec ita frigidā exibenda eſt: ſicut in ſinoca vel cauſone.

Scđa re⁹ aq̃ fria. Sȝ nõ veri frigoris: ethicis ꝯcedit̃ ꝙ po tu⁹ q̃ꝫ vinũ ꝙ in q̃ntitate notabili ꝙ frequẽter: mõ nõ sint corpa extenuata valde. ñ sint õbilit̃a calori cordis ꝙ vena rũ vt lõgo tpe egrotãtes. nõ sint õbilia nãlia mẽbra nec oplõnes nec apo⁹ nec crudi hũores: nec ĩ hectica q̃ ex sir sen vl̃ birsen sit facta lesio diafrag⁹ vl̃ pãniculis cerebri.

Tertia re⁹ q̃nꝙ ad vitã protogandam vt ex hectica febre fiant hectici senes exibemus aquã veri frigoris cura co acta vt supra Gal. Auic. Auer. ꝙ aliĩ sensiunt.

De exibitiõe lactis cib⁹ qdẽ nãe nr̃e amicissimus de facili penetrabilis ꝙ ĩ sanguinẽ bonũ de facili trãsmutabil̃. In frigidãs ꝙ hũectãs sbstãtifice) oẽs sapiẽtes cũ hyp. 5⁹ af fo. 64. ꝯsenserũt ꝙ dixerũt ĩ tabe eẽ cibũ medicinalẽ ꝯue niẽtissimũ. mõ ñ adsint dolor capitis. catarr⁹. ꝙ hũor ilio rũ: nec apo⁹ deiectiões biliose. nec hũor putrid⁹ ĩ stõ ꝙ ẽpe nec par⁹ putrescẽ. nõ itẽsa sitis. i. nõ itẽse febriat. nec tpi b⁹ calidissimis: demũ ꝯuẽit vbi ꝯsideras iudicio extimati uoĩ stõ posse bñ ꝙ ꝯueniẽter digeri. ꝙ nõ effumet. ñ coa gulet̃ nõ putrescat non acescat ĩ stõ. q: pessim⁹ eẽt cib⁹ ꝙ mar⁹ nocu⁹. Itaꝙ tẽtatiue sp̃ ꝓcedẽdũ puto ĩ exibitiõe lactis ĩcipiẽdo a pua q̃ꝫ puta duaꝶ venciaꝶ: ꝙ sic succes siue augẽdo vsꝙ ad mediã ꝙ tãdẽ ad vnã librã. Sũmo mane p. 5. horas añ cibũ: ꝙ post lac nõ dormiat nõ exerci tet̃ potator lactis. ꝙ singul̃ dieb⁹ medic⁹ ꝯsideret ꝙ iter roget. si qd adsit sig⁹ corrup⁹ lactis q̃ sũt q̃nꝙ a medi cis annotata. p̃m⁹ calor accẽdit̃ maior. 2⁹ anelit⁹ ꝙ pulsus maior ꝙ frequẽtior. 3⁹ vrĩa coloratior. 4⁹ sitis itẽsior. 5⁹ Eructatiões male. ꝙ si flux⁹ supueniet vel aliqd istoꝶ si gnoꝶ appere icepit stati õsũet ab exibitiõe lactis. ꝙ pur get̃ stõus. Si credis eẽ male dispõsit⁹. Cũ appropatis ꝙ ꝓpe cũ reubarbaro. potes ẽt vt dixit Isac si supueniet flux⁹ lac assare cũ calibe: vel lapide calo bis vel ter ĩ illo extincto. vt ꝯsumeret̃ aq̃sitas lactis ꝙ illũ postea exibere. Potes ẽt vti zucharo rosato antiq̃ vel tracisco de cãfora vel de spodio ꝙ corallis cũ lacte ꝙ siue lacte vt flux⁹ ces set. deĩn redi ad lac. Et si videris lac tuo infirmo ꝓdesse ꝙ illi ꝯuenire. (Nã currit ꝓpetas cũ certi corpib⁹ vt dixit Aui.) tu potes bis ĩ die sũmo mãe ꝙ ĩ vespis añ cenam p tres horas exibere potu. posses ẽt loco ferculi ĩ prãdio ꝙ cena patũ cũ ouis ꝙ cũ zucharo sp vt ꝯuenit. Zuccheꝶ ẽt ꝙ mel ꝓhibẽt lac coagulari ꝙ ẽt sal. lȝ ui tabe sal q: ca lidũ ꝙ siccũ nõ ꝯuenit. Lac võ exibẽdũ putãt ꝓstãtiores eẽ hũanũ lactãtis femellã. i. q̃ femellã pepit. q: frigidior ꝙ hũidior ꝙ h̃ pp ꝯueniẽtiã maiorẽ q̃ꝫ cũ belluis. Scđo loco lac asininũ. qd dixit Aui. esse veruȝ remediũ eradi cãs hecticã q: aq̃sior. i. subtilior magis penetratiuũ: ĩ fri gidãs ꝙ hũectãs magis: nõ butirosũ nõ caseabile. Et for te hac rõne magis ꝯuenit ĩ tabe: q̃ꝫ hũanũ lac. 3⁹ loco est lac capinũ magis stipticũ ꝙ magis nutriens q̃ꝫ asininũ. nõ tñ ita fridũ ꝙ hũidũ. sicut asinie lac. 4⁹ loco est lac va chariũ extracto butiro. qd magis nutrit q̃ꝫ p̃dicta. ñ tñ ita ꝯueniẽs sicut p̃dcã vt pȝ q: plimũ casei ꝙ butiri nõ ita fri⁹ ꝙ hũidũ sic p̃dcã tria: Et nota ꝙ lac deberet exiberi stati mulctũ ex vbere. vl̃ citi⁹ q̃ fieri posset. Cõseruãdo ca lorẽ ꝓpriũ. q: õ facili recipit alteratiõnẽ ꝙ corruptionẽ. Pterꝙ de lacte vaccio ꝙ equo a q̃ pus dȝ extrhi butiruȝ ꝙ postea exibet̃. Aduerterũt tñ Gale. ꝙ Aui. ꝙ alia ex qb⁹ h̃r lac sint iuuenilia nutrita bõis ꝙ ꝯueniẽtib⁹ cibis illi egri⁹ ꝯueniẽtib⁹. Et cũ h̃ sint admini⁹ 4⁹ mẽsib⁹ a ptu distãtia. Et hec sint dicta q̃tũ ad regimẽ aeris cibi ꝙ po tus que sunt principaliora ĩ cura hectice.

Quãtum ꝑtinet ad animi accñia. Fugiat tristitiã: irã: solli citudinẽ: timorẽ q̃ exiccãt. sit gaudẽs: let⁹ cũ amicis ꝙ le tus ꝯsortis cũ dñab⁹ pulchris ꝙ ornatis. Sed abstineat ĩ totũ a coitu q: exiccat ꝙ debilitat plus q̃ꝫ si duplum san guinis extrahet̃. Ut Auic. Dormiat q̃tũ põt q: hũectat ꝙ ꝓprie ĩ nocte ĩ let⁹: nõ supra spinã q: sup calefacere nucꝙ nocet ꝙ exiccat: in die vigilet nisi fuerit assuetus.

Quiescat: nõ exercitet̃ fortiter aliq̃ pacto q: calefac̃ ꝙ exic cat. lȝ lõga q̃es vt. ã. ẽt non ꝯ⁹. q: debilitat̃ calor nãlis q exercitio excitat̃. fricatiões leues post sõnũ loco exercitiꝶ conueniunt q: excitant calorem nãlem ꝙ nutrimentuȝ attrahunt ad mẽbra: quare conferunt ad ĩpinguandũ.

Habeat bis ĩ die eũones ꝯsuetas ꝙ si ñ alr̃ salñ cũ suppo⁹ vel clisteri: ex iure nutritiuo. Nã clisteria nutriũt ꝙ hũec tãt. Euitent̃ eũones fortes oĩno. ꝙ nõ ẽt repleat̃. nõ ipse tat̃ ẽt eis violẽnã ĩ fame ꝙ siti dixit Aui. ꝙ h̃ q̃tũ ad regi men dietatiuũ. aduertẽdo ꝙ flux⁹ ẽ ꝑniciosus hecticis.

Regimẽ medicinale si ꝯuenit debẽt esse mites ꝙ placide medicine nullã ĩsẽrẽtes vim alterantes poti⁹. vt siruppi violati de nenufare. de endiuia. rosat⁹. Silr ꝙ aque q̃ oĩa sint medicie cibales ꝙ h̃dicte. ꝙ iõ aq̃ limaciarũ. testudi nis cãcroꝶ ꝛc̃. laudant̃ ex qb⁹ põt ẽt ꝯfici siruppi sp ad uertẽdo vt hũectẽt substãtifice. Et si cõntib⁹ q̃nꝙ ĩdige mus ad leues purgatiões hũoris colerici q ĩ illis inue nit̃ vt plurimũ. Cassia: mãna reubarbarũ ad sũmũ. Si rupp⁹ violat⁹ ꝛc̃. mirabolani sũt ꝯueniẽtes ꝙ psiliũ. flõ mis nõ ĩgredit̃ hoc caplm. q̃uis ĩfrigidat p acciñs quia exiccat substãtifice. Empl̃a: vnguẽta ad peci⁹ ad spinã to tã sũt eiusdẽ itẽtiõis ĩfrigidãtia, ꝙ hũectãtia. Et ĩfrigidãs Gal. qd posuit. 10. t̃ra. caplo. 9. ẽ optimũ p totã spinã vn gẽdo. q̃ tñ pectori approximant̃ vel epati: nõ diu fixa re maneãt sed cõmutẽt̃ ne nimis ĩfrigidẽt ꝙ opilẽt ꝙ ledãt principalia membra: ꝙ penniculos. quãdoꝙ etiã perse uerantia calefaciunt opilãdo. quare renouãda sunt.

Confectiones oẽs frigide vt cucurbita bateca condita pi ra ꝯdita mirabolani. amigdale. pinee. semina cõia condi ta: oĩa ꝯueniũt silr: ꝙ papaueris semen ꝯditũ q: ẽt indu cit sõnũ. Coriãdri ẽt ꝯditi ex zucharo. ꝯueniũt.

Electuaria ex testudine vl̃ pulpa caponũ cũ p̃uaꝶ. Scib⁹. cõtb⁹: amigdal̃ scib⁹ papaueris: corall̃ plis: modico cina momi cũ zucharo ĩ aqua rosaꝶ fiat cõfectio in morsel lis conueniunt ꝙ si que huiusmodi.

Marsapane: targie de plis. zucharũ violatũ rosatũ borra ginatũ buglossatũ cõserua prunarũ: succ⁹ passulaꝶ cuȝ zuchero: tarbazet: oĩa ista ꝯuẽtũt diamariate diacitonidẽ.

Laudãt recẽtiores sanguinẽ humanum destillatum. an gulas distillatas. ꝙ tu age vt placet. crediderim ego ca pones: testudines: cocleas: prestantiora.

Et hec sint breuit̃ dicta q̃ꝫ⁹ ad hectice febris curã vt hecti ca ẽ simplex ꝙ p se: Cũ q̃ tñ aduertẽdũ puto cũ Gale. ꝙ Aui. ꝙ lȝ hectica sit calor extne⁹ fact⁹ ĩ mẽbris ꝙ poti⁹ in corde tñ q̃nꝙ h̃ẽt p̃n⁹ ab epe calo ꝙ sicco. q̃nꝙ a pul mone: q̃nꝙ a stõ q̃nꝙ ab alio mẽbro ꝙ a q̃cũꝙ istoꝶ ũ p̃ incepit illi p̃ cũ appropriatis in cura intẽdere debemus vt si a stõ cuȝ cibo ꝙ potu appropriate: si a pulmone illi magnifice itẽdim⁹ cũ alteratiõe aeris q p̃ cordi ꝙ pulmo ni occurrit. Silr ꝙ cum iuleb violato zucharo rosato ꝙ aliĩs pulmoni appropriatis. Si ab epate primo: illi p̃ in tẽdimus ĩ cura appropriatis epati. Si ab alio membro vel ab alia cã eodẽ modo illi p̃io intẽdit̃ in cura.

Scđo notãdũ ꝙ si hectica sit acciñs ꝙ hȝ cãȝ puta apo⁹ vl̃ vlcus opilationẽ vel aliã egri⁹ puta febrẽ putridã cõ plicatã. p̃ itẽdẽdũ puto illi egri⁹ siue cur⁹ remotiõe hecti ca remoueri nõ põt. nõ p̃termittẽdo itẽtionẽ ad hecticã. ꝙ si potes sil̃ ꝙ sel̃ cõmode vtriꝙ itẽdere ẽ medi⁹. ꝙ h̃ cura regulari. Nã cura coacta ad ꝓhibẽdã festinã mortẽ p̃ in tẽdimus hectice extiguẽdo. Et q: multe accñia cõplicã tur cũ hectica timorose iõ conari dbet medicus omni in genio illa corrigere. vt sincopim. fluxũ: tussim: gomore am: ꝛc̃. fluxus mẽtrũ albaꝶ ĩ muliere ꝛc̃. hmõi.

Finis.

¶ Canonica de febribus magiſtri Michaelis ſauonarole ad Raynerium ſiculum incipit.

Capitulum. j. De diffinitione febris ⁊ eius declaratione.

A Ebris eſt calor addit⁹ calori naturali ipſum extraneãs: in corde pmo ſic accenſus: vt mediãte ſpiritu magis: ⁊ ſanguine etiã p venas ⁊ arterias in totum expãdatur: ita vt oẽs eius operationes impediat: ſub cauſa nõ permanẽs pmitiua. ¶ Et licet de ipſa febre nõnulli aliter ſenſerint: gentilẽ tñ noſtrũ ⁊ alios q ante eũ ſic de ea iudicarũt: eo⁊ pace impreſentiarũ ſecutus ſũ. Scrupuloſitates q̃plures circa diffinitionẽ occurrentes omittẽs practice ſolũ ſpeculãtonib⁹ phyſicis intentus.

B ¶ Diuidit itaq̃ febris in effimerã. acutã. peracutã. perperacutã. peſtiferã. nõ peſtiferã. tropicã. ſanguineam. colericã. flegmaticã. melãcolicã. ⁊ ex his cõpoſitã. ¶ In febrẽq̃ ex apoſtematib⁹ ↄtingẽtẽ: nec nõ i eã febrẽ: q̃ ethica nũcupat: de qb⁹ oĩb⁹ ſuis agẽdũ capitulis. ¶ Et vt opis nr̃i: q̃ q̃tuor ſũt vtilitas facile cõphẽdat: b i loco eãi ſcribã ordinẽ: q de ipſis ſic poſitis i vnoquoq̃ ſeruabit caplo Primo naq̃ febris: de qua ſermo erit: ſua ponet deſcriptio. Scdo eius adducẽt cãe factiue. Tertio ſigna ipſarũ cauſarũ aperiẽtur demõſtratiua. Quarto tẽpo⁊ ipſi⁹ febris pticulariũ ſigna manifeſtabunt. nã de ſignis tẽpo⁊ vliũ ẽ i ſcdo caplo. Quito ſcribent ſigna pnoſtica. Sexto canones addent neceſſarii cũ eo⁊ ↄpleximis. Septio aphoriſmi ſentẽ nr̃i Ipocratis de ptinẽte mã ſuis applicabit locis. ¶ Et an q̃ ad ea pticularia puenĩã: aliq pms ſnotabo capla: q̃dã cõtinẽtia gnãlia ex parte cã⁊: ſigno⁊: alteratiuo⁊: ſolutiuo⁊: ⁊ diete noticie febriũ ac ipſa⁊ curis q̃maxie õſeruiẽtia: ita vt canones et pte diete alteratiuo⁊ ⁊ ſolutiuo⁊ ſũptos facile qs abſq̃ magno ſtudio valeat adiplẽ.

Capitulum. ij. De cauſis febrium in generali.

C Ebris cãe ſunt: vt cetero⁊ quatuor. Mãlis. ſ. Formalis. efficiẽs ⁊ Finalis. ¶ Mãlis eſt vt alio⁊ accidẽtium mã. ſ. in qua ipſe calor extraneus ſubiectat ⁊ eſt triplex. mẽbrũ. ſ. humor: aut ſpiritus. ¶ Formalis vo eſt ipſe calor ex̃ne⁹. ¶ Efficiens vo eſt triplex: vĩ. ſ. efficiẽs. augmẽtãs: ⁊ cõſeruãs.

D Uere efficiẽs ẽ aut primitiua. aut añs. aut ↄiũcta. Et notã: q ſi neceſſario i oĩ febre ↄcurrit triplex modus efficiẽtie dicte. nã ethica ẽ q̃nq̃ nulla exñte cã: aut añte aut pmitiua. Itẽ ↄtingit eẽ effimerã abſq̃ cã añte: ⁊ tu ad b ↄſidera. ⁊ breuiter cã efficiens febrẽ eſt oẽ: qđ calefacit corpus ducẽs ipm extra tẽperamẽtũ: ad qđ ſeqtur leſio in opationibus: vt ſupra in diffõne febris: ⁊ hoc ſiue p ſe: ſiue p accñs b fecerit. ¶ Augmẽtãs ẽ oẽ id: qđ ſiue p ſe: ſiue p accñs pdictã adauget caliditatẽ. ¶ Cõſeruans ſiue cuſtodiẽs ẽ oẽ illud: qđ phibet ei⁹ reſolõnẽ: ſiue extinctionẽ: aut qđ i ei⁹ cã ʒ mãlẽ ↄuertit aut efficiẽtẽ: aut cuſtodiẽtẽ: ⁊ oĩs error i curatiõe pueniẽs: ⁊ q̃lʒ talis cã ẽ aut nãlis huori q̃titate: aut q̃litate peccãs: aut dimiſſio ↄſuetudis: ⁊ h⁹ⁱ: aut nõ nãlis: vt aer caliditate extrinſeca aut friditate: aut pter nãʒ: vt apã: vel alia egritudo. Ab his. n. trib⁹ ſumit act⁹ curatiu⁹ pncipalr. vt. x. terapẽ. ⁊ iõ dʒ medic⁹ ea oĩa tria mẽorie bñ ↄmẽdare: vt ſciat egrũ aut aſtãtes i ipſis examinãdo: cãs ſubtilr inueſtigare ex quib⁹ caſus medicinalis in ſuis integratur terminis: vt oſtẽdi in practica mea. tracta. p. 3. cap. Et breuiter ad triplex genus reduci põt: vt. ſ. p ad idebitũ occurſũ re⁊. nõ nãliũ: p q̃s medic⁹ diſcurrit. Aut. 2⁹. ad poro⁊ ↄſtrictionẽ ſiue phibitã trãſpirationẽ ex occurſu friditatis extrinſece aut itriſece. vñ calor ↄculcat. ⁊ ebulit. 3⁹. ad corporis diſpõnẽ: q paſſibile: ⁊ aptũ calorẽ recipe ex̃neũ.

E ¶ Uñ b ſcito: q corp⁹ p ⁊ magis febri ppatũ: loquẽdo de diſpõne febrili i ſe: ⁊ abſolute ⁊ nõ ↄ̃pte pp Aui. ẽ cor p⁹ calʒ: ⁊ ſic poſtea calʒ ⁊ hu. deĩ. fridũ: ⁊ ſic vltis fridũ ⁊ hu. nã i hñtib⁹ ſimbolũ facilior eſt trãſit⁹. p de gnõne. ¶ Cã ãt finalis febris ẽ opatiões nãles ſenſibilr ledere. Et q: de cauſis ſic actũ ẽ attẽde ad clariorẽ febris itelligẽtiã: q qntuplex ẽ mod⁹ mãe neceſ i febre putrida rep te. ¶ Pria qdẽ ẽ mã ipſi febri appropata: vt ĩ tiane coſ q̃tidiane ſ'a. ⁊ hui⁹ actu putreſcẽs: ⁊ ẽ cã ↄiũcta: aut nõ putreſcẽs ſtãs ſub for⁹ cãe añtis. ¶ 2⁹ q nõ ẽ ↄiũcta: nec añs: ſʒ his neceſ ↄiũcta: ⁊ ẽ vapor groſſus p corp⁹ ſparſus: ⁊ mẽbra iſiciẽs eleuat⁹ a fecib⁹: aut a mãeb⁹ mucoſis flãticis i iteſtinis iacẽtis: aut a mãeb⁹ corrupt i meſeraicis: aut i ſtõ: ſiue ſit chilus: ſiue hũiditas alia: ⁊ hoc p actionẽ caloris putredĩalis calefaciẽt ⁊ illas tales mãs ſubtiliãtis ⁊ eleuãtis ⁊c. ¶ 3⁹ ẽ mã. ſeroſa ⁊ vnctuoſa: ſiue aq̃ſa ſanguinis p eidẽ caliditatẽ diſtẽperata ⁊ calefacta p corp⁹ volitãs: q tñ nõ ſic diſtẽperat: vt febrẽ ex ſe facẽ poſſit: imo ſic a febre dẽpẽdet: vt amota febre remoueat ⁊ ipſa caliditas talis: ⁊ ẽ ſicẽ caliditas: q remanet i parietibus dom⁹ cõbuſſe p extictionẽ ei⁹. ¶ 4⁹ ẽ mã his oĩb⁹ ſĩlis or ſcã: ⁊ ẽ mã vaporoſa: q pur ab hũiditatib⁹ hic ide in corpe exñtib⁹ eleuat. ⁊ p ãbitũ totĩ⁹ ſpargit ad poroſitates extriſecas cutis: ⁊ p illas iſenſibilr expellit. ſic ẽt accidit hoĩb⁹ i ſanitate. ¶ 5⁹ diſtict⁹ loq̃ndo ẽ vapor putrid⁹ a medicis: vt ifra. 5. ca. putrida fuligo dict⁹ eleuat⁹ ab ipſa mã putrida: q ẽ cã ↄiũcta febris ⁊ imediata magis cor ipʒ iſiciẽs: ⁊ ad ipʒ p ↄcaua venaꝝ ⁊ arteriaꝝ pueniẽns. ¶ Et ex his collige: q p⁹ ⁊ 5⁹ ſũt cãe febris reliq vero tres ſi neceſ ↄiũcte his: ⁊ ſic clar hẽs: ⁊ ↄphẽdis: quo ſe hñt cãe febris putride: vñ ab his ſumũt canões curatiui i gñali: vt facilr ↄphẽdẽ poteris ifra 5⁹ ca. ⁊ hec õ cauſis.

Capitulum. iij. De ſignis febrem in vniuerſali ſignificantibus.

F T quoniã febrium noticia pfecta hẽri ñ pt abſq̃ ſigno⁊ ſignorũ cognitiõe ſpãlr q ad nos. vt. 10. terap. hic de eis copioſiorẽ q̃ potero traditionẽ faciã: ea ſb ordie ponẽdo: de q ſtatim. ¶ Et q: añ aduẽtũ febris ⁊ maxie putride ſbaſtor qdã magna cõitat⁹ cateruã venire ↄſueuit. b õ ipſo aliq pri⁹. noiat aũt hic a me male acceptus. halmduletu ab Aui. q ẽ diſpõ ad febrẽ pma: ſi tñ ẽ febris: ⁊ ſi. xvj. cõtinẽtis. 2. ca. febris dicat: q nõ niſi diminuta erit: ⁊ b familiã hʒ. vt capitis g̃uitatẽ. mutationẽ i colore faciei. pulſus varietatẽ. mutationẽ i egõnib⁹. ⁊ vrinal q̃litate q̃titate ſbã. ⁊ hui⁹. i reliq̃ſq̃ ſupfluitatib⁹ ex pte q̃titat ⁊c. Suitq̃ õ familia ei⁹. alicea. oſcitatiões. pigritia. corporis laſſitudo. cõmotio ſõni ⁊ vigilie. ↄſtrictio anhelit⁹. tẽſio ipocũdrio⁊. ilio⁊. nauſea. fetor egõnũ ⁊ vrie. ¶ Et q: iã ↄcepi q̃ mihi poſſe erit magis mẽorioſe pcedẽ: hinc õ ſignis ipis ordinẽ faciã: cũ ordo ad mẽoriã faciat. õ mẽoria ⁊ remiſcẽtia. ordini gal. 2⁹ tegni adherẽtẽ. q talẽ ẽ.

G Signo⁊ febrẽ i vli ſignificãtiũ q̃dã ſũt a ſbalitate. q̃dã a q̃litate mutata q̃dã ab exeũte mutato. nõ nulla ab actionib⁹ leſis ſũpta. Exẽplũ pmo⁊: vt caliditas vehemẽter mordicatiua ex tactu a medico ↄphẽſa: pp qđ ſcito vt i pñtia nob ſuffic: q triplex ẽ febris. q̃dã ẽ magna ⁊ auſtera. q̃dã puamitis. q̃dã iter has media.

H Dr naq̃ magna ⁊ auſtera magis ſua q̃litate q̃ q̃titate vapo⁊ i q tactu cõphẽditur caliditas mordicatiua valde: vt ſunt acute: pacu

te ꝛ hmői. Parua ṽo q̃litate. ſ. in q̃ leuis ꝑcipiť mordicatio ac triſtitia: vt ſūt flãtice ꝛ hꝰi: maxīe q̃ñ nõ ſūt ex flãte ſalſo. Media ṽo: ĩ q̃ mediaĩter has mordicatio cõphēdiť: vt ſūt tertiane nõ pure. pura. n. ex ꝑte mordicatiõis eiꝰ põt ĩter acutas collocari: ꝛ de h iſra ſuo cap̃. ꝛ ſic h̃r: ꝙ ĩ oĩ ſebꝛe ſentiť tactu diſtẽꝑantia caliditatis ex ꝑte mõdicatiõis vehemẽtis ſuauis. ꝛ mediciter has. Ex qbꝰ inſerť p̃: ꝙ q̃dã veriſili ↄiectura pt̃ medicus de ſpẽ ipſiꝰ ſebris iudicare. vt cũ ꝑcipit calorẽ vehemẽter edacẽ ſupra colicã. ſi mitiorẽ ſupra ſanguineã. ſi adhuc mitiorẽ ſupra flãticã: aut medicã: ꝛ h ſp ceteris paribꝰ. Et hꝫ ſebris putrida: vt ĩ p̃nͣ fortiꝰ ipunat: ꝛ ĩ ꝑceſſu miniꝰ reſoluto ſbtili. ꝛ h mã exñte hõgenea. ĩ ethica aũt ẽ eõ. qꝛ p̃ caliditas ꝑcipiť ſuauis. õmde remanẽte manu ꝑ tp̃s ꝑcipiť mordicatio: vt p̃ de differẽtijs ſebriũ iſerť. 2ͦ ꝙ cũ in ꝑceſſu ꝑcipit medicꝰ caliditatẽ fieri mordaciorem: poterit ſuper etherogeneitatẽ arguẽ mãe ſcõe nouã mouerĩ mãm: In effimera aũt ẽ caliditas ſuauis ñ mordicatiua: de qbꝰ ſebribꝰ ſcḋo ordine ĩceptũ p̃ſa alia ſigna pouã ſic exẽplificãdo de p̃ ordie a ſbalibꝰ ſũpto. Nã ĩ p̃nͣ ſentiť vꝑlꝫ ſiẽ frigꝰ deinde ſucceſſiue caliditatis. ꝛ p̃nͣ ſic ab augmento diuerſificať. Q̃ ṽo ſi fuerit ↄtinua putrida: ĩ q̃ nõ ꝑcipiť ĩ p̃nͣ. frigꝰ: ſꝫ caliditas. poſt tñ caliditatis p̃nͣ ſeq̃ť ꝑ duas horas vel tres: vel circa diuerſitas ĩ caliditate ex ꝑte augmẽtiꝰ. In effimera aũt nõ appet iſta vľ tãta diuerſitas ĩui p̃ncipij ab augͦ ꝑꝑ hõgeneitatẽ mãe ſpũal. cꝰ ↄriũ ẽ ĩ hũorali. ❡ Exͦ ſcḋoꝝ ſignoꝝ mutatio coloris facieĩ oclorꝫ: aut totiꝰ ad citrinitatẽ paliditatẽ: ruborẽ ſuſcedinẽ ꝛ hmõi. Silr mutatio coloris ligue ad albedinẽ: ad ſiccitatẽ: hũiditatẽ: aſꝑitatẽ: ꝛ hꝰi. Sapor malꝰ: vt amarꝰ: acetoſus: ſalſus: nimiũ dulcis: putridꝰ: inſipidꝰ ꝛ hꝰi. Nariũ ſiccitas aut hũiditas ſuꝑflua. fetor egeſtionũ ꝛ vrie. ❡ Exͦ tͦtioꝝ: vt mutatio ĩ egẽſtiõib ꝛ vrĩa ex ꝑte q̃ntitatĩ. Itẽ aliaꝝ ſupfluitatũ miſtitudo appẽns: vt ſputi: bothõ ſudoris ꝛ hmõi ꝑꝑ qḋ nõ. ꝙ terminatio ſebris in p̃ma die cũ ſudore roſido ẽ ſignũ effimere ꝑꝑ ſbtilitatẽ mãe. Q̃ ſi fuerit copioſus ꝛ hũoroſus erit ſigͦ putride: ꝛ h ↄtingit ĩ tertianis puris de mã valde ſbtili: ꝛ pauca: cruditas apparẽs ĩ vrĩa ĩ p̃nͣ. cuctꝰ eiꝰ. Sꝫ hic aduerte: qḋ ĩ hoc ↄtigit tripl̃r errare: p̃ q̃ñ mã deciſa ypoſtetica ñ a venis: ſꝫ ab alio loco venit digeſta. 2ͦ. q̃ñ nõ ẽ ṽa ypoſtaſis ſꝫ ẽ ſiã digeſtũ calore ↄminatũ. 3ͦ. q̃ñ p̃nͣ ẽ breue: vñ ĩ vrĩa appet ypoſtaſ augmẽti: ꝛ crediť: ꝙ ſit p̃ncipiũ vt ĩ ꝑacutis. ❡ Exͦ q̃rtoꝝ: mutatio ĩ pulſu ex ꝑte ſuaꝝ differẽtiarũ: ꝛ diuerſitas ĩ eo: vñ diuerſitas eiꝰ ĩ p̃nͣ: ꝛ augͦ ẽ ex ꝑꝓetatibꝰ putride. Auic. de ſignis ſebris putredis. coartatio eiꝰ ꝛ maxĩe ĩ putrida. dilatatio eiꝰ pꝰ p̃nͣ: ꝛ diminutio ĩ fine eiꝰ. Rigor: horripilatio. reuolutio poꝛiboꝝ dolor: ſiue g̃uitas capitis: ingetudo: pigritia: corporis. laſſitudo. nocumẽtũ ĩ anhelitu ĩ ſõno: ꝛ ĩ vigilia: ĩ ypocũdrijs ĩ illis dolor aut tẽſio: nauſea: ꝛ ſilia ſtõi nocumẽta. Et q̃ñ ſpo ieſu duce me copioſũ eẽ õ ſignis earũ ſebriũ ſgñaliter qbꝰ de ipſis ꝑfecta hẽbiť notitia: hic a multo pluriũ recitatiõe ſupſedeo: neq̃ aliq̃s me mordeat: ſi copioſus fuero: q̃ñ ſine coꝝ ſcĩa ſebris ñ cognoſceť: ꝛ ſic recte medicari nõ poterit. dicẽte. Aui. pꝰ q̃rti. õ cura putridaꝝ. Scias ꝙ nõ ẽ poſſe tibi vt cures ſebrem niſi priꝰ cognoueris eã. Gal. p̃ regis acutoꝝ: priꝰ ĩtẽdendum ẽ ad cognoſcẽdũ egritudinẽ q̃ ſit ĩ ſua cã: ꝛ poſtea ad medicãdũ. Sit itaq̃ medicꝰ õ ipoꝝ notitia ſollicitꝰ.

3

k

l. Signa tẽpoꝝ gñalia. Conati ſũt ſapiẽtes egritudinibꝰ malibꝰ ſalubꝛibꝰ q̃tuor aſſignare tpa p̃nͣ augmẽtũ. ſtatũ ꝛ ḋclinationẽ: ꝛ h iõ q̃ñ ↄphẽderũt ipſas a p̃nͣ: eaꝝ vſq̃ ad finẽ ĩ vna ñ ꝑmanẽ diſpõne: q̃ q̃dẽ medicꝰ neſcio cogitẽ dꝫ: ꝛ ſi ea nõ ĩtellexerit: g̃uiť lẽdat ĩfirmũ neſciẽs q̃d ĩ p̃nͣ: q̃d ĩ augmẽto: ĩ ſtatu: vel declinatiõe õbeat egrotãti exhiberi: vľ auferre ex ꝑte potꝰ aut cibi: ſõni vľ vigilie ꝛ hꝰi. Gal. ĩ paſſiõario. Recipiũt ẽt varietatẽ. aut ĩ cãis. aut ĩ accñtibꝰ: ex qbꝰ ꝛ ĩ cura varietatẽ recipiũt. vñ alia ĩ vno tpe: ꝛ alia ĩ alio ꝑ cura earum ſunt neccia: q̃re de ſignis ipſoꝝ tẽpoꝝ dicẽ duxi neccñ.

❡ Signa itaq̃ p̃nͣ ſignãtia diſtinctiõe ſũpta penes eẽs ſũt ſigna: q̃ ſequũť actionẽ nãe: ſiue ṽtutis ĩ mãm ex ꝑte digeſtiõis ꝛ ĩdigẽſtiõis. ſiue ſignoꝝ digeſtiõi ↄrioꝝ. vñ p̃nͣ ẽ q̃ñ egritudo ĩcipit: ꝛ ẽ ĩ actu nullo mãifeſto apparẽte veſtigio digeſtiõis. eſt. n. tp̃s ĩn quo calor ſuffocať a mã: ſic debil̃ flãma a lignis viridibꝰ ꝛ hũidis. ❡ Augmẽtũ ṽo cũ ſigna digeſtiõis ĩcipiũt appere: ſꝫ ĩꝑfecte. Et ẽ tp̃s: q̃ calor nalis moueť ad reſiſtẽdũ mãei motu mãifeſto. ❡ Statꝰ ṽo cũ ſigna apparẽt ↄplete digeſtiõis: q̃ tpe ẽ fortil̃ pugnaliter nãꝫ ꝛ hũorẽ: nõ tñ ipꝫ ꝑfecte vicit. ❡ Cũ aũt mã ſic digeſta expelliť: quo tpe ẽ nã ꝑfecta vicẽs: tũc ẽ ḋclinatio.

❡ Signa aũt p̃ncipij diſtĩctiõe ſũpta penes accñã ſũt: q̃ñ ĩ p̃nͣ cuctꝰ accñã vniformiter ſe hñt. Augmẽti: cũ augẽtur. Statꝰ: cũ ſũt ſeuiſſima cõꝑatiue: nõ tñ abſolute. Declinatiõis ṽo cũ remittũť. Et hec tpa ꝑmarie ſũt õſcripta ꝑut ſebꝛibꝰ ↄueniũt hũoralibꝰ ❡ Diſtĩgui tñ pñt. ꝛ 3ͦ penes eẽntiã morbi. vt tũc ẽ p̃nͣ: q̃ñ morbꝰ ĩcipit ꝛ eiꝰ eẽntia ſꝫ vnã ꝛ vniformẽ remãet diſpõnẽ. Augmẽtũ ṽo cũ morbi eẽntia ſenſibilr augeť: vt caliditas ĩ ſebꝛe. Statꝰ ṽo: cũ nõ ãpliꝰ augeť: ſꝫ eius eẽntia ſtat ĩ ipſo eẽ vltimo. Declinatio cũ morbi eẽntia remittiť. ꝛ hic modus ẽ magis vſis nõ tm̃ ſebꝛibꝰ: ſꝫ a͞patibꝰ: ꝛ alijs ↄueniẽs morbis: ꝛ q̃ dicta ſũt de ipſis penes actiones nãe ĩ mãm hñt ĩtelligi de eis: vt morbis ĩſunt ſalubꝛibꝰ. nã de mortalibus alr ꝛ q̃ſi ꝑ ↄriũ. nã augmẽtũ ĩ morbo mortali ẽ q̃ñ oppoſitũ digeſtiõis. vt putredo vř ſenſibilr augeri. ſtatꝰ q̃ñ mã ẽ ĩ vltia corruptiõis ꝛ ĩterficit: tu ad h cõſidera. ꝛ hec tpa vſis ↄſueuerũt vt q̃ſi coĩcidẽ ſemꝑ cũ tpibꝰ ꝑticularibꝰ: ꝛ maxĩe ĩ ſebꝛibꝰ ſuãtibꝰ mãm ad vnicam expulſionẽ. In his aũt: q̃ ſũt pluriũ criſiũ pñt coĩcidere et nõ coĩcidere: ꝛ ſm plurimũ nõ coĩcidũt ꝛ ĩ eis ꝛ in ſebribꝰ cronicis ↄpoſitis ĩterpolatis ꝛ maxĩe in his: qꝛ paroxiſmi ſũt ſuꝑ inuadẽtes. ❡ Ipſa vſia vtplimũ valde ↄſũduť: ita vt aliq̃ñ appeat augmẽtũ vel ſtatꝰ: ꝛ poſt iterũ appet p̃nͣ ꝛ augmẽtũ: h idẽ q̃nq̃ ĩ acutis ꝛ ſimplicibꝰ appet ꝑꝑ nouã mãm ad locũ putredinis eẽ motã: ĩã õſinẽte p̃ria ꝛ hoc maxĩe ↄtingit hodiernis tpibus ꝑꝑ ĩnordinatũ regimẽ ab hoĩbꝰ factũ: qḋ ab antiq̃s nr̃is fieri ñ ↄſueuerat: ad qḋ ↄcurrit error ex ꝑte medicãtiũ ĩfirmorũ: ꝛ reꝝ q̃ extrĩſecus ſũt. ❡ Et hic aduerte: ꝙ p̃dcã tpa q̃mõcũq̃ eoꝝ diſtinctio ſumať ex ꝑte mãe ꝛ accidẽtiuꝫ nõ in oĩbꝰ ſenſibilr reperiunť morbis vt adinuicẽ cõdiſtincta: ꝙ nõ ſolũ ↄtigit ꝑꝑ ↄfuſionẽ eoꝝ ex ꝑte mãe: vt dictũ eſt: aut regiminis mali: ſed ẽt ex ipſa diſpõne morboꝝ: vt ṽbi g̃ra q̃ſq̃ vt Auic. aliq̃ erit ſebris: q̃ terminabiť in duobus poriſmis: p̃mus erit p̃ncipiũ augmẽtuꝫ ꝛ ſtatus. ꝛ ſcḋs erit declinatio. Itẽ aliqua ſebris eſt tota vt ſtatus: vt homotena: aut vt augmẽtũ: vt paugmaſtica: aliqua vt declinatio: vt augmaſtica: vt iſra de ſanguineis. Itẽ ex ꝑte accidẽtium: aliq̃ñ. n. accidit alicui robuſto ſebris remiſſoꝝ accidẽtiũ: ita vt nõ ĩpediãt eũ a ſolitis opationibus: ꝛ cũ venit ſtatus: quo in tpe ĩpedietur: crediť: ꝙ ſit p̃ncipiũ: ꝛ tũc apparẽt ſigna digeſtionis: ꝛ ſic cõꝑrehẽdis: ꝙ multis ↄtingit modis errare circa iudicia tempoꝝ vſium ſebꝛis: ꝛ ideo bene conſidera.

Signa tẽpoꝝ ꝑticularia. Et iꝫ rubꝛica ſit de ſignis in vſi: tñ hoc loco duxi vtile ad maiorẽ breuitatẽ de ſignis tẽpoꝝ ꝑticularibus ꝑtractare. Eſt itaq̃ p̃ncipiũ ꝑticulare in ſebꝛibꝰ ĩuadẽtibꝰ cũ frigore ſigno ſũpto a ſubſtãtialiter inherẽtibꝰ ſriditas ꝑcepta ꝛ maxĩe ĩn extremitatibꝰ: ꝛ p̃cipue in extremitate auris: ꝛ naſi: ꝛ m

a q̃litate mutata: paledo: citrinitas faciei: ⁊ toti⁹. Ab extre‑
mite mutato palearitas vrine: ab actione leſa coartatio
pulſus: puitas: ꝺbilitas pp calo: ē eſſe ſuffocatū: grauitas
corporis: pigritia: anguſtia: tarditas motuū: pſūditas
ſōni: mollificatio palpebrarū: tinitus: ſternutatio: tuſſis
ſiccas: ⁊ q̄n q̄ʒ ſalt⁹ ripoꝝ. In febribus aūt inuadētibus
abſq̄ʒ frigo: e nō repit rigor: frigus aut horripilatio: ſʒ i
eaꝝ pn⁹ apparēt ſigna vltra hec iā dicta: ⁊ nō pcipit cali
tas aliq̄ vltra ꝯſuetā addita: videlicet nō pcipit ſic pul‑
ſus coartatio: ſed bñ puitas: ⁊ debilitas: ⁊ hec ꝯſueuerūt
apparere in pma pte pncipij. ⁊ aduenīēte ſcd̄a: ſi frigus fu
it i p⁹ corp⁹: aut frigore: rigore ⁊c̄. ſentit alleuiari: ⁊ reliq̄
remitti: ⁊ calitatē expādi p corp⁹: ñ tñ q̄ venerit adhuc
ad extrema: nec tāgēti pcipit ſubito: ſʒ oʒ vt man⁹ ſupra
mēbri morā trahat. ℭ Augmēti āt ſigna ſunt a ſubitā
tiali inherentib⁹ calitas in toto expāſa: ⁊ manu pcipit q̄
q̄litate mutata colorat facies ab extrēite mutato vrine co
lo: atio ei⁹ ingroſſatio: ab actione pulſus magnificatio:
velocitas: ⁊ frequētia in eo: ⁊ maxie in p⁹ ei⁹ pte. In ſcd̄a
vo pceſſus calitatis ad ſūmū ei⁹. ℭ Poſt qd̄ accidit ſta
tus: in q̄ hec calitas: q̄ ſic ad ſūmū ſuū venit: remanet
p tp̄s cū illa vniformi ītenſione: ⁊ maxie in pma ei⁹ pte:
nā i 2ᵃ: ⁊ ſi ſit itēſa valde reſpectu ei⁹: q̄ erat i aug⁹: tñ ē re
miſſior veniēs ad ꝺclinationē reſpectu ſui ipſi⁹ i p⁹. Cō‑
ſilr pulſus maior velocior ſit ⁊ frequētior. ℭ In ꝺclina
tiōe vo cōtur calitas dicta: ⁊ pulſus: ⁊ icipit corp⁹ ſudare
⁊ alias eū are mão: ipoc. in capſula eburnea ingr. Cum
ptes pectoris ⁊ circūſtātes cordi icipiūt remitti i calita‑
te: ⁊ extrēa ſī illis calidiora ſiue ptes īferiores: tūc ē ſig⁹
certū declinatiōis: ⁊ tu ad noticiā hoꝝ oīum ſis ſollicit⁹.

a **Pronoſtica** febris ē morb⁹ ceteris moleſtior
⁊ piculoſior. ꝓ[illegible] ō febrib⁹. nā
ex ea oīa ledunt mēbra: ⁊ ṽtutes oēs. ⁊ reliq̄ morbi vni
tāntū ledūt: ⁊ idē octauo ſcribit tere. pp qd̄ dicebat me‑
dicus florētinus: adeſt febris. ḡ male. ⁊ iō nō facile ſalu
tē ſpōdebis pūre febre. ℭ Et deteriores qdē febres ſūt
īſeparabiles qb⁹ putredo ē ad īfra venas deīn ille: q̄ eradi
cant i qbus ē putredo i toto corpe: aut i ptibus cordis.
B ℭ Febris calīa deterior: ⁊ frida magis mortifera. Dama
ſcen⁹ i aphoriſmis. ℭ Et idicatiōe ſūpta ab etate. febris
mulierib⁹ eueniēs deterior aliīs paribus febre eueniēte
viris: febris eueniēs ſenib⁹ deterior eueniēte pueris ⁊ iu
uenib⁹: ⁊ maxie ſi decrepiti fuerūt. ipſoꝝ eni febres vt
plurimū īterimūt: febres accidētes pueris ſūt deterio‑
res eueniētib⁹ iuuenib⁹. ⁊ hec ſemp ceteris pib⁹. ℭ In‑
dicatiōe vo ſūpta ab arte ⁊ regiōe febres in exercitātib⁹
artes febriles ſūt min⁹ male ⁊ ſuſpecte q̄ʒ in exercitātib⁹
artes fulonū piſcatorias ⁊ hmōi. Itē minus ſuſpecte ſī
eueniētes ocioſis q̄ʒ his: q exercitio vti ꝯſueuerūt. item
eueniētes in ꝯſtitutiōe ⁊ regiōe frida ⁊ hūida ꝺteriores
C ſūt his: q̄ i calīa ⁊ ſicca. ℭ Indicatiōe vo ſūpta a tpe āni.
hiemales deteriores ſunt: ꝺeīde autūnales: de qbus dr̄.
Febres autūnales aut lōge aut mortales ē vulgari iuro.
minus vo male eſtiuales: ꝺeīde min⁹ male ⁊ minime
mortifere ṽnales pp tēperamētū virtutis ⁊ fortitudinē
⁊ hoc itellige ꝯſiderata febre in ſe ⁊ abſolute ⁊ nō ꝯcte.
ℭ Indicatiōe ſūpta a ṽtute. eueniēs debilib⁹ deterior
vñ febres cronice eueniētes ſenib⁹ vtplimū īterficiunt
pp debilitatē virtutis: vt infra. de aphoriſmis: ⁊ qñ ſeni
bus accidūt febres acute ſunt mortifere: vt īfra i apho
riſmis. nā hic calor ꝑter nām eſt multū diſtās a calore
coꝝ nāli: ⁊ valde corrūpit ſubſtātiam eius ſpiritu oſam.
ℭ Indicatiōe vo ſūpta a ꝯſuetudie ſūt deteriores q̄ ac‑
cidūt nō ꝯſuetis pati. hi. ſ. nō niſi a forti patiunt cā: iux
D illud ſenis nr̄i: vt īfra in morbis piclitātur minus egro
tātes: ⁊ ſūt ꝓdicta a reb⁹ nālib⁹ ſumpta. ℭ Indicatione
vo a nō nālibus ſūpta: vt pmo ab aere: nāʒ aer calidus ⁊
ſiccus ad febres ꝑparat: ⁊ iō cū pcipit aerē ad caliditatē
⁊ ſiccitatē diſtēperari: pnoſticādū de febribus futuris:
idē operat cōſtitutio calīa ⁊ ſicca: ⁊ iō plus ceteris q̄dis
eſtas abſolute plus ad febres ꝑparat: deinde poſt eā au‑
tūnus: poſt autūni ver: vltio hiemes: vt īfra in aphoriſ
mis: vñ in ſūma oīum tēpoꝝ magis febris iductiuū eſt
illud: qd̄ eſt ſecūdū plurimū ⁊ vehementer in calido ⁊
ſicco diſtēperatū. In actu autē iṽe minus febriūt hoīes
poſtea i hieme ꝺeīdē i eſtate: poſt aūt febriūt in autūno:
⁊ i hieme egritudines acute: vt cauſon: tertiane: ꝯtinue
⁊ hmōi. febres fiūt: q̄ꝝ oīum cā reddit ab ariſtotele p. p
blematū pblemate. 6. ℭ Indicatione vo ſūpta a cibo ⁊
potu cali ⁊ ſicci ad febres ampli⁹ diſponūt: q̄ ſi fuerit
calidi ⁊ hūidi ⁊ tarde penetrabiles: vt viſcoſi: ⁊ h⁹i ma‑
gis febres iducūt ⁊ ſemp ſupponēdo fortes alia paria.
itē mot⁹ fortes ⁊ exercitia ſupflua: ⁊ artes multū labo‑
rioſe: ⁊ h⁹i magis ꝑparāt: ⁊ balnea calīa. Itē vigilie pluri
me ⁊ h⁹i. ꝯſilr repletio ſupflua: aut īanitio ſupflua. Sic
q̄ʒ de animi accidētib⁹ dicat. ℭ Ab ipa egritudine tāq̄ʒ
a re ꝑter nām: vt cū cognoſcit medic⁹ febrē: poterit pro
noſticari de ſalute cito: aut tarde futura: vt ſi fuerit effi‑
mera: q̄ difficile cognoſcit: vt īfra de ea: ⁊ facile curat po
terit ꝑdicere de eius terminatione: q̄ erit in. 24. horis: ⁊
terminabit vt ſupra ſudore rorido: ⁊ ſi niſi in eruenerit
malitia ex pte regiminis ⁊ alioꝝ: vñ q̄n q̄ʒ ꝓtēdit ad q̄tu
or dies: ꝺeīde trāſit ad putridā. ⁊ iō tu eſto i hoc cautus
ꝯſilr ſi fuerit ethica pūe: aut ſcd̄e: ad tertie ſpēi: de qbus
oīb⁹ ſuo loco dicet. Itē ſi cōprehēderis maʒ eē viſcoſaʒ
groſſam: ⁊ hmōi arguēdū de lōgitudine egritudinis: ⁊
E maxime qñ ṽtus fuerit fortis. Et hic nota: q̄ rōne mãe
ceteris paribus lōgior eſt flãtica q̄ʒ colerica ſimplex. ⁊ fe
bris ex colera ⁊ flãte facta iter has ē media: nā colera iu
uat ad digōnē ⁊ reſolutionē ⁊ citā terminationē: ⁊ lʒ ita
ſit tñ rōne ſūpta a ṽtute talis lōgior eſt q̄ʒ pura flegma‑
tica de ꝯſili flãte ⁊c̄. ſemp ceteris parib⁹. ⁊ ratio q: diffi‑
cilius agit ṽtus ꝯtra duos hūores ⁊ tardius vincit. itē
a duob⁹ plus reſoluit ⁊ plus aggrauat: ⁊ rō q: in tali ca
ſu reperit duplex pugna: vna: q̄ ē in hūoribus iter ſe in
qua ṽtus debilitat reſolutione ſpirituū facta. ſcd̄a que ē
ṽtutis i hūores: q̄ etiā debilitat. vbi aūt eſt mã ſimplex
vnica tātū eſt pugna. pōt ēt hoc idē ꝯtingere ex pte po‑
ris ꝓprietatis caloris putredinalis: vñ plus ṽtus time‑
tur. ſed de his magis īfra de tertiana nō pura. Idē iudi‑
ca ex pte accidētiū: vt qñ fuerint ſeua aut mitia. Seui‑
tas eni arguit ſup mãm acutā: ⁊ ſic habeo idicationē ſū‑
ptā a ſpecie egritudinis: cā eius ex accidēte: ſpecie cū di
cit effimera: aut ethica. cā cū dicit mã viſcoſa groſſa: ac‑
cidente: cū dicit ſeuum aut mite. ℭ Pariformiter ē p‑
cedēdū p noticia lōgīnquitatis ⁊ ꝓpinquitatis tēpoꝝ fe‑
bris ⁊ maxime ſtatus. nā alioꝝ noticia eſt maxime ne‑
ceſſaria ꝓpter ſtatum: vt. 10. terapeu. reſpectu cuius ma
xime ſumit indicatio euacuatiua ex pte diete.
ℭ Dicamus itaq̄ʒ icipiētes a reb⁹ nālib⁹. Indicatione ſū
pta a ṽtute. qñ ſi fuerit debilis: ſtatus erit ꝓpinquus: q:
cito terminabit ⁊ ad mortē. 2ᵒ vo de differētijs febriū. ⁊
3ᵒ de criſi. Si ṽtus erit fortis: breuiabit egritudo: ſi de‑
bilis ꝓlōgabit: ⁊ loqtur de ſalubribus: ⁊ Auic. in mor
talibus ⁊ ſic tollit ꝯdictio. verū cū ex aliqua egritudine
cōprehēdis ṽtutē ſubito debilitari: ⁊ maxime in homi‑
ne forti: exiſtima ſtatū ꝓpinquū: ⁊ hoc plurieſ vidēbis
⁊ maxime i febri. peſtilē. ℭ Indicatione ſumpta ab etate: vt
q: calida: vt iuuētus cit⁹ adueniet ſtatus: ⁊ ſilr in tpe co
lidoſi ⁊ a ſexu: q: in mulieribus ꝓlōgabit. in viris bre‑
uiabit: ⁊ ſilr diſcurrēdo p alias eo ordine vt ſupra. ℭ A
non nālibus rebus: q: in aere frigido ꝯſtitutione frida:

regione frigida ꝓlõgatur egritudo.in calo ⁊c̃.econtra. ⁊ pariformiter dicaſ de alijs rebus calidis reſpectu fri gidarũ talibus actu vel potẽtia.nã ges dr̃ frida ſi actu: ſed potẽtia.q2 apta ĩfridare:⁊ ita de alijs. ℂ A reb⁹ pra ter nãs:⁊ ꝑ a morbo ipſoꝝ hoc triplr̃:ꝑ a ſpẽ egritudis 2ᵒ a cã eius.3ᵒ.a ↄditiõib⁹ in ipſis poríſmis inuẽtis. Exẽ plũ pmi.vt q2 ꝑcipio febrẽ eſſe tertianã purã:ſcio ꝙ ſta tus erit ꝓpiquus:⁊ pn̄ᵐ:⁊ augmẽtũ breuia.ꝙ ſi fuerit q̃tidiana ſlãtica:ſcio:ꝙ ſtatus erit lõginquus:⁊ ꝑnci piũ ↄſr ⁊ augmẽtũ iudicabo lõga.⁊ breuiter ex acuita te:⁊ cronicitate febris:de q̃ ĩfra arguo ⁊ ꝓnticio tpa ſu tura ipſaꝝ lõga:aut breuia:aut medio mõ ſe hẽre:qñ.ſ. ꝓprehẽdo febrẽ eẽ mediã iñ acutã ⁊ cronicã:qđ cõpre hẽdiſ a mã peccãte.⁊ ſic aggredior ſcđm.naꝫ groſſities ⁊ viſcoſitas mãe arguit ſup cronicitatẽ. Subtilitas aũt ſup breuitatẽ.ꝙ ſi medio mõ ſe habuerit medio mõ ſe

f habuit tẽpora ei⁹. ℂ Et hic nõ.ꝙ groſſities mãe arguiſ eẽ ex ꝑmanẽtia egritudinis ĩ ſua vel ĩ vna diſpõne:vt ĩ fra.ĩ aphoriſmo.vñ qñ inuadit poríſm⁹ hora vna ⁊ 2ᵒ ⁊ 3ᵒ die ⁊ 4ᵒ ĩ eadẽ:tũc dr̃ remanere ⁊c̃.⁊ ſapit nãm croni citatis.vñ Aui.⁊ ſeruãs horã vnã ẽ lõgi ſpacij de cogni tiõe horaꝝ ⁊ ꝓpter ſtatus. Itẽ ſi ĩ dieb⁹ creticis non ap paruerĩt q̃oues aliã:ſcias ꝙ eſt cronica. ℂ Exẽplũ ter tij. Septẽ ſũt ↄditiões poríſmi:a qb⁹ ſumiſ idicatio de lõgitudĩe ⁊ breuitate febris:quoꝝ ſumunſ a motu aut a gete. Pria a motu ſũpta ẽ anticipatio:poſtpoſitio:⁊ eq̃ litas inuaſiõis.ſcđa lõgitudo:⁊ breuitas poríſmoꝝ.ter tia fortitudo ⁊ debilitas ipſoꝝ.q̃rta facilitas ⁊ difficul tas accidẽtiũ ⁊ ĩcolumitas ⁊ columitas eoꝝ.qnta acci dẽtiũ ipoꝝ multitudo aut paucitas.ſexta a gete lõgitu do ⁊ breuitas ĩterpolatiõis. Septima puritas:vel ipſi⁹ ĩpuritas. Et ꝓſequẽdo de pma ſcito ꝙ iſta diuerſitas ẽ aut ꝓꝑ mãm aut ꝓꝑ ṽtutẽ.nã ſi fuerit ꝓꝑ ṽtutẽ viuſor mit reſiſtẽi ẽ poríſmoꝝ ordiatio ṽtute ẽnte forti.tũc iu dica egritudinẽ lõgã ⁊ ſtatũ lõginquũ.ꝙ ſi fuerit cũ de bilitate ṽtutis expecta mortẽ ⁊ ſtatũ ꝓpinquũ. Paroxiſ mi q̃nq3 anticipãt eq̃lr̃:⁊ dr̃ anticipatio abſoluta:q̃nq3 ineq̃liter:⁊ dr̃ anticipatio ſuꝑfluẽs:qñ multũ ⁊ inequa liter anticipat vn⁹ ab alio:⁊ dr̃ anticipatio diminuẽs:qñ paꝝ anticipat ⁊ ineq̃lr̃ vnus ab alio. Ad ꝓpoſitũ q̃diu ſtat anticipatio abſoluta ⁊ eq̃lis nõ apparẽtib⁹ ſignis di geſtionis:tũc eſt ꝑncipiũ:⁊ cũ anticipatio ĩcipit augeri ⁊ fieri ſuꝑfluẽs:⁊ ĩcipiũt appere ſigna digõnis:tunc eſt augmẽtũ:⁊ cũ anticipatio ſuꝑfluẽs ſteterit:tũc ẽ ſtatus ⁊ cũ anticipatio poſt ſtatũ fit diminuẽs:tũc eſt declina tio:⁊ ita ex notitia pncipij ⁊ augmẽti lõgi arguiſ ⁊ ſtat⁹ lõgĩnqtas:⁊ febris cronicitas. Silr̃ dicaſ de poſtpoſitio ne.nã q̃diu paroxiſmi poſtponũt poſtpoſitione abſolu ta ⁊ eq̃li nõ apparẽtib⁹ ſignis digõnis.nec ẽt ↄ̃rijs:tũc eſt ꝑncipiũ:cũ ṽo augeſ ⁊ ĩcipiũt appere ſigna digõnis:tũc ẽ augmẽtũ. Cũ ṽo poſtpoſitio ſuꝑfluẽs ſteterit:tũc ẽ ſta tus:cũq3 ĩcipit poſtpoſitio minui:tũc ẽ declinatio. Ex q̃ b⁹ oib⁹ appet:qđ anticipatio nõ ſemꝑ augmẽtũ nec poſt poſitio declinationẽ ſignificat:ſed anticipatio ſuꝑfluẽs augmẽtũ ſignificat:⁊ ↄſilr̃ poſtpoſitio ſuꝑfluens decli nationẽ. Tu tñ ſemꝑ nõ in hoc ſigno ſolo ↄſideas:ſ3 cũ

b eo attẽde alia:⁊ maxĩe ſigna digõnis ac ↄ̃ria eis:ꝓꝑ qđ ẽ aduerte qđ ↄ̃riũ digõni ẽ duplex.vnũ actu tle:⁊ nõ apti tudie:vt cruditas mãe:q̃ ẽ differẽs:vt digõnẽ recipiat:⁊ tle ſi ẽ ↄ̃riũ digõni appens in pn̄ᵒ:de q̃ loquũtur aucto res:aliud ẽ ↄ̃riũ potẽtia:⁊ ẽ diſpoſitio ĩ mã:ꝑ quã cõp hẽdit medicus nãm poſſe digerere ipſam mãm:⁊ tu ad hoc ↄſidera.⁊ hic nota dictũ Aui.allegato cap̃ ⁊ ẽ egri tudib⁹ ſunt q̃ currũt vſq3 ad finẽ horarũ ſuarũ ſectidu3 augmẽtũ.⁊ ſũt q̃nq3 de gñe tertianę:⁊ ẽ gñe aſſidue:vt in ꝑaugmaſtica iſta. Eq̃litas aũt ĩuaſionis ſignificat ſu

per pn̄ᵐ aut ſtatũ.ſup pn̄ᵐ cũ ſigna nõ apparẽt digõnis ⁊c̃.ſupra ſtatũ cũ apparẽt ⁊c̃.ĩ ꝑncipio enim pugna ẽ eq̃ lis:qñ mã nõ augeſ:ſ3 cruda ſtat.in ſtatu aũt mãe eſt in vltimo digõnis nõ amplius augmẽtabilis.⁊ ĩõ eq̃litas ⁊ tu ↄſidera. ℂ Cã aũt anticipationis ⁊ poſtpõnis ẽ ma terię diſſormitas.nã cũ ꝑs ſubtilis ĩcipit putreſcere:tũc fit poſtpoſitio:q2 ꝑ reſolutionẽ ꝑ ſubtilis remanet groſ ſum ĩeptũ moueri. Os ſi ꝑs groſſior ꝑus putreſcit:tunc anticipabit:q2 ꝑs derelicta ſubtilis ampli⁹ ſtimulabit: ⁊ citius mouebiſ.ad que ↄcurrit corporis diſpoſitio ex ꝑte ſenſibilitatis ⁊ obtuſionis ſenſus.qñ in corpe val de ſenſibili citi⁹ mouebiſ:⁊ ĩ corpe obtuſi ſenſus tardi⁹. ℂ Ex lõgitudie aũt ⁊ breuitate.nã breuitas poríſmoꝝ arguit febris breuitatẽ:⁊ ſtat⁹ ꝓpinqtatẽ:vt tertianę:⁊ lõgitudinẽ lõgitudo:mediũ ṽo mediã ĩter has:⁊ cũ po xiſmi ĩcipiũt ꝓlõgari ſignificãt augmẽtũ. ℂ Ex fortitu dine aũt ⁊ debilitate eoꝝ. Cũ aũt ĩcipiũt poríſmi fortifi cari:arguit aug̃ᵐ.⁊ cũ ꝓcedũt vſq3 ad vltimũ ⁊ ſtãt in vltio.tũc ẽ ſtat⁹:⁊ cũ remittunſ declinatio. Et qñ poríſ m⁹ ẽ fortiſſim⁹:⁊ ſuccedẽs ẽ remiſſus:⁊ ꝑſeuerat illa re miſſio:tũc ꝓnoſtica declinationẽ. ℂ Attẽdiſ aũt lõgi tudo ⁊ breuitas in vehemẽtia ⁊ remiſſiõe accidẽtiũ ne ceſſario ↄſequẽtiũ morbũ:vt in pleureſi.vehemẽtia iſt arguit breuitatẽ:⁊ acceſſa:⁊ alia in pn̄ :⁊ declinatiõe ĩbe cilliora iuxta illud ſenis circa pn̄ᵐ ⁊ finẽ oĩa ĩbecilliora: ʒ ⁊ circa ſtatũ fortiora. ℂ Ex columitate ⁊ incolumitate. nã cũ accidẽtia ſequẽtia febrẽ:vt dolor capitis ſincopis vigilię alienatio:⁊ h⁹ ĩcipiũt fortiora fieri:arguũt aug̃ᵐ: ⁊ cũ fiũt q̃ſi ĩportabilia:tũc eſt ſtat⁹. ℂ Ex multitudine aũt ⁊ paucitate:q2 multiplicatio accidẽtiũ arguit aug̃ᵐ ⁊ cũ ſtãt ſtatũ. ℂ Ex ꝑte q̃dẽ qetis:q2 longitudinis aut breuitatis ĩterpolationis:q2 vt in ꝑ de criſi debes ↄſide rare qetẽ febris:⁊ tẽpus ẽclinationis ſi fuerit lõgi⁹ q̃3 oñ aut breui⁹:⁊ ſi accidẽtia fuerũt ĩteſiora:⁊ ſi aliqđ acceſſa remãſit cũ ea:⁊ tũc iudica aug̃ᵐ lõgũ breue ⁊c̃.⁊ ſilr̃ ex puritate ⁊ ĩpuritate:qñ puritas fac ad breuiationẽ ⁊c̃. q̃ oĩa tñ ſaue ĩtelligas.nã ex oĩb⁹ his ↄditiõib⁹ ꝑncipali or eſt anticipatio ⁊c̃. Et vt ſupra eſt multum variabil:⁊ ĩõ ad efficaciter ſignificãdũ aggrega alia ſigna cum ea. ℂ Cõtigit ⁊ iudiciũ ab eis ſũptũ variari ꝑ acciñs:q2 ꝓꝑ inordinatũ regimẽ ex ꝑte reruũ nõ nãliũ. Et qđ dictũ eſt de his cõplexionibus:dẽbet ꝑncipaliter aſſerri ad febres habẽtes excreſcẽtias:⁊ ad continuas ꝓportionales. In ↄtinuis aũt ↄcluſis:⁊ nõ hñtibus excreſcẽtias:neq3 po xiſmos:oꝫ recurrẽ ad alia ſigna dicta.⁊ tu ad ea. ℂ A rebus ꝑter nãm ſumiſ idicatio:vt a typis.nã cũ rigorẽ febris fit lõgus.arguit lõgitudinem.breuis breuitatem alĩis pib⁹. ℂ Silr̃ ab exeũtibus:vt cũ accidit euãtio ali qua ſudoris:aut alteri⁹ ſuꝑfluitatis in 2ᵒ.aut 3ᵒ poríſ mo:⁊ ſequẽs ẽ ꝓlixior:vt antecedẽtes:tũc iudica lõgitu dinẽ:⁊ qđ euenit ex multitudine mãe.⁊ hoc maxime ve rificaſ in febre ſalubri. Os ſi fuerit in mortali apparẽs ſi gnificaſ breuitas.vñ ex illa euãtiõe ṽtus ꝓſterniſ ⁊ ſuc cũbit vt ſepe ĩ febrib⁹ appet peſtiferis.⁊ de h̃ in aphoriſ mis iſta. ℂ Ab actiõe ẽt:vt ſi pulſus frequẽs:magn⁹: velox idicat breuitatẽ:⁊ febris acuitatẽ.contraria ↄ̃riũ. ℂ Ad ſignis digeſtionis.ſi cito apparent:breuitatẽ:ſi tarde lõginqtatẽ. Et ſi appent talia ſigna remiſſa:⁊ cũ tali ꝓcedũt remiſſione pur lõginqtatẽ.⁊ ĩõ hñ ↄſidera. ℂ Et ꝓ cõplemẽto horꝫ ſcito:ꝙ pn̄ᵐ ĩ tertiana ꝓlõgaſ k ẽt ſtat⁹ ĩ ↄcluſa.⁊ declinatio ĩ ſucceſſiua:⁊ ſtat⁹ ⁊ declinatio ĩ q̃rtidiana. Aui.pn̄ᵐ ẽ lõgũ ĩ tertiana cẽpando ad ſino chã.hõtenã:cui⁹ pn̄ᵐ eſt occultũ.⁊ in cõcluſa omotena ꝓlõgaſ ſtat⁹:⁊ in incẽſiua declinatio reſpectu omotene ⁊ tertianę:nã ĩ cauſone euãta mã in criſi remanet lõgio ri tpe ſlãma circa ſpũalia q̃3 in alijs colericis. In q̃rtana

hec oīa tpa prolongātur. Jn flegmaticis vero augmētū lōgius eſt aliis ſuis tpibus: ⁊ poſt augmētū ſtatus. Flegma aūt cū recipit caliditatē diu tenet illā. Sed hec oīa hic ad aliqlē admonitionē poſui. nā de ipſis ſuis ꝓpriis
A capitulis dicet copioſe. ℂ Poſtremo hic ſcito: ꝙ multitudo materie groſſities viſcoſitas. frigiditas eiꝰ. aeris regionis. ⁊ etas frā. debilitas caloris ⁊ ꝟtutis capacitas ſiue mēbrorū ſoliditas faciūt ad febris lōgitudinē. contraria ꝯtrariū. ℂ Et ſi bene conſiderabis que dicta ſunt. facile p te ꝓnoſticū facies de malicia incolumitate ⁊ mortalitate febris: cōparādo febrē quo ad eius cām ⁊ accidētia ad ꝓpm corpus indicatione ſumpta a rebus nālibus: ⁊ maxime a ꝟtute ⁊c̄. vt ſupra actum eſt. Ypo. de febribus quo ad pronoſticum inquit.

ℂ Paroxiſmos ⁊ ꝯſiſtentias declarant egritudines: ⁊ tēpora anni: ⁊ circuituū adinicem incremēta. 12ᵉ. pᵉ

ℂ Qui creſcūt ⁊ cetera in fine. ꝓp hoc igit ⁊ ſenibus non ſiūt febres ſiūt acute. frigidū eni hāt corpus. 14ᵉ pᵉ

ℂ Acute egritudines. in. xiiij. diebus iudicātur: quod ⁊ de febribus intellige. 23.2ᵉ

ℂ Eſtiue q̄rtane ꝑ plurimū ſunt breues: autūnales v̄o lōge maxie que hyemi coniunguntur. 25.2ᵉ

ℂ Febrē i ſpaſmo meliꝰ ē fieri q̄ ſpaſmū i febre. 26.2ᵉ

ℂ Febricitātibꝰ nō fortiter: neq3 ouino: neq3 i ſupficie permanere: ⁊ nihil minuere corpus aut ꝯtabeſcere: malū ē magis eo qđ ſm rōnē fit. B. n. lōgitudinē egritudinis ſignificat. hoc vero imbecillitatē. 28.2ᵉ.

ℂ Circa pncipiū ⁊ finē oīa ībecilliora: circa v̄o ſtatū fortiora: q ⁊ de febri. audiēdus eſt vt ſupra. 30.2ᵉ.

ℂ Jn morbis minꝰ piclitanf egrotātes qbuſcūq3 ꝓpe nature ⁊ etatis tēporis regionis ⁊ habitudinis egritudo ineſt: magis v̄o q̄ qbꝰ nō ꝓpa: ſ3 aliqd hoꝝ ē. 34.2ᵉ.

ℂ Q. ſi eſtas fuerit veriſimilis ſudores in febribꝰ multos expectare oportet. 7ᵉ. 3ᵉ.

ℂ Jn ſiccis tpibus acute egritudines fiūt: ⁊ ſi qdē hiems talis exiſtēs qualē ꝯſtitutionē fecerit: vt in pluribus tales egritudines expectare oportet. 8ᵉ. 3ᵉ

ℂ Jn autūno egritudines acutiſſime fiunt: ⁊ maxie mortifere. ver vero ſaniſſimum: ⁊ minime mortiferū: quos duos ⁊c̄. de febribus ſubintellige. 10.3ᵉ.

ℂ De tpibus v̄o ſi qdē hyems ſicca ⁊ borealis ſiat. ver v̄o pluuioſum ⁊ auſtrinū. neceſſe eſt eſtate febres acutas fieri: maxime mulieribus ⁊ humidis nature. 12.3ᵉ.

ℂ Eſtate vero quedam horum: ⁊ febres continue: ⁊ cauſon ⁊ terᵉ plurime. 22.3ᵉ.

ℂ Quibuſcūq3 in febribus ſextenis. i. in ſexta die rigores fiunt: difficiles ſunt. 29.4ᵉ.

ℂ Laborioſis in febribus: in articulis: ⁊ circa maxillas maxime apoſtemes fiunt. 31.4ᵉ.

ℂ Febres qcūq3 ſi dificiūt i diſtertiis fortiores fiūt: piculoſe: qcūq3 v̄o ſic dificiūt: ſignificāt qm̄ ſi ſūt piculoſe. 43.4ᵉ.

ℂ Quibuſcūq3 febres longe ſunt: his puſtule ⁊ in articulis dolores fiunt. 44.4ᵉ.

ℂ Si rigor inciderit febre non deficiente debili ente corpore mortale. 46.4ᵉ.

ℂ Jn nō deficiētibus febribus, ſi qdē: q̄ extra ſunt frida fuerint: q̄ v̄o īnis ardeāt: ⁊ ſitim hēant mortale. 48.4ᵉ.

ℂ Jn nō deficiēte febre ſi labiū aut oculus: aut ſupcilium aut naſus diſtorqueaf: aut vix nō videat: aut vix nō audiat: iam debili exiſtente corpore: quecūq3 horum fiant: iam prope eſt mors. 49.4ᵉ

ℂ Ubi in febre non deficiente dyſpnia ſupuenerit ⁊ delirium: mortale. 50 4ᵉ

ℂ Jn febribus apoſtema non ſolutum ad primas criſes: lōgitudinem egritudinis ſignificat. 51.4ᵉ.

ℂ Quibuſcūq3 in febribꝰ: aut in aliis egritudinibꝰ volūtarie oculi lachrymātur: nihil inconueniens: qbus vero non ſm voluntatem: inconueniens eſt. 52.4ᵉ.

ℂ Quibus in dentibus in febribus limoſitates fiūt: fortiores ⁊ diuturniores fiunt febres 53.4ᵉ

ℂ Jn bubōibꝰ oēs febres male exceptis effimeris. 55.4ᵉ.

ℂ Febricitān ſudor ois ſupueniens non deficiente febre: malum. ꝓlongatur enim morbus. 56.4ᵉ.

ℂ A cauſone habito rigor ſupueniēte: ſolutio fit. 58.4ᵉ.

ℂ Tertiana vera ſi non iudicatur in. vij. periodis: longiſſima erit. 59.4ᵉ.

ℂ Quibuſcūq3 aures ſurdeſcūt: ſanguis e naribꝰ fluēs aut venter turbatus: ſoluit egritudinē. 60.4ᵉ.

ℂ Quibuſcūq3 i febribus quottidie rigores fiūt: quottidie febres ſoluuntur. 62.4ᵉ.

ℂ Quibuſcūq3 in febribus yctericia ſuperuenerit ante vij. diem: malum. 63.4ᵉ.

ℂ Quibus in febribus. in. vij. aut in. ix. aut. xi. aut. xiiij. die ycteritia ſuperuenerit: bonum: ſi non dextrum ypocūdrium durū fiat. ſi vero non. non bonum. 64.4ᵉ.

ℂ Jn febribus circa ventrem cauma forte: ⁊ cordis morſus vel tremor: malum. 65.4ᵉ.

ℂ Jn febribꝰ ex fōntiis riores aut ſpaſmi: malū. 66.4ᵉ.

ℂ Jn febribus ſpe. offendens malum: ſpaſmum. n. fieri ſignificat. 67.4ᵉ.

ℂ Jn febribus acutis ſpaſmi ⁊ circa viſcera dolores malum. 68.4ᵉ.

ℂ Quibuſcūq3 i febribꝰ vrine ꝯturbate velut ſubiugaliū his capitis dolores adſunt: aut aderunt. 70.4ᵉ.

ℂ A quartanis habiti a ſpaſmo non valde apprehendūtur. ſi vero apprehendantur prius ⁊ ſuperuenat q̄rtana: ſoluuntur. 71.5ᵉ.

ℂ Quibꝰ i cauſone tremores fiūt: alienatio ſoluit. 26.6ᵉ.

ℂ Jn acutis paſſiōibꝰ cū febre luctuoſa ſuſpiria: malum. Nō mireꝰ q̄ſq3 ſi de noticia ſignoꝝ ⁊ tēpoꝝ febriū ſui ꝓlixus: qm̄ mihi quaſi maxime viſa ē neceſſaria practica: tu t in ſequētibus practicando percipies. 54.6ᵉ.

Capitulum. iiij. De dieta in febribus ipſis conuenienti continens rubricas quatuor.

ℂ De canonibus dietādi febricitātes in vlī. Rubrica. j.

Dieta eſt debita adminiſtratio rerū nō nālium in debita quātitate: q̄litate: ſubſtā: tpe: hora. ⁊ ordine. De q̄ dieta añq3 ad pticularia ꝯdeſcēdā certi ſūt ponēdi canones. ℂ Et anteq3 ponanf ſciēdū: ꝙ dieta ē duplex. ſ. vlis q̄. ſ. debeꝰ ꝯſeruari a pñꝰ. egritudis vſq3 ad finē eiꝰ: ⁊ h̄ ponit a medico i relatiōe ad ſtatū. ⁊ iō noticia eiꝰ maxime neceſſaria eſt. Alia ē pticularis: q̄ debeꝰ infirmis ſingulis diebus: mane. ſ. ⁊ veſpe. ⁊ h̄ ordinaꝰ vtplurimū ꝯſideratione habita ad accidētia: in relatione tñ ad ꝟtutē. vt Gal. pmo afforiſmorū cōmē. illiꝰ. Jn paroxiſmis ſubtrahere opz. B C

Primus canon

Q3 ois dietādi modꝰ pncipalr ⁊ finalr i ꝟtutē ē ordinādus vñ 3ᵉ. practice halyabas. Si ꝟtus ceciderit: nihil pficies paſcēs poſtea ⁊ 4ᵉ pᵉ p. cᵉ. Jn oībꝰ primo ꝯſiderāda ē ꝟtus. ⁊ pᵉ 4ᵉ de cibatione febricitātiū. Et iterū ſcias: niſi eēt illud: qđ ptinet ꝟtuti: eēt magis neceſſariū vt ſubtiliaref regimē vltima ſubtiliatione: ſed ꝟtus: nō ſufficeret illud: ⁊ deficeret: ⁊ cum deficit virtus non valet cura: curās. n. eſt ꝟtus ⁊ non medicus. Ex quo infert ꝯ medicos auſteros: q vt pñt ſemp in febribus ſtudēt ſubtiliationi: ⁊ ſic egros debilitāt: vt cum poſtea volunt ꝟtutē releuare: nō pñt. ℂ Jnferꝰ ſcdō: ꝙ in curando p dietā oꝫ medicus pncipalr a rebꝰ nālibus idicationē ſumere: vt p a ꝟtute: vt dcm̄ ē: de q̄ ꝟtute: q2 de forti- D

tudine: ⁊ debilitate ei⁹ medici ſepenumero ſunt diſcordes: cōparādo eā ad morbū. ꝓp qḋ alij dnt groſſius eſſe dietādū: alij tenuiter: ⁊ iō ħ nō ṽba Gal. in ɔmēto .1°. porīſmos ⁊ ɔſiſtēcias. Jngt: ṽtus facile cognoſcit ī pulſu: ⁊ alijs ſignificationib⁹. ꝓp ṽtutē āialē ⁊ nālē: q̄ ſuis effectib⁹ cognoſcūt. vñ ex pulſu. qñ. ſ. ē ineq̄lis inequalitate ordinata: aut ob ea parū diſtās: ſignificat debilitas ṽtutis via reſolutiōis. Q, ſi fuerit tal' ꝑ viā aggrauatiōis: erit inequalitas illa iordinata: ⁊ ex ol aggrauatiōe occurrēte ex pte cibi: pot⁹: ⁊ h⁹: creſcet ⁊ ieq̄litatis iordinatio. vnde ɔſueuit facere ṽt⁹ aggrauata multas ꝑuas: ⁊ debiles ꝑcuſſiones: ⁊ interſerit quiq̧ paucas magnas: ⁊ ſm̄ quātitatē itermixtionis ꝑuarū vel magnarū ꝑcuſſionum cognoſcit quātitas aggrauationis: ⁊ ħ oīa itellige vē: niſi aliq̄ cā ex ꝑmitiuis. vt verecūdia: gaudiū: timor ei fecerit diuerſitatē. Et iō alia cū his ſigna attēde ſup ei⁹ fortitudinē ⁊ debilitatē ſignificātia. Et ṽtus quocūq̧ debilidicat de cibi ꝑua exhibitiōe. dbilis ꝑ aggrauationem vult parū ⁊ raro: ꝑ reſolutionē vō parū ⁊ ſepe. vñ ṽt⁹ fortis reqrit cibū pluris quātitatis: ſ raro. debil' vō parū ⁊ ſepe.

E ℂ Scdo a ɔſuetudine cū ſit altera nā. ph's. metaphy. de q̄ ẏpo. ꝑ aphoriſ. 17. afforiſ. dādū ē aliqd ɔſuetudini. Et 2 regimis acutoꝝ. viſus vehemēter ī hoc ē obſeruādus. vn̄ qnto colliget. Si ɔſueti ſūt comedē ter in die: nō pñt ſubtiliationē magnā ſuſtinē: ⁊ maxie hñtes cōplexiones calidas ⁊ reſolubiles. nō. n. eq̄lr dietādi ſunt nobiles ⁊ ruſtici. Ex q̄ apparet multoꝝ error: q ōibus eq̄lr ꝓcedūt. Et dꝫ quātitas cibi nō ſolū q̄ntatiue: ſꝫ et diſcrete obſuari: ſi nō fuerit qḋ ꝓhibeat. vt inaſio poriſmi: aut aliqd tale forte ɔṫrii idicās: i qbus oīb⁹ opꝫ medicū ſua vti prudētia: ⁊ de hac ɔſuetudine īfra ī fine h⁹ capli de deuiatione a dieta antiq̄ꝝ: ⁊ tu ibi. Et q: aliqui ꝓp ɔſuetudinē appetūt aliq̄ ſibi ɔſuetos cibos: q videtur medicis ñ ɔueniētes. Nō q ïclinatio ïfirmi ad hāc

F vel ad illā rē ē multū attēdēda. qñ cū īfirmus accipit cibū ſibi diſplicibilē ⁊ idelectabilē: ipm̄ refugit ſtomacus ⁊ eū nō amplectiť: vñ mala ide celebrať digeſtio: ⁊ ex cōſequēti accidit vētoſitas ī ſtomaco: tertio ſup ipm̄ nauſeat. Q. ō ſi cū delectatiōe accipiat: ⁊ eius malicia nō ſit multa: ⁊ nō multū diſtās: tūc bñ amplectēdo maliciam corrigit: ⁊ iō ingebat ẏpo. parū deterior cib⁹ delectabilior qdē meliorib⁹ ē appetēdus. i. appetēdi exhibēdus. Ex quo collige qd opať auſteritas inexptoꝝ medicoꝝ.

ℂ A ɔplexiōe: q: ab habilitate ei⁹ ad ferēdū ieiuniū abſq̧ leſione. Hūida ē magis apta tolerare ieiuniū q̄ ſic: ⁊ frā q̄ calā. ⁊ cōplexio frida ⁊ hūida nālis magis ceteris minus vō apta calā ⁊ hūida cū ceteris reſolubilioꝛ. ⁊ calida ⁊ ſicca ɔclinat ad latus cale ⁊ hūide. ⁊ frida ⁊ ſicca ad latus fride ⁊ hūide. Auerroys ī tertio colligꝫ. Pauci ſūt ex his: q cale ⁊ ſicce cōplexionis exiſtūt: q famē tolerēt: ⁊ maxime in febrib⁹ calis: ⁊ ī tpib⁹ calis. Jngt eo qḋ qñ talib⁹ famē pati facim⁹: febres coꝝ ad incēſiuas ɔuertūtur: q̄ uis ſint debiles in radice. vel in ethici. Et certe nōnulli ſic errāt. Et tu hic attēde: q corpib⁹ colericis exuberāter: q̄ ſunt ſicca ⁊ macra: multū reſolubilia: ⁊ viuētia vita pinguī: ⁊ in multo exercitio ⁊ vigilia exhibēdus ē cib⁹ ī poriſmo: ⁊ ſi ⁊ q̄cūq̧ hora occurrit medicus ſi nō ſunt cibata: ⁊ rō q: ſi ſunt facta debilia: ꝓp aptitudinē coꝝ ad reſolutionē: ⁊ adueniēte febre accidit ſincopis ꝑ viā reſolutiōis: ⁊ moriūtur ſubito in ipo poriſmo: vel ſi ſunt fortia apta reſiſtere ſincopi ⁊ morti ſubite. ⁊ cū ipſa ſint exiccabilia: cadūt in ethicā ⁊ reſolutionē: ⁊ in hñtē faciē tornanlē: ⁊ de his dixit Auic. ⁊ de corpib⁹. i. ſunt corpa colica q̄ reqrunt regimē diuerſuꝫ ab eo: qḋ diximus. ⁊ idē Gal. 4° terrapē. 3° . ca°. Et ſi ſincopis accidet via reſolutionis: ſp cibādū ē. Q, ſi vis debilitas colere ad ſtomacū meli⁹ ē adueniēte poriſmi: ⁊ ō his īfra de feb. ſincopali. Et ħ ɔſidera q̄ntū errāt q pueros febricītes dietāt: vt iuuenes. nā pueri ſūt ad ɔditionē hoꝝ corpoꝝ ſm̄ magnā ptē. Quedā ſūt corpa: que ſincopim facilr icurrūt ex motu colere ad os ſtomaci: ⁊ ħ hñt a gñatiōe: ⁊ his dāda ſūt refrenātia colerā ſi poriſmū: vt vinū granatoꝝ: ⁊ hmōi: ꝑmis aūt dieta humectatiua ⁊ reſtīptiua: vt ptiſana ⁊ hmōi. Quedā ſunt corpora exuberātis carnis calā ⁊ hūida: rara: facilr reſolubilia: ⁊ iſta ēt nō tolerāt famē. q̄ aūt ſūt talia ī potris bñ cōpacta tolerāt famē. ⁊ de ꝑmis locut⁹ ē Aui. Sexto tñ

G q oīs cui⁹ calor ē fortis valde: ant plurim⁹: aut calor inatus debilis valde non pōt dimittere cibū. Auic. Poſtremo aduertēdū: q medicoꝝ auſteritas in nimia cibi ſubtiliatiōe nō raro ē cā ɔuerſiōis putridaꝝ ī ethicā. vñ ꝑ 4 de ethica ⁊ cāis ei⁹ ī fine ingt. Aui. Et febres q dē putredis ſpatio ꝑmutāť multotiēs ad ethicā. ꝓp vehemētiā febris ⁊ ſubtiliatiōis cibi i ea. ℂ A cōpoſitiōe ſilr q: ſolida facilr. rara aūt difficilr. ⁊ tu ɔſidera hos ſermōes ſcrupulis theoricalib⁹ plenos. ℂ A ſexu mulieres ⁊ puſillamines maiorē cibi diminutionē reqrūt viris ⁊ audacib⁹. ℂ Ab etate. q: decrepiti ⁊ ſiles illis: vt debiles ꝑ viā reſolutionis: vt ɔualeſcētes nō pñt ſuſtinere famē abſq̧ magna leſiōe. ⁊ iō cibādi ſūt ſepe eis dādo parū ꝑ vice. Cōſilr ⁊ pueri ⁊ īfantes: qbus dādū frequēter: ⁊ multū cōpatiōe ei⁹: qḋ ſenib⁹ exhibeť: ꝓp ṽtutes nāles ī eis fortiores eē: ⁊ cū nō ita cibāť i ethicā cadūt: q: exſiccāť idigētes ɔtinua hūectatiōe: ꝓp qḋ dixit ẏpo. Hūide diete oīb⁹ febricitātib⁹ ɔferūt maxime pueris. nā fames exſiccat corp⁹: vt febř. Ex qbus appet error ī multis q pueros dietant: vt ſeipſos iuuenes: aut ſenes ꝑmos: ⁊ ī ſanitate ⁊ ī egritudine: ⁊ ingt Auic. De ꝑmis vō ſenib⁹ ſūt: q ſūt vehemētis tolerantie famis. Et dixit de ꝑmis: q: nō eis: et ē modus loquēdi eius: ⁊ ſequūť eos adoleſcētes. Juuenes hñtes ſolida mēbra: ⁊ amplas venas: ꝓp plenitudinē ī aere pleno degētes. Et in ꝑn⁹ febriū: hec corpa iā dieta nō ſunt multum dietāda. Nō ſi ita facies nō tolerātia famē: multū debilitāť: ⁊ cū venient ad ſtatū: iueniet ṽtutē debilitatā: ⁊ dubitabis de ea: ⁊ tūc cibabis groſſiter: ⁊ errab dupl'r. ɔſidera. ℂ A tpe qm̄ eſtate debem⁹ pluries cibare: ſed paꝝ ꝑ vice. ꝓp reſolutionē ab eſtate factā. nūqd aūt cibus ſic exhibēdus ſit quātitate plus q̄ his q ī hyeme ad ꝑleno nō diſcutio: ꝓp varietatē doctoꝝ. ⁊ tu ex theorica tua diſſolue ⁊ in hyeme res ē eꝫ. Aui ō ṽe dicať: q idicatiōe ſūpta a diſpōne: q̄ cū ṽe ɔiūgiť q̄ ē repletio: ⁊ rōne tpis: qs ſeqtur: ſi ṽtus fuerit fortis: eſt cib⁹ paucus ꝑ vice ꝓp repletionē: ſꝫ cū lōgis iteruallis. Jn autūno aūt debilitať virtus: ⁊ hūores corrupti multiplicātur: ⁊ ꝓp ꝑmū indigemus cibo: ⁊ ꝓp ſcōm diminutione ei⁹. iō ī eo eꝫ frequēter: ⁊ parū dare: ⁊ medio mō ſe hēre iter eſtatē ⁊ hyemē. hi ſūt ſmōes vt ſupra. ℂ De regionib⁹ dicať. ſeptētrionalis ſilis ē diete hyemis. Meridionalis eſtatis. occidētalis autūni. oriētalis veris. ℂ Ab arte: vt exercitātib⁹ artes: qbus plus reſolüť calor: ⁊ ṽtus debilitať: vt fabri plus ɔṫrus minus: vt piſcatorib⁹ ⁊ hmōi. ℂ Et ſic dcm̄ ē de idicatiōe ſūpta a reb⁹ nālib⁹. Jta dici ꝑt de indicatiōe a reb⁹ nō nālib⁹ ſūpta: de qbus breuiter me expediam. ℂ De aere ſufficiāt que dicta ſūt de ɔſtitutionib⁹ anni. ℂ De motu ⁊ qete: q̄ de exercitātib⁹ dicta ſūt. ℂ De ſōno ⁊ vigilia dicať: q febricitātes multū dormiētes regi debēt vt ocioſe viuētes: q: parū ꝓp repletionē. vigilātib⁹ aūt plus dādū ꝓp reſolutionē. ℂ A repletiōe aliis paribus ſemꝑ ſumiť indicatio de diminutione. Ab inanitione eꝫ. ⁊ iō egrū tuuꝫ examina de regimine ꝑterito et pte boꝝ oīum. De cibo ⁊ potu dicať q tā cibus q̄ po

tus indicationē pſtāt in dietādo:ꝛ hoc ex pte ſue ſubē:
q̄titatis:q̄litatis:facilitatis eius ī digōne vel ꝯrīj eius ꝯ
penetrabilitatis ſpenetrabilitatis:putreſcibilitat ꝉ ꝯrīj
eꝰ.ex pte hore exhibitiōis eiꝰ:ꝛ ordinis ꝛ ex pmixtione
ipſiꝰ cū potu. Etenī cibꝰ groſſe ſubē: multe q̄titatis hñs
q̄litatē ſimbolā:q̄litatē morbi difficilis penetratōis pu
treſcere aptus:nā vel artificio de ſui ꝓhibitione idicat:
ꝯrius aūt eꝯ:nā cibꝰ febricitātiū dꝫ eē leuis: facilis digō
nis:ꝛ deſceſionis ꝛ penetratiōis boni chimi gñatiuus:
nō multū nutriēs:neqꝫ multe quātitatis:cū ſtomaci eo
rum debiles ſint:ꝛ non poſſunt bene digerere:q̄ ſi be
ne in ſtomaco non digereretur: ꝛ in epate:i venis autē
nullatenus bñ digeri valebit:ſiſt malus ordo mala mix
A tio:ꝛ idebita ꝓportio potus cū cibo:ſcꝫ ꝉ ꝯ nō:q̄ ex cau
ſis bone digōnis ē debita ꝑ mixtio cibi cum potu: ita q̄
neutrū ſit ſupfluens reſpectu alterius:ꝛ hoc apparet in
his:que extra coquuntur. ꝛ tu conſidera.

¶ Et q̄ diſpō ꝯualeſcētium ē media iter res nālēs ꝛ pter
nām:lꝫ plus vni attineat q̄ alteri:hinc de cibatione eo
rū:vr̄ hoc loco dicēdū:ꝑus.ſ.q̄ dicaꝫ de cibatiōe: idica
tione ſūpta a rebus pter nām: dicamus.vꝫ.cū Aui.ſcōa
q̄rti ꝓpo eiꝰ.q̄ cibus ꝯualeſcētiū dꝫ eē boni chimi ge
neratiuus:facilis digōnis:declinās ad humidū ꝛ flui
dū:pp ſiccitatē īpreſſam a febre:ꝛ ſpatius in actiuis pp
debilitatē caliditatis īnate:q̄ ſi remāſerit aliqd calidita
tis accidētalis:tūc poterit ei dari cibꝰ ad frigiditatē de
clinās:ꝛ nō multū. Debet etiā eſſe debite quantitatis:vt
poſſit inde bona celebrari digꝰ. Debilis aūt virtꝰ quāti
tatē magnā ſuſtinere nō pōt. ꝛ fiat additio in quātitate
B ſcōm q̄ inueniꝫ additio in fortitudie ꝟtutis. Signū eni
bone digōnis eſt:q̄ nō ſentit grauitatē:neqꝫ rugitū ne
qꝫ velocitatē deſceſionis:neqꝫ tarditatē retētionis:q̄ ſi
hec ſentiet vel alterū ipſoꝝ ꝯtinuari:minue:ꝛ cū aſſum
ptione cibi multa ſubito tēdiꝫ ſub eo ſtomacus eiꝰ for
taſſe febrit:ꝯſidera. ꝛ nō bibat ſubito magnā vini aut aq̄
quātitatē:qm̄ dubiū eēt:ne ſua frigiditate actuali hīs
quorꝫ calorē extingueret nālē:vtē nō toleret ſitim:ne
qꝫ famē:ne nimia fiat reſolutio iaꝫ ipſis reſolutis: hora
aūt cibationis eoꝝ eſt hora ꝯſueta: ꝛ cū equalitate aeris:
niſi aliqd cogat ad cibandum prius:vt debilitas perce
pta: ꝛ q̄ ꝯſueuerunt fameſcere:multū non repleātur:
ſed cibus in eoꝝ ſatiſfactionē cōmenſuratē. Quādoqꝫ
vero minuitur appetitus in eis:ꝛ tunc eꝫ: vt regas eos
cū regimine dicto:ꝛ facilius q̄ poteris:cauſa autē dimi
nutionis eius eſt:aut propter debilitatē virtutis:aut ꝓ
pter preſentiam humorū i ſtomaco:ꝛ ſociaꝫ quādoqꝫ
ſincopis:aut cauſa epatis non attrahētis propter opila
tionē:aut propter aliam cām:que vidēda ē 13ꝰ.3ꝰ.de di
minutione appetitus: ꝛ tu ibi:ꝛ laudatur in hoc caſu
ab Aui.ſecaniabin de citonijs.de potu aque frigide: ꝛ
precipue in quātitate abſtineat propter cauſam aſſigna
tam:etiam ne in viſceribus dolores inducat.

¶ A rebus preter naturam ſumitur indicatio:vt ꝑmo a
morbo:cauſa eius:ꝛ ab accidentibus: ꝛ ideo anteq̄ die
tam ordines:ſtude in cognitione egritudinis:q̄ ſi pri
mo non fuerit occurſu tibi nota:ſubtilia regimē. Aui.
nā ex ſubtiliatione materia non augebitur: ꝛ virtus nō
diſturbabitur ab eius operatione in eam: ꝛ tunc mani
feſtabiꝫ tibi egritudo:qm̄ ſi vicerit expellet eā:ſi nō ma
nifeſtabiꝫ ipſa in motu ſuo. vñ in caſu iſto dicit Gal.i ꝓ
C uerbijs. Debes attenuare regimen donec trāſeat dies q̄r
tus. ¶ A morbo itaqꝫ ſumitur indicatio maxime a tē
pore eius:q̄ a ſtatu vt ſupra. ꝛ iō i febre pperacuta:cuiꝰ
ſtatꝰ erit i tertia vel in q̄rta vel circa:debes in primis die
bus ſubtiliſſime dietare:non dico nihil dare: ꝛ propter
conſuetudinē ꝛ infamiam vitandam vt infra. In pacu

ta:cuius ſtatus erit in ſexta: ſeptima vel circa groſſius.
In acutis:q̄rū ſtatus erit in.14.vel circa adhuc groſſi
us. In tropicis:ſiue conuerſiuis:quaꝝ ſtatus erit i.27.
30.37.vel circa:adhuc groſſius. ꝛ de his latius capitu
lo de acutis īfra. In cronicis vero:q̄ ſunt.xl.dierū ꝛ vl
tra groſſiſſime in compatione ad has: ꝛ dixit Ypo. Te
nues ꝛ certe diete in diuturnis ſemꝑ paſſionibus ꝛ acu
tis:qbus nō conueniunt q̄ ſunt acute ꝛ tropice: difficiles
ſunt vitāde:ſed in acutis econtra:nam in eis plus time
mus auſteritatē morbi q̄ caſum virtutis: vbi tñ virtꝰ
D caderet:oporteret ſtatim cum cibo ſuccurrere iuxta il
lud Gal. Accidētibus proſternētibus virtutē ilico dā
dus eſt cibus. Et pp hoc credo cū in febre peſtilentiali
ſubito cadat virtus:vt ſtatim in prima die vel ſcōa: vt
dictum videmus:q̄ cibādi ſunt egritales ſtatim in pñꝰ
nō ſubtiliſſime:ſed groſſiter:vel ſaltem mediocriter. ꝓ
pter qō fortaſſis Aui. de cura eius dixit. Nā plurimi eo
rū:q viriliter agūt ſuper illud: ꝛ violēter comedunt:ab
ſoluūtur:ꝛ euadunt: ꝛ neceſſe eſt reſtaurare eos ſup cibū:
vñ credo:vt de virtute debili dictū eſt:q̄ dari debet pa
rū pro vice ꝛ ſepe. ꝛ de cibatione febricitantium cum ti
mes caſum virtutis:tūc cibatio eſt melior. Da itaqꝫ i cro
nicis dietā groſſam:vt virtꝰ durare poſſit vſqꝫ ad ſtatū
lōginquū:vt cū venerit poſſis dietare ſubtiliter:vt dece
bit: ꝛ dr̄ groſſa in cōparatione ad dietā:q̄ acutis debeꝫ
ꝛc̄. Et ꝉ ſcito q̄ alr̄ dietādū i febribꝰ acutis. ꝛ alr̄ i mor
bis acutis aliis. Nā i febribꝰ:cū totū occupēt ſbtiliꝰ q̄ i
aliis. In cronicis cū maior fiat reſolutio: groſſius dietā
dū:vñ i febribus prolixis quāto minor ſit reſolutio:tā
to ſbtilius dietādū:vt infra de cura tertiane ꝛ biduane.
ꝛ iſta facilius dr̄ q̄ palpaꝫ. Nota tñ:q̄ q̄ dcā ſunt ve
ritatē hñt:vt in pluribꝰ: ꝛ raro: vt i paucioribꝰ fallunt.
¶ Ex qbus oībꝰ apparet:q̄ ſtatus quo ad accidentia:
qñcūqꝫ occurrat:ſemꝑ ſbtiliationē reqrit diete:niſi acci
dētia proſternerēt ꝛc̄. vt ſupra. Sed tūc potiſſimū ſi ſta
tus quo ad digeſtionē materie cū eo ꝯcurreret. ꝛ ideo i
E quit ſenex. Qñ in ſtatu fuerit egritudo:tūc tenuiſſima
dieta neceſſarium eſt vti. q̄ vba intelligēda ſunt de ſtatu
morbi ſalubris.nā vt Gal. in cōmēto. morituri ſolis ꝓ
noſticis ſunt relinquēdi. Q̄ ſi pur ō ipſis morituris ſe
īpediet medicus:melius ē:vt groſſiter aut mediocriter
dietet:q̄ fortaſſis ꝟtus ſic reſtaurata morbo deinceps
magis reſiſtet. In febribus aūt a cā ꝑmitiua vt pcuſſio
ne caſu: ꝛ hmōi. ꝛ itē a cā antecedēte:vt in febribꝰ ſpatū
in pñꝰ eſt ſubtiliſſime dietādū:deinde igroſſando ꝓce
dere.qd aūt de febribus ſanguineis dicēdum: ſuo agēꝫ
loco: ꝛ ꝓ nūc tñ ſcribiꝫ:q̄ in per augmaſtica in pñꝰ ſb
tilieꝫ in proceſſu ingroſſeꝫ:q̄ in pñꝰ eius eſt ſtatus dein
de ſeqtur declinatio ꝛ eꝯ. ſiēdū in augmaſtica. in omo
tena continue eſt ſbtiliādū:q̄ tota ſtatus. Ex quibꝰ ha
beꝫ qd agēdum in febribus vſqꝫ ad ſtatum in dietādo
egros. in declinatione vero:q̄ virtus continue fortifica
tur ꝛ dominatur morbo:hinc debet dari dieta groſſa: ꝛ
ingroſſando procedere. Et in febribus de materia extra
vaſa:q̄ ab ea minus debilitatur virtus q̄ ab ea:que ab
intra:que cōtinue ledit:hinc in prima groſſius:in ſecū
da tenuius dietandum.

¶ Et q̄ q̄ dicta ſunt de dieta ſic ſunt dicta in reſpectu ad
febrē ideo poſtremo de ea hoc memorie comedēs:q̄ i
dicatio ſumpta a febre maior eſt q̄ indicatio ſumpta a
cā eius: ꝛ ꝑcipue qñ multū extra naturam fuerit: ita q̄
omnes alias indicationes obtenebrat:pp qō in ea vti oꝫ
dieta frida ꝛ humida. ꝛ fortaſſis Aui. dixit. Scias q̄ cō
uenientiores cibi febricitantibus ſunt cibi hūidi. ꝛ ypo.
hūide diete oībus febricitātibus ꝯferunt maxime pue
ris ꝛc̄. q̄ abſente idicatꝰ a febre fortior eſt. Et ideo cū

hesitamus ó febre: et videmus eius notabilē intēsionē: securi° ē ꝓcedē cū extinctiuis: vt ĩfra de acutis: et pl°du bitare ó ṽtute q̃ȝ de ꝓlōgatiōe febris: et ita opabeẜ pr̃ nr̃ Cermison°. Ubi aũt nō fuerit multū extra nām pōt medi cus plus ad cām: aut eq̃lr ĩ sic dictādo ꝓcedere.

C Sumiẜ scḋo idicatio a cā: q̃ si fuerit ĩ malīs: ꝯ oppone cū cibis ꝯrīis et grossius dictando q̃ȝ si fuerit malis. In māli aũt ꝯsidera subam: quātitatē: q̃litatē: maliciā: beni gnitatē: motū ei°: et sitū. Q: si fuerit grosse sube aut sbti lis. nā sbtil ex dictis sbtilē: et grossa et viscosa grossaȝ exi git dictā. ꝓma facit acutā. scḋa cronicā. Quātitatē. quia alīs parib° multe pauca debeẜ. Qualitateȝ. q: si fuerit calā ꝯ oppone cū frigidis: si frigida cuȝ calidis: et sic de alīs: Maliciā ꝯc. Q: vbi ṽtus multū ꝓsterniẜ: igrossā dū. Et breuiter mā calā et sicca: furiosa: apostemata: aut ad apostemādū fluēs ĩ nobili mēbro sita: aut ꝓpe cū mī te sit maliciei: vnaqueq̃ȝ ó sbtiliatiōe cibi idicat: et quāto ꝯplior fuerit: tāto maior subtiliatio debetur. Ubi aũt mā fuerit frida: gēta ꝯrīo mō se hñs diete: vnaqueq̃ȝ ĩ gros sationē diete ꝯplerit: et q̃to paucior: tāto igrossatio ma ior eē poterit: et h nisi mā ita benigna fuerit: vt reducibi lis sit. In q̃ casu sbtilis ꝯuenit dieta: vt vbi febris eēt ex sanguine apto ad benignū reduci vel flegma benignū.

6 C Ab accñtib° 3° sumiẜ idicatʒ: sȝ p° scito: q accñtiū fe bris q̃dā sūt eēntialia febri: q̃dā extrīseca. Exm̄ p° vt do lor: ingetudo: rigor: et hmōi: q̃ ṽtutē aggrauāt: et ĩ his a cibo abstinēdū. Uñ 2° re. acuto. malū et eni nimis ē cuȝ egro ĩ dolore aut morbi acumie potū: aut ĩna: aut cibuȝ accipē pmittitē ēt si ex dolore aut morbi acumie defem viderit ĩfirmū. Et cā: q: illa ðfectio ē p aggrauationē et nō p resolutionē q̃ dr̃ ṽa defectio: et hȝ dictū ẏpo. marie ṽtatē: si illud accñs euiōnē fieri debē ðmōstrat: aut si cū eo ē necītas euionis. Itē oīa accñā ꝓueniētia ĩ statu ex pu gna et labore cibi idūcit ꝓhibitionē: ꝯsilr si ex furia ac cidet ĩfirmo debilitas: et marie ĩ motiua ꝯsītē nāli et vi tali: ꝓhibe cibū: et nō dubites. sȝ vbi accñā ꝓsterint ṽtu tē nālē: vitalē et ēt aīalē: rōne resolutiōis da cibū: et h siue tale accñs venerit vi nāe: aut ex errore: aut sinthomati ce: et hoc tale accidēs ē q̃cūq̃ȝ euacuatio cursū nāe trans grediēs: vt ē p sudorē: aut vrinā: aut secessuȝ: aut p vo mitū: et sup oēm p fluxū sanguis nariū. h°. n. euātio ma xime debilitat. vñ 2° regi. acutoꝝ. Malū ē defectionem

b ex inanitione cū fuerit ignorare et ignorās medic° cibū restrigit. Exēm scḋi: vt accidit febricitāti ꝓp ei° ĩfelicē dis pōnē a gñatione ꝯcā ex facili cā mot° colere ad os sto maci: ꝓp qḋ statīȝ ĩ aduētu paroxismi et ĩ ipso accidit nocu mētū grāde ĩ eo: vt dolor stomaci: capitis et sincopis: et hmōi: et sūt de gñe colericoꝝ corpoꝝ: ꝓp qḋ opȝ ĩ pn° ci bare vt supra de idicatiōe sūpta a cōplexiōe. Itē q̃dā sūt extrīseca exhibitionē cibi ꝓhibentia: vt necessitas fleūe: euātio marie p medicinā. Et iō h nō de his: q dīt pillu. fortes paulo añ cibū. imissio clisteris: doloris sedatio et hmōi: nā hec nō debēt fieri cibo existēte ĩ stomaco: qm̄ h oīa multū ipm agitāt. s. flōia: euātio: clisterū impositio: et dolor: iō pus sedādus. Et ex agitatiōe cibi ēt seq̃tur cō mixtio boni cū malo hūoř febrē faciēte. Et ꝓp flōiaȝ fit attractio indigesti ad venas sanguine euacuatas ne va cuū deẜ: q̃ oīa ĩtellige eē ṽa: nisi fuerit ꝓhibēs: q: ꝓp sio rē sincopis ꝓus cibam° saltē dieta repssiua: vt accipiēdo bucellas panis ĩ vino granatoꝝ ĩfusas: et h°i. Itē q̃nq̃ȝ añ ĩpositionē clisterū cibam° ꝓp subtilitatem ĩtestinoꝝ: vñ sic ledūẜ egri aliq̃ ab ipso clisteri: et stomacus p cō tatē ide nocēẜ: si ĩ eo ñ ē cib°. Itē q̃nq̃ȝ timeẜ ðbilitas ṽtu tis: vñ cogimur añ sedationē cibare. Ex qb° oībus si bñ notasti hēs qḋ agēdum ĩ febricitātib° ex pte diete q̃ ad q̃titatē: subam: q̃litatē: et tēpus. de ordīe aũt ĩ ceteris: q:

cib° grossus tarde digōnis: et hoc seq sbtilē facilis digōnis.

C Restat aũt ꝓ nūc et vltimo: vt de hora diete dicaẜ. ꝓp qḋ I scito: q duplex ē hora: electa. s. et coacta. exēm pmi. vt est hora quā medic° eligit nullo ide nōbili nocu° secuto. et hec ē hora ꝯsecuta sibi ꝯcurrēs: cū hora maioris alleuia tiōis vt. xj. terapēutice: et p° q̃rti de cibatiōe febricitātiuȝ. his tñ adiuicē cōparatis melior ē hora alleuiatiōis. Exē plū 2° vt hora: quā cogiẜ eligeř ꝓp aliqḋ ꝯtigēs ꝑiculū: et accidēte dissolutiōe ṽtutē h°: dato q seq̃ẜ nōbile nocu mētū: sȝ ꝑfitāti° ē iuuamētū: vt ĩ estate cibes añq̃ȝ meri dies veniat: aut trāseat. ĩ hieme ṽo circa meridieȝ. tertio practice aliabas. Itē si potes eligere horā: q̃ ĩtestina sunt a fecib° mūdata: vapores a fecib° eleuati pñt eē cū corru ptionis cibi: et iō dixit Aui. de cibatiōe febricitātiū: cuȝ aũt febris et nā ē sicca: nō cibes penit° dū nō egrediẜ fex ꝑfecē. q canon: et si ðberet seruari: nō fuiaẜ ꝓp multas cō tigētias ex ꝑte ĩfirmi astātiū: et alioꝝ multoꝝ sūptas.

C Alius canon de hora: q cibeẜ febriēs añ aduētū paro xismi: siue exacerbationis tāto tpe: vt vacu° iueniaẜ a ci bo: et ĩueniō de mēsura huius tēporis auctores nō dico ꝯdicētes: sȝ varia deponētes iudicia: qḋ extis ꝯtigisse ex diuersitate p ipsarū febrium: qm̄ lōgi° debem° cibare a pn° ĩ flātica q̃rtana q̃ȝ ĩ tertiana. Itē lōgi° et min° lōge 2° ci bi exhibiti dispōnē. ex pte digestibilitatis citioris et tar dioris ex pte maioris aut minoris q̃titatis ei°: maioris et minoris resolubilitatis. ex pte diuersitatis fortitudis maioris aut minoris stomaci febriētis: et ita ð alīs. Cōi ter aũt ꝯtēdāt medici dare icōueniēti quātitate ꝯc. p horas q̃nq̃ȝ añ aduētū paroxismi si pñt. dico si pñt: qm̄ frequenẜ coguntẜ dare minus lōge ꝯc. ꝓp occurrētia: q̃ scribi non pñt: et dietim occurrunt: et est opinio Aui. de cura putri darū. Sed quid in cōtinuis: dicēdū cum G. xj. megate gui. T. ēpus cibādi in febre cōtinua oȝ vt eligas qḋ ĩfir mo ꝯfiectū ĩ sanitate: aut cū febrē aliquātulū mitigare vi demus. Ego aũt dico iuxta doctrinā auctorū: q cū gli K bet hūor hēat motū mag° ĩ vna hora q̃ȝ ĩ alia: vt sanguis in matutinis: colera in t̄tijs: melācolia post meridie: fle gma circa solis occasum: q in febribus ꝯtinuis vbi sic nō peipereẜ exacerbatio: q hore iste eēnt attēdēde in ci bādo: dādo. s. cibū p tps debitū añ illas. ꝯsidera. C Sed qḋ de erraticis et inordinate vagātibus: dicēdū q opȝ: q medicus cū sua ꝯiectura meliori qua pōt ꝓcedat.

C Alius canon: q hora declinationis est ceteris conue nientior: et hora pricipīj deterior. nā nocumentum ac cidens ex pn° ceteris tēporibus cōmunicaẜ. preterea si dabiẜ cibus: nā occupabiẜ in digerēdo eū: et prohibebiẜ a digōne humoris: et eius expulsione: et sic egritudo ꝓ longabiẜ et ꝯfirmabiẜ: et ideo dixit Auic. et ꝓp illud opȝ vt postponāt cibationē vsq̃ȝ ad declinationē: q ē post ipsam. Gilbertus. pn° et status sunt hore nequiores pa roxismi ad cibādū. C ũ. n. cibaẜ in paroxismo: maxime ĩ hora nequiori: triplex iducit nocumētū. pmū angustia cor dis: q: fit corruptio cibi in stomaco. 2m ꝓlōgatio parox ismi: ꝓpea: q: ipediẜ digestiua vel regitiua a regimīe egri tudis. 3m prolōgatio: qm̄ ex cibo gñaẜ mā corrupta au gēs. C Et si q̃ris: qḋ istoꝝ ē deteri° an s. pn° an status. Rñdeẜ a qbusdā: q extēsiue mai° cōmittiẜ ꝑctīn ĩ ciba tiōe pncipīj: ĩtēsiue ṽo ĩ statu. pm̄ dicunt voluisse Gal. 2m Aui. et sic tollūt apparētē ꝯdictionē. verūtñ videmus ĩ dies ceteris pib°: et vt plurimū febricitātes deteri° se hñe ex cibatione pncipīj q̃ȝ statu. et ita obseruant moderni medici: et tu ad hoc bñ ꝯsidera. C Et q: scḋ est mētio et ampli° ĩ seq̃ntibus fiet ð dieta grossa sbtili et media. Iō ad magnā eius breuitatē: nō minoreq̃ȝ vtilitatē vnam cōficiā tabulā de cibis talibus simplicibus et composi tis cū suis gradib° canonib° suis locis ponēdis ð die

ta pticularitū feb. deſeruiētib⁹eo quo breuiori mō value
ro. Et ſi oīa ſcito: ꝙ aut rōe debilitat; nāꝫ: q̄ dſecit ab eo
A qd̄ ꝑus fuit: vt ꝯciliator dīa.9. aut rōne ꝯſuetudīs: aut ī
gluuiei hoīuꝫ: nō pt a medicis ea ſuari dieta ſantiqs co
dicib⁹ſcripta: ⁊ iō latitudinē diete toti⁹ in tres ꝑtes diui
dā: q̄ruꝫ q̄lꝫ grad⁹ hēbit. ℭ Dicam⁹ itaqꝫ: ꝙ oīs dieta fe
bricitātiū aut ē ſbtiliꝰ: aut groſſa: aut media: itelligēdo p
groſſā dietā: q̄ diete ſanoꝝ excluꝰ ꝯminaſ: nꝫ credas die
tā ſbtiliſſimā ſic eē talē: qd̄ ipa effici ñ poſſit groſſa p au
gmētū q̄ntitat; et⁹. ꝯſilr p diminutiōeꝫ groſſa effici pt ſb
B tilis ⁊ me⁹. ℭ Jteꝫ aduerte: ꝙ vna dieta reſpcū vni⁹ erit
groſſa: reſpcū alteri⁹ erit ſbtilis: vt dieta nobilis ī ocio vi
uētis reſpcū ruſtici fortis ī exercitio exiſtis ⁊ ecōuerſo: ⁊
iō ħ ſic pūctualis aſſignari a medico ñ pōt: pp qd̄ neceē ē
vt magna ꝑs hoꝝ. ſ. groſſiciei ⁊ ſbtilitat; ⁊ medie ī pera
diſcretiōis medicoꝝ iueniaſ. vñ ñ ſolū ħ variare oꝫ rōne
ꝯplonis: ſꝫ hitudīs ꝯſuetudīs ⁊ egroꝝ ⁊ pāie ⁊ hi⁹. ⁊ tu
ad ħ ꝯſidera. ℭ Et ē dieta ſbtiliꝰ: q̄ ē in extremitate lati
tudīs diete ſbtilis v̄ſus nō gradū. q̄re cū hēbiſ notifica
tio diete ſbtilis: ſtati itelligeſ qd̄ p ſbtiliſſimā itelligi oꝫ.
⁊ ſic hēbis ſbtilē ⁊ ſbtiliſſimā: ⁊ vna fieri pt altera p aug
mētū aut diminutiōeꝫ q̄ntitat;. Eſt itaqꝫ dieta ſbtilis ex
hibitio ciboꝝ ⁊ potuū: ex q̄ꝝ aſſūptiōe ēt ī q̄ntitate debi
ta ꝯueniēti ñ mltū ꝑuenit corꝑi nutrimētū ſꝫ min⁹ q̄ ſit
neceſſarium ad deꝑdita reſtaurationes: vt ē aq̄ ordei ſbtilis: aq̄
ordei groſſa: ⁊ ē ptiſana colata: ⁊ ħ aſcēdēdo ad dietā me
diā q̄ ab auctorib⁹ nr̄is magna cū ſollicitudīe iūcta ē pti
ſana cū tota fece. Et ne ꝓdcā ī lōgū ſmonē: iux ea q̄ dixi
oꝫ nr̄is tpib⁹ alrō ponē mediū q̄ ptiſanā. nā mō ita dſpi
ciſ ptiſana cum fece: vt nllꝰ ex nr̄is guſtare velit: ⁊ ſi ma
gnas laudes ōderit ei hyp. dñ⁹ nr̄. Ueꝫ in ptib⁹ orietā
lib⁹ ī Sicilia Apulia: ⁊ ī mltis ſilib⁹ locis ad calꝫ dclinā
C tib⁹ daſ ptiſana ꝓ dieta ſbtiliꝰ. ℭ Dieta groſſa ē exhibi
tio ciboꝝ ⁊ potuū: ex q̄ꝝ aſſūptiōe ēt in minori q̄ntitate
q̄ꝫ ſue ſanitat; tpe ꝯſueuerat accepta corꝑi tm̄ dāo nutri
mētū q̄ntū reſtauratiōi ē neciū: vt corꝑ⁹ de ī ſuo pmāeat
robore. ℭ Dieta āt media ē: q̄ medio mō īter has ſe hꝫ: ⁊
ħ mod⁹ mediādi male deſcribi pōt: qm̄ aliq̄ ad lat⁹ vni⁹
extremi plꝰ dclinat q̄ꝫ alia: ⁊ iō talis in pera medici reſer
uaſ. nā vt dcꝫ ē: alia ē dieta tēuis vni: q̄ ē g̃ſſa alteri ⁊ eꝫ.
Jta in vna pāia ꝙ nō in alia: iō certa regl̄a dari nō pt. Ex
qb⁹ facile ꝯphēdiſ: q ſunt cibi ī dieta ſbtili vt ſic reponē
di: ⁊ cibi in dieta g̃ſſa ⁊ media. Cibi pauci nutri⁹ ⁊ mul
te q̄ntitat;: vt olera. Ptiſana colata ⁊ ñ colata: pānata fa
cta cū aq̄ ⁊ hi⁹ ſūt ſb dieta ſbtili collocādi. Qui aūt ſunt
multi nutrimēti ēt in pauca q̄ntitate: ſūt ſb g̃ſſa numerā
di: vt oua: carnes tēpate: brodiū ꝯſūmatū ꝯruſū: ſiue pi
ſtatū ex ipis cāmb⁹ ſcm̄ pānata cū brodio ꝯſūmato: ⁊ ita
de aliꝭ: vt in tabula ſeqnti. Qui āt medio⁹ ſe hñt ſb me
dia reponāt: ⁊ hi pñt eē cibi groſſi ī q̄ntitate diminuti: aut
ſbtiles ī q̄ntitate aucti: ⁊ ō his ī tabulis. vñ q̄nto cib⁹ plus
appropiq̄t cibo ſanoꝝ: tāto plꝰ hꝫ ō dieta g̃ſſa: q̄nto pl⁹
ab eo recedit: tāto plꝰ de ſbtili: ⁊ medio⁹ de media. ℭ Et
ſūma cib⁹ dī eē diete g̃ſſe ſbtili vel medie tripl̄r: aut
rōe q̄litat;: q2 nutribilitatis: aut rōe q̄ntitat; ꝯtinue vl̄ di
ſcrete: aut rōe v̄tut;. Rōe q̄litat;: q2 mltū nutritiu⁹ groſ
ſe: paruū ſbtili: medi⁹ medie. Rōe q̄ntitatis ꝯtinue: q2 mlt
tus g̃ſſe. pauc⁹ ſbtili. medi⁹ medie. Rōe diſcrete: q2 dat⁹
ſepe paucis iteruallis g̃ſſe: mltis iteruallis q2 raro ſbtili
medio medie. Qd̄ ſp aliꝭ pib⁹ itellige. Ex pte v̄tutis: q2
q̄ pt v̄tutē pducere ad ſtatū fortē in reſpectu ad morbū: dī
mediocris: ⁊ q̄ vltra g̃ſſa: ⁊ q̄ ñ dī ſbtilis. ꝑ⁹ ⁊ 2⁹ moduꝫ
D ponit Gal. ſup⁹ illi⁹. Tenues. ℭ Et ħ ſcito ꝙ q̄nto diſtat
febr. ab vltimitate acuitatis tāto dieta dꝫ diſtare ab vlti
mitate ſbtilitatis: vt hyp. vbi ſm acumē egritudo cōti
nuos ⁊c. vñ in perperacuta ſbtiliſſima cōpetit dieta. in

peracuta ſubtilis declināo ad latus ſbtiliſſime: ī acuta q̄
ēmiaſ in.14⁹ mediocris. in acutis tropicis: q̄ ī 40. ter
minaſ dieb⁹: groſſa ab extremo groſſiciei v̄ſus mediū.
in cronicis vō groſſa v̄ſus extremū: ⁊ ō his ſup̄. Uñ mlr
tū deuiāt moderni a dieta antiquoꝝ. nā q̄ ꝯſueuerat eē
cronicaꝝ: nūc eſt tropicarū: ⁊ q̄ tropicarū: nūc ē acutaꝝ
in.14. terminataꝝ: ⁊ q̄ erāt taliū: nūc eſt ꝑacutaꝝ ſm ꝙ
E in terra nr̄a practicaſ. Sciēdū tn̄ cū medic⁹ deuiat a die
ta antiquoꝝ oꝫ ſubtilē facere rōne facilitatis digōnis: ⁊
groſſaꝫ rōe q̄ntitatis diſcrete: ⁊ ꝑcipue cū hodierni⁹ v̄ſus
ſꝫ plurimas natiōes ſit pluries ī die reſici: ⁊ hic v̄ſus ve
hemēter ē obſuādus: vt. ſ. ſꝫ numerū cibationū ꝯſuetū
patiēti in ſanitate ſua in egritudine reficiaſ: vt in aphor.
Et qb⁹ ſemel: aut bis: vt infra. ⁊ 3⁹ colligꝫ. g̃nalr cōſide
rāda eſt cōſuetudo: qm̄ q ſunt conſueti comedere ter in
die: nō poſſunt ſbtiliationē regiminis ſbſtinere: imo to
tidē reficiēdi ſunt in egritudine: ⁊ hoc niſi ſi egritudi
nē iceperit ſe ad meliorē pmutare. Et ſcdo regiminis acu
toꝝ. Qui ſel in die aut bis comedere cōſueuit: ſi a ſolito
vſu in aliū pmutaſ: nocumētū ei generaſ ⁊ defectio: ſic
ſiqs prandere ꝯſueuit: ⁊ nō prādet: mox deficit ⁊ aggra
uaſ. Ex qbus collige cōtra auſteritatē multoꝝ medico
rū ⁊ expoſitoꝝ: habeſ ꝙ duplex eſt idicatio ō dieta ipſa.
vna a virtute ſumpta. alia a morbo. pp qd̄ nota dictum.
F Auic. ꝑ⁹ 4⁹ ō cura putridaꝝ. Et opꝫ vt obſerueſ res ma
gis timoroſa ō vna duarū reꝝ. ⁊ 4⁹ ꝑmi. ꝑ. ca⁹ ipſe quoqꝫ
ſemp ſis ſollicitus de eo: qd̄ magis ſuſpectū ē: ⁊ eſt v̄tus
ſi fuerit valde debilis: aut egritudo: ſi fuerit multuꝫ for
tis. vñ cōparatiōeꝫ īter hec collige: vt qd̄ a v̄tute ſumpta
aliꝭ paribus eſt indicatio fortior illa: q̄ ab egritudine ⁊
hoc nouerit matrone: q̄ ſemp fortificationi virtutis ⁊
cōtinentie ſunt ſollicite ſtātes in pugna ꝯ medicos: qui
abſtinentiā pcipiunt. Et lꝫ ita ſit: tamē q̄nqꝫ indicatio
ſumpta a morbo totalr ſuperat indicationem a virtute
ſumptā: vt in morbo perperacuto v̄tu e ente forti: ī quo
cōpetit dieta ſbtiliſſima: que eſt nihil dare iuxta dictam
antiquoꝝ. ſi tamē in eodē morbo virtus eēt debilis. idi
catio ab ea ſumpta totalr vinceret indicationē a morbo
receptā. Jtē in morbo cronico idicatio a virtute ſemper
ſuperat eā: que a morbo. Jtē in morbo acuto conſtante
virtute indicatiōes ſunt eq̄les: ⁊ ideo dieta media com
petit: vt ſup̄. Tabulā itaqꝫ dietaꝝ ſm diuiſionē aſſigna
tā ſic meo facili ingenio cōſcribā: ſi ꝑus eos numeraue
ro aphoriſmos ō dietis ipſis loqntes: vt añ oculos tuos
ponā: que in ipſis te doctiſſimū reddunt.

ℭ Tenues ⁊ certe diete in diuturnis ſemp paſſiōibus ⁊
egritudinib⁹: qb⁹ nō cōuenit difficiles: ad vltimum te
nuitatis q̄ adducunſ diete difficiles. ⁊ enim repletiōes
in vltimis exiſtentes difficiles. 4. ꝑ⁹.

ℭ Jn tenuib⁹ dietis peccāt egrotātes: ideoqꝫ magis leduſ.
omne enim pcm̄ qdcunqꝫ ſit magnū ſit magis in tenui
bus q̄ in groſſiorib⁹ dietis. pp hoc igiſ ſanis fallaces ſt
valde certe ⁊ conſtitute diete: qm̄ peccātes difficilius fe
runt pp hoc igiſ tenues ⁊ certe diete fallaces ī plus ſūt
parum ſolidioribus. 5. ꝑ⁹.

ℭ Ad vltimas egritudines vltime curatiōes ad ꝑfectio
nem ſunt potentes. 6. ꝑ⁹.

ℭ Ubi vō ſm acumē egritudines ꝯtinuos ⁊ vltimos la
bores hñt: vltima ⁊ tenuiſſima dieta neciūm eſt vti: vbi
aūt nō: nō: ſꝫ groſſius ꝯuenit reficere ⁊ tm̄ ſubcōdeſcēde
re q̄ntūcūqꝫ egritudo melior fuerit vltimis. 7. ꝑ⁹.

ℭ Qñ ſteterit egritu⁹ tūc tēuiſſima dieta neciū ē vti. 8. ꝑ⁹.

ℭ Cōtēplari oꝫ egrotātē ſi ſufficē dieta ad ſtatū egritudīs
⁊ vtrū iſte ꝑius deficiat ⁊ non ſufficiat dieta aut egritu
do deficiat ⁊ obtundaſ. 9. ꝑ⁹.

ℭ Quibus ꝯ ꝯtinuus eſt ſtatus ꝯtinuo ⁊ tenuiſ reficere

opꝫ:qb⁹ vo poſterius ſtatus ad illud ⁊ añ illud parū au ferēdū ē:ſ; p⁹ vberi⁹ reficere:vt ſufficiat egrotāꝰ 10.p̄ᶜ.
¶ In paroxiſmis ſbtrahere oꝫ.apponeř.n.leſio ē. Et q̄cūqꝫ ſꝫ circuit⁹ exacuunť l exacerbatiōib⁹ ſbtrahere oꝫ. 11.p̄ᶜ.
¶ Senes facilime ferunt ieiuniū:ſcdo ꝯſiſtētes facilius: minus vo pueri:hoꝝ vo oīuꝫ maxie īfantes.hoꝝ vo ipo rū q̄cūqꝫ ſunt animoſiores exiſtentes. 13.p̄ᶜ.
¶ Et q creſcūt plīa in atuꝫ hñt calorē.plurimo ḡ idigent nutrimēto:ſi vo ñ corp⁹ ꝯſumiť:ſenib⁹ vo paru⁹ ē calor. pp̄ hoc igiť pauciorib⁹ fomitib⁹ indigent. ⁊ multis.n.ci bis calor extinguiť:pp̄ hoc ⁊ ſenib⁹ nō ſiliter febres acu te fiunt.frīi eni hñt corpus. 14.p̄ᶜ.
¶ Uētres hyeme ⁊ vē caliſſimi ſt nāͣ:⁊ ſoni lōgiſſimi:i his ḡ tpib⁹ oblatōes pleꝰ dāde.eteni calor īnat⁹ mult⁹:nutri mēto igiť āplior idigēt.ſignū ſi etates ⁊ athlethe. 15.p̄ᶜ.
¶ Humide diete oīb⁹ febricitātib⁹ conferūt.maxime vero pueris ⁊ alijs ſic aſſuetis refici. 16.p̄ᶜ.
¶ Et qb⁹ ſemel:aut bis:aut āpli⁹:aut min⁹:aut ſꝫ ptē:dā dū vo aliq̄d ⁊ tpi:⁊ regiōi:⁊ etati:⁊ ꝯſuetudini. 17.p̄ᶜ.
¶ Eſtate ⁊ autūno cibos grauiſſime ferūt:hyeme vo fa cile:vere vero ſcdo. 18.p̄ᶜ.
¶ His q in circuitib⁹ exercebanť nihil dare:neqꝫ cogere: ſed auferre ex appoſitis ante criſim. 19.p̄ᶜ.
¶ Qualitatē āt diete:q̄ ñ ē nutribilitas tm̄:ſꝫ q̄litas p̄ᵉ ⁊ 2ᵉ.oꝫ medicū cogſceř:vt q̄lēi curāda ſe.ōceat eligē ſciat nā lꝫi oī ſe.vt ſic dieta ꝯpetat fri.⁊ hu.eī idicatiōe ſupra a cā ei⁹:q̄ qñꝫ ē fortior aut eq̄lis cū ea:q̄ a ſe. neč iuꝫ ē eli gere dietā ꝯriā ex pte ipaꝝ q̄litatū pmaꝝ.Et iō in pmis tablis poneř ſimplicia ⁊ ꝯpoſita cū ſuis gradib⁹ ⁊ ex pte cibi ⁊ pot⁹:vt cū oportuerit:ſciat medic⁹ ea eligeř:q̄ ſuo ꝯueniēt ꝓpoſito:duxi tñ añ pōnē tablē ō ipa dieta h̄ ōre q̄ nemo mireť:ſi ō ea pliri⁹ ſui:cū mihi q̄ꝫ maxie ei⁹ ple niſſia noticia medico neč ia viſa ſit:dicēte Dam̄.8.apho.
6 Et ſi cū dieta curař poteris ꝯſpera iuenies.⁊ 4ᵉ p̄ᶜ.p.cᵉ.i fine. Ampli⁹ ſcire dēs:q̄ nō oīs repletio:nꝫ oīs ꝯplōnis malitia ſuo medicať ꝯrio ex euōuōe ⁊ opponē:imo mul totiēs ſufficē mīta řgimīs bōitas i replōne ⁊ malitia ꝯplo
b nis. ¶ De cibis tēperatis. Rub.ij.

Ar nutrimēti viſcoſi remoueť cū ẓucca ro eius nocumentū.
¶ Ouum cū albumine ⁊ vitello maxie nu trimtū debilibus mire ſbueniens.
¶ Lens alba dure digōis.rēoueť nocumē tuꝫ:ſi ter decogť ⁊ abījciť cortex.hūores gñat groſſos: pp̄ qō in acutis dari pōt:vt in morbilis:⁊ variolis fit.
¶ Lupulus eſt inflatiuus remoueť cū decoctiōe eius ali qual:⁊ multum nutrit.
¶ Citrū q̄d ad totā ſubāꝫ:ſꝫ ñ vēit i vſuꝫ cibi ſic:ſꝫ caro ei⁹ difficilis digōis. rēoueť ſi cū dlci ⁊ ſalſamēto comediť.
Zuccarū tabarẓeth opilat:remoueť ſi cū granatis muẓis comediť:nutrit plus melle.
¶ Pullus moderate pinguis:q nō coire ceperit.
¶ Capones ⁊ caponiſſe moderate pingues.
¶ Perdix iuuenis:pinguis:antiqua dure digeſtionis.
¶ Gallina deſerti proxima huic:ſed durioris digeſtiōis.
¶ Faſianus pinguis:iuuenis:extenuatis cōuenit.
¶ Coturnix:vt faſianus.
¶ Edus pinguis:macer recedit a ſua bonitate.
¶ Uitulus pinguis hꝫ viſcoſitatē:quā acetū remouet.
¶ Capreolus omnib⁹ ſiluestrib⁹ laudabilior:facilis dige ſtionis.antiquus nō laudatur.
¶ Aues minute in rubis degētes pp̄ ſuā excellentiā cuꝫ tempatis reponť:⁊ ſi ad caliditateꝫ declinent parumper.
¶ Lingua humidū prebet nutrimentū.
¶ Pedes maxie anteriores ad diſſolonem vltimaꝫ cocti viſcoſi:remoueť cū aceto ⁊ croco.

¶ Oleū oliue cōuenient̄er mature ⁊ melius lotū ⁊ onfaci num ſanis ledit pectus:⁊ non lotum maxie.
¶ De cibis diſtēpatis ſimplicib⁹ ſm̄ diſtēperantiā q̄tuor hūorū initiū faciēs a fris ⁊.h.ſꝫ ordinem coꝝ q̄ conce dunť. Rubrica.iij.

I Et qr pāis ē ſic mā ciboꝝ:hinc dato:q̄ ſit q̄d ꝯpoſitū ō eo p⁹ dicā tēpate pēit⁹ ꝯplōnis:ſicqꝫ ō eo in ceteris ꝓcis.
¶ Panis ō ſimula bñ coctus fermentatus vt decet ex frumēto optimo factus.
¶ Pāis ō ſpelta.f.⁊.h.ꝯplōnis l p̄.viſcoſus diffiᶜ digōis īflatiu⁹ remoueť:ſi bñ a furfure mūdať:⁊ cū ẓucca.ōco
¶ De pane ordei panici milei nihil:qr nō ē in vſu. (q̄ť.
¶ De herbis ex qb⁹ fiūt ſalatucia.
K Lactuca endiuia:cicorea:portula.⁊ ō his īfra ſte (tim.
¶ De carnibus.
L Non inuenio carnes decliare ad fri.⁊ hu.ſꝫ ſunt tēpe rate:vł ad cali.declinantes excepta carne gruis q̄ fride ponť ꝯplōnis:⁊ de tēpatis ſupra:⁊ de alijs infra.
¶ Tēpate ⁊ alie ex ꝯmixtiōe reꝝ fraꝝ reddūť fre. ⁊ iō ex aq̄ in q̄ decoquunť cū herbis fris ⁊ hu.dictis reddunť.
¶ De partibus animalium.
Cerebrū fri.⁊ h.nauſeatiuū delēs appetitū:remo ueť ſi cū pipere:origano:⁊ hı⁹ comediť. M
¶ Medula ſilis videť cerebro:licet a raſi tēperata.
¶ Ocli.f.⁊.h.viſcoſi ſtōꝫ ꝯturbāt:rēoueť pipe ⁊ hı⁹ cōeſti
Ubera fri.⁊ h.in p̄.tarde digōnis bonū dāt nutrimētū.
¶ Pulmo fri.⁊ hu.in p̄.ſlanicū dat nutriᵐ. Reliq̄s ptes omitto:qr aut cale ſūt:aut l vſuꝫ īfirmoꝝ nō veniūt:vt l teſtine:⁊ cetera. ¶ De piſcib⁹ cācris ⁊ oſtrachis.
Piſces aq̄ dulcis fri.⁊ h.in ſcdo ⁊ maritimi min⁹ viſcoſi dāt nutrimētū:⁊ p̄ h̄ a raſi petroſi N nō ſic laudāť:vt a multis fit.remoueť cū aceto ⁊ pipere comeſti:⁊ maritimi laudati ſūt ſatis facilis digōnis.
¶ Cancri fri.⁊ hu.⁊ āplius humidi difficile digeruť re moueť cū aceto nō vioſo ⁊ modico ẓuccari ⁊ ciamomo.
¶ Oſtraca ventoſa mūltū:propter quod ⁊ virgā erigunt Ideo infirmis nō conueniunt.
¶ De olerib⁹:ex qb⁹ fiunt fercula.
Endiuia fri.⁊ h.in p̄.nō eſt nocumētū iuentū:vt in ceteris:⁊ maxime in ſiluestri. O
¶ Spiachia.f.h.i p̄.melioris nutriᵐ q̄ꝫ bliti ⁊ ē pectoraľ.
¶ Blitis fri.hu.in 2ᵉ ledit ſtōm pp̄ bauracitatē pauci nu trimēti.remoueť ſi pma abījcitur aq̄:⁊ cuꝫ modico ẓuc caro comedať ſm̄ cum aromatib⁹.
¶ Lactuca fri.⁊ hu.ſcdo. cōfert ſtomaco calido ⁊ melior nō abluta ablutio inducit inflationē.
¶ Portulaca fri.hu.in ſcdo:q̄dā in tertio:eligať folioꝝ latoꝝ.difficilis digeſtionis.debilitat appetitum.
¶ Cucurbita.f.h.i 2ᵉ facile i eū ꝯuertiť hūore:q̄ in ſtō in uenit:⁊ ſi cū agreſta comediť:īde bon⁹ gnāť humor.
¶ De granis:ex qbus fercula fiunt.
Far frumēti dictū eſt redditur frigidum ⁊ hu.ex de coctione:vt dictū eſt de carnibus. P
¶ Far ſpelte fri.hu.bene decoquatur cū ẓuccaro.
¶ Robilie.f.i p̄.medie inter hu.⁊ ſic.remoueť ſi abījciať p⁹ aq̄:⁊ cū granatis acetoſis acetoſeť:ꝯferūt febricitāti bus baldach. De fructibus.
Granata dul.f.h.i p̄.cito i colaꝫ ꝯuertiť.i ſcō.ſi ꝯueniūt maxi⁹ acut]:ſꝫ bñ acē⁹ ⁊ muẓa. Q
¶ Moꝝ.f.hu.in p̄.pōt dari añ cibū:⁊ in pauca q̄ntitate.
¶ Pepo dul.f.h.ſcdi.añ cibū aliū comedať in pauca q̄nti tate:nocet ſtōi via cibi:rēoueť ſi cū ſeīb⁹ ⁊ ẓucc.cōedať.
¶ Batheca.f.h.ſcdi ⁊ ampli⁹ pepone:mala ē īfirmis:qm ſi non digeriť:in venenoſam conuertiť ſbſtantiā.
¶ Cucumer.f.h.2ᵉ paruis i mām febriū putrid.conuerti.

¶ De citrulo idē qđ de pepone.
¶ Scia āt hoꝝ fri.ꝛ hu.ꝛ ſū i vſu ferculoꝝ ꝯuenientiſſima.
¶ Pruna fri.ꝛ hu.ad ſcđꝫ.grauāt ſtomacū:ꝛ vermes generāt:pcipue dulcia aquoſa: auguſtana vō in febre dari poterunt colericā:ꝛ q habebunt colerā in ſtomaco.
¶ Poma dul.bñ ma' fri.ꝛ.h.p.cocta ipaſta cū çuccaro.
¶ Perſica fri.h.ad ſcđm ſtōm ꝯfortāt:ſed in ſtō facilꝰ putreſcunt:decoquātur ꝛ cū modico aniſi confecti.
¶ Criſomila fri.hu.in ſcđo:flegma generāt groſſū: viſcoſum in epate ꝛ venis:qre ex eis febres diuturne fiunt.
¶ Arancia fri.hu.vſqꝫ ad ſcđm ledūt ſtōꝫ fridū: ꝯferūt calido:acuitatem humoꝝ reprimunt.
¶ Limones non ſaluti:vt arācia.
¶ Ceraſa fri.h.marie ꝯueniūt acetoſa dicta nr̄o i vulgari marakbe. Jtē ericcata ꝛ i aq̄ retēta daꝑ i febrib' lēſiuis.

¶ De lacte ꝛ lacticinijs.

A **Lac** brutale fri.ꝛ.h.facile corrumpiꝑ.nō daꝑ febricitantibus feb.putrida.ptiſicis aūt ꝛ ethicis:vt infra.
¶ Lac acetoſuꝫ dari poteſt febrientibus.
¶ Caſeus recēs nō ſaliꝰ fri.ꝛ.h.vſqꝫ ad 3m. Auicē. Jſaac ad p'' ſtomaco ſatis ꝯueniēs:nutritiuus ꝛ ipinguatiuꝰ.
¶ Ex pte ꝑparandis dixa. ¶ De potu.

B **Aqua** fri.ꝛ hu.ad qrtū nocet ſtomaco ꝛ viſceribus decoquatur ꝛ detur cum çuccaro.
¶ Aq̄ ordei ercōticati ꝛ cū çuccaro ꝛ ſiꝰ. Et poſtrēo ad uerte:q licꝫ h q̄ dcā ſūt:valeāt pncipalr i diſcraſia cala ꝛ ſic.ſi ct ſūt ꝯferētia i diſcraſia cala ꝛ hu.veꝛ ſicꝰ ſi ꝯra cōpetūt i diſcraſia colica ꝙ ſanguinea. ¶ Scito 2° .q ēt frā ꝛ ſicca:vt iſra de eis ſm pſm cōferūt:vt in cā cala ꝛ ſicca: ꝛ ſi directe videanꝑ in cā cala ꝛ humida valere.

¶ De cibis ꝛ potibꝰ fridis ꝛ ſiccis.

C **Actū** ē ō fri.ꝛ hu.nunc āt de frio ꝛ ſic.nā ꝛ ſi in febribꝰ frā ꝛ hu.directe ꝯueniūt:tñ ꝛ ꝯferūt. frā ꝛ ſic. de qbꝰ agēdū ſpālr ꝯ hīs:q i vſuꝫ veniūt febricitātium.
¶ Endiuia cū ē ſicca eſt ſicce ꝯplonis. Aui.ꝛ frida vt ſupꝰ valet. Et ſi nō q ex tpe vl ꝯpſo mutarī:ꝛ iō qđ de rebus q̄s tenēt apotecarij lōgo tpe in coꝝ apotecis cōſidera.
¶ Faba.fri.ſic.ꝛ marie ſic.cibꝰ ē ruſticoꝝ:nō tñ daꝑ eis febricitātibꝰ:lꝫ poſſꝫ rōne ꝯſuetudīs robuſticitatiſ:vbi ēēt magꝰ appetiꝰ ō ea dari rariſſime i pauca qꝫ ꝛ melꝰ febre ente acuta vt ō lēte dē:ꝛ brodiū eiꝰ melꝰ:qđ forſaſſe i eo caſu nobilibꝰ ꝰ ꝯſuetiſ cōcederꝑ:audaciꝰ ꝯa:qꝛ ſi ē ꝑicatū.
¶ Robilie ſicce fri.ꝛ ſic.cōuenientius ō ipſis.ante.

¶ De granis:ex qbꝰ fercula fiunt.

D **Milēū** fri.ſic.ercorticatū vēit i vſū cibi ſtipticū:rēouet:ſi cū carnibꝰ pīguibꝰ decoqtur.idēꝫ de panico:ſꝫ nō ſic ſpiſſum:ſꝫ rariꝫ. vnde mediolanēſes eo panico multum vtunꝑ in feb:ꝛ i ipi cauſa ate magis ꝯſidera.
¶ Ordeū fri.ſic.pmi.ercorticatū bñ decoctū. Jtē triſcula ex faria eiꝰ daꝑ in febribꝰ ēt acut.ꝛ decoqꝑ cū aq̄ ſola qſqꝫ. qſqꝫ cū brodio:ꝛ ſꝫ hoc fiunt magis ꝛ minꝰ nutritiua.
¶ Amilū ex frumēto factū fri.ſic.pꝰ. triſcula ex eo factā vt de ordeo cū çuccaro. ¶ De carnibus.

E **Caro** gruis fri.p.ſic.ſcđi.nō venit in vſum apō nos.
¶ Aures fri.ſic.p.dure digōnis viſcoſe.
¶ Cor in via cibi eſt vt auris.
¶ Inteſtia fri.ꝛ ſic.omittanꝑ:qꝛ nimis ſūt dure digōnis.

¶ De fructibus.

F **Mirtus** fri.ſic.pmi.ꝯfortat ſtomacū marie calm.
¶ Granata acetoſa fri.pmi.ſic.ſcđi.ꝛ de eis aſi.
¶ Citonia fri.vt granata dure digeſtionis ſtiptica.
¶ Pira frigi.ſic.pmi.confortāt ſtomacum decocti.remouet nocumētū:ſi cū çuccaro dentur in parua qtitate.
¶ Neſpila:vt pira dure ſunt digōnis:ꝯferūt ſtō ente calo.
¶ Sorbe veniūt in vſū medicīe magis ſic.ſūt vſqꝫ ad 3m.
¶ Berbere fri.ſic.i ſcđo ꝯfortāt ſtōꝫ cals valꝫ vt ō mirto.

G **Uinū** ¶ De potu. granatoꝝ extiguit colaꝫ marime ex acetoſis.
¶ Agreſte frigi.ſic.in 2°.cōfortat ſtōm calefactū:ꝛ debilitatū:ꝛ appetitum mouet.
¶ Acetū.f.p.ſ.2°.ꝯfortat ſtōꝫ vl valere i oī feb.putri.excepta medica:i q̄ ēt pur.iuuat.vt Meſ. ō ſy.acet. ſimplici.
¶ De radicibꝰ:lacticinijs:carnibꝰ ꝛ aliis:vt p ordīeꝫ actū ē ō fri.ꝛ.h.ſꝫ ſilētio trāſeunꝑ:ſi inueni talia talis ꝯplonis.
¶ De cibis ꝛ potibꝰ c.ꝛ hu.ō herbis:ex qbꝰ fiūt ſalatucia.

H **Borago** c.ꝛ.h.i p bonū gñat ſāguinē. cū ea ꝯſuetū ē cōmiſceri lactuca ad remittēdū i febribꝰ. ¶ De carnibꝰ ꝛ partibꝰ aialiuꝫ.

I **Carnes** tēperate alterate: febricitātibus ꝯueniunt.
¶ Aries ca.ꝛ hu.pmi. conueniunt omni etati:ꝛ marime iuuenis:decrepitoꝝ aūt male ſunt.
¶ Gallina ca.ꝛ hu.ꝛ marie iuuenis.nā decrepita dclinare vl ad frm ꝛ ſic.bonū efficit ſanguinē:facilis digōnis.
¶ Porcꝰ ca.ꝛ h.p.ꝛ ampliꝰ hu. mltū nutrit viſcoſa difficilis digōis.caro eiꝰ fortibꝰ ꝛ puer.fortis ꝑſimbrie ꝯuēit.
¶ Caro agni lactātis.c.p.h.2°.ē mlti ſtatis ꝛ viſcoſi gñatiua.cito ō ſtō dſcēdit:ſi lactāte vō pplq̄ edo Auerroys.
¶ Caro columboꝝ cal.ꝛ hu.ad ſcđm:difficilis digeſtionis ſanguinē generat aptum inflationi.
¶ Anatum caro calidior omni carne auiuꝫ domeſticaꝝ ꝛ marime febricitātibus nocet.
¶ Pauones difficilis digōnis:mali ſanguis gñatiui.
¶ Caro qlearum.c.h.ad ſcđm difficilis digeſtionis:ꝛ corpus ad ſe.prepat.
¶ Oculi ꝛ marime alis pinguis fri.hu.in ſecundo viſcoſum dāt nutrimētum:graues ad digerendū.
¶ Cauda cali.ꝛ hu.colerā gignit rubeā:ꝛ ſtō nocet.
¶ Epar ca.ꝛ.hu.ad 1m.groſſum gñat ſanguinē: daꝑ qſꝫ gallie vl pulli ſup prunas aſſatū excitatiōem appetiꝰ.
¶ Teſticloꝝ caro c.h.ꝛ q ex aialibꝰ magnis difficil digōnis:ſꝫ galloꝝ nōdū coeuntiū bonū ꝛ laudabile dat nutrimētū. ¶ De herbis:ex qbꝰ fiūt fercula.

K **Borago** dcū eſt valet in egritudinibꝰ melicis.
¶ Rapa.c.h.pncipalr mltū nutrit:difficil digōis: pſa ſolijs.remoueꝑ ſi bis dixeꝑ:ꝛ cū pinguibꝰ coqtur carnibꝰ.

L **Faſcoli** ¶ De granis. c.h.p.mali ſtō ꝛ hūoꝝ groſſoꝝ ꝛ melicorū gñatiui. ¶ Ex radicibꝰ.

M **Paſtinaca** c.h.p.difficil digōnis: duri ꝛ groſſi nutrimētī:mali ſanguis gñatiua. ¶ De oliuis.

N **Jaꝫ** dcꝫ ē ō tēpatis: tñ aliq eriſtimāt de oliuis bñ maturiſ dclinare ad ca.ꝛ.h. ¶ De adipe ꝛ piguedie.

O **Adeps** ꝛ pinguedo.c.h.ſcđi.ledūt ſtōꝫ ꝛ nauſeā faciunt:ꝛ pinguedo in colaꝫ facilr ꝯuertiꝑ.

¶ De butiro.

P **Butirum** c.h.p.corpꝰ nutrit ꝛ ipiguat.fac cibuꝫ difficiliꝰ digeri:ꝛ natat ſupra ipſꝫ:nō ꝯuenit niſi in eſſuetis ꝛ cum moderamine. ¶ De ouis.

Q **Ouū** ꝛ ſi dclinat ad.c.ꝛ.h.ſꝫ ipm cū albumie ponit tēperatū:vt i ō tēpatis:vtꝝ oua ꝯpetāt i febribꝰ dicet in dubijs. De fructibus.

R **Ficus** humidas ca.ꝛ humi.pmi.nocet ſtō marie cuꝫ corticibꝰ iflāt:dolorem cauſat : fluxꝰ factiua.
¶ Jniube cali.humi.pmi.dure digeſtionis:ſtomacū grauāt:flegma ꝛ ſanguinē flegmaticū gñant inflatiue.
¶ Pomū dl.c.h.p.ꝛ marie bñ maturꝝ. nā imaturꝝ ad fr.ꝛ.h.dcliat:maloꝝ hūoꝝ gñatiui:ꝛ facile putrificꝰ:ꝛ tale blaſphemāt medici maturꝝ bñ coctū abiectis corticibꝰ cū çuccaro aliqñ ꝑt ab iſirmis accipi i pauca qtitate.
¶ Moꝝ dulce ca.hu.ſtō nocet:ꝛ facile in eo corrumpiꝑ.
¶ Amigdale dulces mature cal.hu.pmi:difficilis digōnis:bonū dant nutrimentū licet parū.

¶ Auellane cal. hu. p̄mi generāt colerā inflationē vētoſitatē tarde digeſtionis ꝛ maxime ſicce.
¶ Uua bñ matura cal. p̄mi. hu. ſcōi. boni nutrimēti: corpus ipinguat: ſ; recēter a vite d̄poſita iflat: ꝛ rugitū cāt.
¶ Dactili cali. humi. ad ſm: difficilis digeſtionis: groſſi ſanguinis generatiui. ¶ De lacte ꝛ lacticinijs.
S **Lac** ca. hu. ꝓpinquū ꝯplexioni humane ꝯuenit febribus ꝯſumptis ptiſicis: nō multū febrientib⁹.
¶ De potu.
T **Uinū** paucū ſcȝ albū vl aurdius aquoſum ca. ꝛ hu. ꝯplonis nunq̄ in feb. ꝯpetat dicef in dubijs.
¶ De cibis ꝛ pot; b⁹ calis ꝛ ſic. eo ordie: q̄ d̄ reliq̄s dcm̄ ē.
¶ De herbis: ex qb⁹ ſiunt ſalatucia.
V **Mentha** ca. ꝛ ſic. 2ⁱ ꝯfortat ſtōm. ꝛ marie ſtaticū.
¶ Saluia cali. p̄mi. ſic. in ſcdo confortat ſtōm: ꝛ humiditatē eius exiccat.
¶ Capperes ca. ſic. ſcōi: abſterſiui ſuperfluitatū ſtomaci: ꝛ aperiunt opilationes: remouetur nocumētum ſi cum oleo ꝛ aceto cōdiātur: bene decoquātur.
¶ De carnibus ꝛ partibus aīalium.
Turdi ꝛ meruli ca. ſ. p̄ⁱ. diffi^lis ſūt digōnis: ꝛ meruli difficiliōis. rēouef ſi cū brodio pigui coq̄nf.
¶ Turtures ca. ſic. ſcōi. hñt tñ humiditatē ſuperfluā difficilis digōnis: malum dāt nutrimentū.
¶ Lauda cali. ſic. ſcōi. difficilis digeſtionis.
¶ Aq̄tice: aues ca. ſic. cōplexionis: multarū ſupfluitatū.
¶ Lepus. c. ſic. ſcōi iuuenis elixatus bene digeſtibilis.
¶ Paſſeres cali. ꝛ ſic. ad tertiū: dure ſunt digōnis: de qb⁹
X Auic. Omnes paſſeres mali ſunt.
¶ Splen cali. ſic. ſecundi difficilis digeſtionis.
¶ De piſcibus.
Y **Saliti** calidi ꝛ ſicci ſunt.
¶ De herbis ex qbus ſiūt fercula.
Z **Mentha** de ea actum eſt.
¶ Saluia ſupra.
¶ Petroſelinus cali. ſic. ad tertium. folia digeſtionē confortāt: radix difficilis digeſtionis.
¶ Blitones. c. ſic. p̄mi. nocēt ſtomaco pp̄ humiditatē ſuperfluā. remouef ſicū oleo onfacino ꝛ aceto ꝑparent.
¶ Apium cali. ſic. ſecūdi. aperitiuū: ꝯuenit ſpleni ꝛ epati nō venit in vſum cibarū: ſ; magis ſalatucū.
¶ Caules cali. p̄mi. ſic. ſcōi: ꝛ ſtō min⁹ nociui ſūt: ſūmitates meliores hyemales: tarde digōnis: remouef ſi cū pīguiſſimis carnib⁹ coq̄ntur: maxime gallinaceis.
¶ Maiorana. c. ſic. i. 3⁰ nō venit cōiter in vſu; cibariorꝝ.
¶ Roſmarinus cali. ſic ad tertiū: aperit opilationes epatis ꝛ splenis: ꝛ cerebrū confortat. ¶ De granis.
A **Cicer** albū. c. ſic. p̄mi. maxime ſiccū ē difficilis digeſtionis marie cū cortice: ꝛ eſt inflatiuū: ſ; abiectis corticibus pulmonem nutrit: ꝛ cōuenit epaticis: ꝛ nigrū fortius: ꝛ rubeum mediū.
¶ Riſu;. c. ſic. ſcōi. multū p̄bēs nutrimētū ſtipticu;. remouef ſi per noctē teneaf in infuſiōe in aq̄ furfurum.
¶ De radicibus.
B **Radix** petroſillini iā dictum eſt.
¶ Enula cal. ſic. ſcōi difficilis digōnis: ſ; ſi bene decoq̄tur pectori multū confert.
¶ Raphan⁹. c. ſic. ſcōi difficil' digōis: noc; capiti ꝛ viſui.
C **Alleu;** ¶ De agruminibus.
c. ſic. tertiū vſq; ad. 4. parui nutrimēti: caput ledit: ꝛ ventoſitatē reſoluit: ꝛ opilationes aperit. eſt. n. ruſticorum ſingiber. Gal.
¶ Cepe. c. ſic. in ſcdo. difficilis digeſtionis nocet capiti ꝛ viſui. eſt tamē incisiuū ꝛ appetitus prouocatiuū.
¶ Porrum cali. ſic. tertiū inflatiuū nocet ſtomaco difficilis digeſtionis illaudabilē generat humorē.

¶ De fructibus.
Ficus ſicce: cali. ſic. in fine primi ſūt ſtomaco bone: ꝛ mirabiliter aperiunt vias cibi. D
¶ Lupinus cali. ſic. iflatiuus difficilis digeſtionis.
¶ Piroli. c. 2ⁱ. ſic. p̄ⁱ. difficil' ſi digōnis: groſſū dāt nutrimētū
¶ Nux cali. ſic. p̄. difficilis digeſtionis: nocet ſtomaco: ꝛ colerā gñat: ideo ſtomacho nocet calido.
¶ Caſtāea. c. ſ. p̄. diffi^lis digōis: ſſicos hūores idigōs gñat.
¶ Auellana ſicca cali. ſic. ventoſitatē multiplicat: difficil' digeſtionis: remouef ſi vſtulatur.
¶ Phiſtici ca. ſic. ſcōi. ſunt ſtomatici: bonū p̄bētes nutrimentū ¶ De caſeo.
E **Caſeus** ſalit⁹. c. ſic. ad 3^m malū p̄bet nutrimētū ꝛ ē gñatiuus lapidis in renibus ꝛ veſica.
¶ Caſe⁹ dlcis. c. ꝛ. ſ. magi ſicc⁹ ꝯfortat ſtō; p⁹ cibū ſūptus vſq; ad. 3. bolos vel. 4. ¶ De melle.
F **Mel** apū. c. ſ. 2ⁱ dure digōnis: iflatiuū: multū nutrit: ꝛ crudū vētoſitatē ꝛ iflatiōe; gñat: remouef ꝑ ei⁹ decoctionē. ¶ De ſapa.
G **Uinum** coctū. c. ſic. ſcōi dure digōis iflatiuū multū nutrit. ¶ De ſeminibus.
H **Sinapi** c. ſic. ad 4^m exiccat hūiditatē ſtōi ꝛ ſplēis le dit cerebꝝ. rēouef ꝑ admixtiōe; amgd. cū
¶ Aniſu;. c. ſ. tertij magi venit in vſu; aromatiū: cō (eo. fortat ſtō;. ꝛ aperit opilōnes epatis ꝛ ſplenis.
¶ Feniculū. ca. ſ. ſcōi tarde digōnis: ꝛ ē ei⁹ nutrimētū malū aperit opilōnes. ¶ De potu.
I **Uinū** potēs. c. ſic. ad 3^m. dbile ad p̄^m. mediocre ad 2^m ſ; d̄ biui dubijs. Et h̄ d̄ ſimplicib⁹ ſic poſita ſūt vt vbi gra. De ꝯpoſiti at ad plenū dicere ſi valeo pp̄ variez cōpōnē iſorꝝ ex diuerſitate cāꝝ: pāꝝ ꝛ ꝯſuetudinū ꝯtingēte: tñ d̄ his dicā: qb⁹ cōſeruātuf ifirmi: ꝛ loi pāꝝ.
¶ De iuſculis ordei.
K **Fiūt** ex farīa ordō. ꝛ aq̄ iuſcula: q̄ ſ; fri. ꝛ hu. ꝯplonis. nā hūiditas aq̄ vī vicerꝰ ſiccitatē ordei: ꝛ h̄ i feb. ꝯuenitūt olb⁹: idicatiōe ſūpta ab ipa feb. ꝛ ſ; maiorē ꝛ minorē mixtionē cū aq̄ fiet magis ꝛ min⁹ nutritiua.
¶ Fiūt ēt cū brodio carniū tēꝑat]. ꝛ calarū: ꝛ ſic remouef a ſua friditate plus ꝛ min⁹ ſ; carniū calarū ꝛ min⁹ calarū gradū. vñ eoꝝ eleuatio ſtat ſic in ꝯiectura medici.
¶ Fiūt iuſcla ex farīa frumē. q̄ ſ; magi nutritiua q̄; ea: q̄ ex farīa ordō. ſ; cū aq̄ fri ad tpamētū veniūt: cū brodijs aūt carniū calarū ad caliditatē declinare videnf: ſicq; mixtio talis cala ꝛ media a medico ordiari pōt.
¶ Juſcula ex farīa amili. qd̄ eſt ex frumento factū: ſunt vt inſcula ordei: ita q̄ de eis: vt de illis.
¶ Pānata ex aq̄ ſimplici ꝛ pane cib⁹ eſt tēꝑatus ſ; aliq̄ꝝ. vēꝝ Auerrois pnunciat ipſā frigidā ꝛ humidā.
¶ Pānata ēt cū brodio carniū vī dclinare plꝰ ꝛ min⁹ fm brodij caliditatē maiorē aut minorē;: ita q̄ op; vt ſepe medicus ſit prudentia dotatus.
¶ Apd̄ nō nllos fit pānata cū brodio carnium ꝛ vitellis ouoꝝ: ꝛ qdā ꝑ alteratiōe iponunt agreſte. qdā vinū granatoꝝ. qdā alīd ſiſe ex arōtib⁹: vt coriādro: ꝛ ſilib⁹. h̄ āt graduare abſolute eēt ipoſē: ſ; o; vt tu ex gradib⁹ ſimpliciū cū tua v̄iſimili cōiectura graduēs ꝛ cōpoſita.
¶ Quidā ꝯficiūt panē ſiue ip; iuſtū faciūt. dñi iſūdūt in aq̄ fra ꝑ hōs. v. dñi leuiter i eadē d̄coquūt aq̄ ſperātes magi alterari. alij ex p̄mūt: dñi i brodio cārniu; d̄coquūt.
¶ Fit apd̄ nos brodetū ex brodio carniū ꝛ vitellis ouoꝝ ꝛ daf cū ʒuccaro: aut vino granatoꝝ. hoc āt ad lat⁹ decliīnat caloꝝ. vñ op; medicū gradus hēre ſimplicium propter qd̄ gradus poſui ſimplicium.
¶ Fit ex cārnib⁹ ſi poſitis marie ex ſpatio ꝯtuſū ſiue piſtatū: q: carnes. ſ. pulpa caꝝ ꝯpiſtaf optie i mortario. deinde diſtēparf cū brodio eaꝝ ꝛ colatur. reducif deīde mod'

cũ ad ignẽ. ⁊ cũ zuccaro: ⁊ vio granatoꝝ: agresta: ⁊ hꝰ. ⁊ q̄ſq; ſine his ꝑpiaſ: ⁊ q̄ſi apō nos ab eo cōiter icipius. q: dīt īfirmi: ſe nō poſſe maſticare. Ecce mi Raineri dietã ſubtiliſſimã quo iter hãc ⁊ nihil dare aut aquã ordei aut ptiſanã dr̄at ↄprehēdis: pp̄ qḋ oꝫ medicũ nā ec̄ prudētē. vt. io. terapē. 8ᵒ. caᵒ. qdā addūt molã panis: qdā amigdalas cũ pane. vñ certe cibꝰ ſit dlicatꝰ: ⁊ nutritiuꝰ ēt ꝑ ſanis. ⁊ apud dños venetos talʼ daſ cibꝰ ī nuptijs ſuis. carnes hñ ⁊ optie ꝑiſtatas ⁊ molã panis ꝑno i aq̄ rol. dīetã de de amigdalas mūdatas. ⁊ oīa adiuīcē ī mortario icorporenſ optie: deide cũ brodio carniũ totũ diſtēpeſ: ⁊ colēſ ad ignē d̄ nouo: reducaſ ⁊ bulıat ad ſpiſſitudinē ↄuenietē: deide addaſ agreſte: vt fiat ſaporoſũ ⁊ cũ zuccaro ⁊ ciamomo ſanis ⁊ nobilibꝰ ꝑpinetiſſirmis dimittāſ aromata niſi ↄueniētia vt coriādrũ ⁊ alia. ſi fuerit oportūa.

¶ Aq̄ carnis ad alēbicũ ſcā ſeqſ ↄplōnē carniũ: et qbꝰ ſit eſt ſubtilʼ ſub: e: cito reſolubilʼ. dās ſubaꝫ ſpumoſaꝫ ⁊ ñ ſolidã. iſlāmabilʼ. vñ cũ ea ↄmiſceſ aq̄ ēdiuie: aut aliqḋ tale qḋ rētrat iſlāmatiōeꝫ daſ a mltꝭ ſtati. alq̄ ſi niſi ī extrēis.

¶ Ceteri decoquūt pullũ magnũ ad eiꝰ vltimã ↄſūptionē ⁊ vocaſ brodiũ cōſumatũ: ſequiſ in ↄplexiōe carnes.

¶ Dāt alq̄ brodiũ ñ ↄſumatũ: ⁊ h̄ gduaſ. ſꝫ gdū carniũ.

¶ Soffritũ eſt ſcm̄ ex brodio carniũ. vitello ouoꝝ ⁊ vio.

¶ Quidā vltra mōtes faciūt īfirmis ex brodio carniũ vino caſeo buthiro cōpoſitũ ⁊ vocaſ caſinpꝛn.

¶ Multi alia ⁊ in diuerſ pꝛīa: q̄ꝛũ noticia nō ē apō me. ſꝫ tibi ſatis ſit cũ d̄ ſimplicibꝰ vſualibꝰ gradꝰ ⁊ nocumēta aliq̄ ſaltē ꝟtuti nutritiue ledētia trāſcripſerim: ex qbꝰ ↄpoſitoꝝ gradus ex tua ſolercia ſtatī īuenies. ↄſidera.

A ¶ De ordinatione dietarum. Rub. iiij.

Restat vt dietas ordinē ex pte ſubtilis groſſe: ⁊ medie: ſic itaq; in ꝑ ordie ponā ſubtilē: i ſcḋo mediã: in 3ᵒ. groſſam. ¶ De dieta ſubtili.

Omitto h̄ loco dietã ſubtiliſſimã: q̄ ē nihil dare: ⁊ illā tenuē. qbꝰ antiq vtebanſ: qm̄ vt dcm̄ eſt: ex praua ↄſuetudie: ⁊ holuꝫ igluuie. ⁊ pp̄ diuerſitatē climatũ: q: vna egritudo ē ī vno climate acuta: ī alio ñ: ⁊ ſic d̄ aliq̄s inductũ ē: vt talia ſuari nō pñt abſq; magna medicoꝝ īfamia. ⁊ idō deuiabo a dietis antiq̄ꝝ: quā dñiationē oñdit ec̄ nec̄iaꝫ Auer. 5ᵒ. col. q ⁊ ſic ab ipſis d̄uiat ꝑpter cāa dictas. ¶ Et ideo ſeq̄r cōmunē modũ dietādi apud nos ſeruatuꝫ. ex quo etiā tu poteris te moderare in pria tua: ⁊ alibi vt opoꝛtebit.

¶ De dieta ſubtili ſecundum ordinē.

B Eſt primo aduertēdũ: q cibi parũ nutritiui ſūt illi q reponi dñt in ꝑ ordie: q: ī ordie diete ſubtilʼ. pp̄ qḋ ſcito: q tales ſū: q facile ex mēbris diſſoluūſ. ex qbꝰ liqdi ⁊ ſubtiles gñanſ hūores. ⁊ q acutas ⁊ violētas hñt q̄litates. ⁊ dñaꝫ valʼ ſubam aut valde raꝛā. pp̄ qḋ ſupꝛa ī deſcriptione diete ſubtilis dicebaſ: q ex ea corpori non multum accedebat nutrimenti: ſꝫ minus q̄ neceſſarium erat. ⁊ talia ſunt vt.

Ordeum	Stomacus	Spinachia.
Mileum	Inteſtina.	Aleum.
Panicum	Nares	Pruna.
Panis azimus	Guttur.	Mala gnā. imaſ
Pāis furfuraceꝰ	Aures.	Balauſtia (tura
Caſeus vetus	Atriplex	Iuiube.
Pulmo	Blitia.	Neſpila

¶ Et vt ſatiſfaciā ꝑmiſſis ponam ꝑ q̄ ſe tenēt ex pte diete ſubtilʼ. ponēdo ꝑ ꝑ extremo aquā ordei ſimpliceꝫ. 2ᵒ mediũ hꝰ talʼ latitudīs ſic imagiate. 3ᵒ. terminꝰ ſignaſ excluſiuus tenēs locũ ſūmi adiectā ſanoꝝ terminatus.

C ¶ Primi ordinis ſunt.

Aqua ordei ſimplex ⁊ adhuc in ptibꝰ tuis ſicilie: ⁊ alijs ſuaſ locis calidis: ⁊ daſ ꝑ dieta febricitātibꝰ febre ꝑꝛacuta: ⁊ ꝑ acuta: ⁊ adhuc aliqbꝰ diebꝰ in acuta. apō autē nos ſtati in die 2ᵒ. vl 3ᵒ daſ ↄtuſum carniũ. Ecce mi. raynerı q̄uo ſuam ꝰ antiq̄ꝝ dietā aq̄ ordei cũ fece ſua: q̄uā antiq tāta cũ īueſtigatiōe dixerūt ec̄ mediā īter groſſā ⁊ tenuē ſiue ſubtiliſſimā. ¶ Holera ſiue hūida. vt ſunt.

Caulis	brodio carniũ	dia.
Blitis	Iuſcula amili cũ	Pānata cũꝫ brodio pulli
Atriplex.	brodio	
Blitones ⁊ hꝰ	Iuſcula frumēti	Panata cũꝫ brodio caponis
Iuſclã ordei cũ	cum brodio	
aqua	Et latus hꝰ diete	Panata cũꝫ brodio perdicis.
Iuſcula amili	ſequuntur	
cũ aqua	Ficus humida cũ	Brodiũ cōſumatũ ex his
Iuſcula frumenti cum aqua	ſuo nutrimentũ maiꝰ ceteroꝝ	Latus hꝰ ſequūtur
Panata cũ aq̄	Spinachia	
Brodium ſimpꝛ	Lac acetoſũ ⁊ hꝰ	Faſeoli
ex pullis puis.	q̄ pro pñi ſuffi	Alleum
Brodiũ ex pullis magnis.	cere ſcio	Amigdale dlces
	¶ Secundus ordo. ⁊ ē dieta me	Raffanus.
Iuſclã ordei cũ		Piſces

¶ Tertius ordo. ⁊ eſt dieta groſſa.

Contuſum ſine piſtatum	Carnes aniũ tꝑe ſupradicte	Caſeus dulcis
		Lens
Oua galie ſorbilia recentia	Lingua	Frumentum
	Pedes	Cicer fractum:
Teſticli galoꝝ coeuntium	Cerebrum	Faba fracta
	Medulla	Caſtanea
Latꝰ huiuſmōi ſequuntur	Oleum	Rapa. (clu.
	Lac	Caro porcina ex

¶ Et ſic d̄ alijs: q̄ ex te addere poteris. hīs notiꝰ de dieta groſſa qḋ ſit vt ſup̄. Et breuiter ſſicies diete attēdi hꝫ penes acceſſũ ad dietā ſanoꝝ. ⁊ ſubtilitas penes diſtātiā ab aq̄ ordei ſꝑ attēta ꝑꝓportiōata q̄ntitate. vñ imagineris latitudinē hñtē tres tminos. vnꝰ ſit ſic nō gdus vl q̄ſi. ⁊ h̄ ē aq̄ ordei ſimplex. Aliꝰ ē ſūmꝰ vt caro porcina exclu. mediꝰ āt ſit pānata cũ brodio pulli pui. ſꝫ vt ſepe q̄litas vt nutribilitas q̄ntitatʼ ↄtinua ⁊ diſcreta facit eādē rē ec̄ dietā ſubtilē ⁊ gſſā ⁊ mediā. Ex q̄ iſerſ q nō ſūt adiuicē realr ↄdiſticta. ↄſidera. Et h̄ de dietis volo tibi ſufficere ſic ordinatis vt mihi viſuꝫ ē cōiter ī ptis nr̄a practicari.

Capitulũ. v.

De alteratiuis digeſtiuis ac ſolutiuis tā ſimplicibꝰ q̄ꝫ ↄpoſit ī oiuꝫ q̄ttuor hūoꝝ ⁊ ſpērum eoꝝ. continēs. Rubricas duas.

¶ De digeſtiuis ⁊ alteratiuis. Rubrica. ſ.

Nunc autē loquor d̄ digeſtiuis ſimplicibꝰ ⁊ ↄpoſitis māeꝝ peccātiũ in egritudinibꝰ vſualibꝰ ⁊ domeſticis: q̄ qdē dr̄r talia: q: ſunt ꝑparatiua māerıı taliũ ad expulſioneꝫ. ē. n. digō h̄ ſumpta ad mētē medicoꝝ ꝑpatio hūoꝝ ad expulſionē. vt ꝑꝰ 4ᵒ. de cura putridaꝝ in gñali. h̄ aūt ꝑpatio aut eſt in ſuba. aut in q̄litate hūoꝛis ꝑncipalr. in ſuba q̄dē qm̄ ſi ē groſſus ſbtilia ᵒ: ſi ſubtilʼ igroſſatio. Si viſcoſus icıſio: ⁊ ſilr de alijs. In q̄litate vō: vt ſi ē calidꝰ īfrā tio. ſi fridus calefactio. ſi hūidꝰ ⁊c̄. Sunt nāq; ex hūoꝛıbꝰ q̄ttuor tātũ. tres q digōnē ſꝫ ſcipos tm̄ recipiūt: cũ ſāguis ſit ſꝑ ad extũ ꝑpatus. vt pꝫ itelligēti. ⁊ ē expſſe ſnia Aui. ꝑꝰ 4ᵒ. alle. caᵒ. vbi ingt. Et ſcias q flōmia: qn̄ eſt in tēno ſāguis: nō ē d̄ gñe eiꝰ: i q̄ expectaſ digō expectatiōe q̄ ē ī ſolutis ⁊ ſi expectaſ digō niſi ī hūoꝛıbꝰ alijs. de q̄ꝝ digeſtiuis ſuo ordine diceſ. nā ꝑmo ponāſ digeſtiua ipſorum humorum: vt nāles dicunſ: deinde ipſorum: vt innāles: aut non nāles appellātur. D

¶ Digeſtiua cole nālis ſimplicia vſualia ⁊ domeſtica.

e **Uiola** Roſa	⁊ latuce	Malua iuiube
Latuca Endiuia	Grana ⁊ ſucc⁹ ei⁹	Semia ʒtuoꝛ ma
Poꝛtulaca	⁊ pꝛecipue aceto	ioꝛa infrigidātia
Sandali oēs	ſa ⁊ muza	Melonum
Spodium	Papaueris	Et cucumeris
Camphoꝛa.	Lenticula aque	Acetoſa (theca.
Juſquiamus	Nenufar.	Anguria ſiue ba
Epatica	Capillus ve.	Spinachia.
Cucurbite ci/	Acetum	Ceraſa.
trullorum.	Aq̄ veri frigoris.	Lupulus.
Semia ēt mio/	Ribes	Oꝛdeum.
ralfridātia.vt	Succ⁹ arāciorū	Solatrum
ſe.pōtulace en	Succus limonū	Sebeſten.
diuie ſcariole	Succ⁹ citri ⁊ ſilr	Poma acetoſa ⁊
	agreſte	cetera.

ℭ Digeſtiua nālis flegmatis.

f **Pu** legium Calamītū	Cinamomum.	bruſci ⁊ ſparagi
	Daucus.	Squilla
Maioꝛana	Squināntum.	Acetum
Sparagi bruſci	Ficus ſicca.	Oꝛiganuz.
Semen aniſi	Eupatoꝛium.	Serpillus.
Fenicli ſiue ma	Galanga.	Jſopus.
ratri	Poꝛrum	Sticados.
Saluia	Raffanus.	Piretrum.
Menta.	Ruta.	Alcium.
Saturegia	Radices quqꝫ a	Betonica.
Piper	qb⁹ denoiaſ ſy.	Camedreos.
Zinziber	de quqꝫ radici/	Camepitheos.
Gariofilus	bus.ſeni.ſ.	Caparea.
Mel	Apiū petroſelliū	Sal.

ℭ Et breuiter medicine omnes calide ⁊ ſicce videnſ eē vt ſupꝛa flegmatis digeſtiue.

ℭ Digeſtiua melancolie nālis ſimplicia.

g **Bu** gloſa. Boꝛago.	Sicla.Licoꝛea.	Spica.
	Roſmarinus.	Agnus caſtus.
Radices ⁊ flo	Pimpinella.	Amigdale amar.
res earum	Poma dulcia.	Lupulus.
Epithimum	Uinū dulce albū	Fumus terre.
Tamariſcus.	Thimus.	Amigdale.
Scolopendria.	Cappares.	Rapa.
Gramē.	Balneum dulce.	Una ðñ matura
Cuſcute.	Polipodium ⁊ ſi	Dactilus.
Aſſez. Acoꝛus	ſit ei⁹ cūatiuuz.	⁊ cetera.

ℭ Digeſtiua colere compoſita ⁊ vſualia.

h **Et antequā** de ipſis dicā ea ꝑus ſcribā digeſtiā ſiue ſirupos qb⁹ cōiter vtunſ medici apponēdo auctoꝝ nomina ea vł eos laudātium.

Jul.ro.meſ.	Si.de papauere.	Si.ð agreſta me.
Jule.vio.meſ.	Si.ð eupa.meſ.	Si.ð ro.Nic.
Si.de bizā.meſ.	Si.ð epithi.meſ.	ℭ Digeſtiua ꝯpoſi
Si.ace.ſimp.me.	Si.ð ſticad.meſ.	ta colere natura/
Si.aceto.ꝯp.me.	Si.de mēta meſ.	lis ⁊ vſualia.
Syrup⁹ de mixa	Si.ð abſint.meſ.	**Julep** roſa.
cito.ni.	Si.ð fumo terre	Ju.vio.
Acetū ſqliti.meſ.	maioꝛ Meſ.	Si.ð pomis ace.
Oxiſacara nicol.	Si.ð ligricia me.	Si.ð aceto.citri.
Oximel.ſimp.ni.	Si.ð praſſio meſ.	Sirup.nenufar.
Oxi.ꝯpo^m.nicol.	Si.ð yſopo.meſ.	Aq̄ ſimplex cuz
Si.ð nenufa.ni.	Si.ð thimo meſ.	ſucco granatoꝝ
Si.ð pomis meſ.	Sirup.de ribes.	⁊ pauco zuccari.
Si.ð coꝛticibus	Si.de limonib⁹.	Si.ace.ſimplex.
Nicho.	Si.ð calm^e.meſ.	Sirup.viola.
Si.ð aceto.ci.ni.	Aqua mel.Meſ.	Oxiſacar.
Syrup.ð radici	Sirup⁹ ð merito	Sirup.roſ.
bus Meſue.	eiuſdem.	Siru.de agreſta

ℭ Aq̄ oꝛdei cū ſucco limonū:aut arācioꝝ ⁊ pauco zuccari in modū Julep ⁊ delectabile valde.

ℭ Aq̄ ēdi.aut viol.Acetoſe:aut alteri⁹ aq̄:ex aqs ꝯuenientib⁹ de qb⁹ infra cū aliq̄ acetoſo vt vino granatoꝝ.

ℭ Succus limonū:aut arancioꝝ:aut acetoſitas citri ⁊c. cū pauco zuccari optimi.

ℭ Scito ꝑ ſequntib⁹ eē:ꝙ coła nāł ceteris ī nālib⁹:q̄ cōiter apparēt:calidioꝛ exiſtit:vt 7^a.colli.ca.ð igenio ſanatiuo ſuꝛoꝗꝫ ⁊ Cōciliatoꝛ.dria.91^a.q̄re ī ēſioꝛib⁹ fridīs idiget ⁊ q̄re:dicaſ q̄ cōmuniter apparent videbitur de ʒinaria.

ℭ Digeſtiua cōpoſita flegmatis nālis vſualia.

Oxi mel ſim^x. Oximel cō	Acetoſus ſimpli.	Si.ð quqꝫ radi. I
	Acetoſus ꝯpoſit⁹.	Mel roſ.colat.
poſitum.	Si.de eupatoꝛio.	Aqua mellis.
Oximel ſqliticū.	Sirup.de ſtica.	Sir.ð praſſio ⁊ ꝑ

ꝑꝛie ad viſcoſos humoꝛes:quoꝝ ſepe ratio eſt difficilis.

ℭ Aqua mellis cū pauco aceti ꝑ pap aucribus:⁊ ſi q̄rit ð opilō:fiat decoc^o.e⁹ cū radi.ſeni.apij ⁊c.aut alteri⁹ apitii.

ℭ Digeſtiua melācolie nālis cōpoſita vſualia.

Siru. de epithimo. ℭ Sir.ð fu.ter.vtrūqꝫ maioꝛ ℭ Mel roſa. .ſ.⁊ minoꝛ. k

ℭ Si.aceto.ſimplex:lꝫ aliq̄ rōne aceti cū minime ꝯferre videat:qb⁹ nō ꝯſenſit Me.ð ſi.aceto.⁊ Auer.7.col.ð cura ſe.melice iugt:illð āt quo plus indigemus in hac febꝛe eſt aperire:incidere:⁊ ſubtiliare.

ℭ Julep vio.maxime vbi cēt materia multum aduſta.

ℭ Jtē aq̄ boꝛag.cuſc.fumi ter.⁊ ſilis cū zuccaro:aut cuz iulep vio^{le} iulepizato.

ℭ De digeſtiis colē nō nālis.

Et quoniā raro īmo rariſſime ī coꝛpe hūano peccāt hūoꝛes ſimplices:vt ꝑ ꝓnoſtico.ꝯt^a.20.Hic ſubſeq̄ns ē agēr ð digeſtiuis māerū ꝯpoſitarum ſeruādo oꝛdinē:vt ſupꝛa:cū de colera dictū ſit ꝑus hinc agēdū eſt de digeſtiuis ipſi⁹:diſtinguiſ aūt colera.nā q̄dā citrina:q̄dam vitellina:q̄dā aduſta:q̄daꝫ praſſina:q̄dā ʒiana.h.n.ſūr ſpēs cōiter nōte. L

ℭ De coła vð ex cōmixtiōe melie cū ipa diceſ īfra.

ℭ De digeſtis colē ci.

Digeſtiua itaqꝫ citrine dñt eē īfratia ⁊ hūectatia minus tñ hūectatiua q̄ īfratiua:⁊ cā:qm̄ coła citria gñaſ ex ꝯmixtiōe flāt̄ tenuis ⁊ aquoſi cū coła ipa.Exēpli grā.iulep viol.p.i.iulep roſ.p.a. M

ℭ Jtē ſy.aceto.ſimp^x.

ℭ Jtē oxizachara cū aq̄ oꝛdei vł aq̄ ðco.

ℭ Jtē ex aqs herbaꝝ ſimplicitū ꝯueniētiū:ð qb⁹ infra cū ſuc^{ci} vio granatoꝝ ſulepizādo:aut alr ꝑparādo.Jtē oxi mel ſimp^x.Jtē iul.vio.cū mellero.co^{ti}.Jtē ex.A.ꝑ^a4 ð cura ter.Si.ace.ſimp^x cū mel.ro.col.qð ſit ſubduplū ad acetoſuz:diuerſitates tñ iſtoꝝ ſiru.dñt īteligi ſm̄ diuerſitatē ꝓpoꝛtiōuz māeꝝ colicarū ad māe flāticas aq̄ſas ſiue ſubtiles.⁊ tu ex datis ⁊ dicēdis facile ꝯſidera.

ℭ De digeſtiuis vitelline.

Digeſtiua vitelline dñt ī ē fra:tpata:⁊ ſubtiliatiua īciſiua:ad humidū ꝑtū̄p ðclinātia:vł ſaltē in hūiditate tēpata:⁊ cā:qm̄ vitellia gñaſ ex admixtiōe colē cū flāte groſſo viſco.c⁹ gnō ſꝫ.A.ē magꝭ ſepe:lꝫ Jſaac ī diet̄ vniū b⁹.4.ca.dicat hāc magis ī ſtð repiri.exēpli grā.ſi.ð bizātijs cū aceto.ſi.aceto.ſimplex:oxiel ſimp^x.ſi.aceto.ð duab⁹ radicib⁹.ſi.aceto.ſimplex cū mel.ro.colato.ſi.de celamēto cū iulep vio.vł ſi.aceto.ſim^{ri}. N

ℭ Jtē aq̄ diſtillatiōes herbaꝝ ſimplicitū:ð qb⁹ īfra ꝯmiſcēdo eas ſꝫ ꝓpoꝛtiōes eſtiatiuā ipoꝝ hūoꝝ adiuicē colē.ſ.⁊ flātis.Si vð fuerit vitellia ꝑ aduſtiōes flāt̄ quā pleꝭ vocāt vitellinā.G.ð q̄ ſpe.2.nālitū vtutū.vł.c.tē dige^{ua} ðbēt eē fri^a ⁊ hūi.dēis ⁊ coḡſceſ vna ab alia ꝑ colorē:qꝛ h hꝫ citritatē cū tēdētia ad ignē rubeū.Pꝛia vð tēdit ad albedinē:ꝑp flā:in q̄ nō fuit aduſtio.ꝯſidera.

ℭ De digeſtiuis aduſte.

Digeſtiua aduſta dñt eē fra ⁊ hūida magis ⁊ minus:ſꝫ aduſtiōes maioꝛē vł minoꝛē ⁊ cā:qm̄ tal̄ ſit per aduſtionē colere nālis:que in aduſtiōe O

cinerat. exēpli grā iulep. viol. ſi de pomis acetoſis mel. oxiçacara cū aq̄ decocta: ſyr⁹ viol. ſyr⁹ nenufar. aq̄ ordei cū zuccaro: ⁊ digeſtiua oīa: vl' q̄ſi oīa: q̄ ſupra de digeſtiuis cōpoſitis colere: addēdo ſemp ſi oȝ q̄ ſ... vt aq̄ vl' aliqd tale. Pro quo eſt aduertēdū: q̄ ⁊ ſi ſy. de epithimo ⁊ d̄ fu. ter. ſint ad ſiccitatē tēdētes: q̄ i digerēda hac coſa ꝯueniēter adhibent: tñ dant nō tm̄ ad digerēdū q̄ſtū ad ipſas expellēdā. Et iō dixit Meſ. ſi. de epithimo colerā nigrā ⁊ humores aduſtos cū v̄tute expellēs. in receptis aūt ipſoꝝ ponunt mirabolāi: ⁊ cetera ſolutiua: vt pȝ. cōferūt ēt ꝑ ꝓprietatē ſimplicitū a q̄b⁹ ꝑncipalr denoiant. Itē dant: vt ꝑ ipſos ⁊ cōſimiles ꝓhibeat vlterior putrefactio. nā ſicut humiditas ē mater putrefactiōis. quarto metauro. ita ſiccitas prohibet putrefactionē.

De digeſtiuis praſſine.

A **Digeſtiua** praſſine dꝫ ēē frida ⁊ potētior q̄ȝ digeſtiua colere aduſte q̄m̄ talis ſit ēt ꝑ aduſtionē vitelline: ⁊ ex ꝯñti deterior eſt: ⁊ magis reſiſtēs infrigidatiōi q̄ȝ aduſta. Ex q̄b⁹ infert ꝑmo q̄ ſyrup. nō dȝ in tali caſu iulepiçari: ſȝ in ſua groſſa ſubā ꝑmanere. Infert 2°. q̄ plus d̄ ſi. q̄ȝ de aq̄ dȝ exhiberi: frida tñ talis colere digeſtiua debēt ad humidū d̄clinare. ⁊ ſi talis ſit groſſa ⁊ hūiditate ꝑticipet. nā vt expt⁹ ſui meli⁹ eſt extinctiōi in hoc caſu attēdere. nā eligibili⁹ ē vt ꝓlōget egritudo q̄ȝ vt ꝑdat infirmus: ⁊ ſic ſemp opatus ē pr̄ noſter Cermiſon⁹: ⁊ eſt ſnīa Auerro. 7°. colligȝ. allega. cap. Ig⁊ ⁊ meli⁹ ē vt ꝯuertas talē febrē in lentā ⁊ lōgā q̄ curari poſſit: q̄ȝ eger ſubito moriat. nā q̄ ſit in alteratiōe continētius feb. facilior ē q̄ȝ mors. Tn̄ q̄ ꝯſtitutio iſta ... bit d̄ groſſicie viſcoſitate opilatiōe: ꝑp qō ad euitādū ēt ꝯtrouerſiā ē cōmiſcēdus ſyrupus acetoſus ſimplex cuȝ aliīs infridatiuis: vt v̄bi grā. ſyrup. viol. cū ſyrup. acetoſo ſimplici: vl' iulep viol. cū eodē: aut nenufarin⁹ cū eodē vel de acetoſitate citri cū eodē addēdo ēt ſpēs fridas: vt ſandalos ⁊ hi⁹. nā ſyrup⁹ acetoſus ſimplex ē apitiuus ⁊ ⁊ ſubtiliatiu⁹ ⁊ icīſiuus. Et pōt diligēs iueſtigator ēt addere ex aliīs ſyru. apitiuis: d̄ q̄b⁹ dcm̄ eſt ſȝ q̄ diſcretiōi ei⁹ videbit: q̄re ꝯſideret. nā ex ſucco limonū arāciorum granatoꝝ ⁊ aq̄: vt ſupra d̄ colera pōt fieri extinctiuum.

De digeſtiuis çinarie ⁊ praſſine nō vere.

B **De zinaria** aūt dicat q̄ vt colligit. 7° colliget allegato ca°. ⁊ a Cōciliatore dicta dꝫ ipſa tāte eſt malignitatis: vt ipſa digōnē non expectet: ſȝ mox a nā ipſa ꝑcepto ſuo nocumēto vomitat: vl' quolibȝ aliter expellit. vñ Aui. ꝑma ꝑmi. de hūorib⁹ ⁊ hec eſt peior ⁊ magis ꝑniciosa: ⁊ dīc q̄ ē de ſuba venenoꝝ. ab hac aūt colera nō ſit febris ꝑp ei⁹ malignitatē. nā añ eius putredinē hoiem itermit. Et plēs eſtimauerūt etiā febrē a praſſina nō poſſe cōtingere ꝑp eādē cām. vñ Cōciliator allegata dꝫa. recitat ſe vidiſſe ſcl' tm̄ vnam febrē d̄ praſſina q̄ interfecit hñtē i 7°: ⁊ ponit ei⁹ accñtia. Ex q̄bus colligo q̄ nō freq̄nter apparēt iſte tales mā: ſȝ qdā moderni practici aliter iudicent. nā oī die apparēt colere virides cū tēdētia ad fuſcū: q̄s praſſinas vocāt: q̄ vt credo nō ſunt ſemp praſſine: ſȝ ſunt virides facte ꝑ admixtionē melie cū colera citrina: cui⁹ ſignū: q̄m̄ tales ſūt liq̄de currētes ⁊ nō groſſe. nā ex admixtione nigri cū citrino gñatur color viridis: vt patȝ ex colore indici cum auri pigmēto: vt faciunt pictores ⁊ iſta eſt d̄ qua dixit. Conciliator: q̄ aliq̄ñdo euomebat: ⁊ ex iſta febres ſiūt longe propter meliam feci admixtā: ⁊ talis indiget digeſtiuis mixtis. poſſumus tñ imaginari q̄tuor grad⁹ praſſine vere: ⁊ conſequēter q̄ in primo gradu exñs aut ſcdo pōt feb. cāre licet raro contingat. In 3° vero ⁊ 4° nequaq̄: ⁊ pro concordia auctorum: ſed de his infra de febris colericis.

De digeſtiuis ſlātis non nālis.

C **Diuiditur** ꝑma ꝑmi d̄ hūoribus. In mucilagioſuȝ. crudū. aqueū. gipſeū. ſalſū. acetoſuȝ. ponticū. dulce. acre. vitreū. Sȝ ꝑ° q̄rti d̄ febre ſlātica ſla putridū ad. 4. ſpēs tm̄ r̄ducit. Ingt. Et fleg. qdē putridū q̄ſq̄ȝ ē vitreū: q̄ſq̄ȝ acetoſuȝ: q̄ſq̄ȝ dulce. q̄ſq̄ȝ ſalſū: crudū ⁊ mucilagioſuȝ: ſub vitreo ꝯprehēdēs. Aquȝ ⁊ iſipidū ſub dulci. pōticū ⁊ acre ſub acetoſo. Gipſeū nō facit febrē. iō digōne nō idiget v̄a ſm̄ Gētī. allega. loco: ſȝ itaq̄ȝ ordinē illoꝝ. 4. ꝓſequar eoꝝ ponēs digeſtiua.

De digeſtiuis dulcis inſipidi ⁊ aquoſi.

D **Flegma** dulce dr̄ aut ſȝ ſe: aut q̄ admiſcet ei res eēnea dulcis vt ſanguis: q̄litercunq̄ȝ ſit. Ei⁹ digeſtiuū dȝ eē mediū vl' q̄ſi mediū in actiuis. declinando poti⁹ ad lat⁹ caliditatis ⁊ ſiccū in paſſiuis. ⁊ iō cōmiſcēda ſunt digeſtiua colere cū digeſtiuis flegmatis ſ̄ eſt caſa cū fridis aut tēperatis: vt exēpli grā mel ro. colatū cū ſyr⁹. acetoſo ſimplici vel ipȝ mel ro. colatū acetoſatū ſm̄ q̄ vr̄ expedire ſm̄ maiorē vl' minorē flegmatis alterationē vl' cōmixtionē. ꝯſilr ſuo mō de aq̄s dōm q̄ cū ipſis ſyrupis cōmiſcebunt d̄ q̄b⁹ infra. Itē cōpetit oximel ſimplex ro. Itē oxiçachara cū aq̄ mell' exhibita. Itē ſy. aceto. ſimplex cū aq̄ feni. aut caſa apitiua. Itē trāſire poſſumus circa ſtatū egritudinis ad ſyr⁹ aceto. de duabus radicibus. Itē ſi fortiorib⁹ egemus tranſeamus ad ſyr⁹ acetoſum de q̄nq̄ȝ radicib⁹ addēdo aq̄s caſas vl' fridas: vt vi expedire.

De digeſtiuis mucillaginoſi vitrei ⁊ crudi.

E **Debēt** hoꝝ flegmatum digeſtiua eē caſa ſic. ſubtiliatiua incīſiua diuretica. Aui. ꝑ° q̄rti. de cura flegmaticaꝝ: cuiuſmodi ſunt mel ro. cola. cū ſy. acetoſo de duabus radicibus. aut ſy. acetoſus d̄. 5. radicibus. aut ſy. de eupatorio cuȝ ſy. acetoſo ſimplici. aut oximel cōpoſitum. aut ſy. de praſio aliqualiter acetoſato aut ſy. de ſticados cum modico acetoſi addēdo oībus aq̄s herum intentionū de quibus infra.

De pontici acetoſi ⁊ acris digeſtiuis.

F **Debēt** ēt digeſtiua iſtoꝝ ad caſm ⁊ ſic. declinare vt dictū eſt: ſȝ debēt eē minus calida: cū vitreū ſit fridius pontico acri ⁊ acetoſo: ⁊ ſ̄ loquor de acetoſo pontico vt ſunt talia ⁊ nō per admixtionē colere nig. cū eis. nā de ipſis vt ſic dicetur in cap° de digeſtiuis melācolie. exēpli grā oximel ſimplex cum aq̄ mellis. oximel cōpoſituȝ cū aq̄ fenic. ſaluie: ⁊ hi⁹ acetoſus compoſitus duaꝝ radicum cū aq̄ feniculi. mel ro. cola. cū ſy. acetoſo ſimplici. ſy. de eupatorio cū acetoſo ſimplici.

De digeſtiuis ſalſi.

G **Variatur** flegma ſalſuȝ ex varia ꝯmixtiōe colere cū flegmate. aliqñ. n. commiſcet colera cū flegmate groſſo: aliqñ cū ſubtili aquoſo: ⁊ tale eſt ſlā ſalſuȝ notū d̄ quo dōm q̄ ei⁹ digeſtiuū debȝ ē in actiuis tēperatū aut declinare ad fridū ſi fuerit. ⁊ ſilr i paſſiuis tēperatū aut aliqualr ad lat⁹ hūiditatis: aut aliqñ ad latus ſiccitatis. v̄bi grā. ſyr⁹ acetoſus ſimplex cū mel. roſ. ⁊ aq̄ çuccari. ſilr ſyrup. de endiuia cum aq̄ ei⁹: aut cū aq̄ çuccari. Itē iulep viol. cū melle ro. colato. Itē ſyru. d̄ acetoſitate citri. Oxiçara cū aq̄s appropriatis fridis. Itē i proceſſu ſyrup. d̄ biſancijs ⁊ multa cōſilia. exēpla pōt ꝑdiligēs ꝑſcrutator ex hiis ponere. Q̄ ſi āt flegma ē groſſuȝ tunc opȝ vt digeſtiuū ſit ſubtiliatiuū: vt v̄bi grā: acetoſus ſimplex ⁊ hi⁹: ita q̄ opȝ variare in his ſm̄ variā ꝓportionē humoꝝ adinuicem: vt ſupra.

De digeſtiuis melācolie non nālis.

H **Melācolia** nō nālis: vt colligit ab Aui. ꝑ° ꝑmi d̄ hūorib⁹ eſt ſexcuplex. vna qdē ē tal' ꝑ aduſtionē cole rub. alia ꝑ aduſtionē melie ſubtil'. alia ꝑ

aduſtionē melancolie groſſe. alia qꝛ cū eā cōmiſcet̄ colla rubea. alia qꝛ cōmiſcet̄ flegma. Serta qꝛ cū ea cōmiſcet̄ ſanguis ⁊ talis appellat̄ melācolia ſanguinea. alie ſic ſuo mō a denoiatiōe humoris q cum ea cōmiſcet̄.

¶ De digeſtiuis melie ꝑ aduſtionē cole genite.

I **Hec debēt** eē i actiuis tempata aut ad fridū tēdētia ⁊ magis aut min⁹ frida ſꝫ maiorē aut minorē aduſtionē ⁊ in paſſiuis hūida ꝯſitr magis aut min⁹. exēpli grā. ſy. viol. cū melle ro. aut ſy. nenufarin⁹: aut de acetoſitate citri maxie qñ ex ipa melia cordi iniferet̄ nocumētū cū aqs cordialib⁹ fridis: vt acetoſe ꝺ gb⁹ īfra. Itē ſy. acetoſus ꝺ pomis mel. ⁊ breuiter infridātia dicta ꝺ digeſtiuis falſi flatis ⁊ ꝺ digeſtiuis coleř ſupra: ⁊ deinꝫ oia cū aqs approꝑatis remittētib⁹ ⁊ intēdētib⁹ nūc calitatē: nūc fridatatē: nūc alias q̄litates: vt opus erit ꝺ gb⁹ īfra: ⁊ nota ꝙ vbi cū h̄ q̄rim⁹ inducere ſomnū ꝯpeteret ſy. ꝺ papauere cū aq̄ viol. nenufar. ⁊c̄.

¶ De digeſtiuis melie ꝑ aduſtionē melie ſubtilř ⁊ groſſe.

K **Et quoniā** aduſtionē tā ſubtil q̄ꝫ groſſe. ſeqt̄ icineratio ⁊ maior in ſubtili ⁊ terreſtrificatio maior in groſſa hic digeſtiua melie talꝫ ꝑ aduſtionē ſubtilē dn̄t eē frida ⁊ humidiora. iō eligāt̄ fridiora ⁊ hūidiora ex dcis digeſtiuis tā ꝺ flāte ſalſo q̄ꝫ ꝺ cola ipſa q̄ꝫq̄ꝫ ꝺ melia tali ꝑ aduſtionē cole ru. Et ꝓ digeſtiuis reliq min⁹ frida ⁊ hūida ⁊ exēpla patēt plꝰ ex dictis: aq̄ aūt addite faciūt fridatatē digeſtiuoꝝ itēdi ⁊ remitti ſꝫ capꝫ frigiditatē maiorē ⁊ minorē. ⁊ tu ꝯſidera.

¶ De digeſtiuis melācolie colerice.

L **Debēt** talia digeſtiua eē media i actiuis aut ad fridū declinare ne in calore ſupfluētia intēſionē aut aduſtionē gignāt i colā: i paſſiuis vō ꝯſitr declinare dn̄t ad hūidū vt caloris icēdui remittat̄ ⁊ ſic ꝓhibeat̄ vlterior actio ⁊ ex ꝯueniēti mala ēt nō nĩis ſiccitas abijciat̄. vbi grā. ſy. violat⁹. ſy. ꝺ ēdiuia. ſy. ꝺ pomis. ſy. ꝺ acetoſitate citri: ⁊ maxie qñ talis nocumētū cordi iferret aq̄ ordei cū ʒuccaro. ꝓ q̄ ꝯſidera q̄ dicta ſunt i ꝺ digeſtiuis cole aduſte. ⁊ plīna ibidē ꝺpoſita ad h̄ capm̄ reducant̄.

¶ De digeſtiuis melācolie flegmatice.

M **In his** digeſtiuis oꝫ mlta ꝯſiderare ꝑ ne ſint multū calā ne ſubtile reſoluat̄ ⁊ augeat̄ melia ⁊ genita igroſſet̄. 2° ꝑ eidē cām vitent̄ igroſſantia multū. 3°. nō ſint mltū ꝓuocātia ſaltꝫ a ꝑu°. vt oximel ꝯpoſitū ⁊ ſyr. ꝺ epithimo ne ꝑ ipſa agitata mā ⁊ ad vias ſtrictas ꝑducta ꝯſequat̄ opilo ⁊ ēt educto ſubtili maneat groſſum dn̄t itaqꝫ ad calm̄ parūp declinare ⁊ i paſſiuis debēt eē tēꝑata vł ad hūidū vł ſiccū parūp tēdere. exēpli grā. oximel ſimplex cū aq̄ fumi terre: ⁊ aq̄ ſimplici decocta. Syr⁹ aceto. ſimplex cū melle ro. colato aq̄ ēdiuie ſu. ter. Itē oximel ꝯpoſitū appetitib⁹ ſignis digōnis. Itē ſy. poſitus a Meſ. in cura ſode ex aggregatiōe flātis ⁊ melie: cui⁹ initiū. meſuai iube. Itē ſy. ꝺ ſu. ter. cū aq̄ bugl. boraginis ⁊ ſiſium ⁊c̄. Itē ſy. ꝺ epithimo. eſt tñ notāda drīa inter ſy. ꝺ epithimo ⁊ ſy. ꝺ ſu. ter. q̄tum ad h̄: qꝛ de ſu. ter. ē leuior ⁊ minus ſolutiuus ⁊ ꝯueniētior mācb⁹ calidioribus de epithimo vō eſt magis aptiuus ⁊ mācrum flātica plus eductiuus.

¶ De digeſtiuis melācolie melancolice.

N **Sint huius** mãe digeſtiua tēꝑata in actiuis vel parump ad calꝫ ꝺclinēt: i paſſiuis vō ad hūidū tēdētia ſint ⁊ cā ex ꝑhītis ſatis facile itelligi p̄t: vbi grā. mel roſ. colatū cū ſy. aut iulep violato: aut ſy. ꝺ ēdiuia cū aqs ꝯuēiētib⁹: vt ē bugloſe bora. f. ter. epithimi aut decoctio bugloſe floꝝ boragis cū paſſercul ⁊ melle dulcorata. Itē vbi q̄rit̄ digeſtiuū forti⁹ trāſeat̄ ad ſy. ꝺ epithimo cū aq̄ decocta dulcorata cuꝫ ʒuccaro: aut cū aq̄ boragis vł bugl. ⁊ talia mlta fabricari pñt ex datꝫ.

¶ De digeſtiuis melancolie ſanguinee.

Pro digeſtiuis h⁹ mãe recurrat̄ ad digeſtiua q̄ poſita ſūt ſup̄ in digeſtiuis melie colice remittēdo ea in fridatate ⁊ hūiditate. nā ſic̄ colā ē ſanguie calidior ita fridiorib⁹ indiget: ⁊ cū ipa ſit ſicca valde ⁊ ſanguis ñ: hunc hūidiorib⁹. Sāguinea aūt melia ēt hūidis idiget ne vlteri⁹ i exiccatiōe ꝓcedat̄: iſta tñ mā ſepe ex ſcdā flōmia euacuat̄: ita vt paucis egeat digeſtiuis. ¶ Nota bene. O

Et pro ꝯplemēto eoꝝ q̄ dicta ſūt ꝺ digeſtiuis nōn dū ꝙ cū digō debeat̄ cāe añti: ⁊ ēt ꝯiūcte, vt oēs volūt auctores. digeſtiuū mãe calē i die getis dꝫ eē min⁹ fridū: ⁊ i die mot⁹ magis fridū eꝫ i mã frida: qñ in die getis dꝫ eē calidi⁹ ⁊ i die mot⁹ minus calꝫ: h̄ tñ cōuēt nō obſeruat̄. iiā canonice opando ſic fieri deberet: vt pꝫ intelligenti. ⁊ hec de digeſtiuis cōpoſitis vſualib⁹ dicta ſufficiant. ¶ Nota. P

Poſtremo aduertendū ꝙ ſi qs talia digeſtiua accipe nō poſſit dꝫ curioſus medicus ex aqs ꝺ gb⁹ ſtatīꝫ facere digeſtiua ipas adiuicē miſcēdo vt expediēs erit ꝓpoſito ſuo addēdo ʒuccarū ⁊ aliō dulce acetoſa vt viñū granatoꝝ. ¶ Nota. Q

Item ſciēdū ꝙ radix digeſtiuoꝝ i mã calā ſūt ſemia q̄ttuor frida maiora ⁊ minora de qbus ſupra de digeſtis cole nālis ⁊ infra ꝺ ſemib⁹. Radix vero digeſtiuorū in mã frigi. ⁊ ſpālr flātica ſunt radices. 5. dicte ⁊ iſta dicēde de radicibus. ſ. petroſ. apij. feni. ſpagi bru. R

¶ Aque vſuales ꝺ gbus facta ē mētio ſupra.

¶ Temperate.	Maiorane.	Luſcute. S
Aqua capil. veñe.	Mente.	Paritarie.
	Sauine.	Acori.
Aqua altee.	Iſopi.	Aqua mellis ſine ⁊ cū diſtilla.
Aq̄ ſparagoꝝ.	Scabioſe.	
Aqua lupuloꝝ.	Saxifragie.	¶ De aqs fridis.
Aq̄ camomille.	Aqua vitis.	Aqua roſ.
Aqua gramis.	Fumi terre.	Lucurbite.
Aqua ligricie.	Aqua feniculi.	
Aqua bugloſe.	Boraginis.	Endiuie.
¶ Aque calide.	Celidonie.	Nenufaris.
Aqua abſinthij.	Enule.	Plantaginis.
	Scolopendrie.	Portulace.
Roſmarini.	Lauri.	Aqua ſolatri.
Betonice.	Rafani.	Violarum.
Eufragie.	Praſij.	Acetoſe.
Rute.	Saluie.	Angurie.
Eupatorij.	Apij.	Ordei.
Meliſſe.	Berbene.	Epatice.

¶ De ſolutis tā ſimplicib⁹ q̄ꝫ ꝯpoſitis vſualib⁹ de qb⁹ ꝓportionabilr dicet̄: vt de digeſtiuis dcm̄ ē. Rub. 2°. T

¶ Uſualia ſimplicia cole ꝑncipalr euacuatiua.

Scamonea.	Volubilis.	Kerua.
Reubarbarum.	Sticados.	Iſopus ſicca.
	Sucus roſ.	Thimus agrim⁹
Aloes.	Tamarindi.	Hermodactili.
Abſinthium.	Pruna.	Ziʒib.
Eupatorium.	Coloquintida.	Aqua caulium.
Capilli vene.	Turbit.	Zuccaꝝ rubeū.
Lupulus.	¶ Siplicia vſualia flātis ꝑncipaliter ductiua.	Centaurea.
Mirabolāi cit.		Sambucus.
Fumus terre.		Anacardus.
Aqua caſei.	Rebuli emblici.	Serapinuꝫ.
Viola		Vina alba.
Caſſia.	Bellirici.	Ireos.
Manna.	Salgemma.	Sarcocolla.
Pſilium	Species ſalis.	Bdelli.

Euforbium.	ebula ꝛc.	**Epithi** mũ po
Squilla.	Serpentaria.	lipodium.
Aſſarum.	Arthãita: idest ci-	Mirabolãi nigri.
Polium.	clamen.	Lapis lazuli.
Urtica.	Jus gallorum de-	Scene.
Agaricus.	crepitorum.	Cuſcute.
Carthamus.	❡ Siplicia vſua-	Elleborus niger.
Opoponacum.	lia colere nigre	❡ Nota bene.
Lacticinia: vt	pncipalr ſolutiua	

A **Et dictũ** eſt principalr: qm̃ vt ſcriptum ẽ rariſſime inuenit̃ in corpe humano peccãs in vno ſolo humore: ꝛ cõſimiliter rariſſime: imo quaſi nulla ẽ medicina ſolutiua que tm̃ vnũ humorẽ euacuet: immo que euãt colam euãt etiam fla: vt pꝫ diſcurrẽdo ẽt in libris auctoꝝ: ꝛ ſuadet h̃ experiẽtia; vna tñ medicina pn cipalr magis euãt vnũ humorẽ q̃ʒ aliũ: vt exẽplificatum eſt: ꝛ eſt ſniã Meſue in ſuo de cõſolatioe medicinarũ.

❡ De ſolutiuis ſanguinis.

B **Sanguinis** nulla eſt medicina q̃ de pma intẽtiõe ſit eductiua. vñ Meſ. de cõſo. alleg. ca. inqt. nulla n. medicinarũ ꝓprũ ẽ õ p̃ itẽtiõe eẽ ſaguis eductiuã. cuſtodit. n. eũ nã vſqꝫ i poſterũ: nec deſerit eũ niſi coacta: ꝛ dĩ de p̃ itẽtiõe: qꝛ ſcðarie ꝛ nõ ꝓprie: vel de 2ª itẽtiõe: vt ita loq̃r põt medicinã ſanguinẽ educere: ꝛ h̃ ↄtingit i trib⁹ caſib⁹. pm⁹ qñ medicina ẽ de hñtib⁹ excoriare tunicas venarũ: vt cucumer aſini. euforbiũ mezereõ. ſcamõea. ſcðs qñ medicina hꝫ de ꝓpetate apire orificia venarũ apitõe ſanguinẽ fluere faciente: vt aloes maluʒ. 3° qñ medicina ẽ eſtrenitãe: vt ſcamõea ꝛ q̃lꝫ alia medicina vltiã: hãc ſniaꝫ ↄmẽdauerũt ↄuenieter ãtiq̃ nr̃i. Et dĩ ↄueñẽter: qꝛ Galꝰ õ ſimplici medi. 4°. ca. recitat ſuo tpe iuẽtã eẽ medicinã a caſu de p̃ itẽtiõe ſanguis eductiuã: ꝛ Cõcil. nr̃ dña. 146. idẽ cõfirmare vĩ cũ dicat Padue ẽt ſuo tpe fuiſſe cognitũ ꝓ qb⁹ duob⁹ facit tert⁹ Aui. 2° can. ca. de lẽte: vbi in fine dicit lenteꝫ ſilueſtrẽ ſoluere ſanguinẽ: qd dicã neſcio: miror q̃ Ga. qui ſe de multis gl̃iauit noluerit ex noticia nob̃ exhibita de hac herbacia gl̃iari: ↄſequẽr ſilr Cõcil. nr̃: poterãt ꝛ nõ fecerũt nec debebãt dubitare: qm̃ ex noticia pluriũ aliꝙꝫ ſimpliciũ põt medicus hoĩeꝫ interficere ꝛ ſubito ꝛ ad tp̃a: vt pꝫ venenoꝝ ſpẽs diſcurrẽti. ſeq̃r ergo cõem ſcholã medicoꝝ in hac pte cũ ſanguis facilius per flobomiã dicat̃ q̃ʒ ꝑ medicinas: nã neqꝫ in ſupfluis nõ abundat: dĩ tñ q̃ q̃dã medicine ſũt ſanguinẽ mũdificãtes: qꝛ clarificantes: vt lupulus tamarindi: capil. ve. aq̃ lactis. ſuccus ro. caſſia mã. ſu. ter. aloes aq̃ fructuũ. Meſ. 7°. antidota. cuſcute lapis lazuli reubarbarũ roſ. ꝛc. ꝛ h̃ ꝑ accidẽs: qꝛ educũt materiã ſanguinẽ inficiẽtẽ.

❡ Solutiua compoſita vſualia.

C **Et ãtequã** ipſa iſcribã p̃ recitabo idĩnter ſolutiua ↄpoſita auctoꝝ noĩa apponẽdo qb⁹ cõiter moderni ꝛ antiq̃ ꝛ ẽt vſqꝫ ad hãc vtunt̃ etatẽ.

Jerapi. gal. meſ.	Stomaticum iera	Secaniabin edu-
Jera hermetis	tiuum Nicola.	cẽs meliꝫ Meſ.
Meſue.	Catarticum iperi.	Põt etiaꝫ ſilr dẽs
Elm indum ma	Nycola.	fieri ſolutiui ad-
gnum Meſue.	Jeralogodiõ Ny.	dẽdo eis ſolutia.
Confectio ha-	Diarob magr̃ale.	Pille de iera ſim-
mech Meſue.	Cõfectio elariꝫ de	pli. Meſue.
Diaſi. ſiue ↄfec⁹.	citoniis ſiue dia	Pĩ. õ ier. ↄpo. ny.
õ dactil. Meſ.	citonitem ſoluti-	Pillule auree ny.
Ellũ eleſcof me.	uum Meſue.	Pille cochie Ny.
Elium de pſilio.	Diaturbit magr̃a	Pillule de ſarco-
Benedi. Nicol.	Catolicõ ny. de	colla Nycolai.
Elĩ õ ſuc. ro. ny.	Oximel iulii ny-	Pille de ſerapio.
Diaſcene ny.	colai.	Pille de euforbio.
Diaprunis ny.	Secaniabin edu-	Pille fetide maio-
Blanca ny.	cẽs flegma meſ.	res.
Pillu. aggre. ma-	Pillu. de agarico.	Pil. cochi. Almã.
iores.	Pillule de lapide	Pillule ſine quib⁹
Pil. õ eupatõio.	lazuli.	eſſe nõ volo.
Pil. õ reubarba.	Pil. de hermoda	Pille Aſſaieret.
Pillule inde.	ctilis maiores.	Auicenne.
Pil. luc̃ maiões.	Pille aleſangine.	Pil. õ ſu. ter. Ny.

❡ Solutiua colere naturalis vſualia.

Eductiua itaqꝫ cole ſũt elũ õ ſuc. ro. Diaprunis ꝛ hi⁹ vbi aduertẽdũ: q̃ licꝫ iter oĩa cõpoſita h̃ duo videant̃ ſolũ colãꝫ educẽ: tñ ſic ipãꝫ educũt qn ẽt flã purgẽt: vt pꝫ ex eoꝝ deſcriptõib⁹. nã ſp iuenio ↄpoſita ſolutia educẽr plẽs hũores ſil: ſꝫ õ vno plus ꝛ pñcipalr magis: õ alio võ min⁹ ꝛ ſcðario: ꝛ h̃ iõ credo auctores feciſſe: qꝛ i corpe ſemꝑ plẽs peccãt hũores ꝛ nõ vn⁹ ſolus: vt ſupra. ꝛ iõ cũ vocant̃ ſolutiua cole vel alterius humoris dꝫ intelligi q̃ illã pñcipalr ꝛ magis. D

Jera pig. gal.	Pille aleſangie.	Pillule auree.
Eliũ de pſilio.	Pil. õ iera ſimpl.	Pil. õ reubarbe.

❡ De ſolutiuis colere non naturalis ſecundum ordinem digeſtiuorum. Et primo de ſolutiuis citrine.

Pro his ꝛ ſeq̃ntib⁹ ſciẽdũ ẽ q̃ ſic cola efficit̃ nõ nal. ꝑ admixtionẽ alteri⁹ hũoꝛ ſecũ: ita ꝛ ſolutiuũ ei⁹ dꝫ ãplecti vtrũqꝫ hũorẽ. vñ h̃ i caſu repit̃ ẽt ſimp. hñs vtrãqꝫ ṽtutẽ: ſꝫ ꝑ maiori pte dant̃ ↄpoſita q̃ ſt hãꝝ ṽtutũ. ꝛ iõ nũerabunt̃ iter ↄpoſita ẽt ſimplicia q̃ oĩa itelligi debẽt õ oĩb⁹ aliis hũorib⁹ Eductia itaqꝫ tal hũoris ſunt. E

	Jera. pi. ſimplex.	Abſinthium.
Aloes.	Elium de pſilio.	Eupatorium.
Mirabolãi cit.	Pillule de ierapi	Scamonea.
Reubarbarũ.	gra ſimpli.	Jreos.
Caſſia ꝛ ſpẽliter	Pillule auree.	Centaurea.
cum turbith.	Pil. aggre. maio.	Diacitonites ſolu-
Pruna.	Tamarindi.	tiuum.
Pſilium.	Manna.	Eliuꝫ de ſuc. roſa.
Uolubilis.	Succus roſa.	Diaprũis cuꝫ ſca-
Cucumer aſini.	Uiola.	monea.

❡ Et vt dictũ ẽ: qꝛ h̃ hũor ẽ ↄpoſit⁹ poſſum⁹ ↄponere cõpoſita admuicẽ: vt ṽbi grã. elarũ de ſuc. ro. ʒ. i. ſ. diafinicõ. ʒ. i. ꝛ ſic accipiẽdo eductiua flãtis ꝛ miſcere cũ eductiuis cole pñcipalr vincẽte eductiuo cole ſm ꝓportionẽ ipſius ad flã: vt dictũ ẽ. ꝛ h̃ ſit canõ ẽt ꝓ ſeq̃ntib⁹. F

Solutiua viteline vſualia.

Reu barbarũ	moneatum.	Jerapi. ſimplex. G
Cap. ve.	Katarticũ ipiale	Jera compoſita.
Aſſarum.	Pillule auree.	Elium de ſuc. roſ.
Cucume. aſini.	Pille de eupatõio	Pil. õ iera ſimpl.
Elium eleſcof.	Caſſia vigora. cũ	Pillule de iera cõ-
Diacitonitẽ tur-	turbith.	poſi.
bitatum.	Manna cum tur	Pille de reubar.
Diaprunis ſca	bith cũ diafini.	Pil. aggre. maio.

❡ Et nõ q̃ raro ſũt medicie educẽtes colãꝫ citrinã q̃ ẽt h̃ educãt vitelinã. Itẽ rariſſime ſũt q̃ educũt colãꝫ q̃ ẽt nõ educũt fleg. maxie eſt verũ de cõpoſitis qꝛ rariſſime ab auctorib⁹ ꝛ practicãtib⁹ iuẽta ẽ cola peccare ſine flãte. H

❡ Solutiua colere aduſte.

Mi rabol. nig.	Agaricus.	ſcene aut cum fu I
Aq̃ lactis.	Uolubilis.	mo terre.
Fumus terre.	Eliuꝫ hamech.	Diaſcene ꝛc. cum
Scene.	Pil. de fumo ter.	canone memorato.
Pil. inde.	Caſſia vigorata cũ	

❡ Solutiua colere praſſine.

Ut dictũ ẽ ſup̃ õ digeſtiuis ei⁹ h̃ cola vt exiſtimo rariſſime inuenit̃ vt febrẽ aut lõgã egritudinẽ faciat ꝑꝑ ei⁹ malignitatẽ: ita vt expectet auxiliũ K

artis: ſʒ mox vōitu aut ſeceſſu pcepto tāto nocumēto ab ipſa nō eriaſ q̄re pauca dicēda ſūt ð eũatis er⁹. atth̄ tn̄ diceſ q̃ eũantia vitellinā cū iſta fiat ex er⁹ aduſtiōe ē eũant praſſinā. Sʒ aduertēdū cū iſta dicaſ eē ð gñe venenoſorū q̃ eligi debēt eũantia cordialia ex ſui ꝓpetate aut ſcd̄ talis p artē. vbi grā. reubarbaꝝ ē cordiale ⁊ ipſius eductiuū. māna cū agarico ꝯfortato cuʒ cordialib⁹ frigidis: ⁊ ſic de alijs ſolutiuis in feb. peſtilētiali ex mā colerica cōuenientib⁹ de qb⁹ dño cōcedēte dicetur ad plenum.

Quid autē ℭ De eruginoſa. dicendum ſit de eruginoſa patet.

ℭ De ſolutiōs flātis nō nālis: ⁊ p̄ de ſolutis dulcis inſipidi ⁊ aquoſi.

⁊ aquoſi.	Turbith.	Eſula.
l Mirabolani.	Pillule cochie.	Benedicta.
Kebuli	Pillē ð Seraplo ad paliſiʒ Me.	Serpentaria.
Emblici.		Pillē alefangine.
Bellirici.	Alfebram.	Pillule aſagerec.

Et indifferēter oīa leuia ſolutiua ſimplicia ⁊ compoſita flegmatis ſunt dulcis inſipidi ⁊ aquoſi eductiua.

ℭ De ſolutiuis vitrei mucilaginoſi ⁊ crudi.

m Turbith ꝯfortatum.	Been.	Pillule lucis.
	Sal.	Pillē de agarico.
Iſopus.	Baurach.	Dyaſinicon.
Agaricus.	Opoponacum.	Secaniabin eduēcens flā Meſ.
Colloquintida.	Vitis alba.	
Squilla.	Ciclamen.	Dyarob.
Hermodactilus.	Iera hermetis.	Diaturbith.
Yreos.	Elium indum.	Ieralogodion.
Sarcocolla.	Blanca.	Pillule cochie.
Serapinum.	Benedicta.	Pil. ð ſarcocolla.
Euforbium.	Stomaticum laxatiuum.	Pillule fetide.
Ius galli ðcrepiti cū carthamo	Katarticū īpiale.	Pillule de ſerapino ad paraliſim.
Cucumer aſini.	Pillē alefāgine.	Meſue.
Centaurea.	Pil. aggre. maio.	Pillule de hermodactil.
Carthamus.	Pillē ð euforbio.	

ℭ De ſolutiuis pontici acetoſi ⁊ acris.

n Solutiua coꝝ debēt eē remiſſiora ſiue ðbiliora ſolutiuis vitrei. Cū difficili⁹ ſit educere vitreū viſcoſū ſiue mucilagioſū q̄ȝ pōticū. Vñ ſolutiua his ꝯueniētia ſūt eductiā dulcis. ⁊ remiſſiora eductis vitrei. Vñ nōndū: vt l p̄ tracta. ca⁹. 3⁹. Medicīa debilior ſi addaſ potētiori ipāʒ remittit. ⁊ iō dyaſinicōi addem⁹ caſſiā aut mānā. ſilr turbith ⁊c. ðbilitādo eas vt videbitur expedire. Itē alefāgīe bñdicte. Pillē ð agarico ſunt de his debilioib⁹ q̄ ꝯpetēt. ℭ De ſolutiō flātis ſalſi.

o Inter cōpoſita vſualia eſt elium hamech. Pillē ð fu. ter. Pillē aggre. Et ꝑ his notandū: q̄ dictū eſt fleg. ſalſuʒ variari ex varia cōmixtiōe colē nunc cū fleg. groſſo nunc cuʒ ſubtili aquoſo. Opʒ nācʒ aggregare ſolutiua iam dicta: ⁊ his hūorib⁹ cōueniētia ſm ꝓportionē hūoris ad hūorem. Exēpli grā. Eliū ð fu. ro. ℞. i. dyaſinicon p. ū. ꝑ flāte ſalſo groſſo. Exēplū ð notho vt turbith p. ū. eliū ð ſuc. ro. p. i. Itē caſſie. ℥. i. turbith ꝑparati. ʒ. i. ⁊ ſic de alijs. facilr eni ex dictis hēſ modus ꝯponēdi. ⁊ his ꝯpōnib⁹ addanſ aq̄ ꝯueniētes: ⁊ cū eis iterdū ſyrupos vt ſint ðlicabiliores. Dixit Raſ. l diuiſiōib⁹ Polipodiū eũare fleg. ſalſuʒ.

ℭ De ſolutiuis melie nō nālis: ⁊ p̄ ꝑ aduſtionē colē rub.

p Lapis armenus.	Pillule ð fu. ter.	laçuli.
	Scene.	Pillule inde.
Lapis laçuli.	Diaſcene.	Mirabolāi indi.
Eliuʒ hamech.	Pillule ð lapide	Serum caprinuʒ.

Itē ꝯponanſ eductia colerā cū educētib⁹ melancoliā: vt vbi grā. caſſia cū mirabolanis. Itē ſcene cū reubarbaro facta ei⁹ īfuſiōe i aq̄ lactis: ⁊ ſic de alijs cū fumo ter.

ℭ De ſolutiuis melancolie facte per aduſtionem melancolie ſubtilis ⁊ groſſe.

Solutiua dicta ſūt ē in iſto caſu ꝯueniētia. Itē ꝯueniūt etiā decoctio fumi terre: dcoctio epithimi ſeralogodion ⁊ ſimilia: vt ſy. ð epithimo. Q

ℭ De ſolutiuis melancolie colerice.

Talia debēt eē ex pte ðtutis ꝯpoſita: vt fum⁹ ter. epithim⁹. ſerapinū. mirabo. i diaſcene ⁊ hī⁹ ð qb⁹ ſup̄. Cōpoſite vō vt eliū hamech dyaſcene: pillē ð fu. ter. pillē inde: pillē aggreg. miores. Itē ponanſ: vt ſupra q̄ meliam educūt cum his que coleram. R

ℭ De ſolutiuis melancolie flegmatice.

Mirabolani indi. ſticados epithimū ſiue epithimi⁹ ꝓrogatiuā hʒ ſup oēs medicinas ſolutiuas: l educēdo meliā. Meſ. educ ē fleg. Aui. maxie cū melle ⁊ ſale. ius galli decrepiti cū polipodio ꝯfortatū. Agaric⁹. polipodiū. Secaniabin educēs meliā. Meſ. dyaſcene. ieralogodiō. dʒ tn̄ ꝯfortari cū medicina ſoluēte meliā: vt ſit aptū melie magl q̄ȝ flātl eductiuū. nā educ̄ fleg. ⁊ meliā: pil. īde. Itē pōt ꝯponi ex medicis flātl cū medicis melicis ⁊ educētes meliā vīcāt ſʒ victoriā melie ſup fleg. vt miſcēdo polipodiū mirabola. indos cū turbith: aut agaricū cū modico polipodio: aut cū modico ſoliculoꝝ ſcene. ℭ De ſolutis melie melice. S

Que educūt melācoliā a forma ſpecifica ſūt hī⁹ humoꝝ eductiua: vt ſcene. polipodiū. mirabolāi īdi. lapis laçuli: fum⁹ ter. ⁊ ex his ꝯpoſita vt diaſcene. ℭ De ſolutis melie ſanguīee. T

Solutiua hī⁹ ſūt ſolutia melie admixta cū his q̄ ſāguinē clarificāt ⁊ mūdāt: vt vbi grā. miſceanſ tamarīdi cū mirabolāis īdis: aut cū ſolicul' ſcene cū aq̄ lactl lupuloꝝ vel miſceaſ caſſia cuʒ fu. ter. aut cū ſuc. roſ. polipodio. educiſ ħ mā ſm ſe totā ſbōmia aut q̄ſitāta q̄ paucis idigeat ſolutis. ⁊ iō i eis ſi mltiplico: tū ē q̄ ex dictis apta eſt via in ꝯpōne ipſoꝝ ſolutiuoꝝ. V

Capitulum. vj. De effimeris continens Rubricas duas.

ℭ De diuiſiōne effimere ⁊ ei⁹ declaratiōe. Rub. i.

Iam dictū eſt in 2⁹. ca⁹. tres eē mās febris ſubiectiuas: ſpūs hūores ⁊ mēbra: vt ⁊ ꝑma pmī de ſubiectis medicine. Et q̄ ex diuiſiōe triplex colligiſ genus febr. hūoralis. ſ. ethica effimera. De qb⁹ p ordinē. Initiū faciēdo ab effimeris: q̄ ceteris ſūt leuiores. alijs pib⁹. nā carēt mā digōne ⁊ euōne indigēte: ⁊ marie valde q̄ lſra. ℭ Eſt itaq̄ȝ effimera feb. ꝑncipalr i ſpiritib⁹ cordis eueniēs ſe i totū expādēs: neq̄ȝ in mēbris: neq̄ȝ i hūorib⁹ ſubiectata. ⁊ eſt ꝑmitiua ſʒ plm eueniēs. Et dī effimera ab effimerō grece qd̄ ē vni⁹ diei opō. Et iō Ga. ad glauconē eā dixit eē feb. vni⁹ diei. Et 2⁹. febriū Iſaac ſic di' ta a noīe piſcis marini: q eadeȝ die: q̄ naſciſ moriſ. Et dī a eē ꝑmitiua: q̄ ē duplex: vʒ. ſ. ⁊ ē illa: q̄ ē ſimplex p ſimplicē alterationem nō trahēs ad ſe aliā curā: q̄ ex ſui nā diē nō ptrāſit nāliter niſi p accñs: vt q̄ durauerit plus eā ſua: vt ira: aut caliditas ſolis ⁊c. Et iſta ē: de q̄ Aui. cāe oluʒ ſpērū effimere ſūt ꝑmitiue. Nō vō ſt huic oppoſita: q̄ nō ſimplex ⁊ ei⁹ cāe ſūt corporales: vt mala ꝯpō: vt opilō: aut humor: aut ꝑpa ⁊ trahit ad ſe aliā curā rōne cāe corpalis: ⁊ ħ ſt durare plib⁹ dieb⁹ ſʒ cāe durabilitatē. Ingt tn̄ Aui. de ſmōe dī feb. effi. Et iſte qdē feb. effimere ſʒ plīmū recedit i vna die. ⁊ raro ptrāſcit diē 3ᵐ. nā ſi ptrāſcit illā q̄ſtitatē extimatur de eē eaꝝ q̄ ip̄e pmutanſ: ad ethicā. ſ. aut hūoralē. Vñ ꝑma q̄rti. p̄ ca. Et effimera raro ptrāſit diē cū nocte ſua niſi ad aliud gen⁹ febriū ꝯuertaſ. Dixit tn̄ Auer. 4⁹. colliget: q̄ ē vō pōt cāri a re corpea. ⁊ tu ꝯſidera. ℭ Et

h febꝛ: eſt a tota ſua ſpē ſalubꝛis. Et ṽa ſm plm ad ethicā pmutaſ ⁊ nō ṽa ad putridā: ⁊ de ſignis eius ⁊ pmutatiōe ei⁹ diceſ ſtatī: quā febꝛē cadūt faciliter coꝛpa maxime colerica ⁊ ꝑcipue in verē: ⁊ ſanguinea in nō verē.

¶ De cāis ſignis ⁊ cura effimere tam in vniuerſali q̄ȝ in (particulari. Rubꝛica. 11.

A Effimere ṽe aſſignabaſ tm̄ cauſa p̄mitiua. ⁊ hoc iō q꞉ ſapientes nr̄i nō vīr ſibi aſſignare aītē: neq̄ȝ ꝯiūctā: q꞉ nō h̄ȝ ꝯiūctā manifeſtā. de aīte nō ē dubiū. de ꝯiūcta ṽo dixit Aui. ꝙ aſſignāda eſt: q꞉ oē qḋ ē q̄ȝdiu h̄ȝ eē h̄ȝ cōſeruās diuerſū ab eo: qm̄ cōſeruās ⁊ ꝯſeruatū nō ſunt idē: ſȝ ꝯſeruās febꝛē eſt cā cōiūcta ⁊ eȝ: vt pȝ in putrida. igiſ ꝯſidera. Cōſequenter cū q̄riſ de tali cā dicit: ꝙ eſt nomē nō h̄ñs: ſȝ attende: ꝙ talis pōt manifeſtari ⁊ ē ſubtilitas ſubē ſpūalis: ⁊ ipſius igneitas: ⁊ raritas ⁊ ſpūum coadunatio: ⁊ mot⁹ eoꝝ. velocitas cū q̄dā ſiccitate excedēte ⁊ habilitāte eos ad maioꝛē inflāmationē quā cōueniat eis ex nā ſpūs in eo ꝙ ſpūs: ⁊ h cā quā cito repta fuerit erit ⁊ effimera: ex qbus collige modū in aſſignādo cās cārū ſuarū. ⁊ iō ꝯſidera. Et q꞉ intendo breuiter me de ipſis expedire cū raro veniāt effimerātes ad medicos: ⁊ ſi veniūt maxime qñ eſt ṽa nō ſoluūt. iō de cāis ſignis ⁊ cura leuiter ptrāſibo.

B Cauſe autē ad. 4. reduci pñt ſcḋm ducē nr̄m Auic. nā tales: aut ſūt aīales diſpōnes q̄ ſūt noué nūero. ſ. anguſtia. triſticia. cogitatio. ira. vigilia. ſōn⁹. tranqllitas. aīe. timoꝛ ⁊ gaudiū: aut diſpōnes coꝛpoꝛee actiōes. ſ. ⁊ motiōes ⁊ ꝯtraria: ⁊ ſunt ſeptē. ſ. laboꝛ. ⁊ tranqllitas coꝛpis euō. doloꝛ. ſincopis fames ⁊ ſitis: aut ſūt diſpōnes coꝛpoꝛee que nō ſunt actiōes: neq̄ȝ motiōes: neq̄ȝ ꝯ̄ria: ⁊ ſūt q̄tuoꝛ: opilō: nauſeatiua: ſatietas: apa: ⁊ ſoliditas: aut reducunſ ad res: q̄ veniūt deſoris: ⁊ ſunt gnq̄ȝ. aduſtio. frigus. balneū. cib⁹. ⁊ potus: ⁊ in ſūma ſunt. 25. ⁊ breuiter reduci pñt ad duo gña. ſ. ad genus cārū primitiuarū exterioꝝ: ⁊ ad genus cārū coꝛpalū. p̄dicte tn̄ cāe debēt eſſe ſine vehemētia: ita vt non inflāmēt vltra ſpūm: ⁊ ſic h̄ēs: ꝙ effimera accidit aut ex inflatiōe ſpūum vitaliū principalr: vt ex triſticia: anguſtia: ⁊ hi⁹: aut ex accēſiōe ſpūum aīaliū: vt ex laboꝛe: gerēuōne: ⁊ hi⁹: aut ex intēſiōe nāliū: vt ex ſiti fame: ⁊ hi⁹ cōſidera ⁊ ſic eſt triplex triplicitate ſui ſubiecti.

D Signa demr̄atiua. Jn gñali ſequēdo oꝛdinē ſupꝛa de ſignis poſituȝ a ſubaſr inherētib⁹: q꞉ ad tactū appet caliditas non moꝛdicatiua: imo bona ⁊ ſuauis ſic̄ caliditas laboꝛātis: aut ebꝛij: nō dico abſolute nō moꝛdicatiua: ſȝ reſpectu caliditatꝭ febꝛilis putride. ois enī caliditas febꝛilis ē moꝛdax. igiſ q̄liter differat caliditas moꝛdicatiua putride ab ethica dcm̄ ē ſupꝛa de ſignis. calitas āt effimere remanet eq̄lis p totū: ⁊ non variaſ. ¶ A q̄litate mutata: qm̄ facies rubet: ⁊ inflāmata appet: vt i foꝛtiter exercitato. ſilr oculi liguaq̄ȝ ad tactū ſentiſ calſa ac totū coꝛp⁹ ipm̄: ⁊ marie qñ eſt a cā calefaciēte ſiue inflāmāte: ꝙ ſi fuerit ex friditate: coloꝛ ad liuedinē declinabit. ¶ Ab exeūte mutato: q꞉ in vrīa i p̄ma die appet digō ⁊ ē ſignū inſeparabile ⁊ ꝓpꝛiū effimere: Gal. ⁊ nota: ꝙ h digō nō directe ſighat ſup effimerā: cū nō ſit hūoꝛalis: ſȝ indirecte h mō. vȝ. ꝙ cū feb. ſit effimera ſignificaſ: ꝙ coꝛp⁹ a nāli diſpōne nō ē multū remotū: neq̄ȝ alteraſ coloꝛ ei⁹: niſi pp illō: qḋ aſſociaſ ei ō cā alterantōis vrie: q̄ ē aut colā: q̄ cū ea cōmiſceſ: aut caliditas renū: aut epatꝭ: aut extrin̄ ⁊ hypoſtaſis bōa bōi coloꝛꝭ pēdēs ⁊ q̄n̄q̄ȝ natās: ⁊ h ſūt ṽa ⁊ marie i ṽa ſȝ plm: dī ſȝ plm q꞉ ſtaret: ꝙ p̄exiſterēt hūoꝛes groſſi viſcoſi: ⁊ ſic in p̄ma die nō appȝ hypoſtaſis. de nō ṽa ēt nō ē incōueniēs vrinā a p̄n̄. nō appere digeſta: vt in illa: q̄ ē ex bubone: aut p opilōnē ⁊ hi⁹: pp qḋ in hoc vno ſolo ſigno nō ꝯſidas vt de ceteris dcm̄ ē: ⁊ ſilr dicaſ de egeſtiōib⁹: ſputo ⁊c̄. nō. n. variauſ ab eo: qḋ eſt ſm nām. De ſudoꝛe ṽo dicaſ: ꝙ vtplȝ ⁊ marie ṽa terminaſ p ſudoꝛē: qui ē ſilis nāli ex pte q̄litatis ⁊ q̄ȝtitatis: qḋ ſi excefferit q̄ȝtitatē nālem. tūc extima ipſaȝ nō effimerā: ⁊ dixit Ga. 10. megategni: ꝙ ſignū ꝓpꝛiū inſepabile optimū ⁊ certiſſimū effimere ē decliātio cū ſudoꝛe: ⁊ marie iā dcō. ¶ Ab actione leſa inchoās a pulſu: ē in effimera pulſus velox ⁊ frequēs reſpectu ſui ſani: nō tn̄ multū. vn̄ Jſaac 2⁹. feb. permanēs cū eq̄litate p totū: ꝙ ſi aliq̄ appareret diuerſitas: qḋ ē raro: ē tn̄ ſemp oꝛdinat⁹: cū i ea nō ſit mā nōm grauās: ⁊ in ſūma dūa pulſus pur moueſ pp nec̄itatē refrigerij ⁊ marie diaſtoles: q̄ creſcit ſm magnitudinē velocitatis ⁊ freq̄ntiā: licet nō multū. ſiſtoles aūt nō mouetur: q꞉ nō ē nec̄itas mūdificādi: ⁊ marie in ṽa. Et h nota: ꝙ arg̃ nō valet: eſt pulſus bon⁹ ⁊ vrina bona. g̃ effimera: qm̄ vt lfra in alīs repiſ febꝛib⁹ ⁊ marie in peſtilētiali. ¶ Ab āhelitu: q꞉ marie p ipm̄ ꝯp̄hēdiſ dūa i diaſtole ⁊ ſiſtole ad viſuȝ: q̄ res occēta erat i pllu: vl̄ ſalē nō ita manifeſta. ¶ Aliō ſig̃ p̄uō frigoꝛis: hoꝛripilōnis: rigoꝛis: p̄ūctiōis: ſubmerſiōis: caloꝛis ⁊ pulſus: ⁊ dcliatiōis ad pigritiā ⁊ ſōnū ⁊ tipi. q̄ oia ꝯſueuerūt appere in p̄n̄. putridarū: neq̄ȝ ē mot⁹ ſiue expāſio māe ad ex̄ ſup mēbꝛa ſēſibilia: ⁊ h marie h̄nt locū i ṽa effimera: i nō ṽa ṽo h q̄n̄q̄ȝ appent: ſȝ ſt̄ debilia ⁊ ñ pdurātia. Sȝ nō ꝙ in ṽa q̄n̄q̄ȝ p̄t appere puūs tip⁹: ſȝ ē raro: vt i coꝛpib⁹ colericis aptis magis: vt cū caliditas ſolis penetrat māȝ hūoꝛalē i calefiēti: ita ꝙ ab ipſa mā reſoluenſ aliq vapoꝛes: q ſpſi ſup mēbꝛa ſēſibilia tipū iducerēt: licȝ leuē ⁊ foꝛtaſſe dixit p̄nceps vtplm: ⁊ tu ꝯſidera. ¶ Aliud ſignū: ꝙ accidētia: vt doloꝛ capitis exiccatio lingue: coꝛpis cauma ⁊ hi⁹: ṽcēſa ⁊ timoꝛoſa nō apparēt i effimera: vt in putrida. ⁊ iō dicebat Aui. cū ē puatio accidētiū foꝛtiū timoroſoꝝ ⁊ doloꝝ. nā accñtia i ea appentia ſt̄ leuia ⁊ ſuppoꝛtabilia nō ipediētia hoies a q̄ſi hoiuȝ ꝯuerſiōe. ¶ Aliud ⁊ poſitū fuit i deſcriptōe: qḋ ⁊ cā ſit p̄mitiua: de q̄ibi. vn̄ Auic. de ꝓpetarib⁹ caꝝ ē: ꝙ ipſe nō ſiūt a cāis antibus.

¶ Quidā p expiētiā arguūt ſup effimeraȝ: h mō videlȝ ponēdo patiētē in balneo aq̄ dulcis calide: ꝙ ſi ꝯhēdo aliquā moꝛā in eo ſupuenerit hoꝛripilatio: non erit effimera ſȝ putrida: ꝙ ſi nihil alteraſ ē effimera. h ſignū nō ꝯſequoꝛ: qm̄ nō ē i vſu: ⁊ peſſime poſſȝ practicari: q̄ȝuis ſit Aui. ⁊ mltoꝝ āntiquoꝝ: ⁊ nō vȝ ſemp h̄ie ṽitatē: q꞉ in nō ꝯſueto balneari cū intrat balneū: accidit ei hoꝛripilatio ex ſubita ⁊ icōſueta mutatiōe facta i māȝ: ⁊ nō facta a balneo i hūoꝛē. Jtē i effimera nō ṽa: q̄ eſt ab opilōne vel nauſeatiua ſatietate expiētia nō h̄ȝ ṽitatē. iō ꝯſidera.

G Signa eius in ſpeciali. De his tamē me breuiter expediens.

¶ O. ſi fuerit pp ſolē ⁊ ſilia inflāmātia: caput eius calȝ: ⁊ oculi: ⁊ cutis: ⁊ facies inflāmata: pulſus velocitabiſ: ⁊ vrina tingetur: lȝ parum: vt ſupꝛa: ⁊ ſic ō alījs ſignis leuis caliditatis preter naturam.

¶ O. ſi a frigiditate cōtraria apparebūt. vnde coloꝛ mutabitur ad liuiditatem.

¶ O. ſi fuerit ex conſtrictione poꝛroꝝ facta a re ſtiptica: vt balneo ſtiptico: ⁊ hi⁹. tūc cutis tēdit ad nigredinē cum aſperitate: ⁊ vrina redditur tenuis alba.

¶ O. ſi fuerit ex vino petit caput ⁊c̄. ⁊ apparent ſigna caliditatis cū g̃uitate capitis ⁊ ſentiſ nocumētū in epate: q꞉ iflāmatio ⁊ vrina ē tīcta. ⁊ ſilr ſi ex cibo ꝓuenit caſo. nā ſic̄ ex caliditate ſol̄ lediſ cerebꝝ ⁊ ſpūs aialis. ex balneō coꝛ ⁊ ſpūs vital. Jta ex cibo ⁊ potu ēpar ⁊ ſpūs nal.

¶ O. ſi fuerit ex anguſtia erit facies tendens ad palliditatē pp ꝓfunditatē caliditatis ⁊ mot⁹ oculi ad clauſionē

declinis propter reſoloné: ⁊ vrina acuta ignea ſentiť pp dominium ſiccitatis in ea: pulſus paruus et debilis ꝓpter reſolutionem declinans ad duriciem propter ſiccitatem. nam propter fortem inflammationem fit exiccatio. Spiritus quidem triſtis exiccat oſſa.

¶ Q; ſi fuerit ⁊ triſticia apparét ſigna q̄ i āguſtia: ⁊ i hac mot⁹ oculi cū ꝓfundatōe pp reſoloné eſt ad partē extrīſecā. ⁊ hoc q: in talib⁹ moueť calm ad ex̄. ꝑterea: q: tales ꝑtendunt ſemꝑ aliqd ꝓſequi de re: de qua triſtantur.

¶ Q; ſi fuerit ex cogitatōe aderunt ſigna ꝑdicta i anguſtia ⁊c̄. tñ oculus nō erit ad clauſionem declinis: q: i eo non eſt tanta profundatio caloris neqꝫ reſolutio.

¶ Q; ſi fuerit ex ira apparebunt ſigna que accidunt propter ſolem ⁊ ſimilia.

¶ Q; ſi fuerit pp vigilias ſciť narratōe īfirmi. ⁊ ei⁹ facies eſt citrina ⁊ īflata pp maliciā digeſtiōis: ⁊ vrina eſt diſcolorata ⁊ propter eandem cauſam: et quādoqꝫ apparet turbida: maxime quando mouentur alique materie.

¶ Q; ſi fuerit ex ſupfluo ſōno remoto. calore ⁊ matīe in ꝓfūdo ꝯculcať et īflāmať ſpūs: q̄re etc̄. Et ꝯſilr̄ q̄re inge te ⁊ maxime i aſſuetis exercitio. nā vapores in exercitio reſolui ꝯſueti retinenť i ocio ⁊ refecti ⁊ ꝯculcati īflāmantur: ⁊ īflāmati ſpūs īflāmāt: ⁊ ꝑcipue i corꝑib⁹ colericis: ⁊ ſic p accñs ex ſono ⁊ vigilia feb. cātur effimera. ꝯſiderꝫ.

¶ Q; ſi ex gaudio ſigna ꝓxima ſunt his que ex ira: niſi q: oculi ſunt ſub forma gaudētis ⁊ nō iraſcentis.

¶ Q; ſi ex timore ſigna ſimilia q̄ in anguſtia ⁊ ē ꝓportio timoris ad āguſtiā q̄ ē ire ad gaudiū: ⁊ ē diuerſitas maior in timore q̄ꝫ in anguſtia ⁊ oculi eius ſub forma tīti.

¶ Q; ſi ex labore ſcitur narratione infirmi.

¶ Q; ſi eūone ſupflua. tūc mot⁹ ſpūuꝫ ſupfluus inflammat. Itē ⁊ medicine ſolutiue pp caliditatē eaꝝ vehemētē. Itē ex ſupflua euōne ſāguīs: q: eo euacuato fuerit colera. Iuxta illud q̄rta ꝑmi. Caue ne egrum ⁊c̄.

¶ Q; ſi fuerit ex dolore inflammante accidit dolor capitis aut in iūcturis aut colica aut aliqđ tale.

¶ Q; ſi fuerit ex ſincopi qđ ꝯtigit pp cōmotionē ſpūs diuerſa calefactio ⁊ ꝯuertiť in febrē. ſciť narratiōe īfirmi.

¶ Q; ſi fuerit ex fame ſciť ex ei⁹ tolerātia pp quā ſubtrahiť nutrimētū calori ⁊ hūidū. vñ ꝯuertēs ſe i hūiditates ſubſtātificas eas reſoluit ⁊ i vaporē ⁊ fumos calos conuertit: ⁊ cū ſpiritib⁹ nutritiuis cōmiſceť: ⁊ hoc maxīe accidit colericis iuuenib⁹ macris ⁊ habentib⁹ fortēꝫ ſubtectionem ſtomaci. idē iudicium de ſiti.

¶ Q; ſi fuerit ex opilōne aut pp multitudinē hūoꝝ: aut ꝓpter groſſiciē: aut viſcoſitatē cognoſces: qm̄ euenit ea cū nō ꝑmitiua: ⁊ maxime quādo declinabit ſine ſudore ⁊ poteris te fundare i ſic iudicādo cū videris repletiōēꝫ ſanguinis: ⁊ q: ꝑceſſit regimē rerū viſcoſarū ⁊ hi⁹.

¶ Q; ſi fuerit ex nauſeatiua ſatietate erit illic eructuatio ⁊ vrīa erit ſubtiľ aq̄ſa ⁊ reliq̈ ſigna nauſeatie ſatietatis.

¶ Q; ſi fuerit pp a̅pa caliditas nō erit vehemēter mordicans: qm̄ tale a̅pa eſt ſanguineū. ⁊ ideo facies eſt rubea ⁊ pulſus magnus velox frequēs ⁊ eſt vrīa aquoſa alba pp curſuꝫ materierum colericarū ad locū a̅peris.

¶ Accidit ⁊ q̄ꝫqꝫ vt catarr⁹ ⁊ coriça ſint cāe effimere q̄ſi calidus ⁊ a caliditate eliqueť. vñ veniēs ad ventriculos ⁊ i eis ꝯculcat⁹ ſupcaleſit ⁊ calefacit ſpūs. vñ cerebꝛꝫ nō ꝯdbite euētat refrigerat ſpūs cordis: q̄re ſic īflāmati effimerā cānt. ¶ Eodē mō ꝑt friditas extrīſeca p viā exꝑſſiōis eē cā ⁊c̄. đ q̈ Almāſ. h ñ ē negligēda: q: ex ea q̄ꝫ ſeceſſr cadit i pleureſiꝫ: aut perypleumoniā: aut ſqnātiā ⁊c̄. ⁊ ſigna ſūt ſigna catarri coriçe. ⁊ añceſſio cārū eius.

b **Pronoſtica** ⁊ ꝑ ponenť ſigna: p q̄ ꝓnoſticantur ipſaꝫ ad putridam trāſire vel ethicā 2⁰. alia. ¶ Cū medic⁹ errat i cibādo febꝛiētē effimere: vt q: cibū nō exhibeat i hora ſua ⁊ ꝯueniēti q̄ꝫtitate fac̄ effimerā tē ꝯuerti ad ethicā: ⁊ h ſi tale corp⁹ fuerit aptū: vt ſūt corpa colica multū macra nō potēt: a famē tolerare: vt. ꝺ. de qb⁹. 8. ſcrapē. hi q cale ſunt nāe ⁊ ſicce ⁊ rari in poris ſi diuerteritꝫ ieiuniū fecerint occupanť a febꝛib⁹ acerrimis ⁊ acutiſſimis: q̄ ſi fuerint calꝫ ⁊ hūidum ad ſinochū ꝑmutabiť ⁊ fortaſſe ad ſinochā: ⁊ ſic h ꝑmutatio accidit errore medici: ita ꝯtingere pōt errore infirmi ⁊ aſtātiū. ¶ Aliud cū effimera decliat abſqꝫ ſudore aut hūoroſitate: aut cū ſudore abſqꝫ mūdificatiōe ſignat q̄ ad aliđ gen⁹ trāſit: ⁊ maxīe qñ declinatio ē longa: ⁊ cū perſeuerātia accñtiū vt doloris capitis ⁊ hmōi.

¶ Qñ cāe effimere: cui⁹ terminatio ē: vt dcm̄ ē: vehemētes fuerit. tūc expecta magis ethicā q̄ꝫ putridā: ⁊ maxīe qñ videris patiētē valde ſupcaleſcm̄ ſupcaleſcēteqꝫ poſt cibū ⁊ i tpe acceptōis ei⁹: ⁊ q̄ febris fixa remanebit i oib⁹ mēbꝛis: ⁊ q̄ pulſus ſuabit eq̄litatē cū duritie ⁊ putateqꝫ ſi ꝑmutabiť ad ſinochū erit illic ſpleti īflatō faciei ⁊ additio i caliitate. Q; ſi ad febrē putredis ꝓnoſtica illō cū videris hoꝝ piloně ⁊ diuerſitatē i pulſu: ꝓuitatē ⁊ coartationē caliditatē mordacē ſiccā: ⁊ alioꝝ accñtiū vehemētiā ⁊ i vrīa: vt i ſpſib⁹ nō apparebit digō. ¶ Febris effimera ex toto gñe ē ſalubris ⁊ breuis. Multi tñ tenuerūt aliq̄ñ effimerā inueniri peſtiferā: de q̄ in de feb. peſtilen.

¶ Febris effimera q̄ maxime eſt ex catarro ⁊ coriça: vt 3
dcm̄ eſt: q̄ñqꝫ ad pleureſiꝫ pypolemoniā: aut ſqnantiaꝫ tranſit. ⁊ ꝺ effimeras nō velis negligere.

Canones. Inqt Aui. ⁊ h gdē feb. ē facilis curationis ⁊ difficilis cognitiōis: ſic ꝑm⁹ ethice reciteť q̄ male cognoſciť: niſi poſtq̄ꝫ fuerit terminata: q: tunc cognoſcimus q̄ fuit talis ex ſignis datis. Aliter q̄ eſt facilis in cōparatōe ad putridas ⁊ ethicas: nō aūt ſimplr̄: pp quod Gal. ad glauconē piculoſe fiūt ſi ab ignorantibus curanť. Et iō cōſidera mi Raynerī.

¶ Tres ſunt canones gñales. Primus eſt remotio cauſe. Scđus remotio male ꝯplōnis calide ſicce. Tertius eſt ſubtractio accidentis: ſi qđ eſt tale.

¶ In cōplēdo ꝑm⁹ ſit canō ꝑmus: qui ē ordinatio diete: ⁊ k
hec quidē diuerſificať ſm diuerſificationeꝫ cāe faciēdo dietā declinare ad ꝯriū ipſi⁹ cāe: ⁊ qđ ſit dieta: iā dictuꝫ eſt. ſit itaqꝫ aer eoꝝ declinās ad friditatē clarus ex aromatibus alterat⁹ ꝑterq̄ꝫ in ea: q̄ ē ex ſoliditate cutis: ⁊ ex catarro ⁊ coriça: a cā quoqꝫ frida i caſu dꝫ eē ad caliditatē tēpatā declinis: ſterananť itaqꝫ in camera ſup lectum flores: redolētes herbe ⁊ hi⁹: vt ipſa requirit diſpō calā vel frida. ¶ De ſōno dicať: q̄ ꝯpetit multū ⁊ plus in ea: q̄ eſt ex vigilijs: ſed in ea: q̄ ē ex ſōno nō ꝯpetit: ſꝫ magis vigilia: ⁊ ſilr̄ in ea q̄ ē ex multa qete ſoliditate cutis opilōne ⁊ ex re cōtēta in ore ſtōi euomibili aut ex venenis vel fumis putridis vel ex ſincopi in qb⁹ magis cōpetit vigilia. Itē ⁊ ipſa ꝯpetit i ꝑn⁹. ei⁹ q̄ fit ex timore. ⁊ tu te in his modera. ¶ De qete ⁊ motu dī q̄ qes ꝯpetit vbi ſōn⁹ ⁊ motus vbi vigilia: nulli tñ effimere cōpetit mot⁹ fortis: fricatiōes aūt q̄ tenēt locū exercitij cōueniūt moderate ſup toto corpe facte. vñ Aui. In ea q̄ ē ex opilōne fricatio apit poros hſitis eā: ⁊ vbi foret multa hūiditas non cōpeteret: q: eliquabit eā ⁊ nō reſoluet: ſꝫ ſi pauca exiccabit. De balneo autē qđ ſe tꝫ etiā ex pte exercitij. dicať q̄ in ꝑn⁹. nulli effimere cōpetit niſi fortaſſe fride a ſpiſſitudine cutis: ⁊ poroꝝ clauſiōe: ⁊ h corpe exñte mūdo ab hūorib⁹ cacochimis. in declinatiōe āt eſt ſīc auxiliū ferē oiuꝫ effimerarū: qm̄ poros rarificat. ſudores ꝓuocat fumoſas ſupfluitates reſoluit: ſpūs clarificat: i fridat ⁊ ⁊ hūectat. Et dī fere qm̄ in ea q̄ ē ex opilōne aut nauſeatiua ſatietate: aut ex a̅pate: aut ex catarro frigido nō cōpetit: i ea vō q̄ ē eſt calo bñ ꝯpetit. Et vlr̄ cauendū ē bal

necũ qb⁹ suspitio ẽ ne ↄuertatᷣ in putridã. ¶ De inanitiõe aũt ⁊ replõne qd agẽdũ p3 ex dictis: cũ vera careat mã: nõ vera aũt indiget euõne ⁊ digõne: vt statim dicetᷣ. ¶ De accñtib⁹ animi. letari ãt ⁊ gaudere ĩ oĩbus ↄpetit effimeris exceptis ĩ ea q̃ ẽ ex gaudio. ¶ De cibo ⁊ potu: q2 ĩtẽtio nõ ẽ ad mãm vt ĩ putriõ. nõ ꝓhibetᷣ cib⁹ vt ĩ illis. oĩb⁹ itaq3 effimeris exhibẽdus ẽ cib⁹: quibusdã ĩ pn⁹ vt sũt q̃ ex labore ãgustia fame siti vel ex vigilijs: q2 nisi ꝓcedit cib⁹ timetᷣ casus eoꝝ ĩ ethicã aut sincopi3. Ite3 ⁊ corporib⁹ effimerãtib⁹ calẽ ⁊ sic. ↄplõnis ⁊ ĩ poris rariis ĩ qb⁹ ex tolerãtia famis fluũt hũores ⁊ maxĩe colici ad os stõi iducẽtes sincopi3. ẽt timetᷣ ne hũores moti ĩflãmẽtᷣ ⁊ putrefiãt ⁊ putridã faciãt: ⁊ d3 ẽ cib⁹ eẽ nutritiu⁹ facilᷣ digõnis aptus velocitẽ trãsmutari de quo hẽs sup: a 4° ca°. Et cibi tẽpati ⁊ fridi ⁊ hũidi sũt hĩ⁹. Jn patiẽtib⁹ vo effimerã ex opilone: ⁊ ex ãpate: q2 a cã corpea tardãdus ẽ: imo ĩ pn⁹ ꝓcedatᷣ cũ subtiliatiõe: mediãs ãt medio mõ. ¶ De potu võ3: qd ĩ pn⁹ maxĩe qñ nõ ẽ a cã corpea ṽtute iã exñte forti ↄpetit pot⁹ aq̃: ⁊ ẽ vbi nõ eẽt ꝓhibẽs: vt viscerꝝ debilitas. 7. colliget laudatᷣ vinũ aquosu3 albu3 aromaticũ: ⁊ ẽ ĩ oĩb⁹: ⁊ ẽ maxĩe si nõ fuerit dolor capitĩ aut bubo: aut aliqd tale ↄdicẽs. Et ĩ sũma vinũ. 8. terap. plus ipsa aq̃ laudatᷣ. Aq̃ exhibitio ĩ trib⁹ ꝓhibetᷣ casib⁹. pm⁹ qñ ẽ ṽtutũ nãliũ debilitas: vt dcm̃ ẽ. 2⁹ qñ timetᷣ q nõ sit ṽa: q2 ꝓlõgatᷣ ⁊ timetᷣ trãsit⁹ ĩ putridã. 3⁹ cũ caliditas ei⁹ trãscẽdit caliditatẽ effimere debitã fm nãm ei⁹. vñ ⁊ tũc timetᷣ trãsit⁹ ĩ putridã. Et sumẽdo sũt cibi ⁊ potus facilis digõnis. boni nutrimẽti. in q̃litatib⁹ suis ↄtrũ febri. q2 ĩ effimera spẽalr ṽa ĩtẽtio ẽ ad febrẽ nõ ad cã3 cũ ea careat. Sic itaq3 cãm quã h3 remoue ex pte ipsarꝝ pmitiuarꝝ: ⁊ sic cõplebitᷣ pmus canõ iã dict⁹ maxĩe in ṽa. ¶ Q3 si fuerit ñ ṽa: q̃. s. mã3 hẽbit. tũc oportebit ponerᷣ alios canones: quorꝝ pm⁹ erit digõ. scõs euõ q pfici debẽt fm cãe ipsi⁹ oppositãtates. vñ digestiua ⁊ solutiua tuo ꝓposito ↄgruẽtia hũisti ad plenũ 5° ca° ⁊ tu ibi ẽt q2 ẽ cura ẽ attinẽs cure putridarꝝ. iõ sic ꝓ nũc leuit transiui: vt expectãs ad curã putridarꝝ. scõs ↄpletᷣ ⁊ pcipue ĩ ṽa cũ solĩ alteratiuis ad ĩtra ⁊ ad ex̃ applicatis: q̃ qb⁹ habes ĩ 5° ca° ⁊ ĩfra rubrica de febrib⁹ acutis: ⁊ tu ibi. ⁊ ali

A q̃lĩt pticulr: vt sit sic. exẽpli grã. statᷣ. Et nõ q vt gdã et meo iudicio bñ ñ sũt effimerãtes ad ex̃ fm se totos refrigerãdi ex applicatõe fridoꝝ p totũ: qm̃ illa porositates claudẽt. S3 ĩsistẽdũ cũ epithimatib⁹ aromaticis ⁊ odoriferis maxĩe ⁊ pncipalr circa cor ṽtutẽ ipsa3 vitalẽ maxĩe ↄfortãdo ⁊ adiuuãdo: ⁊ vt tibi magis ↄplaceã iuxta seriẽ cũꝝ pticulariũ ĩ de signis demrãtiuis aptarꝝ curã succictã ⁊ breuẽ tibi ĩscribã spans cũ his gñalib⁹ positĩ plusq̃3 tibi sufficẽ: ⁊ si pus dixero q cura accñtis: si qõ erit tale: hẽatᷣ ex his q̃ dicẽtᷣ de cura accñtiũ acutarꝝ: pp qõ ad ꝓpriã recurras rubricã: nõ erit tñ qõ aliqd nõ dicatᷣ ĩ particulari sermone a me nũc habẽdo.

D **Cura in** pticulari. Jn ea vo q̃ ẽ a sole: aut pp ĩflãmationẽ duo sũt canones. pm⁹ abscisio cãe. scõs caliditatis febrilĩ remotio. q duo pficiũtᷣ dieta ⁊ potiõe: ex pte diete: q2 ad locũ ducatᷣ fridũ ⁊ hũidũ imediate: q2. s. moderate: ne ex subita ⁊ repẽtina mutatiõe ṽtus terreatᷣ ⁊ decliet regimẽ ad fridũ. Silr embrocetᷣ caput cũ aq̃ rof. sandal. ⁊ modico acetĩ: ⁊ oleo rof. vnĩ⁹ fm. nã ãtiquũ ĩgrossatᷣ ⁊ friditatẽ dependit: aut supponantᷣ petie ĩnfuse in his ⁊ sepeq si affuerint vigilie adde papaueri albi: ⁊ seminũ lactuce portulace ⁊ h⁹ ex ĩfunde aut petias appone: ⁊ ẽt tymporib⁹. Et gdã rõne ↄplõnis cerebri ⁊ bñ addit flores camomille: aut ↄnctũ. nã ipm ẽ ex calidis: sõnũ ĩducẽtib⁹: ⁊ dixit Serap. fũdatᷣ sup caput ei⁹ aq̃ tepida dulcis decoctiõis camomille sicce: ⁊ florũ nenufaris ⁊ mellilotĩ ⁊ rosarꝝ: tu tñ cõsidera si adest flu

xus catarri aut nõ: qm̃ ex applicatiõe horꝝ posset sequi nocumẽtũ ⁊c. ↄsidera. laudantᷣ magis embroce ab alio cadẽtes: qm̃ magis iprimũt. Jtẽ odoratiões fride. Ite3 vt supra sis sollicit⁹ circa ĩfridationẽ cordis ⁊ pectoris totĩ⁹ ⁊ nõ timeas clausionẽ porꝝ. na3 iiã emittet p vias (pulmonis ad extra.

Jn ea que est ex frigore cõsiles canões fiũtᷣ: vt ꝑ reducantᷣ ad aerẽ calm̃ ⁊ tẽpatũ: deinde cooperiantᷣ ⁊ calefiãt pãnis ĩ ꝓuocatiõe3 sudoris. Cibi sũt tpati apritiui: ⁊ vinũ lymphatũ ĩ hoc casu cõpetit: ꝓpterea q2 ꝓuocat ⁊ apit. ⁊ in declinatiõe ↄpetit balneũ decoctiõis camomille: seminũ feniculi ⁊ hĩ⁹: ⁊ post sudationẽ ⁊ declinationẽ ⁊ nõ pus vngantᷣ: qm̃ oleũ opilat. Jtẽ capiti applicentᷣ calida: vt anetũ camomilla ⁊ hĩ⁹. Pectori aũt ⁊ cordi tẽperata apitiua ⁊ declinantia magis ad frigidũ.

Jn ea que est ex ↄstrictiõe ab aqs stipticis cura ẽ ꝓpria curis iã dictis. vñ sollicitudo sit in hũectãdo. ⁊ iõ cõpetit balneũ aq̃ dulcis: ⁊ debẽt ↄhere maiorẽ morã in eo: ⁊ in istis nõ datᷣ vinum: nisi qñ sumus ↄsisi q pori sunt optime apti: ⁊ d3 tardari administratio oleorꝝ ⁊ vnguẽtorꝝ dubitando de opilõne.

Jn ea que ex vino: locetᷣ in aere frido ⁊ humido: ⁊ dormiat quousq3 cessauerit crapla: postea vo cũ surgit aq̃: bibat ⁊ cibis vtatᷣ fridis ⁊ humidis: deinde ponatᷣ. s. cũ febris cessauerit in balneo ⁊ non añ: ⁊ sit ĩtẽtio circa cor ⁊ epar: q si remanserit grauitas in capite: soluas ventrẽ. Si inflatio oculorꝝ ⁊ rubedo ⁊ alia q̃ san. guinẽ significant flobotoma.

Jn ea que est ex cibo calo cura ẽ si cib⁹ ẽ ĩ stõ vt alcũ ⁊ hĩ⁹ ĩtroduc vomitũ. si ñ: s3 trãsiuit: solue cũ tamarindis prũis ⁊ hĩ⁹ lenitiuis fridis aut tẽpatis. Cordi sit: vt supra ĩtẽtio: s3 magis epati ĩfrigidãdo ip3 ĩtus ⁊ ex̃ cũ aq̃ ẽdiuie sandal. ⁊ sy. fridis: vt sup̃ ĩ 5° cap°. ⁊ alijs vt ĩfra de febrib⁹ acutis pestilẽtialib⁹: qb⁹ locis hẽbis epithimata ⁊ hĩ⁹: pot⁹ sit aq̃ ordei: ⁊ cib⁹ declinet ad frigidũ ⁊ humidũ. ⁊ similr totũ regimẽ.

Jn ea que est ex ãgustijs regimẽ ĩ totũ decliet ad fridũ ⁊ hũidũ: ⁊ alienet oẽ exiccãs ne ĩ ethicã trãseat: pp qõ ĩ balneo aq̃ dulcis freq̃nter ⁊ nõ ĩ aere ei⁹ ponantᷣ ⁊ vngantᷣ: deide leuiter fricãdo cũ oleo viole. ⁊ pectori applicentᷣ epithimata odorifera ex mucillagib⁹: ⁊ alijs hũectãtib⁹. ⁊ vinũ plime cõmixtionis. est. n. bonũ medicamẽ eis. Auicẽ. ⁊ sit odoriferũ ⁊ nõ in multa q̃ntitate ne exiccet. Taleſq3 locãdi sũt apõ amicos cõsolantes dãtes spem: ⁊ sint ibi cãtores pulsatores ⁊c. ⁊ locus odoriferus ex rebus frigidis.

Jn ea que est ex tristicia q̃ ẽ passio aĩe cũ cogitatiõe sollicita sup quã nõ ẽ dispatio: vt ĩ ãgustia q̃ ẽ de re: sup cui⁹ reacq̃sitiõe ñ ẽ spes: vt de morte filij ⁊ hĩ⁹. tũc cura ẽ: vt de ãgustia dcm̃ ẽ. Et q2 minor passio ẽ q̃3 angustia: vt p3. remissiorib⁹ vtere hõ exẽplis̃ cor: qm̃ facile est tibi componere ex his que hẽbis in febribus acutis ⁊ maxime pestilentialibus.

Jn ea que ẽ ex cogitatiõe cura ẽ ꝓpria cure iã dicte. Cogitatio ẽ aĩe passio cãta ex ꝓsũda meditatiõe ĩ aliq̃ re ad ĩtelligẽdũ vel adipiscẽdũ vel fugiẽdũ illã: pter q cũ ea sit tristicia vel ãgustia siue tẽdũ: vt qs cogitat de deo vel de salute vel liberatiõe amici ⁊ hĩ⁹. Et iõ gdã ex practicãtib⁹ sunt magis ĩntẽti cerebro q̃3 cordi: s3 vtrisq3 tñ ĩtroducẽtes somnũ ꝓ singulari medicia: ⁊ dant vinũ lymphatũ subtile: ⁊ tu ↄsidera.

Jn ea que est ꝓpter ira3 q̃ ẽ ebullitio sanguinis iuxta cor: ex q̃ accidit feruor ⁊ inflãmatio in spũ cordis ꝓpter appetitũ vindicte. tũc cura ẽ vt de angustia dictũ est. Et lic3 balneũ cõpetat eis aqua nõ multi caloris: tñ inunctio ex oleis frigidis ⁊ humi

dis eſt ſibi magis cõueniẽs. Et nota ꝙ quidã ꝓhibent eos balneari: vt Serap. ſed intellige in principio ⁊ in ipſo multum calido. In declinatione autem ⁊ cum remiſſa caliditate competit: vt Auicen.

In ea que ẽ ꝓp vigilias itroducat̃ ſõnꝰ ocius: ⁊ embrocet̃ caput cũ fridis ⁊ hũidis: ⁊ balneent̃ i aq̃: ⁊ ꝓ his recurre ad febres acutas: vbi ponent̃ remedia in ſili cã. cibẽtur q̃ʒ cibis bonis ad fridũ declinantibꝰ ⁊ hũidi: ⁊ ſi nõ fuerit dolor capitis aut catarrꝰ impediẽs: da vinũ ſine timore. eſt. n. ex rebꝰ magis ꝯferẽtibꝰ eis. Aui. ⁊ h̃ itellige marie lymphatũ: eſt. n. ſic ex his q̃ magis hũectãt. ⁊ iebriat ⁊ dormire facit: ⁊ laudant̃ leues fricatões extremoꝝ. ſpãlr pedũ: diuertẽdo a ſupiorib⁹: ⁊ trahẽdo vapores capitis ad ifra: ⁊ ꝓcipalr attẽde cerebro infrigidãdo ⁊c̃. ⁊ cor nõ negligẽdo.

In ea que ẽ ex ſomno ⁊ qete qḋ erit ꝑ acciñs: qm̃ qes ꝑ ſe ifridat ⁊ hũectat. ordiet̃ dieta cibꝰ ſit paucꝰ ad fridũ ⁊ hũidũ declinans ⁊ parũ: ⁊ q̃nq̃ʒ admiſtrat̃ cibꝰ exiccãs. locet̃ i aere tẽꝑato vl̃ decliui ad caliditatẽ: cõmoueat̃ eger ad irã: ⁊ exercitet̃ ꝑ cameras. fricent̃ extremitates: ⁊ ĩ fine i aere balnei ponat̃: in quo ſit decocta camomilla mellilotũ: ⁊ ſilia. ꝓhibeat̃ vinũ. ſcḋo ad cãm ꝓhibeat̃ ſõnꝰ cũ diuerſiõibꝰ. alteret̃ cor ad eẽ cũ tẽꝑatis ⁊ ad fridũ declinãnbꝰ. ſimilr cerebꝝ cũ rebus in actiuis tẽꝑatis declinãtibꝰ ad ſiccitatẽ aut parumper ad caliditatẽ declinãtibꝰ in reſolõne vapoꝝ.

In ea que ẽ ex gaudio. cura ẽ ꝑrima ei q̃ õ tradẽtis th̃i his. ꝑ ꝙ ĩ hac itroduci debẽt q̃ triſtari faciãt ⁊ cogitare. 2ᵒ qꝛ approximate ad eẽ debẽt eẽ ĩteñſiue frida. ad ĩtra vo ſint liuida remiſſiora: ne noceãt minere v̄tutẽ ꝑꝑ ſupfluã expãſionẽ ſpũs. Itẽ ĩ tẽtio nõ ẽ tm̃ ad hũectãdũ: vt ĩ illa. vʒ. ad tã lĩmẽdũ ne⁊.

In ea que eſt ex timore cura ẽ ꝑrima ei q̃ ex anguſtia. nam introducant̃ remouẽtia timorem: vt vẽniant amici ⁊ forenſes dantes ſpem ⁊ alia huiuſmodi: ⁊ adminiſtrent̃ infrigidãtia ⁊ hũectãtia ex cibis ⁊ potibus: ⁊ ex medicinis habẽtibꝰ letificare. dilatare animã. ꝯſtare iocunditatẽ ⁊ huiuſmodi.

In ea que ẽ ex labore ⁊ motu ſupfluo iflãmãte ſpũs: itroducat̃ qes ⁊ ſomnꝰ ꝓlixꝰ: ⁊ balneet̃ i balneo aq̃ dulci moderate cale ⁊ h̃ i fine: ⁊ iungant̃ deide iũcture cũ oleo hũectatiuo: vt oleo violaceo ⁊ ſilr corpus eoꝝ quo ad ſpõdiles dõs ⁊ caput. Et nota ante intromiſſionẽ eoꝝ in balneo ſi adeſt replõ ⁊ iũcturaruʒ magna lexitas: ne ſic accideret eis artetica: ⁊ quia virtus eſt in eis reſoluta: attẽde reſtaurationi cum cibo pauce q̃ntitatis: multi nutrimẽti hũectatiui: vt oua ſorbilia. teſticuli galloꝝ. piſces parui. carnes pulloꝝ ⁊ hꝰ potus in aſſuetis ſit vinũ plime cõmixtionis: in nõ conſuetis idqꝫ violatũ ⁊ hꝰ cũ aqua endiuie.

In ea que ẽ ex euõne ꝑ fluxũ: ordiet̃ dieta ex his q̃ ifridãt ⁊ hũectãt ⁊ ꝯfortãt facile digeſtibilia pauce q̃ntitatis: ſʒ freq̃nter i die cibet̃: ⁊ ſint ſtipticitatis ꝑicipãtia: ⁊ laudat̃ cibꝰ ex turture: ex pulloꝝ aut ꝑdice aut faſiãoꝝ cuiꝰ vẽtre põat̃. ʒ. i. ſeminũ portu. ⁊. ʒ. i. ſeis naſturcũ decoq̃t̃ i olla: ⁊ iponant̃ ſorbe aut citõia vl̃ p̃ria ſilueſtria vl̃ ſũach murtꝰ ⁊ hꝰ. Et cuʒ cocta fuerit. ℞. vitellũ oui cocti i aceto vſqꝫ ad eiꝰ ĩdurationẽ: ⁊ deide pulpe terant̃ ⁊ cũ ẽtõio ⁊ ouo illo ſil̃ ⁊ inde fiat cibꝰ: ꝯfortat v̄tutẽ. reſtrigit fluxũ: ⁊ febrilẽ alterat diſcraſiã: ſup ſtõm ponãt̃ ſtiptica: vt ifra ð acciñb⁹ acutoꝝ: ⁊ nõ ſit tepida ſʒ calã. nã tepidũ ẽ mollificatiuũ ⁊ reſoluit v̄tutẽ. Aui. Sup cor ⁊ epar ponãt̃ q̃ ifridãt: ⁊ in loco teneat̃ tẽꝑato odorifero. gaudeat ⁊ dormiat ꝓ poſſe ⁊ qeſcat: ⁊ ſi ꝑmittat̃ ſurgere ad aſſellã.

In ea que eſt ex dolore. ꝑmo verte intentiones tuam ad cãm doloris: vt ſi fuerit vlcus ad ipſuʒ: ⁊ ꝯſilr de aliis. Et alteres cor ⁊ epar cũ infrigidãtibꝰ: ꝙ ſi tunc attr ex potu vinũ motus doloris nõ det̃ in potu.

In ea que ẽ ex ſincopi. tũc ſtude i remotiõe ſincopis ⁊ cãe eiꝰ ꝑ: deide ad febrẽ ipſaʒ. Primũ ꝓficit̃ cũ exhibitõe ciboꝝ boni chimi facil̃ digõnis: ⁊ vinũ ẽ ex eis q̃ v̄tutẽ eleuãt. 12. terap. ⁊ 7ᵒ. colliget Deide cũ receſſerit ſincopis ſtude remotiõi febris cũ his q̃ infrigidãt ⁊ humectãt redolẽtibꝰ. ꝯfortãdo cor ⁊ reliqua ꝑncipalia: vt ſupra ſepe.

In ea que ẽ ex fame tua ſit ĩẽtio ĩ hũectãdo cũ cibis hũidis: vt eſt ꝓbaſt ordei ⁊ cũ oleribꝰ: ⁊ ſint oĩa aut arõatica aut aromatibꝰ ꝯiũcta: vt v̄tutẽ cõfortẽt: ⁊ ꝯfert balneũ: ⁊ iſũdat̃ ſup caput eiꝰ aq̃ tepi. plima: ſedeãt i balneo ſe hũectãdo: deiñ ſe iungãt cũ oleo violaceo nenufario ð cucurbita: vt. s̃. dicebat̃ ð ea q̃ ẽ ex labore: ⁊ tu ibi.

In ea que ẽ ex ſiti: da i potu aq̃ʒ fridã. vinũ granato. ⁊ ſuccos fructuũ ifridãtiũ: ⁊ fiat balneatio cũ aqua dulci tepida: ⁊ ſi poſe eſt: vt quia etas cõplõ tpꝰ ⁊ cetera patiant̃ cũ frigida fac. Et attende cordi ⁊c̃. vt. s̃. ⁊ epati ⁊ mẽbris nutritiuis cũ cibis frigidis hũidis. Sʒ h̃ aduerte ne ſit mã in ſtõ q̃ ꝑ potũ aq̃ frigide magis adhereret aut magis ibiberet̃: qm̃ ꝑ ipſam augeret̃ ſitis: vt. 13. tertij de ſiti.

In ea que ẽ ex opilõne tres hñtur ĩẽtiões. vna ad cãm. alia ad febrẽ. 3ᵒ ad acciñtia ſi q̃ ſũt. Pria ꝓficit̃ cũ his: cũ ordiatiõe diete. digõne. euõne. ⁊ balnei admiſtratiõe. vnctiõe ⁊ hꝰ. Cibꝰ ⁊ potꝰ ſint nutritiui. facilis digõnis a viſcoſitate abſoluti: ⁊ nõ ſint apitiui ſaltẽ multũ ⁊ marie i ꝑnꝰ. de qbꝰ ſupra ð dictis. Pro 2ᵒ canõe ꝑticulari nõ ꝙ ſi hũor faciẽs opilõnẽ fuerit ſanguis: fac ꝑ flõmiã: ꝙ ſi alꝰ fuerit mixtus tñ ſanguini: fac etiã flõmiã minorẽ q̃ʒ in caſu ꝑ. Q. ſi nõ fuerit mixtus: fac ꝑus cũ farmaco euõnẽ minoratiuã: deinde ꝓcede ad digeſtiua abſterſiua apitiua nõ fortia: neqꝫ multũ calã ꝑꝑ febrẽ. ⁊ ⁊ iõ ſemina cal̃a ⁊ frida apitiua ſil̃ mixta hanc tuã optie cõplebũt intẽtionẽ. Nã ſi dabis fortia apitiua nõ ꝑcedẽte euõne. addes in opilõnẽ. ꝯſidera. Deinde ꝓcede etiam do eradicatiue vel quaſi. Deinde redeas ad apitiua fortia: vt ad ſy. acetoſuʒ cũ vna vel duabꝰ radicibus: deinde euacua eradicatiue. Ultimo admiſtret̃ tina: añ cuius admiſtrationẽ attẽde ꝯditiones ſeptẽ ẽt ab Aui. h̃ notatas: ⁊ a Ga. 8. terapẽ. ⁊ hoc ſi ꝑus dixero: ꝑꝑ ea q̃ dcã ſt̃. ꝙ flõmia ⁊ euõnes iſte ſiẽde ſunt vbi aderit replõ ⁊ hũoꝝ malor multitudo: ⁊ hoc in ꝑnꝰ vbi. ſ. timemus ð ſuffocatiõe adnẽti ſpatiis ⁊ hmõi: ⁊ in hoc caſu ꝓperãdũ: ⁊ magis videt̃ neceſſaria flõmia euacuatione farmaci: ⁊ ꝙ eis v̄tus ⁊ cetera ꝯſentiãt. Itẽ ꝙ tales euõnes tardãde ſunt ſi poſe erit vſqꝫ ad remiſſionẽ febris vel horam quietiorẽ eiꝰ. nã flõmia ponit hũores i motu ⁊ miſcet bonos cũ malis. Aui. h̃. Et de hora flõmie dixit Gal. 8ᵒ terap. In media nocte exñte mã ĩcidẽdũ ẽ ⁊c̃. ℭ Cõditiões añ balnei itroitũ attẽdẽde ſt̃. ꝑꝰ ꝙ corpis mũdificatio ꝑceſſerit. 2ᵒ ꝙ feb. ſit i declinatione vl̃: ⁊ caue i h̃ ne decipiaris. vñ megategni. 8. metire ſcḋaʒ acceſſionẽ cũ ꝑꝰ

ℭ Et ſi maior ẽ ⁊ ſic ꝑſeuerãs: mitte egrũ i balneũ ſine vllo tiore. 3ᵒ ꝙ vrĩa ſit digeſta. 4ᵒ ꝙ ex pl̃ſu ſi diiudicet̃ febris putrida. 5ᵒ ꝙ itroitꝰ balnei ſit q̃nqꝫ horis añ poxiſmũ futuꝝ ſi expectat̃. 6ᵒ ꝙ ſi ex balneo ꝑcipiet ſibi ſuꝑueñire aliqḋ acciñs: vt horripilõ vel aliqḋ tale. tũc illico extrahas: qm̃ ſi morã trahet fortaſſe trãſiet i putridã: deinde iunge ⁊ abſterge corpꝰ cũ abſtergẽtibꝰ eq̃libꝰ: vt cuʒ farĩa fabaꝝ: puluere radicũ iriaꝝ cum furfuribꝰ ⁊ hꝰi.

In ea que eſt ex nauſeatiua facietate. tunc ſtude ſi nã nõ euãt rẽ q̃ ẽ ĩ ſtõ tu euãre ꝑ ſuperꝰ aut iferꝰ ſm ꝙ videbõ nãʒ hrẽ magis raptũ ⁊ h̃ cũ

farmaco vomitiuo aut cliſteri. Q. ſi euaſit. conſidera ſi tñ euacuatū ſit q̃tuꝫ fuit opportunū: de hūore corrupto ſatietatē faciet c. Q. ſi nō iterū euacua. deinde ꝯforta ſtōm cū empliſ ceroti ꝛ huiuſmodi: de quib⁹ in de febre ethica. Deinde expecta ſuper cibum: tolerantia famis ē iuuatiua valde: deinde exhibe cibos facilis digō̃nis. boni chimi ꝛ huiuſmodi. ꝛ introduces ſomnū in cōfortatione digō̃nis. ꝛ attēde cordi ꝛ epati: vt. ſ̄. ſcpc. Ad febrem vō ſtēde cū fridis cordialib⁹ ad ex ꝛc̄. vt ſupra pluries. Et accidentiū correctio queraꝶ ꝓprȳs caplis.

In ea que ē ex ꝯpate pmo nō cibet niſi poſt declinatiōēꝫ ꝯpletā. 2⁰ fiat euatō ꝛ diuerſio cū flōmia aut ſoſone vētris. 3⁰ ponāꝶ ſup̄ mēbrū ꝯpatū infrigidātia igroſſantia vapores ꝛ ꝓhibētia puenire ad cor. ita tñ q̄ ꝯpati nō multū noceāt: mētū illō lenidādo. vñ ſup ipſꝫ nō ponanꝶ: ꝛ cordi applicenꝶ frida ꝛ hūida.

Preter āt has ꝑticlares cās effimerarꝫ ab Auic. ſic poſitas inueniunꝶ multe alie. vt ſūt venenū. medicia ſolutiua laborioſe ſoluēs ſua calitate effimerā faciēs. corꝑ⁹ chilus putrefact⁹. ſtatō lōga i balneo flōmia: catarr⁹: manere diu i locis fetoſis ꝛ hi⁹. Quorū oīuꝫ curā nō ꝓſequor: vt breuitati ſeruiā vt ꝓmiſi. cū q: ex datis corꝫ oīuꝫ cura ſatis facilr iueſtigari a te poterit. ꝛ iō ſtude. Et hec de effimeria ſic raptum ſufficiāt.

Capitulum. vij. De febris putridis i gñali ꝯtinens Rubricas tres.

De cauſis feb. putride in gñali ꝛ ei⁹ diſſōne. Rc⁹. i.

A **Atequā** ad earū ꝑticularē deueniā doctrinā. q̄dā ꝑmittā gñalia nr̄o i futurꝫ ꝓpoſito mltū vtilia. Nā cū de febrib⁹ putridis agēdū ſit: ſtatui ꝑ̄ declarare qd ſit putredo q̄uō cauſaꝶ: vt ide comprehēdas q̄uō febris ipſa putrida genereꝶ. Putrefactio itaqꝫ ē via in corruptionē ſubē q̄ putre ſit ac q̄litatū ipſaꝫ ꝯponētiuꝫ. Attēdiꝶ tñ ꝑncipali⁹ circa ſubāꝫ q̄ꝫ circa q̄litatē: ſic̄ ꝛ gñatō q̄ ē ei ꝯria. Propter qō nō. q̄ cū i mixto ē calīm hūido ſuo ꝓportionatū ꝛ inter ipſa dbita hitudo: tūc ſtat i eo tēꝑeries. Cū āt accidit extraneatio i altero ipoꝝ: ꝛ maxie i calō: ita vt hec ꝯueniēs hitudo remoueaꝶ: tūc accidit vt tēdat ad corruptionē: qō tēdere ē via in ipſaꝫ corruptionē: q̄ via ē putrefactio

B vt dcm̄ ē. Vñ h̄ ſcito q̄ duplex ē putrefactio. vna nālis q̄ ꝯſeqꝶ actionē caloris nālis in ſuū hūidū merito ꝑncipiorꝫ itriſecoꝝ. ꝛ de hac nō ē ſmo nr̄. Alia ē ꝑter nām ꝛ talis fit a calō extraneato agēte i ſuū hūidū: adiuto ēt a calō ꝯtinētis. Vñ 4⁰. metheororꝫ ad pn̄ᵐ ſatis. putrefactio ē corruptio. q̄dā in vnoqꝫ hūido ſꝫ nām ꝓpe caliditatis a calitate aliena. ꝛ hec ē q̄ ambiētis. ꝛ exponc ꝓpe i. ināte calitatis: ꝛ ambiētis. ſ. ſm pl̄m: q: ēt vt infra ꝓhi

C bita trāſpiratio ē cā ei⁹. Vñ h̄ aduerte q̄ hūor ſic putrefact⁹ ꝛ ſi in ſua altereꝶ ꝯplōne: tñ remanet ſub eadē forma ꝛ ꝯplōne. vñ ei⁹ calīm ex̄neatū adhuc nālitate ꝑticipat: q̄ de re pōt eē adhuc cā digō̃nis ꝛ nālitatis. ꝛ iō ꝓcedēte adhuc putrefactiōe ad corruptionē ſimplr ꝑt inde gñari aīal. itaq̄ ex hūore inalato ꝑt aīal ꝓduci vt vmis. ꝯſidera. Et ſic capiēdo putrefactionē ipſa ſe extēdit ad hūores ꝛ ad alia elemētata. ꝛ ē ei⁹ acceptio gñalis. Spālr⁹ aūt a medicis ꝯſideraꝶ. vt ſolū ad hūores nr̄i corporis ſe extēdat. Et ē putrefactio ebullitio i hūorib⁹ putreſcētib⁹ ſcd̄ a calore ex̄neo gñata: q̄ ſit ſupaccēſio ꝛ ignitio in corꝑe hūano: q̄ cū cōicaꝶ cordi: ita vt opatiōes ledanꝶ febrē putridā cauſat. nunqd ex putrefactione aliarum humiditatum vt chili ꝛ hi⁹: febris putrida gñari habeat dicetur ſuo loco: ꝛ tu conſidera.

D **De cauſis** aūt ei⁹ ꝯñter agēdū: vt ide clarior hēaꝶ doctrina. ꝛ icipiēdū ē ꝑ ordinē. vt ſupra a cāis ꝑmitiuis. ꝛ ꝑ̄ ab aere ꝓp illō qō dicebaꝶ i diſſōne putredis gñalr ſūpte. ꝛ hec ē q̄ ambiētis. Aer. n. duo

E bus modis ꝑt eē cā putredis. vno⁹. q: i ſuba ſui recipit putrefactionē: ꝛ putrefact⁹ putrefac: ſic̄ ē aer peſtilēcialꝶ ꝛ locoꝝ i qb⁹ ſūt iſuſiōes lini canabis aut aſpalti: Itē ꝛ aer lacunarꝫ valliū ꝛ aq̄rū ſtātiū. de qb⁹ infra ad plenū ſpālitet i ca⁰. de peſtilētia. 2⁰. mō rōe ſuarꝫ q̄litatū excedētiū: vt itēſiōe calitatis aut friditatis: q̄ fritas ē cā ſm pl̄m vt febris putrida gñeꝶ: ꝓp ꝓhibitā trāſpirationē ad clauſionē pororꝫ ſequētē ab ipſa friditate ſꝫ pl̄m ſcd̄. Et dē ſꝫ pl̄m: q: ēt a calitate extriſeca ꝑt fieri febris putrida. vt pꝫ. Sꝫ q: h̄ rariſſime ꝯtigit: ꝛ q̄ſi freq̄nter ſit a fritate iō auctores friditatē in h̄ magis noluerūt ſbricētes calitatē. Itē a cibo putrefacto ꝑt putrida fieri: ꝛ de his iſra

F dari⁹. Cib⁹ ēt eſt cā putredis. Propter qō ſcito q̄ cibi q̄ ſūt nimis hūidi ꝛ ſubtil' ſube ꝛ velociter ex ſtō egredientes ſūt facilr corruptibiles ꝛ cā putredis: vt ſūt citrulli cucumeres: ceraſa: pruna: melones: caro pinguis: vua ficus: mora celſi: ꝑſica: pinguedo: cerebꝝ: medulla ſpinal. Itē ꝛ illi q̄ facile hn̄t ſubāꝫ. vt lac. Itē q̄ malā hn̄t ſubāꝫ vt piſces q̄ icipiūt corrūpi ꝛ tubera. Silr q̄ ſūt nutrimēti aquoſi: vñ ꝛ ſanguis gñaꝶ aq̄ſus malus vt fruct⁹ imaturi hūidi. Et dixit Auic. h⁹ gñis ſunt fruct⁹ tardi hūidi valde. ꝛ expone q̄ tardāt ſuū euentū: vt ſunt horarū: vel tarde digerunꝶ ꝓp ſuā vehemētē hūiditatē. 2⁰ cā ꝑncipalis ē cibi ipſi⁹ ꝑ̄patatio ſeu ciborū mixtio: vt ſūt oua dura mel cū lacte mixtū ꝛ hi⁹. 3⁰ ſumiꝶ ex pte horē: vt cū poniꝶ cib⁹ ſupra cibū idigeſtū. 4⁰ ex pte ordinis vt cū ꝑ̄poniꝶ q̄ poſtponi deberet aut ec̄ꝯ. 5⁰ ex pte abhominatōis cibi ad nām. nā cū abhorret nō regit ꝛ putreſit. Et iō nō. ꝓ̄ auſteros medicos q̄ nolūt egri cōplacere: ſꝫ ſp diſplicere vt ſupra. Pot⁹ ſilr aq̄rū ſtātiū ꝛ putridarū ꝛ groſſarū q̄ opilōnē inducūt pōt eē cā putrefactōis. Itē ꝛ vinū putridū opilatiuū nimie excedētis calitatis ꝑ modū q̄ dict⁹ ē de effimera. Mot⁹ ēt inordinate fact⁹: vt. ſ̄. cibū imediate i nō ꝯſueto ad ſolē: aut in loco frō valde. Itē ſupflua gēa. itē ſōnus ſupflu⁹. Repletio multa ꝛ maloꝝ ciborū ſpālitet. Iteꝫ mala animi accidētia: vt ſupra de effimeris: ꝛ breuiter que faciunt effimeram cum excedunt apta ſunt facere putridā.

De cauſa aūt aſicedenti ꝛ corporali dicēdū q̄ multitudo humorū ſua groſſicie ꝛ viſcoſitate opilationē facientium eſt cauſa putredinis. nā ad ipſaꝫ opilationē ſequiꝶ indebita euētatio: ꝓpter qō accidit putrefactio. Vñ ſcito q̄ ꝓhibita trāſpiratio eſt cauſa q̄ſi ſemꝑ putrefactionis humorꝫ. ꝛ de hoc eſt q̄ſtio magna. ꝛ tu tene ꝯcluſionem vt poſitū eſt. Ad debitāꝫ totius ꝛ humorū refrigerationē ſiue euentationē requirunꝶ expiratio ꝛ inſpiratio aeris: ꝛ fumorū capinoſorū iam virtuti diſproportionatorū expulſio. Cū itaqꝫ accidit opilatio ex cauſa antecedente iā dicta: ſit indebita euētatio. vnde caliditas extranea in humorib⁹ accendiꝶ: eo q̄ calor eorū nō euentat⁹ exacuiꝶ ꝛ extraneaꝶ: ꝛ ſic ſit incōueniēs inſtrumentū vt virtus debitā ſeruet habitudinē calidi ad ſuū humidū vnde ſequiꝶ putrefactio: vt dcm̄ eſt ſupra. Cōſimiliter ꝛ etiā vapores capinoſi ab humorib⁹ eleuati per totū volitantes ſic extraneati humorib⁹ occurrētes ipſos extraneant ꝛ in ebullitionē mouēt. ꝛ ſic accidit vt calor naturalis extraneeꝶ: quare humidū ſuū cū ſicco regulare nō valet: ꝛ ſic ſit vnius ab alio diſcōtinuatio: vt in vino qō aceſcit eſt videre. q̄re ꝛc̄. Ex quib⁹ collige quo mō ex talī ꝓhibita tranſpiratione mala induciꝶ ꝯplexio: ad quā ſequiꝶ indigeſtio ꝛ maloꝝ humorꝫ ꝛ crudorūꝫ gñatio: non gubernatorꝫ ma regimine nature. vñ putreſcunt.

Et ad itelligentiā maiorē hic quero: quare cū hi vapores ꝛc̄. cur nō oēs humores ponūt in ebullitōe: ꝛ cur nō

pꝛius coleram cum ſit magis apta: ⁊ ſic quaſi ſemꝑ oẽs febꝛes deberẽt eſſe colerice. ℭ Dicendũ pꝛo nũc ꝙ hoc accidit ex indiſpoſitiõe humoꝛis: uẽ aliquis hũoꝛ q eſt aptus magis alio recipe putredinẽ: aut ꝓpter ſuã q̃titatem ſuperabundantẽ: aut ꝓpter malã q̃litatẽ: aut malã ſubãm: aut aliter q̃olibet eſt factus nãe inimicus: ⁊ ſic ab ea derelinquit. Quare ab his duab⁹ cauſis citius putreſcit: de alio vl' aliĩs gubernationẽ ac ſollicitudinẽ hñs. 3 Unde ſcito ꝙ natura diligit ſanguinẽ vt filiũ: ⁊ ideo in ipſo ſtat cura eius quaſi tota: q̃re ſuſtinet vt ſanguis creſcat ad q̃titatẽ tãtã vt poſſit accẽdere febꝛẽ abſq; putredine: qꝺ de aliĩs nõ facit hũoꝛib⁹. Jta ꝙ aliĩ humoꝛes febꝛẽ nõ faciũt abſq; putredine eoꝛum. vt ſecundo de differentiĩs febꝛiũ. ſecundo capitulo.

ℭ Cauſa aũt coniuncta eſt caliditas extranea in humoꝛe ipſo ebuliẽte ⁊ extraneato exiſtẽs. Ex q̃bus oĩbus ꝑmo clare apparuerũt cãe ipſius putredinis vel putrefactionis: ⁊ maxie tales poſitiue. Nã nã dẽ ẽt cã huius ꝑ priuationẽ: vt cũ qd putreſcit: ꝑꝑ ipſum eſſe a regimine nãe derelictũ. ℭ Pꝫ. 2° ⁊ apte multũ q̃re febꝛis ipſa putrida q̃nari hẽat. iuxta q̃ de ea talis ponit deſcriptio. Et h ſi pꝛius enarrauero modũ gilberti: de ipſis cãis putredinis mihi placiti. Ponit. n. cãs q̃tuoꝛ. loquoꝛ ſꝫ medicinalr. ℭ Pria ẽ multitudo ⁊ ſupabũdãtia humoꝝ: q̃s nã mouet vt coꝛrigat ⁊ rectificet: quã cũ ipſa coꝛrigere ⁊ refrenare non poſſit virtus ſuccũbit ⁊ deficit a rectificatiõe ꝓpꝛia: ⁊ accñtalẽ caloꝛẽ ſic accedunt. vt pꝫ in ſimo. ℭ 2ª ẽ mãe groſſitudo quã nã nõ põt ſubtiliare. vñ impeditur in depuratiõe eius: q̃re ſtãs ſic coꝛrũpit ⁊ putreſcit. ℭ 3ª eſt viſcoſitas in quã nã nõ põt agere motu diuiſiõis ⁊ ſeq̃ſtratiõis: ſꝫ in ſe ꝯculcatus hũoꝛ cũ in eũ caloꝛ nãlis nõ penetrat putreſcit. ℭ 4ª ẽ poꝛoꝝ ꝯſtrictio ⁊ ſũmoꝝ retẽtio q coculcati redeũt ſup hũoꝛẽ ⁊ acquiritur in eis caloꝛ accidentalis pꝛopꝛio ſublato caloꝛe.

k Febꝛis putrida ẽ febꝛis a vapoꝛe putrido ſiue putrida fuligine imediate: ⁊ nõ ꝑ ſe cãta. Cuius cã ꝑ ſe eſt hũoꝛ putridus a q̃ ⁊ ipſe vapoꝛ putridus eleuat: nõ. n. a vapoꝛe putrido ſumit eẽntia febꝛis. neq; eius dĩa eẽntialis: ſꝫ bñ ab ipſo hũoꝛe. vñ ſit febꝛiũ putridarũ diſtinctio ab ipſis hũoꝛib⁹ dicẽdo. febꝛiũ putridarũ alia colica alia flãtica ⁊c̃. Similr ⁊ act⁹ curatiu⁹ ab ipſo ſumit hũoꝛe ⁊ nõ a vapoꝛe: vapoꝛ tñ ẽ cã imediata ⁊ ꝯiũcta febꝛis inſtrãlis. ſz nõ ꝑ ſe: hũoꝛ aũt putridus eſt cã ꝯiũcta ꝑ ſe: ſꝫ nõ imediata: q̃cq̃d tñ facit vapoꝛ facit ab hũoꝛe a q̃ eleuat. Jtẽ dici põt ꝙ cã ꝯiuncta mãlis eſt hũoꝛ: efficiẽs aũt eſt vapoꝛ. Quidã imaginant ꝙ ſi i coꝛde ſit hũoꝛ putridus cõtangẽs ſubãm coꝛdis imediate qꝺ abſq; putrida fuligine põt febꝛis ſic putrida cãri: ⁊ tu ꝯſidera. q̃s ſi ſeq cupis addas in deſcriptiõe ſm plm ⁊ rariſſime in paucioꝛib⁹ imediate cãta: ⁊ tu ꝯſidera: nõ enĩ vꝫ ꝙ in tali loco ſit hũoꝛ putreſcẽs ex actiõe caloꝛis i ipm abſq; eleuatiõe vapoꝛis: ⁊ ſi ẽ ad breuiſſimũ ſpaciũ. Et putredo cole fac̃ tertianã: putredo ſãguinis ꝯtinuã: ſlãtis q̃tidianã ⁊ q̃ currit curſu ei⁹: ⁊ melie q̃rtanã ⁊ q̃ currũt curſu ei⁹: loc⁹ ſanguinis ad intra venas: alioꝝ vo extra: ⁊ iõ cũ ſanguis putreſcit fac̃ ꝯtinuã ⁊ reliq hũoꝛes ſm plm iterpolatas: ⁊ de cã ꝯtinuitatis ⁊ interpolatiõis dicet ſtati ta ꝯtinue q̃ꝫ iterpolate ponẽdo deſcriptiões.

ℭ Sed hic ſcito ꝑꝑ illud qꝺ ſupꝛa dicebat de aliĩs hũ-
l ditatib⁹ ab hũoꝛib⁹ nũq̃d poſſint facere febꝛes dõm ꝙ ſic: ⁊ ſũt reducibiles: vt vbi grã. febꝛis putrida cãta a putredine ꝑme hũiditatis de ſcõis cũ a ſãguine nõ multũ diſtet ad ſanguinẽ reducit. Silr ſi putreſcit chilus reducit ad flãticã cũ chilus flãti multũ aſſimilet: ⁊ ita cõſilr de aliĩs: q̃ꝫuis aliq voluerint ꝯriũ dicẽtes quod hũiditates. ſcõe cũ ſint coagulate ⁊ in poꝛoſitatib⁹ membꝛoꝝ ꝯſtricte: nõ pñt recipe motũ vt ad ebulitiõnẽ veniãt. ꝯſidera: q2 hñ pñt incõueniẽtes facte ad extra illa loca pdlia nã q̃ de eis curã nõ hẽbit: ⁊ ſic putreſciant. ℭ Deſcribitur itaq; ſic. Febꝛis ꝯtinua ẽ febꝛis hũoꝛalis ſãguinea q̃ nullo tẽpoꝛis ſpacio ſine afflictione permanet: ſꝫ abſq; rigoꝛe ſudoꝛe ⁊ paroxiſmoꝝ manifeſta declinatione patientẽ cõtinue affligit: cuius mã in vaſis que ſunt vene ⁊ arterie ſm plurimũ cõtinet: dicit humoꝛalis: quoniã nõ omnis talis eſt putrida: ſed bene humoꝛalis: vt de ſinocho dictũ eſt: ⁊ dicet etiã ad differẽtiã effimere. q̃ non debꝫ dici continua: dicituꝛq; nullo ⁊c̃. quoniam de ratione intrinſeca eius eſt cõtinue affligere: ſicut interpolate interponere tẽpus. nã ſicut aliĩs humoꝛibus a ſanguine ineſt per intrinſecã eoꝛum nãm habere periodos vt colere de tertio in tertiũ. flegmati de die in diem melancolie de quarto in quartum. vt ſupꝛa. ⁊ infra dicetur ita ſanguini ineſt continue affligere. nã inter extrema illa eſt inuenire medium: qꝺ eſt continuus motus: q ſan-
m guini ineſt per ꝓpꝛiã eius nãm ⁊c̃. vnde dicendum ſm illam viã ꝙ ſanguini nõ eſt periodus: ſed cõtinuus motus cum eſt extraneus. vnde cum ſit theſaurus vite ⁊ a nã maxime dilectus: non quieſcit nã in mouendo ⁊ agitando eum vt ipſum rectificet ⁊ ipſum ſic cõſeruet: quã ſollicitudinẽ de aliĩs nõ habꝫ humoꝛibus. ꝯſidera: quia rõ eſt retoꝛica ⁊ opinio pꝛobabilis. dicit cuius materia: quoniã ita cõtingit ſm plurimũ ⁊ raro reperit contrarium. Nã non inconuenit aliquã materiã intra vaſa cõtentã facere interpolatã: ꝓpter paucitatẽ eius: ita ꝙ interponet tẽpus donec reaggreget tantã quãtitatem ꝙ ſufficiat de nouo febꝛẽ cauſare: ita nõ inconuenit materiam ad extra vaſa exiſtentẽ aliam a ſanguine: in loco. ſ. ꝓpinquo coꝛdi facere coꝛ cõtinue febꝛire: ſed nõ erit vera cõtinua: q. ſi eẽt ſanguis extra venã ſuſus putridus remanẽs ſub foꝛma ſanguinis ſufficiẽs facere febꝛẽ cõtinuã: tunc dicerem illã eẽ cõtinuã. Cõmuniter tamen ⁊ nominata ſtricte ⁊ ꝓpꝛie accipit hic terminus febꝛis continua: imo concedit ꝙ ẽt ab alio humoꝛe q̃ꝫ a ſãguine cauſari põt continua: ⁊ ponit diſtinctio ꝙ cõtinuaꝝ q̃dã eſt continua ꝓpoꝛtionabilis. q̃dã non pꝛopoꝛtionabilis: vt ſtatim infra. ꝙ ſi illũ modũ loquẽdi ſeq cupis a deſcriptione data abiice illũ terminũ ſanguinea. conſidera. ſed iſta vt dictũ eſt raro eueniunt: ⁊ ideo auctoꝛes loquẽtes de his que vtplurimũ eueniunt diſtinxerunt inter continuã ⁊ interpolatã per eſſe ad intra ⁊ ad extra
n venas. ℭ Et ex his habes quid ſit interpolata: eſt enim febꝛis putrida q̃ tẽpoꝛis ſpacio ſtat ſine afflictione ⁊ patientem affligit cum rigoꝛe ſudoꝛe: ſine tamẽ manifeſta paroxiſmoꝝ declinatione: cuius materia: vtplurimũ ad extra vaſa continet. vnde Gali. 9° terapentice. ⁊ Raſ. 17° continẽtis differt continua ab interpolata in trib⁹. ſ. in rigoꝛe ſudoꝛe ⁊ manifeſta paroxiſmoꝛum declina-
o tione. ℭ Et iuxta hoc ſcito ꝙ ex cõtinuis. q̃dã ſunt nõ vere cõtinue: ⁊ ſunt quãdo patiens ſtat continue febꝛiens non ex cauſa vna ſibi continua: ſed ex plurib⁹ ⁊ vna mouetur ad putredinem anteq̃ꝫ alia finiatur vt in febꝛibus ſubintrantibus quãdoq; reperit. cõtinue vere ſunt iam deſcripte. ℭ Jtem earum quedam ſeruant materiam ad vnicam expulſionẽ ⁊ tales ſunt breues in vna ſeptimana finientes ⁊ ante. quedã que ad plures creticas expulſiones ſuam materiã referuant: ⁊ iſte ſunt longe: ⁊ tales apud nos cõmuniter eueniunt aut erroꝛe infirmoꝛum aut medicoꝛũ: qui nõ cognoſcentes febꝛẽ eam ꝓlongant: qꝺ quotidie accidit multitudine egrotantiũ. ℭ Jtẽ cõtinuaꝛũ q̃dã dicunt continue ꝓpoꝛtionales. q̃daꝫ nõ ꝓpoꝛtionales continue ꝓpoꝛtionales ſunt cõtinue habẽtes in ſuo motu excreſcẽtiã ſm ipſi⁹ hũoꝛis

ꝓpꝛiam naturā. in determinata tamē quantitate qualitate ⁊ loco. vnde ſic reperiūtur cōmuniter continue proportionales de colera. ⁊ hec habent de tertio in tertium ſm naturā humoris excreſcentiam. vnde hic vt in principio gentilem ſecutus teneo qđ humoꝛ colericus đ. 3° in 3m. flegmaticus omni die. melancolicus de 4ª ī q̄rtū mouet̄ ex ꝓpꝛietate ipſi⁹ m̄ae in relatione ad cal̄m nale q̄ ꝓpꝛietas ſequit̄ nūc̄ꝫ hoꝝ humoꝝ cū d̄terminata q̄ntitate q̄litate ⁊ loco. ſ̄nō ꝓpoꝛtional' vo q̄ nō hꝫ excreſcētiā ſaltē manifeſtā: q̄. ſ. appeꝛiter ⁊ vniformiter affligit: ab auctoꝛib⁹ nr̄is ꝯcluſa noīata. ⁊ iſta eſt a ſāguine vt pl'ꝫ ſanguis aūt ſub forma ſāguis remanēs nō facit excreſcētiā: ſꝫ cum ad nām alteri⁹ hūoꝛis trāſcēdit p̄t facere ⁊ cōiter facit ipſā ꝯtinuā ꝓportionalē de colera: q2 ei⁹ ſubtile facili⁹ in colerā trāſit: ⁊ ſicut repit̄ ꝯtinua ꝓpoꝛtiōal' de colera: ita ⁊ de melia ⁊ flāte: ſit frequēti⁹ tn̄ de cola ⁊ flāte: raro āt de melia: ⁊ imo Aui. de q̄rtana pl'ꝫ q̄rtana eſt pꝛodica: nā melia eſt hūoꝛ multū ꝯtrari ⁊ vite ꝯrꝛ⁹ ⁊ diſproportionat⁹. ⁊ iō nā nō tolerās eius putredinē mag. īpetu mouet̄ ad ipm̄ expellēdū anq̄ꝫ putreſcat. eſt ēt humoꝛ đ difficili putreſcibil': ex q̄ īfert̄ ꝙ timēde ſūt multū

A q̄rtane ꝯtiue. De qb⁹ loquēdo ⁊ de ꝯcluſis ſcito ꝙ v̄a ⁊ ꝓp̄e ꝯcluſa ē diſſo ꝯcluſe de febꝛis itēſi caloꝛis q̄ vniſoꝛmiter ⁊ ꝯtiue coꝛp⁹ affligit ſꝫ nāꝫ hūoꝛis ꝓpꝛiā: ⁊ nō ſꝫ nūc̄ꝫ aliquē dieꝝ: cui⁹ m̄a ſꝫ pl'ꝫ ī locis coꝛdi ꝓpinqs: q̄ ſūt aut vena q̄ eſt ab ep̄e ad coꝛ: vl' a coꝛde ad pl'onem repit̄. ⁊ hec eſt de ſanguie ſolo: vn̄ ſic v̄e eſt ꝯcluſa: q2 ſua tēpoꝛa ſūt ita clauſa vt eoꝝ diſtictio nō ꝑcipiat̄. ⁊ dī ſm pl'ꝫ: q2 ēt a m̄a in toto ſparſa pōt ꝯcluſa fieri: vt iſta de febꝛe ſanguiꝛ: ⁊ ī febꝛis nō hꝫ actu neq̄ꝫ po⁹ excreſcētias. Et ſequēdo hanc đſcriptionē ab alijs hūoꝛibus ꝯcluſa v̄e ⁊ ꝓp̄e fieri nō pōt: q̄ ⁊ ſi ab auctoꝛib⁹ ipſaꝫ a cola fieri poſſe dicat̄: nō v̄a ē it. vn̄ cauſon dī ꝯcluſa: maxime qn̄ eſt ī venis ꝓpinqs dictis. vn̄ ſcito ꝙ poſt ſanguinē ī locis dcīs ꝓpinqs. ſ. coꝛdi magis repit̄ de cola: pp ſanguinē nutritiuꝝ pulmonē: ⁊ iō ibi poſt ſanguinē cū putreſcet ꝯcluſaꝫ faciet h̄ntē excreſcētias actu vel potētia: deide p̄t ex flāte ſalſo fieri ibi putreſcēte. deide ex flāte dulci: fleg' .n. in illis locis pōt m̄ltiplicari. ex melia aūt raro accidit: cū ñ ſit apta m̄ltiplicari ī locis ill': ⁊ ibidē putre

B fieri: pp hoꝛribilitatē ⁊ inimicitiā ei⁹ ad vitā. ℂ Et ꝯcluſa de ſanguie nō putreſcēte dī ꝯcluſa iflatiua. q̄ vo a ſanguie putrefacto nō iflatiua dī: hoꝝ ſpēs ſūt tres. paugmaſtica q̄ ſp vniformiter auget̄. augmaſtica q̄ ꝯtiue vniformiter minuit̄. homotena q̄ ſp vniformiter ſtat: đ qb⁹ oīb⁹ iſta. ℂ Poſtremo ſcito ꝙ ſi feb. arſiua ꝑiret̄ ⁊ đ facto aliqñ repit̄ febꝛis ꝯtinua ex cola q̄ adurit̄ ī loco coꝛdi ꝓpinq̄ ꝯcluſa dcā foꝛtis icēdij ⁊ coꝛp⁹ ꝯſumēs illa nomīat̄ ab Aui. ⁊ ab auctoꝛib⁹ febꝛis arſiua: ⁊ hec ſm pl'ꝫ eſt moꝛtal' ⁊ ꝑuo tp̄e durās: qn̄ in putridā tranſeat: q̄re diu ſtare nō pōt tal' hūoꝛ: qn̄ a regimie v̄tutis nō đrelin

C q̄tur: ⁊ ħ raro repit̄. ℂ Et ſcito ꝙ q̄tuoꝛ ſūt cāe diuerſitatis inuaſiōis poꝛiſmoꝝ. Pꝛia ē a m̄a ipſa ſūpta ex p̄te ſue multitudīs paucitatis groſſiciei aut tenuitatis. 2ª ex p̄te trāſit⁹ m̄ae in aliā diuerſe ſpēi. vt cū febꝛis ex colica ſit melācolica. 3ª debilitas v̄tutis. 4ª eſt nimia v̄tutis ſenſibilitas ſiue mēbꝛi. vn̄ has bn̄ ꝯſidera. Quia tibi vtiles erunt in practica. q̄s ex dictis in cap. 2° de ſignis declaratas relinquimus.

ℂ De ſignis putride interpolate ⁊ ꝯtinue in gn̄ali: ⁊ mō inueſtigādi ea ⁊c. Rub. ij.

D CUm actū ſit de cāis putride febꝛis. Cōſ̄s duxi eſſe dicēdū đ ſignis ei⁹: cū ſꝫ oꝛdinē ꝯceptū poſt đterminatiōnē de cāis de ſignis agendū ſit: ⁊ lꝫ. ñ. cap. 2° ſatis de ipſis ſignis putride dcm̄ ſit:

vt ita meo iudicio ſufficere poſſet: tn̄ vt ſatiſfaciā ī parte ipſi rub. aliq̄ p̄dictis addā. ℂ Et ex ipſis ſūt nigredo lingue doloꝛ capitis inq̄etudo agitatio. ex pugna v̄tutis ī m̄āꝫ ⁊ eꝫ. anguſtia ⁊ maxie qñ febꝛis eſt acuta. ⁊ ex ꝓp̄etatib⁹ ei⁹ eſt: vt ſupꝛa: diuerſitas ī pn̄ .⁊ ī augmēto: ⁊ ē de ſignatiōib⁹ foꝛtioꝛib⁹ iei⁹. Aui. ⁊ ex his q̄ ſtatī ponētur in mō iueſtigādi: multa hēbis huic ꝓpoſito ſatiſfacientia. ℂ Cūq̄ꝫ ī notitiā febꝛiū putridaꝝ ꝑuenire volueris. p̄. ꝯſidera res nāles ex p̄te aeris ⁊ regiōis. p̄ q̄m aer cal's ⁊ ſicc⁹. vt eſtiu⁹ ad tertianas p̄parat. ⁊ autūn⁹ ad egritudies acutiſſimas ⁊ moꝛtiferas. ⁊ ita de alijs. vt. ħ. cap. 2° in apho. ⁊ tu ibi. itē ex p̄te etatis: vt q2 ſi ſenex eſt nō icurrit febꝛē acutā niſi raro. ꝯplōnē q̄ꝫ ⁊c. ſic ſuo mō ꝯpꝛehēdas. đ qb⁹ plene alle. cap. nā ſi ipſa talia in mente tua reuoluas. accipies ſiue p̄ iudiciū aliq̄le exiſtimatiuū ⁊ bonū de eē ipſi⁹ febꝛis. ℂ 2° te trāfferas ad res nō nāles: vt p̄ iueſtiga q̄lis ſuit dieta ſiue regimē p̄teritū ab eo ſibi habitū ex p̄te q̄litatū aeris p̄maꝝ ⁊ occultaꝝ. vt ſi ī aere fuerit coꝛrupto peſtifero ⁊ hi⁹: itē ex p̄te cibi ⁊ potus in q̄litate ⁊ q̄ntitate eoꝝ oꝛdie ac hoꝛa ⁊ hi⁹. Tu ſicq̄ꝫ diſcurre p̄ alias res nō nāles: q̄ diſcurſus eſt tibi facilē notus ex habitis in 2° cap. ℂ Deīde veni ad diuiſionem ſignoꝝ ſupꝛa poſitā: quā ī memoꝛia debes ꝯtinue retinere: q̄ ſuit a ſubalt' ih̄erētib⁹. a q̄litate mutata. ab exeunte mutato: ⁊ ab actiōe leſa ſūpta. vn̄ p̄. ꝯſidera ſi illic ī tactu eſt moꝛdica⁹ nā in oī putrida repit̄: ſꝫ maioꝛi ea q̄ ē ex colera ⁊ ſanguine: ⁊ mioꝛ q̄ ē ex flegmate ⁊ melia. vt ſupꝛa. 2° cap. Deīn trāſeas ad q̄litatēꝫ mutatā: vt v̄bi gr̄a. coloꝛ faciei plūbe⁹ ⁊ ex viriditate ⁊ albedine ſigñat ſupfluitatē humoꝝ ⁊ paucitatē caloꝛis inati. itē toꝛnatilitas vt q̄litas ꝓ nūc dicat̄ tenuitas naſi ⁊ hi⁹. vehemētiaꝫ ſigñant caliditatis aut ſubtilitatis humoꝝ ac ipſoꝝ velocē reſolōnē: ⁊ ita de alijs: vt. ħ. 2° cap. Ab exeūtib⁹ mutatis: vt ab vꝛina egeſtiōib⁹ ſudoꝛe ſputo ⁊ hi⁹. vt 2° cap. q̄ oīa ſic raptiꝫ p̄trāſeo gr̄a breuitatis: cū allegato cap. apta ſint. Ab actiōe leſa: vt p̄ a pulſu: q2 mutat̄⁹ ab anhelitu a rigoꝛe frigoꝛe hoꝛripilatione: ⁊ ꝙ ſit ex moꝛdicatione caliditatis dignius eſt: vt ꝓpoꝛtiōet̄ ad hoꝛripilationem q̄ꝫ ad frigus Aui. ex ſiti doloꝛe capitis alienatiōe inquietudine vigilijs: ⁊ ita de alijs ſignis dicēdis in ꝓpꝛijs capitulis ſm hunc oꝛdinē ponent̄: ita ꝙ iſta ⁊ illa memoꝛie cōmenda ⁊ adinuicē cōplica: ⁊ ſic habebis p̄mo ꝙ febꝛis erit putrida. ſcđo ꝙ erit tertiana quartana aut hi⁹. ⁊ ad iſta ſtudiū adhibeas: ⁊ talia maxime cōſueuerunt apparere in interpolatis: ⁊ nō in cōtinuis.

E Propter quod nota. ſig̃ ꝯtiue ſūt ab actione leſa diuerſitas pulſus maioꝛ q̄ꝫ in interpolata alijs paribus: q2 ex ea magis ledūtur coꝛ ⁊ arterie ꝓpter ꝯtinuā afflictionē. cū ergo cōpꝛehendis diuerſitatēꝫ in pulſu ⁊ illa non fuerit: ꝓpter aliquā cām̄ pꝛimitiuā: neq̄ꝫ ꝓpter aliqđ aliud accidens neq̄ꝫ ex motu materie paroxiſmi: tunc iudica illaꝫ cōtinuā maxime quādo eſt ꝯtinue affligēs. vt ſupꝛa de ea. vnde in cōtinuis pulſus plus diſtat a pulſu ſanitati q̄ꝫ ī interpolatis. ℂ Item cōtinua nō eradicatur poſt. 24. horas vt cetere interpolate: ⁊ hoc eſt veꝝ vt in pluribus: quoniā alique repiunt̄ tertiane note q̄ durāt etiā pl⁹ 24. hoꝛis de quibus ſuo loco. ℂ Iteꝫ in febꝛibus continuis nō antecedit rigoꝛ ⁊ hoꝛroꝛ vt dictū eſt: neq̄ꝫ frig⁹ notabile: ſed aliqñ remiſſum valde in extremis. ℂ Iteꝫ non ſiunt̄ cuꝫ ſudoꝛe vomitu ſeceſſu ⁊ hi⁹. ⁊ hoc vt plurimū. nā aliquādo in cōtinua apparet rigoꝛ foꝛtis ⁊ ſudoꝛ: vt quādo m̄a via criſis expellit̄ ad extra venas ſupꝛa mēbꝛa ſenſibilia: vt in cauſone q̄ñq̄ꝫ: de q̄ in apho. ℂ Item in cōtinua cum accidit ſudoꝛ cōplete eradicat̄ materia eius: ſed in īterpolatis ſudoꝛ minuit ⁊ nō eradi

cat.cõſidera. ¶ Itẽ in cõtinuis calo ei᷒ quaſi ↄtinue eq̃
lis perſeuerat ⁊ dicit̃ quaſi:q2 l augmẽto diuerſificatur:
quoniam aliquãdo auget̃:quandoq3 diminuit̃:ꝓpter
vehementiorem pugnam virtutis contra materia:pro
pterea q2 eſt in locis magis nobilib᷒:⁊ alijs parib᷒ plus
eam aggrauãs.ↄſidera. ¶ Cõtinua võ ꝓportionalis co
gnoſcit̃ ex ↄtinuate eius cũ obſeruatione ordinata mo
tus humoris ſm propriam eius naturam attenta quã
titate ⁊ loco:vt ſupra de ca.⁊ tu ſbi.

¶ De canonibus generalibus attendendis in cura febꝛi
um putridarum. Rubꝛica.iij.

f Canones obſeruãdi i cura putrida
rũ febꝛiũ i pñtiarũ ſic diſti
guũt̃:nã coꝝ gdã res reſpiciũt nõ nãles:q
dã res ꝓter nãz:cãz.ſ.moꝛbũ ⁊ accñtia:de q
bus omnibus ſuo oꝛdine dicendũ.

Primus ꝙ in cura eaꝝ eſt aeris ↄſtitutio ⁊ eius
diſpõ multũ attẽdenda:pp qõ calidus
aer ⁊ ſimilr̃ frigidus ad mãe digõnẽ ſuis q̃litatibus iu
uãt ⁊ maxime faciũt ad egritudinũ ꝓlõgationẽ ⁊ bꝛeui
tatẽ.iuxta illud ſenis.eſtas egritudines abbꝛeuiat.hyẽs
võ ꝓlongat:⁊ nõ raro ad eaꝝ curaz.vñ 4ᵉ pmi.p caᵒ. Et
ex eis q̃ huic modo medicationis ſunt ꝓpinq̃ eſt muta
tio de terra ad terrã ⁊ de aere ad aerẽ.vñ videm᷒ ꝙ ſepe
curant̃ ex ſola mutatiõe aeris:⁊ eſt vnũ ex refugijs me
dicoꝝ:cũ ſe deonerare volũt de ifirmo:quẽ multo tpe i
g manib᷒ tenuerũt:aſſerũt:facite eũ mutare aerẽ. ¶ Itez
videm᷒ ꝙ ſi qs pcuſſus fuerit in capite in aere ſubtili:⁊
ſe trãſferat ad aerẽ groſſum citi᷒ ac meli᷒ ſanat̃.⁊ e ↄ̃. ſi i
tibijs fecit.nãq3 aer groſſus facit ad opilões cauſãdas.
⁊ ſubtilis ad ſiccitatẽ declinãs ad de opilãduz.Et vt di
ctũ eſt putrida ex opilõne vt plĩm ↄtingit. Et q2 in vno
q̃q3 particulari caꝑ.de ipſo ac rectificatione ei᷒ artificia
li ſi necña fuerit ample dicet̃.hinc ab ei᷒ pticulariori do
ctrina ſuperſedeo.

Secundus ꝙ cibi eligãt̃ diſpõni ↄ̃riã vt ipſa di
ſpõ exigit q̃ diſpõ eſt q̃ñq3 debilitas
ↄ̃tutis q̃ñq3 mã q̃ñq3 vtriq3 ſil.vñ vna ex his aliqñ ẽ al
tera foꝛtioꝛ.q̃ñq3 ſunt eq̃les. Et in iſto opz vt obſerues
rẽ magis timoꝛoſaz. Aui.altera nõ neglecta. Q2 ſi petes
oĩbus ſil̃ ſeruire nihil meli᷒:vt iſra de cõne ⁊ digõne.
vbi de ↄparatiõe ipſi᷒ ↄ̃tutis ad moꝛbũ dicet̃ ample. vñ
cũ vt᷒ ↄ̃a cibos reſtaurãtes:⁊ debilitati ois ↄ̃rios. vt.ã.
de dictis. Q2 ſi mã fuerit calida ifridãtia.ſi frigida cale
facientia. Si groſſa ſubtiliãtia. Si viſcoſa incidẽtia:vt
de digeſtiuis pꝛopoꝛtionabiliter dicetur infra.de qbus
cibis.ſupꝛa.3ᵒ.caꝑ.Et ſcḋdo ad cibos dicẽdum.

h ¶ De pane p̃. Cõpetit fact᷒ ex ſimula frumẽti.nã vt.ã.tẽ
perat᷒ ẽ. Q2 ſi dicat̃ ꝙ ſit opilatiu᷒:iflatiu᷒ ⁊c̃.dicẽdũ ꝙ
azim᷒ ẽ h᷒:⁊ qõ bñ coct᷒ fermentat᷒ ⁊c̃.vt decet.debite
ſalit᷒ ⁊ h᷒:ſua remouet nocumẽta. Q2 ſi pur ei᷒ opilõnẽ
timueri:panẽ fac cũ aq̃ ↄcoctõis ſeñ.aut aniſi:⁊ maxi i
egritudib᷒ friis:⁊ ſuoꝝ.cũ frio i egritudib᷒ calis.ↄſidera.

i ¶ De ptiſana aũt oꝛdeacea de q̃ tãtũ ſcriptũ eſt ab aucto
rib᷒ nr̃is.dicat̃ p̃ ꝙ ptiſana eſt cib᷒ medicinal ſeu medi
cina cibalis ex oꝛdeo ⁊ aq̃ ↄſtructa ad pfectionẽ deco
cta. Cõci.dĩa.169.q̃ ſic.vt.ã.in vſum cibi apud nos non
venit:ſed bñ facta ex farina ⁊ aq̃ cũ iuſcula a nob noia
tur.vñ ipſa maxime ⁊ pncipalr̃ i putridis ex mã calida cõ
uenit.⁊ ſuis accñtibus vt ſiti.doloꝛi capitis.difficultati
anhelit᷒ ⁊ hmõi. Etiã in alijs ex cã calida:q2 caloꝛẽ remit
tit ꝓter nãz ⁊ accñtibus eius obuiabitur. Cãe vr̃ nocere
aſtĩ:ſz ẽt ad ipſã valer abluẽdo ⁊ abſtergẽdo:ſed cauſe
ↄiũcte valet eius putridã remittẽdo calitatẽ.ita ꝙ ẽ iu
uamẽtũ multo plus q̃ nocumẽtũ. Et tu ↄſidera.de ip
ſa qñ fit cũ bꝛodio pulli ⁊c̃. Et ſi ꝑſcribo ẽ ferculũ ex cõ

ciliatoꝛe ſũptũ allato loco:⁊ ẽ ſeñ ex lacte amigda.l.ex
aq̃ ex pſſiõis mũdataꝝ bñ piſtataꝝ:faris oꝛdei.3uc. ad
dẽdo ſemia papaueris albi cũ aderit vigiliaꝝ inſtãtia q̃
ferculo iã vti icepi. Ad pña fercula me nõ extẽdo qm̃ de
ipſis in 3ᵒ caꝑ.vbi habes ſimplicia ⁊ cõpoſita gradua
ta cũ ſuis iuuamẽtis ⁊ nocumẽtis:⁊ tu ex te hẽs mo᷒
ↄponẽdi. ¶ Solũ reſtat dicere de ouis fructib᷒ piſcib᷒
carnibus vino ⁊ aqua de quibus aliq̃ alis diuerſitas re
peritur inter auctoꝛes ⁊ cõiter practicantes.

¶ Et expediẽdo de ouis pmo p̃ ↄ̃.ꝙ oua directe nõ cõ k
petũt in febꝛib᷒.pmo.q2 ſunt iflãmationi parata cũ ſint
vnctuoſa ⁊ coꝛruptioni pp diuerſitatẽ ſuaꝝ ptiũ:vt de
lacte:⁊ apta augere febꝛẽ.2ᵒ febꝛicitãtes ſũt coꝛpoꝛa nõ
pura q̃ q̃to magis nutriunt̃ tãto magis leduntur.iõ cũ
oua maxime nutriãt ſeq̃t ⁊c̃. ¶ 2ᵒ ꝙ grã hũectationis cõ
ueniũt tenera ſoꝛbilia.vñ de cura tertiane Aui.qñ eſt in
tẽtio humectatio dant̃ vitella ouoꝝ:ſilr̃q3 ↄcedunt in
q̃rtana.⁊ Gal.ad glauconẽ exhibet i cauſone ⁊ tertiãis
oua. ¶ 3ᵒ ꝙ debili exñte ↄ̃tute ↄueniunt ac dari debent:
maxie ſi ifirm᷒ ea nõ abhoꝛret.pz:qm̃ idicatio ſumpta a
ↄ̃tute oẽs alias obtenebꝛat. vt.ã.3ᵒ caꝑ.vñ cũ ꝓſternit̃
ↄ̃tus ilico ſuccurrendũ:qõ maxie:⁊ cito fit cũ ouis cum
ſint multi nutrimẽti:⁊ q̃ſi nulli᷒ ſupfluitatis. ¶ 4ᵒ ꝙ i
declinatione febꝛis qñ intẽtio eſt humectare ↄcedi pñt:
qm̃ tũc coꝛp᷒ idiget humectatõe:⁊ iaz feruoꝛ febꝛis re
miſſus eſt ⁊ ad hãc itẽtionẽ dabat Aui.vñ ſubdit: ſicut
dat̃ eis i fine.⁊ credo ꝙ ſi dabit̃ albumẽ cũz vitello bene
mixtũ cõuenictius erit:qm̃ ſic declinabit ad fridũ ⁊ hu
midũ:⁊ ↄ̃riabit̃ caloꝛi ꝓter nãm.vñ exiſtimo ꝙ ſm hãc
itẽtionẽ maxie ↄpetũt in ethica:⁊ pp ↄ̃tutẽ:⁊ pp hume
ctationẽ.⁊ in ſũma grã debilitatis ↄ̃tutis magis ↄcedũ
tur q̃ alia ex cã.vñ gentilis vl̃ laudare oua ipſa ſoꝛbilia
tenera ⁊ nõ dura in febꝛibus:maxie ↄ̃tute exñte debili:
⁊ non aſt.albumẽ aũt eſt male digeſtibile:⁊ iõ ab aucto
ribus laudant̃ vitella abſq3 albumie.⁊ multi ſic ſpnũt
albumẽ.ↄſidera. Quidã ñ exhibẽt ea niſi ſupñciẽte ſin
copi.⁊ certe ↄſuetudo.vt.ã.eſt multũ attẽdẽda.vñ toto
tpe opz ea dare. ¶ 5ᵒ ↄ̃. In febꝛib᷒ peſtilẽtialib᷒ ↄpetunt
vitella ouoꝝ.pp coꝛdis cõfoꝛtationẽ cũ maxie in ea le
dat̃:ac pp ↄ̃tutis reſtaurationẽ q̃ maxie ꝓſternit̃. hec ↄ̃
eſt cõcil.allegata dĩa. Et oua q̃ admiſtrant̃ in febꝛibus
debẽt eẽ tenera ſoꝛbilia ⁊ nõ dura:vt Gal.alle.loco.

¶ De fructib᷒ võ pma ↄ̃.ꝙ fruct᷒ hũidi maturi in febꝛib᷒ l
nõ ↄuenuit:ſilr̃ nec frigidi hũidi crudi coꝛruptioni apti
de qbus ſupꝛa.7ᵒ caꝑ.⁊ has duas ↄclones dicũt voluiſ
ſe Auicẽ.pma quarti.de cura putridaꝝ in gñali cũz in
quit.⁊ oẽs fructus nocẽt febꝛicitanti cũ ebulitiõe ſua ⁊
coꝛruptione ſua in ſtõaco.vñ ſcḋa pmi ꝓpꝛio caplõ ſub
areola febꝛes.quandoq3 generant̃ ab illis q̃ ſunt imma
tura febꝛes plurime ꝓpꝛietate ſui humoꝛis.⁊ in eodem
ſub areola ꝓpꝛietatis.⁊ acetoſa ⁊ immatura generant fe
bꝛes flegma ⁊ putredines ⁊ febꝛes ꝓpꝛietate ſui humo
ris. ¶ Scḋa ↄcluſio. Fructus humidi q ſũt ſua humi
ditate apti coꝛrũpi per eoꝝ aſſationẽ p̃ in pꝛunis ⁊ deco
ctionem eoꝝ cõpletã ſub cinerib᷒ factã.ſcḋo multũ elõ
gant̃ ab eoꝝ ebulitione ⁊ coꝛruptiõe in ſtomaco:ꝓpter
ſupfluam hũiditatẽ eoꝝ aquoſaz.ſic eẽ cõſumptã in
aſſatione ⁊ decoctiõe. Ex qua ↄcluſione infert̃:ꝙ poma m
dulcia ⁊ ſapoꝛoſa bñ matura ⁊ cocta.⁊ ſimilr̃ pira lau
data cocta attento magno appetitu ad ea in febꝛibus ẽt
putridis dari poterunt.pz ↄcluſio.nã ꝓpter decoctio
nẽ remittit̃ illa aptitudo ad coꝛruptionez.ſcḋo propter
foꝛtem inclinationem appetitus ad ea ſtomac᷒ ipſa am
plectitur auide.⁊ ipſa bene digerit.⁊ eius malitiam.ſic
magna ſui ex parte coꝛrigit.vnde cũ frigida ſint ⁊ hu
mida caloꝛem remittunt ꝓter naturã:quare ⁊c̃. Q2 ſi di

catur conclusionē habēre veritatē in acutis ⁊ calidis febribus. nō in alijs: quia frigidis: dōm ꝙ licꝫ rōne cau ſe nō videanꝭ ꝯpetere: tñ remittēdo calorē ꝑter nāɫ: etiā ꝯfortādo virtutē ex auida corꝝ acceptōe mai⁹ ſeqꝭ iuua mētū nocumēto. ⁊ tu hanc ꝯnē bñ ꝯſidera. qm̄ eā ꝓba biliꝰ poſui. ꝑterea cū eis ꝯmiſceanꝭ aut coriādrū ꝯfectū in cā calā aut aniſuꝫ in cā frā ⁊ hꝰ: ⁊ ſic modera vt vide bitur. ¶ Tertia ꝯ. In febrib⁹ imālib⁹ vt ethicis eſtimē ris ſecuri⁹ dari pñt fructus. ⁊ poma pira melō ⁊ hmōi. ¶ 4ᵃ ꝯ. In putridis fortis īflāmatōis dari pñt melon. ⁊ hmōi. fruct⁹ ꝯ eſt aliabatis. 3ᵒ. practice pñ⁰. ⁊ die ac ceſſionis: tertiane dentis ea. Et idem auer. 7ᵒ. colliget. ¶ 5ᵃ. Si alīs poſſumus inflāmationi febris occurrere eſt ꝑeligēdū. ꝯ eſt gētilis. ⁊ qꝛ de pomis eſt fcā mentio. ideo de eis audi Rabi moyſē auctate 30er. 2 . aphor. hu mide diete ⁊c. Inqt malū ſui odore corroborat cor ⁊ ce rebꝛū. ⁊ ei⁹ odor eſt vtilis ptiſicis. ⁊ melicis: ſed cibatio eius eſt peior oī cibatiōe fructuū: qꝛ ſui ꝓprietate gene rat vētoſitatē ī neruo ī lacerto q̄ nō diſſoluitur niſi cū difficultate. ⁊ tu de crudis h̄ītellige. ꝓ ſuādā icōa ꝯne. meliorāꝭ aūt poma ex ꝯcoctiōe corꝝ in paſta. ¶ Ulti ma ꝯ ꝓ nūc ē talis: In febrib⁹ icēſiuis olera ⁊ fruct⁹ vt poma pira melō ⁊ hmōi: ꝯcedi pñt. ⁊ hāc ꝯnē voluerūt Sap. in de febrib⁹ cauſonis. ⁊ Iſaac ⁊ Raſ. ⁊ ꝯſtātin⁹. ꝯ pſuadeꝭ. nā ipſa vt pruna mala granata vua acerba ⁊ ceraſa. ⁊ medulla cucumeris ⁊ hꝰ: infrigidāt ſtōꝫ ſupca leſactū ⁊ calorē remittūt ꝑternālē arſurā ⁊ cōbuſtionē vētrē ſoluūt ⁊ vrinā ꝓuocāt. vñ hec iuuamēta ꝓualent

A nocumētis. ¶ Et nō. ꝙ cū his debes addere corrigēs nocu^m ex zuccaro ſeniculo coriādro ⁊ huiuſmodi. pira dari debent poſt cibū. vt fumoſitates ad caput eūtes re ꝓmāt: ⁊ per ipſa os ſtomaci ꝯfortēꝭ. tu tñ in his te mode ra ex parte q̄ntitatis ꝑcipue.

¶ De piſcibus dōm ꝙ vbicūqꝫ ꝯpetit ptiſana cōpetūt ⁊

B piſces. lꝫ nō ſint ita boni⁹ cib⁹. ōbēt. n. euiſcerari ⁊ lauari cū aq̄ ⁊ aceto ⁊ in eis dimittāꝭ ꝑ horas. vt viſcoſitas ab eis remoueaꝭ. deīde aſſenꝭ. ⁊ ſi cū ſeniclo ⁊ aceto dabūꝭ meli⁹: ⁊ ē ſnīa Ioānicij: ⁊ Ḡ. ꝑ regimīs acutorꝝ cō. ⁊ iō qm̄ leues ſt ad digerēdū ſrē ⁊ būde ꝯplōnis. ⁊ ꝑ ꝑpara turā rēoueꝭ nocu^a viſcoſitatꝭ ⁊ corruptōis corꝝ. ꝯſidēra.

C ¶ De carnib⁹ dōm ꝙ ī febrib⁹ icēſiuis. pacutis ꝑꝑacutꝭ. ⁊ acutis ꝓhibeꝭ ab antiqs exhibitio carniū. nā timebāt earꝫ īflāmationē: ⁊ febris augmētū: ꝙ ſi ꝯtigebat debi litas vtutis: aut ex eūonē: aut ex flōmie: aut ex aliq̄ alio: vt in ſincopi: tūc carnes dabāt fridas ſiue tēperatas al teratas tñ cū lactuca cucurbita ⁊ hꝰ friori aliqs āt febri b⁹ marie flaticis melicis. ⁊ hꝰ bñ ꝯcedebāt: moderni āt dāt ſtatī ī pn̄⁰. ī oīb⁹ febrib⁹ carnes alteratas tñ: ⁊ ꝑꝑ cō ſuetudinē ⁊ boiꝫ ingluuiē: itē: qꝛ ēt vr̄ nām eē ꝯfectā ab eo qō ꝑus erat: vt dīa 9ᵃ. īmo ſtati cū maſticaꝭ ñ pñt dāt cōtuſaꝫ carnis. in his aūt nō poſſū ponere tibi certā regulā. ſꝫ opꝫ te moderare ſm vſum patrie infirmorꝝ. ⁊ hmōi. Tu itaqꝫ ſtude in alteratione earꝝ maiori aut mi nori ſm ꝙ exigit febris intēſio maior aut minor: de ip ſis aūt carnibus ⁊ piſcibus ſupra. 3ᵒ. cap. conſidera.

D ¶ De vino dōm. vt. ē. de dictis. ⁊ cap. ꝯ ſignis febriū pu tridarꝝ: vt ſit tibi canō aure⁹. Oꝫ qn̄ interrogaris ꝯ aliq̄ re an ꝯferat an noceat debes imediate te reducere ad res nāles nō nāles ⁊ ꝑter nāꝫ. Ex qb⁹ ꝑncipalr caſus medici nalis ꝯſtituiꭍ: vt in pn̄. trac. practice nr̄e oſidim⁹. ⁊ ꝑ il las diſcurrere ⁊ idicatōes tuas accipe. ⁊ illi⁹ rei iuuamē ta ⁊ nocumēta itelligere. ⁊ ipſa oīa adiuicē ꝯparare. ⁊ ſic facilr iudiciū ꝯponēs ſciētificū qō a pn̄⁰. fuit tibi diffi cile. vt ꝯbi grā de vio. Dicam⁹ itaqꝫ ſic res a qb⁹ ſumiꭍ iu dica⁰. de vini exhibitiōe līmitādo a reb⁹ nālib⁹ ꝑ ſūt dīe a qb⁹ ꝑncipalr ſumūꭍ iudica⁰. ⁊ ſi ſeptē ſūt nūero vt⁹. ſ. a ꝯplōe: his aūt ānexa qb⁹ ⁊c. A reb⁹ nō nālib⁹ vt ab aere cibo motib⁹ corporeis. ⁊ animi accīntib⁹. a reb⁹ ꝑter nāꝫ. qꝛ a morbo cā morbi ⁊ ab accīntib⁹. Et ꝯcludēdo ponā tres ꝯnes breues: qs ꝓ canonib⁹ tene. ¶ Pria. Cōplō ne calis etate iuuenib⁹ calō exñte aere ac regione vtute fortibus. dieta calā vſūs. iratis forti exercitio exercuatꝭ egritudine calā. cā calā furioſis ſiue freneticis ⁊ hꝰ: vi nū nullomō ꝯpetere vꝫ niſi forte fuerit acceſſus idicās de ſui exhibitiōe. vt ſinco. de q̄ ſtra. ¶ Scōa ꝯ. Oppoſitis āt liberius ꝯcedi pt. ¶ Tertia Medijs āt mediocriter ⁊c. Et h̄ eſt ſnīa ꝯci. dīa. 172. cū q̄ ⁊ cū gētili alias ponā ꝯnes: quia mā ē miltū vtiꝭ ⁊ ī dies occurrēs. Oꝫ. n. ꝑ vi ni nāꝫ ꝯclarare. 2ᵒ ei⁹ iuuamēta ac nocumēta apire. ⁊ 3ᵒ. ꝯnes poneꭍ ꝑticulares q̄ vt canōes hēe ōbes: ¶ Uinū repiꭍ in multiplici dīa. nā lꝫ cōiter dicaꭍ ab antiqs nr̄is qōlꝫ vinū eſſe calꝫ itēdētes de aromatico ⁊ vinoſo loq: tñ repiꭍ apud nos qꝛ padue ⁊ alibi tale qō eſt albū ⁊ pla nēſe ⁊ modico colorī coloratū auſterꝫ acerbū: ⁊ q̄ſi ſicut agreſte ex q̄ ꝑcipiūt bibētes maniſeſte ſtōm corꝝ infrigi dari: qō ſi nō fuerit fortis ſtōi ſentiūt ſe ex potu ei⁹ ledi: ſicē ab alijs fridis ſubtilibus. Et tale vinū apud patauos fit h̄ mō: colliguntꭍ vue ex qb⁹ ꝯbiliſſima vīa fiūt. calcā turqꝫ: deīn ī vna magna ſiue in alio vaſe hñte orificiū in feri⁰. ⁊ ſic calcādo deſcēdit muſtū ⁊ illud reponiꭍ in bu ticella ſiue vegete. ⁊ ꝑmittiꭍ vt bulliat: ſic abſqꝫ racemis ſuis ⁊ vocaꭍ vinū excolatū. ¶ Aliud ē vinū paucaſeriū qō pur calm̄ eſt: ⁊ modicū calefacit. ⁊ tale repiꭍ albūꝫ ⁊ rubeū. ꝙ ⁊ guſtu ꝑcipiꭍ eius vinoſitas apud expꝛtos q̄s ꝯſulat medicos ſi ſe nō itelligūt. ⁊ tale pōt cūꝫ mixtione aq̄ remitti ī ſua calitate. Et h̄ ad ſolaciū nō cū dī male ſe det in iuuene vina cogſcere: addere ōbes excepto medi co. Oꝫ cū eſſeꝫ cū pīe meo cermiſono. ⁊ me iuuenē medi cū reꝑhēderet cū illo cōi auctate: ſic eūꝫ gloſaui. addidi deinde ꝙ cū ipſe ſenex eſſet: ⁊ vinū iā ſeptuaginta ānis guſtaſſet: ⁊ de eo nullū ſciret deponere iudicium erat ſi bi magna ignominia: ſicut illi q̄ quīquaginta annis vnā artē fecit: ⁊ in fine eſſet rudior. repiꭍ 3ᵒ vinū potēs corp⁹ maniſeſte ⁊ potēter calefaciēs: vt apud nos mōtana di cta. maluatica ⁊ hꝰ. ⁊ ēt rubea plancēſia ⁊ mōtana. ¶ Itē īter hec media ē mīlta diuerſitas viorꝝ ex pte vinoſitatis ⁊ paucīferitatis in diuerſis repiūtꭍ patrijs de qb⁹ oībus dicere nō eēt poſe: ſꝫ opꝫ vt medic⁹ ſua prudētia īter illa cū erit oportunū diſcurrat. ¶ 2ᵒ nō. ꝙ vinū iuuamētū ꝑſtat ī ſuccurrēdo vtuti ⁊ ſubito. vt. ii. tertij ꝯ ſinc. ⁊ 7ᵒ colli. ⁊ Ḡa. 2ᵒ aphor. ꝯmē. 18. oīuꝫ ſubito ⁊ velocit nutrie tiū ē vinū. ⁊. ii. tera. eſt ꝯ marie ꝯfortātib⁹ vtutē. eſt pene trator bon⁹. ⁊ de marie penetrātib⁹. ꝓuocat vrinā ⁊ ſu dorē. coagulata diſſoluit ⁊ crudos hūores digerit. No cumēta īflāmatio cū ē potēs in fridatio cū eſt frꝫ equās cū ē mediū. caput petit marie vinoſum ⁊ ipm̄ ledit. ⁊ ex ſignis boni cerebri. ñ facilr ledi a vaporib⁹ vini. Aui. do lorē ī eo inducit ac mās ad ipꝫ effumādo ꝯuertit. ⁊ ner uis ⁊ neruoſis marie inimicaꭍ faciendo mās crudas ad ipſos penetraꭍ. ¶ Itē ꝑmiſcet purꝫ cū ipuro ⁊ mouet pu tredinē ī nō ſuo tpe datū: ꝑꝑ ei⁹ velocē penetrationē. ⁊ h̄ nocumētū a paucis ꝯſideraꭍ. ¶ Pria ꝯ. In pn̄⁰ ⁊ ī ꝑceſſu febriū putridarꝝ ꝯcedi pt vinū ōbile ſm dcm̄. ꝯ ē gētiꝭ ꝙ dīc ēt in pāia ſua tale vinū īueniri vbi potēriora ſūt q̄ꝫ paude. pꝫ ꝯ. marie idicatiōe ſumpta a febre. ¶ 2ᵒ. Indi catiōe ſūpta a cāa: ⁊ ſi tā ī calā q̄ꝫ in frā ꝯueniat directi⁹ in calā. pꝫ. qꝛ in calā valꝫ rōne cāe ⁊ māe. ¶ 3ᵃ ꝯ. Nō exiſtē te vehemētia febris ꝯpetere pt vinuꝫ aq̄ ꝯmixtū ⁊ plꝰ ⁊ min⁹ vt exigit diſpō. c. n. marie vtutē ꝯfortāꭍ. vt. ē. ⁊ nul lū vꝫ ſic ꝑſtare nocumētū. ¶ 4ᵃ ꝯ. In pn̄ febriū putrida rū colicarꝝ añ digōnē ñ dꝫ dari vinū vioſū. pꝫ. qꝛ tale īflā maret ⁊ māꝫ agitaret ⁊ eſt Aliabatis. 3ᵒ. practi. c. ꝯ regi

mie febriũ putridarꝫ. ¶ 5°. In fe. colica. ſi digeſta mã ꝛ ãplius eiiata dari põt vinũ aliqlr calefaciẽs: vl vinũ poteẽs ꝯmixtũ multa aq̃ ꝯ moderata q̃ʒtitate. ꝛ hãc voluit Aui. pꝫ. qꝛ faciet mãʒ illã admodũ digeſtã ꝛ paucificatã p poros trãſpirare ꝛ p vias vrĩe exire. ¶ Sexta ꝯ. In febrib⁹ de mã frida ſtãte digõne in ea ſecure põt dari vinũ qḋ ſit poſi vinoſũ. ꝛ hãc voluit Aui. de cura flegm̃ ſtra ꝗ bñ claꝑauerit auctores dicẽtes. vinũ dari digõne appãrẽte i mã. ¶ 7° ꝯ. In pri°. putridarꝫ flegmaticarũ. magis ſecuriter dari pt vinũ q̃ʒ l pncipio colericarꝫ. pꝫ. qꝛ nõ ſic timeẽ ex eo iſlãmatio. 2°. qꝛ eliget ǒbilis calor ĩ in q̃ erit leuis vt⁹ ꝓuocatiua. apitiua meatuũ ꝛ tale i mõ nõ faciet agitationẽ: ſʒ quãdã ſuauẽ calefactionẽ digerẽtẽ mãs fridas ꝛ dilatãtes poros. ꝛ hec mẽſurare hꝫ prudẽs medic⁹. ¶ 8° q̃ ſumit a ꝯſuetudĩe q̃ i ptib⁹ Italie ꝛ alibi vbi ſic eſt ꝯſuetũ bibere vinũ a pri°. natiuitatĩ vſqꝫ ad finẽ vite liberi⁹ ꝯcedi põt vinum in febre q̃ʒ alibi vbi nõ ẽ ſic ꝯſuetũ. pꝫ ꝯ. ex quo iſerẽ: q̃ nõ ẽ ſic coartãdũ vinũ apud nos nr̃is febricitãtib⁹: vt faciũt arabes ſiue ſaraceni: q nõ ſũt ita vĩo aſſueti: ꝛ iõ ꝑcepta coꝝ i potu vini ſi ſũt ſic ſtricte obſuãda. vt qdã auſteri colici. ¶ 9ᵉ ꝯ. Indicatiõe ſumpta a vtute ſp ꝯpetit vinũ: qm̃: vt ſupra ex eo multũ ꝯfortaẽ. ꝛ ita de etate ꝛ alijs ponere poterĩ. ꝯneo p te. ſtude. ¶ Decia ꝯ. Indicatio accñtis aliqñ vincit oẽs alias idicatiões ꝯrias. vt cũ febre ꝯiungiẽ ſincopis. daẽ vinũ: mẽſuraẽ tñ ſm vehemẽtiã febris: ꝛ ſm tẽpora ei⁹. vñ in pri°. febriũ ſincopaliũ de mã fra daẽ aqſli ꝛ 2. ter apẽ. Q ſi fuerit ex mã cala dabiẽ aq̃ſius. Et l caſu iſto ſaraceni qb⁹ ex lege ꝓhibitũ ẽ vinũ iubẽt ſuis dare ſirmis vinũ cũ bucella panis. vt. 12. de igenio ſanitatis: ꝛ 7°. colliget. ¶ Undecia ꝯ. Si cũ febre cõiungaẽ apa vinũ ſaltẽ potẽs nõ vĩ ꝯpetere: qm̃ mãʒ ꝯcitat: ꝛ ſui caliditate ꝛ penetratiõe ſubtili mãʒ ducit ad locũ putredis. ꝛ ꝗ mã fuerit mã frida cruda valde aut egritudo fuerit in ǒclinatiõe. nũq̃ʒ ꝯpetit in fortib⁹ dolorib⁹. pꝫ ꝯſideranti. nã vinũ calm̃ calefacit ꝛ calefaciẽdo mãm mouet ſubtiliat ꝛ penetrare facit ꝛ ad locũ doloris p amplꝰ creſcere ꝛ mãs crudas ſecũ ducit. ꝛ iõ ꝯſidera. ſi in dolore renuʒ cõuenit potẽs. ꝛ ſilr in colica ꝛ hi⁹: vt cõiter daẽ. Et qm̃ de ipſo vĩo multa dicenẽ pticulariꝰ in ſmonibus ſic dis de ipſis febrib⁹ i ſpãli. hic ab ampliori enarratione de eo ſupſedeo. Attẽde ẽt ꝯditiões alias. vt qḋ nõ ſit nouũ. ſʒ ad min⁹ duoꝝ mẽſiũ. nouũ. n. duꝝ ẽ digõni: ꝛ multos ꝛ groſſos gñat hũores. ꝛ opilatiuũ ẽ ꝛc. ¶ Itez in cõmiſcendo vinum cũ aq̃. ac eꝫ fac illam cõmixtionẽ vt vi debiẽ ſaltẽ per horam añ aſſumptionem eius.

¶ De aq̃ fra dicẽdũ. vt de vĩo. recipit. n. diuerſitates plimas ex pte locoꝝ ſube mor⁹ ꝛ getis ei⁹: ꝛ ita de alijs. Sꝫ ꝗ agiẽ de aq̃ fra puteali vl fluuiali: ꝛ in rõne ad putridas. 2° vidẽdũ q̃ ſint q̃ nos iuitãt ad eã exhibẽdam. q̃ vetãt: q̃ medio ſe hñt mõ. 3°. vbi dare oʒ. ꝛ vbi ſi. ¶ Et dõʒ p°. q̃ idicatiõe ſumpte a reb⁹ nãlib⁹ q̃ cale ſunt ꝛ caliditati attiuẽt: vt etas iuuẽtutĩ. ars ſabriẽ ꝯplo colica: ꝛ hi⁹. idicãt de ei⁹ exhibitiõe. ꝯria ꝯriũ. Silr a reb⁹ nõ nãlib⁹. ꝛ a reb⁹ ꝑter nãʒ: vt a cã morbi qñ ẽ cala ꝯpetere vr̃ rõne h⁹. ſi fra ꝯriũ. ¶ Itẽ a febre vt febri ꝯpetit. Itez ab accidẽti vbi ſit ſitis iſlãmatio magna cõpetit. ꝛ ꝗ rõne hoꝝ. ꝯria ꝯriũ. Sꝫ opꝫ vt medic⁹ mõ eqlibret ꝯria idicãtia cũ indicãtib⁹. ¶ Et ꝗ nõ. 8. ꝯditiões ab Aui. poſitas ꝓhibẽtes aq̃. fride exhibitionẽ. p°ẽ ǒbilitas alic⁹ nobilis mẽbri. 2° mala ſtomaci ꝯplo fra aut epis. 3° apa viſceꝝ. 4° dolor l eis. 5° paucitas ſanguis corporis: aut ex prolixitate egritudis: aut ex etate: vel alr quolibet. 6° inata debilitas: vt ſunt ſenes: ꝛ creati a pri°. debiles. 7° ꝯſuetudo bibendi aquã calaʒ: ꝛ nõ fridã: vt ſunt ethiopes. 8° eſt extenuatio corporis. põt addi 9° hũoris groſſities ꝛ cruditas. ꝯſilr 8. attẽdanẽ ꝯrie ipſi⁹ exhibitionẽ ꝯfortãtes. Pria q̃ mã ſit cala ſubtilis q̃ digeriẽ ipſa aq̃. 2° q̃ mã ſit groſſa digeſta fortis inflãmatiõis: vt eſt colera groſſa: aut ſanguis groſſus ſiue ingroſſat⁹: nã ſi nõ eſſet digeſta non poſſet nã eã expellere. 3° q̃ corpus ſit carnoſuʒ. eſt. n. aptũ magis reſiſtere. 4° q̃ caliditas nãlis exuberet. 5° q̃ vt⁹ ſit fortis. 6° viſcera ſana. 7° q̃ coꝝ iterioꝝ cõplo nõ ſit fra. 8° ꝯſuetudo potãdi aquã frigidã. ¶ Prima ꝯ. Stãtibus his vltimis condictionibus octo febre exñte intenſa de mã colica ſecure deẽ aq̃ frida neqꝫ eſt alia melior. pꝫ ꝯ q̃ eſt Aui. qm̃ per ipſaʒ iuuabiẽ vtus vt mãm cõſumat ꝛ euacuet p ſudorẽ fluxum vrine vomituʒ ꝛ hmõi: ita vt ſtatiʒ ſanet. ꝛ hãc audiui fuiſſe practicatã meo tpe: ꝛ ſic patiẽtẽ ſtatiʒ fuiſſe ſanatũ. ¶ Et q̃ q̃ʒtitas aque bibite fuit circiter lib. ix. vel. x. de q̃ q̃ʒtitate ſcito q̃ vt Auer. 7°. colliget oʒ eã diuerſificare ſʒ diuerſitatẽ inflãmationis. nã febres arſiue in ſui intẽſione hñt latitudinẽ. ꝛ iõ opꝫ vt tua prudẽtia vtaris in eius exhibitione. veꝝ conſuetũ eſt in caſu ꝯmis nr̃e dari vſqꝫ ad tremorem ſiue vino. Aui. vſqꝫ ad viriditatẽ coloris. ꝛ voluit exꝑmere qḋ deẽ q̃ʒtũ potare pñt. Tu itaqꝫ te modera in dãdo plus ꝛ min⁹ ſm indicationes maiores aut minores ꝛc. conſidera. ¶ 2° ꝯ. Q ſi oia nõ concordãt ad eius exhibitionẽ. debes attendere fortioribus. vbi gr̃a. Quis febrit febre intẽſa valde cuʒ ſiti ꝛ hmõi. ꝛ hẽt in epe apa. tũc dico q̃ qꝛ ex inflãmatione febris timeẽ corporis areſactio ꝛ tandẽ mors. melius eſt exhibere q̃ʒ non: ꝛ pmittere qḋ apa aliqlr augeaẽ ꝛ mã incrudeẽ q̃ʒ corpus moriaẽ. ¶ 3° ꝯ. Ubi occurrũt iſti caſus medicus debet ſtudere q̃ʒtum põt diuertere in meliorẽ partẽ: vt ſi cũ alio põt ſuccurrere aut cũ minori nocumẽto facere dʒ. vt vbi gr̃a. admiſcẽdo ſy. acetoſuʒ cũ aq̃ vel iulep plime cõmixtionis cũ multa q̃ʒtitate aq̃. iſti. n. potius calorẽ extinguẽt febrilẽ. ꝛ apati nõ tãtũ nocebũt ſtat itaqꝫ magna ps exhibitionis hoꝝ ꝛ ſiliũm in diſcretione medici. ¶ 4° ꝯ. In febribus arſiuis multe inflãmatiõis vtute ꝯſẽtiẽte: ꝛ alijs nõ multũ ꝯdicẽtib⁹ ꝯditiõib⁹ dictis dʒ exhiberi magna quãtitas aq̃ fre in vna vice ꝛ nõ pauca ſepe. Pꝫ ꝯ. qm̃ p exhibitionẽ ipſi⁹ in multa q̃ʒtitate iuuaẽ nã ad expellẽdũ eradicatiue ſubito mãʒ ipſaʒ p fluxũ ſudorẽ viã vrine: aut p vomitũ vt ſupra. ꝛ extiguiẽ calor ꝑter naturã. pauce aũt pties exhibita iſlãmaẽ ꝛ ad nãʒ cole cõuertiẽ. vt. 5° colliget. penul. ca°. ꝛ 3°. reg. acutoꝝ. vbi ypo. diẽ ipſã in corporib⁹ colicis ꝯuerti ad nãm cole. Et ꝗ ẽt ſenſit Aui. pma q̃rti. de cura peſtilentie dũ inqt. aq̃ plima fra ſubito eſt iuuatiua. valde pauca nocet fortaſſe. Excitat caliditatẽ etiã p antiperiſtaſiʒ. vñ in ꝯſuetis ſpãlr: ꝛ q vſiʒ rep fridaꝝ nõ timent ſecure cũ ſy. ſuis ꝛ cũ cibo ꝛ potu commiſceri põt. ¶ 5° ꝯ. Ubi ꝓhibẽtia ſint potẽtiora: nõ lʒ aquã frãʒ exhibere. vt vbi gr̃a. vbi ſit mã groſſa cruda viſcoſa. Nã p ei⁹ potũ addiẽ in cruditatẽ groſſiciem ꝛ opilõnẽ maiorẽ ad quã opilõnẽ ſeqẽ noua putredo: ꝛ ex ꝯñti cum moueẽ noua mã putrida ſit noua febris. Et iõ dixit Aui. ꝛ nõ ꝓhibeas ei aquã fraʒ niſi fuerit hũor q eſt in eo crudus ꝛ groſſus: tũc. n. ꝓhibet digõnẽ. ¶ Ex qbus appet qḋ in febribus ſlãticis non vr̃ ꝯuenire pot⁹ aq̃ fre ſimplicis: qꝛ nõ cõmixte. ¶ Sexta ꝯ. In caſu in q̃ aliq̃ febris ſit fortis icẽdij idicãs aquã fridã dari in q̃ʒtitate multa ꝛ nõ pauca: pp timorẽ ꝯuerſionis ei⁹ in colerã: ſʒ prius oʒ vẽtrẽ lenire: aut mãʒ digerere q̃ʒ deẽ illa q̃ʒtitas: tũc dari dʒ aq̃ frida ꝛ l pauca q̃ʒtitate ꝯmiſcẽdo eã cũ aceto vel ſucco limonũ: vel arãtioꝝ: vel vino granatoꝝ acetoſoꝝ ꝓhibẽtũ ei⁹ ꝯuerſionẽ in colerã. ¶ 7° ꝯ. Si illa febris fuerit de cola groſſa melius erit ſi dabiẽ cala. pꝫ intelligẽti. iſta aũt ꝓhibẽtia ꝛ iuuãtia nõ ꝓhibẽtia ǒbẽt a medico. vt. ꝗ. bñ menſurari. ¶ 8°

ↄ.Febres in qb⁹ vĩ ↄpetere copioſius pot⁹ aq̃ fride ſunt febres colice aut ſanguinee. ⁊ rariſſime i ſtatic] aut melli cis exbibeꝭ. vñ ẏp. 3°. regimis acutoꝝ. In aq̃ nullũ bo/nũ iuenii niſi qḋ i acutis daꝭ morbis. ℭ 9°ↄ. In febre ſã guis peccãtis ſola q̃litate ꝑ augmẽtũ q̃ꝫtitat]: qꝛ.ſ.non putride nõ expectãda eſt digõ i exbibitiõe pſm pot⁹ aq̃ ſre:imo q̃cũqꝫ die dabiꝭ ꝓ°.ſ.2° vel 3°. erit ↄueniẽs: vt ĩ ipſa exbibita ĩ fe.erſiua. ℭ Decia ↄ. In febre ſanguinis putridi igroſſati ⁊ apti icrudari ꝑ potũ aq̃ meli⁹ ẽ expe/ctare digõnẽ.pꝫ qm̃ tũc melioꝛ fiet eradicatio nõ ipedi/ta ṽtute:neqꝫ fiet mã ita rebellis: qm̃ ꝑ ipſam icrudabiꝭ. ℭ Undecia ↄ. In cauſone ⁊ ĩ febribus iſtis colicis ḋ co lera ſubtili ↄuenit pot⁹ aq̃ fride nõ expectata digõne: qꝛ ei⁹ exbibitio ẽ mãe ipſi⁹ digõ.pꝫ. ℭ Duodecia ↄ. Ubi in tal. b⁹ mã ſit groſſa meli⁹ ẽ digõnez expectare: qm̃ vt ſu/

A pra ↄueniẽti⁹ eradicabiꝭ mã. Sꝫ in his opꝫ ꝙ medic⁹ ſit prudẽs examinatoꝛ: vt ſi ↄprehẽderit ex expectatiõe di gõnis ꝙ ↄueniat moꝛs qḋ apphẽdet: qꝛ videbit mãm tẽdere ad vlterioꝛẽ coꝛruptionẽ. Uñ hypoſtaꝭ videbiꝭ nigra melius ẽ dare q̃ꝫ expectare ⁊ nõ curare ſi mã icru dabiꝭ ⁊ febris plõgeꝭ: melius.n.eſt vitã plõgare ⁊ moꝛ bũ q̃ꝫ vtrũqꝫ abbreuiare. 7°. colliget. Et breuiꝭ ſm Gal. tria ſũt q̃ nos iuitãt ad ei⁹ exbibitionẽ. foꝛtitudo ṽtut]. acuties febrieꝛ ſigna digõnis apparẽtia. ⁊ h maxie vbi

B expectaꝭ digõ vt.ḋ. Ex iſto iſeꝛꝭ ꝙ ſenes ḋcrepiti ḋbiles ⁊ hi⁹: ſunt ab eius tali potu exules. Inferꝭ ſcḋo ꝙ in cro nicis nõ cõpetit ſimplex vt ſupra. ℭ Itẽ Auicẽ. Et ille quẽ opoꝛtet plurimũ ꝓhibere a potu aque frigide eſt: cui nocet in ſanitate ſua.

C ℭ De aq̃ aũt cocta dicam⁹ ꝙ aliq̃ taꝭ eſt ſimplr ⁊ aliq̃ ↄpo ſita ꝑ ſimplicẽ itelligẽdo cui aliqḋ ſecũ nõ ↄmiſceꝭ. Et ḋ tali dicẽdũ ꝙ aliq̃s parib⁹ ſecurius exbibeꝭ cocta q̃ꝫ non

E cocta. ñ.n. tãtũ ĩfridat. neqꝫ caloꝛẽ ⁊ ſpũs tãtũ extiguit. ℭ Itẽ nõ ẽ ex ↄſti ita icrudãs ita opilãs ⁊ ẽ magis pe/ne tratia: ñ ita rugitũ gnãiens: nꝫ ẽ ita apta facẽ doloꝛes: nꝫ ita anhelitũ ↄſtrigere ⁊ mẽbris fridis nocere: ⁊ ſic de aliq̃s nocumẽtis aq̃. Cõmiſceꝭ aũt ſic cocta cũ vino cõi/ter apud nos pro iſirmis. ⁊ aqua cũ zuccaro eis ꝓpinaꝭ.

D ℭ De aq̃ aũt ↄpoſita. q̃ i vſũ cõez venit medicoꝝ ⁊ ẽ aq̃ oꝛ dei dicẽdũ breuiter expediẽdo ꝙ aq̃ oꝛdei q̃ i vſuꝫ cõez venit vt pot⁹ iſirmoꝝ ẽ aq̃ i quã trãſit vt⁹ ⁊ ñ coꝛp⁹ oꝛdei Uñ cũ dicat. Aui. 2°. canõe. 5°. ca. ꝙ q̃ñcũqꝫ res eſt dure ſbe ei⁹ vt⁹ nõ trãſit ĩ aquã niſi multũ decoq̃ꝭ. Et iõ ſtudẽ dũ eſt in ei⁹ ḋcoctiõe. vt iſra ↄ aliq̃s practicãtes q̃ leuiter eã decoquũt. ℭ Cõtigit aũt aquã oꝛdei multiplr fieri: c⁹ mltiplicitatẽ q̃rei Meſ. i ſuo ḋ approbatis. ca. ḋ pleu reſi. Ad eã.n. venio q̃ a modernis practicis cõiter obſ/uaꝭ: ⁊ ẽ vt aq̃ fõtis ad ipꝫ oꝛdeũ ſit ꝓpoꝛtio vigecupla. ⁊ in h ↄcoꝛdat ſe meſ. cũ Aui. ⁊ dꝫ oꝛdeũ eẽ excoꝛticatũ a coꝛtice ſuo exterioꝛi. deide bñ aſpero pãno fricari ⁊ dꝫ bulire vſqꝫ ad ↄſũptionẽ q̃ medico videbiꝭ neccia: ſꝫ ſu/

E uꝫ ꝓpoſitũ. ℭ Et aliq̃ ḋ h dicaꝭ. Scito ꝙ hec aq̃ ẽ ifri datiua hũectatia lauatia abſterſiua opilõnũ apitia. vrie ꝓuocatiua ſputũ facilitãs ⁊ vẽtrẽ lubricãs. ⁊ h ois facit diuerſa ex diuerſitate ṽtutũ ptiũ ei⁹. ⁊ ex diuerſitate ꝑpa ratõis ei⁹. vñ pẽ iſridatia ꝑ ↄplõnẽ nãlẽ ſui ⁊ oꝛdei: qḋ ẽ ſrꝫ in ꝓ. 2°. hũectatiua ꝑ ↄplõnẽ ipſi⁹ aq̃ hũidaꝫ: ⁊ ꝑ ptes medullares oꝛdei q̃ ſũt hũide q̃ in ḋcoctõe ⁊ maꝭie mi/ta cũ ptib⁹ aqueis ↄmiſcenꝭ. ⁊ quãto pls decoquiꝭ tãto reddiꝭ humidioꝛ. Eſt qppe lauatia ⁊ abſterſiua: vt me. ꝑ nitroſitatẽ expãſaꝫ in coꝛtice oꝛdei iterioꝛi tegẽte me/dullaꝫ ei⁹ ꝑ ipſas ptes opilõnũ apitiua vrie ꝓuocatiua ſputũ facilitãs: ⁊ vẽtrẽ lubricãs cũ his coadiuuãte hu miditate. Q. ñ ḋcoquaꝭ cũ oi ſuo coꝛtice non erit ita ab ſterſiua. Sꝫ h nota. ℭ Q. Gẽtiꝭ dic ↄtiũ ſup caplꝫ ḋ aq̃ oꝛdei. vñ vult ꝙ cũ coꝛtice exterioꝛi ⁊ interioꝛi cocta ſit magis abſterſiua: ⁊ iõ ↄſidera: qꝛ nõ obſuaꝭ: qꝛ foꝛtaſſe ſic eſt iſlatiua ⁊ tuſſiꝫ fac. ⁊ h faceret ad Aui. allegatum inſra. ℭ Itẽ ñ cũ modica aq̃ poneꝭ multũ de oꝛdeo erit magis nutritiua q̃ꝫ ñ cũ multa ⁊ pluri q̃ꝫ dcm̃ eſt. ⁊ erit min⁹ abſterſiua magis iſridatiua: ⁊ ſic ꝑ ei⁹ facilẽ deco/ctionem min⁹ hũectatiua ⁊ ꝑ ei⁹ multã decoctionẽ vſqꝫ ad crepaturã eius iclũſiue magis hũectatiua. ⁊ ita ſꝫ di uerſas ei⁹ ꝑparatiões diuerſos foꝛtiꝭ effect⁹: q̃s ex te ve/rificare ⁊ iueſtigare facilr poteris ex datis tũc ꝓncipiũs

F de ea. ℭ Et de q̃ꝫtitate ad quã ↄuenire dꝫ ĩ ei⁹ ḋcoctiõe ẽ magna diuerſitas. Aui. ad q̃rtã ptẽ. Meſ. ad medieta/tẽ. vel tertiã. Iſaac aũt ad vnã ptẽ ⁊ vt dcm̃ eſt. ↄſiſtit in diſcretiõe medici ſm intẽtionẽ quã hꝫ. nã ſic ⁊ pls ⁊ mi nus recipit de ṽtute oꝛdei. cõſidera. Et ex his facile ẽ re/ſpondere ad aliq̃s apparẽtes ↄdictões in dictis auctoꝝ noſtroꝝ iuẽtas. ⁊ ad alias difficultates. ↄſidera. ℭ Re ſtat videre quõ i febrib⁹ ↄpetit. ℭ Prima ↄ. In febrib⁹

G erſiuis colericis ⁊ ſanguineis cõcedi dꝫ pot⁹ ipſi⁹ aq̃ oꝛ/dei. Pꝫ ↄ ex habitis. nã ñ nocumẽtũ aliqḋ fac. h vĩ eẽ qꝛ iſlatiua eſt: ⁊ tolliꭋ eius iſlatio ꝑ ḋcoctionẽ: q̃ꝫuis di/cat Aui. 2°. canõe. Et ois aqua oꝛdei eſt iſlatiua. ↄſidera. Nõ nulli tenẽt ꝙ nocet oꝛi ſtõaci ⁊ ſtõ: ꝑꝑ qḋ miſcẽt cũ ea cũ ḋcoquiꝭ grana aliqua maſticis: ſꝫ tu attẽde ſtõaci ↄplõnẽ ⁊ eius tolerãtiã. de q̃ꝫtitate dicẽdũ ꝙ deꝭ: vt ſu/pra de aq̃ frida: qm̃ magis parata ẽ iſlatiõi aq̃ oꝛdei ipſa frida. Et iõ bon⁹ Cermiſon⁹ in ſiſib⁹ faciebat iſirmos: ẽt potare ⁊ in bona q̃ꝫtitate qñ nõ pẽtebant. Attẽtis ſemꝑ conditionib⁹. vt ſupra: ſed ꝓpter dubiũ ↄuerſionis i co leraꝫ ꝑparabat pot⁹ iſrigidatiuos ex ſẏ°. acetoſo ſimpli/ci oxizacara de acetoſitate citri ſuccis frigidis ⁊ hi⁹. vt ĩ fra de acutis ⁊ colẽricis. ℭ Scḋa ↄ. In febrib⁹ flegma ticis ⁊ melicis nõ ↄuẽit pot⁹ aq̃ oꝛdei aſſidu⁹: qꝛ i talib⁹ nõ eſt tãta iſlãmatio q̃ requirat ⁊c. ⁊ maxie in interpola tis: nã directi⁹ in cõtinuis videreꭋ ↄuenire. ⁊ in his febri bus: cũ ſic tali aqua vti volum⁹ dꝫ eẽ facta cũ apio vł cũ feniculo. vt docet Aui. in ſcḋo caplo de oꝛdeo. inq̃t ſub areola ſcḋ. in calidis quidẽ pura ⁊ in frigidis: cuꝫ apio ⁊ feniculo. Et cũ volum⁹ aquã oꝛdei fieri magis abſterſi

H uam in calidis ponaꭋ zuccaꝝ triũ coctionuꝫ: ⁊ in fridis zuccaꝝ rubeũ. ℭ Poſtremo ſcito ꝑꝑ vnũ dcm̃ Aui. ⁊ ẽ venẽs ſepe in practicis: ꝙ aqua oꝛdei: cũ daꭋ gr̃a alterã/di ⁊ nõ cibãdi: põt cũ ſẏ. acetoſo cõmiſceri: ⁊ eſt ↄcſo Gẽ tilis. Et verificatur maxie qñ ſtõus patiẽtis eſt calid⁹: nõ timens acetoſitatẽ ei⁹ in eo. Sꝫ tu qñ aliter facere pote/ris euitãdo hoc dubiũ fac ⁊ cõſulti⁹. vñ ↄciliatoꝛ differẽ tia. 149. dicit ex eoꝝ cõmixtione eoꝝ opationes ↄfũdi. qꝛ ſẏ. acetoſus diuidit ⁊ ſequeſtrat ⁊ materias ad expul ſionem ꝑparat per ſeceſſum. aqua ṽo oꝛdei abluit qḋ in ciſuꝫ eſt per ſẏ. ⁊ abſtergit ⁊ per ſudoꝛẽ educit aut vias vrine. conſidera. Et hec de aqua oꝛdei.

I ℭ De ſõno dicẽdũ ꝙ in ꝓncipio typi vel paroxiſmi quã do caloꝛ ad intra ſuffocaꭋ regulariꭋ nõ cõpetit ſomnus ⁊ cã ꝑma qꝛ frigus ⁊ rigoꝛ ꝓlongaꭋ: quoniã per ipſum ꝓhibeꭋ calidũ expandi ⁊ mãm occupare. ex quib⁹ ceſſat frigus ⁊ rigoꝛ: Scḋa quia per ſonũ materia ad intra co artaꭋ: ⁊ ñ aderit apoſtema erit cũ augmẽto illi⁹. Tertia quia ipedit digeſtionẽ humoꝛis fieri a caloꝛe qui non expãdiꭋ. ℭ Scḋa cõcluſio. Coacte in ꝓncipio quãdoqꝫ eſt cõcedẽdus vt in coꝛpoꝛib⁹ multe ſenſibilitatis: ⁊ ma xime quãdo mã mota eſt ſubtilis ⁊ acuta moꝛdicatiua. vnde ſubito caloꝛ ſuffocaꭋ ⁊ extrema vltimate inſrigi/dãtur: ⁊ dubitamus ḋ magno futuro periculo. ℭ Ter tia concluſio. In declinatione iam paucificata mã ſom/nus videtur competere quoniã ꝑ ipſum virtus ⁊ caloꝛ foꝛtificatus illud paucuꝫ expellit aut per ſudoꝛẽ aut in/ſenſibiliter. ℭ Quarta concluſio. In ſtatu ſequendo

gentilem corpoꝛe exiſtēte colerico macro reſolubili habente vapoꝛes: qui tēpoꝛe ſtat⁹ p̄ coꝛp⁹ mouent̄: pl̄s ſua acuitate q̄ꝫ q̄ꝫtitate peccantes: ſomnus ꝯpetit. pꝫ ꝫ q̄m ex ipſo virtus confoꝛtabit̄ debilitata ex tēpoꝛibus antecedentibus: q̄ cōfoꝛtata expellet illos vapoꝛes: quos nūquā̄ expuliſſet ſi nō fuiſſet confoꝛtata. ℭ Quinta. Ubi nō ſit talis nō videt̄ ſōnus cōpetere: quoniā et vapoꝛibus illis ſic ꝯſtrictis per ſomnū plus nocebit̄ q̄ꝫ iuuabitur ex confoꝛtatiōe virtutis. ℭ De augmēto vero dicēdum q̄ cū habeat duas partes: quaꝝ vna eſt ꝓpinqua p̄ncipio altera ſtatui. de eis eſt dicendū q̄ q̄ eſt ꝓpinq̄ p̄ncipio habet nām p̄ncipij: ⁊ de ipſa vt de p̄ncipio: ⁊ ita pariſoꝛmiter de illa ſtatui ꝓpinq̄. ℭ Quid aūt ſit dicēdum in febꝛibus ꝯtinuis: in q̄bus nō apparet iſta diuerſitas manifeſta. patet: quoniā opꝫ vt medicus ſua extimatione rationali hoꝛas has aſſignet: i quibus debet ꝓhibere aut ſomnum concedere.

K ℭ Et q̄ꝛ balneū̄ cōpꝛehendit̄ ſub exercitio: hinc de eo dicendū: ⁊ bꝛeuiter: q̄ in patria nr̄a hoīes nō ſūt multum cōſueti ſe balneare in balneo aque dulcis calide: de quo eſt ſermo. Et ideo q̄ꝛ euacuatio materieꝝ putridaꝝ per balneū calidū nō eſt abſq̄ꝫ reſolutione ſpirituū ⁊ ipſoꝛū euacuatiōe ſupflua. Quapꝛopter etiā febꝛis intendit̄. et q̄ꝛ mās in ꝓfundo exiſtētes cōmouet: ⁊ nō eas ad extra mouet: q̄ꝛ difficile eſt tales ad extra moueri. hinc in ei⁹ vſu nō repit̄ iuuamētū ſed nocumentū. Adde q̄ labor accidit infirmo ⁊ reſolō ex ipoſitiōe ei⁹ in tīna ⁊ in extractiōe ⁊ in ſtatione ⁊ in mēſura q̄litatis aque: etiā q̄n aliquādo errat̄ ab aſtantib⁹ in eoꝝ moꝛa. ⁊ iō nō mireris ſi nō eſt in vſu in cura putridaꝝ. Et iō Raſis. 16. cōtinētis penul. caplō. de cura putridaꝝ dico nō vidi febꝛicitantibus balneū eē vtile in aliqua diſpōne. Et hec tibi de balneo: de quo infra de cura tertiane nō pure.

L **Ad canones** aūt medicinale regimē reſpiciētes me cōuerto: ⁊ eos ſic diſtinguā. vt cū melioꝛi oꝛdine quo potero memoꝛie tue efficacius cōmēdes. Nam eoꝝ q̄dam ſunt digeſtiones ſiue alterationes cōpꝛehēdētes: quidam v̄o ipſam cōſpiciūt euacuationē. vn̄ p̄mo de p̄mis ſermo habebit̄. ſcd̄o de ſecūdis.

M ℭ Et an̄q̄ꝫ tu medice vēias ad curā febꝛiū putridaꝝ ſcire debes q̄ in mēte tua q̄tuoꝛ ō̄bēt cōſurgere intētiones. Quaꝝ p̄ma eſt ad febꝛē: cui deſeruiūt p̄mi canones alteratione cōcernētes: docētesq̄ꝫ īfridare ⁊ humectare. Scd̄a eſt ad cāꝫ febꝛis q̄o. ſ. ipſa p̄parari hēat vt apta ſit expulſioni: ⁊ hec cōplet̄ cū p̄mis ēt digōnem ipſaꝫ reſpiciētibus: ⁊ maxime quādo mā digōne idiget. Tertia eſt pur ad cām: q̄ꝛ. ſ. ad māꝫ febꝛis: cū q̄bus ⁊ q̄ mō ⁊ qua via expelli hēat. quibus oīb⁹ ſcd̄i tibi canones deſeruiūt. Quarta eſt ad accītia febꝛis: cui tibi vltimi ſuffi: iēt canones. de quibus omnibus infra.

ℭ Accidit nō raro q̄ iētio ad febꝛē ⁊ ad cām eius adinuicem nō ꝯtrariant̄. vt q̄n febꝛis ē colica de colera ſubtili in eſtate in iuuene ⁊ hī⁹. talib⁹ ꝯditiōib⁹ caliditatē ⁊ ſiccitatē arguētib⁹: quo caſu ꝯueniūt ex parte ipſi⁹ febꝛis ⁊ cauſe infrigidātia ⁊ humectātia. quo caſu ſi cū vno ꝯplere poteris. vt exēpli grā cū aqua frigida: nihil meli⁹. vt q̄nto canone. p̄ canone. Q̄ ſi ꝯtingat q̄ adīuicē ꝯtrariētur: vt q̄ꝛ febꝛis vt ſic idicat exhibitionē frigidoꝝ: ⁊ humectantiū. ⁊ cā ſiue mā que ē flegmatica indicat exhibitionem calefaciētium ⁊ exiccātiū. tunc opꝫ vt in hac cōtrarietate medic⁹ ſua occurrat pꝛudētia ⁊ exercitio: q̄b⁹ mediantibus ſciat eligere. ꝓpter q̄ḋ 4°. terapētice. Exercitatū ⁊ nā pꝛudētē opꝫ eē medicū. Opꝫ aūt hic inueſtigare modū quo medicus cognoſcet ad q̄ḋ hoꝝ ō̄clinare ō̄bueꝛit. Et Aui. Et opꝫ vt obſeruet̄ res magis timoroſa de vna duaꝝ reꝝ. cui addas. vt Gal. apboꝛiſ. cōmēto altera nō neglecta. ⁊ idē. io. terapētice.

N ℭ Sed dices q̄n̄o ꝯpꝛehēdā rē magis timoꝛoſam. ℭ Memoꝛādū p̄ q̄ abſolute p̄oꝛ ē itētio ad ipſam feb. q̄ꝛ ē illud p̄ter nāꝫ cuius remotionē p̄mitus intēdimus. Scd̄o ſcd̄a eſt iētio in actu curandi ad cām. ⁊ hoc regulariter opando. Et iō dixit Gal. 3°. tegni. Opꝫ vnū ſcumq̄ꝫ cāꝫ p̄us abſcindere. ℭ Scd̄o dicēdū q̄ q̄n febꝛis ē intenſa valde ⁊ vehemētiū accidētiū: ita q̄ ex eius aliq̄li additiōe dubitam⁹ de eſſe infirmi. tūc intētū ō̄bemus eſſe p̄ncipalr̄ ad febꝛē vt febꝛis. ⁊ iō vt ſupꝛa in febꝛib⁹ incēſiuis ꝓcedēdū cū extīnuis foꝛtibus ēt habito reſpectu ad caloꝛem naturalē ne extinguerēt̄. de q̄bus infra de febꝛib⁹ acut̄. Q̄ ſi fuerit debilitas v̄tutis: viuifica eā īfrigidādo moderate. ⁊ tu ad hoc bn̄ aduerte. ℭ Itē ſi v̄tus fuerit foꝛtis: ⁊ coꝛpus aptū reſiſtere diſſolutioni ex parte cōpoſitionis ei⁹: vt q̄ꝛ ſit groſſoꝝ humoꝝ. ſtrictoꝝ poꝛoꝝ. cōplexiōe flegmaticus: ⁊ hī⁹. dato q̄ febꝛis ſit multū intēſa: debes cū leuibus extinctiuis procedere. Scd̄o q̄ ſꝫ plurimū pꝛioꝛ intētio eſt ad cām. ⁊ cā q̄ꝛ rarius iueniuntur ille febꝛes cū tāta vehemētia: ⁊ ſpālitet in partibus iſtis. ⁊ ſꝫ plimū febꝛes ex multa ⁊ groſſa mā ad frigidū ō̄clinātē. q̄ḋ facit ēt ioꝛdinatū regimē ⁊ igluuies hoīuꝫ nr̄e p̄tie. Ex q̄bus hꝫ q̄ ſm plurimū p̄oꝛ ē itētio i febꝛib⁹ putridis ad cāꝫ q̄ꝫ ad febꝛē. ℭ Sꝫ q̄ḋ remāet q̄ ē foꝛtioꝛ abſolute ⁊ aliīs parib⁹. ⁊ tu cōſidera. Et ſicut inter febꝛē ⁊ cāꝫ accidit ꝯrietas ex parte itētionū. ita ēt cadit inter febꝛē accidēs ei⁹ ⁊ cām. vt in ſincopali humoꝛoſa. Nā idicatiōe ſumpta a feb. ō̄bēt dari frigida. rōne cauſe calā. ⁊ acciñs querit cibi exhibitionē. ⁊ febꝛis ac mā cibi ꝓhibitionē. Similr̄ ſi quis febꝛiēs hēt ſtomacū valde fridū: ⁊ febꝛis eēt calida. aqua frigida cōueniret ⁊ nō ꝯueniret. Has itaq̄ꝫ cōtrarietates medicus diligēter ꝯſiderare dꝫ. ⁊ p̄mo videre ſi aliq̄ḋ hēat vnū q̄ḋ in his ꝯtrarietatibus ſatiſſaciat: vt eſt ſyrup⁹ acetoſus q̄ īfrigidat: ⁊ ſic cōfert febꝛi. ſcidit ⁊ ſubtiliat ⁊ opilatiōes aperit: ⁊ vētrē ſoluit rōne zuccari abſtergētis ⁊ aceti ſtimulantis. ⁊ ſic cauſe: q̄ꝛ mā e groſſe cōuenit: ⁊ eo vti dꝫ. Q̄ ſi tale ſibuenit: opꝫ vt ſolerti extimatione inueſtiget q̄ḋ illoꝝ eſt aptū maius nocumētū iducere: ⁊ ad illud p̄ncipalr̄ intēdere altero nō neglecto. Et hoc eſt q̄ḋ dixit Aui. ⁊ dꝫ vt obſeruet̄ vt ſupꝛa. Et hec de iſto p̄mo canone. q meri to eſt primus vt pꝫ conſideranti.

ℭ Scd̄s canon. Q̄ cōtra mām peccantē quādoq̄ꝫ ꝓcedimus cū ſolis alteratiuis nō digeſtiuis: ſꝫ adiuuātib⁹ naturam ad reducēdū mām ad benignū. Quāq̄ꝫ v̄o cuꝫ digeſtiuis alteratiuis habilitātib⁹ māꝫ ad expulſionē. naꝫ digeſtio ſꝫ medicū in nocitiuo eſt p̄paratio ei⁹ ad expulſionē: ingroſſando. ſ. ſubtile: ⁊ ſubtiliando groſſuꝫ: ⁊ icidēdo viſcoſum ⁊ hī⁹. Et iō q̄n medicus ꝯpꝛehēdit māꝫ peccantē eē paucā aptā ad benignū reduci. nō dꝫ ſtatim medicus tētare illaꝫ expellere. vt q̄n quis conquerit̄ de febꝛe leui aut de aliquo accidēti: q eſt hō ſat̄ ſ foꝛtis boni regiminis: ⁊ n̄ cōſueti multiplicare multos malos humoꝛes ⁊ hī⁹: nō ꝓcedat cū digeſtiuis ſtatim ⁊ euacuatiuis vt multi faciūt. ⁊ hoc bn̄ ꝯſidera. ſꝫ p̄us ſtudeat humoꝛis rectificationi. P

ℭ Cui amplī⁹ ſcire ō̄bes q̄ n̄ ois repletio nec ois repletiōis malitia ſuo medicat̄ cōtrario ex euacuatiōe ⁊ oppoſitiōe: imo multotiēs ſufficit multa regiminis bonitas. ℭ Et icipiēdo ab alteratiuis veniēdo ad particularia. Dico q̄ lꝫ aq̄ fructū facta. ſ. ex citrullis mellone ⁊ hī⁹. q̄ꝛ ex ſuccis eoꝝ ab Auicē. ⁊ aliīs ponat̄ inter alteratiua īfrigidātia: tn̄ q̄ꝛ nō in oīb⁹ videt̄ cōpetere maxime in febꝛe ex mā frigida: etiā q̄ꝛ parata ē coꝛruptioni. ideo ꝯſulo q̄ dimittat̄. ⁊ cuꝫ aqua oꝛdei ⁊ aliīs ꝓcedamus extinctiuis. ⁊ erit tutius: de q̄b⁹ extinctiuis in de acutis. Uꝫ in febꝛibus tertianis habebas

ʒ°.practice ꝯcedit melonē idū ſtatiꝫ in ꝑncipio.⁊ 7°. col
liget: ſucc° cucumeris ſaracenici ꝯuat colere cū ſba ſua
tota: credo tu̅n° poſſe eis vti orientales ꝙ̃ nos: ꝓpter regio
nē aeris diſpōnē ⁊ ꝯſuetudinē ad illos cibos: qb° q̃ſi cō
tinue i ſanitate veſcūf. ℭ Alia eſt aq̃ fructuū acetoſoꝝ:
q: ex ſuccis eoꝝ ſcꝫ: vt granatoꝝ: arāciorū: limonium: ⁊
hi°: ⁊ iſta ꝯcedit ēt i pn° qñ febres ſūt icēſiue ac maligne
vt peſtilētiales i qb°a pn°a modernus exhibeſ extinctiuas:
vt i ſra de eis. ℭ Et q: moderni vtunſ zucharo roſ.
i ꝑncipio putridaꝝ nō ꝯpetit: neq̃ꝫ āntiquū: neq̃ꝫ nouū:
⁊ marie añ digōnē: pꝫ q: ad gn̄ales ſcōas itētiōes eo nō
vtiſ Aui. ſꝫ ad ifridādū: imo vtiſ aq̃ ordei: neq̃ꝫ ad euen
dū eo vtiſ: ⁊ argumētū negatiue valet i medicia. Itē nō
min° ē iflāmatiuū aq̃ melonis: ꝙ̃ i icēſiuis nō ꝯuenit: in
fridis ēt. Et ſi dicif dabo cū multa aq̃: tūc opatio erit ab
aq̃. Et breuiter cū ſit ſtipticū māꝫ i diſpone ad digōnē
nō vꝫ cōpetere: vel ꝓ rōne alicu° ſpālis itētōis ꝙ̃ eēt ſto
maci ꝯfortatio poſſet ꝯpetē. Q. ſi rōe abſterſiōis i ſlati
ciasco qs vti vellet poſſet: ſꝫ mel° rōe hui° eēt mellinuꝫ
niſi ſit qd̓ ꝓhibeat: ⁊ tūc tu corrige cum aliis: ⁊ hē viſa
Gētil nr̄i ſniā. In hac tñ difficultate varie reperiuſ opi
niōes q̃s modo grā breuitatis nō ꝓſequar. ꝯſidera.

a **Expeditis** ſic alteratiuis ad digeſtiua venio: añ
quoꝝ admiſtrationē debes attēdere
aliquos canones. ℭ Prim° ꝙ pri° ōbes cognoſcere ma
teriā febris: añq̃ꝫ ipſaꝫ digerere aut euare icipias: nā alr
a caſu opaberis. ꝙ ſi ſic i ꝑ aduētu nō cognoſcis: ꝫ eſt: vt
q̃ñq̃ꝫ ꝯtigit ſubtilia regimē: nā febres q̃ nō ſic cognoſcū
tur ꝑ aduētu ſūt q̃ ñ hñt vehemēt a accñtia: nec i tactu
caloris: neq̃ꝫ i excūtib°: neq̃ꝫ in pulſu: ſꝫ oia ſūt remiſſa:
ꝓ q̃ꝫ remiſſiōe ſum° ambigui. nā ex ſubtiliatōe regimi
nis nā nō occupata curabit: ſi māerit benigna ⁊ pauca:
aut eā manifeſtabit ſi non erit talis.

ℭ Cognita aūt febre quo ad cāꝫ ei° tūc ꝑmiſſa dieta: vt ſu
ꝑ ra. Prim° canō dꝫ eē vētris lenitio: ⁊ ē ſcdo i ordie. Et
q: ꝑ cliſtere lenitiuū remittiſ acuitas febris ꝑ. Itē feces
ſicce euanſ ſua fumoſitate nocētes ⁊ alterātes. Itē ma
terie corrupte ⁊ q̃ ꝯtīnue corrūpitur in iteſtinis repte:
vbi ⁊ plurime cōter repiunſ: ⁊ ſi ñ ſunt de mā febris: nā
iteſtina ſūt loca i qb° ſuffocanſ ⁊ ꝯcluduſ vapores cale
b facti a febre: ⁊ māe ipſe iflāmate. Ex qb° appet ꝙ licꝫ di
recti° lenitia ꝯpetāt i cā calida: ꝯuenīūt ēt ⁊ i frida: vt pꝫ.
Itē ꝑ lenitiua: ⁊ marie ꝑ ſupi° exhibita māe q̃ circa me
ſeraicas calore febrili corrūpunſ ⁊ refudāt ꝑ ſua meſerai
cas: nā ſi nō mouenſ ⁊ ibi reſidētiā facient ipſe corrupte
erūt cā apatis: aut iflamatōis epatis ⁊ corruptiōis chili
cātis ad epar. Et ex his appet q̃tū ꝓſūt cliſteria: ⁊ ſi iſir
mus de ſe aſſellet: nā i his febrib° ſunt multuꝫ diligēda.
ℭ Itē ſi accipe noluerit cliſtere: aut nō poterit da leniti
uū ꝑ ſupi°: vt caſſiā: aut mānā: aut ſy. violatū: aut aquaꝫ
ordei aut aquā fructuū: ō qb° ſtatiꝫ: qd̓ itellige regulariter
opādo: nā ſi i iteſtis eſſent feces multū exiccate: ⁊ opiſo
eſſet fortl: ita ꝙ ēt cū cliſterib° vnctuoſis ⁊ lenitis feces
ipe educi ñ potuerit: tūc oꝫ te trāſferre ad cliſteria fortia
ſcā cū decoctiōe agarici polipodii cartami ⁊ hi°. ℭ Itē
ſi cōprēderes ꝙ eēt ꝑſtēia hūoꝝ fridoꝝ crudoꝝ i iteſti
nis: aut ꝙ patiēs caſur° eēt i ſubeth apoplexiā ⁊ hi°: tūc
coacte ad acuta cliſteria trāſire oꝫ cuꝫ turbit ⁊ aliis hi°.
Et hē voluit Aui. cū dix: ſit ſic ſy. violat° ⁊ ſit vltimitas
lenificatio: nō flux° vētris: nō ſolo laborioſa. Et ꝑ cano
ne tibi ſatiſfactū eē puto: ſi eas poſuero q̃ tibi i ꝑdictis
c ſatiſfaciēt itētōib°. Et añ ipoꝝ deſcriptōes ſcito ꝙ leniti
ua ſūt que ſunt viſcoſa: ⁊ dilatātur ſup ſuperficiē mēbri
aſpi dilatatione plane ſupficiei: ⁊ ſit manifeſtū illius cor
poris ꝑ eam planum recte aſperitatis: aut currit ad ipꝫ
humiditas dilatata hac extenſione. Et ſunt.

Altea	Semen lini	Fenugrecum.
Amilum	Manna.	Malua.
Amoniacum	Medulla aſalis.	Oua.
Arūdo zuchari	Oleum.	Seueſten.
Ficus	Perſica.	Siſamum.
Granata dulcia.	Pruna.	Sycla ſiue blitis.
Liquiritia.	Pſillium.	Spinachia.
Lupulus.	Viole.	Viola.
Citoniorum ſe mina.	Ydromel.	Zucharum.
	Bdellium.	Zucharum violatum.
Balbanum.	Butirum.	
Glutē albotiꝫ.	Caſſia fiſtula.	Syrupus violat°.
Grana pini.	Caulis.	Aqua ordei: ⁊ hi°.

ℭ Cliſtere vētris lēitiuū fecū idurataꝝ eductiuū calori
febr remiſſiuū: ⁊ ſic de aliis itētiōib° ſupra. ℞. foliorū
maluaꝝ blitis matrū violaꝝ ſpinachie añ. M. ſ. aq̃ flu
uialis. lib. j. ſ. bulliāt ad cōſūptionē tertie ꝑtis: deiñ colē
tur ⁊ fortiter exꝑmanſ: de q̃ colatura ℞. lib. j. ⁊. ʒ. ij. cui
addātur olei viol. ʒ. iij. ⁊ hē ſi cā erit calida: ꝙ ſi frida ad
dātur. ʒ. iij. olei cōis: ſal cōis. ʒ. ij. Q. ſi vis magis abſter
gere addas plus de bliti ⁊ de zucharo rub. addas aut in
cā frida ſi pl° lenire adde caſſie fiſtule aut māne. ʒ. j. aut
ex aliis q̃ iā ſupra apta ſūt vt magis videbiſ. Et qdā vt.
Aui. addunt vitella oui. Et nō ꝙ vbi feces ſūt multū in
durate: debēt cliſteria talia eē pignia multū: aut cū oleo
talia: aut cū medull: ita ꝙ ponanſ olei. ʒ. vj. ⁊ multi vtū
tur ipſo oleo ſolo. ℭ Nō ſcdo ꝙ qñ cliſteria iponunſ ſp d
ō liquore remaneāt ad min° due. ʒ ne vētoſitas ſubigre
diaſ. In q̃ canone miſtri cōiter errāt. Debes itaq̃ꝫ modū
ꝯponēdi cliſtere: qd̓ varſ ebis ex diuerſis ſimplicib° iam
poſitis ſꝫ varias itētōes: q̃ dieti tibi occurrent: ꝙ deſcri
bere tales reputo ipoſe. Ideo bñ ꝯſidera ⁊ illa tuo adap
ta ꝓpoſito. Et Aui. multū placuerūt cliſteria: ut qt: ⁊ qd̓
magis dilectū apud me ē admiſtratio cliſterioꝝ. Sꝫ nō
ꝙ aliqñ plus ledūt ꝙ̃ lenitiua ꝑ os: vt ſepe vidi. ℭ Le
nitiuū ꝑ ſupius. ℞. caſſie fiſtule nouiſ extracte. ʒ. j. ſ. aq̃
ordei. ʒ. iiij. cum qua dcā caſſia extrahatur.

ℭ Aliō. ℞. māne electe. ʒ. j. ſyrupi viol. ʒ. iij. aq̃ ordei. ʒ.
ij. ℭ Ad idē aq̃ fructuū Meſue diſtinctiōe ſeptia doſis
ſint. ʒ. iiij. deās tñ doſes oꝫ q̃ñq̃ꝫ augere: q̃ñq̃ꝫ minuere ſꝫ
corpis diſpōnē ex ꝑte ſtipticitatis ⁊ lubricitat habitudis
etatis ⁊ hi°. ℭ Poſtremo nō ꝙ cū ſuccis ꝑdictaꝝ her
baꝝ qdā cliſteria ipa faciūt ſp intes magis lenire.

ℭ Terti° canō: ꝙ lꝫ ꝑncipal itētio i cura putridaꝝ ſit ma e
terie ipi° euatio: ⁊ digeſtio qd accessoriū: vt pꝫ i fe. ō mā
furioſa: in qb° nō expectaſ digeſtio. ſilr in ſinocha: tñ re
gulariter opādo ꝑus debem° digerere ꝙ̃ euare Iuxta il
lud ypo. ꝑ apħoꝝ: digeſta medicari ⁊ mouere ñ cruda.
Dico regulariter qm̄ coacte vt pl̄m cogimur ad exhibi
tionē minoratiuoꝝ cōiuꝫ: ⁊ q̃ñq̃ꝫ ꝓꝑoꝝ: ꝓpter ingluuiē ⁊
iordinatū regimē hoiūꝫ nr̄i tpis voluptuoſe ac guloſe
viuētiū: vñ ſꝫm pl̄m multis ac malis humorib° ꝑ viā in
digōnis mltiplicatis i ꝑncipio febriū repleti iueniunſ.
ꝓpter qd̓ Gētilis ⁊ aliī moderni i ꝑncipio eaꝝ exhibēt mi
noratiua cōia: aut ꝓpria: qd̓ ex ſignis maiorē: aut mino
rem cōprehēdūt ſupfluitatū multitudinē. Et dictū ē vt
pl̄m: qm̄ aliqñ hē nō facim°. Et ideo tibi occurrēte egro:
conſidera ꝑmo eius regimē pñs ⁊ ꝑteritum ⁊ hitudinē
eius: ⁊ ſic de aliis per que cōprehēdere poteris ſupabū
dātiā huioꝝ: aut nō a qbus ipſa febris depēdet: ꝙ ſi nō
inuenis multitudinē: dimitte hē euatiuū: ⁊ trāſcas cū cli
ſteribus ⁊ lenitiuis per os vt ſupra: ⁊ tūc te extēdas ad
digeſtiua: de qbus ſtatim cū de ipſis euatiuis exēplifica
uero. ℭ Minoratiuū cōmune qd̓ dicitur tale: quoniā
māis cōmunes: ſiue in vāſis cōibus exiſtētes: vt ſunt ſto f
macus iteſtina: euat. ℞. tamarindoꝝ. ʒ. ſ. vel pone loco

flo⁊ tãtūdē prunoꝝ. decoquātur in. ℥. x. aque ad ↄſūptionē tertie ptis. coleſ ⁊ fortiter exprimaſ: i ꝙ colatura. ℞. ℥. vij. ⁊ adde mãne. ℥. j. vł caſſie tãtūdē ſi mãna carere: ⁊ h magis reſpicit colerã. Et ſi volueris ſanguinē a colera mūdificare pone tamarindoꝝ i decoctiōe oīno. Et ſi flegma ⁊ colera: ſꝫ pncipalr flegma adō aliqd agarici i dcã decoctiōe: vt ꝙ cū tamarīdis bulliāt. ℥. iij. agarici nō piſtati: ſꝫ ſciſſi ſi multū ſubtilr. Caſſia. n. pncipalr colerã euãt ⁊ flegma ſcđo. meſue i ſuis canonib⁹. Verum accidit ꝙnqꝫ: vt poſſint egri accipe medullã caſſie ⁊ dari nō pt mãna: aut ꝙ nō iueniſ: aut ꝙ paupes ſūt: vñ male pōt lenire medic⁹ ſenſitōe cōi niſi ſapiat nāꝫ minoratiui ppriū: ⁊ iō oꝫ tūc ꝙ medic⁹ ſit prudēs: ſiat enim eo caſu: vt melꝰ fieri pōt ponēdo ficus pſiliū i decoctiōe.

Itē pōt dare gumi albotī cū modico cinamomi: ⁊ doſis eſt. ℥. ij. cū nebul' faciēdo tres vel ꝗtuor bolos: ⁊ vnū ꝑ aliū ꝑ te igeniare: ⁊ pt dari quacūqꝫ hora: pur ꝙ detur añ cibi aſſūptionē ꝑ duas horas: ⁊ poſt ꝑ ſex ad min⁹ ⁊ melius per octo. Tu itaqꝫ cōpone ex habitis vt decet.

5 Minoratiuū pprie: ꝙ mãm peccãtē reſpiciēs: ⁊ maxime quãdo eſt colera. ℞. Decoctiōis ſuprãſcripte: tamarīdoꝝ. ℥. vj. mãne. ℥. j. vel caſſie tantūdē: ſucci roſ. ℥. ij. vł elec. ō ſucco roſ. ℥. j. vel. ʒ. ꝭ ꝫ corpis diſpōnē vt ſupra: ꝙ ſi fuerit flegma. ℞. caſſie. ℥ j. electuarij idi. ℥ j. ʒ. extrahatur cū ↄcoctiōe lupuloꝝ. ſebeſtē ⁊ tamarīdoꝝ vt ſupra.

Ad idē valent pillule alefangine de yera ſimplici ⁊c. que omnia quere ſupra quarto capitulo.

D Quart⁹ canō: ꝙ añqꝫ ad euãtionē pp̄ã ⁊ eradicatiuā veniaſ: intēde digōni materie peccãtis: vbi nō: ꝙ tā cē accidēti ꝗꝫ cōtiñcte debeſ digō: lꝫ pncipalr debeaſ añcedēti: nã mã cōtiñcta id ꝗet ꝑparatiōe: vt facili⁹ expellaſ: et alteratōe vt putredo non ꝓcedat ⁊ prauior efficiaſ: vñ cū corp⁹ plus calefiat alūs pib⁹ ꝑꝑ acceſſuꝫ eē magis i mã cōtiñcta febris vere iterpollãte in die acceſſiōis: ꝗꝫ i die qetis: exiſtimo canonicū i tali die cū daſ digeſtiuū: ipm debere eſſe magis alteratiuū ꝗꝫ alio die: ꝯ quē canonē cōiter opāſ medici. Et nō: ꝙ cāe febris putride ſanctiue: aut ſūt añcedētes quātū ad futuꝝ fieri: ⁊ ſic eſt repletio hūoralis peccãtis: aut ſui multitudine: aut groſſicie: aut ſubtilitate: aut viſcoſitate: aut ſūt cāe cōtiñcte: ⁊ eſt mã putrida: aut putrida fuligo: cui ↄtigiſ idebita trãſpiratio: cui⁹ cã ē opilatio: ⁊ opilatio cã ē dtētiōis vapoꝝ capioſoꝝ: ad quã mediate vł imediate febris cōſeqꝰ. Et ſic i ſūma habes nouē ↄſiderãdo vltio febres. ad ꝗ nouē oꝫ medicū ſuas dirigere itētiōes: quaꝝ ꝗdã ſe tenēt ex pte euatōis vt multitudo ⁊ putrida mã ⁊ vapoꝝ detētio. Alie ſe tenēt ex pte digōnis: vt viſcoſitas groſſities ſubtilitas indebita trãſpiratio opilō. Quedã ex pte alteratōis: vt febris ē ⁊ putredo: vt ꝑ alterationē remittiſ. Ex qbus breuiter hētur ꝙ tres ſunt canones pncipales ⁊ tāqꝫ alioꝝ cardines: ſup quos oēs vertūtur canones in cura gñali putridaꝝ: ⁊ ſūt alteratio digō ⁊ euacuatio. ⁊ hoc pſuppoſito canone de dieta.

3 Et expeditis ſic de alteratiuis de qb⁹ ad plenū ſupra quarto capitulo: ⁊ infra de acutis: ⁊ pacutis ⁊c. Ad digeſtiua veniō: oꝫ enī vnūquodqꝫ digeſtiuū ꝑ canonem gñalē eſſe cōtrariū materie digerēde: vt ſi fuerit frigida ſit calidū ſi calida fridū: ſi viſcoſa icīſiuū: ſi groſſa ſubtiliatiuū: ſi ſubtilis īgroſſatiuū: ⁊ hoc quātū ad illas ꝗtuor intētiones primas de nouē paulo añ noiatas: pro qbus cōplēdis te trãſſeras ad capłm quartū: vbi inuenies copiã digeſtiuoꝝ vſitatoꝝ oī mãe deſeruiētiū ⁊ ſimplicium ⁊ cōpoſitoꝝ. Poſt aūt exhibitionē hoꝝ digeſtiuoꝝ debēt exhiberi alia digeſtiua ꝗ reſpiciūt alias itētiones: que ſunt opilatio ⁊ idebita vapoꝝ trãſpiratio: que cōplenſ cū ꝓuocatiuis vrine: prouocatiuis ſudoris: aperitiuis opilationū ſeu poroꝝ cutis: de qbus ob⁹ ſuo ordine ſtati. Sꝫ ꝑus nō: ꝙ poſt prima digeſtiua debēt ſeq euatiōes imediate: vt diceſ ſtatī: deinde iſta alia digeſtiua. Propter qđ ſcito ꝙ lꝫ ꝑ h ꝓuocantia mãe ꝑcipitãdo eueniſ: ⁊ ꝑ vias vrine educāt: quapꝑ potius euatiua ꝗꝫ digeſtiua dici merētur: tñ eis attribuiſ pncipalr nomē digeſtiui ꝓ quãto mãs diuidūt ⁊ ſubtiliāt: ⁊ materie groſſas ꝗ ſm plm ſunt tales: ac apertionē viaꝝ: ꝗ venaꝝ ⁊ poroꝝ faciūt: nã h ē mod⁹ ꝑparatiōis ad expulſionē: vt collig̃ ſcđo aphoꝝ in ↄmēto. Corpa vbi quis vult purgare. Nota ſcđo ꝙ diuretica nō debēt exhiberi: niſi poſt euãtionē: aut cū flōia ſi eſt neceſſaria: aut ſolutione vētris: lenitiua ⁊ minoratiua iteratiua: ⁊ reiterata ſm multitudinē mãei: ⁊ mãe ꝗ ↄtēta ē i meſeraicis ⁊ vīis epatis. Nã ſi diuretica inuenirēt mãs corruptas in illis vīis mouerēt eas ad epar: ⁊ ad venas: ⁊ ſic adderēt in opilationē ⁊ cãm febris ⁊ febrē: ſed reiterata euatione vt dictū eſt materie remanent pauce: ⁊ ipſas penetrare faciunt in vias vrine ⁊ ſic aperiūt ⁊ educūt. Ex quibus collige errorē illoꝝ qui in opilatiōibus ſtãte multitudine mãei ſtatī exhibēt: aperitiua etiã fortia: ⁊ eſt error cōmunis: ⁊ ad h etiã aduerte. K

Sy. aūt aperitiuos vt acetoſū ſimplicē cū ſemib⁹ cōibus habes ꝗrto capitulo i quo ⁊ aperitiua ſimplicia: ⁊ tu ibi.

Poſt ãt digeſtiua aperitiua: ⁊ vrīe ꝓuocatiua ſeq debēt ſudorē ꝓuocãtia: nã ſimilis eſt rō i iſtis ⁊ i illis: vez ſudorē ꝓuocãtia ſūt vt ſic fortiora: ꝗm mãꝫ magis ſubtiliāt: ⁊ ꝑ loca anguſtiora penetrare faciūt: ⁊ ad lōgīnqora puenire: ꝗ ad cutiꝫ nō ↄcurrēte auxilio attractiue cutis: ſicut ꝓuocās vrinã recipit a vtute attractiua renuꝫ: cui⁹ ē ppriū ad ſe attrahere aquoſitatē ⁊c. Et lꝫ ita ſit: tñ aliꝗ idē eſt vtrūqꝫ faciēs: vt radix feniculi. Contingit ꝓpter diuerſas hoīuꝫ diſpōnes: ⁊ ꝫ diuerſū mãe ſitū: nã radix feniculi ſubtiliādo ſanguinē: ⁊ ꝗſi eliqñ i hoībus aptis recipe mãꝫ i renib⁹ ꝑꝑ fortē attractionē ipſoꝝ vrinã ꝓuocabit. In aliīs vō faciēdo eliquationē vaporoſā: ꝗ ſūt debilium renū ꝗ ad attractiuã: ⁊ rari i poris ſuis ꝯſus cutē ſudorē ꝓuocabit: debēt itaqꝫ ſudoris ꝓuocatiua ſeq ꝑcedēte flōia ſi neceſſaria erit: aut euōne: vt dcm̃ ē ꝺ ꝓuocatiuis vrine. Nã medicīa ꝓuocãs ſudorē eſt apta mãꝫ diſſoluere ⁊ facere penetrare: addere i opilatōes ⁊c. L febrē ꝓlōgare: ꝑ eã reſoluto ſubtili groſſo remanēte: ponere hūores ſua caliditate i ebullitiōe: ⁊ iō ↄſidera errorē illoꝝ ꝗ ſtatiꝫ a pncipio volūt cū ſudatoriīs fortib⁹ ꝑ os exhibitis curare ꝗrtanã. Et dcm̃ ē ꝑ oēs: ꝗm aliud eſt ſudatoriū extrīſec⁹ applicatū: vt ſūt fricatiōes: coopturę pãnoꝝ calidoꝝ: embrocatiōes: balnea vnctiōes: ⁊ de qb⁹ nō eſt tãt⁹ timor i eoꝝ admiſtratiōe. Sꝫ pur iſta ēt ſunt verēda a medico ſapiēti ⁊ ſi facilia ſudatoria dcã ſint: ⁊ talia ſudatoria nō ſemp i oī febre putrida ↄueniūt: ⁊ maxime i febre magne iflãmatiōis corp⁹ diſſoluēte ⁊ areſciēte: vnde in tali caſu magis ↄueniunt olera frida: embrocatiōes ⁊ balnea frida: ⁊ tu ad h bñ cōſidera. Cōiter aūt nō facim⁹ talia ſudatoria in patria nr̃a: ꝙ ſi volueris eis vti fac cū cautela. Nos aūt vtimur fricatiōib⁹ extremitatū: vñ ſcito ꝙ fricatio leuis ⁊ pauca leuiter trãſpirare facit: mediocris aūt ⁊ multa multū trãſpirare facit: fortis aūt ⁊ multa plus oīb⁹ aliīs: ⁊ tu bñ in his ↄſidera corpis virtutē: ⁊ alia de qbus ſepe ſupra: nã aliqua ſunt corpora que fortes nō patiuntur fricationes.

Poſitis ſic digeſtiō: decet vt ꝑmiſſū ē ꝺ euatiuis ptractemus. Euacuatiuoꝝ itaqꝫ aliud lenitiuū: aliud minoratiuū cōmūe: aliud minoratiuū ppriū: aliud eradicatiuū: ⁊ ē hec diſtictio ꝺ euatōe ꝑ farmaciã ſiue ꝑ ſolutiuū facta: ⁊ ſicut hūor alt⁹ a ſanguine euatur minoratiue ⁊ eradicatiue: ita ⁊ ſanguis ꝑ flōiã: M

flõiam: ſꝫ vtroqꝫ mõ euacuari ꝯtingit. Et ſicut dicimus flõiam eẽ eradicatiuã: qñ totus ſanguis peccãs extrahit vel ſaltẽ nõ remanet tãtus queꝫ nã vincere ac corrigere non poſſit. Ita ⁊ mã alia dicit eradicatiue euãri: qñ tota vł qſi tota euãt: ita ꝙ nõ remanet: qđ minime fieri contingit: niſi poſt mãe cõpletã digõnẽ: ⁊ i hoc differt a minoratiua vt ſuꝑ. Et ex his: ⁊ habitis ſupra in tertio canone imediate ꝓcedẽti appet qđ ſit lenitiuũ: qđ minoratiuũ cõe: qđ ꝓpriũ: qđ eradicatiuũ: qđ a minoratiuo nõ videt differre: niſi ex pte fortitudis: q̃ fortitudo aliqñ ſit augẽdo doſiꝫ minoratiui: aliqñ trãſeundo ad ſolutiuũ ex ſui nã forti⁹: vt ex aloe ad reubarbaꝝ: aut ad electuariũ de ſucco roſaꝝ: ⁊ hĩ⁹. Iſta aũt ſolutiua ðbilia ⁊ fortia habes copioſe ⁊ ſimplicia ⁊ cõpoſita i q̃rto caplõ ſuꝑ: ⁊ tu ibi. Et de lenitiuo: ⁊ de minoratiuis exẽplificatũ eſt ſuꝑ i ſecũdo ⁊ tertio canoñ. imediate ꝓcedẽtibus.

A ℭ Quītus canõ. ⁊ ẽ ypo. ꝑmo aphoꝝ: vndecũqꝫ nã repe rit: ide ꝑ cõueniẽtia loca ducere: vbi ḡ cõprẽderis nauſeã ⁊ icitatõeꝫ ſtomaci ad expellẽdũ ꝑ ſupius: hortare in firmũ ad vomitũ: ꝙ ſi ex ſe facere nõ potuerit: aut nã di minute fecerit ẽt in ꝑñ⁹ poxiſmoꝝ vł i ꝓceſſu: da vomitiuũ domeſticũ ex aq̃ tepida cũ aceto vł ſy. acetoſo: ⁊ nõ des forte vomitiuũ timẽs agitationẽ ⁊ mãe inflãmationẽ: ac ſtõaci ipſi⁹ nimiã ꝯturbationẽ. ꝙ ſi ſentiet in vẽtre rugitũ: aut i vẽtre ei⁹ mordicationẽ maxĩe in fine inteſtini groſſi aut motũ mãrũ ad inferius: da ſolutiuũ ꝑ os: aut admiſtra cliſtere aut ſuppoſitoriũ: vt videbit tibi: i dicatõe ſũpta a ṽtute etate morbo accidẽtib⁹ eius: ⁊ hĩ⁹. Uñ pone ꝙ tał icitatio fctã a nã ſit in ꝑncipio poxiſmi: melius erit tũc ſuppoſitoriũ min⁹ nãꝫ grauãs ⁊ alterãs.

C Q ſi alio tꝑe fortaſſis meli⁹ cliſtere: ⁊ aliud ſolutiuũ ꝑ os: ſꝫ iſta remanẽt in pera medici. Et nõ ħ ꝙ iſte canon nõ hꝫ ordinẽ cum ꝑdictis: imo qñcũqꝫ ⁊ q̃cũqꝫ hora tales mouent mãe: ⁊ ꝑ illa loca ſiue ꝓceſſerit flõia neceſſaria ſiue digeſtio aut nõ: talis euãtio fiẽda ẽ vt dcm̃ ẽ. Et nõ agas cũ euãtione artis ꝯ pte euãtionis nãe. Auicen.

B ℭ De euãtione ṽo ꝑ flõiam dicẽdũ ꝙ ipſa ẽt in febrib⁹ cõpetit putridis aliis a ſãguineis: ⁊ in oib⁹ ipſis: qñ. ſ. mãe ipſaꝝ ſũt ſãguini mixte: non multuꝫ. ſ. remote a nã ſanguinis: ⁊ dr humoꝛeꝫ multũ diſtare a nã ſanguinis: qñ ꝑ ei⁹ itẽſionẽ: in caliditate. ſ. aut friditate viſcoſitate groſſitie: ⁊ hĩ⁹ multũ diſtat a debita conueniẽtia ſiue habitudine nãli ipſi⁹ ad ſãguinẽ: quã. ſ. dꝫ hẽre cũ ſanguie. Et iõ ħ nota ꝑꝑ ṽbũ Auicẽ. ⁊ ꝓpꝛie cũ vrina ẽ rubea: ꝙ ſignũ ſignificãs diſtãtiã colere a ſãguine ẽ vrina citrina ignea ſbtilis. Et i hoc caſu nõ cõpetit flõia: q2 tũc cades in canonẽ gnãlẽ: ſi facies eũ q ẽ. Caue ne egrũ ad alteꝝ duorũ ꝑducas: aut ad hũoꝝ colericoꝝ ebulitionẽ: aut frigidoꝝ incrudationẽ. Eſt. n. ſãguis frenũ colere: ⁊ hũores frigidos ſicut digerẽs. Cõſimilr ſi vrina fuerit alba ſbtilis liuida in ſuba ꝑꝑ opilationes. aũt. q2 ſi groſſe: nõ tñ tincte: tũc non vř flõia cõpetere: q2 arguit diſtãtiã flãtis: aut melãcolie ab ipſo ſanguie mõ nũc dato. Si aũt vrina fuerit rubea groſſa: aut rubea rubedine q̃dã ſanguinea groſſicie debita vł media: tũc arguit pcm̃ in ſanguine ⁊ flõiam ꝯpetere: ꝙ ſi fuerit rubedo: magis tñ remiſſa cũ declinatiõe ad albedinẽ: ⁊ cũ groſſitie arguit mixtioneꝫ ſanguis cũ flãte ⁊ flõiam cõpetere: ſilr ſi ad liuidũ declinabit cũ rubedine ⁊ ſbtilitate: arguit eius mixtionẽ cuꝫ melãcolia. Si ṽo ad citrinũ cũ ſbtilitate ſuꝑ mixtioneꝫ ſanguis cũ colera: qb⁹ caſib⁹ cõpetit flõia. Et iſta hñt veritatẽ ſi aliũde nõ veniat iudiciũ veꝝ ipediens ꝯſidera. Itẽ ſcito ꝙ ſtãte plectoria a medico ꝑma facie percepta ẽt nõ apparentib⁹ ſignis dictis idicanone fctã ab ipſa conuenire vř flõia ſi cetera ꝯſentiunt ex pte etatis ⁊ alioꝝ. ⁊ dꝫ flõia copioſior fieri in ſinochis ⁊ paucificari i reliqs: vñ minus videt competere flegmaticis: ⁊ adhuc multo minus melãcolicis indicatione ſumpta a cõplexione. ⁊ iõ in eis minoratur reſpectu eius q̃ ſit in colericis. Iſta tñ non poſſunt ſic calamo ſcribi: qm̃ qñqꝫ interueniunt q̃dã q̃ impediunt medicũ a recto oꝑe vt ſupra: ⁊ tu conſidera.

C ℭ De lenitione aũt vẽtris añ vł poſt flõiam: dicendũ ꝙ añ cõpetit: vt ſupra de ea ex canone gñali q̃rta pri mi: de flõia: nã per flõiam dirigitur mã corrupta verſus venas: ⁊ max̃ie q̃ in inteſtinis ⁊ meſeraicis inuenit: ⁊ iõ dꝫ ꝓcedere lenitiuũ ipſa euãne: ⁊ ꝓpter eãdẽ cãm ꝯpetit lenitiuum ſeq̃nti die: itẽ cum ſigna videris flõie in putridis ſtatim flõia ⁊ maxime virtute exñte forti: ⁊ ſolutionẽ vẽtris fac ſeq.

D ℭ Nunqđ in die paroxiſmi ſit euacuãdum. ⁊ eſt canon Auic. ⁊ nõ moueas in die poxiſmi aliqđ q̃ſtum tibi poſſe eſt: neqꝫ cures febrẽ. Propter qđ nõ multa pulchra: ꝑmo cãm q̃re in tali die: ſilr in hora exacerbationis mouere non debes: nã medicina hꝫ motũ cõtrarium nãe: q2 mouet de circũferẽtia ad cẽtrũ: nã vero econtra: ⁊ iõ ſic ipedit ⁊ moleſtat ãpliuᷤ vñ fortis ſit in mã cõmotio ⁊ dubiũ exide ne mã ſic commota ad membra expellatur ꝑncipalia. ℭ Scdõ ꝙ aliquãdo febris eſt de numero caꝝ q̃ hñt exacerbationẽ oĩ die: aut de numero continuaꝝ ſiue concluſaꝝ: q̃re in euãtione euitare nõ poſſum⁹ diẽ poxiſmi: ⁊ iõ dixit quãtum tibi ẽ poſſe. Itẽ q2 mã eſt furioſa venenoſa nõ dãs inducias: q2 ex ea timet: aut ex fluxu eius apoſtẽa in mẽbro nobili: aut ſubitus euẽtus mortis ſi tał euacuatio tardaret: vñ ypo. q̃rto aphõ. Medicari in valde acutis ſi expedit eadẽ die. differre. n. in talib⁹ malũ eſt. Itẽ ſi in die poxiſmi contingat nãm mouere ⁊ motu pigro: ita ꝙ ꝑ ei⁹ cõpleta euãtione indiget auxilio: i quo nõ exhibito timor eẽt ne mã raptũ capet ad membra alia nobilia: tunc euãtio dꝫ fieri in die poxiſmi: ⁊ iõ ꝑ itellectu canonis ſciẽdũ ꝙ cum reꝗrunt tales febres: ⁊ ꝙ neccĩa eſt euacuatio ſiue minoratiua ſiue lenitiua: dꝫ medicus eligere diem: aut horã maioris q̃etis: ⁊ differre eã vt quietioreꝫ inueniat horã aut diem ſi fuerit iterpolata. Q ſi tał erit añ paroxiſmũ fiat ad minus ꝑ tres horas añ ei⁹ aduentũ: ⁊ quãto ꝑ plures tãto meli⁹ erit: qđ ſi fuerint poxiſmi ſubitrãtes: tũc fiat in declinatione ꝑmi: añq̃ꝫ futurus poxiſm⁹ vẽiat. Q ſi fuerit cõcluſa nõ ꝓportionalis: tũc fiat i hora i qua febris magis tepeſcit: ⁊ ẽ hora auroꝛe cuꝫ toto mane qđ ſeqt. Q ſi ꝯtigat aliis horis tepeſcere: vt quãdoqꝫ accidit i illis fiat. Et q̃ dcã ſunt maxie ṽificant de euãtione ꝑ ſeceſſum: nã de euãtiõe ꝑ vomitũ dicit Raſ. i 6. ꝯtinẽtis qđ fieri põt: ⁊ i hora poxiſmi ⁊ in hora q̃etis vñ infra de quartana dicet: vt Aui. quo ſpãlr i ꝑncipio eius ꝯfert vomitus: ⁊ idẽ de tertiana. De flõia aũt dicendum: ꝙ aliquando nõ incõueniret ẽt hora poxiſmi. facere flõiam: vbi. ſ. timet aduẽtus karabiti: ſꝫ vbi eſt oportuna fac ipaꝫ: vt de euãtiõe ꝑ ſeceſſum dcm̃ eſt.

E ℭ Sextus canõ. qđ nõ fiat euãtio ſalteꝫ eradicatiua añ mãe digeſtionẽ: ⁊ cauſa q2 euacuabit multũ ð humore bono nõ euãndo malũ: ⁊ ſic nã multuꝫ debilitat. Scdõ q2 ſbtile ꝑus euacuabit: qđ ꝯferebat ad digeſtionẽ groſſi. Tertio q2 ſic mouẽdo mãm indigeſtã ſimul ꝯmiſcebitur cũ bona: ⁊ bona efficietur mala ꝑ cõtactũ: ⁊ ſic creſcet mã. Canõ tamẽ hꝫ ṽitatẽ: preterq̃ꝫ in mã venenoſa aut furioſa: aut valde: aut multa: de qua dubitat egri ꝑ ditio: aut apoſtẽa mẽbri nobilis ex motu talis mãe: aut aliqđ tale grãde nocumẽtũ. Uñ hic attẽde multitudinẽ nõ ſolũ humoꝝ alioꝝ a ſanguie: ſꝫ ẽt ipſi⁹ ſanguis: cui⁹ multitudo timẽda ẽ ne ſuffocet. Et iõ in his caſib⁹ copioſa ẽ fiẽda euacuatio ex pte farmacie ⁊ flõie in principio: ⁊ nõ tardare: qm̃ eo caſu i mora eſt magnũ piculũ. Apud ſtatũ ṽo ſi moueas aliqđ donec vincat nã ⁊ dige

rat. Aui. ⁊ ſūt canones accepti ab ypo. pmo aphoꝝ di/
geſta medicari: ⁊ mouere ñ cruda: ⁊ ſcdo ichoātib⁹ moꝛ/
bis ſi qd vī mouēdū moueri ſtatu aūt ſilētium hēre meli
f us ē. ¶ Sʒ hic nō errores aliquoꝝ: qdā preſumptuoſi
ſtatim a pꝛincipio febꝛis putride ꝓcedunt dādo vna die
ſir. alia die ſolutiuū credētes ſeq̄ pceptum Aui. de cura
flegmatice. paulatine digerere: ⁊ paulatine eūare: nō ad
uertētes q̄ eūatio fcā in pncipio mā nō digeſta ē coacta
⁊ non regulr. Alīj nimiuʒ timidi q nō audēt in pncipio
dare medicinā erolutiuā: immo vr eis qd magnuʒ dare
modicū caſſie: ⁊ ſe fundāt vt ſupra ſup dictuʒ ypo. dige/
ſta medicari: ḋ quoꝝ numero fuit pluſq̄ ꝯmētatoꝛ vir
multe ſcie: de quo Gētilis multū miratur: nā ipe in pnci
pio taliū febꝛiū ꝓcedebat niſi cum cliſterijs lenitiuis ex
caſſia ⁊ ſilib⁹. vt pʒ p ipm 3⁹ tegni. 6. Euātiones vo. Ui/
de itaq̄ mi raymeri q̄ difficile ē iudiciū medicoꝝ: ⁊ coꝝ
opatio. Opʒ. n. quādoq̄ cū medicinis erolutiuis: qn/
q̄ cū lenitiuib⁹ ꝓcedere vt er dictis habitum ē. cōſidera.
g ¶ Jtē ſcito q̄ ſi cū febꝛe putrida fuerit apoſtēa ⁊ in fieri:
tūc cū fluxus taliū humoꝝ ſit cū ſanguine ſtatim a pn
cipio fac flōiam. Jtē ſi fuerit fluxus humoꝝ alioꝝ a ſā/
guine: etiā cōpetit farmacia: ⁊ in pncipio euacuādo ⁊ di
uertēdo: ſʒ bñ conſidera particulā patientē. Q. ſi fuerit
inteſtina: nō euacues p illa: ſʒ p vomitū: ⁊ cōſilr de aliīs.
Q. ſi iā fuerit apoſtēa fctm ⁊ fixū in ipa febꝛe ñ exhibeas
farmaciā: qm̄ mā per farmaciā cōmouebit ⁊ nō educet:
⁊ eſt vt ſi qs vellet arboꝛē euellere p̄ius ſq̄ lateraliter ter
ra ſcꝑetur: vt Conciliatoꝛ differentia. conſidera. Et de/
bet hec medicina ſolutiua non eſſe de numero earū q̄ la
h boꝛioſe ſoluūt ⁊ a remotis trahūt. ¶ Q. ſi fuerit febꝛis
abſq̄ apoſtēate: regulr eūatio in pncipio fieri non dʒ: ſʒ
dʒ digeſtio completa erpectari: q̄ ēt non erit in pncipio
ſtatus: ſed in ꝓceſſu ipſius in quo pfecte victa erit mā a
virtute: nā prudēs medicus ſi aliunde nō cogit ſemp di/
geſtionē erpectat ſperāns q̄ virtus debeat tunc mām er
pellere q̄ eſt a virtute iā paucificata: ⁊ multi exitui ꝑpa/
rata: ⁊ hoc in fine ſtatus vl pꝛincipio declinationis. Et
iō dixit Auicē. Apud ſtatū vo nō moueas aliqd. i. adue
niēte ſtatu nō moueas aliquid. ſ. cum farmaco ſolutiuo
donec vincat nā ⁊ digerat. i. vincat per cōpletā digōneʒ:
que fit. ſ. in proceſſu ſtatus: ⁊ non in pncipio eius. Et ſi
ipa nō mouet: moueas tu hoꝛa motus ei⁹: qſi dicat. ſi iudi
cas q̄ nā poſſit digerere per ſe vl cū auxilio: ⁊ ipam dein
de eūare: vt conſueuit poſt cōpletā digōneʒ: dimitte eā.
Q. ſi cōpꝛehēdes q̄ ſit pigra in euacuādo pp obtuſio/
nē ſenſus: vl pp aliā cām: tūc tu euacua hoꝛa eius. i. hoꝛ/
a pfecte digōnis. Q. autem aliqñ nā taleʒ non euacuet
mām: hētur a Gal. tertio ḋ creticis caplo ſcdo: ⁊ ſcda q̄r
ti de ſignis ſignificationum male criſis. Et ſubiūge di/
ctis: ⁊ ē canon q̄ ſi nā criſim in die ſibi debita nō facit.
Tu poſtea in die non cretica eūabis. Q. ſi in die ⁊c. eua
cuationem faciet: dimitte eā. Medicus. n. dʒ eē adiutoꝛ
nāe ⁊ nō impeditoꝛ: pma q̄rti de cura putridarū in gnā
li auctoꝛitate ypoc.
¶ Canō ſeptimus. q̄ cū in eūatione quādoq̄ repiat vir/
i tus debilis: ⁊ huōꝛ euacuādus ē groſſus viſcoſus diffi/
cile educibilis: ⁊ nō niſi medicina forti: q̄ tūc dbes me/
dicinā fortē facere debilē: vt. ſ. q̄ bis vl ter educat: ḃ eſt
in doſi minus: nā turbit dicunt medicine fortes: q2 hu
moꝛē de difficili eūabilē euacuāt.
k ¶ Canō octauus. Caue inquātū potes in pncipio febꝛiū
putridaꝝ exhibere medicinas q̄ ſint apte ſua q̄litate fa
cere reditū poꝛiſmi: vt ſcamoneā dare in febꝛibus coleri
cis: q2 caſu ⁊c. mouebit colerā. ⁊ in flātica chebulos: qui
ſunt frīdi ⁊ conſtringēdo diſponūt ad reditū: ⁊ ita de in/
dis in melācolia. Et hʒ hic canon veritatem quādo nō
ſunt confracte ⁊ debite cōſolate: vt in electuarijs quib⁹
cōiter vtimur: vt eſt indum. Uſq̄ mō poſiti ſunt cano/
nes de eūatione per farmaciā. modo ponētur ad flōiam
ſpectātes. ¶ Pꝛimus q̄ ſtāte pctō ſanguinis in quāto l
ſolo: vt ſāguis eſt humoꝛ diſtinctus a maſſa humoꝛali:
aut a mixtione eius cū alio humoꝛe in pncipio nō eſt ex
pectāda digeſtio: ſicut in aliīs humoꝛibus: immo ſtatiʒ
eſt fienda flōia: ⁊ ſi virtus tolerat eradicatiua: q2 per ip/
ſam ſic auferetur febꝛis: vt infra de ſinocho: ⁊ cā: qm̄ ſā
guis ſic eſt patus ſtatim eūationi eius per flōiam. Et q2
vt dictum eſt ſupꝛa: nā ſanguinē ceteris humoꝛib⁹ plus
cuſtodit: vñ accidit vt in eius augmēto nō extraneet: ſi/
cut ceteri humoꝛes: qui ꝓpter ſuum augmētū nāe facti
rebelles ab ea non regulat: deinde putreſcūt ⁊ malignā/
tur: quātum ad ſubam ſui: ⁊ efficiuntur viſcoſi groſſi ⁊
euacuationi inobedientes: q̄re ad eorum eūationem di/
geſtione indigēt. Ex quo infertur: q̄ quādo accidit ſan
guini putredo: vt in ſinocho per quā remouet ſanguis
multū a nā meri ⁊ boni ſāguinis: groſſitate vl ſubtilita/
te ſui: q̄ bonū tūc erit digōnē expectare: non tñ tāta quā
ta in aliīs expectat humoꝛib⁹: eo q̄ non ita extraneat vt
aliī ipſo remanētes ſub foꝛma ſāguinis: vt ſcdo colliget.
Infert ſcdo q̄ ſi in pncipio ſtāte tāta multitudine ſan/
guinis peccātis ſolo quāto nō fit flōia copioſa: vt decet
virtute tunc conſentiēte: q̄ poſtea cū poſtponit virtute
iā debilitata non eſt amplius ad eā intētio tāta quāta fu
it. ſ. in pncipio: imo foꝛtaſſis moꝛiet patiens: p̄terea ſan
guis propter moꝛā erit malignioꝛ ⁊ magis diſtās a foꝛ
ma ſāgu inis: ⁊ aliq̄ colera pōt eſſe in eo excitata: iō non
ita copioſa cōuenit: vt in pncipio. ¶ Scdus canon. q̄ ſi m
erit pctm̄ in ſanguine ꝓpter mixtionē alioꝝ humoꝛuʒ
cū eo ipm inficiētium: ⁊ erit multum diſtātes hi humo
res a ſanguine: vel extraneati rōne ſue ſubſtātie: vt q2 ex
eis ipſe reddatur nimium groſſus: aut viſcoſus: tūc me
lius eſt digōneʒ expectare: ⁊ ipam facere: vt pcepit Gal.
cū ſy. ḋ ylopo: deinde flobotomare eū: qm̄ nō ſubtiliabi/
tur ſanguis bonus: ⁊ non groſſus exibit: ⁊ ſpūs exala/
bunt. ¶ Tertius. q̄ vbi fuerit mixtio alioꝝ humoꝛuʒ n
cū ſanguine ⁊ nō fuerint multū diſtātes vl extranei a nā
ſāguinis cōpetit flōia in pncipio nō expectata digōne ⁊
ſaltē minoꝛatiua pʒ: qm̄ de humoꝛe peccāte ſimul cū ſā
guine euacuabitur: ⁊ nā ſuper reſiduuʒ potētioꝛ redde/
tur. ita q̄ maius erit nocumēto iuuamētum. ¶ Quar o
tus. q̄ poſſibile eſt ſtāte debita mixtione alioꝝ humo/
rum cum ſanguine copioſioꝛ in proceſſu flōia cōpetere
q̄ in pncipio: pʒ. q2 vbi in principio fctā fuerit flōia mi/
noꝛatiua : deinde data fuit digeſtiua propter q̄ mā ſub
foꝛma cauſe antecedentis ſtās digeſta ſit: ⁊ magis rarifi
cata ipſa ſic cum ſanguine remanēte mixta ⁊ coniuncta
non habēte renouationē ab antecedentib: nāt tunc domi
nabitur: ⁊ fctā flōia copioſa liberabit febꝛicās illa hoꝛa ci
to vl eadē die: ⁊ hoc voluit Auicē. q̄rta pꝛimi de flobo/
tomia quādo p̄cipit de flōia in febꝛe ſanguinea ⁊ aliīs hu/
moꝛibus ſanguini mixtis paruā fieri flobotomiā in pn
cipio: ſed in proceſſu copioſioꝛē. Ex qbus appet q̄ diffe
rētia ſit inter flobotomiā quādo ē a ſanguine: ⁊ quādo
eſt ab aliīs humoꝛibus ſanguini mixtis: nā in pꝛima fit
copioſa. in ſcda nō ita copioſa. Jtē in pma ꝯtingit vt fre
quēter q̄ non ſit eradicatiua. in ſcda nunq̄: vl raro: ſed
ſemp minoꝛatiua: ſʒ multe minoꝛatiue quādoq̄ tenent
locum eradicatiue. ¶ Quintus canon. q̄ ſtāte mixtio p
ne alioꝝ humoꝛū cuʒ ſanguine: ⁊ ſanguine ipſo nō pec
cante conſiliū Auicē. eſt vt dimittatur flōia quātuʒ poſ
ſibile eſt: qḋ ſi nō eſt poſſibile: tunc multiplicatio nume
ri ē melioꝛ multiplicatione quātitatis: nā cū ſanguis in
caſu nō peccat: ⁊ cuʒ aliīs euacuabit humoꝛibus ſequi/

tur virtutis debilitas: ⁊ euacuatio eius: cuius euacuatio nõ eſt neceſſaria: ⁊ ideo ſtudere debes humores peccãtes alia via euacuare: quod ſi eq̃ bñ fieri ñ poterit: ptin flõiam vt virtus ide nõ debilitetur: debilitate. ſ. de qua curandũ ſit. ℭ P. ſoꝛſan per ipſam nõ euacuabitur ipſe humoꝛ peccãs: ⁊ opoꝛtebit te euacuare adhuc cum ſolutiõe vẽtris: ⁊ hoc facere nõ poteris

A pp debilitatẽ virtutis ꝯſecutã ad flõiam. ℭ Itẽ ẽt cũ tu expectabis criſim nõ erit bonũ nã ſic fuiſſe debilitatã. Et h aduerte vt ſupra ꝙ audacioꝛ fuit Ga. i faciẽdo flõiam ipſo Aui. vñ i. xj. terapẽ. In oi putrida nõ dubitauit flobotomiã facere: qm̃ homies: qꝛ greci climatis Gal. multo abũdabãt ſãguine: ⁊ fũt robuſtiores his q in climate arabũ: nã arabes ſũt debiliores ⁊ paucioris ſanguis: pp magnã caliditatẽ: ⁊ ideo Aui. Arabs fuit timidus in ea: voluit itaqꝫ in caſu mixtiõis dicte ꝙ dimittat quãtũ poſſibile ẽ: ⁊ ꝙ ptiat ⁊ non ſiat copioſa: ⁊ hꝫ h maxime vitatẽ quãdo vides infirmũ aliter liberari poſſe. ſcõo quãdo feb. eſt de nũero ꝓlixarũ: in qb⁹ indigem⁹ maioꝛi foꝛtitudie virtutis: tertio qñ tu expectas totã mãm vnica expulſiõe debere p criſim euacuari. In aliis at̃ feb. ab his in qb⁹ ſperatur ꝙ tãta ſit mixtio ipoꝝ cũ ſanguie ꝙ ſperat ipſos humores ſic cũ ſanguie egredi bonũ erit flobotomare.

B **Accidit vt** quaſi ſemp ꝙ feb. ipſis varia ꝯiungũtur accidẽtia: ⁊ ideo ĩ ipſis vt cõiter cõiunctis canones ponam eis deſeruiẽtes: vt de feb. ipſa: ⁊ cauſa eius dicta eſt.

ℭ Dicamus itaqꝫ pmo ꝙ ſitis ꝯſueuit quãdoqꝫ in pncipio poriſmi accidere: nũqd ꝓ tunc dari debeat aq̃ oꝛdei iul. vl' aliquod tale. Et dicatur ponẽdo canonẽ. Q. i pncipio paroxiſmi regulr nõ oꝫ dari aqua oꝛ. groſſa ſiue cibalis: aut aq̃ oꝛdei ſubtil' cũ zucero q̃ ad cibalẽ declinat: ⁊ cã qm̃ frangũt pıodũ ⁊ faciũt inequalẽ aſcẽſũ caloꝛis ⁊ mãe vapoꝛoſe pp nãm ſic eẽ occupatã circa mãm cibalẽ: vñ deſiſtat a reſolõne mãe. P mãm multiplicat: qꝛ in illã cõuertitur. Itẽ talia trahũtur verſus mẽbꝛa inflammata: ⁊ vias ſua friditate opilãt: ⁊ ſic ſunt cauſa ꝓlõgationis poriſmi. Et dcm̃ ẽ regulariter: qm̃ coacte quandoqꝫ talia exhibem⁹ ⁊ groſſioꝛa: vt ſupra de cibatõe febricitãtiũ idicatõe ſumpta a cõplexiõe ⁊ habitudine: vñ allegatũ ẽ quãdoqꝫ ſunt qdã colerici: qb⁹ ſtatim mouetur colera ad os ſtomaci ⁊c. ⁊ opꝫ eis dare imediate cibũ ⁊ hoc i pncipio poriſmi. ⁊ tu require allegato loco: ⁊ ẽ ſentẽtia Gal. x. terapẽ. ⁊ l libꝛo de cauſis ꝓcatarticis Itẽ vbi accideret caſus virtutis aut ſitis inſuppoꝛtabilis pp foꝛtẽ flãmã: ⁊ ſic de aliis. ℭ Secũdus canõ qd ſecurius dari poterit aq̃ ſimplex cocta ⁊ cala abſqꝫ zucharo in pncipio poriſmi. q̃ ipſa aq̃ oꝛdei: cã qꝛ illa ẽ ſimplex nõ cibalis: nõ ĩpediens nãm ſua actuali caliditate humores digerẽs: ⁊ maxime ſi dabit̃ in pua quãtitate qꝛ ſic cito euapoꝛabit: nã ſi i magna dabit̃ q̃ntitate nocere poterit quia it⁹ retinebit̃ ⁊ ſua poſſibili friditate erit cã igroſſationis humoꝝ: ⁊ ledet viſcera ⁊ hĩ⁹. Itẽ ab ea abſtinẽdum in pꝛincipio. Q. ſi aliq eam exhibent aut aliã faciunt plus ad cõplacẽduꝫ laſciuitati infirmoꝝ. ⁊ hoc niſi fuerit vrgẽs cauſa. poſt aũt pncipiũ paroxiſmi cõueniẽtib⁹ dabitur: ⁊ tu pꝛo his recurre ad ea q̃ de potu aq̃ dicta ſunt ſupꝛa in pncipio capituli.

ℭ Scõs canon pncipalis eſt. ꝙ quãdo cũ febꝛe coniũgitur doloꝛ capitis: ⁊ remiſſus tũc pꝛima intẽtio dꝫ eẽ ad febꝛẽ. Q. ſi coniugat ipm valde eẽ intẽſum: ita vt faciat redire febꝛẽ declinantẽ ad augmentuꝫ p inflãmationẽ quã facit i ſpiritibus: ⁊ p acuitionẽ factam i humoꝛib⁹: tũc opꝫ vt ſedetur doloꝛ vſqꝫ ad applicationẽ opiatoꝝ domeſticoꝛum: ẽt ſi foꝛtitudo ⁊ intolerabilitas ipſi⁹ te coget ad ea admiſtranda: ⁊ cã duoꝛum pꝛimoꝝ ẽ: qꝛ ſemper attẽdenduꝫ eſt ad id qd magis moleſtat. ex canone generali ſuperius poſito.

ℭ Tertius pꝛincipalis ẽ: ꝙ p vꝛinã ictericã. i. dñiuꝫ minime colere oſtendẽtẽ ⁊ multã inflãmationeꝫ dubitabit̃ de apoſtemate. ſ. futuro in epate: ꝓpter foꝛtẽ inflãmatiõeꝫ fieri in epate ex caliditate febꝛili: ex qua aptũ eſt ad ſe multos trahere humoꝛes: tunc debet medicus pꝛius intendere ad extinguẽdũ febꝛẽ cum extinctiuis: vt ſyr. acetoſo aq̃ oꝛdei: ⁊ hĩ⁹. deĩn ad ſedationẽ inflãmatiõis ipſius epis: vel ad remotionẽ alterius diſpõnis ipſius ſi fuerit opilatio: aut aliqd tale cũ his q̃ in cãu epi cõuenit.

ℭ Quartus. quando cum febꝛe coniuncta fuerit colica le uis per exiccationem fecum factam a caloꝛe febꝛili: tũc intẽtio dꝫ eẽ. pmo ad febꝛẽ. ſcõo ad colicam. in quo caſu dare poteris aquã oꝛdei lauãtẽ ⁊ abſtergẽtẽ ⁊ humectãteꝫ feces induratas: ⁊ remittet de caloꝛe febꝛili: ⁊ hunc canonẽ voluit Auic. 16. tertĳ de cura colice ex fecuꝫ retentione. Q. ſi colica fuerit foꝛtis: tũc nõ apietur vis inteſtinoꝛum cũ leuibus vt aqua oꝛdei: ⁊ ſyr. acetoſo: qꝛ h leuia foꝛtẽ nõ apient opilationẽ: immo opoꝛꝫ vt dẽtur foꝛtia in apiendo: vt ẽ ius galli decrepiti medicinale: cũ quo decoquunt̃ polipodiuꝫ epithimus: ⁊ hĩ⁹. vt meſue de ſimplicib⁹ pulcherrime docet: ⁊ tu ibi: aut ius purũ faciẽdo ipm lenitiuũ ⁊ vnctuoſũ: qꝛ accipiẽdo partẽ ei⁹ magis vnctuoſã: aut gallũ pinguẽ: ⁊ res vnctuoſas: aut cõmiſcẽdo pinguedinẽ cuꝫ eius decoctione: ꝙ ſi p eius vnctuoſitatẽ augebitur fe. minus nocumẽtũ erit: qd ſi videbitur deĩn poſt receſſuꝫ doloꝛis: ꝙ pp ipm ⁊ pp caloꝛem febꝛilẽ remãſerit inflãmatio: tũc da aquam oꝛdei ⁊ h adminiſtrabis per inferius aut ſupius: vt videbit̃.

ℭ Quintus. ꝙ canones qui dicti ſunt maxime verificantur i adultis: nã ſi fuerit lactãs: oꝫ vt lac lactãns alteret̃.

ℭ Sextus. ꝙ febꝛiẽtes in eſtate febꝛe frigida: qꝛ flegmatica aut melãcolica: nõ debẽt delectari aere frido ac ventoſo: ⁊ facere apire feneſtras: ⁊ maxime quãdo ſentiunt ſe velle ſudare: qꝛ p aerẽ fridũ pꝛohibent̃ vapoꝛes groſſi a ſua reſolutiõe: ⁊ fit opilatio in poꝛis cutis: quare fit cõuerſio eoꝝ ad intra: ⁊ ſic auget̃ febꝛis: vbi aũt febꝛis eſſet colerica ⁊ inflãmatiua melius tolerari poſſet.

ℭ Septimus canõ. ꝙ febꝛis putrida ſupueniẽs ei: ex dimiſſiõe cõſuetudinis: qm̃ cõſuetus ẽ exercitari balneari: ⁊ hĩ⁹. quapꝛopter retẽte ſũt ſupfluitates ſolite ex tali exercitio euacuari nõ eſt magni timoꝛis: naꝫ ipſo redeunte ad cõſuetudinẽ vel ad aliud ꝓpoꝛtionale curabit̃. Que aũt ẽ piculoſioꝛ aliis parib⁹: an q̃ ex cauſis venit pmitiuis: an ex añcedẽtib⁹. cõſidera. ⁊ eſt locus ſpeculatiõis.

Poſtremo pꝛopter dicta Aui. dicam aliqd. pmo de ſolutiuis: de quibus in hoc capitulo ponit octo oꝛdines: ſcõo de trociſ. de quib⁹ ẽt mentionem facit in fine capituli.

ℭ Et ꝓ p̃ expediẽdo: dico ꝙ cõiter nos vtimur his in febꝛib⁹ putridis: ſcꝫ i colericis: tamaridis reubarbaro ſcamonea mãna caſſia. i flegmaticis turbit agarico ⁊ ſic de aliis: vt appebit ſuis ꝓpꝛiis rubꝛicis. ⁊ de ipis. ĩ. 4⁹ ca⁹.

ℭ Et ꝓ ſcõo dico ponẽdo aliquos canões. Prim⁹ ꝙ trociſ. fridi ⁊ ſicci in pncipio febꝛium calidarũ non competunt̃: qꝛ ſũt coarctatiui ⁊ ꝯſtrictiui mãe vt ſupꝛa ĩ zucaro roſa. ℭ Scõs. ꝙ in febꝛe cala cui coniungit̃ multa ſtomaci inflãmatio poſſunt cõpetere in pncipio trociſci fridi cõſtrictiui lenitiui: pꝫ: qꝛ tales extinguũt inflãmationẽ illaꝫ: ⁊ ẽ inuenitũ maius nocumẽto. ℭ Tertius. vbi nõ ſit tãta indigẽtia eoꝝ: ſed talis inflãmatio poſſit cum ſy. ⁊ decoctionib⁹ auferri meli⁹ ẽ vt dimittant̃. dixi vbi ⁊c. ⁊ hoc qꝛ ipſi foꝛtioꝛes ſunt ſy. ⁊ decoctionib⁹.

ℭ Quartus ꝙ in fine febꝛium calarum cõpetũt trociſ. fridi ſtiptici remouẽdo iflãmationẽ q̃ remãſit poſt digeſtionẽ ⁊ euacuationẽ ⁊ mẽbꝛa ꝯfoꝛtãt ⁊ reſiduũ mãerũ foꝛ/

ſitan exſiccāt: iō dixit Auic. poſt digōnē ⁊ euātionē.
¶ De trociſ. ꝟo calidis qb⁹ vtimur in fe. fridis. ¶ Cano-
nes. ¶ Pꝛim⁹. ꝙ in ꝓncipio non cōpetūt troci. calidi ve
hemēter apitiui: qm̄ mā₃ agitāt: ⁊ eā diſſoꝛmiter exiccāt
⁊ igroſſant. ¶ Scōo ī ꝓn⁹ febꝛiū fridaꝝ vti poſſumus
trociſ. leniter apitiuis. ¶ Et ꝓpꝛie ſi mā ī ſtōaco fuerit.
¶ Terti⁹ ꝙ vbi mā fuerit ī venis remotis meliores ſūt
ſyr. ipſis trociſ. quoniā ſy. ⁊ decoctōes melius penetrāt.
¶ Quart⁹ ī febꝛib⁹ fridis ī ꝓceſſu ⁊ ī fine ꝓncipij ꝑnt cō
cedi trociſ. foꝛtioꝛes ⁊ apitiui ⁊ eductiui: q: vic tūc ſunt
apte: ⁊ in ſūma ſūt ſuſpecti ī ꝓncipio. Cecidit āt vſus eo
rū q: ſūt facti apō mltos abbhomiabiles: ⁊ gratioꝛes ſūt
ſy. aut decoctōes. Apō ſi nullos gratioꝛes ſūt ⁊ ego eis
vtoꝛ ēt in īfirmis meis: ⁊ vt meli⁹ penetrēt poſt eoꝝ aſſū
ptionem exhibeo aquā ſublimatā aut violaꝝ aut abſin
thij aut ēdiuie aut lupuloꝝ ⁊ hꝫ⁹. vt ꝯuenit ꝓpoſito: ⁊ h̄
de cura febꝛiū in gnāli tibi ſufficiāt ſi his oib⁹ addidero
caſu₃ medicinalē hos dcōs canōes ſ₃ oꝛdinē ꝯꝓhēdētē.

¶ Caſus in terminis. ¶ Papinian⁹ nr̄ etate. xxxij.
annoꝝ vl' circa ꝟtute toti⁹ nāliter foꝛtis
valde. ſ₃ nūc ex ipa febꝛe ſit debilitat⁹ non multū ſtoma
ci declinātis ad caſm paruiper circa ꝓncipiū ꝑmi cū itelli
noꝝ ſuoꝝ ſenſibilitate notabili. Epatis calidi ad ſcō₃ ⁊
multi ſanguis ac colere factiui: coꝛdis calidi nō multu₃
tamē renū calidoꝝ ī ꝑmo cerebꝛi in q̄litatib⁹ ipati com
plexiōe ſanguine⁹ cū ꝑncipatōe multe colere cōſuete ad
fundū ſtomaci ei⁹ ſepe regurgitare. hitudie carnoſus cū
carnoſitate dura: ⁊ ī ꝓmaticis plus ꝙ̄ mediocriter ſe ha
bēs muſkuloſus multū vitā ducēs nobilē ac ſatis getā₃
ſiue ocioſa₃: ⁊ ſi interdū ſe ad exercitia ꝯferat nobiliū vt
ad venatiōes ⁊ hꝫ⁹. bis ī die comedere ꝯſuetus ⁊ ſi plus
ꝙ̄ mediocriter: ſ₃ exceſſerit in eſtate iſta: vt ſtati vētre ſa
tis lubꝛic⁹ multis repletus hūoꝛib⁹: ⁊ maxime colera vi
telina: nō tn̄ multū groſſa accñtib⁹ animi nō multū mo
leſtat⁹. medicaminū aſſūptiōib⁹ ñ multū ꝯſuetus. regio
ne meridionalis. Jā in tpe eſtiuo ſatis rabido añ appari
tionē canicule p dies. xv. patiꝰ febꝛē putridā ꝯtinuā ex
colera vitellina ñ multū groſſa mixta ſanguini. qō ꝯpꝛe
hendiꝰ p vꝛinā eē citrinā rubeā non multū inflāmatā: ⁊
p alia ſigna ō febꝛe terciana ꝯtinua ſuo poſita caplo: ꝓ-
pter inoꝛdinatū regimē ex pte ſex reꝝ nō nāliū: ꝓcipue
cibi ⁊ potus: nā ex vſu reꝝ fridaꝝ: ꝓcipue fructuū: ⁊ aq̄
fride nō paꝝ flegmatis multiplicauit groſſi: ⁊ ſi multū:
ac ex ꝯplexione ꝓpa ēt inuante aere multiplicat colerā:
vñ ex cōmixtione flegmatis cu₃ ea fcā ē colera vitelina
in ipſo epate ſic genita. Jtē ad febꝛis ipſius gñationem
concurrebat inoꝛdinatu₃ regimē ex pte motus ⁊ q̄etis
vnde die ꝑmo mēſis huius colluctauit: nec nō in ludo
pile magne ſe foꝛtiter exercuit: vñ foꝛtiter ſupcaleſact⁹
fuit vehemēter ex tali exercitio ⁊ motu foꝛti: ⁊ copioſo
ſudoꝛe ſudauit: deinde vmbꝛam queſiuit ⁊ locum ven
toſum in quo expectauit refrigerium: accidit itaq3 ꝙ
humoꝛes in venis ⁊ arterijs eius ſic ſupercaleſacti ſunt
vnde ab eis eleuati ſunt vapoꝛes multi calidi extranei ⁊
a regimine nature admodum derelicti: qui cum per po
ros cutis egredi debuiſſent ⁊ inueniſſent ipſos clauſos
ꝓpter aeris circunſtantem frigiditate₃: ac q: ꝑmi va
poꝛes venientes frigiditate: nedum aeris: ſed cutis iñ
frigidati ſint ⁊ ingroſſati in poꝛis ipſis accidit opilatio
per quam facta eſt ꝓhibita, ipſoꝛum vapoꝛum trāſpi
ratio: vnde ad interioꝛa conuerſi ſic extraneati ⁊ ad ip-
ſos humoꝛes veniētes: amplius poſuerunt eos in ebul
litione ad quam ſecuta eſt extraneatio: ēt ab eis vapoꝛi-
bus extraneis ad quas extraneationem ſecuta eſt putre
factio ⁊ ad ipſam putrefactionem eleuatio vapoꝛu₃ pu
tridoꝛum ad coꝛ ipſum alterantium: deinde eſſuſoꝛum
ab eo per venas ⁊ arterias mediāte ſpiritu magis ⁊ ſan-
guine in totum coꝛpus vt in pꝛincipio de diffinita fe-
bꝛe: ⁊ impedientiu₃ operationes omnes. vnde leſio in
toto ſecuta eſt: que febꝛis dicitur ⁊ continua ⁊ putrida:
vt ſupꝛa diffinitum eſt de ipſis. ¶ Ex quibus compꝛe-
henditur que fuerit cauſa pꝛimitiua ipſius febꝛis: q: in
oꝛdinatum regimen: vt ſupꝛa ſcōo que fuerit cauſa an-
tecedens: q: materia colerica ſanguini mixta in venis
epatis pꝛincipaliter contenta: ac in venis que ſunt ante
⁊ poſt ipſum epar ſtans ſic ſub foꝛma cauſe antecede-
tis: que. ſ. non eſt putrefacta: apta tamen in putridā trā
ſire. Cōiuncta vero eſt ipſa mā colerica dicta in venis pu
trefacta: ſiue vapoꝛ putridus ab ea eleuatus. Et ex his
quidē cauſis mālibus cōiungūtur neceſſario alie mãe
pro parte ipſam fouētes febꝛē. Et ſunt vt ſupꝛa. ꝑmo ca
pitulo: vapoꝛ groſſus feculentus coꝛrupt⁹ ac malus ele
uatus a fecib⁹ ⁊ pꝛibus mucoſis: ⁊ alijs mãebus vt que
inteſtinis ſtomaco aut meſeraicis repiuntur. Alia ē va-
poꝛ ſatis groſſus eleuat⁹ a pte ſeroſa aquoſa ⁊ vnctuo-
ſa ſanguinis. Alia eſt vapoꝛ ſubtilis valde q eleuatꝰ ad
poꝛos cutis p ambitū toriuos: ⁊ inſenſibiliter p illos ex-
pelliꝰ: ⁊ hec diffuſius ſupꝛa. ꝑmo cap. ⁊ tu ibi. ¶ Huic
aūt febꝛi ꝯiunguntꝰ h̄ quinq3 accidētia: pꝛimū eſt doloꝛ
capitis qui febꝛē ſequitur vt vmbꝛa coꝛpus. 2ᵐ ſitis ūē
ſa. Tertiū eſt quedam nauſea aliquādo ipm infeſtans.
Quartū moꝛdicatio pcepta in inteſtinis maxime ī mo-
tu paroxiſmi. Quintū doloꝛ colicus a quo vt frequen
ter infeſtatur. ¶ Cui ſiculus noſter iam ex canonibus
ſupꝛapoſitis doct⁹ ea qua caritate medicū decet ſuccur
rere deliberauit. Venitq3 ad eū ſecunda die menſis que
fuit dies minoꝛis afflictōis hoꝛa vigeſima ſecūda: ⁊ ſta
tim ꝯſiderauit ex ꝑmo canone: ꝙ q: virtus erat foꝛtis: ⁊
accidētia aut febꝛis ipſa nō erāt multū infeſtātia: itēꝰ
maioꝛ erat ad cām febꝛis: ꝙ̄ ad ipa₃ febꝛē. veꝝ cū febꝛis
ipſa ēt itēſa ſit ⁊ moleſtāo notabilꝛ ei⁹ itēſiōē: ⁊ ſi mino
rē fecit nō poſtergauit. Jōq3 ꝯuertēs ſe ad cā₃ ꝓncipalꝛ
ꝯſiderabat cās ꝑmitiuas q̄ cū ampli⁹ nō ſint ꝓ eas opa-
ri nō pōt: ſ₃ faltē ſumit ab eis iudiciū ō ꝓnoſtico ſiēdo:
qm̄ alijs pib⁹ citius curaꝰ eger: ꝙ̄ quādo febꝛis a cāis
venit iterioꝛib⁹: ſic ē eſt de alijs moꝛbis videre. Scōo am
plectitur cām añcedētem: ⁊ ꝓ pte ꝯiunctā ac mãs q̄ ne
ceſſario his ꝯiunguntur. Contra quas pꝛocedit pꝛimo
cum oꝛdinatione diete: ⁊ eſt canon de ꝑmo oꝛdine. Oꝛ-
dinauit enim eam ad contrarium cauſe: vt q: frigidam
in ſecundo declinantem ad humidum: etiā pꝛopter ip-
ſam febꝛem vt febꝛis que eſt exiccatiua: nam vt dictu₃
eſt eius intentio non debet poſtergari: pꝛo qua dieta re-
curre ſupꝛa tertio capitulo. ¶ Secūdo oꝛdinauit leniti
uū immediate ſibi fieri debere: ⁊ lenitiuum fuit cliſtere
ex bliti malua ⁊ hꝫ⁹. de quo ſupꝛa. Et q: papinianus cli
ſtere abhoꝛruit: neq3 pꝛofuerūt ꝑſuaſiones ſiculi ⁊ aſtā
tium ad eum recipiendum: qō etiam pꝛeeligere debue-
rat: oꝛdinauit ei lenitiuū ex. ℥. j. ſ. mãne vel caſſie cū aq̄
oꝛdei: quā cum accepiſſet hoꝛa vigeſima tertia: oꝛdina-
uit ꝙ eius cenam tardaret vſq3 ad hoꝛas tres noctis:
deinde tardaret eius ſomnum vſq3 ad ſex hoꝛas eiuſdē
noctis: de quo ſomno quādo conferat: ⁊ quādo nō: ha-
buiſti in canone: ſed pertinet ad oꝛdinationē diete. Q-
ſi accepiſſet cliſtere poterat cenare ī vigeſima quarta ho
ra: ⁊ ꝓncipiare ſomnū in ſcōa hoꝛa. ⁊ hoc lenitiuū oꝛdi-
nauit pꝛincipalꝛ ad leniendum inteſtina ⁊ abſtergēdū
⁊ educendum materias que ſunt neceſſario materie fe-
bꝛis coniuncte. Cenam autem oꝛdinauit ex bliti lactu-
ca factis in bꝛodio pulli macri cum modico mice pa-
nis: etiam ad iuuandā ventris lenitionē. ¶ Tertia ve-
ro die de mane in auroꝛa dedit ſyr. acetoſi. ℥. ij. cum aq̄

violaꝝ. ℥. iiij. ⁊ per ipſ remitteret calor febril'. vẽter leni retur ⁊ mãe cõmunes febrẽ fouẽtes educeret: valuit eti am ad ſitiʒ extinguẽdã ⁊ cõtra nauſeã: ⁊ alia accidentia: diceř: ⁊ ordinauit ꝯfectionẽ de triaſandal': ⁊ maxi' ꝑ ꝑ latũ ſandaliçatũ in refrigeriũ qḋ dabat ẽt cum aq̃ ordei. Sero ãt facto ⁊ febre iã remiſſa: cui' initiũ potiſſimi fue rat circa. xiiij. horã cũ iã cõprehẽdiſſet ipſam eſſe in decli natione maniſeſta leues ordinauit fricatiões in extrẽis vt pori tenereř apti: vt veniẽtes vapores mali habilius trãſpirare poſſent: ⁊ in fine appuit ſudor roꝛid': ⁊ cũ di miſit nature ne ex datiõe ſudatoꝝ ledereř: vt in canone dictũ eſt ſʒ fecit ipſm exſiccare cũ pãnis lineis tepidis: de inde cenã ordinauit. ſtetitq; ſic vna nocte: die vͦ q̃rta q̃ erat dies minoris afflictiõis ordinauit ſibi dari ĩ auroꝛa aquã ordei cũ decoctiõe pauci feniculi ad remittẽdũ ca lorẽ febrilẽ ad abſtergẽdum leniẽdũ: ad leuiter ꝓuocã dũ mãs feroſas ⁊ aquoſas ſãguinis iã ſupcalefactas: de qb' actũ eſt: veniente ãt hora tertiaꝝ ordinauit ipſm flo botomari debere: ⁊ ꝯſiderauit ex canone de tertio ordĩe ꝙ cuʒ ſanguis eẽt cũ aliĩs hũoꝛib' mixt': ꝙ nõ fieret flo botomia copioſa: ſed minoratiua: vt ꝑ ipſam minorareť mã ipſa cuʒ ſanguie egrediẽte: ⁊ ſic extraxit. ℥. vi. vſq; ad vij. ſanguis: deĩn fecit ipſʒ qeſcere ꝑ horã cũ media ⁊ de dit ſibi prãdiũ: ⁊ ea die a ſomno eũ ꝓhibuit. Sero ãt de dit añ cenã ꝑ duas horas ſy. acetoſuʒ cũ aq̃ violaꝝ loco digeſtiui leniuiui ⁊ extinctiui. ℭ Quinta vͦ die icepit ſi bi dare digeſtiuũ forti': q2 ſyr. acetoſuʒ cũ vna vł duab' radicib': ⁊ aq̃ endiuie ⁊ acetoſe: ⁊ ꝯtinuauit quinq; dieb' cõtinuis: ⁊ iteꝝ ordinabat ventris lenitiua. Qḋ ſi eũ cli ſteri eẽ potuiſſet meli': ⁊ h̃ ſaltim alternis dieb'. ſ. mino ris afflictiõis: ſʒ q2 ipſm abhoꝛret dabat ſibi pillulas du as de aloe ſolo loto cũ decoctiõe ſeminũ frigidoꝝ ⁊ carta mi ⁊ yſopi alternis dieb' añ cenã ꝑ duas horas ĩ die ma ioris afflictionis: qm̃ operatio eaꝝ eẽ debebat in die mi noris afflictiõis: ⁊ hẽbat aſſellas duas ex eis. ℭ Venien te ãt die decima ⁊ appentibus ſignis digõnis ordinauit minoratiuũ ꝓpriũ ex caſſie. ℥. i. ʒ. electuarĩ de ſucco roſ. ℥. j. ⁊ hoc q2 paup ⁊ caſſiã extrahi fecit cũ decoctiõe pru noꝛũ ⁊ tamarindoꝛũ: Qḋ ſi fuiſſet diues dediſſet mãnã ⁊ reubarbarũ infuſum. ⁊ hũit ex eo ſedes quinq;. Seq̃n ti aũt die dedit aquã ordei calidã in mane tp̃e exhibitio nis digeſtiui cũ pauco ʒuccari ad lauãdũ ⁊ abſtergẽdũ mãs in viĩs cõib' retẽtas: q̃s medicina non eduxit. Et h̃ aduerte errorẽ illoꝝ q exhibẽt die ſeq̃nti ſyr. nã vt pʒ fa ciunt tales mãs ad intra venas penetrare. ℭ Trãſacta aũt die. xiiij. dedit ſy. vigoroſiorẽ vt ſyr. de biʒãtĩs aceto ſum cũ aq̃s dictis. Et nota ꝙ iã euãtionibus ſupra fa ctis magis de mã ſubtili ſit euatum: ꝙ remanẽs mã eſt magis groſſa ab eo ꝙ fuit a ꝑncipio. ⁊ ideo digeſtiua cõ tinue deberent procedere fortioꝛa ſubtiliatiua magis: ⁊ ideo in frigiditate remiſſioꝛi: quia etiã caliditas ꝯtinue ꝓter nãm remittiř ꝓceſſitq; vſq; ad diẽ decimaʒ octauã ⁊ poſt ipſã dedit minoratiuũ fortius ex electuario ſucci roſ. ℥. i. ʒ. indi. ʒ. ĩĩ. ʒ. cũ aq̃ endiuie. ⁊ ex eo habuit: ſedes: quinq; copioſa: tres añ prãdiũ: ⁊ duas poſt prãdiũ. ℭ Et hic nota ꝙ qñ dãtur talia ſolutiua nõ lenitiua: q2 foꝛtia: prãdiũ eſt lauatiuũ ex aq̃ ordei maxime qñ añ prãdiũ ter operatũ ẽ ⁊ nõ alr. nã ſi bis tñ non deť. ⁊ iõ dedit lauati uũ: poſt ãt aſſumptionẽ ſolutiui ꝑ horas q̃tuor. ⁊ horã mediã poſt aſſumptionẽ lauatiui ordinauit prãdiũ pur ex blita lactuca ad leniẽdũ remittẽdũ malã q̃litatem far maci ac humoꝝ motoꝝ ab ipſo farmaco. ⁊ ſeq̃nti die de dit aquã ordei. vt ſup ⁊ interĩ inſtabat alternis dieb' cuʒ lenitiuis: ⁊ meli' ſi cũ cliſterĩ fieri poſſet. nã Aui. ⁊ ego me magis dilectũ ẽ adminiſtratio cliſterioꝛũ. ℭ Et icepit dare troč. de roſ. ⁊ ḋ ſpodio de qb' actũ in canõib'. deĩn de cũ cõprehẽdit mãm eẽ digeſtã multũ. ⁊ iã q̃ſi trãſiret ſtatus ordinauit eradicatiuũ. Qḋ cũ mã eẽt multũ mi noꝛata dedit farmacũ: nũc dictũ ꝓ eradicatiuo. ℭ Deĩn de incepit vti ꝓuocatiuis vrine ⁊ dedit ſy. de quinq; radi cib' acetoſuʒ cum ſy. ḋ endiuia. aq̃ endiuie ⁊ lupuloꝝ ⁊ cõtinuauit quinq; dieb'. ℭ Deinde venit ad ſudatoꝛia in trinſeca ꝑãdo aquã ordei cũ decoctione feniculi pauci ⁊ vino albo vinoſo aromatico. ita ꝙ totũ ſit calidũ valde cuʒ modico ʒuccari. vñ ⁊ per ꝓuocatiua vrine ⁊ ſudoris fctã eſt magna euatio: ⁊ ipſi' liberatio. Et ſic in ſũma hẽs ꝯcluſionẽ. ℭ Canones. Prim' eſt ꝯuerſio ad cãʒ febris. 2' eſt diete ordinatio. 3' eſt vẽtris lenitio. 4'. eſt euatio ꝑ flobotomiã. 5' eſt digeſtio reiterata. 6' euacuatio reitera ta. ℭ 7' vrine ꝓuocatio 8'. ſudatoꝛĩ exhibito.

ℭ Reſtat vltimo canon gñalis q eſt accidentiũ correctio q ſub ſe tot hʒ ſpeciales quot ſũt ⁊ accidẽtia ipſa ⁊ eſt no nus in ordine. Primũ accidens fuit doloꝛ capitis q ã̃ remiſſius eẽt. ⁊ nõ cogẽs ſiculũ ad diuertẽdum rectã cu rã. ꝓmo intẽt' fuit febri deinde doloꝛi. ⁊ aliĩs accidenti bus: vt infra ſuccurreť: vbi diceť de regimine accidẽtiuʒ febriũ acutarũ. ⁊ ita ibi. Hic tñ nõ ꝑp canoneʒ poſitum. ꝙ aliq̃n ꝑp nauſeam dabat aquã tepidã cuʒ ſyrupo ace toſo: ⁊ euomebat magnã q̃ntitatem colere vitelline ⁊ fle gmatis indigeſti: ex q̃ꝝ euõne multuʒ abbreuiabaǂ: ⁊ h̃ ter ⁊ q̃ter quinq; in hebdomada ſcõm ꝙ magis ⁊ minus ab ea nauſea infeſtabatur.

ℭ De ſiti autẽ iã habes quis aquã ordei aut frigidã dare poteris ⁊ de ei' exhibitiõe ſatis plene in hoc caplo vbi di ctũ fuit ꝙ in ſtomaco caſo quo nõ in dubitaǂ de ei' ace toſitate ſi cõmiſcetur cũ ſi. acetoſo ſecure dari poterit. ⁊ iõ ſiculus nř dabat quãtitatẽ notabilẽ ſibi in extinctiõ ne ſitis. ⁊ q2 erat lenitiuũ optimũ ac digeſtiuũ nullũ, ex inde veniẽs nocumẽtũ de quo curãdũ foret. Nã colica erat remiſſa ⁊ veniẽs ex ſecũ teſectõẽ: ⁊ q2 hec potio ẽ le nitiua: iõ ẽt colice cõtulit: ⁊ tu ad hoc ꝯſidera. Nec mire ris ſi long' fui. qm̃ volo vt iſte caſus ſic poſit' ſit tibi ſicut exẽplar in oĩb' aliĩs caſib' ḋ febrib' ipſis putridis: ḋ qb' infra. vñ nõ habebis niſi variare remedia ꝓpoſito ⁊ ma terie cõgruentia. de quibus gratia ſaluationis ad plenũ infra in ſuis propriĩs capitulis. Jeſu gr̃a.

Capitulũ. viij. De febrib' acutis peracutis ⁊ ꝑpacutis nõ peſtiferis ⁊ eoꝛũ accidẽtibus continẽs. Rubricas. 24.

ℭ De deſcriptionib' cauſis ſignis ⁊ cura ipſarum febriũ. Rubrica. j.

Expeditus ḋ putridis ſine hũoꝛa lib' in gñali: ad acutas ꝑacutas ⁊ ꝑperacutas verſo non peſtiferas de eis ſpecialiter vt de aliĩs locuturus. ⁊ iu xta promiſſa in principio primo eaꝝ olum iã dictaꝝ ſua inſcribetur deſcriptio. deinde alia ſeptẽ de eis aperiã. vt in totum tibi ſatiſſaciã. ℭ Febris acuta ab ſolute: eſt febris ordinati motus ex ſe periculoſa magne inflãmatiõis cũ ſeuitate accidẽtium cito ad ſtatũ ꝑueni ens. Cui' cã ſcõm plurimũ eſt mã colerica inveniẽs clau ſa in q̃tuoꝛdeci dieb' diiudicata. Et di abſolute. qm̃ hic non diffiniǂ acute nõ abſolute. ꝑp quod nota: ꝙ febriũ acutaꝝ q̃dã dñr abſolute acute ⁊ ſunt ille de qb' actum ẽ in deſcriptiõe. Quaꝝ termin' a pte poſt ẽ dies decim' q̃rtus. qḋ ſi trãſcẽũt illũ nũc igrediunǂ ſpaciũ acutaꝝ nõ abſolute: q̃ꝝ terminus ẽ viginti dieꝝ ⁊ vſq; ad q̃drage ſimũ: de qb' ſtatiʒ. Pñt autẽ añ q̃tuoꝛdeciʒ terminari vt in decima nona ⁊ hm̃õi: ſʒ poſitũ ẽ ly ſm plurimũ vt ca dat ſup totũ ſequẽs. Reperiuntur ⁊ febres acute q̃ruʒ terminus a pte poſt ſm pl'm eſt dies q̃rt': ⁊ hec moder nis diciǂ ꝑpacute. Alie q̃rus termin' a pte poſt eſt dies

ſeptim⁹: ⁊ iſte appellatur ꝑcute: ⁊ has duas ſine multipli catiōe tot terminoꝝ ſꝫ acutis abſolute a nobis ↄprehēdūt. Nā cura eaꝝ nō differt a cura acutaꝝ abſolute niſi ſꝫ itēſuꝫ ⁊ remiſſū vt dicet. Acute aūt ñ abſolute: qꝛ terminꝰ ē a pte poſt vſqꝫ ad 20ᵐ. ⁊ a. 20. vſqꝫ ad. 40ᵐ. cū terminat̄ i. 20. dr̄ acute nō abſolute: cū vo īter 20ᵐ. ⁊ 40ᵐ dr̄ a modernis tropice ſiue ↄuerſiue ad ſilitudinē conuerſiōis ſol in tropicis ſuis. ſ. eſtiuali q fit qñ īgredit̄ pn cipiū cācri circa mediū mēſis iunij: quo tpe ſol a nobis elōgat̄: aut hyemali q fit qñ ſol ingredit̄ pncipiuꝫ capricorni circa mediū decēbris quo tpe ſol appropinqt nobis: vñ qñ fe. acuta abſolute nō terminat̄ in. xiiij. ſꝫ venit ad. 20. tūc vſqꝫ ad illud tps ſibi reſeruat nomē acute: ſꝫ nō fit talis abſolute. Q ſi in ea nō terminat̄: tūc incipientis ſe elōgare a nā acutaꝝ ⁊ itēdere ad nām ⁊ terminū cronicaꝝ: ⁊ tropica dcā ē ſe elongās ab acuta ⁊ ↄuertēs ſe ad cronicā ſibi ſol i ſuis tropicis ſe elōgat a nob: ⁊ qñqꝫ ſe ↄuertit ad nos. ⁊ eſt h̄ ſnia. Ↄciliatoris nr̄i pataui primo pbleumatū. pbleumate. 26. ⁊ ſi qs vellet diffinir̄ ꝑacutas: ⁊ ꝑper acutas diſticte ab acutis pōt: ⁊ ponat in deſcriptiōib⁹ ipis oēs ꝑticulas de acuta excepto q in ꝑacuta dicat cuiꝰ ⁊c. in ſepteꝫ dieb⁹ ↄiudicata: ⁊ in ꝑpacutaꝫ cuiꝰ ⁊c. i qtuor dieb⁹ ↄiudicata: ſꝫ h̄ ſatis friuola pratica ti denūcio: medico aūt de noib⁹ diſceptare nō ē vtile: neqꝫ dꝫ vt pma pmi decima ſexta qnto caplō. Dī ordinari mortuis qm̄ ipa ꝓcedit a pnᵒ vſqꝫ ad finē cū ſua fortitudine ex pte accūtiuꝫ ⁊ alioꝝ. acute vo nō abſolute ⁊ acute tropice ꝓcedunt inordinate ex pte fortitudis ⁊ debilitatis. nā qñqꝫ ſunt forteſ: qñqꝫ debiles: qñqꝫ redeūt mō ad fortitudinē: mō ad debilitatē; dī ex ſe. qꝛ in ſua eēntia eſt talis: dato q aliqñ euadat īfirm⁹: vñ ſemꝑ medicꝰ de talib⁹ dꝫ pnūciar̄ ꝑiculū. ⁊ iō canebat hūi ſenex nr̄ ſcdo aphoꝝ. aphō. 19. acutoꝝ morboꝝ. ñ oīno certe pnūciatōes ſūt: neqꝫ ſanitatis neqꝫ mortis. dī magne iflāmatōis: qm̄ vt

C ſtatiꝫ dicet̄: cā eaꝝ ē mā calia valde: ex quo infert̄ q aliq̄ peſtilētial eſt nō acuta: pꝫ qm̄ vt infra de feb. peſtilētiali: in aliq̄ pulſus nō variat̄ multū a pulſu ſano: ſilr̄ nec vrina itē ⁊ alia accñtia ſūt remiſſa: dī cū ſeuitate accñtiū: ⁊c. ⁊ i hoc diſtinguit̄ a cronice: itē ab effimera ⁊ tertiana pura: dī cito ⁊ ñ. iiij pp eꝰ ꝑiculoſitatē ⁊ accidētiū acuitatē: neceſſariū eſt q aut nā cito vincat ⁊ moueat̄ ad expellēdū mām ipam opprimētē faciēdo criſim: aut q cito vincatur a morbo abſqꝫ aliq̄ euacuatiōe dī cuiꝰ cā: nā ſm plm eſt mā colerica mala ſubtil ignea iflāmata corrupta ad intra

D venas putreſcēs. Auerroys ſeptimo colliꝫ: q i egritudinib⁹ ꝑacutis ꝑ maiori pte hūores corrūpunt̄: circa orificiū ſtomaci ⁊ epatis: ex quo iferf q cū tal mā ſit elongata multū a nā ſanguis q ſm plm nō ↄpetet flobotomia eſt ⁊ qñqꝫ cā eius ipſa colera ſāguini mixta: quo caſu cōpetet flobotomia: ⁊ illud ex vrina cōprehēditur q eſt rubea tēdēs ad roſeū: qñqꝫ cā eſt ſāguis ad itra venas putreſcēs: vt in ſinocho: qñqꝫ ſāguis ſola quātitate peccās vt in ſinocha: qñqꝫ mā propinq̄ cordi extra venas putreſcēs ⁊ febrē faciēs: qñqꝫ flā ſal ſuꝫ: vt in cauſone: ita q ſinochus ſinocha cauſon tertiana ↄtinua cū ſeuitate accidentiū: qꝛ. ſ. fit de colera acuta inter acutas nūmerari habēt ⁊ dicit̄ clauſa: qm̄ nō incōuenit q mā colerica ad extra venas putreſcēs tertianā faciēs interpolatā ſit aliqñ

E tāte malignitatis q ipa acutā faciat febrē: ſꝫ hoc prariſſime ↄtingit: nā interpolate vt plm̄ ſunt cronice. Que febris cronica ſic pōt deſcribi cū galie. ſcdo de creticis. Febris cronica ē q icipit a pncipio ſui motu graui ⁊ tarde deīn ꝓlongat̄ ⁊ nō accidit in eo q ē intra illꝰ ſpaciū mutatio ſubita q eſt criſis: ⁊ ſubdit Gal. q q eſt ↄtinua numerat̄ in nūero febriū acutaꝝ tropicaꝝ ſiue conuerſiuarū: ſed q eſt interpolata eſt ex gñib⁹ cronicaꝝ. Pōt ⁊ cronica deſcribi per ꝑticulas oppoſitas ꝑticulis acute: ⁊ tu conſidera. Dicit̄ in qtuordecim dieb⁹ ↄiudicata iuxta illud ypo. ſcdo aphoꝝ: aphō vigeſimo tertio. Acute egritudines in qtuordeciꝫ dieb⁹ ↄiudicātur: qꝛ critice terminātur ad bonū. ſ. aut ad malū. Et vt dcm̄ eſt: h̄ eſt terminus a pte poſt: vñ qñ non fit criſis cōpleta aut diminuta in ea dic: tunc trāſfert̄ terminꝰ: ⁊ de acuta abſolute trāſit ad acutā non abſolute: ⁊ debilitat̄ vtus eius: ⁊ iō tardat̄

F motus. Ex dictis aūt pꝫ cōſiderāti qd reſpondēdū eſt interrogāti: nedū qd ē febris acuta: vꝫ ⁊ qs ſit acutus morbꝰ. Tu itaqꝫ cōprehēdēs ex notificatione ia poſita q febris ē acuta ſtatim ex ſignis viſis iudicabis q ipſa eſt de numero alicuiꝰ dictarū ⁊ ſtatim: ſicut diſcurrēdo per ipſa ſigna argues mām colericā mixtā: aut nō mixtā praſinā aut nō aduſtā: aut nō ſāguineā: aut non ex flāte ſalſo: aut nō: vñ volo tibi h̄ ſufficere tm̄ dictum eē de ſignis demōſtratiuis eꝰ: nā ſigna demonſtratiua eiꝰ ſunt ſigna demōſtratiua q poſita ſunt in caplis febriū ia nominataꝝ: ⁊ iō ne lōgus ſiā: ⁊ idē bis replicē ꝓ his te ad ea trāſferas capla. Itē ad eā manifeſtādā maxie cōferrēt accidētia eꝰ: quoꝝ curā ꝑſeqr in h̄ caplō: vñ ſic in ſumma habes de cāis factiuis eius añcedētibus ⁊ cōiūctis.

De pmitiuis aūt dicenduꝫ q oē illud qd eſt cā factiua ſiue colere acute: ⁊ taliū accidētiuꝫ multiplicatiua eſt cā pmitiua: ⁊ de his plene in caplis febriū nūc paulo añ nomiatoꝝ: Et ſic expeditus de pmo: qꝛ de notificatiōe: ⁊ de ſcdo: qꝛ de cauſis: ⁊ de tertio: qꝛ de ſignis demōſtratiuis venio ad qrtum: qꝛ ad ſigna tēpoꝝ morbi: ⁊ qꝛ ſupra ſcdo caplo de eis ad plenuꝫ dixi: vt oib⁹ capitulis in paucis hoc loco ſatiſfacereꝫ: iō mihi ſufficere vr̄: ſi te ad eum remitto locum: ⁊ tu ibi.

G **Signa pronoſtica** ſunt nō. pſo q nō eſt poſſibile medicū ꝑuenire ad cognitionē diſpōnis egri: an. ſ. ſaluet̄ aut ñ: niſi cognoſcat iſta tria. ſ. qntitatē egritudīs: ⁊ qntitatē virtutis egri: ⁊ ſtatū egritudinis: ſicut nō ē poſſibile ſcire aliquē de eē portatoris ſup quē ē onus vt poſſit ꝑuenire cū eo ad locū quē vult: niſi ſciat qntitatē virtutis portatoris: ⁊ quātitatem grauedinis oneris ⁊ quātitatem ſpacij vie mors aūt ⁊ vita ſignificātur ꝑ diſpōnes virtutis. ⁊ ſigna alteratiōis vniuſcuiuſqꝫ duaꝝ reꝝ. ⁊ ſui ↄrij. Aui. ſecūda qrti auctoritate Gal. de ſignis. q egritudo ↄſumet̄. criſi aut reſolōne. Et in ponēdo ſigna ꝓnoſtica ponā aliqua ⁊ nō oīa de ipſis. Nā ſic eſſet qſi h̄ ponere librū pronoſticoꝝ: aut 2ᵐ qrti Aui. Patieris itaqꝫ ſi tot de eis h̄ ſcribā: q tibi ſufficere putē: ⁊ ea ſcribā q medico occurrere cōſueuerūt: vt ſunt ſumpta a facie ⁊ ꝑtibus capitis.

Nota itaqꝫ pmo faciē egrotātis: nā cū in febre acuta video faciē eius quā pmo debes notare fuiſſe faciā tornatilē ⁊ in duob⁹ aut trib⁹ dieb⁹ eſt ſignū malū: qꝛ ſignat vehemētiā caliditatis ꝑter nāꝫ ſupra humidū: ⁊ mēbra exiccātur ⁊ cōſumunt̄: cui vtus reſiſtere nō potuit: ⁊ vt plm terminat̄ ad morteꝫ. Et h̄ attēde ne decipiaris. q talis facies ñ euenerit pp nimiā vigiliā: pp ſuꝑfluū fluxū vētris ⁊ hmōi. Itē denigratio faciei ſubito factā: ſignum mortificatiōis caloris ñalis: ⁊ ego vidi aliquos febricitātes fe. acuta qb⁹ ſuꝑuenerūt in facie ⁊ pomis maxillarū macule nigre ⁊ mortui ſūt: ⁊ ð tali ꝓnoſtico euaſi cū magno honore. Qñ in febre acuta infirmus non videt eſt ſignū mortiferuꝫ: ⁊ qñ in febre acuta accidit ſtraboſitas eſt ſignuꝫ malū valde. Itē cū fugit oculus lumē videre in tali febre maluꝫ: q ſi maxie tenebrā diligat. mortale: ſignificat. n. caſuꝫ vtutis aialis: ⁊ hoc intellige ſi tenebrā ñ diligit pp dolorē fortē ⁊ hꝰ. Et intuitꝰ ſtās abſqꝫ palpitatiōe ⁊ motu malꝰ. Et lipitudo ſicca mala valde. ⁊ h̄ ð oclis. Ad naſum me ↄuertēs. Dico q tortuoſi

tas cῑtro mala in febre acutā ꝛ ſignificat ꝓpinquitatem
mortis:ꝛ cū in ea eſt ſpaſmus:ꝛ applanatio ſili mala: ꝛ
diſtillatio aq̄ citrine ex naſo in febrib⁹ acutis fortaſſe eſt
ſigĩatio ꝓpinquitatis mortis. Auic.ꝛ cū infirm⁹ aſſidue
mittit digitū ſuū ad naſum:q̄ſi mūdificet eum abſq; cā
eſt ſignū nō bonū. ℭ Aductus doloris auris in febre
acuta eſt timoroſus ꝛ ē mortalis:niſi currat aliqd ꝛ ge-
ſcat:ꝛ illud in ſenib⁹:in iuuenib⁹ aūt cū ſit moriunt aū
q̄ſanie ſaciat:ꝑ vehementiā ſenſitiui corꝫ. ℭ Et quan-
do exiccaſ in ꝑtis lingue:deīn exaſperaſ cū ſtatu deide
denigratur eſt mortale:ꝛ ꝓpe i.xiiij. Denigratio ſit ei⁹ in fe.
acutis eſt mala. Sciſſio labiorꝫ in febre acuta ſupfluita
tē ſignificat inflāmationē ꝛ q̄ſq; criſim:qꝫ ſi ſiet cū alle-
uiatiōe in die cretica bonū. ℭ Q̄ſi vriſe acutis egrediſ
per os ſetens malus mortale ſignificat eni corruptiones
hūoꝝ oium. Et h̄ attende ne decipiaris qꝫ non ſit ex ue
corruptū in corpe exiſte vt in retētiōe ſecūdine: vox for-
tis valde bona:ꝛ loq̄la ordinata bona:cōtrariū malum.
ℭ Q̄ſi contrahunſ teſticuli ꝛ v̄ga in fe.acuta eſt ſignum
mortale. ℭ Q̄ſi infirmus nō pōt dormire in nocte:ſꝫ in
die ſic:ꝛ nō eſt cā manifeſta aliq̄ ſignū maliū: nā ē ſignū
corruptiōis cerebri q̄liter. tūq; ſit. Auic. Sōnus ꝓlun-
dus ꝑꝑ debilitatē virtutis malū:ꝛ iō cum vides ſenē fe
bricitē multū dormire nō confidas. ℭ Dolor vehemēs
in viſcerib⁹ ſ febre acuta malū:ſigſiat.n.aduſtionē vehe-
mētē. ℭ Q̄ſi i p̄n⁹ acute febris appet ſriditas extremo-
rū eſt ſignū malū ꝛ mortale. Obfuſcatio digitoꝝ ꝛ vn-
guiū eſt ſignū mortale. ℭ Colectio paleaꝝ eſt ſignum
maliū:ꝛ caue ne decipiaris ꝑꝑ leſionē cerebri ab alio q̄
a febre. ℭ Q̄ſi infirmus reſupine iacet:ꝛ ſic diligit iace
re nō ex ꝯſuetudine:ꝛ qō ponit ſuper ſuum debitū:ꝛ in
eo nō ſtat ſed ſtatim mouet:ꝛ vt reſupine iaceat:ꝛ diligit
diſcooprire extrema abſq; caliditate manifeſta:ꝛ ipſa inor-
dinate ꝓiicit eſt ſignū malū ſignificās anguſtiā magnā
ꝛ debilitatē:ꝛ his finē faciēs ne in longū prodeā ſubiūn-
gam tātūmodo ſigna ipſa ab anhelitu:cū ſtatꝫ ēt medi
co occurrat a pulſu ꝛ vrina ſumpta rememorādo ariſ-
metrice aphos ypo. de mā loquētes. ℭ Q̄ſi febricitan-
tes febre acuta hñt hanelitū frigidū malū:ſignificāt eni
caloris innati mortificationē. hanelitus interceptus ſi-
milis hanelitui fletis malū. ℭ Pulſus gaſcdās cū debi-
litate v̄tutis malū. Pulſus martellinus ſiue formicās ꝛ
vehemētis ſerenitatis.i. diuerſus cū magna duritie ma
lus. ℭ De vrina dicaſ qꝫ ipſa ex ſe nō eſt ſignum efficax:
imo quādoq; in egritudinibus peſtilētialibus eſt bona
nālis i ſuba ſua i colore ꝛ ſedimine: ꝛ tñ egꝛ cuius eſt tēdit
ad mortē Auic. ſcđa q̄rti de indicijs vrine ꝛ ſubdit.ꝛ ſci
as qꝫ multotiēs mingūt infirmi vrinas malas in colore
ꝛ ſuba ꝛ alijs:ꝛ eſt illud expulſio cretica ꝛ ꝓprie in egri
tudinib⁹ acutis:quaꝛ cā eſt epar ꝛ pres iuxta ipm. Tu
tñ ſcito qꝫ q̄ſi ē bona cū alijs ſignis bonis bonū. q̄ſi ma-
la malū. ℭ Q̄ſi vrina retineſ aut paꝝ mīgitur i febrib⁹
acutis ſignū malū:ſignificat.n.pugnā vehementē egri
tudinis ꝛ nāe q̄ vinciſ ꝛ vincit:ꝛ ſignificat laborē in no
cte:ꝛ ſignificat groſſitudinē māe:ꝛ qꝫ difficulter ſuſci-
pit digōnem ēt in q̄tis febrib⁹ ſignificat longitudinē.
ℭ Q̄uādo vrina mingiſ ſubtilis ꝛ in groſſaꝫ cōuertiſ
in febre vehementis aduſtionis cū ſignis malis ſignifi
cat inflāmationē in epate aut corde:ꝛ clarificatio vrine
groſſe añ criſim ſignū nō bonū. ℭ Urina groſſa turbu
lēta in qua nō reſidet aliqd ꝛ nō clarificaſ ſignificat ebu
litionē hūoris ꝓpter vehementiā caliditatis extranee ꝛ
debilitatē innate digerētis quapropter eſt mala. ℭ Uri
na nigra in febribus acutis niſi aliūde venerit vt ex re-
nib⁹ matrice ꝛ hi⁹. mortalis ꝛ pauca ceteris ꝑib⁹ deteri-
or ſignificās maiorē humiditatis cōſumptionē:ꝛ quan

to groſſior deterior. Et breuiter aquoſa ꝯſequerās fetida
nigra groſſa mala. Rubea v̄o cum rubedine ſubtili cuꝫ
ſignis malis:ſignificat mortis velocitatem. Hic volo h̄
paucas:ꝛ vt frequēti⁹ occurrētis tibi de ſignis ꝓnoſticis
malis ſufficere:ꝛ de ſignis bonis ſic breuiter dicā cum
Aui. ſcđa q̄rti de rememoratiōe ſignoꝝ bonoꝝ.

ℭ Signa bona ſunt tolerātia egritudinis: fortitudo v̄tu A
tis ſimilitudo forme ei quādo ſanus erat. etiā ſi accidē-
tia fortia ſit bonitas pulſus ꝛ ei⁹ fortitudo appitio ſigno
ruꝫ digōnis bonitas criſis:ꝛ alleuiatio poſt eā. bonitas
hanelitus facilitas tolerātie diſpōnum timoroſaꝝ que
accidūt ei. leuitas poſt ſomnū bona. Et de ſignis bonis
nālib⁹ eſt bonitas ſitus iacēdi ꝛ ſomnus nālis. Et ſcias
qꝫ ſigna bona cū ſalute v̄tutis ſalutē ſignificant feſtinā:
ꝛ cū debilitate eius ſignificāt ſanitatē tardā. Ex ypo. no
ſtro habes de ꝓnoſticis. aphˢ. i. 14. ꝑme. Qui creſcūt: vn
de hic nota qꝫ deterior ē febris acuta in pueris q̄ꝫ i iuue
nibus:q꞉ ē pueris magis diſproportionata: cū ſint iuue
nib⁹ humidiores: ſenibus aūt ꝓpter frigus ſue cōplexio
nis paꝝ accidit fe. acuta: menſuraſ aūt caliditas pter na
turā ad mēſurā caliditatis innate: ꝛ ideo q꞉ ipſa ꝑua eſt
in q̄li ꝛ quāto: iō ꝛc. qꝫ ſi accidat eis eſt nō ꝓpter comple
xionē coꝝ: ſꝫ ꝑ accidēs: vt ex multiplicatiōe hūoꝝ acu-
torum ex cauſa primitiua: ꝛ hi⁹. erūt itaq; eis diſpropor
tionate: ꝛ in eis multū piculoſe: ꝛ vtplm inneant ad ma
lum propter debilitatem virtutis. ℭ Decimus tertie.
Duodecimus tertie: q̄dragefimus ſecundus quarte: q̄
dragefimu ſocteuus quarte: quadragefimus nonus q̄r
te: quinquagefimus quarte. quinquagefimus ſecūdus
quarte: quinquagefimuſſextus quarte. ſexagefimu ſq̄r-
tus: quarte: ſexagefimu ſquintus quarte: ſexagefimuſſe
xtus quarte: ſexagefimuſſeptimus quarte: vigefimuſſe
xtus ſexte: quiquagefimu ſq̄rtus ſexte. Et hos habeo ſu
pra ordinate extēſos in ſecundo capitulo: ꝛ tu ibi: horū
verificationem nō proſequor propter non prolixare: ēt
quia nō videtur noſtro propoſito neceſſariuꝫ: ſat eſt ſic
eos poſitiue deſcripſiſſe: ꝛ tu eorum verificationem ſu-
is queras locis ꝛ pronoſticis: etiaꝫ recurre infra: de ꝓno
ſticis in cauſone: vbi multa vtilia iuenies huic ꝓpoſito.

Canones

licet regulariter operādo debeam⁹ pri- B
mo incipere a remotiōe cauſe iuxta il-
lud tertio tegni: oportet prius vnāquāq; cauſam abſci-
dere: tamen propter vehementiam fe. aut accidēs aliud
forte quādoq; peruertimus intentionē regularem: ꝛ in
tēdimus: aut ad accidēs ipſuꝫ: aut ad febrē ipſaꝫ: ꝛ ē ſen
tētia Auerroys ſeptimo colliget. Cum itaq; febres acu
te per acute ſint timoroſe ꝛ vehemētes: iō prior intētio ē
ad febrē in ipſis q̄ꝫ ad cauſam: cuius cōtrariū ē in cront
cis ſiue nō acutis. Et iō Auic. intēdēs cur febriuꝫ acu
tarū: cito ſe expediuit de intētionibus habendis ad cau
ſam: vñ ꝑ his remiſit nos ad eas intētiōes q̄ dicte ſūt de
febrib⁹ putridis in gn̄ali. Et extēdit ſe multū ad intētio
nes habēdas in febre acuta vt febris eſt.

ℭ Sit itaq; tibi ꝑm⁹ canō qꝫ pri⁹ attēdēdū ē feb. acute q̄ꝫ
cāe ei⁹: ꝛ maxie: q̄m intētio ad febrē ꝛ ad cām vtplm nō
cōtrariant: cū de mā ſm plm ſit colerica vt dictū eſt.

ℭ Scđs canō ꝯſiſ ad ꝑm̄ ē ordinatio diete ad ꝯtrū ipſius
cāe: vñ dꝫ d̄cliare ad fridū ꝛ hūidū magꝭ ꝛ min⁹ ſꝫ fe. itē
ſiōeꝫ maiorē. aut miorē. i acutꝭ min⁹ alıꝭ ꝑib⁹ q̄ꝫ i ꝑacutꝭ:
ꝛ ſic ſuo mō ō ꝑꝑacutꝭ: ꝛ ſꝫ ordinē q̄ i oib⁹ ꝓſeq̄r caplis.

ℭ Incipiā ab aere: ꝛ ſucceſſiue ipſam dietā manifeſtabo q̄
ad alias q̄nq; nō nāles reuſer. n. dꝫ declinare ad fridūꝫ
ꝛ humidū ꝓpter qō ꝓhibenda ſunt omnia que ipſuꝫ ca
lefaciūt aut apta ſunt calefacere: vt multitudo ꝯcurſus
hominū ad īfirmū ſuo hanelitu aerē īfirmi calefaciētiū
Itē ꝓpinq̄tio eoruꝫ ad ipm. Itē ſtudēdū ne locus ſit

ꝑuus ⁊ rādiꝫ ſol expoſitus. Sint parietes domꝰ magis ꝺ creta q̄ꝫ de cemēto: ⁊ magis de cemēto nō tñ nouiter fcā q̄ꝫ de aſſerībꝰ. Itē ꝯueniētioꝛ ē terrena q̄ꝫ in ſolario. Cō⸗ uenit aūt ꝑmutatōi ipſiꝰ renouatio cū apertiōe feneſtrarū de mane: ⁊ ēt in die ſpāliter a ꝑte ſeptētriōis: ſꝫ teneātur clauſe i die q̄ ſunt oꝛiētales meridionales ⁊ occidētales vez circa veſpas poſſunt oꝛiētales aperiri ꝑ quas forte īgredieṫ boreas. Itē renoueṫ cū flabellꝭ cū appēſione lin teaminū i camera: hic ide ductoꝝ ⁊ cōmotoꝝ: ⁊ qdā cir cūcirca lectū ponunt linteamina aq̄ frida madefacta ad aerē frigefaciēdū. Quidā ingeniātur facere aquā curre re tāq̄ꝫ ꝑ ūi fluuiū ꝑ camerā. Di etenī ſunt nimis curio⸗ ſi ⁊ ſumptuoſi. Cōiter fit aeris frigefactio cūz irroꝛōne freq̄nti aq̄ cū modico aceti in camera ſcꝫ ſternēdo folia ſalicū matrū viol. vitis nenuſa. roſ. iuſq. ſemꝑui. ⁊ hoꝝ fridoꝝ. Etiā dcā folia cū aq̄ veri frigoꝛis aſpgēdo ⁊ re⸗ nouādo oī die ⁊ bis ⁊ ter: ſaltē in tꝑe magni eſtus. Itē q dā ponūt calatos plenos fructibꝰ fridis in camera. Sed nota q̄ hoc ē incitare īfirmos ad eos comedēdos. Ali⸗ qui ingeniāṫ facere cadere ab alto aquā in pelui: ⁊ ſic re frigerāt ⁊ ſomnū inducūt. Multi multa alia faciūt ſm cōmoditatē reꝝ infridātiū: q̄s hñt in locis ſuis. Tu itē q̄ꝫ ex his eligere poteris q̄ſi infinitos modos: ⁊ tu cōſi⸗ dera. ¶ Expedito de aere: venio ad cibū ⁊ potū: de quo rū exhibitiōe reſpectu ſue quātitatis hoꝛe ⁊ oꝛdinis di⸗ ctū eſt ſupra tertio caplo. ⁊ ꝫ in ſebꝛibꝰ acutis: ⁊ tu ibi. De q̄litate aūt cibi dicēdū q̄ dꝫ eē fridi ⁊ hūidi lenitī⸗ ui: ⁊ ēt dari poſſūt fridi ad ſiccū declināteſ: vt ſuccꝰ gra⸗ natoꝝ acetoſoꝝ berberis agreſte. cōueniūt itaq̄ꝫ fructꝰ negati ſupra aū ſeptimū in putridis: qm̄ tūc maioꝛ erat intētio ad cām: ſꝫ hic ad ſebꝛē vt cucurbita melon ſiue dulcis ⁊ ſuccꝰ eius. ⁊ dixit Auic. lactuca cū aceto ē vlti⸗ ma ⁊ cōueniēs in remittēdo calorē ſebꝛium acutaꝝ. car nes ⁊ piſces cōueniūt vt ſupra tertio caplo: q̄ diuerſis ꝑ parātur modis ſcdm ꝑtie diuerſitatē: vñ dñt in caſu pre parari cū rebꝰ fridis acetoſis agreſtoſis ⁊ hmꝰ. faciēdo ſa poꝛes gelatinas: ⁊ hꝰ q̄ oia habeat intentionē infridādi leniēdi ſiue hūectādi: ēt de potu dictū ē 3ᵒ caᵒ: ⁊ caplo ꝑ cedēti: ⁊ tu ibi. ¶ De motu ⁊ q̄ete dicēdū. Quies infri⸗ dat ⁊ motus ē calefacere: vez ſi poſſet āmbulare ꝯueniret motus ſuauiſſimꝰ factus in aere frigefacto: q̄ꝛ ſic magis infrigidarenṫ ⁊ eſt ꝓblemā. ariſto. cōſidera. ¶ Sōnus ēt hūectat ⁊ vigilia exiccat: ſꝫ nō dꝫ eē multꝰ ⁊ multū ꝓfū⸗ dus: q̄ꝫuis raro accidat: qm̄ vix ipſi doꝛmire nō poſſūt. ⁊ iō ptiſana cū ſemīe papaueris ⁊c̄. vt doceṫ circa ꝑncipiū ꝑcedētis capli: ē cōueniēs valde: ⁊ tu ibi. non ſit ſtratus de plumis calefaciētibꝰ: ſꝫ ſit mataracius ꝺ ſtupa: ſicut fit in alemania aut de coto: ſꝫ meliꝰ de ſtupa. Itē ſi foꝛtis extēdat culcitrā ſup paleas: ⁊ deſup extēdat linteamina nouiter lota cū aq̄ ⁊ nō cū lixiuio: nec ſe aliter coopiat: ⁊ ipſa oī die mutet ſi potēs eſt: ꝫ tñ dꝫ tua prudētia mode rari: q̄ꝛ aliquādo opoꝛtebit in aliq̄bꝰ ſupponere culcitrā leuē ⁊ hꝰ. qdā oꝛdināt ſtratū de coꝛio aere plenuz: vt in alemania multi ſternūt folia ⁊ res odoꝛiferas ſup lectū: nōnulli aliter opanṫ ſm diuerſa coꝝ ingenia. ¶ De in⸗ anitiōe aūt ⁊ repletiōe: inanitio cōpetit: ꝺ q̄ diceṫ in ſeq̄n tibꝰ canonibꝰ. repletio nocet niſi repletio potus fridi: nā medicus in ea nō dꝫ eē prodigus in potādo ⁊ replēdo egrū potu frido ⁊ extictiuo conueniēti de quo in ſuo ca none. Q̄ꝛ coytꝰ ſub inanitōe cōtineṫ dicēdū q̄ ab eo oī no abſtineat: nā ⁊ ſi īfrigidat: nimiū ꝺbilitat. Accidētia animi fugiat q̄ ipm̄ apta ſūt inflāmare: vt ira cōtumelia īmoderatū gaudiū: ⁊ q̄ ſūt apta debilitare multū: vt foꝛ tis triſticia ⁊ hꝰ. ⁊ iō his modereṫ.

¶ Tertiꝰ canō lenitio vētris: vñ ſtatī cū occurris īfirmo fac ſibi cliſtere lenitiuū ad vtilitates dictas: i ꝑcedēti ca⸗ pitulo ēt: vt heſtina prepareṫur ſolutōi ſicēde in craſtinū per ſolutiuū. ut̄ maxime cōferret quādo etas ꝓhiberet: aut aliqd aliud: ad accipiēdū farmacū: vnde in tali caſu opoꝛtebit te cū iteratiōe cliſterioꝝ ſupplere locū farma ci. Cliſtere ad hoc erit factū ex ſuccis herbaꝝ infrigidā⸗ tiuum iā dictarū: vt ex ſucco cucumeris cucurbite melo nis indi poꝛtulace ſemꝑui: aut ex decoctiōe foliorū̄ ei⸗ ſdem foliꝝ lactuce endiuie blitis ⁊ aliarū taliū cum oleo ro. aut viol. cū modico ſal addēdo cāphorā: aut ali qd tale īnfrigidās ℞. matrū viol. malue blitis aā. M. i. ⁊ ſi vis foꝛtificare. addas nenufaris. M. ſ. ⁊ ſi foꝛtiꝰ coꝛ ticū mādragore. 4ᵐ. M. i. bulliāt ad ꝯſumptionē tertie ꝑtis fiat deinde expſſio: de q̄ colatura. ℞. lib. i. ℥. ij. cam⸗ phoꝛe. ℥. ſ. ſandaloꝝ. ℥. ij. olei viol. aut roſ. ℥. iij. ſal. ℥. ij. ⁊ tu his addas: aut ab his minuas vt videbiṫ tibi neceſſa rium tuo propoſito.

¶ Quartꝰ. cāo: nā cū ī his ſebꝛibꝰ acutis: ⁊ ꝑ maxie in ꝑꝑ⸗ acutis ⁊ ꝑacutis mā ſit furioſa: vt ſic furioſa ſiroꝫ expectā ri digeſtiōe ſtatī dꝫ euacuari cūz farmaco tradicēte. Et hic aduerte q̄ multi ſtudēt exhibere i his medicinās blādi⸗ eas multū timētes q̄ laboꝛioſe exoluāt: vt ſunt ſcamo⸗ nea ⁊ ſcamoneate turbit agaricus ⁊ hꝰ. ⁊ dāt iꝫ eā infu⸗ ſionē reubarbari cū decoctiōe tamaridoꝝ. ℥. i. prunoꝝ rū. ℥. ſ. decoquātur leui decoctiōe: deīn ponanṫ i peciā: ⁊ bñ ſtrīganṫ: ⁊ foꝛtiter expmanṫ: ꝺ q̄ expſſione. ℞. ℥. iij. reo barbari. ℥. iij. ſpice gra. iij. ⁊ q̄ꝛ mihi abhoꝛret ſpicā ī loco eiꝰ ponāt ſqnātū. ponaṫ reubarbaꝝ ⁊ ſpica ſiue ſqnātus ī dicta decoctiōe ⁊ dimittāt ſtare ꝑ ſex vl octo hoꝛas: de īde coleṫ ⁊ foꝛtis fiat ductio ⁊ expſſio. mane auroꝛa deṫ cū canonibꝰ q̄bꝰ farmaca exhibenṫ. Alexāder de medicīe faciliter educūt: ⁊ ſi videnṫ multū a remotis trahere ⁊ le ues faciūt opatōes: tñ exiſtimo q̄ ſcamoniate nō ſūt tā tū verēde: neq̄ꝫ alie laboꝛioſe ſoluētes: maxie q̄ſi ſūt opti me cōſolate: ſic electuariū de ſucco roſ. ꝺſcriptōe meſue: ſimo ēt illud nicol. q̄ꝫuis ſi ſit ita cōſolatū: vñ cū manna aut caſſia dari poterit: vt vbi gratia. ℞. māne vl caſſie. ℥. ſ. elec. de ſucco roſ. deſcr. meſ. ℥. iij. vl nicol. ℥. ij. ſ. vl auge as doſim caſſie: ⁊ minue electuariū: ⁊ certe tales plꝰ ꝓfi⸗ cere vidimꝰ his q̄ leuibꝰ vſi ſūt vt īfra de peſtilētiis: ⁊ de euātiuis colere habes ad plenū ſimplicia ⁊ cōpoſita ſu⸗ pra q̄rto caplo: tu tamē ꝯſidera tenoꝛē virtutis: comple xione habitudinē ⁊ hꝰ. patiētis: q̄ꝛ aliquis poterit tole rare ⁊c̄. ⁊ aliquis non: q̄ꝛ multi timidi inueniūṫ. ¶ De euacuatōe ꝑ flobotomiā facta iā dcm̄ eſt: q̄ raro conue⸗ nit ī his: niſi ſit mixtio ſāguinis cū humoꝛe peccāte: aut ſanguis ipe peccans: q̄ ſi cōueniet poſt lenitionē vētris ipaꝫ fac: deinde da ſolutiuū: flobotomia. n. coꝛpꝰ īuſtiſſi me refrigerat: ſꝫ hic conſidera quā bñ operanṫ illi qui ī eadē die faciūt flobotomiā ⁊ farmacū exhibēt: vt ꝯmu niter a multis obſeruaṫ in ſebꝛibus peſtilētialibus: de quo infra de eis: ſed certe multum proſternitur virtꝰ ⁊ multum addunt in debilitatem.

¶ Quintus ē digeſtio: ⁊ hic attēde que dicta in ꝑcedēti caplo de exhibitiōe aq̄ oꝛdei aū digeſtiuū: nā vt dicebaṫ debemꝰ recurrere ꝓ ꝯplemēto hoꝝ canonū ad ea q̄ di cta ſūt in canonibꝰ generalibꝰ ſebꝛium putridarū: que aūt ſunt digeſtiua hic cōueniētia habes ſupra capitulo ⁊ ſimplicia ⁊ compoſita: ⁊ tu cōpone. nā ⁊ de his infra ēt de cauſone de tertiana ⁊c̄. Ponitur autē hic ne vacuus recedas digeſtiuū extinctiuum. ℞. oxiſacar. ℥. iiij. ſucci arāncioꝝ. ℥. iij. ſeminū cōiuz frigidoꝝ maioꝝ mundato rū. ℥. ij. ſcluz endi. lactuce aā. ℥. ij. aq̄rū endi. ℥. vi. acetoſe. ℥. iiij. nenuf. ℥. iij. violarū roſ. aā. ℥. ij. piſtanda piſtētur: deinde omnia miſce ⁊ leuiter ebulliant: deinde aromati zenṫ cū pauco ſandaloꝝ rubeoꝝ ⁊ coralloꝝ ū ana. ⁊ oia ſic ad colatoꝛiū ponāṫ: quo digeſtiuo vti dꝫ ac poterit ſe

briēdo vſqȝ ad ſtatū incluſiue dādo de eo. ℥.ſ.in aurora ordinate: ⁊ fridū tēporibus calidis: ⁊ calidū tꝑibus fridis ⁊ intra diē ⁊ noctē pluries ac abunde vt voluerit.

℄ Sext⁹ ē alteratio ac ꝯfortatio cordis ac epatis cum alteratiuis fridis appropriatis: de q̄bus q̄rto caplo. ⁊ cōmuniter vtimur manu xp̄i plato ſandalizato. Item ꝯfectiōe facta ex gēmis electuarij de gēmis ſiue ſpēb⁹ cum ſandal. ⁊ aq̄ ro. ⁊ cicoree ⁊ acetoſe: ita ꝙ durāte tꝑe exhibitiōis digeſtiue: qḋ fortaſſe erit q̄nqȝ dieb⁹ vel circa exhibe ꝯfectionē trā vel ſibi ſilē vt triaſandaloꝝ: ⁊ h⁹i.

℄ Septimus poſt cōplementū digeſtiuoꝝ reuertere ad ſolutiuū: de quo ſupra: addēdo vel variādo cū pillu. aureis aut alio ſolutiuo: de quo q̄rto caplo. erit itaqȝ. 79. ca

A nō reiterata euatio. Et nota h̄ ꝙ digō ⁊ euatio debent reiterari vſqȝ ad cōplementū cure: ſed inter vnā ⁊ aliā oȝ īterponi ſpaciū dieꝝ duoꝝ quattuor ⁊ h̄mōi. vt tūc videbit̄ prudēter: ⁊ interim nō deſiſtere ab alteratiuis cū trociſcis liquoribus ⁊ alijs vt videbitur.

℄ Octau⁹ ē epatis īfridatio cū his q̄ ad eā applicātur q̄ canon cōpleri hȝ p̄ ea q̄ ponunt̄. 14. tertij de mala complexione epatis cali. xvi ad ꝑfecte eū cōplēdū opȝ h̄ illa adducere: qḋ eēt valde lōgū: nec hoc tēdādū loco. ſat erit tibi: ſi pro vbi gr̄a aliq̄ deſcripſero. ℄ Epithima. ℞. aq̄ endiuie. ℥.v. aq̄ roſa. ℥.ij. ſandaloꝝ rubroꝝ. ʒ.ij. ſpodij. ʒ.i. aceti. ʒ.ij. ⁊ pecia linea fiat epithima: ⁊ ſit tepidū i eſtate ⁊ plus q̄ tepidū i tꝑe frido. Et ſi volueris ei fortificare addas aquā nenuſaris ſolatri ⁊ modicū cāphore.

℄ Cōſilr ſi volueris vnguētū facere īfridās. ℞. olei roſati neuphari añ. ℥.i. ſandaloꝝ rubeoꝝ. ʒ.i. ſpodij. ʒ.ſ. cere modicū. Et ſi cupis magis īfridare laua ꝓinde dictā vnctionē cū aq̄ endiuie aut ſucco eius. ℄ Itē q: infridādo renes: ēt epar īfridat̄: ⁊ hoc maxīe vbi ſit intēſio renū caloꝝ ſac vnctionē ĉ renib⁹ aut epithima ex his: vl ſic. ℞. olei roſa. ⁊ ſit factū ex onfācino. ℥.vij. cere alb. ℥.i.ſ. aceti alb. ℥.i. raſure eboris. ʒ.i.ſ. ſādaloꝝ rubeorū. ʒ.i. miſce ⁊ fac vnguētū: ⁊ ſi vis īfridare ampli⁹ laua ipm cū aq̄ ſolatri nenuſaris: vt ſupra vel addas cāphore. ʒ.i. itē cū aq̄ veri frigoris pluries epithima fit ex aq̄ roſ. nenuſaris ſucco ſolatri. ſandal. raſure eboris. ⁊c. cōbus fridis maiorib⁹ ⁊ h⁹i. ⁊ h̄ aduerte. Aui. ingt. ꝙ cōrroborare epar cū īfridātib⁹ ē res maxia ⁊ magis iuuās: nā cū equat̄ ē in eo maior ps rectificatiōis caliditatis febrilis eo ꝙ in epate ⁊ circa ipm maxime multiplicat̄ colera q̄ ē mā eaꝝ: ⁊ fortaſſe rectificat aquā: q: ei⁹ īfridatio ꝑuenit ad venas in q̄bus acutaꝝ febriū mā̄e ꝯtinētur: vñ ⁊ ſic epithima cordis rectificat pulſū: q: eius īfridatio ꝑuenit ad arterias. De applicatiōe āt epithimatū ⁊ hōꝝ epati cordi vl capiti dicet̄ i fine ponēdo de hoc canonē.

℄ Non⁹ ē calitatis cordis remiſſio: fit aūt conſilr epithimatibus ſaculis ⁊ vnctionib⁹. itē aeris attractione ex reb⁹ fridis ⁊ alijs igenijs vidēdis vndecima tertij de cura male cōplexiōis calide cordis. ℄ Epithima. ℞. aq̄ ro. ℥.iij. aq̄ acetoſe bugloſe. añ. ℥.ij. aq̄ nenu. ℥.i.ſ. ſandaloꝝ rubeoꝝ. ʒ.ij. coraloꝝ. ʒ.i.ſ. cāphore gran. iiij. croci gra. ij. aceti alb. ℥. miſce ⁊ cū pāno lineo fac epithi. ℄ Saculus ad idē. ℞. ſandaloꝝ rub. ʒ.ij.ſ. ſādaluſce coraloꝝ añ. i. folioꝝ roſ. ʒ.ij.ſ. coriādro. ʒ.i. camphor. gran. ij. acedule ſicce. ʒ.ij.ſ. marga. ʒ.ſ. cāpho. ⁊ margarite ꝑſe terātur: ⁊ fiat ſacculus cū ſindone de grana ⁊ tepidus cordi applicet̄. ℄ Ex eiſdē reb⁹ cū oleis fridis vt viol. roſ. nenu. ⁊ h⁹i. cū cera alba ⁊ modico aceti: fieri pōt vnguētū refrigerās: ſȝ nō ē i vſu: ⁊ de ipſo in canonib⁹ ſequētib⁹ aliqd. ℄ Itē attrahēdo aerē ſtādo ſuper aquā frigidā ⁊ tenēdo añ os res frigidas: vt niuem glaciem folia roſ. recentia fructus frigidos ⁊ huiuſmodi.

℄ Decimus eſt contemperatio calitatis cerebri. propterea quoniā ipſum hȝ cordis calitatē cōtēperare: cuius cordis querit̄ ꝑncipalr calitatis remiſſio. Cōtēperatur aūt cū linimētis vnctionibus emplaſtris embroc. ſacculis odoramētis ⁊ huius. ℄ Linitio leuis vſual. ℞. olei roſ. ℥.ij. aque lactuce vel ſucci eius. aque roſ. aceti albi. añ. ℥.ſ. cōcute ⁊ adinuicē bñ miſce ⁊ īfunde pecia tāte quātitatis vt occupet ſpaciū frōtis ⁊ timpoꝝ. Et ſi cupis fortius addas cāphorā emulſionē ſeminū papaueris albi. ſuccū iuſquiami: ⁊ h̄mōi. ⁊ ſi forti⁹ adde aliqd opij: vñ cōponas debile forte ⁊ fortius ſm īminētem neceſſitatē. ℄ Vnctionē facere poteris ex eiſdē reb⁹ cū oleis roſ. viol. nenufarino. ⁊ h̄mōi. cū aceto modico ⁊ cera alba. vt. ℞. olei roſ. ℥.i.ſ. vio. ℥.i. nenufa. ℥.ſ. ſucci ſempiuue. ℥.ſ. cere albe qḋ ſufficit. ace. ℥.ſ. īungat̄ frōs ⁊ timpora. ℄ Apud aūt nos fit epithima ex aqua ſolatri aut ſucco eius cū aq̄ roſa. ⁊ albumine oui cū pauco aceti.

℄ Itē multū refrigerat cerebrū crebra madefactio pulparū auriū īfirmoꝝ cū aq̄ frida: ⁊ tu expire in eſtate tꝑe magni caumatis ⁊ ē ſecuri⁹ remediū. ℄ Itē epithima teſticuloꝝ eſt ex eis q̄ in toto fridītatē ſubito īducūt: vñ vidi īfirmū ita calefactum: q̄ nullo mō potuit infridari. Epithima ad hoc. ℞. aq̄ roſ. ℥.ij. viol. ℥.i. nenuſaris. ℥.ſ. ſandal. ru. coral. rub. añ. ʒ.i. cōcute ⁊ miſce: ⁊ cū pecia applica totiēs: q̄tiēs videbit̄ ſm diſpōnē caloris ⁊ virtutis ꝯſentiētis. ℄ Vndecim⁹ canō: ꝙ cū videt̄ declinare mā ad aliquē locū p quē euare poteris. vt vbi gr̄a rubedinē ſtēſam i facie ⁊ naſo: tūc vt dicit̄ ē ēt in canone ſili in ꝑcedēti caplo tēta p illā euare: vt p fluxū ſanguinis nariū tentādo cū īpoſitiōe digiti auricularis: aut īpoſitiōe pētaſilon: aut ſetaꝝ porci: ⁊ h̄mōi q̄ ſāguinē hñt ꝑuocare.

℄ Et anteq̄ venias ad h̄ particularia: q: ſ. ad epithimata vnctiones ⁊ h̄mōi. ꝑus nota hos ſequētes canones. ℄ Primus. ꝙ ſtāte plenitudīe corpis p multitudinem mā̄e ⁊ nō ꝑmiſſa coꝝ minoratione nō debēt extrinſecus talia frida vt epithimata ⁊ vnctiones ⁊ h̄mōi. ipſis mēbris approꝑinquari: ⁊ cā: q̄m ꝯſtringēdo poros retinēt vapores interius: q̄ ſunt cā maioris īflammationis: ⁊ repellēdo mām ad iteriora ꝑñt facere eā fluere ad ꝑncipalia: ⁊ eſt canon regularis. Accidit tñ q̄nqȝ vt ad opandū ꝯ canonē cogamur: ꝓp vehemētē neceſſitatē extinguēdi īflāmationē fortē: quā nō pōt eger pati: ⁊ maxime q̄ñ ꝑ interi⁹ exhibita illā extīguere nō poſſum⁹: aut ꝓp īobediētiā īfirmi: aut q: ſtomacus ea nō tolerat: ⁊ ſic de alijs ex q̄bus accipe aliū canonē ꝙ alijs parib⁹ ſecuri⁹ p interius exhibita hoꝝ remouere īflāmatio q̄ p exteri⁹ applicata: ⁊ maxime in ꝑn°. ℄ Scḋs canon pricipalis. ꝙ vbi mā fuerit p minorationes factas paucificata: ſecure h̄ poteris adminiſtrare extrinſeca remedia: patet: q̄m in eoꝝ adminiſtratione nō erit timor dictus ⁊ inde ſeqtur calitatis queſita remiſſio. ℄ Tertius canon. ꝙ h̄mōi īfridātia intus aut extra applicata timenda ſunt ⁊ ſpāliter quātū ad eoꝝ frequētē vſum in corpibus extenuatis: ⁊ v̄tute iā debilitata: pȝ. q: timet̄ eoꝝ forti percuſſione i mēbra caliditatis innate extinctio. ℄ Quartus ⁊ maxime cerebrū reſpiciēs. ꝙ ſtāte in capite notabili caliditate cū lenitate eius ac inſtātia vigiliarū abſqȝ fluxu catarri tuſſi ac eius forti tēſione talia cōuenuīt infrigidātia ex epithimatib⁹ ⁊ embrocis dictis. ℄ Ex quo infert̄

B q̄ntus: ꝙ vbi fuerit catarrus grauitas capitis repletio: ⁊ h̄mōi. per contrarium dictis ante debitā euationem: nullo mō ea dcā ꝯferēt infridātia: pȝ. q̄m vt dictū eſt in rōne ꝑmi canonis talia ꝯſtringūt poros: ⁊ q: lac multū in poris īuiſcat̄ ⁊ fortiter illos opilat: vñ ſic ē cā retinēdi vapores: ⁊ ſic poterit eſſe cā apoſtematis cerebri. Jō maxīe vituꝑat Aui. emulſionem lactis ſup caput: ⁊ ex iſto loco accipit̄ ꝙ vnguēta ⁊ emplaſtra ſūt ꝑp hāc cā

multū suspecta. ℭ Sextus .q; vbi tibi vr̄ necessariū re mittere caliditatē cerebri stāte plenitudine catarro ꝛc. co acte operādo: securius ē pcedere cū aptiuis poroꝝ ꝛ resoluētib⁹ vapores ad extra: vt cū inclinatione capitis per vaporem aq̄ dulcis sua actuali calitate apientis ꝛ re soluētis: ꝛ sua potētiali fridītate frigefaciētis: ꝛ si videt fac decoctione rez resoluētiū cū ea: vt camomille ꝛ hu iusmodi. ℭ Septimus .q; stāte repletiōe capitis de mā̄ fleūli ꝛ colerica ꝛ vapoꝝ colericoꝝ poterūt h̄ frigida ad ministrari: qm̄ cōferret ingrossando mām: ꝛ repletio talis cognoscit ex siccitate nariū instātia vigiliarū: ꝛ hu iusmodi signa de mala cōplexione cal̄a cerebri: ꝛ tu ibi. ℭ Octau⁹ .q; vbi fuerit fonus pfundus aut mult⁹ ac fuerit fluxus hūiditatū de ptibus supiorib⁹: tūc cauēn da sūt ista īfridātia: ꝛ trahēde sunt hūiditates ad īferio ra. Canō ex se: ꝛ ex dictis not⁹. ℭ Non⁹ stāte sudore sō trac hora resolutiōis mā̄e q̄ ē cū sudorē regulariter ope rādo nō sunt h̄ frida epithimata applicāda: p3 qm̄ ē cā̄ vt supra retētionis mā̄e ꝛ plōgatiōis febris. Et dictū ē regulariter qm̄ coacte aliqñ stāte plenitudine necessari um ē illis vti ēt stāte sudore: ꝛ hoc accidit qñ calitas fe brilis fuerit ita vehemēs q; timeret ex ea ariditas cor poris ac mors: nā tūc meli⁹ ē febrē plōgare: vñ Auicē. q̄nq3 lōgitudo egritudinis solutio: ē q̄3 ipsi⁹ acuitas. Ex

C quo infert q; in pn̄ paroxismoꝝ stāte rigore nō debēt ta lia approximari: ꝛ scito q; nō est facta mētio de īfrigidā tib⁹ ad intra exhibitis. Nā ista reseruaui ad canonē se quētē pncipalē ꝛ vltimū: q est inter pmos ꝛ pncipales. 12. ꝛ ē correctio accidētiū: de sui. laudat summe syru. de papauere ab Aui. ꝛ pot⁹ eius q̄litercunq3 ꝛ cū aq̄ frida vt Sētilis inlep viola. ꝛ alia silia. Itē ah ei⁹ positionem ꝛ scito q; ego apposui īfridātia cor: ꝛ Aui. ea nō scripserit

D ℭ Uñ ɔtētio est inter medicos an in febrib⁹ putridis cō petāt cordi epithimata: sacculi. ꝛ hmōi. ꝛ maxime a pn cipio: ꝛ vr̄ q; sic: qm̄ inflāmatio pncipalr̄ est in corde: q̄ videt cito ꝛ habiliter p ipsa remoueri posse. In cōtrariū cōmunis modus practicādi. ℭ Dicēdū q; in pn̄ stāte in eo plenitudine: ꝛ in pulmone: ꝛ coartatione hanelit⁹ regulariter operādo nō cōpetunt neq3 cordi neq3 epati vt dictū est: qm̄ phibēt mām ab euaporatione: ꝛ egritu dinē prolōgāt: coacte tñ vt in nono canone imediate p̄ cedēti poterūt ac debēt approximari: ꝛ sic p3 qd dicen dū ad rōnes: ꝛ est solutio cōis doctorū: i febrib⁹ aūt pe stiferis icēsiuis ꝛ h⁹i. medici inordinate ordināt epithi mata: q̄ vt credo nūq̄3 frida applicari debēt: s3 cal̄a aut tepida: nam coꝝ frigiditate actuali poros claudunt ꝛ fortasse p antisparistasim adaugēt caliditatē: sed d̄ his magis in de febre pestilētiali infra. Et certe sacculorum operatio applicatoꝝ cū moderata calitate: actuali. sē est mihi visa sūme vtilis: q̄3uis epithimata videātur tēpo re magni caumatis plus ɔferre: ꝛ tu cōsidera. ℭ Deci mus in ordine coꝝ q ptinēt ad administrationē pticu lariū: est q; cū in talibus febribus mā̄e sunt acute aut p peracute: ꝛ sunt apte iui acuitie inducere intestinoꝝ rasu rā debes attēdere ne euacuādo aut aliter operādo coru sequat excoriatio: nā sic virtus multū debilitaret. Itē3 nā terreret in emissione supfluitatū: sicut accidit in his qui habēt vlcera virge: ꝛ retinēt illas pp timorē futuri doloris: ꝛ tādē facta aggregatione multa a qua virtus multū lederet: non potēs amplius sustinere emitteret cū magno ꝛ lōgo dolore: in quo multu3 debilitaretur. ℭ Itē aduerte q; vt supra dictū ē canones positi de eua cuatione absolute seruādi sunt in acutis non absolutis maximeq3 terminari consueuerunt ad. 20. ꝛ in pacutis perperacutis ꝛc. Cōpleri tñ habēt diuersis instrumētis nō fm̄ spēm: sed sola intēsione ꝛ remissione differētib⁹.

Nā intēse frida sbi gr̄a debētur acutis. Intēsiora pacu tis: ꝛ maxime intēsa perperacutis: ꝛ ideo de ipsis vnum feci caplm̄: pp quod bene cōsidera.

ℭ Canon duodecimus. ex pncipalib⁹ est accidētiū corre ctio q̄ in numero ab Aui. ponitur. xxv. distinguēdo inter rigorē horripilationē ꝛ frigus: que tñ Auicē. sub vna collocant rubrica. ꝛ q2 vt ipse Aui. hoꝝ accidenti um cōplemētū ꝛ cura pfecte h̄ bēri non posset nisi ad duceremus q̄ scripta sunt de eis in tertio super suis ru bricis: quā rē si faceremus eēt opus nostrū nimiū plu rare: hinc de his satis succincte pertransibo adducēdo que in eorum remotione efficaciora reputaui.

ℭ De rigore horripilatione ꝛ frigore. Rubrica.

Ontra rigorē horripilationem ꝛ fri gus: qm̄ alibi nō sic diffuse de E ipsis pertractat: hinc de eis sermonē hoc i lo co amplificabo: ꝛ scito q; auctores nr̄i con sueuerunt q̄nq3 vti his terminis et sinony mis sepe accipiētes vnu3 p alio: vnde q̄rto aphoꝝ. qb⁹ q̄tidie rigores fiūt. accipit ibi rigor idifferē ter pro oi tali tipo: siue sit frigus horripilationis aut ve rus rigor. Itē in libro de tremore ꝛ rigore dixit Gal. ri gorē fortis fridītas: ita q; sepe inueniūtur isti modi dicē di auctoꝝ: ꝛ op3 exponere vnū p alio. ℭ Secūdo ꝛ ... ; h̄ q2 pratica nō sūt vtilia: vēio ad eoꝝ declaratiōes veras: ꝛ magis psuetas dicēdo p cū Aui. q; horripilatio ē dis F pōi q̄ sentit corp⁹ fridītatē superficiale inēq̄lr sup mēbra cutanea ābulāte siue currēte cū pūctiōe i eis ꝛ i lacertis ꝛ marie q sūt sb cute scā: ad quā seqtur mot⁹ puus mol circa ptes cutis fact⁹: cu⁹ cā ē vapor malus aut acut⁹ siue mordicās ieq̄liter sup illa mēbra sparsus vñ accidit ieq̄li tas fuge caloris ad iteriora: ꝛ iō sentit fridītas nō eq̄lr p oia mēbra sparsa: ꝛ dr̄ subito: qm̄ qñ venit paulatine nō causat horripilationem neq3 rigorē: vt p3 i icteritia: ꝛ ē snia Gal. q̄nto de accñti. Sētit fridītas puatiue: sic ꝛ ēt positiue: qm̄ talis vapor a mā̄ eleuat frida: ꝛ estimādu3 ē q; qñ talis mā̄ mouet de pfūdo siue de venis siue de loco extra venas ad exteriora: ipsa facit ēt sensationem i mēbris iterioꝛib⁹: qb⁹ obuiat vt i muscul̄ ꝛ aliis: s3 illa ē dbil̄ ꝛ pue mor: vñ Gal. i lib. d̄ tremore: horripilatio ē accñs soli cuti: ꝛ dr̄ horripilatio: q2 piloꝝ erectio. erigū tur āt pp ɔctionē cutis: vñ ɔstrigit radix piloꝝ: ꝛ sic eoꝝ fit erectio: ꝛ cāe horripilatiōis sūt eedē q rigoris: ō qb⁹ statī: differūt tñ abinuicē3 rōne debilitatis ꝛ fortitudīs eoꝝ: s3 loq̄ndo de horripilatiōe h̄ ipsi⁹ cā factiua d3 assi gnari mā̄ cal̄a acuta: qd̄ sic i aliqb⁹ ɔtigit febrib⁹ marie fridis. ℭ Rigor ē mot⁹ ɔcussiu⁹ mēbroꝝ cū3 tremore G ꝛ fridītate fact⁹ ex delatiōe mā̄e sup musculos itrīsecos ꝛ cutaneos causat⁹: q̄ qdē mā̄ quādoq3 est cal̄a: vt in ter tiana: q̄nq3 frigida: vt in q̄rtana: ꝛ maior est: q2 extēsior in q̄rtana q̄3 in tertiana. ꝛ Gal. de rigore dicit q; rigor ē fridītas cū dolorē cū motu inolūtario ꝛ ieq̄li concus siōe totius corporis faciēs ipm contremiscere: ꝛ vt di ctū est: huius rigoris in fe. s. acuta causa ē mā̄ calida.

ℭ Causas aūt q̄tuor vr̄ assignare Aui. Pria est pmitiua H vt aer fridus aq̄ frida aq̄ calida. ꝛ hmōi. subito corpi oc currētia. Scḋa est ɔtūcta vt mā̄ ipsa: aut vapor calidus aut fridus mordicatiu⁹ aut nō sup mēbra sensibilia su bito sparsus. Tertia ꝛ ē sic puatiua reuocatio calitatis ad itra ex nocumēto pcepto. Quarta ē debilitas vtutis vt accidit his q moriūtur: vñ q̄nq3 oppressa pp sui debi litatē ipsam mām sic opprimētē ad mēbra expellit sensi bilia: itē videm⁹ in decapitādis aliqñ superuenire rigores ex cōsimili cā. ꝛ tu cōsidera. Mā̄e autē clause ad intra ve nas nō faciūt rigorē: q2 stāt quiete: ꝛ si mouētur sunt il li motui assuete: neq3 subito mouentur. item tertio: q2

A vene ſunt pauci ſenſus. ℂ Frigus vero vt ꝯ diſtinguit̃
is eſt cũ hõ ꝑcipit in extremis ſuis manib⁹.ſ.⁊ pedibus
⁊ lacertis dorſi:qꝛ.ſ.in parte eoꝝ gibboſa que ẽ magis carnoſa:ſic dorſum lacerti dicta:frigus purũ:qꝛ.ſ.abſq; pũctione ⁊ aliq̃ malo motu:vñ Gilbert⁹.frigus i ſpina: ⁊ lacertis dorſi maxie ſentit̃:qm̃ plus de mã cauſante ipſum expellit̃ ad poſteriora q̃ȝ ad anteriora ⁊ facultat̃ impreſſio friditatis in poſteriorib⁹:ꝑꝑ frigiditatẽ nuce ac neruoꝝ ab ea ortoꝝ:apparet aũt in ꝯtinuis flegmaticis frigus ipm̃ puꝝ.de q̃ ⁊ de alijs duob⁹ dicet̃ ad plenuȝ infra in capitulis de cura ipſarũ febriũ ꝑticulari:ꝑꝑ qḋ volo tibi pro nunc de ipſis hec pauca ſufficere.

ℂ Ad curã eoꝝ triũ accidẽtiũ redeo:⁊ ꝑmo dicet̃ de rigore:⁊ ꝑ ſcito ꝙ licet ſermo noſter deberet eſſe de rigore in febribus acutis cãto:nihilominus qꝛ alibi ſaltem ab Aui.nõ ſic hẽtur eius cura gñalis hunc extendã me ad ipm̃:vt i acutis ⁊ alijs accidit morbis. ℂ Canones.

B ℂ Primus.qm̃ rigor nõ eſt fortis:⁊ a vtute bñ ſanabilis:nõ dꝫ a medico ꝑ notabiles medicinas remoueri: ſꝫ ei ſufficere debẽt coopertura melior leuis calefactio extremoꝝ lũboꝝ.ſpine:⁊ hic eſt cõis modus quẽ ſeruãt medici i eius debilis cura applicãdo pannos calidos lateres calefactos:⁊ alia hmõi.de qbus infra. ℂ Scḋs canon ꝙ ſtãte rigore cretico.qꝛ.ſ.añ criſiȝ facto nõ debẽt ꝯtraria applicari:niſi ex eo vtus multũ ꝓſterneret̃:aut aliqḋ aliud forte ⁊ malũ accidẽs inde ſequeret̃.Et cauſa canonis eſt: qꝛ ois talis cito recedit:⁊ ei ſuccedit ſudor aut fluxus vẽtris aut aliqḋ tale:ꝙ ſi cogimur ad eũ remouẽdũ:tũc triplex iſurgit intẽtio. Prima diuerſio:qꝛ ꝓhibitio delatiõis humoꝝ ad mẽbra ſenſibilia. Scḋa ẽ triſtis ſenſationis remiſſio. Tertia ẽ alteratio ⁊ poroꝝ apertio. Prima cõplet̃ cũ ligaturis extremitatũ adiutorioꝝ brachij ⁊ hmõi.ipſas reiterãdo. Itẽ vt Aui.fiat leuis fricatio extremitatũ manib⁹ ⁊ pãnis calidis: fortis aũt virtutẽ debilitaret:⁊ ꝓhiberet fortaſſis fluxũ ventris ꝑ criſim. Itẽ ad hoc facit calefactio extremoꝝ lumboꝝ teſticuloꝝ ſpine ⁊ totius dorſi colli ⁊ capitis frontis pectoris ⁊ totius cũ pãnis calidis cũ laterib⁹ i igne calefactis:deĩde aſpſis vino debili ⁊ inuolutis deĩn in pannis ⁊ appoſitis ⁊c̃. Itẽ cũ cucurbita ſtãnea plena aq̃ calida vel vino.itẽ ignit̃ ſiue accẽdit̃ lamina ferrea:⁊ in vagina lignea ponit̃:⁊ pedib⁹ applicatur:⁊ eſt practica vltramõtanoꝝ tẽpore magni frigoris in quadriga eũtiũ. Qꝫ ſi rigor acciderit infirmo exiſtẽti extra lectũ:⁊ ipm̃ intrare velleť ipm̃ prius calefacias cũ bacili pleno carbonibus ignitis ducẽdo ipm̃ deſup linteamina:aut calefacias illa prius ad ignẽ:⁊ h̃ omnia ſunt q̃ cõmuniter moderni medici operãtur. Ad vnctiones venio q̃ non niſi vrgẽte neceſſitate applicari debẽt:nã remoto rigore ille adaugẽt caliditatẽ febrilẽ:⁊ ex oleis cõueniẽtibus ſunt oleũ anetinũ camomellinũ rutaceũ de lilijs: ⁊ hmõi.nã per oleum anetinũ ſolũ cõplentur due alie intẽtiones: vt qꝛ.ſ.remiſſio triſtis ſenſationis ⁊ poroꝝ apertio ita ꝑ oleũ camomellinũ:⁊ ꝑ vtrũq; ſimul: ⁊ ꝑ camomellinũ ⁊ rutaceũ ſimul. Tu itaq; vt libet compone:⁊ de reme-

C dijs ad ipm̃ fortibus teſtati copioſum faciã:ſed pri⁹ ſcito ꝙ cũ queris curaȝ rigoris ⁊ maxime eueniẽtis in ꝑncipio febriũ:de quo eſt ſermo ſpecialiter tu debes ꝑuenire horã aductus eius cuȝ remedijs dictis:incipiendo ſemꝑ a facilioꝛib⁹ vt a pãnis calidis appoſitis locis dictis tegulis laterib⁹ calidis:⁊ hmõi.vt ſupra:deinde ad vnctiones ⁊c̃.⁊ eſt canon ſeruãdus:⁊ in frigore:⁊ i horripilatione:⁊ tu eũ bñ ꝯſerua:h̃ ẽt remedia valẽt ſtante actuali rigore aut frigore:⁊ fieri debẽt i eo. ℂ Terti⁹ canõ ꝑncipalr̃ ꝙ rigore eueniẽte tpe actualr̃ criſis ñ ſũt h⁹ remedia applicãda:ſꝫ ſolo ꝓnoſtico relinquẽdus ẽ:cuȝ ſit ſignũ malũ:⁊ ꝑditionis:de q̃m in de ſignis ꝓnoſticis

h̃ infra:⁊ h̃ ſcito ꝙ aliqñ accidit rigor abſq; fe.⁊ durat D
pluribꝰ dieb⁹:vt i libro de rigore Gal.⁊ qnto de accidẽti:⁊ ꝓcedit ab hũore vitreo nõ putrefacto:⁊ i iſto ⁊ i ſorti ꝯtingẽte i febrib⁹ plures ſũt canones obſeruãdi: quorũ qdã res reſpiciũt nõ nãles:qdã nãles : qdã ꝑter nãs. Exẽpluȝ de ꝑmis ꝑus ꝙ aeris diſpõ metiat̃ a te medico ne ſua qualitate aut friditate aut malo odore:⁊ h⁹i.ſit cã rigoris nedũ factiua:ſed neq; ꝯſeruatiua. ℂ Scḋs ꝙ reguľr tu nõ d̃bes cibare tpe actualis rigoris:ꝙ ſi a mã puenerit frigida ⁊ cogaris ad cibi aut potus exhibitionẽ da actualiter calidũ ⁊ potẽtia tale vt vinũ calm actu ⁊ potẽa.ꝙ ſi mã calã fuerit ⁊ mordicatiua da talia actu ⁊ potẽtia frigida:⁊ dicit̃.⁊ cogaris:ꝑꝑ qḋ ponit̃ tertius reſpiciẽs res nãles vt ṽtutẽ.ꝙ ſi ad talẽ rigorẽ ſiue mẽbroꝝ cõcuſſionẽ ſeq̃tur ṽtutis debilitas magna:tunc exhibe cibũ ⁊ potũ:vt dcm̃ ẽ:vt brodiũ aut ꝯſumatuȝ pulim cũ cinamomo:aut oua ſorbilia : aut aqua carnis ſublimata cũ aliquo aromatico calido. ℂ Quartus.ꝙ añ aductũ rigoris nõ incõuenit dare cibos aut pot⁹ calidos aut frigidos ſm̃ mãe exigẽtiã. ℂ Quĩt⁹.ꝙ lꝫ iſta ſit:tñ potus medicinales a qbus nã non ita ſpedit̃ vt a cibalib⁹ ſũt ꝯueniẽtiores:de qb⁹ iſra. ℂ Sext⁹.ꝙ ab accidẽtib⁹ aie q̃ ſunt apta tremorẽ cãre vt timor fortis eſt abſtinẽdũ. ℂ Septimus ẽ minoratio mãe qñ a multitudine venit:⁊ h̃ euãtio pñt fieri:⁊ dꝫ tpe actualis rigoris ſpãliter cũ vomitu iuuãdo egrũ ad vomẽdũ cuȝ vomitiuo leui ex aq̃ tepida ⁊ ſy.acetoſo ſimplificato : de q̃ iſra de cura tertiane nõ pure:⁊ h̃ vomitus ꝯſueuit multũ iuuare ⁊ febres abbreuiare:⁊ maxime mã eẽte calida, nunq̃; fiẽda ẽ cũ ſolutiuo. Dicẽdũ ꝙ regulr̃ fiẽda ẽ: ita ꝙ eius oꝑatio ſit cõpleta añ aductũ rigoris:vbi aũt ẽ rigor eẽt ꝯtinu⁹:vt dcm̃ ẽ:fiẽda ẽ ipſo exñte:ſꝫ vbi nõ:nõ niſi imminẽs ꝑiculũ te cogeret ad eã faciẽdam. Impoſitio ſuppoſitoriũ poſſet fieri:ꝯſidera. ℂ Octauus remiſſio acuitatis mãe ⁊ ſbtilitatis ac mobilitatis eius:⁊ h̃ cõplet̃ cũ medicis opiatis nõ fermẽtatis vt tyriaca nouis

datis añ eius aductũ. Sed h̃ nota canonẽ:ꝙ talia dari ñ E
debẽt:niſi ṽtute exñte forti in pauca quãtitate:qꝛ aliter fortaſſe extingueret̃ calor nãlis.⁊ fortitudo ṽtutis cõprehẽdit̃ ſm̃ Aui.h̃ ꝑ poſſe ſtare iſirmũ erectũ ſup ſcãnuȝ aut ſup lectũ.valẽt ⁊ cibi fridi ⁊ potus:⁊ alia q̃ faciunt ad ĩmobilitãduȝ hũores:vt gēs animi accñta vt ſupra. Ad eãdẽ itẽtionẽ valẽt phyloniuȝ ſy.de papauere ⁊ ea q̃ dãtur i ꝓuocatione ſomni:item extinctiua poſita ſupra. ℂ Nonus ẽ remiſſio friditatis mãe ⁊ groſſiciei ſbtiliatio ac viſcoſitatis iciſio.ꝯplet̃ cũ calis ſbtiliatiuis inciſiuis:vñ ſupra i q̃rto caplo multos habes ſy.tales vt oximel ſqlliticũ. Itẽ ⁊ ſy.acetoſus cõpoſit⁹:⁊ h⁹i.cũ aq̃s de calamẽto aut de yſopo aut de ruta ⁊ h⁹i.dat⁹ actu multũ calıs. Itẽ cibi calidi ⁊ pot⁹ calĩ:verũ minoratio cibi ꝯfert.Et calã iſta ſunt q̃ ad itra:aut ad ex̃ applicãtur: vt ad itra tyriaca magna fermẽtata cuȝ vino calo exhibita añ aductũ rigoris ꝑ vnã aut duas horas:⁊ nota ꝙ ſufficit:qꝛ.ſ.i reſoluẽdo reſiduũ ẽt daſ cauſa eẽte calã:ḋ qua in ꝑcedẽti canone:nec hic aliter exẽplifico:qm̃ de exemplis te ſtatim copioſuȝ faciã. ℂ Decimus ẽ diuerſio.cõplet̃ cũ ligaturis:vt ſupra i cõplemẽto ꝑme intẽtionis ex trib⁹ añ hos canones decẽ poſite. ℂ Undecim⁹ ẽ extremoꝝ calefactio:⁊ h̃ cõplet⁹ ẽ in duab⁹ ꝑmis itẽtionib⁹ ex trib⁹ poſitis:vñ i hoc caſu laudat Auic.poſitionẽ extremoꝝ i aq̃ calã:⁊ de his calefaciẽtib⁹ copioſe ſtatiȝ. ℂ Duodecimus eſt ṽtutis vigoratio q̃ cibis exhibẽdis añ aductum rigoris ꝑ duas horas vel tres fieri debet ⁊ ſint cibi confortatiui cito reſolubiles ⁊ digeſtibiles: vt aq̃ carnis ſublimata aromatizata aromatibus frigidis

aut calis vt eget diſpō. ¶ Decim⁹ terti⁹ claudēs alios: ꝛ ſi de eo ſupra aliqđ: ē ꝙ a leuiorib⁹ eſt icboādū gradā do ad fortiora: vñ in ꝑordine exhibis q̄ ad itra ꝛ ad extra applicari pñt: pone camomillā ꝛ oleū eius. i ſcđo ordie abſinthiū ꝛ oleū eius. i tertio apiū. in q̄rto abrotanū. in q̄nto agaricū. in ſexto ſticados: deinde laurū amxū ſiſe-leos calamētū: ſanſucū: ariſtologiā: coſtū. ꝛ hmōi. ¶ Ex cōpoſitis laudaſ in cā frida: ꝛ exptꝰ ſū i q̄rtana q̄tidiana de flegmate groſſo: ꝛ in tertiana nō eſt potus aq̄ vite. ℥. i. cū puluere gariofiloꝝ. ℈. ſ. deſ ꝑ mediā horā añ aduē-tū ei⁹ ꝑmiſſa fricatione ꝛ ēt fricatiōe fcā ſine itermiſſiōe poſt ei⁹ exhibitionē. Quidā ipſam exhibēt cū modico tiriace antiq̄: ꝛ h̄ ē forte remediū. Aliud leui⁹ ē inūctio ex oleo camomellino: ꝛ de liliꝭ ſcō. Aliud ex oleo ruta ceo: ꝛ oleo lilioꝝ: vñ talia caſa actu applicari debēt cū ꝑimo calidis añ aduētū ei⁹ ꝑ horā vel ſaltē mediā. Ad idē. ℞. ex pl'ierib⁹ ſimplicium iā noīatoꝝ: ꝛ oleū ð coſto: de camomilla: de ruta: ꝛ ē vſuale: aut de euſorbio ſi vis fortius addas minuas vt videbiſ expedire. Itē. ℞. zinzi be. piretri achori añ. ʒ. ſ. deuſ cū vino caſo. Itē valet me tridatū datū cū vino caſo. ʒ. i. Itē eliū diacimunū me-ſue. itē diacinamomū eiuſdē: diacalamētum ꝛ h⁹i. Et vt ſupra elōgaui me a rigore i acutis ꝯtingēte: ꝛ hoc iō: q2 de rigore nō ſic alibi ptractaſ: ꝛ iō me in eo extendi: vo-lēs vt de eo tibi vt ſcripta ſit ſufficiāt: nā ꝛ de ipſo reme-morādo diceſ i caplis īfra ponēdo multū pticulariter.

f Exptū i rigore tollēdo. ℞. telā araneā ꝛ cū ſemie vrtice ꝛ aceto cōmiſce ꝛ pulſib⁹ applica añ ei⁹ acceſſionem. Et Aui. ſcđo canone. caplo de mira. caplo de ar. ſ. mira acce pta: ꝛ cū pipere ꝛ aqua ante initium rigoris tollit eum.

¶ Signa dēmōſtratiua volo pro his tibi ſufficere notifi cationes de rigore horripilatione ꝛ frigore poſite.

g ¶ Pronoſtica. vehemētia rigoris arguit viſcoſitatē mãei Rigor plurime redditiōis i febre praua cū ðbilitate vir tutis mortalis. Q̄ ſi cū eo nō remoueſ fe. ꝟtute ēite for ti nō eſt bon⁹. Et deterior oīb⁹ ē vt ſequaſ ipſū eūatio nō adiuuās ꝛ nō ſedaſ cū eo fe. ꝛ ſi ſi accidat eūatio iteꝝ: tē ſignū ꝙ hūor ē mot⁹ ꝛ vicēs q̄ expelli nō pt ꝛ ē malū.

¶ Aphoriſmi huius accidentis.

¶ Quibuſcūq3 in febribus ſextanis in ſexta die rigores fiunt diſcreti ſunt. 29. quarte.

¶ Si rigor inciderit febre non deficiente iam debili ente virtute mortale. 46 quarte.

¶ A cauſone hito rigore ſupueniēte ſolō fit. 58. q̄rte.

¶ Quibuſcūq3 in febrib⁹ quottidie rigores fiūt q̄tidie febres exoluuntur. 62. quarte.

¶ Frigidū ꝟo ſpaſmum ꝛ tetanos ꝛ nigrores ꝛ febrium rigores. 18. quite.

¶ Ulceribus quidem frigidum mordax: cutim indurat dolorem ſui e ſanie facit: nigrores rigores ſpaſmos fe-bres ꝛ tetanos facit. 21. quinte.

¶ Rigores qdē3 mulieribus incipiūt ex lumb' magis ꝛ per dorſum ad caput: ſed ꝛ viris retro magis q̄3 in ꝑori parte corporis velut coxarum tibiarum. 69. quite.

¶ Quib⁹ i cauſone trēores fiūt alienatio ſoluit. 26. ſexte.

¶ In ſudore rigor malū. 4. ſeptime.

¶ Ex multitudine potatione rigor ꝛ deſipientia malu3.

¶ Et hec de rigore horripilatione ꝛ frigore que non vi-dētur differre ſecundum quoſdā niſi ſcōm intenſum ꝛ remiſſum. 7. ſeptime.

¶ De ſudore ſuperfluo. Rubrica. iiij.

h Contra ſcōm acciſis: ꝛ eſt in ordine ſic ab Aui. poſitū ſudor ſupflu-us. Et l3 ſudor conſueuerit multipſr diſtin gui: vt ſcōs q̄rti: de eo: vt penes qualitatem quātitatē ſubam tꝑs apparitionis: ꝛ h⁹i: vt in fra de ꝓnoſticis: tñ h̄ de eo loq̄ itēdo: vt ē ſupflu⁹ ꝓter-nēs ꝟture3 ꝟ3 plim a ſubtilitate māe vel ei⁹ liq̄ditate aper tura poroꝝ: aut ðbilitate ꝯtētiue: aut ex eitatiōe expulſi ue. ¶ Propt' qđ nō i pn⁹. Q̄ ſudor creticus ꝛ ſilr q acci du i declinatiōe feb. nullo mō ē ꝯſtrigēdus: niſi cū ſup-fluit: ꝛ ꝟturē ꝓſternit: vt cū ꝑducit ad lipotomiā ꝛ h⁹.

¶ Sudor diaforetic⁹ vel cardiac⁹ dict⁹ q fortib⁹ ꝯſueuit appere febrib⁹: vt i cauſone ſinocho: ꝛ h⁹i. cū ex eo vide tur iminere piculū cobibēdus. ¶ Sudor veniēs i pn⁹ febriū nō ē ꝯſtringēdus. multitudinem. n. māe ſignat. Modus āt generādi ſudorē ſupfluū: ē qm̄ caliditas fe-bxilis vehemēs caleſacit ꝛ ſubtiliat hūores: ꝛ poros ra-refacit: vñ deficit ꝯtētiua: ꝛ nō pōt retinere qu fluūt: ꝛ va pores mali veniūt ad cutē: cū qb⁹ ꝑꝑ defectū ꝯtētiue ve nīūt ꝛ bōi: ꝛ ſic ꝑ os eūanſ ꝛ ſpūs ꝛ bōi hūores: vñ cōp⁹ ðbilitaſ. ꝛ ſignū q2 ipm ſudorē corpus non bñ ſuſtinet: ſed maxime i ſuis actionib⁹ mēbra deficiūt ꝛ obtūduſ.

¶ Curaſ. n. cū his q̄ ſe ſuis opponūt cāis: vt ꝟbi grā cō-tra hūoris ſubtiliationē cū groſſantib⁹: ex pte friditatē aeris ciboꝝ ꝛ potuū fridoꝝ: ꝛ talia habuiſti ſupra ter-tio ꝛ q̄rto caplo. Et de dictaīs dicta de ipſis acutis ꝯtra aptionē poroꝝ ꝓcedaſ. Infridādo aerē cū flabellis: lin-theaminib⁹ vt i pñti caplo: ſiue pānos ſbleuare: nam ꝯti nua aeris mutatio corp⁹ magis īfridat: 2⁰ ꝓbleumatū ꝓbleumate. 24. Itē nō abſtergaſ ſ3 dimittaſ ſudor i po ris īfridari: ſic. n. ꝓhibeſ ſudor. Ariſto. 2⁰. ꝓbleuma. ꝓ bleumate. 13. Cōtra debilitatē ꝯtētiue ꝓcedaſ cū ſtipti-cis fridis itus ꝛ extra exhibitis. Et valet inunctio ad cē oleū roſ. ex oleo onſancino factū: de mirto: de foliꝭ ſali cis ꝛ h⁹i. Itē valet. ℞. oleū roſ. mirtini añ. ℥. i. vini cito-nioꝝ. ℥. ſ. balauſtiarū. ſang. draco. añ. ʒ. i. aceti parū ꝛ cū pauco cere fiat vt linimētū. Ad itra exhibe troč. de cha rabe de tra ſigill. cū aq̄ nenufar. ſy. de mirto: ꝛ ſic ð aliꝭ potib⁹ ſupra i cura acutaꝝ: de qb⁹ ēt caplo q̄rto. Ex q-b⁹ ēt ꝑficiſ ſcđa itētio: ꝛ maxie cū iſtis vnctiōib⁹: vt p3. Et ex ꝯſilib⁹ ꝑficiſ alia itētio q̄ eſt icitatio expulſiue. Ad cōplēdū āt has itētiones adiuuat diuerſio: vt ꝓuocatio hūoꝝ ꝑ alias regiōes: maxie ꝑ ſeceſſū: ꝛ ꝑ ꝓuocatiā vri nā. Et vr̄ ꝙ ꝓuocatio vrie ſit magis ꝯueniēs: eo ꝙ ſu-dor: vt 2⁰ canōe ē aq̄ſitas ſanguis cui ꝑus colericū ē ad mixtū: ꝛ cū via aq̄ſitatē ſāguis ſit via vrie: ſeq̄ſ ꝛc. nā vri na ē aq̄ſitas ēt ſāguis: ſ3 ſupflua. Itē aduerte ꝙ paꝝ dō miāt: nā ſon⁹ ſudorē ꝓuocat: n3 pānis coopianſ miltis.

¶ Ad retinēdū ſudorē valet ſucc⁹ ſempuiue. Itē ꝛ ſola tri cū qb⁹ addāſ ex fridis ſtipticiꝭ: vt bolū armenicū: dra gātū: gūmi arabicū gale ꝛ h⁹i: cū aceto ꝛ oleis ſtipticis dictis. Laudauit multū Gētil roſatā nouellā nicol. ꝛ in die dabat pluries. Itē vltio cū alia nō videſ ꝯferre ꝯſen nēte ꝟtute ſupextrema ꝓiciaſ aq̄ frida: aut ipſai ea tene anſ. ¶ Poſtremo nō. ꝙ loca q̄ inūgi debēt i caſu iſto ſūt frōs timpora pulſus brachioꝝ ꝛ ſpinalis medulla.

¶ Signa demōſtratiua nota ſunt ex ſenſu ipſo.

¶ Pronoſtica. Sudor fridus cū caliditate fe. eſt ſignu3 i malū valde: ꝛ ꝓpꝛie q appropinq̄t capiti ꝛ collo: ꝛ ſigni ficat ſincopim. Q̄ ſi feb. fuerit magna: tunc mors ē ꝓ-xima. ¶ Sudor multus ſignificat lōgitudinē egritu-dinē ꝑꝑ multitudinē māei. ¶ Qñ poſt ſudorē nō inue nitur leuitas: non eſt ſignū bonū. Q̄ ſi fecerit augmen tū nocumētū: tunc eſt ſignū malū l3 ſit cōis corpi ēt. Et multotiēs qdē incipit egritudo cū ſudore: deinde ſeq̄ſ ipſu3 febris ꝛ ꝓlongaſ. ¶ Et cū ex ſudore ꝓuenit hor ripilatio nō eſt bona imo malū: qm̄ horripilatio ſignifi-cat expāſionē humoris mali nocētis i corpe: ꝛ illud ſi-gnificat ꝙ nō mūdificat: imo monet de hūorib⁹ malis illud cuius acuitas ē fracta ꝑmiſcēs ipm humiditatib⁹ q̄ reſoluunt per ſudorē: ꝛ ſigna ꝙ mā plurima nō reſol

nitur apud euationē ſudatiuā. ¶ Qñ ſudore ſrōſ debilitaſ pulſus: ꝛ vtus ē ſignū malū. Q, ſi cadit pulſus: tūc ē mors. ¶ Sudor bon⁹ cui ꝯuenit vt ſit p ipm criſis cōpleta: ē ille q ſit i die cretica: ꝛ eſt cōis toti corpori abūdās: ꝛ cū ipſo alleuiaſ īfirm⁹ ꝛ ſeqtur illū ille q nō eſt cōis: ſʒ ſuccedit ei leuitas. Et ad ſūmū ꝯſidera ſudorē ꝑ ſeipm i caliditate ſua ꝛ ſriditate: i colore: i odore ꝛ guſtu: i quātitate: multitudine: paucitate: tpe ſue egreſſiōis an ſit in prin⁹ ſtatu: aut declinatiōe. Et qd aſſociaſ ei de ſebre i fortitudie debilitatio. Et qd ſuccedit ei ex leuitate ꝛ grauitate. ¶ Sudor i ꝯualeſcētia multiplicaſ pp reliqas mãei: ɋre nō ē malū ꝑuā ſacē minorationē. ¶ Sudor ē bona criſis i egritudib⁹ acutis ꝛ flegmaticis. Auicē. ſcōa ɋrti. ¶ Et h̄ nō qd ꝑma ɋrti de ſignis flegmatice ʃquit. ꝛ de ꝓprietatib⁹ ſignificationib⁹ ei⁹ eſt puitas ſudoris ꝛ ꝑuatio ei⁹. Et ſcōo aphoꝝ cōmēto. 13ᵒ. Ois criſis pl⁹ attinet ſanitati ɋ̄ morti: niſi morbus fuerit peſtilētialis ꝯſidera. ¶ Sudor i egritudib⁹ acutis vt plm ſit i ſtio ꝛ qnto ꝛ minoraſ i ɋrto: ꝛ paꝝ qdē ꝯrigit ſm ꝙ experimētatores eſtimāt. vt ſudet eger. in. 20. 30. ꝛ. 34.

¶ De fluxu ſanguinis narium. Rubrica. iiij.

A Contra tertiū ꝛ eſt flux⁹ ſanguis nariū ſupflu⁹. Canō. non eſt reſtringēdus cretic⁹ niſi cū ad vehemētiā debilitatis ṽtutis corpus pduxerit. Et cōſueuit h̄ flux⁹ vt plm i acutis febrib⁹ ꝯtingere pp vehemētiā caliditatis ſubtilitatis ꝛ acuentis ſanguinē: quare i ei⁹ remotiōe ꝓcedēdū cū his intētionib⁹. ¶ Prima ē malā cōplonē alterare cū fridis ꝛ ſiccis: ſanguinē ēt igroſſantib⁹: vt eius ſubtilitas ꝛ acuitas remoueaſ: ꝛ hoc cū dieta ꝛ digeſtiuis: d̄ qbus tertio ꝛ ɋrto capl̃o. ¶ Scōa intētio eſt diuerſio cū ligaturis vētoſis ꝛ hmōi vidēdis qnta tertij. Et ſtōia i hoc vīʒ hʒ potiſſimū: vētoſe cū ſcarificatiōe: ꝛ abſq. ¶ Tertia eſt ꝯſtringere vias ꝑ ɋs ſanguis trāſitur⁹ ē ad nares: vt ponere pānos lineos i aq̄ frida iſuſos: ꝛ cum aceto ꝛ abſq circa collū ꝛ ptes ei circūſtātes. Itē iſfridare caput vt dictum. ¶ Quarta ē corrigere nocumētū mēbri mādātis: vt eſt epar aut ſplen ꝛ h⁹i. ¶ Ex remedijs bonis i fluxu ſanguinis nariū ſunt iſfridatio capitis ꝑ exteriora cū pānis iſuſis i aqua roſ. ſucco ſolatri: ſempuiue: aq̄ nenufaris: bolo ar. ſang. draconis: ꝛ h⁹i. niſi ſit qd ꝓhibeat: vt grauitas capitis: catarrus: friditas cerebri nimia ſquantia. Itē qñ fluxus eēt a venis vel arterijs iſerioribꝰ: nā i his caſib⁹ exteriora adaugēt fluxū. veꝝ attractio aq̄ roſate: aq̄ veri frigoris cū puluere ꝯſtrictiuo p nares confert ꝛ potēter. Et eſt remediū cōe maxie cū aq̄ frida. fieri pōt ꝛ h̄ attractio cū ſuccis fridis ꝯſtrictiuis. Succ⁹ ſtercoris aſini ni recētis multū valet poſit⁹ i nare. Itē puluis eius deſiccati ſolus: aut cū ſanguine draconis: maſtice aut thure ꝛ hmōi valet potēter. Prohibet trāſitū ſanguinis ad nares circūuolutio pāni iſuſi i aq̄ ꝛ aceto. ꝛ hmōi. applicatio fridoꝝ ad caput: vt dcm̄ ē. Itē applicatio narcoticoꝝ qñ leuia nō ꝯſerūt. Itē iſuſio aq̄ fride ſup caput: ſi nō ſit qd ꝓhibeat vt dictū eſt. Itē iſtillētur vel attrahātur liqda frida ꝑ nares ex aq̄ ipſa: aut ſuccus ſempuiue: iuſqami: mādragore: ꝛ hmōi. Itē i dictis ſuccis cū ſanguine draconis ꝛ gipſo iuoluātur tēte magne ꝛ i narib⁹ ad obturādū iponātur. Itē admiſtrētur pulueres ſtiptici vt balauſtiarū: corticū granatoꝝ: acaciē: ypoqſtidos: ꝛ hmōi. ēt frigiditati attinētia. Et h̄ de ipſo ſic dicta ꝛ pauca ſufficiāt. Uelle aūt enarrare oia eſſet h̄ ponere caplm̄ de ipſo: de quo Aui. qnta tertij: ꝛ tu ad eū.

¶ Signa demōſtratiua nota ex ſenſu.

B ¶ Pronoſtica. Tā puus ɋ̄ multus malus: ꝛ q ē ex ſanguie nigro ē pluris malicie. Qui ē ex ſanguine purpureo raro ē malus. In ɋrto factus ſignificat difficultatē criſis: bon⁹ q cadit in iparibus. Auic. febres icēſiue terminanſ cōplete ꝑ fluxū ſanguinis nariū: ſimiliter ꝛ tertiane: ꝛ melior eſt q ſit ex pte iſima. ꝯtrarius ꝯtrarium.

Aphoriſmi.

¶ Quibuſcūq i febrib⁹ ſāguis fluit multitudo vñcūq i reſſiptiōib⁹ vētres his hūectanſ vigeſim⁹ ſeptim⁹ 4ᵉ.

¶ Quibuſcūq i febrib⁹ aures ſurdeſcūt: ſanguis e narib⁹ fluēs: aut vēter turbat⁹ ſoluit egritudinē. 60. 4ᵉ.

Quib⁹ ſpes ē ad articulos apoſtema in fine. Si vō ex narib⁹ ſanguis fluit valde ꝛ celeriter ſoluit. 74. quarte.

¶ Mulieri mēſtruis deficiētibus ſanguinem e naribus fluere bonum eſt. 33. qnte.

¶ Caput dolenti ꝛ circūdolēti ſanies aut aqua aut ſanguis defluēs ſʒ aures: aut nares: aut ſm os ſoluit egritudinem. 10. ſexte.

¶ In ſāguis fluxu ꝯſpiētia aut ſpaſm⁹ malū. ix. ſeptie.

¶ De vomitu ſuperfluo. Rubrica v.

C Contra quartū q eſt vomitus ſupfluus. Et lʒ plures ſint cāe: ꝛ decima tertia tertij videri hʒ de eis: tamē tres ꝯſueuerūt eſſe cāe eius in acutis. Prima ē mā in ſtomaco contētā: ꝛ in eo genita: vt colera: aut aliūde trāſmiſſa vt vitellina. Scōa ē materia continue fluens aliūde ad ſtomacū. Tertia ē debilitas contētiue.

D ¶ Canones. Primus creticus nō eſt cohibēdus: ad quē ſeqtur leuitas iocūditas ꝛc̄. ¶ Secūdus. cōtra non creticū: ſi ē ex prima cā da vomitiuū ex aqua tepida ꝛ ſy. acetoſo. Et ſi vis eius fortificare: fac bullire ſeia raphani ꝑus in dicta aq̄: ſed hoc nō facias ſi te neceſſitas nō cōpellet tūc euābitur mā eius. Q, ſi fuerit cū eo rugitus: ꝛ aliqd ſignū aptitudinis deſcēſus mãei ad iferiora: dare poteris yerā vel aliqd tale ſolutiuū: ēt maxie cōferret ſi cā fuerit ibibita: ꝛ ſibi ēt fuerit flegmaticus. Facta autē euāone talis hūoris: da equādo cōplexionē malā ſtomaci: vt aquā granatorū: miuā citonioꝝ: bucellas iſuſas i vino granatoꝝ. Itē ꝯuenit ꝛ pot⁹ aq̄ fride ſi nō ſit qd ꝓhibeat: vt in ꝓcedēti caplo dcm̄ ē. Itē applicatio emplo ꝝ ꝛ embrocationū fridoꝝ ad eē: vt orizachara: ꝛ hmōi.

¶ Q, ſi fuerit ex ſcōa cā tu cōtere ſtipticis ab itus: ꝛ ad extra: ꝛ illa cōtinua ēt ex pte ciboꝝ ꝛ potuū: pro qbus tertio ꝛ ɋrto ca⁹. ¶ Q, ſi ex tertia pur te reducas ad ſtipticā itus ꝛ extra applicata. ex ipſis domeſtica magis ſūt.

Acetum.	Roſa.	Sorbe ipſe.
Agreſta.	Sandali.	Granata.
Citonia.	Sy. de mirto.	Charabe.
Corallus.	De acetoſitate.	Lactuca.
Coriandrum.	citri.	Endiuia.
Cucurbita.	Sy. roſatus.	Mirtus.
Dracitoniten	Scoria ferri.	Neſpila.
ꝛ abſq ſpēb⁹	Trociſci de roſ.	Tamarindi.
Ribes	Electuarium de	Zuchaꝝ roſ. ꝛ h⁹i.
Berberi.	ſorbis	ꝛ tu compone.

¶ Et deſcēdēdo ad ꝑticularia nouē ponūſ itētiōes. Prima ē remotio cāe facientis vomitū vt dcm̄ ē. Scōa ē rectificatio regimis. 3ᵒ ē rectificatio ſtōaci. 4ᵒ eſt rectificatio mādātis mēbri. 5ᵒ diuerſio fluētis mãe. 6ᵒ ē imobilitare māꝫ. 7ᵒ coſſtrictio ductuū: vt. d̄. ō fluxu ſāguis nariū. 8ᵒ repſſio acuitatis ꝛ ſenſationis ſtōaci. 9ᵒ mitigatio accñtuū vomit⁹: q oēs cōpleri pñt ex datis nūc ſimplicibus ꝛ cōpoſitis cū diuerſis i genijs in eoꝝ applicatiōe: ꝛ tu cōpone. Nā oia velle hic declarare eēt adducere ɋſi tertiū Aui. Et tu ad illa te reducas capl̃a.

¶ Signa demonſtratiua nota ſunt ex mā ipſa.

¶ Pronoſtica. Uomit⁹ ſemp ē malus: ſaltē ꝑ viā ſigni: E

vomit⁹ pur⁹ malus: ⁊ q̄nto purio: deterio. Coleric⁹ pur⁹ ſignificat vehemētiā caloris. Flegmatic⁹ vo pur⁹ vehemētiā frigoris. Vomit⁹ citrin⁹ malus ⁊ viridis ⁊ porrin⁹ ⁊ fetid⁹: ⁊ q̄ e ſicut odor ſicle: rube⁹ cū nigredine ⁊ obſcur⁹: ⁊ deterio: q̄ e ſicut flos eris: ⁊ niger mal⁹ ꝓpe q̄n poſt ipſū fit ſpaſm⁹ ſubito: ⁊ ipe ſtati iterficit niſi ſit illic fortis vir⁹ fortaſſe remanet vſq; ad duos dies. ¶ Vomit⁹ i febre peſtilētiali ſemꝑ mal⁹. ¶ Vomit⁹ melācolicus ſolus peſſim⁹. ¶ Q̄n vomit⁹ fit cū fortitudie virtutis ⁊ ſignis digōnis ⁊ leuitate acciſtium ⁊ i die creti-ca: bonus etiā in ipſis febribus: ⁊ bonus ⁊ minus bon⁹ ſm bonitatem maiorem ⁊ minorem ſignorum.

¶ De fluxu vētris ſuperfluo. Rubrica. vj

f Contra quintū ⁊ e flux⁹ ventris ſuperfluus: cā ei⁹ in acutis eſt maca lida colerica. Et iō ꝓ ei⁹ cura hāc ſolam cām ſeq̄r. Nā velle oēs ei⁹ cās ſplecti eēt ꝓlixare: ⁊ ſatis extra ꝓpoſitū: q̄re Auic. nos remiſit ꝓ ei⁹ cura ad. xvi^m. tertij: ⁊ tu ibi.

¶ Canones. Prim⁹. Cretic⁹ niſi ſupfluat: nō eſt cōſtrigēdus: q̄ ſi ſupfluit da ꝯſtrigētia itus ⁊ extra. Et vltio cū alia non ꝓſunt venias ad narcotica. Sed attēde ne nimia ſit v̄tutis debilitas: q̄ cū eis faciliter poſſet extigui calor. Et ex domeſticis comēdatis talib⁹ ſūt: aqua ordei vſtulati: i qua decoquaſ mirt⁹ aut caro citoniꝝ: aut aliqō tale cū dragāto. Itē valet ſyrupus de mirto: de ribes: de agreſta meſue: mitra citonioꝝ: trociſci de ſpodio ⁊ h⁹i. Et i cibis lēs excorticata bis elixata ſcā acetoſa cū ſucco granatoꝝ acetoſoꝝ: aut cū aceto: ⁊ h⁹i. Ad extra applica eplaſtra cerota: vnctā: fomētatōes: ⁊ h⁹i. ¶ Et ne vacuus diſcedas: aliq̄ ſimplicia ac cōpoſita qb⁹ adimpleri poterit q̄ dcā ſt h ſubſcribā: In via cibi lēs: vt dcm̄ e.

Endiuia.	Balauſtia.	Zucharum roſatū.
Lactuca.	Roſe.	vnius anni.
Panicum.	Galla.	Triaſandali.
Mileū fractū.	Gumi arabicū.	Trociſci de charabe ⁊ hmōi.
Panata ex tortellis.	Licium.	
	Terra ſigillata.	¶ Ad extra fac
Lagane nō ſalite vni⁹ diei.	Spodiū: ⁊ h ꝑ iſe trius cū cliſteri.	emplaſtra ⁊c. Ex oleo mirtino.
Citonia.	Per ovo rob de	Roſato.
Neſpila.	berberis.	Citonioꝝ ⁊ h⁹i: cū
Ordei ⁊ hmōi.	Sy. de mirto.	corallis ſādal' dra-
¶ In via alteratiuorum	Roſe.	gagāto ſpodio.
	Dyarodon nicol.	Coriādro. Se. plā.
Acatia.	Dyacitonitē abſq; ſp̄ c̄ ſinglare ſt⁹. ⁊ cū	
Ypoquiſtidos.	ſpeciebus.	appli. ⁊ i cibis poſitū

¶ Et tu pro his ⁊ ſimilibus recurre ad Aui.

¶ Signa demōſtratiua ex materia ipſa nota ſunt.

g ¶ Pronoſtica. Quādo ſic accidit fluxus: ⁊ poſt ipſū nō ſequit ⁊c. eſt habēdus multū ſuſpectus ⁊ dubitādum ſemꝑ. Egeſtio fetida ſibi, egreſſioni pueroꝝ ⁊ infantiū mala: q̄n. nō fuerit a cā primitiua. ¶ Egeſtio colerica in ꝑn⁹ nō eſt bona: ſ; i declinatione bona. ¶ Et fluxus vētris multus poſt ſigna mala ⁊ caſum virtutis ꝑterq̄ ſuccedat leuitas e ſignificatio mortis: ſ; febris ēt ſit eradicata. ¶ Q̄n egōnes ſunt vnctuoſe: ⁊ ſup ipſas eſt ſiſſe virus: ⁊ emanat citrinū: ⁊ dnaſ fetor: ⁊ illud i febribus acutis eſt mortale aui. ¶ Cui i egōne ſunit aliq̄ ſilia corticib⁹ lupinoꝝ in omnibus egritudinib⁹ tūc eſt ſignum mortale. Aphoriſmi.

¶ In vētris fluxib⁹ mutationes egōnū iuuāt: q̄n. ſ. appa ret poſt ſigna digeſtionis: ⁊ in die cretico ⁊ ſigno creticō: ſi ad malū nō ſe ꝯuerterint. q̄rtuſdecimus ſcōe.

¶ Egōnes nigre vl' q̄ſi ſanguis euenietes: ⁊ cū febre: ⁊ ſine ſe. peſſime: ⁊ quantocuiq; colores pl'es fuerit magis malū: cū farmacijs vo meli⁹ eſt. vigeſimuſpm⁹ q̄rte.

¶ Egritudibus qbuſcūq; icipiētib⁹ ſi fel nigrū ſurſum aut deorſum exiuerit: mortale. vigeſim⁹ ſcōs q̄rte.

¶ Ex quibuſcunq; egritudinibus acutis: aut multi tēporis: aut abortib⁹: aut aliter extenuatis. Si fel nigrū: aut quaſi ſanguis exiuerit: ſequenti die cretico morietur. vigeſimus tertius quarte.

¶ Mulieri in vtero habenti ſi venter fluat multum periculum eſt abortiendi. trigeſimus q̄rtus quinte.

¶ In colerico ſeceſſu diſinteria malū. trigeſim⁹ q̄rt⁹ 7⁹.

¶ De ſiti ſuperflua. Rubrica. vij.

Contra ſextū ⁊ eſt ſitis ſuperflua: ⁊ l; a multis ꝯtigat cauſis vt decima tertia tertij: de ea hic tm̄ modo dicē: vt a cā ſit calā: vt in febribus contingit acutis. Et ad eā remouēdā valet potus aque ordei aque veri frigoris: de quibus habes canones aliquos a te i hoc ꝓpoſito neceſſario reuidēdos h in ꝑcedēti caplo in canonib⁹ ꝑmi ordinis. Itē ſucc⁹ batteche: cucumeris: ⁊ hmōi vt in ꝑcedēti caplo dicebaſ: vt nūc allegatū eſt. Itē retētio reꝝ fridaꝝ in ore: vt prunorū hūidoꝝ: aut ſiccoꝝ ꝑus i aq̄ iſuſoꝝ. Itē ſeia citoniorū poſita vel clauſa i peciola depſſa i modū ducati. Et ſi miſſr ſeia cōia frida maiora mūdata: ⁊ ſic in peciola clauſa: ⁊ ꝑus cū zucharo cādi dulcorata. Itē fiāt formele ꝑue ad modū ducati ex carne piroꝝ: aut pomoꝝ: ⁊ iſundātur i aq̄ veri frigoris: ⁊ ꝑ os ducāſ: ⁊ cū ſupcaleſacte ſūt reijciātur ⁊ alie aſſumātur ad ceſſationē ſitis. Itē valet frequēs collutio cū aq̄ ordei vl' frida. Itē gargarizatio ex ipſis aqs dulcoratis cū zucharo cādi. Itē valet aq̄ cocta cū ſucco granatoꝝ acetoſoꝝ aut muzoꝝ dulcorata cū zucharo cādi. ¶ Et h attēde q̄ ſi eēt ſitis ex flegmate ſalſo exñte i ſtōaco q̄ nō potet frida: ſ; calā aq̄. ſ. ordei aut alia ⁊ dulcorata. Silr ſi colerica mā eēt ibibita ñ det frida: ſ; calā: q̄ frida cōſtiparet mām i loco: dato q̄ igroſſaret. Silr ſi eēt ſitis a mā aduſta det aqua ordei ⁊ pur frida. Itē valet aq̄ cocta cū ſucco arāciꝝ dulcorata. Itē valet iulep viol. roſatū: maxime q̄n e laxitas ſtōaci. Itē ſyrupus de acetoſitate citri cū aqua ipſa cocta cum aqs endiuie: violarū: lactuce: cucurbite ⁊ hmōi. Itē ponaſ zucharū cādi ꝑ paululū tēporis vt nō diſſoluaſ i aq̄ veri frigoris: ⁊ i ore teneaſ: ⁊ e viuale: ſiant ex dictis linimēta ex qbus ſepe ligua ⁊ os liniātur ex mucilaginib⁹ ſeminū iā dictoꝝ cū ſemib⁹ cōib⁹ ⁊ zucharo cādi. cū ſy. de acetoſitate citri: ſi attēdes cordi: ⁊ ita ō aliꝭ cōpone. Valet ad refrigeriū multū inūctio cū reb⁹ fridis: aut in frigidario ſcā circa gulā. Itē ifridatio capitis cū his de qb⁹ ſupra de fluxu ſanguis nariū: ⁊ de ſudore. ⁊ tu ibi.

¶ Pronoſtica. Q̄n in egritudinib⁹ acutis ſit ſitis vehemēs ⁊ ſiccitas vehemēs: tūc illud eſt malū valde. ¶ Si febricitās multū ſitiuerit ⁊ ſubito ceſſet ſitis: ⁊ febris remaneat ⁊ lingua ſit arida ⁊ nigra: mortē ſignificat: ꝓcul dubio q̄ virtus ſenſitiua eſt mortificata que eſt ab ore ſtomaci. vehemētior ac deterior: deinde que ameri: deinde que a fundo ſtomaci. vltimo q̄ a ieiunio vl' cōitate ei⁹. ¶ Q̄n deſtruiſ ſitis in febrib⁹ adurētib⁹ e ſignatio mala: ⁊ ꝓpe cū nigredine lingue. ¶ Aphoriſmi.

¶ Q̄nibuſcūq; deſideriū nocte bibere valde ſitiētibus: ſi ſupdormierint valde bonū: ⁊ h ꝯtinet dicere: q̄n ſitis cētur ꝑ viā idigōnis. cōſidera. vigeſim⁹ octau⁹ q̄nte.

¶ De profunditate ſomni. Rubrica. viij.

Contra ſeptimū ⁊ eſt profunditas ſomni. Pro quo accidente recurrē habes ad primam tertij de ſubet ⁊ ſomno ꝓfundo. Sed hic pro nūc tm̄ dicaſ: q̄ ꝑmus canon debet eſſe diuerſus: quē primo tetare

A debes cū fabulis: ꝛ nouis inducētibus mic gaudiū: qm
q̄ ira. Itē ſepe vocet ꝛ incitet ad loquēdū. Itē fiāt ligatur
corpꝫ: ſi ñ ſit qđ ꝓhibeat vt apa vl' aliqđ tale: aut ðbili/
tas ðtut|: ꝛ fiāt fortes ꝛ fortiores vt expediet. Itē vēto/
ſas pone cū ſcarificatione inter ſpatulas: ſi etas virtus
ꝛc. ꝯſentiāt. Itē fricatiões fortes cū pānis aſperis i ſpa/
tulis i brachijs in cruribꝰ: qñq3 vſq3 ad excoriationē vt i
apopleria. Itē iponaſ colliriū ex yera cologntida. agari/
co. ꝛ ſalgēma ēt ſi videbiſ ſtante paroxiſmo. Et ſi ꝓmittet
ſuppoſitoriū meliꝰ. deinde ſequatur diuerſiões. Itē va/
lēt vētoſe i pulpis cruriū poſite. Itē odoratio pānis in/
fuſi i aceto fortiſſimo. Itē odor paucedain ſōnū excitat.
Itē3 ꝓmiſſis diuerſionibꝰ: ꝛ euātione. ꝯfert ſternutatio
ex eleboro aut pipe facta. Dicūt qdā. Si caput veſperti
honis iter pānos lecti poſitū fuerit negabit ſōnū. Alij ſi
ligeſ i brachio dextro: niſi remoueaſ nunq̄3 dormiet. Et
iſta ſunt remedia maxīe ficēda i ipſo qñ accīt i pnꝰ febriū
q̄ ſi talis ſōnꝰ acciderit ex cā exūte in ſtō fac vomitū.

B ℭ Pronoſtica. Profūditas ſōni cū ðbilitate pulſus ē mo
rtā. Eſt. n. pp debilitatē cerebri: ꝛ ꝓpe cū ē cū ꝑmixtione
rōnis: ꝛ de eo ſupra. Aphoriſmi.

ℭ In q̄ morbo ſomnꝰ laborē ꝑſtat mortale. pᵒ.2ᵉ.
ℭ Sōnꝰ ꝛ vigilia vtraq3 mō magis facta malū. 3ᵒ.2ᵉ.

ℭ De grauitate capitis. Rubrica. ix.

C Contra octauū ꝛ ē grauitas capitis: de
q̄ ſi ad plenū dicere vellē opor
teret reuoluere maximā ptē ꝓme tertij. Et h̄
cēt ꝓlixare. ſ3 tu ſibi vt de alijs dcm̄ ē. Pro/
nūc dicaſ q̄ l3 regulariꝰ foret h̄ facē tpe ge
tis ꝛc. tñ iſeſtāte grauitate fac diuerſiões vt
nūc añ dcm̄ ē. ꝑ iponēdo ſuppoſitoriū aut cliſter ſi vide.
biſ. Itē legatiões fricatiões ventoſe ꝛ hꝰi vt ð. Q. ſi mā
cōꝓhēderet cē in ſtō fac eū vomere. Itē capiti applicenſ
q̄ reſoluāt. tpata tñ vt ē camomilla q̄ reſoluit abſq3 at/
tractiōe. mellilotū ꝛ hꝰi. Et ſi cares ſimplicibus ꝯpone
mixēdo caſa cū fridis. vt. ℞. flor camomille. M. j. roſ.
rub. mellilott. ſticados añ. M. j. macis. ʒ. i. terāſ ꝛ fiat ſa
culꝰ capiti. Q. ſi i capite cēt caliditas vehemēs. applica ſo
la frida. ꝛ frida odoreſ ex aceto aq̄ roſ. ꝛ hꝰi. Poſtremo
nota ꝑ q̄ i caſu iſto euitare debes emulſionē lactis ſup
caput ꝛ iunctio cū oleo. qñ talia mittū opilādo ꝓhibet
exitū mēe ꝛc. Et iō Aui. negauit ēbrocas ſupple fridas
opilātes ꝛ deide ꝯceſſit eas poros apericētes. ꝛ tu ꝯſidera

ℭ Pronoſtica de eis ſtatim in ꝯe dolore capitis.

ℭ De vigilia ſuperflua. Rubrica. x

D Contra nonū ꝛ ē vigilia ſupflua. ꝛ in/
quietudo ꝛ maxie pp vehemē
tiā caliditatis. Pro q̄ ſic ꝓcedaſ: p exteriꝰ ap/
plica ifridātia aut embrocas. aut vnguenta
aut odoramēta ſbi gr̄a. ℞. corallor. M. i.
corticū papaueris albi flor camomille añ.
M. ſ. cū hac decoctione embrocētur pedes ꝛ brachia.
ac pecia in ea iſuſa tiporibꝰ applicetur. Exēpli ſcōi cum
oleo viol. roſ. nenufario tipora ac frōtē inūgas. Itē cu3
vnguēto populeon. ꝛ cū alijs opiatis vt ſupra de fluxu
ſanguis narū. Exēpli tertij: vt q̄ cū aq̄ nenufaris aut
violar miſſe gñi vnū opij ꝛ hꝰi. Itē nares iungas cu3

E oleo roſ. caſſialignea ꝛ opio: de q̄ Aui. pateriſ. ꝓpo. ca.
ꝛra ibi. Et vt dcm̄ ē caue i repletiōe capitis vnctiões ti/
por. Scdo potes dabis ſōniferū: ꝛ vſuale ē. ʒ. i. ſ. ſyrupi
ð papauere cū aq̄ nenufari diſtātj a cibo p horas duas
vl' tres vl' circa aut emulſio ſeminū papaueris q̄ ēt daſ i
cibo. ℭ Tertio fac diſtractiões ſeu motiões ſpūū3: vt fac
fortes ligaturas ꝛ cito diſſolue. ꝛ i fine ſcipias vt oclos
claudat. Itē i camera fiāt diſtillatiões aq̄ ab alto cadētis
ac ſi plueret. ℭ Quarto ſi mā peccauerit da euacuātia

ſm exigētiā māe de qbꝰ. 4ᵒ tracta. qnte. ꝯforta cor pp le
ſionē ſecutā ex ingetudie: ꝛ pp eleuationē vapor ad cū.
nā mali vapores eū pcutiētes ſūt cā ingetudinis. Dr̄ q̄
iunctio plātarū pedū ꝛ palmar māuū cū piguedie gru
is īducit ſōnū. Itē ſiet ſucco iuſqami ꝛ mēte linīaſ frōs
dormiet. q̄ ſi ex h̄ ñ dormiat: expectāda ē mors. ℭ Qui
dā i caſu deſpato. ꝛ i freneſi applicāt ſanguiſſugas angu/
lis oclor. ꝛ teis ſmotis ponūt ð opio i plagis ꝛ dormi/
et. Ad idē ꝛ eſt forte. ℞. oleor roſ. violati camomelli/
ni. añ. ʒ. i. ſucci mādragore iuſqami lactuce añ. ʒ. ſ. opij
i vino diſſoluti. ʒ. ſ. cere parū: ꝛ fac oia bulire ad ſuccor
ꝯſūptionē. ꝛ tūc cola: ꝛ opiū ſubmitte ꝛ eo vnge plſus
timpor ꝛ brachior ꝛ frōtē. Ad idē ꝛ eſt debiliꝰ. ℞. mā
dragore mirre opij croci ꝛ thuris añ. ꝛ cū cera fac paſtil
los: ꝛ cū opus fuerit vnūet eis ſup vmbilicū extēde. F

ℭ Pronoſtica. Ille in quo fit fortis vigilia: deide accidit
tuſſis morif. vigilia ſupflua corpus debilitat ꝛ ad indi/
geſtiones parat: ꝛ ad humor corruptionē. Et ideo ad
eius curā feſtines. nā aliquādo ad freneſim perducit.

ℭ De dolore ſtōi vel vētris. Rubrica. xj.

Contra decimū. ꝛ ē dolor ſtōi vel ven/ G
tris: q ꝯtingit in febribꝰ acu/
tis vt q̄ñ ſemp ex defluxu colere ad os ſtōi
ipm mordicātis: vel ex ventoſitate cauſata
via indigōnis. Procedaſ in ꝑ cū precuſſiōe:
vt q̄. ſ. añ aduētū doloris in paroxiſmo cō/
tingētis fiat euacuatio cū vomitu aut cu3 lenitiuo eua/
cuāte mām colericā p ſuperiꝰ ſi id fieri pōt aut p inferiꝰ.
de qbus ſupra. deide deuſ buccelle panis infuſe in vino
granator acetoſor vel muzor. vel i agreſta. vel in oxi
zachara. Deinde iungaſ ſtōus ex oleo roſato mirtino de
citonijs ꝛ hmōi. cū ſandalis corallis ꝛ hꝰi fridis ſtoma/
calibꝰ. Itē eodē tpe q̄ poſt illas euātiones epithimetur
epar epithimatibus: de qbus ſupra de acutis ꝛ infra ð
colericis. Regimēq3 ſit declināns ad frigidū: ꝛ aliq̄liter
acetoſum ſiue agreſtoſum ex pte cibi ꝛ potus. vt vino
granator. ſucco arāciorꝫ ꝛ hmōi. gelatine ꝛ talia cōue/
niēt. Stāte āt actuali dolore: fiāt diuerſiões fricatiōibꝰ
vētoſis: vt ſupra ſepe. Et ponaſ vētoſe magna ſup vm/
bilicū vel ptes ei adiacētes. S3 nō q̄ ſi fieri pōt ꝑus vo
mitꝰ illū fac: deide de acetoſa ex ſy. vt nūc añ dicebaſ. Q.
ſi fuerit ex vētoſitate ꝯferūt vētoſa magna dicta fricatio
nes ꝛ diuerſiões. Itē recipe camomille aniſi rute añ. de/
coquātur: ꝛ i illa decoctiōe ponaſ filtrū ꝛ ſtō expſſu3 ap
plicef. Itē accipe panē calidū de furno extractū: ꝛ iſun/
de eū i oleo ꝛ melle ꝛ applica. ꝛ ſic de alijs calidis vt pa/
nis ꝛ hmōi ſtō applicatis i vētoſitatis reſolutionē. Se/
curiores ſunt diuerſiões ꝛ a leuioribꝰ ichoa. q̄ ſi cupis
latiꝰ de mā videre: te trāſferas ad. 13ᵐ. tertij. vbi de hoc.

ℭ Pronoſtica. Q ſi appet i dolore ſtōi ſuppedē i xtr qđ H
dā ſile veſice: paties morieſ i 27ᵃ die. ypo. i libello mor/
tis feſtine. Et ð ſignis eiꝰ ē q̄ appetit res dulces. ℭ Si
appet i ſupcilio eiꝰ q hz dolorē vētris veſtigiū ꝛ bothor
nigra ſilis fabe: deide ſi vlceratur tūc ipſe morif. ꝛ tunc acci
dit ſubeth. ꝛ multitudo ſomni pp frigus ſue egritudis.

ℭ De aſperitate lingue. Rubrica. xij.

Contra vndecimū. ꝛ eſt aſperitas lin/ I
gue q̄ cū ē cū limoſitate groſ/
ſa viſcoſa. ℞. aque ordei calide. ʒ. iiij. oxi/
mellis ſimplicis. ʒ. i. miſce ꝛ cū ea colluatur
os deinde mūdetur lingua cū pāno lineo.
aut fac illud cū ſpongia infuſa in eo liquo/
re. aut cū cāna aut inſtrumēto ligneo. aut de argēto ab/
radas linguā. deinde laueſ os cū aqua dicta. Ite3 prius
in ore teneaſ p tēpus zucharū cādi. aut cōpoſitu3 ex ſe/
minibꝰ cōbuſis ꝛ melle roſ. aut ſuccū liquiritie cū iulep

violato. vt mollificeƚ ſufficiêter illa limoſitas mala dein de abꝛade vel laua aut abſterge cū ſpōgia vt dictum eſt. Aui. Rꝫ. amili ⁊ iſunde in iulep violato: ⁊ fac vt dictuꝫ eſt. Aut pͥmo maſticet buccellā panis: deinde eijciat: ⁊ os ſuū ſiue linguā lauet cū aqua dicta. aut aqua ſimplici cū aceto ⁊ zuccaro rubeo dulcoꝛata. ⁊ ita de alijs ígemare. Itē valet inunctio circa collū facta ex oleo violaꝝ ⁊ hmōi. ¶ Quādoqꝫ eſt aſpitas abſqꝫ limoſitate: ſꝫ eſt talis ⁊ cū nigredine ⁊ duricie: tūc retēta in oꝛe maxie pſerūt ex his q̄ ſupꝛa de ſiti dicta ſunt: ⁊ tu ibi. Et ſuper oīa ſtude vt nō teneat caput ſup puluinar: neqꝫ ſtet reſupinus: neqꝫ iaceat ſup collū: ⁊ hoc vt fieri pōt. Iteꝫ valet anhelare ſup aquā fridā. ⁊ etiā tenere eā in oꝛe. Et ꝓ cōplemēto recurre ad ea q̄ 6ͣ tertij. de aduſtione lingue.

K ¶ Pronoſtica. Denigratio lingue i egritudinib⁹ acutis ē ſignū ad maliciā decliue. Et qn̄ lingua exiccaƚ i pͥmis deide exaſperaƚ cū ſtatu: deide denigraƚ: ē moꝛtale ⁊ ꝓpꝛie in .14. Q ſi exuberat ſup linguā in febꝛe acuta ſicut cicer nigrū: ⁊ ſicut granū alchaneia: tūc ē moꝛs ꝓxima. ⁊ accidit eis deſideriū rerū calidaꝝ. ¶ Aſpitas lingue ⁊ ei⁹ ſiccitas eſt ſignatio freneſis. ⁊ ꝯſidera ī aſperitate lingue: ⁊ alteratione coloꝛis ei⁹ ꝯſideratione ſuperflua. ne ſit cā ei⁹ res tingēs. Et ſcias ꝙ nō tingiƚ lingua ab hūoꝛe dominēte ni oī diſpoſitiōe donec pueniat ad eā cū ſbſtātia ſua: aut ꝑ vicinitatē aliquoꝝ mēbroꝝ cōcauum.

¶ De ſternutatione. Rubrica. xiij.

L CONTRA duodecimū. qḋ ē ſternutatio ſupflua: ſuo forti motu attrahēdo vapores caput replet. ⁊ ſi ꝑ ipſam aliqd euacueƚ: replet pulmonē: ⁊ ꝟtutē debilē amplius debilitat: ⁊ fluxū ſanguinis ꝓuocat. Et iō ſtude i ei⁹ remotione: quā ꝑ̄cētes facē cū diuerſiōib⁹: vt cū clyſterijs ac colirijs cū fricatiōib⁹ oculoꝝ. ⁊ ē ꝓblema ariſto. 32ͦ 2ͦ ꝓblemate. fricatiōe frōtis colli: ⁊ maxie ptis poſterioꝛis trahēdo iſeri⁹. Q ſi a vētoſitate euenerit: ⁊ friditate fac pur fricatiōes vt dcm̄ ē. ⁊ ſi nō ē capitis repletio capiti appone pānos calos. Itē iponanƚ auri olea calida in ꝑ vt camomillinū actu calidū. Itē ex eodē hūectenƚ lacerti mādibularꝫ. Itē ꝯuēit ei⁹ reſupinatio ſup puluinar calidū. Itē cū excitaƚ a ſōno: nō excitetƚ ſubito ne ſubito motu moueaƚ ⁊ ipſa ſternutatio. Itē vbi vapores ſint calidi acuti: vt accidit ī acutis: cōuenit odoꝛat⁹ reꝝ fridaꝝ cerebꝝ cōfoꝛtātiū: vt roſ. violaꝝ. ⁊ coꝝ aq̄ attracte. ⁊ olea. Itē olfacere aquā roſatā cū aceto modico mixtā: ⁊ alia ſimilia: vt ſupꝛa de fluxu ſanguīs nariū. Caueāt a puluere ⁊ fumo.

M ¶ Pronoſtica. Sternutatio bōa ē qn̄ accidit apud ſtatū. in pͥmis aūt ē de ſignis coriʒe ⁊ hūoꝛis moꝛdicatiui.

¶ De doloꝛe capitis. Rubrica. xiiij.

N CONTRA 13ᵐ. ⁊ eſt doloꝛ capitis ꝓueniens a vapoꝛib⁹ calidis eleuatis ad caput ī ipſa febꝛe aut ab hūoꝛe. ¶ Canones. Diuerſio. cōfoꝛtatio capitis ne recipiat. terti⁹ eductio mātē peccātis ſēſibiliƚ aut iſēſibiliƚ. Primū ꝯpleƚ euatiōe ꝑ cliſtere aut ſuppoſitoꝛiū gꝛl⁹ ſcꝫ. Q ſi fuerit mā i ſtō cibalꝭ aut hūoꝛalꝭ i cā fac vōitū. Itē valēt vētoſe ſup naticas: ⁊ punctis eaꝝ poſite. ꝙ ſi videbiƚ ſcarifica eas. deide applicenƚ ſpatulis. Itē ſi videbiƚ flobotoma ex baſilica: aut cephalica. Itē fac ligatiōes extremoꝝ foꝛtes ſemꝑ trahēdo iſeri⁹. Et ꝓ 2ͦ. epithima caput cū aq̄ roſ. ⁊ aceto aut oleo roſato. aq̄ roſata ⁊ aceto bn̄ adiuicē agitatis iſuſa in eis pecia ⁊ frōti ⁊ tipoꝛib⁹ applicata. Itē addiƚ ſuccus ſempuiue aut ſolatri ⁊ h⁹ꝭ. vt ſupꝛa de fluxu ſanguīs nariū. Itē valēt odoꝛamēta frida ſupꝛa de fluxu ſāguīs nariū. Sꝫ memoꝛare canonis ſepe replicati vt ſi ſiāt hec capite repleto. nā ſi aderit catarrus coꝛiʒa aut tuſſis hec videtur negari oīe: maxie qn̄ hec venit a mā deſcēdēte a capite. Sꝫ h̄ aduerte ꝙ vbi ī pn̄ͥ appenit hec vel aliqḋ iſoꝝ vt vbi gr̄a coꝛiʒa vel tuſſis ex mā q̄ eliq̄reƚ caliditate febꝛili vbi ḡo i pn̄ͥ fieret litargic⁹ aut frenetic⁹. ꝙ tūc ī pn̄ͥ ſatuū eēt nō ſuccurrē ſtati cū repcuſſiuis dcīs. h̄ th̄ op⁹ indiget medico exercitato: ⁊ cogſcēte: qn̄ talia ſiūt ꝯſpara niſi ſuccurraƚ: ⁊ ḡ bn̄ ſciat metiri picla ex vtraqꝫ pte. Itē vbi plus timereƚ nocu̇ᵐ tuſſis: ⁊ coꝛiʒe ꝓꝑ gulā ⁊ pulmonē ⁊c̄. talia repcuſſiua ſi ſiūt applicāda: ſꝫ iſtādū ē cuꝫ diuerſiuis ꝯtinuatiꝭ: ⁊ tu bn̄ ꝯſidera. Pōt ī caſu ꝯmiſceri reſolutiua cū repcuſſiuis max͡ ī pe gētis: ⁊ iuuabūt. Itē reſolutiua ſola leuia: vt camomilla melliloti ⁊ h⁹ꝭ: ⁊ ꝑ h̄ ꝯplebiƚ tri⁹. Et ꝓ ápliori doctrīa recurre ad pͥmā tertij.

O ¶ Pronoſtica. Q ſi doloꝛ pſeuerat: ⁊ vi⁹ ē debilꝭ ⁊ egritudo acuta: ⁊ ſiūt illic ſigna mala: tūc egritudo ē moꝛtalis. ⁊ ſi nō fuerit: tūc expecta vſqꝫ ad ſeptimū fluxū ſanguīs nariū. ⁊ poſt ſeptimū aliqḋ fluere ex naſo aut ex aure. ꝙ ſi pſeuerauerit vſqꝫ ad. xx. raro erit tūc reſolutio eius ꝑ fluxū ſanguīs nariū. Si aūt ꝑ ſaniē currētē ex naribus aut aure aut exitura. ⁊ ꝑ̄heiſeri⁹. Aui. ¶ Aphoriſmi.

¶ Duoꝝ doloꝝ q ſil̄ ſiūt: ⁊ nō ſꝫ eūdē locū maioꝛ denigrat minoꝛē. ⁊ facit ꝓ canone q ē diuerſio. 46.2ᵉ

¶ Quibuſcūqꝫ in febꝛib⁹ vꝛine ꝯturbate velut ſubiugalīū his doloꝛes capitis adſunt aut aderūt. 70.4ᵉ.

¶ Lac dare caput dolētibus malū. 65.5ᵉ.

¶ Poſterioꝛa capitis dolentis vena recta frontis inciſa iuuat. 68.5ᵉ.

¶ Caput dolēti ⁊ circūdolēti ſanies aut aq̄ aut ſāguis defluēs ſꝫ nares aut aures aut ſꝫ os ſoluit egri⁽ᵗᵘᵐ⁾. io.6ᵉ.

¶ Quibuſcūqꝫ ſanis doloꝛes repēte fiunt in capite ⁊ ꝯtinuo ſine voce fiunt: ⁊ ſtertunt pereunt in ſeptimo die: ſi non febꝛis eos accipiat. 51.6ᵉ.

¶ De tuſſi. Rubrica. xv.

P CONTRA 14ᵐ ⁊ ē tuſſis q̄ i caſu nr̄o ꝓuēit ex caliditate ⁊ ſiccitate ipſi⁹ febꝛis. Cōtra quā ſic ꝓcedo: da ei īfridātia: ⁊ hūectātia itus: ⁊ ex̄. ex his q̄ ſupꝛa de ſiti. laudaƚ retētio rahū i oꝛe paulatīe dſcēdēti uꝫ ad viā pectoꝛis. cu⁹ tuſſis ē mot⁹. vt retē⁹ pillulaꝝ bichichiaꝝ dſcriptiōe Nicol. ⁊ .9. almāƚ. Iteꝫ fruſta ligricie pu⁹ i aq̄ zuccarata retēta. Itē pꝛuna. zuccari cādi. iulep violatum. ſy. d papaueƚ meſue. diapapauer meſ. diadragāti ⁊ h⁹ꝭ. Aq̄ oꝛdei zucca⁹ i q̄ decocta ſiūt ſebeſtē. ligritia ſeia coīa ⁊c̄. Ad ex̄ vo iungaƚ pect⁹. ⁊ guttur ex oleo violato cū modico cere albe. ⁊ ſi vis adde piguedinē galie ſi ſalutā. ⁊ alia ꝯſilia. q̄re iſra d febꝛe ethica

¶ De deſtructiōe appetitus. Rubrica. xvj.

Q CONTRA 15ᵐ. ⁊ ē deſtructio appetitus ſiue ei⁹ diminutio multa. In quo caſu opꝫ medicū diuerſimode ꝓcedere ſm̄ cāꝝ diuerſitatē: ⁊ locoꝝ ipſarū mātieꝝ. vt vbi gr̄a: ſi mā fuerit i ſtō ꝯtēta: faciēs deſtructionē ⁊c̄. tūc vomitus ē ei maxie cōueniēs. Et hic nota ꝙ dato ꝙ humoꝛ acetoſus ex ſe ſit ſ̲cītiuus appetitus. th̄ aliqn̄ ꝓꝑ lōgā moꝛā ei⁹ i ſtō ſua friditate eū coꝛrūpit aut deijcit. Iuxta illud Gal. 2. aphō. cōmēto. 20. Ois imoderata q̄litas deijcit actū ꝓpꝛie ꝟtutis. Q ſi fuerit cā i oꝛe ſtōi tūc exhibe q̄ paulatīe dgluti̇anƚ remouētes illā. Et qꝛ vtplurimū cā ē calida: iō Auicē. docet curare cū fridis. dbea itaqꝫ ſtudere ei⁹ reſtauratiōi cū excitātib⁹ appetitū. Et laudaƚ ab Aui. 13ͦ tertij. in cā calida panis iſuſus i aq̄ frida. laudaƚ diacitoniē abſqꝫ ſpēbus cū pauco vino poſtea dato in excitatiōe ꝟtutis. Itē pſenta iſirmo excitātia que ſint boni odoꝛis. Excitat potēter acetū: ⁊ cū paſſul bulitū. Itē acetoſa diaꝟt granata

nata ꝛ hi⁹. cū exiſtēte caſa. Itē ſapores facti cū agreſta. vio granatoꝝ. Itē gelatine acetoſe. ꝛ ita de aliis igēiare. Itē carnes ꝛ cibaria cū ſilib⁹ ꝑparēt. Itē valent cappe ꝯditi cū aceto. ꝛ oliue ſalite magis mēi celida. Itē ſalatucie ꝛ hi⁹. ꝛ ad talia igeniare. ¶ Q. ſi venerit ex repletōe: euacua flobotomia aut farmacia vt videbit. Ad extra iungas emplaſtra ꝛ alia talia vt ſaculos appōe ī ſtōi ꝯfortatione. ¶ Pōt ex multis aliis cauſis cōtingere: ꝛ cōitate alioꝝ mēbroꝝ vt epatis ſplenis īteſtinoꝝ ꝛ hi⁹. ſupfluo coitu aut aliter v̄tute debilitata: quas cās pſeq. nō eſt pñtis itentōis nr̄e. ſed ſolū debem⁹ ſeq cās in febre acuta cōtingētes. licet aliqñ deuiauerim ob tui amorē. Ideoq ꝓ aliis cauſis ſic acceptis eas ꝓſequi recurre ad tertiam decimā tertij. vbi de hoc.

A ¶ Pronoſtica. Nō iueni aliqd de eis in morbis acutis: ſz bñ in cronicis. de quo dī ꝙ deſtructio ei⁹ in cronicis eſt valde ſuſpecta ꝛ mala: ꝛ maxie i lientēria ꝛ diſinteria cronica. Et vidi in memb⁹ meis almericū tuſticopolitanū ꝙ febriuit ſex mēſib⁹. i quoꝝ q̄tuoꝛ hūerat nō dico diminutionē ſz ablationē ei⁹ totā. ita vt cīs abhominaret. poſt illos q̄tuoꝛ pmos mēſes ad me venit: ꝛ i termio duoꝝ reſtitut⁹ fuit appetitui bono ꝛ ſanat⁹. ¶ Aphoriſmi.

¶ In oī egritudine cōfortari mentē ꝛ bene ſe hēre ad oblationes bonū. Cōtrariū vero malū. 33.2ª.

¶ De bolismo. Rubrica.xvij.

B Contra 16ᵐ. ꝛ ē bolism⁹. i. fames membroꝝ cū ſatietate ſtōi accidit ſebrietib⁹ pp mali ꝯplonē ex accitē ꝛ reſoluētē mēbra vñ numi⁹ appetit: ꝛ deſtruētē v̄tutē ſtōi. Ideoq ad hāc ſpūā cās vt Aui. reſpiciā. Et i h caſu q̄tuoꝛ ſūt itētiōes hn̄de. ¶ Pri⁹ eſt excitatio appetit⁹ ſtōi cū reb⁹ acetoſis ꝛ ſtipticis ꝛ bōi odoris. vñ ꝯpetit olfacere citonia pira poma roſas cāphorā ꝛ hi⁹. Itē odoratio panis calidi īfuſi ī aq̄ roſ. ꝛ cū pulvere gariofil. pauco. Itē odoratio pulli aſſati odorificati cū aq̄ roſ. ſandal. ꝛ modica gariofil. Itē eſt comeſtio. Itē ꝯtuſa cū agreſta aq̄ roſa. ꝛ hi⁹. Itē cū citonijs ꝯditi cū labruſca ꝛ hi⁹ boni odoris. Itē ꝯdiant carnes ſue ꝛ alia cibaria ac pot⁹ ipſi cū reb⁹ odoriferis ſtōi firmi grato magis: q̄re ipſe p̄ius interroga. ¶ Scda ē v̄tutis cōfortatio q̄ ipleſ cū cibis ꝛ potib⁹ dictis ad ducēdo cordialia intus ꝛ ex applicata: ex ptecibi pot⁹ ꝯfectionū epithimatū ꝛ hi⁹. ¶ 3ª ē ꝓhibitio coꝝ a ſōno ſaltē mīto. nā patiētib⁹ ſincopi ꝓcipiſ vigilia vt. xjª. tertij. ¶ 4ª ē remotio caliditatis iflāmatiue ſtōi. ꝛ hec ꝯpleſ cū fridis humidis vt ſupra de ſiti. de aſpitate lingue. ꝛ de tuſſi. ſz facilia eſſe ſtomachalia: ꝛ odorifera. Itē laudaſ īfridatio capitis: vt ꝑ cōitatē ad ſtōz īfrideſ ſtōus ꝛ maxi⁹ os ei⁹. ō hec infridatiōe hēas ꝛ canonē. ſ. ō fluxū ſāguis narīū ꝛ ō dolore capitis. Itē fiat iunctio ſtōi ex reb⁹ declināntib⁹ ad frigidū. Et tu ꝓ ꝯplemēto recurre ad 13ᵐ tertij. vbi de hoc ꝛc̄.

¶ De denigratiōe lingue. Rubrica.xviij.

C Contra decimūſeptimū. ꝛ eſt denigratio lingue: que accidit a malis materiebus corruptis ꝛ retentis in lingua. ꝛ tunc procede vt ſupra de aſperitate ligue. aut ex caliditate multa exardēte: ꝛ denigrāte ſuperficiem lingue. ꝛ tūc humectetur lingua: vt in loco allegato: ꝛ de ſiti. ꝛ tu ibi.

¶ Pronoſtica. Indicat futurā freneſim eleuatione malorum vapoꝝ ab ea ad cerebrum.

¶ De appetitu canino. Rubrica.xix.

D Contra 18ᵐ. ꝛ ē appetit⁹ canin⁹. ꝛ breuiter vt Aui. cureſ ſi idia vēntuoſis: ꝛ dulcib⁹: nā ꝛ ſi frā appetitū inducāt. tñ frā vnctuoſa rmolliēdo ptē oris ſtōi ipſū tollūt. frā ſmouēt malā ꝯplonē calaꝫ. vt iuſ pulli cū decoctiōe ſeiuꝫ portula. vl̄ lactu. vnctuoſa remolluit ſiue relaxāt. dulcia replēt. Et ꝓ ꝯplemēto recurre ad ꝓpriū capl̄ꝫ. 13ᵐ tertij.

¶ De ſincopi. Rubrica.xx.

E Contra 19ᵐ. ꝛ ē ſincopis q̄ accit ex effuſiōe cole ad os ſtōi. ī cuius cura oꝫ q̄ſiq hēre itētōes. Prio ad ſincopi ipſā añq veniat. vt dādo fruſtū panis īfuſi ī vio granatoꝝ. ꝛ m̄lta alia: vt. ſ. ō vomitu ex ꝯſilī cā. ꝛ tu ibi. ¶ 2ª etiā ipſi⁹ ꝑ vomitū vt allegato loco. aut cū cliſteri vt videbit. ¶ 3ª ē ad ipaꝫ ſincopi cū q̄ſi icidit: ꝛ ē dare vinū cordiale cū mica panis. ¶ 4ª ad ipſā ſincopi dū ē i actu q̄ ꝯpleſ diuerſiōib⁹. ligatiōib⁹. fricatiōib⁹: ꝛ hi⁹. ¶ 5ª ē ad rmouēdū ſincopi dū ſurrexit patiēs a ſincopi cū digeſtis ciatis: ꝛ ſilib⁹ vt x ꝑ tītij.

F ¶ Pronoſtica. Q. ſi ꝓlōgaſ ſincopis: ꝛ color faciei mutatus ē ī liuorē aut virorē aut nigredinē: expedit⁹ ē. ¶ Si ſincopizāti iponaſ ſternutatoriū: ꝛ ſi ſternutet: ꝯſūnatū eſt.

¶ De ꝯſtrictiōe anhelitus. Rubrica.xxj.

G Contra 20ᵐ. ꝛ ē ꝯſtrictio anhelit⁹ cui⁹ q̄tuor ſūt cāe. vt nr̄o ſatiſfit ꝓpoſito. ¶ Prima eſt ſpaſm⁹ aut ſiccitas lacerti pectoris ſiue anhelit⁹ ꝯtigēs: ꝛ remouet cū fridis ꝛ hūidis ex pte aeris ꝛ alteruꝫ rerū ſex nō naturaliū. Et tu ꝓ his 3ª cap. ſ. Itē ꝛ ꝓ medicamib⁹ ēt ad hāc intētionē 4ª. cap⁹. Itē fiant inunctiōes circa loca: ꝛ circa frōtē ꝛ caput. Et tu bñ cōſidera ortū neruoꝝ pectoꝝ motū dātiū. ¶ 2ª cū ē deſcēſus māe a capite ad illas ptes. in quo caſu attēde diuerſiōib⁹: ꝛ rōnib⁹ māerū ſupiorū cū pillulis enematib⁹ ꝛ hi⁹. ¶ Pro tertia cā q̄ ē debilitas v̄tutis neruis anhelitus ꝯtigēs. ꝛ q2 h accit maxie pp calitatē: ꝛ ſiccitatē. iō attēdaſ correctiōi cerebri cū īfridātib⁹ ꝛ hūectātib⁹ dictis. cū oleo violato ō ſalice amigdale dulcis mucillag. pſilij raſure cucurbite ꝛ hi⁹: Itē tenere ī ore frida ꝛc̄. vt. ſ. de ſiti. ¶ 4ª cū ē multitudo fumoꝝ eleuatoꝝ ab hūorib⁹ ꝯſiſti ī venis appropinq̄ntib⁹ cordi. ꝙ ſi ſuerit ſanguis flobotomia baſilicā ſiniſtrā: ꝛ da alterātia frida: ꝛ hūida adintra ꝛ ex̄. Q. ſi a vētoſitate reſolue illā cū reſoluētib⁹ ſi nimis calis pp febrē cū epithimatib⁹ vnguētis emplaſtris ꝛ hi⁹: Itē ſtāte porriſmo aliqñ accit pp vehemēs calamia ꝛ fumos acutos h ꝯſtrictio. q̄ caſu tribue ī potu īfridātia cordialia: aut aq̄ꝫ roſatā ſimplicē aut iulep violatū cū aq̄ nenufari aq̄ violaꝝ: roſata. ꝛ admixta bugloſſa. Itē ſy. de acetoſitate citri cū aq̄ cocta ſimplici. ꝛ ita de aliis cordialib⁹: de qb⁹ plene infra de febre peſtilentiali.

H ¶ Pronoſtica. 4ª. aphoriſmoruꝫ. 67. aphō. In febribus ſpūs oſtēdēs malū. ſpaſmū eni fieri ſignificat.

¶ De triſtitia vel anguſtia. Rubrica.xxij.

I Contra 21ᵐ ꝛ eſt triſtitia ſiue anguſtia cū q̄ ingeneraſ: cui⁹ cā ē mot⁹ humoris mordicatiui ad os ſtōi. ꝯ quā cās cuꝫ fridis ſtipticis. ſ. de vomitu ꝛ de fluxu ſupfluo ad intra ꝛ ad ex̄ applicādo ſtō frida ſtōcalia ꝛ epitimata ꝛ hi⁹. Etiaꝫ dādo ꝑ os frigida cōſilia cōfectiones: vt de ſuperfluo ſudore diaria potus ꝛ hi⁹. Et tu illis locis: q2 tibi maxime eſt neceſſariū ꝓcipue pp ea q̄ de vomitu. ꝛ tu ibi. Et ꝓ cōplemēto reducte ad Auic. 13ª tertij. ꝓprio cap⁹.

¶ De difficultate tranſglutiēdi. Rubrica.xxiij.

K Contra 22ᵐ ꝛ eſt difficultas trāſglutiēdi: ꝙ ſi cōtingerit pp ſiccitates abſq mā ſola ſufficiunt hūectātia ex iulep. ſy. diarijs ꝛ hi⁹ hūidis ſepe memoratis. Itē inungaſ collū trahēdo ſurſū ꝛ deorſū vſq ad mediū ſpatlaꝝ cū oleo viol. ſucco lactu

Ceuo. Sauo. DD

ce ⁊ hi⁹. q̄ ſi fuerit cū mā attēdat eductōi ei⁹ p ſuppoſi-
toria ⁊ cliſteria: ⁊ meliora ſūt q̄ ſolutiua. auic. Et qm̄ nō
ita faciliter degluciunt̄ ēt: q2 poſſet inducere vomitū: ⁊
augere accidēs. q̄ ſi fuerit replo ſanguis fac flōmiā: ⁊
ꝑ ipſa faciēda recurre ad ea q̄ de flōmia in ſgnātia: ⁊ di-
cit Aui. fiat paulatī. i. ꝑtita i plures vices: ſʒ ꝓus educ
fecales mās cū cliſteri ⁊ facti enonib⁹ ꝯueniūt gargariſ-
mata cū aq̄ zuccari ⁊ modico aceti. Itē ⁊ in ꝓn⁹ ꝓncipiī
ba. deiñ q̄ maʒ vel cāʒ equāt. q̄ ſi cā fuerit nimia hūdi-
tas remolliēs: euacua ꝓus: ⁊ deīde da arōatica ſtiptica:
vt iulep roſ. aromatizatū cū ciamomo ⁊ hi⁹. ⁊ circa col-
lū fiāt vnctōes ſcōʒ eādē ītētionē ſi pp apā gutturis vt
in ſgnātia: ⁊ ſic de aliis cauſis reduc te ad tertiū ⁊ ad ꝓ-
pria capit⁹. iſta. n. debēt in nr̄o ꝓpoſito pluſq̄ ſufficē.

ℭ De friditate extremitatū. Rubrica. xxiii.

Contra 23ᵐ. Et ē friditas extremitatū profundato caloze: q̄ ſi fuerit
pp multitudinē mãe opprimētis ⁊ ipedicē-
tis expāſionē ſpūus: tūc itēde cūoni cū cā-
nonib⁹ poſiti. 8. de cura putridaꝝ i gñali.
q̄ ſi erit cā mot⁹ mãei male adittra: vt accit i
ꝓn⁹ febriū: tūc rege infirmū vt dcm̄ ē. 8. ō cura rigoris.
nec i b̄ āpli⁹ ꝓlequor qm̄ ex multis nocumentis a v̄tute
pceptis pōt accidere retractio caloris: ad quā ſeq̄t extre-
mōꝝ friditas: vt ē apā aut reſolō caloris mēbroꝝ ꝓnci-
palū itriſecoꝝ. q̄re nō fit ei⁹ expāſio ad extrema: vt accit
i ꝓpiqs morti. ⁊ iō b̄n dic ypoc. 7⁹. aphoꝝ aphō. ꝑ. I acu-
tis egritudib⁹ friditas extremitatū malū. ℭ Et. 27. 7⁹.
In dolore forti circa vētrē extremitatū friditas malū:
v̄ificāt tñ illi aphoriſmi i apāte itriſeco. Et 2⁹ q̄rti. cap. ō
ſignis ſūptis ex pte extremitatūꝝ iq̄t. de eis. Eſt ex pte q̄-
litatū eaꝝ ſic frig⁹ extremitatū cū calitate febris acute:
⁊ fixiō ei⁹ ⁊ nō eradicāt eſt ſignū nō boni. Cū cronica
vo nō ē horribile: ⁊ cā ei⁹ in feb. acutis eſt apā calʒ in cō-
cauitate vētris aut ſubmerſio calitatis innate aut adue-
tus ſincopis aut reſolō ⁊ fortior ſignificē⁹ friditatis ex-
tremitatū i febrib⁹ acu. ſup mortē q̄ eſt frigoris acceſſio
eis in ꝓn⁹ egritudis. ⁊ ſilr cū ē frig⁹ cū q̄ nō caleſit. ⁊ b̄ to-
tū ſignāt fuga toti⁹ ſāguis ad iteriora pp apā. Adduſtio
extremitatū ⁊ cutis cū friditate vētris ē mortale ſignū
itē. Per ſigna hic poſita ⁊ ab Aui. ſcripta i nūero. 23⁹
pñt ipſis febriētib⁹ febre acuta plima alia accidere vt ſin-
gult⁹ v̄tigo ſcotomia ſpaſm⁹ fetor oris alcola mict⁹ iuo-
lūtari⁹ dolor ſtōi. ⁊ ita ō aliis: quoꝝ oīuʒ curaʒ ānotare
eēt adducere tertiū aui. ⁊ eēt ex ꝓpo⁹ nrō. ⁊ iō volo tibi
ſufficere q̄ ſic ſcripta ſunt de eis cū ꝓncipe nr̄o Auic. tu
itaq̄ ſtude ac eq̄ ſio patere. ⁊ hec ō cura acutoꝝ cū ſuis
accntib⁹. Et ꝓ caſu i terminis hic ponēdo ſatiſfaciat ti-
bi caſus q i fine febriū peſtilētiaꝝ ponēt. itē ⁊ ſi cauſon
febris ſanguis ⁊ hi⁹ ſint de numero acutaꝝ tñ b̄ de eis
nihil. nā de ipſis in ſuis ſpālibus capitulis loq̄r volens
de acutis ſic tātū dictum eſſe in generali.

Capitulum. ix. De febrib⁹ acutis peſtiferi cō-tinēs rubricas ſex.

ℭ De diffōne ⁊ cāis feb. peſtifere. Rubrica. j.

L Iam actū eſt ſupra quid febris ſit
acuta: ⁊ correlarie idu-
ctū q̄ aliq̄ peſtilētialis nō ſit vere acuta.
nō. n. icōueīt. vt iſra q̄ iſiciāt corpa ex ve-
nenoſitate ſupioꝝ abſq̄ māifeſta muta-
tiōe i q̄litatib⁹ ſuis ꝓmis. ⁊ iō repiūt cor-
pa peſtilētiata i q̄b⁹ nulla ē mutatio ſiue alteratio ex pte
pulſus vl v̄ie. ⁊ ō his ēt iſra. Reſtat g̃ declarare vt pro-
N miſſū ē i ꝓn⁹ . opis: qd ſit febris ipſa peſtilētiāſ. ℭ Pro-
pter qd nota q̄ apud medicīe auctores hi repiūt̄ termi.
peſtis. peſtilētia epidimia. vndimia. mortalitas. febris

peſtilētialis. Et lʒ vt Aui. ꝓ⁹ ꝑ⁹. doctrie. 6⁹. 5⁹. cap. A me-
dico de noib⁹ nō ſit diſceptādū. ſʒ lʒ rōes: ⁊ dītas dʒ itel-
ligere. T ñ de eis ſuccīcte ptrāſibo. vt eoꝝ itelligētia q̄ſ-
tū ad qd nois hēāt. ⁊ ſm̄ coīatē medicoꝝ hi hēant vt ſy- O
nonimi. ℭ Peſtis. n. ē diſpō venenoſa in aere ꝯtingēs:
ad quā ſeq̄t morb⁹ peſtilētia dict⁹. vñ peſtilentia eſt act⁹
ſiue peſtis effect⁹: q̄ ab halyabate. 5⁹ theorice. ij. cap. ſic ō
ſcribiſ. ℭ Peſtilētia ē morb⁹ multiplex ⁊ ſubit⁹ vnoq̄ P
eodē tpe multi hoib⁹ cōis. Dī multiplr vt oſdaſ diuer-
ſitas ei⁹ mag̃ i ābitu ſui gñis. qm̄ aliq̄ eſt ex q̄ fiūt carbū-
culi. alia ex q̄ fiūt febres. alia ex q̄ variole morbili ⁊ hi⁹.
Propt qd Iſi. 4⁹. ethimologiaꝝ. 6. cap. dixit: q̄ ipſa ē
ꝯtagiū: qd cū vnū apphēdit celerit ad pſes trāſit. Et dī
ſubit⁹ ad dīteʒ ⁊c. vt infra de vndimia. Et dicta ē peſtis
ad depaſcendo: q2 hoies depaſcit: ⁊ deuorat. lues a labe
vl luctu. ⁊ iguinaria. q2 i iguinib⁹ cōiter magis apparet.
Sēnlis tñ peſtilētiā a peſte ſi diſtīxit. iq̄t. n. Peſtilētia ē
mutatio ſcāi aere: ex q̄ i variis corpib⁹ varie fiūt egritu-
dies i iſto ō coleā i alio ō fleīte. i alio ō melāa. ⁊ ita ō aliis. Q
ℭ Epidimia ſic a me deſcribiſ ſpāta auctoꝝ dictis ⁊ vi
vocabuli magis adherere: ē mutatio venenoſa ⁊ ꝯtagio-
ſa merito radicis ſupcelēſtis i aere ꝯtigēs: ex q̄ apte fiūt i
corpib⁹ humanis diuerſe cāri egritudies ſm̄ plimū p-
dēs. vñ ois egritudo a ſupiorib⁹ veniēs venenoſa: ⁊ vt
plimū pdēs dī epidimia. ⁊ hāc fortaſſis itellexerūt anti-
gores nr̄i aſſerētes nō raro peſtilētiā ab ira dei ꝓuēire.
Dī. n. epidimia ab epi qd ē ſupra ⁊ dimi q̄ ꝓplus q2 de
ſupra veniēs iſicit ꝓpls. Iuq̄t Iſi. allegato loco de peſti-
tia q̄ ſi plerūq̄ p acceſſis fiūt: tñ ſine arbitrio oipotentis
dei oio nō fit. ⁊ Gal. ꝑ. ꝓnoſticoꝝ ſup illo. ē qdā cele-
ſte ſid⁹ ⁊c. ⁊ auic. io. meta. iq̄t attēdēde ſūt diſpōnes ho-
minū. ⁊ n. credo q̄ dī ō diuis flagellis q̄ aſcēdūt ſup ci-
tates flagitioꝝ. ex q̄b⁹ iferſ q̄ ois epidimia ē peſtilētia
⁊ nō ꝯ9. Placuit tñ gētili ipſā reſtrigere ad determiatuʒ
gen⁹ egritudinis: vt dicat ipſā eē mutationē factā i aere:
ex q̄ i hoib⁹ plib⁹ fiūt egritudies. ſm̄ dterminatū genus
egritudis: vt q̄ oēs fiūt frenetici: aut pleurretici: aut ter-
tianarii: ⁊ ſic de aliis. ē veꝝ q̄ qñ iſte egritudies vel alte-
ra eaꝝ ſic cōiter i vna aut plib⁹ ciuitatib⁹ ſeu locis eueni-
unt: q̄ vulgares dñt q̄ talis iſluxus ē ſemipeſtis. ⁊ q2 ſi
ſūt venenoſe neq̄ ꝯtagioſe: iō ipſas abſolute epidimia-
les nō ꝓnūciāt: ſʒ vt dcm̄ ē i his a medico nō ē iſiſtēdū. R
ℭ Vndimia āt ē ab epidimia differēs i b̄ q̄ ipſa a radi-
ce iſiniori: illa vō a ſupiori euenit radice: ſʒ nota pp au-
ctores q nefreſiʒ doctū. ⁊ hi⁹ egritudies vndimiales vo-
cāt qñ a loco aut ex aere aut ex aq̄s ſiles hitātib⁹ q̄ſi oi-
b⁹ egritudies fiūt. q̄ duplr ē epidimia. ſilr vndimia ꝓ-
pria ſiue v̄a. alia ipꝓpa dicta talis p ſilitudinē ad ꝓpaʒ.
vñ qñ tales accidūt egritudies nō ex venenoſa mā ⁊ q̄ſi
oīb⁹ hitātib⁹ illū locū merito aq̄ꝝ aut aer i aut alterius
cāe tunc dñr ipꝓprie epidimiales vel vndimiales. ⁊ he
egritudies fiūt ſucceſſiue ⁊ ſi ſubito. ℭ Mortalitas v̄o S
ꝓprie iportare pditionē multoꝝ hoiuʒ ac pluā in vna
prouincia ciuitate vel loco a cā acuta ſiue venenoſa ſiue
nō venenoſa factā vt ſi ex peſte aut diſinteria: aut ex ali-
q̄ acuto morbo euenerit. aliq̄ aūt eā ad mortē ex peſtilē-
tia reſtringūt. ſcōa ꝓmi ō mutatiōib⁹ aeri ꝯ nāʒ ait. mor-
talitas corrūpit arbores: ⁊ vegetabilia. ſʒ ego ſolū vt me-
dicus ſubm noiaui humanum. ꝯſidera.

ℭ His ꝓmiſſis ad declarationē febris peſtilētialis vēio:
quā ſic deſcribo. ℭ Febris peſtilētialis eſt febris ꝯtagio- T
ſa ex ebullitione putrefactiua i altero q̄tuor humoꝝ cor-
di ꝓpinquoꝝ ꝓncipalr ⁊ ſm̄ plimum cōtingēs: cuius
cā imediata ſiue ꝯiūcta eſt vapor putridus ab aere at-
tracto putrefacto vt q̄ſi ſemp ſit venenatus. Dī ꝯtagio-
ſa: qm̄ Iſidorus allegato loco cū vnū apprehēderit ce-

leriter ad plures tráſit: ⁊ Aui. 2° p̄mi. doctrina p° 8° ca° i
fine. Eſt p̄terea ex egritudinib° que de vno ad aliú tráſit.
lepra ſcabies variola febris peſtilētialis apoſtemata pu
trida ⁊c̄. ⁊ in hoc differt ab alijs putridis: que nō poſite
ſunt ab auctorib° ꝯtagioſe ꝑꝑ remiſſaꝫ maliciá ſue putre
A dinis. Sꝫ hic aduerte ꝙ ſi reperiret̄ febris i aliq̄ q foret
febriens ex comeſtiōe veneni: ꝙ nō eſſet tutū cū eo con
uerſari. ℂ Dr̄ ebulitione. ꝑꝑ qȯ ſcito. Qꝫ aer extriſecus
a radice ſiue ſupiori ſiue iſeriori venenatus ⁊ putrefa-
ct° cordi occurrēs: aut ꝑ poroſitates mēbroꝝ ſucceſſi-
ue: aut ꝑ os ſic tractus humores cordis: q2 i arterijs ei°
ac venis exiſtētes putreſacit: ⁊ venenat: q2 qȯ tāgit̄ a pu
trido putreſcit ⁊ ſua putredine humores ponit in ebuli
tiōe: ad qȯ ꝯcurrit ꝙ ſpūs ⁊ calor ad ipm̄ defendendū
ipetuoſe mouet̄: q̄re in eo ⁊ circa ipm̄ cōculcat̄. ⁊ ſic cir-
ca ipꝫ fit iſlāmatio. Ad quā ſeq̄t̄ in illis humorib° putre
factis: ⁊ iā a regimine nāe tanq̄ʒ nociuis derelictis ebu-
litio: ⁊ ad hāc eleuatio vapoꝝ ab illis. ⁊ ab his febris. vt
ſupra de putrida. Et ex iſto apparet ꝙ nō incōuenit ali-
quē ex peſtilētia mori abſq̄ʒ febre. qm̄ nō icōuenit vt aer
occurrēs cordi ſit ita rabioſa venenoſitate iſectus. vt añ
aductū hui° ebulitionis morıat̄ hō. Et ſortaſſe h̄ oi die
euenit. Uidem° n. t̄pe peſtis multos mori in. x. aut. xx.
horis vel circa i qb° nullū ſignū febris viſū eſt. ℂ Dicit̄
i altero q̄tuor ⁊c̄. qm̄ febris peſtilētial' pōt idifferēter ex
putrefactiōe cuiuſcūq̄ʒ humoris ſic ab aere venenati ꝓ
uenire vt̄ Aui. de cura ei°. Si aūt mā vincēs fuerit ſan
guinea fiat flōmia. ſi fuerit humores alij euacuent̄. ⁊ ca-
pit ipſaꝫ denoīatione ab hūore ipſo: vt dicat̄ peſtilētia-
lis ſanguie: ⁊ ſic ȯ alijs. ſꝫ eſt veꝝ ꝙ qñ fit peſtilētialis
febris ex humore aliq̄ ſolo ille ſm̄ plimū eſt ſanguis:
q2 de eo in corde plus repit̄: ꝑꝑ qȯ Almāſor cap. ȯ feb.
peſtilētiali dixit plimū ipſaꝫ eſſe ꝯcluſā. ⁊ iō q2 vt plimū
ſic euenit: ⁊ viſū eſt in plib° flōmiā ꝯferre: ex h̄ loco igno
rātes ⁊ iperiti q abſq̄ʒ timore ſequunt̄ tales iſirmos cuꝫ
eis occurrit flōmiá facitit ⁊ male: q2 qñ nō ē ꝯueniens
multa ide ſequunt̄ nocumēta: ⁊ maxie v̄tutis debilitas
q̄ virt° i hac febre ſpāliter: ⁊ cito multū debilitat̄ vt q̄t-
tidie videm° q̄ nocumēta regre. ā. de cura putridaꝝ in
gn̄ali: ⁊ de his iſra ſuo loco. ⁊ dictū eſt ſolo. qm̄ ſcȯꝫ pli
mū fe. peſtilētialis ex humorib° fit ꝑ mixtis. nā ſicut ra-
ro accidit vt iueniat̄ humor ſolus peccās. vt ꝑ ꝓnoſtico
rū. cō. 20. ita raro iuenit̄ hūor ſolus aptus recipe putre-
factionē. ⁊ iō cū aer putridus ſic cordi occurrit: ⁊ ſuis
hūorib° ꝑ ꝯtactū vt̄ rōnabile ꝙ ſcȯꝫ plimū ex mixtiōe
hūoꝝ ꝓueniat: q̄ mixtio ſi nō eſt cū ſanitate aut multū
eſt remota a nā ſanguis quo cōpetat flōia: ⁊ iō ꝯſidera ꝫ
cōiter male opantes. ℂ Dr̄ cordi ꝓpinquoꝝ p̄ncipalr̄.
⁊ in h̄ differt ab alijs putridis qm̄ putredo faciēs febrē
putridā nō peſtiferā. nō eſt p̄ncipalr̄ in hūorib° cordis:
ſꝫ vt plimū in alijs: ⁊ h̄ q2 cā faciēs putrefactionē in pe-
ſtilētiali imediate ⁊ p̄ncipalr̄ occurrit hūiditatibus cor
dis. ⁊ i alijs occurrit hūiditatib° ſtōi epis: ⁊ alioꝝ: vbi. ſ.
B eſt maior p̄paratio vt ſtati dicet̄. Nota tñ ꝙ vt dictū eſt
ꝯtingit aliquē incurrere fe. peſtilētialē nō ꝑ attractionē
aeris ꝑ os: ſꝫ ꝑ igreſſū eius venenati: ⁊ putrefacti ꝑ poro
ſitates mēbroꝝ vt accāt his q aut ex veſtib° aut ex lecto:
⁊ ſic de alijs reſeruato tali aere iſirmant̄: vt oi die videt̄.
naꝫ iſte aer p̄ corrūpit: ⁊ venenat humores in mēbris a
corde lōginq̄s a qb° eleuātur: deinde vapores mali vſq̄ʒ
ad cor ipꝫ iſicietes. ex q̄ iſerri vr̄ ꝙ alijs piculoſa dꝫ eſſe
hec fe. peſtilētialis ſic paulatie itroducta. veꝝ meis die-
bus vidi mirabilia de iſtis veſtib°: ⁊ audiui: ꝙ ſubito q̄-
ſi ⁊ multi ex vna mortui ſunt: vt iſra dicet̄: ⁊ tu cōſidera.
ℂ Dicit̄ ⁊ ſm̄ plimū ꝯtingēs: q2 ſic ocm̄ ē ꝯtingit feb.
eē ſanguineā de ſanguine nō putrefacto cui pōt occur-

rere aer venenoſus ex veneno frido: aut nō frido nō iter
ueniēte ſalti ebulitiōe: ⁊ tūc erit febris peſtilētialis ⁊ nō
ex ebulitiōe. Itē effimera aut ethica vt ꝓſtatiꝫ quaꝝ q̄li-
bet erit peſtilētialis. ℂ Et dr̄ vt q̄ſi ſemp: qm̄ ſi icōuenit
ꝙ alicui ſupueniat in certo ei° mēbro apa malignū: qȯ
ꝑꝑ iordinationē vel malā curā ad nāꝫ ꝓueniat veneno
ſaꝫ. vñ ex eo eleuātur vapores venenoſi putridi febrē i-
ducētes peſtilētialē. Hui° tñ rei ꝯ̄triū defendi poſſet tenē
do ꝙ ex ſolo aere venenoſo veniat febris ipſa: ſꝫ ē de noi
bus diſceptatio. ⁊ tu ꝯſidera. ℂ Et lꝫ ex ꝑticulis poſitꝭ
appareat drīa iter hāc febrē ⁊ alias putridas: tñ drīe alie
ab auctorib° aſſignātur ſcitu vtiles vt dicet̄: q̄s hic ſub-
iūgā. Et vna alia ex diffōne cōprehēdit̄. cū dicit̄ ab aere
⁊c̄. qm̄ febris peſtilētialis ſibi limitat determinatā cām
vt aerē: alie aūt nō. Itē peſtilētialis ē deterioꝝ ⁊ prauio
rū accitiū alijs putridis: ⁊ magis mortifera: q2 vt dixit
Zoar qm̄ nō ꝯtingit in eis fieri criſim. vt in alijs vñ Gal.
2° aphōꝝ. cō. 13°. Qis vero criſis plus attinet ſanitati q̄ʒ
morti niſi morb° ſit peſtilētialis. Nā in ipſo corrūpitur
p̄ncipiū vite. Itē febris peſtilētialis magis fit ex fortitu
dine agētı q̄ʒ ex diſpōne paſſi. In alijs v̄o eꝯ̄. Et lꝫ ita ſit
ꝙ ab alijs diſtrat putridis tenēdū tñ eſt ꝙ ab illis non
differat eēntialr̄ ſꝫ accñtalr̄ ſolū. nam qñ accidit rabioſa
eſtas ⁊ venenoſa illa facere pōt p̄ febrē effimerā peſtilētia
lē: ad quā deīn ſequit̄ putrida: ⁊ iō dī in diffōne ſcȯꝫ pli
mū. Cōſimilr̄ ab eadē ea ethica caliditate ab aeris rabio
ſa ipreſſa i cordis ſubaꝫ ⁊ mēbroꝝ. ⁊ tu ꝯſidera. Accñta
liter aūt differt: q2 alio mō cauſat̄ vt. ā. 2° q2 alia hꝫ acci
dētia ſecū applicata vt iſra. itē ⁊ diuerſis modis curatio
nis ab illis. ⁊ hic aduerte ꝑꝑ illud qȯ dictū eſt de cāis ꝙ
debes ſollicite inueſtigare regimē patiētis: qñ eſt v̄iſi-
mile ꝙ humor queꝫ multiplicauit ⁊ ſupflue ſit magis
aptus recipe putredinē: ex quo cōprehēdes q̄s humor
vel q humores a te erūt euādi ⁊ regēdi: ⁊ hoc ſiue fue
rit paniēs ꝑ ꝯtagionē ſiue nō: attētis cōplexiōe hītudie
⁊c̄. vt de alijs putridis. ⁊ ex his oīb° pꝫ ꝙ poſſe eſt i vna
cītate vnicū eē febriētē febre tali: ⁊ ꝓ tūc qñ accidit vi
radicis ſupioris i ea cītate aſſerere eē peſtilētia. nā i diſ-
finitiōe dī ꝯtagioſa ⁊ ꝯtagioſus morbus eſt q cū vnuꝫ
apprehēdit aptus eſt celeriter ad multos trāſire: vt Iſi-
do. allegato loco. ⁊ tu cōſidera ꝯ̄ dictum.
ℂ Et quia dictum eſt in diffinitiōe ab aere putrefacto oꝫ
hic declarare quō putreſit aer t̄pe peſtis: qm̄ ſimplicia
nō vident̄ putreſieri: ſed mixta: vt Ariſt. 4° methauro-
rū. ad p̄n̄m. ꝓpter qȯ nota ꝙ ꝯtingit aerē dupliciter mu
tari. vno qdē mō ſcȯꝫ q̄litatē: vt cū efficit̄ aut calidus: ⁊
imēſe vt in rabioſa eſtate: aut imēſe frigidus: vt i hyeme
rabioſa. ſcȯo ſcȯm ſbaꝫ vt cū putreſit vt ſtatiꝫ. vñ ſequē
do Aui. ſcȯa p̄mi. allegato cap̄. aer facit peſtilentiam ex
mutatiōe ei° ſcȯꝫ ſbaꝫ q̄ ē putrefactio. ⁊ nō ſcȯꝫ q̄litatē.
Inqt ꝙ v̄o in ei° exiſtit ſba eſt vt ei° ſba ad maliciā ꝯuer
tat̄: nō iō ꝙ aliq̄ ſuaꝝ q̄litatū valde fortior facta fuerit
ſcȯꝫ augmētū: ⁊ diminutionē ⁊ hec ē peſtilētia: ⁊ putre
factio que accidit aeri ſīlis putrefactioni aque remolli-
tionis fetide. Uñ hali. itaq̄ʒ cū aer a ſbe ſue tpamēto mu
tat̄ in putredinē. peſtilētialis vocat̄. Et dixit auic. valde
fortior qm̄ aliqñ videmus eſſe peſtilētiā ⁊ aerē. in quali
tatibus primis nō eſſe mutatum. ⁊ p̄ tunc ſoluꝫ vide
tur effect° venenoſitatis. itaq̄ʒ ſi ꝯtigat egritudies epidi
micas cāri ex ſola aeris mutatiōe ſecūdū q̄litatē: ille nō
dicūtur ꝓprie peſtilētiales. Aer itaq̄ʒ nos circūdās nō
eſt ſimplr̄: ſꝫ mixt° ex ſimplici ſiue puro partib° aqueis
vaporoſis: ⁊ terreis in fumo ⁊ nubib° ſurgētib°: ⁊ pti-
bus ēt igneis: i q̄ mixto aer ipſe pur° ē dominās: ⁊ huic
accit putrefactio. vt aq̄ ex ipōne lini aut canapis i ea: ⁊
aqs ſtātib° ⁊ lacunalib°. ℂ Dui° aūt putrefactōis cā du D

plex aſſignat. vna quidē īferior: q̄ magis hoīb⁹ nota eſt. ⁊ ē vapor putridus venenoſus cū aere ipſo cōmixt⁹: q̄ vapor ex multis ac diuerſis ſubiectis eleuari pōt: vt verbigrā multitudo corpoꝝ mortuoꝝ corruptoꝝ: ⁊ putrefactoꝝ. vt tpe belloꝝ ꝯtigere ꝯſueuit. Et credēdū eſt ꝓpter ſimbolitatē aeris a cadauere humano eleuatū aliq̄ parib⁹ eē aptū magis ceti⁹ hoīes īficere: ꝓpter qḋ loca ſepulchroꝝ. vt cimiteria ſunt multū euitāda: vt īfra dicetur. itē putrefit aer: ⁊ marie tpe eſtatis a vaporib⁹ eleuatis ab aq̄ ſtagni aut lacuṅe. ⁊ iō loca a qb⁹ talia ſunt ꝓpinq̄ua euitāda ſūt: ⁊ dixit aui. allegato loco q̄ locus vnius regiōis q̄nq̄ īficit a vēto deportante malos vapores ab alio loco in quo erūt corꝑa multa ihumata. Itē ꝯtingit ipſū putreſſieri ex apertione alicuius ꝯcauitatis terre ī q̄ lōgo tpe ſteterūt recluſi multi vapores venenoſi facti tales aut ꝑ habitationē aīaliū venenoſoꝝ. aut ꝓpter ipſā malā corruptionē: vt multotiēs iā dieb⁹ nr̄is ꝯtingit ex apertione puteoꝝ: q̄ lōgo tpe ſteterūt clauſi vñ ex eoꝝ apertura ſtatī multi pñtes mortui ſūt. Sic etiā pōt ꝯtingere ex apertura ſepulchroꝝ. ⁊ iō ⁊c̄. vt īfra. Et breuit oīs vapor ſetidus corrūpens pōt eſſe cā corruptionis aeris ſic mixti: vt dictū eſt. Silr̄ q̄nq̄ accīt mortalitas modo

e aūi. in aliīs vegetabilib⁹ ab hoīe. vt in bobus gallinis. ⁊ aliīs vt ſemine. aut ī arborib⁹ ſiue plātis. q̄ꝛ vapores ab illis eleuati mali: ⁊ corrupti aerē īficiētes ſunt cā peſtilētie: ꝓpter qḋ multū ab hoībus eſt ꝯſiderādū: q̄ñ bruta ſic ex īcognita moriunt̄ egritudine ⁊ plā. ⁊ cauēdū a comeſtiōe illoꝝ de illa ſpecie morientiū. Nā in via cibi ſū pta nō mult⁹ alterāt. ⁊ qḋ a vapore egreſſo ab aīali ſic venenato: aut ex ſui nā̄ venenoſo peſtis ꝯtingere pt̄: approbat ariſtotelis auctoritas in libello ō ꝓprietatib⁹ elemētoꝝ.

f Nā tēpore philippi regis duo dracones venenoſi ī duob⁹ collibus mōtis vnius īſufflabāt verſus athenas hoīeſq̄ oēs illic trāſeūtes ex aere ipſo ſic venenato moriebant̄. vñ ſocrates eos ī magno ſpeculo qḋ cōpoſuerat vidit: ⁊ loca eoꝝ: ordinauitq̄ illos lapidari debere ꝑ ſuos munitis hoīb⁹: ⁊ ſic illos expulit a loco. vnde ⁊ via trāſeūtiū liberata fuit. Exiſtimādū ēnīʒ eſt q̄ ſic aſtra diſpoūt determinatū indiuiduū: vt hoīeʒ ſic ad ſurādū q̄ nō ad aliud: ita diſponere poſſunt aerem ad īficiēdū: ⁊ venenādū hoīem: q̄ nō equū vel bouem. ⁊ ita de aliīs. Et q̄ ſuperiora hoc efficere poſſunt patet: quoniā īferiora: in q̄bus eſt minor v̄tus: cū ſubiecta ſunt ſuperiorib⁹: id agūt: vt ex approximatione vnius ad aliud cōplexio non venenoſa efficitur venenoſa vt in fungo qui naſcit̄ apud ferrū rubiginoſū. aut in vmbra oliue eſt videre. ⁊ pariſormiter credendū q̄ terra ⁊ aqua inficiunt̄ ⁊ venenātur a ſuperiorib⁹: ⁊ breuiter oīa elemēta excepto igne q̄ ſua caliditate extermiat vapores: ⁊ ipſos ſecū cōmiſceri nō patit̄. vt 4°. methauroꝝ. imo ipſe eſt: q̄ alia purificat: vt īfra. De aere aūt magis ī caſu noſtro auctores mētionē fecerūt: q̄m ⁊ ſi aq̄ aut terra īfecta nos īficiat: illud ē mediāte aere. itē ipſe eſt facilis receptiōis cōtinue ⁊ magis nos alterās q̄ꝫ terra aut aq̄. itē altera͂t aer etiāʒ ſcḋʒ determinatā ꝯplonē aut etatē aliq̄ñ: vt aliq̄ñ pueri moriūtur: ⁊ nō ſenes: aliq̄ñ eꝯ. ſilr̄ ſanguinei: ⁊ nō melācolici aut ecōtra. ⁊ ſic ꝯſidera innumerabiles ei⁹ effect⁹

g ex q̄b⁹ pʒ q̄ nō ē mirādū ſi aliq̄ñ in vna ꝯtrata ciuitatis eſt peſtis: ⁊ nō in alia ꝓpter ipſaʒ eſſe magis ꝓpinquaʒ aeri ſetido: vt q̄ eſt ex cimiterio ī aut ex latrinis ⁊ hmōi. Multa alia repiunt̄ exēpla: vt ī valerio ⁊ aliīs: a quorūʒ narratiōe ſupſedeo. ⁊ dixit Gal. ēt peſtilētiā in corꝑibus fieri poſſe ī q̄b⁹ mali hūores putredini apti ⁊ male mēei multiplicant̄. vt cū poſt lōgā famē fit inordinata comeſtio. ⁊ iō 2ᵃ pᵗ. allegato cap. nullus ē deterior annus: nec ſic adducēs mortalitatē: quēadmodū eſt ānus fertilitatis ſequēs poſt annū ſubtilitatis. i. careſtie ſiue penurie. ⁊ videt̄ zoar reddere cāʒ huius: q̄ꝛ vltra q̄ntitatē notāda ē ēt q̄litas: q̄m tpe penurie comedūtur res antique male: ⁊ putredini parate. vñ cū deiñ putreſcūt ꝯuertūt̄ ī humorē ſcḋʒ ēt ſuā ſbāʒ valde malū. Et iō poſt lōgas guerras accīt peſtis ēt ex hac 2ᵃ cā. ⁊ aſtronomi tertiā addūt dicētes: q̄ īfluxus diſponēs ad penurias ⁊ guerras diſpōit ⁊ ad peſtē. ⁊ ſic hēs q̄ vegetabilia pñt ſua q̄litate ⁊ ſbā eē cā peſtis.

h ¶ Cā ſiue radix ſupior corruptōis aeri ⁊ pñ⁹ talū accītiū ſunt. vt aui. pᵗ q̄rti ō ea. forme ex formis celi faciētes eſſe neccāriū illud cuius euēt⁹ ignorat̄ a medico. ſ. ſiq̄ntū medicus. for⁹. i. determinate cōſtellationes. vt ꝯiunctio ſaturni cū marte. vnde ſecūdū aſtrologos ꝯtingit peſtem cauſari ex eclipſibus lunarib⁹. cōiūctiōe planetaꝝ: vt ſaturni ⁊ martis cū ſtellis fixis aut adunatiōe ipſoꝝ in aliquo ſigno humanoꝝ. ⁊ ꝓprie cū ꝑualuerit in domo vite in aliq̄ ꝯiūctiōe maiori vel aſpectu vel reuolutiōe āni mūdani īducētib⁹ prauas tēpoꝝ ꝯſtitutiōes. vñ tpa in eſſentiīs ⁊ naturis ſuis ꝑmutant̄. ⁊ yſaac q̄nta febriū. dominiū martis ē cā mortis ⁊ peſtilētie: ⁊ pñt hec. ſ. veniēs merito ſupioris cāe alia eſt deterior. ⁊ dixit yſaac q̄ ex iſta paucillimi euadūt. q̄ꝛ aer velociter ꝑuenit ad cor. ⁊ iō Aui. egritudies peſtilētiales: q̄ fiūt a corruptiōe aeris citi⁹ ſūt mortifere. q̄ꝛ aer putrefact⁹ velocit̄ attigit ad cor. vñ credo q̄ iſtud eſt vnuʒ de ſignis efficacib⁹ q̄ peſtis a ſupiorib⁹ venit q̄ꝛ paucillimi euadūt. itē ⁊ nō eſt ita efficax: q̄ꝛ plib⁹ cōicat̄ locis ciuitatib⁹ vel caſtris: ⁊ iō ad hāc cāʒ cogſcēdā dʒ medicus ſuo ſtudio vel ſocū aſtrologi cū diligētia conari vt ea cognita ſciat: ⁊ cū antidotis oportunis occurrere: ⁊ eoꝝ pibus ꝑſtare nuuamētū. vt v̄bi grā vt ſi ꝓuidebit aerē fieri debere rabidū ī caliditate: ⁊ ſic. feſtinabit ad purgādū coſerām: ⁊ marie ī corꝑe colleāe aduenīēte tali aere furiat ⁊ corrūpat̄: dabitq̄ frida ⁊ hūida ad reſiſtendū: ⁊ conſimiliter de aliīs ſuo modo.

¶ Et q̄ꝛ de aere tāq̄ꝫ de cā mētio facta fuit: fortaſſis: vt q̄ñ nōnulli īterrogabūt q̄s aer eſt deterior an calid⁹ an fridus: ⁊ ſic de aliīs q̄litatib⁹ ſimplicib⁹ ⁊ ꝯpoſitis: ad quā rñdet zoar ī teyſir. Inq̄t hypo. māifeſtū fecit q̄ aer magis nocitur⁹ eſt calis ⁊ humid⁹: q̄ꝛ putredo creſcit ⁊ dilatat̄: ⁊ marie q̄ñ nō ſequunt̄ venti exiccatiui. ⁊ hʒ v̄itatē dictū hyp. q̄ñ calitas eſt remiſſa potēs eleuare vapores ⁊ īpotēs eſt ad reſoluēdū. Poſt hūc v̄o deterior humidus cū tēꝑamēto actiuaꝝ: poſtea q̄ ad calitatē cū tpamēto eaꝝ: ⁊ min⁹ malus qui ad ſiccitatē. vñ Aui. pᵗ q̄rti: allegato loco febres accītes cā aeri ſicci ſūt cā vt eueniāt feb. colice. ⁊ ſuppletiu: ⁊ nō peſtilentiales. ⁊ ſupple vt raro: vt zoar. Et de his clarius ſtatī cū dicet̄ ō mutationib⁹ aeris ſm̄ tpa anni: de q̄b⁹ auic. ⁊ meliora tpa ſūt q̄ ſeruāt ſuā nāʒ. friditas aūt cū ſiccitate ꝯſueuit in nr̄a regiōe multū ꝯferre lextinguēda peſte in oriēte v̄o vbi ⁊ peſtis ſepe valida viget tpe ingreſſus ſolis in leone cō ſueuit extigui. ⁊ hoc iō q̄ꝛ facta eſt eo tpe fortiſſima reſolō vapoꝝ aeri ꝯmixtoꝝ. nā ex valida calitate ſincerat̄ aer. ꝯſidera.

¶ De mutatiōe āt ipſi⁹ ſcḋʒ tpa āni dicam⁹ k cū aui. 2° pmi. allegato cap. q̄ q̄ñ annus ꝓcedit ſcḋʒ vnā diſpōnē ex pte q̄litatū pmaꝝ magis adducit mortalitatē q̄ꝫ q̄ñ diuerſificat̄ in fine q̄drīs. vt q̄ñ hiems eſt cal̄a: ⁊ ſuccedit ver calʒ male. Sed q̄ñ ſuccedit hiemi fride ver calʒ. vel cale fridū melius. nā ſic vnū aliud ꝯtēꝑat ⁊ reſiſtit. q̄re corꝑa minus patiūt̄. Peſtilētia aūt ſcḋʒ plimū euenit ī poſtremo eſtatis: ⁊ in autūno q̄m aer ſubtiliat⁹ a calitate eſtatis ꝓcedētis eſt magis apt⁹ recipe ipreſſiones. nā aer ſubtilis aliīs parib⁹ facili⁹ inficit̄ q̄ꝫ groſſus: groſſus aūt diuti⁹ eā retinet ꝑ qḋ cū īfect⁹ ē aer multi moriūt̄ ex lōgitudine retētiōis īfectiōis: acutior tñ pe

ſtis eſt aliis paribus q̄ in ſubtili ſit aere. ad ipſā etiā cau‑
ſandā ↄcurrit aptitudo paſſoꝝ: qm̄ iuenīūt corpa ſe de‑
tecta illo tpe ꝑꝑ reſolutionē eſtatis. ⁊ iō dī qḋ autūnus
eſt tp̄s maxie ꝓportionatū peſti ꝑꝑ has duas aſſignatas
cās. ⁊ lʒ ita ſit ↄtingēs tñ eſt in eſtate peſtē magis vigere
q̄ȝ in autūno. vt qꝛ eſtas ſit multū rabioſa aut rōne alicu
ius ĩflux⁹ aut rōne ire dei: ⁊ ſic de aliis ↄtingētiis. Eſtas
v̄o poſt autūnum eſt peſtilētialioꝛ aliis. ⁊ ver eſt magis
aptū ipſa hieme. qm̄ in vere ſit colliq̄tio humoꝝ: ⁊ rare‑
factio poroꝝ. vñ ſicut diſponit̄ corp⁹ putrefactioni pro
pter ebulitionē ita eo liq̄tione humoꝝ ↄtingentium.

A Expeditis ſic cauſis duab⁹ peſtilētie factiuis ↄueniēs eſt de ipſis ſubiis aptis
haꝝ cāꝝ ip̄reſſionē recipe a nobis dicat̄: cū actus acti‑
uoꝝ nō ſiāt niſi i patiēte bñ diſpoſito. 2°. de aīa. nā vide
mus q̄ tpe peſtis ex his q̄ iſirmāt̄ q̄dā iſirmātur: ⁊ mo‑
riunt̄. q̄dam v̄o iſirmant̄: ⁊ nō moriunt̄: quāuis morb⁹
ſit oīb⁹ cōis: ⁊ aptus oēs apprehendere vt ſup̄a ⁊ q̄rto
colliget. nā ſi oīa corpa eſſent equalr̄ diſpoſita nō videt̄
qn oīa egrotarēt: ſilr̄ q̄dā mediocrit̄ egrotāt. q̄dā debilr̄.

B q̄dā medio mō vt oīum taliū rō reddi poſſet. ❡ Notā‑
dū q̄ ad oēȝ effectū iducēdū q̄tuoꝛ nec̄ario expectātur
fortitudo. ſ. agētis diſpō paſſi. ↄtactus paſſi ab agēte q̄r
to moꝛa agētis in paſſuȝ. q̄ q̄tuoꝛ ſuis ſenſibilibus exē‑
plis muniri poſſunt. Requirit̄ prius fortitudo ⁊c̄. quo
niā a ꝓportione minoris iequalitatis aut a ꝓportiōe
equalitatis nō prouenit actio. nō eniȝ pōt parua ſintilla
magnū lignū ↄburere neq̄ȝ paru⁹ vētus magnā moue
re nauē: ſed bene magn⁹ ⁊ ꝓportionatus: ⁊ fortis: ⁊ ſic
de ignere ligni. Silr̄ req̄rit̄ diſpō. nā vt ꝑ phycoꝝ nō
qḋlȝ agit in qḋlȝ. ſȝ determinatū i determinatum. ⁊ vt. ſ.
actus actiuoꝝ nō eſt niſi in patiēte bñ diſpoſito: ⁊ p⁹ ꝓ
bleumatū. 7°. ꝓbleumate. ⁊ Aui. p⁹ q̄rti. de fe. peſtilētia
li agēs ſoli cū ↄuenit: ⁊ patiētī nō ſit ꝑparatio nō accit
actio: ⁊ paſſio: vt experientia docet. nā magnes ferrū ad
ſe trahit cū mūdū eſt: qḋ ſi fuerit aleo linitum ipſȝ ad ſe
nō trahet: ⁊ ſilr̄ ſi fuerit rubiginoſuȝ: ⁊ h̄ qꝛ factū eſt in‑
diſpoſitū ad recipiēdū ip̄reſſionē magnetis. ꝑꝑ qḋ ceſ‑
ſat actio. Tertio req̄rit̄ ↄtact⁹ niſi agēs formaliter vel v̄‑
tualr̄ paſſuȝ tāgat in ipſȝ nō aget. quis. n. pōt ignis me ca
leſacere ſi ei⁹ caliditas ad me non ↄuenit. Quarto req̄rit̄
moꝛa. nā ſi ponēs lignū paruū in igne q̄ȝtūcūq̄ȝ mag. ⁊
īmediate ipſȝ ab igne extrahēs lignū nūq̄ȝ ↄburet̄. qḋ ſi i
paruo igne poneret̄. ⁊ ibidē moꝛā ↄtraheret ſtatim cōbure
ret̄: ex q̄b⁹ apperet qḋ cū peſtilētia ſit effect⁹ q̄daȝ: q̄ ad
eā cauſandā hec q̄tuoꝛ ſūt nec̄aria ↄcurrere. ❡ Cā aūt
agēs remota ⁊ ↄcurrēs vt. ſ. eſt iſluxus celeſtis aut cā i‑
ferioꝛ q̄ eſt in elemētis aut elemētatis. vt dictū eſt. verū
cā iferioꝛ eſt ſic patiēs reſpectu ſupioꝛis. ⁊ qn̄ iſte due ſit̄
ↄcurrūt ad cauſandā peſtem: tūc ſit peſtilētia valde ma
gna ⁊ mala: quaſi oēs iterficiens ꝓpter ſui fortitudinē.
ꝓpinqua aūt vt. ſ. eſt putrefactio i aere extro vel aer ipſe

C venenoſus ⁊ putrefact⁹. Diſpō eſt aptitudo hoīs: ⁊ ma
xime ⁊ ꝑncipalr̄ ſcḋȝ cor: ⁊ humores eius ad recipiēdū
talē ip̄reſſionē. ⁊ lȝ dem̄ ſit ſcḋȝ cor tñ ē ſcḋȝ poroſita‑
tē recipit iſectionē vt. ſ. dicebat̄ de veſtib⁹. Tertio ↄta‑
ctus qꝛ aeris ad cor. ⁊ moꝛa. nā videm⁹ q̄ ſiq̄s trāſit per
locū iſectuȝ etiaȝ iſicit̄: ⁊ ſi moꝛā paruā faciat. tñ ō mille
ſic trāſeūtibus nō moꝛiunt̄ tres vel q̄tuoꝛ: qꝛ forte qui
moꝛiūtur ſunt maxie apti ex q̄cūq̄ȝ parua macula iſici:
⁊ ex his habitis pȝ modus generatōis peſtis i corpe hu
mano. ❡ Et corpa q̄dē q̄ ſunt ſic apta ⁊ diſpoſita i mul
tiplici reperiūt̄ differētia. nā eoꝝ quedā ſūt mūda. q̄daȝ
īmūda q̄dā in poris lata ſiue dilatata: ⁊ hoc nālr̄. q̄dam
accidētaliter talia: licet nāliter ſint ſecreta i poris q̄dā nā
liter in poris anguſta ſiue opilata: quedaȝ accūtalr̄ talia

licet nāliter ſint in poris lata: de q̄bus oībus ex⁹ ⁊ ↄclu‑
ſiones propoſito pertinentes ponenda ſunt.

❡ Pria ↄ eſt haly. ꝑmo. Corpora aūt a malis humorib⁹ D
mūdiſicata: ⁊ in cuſtodiēda ſanitate nō neglecta i hac tā
ta peſte perſeuerāt ſalubria: que ↄ hȝ v̄itatē ceteris ſua‑
tis parib⁹. Nā corpa mūda ſūt aliis parib⁹ min⁹ apta pu
tredinē recipere. vnde Aui. ꝑma q̄rti. de febre peſtilen‑
tiali. Nam mūda nō forſitā patiūtur ex illo. nā humoꝛ
bonus: ⁊ nō ſꝑeratus vincit reſiſtēdo aerē malū. Pro
hac eſt Gal. ꝑ de differētiis febriū. Inquit ſupponantur
alia corpa ſine ſupfluitatib⁹: ⁊ puta q̄bus accidit bona
expiratio ꝑ oēs poros nō opilatos: ⁊ nō ↄſtrictos ⁊ exer
citia moderata ⁊ ſobria dicta. hec q̄dē āt nequaquā aut
paꝝ patiunt̄. Ita vt facile fiat eis in id qḋ ſm̄ nāȝ reuer‑
ſio. Et haly. 3°. regni. Quītes humores laudabiles nāles
corrigūt maliciā illius aeris nec patiunt̄ ab eo. ⁊ iō me‑
dici ſtudēt in peſtilentia tenere corpa mūda vt eis poſſe
eſt ⁊ eſt ita ſingulare remediū ſicut fieri pōt. Addendo
q̄ ꝓ eo tpe mūdificationis: ⁊ ordinate diete. ex pte ſex
reꝝ ſi nāliū: vt iſra: dētur alteratiua ↄfortatiua cordis:
de q̄bus omnibus ſuo loco dicēdum.

❡ 2ª ↄ ſequēs ex p⁹. Qȝ maxie apta corpa ſūt. q̄ ſunt īmū
da ſupfluitatib⁹ plena: vitā ducētia ocioſam crapuloſaȝ
⁊ ꝑcipue venereā. Et ē hec ↄ Gal. ⁊ haly. allegati locis.
⁊ aui. p⁹ q̄rti. allegato cap̄. ⁊ pȝ ex cā qm̄ talia aliq̄ñ: ⁊ ſe
pe icurrūt egritudies putridas abſq̄ȝ aeris putrefactiōe.

❡ 3ª ↄ. Qȝ min⁹ apta ſūt corpa aliis parib⁹ q̄ i ↄplone ſūt
ↄtraria cōplexioni mutati aeris: ⁊ eſt ↄ Gal. in libro ō fe
bribus. ⁊ haly. allegato loco.

❡ 4ª ↄ. Corpora nāliter i poris lata vt ſanguinea colica
aliis parib⁹ ſūt patioꝛa febrē icurrē peſtiferā merito vio
lētie aeris ↄtingibilē corpib⁹ in poris nāliter dēſis: pȝ ↄ
ex Aui. p⁹ q̄rti ō fe. peſtilētiali i fine p⁹ capli. Et ꝓbat̄ ra‑
tiōe qm̄ illa vident̄: ab ipſo aere plus ledi poſſe aliis pari
bus q̄ plus ō eo attrahūt: qm̄ i maioꝛi q̄ȝto aliis parib⁹
ē maioꝛ v̄t⁹. ꝑ. celi. Sȝ corpa in poris ſuis nāliter lata vt
ſūt viri ⁊ ↄne ſanguiei ⁊ colici plus de aere attrahunt: q̄ȝ
mulieres flātici vel melici. igit̄. raritas itaq̄ȝ eſt diſpō iu
uās ⁊ multū faciēs ad ſuſcipiēdū iſectionē. ❡ Et ex iſta E
iſerri pōt q̄ ſanguiea aliis parib⁹ oīb⁹ aliis ſunt iſectiōi
patioꝛa attēto q̄ i ipſis abūdāt caliditas ⁊ hūiditas: q̄ ſūt
cā putrefactōis pȝ coꝛ⁹ itelligēti. ⁊ dato q̄ qs vellet ↄri
uȝ tenere poſſet dicere ad fortitudinē v̄tutis vt qꝛ ꝑꝑ
ipſā magis reſiſtere pōt. Sȝ attēde qꝛ expiētia eſt ꝓ coꝛ
relario. videm⁹ tpe peſtis iuuenes robuſtos magis mo‑
ri q̄ȝ debiles ⁊ ſenes. itē ſanguinei colici magis q̄ȝ flātici
aut melici. itē viri magis q̄ȝ mulieres i q̄b⁹ oīb⁹ ē maioꝛ
fortitudo v̄tutis. ⁊ iō illa aptitudo plus facit q̄ȝ reſiſtat
fortitudo v̄tutis. ↄſidera. ❡ Pōt iſerri 2°. q̄ colica poſt F
ſāguinea ſūt cetera magis apta. pȝ maxie idicatiōe ſum
pta a raritate poroꝝ ad qḋ cōcurrit. qm̄ ſūt calidoꝛa ⁊ ꝓ
ſui refrigerio multū de aere attrahētia ⁊ plus ceteris: ⁊
ↄſequēter q̄ mioꝛ anhelit⁹ cū maioꝛi aptitudine ad pu
tredinē plus fec̄ q̄ȝ maioꝛ anhelit⁹ cū minoꝛi aptitudie.
⁊ h̄ ꝓpter arg⁹ de ſanguineo ⁊ colico q̄d fieri poſſet. cō
ſidera. ❡ 3° iſerat̄. q̄ flātica poſt colica ſūt magis apta
q̄ȝ ipſa melācolica. nā ſunt ſtrictoꝝ poroꝝ ⁊ ꝑui anheli‑
tus: ⁊ cū h̄ deficiūt in q̄litate ꝑncipali faciente ad putre
factionem: vt caliditate. ❡ Quarto iſert̄ q̄ minime apta
ſunt melācolica ⁊ minus ſuſpecta: ⁊ iō tutius pſūt peſti
lētiali magis appropinq̄re. patet corrla⁹. ſūt ꝑui anhe
litus ſtrictis poris: ⁊ deficiūt in q̄litatib⁹ ad putredinē
ꝑparātib⁹. imo abūdāt ↄtriis. ⁊ iō a medicis ordinat̄ die
ta ad friȝ ⁊ ſiccū declinās tāq̄ȝ ad q̄litates putredini ↄ‑
rias. ❡ Inferſ q̄nto. q̄ pueri tēpore peſtis qui veniunt
ad mutationē etatis. ſ. ad. 14. annū vl̄ circa eo tpe facile

ificiũtur.pȝ coḋ:qm̃ vſqȝ ad illud tp̃s ſtetit calor ſopi tus:⁊ tũc icipit excitari:⁊ poros dilatare ac hũiditates ꝯmouere q̃ ſtetcrũt ẽt ſopire qb⁹ maxĩe tũc abũdãt:⁊ q̃s ſua multitudine nõ ẽ bene potẽs regulare.q̃re facile pu trefactionẽ recipiũt.vñ vt pȝ in eis hec tria req̃rũt.dila tatio pororꝫ:attractio maior aeris q̃ꝫ ꝯſueuerũt.⁊ apti tudo ebulitiõis humiditatũ qb⁹ multũ abũdãt.Ex qb⁹ pȝ ſcd̃ȝ ordinẽ rõne ꝯplexiõis ⁊ ſexus q̄ ſanguinei ſunt p̃mi.In 2°.ordine colici.in 3°.flãtici.in 4°.melãcolici.i 5° mulieres:ex pte etat̃ iuuenes p̃.2° pueri.3° p̃mi ſenes.

6 4°.2ⁱ ſenes.5° ðcrepiti.Ex qb⁹ oĩb⁹ ꝯcludẽdum q̄ mini me ſuſpecti ⁊ boni taliũ infirmorꝫ abſqȝ mag̃ piculo cu ſtodes ſũt vetule melãcolice ⁊ tu ꝯſidera.Ex qb⁹ ẽt col ligi p̃t cã q̃re aſtãtes iſecti q ex tali iſectiõe nõ egrotãt i ſicere p̃ñt:⁊ de ſcõ iſiciũt iſirmos:⁊ alios venenãt.Que cã reducit̃ i diſpõnẽ paſſi.⁊ eius diſpõnẽ:vt pȝ cõſiderã ti.⁊ ex his pȝ q̃re fugiẽdi ſũt tales aſtãtes. Itẽ ⁊ medici viſitãtes:⁊ iõ aliq̃ ciuitates ſic a ſuis medicis male ſer uiũt̃ qm̃ aliq̃ forte ſic viſitãdo nõ paucos venenãt.⁊ tu ꝯſidera fatuitates vulgariũ.fortaſſis meli⁹ foret vt ñ viſitaret̃ ab eis:ſȝ in ſuis ſtãtes apotecis ꝯſilia darẽt.p̃n cipalis eñi cã viſitatiõis ẽ cognitio egritudĩs:q̃ ⁊ ñ co gnoſcit̃.⁊c̃.ẽt ob alias cãs viſitãtur:vt ad videndũ teno rẽ v̈tutis ac egrotãtẽ cõfortãdũ:⁊ tu cõſidera.

¶ Quīta ꝯ̃ q̄ peſte vẽtura p viã ꝓhibite trãſpiratõis cor pa nãliter ſtrictorꝫ pororꝫ aliĩs parib⁹ ſunt corporibus dilatatorꝫ pororꝫ peſti paratiora.pȝ ꝯcluſio cũ ꝓhibi ta trãſpiratio ſit cã putredinis.⁊ hec eſt ꝯ̃ ſnĩa Gal.in li bello de optima ꝯpoſitiõe.ad p̃ncipiũ.

¶ Sexta ꝯcluſio.corpa accñtalr̃ dilatatorꝫ pororꝫ ſunt aliĩs paratiora.pȝ ꝯcluſio vt in 4° ꝯ̃ne ſupra.ipſa.n.ſic ð aere multũ trahũt.vt ſũt corpa exercitata vehemẽti exer citio balneata i balneis calidis humidis.dr̃ humidis q2 nãlia fortaſſis nõ nocẽt:niſi ꝓ quãto cogũt aerẽ i ma iori quãtitate attrahere:⁊ ſic de aliĩs hñtib⁹ cogere ho minẽ ad magnificãdũ.⁊ anhelitũ frequẽtãdum.

¶ Septima ꝯcluſio.corpa accidẽtaliter i poris ꝯſtricta ſũt corporib⁹ i poris dilatis dilatatiõe ſibi ꝯ̃ria i peſtilẽ tialẽ febrẽ cadere paratiora.vbi aduerte p̃:q̄ p dilatatio nẽ ꝯ̃riã itelligo mũdificationẽ pororꝫ a ſupfluis hũidi tatib⁹:q̃ notatõ pȝ ꝯ̃.qñ talia hñt humiditates de facili putreſcibilẽ:a qb⁹ dilatata ſũt mũda.⁊ i p̃mis hũiditati b⁹ ille ſũt ſicẽ a regimĩe nãe derelicte q̃re ⁊c̃.Et ex his tol lit̃ apparẽs ꝯ̃dictio iter Aui.p̃ q̃rti.allegato cap̃.⁊ Gal. p̃.de differẽtiis febriũ.⁊ i libello de optĩa ꝯpõne.qdam tñ:vt Gẽtil.ꝯſiliãt q̄ paratiora ſunt rara peſte veniẽte a cã extriſeca.⁊ ſtricta paratiora cã veniẽte ab itriſeco:qm̃ oplatio ad illã p̃parat.Cõſilr̃ nocet balneũ aq̃ ſrĩde de bilitãdo virtutẽ.ita vt ſit cã multiplicatiõis malarꝫ ſu pfluitatũ.⁊ i ſũma oĩs cã q̃ facit ad corpis debilitatiõnẽ p̃parat ipm̃ ad faciliꝰ ac velociꝰ recipiẽdũ peſtẽ.

D **Et ex his** q̃ dicta ſũt facile r̃ndebit̃ ad aliqua du bia a vulgarib⁹ q̃ri ꝯſueta. ¶ Pri^m cuȝ hec iferiora ſupioribus gubernẽtur.vñ p̃. metheurorꝫ nec̃e ẽ hũc mũdũ ſupiorib⁹ eẽ ꝯnguũ vt v̈t⁹ide hĩc gu bernet̃.quõ g̃ ab ipſis corrũpũt̃ cũ ſcã ſint mar⁹ pp ho minẽ.vt.p̃.genet̃. ¶ Dicẽdũ q̄ lȝ p ſe hec iferiora a ſu piorib⁹ latiõib⁹ gubnent̃:tñ ab eis aliq̃ corrũpũt̃.⁊ h̃ p acciñs.⁊ ẽ ſicut in minori mũdo.q2 dato q̄ calitas nãlis ſit idiuidui p ſe ꝯſeruatiua:tñ de p acciñs ẽ cã corruptiõis ei⁹.ꝓ quãto ꝯſumit:⁊ exiccat hũidũ ꝓpriũ ei⁹ i q̃ pabulat̃ ſic i ꝓpoſito dato q̄ iflux⁹ celeſtes ſint horꝫ ꝯſeruatiui. tñ accit ex varia ꝯiũctiõe ſtellarꝫ fieri horꝫ iferiorꝫ corru ptiui.q̃ ꝯiũctio ſi ñ fuiſſ;ñ fuiſſȝ ſecuta illa corruptio. mot⁹.n.ſolis i ſuo zodiaco ẽ cã gñatiõis ⁊ corruptõis vt phantes oñdũt:qb⁹ medic⁹ credere dȝ. ¶ Scd̃m dubiũ

q̃re cũ aer ſit venenat⁹ oĩa iſpirãtia ñ ab eo iſiciunt̃.vt vi dem⁹ hoies mori:nõ boues:⁊ boues:⁊ nõ galinas.⁊ ita ꝯſilr̃ de aliĩs.pȝ ex hĩtis r̃nſio.nã ſicut in his iferiorib⁹ videm⁹ ꝯtigere qõ aliud ẽ venenũ vni ſpẽi qõ nõ alteri. vt iuſqam⁹ hoi ⁊ nõ turdo.imo turdus ex eo nutrit̃.ita i ſupiorib⁹ accit:vt in iſtis iſeriorib⁹ ip̃rimat̃ effect⁹ deter minatus.ſic reſpiciẽs a.q̄ nõ b.⁊ ex ꝯſiti cũ ſit veneno ſus.ita veneniet hoies q̄ nõ boues ⁊c̃. ¶ Sȝ ſtatiȝ que K rit̃ 3°.iuxta h̃.q̃re g̃ ſic vnũ hoiẽ iſerficiet q̄ non aliũ.⁊ vn⁹ ab eo iſirmabit̃.⁊ nõ ali⁹.⁊ adhuc i eadẽ ꝯ̃ta ⁊c̃.pȝ r̃nſio.qm̃ h̃ accit ex diſpõne paſſi.qm̃ act⁹ actiorꝫ ẽ i pa tiẽte diſpoſito/vt.ſ̃.nã ſi ſup vnũ ignẽ magnũ ponãt̃ li gna mag̃ viridia ⁊ ligna pua ſicca.⁊ iter hec media.nõ ne ſicca ꝯburẽt̃:⁊ ñ viridia.pua ⁊ ñ mag̃.itẽ mediocria ſicca ⁊ ñ mediocria v̈idia. ¶ 4°.q̃rit̃ q̃re cõit̃ ñ moriũt̃ L ſic clauſtrales.vt ſr̃es mõace carcerati.⁊ hr⁹:vt q i citate aliq̃.dõȝ q̄ qñ iſicit̃ a ſupiorib⁹ aut iſeriorib⁹ aer h̃ iſerior cũ tal̃ iſectio ñ ita libe vẽiat ad aerẽ clauſtri ſicut ad libe rũ:vñ 2° p̃ ð aere bono.cũ v̈o accit i aere putrefactio cõis tũc diſcoopt⁹ erit magis ipȝ r̃ſpiciẽs q̃ꝫ ꝯſtrict⁹:⁊ occul tat⁹.aer.n.lib̃ citatis citi⁹ ac facilr⁹ iſicit̃.⁊ p maxĩ:q2 eſt aliĩs parib⁹ ſbtilior.nã aer clauſtraliũ:⁊ carceratorꝫ ſtat clauſus:⁊ igroſſat̃.iõqȝ difficili⁹ iſicit̃:ad qõ cõcurrit p̃: q2 tales exẽcitio carẽt ducẽte eos ad magnificãdũ anhe litũ.Itẽ q2 bono regimĩe gubnant̃ maxĩe bõi clauſtra les.Itẽ q2 ad aerẽ nõ veniũt liberꝫ.itẽ q2 ẽt multi ⁊ p̃ci pue carcerati aleis vtunt̃ aerẽ rectificãte. ¶ Et iux̃ h̃ vl M timũ poſſȝ q̃dã ſupficial̃ cã aſſignari vulgo iſeſtãti:q te net q̄ pauci bibuli tp̃e peſtis moriunt̃.⁊ certe notaui in trib⁹ aut q̃tuor peſtilẽtiis.⁊ ita eẽ ꝯpui.vinũ q̃dẽ aroma ticũ cordiale ẽ.vt pȝ.⁊ ñ min⁹ rectificare aerẽ vr̃.q̃ꝫ aleũ g̃.⁊ iõ ab hoib⁹ iductũ ẽ cũ dõbẽt eq̃tare ñ aer eſt nebulo ſus q bibũt aſſerẽtes ex tali potu ſe ꝓhibẽ igreſſũ aeris mali.⁊ tu ꝯſidera. ¶ Sȝ iux̃ h̃ q̃rit̃ 5°.Si ꝯtigẽt ſic vni N familie q̃ ſtaret clauſa cũ õbito regis.de q̃ iſra dõȝ q̄ ſic: vt claret iſra:ſȝ oporteret cauere a ꝯuerſatiõe aliorꝫ vt i ſra.Sȝ h̃ ſcito q̄ qñ vn⁹ icarcerat⁹ ex inſectiõe aeris ip ſius carceris morit̃ qõ q̃ſi cõiter oẽs moriũt̃.q2 arguit̃ cãȝ fuiſſe fortiſſimã pp fortẽ reſiſtẽtiã ex cãis.ſ̃.poſitis factã.nã vt.ſ̃.dicebat̃.peſtis cũ accit i aere groſſo ẽ mul tũ piculoſa:q2 cõiter multos iterimit:⁊ tarde recedit.⁊ pari for mĩ dõȝ de clauſtralib⁹:⁊ iõ fugiãt.nã cũ eodeȝ regimine vel ſili regant̃:vr̃ q̃ſi in oĩbus eſſe eq̃lis aptitu do.Itẽ q2 ſunt in vno pticulari aere:⁊ anguſto.vñ q̃ſi anhelitu cõicãt itẽ q2 ſunt ſub eodẽ aſpectu:⁊ lȝ ſic cõit̃ vt dictũ eſt.tamẽ quãdoqȝ cõtingit clauſtrales:⁊ carce ratos p̃us mori.qõ nõ niſi in ſupiorẽ cauſaȝ reduci po terit vñ ſicut videmus q̄ aſtrologi ſtudẽt in dando bo nũ aſcẽdẽs alicui edificio:caſtro.ſ.aut terre. Ita pote rit contingere q̄ clauſtrũ illud aut carcer habebit aſcẽ dens malũ diſponẽs ipm̃ ad facilẽ receptionẽ illi⁹ ip̃reſ ſionis:quare in ea ciuitate peſtis icipiet in carcerib⁹ aut clauſtro.Ex qb⁹ apparet q̄ cũ ſic accidit illi aeri iſectio: O q̄ ſtatim ꝯſulendũ eſt vt recedãt q poſſunt:⁊ ad ipm̃ ꝓ pter eius groſſiciẽ tarde redeãt:vt iterponãt ſpaciũ ſex mẽſium.Et ex his infert̃ q̄ cũ vnus in multis ſuis pa rẽtib⁹ iſicit̃:aliĩ fugere debẽt:⁊ abinuicẽ ſepari.cũ videa tur rõne parentele ⁊ affinitatis ſepe nãm vnã:⁊ inter ſe hẽre homogeneitatẽ ꝓpter vnũ eẽ ab alio genitũ.⁊ ſic vnus ab alio videt̃ citiꝰ iſici q̃ꝫ ab extraneo.

¶ De ſignis ꝓnoſticis future peſtis. Rũca.ij.

Portet ꝓpter eius periculoſitatẽ ⁊ ꝯtagionẽ ꝓnoſtica p̃mitte re demõſtratiuis.cui⁹ ꝯ̃riũ i aliĩs obſuabit̃ P febrib⁹.Signa.n.futurã peſtẽ annũciantia ſunt initiũ faciẽs a ſupiorib⁹:multiplicatio

eclipſiū lunariū.ꝯiūctio martis cū ſaturno:ꝛ ſic ḋ aliis
dictis.ā.de cōis ſupioꝛib⁹:ꝛ tu ibi.Et alia q̄ ſunt medi
co iḡtū medic⁹ occulta: q̄ ab aſtronomo īueſtigari hꝫ.
¶ Signa aūt nobis ex pte ſenſus in aere manifeſta ſūt ſe
quēdo ducē meū in numero octo.¶ Primū eſt appari
tio ꝛ multiplicatio royrum.i.ignis in aere moti vel cur
rētis:vt ſtella cadens:vel aſub.i.ignis ſtātis:vt colūna:
vel alteri⁹ figure.Sꝫ dicens.ā.dcm̄ eſt q̄ aer peſtilētialis
eſt humidus cū obtuſo caloꝛe:ꝛ talē modū humidita
tis deſtruit exalatio calida ꝛ ſicca.iō ꝛc.¶ Item illa ſūt
ſigna q̄ aer nō eſt putrefactus.nā Ariſto.25 ꝓbleuma
tū.ꝓblemate.19.iterrogās:quare nō putreſcit aer.rn̄det
q2 igne plenus.¶ Scd̄o queres in quo tpe erit peſtilē
tia qn̄ iſta apparebūt:an i eſtate.an i autūno.¶ Pro his
dōꝫ.Ad p̄ⁿ:q̄ ignees tales ſigna ſunt peſtilētie maxime
qn̄ ꝯiūgunt cū multis vapoꝛibus in aere exiſtib⁹ a ter
ra eleuatis.vn̄ p̄ ꝓbleumatū.ꝓblemate.21.q̄ndo ex ter
ra vapoꝛ multus aſcēdit:annus peſtilētialis fit.Cū ita
qꝫ i aere vident hi ignes remanēte aere turbido ex mul
titudine vapoꝝ eleuatoꝝ.ſignū eſt q̄ tales vapores cō
ſumi ꝛ reſolui nō poterūt:ꝛ ex ꝯſequēti expectāda eſt pe
ſtis.Silr̄ ſi i autūno apparuerint iſti ignes:ꝛ poſt eoꝛuꝫ
apparitionē ſequat aeris turbulētia:tūc etiā erūt ſigna
peſtis.q̄ ſi nō ſequat turbulētia.ſꝫ claritas:tunc ſigna
būt aeris ſubtilitatē ꝛ ſiccitatē magnā:ꝛ nō necario erūt
ſigna peſtis:q2 ſiccitas vapoꝛes ꝯſumet:vt argutū eſt:
ꝛ q2 ignes arguūt aduſtionē:tūc in autūno illo accidēt
egritudines de mā aduſta:vt ſcabies:lepꝛa:cācri.ꝛ hꝰ.
ꝛ nō peſtilētiales.vn̄ i'le autūnus erit malus ꝛ prauus.
nā cū ad ſiccitatē declinat efficitur talis:vt ſcd̄a p̄mi.al
legato cap.ꝛ ſic pꝫ rn̄ſio ad p̄mū.¶ Ad ſcd̄ꝫ dicit q̄ qn̄
cunqꝫ apparebunt cuꝫ tali turbulentia erunt ſigna.vn̄
ſi apparebunt in autumno ſignificabūt ipſaꝫ futurā in
in hyeme vere aut eſtate futura.
¶ Scd̄ꝫ ſignū multiplicatio auſtri ꝛ ſubſolani.Eſt qdē
auſter vētus meridionalis cardinalis:ꝛ ſubſolan⁹ cardi
nalis oꝛiētalis:ꝛ indifferēter oēs venti meridionales ꝛ
oꝛiētales q̄ multos vapoꝛes ſecū ferūt cū caſitate debi
li:ꝓpter qd̄ aer remanet multū turbidus ꝛ nebuloſus.
vn̄ qn̄ iſti multiplicātur:ꝛ aer efficit multū nebuloſus
obſcurus turbidus:ita vt ex eo expectetur pluuia ꝛ nō
pluit:tūc aer coꝛrūpet:q2 ſignat vapoꝛes in aere retine
ri:ꝛ a caliditate debili tūc regnāte putreſieri debere:ꝛ ex
ꝯſequēti futurā.Q2 ſi fuiſſet ſecuta pluuia deſcēdiſſēt:
ꝛ ab eis mundificatio fuiſſet:illis vapoꝛibus i pluuiā
cōuerſis.Et h̄ idifferēter ꝯtingere poterit i ol q̄dra ānī.
lꝫ Aui.de hyeme ſpālē faciat mētionē.Q2 ſi ꝯtingat au
ſtro ſubſolanū cōiungi:illi humiditati ſupflue ꝯiungit
caliditas:q̄re citius euenit peſtis:q̄ aliā fuiſſet tardata.
¶ Tertiū ſignū quādo in vere eſt paucitas pluuie cū fri
goꝛe:tūc expecta peſtē in eſtate:ꝛ cauſa:qm̄ ver fridū cū
paucitate pluuie tenet materias vſqꝫ ad eſtateꝫ.Deinde
in p̄ncipio eſtatis multiplicat auſter ꝛ aer turbidatur:ꝛ
deinde clarificatur:ꝛ nō per aduētuꝫ boni vēti vt' ſeptē
trionalis:neqꝫ pluuie:ſꝫ q2 vapoꝛes ſic in aere detenti ꝛ
ſubtiliati aeri ipſi ꝯfundant.vnde in aere accidit clari
tas ꝛ nō ſerenitas:q2 illa claritas nō eſt cū ſplēdoꝛe:ꝛ il
la claritas durat circa dies octo ꝛ non vltra.q̄ ſi' dura
ret vltra poſſet ſignare ꝯſumptionē illaꝝ:deinde turba
tur aer:ꝛ nocte ſupueniēs frigiditas īfrigidat aerem:ꝛ
ex ꝯſequēti coꝛpa:deinde ſupueniēte die caleſit aer a ſo
le:ꝛ ſilr̄ vapoꝛes illi.vnde caliditas ſic reuerberat ſupꝛa
coꝛpa.vn̄ accidit eis q̄dā ſfocatio ſiue ꝯturbatio ex cali
ditate ſic in coꝛde ꝛ ſpiritualibus īpꝛeſſa:cū multis ma
lis ꝛ putridis vapoꝛib⁹.vnde eo tēpoꝛe hoīes q̄ſi ex cali
ditate anguſtiātur:que āguſtia magis ḋ nocte q̄ꝫ de die
pcipitur:ita vt hoīes in lectis q̄ſcere ac doꝛmire nō poſ
ſunt.Et h̄ accidit nocte magis:q2 caloꝛ magis nocte adī
tra claudit:ꝛ q2 ſunt a ciuilibus occupatiōib⁹ diſtracti.
vn̄ Gal.de motibus liqde dicit.quēdā pꝫ habēte apo A
ſtemā in iguine ipꝫ plus de nocte q̄ꝫ de die ſēſiſſe.Et qn̄
iſta ſic ſucceſſiue ꝯphēdūt:tē peſtis futura malig̃ erit:
ꝛ appebūt variole ꝛ mōbilli:ꝛ h⁹ gn̄is egritudies male.
¶ Quartū ſignū qn̄ in eſtate hoīes valde ꝯturbāt:ita vt
ſint īquieti:hinc inde ſe voluētes:ꝛ tn̄ nō ſentiūt caſitatē
vehemētē:ꝓpter quā deberēt eſſe in tali diſpōne.ꝛ cum
hoc eſt eſtas habēs matutina alterata ad frigiditatē ma
ioꝛē cōſueto:malignā eniꝫ in aere putredinē ſignificat:
ꝛ p maxime ſi p̄ceſſerint ignes dicti aut eiuſdē nature:
quoniā hec cōturbatio ex manifeſta cā nō eſt.
¶ Quintū ſignū:qn̄ in eodē die videbis aerē alterari va
riis alterationibus:vt q2 nūc calidus nūc frigidus:nūc
clarus nūc turbulētus.ꝛ ſol clarus oꝛit:deinde ꝯturba
tur.Itē qn̄qꝫ ſol cū nebula circūdāte:que eſt vt puluis
ex qua aer reddit puluerulētus:ꝛ hec ſic pſeuerauerit.
tūc expecta peſtē i ipſo tēpoꝛe pn̄ti aut futuro poſt ipꝫ.
qn̄ hec idicāt eſſe in aere copioſaꝫ multitudinē vapoꝝ
cū caſitate putrefaciēte ꝛ nō reſoluēte.
¶ Sextum ſignū qd̄ ſumitur ab his que accidūt homi
nib⁹:ꝛ eſt apparitio varioloꝝ:moꝛbilloꝝ.āthracū:bubo
num:ma'ꝝ materieꝝ:ꝛ huius generis.nā hec arguūt
etiā putredinē malam venenoſam in aere.verum nō eſt
ſignū neceſſariū:q2 vt ſupꝛa pōt eē hec coꝛruptio ad deter
minatū moꝛbū:vt ad variolas ꝛ moꝛbillos:ꝛ nō ad feb.
peſtilētialē:vt meis dieb⁹ pluries vidi.nā fuerunt plēs
anni in qb⁹ apparuerūt variole ꝛ nō ſecuta fuit peſtis.
¶ Septimū ſig.ⁿ ab his q̄ accidūt ſup trā:qn̄ vidim⁹ ſup
terraꝫ multiplicari ranas mures muſcas cimices.ꝛ hꝰ
aialia:q̄ ex putrefactiōe gn̄ant.ſignū ē copioſe putrefa
ctiōis regnātis.Itē cū viderim⁹ mures ꝛ alia aialia loca
hītantia ſubterranea fugere ab illis:ꝛ ad ea nō amplius
redire:imo foꝛſitā ōreliquūt oua.tūc expecta peſtilētiā:
q2 talia fugiūt pp foꝛtē putredinē factā in viſcerib⁹ tre:
ꝛ h̄ faciūt ex prudētia q̄dā nāli eis inſita:ſic hyrūdines
nidū faciūt.Itē cū videri volatilia nidos deſerere:ꝛ ma
xime miluos.veꝝ vſqꝫ mō autēticum nō īueni de mil
uis:ſꝫ qd̄ hic ſcripſi auctoꝛitate vulgata addidi.Et ſunt B
hec dcā Ari.p̄ ꝓblematū.ꝓblemate.22°.vbi q̄rit ꝓpter
qd annus ſit moꝛtiferus:qn̄ ſit motus ranaꝝ puaꝝ ra
rum cydarum ꝛc.Et aſſignans cauſam inqt.q2 vnūqdqꝫ
ſuperabūdat in ꝓpꝛia regiōe mā:ꝛ hec qdem aialia na
ſunt humida:q2 pluuioſuꝫ etiā hūidū hīt:etiā q2 talia
ſunt habētia humiditatē ſupfluentē:q̄ pōt eē moꝛboꝝ
cā.Et ꝓ pticulari ſignoꝝ expanſiōe:lege infra de pſerua
tiōe i canōe.6°.Et his addā ſuccinctā ſignoꝝ aggrega
tionē ab yſaac 5° feb.ſuptā.Cōcoꝛdati ſunt antiq ꝛ ma
xime.hyp.q̄ ſi in q̄tuoꝛ āni tēpoꝛib⁹ aer coꝛrūpit:gene
rant in illo āno peſtilētie ꝛ moꝛtales paſſiones.Et dixe
rūt q̄ ſi venti q̄tuoꝛ in trib⁹ mēſib⁹ hyemis.ſ.decēb:ia
nuario ꝛ feb:uario pflauerint ꝛ puluis in aere augmēte
tur:ꝛ aeris ꝯplexio i ſiccitate mutetur:nullā habēs plu
uiā:ꝛ dies i q̄litate ꝯtrariet:vt vna ſit frida ꝛ alia calida.
hec peſſima ſūt in hyeme.Uere aūt aere ente pluuiali ꝛ
turbido:euiſqꝫ turbatio nō niſi in q̄nta aut ſexta aut ſe
ptima die ſoluta fuerit:febꝛes peſſime nō ſꝫ humoꝛes:
ſꝫ plimū naſcūt variole ꝛ puſtule:tūc ꝛ plīme fiūt moꝛ
tales peſtilētie:ꝛ dixerūt etiā hyeme ꝛ vere taliter ſtāti
bus:neceſſe eſt in eſtate aerē turbidū ꝛ nō claꝝ eſſe:ꝛ ar
boꝛibus ꝛ terre naſcentibus peſtis dominat.
¶ Octauū ſignū pro parte tactū quādo videm⁹ aerē tur
bidari ex eleuatiōe maloꝝ vapoꝝ ab aq̄s infectis eleua
toꝝ:vt ſunt aq̄ in qbus īfundit linū aut aſpaltū aut ca

nepis. Cuius corruptiōis signū: q2 pisces reperiunt in
ea mortui ſupnatātes ꝛc. ꝛ maxime vificat̄ h̄ signū q̄n
aq̄ eſt ſtans. Un̄ q̄n ſic videt̄ aer turbidari iudica ī eo lo
co peſtē ēſſe futurā: maxie q̄n cū h̄ ſigno alia ex dictis
cōprehēdes. Siſr idē cōtingit ꝑpter multitudinē cada
ue℞ inhūmato℞: vt ſupra in tempore guerre.

C Quidā addūt nonū dicētes. ꝙ ſi ante ſolis ortū colli
gat̄ ros ꝛ det̄ cani ſitiēti: ſi moriet̄ ſignū erit peſtis ꝛ ve
nenoſitatis. Signū curioſū eſt: ꝫ nō efficax. nā vt. ŝ.
aliqđ eſt venenū homini qđ non cani ꝛ dabat̄ exēplū de
iuſquiamo. Siſr gallie ſpētes ꝛ ſcorpiōes ōglutit ꝛ ex his
nutrit̄. hoīes ꝟo interimūt. Et iō mulieres diligūt gallīas:
q2 dīt tenē domū ab his mal' ꝛ venēoſ aialib⁹ ſcopatā.

C Decimū addo ꝛ curioſū valde. cū ī tp̄e vis apparuerit
eſtuatio q̄dā vltra ſolitū: ꝑpter quā flores tēpeſtiui⁹ ſo
lito naſcent̄: deide mō frigus mō calor regnauerit: vn̄
dicti flores corrūpūt̄. videriſq3 hoīes ꝑter ſolitū de illi⁹
aeris mutatiōe triſtari. tūc dubita ō futura peſte. ꝛ erit h̄
ſig^m magis certū: ſi ꝑ tūc pullulabūt variole morbilli:
E ꝛ hm̄ōi. vt. ŝ. Ex ꝑdictis p3 ꝙ nō icōuenit ī hyeme ſiccīſ
ſima febrē cōtingere peſtilentialē: vt ēt docet expientia.
Ex quo īfertur ꝙ ꝑ ſiccitatē ignis nō ſemꝑ aer rectifica
tur: lȝ ſepē rectificet. ꝛ tu ꝯſidera. Credi dicit q̄dā mo
dernꝰ ꝙ q̄n ꝑ ꝑdicatores cōiter peſtis futura ꝑdicat̄:
raro ē ꝙ nō accidat: q2 dicē eos a ꝟtute celi ad talia ꝑdi
cādū moueri. Itē q̄n hoīes dīt ſe vidiſſe ꝟgīnē glorio
ſā aut ſcīſi aliquē annūciare peſtē: raro accīt ꝙ nō eue
niat. Et hec de ſignis ꝑnoſticis: vt ſupra ſufficiāt.

C De ꝑſeruatiōe corpo℞ a peſte. Rubrica. iiij.

D Quia iam actū ē de ꝑnoſticis. Cōſe
quēs ē vt illis ꝑcepti īſcri
bat̄ modꝰ ꝑſeruatiōis ab icurſu tā nephādi
morbi. Et q2 reꝰ ipſa aeri attributa ē: vt. ŝ.
tāq̄3 cāe ꝑri^e. hinc nr̄a ꝑorītētio d3 eē in ꝯſi
deratiōe ipſi⁹. Itē q2 dicebat̄ ꝙ corpa mū
da ſunt que maxie a peſte ꝑſeruant̄. hinc aū ōis duo ca
dūt documēta: īq̄℞ obſuatiōe q̄s ſe a peſte poterit ꝑſuar̄.

C Pri^m documētū iuxta illud ieſu. Si ocul⁹ tu⁹ ſimplx
fuerit. i. aīa tua: totū corp⁹ lucidū erit: q2 mundū. Si ḡ
aīa tua mūda erit. ꝛ corp⁹ tuū mū^m erit. Cū ḡ cor' mūda
ī peſte maxie ꝑſuet̄. fac vt aīa tua ꝑ mūdet̄: vt miſicors
teſus te ab ipſa peſte ꝑſuet. Nā vt. ŝ. nō raro ex ira dei ve
nit: vt in veteri pluries legit̄ teſtamēto: ꝛ ī nouo ipſe bo
E nus de⁹ ante iudiciū euentū minat̄. Et iō p̄ces deuotas
ac ꝯtinuas grataſq3 deo faciamus. q̄ cū recte erūt ineffi
caces eſſe nō poſſunt: vt ꝟ de cōſolatione. vide aūt q̄ꝫtū
nedum in preſeruādo: verū ꝛ in diluēdo peſtes glorioſi
ſebaſtiani: ac victorioſi gaini fortis ꝑces valuerūt. Tu
itaq3 ora: ꝛ ſanos ꝛ patiētes orare inſtruas. vn̄ ieiunia or
dīa ꝑceſſiones. ꝛ hm̄⁹. q̄ deo placita eſſe cōſueuerūt. vn
de Auic. 10. metha. ſue cap' ꝑmo. ꝑpter has cās ꝑſunt
hoībus oīones ſacrificia ꝛ letanie: q̄ rbicola nō fuit.

C Scōm eſt q̄n aer eſt cā: vt ſupra. cōſulo ſi potes ab eo
fuge. Itē ne ſis ex ꝑmis cito. Item q2 ſe ad diſtētiā expā
dit longe. Et q2 ei⁹ ipreſſio maxime q̄n eſt groſſus rema
net notabili tēpore: tarde ad eū3 reuertere: ꝛ eo tardius
q̄ꝫto aer ē groſſior. Et ideo bene ac optime cōſulit ami
cus ille cū reſcripſit amico interrogāti de remedio con
tra peſtem fuge cito: longe: tarde reuertere. Et vſq3 mō
nō eſt medicina huic par inuēta: quā potētes maxie ſer
uāt. Et hāc ſniam ꝑ parte ſcripſit Almāſor lī 4°. ō cau
tela egritudinū ab vno loco ad aliū trāſeuntiū. In
quit. terra ā in q̄ fuerit intrat̄ ꝛ peſtilētia fugiēda erit.

C S3 vt pauperiorib⁹ a me ſatiſfactū ſit: ꝛ his q cupiūt
alio modo ꝑſeruari. ponā canones de preſeruatione ho
minū a peſte: vt a me ꝑmiſſū eſt. Modus aūt hic ꝑſer
uationis in duob⁹ cōſiſtit regiminib⁹. Primū quidē3 in
debita obſeruatione diete: q̄ in ſex reb⁹ nō nālibus clau
ditur. q̄ ſunt aer. cib⁹ ꝛ potus. ſomnus ꝛ vigilia. motus
ꝛ quies. inanitio ꝛ repletio. ꝛ animi accidentia. de quib⁹
oībus cum ſuis canonibus ꝑticulariter aget̄. C Alte
rum eſt regimen ip̄3 medicinale: quia rerū medicinaliū
um debita adminiſtratio ſuis loco ꝛ tp̄e applicādo℞.

C Et ſequens ꝑmū dicendum ꝙ aer ipſe: vt. ŝ. eſt maxi
me conſiderandus. Et ideo cū3 percipitur ipſum effici in
fectum aut inficicipere: quod comprehēdet̄ ex appari
tione co℞ q̄ dicta ſūt: debet ſi poteſt vt ſupra ſe ad aliū
trāſferre aerem ipſum eligendo ac euitando: vt docebi
tur: aut ipſum alterare vt oſtendetur.

C Et ſequens ꝑmū de electione aeris ꝛ ei⁹ euitatione hi
ponātur canones. C Prim⁹. ꝙ aer eligatur liber ꝛ euē
tat⁹. ꝑpter qđ aliis paribus: loca alta nō aliūde infecta:
vt a paludibus aquis ſtantib⁹. ꝛ hm̄⁹. vt ſupra ſunt pla
nioribus eligibiliora: ꝛ maxime quādo aſpectū hn̄t ad
ſeptētrionē. vnde veni āt venti aerem ipſum mundificā
tes ac rectificantes. vn̄ ſcōa ꝑmi. doct. ſcōa. cap. viij. Ue
ti qui ſunt meliores ſunt ſeptētrionales: poſt oriētales:
poſt quos ſunt occidētales: ꝛ deteriores meridiōales. ꝛ
īfra. ij. cap̄. Sitq3 illud vn̄ magis ſollicitari debet: vt vē
ti orientales ſtricturas ingredi valeāt. ꝛ vt ſol ad vnū3
quēq3 locū3 intrare queat qui ibi exiſtit: q̄n ipſe eſt qui
aerē rectificat. C Ex q̄bus īfert̄ ꝑmo ꝙ aer meridiona F
lis euitandus eſt omnino: ꝛ ſimiliter venti meridiona
les: niſi venti ipſi venirent a mōtibus in quibus q̄ſi cō
tinuo nix inhabitat. vnde ſic frigidi facti aerem nō cale
faciunt: ſed refrigerāt: ꝛ ceteris vētis plus ipſum rectifi
cāt: vt Aui. ſcōa ꝑmi. de accidētibus impreſſionib⁹ ae
ris: ꝛ tūc eo caſu locus ille eligēdus ꝛ nō euitādus eēt.
C Infert̄ ſcōo ꝙ loca cauernoſa ſubterranea valoſa ac G
multū3 depreſſa euitari debēt: ꝛ ſimiliter loca que quo
dāmodo remanent ineuentata propter co℞ clauſionē.
nā euentatio ꝛ maxime a vento ſeptentrionali facta eſt
maxime aerē rectificans. Et hec eſt ſententia Raſis ter
tio Almāſoris capitulo de ventis ꝛ aere. ꝛ Aui. ſcōa ꝑ
mi allegato capitulo. Q3 ſi arguatur loca alta ſūt libe
riora: ꝛ aerem ſubtiliorē habet ceteris parib⁹: ꝛ magis
paſſibilē. Ergo cum accidet peſtilentia ſaltim cōmunis
loco ſuperiori ꝛ inferiori: citius īficietur locus ſupior.
Dicēdū ꝙ ꝛ ſi locus ſuperior ſit magis aptus recipe ī
preſſionē: eſt etiā magis apt⁹ recipe rectificatiōnē ex vē
tis ꝛ ex igne. Et iō adhuc mīn⁹ ꝑiculoſa eſt ei⁹ hītatio ce
teris parib⁹. Ex quo īfert̄ ꝙ ſecuriores degūt cum acci
dit peſtis in loco montuoſo: illi q̄ habitāt partes mōtis
ſupiorū. C Infert̄ tertio ꝙ ſi locus altus hēri non pōt: H
ꝙ ſaltē minus depreſſus q̄3 fieri pōt eligat̄ nō valoſus:
ſed circūdatus locis cultis ꝛ redolētibus ſi fieri p̄t. Hec
aūt que dicta ſunt a Gal. ꝛ ab Aui. etiā cōprobant̄. licet
Auer. medico℞ ſtimulus ō ſui colli. de inhabitatiōe lo
co℞ cauernoſo℞ ꝛ ſubterraneo℞ oppoſitū3 dicat: cui ī
medicina parua fides adhibet̄. C Et hic nota ꝙ aer ſic I
eligendus ſit talis ꝙ in ipſo nō ꝑceſſerit peſtis ad min⁹
ꝑ mēſes ſex: q2 ante dubitādū ō reliquiīs peſtis. Q3 ſi vi
deris cum poſtq̄3 ad ipſū3 acceſſeris turbidū ꝛ groſſū3
fieri ꝛ freq̄nter: ſtatim ab eo diſcedas: neq3 delecteris ra
dijs lune: imo eos fuge: ꝑparāt enī3 ad putredinē. 3° cre
tico℞. caplo 2° ad finē. Q3 ſi fuerit multū calidus: ipſū3
rectifica: vt infra. Et hic canon ꝑ parte ſui correctionē3
capit a canōe ſexto ſeq̄nti. ꝛ tu ibi. C Et h̄ aduerte duo. K
ꝑmū ꝙ melius eſt ſe trāſſerre ad aerē purgatū ꝛ mūda
tū a peſte: q̄3 ad aliū3 in quo nō fuerit peſtis: de quo du
bitat̄ ne īfectionem recipiat. Scōo cauere d3 habitator
aeris ſani ꝛ mūdi trāſire ad aerē infectū3. Et ſi trāſit d3 ſi

vbi magis ꝓuidere ꝙ velocius inficiet̃ ꝙ̃ ille qui in aere infecto fuerit cõuerſatus. Cuius cauſa vt dicit̃ ē maior cõtrarietas īter ipſuʒ ⁊ aerē infectū. ꝓpter quā contrarietatē maior ⁊ potentior accidit actio. Qui aūt a ꝑncipio in aere infecto cõmorat᷒ ē ꝓpter aſſuetudinē ⁊ ſymbolitatē acquiſitā: nõ ſic ab illo patitur. conſidera.

¶ Scḋs canon q eſt de eligēda domo: deſcēdēdo ad particularia: eligat̃ dom᷒ lata ſiue āplior vt poſſibile ē euētata: vt ſupra: a locis fetidis ⁊ aeris corruptiuis elongata: vt ſunt cimiteria ad q̃ corpa mortuoꝝ deferunt̃. macellū piſcarie loca vbi coria ꝯficiunt̃. valloſa ex valle fetida: loca infuſionuʒ lini canapis: vt ſupra. loca ſtagnoſa marie vbi multa inueniunt̃ aīalia venenoſa. loca ad que flāt vēti venietes de locis fetidis aut ex ſe aut rõne cauſe cognite: vt eēt multitudo inhūatoꝝ corpoꝝ corruptorū: loca vbi ſūt ficus multe vbi caules ⁊ marie q̄ñ euulſi ſūt ſup terrā ſtātes: ſūt enī magni fetoris: vbi nuces multe: ⁊ marie q̄ñ locus eſt ineuētatus. Ex quib᷒ diuerſa ⁊ multa trahuntur correlaria ſcḋm diuerſitatē patriarū. vnde ex hoc canone admonit᷒ es de locis tue patrie. ſic ꝙ ⁊ de ceteris ceteri. Nam eoꝝ declaratio mihi viſa eſt ſuperuacua: ⁊ derelinquēda habitationes queritātib᷒. Sitq; domus ipſa in feneſtris verſus meridiē cõtinue clauſa: ⁊ aperiant̃ mane orietales: vt ſol ingrediatur: aetem camere rectificās: deinde poſt meridiē ſole tēdente ad occaſum aperiantur feneſtre ſeptētrionales.

¶ Tertius qui eſt de rectificatiõe aeris ꝑ alterātia. opꝫ vt ꝑus cõſideret̃ aeris ipſius mutatio. ſ. ad quā q̈litatē declinauerit. vt ſi ad caliditateʒ adminiſtra frigida. Si ad frigiditatē vtere calidis: ⁊ ꝓpter venenoſitatē vtere calidis aut frigidis cordialib᷒: vt ipſa exigit diſpoſitio: q̄ ab auctorib᷒ noſtris poſita ſunt: vt beſaar de quib᷒ ſtatim. Uerū ita cõſueuerunt auctores ac moderni practici vti calidis tempore frigido: ⁊ frigidis tēpore calido. ⁊ ſic de alijs. q̈litatibus pariformiter dicendū: vtendo in compoſita diſcraſia compoſitis contrarijs.

A

B ¶ Calida cordialia ⁊ aerem rectificantia dum eſt in frigiditate diſtemperatus: ſunt.

Ambra	Nux muſcata	Storax liquida
Muſcus	Gariofilus	Storax calamita
Thus	Gūmi iuniperi	Laurus
Maſtix	Ebanus	Baſilicon
Sandaraca	Acorus	Been
Aloes	Cortex fiſtici	Cinamomum
Lignum aloes	Enula campana	Crocus
Mirra	Squinantum	Calamentum
Reſina pini	Bdellium	Caſſia lignea
Reſina cipreſſi	Uinum aromaticum	Zedoaria
Laudanum		Lilium album
Iuniperus	Ignis	Doronicum
Lignum eius	Cortex citri	Meliſſa
Ariſtologia	Semen eius	Menta

¶ Frigida ſūt cū in calitate diſtēperat̃ acetuʒ. Et nota ꝙ ex vino vioſo ē min᷒ frm̄ ⁊ mag̃ ſiccū. Acetū ſqlliticū.

Karabe	Lambruſca	Poma
Roſa	Pira	Citonia

Flores frigidi redolentes. ⁊ hi᷒ de quibus infra.

Corallus	cicorea dicta	Terra ſigillata
Sandali	Endiuia hortul.	Argentum
Camphora	Nenufar	Mirtus
Acetoſa ſiue acetoſula	Balauſtia	Malum granatū
Uiola	Coriandrum	Arancia
Endiuia ſiluest.	Bolū armenū	Limones nõ ſalſi
Bugloſſa	Berberis	Iacinctus
Margarite	Agreſte	Zaphirus. ⁊ hi᷒.
Ribes	Carbunculus	

¶ Tēperata Macis. cui᷒ decoctio erit ēt vtilis cū aceto mixta ⁊ ꝑ camerā habitatiõis ſic ſuſa. Alia hic nõ enumero cordialia: q2 magis veniūt in vſum potionis: vt

Et ſiliter de ꝯpoſitis: vt ſy. de acetoſitate citri. de citro. Tyriaca. triſera. ꝑſica. triaſandali. ⁊ ſic de alijs de qb᷒ īfra. ¶ Et ꝓ his nota canonē. ꝙ gūmoſa vt th᷒: ſandaraca. ⁊ hi᷒. ⁊ hñtia vnctuoſitatē: vt muſc᷒: laudanū: terbētina. ⁊ hi᷒ dibēt ſup pruñas nõ valde ignitas ꝓiici. Que āt ſūt apta locū irrorare: vt acetū: aq̈ ro. Itē ⁊ aq̈ decoctõis nenufa. roſ. ⁊ hi᷒ ꝓ paupib᷒. Itē aq̈ roſ. cū aceto. ⁊ aq̈ veri frigoris. ꝑ ipſā ſpergant̃ herbe: ac redolētes flores ꝑ locū ipſū ſternant̃. poma pira ⁊ redolētes fruct᷒ ac eoꝝ cortices ſup lectuʒ ꝓiiciant̃. ponāturq; in diuerſis locis ac angulis dom᷒ vel camere: aut ī caniſtro teneant̃. Itē filo appēdant̃ ſup lecto ⁊ alijs locis: vt ē citrū. ⁊ hi᷒. Ita ꝙ tot᷒ aer ille ꝑticularis redoleat: ⁊ ſic bõis rectificet̃ odorib᷒. nā ſicͭ malus ⁊ fetēs ſpūs alterat ⁊ corrūpit. ita ⁊ bon᷒ viuificat ⁊ reſtaurat. vt Ariſto. ī lib᷒. de pomo. ⁊ Meſ. ī de cõſolatõe medicinarū itē nõe ꝑ᷒. ꝑca᷒. inq̄t. ſcire debes ꝙ odor bonus q̄ñq; ad laſ᷒ incolumitū declinare facit: ⁊ illud iō q̄ñ dilatat aīam ⁊ ſpiritus: ⁊ v̄tutes reparat: ⁊ v̄tutū minerā cõfortat: ⁊ eſt cor. grauis v̄o facit ꝯtrū. Et breuiter ex tribus modis ſubuenim᷒: aut ſuffumigādo: aut irrorādo: aut ſternēdo. ꝙ ſi veſtes ſuffumigabis: aut in eis tenebis redolētia: vt cortices citri. ⁊ hi᷒ laudabile erit.

¶ Quartus. ꝙ cū venis ad alterationē aeris: debes cõſiderare ipſius excellētiā: ⁊ opponere illi cū ſuis ꝯtrarijs iā dictis ex ſimplicib᷒ ⁊ cõpoſitis: in cā frigida. ℞. thuris electi corticū eius. añ. ʒ. ij. maſticis: ſandarac. añ. ʒ. i. ſ. gariofiloꝝ. ʒ. i. ligni aloes. ℈. iiij. puluerizentur ſubtiliter: Et cū laudano ⁊ aq̈ meliſſe fiāt trociſci q dimittāt̃ exiccari. Et ꝓ nobilib᷒ ⁊ diuitib᷒ addāt̃ his. gr. iiij. aut muſci aut laudani. Et cū op᷒ erit ī medio camere põat̃ vas plenū pruñis: ſup q̄s pulueriẓet̃ vn᷒ ex his. Et ꝓ paupib᷒ ſufficit thus aut ſandaraca ſola. Itē ignis accēdatur mane ex lignis ſiccis nõ valoſis: vt īfra dicetur. ¶ Et ex his cõpoſitis frigidis. ℞. trociſ. de cāphora. ⁊ fac vt dictū eſt. vel ſic. ℞. folioꝝ roſ. rube. lābruſce: coriandri ſicci. añ. ʒ. ij. coralloꝝ. alb. rubeoꝝ. añ. ℈. ij. floꝝ nenuſaris ſiccoꝝ. ʒ. ſ. boli armeni: terre ſigillate. añ. ʒ. i. pulueriẓa ſubtiliſſime. deinde ℞. cāphore. gr. vi. ⁊ cum aq̈ roſ. fac trociſ. ⁊ operare vt de alijs ante. Itē irroret̃ camera ex aq̈ roſ. ⁊ aceto: aut ex aceto ⁊ aq̈ ſola pro paupib᷒. Sed ꝓpter venenoſitatē bulliāt ex herbis cordialib᷒ dictis: ⁊ nõ ē expēſa. Item ſternant̃ flores frigidi fructus. ⁊ hi᷒. vt in tertio canone. Et breuiter in cauſa cõpoſita calida ⁊ ſicca: te oppone cū frigidis ⁊ humidis: ⁊ ita de alijs.

¶ Quintus. ꝙ fugiēda eſt oīno ꝯtio more ī aere īfecto. in aere putrido fetido ⁊c̃. a vētis meridionalib᷒ ⁊ fetores deportātib᷒. A ꝯtractiõe more loquēdo. ſ. ⁊ ſtādo cum his q de locis veniūt īfectis: aut q infectos viſitāt aut ſequunt̃: aut cū eis cõmorant̃. nā ab his egredit̃ cõmuniter aer malus apt᷒ alios īficere: vt docet experiētia. Iteꝫ hoīum cõgregationē fugiat ⁊ marie male viuētiū: ⁊ loca in qb᷒ hoīes ꝯgregent̃: vt ſunt eccl̃ie ⁊ loca publica. Qꝫ ſi fuerit auditor camere pape aut regis vl̃ dñi: ſtet ſēper in aere rectificato ⁊ q actualr̃ rectificet̃: ⁊ cliētuli ibi ſtēt a lõge: ⁊ ipſe ſtet in alto: ⁊ ipſi in loco infimo: vt i podiolo: ⁊ ipſi in curia. Qꝫ ſi cõtingat ludere cū aliq̃: ſit talis etiā debito regimine rectus: vt ipſe de regimine īfra de adminiſtratione medicinalium.

¶ Et anteq̄ deueniā ad ꝑticularia vnicū ponā canoneꝫ: ſuccinctū ⁊ vtilē ꝓſeruationē: ⁊ ſatis particularē cõtinētē ex dictis Zoar ⁊ Almāſoris lib᷒. 4᷒. ſumptū. ⁊ erit ſextus in ordine: ⁊ eſt ꝙ añ oīa medicus ꝯſiderare dꝫ a q̈ cā a q̄ loco ipſa venit peſtilētia: an a terra: aut ab aq̈: aut ex

malis cibis: aut ab aere: aut ab ipſo influxu: ſi cognita a me
dico cũ alia. ¶ Signa q̃ ſit a terra: q2 aialia i terr) accu
bare ↄſueta fugiũt loca ſua ⁊ ad alia vadũt: ⁊ q̃rũt loca
altera. Jtẽ reperiunt̃ ex eis pluria ſup terrã mortua. Jtẽ3
plus ſolito mlͭiplicant̃: vt ſup̃ de ꝓnoſticis. Jtẽ fruct⁹
facti ſũt mali ſaporis mali odoris nõ iocundi. Jtẽ ꝓta ⁊
alia nõ redolẽt vt cõſueuerũt: q̃ caſu fugiẽda eſt h̃itatio
infimoꝝ: vt valliũ cauernoſarũ. ⁊ hĩ⁹ ⁊ eligẽda eſt in al
to. Jtẽ abſtinẽdũ ad aialib⁹ q̃drupedib⁹ q̃ fructib⁹ terre
veſcunt̃. ⁊ vitẽdũ volatilib⁹. piſcib⁹. ⁊ hĩ⁹. Et vti frugib⁹
preteriti anni ⁊ nõ illius. Jtẽ abſtinere ab aquis putealĩ
bus ꝓfundis: ſ3 vti aq̃ ciſterne ⁊ fontis in alto poſiti.
¶ Signa q̃ ab aq̃: q2 aialia aq̃tica: vt rane cãcri. ⁊ hĩ⁹. a
quã exeũt ⁊ ad ipã3 nõ redeũt: aut vltra ſolitũ tardãt: ⁊
nõ niſi iuxta ripas ſeponũt. Jtẽ q2 reperiunt̃ piſces mlͭ
ti mortui. Jtẽ volatilia q̃ cõſueuerũt aq̃s illas habitare
eas deſerũt. Jtẽ ex eis repiunt̃ mortua: ⁊ ſi viua capiun
tur: nõ ſũt boni odoris ⁊ mali ſaporꝭ: q2 vltra ſolitũ. Jtẽ
ſtatim poſt eoꝝ capturã corrumpunt̃: ⁊ ſilr ſi tales ſepi
ſces capti habuerint: ⁊ aq̃ vident̃ groſſiores facte: mali
coloris fetẽtes. ⁊ hĩ⁹. Tũc eo caſu o3 euitare loca aq̃s ꝓ
pinq̃ ⁊ ab eis ſe elõgare. vitare piſces ⁊ volatilia q̃ in eis
habitãt. Jtẽ vti aq̃s fontiũ ciſterne: ⁊ euitare aq̃s putea
les maxie q̃ñ. vena putei ab aq̃s currẽtib⁹ nõ venit: vt in
plurib⁹ nr̃e ciuitatis puteis eſt videre. Et dixit Zoar q̃
accepti o. ʒ. 3. tyriace ſecuros nos reddit a nocumẽto aq̃
rũ. Jtẽ rabỹ: ſ3 o3 ſumẽs ſtare ieiun⁹ horis. vi. Jdẽ opan
tur granata dul. aceto. acetoſitas citri: acetũ agreſte ⁊ li
moſi. ¶ Signa q̃ ex malis cibis: q̃ñ nõ ꝑcipit medic⁹
aliã cãm: ⁊ videt bubones antraces ⁊ morbos male ma
nerici mlͭiplicari. Cõprehẽditq3 deĩde hoĩes fuiſſe ⁊ eẽ
mali regiminis: vſos fuiſſe cibis malos hũores gñanti
b⁹: vt accidit tp̃e penuriarũ. Quo i caſu ſtudẽdũ eſt bo
no regimini: alterationib⁹ ⁊ euonib⁹: vt medico videbit̃
neceũ3. Sicq3 i aliis ꝓcedẽdũ: vt infra dicet̃ de dieta in
ipſa peſte obſeruãda. ¶ Signa q̃ ab aere venerit: vt q2
viſa ſũt ſigna de q̃b⁹ ſup̃. ⁊ viderit aues ⁊ volatilia male
ſe habere ⁊ mori: ⁊ pluria talia ſic inueniunt̃. Jtẽ q2 vola
tilia vt muſce: ⁊ hĩ⁹. q̃ ex putredine naſcunt̃ multiplica
ta ſunt: ⁊ alia de quib⁹ ſupra. tũc ꝓcedẽdũ ẽ: vt infra et ꝑte
eoꝝ q̃ ſtatim ãnotabunt̃ diſcurrẽdo de rectificatiõe ae
ris per q̃ttuor anni tẽpora. Qꝫ ſi ↄtigerit ꝓpter influxũ
aſtralẽ: edocto medico ꝑ aſtronomiã: etiã q2 medic⁹ nõ
cõprehenderit aerẽ cõturbari: neq3 ſignũ3 aliq̃d per q̃d
de infectione ipſius poſſit cõiecturari: ſ3 ꝑũr videt vola
tilia nidos ⁊ oua relinq̃re ⁊ loca alta: ⁊ infima q̃rere ⁊
habitare. Tũc ex corpoꝝ celeſtiũ vi eam cõtingere cre
dat. Quo caſu op3 aerẽ altũ diſcoopertũ euitare: ⁊ eligẽ
da ẽ habitatio i locis infimis vmbroſis bonarũ vmbra
rũ: q2 nõ nucis ſ3 ſalicũ: nõ tamẽ paludoſis inelectatio.
Et habitatio camere ſit magis terrena q̃3 i ſolario: ⁊ hic
canon ꝓ parte corrigit canonẽ primũ. ⁊ tu cõſidera.

His ſic expeditis: venio ad aeris rectifica
tionẽ ſm̃ q̃ttuor anni
tẽpora. Et ꝑus attẽde v̓ba Aui. 2⁹ ꝑmi. de rectificatione
aeris: q̃ ẽ ſm̃ ſanos. q̃ rectificãtia aerẽ debent hẽre tres
ↄditiões. Pria q̃ ſit cõſũptiua ⁊ deſiccatiua hũiditatu3
aeris ⁊ vaporꝭ illi ↄmixtoꝝ: bom odoris vt ↄfortet vĩt⁹:
putredis rectificãtia ſiue ꝓhibitĩa corruptiõis: vt ſũt ace
toſa ⁊ ſilia. ¶ Tẽpore ꝗ̃ eſtatis ad aeris rectificationẽ ꝓ
cedat̃ cũ altero quinq3 modoꝝ: aut cũ igne: aut cũ irrora
tiõe: aut cũ ſuffumigũs: aut cũ odorabilib⁹: aut cũ his q̃
ſola q̃litate manifeſtã diſtẽperãtie aeris nãli ſiue nõ nãli
vident̃ ſe opponere. ¶ Exẽplũ ꝑmi. anteqũ de lecto ſur
gas fac accẽdere ignẽ eleuate flãme: factũ ex lignis bo
nis nõ putridis nõ valoſis nõ viridib⁹: immo ſint ſicca

mõtuoſa nõ faciẽtia fumũ: q̃ eo tp̃e maxie vitãdus eſt. ⁊
hĩ⁹ ſũt ligna de q̃rcu mõtano. ligna ſalicis ſicca: ſarmẽ
ta ſicca. Et ex odoriferis ligna iunipi: roſmarin⁹: ⁊ lau
rus: ligna citonioꝝ: mirt⁹. ⁊ hĩ⁹. Nã ſic de ꝓpetate plu
uie ⁊ vaporꝭ eſt aerẽ ad putredinẽ ⁊ peſtilẽtiã ꝑparare:
Jta de ꝓpetate ignis ẽ illos vapores reſoluere ⁊ aerẽ ex
ſiccare: ⁊ talẽ aptitudinẽ remouere. quẽ ignẽ ſi cupis o
doriferũ: ⁊ laudo magis eũ: ꝑice i eũ ex odoriferis dcĩs
⁊ dicẽdis. Huic itaq3 ignẽ modera i caliditate ⁊ frigiditate:
ex ꝑte itẽſiõis ⁊ remiſſiõis. vt tue prudẽtie videbit̃ expe
dire ex ꝑte diſpõnis aeris i ſuis q̃litatib⁹ ac ↄmixtiõib⁹:
vt v̓bi gr̃a. ſi fuerit eſtas mltũ calida: minor ſufficiet. ſi fri
da maior erit neceſ⁹. Silr ſi aer fuerit frigidus nebuloſus
aut pluuioſus: maior q̃3 ſi ſeren⁹ fuerit. Cui igni nõ ap
propinques i eſtate niſi ꝑ paruulã morã: deĩn te ab eo remo
ueas neq3 faciẽ ei mltũ oñdas: imo q̃ſi eo viſo ſubito v̓
te tergas: ⁊ cũ ſic calefact⁹ aliq̃lr eris ab eo diſcede: ⁊ ꝓ tẽ
camerã nõ exeas: q̃ñ iã pori ex caliditate ignis rarificati ſũt:
⁊ ſic aer ex lib⁹ ingrederet̃: ⁊ i mag⁹ q̃titate pp latitudi
nẽ vie. vñ timẽdũ ẽ. De q̃ igne ad ꝓpoſitũ legit̃ de q̃dã
pho q̃ ciuitatẽ romanã a peſte liberauit: faciendo die ac
nocte ſup vicos ciuitatis ignẽ plurib⁹ dieb⁹ ardere. Et
idẽ legit̃ de ypocrate: q̃ circũcirca ciuitatẽ athenarũ3 ex
lignis q̃rc⁹ accẽdit ignẽ die ac nocte ardẽtẽ: quã ſic a pe
ſte liberauit: ⁊ athenienſes tũc eũ i deũ habuerũt: ⁊ ſibi ſta
tuã eneã ↄſtruxerũt. Tu itaq3 ſic ꝑ totã tuã domũ ordi
na. ¶ Exẽplũ ſcdĩ. irroret̃ camera ꝑus bñ mũdata: in q̃
nõ debẽt dimitti reliq̃ aliq̃ male mali odoris cũ aq̃ roſ.
⁊ aceto ⁊ ſandalis: aut aq̃ ⁊ aceto: deĩde aſpgat̃ cũ aq̃ ro.
aut cape aq̃ã decoctiõis roſ. aut nenuf. aut alteri⁹ ex o
doriferis calis aut frĩs: ⁊ cũ aceto irrora eã. Quidã ad
dũt modicũ caphorẽ: nũ illicũ his aq̃s addũt modi
cũ maluatici: aut muſcatelli. Et h̃ nõ cãnonẽ. q̃ aliq̃ ſũt
vini odorifera q̃ alteri ſetẽt: vt mltos vidi q̃ muſcũ abo
minati ſũt. Attẽde ſcdõ q̃ ꝑgnãtes ⁊ ille q̃ ↄſueuerũt pati
ſffocationẽ matricis ex his odoriferis lederent̃: vt 2⁹ ter
tij. de eis. ⁊ ideo talibus ſufficiat irroratio ex aq̃ ⁊ aceto.
¶ Exẽplũ tertiũs. ſup prunas ex ligni dcĩs ꝓiciat̃ trociſ.
vn⁹ de caphora ſemipulueriſat⁹: ⁊ ſit vas prunarũ in me
dio camere ſituatũ. Jtẽ idẽ fiat cũ cib⁹ gũmoſis ſup̃ po
ſitis: cõmiſcẽdo: vt ſup̃ ea cũ frigidis odoriferi dcĩs. nã ẽt
tp̃e eſtatis frida odorifera i caſu nõ ſũt a calidis expoliã
da: q̃ñ cal'a faciũt frida magis penetrare: ⁊ ſũt cã citioꝝ
eoꝝ actuatiõis: vt Rz. landani terbẽtine lote mltotiẽs i
aq̃ frida ⁊ mltoꝝ ẽs i roſ. añ. ʒ. 5. ſãdaloꝝ rubeoꝝ citri
noꝝ: roſarũ rub. folioꝝ mirti. corticũ granatoꝝ: gario
filoꝝ. croci: corticũ citri. cãphore. añ. ℈. i. muſci diſſolu
ti in aq̃ roſ. gra. v. fiãt trociſ. ⁊ exiccent̃ ⁊ eis vtat̃ cũ op⁹
erit: ponẽdo vnũ ꝓ vice. Et hec deſcriptio cũ ꝑdicta in
quarto canone ſupra tibi ꝓ nũc ſufficiat. Laudat̃ ⁊ ſuf
fumigiũ factũ ex ipoſitiõe ligni citonioꝝ aut maligra
nati. nã fac illud in igne accẽdi: deĩde cũ flãma illõ extra
he ⁊ in medio camere permitte extingui ⁊ fumũ facere.
q̃ ſi videbit̃ reitera. ¶ Exẽplũ q̃rti. vt ꝑ camerã ſternã
tur flores fridi: folia frã: ⁊ herbe fre. vt v̓bi gr̃a. ſic ſunt
flores nenuſa. roſe: viole: matres viol. folia ſalicis: vitis:
querc⁹. ⁊ hĩ⁹. q̃ oĩa colligant̃ poſtq̃3 ſol exiccauit rorẽ ſu
per talia exñtẽ. Jtẽ ſternant̃ cũ fridis cal'a in pauca q̃ti
tate: vt ẽ cortex citri arãcioꝝ: ocimũ: maiorana: pulegiũ
meliſſa: ſaluia: folia citri. ⁊ hĩ⁹. Jtẽ talia aſpergant̃ cum
aq̃ roſ. aq̃ ⁊ aceto. ⁊ ita de aliis. Et debẽt hec oĩ die reno
uari: q̃ñ q̃ñ multũ exiccant̃: nõ reddunt bonũ odorem
Jtẽ ſuſpẽdant̃ fruct⁹ fridi odoriferi: vt ſupra. ¶ Exẽ
plum q̃nti. nã cum eſtas fuerit rabioſa in caliditate ſua ⁊
ſiccitate: fac balneare linteamina in aqua veri frigoris:
⁊ ipſa extẽdi circũcirca parietes camere in modũ vario

rum. Quidā ingeniant eo tēpore habere cameras ⁊ lo-
ca p q̄ tranſeunt aque: ⁊ ſi in illa aq̄ fundantur odorife-
ra ex dictis. in exēplificādo de ſcdo erit magiſtralius.
¶ Tēpore aūt hyemis his ꝓportionalia obſerues: loco
ſcʒ frigidoꝝ calidis vtere: ⁊ ſuccincte diſcurrēdo eo tpe i-
gnis debet eē maior ac magis cōtinuus: cui te approxi-
mare poteris lōgiori tpe: ⁊ hī q calore ſūt depaupati: ꝑ
tūc vtēdo lignis calidis exēplificatis ſupra in pmo exē
plo. Itē ſicut ex ligno citonij dicebat: ita fiat ex ligno iu-
A niperi aut lauri: Et hic nota de lignis: q̄m vt ſup̄ debēt
eē nō corrupta. Audi Gal. 2° apho. ꝯmēto. 41. Quidā
ꝓpter balneū fuiſſe ex lignis putridis factū: cū ipm in
greſſus ſuit: ilico ſincopizauit. Eo tpe nō laudo eſtua-
ria ſicca qb° ſeptētrionales vtunt tpe frigido: q̄m mul
tum aperiūt poroſitates ⁊ corp° deinde diſponūt ad re-
ceptionē multi aeris: ⁊ iō piculoſuʒ: vt ſupra. ¶ Simi-
liter ꝑ ſcdo. irroret camera cū aq decoctionis rerū cala
rum dictarū in exēplo q̄rto ſupra. ⁊ cū vino odorifero.
¶ Pro 3° ſupra prunas: vt ſupra ponant res calide gū
moſe ſimplices dc̄e: vt ſunt thus: ſandaraca: ſtorax: ca-
lamita. ⁊ hī°. Itē laudanū ꝑ nobilib°. Itē trociſci de gal
la muſcata: alipta muſcata: ololeti de cypro. Uel ex ꝯpo
ſitiōe calida: vt ſup̄ in q̄rto canone. Uel ſic. ℞. laudani:
ſandarace. añ. ℥. i. terbētine: maſticis: olibani. añ. ℥. ſ. ga-
rioſiloꝝ: macis: croci: grane tinctoꝝ. añ. ʒ. i. gallie muſca
te: aſſari: cipi: been al. ⁊ rub. calami aromatici: corticū ci
tri añ. ʒ. ij. incorporent hec i mortario cū piſtello calido
ꝑus bn̄ tritis: fiāt trociſ. ⁊ vtaris eis: vt dictū eſt. Et pro
pauperib°: vt ſupra ſufficiat thus ſādaraca aut aliqd ta
le vilis precij ex iā plurib° poſitis. ¶ Pro q̄rto. ſimili-
ter ſternant calida apta ſterni. de qb° ſupra de ipſis. ⁊ in
q̄rto exēplo precedēti. ¶ Pro q̄nto ponant pāni cale-
facti circūquaqȝ. racis. ⁊ hī°. Itē in camera i diuerſis lo
cis ponant lapides igniti: nō laudo eſtuaria: vt ſup̄: q̄r
ēt caput deſtruūt ⁊ oculos: vt eſt videre in vtētib° eis.
¶ Tēporib° aūt medijs: q̄r in ṽe ⁊ autūno ꝯpone ex his
ea cōmiſcēdo vt videbit necariū. ex pte ſuffumigioꝝ ir
rorationū. ⁊ hī°. qd facile ē facē ex iā dictis: ⁊ ſic de aliis
poſitis. ¶ Cū āt camerā egredi volueris his tēpus mu
nias. Odoriferū in manu ꝯtinue geſtabis: qd ⁊ ſi ex ꝯti
nua eius odoratiōe caput repleat: maxie nō mūdificato
corpe. tn̄ in ꝓpoſito iuuamētū ē mai° nocumēto. Odo
ramētū tpe calido debet eſſe frigidū ⁊ hūidū. Ita q tpe
eſtatis magis cōuenit tale frigidū ⁊ humidū actu ⁊ po
tētia. Et iō laudat geſtatio ex aq̄ veri frigoris ptes. ij. ro
ſarū ps. i. ſ. aceti ps. ſ. cū pecia linea. verū q̄r ſpōgia diu
retinet humiditatē: hinc ꝯſuetū eſt geſtari: ſʒ pur aduer
te q ſicca eſt: ⁊ q tāta ſiccitas nō eſt necīa in tpe magni
caumatis. Cōis tn̄ modus eſt portare ſpōgiā infuſaʒ in
aq̄ roſ. ⁊ aceto: ⁊ hoc in magno calore: ⁊ fortaſſe funda
tur q̄m ſiccitas ꝓhibet corruptionē: ⁊ hūiditas prepa-
rat: ⁊ q ſicca ſūt cordi ⁊ cerebro magis ꝓportionata: ce
rebro cōtēperādo: ⁊ cordi cōfortādo: ſed pur cōſidera la
pſum aeris ad ſiccū notabilē: cui opponere opʒ ſe medi
cū: ⁊ ꝯſidera. vtrūqȝ bonū eſt ⁊ ꝑ diuitib° ⁊ pauperib°.
Et ſi aliqd tale calidū melius: vt ſupra in exēplo tertio.
vñ addat aliqd pulueris gariofiloꝝ: aut zedoarie. ⁊ hī°.
Item ex datis deſcriptionib° trociſcoꝝ cōfice pomum
magnum frigidum aut calidum: vt exigit aeris diſpoſi-
tio. Itē per te ipſum ex datis ſimplicibus compone.
B ¶ Deſcriptio pomi geſtādi tpe calido. ℞. karabe. ʒ. ij. roſ.
ʒ. i. coraloꝝ rub. ʒ. i. floꝝ nenuf. ʒ. i. ſ. boli ar. ʒ. i. ſ. ſtorac
calamite. ʒ. i. ligni aloes. ℈. ij. maſticis. ʒ. i. laud. ʒ. ij. raſ. pi
ni. ʒ. i. ābre vel muſci vl̄ gebit. gr. iij. cāpho. gra. v. pulue
rizādā pulueriʒent: ⁊ in mortario cū piſtello calo infor-
ment pōa duo: portēt nobiles ligata in argēto deaura-
to: vl̄ in auro puro: pauperes vō ſiue mediocres i pecia.
¶ Deſcriptio pomi geſtādi tpe frido. ℞. laudani. ℥. ſ. ſto C
ra. calami. ʒ. ij. maſtic. ʒ. ſ. gariofiloꝝ: nuc. muſ. croci: gr̄a-
ne tinctoꝝ: cere albe: ligni aloes. añ. ℈. i. ābre. ℈. ſ. muſci
diſſoluti i aq̄ bugloſ. vel vīo odorifero. gr. v. Cōfice ex
his in mortario cū piſtello calido pomuʒ: quod tractet
vt de precedēti dictū eſt. Frequēter itaqȝ hec odorentur
odorabilia ⁊ eo frequētius q̄ corpus erit magis mūdū.
¶ De geſtādis i digitī dicēdū q iacict° ſup alios lapides D
ꝑcioſos cōmēdat ſiue i collo ſiue in digito geſtet. Itē ⁊
carbūculus: ⁊ ſilr ſaphir°: vt Albt° ō mineralib° ꝓprijs
caplis. Et ſmaragdū i ſūmo laudat Ari. ō lapidib°. Idē
Zoar. 3. teyſir. ⁊ Plyn. 37. nālis hyſtorie. Et dʒ eē annu-
lus pte iferiori lapidis vacuus: vt lapis digitū ſiue car-
nē tāgat: ⁊ dʒ portari digito ānulari ſiniſtre manus cor
di correſpondenti: in quo ſponſe debent annulari.
¶ De his vō q̄ in ore geſtant dī q admodū apō nos ſole E
nit geſtatio zedoarij in ore ūter. l. dētes ⁊ genā. Et ē verꝝ
q ꝓpri° ꝯuenit tpe frō. tpe āt calo vr̄ nimiū calefacere:
maxie ex ei° ꝯtinua geſtatiōe. Karabe ſandali eo tpe cō-
ueniēt in ore geſtata. Itē ex bolo ⁊ terra ſigil. cū ſy. de a-
cetoſitate citri fiāt pille i ore tenēde ⁊ ſūt optie. Itē gra-
na mirti: ⁊ opʒ te bn̄ ꝯſiderare ꝯplonē ⁊ mēbroꝝ diſpō
nē. Itē ex his cū modico zedoarie fieri pōt cōpō additī
garioſ. ac dragāti: ⁊ fiāt pille i ore tenēde: ⁊ tu cōpone ex
datis. Ego āt cōſueui māe i exitu dom° cū modico tyria
ce fricare dētes: ⁊ ruſtici eos cū alleo fricant. ⁊ dixit Ga.
q ē tyriaca coꝝ. De his āt q̄ ꝑſeruāt a peſte: vt eſt tyria-
ca: metridatū: bolus ar. ⁊ hī°. q̄ ad itra ſumunt: dicet in
cōplēdo regimē ex pte rerū medicinaliū ſumptū infra.
nūc autē ꝓſequar inceptū de reb° non naturalib°.

Expeditus itaqȝ de aere: ad cibū venio ⁊ ad po F
tum: a pane initium faciens.

¶ De pane. Et pmo hic aduerte oīuʒ hoīuʒ cōeʒ iprudē-
tiā circa ea q̄ ad ſanitatē attinēt: in q̄ nōnulli phī felici-
tatē poſuerūt. Nā dēm ē ex auctē Ga. ſ. 2. apho. Ex bal
neo caleſcō cū lignis putridis q̄ndā i ſincopi ꝑueniſſe: q̄
ligna eo tpe ſuſpecto maxīe vitāda ſunt. Sʒ qd dicem° G
de furno ex eiſdē calefacto: in quo panis coquit: corpus
noſtrū ingrediēs. ⁊ tu bene ꝯſidera. Attēde itaqȝ vt fur
nus ſit de creta: q̄m melior eſt: ſi eē poteſt ex lignis bo-
nis de quib° ſupra calefiat. Panis aūt ſit ex ſimula fru-
mēti electi: q̄r nō vetuſti: nō ſupcalefacti. nō putridi nō
valoſi. ⁊ hī°. nō nati in tpe peſtis: a puluere optie mūdi-
ficati: ⁊ retēti in horreis bn̄ euētatis triturati in molēdi-
no aq̄ libere ⁊ nō valoſe nō lacunalis: ſitqȝ pānis bn̄ ⁊ de-
cēter coct°. bene fermentat° ac debite ſalitus: ⁊ ſit vnius
diei vſqȝ ad quatuor ad plus. Aqua aūt cū qua conficit
ſit electa: vt īfra de ea: ⁊ nō ſit fluminis niſi ꝑus reſiden
tiā fecerit: ſed potius ſit ex puteo vel fonte electis. Expe
dito pane ad alia venio ſm ordinē a me conſuetū.
¶ De ſalarucijs. Tēpore calo vtat his: lactuca: endiuia H
ſilueſtri dicta cicorea: pōtulaca: acetoſa: ſiue acedula en
diuia dōeſtica. itē florib° cicoree ꝑ nobilib° qb° vtātur
crudis aut parūper bulitis ſʒ ſtomaci ⁊ corporis diſpo
ſitionē quā medicus debet ꝑus ꝯſiderare. Tēporib° fri
gidis vtat ſaluia mentha quā etiā cū ſupradictis cōmi-
ſcere nō erit malū. boragine. hāc etiā cōmiſceas. vt dcm̄
eſt de mētha bugloſſa: ſʒ ipſa digōni difficilis. maiorana
melliſſa ocimū. ⁊ hī°. crudis aūt ebulitis: vt dictū ē. Be
thonica mirabilr valet i putrefactiōe aeris ⁊ venenoſita
ti reſiſtit. Cōueniūt ⁊ ꝓprie cappares ꝯditi: eſt. n. cappa
ris vt tyriaca. Auic. Item cortex citri ſubtiliter inciſi ꝓ
pati cū aceto ⁊ cinamomo. itē flores citri ⁊ arāncioꝝ. itē
⁊ in omni tēpore pedes vitulīi aceto: ⁊ fiat vt ꝯſuetū eſt
ſalaticiū cū aceto mediocriter vinoſo: ⁊ tēpore frido ſu-

perponi pōt cappari͂bus ⁊ aliīs cinamomuꝫ aut puluis garioſiloꝝ. ⁊ hꝰ. ⁊ de aceto ipſo dicetur infra de potu.

J ¶ De carnibꝰ. Cōuenit tēperate. de qbꝰ ſup̄ 3ᵒ capᵒ. Et meliores q̄ ſūt ex paſcuis mōtāis herbarū boni odoris medie īter pinguedinē ⁊ macie͂. itē iuuenes ⁊ nō antiq̄. ꝑter aūt tēperatas ſūt ⁊ diſtēperate ad calidū ⁊ ſiccū. q̄bus q̄nq̄ꝫ vti pōt: ſꝫ nō ita frequēter vt de tēperatꝭ: ⁊ maxime i tpe frido vt ſūt arietina leporina q̄learū. ⁊ hꝰ. de qbꝰ ſup̄. 3ᵒ cap. allegato. ⁊ tu ibi. vñ ad ipꝫ recurre capꝫ: vbi oīa hec clare videbis ſꝫ diſtēperātiā quā ĥnt. Et q̄dā in oī tpe peſtilētie eas cū aceto ſic ꝑparāt. vt ſtatī cuꝫ cocte ſunt ⁊ calide ī aceto extinguāt: fundātes ſe ſup auctoritate Auic. 3ᵒ primi. de regimine tēpoꝝ cū rectificatiōe aeris. §. vltio. Aceto ꝑterea in cibo ⁊ potu vti i peſtilētia eſt ipſius nocumēti ſecuratio. ⁊ hoc idē voluit Raſis ⁊ eſt ex p̄ſēte ſentētia Auic. pᵐa q̄rti. de ꝓſeruatiōe. vt infra de ꝑparatiua carniū. Carnes aūt calide ēt tempore eſtiuo cū vti volueris ſic recipiūt alteratione͂ que oīa opꝫ te tua moderare prudētia. Cōſilr ibidē inuenies de partibus animaliū: ⁊ ideo ad eū locū te transferas. Carnibꝰ ſalitis laudatis ⁊ parū vti poterit. Sed hic nota: ꝙ tēpore frigido acetū poteſt ēē acutius. Itē ⁊ cū eo poni poſſūt herbe calide dicte: vt maiorana: ozimū: roſmarinus. ⁊ hꝰ. Itē nota ꝙ ſunt aliqui: quibus acetū ē inimicum: ⁊ coꝝ deſtruit digeſtioneꝫ ꝓpter friditatē ſtomaci ipſoꝝ. vnde indigeſtiones multiplicant preparantes ad corruptionē humorum: ⁊ ideo attende ꝙ talibꝰ corrigatur cuꝫ cinamomo: ⁊ aliīs: aut ꝙ nō detur. Tu itaq̄ꝫ in eius exhibitiōe: vtere prudētia: ⁊ de hoc ēt infra.

k ¶ De piſcibꝰ. Dicēdū ꝙ cōueniūt laudati de cibis diſtēperatis frigidis ⁊ hūidis ſup̄ 3ᵒ caᵒ. ꝯditis cū aceto: ⁊ tēpore hyemis cū pipere gariofi. ⁊ cinamomo. vñ i ſūma cōmēdant laudati ⁊ maritimi ⁊ aq̄ currentis. ¶ Et hic nota canonē. Q. piſces de ſpecie laudatoꝝ q reperiunt apud menia ciuitatū aut portus ad q̄ loca veniūt ſterq̄linia. ⁊ hꝰ. imūdicie ſunt euitādi: ⁊ iō piſces qui capiuntur in cānalibus venetiarū nō ſunt eo tēpore neq̄ꝫ aliīs comedēdi. ¶ Scōs canō. Q. aliīs paribꝰ maritimi ſunt eligibiliores: q: nō ſunt ita hūidi. ¶ Tertius. Q. ſi hūidi multū cū aliq̄ntulo ſalis ꝑus ꝑparent meliores erūt. De coꝝ ꝑparatiōe dicet ſuo loco. Et ſalſi euitent maxie qui in ſalſedine ꝓceſſerunt niſi grā ꝓuocandi appetitū aſſumant. ¶ Canō. Euitent in multo vſu: q̄nq̄ꝫ tamen de eis vti poterit cū aceto. Oſtrea cōchilia euitet.

¶ De herbis ex qbꝰ fercula fiūt. Cōueniūt iā dicte ⁊ frigide ⁊ hūide poſite ſupra 3ᵒ ca. Et calie odoriſere. de quibus allegato loco ⁊ maxie tēpore calo. ⁊ tu ibi.

¶ De granis ex qbꝰ fiūt fercula. cōueniūt laudata allegato loco. vñ tēperatis ⁊ fridis vtere tpe calo. calis aūt tpe fro: ⁊ ī eo loco ſi nocumētū hñt: pōis nocumēti correctio.

¶ De radicibꝰ. Inter ea ꝓ nūc numerādo rapā. ipſa optime ꝯuenit elixa ⁊ aſſata: ⁊ melior aſſata. Item aliq̄ñ ⁊ raphanus. Itē ⁊ enula tpe frido ⁊ cū oleo ſit cōdimētū.

¶ De olo. Cōuēit magis onfacinū ⁊ ſi onfacinū moderate ⁊ maxie q̄ñ ſi adeſt ꝓhibēs: vt ſtrictura pectoꝛ. ⁊ hꝰ.

¶ De pinguedine. Ab ea abſtineas ⁊ ſilr a butiro. ō qbꝰ 3ᵒ caᵒ. ⁊ tu ibi videbis nocumēta. Sed nota hic pp vltramōtanos q butiro: vt q̄ſi ſemp vtunt. Q. cōſuetudo ē multū attēdēda: cū ſit altera nā. de memoria ⁊ reminiſcētia: ⁊ 2ᵒ pmi. doct. 2ᵉ 7ᵒ caᵒ. Et breuiter diffuſiꝫ facit ſermonē Hali. 7ᵒ de īgenio ſanitatis. 5ᵒ caᵒ. ⁊. 4. Almāſ. de cuſtodiēdis conſuetudinibꝰ: ⁊ ideo in oībus ſit tibi regula: vt ſupra dicebatur 2ᵒ caᵒ. de ſignis.

¶ De lacte ⁊ lacticiniīs. Oīo euitet lac piſciū: q̄ñ putreſcibile eſt nimis. lac brutale ēt facile putreſcit. vñ medici nalr male cū aliīs cibis ꝯmiſceri pōt. q: ꝑparat alios cibos ad putredinē. vñ ſꝫ medicos ſolū aſſumi d̄beret: ne q̄ꝫ poſt ipm aliqd aſſumi niſi ꝑus digerat: ⁊ h̄ ē qd non q̄rit hic. Iō dimittat. Uerū: q: ꝫuncatis ⁊ lacte coagulato vtimur tēpore eſtatis. Dicendū ꝙ medicinaliter ante cibi aſſumptionem tale aſſumi debet ⁊ nō poſt.

¶ De caſeo duro: ꝙ ex bono ⁊ electo poteſt comedi poſt cibum: vt cōiter ſit ad. v. vel. vi. bolos ⁊ hoc niſi corpus fuerit occaſionatum: quia calculuꝫ patiatur: aut opiſonem aut aliquod tale quod eius exhibitionē ꝓhibeat. Item ⁊ maxime in cōſuetis non vitupero q̄ñ inter duas bucellas panis clauſas igni oſtendit: ⁊ ſic comedit.

¶ De fructibꝰ. Iā ſup̄. ca. 9. declaratū ē aq̄ſos ēē putrefactiōi aptos. ⁊ tu ibi. Sꝫ ꝓ nūc tñ dicatur. ꝙ ſic euitādi ēēnt. tñ q: ſpālr tpe calo hoīes nimiū de eis guloſi ſūt: dico p̄. ꝙ coꝝ vſus ſit i pua q̄ñtitate ⁊ ꝯcedāt: q̄ñ ſteterit i ſole p dies duos aūt: maxie q ſūt miſtū hūidi: vt p̄ſica vue criſomila ceraſa batheca. ⁊ hꝰ. Itē talia cōedant añ cibū ⁊ ſilr praia pepo. ⁊ hꝰ. pꝰ q̄ bibi pōt ⁊ maxie ꝯſuetꭵ parū boni vini. Itē cucumeres cū aceto ⁊ ſale ⁊ olo oliue correcti īterdū cōedi p̄ſit. mora matura i corrupto aere peſtē generāt. idē vt ab inimico abſtineas. ī 2ᵃ mēſa poterꭵ vti pōis aroma. ⁊ pirꭵ coctꭵ. ēt p̄ſicis ī vīo optᵉ īfuſis: ⁊ ſi erit qd ē mortale pctū. ſi mal̄ g̃natꭵ vti poterit. P̄ſit poma ac pira cōedi: vt ſciūt experti arōatarij: ⁊ docet Meſ. ⁊ poterit eis ſic ꝯfectis vti pᵒ cibū ꝓ potētibꝰ. Itē nuces ⁊ ſūt tyriaca piſcis: ⁊ audi h̄ auctores de eis. yſaac ō dietis ſi nux vna cū vna ficu ſicca cōedat añ cibuꝫ ab oī veneno hoīem ꝓſeruat illeſū. ⁊ Auerro. idē. 5. colli. ⁊ 2. canoſi. ꝓpo ca. ſi addit ruta a peſte ꝓſeruat. vide itaq̄ꝫ vim ipſiꝰ nucis. De pineis ſiue pineolis dicat. ꝙ ſpālr tpe frido a cortice mūdati: ⁊ i aq̄ cala ꝑus modicū īfuſi: deīde i aq̄ roſ. poſiti ꝯueniūt. ⁊ ſpālr tpe frido. ⁊ ſilr ſiſtici ⁊ maxie vſtulati. Itē paſſule ⁊ amigdale a cortice mūdate cū ꝫucc. ſūpte: ⁊ ficꝰ ſicce añ mēſaꝫ: ⁊ vt dem̄ ſpālr tpe calido: arācia: limōes: mirtᵒ: berberis. ⁊ hꝰ. hoc tpe ſūt ꝯuenictia: vt infra. ¶ De agruminibꝰ. Comedat alleū maxime: vt ſupra in rectificatiōe aeris ⁊ eſt tyriaca ruſticorū. Gal. de ſimplicibꝰ de eo cepe porrū etiā veneno reſiſtunt: ſꝫ tēpore calo exiſtimo vitāda eſſe: q: multa ingerūt nocumēta. verū in aſſuetis meliꝰ tolerari poſſunt.

¶ De ouis. Cōueniūt tremula ſorbilia recētia: dura incōueniūt: ⁊ que in ventribꝰ coquunt gallinarū ⁊ frixa etiā tenera ſiue mollia minus cōueniūt: ſꝫ pur vti poterit.

¶ De melle ⁊ ſapa. Dicendū. ꝙ in ſuis saporibꝰ vti poterit ſpāliter tpe frido: calo aūt vtatur ꝫuccaro: ſꝫ nō delectet in nimia dulcoratiōe. nā acetoſa magis cōueniūt.

¶ De saporibꝰ. Super oēs laudat ſapor acetoſus: vñ acetum maxie cōmendat: vt ſupra. circa cuiꝰ vſum opꝫ ꝙ medicus cōſideret ſi corpus eſt occaſionatū: vt ſupra. q: ſit ſtricti pectoris aut excoriationē habeat veſice aut ſtōm valde vernoſuꝫ: ⁊ hꝰ. ⁊ iō ad ſimilia attēde. Itē in talibꝰ ſtude ꝙ nō ſumat calꝫ. ē. n. ſic maxie ꝑcutiēs membra. Laudant ſapores ex ſucco agreſte ex ſucc. g̃natoꝝ: ex ſucco limo. mirti: arāncioꝝ: ꝑnoꝝ. ⁊ hꝰ. cū cinamomo vel ꝫedoaria ⁊ maxie tpe frido. Itē acetoſitas citri: ⁊ ipſe ſy. ō acetoſitate eius. ſilr ex ſucco acetoſe. Itē ex ſucco ꝑputioꝝ vitis. nā ex his cū brodio carniū cū pulpis pulloꝝ: ⁊ cū amigdalis mūdis ſiue picollis cū modico panis īfuſi ꝑus in brodio vel aq̄ roſ. vel cū ipſis ſolis ſiūt diuerſi ſapores ſm diuerſitatē p̄itarū coquoꝝ ⁊c. Naꝫ velle in his me extēdere eēt nimiū prolixare: ſufficiant aūt tibi ſimplicia iſta ⁊ modus cū his tēpore calo vtere puluere coriādri ꝑparati: ſāb̄uſca puluerizata ſandalis. ⁊ hꝰ cordialibꝰ fridis. tēpore vō frido calidis vt cinamomo: gariofilis: croco: ⁊ hꝰ. de qbꝰ cōmiſcēdo: vt tibi videbit de fridis ſemp hito reſpectu ad etatē cōple-

rionē cōſuetudinē: ad tēpus āni: ⁊ ita de alijs. Cōſilr ex
ſuccis herbarū calidarū tpe frido ⁊ fridarū tpe calido
fac ſalſamētū cū aceto ⁊ modico panis ⁊ modico paſſul
larū addēdo ex aromatib⁹ calidis aut fridis: vt exigit di
ſpoſitio. ꝯſidera. Sȝ nota p̄. qḋ tpe calido ſinapis ⁊ oēs
ſapores acuti vt ē rocheta. ⁊ hꝰ. ſūt euitādi. 2° ꝙ ſi i vſu
frigidoꝝ ⁊ acetoſoꝝ. vt ſupra pcipief nocumētū pecto-
ris. ⁊ hꝰ. tu corrige cū amigdalis mūdis ⁊ ȝuccaro ſapa:
⁊ hꝰ. q̄ maliciā aceti cōtēperēt. 3° ꝙ fiat trāſlatio de vno
ad aliū ſaporē. ⁊ euitare vt ex vſu vni⁹ nimis fridi ſtoma
cus ledaf: ⁊ indigōnes multiplicet: ⁊ hic addo aroma-
ta. Re. cinamomi electi. ℥. i. coriādoꝝ ꝑparatoꝝ. ℥. ii. car-
damomi: nucis muſcate: gariofil. añ. ℥. i. ſ. raſure eboris.
℥. ſ. corali rubei. ℥. i. radicis tormētille: diptami: ſādalo
rū. ℥. ſ. croci. ℥. q̄. raſure cornu cerui. ℥. ſ. fiat pluis: q̄ī cō
dimētis vti poteris addēdo de ȝuccaro ad libitū. Sela
dorcia ē cōueniūt acetoſa ⁊ cū aromatib⁹ fridis ⁊ tēpo
re frido cū calis frida: velle aūt diuerſitatē cōdimētorū
ſm diuerſitatē patriarum deſcribere mihi foret impoſſi
bile. ⁊ ideo paticris: ſufficiant tibi in his primordia.

De ꝑparatiōe carniū: ⁊ piſciū. Cōuenientiores ſūt elixe
⁊ marie eſtate ē ſūt digeſtibiliores: ſȝ i ſtomacis fortib⁹
tpe frido cōueniūt aſſate: ſȝ ſm modū nobiliū ſupra. po
ſito ꝙ melior digeſtio in nocte fiat pōt i mane vti elixo
⁊ ſero aſſato. audi Auic. p̄° 4ᵗ. de ꝑſeruatiōe a peſte: ⁊ de
clinet cib⁹ ad acetoſum: ⁊ ſit caro q̄ adminiſtraf decocta
in acetoſis piſces meliores reddunf ex decoctione eoꝝ
in aqua. verum tempore peſtis ab auctoribus laudātur
magis ſuper prunas cocti: ſuperaſperſi bono vino aut
aceto ⁊ oleo. Quidā tempore frigido coquūt eos in vi-
no cum aromatib⁹ ⁊ bene addito aceto. cutis ſiue pellis
cuiuſcūqȝ piſcis reijciēda ē ⁊ ſaniores ſunt in cauda. eui
ta ſalitos. Poſtremo ſcito ꝙ perutile eſt cū coctiōe ciba
riorū nobiliuȝ ponere aurū: ⁊ pro pauperibus aliquod
cordiale vilis precij ex magis gratia. de quibus ſupra.

De potu: vino. ſ. ⁊ aqua. Cū videaf vinū: q: ex ſe inflā-
matiuū nō cōpetere: tñ q: cōſuetū: q: nature multū ami
cū: cōſulo vt ꝯſueti tēpore ē peſtis eo vtanf: ⁊ modera-
te ⁊ ſit albū clarū ac cereſolū ſiue coloris rubini: mediū
inter nouū ⁊ antiquū: nouū. n. ē indigeſtibile ⁊ ātiquū
nimis exiccatiuū. mediocris vinoſitatis. ⁊ iſra ſpecialr
tpe eſtiuo: declināns ad bruſcū ſiue ad acerbū: ſiue ad a-
greſtoſum: ⁊ qdā laudāt ipm acedulū: q̄ ē tpe non erit
niſi perutile limphare: ⁊ marie pueris iuuenib⁹ ⁊ aſſue
tis. Et qdā: vt Macrobius: vt ē veneno reſiſtat in ipſo
extinguūt laminā aureā. Nōnulli laudāt potū aceti cuȝ
aq̄ ⁊ aceti ſolius fundātes ſe ſup dictū Auicē. allegatuȝ
ſupra de aceto. 3° p̄mi. doct. 5°. de regimine tēpoꝝ cū re-
ctificatiōe aeris: ⁊ qḋ dictū eſt intelligif de eo: vt cū alijs
ſumif cibarijs ⁊ in his tu attēde cōplones etates ⁊ ꝯſue
tudines dico cōſuetudines: quoniā abſolute vina vino
ſa maluatica. ⁊ huiuſmodi: Itē ⁊ dulcia inflāmatiua nō
cōueniūt: quoꝝ vſus apud aliquos derelinqui nō pōt:
quin ſaltē in principio ⁊ fine menſe aliquid boni ⁊ aro-
matici aſſumāt. Sed hoc intelligāt q epatis ſunt calidi.
Qḋ ex potu vini potētis in p̄ncipio mēſe ſupcaleſit ⁊ i-
flammatur epar: ⁊ ſic ex eo poſt cibū minus noceref. ve
rum in regimine ſanitatis. poſt cibū plus valet vinū de
bile ⁊ limphatū. ꝯſidera. Euitenf turbida nigra gſſa.

De aq̄. Sit clara munda ex fonte aut puteo bono: aut
ex flumine facta reſidētia: ad quaȝ ſcȝ non perueniūnt:
ſterquilinia. ⁊ hꝰ. vt ſupra de ea ſepe. In hyeme decoq̄
tur. In eſtate nō. Sed attēde corporis diſpoſitionē. Itē
ſi extinguif in ea lamina aurea melius. Quidā limphāt
vinū cuȝ aqua endiuie. roſata: ſed potus efficitur nō de
lectabilis. Euitef q̄ i locis valoſis ⁊c̄. vt ſup̄ de ea ſepe.

De aceto. Ita dicatur ꝙ in omnē modū adminiſtratio-
nis eius ꝯuenit in peſte ⁊ materia exiſtēte calida ⁊ frigi
da marie flegmatica. Q: ſi eēt melica ꝙ credo raro con
tingere: adhuc cuȝ cibis cōueniret ſȝ minus q̄ȝ in alijs.

De agreſto etiā ſūme valet eius ꝯſus: hoc autē ꝯtin-
git alterare cū aromatibus: vt ſupra. Indicatōe ſumpta
aut a tēpore aut a complone: etate ꝯſuetudine. ⁊ hꝰ. ſed
quid dicemus de ceruiſia ꝑpter vltramontanos dicen
dū ꝙ opȝ vt cōſideref modus cōpoſitiōis eius: ⁊ tunc
medicus: ⁊ parū adhuc peritus: exponitur hic: comprē
det ſi cōueniet aut non. ego autem ignarus taliuȝ com
poſitionum de eo nil aliud particularius ſcripſi.

De ſomno ⁊ vigilia. Somnus ſic fiat vt conſuetus eſt
maior aut minor: ſm etates corpoꝝ diſpoſitiōes ⁊ ꝯſue
tudinē neqȝ fiat imediate poſt aſſumptū cibū: imo aſſū-
pto cibo audiat noua gaudioſa ſolatioſa ſonos ac cātus
delectabiles: ſtetqȝ ſic p horā vſqȝ ad duas: deide vadat
dormitū. ꝙ ſi dormire voluerit in meridie aut pp debi-
litatē aut ꝑpter ꝯſuetudinē. iterponet ē ſpaciū: vt dictū
eſt ⁊ non ſit ſomnus niſi vnius hore vl' hore cū dimidia
ad plus ſi pōt abſtineat: vituperatur ē diurn⁹. ſ. meridio-
nalis. nā a mane vſqȝ ad tertias nō ſic: vt ſcdo ꝑnoſtico-
rū. lectus ſit mollior in hyeme: in eſtate ā durior ne ca-
lefaciat multū: linteamina i eſtate lauenf cū lixiuio dul
ci fctō cū herbis odoriferis dcīs: ⁊ ſilr in aq̄ lauenf odo
riferis: aut in eis ꝑuſqȝ i lecto ponātur teneātur roſe vio
le maiorana aut tale aliqd vt exigūt diſpō p dies aliquot
icluſe: vigilia aūt ſit ſilr ſōno ꝑportionata.

De motu ⁊ quiete. Exercitiū in regimine ſanitatis mꝉ
tum ac permaxime valet. vt tertia p̄mi. de eo. ⁊. 17. conti
nētis. ⁊ ideo laudaf exercitium ē tempore peſtis: tamē
cū moderamine ſcīn. vñ Raſis allegato loco. inq̄t. No-
biles q cū venationib⁹ venatū ibant exceptis venationi-
b⁹ ex tali exercitio ſibi idebito mortui ſunt: ⁊ iō nobiles
reꝑhēdanf eo tēpore a fortib⁹ exercitijs ⁊ incōſuetis: ſit
itaqȝ exercitiū ſuaue ante prādiū factū. poſt ipȝ p horas
ſex vel circa: q: poſt ꝯplemētū digōnis: ⁊ ſupfluitatū ex
pulſionē: ⁊ hyeme ꝑlurius eſtate: ⁊ in flātico ꝑlurius q̄ȝ
in colerico. ꝙ ſi tēpus fuerit fridū ⁊ humidū non exeat
domū: ſȝ ipȝ in camera ſua hēat. ꝙ ſi eſtas rabida fuerit
ſilr faciat. ꝙ ſi domū egredi nō poterit: q: cubicularius
pape aut camerarius amicus principis ſiue dñi vtaf fri
catiōib⁹ hoc mō. vȝ. vt anteq̄ȝ de lecto ſurgat fiant frica
tiōes in cruib⁹ cū pāno nō multū aſpero. deinde aſcen
dēdo ad coſtas: deinde ad brachia: deinde ad pect⁹ ſem
per trahēdo ad inferiora: ⁊ dȝ hec fricatio eē media iter
longā ⁊ breuē fortē ⁊ debilē ſemper habito reſpectu: vt
ſupra ad etatē cōplexionē: ⁊ hꝰ. loca emunctorioꝝ mū
da teneanf. lauentur cū reb⁹ calidis ⁊ nō frigidis ſolis:
ſed cōtēpera vt videbitur ⁊ fricentur: ⁊ poſtq̄ȝ ſurrere-
ris emiſſis ſupfluitatibus frica caput tuuȝ ⁊ pectina. ⁊
lotio capitis bis in mēſe cū lixiuio dulci. vinū fortaſſis
nō erit inutile ſtomaco ieiunio: exicca deinde caput tu-
um cū pannis mediocriter: ⁊ nō multū calis. Itē cōfert
te trāſferre de loco ad locū. dūmodo nō fuerit infectus
cū regimine: vt ſupra ⁊ infra. ⁊ cū domuȝ egrederis: vt
infra vade ad loca delectabilia remota a malis odorib⁹
⁊ cetera. vt ſupra: neqȝ gaudeas multoꝝ ſocioꝝ cōuer-
ſatiōe: neqȝ ire ad loca ꝯfluxus multoꝝ hoiuȝ: ſȝ tua cō
uerſatio ſit cū paucis ⁊ bono regimine rectis: ita ꝙ tua
ſit de familia ſollicitudo vt ď te ipſo: ⁊ ď his iſra: ⁊ ſi bar
bā abradere volueris aquā altera cū odoriferis dictis.

De qete dōȝ. Q: ſicut añ cibū debes exercitiuȝ facere: ita
poſt cibū debes qeſcere: aut molliter ire iux̄ illud vulga
rīū. Poſt paſtū ſtabis aut paſſu molli meabis. Et ē ſnīa
Auic. 3° p̄ᵗ. doc. 2°. 7° c̄. breuiter oēm motū cuitet q du

eſt ad magnitudinē anhelitus: ⁊ hoc dico ī ꝯſuetis: ⁊ iō vitupero ludū pile magne ⁊ parue ſimiliter fortia exercitia: habeat enī₃ eas ſuaues equeſter aut pedeſter: vt eūs morꝭ eſt ludēdo cū arcu cū baliſta: ⁊ ſimilibꝰ. ꝯſidera.

℄ De inanitiōe ⁊ repletiōe. Euitet̄ repletio ⁊ ſilr̄ comeſtio īmoderata ex pte q̄titatis. ita ꝙ magis cū reliquijs famis a mēſa ſurgat q̄₃ cū ſaturitate. ⁊ ponat̄ ſpaciū inter vnā cibatiōnē ⁊ aliā octo horarū vſq₃ ad decē: ⁊ ītra ſm̄ corporis diſpoſitionē: nec in eadē mēſa delectet̄ diuerſis cibarijs. ſ₃ vno ſit cōtētꝰ. ⁊ eos fugiat q ſunt corruptiōi aptos vt pinguoſos. ⁊ hꝰ vt ſupra. Euitetq₃ indifferēter oīa que virtutē nālē debilitāt ⁊ grauāt. fugiat famē ⁊ ſitim. exacuūt. n. hūores ⁊ ipſos accēſioni preparāt: ⁊ in hoc ſit tua moderata prudētia: ⁊ eſt ſnīa Auic. pma q̄rti. de preſeruatiōe a peſte. Et Almāſor libro. 4°. cap°. de peſtilētia. Quidā curioſi dicūt ꝙ qnq₃ ſūt ab. ſanci pientia q̄ inducere peſtē poſſūt ⁊ maxie tēpore ſuſpecto: que in hoc cōprehēdit̄ verſu. Fames ſatica fructꝰ ſemina flatus. Et qnq₃ ſūt ꝓhibitiua eiꝰ. Ut flobotomia ſocius fuga fricatio fluxus. Per fluxū. v₃. intelligēdo eiōnē ſi qd ſupfluū fuerit: ſiue corporis mūdificationē: de quo ſupra: habeat ventris beneficiū oī die nā vl̄ artificio ex ſuppoſitorio de melle: aut cū radice blitꝭ facto: ⁊ hꝰ. aut cū cliſteri ex malua: matre violarū₃ bliti mercuriali oleo violato ſale ⁊ zuccaro optimo: ⁊ hoc in eſtate ī tpe frido addat furfures: ⁊ loco olei violati ponat ꝯmune. Itē ex brodio carniū cū₃ vitellis ouorū ⁊ oleo cōmuni aut violaceo: vt exigit diſpoſitio: ⁊ de his infra: ⁊ q: coitus ſub inanitiōe cōtinet̄ de eo ſic dicat̄. ꝙ ipm̄ ſupfluū euitet. nā oīa euitāda ſunt q̄ maxie virtutē proſternūt ⁊ deijciūt. ⁊ hic attēde dictū Haly. 2° tegni. in cōmento illius. §. venereorū vo vſus. inquit. ꝙ ex dimiſſiōe coitus oīno nō nunq̄₃ mors ſubita euenit. nā ſperma diu retētū generat venenū: vt idē in eodē loco: ⁊ in eodē ſuperfluitas eius ſeniū accelerat ⁊ vitā abbreuiat. pp qđ muli ⁊ aſini ſunt longe vite. ⁊ paſceres maſculi breuioris q̄₃ ſamelle: vt Ariſto. de lōgitudine ⁊ breuitate vite. nō ꝓſequor hic allegatiōes auctorū in hāc ſnīam cōuenientiū: q: ſt̄ magis cōmunes ⁊ fere innumerabiles. Moderate aūt factꝰ fortaſſis nō nocebit. ſ₃ iuuabit: vt cū qs fuerit ꝯſuetus ⁊ fuerit carnoſus robuſtus viuens vita q̄eta ⁊ delicata: vt ſūt multi nobiles: vn̄ in ſūma iuuenes ⁊ adoleſcētes poterūt eo vti: ⁊ mane in aurora expulſis ſupfluitatibꝰ: poſt. ſ. digeſtiōnē ⁊ ſemel tm̄ in hebdomada aut ter ī mēſe aut plus ſm̄ corporis robuſticitatē. Primi vo ſenes bis in mēſe dūmō fortes ⁊ potētes ſint. Scđi vo ſenes ſemel vel circa: ſ₃ ſi nō ſūt multū robuſti cōſulo dimittāt: ⁊ quaſi oī tēpore: q: meliꝰ erit eis: hec o₃ vt tu moderes ſm̄ ꝯſuetudinē etatē cōplexiōnē habitudinē vitā q̄ ducitur ⁊ hꝰ. cōſidera.

℄ De accidētibꝰ aīe. Euitet vt poſſibile eſt triſticiā odia meſtiā₃ irā cōtumelias cogitatiōes fortes: ⁊ maxie de peſtilētia de mortuis. de morte de infirmis: ⁊ eiōnes talium oīno poſtergat. gaudio vtatur temperato ⁊ rebꝰ delectet̄ inducētibꝰ gaudiū: ⁊ diſtrahentibꝰ ab alijs: vt ſtet cū cantoribꝰ bonis pulſatoribꝰ ludentibꝰ diuerſis iocis: ludat ad ſcacos: tabulas: ⁊ hꝰ. ſolatij cā ⁊ nō auaricie: nec ex amiſſione triſtet̄: vt ludat cū ſocijs boni regiminis: ſupra pro prādio pro cena vna ⁊ ſimilibꝰ. Quantā autē vim habeāt hec accidentia in mutando corpora. oſtēdūt auctoritates auctorum ⁊ ipſa experiētia quorū narrationē ſupfluā hoc loco eſſe duxi: ⁊ tu ſi cupis quere ea ab Auic. 3° pmi.

D **Regimē ſcđm** Expedito regimine rerū non nāliū. Ad regimē medicinaliū₃ accedo: ⁊ añ oīa dico. ꝙ tu medice debes ꝯſiderare corporis diſpoſitionē ⁊ videre ſi ſit ſīlis diſpoſitiōi aeris: vt q: cōplexio calida ⁊ ſicca. ⁊ aer diſtēperatꝰ ē ad calidū₃ ⁊ ſiccū. Quo caſu debes facere ꝙ regimē ꝺclinet ad cōtrariū diſpōnis aeris ex pte diete tā diete: ⁊ 2° ex pte alterātiū ⁊ ꝯfortātiū. vt ꝟbi gr̄a. fac ipſū vti iulep viol. roſ. ſy. de acetoſitate citri cū aqs ꝯuenientibꝰ: vt endiuie portulace. acetoſe: ⁊ hꝰ.

℄ Julep ſingulare. ℞. endiuie: lactuce: ſcariole: acetoſe: boraginis: bugloſe. añ. M. i. ſeminū portulace: endiuie: acetoſe: ſeminū citri mundatorū. añ. ℥. i. roſ. ru. viol. florū nenufa. bugloſſe: boraginis. añ. ʒ. iiij. antos. ʒ. ij. aſpgant̄ aq̄ frigida magna aſpſiōe: ita vt bene oīa reddant̄ multū hūida ⁊ oī die irrorent̄ cū aq. ⁊ pro potētibꝰ cū aq̄ roſ. vſq₃ ad duos: deinde omnia ponant̄ ad alembicū: ⁊ diſtillet̄ ⁊ cū ea fiat iulep. ponendo pro lib. aque. ℥. iiij. zuccari: acetoſeturque cū acetoſitate citri aut ſucco berberis. ſ. agreſte: ⁊ aromatizetur cū ſandalis ⁊ modico ſpodij. ⁊ doſis ſit. ℥. ij. cū aq̄ frigida mane ante cibi aſſumptionē per tres horas.

℄ Conſimilr̄ ſi fuerit tempus multū frigidū: aut q: complō frigida ⁊ indiges Julep calido. ℞. bethonice: ſcabioſe: camedreos: cicoree. calamēti: maiorane. añ. M. i. corticū citri ⁊ ſeminis eius mundati. añ. ℥. i. zedoarie: ben albi ⁊ rub. calami aromatici: ſticados. añ. ʒ. ij. fiat iulep: vt dictū eſt de precedenti ⁊ aromatizetur cum gariofilis ⁊ cardamomo. ꝙ ſi complō fuerit cōtraria diſpoſitioni aeris: vt q: frigida ⁊ aer diſcraſiatus ſit ad caliā. ꝗre cōſeruationē ipſius: q̄ñ cū ipſa cōplexiōne reſiſtet alteratiōi. ⁊ eſt hic canon ſumptus a Gal. p. de differētijs febrium.

℄ Secundus canō ⁊ vniuerſaliſſimus. ꝙ vnuſqſq₃ ſibi caueat ab omni illa re q̄ eſt apta ducere corpus extra latitudinē ſue ſanitatis: imo. v₃. extra latitudinē ſui temperamēti: vt hec ſit latitudo minor pꝰ. ꝯſidera.

℄ Tertius vt eo tpe nullus ſit auſus cōſuetā ſibi euacuationē aut humorū ad aliq̄ mēbra delationē reſtringere niſi immoderate fluxerint. vt ꝟbi gr̄a q patit̄ fluxū emoroidarū nō reſtringat cū. q artericā nō ꝓhibeat hūorū fluxus vnde reptū ē ꝙ artericā patiētes minꝰ in peſte ſuis cōparibꝰ moriunt̄. ⁊ h̄ pp hūores ꝯfluere cōtinue a mēbris nobilibꝰ ad loca iuncturarū. ⁊ ex h̄ loco accipe ꝙ medici cōiter hortant̄ ſcabioſos cū ſcabie ſua tpe ſuſpecto ſic remanere.

℄ Quartꝰ ꝙ oīs ſollicitꝰ eē debes in ꝯfortando intus: ⁊ ex ipſū₃ cor ⁊ tuēdo: eſt enī pmū ꝙ patit̄. vt ſupra. ⁊ hoc cū medicinis cordialibꝰ habētibꝰ ipm̄ cōfortare: ⁊ veneno reſiſtere de qbꝰ aget̄. ⁊ maxie hos ⁊ pdictos canones: pono ſecūdū ordinē a me aliās ī practica obſeruatū hos tres. Primꝰ eſt ordinatio diete. Scđs eſt mūdificatio corporis hoc eſt corpꝰ facere mūdū: ⁊ tenere mūdū. q: ſup̄ mūda minus patiunt̄. ⁊ minꝰ apta ſūt pati. q: fortius reſiſtūt. Tertius ē adminiſtratio ꝯfortātiū cor intus ⁊ ex applicādorū cū his que a ꝓprietate ac q̄litate manifeſta ipm̄ cōfortāt addēdo q̄ veneno ſitati cōſueta ſūt reſiſtere. Primus ꝓ pte ſui maxia cōpletus eſt: ⁊ precipue circa qnq₃ res nō nāles alias ab aere. vn̄ volo ꝓ illis q̄ dicta ſūt ſufficere de ipſo aere ſolū aliq̄ tāgēs iuxta ꝓmiſſa. nā cū ipſe ſit ꝑncipalis cā circa ipſus q̄ſi tota nr̄a intētio debet eē ⁊ de ipſius rectificatiōe iā actū ē quo ad ea q̄ extrinſecus applicant̄. vt ſupra ī exēplis poſitis. etiā ꝓ parte addēdo ea q̄ in ore tenent̄. nūc autem loquendu₃ de ſilibꝰ. Tertio his q̄ deglutiunt̄. ⁊ que dicuntur bezaar. i. medicine veneno reſiſtentes.

℄ Iā ꝓ rectificatiōe aeris poſite ſunt in exēplo odoriferū deſcriptiōes due pomorū geſtādorū. hic aūt ad ꝯplementū ponit̄ deſcriptio vna pomi geſtādi īdifferēter tēpore calido ac tpe frigido cū aliqbꝰ canonibꝰ. Deſcriptio. ℞. ſtoracis calamite. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. ß. ſpice. ℈. i. galie muſcate. ℈. i. ß. maſtic. ℈. ß. zedoarie. ℈. i. macis. ℈. i. ſeminū eruce. gra. vi. nucis muſcate gra. iiij. nigelle g̃. vi. roſ.

Pomū odoriferū pro tēpore peſtilentie

rubearũ.ʒ.ß.ſãdali.rub.coralloꝝ ru.añ.ʒ.i.ß.boli arme-
ni.ʒ.i.folioꝝ nenufar.ſiccoꝝ.ʒ.ß.cãphore.℈.i.ambre.ʒ.
ß.laudani.ʒ.i.muſci gra.vi.reſoluant gũme in aq̃ roſ.te
rant deinde cũ piſtello calido ipſis piſtatis ꝛ puluerisa
tis ꝑus vltio cõmiſceant: ꝛ addat dragagãti q̃ꝫtũ ſuffi-
cit vt bñ icorporent ꝛ manib⁹ malaxa.ꝛ addat deĩde am
bra ꝑus diſſoluta i aq̃ roſ.ꝛ vltio muſcus.ꝙ ſi cupis vt
ſit magis tenax adde aliq̃d raſine cũ modico terbẽtine.
¶ Et ꝓpiſto ꝛ ꝓ p̄cedẽtib⁹ ponunt hi canones. Prim⁹
ꝙ nimis frida ac nimis calida cerebrũ ꝑmutãtia ſũt eui
tãda. Secũdus ꝙ odorifera canonice nõ debẽt freq̃nta
ri niſi corꝑe ꝑuo mũdificato. Terti⁹. ꝙ poſt cibũ nõ q̃-
rat vehemẽs odoratio.q꞉ ſic caput nimiũ replet:ꝫ mãe
ꝛ añ cenã. Quart⁹ ꝙ odorifera tẽpore calo ſint hũida.
ꝛ frigido ſicca de his odorabilib⁹ calis aut fridis dictũ
eſt ſup̃ in 3ᵒ.canõe ꝑncipali de rectificatiõe aeris. Et q꞉
q̃ dicent ac ponent in cõplemẽto tertij canonis ſatiſfaci
ent ſuo loco.ꝛ huic ꝑmo canoni:hinc ad ipſam beſar-
tica faciẽtia ad cõplementũ huius:me nõ vltra extẽdo.
¶ Ad cõplemẽtũ ſecũdi venio. Cõplet itaq̃ȝ ſcõs canon
duob⁹ canonib⁹:q̃ ſũt digeſtio: ꝛ euacuatio quos auic.
ītellexit ꝑma q̃rti.de p̄ſeruatõe peſtilẽtie in ꝑn⁹.cũ inq̃t
Oꝫ vt extrahant hũiditates ex corpore ſupflue. ꝛ iclicet
regimen ad exiccationẽ.i.euacuationẽ oĩ mõ.i. diſponẽ
do hũores euacuatiõi qd̃ cũ ipſis fit digeſtiuis.vl aliter
melius regimẽ ad exiccationẽ.i.ad flõmiã que corpus
exiccat. Nã tetigit duas euacuatiões q̃ ſũt medicina ꝛ
flebotomia. Opꝫ itaq̃ȝ vt tu medice cõprehẽdas qs hu-
mor eſt in corpore peccãs:ꝛ ab eo euacuandus: ꝛ ſcdm̃
hũorẽ peccãtẽ:da digeſtiua ẽt cordialia aut cũ eis ꝯmi-
ſce cordialia ex ꝑte aquarũ aut alioꝝ taliũ:õ qb⁹ ad ple
nũ ſupra.4ᵒ.capᵒ:ꝛ tu ibi. ¶ Sy.magr̃i gẽtilis. ℞.ra
dicũ.v.liq̃ritie yſopi.añ.ʒ.ß.meliſſe capill̃ ve.ſcolopen.
añ.M.i.ſeminũ endiuie portulace ſãdaloꝝ alb.rub.añ.
ʒ.ß.zuchari lib.i.fiat ſy.ꝛ acetoſet aceto vini ꝛ hic valet i
mã flãtica ꝑncipalr:ꝫ ẽt mixta ꝛ tu aromatiza cũ ſpecie
b⁹ cordialib⁹ calidis i cauſa frã:vt ligno aloes gariofil.
nucemuſca.ꝛ hũ⁹. Q̃ ſi volueris ꝙ valeat in cã calida
adde his frigida cordialia.vt roſas cicoreã acetoſam ꝛ
hĩ⁹. Itẽ aromatiza cũ frigidis cordialib⁹ vt ſandal.roſ.
ꝛ hĩ⁹.de qb⁹ ſup̃:ꝛ de ſilib⁹ magis in de cura. Et ſi mã
eſt ꝯpoſita cõpone digeſtiua adinuicẽ ſcdm ꝓportionem
eſtimatiuã de ipſis hũorib⁹ a te factã.qd̃q̃ȝ de ſolutis in
tellige. Ex his itaq̃ȝ ſy. Siue digeſtio dieb⁹ quinq̃ȝ aut
ſex cũ ſuis canonib⁹ vſualib⁹ q꞉ i aurora ꝛ calidũ in tꝑe
frido:ꝛ fridũ i calido ꝛ hĩ⁹ a te ſciẽtibꝰ trãſeas ad ẽꝫ q꞉
ad euãtionẽ q̃ ꝓ nũc ꝯpleri hꝫ cliſteri ſolutiuo ꝛ flõmia.
Ante aũt digeſtiuoꝝ exhibitionem ſi videt adminiſtra
cliſteria lenitiua de qb⁹ ſup̃ caplõ de cura putridarũ. ẽt
ſi videbit adminiſtra ea i tꝑe exhibitiõis taliũ: deide de
uẽni ad ſolutiua ſcdm hũorẽ reſpiciẽtia.de qb⁹ ad plenũ
4ᵒ.capᵒ. Sꝫ ẽ hic ꝯſideratio vtrũ ꝯueniãt ſcamoneate:
ꝛ laborioſe exoluẽtes q̃m multis fuerũt odio h̃ caſu: vt
Cermiſono nr̃o:ꝫ de h̃ i ſra õ cura dicet ad plenũ. Poſt
aũt ſolutionẽ factã ꝑ antecedẽtib⁹ digeſtiuis ꝯuẽit vſus
aliq̃rũ ſolutiuoꝝ leuiũ mũdificatiuũ corp⁹ ſepe. ¶ Sed
hic opꝫ vt attẽdas corpoꝝ ipſoꝝ diſpõnes:nã q̃dã ſunt
ita debite viuẽtia:vt q̃ſi nullo mõ egeãt euacuatiuis:ſed
ſola ſufficit cliſterioꝝ adminiſtratio. Queda q̃ plus mł
tiplicãt in ſupfluitatib⁹ ex malo regimine:ꝛ iſta indigẽt
fortiori ac pl̃ri euãtiuo. Quedã medio mõ:ꝛ iſta idigẽt
mediis iter illa. Et iõ oꝫ ꝑus vt bñ hec oĩa ꝯſideres ex ꝑ-
te regiminis corpoꝝ.ꝛ ſcdm hec varia reſolutiua i fortitu
dine:ꝛ debilitate:ꝛ in multiplicatõe. ꝛ paucitate exhibi
tiõis eoꝝ.vnde hic tres ponã deſcriptiões. Quarũ pri-
ma ẽ ab Auic.ꝯmẽdata ꝑma q̃rti.de p̄ſeruatõe peſtilẽ-

tie in fine ꝛ fuit deſcriptio accepta ab eo.x.cõtinẽtis.caᵒ.
de aere: ꝛ fuit iuẽtio ruffi. Inq̃t Ruffus nũq̃ã vidi ali-
quẽ bibẽtẽ hãc medicinã q non liberaret:ꝛ preſeruaret
ab epidimia.ꝛ nũq̃ȝ fuit iuẽta medicina ſibi cõpar. Cu-
ius deſcriptio eſt. ℞.aloes electi.ʒ.ii. mirre croci añ.ʒ.i.
Ita l̃ foꝛa recitat Gẽtilis. Nõnulli magiſtri ſic eã deſcri
bũt. Aloes ptes.ii.mirre ptẽ.i.croci ptẽ.ß.fiat incorpo-
ratio cũ vino odorifero q̃ pillule debẽt rari⁹ ac frequen
tius aſſumi ſcdꝫ corpoꝝ habitudinẽ ex ꝑte repletiõis ꝛ
mũdificatiõis. Et vt pueris ꝛ aliis ſint habiliores i eaꝝ
receptiõe.coque ouũ:ꝛ effunde albumen: ꝛ loco ei⁹ pone
tm̃ de h̃ puluere vel de ipſis puluerizatis q̃ꝫtũ vis ꝛ mi-
ſce deinde ſuppone modicũ zuchari puluerizati ꝓpter
pueros: ꝛ da.poſt quarũ exhibitionẽ pueris p̄cipue da-
bis aut granatũ aut pirũ aut aliq̃d tale.hec enim pillule
cũ hoc ꝙ preſeruant maxime etiã putrefactioni oppo-
nunt.vnde iudei ꝯſueuerũt corpora mortuoꝝ cũ aloe
ꝛ mirra cõſeruare.ꝛ iõ nõ ſunt negligende ſed q꞉ nimiũ
cõmunes deſpiciunt. ¶ Marſilius pataui⁹. ℞.aloes.
ʒ.ij.mirre.ʒ.ß.croci.ʒ.i.boli armeni.ʒ.ij.agarici.ʒ.ß. cam
phore.gra.ij.boli armenũ pri⁹ ifundat in vino albo ſbti
li odorifero:ꝛ aq̃ roſ.añ.ʒ.v.ꝛ agaricus in ſy.de acetoſi-
tate citri fiant pillule quibus vtendũ: vt de ꝑmis dcm̃
eſt. Et his ſi apparet potes addere muſcũ aut ambrã: ꝛ
erunt magis cordiales:euacuãt colerã ꝛ flegma ꝛ forte
magis flegma. Q̃ ſi magis cuperes euacuare colerã ex
vigore cũ reubarbaro. ¶ Cermiſonus nr̃. Recipe alo
es ſucotrini.ʒ.iij.mirre.ʒ.ij.croci.ʒ.j. reubarbari electi.
ʒ.ij.ß.agarici.ʒ.ij.gario.℈.i.ſpice.℈.i.ß.corticũ citri.ʒ.i.ſe
minum citri.℈.ij.tormẽtile.ʒ.ß.ſandaloꝝ rubeoꝝ. gra
norum ribes añ.ʒ.j. Q̃ ſi nõ reperit ribes.pone loco ei⁹
ſemina acetoſe coralorum rubeoꝝ.ʒ.ß.boli armeni.ʒ.ij.
camphore grana.ij. Agaric⁹ ipſe inciſus infundat in oxi
melle ſimplici p̃ruo per horas ſex.deĩde oĩb⁹ puluerisa
tis.vt decet cũ ſyr.de acetoſitate citri quãtũ ſufficit ifor-
mentur pillule.vij.pro.ʒ.doſ.a.ʒ.ß.vſq̃ȝ ad.j. ꝛ poſt eaꝝ
aſſumptionem nõ recipiat lauatiuum: ꝛ ſumant in au-
rora.deinde ſtet ieiunus horis q̃nq̃ȝ vl circa. ſunt eñi ſe
cales. ¶ Sꝫ circa hoc cadit dubiũ: nunq̃d ſemper in pe B
ſte ꝯueniat hic bolus armenus quo hi duo viri vtunt õ
quo in prima deſcriptiõe neq̃ȝ ruffus neq̃ȝ Auic.mẽtio
nem fecit cũ nõ minus eſſet eis notus. ¶ Dicendũ ſine
verboꝝ atq̃ȝ argumẽtoꝝ multiplicatõe. Q̃ non: ꝛ pre
cipue in his trib⁹ caſib⁹ p̃rius vbi in tẽpore peſtis mul-
ta deſcẽdãt a capite vſq̃ȝ ad pectus flegmata pectus cõ-
ſtringentia.ꝛ anhelitum difficultantia:vt accidit q̃ſi vl
tra.1348.tempore Gentilis. Nã conſtringẽtia vt bolus
euitãda ſunt. Secũdus vbi p̄ſeruãdus eſſꝫ naturaliter
anguſti pectoris.nã exhibẽtio ꝯſtrictiuoꝝ adderet i dif
ficultatem: ꝛ in frequẽtiorẽ attractionẽ aeris ꝛ male vt
ſupra. Terti⁹ vbi eſſet repletio pectoris quomodocũq̃ȝ
Quartus ꝛ maxime tẽpore actualis peſtis in quo vapo
res multi ſunt imbibiti i poris pectoris. vñ ex vſu taliũ
cõſtringunt in eis:ꝛ clauduntꝛ:ꝛ mali vapores retinent
clauſi.nam vt plurimũ cõprehendimus eo tẽpore ſiſto
lem maiorẽ diaſtole. Iuxta que nota duos errores. Pri-
mũ quoniã idifferẽter a multis oĩb⁹ datur ſiue ſint occa
ſionati ſiue nõ. Secũdũ ꝙ oĩb⁹ cuiuſcũq̃ȝ cõplexionis
Nõ attendẽtes nunq̃d peccet plus colera q̃ȝ flã aut me
lancolia: ꝛ ita de aliis. Et ideo in exhibitione taliũ opor-
tet aliquãdo addere ꝛ minuere vt ipſi viri faciebãt. Iõ- C
q̃ȝ oportet vt tu bene notes boluꝫ cõplexionẽ ꝛ peccan
tes humores: ꝛ addere ex ſimplicib⁹ approbatis de qb⁹
q̃rto capitulo:vt tibi videbit. Et quia hec ſunt ſatis ac
multũ ſolennia.ideo ab eis non aliter diſcedo. Verũ cõ
poſitio ruffi quã Auic.laudat: ꝛ expta ſuit in tot peſtilẽ

tūs: mihi magis placet: quoniā hic auctoritatem duoꝝ
tantorū viroꝝ nō paruū exiſtimo. addoqꝫ ꝙ experta me
lioꝛ ē nō experta. q̄rto canonic. pmo capitulo. Tu itaqꝫ
diſpone ⁊ cōpoſitiones fac vt libebit. Et ꝓ cōfirmatiōe
eoꝝ q̄ dixi nō preteribo dictū Almāſoꝛis libro q̄rto in
capło ꝓpꝛio de peſtilētia: ⁊ ei⁹ cautela. Unus ātiquorū
philoſophoꝝ. q̄r ruffus. dixit ꝙ ſi ſumant due ptes alo
es ⁊ croci ⁊ mirre vnius cuiuſqꝫ ps vna: ⁊ det ex eis i pn
cipio mortalitatis cuiqꝫ pōdus. xiij. alkirat ſingulis die
b⁹ cū. ℥. i. vini tēperati: maximū cōfert iuuamētū. Cōfoꝛ
tāt eīn coꝛ: euacuāt: ⁊ a putrefactiōe defendūt. Et q: m
miū familiares facte ſūt iō cōtēnunt: ⁊ male vt autētic⁹
ille: ⁊ iunii colēdus cathe. nā ad man⁹ puenit pueroꝛ
rū. Doſis cōiter apud nos ē a. ʒ. 5. vſqꝫ ad. i. Et ſumunt
bis in hebdomada: ⁊ qdā oī die vnā vel duas ante cenā
per horā: vt. 6. colliget. vltio cap̄. Auerroys ipſas extol
lit ⁊ merito: Diſcurrat eīn p ſimplicia eaꝝ ⁊ in eis inue
niet in caſu mirabilē ꝓpꝛietatē: ſꝫ bñ aduerte vētris diſpo
ſitionē. nā qdā ita lubrici ſūt ꝙ ſi oī die acciperēt lederē
tur: ⁊ nōnulli hoīes ex ſolo odoꝛe aloes euacuari. Tu itaqꝫ
ꝯſidera. Et nota ꝙ ſi vltra has pticulares euacuatiōes
⁊ vſuales opus eſſ ꝫ ex certa cā redire ad foꝛtiores cū di
geſtiue fac: vt qꝫ. ſ. coꝛp⁹ aut de nouo egrotaret: aut tā
ta eēt humoꝝ plenitudo: ꝙ pma euacuatio: ⁊ prima di
geſtio nō ſufeciſſent. ⁊ iō bñ ꝯſidera. ℭ Aliq delectant
in alia cōpoſitiōe. ℞. aloes loti. ℥. i. mirre lote croci. añ. ℥.
5. agarici ptis iſuſi i oximelle ſimplici. ʒ. iij. mirabolano
rū citrinoꝝ. ʒ. ij. ſ. chebuloꝝ. ʒ. i. 5. radicū diptā toꝛmē
tille añ. ʒ. i. maſticis cinamomi aña. ℈. ij. ſpice. ℈. 5. muſci
in tpe frigido grana. ij. in calido cāphoꝛe grana. iij. iſoꝛ
ment cū ſirupo de acetoſitate citri. Et hic nota ꝙ aloes
apit oꝛificia venarū: iō ſi qs pateret emoꝛoydas opoꝛte
ret ipſū ſic coꝛrigere ne tale inferret nocumētū: ⁊ tu ꝯſi
dera. ℭ Iā ſic expedit⁹ de euacuatiōe p farmacū: ad flo
botomiā venio ab Auic. cōmemoꝛatā ſm expoſitionē
ſecūdā ſuperi⁹ datā. Quoniā qdē flobotomiā ſtatī ⁊ a
pncipio i pſeruatiōe faciūt nōnulli pariſienſes ac de mō
te peſſulano p duos aut tres dies añ plenilunū fieri ꝓ
cepetūt. Et anteqꝫ de ipſa qcqꝫ dicat nota ꝙ ſic digeſtio
apud medicū eſt ꝑparatio humoꝝ ad expulſionē. ita ⁊
preſeruatio a peſte ē ꝑparatio hūoꝝ ad reſiſtēdū putre
factiōi: ⁊ venenoſitati aeris vel vapoꝛis putridi vł vene
noſi cū foꝛtificatiōe ꝟtutis: q̄ ſtāte tāqꝫ fundamēto opꝫ
videre ſi ſemp ex flobotomia hec duo cōſequunt. nā ta
lis ꝑparatio nō eſt aliud qꝫ hūoꝛis melioꝛatio ſiue boni
ficatio ab oī nocumēto ac facili eius lapſu mūdificatio:
nā coꝛpoꝛa mūda vt ſup̄ ſunt magis tuta: ⁊ magis apta
reſiſtere. Cū itaqꝫ in q̄libet hūoꝛe accidat nocumētū cū
peccat aut in q̄ntitate: aut in qualitate: Ideo prius ē a
medico bñ cōſiderandū ſi in coꝛpe ſibi ſano eſt in altero
ipſoꝝ: nedū in ſanguine peccatū. Qꝫ ſi cōtingat ſangui
nē nullo mō peccare ex flobotomia ponunt hūoꝛes in
motu ſic eos preparādo ebulitioni ac putrefactioni: ⁊ ſi
militer incrudatiōi hūoꝛis flegmatici aut ebulitioni co
lerici: vt Auicēna q̄rta primi. de flobotomia. ſ. Caue ne
egrū ⁊c. Et ſic magis ꝑparat coꝛpus ad infectionē reci
piendā: vt patet intelligēti. Itē ex ea multū debilitat vir
tus. ⁊ maxie qñ nō cōuenit. nā theſaurus vite extrahit:
⁊ aīa ipſa ſm quoſdā āntiquos philoſophos: q ſanguinē
coꝛpis animā eſſe dixerūt: vt pmo de aīa. Ex qb⁹ appet
ꝙ ex ea ſic facta indiſponunt humoꝛes: virtus debilita
tur: ⁊ ex cōſequēti coꝛpus ī infectiōi maxie preparat: ⁊ tu
bene cōſideraꝫ cōiter operātes. Reperiunt aūt coꝛpa ſa
na mūda bono regimine recta: itē flegmatica debilia: ⁊
ſimiliter colerica melancolica: quoꝝ ſanguis nō peccat
quali aut quāto: in qbus nullo mō cōpetit flobotomia

in caſu. Et ideo attēde ꝙ ſi ſanguis fuerit ī quātitate ex
uberans vt ſtatim dicet, cōſentiēte etate ⁊ aliīs debet fie
ri qm̄ ex ea ſanguis melioꝛabit. Qꝫ ſi fuerit peccās qua
litate: et nō exceſſiue: melius erit vt cū alteratiuis redu
cat. vñ a. 14. ſupra vſqꝫ ad cōſiſtentiam incluſiue: vbi ſit
adoleſcēs ſiue iuuenis bruni coloꝛis ſiue rubei vel per
mixti ex rubeo ⁊ fuſco: vt Raſis. 7. Almanſ. Nō ſuper
flue vtens coytu ſꝫ copioſe ac delicate viuēs. Ex quib⁹ D
cōpꝛehēdimus ſanguinē eſſe multiplicatū in eo: debet
in preſeruatiōe a peſte flobotomari de vena media: ⁊ di
rectius cōpetet in vere. ſed fiat oī tēpoꝛe ſuſpecto: ⁊ in tē
poꝛe magni eſtus minus. ⁊ in hoꝛa magis frigida: vt añ
dic. iſta opoꝛtet ꝓludētia tua moderare. Si aūt nō vide
rimus ſanguinis multitudinē: neqꝫ alio mō maleficiā
tū: ſꝫ alioꝛū humoꝝ cōpꝛehēderimus ſupfluitatē abſqꝫ
eoꝛum mixtiōe cum ſanguine: euacuent: ⁊ digerant vt
ſupra: poſtpoſita ipſa flobotomia oīno. Qꝫ ſi cōpꝛehēſa
fuerit mixtio: vt ſup̄a de cura putridarū: ſic fac flobo
tomiam vt ibi. ℭ Et anteqꝫ ad tertii complementū ve
niā: hic pro cōfirmatione dictoꝝ addo ꝯoar noſtri ſentē
tiā in preſeruādo a peſte. Inqt. Ante omnia neceſſaria
eſt cōmunis euacuatio que ē flobotomia. Ideoqꝫ cōſue
tus quiſqꝫ flobotomari: ⁊ omnis in q̄ reſtricta fuerit ali
qua euacuatio ſanguinis: ⁊ omnis plectoꝛic⁹ in quo ſi
gna ſanguinis appar uerint cōſentiēte etate ⁊ aliīs: flo
botomādus eſt: ⁊ ſanguis extrahat ſcđm ꝟtutis robur.
Qꝫ ſi ex aliqua cauſa flobotomia fieri nō poterit: minuat
ſanguis cū ſanguiſugis appoſitis venis emoꝛoidalib⁹:
aut in pedib⁹ ſub talo: aut extrahat cū ventoſis naticis
applicatis. Qꝫ ſi alterius humoꝛū dominiū ſigna appa
ruerint: ille cū ꝯpetēti medicina euacuetur: ita tamē ꝙ
reiteratio euacuatiōis predicatur exquiſite euacuatio
ni: ⁊ ſubdit ſi ꝓcedes per iſtā viā ꝓſperabis. ℭ Et poſt
quā vnuſquiſqꝫ cōuenientē fecit euacuationē toto poſſe
ſtudeat beneficiū vētris habere ſecundū ſuā diſpoſitio
nem. ſ. ſuperfluitatē que de nouo generant aut inficī in
ciperēt. Et in ſūma laudat pillulas poſitas auctoꝛitate
ruffi: que ſic negligunt a modernis: volētibus oſtēdere
ſe vltra antiquos aliquid vidiſſe: quos magis repꝛehen
ſiōe qꝫ honoꝛe dignos facio. Uerū tēpoꝛib⁹ magni eſtus
in coꝛpoꝛib⁹ colericis in patiētib⁹ emoꝛoidarū fluxum.
nō incōueniret addere aliquod refrigerās: vt boli cam
phoꝛam coꝛallium aut aliquod tale. Item ꝓpter fluxū
mirabolanos emblicos. Uñ magiſter Nicolaus floꝛen
tinus hac vtebat floꝛentie deſcriptiōe. Recipe mirre cro
ci boli armeni karabe coꝛaloꝛum. añ. ʒ. i. mirabolano
rum chebuloꝛū. ʒ. ij. aloes ad pondus omniū. An itaqꝫ
flobotomia ſic ꝯueniat ex poſitis facile cōpꝛehendes: et
in quo cōiter operantes errāt: ⁊ tu cōſidera.

ℭ In cōplendo tertium videoꝛ ingredi chaos vnū ac pe
lagus magnum: cōſiderato ꝙ in hoc multi inuēti ſunt
ſuo tēpoꝛe experimētatoꝛes dicentes multa: ac maioꝛa
ꝓmittentes cū ſuis experimentis: quib⁹ certe paruā ad
hibui fidē: de quib⁹ tamē te doctū faciā. adherēs tamē
magis auctoꝛū noſtroꝝ ſententiīs: qꝫ vulgariū ⁊ mul
erculaꝝ. Et in primis volo venerari debere aleum no E
ſtrū: cui⁹ cōtentionē cum cepe aliis quodam rudi dia
logo compoſui. Mane ante exitum domi comedat ali
quid alei: deinde poſt bibat aliqd vini odoꝛiferi: ⁊ ſerue
tur omni die. ℭ Secūdo loco laudat aſſumptio tyria
ce ⁊ eſt mirabilis opatiōis in preſeruādo. reſiſtit enī ve
nenoſitati: ⁊ aeris ſupfluitatē cōſumit ſua caliditate ac
ſiccitate. verū ꝓprius cauſa ente frigida in frigido ae
re: vbi autē eſſet calida aer calidus opoꝛtet vt rari⁹ aſ
ſumatur: ac cum ea cōmiſceatur qđ eius caliditatē refre
net: ex cōfoꝛtātib⁹ etiam coꝛ. vnde Camfoꝛius cum ea
cōmiſcet

cōmiſcet zucharū roſatū. Poterit ita in tēpore frigido dari omni mane cū vino aromatico a.ʒ.ſ. vſqȝ ad.i. Sed ꝯſidera cōplexionē: ſi colericus ⁊c. ne ex nimio eius vſu inflāmaretur humores: ⁊ indiſponerētur. Tēpore aūt calido detur cū zucharo roſ. tātūdē a.ʒ.ſ. vſqȝ ad.i.ſ. cū aqua cicoree acetoſe vel bugloſe: ⁊ ꝯſidera cōplexionē ꝫ. vt ſupra. Ego aūt ꝯſueui oī die fricare ex ea dētes. ⁊ aliquādo eā aſſumere: vt de tertio ad tertiū ad quātitatem ʒ.ſ. debet aūt ſtare aſſumēs anteq̄ȝ comedat quinqȝ horis. Sumatur itaqȝ hora recētiori. Et ꝙ dictū eſt de tyriaca. intelligaꝭ de metridato: ex cuius ꝯtinuo vſu non potuit rex ipſe metridatus ⁊ volens cū veneno ſe interficere. Itē valet ⁊ ꝓ delicatis ⁊ potētibus electuariū de gēmis cū ſuis ſpeciebus tēpore frigido. ⁊ abſqȝ ſpeciebus ſuis tēpore calido: poſt cuius aſſumptionem bibatur aut aqua cordialis: aut vinū odoriferū: ⁊ parū ſcdʒ dū corporis ꝯſtitutionē. Cōſilr laudaꝭ diamuſcum dulce. Sed tyriaca ſup oīa. ꝯſidera. vnde Auic. Et de illis qbus ex ea fit euaſio ē adminiſtratio tyriace: ⁊ metridati ante eā: ideſt anteq̄ȝ quis a peſt. appꝛehēdaꝭ. q.ſ. preſeruādo. Et in ſuo de viribus cordis inquit de tyriaca: ſecurū efficit vt ēē ſe ab īcurſu peſtilētialiū ſebriū. ⁊ prauis a humorꝫ morbis. Q. ſi cupis mirabilia de ea audire ⁊ in peſtilētia: lege libellū Gal. ad ceſarē de tyriaca. ⁊ ſic vſqȝ modo ex calidis habes alcū. tyriacā. metridatū. ꝯfectionē de gēmis diamuſcū: quibus addas diābraꝫ.

A ¶ Ex frigidis laudaꝭ ſup oīa bolus armenus: de quo apud auctores: ⁊ preſertim apud Aui. eſt tāta fides: vt nō ſolū preſeruet. ſed ⁊ deprehēſum liberet: vnde Senior dux mediolani eo vtebaꝭ tēpore peſtis cū vino maluatico: ⁊ aqua roſ. ⁊ faciebat quēlibet de familia eiꝰ vti omni mane ante eorꝫ ingreſſum in camerā dn̄i doſ. eſt. ʒ.i. quolibet die. qnidā aūt ipm̄ lauāt prius ab omni ſorde cū aqua roſ. cū vino odorifero. qdā exhibēt ipſuꝫ cū aceto ⁊ aq̄: maxime tempore eſtus magni. in colericis forte nō nocēt. cōſidera. qdā vt gētī. dat cū ſy. de acetoſitate citri. ſilr valet terra ſigillata. vnde Cermiſonus dat bolū armenū cū terra ſigillata cuꝫ ſyrupo de citro. Similiter valēt gēme. electuariū de gēmis. ¶ Et ſcd̄m do idifferēter calida ⁊ frigida. dico ꝙ a paucis annis citra venit in vſum tormētilla dicta vincēs toxicū. ⁊ ē ſpecies pētafilon: ⁊ calida eſt. ⁊ in canibus hec videꝭ experiētia. ⁊ ideo a qbuſdā nominata eſt herba venatorū. vñ datur ⁊ hominibus in puluere reducta radix eius. doſ. ʒ.i. cū vino aut aqua cycoree. verū ego eam vſqȝ modo ī autētico libro nō inueni. ſed legēs in caᵒ de pētafilon: in fine inueni hec v̄ba. ſuccus radicis eius eſt medicina ꝑniciosa. ideo qꝛ cū alījs occurrere poſſum: de ea nō curaui. Expertas laudataſqȝ ab auctoribus ⁊ nō a vulgaribꝰ ſequere. ¶ Puluis radicis diptami mirabilr laudaꝭ: ⁊ merito: veneno autē reſiſtit. videmus eni ipſum v̄mes interficere. Q̄uidā ſcabioſam mirabilr extollūt: vt de ea oī die aliqd aſſumāt: vel viridē cū aceto in ſalatucio: aut puluerē cū vino. ⁊ de ea tm̄ ꝯſidūt vt indubitanter credāt ꝙ ſuccus eius datꝰ habēti peſtil. infra. xij. horas liberaꝭ. ¶ Alij idē arbitrantur de pimpinella. ⁊ orientales tempore peſtilētie altero horꝫ indifferēter vtuntur. ¶ Sed volo hec tibi ſufficere: ſi aliqua compoſita addidero tibi: ⁊ alij vtilia ⁊ grata: que erūt aut pillule. aut ꝯfectiones ſiue electuaria. aut potus. ¶ Pillule ſcd̄m intētione Cermiſoni. ℞. xilo aloes. ʒ.ſ. tormentille. ℈.ij. diptami. ℈.i. zedoarie electe. ʒ.ſ. croci electi. ʒ.i.ſ. berbene. ʒ.i. cornu cerui. ℈.ij. ſandalorꝫ rubeorꝫ. ℈.i. corallorꝫ rubeorū. ʒ.ſ. ſeminū acetoſe. ʒ.ſ. boli armeni. ʒ.iij. cāphore grana. ij. gēmarū. electuarij ō gēmis. ʒ.ſ. Margaritarū. ʒ.i. cornu vnicorni. ʒ.ſ. confice cum ſyrupo de citro ⁊ de ribes ana. quantum ſufficit. ⁊ ſi non habes de ribes. loco eius pone ſyrupum de limonibus. Uſus eorum eſt in eſtate: ⁊ tempore medio. ¶ Q. ſi fuerit tempus frigidū confice cum tyriaca: ⁊ dimitte ſyru. doſis a.ʒ.ſ. vſqȝ ad ℈.ij. alternis diebus bono mane. dormiat ad libitū poſt earum aſſumptionem: ſtetqȝ ieiunus horis tribus ad minus. Ex his ⁊ ſimilibus poteſt confici electuarium ⁊ confectio. ¶ Electuariū ad hoc. ℞. dyaboraginati dya bugloſſati. añ. ℥.i. zuchari roſa. ℥.ij. trociſ. ō terra ſigillata. ſpecierum triaſandalorꝫ ana. ʒ.i. gēmarū electuarij de gēmis. ʒ.ij. boli armeni. ʒ.iij. miſce ⁊ cum iulep violato quātū ſufficit reducātur in modū electuarij. ¶ Cōfectio ſolida. ℞. ſpecierum triaſandalorum. ʒ.ij. dyarodon abbatis. ʒ.i. trociſcorum de terra ſigillata. ʒ.ſ. gemmarum. electuarij de gemmis. ʒ.ij. boli armeni. ʒ.i.ſ. zuchari albiſſimi. ℥.xvi. ⁊ cum aqua bugloſſe fiat confectio ſolida in morſellis vel rotulis triuꝫ. ʒ. pro vnoquoqȝ morſello. Et ſicut hic compoſitum eſt: ita ⁊ tu ex datis componere poteris cum pluribus aut paucioribus frigidis aut calidis vt ipſa exiget diſpoſitio: tu conſidera. ¶ Puluis cū quo qdam hebreus videbatur mirabilia facere. Recipe cinamomi. ℥.ſ. zedoarie. ʒ.ij. boli armeni. ʒ.vi. ſeminū acetoſe. ſeminū citri. ana. ʒ.iij. radicuꝫ diptami: ⁊ tormentille limature eboris. ana. ʒ.i.ſ. oſſis ō corde cerui. ʒ.i. fragmentorum ſmaragdi rubini granati ⁊ ſaphiri ana. ℈.i. fiat puluis ſubtiliſſimus: ⁊ cū cōſeruis zuchari bugloſſati totū reducebat ad formā electuarij: ⁊ dabat omni die. ʒ.ij. maxime tēpore frigido: tēpore calido. ʒ.i.ſ. poſt que detur aque cicoree. ℥.ij. confectio cū zucharo ex ipſa fieri poteſt ⁊ dari vt dictū ē. Hic puluis optimus eſt: ⁊ delicatus ⁊ ex rebus cordialibus cōpoſitus. Ex qbus tu ipſe in ſimili componere poteris: ſed conſulo expertos ſequaris. ¶ Ad extra autem quāuis nō ſit cōſuetuꝫ: potes ex dictis rebus facere ſacculos tenēdos ſupra regionē cordis. De quibus ſacculis cordialibus dicetur in de cura. ꝙ ſi componis fac eos calidos aut frigidos: aut tēperatos: vt exigit diſpoſitio. Quidā laudāt vt i regiōe cordis ſemꝑ teneaꝭ ſmaragdus aut iacinctus aut ſaphirus tāgens carneꝫ. Multa aūt poſui cū qbus potes eſſe curioſus: ⁊ tu conſidera.

¶ Reſtat pro nunc vltimo vt reſpondeatur huic interrogationi: nunquid poteſt aliquis ſtare in aere infecto. ⁊ ꝑ ipm̄ ābulare negociādo vt mercatores artifices ⁊ huiuſmodi. Dicēdū ꝙ ſic. Et modus eſt vt primo ſe mundet ⁊ ſe cū vſualibus mūdificatiuis mūdū teneat. Secūdo ſemper vtatur aliquo ex ꝓſeruatiuis dictis tenēdo aut in digitis anulos: vel in manibus pomū: ſeu ſpongiā: ī ore aliqd qḋ magis delectabit. Itē ſumēdo ad intra omni die vel tertia aut tyriacam: vel aliqḋ tale. Item vtatur bona dieta: fugiatqȝ deinde hominum congregationē: ac eorꝫ qui malo vtuntur regimine. vadat magis ſolitarie q̄ȝ poteſt. in domo ſua fiat aeris rectificatio: ſuāqȝ familiā optime gubernet. neqȝ aliquem alloquatur niſi aliquid in ore habeat: aut acrum aliquid odoret. Q. ſi contingat eē medicū viſitātē tales: his prius ſe muniat. ⁊ ante ingreſſum camere faciat eā alterare cū thure aut aceto: ⁊ aq̄ roſ. aut cū aliquo tali: ⁊ expectet paruꝑ cē anteq̄ȝ ingrediaꝭ. ⁊ deglutiat interim aliq̄ coclearia aceti: ⁊ faciem cuꝫ eo balneet precipiatqȝ patientem in alto ſtare. ⁊ minus ei q̄ȝ poteſt approximet. neqȝ cū appropiquat faciē verſus egrū moueat. immo ad oppoſitū: ⁊ citius q̄ȝ poteſt camerā egrediaꝭ. ⁊ ſuper lecto īfirmi ſemper ſteīt aerem rectificātia: ⁊ ſepe renoueꝭ vt ſupra. Et ſic reſpondendo habeꝭ epilogus eorꝫ que ſupraſcripta ſunt. ⁊ tu conſidera.

¶ De ſignis febris peſtilentialis. Rubrica. iiij.

L

In ponēdo hec ſigna obſeruabo cū ordinē quē in alijs ſupra ⁊ infra obſeruaturus ſum. vt quia ſignoꝝ quedā a ſubſtātialiter inherentibus: quedā a qualitate mutata. quedā ab exeuntibus mutatis: nōnulla ab actionibus ſumpta: de qbus ꝑ ordinē ſic exēplificabif. Quia ſigna febris peſtilētialis aliter reperiūtur in febribus alijs putridis: pp qḋ frequēter medici heſitāt de eē eius. hinc h̄ loco conabor eoꝝ exq̄ſitam: quo ad valuero ponere cognitionē: qua qs poſſit de ea ſatis aperte validū deponere iudiciū. ℂ Unde in ꝑmis ſcito ꝙ ſigna eius varietatē recipiūt. ꝑ ſm varietatē corruptionis cauſe eius intēſionē ⁊ remiſſiōē: ꝓpter qḋ zoar dixit. Quādo fuerit corruptio fortis erunt accidētia fortia. qñ vero debilis leuia. Scḋo recipiūt varietatē ex parte diuerſitatis humoꝝ diuerſoꝝ peccantiū. vt qz qñ flegma peccat: apparent ſigna febris flegmatice. qñ colera colerice: ⁊ ſic de alijs. Tertio recipiūt varietatē ex varietate influxuū ſuperioꝝ ⁊ cauſarū inferioꝝ. vt qñ quedā ſunt cū ſincopi: quedā ſine ſincopi: quedā cū ſpaſmo: quedā cū vomitu: quedā cū ſputo ſanguinis. vt apparuit venetijs. 1437. ſuper galeas que venerūt a thanay: ⁊ portauerūt grecos venientes ad ꝯcilium ferrarienſe. nā applicauerunt apud trebeſundam: patria eſt. ⁊ propter inopiā aque iā exiſtēte eſtu magno biberūt de quadā aqua certi loci: ⁊ quotquot potauerūt infirmati ſunt: ⁊ in triduo moriebātur. vnde in tertia die euomebant tres ſanguinis corrupti guttas. ⁊ deinde per paruū ſpaciū moriebāf. Quedā cū apparitione bubonū. glandularū. ſudoris frigidi in capite. ⁊ ſic de alijs multis: de quibus infra. ℂ Et veniens ad particularia dico ponēdo exēpluz de ſignis ꝑmi ordinis: ꝙ vt dicit. Almāſor. in ꝑncipio. ſecūdum tactū nō apparet acuitas caloris aliqua ad tactum mordēs ⁊c. vt in alijs apparet putridis: vt infra. ſed territa nā ex malicia venenoſa calor ad intra ꝯculcatur cum vaporis malis nām multū infeſtās. Propter qḋ Auicen. dixit. hec febris ē quieta exterius. ideſt remiſſi caloris: interius vō cōturbās ⁊ maxime cor: ⁊ que ei adiacent: ⁊ magis q̄z ī alijs putridis: qz venenoſitas cū vaporibus malis ⁊ caliditate retracta magis corpetit q̄z ī alijs putridis. Et iō in febre peſtilētiali maior ſentitur cauma: ⁊ ꝯturbatio circa cor: nō ex intēſione caloris tātū: ſʒ conculcatione multoꝝ vapoꝝ putridoꝝ circa cor: cum eo. imō febres he ꝯſuerūt eſſe caliditatis remiſſe. vnde Almāſoris q̄rto ſunt febres lente ⁊ tepide ſiue ꝯcluſe. Aliqñ tñ ꝯtingit ipſas eſſe intēſi caloris qñ corruptio eſt ī humore ſanguineo ⁊ magis colerico in corpore iuuenili calido ⁊ tēpore magni eſtus. Subdit Auicēna. ⁊ qñ ꝙ eſt de his febribus peſtilētialibus: in qua non percipit eger neqʒ tāgens propinquus multitudinē caloris: ⁊ non alteratur pulſus ⁊ vrina magna alteratione. ⁊ cū hoc ipſa eſt interficiens velociter. ⁊ medici heſitant ī eē eius. ⁊ de his infra in fine huius rubrice. ℂ Exempla ſignoꝝ ſecūdi ordinis: qz quaſi in non percepto tempore facies mutaf ſenſibiliter a forma ſua ſana: iam deficiēte virtute notabiliter: qḋ ita nō ꝯtingit in alijs putridis vt dicef: ⁊ hoc ſecūdū plurimū ⁊ quaſi ſemper. Et quia vt dictū eſt ⁊ dicef a quolibet humore prouenir̄ poteſt. ⁊ ideo cū erit ex putrefactione colere erūt citrinitas faciei oculoꝝ amaritudo ꝑcepta. ⁊ ſic de alijs ſignis vidēdis infra de ſignis febrium colericaruʒ. Similiter ſi ex flegmate: ſigna flegmatis ex parte qualitatis mutate infra ī propria rubrica. ⁊ ita proportionata quere ſuis rubricis īfra ō ſanguine ⁊ melācolia. Ponitur tñ ab Aui. ſitis vehemēs ⁊ lingue ſiccitas. ⁊ quādoqʒ apparet nigredo eius cōmunicatis vaporibus malis calidis vſis ori ſtomaci ⁊ lingue. ⁊ tu bene cōſidera complexionem ⁊ regimen preteritū: qz ab his duobus magnā de peccato humoruʒ capies euidentiam: vt ſupra memoratum eſt. ℂ Exēpla de ſignis tertij ordinis inītiū faciēs ab vrina. Urina vt Aui. in hac febre apparet aquoſa. i. non debita habēs ſubſtātiā colerica vel melica ſtātica: ⁊ aliqñ ruffa vel ſubrubea ſpiſſa ſm dominiū humoris peccātis: aliqñ liuēs manifeſte: ⁊ maxime in ſuperficie ꝑꝑ leſionē ſpūaliū. aliqñ ſubiugalis: ⁊ q̄ſi vt plurimū. ℂ Et hic Aduerte ꝙ Aui. ꝑncipalr̄ ō vrina aquoſa mētionē facit: nihil de aliꝭ coloribus hoc in loco loquēs. ⁊ miror valde: qm̄ vt plurimū practicātes in primo occurſu ſuꝑ colorē aut eius ſubām ſe fundāt. in tantū proceſſerunt ad enūciādū febrē peſtilētialē ex iudicio vrine ſubiugalis. ꝙ ⁊ vulgares cū eā viderit ſtatim dicāt. ipſe fulcuus eſt. immo ſi nō eſt vrina ſubiugalis: exiſtimat vulgus ⁊ multi imperiti q peſtilētiatos ſequūtur ꝙ febris nō ſit peſtilētialis. Et credo ꝙ qz valētes viri timuerūt viſitationē peſtilētiatoꝝ: in multis deficimus ſignis q̄ fortaſſe inueniſſent magis propria ex parte ipſius vrine ſumpta. Eſt itaqʒ vt dictū eſt: vrina in eis apparens adſa: vt Aui. pp defectū caliditatis innate. ⁊ ideo ꝑuata ē digeſtione. Eſt ⁊ aliqñ citrina ſubalbida fuſca rubea: aut ſubrubea ſm dñium hūoris peccantis. Subiugalis vt plurimū apparet vt dictū eſt: qz ſm plurimū eſt mortalis. ℂ Propter qḋ nō ꝙ cā ſubiugalitatis eſt duplex. Prima eſt mortificatio caloris: qz debilitata cā debilitaf effectus: ⁊ qz ſequeſtratio partiū vrine: qz ſubtilium a groſſis ⁊ ꝯ̄ eſt effectus caloris nālis. Ipſo ergo debilitato ſiue q̄ſi mortificato: ſeqtur ꝑmixtio earū vt ipſe nā reqrit: ⁊ ſic ſeqtur eius corruptio. Et eſt ſile ſicut extra videmus vrinā clarā conturbari ⁊ corrūpi frigef extriſeco ꝯ̄trarietatē nālē eius corrūpēte. Ɋ ſi queratur q̄re in tali admixtione partes terree non deſcendūt. dōm ꝙ hoc accidit ex ipo' diuidēdi medui. pp remiſſionē grauitatis earū. verū in corruptione vrine extra facta videmus in fundo vrinalis multas partes terreas reſidere. Altera eſt fortis ebullitio ſcā in hūiditate aquoſa q̄ trāſmiſſa eſt cū ſanguie. nā cū ipſa ex caliditate ꝑter nām ebulliūt humores et ad intra venas vētoſitate in tali ebullitione genita: ⁊ ꝯturbāte ſubām vrine: ſicut videmus in actione ignis in picē vel in raſinā: vt Gal. 4. aphoꝛ. cōmē. 7. ⁊ 2ª ꝑ'. de ſubā vrine. Cū itaqʒ ſic ꝯturbef aquoſitas illa ex cōmixtione ꝑtiū terrearū cū aquoſis ⁊ aereis ⁊ expellit de vena ad venā vſqʒ ad veſicā. Sic itaqʒ hēs ſignificationē vrine ſubiugalis. q̄ꝑꝑ vt cōprehēdis nō ſemꝑ febrē peſtilētialē denunciat. ℂ Sed nō ꝙ eſt dr̄ia inter ſubiugalē. ex ꝑma cā ⁊ ex ſcḋa. Nā que ē ex prima cā ꝯſueuit apparere in fine morbi. q̄ aūt ex ſcḋa in ꝑncipio. Itē ſubiugalis ex ꝑma cā cū appet in ꝑn° cū debilitate v̓tutis maxime aīalis: cuius debilitas nr̄is ſenſibus magis ſubiacet: pōt eē ſignū ipſi° febris peſtilētialis: ⁊ ē ſm plurimū: ⁊ talis aliqñ ē cū apparēte caliditate itēſa: ⁊ aliqñ nō. ⁊ nō ē cretica neqʒ appetēs poſt ſigna digōnis q̄ duo reqrūtur ad verificāduʒ ſignū. Que aūt eſt talis ex ſcḋa cā cū appet in ꝑn° ē cū fortitudine virtutis: ⁊ cū magna itēſione caliditatis ꝑcepta. vñ Auicen. 2. ꝑmi de ſubā vrine īngt. Urina ſpiſſa in acutis egritudinib° mala. ⁊ hec ē vrina ſubiugal. Et cā qm̄ cū mā faciēs febrē acutā ſit ſbtil: et vrīa oberet eē ſbtilis. Si g̊ eſt groſſa ſignificat vehemētē ebullitionē: ⁊ groſſam mām ꝑ viam aduſtionis ac debilitatis caliditatis nālis non potētis ſbtiliare. Liuida aūt ſignificat mortificationē: ac vehemētē aduſtionē. ⁊ iō ſi in ꝑn° febris apparet cuʒ debilitate virtutis malicia accidentiū: ipſa eſt ſatis efficax ſignū. ⁊

D

G

ideo alia cū ipſa vrina ꝯſiderētur anteq̄ iudiciū depo-
nat.pp qḋ a multis ponit̄ hoc tanq̄ pro ſigno in ipſis
febribus peſtilētialib⁹: ꝙ ipſa eſt febris delusoria.vñ.4.
Almā.febres peſtilētiales ſunt deceptorie.Et iō dicebat
Guil.veteri⁹ qḋ ē i ea ē ꝙ poſt appitionē digōnis ⁊ cri-
ſis febris peſtilētial' i ipſa criſi mꝯtotiēs iterficit.qm̄ ois
criſis plus attinet ſanitati q̄ morti:niſi morb⁹ ſit peſti-
lētialis:vt 2°.aphoꝝ cōmē.13.Et reddēs cāz h⁹ Guil.di
xit:qm̄ putredo veniēs ab aere ē diſpō occulta.Ita i ra-
dice cordis ⁊ ſpūalib⁹ ꝯfirmata:ꝙ nā cū ſuis iſtris ac bñ
ficio medicie a ſe remouere non pōt.dato ꝙ i mā febrili
putrefacta digōnē compleat ⁊ pficiat.Uñ breuiter ſcḋm
plurimū malicia veneoſa a nā ſuperari nō poteſt.℃ Ab
egeſtionib⁹.pq: fetide ſunt ſignātes vehemētē putre
factionē:vt p.pnoſticoꝝ cōmēto vltio.vñ Almāſor.li°
4.Quicqd ex corpe ipſoꝝ egredit̄ fetidū eſt.vñ Auicē.
Egeſtio ē leuis.i.liqda pp indigōnē vel eliqtionē.vl le-
nis.i.eq̄lis eq̄litate male exiſtentis ſiue ſubē q̄ ſignat do
miniū inālis calidi.Et talis vituperat̄ a Gal.2.pnoſti-
coꝝ cōmēto.21.⁊ ſcḋa pmi de egōnib⁹ ⁊ ē fetida pp cor
ruptionē cōicatā nutritiuis.Et iō dixit Raby.decima
pticula aphoꝝ auctoritate Galieni ſup tertio epidimia
rū.febris illa dr̄ peſtilētialis:cū qua eſt aſſellatio de ge-
nere coꝝ q̄ putreſiūt ⁊ liqueſiūt:⁊ hoc accidēs febrē pe
ſtilētialē aliq̄ tpe nō dimittit.Et ē ſpumoſa.pp vētoſita
tes motas q̄ ob debilitatē caloris nō reſoluutur.⁊ q: ca
lor ꝯcluſus ē:nō pōt liq̄facere pinguedinē.vñ appebit
aliqd vnctuoſitatis in egōne.Et qñq: ē melācolica qa
nigra:q:.ſ.malicia febris ſcḋm ſit aduſtio i hūoꝛib⁹:aut q:
talis mā latitauit:⁊ nunc primo exiuit.Et qñq: accidit
fluxus coleric⁹:⁊ alioꝝ humoꝝ ſm pdominiū illoꝛuꝫ.
℃ A vomitu.nā in his febrib⁹ ꝯſueuit p accidere vomi
tus:⁊ ē de ſignis p eueniētib⁹:cū p corrūpit̄:⁊ putreſ-
ant hūiditates cordis:⁊ vehemēter:tūc pp ꝓpinqtateꝫ
cordis ad os ſtomaci:qḋ ē valde ſenſibile immediate ei
cōicat̄ nocumētū.vñ accidit vomitus ⁊ colericus ⁊ me
lācolicus ab'ordine:qm̄ nā irritat̄ plus ab vno humore
q̄ ab alio ſm maiorē aut minorē putrefactionē ipſius
hūoris.qm̄ magis putridus plus ſtimulat ⁊ pri⁹ exit.
veꝝ ſm plurimū eſt colericus.℃ A ſudore qm̄ ſudore
ſudāt fetido.qm̄ q̄ ab eo exeūt ſunt fetida:vt 4° Almā.
Et qñq: frigido:q: ſincopalis:cū iā.ſ. reſoluitur virtus.
℃ Ab anhelitu:q:.ſ.fetidus ē pp putrefactionē poſitā
i corde ⁊ ſpūalib⁹:⁊ eſt ſignū mortis.A puſtulis:q: ali-
qñ appet bothoꝛ ſubalbida.i.cinericia:⁊ qñq: ſubalbi-
da ⁊ rubea ex mā mixta q̄ apparēt:⁊ cito deliteſcūt pp
defectū caloris nāc.Itē apparēt alcola ⁊ vlcera:vt qñq:
i aliis ꝯtingit febrib⁹ eleuatiōe vapoꝝ maloꝝ corrupto
rū.℃ Ab opatiōe leſa initiū a nauſea.accidit plus i iſtis
nauſea.pp magnā cōicationē ſtomaci ad cor: vt dcm̄ ē.
Itē q: i attractiōe aeris mali cōicat̄ nocumētum ori ſto
maci:qḋ in aliis nō ꝯtingit febrib⁹.Itē pñtia humoꝛuꝫ
corruptoꝝ i ſtomaco ē ex cauſis coadiuuātib⁹:⁊ ex his
cauſis accidit debilitas appetit⁹ plus in iſtis febrib⁹.vñ
Raſis.cū videris nauſeā frequētē cū febre tepida:tunc
ſcias ꝙ ē peſtilētialis:⁊ ꝓpt̄ hic ſi cōicat̄ ⁊ multiplicatur
i multis.℃ A dolor̄ capitis:nā cōitate oris ſtomaci ad
cerebꝝ p neruos reuerſiuos dātes ſenſum ori ſtomaci:
cōicat̄ nocumētū cerebro in eo cauſans dolorē:hñt eni
os ſtomaci ⁊ cor magnā colligātiā ⁊ ꝓpinqtatē:vt in
anotomia ē vidē.ita ꝙ nō pōt ꝯtingere grāde nocumē
A tū cordi qn accidat ſtomaco.℃ Uñ i ſūma hec ꝯſueue
rūt i peſtilētia ſigna ſimul apparere nauſea.vomit⁹.do-
lor capitis.⁊ vrina liuida vel ſubiugalis ſaltē in ſcḋa vl
tertia die:⁊ hoc in pn°.℃ Ab anhelitu.qm̄ eſt magnus
pp flāmā circa cor:⁊ pp multitudineꝫ vapoꝝ:⁊ exaltat̄

qm̄ mēbra pectoris in altū multū ad ſenſum mouent̄:
⁊ multū ꝯſtringit̄ anhelit⁹ rc° ei⁹ dilatatiōis.qm̄ maior
ē neceſſitas ſiſtolādi q̄ dyaſtolādi:pp caliditatē non eſt
multū itēſam i his febrib⁹ cōtēt.⁊ hec ꝯſtrictio eſt ma-
ior i his q̄ in aliis putridis.Eſt ⁊ coꝝ anhelitus curt⁹
pp defectū vtutis:⁊ frequens p:q: nō ſufficit magnitu
do eur frequētat̄ hoc.i.ſemp maior ē ſiſtoles dyaſtole.
℃ A pulſu.pulſus in hac febre ſm plurimū ē frequēs
⁊ puus:pp neceſſitatē cui nō pōt ſatiſfacere virtus cuꝫ
magnitudine:⁊ ſit vehemēs ſm plurimū in nocte.i.in
frequētia:⁊ nō i magnitudine:q: vtus nō ē i illo tpe for
tis:⁊ i eodē tpe:q: noctis calor ⁊ ſpūs adintra ꝯculcāt̄.
⁊ mā ꝯſequēter cū ſequētes:q̄re augetur neceſſitas cui
cū magnitudine:pp debilitatē ſuccurrere nō pōt.vñ cū
addita frequētia ſupplet.alq̄ dicūt ipm in nocte magni
ficari:pp caloris ad itra ꝯuerſi vtutē ſortificātis:⁊ tu cō
ſidera.℃ A caſu appetitus:q: plus in iſtis debilitat̄ q̄
in aliis putridis:vt ſupra de nauſea:pp cōitatē oris ſto-
maci ad cor:pp debilitatem vtutis.3° pp pñtiā humoꝝ
corruptoꝝ in ore ſtomaci.4° pp q̄litatē malā ex aere at
tracto acq̄ſitā rc̄.Et ſubdit Aui.Et ſi nō reſiſtit ei cum
comeſtione violēter iterfiē eū.⁊ ō b i de cura ad pleniuꝫ.
℃ A caſu vtutis.q: puenit̄ ad ſincopim pp nocumētuꝫ
in corde ex corruptiōe ſpūuꝫ:⁊ reſolutiōe coꝝ ⁊ morit̄.
℃ A tuſſi:q: adeſt tuſſis abſq: mundificatione:ꝓpter le
ſionē pulmonis ab aere ⁊ a vaporibus.
℃ A vigiliis.accidit in eis vigilia cōicatione vapoꝝ ma-
loꝝ.⁊ propter eādē cām accidit cōmixtio rationis.
℃ A dolore ſtomaci.propter cōmunitatem:vt ſupra.
℃ Magnitudo ſplenis:q: defectu caloris meſia ſplēis
vētoſat̄:⁊ emittit vapores groſſos q ibi retinēt̄: ⁊ iſlāmāt
⁊ ſplenē i tumorē eleuāt:etiā q: i ipſa fe.multi adurunt̄
hūores qi meſiaꝫ ꝯuertunt̄.quoꝝ receptaculū ē ſplē.
℃ A mollificatiōe apparēte i ea:⁊ ſi ē vā mollificatio:ſed
q̄dā ipotētia mouēdi ⁊ ſuſtinēdi mēbra:vt accidit i vā.
℃ A torpore ſiue ſopore:q: ſtat patiēs nō loquēs:⁊ ſecū
dū apparētiā nō bñ ſentiēs in aliquo ſenſu exteriori:⁊ h
ꝯtingit ex debilitate virtutis animalis.
℃ A diſpōne corporis:q: aliqñ apparet:vt diſpō ydropi
ſis ſiue qdā modus cacexie:q: ē ꝯcluſio vapoꝝ ſb cute
⁊ iſlatio vētris:vt in tympanite defectu vtutū nālīū.naꝫ
ventoſitas ſic multiplicata non reſoluta ⁊ retenta ypo-
cūdria extendit.vide.14.tertiȷ̄ de doloribus ꝓtiuꝫ ypo
cundrioꝝ.⁊ tenſio quidem ypocundriorum multipli-
catur in febribus peſtilentialibus.
℃ Ab anguſtia.Anguſtiantur enim:⁊ inquieti ſiunt ex
nocumento percepto in interioribus ab ipſis malis va
poribus rc̄.cor ledentibus ⁊ ſpiritualia omnia.
℃ A fluxu.qm̄ vt ſupra accidit flux⁹ coleric⁹: aut flux⁹
ſꝫ dñiuꝫ hūoris peccātis ⁊ corruptī:nā ſꝫ plimū febris
hec ē de ſanguine putrefacto circa cor: vt ſupra: ⁊ infra.
℃ Poſtremo ſcito ne decipiat̄ facilr̄ medicus:ꝙ hec feb.
aliqñ i pn° aduētus eius eſt fortis: ⁊ magna veniēs cuꝫ
fortitudine accidētiū iā dictoꝝ:⁊ ad ſincopim: frigus
extremitatū.ſpaſmū ⁊ alcuzeſ.accidentia mortalia:⁊ h
eſt:q: vt plurimū eſt mortalis.vñ Aui.eſt ſm plurimū
pdēs.⁊ iō cū accidētibus venit itēſis ⁊ prauis:⁊ ſiunt
hec accidētia ab humoribus groſſis ⁊ vētoſitatibus in
cluſis defectu caloris nālis. Nō eſt negāduꝫ ꝙ certe nō
poſſit accidere ſpaſmus de inanitione.Aliqñ venit hec
febris in pn° ſui qeta in qua nō pcipit̄ aliq̄ caliditas ex-
tranea neq: a patiēte neq: ab aſſtāte.Et pro tūc etiaꝫ vri
na neq: pulſus alterantur magna alteratione: ⁊ tñ ipſa
poſtmodū ifirmū velociter:⁊ q̄ſi ſubito interficit. Un- B
de recitat Gētilis ſe vidiſſe i quodā nobili viro nomine
Caſſalus:q anteq̄ detegeretur peſtis i ea ciuitate febris

uit febre: quā ipſe cū alijs medicis iudicauit eſſe eſſimerā ex triſticia ex cā manifeſta. tāta fuit remiſſio caliditatis. ꝛ nō nālis diſpoſitionis pulſus ꝛ vrine. deinde poſt aliquod dies iudicata fuit putrida benigna: cuȝ pulſus ꝛ vrina laudabilia forent: ꝛ nunꝗ accubuit niſi horis qbus in ſanitate ꝯſueuerat. nā color faciei erat bonus ꝛ lingua bona. veniēte aūt die ſeptima ſudauit: ſudore frigido in capite ꝛ collo: ꝛ ſubito mortuus eſt. Stabamꝰ aūtē heſitātes ꝛ perſcrutantes: vñ hoc euenire potuerit. ꝛ ſecūdo mēſe ſequēti detecta fuit peſtis: ꝛ inuaſit multitudinē hoium. Idē vidi in ciue noſtro Bartholomeo ō leone. q mortuus ē i ſeptima: ꝛ eſtimauerūt medici aſtātes ꝙ eſſet pleureticus: ꝛ ego iudicaui eū fore peſtilentē cū: ꝛ tribus ſequētibꝰ mēſibꝰ detecta fuit peſtis ſatis notabilis. Et qꝛ hec dubitare fecerūt ſapiētes: de qbꝰ vulgares admirātur. hinc conabor hoꝝ taliū cauſas aperire ad ſtudētium ampliorē doctrinā ꝛ cautelā: vt nullus ſit ita audax ꝛ preſumptuoſus: vt de febre ipſa facile deponat iudiciū i eſſe eius. vñ Aui. Et medici heſitāt i eſſe eius. Propter qḋ vt ſupra: dr̄ febris deluſoria. Almā.

℄ Tria itaqꝫ occurrūt circa hec dubiūcula. ℄ Primū qm̄ Aui. dicit hāc febrē eſſe cū forti inflāmatione: ꝛ hic dicitur contrarium: qꝛ. ſ. eſt abſqꝫ caliditatis intenſione percepta. ℄ Secundum. quia dicitur pulſus non alteratur magna alteratione: cum tamen fiat cum magna permutatione in corde. propter quod velociter interficit. Itē ex putrefactiōe humiditatū: circa cor accidit neceſſitas magna inducens in pulſu varietatem notabilē. ℄ Tertiū. qꝛ de vrina idem dicitur ꝙ non mutat a naturali. Et eſt ſentētia Auicen. etiam ſecunda quarti de iudicijs vrine inquit. Et qñqꝫ eſt vrina in egritudinibus peſtilētialibus bona naturalis in ſubſtātia ſua ꝛ colore ꝛ ſedimine: ꝛ ille cuius eſt tendit ad mortem.

C ℄ Pro primo expediens dico ꝙ aliqñ aliq̄ eſt cū forti inflāmatione: ꝛ eſt ſm plim cū quo ſtat: ꝙ aliqua fit abſqꝫ vlla inflāmatione: ꝛ hoc ꝯtinget: quādo putredo humorū erit ſimilis putredini aeris: vt qꝛ aer erit remiſſus in caliditate ꝛ intenſe tamen venenoſitatis: vnde non potuit humiditatem cordis in notabili ebulitione ſiue calefactione. propter qḋ nō accidet mutatio in pulſu. ex pte magnitudinis velocitatis ꝛ frequētie: ſed bene ex parte fortitudinis ꝛ debilitatis: ꝛ hoc maxime i principio. nā cū venit ad ſtatū bene variātur tres differētie cōmunes: vnde qꝛ infectio eſt paulatina ꝛ ſucceſſiua: hinc non apparent in principio talia: ſed bene in ſtatu. Et qꝛ hec infectio eſt paulatina: non ſubito eueniens epati ꝛ venis: in quibus ipſa fit vrina ꝛ digeritur. hinc ꝛ ipſa non notabiliter mutatur in principio. neqꝫ hoc eſt inconueniēs. ſicut apparet in ptiſi vrina toto tpe bona. nō cōicato nocumēto adhuc epati ꝛ venis. Et ita apparuit in Bartholomeo. vnde in. xi. inceperūt apparere vrine male: ꝛ alia peſtis ſigna poſita fortiora. Conciliator noſter drīa. 97. dixit hoc euenire ideo: qm̄ cū ex febre nocumētū fiat in ꝑnꝰ cordi notabiliter nā perterrita nō audet morbū inuadere ꝑpter maliciā eius: vñ vires ſuas colligit: ꝛ ad obite corpus gubernandū laborat. propter qḋ actiones ſimiles eueniūt eis q̄ in ſanitate. Propter quod dicēduȝ ꝙ quando apparet vrina talis ac pulſus perſeuerans i febre: ꝙ febris eſt praua ꝛ mortalis: qꝛ illa ſignificant nām nō audere tētare nām febris. ꝑpter ſui maliciaȝ. Gētilis aūt dixit ꝙ impoſſibile eſt aliquē mori ex febre aliqua ſtāte diſpoſitione illius cū apparētia bone vrine ꝛ boni pulſus. Q. ſi ꝯtingat aliquem mori: hoc erit ꝑpter mutationē factā in febre de bonitate ad maliciam: vt verbi gratia. pone ꝙ quis febriat febre ſalubri tēpore peſtis. ſed tñ in eo lateat materia aliqua venenoſa: vt antracis que ex malicia aeris generabatur in aliqua pte ſpiritualiū: ſed ſtabat quieta ꝛ occulta. In hora ergo criſis huiꝰ febris iſta mā mouebitur: ꝛ attinget cor ꝛ ſubito interficiet. ꝛ hoc plus euenit in tēpore peſtilētiali: qꝛ eo tēpore magis generātur tales materie. Et certe ego credo ꝙ iſte caſus pluries eueniat in anno ꝛ multos medicos abſqꝫ cā cōdēnet. Itē ex cōtinua aeris infecti attractione poteſt faciliter mā nō venenoſa putreſcens: ꝛ febrē faciēs conuerti ad venenoſam ꝛ interficere. ꝛ ſic de ſalubri efficitur mortalis. Itē quoniā ꝯtingit aliquem pati febrē continuā ex ſanguine: ꝛ adueniente criſi per fluxū ſanguinis nariū cōualeſcet: ꝛ quia remāſit colera apta putreſieri putreſiet deinde ꝛ ab aere malo venenoſabitur: ꝛ tu gloriaberis in die ꝯualeſcētie de ipſo: ꝛ ꝑ duos dies poſt morief. ergo caue. ℄ Et breuiter volēs de D
ſignis demōſtratiuis aliqḋ efficax indagare: nulluȝ tale vſqꝫ mō inueni: qḋ in alijs acutis putridis apparere ſi poſſit. Sed cū vides febrē cū ſigno antrace glandula ꝛ hmōi: tūc illud eſt certiſſimū. Scḋo cuȝ vides ſtatim a ꝑnꝰ: vt in ꝑma ꝛ ſecūda die egrū deficere in aiali ſenſitiua ac motiua: ꝑcipue cū tornatilitate faciei: pulſu inordinato: vrina mala. anhelitu malo: ꝛ maxime vt dictuȝ ē ſupra: ꝛ plus ſolito anguſtiari: poteris cū his paucis ſatis efficaciter cōcludere febrē eē peſtilētialeȝ. veꝝ ſi q̄ dicta ſūt bñ ꝯſiderabis: ꝛ oīa adinuicē glomerabis. certe raro decipieris. Sed pur memēto ꝙ vt ait Gordonius. Et hec febris vt plimū deludit medicos: ꝛ maxie qñ ē cū ſignis bonis: vt vrina ꝛ pulſu. Et iō dixit Aui. heſitāt medici de eē eiꝰ. Et hec de ſignis demōſtratiuis.

Pronoſtica

Et ſm plurimū pdēs hec febris E
ſm plurimū eſt a ſanguine. licet ab alijs tribus ꝯtingat humoribus: vt ſupra. Et de melioribus ſignis eſt cōſtātia appetitus ꝛ mentis ſpes. vñ ꝙ maxime in ea verificatur aphoriſmus Ypo. In oī egritudine ꝯfortari mētē: ꝛ bene ſe habere ad oblatiōes bonū. ꝯtrariū vero malum: ꝛ maxime in his febribus.

℄ Omnis criſis in ea facta ſm plurimū eſt ad mortem ſecūdo aphoriſmoꝝ. cōmēto. 13. vnde vt ſupra de acutis: nō oīno certe ſunt ꝑnunciationes ſalutis neqꝫ mortis. vnde ſepe videmus in peſtilētiatis: ꝙ vidētur liberi in quarta vel qnta: ꝛ per domū incedūt ac ſi ſani eſſent. imo comedūt bibunt: ꝛ dicūt ſe hec facere cum appetitu. ꝛ tñ vſqꝫ ad decem horas vel ſequēti die moriuntur. agunt enim vt lucerna extinctioni parata: natura ſe conāte. ℄ Et de pronoſticis hic procedā correſpondēter ad demōſtratiua. Quādo febris nō eſt multe intenſionis: ꝛ eſt peſtilētialis cū ſeuitate accidētium. tunc ſcias ꝙ eſt magis venenoſitati attinens: ꝛ ex ꝯſequenti pernicioſa. ℄ Q. ſi facies fit tornatilis: ꝛ eius color denigratur ſiue obſuſcaf: ꝛ apparent alique macule in ea nigre. vt vidi in Bartholameo ſupradicto. ita ꝙ tendit ad viriditatē: annūciatiua eſt feſtine mortis. ℄ De alijs ſignis ſumptis a q̄litate mutata: reqre ſupra ō acutis. ℄ Urina groſſa turbulēta vel ſubiugalis in qua nō reſidet aliquid neqꝫ clarificaf in febre peſtilētiali eſt ſignū nō bonū. ſignat enim nām retineri: ꝛ virtutē deficere in expellēdo. vnde Gal. quarto aphoriſmoꝝ. cōmēto ſeptimo ingt. Quedā aūt hmōi vrinarū turbulēte exiſtūt q̄daȝ ypoſtaſim groſſam velociter faciūt. ꝙ cū fiāt: velocitate ceſſantis morbi ſignant. Que vero ypoſtaſim nō faciūt: ꝛ turbulēte exiſtūt. ſi virtus ſit fortis longū morbum ſignificāt. ſi debilis morteȝ. Aquoſa perſeuerās ꝛ fetida ꝛ nigra ꝛ groſſa mortalis. liuida mala.

℄ Egeſtio fetida diuerſoꝝ colorū apparēs ante ſigna digeſtionis mala. ſignat. n. aduſtionē ꝛ liquefactionem ꝛ multitudinē humoꝝ corruptoꝝ. Et qñ egeſtio eſt cole

rica ꝛ multe: ꝛ nõ allevia egritudo mala. Quã in pn° ap parẽt egõnes vnctioſe ꝛ fetide ſup q̃s appet vt virus ci trinũ mortale. ℭ Sudoꝛ frigidus cũ notabili itẽſione febris fact° circa caput ꝛ collũ mortal. Sudoꝛ fetid° in pn° febris peſtilẽtialis malus. ℭ Uomit° fetid° mal°: ꝛ viridis ꝛ ſic coloꝛ porri: ꝛ ꝓpe fetid° ꝛ rube° cũ nigre dine ꝛ obſcurus: ꝛ q ẽ ſic ſios eris deterioꝛ. ℭ Anbelitus fetidus malus ꝛ mortalis. iſ cui putredo ꝯfirmata ẽ i corde. Auicẽ. p° q̃rti. ℭ Omne apa ꝛ eis puſtula q̃ appet ꝛ poſtea redit: ẽ malũ. Aui. 2° q̃rti. ℭ Quã doloꝛ capitis pſeuerat i febre peſtilẽtiali: ꝛ virtus eſt debilis: ꝛ ſunt illic alia ſigna mala: pernicioſus: aut in ſeptimo fiet fluxus ſanguinis nariũ. ℭ Diuerſitas in pulſu notabilis cũ ꝑcepta debilitate: mala. De alijs ſubticeo: quã de ipſis ſupra de acutis: ꝛ tu ibi.

ℭ De cura febris peſtilentialis. Rubrica. v.

A Amet ſolatioſe dicere ꝯſueuerã. hui° rabidi moꝛbi curã. ieſu ſaluatoris noſtri caſum apud eũ reſeruatũ ẽẽ: quẽadmodũ ꝛ hoꝛrẽdoꝝ facinoꝝ abſolutionẽ ſummũ põtificez in ſe reſeruaſſe ꝯcedimus. Que de re eos viuere illos moꝛi eius nutu arbitrabar. Que oĩa mihi pſuadebãt ſtupẽdi caſus q̃s in dies videbã. quoꝝ i aſſignãdis cauſis vt alioꝝ moꝛboꝝ humanũ ingeniũ deficere ſentiebã. etiã qñ auctores noſtros cõpꝛehẽdebã de cura ipſa tãq̃: pauca conſcribere. Aui. ꝑcipue: ac ſi de re eis paululũ nota loquerent. Cũ itaq; i pꝛeſentiaꝝ ipſarũ rem maturius ſum ꝑſcrutat°. videoꝛ videre nõ multũ a via veritatis deuiaſſe: ꝛ reliquoꝝ moꝛboꝝ curã liberius deũ ipſum in humani arbitrij manibus reliqſſe. Aiunt vulgares inter humana opa matrimonio ipſi ꝓpꝛia: ſpãle ꝓuilegiũ a deo optimo collatũ eẽ. Sic itaq; ꝛ dicãt medici hunc deuorãtẽ moꝛbũ inter ceteras egritudines ſpecialẽ atq; diuinam curam obtinere. Quãobrẽ qui eam ſanare intendit: ꝛ ſi in omnibus in hoc ſpãlius diuinã iploꝛat miſericoꝛdiã. Jtẽ in pꝛimis alam egri ad ſuſcipiẽdam gratiã ſumma cũ diligẽtia hoꝛtet. aſtanteſq; vt pꝛo eius ſalute deũ flagitẽt. Quibus ſic ꝑmiſſis ad ei° curã veniat: eis canonibus ꝛ antidotis q̃bus põt humana mens ei efficacter ſubuenire. Sequẽdo itaq; oꝛdinẽ per me in reliquis obſeruatũ ponã documẽta ꝛ canones in ea: cũ quibus canones ipſi perficiuntur. Pꝛimũ aũt attendas: vt oẽm in principio hẽas in cura eius diligẽtiã. qñ non ẽ egritudo dans inducias. etiã q: cũ confirmatur: non eſt ei ſpes q̃ in paucis fit diebus: pluribus. ſ. ꝛ paucioꝛib° ſm materie venenoſe furioſitatem maioꝛem: aut minorẽ: vt ſupꝛa de acutis dicebatur: nã quedã in quarto: q̃dã ante: quedã poſt. Sed nota q̃ effimera peſtilẽtialis i triginta hoꝛis interimere conſueuit.

B Canones Oꝛdinatio diete euãtio. alteratio. digeſtio. reiterata euãtio: coꝛdis pꝛincipaliter: ꝛ maxime ſollicita confoꝛtatio: ꝛ ſtomaci ſimiliter: ꝓpter ꝓpinq̃tatẽ eius ad coꝛ. caliditatis epatis remiſſio. ꝛ alioꝝ mẽbꝛoꝝ ſupcalefactoꝝ ſi que ſunt talia vt renes. accidẽtiũ coꝛrectio. ℭ Dieta oꝛdinetur in ſex rebus non nãlibus: vt ſupꝛa de pꝛeſeruatione actum eſt. quã tñ raptim in pꝛeſentiarũ pticularitẽ ſic diſcurram.

ℭ Aer lecti ꝛ camere alteret rectificetur: vt de pꝛeſeruatione ſemper cum odoꝛiferis: cũ igne: cũ flatu vẽtoꝛum ſeptẽtrionaliũ ſi id fieri põt. quoniã eſt de maxime coꝛrigẽtib°. Almãſo. quarto. Et hec alteratio ſiue coꝛrectio fiat calidis aut frigidis ſm exigẽtiã ex parte conſtitutionis aeris ac humoꝛis. vñ q̃dã curioſi madefaciunt linteamina i aq̃ ꝛ aceto: ꝛ ſupaſpergũt deinde aquã roſaceam: ꝛ circũcirca lectũ apponũt. ꝛ hoc tpe calido: ſup lectũ deinde ſternẽdo floꝛes herbas frigidas: vt ſupꝛa de ꝑſeruatione. dz aer camere eẽ luminoſus: in die lumine ſolis: i nocte cũ cãdelis: ꝛ hoc vtplurimũ. qñ iſtis ꝯſueuit ſupuenire ſubet. Quã ſi eẽt ẽt qñ lumen mouet humores ad exterioꝛa. q̃ ſi patiẽs eẽt cũ iſtantia vigilãtiũ: hoc obſeruari nõ dz. ℭ Scdo nõ pꝛo nobilib° ꝛ potẽtibus q̃ qñ q̃s peſte ẽ ifirmatus: ea die ſi poſſibile ẽ remoueat a loco in quo infectus eſt: ꝛ ad aliũ ducat locũ vel camerã de quo reddita ẽ cã ſupꝛa. Jta tñ q̃ hec trãſlatio non fiat cã multi nocumẽti virtutis: vt dicet ſtatim de motu. Et ſimiliter lectũ mutet ꝛ linteamina ꝛ culcitraz oĩ die.

ℭ Tertio. q̃ vt dictũ ẽ aeris alteratio diuerſimode fiat ſm exigẽtiã diuerſarũ ꝯſtitutionũ ꝛ humoꝝ ac ꝯplexionũ: etatũ ꝯſuetudinũ: ꝛ hmõi q̃ſq; i religs obſeruare debebis: alioqñ erroꝛes magnos ꝯmitteres. Similiter patiẽs teneat in manib° aliq̃d odoꝛiferũ: vt ſupꝛa de ꝑſeruatiõe ſm exigẽtiã cauſe ꝛ aeris conſtitutionez factam.

C ℭ De cibis. Jn his aũt pꝛincipalr ꝯſidera q̃litatẽ: q: nutribilitatẽ q̃litatẽ ẽt: q: alteratiua. 2° quãtitatẽ: pꝛimuã. ſ. ꝛ diſcretã. 3° hoꝛã. 4° oꝛdinẽ. ℭ Qualitatẽ p: q: nutribilitatẽ. dz enim eoꝝ cibus eẽ multũ nutritiuus ac virtutis reſtauratiuus: facilis digẽnis: alterat° ad frigidum ꝛ ſiccũ cũ acetoſis: vt inde pꝛohibeatur ei° putrefactio: ꝛ ex eo generetur humoꝛ aptius putrefactioni magis reſiſtere. nã acetoſa cũ hoc ẽt appetitũ incitãt: ꝛ caloꝛi reſiſtũt febꝛili. nã ſicut dictũ eſt ſupꝛa: hic moꝛbus inter alios plus virtutẽ dejicit ꝛ ꝓſternit ꝛ exterminat. ꝛ iõ maioꝛi ac velocioꝛi indiget nutrimẽto. ꝓp q̃d credo q̃ cuz aqua carnis ſublimata veloꝛ pꝛebeat nutrimẽtũ ꝛ ſpũoſum: q̃ in his caſibus eſt cibus ſingularis. verũz q: cito iflãmabilis: extimo ipſam debere fieri cuz alterãtib° eã: ꝛ coꝛdialib° ꝯfoꝛtãtibus. vt ḡbi gr̃a. abluat galina vl faſianus vel ꝑdix vel caro edi cũ aqua ro. ꝛ aceto ꝛ modico vini aromatici. deinde cũ coꝛiãdro ſandalis gemmis ac margaritis. roſ. cicoꝛea. floꝛe nenufaris. ꝛ hmõi coꝛdialib°: de q̃bus ſupꝛa: ꝛ ſpãliter guſtu delectabilib° ad alembicũ. ponatur itẽ cũ ea ducati. Jtẽ aliter. terit° ur folia auri ꝛ ſupponant. ꝛ ſic de alijs ingenijs. ex calidis ẽt ſi opus eſt. Quidã carnes fruſtatim inciſas cũ ꝑdictis ponũt in fiala magna obturato foꝛamine in caccabo pleno aqua ad buliẽdũ p q̃nq; hoꝛas: deinde totũ extrahũt ꝛ expꝛimũt ꝑ peciã: ꝛ vſui reſeruãt. Quidã addunt aq̃s coꝛdiales cũ eis quaſi implẽdo vas vitreũz vſq; ad medietatẽ. ℭ Et hic aduerte q̃d dato q̃d acetũ ſit quam maxime vſitatũ ꝛ cõmẽdatũ: vt ſupꝛa de pꝛeſeruatione. tñ attẽde ne volẽs vitare caribdim cadas in ſillam: qñ ſunt aliq ſtomaci frigidi: in q̃bus ex vſu aceti etiã parua q̃ntitate coꝛrũpit cibus: de quoꝝ numero meus ẽ. Et ad hoc bene aduerte: q: ex chilo putrefacto generabit humoꝛ putridus vel aptus faciliter generari. Conſimiliter laudo cõtuſum bꝛodiũ conſumatuz: ꝛ hmõi ex carnibus tpatis laudatis ſupꝛa. 3° ca° ꝛ tu ibi. Alterata tñ cũ acetoſis ſuci s herbis agreſto ꝛ h°ꝛ vt ſupꝛa: de pꝛeſeruatiõe: vñ cũ Aui. dicit a carnib° abſtineat ſupple nõ datis cũ acetoſis: vñ de ꝑſeruatiõe. Et caro ſilr decocta i acetoſis. Jn lebete itaq; ponat ad buliẽdũ cũ carnibus aut herbis aut acetoſa aut agreſta aut pomũ factum ex pecia cũ pulueꝛib° coꝛdialib° calidis aut frigidis vt exigit diſpoſitio. Et nota q̃ data frigida ꝛ humida ipſi febꝛi: vt ſic magis ꝯueniẽt. tñ q: venenoſitas: ꝛ aptitudo ad putredinẽ ſũt magis ſuſpecta: iõ damus frigida ſicca iuxta illud aui. q̃rta pꝛimi. Tu quoq; ſemp ſollicit° ſis ad id q̃d magis ſuſpectũ eſt. ℭ Qualitatẽ ẽt alteratiuã: vt humoꝛe peccãte ex ſite calido ſanguineo vel colerico detur dieta ei ꝓpoꝛtionata ꝛ flegmatico ꝛ melãcolico ſibi ꝓpꝛia. de qua dictũ ad plenuz tertio capitulo ſupꝛa: ꝛ de

ipſis cibarijs aliquid ſtatim cum expediuero alia tria.
¶ Quoꝝ pmū eſt quātitas. pmo dꝫ dari bona quātitas ꝯtinua cibi ipſa ſic ꝯſiderata: ſm plures th̄ exhibitiões. Nā Aui. pma q̈rti de cura eius. plurimi eoꝝ q viriliter agūt ſup illud: ꝛ comedūt violēter. q̄ꝛ uis ſint ſtructi ſiue diſturbati appetitus abſolutitur. i. a febre: ꝛ viuunt. vnde ſubdit neceſſariū eſt reſtaurare ſuper cibū. i. cogeꝛ eos vt frequēter cibū accipiāt. vñ Almāſo: io. de febre peſtilētiali. hac ꝑterea laborātes paſſione ad comedendū aliqd ſunt cogēdi: vnde in iſta febre nō eſt ꝓcedendū vt in alijs acutis: qm̄ hic pp q̈litatē occultā venenoſam multo plus debilitaꝛ virtus q̄ȝ alijs acutis: pp qualitatē manifeſtā. ꝛ iō bñ dicebat Gal. pmo aphōꝝ. commēto nono. accidētibus ꝓſternētibus virtutē ilico dādus eſt cibus. qðq; etiā de alijs intelligit acutis. nā virtus pmo ꝯſiderāda eſt. q̈rta pmi. pmo caplō. Q, virtus occulta plus poſſit q̄ȝ manifeſta: vide manifeſtū exemplū: qm̄ modica quātitas veneni hominē interficit. qð magna quātitas alioꝝ calidoꝝ in ſummo aut frigida ī ſummo minime faceret: ꝛ qm̄ virtus eſt debilis non potēs ī vnica vice magnā ſuſtinere cibi quātitatē. opoꝛtet vt plures partiatur vices vt dando ter aut quater in die nāli. ēt dando inter cibū ꝛ cibū confectiones electuaria huius cordialia confoꝛtantia. Hec autē partitio ꝛ cibi exhibitio in quātitate maioꝛi ꝛ minoꝛi diuerſificari debet ſm diuerſitatem foꝛtitudinis ꝛ debilitatis virtutis etatis conſuetudinis. ꝛ taliū: ad que bene conſidera.
¶ De hoꝛa. Dicaꝛ ꝙ multo melioꝛ eſt conſueta ſibi ī tēpoꝛe ſanitatis ſi fieri poteſt. etiam conſideretur. ꝙ hoꝛa alia nō ſit ſibi nimiū tedioſa ꝛ diſplicibilis ne ducat eū ad vomitū ad quē egritudo hec faciliter pꝛomouet.
¶ De oꝛdine. Ut nō ponaꝛ indigeſtū ſup indigeſtū: ꝛ ita vt patiēs nō ſentiat ſe ex tali oꝛdine in ſtomaco grauari.
¶ Et ante q̄ȝ ad potū veniā: aliquos cibos hic ſubiūgā cōpoſitos: vt ex datis ſimplicibꝰ ſupꝛa tertio. capitulo ſcias ꝛ tu cōponere ſecūdū diuerſitatē patriarum. ꝛ memēto eius qð dictū eſt ſupꝛa: de pꝛeſeruatione: ꝙ ſi tibi fiat poſſibile. ſit ex his que nō ſunt nate in eo anno peſtifero: qm̄ ſunt mala: vt Aui. ꝙ ſi haberi nō poſſūt: opoꝛtet vt dictū eſt: coꝛrigere cū aceto ꝛ alijs. pultes oꝛdei in hoc caſu cōueniunt cū bꝛodio carniū alteratarū: vt dictū eſt. Cū aūt peruenerit ꝙ maſticare poſſit: tūc te trāſferas ad cibos delicatos guſtui delectabiles: ꝛ in ſanitate conſuetos: non tñ nociuos faciendo geladoꝛia aceroſa ex carnibus laudatis temperatis. f. ꝛ calidis alteratis: vt ſupꝛa tertio caplō. Itē aſſentur cū irroꝛatione aq̄ roſate ꝛ ſandaloꝝ ꝛ alioꝝ talium odoꝛiferoꝝ. Et conſimiliter dentur ſapoꝛes acetoſi agreſtum ex fructibꝰ acetoſis arācio limone granato. ꝛ hmōi. Itē ex ſucco mirti cum modico panis ꝛ amigdalarū aqua roſa. ꝛ bꝛodio ſapoꝛem delectabilē cōpone: cui infundas puluerē coꝛiandroꝝ pꝛeparatoꝝ aut parum cinamomi: vt diſpoſitio exigit. Cōſimiliter fiat ex ſucco arancioꝝ vel pꝛunorū ꝛ vino granatoꝝ. ꝛ hmōi. ꝛ ſi videtur aliqd zuccari addere poteris. tu enim debes eſſe ſollicitus in excitando appetitū in his: quoniā in eis cōmuniter cadit. Itē ꝯfice aromata ex rebus coꝛdialibus cōmiſcēdo frigida cū calidis: vt dicebat: de qbus iam actū eſt de pꝛeſeruatione. Cōſilr ex ſucco herbaꝝ iā dictarum coꝛdialiū ꝛ frigidarū nō coꝛdialiū cū aceto ꝛ modico paſſularum fac ſalſamētū: ꝛ ſi videtur addas modicū zuccari. Sed hic nota ꝙ vt tibi poſſibile eſt: in oībus talibus cōmiſce acetū in quo tpe peſtis magis eſt ſupꝛa allegatū ex Auicē. tertia pmi. Itē aliquando accipitur pullus elixus vꝉ caro elixa ꝛ in patella: deinde frigitur ſiue aſſatur: ꝛ ſuper ipſas deinde ſpargitur ſapoꝛ factus ex lacte amigdalarum cum ſucco arancioꝛum vel agreſte vel vino granatoꝝ modico panis ad dandum ſibi aliqð coꝛpus cū modico cinamomi: ꝛ hmōi addito zuccaro. vltimo quedā pulcra grana granati ſuperponuntur ad decoꝛem: ꝛ vt ex viſu totū guſtui gratius reddatur. Potes ꝛ hos ſapoꝛes in eodē vaſe diuerſoꝝ coloꝝ facere: vt viſui magis delectent: faciendo vnam partem cum ſandalis rubeis: ꝛ aliam cū riſo vel ſandalis alb. faciendo diuiſiões cū cartis aut aſſere ſubtili in ipſo vaſe pꝛius: ꝛ tu conſidera. Et ſimiliter adde crocum vbi vis coloꝛem citrinū facere. Si cepe decoquatur ſub cineribus. deinde ſic calidum ponaꝛ in aceto: ꝛ pmittatur ſic ſtare in eo hoꝛis decem. deinde ſuperaſpergatur modicum cinamomi: ꝛ ad excitandum appetitū detur vna modicula quātitas ꝓ vice infirmo cū vno bolo carnis credo vtile. Si ex colatura furfurū oꝛdei cū lacte amigd. zuccaro ꝛ vino granatoꝝ fiat puls in bꝛodio carniū laudatarū erit ferculū cōueniens. Itē lens excoꝛticata bis pꝛius abiecta aqua: ꝛ tertio in bꝛodio decocta ꝛ acetoſata: ꝛ maxie tēpoꝛe calido. Tēpoꝛe frigido dari poterit riſum bene decoctū etiā cū lacte amig. Cicera rubea fracta optime decocta: vt ſint ſicut puls cū zuccaro etiā cōcedi poſſūt quādoq;. ſunt enī pectoꝛalia ꝛ magni nutrimēti. Sed attēde ꝙ nō ſint vetuſta. Ex herbis etiam cibaria cōfice grata: de quibus ſupꝛa ad plenū de pꝛeſeruatione: ꝛ ſupꝛa tertio capitulo. Oua tremula eſtate cū albumine. hyeme vero abſq; eo dentur. De fructibꝰ actum eſt ꝛ de alijs de pꝛeſeruatione: ꝛ tu ibi.
¶ De potu. conuenit aqua oꝛdei ſimplex ꝛ magis qñ in ea extincta eſt lamina aurea: aut ducati: aut in eius decoctiōe fuerit poſiti in fundo vaſis: de q̄ pōt magnam quātitatē aſſumere: maxie ſi iuuenis fuerit colericꝰ ꝛ tēpus eſtiuū. Et qꝛ dictū ē ð quātitate aq̄: nota inq̄t Auicē. pma q̈rti de cura eius. Et aq̄ plurima frigida ſubito eſt iuuatiua valde. Pauca aūt ꝯſequēter. Ita foꝛtaſſe excitat caliditatē: ꝛ ē etiā dictū ioānicij. 16. cōtinētis. caplō de aere: ꝙ dictū maxie verificaꝛ qñ febris ē multū inflāmatiua: vbi. ſ. reperiunꝛ cōditiões octo ſupꝛa poſite. capitulo de canonibꝰ generalibꝰ febriū putridarum: ꝛ tu ibi. nā ſi in ea dares paucā ꝛ cōueniēter: qꝛ ſucceſſiue: ꝛ nō in vnica vice: foꝛtaſſe excitaret caliditatē: qꝛ in colerā cōuerteretꝛ. vt Hypo. ſecūdo regiminis acutoꝛū. vnde multus potus aq̄ frigide quādoq; excuſat in febꝛibꝰ ab oī. alia infrigidatiōe: etiā a flobotomia: vt pꝛima quarti. de cura febꝛis ſanguinis. Itē ꝛ plures tertianarij ex eiꝰ ſolo potu ſanati ſūt: vt infra ſuis dicetur capitulis. Raſis autē inquit. da in potu aquā veri frigoꝛis valde. i. in bona quantitate. Et ꝓpter dubiū ab Auicē. poſitū pauca foꝛtaſſis excitat caliditatē. Quidā pꝛecipiūt cū deꝛ iſte potus etiā ex rebus frigidis acetoſis. ꝙ deꝛ in notabili quātitate ꝓ vice ꝛ ſepe. qð intelligi hꝫ quādo virtus eſt inflāmatiua. Uerū ſup omnia attēde pectoꝛis diſpoſitionem. Q, ſi illic fuerit difficultas eiꝰ aut naturalis aut accidentalis: ꝙ talia euitenꝛ vt poſſibile eſt: quoniā pmo ledūt: qꝛ ſunt cōſtringēdo cū attractionis pluris aeris: qꝛ anhelitus frequentaꝛ. 2ꝰ qꝛ vapoꝛes ad intra claudūtur: ꝛ ingroſſantur: ꝛ pꝛohibetur eoꝛum debita expulſio: pꝛopter augmentum conſtrictionis. vñ periculū incurrit patiēs ſuffocatiōis: vt ille amicus ex nimio potu aque frigide: cui inerat difficultas anhelitus a nā.
¶ Cōuenit ꝛ potus aque ſimplicis cocte cū zuccaro cū ſucco aliquo ex acetoſis dictis. Item aqua cum aceto ꝛ zuccaro ꝛ abſq;. Itē vinū de granatis de berberis cum aqua. Et ab aq̄ calida tanq̄ȝ ab inimico caueat. Item ab omni potu calido. Item conuenit potus aquarum coꝛdialiū: vt cicoꝛee acetoſe cū ſucco granatoꝛū: ꝛ hꝰ cum.

ſuccedo. ¶ Q. ſi virtus fuerit debilis: aut ↄſuetudo te co
gat: des aut vinũ albũ limphatũ ſubtile odoriferũ cum
aq̃ veri frigoris: vt Guilielmus vernacinũ aut maluati
cũ: ꝛ ſit qntuplũ aq̃ ꝛ plus ꝛ minus ſcd̃z exigẽtiã diſpo
ſitionis. qm̃ ſi fuerit ex flegmate poterit dari: vt dictum
eſt: ꝛ plus attẽta remiſſione caloris ꝛ ↄſuetudine ꝛ etate
q: ſenex. Q. ſi ex colera aut ſanguine minus: ꝛ tu mode
ra: nã ipm̃ multũ virtutẽ reſtaurat. Q. ſi alicubi ab au
ctoribus blaſſemetur vinũ potẽs intelligi habet de pu
ro. vñ in debilib⁹ antiqs in talibus vti iudico conueni
ens. Cõſimiliter detur aurelium peucifertũ odoriferũ
limphatũ: ꝛ ſi declinabit ad ponticitatẽ melius: immo
ꝛ Cermiſonus noſter laudat acedulum. Item agreſto
ſum ꝛ acerbum. Macrobius autẽ multũ in peſte cõmẽ
A dat vinũ album limphatum cum aqua in qua extincta
eſt lamina aurea. Cor inquit cerebrum ꝛ epar a quali
bet putrefactione venenoſa preſeruat. Et hec de potu cũ
his que ſupra dicta ſunt de preſeruatione.

¶ Ultra potus hos ordinãtur a medicis potus medici
nales: de qbus dari debet infirmo oĩ hora. imo ↄfortare
ſepe vt de eis accipiat ꝛ ↄtinue notabilẽ quãtitatẽ vſqȝ
ad ciatũ vnũ vel circa: ꝛ fiũt ex ſir. cordialibus acetoſis:
vt ſir. de acetoſitate citri. de ribes de agreſta. ſiru. acetoſo
ſimplici de bizancijs de nenufar. de fumoter. de limoni
bus cũ aquis cordialibus bugloſa endiuia cicorea ne
nufaris roſata acetoſa. ꝛ his ſilib⁹ ponẽdo triplũ aque
ad ſir. item valet orizacara. Itẽ cũ his cõmiſceri põt ſuc
cus aliquis acetoſus vt arantiũ. vini granatoꝝ. Item in
extinguendo addere ſemina cõmunia frigida maiora ꝛ
minora dragagãtũ gũmi arabicuȝ vt faciant adherere.
Itẽ aromatizare cũ ſandalis aut alijs cordialibus cali
dis aut frigidis: vt exigit diſpoſitio: ꝛ tu compone. Nã
ex ſic poſitis facile cõpones alteratiuas extinctiuas fortia
ꝛ debilia vt libebit. Poſtremo attẽde q̃ nullo modo ſi
tim patiatur. ꝛ enim eſt cauſa magnificationis anheli
tus. ſecũdo q̃ potus maxime medicinales tempore cali
do dentur frigidi: ꝛ frigido non multũ calidi: maxime
quando queritur inflãmationis extinctio. Et hec de ci
bo ꝛ potu ſufficiant. Ad alia venio.

¶ De motu ꝛ quiete. Dicebatur paulo ante q̃ patiẽs de
bet ſe mouere de loco infecto: q: de camera aut de domo:
in qua recepit infectionẽ: ꝛ hoc intellige in prima die:
quando. ſ. virtus conſtat: ꝛ ſit locus alteratus rectifica
tus vt dictũ eſt. Nã vt in de preſeruatione: aliqua dom⁹
vel camera habet aſpectum malum: quem non habet
B alia. Sed conſulo vt deinde non multũ moueatur: ne
ex tali motu amplius debilitetur: ꝛ ſpiritus reſoluãtur:
ne etiam materia venenoſa que ſtat quieta: ex tali agita
tione moueatur ſubito ad cor: corpus õinde interimẽs:
vt quãdoqȝ vidi: propter que vt credo Auicẽ. ſecũda q̃r
ti. capitulo de cauſis mort. inquit. Q. quandoqȝ mot⁹
infirmi ad aſſellam eſt cauſa mortis: fac itaqȝ ipſum ge
ſcere: ꝛ in lecto ſi poſſibile eſt habere ſedeȝ. Qui canon
maxime ſeruãdus eſt in cibus egris debilibus.

¶ De ſomno ꝛ vigilia. Dicendũ q̃ cũ ex ſomno reuocen
tur materie ad intra: ꝛ oppoſitũ querat medicus: quia
vult eas ab interioribus elongare indicatione ſumpta
ab hoc nullus competeret ſomnus. Uerũ cum multuȝ
virtus debilitaretur ex vigilia tanta: debet dormire: ita
tamen q̃ vigilia ſit ſomno prolixior. Nam ſomn⁹ mul
C tum virtutẽ confortat: vt primo de ſomno. Auerroys:
ꝛ ſecunda primi. de his que ex ſomno prouenĩunt. vn
de cum virtus eſt debilis debet ſomnus eſſe prolixior
vigilia. vnde in hoc debet prudentia tua laborare. Ca
ue tamen ne ſomnum profundetur. naȝ conſueuerunt
peſtilentiati ſomnum profundum incurrere: ꝛ maxime
vt exiſtimo quando materia eſt ſanguinea aut flegmati
ca: vt infra de ſignis ſanguineis ꝛ flegmatis. ꝛ tu ibi.

¶ De inanitiõe ꝛ repletione. Iã actũ eſt de quãtitate cibi.
vñ i ſũma debẽt cogi: vt ſupra. ad comedẽdũ: ita tñ q̃ ſi
repleãtur repletione qua ſtomacus grauetur. Corpus
eius omni die euacuetur clifteri aut ſuppoſitorio. Cõ
poſitionem autẽ cliſteriorum habuiſti ſupra de curatio
ne febrium putridarum in generali: ꝛ tu ibi.

¶ De accidentibus anime dicatur vt ſupra de preſerua
tione. Et in his terminetur primus canon.

Pro cõplemẽto ſcd̃i. Scito q̃ cũ occur
D ris peſtilẽtiato ſtatim de
bes aduertere: vt euãtio fiat ſi ipſa eſt neceſſaria q̃ diuer
ſificari hȝ ſm̃ diuerſitatẽ materie peccãtis. qm̃ ſi eſt ſan
guis peccãs qd̃ eſt ſȝ plurimũ: aut humor alius ſangui
ni admixt⁹: qd̃ cõprehendes ex ſignis: vt ſupra. de cura
putridarũ in generali. flobotomiã facito: vt ſtatim dice
tur. Q. ſi fuerit alius humor nõ mixt⁹ ſanguini peccãs
euacua eũ ſolutiuo. Et id̃ dicebat. Aui. de cura ei⁹ pma
quarti. Si aũt materia vincens fuerit ſanguinea fiat flo
botomia: ꝛ ſi fuerint humores alij euacuentur. Et quia
flõmia cõter fit: ꝛ vt ſemper a multis: ideo de ea ſpecia
lẽ mẽtionem faciã. ponẽdo hunc canonẽ primo. Q. ſi i
febre peſti. fit flõia nõ ↄueniẽs: maior cõmittit error q̃ȝ
ſi in alijs fiet putridis. vbi. ſ. nõ ↄueniat: nã in hac pluſ
q̃ȝ in alijs in pncipio virtus debilitat. q̃ amplius ꝛ mul
tũ debilitabit euãtione ſanguinis boni ꝛ ſpũum exalatiõe
in ea. vñ ſic magnũ icurrit patiẽs piculũ ꝛ fortaſſe mor
tẽ: ꝛ ↄſidera. imo pp hãc cãȝ voluit Guid. vt canonicus
ſic flõmiã partiri q̃ȝ ex qſitã facere. ẽt ↄſidera. Et vt clari
or inde ſequat doctrina huic intentioni ſaltẽ in hac pte
ſatiſfacere decreui. Per breues concluſiones rñdendo.

E ¶ Et anteq̃ȝ earꝫ poſitionẽ pmitto. Q. febris peſtilẽtialis
ab alijs differt ex pte cauſe: q: cãȝ hȝ determinatã: vt ae
rẽ venenoſum: ꝛ alie nõ vt ſupra in declaratione diffini
tionis febris peſtilẽtialis. Scd̃o. q: eius putredo ẽ ma
xime ꝛ pncipalr circa cor: nõ ſic in alijs: vt pma q̃rti. d̃ fe
bre peſtilẽtiali. p ca⁰. Ex q̃ inferẽ: q̃ cũ in corde: q: i dex
tro eius vẽtriculo reperiat ſanguis: nõ ſic ali⁹ humor:
q̃ ſm̃ plurimũ putredo principaliter ei accidit: vel par
uo ſtat tpe qui in ei accidat. Preterea venenum maxime
inimicatur ſpiritibus qui ſunt de natura ſanguinis.
nã ſpũs ẽ vapor ſanguinis tpatus. 7⁰ de iuuamẽtis. er
go plus ſanguini q̃ȝ alteri humori ↄriatur ipſum vene
nũ: ꝛ ſic ſanguis primo putrefiet. ꝛ hoc ſm̃ plurimuȝ. ꝛ
dictũ eſt ſm̃ plurimũ. qm̃ nã eſt magis ſollicita de õſer
uatione ſanguinis q̃ȝ alioꝝ. vñ aliqñ reperiẽ aptitudo ma
ior i flegmate vel colera ad putredinẽ q̃ȝ in ſanguine: q̃
caſu putrefiet flegma vl̃ colera: ꝛ nõ ſanguis. ẽt: vt ſupra
ex eẽ determinata aeris aliqñ putrefit flegma ꝛ nõ ſan
guis: aliqñ ſanguis: ꝛ nõ flegma vt dicebaẽ. verũ ſtante
cõtẽperãtia i hũorib⁹ rõne hui⁹. qd̃ ẽ: q: ſanguini prius
occurrit cã putrefaciẽs: ꝛ cui plus inimicaẽ. accidit ſm̃
plurimũ i eo putredo ꝛ ex iſto inferẽ. q̃ cũ ſanguis ſic ẽ
putrefact⁹ nõ ſtat lõgo tpe qn in alijs hũoribus accidat
putredo pp nocumẽtũ cordis alijs cõicari. ex quo infer
tur vlterius q̃ ſtatim poſt pn̄ᵐ putredo ẽ ex multis hu
moribus: ex q̃ infero q̃ poſt pn̄ᵐ nõ dȝ fieri copioſa flõia:
vt i pn̄⁰ iuxta illud Aui. ꝛ cũ poſtpoſueris flõiam nõ eſt
amplius ad eã mẽtio: vt ſupra de cura putridarũ in ge
nerali. ¶ Premitto vltimo. q̃ flobotomia eſt triplex.
euacuatiua. diuerſiua: ꝛ excitatiua. exempla patent.

¶ Prima ↄcluſio. q̃ in pncipio ↄſentiẽte virtute etate ꝛ
ceteris. mã peccãte exiſtẽte ſanguinea vel ſanguini mix
ta competit flobotomia euãtiua. ẽ eſt Auic. de cura ei⁹
in principio capituli.

¶ Scd'a ꝯcluſio. ponit̃ ꝺ mēte auctoris. xv. ꝓpoſitionũ: ꝙ i ꝑncipio morbi epidimici ſemp̄ fiēda ē flōmia. ⁊ poſtea nunꝗ̃: ſed farmacia ꝓcedēdu: ⁊ dicit ꝑnᵐ eē ſpaciũ xxiiij. horaꝝ: hāc ꝯcluſionē neſcio verificare ꝑ ꝑma pte eiꝰ: niſi dicat̃ vt de aphoriſmis multis: q: veri ſunt ꝑm plurimũ. ſcda pars pōt verificari. qm̃ ſi tardat̃: qm̃. ſ. feſti dz̃ tāta accidit oēde corruptio: vt mediꝰ farmaco etiā ꝯfortāte cor: vt reubar. ⁊ hmõi remoueat̃ nocumētũ: et cũ minori virtutis debilitate q̃ꝫ flōmia: ⁊ ſi ſecurior ſit eũatio flōmia facta q̃ꝫ farmacia: ⁊ tu bene conſidera.

¶ Tertia ꝯcluſio. ꝙ humore peccāte alio a ſanguine neq̃ꝫ eidē cōmixto rōne huiꝰ nō cōpetit flōia eũatiua. hāc ꝯclōnē voluit Aui. cũ dixit. ⁊ ſi fuerit hũores alij euacuentur. ⁊ pꝫ ex cā: qm̃ ſic euacuaret̃ humor nō euacuandus: ⁊ multũ debilitaret̃ virtus: ⁊ dr̃ ratione huius: q: fortaſſis ratione plectorie aut hmõi poſſet cōpetere.

¶ Quarta ꝯcluſio. In ꝑncipio vrina exiſtente ſubiugali cũ aliq̃li rubedine cōſentiēte virtute: ⁊ alijs cōpetit flōia eũatiua: nā talis vrina ſignificat ebullitionē hũoris peccātis ſanguini comiſti: ꝓ iſta ē Aui. ꝑma q̃rti ꝺ cura flegmatice. ingt eni. Cũ videris vrinā groſſiorē ⁊ rubicundiorē nō erit malũ ſi flobotomaueris. ⁊ de cura tertianā pure. Et cũ videris vrinas eoꝝ groſſas. tūc flobotoma: ⁊ de cura cauſonidis. Et fortaſſis iuuabis eos ex flobotomia ſi fuerit illic turbiditas ⁊ rubedo.

¶ Quinta ꝯcluſio. Q: in ꝑnᵒ apparēte ſubiugali ad albedinē declināte nō cōpetit eũatiua. Pꝫ ꝯclo. ēt ꝑ canones generalē quarta primi. Caue ne egrum.

¶ Sexta ꝯcluſio. ꝙ vrina in ꝑnᵒ apparēte ſubiugali ꝑꝑ fortē ebulitionē qð cōprehēdit̃ ex intēſione fe. cũ ꝯſtantia ṽtutis cōpetit euētatiua. pꝫ ꝯcluſio itelligēti. nā eſt ſimile ſicut cũ ebuliente lebete q's exuflat ⁊ ceſſat ebulitio. Et ſi arguit̃ ergo in omni putrida ꝯſentiēte ṽtute ⁊c̃. cōpetit ſic ſedādo ebulitionē. Dicēdũ negādo cōſequentiam: ⁊ cā quoniā ex ebulitione facta in humoribꝰ i corde toti aliud cōmunicat̃ nocumentũ q̃ꝫ ex ebulitione facta in hũoribus in alijs mēbris exiſtētibus: ⁊ ideo ex ea ſic facta maius ſequitur iuuamentum reſpectu ſui nocumēti q̃ꝫ quādo in alijs fit putridis. Q: ſi iterũ arguitur. ergo in cauſone vel quando quomodolibet fieret ebulitio in humiditatibus circa cor deberet fieri flobotomia. Pro ꝑmo dicit̃ concedēdo conſequentiaꝫ. nā in cauſone ſic cōpetit euētatiua. Et cũ Auicē. inquit de cura cauſonis. Et non flobotometur fortaſſis inflāmabis eos. intelligitur de eũatiua: ⁊ hoc vbi nō apparuit vrina groſſa ſiue turbida cũ rubedinē: quo caſu cōpetit eũatiua: de qbus infra ſuo loco: ⁊ tu ibi. ſecundo poteſt dici ꝙ medicus dꝫ vt opꝫ regulariter operari: ⁊ quia in morbis nō dātibus inducias ſtimulatur ⁊ cogitur ad operādum irregulariter. ideo q: alie putride dant inducias: ⁊ hec ⁊ peracute nō. hinc in alijs vtitur extinctiuis ſucceſſiue ebulitionem remittentibus ꝙ cum in acutis peracutis: de quorum numero eſt peſtilentialis: hoc facere non poſſit eque cito. ſicut cum flobotomia: que maxime refrigerat. hīc hac in ipſa vtitur: non ſic in alijs. Et forte hoc ſenſit Gal. primo aphōꝝ. cōmē. 23. inquit. Cũ vero flobotomatus i peracutis morbis ⁊ febri. vſq̃ꝫ ad defectionē refrigeratur ſtatim corpus ⁊ extinguitur febris. Quidā interpretātur hoc dictum in fe. de ſanguine quali aut quāto peccāte in corpore iuuene robuſto ⁊ forti. conſidera. Sed vide ſupra de acutis ꝑacutis ⁊c̃.

¶ Septia ꝯcluſio. Q: i ꝑnᵒ apparēte ſubiugali ꝑꝑ mortificationē caloris: qð cōprehēdit̃ ex remiſſiōe feb. cũ debilitate ṽtutis: ⁊ alijs malis ſignis: vt ſupra nō eſt fiēda flōia: qm̃ ſtatim ſic iterimitur patiens vt patet.

¶ Octaua concluſio. Q: vrina in principio apparente liuida indicatione ſūpta a liuiditate nō competit flōmia euacuatiua. pꝫ qm̃ mortificationē ſignat: aut vehemētē aduſtionē: qbus caſibꝰ ab ea eſt abſtinēdũ. Et dr̃ indicatione quoniā ſi adeſſet plectoria non incōueniret ipſaꝫ ratione ipſius in principio facere.

¶ Nona cōcluſio. Semper apparēte apate i aliq̃ emūctoriorꝫ ṽtute ente forti ⁊c̃. i fe. pelti. ſemp̄ cōpetit flōia ſaltē diuerſiua. pꝫ ꝯclo. qm̃ nō fit apa i eis locis niſi q: nā illā mām ad ea loca trāſmittit diuertēdo ⁊ elōgādo a corde mām venenoſam. Cũ aũt medicꝰ debeat ipſam nāꝫ imitari vt pōt: cũ ſit eiꝰ adiutor: vt ꝑma q̃rti. de cura putridarũ: ſeq̃t ꝙ cũ ꝑ flōiam diuerſiuā hoc ad plenũ cōpleat ꝙ ipſa maxie cōpetit i ꝑnᵒ. Ex q̃ ꝯclōne ĩfert̃ ꝑ ꝙ apparēte apate in emūctorio brachij dextri dꝫ fieri flōmia ſaluatelle dextre. pꝫ corᵐ. Et ſcito ꝙ minus debilitat̃ ṽtus ex flōia manꝰ q̃ꝫ brachij: ⁊ cũ ħ ē magis diuerſiua. Sed ħ aduerte ꝙ lꝫ apate apparēte ſub aſſella ſiniſtra competeret diuertēdo flōia manus ſiniſtre: tñ q: timet̃ tractꝰ materie venenoſe ad cor: ꝯuenientior erit: ſi fiet ex ſaphena ſiniſtri pedꝭ. Infert̃ 2ᵒ ꝙ apparēte apate in inguine dextro dꝫ fieri flōia ex ſaphena dextri: ⁊ i ſiniſtro ui ſiniſtra. Cō ſimiliter dicatur ſi accidat apa poſt aures. f

¶ Decima cōcluſio. apparēte carbūculo ſeu antrace conſentiēte ṽtute: ⁊ alijs nō reſiſtētibꝰ i ꝑnᵒ ꝯpetit flōmia ēt eũatiua ꝓbat̃ ꝯᵒ. qm̃ qðlibet tale ē ex ſanguie aduſto ⁊ ꝑmixto colere aut melie: ⁊ tale ꝑ flōiaꝫ faciliꝰ ac ꝯuenientiꝰ educit̃ ſiue eũatur. igit̃. vñ Auic. 3. 4ᵗ. de cura carbunculi. neceſſaria ē flōia: vt euacuet̃ ſanguis colericus. Et ſubdit. ⁊ qñ egritudo ē timoroſa: tūc neceſſariũ ē ipſaꝫ flōiaꝫ approximare ſincopi: ⁊ tu ꝯſidera hic. qm̃ multi voluerũt flōiaꝫ i peſtilētiatis ꝯſentiēte ṽtute ſemp̄ debet̃ fieri vſq̃ꝫ ad ſincopim: ⁊ de cura antracis ingt. Auicen. eũatio cũ flōia: ⁊ cũ eo quod tolerat hora. i. principium.

¶ Undecima cōcluſio. Q: apparēte ſputo ſanguinis qð eſt ſignum peſſimum competit flobotomia ex baſilica dextra: ⁊ hoc apparente repletione.

¶ Ultimo hic nota pro dictis canones fer. ¶ Primꝰ ꝙ vbi flobotomia fieri non poſſit: aut propter etatē: aut ꝓpter virtutē: aut ꝑꝑ aliud. Q: loco eius ponātur vētoſe cũ ſcarificatiōe: vñ poſita ſup naticas tenēt locũ flōie: vt q̃rta primi. capitulo de vētoſis. ¶ Secūdus ꝙ audacius fiat flobotomia in cōſueto q̃ꝫ in non conſueto: quoniā eā facilius tolerat. ¶ Tertius ꝙ ſi quis ex flōmia cōſuetus eſt: aut aptus in ſincopim cadere: ꝙ eo caſu ē cũ diligētia fiēda iā ex ſincopi multum debilitat̃: ⁊ cor multũ ledit̃: qð prius ē ēt multũ nocitũ. ⁊ iō tales flobotomētur ſtātes ſupini: vt Auicē. quarta ꝑmi de flōmia. g ¶ Quartus ꝙ ſi eger ſe indifferēter ſenſerit aggrauatũ ꝑ totũ fiat flōia de meᵃ. Si magis in inferioribus de baſilica. Si de ſuperioribus de cephalica. ¶ Quintus ꝙ mā exiſtēte ſanguinea copioſa fiat flōmia. Si colera minor: ⁊ ſi flegma ſilr̃. ita ꝙ diligēter humorem conſidera. ¶ Sextus ꝙ vbi febris talis fuerit effimera ſi plectoria nō aderit fac flōmiam de baſilica ſiniſtra. qm̃ ꝑ hāc vapores cordis ⁊ arteriarũ calidi potenter educuntur: vt. 10. tertij de cura aſmatis. §. illo. in aſmate autem ⁊ cōſtrictione anhelitus.

¶ Sic expeditꝰ de eũone ꝑ flōiaꝫ. Uenio ad eũonē ꝑ medicinas: ⁊ vt ſupra ꝺ inanitiōe ſtudeat medicus: vt oī die patiēs hēat bñficiũ vētris ēt cũ cliſteri approbato mūꝺibꝰ peccātibꝰ: de qbꝰ hēs ſupra de cura putridaꝝ i gnāli: ⁊ infra i caplis ꝓprijs ꝺ colericis flegmaticis ⁊c̃. ¶ Iteꝫ ſtudeat ad eũonē ꝑ farmacũ factā. Et hoc ſcdꝫ plurimũ qm̃ ſcdm plurimũ febris peſtilētialis nō ē magne intēſionis ſiue iflāmationis: lꝫ bñ eſt ex mala mā putrida q̃ eũone idiget. ⁊ iō ab eũone ꝑᵒ icipiēdũ q̃ꝫ ab alteratiōe. h

cuſ ꝯrium ē ĩ febrib⁹ multe inflãmatiõis. Et ꝑpea dixit
Aui. Sũma curationis ē exiccatio.i.euõ. Si itaqꝫ peſti
lẽtialis eēt multe inflãmationis ſimul incipiem⁹ cũ alte
ratiuis ⁊ euãtiuis.ſed euãtiua ꝓcedat ſaltem alteratiua
per exterius.alteratiua autem per interius que ſunt: vt
digeſtiua dari poſſunt non tardata euacuatione pp illa.
❡ Alius canon: ⁊ ē tertius in ordĩe: ꝙ medicus dʒ eē ſol
licitus ꝙ euãtio per farmacuʒ fiat celerius ꝗ̃ fieri pōt. ⁊
ratio canonis: q: mã eſt putrida venenoſa: cui⁹ expulſio
ſtatiʒ fieri dʒ cũ ſit nature max⁹ rebellis ⁊ inimica. Am/
plius q: non ſpaſ ei⁹ reductio: ſʒ cõtinue maior putrefa/
ctio ⁊ venenoſitas: pp ꝑſentiã mali ⁊ corrupti aeris: ⁊ ſit
medi⁹ reſpiciēs humorem peccãtē: ⁊ iõ ꝑus bñ conſide
ra.qs eſt talis: ⁊ da approꝑiataʒ ⁊ nõ aliã: vñ pro iſto in
fra de euõne reiterata.
❡ Sed hic cadit difficultas.nũgd tale farmacum debeat
eē laborioſe ſoluēs: an bñdictũ.ꝑpea q: bñdictũ ē tarde
opationis.nõ ita eradicās ⁊ mãʒ ſubito educēs: vt labo
rioſe ſoluēs. Jtē cum in materieb⁹ furioſis ꝓceptũ ſit aſ
digõnē eradicare ſi poſſibile ē: vt q: virtus ꝯſentiat ⁊c̃. ⁊
ſic. ⁊ cõiter obſeruaſ. quãto magis in iſta febre ꝗ̃ aliis ē
furioſior? Cõiter practicãtes medicinas laborioſe exſol
uētes timēt ꝑpter fortē agitationē quã faciunt. ēt q: ve
nenoſitate pꝛīcipãt: Et ꝑ iſtis ē ꝯoar tertio theyſir. Caue
ne tentes exhibere ſpēs difficiles.i.medicinas fortes: q:
non laudatur ipſarum finis. vnde Placentinus ⁊ Cer/
miſonus noſter ſuper fortes medicinas nõ audent: ſed
ſolum ſuper mãna caſſiam aloem reubarbarum agari/
cũ mirabolanos citrinos ⁊ Kebulos: ſup tamarindos
pꝛuna diapꝛunis: ⁊ hi⁹. Euitãtes indifferenter medici/
A nas ſcamoneatas: ꝑpter cãm aſſignatã. Recitat tñ gen
tilis tēpore prauε peſtis plures valentes viros viſos fu/
iſſe medicinis laborioſe ſoluētib⁹ ⁊ ſcamoneatis: ⁊ plus
profeciſſe his qui ſolum vſi ſunt bñdictis fundantes ſe
ſup rationes adductas aſi oppoſitũ cõiter practicãtiuʒ.
❡ Et breuiter reſpondendo pono aliquas concluſiones
que ſint tibi loco canonum. Prima ꝙ ſtatim ⁊ in ꝓnci/
pio des farmacũ mãm minorãs minoratione notabili.
Jſtã concluſionem intellexit Auicen. cuʒ dixit. Sũma
curatio eſt exiccatio.i.fortis ⁊ notabilis minoratio ſiue
fiat flobotomia ſiue medicina. vnde per hec verba exclu
dit lenificationem ⁊ leuem minorationem: ⁊ cauſa dicti
eius eſt: quia mã hec eſt furioſa venenoſa cuius euacua
tionem: ſi virtus conſentiret eradicatiua facere deberet
medicus: ⁊ ergo ipſam minoratinã maiorem ꝗ̃ poteſt
iuxta tenorem virtutis facere debet.
B ❡ Ex quibus infertur primo. ꝙ male operãtur qui pro/
perãt ad faciendum in eodem die flobotomiã ⁊ dare ſo/
lutiuum. nã cum in hac pre ceteris febribus multũ de/
bilitetur eger: ex his duabus ꝗ̃ maxime debilitabitur.
⁊ primo per euõnes ipſas que due tenebunt locum era/
dicatiui. Secundo quia fiunt in eodem die duo motus
contrariũ quorum quilibet debilitat: ⁊ potenter abſqꝫ ip
ſa euõne. Farmacia nãqꝫ mouet humores de circunferē
tia ad centrum: flobotomia vero econtra: ⁊ tu bene con
ſidera. Auicen. q̃rta primi quinto capitulo. preterea du
as medicinas ventrem ſoluentes in die vna coniungere
eſt timoroſuʒ ⁊ extra rectitudinē. quã auctoritateʒ etiã
ſatis ad propoſitum adaptare poteris.
C ❡ Jnfertur ſecundo ꝙ non ſunt laudãdi: qui ſolũ caſſiã
aut mãnã exhibent in principio minorare: aut leuire in/
tendentes. Sit ergo medicina talis ex reubarbaro: aut
de agarico etiã: vt verbi grã. ℞. mãna electi. ℥.i. reubar.
electi. ʒ. ij. ſ. ſpice vel ſquinãti. gra. iiij. Ponatur reubar/
ba. in infuſione aque acetoſe ⁊ cicoree. ⁊ vini aromatici.
aã. ℥. ſ. ſtet per horas ſex ad minus: fiat deinde expreſſio
fortis. Manna autem diſſoluatur cuʒ aqua bugloſſe ⁊
expꝛimaſ: ⁊ oĩa ſimul miſce: vt. vʒ. hec medicina max⁹ cã
ente colerico. Alr dare potes cũ dcã mãna. ʒ. i. ſ. vſqꝫ ad
ij. reubarb. in ſuba. Sʒ hic nõ d ſpica ꝙ eſt mali ſaporis:
Euitaſ vt poſſibile eſt: ⁊ ſiſia. qm̃ in iſtis appetitus ꝓſter
niſ vt ſupra. Silr poteris cũ caſſia dare reubarb. vt cuʒ
mãna opatus es. Jtem mã exñte flãtica loco reubarbari
pone agaricũ cum ſuo correctiuo: ⁊ melius in eo tpe vt
corrigaſ cũ oximelle. Jtē in cã colerica vtere diapꝛunis
nicolai. ℥.i. reubar. ʒ. ij. ſ. in infuſione aut. ʒ. i. ſ. vſqꝫ ad. ij.
in ſuba. Silr mirabol. citrinis. Jn flãtica pone agaricũ
⁊ Kebu. vſqꝫ ad turbith ꝓpatũ: ⁊ da cuʒ aqs cordialib⁹
vt dictũ ē. ⁊ cõſulo ſp ꝓpara tua farmaca cũ cordialibus.
⁊ q: iſta plures ponũ deſcriptões ſolutiuoꝝ i cã coleri
ca flãtica aut melica valētũ. iõ ſupſedeo a recitatione eo
rũ. Tu ꝗ̃re ea capitulo de colericis. aut flegma. infra.
❡ Scdã ꝯcluſio quã ꝓbabilr pono ꝯ cõeʒ modum pra
cticãdi. medicia ſcamoneata pōt ꝯuenienter in febre peſti
lētiali exhiberi. Et ad hãc declarãdã. ꝓmitto ꝙ medici/ D
na dī bñdicta duob⁹ modis. Prio q: nobilis opationis
euõnē abſqꝫ moleſtia corpis faciens: quõ medicinas ſo
lutiuas ꝑmi ⁊ ſcdi grad⁹ bñdictas dicim⁹. Et hoc modo
diamãna Gal. deſcripta a meſue dcã eſt ab eo bñdicta.
Scdo q: nõ ē venenoſitate ꝓcipãs: ⁊ ſi ponit in corp⁹ ꝓ
opationē ei⁹ nocumētũ. hoc mõ dixit meſue medicineʒ
ee bñdictã in ſuo de ꝯſolatiõe. pte ſcdã. ca⁹ ꝑmo. Ex quo
ꝓmiſſo. pʒ ꝯ vñ credo eliuʒ de ſucco. ro. deſcriptiõe meſ.
hoc mõ bñdictã: qđ in febre peſtilētiali ꝯuenienter pote/
rit dari: vt cõcedit Marſili⁹ patauinus in ſuis receptis:
⁊ multi antiquoꝝ vſi ſunt ſimilib⁹: non dubitantes: pp
ſcamoneã eē vehementer refractã: ⁊ ꝑ dicto meſ. dic ipm
de ſimplicib⁹ loq: ⁊ nõ de cõpoſitis. qm̃ ⁊ ſi in cõpoſitis
talia a ſui venenoſitate expoliari nõ poſſint: tñ ita refrã/
guntur: in compoſitis vt ex eorum vſu maius ſeq̃tur iu
uamētũ nocumēto. ❡ Tertia ꝯ probabilis: ꝙ ꝯuenien/
tior eſt in febre peſtilētiali medicina bñdicta ſcamonea
ta ꝗ̃ non ſcamoneata: ſemp aliis parib⁹. probaſ ꝯcluſio.
Quoniã euacuatio hũoris euacuãdi melius fit cuʒ tali
ſcamoneata. igiſ. ar⁹ pʒ. Quia rõne ſcamonee medicina
tota ad cor citius deducif: vbi ē vis oĩs putredinis ⁊ ve
nenoſitatis: a quo principalr euacuatio queriſ: ⁊ ipa me
dicina ſic cito occurrēs cito etiã hũores ampli⁹ diſpro/
portionat. vnde ſtatim virtus reſurgit expulſiua. q̃re ci
tius a ſe expellit: ⁊ ad loca expulſionis citius ꝗ̃ ſi nõ fo
ret ſcamoneata quã citã euõneʒ dʒ querere medicus: vt
ſupra. ⁊ rõne qua bñdicta facile: ⁊ ſine moleſtia euacuat
vt ſupra. ⁊ corpis nocumētũ ꝑceptibile nõ infert cũ ſit
in ea ſcamonea multũ refracta: ſicut caro tyri in tyriaca.
ergo. vnde imagineris. Quod ſi nocumentũ faĉ. ex pte
ſcamonee: qđ multũ remittiſ: pp alia ſecũ cõmixta: ma/
gnũ faĉ iuuamētũ ex celeri euõne. vñ iuuamētũ ē mai⁹
nocumēto: ⁊ tu ꝯſidera. Ex ꝗ̃ inferſ ꝙ dãdo caſſiaʒ aut
mãna cũ electuario ſucci ro. deſcrip. nicol. nõ ē repꝛehēſi/
bile. d⁹. deſcriptõe nicol. qm̃ ſcamonea ē magis refracta
in deſcrip. meſ. ⁊ ꝑ iſtis ꝯtrib⁹ ē opis illoꝝ viroꝝ valen
tiũ: de qb⁹ Gētil. ſup: ⁊ tu ad hoc ꝯſidera. hac mãm nul
libi determinatã inueni. Ego ãt de ea has poſui cõclu
ſiões ⁊ ꝓbabiles: ne videar ꝓſũptuoſe pꝛib⁹ antiqs ꝯdi
cere. Qꝫ ſi tibi placebũt cũ ad op⁹ venies: ꝯſidera tpꝰ an
ni: ⁊ cõplexionē ⁊ etatē ⁊c̃. Quoniã tpe frõ cõplone frõ
in cã fra ſecuri⁹ dari poterit, cõſidera. Et vellis arbitrari
ꝙ ſcamonea in talib⁹ ſit ſic dux in exercitu q ſua manu
hoſtē: nõ vincit neqꝫ ꝑcutit: ſʒ ſua prudētia: q: bñ cõdu
xit: facit ſuos vincere. ❡ Ultima concluſio. Qꝫ ſemper
in medicina laudabili⁹ ē expertos ſequi: ⁊ a via cõmuni E
nõ deuiare. via autē cõmunis ē magis expta nõ cõi. vn/

de quinto canone: ꝑmo caplo. Et melioꝛ eſt experta nõ exta: ⁊ tu elige.

Pro cõplemento tertij. Sciẽdũ ꝙ ĩ hac febꝛe nõ incõuenit in eodẽ die dare ſolutiuũ ⁊ alteratiuũ: imo cuȝ alteratiuis iuuius ⁊ cẽ debes ꝯtinue ꝓcedere ẽt in ꝑncipio: ad pꝛohibẽdũ. ſ. ne vlteri⁹ ꝓcedat coꝛruptio ⁊ venenoſitas: ⁊ ꝓhibeaſ ſpũuȝ reſolutio: ⁊ vt caloꝛis febꝛilis extinguaſ feruoꝛ: q̃ alteratiua ꝺſit eſſe frida ſicca coꝛdialia: vñ in eoꝛũ freq̃nti exhibitiõe ſtudeas die ac nocte: ⁊ talia cũ mã pec cãs erit: aut ſãguinea: aut colerica tenebũt locũ ẽt digeſtiui. Q. ſi fuerit melãcolica adhuc conueniẽt ꝓp cãs dictas. Sȝ nõ ꝙ in ſãguinea ⁊ colerica ꝺſit eſſe frigidioꝛa q̃ȝ in flãtica aut melãcolica. ℭ Et ex his q̃ ad intra dãſ. Q̃uia de his hoc loco ſunt potiões ꝯfectiões. Trociſci ſiue ex eis pillule facte: ⁊ ita de ſimilibus ſꝫm varia ingenia: q̃ȝ ſiũt electua⁹: ⁊ hĩ⁹. ℭ Exẽplum de potionib⁹: vt ſir. de acetoſitate citri ⁊ hĩ⁹. de qb⁹ ſupꝛa ſtatiȝ habuiſti: ⁊ copioſe. De potu: ⁊ tu ibi. Etiã hoc loco cõfert ſi nõ ſit qȯ ꝓhibeat: ex ꝑte pectoꝛis ⁊ hĩ⁹. Potus factus vt de ꝓſeruatione cũ bolo armeno ⁊ aq̃ ro. ⁊ modico vini aromatici. ℞. aq̃ ro. ℥. vi. vini aromatici. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. ij. miſce: deinde. ℞. ſir. de ace. citri. ʒ. i. ⁊ de liquoꝛe boli. ʒ. iiij. ⁊ da ter in die. mane. ſ. meridie ⁊ ſero. vñ Auic. ca⁹ pꝛo⁹. Et plures q̃dẽ ſanati ſũt ex epidimia magna: ꝓp cõſuetudinẽ bibẽdi ip̃m in vino ſubtili: ⁊ ſi bibiſ in febꝛe peſtilẽtie neceſſariũ eſt: vt vinum ꝑducat ipſum ad coꝛ: ⁊ miſceaſ vinũȝ cum aq̃ ro. Auic. ⁊ Serapio de eo. Et iã vidi multos euadere in tẽpoꝛe peſtilẽtie ꝑ ipſum. Et quidã de eo multuȝ confidentes infundunt ſpongiã in liquoꝛe ei⁹ ſic iaȝ deſcripto: ⁊ ſepiſſime anhelat ſup ip̃m: ⁊ eã cõtinue in manibus tenẽt: ⁊ timpoꝛa frontẽ: ⁊ pulſus ſepe balneãt. q̃ omnia opȝ vt tua moderet pꝛudẽtia ne nimia ledaſ friditate. Et raſ. ponebat ſup timpoꝛa ⁊ frontẽ in febꝛe peſtilentiali peciã infuſam in aq̃ ro. camphoꝛiçata cũ ſandal: ⁊ hoc poſt pꝛimã euõnẽȝ iã fcãm. ℭ Exẽplũ de troc. vꝉ pillulis. Trociſci de cãphoꝛa. Et hic nõ ꝙ cãphoꝛa appetitum deijcit: ⁊ iõ nõ ſum vagus vti ea in his q̃ per os aſſumunſ: quoniã i talib⁹ cõmuniter deijciſ appetitus. Item recipe ex pillulis ſupꝛa oꝛdinatis: nõ ſolutiuis in de pꝛeſeruatione: ⁊ da. Secũdo nota ꝙ ſi in ꝑncipio talis euomerẽtur: nõ deſiſtas ab eorum reiteratione: ⁊ quãdo nõ euomit patiẽs in ꝑncipio hec medicamina eſt ſignũ bonũ. ꝯtrium malũ. qm̃ ſignificat coꝛruptionẽ iã impꝛeſſiſſe i coꝛ notabilitatẽ. ꝯſidera.

ℭ De confectionibus. valet confectio de triaſandalis nicolai extinguit inflammationem coꝛdis ⁊ epatis: ⁊ ipſa membꝛa confoꝛtat. vel Recipe ſpẽrum triaſandaloꝛuȝ. ʒ. ij. oſſis de coꝛde cerui. ℈. ſ. margaritarũ. ℈. ſ. ſaphiri iacinti. añ. ℈. i. çuccari albiſſimi. ℥. viij. cum aq̃ acetoſe. fiat cõfectio ſolida. Ad idẽ manuſxp̃i platuȝ ſandaliȝatum: ⁊ tu compone ex frigidis coꝛdialibus ſupꝛapoſitis ponendo. vi. ʒ. pꝛo libꝛa çuccari. ℭ Et ex cõſimilib⁹ poteo cõficere electuaria: ⁊ hĩ⁹. ⁊ facias oẽs cõfectiones deaurare ⁊ electuaria. ℭ Elect^m ſatis conueniẽs. Reci. çuccari ro. vnius anni bugloſſati viol. añ. ℥. ſ. manuſxp̃i perlati ſandaliçati. ℥. i. ſ. puluerum margaritarũ electuarij de gẽmis. ʒ. i. ſ. diſſoluatur manuſxp̃i: ⁊ omnia ſimul incoꝛpoꝛa. Q. ſi opus eſt liquoꝛe addas ſir. de acetoſitate citri: ⁊ deaura: vt dictum eſt. ℭ Item poteſt fieri decoctio ſi. de acetoſitate citri vſq; ad ſpiſſitudinem: ⁊ cũ eo commiſceri ſpecies coꝛdiales frãs dictas de pꝛeſeruatione: aut calidas vt exigit diſpoſitio. ℭ Item nobile alteratiuum: ex aqua roſ. libꝛ. ij. vini odoꝛiſe. ℥. iiij. ſandal. ru. ʒ. iij. ro. ru. ſiluestrium recentium: ⁊ ſi non habes recentes: infunde ſiccas in aq̃ roſ. per. xxiiij. hoꝛas. Ma. iij. floꝛum nenuſa. Ma. ij. ponãtur ad alembicum: deinde Accipe camphoꝛe. ʒ. ſ. muſci. grañ. i. ⁊ ponãtur in peciola: q̃ dimittãtur ſtare in vna itegra fiala ꝑ duos dies. deĩde adminiſtreſ ⁊ bibẽdo ⁊ odoꝛãdo cum ſpõgia: addito modico aceti: ⁊ ita ea vtere vt libebit. Aq̃ frigida in multa q̃ȝtitate exhibita eſt foꝛte alteratiuũ: ꝺ quo dictũ ad plenũ de potu. Sicq; ex dictis ſpeciebus coꝛdialib⁹ ſupꝛa: de qbus ſtatim componere poteris trociſcos pillulas electuaria. ⁊ huiuſmodi. Uenio ad ea q̃ extra adminiſtrãtur quãdoq; in foꝛma ſacculi.

ℭ Epithima coꝛdiale frigiduȝ. Recipe roſ. rube. M. i. ſ. coꝛiãdroꝛũ pꝛeparatoꝝ. ʒ. i. ſpodij coꝛall. rub. alb. ſandaloꝝ rub. añ. ℈. ij. margaritaꝝ. ℈. i. oſſis de coꝛde cerui. ʒ. ſ. coꝛticum citri. ʒ. i. camphoꝛe. gran. iiij. fiat ſacculus vaporeſ ſuper tegulã ignitã ⁊ extinctã cum aq̃ bugloſſe. ℥. iij. aceti. ℥. j. Et pꝛo pauperibus cum aq̃ ⁊ aceto ⁊ modico vini odoꝛiferi ana. ℭ Aliter ⁊ maxime tp̃e calido. ℞. aq̃rũ roſ. acetoſe: bugloſſe: meliſſe: ⁊ huiuſmodi. ex coꝛdialib⁹. oſſis de coꝛde cerui: ſandaloꝝ: boli armeni: terre ſigillate: iacinctoꝝ: ſmaragdoꝝ: margaritaruȝ: ⁊ hmõi coꝛdialium frigidoꝛũ: coꝛticum citri ligni aloes: been albi ⁊ rubei: ⁊ huiuſmodi. cõmiſcendo cũ frigidis ꝓpter cõplexionẽ plus aut minus aut nihil ponẽdo ſꝫ inflãmationẽ coꝛdis: foꝛtitudinem virtutis: q̃ medicus contẽperare debet ſicut ſcribẽdo non poteſt vt cõpꝛehẽdis. Et ideo doſes nõ poſui: doſabis aũt vt occurrẽs regeret diſpoſitio. Et in his ẽt ſi videbiſ poteris ponere aliquid camphoꝛe: etiã poteris epithimare nõ ſolũ coꝛ: ſed totũ pectus: vt Raſis: ⁊ maxime quãdo cõpꝛehenderis mãm nõ eſſe cõpꝛehẽſam in pectoꝛe: ⁊ ꝙ in anhelitu nõ eſt difficultas. ꝙ ſi ipſa aderit nõ facias: imo cuȝ timoꝛe epithimabis coꝛ. ℭ De calido epithimate nihil ad pñs qꝛ eo in febꝛe nõ egemus. Tu itaq; facile ex iã habitis cõpones. Et ſicut confoꝛtãduȝ eſt coꝛ: ita ⁊ epar refrigerãdũ. Sed tamẽ coꝛdi applicabis ſtatiȝ epithima. Epati aũt non ſic: niſi facta ꝑmo euacuatione ex parte flobotomie aut farmacie: ⁊ gradare de debili ad foꝛte. ℭ Unde ꝑmo facias tale: vt verbi gr̃a. Recipe aque endiuie. ℥. iiij. aceti. ℥. i. ſandaloꝛũ rubeoꝛum. ʒ. i. ſ. applica cum pecia linea duplicata. Caleſactũ aliquãlr tẽpe frigido: calido aũt nõ. Et ſi vis foꝛtius addas ſpodiũ: vinũ granatorum: ſpẽs ceroti ſãdaliçati Meſue: aut dyarodõ abbatis Nycolai. vꝉ ſemina frida ⁊ cetera. Itẽ attẽde cõfoꝛtationi ſtomaci: quoniã vtplurimũ in iſtis deijciſ appetitus. ℭ Que aũt ſtomacum cõfoꝛtãt ſuo quere loco. ℭ Itẽ quoniã: vt in de ſignis demõſtratiuis ſupꝛa: aliq̃ñ dolet doꝛſum: fiat vnctio doꝛſo ex frigidis oleis: roſato nenufarino: viol. ⁊ huiuſmodi. cũ ſandal. ſeminib⁹ fridis. raſura eboꝛis. ſucco ſempui. aut ſolatri cũ aceto ⁊ modico camphoꝛe: ⁊ ita de aliis: quoniã hec poſui: vt ꝟbi gr̃a. ad excitandũ te ad cõponendum: ſtude. Itẽ cum aq̃ frigidis ⁊ aceto. ſeminib⁹ frigidis. fiat epithima humiduȝ doꝛſo ſi placet. ℭ Et qꝛ de maxie refrigerãtibus totũ vltra flobotomiã eſt epithimatio teſticuloꝝ ꝓp reflexionẽ caloris quã faciunt ſup totũ: ideo ſtude cũ opus eſt coꝝ epithimationi cũ aq̃ roſ. aceto modico vini odoꝛiferi: ⁊ cũ his que refrigerãt doꝛſum: ⁊ reiterabis. Poſſet fieri pꝛo alterãdo coꝛ vnguẽtũ ex datis: ſꝫ ñ laudo: neq; ẽ in vſu. Epati autẽ quãdoq; fit vt infra in pluribus caplis: ſꝫ in caſu nr̃o magis laudo epithimata: etiã vt dictũ eſt capiti: qꝛ fronti ⁊ timpoꝛibus applicẽtur hec humida frigida odoꝛifera: ſi nõ ſit qȯ obſtet: ex capitalib⁹ frigidis: vt eſt aq̃ ro. nenufaris viol. cũ ſandal aceto camphoꝛa: ſuccus ſolatri lactuce: vt ꝑcipit Raſis.

Pro cõplemẽto q̃rti ſciendũ ꝙ digeſtiua inter ſe varietatẽ recipere

debēt vt mãe ipſe digerēde nāvt dictuȝ eſt: febris peſtilētialis ñ ex vno ſolo puēit humore: ſȝ a diuerſis ꝛ pluribꝰ ſimul ſm pluriminuȝ: quoniã raro peccat hũor ſolus. pmo regiminis acutoꝝ. cõmēto. 20. Tu itaqȝ pmo ipſã digerendã mãm bene cõprehēdas: deide ad digeſtiua poſita. ſupra in 4° cap. te trāſferas: vbi ꝛ ſimplicia ꝛ cõpoſita tuo iueniēs ppoſito. Jta tñ ꝙ in ipſis ſi cordialia non ſunt addas ex cordialibꝰ calidis ꝛ fridis vt ipſa exigit diſpoſitio: de qbꝰ plene ſupra de pſeruatiõe ꝛ de ipſis etiã cordialibꝰ hic añ: dum de potu agebaẜ. ℭ Scðo vt ſupra talia digeſtiua dari dñr poſt pmã ꝛ feſtinã factam euacuatione: ꝛ hoc vbi mã eſſet calida ſanguinea aut colerica aut ex his mixta. quo caſu alteratiua dicta ēt ꝛ de potu eſſent digeſtiua: ꝛ tūc i eodē die cõueniēter dabũtur cũ pmo euacuatiuo: immo ex eis vtēdũ eſt cõtinue: vt de potu dicebaẜ. Q; ſi mã fuerit flegmatica aut melãcolica: tardeẜ taliuȝ digeſtiuoꝝ exhibitio poſt pmã euacuationē. ℭ Tertio nota ꝙ digeſtiua talia nõ debēt eſſe ab acetoſitate expoliata pꝑter ipſius acetoſitatis ſiue aceti excellētiã: in hoc caſu nõ parti ab auctoribꝰ cõmendatis. ℭ Quarto ꝙ talia dentur bis in die: mane in aurora per horas tres ante cibum: ꝛ ſero ante cenã per tot aut ſaltem per duas: ita tñ ꝙ detur poſt prādiuȝ per horas ſex. ℭ Quinto ꝙ te transferas ad capſm qrtum ſupra: vbi habes digeſtiua diuerſa ſm diuerſitatē ſpērum humorũ. etiã ſm diuerſitatē vniuſcuiuſqȝ eoꝝ in latitudine ſua. vñ volo hic hec pauca de ipſis digeſtiuis ſic dixiſſe: quoniã ſcio pluſqȝ ſufficere intelligēti.

Pro complemento quinti licȝ q̃ dicta ſūt in cõplemento ſcði ſufficerēt: tñ ne in totũ vacuus hic caſiõ a nobis diſcedat: aliq̃ ſcribã valentia etiã pro iſo ſcðo. vnde de flobotomia dicaẜ ꝙ ſi videtur nõ eſt malũ eã retterare: ſed minorē facere q̃ȝ in pncipio. veruȝ hoc raro accidit quoniã vt dictum eſt: eſt morbus vorax ꝛ inducias nõ dãs. De euacuatiõe vero per ſeceſſum dicatur memorãdo ꝙ in die non deſiſtere debes a cliſteribꝰ lenitiuis ſupra poſitis. caplo de canonibꝰ putridarũ in gñali.

ℭ De euacuatione per farmacuȝ dicendũ ꝙ exhibitis digeſtiuis duobꝰ diebꝰ vel tribꝰ ad plus da euacuatiuuȝ: ꝛ conſidera duo. Primo ꝙ dies exhibitionis eiꝰ non ſit creticus: indicatiuus ſcȝ aut eradicatiuus ne virtutis ꝛ celeſtis influxus opationeȝ impedias. ℭ Scðo ꝙ vt dictũ eſt de digeſtiuis qð bene prius attēdas humorē vel humores peccātes: ꝛ ꝙ ſecundum coruȝ diuerſitatē diuerſa adminiſtrabis euacuatiua. vt verbi gratia: peccãte colera facies decoctionē ex tamarindis prunis violis mirabolanis citrinis ꝛ huiuſmodi. ꝛ cũ hac dabis manna caſſiaȝ aut reubarbarũ: aut electuariuȝ de ſucco roſarũ vt ſupra de eo: aut diamãna ſm cõcluſionē: quã probabilē poſui: ꝛ vidi aliquos ei ſequi: aut diaprunis nõ ſcamoneatuȝ cũ reubarbaro: ꝛ ſic de aliis frigidis: vt iulep violatũ aq̃ cicoree acetoſe ro. ꝛ huiuſmodi. Q; ſi fuerit aduſta cõmiſce decoctionē: aut ſyrup. valentes in digeſtione talis humoris: vt ſupra. qrto caplo ad plenũ: ꝛ tu ibi. Et ꝯſimiliter diſcurre p alias ſpecies colere. Q; ſi ex flegmate diſcurre p ſpecies eiꝰ: vt ſupra allegato caº. ꝛ tūc pcede cũ decoctiõe ſcã cũ rebꝰ digeſtiuis illiꝰ flãtis ꝛ da cũ illa caſſiã mãna agar. aut turbith: aut pill. de ppropatis ò qbꝰ ad plenũ 4° caº vbi gra. ℞. caſſie aut mãne. ℥. i. ſ. turbith ꝑpati. ʒ. i. trociſ. ò agari. ʒ. ſ. ȝinȝibie. ℈. ſ. ſalgē. gran. ij. detur cũ decoctione bugloſſe ꝛ ȝedoarie. Cõſimiliter operare quãdo ē humor melãcolicus: in q̃ caſu quidã preſumunt: vt dictum eſt ſupra. electuariũ hamec: ſȝ deaſcene ſecurius: pillulas ꝛ huiuſmodi. ad ppoſitũ tuuȝ in omnibus habes ſupra quarto capitulo.

ꝛ tu ibi. Ne aliqs me mordeat: de paucitate receptarũ q̃niã ſuperfluum duxi eas deſcribere: nõ ꝑus poſito caſu in terminis. vñ ſm eius varietatem oportet variare receptas. ꝛ tu ex poſitis in capitulis allegatis moduȝ habes copioſum: ꝛ ideo ad ea loca te transferas.

Pro ſexto ſufficiāt q̃ dicta ſunt in cõplēdo tertiũ. ℭ Et p ſeptimo q̃ poſita ſūt in cura accidētiũ febrũ acutarũ peracutarũ ꝛc. quia i precedēti capitulo. Et in ſputo ſanguinis l ea apperēte. nõ obliuiſcaris bolo armeno: ꝛ ſucco portul. aut puluere eius cum ſyrup. de ace. citri. ſmeraldo ac cãphora. A

Poſtremo his addo aliq̃ ex empericiꝰ iuēta aliqua rõnabiliter poſita. Sūt ex eis quidã dãtes ſuccuȝ kalēdule ſtatim a principio vſqȝ ad ℥. iiij. calidũ: deinde egrum cooperiūt ꝛ ſudare faciunt: deinde poſt cõpletã ſudationē ꝛ mũdificationē reficiūt egrũ. Dicũtqȝ ſolo iſto medicamine curari. Quidã eodē mõ dant ſuccũ berbene ꝛ in ea maximã ſpē ponunt. Quidã ſuccũ ſcabioſe: vt dicũt poſt eius exhibitionē p horas. xij. peſtē extinguit. ℭ Quidã rationabilius operãtes poſt pmã euacuationē audēt ſupra electuaria calida: etiã ſup tyriacã ꝛ metridatũ: maxie quãdo ē febris nõ multe inflãmatiõis: vt dando. ʒ. i. vel circa tēpore frigido. calido vero cũ ſyru. de acetoſitate citri: aut rob ò berbe. ꝛ huiuſmodi. aut cũ ȝuccaro roſ. eſt enĩ quid cordiale veneno reſiſtēs: ꝛ ea vtuntur ſic ter in hebdomada. ℭ Apud itelos maxie inoleuit vſus puluerís radicis tormētile q̃ eſt ſpecies pentafilon exiccate in vmbra detur cũ ſyrupo de acetoſitate citri omni die. ʒ. i. ꝛ cũ aq̃ acetoſe. Jdeȝ detur de puluere diptami. Eius doſis eſt. ℈. i. cũ aceto ꝛ aqua roſata. ℭ Aqua ex compoſitiõe noua. Recipe radicuȝ tormentille. M. ij. radicis diptami. M. i. berbene. M. i. ſ. ſcabioſe. M. ij. Kalēdule. M. i. ſ bacarũ lauri: M. i. terre ſigillate: boli armeni. añ. M. ij. roſ. M. i. ſ. macis. M. i. omnia hec aceto aſpergãẜ ꝛ dimittãtur ſic ſtare per nocteȝ: deinde ponãtur ad alembicũ. deẜ de ea oi mane. ʒ. iiij. cuȝ. ℥. i. ſ. ſy. acet. citri vel de ribes in aurora. hec. n. videẜ multis ſatiſſacere ꝛ veneno peſtifero valeř. Tu ãt bñ ꝯſidera. Mlta. n. p ſe ex auctoribꝰ hoiēȝ liberãt ꝛ in pſeruatiõe ēt ꝯferre videnẜ. Multa a mltis ponunẜ ꝛ dãr. ℭ Ego ãt tria his ſubiungere volo in qbꝰ nõnulli magnã ſpeȝ ponũt. Nõ ſolũ in curatione ſȝ etiã in pſeruatiõe. Primũ. Recipe boli armeni. ℥. ij. cinamomi. ʒ. ſ. radicũ tormētille diptami ſandalorubeoꝝ. añ. ʒ. ij. ſ. raſure eboris. ʒ. i. ſ. ſpodij: anthere. añ. ℈. ij. corticũ citri: margaritarum. añ. ʒ. i. ſmeraldi: iacinti: rubini: ſaphiri: añ. ℈. i. Karab. vnicornu. añ. ℈. ſ. oſſis de corde ceruí. ʒ. i. auri ꝛ argēti ſubtiliẜ limatoruȝ. añ. ℈. i. accipe ex hoc puluere. ʒ. i. ꝛ da cũ ſyrupo de acetoſitate citri omni mane cũ aq̃ acetoſe vel ex eo fac cũ ȝuccaro bugloſſato elariuȝ. vł cũ ȝuccaro ꝯfectionē ponēdo pro libra ȝuccari. ʒ. vj. pulueris. ℭ Scðm eſt ſyrupus alteratiuus mũdificãs corpus a ſupfluitatibꝰ. cor cerebꝛuȝ ꝛ epar cõfortat: ꝛ oia mēbra pncipalia. Et de ipſo aiunt viſam fuiſſe experientiã magnã. ℞. corticũ citri: corticuȝ radicũ capparoꝝ: berberis: ſandaẜ. rub. ſpodij. añ. ʒ. ij. granoſilate: meliſſe: bugloſſe: boragis: cicoree. añ. ℥. ſ. acetoſe: epatice: cypſſi: añ. ʒ. iij. ſcariole. ℥. ij. ſeminũ citri: ſeminũ cõiuȝ fridoꝝ. violaꝝ. añ. ℥. i. thimi: epithimi: mira. citrinoꝝ: chebuloꝝ: ſcene polipodij. añ. ℥. i. agarici reubã. añ. ℥. ſ. ſeminis abſinthij: ſucci fumiterre: ſucci plãtaginis añ. ℥. vi. citonioꝝ. ℥. ſ. dyagridij. ʒ. ij. ȝuccari albiſſimi. li. ij. fiat ſyrupus ſm artē ꝛ acetoſetur cuȝ ſucco citonioꝝ. doſis eſt a. ʒ. i. vſqȝ ad. iij. cuȝ duplo aq̃ bugloſe mane in aurora: neduȝ curat ſȝ pſeruat eius vſus interpolatus a peſte. ℭ Tertiũ eſt qd curioſuȝ alchimiȝatũ. ℞. radic.

theriaca.
Mithridatum.

toꝛmētille viridiū ſi hēri poſſunt lib.i.radi. diptami lib ꝫ. rad enule cāpa. ℥.iiij. acetoſ. lib.i. ℥.viij. ſeium ci⁹. ℥.iiij. bugloſ. boꝛagi. cū ſuis floꝛib⁹. roſ. rub. aā. lib.i. pimpi. theriaca ſcabioſe. aā. lib.ꝫ. ſucci limonū lib.i. tyriace optime. lib. ꝫ. aq̄ ardētis ex vino optio. ℥.x. terre ſigillate: boli armeni. aā. ℥.ij. ſandal. alb. rub. ſpodij: been albi ⁊ rubei: margaritaꝝ ſplēdidaꝝ. aā. ℥.i.ꝫ. oſſis d cōde cerui. ℥.i. raſuř eboꝛis. ℥.j. croci. ʒ.iiij. cāphoꝛe. ʒ.ij. folioꝝ auri. ℥.ꝫ. Sic opari icipias: folia auri ſup poꝛphiro cū melle tere vt potenis: deide in āpulla aq̄ ardētis pone ⁊ bñ obturet: ⁊ ſic per dies tres dimitte: deide tere margaritas. pone in ampulla ſucci limonū bene opturata: ⁊ dimittaſ per tantū dē: deide cū vino optimo radices optime lauentur: ⁊ in vmbꝛa exiccent: deide in moꝛtario ꝯquaſſent optime et herbe ⁊ ſemia aliq̄liter: deide oīa ſiml' pone in vaſe vitreato: ita ꝙ vltimo tyriacā: aquā ardētē ⁊ ſuccū ⁊ pulueres ⁊ ita obturet cum luto vt reſpirare nō poſſit. poſtea fac foueā in loco hūido ꝓfunditatis triū pedū. ⁊ in fundo fouee fac ſolariū de calce viua altitudinis medij pedis. deide pone vas in medio cū fimo eq̄no vł vinaceis circūdādo ⁊ bene coopiēdo. quo facto infundas ſup ipſuꝫ duas ſitulas aque: ⁊ ſic pmitte ſtare. xij. dieb⁹ naīlibus et omni tertia die renoua fimū ſiue vinaceas: deinde tranſactis. xij. dieb⁹ extrahe totā cōpoſitionē ⁊ pone in veſica vitrea ⁊ deſup alembicū: ⁊ ſigilla ne reſpiret: ⁊ ponaſ ad ignē: ⁊ ſit lentus abſqꝫ fumo factus: ligeturqꝫ āpulla ad caudā alembici ne aq̄ exiens reſpiret: ⁊ ipſa extracta iteruꝫ ſup feces pꝛoijciaſ: ⁊ ſic fiat trib⁹ vicib⁹. Aqua vero q̄ ex tertia veniet alembicatione ponaſ in veſica vitrea cū alembico bñ obturato: ⁊ alembiceſ q̄rto ad balneū: deinde vſui reſeruet. Doſis eſt coclear vnuꝫ bñ paruum vł.ʒ.ꝫ. vſqꝫ ad.i.ꝫ. Hec aūt ſpūs multiplicat ⁊ clarificat: mēbꝛa cōfoꝛtat ꝑncipalia: ita vt nō permittat ea ledi a peſte: immo ⁊ leſum liberat. Et aliqui ꝓ re multū ſecreta tenent: dicētes ꝙ ſi accipiantur partes due huius aq̄: auri potabilis pars vna ꝙ mirabiliter hominē viuificat: maxime quādo fit auru potabile ſine aliquo coꝛroſiuo: habeo petes me modū faciendi eū: ſed nondū ſuꝫ expertus: ideo nō hic appoſui. ℭ Ultimo pono verba Auicen. in quinto. ſumma pma. pmo capitulo que me

theriaca. B moꝛe cōmendes. inquit de tyriaca. Et illi q ea vtitur in tēpoꝛe ſanitatis non nocent venena: ⁊ nō impediunt meos nocumēta: ⁊ fit ſanus ab egritudine peſtiletie. Hoc dico: quoniā que dicta ſunt multū curioſa ſunt: ſꝫ doctos ⁊ expertos ⁊ experta ſeq̄re. Et hec de febꝛe peſtilentiali gr̄a ſaluatoꝛis ſufficiant.

ℭ De glādulis ⁊ carbūculis peſtiferis. Rubꝛica. vj.

C Et quia cū his febꝛib⁹ cōiunguntur nō raro glādula ⁊ carbūculus: q̄ vt dictū ē ſunt ex ſignis demr̄atiuis efficacib⁹: hinc ⁊ ſi habituū iferioꝛis induere videar: ſtatui ſuccincte de eis aliq̄d dicere ad aliq̄lē phyſici itelligentiā: qm̄ res hec tā timoꝛoſa tāqꝫ pniciosa: necāria ſcitu ſibi a me iudicata eſt. ℭ Apparēte aūt glādula ſiue poꝛaca: a poꝛario: q ea pmo iclu gr̄a curauit: ſic dicta: pmiſſis vniuerſalib⁹ ex parte euacuationū: tā per farmacum q̄ꝫ per flobotomiā factaruꝫ ad localia veniendum eſt. Primo itaqꝫ ſuperponaſ ventoſa magna: deide pfecte ſcarificetur. ⁊ ſubito ſcā ſcarificatione ſupponaſ vētoſa iterum: vt egrediatur venenū cū ſanguie illo. Et hec ē viſa in ſupficie vboꝝ ſuis Aui. tertia q̄rti. de cura apoſtematū accidētium in glādulis. Quidā ſtatim a pncipio ſupponūt cātarides: ⁊ ſilr ponūt in parte iferioꝛi a glādula diſtāte cātarides. Quidā loco cātaridum ponūt flāmulā ſiue pedē coꝛuinum diuertēdo ⁊ trahēdo. vt vbi gr̄a. ſi eſt in coxa ponunt ſup crus in trib⁹ vel q̄tuoꝛ locis. ſi ſub aſſellis ſup bꝛachia. ⁊ ſi poſt aures ſup ſpatulas ⁊ veſicas icidūt mag̃ icīſiōe. Itē renouāt loca ſic in diuerſis partib⁹ veſicando. Quidā ponunt cauteria actualia ſilr ⁊ potētionalia. Quidā applicāt ſanguiſugas vngulatas. Quidā: ⁊ ē ſuauius ⁊ delicatius ⁊ optimū: deplumāt anum galli ⁊ ſupponūt ⁊ dimittūt ſic ſtare ꝑ ſpacium q̄rti hoꝛe vel circa. deinde remouēt ⁊ aliū ſupponūt vſqꝫ ad numerum. xij. vel. xx. ꝙ ſi moꝛiētur: erit bonū ſignum. ſi nō malū: quoniā ſignuꝫ ꝙ attraxerit venenū: ſi moꝛiētur ſcilicet. Ad idē maxime conferūt emplaſtra: ⁊ ħ in pncipio ex reb⁹ attrahentib⁹ ⁊ reſeluētib⁹: vt ſunt ſpēs gūmaꝝ: vt galbanū: euſoꝛbiū: gūmi arabicū: armoniacuꝫ: ſerapinum. ⁊ hi⁹. faciēdo diſſolui ⁊ ſupcoꝛeū extēdi. Simılr fit empłꝫ ex fermento: ſapone nigro: ſinapi: calce viua: caricis: vitriolo: nuce rancida. Itē ex radice narciſci: ⁊ melle anacardino ⁊ puluere ſtercoꝛis colūbini. ℭ Ad idē emplaſtruꝫ ex nucib⁹: ficub⁹ ſiccis: rutha: bethonica: ſcabioſa: galbano: fermēto: ⁊ melle: ⁊ eſt optimuꝫ ⁊ ſuaui⁹. nā certe eſtimo doloꝛē multū virtutē ꝓſternentem: ⁊ attractionē nimiā expaueſco: ita ꝙ cum mitioꝛibus tranſire eſt ſecurius. ℭ Et ſit tibi canon ꝙ ſemꝑ cū hmōi. emplaſtris ponātur calida veneno reſiſtētia: vt ſunt bethonica: herbe narchalēdula: ſcabioſa: gētiana: diptamnus: ꝣedoaria: ariſtologia: calamētū: cepe: abꝛotanū. ⁊ huiuſmodi. de qb⁹ ſupꝛa de pſeruatiōe. ℭ Scōs canon. ꝙ a repercuſſiuis oīno abſtineas. ℭ Tertius. ꝙ ꝓcedatur poſt pncipiū. cū ſolutiuis ⁊ maturatiuis. ℭ Quartus. ꝙ quā pmuꝫ incipiet apparere veſtigiuꝫ ſaniei: iā cito aperias ipſum apoſtema. nā extimo iuuamētū ex apertione eius maius. cōſidera. Et hec curſum de glādula ſiue poꝛaca. D

ℭ De carbūculo dicaſ ꝙ in cura eius debēt ꝓcedere vniuerſalia: vt de glādula. Et veniēdo ad localia confert appoſitio galloꝝ. Itē qdā cōſidūt ſuper ventoſas: vt in de glādula. Quidā ſanguiſugas applicāt: ⁊ ē ſuauis ⁊ mitius. Quidā vt anglici aggrediunſ cū cauterio actuali. quidā cum potētiali: ſed actuale pꝛeſtātius. Cauteriuꝫ potētiale laudatū. Re. vitellum. i. oui recētis cū eo cōmiſce de ſale quāto plus fieri poterit ⁊ muteſ d hoꝛa in horā. Item applicetur panis calidus de furno extractus ⁊ reiteret: Itē ficus trita cuꝫ yreos ⁊ modico ſalis ⁊ aloes rumpit ipm a pncipio. ℭ Ad ideꝫ radix cōſolide minoris trita iter duos lapides: ⁊ doloꝛē mitigat. Itē fermētū cū oleo ⁊ ſale. Itē pix nigra mixta cū paſſulis. Itē oppoponacū cū fermēto ⁊ paſſulis. Iteꝫ bucella panis cocta in oleo feruētiſſimo ſuppoſita ⁊ replicata. Itē cataplaſma ex ſcabioſa factū. Eſcara vero facta nō remoueatur violēter: ſꝫ vngatur butiro loto ⁊ oleo donec cadat. Uel fiat emplaſtruꝫ ex butiro ⁊ radice altee ⁊ aſſungia poꝛci nō ſalita. Deinde attēdaſ ad mūdificationē vlceris ⁊ carnis gn̄ationē cū ſarcocolla ⁊ melle aā. ⁊ ē mirabile. Iteꝫ cōmēdaſ dyaquilon abſqꝫ gūmis. Itē folium baſilicon gn̄at carneꝫ in antrace. Itē conſolida maioꝛ: radix affodilloꝝ. Itē radix paucedani puluericata. ⁊ huiuſmodi. Et nota ꝙ circūcirca locū debes applicare q̄ mēbꝛa cōfoꝛtāt ex frigidis ſtipticis nō multū: vt ſunt ſuccus arnogloſſe vł folia eius: mica panis īfuſi in aceto nō multuꝫ foꝛti: ⁊ ſepe reitereſ. Itē ex farina oꝛdei cū ſucco lāceole ⁊ melle. Et hec volo tibi de his ſufficere. ꝓ phyſici intelligētia ſtude. Et de his deo gr̄as ſemꝑ.

E Caſus Pāpinianus nr̄: vt ſupꝛa capitulo de canonibus vniuerſalibus. attēdendū in cura putridarū: ⁊ tu ibi. Poſt febꝛeꝫ a q̄ curatus fuit per Siculū nr̄m: incepit egrotare pmo auguſti febꝛe peſtifera hora tertiaꝝ cognita ꝑ ſigna ipſius demōſtratiua: ⁊ nocte ſeq̄nti circa mediū noctis appꝛuit apoſtema ſiue glādu-

la in īguine ſiniſtro cū his accidētib⁹. Primū dolor capitis. ſcḋ3 ſubet leue. tertiū vomitus. q̄rtū dolor dorſi. q̄ntū ſitis intenſa. ſextū pſtratio appetitus. Cui ſiculus occurrēs vt eodē loco. ⁊ de etate cōplexione virtute ⁊ ceteris informat⁹: hoc ordie ꝓceſſit. vocatus ſcḋa die mēſis añ tertias per duas horas voluit videre ꝑmo vrinā quā iudicauit ſubiugalē ex ebulitiōe in maſſa hūorali ſcḋm: vt ſupra de vrina ſubiugali dictū eſt in de ſignis demonſtratiuis: ⁊ tūc ꝑcepit: vt imediate fieret cliſtere lenitiuū ⁊ poſt ei⁹ impoſitionē ꝑ duas horas ꝑcepit fieri flobotomiā ex ſaphena ſiniſtri pedis: iuxta canōes ſupra de flobotomia poſitos: ⁊ eo maxie: qm̄ Pāpinianus complexione eſt ſanguineus cū ꝑticipatione colere: ad extractionē. vi. ʒ. ⁊ nō pluriū. nā flobotomia pedū plus multo debilitat q̄3 brachiorꝫ. 4⁹ ꝑmi. ō flobotomia. Nā ex ſignis cognouit colerā mixtā ſāguini peccare: ⁊ ſic eā fecit euacuatiuā ⁊ diuerſiuā. deide dietā ordinauit declinātem ad frigidū ⁊ ſiccū: ⁊ cū acetoſis: vt ſupra de ea dictū ē. Tertio ordinauit: q2 flobotomia ſomnū inducit ēt ratione ſubeth qḋ teneret per aſtantes in vigilia cū nouis ſabulis vociferatiōib⁹. ⁊ hi⁹. vt ſupra de ſubeth. Quarto ordinauit epithima cordiale fridu3: qḋ ei applicari ſepe ꝑcepit. vt ſupra de eo. Quito alteratiuū cordiale potabile: vt ſupra de potu dictū eſt. quo vti d3 ꝯtinue an̄ ⁊ poſt cibū: ita vt ab ei⁹ potu nō deſiſtat. Sexto cōfectionē cordialē: frigidā: de q̄ ſepe daret ei. Septimo ꝙ iii mane ſequēti: q2 .ſ. tertia die daret diaprunis cū reubarbaro: ⁊ cū decoctione tamarindorꝫ prunorū. ⁊ hmōi. Octauo ordinauit: vt violētaret ad aſſumendū cibu3 adminiſtrādo aquā carpis alembicatā ⁊ cetera brodiu3 cōſummatū. ⁊ hmōi: vt dictu3 eſt. Nono ꝙ circa. xxij. horā detur de aqua ex cōpoſitione noua: aut modicum ſyruce cū ſuccaro roſ. ⁊ pauco boli armeni. Et ſemper ordinauit lenitionē ventris ⁊ cōtinuationē3 epithimatū mane ⁊ ſero: deide eadē hora ordinauit fieri epithima epati refrigerāo ⁊ confortans ⁊ vnctionem dorſi refrigeratiuā. Decimū ordinauit: vt adueniente q̄rta ſollicitaretur ad acceptionem cibi ⁊ ad aſſumptione3 alteratiui quouſq3 q̄rta trāſiuit: deinde inſtās cum lenitione ventris ordinauit digeſtiuu3 ex ſyrup. de acetoſitate citri. Syrupo violato ⁊ acetoſo ſimplici cum aq̄ acetoſe endiuie ⁊ modico roſ. quod voluit dari in aurora pur frigidu3 vſq3 ad ſeptimū incluſiue. Quinta vero die ante cenā per duas horas dedit pillulas quique ruffi deſcriptas ſupra: ⁊ nō plures: qa venter ſatis lubricus erat. Nona autē3 die de mane dedit. ʒ. i. ex eiſdem. Et ſic permiſit trāſire vſq3 ad xij. incluſiue non deſiſtens in dando de alteratiuo. ⁊ aliquādo de aqua ex compoſitiōe noua. Tertiadecima, vero rediuit ad digeſtiuum dādo ſyrup. de biſantijs acetoſum cum iulep violato: eo ꝙ materia ſubtilis iā euacuata erat pro magna ſui parte. vnde remāſit materia groſſior. Et. xvj. dedit mānā cu3 reubarbaro: ⁊ agarico: ⁊ ſic vltra canonice proceſſit vſq3 ad complementū cure. interim non deſiſtebat a regimine accidentiū cum his de quibus dictum eſt ſupra de regimine acutarum. veru3 q2 cōꝑhēdit in ꝑncipio febrē nō eē magne inflāmatiōis q2 licet nāliter foret ſanguineus cum ꝑticipatione cole. tñ colera peccās pro nunc ex inordinato regimine groſſa erat. ꝙ ſi fuiſſet ſbtilior ⁊ acutior: feciſſetq3 febrē magis inflāmatam: auſus fuiſſet ſuꝑ exhibitionē potus aq̄ frigide in magna q̄ntitate. Q. ſi poſt flobotomia3 ꝑ. xx. horas dediſſet: exiſtimo nō peccaſſ3: ſ3 regulari⁹ ſic operādo ꝓceſſit. Q. ſi cōprehēdiſſet vrinā eſſe ſubiugalē ex debilitate virtutis nō feciſſet flobotomiā: ſiliṫ ſi fuiſſet liuida. Et iō bñ cōſidera aſiq3 eā facias: ⁊ nō ꝓpterea ad eā vt multi faciūt. ¶ Hocq3 in tpe ſollicitauit dñm cyrurgicū vt glandule foret omnino intētus: vt in ꝑma die qua ipſe occurrebat ſuꝑ glandulā poneret vētoſa cū ſcarificatiōe: vt. ō. deinde ſuꝑ crus iſerius apud cauiculā: ⁊ modicū ſupra in q̄ttuor locis poſuit veſicatoriu3: reiterando de tertio in tertium. deinde ſupponere fecit emplaſtrū factū ex nucib⁹ caricis bethonica rutha ſcabioſa galbano ⁊ fermēto cōfectum. ⁊ cū eo ꝓceſſit vſq3 ad quintū. deinde ſuppoſuit aliud ex radice maluauiſci cū caricib⁹ adipe porci ⁊ cepe liliorꝫ alborꝫ ſcabioſa ⁊ melle cōfectum: ꝓceſſit vſq3 ad diem. xij. i quo apparuit maniſeſte apoſtema ſanari: ⁊ tunc non expectās magnam ſaniationē: vt ſupra dictum eſt iuſſit eu3 aperiri: ⁊ ſic ꝓcedēdo mundificādo ⁊c̄. euaſit. ꝑcepit deinde vt ꝑmitteret bñ māīm expirare: nec eſſet vagus in cito claudendo ſeu cōſolidando eum. Si autē in his diebus q̄bus proceſſum eſt canonice velles dare aut aquam aut puluerē aut ſuccum aut aliud tale bezaar: potes: nec ordo regularis ipeditur. vñ coclear aq̄ de qua ſupra tanto facte artificio dari poterit: ⁊ ſic de alijs. cōſidera.

Capitulum. x. De tropicis ſiue conuerſiuis.

FEbris tropica ſiue cōuerſiua ē febris acuta ñ abſolute iordinati motus: tñ ex pte ſeuitatis, accidētiu3 q̄3 periculoſitatis eius inter acutā ⁊ cronica3 media: quādoq3 ſatis cito q̄nq3 tarde ad ſtatum veniēs. Cuius cā ſm pl̄m ē mā colica flegmati admixta adintra venas putreſcēs. Huius deſcriptionis declaratio pro magna ſui parte pendet ex habitis ſupra de acutis in ꝑncipio. ⁊ ideo tu ibi. Et dicitur quādoq3 ſatis ⁊c̄. ⁊ hoc accidit ſm maiorē aut minorē mixtionē humoris frigidi cu3 calido. Et dr̄ cuius cā eſt ⁊c̄. q2 ſm pl̄m ⁊ raro in paucioribus acute ſunt de numero cōtinuarū. Determinationē aūt hui⁹ ⁊ de reliq̄s ꝑticulis vide allegato loco. Et ſicut ipa ē media: ita ⁊ ſigna ⁊ cura erunt media. vñ habita noticia ſignorꝫ ⁊ cure acutarū q̄ poſita ſūt. nā accidētia ſūt ſigna earꝫ: vt ſupra: ⁊ ſignorꝫ ⁊ cure q̄ ō alijs putridis iſra ponētur: habebuñ ⁊ ſigna ⁊ cura earꝫ. ⁊ iō ea vide. Et ō his ne i lōgū ꝓcedā: ſatis tibi ſcriptū ſit: ne ⁊ idē bis replicādo faſtidiē. A

Capitulum. xj. De febrib⁹ ſanguineis: continēs rubricas q̄ttuor.

¶ De diffōne feb. ſanguinee ⁊ ei⁹ declaratione. Rc̄a. j.

FEbris ſanguinea ē febris acuta ⁊ vere ꝯtinua humoralis vel putrida. Cuius cā eſt ſanguis ipſe iflāmatus nō putridus aut putridus fact⁹. Ex q̄ declaratiōe p3 ꝙ cōtingit ex ſanguine putrefacto febrē ſanguineā cāri poſſe. Cuius oppoſitū aſcripſit ꝑnceps nr̄ Gal. vt ꝑ⁹ q̄rti. ſ. opinatus ē Gal. nā dixit. ꝙ cū ſanguis ad putredinē venit in colerā conuertiṫ ſaltē eius ſubtile: ⁊ facit cauſonem aut tertianā: ⁊ nō ſanguinea3: ⁊ groſſum cōuertiṫ ad meliam ⁊ eſt rō eius ſumpta 2° de criſi: ⁊ 2° de diffitijs feb. 2° caplo. Hāc diſceptationē in pñtiarꝫ proſequi nō intēdo: ſ3 de ea tñ dicere. ꝙ Gal. expreſſe voluit febrē ſanguineā poſſe cāri ex ſāguine putrefacto: vt 9° terapeu. vez. 2° de diffitijs feb. 8. ca. demōſtrauit duo. Prim̄ ꝙ de ſanguine putrido fit febris. 2m̄ ꝙ hec reponiṫ in periodo ⁊ natura colericarꝫ: q2 ſanguis cū putreſit fit cola. ⁊ febris conſiſtit in ſpecie humorꝫ in q̄s trāſmutaṫ ſanguis. Et exēplificat de conuerſione ſanguinis in colerā cu3 putreſit in apoſtematibus ⁊ venis. Et ideo ſi bñ cōſideras eius ſermo videṫ varius: vt dicit Auerroys. 7. colliget. proprio caplo. honeſte de Gal. loquens. Unde ſaluādo Gal. in hac ſic apparēti varietate dixit quidam: ipſu3 aliquādo fuiſſe locu B

tum ſm opinionem pꝛopꝛiā: aliqñ ſm cōem. Conciliato: vero differētia. 89. volens ſedare hāc appetītē diſcoꝛdiā dixit. ꝙ ſanguis aut in venis ꝯtinet: aut extra effunditur. Si in venis. tunc nō habet niſi vnam cām putrefactionis: ⁊ eſt ꝓhibita trāſpiratio: ⁊ tūc hic ſāguis aliqñ diu poterit modice putreſieri: ita ꝙ nō multū intēdet in caliditate ⁊ putrefactiōe. ⁊ tunc erit febꝛis ſanguinea ipſo ſanguine ſic remanēte ſub foꝛma eiꝰ. Q̄ ſi multum intēdet in caliditate ⁊ putrefactione ꝯuertet in colerā: ⁊ febꝛem generabit colericā: ⁊ licȝ non habeat exacerbationem de tertio in tertiū manifeſtā. hoc nō erit: qꝛ nō ſit colerica: ſed qꝛ ſub tāta ꝗtitate: ⁊ quia in loco ꝓpinquo coꝛdi facit febꝛē continuā abſqȝ māifeſta exacerbatione: ⁊ hec eſt ſententia Gal. 9. terapē. ſi eius verba debite conſiderent. Q̄ ſi ſanguis fuerit extra venas effuſus duas habens cās putredinis. ꝗꝛum vna eſt indebita trāſpiratio. ſcōa. qꝛ a debito regimīe nature derelictus: tūc ſtatim ac faciliter in colerā conuertetur: febꝛē deinde generās colericā. Et hunc duplicem modum ſanationis ſanguinis dicit tetigiſſe Gal. 2° de differentijs febꝛium. ⁊ 9. de ingenio. Et ſubdit Cōciliato: ꝙ in pꝛīcipio pꝛincipiāte dum ſanguis hic eſt extra venas ipſe febꝛem cauſat ſanguineā. deinde qꝛ nō diu poteſt ſub foꝛma ſāguinis remanere propter magnā putredinē ⁊ inflāmationem: ⁊ qꝛ a regimine nature derelictus febꝛē cauſat colericā periodicās: vt tertiana. nā non videtur ipſuȝ poſſe motum ſuum continuare: vt ille qui in vaſis cōtinetur. Et in ſumma ſententia Conciliatoꝛis eſt ꝙ Gal. voluerit ex ſāguine putrefacto quomodocūqȝ ſituato febꝛeȝ poſſe ſanguineā cauſari. Et hāc ſententiā expꝛeſſit ipſe Ga. 2° de differētijs febꝛium. §. vltimo. Verū addit Cōciliato: qō talis febꝛis nō diu ſanguinea permanet: immo ad colericā permutatur. nā in tanta ebulitione pars ſubtilis aerea ſanguinis in parteȝ igneā conuertit qꝛ in colerā. ⁊ groſſum reſoluto ſubtili ſic infrigidatū in melancoliā: ⁊ melācolicū hoc eſſe minus abſolute ꝗ̄ colericū. ꝓpter ſanguinē plus diſtare a melācolia ꝗ̄ a colera. ¶ Et ſubdit ꝙ ſigna putredis eius aliquādo apparent in pꝛima: aliqñ in ſcōa die: aliquādo in tertia: nonnūꝗ̄ in ꝗrta. Ita ꝙ ſtat febꝛis ſanguinea aliquādo abſqȝ hoc ꝙ ſanguis putreſiat pluribus diebus: ſȝ raro trāſcēdit ꝗrtā: vt infra. Et hoc expꝛeſſit Gal. 9° terapeu. Ex quibꝰ
C habetur ꝙ in flegmone ſanguineo in pꝛincipio ſupueniēs febꝛis eſt ſanguinea. Scōo cuȝ ad putredinē mā venit colericaȝ cauſat: ⁊ ſic variat febꝛis: ſicut ⁊ ipſa peccās mā. Ex quo infertur qō in flobotomia eo tēpoꝛe diligēs debet eſſe conſideratio. ⁊ tu conſidera. Tenēdo itaqȝ verā opinionem tenēdū eſt febꝛē ipſam ſanguineā a ſanguine nō putrefacto ⁊ putrefacto cāri poſſe: vt omnes fere medicoꝛum antiqui ſenſerunt. Haliabas. 8. pꝛactice. Yſaac Serapio ⁊ Auicē. ipſe in ſuo ꝓpꝛio capſo ⁊ Auerroys
D medicoꝛum ſtimulus ꝗrto ſui colliget. Idem de Gal. reuerēter locutus eſt. Eſt quidā conciliātes dixerunt expoſnētes. §. illū. opinatus ⁊c. 1. viſum eſt apud quoſdā Ga. opinari. Et ō his ſatis. ¶ Suppoſito itaqȝ hoc tāꝗ̄ veriſſimo ſciēduȝ qō febꝛis ſāguinis ē duplex. vna qdē eſt ex iflāmatione: ⁊ ebulitiōe ipſius ſanguinis ꝯſurgēs nō putrefacti: q̄ ſynocha appellat inflatiua: ſanguine peccāte in quāto ⁊ q̄li: ſed magis in quāto: ⁊ minus in quali. Altera eſt ex putredine ſanguis conſurgens in quāto: ⁊ q̄li peccāte: ab auctoꝛibꝰ dicta ſynochus. Et de his duabus ꝓſequēs pꝛimo ponā deſcriptionē pꝛime cū ſuis pertinentibus canonibus ⁊ antidotis. Secundo ſecunde cum ſimilibus. Nā de his pꝛius: quia ſunt medie inter effimerā ⁊ putridam.

¶ De ſynocha ⁊ cauſis eius. Rubꝛica. ij.

Synocha eſt febꝛis ꝯtinua concluſā acuta ex ſāguine ad itra nō putrefctō multū in quāto peccāte cāta: ab auctoꝛibꝰ iflatiua dctā. Cuiꝰ cā ſm plurimū eſt opilatio eius ſuffocās caliditatem. Dr ſynocha vt ſynō. i. febꝛis de ſāguine nō putrefctō vl vt Gilbertus: a ſin qō eſt con: ⁊ otos qō ē laboꝛ: ꝗſi cū ꝯtinuo laboꝛe: ⁊ nulla qete. Et ideo dicit auic. eſt ꝯtinua q̄ nō tꝑeſcit: qꝛ eſt cōtinua vſqȝ ad criſiȝ vl vſqȝ ad moꝛtē. Dicit cōtinua ⁊c. ſupꝛa. 7° capꝰ de putridis: ⁊ tu. ſ. vide Auic. de ſignis eiꝰ. Adherētia eius ē pꝛimū ſignū eſt acuta deſcriptiōe acutarū ſupꝛa. Et in h differt ab effimera etiā differt ab ea qꝛ calefactū eſſe eſt in hūoꝛe: ⁊ nō in ſpiritibꝰ tātum. Et ſi bene cōſideraſ eſt media inter effimerā: ⁊ putridas. nā ē ab humoꝛe vt putride. ⁊ eſt per ſimplicē caliditatē faciēs febꝛem: vt effimera. ꝓpter qō cāe factiue effimere eſſe poſſunt cāe ſynoche: ⁊ maxime qñ multū augmētanſ: reſpectu ipſaꝝ facientium effimerā. Q̄ ſi queraſ nūqd alij humoꝛes poſſint ſic febꝛeȝ F
cauſare cū ſua ſimplici q̄litate: ⁊ maxime colera. locus ē hic ꝯſiderationis. Dico tñ ꝙ non: vt tenet tota ſchola medicoꝝ. Et cā vt pꝛonūc arbitroꝛ eſt defectus ex pte ꝗ̄titatis ⁊ ſitus ipſoꝝ humoꝝ. Itē qꝛ ceteri hūoꝛes ſunt a tēperamēto iuſticiali multo remotioꝛes ſanguine: ⁊ nāe nō ita ꝓpoꝛtionales: neqȝ de ipſis tātā habet ſollicitudinem: cū ſanguis ſit theſaurus vite. ⁊ ideo cuȝ diſtemperātur multū remouētur a nāli diſpoſitiōe reſpectu tēperati: ⁊ multo plus ꝗ̄ ſanguis. vñ ſic rebellioꝛes ſiūt nāe. vnde de eis nā ſecurā nō hȝ. ꝗre eos nō regulat: vñ putreſiūt: qō ō ſanguine nō ꝯtingit. hec rō rethoꝛica ē. ⁊ tu cōſidera. de h tñ ſupꝛa ō putridis aliqd: ⁊ tu ibi. Et dicit ex ſanguine: ad differētiā ſynochi. de quo infra ſtatiȝ. Eſt eni febꝛis ō ſanguine putreſcēte: vt ſonat vſus. Synocha de calido: ſed ſynochus de putrefacto. Dicit multū ⁊c. quoniā niſi foꝛet eiꝰ multa ꝗntitas febꝛē nō cauſaret. Dicit ab auctoꝛibus. ꝙ ipſa ſua quātitate venas ⁊ arterias replet: nā ſanguis ipe pꝛio ſub certa ꝗntitate. ⁊ ſubſtātia in venis ⁊ arterijs ſtās nō inflat. cum aūt ſupuenit cā calefaciens ⁊ rarificās ipſum ex parte motus ⁊ hꝰ maioꝛē acqrit ꝗntitatē cū rareſiat. vñ tunc amplificat loca eius. ⁊ ideo inflat. Eſt ⁊ alia cā: vt de cauſis eiꝰ ſtatim. Et ſubdit qdā. ꝙ in hac ebulitiōe vt apparet in alijs que ebuliunt: vētoſitas generaſ cū ſanguine inflās ⁊ extēdens: ad qō cōcurrit vapoꝛ retētus ⁊ cōtinue gñatus q liberum nō hȝ exituȝ. Dicitur cuius cā. ꝓpter qō nō ꝙ ſanguis G
qñ in quāto augeſ: tūc cauſat opilationē in extremitatibꝰ venarū ⁊ arteriaꝝ: ⁊ in poꝛis cutis: ex q̄ ꝓhibeſ debita ſanguinis euētatio ⁊ trāſpiratio. vñ accidit ꝙ vapoꝛ eleuatus ab eo diſtemperaſ in caliditate: ⁊ ſiccitate propter talē conculcationem. ⁊ ſic ad coꝛ veniens febꝛē cauſat per ſimplicē alterationē vt effimera: vt paulo ante dictū eſt. Et eſt ſile ſicut accidit ex cōculcatiōe frumēti nō bene exiccati in hoꝛreis. Ex qbꝰ omnibꝰ apperet eiꝰ notitia ⁊ modus gñationis eius.
¶ Et ex cauſis eiꝰ ſunt pꝛimo repletio ex rebus bonū multiplicātibꝰ ſanguinē: vt ſunt cibi multū nutritiui: ⁊ potꝰ ex vino nigro potēti. vñ multꝰ ⁊ bonus idē generaſ ſanguis: aut repletio ex rebꝰ generātibꝰ multū: ⁊ malū ſanguineȝ: vt eſt ſanguis ex fructibꝰ vt cucumeribꝰ ⁊ citrulis piris herbis ⁊ hꝰ genīꝰ: ex qbꝰ generaſ ſanguis aqſus malus: vñ cū accidit ab extriſeco calefactio ex foꝛti exercitio ꝓpter opilationem. vt ſtatim diceſ. generaſ ex pꝛima ſynocha: ⁊ ex ſecūda ſynochus. Nā cū qs eſt multū repletꝰ ſanguine ⁊ foꝛtiter exercitaſ: ita vt ad ſudoꝛē vel ꝗſi ꝓueniat. deide ab aere extriſeco īfrigidaſ. tūc poroꝝ cutis opilationē īcurrit. vñ ⁊ ſāguis ab exercitio cale

factus ⁊ vapores capinoſos emittẽs: ab ipſis vaporib⁹
retro ſup ipm̃ ſãguinẽ ↄuerſis. cu; ꝑpter opilationẽ exi
re nõ potuerit: ipſi⁹ ſanguinẽ ſupcaleſaciũt ⁊ extraneãt.
vñ ſic febris deinde gñatur: vt dictũ eſt. ¶ Ex qb⁹ habe
tur qd intelligit vulgus qñ dicit de aliquo ꝙ ipſe eſt re
caleſact⁹. Et ſilr inquirũt mãgones de eqs: ⁊ ſtatiʒ faciũt
flobotomiã. Et iõ canonice ordinãt ne ſupcaleſiat equ⁹
mõ q dictus ẽ. poſt forte exercitiuʒ faciũt ipm̃ hinc inde
duci ẽt extra locũ vẽtoſuʒ ne ex opilatõe ↄrigat qd dictũ
A eſt. ¶ Sʒ hic ẽ locus ſpeculatiõis: quõ hi vapores a ſã
guine eleuati poſſint ãplius ipm̃ caleſacere: ⁊ caliditatẽ
cordis incẽdere: cũ caliditas cordis naĩis ſit maior ꝙ̃ ea
q̃ in ſãguie ⁊ vaporib⁹. Iſta q̃ſtio philoſophica eſt: de q̃
tñ i dicaſ ꝙ hoc ꝑuenit ex aptitudine paſſi ⁊ ṽtute pote
tiali agẽtis. Nã ſic radius ſolis q̃ eſt in potẽtia ignis ob
uiãs ſpeculo ↄcauo bombacem aut ſtupã accẽdit. Ita ⁊
cor qd i potẽtia aptũ ẽ ꝑducere maiore caliditateʒ ꝙ̃ ſit
actu in eo: cũ occurrit ei vapor putrid⁹ aut capinoſus: q
eſt ſubiectũ aptum recipere inflãmationẽ: ſic ab eo inflã
maſ. ⁊ deinde ille aliuʒ. ⁊ ſic de ſingulis. Et tunc inflam
mati ſic vapores cor iflãmãt: ⁊ febrẽ cauſant. Sicq; ſpi
ritus inflãmaſ ex aptitudine ſua in effimera ⁊c̃. ⁊ tu be
ne ↄſidera. Habes itaq; ꝙ ꝑma cã eſt multitudo ſangui
nis ſolo q̃ntro peccãtis: vt ʒ collige. cui aduenit ebullitio
⁊ ſupercaleſactio: aut ꝑpter opilationeʒ ſiue obſtructio
nem venarum ⁊ arteriaruʒ vt dictum eſt. Alia cã vel eẽ
poteſt vna ex cauſis effimere cum vehementes ſiũt. nã
reſiſtit magis ſanguis ꝙ̃ ſpiritus. ¶ Et ex cauſis mul
tiplicãtib⁹ ſanguinem vltra cibum ⁊ potuʒ eſt dimiſſio
exercitij cõſueti: per qd reſolui cõſueuerat. Iteʒ dimiſſio
euãtionis cõſuete. vt ſanguinis narium emoroydarum
mẽſtruoꝝ. ⁊ hꝰ. Itẽ ⁊ mutilatio mẽbri. vñ ſãguis q ad
ipʒ mẽbꝝ mittebaſ ꝑ oĩa alia ſe diffũdit. vñ videm⁹ tales
pingues fieri. Itẽ ſpẽli⁹ loq̃ndo multitudo exercitij ⁊ ve
hemẽtia ei⁹ ⁊ laborioſitas maxie poſt dimiſſionẽ euonis
ↄſuete q̃ ſanguis eſt augmẽtatiuũ. Et ſicut cũ ſanguis ẽ
multũ aquoſus: ⁊ ad putredinẽ ꝑparat. ita ⁊ hũor cru
dus cum eo cõmixtus. Item ⁊ ad ſupercaleſactioneʒ ta
lẽ inducunt animi accidẽtia fortia: vt fortis furor ira ri
xa inordinata ⁊ vehemẽter ſanguinẽ mouẽtia: ex cuius
B motu ſupercaleſit. ¶ Poſtremo aduerte ꝙ reperiuntur
qdã q ꝑmo pauperes ſunt ⁊ cõſueti parce. ⁊ nõ delicate
viuere immo ruditer: multo ſe in dies exponẽtes exerci
tio. q deinde efficiunſ diuites aut prelati: ſtãtes in ocio
⁊ delicatis cibis: quos diu appetiuerũt ſe replentes. ⁊ hi
in hãc febrem facillime: ⁊ vtplurimũ cadũt. ¶ Ad hãc
autem febrem pani ſunt adoleſcẽtes: vt Almãſ. ⁊ corpo
ra bonã ⁊ carnoſaʒ habitudinem habentia. ⁊ que multa
carne: multis cõfectionibus: ⁊ precipue melitis vti con
ſueuerũt: multoq; vino nigro groſſo ac dulci: vt nõnul
C li prelatorũ. Et attende hic qd dictum eſt mihi: quendã
fuiſſe curatũ a lepra cum vino dulci cocto. nã ſanguinẽ
in quãto ⁊ q̃li laudabilẽ generauit. cõſidera. Et Gal. 9°.
terapentice. Nulla ſynocharũ in corꝑe macro ⁊ frigido
amat exiſtere. neq; in frigidis etatibus neq; cõplexioni
bus. ſʒ in nullo addit. ſed plurimũ amat exiſtere in mul
tum ſanguinẽ: ⁊ multas carnes habẽtibus. ⁊ in etatib⁹
calidis: ⁊ in iratis: ⁊ in hẽntib⁹ carnes dẽſas: ⁊ q ſupflui
tatib⁹ calidis plenĩ ſunt. Et ſubdit: ⁊ breuiter ẽ ꝑprie ro
buſtorũ corporũ: ⁊ calide etatis. ¶ De febre ſanguinis
tres cõiter ſpecies iueniunſ. augmaſtica. peraugmaſtica
ſ. ⁊ homotena. Verũ he ſpecies magis reperiuntur in ſy
nocho. nã ſcõm plurimũ ſynocha ſemper diminuendo
ꝑcedit. ita ꝙ vtplurimuʒ eſt peraugmaſtica. vñ raro eſt
augmaſtica: niſi error ↄtigat i ei⁹ cura: ⁊ de his in ƀ ſyno
cho. ¶ De ſignis ſynoche ⁊ de ei⁹ cura. ꝶc⁹ iij.

Uia rationabilis eſt proceſ D
ſus ſigno
rũ ƀ ordie poſitoꝝ. vt in ꝑ ordie ponãtur q̃
ab exeũtib⁹ ſumpta ſunt. Scdo a ſubſtãtia
liter inherẽtibus. Tertio a q̃litate mutata.
Quarto ab actiõe leſa. hinc cũ i ſeq̃ntib⁹ ob
ſeruabo: tibiq; ſuadens vt in ꝑmiſſis obſues: ⁊ ſi viſus
ſim ab eo aliq̃r deuiare. Nã cũ medicus prius exeũtia vi
dit cãm hʒ legitimã loquẽdi cũ aſtãtibus: ⁊ ſic honeſte
ſe informabit de multis alijs q̃ ad ei⁹ honoreʒ maxie ac
cedẽt: cõſidera. ¶ Ab exeũtib⁹. Urina rubea ſubrubea
rubicũda. vl̃ ſbrubicũda ſpiſſa vl̃ clara ꝑ totũ ſine liuidi
tate ⁊ fetore exiſtẽs: ſynochã iflatiuã ſignat. Et i hac vrĩ
na in ꝑncipio appet ypoſtaſis bona ⁊ laudabilis: q: non
dum eſt peccatum in q̃li. verum cum vlterius procedit
maxime quãdo terminaſ ad ſalutem melioratur: ⁊ hoc
niſi ꝑmuteſ ad putridã. ¶ Et de hoc ſigno nihil. Auic.
relinquẽs notũ ex habitior ꝑmi. de vrinis. Egeſtiones
nõ ſunt multũ mutate ab eis q̃ ſm nãm. imo nec vrina
q̃q; maxime in ꝑn⁹ ꝑncipiãre. Et forte ƀ volunt. Gal. 9.
terapẽtice dũ dixit. Inueni vrinas in ↄſiſtẽtia ⁊ colore
ab his q̃ ſcdʒ nãʒ nõ valde deficiẽtes. Trãſactis ṽo duo
bus aut tribus dieb⁹: ſãguine iã ad putrefactionẽ ꝑue
niẽte. q̃ caſu eius ſubtile in colãʒ ↄuertiſ: rõnabile vĩ vt
⁊ exeũtia in colore mutari debeãt. Effuſio lachrimarũ
multiplicatis vaporib⁹ ac ſanguine ad oculos. ſputum
cũ ſanguine exiẽs ſudor fetidus vt hircoꝝ in die creti
ca: ⁊ aliqñ añ lʒ nõ ꝑdicet: vt in febrib⁹ colicis. Et cuʒ
dicit Aui. nõ eſt illic ſudor. ſ. vt i paroxiſmalib⁹ febrib⁹
Sanguis e naribus fluẽs aliqñ a gingiuis. puſtule vel
carbunculi: vel macule rubee aliqñ in toto apparentes.
¶ A ſubſtãtialiter inherẽtibus. viſa vrina: ⁊ alijs cũ oc
curris egrotãti tãge brachium cũ tota tua manu: vt cõ
prehendas modũ qualitatis caliditatis febrilis: ⁊ i hac
ſẽties calitatẽ nõ multũ mordacẽ: vnde. 9°. megategni.
in noſtro coꝝ eſt caliditas nõ mordicatiua. imo eſt cali
ditas plurima cum q̃dam humiditate ſiue leuitate va
poroſa. nam Raſis in diuiſiõibus. Eſt tactus eius ſicut
tact⁹ balneati: ⁊ nõ eſt eius caliditas in termino calitatiſ
cauſonidis ⁊ tertiane. Aui. A q̃litate mutata. q: facies
oculi ⁊ omnia membra rubẽt: nares lingua ⁊ hmõi. in
flatio venaꝝ timpoꝝ ⁊ toti⁹: dulcedo in ore ꝑcepta. Eſt
eniʒ ſanguis ſapore dulcis: obtenebratio oculoꝝ cũ ap
parentia lãpadaꝝ ardẽtium añ oculos multiplicatione
vaporum: ⁊ ſãguinis ad eos: prurit⁹ in naſo ⁊ i loco col
li. in quo ponuntſ ventoſe: maxime in eo in quo ↄſueuit
exire ſanguis ex naſo: aut ſibi ſupponi ventoſas ſangui
ne petente exitũ per locũ cõſuetũ. ¶ Ab actiõe leſa. pul
ſus magnus: q̃a virtus ẽ fortis adhuc lenis ꝑpter hũi
ditatem plenus: q: mã plurima vaporoſa non mordax
nõ multũ diuerſus: vt in cauſonide Et dato ꝙ multitu
dine ſua ſanguis plus grauet ꝙ̃ colera: vñ maior diuer
ſitas cõtingere deberet ꝙ̃ in cauſonide: tñ propter cali
ditatẽ cauſonidis plus debilitãtem virtutem ꝙ̃ debili
tetur ex grauedine: maior inde diuerſitas cõſequiſ. Eſt
⁊ velox ⁊ frequens propter neceſſitateʒ adauctã conſtri
ctio anhelitus ex multa repletione venarum: ⁊ maxime
ſubeticarum: ex q̃ruʒ opilatione cõtingit appoplexia. vt
prima tertij. ⁊ 4° regiminis acutoꝝ. Et ideo apparente
hoc ſigno ſuſpicãdum eſt de ea. Et quãdoq; accidit aſ
ma ⁊ diſnia multitudie ſanguis ⁊ vapoꝝ pectori ⁊ pul
moni ↄiunctoꝝ. difficultas ſermonis. apoſtema guttu
ris ⁊ duarũ amigdalaꝝ ⁊ vuee. q̃ q̃tuor accidunt reple
tione materie in venis circa epiglotuʒ: ⁊ circa miringas
exiſtentes. ⁊ eſt malũ: q̃a periculoſum. ꝑfunditas ſom
ni. ꝑpter qd a multis dicta ẽ febris ꝑfundi ſomni: mul

titudine vapoꝝ opilātiū: trāſitus ſpūs aialis ſup mēbꝛa ſenſibilia. doloꝛ capitis ac timpoꝝ pulſatiuus ꝑpter repletionē arteriarū eiꝰ doloꝛ grauatiuus inter ſpatulas ⁊ ertēſiuꝰ i doꝛſo: ⁊ in eo inflāmatio. Et nō eſt ei rigoꝛ: qꝛ cōtinet mā intra venas. adde ꝙ calā ⁊ hūida ⁊ nō moꝛdax eſt. E Et nō ꝙ aliqñ mā ad intra venas eſt tāt ꝙ aut ita acuta ⁊ mala ꝙ faltez facit frigꝰ in motu ſuo ſuffocādo calorē. vt ſup̄ de frigoꝛe ⁊ rigoꝛe dictum ē. Et qḋā exiſtimāt ꝙ ꝯtinue mā remanēte ad itra venas pōt cāre rigoꝛē. ꝯſidera regimē qḋ ꝑceſſit. qꝛ ſanguinis multiplicatiuū. grauedo totius: ⁊ laſſitudo qḋā: ſomnus ꝓfundioꝛ ſolito. ſomniaſſeqꝫ res videre rubeas ⁊ hmōi. declarant cū ꝑceſſerunt cū aliis ſignis dictis febꝛem ſynochā eē. de qbꝰ ⁊ aliis medicus dꝫ eſſe curioſus. Et dixit Alexāder. Si emoꝛoydes vel alterius ſāguinis fluxus clauſi ſunt: tunc maxime certū eſt ſynochas pati febꝛes.

5 **Pꝛonoſtica** Synocha ex toto gñe ſalubꝛis ē: niſi in eiꝰ cura erroꝛ accidat. nā ⁊ ſi ei cito ⁊ debite nō ſuccurraſ: i putridā trāſit. Et exponiſ ly cito a qbuſdā vſqꝫ ad 4m vł 5m diē. p̄ ſt. n. allos i putridā trāſit. ⁊ qḋā poſt tertiū. Itē dubiū eſt poſtea ne putrefactus ſanguis ad pectus vł pulmonez trāſmittaſ. ⁊ ſic cauſet aut perıplemoniā aut pleureſiz. Ꝺ ſi cito ſuccurraſ ⁊ bene qñqꝫ in vna die terminaſ. Et propter hoc qꝛ eſt apta in vna die terminari multi eā collocauerunt inter effimeras. vñ vt. 9e. terapentice Gal. fecit flobotomiā vſqꝫ ad ſincopim. ⁊ aſtātes dixerūt: o hō, interfeciſti virū. rñdit imo febꝛē. ⁊ ſic eadē die liberatus eſt. ¶ Urina in ſynocha quāto intēſioꝛ tāto bꝛeuioꝛem ſignificat egritudinē. ⁊ quāto remiſſioꝛ tāto lōgioꝛē ſtatū denunciat. Si in ſynocha erit vꝛina multū intēſa ⁊ albā ⁊ cōtinuā habuerit ipoſtaſim: bꝛeuē ⁊ ſalubꝛē febꝛem ſignificat. Si vero rubeā ⁊ leuem ⁊ continuaz: longā: ⁊ cucratā febꝛē ſigñat. ¶ Facilioꝛ eſpiratio bonꝰ anhelitus facilitas anhelitus ſūt in ſynocha bonū ſignū. ¶ Urina intēſa nullā habēs ipoſtaſim: ſꝫ in ſua cruditate ꝑſiſtēs tu- 6 moꝛē ad longe ſignificat. ¶ Hic nō ꝙ q̄ tum eſt a ꝑncipio febꝛis vſqꝫ ad ꝑmā appitionē digōnis tm̄ eſt ab illa appericōe vſqꝫ ad criſiz. vt verbi grā. Si apparēt ſigna digōnis in. 4°. in. 7°. erit criſis. Et ſi pꝛimo appuerint in 7°. criſis erit in. 14°. Et ſm citioꝛē ⁊ tardioꝛem appitionē ſignoꝛū digeſtionis vel cōtrariꝫ: erit citius vel tardius ſtatus ſiue criſis ad ſalutez vel ad moꝛtem relatione ſemp factā ad virtutē. Auic. ¶ Sāguinee ſm plurimuz terminātur in ſeptimo: vł vſqꝫ ad ſeptimuz qñqꝫ in q̄rto. ⁊ earū cōſumptio eſt cū euatione ſenſata q̄ſi ſemper: licet rariſſime fiat: cuz nō ſenſata. Paſſionariꝰ vero vult ꝙ aliquādo ad vltimū tñ terminaſ in. xx°. ⁊ infra ſcḋm humoꝛis acuitatē maioꝛē aut minoꝛem. ¶ Emiſſio lachꝛimaꝝ: inuolūtarie. debilitas pulſus ⁊ deficiēs. vꝛina pauca liuida vel ſubcitrina vel nigra moꝛtez: ⁊ maxie in ſynocho ſignificāt: ⁊ in ſynocha periculū. ¶ Ꝺñ febꝛis hec nō eſt cū multa intēſione accidētium: nūc ſignū qḋ cū ſanguine eſt mixtio hūoꝛis fridi. ⁊ talis vt plurimuz eſt flā ⁊ ſic pꝛonoſticabis groſſiciem eius. Ꝺ ſi cuz ſeuitate accidentium: ꝙ eſt ei admixta colera ⁊ eſt ſubtilis: ⁊ hoc accidit magis in vere ⁊ hyeme. Accidit autē vt hec quandoqꝫ ad putridā permutetur vt dictum eſt. ⁊ hoc poſt pꝛimā: aliquādo ſecundā: aliquādo tertiā diē eius: ⁊ ad plus poſt q̄rtā. Cuius ſignū eſt quoniā caliditas ⁊ accidentia vehemētioꝛa fiunt propter caliditatē putredinalem nūc magis rebellē. Itē eſt caliditas moꝛdacioꝛ vt infra ſtatim de ſignis Synoci. Ꝺuādoqꝫ permutaſ ad apoſtema gutturis duarū amig. ⁊ hmōi. vñ inducit pꝛefocationē ſquinātiaz ⁊ huiuſmodi. q̄ qñqꝫ ad variolas per viā criſis. Ꝺuādoqꝫ ad ſcirſem doloꝛē capitis ⁊ huiuſmodi: q̄ omnia ſuis cōpꝛehēdunſ capitulis. Ꝺñ D qꝫ permutaſ ad ethicā erroꝛe medici: q coꝛpus aut flobotomia aut vſu nimio rerū infrigidātiū ita infrigidatꝫ vt inde caloꝛ nālis extinguaſ: q̄re deinde membꝛa nutrimentū regere nō poſſunt. ſꝫ inflāmātur ⁊ accenditur in eis caliditas pꝛeter nām q̄ eſt ethica. Et ita foꝛtaſſe contigit cuidā fratri oꝛdinis minoꝝ multū carnoſo ⁊ ſanguineo ex flebotomia ſibi ter iterata in pauco ſpacio et in magna quātitate. conſidera.

3 **Canones** Octo attēdēdi ſunt in cura ſynoce inflatiue q ſumūſ a mā ⁊ diſpoſitiōe ipſius febꝛis. Pꝛimus eſt oꝛdinatio diete. Scḋs euatio qui replentē mām reſpicit. Tertius eſt opilationuz apertio. Ꝺuartus eſt ſanguinis rectificatio: q eius ſubſtātiā adequat vt groſſuz ſubtiliādo: ⁊ ſubtilē ingroſſādo. Ꝺuītus eſt ſanguinis infrigidatio eius caliditatē reſpiciēs. Sextus eſt mūdificatio qui reſpicit mās coꝛruptas ſanguini ad mixtas. Septimꝰ eſt reſolutio q reſpicit multitudinē vapoꝛū ꝑpter opilationē retentoꝝ: ex qbꝰ appꝫ quō hic differt reſolutio ab euātione. Nō aūt hic appoſui digōnē: qm̄ ipſa ꝑpꝛie debeſ humoꝛi putrido. Equatio vero nō putrido. Octauus eſt accidētiū coꝛrectio: ⁊ aſi hoꝛū cōplementū ſcito. qḋ cū febꝛis hec ſit de numero acutaruz ⁊ apta ſtatim in putridā trāſire medicus dꝫ eſſe multū ſtudioſus ad eius velociſſimā curā cū inducias nō det vt ꝑmo ꝓnoſticoꝝ: dñs ypo. nos admonet.

¶ Dieta oꝛdineſ ad contrariuz cauſe vt ꝙ ſibi caueat ab aere calido igne ⁊ huiuſmodi. que actu ſunt calā vel potentia apta ipm inflāmare: ⁊ ſupercalefacere: ⁊ ab omni eo qḋ eſt aptum ſanguinez multiplicāre in quāto ꝑpter qḋ dixit. Almāſ. Dieta extenuet: ⁊ non ipinguet humectet ⁊ nō calefaciat. Et bꝛeuiter declinet dieta ad fridus. ⁊ ſiccū. Ꝺ ſi times ex ea conſtrictionez adde ſiracoſt. vt Auic. qꝛ dulce. Itē ad frigidū ⁊ humidū: ⁊ de his plene es infoꝛmatus ſupꝛa 3° capitulo. ⁊ tu ibi. Addā tñ aliq̄ particularia que nō ita ſunt expꝛeſſa allegato loco. Sꝫ ꝑus nota. Ꝺ ſi in his ſtatus eſt ꝓpinquus debes vti tenui dieta: ⁊ de ipſa tenui: ⁊ tenuiſſima ſupꝛa allegato loco. ⁊ debes cōſiderare etatē conſuetudinē habitudinem vt virtutē pꝛecipue: ⁊ tu te modera in dādo ante ⁊ poſt ſtatum vt docebit in ſtatu ⁊ hoꝛa eius ſubtrahe cōſentiēte virtute: ⁊ recurras ad ea que ſupꝛa de acutis. Ꝺuidā opinatuit ꝙ cum hec febꝛis nō accidat niſi vt plurimū robuſtis. ⁊ foꝛtibus. ⁊ in q̄rto timetur ꝙ parua eſt habēda ſollicitudo de ipſa virtute: vnde dāt extinctius ⁊ parcitāt diete. conſidera. Et Raſ. in diuiſiōibꝰ. Rege patiētem regimine patientiū cauſonidem: licet ſit cum extinctione minoꝛi. vnde in hac febꝛe ſi nō qḋ ꝓhibeat ex bonis potibus eſt aq̄ frigida. vt. 9. terapētice. ⁊ conueniūt potus deſcripti de febꝛe peſtilētiali ⁊ ſunt optimi. Serapio tñ conceſſit vinum album aquoſum ſubtile: qḋ intellige aut in declinatiōe aut deficiente virtute: ⁊ maxie in deſiderāte. Et bꝛeuiter regimen ex parte ſex reruz nō naturaliū poſitum de febꝛe peſtilentiali eſt hic maxime conueniens: excepto ꝙ aer in his nunq̄ debet calefieri: ſed frigefieri vt ibi. Et tenēdus eſt patiēs bñ coopertus: ne frigiditate extrinſeca accidat opilatio que cā fuit ⁊ eſt ipſius febꝛis. Et te trāfferas ad loca dicta: de omnibus ſex rebus nō naturalibus copioſus fico. ⁊ hec pro complemento pꝛimi.

¶ In complendo ſecundum ſcito ꝙ. 9. terapentice. Ingt Galie. ſinocharuz ſanatio flobotomia eſt ⁊ aque frigide datio. vnde Rabi moyſes. decima ꝑticula aphoꝛiſmoꝝ ſuoꝝ. ⁊ auctoꝛitate Gal. Ingt. Curationis ſynoce tranſmittes omnes ceſſant per omiſſionē flobotomie. ⁊ pꝛobat id Gal. allegato loco. Et iō te nunq̄ intromittas niſi pꝛius

ſi primo flobotomiā feceris. Q. ſi primo omittit̄ deinde virtus nō cōſentiat eī: piculoſa facta eſt. Oēs auctoritates cōcordāt de ipſa fiēda in pncipio. vnde. 9. terapētice. Qui nō fuerint flobotomati in vltimū deuenire piculū ſi nō exterit eos ab eo (virtut) robur aut emoroſagia aut ſudor multus. Et iterū ſi non fit flobotomia hos ſuffocari vel ſincopim pati demū opʒ: vel debilitabit̄ nā vaſorum ꝑpter febris calorē. Eſt itaqʒ pmo a flobotomia īcipiendū inquiēte Auic. pncipio de cura eius. Intētio ī curatiōe febris ſanguinis eſt eius plurimi ſanguinis vſqʒ ad ſincopim. Sʒ de hac tali euatiōe ad ſincopiʒ inuenio auctores diſcordes: eā laudat Galien⁹. 9. terapētice. ⁊ Auēçoar ⁊ Açaraui⁹. Auerroys aūt ſeptio colliget. eā vituperat adducēs cōtra Galienū rōnes quqʒ ſatis apparētes decimoſeptimo cōtinētis inqt. Magne ſagacitatis eſt nō ſubtrahere ſanguinē ſubito vſqʒ ad ſincopī ſed ſecūdare trahēdo pma vice medietatē: ⁊ alia vice aliam medietatē. Cui ſentētie cōſentit Gordoni⁹ laudās eā magis partiri. vt partē facere de mane: ⁊ partē de ſero. Et pōt ſe ſūdare ſup dictū Auicēnā hic cū inquit: ⁊ partitio quidē in ea melior ē ſi nō fuerit qd̄ neceſſariam faciat feſtinationē. Et qꝛ hec flobotomia eſt ſolēnis euacuatio cui⁹ vtilitas ⁊ nocumētū ē vulgo manifeſta. Eſt que eidē abhominabilis mat̄ie qñ magna quātitas ſanguinis euacuat̄: vltra cōmunē mēſurā: ⁊ precipue quādo venit ad ſincopim. Jō nō miretis ſi de ea tātū locut⁹ ſum.

A ¶ Dicā itaqʒ cū Auicēna duce meo ac medicorū pncipe. Q. in febre ſinocha inflatiua in pncipio ꝯpetit flobotomia ⁊ vſqʒ ad ſincopim incluſiue: qñ medico ꝯſtat ꝙ ipſa ē neceſſaria: vt qꝛ ꝑpter multitudinē ſanguinis timet̄ mors p viā ſuffocatiōis: vt qñ videt medic⁹ egrū in anhelitu vehemēter difficultari anxiari: ⁊ ꝙ ipſe eſt repletiſſimus: ⁊ ita de aliīs ſignis repletiōis. Itē ⁊ ſecundo qñ timet̄ ex emiſſione eius futurū apoſtema in mēbro aliquo pncipali. ⁊ perſuadent̄ hec rōnes: qꝛ ſic faciendo maius euitamus periculū: ⁊ minus incurrim⁹. Melius nāqʒ eſt in ſincopim cadere etiā per viā reſolutiōis aqua releuat̄ patiēs cū cibo ſubtili ⁊ quiete: fricatiōib⁹ aſperſiōe aque frigide in faciē: q̄ȝ mortem incurrere. Et hec intellige fieri debere qñ corpus eſt robuſtū forte: ⁊ qñ cetera tali flobotomie cōſentiūt. ¶ Secūda ꝯcluſio. Q. ſi nō ſit qd̄ te feſtinet ad eā ſic faciēdā: etiaʒ: qꝛ corp⁹ nō eſt tale: vt dictū ē: melius eſt eā partiri q̄ȝ ad ſincopiʒ ducere. ⁊ hāc credo ſentētiā itellexit Auicē. cū dixit. Et

B partitio quidē in ea melior ē vt hic ante. Un̄ hic attēde pro tui doctrina ꝙ Gal. fuit audacior ſup flobotomiaʒ q̄ȝ Auicēna quoniā corpa grecoꝝ aliīs parib⁹ ſunt robuſtiora ⁊ magis plectorica oriētalib⁹ vnde oriūdus ē Auicē. Nā greci plurimo vtunt̄ vino. ⁊ eo multū ſe replent Oriētales aūt eo oīno priuant̄. ⁊ ideo copioſior in grecis fieri pōt. cōſidera. Cōſilr̄ eſt aduertēdum in corporib⁹ vltramōtanis boemis polonis ⁊ hꝰ. q̄ ſunt multum robuſta carnoſa. multoqʒ cibo ac potu ſe replentia veneri ⁊ baccho in totū deſeruiētia. in qb⁹ nō incōueniret vſqʒ ad ſincopim eam facere cōſentiēte v̄tute ⁊ aliīs. In italia aūt: qꝛ vtplurimū non reperiunt̄ talia: iō forte medici nō ſic auſi fuerūt ſup ipſaʒ ad ſincopim faciēdā. ⁊ ideo partiunt̄ eā vt Gordonius inqt. Mihi videt̄ tutius facere flobotomiaʒ in multis vicib⁹ donec deficiat materia. ⁊ ſi patiēs: ⁊ magis diligo ꝙ egritudo aliquātulū plus ꝓlonget̄ q̄ȝ ſi mors mihi iputaret̄. qm̄ aliqñ fallimur credētes ꝙ eger ſit fortis v̄tutis. ergo fiat flobotomia mane ⁊ ſero: ⁊ multis vicib⁹. Et p hāc flōmiaʒ cōplent̄ due intentiōes. Prima. qꝛ euacuat̄ mā̄ replens ſua quātitate peccās. Secūda. qꝛ p ipſam remouet̄ inflāmatio. quoniā flobotomia eſt de mat̄ie refrigerātibus.

Et ideo dixit Auic. Et ſcias ꝙ flobotomia ⁊ ſumere in potu aquā frigidā quqʒ excuſat ab infrigidatione alia. vnde ſupra. 9. terapē. Ex ſola flōmia vſqʒ ad ſincopim liberat⁹ eſt eger ex ſynocha. ¶ Tertia cōcluſio. ꝙ vbi eēt neceſſaria: ⁊ fieri nō pōt rōne etatis. vel pp infirmi delicā. ⁊ qꝛ nō vult eā pati. ⁊ ſimiliter aſtātes ⁊ huiuſmodi loco flobotomie applica vētoſas ſpatulis aut naticis: ⁊ melius: aut ꝓuoca ſanguinē per fluxū ſanguinis narium per emoroidas p mēſtrua ⁊ huiuſmodi. Q. ſi ꝯtingeret ſanguinē exire ex ſe nullo mō cōſtringas niſi ad debilitatē magnā egrū pduceret. ¶ Quarta cōcluſio. Cōueniēte flobotomia fiat de manu. i. de brachio. Auic. Sed interrogabis. de q̄ vena ſit rabi auctoritate Galie. In oībus ſpeciēb⁹ ſinoche feſtina minuere ex vena cordis. i. ex nigra: ⁊ cauſa reddit̄ a quibuſdā: qꝛ in hac vena maxime cōtinet̄ multitudo ſanguinis a quo febris ipſa depēdet. vnde Iſaac. ſi pectus doluerit apetiat̄ epaticā: ſi nō mediana. Quidā ꝙ qñ ſanguis peccat ſolū rōne multitudinis: debet fieri de vena brachiī dextri: ſed qñ cū multitudine eſt acuitas debet fieri de ſiniſtro ꝑpter feruorē cordis. ¶ Quinta ꝯcluſio ꝙ q̄cuqʒ hora medicus occurrat egro: dʒ ipſam q̄ȝ citius pōt facere: niſi ſit qd̄ obſtet. Hanc cōcluſionē voluit Auic. dū inqt. Euacuatio autē nō eſt aliqua ſicut flobotomia ex manu in quacūqʒ hora accidat: ⁊ non expectet̄ criſis neqʒ digeſtio niſi ſit repletio nauſeatiua: quā remouet Gordonius cū fricatiōib⁹ extremoꝝ. abſtinētia ⁊ impōne cliſterioꝝ. Et hic habeas pro canone gn̄ali: vt ſupra de canonib⁹ generalib⁹ putridarū. ꝙ ante flobotomiā fac euacuatiōeʒ lenitiuā. Et Gal. 9. terapētice iubet nō expectare horam electā: ſed ⁊ ī nocte facere: vt ipſe fecit in iuuene quodā patiēte ſinochā inflatiuā anteq̄ȝ in putridam trāſiret. ⁊ Gordonius: nec in flobotomādo in hac febre dietū numerū attēdere debemus: in oppoſitū cuius ſcribit Plateariꝰ dicēs ꝙ ſanguis detrahēdus ē vſqʒ ad 4ᵐ diē. quartus vero dies ſit excluſiue. ¶ Sexta cōcluſio. ſm aliquos cauēdū eſt ne in ſtatu fiat flobotomia: qm̄ virtus eſt debilis: ⁊ ſ plus ab accidētib⁹ debilitat̄: ⁊ iteruʒ ex flobotomia debilitabit̄. quare periculū eſt extinctiōis egri. cōſidera. ⁊ ē gilberti. ¶ Septima cōcluſio. ꝙ poſt flobotomiā per duas horas vel circa da cibū ex mica lota in aq̄ frigida vino granatoꝝ: comedat lactucas lētes acetoſas. ſuccos acetoſos ⁊ huiuſmodi infrigidātes: vt ſupra de peſte. ¶ Octaua ꝯ. Q. vbi virtus videat̄ ſatis notabiliter defecta ex tali flobotomia ordina vt dormiat poſt eā. vt Gal. allegato loco inquit. Et in 5ª hora diei inueni euʒ graui ſomno detineri: adeo ꝙ nō ſentiebat miniſtros: dū ſudorē eius abſtergēt: neqʒ excitaui eum vſqʒ ad primā horā noctis: ſʒ iuſſi miniſtris vt ſudoreʒ abſtergerēt. Et hic nota cōtra illos q ſemp poſt flobotomiā ſomnū ꝓhibēt. ¶ Nona cōcluſio. Q. ſi talis extinctio nō pōt flobotomia fieri. aut ꝑpter metum infirmi. aut ꝑpter aliquā talē cauſam vt ſupra. Ad aque frigide exhibitionē veniēdū eſt nullo aut paruo ex ei⁹ potu ꝓueniēte nocumēto. Magno vero eius potu ꝓueniēte nocumēto. ab eius datiōe abſtinēdū. ⁊ aliīs oportet vti auxiliīs: que obſtrictionē aperiūt: multitudinem euacuāt: ⁊ febris feruorē humiliāt: ⁊ doſis eſt lib. iiij. q̄ dā vſqʒ ad mutationē coloris: ita vt viridis fiat. ¶ Decima cōcluſio. Q. vbi nō poſſit flobotomia neqʒ ſcarificatio neqʒ aliqd̄ tale fieri quo ſanguis euētur tūc fac vētris ſolutionē cū farmaco reſpiciēte colerā: vt eſt reubarbarū ſcamonea ⁊ huiuſmodi: ſicut ī cauſone. ⁊ ratio canonis eſt: quoniā in his febrib⁹ cū ſanguis putrefit ad nām colere cōuertit̄. vt ſupra. In qua euacuatiōe expectabis aut nō expectabis digōneʒ ſm canones poſitos

Cauſo. ſauo. ff

Etiam ē potius partienda in plures vices q̄ in una vice ...

titudine vapoꝝ opilãtiũ: trãſitus ſpũs aialis ſup mẽbra ſenſibilia. dolor capitis ac timpoꝝ pulſatiuus ꝓpter repletionẽ arteriarũ et dolor grauatiuus inter ſpatulas ꝛ extẽſiuo i dorſo: ꝛ in eo inflãmatio. Et nõ eſt ei rigor: qꝛ cõtinet mã intra venas. adde ꝙ calia ꝛ hũida ꝛ nõ mordax eſt. Et nõ ꝙ aliqñ mã ad intra venas eſt tãta: aut ita

E acuta ꝛ mala ꝙ falrez facit frig⁹ in motu ſuo ſuffocãdo calorẽ. vt ſup̃ de frigore ꝛ rigore dictum ẽ. Et qdã exiſtimãt ꝙ ꝯtinue mã remanẽte ad itra venas põt cãre rigorẽ. ꝯſidera regimẽ qð ꝓceſſit. qꝛ ſanguinis multiplicatiuũ. grauedo totius: ꝛ laſſitudo qdã: ſomnus ꝓfundior ſoluto. ſomniaſſeq; res videre rubeas ꝛ hmõi. declarant cũ ꝓceſſerunt cũ aliis ſignis dictis febrem ſynochã eẽ. de qb⁹ ꝛ aliis medicus dꝫ eſſe curioſus. Et dixit Alexãder. Si emorojdes vel alterius ſãguinis fluxus clauſi ſunt: tunc maxime certũ eſt ſynochas pati febres.

F **Pronoſtica** Synocha ex toto gñe ſalubrior ẽ: niſi in ei⁹ cura error accidat. nã ꝛ ſi ei cito ꝛ debite nõ ſuccurraf: i putridã trãſit. Et exponit ly cito a qbuſdã vſq; ad 4ᵘᵐ vl᷑ 5ᵘᵐ diẽ. pc ſt. n. illos i putridã trãſit. ꝛ qdã poſt tertiũ. Itẽ dubiũ eſt poſtea ne putrefactus ſanguis ad pectus vl᷑ pulmonẽ trãſmittaf. ꝛ ſic cauſet aut peripleumoniã aut pleureſiꝫ. Vꝫ ſi cito ſuccurraf ꝛ bene qñq; in vna die terminaf. Et propter hoc qꝛ eſt apta in vna die terminari multi eã collocauerunt inter effimeras. vñ vt. 9ᵒ. terapentice Gal. fecit flobotomiã vſq; ad ſincopim. ꝛ aſtãtes dixit tũc: o bõ inter feciſti virũ. rñdit imo febrẽ. ꝛ ſic eadẽ die liberatus eſt. ¶ Urina in ſynocha quãto intẽſior tãto breuiorem ſignificat egritudinẽ. ꝛ quãto remiſſior tãto lõgiorẽ ſtatũ denunciat. Si in ſynocha erit vrina multũ intẽſa ꝛ albã ꝛ cẽtinuã habuerit ipoſtaſim: breuẽ ꝛ ſalubrẽ febrem ſignificat. Si vero rubeã ꝛ leuem ꝛ continuã: longã: ꝛ cucratã febrẽ ſigñat. ¶ Facilis reſpiratio bon⁹ anhelitus facilitas anhelitus ſũt in ſynocha bonũ ſignũ. ¶ Urina intẽſa nullã habẽs ipoſtaſim: ſꝫ in ſua cruditate ꝑſiſtẽs ti-

G morẽ ad longe ſignificãt. ¶ Hic nõ ꝙ qñtum eſt a ꝑncipio febris vſq; ad ꝑmã appitionẽ digõnis tñ eſt ab illa appitiõe vſq; ad criſiꝫ. vt verbi grã. Si appareãt ſigna digõnis in. 4ᵒ. in. 7ᵒ. erit criſis. Et ſi primo appuerint in 7. criſis erit in. 14ᵒ. Et ſm citiorẽ ꝛ tardiorem appitionẽ ſignorũ digeſtionis vel cõtrariũ: erit citius vel tardius ſtatus ſiue criſis ad ſalutẽ vel ad mortem relatione ſemp factã ad virtutẽ. Auic. ¶ Sãguinee ſm plurimuꝫ terminãtur in ſeptimo: vl᷑ vſq; ad ſeptimuꝫ qñq; in qrto. ꝛ earũ cõſumptio eſt cũ euãtione ſenſata qſi ſemper: licet rariſſime fiat: cuꝫ nõ ſenſata. Paſſionari⁹ vero vult ꝙ aliquãdo ad vltimũ tñ terminaf in. xxᵒ. ꝛ infra ſcðm humoris acuitatẽ maiorẽ aut minorem. ¶ Emiſſio lachrimaꝝ: inuolũtarie. debilitas pulſus ꝛ deficiẽs. vrina pauca liuida vel ſubcitrina vel nigra mortẽ: ꝛ marie in ſynocho ſignificãt: ꝛ in ſynocha periculũ. ¶ Q ſi febris hec nõ eſt cũ multa intẽſione accidẽtium: tũc ſignũ qð cũ ſanguine eſt mixtio hũoris fridi. ꝛ talis vtplurimuꝫ eſt flã ꝛ ſic pronoſticabis groſſiciem eius. Vꝫ ſi cuꝫ ſeuitate accidentium: ꝙ eſt ei admixta colera ꝛ eſt ſubtilis: ꝛ hoc accidit magis in vere ꝛ hyeme. Accidit autẽ vt hec quandoq; ad putridã permutetur vt dictum eſt. ꝛ hoc poſt primã: aliquãdo ſecundã: aliquãdo tertiã diẽ eius: ꝛ ad plus poſt qrtã. Cuius ſignũ eſt quoniã caliditas ꝛ accidentia vehemẽtiora fiunt propter caliditatẽ putredinalem nãc magis rebellẽ. Itẽ eſt caliditas mordacior vt infra ſtatim de ſignis Synoci. Quãdoq; permutaf ad apoſtema gutturis duarũ amig. ꝛ hmõi. vñ inducit prefocationẽ ſquinãtiaꝫ ꝛ huiuſmodi. q̃ qñq; ad varioſas per viã criſis. Quãdoq; ad ſcirſem dolorẽ capitis ꝛ huiuſmodi: q̃ omnia ſuis cõprehẽdunf capitulis. Q ſi

D qꝫ permutaf ad ethicã errore medici: q corpus aut flobotomia aut vſu nimis rerũ infrigidãtiũ ita infrigidat: vt inde calor nãlis extinguaf: qꝛ deinde membra nutrimentũ regere nõ poſſunt. ſꝫ inflãmãtur ꝛ accenditur in eis caliditas preter nãm q̃ eſt ethica. Et ita fortaſſe contigit cuidã fratri ordinis minorũ multũ carnoſo ꝛ ſanguineo ex flebotomia ſibi ter iterata in pauco ſpacio et in magna quãtitate. conſidera.

Canones Octo attẽdẽdi ſunt in cura ſynoce in ſtatiue q ſumuf a mã ꝛ diſpoſitiõe ſpĩus febris. Primus eſt ordinatio diete. Scðs euãtio qui replentẽ mãm reſpicit. Tertius eſt opilationuꝫ apertio. Quartus eſt ſanguinis rectificatio: q eius ſubſtãtiã adequat vt groſſuꝫ ſubtiliãdo: ꝛ ſubtilẽ ingroſſãdo. Quitus eſt ſanguinis infrigidatio eius caliditatẽ reſpiciẽs. Sextus eſt mũdificatio qui reſpicit mãs corruptas ſanguini ad mixtas. Septim⁹ eſt reſolutio q reſpicit multitudinẽ vaporũ ꝓpter opilationẽ retentoꝝ: ex qb⁹ appet quõ hic differt reſolutio ab euãtione. Nõ aũt hic appoſui digõnẽ: qm̃ ipſa ꝓprie debef humori putrido. Equatio vero nõ putrido. Octauus eſt accidẽtiũ correctio: ꝛ iſti horũ cõplementũ ſcito. qð cũ febris hec ſit de numero acutaruꝫ ꝛ apta ſtatim in putridã trãſire medicus dꝫ eſſe multũ ſtudioſus ad eius velociſſimã curã cũ inducias nõ det vt ꝑmo ꝓnoſticoꝝ: ðñs ypo. nos admonet.

¶ Dieta ordinef ad contrariuꝫ cauſe vt ꝙ ſibi caueat ab aere calido igne ꝛ huiuſmodi. que actu ſunt caſa vel potentia apta ipm̃ inflãmare: ꝛ ſupercalefacere: ꝛ ab omni eo qð eſt aptum ſanguineꝫ multiplicare in quãto ꝓpter qð dixit. Almãſ. Dieta extenuet: ꝛ non ipinguet humectet ꝛ nõ calefaciat. Et breuiter declinet dieta ad friduꝫ. ꝛ ſiccũ. Vꝫ ſi times ex ea conſtrictioneꝫ adde ſiracoſt. vt Auic. qꝛ dulce. Itẽ ad frigidũ ꝛ humidũ: ꝛ de his plene es informatus ſupra 3ᵒ capitulo. ꝛ tu ſbi. Addã tñ aliq̃ particularia que nõ ita ſunt expreſſa allegato loco. Sꝫ ꝑus nota. Vꝫ ſi in his ſtatus eſt ꝓpinquus debes vti tenui dieta: ꝛ de ipſa tenui: ꝛ tenuiſſima ſupra allegato loco. ꝛ debes cõſiderare etatẽ conſuetudinẽ habitudinem et virtutẽ precipue: ꝛ tu te modera in dãdo ante ꝛ poſt ſtatum vt docebit in ſtatu ꝛ hora eius ſubtrahe cõſentiẽte virtute: ꝛ recurras ad ea que ſupra de acutis. Quidã opinarunt ꝙ cum hec febris nõ accidat niſi vtplurimũ robuſtis. ꝛ fortibus. ꝛ in qrto timetur ꝙ parua eſt habẽda ſollicitudo de ipſa virtute: vnde dãt extinctius ꝛ parcitãt diete. conſidera. Et Raſ. in diuiſioĩb⁹. Rege patiẽtem regimine patientiũ cauſonidem: licet ſit cum extinctione minori. vnde in hac febre ſi nõ qð ꝓhibeat ex bonis potibus eſt aq̃ frigida. vt. 9. terapẽtice. ꝛ conueniũt potus deſcripti de febre peſtilẽtiali ꝛ ſunt optimi. Serapio tñ conceſſit vinum album aquoſum ſubtile: qð intellige aut in declinatiõe aut deficiente virtute: ꝛ marie in deſiderãte. Et breuiter regimen ex parte ſex reruꝫ nõ naturaliũ poſitum de febre peſtilentiali eſt hic maxime conueniens: excepto ꝙ aer in his nunq̃ debet calefieri: ſed frigeſieri vt ibi. Et tenẽdus eſt patiẽs bñ coopertus: ne frigiditate extrinſeca accidat opilatio que cã fuit ꝛ eſt ipſius febris. Et te trãfferas ad loca dicta: de omnibus ſex rebus nõ naturalibus copioſus ſies. ꝛ hec pro complemento primi.

¶ In complendo ſecundum ſcito ꝙ. 9. terapentice. Ingt Galie. ſinocharuꝫ ſanatio flobotomia eſt ꝛ aque frigide datio. vnde Rabi moyſes. decima ꝑticula aphoriſmorũ ſuoruꝫ. ꝛ auctoritate Gal. Ingt. Curationis ſynoce traI mittes omnes ceſſant per omiſſionẽ flobotomie. ꝛ probat id Gal. allegato loco. Et iõ te nunq̃ intromittas niſi prius

ſi primo flobotomiã feceris. Q. ſi primo omittiť deinde virtus nõ cõſentiat ei: piculoſa facta eſt. Oẽs auctorita tes cõcordãt de ipſa ficẽda in pncipio. vnde. 9. terapẽtice. Qui nõ fuerint flobotomati in vltimũ deueniũt piculũ ſi nõ creuerit eos ab eo vtuti robur aut emoroſagia aut ſudor multus. Et iterũ ſi non ſit flobotomia hos ſuffo cari vel ſincopim pati demũ opʒ: vel debilitabiť nã vaſo rum ppter febris calorẽ. Eſt itaqʒ pmo a flobotomia i cipiendũ inquiẽte Auic. pncipio de cura eius. Intẽtio i curatiõe febris ſanguinis eſt euo plurimi ſanguinis vſ qʒ ad ſincopim. Sʒ de hac tali euatiõe ad ſincopiʒ inue mo auctores diſcordes: eã laudat Galien⁹. 9. terapẽtice. ⁊ Auẽʒoar ⁊ Aʒaraui⁹. Auerroys aũt ſeptio colliget. eã vituperat adducẽs cõtra Galienũ rõnes gnqʒ ſatis ap parẽtes decimoſeptimo cõtinẽtis inqt. Magne ſagaci tatis eſt nõ ſubtrahere ſanguinẽ ſubito vſqʒ ad ſincopi ſed ſecũdare trahẽdo pma vice medietatẽ: ⁊ alia vice a liam medietatẽ. Cui ſentẽtie cõſentit Gordoni⁹ laudãs eã magis partiri. vt partẽ facere de mane: ⁊ partẽ de ſe ro. Et põt ſe fundare ſup dñm Auicẽnã hic cũ inquit: ⁊ partitio quidẽ in ea melior ẽ ſi nõ fuerit qḋ neceſſariam faciat feſtinationẽ. Et qꝛ hec flobotomia eſt ſolẽnis eua cuatio cui⁹ vtilitas ⁊ nocumẽtũ ẽ vulgo manifeſta. Eſt que eidẽ abhominabilis marie qñ magna quãtitas ſan guinis euacuať: vltra cõmunẽ mẽſurã: ⁊ precipue quã do venit ad ſincopim. Iõ nõ mireris ſi de ea tãtũ locut⁹ ſum.

A ¶ Dicã itaqʒ cũ Auicẽna duce meo ac medicorũ pncipe. Q. in febre ſinocha iflatiua in pncipio ꝯpetit flo botomia ⁊ vſqʒ ad ſincopim incluſiue: qñ medico ꝯſtat ꝙ ipſa ẽ neceſſaria: vt qꝛ ppter multitudinẽ ſanguinis timeť mors p viã ſuffocatiõis: vt qñ videt medic⁹ egrũ in anhelitu vehemẽter difficultari anhelari: ⁊ ꝙ ipſe eſt repletiſſimus: ⁊ ita de aliis ſignis repletiõis. Itẽ ⁊ ſecun do qñ timeť ex emiſſione eius futurũ apoſtema in mẽ bro aliquo pncipali. ⁊ perſuadenť hec rõnes: qꝛ ſic facien do maius euitamus periculũ: ⁊ minus incurrim⁹. Me lius nãqʒ eſt in ſincopim cadere etiã per viã reſolutiõis aqua releuať patiẽs cũ cibo ſubtili ⁊ quiete: fricatiõib⁹ aſperſiõe aque frigide in faciẽ: qʒ mortem incurrere. Et hec intellige fieri debere qñ corpus eſt robuſtũ forte: ⁊ qñ cetera tali flobotomie cõſentiũt. ¶ Secũda ꝯcluſio. Q. ſi nõ ſit qḋ te feſtinet ad eã ſic faciẽdã: etiã qꝛ corp⁹ nõ eſt tale. vt dictũ ẽ melius eſt eã partiri qʒ ad ſincopiʒ ducere. ⁊ hãc credo ſentẽtiã itellexit Auicẽ. cũ dixit. Et

B partitio quidẽ in ea melior ẽ vt hic ante. Vñ hic attẽde pro tui doctrina ꝙ Gal. fuit audacior ſup flobotomiaʒ qʒ Auicẽna quoniã corpa grecoꝝ aliis parib⁹ ſunt ro buſtiora ⁊ magis plectorica oriẽtalib⁹ vnde oriũdus ẽ Auicẽ. Nã greci plurimo vtunť vino. ⁊ eo multũ ſe re plent Oriẽtales aũt eo vino priuanť. ⁊ ideo copioſior in grecis fieri põt. cõſidera. Cõſilr eſt aduertẽdum in cor porib⁹ vltramõtanis boemis polonis ⁊ hi⁹. q̃ ſunt mul tum robuſta carnoſa. multoqʒ cibo ac potu ſe replentia veneri ⁊ baccho in totũ deſeruiẽtia. in qb⁹ nõ incõueni ret vſqʒ ad ſincopim eam facere cõſentiẽte vtute ⁊ aliis. In italia aũt: qꝛ vtplurimũ non reperiunť talia: iõ forte medici nõ ſic auſi fuerũt ſup ipſaʒ ad ſincopim faciẽdã. ⁊ ideo partiunť eã vt Gordonius inqt. Mihi videť tu tius facere flobotomiaʒ in multis vicib⁹ donec deficiat materia. ⁊ ſi patiẽs: ⁊ magis diligo ꝙ egritudo aliquã tulũ plus ꝓlongeť qʒ ſi mors mihi iputareť. qñ aliqñ fallimur credẽtes ꝙ eger ſit fortis vtutis. ergo fiat flo botomia mane ⁊ ſero: ⁊ multis vicib⁹. Et p hãc flõmiaʒ cõpleňť due intentiões. Prima. qꝛ euacuať mã replens ſua quãtitate peccãs. Secũda. qꝛ p ipſam remoueť inflã matio. quoniã flobotomia eſt de mariš refrigerãtibus.

Et ideo dixit Auic. Et ſcias ꝙ flobotomia ⁊ ſumere in potu aquã frigidã qñqʒ excuſat ab infrigidatione alia. vnde ſupra. 9. terapẽ. Ex ſola flõmia vſqʒ ad ſincopim li berat⁹ eſt eger ex ſynocha. ¶ Tertia cõcluſio. ꝙ vbi eẽt neceſſaria: ⁊ fieri nõ põt rõne etatis. vel pp infirmi deli ciã. ⁊ qꝛ nõ vult eã pati. ⁊ ſimiliter eſtiẽtes ⁊ huiuſmodi loco flobotomie applica vẽtoſas ſpatulis aut naticis: ⁊ melius: aut ꝓuoca ſanguinẽ per fluxũ ſanguinis nariũ per emoroidas p mẽſtrua ⁊ huiuſmodi. Q. ſi ꝯtingeret ſanguinẽ exire ex ſe nullo mõ cõſtringas niſi ad debili tatẽ magnã egrũ pduceret. ¶ Quarta cõcluſio. Cõue niẽte flobotomia fiat de manu. i. de brachio. Auic. Sed interrogabis. de q̃ vena ſit rabi auctoritate Galie. In oi bus ſpeciẽb⁹ ſinoche feſtina minuere ex vena cordis. i. ex nigra: ⁊ cauſa reddiť a quibuſdã: qꝛ in hac vena maxi me cõtineť multitudo ſanguinis a quo febris ipſa depẽ det. vnde Iſaac. ſi pectus doluerit aperiať epatica: ſi nõ mediana. Quidã ꝙ qñ ſanguis peccat ſolũ rõne multi tudinis: debet fieri de vena brachiĳ dextri: ſed qñ cũ mul titudine eſt acuitas debet fieri de ſiniſtro ppter feruorẽ cordis. ¶ Quinta ꝯcluſio ꝙ q̃cũqʒ hora medicus oc currat egro: oʒ ipſam qʒ citius põt facere: niſi ſit qḋ ob ſtet. Hanc cõcluſionẽ voluit Auic. dũ inqt. Euacuatio autẽ nõ eſt aliqua ſicut flobotomia ex manu in quacũ qʒ hora acciderit: ⁊ non expecteť criſis neqʒ digeſtio niſi ſit repletio nauſeatiua: quã remouet Gordonius cũ fri catiõib⁹ extremoꝝ. abſtinẽtia ⁊ impõne cliſterioꝝ. Et hic habeas pro canone gñali: vt ſupra de canonib⁹ ge neralib⁹ putridarũ. ꝙ ante flobotomiã fac euacuatiõeʒ lenitiuã. Et Gal. 9. terapẽtice iubet nõ expectare horam electã: ſed ⁊ õ nocte facere: vt ipſe fecit in iuuene quodã patiẽte ſinochã inflatiuã anteqʒ in putridam trãſiret. ⁊ Gordonius: nec in flobotomãdo in hac febre dictũ nu merũ attẽdere debemus: in oppoſitũ cuius ſcribit Ple tearius dicẽs ꝙ ſanguis detrahẽdus ẽ vſqʒ ad 4ᵐ diẽ. quartus vero dies ſit excluſus. ¶ Sexta cõcluſio. ſm aliquos cauẽdũ eſt ne in ſtatu fiat flobotomia: qm̃ vir tus eſt debilis: ⁊ ãplius ab accidẽtib⁹ debilitať: ⁊ iteruʒ ex flobotomia debilitabiť. quare periculũ eſt extinctiõis egri. cõſidera. ⁊ ẽ gilberti. ¶ Septima cõcluſio. ꝙ poſt flobotomiã per duas horas vel circa det cibũ ex mica lo ta in aq̃ frigida vino granatoꝝ: comedat lactucas lẽtes acetoſas. ſuccos acetoſos ⁊ huiuſmodi infrigidãtes: vt ſupra de peſte. ¶ Octaua ꝯ. Q. vbi virtus videať ſatis notabiliter defecta ex tali flobotomia ordina vt dormi at poſt eã. vt Gal. allegato loco inquit. Et in 5ª hora di ei inueni euʒ graui ſomno detineri: adeo ꝙ nõ ſentiebat miniſtros: dũ ſudorẽ eius abſtergẽt: neqʒ excitaui eum vſqʒ ad primã horã noctis: ſʒ iuſſi miniſtris vt ſudores abſtergerẽt. Et hic nota cõtra illos q ſemp poſt flobo tomiã ſomnũ ꝓhibẽt. ¶ Nona cõcluſio. Q. ſi talis ex tinctio nõ põt flobotomia fieri. aut ppter metum infir mi. aut ppter aliquã talẽ cauſam vt ſupra. Ad aque fri gide exhibitionẽ veniẽdũ eſt nullo aut paruo ex ei⁹ po tu ꝓueniẽte nocumẽto. Magno vero eius potu proue niẽte nocumẽto. ab eius datiõe abſtinẽdũ. ⁊ aliis opor tet vti auxiliis: que obſtrictionẽ aperiũt: multitudinem euacuãt: ⁊ febris feruorẽ humiliãt: ⁊ doſis eſt lib. iiij. q dã vſqʒ ad mutationẽ coloris: ita vt viridis fiat. ¶ De cima cõcluſio. Q. vbi nõ poſſit flobotomia neqʒ ſcarifi catio neqʒ aliqḋ tale fieri quo ſanguis euẽtur tũc fac vẽ tris ſolutionẽ cũ farmaco reſpiciẽte colerã: vt eſt reubar barũ ſcamonea ⁊ huiuſmodi: ſicut i cauſone. ⁊ ratio ca nonis eſt: quoniã in his febrib⁹ cũ ſanguis putreſcit ad nãm colere cõuertiť. vt ſupra. In qua euacuatiõe expe ctabis aut nõ expectabis digõneʒ ſm canones poſitos

de hoc. ⁊ p cōplemēto canonis ſcito vt ſupra. ⁊ pōt eſſe
canō. ¶ Undecima. Qꝛ vbi in ſtomacho inteſtinis aut
venis meſeraicis reperiunt mãe corrupte debet flobot/
miā precedere lenitiuo vētris cū caſſia māna aut cum cli
ſteri colitijs ⁊ hi°: vt ſupra de his in canonib° generali/
b° de cura putridarū: ⁊ tu ibi. ¶ Duodecima. ꝙ hec le
nitio fiat ad terminū. i. ad terminatū tēpus: qꝛ. ſ. ſit ita
breue vt nō īpediat ſiue differat flobotomia marie ne/
ceſſaria ⁊ cita. ⁊ aliqñ poſſet eē ita neceſſaria ꝑꝑ piculū
ſuffocatiōis in mora ꝙ poſtponeret. ⁊ tu ꝯſidera. Et qꝛ
poſt flobotomiā copioſā fortificata v̄tute aliqñ accidit
fluxus vētris colericus: ⁊ ſudor copioſus: tu nō debes
ſtringere fluxū niſi acciderit debilitas magna. neqꝫ ſu/
dorē. immo debes ꝯtinue abſtergere: qñ ſic fortaſſe ſa/
D nabit. vt Gal. 9. terapē. ¶ Poſtremo nota ꝙ ſi accide/
rit flux° ſanguis. vt vbi gra nariū ⁊ ex ipſo īfirm° ad ſin
copī appropinqt̄ īcipe debes ſtatī eū reſtringere: ⁊ cā:
qm̄ talis euō nō fit a nā niſi cū magna eūone: cū ipſa ſic
eligat euāre. vñ eūo nālis nō ita debilitat v̄tutē ſic artifi
cialis: qm̄ eā elegit. ⁊ iō cū maiori euacuatione ad termi
nū ſincopis venit: q̄ꝫ qñ fit euacuatio ex arte. cōſidera.
¶ Pro cōplemēto tertij canōis q fuit opilōnū aptio. api/
tiua: ꝺa lēſiua ⁊ caliditatis ſedatiua: vt ē ſy. acetoſus ſim
plex. ſy. de endiuia cū aqs ſuis vt ſup̄. 4°. ca°. cū ſeminibus
cōib° maiorib° fridis. ⁊ iſra. l ſine rubrice. ⁊ aliqñ adde
ſi vī aliqd d radice ſeniculi. aut petroſilini. marie qñ for/
tis ē opilō. ⁊ tu ꝯpone cū his fridis apitiuī ſimplicib° ⁊
ꝯpoſitis d qb° ſup̄ ad plenū 4°. ca°. d digeſtiuis ⁊ diſcra
ſia ſāguinea ⁊ colerica valētib°. ⁊ tu ibi. Et hic canō ꝯple
rib3 ſcā flōmia: ⁊ ſi alr. Jtē ꝯueniūt ad ei° ꝯplemētū poſt
ipſā flōmiā fricatōes leues ſcē añ cibi exhibitionē. verū
auctores ꝑcipiūt ipſas fieri debere cū oleis rarefactiuis:
vt cū oleo camomillino: ⁊ vino albo: ſ3 nō eſt in vſu.
¶ Pro ꝯplemēto quarti. q ē ſanguis rectificatio. ſi groſ/
ſus ſubtilief: ⁊ l ſubtiliādo ipm nō ē verit° yſaac cola ad
miniſtrare q̄ꝫuis obſint diſpōni calē: Gal. vo. 9. terapeu.
Elige attenuatiua apientia: ⁊ mūdificātia ſine calefactio
ne: vt nō augeāt ſebrē. Et in h caſu ꝯuenit oximel ſim/
plex qd ē tēperatū. ſy. acetoſus ſimplex cū aq̄ capillorū
veneris ⁊ ſeniculi añ. ⁊ ita ꝯpone cola cū3 fris vincētib°
fris. Et qdā adminiſtrāt oxiſacarā cū aq̄ ſeniculi lupu/
loꝝ ⁊c. Tu ēt ꝯpone ex ſimplicib° poſitis allato loco.
Qꝛ ſi fuerit ſubtilis igroſſa cū regimine ex pte cibi ⁊ po
tus dādo lētē acetoſā excorticatā: ⁊ cibos valētes ī di/
ſtēperātia ſanguinea ⁊ colerica: vt ſupra tertio cap°. Et
ſilr da digeſtiua in eiſdē diſcraſijs valentia. ⁊ tu ibi.
E ¶ Pro quīto q ē ſanguinis īfrātio nota ꝙ oēs auctores
in exhibitōe aq̄ frē ꝯueniūt. ⁊ h vbi deri p̄t. vñ Aui. Su
mere ī potu aquā frām: ſi ſi ē qd ꝓhibeat ſanat ⁊ fortaſ/
ſe excuſat ab īfridatōe altera. S3 nota ꝙ ſubdit: ⁊ ſcias
qd eē ꝯtētū in infrātōe ⁊ dimittere flōiā ⁊ ſolutionē vē
tris ē addere ī opilōnē ⁊ coartationē. aut ſupple eam de
nouo facere. q̄re addit putredo ⁊ caliditas: vt velit ꝙ ſi
det. niſi ꝑcedēte eūone. Et iō dicebat Auic. Uerūtñ nō
attēdas ad v̄ba coꝝ q dimittūt eūonē ī hac ſebre: ⁊ ſolū
alterātib° vtunt. ⁊ hic bñ aduerte. Qꝛ ſi ꝯtingat p flōiā
factā ſanguinē nō eē ſufficiēter infridatū fac iſtū cano/
nē eē tertiū in ordine poſitū. Qꝛ ſi erit ſufficiēter īfrātus
ſufficiet tibi alteratio q̄ ꝓueniet ex cōplemēto tertij ca/
nonis ſupra imediate poſiti: ⁊ tu ꝯſidera. Et ſcito ꝙ hu
F ius aq̄ pot° marie ꝯuenit ſanguine ēt cū colera inflāma
to. nā ſic ſubtilē factū ingreſſat ꝓhibetqꝫ fluxū eius ad
aliud ꝑncipale ⁊ ſtatī ſebrilē inflāmationē extinguit: ⁊
tāte v̄tutis exiſtit: vt dicit Gal. vt ſi ēt aliq̄ tactarū cārū3
flōia celebrata nō fuit: ipa ſola ſit ſufficiēs ad curā: ma/
rie vbi ſigna digōnis hūoꝝ obſtructiuū. ſi alīj ſint a ſan
guine viſa fuerit. ¶ Jtē ſcito ꝙ facta flōia ꝯueniūt infri
dātia extrīſecus ex ſucco granatoꝝ. iulep violato. aq̄ or/
dei. aq̄ decoctiōis prunoꝝ. ſy. acetoſus ſimplex cū3 aq̄
endiuie. oxiſacara. ⁊ hi°. ⁊ tua ē mēſurare gradū calidi
tatis. ⁊ ſm illa intēſiora ēt remiſſiora frā adminiſtrare.
ex fris poſitis ſup̄ q̄rto caplo. ⁊ de cura febris peſti. qb°
locis habes copioſe. ⁊ tu ibi. ⁊ ſemp tenorē v̄tutis ꝯſide
ra. ne ex multa infrigidatōe extingueret calor. Ad hāc
aūt intētionē cōplēdā ꝯueniūt ⁊ fieri debēt epithimata
⁊ alia infrigidātia marie. ⁊ ꝑmo circa cor. epar 2°. 3° cir
ca timpora ⁊ frontē. Coacte tñ aliqñ cogit medicus in/
cipe ab alteratiuis: ⁊ poſtponit flōiā ſicut ꝯuenit ī caſu ī
quo febris eſſet arſiua: intēſe. ſ. caliditatis ⁊ inſupporta
bilis ab infirmo. ⁊ in iſto caſu loquebatur Raſis ī diui/
ſionibus dum ait. Si omittit ſupple flōia. ſtude ad dā
dū ei in potu aquā frām plurimā. Et da ei in potu tm̄
ꝙ ſatiet: aut infrētur aut tremat. Si ergo deſeret eū fe/
bris iam ſufficit tibi: ⁊ ſi redit ⁊ tu reitera vſquequo de
clinet febris leuis adherēs: ⁊ tūc rege ipm regimine fe
bris flegmatice: ⁊ ſubdit ꝙ expertus fuit. ⁊ ſanat° ē. hor/
tat aūt vt medicus nō ſit piger ī ei° exhibitiōe: qñ ꝯſtat
ei de ipſi° exhibitiōis neceſſitate. ⁊ hoc ſi cetera ꝯſentiūt
ei° exhibitiōi: q̄ poſita ſūt. ca°. 7° ſupra ī canonib° vlib°
febriū putridaꝝ. Dixit Auerroys 5°. coll3. Qñ oia ꝑti/ G
cularia ꝯcordāt ī febre arſiua ⁊ eger multum deſiderat.
aquā frigidā: nō eſt ī hoc expectāda digeſtio: qꝛ eger añ
digōnē conſumeret: ⁊ ſi feceris eū pati vſqꝫ ad digōnis
apparitionē. tūc erit ipſa digeſtio mala. ſic hipoſtaſ ni/
gra: aut nebula nigra: ꝑꝑ nimietatē cōbuſtionis. ⁊ tunc
exhibitio aq̄ frigide nō valebit: ⁊ ꝑpea mel° ē ī ꝑn° ſine
ēt digōnis ſignoꝝ apparitiōe exhibere eā ⁊ nō curare cō
dictis aliquoꝝ. H hoc: qꝛ hec ē res veriſſime approbata
nā mā q̄ talē facit febrē q̄lis iſta ē: cū ſit ī vltimo calidi/
tatis nō ē puta digōne niſi ꝑꝑ malā q̄litatē acutā: ſi ꝑꝑ
groſſiciē neqꝫ ꝑꝑ viſcoſitatē: ⁊ qñ hūc īfridabis tūc ſta/
ti erit mā digeſta. Et ſubdit. melius ē vt ꝯuertas talē fe
brē ad febrē lētā ⁊ lōgam: q̄ curari poſſit: q̄ꝫ eger ſubito
moriat. nā error q fit ī alteratiōe cōplōnis febris: facili/
or eſt q̄ꝫ mors. Et ergo credo ꝙ illi ī qb° digeſtio d3 ex/
pectari: ſi det aqua frigida citius curant ſi v̄tus extite/
rit fortis q̄ꝫuis egritudo ꝓlōgef. Et raſis recitat ꝙ duo
iuuenes iter agebāt in dieb° canicularib°: q̄ꝝ vnus erat
dñs: alter ſeru°: ⁊ ambo hāc egritudinē inciderūt: ⁊ me/
dicus dño aquā ꝑbuit frigidā ⁊ ſuo nō ꝓpinauit. ⁊ dñs
euaſit: ⁊ ſuus mortuus eſt. Et ex dictis hoꝝ viroꝝ: ⁊
alioꝝ auctoꝝ cōprehēdere poteris ꝙ niſi ſit qd ꝓhibe
at ei° exhibitionē: magis ꝯſiſi ſūt ī ei° datiōe q̄ꝫ alioꝝ in
frigidatiōis: ⁊ de hora exhibitionis iā dictū ē. Nō itaqꝫ
mireris ſi de ei° exhibitiōe tā lōgū feci ſmonē qm̄ mul
ti ex antiqs ⁊ ex modernis ſūt ī hoc ꝯtrā. Uerū. Cermiſo
nus noſter audacior eſt: ⁊ ſecurior ſup aquā ordei actu
frigidā. Nā aque frigide pot° ī febrib° cōiter blaſſemat
apud nos: nō ſic apud orientales: qbus eſt pot° ꝯtinu°.
⁊ iō op3 vt cū medic° venit ad exhibitionē ꝙ illud faci
at cū prudētia ⁊ cautela. cōſidera. ¶ Poſtremo ſcito ꝙ H
audacior debes eſſe in exhibitōe aque ordei. in magna
quātitate. ⁊ maiori q̄ꝫ ſit aque frigide. ⁊ detur abſqꝫ ſuc
caro ꝑꝑ opilationē: ⁊ ē modus ſecurior. vñ cū videas pa
tiētē ſinochā multū inflāmatū ⁊ anguſtiātē: ex ebulitio
ne cū inflāmatione ſpūalium frequētia magna pulſus ⁊
cordis: ⁊ nō ſit qd ꝓhibeat potes dare de ipſa actu frigi
da vſqꝫ ad lib. vj. Aduerte ēt diligēter ad hos canones:
⁊ te ſm eos rege cum occurret: habito ſemper reſpectu
ad tenorem virtutis ⁊ aliarū de quibus ſupra.
¶ Pro ſexto. Qꝛ cū ſanguine vtplimū ī caſu iſto peccat
colera hinc deni colere euacuatiua ex lenitiuis ⁊ fortibus

mixta: vt cũ reubarbaro ⁊ manne: aut caſſie: aut electua rio ſucci roſ. ⁊ mãna aut cũ pillulis aureis: ⁊ hũ. de quibus ad plenũ. 4°. ca°. De euacuãtibus colerã. ⁊ ſilr ſi fuerit fle gma cũ ipſo reſpiciẽtibus et debilibus ⁊ fortibus: vt ibi. Sci to tñ q tamarindi ſũt maxie remittẽtes feruorẽ ſãguis.

℄ Pro ſeptio. Dicẽdũ q pficit cũ opĩnuis dictis in cõple mẽto tertiũ. vñ nã p ea reddit potẽtior ad ipſam mãm re ſoluẽdã. ad quẽ et cõplẽdũ adiuuãt fricatiões: vt ſupra. ſtude ⁊ recurre ad allata loca vbi enis remediorũ copio ſius. Et lʒ hic canõ cõpleat p 3ᵐ ⁊ i eo includat. tamẽ ad maiorem tue doctrine claritatem ſic eũ poſui.

℄ Pro octauo. recurre ad ea q dicta ſũt ſup de cura accĩ dẽtiũ acutarũ. Et vt tibi pticulari⁹ ſatiſfaciã q ad cõple mẽtũ aliquorũ canonũ. hic addã ſimplicia ⁊ cõpoſita il lis deſeruiẽtia magr̃alia ⁊ expta quoqʒ in aliis ſuabo ru bricis: ⁊ maxie i earũ fine. ℄ Simplicia ⁊ cõpoſita in fe bre ſanguis cõferẽtia. roſa. viola. cucurbita: ſemina frigi da maiora ⁊ minora. ſolatrũ. endiuie. latuca. acetoſa. ne nufar. lupulus: ⁊ ẽ ꝓpe portulaca: plãtago. limon. capil lus ve. epatica. anguria: ⁊ harũ herbarũ aq ſublimate ſũt vſuales. ordeũ ⁊ aq ei⁹. ſpodiũ. vinũ granatorũ. ſiue ſuc cus eorũ acetoſorũ: ⁊ mediũ ſaporis berber. dragaganti. gũmi arabici. liquiricia. citoniũ. coriãdrũ: q2 puluis ei⁹ ſu per fercula papauer tritus: ⁊ in ferculo poſitus. Ribes ſuccus ei⁹. ac ſy. ſandali. tamarindi. ⁊ hũ⁹. vt ſup ẽ peſti.

℄ Ex cõpoſitis ſũt iulep. ⁊ ſy. ſup 4° ca. ⁊ ea q in colerica cõueniũt mã. Oleũ violatũ. ro. ⁊ hũ⁹. ex herbis iã dictis. Troc. de ſandal. de cãphora de ſpodio. ⁊ maxie in decli natiõe febris: ⁊ valẽt i cõfortatiõe epatis. Itẽ troc. Auic. deſcri. 2° de cura ei⁹. Cerotũ ſandal. meſ. cerotũ Gal. ce rotũ infrigidatiuũ Serapi. ⁊ tu accipe eorũ ſpẽs: ⁊ fac vnguẽta. ⁊ alia vt placebit. Unguẽtũ infrigidans Gal. vnguẽtũ ro. meſ. ℄ Ex cõpoſitis magr̃alibus. ℞. aq roſ ro. ℥. iiij. acetoſe endiuie. añ. ℥. ij. violarũ. ⁊ ſi magis vis i frigidare nenufa. añ. ℥. iij. lupulorũ. ℥. ij. acetoſi ſimplicis vel oxizach. ℥. vi. vel loco ſirũ. pone vinũ granatorũ. ℥. vi. zuccari tabarzet. ℥. ij. ⁊ iulepiza. ℄ Ex cõfectionibus cõue nit manuſxpi platũ cũ modico ſandalorũ cõfectũ in qli bet hora exhibẽdũ: dãdo de eo cũ potu aq ordei: vt ſup. Itẽ triaſandali. Itẽ eliũ. ℞. zuccari viol. bugloſſati. añ. ℥. ij. manuſxpi plati diſſoluti in aq ro. ℥. i. margaritarũ electis. de gẽmis. ʒ. i. miſce. ⁊ p nobilibus cooperiat folijs auri: de q det ad libitũ añ ⁊ poſt cenã. ℄ Et ex hiis cõ pões ſilr vt tuo cõueniet ꝓpoſito. nã ſi ſãguis fuerit groſ ſus indigẽs ſubtiliatiõe vt i ſinocho: facta flõia: da ſub tiliãtia apientia: frigida tñ in vigore: vt ℞. ex ſir. frigi. ⁊ cal. ⁊ ſilr ex aqs cõueniẽtibus talibus: vt õbi grã. ℞. ſir. ace toſi. ſimpli. oximel. ſimpli. añ. ℥. i. aq capil. ve. iſopi. añ. ℥. i. ſ. aq endiuie. ℥. i. miſce ⁊ aromatiza cũ modico cinamo mi. ⁊ hic ſcio q vt ſup ẽ q̃ſi ſemp groſſũ cõmixtõe ei⁹ cũ flegmate. ⁊ iõi cõmiſcẽdo talia debes illa calida com miſcere cũ frig: q ipſũ flegma reſpiciũt. Et ꝓportiõabilr opareĩ cõficiẽdo cõfectiões ⁊ electuaria. nã calida hẽbis i de flegmatica: ⁊ frida habuiſti ⁊ hẽbis õ peſtilẽtia. ⁊ ſic p te de nouo fabrica. Et vt dictũ ẽ maxie cõferũt q in co lericis cõueniũt. Et ſi opus ẽ euatio. da caſſie pinguis. ℥. i. ſ. cũ decoctiõe tamarindorũ lupulorũ ⁊ capil. ve. extra cte de nouo ⁊ turbit ꝑparati. ʒ. i. vel agarici ꝑparati tãtũ dẽ. ℄ Q, ſi ſanguis fuerit groſſus mixtiõe melle. da cũ decoctiõe epithimi ⁊ thimi i diaſcene. ʒ. iiij. vſqʒ ad. vi. ⁊ conſidera etatẽ vel caſſiam cum decoctiõe ſcene epithi mi vel thimi: ⁊ huiuſmodi mediam reſpicientium ex no ta q ex ſpeciebus trociſcorũ cõponere potes ſir. eliũm. confectionem. pillulas: ⁊ huiuſmodi. ⁊ tu ingeniare ad magis vtilia ⁊ commoda.

℄ De Sinocho. Rubrica. iiij.

His ſic de ſinocha viſis venio ad ea q ſinocho ptinent: cui⁹ in pñti talis ponit deſcriptio. Sinochus eſt fe bris acuta cõtinua ex ſanguine ad intra ve nas putreſcẽte ſm plurimũ cauſata. Cuius cã eſt opilatio in poris venarũ ⁊ arteriarũ cõtingẽs: ⁊ dĩ putreſcẽte: q2 p hoc differt a ſinoca: vt ſu pra in deſcriptiõe eius. dĩ ſm plurimũ: qm nõ incõue nit q ſanguis extra venas fuſus i loco cordi ꝓpinquo putrefactus faciat cõtinuã ⁊ ſinochũ. Itẽ cõſimiliter nõ incõuenit q ſanguis putrefactus faciat interpolatã: vt pone q ſit ſanguis putrefactus: a corde ita diſtãs: vt nõ poſſit cõtinuare fumos putridos cõtinue vſqʒ ad cor. vt pone q hodie putrefiat. ℥. cum qua põt cõtinuare: ⁊ nõ cum minori: qua reſoluta ſtet per ſpaciũ viginti horarũ anteq̃. ℥. de nouo putrefiat. deinde putrefiat: ⁊ ſic conti nuetur hec putrefactio. pʒ. Reperiunt tamẽ opiniones ad cõtrariũ. hoc. n. imaginabile ẽ rariſſime vel nunquam veniens. Relique particule: vt in deſcriptione ſinoche. A

℄ Nota q lʒ ſanguis ad itra venas putreat: nõ tñ tota maſſa putret: q2 oẽs aliĩ humores: qm nã tãtã: quia vlti mã eorũ malinã corrigere nõ poſſet: q̃re membra nutri mẽto ꝑuarent: ⁊ ſic oĩs talis ex neceſſitate eẽt mortalis. Dico ſecũdo q lʒ aliĩ humores in pn⁹ qñ ſanguis inci pit putreſcere nõ putreſciant tñ cũ ꝓcedit febris de ipſo ſolo putrefacto ſibi aſſociat colera putrida in quã ſan guis cõuertit: ⁊ ſic cõponit: ⁊ nõ ẽ febris abſolute ſim plex. pp qõ dicebat ab Auic. ⁊ magis ſimilis cũ cauſo nide: ⁊ de hoc infra de compoſitione febrium. B

De cauſis eius dicat. Q, q2 cauſe ſynoce ſũt vel eẽ poſſũt facilẽ ſynochi: ⁊ q2 cura vnius a cura alterius non variat: niſi ſm intenſum ⁊ re miſſũ: hinc Auic. ⁊ aliĩ auctores vnũ tñ de eis capitu lũ fecere. Uerũ ad putrefactionẽ ſanguinis qñqʒ põt tã q̃ cã extrinſeca cõcurrere ipſa colera putrida aut ipſũ fle gma putridũ. ita vt colera putrida mixta ſanguini ipm putrefacit ⁊ ſubtiliat: ⁊ flegma ingroſſat ⁊c. propter qõ Auic. dicebat: ⁊ hec diuerſitas cognoſcit inſpectione. C

De differentia eius ad ſinochã dicat primo anteq̃ ponant ſigna diſtin ctiua. Q, hec differt ab illa in pmo: q2 hec hʒ tres ſpẽs: quas illa nõ hʒ. ſ. augmaſticã: omotenã ⁊ peraugmaſti cã. Augmaſtica ẽ febris de ſanguine putrefacto: q cõti nue augmẽtãdo ꝓcedit: ⁊ cã: q2 illud vaporoſũ putri dũ qõ eleuat maius eſt q̃ illud qõ reſoluit: qñqʒ eſt eõ. Et ſic habet. ſecũda: q dĩ peraugmaſtica q ẽ febris ſan guinis q cõtinue declinãdo ꝓcedit. Quãdoqʒ vaporo ſum putridũ qõ eleuat ⁊ illud qõ reſoluit ſunt equalia: ⁊ ſic habet. Tertia ſpẽs q eſt febris ſanguinea: q a pnci pio vſqʒ ad finẽ: in vno permanet ſtatu. D

℄ Sʒ dices. ſi aliqñ illud qõ reſoluit eſt plus q̃ illud qõ eleuat: quare nõ ceſſabit febris: Dicẽdũ q vapor faciẽs febrẽ habet latitudinẽ: ita q maior ⁊ minor quantitas põt facere fe brẽ. Cõparat aũt in hoc ſermone q̃ntitas vaporis faciẽ tis. feb. cordi occurrẽs ad quãtitatẽ totã q eleuat: q ſm ſe totã cordi nõ occurrit neqʒ reſoluitur. Q, ſi poneret q feb. inciperet a certa quantitate: ⁊ q a minori cauſari nõ poſſet: tũc dicẽdũ q ſtatĩ ceſſaret febris: ſi ſuccedẽs vapor eẽt minoris quãtitatis. ⁊ hoc credo euenire i pra ctica: qm aliqñ incipiet qs febrire. ⁊ paulo poſt ceſſabit febris. Et qb⁹ apparet q in hac febre tẽpora diſtingui nõ poſſunt penes acci⁹. q2 augmaſtica eſt tota augmen tũ. peraugmaſtica declinatio. omotena ſtatus. Sed pe nes digõnẽ materie accipiunt. E

℄ Et ſi q̃rat q̃re nõ dat quarta ſpẽs: q ſit tota principiũ: dicẽdũ q euenit pp a miciciã nature ad ſanguinẽ. vñ cũ ſanguis alterat quis F

modo (nam de ipſo nimiū ſollicita) ſtatim inſurgit rectificādo. aut digerēdo. vñ ſtati apparēt ſigna digōnis: aut ꝯria ex iſta ſubita inuaſione. ⁊ iō ſtatim venit ad alterū tēpoꝝ. Q̄ō de alijs nō ꝯtingit humoꝛibꝰ. Si qs vellet pōt eā ponere. tñ illa a medico artifice ſenſuali nō cōpꝛehēdit: neqꝫ vſqꝫ mō cōpꝛehēſa fuit.

G ℭ Et ſi q̄rit q̄re huic ⁊ non alijs: febꝛibꝰ tales tres aſſignanf ſpecies. Dicendū ꝙ inter ſanguinē ⁊ nām ē q̄daꝫ amicabilitas: q̄ nō eſt cū alijs humoꝛibꝰ. Scđo ꝙ ſanguis rōne ſuarū qualitatū ē ceteris magis aptus putrere. Cū itaqꝫ ſanguis putreſcit: ſtatim: vt dictū ē: nā mouet forti conatu ad ipm rectificādū ⁊ bonificandū. ⁊ iō in tali motu aut plus reſoluit q̄ꝫ putrefiat: ⁊ ſic hēt paugmaſtica: aut nō potēs vincere ſtat in medio: q2 tm̄ reſoluit quātum putreſcit. ⁊ ſic habet ſectida omotena dicta. Q̄ō de alijs nō cōtingit humoꝛibꝰ: q2 ipſi ab eius regimine facilius relinquunf. ⁊ deficiēte mā vel aliūde adiuta ceſſat febꝛ. ꝯſidera.

ℭ Secūdo differūt qm̄ ſinocha ē maioꝛis inflatiōis q̄ꝫ ſinochus: ⁊ plus p flāmā maniſeſtat q̄ꝫ illa p putredinē. eſt tamē citioꝛis euāatiōis ⁊ ſecurioꝛ. ſinocha q̄ꝫ ſinochus. Tertio. q2 in ſinocha eſt peccatū in quanto. in ſinocho vero in quali ⁊ in quāto: pp qđ vt infra: huic ꝓpꝛie debet digeſtio. ℭ Quarto. mā ſinochi magis p totū expanditur q̄ꝫ ſinoche: qm̄ qđ a putrido tangitur putreſit. ℭ Quinto. qm̄ ſinochꝰ pluries facit criſim cū euōne maniſeſta: que ſm̄ plurimū eſt fluxus ſanguinis narīū. ⁊ q̄nqꝫ cum eruptiōe emoꝛoidarum menſtruoꝝ: vel alio modo per exitum ipſius ſanguinis. quādoqꝫ p fluxum colericuꝫ ventris: vt Auic. quandoqꝫ per ſudorem: quādoqꝫ ad variolas terminatur. quādoqꝫ p apoſtemata inguinuꝫ. ⁊ hꝰ. ⁊ hec eſt criſis bona ⁊ laudabilis: quando ſigna p2ecedunt digeſtionis.

Differūt ſcđo ex pte ſignoꝝ. P2io ex pte excrētiū qm̄ vrina in hac ē rubicūda vel ſubrubicūda ſpiſſa cū liuiditate ⁊ fetoꝛe: in ſinocha vo abſqꝫ liuiditate ⁊ fetoꝛe. liueſcit enī in ſinocho vrina: q2 p actionē caloꝛis ignei ⁊ fortis ꝯtibꝰ igneis ⁊ aereis conſumptis reſoluuntur in aquoſas remanentes ſine luciditate. Itē egeſtiōes ſunt fetide in ſinocho: ⁊ a ſuo coloꝛe nāli magis mutate. Itē ſputū ad aliqualē amaritudinē declinat. ⁊ hec oīa accidūt: ppea ꝙ in ſinocho cōtinue diſponit ſanguis ad ꝯuerſionē eꝰ in colerā ſm̄ ptē eius ſubtilē: vt ſupra. ℭ A ſubaliter inherētibꝰ. iā dictū eſt in ſcđa dōa. Itē eius caloꝛ ad tactū ē moꝛdicatiuus: ⁊ cuꝫ dicit Auic. ē equalis reſpectu aliorū putridarū. ſinoche vero mitis. Itē in ſinocho eſt oꝛis amaritudo. ℭ Ab actiōe leſa. pulſus eſt in ſinocha oꝛdinatꝰ in ſinocho inoꝛdinatus pp ṽtutē nō eē ita fortē: ⁊ ſiſtole maioꝛ diaſtoles: pp neceſſitatē expulſiōis vapoꝝ putridoꝝ ꝙ in ſinocha: ⁊ pulſus ē maioꝛ in ſinocha: q2 in ea eſt maioꝛ inflāmatio. ſꝫ hic ꝯſidera: q2 aliq tenēt oppoſitū. fundāt. n. ſe ſuper Auic. cū inq̄t. Et illius ex ea q̄ ē a putredine caliditas ⁊ accidētia ſūt vehemētioꝛa: ⁊ ita in rei ṽitate ſūt vehemētioꝛa: ⁊ ṽtutē magis terrētia. vñ doloꝛ capitis ⁊ intēſioꝛ. eius grauedo maioꝛ vigilia mētis alienatio. īquietudo triſticia hec multo plus q̄ꝫ in ſinocha. Et ꝯſr dicit ꝙ magnitudo i ſinocho maioꝛ accidit pp ṽtutis debilitatē maioꝛē q̄ꝫ in inflatiua. cōſidera. Sicqꝫ habes ꝙ ſigna demōſtratiua ſinoche ſunt ⁊ ſinochi denūciatiua ⁊ hec tibi de ſignis demōſtratiuis ſinochi ſufficiant.

ℭ De ſignis autem demonſtratiuis ſpecierum eius. Dicenduꝫ ꝙ iſta ſigna in eis apparent. Uerum in augmaſtica in pꝛincipio apparet remiſſa. deinde cōtinue intēdūtur vſqꝫ ad 4m vel 5m. deide fit criſis. Eſt enī cōiter dies quarta ſtatus eius: q̄uis q̄nqꝫ pueniat ad 20m vt ſupra paſſionarꝰ de ſinocha. In perau gmaſtica vero eſt econtra. continue remittuntur. In omotena vero continue equaliter procedunt vſqꝫ ad ſtatum.

Pronoſtica. Sicut in ſinocha dictū ē: ita in ſinocho tenēdum ꝙ quātū ē a pꝛincipio moꝛbi vſqꝫ ad apparitionē digōnis: tm̄ ē a prima apparitiōe digeſtiōis vſqꝫ ad ſtatū. ⁊ tu ibi. Et cōſimiliter ꝓnoſtica ex pte vrine in ſinocha dicta hoc afferantur loco. ℭ Sinochus conſueuit venire tpe peſtis: quē aliqñ ſequunf mala accidēcia: vt difficultas anhelitus. moꝛbili. variole eriſipila. carbūculi. fluxus ſanguinis narīū. ℭ Signa mala in ſinocho. difficultas ſermonis cuꝫ ꝓfunditate ſomni apoſtema gutturis: vuee aut amigdalarū. ſincopis aut alienatio curſus lachꝛymarū variole liuide violacee acute: ⁊ cutim maxie pungētes. Item piectio egri de loco ad locū. inflatio vētris reſonātis vt timpanū cū percutif: ⁊ maxie q̄ñ ex ſolutiōe ventris inflatio nō quieſcit. tūc ſcias ꝙ moꝛietur: ⁊ ꝓpꝛie ſi eruperint variole virides. ℭ Si ex hibito cliſteri non aſſellauerit paciēs peſſimū eſt. ⁊ moꝛtis ſignū. nā virtutem defectā ſignat. ℭ Si apparent puſtule nigre aut liuide ſignāt moꝛtē. ℭ Apparitio ſignoꝛuꝫ digeſtionis cita aut tarda longū aut breuem ſignat moꝛbum. ℭ In augmaſtica eſt timoꝛ moꝛtis pp debilitatē ṽtutis ⁊ multitudinē materie: que paulatim inualeſcit contra nām: ⁊ raro in hac eſt criſis ad bonuꝫ. ⁊ iō eſt alijs deterioꝛ. In peraugmaſtica eſt ſpes ſalutis ꝓpter cōtrarias cauſas. Omotena vero medio mō ſe hꝫ inter has. ℭ De permutatione vero dicaf. ꝙ aliqñ permutaf ad litargiā ꝓpter plurimā infrigidationē factā in partibus capitis. q̄nqꝫ ad ſcirſem ꝓpter multū incendiū ⁊ cōuerſionē eius ad coleram: que ſi apoſtemet faciet ſcirſem. quandoqꝫ ad cauſonidem ⁊ vltra: vt de ſinocha dictū eſt.

Canones. Et licet hec difficilioꝛis cure ſit q̄ꝫ ſinocha: tñ q̄ſi īdē ſūt ſemp ſeruādi canones: vt in ſinocha: vt ſtatim apparebit. vñ Gilbertus. In vtroqꝫ aūt eadē eſt cura variata. ſ. ſcđm magis ⁊ minus. ℭ Et incipiēdo a pꝛimo q eſt oꝛdinatio diete dicēdū ꝙ eadē ē vł ſimilis ei q̄ i inflatiua. vñ debes vt ibi cōſiderare ꝓpīquitatē ſtatus ⁊ lōginquitatē: ⁊ ſcđm hoc regere infirmum incipiēdo a ſubtili: vt eſt mica panis ⁊ hꝰ. vt ſupra 3o caplo. ⁊ tu ibi. nā egritudo eſt acuta ⁊ peracuta ⁊ vltima. vñ ad vltimas egritudines vltime curationes ad perfectionē ſunt valētes: ⁊ qbꝰ continuus eſt ſtatus cōtinuo tenuiter reficere: vt ſupra de acutis: ⁊ tu ibi. Et declinat tota ad frigidum ⁊ humidum: vt allegato loco copioſe.

ℭ Pro ſecundo q eſt euātio. fiat flōia imediate. vtrum vſqꝫ ad ſincopim: vt de inflatiua dicebaf. Dicēduꝫ pꝛimo ꝙ minoꝛ quātitas ſanguinis putridi ducit corpus ad ſincopim q̄ꝫ nō putridi. qm̄ cū ſinocho eſt ṽtus debilioꝛ ⁊ iō nō eſt extrahēda tāta quantitas vt in ſinocha: vt xꝰ terapētice. 5o caꝰ. Ad qđ cōcurrit ꝙ ſanguis in ſinocho nō eſt ita aptus exitui ⁊ euātioni. Itē etiā minoꝛāda eſt flōia in ſinocho: q2 per ipſam ⁊ ſi fieret vſqꝫ ad ſincopiꝫ nō ita cito ⁊ ſubito poſſet ceſſare febꝛis: q2 putredo per ipſam: ita cito nō remoueref neqꝫ ſanguis equaref. In ſinocha aūt per ipſā flōiam ſubito aliqñ ceſſat febꝛis: q2 tollit inflāmatio: vt ſupra de ſinocha. Gal. nono terapētice. nō fit putredo. ꝯſidera. Et iō vt dictū eſt in differentijs. in ſinocho expectamus plures criſes. n. ñgd ſi poſtponif a pꝛincipio fieri deinde debent. cū dicat Auic. de cura putridaꝝ. de flōia cū poſtponif: nō eſt āplius ad eā intēto. i. tāta quāta fuit a pꝛincipio. Q2 ſi cōpꝛehēdif ſanguinē eſſe aquoſuꝫ per admixtionem flātis aquoſi. tūc fiat flōia minoꝛ. De hoꝛa aūt dicaf ꝓpoꝛtionabiliter vt in inflatiua. ⁊ tu ibi.

¶ Fiſit euacuationes lenitiue ⁊ infrigidatiue: vt de ſino/cho dicebaꝛ: ⁊ maxime corpe ente ſtiptico. ¶ Digeſtio: qꝛ ꝓhibitio fiat ne ſanguis vlterius putreſcat: ⁊ hoc cuꝫ extinctiuis frig ⁊ ſiccis. vt ſupra q̄rto ca°. De digeſtiuis in cā ſanguinea ⁊ colerica valētib⁹: ſi mā fuerit ſubtilis mixtione colere. q̄ ſi illic fuerit flegma cū ſanguine pec cans: que res cōprehendiꝛ inſpectiōe ipſius ſanguinis. da digeſtiua flegmatis moderata: ꝓpter caliditatē ſan/guinis. De quib⁹ allegato loco: ⁊ tu ibi. ¶ Euacuatio iterata poſt digeſtionē exhibe etiātuti mouēs coleꝫ aut flegma ſm̄ preceſſionē digeſtiui. Et breuiter regaꝛ pati ens regimine magis exiccatiuo q̄ꝫ in ſinocha. vñ humi da nō ſunt hic ita cōueniētia: vt pꝫ. Reliq canones ad/ducantur hoc loco ſm̄ ordinē ſuum: vt ſupra in inflāti uis. Et ſeruando ordinē ſupra poſitum: ad clarioreꝫ doc/trinam caſum hic de eis in ſuis ponam terminis.

B **Caſus.** Vulpianus pāpiniani ſocius etate annorū triginta vel circa. v̄tute fortꝫ: quo. ſ. ad vita lem aīalē ⁊ nālē. cordis partiper calidꝫ: ⁊ nō excesſiue. re/nū ſatis calidoꝝ. inteſtina in cōplexiōe ⁊ cōpoſitiōe iter mediocritatē habēs. hitudine carnoſus ⁊ i ſpermaticis robuſtus. cōplone ſanguineus. colore brun⁹. cū āplitu dine venarū: ⁊ earū plenitudine. arte caupo: ⁊ bibulatio nib⁹ dedit⁹: maxie vini rubei puri. ocioſaꝫ ducēs vitaꝫ. multū replet⁹. vētre ſatis lubricus. medicaminib⁹ non cōſuetus: ſꝫ bñ flōte quā oī anno ꝯſueuit facere de mēſe maiꝫ: quā nō fecit in pñti anno: ob iter qō fecit pedes de ciuitate piſarū vſqꝫ romā de mēſe iunij. die octaua eiuſ/dē mēſis calore aeris ſatis eſtuāte. īcurrit circa. xxij. ho/rā diei quādā laſſitatē cū grauedine tot⁹ corporis: ⁊ cū quādā ſomni ꝓfunditate: in quo ſomniauit res rubeas videre: ⁊ tūc iuit dormitū: ⁊ ſatis ꝓfunde dormiuit vſ/qꝫ ad mediū noctis. deinde expgefactus eſt cuꝫ magno caumate ⁊ petijt potū: ⁊ fecit ſibi dari vinū modicū lim phatū: qꝛ nō cōſueuit eū limphare. vñ in craſtinū mane vocatus. Siculus nr̄: qꝛ nona mēſis cōprehēſo ex iſſor/matiōe aſtātiū ⁊ ſignoꝝ ſupra poſitoꝝ. ex parte pulſus vrine ⁊ horū q̄ febriret febre ſinocha. Tūc imediate or/dinauit cliſtere lenitiuū ex bliti. malua. mr̄e violarum ⁊ hi⁹. vt ſupra de canonib⁹ vlibus febriū putridarū. dein de q̄ fieret flōia de vena nigra: qꝛ nō cōprehēdit ſangui nē eſſe multū inflāmatū ⁊ acutū. Incipiēdo curā ab ea: vt precepit dñs Auic. Et dato q̄ cōprehēderet multitu dinē ſanguis peccātis. tñ qꝛ nō timuit de ſuffocatione: ꝓpter morā nō fecit eā vſqꝫ ad ſincopim: ſed ordinauit vt extraheret libra vna: qꝛ ſi timuiſſet: eū ad ſincopiꝫ fe/ciſſet ꝓpter fortitudinē ⁊ robuſticitatē: ⁊ alia q̄ i eo erāt eam tolerantia. Et fundauit ſe ſup dictū Auic. de cura eius. Et partitio melior eſt in ea ſi non fuerit qō neceſ/ſariū faciat feſtinationē: vt ⁊ Gordonius ⁊ multi alij va lentes viri docuerūt. Deinde cōprehēdēs q̄ ſanguis ac totū corpus nō erāt ſufficiēter infrigidata: ordinauit q̄ poſt flōiā dareꝛ aq̄ ordei in quātitate vnius libre cuꝫ. ℥. iij. iulep. violati fecitqꝫ eū ſic ſtare p duas horas: poſt q̄s ordinauit dietā. Et qꝛ ex aſpectiōe ſanguinis vidit non eſſe eū eo multā aquā imo q̄ erat citrinus ⁊ intēſe rube dinis: ⁊ cū ipſuꝫ in vaſe plano cū virgula forti in fruſta diuideret: cognouit ipſum nō eſſe viſcoſuꝫ ⁊ ſolide ſub ſtātie. ꝓpter qō iudicauit ipſuꝫ eſſe inflāmatū ex colere admixtiōe. vñ ordinauit ad frigidū ⁊ humidū decliuā/tem taꝫ ex pte cibi q̄ꝫ potus: vt tertio capitulo de ipſa in calida ⁊ ſicca cōplexiōe valēte. eniā q̄ ꝓ tūc ſubtilis eēt. qm̄ eſtimauit ſtatū propinquū. Itē precepit vt nō dor/miret. qō ſi cōphēdiſſet q̄ ex ipſa flōia fuiſſet multū de/bilitatus. ipſe impauide ordinaſſet vt dormiret: vt ſup Gal. ſ̄. terapētice. In. xxij. hora ad euꝫ rediēs: inuenit ex

indicēte vrina ac pulſu q̄ ipſe adhuc erat inflāmatus: ⁊ q̄ nō erat cōueniēter ſanguis extinct⁹. vñ ordinauit q̄ iterū abſqꝫ percuſſione vena aperireꝛ: ⁊ q̄ extraherenꝛ. ℥. vi. ſanguinis de nouo: ⁊ ita actū ē. deinde q̄ daretur lib. ꝫ. extinctiui dicti. deinde dieta vt ſup̄. Ordinauit de inde qō ſi ſitiret daretur aq̄ cocta ſimplex cū vino gra/natoꝝ: aut aqua ordei cū iulep roſato ⁊ hi⁹. Sequenti autē die: qꝛ decima cū ad eū veniret: inuenit euꝫ adhuc calentē: ⁊ ipſum aliqualiter dormiuiſſe: ⁊ tunc precepit vt fieret ei cliſtere infrigidatiuū lenitiuū. ex malua. ma/tre violarū. bliti. nenufare. oleo violato. ⁊ ſale cū modi/co ordei. Et cibauit eū dieta groſſiori ex ſpinachijs ⁊ la ctucis in brodio pulli macri. Et ordinauit: qꝛ bibulus ⁊ nunq̄ꝫ aque cōſuetus: vt daretur vinū albuꝫ pauce vi/noſitatis etiā cū aqua veri frigoris limphatū: ⁊ ſic p ali/quantulū temporis poſt prandiū quieuit ac dormiuit. Sero autē ad eū rediens. pur percepit adhuc aliqd cali ditatis: ⁊ tunc ordinauit epithima cordi infrigidatiuū: ⁊ ipſum cōtinuare per totā illā noctē: ⁊ ea nocte cū ſiti/ret q̄ daretur iulep roſ. cuꝫ aqua acetoſe ⁊ endiuie: aut roſa. cū aqua ordei. Item ordinauit in cōplendo tertiuꝫ ⁊ quartū canoneꝫ vt die. xi. mane in aurora daretur ſir. acetoſus ſimplex cū aqua capilorū ve. ⁊ endiuie ⁊ modi co aque feniculi: ⁊ frigidū: ⁊ q̄ cōtinuaret vſqꝫ ad tres dies: qꝛ vſqꝫ ad decimūquartū. deinde pro cōplēdo ſex/tum ordinauit ſolutiuū ex manna ⁊ reubarbaro in die decimaquinta. aſſumēdo cū canonib⁹ ſuis cū decoctio ne tamarindorū prunorū: ⁊ hi⁹ in aqua endiuie: In de/cimaſexta. autē ſudauit copioſe ⁊ liberatus fuit in totū. verum poſt quartū diē ordinauit fricationes omni die bis. ſ. fieri mane ⁊ ſero ante cibum. dabatqꝫ deinde die/tam conuenientē: vt ſupra de acutis: ⁊ hoc ordine pro/cedendum eſt: vbi eſſet ſinochus cū canonibus ſuis: q̄s per te reuide: ⁊ hec in preſentiarum ſufficiant. Pro acci dentibus vero recurre ad ea que de acutis ⁊c̄.

Capitulū duodecimum de febrib⁹ colericis. Cō tinens quatuor rubricas.

¶ De diuiſione: cauſis ⁊ ſignis feb. colericarum in gene rali. Rubrica. 1.

Et teſtatur Auic. ꝑma ꝑmi de hu moribꝫ: ⁊ vt ꝓpoſito nr̄o ſatiſfacit. Colera diuidiꝛ in nālē: q̄ ē hu mor vtilis nō extranea: ⁊ in nō nālē: q̄ ta/lis dī: aut ꝓp cāꝫ extraneā: q̄ ei admiſcetur: aut ꝓp cām in ſe: qꝛ ei⁹ ſubā eſt nō nālis: ſed exēnata: ⁊ hec appellaꝛ pura nō nālis. alia q̄ eſt talis per admixtionē eſt nō pura ⁊ nō nālis: ⁊ dī colera non pura nota ſeu ſamoſa: qm̄ quod eſt ei admixtū eſt flegma. Qꝫ ſi fuerit media diciꝛ nō pura minoris ſame. Ab his ita/qꝫ coleris diuerſe cauſantur febres: quia diuerſaruꝫ de/nominationū. nā que cauſaꝛ a colera pura non natura/li: diciꝛ tertiana pura. Que vo a colera nō nāli nō pura diciꝛ tertiana nō pura ſiue nota ſiue ſamoſa: aut minoꝝ ſame vt dictū ē. Qꝫ ſi cōtingat duas tales mās eē in di/uerſis locis. ita q̄ q̄libet moueaꝛ ad cādā febreꝫ: ita q̄ patiēs oī die febriat appellaꝛ tertiana duplex.

¶ Et vt habeas modū loquēdi medicoꝝ: ac melius cir/ca mām operari ſcias: ſcito q̄ qñ colera nota eſt p admix/tionē flegmatis aquoſi: qō in eius exitu cōprehendiꝛ: ⁊ per alia ſigna infra: tūc febris dī tertiana de colera citri na. Qꝫ ſi flegma erit groſſuꝫ: dī tertiana de colera vitel/lina: q̄ colori vitelli ouoꝝ ſimilis exiſtit. Qꝫ ſi fuerit fe/bris de colera minoris ſame: q̄ eſt talis p aduſtionē: tūc diceꝛ tertiana nō pura de colera aduſta: ⁊ hic ingroſſaꝛ per ipſaꝫ aduſtionē: ⁊ ad nām tēdit melie: ⁊ ſic durat vl tra ſpaciū. xij. horarū ⁊ multū. Sed hic eſt locus ſpecu/

lẽtiõis de q̃ in ſequẽti rubrica. Q̃ ſi fuerit talis ꝑ admixtionẽ melie:q̀ cõprehẽdiť:q꞉ color tẽdit ad rubeũ non clarũ nec floridũ:tũc diceť tertiana nõ pura ꝑ admixtionẽ melie. Reperiunť autẽ ꝑter has ſpẽs alie due.ſ. praſſina ſiue viridis ⁊ eruginoſa. Nã praſſina per adustionẽ vitelline:⁊ eruginoſa ſiue ꝗinaria ꝑ aduſtionẽ praſſine generať:q̃ eſt oĩbꝯ calidior. Et vt dicit de ſuba venenoꝝ Aui.allegato capitulo. Et iõ oĩbus peior ⁊ magis ꝑniciosa.

D ℭ Juxta q̃ eſt vidẽdũ ꝑmo ſi ex his duabꝯ ſpeciebꝯ febris tertiana gñari poſſit. ſecundo ne aliqd intactũ relinquať:nunqd ex nali colera nõ putreſcẽte:vt de ſanguine dicebatur:ipſa etiã tertiana cãri poſſit. ℭ Ad que in paucis reſpõdẽs pro ꝑmo adduco ꝯciliatorẽ noſtrũ q differẽtia.91ª.inquit. D°.q̃ ex colera ꝓprie eruginoſa febris:neqȝ aliq̃ egritudinũ põt cauſari:ſȝ potius vomitu emittitur:aut mortẽ repentinã inducit. Et adducit tertiũ Yſaac quinto febriũ ſic inquientis. Praſſinã ipoſſibile eſt in epate generari:neqȝ generat febrẽ:q꞉ nõ tãto tpe in corpore permanet:vt putreſcat ⁊ febrẽ generet. nã eni ſemꝑ ſe coadiuuat:vt eam a corpore expellat ꝑꝑ eius malignitatẽ. Q̃ ſi natura defecerit eã expellere nequiens incendiť cor:⁊ hõ moriť. Subdit itaqȝ. ſi talia de praſſina accidũt quãto maiora ⁊ certiora ⁊ eruginoſa eueniũt. vñ tertio Almãſoris. Oẽs colere videnť euacuari q egrotãte corpore viridi excepta. Poſt autem. Hec auctorũ verba Cõciliator inqt. De colera vero praſſina nõ ſimplr enũciãdũ:qò febris ea oĩno poſſit gigni:maxĩe cũ nõ ſit cõdẽſata:vt eruginoſa generet etiã:non ſolũ in ſtomaco. verũ vt dictũ ⁊ in venis:vt aliãs cõtunctis humoribꝯ:nõ ſic etiã vt eruginoſa nature odioſa:vt ſtatim ꝑcepto eã expellat nocumẽto:neqȝ putrefactioni reſiſtẽs qò fortaſſe videť cõcedere. Auic. ꝑma quarti innuens ipſaȝ fieri ex chimis ſubtilibꝯ plurimũ quorum eſt colericũ vehemẽtis ſubtilitatis:⁊ profundatio male ſubſtãtie venenoſe:cui iã accidit putredo in corporibus calide cõplexiõis ⁊ ſicce valde. Iſta vero mala ſubſtãtia venenoſa qua ꝯfundeť colera ſm plurimũ videť parſimonia:cũ ipſa dicta ſit de genere venenoſarũ:⁊ ego quidẽ febrẽ iſtã vidi in quodã iuuene cõplexiõis ſicciſſime:⁊ calido etiã valde cũ accidentibus etiã hiꝯ:vt calore vehemẽti interius ſiti frigiditate extremoꝝ. ſincopibꝯ aliquãdo:⁊ affligebať ꝑ tertiũ maxie:qui fluxu largiſſimo vẽtris ſupueniẽte colere praſine aquoſe febris ceſſauit. In cuius ẽt fluxu ob ṽtutẽ laboratũ ſunt ĩ reſtrictione. Et iſte qdẽ deinceps inappetibilis factus:⁊ vix deglutiẽs:nihil ſumẽs circa ſeptimã abinde tabefactꝯ expirauit. Nocte aũt illa praua colera ipſius ſpũs ⁊ cor venenauerat in natos. Et qm̃ q̃ ſunt hiꝯ colerarũ raro emergunt:auctores videnť ſibi inuicẽ diſcordare. cũqȝ huiꝯ artis plurima experimento magis q̃ȝ rõne capianť. vñ de his q̃ raro cõtingũt certificari nõ poſſunt. interiorũ. v°.hec ille. Hic aũt adducere auctoritates auctoꝝ:q̃ videnť inter ſe aduerſari.eẽt ipſaȝ q̃õnẽ decidere. qò hic nõ intẽdo:ſȝ ſolũ teſtimonio. Cõciliatoris nr̃i ſtare. De his etiã aliqd infra ſuo loco ꝯſidera. De 2° aũt diceť rubrica de tertiana ꝯtinua. ⁊ tu ibi. ℭ Juxta aũt has diuiſiones ſequiť hec vltima. Febriũ colericaꝝ alia interpolata:alia ꝯtinua. Inter polatarũ aũt alia pura:alia ñ pura:vt ſup. Et cõtinuarũ alia ꝯtinua nõ ꝓportiõalis:q꞉ cõcluſa vt cauſon. alia cõtinua ꝓportionalis:q̃.ſ. de tertio in tertiũ excreſcentiã hȝ.ſ. manifeſtã fortificationẽ ⁊ manifeſtam quietẽ.ſ. remiſſionẽ:⁊ de his omnibꝯ ad plenũ ſuis dicetur rubricis. Sed tñ pro nunc tm̃ dicatur:q̃ ex his coleris.ſ. non puris põt ⁊ tertiana periodica ⁊ cauſon ſiue cõtinua generari. Et his febribꝯ maxime parati ſũt qui ſunt colerice complexiõis:⁊ in ſtatu ſiue in iuuentute:que eſt omniũ etatũ colerẽ generatiua magis:⁊ q regiones habitãt calidas ⁊ ſiccas:⁊ qui regimine vtunť colerico:⁊ vigilias ⁊ ieiuniũ multũ ſuſtinẽt:⁊ multũ exercitantur. Et multiplicanť in eſtate:vt Ypo.ſfra. Eſtate vero cauſon ⁊ febres tertiane plurime:⁊ intellige vt ſecundo de differentijs fe. qñ eſtas ſuã ſeruauerit nãm:⁊ poſt eſtatẽ magis accidũt in principio autũni.

E **Ex his patet** que ſint cauſe primitiue colericarũ febriũ:⁊ ſunt aer calidus ⁊ ſiccus. regio talis. vſus ciboꝝ ⁊ potuũ calidoꝝ. labores ſupflui. ſollicitudo magna. vigilia multa. tolerãtia multa ⁊ ſitis ⁊ famis ſiue ieiuniĩ. ira furor ⁊ hiꝯ. q̃ humores habẽt inflammare:aut inflãmabiles generare. ℭ Cauſa antecedẽs eſt ipſa colera q̃ putreſit ꝓpter ꝯculcatiões eiꝯ ⁊ indebitã euentationẽ. vnde cordi fumũ putridum mandans febrẽ cauſat:qui putridus fumus ẽ eius cauſa coniuncta:vt ſupra ſecundo capitulo d. cauſa febris dictum eſt. putreſit enĩȝ colera ipſa q̃nqȝ extra venas:vt in carne partibꝯ cutis:⁊ in faucibꝯ venarũ magnarum:vt infra de tertiana continua:⁊ ſic facit interpolatam vt infra. Quandoqȝ in venis aut arterijs per corpus diffuſis:remotis tñ a corde:⁊ ſic cauſat cõtinuaȝ ꝓportionalem:qñ in venis aut arterijs partiũ vicinãtiuȝ cordi:vt in venis pulmõis. capſula cordis. in ore ſtomaci:aut in venis epatis:⁊ ſic eſt cauſa cõtinue nõ ꝓportionalis vt cauſonidis. de quibꝯ omnibus plenius infra.

F **Signa** demõſtratiua. ℭ De ſignis dicať q̃ quedã ſunt antecedẽtia:⁊ quedã cõcomitãtia. Antecedẽtia ſunt ſenſatio puncturarũ in corpore ⁊ dorſo:maxime ſomni diminutio. deiectio appetitus:ardor ⁊ morſio in ore ſtomaci acuitas ꝑcepta in emiſſione vrine ⁊ egeſtionũ. ⁊ aliqñ dextri timporis dolor:⁊ ad illã partem magis moueť colera. ℭ Cõcomitãtia autẽ febres colericas in genere ſunt ſitis vehemẽtia ꝑꝑ oris ſtomaci exiccationẽ. anguſtia. inquietudo. impatientia ꝓpter acuitatẽ ⁊ inflãmationẽ colere. virtutẽ vehementer ſtimulantẽ. alienatio ꝓpter motum cole ſurſum. ⁊ ꝓpter eandẽ cãm dolor capitis maxime in dextra pte vt dictũ eſt. nauſea vomitus amaritudo ꝑꝑ motũ eius ad os ſtomaci. ſiccitas ligue labioꝝ ⁊ aliaꝝ partiũ oris. ſciſſio labioꝝ. eoꝝ veſicatio ſiue vlceratio ab ipſa colera aſcẽdẽte ĩ labijs recepta:q̃ ſũt carnoſa ⁊ ſui acuitate ſcidit illa. Et q̃nqȝ accidit in eis vlceratio ⁊ ſciſſio via criſis. Et iõ dicũt vulgares:hoc eẽ bonũ ſignũ. ſiccitas ſiue ventris ſtipticitas. colera hẽnte raptũ ad alia loca:qò cũ ꝯtingit excitia nõ ſunt multũ tincta. ℭ Septẽ ſũt ab Auic. poſita ſigna febri colerice periodice. tã pure q̃ȝ nõ pure cõmunia. Primũ rigor q in ꝑncipio paroxiſmi incipit cũ horripilatione:⁊ pũctura actio ꝑꝑ expãſionem materie acute ſup mẽbra ſenſibilia. deinde ſequiť frigus. Et dato q̃ cuȝ horripilatione eſſet frigus:tñ poſtea magis ⁊ fortius percipitur eo qò fuit in horripilatione:reuocato magis calore ad interiora. Poſt hec aũt ſubſequiť rigor difficilis valde:⁊ difficilior rigoribus aliaruȝ putridarum:⁊ hoc quãtum ad motum concuſſiuũ:q꞉ vt dixit Zoar. fortem habet rigorẽ:q꞉ humor colericus mordicatiuus vadit ad mẽbra puri ſenſus. aliaꝝ aũt febriũ materie non ſunt ita mordicatiue:⁊ naturam tantuȝ infeſtãtes. Et cũ tali rigore percipiť caliditas ad intra propter caliditatẽ materie:⁊ frigiditas ad extra priuatiua reuocato calore ⁊c̃. Et ideo eſt cũ pauco frigore.ſ. poſitiuo:vt eſt in flegmatica aut melãcolica rõne ſue materiei:⁊ ſequiť cũ punctura acumẽ:⁊ in ꝓceſſu ſuo acuitate materie. Et dato q̃ ſit vehemẽs:tamẽ cito recedit:q꞉ nõ eſt fortis extenſiue:ꝓpter velocẽ motũ colere ad extra eius ſubtilitatẽ q̃ cito reſoluiť. Et hic quidẽ rigor. ſ

principio vniuerſali eſt inteñior ꝙ̄ in augmẽto ⁊ ſtatu: q̄ꝛ mã colerica in pͥncipio eſt ſubtilioꝛ: ⁊ ſic mobilioꝛ ⁊ ſic foꝛtiorẽ cauſat rigorẽ. In ꝓceſſu vero ꝑ digeſtiones ingroſſaꝛ. vñ in ſtatu ẽ adhuc minus fortis. In flegmatica autẽ ⁊ ſilr in tertiana nõ pura ⁊ in quartana eſt ecõuerſo: q̄ꝛ mã a pͥncipio eſt groſſioꝛ: ⁊ cruda: ⁊ tarde mota: ⁊ debiles rigores faciẽs. Cũ aũt in ꝓceſſu ⁊ maxime circa ſtatũ ſubtiliaꝛ: foꝛtiores facit rigores. Et iõ cõmẽtatoꝛ Alexãdrinus ſup ꝑmo epidimiarũ dixit ꝙ artiſta cognoſcẽs ꝑ hoc ſtatũ letabaꝛ: ⁊ ideota triſtabaꝛ: q̄ꝛ credebat morbũ augmẽtari ⁊ debere ꝓlongari. Ex quibꝰ bene cõſideratis medicus facile cõprehendet ipſarũ febriũ colericarũ tẽpora vniuerſalia: ⁊ tu cõſidera. ¶ Secũdũ eſt: q̄ꝛ tã pura ꝙ̄ nõ pura recedit cũ ſudoꝛe ꝓpter ſubtilitatẽ materiei q̄ eſt apta cõuerti in vaporẽ ⁊ aptitudinẽ motus eius ad cutim: ⁊ maxime cõtingit quando per alias vias mã nõ euacuatur: vt vomitu ſeceſſu ⁊ hꝰ. Et vt Iſaac. hic ſudoꝛ cõſueuit eſſe in pͥncipio paucus: q̄ꝛ mã nõdũ eſt bñ digeſta. Itẽ q̄ꝛ caloꝛ febrilis deſiccat eã. ¶ Tertiũ. vrina eius rubea tendẽs ad igneã: in qua nõ eſt multa groſſitudo: ⁊ hoc qñ eſt ex colera pura ſiꝰ mixtiõe: ꝙ ſi fuerit groſſa nõ pura: erit vrina cruda: q̄ꝛ tenuis ꝓpter opilationẽ: aut groſſa ꝓpter groſſiciẽ materiei cũ ea expulſa. tamẽ erit cũ ea rubedo inflãmata tẽdens ad albedinẽ ꝓpter mixtionẽ flegmatis: aut ad fuſcum ꝓpter mixtionẽ melãcolie: vt infra de eis in ſequẽtibꝰ rubricis. ¶ Quartũ. ꝙ in hac febre cũ manuſ tangit coꝛpus ꝑcipit ꝙ in caliditate nõ ſit additio: imo qñ⁊ ꝙ̄ minuiꝛ inflãmatio: ⁊ cauſa: q̄ꝛ vapoꝛ eſt iã in exterioribꝰ multiplicatus. In cauſone eſt ecõuerſo: qm̃ caliditas eſt in interioꝛibꝰ ⁊ multoꝝ vapoꝝ: quos manus reprimere nõ põt: ⁊ minuiꝛ qñq3: q̄ꝛ i declinatiõe. ¶ Quĩtũ. q̄ꝛ collectio ſignoꝝ ꝑ pte dictoꝝ: vt vigilia ſine grauitate capitis: ꝓpter acuitatẽ colere ſtimulãtis ⁊ eius leuitatẽ. ſitis ſudoꝛ ira: ⁊ iã p3 cã eoꝝ. S3 nota ꝙ aliqñ in aliq̃ nõ pura erit aliqs ſomnus cũ grauitate ꝑꝑ multos groſſos vapores nõ multũ acutos. Itẽ odiũ locutiõis: q̄ꝛ ſpũs ex locutiõe motꝰ excitat colerã: vel q̄ꝛ organum auditus hꝫ ex ſiccitate febris multũ expurgatũ. vnde ſonus ei occurrẽs valde realr imprimit: ſicut cũ tãgibile occurrit neruo diſcoopto. ¶ Sextu3. q̄ꝛ pulſus eſt velocioꝛ reſpectu aliarũ: ⁊ cã patet. ⁊ eſt diuerſus ꝓpter debilitatẽ ṽtutis ab humoꝛe factã: ſed minoꝛ ꝙ̄ in alijs putridis. qm̃ humoꝛ eſt minus grauis ⁊ magis vniformis in ſuo motu putredinis ⁊ expãſiõe caloris cũ duriciẽ ꝑꝑ ſiccitatẽ. In alijs aũt eſt diuerſitas rõne putredinis. ⁊ ipſius febris etiã ꝑꝑ groſſiciẽ ⁊ viſcoſitatẽ humorũ magis ſuffocantiũ calidũ: ⁊ magis difformiter ꝓcedẽtiũ in putredine. ¶ Septimũ. eſt ſumptũ ab etate cõſuetudine cõplexione arte regione tẽpoꝛe: multitudine euentus tertianarũ. Et de his oĩbꝰ particularius infra.

¶ De Tertiana pura. Rubrica. 11.

A Expeditis generalibꝰ: ad particularia venio. initiũ faciẽs a pura: q̄ ſic deſcribiꝛ. Febris tertiana pura ẽ febris interpolata a colã pura ſubtili ac leni putreſcẽte cauſata. cuius ẽ de tertio i tertiũ egrũ affligere ſm nãm humoꝛis ꝓpriã: i ſeptẽ periodis ſm plurimũ vel añ terminate. Diciꝛ interpolata ad dĩã cõtinue ⁊ cauſonidis: q̄ ⁊ ſi cõtingat eas fieri a colã pura: vt ſecũdo de criſi: q̄ꝛ tñ nã ꝓpria humoris ẽ in ſuo motu interponere qetẽ: qð in ↄ̄tinuis nõ cõtingit. ideo nõ dicunꝛ pure tertiane. Diciꝛ a colera pura ad dĩã tertiane note: de qua in ſequẽti in rubrica: q̄ a colera nõ pura ſit. vñ hic credo ꝙ puritas colere habet attẽdi penes eiꝰ ſimplicitatẽ cũ ſubtilitate ac leuitate. ita ꝙ illa colera eſt pura cui nõ ẽ aliqð extraneũ admixtus ſubtilitatẽ ac leuitatẽ habẽs. Et ꝑꝑ hoc dixit Auic. de dĩis inter purã ⁊ nõ purã. pura ẽ ſubtilis lenis. Ex qbꝰ inferꝛ ꝙ ſi accidit aduſtio ipſi colere pure ꝑ quã ipſa ingroſſaꝛ: ſicut ex aduſtione ↄ̄tingit: ꝙ illa efficitur non pura: ⁊ ẽ colera q̄ ẽ ſpẽs minoꝛis ſame faciẽs cũ putreſit tertianã nõ purã. nã ꝑ aduſtionẽ ingroſſaꝛ: parſq3 eiꝰ ad melãcoliã ↄ̄uertiꝛ: ⁊ tu bñ cõſidera. Diciꝛ putreſcẽte: q̄ꝛ a colera nãli nõ putreſcẽte nõ eſt viſu3 febrẽ cõtingere. nã in ꝑcedẽti capꝰ. dicebaꝛ: ꝙ ſanguini nãli ipſo i ſua nãlitate remanẽte ineſt facere febrẽ. alijs aũt humoꝛibꝰ nõ: ⁊ cã reddebaꝛ ibi. Et ita nullibi reperiꝛ caplm de tertiana cõcluſa de colera nõ putrefacta. q̄uis Auerroys dicat ipſa3 poſſe ↄ̄tingere ⁊ cauſari. nã poſſibilitas ẽ res ampla: cui ſm ſe nõ eſt ↄ̄dictio. Aui. de qntana ſextana. Itẽ ipſa nũq̃ ſic cõtingeret ꝙ̄ diu permaneret: qm̃ nõ nõ hꝫ de ea illã curã: quã hꝫ de ſanguine. Q̄ ſi accideret curareꝛ cura cauſonidis vel cõtinue ꝓpoꝛtionalis: de qbus infra. vſq3 modo nõ eſt ab auctoꝛibꝰ inuẽtũ ipſam ad manus medicoꝝ perueniſſe. Diciꝛ cuius eſt de tertio in tertiu3. nã l3 de rõne colerice ⁊ maxĩe periodice ſit de tertio in tertiũ affligere. tñ nõ valet argumẽtum. hec de tertio in tertiũ affligit. ergo tertiana: q̄ꝛ aliq̃ febris cõpoſita: vt q̄ ẽ de duobꝰ quintanis: de tertio in tertiu3 affligit. Itẽ errat q tertianã iudicat per ipſam affligere de tertio in tertiũ ſolũ: q̄ꝛ põt fieri cõpoſitio duarũ tertianaru3: ⁊ erit paroxiſmus oĩ die: vt accidit in duplici tertiana dicta. Et iõ dicebat ꝑnceps: q ergo cõſiderat tertianã ꝑ paroxiſmũ errat in ea. imo op3 vt attẽdanꝛ ſignificationes alie. In ſimplici ṽo nõ accidet ſic erroꝛ. Diciꝛ in ſeptẽ periodis: q̄ꝛ accidit vꝑlimũ ꝑꝑ ſui leuitatẽ ac ſubtilitatẽ: niſi accidat erroꝛ ex pte regiminis: aut alterꝰ rei per quã ↄ̄tingeret ipſam ingroſſari. quo caſu trãſiret in nõ purã. vñ ẏpo. 4ꝰ. aphoꝝ. 59. aphoꝰ. Tertiana pura i ſeptẽ ꝑiodis iudicaꝛ lõgiſſima: vt ſup̃ 2ꝰ capꝰ. vñ Auic. Et ſilr pura nõ addit: cũ nõ accidit erroꝛ ſup ſeptẽ ꝑiodos. vñ Gal. i cõmẽ. allegato aphoꝛiſmi inqt. Tñ ſacẽ tertiana iterpolata i vno paroxiſmo: quãtũ tertiana ↄ̄tinua aut cauſon i vno die: ſ3 hec terminaꝛ i ſeptẽ diebꝰ cu3 ſit peracuta. q̄ ⁊ illa i ſeptẽ paroxiſmis. Et pᵒ vel añ: qm̃ accidit ꝙ colera ad putredinẽ mota ſit pauca: aut multum ſubtilis: apta finiri i vno: ⁊ tribꝰ vl' q̃tuoꝛ paroxiſmis. vnde Auic. Et aliqñ ↄ̄ſumiꝛ ꝑꝑ ſubtilitatẽ ſue materie i paroxiſmo vno. Et ſubdit. ꝙ ſi addat ſupra ſeptẽ ꝑiodos additionem plurimam: tunc non eſt de genere pure.

B

Et licet ex his appereat dĩa inter ipſa3 ⁊ nõ purã. tñ multe alie ponunꝛ dĩe: quas ad doctrinam clariorẽ hic ſubiũgã: ⁊ tu illas collige ex dicendis ſignis. Nã ⁊ ſi ꝑ ſigna dicta ↄ̄cta ad intenſionẽ ⁊ remiſſionẽ a ſe inuicẽ differãt. tñ vnaqueq3 hꝫ ſigna ꝓpria ꝑ que ad inuicẽ diſtinguunꝛ. ¶ Et ſequẽdo oꝛdinẽ nr̃m initiũ faciã. Ab exeũtibus. vrina in pura eſt rubea clara ad igneũ tẽdẽs: eq̃lis ſubſtãtie: ⁊ aliquãdo ſubtilis. Et Aui. in qua nõ eſt multa groſſitudo: imo ſupple eſt ſubtilis reſpectu aliarũ interpolatarũ: in qua ↄ̄ſueuit apparere nubes alba natãs in ſupremo: aut in medio pẽdẽs in primo tertio quarto quinto vel ſeptimo die. Et ð his in ſignis pronoſticis: ⁊ eſt foꝛtis odoꝛis ꝑꝑ acuitatẽ colere. Egeſtiones ſũt colerice tincte crocee. Sudoꝛ eſt exuberãs reſpectu veniẽtis in nõ pura. vnde ſecũdo eſt vapoꝛoſus calidus: ſicut ſudoꝛ quẽ emittit homo in balneo: ⁊ eſt equalis in toto coꝛpoꝛe: ⁊ cũ tergiꝛ apparet citrinitas ſup peciã. vomitus eſt colericus. ſputũ amarũ valde: ⁊ ſic de alijs exeũtibus: quoniã colere atteſtãtur. ¶ A ſubſtãtialiter inherẽtibus. Dico ꝙ i principio in pura cum tãgitur eius mẽbrũ: ſtatim ꝑcipitur notabi-

lis caliditas ⁊ moꝛdicatiua. ⁊ in acuta magis q̃ in non pura: ⁊ ſtatiꝫ poſt rigoꝛẽ ſiue ſrigus ſe extẽdit ꝑ vniuerſum coꝛp⁹ qḋ velociter caleſit: ⁊ ẽ ſignũ ſoꝛte: q̃uis caliditas ſit acuta: tñ tactũ iudicaꝫ vapoꝛoſa ⁊ benigna: reſpectiue tamẽ. ℂ A qualitate mutata: qꝛ ſacies oculi ⁊ h. ꝫ. ſunt magis ad citrinitatẽ tendẽtia: ſilr lingua ⁊c. ℂ Ab actiõe leſa: initiũ faciens a rigoꝛe. In pura rigoꝛ i. motus cõcuſſiuus eſt maioꝛ: ⁊ ſrigus minus: imo q̃ſi ſine ſrigoꝛe: ⁊ vtrũq; breuius q̃ in nõ pura. Eſt etiã cũ maioꝛi pũctura: ſiue pũcture ſunt in ea acutioꝛes. Poſt quẽ vt dictũ eſt ſubito venit caliditas intenſa totũ ſtatũ cõpꝛehendẽs. hoc enim ſignum replico: qꝛ ſoꝛte ẽ ⁊ efficax ſatis: ⁊ conſidera. Dicit Auic. Cum vides pꝛincipiũ cum rigoꝛe ſm qḋ determinauimus: ⁊ ſtatũ cum ſudoꝛe exuberante: tunc non dubites quin ſit pura: appoſui ꝓpter efficaciaꝫ ſigni. Item ſi ſpacium rigoꝛis pꝛolongatur: ⁊ ſiat additio ſuoꝛum paroxiſmoꝝ ⁊ anteceſſio. ſeruantes oꝛdinem ſm ꝓpoꝛtiones ſuas: qꝛ quantuꝫ excedit pꝛimus ſcḋm: ita ſecũdus tertium: vel qꝛ ſiat additio ⁊ poſtpoſitio paroxiſmoꝝ: tunc eſt nõ pura: quoniam hec arguunt groſſicieꝫ materiei ⁊ eius diffoꝛmitatem: que in pura nõ inuenitur. Et ideo nota bene qḋ dictum eſt: penes quid attenditur puritas colere.

ℂ A pulſu. Dicẽdũ ꝙ in pꝛincipio occultatur: minus tamen q̃ in alijs: ⁊ in augmento eſt equalis nõ diuerſus foꝛtis: ⁊ cito ad magnitudinẽ velocitatem ac frequentiam ꝑueniẽs: ⁊ vt Goꝛdonius: ſemꝑ remanet equalis: vel raro accidit oppoſitũ: vel ſaltem eſt minoꝛis diuerſitatis. Equalitas inuaſionis paroxiſmoꝝ ẽ de ſignis non pure: ⁊ anticipatio ſiue poſtpoſitio pure. Et nota hoc ſignũ. Uigilie ſitis: ⁊ ebulitio percepta apud epar: ⁊ reliq̃ ſigna ſupꝛa poſita in de ſignis demõſtratiuis i pcedẽti rubꝛica ſunt intẽſioꝛa q̃ i tertiana nõ pura. vel lenitas capitis i hac ẽ maioꝛ. vñ Gal. 9° terapẽtice de ſiti loquẽs dixit. ꝙ aliq̃ñ tãtã patiunꝫ eſtuationẽ: vt vix loq; poſſint ⁊ ſe nudos volũt i recẽti aq̃ ſubmittere. Aduenit et dictũ ẽ hec pura in vere ⁊ eſtate cõplexione colerica: ⁊ in iuuẽtute. in viris plus. in vtente regimine calido: ⁊ ſic de alijs: vt de cauſis eius dictũ eſt. Itẽ cũ omnibus his audacius ſignificaꝫ quãdo eo tempoꝛe febꝛes tertiane pure multiplicari inueniunꝫ.

Poſitis ſignis

ſic cõcretis. reſtat ponere ſigna ꝓpꝛia per q̃ differt vna ab alia. Et pꝛimũ ſignũ eſt ꝙ tertiana pura durat a q̃tuoꝛ oꝛis vſq; ad. xij. vel parum plus. i. vſq; ad. xiiij. Nã ſic ſe videtur exponere Auic. q̃rta pꝛimi de cognitione tẽpoꝝ moꝛbi dicens. Tertiane pure paroxiſmus durat vſq; ad xiiij. hoꝛas. Et Serapio. q̃ñ pꝛiodus eſt magn⁹ ⁊ paruus eſt. xij. hoꝛaruꝫ: ⁊ geo. xxxvj. Et hic ſcito ꝙ oẽs auctoꝛes cõuenerũt in ſpacio hoꝛaꝝ. xij. a pte poſt. a pte ante vero ponit Aui. ſpaciũ q̃tuoꝛ hoꝛaꝝ: Et hic itelligi ꝙ q̃tuoꝛ ſunt ſpacia q̃ cõiter inueniunꝫ in tertiana pura. Pꝛimũ eſt. iiij. hoꝛaꝝ. ſm. vij. tertiuꝫ. xij. q̃rtũ. xiiij. Auic. Et eſt ſm plurimũ ꝑueniẽs ⁊ medi⁹. q̃tuoꝛ vero hoꝛaꝝ ẽ minoꝛ ſm plurimũ. xiiij. vero maioꝛ imo maxim⁹. imo cuꝫ ab eo recedit nõ dr̃ ãplius pura. xij. vero eſt termin⁹ ex longis ſiue ex maioꝛib⁹. ad quẽ ſꝫ plurimũ venit: ſiue in quo cõſumiꝫ. Et hoꝝ terminoꝝ cã male aſſignari põt: ſꝫ ſtam⁹ teſtimonio auctoꝝ: q ꝑ experiẽtiã hos termios inuenerunt. verũ attribui nãc humoꝛis vt cito cõſumeꝫ: qḋ accidit pp̃ ſue ſube ſubtilitatẽ aptã ẽe reſolutiõi. vnde ẽt quãtitas eius facit ad longitudinẽ ⁊ bꝛeuitatẽ paroxiſmi. Et iõ dico ꝙ nõ incõuenit ipſam ꝓtrari vltra. xiiij. hoꝛas pp̃ multitudinẽ ei⁹ ⁊ debilitatẽ v̄tutis ⁊ denſitatẽ coꝛpis patiẽtis. q̃ oĩa faciunt ad ꝓlixitatẽ: vt pone ſoꝛ. ⁊ pla. tertianarios: in q̃b⁹ peccet colera eq̃lis q̃ntitatis. in ſoꝛte ſoꝛti rare texture terminabitur i hoꝛis. xiiij. ⁊ ſac argumẽtũ. adiuuãt ẽt ad eius ꝓlixitateꝫ cauſe extrinſece: vt ſlatus aeris ſrigidi ꝓhibẽtis eius reſolutioneꝫ ⁊ h⁹.

ℂ Secũdũ ſignũ ꝙ ei⁹ caliditas cito venit ad ſtatũ ⁊ nõ tardaꝫ: qꝛ mã ẽ apta cito inflãmari: ⁊ iõ dixit Auic. ⁊ caleſit in ea coꝛpus velociter. ⁊ vides caliditatẽ pꝛocedere ex coꝛpoꝛe: ⁊ extremitates adhuc ſrigidas: qꝛ citius ſentitur eius caliditas in coꝛpoꝛe ⁊ ſupficie eius q̃ ad extremitates veniat. ⁊ h̃ eſt vt ſupꝛa: ſatis efficax ſignum: ⁊ h̃ ſic declaratũ. ℂ Tertiũ ꝙ ſi in pura daꝫ aqua: tunc ſentitur vapoꝛ humidus: deinde vt velit ſudare: ⁊ q̃nq; ſudat. ⁊ hec intellige q̃ñ datur in fine augumenti vel in ſtatu: qꝛ tunc vijs apertis aqua penetrat: ⁊ caleſit ⁊ coleram digerit: ⁊ ſic pꝛeparat eã ad expulſionẽ. vñ ad cutim mota ⁊ expulſa eſt ⁊c. ℂ Quartũ ſumptũ ab vrina. ⁊ licet de eo ſatis dictũ ſit: tamẽ de eo trĩi dicaꝫ. ꝙ in colericis coꝛpoꝛib⁹ apparet ignea. in ſrigidis vero cũ cõtingit eos tertianã pati apparet citrina. ℂ Quintũ. ꝙ in ſeptẽ ꝑiodis terminaꝫ. qḋ intellige ſcḋm plurimũ vt ſupꝛa. ⁊ de his terminis dicaꝫ ꝓpoꝛtionaliter vt de hoꝛis. Sed D hic nota ꝙ paroxiſmi pure addũt in foꝛtitudine cõiter vſq; ad q̃rtũ: q ẽ ſtatus vlĩs: ⁊ hoc q̃ñ febꝛis durat. vij. periodis. Q. ſi ſtatũ ante cõpꝛehẽderis: qḋ maxie cognoſces ex ſequẽti paroxiſmo. tũc ſcias eius terminationem.

ℂ Sextũ. ꝙ pura dimittit egrũ libere abſq; ſenſata latitudine: aut aliquo tali nocumento. In nõ pura vero ſemꝑ antecedit vel poſt vel in medio aliq̃d ꝑcipiꝫ q̃ grauatur coꝛpus. ℂ Differt autẽ colera hec pura a colera q̃ fit ex trãſmutatiõe ſanguinis in eã. q̃m accidẽtia ſũt minoꝛa in ea q̃ eſt ex ſanguine: cũ ſapiat nãm ei⁹. vñ caliditas ad tactum minoꝛ vapoꝛoſioꝛ ⁊c. Unde ex his colligendo foꝛtioꝛa duo ab auctoꝛibus ponunꝫ. ſ. rigoꝛ veniens: vt dictũ ẽ. ⁊ ſudoꝛ exuberãs in fine. Et iõ dixit Aui. Cũ vides pꝛincipiũ cũ rigoꝛe ſm ꝙ determinauimus: ⁊ ſtatũ cũ ſudoꝛe exuberãte. tũc nõ dubites quin ſit pura.

ℂ Poſtremo ſcito ꝙ accidentia hec ẽt variant ſm varietatẽ loci ipſius colere: ⁊ iõ locũ eius per ſigna ipſa inueſtigabis: vt ſi mã fuerit circa os ſtomaci erit doloꝛ frõtis foꝛtioꝛ ſitis intenſioꝛ ſiccitas lingue. oꝛis aſperitas. amaritudo. vomit⁹. ⁊ vrina remiſſioꝛ in coloꝛe: ſed raro accidit ꝙ colera pura ibi putreſiat. Q. ſi fuerit in inteſtinis: doloꝛ percipieꝫ in eis. egeſtio erit colericiſſima. accidit fluxus vẽtris. doloꝛ frõtis. ⁊ cetera remiſſioꝛa erũt. Q. ſi fuerit iuxta epar vel in chiſti fellis: erit vrina multum coloꝛata cũ ſpuma terrea. Q. ſi epar patieꝫ: erit ſpiſſa ⁊ caloꝛ eſt acutus per totũ. Q. ſi fuerit in renibus: tũc in pꝛincipio paroxiſmi ſentiet in eoꝛũ loco doloꝛẽ. Naꝫ ſemper concomitatur locũ paſſionis. ⁊ quanto erit ꝓpinquioꝛ epati aut vijs eius tanto vrina erit coloꝛatioꝛ. Q. ſi fuerit iuxta ſpiritualia: ſitis adeſt maxima: que potu aque ſrigide non ſedatur. ⁊ eſt cũ caloꝛe pectoꝛis amplioꝛi. ⁊ ita de alijs locis pariſoꝛmiter.

Pꝛonoſtica.

Cita vel tarda apparẽtia nubis E in vrina: vt ſup̃ arguit citaꝫ aut tardã ei⁹ terminationẽ. nã ſi appet in pꝛimo die: nõ ptranſit tertiam periodũ: ſed hoc raro euenit: ſed in illa pꝛima die erit augumẽtũ. conſidera. Q. ſi apparet in ſecundo non ptrãſit quartũ. Q. ſi apparebit in tertio tunc eradicabitur in q̃nto vel ſexto. Q. ſi vrina fuerit vehementer citrina: ⁊ non apparuerit in pꝛime periodo nubes neq; natãs neq; pẽdẽs: tũc ipſa ꝓlongabiꝫ vſq; ad ſeptimũ. De terminatione autẽ eius ſm hoꝛas ⁊ dico ſiue periodos dictũ eſt: qꝛ cũ video foꝛtiſſimũ paroxiſmuꝫ ille eſt ſtatus. In pꝛincipio ꝑticulari cõſueuit venire vomitus. in fine ſudoꝛ. Hec venit cum vehemẽtia accidẽtiũ: vt ſupꝛa de eis: ſꝫ nõ ſunt ꝑiculoſa. ⁊ ideo nõ numeraꝫ inter

A acutas egritudines: vt ſupra de acutis. Itē ex dictis habitū eſt q̄ ſm plurimū q̄rtus paroxiſmus eſt ſtatus. ꝛ ideo ſi contingat te eſſe vocatū in ipſo: bene cōſideres ne infamiam conſequaris. quoniā ſi dabis ſy. aut facies flōiam: ꝛ tunc ſupueniant accidētia ſtatus fortiora priorib⁹: ꝛ tu de eis non fueris pronoſticatus: dicēt q̄ ſyrupus: aut flōia: aut cliſtere: aut aliqd̄ qd̄cunq̄ tale: qd̄ adminiſtraueris fuerit cauſa illorum. ꝛ ideo non eſt negligenda pronoſticatio.

B **Canones** Anteq̄ȝ ad eā curādā veniās. ſcito primo q̄ ei⁹ cura a cura tertiane nō pure ꝛ ꝯtinue nō differt niſi ſm intēſuȝ ꝛ remiſſuȝ: ꝛ ſm maiorē ꝛ minorē obſeruationem. ita q̄ antidota quaſi eadē adminiſtrari videt̄ in cura vtriuſcuiuſq̄ earū. Scd̄o q̄ pura ipſa eſt ceteris ſaluior ac facilioris cure: q: breuior p̄. Secundo quia in ea plus ſaluatur virtus: quoniā minori tempore moleſtat: ꝛ pluris eſt quietis. Tertio: ꝛ eſt cauſa his omnibus fortior: q: que ꝯueniūt febri: cōueniunt ꝛ cauſe ꝛ accidentibus conſequentibus

C eam. Scito tamē q̄ ſi in eius cura cadit error: aut ex parte medici. verbi gratia. dantes calida vbi debēt adminiſtrare frigida: tunc conuerti poterit in aliam febrē. ꝛ erit in ea habēdus timor: qui haberetur in febre: in cui⁹ ſpeciē conuerteretur. Similiter in malū accidens vt in freneſi ex vſu calidorū. Conſimiliter dicatur ſi error accidat ex parte infirmi non obſeruantis debitum regimē ex parte cibi ꝛ potus ꝛ aliorū. Et dixit Uiaticus q̄ aliq̄n reperit̄ tertiana pura cuius mā habet furioſitatem. ꝛ hec eſt timidior aliīs. nā vt dicit: colera rubea ex motu ſuo nō patit̄ peccare infirmū: nec errare medicuȝ. vn̄ maxime cauende ſunt res calide. Et iō bn̄ dixit Gal. ad Glauconē. ſi diligētiſſime mox a p̄n⁰ ꝯgruis medicaminibus nō obſeruetur: euidēs in ea periculum ſit. nec facile poſtea quibuſlibet remediīs continetur.

¶ Et veniēdo ad p̄ticulares. ſit p̄m⁹ i ordie: vt ſupra ordinatio diete q̄ i oīb⁹ ſex reb⁹ nō nālib⁹ ad frigidū ꝛ hūidū declinare dȝ ex p̄te aeris ꝛ ceterorū. Naȝ de refrigerādo aerē ſupra ō acutis ꝛ peſtiferis: ꝛ tu ibi. nec obliuiſcaris q: p̄⁰ debes eū corrigere. ꝛ ibi hēs copioſe dictū. ¶ Ex p̄te aūt cibi ꝛ pot⁹ q̄ exhibere debes ſupra 4⁰ cap̄. de dietis: ꝛ tu ibi. vbi poſita ſunt q̄ ꝯferūt in diſcraſia calida ꝛ ſicca. Ueꝝ circa talia nota hos canones. Prim⁹ q̄ a rebus īflāmabilib⁹ abſtinēdū: ꝛ i qb⁹ ē acumē ꝛ punctio. vn̄ pp̄ hoc multi euitāt carnes: ꝛ q̄ ex carnibus confecta ſūt: ſȝ in h̄ ꝯſidera ꝟtutē ꝯſuetudinē: ꝛ ipſas ſi opȝ alteres. Cōſilr ꝓhibēt vinū: de ipſo ꝛ potu ſtatiȝ. Iteȝ in die acceſſionis nō des cibū aut potū i termino paroxiſmi ꝓpinq̄: ſȝ ati ipm̄ p ſpaciū. v. horaꝝ adminus. ꝛ ſit alteratiuus liquidus: non multe quātitatis leuis ꝛ cite digōnis. Et tu ꝓ ipſo canone ꝛ aliīs recurre ad ea q̄ ſcripta ſūt ſupra de canonib⁹ gn̄alib⁹ i cura putridaꝝ. Et h̄ aduerte

D q̄ cibatio i tertiana ē duplex. vna q̄ ē humectatio ſbſtātifica p quā reponit̄ dep̄ditū. Et in h̄ caſu ꝯueniunt calida nō multū ꝛ hūida. vt teſticuli galloꝝ. vitella ouorū extremitates pulloꝝ vel auiū paruaꝝ: ꝛ hi⁹ multū nutriētia. ꝛ hec ꝯueniūt i fine: vt Aui. j. i declinatiōe vn̄. Et iſta dari debent in die īterpolationis. Alia eſt cibatio in q̄ eſt ītētio infrigidādi ꝛ humectādi ſimul: vt dicebat̄. vt cū ch̄iſt ordei. lactucis ꝛ hi⁹: Et iſta cibatio dari dȝ i die acceſſiōis: ꝛ ēt maxi⁹ i ſtatu vn̄. Un̄ aduerte q̄ pp̄ cōſuetudinē ꝛ hoīuȝ igluuiē ſic canones obſuare ad vnguē nō poſſum⁹. Et iō eos cibos altera vt videbit̄: qn̄. ſ.

E dari oportebit ēt in die acceſſiōis. Et vr̄ in hac ītētione Aui. laudare melonē indū. inquit. Melon vō indus eſt refrigerans maxime et mitigans inflammationem: ꝛ cū hoc qd̄ ipſe ſoluit ꝓuocat ꝛ frāgit vehemētiā caloris: ꝛ fac̄ ſudare. Et ſubdit q̄ for taſſe nō nocet paꝝ. ſ. multū: pp̄ aptitudinē cōuerſionis eius ad putredinē. ꝛ hoc dixit vt medicū attētū reddat. q̄ ſi viderit eū aptū putrere: aut timuerit pp̄ diſpōnem patiētis: vel q: nulla p̄ceſſit mūdificatio. tūc caueat ab ei⁹ datiōe. Q: ſi illa nō timuerit: det ipȝ pp̄ iuuamēta dicta ei⁹. vl̄ aīt nō noceret paꝝ. ſ. ſūptuȝ: q: ei⁹ pauca quātitas nō poterit multū nocere ꝛ multa facere iuuamēta. ſȝ de his. ō. i canonib⁹ gn̄alib⁹ putridaꝝ. ꝛ tu ibi. Et q: tertiana pura ē de febrib⁹ multe iſlāmatiōis: ꝛ ei⁹ putredo eſt multū extēſa. ideo ſecurius dātur fruct⁹ in ea.

¶ De potu aūt dicat̄ p̄ q̄ aq̄ ordei ē pot⁹ ꝯuenietiſſim⁹: ꝛ maxie pluries decoctiōis vſq̄ ad crepaturā iclusiue. verū ſi in ſtomaco patiētis acetoſat̄ aut cib⁹ in eo non det̄: ſȝ ſimplex aq̄ cocta adminiſtret̄. Itē nō det̄ vinū purū: ſed aq̄ p̄mixtū plurima commixtione. vn̄ Aui. vinū. n. fractū p cōmixtionē ꝯfert q̄ȝ tūtatis reſidui ei⁹ in reſoluēdo illud cui⁹ neceſſaria eſt reſolō. ꝛ ſuccurrit aque penetrāti cū fortitudine ſua. i. cū forti q̄litate ſua. ſ. frigiditate in fridādo: quā facit penetrare vinū ex forma ſpecifica ſua ꝛ p̄mixtione ei⁹: qd̄ eſt in ipſo de calefactiōe pauca: q̄ eſt ex vino. Et nō q: dicat pauca. quā exponūt quidā vt aque ad vinū ſit ꝓportio q̄drupla. ſȝ hoc oȝ moderare medicū: q: neq̄ in oīb⁹ hoībus aut vino hoc obſeruari pōt pp̄ potētiā vini variā ꝛ hoīum ꝯſuetudinē ꝛc̄. Et hoc vr̄ magis ꝯuenire poſt p̄ncipiū. vn̄ Gal. ad glauconē vinū anq̄ȝ digerat̄ egritudo oīno ꝓhibēdū. incipiente aūt digeri tenue ꝛ aquoſuȝ ꝛ modicū in p̄mis dare. Hic aūt oȝ attēdere virtutē cōſuetudinē ꝛc̄. Quidaȝ ꝯſentiētib⁹ cōditionibus in exhibitiōe aque frigide: de qbus ſupra de cura putridaꝝ in gn̄ali. dant aquā frigidā in magna quātitate. deinde cooperiūt infirmū: ꝛ expectāt ex illo criſum cōpletā in ei⁹ tertiane pure eradicatione. Et iaȝ meo tp̄e hoc fecit medicus qdā in ciuitate mea ꝛ ſucceſſit. Et eſt hic modus cure in p̄tib⁹ orientis multū ac multum obſeruatus. ꝛ de hoc ſupra allegato mic loco: ꝛ tu ibi. veꝝ huic modo cure videt̄ aduerſari. Auic. q: ſ. nō ſemp fieri dȝ: inquit. Et nō vltimes infrigidatiōeȝ multū: ꝛ ꝓp̄e in p̄n⁰: niſi inuenias īflāmationeȝ vehemētē: aut timeas ꝯuerſionē ei⁹ ad cauſonidē ꝛ cōtinuā. Nā in p̄n⁰ ex multa infrigidatiōe incrudat̄ mā ꝛ ꝓlongat̄ morb⁹: ꝛ extinguit̄ calor. Veꝝ ipſa ente digeſta: ſtate vehementia caloris ſecuri⁹ dari poterit. Sȝ pro his oībus recurre ad canones gn̄ales ſupra de cura putridaꝝ in gn̄ali. ¶ Poſtremo aduerte ad dietā reſpectū tēpoꝝ vniuerſaliū: vt ſupra de acutis. ꝛ tu ibi. Q: ſi ſtatus erit ꝓpinquus: ſubtiliorē dabis q̄ȝ ſi remotus fuerit. In declinatiōe āt groſſior ꝯuēit: ꝛ humectās ſubſtātifice vt dictū eſt: ꝛ magis q̄ȝ qualitatiua. ꝛ tu ꝯſidera.

¶ De motu ꝛ q̄ete dicēdū: q̄ q̄es ꝯuenit ꝛ tranq̄llitas: ꝛ fricatiōes ante cibū. Utet ergo motum ꝛ eo moderate vtat̄ tp̄e quietis febris. Cōuenit ſomn⁹ aliquātulū plus ſolito: ꝛ maxime i colerico. ¶ Nō ſe repleat: oī die hēat vētris lenitionem ꝛ bn̄ficiū nā aut arte: vt dicet̄ ſtatim. Euitet coytū ꝛ animi accn̄tia: q̄ eū ſūt apta inflāmare: vt ira furor ꝛ hmōi. ſit enīȝ letus ac aīo trāquillus.

¶ Scd̄o eſt vētris lenitio. vn̄ Auic. Et tu non auſcultes ſermonē: q: Raſis decimo Almāſoris. q ꝓcedit in p̄n⁰ ſolutiua fortia: vt ſcamōeā mirabolāos ꝛ hi⁹. niſi p illō qd̄ diximus. i. niſi coacte. Idē cū timueris furioſitatem māe: ex p̄te aut quātitatis eius aut q̄litatis: q: dubitaretur de trāſitu eius in cauſonidē: aut timeres futurū apa vt i cerebro freneſiȝ ꝛ hi⁹. imo oȝ vt propterea in p̄mis ꝛ lenias lenitate q̄dā cū eis q̄ diximus. ſ. ſupra de cura putridarum in gn̄ali. ꝛ tu ibi. cum māna. ſ. ꝛ caſſia tamarīdis prunis. ſyrupo viol. ſucco granatoꝝ. Et tu compoſitiones ibi habes. ꝛ tu tuo modo compone. Q: ſi per

Melo[n] Indus et ad q[uo]d prodest

os dare poteris hoc lenitiuū meli⁹ erit. ſ. in his q̄ apte eū recipiūt. Q, ſi nō: recurre ad cliſteria lenitiua poſita allegato loco: vbi habes copiā lenitiuoꝝ ſimplicium ꝛ cōpoſitoꝝ. Cū ergo ad infirmū venis: ſollicita ventris lenitionem: vnde Aui. Rectum eſt nāq; vt in potu ꝑ ponatur: ſicut ſorbitio ordei: neq; ei ſiſe. neq; cibi niſi nā iam ſit lenificata. Hāc aūt lenificationem cum adfuerit neceſſitas flebotomie ne tardetur: fac cū cliſteri: vt ſupra allegato loco. Q, ſi non: adminiſtrabis potionē. In quibus tantū caſibus competit flobotomia in tertiana pura. Primus quādo talis eſt in iuuene plectorico ſanguineo. Secūdus quādo comprehenditur q̄ cola eſt ſanguini admixta vt dictū eſt de canonib⁹ vniuerſalib⁹ febris putride: in q̄ timetur ebullitio ſāguinis: ꝛ cōuerſio eius in colerā. Tertius q̄ñ cōprehēdit̄ inflāmatio magna in ſanguine ipſo: ꝛ timet̄ ꝯuerſio ei⁹ ad colerā. Et h̄ nota q̄ ſi flōia fit ꝛ nō cōpetit: periculū eſt ne interpolata veniat in cōtinuā. q̄ñ p flōia euatis venis materie ad eā trahunt̄ ad intra. Itē q̄ ipſa humores ſubtiliat: ꝛ ipſos in potu ponit: vt 4⁹ p̄mi de ea. Iō timendo ex ea inflāmationē maiorē: non p̄ſumptuoſe: ſ; magna cū cōſideratiōe fieri h; ppea i febribus magne inflāmationis ꝓhibet̄. ideo bene cōſidera anteq̄ eā faciēdam venias.

¶ S; q̄res ſi cōtingat me vocari poſt tres paroxiſmos: ꝛ videā flomiā adhuc competere: debeo eā ne facere? Dicendum q̄ ſic: licet directius in principio magis cōpetebat. ſtat tū q̄ in proceſſu poſſit magis competere: vt poſito q̄ in proceſſu colera cōmiſceat̄ ſanguini q̄ in principio non erat cōmixta. ¶ Et q̄ lenitio ventris aſpicit materias cōes. ideo ſub ipſa cōprehēdamus vomitum. vnde ſi videris mām redundare aliquo mō ad ſuperiora: introducas vomitū leuiter factū. vñ Gordoni⁹. In oī febre īterpolata ꝯpetit vomitus in p̄ncipio paroxiſmi: q̄ñ p ipſ; alleuiat̄ tot⁹ paroxiſmus: ſpāliter ſi fuerit ſpōtaneus: vel a medico facilr ꝓuocatus. nā per ipſ; ſic euacuatur mā ꝯſcedēs ſi minera eſt i ſtomaco aut mā apta in eā trāſire. Et ideo eū hortat̄ Auic. de cura q̄rtane vt iſra. Et certe vtile eſt q̄ i p̄ncipio rigoris ꝓuocet̄: moderate tñ: ſicut cū ꝓuocat̄ ſudor in declinatiōe. Et videmus ad experiētiā. q̄ ſi ſic ꝓuocat̄ poſt ꝯſumationē paroxiſmi īfirmus minus ſe grauatū iuenit: vt teſtat̄ Gal. in ꝯmēto illius. Vbicūq; cōtinue rigores fiūt. ¶ Et ſi dicat̄ Aui. dicit. Et o; vt nō moueas in die paroxiſmi niſi ꝓpter neceſſitatē. ergo a fortiori in hora paroxiſmi. Dicēdū q̄ itelligit̄ motu forti agitatiōis: vt cū forti farmaco aut q̄uolibet alr: per quē humores agitēt. Et iō etiā dictum eſt: moderate tamē ꝛ leuiter factum.

¶ Tertius canon eſt digō. ꝛ hic canō regulariter debet p̄cedere quartū ſequētē: qui eſt euacuatio. Dico regulariter: q̄ñ coacte mā erit e furioſa: quartus d; p̄cedere tertiū. Cū q̄b⁹ aūt digerat̄ colera ipſa pura: habes ſimplicia ꝛ cōpoſita ſupra 5 cap̄. ꝛ tu ibi. ꝛ ꝯpone leēſiora aut remiſſiora ꝛ guſtui grationa: vt exigit diſpō: ac patiens ipſe. vñ vt ſepe dictū eſt. o; de nouo oī die ꝯponere. Et h̄ ſcito q̄ digerētia hec mām reſpiciūt ꝛ putredinē: ꝛ maxime acetoſa. vñ q̄p̄lures nō recedūt ab acetoſo ſimplici ac oxizacchara: ꝛ hmōi acetoſis: ꝛ nō laudāt ſyr. vel iulep violatū: vt Gilbertus. Item ſcito vt ſupra in p̄cedenti caplo. q̄ ſicut mā variatur ex pte ſue ſubē: ita o; digeſtiua variare. vt ḡbi grā. q̄ mā erit in principio ſubtilis: acetoſum ſimplicē: deinde ingroſſabit̄: euacuato ſubtili dabis oximel ſimplex: ꝛ ita de alijs.

¶ Quartus eſt euō. Cū q̄bus etiā euacuet̄ habes allegato loco. S; hic nota q̄ vt potes euita ſcamoneā ꝛ multū refractā: ſed vtere mirabol. reubarbaro: caſſia: aloe: ꝛ hmōi mitioribus. nā ipſa ꝓpter ſui calitatē ꝛ ſilia etiā ꝓpter venenoſitatē vitanda eſt: vt Auer. 3⁹ colliget. Et nō moueas cū medicinis attractiuis: ſic ē ſcamōea. Secūdo q̄ fiat in die quietis cū p;. Tertio q̄ exhibit̄ digeſtiuis q̄nq; vel ſex diebus ſi cōprehēdis ſigna digōnis manifeſte ex vrīa ſedimine ei⁹: etiā futurā criſim ex motu materiei ad ſupiora p vomitū aut fluxu; ſanguis nariū: aut p iferiora: q̄ per ſeceſſū: aut p fluxū vrie: aut p viā ſudoris: tūc ſi cōplete opabit̄: dimitte exhibere ſolutiuū: nec cū aliquo modo adminiſtres. Q, ſi diminutā cōprehēdes criſim adiuua nām per viā ſuā. q̄ ſi nā in hoc tēpore non ſe mouit: da ſolutiuū ex poſitis. 5. cap̄. ſm q̄ exigit diſpō ꝛ patiētis cōditio. vidimus eni; plures tales tertianas ſudore ſolo terminari. Itē varia ſolutiua ꝓportiōabilr vt de digeſtiuis dictu; eſt: q̄ñ variat̄ ꝯtinue ſubſtātia ex parte groſſiciei ſubtilitatis. vñ i proceſſu cōpetit fortius: cōſidera. ꝛ dare poteris cu; aq̄ frigida timēdo iflāmatione;. ſed regularius eſt ea dare cum aqua calida. Q, ō qda; exponūt in aqua frida potētia: ſ; actu calida. Tertio ſollicita ad vētris ſubductione; cū cliſterib⁹ iterim. ¶ Sub hoc aūt canone comprehēdant̄ euōnes facte per ꝓuocationē vrine ꝛ ſudoris. de q̄bus multa dicta ſunt ſupra de canonibus vniuerſalib⁹ febriū putridaꝝ. ꝛ tu oīno ibi. vñ facta euōne tali adminiſtrabis ſemīa cōia frida maiora: q̄. ſ. eaꝝ emulſionem cū aq̄ ordei: ꝛ hmōi. ¶ Et ſimilr ꝓuoca ſudorē cu; aq̄ ordei calida valde: vt tolerare p̄t cū pauco vini vinoſi. he aūt euōnes cōplent euacuare remanentes reliqas ex p⁹ euōne. Sirupus ſancti Ambroſij faciens ſudare mirabilr ꝛ ſitim extinguit. Re. milij excorticati q̄titatē ꝯuenientē: ꝛ fac cū decoq vſq; ad eius apturā: deide. Re. ℥. v. vel circa ei⁹ brodij bu'ietis: ꝛ iſunde vini albi odoriferi. ℥ q̄. ꝛ ſic cal; da patiētī: ꝛ bñ eū deinde coopias. ſudabit mirabilr curabat ſic mediolanēſes: ꝛ adhuc eo vtunt̄.

¶ Quintus eſt ifrigidatio que fit per adminiſtrata int⁹ ꝛ ex̄. Et ad itra dari debēt ifrigidātia ſm menſurā ꝛ gradū caloris febrilis. vnde cōiter: vt Auerroys ſufficit aq̄ ordei cū iulep etiā violato: eo: vt dicit: q̄ cole ē vt nālis nō multe iflāmatiōis. S; h̄ nota q̄ aliq̄ñ: vt dicit Haly. Tāta eſt iflāmatio. q̄ op; p̄us attēdere ifrigidationi q̄ euacuationi: ꝛ hoc cura coacta. Et iō dicebat Aui. Et nō vltimes in m fridatiōe. ſ. m p̄ncipio: niſi iuenias iflāmationē. vt. d. in p̄ canone. Cōuenit aūt poſt paroxiſmu; det̄ ſy. acetoſus ſimplex. aq̄ ordei ꝛ hmōi. Ite; ſy. acetoſus cū aq̄ ſimplici cocta. Item aqua ipſa cū vino granatoꝝ. ꝛ hmōi. vt de extinctiuis actū ſupra de febre peſtilētiali ꝛ de acutis. ꝛ tu fabrica. De aq̄ vero frida dōm q̄ nō eſt ſic tutū apud nos eam adminiſtrare: ſ; in partib⁹ orientis tutius dari d;: ꝛ de ipſi⁹ exhibitiōe copioſe ſatis ſupra in canonibus gn̄alibus: ꝛ tu ibi. Hūc etiā canonē cōplēt ea q̄ cōplēt tertiū. Ite; adminiſtrent̄ cōfectiones fride ꝛ hmōi. de q̄bus ō peſtilētia. ¶ Ad extra āt valēt epithimata epati facta applicataq; ſtomaco vacuo ſup ipſū morē ꝯuenientē trahētia vt ex ſandal. aqua roſ. endi. ꝛ hmōi. pecia linea in eis infuſa: ꝛ pro his ſupra ō febre peſtilētiali. Aui. aūt ponit pedes in aq̄ frida ad alterādū ſiue remouēdū reſiduū caloris: ſ; nō eſt in vſu iſ bonū ē. Q, qdā exponūt i aq̄ frida potētia ſ; actu calida.

¶ Sextus eſt correctio accñtiū pro complemēto hui⁹ recurre ad ea q̄ de correctiōe accñtiū dicta ſūt de cura acutaꝝ. ¶ Dicit̄ q̄. 3. ſ. radic. gētiane bibita cū vino añ paroxiſmum tollit illū. Silr ſuccus ypericōn. empl; ſcm̄ ex fuligine ſale ſapio aquatico ſup volas manuu; ꝛ plātas pedū poſitū añ acceſſionē per tres horas. tollit illā iſta ſunt magis empica: q̄bus nō gaudeo. S; q̄ a Nicolo iueni appoſui. ¶ Poſtremo nota q̄ ꝓ oīb⁹ que dicta ſunt ad eoꝝ ꝯplemētū recurre ad cap̄. de canonib⁹ gn̄a

libus ſupra. Et ideo bñ dixit Auic. in pncipio de curatiuis. Oꝫ vt rememores illud qḋ diximus tibi de radicibus in curatione febrium de ſolutiõe vētris: ⁊ de cibo: ⁊ in oīb⁹ capitulis: ⁊ fabrica ⁊ ſup illud cõſidera. Simplicia iā dicta in cap. de ſanguineis: ⁊ abūdātius ſupra. 5⁹ ca. ⁊ ea que dicent de peſtilētia ſunt in h caſu ↄuenientiſſima: ⁊ tu ibi. Ex qbus cõpone: ⁊ aques fac ſublimatas. ex cõpoſitis ibi hẽs vſualia. ¶ Sꝫ ex magiſtralib⁹. ℞. flo℞ boraginis bugloſſe roſ. ru. añ. M. s. viola℞ lactuce papaueris albi: endi. ſcariole. añ. M. j. ſeminū endiuie lactuc. añ. ℥. s. ſeminū. iiij. frido℞. añ. ʒ. vj. decoqꝫtur. de q decoctione. ℞. lib. j. zuccari. ℥. iij. aceti. ℥. ij. vini granato℞. ℥. j. fiat ſyr. Oꝫ ſi volueris facere lõgū dabis de eo. ℥. iiij. loco digeſtiui. Si breuis fuerit ſiue õbite coct⁹ da. ℥. ij. cū aq̄ endiuie. ℥. iij. vel. Recipe ſyrupi acetoſi ſimplicis. ℥. j. orizach. ʒ. s. aq̄ ẽdi. ℥. ij. ace. ℥. j. ⁊ ſic ð aliis. ¶ Solutiua etiā habes allegatis locis: ſꝫ hic. ℞. caſſie extracte cū aq̄ endiuie vel abſinthij. ℥. j. vel diaprunis Nicolai. ℥. j. reubar. electi. ʒ. ij. ſpice vel ſquinãti. gr. v. miſce. ¶ Olea. vnguēta cerotaria ↄfectiones ⁊ alia talia require allegatis locis. vez diarodon abatis eſt hoc caſu ↄuenientiſſimū. de q dabis idifferēter oī hora cū aqua ordei. Ex herbis ⁊ ſimplicib⁹ poſitis fabrica aq̄s ſublimatas de quibus aliqñ dabis loco ſyrup. nam oportet te variare ſepe medicinas non variando intētiones: ⁊ maxime qñ egritudo eſt longa: ne ex multa aſſuefactione tum iſtantā natura non patiatur. Et in hoc caplo nota Aui. q: videt laudare ſcamoneā in ſolutiuo exhibendo quādo ſcꝫ eo indigemus: ⁊ tñ fuit orietalis. ergo multo minus timere debemus eā nos qui ſumus occidētales: ⁊ minus ſeptētrionales: ⁊ iō electuariū de ſucco roſ. Nicolai. ⁊ Meſue cum aliquo lenitiuo exhibitū: vt cū caſſia ⁊ manna tamarindis ⁊ huiuſmodi. eſt conueniens medicina. ⁊ tu conſidera.

¶ Et ex expertis in cura huius eſt ſucc⁹ corrigiole tepidus bibitus añ paroxiſmū per horā. doſ. ℥. v. ↄhibꝫ n. paroxiſmū in ea euenire: idē operatur ſuccus vue acerbe ſi nouē mane ſic bibatur. idē ſuccus cicoree. ⁊ tu hec ↄfice cū zuccaro vel iulep aliquo: vel hos ſuccos cū aq̄s ſuis fac iulep: ⁊ zuccaro: ⁊ da. h enim verum eſt: q ſi dant. ℥. iiij. vini granato℞ muzo℞ vel acetoſo℞ cū. ℥. ij. aque endiuie p duas horas ante acceſſionem paroxiſmi: q ipm tollit aut minuit: ⁊ maxime ſi ↄtinuet aliqbus diebus. Tu tñ in hoc cõſidera ſtomaci diſpõnem: ⁊ da deinde ſequēti die euacuatiuū ex pillulis ⁊ aliis vt materia retenta euacuetur: ⁊ fui expertus ⁊ ſucceſſit.

Caſus Quia frequēt multi tertianarij bñficio nature curant ꝓpter qḋ cõtingit multos aut preſbos: aut ideotas credere ſe illos curaſſe cū nebulis oſtijs amigdalis tribus: in quibus quedā cõſcribūt verba ⁊ ſignacula. Iō cū facilis ſit cura ſic de ea leuiter pertranſiui remittēs te pro ſui ⁊ alio℞ talium accidentiū cura ad capitulum de radicibus: vt ſupra vbi ⁊ caſum inuenies tibi optime ſeruientem in cura hac: ⁊ iō ad illud caplꝫ omnino te transferas ⁊ ad capitulū de acutis: q: pro magna parte regimen videt idē. ¶ Et hic ſcito q ⁊ ſi Aui. de balneo aque dulcis faciat mentionē. tñ q: non eſt in vſu apud nos: nec eſt ita tutū adminiſtrare: niſi poſt euacuatiões digeſtiones: ⁊ huiuſmodi: in qb⁹ cadit etiam deceptio. ideo de ipſo nihil.

¶ De tertiana nõ pura q̄ a multis nota nūcupat. Re⁹. iij.

A **T**amen ex pcedēti rub. manifeſta ſūt nomina ipſa. Coſa pura: nõ pura nota: famoſa ac minoris fame: vitellina praſſina ac eruginoſa: ⁊ ſic de aliis. vñ iuxta illa ſcit o. Qḋ oīs tertiana que ē a coſa alia a pura dr̄ tertiana nõ pura: ſed dr̄ nota ſiue famoſa que eſt a coſa vitellina vel citrina eo q iſta eſt tertiana que quaſi ſemꝑ reperit ac hoībus venit, maxime in partib⁹ nr̄is. nam rariſſime venit tertiana pura: q: raro accidit corruptio in humore vno ſolo. p regiminis acutorū. cõ. 20⁹. Itē ꝓpter īordinatū hoīum regimē multum flegma in corpibus multiplicatur. qḋ colere ↄmixtū vitellinam cauſat ſiue citrinaꝫ ⁊ ab his cõiter tertiana cauſatur. Fit ⁊ tertiana nõ pura a coſa: que ī ſe aduſtionē recipit. ſicq ad nāꝫ ↄuertit melācolicā: ⁊ igroſſat: ⁊ a nā pure colere recedit: vt in pcedēti rubrica. Ingroſſatur ſcḋo per admixtionem melie ab extra ipſi colere aduenientis. vñ hec duo membra coleram cauſant minoris fame: vt in precedēti rubrica. ⁊ ab iſta raro accidit tertiana: q: ipſa etiam rariſſime cõtingit ꝓpter qḋ dicta eſt minoris fame. Et cā ſui rari euētus eſt q: in corpe nõ tm̄ multiplicat de melia: vt de flegmate. Scḋo q: nõ ita bene cõmiſcet. melia cū coſa ſic flegma cū ipſa: ⁊ Auicē. de ipſa ac cura eius non fecit cap. ¶ Sed mõ eſt videndum ſi ex B flegmate aduenīēte cole: ex cuius aductu cauſat vitellina ſit humor vnus vere: q: p formā vnaꝫ. Quia inqt Aui. Et ſit nõ pura cū putredine colere groſſe ſbe propter cõmixtionē cole cū flegmate aliqua cõmixtiõe vnita: ⁊ ſubdit. ⁊ hanc fecit mā vna. Reſpõdetur pro nunc. Oꝫ ad vnam formam venit. colera in vigore vincēte dato q in maſſa ſubdominetur flegma. Sed quid dicendū ſi hi humores moueāt ad putredinē equalr dominātibus ſaluatis ſuis formis. vt quā febrē facerēt quō periodicaret: an de tertio in tertium. an oī die: loc⁹ eſt ſpeculatiuis: que nõ proſequor ↄſidera.

¶ Febris tertiana nõ pura dicta nota ſiue famoſa ē ſcḋ interpolata: ⁊ vtplurimū lõga a coſa nõ pura ⁊ putreſcente prouenies: cuius eſt egrū de tertio in tertium affligere ſcḋm nām ipſius humoris vincentis ꝓpriam. Dicitur nota vt dcm̄ eſt hic ⁊ in precedēti rubrica. dicit iterpolata: vt in pcedēti rubrica. ⁊ hic vt ſupra ð ſinoca. Attēde q ſicut non incõuenit mām que eſt ex̄ venas: facere cõtinuā: ita nõ inconuenit que eſt ad intra facere interpolatā: ⁊ iō i deſcriptiõe nõ additur vt aliqui de mā ex̄ venas. cõſidera. Dicitur vtplurimū lõga: quoniam vt ſupra nono capitulo. viſcoſitas ⁊ groſſicies faciūt ad prolõgationē egritudinis. vñ Auicēna loquēs de non pura per commixtionem flegmatis groſſi inquit. Et hec quidē nõ pura quādoqꝫ prolõgat tempore lõgo: ⁊ circiter medietatem anni. vnde vidi aliquā durare qttuor mēſibus: maxime tēpore autumni. Et ego habui vnā q̄ durauit pciſe cētū dieb⁹: ⁊ vtplurimū durat vſqꝫ ad. xl. vel lx. dies: ⁊ accidit hec diuerſitas ex pte ſubſtātie. materie. ꝟtutis. habitudinis corporis. ⁊ huiuſmodi. C Oꝫ ſi arguitur ergo prolixior ē q̄ ſināca pura. ↄcedat. Et ſi arguit. colera digerit flegma ſiue partes groſſam ⁊ viſcoſam. ⁊ ecõuerſo pars frigida ⁊ humida digerit colerā. ergo ꝓpter hec iuuamenta citius deberet terminari. Dicendū q flegma aduenīens colere ipſam infrigidat ⁊ hūectat: ſed ratione huius non digerit eā digeſtione que eſt ꝑparatio ad expulſionē: cum reddat ipſam groſſam ⁊ viſcoſam. Similr colera ⁊ ſi calefaciat flegma ⁊ ſubtiliet. tamen totum reddit virtuti magis diſpropoꝛtionatū. vnde virt⁹ mī⁹ terret ex occurſu ſolius flegmatis aut ſolius colere: quoniā vtrūqꝫ tale nõ eſt ita virtuti horridū ⁊ diſpropoꝛtionatū ſicut hoc aggregatū. Item calor colere nõ videt iuuare ſed impedire nam cum ipſa eo non vtat in digerēdo ſicut vtitur calore nāli i digerēdo flegma peccās. nā calor colere ſic putrefacte nāꝫ magis īpedit q̄ iuuat. ⁊ tu hec ↄſidera. q: locus eſt lõge ac magne ſpeculationis. dicit putreſcente: quia nõ putreſcente ſie

ri nõ cõtingit. Cetera võ vt in deſcriptiõe pure. ⁊ tu ibi.

D **De cauſis** eius pȝ qd dicẽdũ ex dictis i p̃n rubrice p̃ᵉ. vbi ſunt poſite p̃mitiue ⁊ ãtẽces feb. colicaꝝ. vñ multiplicãtia colerã ⁊ flegma: ⁊ i humoribꝫ groſſiciẽ aut per admixtionẽ aut p̱ aduſtionẽ ſunt cã p̃mitiua. ⁊ alia aũt ſunt calida ⁊ ſicca vehemẽter: ⁊ frigida ⁊ humida vehemẽtia. de qbus habes plene. ſupra 3ᵒ cap. de dietis. ⁊ tu ibi.

E **Signa** demõſtratiua eius que eſt a colla vitellina: ſeruando ordinem vt ſupra.

¶ A ſubãr iherẽtibꝫ. Nã in p̃n ſui eiectus caliditas nõ p̱cipit ita mordax: ſȝ magis mitis q̃ȝ in pura.

¶ Ab exeũtibꝫ. Urina i hac ẽ ſubtilis ſiue tenuis: ⁊ maxie in p̃n pp opilõnẽ. aliqñ groſſa pp groſſiciẽ mãci cuȝ ea expulſe: ⁊ maxie cũ apparẽt digõnis ſigna: ⁊ erit cũ rubedine inflãmata declinãte ad albedinẽȝ ꝑpter flegma cõmixtũ vel ad citrinitatem vel ſubcitrinitatem. Declinis erit cũ mediocritate ſbe. que diuerſitas ↄtingit propter diuerſitatẽ cõmixtionis flegmatis cũ colera: ⁊ tardant in ea apparere digõnis ſigna. Auicẽ. Egõnes aũt viſcoſe groſſe cũ citrinitate vel ſubcitrinitate: ⁊ quanto vrina erit magis citrina tãto erũt minus citrine ad ſubalbedinẽ declinãtes. Uomitus eſt notᵒ ex colla q̃ vitellis ouoꝝ ſimilaṫ. Que vt p̱ſaac quinto febriũ: magis repiṫ in ſtomaco: ſȝ eius gñatio ſit plurimũ in epe. Auicẽ. Jtẽ ſi accidit ſudor nõ eſt copioſus: vt in pura: imo aliqñ nõ accidit ꝑpter materie groſſiciẽ. Qȝ ſi accidit ſudor: poſt ipſum nõ remanet mũdus vt in pura: ⁊ hoc qȝ materia groſſa adhuc detinetur.

¶ A qualitate mutata. facies nõ eſt ita citrina: vt i pura. nec ita extenuata ꝑpter remiſſionẽ caloris eiꝰ nõ ita reſolutẽtis. Ab actiõe leſa. Jnitiũ faciẽs a rigore: i hac nõ eſt rigor ita fortis accipiẽdo rigoreȝ p̱ motũ ↄcuſſiuo: ſȝ eſt bene plus durãs. hec eſt extẽſiue maior: ſȝ intẽſiue minor q̃ȝ in pura. Jtem eſt cum pauca horripilatiõe: ⁊ pũctura ꝑpter groſſiciẽ humoris ⁊ remiſſionẽ acutatis eius: ſȝ frigus eſt bene maius ⁊ extẽſiuius q̃ȝ i pura. Et qñqȝ ↄtingit. Qȝ in p̱ncipio aduẽtus eiꝰ nõ accidit rigor: ſȝ typus qdã vt ꝑfundatio pulſus: ⁊ eius inequalitas cũ quadam leui percepta frigiditate: ⁊ hoc qñ materia eſt groſſa: ⁊ tarde ac debilꝛ mouet. vñ ſic vt. ẽ. õ rigore nõ accidet rigor neqȝ horripilatio: ⁊ qñqȝ neqȝ frigꝰ: ⁊ h̃ ego pluries vidi: deiñ poſt veniẽte augmẽto caliditas tarde expãdiṫ ⁊ lẽte ⁊ nõ vniformiter vt in tertiana pura ꝑpter materiei diſſormitatẽ: imo cũ aliqñ mota ẽ caliditas ad extra tepeſcit: deinde ꝑpter nouã mãm motã ſuffocãtẽ: ⁊ ſic in eiꝰ expãſiõe accidit diuerſitas: ⁊ ſic augmẽtũ eſt iequale. Jtẽ accñtia in hac ſunt remiſſiora q̃ȝ in pura. vt ſitis vigilie dolor capitis. ⁊ hmõi: de qbꝰ in de pura excepta grauitate capitis que eſt maior i hac ꝑpter groſſiciẽ ⁊ grauitatẽ mãe maiorẽ q̃ȝ in pura. Jtẽ ſicut eſt in pura paroxiſmoꝝ ſucceſſio ſiue additio ſȝ ordinẽ: vt ſupra ꝑpẽ vniformitatẽ materiei: ita ꝑpter eiꝰ diſſormitatẽ in hac accñt ieqlitas ſucceſſiõis ⁊ additõis. vñ aliqñ anticipat paroxiſmꝰ ⁊ aliqñ poſtponit: ⁊ nõ ſȝ ordinẽ. Et paroxiſmus ꝑlõgaṫ multũ ſuper horã duodecimã. ⁊ ſm maiorẽ aut minorẽ ꝑlõgationẽ eius a terminis pure. dr̃ magis aut minus pura. ita ꝙ impuritas pro pte habet attẽdi penes elõgationeȝ eius a pura. Dicitur pro parte: qȝ etiam penes aliud: vt dictuȝ eſt. nam nõ icouenit imaginari aliquã impuram in. x. horis terminari. ⁊ tu ↄſidera. ¶ Pulſus eſt in hac iequalis ⁊ diuerſus ⁊ minus velox ⁊ frequẽs. vñ eſt ſiſtoles i eo maior dyaſtole: cuius ↄ̃riũ eſt in pura: neqȝ eſt ita magnꝰ. ¶ De terminatiõe eius dicaṫ. p̱mo q̃ ad ipſũ totaȝ. Quõ terminus cõis eſt dico q̃dragẽſimꝰ vſqȝ ad ſexageſimũ ⁊ maximus eſt ſex mẽſium. Cõtingit tñ ipſaȝ terminari poſſe i̊ra hos ⁊ ſũ: vt patet ĩtelligẽti ⁊ in experiẽtia i dies videṫ. ¶ De duratõe eius quo ad paroxiſmos dicatur. Qȝ cõſueuit durare vſqȝ ad. xviij. horas. qñqȝ ad. xxiiij. qñqȝ protenditur ad. xxx. quãdoqȝ ad q̃draginta octo. vt Gal. vigeſimo. de differẽtijs febriũ: ⁊ hoc volunt Auicẽ. dum dixit. aut. xxx. vſqȝ ad horam ſuam. ideſt aduẽtũ ſecũdi paroxiſmi: q incipit in. xlviij. hora. iſta idigent etiã ſpeculatiõe. cõſidera. Et ad eius noticiã maxime facit regimẽ p̃teritũ. etas. ꝯ. ↄſuetudo cadẽdi i hac. aer: ⁊ hmõi. de qbus ſepe. que oĩa diligẽter cõſidera.

Signa eius que eſt ex colera citrina ſũt itẽſiora his q̃ ex vitellina. vñ in ea adeſt dolor capitꝭ acutus ꝑcipiẽs in parte dextra ⁊ amaritudo oris ⁊ ſitis ⁊ faſtidiũ ⁊ morſus oris ſtomaci: ⁊ dolor lũboꝝ. vrina citrina itẽſa tenuis ſiue mediocris: magis tñ accedẽs ad tenuitatẽ ⁊ egõnes ⁊ vomitꝰ ſunt citrine aquoſe: ⁊ rigor acutior ⁊ breuior q̃ȝ in ea que eſt ex vitellina.

¶ Pronoſtica. Si i tertiana nõ pura accidẽtia ex pte pulſus ſitis vigiliarum ⁊ huiuſmodi erunt intẽſiora q̃ȝ rõnabiliter deberẽt eſſe proculdubio eorũ eſt ſignificatio mala. ¶ Et quãdo nõ pura multũ prolõgatur p̱ducit egrum ad molliciẽ: ideſt ad paraliſiȝ ſtãte el iquato. ⁊ ad neruos fluxo: vel ad mollicie m: quia ad idropem aſcliten vel yppoſarcã. vel ad cacheſiã propter nocumẽtũ epati cõtingẽs ex eius prolõgatiõe. Jtem producit ad ſplenis magnitudinẽ: qñ in tãta prolõgatiõe ſit humoꝛuȝ aduſtio ⁊ ↄuerſio ad melãcoliã: que deide ad ſuũ mouetur receptaculum. Jtẽ vt dictũ eſt: nõ ↄſueuit dimittere egrũ libꝛrũ: ſed ſemp cũ aliquali leſione alicuius actionis. Jtẽ attẽde ad ↄſiderãdũ quãtũ ſigna apparẽtia diſtãt a ſignis vere tertiane: ⁊ ſȝ hoc ꝑnoſticabis de lõga aut breuiori eius terminatiõe: vt verbi gratia. Si rigor fuerit paruus pũctio parua: ſed frigus lõgũ: ⁊ paroxiſmus durauit. xxviij. horis vel circa: ⁊ ꝙ nullus ad' fuit ſudor: vel paucus. vrina nõ multũ ignea: neqȝ egõnes ⁊ ꝙ ſunt multũ viſcoſe. vomitꝰ viſcoſus. tp̃s frigidũ. etas. habitudo ſtãtica. regimẽ p̃teritũ flegmaticũ. ⁊ hꝭ ꝑnoſticabis febrẽ nõ puram aptam lõgo tẽpore durare: cõtraria vero minori. Et hec iuadit iter horam colere ⁊ flegmatis. nam hora colere eſt hora tertiarũ. ⁊ hora ſtãtis ẽ hora. xxij. vel circa ſolis occaſum.

Signa demõſtratiua. Eius que ex aduſtione colere in ſe exiſtit ſunt paꝝ remiſſiora his q̃ ſunt tertiane pure. veꝝ paroxiſmꝰ extẽditur vltra. xij. horas ſȝ nõ multũ: ⁊ hoc ſm plimũ. Jtem durat plꝰ q̃ȝ. vij. periodõ. ⁊ pulſus eſt i hac diuerſus ⁊ vrĩa magis tenuis ad ſubſeedinẽ declinãs ⁊ ſentitur caliditas circa epar vt i pura. Jtẽ in p̃n eſt rigor ſatis fortis ⁊ eſt aliqñ cũ furore: vt infirmus iraſcatur: imo quaſi efficitur vt maniacus: ⁊ eſt ſitis ſatis itẽſa: ⁊ lingua obfuſca. Jtẽ regimẽ precedẽs hoc tibi declarat: qȝ vſus ẽ regimine calo apto iſlãmarẽ: vt vino potẽti pipere alleo cepis porris: ⁊ ꝙ patiẽs ẽ colericus aduſtus cõis calꝭ: ⁊ ita de alijs: qȝ tp̃s calꝭ regio calla ⁊ ſicca. vomitus egõnes colice aduſte. Jtẽ ſi ſlobotomia facies tibi nãm humoris declarabit.

¶ Pronoſtica. Cũ hec febris habeat maiorẽ appꝛopinq̃tionẽ ad puram ceteris nõ puris ꝑnoſticari poteris eaȝ citiꝰ terminaturã: ⁊ quo ad horas paroxiſmi: ⁊ q̃ ad dies ſiue periodos. 2ᵒ ꝙ niſi debite curetur in q̃rtanam trãſiet. Caue itaqȝ ne erraueris: qñ aliqñ ex errore trãſit i ↄtinuã: ⁊ moriṫ patiẽs tuo errore: de q̃ ⁊ aliis deo altiſſimo rõnẽ reddes. cõſidera itaqȝ mi Reneri.

Signa demõſtratiua. Eiꝰ q̃ eſt p̱ admixtionẽ melãcolie. Quia eſt cum pauco rigore ⁊ pũcture: ſȝ cũ maiori frigore: ⁊ eſt rigor ꝑlixꝰ cũ q̃dã leui de-

tium cōmotione ⁊ oſſiū cōfractione vt in q̄rtana: ⁊ nō
accidit cū rixa aut ira. ſed cū quadā timiditate vel pu
ſilanimitate: ⁊ q̄ accidit magis circa horā melācolie: q̄
eſt hora poſt meridiē: ⁊ pulſus eſt i hac magis durus.
Itē vrina magis tenuis ⁊ minus tincta ad fuſcū decli-
nās. ⁊ ſiſis multū febribus erraticis: ⁊ eius paroxiſmus
durat aliqs paribꝰ plus ceteris. vnde venit cōiter aliq̄ȝ di
mittat ad horas. xxiiij. Item vt ſupra regimen multū fa
cit ad eius noticiam: vt q2 vſus fuit cibarijs melācolie
multiplicatiuis. vt caulibus leguminibus carnibꝰ bo-
uinis ſalitis: ⁊ hmōi. Egeſtiones vomitus. ⁊ hmōi na-
turam humoris declarant. ⁊ tu cōſidera.

¶ Pronoſtica. Ut dictū eſt tertiane cōmuniter faciliter
curantur aut ſaltē ſunt ſalubres ſi error in earū cura nō
accidat. Q̄ ſi ſic accidit periculum mortis quādoq̄ȝ vt
in p̄cedenti dictum eſt. ¶ Dicit q̄ breuior ex nō puris
eſt que ex colā fit aduſta in ſe. ſcōa que eſt talis ꝑ admix
tionē melācolie eſt lōgior. tertio q̄ ꝑ admixtionem fleg
matis aquoſi ⁊ eſt colera citrina adhuc longior. 4ª q̄ eſt
ex vitellina: ⁊ de hac dixit Aui. q̄ durat circiter medie-
tatē anni. ⁊ ſic hn̄tur q̄ttuor gradus durabilitatis ſeu ꝓ
lixitatis eius. hic eſt locus ſpeculatiōis: q2 melia videt
virtuti magis rebellis q̄ȝ flegma. cōſidera.

Signa demonſtratiua praſſine aut eruginoſe. In-
q̄t. Zoar ille qui patiet tertianā ex colā praſ
ſina aut eruginoſa hēbit accidētia magna ⁊ fraudulē-
ta. ⁊ vix poterit paticēs euadere ab ea: ⁊ ſi euadit diu per
manebit eger: ⁊ accidit infirmo hora paroxiſmorū mo-
leſtia ſine alienatio. ⁊ ſupponit ſe moleſtis qōnibꝰ: ⁊ im
pedit eiꝰ ſenſus: ⁊ ſūt eiꝰ paroxiſmi diuturni ⁊ terminꝰ
egritudinis. Pulſus variꝰ difficilis ⁊ variꝰ ⁊ praue alte
ratiōis: ⁊ multotiēs ꝑducit finis huiꝰ egritudinis ad ma
gnū piculū: ⁊ pauci ſūt q ab ea euadūt: ⁊ ſi euaſerint eſt
h̄ poſt magnū ſtudiū ⁊ egritudinis ꝓlōgationē: ⁊ poſſe
eſt ei ꝑmanere: ⁊ praua accitia lōgo tp̄e ſuſtīebit: ⁊ mul
totiēs fit vrina ad nigredinē declinans ad viriditatē: ⁊
poſſe eſt ſic eē yppoſtaſis: ⁊ q̄ñ yppoſtaſis ſola fuerit nigra
⁊ in ꝓfundo merſa mortē in paroxiſmo ſignat: ⁊ maxiē
ſi virtus ſit deuicta. Si vō fuerit ſuſpēſa mortē lōginquā
oſtēdit ſm̄ diſtātiā ipſius a fundo vaſis. dixit Gilbertus
vrīa in colore rubea vel ſubrubea ⁊ ſba ꝑ totū tenuis cū
circulo viridi vel ſubnigro ſignat abūdātiā cole praſſi-
ne ⁊ eruginoſe. Ad huic locū ſigna adducas ꝯciliatoris
poſita in pn̄ꝰ capli: ⁊ nūc ſufficiet tibi tantū ſic dixiſſe de
ipſis quātū ad demōſtratiua ⁊ ꝓnoſtica: cū in aliqo nō
inuenerim de ipſis diffuſe cōſcriptum.

A Canones Accedēs ad curā earū nō puraꝝ eius
ō ipſis obſeruabo ordinē i earū cura:
quē obſeruaui in ſignorū ſuorū pōne. Incipiā itaq̄ȝ p̄ e
cura eiꝰ q̄ ex colā fit vitellina. Ponēdo ſeptē canones.
Primus ordinatio diete. Scōs minoratio mātrī cōīū
⁊ ꝓpriaꝝ. Tertiꝰ digō. Quartꝰ eius reiterata. Quintꝰ
mēbroꝝ ꝯfortatio. Sextꝰ patiētis in actuali afflictione
gubernatio. Septimus accitiū correctio. ¶ Et ad eorū
complemētū ſcito q̄ tertiane nota in cura eiꝰ cōuenit i
gn̄ali cū tertiana pura q̄tū ad itētiōes ſex poſitas ſupra
de cura eius. Scōo q̄ lȝ ita ſit: tñ vt Gal. in terapen. ad
glauconē. ⁊ Aui. pꝰ q̄rti. de cura eiꝰ in multis ſpālibꝰ diſ-
fert cura vniꝰ ab alia vt apparebit. Et ꝓ cōplēdo hos ca
nones. Primū q̄ debes ꝯſiderare ſup qō te ſtabilire de
bes vt ſagittator ad ſignū eſt appropinquitas aut elon
gatio eiꝰ a pura: ⁊ iō dicebat Aui. Et oȝ vt ꝯſideret pro
pinquitas nō pure ad purā: ⁊ elōgatio eiꝰ ab ea: ⁊ ſm̄ il-
lud diuerſificet īter curā eiꝰ ⁊ curā nō pure. Q̄ ſi erit nō
lōginq̄ pure. tūc diuerſifica iter eas diuerſificatiōe pua.
nā in nō pura ſunt groſſicies viſcoſitas mā̄e que indi-

gent calefactione ſubtiliatiōe īciſiōe qbus vti nō debe-
mus in pura. Et iō dicebat Aui. in pn̄ capli. de cura nō
pure. Res in qbus diuerſificat cura tertiane non pure:
ſūt res qbꝰ cōicāt febres fride de licētia ſcōa ⁊ ꝯſueuit h̄
modus loquēdi apō nōnullos obſcurꝰ eē. ꝓpter q̄ ſci- B
to ſequēdo Gētilē. vt in pn̄ opīs ꝓmiſſū eſt. Q̄ licen-
tia idem qō indicatio. vt. 14ª tertij. de cura ſpatij caloꝝ
epatis. vñ in febre q̄libet duplx īſurgit idicatio ſiue licē
tia. pꝰ que eſt ad febrē vt febris eſt. Scōa q̄ eſt ad cāȝ ſi-
ue mām febris rōne p̄me i omni febre competunt frigi
da ⁊ humida. iuxta illud ſenis nr̄i. Humide diete omni
bus febricitātibꝰ ꝯferūt. Rōne ſcōe diuerſificat idicatio
ſiue itētio ſm̄ diuerſitatē māei. Febres itaq̄ȝ de mā fri-
da dicte de licētia ſcōa cōicāt in hoc ⁊ maxime flātice q̄
ꝓ rectificatiōe ſue cāe ſiue māe idigent calefactiuis ſub
tiliatiuis aut īciſiuis: ⁊ in his diuerſificat cura eius a cu
ra pure. vñ credo q̄ q2 abſolute eadē eſt liētio in colicis
vt ſic ⁊ maxime puris ad febrē ⁊ cāȝ febris. Ideo tales
dr̄ hēre idicationē vnā tm̄: ſȝ q2 frigide vt flātice ⁊ me
lācolice dicunt habere duas: q̄rū vna alteri ꝯ̄riat vt q̄
eſt ad febrē ⁊ cauſā eius: hinc noiantur de indicatione
ſcōa: q2 nectio habēt illā ſiue de licētia ſcōa: ⁊ tu bn̄ cōſi-
dera. Aliter exponi pōt. res qbus cōicant febres fride
de licētia ſcōa. ſ. cū fridis de licētia p̄ma. febres. n. ō pu-
re mā ſrā dicunt de licētia pꝰ. que aūt ex mixta de ſcōa.
mō hec cōicant in his rebus que eſt calefactio ſubtilia-
tio īciſio: ⁊ hmōi. lȝ in gradu diuerſificent per q̄s diuer
ſificatur a pura: q2 in cura pure nō idigemus calis: nec
mireris ſi i hoc ꝓlixus ſui: q2 hic paſſus a multis lania
tur tāq̄ȝ difficilis. ¶ Scōo veniās ad cōplemētū cano-
nū iā dictoꝝ: ⁊ ꝓ p̄mo dicatur initiū faciens a cura ter-
tiane nō pure ex colā vitellina ꝓueniētis. q̄ dieta i ea dȝ
ordinari ad ꝯ̄rium cāe: ⁊ cum cā ſit cōpoſita: licet ſit ad
vnā formā deducta. vt ſupra. tamē dieta dȝ hēre reſpe-
ctū ad colerā ⁊ flā: ita tamen q̄ ſicut colera vincit in vi
gore: ita ⁊ friditas in cibis ⁊ aliqs ſex nō nālibus vincat
in vigore: maxime ſi fiat ciboꝝ diuerſoꝝ aut aliaꝝ reꝝ
adinuicē cōmixtio. declinet itaq̄ȝ dieta ad fridū cū colā
dominet. vt ſupra. 2º. euitent ſtiptica ⁊ groſſa. 3º qō iſta
frida ſint remiſſiora tā ex parte aeris q̄ȝ alioꝝ: q̄ȝ i tertia
na pura. excellēs. n. friditas opilōnē iduceret. Quarto
q̄ ſi ad humidū declinare debeat ſit pauce humiditatis.
nā frida ⁊ ſicca hoc caſu eē cōueniūt: ⁊ maxime cū hec
īciſiua vt acetoſa. Quinto q̄ in pn̄ꝰ dȝ eē groſſior q̄ȝ in
pura niſi adeſſet multa repletio: quo caſu opȝ in pn̄ꝰ ⁊
in ꝓceſſu ſubtiliare: lȝ plus in ꝓceſſu. 6º q̄ hec igroſſa-
tio ⁊ ſubtiliatio fiat ſm̄ ꝓpinquitatē ⁊ remotionē maio
rē aut minorē a pura. Itē attēdātur accitia paroxiſmo-
rū ꝓlōgatio: ⁊ ita alias ꝯditōes iducētes cibationē citiꝰ
aut tardiꝰ groſſius aut ſubtiliꝰ fieri. 7º. attēde q̄ q2 i ter
tiana nō pura paroxiſmus durat q̄ſi per diē. hinc ſi vir-
tus tolerabit ⁊ ꝯſuetudo nō eēt in totū ad oppoᵐ poſſit
īfirmus trāſire accipiēdo vna die. ſ. in q̄ nō eſt febris ci-
bum: ⁊ in die in q̄ eſt febris abſq̄ȝ cibo: vt vtꝰ a digōne ꝑ
cibū nō ipediatur ſed oportet vt prudētia medici cano-
nice gubernet: ⁊ cōſideret beneꝟturis tenorē. veꝝ con
ſuetudo eſt i talibus ſubtiliare dietā magis q̄ȝ i pura ꝓ
pter ꝓlixitatem paroxiſmi. ⁊ tu bene ꝯſidera: q2 h̄ eſt lo
cus ſpeculationis. Nā ſicut q̄titate diſcreta dȝ eē mior
in nō pura: ſȝ ꝯtinua dȝ eſſe maior. ꝯſidera. Et h̄ aduer-
te q2 cū dicit Aui. i pn̄cipio non pure cibatio debet eſſe C
ſpiſſior: ideſt in pn̄cipio vniuerſali eius: quo. ſ. ad quāti
tatem continuā: ⁊ ſubdit. poſt pn̄cipiū. ſ. vniuerſale ꝓ-
cedat gradatim ad ſubtiliationem fortem ſicut eſt ſub-
tiliatio pure. Ita vt i ſtatu vtriuſq̄ȝ ſubtiliatio ſit fere eq̄-
lis. dr̄ fere quia in pura debet eſſe ſubtilior. Octauo q̄

licet dictum ſit φ dieta declinare debeat ad frigidū: ni
bilominus cum cibis ſuis cōmiſceri debent que aliqd
habeant caliditatis ⁊ abſterſionis: ⁊ ideo in cibis ꝯfert
ponere cicer yſopū: ⁊ hmōi. Et eſt canō Auic. ⁊ Gal. in
terapeut. ad Glauconem. Inquit habeat aliquid calidi.
⁊ qḋ incidere poſſit. 9° φ audacioꝛes eſſe debemus in ex-
hibitione carniū in hac q̄ȝ in pura de qbus in pura. Sȝ
attende conſuetudinē virtutis: ſermones aſtantium ⁊ i
famiam ⁊c̄. Modera te in omnibus his. 10° φ euitent
que dure ſunt digōnis: qꝛ virtutem debilitāt ⁊ cā ſunt
multiplicatiōis flāīs: ⁊ ſic augetur materia moꝛbi.
¶ De potu. Dicat̄ ꝑ de aqua oꝛdei: φ in pura ꝯuenit ſim
plex: in non pura debet dari decocta cuȝ radice feniculi
aut aniſo: aut pipere modico: ⁊ huiuſmodi caſis aperiti
uis ſubtiliatiuis: immo aliqñ: vt dicit Aui. Et indigemus
adhuc foꝛtioꝛi: ⁊ ponimus oꝛiganū calamētū: ⁊ hmōi
ad bulliēdū cū ea. colet̄: vt coꝝ nō remaneat ſba. veꝝ oȝ
vt conſideretur materia peccans: quantū ad eius groſſi
ciem viſcoſitatē maioꝛem vel minoꝛem ⁊ ſic de aliīs.
¶ De vino. Dicatur φ vt Haly. vinum dari non dȝ ante
apparitionē ſignoꝝ digōnis: ⁊ cū datur adminiſtratur
poſt aſſūptū cibū per vnā hoꝛā. hic mos nō ē ꝯſuet° apō
nos. vinū enī ꝯpetit albū paruū et ē limphatū: ⁊ magis
in die quietis q̄ȝ in die iterpolatōis attēta ꝯſuetudie ⁊c̄.
¶ De motu ⁊ quiete dicēdū φ motus magis ꝯuenit q̄ȝ i
D pura. Et qꝛ fricatiōes tenēt locū exercitij dicēdū φ ꝯue-
niunt añ cibi aſſumptionē lōgioꝛes ⁊ foꝛtioꝛes quā in
pura. vt poſt paroxiſmi receſſum vel declinationem.
¶ De balneo dicēdum φ nullo modo ꝯpetit ante digō-
nē materie: ⁊ eius euacuationē ſiue eradicationē qꝛ ſo-
lū in declinatiōe: ſed hec nō ꝯſequoꝛ: qꝛ vt i de pura nō
eſt in vſu: ⁊ nō ſine periculo ponūtur febꝛiētes in balne
is: coꝝ enī medicū talē eſſe multū exptū. neqȝ de te ſic faci
le cōfidas. ¶ De ſōno dicēdū φ qꝛ maioꝛ eſt itētio i re-
ſoluēda materiā. hic ſomnus nō ſit multus. ſȝ moderet̄
ſecūdū cōplexionē etatē ⁊ ꝯſuetudinē. ⁊ ſit minoꝛ ſoli-
to. Euitēt diurnū olo. neqȝ doꝛmiat ſtati aſſūpto cibo.
ꝯſidera cōditiones dictas. ¶ De inanitōe dicat̄. habeat
vētris beneficiū bis in die ſi pōt vel ſaltē ſemel arte vel
nā. Sed multū in hac laudātur cliſteria vt in cōplemē-
to ſecūdi: ⁊ quarti canonis. Item euitet coytū repletio-
nē: ⁊ cauſa patet. Animi accidētia euitet immoderata.
ira tamē ⁊ huiuſmodi minus verētur q̄ȝ in pura.
¶ Pro cōplemēto ſcōi dicat̄ φ vomitus fact° in ꝑncipio
euētus paroxiſmi maxime materia iclināte ad ſupioꝛa
maximi eſt iuuamēti. Aui. qꝛ materiā antecedētem eua
cuat ⁊ minoꝛat paroxiſmū vt pȝ: qḋ ſi fiet poſt aſſūptū
cibū. ⁊ maxime i die paroxiſmi etiā nō exiſtēte iclinatio
ne ad eū ante aduētū eius per tēpus notabile qꝛ per ho
ras qnqȝ. ⁊ maxime ſi faciliter fiet erit etiā maximi iuua
menti nā in ſtomacho multa inhabitat flātis. ⁊ viſcoſi-
tatis quātitas: ⁊ in ipſo ſcōȝ plurimū repit̄ colera vitellina
vt ſupꝛa in ꝑncipio capituli. Et ideo ſic minoꝛabuntur
materie cōmunes: ⁊ pꝛopꝛie: ⁊ hoc eſt vt exiſtimo qḋ vo
luit Serap. dū ingt i cura tertiane nō pure adminiſtre
tur ſemp vomitus. i. in oi ſpecie huius ſiue. ſ. materia ꝓ
pꝛia inclinetur ſiue nō. ⁊ ita modera faciēdo ipſū alter-
nis diebus vel paucioꝛibus vt videbit̄ tibi ex tolerantia
ei° ab ifirmo. ¶ Fit ⁊ minoꝛatio cū medicinis exhibitis
ꝑ os leuibus māȝ ipſaȝ reſpiciētibus. de quibus ſupꝛa.
5° cap. ⁊ tu ibi. Itē cū cliſterib°. vnde Aui. Et cliſteria i
ꝑn° ſunt mihi magis dilecta q̄ȝ ſolutiua alia. Et hec de-
bent eē ſatis foꝛtia ⁊ acuta reſpectu illoꝝ q̄ adminiſtrā
tur in pura. ⁊ hec pꝛopter groſſitiem ⁊ viſcoſitatē cole
re vitelline ⁊ flegmatis que in talibus reperiūtur coꝛpi-
bus magis. vñ ponimus in his blitum minoꝛeȝ mercu-
rialē cartamū turbit agaricū ⁊ huiuſmodi miſcēdo cū
lenitiuis de qb° i radicib° vniuerſalib°. ⁊ tu ibi. Nota tñ E
vt infra φ iſta cliſteria nō debēt eſſe ita acuta φ materi
as trahāt a remotis ⁊ ipſas agitēt. Nā ſic admiſcerētur
cruda cū digeſtis: ⁊ fit additio i mā ⁊ augmētat̄ moꝛb°.
⁊ ideo foꝛtaſſis dicit Auic. ⁊ odoꝛ turbith.
¶ Pro cōplēdo tertiū ſcito φ digeſtiua debēt eſſe minus
frigida q̄ȝ in pura. ſed debēt eſſe ſubtiliatiua iciſiua: q̄s
itentiōes pura nō reqrit. ⁊ per quas ⁊ dictas ⁊ dicēdas
apparet diuerſitas cure in eis. nā i ꝑncipio ꝯuenit aceto
ſus ſimplx cū melle roſ. colato. vt Aui. ¶ Sȝ dices ſō
dit ⁊ in ꝑn° Auicē. aut ſyr. acetoſus de radicib°: qḋ ē cō
tra canonē in canonibus vniuerſalibus poſituȝ: qm̄ ta
lis aperitiua i ꝑncipio nō competit quoniam materias
facerēt pꝛecipitare in vias ⁊ opilationē iducerēt. Dōm
qḋ ly aut tenet̄ cōtinuatiue ⁊ nō diſiunctiue. ⁊ eſt ſenſus
⁊ poſt. ſyru. acetoſuȝ ſimplicē cū gencliabin da acetoſū
de radicibus. ſ. duabus qꝛ nō eſt ita foꝛtiter ſicut de qn-
qȝ. Et per h̄ notat gradationē de debili ad foꝛte in ſubti
liando ⁊ apiēdo. Iſta opoꝛtet te moderare ſecūdū ma-
terie groſſiciē ac viſcoſitatem maioꝛem aut minoꝛem.
Quis ergo poterit digeſtiua ſic oꝛdinare niſi caſu ꝑ in
terminis poſito. Et ideo ad caplm quartum recurre: ⁊
tu elige vt exigit cōdino: poſt aūt ſeptimum. ideſt poſt
pꝛincipium ⁊ in augmēto: qꝛ apparēte ſigno digōnis.
Et ita exponit haliabas i hoc capitulo. cōuenit decoctio
abſinthij. eſt enim apitiua ſubtiliatiua ⁊ ſtomachi ꝯfoꝛ
tatiua: ⁊ ſiłr aqua feniculi cum ſyr. tamen acetoſo. Et in
ſūma vt Auerroys. 5°. colliget ſtudēdū eſt magis i exhi
bitiōe aperiētiū opilationē q̄ȝ ifrigidātium. vnde laudā
tur q̄ ſunt aperitiua nō multi caloꝛis. vt capillus ve. lu
pulus radix apij feniculi frāgendo eoꝛum ſiccitateȝ cū
violis ligritia ⁊ huiuſmodi: φ ſi cū his ꝯmiſcebis que
mēbꝛa cōfoꝛtabūt vt ſtomacuȝ ⁊ epar optime. Item dē-
tur plībus diebus digeſtiua i hac. verbi gratia. vbi i pu
ra dant̄ ante euacuationeȝ. q̄tuoꝛ vicibus ſiue quatuoꝛ
mane: da in iſta ſex vſqȝ ad octo. ante detur euacuatiuū
ſaltem eradicatiuum.
¶ Et ſic igrediēs complemētū. quarti dico qḋ in pꝛinci-
pio minoꝛatiue abſqȝ digeſtione euacuare poſſum° vt
dictum eſt: ſed in eradicādo expectare opoꝛtet digōneȝ.
Iteȝ in ſoluēdo ꝓcede vt de digeſtiuis de debili ad foꝛ
te initium faciēs a caſſia veniēdo vſqȝ ad turbith ⁊ ad
electuaria foꝛtia: de qbus ſupꝛa qnto caplo. Attēde ta-
mē φ ſi apparebunt ſigna aliqua digōnis nō erit dare
tunc ſolutiuum ſatis foꝛte. imo videtur regulare. ⁊ hoc
foꝛte voluit Haliab. qñ in ꝑncipio dabat caſſiam ⁊ tur-
bith. Item cum eſt debilis da medicinam foꝛtē qꝛ eua-
cuantē humoꝛem difficilis euacuationis ⁊ debilem: qꝛ
nō euacuātem multū in vna vice. ſed in pluribꝰ vicibus
euacuet humoꝛē cuius euacuatio ḡrebatur. Ita qḋ me
lius eſt eā reiterare. ⁊ ſimiliter verificatur canon quādo
egritudo eſt pigra lōga vel materia eſt cōpoſita. electua
ria autem ⁊ pillule deſcripte ſupꝛa. qnto capitulo in ſol
uēdo hāc colerā: ſūt bī°: ſȝ tu eas bñ ꝯſidera. ⁊ modera
cū lenib° vt etas virtus ⁊ ipſa exigit diſpō. Et hic ſtes at-
tent° in euacuādo per viā ad quā materia declinat. Iux
ta illud ſenis. Unicūqȝ natura reperit ⁊c̄. Si ad cutē ꝓ-
uoca ſudoꝛē. hec intellige ſeruans canonibus in pꝛouo
catiōe ſupꝛa in radicibus vniuerſalib°. Si ad vias vꝛie
da ꝓuocātia que ſint mediocria: nō excellētis calidita
tis ⁊ ſiccitatis. Si ad ſuperioꝛa per vomitū vt dictū eſt.
⁊ ſic de aliīs. Cū ergo ſcíueris φ digō iam aduenit: tūc
euacua radicatiue. ſ. ⁊ pꝛouoca ⁊ nō cures de aliīs. i. non
timeas hoc facere. Et in ſūma dicēdū φ in his febꝛib° F
ſic cōpoſitis de materiebus groſſis ante earum euacua

tionẽ. plus debem⁹ expectare digeſtionẽ: magis tñ ꝛ mi nus ſcd̃m mãe groſſiciẽ viſcoſitatez ꝛc̃. Scd̃o ꝙ debes attẽdere ꝙ ſolutiuũ correſpõdeat mãe peccãti. vbi attẽdas ꝙ cũ hac colera qñqꝫ commiſcet̃ melãcolia. ꝛ ſicut de digeſtiuo dicẽdum. Tertio ꝙ freqñtius dant̃ ꝛ dari debẽt ſolutiua ĩ hac qꝛ lõga ꝛ freqñtꝰ in lõgiori. ¶ De flobotomia dicã cũ Auic. cũ videris eorũ vrinas groſſas. ſ. cum rubedine qꝛ ſubrubeas: tũc flobotoma: qꝛ ſignificat mãm in sãguine peccãtẽ. ꝛ cuꝫ flobotomaueris nõ indigebis cliſteri. ſ. acuto: qꝛ ĩ eadẽ die nõ debẽt fieri due fortes euacuationes. vt decima tertiã de cura ſputi ſanguinis. tñ ante flobotomiaꝫ ſi nã erit ſicca fac cliſtere leniuũ bono mane vt in radicibꝰ vſibus.

¶ Pro complẽdo qntum ſcito ꝙ vt ſupra de pnoſticis. Epar maxime debilitatur ꝛ pncipaliter. ſecundo ſtomachus. tertio ſplen. ꝛ ideo in his te opꝫ ſollicitũ eſſe in eorum virtutem cõfortãdo. Ac prohibẽdo futurã opilationem: epar enim eſt mẽbruꝫ debilis compõnis ꝛ cito relaxatur: ꝛ ideo q̃ dantur cũ febris peruenerit ad. xiiij. diẽ: qꝛ. ſ. erit in declinatiõe. debes dare trociſcos de roſ. miores: qꝛ illos quos ponit Aui. in qnto canone. ĩ quorũ compõne nõ magis p̃ciſ ſcamonea: ꝛ ſunt minoris. deſcriptionis qd̃ dico quia multe ibi ponunt̃ deſcriptiones. nec ibi inuenit̃ rubrica de trociſ. minoribꝰ. ſunt enĩ infrigidatiui ꝛ ꝯfortatiui propter ſtipticitatẽ: ꝛ ideo nõ cõueniunt niſi poſt digeſtionẽ. cum autem prolõgatur egritudo vltra tẽpus dictũ: ꝛ incipit durare per mẽſem ꝛ mẽſes oportet vti fortioribus. ꝛ te trãſferas ad trociſ. de eupatorio. Nã quia in longo proceſſu multũ debilitatur epar: ꝛ qꝛ ſic debilitatum male poteſt a ſe expellere ſuperfluitates que in eo multiplicãtur: dubitat̃ de futura opilõne: ꝛ per maxime quia materia peccans groſſa ꝛ viſcoſa eſt: ꝛ ideo da conſortãtia fortia ꝛ aperiẽtia. hiꝰ ſunt trociſci de eupatorio: qui cuꝫ ſint diſplicibiles eos dabis in forma pillulari: aut in ſyrupo acetoſo ꝛ de radicibus addes more gentilis: eupatoriũ: ſcolopẽdriã: cuſcute: ſquinantum: aſſaꝝ: ꝛ hm̃õi que ꝯfortãt ꝛ aperiunt opilationes tam epatis q̃ꝫ ſplenis. Itẽ ad extra iuuãt calefacientiũ applicatio. ꝛ ex cõfortantibus cũ oleo de ſpica cũ abſinthio calamẽto ſquinãto ꝛ hm̃õi aperiẽtibus poros: ꝛ materias facientibus tranſpirare: ꝛ qꝛ in longo proceſſu veriſile eſt ſubtile eſſe reſolutũ. iõ opus eſt vti calefacientibus rõne materie groſſe que remãſit: que indiget calefactiõe ꝛ ſubtiliatione forti que per frigida minime fieri poſſet. vñ ꝛ ſi aliquo modo calefaciũt maius eſt iuuamẽtum. cõſidera. Cõſimiliter opꝫ ꝛ ſtomacum cõfortare cum calidis etiam: nõ tñ intẽſis. vnde hic ſubſcribam que ſtomacum ꝯfortant epar: ꝛ ſplenẽ: vt cum oportuerit componere poſſis.

¶ Calida ſtomacum conſortantia ſunt.

A	Abſinthiuꝫ	Menta	Gariofilus
	Lignũ aloes	Aromaticũ roſ.	Cipreſſus
	Calamus aroma.	Tyriaca ꝛ hiꝰ.	Maſtix.
	Citrum	Acorus	Saluia
	Galanga	Cinamomũ	Gariofilatum.

¶ Ex frigidis.

Roſa	peratum	Uinum granatoꝝ
Mirtus	Sandali	Ribes
Agreſtum	Citonia	Zuccarum roſatuꝫ
Coriandrum pre	Corallus	ꝛ huiuſmodi.

¶ Ex cõfortãtibus: epar ſunt: calã.

Squinantum	Saluia	Ameos
Feniculus	Eupatorium	Iſopus
Cappares	Ciperus	Aſſarum
Abſinthium.		

¶ Ex frigidis.

Acetum	Roſa	Cicorea
Acetoſitas citri.	Agreſta	Epatica
Endiuia	Cerotum ſanda	Ordeum
Acetoſa	linum M. eſ.	Sandali ꝛ hiꝰ.
Granata acetoſa	Fumuſterre	

¶ Ex ꝯfortãtibꝰ: ſpleneꝫ calã ſunt.

Tamariſcus	Rutha	Capparus
Acorus	Scolopendria	Eupatorium
Camedreos	Abſinthium	Paſſule
Epithimus	Aſſarum	Saluia
Praſſium		

¶ Ex frigidis.

Acetum	Cornu cerui vſtũ	Mirabolani
Blitis	Coralli	Morum
Uiole		

¶ Que oĩa poſui magis grã exempli. Et tu ſilia cuꝫ opꝰ erit require ſuis locis. ¶ De correctiõe accñtium dicat̃ ꝙ ad ſua capl̃a recurrendũ eſt. vñ etiã que dicta ſunt ſupra de accñtibꝰ acutaꝝ: h̃ loco tibi erũt mag̃ adiumẽto.

Expeditus de famoſa qꝛ de colã vitellina. venio ad eã q̃ eſt ex citrina: ꝛ ad minꝰ famoſas: ꝛ ſi Aui. niſi vnicũ fecerit de oĩbus cap̃. minꝰ famoſas ſub famoſa ꝯprehẽdẽs. vnde voluit vt q̃ dixit de famoſa ſufficiãt de minus famoſa ꝛ alia. ¶ In ea aũt que eſt ex colã citrina. regimẽ dꝫ declinare ad frigidum magis q̃ꝫ in vitellina ꝛ minus q̃ꝫ in colera pura. Itẽ ad humidũ minus q̃ꝫ in alijs. vñ ꝛ qñqꝫ ꝯceditur: qd̃ declinet ad ſiccũ vñ ſtiptica ꝛ lenia in hoc caſu cõcedi pñt. ꝛ hec intelligẽtã ex parte regiminis medicinalis q̃ꝫ diete. vñ obſerua canones poſitos in de vitellina. hẽs cuꝫ digeſtiua ꝛ ſolutiua. q̃rto capitulo. ꝛ tu ibi. Tu tamẽ ſemper attende eius receſſum a pura.

In facta ex colã per aduſtionẽ in ſeipſa obſeruet̃ regimẽ vtriũqꝫ in ea qd̃ obſeruaſti ĩ ea q̃ ex colã pura: cuꝫ magis ſibi appropinquet ꝛ ſimiles q̃ꝫ aliq̃ alia. verꝫ oportet vt ad humidũ magis declinet q̃ꝫ ĩ pura. Scd̃o ſis attentus ꝙ cum in tali aduſtione pars eius in meliꝫ trãſit debes cũ hoc adminiſtrare: que & prope meliꝫ reſpiciũt aduſtã. Et hoc ĩ vtroqꝫ regimine. Itẽ valet ꝛ regimẽ d̃ quo iſra d̃ ꝯtiꝰ tertiana. ꝛ tu ibi.

In ea autem q̃ eſt ex colã p admixtionẽ melãcolie ad ex̃ venientis: regimẽ ſit minꝰ frigidũ q̃ꝫ in pura: ſed ſit magis humidũ. Et cõſequẽter fortiores in hac fac fricatiões. vbi grã. vbi ponebas in pura in cliſteribꝰ oleũ violatũ: pone in hac violatũ ꝛ cõe ſil: graduãdo vt videbit̃: ꝛ ſic ĩ ſingul̃ te regas.

Quid autem de febre ex zinaria ꝛ praſſina dicẽdũ ſit pꝫ ex dictis. ſ. de ipſis ĩ pncipio capituli. Nam cum ipſe ſint vehemẽtis caliditatis: ꝛ nã quodammodo participent venenoſã: ꝛ maxime zinaria. debet regimen tendere ad frigiduꝫ ꝛ humidũ vehemẽter cũ rebus cordia'ibus hñtibus etiã reſpectũ ad venenũ. ꝛ tu cõpone ex his q̃ ſupra de peſtilẽtia.

Dicebatur de duplici tertiana que contingebat ex diuerſis materiebꝰ in diuerſis locis putrefactis. ꝛ tu ex datis ſcd̃m materiei peccãtis exigẽtiã regimẽ adminiſtra: ꝛ canones dictos tuo adapta ꝓpoſito. ¶ Poſtremo hic attẽde dictum Gilberti. In qt. n. de cura duplicis tertiane. In curando aũt eſt differẽtia. Quia ſi ſit de materijs contẽtis ex̃: digerenda eſt potius materia per fomẽtationes emplaſtrationes ſpi entia ꝛ hm̃õi. Cognoſcitur autem hoc qꝛ infirmus fatetur ſe habere febreꝫ in capite vel renibus vel coſſis vel alibi. Oportet ergo apponere euaporatiua: qꝛ cum per ſpũs qui euolant per poros debet fieri digeſtio. Cauendũ eſt vt ſtatim apponantur cõfortantia ſtiptica: aliter B

enim fieret magis indigeſta mā. Hoc etiam fit qñq; mā
exiſte intra: qꝛ quidā ſunt qui nullatenus per os aliqd
recipent. Subueniēdū eſt ergo per appōnē exteriores:
vt accipiaꝛ calamentū pullegium methaſtrū: bulliāt in
foꝛtiſſimo vino: ⁊ ſup mā; febꝛis apponantur. Uel acci
pe ſemina diuretica vel furfur vt cit° euapoꝛet. Sic.n.
diſpergitur materia ⁊ a loco euapoꝛat. Hec ille. Et hoc
appoſui vt bñ conſideres in omnibus modum cure.

Quia colera fit nō pura ꝑ admixtionē diuerſi flegmatis ac melancolie vt dictū
eſt. Jdeo male reperiuntur ſic ſimplicia cuilibet tali ꝯſe
rentia. ꝓpter quod opoꝛtet te componere. ⁊ tu hūiſti
ſimplicia digeſtiua colere naturalis ⁊ ſimplicia flegma
tis nālis ac melancolie. Et ideo ad quintū recurras ca
pitulum. ⁊ compone.

¶ Ut verbi gratia. quando mixtio eſt ex cola ⁊ flegmate
tenui ⁊ aquoſa: ⁊ dicit citrina. ℞. aquarū endiuie. ℥.j.
ſcariole cicoꝛee añ. ℥.j.ß. abſinthij feniculi añ. ℥.j. miſce.
Uel ſic ex ſirup. ℞. ſirupi acetoſi ſimplicis: mellis roſ.
colati ana. ℥.j. aq̄ ēdiuie. ℥.ij.ß. Uel ſi vis magiſtralē. Re
cipe endiuie ſcariole lactuce adiantos yſopi cicoꝛee ana.
M.j. radicum feniculi. ℥.ij.ß. radicū apij. ℥.j. ſeminū en
diuie ſcariole añ. ℥.j. fiat decoctio: ⁊ ꝓ libꝛa.j.ß. decoctio
nis pone. ℥.iiij. zuchari ⁊ aceti. ℥.iiij. ⁊ fac longum: ⁊ bꝛe
uem vt placebit. ⁊ da vt dictum eſt in pꝛecedenti rubꝛi
ca: ⁊ aromatiza cū cinamomo. ¶ Ex ſolutiuis da caſſie
tracte. ℥.j. cum. ʒ.ij. turbith pꝛeparati: extrahatur cū aq̄
abſinthij ⁊ endiuie añ. Uel recipe electuarij idi. ʒ.j.ß. ele
ctuarij. ſucci roſarū. Nicol. ʒ.ij. cum aqua endiuie abſin
thij añ. ℥.j. ¶ Confectiones ⁊ electuaria cōſimiliter cō
pone ex calidis ⁊ frigidis. vt Recipe ſpecierū aromati
ci roſati deſcriptione gabꝛielis. ʒ.j.ß ſpecierum triaſāda
loꝝ. ʒ.ij. Quia colera vincit in vigoꝛe zuchari taberzet.
℥.x. fiat ꝯfectio ſolida. Uel cū ſimilibus ⁊ zucharo vio
lato boꝛaginato fac elec uarium. ¶ Et ex trociſcis ꝯue
niunt trociſci roſati minoꝛes. Auic. maxime quādo iā
pꝛeterijt quartuſdecimus dies vel circa: habentes intē
tiones vt in canonibus eſt expꝛeſſum. ¶ Conſimilr ex
oleis cōmiſce calida dicenda in flegmatica cū frigidis
iam dictis: ⁊ fac vnctiones cerotaria ⁊ huiuſmodi ſecū
dum exigentiam membꝛoꝝ. Pro quibus etiā ad pro
pꝛia te reducas capitula. Et hoc Auicēna in euacuatio
ne talis materie laudat ſcamoneā ⁊ turbith. Et nota ꝙ
erat oꝛientalis: vt ſupꝛa de tertiana pura.

¶ Q, ſi fuerit ex colera vitellina ꝯſimiliter dic de ſimpli
cibus. Ex cōpoſitis vero Reci. ſirupi acetoſi ſimplicis
℥.j.ß. mellis roſati colati. ℥.ß. aq̄ endiuie feniculi añ. ℥.j.
ß. Ex magiſtralib°. Reci. radicū feniculi ſparagi añ. ℥.j.
ſcolopēdrie endiuie ſcariole cicoꝛee añ. M.j. abſinthij.
M.ß. liquiritie paſſullaꝝ añ. ℥.j. ſeminis endiuie ſcario
le aſſari ana. ℥.ß. fiat decoctio: de qua. Recipe libꝛas.j.ß.
zuchari tabarzet. ℥.iiij. aceti. ℥.v. Uel ſquillitici ſi magis
vis icidere. ⁊ hoc in ꝓceſſu. ℥.iiij. fiat ſiru. lōgus aut bꝛe
uis ⁊ detur vt.ſ. de tertiana pura cū aquis appꝛopꝛia
tis aut ſine aquis vt ibi. Jtē ꝓcede deinde ad acetoſos cō
poſitos. ¶ Ex ſolutiuis ꝯuenit. Recipe diafinicon. vel
electuarij idi. ʒ.ij.ß. electuarij. ſucci roſ. ʒ.j.ß. vel caſſie vl
diapꝛunis vel māne. ℥.j. turbith. gūmoſi ꝑparati. ʒ.ij. vl
agarici tantūdem. ⁊ in hoc capitulo Aui. laudat ſcamo
neā turbith ⁊ agaricum. Pillulas ⁊ alia habes ſupꝛa q̄r
to capitulo. Ualet ⁊ reubarbarū in ſubſtantia ⁊ in infu
ſione datū. Et bene tibi ſit memoꝛie propter egritudinē
eſſe cronicā te opoꝛtere ꝓcedere de debili ad foꝛte: ⁊ ſe
pe replicare. ¶ Ex trociſ. maxime ꝯmēdat Aui. in hoc
caplo trociſcos de eupatoꝛio. ⁊ de ipſis dcm̄ eſt. ¶ Ex
ꝯfectionibus. ℞. ſpecierum dyarodon abbatis vel tria
ſandali. ʒ.iij. ſpecierum aromatici roſ. gabꝛielis. ʒ.j.ß. zu
chari. ℥.iiij. fiat confectio de qua accipiat ante cibū per
horā vnum moꝛſellum. ʒ.iij. ⁊ poſt bibat parū vini aro
matici optime limphati vel electuarium ꝯfice ex zucha
ro bugloſſato violato añ. ℥.iij. roſarum roſmarini añ. ℥.
ß. manuxp̄i perlati. ℥.j.ß. ſpecieꝝ electuarij. ʒ.j. ⁊ de ipſo
plus aut minus pone ſcōm ꝙ videas eam plus aut mi
nus a pura diſtare: vt dictum eſt.

¶ Q, ſi fuerit nō pura per admixtionem melācolie in ſe
genite per aduſtionem. tunc ſimplicia videantur q̄ ꝯſe
runt colere pure ⁊ melancolie: ⁊ ex illis aggrega. vt dō
gr̄a magiſtraliter. ℞. floꝛum violaꝝ boꝛaginis buglo
ſe roſ. rub. endiuie ſcariole lactuce añ. M.j. ſeminū fri
gidoꝛum maioꝝ ſcolopendrie ſucci boꝛaginis ſucci po
moꝝ rodolentium acetoſoꝝ añ. ℥.iij. fumiterre. ℥.ij.ß.
bulliant in lib. vj. aque ad conſumptionem tertie partis
⁊ cum lib. ij. zuchari fiat ſy. cū. ℥.iij. aceti ſquillitici. ⁊ cla
rificetur ⁊ detur de eo plus ⁊ minus ſecūdum lōgitudi
nem vel bꝛeuitatē vt ſupꝛa. Uel recipe ex cōpoſitis ſyr.
violati. ℥.j. ſy. de fumoterre. ℥.ß. aque bugloſe. ℥.ij. aq̄ fu
miterre. ℥.j. miſce. ¶ Ex ſolutiuis. ℞. reubarbari electi.
ʒ.j.ß. ſpice gra. v. iſundei aq̄ lactꝭ: ⁊ modico vini albi ſtet
ꝙ per horas octo in infuſiōe: deinde expꝛime: cui expꝛeſ
ſioni addatur caſſie vel māne. ℥.j. ⁊ electuarij hamec. ʒ.j.
extrahaꝛ caſſia cum aqua fumiterre boꝛaginis endiuie
añ. Pillulas ⁊ alia habes q̄nto capitulo. ¶ Cōfectiōes
⁊ electuaria fabꝛica. vt verbi gratia. Recipe ſpecieꝝ ele
ctuarij de gēmis. ʒ.j. triaſandaloꝝ vel diarodō abbatis.
ʒ.ij.ß. zuchari albiſſimi. ℥.x. Uel Recipe letificantis Al
manſoꝛe. ſpecieꝝ triaſandoloꝝ manuſxp̄i perlati: ⁊ cū
zuccaro boꝛaginato vel bugloſſato violato fac electua
riū: ⁊ vt.ſ. folijs auri cooperiatur ꝓ nobilibus. Unctio
nes mō ex modo dato fabꝛica vt opus eſt commiſcēdo
olea calida cū frigidis. de quibus in de colerica pura: ⁊
infra de flegmatica ⁊ de quartana. Jtaq; attēde iflāma
tioni ⁊ aduſtioni. Et ſi videbiꝛ epithimare epar vel coꝛ:
te reducas ſupꝛa ad ea que de febꝛe peſtilentiali. vbi epi
thimata tuo pꝛopoſito inuenies.

¶ Q, ſi fuerit nō naturalis per admixtionē colere nigre
ab eā venientis. cōſimiliter operare ex parte ſimpliciū
vt verbi gratia. ℞. meliſſe ſcolopendrie endiuie ſcario
le floꝝ boꝛaginis bugloſe violaꝝ añ. M.j. radicū feni
culi petroſilini añ. ℥.j.ß. ligr. roſ. paſſulaꝝ añ. ℥.j. fiat de
coctio: ⁊ cū libꝛa vna decoctiōis ponanꝛ. ℥.iiij. zuchari ⁊
℥.ij. aceti ⁊ fiat ſirupus lōgus aut bꝛeuis vt dcm̄ eſt. Uel
℞. ſirupi violati acetoſati. ℥.j. de fumoterre. ß. aquarū
ſcolopēdrie bugloſe añ. ℥.j.ß. De ſolutiuis ℞. caſſie aut
māne. ℥.j. diaſcene. ℥.ß. vel electuarij hamec. ʒ.ij.ß. cū aq̄s
dictis da ⁊c̄. ¶ Cōfectiones oꝛdina ⁊ electuariū vt in
ꝓcedenti ⁊ in alijs ſilr per omnia. ⁊ tu cōſidera ea.

¶ De tertiana ꝯtinua. Rubꝛica. iiij.

TErtiana ꝯtinua eſt febꝛis ꝯtinua ex mā colerica aduſta venis
putreſcente in locis a membꝛis ꝑncipalib°
⁊ pꝛopꝛie a coꝛde remotis ſecundum pluri
mū contingens. cuius eſt de tertio in tertiū
manifeſtam facere excreſcentiā. Dicitur ex materia ⁊c̄.
qꝛ ex omni tali indifferenter fieri ꝯtingit. Dicitur ad in
tra ⁊c̄. ⁊ ſecundum plurimū. qꝛ nō icōuenit ꝙ fiat a
materia extra venas: vt in rubꝛica ſequenti. Dicit a mē
bris ⁊c̄. quia in hoc differt a cauſone: qui fit ex materia
pꝛopinqua pꝛincipalibus ⁊ coꝛdi ſpecialiter. Dicit cu
ius. quia ſecundo differt ab ipſo cauſone in quo nō ap
paret manifeſta excreſcentia.

De ſignis demonſtratiuis dicatur ſummatim.
¶ Ab excūtibus pᵐo: qꝛ vꝛina eius
eſt intēſa

dosis zuē ſaderoe facienda

eſt inteſa valde ſubtilis ſubſtātie rubea vel ſubruffa cuꝫ
liuiditate q̄dā. Silr egeſtiões. Jtē in ea niſi in die cretica
ſudoꝛ appꝫet. ℭ A ſubſtātialr inherentib⁹. Quia calidi
tas ſentit acutioꝛ moꝛdicatioꝛ. ℭ A q̄litate mutata. fa
cies citrinioꝛ. Silr ocli lingua cū aſpitate ⁊ q̄nqꝫ cū ni-
gredine. ℭ Ab actiõe leſa nõ incipit cū rigoꝛe neqꝫ cum
hoꝛripilatiõe:ꝫ cū quodā tipo ſiue frigoꝛe extremitatū
ꝑuatiuo ⁊ leni. ē ſitis inteſa. pulſus velox ⁊ ſpiſſus cuꝫ
diuerſitate q̄dā ⁊ expiratio maioꝛ. Et i ſumma ſigna in
hac ſūt inteſioꝛa atqꝫ foꝛtioꝛa q̄ꝫ in interpolata. ⁊ tu ap-
plica ſcđm gadū inteſioꝛē: q̄ dicta ſūt de tertiana nota.

De ſignis ꝓnoſticis. De eis dicet ſimul cū his q̄ que de cauſone ⁊ tu ibi.

A **Canones** Et accedens ad curā dico q̄ licet ſimi-
les ſint intētiones habēde in cura ter
tiane interpolate ⁊ ꝯtinue tamen cura continue differt
a cura interpolate in mō approximationis ⁊ gradu rexꝫ
illas intentiones complentiū. ℭ Et anteq̄ꝫ illas ponā
B differētias. Scito q̄ magis ſollicitus eſſe debes in cura
huius continue q̄ꝫ interpolate. quoniā mā continue eſt
in quantitate maioꝛ: ⁊ in q̄litate deterioꝛ. ⁊ magis timo
roſa q̄ꝫ interpolate. Et licet ſumā vna ſpecie: ex his ꝑmā
ſi vis cape differentiā. ℭ Sectida: quia dicta debet eſſe
ſubtilioꝛ in cōtinua propter virtutem magis opprimi a
mā moꝛbi ne impediatur digeſtio. Jtem quia eſt maioꝛ
quantitas vt dictum eſt. Jtem ſeuitas accidentium ma
ioꝛ. ℭ Tertia. q̄ꝛ dicta dꝫ magis declinare ad fridū. q̄a
cõtinue mā ad coꝛ eſſumat: ⁊ ponit ipm in calefacto cc.
Et hic nõ ꝟba Raſis in diuiſionib⁹ intēde in extinguen
do quātū potes: cū exhibitiõe aq̄ cucurbite ⁊c̄. Et ſub-
dit: ⁊ nõ ꝓhibeaſ in hac febꝛe q̄n ſumat eger aquā fridā
cū vult. Et in ſūma dicit q̄ lꝫ tardet criſis: tñ eſt ſecuri-
tas ſic facere. ⁊ q̄ expꝫtus eſt vtrāqꝫ viā: ⁊ inuenit hāc ſe-
curiorē: ⁊ multo pauciores moꝛtui ſūt. Et ſubdit: dimit
tere extinctionē ē dimittere egrū ꝓcul dubio ad moꝛtēꝫ
appropinq̄re. Et hāc viā ſecutus eſt Cermiſon⁹ noſter.
Quidā dicūt Raſiꝫ h intellexiſſe magis in cura cauſo-
nidis. Et ꝯſeq̄nter dicaſ de aliꝫs reb⁹ nõ nālib⁹. vt q̄ ques
eſt ꝯuenientioꝛ motu. ⁊ q̄ nõ dꝫ iraſci. ⁊ breuiter ex ipſis
timere ſupercalefactionē āpliꝰ q̄ꝫ in interpolata.

ℭ Quarta q̄ in hac debemus magis intēdere digõni vt
Auic. ⁊ hoc dupliciter. Primo quia mā continuarum
nõ eſt apta ita faciliter educi per farmacū ſicut interpo
latarum. Et cāꝫ q̄ꝛ materie cõtinue ſunt diſſeminate per
venas magnas ⁊ ꝑuas per vniuerſum coꝛpus. Sūt ita
q̄ꝫ he mãe multum remote a vījs ductuum. Jn interpo
lata autem mãe ꝯtinētur extra venas in carne aut cute
vt ſupꝛa. aut in venis magnis ⁊ in faucib⁹ earū in locis
ꝓpinquis expulſioni. quoniā non videtur veriſimile q̄
ita cito poſſet mā interpolate in ꝑncipio paroxiſmi mo
ueri ad extra venas ſup membꝛa ſenſibilia: niſi ipſa eſſꝫ
in faucibus venarū magnarū locis expulſionis propin
quarū: imaginabile tamen eſt q̄ ipſa contineri poſſit in
venis multū remotis. Et foꝛte hoc aliquādo cõtingit li
cet rariſſime: qđ ſigno poteſt cõpꝛehēdi: vt cū videris fe
bꝛientē interpolate incurrere febꝛē: ⁊ ante aduentū ei⁹
erit cū ſignis helmelileth per longū tempus. vt per ho
rā ⁊ plus anteq̄ꝫ. ſ. veniat rigoꝛ. ita q̄ non accidat hoc ex
mãe tarditate. ⁊ ideo bene cõſidera. Et ex iſto cognoſce
q̄ꝫ bene operantur qui dant omni ſero vnam pillulā in
his continuis ante apparitionem ſignoꝛū manifeſte di
geſtionis. plus enim ledunt vt pꝫ: ſed apparētib⁹ ſignis
manifeſte digõnis: nā tunc oī die digerēte cõueniet: ⁊ h
conſentiente virtute. ℭ Secundo q̄ mā teꝫ antecedēs
q̄ꝫ comuncta ipſius continue in venis eſt ⁊ remanet. ſed
interpolate antecedēs eſt in venis aut extra: ſed eius cõ-
iuncta ad extra etiā in continuis requiritur equatio ma
terie: ⁊ eius ſeparatio ab aliꝫs humoꝛib⁹ non peccātib⁹:
in interpolatis autem ſola equatio. virtuti itaqꝫ difficili
us eſt complere illa duo q̄ꝫ alterum tantum. ⁊ tu conſi-
dera. q̄a locus eſt ſpeculationis. Jtem ad opus practicū
debes eſſe intentus plus digeſtioni dādo digeſtiuū plu
rib⁹ vicibus in die aut in maioꝛi doſi: aut plurib⁹ dieb⁹
vt dictū ē. ℭ Quinta qđ in hac debes eē itētus plus ꝓ-
uocatõi. ⁊ cāꝫ q̄ꝛ dato q̄ ſcꝫpꝫ plurimū mā ꝯtinuarꝫ ſit in
venis magnis: in quibus eſt maioꝛ cõitas ad vias vri-
ne licet ⁊ mā īterpolatarꝫ etiā poſſit eſſe in eiſdeꝫ. tñ q̄ꝛ ī
ꝯtinua colerica ſit maioꝛ īfectio ſeri ſiue aquoſitatis ſan
guinis: ad cuius finalē eductionē opꝫ ꝓuocationi ma-
gis ītēdere. ⁊ per viā ſudoꝛis ⁊ per viaꝫ vrine. ⁊ hoc cū
plimo vſu aq̄ oꝛdei. ⁊ ſeminū comuniū frigidoꝝ. vt. ḋ.
in radicibus vſibus. ℭ Sexta qđ ī hac magis ītēdum⁹
ad lenitionē vētris ꝓpter maioꝛē vētri ſiccitatē: ⁊ maio
rē timoꝛem ſreneſis. ⁊ minus ad vſuꝫ medicine ſoluti-
ue ante digõnē. ⁊ hoc regulariter: q̄ꝛ coacte ꝯtigeret op
poſitum. ⁊ cā eſt iā dicta ꝓ parte. 2ª. q̄ꝛ vtus eſt debilioꝛ
in ꝯtinuis in tolerādo īpꝛeſſionē malā farmaci vnde to
lerantia farmaci dꝫ virtuti ꝓpoꝛtionari. Jteꝫ ⁊ habili-
tas mãe. ⁊ Aui. ⁊ nõ vtatur niſi cliſterib⁹ lenib⁹. ℭ Se
ptima drīa. qm̄ vomitus ē magis ꝓuocādus. ⁊ magis •
iuuatiuus in īterpolata. ℭ Octaua. q̄ꝛ vbi ſit de flobo-
tomia idicatio magis cõuenit in continua: de q̄ īfra ī
de quotidiana. Et in ſūma cõtinua īdiget ſubtilioꝛi regi
mine magis īfridatiuo digeſtiuo minus calido ⁊ plies
replicato ꝯtinuato q̄ magis. cliſterijs min⁹ acutis ⁊ ma-
gis lenitiuis: ⁊ ſilr ſolutiuis. maioꝛi ꝓuocationi vrine
⁊ maioꝛi extinctione: q̄ꝫ ſibi cõpar īterpolata. Et ꝓ ſeui
tate accñtiū recurre ad ea que de acutis ⁊ ꝓ aliꝫs ex: q̄m
acuta eſt. Quātuꝫ differat ex pte cure ipſa ab īterpolata
iā manifeſtū eſt: q̄ꝛ inteſioꝛa frigida ꝯpetunt. Et ideo ex
habitis in õ tertiana pure ⁊ in ꝑcedēti rubꝛica. ⁊ ſup̄. 5º
capl̄o. Et de peſtilentia elige tu frigidioꝛa ex parte dige
ſtiuoꝝ ſolutiuoꝛum. trociſco. confectionūꝫ. electuario
rum. vnctionū. epithimatū ⁊ huiuſmodi. ℭ Et in fine
huius totius capituli addā aliqua que a proprietate ſpe
cifica ponunſ ab auctoꝛibus omnē curare tertianā: q̄ et
ego nolo deſpicere. ⁊ hoc ſi ꝑus rememoꝛabo q̄ rubea
trociſcata Nicol. ante hoꝛam acceſſionis cum aq̄ roſa.
data ad modum auellane: ⁊ narib⁹ ⁊ pulſibus inuncta
ex ea ſanat. ℭ Jtē triſera ſaracenica euſdem data vt di- C
ctuꝫ eſt. ℭ Auic. ſecundo cañ. capitulo. de aranea inqt.
dixerunt quidā q̄ tela aranee quādo miſcetur q̄buſdaꝫ
emplaſtris ⁊ ponitur ſuper frontem ⁊ timpoꝛa: febꝛē ſa
nat tertianā. Et extimauerunt quidā q̄ tela ſpeciei cu-
ius tela eſt ſpiſſa alba q̄ ſtringitur in cute eius. ⁊ ſuſpē
ditur ſup collum aut adiutoꝛium: ſanat febꝛeꝫ tertianā
Et quidā vt varignana accipiunt plures araneas: ⁊ illas
coctas cū oleo lucerne: ⁊ tritas ante paroxiſmum appli.
eāt timpoꝛibus pulſui bꝛachioꝝ: ⁊ optime tollit tertia
nā. digeſta tñ pꝛi⁹ mā. ℭ Tres radices berbene cū trib⁹
folijs eius in aq̄ diſſolute añ acceſſioneꝫ date cur. aūt eā.
Plinius. 25. Dicit vt habēs tertianā in potu ſumat tria
ex folijs ei⁹ aut tria ex granis ipſius ⁊ alterabūtur circui
(tus febꝛis. Auic. 2º cañ.

Capitulum. xiij. De cauſone.

Cauſon eſt febꝛis cõtinua ꝓpoꝛtiona- D
lis de colera nāli aut ſtāte ſal-
ſo putrefacti i venis coꝛpis toti⁹: aut in mē
bꝛis nobilib⁹ coꝛdi ꝓpinqꝫ cū vehemētia ac-
cidētiū ⁊ icēdio. 2ᵐ plimū ꝯtingēs. ℭ Di ꝓ
poꝛtionalr: q̄ꝛ nõ ē vē: ⁊ ꝓpe cõcluſa. q̄ꝛ da i o.
q̄ ab egro vel medico excreſcētia non percipiatur rõne.

loci:tñ de ȝ°in ȝᵐ ex nã hũoꝛis motum hȝ. ¶ Dĩ de colꝛa
nãli qm̃ nõ vĩ ꝙ ab innãli cãri poſſit. Nã p ex citrina fie
ri nõ vĩ:q2 nõ repeꝛit in locis ꝓpiquis cordi:neqȝ in eis
multiplicaꝛ veꝝ nõ iplicat ꝙ in eo loco mĩtiplicef:ꝛ ſic
ꝙ eã cauſet vt videꝛ velle yſaac ꝛ viaticus.ꝛ hanc vocat
cauſon nõ mlti feruoꝛis. Sȝ dicebaꝛ ſcõm plurimũ.im
mo dicaꝛ cõſeq̃nter ꝙ ſi cõtingat colerã citrinã multipli
cari in toto ꝛ putreſieri:nõ cauſabit cauſonẽ: q2 nũq̃ ꝑ
ueniet ad icẽdiũ:ꝛ caloꝛẽ ſimileȝ incẽdio cauſonis:ꝛ tu
cõſidera. Jn cura aũt ẽ dĩa ex pte intẽſi ꝛ remiſſi: ꝛ non
alr neqȝ a vitellina neqȝ a colera minoꝛis fame ꝑ admi
xtionẽ extranei pp ipſas nõ poſſe ꝑuenire ad incẽdiũ ta
le q̃le facit cauſon propter earum groſſiciem. Nã vapo
res earum groſſi ſunt non potentes venire ad eã ignei
tatem:ad quã ſumi colere nãlis. De colera innaturali ꝑ
aduſtionẽ in ſe:de q̃ dicebaꝛ ꝙ cura eius erat ſicut cura
pure: Dicẽduȝ ꝑmo ꝙ in locis iã dictis nõ multiplicaꝛ.
Q2 ſi multiplicareꝛ dicendũ vt de citrina. Sed dices eſt
E ne flegma ſalſuȝ calidius hac colera? Et videꝛ ꝙ nõ:q2
in flegmate ſalſo eſt aliquid flegmatis remittẽtis colere
acuitatẽ:ꝛ illa aduſtio vĩ tacere ad igneitatẽ. Jſta diſcuſ
ſio ꝑtinet ad capitulũ de humoꝛibus.vbi eſt videndũ quo
modo ſe hñt hi humoꝛes rõne intẽſionis ꝛ remiſſionis
ꝛ tu cõſidera. ¶ Dicꝛ a flegmate ſalſo.vñ Auic.ꝛ non
ſit flegma ſalſuȝ ſicut ſciuiſti ex quo ſupple cauſeꝛ cau
ſon niſi ex aquoſitat: flegmatis cũ colera acuta. Eſt er
go colera q̃ putreſit:q.ſ.eſt pars flegmatis ſalſi:aquoſi
tas ꝑmixta aquoſitati plurime.i.colera hũoꝛalis:ꝛ non
per aduſtionẽ genita:q̃ſi velit ꝙ colera ſit multa: tamẽ
frigida aquoſa:ꝛ fluxibilis per flãtis aquoſi admixtio
nem. Ex quo inſeꝛ ꝙ nõ ſit cauſon a flegmate ſalſo per
aduſtionẽ flegmatis genito.quoniã tale eſt remiſſius:ꝑ
mo pp cinereitatẽ in ipo ex aduſtione remanentẽ.vel ex
pone cum colera acuta.i.cum humoꝛe acuto:ſiue ſit co
lera:ſiue pars flãtis aduſta:ꝛ ſic cõtingit cauſonẽ ex am
bobus cauſari. Sȝ quid dicem° quoniã in flegmate ſal
ſo aquoſitas vincit in quantitate: ꝛ remanet in toto foꝛ
ma flegmatis. Jn colera autẽ citrina remanet foꝛma co
lere.ꝗ vĩ qꝺ calidioꝛ ſit citrina ipſo flegmate ſalſo. Si er
go flegma ſalſum facit cauſonẽ:a foꝛtioꝛi ꝛ citrina. Jteȝ
colera aduentẽs flãti non tollit foꝛmã flegmatis : ꝛ fle
gma aduenẽs colere citrine non tollit foꝛmã colere:ſed
foꝛma colere limitat pꝛo eẽ ſuo in mã intenſioꝛẽ gradũ
caliditatis q̃ȝ foꝛma flegmatis.ergo conſidera:q2 hic eſt
locus ſpeculationis. Et opoꝛtet pꝛo his te recurrẽ ad ca
pitulum allegatũ:ꝛ tu ibi. Tamẽ dicẽdum qꝺ flegma
ſalſuȝ magis repeꝛit in locis ꝓpinquis coꝛdi:eo ꝙ ibi re
peꝛit magis colera nãlis:q2 in venis pulmonis cuȝ ſan
guine colerico nutriatur:ꝛ in eiſdem flegma plurimuȝ
cũ cõplexione accidẽtali ſit humidus.
¶ Ex his quidã diſtinxerũt: ꝛ eſt diſtinctio cõmunis ꝙ
F cauſon eſt duplex.verus q eſt a colera: ꝛ Auicen.ẽ cau
ſon flegmatica. Aliȷ aliter. Cauſõ triplex.purus.nõ pu
rus.nõ verus. Purus a colera pura. nõ purus a colera
nõ pura:q2 citrina.non verus a flãte.cõſidera. Dicꝛ pu
trefactis.qm̃ vt Auic.eũ in eo ẽ multitudo putredinis.
Uerũ eſtimauerũt qdã ꝙ a colera nãli ſua peccãte quãti
tate:ꝛ nõ per putrefactionẽ poſſit febris cãri cauſon di
cta.de quoꝝ numero fuit Goꝛdonius. Sȝ õ iſto dictuȝ
fuit in de ſynocis.ꝗ tñ cõiter nõ teneꝛ: ꝛ ꝯdictionem in ſe
nõ includit:ꝛ vt allegato loco viſuȝ ẽ Auerroy.hoc cõ
tingere poſſe. ¶ Dĩ in venis totius.ꝙ dato ꝙ ꝓpe cau
ſon fiat:cũ mã i locis nobilib°coꝛdi ꝓpinqs: q2 i illis co
lera ipſa ꝑ appꝛopinq̃tioneȝ coꝛdi magnã inducit inflã
mationẽ ac accidẽtiũ prauitatẽ magnã:ꝛ mlto maioꝛeȝ
q̃ȝ qñ ẽ i locis remotioꝛib°:pp qꝺ a tertiana ꝯtinua diffe
rat vt ſup̃.tñ nõ icõuenit q̃ȝ aliqñ i venis toti°accidit co
lere multe putrefactio:ad quã ſeqꝛ cauſon:vt Gal.4.re
giminis acutoꝝ.cõmento ꝑmo.veꝝ hoc eẽ raro: ſȝ ſm
plurimũ ſit qñ putreſit i locis ꝓpiqs dictis. Et iõ dixit
Auic.aut i venis q̃ ſequuꝛ ꝑtes coꝛdis ꝓpe. Et iõ nõ cre
do ꝙ ꝓpe poſſit cauſon ex praſina ꝛ erugioſa fieri:vt ſu
pꝛa õ tertiana nõ pura:ꝛ tu ibi. Membꝛa dr nobilia ſũt
vt os ſtomaci.epar.pulmo. Uñ i venis hoꝝ aut ꝓpiqs
hec colera putrefactã cauſonẽ facit. ¶ Dicꝛ cũ vehemẽ
tia.nã accidentia cauſone ſunt foꝛtiſſima: vt ſtatim de ſi
gnis:ꝛ maxie in reſpectu ꝯtinue aut interpolate. Et ſup
oia ẽt ſitis vehemẽtiſſima. Et iõ dictũ ẽ cauſõ a cau ma
te:qꝺ iterpꝛetaꝛ icẽdiũ:ſiue febꝛis incẽſiua:ſiue arſiua:ſi
ue adurẽs.nã in ea appet lingue aſperitas cũ nigredine
vt infra. ¶ Dicꝛ ſm plurimũ:q2 ẽt vt tactũ ẽ ab alia co
lera cãri põt q̃ȝ nãli:ꝛ de aliȷs:vt ẽ expꝛeſſuȝ. Jtẽ ꝛ aliqñ
contingit ipm̃ cãri extra venas in loco coꝛdi ꝓpinquo.
Cauſe De cauſis aũt dicatur ꝙ aliqñ qs de ſinocha
trãſit in cauſonidẽ:vt ſupꝛa:qñ.ſ.a pꝛi° nõ ſit I
recta cura:ꝛ aduriꝛ ſanguis:vt maxie pꝛ ei° in colerã cõ
uertaꝛ.ideoq̃ȝ bñ ꝯſidera. ¶ Ex cauſis aũt ꝑmitiuis di
caꝛ ꝙ accidit ex inoꝛdinato regimine:ꝛ vſu rerũ calefa
ciẽtiũ ꝛ exiccãtiũ:ꝛ colerã nãlẽ multiplicãtiũ: vt ſup̃ de
tertiana pura:ꝛ inflãmãtiũ eã:vt ſũt vſus vini vinoſi:car
niũ ſalitaꝝ:ꝛ alioꝝ inflãmabiliũ.exercitiũ foꝛte.arſ fabꝛi
lis:ꝛ hꝛ°q̃ calefaciũt ꝛ exiccãt.balneũ calidũ exiccatiuũ
ira furoꝛ:ꝛ hꝛ°:vt ſup̃ de tertiana pura. Et adiuuat ad h̃
etas cõplexio.itẽ regio frigida:vt Ariſt.14. ꝓblematũ.
tertio ꝓblemate. Et cã q2 frigus regionis repꝛcutit cali
ditatẽ ad intra:q̃ ſic intus foꝛtificata febꝛẽ cauſat foꝛtio
rẽ. Jn calã aũt ſecus:q2 exalat ſiue reſpirat mã nã adu
ſta. Ex q̃ aliq practicãtes accipiũt ꝙ in cauſone exterio
rib° infrigidatis interioꝛa calẽt magis. Et lȝ ita ſit tñ ſȝ
plurimuȝ cãtur i eſtate ꝛ cõſtitutionib° calidis ꝛ ſiccis:
vt q̃rto regiminis acutoꝝ. ¶ Coꝛpoꝛa aũt cauſoni ma
gis diſpoſita ſũt iuuenes ꝑmo:qm̃ in eis magis ẽ aptus
humoꝛ multiplicari cauſonẽ faciẽs.ſcõo pueri tertio i
fantes:qb° accidit ꝓfunditas ſomni.q̃nq̃ȝ pp eleuatio
nẽ vapoꝝ ad caput cũ ſit multũ humidũ. De ſenib° võ G
dicaꝛ:ꝙ lȝ iuuenes ſint magis apti.tñ aliȷs parib° plus
accidit ꝑmis ſenib°:ꝛ maxie in pꝛincipio ſenectutis: vt
ĩs.continẽtis:qm̃ in eo tpe adhuc multiplicaꝛ multum
de colera in eis:ꝛ cũ hoc ex iuuẽtute ẽ in eis colera reſer
uata:ꝛ v̄tus in eis ẽ debilioꝛ.vñ in iuuenib° ẽ foꝛtis ad
reſiſtendũ.ꝛ iõ ꝯſidera:q2 locus ẽ ſpeculatiõis. Et hoc
videꝛ velle Ypo.tertio aphoꝛi aphoꝛiſmo.31. Ultra võ
hãc etatẽ:õ q̃ i ꝓnoſticis. De vltimis võ ſenib° dicaꝛ ꝙ
parũ accidit eis:q2 i talib° nõ multiplicaꝛ colera niſi ex
foꝛti cã:etate multũ ꝯnãte. Q2 ſi accidãt periũt cõcurrẽte
debilitate v̄tutis eoꝝ. Et credo ꝙ Raſis.xvi. cõtinẽtis
dũ dixit.ꝛ maxie i puero voluerit ꝙ etiã in pꝛimo ſenio
verſus declinationẽ ei° ſit dicẽdũ ſicut de vltimis ſeni
bus.cũ finis vnı° ſapiat nãm ꝑncipȷ alterius. Hic cade
rent multe ſpeculatiões:vt ſupꝛa in capitulo de pꝛepara
tione:ꝛ tu illas ꝓſequere cũ ſpeculari volueris.
Signa demõſtratiua. Licet ſigna tertiane pure ſũt H
ſigna cauſonidis.ab ea tamẽ dĩa ſunt ſecũ
dũ intẽſuȝ.qm̃ in cauſonide ſũt intẽſioꝛa.ꝛ ſic ſufficeret
eoꝝ doctrina. Uerũ vt ducẽ ꝓſequar ea deſcribaȝ:qui
bus apparebit ſatis apta dĩa:ſuãs oꝛdinem:vt ſupꝛa.
¶ Ab exitũ mutato. Urina ẽ rubicũda tenuis ſucceſ
lucẽs ꝛ ſcintillãs vt ignis i ſupficie lucẽs: aut nigreſcẽs
q̃nq̃ȝ ex foꝛti icẽdio:ꝛ hoc cõiter apparet.cõtingit tamẽ
quãdoq̃ȝ in ꝑncipio ꝙ vrina ſit cruda pp multitudinẽ
oppilatiõis.quãdoq̃ȝ lucẽs turbida pp multitudinẽ pu
trefactionis. Similiter egeſtiones ſunt multũ tincte:ꝛ

in hac nõ appet ſudoꝛ niſi apud criſim Auic. Sputuȝ ãt erit amaruȝ aut ſalſum. ℭ A ſubſtãtialiter inherenti bus: qꝛ ab infirmo iudicaꝛ maioꝛem caliditatem eſſe in interioꝛibus ꝙ̃ in exterioꝛib⁹: veꝝ ad tactuȝ cõphẽdiꝛ caliditas intẽſa valde: ⁊ ẽ maioꝛ ꝙ̃ i tertianis aliĩs tã ad itra ꝙ̃ ad extra. Q; ſi dicaꝛ mã in cauſonide eſt clauſa nõ ꝑueniẽs cũ ſua caliditate ita ad exterioꝛa ſicut in tertiana. ergo ꝯſidera. Et in ħo aliĩs parib⁹ icẽdiũ eſt maius ſicut ⁊ cetera accñtia. A q̃litate mutata. nã in facie appa ret citrinitas: ⁊ inflãmatio magna ẽt i oculis. lingua eſt aſpera valde ꝑꝑ ſiccitatẽ foꝛtẽ: ⁊ appet citrina pꝛimo. deinde ꝓcedente aduſtione denigraꝛ. Labia ſilr q̃ꝗ denigrãtur. oꝛis amaritudo: ⁊ nariũ ſiccitas. ℭ Ab actione leſa. pulſus ẽ magn⁹ veloꝛ: ⁊ freq̃ns cũ duritie: ⁊ in his differẽtiĩs ꝯtinuãs q̃ſi ſemꝑ eodẽ mõ ꝑꝑ ipſã a ꝓncipio eius vſq; ad finẽ eẽ ſic ꝯtinuã: vt videt̃ ſicut omotena. Et q̃dã nõ bene diſtinguẽtes frequẽter eã omotenã iudicãt. Sitis vehemẽtia: ⁊ hoc vr̃ eẽ q̃ſi ſicut ꝓꝓꝛiũ ſigniũ in ea. vñ q̈rto colliȝ. Sitis foꝛtis ꝓmũ ſignũ eſt huius febris. Et hȝ hoc ſignum veritatẽ: niſi accidat tuſſis ꝓue. i. ꝓueniẽs ex hũiditate diſſoluta ꝑ foꝛtẽ caliditateȝ: que veniẽs ad carnes glãdoſas gule ſiue faucĩũ: ⁊ ad pulmonẽ ſiue ꝑtes eius ipſã remittat. Et hoc voluit Ypo. q̈rto aphoꝛiũ aphoꝛiſmo. 54°. Quibuſcũq; tuſſes ſicce ⁊ modice ꝓuocate in febrib⁹ vrentib⁹. i. cauſonib⁹ nõ valde ſitientes ſunt. Et dĩ ꝓue: qꝛ magna ex foꝛti motu ſitiȝ induceret. Dicit̃ ꝓueniens: q̃ñ ſi ab ipſo humoꝛe peccãte: aut a medico ꝓuocata eẽt exhibitione acetoſoꝝ: non remitteret ſitis ex ea vt pȝ. plꝛius fuit ꝑꝑ honoꝛẽ ſigni. In ſtãtia vigiliarũ ꝑꝑ ſiccitatẽ: tñ aliq̃ñ in infantib⁹ ꝑꝑ eleuationẽ multoꝝ vapoꝛum ad caput accidit ꝓfunditas ſomni. q̃ꝗ intellige de oĩb⁹ his q ſunt in etate adoleſcẽtie ꝑꝑ ipſos abũdare multa hũiditate: ⁊ quãto natiuitati ꝓpinquioꝛes tãto magis in ſomno ꝓfundãtur. Item accidit eis alienatio frenſis ⁊ hĩ⁹. colera ponente malã cõplexionẽ in cerebꝛo ex ei⁹ eſſumatione. Itẽ inq̃etudo magna: nec in vno loco ꝑmanere poſſunt. anguſtiãꝛ. vehemẽs capitis doloꝛ ac foꝛtis ⁊ timpoꝛuȝ: ⁊ applanatio ipſoꝛũ ꝑꝑ caliditatẽ reſoluẽtẽ. pulſatio arteriaꝝ ipſarũ. Itẽ ⁊ doloꝛ oculoꝝ acutus ⁊ inſtabilitas eoꝝ: ⁊ ꝓfundatio ipſoꝝ. Item coꝛdis tremoꝛ: nauſea vel vomitus: tuſſis ſicca. Et q̃ñ iſta ſigna ſunt multũ intẽſa declarãt locum mãe: vt tremoꝛ coꝛdis locũ ei multũ ꝓpinquũ. ⁊ ſic de aliĩs. Uerũ cũ his addas alia: vt qꝛ cũ fuerit in vene pulmonis preter tuſſim. Et accidit ſitis: q̃ magis remittiꝛ aere frigido ꝙ̃ potu. Itẽ in pectoꝛe ꝑcipiꝛ caumã magnũ lingua eſt ſicciſſima. Cõſilr diſcurre ꝑ accidẽtia q̃ eueniunt mã exiſtẽte in venis oꝛis ſtomaci ꝓpinquoꝛ: ⁊ ſic de epate ſuo mõ ſpeculare. Itẽ oſſiũ confractio vel laboꝛ ſiue laſſitudo: q̃ ꝓcedit a moꝛdicatiõe hũoꝝ: quoꝝ aliq̃ ꝑs ad extremitates lacertoꝝ: q ſunt circa oſſa: trãſmittiꝛ: q̃ ſi ad muſculos circa cutim mitteret̃ rigoꝛẽ faceret: ⁊ eſt iſta confractio. i. laſſitudo leuioꝛ ꝙ̃ in aliĩs. ſ. tertianis: qꝛ dato ꝙ ſit maioꝛis caliditatis. tñ qꝛ paucos ⁊ ſubtiles ac facile reſolubiles vapoꝛes ad membꝛa trãſmittit. hinc nõ ſic eas grauat ⁊ ledit: ⁊ nõ eſt in eo rigoꝛ: nec hoꝛripilatio vel tremoꝛ niſi apd̃ criſim. vñ 4° aphoꝛ. De cauſone habito rigoꝛ ſuꝑueniẽs ſoluit egritudines. Et 4° aphoꝛ. Quib⁹ in cauſonide tremoꝛes fiunt: vt ſtatim de ꝓnoſticis. Et eſt occultatio tempoꝝ vel tēpoꝛuȝ vel typoꝝ. ſ. manifeſtoꝝ vt in tertiana ꝯtinua. Q; ſi. x°. Almãſo. dicaꝛ. vna die cauſonẽ fieri validioꝛẽ. Expone cauſonẽ. i. continuã tertianã. Uerum vt ſuꝑ. de ſinocha in auroꝛa eſt in ea remiſſio aeris frigiditate contingẽs. Itẽ ventris ſubductio: vt q̈rto regiminis acutoꝝ. Qui vt Gal. in q̈rto eſt aut cibalis: ſi cib⁹ coꝛrũpiꝛ ꝓſentia humoꝛis coꝛrũpentis: aut ꝟ̈iloſus ſi mã fuerit in epate: ⁊ nõ eſt humoꝛalis. Itẽ ſubdit Ypo. extremitatũ frigiditas ⁊ verificat Gal. de ꝓuarmis. poſitiua aũt indicat periculoſitatẽ ⁊ moꝛtẽ. Item q̃ꝗ accidit fluxus ſanguinis nariũ ſinthõaticus. ſ. ⁊ nõ creticus. ℭ Poſtremo ꝑ nũc ſcito. Q; ſi cauſon erit de ſlãte ſalſo oĩa accidẽtia erũt remiſſioꝛa: ⁊ alia ꝑticularia atteſtabunꝛ magis ſlãti. vnde affligit decem ⁊ octo hoꝛis: ⁊ aliquo mõ vr̃ interpolare hoꝛis ſex. Item hoꝛa ſlegmatis plus moleſtabit. Et ſilr ſuo mõ de aliĩs dicatur. nã ⁊ verũ inter tertiã ⁊ nonã magis. conſidera. Et qð dictũ fuit de occultatione tẽpoꝛuȝ maxime de vero verificaꝛ. Et ad hec oĩa adiuuãt etas. cõplexio. regimẽ preteritum. regio ⁊ hĩ⁹: que omnia bene conſiderabis.

Pronoſtica Cauſon adueniẽs in hieme aliĩs ꝑibus deterioꝛ. ℭ Cauſon ab initio vſq; ad finẽ ꝑiculoſũ eſt. ℭ Cũ accidit decrepitis ꝑimit: qꝛ ab incẽdio reſoluiꝛ: vt ſuꝑ. Adueniẽs pueris leuioꝛ ꝙ̃ in iuuenib⁹: eo ꝙ pueri hñt plus de hũido reſiſtenti ⁊ nõ ꝑmittit febꝛem ad tãtũ gradũ caloꝛis eleuari ad quã in iuuenib⁹. Q; ſi cauſon in eis accidẽt tãti gradus q̈nti ẽ i iuuenib⁹: eẽt periculoſioꝛ in eis: qꝛ argueret magnã ꝯſumptionẽ ſui hũidi reſiſtẽtis: ⁊ inflãmationẽ ſiue cõpꝛſoni nõ ꝯueniẽtẽ: ⁊ ex ꝯſequẽti foꝛtẽ cãm: ⁊ v̓tus in eis debilioꝛ. iõ cauſon factã ex ſlãte ſalſo eſt deterioꝛ ea q̃ eſt in colera. nõ q̃dẽ rõne accidẽtiũ verificaꝛ: ſȝ qꝛ ẽ lõgioꝛ ⁊ cure difficilioꝛis. male ãt ſuſtinet nã lõgũ moꝛbũ ſeuũ ⁊ difficilẽ: imo ꝑius deficit. ℭ Cauſon ci⁹ termĩnaꝛ ꝙ̃ tertiana ꝯtinua. q̃ñ accidẽtia ſunt vehemẽtia cũ q̃b⁹ v̓tus nõ põt tãto t̃pe durare. ⁊ iõ ẽ ꝑperacuta. vnde Gilbertus. eſt acutiſſima ꝑꝑ intẽſionẽ colere vicinitatẽ mãe putride coꝛdi. conculcationẽ ei⁹ in venis minutis. Propt̃ qð ſiue appareãt in ꝓncipio ſigna bona vł mala. terminabiꝛ in ꝓma q̈rta vł infra. ⁊ aliq̃ñ extẽdiꝛ ad ſeptimũ. huc tñ mĩꝙ̃ trãſcẽdit niſi ad aliã ꝯuertaꝛ. nã enĩ nõ patiꝛ ſimul ꝓlixitatẽ ⁊ accidentiũ acuitatẽ. Itẽ ꝑꝑ ꝓpinquitatem mãe eius ad coꝛ oȝ neceſſario cito terminari. Terminaꝛ ãt cauſon q̃ꝗ fluxu ſanguinis nariũ. q̃ꝗ ſudoꝛe. q̃ꝗ fluxu ventris. q̃ꝗ vomitu. q̃ꝗ ꝑ apoſtema in loco aliquo emũctoꝛioꝛum facto: ſȝ hoc eſt rariſſimũ: maxie in ħo. In noto ãt fine nõ ħo cõtingit frequenter apoſtema in ei⁹ criſi fieri ſuꝑ: aut infra ſm ꝙ mã cõtineꝛ in locis ſuper dyafragma: aut ifra. ⁊ iõ vt ſuꝑ: locuȝ mãe egritudinis bene cõſidera: qꝛ tũc melius iudicabis de eius criſi ꝑ ſuꝑius aut inferius fiẽda. Urina ꝑturbata ſpiſſa liuẽs in cauſone eueniẽs ſtrãguriã ſignificat futurã mã reſolutis ⁊ euapoꝛatis ꝑtibus ſubtilib⁹ per caliditatẽ terreſtres remanẽtes: ſua groſſicie meatus opilãt.

ℭ Signa in cauſone bona ſunt ſenſuũ ⁊ v̓tutũ bonitas. coꝛpoꝛis leuitas. caloꝛ febꝛilis in toto eq̃lis. ſp̃us nõ impeditus bonitas appetitus: ⁊ ꝯ̃ria his ſunt mala. ℭ A cauſone habito rigoꝛe ſuꝑueniẽte ſolutio fit. 4° aphoꝛ. ⁊ maxime q̃ñ eſt magnus. q̃ñ q̃ñ eſt diminut⁹ ⁊ ꝑuus: aut: qꝛ incipit: deinde ceſſet. ſignũ ꝙ nã non fuit potẽs expellere ad cõplemẽtũ mãm ad ex̃. ℭ Si in cauſonide maxime mã exiſtente in venis ꝓpinqs oꝛi ſtomaci non adeꝛit ſitis: maliũ: qꝛ ſignificat v̓tutẽ ſenſitiuã iã deſtructã eſſe. Et Gal. xj. terapẽtice. ℭ Si ꝯtingit frõ exiſtente aere foꝛtẽ cauſoneȝ hinc laboꝛãtem: pauca in eo ſalutis ſpes habẽda eſt. Si vero neq; digõnis ſigna: neq; virtutẽ foꝛtẽ hẽre videaꝛ: ſaluari huc ipoſſibile eſt. ℭ Rigoꝛ in cauſone: magis cõtingit ꝙ̃ in tertiana continua. q̃ñ eius mã eſt ſubtilioꝛ: magis v̓tutẽ ſtimulãs: ⁊ non ſic in venis magnis: ⁊ per totũ ſparſa. Cuius ꝯ̃rium de continua tertiana. ℭ In initio moꝛbi rigoꝛ: gutte ſanguinis per nares maxime in ſecũdo: ſingultus: doloꝛ in viſceri

b⁹.hec oīa timorē inſerūt.tertio pſtegni. ¶ Sudor fri-
gidus ſi in q̄rta die appeat: aut longitudinē: aut mortē
in ſexta die ſignat. ¶ Q̄n ſanguis e narib⁹ fluit: tūc nō
accidit rigor.ſignificat enim māz facientē cauſonem eē
ad intra venas ſanguini mixtā.Et q̄n accidit rigor oſtē-
dit māam extra vaſa mēbris ſenſibilib⁹ vicinā. Ita φ q̄n
accidit vnū.nō accidit aliud.Q; ſi ꝯtingat vtraqȝ ſimul
fieri:erit mali ſignū.q̄m ſignificabit māam occupare in-
tus ⁊ extra ⁊ per totuȝ. ¶ Quādo infantib⁹ accidet cau
ſon:tūc abhorrebūt mamillā.q̄m lac in ſtomaco eorum
corrūpet ⁊ acetoſabit:⁊ maxime quoꝝ ſtomaci ad frigi
dū ⁊ hūīdū declinabūt. ¶ Si yctericia in cauſone venit
an̄ ſeptimū deo cōmēdādus ē eger.Gordoni⁹. ¶ Xvi⁹.
cōtinētis. Rigor poſt ſigna digōnis criſim bonā denū-
ciat.Q; ſi appuerit in pncipio an̄ ſigna digōnis malum.
¶ Frigiditas extremitatū cum viriditate ⁊ liuiditate ſi
gnificat morteȝ. ¶ Si accidat rubedo in facie ⁊ oculis
cū ponderoſo elogo ⁊ horribili: in eodeȝ die morietur.
¶ Et breuiter hoꝝ ſignoꝝ q̄dā ſignificāt timorē: q̄dā
mortē:q̄dā ſalutē ⁊ criſiȝ. Exēpla ponā diſcurrēdo per
ipſa. Exēplū pmoꝝ. caliditas intenſa cū eſtuatione ma
gna.ſiti vehemēti.iſtātia vigiliaꝝ. mētis alienatio.mu-
tatio coloris faciei cū limoſitate dentiū. vomitus. egē-
nes colerice rubee.nullū apparens ſignū digōnis in vri
na.deſperatio infirmi de ſua ſalute. puatio ſudoris gut-
te ſanguis e narib⁹ aliq̄n ⁊ interpolate apparentes. febre
pur ꝯtinue adhuc inualeſcēte.de infirmo vt dictū ē du-
bitādū. ¶ Exēplū ſcdoꝝ. Si his apparentib⁹ adiungā
tur pſtratio appetitus: ⁊ pulſus debilitas: ⁊ diuerſitas
anhelitus.ingetudo vt in vno loco manere nō poſſit: ⁊
in die nō cretica appet fluxus ſanguis nariū: ⁊ interduȝ
ſudore frido ſudat:⁊ ſubito ſupuenit tuſſis:q̄ cito occul
taſ friditas ꝯtinua extremitatū. puatio digōnis i vrina.
tornatilitas faciei:⁊ ante ſeptimuȝ fit yctericus. His vel
plurib⁹ apparētib⁹ īfirmū pituritū denuncia.Q; ſi cū his
aderūt lachryme ac oregmō: ſcias ipm̄ de primo mori-
turū. ¶ Exēplū tertioꝝ. ſi febris fuit mitis.appetit⁹ nō
nimis pſtratus.mēs illeſa.ſōnus q̄etus.ſtatio in vno lo
co.nec faciei color multū mutatus. Si appuit veſtigiū
digōnis in q̄rta:⁊ an̄.nā in q̄rta apparēs expecta criſiȝ in
ſeptima.ſudore fluxu vētris:vt dictū ē.Et ſilr diſcur
re per ꝯtriū ſignoꝝ maloꝝ. Et hec oīa adaptari dn̄t in p
noſticis de acutis perꝑacutis ⁊c̄.

¶ Poſtremo. Scito φ Aui. allegat aphm̄ q̄rte pticule.
Quib⁹ in cauſonide tremores fiūt. Gal.condēnat apho
riſmū.ſȝ Auic.videſ eū verificare ſȝ modū ſuū: q2 dicit
reſoluit ab eo tremorē. Nā poſito φ aliqs hēat tremorē
ex multa humiditate cerebri.deinde incurrat cauſoneȝ.
deīde ſupueniat alienatio mētis pp multitudinē vapo-
rū eleuatoꝝ a mā cauſonis.tūc illi:cū calidi ſint ⁊ ſicci:
exiccabūt hūiditatē illā: ⁊ ſic curabiſ tremor. Et de hoc
Auic.ſecūda tertij de tremore. Et hȝ hoc itelligi de alie
natiōe leui: ⁊ nō ꝯfirmata.q̄m fortis ⁊ ꝯfirmata ē nō mi
nus piculoſa q̄ȝ cauſon.de q̄ verificaſ dictū Gal.aphoriſ
mū cōdēnātis. Ita φ forte ⁊ debile tollit apparētē ꝯdi-
ctionem. Nā vt appet Gal.intelligit de tremore ⁊ aliena
tione ꝯſeq̄ntib⁹ ad mordicationē mãe q̄ ad cerebrū aſcē
dit ⁊ mordicādo facit tremorē: ⁊ apoſtemādo alienatio
nē Auic.vō de eo ex hūiditate cerebri: ⁊ alienatione ſcd̄
a vaporibus ſiccis ⁊ acutis. Et de cauſone hēs.xxij^m. ter
tie.58^m quarte.⁊ 26^m ſexte.pro quibus ⁊ alijs recurre ſu
pra tertio capitulo.

B **Canones.** Primus φ cura hui⁹ ē ſic cura tertia
ne pure ⁊ marie cōtinue:⁊ B de vō.de
nō vō aūt dicaſ φ cura ei⁹ ē ſimilis cure tertiane nō pu
re.differūt tn̄ ſm̄ intēſuȝ ⁊ remiſſuȝ hec cure: q2 intēſio-

ra frā in cauſone ꝯuenīūt. ¶ Scd̄s.φ cum ſit ab initio
ſui vſqȝ ad finē piculoſa vt ſupra: nō debes in pn̄⁹ negli
gere:ſȝ maxia cū diligentia curare pp piculoſitatē eius.
¶ Tertius ē ordinatio diete.nā dȝ eius dieta declinare
ad frigidū ⁊ ad hūīdū quo ad oēs res nō nāles.vn̄ alte-
ratio aeris:⁊ electio ſcripta ē de febre peſtilentiali ad ple
nū. Et ſilr ex pte cibi ⁊ potus. vn̄ i cauſone ꝯuenit dieta
fridior ⁊ hūīdior q̄ȝ in tertiana. Itē magis tenuis q̄lita
tiue ⁊ q̄ītitatiue:q2 morbus eſt pacutus:vt dictū ē. niſi ti
meas caſum v̄tutis.nā tūc neceſſariū ē cibare q̄ȝuis non
appetāt:⁊ pꝑe illis in q̄b⁹ reſoluiſ res plurima: vt cor
pora ſicca colerica rara:vt ſupra de cibatiōe febricitātiū.
Et vt ſunt corpa infantiū ⁊ eoꝝ:q ſue appropiquāt eta-
ti. In his aūt appetitus multū deijciſ:pp vehemētē ca-
liditatē:q̄ deſtruit actū v̄tutis ipſi⁹.cum oīs imoderata
q̄litas deijciat actū pꝑe v̄tutis.2^a aphoꝛū.commēto.xx.
Et pōt eē cā boliſmi hec caliditas:q2 attrahit multas hu
miditates ad os ſtomaci.q̄propter non attrahunt meſe
raice:neqȝ ſit ſuctio a venis q̄ſito ab ore ſtomaci. vn̄ res
nutrimētalis ad epar nō trāſmittiſ.q̄re mēbra famelica
ſiūt cū deſtructiōe appetitus ſtomaci:⁊ ſic fit boliſmus.
De ipſa aūt dieta reqre ſupra q̄rto caplō. Et ſcito φ iſlā- C
mabilia oīa euitāda ſunt.pp qd̄ carnes regulr̄ nō ꝯueni
unt.ſilr neqȝ vinū neqȝ oua ⁊ hi⁹.Q; ſi dare oportuerit
pp ꝯſuetudinē.debilitatē v̄tutis ⁊ hi⁹.da alteratum prius
cū fridis ſm̄ variata ingenia tua. Potus ſit aq̄ ordei.aq̄
ſimplex cocta cū ſucco granatoꝝ: aut arāncioꝝ cū modi
co zuccari. Itē iulep violatū ro.cuȝ aq̄:vt in de febre pe
ſtilētiali dictū eſt. De aq̄ vō veri frigoris qd̄ dicēdū age
tur ſtatim ſugiat motū ſtrepitus:⁊ hoium rumores. la
borē.fortes fricatiōes ⁊ hi⁹. Sōnus q̄raſ in q̄etiori ⁊ te-
pidiori hora diei:vt in nocte vſqȝ ad medias tertias.nō
repleaſ.nā indigēt ſubtiliatione in regimine vehemen-
tiori. Aui. Ultimo hēant bñficiū arte vel nā ſingulo die:
vt ſtatiȝ.nō iraſcaſ.nō rixeſ: ſȝ p poſſe leteſ. ¶ Quart⁹
eſt lenitiuo vētris.ſi vēter fuit conſtipatus: quā imediate
cū pmū ad egrū veneris ordinare debes ex ſrio lenitiuis
ſupra in radicib⁹ vniuerſalib⁹ vbi poſita ſunt ſimplicia
lenitiua ⁊ cōpoſita. ¶ Quintus eſt alteratio ſm̄ quoſ-
dā:q eſtimāt cauſonidē p ſolā alteratione curari poſſe.
fundātes ſe ſup v̄ba Gal.i q̄nto d̄ iuuamētis mēbroꝝ. Cau
ſon ver⁹ certiſſime extinguet ſi biberit aquā multā ⁊ ni
mis fridā.nā vt tertio regiminis acutoꝝ pauca exhibi
ta auget caliditatē:vt ⁊ Auic.d̄ cura febris peſtilētialis
Un̄ Auic.de ea ē vſqȝ ad ſiccitatē. Alij dicūt cū ſit egri
tudo repletiōis eūone idiget.⁊ iō ꝯſulūt ne deſ niſi poſt
ipſaȝ:⁊ ſignis digōnis apparētib⁹: fundātes ſe ſup v̄ba
Rabi ſumpta ex.12.terapētice.ingenij. Cū in febre adurēti
valde forti oēs tres v̄tutes fortes fuerint:⁊ ſigna digō-
nis manifeſte apparuerit.da ſecure aquā frigidā patien
ti.ita tn̄ φ eger in ſenio nō ſit ꝯſtitut⁹. Alij laudāt ydro
mel.ſ.factū ex aq̄ ⁊ melle cāne zuccari:nō melle apuȝ: ⁊
ſit pauca quātitas mellis. Secūda aūt opinio vī regu-
larior.lȝ multi cū pma euaſerint cuȝ honore ēt in febre
peſtilētiali ſic opando:vt ſemel fecit Cermiſon⁹ noſter.
Ueruȝ p opinione ſcd̄a habeo ⁊ Rabi auctoritate Gal.
9.de ingenio ſic ingentē. Uidi multos patiētes febrem
adurētē potu aque frigide poſt digōne humorū ſirorū
bibitiōis tpe liberatos. Et ex cōſequēti cōueniūt frigi-
da ⁊ hūīda.ex pte fruct⁹ ēt. Naȝ Auerroys q̄nto colliȝ.
exhibet aquā angurie p totā diē. Et hoc idē facit Aue-
zoar magnus medic⁹:⁊ de ꝯditiōib⁹ attēdēdis in exhi-
bēdo aquā frigidā habuiſti ſupra i radicib⁹ vlib⁹. ⁊ hic
nota φ vt Auic. Que eis exhibent debēt eē nedū potē
tia:ſed actu frigida.ne p caliditatē actualē addatur in-
flāmatiō. ¶ Seqſ aliuſq; quota ſcdm̄ opinionem;

ſed ꝑ nunc ſit. ¶ Sext⁹ eſt euātio: vez ut Gal. q̄rto re
giminis acutoꝝ. cōmēto tertio. cauſon eſt de febrib⁹ in
qb⁹ ordo regulariter ꝑuertit: iōq₃ aliqñ opȝ plus attēde
re extinctioni q̄₃ euōni: vt ſupra de cura ſinocarum: ⁊ hic
nota ꝙ Aui. adminiſtrat cāphorā ad infrigidādū: vez
vigilias facit: vñ iſaac ō febrib⁹ eā vituperat. ꝯſidera. Et
hic attēde ꝙ cū mā nō det inducias: ſm plurimū: q₂ fu
rioſa: iō ſtatiȝ ⁊ a ꝑn° eā euacuabis cū minoratiuo ēt leniti
uo: vt dictū ē ſup̄ in radicib⁹ vlib⁹: ⁊ de fe. peſti. Et iō di
cebat Auic. ⁊ idigēt lenificatiōe in ꝑn° fortiori: ēt cū vo
mitiuo maxie ſi mā fuerit in venis ꝓpīqs ori ſtomaci
ēt cū cliſteri ſi fuerit in inferiorib⁹ ꝯteta: ſ₃ melius cuȝ
potiōe: ⁊ qdā vt Almāſo. ⁊ Auerroys laudāt exhibitio
nē lenitiui facti ex viol. tamaridis prunis ⁊ hi⁹. vt aq̄ fru
ctuū₃ meſue omni die dari: vez cōiter daſ ſtatim a ꝑnci
pio minoratiuū ex caſſia vl' māna. tamaridis reubarba
ro ⁊ hi⁹ allegato caplo. dēde daſ digeſtiuū trib⁹ vl' q̄tu
or dieb⁹ ⁊ frigidū ⁊ bis in die: deinde eradicatiuū: ⁊ hoc
voluit Auic. cū inq̄t: in ꝑn° cure ei⁹: ⁊ ſi eſt indigēs euō
ne ꝑꝑ furioſitatē. ſ. māe tūc feſtiuatio eſt melior. ſ. incipi
endo cū euātiuis. cōplemētū nō ē apud digeſtionē. i. cō
pleta euātio: q₂ eradicatiua eſt apud digōnem. i. ſctā hu
morū digōne: q₂ in ꝑn° declinatiōis: vez ſi mā erit furio
ſa in ꝑn° poterit fieri eradicatiua: digeſtiua āt ac euātiua
q̄cunq₃ habes ſupra in q̄nto caplo: ⁊ de feb. peſti. ad ple
nū ⁊ tu ibi. Et q₂ ſub iſto canone cōprehēdit: flōia dicaſ
de ea: ꝙ dimittaſ in hac vt poſſibile ē: q₂ ſi nō ē multum
neceſſaria. colerā ſic diſtātem multū a nā ſanguis ponet
in ebulitiōe: vt q̄rta ꝑ' de flōia: ⁊ eſt dictū Gal. q̄nto ō iu
uamētis. ⁊ iō Auic. nō flobotomes. fortaſſis enī flōia in
flāmabit eos. Q, ſi illic fuerit: q₂ l' vrina turbiditas ⁊ ru
bedo fortaſſe iuuabis: q₂ ſic cōprehendiſ ꝑmixtio cole
re cū ſanguine q̄ per flōiaȝ egredieſ: ⁊ ſic minorabitur
mā: ſed dicit Gordonius ꝙ flōia in cauſone ē de raro cō
tingentibus. Et nō ꝙ qñ fiet d₃ extrahi pauca quātitas
ſanguis: vñ qdā dñt ꝙ apparētib⁹ nebis in vrina: ⁊ hītu
do fuerit carnoſa: ⁊ max' in ꝑn°: ⁊ nō aīr ſi commode fie
ri pōt: fiat extrahēdo ſanguinē nō l' vna vice: ſ₃ in plu
rib⁹. hoc eſt in pauca q̄titate: q₂ ſp̄ timeſ de furia colere.
vena aūt eſt baſilica dextra: ⁊ tu ad eā faciendā bñ conſi
dera. qm̄ ſi nō ꝯuenıret magn⁹ error ac magna infamia
expectabiſ. De euōne aūt ſanguis ꝑ nares dicet in fine ō
A correctione acci^m. ⁊ tu ibi oīno. Et ꝑ cōplemēto hui⁹ ca
nonis q eſt euātio ſcito ꝙ ſi ꝯtingat euōne₃ nō poſſe fie
ri in ꝑn°: aut ꝑꝑ debilitatē v̄tutis: aut ꝑꝑ cruditatē māe:
nullo mō facias eā in aug' qm̄ nā multū₃ diſturbabiſ a
regimine morbi ⁊ a criſi. nā eſt morb⁹ ita acutus: vt poſt
augumētū nō ſupſit tēpus: q̄ nā añ aduētū ſtatus poſſit
refocillari: ⁊ tu hūc canonē bñ nota tibi in multis profe
ctuꝝ. Jtē ſtudeas euāre ꝑ locū ad quē cōprehēdis mā₃
repere. Jtē ſcito ꝙ poſt aſſūptū farmacū ēt lenitiuū cō
fert ſomnus ꝑuus: ne ex agitatiōe medicine eius v̄tus
ōſtruaſ. poſt āt forte medicinā cōcediſ ſōnus ex alia cā
vt in radicib⁹ vlib⁹. ¶ Septim⁹ mēbroꝝ cōfortatio mē
bra āt ꝑncipaliter cōfortāda ſunt illa in q̄bus ē minera
māe: vt ſi fuerit in venis ori ſtomaci ꝓpīqs: tunc admi
niſtrabis alteratiua frā ſtōu₃ cōfortātia ad extra: aut vn
gēdo: aut epitimādo: aut ad intra potiones ꝯfectiones:
aut electuaria ⁊ hi⁹ exhibēdo.

¶ Et ex his frigidis ſunt.

B Acetum	Sy. ō aceto. citri.	Speciebus
Acetoſa	Sy. ō fumoterre	Granatum
Corallus	Spinachia	Karabe
Cucumer	Trociſ. de ro.	Mius citonioꝝ
Citonium	Oleum ro.	Roſa
Endiuia	Agreſta.	Sy. de mirto.
Lactuca	Berberi.	Roſatus
Mirtus	Coriādrum	Scoria ferri
Pira	Criſolomum	Tamarindi
Sandali	Diacitonitē abſq₃	Zuccarum ro.

¶ Mirtinum de citonijs ⁊ hi⁹: ⁊ tu cōpone: ſed ꝑꝑ com
plexionem ſtomaci adde ſemꝑ in recepta tua aliqd cali
dum ſtomachale. conſimiliter ſi fuerit in venis: aut i cō
cauitate: ⁊ tu pro hoc recurre ad ea que de febre peſtilē
tiali: vbi inuenies receptas huic ꝓpoſito cōmodas. Si
militer ſi in pulmone vel venis eius: ⁊ hūc canonē itel
lexit Aui. cū dixit. Et oportet vt obſerueſ anhelit⁹ eo
rum: qđ facies ſi nō ꝑmittes ꝑtes pectoris ſpaſmari ꝑꝑ
ſiccitatē cātā in muſculis ei⁹ a caliditate cauſonis. Sūt
enim ꝑtes ꝑdicte infrigidāde ⁊ humectāde cū inūctiōi
bus ⁊ epithimatib⁹ frigidis ⁊ humidis niſi ſit qđ ꝓhi
beat: dubitādo de extinctiōe v̄tutis: ꝑꝑ eius debilitatē:
aut ꝑꝑ ſtricturā pectoris, naturaliter talē. de his epithi
matibus ſupra ō febre peſti. copioſe: ⁊ tu ibi. ¶ Octau⁹
eſt prouocatio. hec autem prouocatiua digeſta mā: ⁊ fa
tis notabiliter euāta debēt exhiberi q̄ ſunt potētia frigi
da: vt ſemina cōia frigida maiora l' euacuādo reſiduum
māei. Jtē ꝯueniunt vlterius prouocātia ſudorē cū exhi
bitione aq̄ ordei caſe. Sed tu pro his recurre ad radices
vles: q₂ 9° ca° vbi complete videbis q̄ tuo ſunt ꝓpoſito
neceſſaria. ¶ Nonus eſt balnei adminiſtratio: q̄ ⁊ ſi nō
ſit in vſu: tñ eā cōmendauerunt antiq' qđ intellige cum
declinat egritudo manifeſte: q₂. ſ. iā febris receſſit: ⁊ de
bet eſſe declinās ad fritatem. i. remiſſum calore₃ q̄lis eſt
calor aque in q̄ ſol iam impreſſit: ⁊ eſt balneum infrigi
dās: ⁊ humectās: ⁊ eſt magis conueniens in ſtāte ſalſo.
Auic. contrariū. Gal. nono re. acu. vlt. cōmento. Jn bal
neo autē poteſt eſſe duplex intētio: vna ad reſoluēdū re
liquas materie: ⁊ ſecūdū hāc magis cōuenit in noto: ma
xime qñ eſt modicū calidum: q₂ mā eſt difficilioris reſo
lutiōis. vnde ex eo nā iuuatur. alia eſt infrigidatio ⁊ hu
mectatio. Et quātum ad hāc magis conuenit in vero: ⁊
debet eſſe frigidum: vt expoſitū eſt. aliter ꝙ in vero quā
uis non ſit omnino perfecta digeſtio cōcedi frigidum:
⁊ non in noto: q₂ debet eſſe calidū: vel ꝙ in vero añ per
fectā digeſtionem concedi poteſt. in noto autem nō niſi
digeſtione perfecta. cōſidera. ¶ Decimus eſt correctio
accidentiu₃. Et hic nota ꝙ dato ꝙ Auic. ſupra de regi
mine acutorum poſuerit curā horum accidentiū: tamē
q₂ multu₃ intēſa ſunt ⁊ moleſta pluſq̄₃ in alijs. Jdeo ad
huc eorum correctionem in proprio poſuit capitulo. ſic
ꝙ ⁊ alij fecere auctores. accidētia autē conſueta in hac
euenire febre ſunt alienatio mentis: obliuio petēdi aq̄₃
frigidā: lingue ſiccitas: ſuperfluitas ſanguinis narium:
leſio anhelitus: dolor capitis: vigi' ſuperflue.

¶ Contra primu₃ ⁊ proprie ei cuius lingua exiccata fue
rit: contra ſuperfluitatē ſanguinis. nam vt Auic. eſt de
eis in quib⁹ magnificatur timor: ⁊ maxime. quādo ac
cidit propter acuitatem colere euacuentis eum: ⁊ nō eſt
permixta ſanguini: quomā eius euacuatio nō eſt neceſ
ſaria. Jōq₃ cū accidit ꝯſtringaſ: vt ſup̄ ō acutis: ⁊ tu ibi.
¶ Contra aliud iā de eo dictum eſt contra dolorem ca
pitis ⁊c̄. Auic. ⁊ oportet vt obſerues capita eorum cu₃
aceto oleo ro. ſandal. aq̄ roſata: camphora ⁊ hi⁹: ⁊ hoc ꝓ
pter ea que dicta ſunt de camphora: ꝙ camphora deb₃
poni in parua quātitate: vt facit Auic. nā in multa vigi
lias facit: ⁊ hoc eſt quod voluit Jſaac.

¶ Pro vltio. Nota ꝙ l₃ medici timeāt ſyr. ō papauere ni
gro ꝑꝑ eius ꝯſtrictionē. tñ hic ab Auic. cōcediſ ꝑꝑ ma
iorem vtilitatē. vnde maius eſt iuuamētū. Et pro cōple
mēto eoꝝ recurre ad ea que de ipſis dicta ſunt ſupra de

acutis. ¶ Quã ipſm vez nõ differt a tertiana ex pte mãe vt pz. Jdõ q̃ ↄueniũt i tertiana pura ↄueniũt: ⁊ in cauſone ex pte ſimpliciũ. vez frigidiora eẽ debẽt: vt dictũ eſt: vñ recurre ad habita de tertiana ſupra ſcdz q̃ mã peccãte ducit. qm̃ ſi fuerit mixta ad eiꝰ mixtionem: ſi ſimplex ad eiꝰ ſimplicem: qd ſi indiges extinctiuo ipẜ: ⁊ modũ eius habuiſti in de febre peſti. Et ſolutiue. Trociſ. Epithimata cordialia: epatica: ⁊ vnctiões renũz: ⁊ hꝰ. Eſt. n. ſicut ſemifebris peſtilẽtialis. ⁊ ideo. Et ꝑ accidẽtibꝰ eius ad ea q̃ de acutis. Jn cauſone confert mirabilr nicol. frigidũ. Trociſ. de cãphora meſue. diaprunis nicol. ⁊ ẽ ſolutiuũ ꝓbuz in omni tpe. vnguẽtũ populeon eiuſdem. Et ſi cũ eo ẽ fluxus vẽtris. trociſ. de ſpodio Aui. in ꝓpo caplo. Jtẽ vinũ granatoꝝ: vt ſupra de tertiana pura dixit Auic. 2° canoñ. caꝰ de ligritia cõfert febribꝰ acutis. ⁊ exponiẜ a qbuſdã cũ aq̃ calida bibitus. doſ ſit. 3. iij. Jtez ſir. nenufarinus cũ aq̃ frigida bibitus. Spodiũ cũz aq̃ frigida exhibitum: maxime quãdo adeſt fluxus vẽtris maxime confert. Doſ. 3. ij.

Capitulum 14^m de febribus flegmaticis continens Rubꝛicas. 13.

¶ De diffinitione ⁊ cauſis feb. flegmatice ac de ſignis eiꝰ tã in vniuerſali q̃ʒ in pticulari. Rubꝛica. j.

Febris flegmatica diuidiẜ prima ſui diuiſione in cõtinuã ⁊ interpolatã: ⁊ pmo de interpolata ageẜ. Febris flãtica periodica eſt febris quotidiana ſiue emphimerina ab auctoribꝰ ſic nolata a flegmate ad extra venas putrefacto ꝓueniẽs: cuiꝰ eſt egrũ oĩ die ſex horis cũ falſa gete dimittere dĩ quotidiana: qm̃ flegmati ineſt per ꝓpriã nãm oĩ die moueri: ⁊ inſultũ facere: vt tertiana de tertio in tertiũ: ⁊ ſic de q̃rtana de q̃rto in q̃rtũ. Et hora inſultus ẽ circa. xxij. hoꝛã diei. Dĩ ephimerina ab ephi. qd ẽ circuẜ ⁊ meros qd eſt dies. eo qd circuẽdo ſingulis diebus teneat: ⁊ ſuos reiteret inſultus. vez qdã vt Gilbertus verã flãticã ſiue quotidianã vocãt: que ex flegmate putrefacto ſit nãli. notaz vero ſiue emphimerinã: q̃ ex flãte putrefacto in nãli ſit. Dicitur extra venas. qm̃ ad intra venas putrefactũ continuã quotidianã cauſat. Ad extra aũt vt in ſtomaco ⁊ locis vacuis ĩterpolatã. Dĩ cuiꝰ vt diceẜ in de ſignis. Et q: febris flegmatica diuerſificaẜ. tã ex pte nois q̃ʒ ex pte ſpẽi flegmatis: ⁊ ex cõſeq̃nti ſic ex pte cure: pp qd ⁊ ipſe et ab inuicez ſpecifice differre dñr: hinc nominabo ſpẽs flegmatis a qbꝰ febres ipſe flegmatice euenire cõſueuerũt: ⁊ vt Gal. ſcdo de differẽtijs febrium. Quatuoꝛ ſunt ſpẽs flegmatis innãlis a qbꝰ fiunt febres flãtice.

¶ Prima ẽ flegma vitreũ qd olbꝰ frigidius exiſtit: qd vitro liquefacto aſſimilatur ſub q̃ comprehendit mucilaginoſuz ⁊ crudũ. ¶ Scdã ẽ dulce: qd in excreatu quandoq̃ percipiẜ ſub: q̃ cõprehẽdẽ inſipidum ⁊ aquoſum: ⁊ hoc ẽ minus frigidũ. ¶ Tertia ẽ acetoſũ: ſub q̃ comprehẽdiẜ. acre ⁊ ponticuz: ⁊ hoc eſt magis frigidum q̃ʒ dulce: ⁊ minus q̃ʒ vitreum. Jtaq̃ inter ea mediũ tenet: ⁊ eſt cõplexione ſiccũ reſpectu nãlis. ¶ Quarta eſt ſalſum: ⁊ hoc eſt calidũ a quo prouenit cauſon: vt dictũ ẽ ⁊ complexione etiã ſiccũ. ¶ Reperitur flegma nãle: qd facit quotidianã verã: vt dictuz eſt: ſʒ raro ex tali accidit febris. quoniã raro contingit flegma nãle putreſieri: qn̄ aliq̃ ſpecies flegmatis cum eo putreſiat ⁊ ſuperabũdet. Eſt enĩ ſãguis diminute decoctus. Jtẽ reperiẜ ⁊ gipſeũ a quo cũ nõ putreſiat febris nõ ꝓuenit.

Cauſe. De cauſis autez eius dicatur: q̃ omnia apta flegma ipſm multiplicare poſſunt eſſe cauſa factiua eius: vt aer frigidus ⁊ hũidus: regio talis: vſus cibarioꝝ frigidoꝝ viſcoſoꝝ: motus ĩoꝛdinatus ſup replexionẽ factus: exercitium propoſitũ ſine arte: vt piſcatoria: ocium ſupfluuz: propterea flatis hec vt plurimuz veniũt: repletio nauſeatiua retentio longa ſupfluitatũ. triſtitia ⁊ animi accidẽtia virtutẽ debilitantia: pp quod p viã indigeſtõnis flãta multiplicanẜ. Jtez ⁊ his q cõſueti ſunt hẽre deſcẽſuz catarri ad ſtomacũ in q̃ putreſcit: ⁊ febrẽ facit: ⁊ ex antecedẽtibꝰ ẽ opilatio: p quã ꝓhibeẜ debita trãſpiratio: vt ſup̃ d cauſis febris. ſcdo caꝰ. ¶ Corpa aũt magis apta hãc febrẽ incurrere ſũt pueri: pp eoꝛum ingluuiẽ: ⁊ q: hũidi ſunt. Senes pp frigiditatẽ: mulieres q: frigide ⁊ hũide ſunt. eunuchi q: effeminati ſunt flegmatici humidi qui in ocio viuũt: qui ſatietatẽ nauſeatiuã patiuntur: qui ſe balneãt poſt cibum ⁊ ſuper repletionẽ: ⁊ hyems ẽ tẽpus ei propoſituz. ¶ Et ſupra in tertio capitulo d ſignis ſit ſatis actũ d tẽpoꝛibꝰ febriũ: tamẽ vt ducẽ ſequar. d eis cuz eo ſic dicã principiũ eius vniuerſale. ſcdm plurimum durat. 18. diebus: q: mã tarde recipit digeſtionẽ pp ſui groſſicẽ ⁊ viſcoſitatẽ. vñ experiẽtia ſic inuentũ ẽ: q̃ tẽpus ratiõe probari nõ poſſet: ſʒ ſtatur teſtimonio auctoꝛum. contingit autẽ etiam variari. Jdeo dictum ẽ ſcdm plurimum: ⁊ certe eſt verum q̃ magnũ tẽpus currit anteq̃ʒ appareat veſtigium digeſtionis in vrina. Augumẽtuz autẽ ẽ principio lõgiꝰ propter ipſaz materiam tarde accendi. Declinatio etiam eſt longa ⁊ lõgioꝛ ſuo principio. Status autẽ ẽ minus ceteris. ¶ Sed dices principium eſt. 18. dierũz: ⁊ augumentum longius. iterũ declinatio longioꝛ principio: ⁊ ſtatꝰ etiã longus: quomodo ergo terminabitur in. 44. diebus: vt Auicẽ. in littera ponit: cuz tẽpora debeãt ad inuicem debite propoꝛtionari. Dicẽdũ vt Thadeus q̃ littera vult dicere. lxiiij. cum ſit numerus croticarum. Jtẽ cuz cõtinuz citius terminetur terminus eradicationis eius ẽ ponẽdus. xliiij. dies ⁊ ſua tẽpora adinuicẽ ꝓpoꝛtionata contingit autẽ hos terminos variari ſcdz varietatẽ materierum ex parte viſcoſitatis groſſiciei ⁊ hꝰ ꝯſidera. Et opoꝛtet te hoc cognoſcere: q: ſcdm varietatẽ tẽpoꝛum variatur ⁊ cura: vt Auic.

Signa demonſtratiua. Primo vt multoꝛũ oꝛdinẽ ſequar ponã ſigna i gñali febrẽ flegmaticã ſignificãtia: deide deſcẽdaz ad ea ponẽda ſm eiꝰ vnãquãq̃ ſpẽs. Et ſequẽdo oꝛdinẽ poſitũ ⁊ ponẽdũ in ceteris.

¶ Ab exeuntibus mutatis ĩnitiũ faciam. ⁊ primo ab vrina: vbi nota q̃ febricĩs in hac febre ſe inuenire põt in duplici diſpõne. pma qdẽ in q̃ adhuc ſtat mã groſſa nõdũ putrefacta. ſʒ putrefactiõi interẜ: diſponiẜ in eo caſu opilationẽ facẽ: ⁊ hoc ẽ maxie i pñꝰ: ⁊ tũc vrina ẽ ſubtilis alba pp putrefactionẽ opilationẽ ⁊ frigiditatẽ. 2ª ẽ i q̃ putridum euãtur. qm̃ iã ẽ vel incipit eẽ digeſta mã: qd erit in augᵒ ⁊ ſtatu. ⁊ i declinatiõe magis ⁊ minꝰ i augᵒ ⁊ tũc vrina erit groſſa p admixtionẽ putridi. et ↄturbabiẜ: q: ſ. fiet obſcura nõ luminoſa pp ꝓuationẽ digeſtõnis cibi in ſtomaco ⁊ alioꝝ hũoꝝ crudoꝝ nõdũ digeſtoꝝ p viam vrine expulſoꝝ. Jtẽ rubea. i. tincta magis: ⁊ nõ vẽ rubea pp caſitatẽ putredinalẽ accẽſã i mã qd nõ fuit i pñꝰ. ſed hoc magis appebit i fine ſtatꝰ: ⁊ i declinatiõe. erit g in ſũma i pñꝰ alba ſubtilis: deide groſſa ⁊ tincta. he tñ diſpõnes varianẜ plus ⁊ minꝰ. ſm maioꝛẽ ac minoꝛẽ digeſtiõnez ⁊ putridi expulſionẽ. Jtẽ variaẜ: ⁊ qñq̃ q: aliqñ ẽ ſubtilis. deide ſit groſſa. deide redit ⁊ h ẽ motꝰ noue materie q mouẜ ad opilationẽ faciẽdã. ⁊ ẽ Auic. 4. 16. ↄtinẽtis. p. caꝰ. aucte iudei. Et h aduerte q̃ qñ opilatiões nõ ſũt plures ⁊ foꝛtes: vrĩa i pñꝰ erit alba ⁊ groſſa: ſʒ tñ ꝓcedẽte digeſtõne magis igroſſabiẜ. Jtez ſtãte foꝛti caloꝛe. aliqñ rubificaẜ: vt ſubrufa appareat cũz mediocri ſuba: ⁊ tu ad h aduerte: q: facit optie ad curã: q: in h cãu nõ dbeã [illegible] foꝛtibꝰ ꝓuocatiuis ſiue apertiuis vt infra.

¶ Ab egeſtionib⁹. Egeſtio ē lenis. i. mollis ex mā flāti in ſtomaco multiplicato. ſubtil: q: cruda vel fluida pp̄ digōnē. flātica ex pte coloris. ſ. ſubſtātie niſi vomit⁹ ipediat.

¶ A vomitu. Qm̄ vt Gal. pmo terapētice ad Glauconē quotidianarū euomūt flegma. ꝛ iō hic aduerte ꝙ aliqñ per ipſm ipedif iudiciū egōnu. qm̄ flegmate per ſupius euacuato egeſtiones nō ſūt molles: ſ; dure ꝯſidera. Et eſt vomitus in oīb⁹ flegmaticis ſatis efficax ſignum.

¶ A ſudore. In pn̄° nō appet ſudor pp̄ materiei groſſiciem ꝛ viſcoſitatē. Nā vapor eleuat⁹ ē groſſus ꝛ viſcoſus ineptus p poros venaꝝ ꝛ cutis trāſpirare: q por' ſūt opilati: ꝛ max' i flegmaticis pp̄ mltitudinē hūiditatis: ꝛ vaporꝝ qb⁹ marie pp̄ opilationē febris ꝯtingit: vt ſupra: ꝛ dī p poros venaꝝ: ꝛ nō de opilatiōe concauitatū eaꝝ: q: illa nō ꝓhibet. vn̄ talis opilatio cutis ē cā: aut ꝓuanōis aut paucitatis ei⁹: ꝛ ē vnū ō ſignis ꝓpinqorib⁹ fe. flātice pp̄ cām dictā. vn̄ in ſūma in pn̄° ē: aut ſudor null⁹: aut paucus ꝛ viſcoſus. In augmento āt ſi fiat: ꝛ puus erit. Q; ſi ꝯtingat in ſtatu: ꝛ declinatiōe iā mā exiſtēte digeſta ꝛ ſubtiliata erit mult⁹: nō ſic viſcoſus. ꝛ iō dicebat yſaac: veniēte aūt morbo ad vltimitatem. ſ. ad ſtatū ꝛ ſignis cōplete digōnis appentib⁹ diſſoluif mā ꝛ nimiū ſudare incipit.

¶ Sputum erit groſſum viſcoſum tenue ſalſum ꝛ hr⁹. ſecundum ſpeciem flegmatis de quo ſupra.

¶ A ſubſtanialiter inherētib⁹. Quia ad tactū caliditas nō percipif intenſa: ſed mitis ꝛ rorida pp̄ eleuationē vaporis humidi: ꝛ vt Gal. non ſentit patiēs inflāmationē ſortē ita vt op⁹ ſit a ſe pānos expellere. nec vt Aui. multū anguſtiaf neqꝫ magnificaf multū anhelitus ꝛ deſiderii aq̄ frigide: vt in tertianis. ꝛ hoc ſm plurimū. qm̄ aliqñ pp̄ multā putrefactionē adhuc fortia pducit accidētia. ēt cū a flegmate fit ſalſo. ꝛ iō ſignū recipit varietatē ſcōm materie ei⁹ diuerſitatē. ſ; ſignū vī hēre ſemp̄ vītatē in quotidiana vera. ¶ Itē caliditas ei⁹ nō eſt eq̄lis in oīb⁹ ptibus: ſup q̄s cadit manus. imo in vna pte ſentif aſpera ꝛ in alia mitis ſiue lenis. ꝛ hoc pp̄ mãe viſcoſitatem ꝛ groſſiciē. vn̄ nō vniformiter putret mā hec: ſ; aliq̄ prius. ꝛ iō ab illa eleuaf vapor putridus ſecū caliditatē aſperā ꝛ mordicātē deferens ad cutim: ꝛ in illa pte ſentitur aſperitas: ꝛ in aliq̄: in q̄ nō eſt ebulitio: lenitas. ꝛ hoc intellige ſm plurimū. qm̄ nō incōuenit vaporē flegmatis dulcis vniformiter per totū expādi. cōſidera. Ex qb⁹ inferf: ꝙ hec diuerſitas dꝫ magis appere in augmēto: ꝛ minus in ſtatu ꝛ declinatione: ꝛ in pncipio parū. conſidera. Inferf. ſcōo ꝙ cum groſſicies ſit p parte cā hui⁹ diuerſitatis: ꝙ ēt in q̄rtana hoc pōt contingere. Tu tñ ſcito: ꝙ in q̄rtana caliditas eſt intēſior: q: a maiori cā ſit cū magis reſiſtat putrefactioni. ēt ſiccitas lūma eſt caloris. in flegmatica quātitate maior: q: hꝫ plus de ſub°. Infertur tertio: q: hoc nō eſt ſignū ꝓpriū huic febri. ¶ Et in ſūma: vt Auic. in pn̄° cū tāgif caliditas eſt debilis ꝛ vaporoſa: ꝛ cū ꝓlongaf man⁹ ſuper mēbrū ſentif caliditas acuta mordicās ꝛ nō eq̄lis nā cū eſt caliditas in re viſcoſa multū retinef: ſ; nō ita cito exalat: ꝛ cū eſt in re groſſa: nō cito repreſentaf. ꝛ iō cū ꝓlongaf tactus ſucceſſiue pcipif acuitas caloris putridi. Itē in pmis poriſmis caliditas ſentif maior q̄; in poſtremis: ꝛ hoc rōnabiliter. qm̄ pus ptes ſubtiles igniunf. Itē ſi mā erit diſſormis q̄ ad putredinē mouebif ptib⁹ ſubtilibus prius motis: ꝙ ſi eſſet ꝯtrū ſignū eēt inefficax.

¶ A q̄litate mutata. Color corꝑ ē decliuis ad viriditatē: pp̄ fridītatē flegmatis mortificātē: ꝛ ad citrinitatem pp̄ caliditatē putredinalē. ꝛ ei⁹ incēdiū ꝛ cōiūctū albedinis flegmatis colorē plumbinū cauſant: ꝛ nō accidit eis rubedo faciei ſicē in aliis febrib⁹. Itē facies molleſcit in eis ꝛ ſilr corp⁹ pp̄ maliciā digōnis cpatis. Itē totū corp⁹ eſt ſqualidū. lingua alba mollis niſi flegma ſalſū: ꝛ in eis fuerit eructuatio acetoſa propter diminutionē digeſtionis: ꝛ maxime in principio ꝛ augmento.

¶ Ab actiōe leſa. hec febris icipit cū fridītate extremorꝫ magis: ꝛ nō cū rigore neqꝫ cū horripilatōe. ſcōo ō differētiis feb. Aui. aut i vitreo ē vehemētior: vt infra: ꝛ fortaſſe admiſcef frigori ei⁹ in pn̄° rigor. ſoluif ad hāc ꝯdictionē. dicēdo ꝙ ē qō de noſb⁹: vt Gētil. rigor i vitreo. ſ. frigus admiſcef frigori ei⁹: rigor. i. leuī horripilatio. vn̄ ſcito ꝙ ſ; plimū incipit cū frigore nō poſitiuo: ſ; ꝓuatiuo reuocato calore: vt ſup̄ de colericis: cū alicib⁹ oſſitatiōib⁹ pigritia ſōnolētia ꝛ hr⁹: ſ; ēt verū ꝙ aliqñ i ꝓceſſu mā ſubtiliata leuiter mouebif ad mēbra ſenſibilia: ꝛ ſic horripilationē aut puū rigorē faciet: ꝛ ꝓcipue cū flegma erit ſalſū: ſ; de h ēt ſpāli° i de ſignis ſpālib⁹. poſt aūt frigus hoc qō ē lōgū: nō cito venit caliditas vt i tertiana. Immo cū ꝓlixitate ꝛ labore accidit: ꝛ ſm plimū poſt calefactionē iterū ifrigidat hec febris: ðaīde caleſit Almāſor. ¶ A pulſu. iudiciū a pulſu in hac febre eſt difficile: qō declarat diſcordia ſapiētū in eo. ꝛ iō Gal. ſcōo de criſi dixit: ꝙ ad cognoſcēdū pulſū hui⁹ febris oꝫ ꝓcognouiſſe pulſū ipſius ſani. verū dixit Gerardus ꝙ pulſus i eo ē mollis ab humore. latus pp̄ diſtēſionē: ꝛ materie multitudinē. tardus pp̄ caloris puitatē diuerſus i fortitudine ꝛ debilitate: q: aliqñ mā ꝯñatur nature aliqñ ecōuerſo: ꝛ dixit Aui. pulſus vō ei⁹ eſt pulſus puus ꝛ ſubmiſſus pp̄ ſuffocationē caloris a fridītate viſcoſitate ꝛ multitudine debilis rarus pp̄ eaſdē cauſas. ꝛ h in pn̄° poriſmi. cū aūt i fine: q: i ꝓceſſu venit caliditas q̄ fritati ſuccedit ſit frequēs: ꝛ hoc i augumēto. ¶ S; hic nota ꝙ de puitate pl'ſus flegmatice: ꝛ ei⁹ frequētia reſpectu pulſus aliarū febriū: ꝛ marie q̄rtane ꝛ tertiane: ē īter auctores nō pua diſcordia: p q̄ ne i lōgū ꝓcedā vna cū Gētili has ponā ꝯnes. pma ꝙ pp̄ fritatē multitudinē ac viſcoſitatē hūoris flegmatici: ceteris poſitis parib⁹: paruior eſt pulſus in flātica q̄; in q̄rtana. nā ꝛ ſi fritas humoris melici iuuef a ſiccitate hūoris: pp̄ qō inſtrm̄ efficif inobediēs dilatationi: tñ illa tria q̄ de flātico dicta ſunt videnf hec duo ſupare: verꝫ qō eſt negabilis: ꝛ tu ꝯſidera. ¶ Scōa ꝯ. ꝙ in aliquo tpe pulſus flātice eſt frequentior pulſu tertiane. pꝫ in pn̄° flātice: cui ꝯiungif ſincopis. nā cū mltū diminuif magnitudo: oꝫ ſupplere cū frequētia. A

¶ Ab anhelitu. Nō eſt in eis anhelitus magn⁹ neqꝫ frequēs. nec aer ab ore egrediēs ē calidus igneus: vt i tertiana.

¶ A longitudine poriſmi eſt in hac lōgior q̄; i tertiana: vn̄ Auic. Et de ſignis: ꝙ ē febris flātica eſt: vt ſit poriſmus eius. xviii. horis ꝛ dimiſſio eius ē ſex horis. ꝛ hoc ſm plurimū. nā hic nō eſt terminus ꝓfixus: vt ſupra de tēporibus. nā breuior in dulci ꝛ benigno ꝛ panco ꝛ ſalſo: lōgior in vitreo acetoſo pōtico: ꝛ pluris q̄titatis. nā ꝛ quāntitas facit ad augumētū ꝛ diminutionē: ſilr viſcoſitas adiuuat: ſed ſm plurimum hi termini ſunt inuēti per experiētiā: ꝛ nō per rōnē: vt ſupra de tēporib⁹: ꝛ maxime qñ flegma eſt nāle.

¶ Ab ei⁹ dimiſſiōe. Et nō ē ei⁹ dimiſſio mūda: vt in tertiana: vn̄ Aui. Et non eradicaf qn ſint illic reliqe occulte. qm̄ mā cū viſcoſitate ꝛ groſſicie ē mīſta: ꝛ ſic tota non reſoluif mā poriſmi. imo remanet cinis hūidus nō totus incineratus: ſed ſicut ſemicōbuſtus q retinet ꝛ pabulat aliqd caloris putredinalis. ad qō iuuat cita aggregatio ſequētis materie: q̄ mouef in ſcōo poriſmo ad putredinē: qō nō cōtingit neqꝫ in tertiana: neqꝫ in q̄rtana: ꝛ h ē verꝫ qñ flātica febris ē de flāte groſſo viſcoſo cui⁹ paroxiſm⁹ ē lōg⁹: qō ſi ꝯtingat ipaꝫ eē de flāte nāli dulci benigno panco: aūt ō flāte ſalſo: tūc hēbit verā q̄etē: vt z° de diffīs febriū: ꝛ aliqñ reperiūf tales q̄rū poriſmus ē. xii.

Fe. fleg.: aliqn̄ h̄ñt veram quiete

hoꝝ vel circa cum gete veriſſima. ¶ Ab eius euentu. Quoniā oī die venit: ⁊ inuadit vt in deſcriptione: verū vt Aui. nō ē ſignū ꝓpriū. qm̄ due tertiane hūc motum faciūt vt iſta de ſignis cōpoſitaꝝ: q2 duaꝝ tertianarū. ¶ A ſiti. Sitis in hac minor ē q̄ꝫ i ceteris: niſi ꝓꝑ cāꝫ ſalſedinis: aut vehemētie: aut putredinis: ⁊ cā ſigni eſt hūiditas hūoris in corpe repti. ¶ Dolor ſtomaci. Et ē ſibi ꝓprū ſignū. Serap. Qm̄ ſtomac⁹ ē vt plm̄ minera flāte: qd̄ cū in eo putreſit dolorē cauſat: vn. 18. cōnnētis ingt. Impoſſibile eſt febrē patiētē flegmaticā nō dolere i ſtomaco: aut epate. Et ꝓꝑ hanc cām cadit appetit⁹: ⁊ os ſtomaci debilitat̄. recte curat̄ in macronoxiā cōuertit. Gal. ad glauconē. Et ꝓꝑ h̄ dixit Auic. Et q̄nqꝫ magnificat̄ cū eo ſplen. ſtāte p aduſtionē ī melīaꝫ ꝯuerſo: vel q2 ſplen non mitteret meliaꝫ ſtomaco: quā mittere ꝯſueuit hora famis: ⁊ i eo retinēt. ⁊ h̄ qm̄ ſplen competeret ſtomaco: ⁊ ſic q̄nqꝫ pducit ad ydropē vicio ſplenis. Inflatio laterū ſiue ypocūdrioꝝ p multiplicationē vētoſitatis nō ē tactus eoꝝ: ſicut caceticoꝝ ydropicoꝝ: ⁊ maxie. timpanitīcoꝝ: ⁊ hoc ꝓpe in pncipio ⁊ augmēto calore nōdū inualeſcēte. In ſtatu autē ⁊ declinatiōe minorat̄ remotis opilationib⁹ ⁊ calore fortiori reſoluēte. ¶ Grauitas capitis ac ſomni ꝓfunditas eleuatiōe multorum vaporū ad caput: hoc tamē ſignū in ea que eſt ex flegmate ſalſo non inuenit̄: imo tūc eſt inſtātia vigiliarū: ⁊ hoc i pncipio paroxiſmi. Itē ⁊ q̄nqꝫ multiplicat̄ ſōnus in augmēto: q2 tunc maxime fumi incipiunt diſpergi p corp⁹ nō exiſtētes tūc multū in flegmate. imo ſatis mulcebres ⁊ tepidi ſomnuꝫ inducētes. ¶ Itē in hac febre ⁊ maxime in principio accidit ſincopis: ⁊ aliqn̄ nō: ⁊ cā vt ſecūda tertiū ꝓꝑ frigiditatē materie extinguentis calidū: ⁊ ꝓꝑ multitudinē materie ſuffocātis calidū: ⁊ vapores groſſos mixtos ſpiritibus: qui eos igroſſant: vnde ad extra diffundi nō poſſūt. ¶ Itē debilitas oris ſtomaci cāſus appetitus priuatio digeſtionis quare alimētū corrumpitur: ⁊ eſt cā eius: vt infra clare de ſincopali humoroſa. ¶ Item ad eā ſignificādā adiuuāt. etas cōplexio ars cōſuetudo cadēdi in talē: tēpus regio regimen preteritū. Satietas nauſeatiua: ⁊ ita de alijs que potuerūt eſſe cauſa eius factiua. que conſidera vt ſupra.

B **Poſita ſic** gnāli noticia ſignoꝝ flegmatice febris ad poſitionē vero ſpālium ſ3 ſpēꝫ vniuſcuiuſqꝫ humoris ſuperi⁹ ſic diuiſi. ¶ Initiū faciēs de ſignis quotidiane de flegmate nāli. De quibus ieiunius pertrāſibo cū eoꝝ cauſe ex dictis faciliter colligi poſſint. ¶ Ab exeūtib⁹. Urina in principio ē remiſſa vel alba cū quadā ſpiſſitudine: ⁊ aliqn̄ apparet ſpiſſa magis ſiue turbida nō colerata: maxime qn̄ nō eſt opilatio multa: ⁊ hoc magis apparebit in fine pncipij: in quo mouent̄ ſigna digōnis: nā tūc incipit flegma diſſolui: ⁊ nōdū ē digeſtū: ſ3 crudū: qd̄ aquoſitati mixtū vrinam turbidat: ſed cū flegma digeri icipit vt in pncipio augumēti: tūc ſubtiliat̄ ⁊ clarificat̄ a turbiditate: ⁊ quāto pl⁹ ꝓcedit ad ſtatū tāto magis clarificat̄ ⁊ ſubtiliatur: eius tn̄ ſubtiliatio nunq̄ꝫ ꝑuenit ad mediocritatē: ſic q2 abſolute dici poſſit ſubtilis: ⁊ ſic ꝓcedēdo cōtinue magis colorat̄ ꝓꝑ caliditatē putredialē: q̄ ꝯtinue fortius in mām imprimit: ⁊ ꝓꝑ mām putridā ignitā: q̄ reſoluit̄ a maſſa. ⁊ cū vrina ſimilis expellit̄. nunq̄ꝫ tn̄ accidit vt ſit rubea abſolute: niſi fuerit cū ea mixtio ſanguinis: quia ex homine ſanguineo in etate adoleſcentie: ⁊ iuuentutis ⁊ ita de alijs. vn̄ de eius ſubā dicēdū q2 cū flegma nāle nō ſit multū viſcoſum: neqꝫ ē viſcoſitate carēs: eī⁹ ſubā dꝫ eē mediocris vel mediocritati ꝓpinqua. ¶ Ab egeſtiōe. Quia liqda flegmatica ſputū flegmaticum leui ꝑncipio dulce: ⁊ multiplicat̄ i augmēto: ⁊ ſtatu oris inſipiditas q̄nqꝫ. ¶ A ſudore: q2 i pn⁹ nullus ſudor: ⁊ ſic i augu⁹: aut paucus valde. I ſtatu aūt ⁊ declinatione cuꝫ ꝯtingit eſt copioſus ⁊ exuberātior: q̄ꝫ in ea q̄ eſt ex flāte vitreo. qm̄ flegma vitreū eſt viſcoſius. ¶ A ſubāliter inherētib⁹ dicat̄ vt ſup̄ in ſignis cōib⁹ dictum ē: ⁊ tn̄ ibi: ⁊ nō accidit tāta diuerſitas in ea: ſicut qn̄ ex flegmate vitreo. ¶ A q̄litate mutata. Quia calor faciei palid⁹ nō lucid⁹ ſic labiorū ⁊ toti⁹. lingua mollis ⁊ hūida. ¶ Ab actione leſa incipit hec febris cū oſſitationib⁹ multis alicib⁹: ⁊ hoc ē ſm̄ māe multitudinē: ⁊ aliqn̄ cū tuſſicula ſm̄ reptū fumoꝝ ad mēbra diuerſa: de qb⁹ plene actū eſt ſup̄. de ſignis febris putride in gnāli. 3⁹ ca⁹. Itē cuꝫ modico frigore extremitatū: qd̄ eſt magis ꝑuatiuū q̄ꝫ poſitiuuꝫ. ⁊ hoc cū incipit: deinde expāſiōe hūoris fridi augmētatur poſitiue. Itē cū pulſu occulto debili p viā aggrauatiōis tardo ꝓꝑ friditatē māe: ⁊ diuerſo nō multū ꝓꝑ diſformitatē māe: vt ſupra molli ꝓꝑ hūiditatē humoris remollietis arteriā. Sitis ſaltē i pn⁹ nulla: deinde in alijs tēporib⁹ ꝑua. niſi ex cā vt ſup̄ in ſignis gnālib⁹. eructuatio acetoſa rugitus in vētre ac tortio grauitas capitis et ſatis notabilis: ⁊ maxie in ꝑte anteriori: ⁊ maxie qn̄ mā a ſtōaco venit: aut eſt i occipitio: qn̄ vapores ipſi a renib⁹ ⁊ ꝑtib⁹ circunſtātib⁹ eleuātur. Itē tumor pedū: ⁊ maxie in fine cū egritudo incipit recedere: reliqas. n. febris nā ad inferiora ꝓpellit uirtute ſua grauitate. Sōnus ꝓfundus: ⁊ nō multū vt in vitreo: ⁊ incipit affligere in occaſu ſolis ⁊ augumētū eſt circa tertiā horā noctis.

¶ De pronoſticis aūt dicet̄ ſimul: qm̄ nō vident̄ differre niſi penes intenſum ⁊ remiſſum.

Signa demōſtratiua quotidiane a flegmate dulci inſipido ſiue aquoſo. In pncipio vrina eſt ſubtilis alba: deinde ꝓcedēte caliditate cū flegma dulce ſit aptū inflāmari. ꝓpinquat enī ſanguini: ſit ruffa vel ſubruffa: ⁊ in ſubſtātia eq̄liter ſpiſſa: q2 tale flegma i partibus ſuis nō eſt multū diſforme. ¶ Egeſtiōes flegmatice. aquoſe liq̄de. Sputū ſimiliter. ¶ Sudor mult⁹ vt ſupra de nāli. ¶ A ſubſtātialiter inherentibus. Nā caliditas eius eſt minor q̄ꝫ caliditas quotidiane ex flegmate ſalſo: ſed frigus eſt itēſius. hec ſunt que oportet medicum experientia comprehēdere magis q̄ꝫ ſcriptura. ¶ A qualitate mutata. Ut de nāli dictuꝫ eſt: oris dulcedo vel inſipiditas. Ab actiōe leſa: q2 incipit cū leui frigore ⁊ nō cū rigore: vnde. iſ⁹ continentis. Et cū corrumpitur flegma dulce: non erit in ea penitus rigor: ⁊ maxime in principio ⁊ augumēto: nā non inconuenit q2 aliquando in ſtatu accidat paruus rigor rō ſubtiliata materia ⁊ acuta: ⁊ mordicatiua facta: ſed erit mitis rigor ſiue horripilatio: q2 materia ex ſe mitis eſt ⁊ benigna: ⁊ iō cū in principio non ſit maligniata non facit rigorem. Et ideo dixit Auic. illā autem que fit ex flegmate dulci raro antecedit in pncipio vſqꝫ ad plurimos paroxiſmos horripilatio: neqꝫ frig⁹: neqꝫ rigor: ꝓpter. ſ. materie benignitatē. Et q2 rigor ille leuis ē: ideo cito recedit ⁊ caleſit cuꝫ gradatione reſpectu aliarū flegmaticarum. De pulſu: ⁊ alijs dicatur q2 aſſimilant̄ eis: que in flegmatica naturali: ſiue vera veniunt: vnde dolor capitis ē grauatiuus: ⁊ inuadit in hora flegmatis ⁊ quādoqꝫ in hora ſanguinis. q̄nqꝫ inter has: vt. 3. 5. 6. hora noctis. C

Signa demōſtratiua quotidiane a flegmate ſalſo. Ab exeuntibus mutatio vrina eſt ruffa vel ſubruffa citrina i pncipio ſubtilis in proceſſu vero mediocriter ſpiſſa in cuius exitu patiens ſentit aliqualem caliditatem ſiue mordicationem qd̄ in alijs non percipit. ¶ Egeſtiōes ſunt tincte: ⁊ ſimiliter in earum exitu mordicant ſputum ſalſum. Sudor copioſior q̄ꝫ in ceteris: ⁊ in principio ⁊ fine, quia. ſ. quandocunqꝫ accidat. D

¶ A ſubſtātialr̄ inherētib⁹. Caliditas mordacior ⁊ itēſior ⁊ citi⁹ ſuccedēs frigori aut horripilatiōi ſiue rigori ꝙ̄ i ceteris.
¶ A qualitate mutata. lingua eſt ſicca ſimiliter os ⁊ labia niſi contra operetur chatarrus ſubtilis.
¶ Ab actiōe leſa. Aui. illā q̄ ē ex flegmate ſalſo ſeq̄r horripilatio: ⁊ nō ſuit vehemēs frigus: ⁊ hoc pp̄ acuitatē colere pmixte flegmati q̄ adiuuat ad horripilationē: ⁊ ſi pmittit friditatē extēdi. vñ i hoc accidit rigor pluſꝙ̄ in alijs. Itē ſitis. ⁊ iō Aui. Sitis qdē minor eſt i febrib⁹ flegmatis. niſi pp̄ cāz ſalſedinis: aut vehemētie putredīs. Sōnus eſt minor: ⁊ eſt vtplurimū cū pruritu ac ſcabie. pulſus eſt in ea maior velocior ⁊ freq̄ntior. nec eſt ita diuerſus vt in alijs: ⁊ hora motus ei⁹ eſt īter horā mot⁹ colere ⁊ flegmatis. vñ hora none ē hora ei⁹: ⁊ qñqꝫ incipit añ: vt in hora colere: qñ. ſ. eſt multū de colera. qñqꝫ econuerſo īcipit ī hora flegmatis aucta tñ tinitus caliditate vētoſante flegma. grauitas capitis nō magna: vt i alijs ſtomaci faſtidiū flegmate ſua ſalſedine mordicāte: ⁊ in hac febre eſt labor vſqꝫ ad. xij. horas. deinde ſequitur hore ſex ſalſe quietis ⁊ tertio. vi. hore vere qe[ti]: ⁊ i hoc differt a duplici tertiana in qua nulla aut parua eſt quies.

Signa dēmōſtratiua q̄tidiane a flegmate vitreo crudo ſiue mucilaginoſo. ¶ Ab exeūtib⁹ vrina ē
A a pn̄° alba pp̄ frigiditatē hūoris ſubtilis vel mediocris ſube cū deberet eē groſſa: pp̄ opilationē ⁊ materie cōpactionē fortē. vñ ptes groſſe ſic a pn̄° nō reſoluunt̄. aliqñ ē ruffa vl̄ ſubruffa pp̄ accēſionē caliditatis putredinal̄: vt i augumēto: ⁊ ſtatu: ⁊ aliqñ ſubpalida: ⁊ marīe i corpore colerico a cā extrinſeca: vt niue vel vſu cibariorū ſormarꝫ i frigiditate: ⁊ ē cū reſidētia turboꝝ: aliqñ i pn̄cipio pp̄ collectionē ei⁹ flegmatis pus i veſica factū: aut i augmēto apparēt turbi: pp̄ ſepatiōnē alicuius vel aliq̄rū partiū a maſſa. ⁊ ſilr̄ in ſtatu ⁊ declinatione.
¶ Egōnes ſunt viſcoſe. Et apparet i eis flegma vt ē albugo oui cruda: aut vt vitrū liquefactū. vomitus ē ſimil̄. Sudor aūt i pn̄° nullus: neqꝫ i augmēto: neqꝫ in ſtatu niſi forſitā i fine ei⁹: ⁊ in declinatiōe pp̄ māe frigiditatē groſſiciē ⁊ viſcoſitatē. In declinatione aūt iā ſubtiliata mā poſſet appere: ⁊ cū apparet: q: mā ē multa adeſt copioſus: ⁊ cū Auic. dixit: puatio ſudoris: marīe itellexit qñ febris hec ē ex flegmate vitreo: ⁊ i augmēto ſuccedēte calore adē multitudo humiditatis ⁊ ſaliue tā liquefacto flāte: ſicut accidit ex liquefactione glacie. Sputū album viſcoſum globoſū. ¶ A ſubſtātialiter inherētib⁹: q: eius caliditas ē ad tactū nō itēſa pp̄ māe friditatē vehemtē: ſed ſentit̄ fortior: vt ita dicā ſpiſſa: pp̄ dēſitatē ſubiecti ⁊ nō ꝓcedit gradatim: ſꝫ aliqñ poſt caliditatē redit frigus. Ita ꝙ vbi p ſucceſſionē putabas eē augmētū fuiſti decept⁹: ⁊ ē pn̄ᵐ: ⁊ hoc accidit pp̄ materie diuerſitatē in ptib⁹ ſuis: q̄ ſic diuerſimode ad putredinē mouētur.
¶ A qualitate mutata. Magis enim mortificato calore paleſcunt omnia vt ſupra. de ſignis in communi.
¶ Ab actione leſa. In principio venit hec febris cū magno frigore rōne materie. Et vt Auic. fortaſſe miſcet̄ frigori eius in pn̄cipio rigor. i. horripilatio: ⁊ pua pūctio qō ꝯtingit pp̄ reuocationē caloris ad intra. Itē vt dictū eſt: q: ptes ſunt difformes. vñ in pn̄cipio: q: aliqñ ſuccedit caliditas: vt hoc ante ab illa caliditate pꝰ aliq̄ ſubtiliata ⁊ calefacta eſt: vel eē pōt cā huius horripilatiōis ſiue pūctionis. Eſt enim frigus intēſum valde: ſed rigor paruus ⁊ incipit in extremitatibus paulatim: ⁊ adeo intēſe ſuccedit p totū corpus: vt infirmus ſe cōgelatū iudicet: cū magna iūcturarū fractiōe: ⁊ ē hoc frig⁹ itēſius ꝙ̄ in pn̄° cui⁹ ꝯrīū videret̄ debere ꝯtingere pp̄ māam eē amplī⁹ calefactā: ⁊ iō q: magis calefacta: ⁊ magis ſubtiliata ⁊ magis putrida. hinc qō velocius mouet̄ ad membra ſenſibilia. illa magis nocens ⁊ alterās ꝙ̄ in pn̄°. ⁊ iō fit caloris ad īttra reuocatio ad quam vt notat experientia maius ſeq̄r frigus puatiuū ꝙ̄ ſit in pn̄° poſitiuū. Itē et rigor fortior māe ſic facta magis acuta: ⁊ magis mobili. ⁊ pig⁹ extēdit̄ hec frigiditas ſupra totū: ⁊ uno lōgo tpe durat. poſtea aūt ſeq̄r debilis ⁊ lētus calor cū puatione ſitis: ſed cū multa ſaliua: vt ſupra. Et iſti cū difficultate caleſiūt ēt appoſitio pānis calidis: ⁊ incipit cū grauitate capitis magna: ⁊ ſono graui: ⁊ ē poriſm⁹ lōgus ex pteolum ſuoꝝ tpoꝝ. Et adeſt lateris ⁊ vētris inflatio maior ꝙ̄ in alijs. cā dicta ē i de ſignis i cōi. dolor ſtomaci inteſtinoꝝ. ⁊ grauedo ⁊ tortio. grauedo renū ⁊ iſimarum ptiū dorſi. mā graui deſcēdēte: dolor in loco flegmatis ipſi⁹: ⁊ eſt aliqñ dolor itolerabilis: marīe qñ mā ē i iteſtinis ⁊ vētoſat̄: ⁊ vētoſitas claudit̄ inter tunicas inteſtini. vñ accidit dolor: ac ſi terebello pforaret̄. ¶ Pulſus ē in pn̄cipio debilis occultus pp̄ ꝯſtrictionē artariaꝝ. in ſtatu vō ē paruus debilis ⁊ gracilis: pp̄ puitatē caloris inati. Et ē multū diuerſus pp̄ difformitatē māe difformiter ꝟtutē grauātis: ⁊ quāto flegma ē frigidi⁹. tāto facit pulſum minorē ⁊ debiliorē ⁊ rariorē. Et inuadit hora flegmatis aliqñ in tertia hora noctis. Et dixit Gal. i terapētica ad glauconē. Quotidianarū vero ſm̄ plurimū q̄tidie aſcēdēdo horā mutāt: ⁊ ſi pma hora pme diei venit. 2ᵃ die i 2ᵃ hora venit. 3ᵃ die i 3ᵃ. ⁊ ſic de alijs aīo veri vō i horis p ſingulos dies variādo poti⁹ deſcendūt ꝙ̄ aſcēdūt: vt ſi pma die hora 3ᵃ venit 2ᵃ die venit 2ᵃ hora ⁊ tertia pma: ⁊ ſic de alijs. Et i eodē. flegma ēt vitreū raro putreſcit: ſꝫ vtplurimū prouenit ex eo rigor. quē non ſequitur febris: ⁊ bene conſidera hoc dictum Gal.

Signa demōſtratiua quotidiane de flegmate acetoſo pōtico. ¶ Ab exeūtib⁹. Urina pallida B
citrina vel ſubcitrina in ſuba ſubtilis marīe i pn̄° vel circa mediocritatē ſine globo in fundo: ⁊ quāto magis digerit̄: tanto magis iuſpiſſat̄. ¶ Egeſtiōes flegmatice cū aliq̄li citrinitate. ¶ Sputū acetoſuꝫ vl̄ pōticū. vomitus flegmaticus acetoſus ⁊ mugilagioſus. ¶ Sudor paucus: ⁊ marīe i pn̄° ⁊ augmēto. In declinatiōe aūt ē qñqꝫ mult⁹ ſudor: ⁊ qñqꝫ pauc⁹. acetoſa eructuatio. ¶ A ſubſtātialr̄ inherētibus. Caliditas remiſſa: ⁊ nō multū acuta. ¶ A q̄litate mutata vt i reliq̄s: ſꝫ nō ē tāta palliditas faciei: ſic i vitreo pp̄ māam nō eē ita frigidā: ⁊ ē ſapor oris acetoſus. ¶ Ab actiōe leſa. Incipit cū frigore nō ita itēſo vt i vitreo rigor ē maior: ſꝫ frigus pigrū ſiue tardū ſilr̄ caliditas lēta ⁊ pigra appetit⁹ ad cibū ſatis intēſus: ⁊ ſi aſſumit̄ i q̄titate deſiderata pp̄ indigōnē accidit tortio: Itē grauitas capitis ⁊ frōtis: ⁊ marīe ſiniſtre ptis: q: ad māam tēdit melācolicā. ꝯſtipatio vētris pp̄ ſiccitatē hūoris ſine ſiti cū dolore ſiniſtri ypocūdrij. Inflatio poſt cibū cū dolore ex groſſa vētoſitate generata ex indigōne affligit: ⁊ i horis flegmaticis: ⁊ qñqꝫ meſſe.
¶ Et i hac ē i pulſu notabilis diuerſitas. Oia itaqꝫ adiuicē glomera. qñ vnū vel duo nō ſufficiūt. ꝯſidera. Et ſup oīa in omnibus attēde vomitui. quoniā ab eo ſatis efficax ſumitur iudicium de quotidiana.

Signa pronoſtica. In ea que ē ex flegmate vitreo: C
q: lōga ē valde finis eius ſepe eſt ydropis: ⁊ ſic ēt de alijs cū ꝓlōgāt̄: ⁊ platearius. cura eius que ē ex flegmate acetoſo nō eſt negligēda: q: apta eſt trāſire ad erraticaꝫ pp̄ ſimilitudinem flātis acetoſi ad humorem mlicū: ⁊ finalr̄ ꝯuerti in quartanā. Dolor loci denūciat minerā materie. Et ſerapio quotidiana eſt lōga: ⁊ nō eſt abſqꝫ timore vehemēti: q: ipſa ledit nām ol dic: ⁊ nō dimittit eā qeſcere etiā: q: in ea os ſto°. ſm̄ plurimū eſt leſū: ⁊ ꝯſue° eius eſt vt attrahat̄ nauſei. ſed quid de cōtinua adhuc magis verēdum. vñ Almā. pur de interpo-

lata. multis moꝛaꝛ̄ mēſib⁹ ⁊ moꝛtis ſuſpitionē facit̄ habēs. ⁊ .ig. ꝯtinētis. quotidiana ē ꝑiculoſa. ⁊ iō aduerte. Et vt. 4. colli͡g. deterioꝛ oīb⁹ ē q̄ ex fl͞ate vitreo: ⁊ ſaluioꝛ oīum eſt q̄ eſt mūdoꝝ tēpoꝝ. i. q̄ hꝫ tēpoꝛa magis mūda in ſua iterpolatiōe vt q̄ ē ex fl͞ate nāli aut dulci ⁊ benigno ⁊ min⁹ crudo. vel mūdoꝝ tēpoꝝ. ſ. ab accīntibus prauis: q2. ſ. eſt ſine ſincopi: deiectiōe appetit⁹: ⁊ ſine debilitate digōnis. abſq̄ doloꝛe. iflāmatiōe viſceꝝ capit͞ ḡuitate. ⁊ ſilib⁹. Jtē ⁊ mūdoꝝ tēpoꝝ. i. diſtictoꝝ ꝑticularū ⁊ nō ꝯfuſoꝝ. vt q̄ hꝫ nullā ſtationē in augmēto frigoꝛis aut caloꝛis aut ipſoꝝ declinatiōe. nā ſignificat ꝙ mā ē vniſoꝛmis: ⁊ nō diffoꝛmis: ⁊ ſaluioꝛ ē ꝑcipue q̄ ē multi ſudoꝛis: qm̄ ꝑ ipm̄ ſignificaꝛ̄ raritas coꝛpis. ꝑuſtis opilonis mā̄e ſubtilitas: ⁊ ei⁹ paucitas: nō abſolute: q2 multus multā: ⁊ paucus paucā: ſꝫ dr̄ pauca in cōparatiōe ad v̄tutē. nō. n. eſt tāta vt ipſam mouere nō poſſit ⁊ ꝑ ſudoꝛē expellere. Et Gerardus. q̄ ē breuioꝝ ꝑoxiſmoꝝ ⁊ pluris ſudoꝛis illa ē ſaluioꝛ: q̄ ē ex flegmate ſalſo. ē ꝑiculoſioꝛ: ⁊ magis ifeſtat mot⁹ caliditatis in ea: ſignificat ei⁹ lōgitudinē ⁊ breuitatē. vt cui citi⁹ mouet ꝑ⁹ frigus: ⁊ citi⁹ ad ſtatū v̄nit alijs parib⁹ breuioꝛē: ecōtra lōgioꝛē. ¶ Si i ꝑn̄ viderim⁹ vomitū ſpōtaneū ⁊ i fine ſudoꝛē plꝫ bo^m ſignū ē ⁊ egritudinē breuē ſignat ⁊ ſaluē: q2 ſignificat ꝙ mā nō ē multū viſcoſa: ⁊ ꝙ poꝛi cutis ⁊ venaꝝ ſūt rari ⁊ nō dēſi ⁊ opilati ⁊ foꝛtitudinē v̄tutis ⁊ obediētiā mā̄e. ¶ Deiectio i hac febꝛe moꝛtē ſignificat. ⁊ hoc ſig^m bn̄ ꝯſidera. ne decipiaris. Febꝛes flāice alijs parib⁹ ſunt colericis ⁊ melicis deterioꝛes: qm̄ iſte magis iterpolāt ⁊ virtutē nō tm̄ debilitāt ſic flātice. itē ſūt a minoꝛi q̄ātitate mā̄e: nec in eis ſunt opilatiōes vt i flāticis. ⁊ earū mā ē magis apta digeri. de earū ꝑduratione iā dictū eſt i de ſignis in cōi. Mā̄e digōnē ꝑnūciabis cū frigus minoꝛabiꝛ̄ ⁊ caliditas augebiꝛ̄. Cū i ꝑncipio vides febꝛē icipere cū multis oſſitationibus ac alicibis cum ſtupoꝛe quodā ⁊ ꝓfunditate ſomni: ⁊ cū hꝫ iſirmus habuerit quēdā in facie liuoꝛē: ac faciē ipſam tumidā ſcias ꝙ facillime cadet in ſubeth. tu itaq̄ ſi a ꝑn̄ mām cognoſces multū groſſam ⁊ viſcoſam tēpus frigidū ⁊ humidū: etatē ꝯplonē flegmaticā: paroxiſmū lōgū cū paruo ſudoꝛe aut nullo: ſtomaci debilitatē: appetit⁹ ꝓſtrationē: ſōni ꝓfunditatē ⁊ nām debilē: iſirmū perit ut ūnūciabis. nā his oībus apparētibus anteq̄ mā digeri poſſit v̄iſimile eſt vt virtus cadat ⁊ iſirmus moꝛiaꝛ̄. Oppoſita aūt oīno ſalutē ⁊ mediāiter hec medio mō ſe hebūt q̄tū ad ꝓnoſticū. Q̄ñ aūt ex ea ledaꝛ̄ ſtomacus epar ſplen: ⁊ h⁹. i. iā dictū eſt: ꝑ quā leſionē coꝛpus in cacheſiam idropē. ⁊ h⁹ icadit. ⁊ tu ꝯſidera. qm̄ ſi recte ꝯſiderabis diligēter q̄ dicta ſunt ſpero nen vanū depones iudicium.

D ¶ Poſtremo ſcito ꝙ vomitus ſpōtaneus in ꝑn̄ eueniens ſignificat leuitatē ⁊ mā̄e ſbtilitatē. ꝙ ſi moꝛaꝛ̄ ⁊ ſic a ꝑncipio nō ſtatim venit mā̄e groſſiciē ⁊ coagulationē denūciat ⁊ moꝛbi ꝓlixitatē. ⁊ hec de ꝓnoſticis.

¶ De cura flegmaticarum in gnāli. Rubꝛica. ij.

E Accedens ad earū curā cū obſeruabo oꝛdinē q̄ de ſpēb⁹ ſupius iſcriptus eſt. Jnitiuꝫ faciens a cura noteꝛ vt ceteri facere cōſueuerūt: cuius oc͞a infra dicet. ⁊ dato ꝙ canones de cura putri. i gnāli poſiti tibi intelligēti ſatiſfacere deberēt. tn̄ vt rē magis apertā eos inſcribā canones q̄ in cura flāticarū attedēdi ſunt: q̄ numero. x. eē dicunꝛ̄. Primus oꝛdinatio diete. Scōs lenitio eq̄lis. Terti⁹ miozatio mā̄e. Quart⁹. digō gradata ſiue reiterata. Quint⁹. reiterata eūo ſiue gradata. Sext⁹ ꝓuocatio vrine. Septim⁹ ꝓuocatio ſudoꝛis. Octau⁹. mēbꝛoꝝ nālui ꝯfoꝛta⁹ maxime ſtōi epis ⁊ ſplenis. q̄ mēbꝛa i febꝛis h⁹ lōgo ꝓceſſu ledi ac moleſtari ꝯſueuerūt: vt in dō ſignis. Nonus alteratiōs. Decim⁹ accītui coꝛrectio. ¶ Et ad eoꝝ cōplemētū ſcito ꝑ. ꝙ ſicē ſupra de ſignis notū ē i gnāli. ita ꝑ ponā curā feb. flāice in gnāli. Deide deſcēdā ad ſpālē curā ei⁹ ſꝫ diuerſitatē mā̄e a q̄ ipſa fit. nā Aui. diuerſificaꝛ̄ ſm̄ nāas ſuas. ſ. flāticā: acetoſam: ⁊ flāticā vitreā: ⁊ flāticā ſalſam ⁊ dulcē. Jtē ⁊ ſm̄ mā̄ei diuerſitatē ex ꝑte maſſe ei⁹ ꝓꝑ diuerſam cōmixtionē: vt q2 flāti ꝯiūgiꝛ̄ melīa coſa ⁊c. ⁊ ſꝫ h̄ opꝫ variare: ⁊ ſic cura ei⁹ diuerſificaꝛ̄ rōne mā̄e. ita ⁊ rōne tēpoꝝ ſuoꝝ: ꝑncipij. ſ. augmēti: ſtat⁹: ⁊ declinatiōis q̄. ſ. ad modū diete: qm̄ in alio ⁊ alio tpē alia ꝯuenit dieta vt ſtatim: ⁊ ſm̄ apparitionē digōnis in ea. ⁊ eius occultationē quo ad digeſtiuoꝝ ⁊ ſolutiuoꝝ adminiſtrationē: vt infra. ¶ Q. ſi queratur. cur de tali diuerſitate tēpoꝝ nō fecit mētionē Aui. ⁊ alij in cura tertianarū. dicēdū ꝙ hoc ideo fuit ꝓꝑter materie magnā diffoꝛmitatē. vñ aliqñ in augmēto vniuerſali apparēt per dies plures digōnis ſigna in materia: deinde redeūt ex diffoꝛmitate mā̄e ſigna cruditatis: quo tpē nō debes ꝓcedere cura augmēti: ſed ꝑncipij. Q. ſi hec diuerſitas ꝯtingeret i principio vñ. tūc in eo pariſoꝛmiter opoꝛteret te ꝓcedere: nūc cura principij: nūc cura augmēti. q̄ cure a ſeiuicē diſerūt: vt ex dicēdis manifeſte apparebit. ¶ Scd̄o dicēdū ꝙ i cura hui⁹ febꝛis maioꝛ eſt itētio ad mām q̄ ad febꝛē ipſam. Cuius ꝯ̄riū eſt in tertiana: ꝓpterea q2 ipſa nō eſt multū infeſtās: ⁊ remota cauſa remouet effectus ⁊ maxime hꝫ maioꝛē veritatē in omni alia ſpē ab ea que a flāte ſalſo eſt. Propter qđ inferēdū: ꝙ a foꝛtiter ifrigidātibus eſt abſtinēdū. nā talia mām incrudādo ⁊ ꝯgelādo: moꝛbū ꝓlōgabūt ⁊ foꝛtaſſe egrū ad ſubeth ꝑducēt. ¶ Et veniēdo ad cōplemētū ꝑmi: dico ꝙ male in generali pōt canō dari omnibus ſpēbus cōueniēs ꝓꝑ diuerſitatē materiei magnā. differt nāq̄ multum īter flegma ſalſum ⁊ crudūiter ipm̄ ⁊ dulce. ⁊ ſic de alijs. Et ideo tu patieris ſic me de regimine ſex rerū nō nāliū leuiter pertrāſire. nā de ipſo in vnaquaq̄ ⁊ ꝓpꝛia rubꝛica cōplete. ¶ Abſtinēdū eſt in febꝛe flātica ab aere frido ⁊ hūido. ꝑterq̄ in ſtatu vniuerſali ⁊ particulari poꝛiſmi. Et non ſit frigiditas irēſa q̄ opilet: ſed lenis. Et iō ipm̄ moderā ſm̄ ꝯſtitutionē ei⁹. Abſtineat a cibis flegmaticis: vt cucumeribus citrullis. vñ Aui. Euitet olera infrigidātia ⁊ hūectātia. Jtē vnctuoſa ⁊ iflāmabilia: ⁊ maxime rōne diſpōnis. Et vt Auic. nō opoꝛtet vt comedat pullos nec coturnices donec quieſcat febꝛis ab acuitate ⁊ ſui vehemētia ⁊ minuaꝛ̄. i. vſq̄ ad declinationē vlem: niſi ōbilitetur v̄t⁹: citi ⁊ ꝯſuetudini vt ſepe debes eē maxime ſollicit⁹. De hoꝛa cibatiōis ⁊ quātitate ei⁹ ⁊ oꝛdine habuiſti ſupra de radicib⁹ vſibus. ⁊ tu ibi. oīno verū Aui. dicit ō cura eius. Et hoꝛa cibi eſt poſt paroxiſmi tēpoꝛē ⁊ eradicationē ei⁹. ⁊ ab poꝛiſmuꝫ ad minus q̄ttuoꝛ hoꝛis. Sꝫ vide vbi allegatū ē. Cibatio aūt hec diuerſitatē recipit: vt ſupꝛa reſpectu tēpoꝝ vliuum febꝛis ipſius. vñ in ꝑn̄ ꝑncipij eſt ſubtiliāda dieta vſq̄ ad q̄ntū diē: vt ꝑ teiuniū materia calefiat: ⁊ ſm̄ partē conſumatur. ⁊ poſt q̄ntū ingroſſetur ab ea que in ꝑncipio: ne per ieiuniū virt⁹ debiliteꝛ̄. Nō tn̄ poſitus eſt hic terminus q̄nq̄ dierum vt ꝑfixus: ſed vt cōioꝛ. Un̄ in ea q̄ ex flāte ſalſo eſt aut ex paucioꝛi mā in coꝛpe colico. ⁊ h⁹: minoꝛi idiget termio: ⁊ ꝯſilr aliq̄ ex cauſis oppoſitis maioꝛi. ꝯſidera tn̄ etatē cōſuetudinē. Ex canone aūt gn̄ali: q2 idicatiōe ſupra a ſtatu dꝫ eē groſſa in ꝑncipio: cōſidera. Uult itaq̄ expreſſe Auic. ꝙ in hac febꝛe dieta ſit ſubtilioꝛ q̄ i q̄rtana. vñ in hac ē maioꝛ q̄̄titas mā̄e hūide: ⁊ foꝛtaſſe reducibiꝛ̄ ad benignū q̄ pōt nutrire. Et ecōuerſo dīc ꝙ ſubtiliatio regiminis eſt minus neceſſaria q̄ in tertiana ⁊ ſanguinea ꝓꝑ eius lōgitudinē: ⁊ q2 accidētia ſūt remiſſioꝛa min⁹ ō

ſubtiliationē indicātia. Et iō bn̄ dixit Aui. vtere ſbtilia/tione regiminis ſʒ eq̄litatē: q2 ſcʒ nō tm̄ quātū in colericis: nec ita parū ſicut in q̄rtana. q2. ſ. groſſior debet eſſe in q̄rtana: ꝛ ex ꝯſequēti eq̄lis: q2 mediocris inter illas. In augmēto aūt ſit ſubtiliatio eq̄lis. i. media inter ſubtiliationē principij ꝛ ſtatus: q2 debet eſſe ſubtilior ea que in principio: ꝛ groſſior ea que in ſtatu. Sed vt in radicibus vſibus dieta ordinari habet in relatione ad ſtatuʒ. Unde ſcito ꝙ qn̄ eſtimatur ꝙ ſtatus eſt propinquior q̄ꝫ eſſe debet ſm terminū datū: q2 iſra. xliiij. ꝛ. lxuij. dies tūc debes in pn̄ ſubtiliare magis. Oꝫ ſi creditur ipſum eſſe tardiorē tūc ingroſſa adminiſtrādo pullā: vt Aui. Sed ſūma habe ꝙ nihil melius in hac febre q̄ꝫ ſubtiliatio regiminis debite facta: vbi. ſ. etas ꝟtus ꝑcipue ꝯſuetudo ꝛc̄. cōſentiūt. Et iō dixit Aui. Fames ꝛ ſomnus ſupra famē ꝛ exercitiū ſupra famē: ſi nō debilitāt ſunt vltima in iu/uamēto egritudinis hui⁹: q2 multū de mā cōſumit ei⁹. Ūn̄ ſi erras in ſubtiliatione. hic error facilr corrigit̄. nā eſt morb⁹ lōgus dās iducias: ꝛ tēpora ſunt lōga in qb⁹ errores corrigi p̄nt: vt ſi nimis ſubtiliaui in augmento: cū hoc ꝑcipio cū adhuc ſit tēpus lōgū: anteq̄ꝫ veniat ſtat⁹ potero talē corrigere errorē ꝛ ꝟtutē fortificare. Et eē laudate ſbtiliatōis ē abūdātia mãei ī hac febre plus q̄ꝫ ī aliā q̄ ſuptiōē idigēt. Tu itaqꝫ cū in pn̄ ꝑncipij multū ſubtiliaſti v ꝙ ad qnqꝫ vel ſeptē dies: debes deide ingroſſare ꝛ nō ſtare ſup illa ſbtiliatiōe: q2 ꝟtus deficeret: deide facta ꝯueniēti groſſatione debes gradare ꝟſus ſbtiliationē expectādo ſtatū. ita ꝙ in fine augmēti dieta ſit ſatis ſbtilis. Itaqꝫ ex dictis appet ꝙ in pn̄ vſi opꝫ dietā multū attenuare ꝛ ēt īgroſſare. In augmento aūt dieta dꝫ eē ſbtilis: ꝛ gradatim ſubtiliādo ꝑcedere. In ſtatu autē dietādū ſbtili⁹ ꝛ ī declinatiōe groſſius. vn̄ Auic. nō opꝫ vt comedat pullos ꝛ minuſ. i. vſqꝫ ad declinationeʒ vt ſupra. Et de ipſa dieta ſubtili ꝛ groſſa lege ſupra 3° ca°.

℃ De q̄litate ēt cibarioꝝ dicēdū ſubtiliatiua calefactiua ꝛ īciſiua a multis ꝯcedi ēt in pn̄. vn̄ Almanſor de cura flegmatice. inquit. Nutriēdus ē eger ex aceto oleo ablu to zuccaro pauca mēta ꝛ h⁹i. Et ſbdit. Et regat̄ ſic eger vſqꝫ ad hebdomadā. Serapio ꝯcedit aquā ciceꝝ. Aui. ꝟo inqt. Eoꝝ aūt cibi ſubtiles ſūt. i. ſubtiliatiui vel q ſūt in dieta ſbtili poſiti: q2 pauci nutrimēti: vt acetū oleum: mori. ꝛ ꝓprie in fine eius: q2 poſt digōnē: q2 multū ꝯſumūt ꝛ exiccāt mām. vn̄ dati in pn̄ an̄ digōnē faciūt māʒ ꝑcipitare ī vias renū ꝛ venaꝝ: ꝛ ſic in epiſtone addūt: ducēdo mām crudā ad illa loca. ꝓp qō a ꝑncipio ſunt euitādi: ꝛ dādi ſunt cibi exiccatiui ī caliditate nō excedētes. Nā cū itētio in ꝑncipio ſit plus ad cauſam antecedēteʒ q̄ꝫ ad febrē: ideo cōueniūt. Et hoc q̄ſi eſt verū in oībus ſpēbus ſtatis: excepto ſalſo ī q̄ ꝛ ī alijs opꝫ q̄litates cibarioꝝ ꝛ potuū metiri ſʒ ſpēʒ ſtatis: vt iſra clare dicet̄: immo aliqn̄ ꝯueniūt multū cali: vt ī ſtate vitreo ī q̄ ꝯcedūt auctores qñqꝫ piper. cōcedūt ciminū anetū ꝛ huiuſmodi. Et dixit Yſaac quoſdā antiquos hanc febrē ex vitreo ꝛ ſtate acetoſo curaſſe ꝑ exhibitionē piſciū ſalitoꝝ.

℃ Pot⁹ ſiti declinare dʒ ad ſiccū. ꝓp qō aq̄ frida vt Aui. oīno alienāda eſt ꝛ ipſa cocta cū modico zuccari tu. pōt exhiberi: ꝛ ē ꝯueniētior an̄ appitionē digōnis. ꝛ hoc ī tpe calido. In frōꝟo da aquā mellis. Itē ydromel cum ſpēbus aq̄ ſimplex cocta cū radice aliq̄ aut ſemine aliq̄.

℃ De aq̄ ordei dixit Frāciſcus de pede montiū. ꝙ ipſa ꝛ ſimplex ꝛ decocta cū ſemine aliquo eſt maxime ꝯuenīens in ſe plures cōprehēdēs itētiōes. Sʒ Nicolaus nō dixit. aqua aūt ordei ſtom acū ledit: ꝛ ſua dulcedine opilationē iducit. ꝛ ideo nō ita ſecuriter exhibet̄. cōſidera. Uinū vero nō ꝯcedit̄ in ꝑncipio: q2 mām crudā ſe cum ducēs cum ſit bonus penetrator opilationem cauſabit. Itē q2 inflāmat. Sed hic aduertēꝙ credo ſecuriter dari pōt vinū debile de padua: qō ab aq̄ eſt parū diſtās. qō nō eſt penetrator bonus neqꝫ inflāmās. Et ſi quo loco fuerit auctores in harū ꝑncipio vinū dāna: ē itelligūt de vinoſo ſubtili. Et tu in eius exhibitione te modera ſm etatē ꝯſuetudinē virtutē ꝛ huiuſmodi. Auic. ꝟo inquit. Et cū ꝑtraſit q̄rtuſdecimus: q2. ſ. apparēt ſigna digeſtionis: tūc vinū ſubtile conuenit eis cū ſubtiliatione ſua. ꝛ q2 ꝯfortat calorē innatū: ꝛ q2 ꝓuocat: ꝛ q2 ſudare facit. vniuerſas eni mouet exiccatiōes. 11° terapētice. vn̄ 18. ꝯtinētie. Uinuʒ quoqꝫ poſt digōnem mãe conuenit multis modis. Quidā in flegmate ſubtili dant vinuʒ poſt quintū: in groſſo poſt quartū. Eſt enim harū mãerū digeſtiuū bonū. Quidā ſubtilius aduertētes: vt ad cōplexionem etatē ꝛ cōſuetudinē ꝛ ad tēpus anni: aliter ſe moderant dādo ſcilicet ꝛ ab eo abſtinēdo. vt ſi fuerit colericus iuuenis in eſtate euitant. conſidera. A

℃ De motu ꝛ quiete dicēdū ꝙ quies ex ſe non conuenit: vt pʒ indicatione ſumpta a mã: neqꝫ motus propter indicatione ſūpta a ꝟtute: qm̄ male poſſunt infirmi exercitari cū motu. Oꝫ ſi fieri poſſet abſqꝫ nocumēto virtutis cōueniret ꝛ moderatus ſʒ virtutis tenorē ꝛ medici prudētiā. Loco aūt motus ſiue exercitij ſūt fricationes tibiaꝝ brachioꝝ ꝛ humeꝝ. vt infra. ꝛ adminiſtrant̄ balnea. nā mãʒ calefaciūt ſubtiliāt ꝛ ad poros cutis trahūt: ꝛ ꝑ ipſos ſic rarificatos trāſpirat: ꝛ ſūt he fricationes leuiores ꝛ fortiores ſm mãei maiorē aut minorē groſſiciē ꝛ viſcoſitatē: ſed ſaltē fortiores q̄ꝫ in tertianis ꝛ ſanguineis: ſiutqꝫ ī declinatiōe paroxiſmi expulſis ſupfluitatib⁹: vt reſiduū materie mote reſoluat̄: deinde ꝑ ſpacium certū vt ꝑ mediā horā vel circa datur cib⁹: ꝛ de hijs infra in rubricis ſequētibus. Uerū aliquādo conueniūt ante cibū in remouēdo nocumentū frigoris: vt dicetur in fine rubrice in complendo vltimum canonem.

℃ De balneo autem dicatur pro nūc: cū non ſit ī vſu nō conuenire niſi poſt digeſtionem ꝛ euacuationem mãe: ꝛ propriꝰ in declinatione vniuerſali in aſſueto forti.

℃ De ſōno ꝛ vigilia. Sōn⁹ ad digerēdū quātū vigilie ad reſoluēdū. vel eq̄lis: vt Gēti. ſ. ꝓportionalis. verūtn̄ abſolute vigilia dʒ eē lōgior ſōno. vn̄ ſōn⁹ dʒ eē. vij. viij. vel circa horaꝝ. ſʒ ī h ꝯſidera etatē ꝯſuetudinē ꝟtutiſ tenorē ꝛ h⁹i. Et h ſcito ꝙ ex marie iuuātib⁹ ī hac fe. ꝯpletiēte virtute ē ſōn⁹ ſupra famē. ℃ De ianitiōe. replō marie vitanda ē vt ſupra de cibo. imo ianitio marie ꝯuenit ꝛ mag⁹ ſi lōgitudo egritudis nō obſtaret: ac ꝟt⁹ ꝯſtātia: vt ſupra. Tu itaqꝫ eā modera. Itē inanit̄ vēter ſi poſſē ē bis ī die eū chſteri lenitiuo vt ſtatiʒ aut ſuppoſitorio: ꝛ h vbi nā ex ſe nō operet̄. euitet coitū. Accñia aīe: vt triſtitia ꝛ h⁹i euitētur: ira aliq̄lr ꝛ tpe getis videt̄ cōuenire ſi bn̄ menſurari poſſet: ꝛ iō q2 nō ſic in nr̄a eſt libertate: cōſulo vt omittat̄: ꝛ reliq̄ ſecuriora tēteāt. vtat̄ gaudio ꝛ ſolatio.

℃ Pro ſcdō q eſt lenitio dicat̄ ꝙ ī pn̄ harū febriū marie plus q̄ꝫ in alijs cōpetit lenitio vētris ꝑ cliſteria aut ꝑ os exhibita ſm ꝙ cōprehēdit̄ mās ſupfluas eē in iteſtinis aut ī venis: vt clare oſtēſuʒ eſt in radicib⁹ vſib⁹. ꝛ tu ibi. q̄ ſemꝑ reſpectu aliarū ſunt ī maiori quātitate. ꝛ h non exiſte fluxu. Et h ē qō dicebat Aui. ꝛ oēs ei⁹ ſpēs cōicāt ī hora ꝑncipij ī trib⁹ reb⁹. ī neccītate lenificatiōis equalis aut vōit⁹. vn̄ an̄. iij. dies vel. iiij. q2. ſ. an̄ appitiōeʒ aliq̄lis digōnis ōbes lenificare euīndo mās fecules: ꝛ q̄ ſūt circa iteſtina ī vēis meſaraicis ꝛ h⁹i. vt. s̄. ī radicib⁹ cū lenitiuo cōi. vl̄ pōt exponi de digeſtiuo forti qō ī pn̄ dari non dʒ. ꝯſidera iſra. Poſt āt dies. iij. vel. iiij. vl̄. vi. vt Almāſ. poſt ebdomadā. q2. ſ. apparente digōnis ſigno aliquali poteris lenire lenitione ꝓpria q2 reſpicīēte materiā peccātē. qō tibi ſuadet digeſtionis veſtigiū. quam ſi faceres

ante ꝓpter eius omnimodam cruditatem: peccabis: ⁊
nocebis cōmouēdo: ⁊ agitādo ⁊ nō educēdo. verūtñ he
lenificatiōes ꝑ os exhibite nō debēt multiplicari: ⁊ ma-
xime in ꝑn° vt Auic. qm̄ mollificāt ſtomacū ⁊ trahunt
qḋ ſubtile eſt: ⁊ derelinquūt groſſum. ⁊ ſic corrūpit ſto
machi cōplexio. ⁊ totus. nā ſubtile facit ad digeſtionē
groſſi. debilitat itaqȝ ſic vt° vt aliqñ: ⁊ cacexia ⁊ ydropis
inde ſequat. Et ideo fortaſſe dixit Aui. lenitio equalis.
idest moderata quo. ſ. ad quātitatē diſcretā. vel eqlis ex-
ponit: qꝛ debilis vel facilis. nō placet qm̄ ois talis eſt fa
cilis. ſed equalis: idest moderate ꝯ̄ humoꝛe peccāte eua
cuās: vt iſra. cōſidera. Sed vt Serap. nō timet aſſidua
tio cliſterioꝝ leniū i hac febꝛe ſic lenitiuoꝝ. ❡ Et h̄ ad
B uerte ꝙ in exhibitione lenitiuoꝝ debes abſtinere a fri-
gidis ⁊ humidis. vñ Auic. abhoꝛreo qḋ eſt ſimile aque
pꝛunoꝝ: ⁊ tamarindoꝝ: ⁊ ſilium. De illis q̄ debilitant
ſtomachū in hac febꝛe in qua eſt ſtomach° plenus fleg
matib° frigidis: ⁊ illa ſunt frigida: ⁊ de illis que ſoluūt
ſubtile. i. humorē ſubtilē vt colerā ſicut viole tamarindi
faciūt. nā iſta nō reſpiciūt māꝫ mucoſas coꝛruptas que
in hac febꝛe maxime abūdāt i ſtomacho in ꝑmis venis
⁊ inteſtinis: ⁊ q̄ ꝓpꝛie ꝑ lenitiuū educi debēt. Sꝫ caſſia
māna ⁊ gendiabin: ⁊ ſīlia ſunt q̄ maxie reſpiciūt illas. ⁊
dꝫ fieri in ꝑmis dieb°: qꝛ i trib° ꝑmis omiſſis alijs eua-
cuationib°. vt iſra appebit. vnde quādoqȝ qñ. ſ. materia
eſt valde groſſa nō icōuenit cū his dare infuſionē le-
uē turbith: aut addere aliqd cartami. Vñ. vt qnto colli
get cōuenit in ꝑn° lenire ventrem cum ſemine cartami.
Lenitiua plura habes huic ꝓpoſito in de radicibus ſu
pꝛa. cū qbus dare poteris oximel ſimplex vel mel roſa-
tū colatū: ⁊ tu cōpone. Sed vbi materia in partibus ſu-
perioꝛibus nō cogat te: adminiſtratio cliſterioꝝ magis
diligat vt dictū eſt. ❡ Et ꝯſilr dicaꝛ de vomitu ꝙ ꝯue-
nit in ꝑncipio ſpōtaneus ac arte leuiter factus cū aqua
tepida: ⁊ oximelle. ⁊ pōt fieri cōmunis ⁊ pꝛopꝛius: vt de
lenitiuo dictū eſt. de quo vomitu in ſequenti canone.
❡ Pro tertio dicatur ꝙ certe noſtro tēpoꝛe ꝓpter inoꝛdi
natū regimen ⁊ pp hoīum ingluuiem minus malū eſt
in his incipere a minoꝛatiuo pꝛopꝛio. Et ideo pꝛemiſſo
lenitiuo ꝑ cliſteria ſequēti die dabis minoꝛatiuū ꝓpꝛi-
um. qꝛ cū cōi addas vt dictū eſt agaricū cartamū vel tur
bith. de quo turbith ſcito ꝙ de eius ꝓpꝛietate eſt attra-
here humorē q eſt in oꝛe ſtomachi. ⁊ ſic fiet minoꝛatiuū
pꝛopꝛium. Sequēti aūt die dabis aquā oꝛdei cū modi
co mellis roſati collati ad lauādū ⁊ abſtergēduꝫ ⁊ ad ex-
ducēdū materias coꝛruptas que remāſerūt i vijs ductu
um ne ſi dares digeſtiuū aperitiuū ſecum ducēdo mās
q̄s tales coꝛruptas iuenit ad iterioꝛa venarum penetra
reiit. ❡ Et vt ſupꝛa ſicut de lenitiuo dictū eſt mā mino-
ratur ēt vomitu q in hac febꝛe maxime ꝯuenit. ⁊ cauſa:
qꝛ ſtomachus eſt minera flegmatis. ⁊ iō auctoꝛes mul-
tū adheſerūt ei. vnde Serapio. Cū accidit in febꝛe hac
vomitus: nō opꝫ vt cōſtringas ipſum: ⁊ pꝛopꝛie in ince
ptione periodi. ⁊ hoc ſi nō ſuperfluerint: qꝛ tūc cū mi-
nus ⁊ alijs vt infra cōſtringat. ⁊ ſpōtaneus ſemper eſt vti
lis in hac febꝛe. verū ſi a nā nō venerit ⁊ leuiter ꝓuoca-
ri poſſit illud operare etiam cū leuibus vomitiuis. vt cū
aq̄ calida ſiue tepida. ſyr. acetoſo. oximelle. iſuſiōe raſani.
decoctiōe atriplicis ⁊ hꝰi. Q. ſi fuerit flā multū groſſū.
tūc vt Serap. ꝑus exhibe icidētia vt agrumia: deide ꝓ
noca: velut Almāſ. repleat ſtōus piſcib° ſalſis deide vo-
mitū ꝓuocabis. Q. ſi cū difficultate fiet vomit°: vt qa
patiēs duriter eū facit nullo mō ꝓuoces. nā ſic debilita-
bis ſtōm: ⁊ multe māe ex foꝛti motu ad ipm attrahent.
⁊ erit periculū futuri aꝑano. ⁊ ideo melius eſt vt tūc ex-
pectes digōnē. Et iō dixit Auicē. Et, ſi ſit grauis in eo
vomitus: non pꝛouoces cū laboꝛe. Opꝫ ergo vt expecte
tur in eo ſeptimus: qꝛ tēpus digōnis aliq̄lis: vl qꝛ. ſ. nō
fiat añ ſeptimū vomit° cū foꝛtib° ne adducat aꝑa. Et dīc
Aui. Et vomit° qdē cū eo qḋ ē in eo ꝯ̄ debilitate ſtōi. qꝛ
ſtōꝫ diſſipat ē vehemēti iuuamēti valde: ⁊ ē vltim° huic
egritudini. vñ ꝑ. ad Glauconē. Multi liberati ſūt ꝑ vo
mitū. Et ſic expeditū ē ꝑm° i q̄ oēs ſpēs flātis ꝯueniunt.
❡ Quib° expeditis ad q̄rtū ꝓcede qꝛ ad māe digōnē ite
ratā ſiue gradatā. q̄ ē ſcdꝫ: ſiue ſcda res i q̄ oēs ſpēs flā-
tis ꝯuenīūt. q̄ ē ſubtiliatio ⁊ īciſio. Vñ nota ꝙ i cura flā-
tice ꝑ in mēte medici cadit ītētio ad repletionē q̄ i hac fe
bꝛe reperit ex pte māeꝝ ſec aliū ⁊ aliarū adiacētiū īteſti-
nis ⁊ ptibus ſtōi. ꝑ quā intētionē adminiſtrat ꝑ lenifi-
cationē cōlē ex pte seceſſus ⁊ vomit°. 2° qꝛ ꝯſiderat groſ
ſitiē viſcoſitatis hūoꝝ: ad quā mām vt ſupꝛa magis vti-
tur: q̄ꝫ ad febꝛē adminiſtrat ſubtiliātia ⁊ īciſiua. Tertio
qꝛ ꝯſiderat mām hāc faciliter penetrare ad venas emul
gētes: ⁊ qꝛ ē opilatiua dat ꝓuocatiua ⁊ apitiua. Ex qb°
appet tria eē i qb° ſpēs flātis ꝑ ꝯueniūt. ❡ 2° aduertēdū
qꝛ dictū ē g̃data ſiue reiterata. qm̄ i ꝑn° alia cōpetūt di-
geſtiua ⁊ alia poſt ꝑn°. vñ i ꝑn° cōpetūt digeſtiua ꝺ̄bilia
⁊ nō foꝛtia: qm̄ foꝛtia mouēt ⁊ agitāt māꝫ ⁊ ſbtile reſol
uēdo ꝓuocāt ⁊ dimittūt groſſū. vñ fit agitatio q̄ nocet
ṽtuti. ⁊ mā q̄ remanet ad vlterioꝛē digōnē ipedit. Et iō
dixit Aui. vt ſupꝛa ꝺ̄ lenitiuo. ⁊ cū ſuptenerit tres dies
febꝛi ſupple ſiue ab his. qꝛ a caloꝛe nāli ⁊ febꝛili ſbtilia-
bit mā. Q. ſi añ illud mouebis vt expoſitū ē ſupꝛa. ⁊ h̄
ſupple cū foꝛtib° digeſtiuis: nocebis ⁊ nō facies aliḋ. ſ.
vtile: nō ītelligēdo ꝑ tres dies ꝑminū ꝑhixū: imo tp̄s vni
us ebdomade. vt Almāſ. ⁊ alij. Debes itaqȝ i ꝑn° leuib°
vti. vt ē ſy. acetoſ° ſimplex mellin° vl zucharin° oximel
ſimplex ⁊ hꝰi. deide te trāſferas ad foꝛtioꝛa vt ad ſy. ace
toſū ꝯpoſitū ex duab°: radicib° deide ad foꝛti° illo ad ſy.
compoſitum acetoſū de qnqȝ radicib°. deide adhuc foꝛ
ti°: ad ſy. acetoſū ſqlliticū ⁊ cū ſemib° ⁊ abſqȝ vt videbit
expedire. Sicqȝ ꝓcedes g̃dati ꝺ̄ ꝺ̄bili ad foꝛte aſcēdēdo
ꝯtinue i foꝛtitudie ⁊ reiterādo. nā ꝑ aliq̄ ps māe vt ſbtili
oꝛ ex facili digeſtiuo digōnē recipit. Scda q̄ ē min° ſbti
lis foꝛtioꝛi idiget. ⁊ ſic de alijs. Sed q̄res de tp̄e exhibi
tiōis eoꝝ. dōm ꝙ debes dare hec digeſtiua ꝑ ſex vſqȝ ad
octo dies maxie tp̄e frido. deide vt in ſeq̄nti canone eūa
re ꝓhe. ⁊ ſic foꝛtificat digeſtiuū: ita ⁊ euatiuū vſqȝ ad era
dicationē ꝓcedēdo vt dictū ē. Inter lā lenitiuis ꝑ ſeri°
nō ē ꝯ̄ſiſtēdū. deide, anteqȝ ad ſcdaꝫ exhibitionē digeſti-
uoꝝ ꝑuenias debes ſpaciū aliqḋ iterponē: vt duoꝝ triū
q̄tuoꝛ ⁊ vltra dieꝝ ſꝫ ꝙ tibi appebit. ⁊ de ipſis digeſti-
uis ſupꝛa. 5° ca°. ad plenū. Et h̄ voluit Aui. cū dixit. Ego
vō ſi diligo expectationē digōnis ⁊ lenificatiōis cū eis q̄
dixim° ꝑus. qꝛ. ſ. leuib°: qm̄ nō ſufficerēt: cū egri° ſit re
pletional ⁊ multe māei ⁊ eterogenee viſcoſe. Et iō ſbdit
Oꝫ vt euacuet ex ea aliqd ⁊ expectet i reliq̄ vſqȝ q̄ digera
tur: ⁊ fiat illud. ſ. vtriqȝ. qꝛ. ſ. digerere ⁊ euare cū facilita
te ⁊ tolerātia ṽtutis. Vñ i ſūma laudarī vī paulatinā euā
nē ⁊ paulatinā digōnē. ⁊ h̄ ē qḋ currit ꝑ ſcholas medico
rū de cura flāice paulatine digerere ⁊ paulatine euare.
❡ Pro qnto q̄ ē aio g̃data. dōm ꝓpoꝛtionabilr vt de di- C
geſtiuis ꝙ a leuib° ſiue debilioꝛib° ichoādū ē gradādo
de debili ad foꝛte. nā quāto plus ꝓ°ogat egritudo: tāto
magis mā ſubtiliat ⁊ eq̄tur. vñ ⁊ facili° educit ⁊ non ti-
met agitatio. ⁊ h̄ itellige idicatiōe ſūpta a mā. verū ſemꝑ
hāc ꝯpara ad ṽtutē. ⁊ nō ſis auſterus medic°: neqȝ ꝺ̄ foꝛ
titudine ṽtutis multū ꝑſumēs. ⁊ ſic ꝓcedēs vſqȝ ad ſta
tum egritudinis cōpꝛehēdere debes ſi natura criſim fa-
cere tētabit. Q. ſi ſic: ſine eam. ſi non: tunc vtere eradica
tiuis. Et ideo dixit Aui. quod digōnem ſcilicet comple
tam indiget euacuātibus foꝛtibus: vt ſcꝫ eradicet mate

ris fortiter. ¶ Et hic nota ꝓp Rasim in Almásore ⁊ se/
quaces: ⁊ vt operátur qdá ex modernis: qui concedunt
oi nocte medicamen de turbith. intelligédo ꝑ ipm idif/
ferëter omne cöueniens solutiuú. vel saltë iter duas no
ctes semel. ꝙ vbi cöprehëderis egritudinë ꝓlongari ⁊
digestionë manifeste appere: nö erit i canonicú dare ho/
ra getiori medicamë de turbith: siue solutiuú aliud fa/
cile: tñ vt sunt pille alleotice turbittate. Itez alesangine
vigorate: ⁊ hꝰ. de tertio i tertiú vel de qrto in qrtú. hoc
est frequëtare solutiuú postqz oi die apparët signa ma/
nifeste digönis: ⁊ vt supra semp habito respectu ad vir/
tutë. q oia oz medicú sua prudëtia gubernare. Et hoc i/
telligë etiá vbi nä ex se nö foret opata. ita vt nö esset opꝰ
solutiuo ꝑ secessum. s. aut vomitú. Qz si signa digönis
nö manifeste apparebüt nö erit festinádú cú his: vt pz
ex dictis. ¶ Fit ⁊ euatio cú clisterijs de qbꝰ dicédú pro/
portionabilr vt de solutiuis: qm fortia añ digönem ꝓp
agitationë nö ꝯuenüt sz leuia. Et apparentibus signis
digönis bñ ꝯueniüt. vñ Aui. apud digönë diminutá vl
cöpletá administrent clisteria fortia. de qbus clysterijs i
de radicibꝰ. ¶ Fit ⁊ flobotomia euacuatio ipsa q dire/
cte röne mäe nullo mö cöuenire videt. tñ vbi hec febris
fuerit in homine sanguineo carnoso amplarú venarú:
alijs particularibus ꝯsentientibus vrina existe grossa ⁊
rubicúdiori qz in hac febre apparere ꝯsueuit: nö erit ma
lú si flobotomas: qm significat aliquale dominiú san/
guinis: ⁊ ꝙ ë flegma ei admixtú. In alijs aút oibꝰ dispo
sitiöibꝰ fugias a flobotomia: qm ad flegmaticarú crudi
tatë ꝑducit. Et h qdá litigät: in qua die fiëda est. an i pa
ri an in ipari. Quidá nö ë vis ex quo tñ ꝑ pares qz ꝑ ipa/
res mouet. Alij cú träseat subtile sanguinis in colerá in
hac putrefactione q de tertio in tertiuz magis affligit:
melius est ꝙ in die quietiori fiat in pari. considera.
¶ Et ꝑ sexto. post digönez ⁊ euonë sic factas: venias ad
diuretica cú qbꝰ opare: vt de digestiuis ⁊ solutiuis dcm
ë ꝓcedédo. s. ꝯtinue de debili ad forte fortiꝰ ⁊c. sz ꝙ ma
gis statui ⁊ pricipio dclinatiöis appropiqbis. vñ fortio
ra ꝓuocätia ꝓsupponüt maiorë digönë ac euonë ꝓcessis/
se. ⁊ hoc regulariter operádo. Nä vbi corpus nö suffer/
ret solutionë vëtris ⁊ ꝓcipue fortë fm modú q dictꝰ est.
tüc admistra diuretica: qz tëtabis euonë mäe facere cuz
diureticis: ⁊ sudorë ꝓuocätibꝰ cú debilibꝰ ⁊ fortibus i
diuersis tëporibus morbi: vt de euacuatiuis dictú est. ⁊
erit hec opatio coacta. Vñ de eis dicas ꝙ qödá est ꝓuo/
catiuú cöc: qz respiciës mäs virulëtas siue putridas i ve
A nis existes aptas euoni cöiúctas febri quas ꝑ vias vrine
euacuat: vt iulep subtile: aqua ordei: ⁊ hꝰ. Quoddá pro
priium qz de mä ꝓpria minorat ⁊ euacuat: vt syr. aceto/
sus d radicibꝰ. ⁊ hꝰ. sút eniz hec diuretica fortia ⁊ ꝓpa
ex admixtione alioꝝ: vt vbi grä. brodiú ciceꝝ nigroꝝ ë
dbile ꝓuocatiuú. Cú aút addis ei radicë petrosilini erit
fortiꝰ. ⁊ sic de alijs. Vñ radices qnqz semia calia. vt anisú
feniculus: semë apij: petrosilini: rappe: cappares: cuscu/
te: capillꝰ ve. calamëte: prassiú: eupatoriú: ameos: cimi/
nú: daucꝰ semë eiꝰ absinthiú: ozimú: sqlla: sparagꝰ. ⁊ hꝰ
sút tuo ꝓposito ꝯuenientia: ⁊ sic grä exëpli ꝯscripta: ⁊ in
eis gradare vt videbit. Et qz dictú ë ꝙ semp träsitꝰ fit d
dbili ad forte. iö vt supra d radicibꝰ fortiora süt ꝓuoci/
ua qz subtiliátia ⁊ icidëtia h ë digestiua. Et ꝯsilr ꝓuoca
tiuis vrine fortiora süt ꝓuocatiua sudoris: vt allegato
loco vbi videbis quo adinuicë differút. Nä ꝓuocatiuum
vrine fit qnqz ꝑ solú augꝰ qntitatiuú ꝓuocatiuú sudo/
ris. Itë ⁊ qnqz ꝓuocatiuú vrie fit secessiuú: vt aq ciceruz
nigroꝝ exhibita hoi apto facilr ꝑ vëtrë solui: mäz in stö
⁊ intestinis sua nitrositate abstergëdo ꝑ inferius redu/
cet. In alio vero nö apto: sed magis ꝑ viá vrine ꝓuoca/
bit. Et Rasis in diuisionibus putauit ꝙ febris flegma/
tica ꝓprie curet cú ꝓuocatiuis vrine sudoris ⁊ vomitꝰ.
¶ Pro 8ꝰ. scito ꝙ mëbra q cöiter ledi ꝯsueuerüt: sunt sto
machus epar ⁊ splen: ⁊ maxie ⁊ ꝓncipalr stomacꝰ: cú fm
plurimú fit in ea de cä antecedente multú ipm ⁊ oës eiꝰ
virtutes ꝓsternëte. Et iö dixit Aui. cú icipit egritudo aug
mëtari: qz ꝓlögari aut crescere. ⁊ post qntú dië tunc sit
sollicitudo de ore stomaci. Administra qd ꝯfortet: sicut
masticatiöes facte ex mëta ⁊ mastice aniso: ⁊ hꝰ. Nä cú
mä ex se ledat vt dictú ë. et plus ledit ex agitatiöe fcá in
eo ex medicinis ⁊ alijs. Et iö stude in exhibitione taliuz
sTus ⁊ extra administratoꝝ: ⁊ iö i oibus que exhibëtur
da cú eis q ipsum ꝯfortët. Nä Aui. hoc loco laudat vn
guëtum empla: ⁊ silia ad extra ori stomaci applicata. Et
laudat hoc loco ab eoi dispöne stomaci oleú camomilli
nú. Sz absinthiú ꝓp fortë eius stipticitatë nö laudat in
ꝓnꝰ harú febriú ante signorú digönis apparitionë. Lau
dat aromaticú rosatú gariofilatú: ⁊ hꝰ. imo aliq si ꝑticu
laria ꝯsentiüt descëdunt ad tyriacá: sz bñ ꝯsidera anteqz
eam dabis: qm nö nisi in declinatione vsi. Almásor vt
Aui. 5ꝰ. Et multi qdë hoies dabát bis i hebdomada pil
lulas de mastice stomaci cöfortatiuas: ⁊ epar ꝯfortätia
⁊ splenë suis quere locis: vt ipsa dispositio exigit.
¶ Pro nono qui est alteratio dicat ꝙ auctores parú süt
de ea locuti in hac febre: imo ei postposuerüt ac qsi ne/
glexerüt. ꝙ si aliqñ ex certa cá sit necessariú infrigidare
patiëtë: nö fiat infrigidatio fortis: ⁊ semp cú frigidis mi
sceatur calia: ita ꝙ nullo modo pura exhibeant frigida.
Et iö Sera. in dádo aquá ordei röne sitis nö dabat illá
purá sed decoctá cú radice feniculi apij: ⁊ hmöi.
¶ In cöplëdo decimú dicat ꝙ accidentia euenire ꝯsueta
sunt frigus forte. rigor fortis. dolor capitis. vomitꝰ. su/
dor. calus appetitꝰ. fluxꝰ vëtris opilatio. inflatio facie:
sitis qnqz ex forti putredine. ¶ Cötra ꝓm qd maxie ꝯti
git i flegmate vitreo ⁊ acetoso: ⁊ est aliqñ ita itësú ⁊ mo/
lestú: vt plus ꝯqueratur de eo patiës qz de febre ipsa. Dica
mꝰ cú Aui. da in potu aquá calam in q decocta sint ani
sum ⁊ semë apij ⁊ ozimú gariofilatú añ porismú eius ꝑ
horá. deide bñ cooperias ifirmú pánis calis. Nota tñ ꝙ
hec aq i ꝓmis diebꝰ cú sit multú aperitiua ë suspecta: ⁊
iö tarda eiꝰ admistrationë vsqz ad sex vel. vij. dies: ⁊ tüc
minorata mä penetrat ⁊ mäm calefacit ⁊ iuuat calorem
näle vt eá calefaciat. ita ꝙ ex eiꝰ occursu sup mëbra si tä
tá ipsimit friditatë. Et securiꝰ puto icipere a fricatiöibꝰ.
vñ Aui. ⁊ fortasse indiges ꝓp fortitudinë frigoris frica
tiöe: ⁊ modus ë vt icipias ab humeris descëdëdo ⁊ ad
brachia ab igüinibꝰ vsqz pedes quousqz spargatur calli
tas i manibꝰ ⁊ pedibꝰ ⁊ calefiát. ⁊ debët fieri añ aduëtú
paroxismi ꝑ vná horá cú medie vl circa. Qz si post frica
tionë siccá feceris eá cú oleo cöi aut cámomillino aut ane
tino: si erit meliú: nä liberiꝰ penetrabit olz calefaciëdo: sz
deide ne ꝑ eiꝰ obturatione i poris factá ꝓhibeat träspi/
ratio: dz fieri abstersio. Quidá iungüt totú corpꝰ cú olo
de sticados. qdá ponüt ifirmos i balneo. qdá extrema i
aq calia. hi etenim modi nö süt i vsu. Sz hic audi ꝙ cum B
Cermisonꝰ noster eët in cura filij serenissimi ducis vene
tiarú: ⁊ a frigore ⁊ a rigore plus qz a febre molestaret: q
febris a colera grossa pëdebat: ordinauit vt fortes fierët
fricationes cú páno mediocriter aspero añ aduëtú paro
xismi ꝑ duas horas vel circa. ⁊ túc per eas cuasit ilico
ab eo rigore: etiam in prima die: qua eas fecit: imagina/
tus ꝙ per ipsas humor traheret ad extrema siue ad cir/
cúferëtiam anteqz ipse putaret: ⁊ ex cösequëti veniës ad
membra sensibilia absqz calore mordaci ⁊ acuto ⁊ etiá
pigre ꝙ rigorë non causaret. ⁊ si mä remanebat: pauca
eët: ⁊ nö sufficiës ad ipm rigorë causandú. ⁊ tu ꝯsidera.

Et de iſto etiã in ſequẽti capl'o. de q̃rtana. ⁊ p eandẽ com
plex ſcõm. ℂ Cõtra tertiũ qȯ ẽ dolor capitis. fiãt diuer
ſiões cũ ligaturis poſitiõe extremoꝝ in aq̃ calida: frica/
tionib' ⁊ hmõi. Itẽ cũ embrocis reſolutiuis factis cũ ca
momilla ⁊ ſilib'. ⁊ hoc maxie cũ etiam pceſſerit mino/
ratiua. Iſtud ẽ accidẽs qȯ maior ẽ regnt pceſſũ. ℂ Cõ
tra q̃rtũ qȯ eſt vomitus. Iã dictũ eſt ꝙ eſt medicina p/
pria huic egritudini niſi ſuperfluat. qȯ cũ acciderit ſuc
curraſ cũ ſyrupo de citoniis. cũ ſyrupo de mẽta. cũ ma/
ſtice granatis mẽta. ⁊ hꝰi. cõmiſcẽdo cal'a fridis. ℂ Cõ/
tra q̃ntũ qȯ ẽ ſudor dixit Sera. ſi accidit eis ſudor admi
niſtrem' eis vaporẽ aque i qua decocta eſt camomilla.
⁊ pcipimus i fine: q2 poſt receptionẽ vaporis: vt ponãt
pedes ⁊ manus in hãc aquã dũ ẽ calida. ⁊ ſtringamus
eis crura fortiter. ℂ Cõtra ſextũ qȯ eſt caſus appetitus.
⁊ de ipſo ſupra de regimine accidẽtiũ acutarũ. admini/
ſtremus ad itra ⁊ ad extra q̃ ſtõm ↄfortãt ex vnguentis
emplaſtris ↄfectionib' ⁊ hmõi. vt paulo añ dictũ ẽ in de
cimo canone. Cõfert maſticatio maſticis gariofiloꝝ ci/
namomi ⁊ macis. ℂ Cõtra ſeptimũ qȯ ẽ flux' vẽtris. vt
dicit Aui. opȝ ↄfortare mẽbrũ a q̃ pcedit fluxus: vt ſi
ex debilitate epatis da ſemen cuſcute. pp debilitatẽ ſtõi
da maſticẽ. Si pp duriciẽ ſplenis exhibe aperiẽtia ſm
ↄfortãtia. vt ſcolopẽdriã radices apij. ciperi. ⁊ hmõi. vñ
ſuccurraſ cũ ſtipticis tam ex pte cibi q̃ȝ medicinarũ. oȝ
ad alia loca ire ad. i 6. tertij. ℂ Cõtra octauũ qȯ ẽ opila/
tio da aperitiua vt trociſcos de abſinthio de laca de eu/
patorio ⁊ hꝰi. ⁊ phibe ipm a fridis opilatiuis. ℂ Cõtra
nonũ ⁊ ẽ inflatio faciei ⁊ ẽt extremitatũ. da puocãtia vri/
nã: vt trociſcos de laca de abſinthio diacurcuma. ⁊ alia
hmõi q̃ caceſiã: ⁊ idropẽ ex cã frigida. ℂ Cõtra dcimũ
⁊ eſt ſitis. dicendũ ꝙ aqua calida bibita eſt multũ cõue/
niẽs: qm̃ actuali caliditate flegma digerit: ⁊ ſua fluxibili
tate deponit ad inferius: ⁊ ſic ipſuȝ preparat exitum. Aq̃
aũt ẽ frigida ſi ad tempus magis iuuare videtur: in fine
nocet q2 materiam augmẽtat: ⁊ compactam ⁊ fixã red
dit. ⁊ ſunt dicta Iſaac quinto febrium. conſidera.

C ℂ Simplicia habes in copia ſupra in. 5. cap. vnde hic ab
eis ſuperſedeo. ℂ Sed hoc loco addã q̃ indifferẽter cui/
libet febri flegmatice a pprietate occulta ↄuenit. deiñ
de particularia alia pertractabo in vnaquaq; pticulari
rubrica. Dixit Auic. ſcȯo canone ꝙ bedeguar. ideſt ſpi
na alba valet febribus flẽmaticis lõgis. Cuius cã eſt debili
tas ſtomaci: ⁊ oĩb' febrib' antiq̃s: ⁊ maxime radix eius.
⁊ loco eius poniſ ſumuſtere Auic. Nigella reſoluit fe/
bres flegmaticas. Aui. q2 puluis eius datus cũ oximel
le: ⁊ maxime iã digeſta mã. Aq̃ cuſcute cuȝ oximelle.
Itẽ ſuccus eupatorij cũ melle roſato bibitus flegmati/
cã tollit. remediuȝ ruſticoꝝ: ⁊ maxime in declinatione.
Dixit Kyrannus. aranea in parietibus tereris accepta i
noie patiẽtis i calamo incluſa ad collũ ſuſpẽſa: emiteme
rinã febrẽ auſert. Decoctio camomille cũ aqua cuſcute
multũ valet: ⁊ maxime in declinatione digeſta iam mã.
Caro ericij valet. Apulegius. Scordion circa corpus
hois alligatũ tollit quotidianas. Kyrãnus oleo ſcor/
pionis cõmuni ſi ex eo calefacto dorſuȝ totũ inunxeris
pedes ac manus ⁊ frontẽ: tollit quotidianã: ⁊ nedum
ipſam: ſed tertianã ⁊ quartanã: ⁊ eſt expertũ. Et idẽ ↄfir
mat Cõſtãtinus: ⁊ maxime luna exiſtẽte in declina: iȯe.

ℂ De cura febris flegmatice periodice a flegmate dulci
facte. Rubrica. iij.

D HAbita noticia i gñali de cura flegma
ticarũ ↄſeq̃ns eſt vt de cura ſpẽꝝ
ipſarũ agaſ. Inni faciẽs ab ea q̃ a dulci fit
flãte. Propter qȯ nota ꝙ flegma nãle nõ tã
tã hȝ groſſiciẽ ac viſcoſitatẽ vt dulce vitreũ
ſed pur aliq̃lẽ hȝ: lȝ modicã illoꝝ reſpectu. Et ideo cuȝ
ſubtiliatio ⁊ inciſio reſpiciãt groſſiciẽ ⁊ viſcoſitatẽ. huic
in cura eius q̃ de flãte nãli ſubtiliatiua ⁊ inciſiua debent
eſſe leuia ſiue remiſſa reſpectu eius qȯ in alijs debeſ. vt
verbi grã. ſyr. acetoſus ſimplex ſufficiet in hac: vbi i alijs
oportebit adminiſtrare acetoſum cõpoſitũ de duabus
radicib' vel de tribus. Ex q̃ iſeſ p' diuerſitas cure ſum
pta ex pte diuerſitatis modi ſubſtãtie mãerie peccãtiuȝ.
Differũt ſcȯo vt Aui. ex pte tẽpoꝝ ſuoꝝ. vſiuȝ. vt in p/
cedẽti rubrica actũ eſt. Differũt tertio ex pte materierũ
febres ipſas faciẽtiũ: q2. ſ. ſimplicitatis ⁊ cõpoſitionis.
qm̃ aliq̃ñ mã flegmatica peccãs eſt flegma crudũ. aliq̃ñ
acetoſum ⁊ hmõi. nõnũq; ẽ cũ eis cõmixtio: vt ſangui/
nis cũ flegmate colere cũ eo ⁊ hmõi. de q̃bus infra ſuo
diceſ ordine. Et in cura febris ex flegmate dulci pcẽden
tis eos obſerua canones: q poſiti ſũt in pcedẽti rubrica.
vñ raptim p eos: ⁊ eo ordine q poſitus eſt pertranſiens.
ℂ Dico p' ꝙ aer debet declinare ad mediũ in actiuis: ⁊
ad ſiccũ in paſſiuis: ⁊ hãc alterationẽ optime ſcire faci/
es: ſi te trãſferas ad ea q̃ de ipſo aere in febrib' peſtilẽtia
lib' dictũ eſt. Euita tñ loca terranea humida. cameram
nouoꝝ muroꝝ ⁊ hmõi. ℂ Conſilr diceſ de cibo ⁊ po/
tu. ⁊ tu habes ſupra. 4° cap. q̃ in hac ↄuenit febre. ⁊ iȯ
tu ibi. Verũ ſcito vt ibi ꝙ panis eſt viſcoſus. ⁊ iȯ ſit ſur/ E
furacius aliqualiter: ⁊ bene ſalitus ⁊ coctus ⁊ de eo pa/
rũ comedat. De vino aũt ↄſidera virtutẽ ↄſuetudinẽ. ⁊
ſit albũ: ⁊ limphetur vt decet. Et hic aduerte canonẽ ẽt
pro ſeq̃ntibus: q ⁊ in priorib' memoratus ẽ. pp illud
qȯ dictũ eſt de diuerſitate cure ex pte tẽpoꝝ ſumpte. Oȝ
ſi a pñ' multa fuerit repletio. indicatione ſumpta ab ea
⁊ nõ a remiſſione febris aut diſtãtia ſtatus cõpetit in pn
cipio dieta ſubtilis: deinde debet ingroſſari. Oȝ ſi a pñ'
nõ fuerit multa repletio cõuenit dieta groſſior a princi
pio: q̃ oȝ ↄtinue ſubtiliari vſq; ad declinationeȝ excluſi/
ue. vt verbi gratia. in principio dediſti cõtuſum ſpiſſuȝ.
deinde in pceſſu da ipſum magis liq̃dũ pcedendo ↄti
nue ſubtiliãdo ipſũ vſq; ad declinationẽ excluſiue. In
declinatione aũt opȝ deĩde ingroſſare. Itẽ aduerte ꝙ in
cibis poſt diẽ ſeptimã aut octauaȝ poteris cũ ſuis cibis
admiſcere leuia diuretica. Itẽ ⁊ vti ſperagis capparib'
cõditis. De alijs aũt rebus nõ nãlibus diceſ vt in prece
dẽti rubrica. ℂ De lenitione diceſ vt ibi. expertus vo/
mitus ⁊ ſeceſſus. ⁊ regulariter operãdo poſt lenitioneȝ
da digeſtiua: de q̃b' ſupra. 5° ca°. Dico regulr. qm̃ ſi cõp
hẽderis multitudinẽ mãei nõ erit malũ imo canonicũ
dare p' lenitiuũ minoratiuũ pprium. ſȝ erit canonicũ irre
gulare. Et hic attẽde ꝙ digeſtiua flãtis ſi debẽt eẽ mul/
tũ eleuata i g̃du neq; ſupabũdãtia a caliditate ſanoꝝ m'
tũ ⁊ maxime i flegmate dulci. ne ex ipſis calor augeaſ fe
brilis. Vñ vt yſaac. añ taliũ adminiſtrationẽ expecta di
gõnẽ mãe. qm̃ aliter de itepolata poſſes facere ↄtinuas
aut de ↄtinua acutã: ⁊ maxie ſi tpa erit calĩ vt eſtas. cor
pus colericũ vel iuuenile ⁊ hꝰi. Et iȯ bñ dixit Auic. Oȝ
vt bñ ↄſidereſ vehemẽtia febris vt nõ accidat vehemẽ/
tia calefactionis. Oȝ ſi de oĩbus itelligeſ maxime habet
veritatẽ in flegmate ſalſo ⁊ dulci. Deĩde euacua neq; ſis
negligẽs ne mã igroſſeſ. Oȝ ſi vt ſupra infirmus nõ po/
terit medicinã p os aſſumere: exhibe cliſteria aut vrinã
puocãtia. ⁊ maxime qñ mã eſt in gibbo epatis cõprehẽ
ſa. vnde fortaſſe illi q ſtudent in curando has febres p
diuretica: intellexerunt qñ materia eſt i gibbo epatis cõ
prehenſa. Et leuia ſolutiua in hac ⁊ in flegmate ſalſo ſuf
ficiunt. In vitreo acetoſo q; fortiora debentur.

ℂ De alteratione vero diceſ: ꝙ in ſalſa: ⁊ in dulci magis
eſt neceſſaria q̃ȝ in reliq̃s. In ſalſa plus propter coleraȝ:
⁊ in dulci minus propter ſanguinẽ: qui eſt colera min';

calidus ⁊ ideo remiſſioribus indiget frigidis. Et ideo i hiis dulcib⁹ nō poſtponit̃ alteratio ſicut in aliis. imo alī quādo i augmēto ⁊ ſtatu fortibus vtimur extinctiuis.
a Verū exiccatio debet eſſe maior in dulci q̄ȝ in ſalſo. Scito tñ q͡ cū flegma ſit ex ſui natura aptū faciliter recipeř frigiditatē: ⁊ ex conſequēti ingroſſationē. ideo a fortib⁹ frigidis abſtinēdū: ne induretur ⁊ ingroſſetur. De reliquis vt in precedēti rubrica. Et ne in lōgū prodeam: ſtatui adducere in vnaquaq̄ȝ particulare exēplū: q̄ȝ de facto euenit: p q͡ȝ ⁊ per hec generalia ſic poſita facilius ⁊ euidētius in earū curā deuenies. Debuiſſi ſupra in radicibus vniuerſalibus. ⁊ de ſynochis: ⁊ de peſtilētia caſus multuȝ cōpletos. ⁊ modum faciendi ⁊ fabricandi eos exemplarem. Et ideo ne ſim prolixus hic aliqualiter abbreuiabo. ⁊ poteris ſi placebit ex hiis hec aduertere.

Caſus Quidā Tadeus de burgo etate .24. annoꝝ cōplexione ſanguine⁹ ocioſe vite. cibis flegmaticis: herbis ⁊ fructib⁹ multū vſus: ⁊ p̄cipue pomis quaſi p totā hiemē ēt delicatus in limphatione multa vini cū aq̄ cruda ↄſuetus flobotomare ab anno .xx. vſq̄ȝ ad .xxij. quā dimiſit i .xxiij. ⁊ ſupueniēte q̄dragesima ieiunauit: ⁊ herbis multis ac piſcib⁹ veſcebať. pueniēſq̄ȝ vſq̄ȝ ad fineȝ aprilis incepit ſtomaco debilitari ac ab eo grauari poſt aſſumptū cibū: in quo ſentiebat gurgulationes multas: ⁊ habebat ſputū multū poſt cibū: i quo aliqualē percipiebat dulcedinē. ⁊ tandē ſuperueniře p̄cipiebat ei extēſiones oſcitationes ⁊ extremoꝝ leuē frigiditatē. ⁊ hoc circa aurorā: poſt quā ſucceſſit caliditas vaporoſa ſine ſiti ⁊ cū deiectione appetitus. ⁊ ſic proceſſit cū dieta ſatis tenui vſq̄ȝ ad diē tertiū ſuperueniť q̄ȝ deinde ſibi vomitus: cuius ſaporē neſciebat aliter exp̄mere: niſi q͡ erat ſicut mel cū aliquali frontis dolore. ⁊ tūc timuit: ⁊ pro ſ;culo noſtro miſit. Cui occurrens ſycullus hora tertia diei. ⁊ p̄ vrinā cōſiderās in ſubſtātia groſſam: in colore ſubrubicūdā: ⁊ cū quadā obſcuritate ⁊ flegmatibus diuiſis colore liuidis. Itē vomitū ſibi app̄ſentatū: aſpiciēſq̄ȝ eius faciem ex liuido ⁊ rubeo mixtis coloratū: ſicq̄ȝ ⁊ labia eius pulſum cōp̄rehēdēs pleniuȝ mollē nō multū diuerſum: ſed bene ↄſtantē: nec multū velocē neq̄ȝ ſpiſſum. Ex aliiſq̄ȝ accidētibus bñ ↄſiderantis relatione eius ⁊ ſuoꝝ aſtātiū. de qbus per ordinem i de ſignis ſupra. Indicauit ipſum pati quotidianā interpolatā de flegmate dulci cū accidētibus vt ſupra. vnde ſtatim ordinauit ſm ordinē canonū dietam. Et p̄ ordinauit: q͡ repletio multa erat: ordinauit dietam ſubtileȝ. ⁊ dedit ei panatā cū brodio pulli macri propter conſuetudinē ⁊ importunitatē mulierū: ⁊ vinū albuȝ limphatū multū: q͡ flegma dulce erat vt ſupra. Et ordinauit lenitiuum ex bliti mercuriali ⁊ furfure frumēti cū caſſia ⁊ benedicta ⁊ zucharo rubeo ſibi fieri circa occaſum ſolis. Et emiſſo cliſteri dedit modicū dyarodon abbatis in remiſſionē caliditatis preternaturalis. ⁊ poſt modicū vini multū limphati. deinde per vnā horā poſt cū media dedit cenā que fuit leuis valde ex panata multū liqda: deinde iuſſit vt dormiret vſq̄ȝ ad horā octauā. deinde q͡ excitareť: ⁊ poſt excitationē fierent per horā fricationes leues cū pāno lineo non aſpero. ⁊ anteq̄ȝ fuiſſet media hora cepit oſcitare: ⁊ aliceos habere. vñ ptūr precepit eū fricari debere. ⁊ ſic p fricationes remiſſe ſunt oſcitationes. ſed calor fuit vt prius. ⁊ vrina ⁊ pulſus ſimiliter ſe habuerūt: ⁊ nō habuit vomitū ⁊ ſic ſequēti die hora qnta diei vel circa: quo tēpore calor minui incepit fecit eū flobotomari ⁊ exire precepit ſanguinē vſq̄ȝ ad .℥. vi. Q, ſi fuiſſet in p̄n⁹ extraxiſſet octo. Cōſueuerat ante ſudare circa octauā horā diei. ⁊ ſic ſudauit ea die: ſed parū. deide ex pte oliuȝ ordinauit fieri vt añ ⁊ fricatiōes ⁊c̃.

¶ Deinde i p̄n⁹ paroxiſmi ordinauit fricatiōes leues fieri. ⁊ ſic copioſius ſudauit deditq̄ȝ poſt aſſumptū cibū ei⁹ p horas ſex. ⁊ erat circa occaſū ſolis hoc lenitiuū ex caſſia melle roſato ⁊ aq̄ endiuie. ⁊ tūc tertia hora noctis vſq̄ȝ ad qntā plures ſellas habuit cū mlto flegmate: ⁊ pauca fece ⁊ pauca tinctura colere. Et tūc ordinauit vt dormiret vſq̄ȝ ppe horā inuaſiōis ⁊ excitato ſupuenit typus cū lēto calore: nulla p̄cedēte oſcitatiōe: aut extremitatū frigiditate. ⁊ tūc cibauit eū vt ſupra. deinde circa occaſū ſolis dedit digeſtiuū vt acetoſum ſimplicē cū melle roſato añ. cū aq̄ endiuie deide circa tertiā horā noctis dedit cenā leuē. dormiuitq̄ȝ deide vſq̄ȝ ad horā vt ſupra. ⁊ excitatus fuit. facteq̄ȝ ſūt fricatiōes vt ſupra. ⁊ cibat⁹ fuit vt ſupra. ⁊ fuit typus ſimil̃ precedēti. Et ſic pceſſit p dies plures: q͡ vſq̄ȝ ad nonā diē. ⁊ in decima apparuit ſubtilitas i vria ⁊ reſidētia magis vnita vñ i declinatiōe paroxiſmi fecit fricatiōes fortiores: ⁊ ſudauit copioſius. ⁊ ſupueniēte nocte dedit ſolutiuū minoratiuū ex caſſia agarico ⁊ modico reubarbaro cū ſalgēma ⁊ ſpica vel ſqnāto. cū deco. tiōe paſſularū aniſi ⁊ capilloꝝ veneris. Et mūdificat⁹ ē añ qntā horam ſex vicib⁹. ⁊ in qnta hora dedit modicū cōuiſi valde liqdi alterati cū vino granatoꝝ i ſtōi ↄfortationē. deide ordinauit vt dormiret: ⁊ male dormiuit. vñ paroxiſmus anticipauit p horā qua. ſ. cōſueuerūt fricationes fieri. ⁊ fuit acutior cū velocitate pulſus ⁊ frequētia ſolito maiorib⁹: ⁊ ſupuenit pauca ſitis q̄ ex pauco potu aq̄ ordei: ⁊ remittebať: ⁊ ſudauit adhuc copioſi⁹. Et indicauit q͡ h̄ paroxiſm⁹ vndecimus fuerit p̄n⁹ augmēti. nā ſigna digōnis icipiebāt magis ōtegi. ⁊ tūc ordiauit aliō digeſtiuū cū ſirupo acetoſo ſimplici ſolo cū aq̄ endiuie ⁊ lupuloꝝ. nā vt ſupra i canōe ō alteratiōe calore iualeſcēte dȝ digeſtiuū eē min⁹ caſȝ. Et pceſſit vſq̄ȝ ad paroxiſmū .xv. cū h̄ digeſtiuo. Sȝ ſcias q͡ ſemp paroxiſmi ab .xi. vſq̄ȝ ad .xv. anticipauerūt p horā. ⁊ tūc ſitis dolor capitis ⁊ accidētia augmētata ſūt. ⁊ tunc cibauit eū bona hora: q͡ .14. hora diei: ⁊ dedit pullū. deinde .22. hora ōdit minoratiuū. ⁊ loco reubarbari poſuit turbith ⁊ maſticē. Deide ptrāſiuit cū ſolo regimīe cibali cū ↄfortatiōe ſtōi p dies duos vſq̄ȝ ad tres cibādo eū bis. ⁊ maxie. q͡ .17. paroxiſm⁹ ñ ītercipauit: ſȝ erat ñ cū minori calore q̄ȝ fuit .16. ⁊ iō putauit eē paroxiſmū ſtat⁹. pceſſit itaq̄ȝ cū digeſtiuo vt ſupra ſp ↄfortādo ſtōȝ cū maſtice oleo nardio ⁊ h⁹i vſq̄ȝ ad .xxi. paroxiſmum: minoris acuitatis tñ q̄ȝ fuerit .19. vel .20. ñ tñ poſtpoſuit. deinde ōdit medicamē ō turbith ⁊ loco ei⁹ poſuit vñ electuario ido. ſupuenitq̄ȝ .23. paroxiſm⁹: ⁊ fuit adhuc minor ⁊ min⁹ acutus ceteris: ⁊ appuerūt ſigna pfecte digōnis. ⁊ tūc opinat⁹ declinatiōnē venit ad exhibitionē diureticoꝝ: pcedendo de ōbili ad forte: dādo aquā apiū feniculi lupuloꝝ ⁊ hmōi. deinde dādo aq̄ȝ origani calamēti raphāi ⁊ h⁹i. deide i totū ōclinauit egritudo. Et ſcito q͡ ēt iuuabat ſudorē cū ipſm puocātib⁹ p qb⁹ recurre ſupra i radicibus vniuerſalib⁹.

¶ Siplicia hēs ſupra 5° cap. Et ex ↄpoſitis vſualib⁹. ℞. ſirupi acetoſi ſimplicis .℥. i. ſ. aque fluuialis cocte .℥. iij. zuchari .℥. i. ſ. Trāſeundo ad forti⁹ da oximellis. ſ. ℥. ſ. ſ. aq̄ feniculi .℥. iij. Itē vlteri⁹ ad forti⁹ da acetoſi de duab⁹ radicib⁹ cū aq̄ feniculi vt doſatū eſt. Et ad forti⁹. da ſirupū acetoſum de qnq̄ȝ. vel ſiru. de biſantiis cū aq̄ eupatorij. cū aq̄ abſinthij ⁊ h⁹i. ita q͡ ſp de ōbili ad forte fortius ſic pcedas dādo ipſa digeſtiua de qnq̄ȝ vel ſex dieb⁹ i ſex dies. ⁊ aliqñ itercipe tēpus: vt nā qeſcat a grauamie medicaminū. ⁊ vt videať qd opabiť nō ipedita ab ipſis medicinis. Q, ſi cupis digeſtiuū magiſtrale fac ſic. ℞. eupatorij abſinthij bedeguar ana .℥. i. radic) feniculi: apij ligritie: paſſularum: ana .℥. ſ. roř ameos añ .ʒ. iij. ſeminū endiuie feniculi ana .ʒ. ij. bulliant in libris quatuor aque

ad ꝯſumptionē medietatis. ⁊ cū libra vna mellis diſpu-
mati fiat ſirup⁹ ⁊ maxie hyeme. Eſtate fac cū zuccaro. ⁊
hic attēde ꝙ ipm̄ ē forte: ⁊ ꝯueniēs i fine. Et ſi cupis le-
ue fac ex leuib⁹ datis allegato cap. ℂ Solutiua vſualis
hēs allegato capl'o: ꝗ ſic digeras. ℞. agarici turbith añ.
ʒ. i. ſpice ſalis gēme añ. gra. iiij. zinziberis. ʒ. ſ. Infūdāt
i aq̄ mellis: deīde ſufficiēter exp̄mant. In q̄ aq̄ diſſolue
caſſie aut mānę. ℥. i. ſ. Cōueniūt pillę de agarico: maxie
mā ente digeſta. vt i fine augmēti ⁊ ſtat⁹. Itē ⁊ pillule ꝺ
turbith Aui. i lr̄a. ⁊ tu ꝓcede ad ſolutiua fortia: vt ꝺ di-
geſtiuis dictū ē. ℂ Ordinat̄ ꝯfectio de turbith hoc mō
in caſu cōmēdata. ℞. zinziberis. ʒ. iij. galāge piperis lon
gi añ. ʒ. ij. macis croci añ. ʒ. ſ. turbith gūmoſi: ⁊ electi.
ʒ. xij. zuchari albiſſimi librā vnā. ⁊ cū aq̄ abſinthij ⁊ pau
co vino citonioꝝ fiat ꝯfectio ſolida. doſis. ʒ. iiij. ℂ Ex ꝯfe
ctiōib⁹ ꝯueniūt. ℞. ſpēꝝ aromatici roſati. ʒ. i. dyarodon
abbatis. ʒ. ſ. gēmaꝝ electuarij ꝺ gēmis. ʒ. ij. zuchari al-
biſſimi. ℥. ſ. fiat ꝯfectio ſolida cū aq̄ abſinthij. de q̄ capi
at morſellū vnū p̄ horā añ paſtū mãe ⁊ ſero. ℂ Electua
riū ordia ſic. ℞. zuchari boragiati bugloſſati violati. añ.
℥. vi. pulueris anthos. ʒ. i. ſpērum aromatici roſati. ʒ. i. ſ.
dyarodō abbatis. ʒ. i. ſpēꝝ electuarij de gēmis. ʒ. ſ. ꝯfice
⁊ deaura. de q̄ dabis vt de ꝯfectiōe dictū eſt. ℂ Ex troci
ſcis. ℞. ſpēꝝ dyarodon cinamomi electi añ. ʒ. ij. icorpo-
rent̄ cū ſucco eupatorij: ⁊ q2 pulueriʒati nō ſūt i vſu: da
cos i for⁹ pillulari. ⁊ ex eiſdē potes cū zucharo ꝯfectio-
nē facere. Laudantur ⁊ trociſci de roſis qm̄ ſunt ſtōi cō
fortatiui. quē opȝ vt dictū eſt ſupra in febre flātica neceſ
ſario ꝯfortare. Et iō ipm̄ ad extra inunge vt. ℞. olei ma-
ſticis. ℥. i. nardini ſuic ⁊ de ſpica. ℥. ſ. ꝺ abſinthio. ℥. i. pul
ueris gariofiloꝝ. ʒ. ſ. ligni aloes. ʒ. ij. coraloꝝ rub. ʒ. i. co
riandroꝝ p̄paratoꝝ. ʒ. ſ. pulueris roſaꝝ. ʒ. i. aceti nigri
paꝝ: ⁊ cū cera fac vnguētū. ℂ De his q̄ a ꝓprietate va-
lēt dictū ē in p̄cedēti rubrica. nā talia indifferenter va-
lēt i oī febre flāticæ: ⁊ tu ibi. Ex expertis pulueris vni⁹ folij
pētafilō cū vno grano piperis cū vino potēti datū ante
acceſſionē p̄ hora. qō tēpus ſemp̄ itellige de ſilib⁹ dat].
ſoluit quottidianā. Sinapi tritū cū ydromelle datū qt-
tidianā tollit: mām i fumū ꝯuertēdo. Idē operat̄ tyria-
ca cū aq̄ calia exhibita añ horā acceſſiōis p̄ horas duas.
⁊ hoc de 4° in 4m. ⁊ vt ſupra maxie p̄cedētib⁹ euātioni-
b⁹. Et ex vltramōtanis ſunt q dāt vinū maluatici cū pi-
pere calm añ acceſſionē: deīde cooperiūt īfirmū: ⁊ multi
ſic ſanati ſunt ꝯſidera. Alchif. cōtra febrē de flāte dulci
vel nāli. ℞. ſucci fumiterre. ℥. i. agarici. ʒ. ſ. ſucci feniculi
℥. i. det̄ añ acceſſionē per tres horas ⁊ liberabit̄ eger.

ℂ De cura febris flegmatice periodice de flegmate ſalſo
facte. Rubrica. iiij.

B Canones ꝓportionabiliter ſeruent̄
vt ſupra quo ad genera-
lia. Recipiunt tñ diuerſitatem ex pte eoꝝ q̄
ipſos cōplēt vt vbi gratia: q2 flegma ſalſuȝ
minus frigiditate participat: ⁊ pluri calidi
tate ꝙ̄ dulce. Ideo dieta debet eſſe declināſ
plus ad frigidū: nō multū tñ: vt vbi gr̄a. talia in p̄ima
māſione p̄imi etiā in ſecūda vſqȝ ad tertiā. Cui⁹ rei di-
uerſitas accit ex diuerſitate cōmixtionis maioris. ſ. ⁊ mi
noris coleꝛ cū flāte. Etiā ſubtilr̄ practicādo debet ꝯſide-
rari flegmatis ipſi⁹ ſubſtantia: vt ſi groſſum aut ſubtile
fuerit. ꝓcede itaqȝ in cura eius ordinādo p̄mo dietā. ſe-
cūdo leniēdo vētrē. tertio minorādo. ⁊ ſic de ceteris ca-
nonibus vt ſupra. q̄ʒ tibi i practica i hoc ponā exēplo.

Quidā popeius etatis viginti annoꝝ cōplexione
flegmaticus cū participatione multi ſan-
guinis iā plurib⁹ annis cōqueſtus de friditate ſtōi. ꝯſi-
lio medicoꝝ vſus ē zinzibere cinamomo. ⁊ aliis hmōi

caſſis. ⁊ adhuc eoꝝ ꝯſilio iuit ad balnea petrioli. a qbus
rediēs cū p̄ceptione ſalſedinis notabilis i ſaliua eius. vñ
ex ea ſic acuta aliqñ os eius vlcerabat̄. Silr̄ ſitim ſi par-
uā paſſus ē: p̄ cuius remotiōe bibebat multā aquā fri-
gidā ex cuius potu nō ſedabat̄. De mēſe auguſti icepit
febrire febre flegmatica ex flegmate ſalſo. cognita a Sy
culo nr̄o ex vrina pulſu ⁊ aliis ſignis ſupra de ea. Qui
ei occurrebat in tertio paroxiſmo. Nā inuadebat cū paro
xiſmus circa horā ꝓpinquā none ⁊ durabat horis qn-
decim. ⁊ declinabat cū leui ſudore. Et ordinauit vt in fi
ne declinatiōis fieret lotio extremoꝝ cū decoctiōe folio
rū vitis ſalicis papaueris. ⁊ lactuce. vt euaporaret ⁊ re-
mitteret̄ caliditas p̄ter nām. Ulaticus. n. ponit hora ac
ceſſionis extrema i aq̄ decoctionis camomille mellilotī
aneti ⁊ hmōi. Sed hic modus nō ē i vſu modernoꝝ. ⁊
tu ꝯſidera illū. Deīde exſucat⁹ vt decet ſtetit ſic p̄ ſpaciū
vni⁹ horę: ⁊ fuit hora finis declinatiōis: ⁊ ſexta noctis.
deīde cibauit cū lactucis ⁊ boragine decoctis i brodio
pulli macri. Et nota hic ex radicib⁹ ꝙ abſolute dieta dȝ
eē ſubtilior. nā ſtatus ē magis ꝓpinquus. Deīde ad po
tādū dedit aquā coctā cū zucharo ⁊ calidā actu. Naȝ vt
ſupra ⁊ Iſaac. Ipſa ſic ē vltima in hac febre. mām eni at-
tenuat ⁊ diſſoluit: deſcēdere facit: ⁊ ſitim extinguit. Et
Gordonius noſter nūquā ſitim de flegmate ſalſo extin
guere potuit niſi aq̄ calidiſſima actu. Et tñ de ea cōſiſ
ſūt plures ꝙ a p̄n° vſqȝ ad apparitionē ꝺ gōnis ei bibēt
aquā calidā actu. Hora aūt p̄ma diei ordinauit lenitiuū
ex maluis violis ordeo capillis veneris blitis paſſulis
⁊ ligricia. Deinde cibauit cū modico ptiſane decocte in
brodio pulli macri. ⁊ añ aduētū paroxiſmi fricationes le
ues ⁊ ſuaues fecit. Sequēti die ordinauit digeſtiuū ex
orizachara ⁊ aq̄ endiuie. Et ſic ꝓceſſit vſqȝ ad ſextū ⁊ ſe
p̄imū paroxiſmū. cū bis ſemp̄ cibādo. mō cū farre. mō cū
ptiſana. mō cū panata. mō cuȝ herbis. vt de dieta tertio
capl'o. Deīde ordinauit minoratiuū ex caſſia tracta cuȝ
decoctiōe tamarindoꝝ paſſularū: ⁊ ligritie reubarbaro.
⁊ modico agarici cū ſuis correctiuis. Interim ꝓ extin-
guēda ſiti dabat aquā ordei calidā cū zuccaro. Itē col-
luebat ſepe ſibi os. Itē dabat iulep violatuȝ: vt ſupra de
ſiti de regimine accidētiū acutarū in radicibus vniuer-
ſalib⁹ ſupra. Deinde ꝯtinuauit cibādo cū bis in die. ⁊ ꝓ
ceſſit ad ſirupuȝ acetoſum cū aqua feniculi ⁊ endiuie p̄
aliquot dies. deinde ſolutiuum fortius. Itē venit ad di-
geſtiuū fortius: vt acetoſum de duab⁹ radicib⁹ cū deco
ctione ſeminū frigidoꝝ maioꝝ. ⁊ iteꝝ euacuauit. ⁊ ſic
ꝓceſſit vſqȝ ad finē leniēdo digerēdo ⁊ euacuādo. Et vl
timo venit ad ſirupū de biſantiis: ⁊ dedit dictā groſſio-
rē: q2 in declinatiōe. ℂ Tēpora aūt ipſi⁹ febris cogno-
uit ex pte anticipationis ſtatus: ⁊ poſtpoſitionis paroxiſ
moꝝ: digōne mãe ⁊ accidētiū ſeuitate ⁊ remiſſione. vt ꝺ
eoꝝ noticia ſupra ſecūdo capl'o. Itē iuuabat ad ſudādū
vt in precedenti caſu. ℂ Accidētia in ea fuerūt vomit⁹
vigilia ⁊ ſitis. habuit in p̄n° paroxiſmi nauſeā ⁊ aliqñ vo-
mitū flegmatis ſalſi nō multū groſſi cū bona quātitate
colere citrine: ⁊ qñ fuit nauſea ſolū pro ſecuturo vomi-
tu adminiſtrauit aquā cū melle: ⁊ aceto tepidam vel oxi
mel ſimplex cū aqua tepida. Deīde inunxit ſtomachū
ex oleo mirtino maſticis roſarum ciperi. ⁊ cū aceto cito
nioꝝ ⁊ modico cere. ℂ Et pro vigilia dabat ſirupum ꝺ
papauere: ⁊ inungebat frontem ex oleo roſato: ⁊ violato
cū modico aceti cōquaſſatis. De ſiti iā dictū eſt. ℂ At-
tēde vt ſupra qualis ſit colera q̄ ipſi flegmati admiſcet̄
qualeqȝ ſit flegma ipm̄. Et ſimplicia digeſtiua cōueniē
tia in flegmate ſalſo habuiſti ſupra quīto capitulo. Et cō
poſita ſimiliter: q̄ dōſabis vt in precedenti rubrica: dan
do ea cū aq̄ cocta ſimplici: ⁊ zucharata. aut cū aquis ap
propriatis

pꝓpriatis vt ibi. ℂ Et ex magiſtralib⁹. ℞. endiuie ſca-
riole bugloſe añ. M. j. radicū feniculi apij añ. M. ſ. flo-
rū bugloſſe violaꝝ boraginis añ. M. j. ſeminū ſrīdoꝝ.
℥. j. liquiritie paſſullaꝝ añ. ʒ. vj. aniſi ſeniculi añ. ʒ. ij. fiat
decoctio in libris q̄tuor aque vſqꝫ ad cõſumptionē me-
dietatis. deīde cū libra vna zuchari ⁊ media mellis, fiat
ſirupus de q̄ dabis. ℥. ij. cū aqua endiuie. ℥. j. ſ. bugloſſe
℥. j. ℂ Ex ſolutiuis hēs allegato loco copioſe. Sꝫ ne va-
cuus recedas. ℞. violaꝝ. M. ſ. paſſulaꝝ. ℥. ſ. radicū fe-
niculi. ʒ. ij. fiat ex his decoctio cū aqua: cuꝫ qua extrahe
caſſie. ℥. j. ſ. diafinicōis vel electuarij indi. ʒ. j. Uel cum
dicta decoctiõe da diafiniconis. ʒ. iiij. vel. ℞. reubarbari
turbith añ. ℈. ij. ʒinʒiberis ſpice añ. ℈. ſ. ⁊ īfunde reubar-
barum in vino ſubtili per noctem cum ipſa ſpica ⁊ cuꝫ
decoctione p̄cedenti. ⁊ caſſie. ℥. j. ⁊ electuarij de ſucco ro-
ſato. ʒ. j. da ⁊c̄. ℂ Ex ꝯfectionib⁹ ꝯueniūt manuxp̄i pla-
tū cū modico ſādaloꝝ factū. Itē. ℞. coraloꝝ rubeoꝝ. ʒ.
j. cinamomi. ℈. iiij. margaritaꝝ. ʒ. ſ. ſandaloꝝ rubeorū.
℈. j. ligni aloes macis añ. ℈. ſ. zuchari albiſſimi. ℥. viij. fi-
at confectio in morſellis cum aqua roſata. de qua accipi-
at vt in p̄cedenti rubrica. Uel ex ſpeciebus dyarodō ab-
batis: ⁊ electuarij de gēmis: aut aromatici roſati fiat ꝯfe-
ctio. ℂ Electuarium fiat ex zucharo roſato violato bu-
gloſato añ. ℥. ij. ſ. manuxp̄i perlato dyarodō abbatis añ.
ʒ. x. ſpēꝝ electuarij de gēmis. ℥. ſ. deaurēt ⁊c̄. ℂ Ex tro-
ciſcis qui tamen non ſunt multum in vſu. Recipe tro-
ciſcorum de eupatorio. trociſcoꝝ de ſpodio añ. Confice
cū iulep violato: ⁊ da vt in precedēti rubrica. ℂ Unctio-
nē facito vt in precedēti rubrica. De his que a ꝓprieta-
te: ⁊ de expertis vide in duab⁹ p̄cedētib⁹ rubricis.

ℂ De cura flegmatice ꝑiodice ex flegmate mucillagino-
ſo ⁊ vitreo ⁊ aquoſo. Rubrica. v.

A In cura huius opꝫ ꝓcedere vt ĩ aliīs
dictū eſt quantuꝫ ad ordinē
canonū. Sed qꝛ hoc flegma ceteris facien-
tibus febrem eſt frigidius ⁊ groſſius. ideo
oportet vt fortioribus digeſtiuis vtaris. nā
que in declinatiõe alioꝝ iam dictoꝝ ꝯue-
niūt. ſunt in hac in p̄n⁹ vel ſaltē in ſtatu ꝯueniētia. Silr̄
⁊ ſolutiua debēt eſſe fortiora ex parte quātitatis ⁊ qua-
litatis. Dieta autē debet eſſe groſſior in p̄ncipio: qꝛ ſtat⁹
longinquus. ⁊ debet declinare ad calidū ⁊ ſiccū: ⁊ frica-
tiones, eſſe fortiores ⁊ lõgiores. vt de eis dictū eſt in cu-
ra vñ de febre flegmatica. ⁊ in hac cõuenit vinū plus q̄ꝫ
in aliīs. ſit tamē lymphatum. ⁊ tu eius vinoſitatē mode-
ra. Unde in p̄ncipio competit digeſtiuum ex melle roſa-
to colato cum acetoſo ſimplici. ⁊ aq̄ feniculi. deide ꝓce-
de ad acetoſum cõpoſitū cum aqua feniculi endiuie. de-
inde ad ſirupū de eupatorio. ⁊ ſic ſemꝑ de debili ad for-
te ⁊ fortius gradãdo vt dictum eſt. ⁊ ſic ſuo modo ĩ ſo-
lutiuis: ⁊ ſic operare circa cõfortationē ſtomachi epatis
⁊c̄. Et qꝛ ex dariis exēplis iam pꝫ modus ꝓcedēdi in cu-
ra hac. Ideo vt opus abbreuiē: tibi onus relinquo, de po-
nēdo caſum ipm̄ rubrice deſeruientē. cõſidera. ⁊ ſis me-
mor eoꝝ q̄ dicta ſunt de fricatiõe in de cura flegmatica-
rū in generali: ⁊ tu ibi omnino.

Et cura aquoſi nõ multū differt ab hac. veꝝ indi-
get minori caliditate ⁊ ſiccitate reſpectu die-
te: ⁊ minori iciſiõe ⁊ ſubtiliatiõe ī digõne: ⁊ faciliori ſto-
macho ac fricatiõib⁹. ⁊ ita ꝓportiõabitr̄ de aliīs. ℂ Da-
buiſti ſimplicia. ĩ. 5ᵒ cap̄. Et ex ꝯpoſitis vſualib⁹ digeſti-
uis. ℞. mellis roſati colati. ℥. j. acetoſi ſimplicis. ℥. ſ. aq̄
feniculi bugloſe añ. ℥. j. ſ. Et ex iſto trãſeas ad forti⁹ gra-
dãdo vt dcm̄ eſt. ℂ Magiſtrale. ℞. radicū ſparagi bru-
ſci feniculi añ. ℥. j. melliſſe bugloſe añ. M. j. ſeminū ani-
ſi feniculi añ. ℥. j. ameos. ℥. ſ. paſſulaꝝ. ℥. iiij. ⁊ cū q̄tuor
libris aq̄ fiat decoctio ad ꝯſumptionē medietatis. dein-
de cū libra vna mellis. ⁊. ℥. iiij. aceti fiat ſyr. in hyeme, in
eſtate cū zucharo ⁊ fac acetoſius ⁊ min⁹ vt videbit̄. ⁊ va-
let hoc iā digeſte mā. Nā in p̄n⁹ fac cū min⁹ apritiuis vn-
de vide ꝯditiões digeſtiui ī hac mā attēdēdas 5ᵒ cap̄. ĩ.
ℂ Ex ſolutiuis hēs pillulas ⁊ alia allegato cap̄. Ex ma-
gr̄alib⁹. ℞. pulueris yerepigre. ʒ. ij. agarici turbith añ. ʒ.
j. ſpice ʒinʒiberis ſalis gēme añ. grana. vj. Informent̄ cū
oximelle. Et in hoc caſu agaricus eſt medicina ꝓpria.
ℂ Ex ꝯfectiõib⁹ ꝯferūt ꝯfectiones ⁊ electuaria in rubri-
ca de flāte dulci poſita. q̄ adhuc eleuabis in gradu cali-
ditatis magis. quoniam flegma vitreum eſt frigidius,
De aliīs ex parte vnctionū a ꝓprietate ⁊c̄. vt ibi.

ℂ De cura flātice ꝑiodice ex flegmate acetoſo ⁊ pontico.
Rubrica. vj.

Si fuerit a flāte acetoſo ſiue pontico: B
nūc dieta declinet ad calm̄: ⁊
ſiccum. nõ tñ tm̄ quātū in vitreo neqꝫ dige-
ſtiua ſint ita iciſiua ⁊ ſbtiliatia: neqꝫ farma-
ca ita fortia. ſed ſe hēant ſicē mediū iter dul-
ce ⁊ vitreū ꝯueniētia. vñ oximel ſimplex in hac ī p̄n⁹ eſt
ꝯueniens. vbi in dulci daf ſy. acetoſus ſimplex. ſed in vi-
treo acetoſus cõpoſitus. Et ꝯſilr̄ de aq̄s ⁊ de decoctiõi-
bus aperitiuis dicaf. ⁊ in fabrica cū his q̄ in 5ᵒ. cap̄. ſcri-
pta ſunt vt tuo expedit ꝓpoſito. dicatur: ⁊ fiat vt in p̄ce-
denti rubrica actum eſt.

ℂ De cura flātice ꝑiodice ꝑmixte. R̄ᶜᵃ. vij.

Accidit q̄nqꝫ vt flā ſanguini ꝯmiſceaf C
⁊ ide dulci⁹ fit. Quo caſu die-
ta. dꝫ eē media ī actiuis declinãs ad ſiccū. ⁊
fricatiões ꝯſilr̄ medie. ⁊ ita de aliīs reſpectu
alioꝝ ex pte digõnis ꝯmiſce caſa fridis: ſb-
tiliatiua tñ ⁊ iciſiua ſicē mel roſatū cū aceto ſimplici cuꝫ
aq̄ feniculi ⁊ aq̄ zuchari ⁊ hm̄õi. augendo plus de vno
q̄ꝫ de alio ſm̄ extimationē tuā: maioris aut minoris cõ-
mixtiõis. Cõſilr̄ ex pte ſolutiui vel lenitiui. ⁊ ĩ ſtõmia di-
caf qꝛ in hac vr̄ ꝯuenire ſi cetera ꝯſentiunt vt ſupra.

Quod ſi fuerit ꝑmixtū melie ē diuerſimode ꝓce-
dēdū: ſꝫ diuerſaꝫ mãeꝝ adinuicem ꝯmix-
tionē Ueꝝ abſolute regimē totū dꝫ ĩclinare ad calꝫ: ſꝫ
pꝑ meſiāꝫ ī ſiccitate dꝫ moderari plus ⁊ min⁹ vt dcm̄ eſt
ſꝫ maiorē aut miorēꝫ ꝯmixtionē. ⁊ ꝓcede lenificãdo vt
ſupra digerēdo vt. ĩ. de debili ad forte ꝓcedēdo ꝯmiſcē-
do ſēper q̄ vtraqꝫ mãꝫ reſpiciāt. vt ĩbi grā. p̄ dabis oxi-
mel ſimplex cū aq̄ bugloſe ⁊ feniculi. deinde ad oximel
ꝯpo^m cū aq̄ ſkolopēdrie ⁊ epithimi aut decoctiõis eius.
⁊ ſic ſuo mõ dicaf de ſolutiuis lenitiuis. ꝓuocatiuis ſu-
doris. fricationib⁹ vt actū ē. ℂ Quidã ordināt reſtau-
ratiua ꝯfectões electuaria ⁊ hi⁹. ī hi⁹ febrib⁹. q̄ oīa ſuūt
ſtõ ⁊ vtuti ⁊ canoni q̄ ē alteratio. ĩ qb⁹ nõ feci mētionē ī
pticulari qm̄ alio ſūt iueniēda loco. tñ ſi de eis aliqd di-
cerē ī pticularia ſcriberē: ne fierē longus: ⁊ ab egritudini-
b⁹ cõib⁹ deuiare viderer. Stude itaqꝫ ⁊ talia ſcdꝫ cauſas
ſuas ſuo pquiras loco. ℂ Scdꝫ cõpõnē huioris ꝯpone
ſimplicia. vñ ex vſualib⁹ digeſtiuis. ℞. mell' roſ. colati.
℥. j. acetoſi ſimplici. ℥. ſ. aq̄ zucharate. ℥. j. aq̄ feniculi. ℥. ij.
ℂ Ex ſolutiuis. ℞. caſſie. ℥. j. turbith. ʒ. j. extrahaf cuꝫ de-
coctõe tamaridoꝝ. capil'. ve. ⁊ paſſulaꝝ ⁊ liqritie. ℂ Cõ-
fectionē ordia. ℞. cinamomi. ℈. ij. ſandal. rub. ℈. j. ſ. mar-
garitaꝝ. ʒ. ſ. zuchari lib. j. fac cū aq̄ bugloſſe boraginis
⁊ feniculi añ. ℂ Elarīū ordina. ℞. zuchari boraginati
manuxp̄i plati id dicti añ. ℥. ij. ſpēꝝ electuarij ĩ gēmis.
ʒ. ſ. coralloꝝ rub. ℈. j. ſy. ĩ citro q̄ꝫ tū ſufficit: ⁊ deaura. Ex
trociſcis ⁊ aliīs ordina vt ĩ flāte ſalſo. ℂ Qꝫ ſi ꝑmixtio
fuerit ex flāte ⁊ melia ex q̄ orietur q̄ridiana iterpolata.
tūc r̄curre ad digeſtiua ⁊ ſolutiua melie flāt(ice). ĩ. 5ᵒ ca°.

Cano. ſauo. ℞ᵃ

⁊ iſta tibi optime deſeruiēt tuo ꝓpoſito. Uel ꝫ in melāā flātica. ⁊ i flātica ex flāte cui admiſcet melā ꝓdnāſ flā: ⁊ iō ſis attētus i ꝯponēdo. ℭ Digeſtiuū vſuale ſaltē i ꝑncipio. ℞. oximellis ſimplicis. ℥. j. ß. mellis roſ. colati. ℥. ß aq̄ bugloſe aq̄ feniculi aq̄ zucharate añ. ℥. j. ℭ Ex ſolutiuis. ℞. pillulaꝝ idaꝝ. ʒ. ß. pillulaꝝ ō turbith. ʒ. j. icorpoꝛēt cū oximelle ſimplici: ⁊ da vſqꝫ ad qnqꝫ. Transferas te deīn ad ſirupū fortioꝛē: vt ſi vis magr̄alē. ℞. radicū qnqꝫ añ. ʒ. ij. capill. ve. yſopi añ. ʒ. j. ſcolopēdrie ēdi. cicoꝛee bugloſe añ. ʒ. ij. ß. fiat decoctio ⁊ i fi. adde epithimi. ʒ. ij. ß. cola. deīde cū zucharo ſirupiza ⁊ aromatiza cū cīamomo: ⁊ maxīe eſtate. hyeme ꝟo poteſ ſir. cū melle facere. ℭ Solutiuū magr̄ale. ℞. liquirie paſſulaꝝ capil. ve. polipodij thimi epithimi. fiat decoctio cuꝫ q̄ eꝝhanſ. ℥. vj. caſſie aut mānē: qb⁹ addas agarici. ʒ. j. turbith. ℈. j. ß. zinziberis. ℈. ß. ſalis gēme gra. vj. ℭ Ex ꝯfectiōib⁹ cōuenit. ℞. ſpēꝝ diamuſci dulcis. ʒ. j. ß. ſpēꝝ dyarodō abbis ʒ. j. ſpēꝝ elarij ō gēmis. ℈. ij. zuchari. ℥. x. fiat cū aq̄ feniculi bugloſe añ. ℭ Elaruū. vꝫ. de gēmis. ℞. zuchari bugloſſati boraginati añ. ℥. iiij. ſpēꝝ ꝯfectiōis ō gēmis vel diamuſci vel aromatici roſ. ʒ. j. ß. diarodō abbis. ʒ. ß. de auro ⁊c̄. vt. ſ. ℭ Ex trociſcis ⁊ alijs fac vt. ſ. Et ħ aduerte vt. ſ. ꝯmixtionē flātis cū melā maioꝛē aut minoꝛeꝫ ſꝫ quā varietatē opꝫ te vario mō cōponere addendo et ſpiritulis magis ⁊ mīn⁹ vt ipſa exigit diſpō. ꝯſidera.

ℭ De cura flāne ꝯtīue q̄ latica dr̄. ſtē⁹. viij.

D Quotidiana ꝯtinua ē febꝛis ꝯtīua a flāte ad itra vēas putreſcēte cāta. Cui⁹ ē egrū oī die magis affligere ſꝫ nāꝫ hūoꝛis ꝓpriā. Et dr̄ cōtinua ad drīa iterpolate. Et diuidiſ hec vt iterpolata i verā. ſ. q̄ ex flāte nāli putrefacto ē. ⁊ i nō verā ſiue notaꝫ q̄. ſ. ex flāte ꝓuēit ñ nāli. Et hec recipit diuiſionē ſꝫ ſpēs flātis nō nālis. vt aliq̄ ſit cōtinua de flāte ſalſo. alia ō vitreo. ⁊ ſic ō alijs. Et vtraqꝫ lōga ē. ſꝫ lōgioꝛ ē iterpolata: qm̄ ꝟtutē mīn⁹ gūat ſiue moleſtat. ex qb⁹ pꝫ ꝙ ab eiſdē ꝓueniūt cāis. Et ꝯſueuit apparere febꝛis ꝯtinua flātica lōgi ſpacij ⁊ afflictiōis ⁊ vniformis ꝯtinuitatis caloꝛi febꝛilis multū abſcōſa ⁊ latēs: ꝑꝑ ħ latica appellaſ. nā ipſa ē ꝯtinue affligēs vt ethica lēta ⁊ occulta in ſui afflictiōe vt ethica: ⁊ cum tali ꝯtinua afflictiōe corpꝰ calefacit ⁊ exiccat ⁊ areſacit propter defectum digeſtionis. vñ medici nō raro heſitant de eſſe ei⁹ an. ſ. ethica ſit vel nō. Differt tñ ab ethica: qꝛ i ethica pulſus ē ſubtilis dur⁹ ſtrict⁹ ⁊ ſiccus. ſꝫ i latica ē mollis cū q̄dā latitudine. Iteꝫ ethica q̄ſi ſēꝑ ē vni⁹ tēoꝛis. ſꝫ poſt aſſūptū cibū aliq̄lr iflāmetur latica ſemꝑ in ꝑn̄ noctis ſiue cibū aſſūpſerit ſiue ñ. Itē circa mediā noctē magis iflāmaſ. ⁊ ſic ō alijs ſignis de qb⁹ iſra. Nā i ethica pell' ē arida rugoſa ⁊ aſꝑa: in latica ꝟo mollis abſqꝫ aſꝑitate. Et q̄dā dñt ꝙ latica eſt nomē arabicū: idē iportās qd̄ ꝯtinua flātica.

E Signa demōſtratiua. Et veniēs ad ſigna propria ei⁹ dico cū Aui. ꝙ ſigna ꝑiodice iā po⁹ et ꝑte vrine egōnis tact⁹ coloꝛis ⁊ hı⁹ ꝑ magna ſui ꝑte apparēt i ꝯtinua. Dr̄ ꝑ magna ſui ꝑte: qm̄ hec ñ dimittit nec falſā hꝫ q̄etē vt ꝑiodica. vñ ꝯtīue affligit ⁊ circa occaſuꝫ ſolis pl⁹ affligit. Sꝫ differt a ꝯcluſa q̄ ſaltē māifeſte affligit vniformiſ. a ꝯtinua ꝟo ꝓportionalr: qꝛ hec declinat manifeſte ⁊ exacerbationē manifeſtā hꝫ: vt ſua coſica interpolata. ℭ Scdō ſm̄ Auic. ⁊ apud iceptionē ei⁹ ſñūt rigoꝛ frig⁹ ⁊ hoꝛripilatio. i. in ꝑmo poxiſmis ꝑncipū vlis accidūt hec ⁊ poſitiue: qꝛ coꝛpꝰ mā eſt frida: ⁊ cōicat cū mouet friditatē ſuā mēbꝛis ſēſibilib⁹: veꝫ in ꝓceſſu remittiſ ꝑꝑ ipſam mām accēdi ⁊ caleſieri: ita vt cū appropinq̄t ſtatui: aut paru⁹ aut nullus eſt tip⁹ rigoꝛis. Cōtrariū aūt ē in ꝑiodica: qm̄ vt. ſ. quāto mā plus caleſit ⁊ ſbtiliaſ: tāto pl⁹ acuit ⁊ veloci⁹ ſupꝛa mēbꝛa ſenſibilia ſpargiſ. vel apud iceptionē. i. in ꝑncipio apparēt hi tipi: ſꝫ remiſſi: qꝛ ꝑuatiue ex retractiōe caloꝛis ad itra ⁊ ꝯtīue minuiſ. Cōtrariū in iterpolatis. vñ videbis i ꝓceſſu febꝛē ipſā abſqꝫ aliquo tipo frigoꝛis egrū ſola calitate pl⁹ moleſtare. ℭ Tertiū qm̄ rigoꝛ. i. tepiditas ⁊ remiſſio caloris q fit in periodica: ſex hoꝛis: q remiſſio dicta eſt. ſ. ſalſa q̄es. eſt ⁊ in cōtinua tm̄. i. circa illud ſpaciū: qꝛ paulo plus. ſ. aut paulo mīn⁹ ⁊ ē ſuper de. ſ. caloꝛ ꝯtinue q reꝑitur in illa tepiditate caliditatis ꝑiodice. Nā vt ſubdit ſ illa tepiditate ſua ſiue flā q̄ete periodica nō cūatur a reſiduo. ſ. caloꝛis qꝛ eſt cum caloꝛe remiſſioꝛi: ſupple q̄ ſit continua: ꝑꝑ qd̄ eſt ſicut occultuꝫ non apparens: vt eſt caloꝛ ꝯtinue. ⁊ iſta eſt vera ⁊ exꝑimētalis expoſitio. In ꝑn̄ aūt periodice vt exꝑiētia notat tipus eſt lōgioꝛ valde q̄ꝫ in ꝯtinua. nā in ꝯtinua nullus vel paru⁹ ē tipus i principio: ſed apparet q̄daꝫ lenis extremoꝝ ⁊ maxime pedum frigiditas: ſilr naſi ⁊ aurium: que eſt ꝑuatiua ⁊ nō poſitiua vt in ꝑiodica. Aliq̄ñ ēt extremitates digitorū manuū frigeſcunt. Et ideo dixit Gilbertus qd̄ ꝯtīua flegmatica facit motū in hoꝛis flātis ſiue typo. ⁊ Guiel. dixit abſqꝫ rigoꝛe. Diciſ ꝙ ꝓpriū cōtinuaꝝ eſt nō hoꝛrere. Et tu iſtꝫ ꝯſidera. ℭ Preter hec ſigna q̄ ab Auic. in ꝓpꝛio poſita ſunt cap̄. ab alijs alia ſigna ponuntſ. vñ vrina in hac diuerſimode ſe hēt. Ita vt quandoqꝫ appareat ſubtilis alba: ⁊ alia die ruffa groſſa cum multa reſidētia. vñ vt Guilielmus in lanca vrina in ꝑn̄ eſt diſcolorata ſpiſſa: ⁊ quodāmodo liuida. In augmento auteꝫ ⁊ ſtatu ſit coloꝛata ruffa ⁊ ſpiſſa. ⁊ in hoc differt ab ethica. quoniā in ethica vrina eſt ſemꝑ vnius tenoꝛis in coloꝛe ⁊ ſubſtātia. ℭ A ſubſtāna aliter inherentibus. quomā patiens ſentit notabilem caliditatem. ſed cum tāgitur ꝑcipiſ caliditas roꝛida: ℭ A q̄litate mutata. Cutis mollis ad tactū ⁊c̄. vt ō periodica: facies tumida ⁊ hı⁹. vt ſupra. ℭ Ab actiōe leſa. Pulſus ē latus mollis tardus inequalis. qꝛ ſcilꝫ quādoqꝫ debilis: quādoqꝫ fortis. Sitis modice aut nulla: niſi ex flegmate ſalſo fuerit: grauitas capitis ſtupoꝛ. nā ſicut grauitas eſt ſignū coleꝛe: ⁊ taciturnitas melācolie. Ita ſtupoꝛ flegmatis. ⁊ ita ō alijs: vt in periodica. Et iſta ſigna ſunt magis de ipſa a flāte naturali prouenīente. ꝙ ñ fuerit a flāte nō naturali predicta ſigna applicentur ſpecieb⁹ ſuis cum alijs ſignis ſupꝛa poſitis de eis addendo ⁊ minuendo per tactū maioris aut minoꝛis caliditatis.

Pronoſtica Aūt dicaſ ꝙ ꝑiculoſioꝛ eſt ꝯtinua alijs parib⁹ q̄ꝫ periodica. ⁊ iō adapta te illis in ꝓnoſticādo q̄ de ꝑiodica dcā ſuere. F
ℭ De cōtinua flegmatica ex flegmate ſalſo cauſō dcā iam actum eſt veruꝫ Raſ. hec febꝛis perducit ad idropem ipoſarcaꝫ. ⁊ ideo cuꝫ videris incipere corruptionē foꝛme tūc ſuccurre cum illis que de cura idropiſis. Dixit Raſ. in diuiſiōib⁹: ꝙ i eleuatiōe hui⁹ febꝛis. i. i augmēto vel ſtatu accidit q̄ſqꝫ birſen frigidū ⁊ litargia.

Canones Primus ꝙ cura huius eſt ſic̄ cura periodice Aui. ⁊ dixit ſicut qꝛ nō ē oīmoda ſiſitudo. nā differt ab ea. pꝛimo: qm̄ ſi nō ſit repletio cōpetit a ꝑncipio dieta groſſioꝛ gradatim ꝓcedēdo ad ſubtiliationē vſqꝫ ad declinationē excluſiue: dꝫ tñ abſolute eē ſubtilioꝛ iterpolate. ſed nō tñ multuꝫ ſubtilis. qꝛ moꝛb⁹ eſt lōgus. Scdō quoniā in cōtinua icaſiua ⁊ ſubtiliātia ꝯueniūt foꝛtioꝛa ꝓcedēdo de debili ad foꝛti⁹ vt ſupꝛa. vñ minoꝛata mā. ⁊ iā manifeſte digeſta ꝯuenit capparis ⁊ hı⁹. ⁊ dcm̄ eſt minoꝛata: qm̄ ante talia ſūt ſuſpecta vt dcm̄ ē. 3⁹. qꝛ i ꝯtinua mīn⁹ caſa ꝯueniūt ex parte diete ⁊ regiminis medicinalis ⁊ cōſilr minus ſicca. ⁊ vt Aui. opoꝛtet vt ꝑparenſ cibi coꝝ in obſeruatiōe ⁊c̄ G

porum ⁊ diuerſitatis eius. ſ. ſecūdū ſuas ſpēs ⁊ in forti tudine ṽtutis ⁊ debilitate: dādo. ſ. in ea etiā vinū limpha tum tñ ſi expedit vt ſupra. q ſi timeat debilitas capitis ab eo ſi potes abſtine ⁊ loco eius bibat aquam mellis ⁊ nō niſi poſt apparētiā digōnis vt. ſ. nō vtaris brodio ci cez decoctione apij ⁊ taliū niſi pri⁹ apparuerit digeſtio. Et tu ꝯmiſce frida cū calis ⁊ altera cibos carnes ⁊ hi⁹. cū expedit cū lactucis ſpinachijs acetoſis agreſta ⁊ hi⁹. vt videbitur. Sed hic aduerte dictū Raſ. 18. cōtinētis q curatio hui⁹ febris cū humidis ꝓlōgat ipſā. Et itez in gr. caue ab aq̄ frida. igroſſat enī mā. q̄propter ꝓlon gat febris. Et cū video egritudinē minui ingroſſa regi men. Itē ſi apparet vomitus qḋ eſt raro fac vt ſupra de eo. ¶ De lenificatione ⁊ alteratiōe agatur vt ſupra de di gōne ꝓcede de debili ad forte ⁊ fortius. vt ṽbi grā a ſyr. acetoſo ſimplici ad acetoſū ꝯpoſitū. ⁊ 3ᵒ ad oximel ꝯpo ſitū dādo aquas apitiuas procedēdo de debili ad forte.

A Et ſic de prouocatiuis ⁊ euacuatiuis ſuo mō fiat. ¶ De flōmia aūt dicatur q abſolute alijs parib⁹ plus cōuenit in ꝯtinua q̄z iterpolata. qm̄ mā ē ad ītra venas cōprehē ſa. ⁊ eſt canō Auic. de cura q̄rtane ꝯtinue. vt īfra ſuo lo co. Et tu ibi. Ubi latius de hoc. Et eo magis cōpetit qm̄ febris eſt ex flāte dulci ⁊ in ea magis cōſulitur ceteris cō ſentiētib⁹. Quidā vt Rogeri⁹ etiā i ea q̄ ex flegmate nā li facit flōmiā cū largo foramie ⁊ materiei corpe carnoſo pleno. Quidā vt Guilielmus ſe fūdātes ſup dcm̄ Aui. allegatū. Quia mā eſt apprehēſa ad ītra venas: ꝯſentiūt in oī ꝯtinua flōmiā. ⁊ tu ꝯſidera. Et ꝓ iſtis facit auctitas Galieni. 11ᵒ terapētice. 15. cap. Inquit. Optimū eſt venā ſcidere nō ſolū in ſinocis: ſed etiā in alijs febrib⁹ q̄ de hu moꝝ ſunt putredine. nā ſi in piodicis qḋ in his q̄rū mā eſt ad ītra venas apprehēſa. ⁊ eſt ſnīa Oribaſij in pⁱⁿᵒ ſue practice. Et nota q tua ītētio ſecūdū magnā ptē dz eſſe in ꝯfortādo ſtomachū ⁊ appetitum ne deficiat. vñ Raſ. dat zucharū roſatum ⁊ trociſcos.

¶ De febre empiala ſiue empialos dicta. Rx⁹. ix.

B FEbris Empiala vel ēpialos ē febris flātica. vt q̄ſi ſemp iterpolata a flāte vitreo in locis ꝓfundis ⁊ occultis a corde remotis putrefacto: vt plūmū ꝓueni ens: cui⁹ ē facere ſcđz ꝓceſſuz febris patiē tē ſcđz ei⁹ ꝓpriorē ſignationē ſil ſentire fri ditatē i īterioꝛib⁹. ⁊ i exterioꝛib⁹ calitatē. Et dr̄ empiala ab epi. qḋ eſt. ſ. Aliud. ſ. calitas. ſ. friditatē. naz rōnale ē vt calor ſupemineat. dr̄ febris flātica qm̄ ipſa vere ē flāti ca. nā liparia vt in ſequenti rub. eſt magis reducibilis q̄z dicēda ſit de flātica: dr̄ vt q̄ſi. nā lz imaginabile ſit ipſaz poſſe ſuētri ꝯtinuā: tñ ab auctorib⁹ numerat īter īterpo latas. vnde Serap. hec febris nō eſt ꝯtinua: ſz īterpola ta durans trib⁹ vl̄ q̄tuoꝛ piodis. Idē expreſſit ferari⁹. ꝓ rōne adducit q cū loca venaꝝ ⁊ arteriaꝝ calīa ſint: non videt in eis poſſe ꝯgregari flā paulatine tāte friditatis. ſz bñ i locis ꝓfundis occultis a corde remotis. vt ſunt i teſtina ſtomach⁹ vene ꝓfunde muſculoꝝ muſculi vētri dorſi coxaꝝ pedes man⁹ ⁊ hmōi. dr̄ putrefacta qm̄ ex ꝑ te q̄ putrefit febrē facit ⁊ ex ꝑte q̄ nō putrefit fac̄ frigus. vñ vult Auic. q flā vitreū exñs in īterioꝛibus ꝓpter re ſiſtētiā quā facit ſua groſſicie ac viſcoſitate ⁊ friditate ca loꝛi putrefaciēti reſiſtit: ita vt nō putrefiat ſcđz ſe totā: ſz putrefit ꝑ ſcđz aliquā paruā ptē eius: a qua eleuātur va pores putridi. ſufficiētes tñ coꝛ inflāmare ⁊ exterioꝛa ca lefacere ⁊ nō īterioꝛa qm̄ partes frigide que nō ſunt ad huc putrefacte reſiſtunt: cum ſint ⁊ quātitate ⁊ qualita te vincētes. vñ eſtimandum eſt tales partes a caliditate putredinali adhuc aliqualr̄ calefieri. ſz remiſſe valde. cū itaq ſic calefacte mouētur ⁊ occurrūt ꝑtib⁹ quas ḋ no uo attingunt in eis friditatem cauſant ſicut cum ſpargi tur remiſſe calidum ſupra membrū multum calefactū vt eſt videre de vrina mingētis in balneo. tertio ḋ ſim plici medicina. Item ad hoc cōcurrit motus illaꝝ ꝑtiū flegmatis fortius ꝓrimētium in partes quib⁹ pri⁹ erāt adherētes in eis propter aſſuefactionē nullaz cauſantes frigiditatez ſicut eſt videre quādo qs tenuit pedes i aq̄ cal'a longo tempore nullā vel quaſi nullā ſentit calidita tē. cū aūt aq̄ agitat̄ calitatē notabilē percipit. ¶ Ex qb⁹ apparet declaratio deſcriptōis excepta illa ꝑte ſcđz eius ꝓpriorē. qḋ additū fuit: qm̄ aliqñ empiala accipit̄ ꝓ fe bre in qua ſecūdū eūdē locū ſimul ſentit̄ caloꝛ ⁊ frigus. vt de ea īfra ⁊ ſic hoc nomine vſus eſt Gal. ſecundo de drīs febriū ⁊ in libello de malīa ꝯplonis. ⁊ halyabas. viij. terapē. ⁊. xviij. ꝯtinētis 3ᵒ cap. ſz nō eſt ita ꝓpria eius ſignatio vt ꝑdicta. ⁊ iſta eſt tertia febris inter liparian ⁊ empialā cui Auic. nomen non īpoſuit: ab halyabate li ſtra dictu. Sed extimo Aui. per extrema nos facilr̄ me dium intelligere debere. ⁊ tu cōſidera.

Et ex his omnibus pz modus gñatiōis eius. ⁊ cā eius. nā omne multiplicatiuuz fleg matis frigidiſſimi eſt vel eſſe poteſt cauſa ei⁹ factiua. vt ſupra in principio capituli. ⁊ tu ibi. ⁊ de liparia ⁊ de iſa ſūt tales ponunt̄ verſus. In empiala frigeſcunt interio ra. Exterioꝛa calent liparia vertitur illi. ⁊ dictū eſt ſcđm ꝓceſſum febris: vt ſtatim in de ſignis.

Signa demonſtratiua ſunt eadē que predicta ſunt Aui. ſ. de flegmatica interpolata ex flāte vi treo proueniente ex qua expoſitione ⁊ eſt gentilis habe tur q ipſa ſit periodica. vrina eſt frigida cruda qꝛ mino ris calitatis q̄z in alijs ſui generis: qꝛ in alijs flegmaticis piodicis: propter flegma eſſe frigidius: ⁊ īterioꝛa pl⁹ fri gefacere. ⁊ iō eſt diſcoloꝛata magis ⁊ tenuis: ⁊ maxime in pncipio. vt ſupra de flegmate vitreo de egeſtionibus ⁊ alijs vt. ſ. ¶ A ſubſtantialiter inherentibus. Qm̄ ad tactum exterioꝛa calent ⁊ ad intra pro tunc patiens ſen tit frigiditatē. Et hic aduerte q hoc ſignum habet vita tē maxime in augmento ſtatu ⁊ declinatione. nā in pⁱⁿᵒ ex reuocatione caloꝛis frigeſcunt exterioꝛa vt in ceteris flegmaticis de flegmate vitreo. ſed in alijs tempoꝛibus in proceſſu ſemper apparet ſimilis caliditas in exterio rib⁹ ⁊ friditas i īterioꝛib⁹: ⁊ calitas hec eſt remiſſa mul tum qꝛ a frigidiſſimo humoꝛe reſoluta. ⁊ hic caloꝛ ma xime percipitur in volis manuum ⁊ plantis pedum. C

¶ A q̄litate mutata. Ut de eo ſupra. ¶ Ab actione leſa. Pulſus eſt tardus ⁊ rarus in cōparatione ad pulſū alia rum flāticarum: cum quo tamen ſtat q ſit abſolute ve lox ⁊ frequens etiam reſpectu ſui ſani: hec facit paroxiſ mum omni die vt alie flegmatice. ⁊ hoc eſt veꝝ ſecun dum plurimū nā contingit aliquādo q ꝯuertit̄ ad q̄r tanā vel tertianā. i. ſeruat perpodum q̄rtane: vel tertiāe. ⁊ hoc ideo: qꝛ materia eſt pauca: ⁊ inepta inflāmationi. ⁊ ideo nō niſi quādoq in longo tēpoꝛe putreſcit: q̄re ꝓ pter has duas cauſas paroxiſmum cauſat tardioꝛē. vñ quādoq tardat plus. q̄nq minus: ⁊ ideo vt ſupra. qui iudicat tertianā per paroxiſmū errat. Aui. de ſignis ter tiane. paroxiſmus aūt eius durat vt Auicē. q̄nq q̄tuoꝛ hoꝛis quādoq. xxiiij. q̄nq ante illud ſecundū maioꝛez ⁊ minoꝛē materiei multitudinē. Nam hec materia non reperitur vt plurimum cum magna quātitate. Quidaz exponunt ex quatuoꝛ hoꝛis: qꝛ ſtat patiens cum frigi ditate quattuoꝛ hoꝛis anteq̄z caliditatem ſentiat. dein de erit caliditas ⁊ durat vſq ad. xxiiij. hoꝛas. ⁊ aliqñ fi nitur ante. primus modus melioꝛ.

Pronoſtica Serap. feb hec nō pmanet mul tum: fortaſſis enī3 moꝛit̄. 20. die D

bus. ⁊ fortaſſe addit ſup illud pax: aut minuit pax. oīs enī febris flātica aſſociat̄ corruptiōi ⁊ debilitati oris ſtomachi: que non excuſat̄. ⁊ illud eſt de illis q̄ attrahūt accidētia mala ex ſincopi pulſu cordis. ⁊ caſu appetitꝰ. ꝑꝰ q̄rti. de his in qbus dn̄t ⁊ ꝯueniūt febres putredinis. Et ideo eſto ſollicitꝰ: qꝛ ex ea mala ꝑcipue accidūt nocumēta. ⁊ inter cetera maxime ſtomachū debilitat: ꝑcipue cū mā in ſtomacho colligetur: cui oīo ſollicitus eſto.

e **Canones** Primus ꝙ cura eius ſicut cura quotidiane de flāte vitreo: vel ſic cura noſte q̄rti in iſta ſeruari debent hi canones oīo: ⁊ ſcdʒ eūdem ordinē: vt de cura flātice in gn̄ali dictū eſt. ℂ Scdʒ ꝙ i hac fortiora ꝯueniūt ex ꝑte digeſtiuoꝝ ſolutiuoꝝ leniētiū ꝓuocātiū ⁊ hꝰ. ℂ Tertiꝰ ꝙ iſta dꝫ ēt i ea frequētari marie lenitio ⁊ materiei digō: ⁊ dꝫ fieri gradatio ad fortiora: ⁊ in hac fiat vomitus cū canonibꝰ vt allegato loco. Itē attēdatur ꝯfortationi ſtomachi ſup oīa cū adminiſtrāis intus ⁊ ex̄. Et credo ꝙ balneū factū ex aqua decoctionis eupatorij: feniculi maratri ⁊ boꝝ apiemiꝫ i declinatione vniuerſali expeditis vniuerſalibus ꝯſtāte vtute eſſet ꝯueniēs multū ꝯſidera. Et Aui. in eius cura multū laudat cliſteria acuta in qbus ponitur medulla cartami cētauree minor anetū camomilla tribulus mellilotū almuri ⁊ mel. ⁊ tu ordina iuſpecta cōplone etate ſenſibilitate inteſtinoꝝ ⁊ hꝰ ⁊ ꝑcipue ꝯuenit iaꝫ minorata mā ⁊ digeſta. vſ vt. ō. ꝓcedendo de debili ad forte. Sed vt dcm̄ eſt abſolute ceteris paribꝰ in cura hꝰ. fortioribꝰ vtēdū eſt. ℂ Digeſtiua ſimplicia ſunt ſecūdū ipſius flātis ſpēs: de qbus. v. cap̄. ℂ Ex vſualibꝰ ſaltē in ꝑn̄. ſꝫ. oximellis ſimplicis ℥. i. ſ. ⁊ qꝛ in hac febre multū nocet̄ os ſtōi. vt Aui. adde cū ipſo rob agreſte. ℥. ſ. vel ſi miſt̄ vt placet aq̄ bugloſe feniculi abſinthij añ. ℥. i. ⁊ aromatiza cū cinamomo. Et opꝫ te gradare de debili ad forte vt. ō. ℂ Ex ſolutiuis ꝯueniunt q̄ in flegmate vitreo. iam dicta ſunt. ⁊ vt ſupra quarto cap̄. ⁊ qꝛ conſueuit ꝟ flegma deſcendere ad inteſtina fac cliſteria fortia vt ſupra: ⁊ in his ſollicita. veꝝ qꝛ Aui. laudat vnū ſolutiuū: volo tibi hoc loco diſtinguere. Recipe mirabolanoꝝ citrinoꝝ ⁊ nigroꝝ añ. ʒ. i. turbith. ʒ. ſ. ʒinʒiberis. ℈. ſ. infunde in oximelle ſimplici p decē horas. deinde addas aque lactis capraꝝ. ℥. iij. ⁊ parū calefiant deinde fiat fortis expreſſio: ⁊ addas manne vel caſſie. ʒ. vj. ⁊ tribue: ⁊ hoc maxime vbi comprehendes aliq̄d eſſe melācolie ⁊ dubitas de cōuerſione ad q̄rtanā. Q. ſi ex ꝑmixtione colere proueniret: qd̄ comprehendes per ſigna eius. quia de tertio in tertium magis affligit ⁊ huiuſmodi. tūc ea tribue q̄ in de cura tertiane de colera vitellina dicta ſūt. Et pariformiter procedas in liparia ſi ex flegmate fuerit vitreo. ℂ Q. ſi ex colera vitellina etiaꝫ dictū eſt: ⁊ de fricationibus ⁊ alijs vt allegatis locis. verum poſt euacuationes conueniunt in his tyriaca dyambra diamuſcus dulcis electuarium ⁊ de gēmis hmōi.

ℂ De liparia. Rubrica. x.

f **Febris** Liparia eſt febris ſecūdū plurimum flegmatica vt quaſi ſemper interpolata: a flāte vitreo in locis ꝓfundis a corde remotis putrefacto vt plurimum proueniens. Cuius eſt facere patientē ſecūdum proceſſum ipſius febris coadiuuāte flegmate i exterioribus exiſtente ſimul ſentire caliditatē in interioribus. ⁊ in exterioribus frigiditatem: propter qd̄ dictum ſuit in precedenti rubrica: ꝙ liparia eſt ecōtrario empiale. ⁊ dicitur a liparos grece: latine pingue. nam ſicut videmus in eſtate corpora pinguia in exterioribus: ⁊ intꝰ multū calida. Ita accidit febricitātibus hac febre: ⁊ eſt ꝓbleuma. Ariſtotē. octauo problematum octauo ꝓble-

mate. propter quid phigitis. Et hic nota ꝙ hic terminꝰ varijs vario ſumit̄ modo. ⁊ nō ſicut Auicē. hic vt Iſaac q̄nto febriū. ſed omittatur pro nunc: ⁊ ſtemus cū Auicē. dicitur ſecundum plurimū. Quoniam vt Auicēna q̄ꝗ eſt colerica ex colera groſſa valde. ſꝫ eſt raro: ꝙ ad tantum colera deueniat groſſiciē que requiritur in generatiōe eius vt īfra patebit. ⁊ modus generationis ab ea ſtatim dicetur expeditis alijs particulis. Quidā vt Rogerius etiam a melancolia groſſa fieri poſſe dixit. ⁊ filꝰ meſue a flegmate ⁊ melancolia ſimul. Dicit̄ vt quaſi ſemper cuꝫ reliquis: vt in empiala: cuius rc̄. ſecūdū proceſſum: quoniam in alijs flegmaticis: in quibꝰ in ꝑn̄ ſentitur calor in interioribus. ⁊ pro tunc adhuc eſt friditas in exterioribus: ⁊ maxime cum fit proceſſus ad augmētū: ⁊ tn̄ pro tūc nō eſt liparia dicenda. cōſidera. ℂ Dicitur ſimul: vnde nota modū generationis eius ꝑmo cū eſt flegmatica. nam cuꝫ flegma vitreum putret ad intra ſecūdum partem eius paruaꝫ vehementi putrorē: ita vt pars illa ſic putrefacta vehemēter propter caliditatem fortē ſubtilietur ſubtiliatione qua vapores eius poſſint ad cutiꝫ ꝑuenire ⁊ ad membra exteriora: tūc fit empiala: vt ſupra. Quando aūt talis materia putrefit ſecūdū ſe totā nō a forti calore: ſed debili: ita ꝙ ipſius nulla vel quaſi nulla pars eius vaporoſa ſufficiēter ignitatur: ignitione que valeat cū tali caliditate ad exteriora peruenire: tūc accidit vt pars intrinſeca calefiat: ⁊ locus in q̄ eſt illa materia ſic putrefacta: ⁊ exteriora frigent cōtinue reuocato calore ꝓpter preſentiam humoris crudi ⁊ vitrei in interioribus. Item quia accidit ꝙ vapor cum caliditate debili ab ea materia eleuatus ante q̄ʒ ad cutiꝫ perueniat ⁊ ad mēbra exteriora caliditas illa dbilis euaneſcit, ſeu valde remittit̄. vnde deinde membris occurrēs ipſa infrigidat: quemadmodū contingit materiam calidaꝫ īfrigidari a vaporibus aque debiliter calide eleuatis. ⁊ pōt hoc ꝯtingere a vapore partis putrefacte: ⁊ nō putrefacte eleuato tertio ꝯtingit pro tūc flegmata multa cruda mucillaginoſa vel vitrea in exterioribus īueniri que ſtant ſic geta ante aduentū febris: ⁊ cū ſuperuenit calore ⁊ ſpiritibus ad intra retractis mouētur. ⁊ illa flegmata vnde occurrūt partibus quibus prius nō occurebāt ⁊ ſic frigiditatem i illis cauſant. Iſte ſunt poſſibilitates q̄ vt modo gentilis nō ſūt negāde: ex qbus apparet differentia inter ipſam ⁊ empialaꝫ. nam in empiala minor pars materie mote ad faciendam febrē putrefit. ⁊ liparie maior. imo quaſi tota. Secūdo quoniā caliditas putredinalis in empiala eſt fortior ⁊ magis ignea in liparia aūt remiſſa. Quidā moderni ſeq̄ntes Iſaac dn̄t ipſā cauſari quoniam pars materie mouet̄ ad exteriora non putrefacta: ⁊ illā frigiditatē in exterioribus cauſat. pars aūt ad intra putrefacta febrē cauſans calefacit interiora dixi ꝙ poſſibilitates iſte nō ſūt negande. Et ſicut dictū eſt de flegmate ita dicatur de melancolia: que ſua groſſitie conſimiliter eam facere poteſt. Modus aūt generationis eius ex colera groſſa eſt ꝓportiōalis dicto de flāte. vt ꝙ colera groſſa ſit pauca: ⁊ i iterioribꝰ putrefiat: ⁊ ab ea nō eleuetur vapor ſubtilis calidus. Et cōſiſr dicatur de frigiditate in exterioribus ꝙ accidit ex cāis iā dictis: ⁊ hāc ſpeciem vocauit Auicē. caburos. ⁊ tu conſidera pro declaratione ꝙ ſicut carbo ignitus cōburit ⁊ calefacit: ⁊ tn̄ ab eo nō eleuatur vapor. Ita poteſt de humore contingere. ⁊ tu bene conſidera hoc exemplum.
ℂ Et circa iſtas cās cadunt ſpeculationes. vt quomō g
ſeparatur ab eadem mā vapor calidus vadens ad cor ⁊ frigidus veniēs ad exteriora: quis eſt ſic ſeparās. ⁊ multa alia de his vaporibus: que ſpeculatoribꝰ relinq̄. ⁊ tu illa ꝯſidera. Itē quomodo erit hec febris cum calor nō

procedat in totū corp⁹. Itē cū nō pueniat ad man⁹ ma‑
nus nō febriet. q̄ ꝗ opatiōe ledif. Ad pmū rñdet Aui.
ſ lrā ꝙ dictō debet ſuppleri niſi impediaf: ſic cū dicim⁹
diffiniēdo aquā: ꝙ ē frida ⁊ humida: hoc eſt in ſui nā. ſ.
ſi nō impediaf. ¶ Ad ſcōȝ pro nūc dico ꝙ manus fe‑
brit per cōitatem a corde. q2. ſ. cor febrit cuius tēperātiā
preſupponit ſi ſana eſſe debet conſidera. Ex quibus pa‑
tēt deſcriptio ⁊ cauſe eius factiue.

a **Signa** demonſtratiua. Ab exeūtibus. vrina in hac vt Iſaac: eſt crudiſſima ⁊ min⁹ tincta q̄ꝫ l fle‑
gmatica non vera ſiue amfimerina dicta. verum cuȝ eſt
ex cola eſt magis tincta. Oȝ ſi fuerit a melancolia erit fu‑
ſca. ſi ex flegmate ⁊ melancolia ſimul erit vt vrina in q̄r
tana de flegmate vt in ſequēti capitulo. ⁊ accidit eaȝ co‑
lorari ꝑpter calorē in viſceribus cōcluſum. ⁊ ꝑpoꝛtiōa
biliter dicaf de aliis egrōnib⁹. ¶ A ſubſtāntialr inherētib⁹
dictū eſt quō exterioꝛa frigent. ſed ꝑ tūc iterioꝛa calent
vt in cauſonide. ⁊ h̄ ſ3 iudiciū egrotātiū. vt dicit Raſ. ꝑp
forte icēdiū qd̄ pcipif in iterioꝛib⁹ cui⁹ cā eſt: q2 fum⁹ ca
lid⁹ reſolut⁹ nō potēs exire ꝑ poꝛos exteriores retro in‑
grodif ad iterioꝛa. ⁊ ſic iſlāmat ea: dato ꝙ in ſui nā ſi ſit
multū calā. ⁊ tu ꝯſidera bñ hūc ſermonē. ¶ A q̄litate
mutata: q2 facies liuida: ⁊ ita de aliis ſignis flātis vitrei.
Oȝ ſi fuerit a cola groſſa fecus erit. ⁊ tu ex datis illa ſig⁹
ꝯſidera ⁊ fabrica. ¶ Ab actiōe leſa. pulſus ōbilis ⁊ pu⁹
pliꝫ q̄ꝫ l amfimerina: velox tñ ē ⁊ ſpiſſus: ⁊ adhuc plus i
coſſica: ⁊ i vtraqꝫ ē diuerſus. Et dixit Raſ. 18. ꝯtinētis fe
bris liparia ē cū ſubeth vehemēti fridi tate frōtis ⁊ tibia
rū ⁊ manuū ⁊ pedū ⁊ calefactōe vētris ⁊ pectoꝛis: ⁊ hi
ꝯſiderāt aerē fridū. ⁊ ꝯſtipanf vētres coꝛ: ⁊ paꝝ ⁊ vrī
ē tenuis. hec feb piodicat ſ3 plimū oi die. ⁊ dr̄ ſ3 plimū:
qm̄ aliqñ de 3ᵒ in 3ᵐ quōqꝫ de 4ᵒ i 4ᵐ. ⁊ matie medica: ⁊ ſic
de aliis piodicat: vt de empiala dicebaf. Et ſentif in ꝓn⁹
ꝯduct⁹ ei⁹ fractio q̄dā i mēbris oſſitatiōes alicee ⁊ hmōi
vt ſupra de flegmatica ab humoꝛe vitreo ꝑueniente.

b **Pronoſtica** Hec feb ē lōgioꝛis ſpacij q̄ꝫ emi‑
trite⁹. i. paroxiſm⁹ ei⁹ emitritei ē
breuioꝛ q̄ꝫ paroxiſm⁹ ei⁹ liparie ⁊ maxi⁹ flātice. nā ſ3 pli
mū liparia ē breuioꝛis ſpacij q̄ꝫ emitrite⁹: q̄. ſ. ad totū tē‑
pus durationis egritudinis. Gal. 4ᵒ aphoꝛiſ. i ꝯmē. illos
nō deficiētib⁹ febrib⁹. pōit quēdā modū liparie ſatī alie
nū dicēs: ꝙ ipa extēdif ad febres pnicioſoꝝ apatū inte‑
rioꝝ mēbroꝝ: flegmonū. ſ. heriſipillaꝝ. i illis. n. febrib⁹
caliditas multa pcipif in iterioꝛib⁹: ⁊ in exterioꝛib⁹ foꝛtis
friditas ex foꝛti reuocatione caloꝛis ad locū apatis: he tñ
febres ipꝛ oprie liparie dicuntur. ⁊ eſt dictū Raſ. 18. ꝯti
nētis: vt Gal. allegato loco: vñ ait. liparia eſt ex febribus
adurētib⁹ peſſimis ⁊ piculoſis. Et iō eſt deterioꝛ empia‑
la. ⁊ vt Raſ. allegato loco eſt filis cauſoni. ⁊ iō eſt citioꝛ
cure q̄ꝫ empiala: l3 vtriuſqꝫ cura ſit ꝑlixa. ⁊ h̄ totū nota
ꝑp deſcriptionē. ⁊ tu ꝯſidera.

c **Canones** Cura eſt vna in hac ⁊ in empiala: m
xie in ea q̄ eſt ex flāte. nā q̄ ex cola eſt:
reducaf ad curā colice: ⁊ ſilr que ex melācolia ad curas
melācolice. ¶ Scōs canō. ꝙ cauere debes i cura huius
q̄ eſt ex cola ab vſu multe caliditatꝭ: ⁊ eā ꝑp caliditatē cole
⁊ ipſi⁹ calorē eſſe in iterioꝛib⁹ ꝯcluſuȝ. ¶ Tertius ⁊ ē fe
rapiōis: ꝙ tā ex pte dicte q̄ꝫ ex pte potionū debem⁹ ad i‑
tra adminiſtrare ea que ſunt minoꝛis caliditatis reſpectu
illoꝝ que in empiala exhibētur. ecōuerſo vero ex pte eo
rū q̄ ad ex̄ applicātur fieri dȝ. ¶ S3 dices Auic. inqt re
gimē liparie indiget ſubtiliāte pluſq̄ꝫ regimē alteri⁹. Di
cēdū vt q̄dā ꝙ ſenſus Aui. eſt ꝙ plus ꝯſiderare dȝ me‑
dicus in approximatiōe ſubtiliātiū in liparia q̄ꝫ in em‑
piala: q2 caloꝛ eſt ad intra clauſus: etiam q2 foꝛtaſſe erit a
cola: ⁊ ſic in coꝛ adminiſtratiōe maioꝛ pōt ꝯtingere er‑
roꝛ q̄ꝫ in empiala. ⁊ dirigif ſic lrā. plus. ſ. ꝯſiderationis dȝ
habere medicus. in exterioꝛibus autem eſt ꝯ̄. vt patet:
nam ſic reſolutiua. ⁊ que intenſioꝛis ſunt caliditatis ad
extra in liparia adminiſtrari ſecurius poſſunt. vt patet
cōſideranti. ¶ Item ſis memoꝛ gradationē facere in di
geſtiuis ſolutiuis ⁊ huiuſmodi. in ꝯfoꝛtatiōe ſtomachi
ꝑcipue ⁊ alioꝝ mēbroꝝ: vt. ē. de empiala: ⁊ vt ſupra de
empiala dixit Rogerius: ꝙ ꝑcedētibus euacuationib⁹
q2 in fine factis. ſ. plurib⁹ cōuenit ſtupha ſiue balneū ex
herbis calidis vt. s. exeunti def aurea aut tyriaca aut me
tridatū ad ꝯſumptionē reſidui: vt dictū ē: ⁊ dimittaf ſu
dare: ⁊ poſt ſudorē abſtergatur ⁊ inūgatur ſpina ſtoma‑
chus renes brachia tibie vnguēto calo. tu itaqꝫ ex ditis
opere reducendo te ad ea q̄ de empiala. ⁊ ad loca ſupꝛa:
q2 ad 3ᵐ ⁊ 4ᵐ cap. ꝯſidera. ¶ Poſtremo ſcito ꝙ repitur
ſpēs ei⁹ antan⁹ vocata. 18. ꝯtinētis: in q̄ coloꝛ patiētꝭ eā
ē ſilis coloꝛi ictericoꝝ. ⁊ accīt i iſta ſudoꝛ mult⁹ groſſus
croce⁹. ⁊ ſiccitas lingue nigredo: vehemētia ſitꝭ pōderoſi
tas frōtꝭ ⁊ macilētia coꝛpis. ⁊ ē ō gñe adurētiū. ꝯſidera.

¶ De Iſura ⁊ eſt febris iter has media. Re⁹. ij.

Iſura Eſt febris iter empialā ⁊ lipari D
aȝ ꝑ pticipationē media ex flā‑
te vitreo ad itra ⁊ ad ex̄ putrefacto ꝑueniēs:
cui⁹ eſt facere ſentire patiētē ſcōȝ eūdē locū.
tam in interioꝛibus q̄ꝫ in exterioꝛibus frigi
ditatē ſimul ⁊ caliditatē. Pro cui⁹ itellectu
imaginare ꝙ due materie vitree vna in interioꝛibus. ⁊
alia in exterioꝛibus moueantur ad putredinem: vt i em
piala: ⁊ non ſunt magni nocumenti: ita ꝙ propter h̄ ne
ceſſariū nō ſit calorem ⁊ ſpiritus retrahi ad itra. Et tūc
apparet ꝙ ex motu eaꝝ anteq̄ꝫ putreant partibus qbus
occurrēt frigiditatem cōmunicabūt. ⁊ cum pars eaꝝ a
caloꝛe putredinali putrefiet. tunc eleuabif vapoꝛ putre
dinalis q erit cā febris qui occurrens partibus extrinſe
cis iā pꝛi⁹ ifridatis ipſas calefaciet. Silr ꝯtinget ō mā q̄
ē in exterioꝛib⁹: qm̄ vapoꝛ putridus ab ea eleuat⁹ moue
bif ad itra ⁊ occurrēs ptibus itrinſecis iam infrigidatis
calefaciet: ⁊ ſic apparebit ſm eundē locū caloꝛ ⁊ frigus.
¶ Et ſi dicaf. ꝯ̄. caliditas occurrens friditatem remittet: B
aut remittetur: ⁊ ſic in mēbro generabif tepiditas. Itē
duo ꝯ̄ria nō poſſunt eſſe in eodē loco. Dicēdū cū cōita‑
te ꝙ ipꝛeſſio caliditatis ⁊ friditatis nō ſit ſm eundeȝ lo
cū oino: neqꝫ fieri pōt vt argumēta videntf ꝑbare: ſ3 ſiūt
ſm partes. n̄. q̄titatiuas valde ꝑpinq̄s. Ita vt ex ꝑpin‑
q̄tate decipiatur iudiciū ⁊ extimatur ꝙ ſint in eodē lo‑
co. Alie ſunt in mā diſputatiōes ⁊ reſpōſiones ſubtilio
res q̄ ꝑhis relinq̄: hoc aūt medico ſatiſfacit. Huic aūt
febri. Aui. nomē nō ipoſuit: imo viſus ē dubitare an cō
tingere poſſit ꝑpter argumēta adducta ⁊ alia foꝛtioꝛa q̄
ſiūt in mā: ⁊ ideo dixit. Si hec febris fuerit non erit niſi
ſunt due māe ⁊c̄. Et Gali. 3ᵒ de ſimplici medicina videf
reddere cauſaȝ hoꝝ. Et dicit ꝙ accidit ꝑpter iuxta po‑
ſitionē humoꝝ calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ ſ3 minimas ptes:
ita vt nō ſit dare aliquā partē foꝛmalē: ita paruā cui ad‑
ueniat frigus: qn ad latus ei⁹ nō ſit pars foꝛmalis ſiue ſē
ſibilis cui accidit caloꝛ: ita ꝙ iuxta minimas partes mē
bri ſenſibilis eſt res calefaciēs ⁊ res ifridans: ⁊ ideo iu‑
dicatur: ⁊ exēplificat Gal. de guſtu. vt ſiqs miſcebit mel
⁊ abſinthiū cū guſtabit ſentiet ſimul ⁊ non ſ3 eādē par
teȝ foꝛmalē dulce ⁊ amaꝝ: ſed ſm diuerſas. Itē ſi ſuper
hoīe a ſole calefacto ꝑiiceref aqua frida. ꝯſidera. Mul‑
ti alij pñt imaginari modi: vt ꝙ due māe moueantur: q̄
rū vna eſt colera que putrefiat: ⁊ flegma qd̄ mouebif: ⁊
nō putrefiet vnde emittēs vapores ad certas partes in‑
frigidabit: ⁊ colera putrefacta mittens ad alias illis ꝑ
pinq̄s calefaciet. Item ſi cōtingeret vt flegma vitreum

intus vel extra exiſtens moueref ad putredinē ſm me/dietatē eius: ꝛ ꝙ vapoꝛ vtriuſqꝫ partis moueref ꝑ totū corpꝰ. ꝯſidera ꝛ fabrica: ꝛ iaꝫ habuiſti ſupꝛa de empiala quō hūoꝛ vitreꝰ putrefactꝰ. ſ. remiſſa putredie īfrigidat.

Signa demōſtratiua. De ſignis eius dicaf ꝙ etiā medio modo ſe habent reſpectu ſignoꝛuꝫ extremoꝛum: ꝛ ſimiliter de pꝛonoſticis.

¶ Idem dicaſ de cura. ꝛ tu ꝯſidera bñ cuꝫ tibi tales accidērēt febꝛes: q̄s credo tibi nunq̄ȝ ante oculos venire: qꝛ extimo eas plus extimatiuas q̄ȝ de facto venturas: pꝛo/pter qō extimo Auic. ſaltē de iſtis medijs ſic leuiter trā ſiuiſſe: ꝛ iō vt. ō. dixit. ſi h̄ febꝛis vel foꝛtiſſe voluit ex extremis nos media debere cognoſcere: ꝛ tu ꝯſidera.

¶ De febꝛe ſincopali humoꝛoſa. ꝯ ͣ. xij.

Febꝛis ſincopalis humoꝛoſa ē febꝛis: in cuiꝰ aduētu accīt ſincopis a multitudine flegmatis crudi in ſtō vel ve/ſis ꝯpingꝫ ei multiplicati ꝛ putrefacti ſꝫ pl̄ꝫ ꝯtingēs. ꝛ dr̄ ſincopalis ab accīte ꝯcomitāte ꝛ humoꝛoſa ꝑpter multitudinē humoꝛis a quo ꝯuenit: ꝛ ſic cōtra diſtinguif minuta. deq̄ in ſequēti rubꝛica. ꝛ clare dicef modus gnōnis eius: ꝛ ſic patebit deſcriptionis declaratio. Accidit quādoqꝫ flegma crudū aut via indigōnis aut vſu mali regiminis: qꝛ multiplicatiui talis flegmatis aut quōlibꝫ aliter in coꝛpoꝛe multiplicari replēdo ꝛ venas ꝛ arterias. vñ grauādo multū ꝟtutē ipſa nō regulāte putreſit ꝛ febꝛem cauſat putridā ſcuius materiei motꝫ accidit: vt ipſa moueaf ad os ſtomaci ipſꝫ ſua fꝛiditate ac coꝛruptiōe ledēte ꝛ ſui multitudine ſuffocāte caliditatē eius: coꝛde etiaꝫ nocito a vapoꝛibus malis per arterias ad ipſuꝫ tranſmiſſis: etiam qualitate aliqualr̄ venenoſa īfectis: nec non ꝛ fꝛiditate mācꝛ vñ coꝛ ꝟtutes deficiunt: ꝛ ſic ſincopis cū ea cauſaf: ꝛ q̄ꝫto plus putreſcit mā: tāto magis accidit ſincopis: ꝛ iōi ſtatu multū ſincopiꝫāt: ita vt deficere videātur. Et qꝛ tāta repletio nō videf ab alio humoꝛe fieri poſſe vt a flātica ꝛ maxime raro colera in tāta multiplicaf q̄ritate vt talē faciat replōnē. ꝛ maxie ī ſtomaco: hinc abſolute multi voluerūt eā flegmaticā nominari debere. Alij volūt ꝙ ꝛ a colera fieri poſſit: ſꝫ quicqd ſit: tñ ſm plꝫ a flegmate eſt: ꝛ ſic voluit Auic. vñ ait. Hec febꝛis fit ꝑpter flegma ex frequēti nauſeatiua replōnali ꝛ multitudine ciboꝝ crudoꝝ. ſubdit tñ. fit ēt iſta febꝛis ſincopalis humoꝛoſa qñqꝫ ꝛ in qbuſdā hoꝛis ex cola dñante groſſa ꝛ vitellina multiplicata in viſceribꝰ que ibi putreſit: ꝛ vomūt colaꝫ: ꝛ ſūt ei ꝑiodi flātici ſꝫ plꝫ: ꝛ iō ꝯſidera. hec feb̄ ſm plm eſt diſparita: qꝛ iterpolata. nā rariſſime repitur cōtinua: ꝛ cā. qꝛ natura male ſuſtinet eaꝫ iterpolatam cuꝫ ab ea vincatur cū multis malis accidētibus. vt ifra quō ſuſtinebit eaꝫ cōtinuā. ꝙ ſi accidit ipſa erit moꝛtalis ſꝫ plꝫ. Et qdā dicūt ꝙ qñqꝫ eſt cōtinua ꝑpoꝛtiōalis. qñqꝫ iterpolata flegmatica vel colerica nota: qñqꝫ compoſita ex quotidiana ꝛ colerica nota. quandoqꝫ eſt ex ſpēbus emitritei. Iſte ſūt poſſibilitates nō negāde: vt. ō. Itē ē dīſptita ſiue ſeparata ab alijs flāticis: qꝛ diſtās ab eis multū ex pte accidētiū ꝛ cure: vt ifra apparebit ſuis locis.

Signa demōſtratiua. Hic ſi obſuaf oꝛdo ſignoꝝ: qm̄ ipſe poſita ſunt ſupꝛa ſm oꝛdinē de flāte ex flegmate crudo. ꝛ tu ibi. Signa itaqꝫ ponēf abſqꝫ ſerie ab Aui. ꝛ alijs collecta: qꝛ accidit circa occaſuꝫ. ſolis oī die ꝛ in aduentu paroxiſmi accidit ſincopis: ꝛ cuꝫ moueſ patiens per lectū ſincopiꝫat: imo ꝛ qñqꝫ cuꝫ eleuaf vt comedat ſincopiꝫat. ꝛ ego vidi talē. ꝛ foꝛte hoc itellerit Aui. cū dixit. Et qñqꝫ mouetur ꝛ icipit in putrefactione ꝛ vincit ꝟtutē plus. Urina appet in ꝑncipio diſcoloꝛata ꝛ ſpiſſa: ꝛ aliqñ tenuis cū liquiditate occulta vel manifeſta ꝑpter caloꝛis ſuffocationē. Pulſus fit paruꝰ tardus ꝛ rarus. ꝛ hoc in ꝑnꝰ: qm̄ mā in ꝑncipio eſt multū cruda inepta calefactiōi: ꝛ ideo ab ea ꝑ tūc cū ad putredinē moueſ eleuanſ vapoꝛes frigidi vel remiſſe caliditatis: q ſua multitudine ad coꝛ ꝑuenientes qui ad ipm ꝑueniēdū iuuanf ſua venenoſitate: cum de natura veneni ſit coꝛ petere: ipſꝫ coꝛ infridāt: ꝛ caliditatē eius ſuffocant: ꝛ ſic ſūt cauſa paruitatis ꝛ tarditatis pulſus ꝛ ſincopis. deīde cū mā incipit putrefieri ꝛ a caliditate putredinali calefieri coꝛ calefit vbi ꝑus īfrigidabatur. ꝛ ex cōſequēti ſpēs pulſuū varianf de ꝑuo ad magnū: ꝛ ō tardo ad velocē: ꝛ ſic de alijs: ꝛ q̄to magis calefit: tāto magis eſt ſiſtoles maioꝛ diaſtole ꝑpter multitudinē vapoꝝ: vt pꝫ itelligēti. ꝛ deficit pulſus hoꝝ quaſi in oī alia pulſatiōe. Et ipſa ꝑiodicat: vt flegmatica: ſꝫ qñqꝫ accidat pp multitudinē materiei in eadem die pluries periodicare ꝛ in oī periodo accidit ſincopis. nā ſic empiala vt dcm̄ ē ꝯtingit ꝑpter paucitatem materie flegmatice motū: facere. de ꝫꝰ in tertiū: ita ꝑpter multitudinē poteſt anticipare ꝛ accelerare paroxiſmū: qō ſi fuerit a cola groſſa periodicabit ſm plm oī die ꝑpter ſuā multitudinē ꝛ qdaꝫ talē vocāt duplicē tertianā. Et credo ꝙ ad motū eiꝰ q̄tidianū adiuuet mltitudo flātis colerā igroſſātis. Facies eoꝝ ē cacetica: ꝛ coꝛpꝰ molle multitudie vapoꝝ ꝛ flātis varietas in coloꝛe faciei ꝑpter pugnā magnā ꝟtutis ad māꝫ: qꝛ aliquando ita ſuccumbit. vt caloꝛ videatur extingui ꝛ labia nigra fieri: ꝛ aliqñ ſubleuatur: ꝛ ſic remoueſ coloꝛ ille: quandoqꝫ apparet liuidus: vel plumbeus vel viridis: vel citrinus. Et accidit hec coloꝝ varietas maxime in ꝑncipijs paroxiſmoꝝ. Oculi eoꝝ ſunt fuſci vi/rides ꝑpter moꝛtificationē caloꝛis. ſunt vt exeuntes ꝑpter multitudinē vapoꝝ ad eos aſcendētiū apud vehemētiā egritudīs: ꝛ ſunt ſic maniaci in aſpectu vel i motu: qꝛ igeti. ¶ Itē ī eis mltiplicaf mlta vētoſitas gſſa q̄ extēdit ypocūdria: vmbilicū ꝛ eoꝝ viſcēa ꝛ ylia. Itē quādoqꝫ per viā indigōnis multiplicāt flegma acetoſū qō euomūt: ꝛ aliqñ crudū mucilaginoſum. Et qñ cū tali febꝛe coniungitur apoſtema. viſcerum nō eſt habenda ſpes: qm̄ tantā maliciā virtus ſuſtinere nō poterit.

¶ De pꝛonoſticis aūt dicetur ſtatim in de cura.

Canones Anteq̄ȝ ad eā curādā accedas ſcito ꝙ huiꝰ cura ꝛ ſeq̄ntis eſt difficillima vt apparebit: ꝛ iō cū timoꝛe ꝛ ꝑnoſticatiōe eā aggredē. Nā aut nāꝫ relinq̄s cū mā ꝑliari: aut eā iuuabis cū arte. ꝑmꝰ q dē ſuſpectū nimis aut ꝑpter: multitudinem māe apte ipſaꝫ ſuffocare: aut ꝑpter cruditatē eius magnā: quā ꝟtus ſic defecta digerere nō pōt. Scōm periculoſum valde: qm̄ tāta māei mltitudo īdiget eōne: quā facies aut cū debili medicina: aut cuꝫ foꝛti: aut cū media nam hec euacuatio eſt neceſſaria: vt Auic. quoniā ſi non fiet pſocabiſ ꝟtus. Si itaqꝫ eā facies: aut facies illā cū medicina debili: ꝛ tūc cū mā ſit cruda ꝛ multa: illa ñ obediet medicine tali: ꝛ tūc fiet cōmotio ꝑfocatiua: ꝛ nō eductio māe male. Si vō cū media: idem ꝯtinget. Si cū foꝛti: qꝛ .ſ. aut cū medicīa laboꝛioſe educēte: aut flōmia copioſa: tūc cū nā nō ſuſtineat debilē motū eiꝰ mācimo ad ipaꝫ ſeqtur ſincopis: quō ſuſtinebit eiꝰ foꝛtē motū. abſqꝫ vehementi periculo moꝛtis: Et iō merito hec febꝛis dici pōt febꝛis heſitatiua: i cuius. ſ. cura multū heſitāt medici: ꝛ hoc pp cauſas iā aſſignatas: verū accidit ꝛ alia ꝯrietas que ē īter febꝛē ꝛ ipſum accidens. ꝛ tu conſidera.

¶ Accidit ſcōo difficultas cure eius ex parte cibationis. nā rōne māe multe roꝛide īdigēt abſtinētia a cibo vt mā multa ꝛ cruda digeraf. rōne vero ſuſtētationis virtutis īdigent cibo multo: qm̄ in talibus eſt abūdantia multorū flegmatū crudoꝝ ꝛ putrefactoꝝ ꝛ ſanguis mali nō

cedentiū in nutrimētū:ǭre corpus aliō idiget nutrimē
to:dubitat itaqʒ medicus an dare debeat an non. Si da-
bit addet in mā diminuta.i.ǭ iudicat de ſui diminutiōe.
A Et ſic videt̄ errare. Si nō dabit cadet virtus. Et qb⁹ cō-
pzehēde ꝙ male hec febzis curat̄.imo vt pl'imū eſt moz
talis:vt in dies expientia demōſtrat̄. Et idtu' pnoſticuʒ
tuū caute ac pzudēter depones. Si vero ſāguis nō fue
rit malus:nec ita cozruptus qn ad benignū reduci poſ
ſit.tūc illa eſt minus mala:nec ita nutrimento pūantur
mēbza ꝑpter bonitatē ſanguinis apti ǭuerti in bonum
nutrimētū neqʒ eſt ꝑ tūc idigētia tāta cibi ꝑpter boni-
tatē ſanguinis. Sʒ Aui. loquebat̄ vbi ſanguis eſt mul-
tū cozrupt⁹. Et Gal. 12. terapē. locutus eſt vbi ſanguis
nō eſt ita cozrupt⁹. Et qn̄ aṗa eſt in viſcerib⁹ aliquibus:
tunc nō ſperat̄ oino:qꝛ vt.ſ. virtus nō pt̄ tolerare ſimul
nocumētū duo⁹ (febzis ⁊ aṗat):neqʒ ṽtuti ſuccurrere poſ
B ſumus per cibū ꝑpter aṗa. Dices itaqʒ qd fiendū: Reſ-
deo certe ꝙ male:qm̄ vtpl'm eſt moztalis. Sʒ pur ſeqn
do curā eius. ⁊ pncipaliter de ea que ex ſtāte fit:dicat̄:ꝙ
bi ſūt ſeruādi canones. Prim⁹ ozdinatio diete. Scōs cō
ſtāte ṽtute eſt cūs gradata de debili ad fortē vt.ſ. pl'ies.
Qz ſi virtus non fuerit fortis ſuccurrēdū eſt cū fricatio
nibus. vt dicet̄ obmiſſa cūone. Tertius eſt digō cū ſub
tiliatiuis nō calefaciētib⁹ multū:vt aq̄ mellis cū deco-
ctiōe yſopi ⁊ ſcis apū:vel vt ſy. acetoſus meli⁹ cū aq̄ cala
i hyeme: ⁊ i eſtate cū frida:ſʒ meli⁹ eſt eis vt digeſtiuū ſit
cal'z:qm̄ ſua actuali calitate iuuat. Quart⁹ cūs:vt.ſ. foz
tioz. Quint⁹ diuerſio. Sext⁹ ǭfoztatio ſtōi ꝑuocatio vri
ne ac ſudozis. Septimus cozrectio accitium.

¶ Pro pmo eligatur aer in actiuis temperatus declinās
ad ſiccū: ⁊ eſt ozīētalis bonus: ⁊ ſeptētrionalis aliq̄liter
calefact⁹ arte ⁊ ſit clarus ⁊ apertus maxime tpe vigilia
rū. ⁊ ſi fuerit humidus nebuloſus arte cozrigat̄ cū igne
ex iunip'o ⁊ cū ſuffumigijs odoriferis i ǭfoztatione ṽ
tut̄):vt ſupza de peſtilētia: ⁊ marie ǭferunt hec ſuffumi-
gia paꝝ ante ⁊ in aduentu paroxiſmi. vel duʒ timet̄ ad-
uentus ſincopis. aer exceſſiue cal'o ⁊ exceſſiue fridus vi
tādus. Primus qdē humozes diſſoluit ⁊ currere facit ad
pulmonē ad coꝛ ⁊ bmōi mēbza ⁊ piculoſum eſt. Scōs
vero ꝓhibet digōnem ⁊ opilatione facit.

¶ De cibo ⁊ potu. Dieta in hec in pncipio dʒ eē ſubtilis
pp̄ repl'onē: ⁊ in ꝓceſſu dʒ igroſſari ǭ cōe regimē aliaꝝ:
in qbus in proceſſu ſubtiliatur. magis propter ſtatuʒ. ⁊
eſt modus q obſeruat̄ in repl'onalibus in quib⁹ magis
timent⁹ caſum virtutis ꝑpter oppꝛeſſionē ⁊ ſuffocatio-
nē caloris ⁊ pp̄ aggrauationē quā p viā reſol'onis. Tu
itaqʒ icipe a dieta ſubtili vſqʒ ad dies tres ǭſentiente vir
tute: deinde p alios tres venias ad mediā: deinde pcede
cū groſſa: ⁊ modera te ſʒ etatē ǭſuetudinē virtute. de q
bus 4⁰ cap. Et h̄ nota ꝙ apparente digōne mā̄e poteris
cū cibo admiſcere apitiua. vt radicem apij petroſillini ⁊
hmōi. Jtē dari poterūt cappares ⁊ talia acetoſa ſubtiliā
tia ⁊ icidētia ⁊ h̄ apparēte digōne. cibet̄ ante paroxiſmū
C p ſex horas ad minus ⁊ ſuper ipm dozmiat. ſup ipʒ vo
qui dat̄ tempoze ſincopis nō dozmiat: vt infra. ¶ Pot⁹
bit a itentione ad māʒ ad virtutē: ⁊ etiā ad febzē cōpetit
vinū albū claꝝ ſubtile odoriferꝝ non ſtipticum ſapoze
mediū ꝙ moderare etiā ſm̄ cōſuetudinē etatē tēpus an
ni: imo qꝛ ſtomacus in hac multū leditur. 12. terapē. ǭce
dit̄ dulce ⁊ limphet̄ ſʒ vinoſitatē vini. Jtē ǭpetit aqua
mellis decocta cū melle aut zuccaro ꝛc. ⁊ maxie in pmis
q̄tuoz diebus: ⁊ precipue cū cōfidis de virtute.

¶ Motus ⁊ qes. Sēper in lecto quieſcāt nō moueant̄:
neqʒ ad aſſellā ſe eleuēt ſi poſſibile eſt neqʒ ad mingēdū
qꝛ motus parat ad ſincopim: vt ſupza: ſed oīa iacētes in
lecto faciāt: ⁊ in hoc ſtude vt potes: neqʒ hunc poſtpo-
nas canonē ⁊ igētiare vt ſtātes i lecto ſupfluitates emit-
tāt: ⁊ ſep cū ſunt i tali actu facies aliq̄ odorifero aſpgat̄.

¶ De ſomno ⁊ vigilia. ꝓhibeat̄ a ſomno oino in ipſa ſin-
copi ⁊ etiā in tempoze appꝛopinq̄tiōis eius. Hic Auic.
dixit: vt ſupza de flegmaticis ꝙ ſomnus debʒ eſſe eq̄lis
vigilijs. ait. Ponatur medietas tēpozis eoꝝ fricationi-
bus. vt materia reſoluat̄ maxime ipſa ente vitrea cruda
⁊ medietas tempozis eoruʒ dozmitioni vt materia dige
rat̄: ⁊ virtus reficiatur. ¶ Repletio ⁊ inanitio: repletio
vitāda eſt omnino. Jtem ad ſaturitatem non comedat.
Jnaniat̄ venter cuʒ collirio ex melle ⁊ ſale facto: ⁊ cuʒ a
ſono ſurgit tētet expellere ſupfluitates mucoſas ex na-
rib⁹: ⁊ vt dcm̄ eſt: ǭfoztandi ſunt vt nō ſurgāt ad aſſellā:
imo regēdi ſunt. ¶ Animi accidentia. Euitent exceſſi-
ua q̄ habēt virtutē debilitare: aut humozes inflāmare ⁊
ponere in motu: qꝛ ex eo vt ſupza accidit ſincopis. dixit
quidam ꝙ moderata ira iuuat. conſidera.

¶ Pro ſecundo conſtante virtute euacua: ⁊ hoc ſpāliter
quādo natura ex ſe non mouetur. quoniā ſi illic eſſet flu
xus ſuperfluus eēt agendus: vt in ſeptimo canone. ⁊ ꝑ-
mo ſecurum eſt ſuppoſitozium ex melle ⁊ ſale factū. Qz
ſi de virtute bene confidis poteſ ⁊ ventrē lenire a ſuper-
fluitatib⁹ fecalibus mucoſis cū cliſteri ex bliti caule flo-
ribus camomille ozdei ⁊ mercuriali facto cū ſale ⁊ oleo
cōi. Qz ſi materie eēt in ſtomaco ⁊ educere velles. No
ta pzimo auctozum noſtrozuʒ apparentem diſcozdiaʒ.
Raſis. 16. ǭtinentis in hoc capitulo auctozitate Alexā-
dri. Jngt. Da in potu laxatiuū ad alleuiandū illud fleg-
ma vt non aggrauet naturam. Qz ſi videris egrū cozro
boꝛari ſuper reſiduum bonum. ſi non da iterum ei laxa-
tiuum. Gali. vero. 12. terapeuti. videtur cōtrariū opino
ni cui ⁊ Auicē. conſentit: ⁊ ratio quia hi humozes quie
ſcētes ſincopiʒ faciunt: qꝛ ſcʒ non habentes fozteʒ mo-
tū. ergo multo magis moti fozti farmaco aut debili. ſe-
pe ǭtigit hec apparēs diſcozdia pp̄ varias auctoꝝ eſti-
mationes. Nā Alex. eſtimauit ꝙ talis mā groſſa ⁊ viſco- C
ſa fricatiōib⁹ educi nō poſſit: ſʒ idiget ſolutiuo: ⁊ ꝙ ṽt⁹
eēt fortis i tolerādo eū. Gal. vō ⁊ Aui. arbitrati ſunt ǭ-
triū: vt ꝙ ṽt⁹ tolerare nō debeat. ⁊ iō dixit Gal. allegato
loco. Jn nullo taliū ſanguis ablatio ſine maxio aſſueuit
fieri nocumēto. Quidā volētes ǭciliare inqūt Alexan-
drū fuiſſe locutū vbi ſſā eſt benignuʒ appꝛopinquās ſā
guini: ꝑpter qd ⁊ dixit ſſōmiā fieri poſſe. Gal. vō ⁊ Aui.
vbi ſſā ſit cozruptū. vt ſupza: ꝑpter qd ſſōmiaʒ negauit
Gal. Alij ꝙ Gal. ⁊ Aui. timuerūt caſum ṽtutis ex mo
tu humoꝝ ꝑpē qd ꝓhibēt farmacū. Alex. vero ⁊ Auer
roys plus timuerūt caſuʒ ṽtutis ſeu ſuffocationē ei⁹ ex
multitudine. Jō auſi ſup farmacū ǭſidera. Qm̄ h̄ eſſet
loc⁹ ſpeculatiōis quā nō diſſoluit niſi expiētia: ⁊ iō ma-
gis expꝛtis credēdū. ꝑpter qd Alexādro viro qppe exp-
tiſſimo vna cū Auerroy adhereo. Jtem ſecutus pncipē
ǭſtante ṽtute pmo lenias vētrē cū cliſteri. vt ſupza etiaʒ
gradādo ad forti⁹ addēdo aliud medulle cartami caſſie
⁊ yerepigre: ⁊ hꝰ. ꝙ ſi ō ṽtute bñ ǭfidis poteſ te, trāſſer
re ad lenitiuū p os ex caſſia mānā: ⁊ cū odoꝛe turbith aut
agarici: ⁊ maxie in ꝓceſſu: ⁊ ſic gradādo in ei⁹ efficacia.
Et adherētes alexādro pzeſumūt ſupza farmacū debi-
le ſupza vomitū: ⁊ ſupza ſſōmiā. ſupza qdē ſolutiuū foz
te ⁊ debile ⁊ ſupza vomitū maxime qn̄ virt⁹ eſt fortis ⁊
mā eſt apta ſatis faciliter educi: ſupza flobotomiam ve-
ro quādo flegma ē dulce vel ſanguini admixtū: ſi ex flo
botomia nō cadit i ſincopim. Tu itaqʒ ſi ǭphēdis māʒ
in ſtō ǭtineri quā extimes leuiter vomitu educi poſſe:
tunc ꝑuoca ipʒ cum oximelle ſimplici ⁊ aqua zuccari:
deinde per qntū hozē imitte pēnam oꝛi aut digitū vt fa-
ciliter fiat. ꝙ ſi videt̄ ǭſtare virtus: poteſ foztificare cuʒ

In ſincopi dant panis infuſus in vino arō... nō mulierē ex retentione menſtruorū...

aqua decoctiōis caſſani ꝛ hꝰ. vt ſepe in radicibꝰ vntuer ſalibꝰ. Et ex ſolutiuis ꝯuenit pille de yera ſimplici ale ſangine ꝛ hꝰ. vt. ſ. 5. ca. vbi vō nō cōfidis de ṽtute ſolutiua dimitte ꝛ attēde ſuppoſitoꝛiꝭ. ꝛ ſi videſ etiā ſemp cū timore leuibus cliſterijs. ¶ Et ſis ſollicitꝰ: vt Gal. de fricatiōibꝰ. de qbus vidēda ſunt qnqꝫ. Primū qd faciunt ſiue operanſ. Scdʒ que ptes corꝑis ſunt fricāde. Terciū q̄les eē debēt: debiles. ſ. aut fortes. Quarto cū qbus fricāde ſunt. Quinto q̄to tpe. ¶ Pro pmo dōʒ qꝫ excitāt ṽtutē ne in ſincopi ſuccumbat aut ipſā ſcurrat diuertēdo mām ne ad coꝛ vadat ſeu fumū mittat. Itē mā diminuit ipſā ſubtiliādo: qꝛ calm excitāt ꝛ iuuant ipm ad ipſam ſubtiliandā. ꝛ ex ꝯñti ſic ab eo facilr reſoluiſ. Itē poros aperit vt facilius trāſpirare poſſit. ipſāqꝫ calefac: ꝛ ſic ſua fridítate neqꝫ coꝛ neqꝫ os ſtōi ledit vt. ſ. ſincopiʒ iducēdo. ¶ Pro ſcdo dōʒ qꝫ pmo crura ꝛ coxe fricāde ſunt trahēdo ad iferioꝛa cū melioꝛis diuerſiōis. Scdo trāſeūdū eſt ad brachia ꝛ manus incipiēdo a ſpatula. trahēdo verſus manū ꝓpter eādē cāʒ: deinde ꝓcedaſ ad collū ꝛ ad ſpatulas nō trahēdo deoꝛſum ne mā verſus coꝛ trahaſ ꝛ ṽſus os ſtōi qd̄ eſt iuxta. xj. ſpōdilē: ſʒ fiat fricatio lateralis ṽſus brachia: deinde fricef pectꝰ ꝛ lateraliter. ſ. verſus brachia qbus finitis. ad fricationē crurū ꝛ coxaꝝ redeamus. ¶ Pro 3ᵒ dicaſ qꝫ incipiēdū a fortioꝛibꝰ ꝓpter māʒ in pnᵒ eē fridioꝛē ꝛ groſſioꝛē: deide debēt eē lenioꝛes ꝓcedēdo de lenioꝛibꝰ vſqꝫ ad lenioꝛes ad declinationē. nā in declinatiōe debēt eē magis leues iā excitato magis caloꝛe ꝛ materia magis ſubtiliata. Aui. ꝯſentit eas vſqꝫ ad abraſionē cutis: ſʒ nobiles nri ꝛ delicati h̄ nō paterenſ: ꝛ iō tibi ſufficiat ſi fiant doloroſe abſqꝫ cutis abbraſiōe. ¶ Pro 4ᵒ dōʒ qꝫ vt Aui. debēt fieri cū pāno aſpo. ꝛ h̄ nota qꝫ vtile ꝛ ꝓ honoꝛe artis eſt vt talis pānus ſuffumigeſ pus cū ligno aloe muſco aut cinamomo ꝛ hꝰ. ꝓpter ſincopiʒ. ¶ Pro 5ᵒ. dōʒ qꝫ vt Aui. dʒ occupari totū tempus vigilie: vt ſupra. Sʒ ī h̄ dʒ medicū eē multū prudētē ne p eas faſtidiat īfirmū aut ipm debilitet: ꝛ iō bñ qd in eis fiendū attende. Quidā faciunt cū pāno īfuſo in maluatico aut alio liquore. Sʒ qꝛ dubitū ne adhuc poſt fortē expſſionē pāni remaneat liquoꝛ obſtruēs poros: hinc ſecurioꝛ ē ſuffumigatio. De his fricatiōibꝰ vide. ſ. de cura flāticaꝝ in gñali.

¶ Pro 3ᵒ canone dōʒ qꝫ vt ſupra ꝯuenīt digeſtiua ſubtiliatiua īciſiua nō multū cala. ꝛ hoc etiā variaſ ſʒ varietatē flātis. ꝛ tu habes ea oīa tuo ꝓpoſito 5ᵒ cap. ꝛ tu ibi. verū hic nota qꝫ cū os ſtōi ledaſ multū: ꝛ ſilr coꝛ frigiditate ipſius: hic debes cū digeſtiuis ponere: q̄ hec duo mēbra rſpiciūt. vt aquā melliſſe bugl. mēte yſopi ꝛ hꝰ.

¶ Pro 4ᵒ euacua cū ſolutiuo: iā. ſ. digeſta mā: vt de alijs flātibus dicebaſ: ꝛ cōtinua ꝛ digeſtiuū ꝛ ſolutiua. vt. ſ. de alijs ꝛ hoc ſi in longū ꝓcedit. De ꝓuocatione dicaſ: vt de alijs flāticis. De diuerſiōe ſtati dicef ī cōplēdo 7ᵐ.

¶ De ꝯfortatiōe ſtōi dōʒ qꝫ ꝯuenit aromaticū roſ. cum margari. ſcīm ī ꝯfortatione cordis. Itē diamuſcū ꝛ ita ō alijs: ꝛ ſilr ad extra vnctiōes cerotaria ſacculi ꝛ hꝰ. has intentiones habētia.

¶ Pro 7ᵒ dicatur qꝫ cū hac febre nectio pmo ꝯiungiſ ſincopis. ꝓpter qd ꝛ dicta eſt ſincopalis. Eam vō qnqꝫ cōcomitaſ ſitis ꝛ vētris fluxꝰ. Pro ipſa vō ſincopi dōʒ: qꝫ in pncipio euētus paroxiſmi inſtare debes cū fricationibꝰ ꝛ alijs diuerſiōibus ꝓpē cauſas tactas: ne. ſ. mā ad coꝛ vadat qꝫ ſi cōpꝛehēdas in viſceribus rugitū: ipone ſuppoſitoꝛiū ex puluere yere ꝛ melle factum: qꝫ ſi cupis fortius adde ſalgēma. Item ſi videtur ventoſitas in ſtomaco ꝛ parte ſupiori vētoſam magnā abſqꝫ ſcarificatione vmbilico ſuppone. Itē ꝛ cordi epithima ex rebꝰ cordialibꝰ calis applica cū ſacculo aut aliter. ꝛ hoc in pncipio: qꝫ tñ remouebis in augmēto febris. Itē odoꝛet aromata cala ꝛ ſicca: vt gariofilū cinamomū nucē muſcatā muſcū ꝛ hꝰ. Et cū īcipit lipotomiā īrrare: niſi foret mulier īcurſura ſincopiʒ ex retentione menſtruoꝝ aut ſpermatis da ei panē īfuſū in vino aromatico limphato: ſimilius patitur cū tertia aut quarta parte aque roſate: aut limpheſ cū aqua ſimplici cocta. vnde hic cibꝰ ſpecialiter cōmendatur a Gali. 12. terapentice. vbi dicit. nihil melius. Immo in hoc caſu daſ ſaracenis: qbus ex lege ſua ꝓhibitū eſt vinū bibere. Et Auicen. Et cū videris in coꝛpe incipe debilitari ꝛ cadere ſubito ciba cū pane infuſo in vino cōmixto ſi nō prohibet apa in viſceribꝰ. cū q̄ aſſociatur ꝛ hec egritudo. nō eſt curationi modus neqꝫ fiducie locus. ſ. qñ accidit huius alteratio in pulſu. ꝛ hec qdē cibatio eſt ex eis que neccaria ſunt qñ vehemēs ſit ſincopis. ꝛ ſup hūc cibū non eſt doꝛmiēdū. vt. ſ. Itē valet exhibitio ꝓ tūc dyamuſci dulcis cū margaritis: qꝫ ſi cōpꝛehēdes maliciā notabilē humoꝛis ex pte ſue fridítatis non erit inconuenictū dare tyriacā cū modico vini ſubtilis odoꝛiferi aut aqua melliſſe: dato qꝫ febris ꝯtrarietur. cum iam pertrāſiuit pncipium: qꝛ in augmento nō eſt dubium de ſincopi non dabis talia: immo ab eoꝝ potu abſtine. qꝫ ſi pur cupit potū fac ipʒ modo colluere os cū aqua oꝛdei zuccarata ex zuccaro rubeo: aut cū aq̄ mellis. ex. ℥. ix. aq̄. ꝛ mellis. ℥. 5. aut da iulep: aut oximel ſimplex cū aqua cocta: ꝛ ſit calidū ī hyeme. qꝫ ſi cū his potibus cōmiſcentur que coꝛ cōfortent melius. Et iuxta hec nota: qꝫ textus Auicēne reperitur cōiter ſic. ꝛ vinū confert eis in principio rei ꝛ propꝛie ſi fuerint febres eoꝝ ſanguinee: imo videtur cōtrariū. Et qdā textꝰ ſunt negatiui ꝛ non habent difficultatem: ꝛ credo qꝫ ſit verioꝛ negatiuus. ꝛ eſt ꝯſonus textui Raſ. 16. ꝯtinētis. ꝓpꝛio cap. ꝛ tu etiā diſtingue īter limphatum ꝛ nō limphatū. nā attēdēdo ṽtuti magis q̄ febri in ſanguineis cōpetit: ſʒ limphatū ꝯſidera. ¶ Pro ſiti detur acetoſus melius ꝛ pro fluxu vētris conſtrictiua leuia: quoniā ſi virtus tolerabit erit iuuatiuus.

In ea vero q̄ a cola groſſa ꝓcedit ſeruēſ canones q dicti ſunt de ſincopali humoroſa ex flāte ex pte lenitionis vētris cū his ō qbꝰ ī de cura tertiane note. Et ex pte vomitꝰ: eſt eni in eis facilis ꝓpter colerā ꝛ ꝓpter iocūditati talis vitplʒ reperiſ ī ſtomaco. Itē attende qꝫ canones hi debēt eē medij ꝑ pticipationē īter canones nūc repletos ꝛ canōes ponēdos de ſincopali minuta. Et ad ſūmū melius eſt vt aſſidue ꝓſiciat in ea. ſ. vt medicus ꝯtinue aliud agat ex pte lenitionis vomitꝰ aut fricationū lenioꝝ. ſ. q̄ in flātica ꝛ fortioꝝ q̄ in minuta: ꝛ attēdat ꝯtinue ṽtuti vt eam nō debilitet: ſʒ in roboꝛe ſuſtineat ꝓpter quod neqꝫ ſubito neqꝫ in eadē die dʒ multū cūare. Qꝫ ſi fuerint a ſanguine iā ō ea dcm ex pte flōmie qd agēdū: ꝛ ī alijs te modera vt ī ꝓcedētibꝰ. Que a cola ē raro euēit: ſʒ q̄ a ſāgule rarius.

¶ De ſincopali minuta. Rubrica. xiiij.

FEbris ſincopalis minuta eſt febꝛ acuta cū velocitate eueniēs ī cuiꝰ aductu accidit ſincopis ꝛ caſus ṽtutis pulſus. Cuius cā ſcdm plꝫ eſt colera ſubtilis putrefacta ac venenoſitate pticipās. dr ſincopalis ab accidēte cōcomitante. dr min uta vt contra diſtinguaſ repſonali: qꝛ hec eſt a minuta. ſ. a pauca mā dr acuta ꝓpter ſeuitatē accidētiū: etiā qꝛ breuis eſt terminationis: ita vt aliquādo non ſufficiat ṽtus vſqꝫ ad q̄rtū Aui. dicif cū velocitate: qꝛ mā eſt ſubtilis mobilis velocis itaqꝫ motus. ꝛ aliquādo ita ſubito moueſ cū tāta malicia vt ṽtus eius non ſuſtineat ad q̄rtū: ſʒ ante moritur patiēs. dr ir cuiꝰ: qꝛ in pmo paroxiſmo cadit pulſus

ꝛ virtꝰ alalis ꝛ nālis ꝛ in ſequētibꝰ duobꝰ multo plus. ꝛ dī cutꝰ ſm pſm: qm̄ ē ꝛ mā mala venenoſa ſubtili medica ex aduſtiōe colere facta pōt cōtingere. ē eni ſubtilis. ꝛ iō ꝓfundat̄ īre mēbra: in qbus ꝓfundatur a ſe excutere nō poſſūt. Itē qꝛ putrefacta febrē facit: ꝛ qꝛ venenoſa ſtomaco ꝛ cordi inimicat̄: ꝑꝑ qd̄ ſincopiꝫ facit. ¶ Corpora aūt maxime huic parata ſūt colica valde in quibꝰ he multiplicant̄. mōc ꝛ qbꝰ per viā diſſolonis eis cūtꝰ accidit ſincopis: ꝛ forte coſa hāc faciēs eſt praſſina. vel eruginoſa de qbꝰ ſupra in de colicis: ꝛ facit paroxiſmos de 3ᵒ in 3ᵐ. ꝙ ſi fuerit ex media: de q̄rto in q̄rtū.

a **Cauſe.** De cauſis eiꝰ dōꝫ: vt ſupra ō cauſis factiuis colicarū. ꝛ tu ibi. ¶ Sꝫ dices. quis Aui. tractauit de ea cū flegmaticis: cū nullo mō ſit ex flegmate? Credo dōm ꝙ hoc ideo fecit: qm̄ ſimilitudinem hꝫ nō paruā cū cura ſincopalis humoroſe: ꝛ magis quē cum colericis ꝛ maxime rōne accidētis ꝑncipalis ꝙ eſt ſincopis aquo ipſa ꝑncipaliter denominatur. cōſidera.

b **Signa** demōſtratiua. Auic. relinquit eam notā ex accidentibꝰ ſuis cum ſignis demōſtratiuis coſe: q̄ ill' ſupra poſuerat tibi. Itaqꝫ ex parte ipſoꝝ ꝛ pronoſticoꝝ tibi ſufficiat deſcriptio poſita ꝛc. q̄ de humoroſis dicta ſunt ac de ſignis colericarum.

c **Canones** ꝑmꝰ ordiatio diete. Scōs eius ḡdatē de ōbili ad forte vt ſuꝑ. Tertiꝰ ſi egritudo dat īducias cētio ſiue digō. Quartꝰ reiterata eūo. Quintus ꝑticularius ad extra adminiſtratio. Sextꝰ accidētiū correctio. ¶ Pro ꝑmo declinet aer ad ꝯtrarium cauſe: qꝛ ad fridū ꝛ hūdū. vnde ꝓ eius rectificatiōe recurre ad ea q̄ de ipſo dicta ſunt ſupra. de febre peſtilētiali: qꝛ in cibꝰ ē vt ibi moderādus: ꝛ tu ibi. oīno. Itē de febribꝰ acutis. ¶ De cibo ꝛ potu dicamꝰ ꝙ cibꝰ debet eē reſtauratiuus ꝛ .i. virtutis ſuſtētatiuus ineptꝰ reſolonī alteratiuus ꝛ ꝓhibitiuus gn̄onis vētoſitatis ꝛ mali humorꝫ colerici venenoſi vtpſm ꝛ putrefactiui: q̄s oēs cōditiōes hꝫ cibꝰ peſtilētiatoꝝ. ꝓpter qd̄ recurre ſupra. de cura febris peſtilentialis. ꝛ cōpetunt in hoc caſu vitella ouoꝝ cū agreſto vel ſucco ſiue vino granatoꝝ. Et dato ꝙ albumē videat̄ cōpetere tñ vituperat eū Ga. iz. terap. qꝛ ē īdigeſtibile: ꝛ h̄ in cura febris ſincopalis minute ꝛ ꝯueniūt acetoſa oīa vt ibi. vbi ꝛ de geladorcio fructibꝰ ꝛ ſimilibꝰ quere. De potu cōuenit aqua ordei panici ordei: ꝛ nō multe decociōis: ꝛ cū ſuccaro optimo. Itē aq̄ ſuccarata cū vino granatoꝝ ſucco arāciorꝫ ꝛ ſiliū: vt allegato loco. ꝙ ſi nec iuꝫ erit dare vinū ſit aquoſuꝫ debile inſpecta: vt ſepe etate ꝯplone ꝯſuetudine ꝛ tēpore anni.

¶ De inanitiōe ꝛ repletione vtraqꝫ cū excedit vitāda. nā cū virtꝰ ī ea multū ꝓſternat̄. ꝛ accidētibꝰ ꝓſternētibꝰ virtutē ilico dādus ſit cibꝰ. ꝑmo aphor. cōmento. 9ᵒ. hinc debes ſuccurrere ſepe eis cū cibo: dādo. ſ. miſtis vicibus ꝛ paruū ꝓ vice. Et ideo dixit Auicē. viuificet̄ cū cibo paulatim: ꝛ ſit cibꝰ panis de ſimula infuſus in aq̄ granatoꝝ infridata aut coſilis. acetoſus alteratꝰ: q̄ hēat ꝯditiones iā ſupra enumeratas. Et attēde ꝙ cibet̄ ſi poſſe eſt ꝙ paroxiſmus occurrat ſtō vacuo. volo dicere qd̄ cibet̄ mīꝰ verſus horā paroxiſmi. Euacuet̄ vēter cū ſuppoſitorio aut cliſteri: nō ſe mouēdo de lecto. vt. ſ. ois de hūoroſa.

¶ De motu ꝛ qete. vitet̄ ois motꝰ: ꝛ qeo ꝓ poſſe introducat̄ neqꝫ fricatōes huic ꝯueniūt febri. ꝙ ſi fiēt ſunt leues in manibꝰ ꝛ pedibꝰ ad introductionē ſōni: ꝛ cū rebꝰ odoriferis virtutē viuificantibꝰ. nā fricatiōes fortes inflammant: ꝛ ſic augēt in calore. Itē diuertūt calorē ꝛ principiū vite ſic derelinquit̄: ꝛ ēt q̄ pontit coſam ſ̄m motu.

¶ De ſomno ꝛ vigilia. Introducat̄ ſomnꝰ vt poſſibile ē: ita ꝙ maiꝰ ſit tēpus eiꝰ q̄ꝫ vigilie. Tu tñ iſta modera reſpectu ipſoꝝ in ſanitate. Accītia animi extrema vitent̄

Et in ſūma debes ſtudere cōfortatiōi vtutis: ꝛ remotiōi ſincopis. vñ ops ꝓtūc ꝙ q̄ſi oī hora infirmꝰ nutriat̄ cuꝫ cordialibꝰ refrigerātibus. vt de cibatiōe peſtilētiatorū. ꝛ h̄ añ acceſſionē vt magis poteris: qꝛ ꝯueniētiꝰ ex pulli ouis teſticlis galloꝝ ꝛ hꝰ alteratis vt dcm̄ ē. Et ꝑ 2ᵒ qdā dāt in ea ſuccū ḡnatoꝝ cū modico tyriace ꝑꝑ venenoſitatē ꝛ ē ꝯueniēs valde attēta tñ etate ꝯſtitutiōe tpis ꝯplone ꝛ hꝰ. ꝛ tu bñ ꝯſidera. Et aliq̄ aquā ī frigoris cū pauco tyriace ꝛ ē iuuatiua valde. Et ꝑ ꝯplemēto canonū ſcito ꝙ ēt h̄ adducere dcs canōes ō cura ſincopis ab Aui. poſitos. iiᵒ tertij. ꝛ tu ibi. Et vltꝰ attēde vt ō hūoroſa: ꝙ canō canonū ē ꝙ medicꝰ dꝫ aſſiduꝰ eē circa īfirmū. mō cū vno canonū. mō cū alio: ꝛ ñ dimittere egrū: vt qꝛ mō cū cibatiōe. mō cū lenitiōe: ꝛ ſic ō aliq̄s. ¶ Pro 2ᵒ dōm ꝙ ꝯfert ſuppoſitoriū ꝛ vētris lenitio: ꝛ ſūt vba Serap. ꝛ ſīnt h̄ oīa abſqꝫ motu: vt ſuꝑ. Et cuſtodiat̄ ab oī euōne ꝑter lenitiōeꝫ ꝛ vōitū. vñ vōitꝰ ī caſu ē iuuatiꝰ valde: qꝛ ipſa coſa ex ſe mobilis ē multū cū ſit ſbtilis: ꝛ fiat vt Sera. cū aq̄ calla ſola: aut cū modico olī: aut cuꝫ ſy. ace. ſimplici. vt ſuꝑ ō hūoroſa. Quidā vt Marſiliꝰ patauꝰ dant aquā fructuū Meſ. Itē diaprūis Nico. abſqꝫ ſcamōea: ꝛ ē ꝓpriū. Item ꝛ caſſiā ꝛ māna cū decoc. prunoꝝ tamarind. lupuloꝝ: ꝛ hꝰ. ꝛ cū oī cuſtodiat̄: ītellige ab oī euōne factā cū farmaco forti. ꝛ tu ꝯſidera. ¶ Pro 3ᵒ. Si mā nō fuerit multū furioſa ꝛ īflāmata ꝛ dās īducias da ſy. valētes ī coſa praſſina. vt 5ᵒ caᵒ. ꝛ breuiter digeſtiua dcā de febre peſtilentiali aromatiſādo ꝛ iulep ꝛ aq̄s elembicatas dādo: vt ibi: ꝛ breuiter adminiſtrādo frida ꝛ hūida ꝛ ſicca ſtomacalia ꝛ cordialia: vt allegato cᵒ. ¶ Pro 4ᵒ. da euātia colerā ex reubarbaro mirabolanis citrinis: ꝛ ex agarico cū decoctiōe prunoꝝ tamarindoꝝ. ſebeſtē iu iubaꝝ capilloꝝ veneris accedule: ꝛ hꝰ. Itē cōpetit caſſia māna: ꝛ hꝰ cū decoctionibꝰ reꝝ dictaꝝ. Et euita ſcamonea vt potes tñ de h̄ diſputatū ē ſuꝑ ō feb. peſtilētiali. ꝛ tu ibi. ¶ Pro 5ᵒ veni ad adminiſtrationē ꝑticularitū ad ex̄ vt ad epithima cordiale fridū. ꝛ fac ipſꝫ humidū ſi nō ꝓhibet tuſſis ꝛ pectoris āguſtia: qbꝰ caſibꝰ fac ipſꝫ ſiccū cū ſacculo: ꝛ talia epithimata ſicca ꝛ hūida hūiſti ſuꝑ de febribꝰ peſtilētialibꝰ. Et ꝯſimiliter opare circa epar ꝛ renes ꝛ ſpinā dorſi applicādo frigida ꝛ humida ſibi cōueniētia: vt decebit: q̄ oīa colligere debes ꝓpriīs capitis. ꝛ pro pte ſupra de cura febris peſtilētialis. ꝛ in radicibꝰ vſibus. Q̄ ſi ꝯtingeret ſudor: cuꝫ habeat virtutē debilitare: ꝛ ſupueniēte ſincopi amplius debilitet̄: ꝛ dubiū ne cadat: occurrendū cū ꝓhibētibꝰ ipm̄: vt Alexāder. vitetur omne ſudare faciēs ꝛ Guielmꝰ induit in die pluries camiſiā infuſam in aq̄ roſata cū ſandalis mixtis: aut cuꝫ camphora: ꝛ tu attende virtutem: ꝛ ꝓ hoc accīti ſuꝑ de cura acutaꝝ. ¶ Pro 6ᵒ q̄ eſt correctio accītium dicēdū ꝙ in hac ꝯſueuerūt accidere accītia acutarū cum ſit de numero earū: vt ſupra in deſcriptiōe: ꝛ iō ad ea te trāſferas loca cū opus erit: ſat tibi ſit. ſi de ſincopi dicet̄: tēpore aūt ſincopis aut appropinq̄tionis eiꝰ. para epithima aut ſacculuꝫ cordialē: deinde exhibe micā panis īfuſi in ſucco granatoꝝ acetoſoꝝ: aut agreſte aut arāciorꝫ aut citonioꝝ: aut in vino aromatico bñ limphato cū aq̄ ro. aut acetoſelle. Q̄ ſi videris vtutē debilē multū dare poteris aquā carnis ſublimatā: aut brodiū ꝯſimatū ſi pinguoſū alterata cū ſuccis dictiſ: ꝛ ſimilibꝰ fridis ſandalis ꝛ hꝰ. Itē ꝛ pro tunc aſperge faciē eius cuꝫ aq̄ roſ. bugl. accedule triaſandalis cū muſco aut cū camphora ſi nō abhorret cāphorā. vl' fiāt odorifera frida: vt ſuꝑ de peſtilentia humida aut ſicca: vt placebit. Itē pro tūc fiāt fricatiōes vt virtus excitetur: q̄ excitata dimittātur. ꝛ tūc cū excitata fuerit attēde febri ſm tēpora eius. ꝛ cōfortationi virtutis cū electuarijs ꝛ cōfectionibus cordialibꝰ

⁊ alteratiõi caliditatis febrilis adminiſtrãdo frigida re-
frigerantia ipſm ꝙ ſi videris infirmi deficere ſubtilitate
ſpũum ⁊ humoꝝ qui reſoluunt̃ a caliditate febrili. tũc
ſtude ingroſſationi ipſoꝝ cũ refrigerãtibus vt flabellã-
do irrorãdo eũ cũ aqua predicta applicando teſticulis.
refrigerãtia: ⁊ eſt modus magne refrigerationis: ⁊ circa
pudibunda mulieris. Itẽ pulpas cruriũ cũ aqua roſata
Itẽ nõ incõuenit addere cũ his aquis frigidis modicũ
vini aromatici in ꝟtutis ⁊ ſpũum viuificationẽ. Et bre-
uiter ſis valde attẽtus virtuti in dando cibũ in ꝑn°. pa-
roxiſmi augmẽto vel ſtatu timore ſincopis aut caſus vir-
tutis: ⁊ euita fortes euacuationes. vt ſupra. in hac enim opus
eſt prudentia. eſt. n. mala ⁊ interficiens febris.

Capitulũ. xv. De febribus melãcolicis. continens rubricas octo.

¶ De diſpoſitione febr. melice in vli ⁊ cauſis eius ⁊ de ſi-
gnis cuiuſlibet ſpẽi feb. melice. Rubrica. I.

D FEbris melica eſt febris ſm plurimũ
periodica ſiue ĩterpolata a me
lancolia nõ naturali putrefacta per aduſtio
nem colere genita ſm plurimum eueniẽs.
Cuius eſt egrũ de q̃rto in q̃rtũ magis affli-
gere ſm nãm ipſius humoris ꝓpriã. Di ſꝫ
pſm periodica: quia vt Auic. minorat̃ caſus. i. euentus
quartane inſeparabilis. i. continue. Et cauſa q̃ꝛ pauci
reperit̃ ad ĩtra vaſa de ipſa melia: q̃ꝛ eſt humor nature
multũ diſſimilis: ⁊ iõ cũ monet̃ ad putredinẽ: ⁊ ãplius
fiat virtuti horridus: mouet̃ virtus ad ipm expellẽdũ
extra venas. nã cũ icipit derelinq a regimine ꝟtutis inci
pit putrefieri: ⁊ q2 hꝫ q̃litates putrefactioni contrarias
hinc eius putrefactio tardatur: quare in tẽpore hoc me
dio ꝟtus ad ipſꝫ expellẽdũ reddit̃ fortior: ⁊ ſic raro fit cõ-
tinua: vt experiẽtia docet. Dicit̃ a melia nõ nãli: quoniã
rarificat̃. i. raro fit a nãli ꝓpter impreparationẽ ſiue inepti-
tudinẽ ad putrefactionẽ rõne ſuarũ q̃litatũ: imo. 18. cõ-
tinẽtis auctoritate. Symeonis. nũq̃ȝ fit q̃rtana a melia
nãli. cuius ſmonẽ: vt Auic. nõ auſcultabis. Cũ ois hu-
mor derelictus a regimine nãe ⁊ occupatus calore extra
neo ſiue putredinali poſſit putrefieri. vt 2° ꝺ dĩntijs feb.
⁊. ii. terapẽti. Fit eni ꝟpſm per aduſtionẽ colere: ⁊ min°
per aduſtionẽ melie. Et ĩter has medio mõ ſe habẽt q̃ p
aduſtionẽ ſanguinis ⁊ flãtis fiũt: ſꝫ rarius fit ex flãte q̃ȝ
ex ſanguine. cõſidera. Dicit̃ cui°: q̃ꝛ aliquãdo: vt ſupra
de flãticis: põt ex certis ꝯditionib° flegma de q̃rto in q̃r-
E tũ motũ facere: ⁊ tamẽ nõ erit melica. ¶ Diuidat̃ itaq̃ȝ
febris hec in q̃rtanã verã ⁊ nõ verã ſiue notã. Vera q̃ ex
nãli melia fit. Nõ vera ſiue nota q̃ ex melia fit non nãli.
F Propter qđ ſcito ꝙ melia nõ nãlis. eſt duplex. Quedã
talis per cõmixtionẽ hũoris alteri° cũ ea cõmixtiõe nõ
vnita: ſed tñ melãcolia eſt tãti vigoris vt trahat aliũ hu
morẽ ad motũ ſuũ. Quedã per cõuerſionẽ alterius hu
moris in meliã: ⁊ ipſius in ſe ipſam: ⁊ ſic habent̃ ſpẽs q̃t
tuor. Nã quedã ſanguinea: q2 per cõuerſionẽ ſanguinis
in eã facta. quedã flãtica. q̃dã colerica. q̃dã melica p ad-
uſtionẽ melie nãlis genita. De q̃b° oib° p ordinẽ dõm.
¶ Diuidit̃ ſcđo in cõtinuã ⁊ ĩterpolatã: ⁊ de his ẽt ſuis
rubricis. ¶ Differt ꝟa a nõ vera. q̃ꝛ vera raro fit incipiẽ
do. non ꝟa aũt ad alias ſequit̃ egritudines. Propter qđ
dixit Auic. q̃rtana ſcꝫ nota plꝫ euenit ſucceſſiõe feb. pu-
tridarũ. Nã cũ nõ euadũt patiẽtes interim hũores qui
ſunt groſſi a caliditate putredinali vrunt̃: ⁊ deinde q̃r-
tanã cauſant: ipſis ſic aduſtis ⁊ putrefactis. Et iõ bñ di
xit Ypo. 3° ꝓnoſticoꝝ. Febrib° iordinate vagãtib° q̃rta
ne future ſunt. ¶ Corpa aũt his parata ſũt q̃ apta ſunt
multiplicare meliã. vt corpa ꝯplone frida ⁊ ſicca ⁊ etati
ne talia: vt ſenes ⁊ marie fridi ⁊ ſicci: ⁊ q macri ſũt: ⁊ ve-
nas hñtes anguſtas: ⁊ q̃ regimie vtunt̃ melico: vt cõedẽ
do lẽtes cauleſ piſces ſalitos ⁊ hi° q̃ hũorẽ gñant meli-
cũ. vt ſup. 3. ca°. Et h̃ marie ꝟa ſunt: q̃ꝛ melia nõ ẽ talis p
aduſtionẽ. Nã p aduſtionẽ talis marie multiplicat̃ in ſi
ne iuuẽtutis. Et iõ dixit Ypo. 3. ꝓnoſtic. Et q. xxxv. ãnos
ꝑtereũt q̃rtanarũ efficiunt̃. ¶ Tẽp° aũt q̃rtane ꝓpoſi-
tũ ẽ autũn° ⁊ finis eſtatis. q ſapit ꝑn° autũni. ⁊ ẽ ſnĩa h.
G. 2. de criſi. Veritatẽ aũt ꝯtinet precipue quãdo autũ
nus ſeruat nãm ſuam que eſt frigida ⁊ ſicca.

Cauſe. De cãis aũt ei° dicat̃: ꝙ oẽ multiplicatiuũ G
melie põt eſſe cã ei° ex pte cibi ⁊ pot°. de qui
bus ſupra. 4°. ca°. Itẽ oẽ aduſtiuũ aptũ. ſ. hũores adure
re: ⁊ maxime quãdo ꝓceſſit aduſtio. nã in ꝑn° fiet fortaſ
ſis colica. Itẽ omne accidẽs aie meliã inducẽs ⁊ calorẽ
extinguẽs. vñ Ypo. Timor ⁊ puſillanimitas meliã per
ficiunt ſi diu ſteterint ad deſcẽdendũ ⁊ maxime eſt verũ
de ꝑmitiuis. Que aũt ſint cõiuncte ⁊ ahtes pꝫ. ꝯra.

Signa demrãtiua. In ponẽdo ea illũ obſuabo or- H
dinẽ quẽ i flãticis poſui: q2. ſ. ponã ſꝫ ordi-
nẽ ſigna demrãtiua vniuſcuiuſq̃ȝ ſpẽi hũoris ipſam q̃r-
tanã faciẽtis: ⁊ hoc iuxta diuiſionẽ primã de ipſa paulo
añ poſitã. Et añq̃ȝ ponant̃ hec ſigna ſpãlia: q̃dã ꝑmittã
cõia: vt ex eis doctior efficiaris. Ois eni q̃rtana cũ iter-
polatiõe icipit ꝑus cũ oſcitatiõib° alicib° ⁊ lx°. deinde ſe-
quit̃ horripilatio. deĩde rigor: deide frig°. vñ patiẽs ſen-
tit in oſſib° ꝯfractionẽ ⁊ liſicturis ac ſi diſſoluant̃: ita vt
deinde accidat tremor ita vehemẽs vt dẽtiũ ꝑcuſſiones
cõtinere neq̃ant. Et poſt hec ſuccedit calor ĩter tertianã
⁊ quottidianã medi° ⁊ lẽte. Poſtrẽo nõnullos aut pau
cos ſequit̃ ſudor de q̃ iuſra. ¶ Quidã dixerũt ꝙ febris
q̃rtana cognoſcit̃ ab alijs ex q̃tuor. ꝑmũ ꝙ in ei° aduẽ
tu eſt ꝑuatio oium ſignoꝝ tertiane purciſimo multoti-
ens reperiunt̃ cõtraria. Scđm. ꝙ raro p ſe incipit vt ſu-
pra: ſed ſucceſſiõe aliarũ. Tertiũ. ꝙ pulſus eſt ſiẽ ill° q
eſt in vltimo ſenũ cõſtitutus: ⁊ de ipſo iſra. Quartũ. in-
choatio cũ rigore debili qui augmẽtat̃ in ꝓceſſu ⁊ ſenti
tur friguſ: ita vt ſentiat̃ oſſiũ cõcuſſio atq̃ȝ cõſtrictio.

Signa demrãtiua q̃rtane ex melancolia nãli facte. I
Initiũ vt ſupra faciẽs ab exeũtibus. Vrina
in ꝑncipio eſt ſubtilis alba aquoſa ſiue cruda cũ ꝑuatio
ne digeſtiõis ꝓpter hũoris groſſiciẽ ⁊ frigiditatẽ: que
longo tẽpore durat ad fuſcedinem declinãs. verum hec
multũ variat̃. nã in die interpolatiõis apparet vt dictũ
eſt: ſed in die poriſmi apparet ſubcitrina ꝓpter calidita-
tem putredinalẽ: ⁊ in die ſequẽti poſt paroxiſmũ: q2 ca
liditas putredialis egit lõgiori tẽpore in mã: appet citri
na ſemper cũ q̃dã fuſcedine. In ſtatu vero ingroſſat̃. In
declinatiõe aũt vniuerſali quãdoq̃ȝ appet nigra quãdo
ſcꝫ q̃rtana ſoluit̃: ⁊ hũor melãcolicus cũ vrina cõmiſce
tur. ⁊ hoc maxime in ea q̃ eſt ex nãli. Q. ſi fuerit ex ea q̃
eſt inãlis: appet ſubnigra vl' ad nigredinẽ tendẽs. Et q̃
uis vrina in ꝑncipio vniuerſali ſic colorata appet i oib°
q̃rtanis: tamẽ diuerſitatẽ recipit ex parte coloris ⁊ ſubſe
in alijs tẽporib°: ⁊ hoc in alijs q̃rtanis ab ea que eſt a me
lãcolia nãli: vt dicet̃: q2 melãcolia tenet diuerſitatẽ quã
aſſumpſit ex parte hũoris per aduſtionẽ in ipſam ꝯuer
ſi. vñ ⁊ variat̃. Egeſtiones ꝟo ꝟpſm ſunt ſicce ad nigre
dinẽ decliues. Sputũ diuerſificat̃ etiã: q̃ꝛ qđ exit a me
lãcolia nãli aduſta eſt acre: ſicut acetũ qđ cadẽs ſup ter-
rã ebulit. Sudor vero eius per cõparationẽ ad flãticã
eſt multus: ſꝫ paruus in cõparatiõe ad ſanguineã ⁊ cole
ricã: q2 flegma eſt viſcoſũ adherẽs. vomit° eſt declinãs
ad acetoſitatẽ ſiue ad acredinẽ: ⁊ color ei° ad nigredinẽ
¶ A ſubſtãtialiter inherẽtib°: q2 cũ caleſit corpus: nõ
ſit caliditas vehemẽs: ſꝫ eſt penlati ſuffumigiõ: vt acci-
dit in lapide aut oſſe vl' aliquo tali accẽſo. vt ſcđo ꝺ dĩſſ-

tiſo. Uñ calor ī hac nõ cito: ſ; paulati accēdit: ⁊ nõ emittit flāmā ꝓpter frigiditatē humoris ⁊ eiꝰ groſſicies: ⁊ nõ cõprehēdit corpꝰ totū. ſ. flāma eiꝰ ſubito vel intenſe: imo in ea eſt caliditas cū horripilatiōe. H eſt q: interiora ſunt iā calefacta: exiſtētibus adhuc exterioribus frigidis: q: flāma ſic ſubito extēdi nõ potuit: ⁊ eſt cū frigore: ſc; dolor q: poſitiuꝰ vl' ēt ꝓuatiuꝰ in exterioribꝰ: iā exiſtētibꝰ iterioribꝰ calidis: q: ēt caliditas nãlis diſſert redire ad exteriora.
¶ A qualitate mutata. Serapio. Color faciei ē viridior ac aſſimilaṫ colori plumbi: ⁊ albea oculoꝝ ſimilr plumbea ſunt: ⁊ cutis in ꝓceſſu denigratur ⁊ areſcit ⁊ ſit ſicca ⁊ aſpa ⁊ dura. Q, cū ꝑſeuerauerit iā ſic nocito ſplene: facies ipſa tumida ſit ⁊ palida ⁊ liuida cum tumore pedum. vnde vt infra nõ raro ſeqtur ydropis.
¶ Ab actione leſa. q: ipſa incipit cū rigore ex quo patientes ſentiūt in oſſibꝰ ſuis cõfractionē nõ ſic ex rigore aliarū: vt in Almāſore. ı. 18. cõtinētis. Senſus rigoris ipſiꝰ nõ eſt ſicut ſenſus puncture: ſ; ſicut ſenſus rei refrigerātis cõſtringētis: donec dolor ꝑueniat ad oſſa: ⁊ ſic dicūt patiētes ſe ſentire debilitatem in oſſibꝰ ⁊ cõcuſſiones in carne. Ex qbꝰ appet q frigus in ea ꝑceptū eſt poſitiuū: ⁊ cu; aliquāto dolore q̃ſi frāgat oſſa: ⁊ eſt illic cõtractio per quā ſtridēt dētes. verū nõ ſicut in flãtica. Uñ q: mã melācolica in oſſibꝰ: ⁊ circa oſſa magis reperitur q̃; mã flãtica: eo q nutrimētu; eoꝝ eſt melācolicū. hinc ab ea eleuatis vaporibꝰ groſſis ⁊ ſiccis q occurrentes pānicu lis oſſium ⁊ muſculoꝝ: in eis malū cauſant ſenſum: ad quē ſeqtur eoꝝ ꝯtractio ſiue iſpiſſatio ſiue cõpreſſio. qd nõ facit leuis vapor flãtis. Et hec cõtractio eſt cã confractionis dicte. Ad ā qd adiuuat: q: cū hūor melancolicus ad extra ſup mēbra ſenſibilia ſpargitur: ſua fridítate ac groſſicie verſus muſculos cutis male expelli põt. vñ remanēs diu ſup muſculos ⁊ pānicu los oſſiu; in eis cauſat dolorē hunc ꝓfundū ⁊ grauatiuū: quē cõfractiones dicimus. Et quidā ſe citius expedientes dicunt hoc ex nã ipſius humoris cõtingere: ꝓpter eius acredinē ⁊ acetoſitatem nãe multū diſproportionatas. cõſidera. Et cõſimilr ſit dentium ſtridor in ea cauſatus a ſilibus vaporibꝰ ad muſculos mādibularū ꝑuenientibꝰ. Qui qdem ſtridor eſt ſicut ſpaſmus. Et aliqñ ē ſtridor ita vehemēs
A vt ſit neceſſe ponere inter dentes baculū vel aliqd talene ex forti colliſione dentiū adinuice; frangant. ¶ Eſt ēt videndū qs humor maiorē faciat cõcuſſionē ſiue tremorē ſiue rigorem. Et pro iſto breuiter dicendū q tremor ⁊ motꝰ ꝯcuſſiuꝰ ē maior ceteris paribꝰ in q̈rtana q̃; in flãtica vel tertiana. Et exponiṫ cõmuniter maior. ſ. extēſiue in q̈rtana: lic; in tertiana ſit maior: q: intenſiue et tu ꝯſidera. Et cū ꝑmo eſt frigus valde intēſu; reſpectu frigoris: qd eſt cū rigore tertiane. Nā frigus tertiane eſt ꝓuatiuū. vl' ꝓpter ꝓuationē accidit: vt ſup̄ de eo. Quartane aūt eſt poſitiuum. verū Auic. inquit q ipſa incipit in ꝑmis cu; frigore paruo: q: in ꝑncipio ſui paroxiſmi. q: humor melācolicus eſt tardi motus ⁊ tarde moueṫ ad putredinē: ⁊ tardius q̃; flegma: ⁊ iõ tarde caleſcit. ꝓpter qd in ꝑncipio ꝑncipē paroxiſmi frigus eſt paruu;: intelligēdo per frigus poſitiuu; frigus: ſicut in flãtica. deinde incipit frigus eiꝰ addi: q: augeri vt circa mediū eius: q: in augmēto magis ſubtiliata mã a caliditate: que ⁊ citius mouebitur: ⁊ maiorē corporis parte; occupabit. poſtea minoraṫ parū: apud ſtatum ſc; ſui ꝑncipij. Deinde ſupple magis declinabit adueniente. ſ. fine ꝑncipij: ⁊ appiquāte augmēto paroxiſmi. Et horū oīu; cauſa eſt caliditas putredinalis cū incipit mitius a materia occupari: qd eſt ī augmēto principij vt ꝑncipiū cuius ſlibet paroxiſmi particulariter diuidaṫ in q̈ttuor tēpora: vt h; ipſe integer paroxiſmꝰ. Et hic aduerte q quāto materia hec magis caleſcit ⁊ magis ſubtiliatur: tanto citiꝰ moueṫ: ⁊ minus frigus cauſat. ꝓpter qd frigus ē minꝰ ī augmēto vniuerſali febris huiꝰ. Et ſilr minus in ſtatu vniuerſali q̃; ī ꝑncipio vel. verū rigor ⁊ cõcuſſio ē maior ꝓpter mãm ee magis factā calidā ac magis penetratiuā ⁊ mordicatiuā. Et iõ cū videmꝰ in q̈rtanis rigorē fortiorē. arguimus eiꝰ ſalutis appropinq̈tionē vt iſra. ⁊ tu ꝯſidera qm̄ iuxta hec vba. Auic. exponi poſſūt de tēporibꝰ vlibꝰ: vt q: ē frigus paruū in ꝑncipio reſpectu augmēti: ⁊ minus in augmēto reſpectu ſtatꝰ: ſed rigor augeṫ ī augmēto ⁊ ſtatu. In declinatione aūt iā digeſta ⁊ pacificata mã remittunṫ hec oīa. ¶ Q, ſi q̈res vbi maiꝰ ē frigus an ī q̈rtana an ī flegmatica: Dicēdū q ī flegmatica ē maius intēſiue ⁊ extēſiue: q: duratiõe ⁊ cã; q: ⁊ ſi in q̈rtana accidat frigꝰ poſitiuū a fridítate mãe: tñ ī ea accidit plus propter reuocationem caloris ad intra. cuius oppoſitū eſt in flegmatica. Cuius cauſa: qm̄ virtꝰ plus terreṫ ab ipſa melācolia: cu; ſit humor nãe multū horridꝰ: ⁊ flegma multū amicꝰ. cu; ſit ꝓpiquū nature ſāguinis. Etiā adiuuāt ad hec: q: flegma frigidius eſt melancolia. ⁊ ē locus ſpeculationis an aqua ſit frigidior terra. Itē quia flegma magis moueṫ ⁊ ad maiorē corporis ptē. ¶ Pulſus in ꝑnꝰ ſtrictꝰ paruus ⁊ occultꝰ q̃; in aliqs febribꝰ. ita q ſi peritꝰ medicꝰ de pulſu eius ſani habuiſſet noticiā ꝑ ipſum pulſu; ſolū cognoſceret quartanā. Et eſt ſentētia Almanſ. Nā in hac vt ipſe dicit ē ſupfluitas puitatis ⁊ raritatis reſpectū flegmatice. q̈re magis reſpectu ſanguinee ⁊ colerice. Iugit Auic. Pulſus qdē q̈rtane melior ē pulſu flãtice in puitate ⁊ frequētia. ſed ē ſilis ī tarditate. Et exponit Gētilis. Melior ⁊c. ı. nõ ita paruus nec ita frequēs: q: virtꝰ eſt fortior in q̈rtana: ⁊ q̃tū in febre flegmatica ad tarditatē pulſus facit debilitas virtutis: tātū facit ad tarditatē pulſus in q̈rtana melior paucitas ſiue nõ tāta paruitas quāta eſt in flegmatica. vñ in flegmatica per frequētationē ſit recuperatio euētatiõis. ⁊ iſta indigēt ſpeculatiõe. ꝯſidera. Et in q̈rtana appet pulſus ferinus: q: durus ꝑꝑ ſiccitatē hūoris exiccantē artaria;. vñ ipſa efficiṫ inobediēs. ⁊ bene extēdi ⁊ ī altū eleuari nõ ꝑt. Et diuerſus: qm̄ eſt a mã groſſa virtutē multū grauāte. Et q: eſt ceteris materiebꝰ groſſior. hinc maiore; in pulſu cauſat diuerſitatē q̃; in reliqs reperiaṫ febribꝰ. vt Auic. Et licet in oībꝰ febribꝰ putridis. vt ſupra in radicibꝰ: ſiſtoles ſit maior diaſtole. tñ in q̈rtana ꝓpter groſſiciem humoris ṽtutē ſtimulātis maior eſt adhuc reſpectu tertiane: in q̄ eſt maior calor: ⁊ tu hoc cõſidera. ¶ In q̈rtanis circuitꝰ eſt q̃ſi ꝓpriū ſignū huius febris: q: hic circuitus in aliis nõ reperiṫ febribꝰ. ⁊ hoc ſm nãm hūoris facientis febre;: ⁊ duos dies ītegros puros ⁊ q̈etos hēt. ⁊ q̈rta die moueṫ. Ga. 2. de diſſ̄ijs febriū. ⁊ durat eiꝰ paroxiſmꝰ. xxiiij. horis. ⁊ hoc q̃ñ ē pura. qm̄ ſi cu; ea commiſceaṫ colera citrina minuiṫ: ſi flegma ꝓlōgaṫ. cõſidera. Et licet oīa tēpora ipſius ſint lōga: tamē ꝑncipiū ē valde lōgu; reſpectu alioꝝ. ¶ Sitis vt Auic. minoraṫ ī hac niſi ſit a melia colerica. Accidit tamē vt ī augmēto ⁊ ſtatu aliqua ſitis ſupueniat: licet parua: etiā q̈rtana exiſtēte pura. ¶ Item in iſtis q̈rtanis ſplen leditur ac dolet ⁊ ingroſſaṫ q̃ñq; extra nature modū. Gal. ad Glauconē. ¶ Ite; in ea accidit viſus debilis ſi ꝑſeuerauerit ꝓpter vapores groſſos turbidos eleuatos ad ſuperiora ſpūm viſibilē obfuſcātes: q vt ſupra cauſa erāt ſtridoris dentium. ¶ Accidit ⁊ his tuſſis cū difficultate ꝓpter nocumentū his partibꝰ cõicatū: ſed cu; difficultate propter exiccationē pectoris factam ab ipſo humore exiccante cõſtringēte. Accidit ⁊ his appetitꝰ fortis: ⁊ h ſi nõ fuerit opilata via ꝑ quā venit melācolia a ſplene ad os ſtō. Item adeſt pigricia grauitas crurium ⁊ coxarū: ⁊ ꝓpter

B

indigeſtio ſ lateꝝ inflatio: dolor lūboꝝ: ingetudo. Itē
ſomnia mala timoroſa. Itē cū calor expandit accidit ali
quādo frequētia mingēdi. Et hoꝝ cauſas ex dictis col
lige. Et hec febris hꝫ declinationē verā. Quod dico ꝓpter
flegmaticā q̄ falſā hꝫ vt ſup̄. ⁊ hoc q: eius mā ſit ſicut cinis
q nō pōt eē vehiculū putredinalis. Et ad eā cognoſcēdā
marie iuuat etas compl̄o habitudo cōſuetudo regimē
tēpus anni ⁊ hꝰ. q̄ oīa ꝯſiderare debes attente vt ⁊c. Et
hic aduerte ꝙ hec ſigna q̄ ſic poſita ſūt ꝑticularia vt re
ſpiciūt quartanā ex melia nāli: ēt in parte eoꝝ ſūt ⁊ aliis
ſpēbus cōia. poſt q̄ ponā demōſtratiua particulariū ſpē
rū eius. deinde ꝓnoſtica oībus ſpēbus deſeruiētia.

Signa demōſtratiua eius q̄ ex melia ꝑ aduſtionē
ſīſtis facta. Quia paroxiſmi ſunt lōgiores
ꝓpter māꝫ eſſe magis viſcoſaꝫ. nā vt ſupra aliīs ꝑtib⁹
viſcoſitas ad lōngitudinē febris operatur. Et ſicut paroxiſ
mus ē lōgior: ita ⁊ frigus in ea ꝓpter eādē cām. Sꝫ hic
ſcito ꝙ nō accidit aduſtio abſqꝫ epatis calitate. Et hoc
bene cōſidera ēt ꝑ ſequētib⁹ ⁊ ꝑ curā. Et adusti ſi fue
rit ſubtilis ſubſtātie trahit ad dulcedinē. Si vero ſpiſſe
trahit ad acetoſitatē ⁊ ponticitatē. Et hꝫ hec feb. ſtatio
nes vt flegmatica. nō tñ tot ⁊ tantas ſicut ille. Et tu vide
cām in flātica: ⁊ ē ſudor tardior. i. tardius eueniens. vel
ēt minor ꝑꝑ māe viſcoſitatē: vrina ē in colore remiſſe: ⁊
marie in die añ acceſſionē: ſꝫ in die poſt ē tincta ⁊ ſpiſſa:
ſꝫ abſolute ē groſſior q̄ꝫ in aliis ꝑꝑ māꝫ eē groſſiorē: q̄
cū vrina cōmiſcet. Et pulſus eſt minus durus q̄ꝫ i aliīs:
qm̄ humiditas facit ad mollicīē: ⁊ magis diuerſificat:
⁊ eſt purior ⁊ magis occultus q̄ꝫ ſupple in aliīs notis ꝑꝑ
māꝫ eſſe fridiorē. Et tu hic adde alia ſigna cōponēdo
ex te. vt vbi gr̄a: q: regimē fuit flegmaticū ⁊ ꝓpter cali
ditatē epatis aut hꝰ eſt mō aduſtū: aut ꝙ ad hoc cōcur
rebat calitas aeris ſiue tēporis cōſtitutio. Itē q: preceſ
ſit febris flātica ⁊ hꝰ vt ſupra quodqꝫ in aliīs fabrica.

Signa eius q̄ ex aduſtiōe ſanguinis fit. q: icipit cū
pauco frigore: ⁊ calor ē ſatis mitis: ⁊ decli
nat cū fluxu ſanguis nariū. vrina ē ruffa cū quadā groſ
ſicie ſubſtātie. ⁊ hoc in ꝑncipio: deīde appet rubicunda.
pulſus tēdit ad plenitudinē cū vētoſitate: ⁊ terminatur
cū ſudore ſatis notabili: ⁊ in ore ꝑcipitur ſalſū cū pauca
dulcedine: ⁊ ad pōticitatē declinās mixta accedit. Et ꝙ
preceſſerūt ſigna ſanguis ex pte febris: q: preceſſit feb.
ſanguinea. Itē ꝑcipit i ore dulcedo declinās ad acceti
nem aliqualē. parū aut nihil ſitit. Sōnus eſt grauis. Et
adiuuāt ad eius cognitionē etas cōplexio habitudo. re
gimē ꝑteritū. tēpus āni ⁊ hꝰ. ¶ Q. ſi fuerit q̄rtana nō
ex aduſtiōe ſanguinis: ſed ex cōmixtiōe eius cū melāco
lia erit vrina in ꝑncipio ruffa ⁊ ſpiſſa. q̄nqꝫ cuꝫ q̄dā liui
ditate ac nigredine: ⁊ ꝑcipue in ſupꝑficie: ⁊ erit frigus pa
rū. caliditatis ſatis intēſe. ⁊ hora nona mouebit̄ cū capi
tis grauitate ac dolore: precipue poſt cibum.

Signa eius que eſt ex aduſtione colere. vrina ruffa
ignea pulſus vehementioris velocitatis ⁊
frequentie ꝓpter māꝫ eſſe calidiorem: ⁊ eſt cuꝫ minori
diuerſitate. ⁊ eſt durus: ⁊ incipit cuꝫ horripilatiōe ⁊ fri
gore in carne: quia materia eſt ſubtilis apta ſic ſubtiliata
ad exteriora ꝓpelli: ⁊ ſic magis ſentitur in exterioribus
q̄ꝫ in profundo ⁊ alia. ⁊ huic citius ſuccedit calor ⁊ eſt
intenſior: ⁊ eius aduſtum trahit ad amaritudinē: ⁊ eſt
ſitis maior ⁊ ſudor copioſior q̄ꝫ in ceteris aliīs partibus.
Et eſt cū dolore frontis acuto cū defectu appetitus cū
vomitu colerico quandoqꝫ: ⁊ quādoqꝫ cū ſolutiōe ven
tris. Et accidit quādoqꝫ his ira furor ⁊ inflammatio: ⁊
ipſam ſignāt etas. cōpl̄o. hītudo. tēpus anni. regimē ꝑ
teritū. Itē anteceſſio febris colerice. Et hec ē breuioris
ſpēcī reſpectu aliarū: ⁊ cū copioſo ſudore terminatur.

Signa demōſtratiua q̄rtane q̄ ē ex aduſtiōe melie
ſunt ſignoꝝ ꝓceſſio dominiū melie ⁊ egritu
dinū melicariū: ⁊ cū mouet ad paroxiſmum incipit cuꝫ
minori frigore: ⁊ calor citi⁹ aſcēdit ⁊ magis eq̄liter: ⁊ ē
acutior q̄ꝫ in melia naturali nō aduſta ⁊ citi⁹ declinat:
⁊ cū maiori ſudore: ⁊ ē vrīa magis tincta ⁊ ſubtilis in ꝑ
mis. ⁊ eī⁹ aduſtū ex ſubtiliori parte eius trahit ad acreꝫ
ſicut acetū qd̄ cadēs ſup terrā ebulit: ⁊ eſt pulſus velo
cior ⁊ ſpiſſior cū minori diuerſitate ⁊ ineq̄litate exiſtēs.
Et cōcurrūt cū ea circūſtātie ſimiles ex parte etatis cō
plexionis regiminis ⁊ hoꝝ: vt de aliīs dictū eſt.

Signa pronoſtica. Nō raro ad q̄rtanā ſuccedit la
pis renū marie q̄ñ eſt per aduſtionē facta.
¶ Raro fit q̄rtana ꝯtinua: vt ſup̄ in ꝑncipio. ¶ Febres
erratice vtplm̄ q̄rtane ſiūt. ¶ Febres q̄rtane multotiēs
ſiūt ſucceſſiōe nocumēti ſplenis: q: nō attrahit ſic dꝫ: ⁊
remanet coſa nigra q̄ deinde putreſcit. ¶ Quartana ex
meliā nāli vl' aduſta magis fit i ſenio. Que āt fit ꝑ alioꝝ
hu. aduſtionē magis fit in iuuētute: ⁊ max⁹ in ſi. ei⁹: q̄ñ
ſcꝫ maior fit aduſtio. vnde ypoc. 3° aphor. Qui. xxxv. an
nos preterierūt q̄rtanarū efficiunt. Almāſ. In autūno
⁊ fine eſtatis ⁊ cōpl̄ones habēntibus ſiccas freq̄ntius ſo
lent accidere. Quartana ꝯtinua deterior eſt ſua interpo
lata. Et deterior ſpērū que fit aduſtione melie nālis. de
inde q̄ fit aduſtione colere. Zoar. Et cū ꝓlongat̄ ꝑducit
ad ydropē ꝓpter nocumētū ſplenis. Et ſalubrior eſt illa q̄
nō eſt cū apoſtemate ſplenis: aut aliīs: q: aliīs paſſionib⁹
eius: vt eſt duricies opil̄o groſſicies dolor ⁊ hꝰ. Ea que
eſt cū apoſtemate ſplenis q̄nqꝫ nō ſoluꝫ ad ydropē: ſꝫ ēt
ad perniciē ducit. ⁊ iō ſis attentus. Cōſimilr ſi fuerit cū
apoſtemate epatis: ⁊ tales vtplm̄ lōge ſunt. ¶ Quarta
na in valde ſenibus nō curat̄ ꝓpter debilitatē virtutis.
vnde aliq̄ñ videbis ſigna digōnis bona ⁊ febrē declina
re: ⁊ tādē morietur. Et iō in pronoſtico ſis attentus. nā 2°
aphor. Quecūqꝫ enī egritudines cronice eis fiūt: vtplm̄
cōmoriunt̄. ¶ Quartana vtplm̄ eſt ſalua: ⁊ hoc ꝓpter
lōgā ſui getēꝫ qd̄ de ꝑiodica ſpālr intelligas. ¶ Quar
tana: q̄ ſalua eſt liberat ab egritudinib⁹ melicis ⁊ ab epi
lepſia. ¶ Sāguinea velocius curat̄. poſt hāc q̄ fit ex nāli
ſed q̄ eſt fcā ex flegmate ⁊ colera vitellina vel nigra val
de eſt negor ⁊ ꝓlixior: ⁊ ꝑcipue ſi eſt cū opil̄one ſiue apo
ſtemate ſplenis aut epatis: ⁊ freq̄nter vt dictū ē ducit ad
ydropē ⁊ non curat̄. Gerardus. verū ex aduſtione flātis
fit citius curat̄ q̄ꝫ q̄ ex aduſtiōe melie nālis. ⁊ iſta ē aliīs
difficilioris cure. ¶ Quartana q̄ incipit ꝑ ꝯuerſionē al
teri⁹ egritudinis in eā facilius curat̄. 5° aphor. A q̄rta
nis habiti nō valde a ſpaſmo apprehēdunt̄. ſ. repletionā
li ꝑꝑ humorē eē ſiccū groſſuꝫ nō aptuꝫ ꝑ neruos fluere.
Multos recipit hic aphoriſmus itellectus. q̄s ſuo vide
bis loco. Et dixit nō valde: q: nō freq̄ēter: vl' q: nō itē
ſos ſꝫ remiſſos ſpaſmos ſm̄ abundātiā humoris flātici in
corpe q̄rtanarū exñtis. ¶ Quartana ſpaſmū curat eius
exiccādo māꝫ. Et tu ꝑ his aphoriſmis lege in 3° ca° ſup̄.
vbi inuenies eos q de q̄rtana loquunt̄. ¶ Quartana ſal
ua libat ab egritudinib⁹ malis melicis: ſic lepra melia ⁊
hꝰ. ¶ Eſtiue q̄rtane vtplm̄ ſūt breues: autūnales do lō
ge: ⁊ marie q̄ hyemi ꝯiungunt̄. Eſtiua aliīs perib⁹ bre
uior: ⁊ q̄ ad tpa ſua: ⁊ q̄ ad totā egritudinē. hꝫ tñ fortio
ra accñtia ex pte ingetudinis: ſitis: acuitate claritatis ⁊
hꝰ. ¶ Quartana niſi accidat i ea error: nō addit ſup̄ an
nū. ⁊ cā q: inſeq̄tur motū ſolis: ſic acute motū lune. mo
do in vno āno terminat̄ mot⁹ ſolis. ¶ Quartana q̄nqꝫ
durat. xij. ānis. ⁊ ꝙ ē ifra eos. ⁊ hoc quādo i ea cōmittit̄
error. ⁊ ſm̄ q̄ātitatē erroris accidit ꝓlongatio ei⁹. Raro
vel nunq̄ꝫ abſqꝫ nocumēto ſplenis accidit.

¶ De cura quartane in vli. Rubrica. ii.

Quar^na^ inſeq^r^ motū ſolis et^e^ nō ꝑtranſit
annū niſi accidat error

A Quartane cura eſt difficilis: ⁊ ſi qdā emperici cuȝ ſuis delirijs ſo ſtris experimētis eā ſacilē pnunciāt. Cuius difficultatis cā ē ineptudo hūoris ad digeſtionē: ⁊ plus ceteris. nā fridus ē ⁊ ſicc⁹ cō pactus: ⁊ vt ita dicā durus. ⁊ cū calore nāli in nulla qlitate cōueniens. vñ medici maxime ⁊ pncipaliter ſtudēt humectationi in eius cura. ¶ Scdo. operatur ad eius difficultatē cōpactio corpis i quo vtplm fit. ſunt eni mediā ſtrictoꝝ pororū a qbus parua fit reſolo. ¶ Tertio. ad illud adiuuat tps in quo vtplurimū accidit: vt autūnus temp⁹ diſtēperatū valde. ad qd̄ ſuccedit hyems apta ꝓlōgationi ei⁹. ¶ Quarto. q: tarde mouet mā ꝯ nām: ⁊ ecōuerſo. ¶ Et accedēdo ad curā eius dico φ cura ei⁹ diuerſificaf vt ſupra de flātica ex pte duoꝝ. Primo qdē ex pte diuerſitatis mācrie: vt q: pmo cōſiderẽt an ſit media flātica: aū ſanguinea ⁊ hi⁹. Qm̄ cū hec ſebris māl ſit: ⁊ a febre ipſa pua ſumaf indicatio. dȝ pncipalis itētio eē ad cām. Juxta illō tertio tegni. oȝ vniuſcuiuſqȝ cām pus abſcidere. Scdo recipit diuerſitatẽ ex pte tēpoꝝ: qm̄ alia debent in pncipio alia in augmēto. ⁊ ſic de alijs vt iſra. Et ſubticuit Auic. hāc ſcdm diuerſitatē. dās ipam intelligere ex hīis de flātica.

B Canones. Ordinatio diete: lenitio: minoratio: digeſtio ĝ data: euō ĝ data: mēbroꝝ nutritiuoꝝ ſplenis. ſ. epatis ⁊ ſtōaci ꝯfortatio. ꝓuocatio: reſidui reſolo. acciſtui correctio. Et qm̄ egritudo eſt lōga: cui ſi min⁹ ſuccurrit dieta q̄ꝫ potiōe: iō tu diete ei⁹ eſto diligēs executor. ¶ Et ꝑ p dōȝ cū Meſ. ca°. ꝯ ſoda ancte Gal. φ cura oīuȝ egritudinū melācolicarū nō eſt ſpoliāda a regimīe ipiguatiuo ⁊ hūectatiuo. ꝑter hoc φ cadere faciat in opilonem. ⁊ ꝫ iō vt lenificet ⁊ habilitet corp⁹ a vt hūor medicina digōne recipiat: ⁊ fuet i medio pncipio ⁊ fine. nā in hac plus cōſideram⁹ ſiccitatē hūoris q̄ꝫ fridiutatē: ⁊ iō auctores plus ſunt itenti hūiditati. ¶ Secūdo φ in hac nō tm̄ fridutas cibi ⁊ potus timet ſicut i illa q̄ ē ex aduſtiōe flātis nō ſalſi ⁊ melie aduſte. dico nō ſalſi: q: in aduſtiōe ſalſi dōm vt ꝯ aduſtiōe cole ſȝ remiſſi⁹. ¶ Tertio dietā aſt ordiare opȝ nīis tēporib⁹. vt ſup̄. 4. ca° ⁊ tu ad hoc attēde: q: ē cura tēpatiua ſecurius eſt dietā ſubtiliere in pncipio dū dubitaf an ſit lōga vl̄ breuis: qm̄ ſi eſt breuis: ⁊ tu dietes groſſe in pn° tu ꝓlongabis eā. Si lōga ⁊ tu ingroſſes ē lōgiorē facies. Et hunc modū cure dicūt voluiſſe Aui. cū īgt. Rectius ē vt inclinet regimē eaꝝ i pmis ſeptimanis vſqȝ ad tres ſeptimanas ad ſbtiliatiōne quādā. Accedēte vō ſtatu ē ſubtiliādū: attēto ſemꝑ tenore v̄tutis. Et hic attende dictuȝ Yſaac ⁊ eſt ꝯſtātiū φ cures ne ex tua īducta abſtinētia corp⁹ ad ethicā ꝑducas. ¶ Quarto in dieta ꝓcede a pncipio vſqȝ ad. xv. dies vel circa cū ſubtiliatiōe ei⁹. Et hoc ꝯſentiente v̄tute: abſtinēdo a carnib⁹ ⁊ ab eis q̄ multuȝ dāt nutrimētum: vt mā ſubtilietur digeratur ⁊ paucificetur ⁊ egritudo ipſa abbreuietur. Et hic aduerte φ oȝ

C vt in pncipio bñ cōſideres egri diſpoſitionem ⁊ regimen ꝑteritū: qm̄ ſi fuerit plenus ſiue repletus: ordina dietā ſubtiliorem. ſi vero non: q: etiā ante aduētuȝ febris fuit abſtinēs ⁊ febriēs: tūc nō ꝓcedas cū ita ſubtili dieta. Et iō Auic. in vno loco ꝑ ſbtili dieta dabat aues minutas ſiue paruas: ⁊ igroſſando dabat pullos: vt puris colericis macris ⁊ facile reſolubilib⁹. Et in alio loco eiuſdē capli: q: de cura q̄rtane ſubtiliādo dietā iubebat egrū a carnib⁹ abſtinere: vt ſunt ſanguinei carnoſi ⁊ hi⁹. Debes deinde ꝓcedere cū īgroſſatione: alij aūt vt Almanſ. videtur φ q: itur verſus ſtatum dieta debeat ſubtiliari. ⁊ tu cōſidera. nā ſupra habuiſti hui⁹ rei diſſolutionē. Ita φ in ſtinis Aui. ⁊ yſaac icipiūt cū ſbtiliatione: ⁊ gradādo ad groſſiciē tendūt. alij eȝ. ¶ Quinto. φ cib⁹ q̄rtanoꝝ nō dȝ eſſe crudus: imo cruditate reſoluēs. nō groſſus: imo ſubtiliās nō ꝯſtrictiuus: imo vētris lenitiu⁹. ¶ Sexto ſanguis laudabilis ĝnatiu⁹. cuiuſmodi ſūt cibaria calida ⁊ hūida: vt caro bona: oua ſorbilia: ⁊ calida cū eq̄litate caliditatis: ſicut cōmixtio ficuū cū endiuia. Auic. Et ſunt ſuuatiua valde. Et aliqñ ꝯcedit Auic. calida vltra eq̄litatē i flātica. ⁊ ꝫ i pncipio. ⁊ dȝ dari i pua q̄ꝫtitate. Itē cōferūt frida ⁊ hūida facilis digōnis ⁊ boni chimi. ⁊ ſunt ꝯueniētia febri vt febris ē ⁊ ſiccitati hūoris ꝯtrianf. veꝝ eoꝝ fridutas cōtēperet vt exigit neceſſitas: ⁊ applicētur ſepe niſi timeat indigeſtio: ⁊ ex eis opilo. vñ Auic. Cibi nō ꝓhibeanf niſi ꝑp vehemētiā frigoris: ⁊ iō ꝓhibetur. lactuca i ea q̄ ex aduſtiōe flegmatis aut melie fit: niſi cōmiſceaf eruca q̄ tollit ei⁹ nocumētū: aut aliqd̄ tale. Iteȝ euitef oē opilatiuū qd̄cūqȝ grauis digeſtionis viſcoſuȝ tarde trāſiēs inflatiuū ⁊ hi⁹. vt caro porcina vaccina bouina piſces ſaba. ⁊ lēticule. caſe⁹ ſiccus. vinū nigrū groſſuȝ ⁊ huiuſmodi. q̄ habēt humorē melācolicū ĝnare. ꝯ quib⁹ 3° caplo. Itē alienef oē frigidū ⁊ ſiccū vt Auicen. ¶ Septio. φ ſi virtus cōſuetudo ⁊c̄. ꝑatiunf abſtineat a cibo i die paroxiſmi. Unde Auic. Precipiaf ei illa die ieiuniū. rectius eni eſt vt adueniat paroxiſm⁹ vētre vacuo vt nō occupef nā cuȝ mā alia: ſed vacet febri ⁊ cauſe ei⁹ donec expellat: ⁊ eſt de regimine bono ei⁹: Auicē. Et nō ſumat cibū donec cōſumif paroxiſm⁹. Tu tñ ſis memor eoꝝ q̄ dicta ſunt de cibatione febricitātiū: φ aliqñ in pncipio ⁊ i paroxiſmo opȝ cibare corpora colerica reſolubilia: ⁊ φ patiēs ieiunet ea die: ē mēa Raſ. 18. cōtinē. ꝯ Serapiōis ⁊ alioꝝ auctoꝝ ⁊ modernoꝝ. ⁊ ē iter vulgares viros tanq̄ꝫ preceptū obſeruatū. φ ſi cibare oȝ illud fiat ꝑ horas ſex añ paroxiſmū. ⁊ ſit cib⁹ ſubtilis cito digeſtibilis actu calidus. ⁊ i die īterpolatiōis vberi⁹ reficiaf. ¶ Et ex cibis ꝯmēdatis ſt carnes arietine iuuenes ⁊ a proprietate. Iteȝ perdices ⁊ carnes temperate ſupra quarto caplo. Itē columbi iuuenes: maxime elixatetur. turtures: oua mollia. Et ex fructib⁹ q ſūt calidi hūidi vt paſſule amigdale ⁊ hi⁹. 4° caplo. Laudaf pepo. laudāf pſicca: ⁊ marie qñ comedunf cum rectificātib⁹. vt cuȝ vino bono fuerint pus iſuſa. ⁊ marie qñ corpora ſūt mūda i qb⁹ nō timef putrefactio. Item ipſa preparata cū melle ⁊ aniſo. Et de regimine bono eſt ꝯtinuatio deliciarū geſtis. ⁊ abhorrere exercitiū mot⁹ corporeos ⁊ aīales. vnde hec febres oēs humectatione idigēt. O. ſi aliqñ comedūtur exiccatiua calida. vt porrū raphanus ⁊ ſinapi: ꝫ erit poſt digeſtionē māe ⁊ i pauca quātitate. nō vt exiccent: ſȝ vt ſtomachū ꝯfortēt. māȝ icidāt ⁊ abſtergāt. ⁊ ſolutionē vētris ſtimulādo virtutē inducāt: ⁊ ꝫ marie qñ timetur caliditatis augmētū. Propter qd̄ i colerica ⁊ q̄ ē ex aduſtione ſanguinis nō videif ſic cōpetere vt in ea q̄ ē ex flāte. ¶ De potu die paroxiſmi ab aq̄ abſtineat: auicē. In q̄rtana cōuenit vinū albū tenue in vigore mediuȝ: ⁊ limphef ſecūdū exigētiā potētie eius etatem cōſuetudinē tēpus anni ⁊ hi⁹. Sed ſcito φ nouū clarū magis hu- D
mectat: vet⁹ nō exhibeaf niſi poſt ſigna digōnis: ⁊ limphetur vt dictū eſt: ſi nō fuerit opilatio in epate aut ſplene. ¶ Et q: ex hiis facile cōprehēdere potes quō reliq̄ res nō nāles ſe hēre debeāt hinc ab earū pticulariori effuſiōe ſuperſedeo. ⁊ ideo marie qm̄ in particularib⁹ dicendis vniuerſalia comprehendentur.

¶ Pro ſcdo qui eſt ventris lenitio. dicaf vt Auic. Et fiat lenitio nāe in pncipio cū eis q̄ ſunt ſicut illud qd̄ ex violis aqua caſei ⁊ polipodio aut ſyr. acetoſo. cū epithimo aut caſſia cū aq̄ ſumiterre ⁊ lupulo aut aq̄ caſei. Eſt eniȝ bonū vehiculū in medicinis q̄ dantur in ea. imo quādoqȝ ipſa ſola ſufficit: ⁊ marie in nota. ⁊ etiā fiat cum his q̄

humectāt ꝛ materiā ipſam aliqualiter reſpicit. de qbus plene ſup: a in radicib⁹ vniuerſalibus. ꝛ 5ᵒ. cap⁹.

¶ Pro tertio dicaſ ꝙ oēs cōuenuit in hūectatiōe. ex pte autē qualitatū pmarū diſcōuenīūt. vt infra ſuis patebit locis. Et de digeſtiuis ipſarū ſꝫ diuerſitatē earū hebitū eſt 5. caᵒ. ꝛ tu ibi. Tu tñ hic attēde dictū yſaac. Inquit. Cū qrtana fiat de mā groſſa: opꝫ ad duo ꝓuidere. pmū ne detur in pncipio res multū calefaciēs. ne inde multū caleſiat mā: ꝛ due deinde febres generenſ. vna acuta cōtinua. ꝛ alia iterpolata. Nā ſic eſſet piculoſuꝫ: qm̄ virtus nō pōt ſimul ſuſtinere morbi pluritatē ꝛ eius acumē. Scḋoꝫ ne denſ refrigerātia: ne cōgeleſ ꝛ idureſ mā. ꝛ inobediēs fiat digōni: ꝛ egritudo ꝓlongeſ. ideoqꝫ aq̄ cruda nō cōpetit ꝛ ſilia. Et dictū fuit gradata digeſtio. qm̄ opꝫ vt a debiliori ad forti⁹ ꝓcedas. qm̄ mā eſt difficilis digōnis: vt ſupra de flegmatica. Propter qḋ oꝫ vt cū digeſtiuis eius ꝓcedas plurib⁹ dieb⁹. nā ſi qrſo eius eiiōne: ipſa nō bene ptis digeſta reddeſ inde prauior. vt Gal. Et debet eē digeſtiuū ſubtiliatiuū apitiuū in qualitatib⁹ pmis moderatū vt māe ꝯueniet vt īfra ſuis rubricis. vñ Auic. laudat mel roſ. cuꝫ ſirupo acetoſo ꝛ aq̄ ordei. ꝛ hoc in pncipio. Et valet hic pot⁹ dat⁹ bis vel ter ī die poriſmi loco potus. nā ſiti extīguet ꝛ mām digeret. Cōſilr valebit in die iterpolatiōis exhibit⁹. ſꝫ in die poriſmi deſ quatuor horis vel trib⁹ poſt cibū ad minus. Iſtud eſt cōe digeſtiuū. tu tñ ordina vt videbiſ expedire ex habitis 5ᵒ. caᵒ. Et in hyeme fiat cuꝫ melle ꝛ pauca aq̄ ordei. In eſtate vo cū zuccaro ꝛ multa aq̄ ordei. ꝛ tu cōplexionē ꝛ etatē ꝯſilr cōſidera. Itē cū tranſis ad fortius digeſtiuū: da tale qḋ ſit apitiuū ſubtiliatiuum ꝛ inciſiuū. tēperatū in actiuis: declināſ tñ ad calidū vt decebit ꝛ humectatiuū vt. 5ᵒ colliget. Itē ꝛ ſpleni appropriatū: quia eſt huius māe receptaculū. ꝛ ipſe gdē ſplen medicinas fortiter apiriuas ſuſtinet abſqꝫ nocumēto: vt ſunt ſcolopēdria. tamariſcus. cortices capparoꝝ ꝛ hi⁹. Et digeſtiua liquida ſunt cōueniētiora. quia opilationes ſūt fortes: ꝛ liquida per eas melius penetrāt ac facilius.

¶ Pro qrto dicēdū ꝙ ī pn⁹ cōpetit minoratio. vñ Auic. verū oīb⁹ ſuis ſunt īdicia qb⁹ cōicant. ꝛ illud eſt qꝛ ipſe oēs minuanſ in pncipio. ꝛ hoc taꝫ ex parte flobotomie ſi cōueniāt qꝫ farmacie. ꝛ hic canō ex ſequēti apert⁹ erit.

¶ Pro qnto dicēdū cū Meſue allegato loco p ꝙ mulcā ꝛ ſubitā nō faciam⁹ eūonē. ſed p interualla habētē tēperiē: vt nā eūonē regulet: ꝛ non eis nām. Fiat itaqꝫ vt de flātica dictū eſt paulatina fiat euacuatio. Secūdo ꝙ medicine ſolutiue ſint cōmēſurate nō recedentes a gradu medicinarū bñdictarū ſiue incolumiuꝫ. Tertio ꝙ non ſpolienſ a re humectāte. nā operationē bñficant. Quarto ꝙ a ſplene euacuēt. quoniā melācolie eſt receptaculum: ꝓpter qḋ cū ipſis cōmiſceanſ que ſplenē ipſum reſpiciāt. Et qꝛ euacuatio compleſ ꝓ nunc flobotomia vomitu ꝛ medicina. hinc de his ſeriatī dicēdū. ¶ Et de flobotomia pmo. nā vt in ꝑcedēti canōe iſte euacuatōes debēt eſſe minoratiue. ꝛ iō bene cōſidera ꝓ cōplemēto ei⁹ ꝛ preſentis. Quid ē minoratio ꝛ eradicatio in radicib⁹ eſt declaratū. Flobotomia itaqꝫ in hac cōuenire videſ in trib⁹ caſib⁹. Primus vbi qrtana ſit ex ſanguine aduſto. Secūdus qñ ē melia ſāguini admixta. Tertius qñ corpus eēt plectoricū: ꝛ rōne ipſi⁹ ꝯpetet ipſa flobotomia: Sꝫ hic aduerte ꝙ ſi fiat ꝛ nō ꝯuenit vehementer ledit. vñ. Auic. Et qñ nō ē necīa flōmia: tūc flōmia ē nociua inqꝫtū debilitat. ꝛ iqꝫtū educit ꝯtrīū melle. vñ magis incruidaſ melia. ꝛ iqꝫtū mouet hūores ad exteriora qꝛ ipſa flōmia trahit hūores circa locū flōmie ꝛ ad eā. Et iō qñ mā nō ē apta p flōmiā moueri cū ipa iaceat circa venas ſplenis ꝛ epatis. ipa ꝯmoueſ ꝛ agitaſ: ꝛ ſius cutuꝫ ꝛ carnē moueſ. vñ ſic ipa diſtat magis a locis eūoni aptis. ſ. a venis meſeraicis: ꝛ locis īteſtinoꝝ. ꝛ ſic īpediſ ei⁹ debita eūo. Et iuxta hoc nota ꝙ flōmia trahit ad ītra ſanguinē ī cute exiſtētē. ꝛ iō vituperaſ flōmia ī variolis ꝛ venenis. trahit aūt ꝛ ſcḋo a ꝓfūdo corpis ad locū flōmie. ꝓp qḋ ceſſant argumēta hic de pdictis moueri ſolita. Scḋo aduerte vt Raſ. 18. ꝯtinētis auctoritate Gal. Q, cū flōiā facies in qrtana debes ſanguinē ꝯſiderare: ꝙ ſi fuerit niger ꝛ ſpiſſus ſecuri⁹ eūare poteris: ſpecta etate vtute ꝛc. Q, ſi tenuis ſiue ſubtilis fuerit ꝛ rube⁹: mox reprime ꝛ venā ꝯſtringe qm̄ talis ē ſanguinis bon⁹ p cui⁹ eūonē debilitaſ vtus. Et dixit Gal. ad glauconē. ꝙ qñ paties eſt iuuenī ꝛ corp⁹ repletū. flobotoma vna vice poſt aliā. Eſt poſſibile vt hec ſola cura ſufficiat. ꝛ vena flobotomanda ē baſilica ſiniſtra. Et de his oīb⁹ pticularib⁹ ī de cura ei⁹ q̄ ſanguinea ſcribiſ. Cōueniūt qꝫqꝫ ī declinatiōe flōia. pmo qñ ē in ſāguīe inflātio. aut ex vſu medicinarū calidaꝝ. aut ciboꝝ. ēt ipoꝝ copioſitate. ꝛ ſic ī alijs. Nō nulli p ſecreto tenēt flōmiā baſilice ſiniſtre factā in hora ꝯiūctiōis lune pūctuali. ꝛ dicūt ſe mltos curaſſe. Et ego aliqñ feci: ꝛ bñ ſucceſſit. vꝫ. maxie in ſāguinea. ꝛ hui⁹ cāꝫ ꝯſidera. Quidā vt ſerarinꝰ ꝯſulit: vt fiat in 2ᵃ etate lune de ſaluatella ſiniſtra. ¶ De eūone aūt minoratiua dicaſ ꝙ cū melācolia nō ſit hūor repletionalis multū vt flā: ꝛ ineptiſſim⁹ motui ꝛ eūoni. ꝙ ī pn⁹ pncipꝗ nō cōpetit minoratio vt in flātica: ſꝫ bñ in pn⁹. qꝛ circa mediū ei⁹: qñ. ſ. aliqua incipit appere digeſtio. Et iō dicebat Auic. Illḋ eni apḋ digōnē ē vt ly apud dicat vltra pncipiū pncipꝗ. Q, ſi queraſ q̄ die dādū eſt minoratiuū. dicēdū cū Aui. ꝙ per diē añ acceſſionē: qꝛ tūc eſt vtus magis cōfortata ſupra debilitatē quā recepit ex pcedēti poriſmo. Secūdo. qꝛ mā melica icipit tūc coadunare ꝛ aliquē motum habere p ſeqñn poriſmo in locis in qb⁹ eſt: ꝛ nō ad alia loca. ꝛ hec maxie cōferūt ad eūonem. Multi tñ ſunt caſus cōtingētes qb⁹ oporteret aliud tēpus eligere. ſed regularius ſic operādū. Quidā dederūt in pncipio poriſmi medicinas fortes educentes melācoliā. ꝛ ſilr in pncipio principꝗ. ꝛ eis ſucceſſit: quos minime ſeq debes. vñ. Auic. Sꝫ ē rectū ab errore. i. medic⁹ ſic operās regiſ cū errore. vl recit ſe erroneē: ſic duci exercit⁹ aliqñ errāti bñ ſuccedit. ſi tñ landādus. nā libatio hui⁹ qrtanarꝗ fuit caſualis ꝛ idiuidualis qm̄ ī alio deterius ꝯtigiſſet. Et vt ſupra aduerte ꝙ medicine ſi ſint fortes abſolute. ſꝫ fortes debiles vt ſup̄ de flātica. Tu itaqꝫ ꝓcede gradatim in eūatione. vt de flātica dictū ē. ¶ De vomitu. vomitus ē eūatio ꝓpria in febre melica ꝛ ꝓprius in flātica. vt infra qm̄ ſtomachus ē lacuna ꝛ receptaculū flātis ꝛ ad ipꝫ ꝓuenit melia pcepto diuino. vt Auic. de hūorib⁹. ꝛ Aui. eſt de reb⁹ iuuātib⁹ in ea. ꝛ nō in principio tñ: immo in omni hora. ꝛ in paroxiſmo cuiuſcūqꝫ hūoris factus vt diceſ. nā ſic alleuiat paroxiſmū aut eradicat euꝫ Auic.

¶ Sꝫ dices. 4ᵒ. aphoriſ. docet ypoc. melicos p inferius euacuari. Ampli⁹ fortior ē euacuatio p vomitū q̄ꝫ p farmaciā: q̄ in pncipio paroxiſmorū oīno ꝓhibeſ ꝛc. Dicēdū ꝙ vomitus in pncipio paroxiſmi factus vt diceſ alleuiat ſiue minorat aut eradicat paroxiſmū. vt ſup̄ de radicib⁹. Et cā ē qm̄ māe q̄ ſūt in ſtomaco qrtanorū multiplicate ꝓp nocumētū digeſtiōis ſtōi ex cā ſebris ꝛ roriſtate ei⁹ ad ſtōm p ipm̄ euacuanſ. q̄ erāt vt cauſa fouens febrē: ꝛ accidētia ei⁹. Scḋo qm̄ multe materie melācolice hñt fūdamētū in qrtana circa loca ſplenis: cū ipſe ſit melie receptaculū ꝓpriū. ꝛ illa loca ſtō cōicāt ꝓp mltas venas magnas. In die ḡ paroxiſmi hūor melācolicus incipit moueri in locis illis. ꝛ ſuo motu ꝓpelli ad eā venas. vñ p vomitū māe melācolice ſic diuertunſ ꝛ trahūtur ad ꝯcauitatē ſtomachi ꝛ īteſtinoꝝ. q̄re p ipm̄ vomi-

Flebotomia In quibus casibus conuenit flebotomia in 4ana

flebotomia In coniunctione lune pro secreto ... In saluatella 4ana

tiū minorat: ⁊ aliqñ eradicat paroxiſm⁹. Facit ꝑꝑ eādē
cāz vomit⁹ ad remotionē rigoris: diuerſo ſic hūore ⁊ ꝓ
A hibito effūdi ſr mēbra ſēſibilia. ⁊ tu ꝯſidera. ℂ Sȝ q̄res
nōne ſcene aut aliqd̄ tale i principio paroxiſmi exhibituȝ
idē operet. Dicēdū ꝑmo ꝙ farmacū nō pōt quo ad ſuuȝ
effectū regulari vt vomitus: vt ꝙ ei⁹ opatio cito vel in
toto tēpore fiat āte aduentū paroxiſmi. Jtē ꝙ nō fiat ꝑ
eū i toto remotio ſicut de vomitu. nā ꝑ farmacū ꝯmouē
tur nō ſolū humores q ſūt i ſtō vl' ſtomacho ꝓpinq: ſȝ ⁊
hi q ſūt poſt epar. vnde i toto fit magna ꝯmotio: quaac
cidit īfirmis debilis nō parua. cui ſi ſuccedet paroxiſm⁹
ampli⁹ debilitās male. Hec aūt ex vomitu ſaltē leui non
ꝯſequunt. dico leui: quoniā fortis ex eiſdē cauſis i ꝑnci
pio nō ꝯuenit. Et iō fit vomit⁹ cū decoctiōe raphāi aut
ſeminū ei⁹ ad maius. ſed incipe a faciliori: vt a ſy. acetoſo
vel oximelle cū aq̄. vt ſupra de ſciatica: ⁊ in de radicib⁹. ⁊
tu ibi. Fortiſ autē vt cū eleboro factus aut lapide laȝuli
fiat i die geſis. ⁊ tu ad ipſū faciēdū bene conſidera. Hora
aūt factionis eius ē hora vna vel media vel circa añ pa-
roxiſmū: vel ꝓpe ichoatiōē tpi vt videbit ibi. Jtē ad fa
ciendū vomitū facili⁹ da ꝑus ſicut ſiclā alleū porrū ſina
piȝ piſces ſalitos ⁊ hī⁹. q̄ habēt abſtergere īcidere ⁊ ſubti
liare. ⁊ hoc in pauca quātitate ⁊ cū aliq̄s remittētib⁹ illā
ꝑꝑ febre. deide cū aqua tepida ⁊ ſir. acetoſo fac vomitū:
vel cū decoctiōe raphani vel ſemie ei⁹ ſi vis fortius. Et
plures tētauerūt liberar̄ hac via q̄rtanariū. Q ſi patiēs
magna cū difficultate aut ꝑiculo vomitū faceret. q ſtri
cti pectoris eſſet ⁊ hī⁹. tūc ab eo abſtie. Jtē ſis memor vt
ſupra: ꝙ ꝓprius valet in q̄rtana flegmatica. Quidā vo
mitum faciūt cū vino. vt fecit Forliuiēſis nr̄. Quidā cū
aqua ⁊ vino. vnde opȝ te in his moderare hīto reſpectu
ad febrē vt febris ē. Quidā laudāt vomitū in augmēto
febris factū. ⁊ dicūt ipm plus valere ad māe minoratio
nem que iam in ꝑn⁹. mota ē: ⁊ iam accepit aliquā digō-
nem. conſidera. nam ⁊ ipſum ſic approbo.

ℂ Pro 6⁹. ꝯfortent mēbra nutritiua iā dicta cū vnctiōi-
b⁹ emplaſtris. cerotis. ꝯfectōib⁹. trociſcis. electuarijs: po
tiōib⁹. ⁊ hī⁹. vt ipſa exigit diſpoſitio: q̄ oia q̄rēda ſūt a te
ꝓprijs capitulis in 3⁰ occurrēdo diuerſimode ſm̄ cāru
diuerſitatē. Et ꝓ nūc tm̄ dicat. ꝙ tua ſit ſollicitudo cir-
ca cor in ipm ꝯfortādo cū reb⁹ gñantib⁹ in eo mineraȝ
gaudiū. Scdo ꝙ attētus ſis epati: qm̄ ipȝ ē cā ꝑncipalis
aduſtionis: ⁊ ꝯuerſiōis humoꝝ in mcliem. Tertio ꝙ
cognoſcas vt ſupra ꝙ ſplen ē receptaculū ei⁹ qd̄ aduri-
tur. Et auctores ꝯſueuerūt ordinare trociſ. hos ꝯpre-
hēdētes itētiōes ex aꝑitiuis calidis ⁊ fridis mixtis coꝝ
mēbroꝝ: epatis. ſ. ⁊ ſplenis ꝯfortatiuis. vt ſūt ſuccus eu
patoriū ſcolopēdria ſpodiū laca endiuia. ſemē portulace
ſemia frida maiora. aniſū feniculus ⁊ hī⁹. Et dixit Aui.
Opȝ vt ſeruent ſplē ⁊ epar: ⁊ regant taliṫ vt nō idurent.
Nā in hac febre multū ſtudere debes hūectatiōi. ⁊ ſer-
mo ei⁹ ꝯplebit cū ꝓhibētib⁹ opilationē. Et ꝯſiliṫ de ſtō
inq̄t. opȝ in eis obſeruet ſtōus cū empliſ bonis ꝯfortā
tib⁹: q̄ ſunt inter virtutē caliditatis. ſ. intēſam caſitatē ⁊
ſubtiliantē. i. remiſſaȝ: qm̄ diſpoſitio eius q̄nq̄ꝫ indiget
calidiorib⁹: q̄nȝ remiſſiorib⁹. q̄nq̄ꝫ mediīs. ⁊ tu ꝯſidera.

ℂ Pro 7⁰ q̄ ē ꝓuocatio. dicēdū vt in radicib⁹. ꝙ in ꝑnci
pio q mā nō ente digeſta fortiora nō ꝯpetunt ꝓuocati
ua. ⁊ iō dicebat Auic. Nō oȝ vt fiat ꝓuocatio. ſ. vrine ī
ꝑmis q in principio cū fortitudine: q diuretico forti.
Nā hec dimitti debēt: vt in canonib⁹ generalib⁹ vſq̄ꝫ ad
digōnē manifeſtā ⁊ plures eūones. Dicēduȝ 2⁰ ꝙ leuia
ꝯcedi poſſunt poſt paucos dies a ꝑncipio: vt excludā-
tur māe cōmunes in vijs vrinalib⁹: ⁊ locis ſibi affinib⁹
inuētē. Tu itaq̄ꝫ in. 10. vel. 12. die poteris eis vti leuib⁹.
⁊ cū triīas feceris euacuatiōes cū digeſtiuis ſuis: iā ma-
nifeſte apparēte digeſtiōe dare poteris prouocatiua for-
tia etiā ī eis gradum ponēdo. vt de digeſtiuis: ⁊ ſoluti
uis dictuȝ eſt. ℂ De ꝓuocatione ſudoris dicatur vt vi-
ſus eſt velle Auicē. ꝙ in ꝑncipio vſi ſiue particulari me
dicus nō debet ꝑſumere recte operando dare ꝓuocati-
uū ſudoris. Eſt. n. fortius q̄ꝫ ꝓuocatiuū vrine: vt in ra-
dicib⁹. Q ſi ꝯtingat aliqñ ex ei⁹ tali exhibitiōe infirmū
liberari. H. n. rectū ē ab errore vt ſupra expoſitū ē de eūo
ne. Et ego vidi tales: qui certe aliqñ euacuauerūt. dico
multos ſuis dieb⁹ cū ꝓuocatiuis ſudoris exhibitis in
ꝑncipio quartane vſi. qd̄ forte euenit aut paucitate māe
aut īdiuiduali ꝓprietate. Nā ē veriſimile vt ex eo ſic ꝓ-
uocato egritudo ꝓlōget. qm̄ fit in mā ꝯmotio: ⁊ fluxus
bone ad locū male: vbi ꝯmixte adagent morbū ſicut de
baltico dicet. ⁊ ſic egro deterius cōtingit. Jteȝ fit reſolu-
tio ſubtilis ⁊ igroſſat mā. ⁊ ſic groſſa remanēs difficili⁹
digerit. ⁊ tu q̄re alias cās ſupra in radicib⁹ de ꝓuocatio
ne ſudoris. Quidā dāt poſt tres eūationis. viniȝ deco
ctiōis mētaſtri cū ꝑmixtione. ʒ. 1. vel. ij. tyriace: ⁊ ʒ. iiij. aq̄
vite. ⁊ hoc ꝑ mediā horā añ acceſſionē. ⁊ ē vinū calidū. ⁊
bene cooperiūt eos. ⁊ ſic faciūt ter vel q̄ter: vt videt eis
expedire. ⁊ ſic eos liberāt. Quidā ideȝ operant cū aq̄ vi
tis ⁊ puluere gariofiloꝝ. Quidā dāt vinū purū aroma
ticū cū puluere gētiane calm: ⁊ eſt ſecretū loc̄ꝫ me: q̄ di
cit ſe plures curaſſe. Nōnulli ꝓ ſecreto tenēt qd̄ dictū ē
de ſtomia ſupra. Aliq̄ faciūt ignē accēdi clarū: ⁊ exponūt
patientē ei. ⁊ bñ eum ꝑ ꝑus calefaciūt ante ⁊ retro. ⁊ hoc
ꝑ horā añ ꝑoxiſmū. deide iungūt dorſum totū a nucha
vſq̄ꝫ ad finē ſpōdiliū cū oleo rutaceo. cinamomo gario-
fil. ⁊ pauco croco. Deide ſupponūt pānū calm. Poſtea
dāt ad bibendū. ʒ. xvj. vini maluatici calidi cū cinamo-
mo. ⁊ gētiana puluerizatis. ⁊ ſic dimittūt eū ſtare coop-
tū pānis circa ignē ⁊ ꝓcedūt vt ceteri. Dixit Gētilis nr̄.
Nos aūt ad q̄rtanā nullū experimētū ſecretū habuim⁹
ſȝ curauim⁹ cū canonib⁹ ꝑdictis. cū quo vſq̄ꝫ nūc ꝑmāſi
⁊ ego. Sic ḡ ſudoris ꝓuocatiua nō dent niſi poſt mani
feſta ſigna digōnis apparētia: ⁊ multis īde ꝑcedētibus
eūonib⁹ Gordonius nr̄ multum laudat ſuccū calamēti
añ acceſſionē exhibitū. curat. n. oēm q̄rtanā.

ℂ Pro 8⁰ dicēdū. ꝙ in reſoluēdo reſiduū māei competit
balneuȝ. qd̄ nō oȝ fieri niſi in declinatione manifeſte vſi
ipſi⁹ febris. quo tꝑe ꝑceſſerūt multe ac plurime eūatio-
nes. Balneū tñ apud nos nō eſt multū in vſu. ſȝ de ipſo
infra de q̄rtana colerica. Jtē ꝯpetit ad hoc medicamen
calidū reſolutiuū exiccatiuū. vt tyriaca metridatuȝ dya
triteon pipereon diacalamētū ⁊ hī⁹. Sed tu debes eſſe B
attētus ꝙ in colerica: ⁊ ſanguinea: tyriaca ⁊ hī⁹. ſunt ſu
ſpecta. vt infra de eis. vñ ante digeſtionē nocēt: q aliqñ
mām multiplicāt eā ⁊ malignorē faciūt. ⁊ ſic poſſunt
duplare quartanaȝ: ⁊ alias egritudines melicas facere.
Et fortaſſis ſeptimus complebit octauum.

ℂ Pro nono q̄ ē correctio accidētiū dicatur ipreſentiarū
ꝙ accidētia q̄ corrigere opȝ cōiter in q̄rtana ſt nocumē
ta ſplenis ꝑncipaliṫ: q ꝯſueuit accidere opilo induratio
apoſtēatio ⁊ hī⁹. vñ deide fit q̄rtane ꝓlōgatio. Et conſe
quēter ſit epatiſ diſcraſia ⁊ ſtōi. qm̄ nocumētū ſuū cōicat
epati. ⁊ ſtō. Nā ſplen ſic ex multa mā frigefactū friditā-
tē cōicat ſtō: ⁊ digeſtiuā eius ſic debilitat. ⁊ epar conſilṫ.
Jtē q ꝑꝑ opilōnē in epate remanet plus q̄ꝫ deberet de
melia q̄ ipȝ diſcraſiat. ⁊ iō attēde ei ⁊ remotiōi male ſue
diſpoſitiōis. aperiēdo. ꝯfortādo. ꝓuocādo. reſoluēdo.
vt exigit diſpoſitio. Et cura eoꝝ vt ſupra ſuis requirat
caplis. ℂ Cōſueuit ⁊ rigor ſiue frigus ipȝ multū egrū
moleſtare. ꝑꝑ qd̄ attēde ei⁹ remiſſiōi occurrēdo ꝑ horaȝ
vel circa añ paroxiſmū cū pannis calidis extremitatib⁹
applicatis. Jtē cuȝ applicatiōe laterū calefactoꝝ: aut al-

terius inſtrumēti tenētis caliditatē. Itē etiā cū fricationibus vt ſupra de flāmatica. ⁊ tu ibi. Itē cooperiēdo egrū cū pānis multis. Itē inducēdo vomitū. nā Auic. eſt innatiuus ad illō. ⁊ dicta ē cā. Quidā operātes ſic faciūt fieri fricatiōes p̄rius. deinde cooperiūt egrū pānis multis: ⁊ extremis applicari lateres ſiue tegulas calidas ⁊ pānos. Quidā inungūt dorſuʒ p̄rius cū oleo rutacco ⁊ hi⁹. Tu itaqʒ operare aggregādo ex his vt videbit̄. ⁊ p̄ his ſup̄ de acutis de rigore. ℂ De canōe qui ē alteratio nihil aliud q̄ʒ de ipſo dictū eſt in de flegmatica. ⁊ tu ibi.

Simplicia ac compoſita digeſtiua ⁊ ſolutiua habuiſti ſupra 5 cap. Et de ipſis p̄ticularius ſm̄ p̄ticulares materias. verū hic tantū modo de his que a p̄prietate ⁊ de expertis mētionē faciā. ℂ Semē ypericonis cū vino datū q̄rtanā ſoluit: ⁊ eſt expertū. ⁊ tu ſcis ex poſitis ſup̄ q̄ talia debēt dari an̄ acceſſionez p̄ horā cū media vl̄ circa. Idē operat̄ nepita cū puluere data cū aq̄ calida. Idē milleſoliū cū vino laudat Aui. aſſā Et ex exptis. R̄. aſſe fetide folioꝝ ruthe piper: lōgi an̄. ʒ.ij. cōfice cū melle det̄ ante acceſſionē. Itē baccarū lauri. ʒ.i. ʒinʒiberis. ʒ.5. fiat puluis de quo ante acceſſionez detur. ℈.i. cū vino ſubtili. deinde cooperiat̄ infirmus ⁊ pānis calidis ⁊ tegulis calidis appoſitis ſic dimittatur. Quidā mihi dixit ſe pluries fuiſſe expertuʒ. ʒ.i. gētiane cū vino ſubtili. ℂ Quidā cōficiūt vnguētū hoc. R̄. ſyriace. ℥.ij. ſpice nardi. ʒ.i. gariofil. ʒ.i.5. olei ātiq̄ vini optimi an̄. ℥.ij. bulliāt ſup prunas: de q̄ vnguēto inūgat̄ dorſum ⁊ ſpina tota ad ignē magnū. deinde cū pānis calidis coop̄iat̄. ⁊ poſtea dabis vini ſubtile ↄcoctiōis gētiane calidū cū modico ʒuchari: vel ↄfectiōis adriāi deſcriptiōe. Nicol. Idē operat̄ vnguētū arogon Nicol. ſʒ bn̄ cōſidera tenorē v̄tutis. qm̄ in talib⁹ opʒ egruʒ forte ēē. Quatuor grana vel folio trifolij ante acceſſiōe cū vino bibita quartanā tollūt. Auic. Ideʒ operat̄. ʒ.i. pulueris cranei humani. Et q̄daʒ me docuit pro magno ſecreto. Idē confirmat̄ ſi cū hoc teneat̄ magna pars cranei ſub aſſella ſiniſtra iuxta cor. Cor leporis recēter mortui collo ſuſpēſum vel brachio ſiniſtro quartanā tollit.

ℂ De cura quartane note ſiue nō vere. Imitui faciēs a cura quartane ſanguinee. Rubrica. iii.

ET antequā ad curā eius accedam aliquos hic ānotabo canōes: ſpeciēb⁹ ipſis oīb⁹ ↄuenictes. ℂ Canon in quartanis nō veris talib⁹ p̄ aduſtionem cōueniēs eſt humectatio in q̄ q̄dē oēs note tales ↄueniūt. ℂ Secūdus. q̄ vbi fuerit q̄rtana nō vera nō ex aduſtiōe: ſʒ alteri⁹ hūoris commixtiōe dʒ hūectatio hec ↄſiderari. qm̄ in q̄buſdā minor ↄuenit: ⁊ i q̄buſdā maior. Ex^m̄ p̄mi vt q̄ ex ſāguine aut flāte. Ex^m̄ ſecūdi: vt q̄ ex cole ⁊ media. ℂ Tertius. q̄ ſʒ plurimū ē humectādū in nō vera. qm̄ vt plurimū ex aduſtiōe colere fit q̄rtana ipſa. ℂ Quart⁹. q̄ medicine liq̄de in ea q̄ ex aduſtione ē ↄueniētiores ſūt ſolidis. vt ſupra. ℂ Quintus. q̄ an̄ euōnē ſiendā debem⁹ expectare apparitionē digōnis. qm̄ mā ipſa difficulter digeritur: ⁊ euacuat̄. ⁊ iō niſi p̄ ſeptim anas dāda ſunt ſolutiua. Cōſimiliter ⁊ euacuatiua debēt eē facilia: vt in precedēti rubrica. ℂ Sextus. q̄ ſicut tardat̄ euō: ⁊ expectat̄ ſup digōnē: ita expectare opʒ ſup p̄uocationē. ℂ Cū itaqʒ ad curandā ſanguineā accedes: debes diligēter cōſiderare an ſit talis p̄ admixtionē ſanguinis cū melā: aut ex ipſi⁹ ſanguinis aduſtiōe. vt cām ipſi⁹ diligēter cognoſcas. q̄ cognita te ad canones referas vt in p̄cedenti rubrica. ex p̄te diete lenificatiōis digōnis. euōnis. ↄfortatiōis. p̄uocatiōis. reſolutiōis ⁊ ſuorū accidētiū correctiōis. ℂ Et p̄ p̄mo ſcito q̄ dieta dʒ ordinari ad ↄtrariū cāe. ⁊ iō in ſanguinea ex aduſtiōe frigidiora ſiue remiſſius calida ↄueniunt q̄ʒ in ea q̄ ex admixtiōe ſanguinis fit. vñ p̄ aere corrige. vt dicet̄ ſtatī de ea q̄ ē ex aduſtiōe cole. verū adhuc frigidior ↄpetit in ea q̄ ē ex aduſtiōe. ⁊ iō lege q̄ i ſequēti rubrica ſcripta ſūt. ⁊ te modera vt opus erit. ℂ Pro 2°. lenit̄ vēter vt in ſequēti dicet̄ moderādo p̄portiōabilr̄ vt de dieta actū ē. ℂ Pro 3° v̄o dicēdū. i ea nō fit ea expectatio in digōne vt i ceteris. Et iō potes trāſire imediate ad euōnē p̄ flōmiā. Et iō ſi repletionē cōp̄hēdis i toto ⁊ in epate magis fac flōmiā p̄ ex baſilica dextra p̄portiōalē repletioni v̄tuti etati. Q; ſi repletio fuerit magis i ſplene euacua ex baſilica ſiniſtra cū p̄portiōe vt dictū ē. deīde tēdeas ad lenitionē. poſtea fac euōnē cū mūdificātib⁹ ſāguinē: cū lupulo. capil. ve. boragine. fumoterre. epithimo. agarico. mirabol. citrinoꝝ. caſſia ſcene. kebul. ⁊ hi⁹: vt ſupra q̄nto caplo. Et hic nota q̄ ſm̄ Meſ. non vident̄ educere melancoliā. ſʒ ſʒ Auic. ſic ↄſidera. ℂ Poſt autē euōnē potes ordinare digeſtiuū ex endiuia bugloſa floribus boraginis fumoterre violis lupulo ⁊ hi⁹. acetoſando ip̄ʒ vt videbit̄. Et ſcito q̄ ʒucharū ⁊ mel in caſu iſto remouēt nocumētū aceti ⁊ de his 5°. ca°. vbi habes: ⁊ digeſtiua ⁊ ſolutiua tuo p̄poſito ↄueniētia. Tu itaqʒ p̄cede de debili ad forte ⁊ pluries vſqʒ ad eradicatiōeʒ. Cōfortatio fiat cū electuarijs ↄfectiōib⁹ trocis. vt in p̄cedēti rubrica. etiā i alijs epithimādo cor: in adminiſtrādo p̄uocatiuis ⁊ reliq̄: vt in p̄cedēti rubrica ⁊ i ſequēti latius dicet̄. ℂ Poſtremo ſcito vt Auic. Et hoc q̄dē gen⁹ velociter. i. reſpectu aliarū quartanarū recipit curationez. Quid aūt dicēdū ſit de accidētib⁹ eīe ⁊ reliq̄s nō ināl b⁹. p̄ʒ ex dicēdis i ſequēti rubrica. q̄re ad eā te trāſferas. ℂ Ex digeſtiuis vſualib⁹. R̄. ſy. acetoſi ſimplicis. ℥.i. ſy. violati. ℥.5. aq̄ endiuie capilloꝝ ve. lupl'oꝝ an̄. ℥.i. ℂ Q; ſi vis magiſtrale ſic facias. R̄. endiuie lupuloꝝ an̄. M. i. floꝝ boraginis bugloſe violarū bedeguar: an̄. M.5. ↄ coquant̄ i lib. iij. aq̄ ad ↄſumptionē tertie p̄tis. ⁊ cū lib. i. ʒuchari: ⁊. ℥.i.5. aceti fiat ſyrupus lōgus: de q̄ accipiat ℥.iiij. pro vice. ℂ Ex ſolutiuis da leuiora q̄ʒ in aliq̄ alia ſp̄ē: vt v̄bi grā. R̄. caſſie vel māne. ℥.i.5. reubarbari triti. ℥.i. ſyrupi violati. ℥.i. ſpice. grā. iiij. extrahat̄ caſſia cū decoctiōe capilloꝝ ve. violarū paſſularū lupuloꝝ. cuſcute tamarindoꝝ iuiubarum. ⁊ doſa vt videbitur expedire. ℂ Ul. R̄. diaprunis nō ſcamoneati. ℥.i. electuarij de ſucco roſato. ʒ.ij. da cū decoctiōe p̄dictoꝝ. ℂ Ex pillulis cōueniūt cōes: ⁊ alie vt ſupra 4°. ca°. valet ⁊ decoctio fumiterre Meſ. Uel ſic. R̄. reubarbari. ℈.iiij. mirabolanorū citrinoꝝ idoꝝ an̄. ʒ.i. epithimi fumiterre foliculoꝝ ſcene an̄. ʒ.5. puluerizent̄. deīde. R̄. ſpice. ℈.ij. ⁊ cū eis īfūdatur reubarbarū i vino aromatico frixent̄ cū oleo amigdalarū dulciū: ⁊ ipſis exiccatis fiāt pillule cū electuario ſucci roſati: doſis. ʒ.i. ℂ Ex cōfectiōib⁹ cōuenit cōfectio R̄. margaritarū albarū. ℈.5. fragmētoꝝ iacincti ſmeragdi ſaphiri an̄. gra. ij. terre ſigillate gra. iiij. ſerici crudi ſufficienter triti. ℈.5. ſandaloꝝ rubeoꝝ. ʒ.5. fiat cōfectio cū ℥.vij. ʒuchari albiſſimi: cū aqua bugloſe endiuie ⁊ roſ. an̄. ℂ Iteʒ ex predictis margaritis cū ſpeciēb⁹ diarodō abbatis fieri pōt cōfectio: ⁊ tu deſcribe: ⁊ maxime in fine augmēti ⁊ ſtatus. Cōuenit manuxp̄i perlatū triaſandali maxie qn̄ eſt notabilis inflāmatio. ℂ Electuariuʒ. R̄. ʒuchari bugloſati boraginati violati ana. ℥.i. manuxp̄i perlati. ℥.i.5. triaſandaloꝝ. ʒ.5. icorporent̄ ⁊ daura. ℂ Ex puluerib⁹ p̄dictoꝝ fac trociſcos q̄ iā nō ſūt i vſu: ſʒ de ipſis pillulas fac vt de pillis ſup̄. ℂ Cordialia fac epithimata: ⁊ ſilr̄ epatica ⁊ hoc vbi flāma ſit notabilis. vnctiōes etiā mēbris leſis vt ſupra. nā ad opilationem ſplenis ſequit̄ debilitas ſtōi ⁊ epatis: ⁊ p̄lōgatio febris. ℂ De exptis ⁊ a p̄prietate talib⁹ dcm̄ ē i 2ª rubrica ō meliclj.

¶ De cura quartane colerice. Rubrica. iiij.

Canones. In hac cõpetit īfridatio ꝛ humectatio maioꝛ ꝙ̃ i reliq̃ alia q̈rtana. q̃m mã est calidioꝛ. Ordinatio diete p ex pte aeris sit tēperat⁹ ad fridus paruper declinēs ne i caloꝛe supfluēs intensione faciat i colera: silr neqꝫ supflue frid⁹: ne poꝛros claudat ꝛ intrinsecus faciat ebulire. ꝛ ne adustionē grossi ꝓhibeat. dꝫ ꝛ ad humidū declinare: vt caloꝛē ascēdētē remittat: ꝛ exiccationē vlterioꝛem ꝓhibeat. quē aerē in hyeme facile ē iuenire. alijs aūt tpibus opꝫ ipm rectificare. ꝛ modū rectificatōis eī⁹ q̈re supra de pestiferis. ¶ De motu ꝛ q̇ete. nō ꝯfert mot⁹ cū ad icitationē seu caloꝛis excitationē faciat tñ i die q̇tis p cameras leuis fieri pōt. Et loco ei⁹ ē̄t i die potissimi. qꝛ i ꝺclinatiōe fiāt leues extremitatū fricatiōes. vñ Aui. delicīarū ꝯtinuatio ꝛ q̇tis ē de regie ei⁹ bono. ¶ De sōno ꝛ vigilia. pl⁹ cōpetit sōn⁹: ꝛ dꝫ eē copiosus. ꝯsidera tñ etatē ꝯsuetudinē ꝛ h⁹i. Inanitio ꝛ repletio. cōpetit moderata supfluitatū eius: ꝛ euitet oīs supflua inanitio, ꝯsilr ꝛ repletio supflua ex pte cibi ꝛ pot⁹. Euitet coit⁹ nisi patiēs eēt multū ꝯsuet⁹ ꝛ retinuerit spma. aut pp timoꝛē aut dei reuerētiā. ¶ Accñtia al. ꝯfert tēperatū gaudiū aspectus delectabiliū ꝛ breuiter q̄ sanguinē clarificēt: ꝛ floꝛidēt. Euitēt q̄ sanguinē adurūt calefaciūt ꝛ exiccāt: vt ira rixa ꝛ h⁹i. De timoꝛe dic̄ Raſ. xvi. ꝯtiñ. ꝙ foꝛtis timoꝛ siue terrefactio: ꝛ subito fact⁹ q̈rtāario iꝓuiso: freq̄nt eū a febre liberat. vt iꝓuise eū aggredi cū ense euaginato. aut sup ipm ꝓijcere spētes dētib⁹ priuo euulsis aut ipm de loco alto ꝓijcere i aquā ipso iꝓuiso. vt factus fuit marchioni estēsi. ꝛ ita de alijs. nā extimaf subita reuocatiōe caloꝛis ita eū foꝛtificari vt possit mām feb. sic ex tioꝛe agitatā ꝛ cōmotā ꝯsumere: aut ad ext̄ pelleř. Q̇ō marie v̄itatē ꝯtinebit q̃ṅ sperat mām eē paucā sbtilē vl i collica aut q̃ṅ hoc fieret paucificata mā p multos eūones. ꝛ tu ꝯsidera. Hic modus raro ꝛ a paucis obseruat ꝛ est opus prudētis ꝛ expti medici. ¶ Et qꝛ de balneo hic supra ꝓmissū ē. iō de eo sic dicaf. ꝙ balneum administraf rōne duoꝝ: aut. s. hūectatiōis tm̄. ꝛ tūc dꝫ patiēs i eo poni añ diē accessiōis: i q̄ nullo mō sudare dꝫ. daf aūt vt resistat exiccatiōi hūoꝛis ꝛ nō vt ipm cōmoueat. Et q̇dam hac via ꝓcesserūt in curatione q̈rtane admistrādo bis i die mā sic mollificata in die potissimi citi⁹ expellaf. Est. n. apud eos digestiuū optimū. ꝛ dicūt ista mēlem q̈rtanā curare. 2⁹ admistraf grā resolutiōis vt supra. ꝛ non nisi vt Serap. ablutio aūt nō admistret: nisi sit sufficiēta super paucū. s. mãe de cui⁹ paucitate ē spes ꝙ ipsam resoluet. qō supple ꝯtinget ꝓcedētib⁹ multis eūonib⁹. vñ Almāsoꝛ. Si vltra. 80. dies egritudo ꝓlōgata: fuerit eger balneū igrediaf: ꝛ sudet i eo: nō tñ in die accessionis. Et Aui. Si fuerit digō. s. ꝯpleta: ꝛ egritudo iā i declinatione: ꝛ ꝓcesserit plures eūones minoꝛatiue. igrediaf balneū i die. s. añ accessionē. Q; si hūectatiuū cōpetit marie i casu isto. ꝛ ē̄t suo tpe resolutiuū. ꝯsidera. ¶ De cibo ꝛ potu. debēt moderari ꝛ ꝺclinare ad fridū ꝛ hūidū: vt de aere dictū ē. Et silr carnes: alterētur cū endiuia boꝛagie ꝛ h⁹i. vt videbit̄ expedire. nā tēpata: ꝛ ad hūidū declināntia sūt ꝯueniētia. ꝯueniūt pisces eluri. ꝛ ita dicaf de alijs ex pte diete sūptis. ꝛ tu ad cap^m 4^m recurre. ¶ Pro 2⁹ leniaf vēter vt supra i canonib⁹ gñalib⁹ cū violis. aq̈ casei. polipodio. epithimo: h⁹i. ꝛ teneaf vēter lenis. ¶ Pro 3⁹ deni̇ digestiua approꝑata subtiliatiua: ꝛ icisiua. i gdu nō eleuata vt supra. 5⁹ ca⁹. ¶ Pro 4⁹ deni̇ solutiua approꝑiata i foꝛ⁹ liqda: vt supra aut pillulari: si alr accipe si poterit ō gb⁹ 5⁹ ca⁹. Et scias ꝙ aq̈ casei: ē bonū vehiculū. Aui. ꝛ iō dabis solutiua: vt cassiam ꝛ h⁹i. cū aq̈ casei. Tu itaqꝫ ꝓcede ō obili ad foꝛte ḡdādo i digestiuis ꝛ solutiuis. Et nō ꝙ solutio ei⁹ integra. i. eradicatiua appet p⁹. 10. dies: q̃ṅ digō appet i ea Auic. vñ Goꝛdoni⁹ in eo tpe ē stat⁹ egritudis. Itē sis memoꝛ ō eis q̄. s̄. de vōitu dcā sūt. nā i hac ē̄t mīrum ꝯuēit facilitate cole ad exitū p supi⁹. Q; si ꝯpreh̄ēdes ex vria ꝛ alijs sanguinē eē melie tali cōmixtū. tūc flōma ex basilica dextra aut saluatella. hito re⁹ ad etatē ꝯplonē ꝯsuetudinē ꝛc̄. q̄ vt. s̄. sepe i oībus ꝯsiderare ōbes. ¶ Pro 5⁹ ꝯfortēt mēbra nutritiua. vt vbi grā. p splen. ℞. oleoꝝ ō capparib⁹ violati aceti añ ℥. s. seiuꝫ poꝛtulace ꝯtriti. ʒ. i. scolopēdrie ℈. ij. ꝛ cū cera albe fac vng^m. ¶ Cōsilr stōus marie si i eo appuerit flāma ex oleo ros̄ corall' coriādro ꝛ sādrisca. Itē exhibēdo ad itra succū ḡnatoꝝ ꝛ h⁹i. ¶ Cōsilr cordi applica epithima dādo p os ē̄t cordialia s̄ꝫ iminētē necītatē s̄ꝫ tpē corpis hītudinē v̄tutis tenoꝛē ꝛ h⁹i vt sepe. s̄ꝫ q̄s ꝯditiones oēs: nisi pri⁹ medicus i foꝛmat⁹ fuerit: ipose ē bñ describē. ꝛ iō tu ad sua loca recurras describēdo vt ꝺcebit.

¶ Tēpoꝛe aūt actualis potissimi fiat: vt dictū ē i ꝓcedēti rubrica. ex pte cibi. ꝓhibitiōe sōni: vt i canonib⁹ generalib⁹. applicatiōe calidoꝝ pp frigus rigoꝛē. Et adueniēte augumēto ꝯueniūt fricatiōes: vt mā subtiliet: ꝛ citi⁹ ad statū: ꝛ declinationē veniat: neqꝫ regularit̄ tūc ꝯpetit pot⁹ ifrāctiuus: q̃ṅ igrossat māꝫ. Q; si siti molestabit̄ colluat os suū aq̈ oꝛdei aq̈ zucarata: ꝛ ꝯueniūt magis calida. Itē i statu granata muza ꝛ hi⁹. Itē ℞. zucari violati buglossati boꝛagiati manusxpi plati cōmiscendo hec aut seoꝛs̄ dādo cū aq̈ cocta. Itē ꝯfectio coꝛdial ex lapidib⁹ coꝛdialib⁹ cū margarit' scā ꝛ hi⁹. Q; si videris remā calitatē: aut ifirmū nimia siccitate extenuari: tūc iunge doꝛsum. ꝛ cōsilr si vigilias pateref: aut aliqō aliō accñs recurre ad ꝓpria cap⁹. ꝛ succurre vt exigit dispositio.

¶ Pro sexto ꝛ alijs sufficiat: q̄ dcā sūt i ꝓcedēti rubrica ꝛ in ista. Nam ꝓuocatiua i hac debēt esse remissi caloꝛis respectu alioꝝ: vt pꝫ. ¶ Digestiua simplicia ac cōposita q̈re allegato loco: ꝛ ex cōsuetis. ℞. sy. violati. ℥. s. acetosi simplicis. ℥. s. aq̈ ēdiuie buglosse añ. ℥. i. s. Sy. magistralis i augmēto: ꝛ in alijs tēpoꝛib⁹ valēs. ℞. endiuie. M. s. floꝝ buglosse capilloꝝ ve. spine albe fumiterre lupuloꝝ añ. M. s. passulaꝝ: ℥. s. fiat decoctio in lib. iij. aq̈ ad ꝯsumptionē tertie ptis: ꝛ in fine addas. ℥. s. epithimi: ꝛ cū lib. i. zuccari. ꝛ. ℥. q̈tuoꝛ mellis. fiat sy. lōg⁹: ꝛ adde aceti. ℥. iij. ꝛ cū aq̈s sublimatis ꝓdictoꝝ ordina digestiuuꝫ ē̄t cū abhoꝛref syr. ¶ Ex solutiuis. ℞. cassie. ℥. i. ꝯfectionis hamec. ʒ. ij. extrahaf cassia cū decoctiōe passulaꝝ floꝝ buglosse violarū tamarindoꝝ pruinoꝝ: ꝛ h⁹i. ꝛ hoc adde: vt supra ꝙ melioꝛ ē medicina liqda q̄ solida: ꝙ si solidā dare opoꝛtebit: qꝛ eā volet ifirm⁹: ꝛ nō aliā oꝛdia ex pil. supra tertio cap̄. ¶ Ex ꝯfectionibus valēt triasandali. marie q̃ṅ flāma magna ē in epate. Item i augmēto v̄sus statū diarodon abbatis. Itē ꝯfice ex electuario de gēmis: aut ex spēbus diamargariton: aut diamusci dulcis: ꝛ trisandali: aut diarodon: ꝛ h⁹i cōtēperādo: vt tibi videbit̄. ¶ Electuariū. ℞. zuccari ro. buglossati boraginati añ. ℥. i. violati. ℥. i. s. margaritaꝝ. ℈. ij. manusxpi plati. ℥. i. s. gēmarū electuarij de gēmis. ʒ. i. ꝛ cū iulep violato ꝯfice: ꝛ deaura. Potes ꝛ cū gēmis his ꝛ corall' ꝛ coꝛtice citri: ꝛ h⁹i cū aq̈ buglosse acetose: ꝛ h⁹i ꝯfectionē solidā facere. ¶ Attēdaf spleni in vngēdo: ꝛ canones suos de expertis ꝛ a ꝓprietate talib⁹ iā dixi tñ ē i ꝓma rubrica ꝓcedēti. Frāciscus de pede mōtiū. Sir. expertū ī q̈rtana colerica: quo plures curauimus. ℞. chalēdule lauēdule pipinelle lupuloꝝ qnqꝫ foliū trifoliū lingue arietis capil. ve. endiuie radicū boraginis fumiterre radicū buglosse vtriusqꝫ floꝝum earū epatice cicoꝛee bedegnar q̈rculis caperoꝝ coꝛticum radicis eoꝝ coꝛticum tama

riſci ſcolopendrie añ. M. i. violaꝝ floꝝ boraginis añ. ℥. ij. prunoꝝ ſebeſtē añ. numero. xxv. ſemē cuſcute thimi epithimi aniſi feniculi añ. ℥. ſ. ligricie paſſulaꝝ ſticados añ. ℥. ſ. oꝛdei mūdati piſtati coꝛticū citri añ. ℥. ij. ſqnāti. ʒ. ij. radicū qnqꝫ cū reſidētia i aceto añ. ℥. ij. buliat in lib. vi. aq̄ ad ꝯſumptionē medietatis. deinde colētur ⁊ colatur addaſ ſucci bugloſſe pomoꝝ dulciū. añ. li. i. ſ. zuccari. lib. ij. mellis ro. lib. ſ. aceti p̄dictaꝝ radicū. ℥. iiij. aromatizeſ cum ſandalis. ʒ. i. gariofilis ligno aloes añ. ʒ. ſ. doſ. ℥. ij. ⁊ detur maxime appente digeſtione i materia:

¶ De cura quartane flegmatice. Rubꝛica. v.

D Canones Ut ſupꝛa ſeruenſ eo oꝛdine q̄ ſcriptus ē. Sed hic aduerte: ꝙ ſicͭ flegma diuidiſ i plures ſpēs vt in p̄cedēti cap. Ita ⁊ q̄rtana flātica diuerſificaſ i eius cura ſm̄ diuerſitatē flegmatis melācolie cōmixti. ¶ Hic itaqꝫ p̄ᵐ attende ad p̄hibēdū flegmatis multitudinē. Scd̄o ad p̄hibēdū ne cā añs: vt flegma trāſeat in ꝯiūctā. ¶ Tertio vt abijciaſ ꝯiūcta: ⁊ antecedens: vnde imagineris duplicē cāz antecedētē. Prima eſt flegma in melācoliā trāſiturum. Scd̄a melācolia nōdū mota ad mineraz putredinis, in quā flegma trāſmutatū eſt. ¶ Ex qbus habes ꝙ p̄mū cōpleſ p calefaciētia ⁊ exiccātia. ſcd̄m p prohibētia aduſtionē. q̄ de ſe frā ſunt ⁊ hūida. Tertia p ſbtiliātia ⁊ humectātia. Et q2 tā cā antecedēs q̄z ꝯiūcta melācolica pēdēt ab antecedēte flātica: ideo p̄mo attēdēdū eēt: ⁊ maxime in p̄n° egritudinis ipſius ſi flāticū ſit in quātitate maius ⁊ melācolia pauca. cūqꝫ iſte intētiones quodam modo ꝯueniāt: oꝛ mediū regimē adminiſtrare moꝛbis: etenim cōpoſitis cure cōueniūt compoſite: ⁊ regimen. ¶ Et ab aere inchoans dico: ꝙ aer dꝫ eē ſubtilis clarus lucidus in actiuis ꝑatus. ne frigiditate flegma adaugeat: ⁊ ſtricturā poꝛoꝝ faciat reſolutionē ipediat. Et caliditate l aduſtionē faciat: nō vētoſus. Q2 ſi eū nāliter talē nō hēbis fac illū tuo artificio. ¶ De motu ⁊ qete cōpetit motus i die qetis ⁊ exercitiū ꝯſtāte vtute. Et nō ſit ꝯ intētiones: ſicut piſtare ſulere: ⁊ hᵘi. ¶ De ſōno ⁊ vigilia q̄ſi equētur in p̄n°: ſed cū bñ cōſtat ꝙ ſit flātica: ſit vigilia ꝑlixioꝛ. Repleᵒ euitetur maniaſ vēter: vt dictuz eſt. Et q2 coitus eſt de auxilijs: euitetur olo: attētis virtute etate ⁊c̄. De accidētibus animi dicatur: vt in precedēti rubꝛica. Euiteſ q̄ apta ſunt melācoliā multiplicare. De cibo ⁊ potu. Euitet omnia q̄ flegma: aut multiplicanſ: aut apta ſunt multiplicare: vt paſtilicas carnes poꝛcine agnīe ⁊ ſiliū: de qbus cibus. 4. cap. ⁊ tu bñ ꝯſidera ꝯditiones q̄s dꝫ hēre cibus quartanarioꝝ in p̄n° huius capli poſitas vinū eligaſ albū ſubtile: vt ſupꝛa in p̄n° capituli: ⁊ in hac potiſſime euiteſ aqua frigida cruda: qm̄ humoꝛē ingroſſat, opilat: ⁊ ipſum incrudat: ⁊ ſi rōne ꝑhibitionis aduſtionis ꝯuenire videreſ. maius. n. eſt nocumētū: limphetur: vt decebit: minus tñ q̄z in colerica. cōpetit ⁊ aq̄ oꝛdei cū zuccaro: aut aqua cocta cuz zuccaro: ⁊ tu attēde ꝯſuetudini etati ⁊c̄. ¶ Pro ſcd̄o leniaſ vēter euacuādo materias cōtēs inteſtinoꝝ: ⁊ in locis ſtomaco ꝑpinqo adiacētes. Itē minoꝛeſ mā. qm̄ vt ſupꝛa in flegmatica eſt ſemp maioꝛ quātitas humoꝛis q̄z in alijs. Et ideo in hac addas canonē p̄dictis: qui eſt minoꝛatio: Itē in hac minoꝛabis cū vomitu. eſt. n. multū ꝯueniens in ea. qm̄ aut in ſtomaco: ⁊ venis ſtomaco adiacētibus: vt ſupꝛa de vomitu declaratū ſuit. Et tu habuiſti exēpla in radicibus de lenitiuis: ⁊ potes addere ſi vis polipodiū: ⁊ huiuſmodi mām melioꝛ reſpiciētia. ¶ Pro tertio adminiſtrabis digeſtiua propꝛia aute quoꝝ adminiſtrationē rememoꝛabo aliqua etiā ſatis i pꝛincipio capituli tacta. Sed q2 in hac mā memoꝛia digna ſunt ea rememoꝛare nō veritus ſum. nā eſt auxiliatrio. ¶ Primū ne nimiū calefaciētia adminiſtrem°: qbus ſubtile educatur: ⁊ melancolia augeaſ: vel genita ingroſſetur. Scd̄m ꝙ nimium frigida euitemus ne viſcoſiꝑētur mā ingroſſeſ: ⁊ a reſolutione prohibeaſ. Tertio euitētur nimiū ſicca pp cām p̄mi ⁊ ſecūdi. vñ acetū euitādū eſt in vſu cibi: ſed in via medicine ad ſubtiliādū apericdū incidēdū dari poterit cū melle aut zuccaro que eius maliciā coꝛrigant. vñ Mel. ſir. acetoſum ſimplicē cōmēdat in colera nigra: q2 facit medicinas penetrare ad locū: ad quem ſine aceto non penetraſſent: facit ⁊ ſeꝑationē: ⁊ maius eſt ſic iuuamētū eius ſuo nocumēto. Quarto euiteſ nimia regiminis ſubtilitas ne cronicitate moꝛbi ſuccūbat virtus. Quinto ꝙ indigerendo in p̄ncipio euitētur foꝛtia pꝛouocantia vt oximel cōpoſitū ne ab ea agitata mā ad vias anguſtas perducatur: ⁊ opilationem cauſet pp eius ingroſſiciē. Itē ne educaſ ſubtile: ⁊ remaneat groſſum. 6. euitētur euacuātia groſſa ꝑpꝛia a p̄n° pp ineptitudinē mãei ad exitū ꝙ ſi fuerit in p̄n° mā multa melācolica vel flātica antecedēs ad melācolicā poteris ſecure vti minoꝛatiuis: vt in cura flātice dicebaſ. Item ēt minoꝛādo poteris introducere vomitū: q l hac ē maxime ꝯueniēs: vt ſupꝛa de vomitu i generali i hoc eodē caplo. Digeſtiua itaqꝫ appꝛopꝛiata: ⁊ tuo ꝑpoſito cōmoda habes ſupꝛa qnto caplo. ⁊ tu ibi. Et hic nota ꝙ digeſtiua: vt ſunt ꝯſtātioꝛa pp reſiſtētiā materiei nō debent uilepizari. Tu itaqꝫ ꝑcede de debili ad foꝛte gradādo: vt ſepe ſupꝛa: ⁊ tu ea digeſtiua hēs qnto cap. ¶ De euacuatiuis aūt appꝛopꝛiatis hēs allegato loco: ⁊ tu cōſimiliter ꝑcede de debili ad foꝛte vſqꝫ ad eradicationē: q̄ in iſta cū ſit multū lōga reſpectu alioꝝ: ⁊ difficilis curationis nō erit tētanda niſi poſt multos menſes: ⁊ hoc pꝛo quarto ⁊ qnto. ¶ Pro ſexto ꝯfoꝛtenſ mēbꝛa. ſtomacus ſplē ⁊ epar ac coꝛ: vt dictū eſt: cum epithimatibus vnctionibus electuarijs cōfectionibus potionib° ⁊ hmōi. ¶ Prouocētia dentur deinde foꝛtia ⁊ foꝛtioꝛa gradādo: ſed in hac foꝛtioꝛa competit q̄z in alijs. ¶ Et pꝛo octauo deſ tyriaca metridatū diacalamentū diatrion pipereon diamargariton: ⁊ huiuſmodi cuz vino aromatico: aut aqua ſublimationis boꝛaginis bugloſſe: ⁊ hᵘi. cōſiliſ ſi opus erit ꝑuocare ſudoꝛē. tu ipſm ꝑuoca. vt dictū eſt in cap iſto. ¶ Accidētia animi coꝛrigātur reducēdo te ad loca ꝑpꝛia. vt pꝛo opilatiōe epatis ad. xiiij. fen tertij. pꝛo opilatione ſplenis ⁊ vētoſitate eius ad. xv. p diſpoſitione ſtomaci ad. xiij. pꝛo coꝛde ad xi. p rigoꝛe ⁊ frigoꝛe ad ea que in hoc cap de regimine eius ſcripta ſunt: ⁊ tu ad ea loca te ſemp trāfferas: qm̄ ē oīno neceſſariū. cōſidera. ¶ Poſtremo ſcito qd̄ foꝛtius E vomitiuū cōpetit in hac pp humoꝛis maioꝛē viſcoſitatē ⁊ groſſiciē. ⁊ iō potes cōuenicter exhibē virtutē debo bn. ¶ Aui. p rigoꝛe tollēdo fomētationē facit ex abꝛotano floꝛibus camomille mellilloto abſinthio ſticados: ⁊ hᵘi. bulitis in aq̄ ⁊ infuſa ſpōgia. ⁊ exp̄ſſa doꝛſo calias applicat. nō ē vſuale: ſed eſt tñ rōnale ⁊ bonū. Et ſi bene aduertiſti additus ē vltra canones cōiter poſitos canon q ē minoꝛatio pp multitudinē materiei: q̄ ſi el alijs non fuerit: vt ſupꝛa de flātica. tu tñ te ſemp i his canonibus de putridis referas ad canones gn̄ales: vbi eos ſm oꝛdinē ꝯhēdo ad diuerſas ſpēs humoꝝ hēbis qd̄ optab. ¶ Itē aduerte cuiᵘ ſpēi ē flegma qd̄ aduriſ ex cuiᵘ aduſtione cātur q̄rtana. qm̄ ſi fuerit flegma ſalſum aliud req̄rit regimē q̄; ſi fuerit flegma nāle. vñ tūc te trāfferas ad capitulū de flegmaticis: ⁊ illas medicinas ⁊ regimē cōpone cū medicinis ⁊ regimine ad q̄rtanā. ¶ Digeſtiuum cōe ⁊ in p̄n°. ℞. oximellis ſimplicis. ℥. i. ſ. aque feniculi ſumiterre abſinthij añ. ℥. i. deinde gradādo trāſ:

ſcos ad oximel cōpoſitū: vel facias magrale tale. ℞. ſtica
dos meliſſe floꝝ boraginis bugloſſe añ. M.i. ſcolopē
drie gamādrie añ. M.ſ. radicū feniculi apij petroſili/
ni añ. ʒ.vi. polipodij. ʒ.iij. paſſulaꝝ. ℥.ſ. decoquantur in
lib.iiij. aq̄ ad ꝯſumptionē tertie partis: ⁊ colētur: ⁊ cum
lib.i. zuccari. vel ſi vis ſtringe eū: ⁊ pfecte decoque ⁊ da
℥.i.ſ. pvice cū aq̄ feniculi fumiterre ⁊ bugloſſe añ. ℥.i. ⁊
hoc attēde ad ſy. Meſ. vt ſupra 5° ca°. nā eſt efficax: ⁊ ex
ptus ēt per me i q̄rtana flātica. Ex ſolutiuis. ℞. caſſie. ℥.
i.ſ. q̄ extrahaf cū aq̄ lactis in qua ſteterint i īfuſione epi
thimū ⁊ polipodiuꝫ: ⁊ adde turbit. ʒ.ſ. zinziberis gra.v.
Itē valēt pillule. de q̄bus q̄nto cap. ⁊ pil. Aui. pma q̄r/
ti de cura eius: q̄rtū initiū. Pil. leues q̄ adminiſtrāf i of/
bꝰ q̄nqꝫ diebꝰ ſemſ. ⁊ ſūt iuuātes ⁊ expte. Ualēt ⁊ pillu/
le ipſiꝰ ſc̄o loco inq̄t. Et cū mā ē flātica ꝯferūt iſte pillule
℞. epithimi ameos ⁊c̄. ⁊ q2 cōiter hec eſt lōga. permitte
egrū quieſcere aliq̄bus diebus. deinde redeas ad digeſti
uum fortius: ⁊ ſic paulatim gradare dādo fortiora ſm
q̄ maior appuit digeſtio i mā. ℭ Vꝫ ſi cupis ſy. magra
le. tū ſic deſcribe. ℞. radicuꝫ bruſci ſpagi apij petroſilini
feniculi añ. ℥.ſ. camedreos eupatorij calamenti cicoree
ſcolopēdrie añ. M.ſ. meliſſe floꝝ bugloſſe boraginis
añ. ℥.ſ. ſeminuꝫ aniſi feniculi añ. ʒ.iiij. ſpice polipodij añ.
ʒ.ij. paſſulaꝝ. ʒ.vi. decoque in lib.iiij. aq̄ ad ꝯſūptionē ter
tie ptis colenf: ⁊ cū aque fumiterre li.ſ. ⁊. ℥.iiij. aceti ⁊. ℥.
x. zuccari: ⁊ lib.ſ. melſ. deſpumati fiat ſyr. lōgus cū cina
momo aromatizatus. doſ. ℥.iiij. cū aq̄ bugloſſe feniculi
añ. ℥.i. ⁊ ſic de ſolutiuis procede ad fortiora. ℭ Factis
euāombus dare poteris de tyriaca vſqꝫ ad. ʒ.i.ſ. cuꝫ vino
aromatico. ſilr de metridato. Itē ꝯuenit cinamomū cō/
fectū. Itē cōfectio cuiꝰ ſit reſpicere ſtomacū epar ⁊ ſple/
nē: vt. ℞. margaritaꝝ fragmētoꝝ ſaphiri ſmeraldi gra
nati iacincti añ. gra.iiij. ſpērū diamuſci dulcis deſcriptio
ne Meſ. ʒ.ſ. ſpērū diarodon eiuſdē. ℈.ij. cōfice cū aqua
bugloſſe doſ. ʒ.iiij. pro vice añ cibi ſui aſſumptionē p ho
rā. Electuariū ꝯfice ex zuccaro bugloſſato boraginato
añ. ℥.ij. ſpēruꝫ diarodon. ʒ.i. ſpērum diamuſci dulcis. ʒ.
i.ſ. fragmētoꝝ ⁊c̄. ʒ.ij. verſus ṽo declinationē pcede cū
reſolutiuiſ magis omittēdo ſtra ⁊c̄. Et deaura. ex rebus
datis ⁊ pulueriʒatis fac trociſcos. ⁊ de ipſis ſupra in p̄i
ma rubrica de meſicio: ⁊ i Aui. ſuo loco. q2 iuuātes ſūt.
ℭ De vnctionibus vero ⁊ ſiſſibus dicēdū q̄ ſtomaco ⁊
ſpleni ⁊ epati eſt maxime attēdēdū. Sed ponere vnctio
nes ⁊ talia hic ꝯuenientia videf ſupfluū. nā ſuis locis re/
cite: vt exigit diſpō ipſoꝝ. Sat tibi ſit q̄ te aduertentē
facio. ℭ Sed de vnctionibꝰ factis añ acceſſionē ad ignē
fac vt dictū ē i pma rubrica de meſicio. Sed hic nō ole/
um exptū i remouēdo frigus ſiue rigorē q̄rtane. ℞. po
mū colog̃tide ⁊ ipm̄ euacua in quo pones piperis pi/
retri añ. ʒ.ſ. euforbij. ℈.i. pulueriʒata. deinde ſupinſun/
de oleū anetinū: ⁊ fac ſup cineres calidos pmittas deco
qui vſqꝫ ad ꝯſumptionem olei: deinde ſupinſundas de
eodē q̄ cū aliqualiter ꝯſumptū fuerit ppetiā exprime:
⁊ tali oleo ſpina vngaf: vt ſupra añ. f. acceſſionē: ⁊ ſe po
nat patiēs in lecto: vt ſupra allegato loco.

ℭ De cura quartane ex melancolia fecali ⁊ non ex adu/
ſtione. Rubrica. vj.

A Canones in numero ſunt: vt ſupra
de colerica: ⁊ p pmo q̄ ē
ordinatio diete declinet aer ad calidū parū/
per: ⁊ ad humidū: ⁊ fiat talis artificio ſi nā/
lis haberi nō poſſet. ℭ De ſomno ⁊ vigilia.
Sōnus ſit copioſus: q2 in hac multa ege
mus humectatione. Motus ⁊ quies. Quies ꝯuenit ab
ſolute magis motu. motꝰ tū ſuauis: ⁊ p loca delectabi/
lia horis ꝯuenientibus factus equeſtris aut pedeſtris bū
conuenit. Itē maxime ꝯferunt fricationes in quartana
hac. ℭ Inanitio repletio. extremas euita: ⁊ ſupfluitatū fi/
at ꝯuenieēs ⁊ moderata eductio. ℭ De accidentibus aie
dicaf: q̄ euitētur q̄ calorē ſuffocāt: ⁊ triſtitiā gignunt
⁊ melia: vt timor cogitatio ⁊ hꝰi. Gaudio ⁊ iocunditate
vtaf. De timore aūt dictū eſt q̄uo ꝯfert in q̄rtana colica
⁊ tu ſbi: ⁊ ſtatim aliud. ℭ De cibo ⁊ potu. Cōuenit cibꝰ
declinās ad calm̄ ⁊ humidū: vt ṽo aere dictū eſt. Et hic ṽo
pane nota q̄ pars iferior eius ſiue cruſta nō ꝯuenit. car
nes ꝯueniūt tpate: ⁊ ad calidum ⁊ humidū declinātes.
Et tu pro his ad q̄rtū caplm̄ vbi ad plenū. pipionibꝰ im
pinguatis: ⁊ qualeis ſiue turturibus aliq̄ñ: ⁊ in ferculis
in pn̄ euita apitius ex canone ſepe poſito. Itē ꝯſilr dica
tur de fructibus ſaporibꝰ ꝯdimētis ⁊ hꝰi. Cōmiſcendo
q̄ndo tibi nō ſeruiūt ſimplicia. Et hic aduerte q̄ inter
ceteras hec eſt cronica. ⁊ iō nō oꝫ procedere cū ſubtilia/
tione diete magna. ℭ Pro ſecūdo q̄ eſt lenitio leniatur
vēter cū cliſteri aut farmaco. Et nota q̄ aqua lactis eſt B
vehiculū bonū aliaꝝ: ⁊ p ſe ēt ſumpta. ℭ Pro tertio ad
miniſtrabis digeſtiua appropriata. dico appropriata. q2
ſi cū tali melia fuerit aliq̄d aduſtū colē cōmixtū: ⁊ tu cū
digeſtiuo ſuo cōpone: ⁊ ſilr itelligē de euatiuo. Et vt ſe
pe ſemp gradare de debili ad forte: ⁊ ad fortiꝰ: q̄d ṽo euā/
tiuis ſentito: q̄ ſi ex vria groſſa rubea: ⁊ hꝰi. cōprehēde
ris ſanguinē eē ipi melie mixtū. fac flōmiā ꝯſiderata eta
te vtute ꝯſuetudine. ⁊ hꝰi. cōfortētur mēbra nutritiua.
prouocationes fiāt. vt in p̄cedētibus rubricis. ℭ Reſo
lutio aūt fiat cū tyriaca diacalamento diābra diamuſco
dulci diagalāga ⁊ hꝰi: ⁊ vt ſupra premiſſis euatiouibus
pluribꝰ: ⁊ nō añ digōnē. ſ. pfectā: q2 alr cōponeres q̄rta/
nā cū q̄rtana. Aui. ⁊ ſilr i declinatiōe adminiſtref balne
um: quāuis nō ſit in vſu. ℭ Vꝫ ſi fuerit q̄rtana p adu/
ſtionē melie: opꝫ te in his moderare ex pte caliditatis ⁊
hūiditatis. q2 dieta dꝫ declinare ad hūidū magis ⁊ mi
nus ad calidū: ⁊ pportionabilr dic de aliis. ℭ Hora aūt
potiſſimi fiat: vt in precedēti rubrica dictū eſt. Itē vomitꝰ
ē i hac iteratus ꝯueniēs: ⁊ vt Aui. ē radix. ſ. cure: q2 mā
hꝫ minerā apud ſplenē: ⁊ circa ſtomacū: ⁊ loca ei ppin/
qua. Et trociſci Auic. Quoꝝ initiū eſt ⁊ de trociſcis iu/
uatiuis in hac hora: ⁊ apud declinationē ſunt iuuatiui
pluribus modis: q2 aperiēdo ꝯfortādo: epar ⁊ ſplenē ⁊
oia nutritiua: ⁊ puocādo ⁊ reſoluēdo. ℭ Digeſtiuum
vſuale. ℞. oximelī ſimplicis. ℥.i.ſ. aque bugloſſe. ℥.ij. ab
ſinthij. ℥.i. deinde tranſeas ad fortius apparēte aliq̄ali
digōne: q2 ad oximel cōpoſitū ⁊ de epithimo cū aq̄ ſco/
lopēdrie de epithimo bugloſſe ⁊ hꝰi. vel fac magiſtralē
talē. ℞. radicū bruſci ſparagi floꝝ boraginis bugloſſe
añ. M.i. ſcolopendrie ſticados camedreos. añ. M.ſ.
paſſularum. ℥.i.ſ. decoque in lib. iiij. aque ad conſum/
ptionem tertie ptis: deinde adde in fine epithimi. ℥.ſ.
⁊ cū lib.i. zuccari: ⁊.ſ. mellis: ⁊. ℥.iiij. aceti fiat ſiru. debitē
coctꝰ de q̄ doſ. ℥.i.ſ. cū aqua bugloſſe boraginis ⁊ abſin
thij. ℭ Ex ſolutiuis hēs plura. 5°. ca°. ſed hic vnū hoc
deſcribe. ℞. mirabolanoꝝ indoꝝ. ʒ.iiij. citrinoꝝ. ʒ.ij. in/
fundātur. ℥.ij. aque lactis: ⁊ p horas. x. deinde calefiant
⁊ fortiter exprimātur. deinde addas expſſioni caſſie vel
mane tracte cū aq̄ d̃coctionis floꝝ bugloſſe boraginis
ſticados paſſularū. ℥.i. vel circa. Etiā i decoctiōe addere
poteris epithimū. Itē ⁊ mel roſ. cū ipſa caſſia: vt libebit.
Itē valet diaſcene ⁊ puluis ſcene eſium hamec ⁊ hꝰi. ṽo
q̄bus q̄nto cap. ℭ Ex ꝯfectionibus valet diamargari/
ton diamuſcū dulce diacalamētū: ⁊ hꝰi. Sed nō q̄ i pn̄
cipio pp eoꝝ caliditatē nō ſunt ſic iui in pn̄ ⁊ augꝰ ꝯue
niētes: ⁊ modera ipſas cū ſandal. Uel ſic deſcribe: ⁊ ē cō
fectio mirabilis i iſto caſu. ℞. xiloaloes macis charabe.
folij coraloꝝ ru. ozimi gariofilati zinziberis piperis lō.

ſeñ.ʒ.ß.margaritarū ſplēdidarū.ʒ.i.ß.ra.eboꝛis.ſandalorū citrinoꝝ.añ.ʒ.ß.ſmeraldi granati oſſis de coꝛde cerui.añ.ʒ.ß.auri ſubtiliſſime limati.ʒ.ß.muſci gra.i.ↄfice cū zuccaro ⁊ aqua bugloſſe. ℂ Electuarium confice ex zuccaro violato boꝛagiato bugloſſato addēdo ð ſpēb⁹ ↄfectiōib⁹:⁊ alijs ſimplicib⁹ appꝛopꝛiatis ⁊ daura. ℂ Ex trociſci ſequere Aui.i ꝓpꝛio cap. ℂ Pꝛo vnctionibus ad ſēde ſpleni epati ⁊ ſtomaco cū ſ regrēdis ſuis capitulis. ℂ De appꝛopꝛiatis iā dictū eſt i ſcða rubꝛica huius capituli.poteris vti tyriaca ac metridato:vt ſupꝛa cū vino aromatico poſt euōnes ⁊ digōnes.conſidera.

ℂ De quartana continua. Rubꝛica. vij.

c **Quartana** ↄtinua ē febꝛis ↄtinua a melia nāli ſiue ſi nāli ad itra vaſa putreſcēte.ſʒ plurimū ↄtingēs cū uis ē egrū de q̄rto i q̄rtū magis affligere ſʒ nām hūoꝛis ꝓpꝛiā:q̄ tot hoꝛas hʒ ſalſe ge ris:quot ðr getis hʒ iterpolata.Dicitur ſm plurimū:qm̄ nūquā vel raro fit a mā eꝫ venas.nā in loco cōdi ꝓpinquo non ↄtingit mā ʒ melicā aggregari:⁊ ibi putreſcā febꝛē facē:pp maliciā hūoꝛis:vt ſupꝛa.ð cōtinuis actū ē.poſſibilitas tñ ē res ſpla.Di.q̄ tot:qm̄ ↄtinua q̄rtana hʒ tot hoꝛas l ſua exacerbatiōe quot hʒ ſua interpolata. Reliqua in deſcriptione poſita non ſunt.

De cauſis aūt eius dicatur q̄ eedem ſunt continue ⁊ interpolate.

D **De ſignis** demonſtratiuis dicaꝛ ꝓpoꝛtionabilr̄ q̄ apparēt i cōtinua ſigna iterpolate. verū pur videnꝛ aliq̄lr differre:⁊ lʒ i paucis.qm̄ vt Aui. ⁊ nō diuerſificaꝛ ab ea.ſ.iterpolata niſi i reb⁹ paucis. Ponā itaq̄ȝ aliq̄:vt ꝓ poſſe tibi ſatiſfaciā. ℂ Ab vꝛina inuitū faciēs vꝛina i ↄtinua ē rubea vl' ſubꝛubea turbida p totum.Q. ſi fuerit ð melia in nāli erit glauca vel liuida. ℂ A ſubalr̄ inherētib⁹. Caliditas ē ↄtinua ⁊ diſpꝛopoꝛtiōata. ℂ A q̄litate mutata ē cū ſiccitate lingue ⁊ aſperitate. ℂ Ab actione leſa. Quia eſt abſq̄ȝ rigoꝛe ⁊ frigoꝛe plurimo.nā aliq̄ñ in eius pꝛī⁰ retracto caloꝛe apparet i extremitatib⁹ frig⁹ q̄ōdā abſq̄ȝ rigoꝛe:tñ pulſus ē apparētioꝛ velocioꝛ ſpiſſioꝛ:q̄ȝ in interpolata. Siue foꝛtioꝛ:⁊ ſi eſt de melia nō nāli apparēt ꝓ magna pte ſigna eius. diuerſificaꝛ tñ ſm diuerſitatē ſpēi ipſius melie. Et ideo bene conſidera pꝛius a qua melia ipſa pꝛoueniat.

Signa pꝛonoſtica. Alijs paribus deterioꝛ eſt interpolata.⁊ ideo pꝛonoſtica:vt ſupꝛa de interpolata:cum tamen maioꝛi nocumento.

Canones Pꝛimus vt Aui.canones eius ſunt hōgenij cañōib⁹ iterpolate:⁊vt tu doctioꝛ efficiaris ēt ipōnēdo canones tuos:oȝ vt tu attendas q̄ cautioꝛes eē debem⁹ i curādo q̄rtanā ↄtinuā q̄ȝ iterpolatā.nā ↄtinua q̄rtana ē magis piculoſa.eo q̄ cōtinue affligit. Scðo q̄ vtutē ex h magis ledit ⁊ ꝓſternit. Tertio q2 ei⁹ cā tā añs q̄ȝ ↄiūcta eſt ad intra vaſa.in interpolata vo ad extra ſaltē ↄiūcta:⁊ ſi añs repiaꝛ ad intra vaſa. Itē ſemꝑ alijs parib⁹ i ↄtinua ſanguis ē ebuliētioꝛ. ℂ Ex qb⁹ māifeſte ponere hēs dr̄iaȝ inter vnā ⁊ aliam. ℂ Pꝛio.ex pte diete.nā alijs parib⁹ ſubtilioꝛ ↄuenit dieta i ↄtinua:q2 ē breuioꝛ itēſioꝛū accidētiū:⁊ plus dētur grauās. Et ideo nō ita cito carnes i ↄtinua dāde ſunt. ⁊ iō dicebat Aui.de ea. Et de iſtis.ſ.i qb⁹ differūt ē: q̄ licēta i carnib⁹ i hac ē minoꝛ cauſe huius. Itē q2 iterpolata plures ē hītura criſes.ſʒ ↄtinua vnā:q2 mā tā añs q̄ȝ ↄiūcta ē ad itra vtutē magis ſtimulās.⁊ ideo i reſōne ad ſtatū oȝ diuerſimode ꝓcedere. Itē cū q̄rtana ceteris parib⁹ ſit itēſioꝛ interpolata opȝ remiſſioꝛa calida applicare i ↄtinua:vt ðbi grã:vinū dȝ eē magis limphatū ⁊ h⁹i. Et iō dixit Aui. Et de illis ē q̄ declinatio ad eq̄litatē in

caleſaciētib⁹.⁊ ad infrigidationē in hac:q2 ↄtinua eſt melioꝛ.pp adherētiā febꝛis. In reliq̄s vo te hēas vt in iterpolata:⁊ hoc ex pte ſex rerū nō nāliū ꝓpoꝛtionādo ſm q̄ mā ⁊ diſpō ipſa exigūt:ad q̄ duo ſemper aduerte. ℂ Pꝛo regimine vo medicinali dōm q̄ dr̄ia q̄ accipiꝛ ex pte canonū:iā dictoꝝ in interpolata eſt ſupꝛa ex pte lenitionis digōnis euōnis:⁊ coꝝ q̄ poſt euōnē ↄueniunt:vt ðbi grã:lenitiua i hac magis frequētenꝛ leuia:q2 minus acuta ex pte cliſterioꝝ ſuppoſitoꝛioꝝ ⁊ h⁹i. digeſtiua ſunt leuia:⁊ gradeꝛ de debili ad foꝛte:vt ðbi grã. in pꝛ oximel ſimplex ſiue ſir.acetoſus ſimplex:⁊ maxie ſi mā fuerit colerica:poſtea vigoꝛenꝛ:cū ſeīnib⁹ fridis aperitiuis aut caſſis:vt exigit diſpō. Itē da cū eis radices aperitiuas. Itē cū his cōmiſce epit himū:⁊ h⁹i:materiā medicā reſpiciētib⁹:⁊ ita gradare:⁊ tu ex⁹ copioſa hēs ſupꝛa.ſ ca⁰. ℂ Euātiua aūt debēt eē debilioꝛa q̄ȝ in interpolatis pp vtutē eē debilioꝛē ceteris parib⁹: ſʒ oȝ:vt magis freq̄ntenꝛ. ℂ Et ð flōmia dicaꝛ cū Auic.q̄ in hac ē magis neceſſaria ſupple:vbi opȝ ei fieri. Eſt enim ſanguis feruētioꝛ ⁊ cōiter melie cōmixtioꝛ:⁊ ꝑ ipſam flōiaȝ educibilioꝛ. Et ſubdit cām aliā Aui.qm̄ mā ē appꝛehenſa in venis. Ex quo loco accipit Guilielmus q̄ i oī cōtinua cōpetat flōia:pp cām dictā ab Aui.⁊ alie ēt ad hoc cōferre videntur:⁊ tu ↄſidera. De qua aūt vena fieri debeat dictū ē ſupꝛa pluries. Et iā dictū ē de flōia fcā in ↄiūctiōe lune.qm̄ tūc mā facta agitabilioꝛ meli⁹ educiꝛ.ↄſidera. Quidā poſt euōnes:⁊ flōiam ex ſaluatella ſiniſtra faciūt flōiaȝ vene vētris i directo ſplenis. Differt ⁊ vltio ex pte coꝝ q̄ adminiſtranꝛ poſt euōnes.qm̄ cū ↄtinua ſit intēſioꝛ dāda ſunt remiſſiua calca:aut nō in tāta q̄ntitate.vt ðbi grã:dabas in iterpolata.ʒ.i.tyriace ⁊ h⁹i.da i hac.ʒ.ß.aut.ʒ.i.ß.⁊ ſic de alijs te modera ex parte diete ex pte alteratiuoꝝ digeſtiuoꝝ.vñ attēde multū humectationi ex pte euōnis:vt dictū eſt:⁊ oīum exēpla:vt tuo deſeruiēt ꝓpoſito inuenies q̄nto cap.⁊ tu ibi. ℂ Digeſtiua ſunt mãe peccātis ad intra venas ꝓpoꝛtionata. naȝ de ipſis dictū eſt:i rubꝛicis de iterpolata.nā in pꝛī⁰ ſi mā ē colica valet acetoſus ſimplex:⁊ ſi expedis foꝛtioꝛi vigora ipſum cū ſeīnibus aperitiuis caſſis ↄmixtis cū frio vel cōmiſce aquā ex q̄nq̄ȝ radicib⁹ feniculi apij petroſilini bruſci ſpagoꝝ cū aq̄ radicū endiuie lactuce cicoꝛee bugloſſe ⁊ h⁹i.faciēdo caſa viceꝛe:aut ad eq̄litatē cū frigidis venire addēdo floꝛes boꝛagis bugloſſe:aut epatice ⁊ h⁹i.⁊ ita de alijs.⁊ ſilr̄ opare de ſolutiuis ↄfectiōib⁹ vnguentis ⁊ h⁹i.iuxta canones poſitos in rubꝛica hac. ℂ De appꝛopꝛiatis:⁊ de expꝛtis i ſcða rubꝛica poſitis capitalibus:tñ nō.q̄ ꝓuocatio emoꝛoidarū:⁊ in mulieribus etiā mēſtruoꝝ eſt in hoc caſu ſingularis medicina.

ℂ De q̄ntanis ſextanis ⁊ hmōi. Rubꝛica. viij.

Inquit Gal.ꝑ de dr̄ns febꝛium.q̄rto cap. Nō vidi i vita mea aliq̄ȝ ex febꝛib⁹.imo nec q̄ntanā mundā foꝛtē.i.purā:⁊ his diſtincta manifeſta.imo nō eſt niſi febꝛis q̄rtana quaſi occulta.ꝓpꝛea q2 dicebat Gal. hāc ēt q̄rtanā q̄ tardabat ſuadere vſq̄ȝ ad finē quarte diei:⁊ extēdebaꝛ afflictio ad q̄ntam diē:⁊ pp hāc cām q̄rtana vocabaꝛ. Et i libꝛo tertio epidimiarū dixit Gal.nunq̄ȝ ſe vidiſſe nouenā ſextanā:ſʒ bñ vidit febꝛē q̄ inuaſit i mēſe die vno tñ. Aui.aūt eas ponit euenire de itētiōe ypocratis i libꝛo ſuo epidimiarū q̄rū aduētus cis aſſigūt dicēs q̄ cā ē hōgenea mãe q̄rtane: ſʒ ē ea groſſioꝛ ⁊ minoꝛ:⁊ ſupp̄.pp groſſiciē maioꝛē ⁊ paucitatē mãe tardāt mouere:⁊ moueꝛ poſt debitū motū hūoꝛis ſʒ nām ei⁹ ꝓpꝛiā:⁊ q2 i tali maioꝛitate groſſicie ⁊ paucitate pōt cadere magna latitudo.⁊ iō vna mouet citi⁹ alia.vñ aliq̄ de q̄nto in q̄ntū:⁊ que ē poſt ipſam de

ſexto in ſextã. vñ Auic. plurimũ ſiũt ex mã melica. ⁊ tu rpete ex mã flãtica i meliam p aduſtionem conuerſa.

A ℭ Uñ hic nõ q cũ melia ſit ſicca ſicut colera. hi duo humores tãtã aduſtionẽ ſuſtinere nõ poſſunt: vt ad tantã veniãt groſſiciẽ ⁊ paucitatem: quãta eſt neceſſaria pro hac febre cauſanda. qm̃ pp eoꝝ ſiccitatẽ prius puenirẽt ad tãtã terreſtreitatẽ: vt eẽ nõ poſſint vehiculũ caloris putredinalis. ſecus aũt de flãte pp ſuã hũiditatẽ ſuperfluã: ⁊ eius viſcoſitatẽ multã. Sãguis aũt pp ſuã humiditatẽ põt ⁊ ipſe aduerti ⁊ paucificari vt ſit qntane ſextane faciuus: ſ3 ẽ rarẽ ſp vel frequenter reſpectu flãtis. qm̃ nõ de pſoplus ſollicite ẽ. Alij vt Gilbert⁹ opinãt has febres cãri a cõmixtiõe melie cũ flãte cõmixtione vnita: vt ſupra de tertiana nõ pura: vicẽte tñ melia: ⁊ puertẽte flegmã ſuã nãm: vt ex his duob⁹ fiat vn⁹ hũor innãlis: ⁊ pſit ẽ magis ãdtiq hic humor ſm q maiorẽ recipit groſſiciẽ ab hũore flãtico: q in cõmixtiões venit: coadiuuãte paucitate ei⁹ tardi⁹ mouet vñ ſic ſit qntana ex melia cõmixta flãti nãli. Septena ⁊ nouena ex cõmixtione ſiet cum flãte acetoſo vel põtico: ⁊ dudecena ⁊c. ex cõmixtiõe flãtis vitrei: ⁊ ſic de alijs. ⁊ iõ ſeptena ẽ plixior qntana: ⁊ nouena plixior ſeptena. ⁊ ſic de alijs. iſte autẽ ſũt q̃ op3 ẽt practicũ pſiderare oĩno. qm̃ febris cãm añcedẽtẽ ⁊ pũctã nõ d3 ignorare: ⁊ ſi pmitiuas ignorabit. vt ẽ Gal. vt Auic. recitat a cã qñq3 ſiũt pmitiua ⁊ ſpãliter ſeptena ⁊ nouena: q2 ex inordinato regimine accidũt: vñ cũ qñq3 accidat ſic error i regimie. accidit vt ⁊ febres veniãt de octauo i octauũ de nono i nonũ: ⁊ h⁹i. ſm q malũ reiterat regimẽ: q̃ſi velit q ſi ñ reiterat malũ regimẽ nõ redibit febris: ⁊ ſi vr̃ Gal. negaſſe eas rõne euẽt⁹ eaꝝ pp determinatũ hũorẽ aliũ a q̃tuor iã dictis ⁊ pceſſiſſe earũ aduẽtũ pp inordinatũ regimẽ. Jõ q̃ dixit Auicen. quãuis Gal. ſic q̃ſi negãs aduẽtũ eaꝝ febriũ breuiẽ concludẽdo. tenẽdũ ẽ ipſaꝝ euẽtũ eẽ poſſibile: vt Aui. neq3 ſcõuenit mãm talẽ p paulatinã pgeſtionẽ pgregari ingroſſari ⁊ paucificari: Jta vt ſit tardior is mot⁹ q̃3 mot⁹ p q̃rtã. nã q ẽ ſciẽtificus de fluxu epatico bñ noſcet iſtas poſſibilitates. qm̃ i eo ſũt piodi de decimo i decimu3. de 15° in 15ᵐ ⁊ vltra. ⁊ iõ nõ op3 vt pſidas de ſalute ei⁹: qñ patiẽs ſteterit abſq3 eo q̃tuor aut qnq3 dieb⁹. i certo. n. tẽpore pgregat mã ſufficiẽs ſtimulare vtutẽ: q̃ i minori ñ ẽ ſufficiẽs pp ſui puitatẽ. ⁊ iõ pſidera. Tu itaq3 dicas cũ Aui. q poſſibilitas ẽ res ampla. nã ſi tãtus vigor agentis: ⁊ tãta diſpõ mãe ẽ cã q i tãta meſura tpis generet: ⁊ pfundet mã: ⁊ faciat poxiſmũ. ergo mior vigor: ⁊ minor diſpõ erit cã q in tpe ampliori fiat: ſed nõ ẽ ipoſſibile repiri agẽs mioris vigoris: ⁊ mã3 minoris diſpõnis: q̃. bñ ergo dixit Aui. nõ op3 eũ redire. Et tu habe mẽtẽ q vltra formã regũt alie diſpõnes ad piodicandũ ex pte q̃ntitatis ſube mãe: ⁊ loci ac mẽbri ſumpte: vt ſupra. vñ magnes ſi i pua q̃ntitate nõ trahit ferrũ magnũ neq3 ipſ3 alleo inunctũ: ⁊ ſic de alijs. pſidera. Ego aũt diebus meis vidi vnã: qndenã i pãgratio iuſtiniano veneto patricio cũ ſignis melie talis p aduſtionẽ: ⁊ Aui. Et iã retulit mihi fidelis qdã vidiſſe nonã. qntã iã vidim⁹ multotiẽs: ⁊ nõ cogimur: pp hoc dicere: q2 ille ſit hũor ali⁹. Tu itaq3 ſtudioſus eẽ debes circa apparẽtia ſigna. nã ea habuiſti: ⁊ ſignificata eoꝝ ad plenũ in pn⁹ capituli q̃ bñ pſiderabis. ℭ Tu itaq3 ex dictis deſcribere potes qntanã ſextanã. Quintana eſt febris ex flãte p aduſtionem in meliam pverſo: ⁊ ad ex̃ venas putrefacto ſ3 plurimũ pueniẽs. cuius eſt motũ facere de qnto in qntũ: aut de ſexto i ſextũ. ⁊ ſic de alijs: rõne groſſiciei materiei ⁊ eius paucitatis: ⁊ nõ ſm nãm humoris ppriã vt de alijs interpolatis dictũ eſt: vꝫ ad ex̃ venas: q2 nõ reperit ptinua talis aut raro. ſicut ⁊ interpolata. Reliquẽ partes deſcriptiõis patẽt. Et tu aũt eẽt addere ſi repiet ptinua febris ptinua. Jta ſi ex flãte vitreo addere ex flãte vitreo ⁊ alijs ſm diuerſitatẽ flãtis p aduſtionẽ in meliam pverſi. Ex qb⁹ hẽs deſcriptionẽ ⁊ cauſas ipſius febris factiuas.

Signa

B demõſtratiua ei⁹. carũ piodicatio ipſas manifeſtat. dicitũ tñ: q vrina dieb⁹ iterpolationis apparet diſcolorata tenuis: ⁊ poſt acceſſionẽ in die ſequenti apparet colorata ⁊ ſpiſſa. in hora autem caliditatis paroxiſmi eſt colorata mediocris vel tendens ad tenuitatem. ℭ Pulſus in die paroxiſmi in eius principio eſt occultus tardus ⁊ rarus: ſed expãſa caliditate ſit occultus paruus ⁊ ſpiſſus. Et que earũ ex aduſtione pcedit cõicat i ſignis cũ q̃rtana nota ex aduſtione flãtis vel ſanguinis. q̃ aũt nõ pcedit ex aduſtione ſigna habꝫ media inter ſigna quartane vere vel vitree: ⁊ ſic per alia ſigna diſcurre: vt tibi innoteſcat mã ipſa peccans.

Signa

C pronoſtica. Dixit Ypoc. quarto regiminis acutorum. cum in febribus quintanis qd terribile. i. aliquod accidens periculoſum factum fuerit vel ventre rumpẽte humida egerit: vel aſachia. i. inanimoſitas facta fuerit vel aforina. i. voracitas aſſũpſerit patiẽtẽ. i. ſpaſmoſus factus fuerit ſingultuoſus ⁊ anxius: ⁊ circa colum frontem ⁊ caput ſudores fuerint ⁊ non alibi: qui hec ſiãtia patitur moriuntur.

ℭ Et. 16. ptiũ. dicit. Septena ẽ plira nõ mortifera nouena plixior est: ⁊ ñ mortifera. ℭ Quãtana quã anteceſſit ethica oĩb⁹ ẽ peſſima ⁊ mortifera. ẽ qppe mala p viam ſigni: q2 ẽ ſignũ aduſtiõis hũoꝝ: q2 nõ remãſit. niſi qđ ẽ aduſti⁹ ⁊ parũ: ⁊ ſic ſignificat qđ corp⁹ deſtruit. Per viã aũt cauſe. q2 ipſa eſt cã additionis febris ⁊ duplationis ei⁹. i his aũt ſermonib⁹ multa ſunt ſpeculãda: q pro nũc relinquo. qm̃ exiſtimo te ⁊ me nunquã talia videre. Oꝫ ſi occurrent: ſufficiat tibi introductio ſic tibi data.

Canones

D Curãtur cura quartane flãtice. Sed hic nota q in pncipio cũ mã ſit groſſior ⁊ debetior in pncipio vti poterimus ſubtiliori dieta. ⁊ q2 ſunt longiores ne cadat virtus in proceſſu: groſſiori debemus vti dieta: ⁊ tu conſimiliter proportiona ſomnum motum: ⁊ alias res nõ nãles. Et ſiũt his competat magis ieiuniũ: vt dictũ eſt. tñ qñ antecedit vel ſequit ad eã ethica oꝫ te aliter moderare. qm̃ in tali nõ cõpetit ieiuniũ. vnde Aui. Jn hoc caſu cibemus cũ eo cuius nutrimẽtũ eſt bonũ ⁊ velox ⁊ multũ: in quo non ſit ingroſſatio materie. ſicut cũ carnibus ſubtilibus: ⁊ indigẽt ſomno digerẽte. ſiat lenitio ventris frequens. ℭ Jtẽ cõpetit maxime vomitus. vñ Aui. Eſt de melioribus euõibus: ⁊ maxime cũ vomitiuo forti: ⁊ maxime in principio: qñ mã videret eẽ in ſtomaco: ⁊ in locis vicinis ei. vt ſupra de quartana flãtica. vñ laudat fact⁹ ex ſemine raphani vel raphano vel cum eleboro. Adminiſtrent digeſtiua ſubtiliatiua magis ⁊ inciſiua pp materiei groſſiciẽ maiorẽ. Fiãt euõnes etiã gradate de debili ad forte. quo tpe ẽt pueniet vomitus: ſupra. Et in pncipio poxiſmi: vt de q̃rtana flãtica: ⁊ tu ibi. nã ſuccurre accidentib⁹ vt ibi. pfortabis membra nãlia ⁊ puocabis: vt ibi: ſ3 ſis tardus ad exhibẽdas euõnes: ⁊ lõgus i tpe digeſtiuoꝝ pp groſſiciẽ materiei. Jtẽ tardus ad puocandũ: ⁊ poſt hec dare poteris tyriacã metridatũ ⁊ h̃mõi. vt de flãtica actũ eſt. Poſt aũt hec oĩa adminiſtrare poteris balneum reſolutiuum: ⁊ magis q̃3 in quartanis pp ter mãm eẽ groſſiorẽ: vt cũ aneto origano calamento ſaluia ⁊ h⁹i. Tu itaq3 operare ſm pportionẽ eoꝝ q̃ in q̃rtanis dicta ſunt. vnde pro his ⁊ futuris. deo gratias.

Capitulũ 16ᵐ de feb. ethicis continens rubricas tres.

ℭ De diffõne diuiſiõe cãis ⁊ ſignis fe. ethicaꝝ. Rꝫ. ſ. Cano. ſaus.

E REperitur Ethica in duplici drña
alia quidez ethica ſebris
dicta altera ethica ſenectutis nominata: ꝛ ó
hac in ſequēti rubrica deo duce dicef. Ethi
ca ſebris eſt caliditas extranea imālis i coꝛ
de principaliter: ꝛ in mēbris oibus fixa nul
lā habēs periodicā excreſcētiā: ſed eſt quaſi ſemper i eo
dem ſtatu permanēs. Ita vt permultotiens arbitretur
eger ſi non ſebrire. dr̄ imālis ad drīam putride. dr̄ i mē
bris oibus: qꝛ iᵃ ſunt verū ſubiectū ethice: ꝛ nō humidi
tates: vt infra. Silr dr̄. in coꝛde pncipaliter. qm̄ ex cali
ditate tali in epate: aut alio mēbro nō accidit ſebris. qm̄
coꝛ eſt pmū ꝛ pncipale ſebris ſubiectū: vt pmo caᵒ. dr̄ fi
xa: qꝛ nō dependēs a cā extrīſeca neqꝫ pminua. nā caliditas
eius nō ſolū eſt in ſpiritibꝰ ꝛ humiditatibꝰ. verū ꝛ i mē
bris ſolide fixa. Et ideo vt in de ſignis coꝛpa talia mul
tū exiccantur. Dr̄ ſed eſt q̄ſi ſemp: qꝛ medici ſepe heſitāt
de ea: ꝛ adinuicē litigāt. Et maxie de pma ſpē eiꝰ: vt dice
tur: pterea vt in de ſignis aliq̄lē varietatē ex pte intēſio
nis eius recipit poſt aſſumptū cibū: ꝛ eſt de ſignis pro
prioꝛibus eius. Aui. Reliq̄ in deſcriptione poſita nota
ſunt. ¶ Et dr̄ ethica ab ethi. qḋ ē mos. i. ꝯſuetudo: qm̄
facta ē ꝯſuetudinaria. Ita vt exiſtimet patiēs ſe nō eſſe a
ſuo nāli ꝯſueto alteratū: vl dr̄ ethica. i. habitudinalis: qꝛ
de difficili remouibilis: ſicut habitus ē q̄litas de diffici
li remouibilis. verū ſic magis videtur ꝯuenire fini: ꝛ ſic
ſpēi tertie. ꝯſidera. Ethicos grece latine habituatū: ꝛ iō
ſebris hec magis aſſumpſit hoc nomē ethica a ſuo p
ceſſu ꝛ fine: q̄ꝫ a ſuo pnᵒ: qꝛ i pncipio nō eſt habituata: ſꝫ
bñ eſt apta habituari niſi ſibi ſuccurraf: ꝛ ſic ppꝛie nō ꝯue
niret pnc ſpēi. pma itaqꝫ ethimologia eſt vniuerſalioꝛ.
Reliq̄ pies eiꝰ patēt: ꝛ amplius patebūt ex dicendis.
ſtatim. ꝛ ideo que ſequūtur attēde. ¶ Ab auctoꝛibꝰ no
ſtris inuenies nō raro q ipſi vtanf his terminis. ſ. ethi
ca ꝛ ptiſi p ſynonimis. ptiſis. n. cōiter eſt idē qḋ coꝛpis
ꝯſumptio. vñ tertio aphoꝝ autūnus ptiſicis. i. cōſūptis
malus. ¶ Et diuidif ethica hec p in tres eius ſpēs. pri
mā. ſ. ſcḋam ꝛ tertiā. Et pp hoc ſcito q poſt primā hūi
ditatē de ſcḋis: q̄ eſt nomē nō habēs ſunt tres alie. ſ. ros
cābiū ꝛ glutē: in q̄bus ꝯtingit hāc accēdi caliditatē pre
ter nām: quā ethicā vocamus. Et hic aduerte q q̄dā vo
lūt ex pma humiditate ethicā cāri poſſe. vt ex ſecunda.
ita q ex pma ꝛ ſcḋa. ſimul reſultet pma ſpēs. Serapiōi
vero quem vr̄ ſequi Aui. in hac pte nō placet ſic aſſere
re cū pma humiditas: nō ſit multum a nā ſanguinis di
ſtās. ꝛ ꝯſr q ex ea cāuſ putrida vel ſynoca vel ſimilis
ea: ad quā poſtea ſequif ethica. ꝛ tu ꝯſidera. Eſt quippe
modus cōis ſic diuidendi ſebrē ethicā in tres eius ſpēs
tāquā eſſentiales quē hic corrigas. qm̄ nō ſunt ſpēs eiꝰ
eſſentiales penes eſſentiā caloꝛis ſumpte: neqꝫ penes ſu
biectū propꝛiū cū coꝛ pncipalr: ꝛ mēbra radicalia ſunt ſu
biectū eius ppꝛiū. ſed eſt diuiſio ſumpta penes quoddaꝫ
accidēs ad ethicā ꝯñs: qḋ eſt ꝯſumptio. vñ ſm diuerſuꝫ
terminū huius ꝯſumptionis diuidif in pmā ſecūdaꝫ ꝛ
tertiā ſpēm: ꝛ ſic pꝫ: q melius eſt dicere q ſunt tres mo
di ſiue gradus q̄ꝫ tres ſpēs. ¶ Eſt itaqꝫ prima ſpēs vel
pmus modus eiꝰ cū hūiditas ſcḋa ex ſcḋis dicta ros cō
ſumif: q̄ vtplurimū fit poſt effimerā. 2ᵃ qñ 3ᵃ hūiditas ó
ſcḋis dcā cābiū ꝯſumif. 3ᵃ qñ 4ᵃ glutē dcā. Et he dne ſe
quūtur vtplurimū ſebres putredinis: ꝛ Aui. ponit in ſi
ſilitudinē dicēs q in lucerna: i q̄ eſt effuſum oleū ꝯſide
ramꝰ tria. Primū oleū ipm̄ in lucerna. Scḋo oleū ibibi
tū i licinio. Tertio hūiditates ipſas ſbtiles coꝛpis lici
nij: p q̄s ptes licinij adinuicē ꝯtinuāf. ꝛ hūiditas ſcḋa
de ſcḋis ꝛ ſicē oleū lucerne. ſtia ſicut oleus coꝛpis licinij.
ꝛ 4ᵃ ſic hūiditas ſubſtātifica licinij: ꝛ tu pꝛo tuo adapta
ppoſito: Sꝫ cū cōburif licinium deficiēte oleo ſtati eſſe
flamā: ꝛ ſi poſt licinij cōbuſtionē adderes adhuc oleū
ꝛ velles accēdere ipm̄ nūq̄ꝫ accēderes i eo flāmā p foꝛ
tē exiccationē. nā hūiditatē eiꝰ ſbtilē oīo amiſit: ꝛ cuꝫ
q̄ ſil cū oleo erat ſubm̄ ꝯueniēs flāme: ꝛ ita cū q̄s ad tnā
puenit ſpēm ethice nō recipit curaꝫ: qm̄ ipoſſe ē aliq̄ ſic
reſolutū reſtaurari: nā vita ꝯſiſtit p hūidū radical pnci
palr. ſicē ꝛ flāma p hūidū radicale licinij. mēbꝛa itaqꝫ ſic
tereſtrificata ꝛ (vt ſilitudinarie loq̄r) combuſta ſubſtātia
hūidū radicale cū ſolo nutrimētali nō pñt eē ſubm̄ vite
ſeu caloꝛis nālis. hūiditas āt ſpmatica cū ꝯſūpta eſt re
ſtaurari nō pōt. cābium aūt ꝛ ros bñ ſūt reſtaurabilia.
Quidā āt imagināf q̄nqꝫ ſpēs. pᵃ p ꝯſūptionē ſāguis. 2ᵃ
p ꝯſūptionē 2ᵉ hūiditatis de ſcḋis. tres alie ex ꝯſūptiōe
aliaꝝ triū: vt dcm̄ ē. Quidā ó ſanguie hūiditatē pᵃ ꝛ 2ᵃ
vnā faciūt. Sumif itaqꝫ diſtictio ethice penes diſtictio
nē hūiditatū q̄. ſ. ad coꝝ ꝯſūptionē: ꝛ tu ꝯſiderē ē pūctꝰ
bonꝰ. Et noiar pᵃ ſpēs abſolute ethica: ꝛ 2ᵃ vſqꝫ ad fineꝫ
eiꝰ excluſiue: ſꝫ finis 2ᵉ vocaf ab Auic. adubul ꝛ ſoꝛoſ
mos: qḋ iterptaf arefactio. Gal. vō ſiuē ſcḋe: ꝛ tiā appel
lat tabes ſiue maraſmus p de drñs ſebriuꝫ. tertia vō ab
Auic. appellaf curuatiuꝰ ꝛ Almucaſif grece latine exte
rioꝛ. i. i q̄ appet foꝛma q̄ ē i decrepitis q̄tū ad caloꝛeꝫ ꝛ
ſiccitatē. ꝛ cū dr̄ q ethica accidit cōſūptionē hūiditatū
nō itelligas eaꝝ ꝯſūptionē ſm ſe totas. vñ i pma ſpē ꝯſu
mif magna ps ſecūde hūiditatis: ꝛ nō tota: ꝛ ſic ó aliꝫs.
nā q̄s i tertia ſpē eiꝰ exiſtēs ſi oēs. ſ. ſcḋe ꝛ tertie hūidita
tes ꝯſūpte eēnt q̄ſi ſtatim deficeret: cuiꝰ oppoſitū expiē
tia demōſtrat. Itē tenēt multi q ſcḋa ſpēs nō pōt eē ni
ſi pceſſerit pma: ꝛ tertia niſi pceſſerit ſcḋa: ſed hic ē locꝰ
ſpeculationis de q̄ forte aliqd inſra: ſꝫ bñ ſcias q nō ac
cidit ꝯſumptio i vnᵒ. qn accidat i alia: ſꝫ magis i vna q̄ꝫ in
alia: vt qꝛ qñ fit pma plus in roꝛe q̄ꝫ in aliꝫs: ꝛ ſi fiat ēt in
aliꝫs. Itē aduerte q cū dr̄ q pma ſpes ſit ꝯſumptiōe ro
ris. debes itelligere roꝛis mēbroꝝ carniformiū: ꝛ non
ſpermaticoꝝ. qm̄ ros ſpermaticoꝝ ē ſolidioꝛ valde q̄ꝫ
ros carniformiū. Immo vt exiſtimaf eſt ſolidus ꝛ com
pactus: ſicut cābiū carniformiū. ꝛ iō ſi fieret in pma ſpē
ꝯſumptio roꝛis ſpmaticoꝝ. nō vr̄ qn p eodē tpe nō fie
ret ꝯſumptio cābij: ꝛ ſic ad pmā neceſſario ſequeref ſecū
da ꝛ ſunda te ſic. Q. q̄lis eſt pportio ſpmaticoꝝ ad car
niformia talis humiditatū ſpermaticoꝝ ad humidita
tes carniformiū: ſꝫ ſpmatica ſūt duriora cōpactiora: ſoli
dioꝛa: reſolutioni magis reſiſtētia. igif. Iſta oia ſunt lo
ca ſpeculatiōis. ꝯſidera. Et certe ſi q̄s bñ cōſiderat dicta
Gal. pmo de differētijs ſebriū: hāc cōpꝛehēdet voluiſſe
ſniam: ꝛ potes ſic opinari: q ethica eſt ſebris vna habēs
tpa vt de putridis dictū eſt: ꝛ q pnᵐ eius ſit pma ſpēs:
ſcḋa ſit augᵐ: tertia ſtatus. vñ Aui. hꝫ latitudinē pnᵐ. ſ.
mediū ꝛ finē. Et hi ponunf gradus. 3. q nō ſunt pūctua
les: ſed latitudinē hñtes: ꝛ maxie ſcḋa ſpēs: ſm q magi
aut minus appꝛopinquat pme vel tertie. Nā ſꝫ finē ma
gis appꝛopinquat tertie. Et iō Aui. parū. n. recipit cura
tionē: ꝛ pptre qñ ad hoc puenit: vt caro minuaf multū
niſi deus voluerit: ꝛ de his in de cura. Et hic dicatur q
his hūiditatibꝰ ꝯtingere pōt putredo: ꝛ ex ꝯſequēti ſe
bris putrida cāri pt. ꝛ eēt eēnei modi: eēnt tñ ille ſebres
reducibiles ad aliqḋ genꝰ dictarū. Itē pōt imaginari q̄s
abſqꝫ putrefactione earū ipſas inflāmari: ꝛ ſebrē facere:
ꝛ ſic eēt ſebris: aut ethica: aut effimera: aut reducibilis
ad has. Et tu qñ potes circa hec ſpeculare. ¶ Diuidif
ꝛ ſecūdo ethica vt. 16. ꝯtiñ. i deſiccatiuā: ꝯſumptiuam ꝛ
arefactiuā. ¶ Tertio diuidif i ethicā moꝛbū q̄ fit abſqꝫ
alio moꝛbo pcedēte: ꝛ dr̄ ethica icipiēs: ꝛ in ethicā acci
dēs q̄ ad aliū ſeqtur moꝛbū: vt ad effimerā vel putridā
ꝛ hꝰ: vt Aui. nā cōiter ſeq ſolet ad ſebres acutas. quan

ꝗ̃ phibet potus infrigidãtiũ a medico ignorãte:vt qñ ab odē applicãtur pectori: vel thoraci.vel ypocũdrijs rex ꝛiccatiue q̃ nõ ꝯueniũt. Silr qñ ſunt febres cũ apa te cĩo ſtomaci ⁊ epatis:⁊ recte nõ curãtur.ſilr qñqꝫ ſeq tur d emitriteũ.vñ pma q̃rti Aui.de emitriteo.Emitri C teuē de febrib⁹ iterficiētib⁹ magis:qm ꝑducit ad ethi cas egritudines cronicas difficiles.C Et hic aduerte dicti Aui.de ethica:febris.n.putredinis aut apatis ꝑ mutat multotiēs ad ethicã ꝑꝑ febris vehemētiã:⁊ ꝑꝑ ve hemeciã ſubtiliationis cibi i ea:⁊ ꝑꝑ ꝓhibitionē aq̃ fri gide ⁊ paucitatē obſeruatiõis laterũ cordis cũ vnctioni b⁹ epithimatib⁹ ⁊ emplaſtris.i.cordialib⁹ frigidis:⁊ ꝓ prie ſegritudinib⁹ mẽbroꝝ vicinoꝝ cordi:vt dyafrag matis pulmonis:⁊ ſiliũ:qñ nõ ſunt in eis diſpoſitio nes ꝓhibētes illa frida approximari.Et multotiēs ꝯſur git ex vcere pulmonis:⁊ pectoris et ptiſi nonunq̃ ex empimate:⁊ ſilr ex oĩ apate ſteriori ſaniato. Et i caplo ð ſignis ethice:qñqꝫ accidit ethica retēta cuꝫ ſtomaco.i.q̃ accidit ꝑꝑ leſione ſtomaci in quã ethicã.vt Auic.facuit medici egros cadere.dãtes i potu vinũ aquã carnis:aut medicinas calidas:vt diamuſcũ:⁊ hmõi.ꝑꝑ caſum ṽtu tis:⁊ freq̃etiã ſincopis:⁊ ſupple vtētes reb⁹ calidis vbi nõ ꝯueniũt.Ex qbus cõpꝛehēde plurimos errores me dicoꝝ modernoꝝ:q ſunt in malis opinionib⁹ ethicati ſu ye ſiũ:q ſurt ab oibus cuſtãdi.⁊ tu bene conſidera.

A **Cauſe** De cauſis aũt eius nũc dicat:ſꝫ vt ſupra ꝓus attēde q̃ ethicã ꝯtingit dupl'r fieri:aut.ſ.inci piēdo:q2.ſ.nulla ꝓceſſit egritudo:aut q2 egritudinē ali am ſecuta fu.cã aũt pme eſt cã exterior: : q2 ꝓmitiua:aut aeris calitas imoderata:aut exercitiũ forte oẽꝫ ipediēs ꝯgõnē ⁊ mẽbroꝝ debitã nutricationē:aut ſupflua ges vñ tertia ꝑmi de exercitio.Dimittēs exercitiũ frequēter in ethicã cadit:balneũ exiccatiuũ coitus ſupfluus ina tiuo ſupflua:vt fluxus vētris ſanguinis dolor magn⁹ ꝓſeuerãs:aut vſus rerũ calefaciētiũ ⁊ exiccãtiũ ex pte ci bi pot⁹ ⁊ h⁹i:aut applicatio medicaminũ taliũ frequen tata:aut ſupflua vigilia:aut ſuperflua a cibo abſtinētia: aut animi accidētia ſupflua:vt ira rixa.nimia triſtitia an guſtia:⁊ h⁹i.q̃ apta ſunt corpus extenuare. Et lõgiquũ ē vt accidat ethica icipiēdo.niſi accidat cã fortis valde. Aui.Cã:qm cã talis occurrēs nobis pri⁹ eſt apta ac dꝫ calefacere,ſeu iflãmare ſpũs ⁊ hũores q̃ꝫ radicalia:cum illi ſint magis apti inflãmationē recipe:⁊ ex ꝯñti pri⁹ ꝓ cedet effimera aut putrida.deinde ꝑ dies ſuccedet ethi ca:⁊ iõ dixit Aui.lõginquũ.i.rariſſime ex q̃ rõne cõclu dũt aliq q̃ bñ põt fieri febris incipiēdo:q2.ſ.cã ſit ita for tis q̃ ſimul faciat effimerã putridã ⁊ ethicã. Sed dubi um maius eſt:an ꝯtingat eã fieri incipiēdo abſqꝫ alia fe bre.Et dicēdũ q̃ ſic:exponēdo Auic.qñ eſt cã fortis:q2 ꝓparatio ſeu mẽbroꝝ aptitudo ꝑ quã mẽbra ſunt apta ab aliquo agēte potiu in calefacto eſſe:⁊ nõ ſpũs ⁊ hũo res ab eodē:tũc ꝯtingit ethicã cãri nõ cãta putrida:aut effimera:vt verbi grã.multa mẽbroꝝ ariditas ex ꝓcedē tibus ieiunijs ⁊ vigilijs cauſata.vnde mẽbra facta ſunt cito inflãmabilia:nõ ſic aũt ſpũs ⁊ humores occurren te:ergo calore extrinſeco.ꝓpter hãc diſpõnē fiet accen ſio in mẽbris:⁊ nõ in ſpiritib⁹ aut humorib⁹. verũ ſcio te admirari:q2 eſt hec preparatio valde extranea. ⁊ ideo nunquã vel rariſſime euenit:⁊ credo q̃ pauciſſimi ſunt q eã incipiēdo viderint.Ego nũquã vidi nec credo me videre.nã extraneũ eſt credere mẽbra ſolida ad tãtã poſ ſe ꝑuenire paſſibilitatē ſiue receptionē ad quãtã ꝑuenit ſpus cuꝫ ſit ſumme rarus ⁊ paſſibilis in cõparatione ad oſſa.vnde dicēdum magis hoc euenire:ex mõ ſubſtãtie determinate ad hoc agēs:q2.ſ.paſſum eſt aptum magis ad retinendum impreſſionem agētis.nã ⁊ ſi ſpiritibus occurrat hec caliditas:ipſi nõ ſunt apti retinere illã: ſed bene mẽbra ſolida tanq̃ ſubiectũ agētis potentie ꝓpor tionatũ:⁊ eſt ſimile vt exẽplo vtatur algazell.fulgur in ſtrumēta ferrea cyrurgici ꝯbuſſit ⁊ liqueſecit:que in pe narollo cyrurgici ꝯtinebant:⁊ penarollũ dimiſit illeſũ. ⁊ niſi experiētia hoc demõſtraſſet:nunq̃ꝫ ꝑ rõnē fuiſſet creditũ.ſicqꝫ de ethica dicēdũ. Itē hec ethica incipit ſu bito vt.8.terapētice:qm cã eſt fortis:alia ṽo paulatine. Multa cadũt ſpeculabilia:q̃ cũ tibi tēpus ſupfuerit ri mare poteris.C Cauſe eius:q̃ nõ fit incipiēdo:ſed ē ac cidēs:vt ſupra:iam pro parte dicte ſunt in ipſa tertia di uiſione.verũ ſeqtur ad effimerã:⁊ raro ꝑꝑ debilitatē ca loris eius:⁊ eius breuitateꝫ.Sequit enim ad putridas magis.Nã cũ ꝓlõgant putride debes timere de ethica futura.Itē apata intrinſeca:⁊ maxime principaliũ:⁊ ꝓ cipue mẽbroꝝ vicinãtiũ lõga mala intrinſecoꝝ diſpo ſitio:⁊ ꝓcipue caſa:⁊ renũ matricis ⁊ ſplenis:⁊ h⁹i.lꝫ ali qñ citius interficiant:q̃ꝫ ad cõplentam ethicã perducãt. Itē diuturnus fluxus:vt diſinteria fluxus mēſtruo:uꝫ ſupfluus albarũ:aut rubearũ:⁊ vidi tales:⁊ ē idē ope rat febris cũ ꝓſeuerat.cũ.n.talia ꝓlõgant: ⁊ ſpãliter fe. putride ꝓmo corrũpũt hũiditates corpis:poſtea reſol uunt ſua vehemētia:⁊ rē ſiccã incinerãt.vñ calor dein de ꝓcedit ad mẽbra carniformia:⁊ ipſa exiccat ⁊ lique facit.nõ tñ adhuc ē ethica ſm cõeꝫ opinionē:lꝫ ſit ad eã diſpoſitio.deinde conuertit ſe ad humiditates cordis ꝓncipaliter:⁊ membroꝝ ſolidoꝝ:⁊ tũc ethicã cauſant: maxime qñ ꝯtingit error ex pte medici in exhibitiõe re rũ calidarũ:aut ꝓhibitione a frigidis:vt ſupra in tertia diuiſione:⁊ tu ibi.C Quidã nitunt aſſignare ethice cãꝫ ꝯiũctã:q̃ ⁊ ſi nõ hẽat nomē ſimplex ei ipoſitũ.hꝫ tñ no mē ex multa ꝯgerie terminoꝝ ꝯſtitutũ: ⁊ eſt habilitas humiditatũ radicaliũ i foraminib⁹:⁊ cõcauitatib⁹ mẽ broꝝ exiſtētiũ ad inflãmationē.i qb⁹ repta ſunt ſubtili tas ⁊ ariditas cũ q̃dã acuitate.Et quam cito repitur iſta cã:tã cito repitur ethica:⁊ quã cito poterit ꝑ uiã vel medicinalē opationē remoueri:tã cito curab.ſ:ſed ſi ꝑ mittit eã habituari in ſcða ⁊ tertia humiditate mẽbro rũ:tũc de difficili curabit:vt ſupra:⁊ infra de cura dice tur.C Corpora aũt ethice apta ſũt macra extenuata co lerica facile reſolubilia pueri ⁊ h⁹i.E cõuerſo inepta ſũt B pinguia carnoſa ſolida reſolutioni ⁊ inflãmationi lepta ⁊ mulier alijs paribus eſt viro ineptior.Itē ad hoc facit aeris ꝯſtitutio regio ⁊ h⁹i:vt ſepe de alijs dictũ eſt.

Signa demõſtratiua.De ſignis demõſtratiuis in cipiēdo nullibi ſcriptũ ueni.imo Gal'.ſcðo C de criſi ſe ab eoꝝ poſitione excuſat.qm vt dictũ eſt.rariſ ſime venit.de his aũt q̃ rariſſime veniũt nõ ē ſcia: ſalteꝫ apud medicũ.verũ cũ cõprehēdes corpus alteratũ:⁊ ſi ex cã extrinſeca:vt nimio calore:⁊ h⁹i corpus exiccari:⁊ caro minui cepit:⁊ ſic de alijs ſignis ethice cõprehende ris ſatis rõnabiliter poteris ꝯiecturari ipſum pati ethi cã incipiēdo:⁊ tu ꝓſequere fabricãdo ex dictis ⁊ dicen dis.Et veniēs ad ſigna demõſtratiua ethice.q̃ ſm pluri ſmũ fit:dico:q̃ vt ſcriptũ eſt ab Aui.pma q̃rti ð ethicis. Ethica qdē in pri⁹ rei eſt difficilis cognitiõis:quã fiñaꝫ oẽs tñ auctores cõfirmãt.Et iõ pma ſpēs eius corpus a ſua nãli diſpõne ſenſibiliter nõ multũ pmutat.q̃re eti am ſigna eius a ſignis ſanitatis nõ ſunt multũ variata: ⁊ iõ opꝫ medicũ eē multũ exptũ:⁊ pluries i⁹ ſigna vidiſ ſe.ſi eaꝫ faciliter cognoſcere voluerit: de quoꝝ numero vſqꝫ modo nõ ſum:⁊ exiſtimo paucos fuiſſe tales.nam in nullo libro inueni ea q̃ ſint pme ſpēi ſic ꝓpria:q̃ nõ ꝯuenãt ⁊ putridis:⁊ ideo multi ieiune de eis ptrãſeunt. cũ qbus ad pñs ambulare volo:ne ꝓſumptuoſus nimi um habear.Sat.n.tibi ſit:ſi q̃ ab alijs inuenero:hic con

ſcribam.nā Auerroys.6.colli3 dixit eius accidentia oc/
culta eſſe in pn°. Dixit Gilbertus.ꝓpria ſigna p̄me ſpēi
ſunt alteratio coloris:⁊ tu ſupple ad plūbeitatē vel liui
ditatē:⁊ aliqua mutatio ꝯſumptionis mēbroꝝ officia/
liū:⁊ vlr.corꝑis totius extenuatio abſq3 ariditate mani
feſta:⁊ vrina habet aliquā pinguedinē ſupnatātē abſq3
renū dolore ac grauitate:⁊ tu ſupple ēt abſq3 eoꝝ calidi
tate ſenſata. Et declarās hec ex intētione alioꝝ dico q̄
maxime hec ētatē ꝯtinēt.qm̄.ſ.talis extenuatio eſt ex ca
lore parū excedēte caliditatē nālem ipſo ꝯtinue ꝑcepto
circa volas manus:⁊ plātas pedū:⁊ qn̄q3 magis:⁊ qn̄
q3 minus:vt magis poſt aſſumptū cibū:vt dicet̄ ſtatim
in de ſignis 2ᵉ ſpēi:⁊ q̄ patiēs ſtat ſic vniformiter cale/
factus:vt q̄ſi ſe calere nō ꝑcipiat.immo credat ſe eē a fe
bre liberatū:⁊ hoc qm̄ ethica ſuccedit alteri febri vt dice
tur:⁊ ſi ponit̄ man° ſup īfirmū ſentitur in pn° caliditas
ſuauis:⁊ cū remanet man° ſup eū hora vna apparet cū
fortitudine ⁊ mordicatiōe:⁊ nō ceſſat augmentari: ſed
iſtud ē remiſſius q̄ in ſcd̄a ſpē:de quo ſtati3 ī ſequētib°
ſignis ad plenū.vn̄ q̄ dicent̄ de ſīptis a ſubāſ inherēti
bus:hic adducas:ſcd̄m remiſſionē tn̄:⁊ vrina videt̄ va/
riari:⁊ aliq̄liter citrinior fieri ſolito:⁊ qn̄q3 apparēt ī fū/
do vaſis aliquē humiditates fundo adherētes:ex his.ſ.
que a caliditate tali ad ſuperficie3 mēbroꝝ diſſoluunt̄
fortificata magis caliditate. Et placuit Gentili ſigna ab
Aui.poſita in pn° ſui capli maxime ꝯuenire huic p̄me
ſpēi:⁊ ſunt pulſus minut° ꝓp debilitatē ētutis. durus
ꝓp ꝯctionē arterie a ſiccitate ꝓuenientē:⁊ in his eſt gra/
dus ſm̄ gradus debilitatis ⁊ duriciei. Nam in p̄ma ſpē
hec ſunt remiſſa reſpectu ſui in ſcd̄a ſpē.qm̄ ī ꝓceſſu eſt
maior debilitas:⁊ maior duricies frequens:vt ſuppleat
defectui magnitudinis debilis ꝓp debilitatē ētutis: et
inobediētiā inſtrī:fixus ſm̄ habitudinē vnā.ſ.diſpoſi
tionē:q2 nō h3 paroxiſmos:non tn̄ eſt ſic fixus:qn cibo ⁊
potu ſomno ⁊ vigilia non mutetur.

¶ Et hec ſigna cū augmētari icipiūt ꝑcipiunt̄ magis ⁊ ap
propinquāt ſignis 2ᵉ ſpēi:⁊ h̄ maxie circa finē ei°:cū fi/
nis huius ſapiat pn̄ᵐ 2ᵉ.ideoq3 manifeſtant̄:⁊ ab auctο
rib° cōiter ponunt̄:q̄ ⁊ ego ponā:ordinē ſeruās quē3 in
alijs. Initiū faciēs ab vrina.apparet oleagies cōmixtiōe
vnctuoſitatis mēbroꝝ ſiue pinguedinis. Q̄nq3 ē ſupi°
ſpiſſa.iferius tenuis ꝓp pinguedinē ſupiora petētem:⁊
cōmixtionē eius cū vrina:⁊ ꝓp eādē cām apparet qn̄q3
liuida:⁊ in plurib° ē ruffa vel ſubruffa:ꝓp fortē calidi/
tatē. Item qn̄q3 apparēt reſolutiōes quedā īea vt peta/
loides crinoides ad modū.ſ.ſaris fracti:q̄ ſi nō ſint vi/
tio renū:aut veſice ſignāt maxie crinoides:qm̄ ad albe/
dinē rēdūt mēbroꝝ liquefactionē ⁊ eoꝝ raſurā:⁊ ſimi/
liter dic de petaloidib°:ſilr eſt yꝑoſtaſis adipina hoc idē
ſignificās:⁊ hec magis in ꝓceſſu apparēt:dū.ſ.iter.ver
ſus tertiā ſpēm.nā ī pn° ſcd̄e iſta nō ſic apparent:ſed q̄ſi
nihil:aut parū ē vrīa mutata a ſeipſa nāli.⁊ iō bn̄ attēde
ītēſionē ⁊ remiſſionē hoꝝ ſignoꝝ ne decipiaris ī iudi/
cādo:neq3 ſup vrinā ſolā ꝯfidas:ſed ipm̄ ſignū cū alijs
ꝯgrega. Credo q̄ q2 calor ext̄n° mēbroꝝ fix° fact° ē īfir
mo gnālis:q̄ ꝓp hoc nō multū variet̄ vrina:verūtn̄ ī ſu
perficie d3 apparere pinguedo velut tela aranea ſupna/
tās a calore tali liquefacta ſeu reſoluta.nā cū talis reſo/
lutio fiat in vniuerſis mēbris eoꝝ pinguedo a remotis
veniēs:cū vrina emittit̄:⁊ caue ne vitio veſice aut renū
capiaris. Et differt hec pinguedo:ab ea q̄ a renibus ve/
nit.nā q̄ a renibus eſt ſegregata magis ab vrina ⁊ groſ
ſior.hec aūt cū ꝑ lōgiſſima loca ꝑueniat cū vrina eſt cō/
mixta.⁊ eſt magis ſubtilis.⁊ iō cū ꝓcedit vlterius liq̄fa
ctio:q2 ad tertiā ꝑuenit ſpēm fit oleaginea:⁊ tu ꝯſidera.
Ergo nō ſunt vnctuoſe. ¶ A ſubſtantialiter inherenti/
bus. Quia caliditas eius eſt equalis vniformis nullā ha/
bēs excreſcentiā.ꝓpea q2 nō h3 mām a qua excreſcēt i ve
niūt:ſ3 ē lēta abſq3 dimiſſione. Et cū ponit̄ manus ſup
egrū ſentit̄ caliditas minor valde q̄ in ſinocha:aut ī ſi
milib° vt in cauſonide.nā ī his eleuātur vapores multū
inflāmati a mā putrida ad cutim ꝑuenientes. ¶ Et hic
cadit locus ſpeculationis:an.ſ.caliditas ethice ſit ma/
ior q̄ putride. Pro qua diſſoluēda. Primo dicēdū q̄ ī
ethica ē calor maior q̄ ī putrida:q̄ ē via ad eam:qm̄ ſic
ethica ē vltimū mutatū eē:cū quo tn̄ ſtat q̄ ī aliq̄ putri
da ſit maior q̄ ī aliq̄ ethica. Dico ſcd̄o q̄ abſolute q̄ti/
tatiue maior eſt caliditas que repñtatur ī putrida: qm̄
cū maiori q̄titate:q2 cū maiori multitudie vapoꝝ repñſen
tat̄. Et ideo dixit Aui. Inflāmata mā ī ethica eſt qm̄ ca
liditas eſt multū in quāto diminuta:iō indicat̄ ī tāgen
te q̄ caliditas putride ē vehēſior abſoluta: cū quo tn̄ ſtat
q̄ ſit caliditas ethice intēſior q̄ illius putride:⁊ hoc ſi
ethica ad eā ſecuta eſt:vt dictu3 eſt:⁊ tu bene conſidera.

¶ Itē eſt aliud ſignū:qm̄ cū in pn° tāgit̄ patiēs ꝑcipitur
caliditas magis ſuauis:⁊ cū remanet manus ſup eū ho
ra vna apparet cū fortitudine ⁊ mordicatione ⁊ nō ceſ/
ſat augmētari:⁊ cā qm̄ calor ethice ē fundatus in ſubā
groſſa terreſtri tarde impreſſionē ingerēte:ſed qn̄ ꝑſeue
rat tactus:q2 in eo tāto tpe multiplicat̄ vapor ſub tactu:
cū vapor ille ſit acutus mordicatiu°.hinc ī ꝓceſſu mor
dicat ⁊ nō ceſſat augmētari. Sed hic ſcito q̄ calor cōti/
nue minorādo ꝓcedit:q2 minor in ſcd̄a q̄ in p̄ma:⁊ mi/
nor in tertia q̄ ſcd̄a.qm̄ calor ꝑternālis mēſurat̄ ad mē/
ſurā caloris nālis:⁊ q2 nālis ꝯtinue remittitur:hinc ⁊c̄.

¶ Itē loca cordis arteriarū ⁊ venarū ſunt calidiora:q̄d
in eis eſt.hic eſt locus ſpeculationis quā ſpeculationem
in pñtiarū omitto. Tu tn̄ ſcito q̄ ꝑ loca arteriarū de/
bes intelligere arteriarū.ſ.manuū ⁊ pedū ⁊ eoꝝ venarū
q̄ arterijs aſſociātur. Et cā:qm̄ calor ī corde ethici ē ma
ior q̄ in alijs febrītī corde:q̄ diffuſus ꝑ venas ⁊ arteri/
as et ī eis magn° repñſentat̄:⁊ maior in exiſtere ſaltem
quātitatiue:q̄ in alijs ꝑtibus corꝑis:ꝓpterea:q2 repre
ſentat̄ in illis cū multitudine vapoꝝ:q̄ eleuant̄ a ſangui
ne:⁊ ſpiritibus in venis ⁊ arterijs cōtētis:q̄d nō accidit
ex repñſentatione caloris in alijs ꝑtib° corꝑis.ſ.vbi nō
ſunt arterie ⁊ vene. In putridis aūt ſecus eſt.qm̄ in eis
ꝑ totū corpus repñſentat̄ calor cū vaporib°.⁊ tu adhuc
ꝯſidera. ¶ Itē caliditas eſt ſilis.ſ.nō paroxiſmās:⁊ nō
minuit̄:ſed bn̄ qn̄q3 auget̄:vt cū ſuperuenit ei cib° aug/
mentat̄ velociter. Et hic aduerte q̄ dato q̄ ex aſſūptio/
ne cibi in putrida calor intēdat̄.nō tn̄ dr̄ calefieri:vt in
ethica. In ethica aūt eſt caliditas non vehemens.ſ.nō fi/
ens:ſed facta.⁊ ideo qn̄ cibus incipit calefieri:calefacit
corpus:⁊ ab eo ſe calefieri percipit:ſed in putrida: q2 ca
liditas eſt fiens ſentit patiens calorē putride:⁊ non no/
tat ſiue percipit caliditatē cibi:dato q̄ ab ipſo calefiat.
Et ideo abſolute dicēdū q̄ ī vtraq3 cibus caliditatē in/
ducit:ſed talis ab ethico ꝑcipit̄:⁊ a patiēte putridā non
ꝑcipit̄:vel ſaltē ſic nō ꝑcipit̄ ꝓp varietatē caloris putre/
dinalis. Ad hanc aūt ſenſationē in ethico adiuuat cito
delatio cibi ad mēbra:q2 ꝓp defectū materie tranſit cito
cibus:⁊ ab ipſa mā nō impedit̄.nā in putrida cū ſit pre/
ſentia materie:ipſa impedit cibi velocē trāſitū.ēt q2 vir/
tus pigritat̄ ipedita circa materie digeſtionē. Amplius
imaginari velis:q̄ in cibo intrante ſtomacum eſt duas
ꝑtes aſſignari.vnā ſubtilē rorālē:q̄ cito trāſit ad mēbra.
q2.ſ.duabus horis vel circa:⁊ iſta eſt pars ex qua ethic°
ſentit calorē:q2 eſt multū inflāmabilis:⁊ cito:⁊ q2 mo/
tus hui° ꝑtis diuerſificat̄ in diuerſo tpe.ideo qdā au/
ctores ſcripſerūt duabus horis poſt cibū ſentiri talē ca/
lefactionē.qdā trib° horis poſt:⁊ quidā vna hora. Alii

aūt paro cibi eſt groſſa cuius mora eſt in ſtomaco plu
rib⁹ horis q̃ʒ duab⁹: ⁊ vadit ad epar gradatim: ⁊ fit ſan
guis: ⁊ fit deinde humiditas p̄ma ⁊ cābiū ⁊ nutrit: ⁊ to
tū hoc vr̄ fieri ſpacio. 13. horaꝝ vt Auerroys. 6. coll3. in
fine ⁊ in practica cāticoꝝ. cōmēto. 12. ⁊ tu ↄſidera. Gal.
aūt p̄mo de differētijs poſuit addere calorē addito cibo
⁊ addere pulſuʒ in magnitudine: ⁊ velocitate eē ſignuʒ
ꝓpum ⁊ inſeꝑabile ethice: nā ſemꝑ qñcūqȝ exhibeť cib⁹
fit hec inuaſio ſiue in aliq̄ mō typi. naʒ inuaſio in ethica
nō fit abſqȝ cibo: ſ3 bñ in putrida. Et ſcdo q̄ dcā ſunt
p cōplemēto cauſe dicēdū q̄ humiditas illa rorida oc
currēs mēbris ipſis aridis eſt cā per antiperiſtaſim vt
vniať calor: ⁊ ſic fortificať ex cu⁹ vnione in eā agit quaʒ
in fumū eleuat. Et ſic fumoſa p corpus diſpſa ipm̄ cale
facit. Et eſt ſimile ſicut cū proijciť aq̄ frigida ſup calcē ca
lefactam: aut lateres calefactos: vt Gal. allegato loco.
Auerroys aūt. 7. coll3. hūc modum medicoꝝ deridet.
Vellē itē ipſi⁹ opinionē hic adducere: ⁊ multoꝝ alioꝝ
in mā hac loq̄ntium eēt deuiare a nr̄o ꝓpoſito: ⁊ magis
theorica q̃ʒ practica librū iplere. Sufficiat aūt ibi q̄ ita
ſit ex ptero. ¶ A q̄litate mutata. Color faciei liuidus
plūbeus diminutiōe ſanguinis hūiditatum ac ſpūum:
quoꝝ p̄ſentia ac multitudie color ſtat floridus. nā vt
Aui. ꝑmutať verſus nigrum: maxime qñ vlterius ꝓdit
aduſtio: qd̄ ē verſus tertiā ſpeciem: ⁊ pp hanc cauſaʒ ac
cidit in cute duricies ⁊ aſperitas. Itē corporis extenua
tio oculorum concauitas notabilis applanatio tempo
rum: non tamē eſt faciei adhuc tornatilitas: ſ3 pulchri
tudo eius deperdi incipit. Et cū hoc longū eſt tempus:
q̄ hec apparere inceperint cū leſione ſenſibiliter opera
tionū conſuetarū. ¶ Ab operationibus. Jā dictum eſt
in prima ſpē: ſ3 illa intēſiora reperiuntur in hac ſecūda
ſpecie q̃ʒ in p̄ma. vnde Auic. quādo febris expellitur. i.
tranſit ad ubel. i. ad ſecūdā ſpēm: vehemens fit duricies
pulſus: ⁊ ei⁹ debilitas ⁊ puitas: pp caſuʒ virtutis: ⁊ fre
quētia ei⁹: pp eandē cām: ⁊ maxime qñ cā caſus in ethi
ca eſt apoſtema: qd̄ nō reſoluiť: ⁊ cum res ꝓcedit fit pul
ſus dictus cauda muris: q2 ꝓcedit de paruo ad minorē
de frequētiori ad frequētiorē donec finiat. i. occidat: qd̄
ſi fuerit ad ubul ex potu vini calidi pulſus erit puus: ⁊
cōfortata virtute poſt multas puas ꝑcuſſiones fient ali
que magne: deinde pur redibit ad puitatē: ⁊ talis appel
latur falalis ſiue acualis ad ſimilitudinē acuū: cū qbus
ſubſellia ſuuntur. Et in ſūma pulſus i differētijs dictis
ſupra augmentabiť: q2. l. efficieť minor durior frequen
tior. Accidit ⁊ iſtis tuſſis ſicca: nocumēto cōicato mē
bris ſpūalib⁹: qñqȝ hūida ↄgregatiōe alicui⁹ hūiditatis
i illis. Itē ex vapore feruido eleuato ad ſupiora accidit
eis genarum rubor. Item dolor in ſiniſtra ſpatula: pro
pter colligantiam cum ſpiritualibus. ¶ Cumqȝ hec ad
ſtatum eius peruenit: magnam habet ſimilitudinem ex
parte ſignorum etiam cum ethica tertie ſpeciei. propter
quod Auicen. vnicum fecit capitulum. Et ideo ad ſi
gna tertie condeſcendam ab his que ſecunde differen
tia ex parte intenſionis. Initiū faciens ab vrina. In hac
vrina eſt oleaginea vere: ⁊ apparent petaloides ⁊ crino
ides: vt ſupra. Iteʒ aliquando apparent ſicut oculi olei
effuſi in aqua. Egeſtiones ſunt vnctuoſe. ¶ A ſubſtan
tialr inherētib⁹ ſatis dictū ē. ¶ A q̄litate mutata. Pul
critudo faciei in totū ablata: ⁊ eſt facta tornatilis ⁊ terri
bilis aſpectus eſt: q̄ppe velut mortui: iā diminuto calo
re ſanguine: ⁊ ſpiritib⁹: quoꝝ p̄ſentia ſtat viuacitas ⁊
pulcritudo: ⁊ oculi poſiti ſunt in profundo ipſis ↄctis
ad intra etiā paruificati videnť introiſſe magis: ⁊ mul
tiplicatur lepitudo ſicca: ⁊ cutis frōtis tendiť: ⁊ deſtrui
tur color cutis: ⁊ eſt vt ſit ſup ipſaʒ puluis qdā: ſicut ac

cidit ex aduſtione ſolis itinerātib⁹ in eo. Item creſcūt. i.
manifeſtanť extremitates oſſium omnis membri: ⁊ vē
trius venter minorari: ⁊ adherere cum dorſo ꝓpter for
tem ⁊ extremā conſumptionem: ⁊ ypocūdrium eſt ſur
ſum tractū ad thoracē pp ↄctionem: q̄ accidit in lacertis
eius. vnde ypocūdriū moueť v̄ſus ſuā originem. cutis
arida multū. Q. ſi digitis eā trahes ſic tracta remanebit
vt corium carēs hūiditate q̄ mollis fiat: ⁊ ad ſuū redeat
locum ſubtiliať naſus a forti ſiccitate. ¶ Ab opationi
bus pulſus differentie dicte augenť: vt q2 fit magis mi
nutus ſiue ſubtilis: q2 exiccatur magis: ⁊ attenuatur ar
teria debilior durior frequētior. grauitas eleuādi ſuper
cilia ꝓpter debilitatem virtutis motiue: ⁊ quia muſcu
li eleuantes facti ſunt inconuenientes inſtrm̄ ex nimia eo
rum ſiccitate. fit oculus ſomnolentus: ⁊ clauſus abſqȝ
ſomno. Nā vt p̄mo de differētijs. nō eſt ſomnus: ſ3 vigi
landi impotētia pp debilitatem v̄tutis. Nā hi ex multa
ſiccitate nō pñt bene dormire: ⁊ vt dictū eſt: depaupera
ti calore ⁊ ſpiritu: nō pñt palpebras eleuare. ad qd̄ et fa
cit ſiccitas muſculoꝝ nimia. Elonganť pili idest appa
rēt lōgiores pp cutis depreſſionem ex ↄſumptione car
nis. pili eriguntur pp ↄctionem cutis. ⁊ iō videnť longio
res. Et qdā dicūt de facto longiores fieri: q2 in ethicis
iſtis ex calido aduſtiuo multiplicať mā fumoſa genera
tioni piloꝝ apta. Nā in his non ex toto deficit nutrimē
tum ex vapore eleuato ⁊ humido extenſibili. Cadunt
in eis pili iam conſumpto humido in poris eorum. vn
de pori elargati eos nō detinēt. conſidera. Item in eis
apparent pediculi ꝓpter corruptionē nutrimēti ſub cu
te ex debilitate v̄tutis nutritiue. vñ pus ſub ea generanť
deinde egrediunť. Incuruanť vngues ex nimia ſiccita
te ſicut corium ad ignē. Cōſimiliter arcuanť: ⁊ tunc ve
nit ad ſtatum: ⁊ tendit ad occaſuʒ ⁊ liqueſcunt. Et hi ⁊
p̄cedentes ſemp habent ſtomaci debilitatē. Et hic nota
q̄ cū ſignis ethice ſemper apparēt ſigna leſionis mem
bri a quo incepit ethica.

Signa tranſitus effimere in ethicaꝫ. Quia effimera A
p̄ceſſit exiſtēs poſt p̄m aut tertiū diē in eodē
gradu: ⁊ ſic febris pſeuerat abſqȝ aliq̄ vehementia. Nā
p̄m pſimū febris effimera declinat poſt. xxiiij. horas. Un
de Auic. Cū ergo ptrāſit ⁊ nō declinat: imo ſic ↄtinuat
vſqȝ ad tertiū dieʒ: ⁊ omni die fit fortis. tūc illa eſt ethi
ca: ⁊ appet i corpore īfirmi liuiditas obſcuritas ſiue pal
ledo: ⁊ incipit corp⁹ cōſumi. ⁊ nō notabiliter. ⁊ q2 corp⁹
eſt paratū ethice: ⁊ qd̄ precceſſerit animi accidētia fortia
aut cauſa p̄mitiua: alia fortis vt vigilia ſupflua fames: ⁊
hi⁹. ex ſuperius numeratis. Unde cū ſic pſeuerat febris
etiaʒ his ſignis perſeuerantib⁹: tūc eſt ethica: ⁊ maxie ſi
cum his apparuerint ſigna p̄me ſpeciei leuia. qñuā talia
debent in p̄ncipio appere. Et dixit Auic. Et de ſignifica
tionibus permutatiōis febris effimere ad febrē ethicā
eſt vehemētia fortis caliditatis intro valde: q̄ſi dicat. in
p̄ma imiſſione manus ſupficialiter nō apparet vehemē
tia caliditatis: q2 eſt occulta intro valde. Ethice enim ca
lor eſt maior calore effimere: ſed non eſt ſic ſupficialis: ⁊
ideo cum perſeuerat manus medici ſuper brachiū infir
mi percipit medicus caliditatē fortē que ē intro valde:
q2 occulta. Et ex his tolliť ↄdictio inter Gal. ⁊ Auic.

Signa ꝑmutatiōis putride in ethicā: q2 putrida re B
ceſſit: ⁊ q̄ remāſit caliditas ſicca poſt decli
tionē ipſius febris: ⁊ poſt ſudorē exuberātē: ⁊ qd̄ illa ca
liditas ſic pſeuerat cū leſione operationum eiuʒ. Et qd̄
corpus incipit areſieri ⁊ extenuari. Et i vrina icipit appa
rere vnctuoſitas: ⁊ ſimilr̄ in egeſtione. Q. ſi remāſit pu
trida occulta cū ipſa ethica in pulſu inueniť coartatio:
que nō reperiť in ethica ſimplici: ⁊ caliditas vie accidit

in poriſmis. ꝛ tu ꝑ ſigna alia pꝛime ſpēi ac ſcđe diſcur‑ ras vt bñ cōpꝛehēdas: ꝛ nō decipiaris. De ſignis tñ ꝯpo ſitiōis ethice cū aliis febꝛib⁹ dicet̄ in ſeq̄nti caplo.

C **Signa** ꝓnoſtica. Ethica eſtiua ſcđe ſpēi eſt đterioꝛ hyemali: ꝛ maxie q̄rtuz ad cām curatiuā: qꝛ difficilius curat̄: ꝛ facili⁹ in tertiā ſpēm labit̄ propter ae‑ ris ꝯſtitutionē: ſʒ q̄rti ad cām itroductiuā: hyemalis de terioꝛ ꝛ piculoſioꝛ: qꝛ a foꝛtioꝛi cā introducit̄. ℭ Cū fe‑ bris coꝛp⁹ liq̄facit ꝛ extenuat. ſi nō moꝛit̄ in ptiſiʒ ꝛ ethi cā incidit. ℭ Omnis febꝛis cū ꝓlōgat̄: ſequit̄ eā febꝛis ſicca. Gal. ō malicia ꝯplonis diuerſe. ℭ Quādo vngues incuruant̄ tūc eſt in ſtatu: ꝛ nō eſt illi cura. ℭ Qñ āt ca pilli cadunt tūc moꝛs eſt vicina. ℭ Qñ ei ſupuenit flu‑ xus vētris tūc moꝛti ē ꝓpinquus: qꝛ citiſſime deijcit vir tutē. vñ 5ᵒ aphoꝛiſmoꝝ. Quibuſcūqꝫ ptiſicis diaria ſu‑ perueniūt moꝛient̄: qꝛ aufert nutrimētuʒ virtuti. ℭ Qñ āt tibie inflari icipiūt: tūc diu viuere nō poſſūt: ſʒ vt plu‑ rimū circa tertiū diē moꝛiunt̄. ℭ Haly. Si vides vtutē đbilitatā ꝛ mēbꝛa iā decreſcēt ꝛ liquefiūt donec vene vi deāt̄ vacue: ꝛ iā minuunt̄ arundines manuū ꝛ pedū: tūc caue a curatōe ei⁹. ℭ Arefactio incipiēs a coꝛde ē deteri oꝛ ceteris ꝛ citi⁹ ad moꝛtē feſtinat. poſt eā i malicia q̄ eſt ab epe. deīde q̄ eſt a ſtō. ꝛ ſic de aliis ſʒ eoꝝ diuerſitatē in notabilitate. 7ᵉ terapē. ꝛ de his in fine rubꝛice huius.

ℭ De cura febꝛis ethice ſimplicis. Rubꝛica. q̄.

D **Dicitur** ſimplicis: qm̄ ō cura ei⁹: vt cū aliis ꝯponit̄ febꝛib⁹ dicet̄ in ſe quēti caplo. Et anteq̄ʒ ad eā curādā te itro‑ mittas: pꝛi⁹ ꝯſiderare debes ſi ipſa curabilis exiſtit an non. qđ ex habitis ſignis cogno‑ ſces. Qꝫ ſi incurabilis erit eā relinq̄. iuxta il lud Ga. ꝓ ꝓnis nr̄i. ꝑ aphoꝛiſmoꝝ. cōmēto. 8ᵒ. Moꝛi‑ turi ſolis ꝓnoſticis ſunt relinq̄ndi: ne ēt cū moꝛiāt̄: no‑ mē mali medici ſubeatis. Et vt i re iſta doctioꝛ efficiaris. ſcito ꝙ vt Aui. ꝛ ceteri auctores nr̄i. Ethica q̄dez in ꝓn⁹ re: qꝛ ꝓme ſpēi eſt difficilis cognitiōis ꝛ facilis curatio nis: niſi ex malo regimine aut ignoꝛantia medici in aliā trāſiuerit ſpēm: ꝛ in fine ſui. i. in ꝓceſſu: đuʒ. ſ. ꝓuenit ad ſcđaʒ ſpēʒ eſt facilis cognitiōis ꝛ difficilis curatiōis: ꝛ ſi nis adhuc: qꝛ ſcđe ſpēi: q ſapit nām ꝓncipiū 3ᵉ ſpēi: vt ſu pꝛa non recipit curationē penit⁹: qm̄ 3ᵃ ſpēs manu hoīs curari nō pōt. cui⁹ cā aſſignata fuerat ſup in ꝓn⁹ capli: qꝛ iā ꝯſumptū eſt radicale humidū. In ꝓn⁹ aūt qꝛ nō eſt fa‑ cta magna ꝯſumptio: ꝛ vtus valida eſt ꝛ foꝛtis: ſimilr ꝛ mēbꝛa: hinc curari poterit ꝛ facile. Sʒ in 2ᵃ vtus eſt no‑ tabilr defecta ꝛ mēbꝛa exiccata ꝛ debilitata. hinc cū ma gna curabit̄ difficultate. In 3ᵃ vō eſt in totū defecta vir‑ tus. hinc ꝛc̄. Ita ꝙ media ſe hʒ medio mō inter ꝓmaʒ ꝛ tertiā quo ad curā ꝛ q̄ ad cognitionē. ꝛ punctus media lis eſt pūctus medius latitudīs 2ᵉ quo ad hec duo. ꝛ tu ꝯſidera. Nā ꝓn⁹ ſcđe ſapit nām finis pꝛime: ꝛ finis ſcđe nām ꝓncipiū 3ᵉ. ℭ Et dixit Gilbertus ꝙ cā difficultatis cure ſcđe eſt tripler. Pꝛia debilitas caloꝛis nālis: ꝛ foꝛti tudo inālis ipꝛimētis: ꝛ ſoliditas māe in q̄ fundat̄ dif‑ ficulter recipiētis hūiditatē ei aduenientē. nā anq̄ʒ ad eā veniat hūiditas ipſa ꝯſumit̄. Tertio ſilr triplicē cām aſ ſignat. Pꝛima caloꝛ innālis vltimate acceſſus ꝛ ꝯſumēs humiditatē. ſcđa ꝯſumptio humiditatis radicalis q̄ re‑ ſtaurari nō pōt. 3ᵃ elōgatio nutrimēti ꝙ anq̄ʒ ad mēbꝛa veniat in vltimo ꝯſumptiōis ipſius poſitum ē ꝯſidera.

E ℭ Sʒ q̄res: q̄re ethica ponit̄ ſic difficilis curatiōis ꝛ nō putrida. Dōm ꝙ caliditas in coꝛde poſita a vapoꝛe putri do a q̄ hʒ depēdētiā: facili⁹ remoueri pōt q̄ʒ caliditas ethi ce. nā hūoꝛ ē a nā: ꝛ auxilio artis a coꝛpe facilr expellibi lis aut ꝓmutabilis: a quo vapoꝛ eleuat̄: ſʒ caliditas ethice eſt in ipō coꝛde fundata ꝛ in aliis mēbꝛis ꝛ in ipſis hūi ditatib⁹ nutrictib⁹ mēbꝛa: ꝛ ē ī depēdēs. nō mēbꝛa cale‑ facta hūiditates calefaciūt eoꝝ ꝛ deſiccāt: ꝛ caliditas hu‑ miditatū mēbꝛa ſic calefaciūt. ꝛ ſic in caliditate accidit cir cuitio. ꝓpter quā difficultat̄ eius cura.

Canones. Unic⁹ ē canō in cura ei⁹ ponēdus: ꝛ ē F infridatio ꝛ hūectatio. vñ Aui. Intē tio in curatiōe feb. ethice ē infridatio ꝛ hūectatio. Sʒ vt ꝑticularius loq̄r. tres tibi tales ponā. Pꝛim⁹ oꝛdinatio diete. Scđs alteratio. Terti⁹ accñtiū coꝛrectio. ꝓmus ꝛ ſcđs: vt pʒ ſub vna claudunt̄ intētione vlī iā dicta. circa quā oʒ alias ꝑticulares intētiōes intelligere. ℭ Pꝛima ꝙ ifridatiua in h caſu nō dʒ eē multū in gradu eleuata ꝓpter caloꝛis eoꝝ debilitatē. ſic. n. extingueret̄: qm̄ par uus caloꝛ tātā friditatē tolerare nō pt̄. vñ nō dʒ trāſire 2ᵐ gradū. ꝛ tū hec diuerſificā ſʒ diuerſas ſpēs. Nā ꝓma tolerat fridioꝛa. ꝛ 3ᵃ vult min⁹ frida. vt in ꝓmo ꝓpter ca‑ loꝛē ꝛ vtutē eē in ea debilioꝛē. media aūt media īter hec. Qꝫ ſi aliq̄ñ cū aliq̄ tali in 3ᵃ aut 4ᵃ ꝑtrāſibis. đbilita ſpēʒ aut ex ꝑte q̄ntitatis: aut ex ꝑte alterius ſecū cōmixti refrā gentis. Et ꝙ adminiſtrata dʒ eē magis hūectatiua q̄ʒ infridatiua: qm̄ plus humectatiōe egemus. Et ſcito ꝙ frā multū in h caſu exiccāt de ꝑ accñs: ꝛ h ſubalr: qm̄ de bilitādo caliditatem mēbꝛoꝝ: ꝓhibet ea a debita nutrica tiōe: ꝛ ſic exiccant̄: ꝛ ꝑ maxie ſi ſunt frā ꝛ ſicca q̄ admini ſtrant̄: vt ſūt troci. de cāphoꝛa ꝛ ſiſia. ℭ Tertia ꝙ hūi‑ da nō dʒ eē foꝛtia ꝛ foꝛtis impſſiōis: ne opus caliditatis obtundāt: ſʒ dʒ eſſe cōmenſurata diſcraſie febꝛili: neqꝫ dʒ eſſe caliditati coniuncta: vt eſt vinuʒ carnes ꝛ hꝰ. ſʒ friditati: de qb⁹ habebis exēpla. Et ideo dixit hñ Auic. Tu nō debes accipere: ſicut trociſc. de cāphoꝛa: ꝛ ō ſpo dio: neqꝫ humectātia q̄ calefaciūt ſic vinum. Qm̄ ſi ex vna ꝑte infridādo aut humectādo iuuāt ex alia nocent. ℭ Q. ſi neccitas te vocat ad vehemētē ifridationē: tunc eſt q̄rta intētio: debes commiſcere q̄ illā remittāt fridita tē. Et ſilr ſi eſt cū illis fridis ſiccitas q̄ illā remouēt ſicci tatē. vt gꝛa. cōmiſcēdo violas aut nenufar ꝛ hꝰ. cuʒ illis trociſ. ſcʒ de camphoꝛa ꝛ ſpodio. vt aquā oꝛdei cuʒ vino ꝛ hꝰ. Ita ꝙ aut cū eis cōmiſceas: aut fac illā ꝓcede re aut ſequi: vt coꝛrigat̄ nocumētū ab illis futurū: ſʒ me lius eſt cōmiſcere. ℭ Quinta intētio ꝙ a ſtipticis foꝛti bus. nā debilia non nocent: debes abſtinere. ꝛ ſequit̄ ex ſcđa. nā ſtiptica coꝛpus exiccāt: ꝛ claudēdo ꝛ coadunā‑ do ſuperficiē carnis ꝛ cutis pꝛohibent penetrare frida. ꝛ etiā ipſa ex eadem cā ad interioꝛa nō penetrāt. ℭ Se‑ xta. ꝙ ſi talia cōſilia tuo nō inuenies ꝓpoſito: tu debes cum reiteratione pꝛocedere cū remiſſionibus ꝛ in q̄nti‑ tate multiplicādo. nō tamē tm̄ ꝙ nām ſuffocēt. vnde te modera. ꝛ hec eſt via ſecurioꝛ: ꝓcedere. ſ. cum leuioꝛib⁹ fridis reiteratis ꝛ in q̄ntitate maioꝛi exhibitis: vt infra. ꝛ tu conſidera. ℭ Septima. ꝙ appꝛoximata ſunt aroma‑ tica cauſa pʒ. ℭ Octaua. ꝙ hoꝝ appꝛoximatio fiat ſto‑ maco vacuo: ne digeſtio impediat̄. ℭ Nona. ꝙ fiat in‑ ceſſanter remedioꝝ frigidoꝝ: ꝛ crebꝛa renouatio: ne ab ipſis ſic calefactis calefiant mēbꝛa. ℭ Decima. ꝙ conſi deret̄ actualis friditas pannoꝝ: ne per ipſoꝝ applicatio nē aliq̄ñ accidat rigoꝛ hoꝛripilatio ꝛ hꝰ. ꝛ iō tu calefaci as vt opoꝛtebit. ℭ Et in expediēdo hos canones ſic ꝓ‑ cedā: vt qꝛ ꝓmo ponā que ꝓme pertinēt ſpēi ex parte ſal tē duoꝝ ꝓmoꝝ. ſcđo ꝓcedā ad declarandū que ſcđe cō‑ petunt: ꝛ que tertie conueniunt.

ℭ Pꝛo ꝓ initium faciēs vt decet ab aere. dico ꝙ aer dʒ de clinare ad fridum ꝛ humidū: qꝛ ad ꝯtrium cauſe ſue: vt cetere res nō nāles. Et laudat̄ i eſtate aer ſeptētrionalis. nā infridatio aeris eſt melioꝛ res eis. Aui. queʒ debem⁹ moderare ne ſua exceſſiua q̄litate ō per accñs exiccet: vt facit friditas exceſſiua in h caſu: vt pauloante dictū eſt.

nū vt poſſibile ē ſit aromaticus. ⁊ tu ꝓ eo corrigēdo ſeu alterādo recurre ad ea q̄ de febr. peſtilēciali: ⁊ ibi habes copioſe. Irrorationes āt ſunt h̄ caſu ꝯuenientiores ex aq̄ frigida. ⁊ q̄dā faciunt cadere eā ab alto in peluim ad hu mectādā camerā ⁊ ad ſomnū inducādū3 mediāte ſono. Et iuxta habita ꝑma ſpēs fortiora ſuſtinet infrigidātia. Et aer fridus inſpiratus eſt valde ꝯueniēs. S3 ad extra corpi aduenicēs cutādus: ne caturri effluāt ⁊ cutē inſpiſſent ꝓhibēdo exalationē fumoꝝ putridoꝝ: neq3 ſit mſtitudine holuz frequētatus. Q, ſi ꝓpter frig⁹ vt hyemis ignē in camera accēdi oportet: aliū modera ſm imminētē neceſſitatē ex pte infirmi ⁊ egritudinis. Et loca terranea ſunt alijs non ꝯtradicentib⁹ altiorib⁹ meliora. veſtes induat lineas veteres mūdas odoriferas a lotione carū parū diſtātes. Itē odorent res fridas ⁊ hūidas: vt infra.

℄ Sōnus ⁊ vigilia. Somnū euitet diurnū vt pōt: niſi ſit ꝯſuetus. Itē ſi nō dormierit in nocte. dormiat aliq̄liter in die cū canone ſuo. q2 meli⁹ eſt differre poſt cibū p tres horas pp illō qō accidit de calefactiōe aſſumpto cibo. ⁊ ita fiat p⁹ ceną: niſi obſtet ōbilitas ⁊ cōſuetudo: ⁊ breuit ſōn⁹ ꝓlōget ad hūectādū3: ⁊ euitet decubit⁹ ſ̄ ſpinā oīo.

℄ Motus ⁊ qes. Inconuenit motus ⁊ exercitiū qō l3 qō h3 exiccare ⁊ reſoluere. Cōuenit magis qes ⁊ nō ſuperflua. leues fricatiōes poſt ſomnū facte. pectinatio mūdificatio digitoꝝ pedū ⁊ h⁹.

℄ Inanitio repl'o. Euitet repl'o ⁊ ēt inanitio. ⁊ ei⁹ cib⁹ diuidēdus ē in plures vices paꝝ ꝓ vice. Nō iſcret eis violentia in fame ⁊ ſiti. ſ. ſuſtinenda: ⁊ nocet eis oīo. Aui. ⁊ 5 terapē. dabat Gal. ter in die cibū. Itē euitent euōnes fortes. Euitent animi accītia mala exiccātia reſoluētia ⁊ gaudio ⁊ leticia vtaſ ⁊ moderate. Stet cū amicis cū3 delectatione aſpectione pulchrarū rerū delectabiliū: vt ſupra de melācolia. Euitet cogitationes aſſiduas: forte ſtudium ⁊ huiuſmodi. ⁊ a coytu abſtineat omnino.

℄ Cib⁹ potus. oēs cibi calidi ⁊ ſicci facile inflāmabiles in hūores calos cōuertibiles: dure digōnis. tarde penetratiōis acuti. ſ. ⁊ ſalſi ſunt euitādi. Panis nō ſit ſalitus: vl' ſaltē nō multum. valet cōmixtio ſeminū portulace cū3 coꝛnebule ex farina ꝯueniunt. paſtillicia alia groſſa euitētur cruſte panis ⁊ h⁹. Et melius eſt vt ſemp comedaſ in aliquo liquore iſuſus: vt in brodio in aq̄ ⁊ h⁹. qm̄ vt dictū eſt intētio maior ē humectatio. Carnes ꝯueniūt tēperate ⁊ hūide a ſuo ortu parum diſtātes lactātes. vt ſupra 3⁰ ca. q̄s etiā tu cū lactucis portulaca ⁊ h⁹ alterabis. Euitentur aquatice ⁊ lacunales. Ex ptibus carū conueniūt teſticuli pulloꝝ edoꝝ agni ⁊ vituloꝝ. ⁊ ſunt carnes medie inter pinguedinē ⁊ maciē. nā nimiū pinguia appetitū deijciūt ⁊ ſtomacū ledunt. q cōiter in his reperit nocitus. elixe aūt ſunt ꝯueniētiores. Ex piſcib⁹ ꝯueniūt petroſi anguille in veru cocte. Item cancri ex bona aq̄ decocti cū3 ordeo vt remoueat pars ſalſuginoſa: p quā aq̄ coꝝ ſit ſolutiua: ⁊ comedaſ cū3 vino granatoꝝ aut arācio dulci cū modico zuccari. Et ſic carnes cū aliq̄ ſapore cōſequēte ad itentionē dictā3. Cōueniūt oua recētia ſorbilia cū albo ⁊ vitello ſimul ſumpta. Itē in aq̄ fracta ⁊ in eadē cocta. Item retenta ꝑus fracta in aqua frigida p horas. deinde in aqua cocta. cū3 q̄bus potes ponere ſuccū aranctoꝝ granatoꝝ cū modico zuccari. Cōueniunt fructus poſiti. ō. 3⁰ cap. ꝯ cām calam ⁊ ſiccam. Ex ferculis cōueniūt ea que ſub ea rubrica ſunt. ⁊ hēs in de dietis multa. Et laudaſ ſūme ptiſana ⁊ panis lot⁹ in aqua frida: de qua iſra. cū3 q̄bus ponere poteris ſuc cū granatoꝝ dulcium: aranciorum dulciū3 cū zuccaro ⁊ h⁹. Item cōuenit gelatina facta cū3 agreſto aut vino granatoꝝ non acetoſo cū zuccaro cū roſis ſandalis coriandris ſābuſ̄a ⁊ h⁹. Et tu ex dietis. 4. capit. cōpone ſapores ⁊ alia ſcōm vſum patrie: non recedēdo ab intētiōe. Tu itaq3 dietā ordina vt decebit. Cūq3 ſentit rectificationē nō ē malū vt cibet caſ̄o recēti nō ſalito. Aui. qō dictū itelligit qn̄ ethic⁹ ē in ꝯualeſcētia. ꝯſidera. Et ꝓ nūc ſcito ꝙ l3 regimē poſitū ſit oī ethico ꝯueniēs. illud tamē diuerſimode applicādū eſt ſm diuerſitatē tēporū virtutis ſpecierū eius ac aliarū circūſtātiarū. Nā quia in ꝑma ſpecie eger eſt fortior: maiorē cibi q̄titatē3 ſuſtinere poterit. ⁊ ſic de alijs in vna vice. vbi in ſcōa exiſtēs ꝓpter debilitatē virtutis: nōq̄re in eo oportebit diuidere. vnde Auerroys. 6⁰ colliget. Cura ꝑmi gradus ⁊ ſecūdi vſq3 ad poſſibilitatē ſanationis eadē ex iſtis: niſi quia diuerſificaſ ſm plus ⁊ minus. In tertia ſpecie labora ad nutriēdū cū his q̄ velociter penetrāt boni odoris ⁊ h⁹. ptiēdo cibū in plures vices. Ad ſandaliū aūt nō labores: vt ſupra ⁊. io. Almā. ⁊ vt Dely. nō ſunt ꝓhibēdi ab his q̄ appetunt: niſi ſint multū nociua. In cibādo aūt ethicos Aui. ꝑncipaliſ eſt viſus idicationē a ꝟtute ſumptam ꝯſiderare. In qt ſi ꝟtus debilitaſ. ſ. māifeſte nō ē malū vt cibēſ ſuꝑe frō. carnib⁹ edi agni. ⁊ fortaſſe ē neceſ̄3 vt cibēſ ex carnib⁹ faſianoꝝ perdicū pulli: q2. ſ. qn̄ debilitas eſt maior. Q, ſi ꝓlongaſ cū ea debilitas ad ſincopim: ē nec̄e vt cibea aq̄ carnis. vſi hyp. ē nec̄e vt ſe ſtineāt⁹ ad eoꝝ reſtaurationē in ꝟtute cū nutrimēto ⁊ potu q̄ ſint facile ⁊ mīni ⁊ cito nutribilia: q cib⁹ vt Aui. ⁊ ſup oz l vices ſeparī: ⁊ nō in vice vna ſaturari pp debilitatē virtutis ⁊ caloris innatis. Et laudaſ ſūme lac de q̄ ſtati3 cū de potu: que dēda ſunt explenero.

℄ De potu Auic. ꝟtute ente debili da vinū ſubtile pmixtū aq̄ multa. Dixit aq̄ multa: q2 abſolute vinū potēs: q2 calm ⁊ exiccatiuū nō cōuenit. Cōuenit aq̄ ordei excorticati bullita vſq3 ad apturā ordei iclūſiue cū pauco zuccari. Aui. laudat eā decoctā cū corpe cācroꝝ ꝑus ter lotoꝝ in aq̄ ⁊ vt Gēn. in lib. 1. aq̄ ponunſ. 3. q. cācroꝝ. extremitates aūt nō ſūt ita hūide. ⁊ cū zuccaro: ſ3 h nō ē in vſu. Et vt ſupra ſi ſint ſiticuloſi da eis bibere. ⁊ ꝯuenit potus eius ꝯuenīētis q̄titatis ꝓ vice: ⁊ q̄nq3 copioſius: poſt. ſ. digōnē cibi ſi eo indiguerint pp ſiti3: vt 7⁰ colli3. vſi aq̄ ordei eſt eis potus ꝓpri⁹ ⁊ abſq3 vino qn̄. ſ. nō ē debilitas fortis. q̄ caſu exhibe aquā vinatā: aut vt 5⁰ terap. vinū albū pauciferū clarū nō nouū aq̄ multe pmixtū3: ⁊ hec varia ſm etatē ꝟtutē ꝯſuetudinē tpe dni ⁊ h⁹. ℄ De potu autem aq̄ fride q̄ſdā ponā cōcl'ones ex auctorib⁹ nr̄is collectas. Pria ꝙ ipſa in ſuo tpe exhibita eſt in ethica mltū ꝯueniēs. p3. q2 magis ſeſt ītētionē pſicit ꝑncipalē. ℄ 2⁰ ꝙ in p⁹ ſpē ethice ꝟtute exiſtēte robuſta ac corpe ſanguīe pleno ē oīo exhibēda: niſi fuerit ꝯdicēs: vt iſra. ℄ Tertia. ꝙ vbi ꝟt⁹ ſit debilis ⁊ ſanguis pauc⁹: eſt ei nociua ⁊ piculoſa: qn̄ calm extinguit: ⁊ cor ip3 friditate ſua nimiū pcutit. vā piculū ē extinctōis egri aut ꝯuerſiōis ad ethicā ſenectutis: ⁊ ſūt ꝯcl'ones i lib⁰. ō tabe a Gal. poſite. Et hāc vltimā videſ corrigere. io. terapē. inqt. Ethici repētinā aquā frām. i. ſubito i vna exhibitiōe datā nō ferūt: qn̄ ledanſ in ꝑn⁹. i. in corde. Propterea dixit Raſ. 9. Almāſ. Aq̄ frida paulatine in potu ſumaſ. ℄ Quarta. ꝙ nō ē exhibēda aq̄ frida i ethica q̄ ſecuta ē ad morbū diuturnū. Gal. allegato loco. ⁊ illa ē corre⁹ 3⁰. qn̄ ſiue morb⁹ fuerit calſ ſiue friātiā calor ⁊ ſāguis ſūt pauciſicati. Et iō bn̄ dicebat Aui. Aq̄ vltimi frigoris plm̄ nocet ei ⁊ oī diſpōnē: ⁊ corrūpit inſtī calorē mēbroꝝ eoꝝ radicalū. fortaſſis feſtinat aut pmutat eos ad aliud gen⁹ ethice. ℄ Quinta ē Auic. Aqua frida que nō ē vehemētis frigoris: q2 decocta ſimplex aut ordeacea nō eſt malū ſi in potu detur eis ſi nō fuerit ꝓhibens. Et ꝓhibēs ē aut apoſtema ypocūdrioꝝ: aut chimi i toto corpore exiſtens q digōne indigēt: ⁊ pro tunc nō apparēt ſigna digōnis.

In ſiſtimus aq̄ ordei eſt potus eis multū ↄueniēs fridā: vt dictū eſt. Item aq̄ ſimplex cocta cum ſuccaro vel iulep violato. ⁊ ſi͡r. ⁊ vinū albū ſubtile ꝑmixtū aq̄ multa: vt ſup̄ ↄſideratis. ℭ De aceto. Aui. in acetoſo eſt exiccatio vehemēs: q: in aceto acuto: q̄re op3 vt ſolo nō vtaris: ſ3 cū eo cōmiſce que reſiſtūt nocumētis eius: que ſunt exiccatio ⁊ reſolutio: ⁊ h̄ cū aq̄ multa. ꝓpter qd̄ in ↄſelador cūs eius tali vti poteris. ⁊ ↄſidera. ⁊ forte Aui. intellexit p acetū almoſos tale. ℭ De lacte āt ⁊ de balneo diceſ ſtatim in cōplēdo 2m. Et ꝓcedendo ad cū dico. ꝙ eoꝝ que ſtatim alterāt: aut exterius applicanſ aut ꝑ interi⁹ exhibeā tur. Exemplū p̄moꝝ vt ſunt q̄ applicanſ frōti tipoꝛib⁹ narib⁹ collo pectori epati cordi teſticulis renib⁹ ac maioꝛi pti corꝑis. q̄ oīa recipiūt diuerſitatē ex pte diuerſitatis mēbꝛoꝝ: ⁊ ex pte ipſoꝛū met applicādoꝛu3: vt q: q̄dā ſub for⁹ aquex: q̄dā ſub for⁹ vnguenti. ⁊ ſic de alijs applicanſ: de qb⁹ oīb⁹ ponā exēplū ſuū. verbi grā. q: fronti applicāda ſunt humectātia: ⁊ maxime tpe cal'o ex aq̄s ſublimationis viol. roſaꝝ. lactuce cucurbite. ⁊c̄. cum pecia linea in his infuſa: ⁊ ſilr tipoꝛib⁹. ↄſimilr cu3 decoctione hoꝝ: ⁊ ſimiliū reꝝ pauco aceti ad penetrādū magis. Itē ſcito ꝙ q: os frontis eſt groſſius q̄3 tipoꝝ frigidioꝛa ↄueniunt alijs ꝑtib⁹. vn̄ admiſcere potes cū eis q̄ fronti applicitur aquā nenufaris ſolatri. ⁊ ſi͡r. Conſimilr circa ea loca opare cu3 oleis faciēdo vnguēta frida cum p̄dictis aquis addendo ſandalos ⁊ aliqd campho re aq̄s frigidas. ⁊ ſi͡r. etiam addito modico aceti non vinoſi facere poteris odoꝛamēta: vt virtus tolerabit ⁊ diſpoſitio ipſa exiget. Ite3 ex pluꝛib⁹ frigidis pōt fieri odoꝛamētum ⁊ peciolā. ⁊ tu fabꝛica. Cōſimilr inungaſ guttur ſiue collū ⁊ ptes eius laterales cū vnctionibus frigidis: ex oleis dictis cucurbitino nenufarino ⁊ ſi͡r. addēdo cerā albā modicum aceti. Et ſuper omnia ſis ſollicitus in aſſidua vnctione ſpine. Item pectus vngaſ. emplaſtreſ cū rebus frigidis pectoꝛalibus: addēdo de pinguedine galline de butiro loto p̄us. Etiā ad maioꝛe3 infrigidationem laua olea cum aq̄ frigida. Et hic aduerte dicto Auic. Et opoꝛtet vt nō ꝓlongeſ retentio emplaſtroꝝ infrigidātiū valde ſupra membꝛa ꝓpinq̄ membꝛis anhelitus. foꝛtaſſe eni inferret illō anhelitui ⁊ voci nocumētū magnum: coꝛdi: epati applicenſ epithimata infrigidātia. de quib⁹ ad plenum ſupꝛa de febꝛe peſtilentiali. Renes conſimiliter aut vngātur aut epithimētur cu3 lacte oleo violato ⁊ modico aceti: ⁊ ita de alijs. Sed dices: debēt hec omnia ſimul fieri? Dicēdū ꝙ nō: ſ3 p̄ncipaliter attendēdū eſt coꝛdi: nō deſerēdo ipſum cū epithimatib⁹. ꝓpter illud qd̄ dictū fuit ſupꝛa de cauſis caſus putridarū in ethicā. De alijs operare modo cū vno modo cum duob⁹: vt ipſa indiget diſpoſitio. Nā cū omnib⁹ his ſimul operare eſſet virtutē multum diſtrahere ⁊ nimium infrigidare.

B **De lacte.** ponſ ⁊ a multis in cōplēdo hunc canonē cum ſit medicina cibalis. Cōuenīūt omnes auctoꝛes noſtri lac ipm̄ cōpetere maxime in ethica: quoniā infrigidatiuū nutritiuū ⁊ reſtauratiuu3. virtuti nālı familiare multum ac delectabile. Propter qd̄ ⁊ tu hic nota: ꝙ quādo cū domeſticis ⁊ virtuti familiarib⁹ ſuccurrere poteris tuis infirmis nūq̄3 ad ſilueſtria ꝓcedas: vt quidā auſteri faciūt ⁊ trāſeunt de bonis que ab auctoꝛib⁹ ſunt magis experta. Et p̄mo laudaſ lac humanum. ſecūdo aſininum. tertio caprinum. q̄rto vaccinū a quo extractum eſt butirum. Et debent nutriri hec animalia reb⁹ fridis ⁊ humidis: vt lactucis folijs ſalicis ſpinachijs: endiuia: herba recenti: ⁊ ita d̄ alijs. Et eligaſ mulier flegmatica iuuenis circa finem adoleſcētie puellam lactans trium vel quattuoꝛ menſiū a partu diſtās.

Q. ſi haberi nō poſſunt omnes iſte conditiōes: ſtudendū eſt habere plures poſſibiles. Cōſimilr dicaſ de aſina iuuenī diſtāte a partu nutrita: ⁊ ſilr de capꝛa: q̄ duo animalia eligāſ fauella ⁊ nō brunella. ℭ Et in exhibitiōe nō canones. Primus ꝙ non exhibeaſ ⁊ maxie beurale niſi cū eo cōmiſceaſ ſuccarū aut mel: q: lactis ꝓhibēt caſeationē in ſtō: vt 7c. terap. nā caſeatū nō penetrabit p mēbꝛa. Sal ēt ꝓhib3 ei⁹ caſeationē: ſed quidā timēt in caſu eius ſiccitatē. quidā nō vt Gal. ℭ Secūdus ꝙ incipias a parua q̄ntitate ⁊ ꝓcedas ad cōuenietē doſim. vt verbi gratia. ab. ℥. iij. vſq3 ad lib. ad plus: ⁊ maxime in ↄſuetis ſed cōiter vſq3 ad. ℥. vi. vel. viij. Tu tamē cōſiderabis etatē ↄſuetudinē virtutē ⁊ ſi͡r. ℭ Tertius. ꝙ detur mane ſtomaco ieiunio: ſuper qd̄ nō ſe exercent neq3 doꝛmiat: quoniā vtrūq3 eū coꝛrumperet. ⁊ ſtet ieiunus hoꝛis q̄tuoꝛ ad minus. Et in hoc cōſidereſ deſcēſus eius a ſtō: q: ſi in aliquo tardius: ⁊ tūc pluri egebis tpe. ℭ Quartus. ꝙ ſi poſſibile eſt ſit ab vbere extractū. ꝙ ſi non colligatur in vaſe ſtāte continue in aqua calida du3 inungitur: vt eius caliditas reſerueſ ⁊ ab aere non coꝛrūpatur. ℭ Quintus. ꝙ attendendū eſt ne in ſtomaco coꝛrumpaſ cū ſit facilr coꝛruptibile. ⁊ iō p̄us attēde ſi in ſtomaco eſt humoꝛ putridus: q: ſi ſic ſtatim in eo cōꝛrūpeſ. Propter qd̄ dixit Auic. Si ſtomac⁹ nō ſit mūdus a malicia: neq3 coꝛpus a mā p̄parata putridū: tūc cauēdū eſt lac oī tēpoꝛe. Et alibi in eodē ca°. Lac cōuenit ei q nō h3 febꝛē periodicā neq3 mām neq3 humoꝛē p̄paratum ad putredinē. ℭ Sextus. ꝙ cū ſentis putredinē ex lacte accidentē: tūc ſolue cū facilitate. ꝙ ſi timueris calefactionē. tūc abſtine ab eo aliqb⁹ dieb⁹. ſ. quouſq3 ſecuratio fiat. deinde reitera: ⁊ ꝓpterea ſecurioꝛ via eſt abſtinere ab eo in p̄ncipio. Verū Aui. dixit. Lac eſt iuuatiuum eis a p̄ncipio ethice vſq3 ad finē eius. Multi alij videnſ tenere oppoſitū: quoniā in p̄ncipio coꝛpa ſm̄ pl'm ſunt: immunda ⁊ putredini parata. Unde Almāſ. Cu3 laboꝛās hac egritudine coꝛpus habuerit ſiccū ⁊ foꝛtiter macrū: lac eſt dādum. q̄ſi velit ꝙ in p̄ma ſpē nō ſic ↄueniat propter cām aſſignatā: ſ3 bene in ſcd̄a ⁊ tertia. Et foꝛte illud idē voluit Aui. Itē ↄſir aliqui ꝙ dādum eſt in declinatiōe tm̄ in quo iā coꝛpus eſt a ſupfluitate humoꝝ mundificatū. Abſolute qdā ꝙ vbi percipiſ manifeſta coꝛpoꝛis macies ⁊ extenuatio ⁊ maxime ex longa egritudine quā ethica ſeq̄ſ: dādū eſt lac: ⁊ hoc dicūt voluiſſe Ypoc. 5° aphoꝛiſmoꝝ. aphoꝛ. 66. in fine. Dare vō ⁊ in febꝛibus longis nullo p̄dictoꝝ ſignoꝝ p̄ſente ⁊ extra rōnes ta beſactis. i. ↄſumptis. ℭ Et ꝓ complemento māe huius ponunſ he ↄcluſiones. Prima. ꝙ indicatione ſumpta a febꝛe nunq̄3 cōpetit lac: quoniā eſt inflāmabile in mām calam cōuertibile in vapoꝛē calm̄ ac ventoſitatē. ⁊ ꝓpterea dicebat Ypoc. allegato aphō. Lac dare febꝛicitātib⁹ ⁊ caput dolentib⁹ ⁊c̄. ℭ Secunda concluſio. ꝙ in cauſone ⁊ alia febꝛe acuta aliquod lac dari pōt: non rōne nutrimenti: ſed ratione medicinē. p3 concluſio de aſinino frigido ⁊ humido aquoſo. ſ. ⁊ butiroſa parte expoliato. nam ſua ſubtilitate cito trāſit: ⁊ mām depomt colericā3 ſua feroſitate q̄ ipſum redditur ſolutiuum. ℭ Tertia ↄcluſio. ꝙ in febꝛibus longis ⁊ cronicis: in quibus indicatio ſumpta a conſumptione eſt maioꝛ ꝓpter ipſam eſſe magnā: q̄3 indicatio ſumpta a febꝛe: vt ē in ethica 2a ac 3a ſpēi lac dādum eſt: q: maioꝛ eſt intentio ad nutricādum ⁊ malā ↄplōnē remouendu3. ℭ Quarta ↄclo. In tabeſcentia nāli qd̄libet lac alteratū vt decet cōpetit p3 ↄcl'o intelligēti. ℭ Quīta. ꝙ in ethica ſenectutis niſi alteraſ ad caliditatē: nō videſ ↄferre. p3 ↄcl'o. ꝓpter ip3 eē frigidū. ℭ Sexta. ꝙ in ethico nō multū febꝛicitāte: q: nō ſic ei ſic ↄuenit lac. p3. q: maioꝛ ē itentio ad nutriēdū ⁊ hu

mectādū q̄ ad febrē. Et iō bñ dixit Ypo. allegato aphoriſmo. Cōuenit eniꝫ ptiſicis nō valde febricitātib⁹. Tu itaqꝫ ē compare has intētiōes adinuicē: ⁊ vincēti da locū. ¶ Et in ſūma p tui doctrina: ne in eius exhibitione cadat error. debes pma vice dare in pua q̄ntitate: ⁊ conſiderare ſi poſt aſſumptū lac pulſus fortificaꝛ abſqꝫ additiōe caloris ⁊ ſitis. ⁊ ſi nō fuit in ſtō patiētis corruptus. Q̄ꝛ ſi ſic pſeq̄ndū eſt in eius exhibitiōe. q̄ ſi cōprehēditur q̄ in ſtomaco corrumpiꝛ ⁊ calor addiꝛ: ⁊ pulſus fit vt eoꝝ q patiunꝛ anguſtiā ſtomaci. vomitū ſubuerſionē ſingultū anxietatē ⁊ hꝫ⁹. tūc ab eo abſtinēdū eſt. Incipe itaqꝫ cū pauca q̄ntitate: ne ſi accidat error magnus fit. nā ab auctorib⁹ collegi ſigna quoqꝫ corruptiōis lactis in ſtomaco: ⁊ ſūt caloris accēſio. anhelitus maior ⁊ freq̄ntior pulſus. vrina coloratior acutior ſiue intēſior. Et attēdaꝛ q̄ ſi aſſuerit fluxus ventris cum ethica lac nō dꝫ dari niſi calibeatū. vel bis aut ter extinguaꝛ lapis in eo. Poſtremo ꝓpter dictū Aui. lac tale nō dꝫ eē ſpiſſuꝫ: q̄ nō penetrat: ſꝫ aquoſuꝫ fluidū. Cui⁹ aquoſitas ꝯprehēdiꝛ ex appoſitiōe eius ſup ſpeculū aut ſup vnguē. nā ſi aquoſum eſt fluit ſtatim. ſi nō: retineꝛ vt glob⁹. ⁊ ē ſignū quo ꝯſiꝛ pregnātes pnoſticitur de femella aut maſculo futuro. liquidū fluens feminā: globoſum vero maſculū denūciat. Et hec plurima de lacte ſufficiūt.

De balneo

Et lꝫ multa ⁊ Gal. io⁹. tempē. d̄ eo ⁊ mō applicādi ſcribanꝛ in de regimine feb. ethicarū. tamē hic ſuccincte modū tangā viſualē. Et p̄ de forma tinne balnei. dꝫ enī tinna balnei tāte eē altitudinis: vt patiēs in ea ſe ſubmergere poſſit. latitudinis vō vt cubitus ſuos extēdere poſſit. Et qdā ordināt eā rotundā oblongā in extremo inferiori anguſtā ⁊ in ſupiori dilatā vt amphora. deinde ordineꝛ vt cū circulis duob⁹ ſe cruciātib⁹ ⁊ ſubleuatis: aut alio ingenio qd̄ deſup poni poſſit linteamen aut culcitra vt cooperiaꝛ: ne ab aere extrinſeco altereꝛ ⁊ accidat rigor: neqꝫ ſic cooꝑiaꝛ vt accidat anhelitus difficilis ⁊ ſpiſſus. ¶ De aq̄ balnei. ſit fluuialis aut putealis ſimplex aut ſcd̄ā decoctiōe foliorꝫ roſa. viol. ſalicis nenufaris: aut cū his addendo: vt Gilbertus capita duo caſtrati: ⁊ ſic de aliīs habētib⁹ infridare ⁊ humectare: q̄ ēt adminiſtrabis vt videbiꝛ tibi expedire. Sꝫ aduerte q̄ dīc Auic. melior ē tinna q̄ ē cuꝫ virtutib⁹ herbaꝝ infridātiū ⁊ humectātiū. Et ſit tepida pmo declinās magis ad latus friditatis: ne caliditate ei⁹ fiat reſolutio. ⁊ ſic hēbis ſic pmā caſā ſiue domū. mō Aui. Scdo debes addere modicū aq̄ fride vt aliq̄liter infrigideꝛ. ⁊ ſic habebis ſcd̄ā. ⁊ 3⁹ ſit tota frida: ⁊ ſic habebis terciā. ¶ De ordine tenēdo. pmo itaqꝫ cū miniſtris ſufficiētib⁹ cuꝫ minori leſiōe ⁊ maiori cōmodo īfirmi: ponaꝛ in ipſo balneo tepido coopto tācꝫ in pma domo: ꝯſentiente vtute ne multū ab aq̄ frida debiliteꝛ: ⁊ aliīs non repugnātib⁹: vt apoſtema: febris putrida: cibi indigeſtio. Et iō Auic. melior hui⁹ actiōis eſt poſt digōnē cibi ⁊ hꝫ⁹. expulſis primo ſupfluitatib⁹ ieiunus ⁊ nō famelicus neqꝫ ſitiens. ⁊ in eo ſic poſit⁹ ſubmergaꝛ in eo paulatine vſqꝫ ad mētū. ¶ De mora in eo. ſtet in eo per vigeſimā ptem hore vel circa: ⁊ ſi in eo delecteꝛ. Et vt Yſaac. vſqꝫ quo mēbra rubicūda fieri incipiunt: ⁊ inflari videbunꝛ. ⁊ q̄ nullo mō ſudet in eo: ⁊ dꝫ exponi lr̄a Aui. Euaporatio cū ſudore. i. q̄ ſudori appropinquet: nō tñ ſudet. vel vaporatio cū ſudore. i. cū vaporatiōe balnei facienti appropinq̄re ſudori excluſiue. Et Aui. Nō ꝓlongeꝛ mora in eo ſꝫ ſepareꝛ velociter. ¶ De tpe ei⁹. oī tpe cōfert niſi ſit ꝓhibēs vt ſupra: ⁊ maxīe in 2⁹ ⁊ 3⁹ tpē. ¶ De fiendis in balneo. Si ſitiat: ſitis aq̄ ordei ſedeꝛ. Aui. aut cū aq̄ lactis acetoſi ⁊ ſit aſine. Cumqꝫ ſteterit vt ſupra per vigeſimā hore aq̄ infundaꝛ frida. ⁊ q̄ nō ſic ledeꝛ ꝓpter aſſuefactionē ad primā. ſtetqꝫ ſic in eo adhuc p minus q̄ p vigeſimā hore deinde ſit balneū totū aq̄ frigida. ⁊ hoc ſemp cōſentiēte virtute. ⁊ ſit olum iſtorū mora decimus pars hore vel octaua vl' circa vt virtus tolerabit. ¶ De fiendis extra balneū. Extractus ſuauiter vt dcet ſic ſuauiter exiccer. deinde inungaꝛ dorſum ſiue ſpina oleo infrigidatiuo humectatiuo vt violaceo cucurbitino nenufarino ⁊ hꝫ⁹ cū modico cere albe. deinde lectū ingrediatur nō multū pennoſuꝫ: ⁊ leuib⁹ pānis cooperiaꝛ vt nō ſudet: ⁊ ſi ſitiat da aquā ordei cū triaſandalis factis cuꝫ amigdal. ⁊ hꝫ⁹ alteratiua ꝯpone. vt tibi videbiꝛ. Deinde ſi pōt aliq̄ꝫtuluꝫ dormiat. ⁊ poſt ſomnū ei⁹ comedat ita q̄ vēter ex cibo nō graueꝛ: ⁊ limacie ē cibus ei⁹ ꝯueniēs ⁊ aq̄ eius. Itē reſtauratiuū ex carne ſupra laudatū cum amigdal. pineolis: ſebeſten: iuiubis ⁊ hꝫ⁹. factū vt infra. ¶ De reiteratiōe balnei. Aui. ſi itereꝛ tinna in die trib⁹ vicib⁹ erit rectū: Extīmo apō nos ſi fiet bis ſatis erit pp̄ cōſuetudinē balneādi corpa: ac pp̄ virtutē debilitataꝫ ⁊ hꝫ⁹. que bñ debes cōſiderare. vt ſepe de eis dcm̄ eſt.

De adminiſtrādis

p interi⁹. Nā eoꝝ q̄ dā ſunt ſuppoſitoria q̄dā cliſteria. q̄dā potōes. q̄dā cōfectiōes alteratiue. q̄dā reſtauratiue ⁊ hꝫ⁹ de qb⁹ oīb⁹ exēplificabiꝛ. Exēpluꝫ de ſuppoſitoriīs: vt factū ex melle: ſepo arietino: aut cū pernidīs. Cliſtere aliud alteratiuū vt fcm̄ ex decoctiōe ordei violarū lactu. roſ. nenufaris: ſpinachiarū ⁊ hꝫ⁹. cū lacte aſine o'l'o vio. ⁊ hꝫ⁹. Eductiuū fecis cū oꝫ. Rꝫ. dcōtionis harum. ℥. x. caſſie. ℥. i. olei vio. ℥. iiij. cū modico ſalis. Quidā cū his ⁊ decoctiōe capitū caſtrati. q̄dā addūt butyrū lotū ad reſumptionē. ¶ Unguētū ad hoc ⁊ ēt ptiſicis valet. Rꝫ. axūgie galine: medule crurium vituli: butiri recētis nō ſaliti: medulle ceruī: ſepi yrcini. añ. ℥. ſ. axūgie anatis. ſe. cozi. añ. ʒ. ij. dragagāti gūmi ara. añ. ʒ. i. olei viol. amigdal. dul. añ. ℥. i. ſ. cere albe. de q̄ inūganꝛ ptes pectorales ante. ¶ Que p os ſupius exhibenꝛ diuerſitatē capiūt a diuerſitate itētionū. vt vbi gr̄a. aliq̄ñ adeſt ſitis ſiccitas ſiue aſpitas gutturis. p qb⁹ recurre ad ea que de regimine accñtiū acutorū. Aliq̄ñ idigem⁹ eis p infridatiōe totius ⁊ ipſius reſtauratiōe: ⁊ in hoc damus iulep infridātia humectātia: vt iulep violatum: zucharū violatū. Itē iulep roſ. cū aq̄ decocta: iulep nenufarinū. ſy. viol. ⁊ hꝫ⁹ cū his q̄ humectāt. Et ex aq̄s vel decoctione reꝝ īfridantiū potes ꝯficere: aut iulep: aut ſyr. vt tibi videbiꝛ. Sed nota q̄ iulep citius penetrat: ⁊ magis valet in cā īmāli. ecōtra ſyr. ¶ Julep reſtauratiuū fit ex aq̄ ſublimationis caponis vel pdicū vel hꝫ⁹. cū aq̄s de endi. viol. lactuce ⁊ hꝫ⁹: ⁊ zucharo. Silr̄ ex aq̄ ſublimationis limaciaꝝ. Itē cācroꝝ. Itē teſtudis ablatis pedib⁹ teſte coreo: ⁊ ex toto euiſcerate ⁊ bñ mūdate: que pus lauari optime dꝫ. ⁊ deīde in aqua feruēti poni demū ad alēbicū. ¶ Q̄ꝛ ſi vis ex his electū reſtauratiuuꝫ facere potes addēdo gūmi arabicū dragantū ſemē citonioꝝ ſaſambalos coriādrum humidū: ſemina q̄ttuor frida maiora. Sed hic nota q̄ ſpitius multū educēdo aquoſitatem nocēt: ⁊ debēt eſſe excorticata: ligritia cinamomuꝫ: ⁊ in pua q̄ntitate amigdal. pineas ſebeſten paſſulas ſemē coti: ſemē papaueris albi: portulace ēdiuie lactuce: ſcariole: iuiubas: ſtoracis. calamite: macis: margaritas: os de corde cerui: cortices citri ⁊ hꝫ⁹. Ita q̄ ex his oīb⁹ plibus vel pauciorib⁹ vt exigit diſpō ꝯfice: ⁊ potes ponere ipſa ad alēbicū deīde cū zucaro iulep facere. vel in ſuba cum zucharo electū reſtauratiuū ꝯficere. Primū extimo ſuauius. ¶ Quidā ſūme cōmēdāt ſanguinē humanū ſublimatū ex corpe iuuenis bñ diſpoſiti ⁊ tpati. dando de ipſo vt de aliīs cum triplo aq̄ roſ. ⁊ zucharo. ⁊ certe multuꝫ reſtaurat. ⁊ humectat: ſed eſt remediū pro magnatē

bus: vbi opoꝛteret ſlōmare oēs ſuos fideles ſeruitoꝛes. ¶ Nōnulli faciūt aquā ſublimatiōis ex āguilla euiſcerata ⁊ mūdificata ⁊ bñ lota. Ceteri ipſā ponūt ī vētre galline: ⁊ ipſā ſemidecoquūt: deīn in fruſta incidūt. ⁊ cū aq̄ ro. ponūt ad ſublimādū ⁊ ex ea vt ſup̄ iulep faciunt. Itē ex ranis viridib⁹ euiſceratis abſciſſo capite ⁊ extremitatib⁹ fit iulep. ⁊ ita ꝯfice ð aliis cū decoctionib⁹ ⁊ ipſarum ſublimationib⁹. Itē ex ſuccis fructuum ⁊ hm̄. ¶ Ex de ctuariis ē electuariū ð zuccaro viol. boꝛaginato: manus xp̄i de pliis: ⁊ ꝯfice cū aq̄ endiuie: aut miſce cuꝫ aq̄ frida. Et ſi q̄ris ꝯfoꝛtationē ſtōi ⁊ coꝛdis: adde zuchaꝝ roſ. ſi cū h īfridationē maioꝛē: nenufarinū. ¶ Itē ꝯfert caloꝛ ī vulgari nr̄o dcm̄ marzapā. fit ex zucharo amido. ⁊ oleo amigdalaꝝ dulcīū recētū. p̄t fieri ēt cū violaceo nenufarino ⁊ hm̄. qñ. ſ. q̄rit maioꝛ infridatio. ¶ Itē cōueniūt ⁊ trociſci infridatiui de caphoꝛa: de ſpodio ⁊ hm̄. ⁊ ex reb⁹ iā dictis ꝯfici pñt. ¶ Silr ex fructib⁹ ſūt ꝯdita huic ꝓpoſito vtilia: vt ſūt pira ꝯdita: poma citonia: cucurbita: ⁊ hm̄. q̄ ꝯfice addendo q̄ tibi videbunt̄ neceſſaria. Et in ſūma ⁊ māda mēti. ⁊ ē Aui. Cuꝫ fuerit cū ethice apoſtema: aut leſio in mēbro aliq̄: tūc nccē eſt curare ipm̄. Tu itaq̄ ſemꝑ p̄mo attēde ad curādū mēbꝛū: vñ ethica oꝛiginē traxit. 2° vt ſup̄ q̄ ꝯueniūt p̄me: ꝯueniūt ⁊ ſc̄de. veruꝫ foꝛtioꝛa frida tolerat p⁹ q̄ꝫ ſc̄da ceteris parib⁹ ꝓpter maioꝛē ſpirituū paucitatē. In 3° āt attēde regimini blāditiuo ⁊ reſumptiuo omittēdo balneuꝫ: ⁊ q̄libet notabiliter infrigidās. (C)

Et expedito 2° venio ad cōplēdū 3ᵐ: q̄ eſt accidētiū coꝛrectio. Et ſunt p̄ mīc fluxus vētris ſtipticitas eius. im mundicia coꝛpis ⁊ mā ad putredinē p̄pata ſincopis. ¶ Contra p̄mū ſcito q̄ oī ingenio ſtudēdū ne vēter fluat: q̄ ſi fluxerit nō det̄ ꝯplius aq̄ oꝛdei ſola. ſꝫ loco ei⁹ aq̄ det̄ decoctiōis milei excoꝛticati paꝝ aſſati cū pauco pulueris gūmi arabici. vt Serapio. ⁊ Auic. dat aquā oꝛdei: ⁊ expona vſtulati: in q̄ decoq̄t̄ mileū aut panicū vſtulatū paꝝ: ſed nō eſt in vſu: ⁊ loco ei⁹ dat̄ aq̄ ciſterne vel putealis in q̄ extinguit̄ calibs ter aut q̄ter vt exigit diſpō: aut aq̄ decoctionis mirti coꝛiādroꝝ: ⁊ hm̄ ſtipticātiū: bonū ſapoꝛē hñtium. De lacte dicat̄ q̄ coctū debite cū aliquo puluere cōſtrictiuo exhibitum nō nocet. vt cuꝫ puluere mirtilloꝝ: trociſcoꝝ de ſpodio ⁊ hm̄. Trociſci ad hoc ⁊ ſumunt̄ ex Auic. in textu. Re. boli armeni. ℥. x. caſtanee toꝛrefacte. roſ. añ. ℥. v. ſpodii charabe. añ. ℥. iii. ſeminū acetoſe granoꝝ berberis añ. ℥. vi. fiāt cū ſucco citonioꝝ. det̄ mane ⁊ ſero. Et tu ꝓ cura huius ꝯplioꝛi ⁊ ꝑ excoꝛiatione inteſtinoꝝ ſi cōtingeret recurre ſup̄ de acutis. ⁊ finalr ad. xvi. tertii ad ꝓpꝛiuꝫ caplm̄. ¶ Cōtra 2ᵐ admīſtrent̄ lenitiua vt māna: aut apozima ex decoctiōe pꝛunoꝝ tamarindoꝛuꝫ ⁊ hm̄. de q̄b⁹ ſup̄ de putridis in gñali: aq̄ fructuum Meſue. ⁊ nullo mō te ad ſolutiua foꝛtia trāſferas: neq̄ de pillis ⁊ medicinis ſolidis multuꝫ curabis: q̄ñ humida in caſu ſunt ꝯuenientiſſima. ¶ Q. ſi ꝯtingat cum ethica ꝯiungi putridā. ⁊ ſic expedit̄ tertiū: adhuc nō dabis in curādo mā ꝫ peccātē medicinā foꝛtē. ſꝫ ſit abſq̄ calitate ⁊ ſiccitate. vt yſaac. vt ſunt māna caſſiefiſtula. zuchaꝝ ro. nouū ſuccus roſ. lupulus ſebeſten mirabolani: ⁊ hm̄ in apozimate vt ſup̄. ¶ Cōtra q̄rtum: ⁊ eſt acceſſio multuꝫ verendū in hac febꝛe ꝓpter ſupfluā debilitatē v̄tutis: ne ſeq̄t̄ extinctio ſtudēdū ad ei⁹ remotioneꝫ exhibēdo ſibi poſt releuationē ab ea ouuꝫ ſoꝛbile cū medulla panis ⁊ vino paucifero. vl̄ vt Aui. aquā carnis cuꝫ pauco ſalis: ⁊ modico vini granatoꝛum ⁊ ſimiliū: ⁊ ſit tepida: deinde det̄ modicū vini odoꝛiferi: ⁊ ſit limphatū cū aq̄ roſ. Et pꝛo ꝯplioꝛi doctrina recurre ad ea q̄ ſup̄ de acutis. ⁊ ii. tertii ſuo caplo. ¶ Cōtra vltimū. da gūmi arabicum: bolū armenū pſiliuꝫ aſſatū ⁊ grana mirti: ſyr. mirtinus: ⁊ maxime quādo coniungit̄ cū fluxu ventris.

Pꝛo cura 3ᵉ ſpēi audi Gal. xvi. megategni. Si poſſe ē ꝓtiſum q̄ ethicā 3ᵉ ſpēi ſanare. poſſibile eſt cuſtodire: ne hō ad ſeniū deueniat. ꝓpter quod ſubdit. Cum q̄ certiſſime maraſmatus eſt nō tem ꝓtabim⁹ ſanare. Et ſubdit. Nihil aliud ꝓficere poſſum⁹ niſi cuꝫ humectatiuis vitā pꝛolongare eoꝛum. neq̄ erit cura eoꝛum vera: ſed blāditiua ⁊ refrenās conſumptionem eoꝛum cito fieri q̄ꝫ curā medici faciunt: aut infrigidādo ⁊ humectādo remediis. ſ. ipſis frequentatis ⁊ reiteratis cū moderamine vt ſup̄: reſiſtendo male cōplonī aut ꝑmutādo eos de febꝛili ad ethicā ſenectutis. Et iſte eſt melioꝛ mod⁹: quoniā ex eo cōtingit eos diutius viuere. Et iō Gal. docet vt ſtatim ſtudeamus ad infridationē. Inq̄t. Itaq̄ infrigidādum confeſtim ethicas febꝛes patientes anteq̄ꝫ deueniam⁹ in tabem vl̄ maraſmuꝫ moꝛiātur. Melius enim eſt ſic viuere q̄ꝫ ꝯfeſtim moꝛi. Tu tamen ante pꝛedica futurū periculum vel egro vel aſtātibus vt decebit. Item completur hec intentio permaxime cū balneo aque frigide ⁊ potu eiuſdem. vnde Aui. Poſſibile eſt vt balneo aq̄ fride deueniat̄ in ethicā ſenilem. veꝝtñ cū illo magis tardat̄ tēpus moꝛtis: ⁊ foꝛtaſſe viuit cū ea tēpus cui eſt q̄ntitas: ⁊ multotiēs q̄dem rectior eſt ꝑmutatio eius ad illā ethicā. ſ. ſenectutis: q̄uis ſit in ſe egritudo ſeua ⁊ incurabilis: in q̄ innatus caloꝛ deſtruit̄. Curā autem blāditiuā ꝓſequere cū fridis ⁊ humidis vt ſupꝛa: ⁊ cum canonib⁹ dictis. ⁊ tu bñ conſidera. Et hec de ethica febꝛili.

¶ De ethica ſenectutis. Rubꝛica. iii.

Iam dictū eſt reperiri ethicā q̄ non eſt febꝛis ab auctoꝛib⁹ dicta ethica ſenectutis. q̄ñ accidit coꝛpi in hoꝛa ſenii. vl̄ q: plus accidit ſenib⁹. vel quia vnuſq̄ſq̄ cui accidit ſilitudinē hꝫ ſenis: ⁊ q̄ñ q̄ꝫ dr̄ ſenecta. vnde ⁊ in vulgari nr̄o eſt ſicut blaſphemia: ⁊ ꝓpꝛie dicitur ſenecta. Nonnulli eā appellāt febꝛē frigidā: dato q̄ non ſit febꝛis que in ꝓſentiarū ſic deſcribit̄. Ethica ſenectutis eſt diſpoſitio coꝛpoꝛi adueniens q̄ ipſum: ⁊ eius coꝛ ꝓncipalr ex̄iccatur: cui ſm̄ plurimū friditas ꝯiungit̄: aut quādoq̄ ⁊ raro caliditas eq̄lis. Dicitur ⁊ eius coꝛ: q̄ñ ſicut febꝛis ethica eſt p̄mo coꝛdis ⁊ totius paſſio. ita ⁊ ethica ſenectutis eſt pꝛimo coꝛdis ſiccitas: ⁊ totius: ⁊ ſimilr friditatis coꝛdis: ⁊ totius. Et ꝓpter hoc conſumptio coꝛpoꝛis q̄ accidit ꝓpter ſiccitatē ſtomachi p̄mo nō dicit̄ ethica. Dicit̄ ſm̄ plurimū: q̄ñ hoc conſequit̄ ad ꝯſumptionē humidi radicalis ſctīm a re exiccāte abſq̄ diſtemperamēto in actiuis. ad quā exiccationē finalr ſequit̄ friditas de per accidēs: q̄ñ ſubtracto humido caloꝛ remittit̄ ⁊ extinguit̄ defectu pabuli. ⁊ dato q̄ coꝛpus ꝯſumat̄: ſtāte adhuc caliditate nāli in gradu ſuo: ꝯtñ non pōt diu durare ꝓpter defectū pabuli. ⁊ ideo dē ⁊ raro. Et ſi tu q̄ris pōt ne eē cum calido exceſſiuo hec ſiccitas: dōm q̄ ſic. ſed tūc reponet̄ illa diſpoſitio ſub febꝛe ethica febꝛili. ¶ Et ex his infertur q̄ dato q̄ reperiri poſſit ethica ſenectutis ſimplex: nō tñ pōt durare diu ſimplex: q̄ñ cū p̄mo eſt a ſiccitate tm̄. tñ illa perſeuerāte infridant̄ mēbꝛa euaneſcente caloꝛe nāli pꝛopter defectum pabuli vt dictū ē. ¶ Infert̄ ſc̄do q̄ hec febꝛis diuidi pōt in tot ſpēs in quot febꝛilis: ſm̄ diuerſitatē conſumptionis trium humiditatū de ſecūdis: ⁊ tu conſidera.

Cauſe. De cauſis eius dicat̄ q̄ q̄nq̄ eſt frig⁹ domināns quōcūq̄ q̄re ꝓhibet membꝛa nutriri ⁊ exiccent̄ ab eo idvtute nutritiua debilitata: ſicut accidit in fine vite: aut potu aque fride nimio. et eadem cā. Ex

quo apparet membra ericcari ꝛ de per accidens o re vehementer humida: vt eſt aq̄. Itē dimiſſio exercitij conſueti. vñ mēbra nimio humido non reſoluto ab exercitio cōſueto calidū ſuffocāte non debite nutriunť: q2 nō attrahit: ꝛ attractū non bñ digerit. ꝛ ideo 3ᵒ ꝑmi. relinquens exercitiū cadit in ethicā. ſ. ſenectutis: aut exercitiū forte reſoluēs: aut friditas vaporoſa cordi cōicata ab aliq̄ re nō putrida in corpe exñte: que deinde oib⁹ cōicať membris. Uñ debilitať ꝟtus nutritiua: ꝛ accidit ſiccitas per acc̄ñs vt dictū ē: aut caliditas reſoluēs: ad quā de per accidēs ſequiť friditas: aut fluxus exceſſiuus q̄liſcunq3. ad quē ſeqť reſol̄o mēbroꝝ ꝛ caloris: vñ ſit indebita nutricatio: ꝛ ex ꝯñti ericcatio: aut fortis infrigidatio ſctā: aut cū emplis ad extra applicatis ꝛ vnguētis: vt in febrib⁹ arſiuis: aut alr quolibet: aut ab̄s intrinſecus diuturnū: aut morb⁹ diuturnus: ꝛ ꝯſilr de aliꝭs reſoluētib⁹ ꝛ virtutē digeſtiuā ac nutritiuā debilitātib⁹: vñ ipediať mēbrorū debita nutricatio ac humectatio. q2 ad malā humori digōnē ſequiť repulſio nutrimēti a mēbris. vñ deinde nō nutriunť. Itē vſus ciboꝝ calidoꝝ. ericcatiui: epar inflāmātiū ꝛ ericcātiū ſunt cū hu⁹. nā cū epar contra opereť cordi cū ſua humiditate. hinc cū eius humiditas ericcať: ꝛ deinde cetera mēbra ad q̄ ſanguis pgit ericcat: ꝛ ſic pariformiter per alias cōſiles cās diſcurre. Corpa aūt huic diſpōni ꝑparata ſunt ſenes magis ceteris: ꝛ hoc aliꝭs parib⁹. ꝛ 2ᵒ iuuenis. ꝛ 3ᵒ pueri. Sꝫ hic nota ꝙ cōſiderato gradu humiditatis ꝛ vigore nutritiue remotiores ſunt pueri. ſꝫ cōſiderata aptitudine humidi ad euaporādū paratiores ſunt pueri iuuenib⁹. ſꝫ hic eſt doctis ſpeculationis. conſidera.

A Signa demōſtratiua ab vrina. Urina q̄nq3 ē alba ſubtilis ꝛ aquoſa pp̄ friditatē ꝛ ſiccitatē: nō tñ ſemp eſt talis: q̄ñ aliqñ ē groſſa: marie qñ gñať ex indigōne: mā flātica ſic genita cū ea trāſmiſſa. Egōnes āt aliqñ ſūt vnctuoſe ꝛ liq̄de. ℭ A ſubalr liberātib⁹: q̄ñ ad tactū vtplꝫ ſūt fridi. dico vtplm. q̄ñ vt raro repiunť cū eq̄litate caliditatis. Itē ꝛ ſicci dñio ſiccitatis: neq3 in eis appet caliditas vt in febrili. ℭ A q̄litate mutata. nā vt Aui. ſigna apparēt adhuc ex pte ꝯcauitatis oculoꝝ: ꝯſumptionis corporis: diſcolorationis faciei: ꝛ ſic ō aliꝭs cū qb⁹ nō inueniť intēſio ꝛ inflāmatio poſt cibuꝫ vt in ethica: ꝛ accidūt ei eructuatiōes acetoſe. ℭ Ab opatiōib⁹. pulſus eſt paruus tardus rarus pp̄ ꝯrias dictas in pulſu patiētū ethicā febrilē: niſi ad tm̄ creſceret debilitas ꝟtutis ꝙ cogereť ad ſatiſfaciēdū cū freq̄ntia: ꝛ marie appet hec freq̄ntia pulſus in his qb⁹ accidit hec diſpō. potu aq̄ fride ſua friditate mltū minuēte calorē nālē: aut idurāte arteriā reddendo eā inobediētē. q̄re cogereť ad freq̄ntationē.

B Pronoſtica Et hec q̄dē egritudo cū ꝯfirmať nō curať: ꝛ ſi eēt ei ingeniū eēt ꝛ morti. Aui. Siccitas ꝯfirmata ł corde cito perducit ad mortē: poſt hāc q̄ in epe incipit: poſt hāc q̄ in ſtō incipit. Cōſumatio ꝟo q̄ in aliꝭs incipit mēbris tardi⁹ in ꝯſumationē vltimā egros ducit, ſm ꝙ minoris ſūt nobilitatis ꝛ ſm ꝙ plus aut min⁹ ſūt ericcata. Confirmatio cognoſciť qñ ꝑuenit ad ſigna tertie ſpēi. De aliꝭs ꝑnoſticis ꝑportionabilr: dic vt de ſignis ethice febrilis.

C Canones Prim⁹ pōt eē vt ſupᵃ ō ethica 3ᵉ ſpēi. vt cū ꝯfirmata fuerit ñ adhibeať ei cura. ſꝫ ſolis ꝑnoſticis relīqť. ℭ Scōs ꝙ cū ſperať ei⁹ curatio medic⁹ dꝫ eē ſollicit⁹ in cura ei⁹ ne cōfirmationē recipiat. ℭ Terti⁹ ꝙ ſicē in febrili dicebať ꝙ vnica erat ꝑncipalis intētio: ſ. fridatio. ſ. ꝛ hūectatio. Ita ꝛ hac vnica ꝛ ꝑncipalis ꝛ hoc ſꝫ plm pp̄ ea q̄ de cauſis ē hūectatio ꝛ calefactio. q̄ intētio ꝑficiť ordiatiōe diete: alteratione: ꝛ accñtiū correctiōe. ℭ Primū perficiť cū debita adminiſtratiōe ſex rerū nō nāliū. Iniciū faciēs ab aere: decliet aūt parūper ad calidū ꝛ ſpli⁹ ad hūidū. ꝛ ſit aer aromatiꝫat⁹. ꝛ hyeme viteť ignis excellētis caliditatis: ꝛ ſit ex lignis ſalicis. Modū alterādi hūiſſi ſupra ad plenū de ſe. peſtilētiali. veſtes ſtrat⁹ moderenť ſꝫ tpa: ꝛ aromatiꝫenť ſm illa ſꝫ delectationeꝫ infirmi. ꝛ hi⁹. Et breuiter euiteť q̄ corpa ericcāt ꝛ virtutē debilitāt ex parte aliarū rerū nō nāliū. vt ſupra de ethica febrili. Et tu per illas diſcurre ꝛ tuo adapta propoſito. ℭ De cibis. dꝫ eoꝝ cib⁹ eſſe hūidus facilis penetratiōis pp̄ defectū ꝟtutis nutritiue mēbrorū velocis deſcēſus a ſtō: in quo nō ſit viſcoſitas ſupplegrādi: ꝑ quā opilet: verū vbi panēs hūerit ſpūs ꝛ hūores mltū reſolubiles: nō erit malū ſi erit aliq̄lr viſcoſus. Panis ꝯuenit vt i ethica. ſꝫ nō ſit hic cū ſridio alteratus Simılr carnes ꝯueniūt vt ibi. ꝛ nō altereť vt dictū eſt de pane. Oua valde cōueniūt marie vitellus: cui ſi non abhorret addať parū cinamomi. ꝛ eis ſepe vtať. ıte3 aq̄ carnis. Caſeus ex toto euiteť ſalit⁹. lacte vti pōt cocto: ꝛ ī quo extincti ſint lapides viui. Itē ꝛ eo cū ꝫuccaro tab. aut melle. vt i ethica febrili dicebať. Piſcib⁹ ac cācris qñ vti poterit ꝑparatis cū cinamomo ꝛ hi⁹. calis aromaticis. Ex olerib⁹ ꝯueniūt borago. feniculus ſaluia roſmarin⁹. cū qb⁹ ꝯmiſce hūida ſuppoſita. Itē cibaria cū lacte amigdal. Ex ḡnis cicera rubea fracta cocta cuꝫ carnib⁹. Itē ꝛ pulo ex iali cicere. Itē ptiſana ordei cū lacte amigdal. i brodio carniū: ꝛ ita de aliꝭs hñtib⁹ itētionē q̄ ꝑ te fabrica. Ex fructib⁹ recētib⁹ aut nūq̄ a raro ꝛ in modica q̄ntitate. vt ſunt vua bñ matura trib⁹ dieb⁹ collecta ꝛ ſuſpēſa: pomis: piris coctis aſpſis cinamomo. ꝛ hi⁹. ſꝫ directe nō ꝯuēiūt. ex ſiccis ꝯueniūt amigdale dulces grana pini. fiſtici auelana paſſule cū altero iſtoꝝ ꝯmixta: ꝛ raro ēt his. ℭ De potu. Sunt viuum albū ſplendiduꝫ medie vinoſitatis aromaticū mediū ſaporis declināis ad aliq̄lem: q2 paucā dulcedinē mediū īter vetus ꝛ nouuꝫ neq3 ſumat in magna quātitate: ꝛ ſi limphare oportebit limpheť cū aq̄ ordei mellita vel ꝫucharata vel i q̄ ſit modicū cinamomi decoctū vel maſticatū. ꝛ de potu loquēs in lib⁰. ō tabe vltime ꝯmēdat vinū. Et Auic. vinū ſubtile odoriferū parue quātitatis ē vehemēter ꝯueniens eis lac ēt. Silr ꝛ mel. ingt. Mel q̄q3 in talib⁹ vtiliſſimū: ꝛ vini vſus vltime vtilis eſt in frida tabe. ꝛ Auic. Mel. ē vltimū in iuuamēto coꝝ. ſic ē vltimū i nocumēto hñtiū febrē ethicā. ℭ Cōſilr dixit eē vtiliſſimū ſtudere nutricatiōi q̄ ē alteratio. dicať vt de ethica febrili. Primo ex pte odorabiliuꝫ odoreť calid aromatica. vt ābra muſcus nux muſ. melliſſa citrū laudanū ꝛ tale. ꝛ ex his ꝯficere odoramētū in foꝛa pomi vel liq̄dū marie tēpore eſtatis. Et de his copioſe de febre peſtilētiali. ℭ Itē fac ſacculū cordialē declinātē ad calidū. ꝛ tu ſupra de peſtilētia quē potes calefacere cū ſuffumigio facto cū aq̄ buglöſſe ſup lapidē ignitū. ℭ Itē fiat ꝯtinue inūctio dorſi ex oleo amidal. dulc. ſiſami ı pinguedis galīne olei roſ. cere citrine cū modico aceti. ℭ Itē ordineť enema q̄ interdū vti dꝫ ex flore camomille bliti mercuriali ficub⁹: ꝛ capite arietis oleo ſiſami de been ꝛ hi⁹. calefaciendo vel addēdo butirū. Et q̄nq3 caſſiā aut māna. Itē ēt valet i h caſu oleū oliuaꝝ bñ maturarū. ꝛ addať quantitas ſalis ꝯueniēs. ꝛ iſta enemata ꝯtiueňť. q2 calefaciūt ꝛ hūectāt. ꝛ h ſm tenorē ꝟtutis īterponať tpa vt dcebit. ℭ De balneo dicať ꝙ cura hec ēt ꝯſiſtit ꝑ balneū calefaciēs ꝛ humectās factū. ſ. cū aqua decoctiōis camomille melliloti maiorane mēte meliſſe ꝛ hi⁹. cibo iā digeſto corpe non famelico neq3 ſitiēte in q̄ nō dꝫ trahere moraꝫ magnam quā mēſurabis ſcōꝫ tenorē ꝟtutis. deinde operare vt dictū ē de balneo in precedēti rubrica portādo. ſ. ipm ad lectū. Tu itaq3 ciba egrū tuū bono mane cū aq̄ carnis

aut vitellis ouoꝝ deinde q̃tuoꝛ hoꝛas poſt vel circa qñ
ſperatur deſcẽſus cibi a ſtõ fac ei balneũ. deinde poſt exi
tũ ſeruans que dicta ſunt in precedẽti rubꝛica ciba eũ ⁊
de reliquis ibi. ⁊ ſtude ad ſtõi con ſoꝛtationem cõtinue.
❡ Ad intra et dãtur alteratiua perficiẽtia intẽtionẽ pꝛn
cipalẽ. vt ſunt ſy. cõſectiones electuaria ⁊ hꝰ. Et tu ſem
per ꝑcede vt ſepe de debili ad foꝛte. Ex ſy. cõuenit ſir. ſa
ctus cum aq̃ mellis cinamomo. ⁊ gariofilis. Itẽ ex aq̃
carnis melle cinamomo ⁊ hꝰ. Itẽ confectio diamuſci
dulcis: diambꝛa ex electuarijs electuariũ de gẽmis. Itẽ
tyriaca aut metridatũ cũ modico vini. Itẽ electuariũ re
gis meſue: ⁊ ſic de alijs. Itẽ confice reſtauratiuũ ex carni
bus ꝑcedẽti rubꝛica cuꝫ cinamomo gariofilis ⁊ hꝰ. qḋ
ſit calefactiuũ ⁊ humectatiuũ poſtremo ſcito qḋ aucto-
res nõ curauerũt ponere ſigna neqꝫ curam ethice ſene-
ctutis puericiẽtis a caliditate ⁊ ſiccitate. qꝛ in oĩbus ſilis
eſt cure. ⁊ pro magna parte ſignis ethice febꝛilis. ❡ Et
hec de ethica ſenili deo grãs Ac beate marie in cuꝰ die
hoc capitulum compleui.

Capitulum. xvij. De febꝛibꝰ cõpoſitis con- tinẽs rubꝛicas. 7.

❡ De modis cauſis ⁊ ſignis compoſitionũ febꝛiuꝫ adin
uicem. Rubꝛica. j.

DIcitur febꝛẽ eſſe ꝯpoſitã tripl'r. pꝛimo qñ cuꝫ ea cõiungiť aꝑa. 2°. qꝛ
cũ ea coniungiť accidẽs qḋ ſua ſeuitate tra-
hit pꝛincipaliter ad ſe curas. vt doloꝛ intẽſus
alienatio ſincopis appetitus caninus ⁊ hꝰ.
3° qꝛ cũ ea cõiungiť alia fe. ſiue ſit eiuſdẽ ge
neris ſiue nõ. vt cũ effimera cõiungitur cũ putrida aut
ethica cũ putrida. de qbꝰ oĩbꝰ infra. pꝛimis duobꝰ modis
impꝛopꝛie dĩ feb. cõpoſita. 3° aũt mõ ꝓpꝛie ꝯpoſita feb.
dĩ. vñ ad mẽtẽ oĩuꝫ medicoꝝ feb. cõpoſita ẽ feb. ex dua
bꝰ vel pluribꝰ febꝛibꝰ eiuſdẽ vl' diuerſi gñis fctã. Exm̃ pꝛi
mi. vt cũ effimera vã cũ nõ vã cõiungiť vl' tertiana cũ ter
tiana. Exm̃ ſcõi vt cũ ethica vel effimera cuꝫ putrida. vel
nõ putrida cũ putrida. vl' tertiana cũ ſlãnca. ⁊ tũc ẽ emi
triteus: vt infra ⁊ eſt ꝯpõ ſm pluĩmũ eueniẽs. ⁊ hic nota
qḋ q̃dã eſt ꝯpõ mixta ſic abſolute dicta: qñ. ſ. hũoꝛes di-
uerſi peccãtes adinuicẽ cõmiſcentur vera: ⁊ vnica cõmi
xtione. qꝛ. ſ. ad vnã reducunť foꝛmã vt illa q̃ fit in cole-
ra citrina: aut vitellina. vt ſupꝛa de colericis. q̃dã eſt mi-
xtio nõ abſoluta. ⁊ eſt qñ illi hũoꝛes faciẽtes febꝛẽ non
veniunt ad verã: ⁊ vnicã mixtionẽ. ſ. ad vnã foꝛmã hũo
ris. vñ diuerſe cauſanť febꝛes ꝓpterea dicebat Auicen.
Cõicant febꝛes in ſignis ⁊ ꝓpꝛietatibꝰ q̃ appꝛopꝛianť hu-
moꝛibus ſimplicibꝰ. ⁊ hec mixtio multis fit modis. vt
Auic. ❡ Aliqñ. n. fit ꝯpõ febꝛiũ in gñe elongato: qꝛ di
uerſo. nã ꝯria ſiue diuerſa ſunt abinuicẽ elõgata. vt cum
cõponiť effimera cuꝫ putrida ⁊ eſt hec ꝯpõ ex illis q̃ val
de ambigua ſunt: qm̃ ipſi. ſ. medici vidẽt interpolatiões.
vl' inceptiões rigoꝛes ⁊ hoꝛripilatiões: ⁊ reditiões ſudo
ris ſi fuerit illic ſudoꝛ: ⁊ ꝑ hoꝛas ꝑticulares: qꝛ per inua
ſionẽ multoꝝ paroxiſmoꝝ vnĩꝰ poſt aliuꝫ qr̃ exiſtimať qḋ
ſint illic febꝛes putredis tñ inſeꝑabiles ãt ꝯpoſite ex cõ
tinua ⁊ interpolata pl'es nõ attẽdentes dcõ Auic. facile
ꝓrũpũt in iudicãdo hãc ꝯpõnẽ ⁊ ꝑcipue in qbuſdã pu-
tridis ꝯtinuis ad q̃s ſequiť coꝛpis extenuatio: ⁊ appari
tio tele natãtis in vrina. ⁊ tñ ibi nõ eſt ethica: ſꝫ putrida
tñ. vñ iudiciũ hñt coꝛruptũ. ⁊ h̃ cõtingit maxĩe in ſlãti-
ca latica dicta de q̃ ſupꝛa. ⁊ iõ ſis bñ attẽtus de ſignis de
qbus infra ne decipiaris. Qñqꝫ aũt fit hec ꝯpõ in gene
re ꝓximo. vt cũ cõiungiť putrida cũ putrida vt tertiana
cũ ſlãtica ⁊ hec cõpõ ⁊ ſiſis facile cognoſciť. vñ Aui. tur
pe qdẽ ẽ medico ſciẽti ſignificatiões cuiuſqꝫ fe. ſ. ſimpli
cis ⁊ accidẽtia eiꝰ vt nõ ꝑcipiat ꝯpõnẽ ꝑ die aut 2°. nã vt

2° de dijs febꝛiũ. due diuerſe mãe hñt diuerſos paroxi-
mos ⁊ diuerſa accidẽtia vñ quotidiana hꝫ ocs ſuos pa-
roxiſmos: ⁊ accñtia ſilis. duplex aũt 3na ⁊ ſi oĩ die inua
dit tñ ſcõus paroxiſmꝰ nõ ẽ ſilis ꝑ°. vñ ꝑmꝰ aſſilať 3°. ⁊ ſcõs
4°. veruũ huiꝰ mclꝰ i ꝓceſſu cognoſcunť. Qñqꝫ fit hec
cõpõ ex his q̃ in ſpẽ cõueniũt. vt cũ due tertiane vel plu
res adinuicẽ cõiugunť ſilr pl'es q̃rtane. ⁊ hꝰ. vñ Gal. re
citat. allegato loco ſe vidiſſe iſantẽ q paſſus ẽ ſil' tres ter
tianas q̃s cognouit ex ſignis tertiane ſiue accidẽtibꝰ eiꝰ.
vñ Auic. qñqꝫ cõponunť tres de febꝛibus tertianis.
❡ Poſt has ſic poſitas cõpõnes. volo ante ſignoꝝ de eis
poſitionẽ poſſibilitatẽ taliũ declarare. Nã ꝯpõ oĩuꝫ ge-
neruũ ſil' ẽ poſſibil. vñ poſe eſt vt qs patiať effimerã putri
dã ⁊ ethicã. Declinatur magꝭ ꝑ poſſibilitas ꝯpõnis effi
mere cũ putrida ĩuxᵃ ꝑm̃ mẽbꝛũ: qm̃ ſunt in gñe remoto.
Nã cõtingit q̃tuoꝛ modis vnũ genus febꝛis cũ alio vel
alijs ꝯponi. ❡ Pꝛimo qñ vna ꝑcedit aliã. ſic qḋ in eius
aduẽtu reperit in coꝛpe diſpõnẽ ad aduẽtũ alteriꝰ. vt ſi
effimera ꝑmo eueniret a cã extrinſeca vt ab ira vl' nimio
laboꝛe ⁊ hꝰ. ⁊ coꝛpꝰ eẽt male diſpoſitũ. q̃ ad eiꝰ hũoꝛes:
qꝛ pati eẽnt ad putredinẽ vel ebulitionẽ. ⁊ tũc ipſe caloꝛ
febꝛil' i ſpũtibꝰ eũs occurẽs hũoꝛibꝰ ſic ꝑparatis ⁊ di-
ſpoſitis febꝛẽ cãret hũoꝛalẽ vel putridã. ❡ 2° qñ vna ꝑ-
cedit aliã dato qḋ mã 2e nõ ſit diſpoſita: ſꝫ ꝑ aduẽtũ pꝛi
me diſponiť. vt ſi ꝑ accidet effimera. 2e hũoꝛalis vel pu-
trida: qm̃ mã eiꝰ diſponiť ad ebulitionẽ vel putredineꝫ
per caloꝛem effimere q̃ mã pꝛius nõ erat diſpoſita. ❡ 3°.
qñ ſil' ⁊ ſemel pl'es febꝛes i eodẽ coꝛpe fiũt ⁊ ab vno agẽ
te tñ: vt qm̃ mã pl'im febꝛiũ. ſ. taꝫ ſpũs q̃ꝫ hũoꝛes parati
ſunt inflãmari. ❡ 4° qñ a diuerſis fiũt agẽtibꝰ ꝓ eodeꝫ
tpe. vt ſi qs iratꝰ balneũ ingrederef. ⁊ rõe ire icurreret ef-
fimerã: ⁊ rõne balnei putridã: ⁊ i ſũma aptitudo rẽ. cuꝫ
alijs ad h̃ maxĩe facit: ⁊ tu bñ ꝯſidera. veꝝ hic nõ qḋ raro
eſt putrida vl' q̃ſi nũq̃ꝫ qn ad eã ſequať effimera. Nã vi-
demꝰ qḋ ad facilẽ bubonẽ ſequiť effimera quãto magis
qñ ẽ magna putredo i hũoꝛibꝰ exñtibꝰ ad itra vaſa ⁊ ſil'r
in iterpolata qñ ẽ putredo magna ſigna ãt effimere hñ
tũc occultãť ꝓp ſigna putride q̃ ſi magꝭ moleſtitia ⁊ ap
parẽtioꝛa: qꝛ maiꝰ lumen offuſcat minus. ſꝫ in die qetis
putride ſalteꝫ iterpolate apparẽt ſigna effimere ſi qs di-
ligẽter ꝯſideraũerit. Si ãt fuerit ꝯtinua certe ꝯfunduť
⁊ ex imo ꝑcipi nõ poſſet: ⁊ ſicut putrida ꝑ lõgã eiꝰ moꝛaꝫ
in mẽbꝛis cõſumptis põt eẽ cã ethice. Ita ẽt effimera. ſꝫ
hic ẽ locus ſpeculatiõis. vtrũ effimera hoc faciat: dato qḋ
nõ trãſeat in putridã. ⁊ tu conſidera. Et vide ſupꝛa in ꝑ-
cedenti c° quõ põt ethica fieri incipiẽdo. Sed hec ethica
cõſueuit euenire ſiccis colericis yracũdis ⁊ triſtibꝰ q ex
cã ꝑmitiua ſic exiccãtur. vt ex media ⁊ huiuſmodi. Et ſe-
quẽdo q̃ pl'im euenuit dico qḋ cõtingit quãdoqꝫ ⁊ ſatis
frequẽter ethicã cũ putrida ꝯponi. frequẽtius ãt putri-
dã cũ putrida vt infra. ethica ãt nuq̃ꝫ cũ alia ethica ꝯpo
niť: nec in eis ꝓpꝛie reperiť genus ſubalternũ. ⁊ hoc pꝫ
bñ ꝯſideranti q̃ dicta ſunt in ꝑcedẽti c°. Jã dcm̃ eſt putri-
dã eſſe cãm ethice per longã eiꝰ moꝛã ponẽdo mẽbꝛa in
caleſcẽ eẽ. ⁊ ſic putridã cõplicari poſſe cũ ethica. ⁊ eſt de
his q̃ hñ ꝯtingũt ſatis freq̃nter. ſꝫ ꝯpõ ethice cuꝫ putri
da: qꝛ ethica fit cã putride eſt de his q̃ raro eueniũt. hec
tñ cõpõ eſt poſſibilis qm̃ ſtat qḋ in ethico hũoꝛes ad pu
tredinẽ ꝑparenť ꝓp malũ regimẽ aut ex alia cã ꝑmitiua
vñ caliditas febꝛilis ethice in ipſis ſic diſpoſitis accẽdať.
Et tũc ethicꝰ ſentiet maioꝛẽ caliditateꝫ q̃ꝫ ꝑ°. ❡ Sꝫ dices
quõ h̃: qꝛ caloꝛ ethice ẽ terminus aliaꝝ: dcm̃ qḋ dcm̃ il
lud v̾ificať qm̃ ipſa ſm pl'im cõſeqť ad alias febꝛes: ⁊ alie
raro ad ipaꝫ. ❡ Et ſequẽdo dcã auctoꝝ ⁊ ꝑſertiꝫ Gal. 2°.
de criſi. Et 8° terapẽ. ꝯpõ fit duobꝰ modis. ꝑ°. ſꝫ ꝯpõnẽ. 2°.
ſꝫ vicinitatẽ. ⁊ ſi qs vult pt addere 3m̃ qẽ ſꝫ vicinitatẽ. ⁊
ſm

ſm cōpōnē ſil. Scōm ꝯpōnē dupl̄r. ꝑ. aut ſm ꝯpōnē ad quā reſultat vna ſoꝛa in toto ſic aggregato. aut qꝛ vnuſ q̄ſqȝ hūoꝛ ſtat cū alio reſeruāſ ſuā foꝛmā. Ex.ᵐ pꝛimi. vt cū flā ꝯmiſcet cole. ⁊ inde gn̄at coſa vitellina aut citrina. ⁊ ecōuerſo. ⁊ ide gn̄at flā ſalſuȝ: ⁊ in his nece ē vnuȝ alteri dn̄ari. vt i flēte ſalſo. flā ⁊ in coſa vitellina coſa: qm̄ duo ꝯ̄ria paria nō pſt adinuicē ꝯponi ꝯpōne ducēte ad vnā foꝛmā. 12°. meta. ꝯmē. 23. Ex.ᵐ ſcōi. vt cū nō reſultat ex eis vna ſoꝛa: ſȝ qlibȝ remanet ſuans ſuā foꝛmā. ⁊ iſta ꝯpō vocat ꝓprie mixtio ꝑ iuxtapoſitiōes: ⁊ talis mixtio ſiue ꝯpō pōt fieri dupl̄r: equal̄r vel ineq̄l̄r. ⁊ iſta ſūt imaginabilia ⁊ euenire poſſibilia. de q̄ ſupꝛa de tertiana non pura. ⁊ tu ibi. 2°. ꝑ vicinitatē. vt qn̄ hūoꝛ vn⁹ ē inuente: ⁊ ali⁹ extra. Et bꝛeuiter reſecādo mlta dicēdū ꝙ ꝯpōnū ſm vicinitatē. Quedā ē tal' ex pte loci tm̄: ⁊ non māe vt qn̄ eadē mā ſpē: vt colica mouet ad putredinē in diuerſis mēbꝛis coꝛpis ſil' vel ſucceſſiue. Quedā ex pte māe tm̄: ⁊ nō loci. vt qn̄ due diuerſe māe ſȝ ſpēȝ vt coſa: ⁊ flā actual̄r diſtincte: iux̄ tn̄ poſite ⁊ cōtigue ſil' ⁊ ſemel mouent ad putredinē vl' ſucceſſiue. Quedā. n. ē ꝯpō ex pte māe: ⁊ loci. ſic cū diuerſe ⁊ diſtincte māe ſȝ ſpēȝ i diuerſis locis ad putredinē ſil' mouent vl' ſucceſſiue. ¶ Ex q b⁹ appet ꝙ plīme ſebꝛiū ꝯpōnes ſic ꝯtigere pſt: ⁊ multe tales imaginari q̄s ꝓſeq ſm earū oēs modos ſupuacuū duxi: ⁊ inutile vn̄ ſic habes ꝙ ꝯtinua cū ꝯtinua cōponi. vt 2°. de criſi ⁊. Aui. ꝑma q̄rti. ꝓꝓo cap. nā imaginari oȝ ptē māei q̄ ē ītra venas poſſe putreſieri in vno certo loco altera nō putreſcā ſibi ꝯtinua ꝑꝑ ineptitudinē ſui ad putredinē: ⁊ i loco diſtāti ſiue remoto pur ad ītra venas ꝯſil̄r poſſe ꝯtingeret ⁊ ſic duas ꝯtinuas poſſe ſil' cāri vel ſucceſſiue: cꝰ oppoſitū aſſeruerūt qdā dicentes ꝭ nō eſſe poſe. qꝛ iſta diuerſitas in mā q̄ ē intra venas q̄ ē ſic ꝯtinua: ⁊ i eodē loco clauſa nō pōt ꝯtigere. ⁊ de ꝭ ſatis. experiētia aūt ē ad oppoſitū eoꝝ. Itē ꝯtinua cū piodica: ⁊ periodica vni⁹ gn̄is cū piodica alteri⁹. vt tertiana cū q̄rtana quotidiana cū tertiana. ⁊ ē de his q̄ ſm plurimū eueniūt. nā mā de ſanguine multū ſollicita raro pmittit ſanguinē putreſieri. ad qō ēt facit ſanguis ꝯtēperātia apta magis cauſis alterātib⁹ reſiſtere. ⁊ ꝓpterea pauce apparēt febꝛes ſanguiee reſpectu aliaꝝ. ſil̄r melā hȝ duas q̄litates oppoſitas putrefactiōi: friditatē. ſ. ⁊ ſiccitateȝ: ⁊ iō raro putreſit: ꝑꝑ qō pauce ꝯſil̄r repiunt q̄rtane. Secus aūt de flāte ⁊ coſa. vn̄ ab his duob⁹ hūoꝛib⁹ ſm plimuȝ febꝛes ſiūt q̄re ⁊ ꝯpō earū ſȝ plīm reſpcū aliarū reperit.

A ¶ Et hic nota ꝙ nullus auctoꝝ ātiquoꝝ exp̄ſſit ſebꝛē ſanguinis cū aliis ꝯplicari verū ꝯoar: ⁊ plēs modernoꝝ exp̄ſſe ponūt ipſi⁹ cū aliis ꝯpōnē: q̄ eſt altero duoꝝ modoꝝ. aut qꝛ cū ꝯtinua tertiana flātica vl' melica ꝯponit aut cū vna interpolata. Gal. aūt vt Auic. Inq̄t vi ſibi in mā hec ꝯ̄dicere: qm̄ in 2°. de febꝛib⁹. 10. cap. dixit Gal. febꝛē ſanguis eē oib⁹ aliis ſimplicitatē: ⁊ ꝑ ꝯ̄ſis nō cōponi: qm̄ cū putredo accidit ſanguini ē cōis cuilibet hūoꝛi: ⁊ in eodē penul. cap. dixit. vl' ꝙ cū putredine aliarū febꝛiū ꝯponat. ⁊ ſubdit Auicē. de hac ꝯ̄rietate Gal. nō ē nece nos ꝓlōgare ſermonē: qm̄ nō iuuat in eo medicus. Tn̄ tn̄ teneas ꝙ fe. ſanguis pōt cōplicari cū aliis: vt cōtinua ſanguinea cū ꝯtinua tertiana ſed quātitas ſanguinis eſt tāta reſpectu colere i venis putreſcētis q. ſenſu nō pcipitur motus colere aut ſigna ei⁹ q̄ a ſignis ſanguinis cōfundunt: ⁊ occultant. hinc cū medic⁹ ſit artifex ſenſualis iudicat ipaȝ ſanguineā tm̄. vn̄ dato qō ibi ſit ꝯpō. tn̄ nō ē ſenſu pcepta. ⁊ iō apō medicū nō meret dici ꝯpoſita. ⁊ hec videt ſnia yſaac. 5. febꝛiū ſi verba ei⁹ debite ꝯſiderent. accidit tn̄ febꝛē ſanguineā q̄ ē accidēs ꝯpatis cū vna piodica ꝯponi poſſe. vt qn̄ in aliq̄ coꝛpe erit fe. colerica. vl' flātica iterpolata: ⁊ ei ſupueniet ꝯpa magnū ſanguineū faciēs ꝯtinuā ſanguineā. Itē ſi epati ſupueniret flegmō: ⁊ ſtō eriſipilla tūc due cauſarent febꝛes vt pȝ. ⁊ ſic Gil. ferrari⁹ ⁊ ꝯoar ꝯceſſerūt exp̄ſſe poſſibilitatē ꝯpōnis ei⁹. vt q̄nqȝ expiētia oſ̄dit. ¶ Et finē his iponēs ſcito vt Auic. ⁊ alii ꝙ ols talis ꝯpō eſt triplex. ſ. intrās coalternās vel coalternata ⁊ cōicās. itrās ē vt ingrediatur vna ſup alterā ꝑma nōdū ceſſante aut nondū eradicata. coalternās ē vt ſcōa igrediat ⁊ ſupueniat p⁹ eradicationē pme: q̄. ſ. ꝑ⁹ ſtetit in qete ꝑ tēpus ān euētū 2°. cōicans ſiue coincidēs ē vt ſil' incipiāt due febꝛes vel plēs i eadē hoꝛa vel parū poſt vt cū icepit ꝑ⁹ parū poſt icipit alia. Et hic aduerte ꝙ aliqn̄ fit talis ſubintratio febꝛiū vt videatur vna ꝯtinua ꝓpterea qm̄ coꝛp⁹ nūq̄ remanet mūdū a fe. vn̄ cū qs hēbit plēs tertianas ⁊ añ receſſuȝ vni⁹ poxiſmi ali⁹ ſubintrabit. ⁊ qꝛ ſic appareȝ dicit Auic. tūc nō eſt excuſatio reductiōis ad ſignificatiōes ſupple alias a ꝯtinuatiōe: ⁊ piodicatōe: qm̄. ſ. ad alia ſigna te trāſferras ne ex his duob⁹ decipiaris ꝑꝑ qō ſubdit Auic. ſi poxiſmi erūt bꝛeues tūc ſiet crebꝛa poxiſmatio q̄ in vere cōtinua nō repit. ſi lōgi te trāſferras ad alia ſigna vt dictū ē. ¶ Accidit cōpō in gn̄e ꝓpinquo vt colerice flātica vt i emitriteo. ⁊ i ꝭ caſu illa q̄ tardi⁹ ⁊ poſtremo poxiſmat ⁊ eſt tertiana reſpectu flātice: qꝛ de tertio in 3ᵐ. ⁊ flātica de die in diē citi⁹ eradicat ⁊ ꝭ cōtinet v̄itatē qn̄ ambe ſunt pure: ꝙ ſi vna foꝛet nota vt tertiana: ⁊ flātica pura poſſȝ ꝯtingere oppoſitū. ⁊ tu ꝯſidera. Et in ſūma lȝ ſint ⁊ eſſe poſſint multe cōpoſitiones: tn̄ nō eſt eis nomen impoſitum preterq̄ emitriteo de quo in ſequenti rubꝛica.

De cognitione cōpoſitiōis febꝛiū.

¶ Clauis ad cognoſcēdū fe. ꝯpoſitas ē cognitio ſuoꝝ ſimpliciū vt 2°. de criſi. nā facile ē cog̃ſcere febꝛē eē cōpoſitā. ſȝ difficile eſt cog̃ſcere ex qb⁹ ꝯponat febꝛib⁹ ⁊ ideo attēde cognitōi ſignoꝝ ſimpliciū febꝛiū. vn̄ dic̄ ꝑ ꝙ qn̄ effimera ꝯiūgit putride: tūc ob tenebrant ſigna effimere: neqȝ a medico cog̃ſcunt diſtincta: ⁊ iō auctoꝛes de tali ꝯpōne nō curauerunt. Eſt verū ꝙ q̄nqȝ accīt effimera ex bubōe. deīde ſubſeq̄t putrida. ⁊ ſic ꝑt qs intomare ꝯpōnē earū adinuicē: ⁊ hāc omittēdo dicēdū de cōpōe ethice cū putrida: q̄ ſup̄ eſt ex illis q̄ ābigue ſūt. nā latica ſepe iudicat ethica: vt ſup̄ de latica. Et ꝯoar. cui⁹ cognitio ē difficil': nō apō illū q ē ſubtil' ſpeculatiōis: ⁊ certe ē difficilis cognitiōis: qn̄ ē cum ꝯtinua ꝯplicata. hec. n. ꝯpō cog̃ſcit ſi qs attēte ꝯſiderat vt Gal. ꝑ de diff̄s febꝛiū. Mulier q̄dā patiebat ethicā cum putrida: quā ipſe cog̃uit: qꝛ de die ⁊ de nocte bꝛeues ſiebāt ptes poxiſmi ⁊ multotiēs ſoluebat: cū aliq̄li liquoꝛe ſiue ſudoꝛe. roꝛido: deinde coꝛp⁹ remanebat ad tactū ꝑparū: nō abſolute. ſȝ in ꝯparatiōe ad id qō appebat tpe poxiſmi: ⁊ cū ea cōpꝛehēdebat ethicā: qꝛ ꝓ eo tpe: qꝛ ceſſante iuaſiōe ſentiebat in arterijs caliditatē magnā. non enī ptes arteriarū refrigerabant ceſſante poxiſmo: ſicut alie pticule circūſtātes. neqȝ velocitas ⁊ ſpiſſitudo pulſus demittebant: ⁊ potes addere ꝙ ſp̄ poſt cibum ſentiebat ſe ſupcaleſieri: vt ſup̄ de ethica. verū qn̄ putrida ē de febꝛib⁹ areſacientib⁹ hoc ſignū ꝓ magna ſui pte cōſundet. ꝯſidera. ¶ Sȝ dices. itelligo hāc cōpōneȝ facile: qn̄ C eſt putrida iterpolata ꝑ poxiſmū aug.ᵐ ⁊ decremētuȝ: vt dictū ē. Sȝ qn̄ ē cū ꝯtinua cōpoſita quō hoc intelligā: dico ꝙ ꝑ hec ſigna. Quia videbo egrū extenuatuȝ: ⁊ ꝙ vꝛina erit aliqn̄ ſilis vꝛine ſani cū q̄dā oleaginitate: ⁊ aliqn̄ fuerit coloꝛata ⁊ ſpiſſa: ⁊ ſemꝑ īfirmꝰ calebit: ⁊ pulſus erit ſtrictus cū q̄dā mollicie: ⁊ in occaſu ſolis ſentit in doꝛſo mēbꝛis ac lacertis frigus vel aliquā mutatiōnē cū nauſea malo appetitu: ⁊ in oculis: ⁊ facie hēbit inflatiōes pallidas ⁊ in pedib⁹ ſil̄r: ⁊ ꝙ vene coꝛpis: ⁊ figure oſſiū iā icepert̄ apparere vltra debitū: ⁊ ꝙ cutis frō

tie: ⁊ timpoꝝ incipit arcſieri: ⁊ ꝙ poſt cibū aſſūptū ca-
loꝛ febꝛilis māifeſte augeť. ⁊ ita cognoſces cōplicationē
ethice cū flātica: ⁊ eodē mō ꝓcede de ſignis tertiane ⁊
q̄rtane cū ſignis ethice ſuo mō vt hic ⁊ ſic ꝑ hūc modū
deuenies in cognitionē oīuꝫ taliū cōpōnū: ſꝫ q̄ ē ethice
cū flātica ē de his q̄ ſꝫ plimū eueniūt reᵘ aliaꝝ: ⁊ hec de
D tali cōpōne ſufficiāt. ¶ De cōpōe autē putride cū putri
da dicēdū: vt ꝓpoꝛtionabilr̄ ſupꝛa: ꝙ opꝫ ꝑuos cogſcere
diligēter: vniuſcuiuſqꝫ ſpēm: ⁊ hoc cognoſcere nō ē dif
ficile: vt 2ᵒ de dr̄ijs febꝛiū. Et incipiā a ↄtinuis. vbi ꝑus
nota ꝙ qñ ſanguinea ↄiūgiť cū alia putrida ſigna alte-
rius putride ↄfundunť ⁊ occultanť a ſignis ſanguinee
ꝑꝑ abūdātia maioꝛē ſanguis ſup alios hūoꝛes. nā ſp ma
ius occultat minꝰ: ⁊ hoc maxie hꝫ v̄tutē: qñ alius hūoꝛ
non ſupabūdaret v̄tualiter: qꝛ eo caſu nō occultareť: ſed
manifeſtareť magis. ↄſidera. ¶ Eſt itaqꝫ cōpō pꝛima ꝑ
mic loꝛdie: qñ. ſ. ſinochus cū cauſonide ↄiūgiť vincēte
ſāguine: ⁊ appellať ſinochus cauſonides. ſcḋa qñ colera
vincit ⁊ ſanguis ſubdominať: ⁊ vocať cauſon ſinocha-
lis. Et iſta cognoſcunť ꝑ ſua ſigna. vñ i ꝑmo caſu appel
lata ⁊ foꝛtioꝛa apparēt ſigna ſanguis. i 2ᵒ eꝯ: ⁊ tu ꝑ iꝰ di
E ſcurre ſupꝛa l ſuis rubꝛicis. ¶ Utrū ſit poſſibilis cōpli-
catio ↄtinuarū iā dictū ē. Et dixit Auic. ꝙ cū fuerit fe-
bꝛis ↄcluſa cū rigoꝛe abſqꝫ ſudoꝛe: lꝫ aliqñ ad plures ri
goꝛes ſeq̄tur ſudoꝛ: tūc iudica cōpōnē diuerſarū. ſ. mãe
rū: quarū vna ē apta expelli ꝑ ſudoꝛē: ⁊ alia nō. Et ſub-
dit qñ videbis l ↄcluſā. i. ↄtinuā ſupfluitatē l durabilita-
te ⁊ ꝑlixitate frigoꝛis vel rigoꝛis: tūc eſtima cōpōnē.
nā ꝓpꝛiū ē ↄtinuarū nō hoꝛrere. aliō ſignū cōpōis redi
tio hoꝛripilatiōis poſt q̄tē: vt i emitreo. Et nō ꝙ ſm di
uerſitatē materierū diuerſa hec ſigna apparebunt: ⁊ di-
uerſe hoꝛe inuaſiōis. vt ſupꝛa de eis. Qñqꝫ cōponiť cō-
tinua cū īter ꝑma eiuſdē gñis vt flātica ↄtinua cū iterpo
lata flātica. lꝫ ſit raro: ⁊ tūc occultať exacerbatio: q̄ i con
tinua debēt apparere ꝑ motū iterpolate: ⁊ ſigna cōfun-
dunť maxie qñ ſūt de eadē mã: ꝙ ſi cōtingat ipſas eē de
diuerſis flātibꝰ: vt ↄtinua de flāte dulci: ⁊ interpolata ð
acetoſo vel ſalſo: tūc ex ſignis ſuis diuerſis bñ cōpꝛehen-
denť. Dixit ⁊ alij auctoꝛitate in libello de circuitibus fe
bꝛiū. Si in circuitu febꝛis flātice inueneris febꝛē circui
tus hoꝛarū octo: vt ſicut durat acceſſio hoꝛis ſex: ⁊ q̄e-
ſcat hoꝛis duabꝰ: ſcias ꝙ eger patiť tres febꝛes flāticas:
qꝛ hoꝛe octo ſūt tertia ꝑs circuitꝰ febꝛis flātice: ⁊ ſilr̄ cū
inueneris circuitū. 16. hoꝛarū ſcias ꝙ patitur tres tertia
nas: qꝛ. 16. hoꝛe ſūt tertia ꝑs circuitꝰ fe. tertiane: ⁊ ſilr̄ cū
inueneris circuitū. 18. hoꝛarū. ſcias ꝙ patiť. 4. q̄rtanas: qꝛ
18. hoꝛe ſūt. 4ᵃ. ꝑs circuitꝰ fe. quartane. In colerica aūt ⁊
melica ſilis cōpōis accidit oppoſitū eiꝰ qḋ dictū ē de flā
tica: qm̄ ſm plm accidit ꝙ mã faciēs iterpolatā moueť
in die q̄etis exacerbatiōis: lꝫ ēt ↄtingat moueri qñqꝫ in
die motꝰ exacerbatiōis. Et ſilr̄ de melica. ¶ Ideoqꝫ i fe
bꝛe ↄpoſita ex tertiana ↄtinua ⁊ tertiana iterpolata acci
dit ſm plm vt vna die ſtet cōtinua cū ſua exacerbatiōe: ⁊
alia die ſtet ↄtinua cū manifeſto paroxiſmo: ⁊ tertia die ſi
ne exacerbatōe ⁊ paroxiſmo. Si īn occurrit: vt coincide
rit interpolata cū exacerbatione: tūc lꝫ ſit occulta exacer
batio: paroxiſmus tñ reddiť foꝛtioꝛ ⁊ intenſioꝛ q̄ꝫ eēt ſi ea
dē hoꝛa nō occurrerēt. Aliqñ tñ pñt occurrere in diuer
ſis hoꝛis ꝑꝑ materie diffoꝛmitatē: vt de flātica paulo an
te dicebať. ¶ Quidā dicunt ꝙ qñ colera putrefit extra
venas: ⁊ nō ad apoſtema faciēdū: ⁊ hoc in diuerſis locis
tunc cābit duas tertianas: que ambe eadē mouebūtur
die. ꝙ ſi in vno loco tm̄ erit: ⁊ non erit excedentis q̄ītita
tis: faciet tertianā ſimplicē. Si vero multa generabit cō
poſitā: que dī duplex tertiana: quarū vna mouetur vna
die: ⁊ alia ſcḋa die. Et bꝛeuiter attēde multū ꝑncipijs in

uaſionis febꝛis ⁊ hoꝛis. Nā hec cū alijs ſuis ſignis facile
te in cōpoſitaꝝ cognitionē ðducēt. Et tu bñ ad hec oīa
ↄſidera. q̄ ſic diſcurſiue reliquo. Accedēs ad alias q̄ de
F īterpolatis. ¶ Et dico vt ſup. ꝙ ad cognitionē interpo-
lataꝝ: nō oꝫ attēdere ꝑiodos ſupple tm̄: ſꝫ ad accīᵃ ꝓꝑa
ne ↄtingat erroꝛ: ꝓpťa dicebat Aui. nō oꝫ ꝙ medicꝰ vo-
lēs hēre noticiā febꝛiū putridaꝝ ſimpliciuꝫ vel cōpoſita
rū occupeť tota occupatiōe cū paroxiſmis: vt ſolū ſm ꝑio
dū iudiceť qꝛ ſi ſic caderet erroꝛ: qm̄ iudicaret duas ter
tianas eē flāticā: qm̄ hñt oī die ꝑiodū: ⁊ ſic de alijs: ſꝫ ſup
ple oꝫ vt occupeť cuꝫ ſignis ꝓpꝛijs: ⁊ ꝑ iᵉ iudicet. ⁊ iō qñ
vides paroxiſmū oī die fieri cū ſignis ꝓpꝛijs tertiane: tunc
ſcias ꝙ ſūt due tertiane: ⁊ ħ bñ ⁊ neceſſario dꝫ attendere
medicus. qm̄ ſi eſtimaret has duas tertianas eē flāticā
interficeret. ↄſidera. Et iō attēde modū q̄litatem ⁊ hoꝛā
afflictiōis. nā ſi videris paroxiſmū de tertio in tertiū abſqꝫ
rigoꝛe ꝑictione velocitate ⁊ ſpiſſitudine pulſus ⁊ alijs
ſignis ꝓpꝛijs tertiane: ſꝫ videris paroxiſmū de tertio in ter
tiū cū diuerſitate ⁊ tarditate pulſus: ⁊ vrina diſcoloꝛata:
⁊ cū ħ paroxiſmus nō feſtinat ad ſtatū: ⁊ eſt lōgioꝛ paroxiſ-
mo tertiane. tunc nō iudicabis tertianā: ſꝫ duplicē q̄rta
nā. Cōſimiliter ſi videris paroxiſmū oī die cū rigoꝛe ⁊ in-
oꝛdinatiōe ⁊ non cū frigoꝛe puro: ⁊ cū ſiti valida ⁊ oris
amaritudine ⁊ exiſtētibꝰ colicis cū ſudoꝛe abundāte. vri
na tincta pulſu veloci ⁊ ſpiſſo: ⁊ cū ħ paroxiſmus ē bꝛeuis
ſpatij: ⁊ ad ſtatū feſtinat: ⁊ nō debes hāc quotidianā. ſed
duplicē tertianā ſiue cōpoſitā ꝓnunciare. Et ſꝫ hec duo
exempla debes in alijs oībꝰ ꝓcedere: ⁊ certe cuꝫ videris
accidentia paroxiſmi nō eē vnius materie: debes ſtatim
ſuſpicari de cōpoſitione: de q̄ in ſcḋo vel tertio die ma-
G gis certificaberis. Itēꝫ ſcito ꝙ ſi tertiana eſt compoſita
ex tertiana pura: ⁊ tertiana nota oī tertia die acutioꝛ erit
paroxiſmus. qm̄ pura acutionem facit: ⁊ conſimilr̄ dic
in cōpoſitione flāticaruꝫ q̄rtanaꝝ. Uolo hec tibi ſic ge-
neralia de cōpoſitione interpolatarū ſufficere: de qbꝰ tñ
q̄ꝫ de his q̄ raro eueniunt auctoꝛes ſpālia non fecerunt
capl̄a. nā de his q̄ raro eueniūt. apud medicū nō eſt ſciē
tia. veniō āt ad eā ſpēꝫ q̄ famoſa ē apḋ medicine auctoꝛes
¶ De diffōne diuiſiōe cāis ⁊ ſignis emitritei. Rubꝛica. 11

H EMitriteus vt nomē ipſm ſonat ē
febꝛis ↄpoſita ex dua
bus febꝛibꝰ quarū altera ē tertiana. dem̄ ab
emi qḋ ē dimidiū ⁊ triteos tertiana: ⁊ ſic de
ſcriptꝰ ē emitriteꝰ cōiter acceptus. Pꝛopꝛie
aūt acceptꝰ ē iᵉ q cōiter venit: ⁊ deſcribiť ab
Auic. ꝙ ē febꝛis ↄpoſita ex duabꝰ febꝛibꝰ: quarū vna ē
tertiana: ⁊ altera flātica: ⁊ fit in die vno paroxiſmꝰ tertiāe
⁊ quotidiāe ſilr̄ aut ſm ſemitā cōtatis ⁊ vnitiōis: qꝛ cōi-
ter ſilr̄ inueniunť eoꝝ paroxiſmi vel exacerbatiōes: aut ſꝫ
ſemitā coalternatōis ⁊ vicinitatis: qꝛ paroxiſmi vel exacer
batiōes ſūt vicini: ⁊ nō miſcenť: ſꝫ coalternatim veniūt:
qꝛ poſt receſſuꝫ vniꝰ alter venit: aut ſm ſemitā introitꝰ:
vt qꝛ añ receſſuꝫ vniꝰ alia ſupingrediať: vt ſupꝛa decla-
ratū eſt. Et difficilioꝛ ad cognoſcēdū eſt ꝑma. deīde 2ᵃ ē
facilioꝛis cognitiōis. 3ᵃ āt mediocꝛ. ↄſidera ꝓpter tertiū
Aui. qꝛ viſus ē accepiſſe ſcḋaꝫ ꝑ 2ᵃ ⁊ 3ᵃ. nā de 3ᵃ nullaꝫ
fecit mētionē: ⁊ hec febꝛis plus a tertiana noiatur: poꝛ-
pterea ꝙ colera ē apta cū putrefit magis putrefacere flā
q̄ꝫ eōꝛ ratiōe ſue foꝛtis caliditatis putredinalis: ⁊ ſue ꝓ-
funde penetratiōis: qꝛ ſecū facilꝰ trahit flā q̄ꝫ eꝯ: ⁊ ſic fe
bꝛē cāt cōpoſitā. ¶ Et diuidiť emitriteus i verū nō ve-
rū purū nō purū: certiſſimū nō certiſſimū: maioꝛē mi-
noꝛē ⁊ mediū. verus ⁊ purus idē ſūt 2ᵒ de dr̄ijs febꝛiū. ⁊
Auic. de eo inq̄t: ⁊ iā ponit emitriteū purū febꝛē cōpo-
ſitā: q̄ fit ex tertiana extrinſeca. i. īterpolata: ⁊ flātica in-
trinſeca. i. ↄtinua: ⁊ illā q̄ eſt ꝑter illā nomināt nō puꝝ.

certiſſim⁹ ē:qñ vn⁹ ex his hũorib⁹ alterũ nõ ſupat. non certiſſim⁹ qñ ſupat vel ſupabũdat. Maior emitrite⁹: vt ſalernitani Gilber. ⁊ eoꝝ ſeq̃ces: ē:qñ colera putreſcit īt⁹: ⁊ melia ex̄. Minor qñ colera putreſcit intus ⁊ flegma ex̄. medi⁹ qñ flegma putreſcit īnt⁹: ⁊ colera ex̄. Sʒ in hoc dĩſcordat⁹ ē plateari⁹ a paſſionario: gordoni⁹ v̾o tales de his verſus poſuit. Maior emitriteus inuenis flā recondit. Exteri⁹ colerā. medi⁹ ꝯuertiť illi. Peſſim⁹ humorũ ineſt in venis. i. melia. ſel cogt ex̄: ſʒ vt Auic. hec ſunt in qb⁹ ſupflua occupatio nõ ē hñda: ſũt eteni inutiles ſmones. ⁊ gdā in ipſis ꝓcedētes dixerunt: ꝙ adhuc diuidiť in ſimplicē: ⁊ cõpoſitũ: p ſimplicē intelligētes verũ purum. per compoſitũ illum cui ſuperuenit altera febris: ⁊ ſic erunt tres vel quatuor febres ſimul.

A **Signa** demonſtratiua. Primũ ſignũ ⁊ ꝓpriũ magis: q2 ſumptũ a nā materierũ: q2 ſpaciũ huius febris ī ētis duoꝝ dierũ. ſ. ī illo ī quo ſiũt ambo poriſmi ē lõgius paroxiſmo tertiane: ⁊ ſit magis qeta. ſ. ab accidētib⁹ colice pure de ſiti iſlāmatiõe: ⁊ aliis ſuo ca⁹ vidēdis: ſʒ in alia die in q̃ remanet. ſ. ſola flātica ē leuioris poriſmi: q2 ſolũ accidit exacerbatio flātice: q̃ ē leuiorũ accidētiũ q̃ʒ ſit flātica ⁊ colerica ſil̾. hoc tñ ſignũ nõ ē ſic ꝓpriũ gnctiā oporteat adducere alia ꝯparia ſigna. i. cõparātia. Cũ hoc ē ſimil̾ ſignificātia ꝙ hec diuerſitas eſt ex pte materiei. nā ſi fieret cõpõ ò tertiana nota cũ tertiana pura de mā pauca ⁊ miti. In hac. n. ꝯpõne fieret vna die: vt in die tertiane note: ſpaciũ lõgi⁹: ⁊ accidētia qetiora q̃ʒ ꝯueniāt tertiane pure: ⁊ in alia pp paucitatē materiei: ⁊ eius miticitatē erit poriſmus breuis ⁊ paucorũ accidētiũ. Scdm. ꝙ qñ in emitriteo horripilatio ſʒ plurimũ reiterať: ⁊ hoc maxie qñ poriſmi ſil̾ inuadunt: ⁊ h̾ in emitriteo v̾o. nā cũ colera ſit ex̄: ſac̄ rigorē: ⁊ cũ flā ſit intra: ſac̄ circũ infrigidationē ex qb⁹ duob⁹ cāuir horror: q ē mediũ iter rigorē ⁊ frigus. ſcd̃o de diũs febriũ. vñ ꝓ ſigno ėſicīdo imagineris ꝙ cũ colera ſit extra venas cito mouetur: ⁊ flā ſup mēbra portat: flā āt tarde: ⁊ infrigidat: ⁊ cũ mouetur caliditatē colere ſuffocat: ⁊ calor expanſiua ex motu flātis ad intra retrahitur: ⁊ ſic ſit modo expanſio: mõ retractio: ad quoꝝ motus ſequitur horror ſiue horripilatio: ⁊ expiētia inuētũ ē: ꝙ vſq3 ad q̃tuor vices accidit h̾ ſm plurimũ. Et cũ illa, horripilatiõe adhuc ſtat caliditas ꝓcepta ab ipſa colā in mēbrum poſita. Tertiũ ſignũ. ꝙ in v̾o emitriteo corpus nõ integre mũdificať: q2 altera febriũ ē ꝯtinua. Quartũ. ꝙ qñ poriſmi ſũt ſubintrātes aut cõicātes: q2 vn⁹ cũ alio venit: aut paꝝ poſt: tũc ſit magna cõmotio. ⁊ ſil̾r ī augmēto: ⁊ ſil̾r ſit redit⁹ horripilatiõis pp diuerſitatē materieꝝ. ⁊ ipas ī diuerſis horis moueri: ⁊ ſit ſtat⁹ lõginqu⁹. nā cũ corp⁹ ex p̄mo poriſmo ſit ſupcaleſactũ: ⁊ ſtatũ expectas ſupuenit deīde horripilatio vel rigor: ⁊ iõ tardat: ⁊ h̾ totũ pp pugnā materieꝝ: vt ſup̄. ¶ Quintum ſignũ. ꝙ euētus ſtatus eius eſt medi⁹ inter euētũ ſtatus flātice ⁊ colerice. h̾ enī ſacit reſolutio vnius mãe ſup aliā: qm̄ flā tardat colerā: ⁊ colera velocitat flā. ¶ Sextũ. ꝙ paꝝ tepeſcit cũ ſudore flāte ſua ſriditate colerā ingroſſante. ſ. reſpectu ei⁹ qõ ſit in colerica pura. ¶ Septimũ. ꝙ in ſuis poriſmis ſeruatur ordo: vt qõ tertius eſt ſimilis primo: ⁊ q̃rtus ſecũdo. ¶ Octauũ ⁊ ē a ꝯſuetudine vel etate ſumptũ: vt cũ qs ꝯſuetus eſt colerā multiplicare: ⁊ colericas pati egritudines: vtputa rõne cõplexionis ⁊ regiminis: deinde facit regimē flātis multiplicatiuũ: ⁊ ad febrē deinde ꝑuenit: tũc ſuſpicādũ eſt illā eſſe cõpoſitā ⁊ emitriteũ: vt verbi grā. qñ quis eſt colericus: ⁊ pauper vtēs acruminib⁹ ⁊ hĩ⁹. vigiliis: ⁊ aliis exercitiis: vt ad ſtatũ ꝑueniat: vt clericus ad ep̄atũ: ⁊ cũ factus eſt ep̄us vtitur gete cibis multis: ⁊ flātis multiplicatiuis, ēt per viam indigõnis: q2 multo plus ſolito ſe replet: tunc cum talis febrit ſuſpica de emitriteo. ⁊ iõ multi tales diuina iuſticia cũ emitriteo moriunť. Proportionabiliter ò etate: vt cũ qs trāſit de pueritia ad adoleſcētiā: ⁊ ī pñ⁹ adoleſcētie febrit ſuſpicandũ de emitriteo. qm̄ de colera pp pñ⁹ adoleſcētie: de flāte v̾o pp pueritiā: ⁊ qõ vterq3 humor ſic in eo putreat. ſil̾r ſi quis febrit in pñ⁹ ſenectutis p̄me: q2 rõne iuuētutis: q̃ p̄ceſſit de colera ſuſpica. de flāte vero rõne ſenectutis. ¶ Nonũ a pulſu ſũptũ: ⁊ eſt ꝙ in ſuis diũs medio mõ ſe hʒ inter pulſũ tertiane pure ⁊ flātice: ⁊ cā pʒ. ¶ Decimũ ſũptũ ab vrina: ⁊ ab aliis ex euntib⁹: vt ꝙ vrina ē tarde digõis ſupple reſpectu vrine tertiane pure: ⁊ eſt remiſſioris coloris ⁊ groſſioris ſbe ⁊ g̃ſſioris ſedimis: vomit⁹ ē ꝑmixt⁹ ex colera ⁊ flāte: ⁊ ſil̾r egẽnes: q2 talis ē mā q̃ ꝯſiatur. ¶ Undecimũ qõ ē haly cõprehendēs multa ex ſuprāſcriptis: qõ addo ad maiorē noticiā: ē ꝙ febris ē ꝯtinua ⁊ interpolationē hʒ. vñ vna die eſt leuior altera: vt dictũ eſt: ſed attende ne decipiaris ꝙ in ꝯtinua nõ appent ſigna ꝯtinue ex colera: ⁊ h̾ dico ne tu crederes ꝯtinuā ꝓportionalē de colā: q̃ ē vna die leuior altera: ꝙ eēt emitriteus: ⁊ in tpe acceſſiõis magnũ patiť rigorē: ⁊ bis ter vſq3 ad. 4. vt ſup̄ in die eodē: ⁊ ꝙ tenor ſuus eſt eq̃lis: q2 debile ſimulať debili: ⁊ forte forti. ¶ Duodecimũ ſumiť ex ſtatiõe. i. ex indicio dominij vni⁹ hũoris ſup aliũ. nā ſi flā ꝯſiať: poriſmi ſũt lõgiores. q2 flā magis ꝓlõgat ⁊ tardat. ⁊ horripilatio minor: q2 redit plus ad infrigidationē: ⁊ coartatio pulſus fortior: pp multos vapores a flāte eleuatos: ꝙ flā eſt ad intra venas putreſcēs: ⁊ extremitates infrigidanť: ⁊ tardius mundificať a ſuo frigore reſpectu tertiane: vrina ē albior cruda magis: ſudor null⁹ aut puus etas puericie ſenectutis ꝯ. ꝯſuetudo: ⁊ q̃ currunt curſu h⁹ ſignant dominiũ flātis ſup colerā: vt ara ſerus: ⁊ hĩ⁹. de qb⁹ ſup̄ de flātica: ꝙ ſi colera ꝯſiať poriſmi ſunt breuiores ⁊ extremitates velocius caleſiunt: ⁊ ſitis ⁊ vomitus coler̄ pl⁹: ⁊ ſudor magis exuberās: ⁊ aliqñ horripilatio: aut rigor vrina tincta vehemētius. Etas iuuētutis ꝯpſo colerica ꝯſuetudo. ars. ſerus ⁊ hĩ⁹. ꝓ 3rũ ei⁹ qõ de flāte dictũ eſt: ꝙ ſi humores dicti eq̃les erunt tunc freq̃ntanť. i. equaľ ſignificatiões ſiue ſigna. vñ Iſaac. ſi materie fuerit: eq̃les in q̄titate ſignificatiões eq̃liter ſiũt: vt ſit rigor ⁊ ifridatio eq̃lis: ⁊ extēſio febris iter velocē ⁊ tardā: ⁊ ſic ò aliis vel frequētať: q2 nũc vni⁹ apparēt ſignificatiões: nũc alteri⁹: ex q̃rũ frequētatiõe apparet ſignificatiões eē mixtas: ⁊ frequētanť horripilatiões. i. horripilationũ iterationes: ⁊ ē horripilatio pura ꝯpleta. i. ver⁹ horror ⁊ nõ rigor: vt ſupra: neq3 ꝑuenit ad rigorē. Et qñ ē manifeſtũ ꝙ ſit emitrite⁹ ver⁹ rigor ē debilior: vt ſupra q̃ʒ in tertiana pura: q2 dato ꝙ flā non ſit ex̄ venas alterās coleram ipſam in caliditate ſua remittēdo: tñ adhuc ſic clauſum in venis ſuis vaporib⁹ alterat colerā: ⁊ nõ ꝑmittit ipſaʒ cauſare rigorē fortē: ⁊ fortaſſe iterať in ea frigus ⁊ horripilatio. Ita vt faciat errare ī ſtatu vt ſcis: q2 extimať ꝙ pp caliditatē expāſam: iā ſit ſtatus: ⁊ nõ ē: imo redit horripilatio: ⁊ frigus aliqõ: ⁊ multiplicať in vētre caliditas cum frigore extremitatũ: vt ſupra. ¶ Ex quib⁹ habes ſigna veri emitritei ſic ab Aui. poſita. De q̃ emitriteo dixit Rogeri⁹ ꝙ ipſe cognoſcitur p cõtinuũ calorē ⁊ lentũ a pñ⁹: ⁊ p poriſmũ ſm motũ quotidianũ in horis flātis: ⁊ p frĩtatē extremoꝝ in p̄mis horis flātis. Et per tertianũ rigorē in qbuſdā ptib⁹ ſm poſitionē colere: ⁊ per dolorē capitis grauedinē ſoni multitudine vaporũ flātis eleuatoꝝ: ⁊ ſi ꝓprio noie vocenť ſtati ſidēt: ⁊ p hoc dĩt a litargia: ⁊ p clauſurā palpebrarũ: ⁊ per vrinā remiſſam ſubalbam ſpiſſaʒ ⁊ lucētē in ſupiori regiõe: ⁊ ſi hic nõ ē ordo in poſitiõe ſignorũ: tibi ⁊ tue frequētie impu

tu: quem cum domi eris oꝛdina: vt ego faciam.

B **Signa** demõſtratiua maioꝛis emitritei. Qꝛ īfirm⁹ cõtinue affligit̃ cū itēſo caloꝛe: ⁊ ĩ 3° l 3ᵐ magis moleſtat̃: ⁊ adeſt ſiccitas oꝛis. ⁊ līgue cū nigredie ⁊ aſpitate: iſtātia vigiliarū: ⁊ pulſus velox magn⁹ ⁊ freqns: ⁊ ĩ 4° l 4ᵐ h3 paroxiſmū qrtanariū quē cogſces ex ſignis ſuis: vrīa ignea ⁊ ruffa: etas ⁊ cõplo regimen ↄſuetudo aer ſex⁹ te adiuuabūt: vt ſupꝛa ad ei⁹ cognitionē. ꝙ ſi cõtinget mā3 melicā putrere ad ītra: ⁊ colerā ad ex̃: vt qñqꝫ quā febꝛē nõnulli maioꝛē emitriteū faciūt: tūc erit febꝛis cū lēto caloꝛe: ⁊ ĩ 4° l 4ᵐ magis affligit hoꝛa melie ēt erit ſiccitas ac nigredo līgue cū iſtātia vigiliaꝝ: ⁊ ĩ ſõnĩs videbūt res nigras: vt coꝛpa moꝛtuoꝝ: ⁊ aliqñ citrinas rõne coleꝛ: ⁊ de 3° l 3ᵐ ſupueniet paroxiſm⁹ cū hoꝛripilatiōe: ⁊ aliĩs ſignis tertiane pure: ſ3 qꝛ poterit eſſe tertiana nota: iõ ad i⁹ te ſuo loco trāſferas. nā mſi ſimplicium hēbis cognitionē: vt ſupꝛa ſi hēbis cõpoſitoꝝ. vrīa erit rubea ſubtilis ad quādā tēdēs fuſcedinē ſeu liuedinē: ⁊ qñqꝫ erit plūbea p totū. pulſus erit ſtrict⁹ tardus ⁊ pu⁹ in ſtatu āt magn⁹ ⁊ velox: nõ tñ tm̃ ſicᷓ ſi melīa putreret ad ex̃. ⁊ trāſacto paroxiſmo redit ad ſtrictū: vt dcm̃ ē: ⁊ h3 lx. hoꝛas ĩ ſūmo. ⁊ xij. qetis. Et ad hoc ſignificādū: vt ſupꝛa adiuuat tp̃s anni ↄſuetudo regimē etas ꝫ. aer ſex⁹.

C **Signa** demõſtratiua medij emitritei. Quia ↄtinue affligit̃ cū caloꝛe val de itēſo cū alienatiōe ſuroꝛe iſtātia vigiliaꝝ nigredine ⁊ aſpitate līgue cū vehemēti ſiti ĩ tertio ĩ tertiū magis affligit̃: ⁊ h ĩ hoꝛa coleꝛ: ⁊ iualeſcet h febꝛis oi die l hoꝛa flātis: ⁊ iuadit paroxiſm⁹ cū accñtib⁹ qtidiane. vrīa ruffa vel ſbruffa cū mediocri ſuba liuēs ĩ me⁹ regiōe ſupꝛa. ad qd̃ ſignificādū adiuuāt etas ꝫ. ↄſuetudo ⁊c̃. vt ſupꝛa. Et vt Gilb. h3. xxxvi. hoꝛas ĩ ſūmo laboꝛe: ⁊ xij. falſe qete. Et ex his hēs modū3 dilatādi tel ſignis ſi cupis. nā ſm̃ mãeꝝ cõpõnē cõpõe ⁊ ſigna. Et p termio hoꝛaꝝ iā dictaꝝ nota hāc regulā ꝙ mā putreſcā ītra venas h3 tot hoꝛas l ſūmo labor̃ qt h3 mā putreſcē ex̃ ĩ ſūmo: ⁊ nõ ſūmo: ſ3 colera putreſcē ex̃ h3. xxiiij. hoꝛas ĩ ſūmo ⁊ nõ ſūmo: ergo ad ītra putreſcēs: ⁊ h mãie ſi nõ ipediat̃. nā ipſa nõ ipediat̃. imo magis auget̃ cū mltiplicet̃ ex ſanguie rõne furoꝛis ſāguis ſecū mixi ītra venas qd̃ nõ ↄtigit ĩ flāte. Ex pte aūt flātis ad extra putreſcentis alie. 12. attribuuntur hoꝛe.

D **Pꝛonoſtica.** Maioꝛ emitrite⁹ penes 2ᵐ modu3 raro accidit: ⁊ ſi venit raro curā recipit. penes vo p̄mū modū cito terminat̃ qntum ad ↄtinuā: ſ3 qntū ad ipaꝫ qrtanā nõ ita cito: ſ3 remanet poſt receſſu3 ↄtinue p tp̃s. Et breuiter ſit taliū terminatio ſ3 diuerſitatē materierū peccātiū. nā col'a abbꝛeuiat ⁊ flā plõgat: ⁊ ſilr̃ melīa. Quare pp hec qdā iter cronicas: qdā iter acutas collocat̃. Nā vt Aui. ↄtigit aliquē emitriteū vltra. vij. mēſes plõgari. nā cā3 hēs ſup̃ ĩ tertiana nõ pura: ⁊ tu ibi. Et pcipue ṽitatē h3 qñ mae ſūt ſi infeſtātes: ⁊ ṽtuti moleſte: ꝙ ſi ↄtigat ipſas eē ṽtuti mitti moleſtas ⁊ infeſtas nečio o3 cito terminari: ⁊ ſic erit acuta: ⁊ qñqꝫ ē de febꝛib⁹ iterficiētib⁹ ledēdo ṽtutes nãles: ⁊ pducēdo coꝛp⁹ ad ethicā: ⁊ ad ydropē acā calida. Et ſic p3 vt Sẽtilis: ꝙ ē poꝛtitoꝛ piculoꝝ. ⁋ Emitriteus ē peioꝛ aliĩs febꝛib⁹: ⁊ magis inducēs moꝛbos cronicos: vt ptiſi3 ydropē ⁊ hĩ⁹. ⁋ Emitrite⁹ vt ſupꝛa magis repit̃ in trāſitu a pueritia ad adoleſcētiā: ⁊ de iuuētute ad p̄ᵐ ſenuī magis accit p̃latis ſiue ep̃is qñ p̃latiuā paupes fuerūt: vt ſup̃. Et mercatoꝛib⁹ ſiue his q ſci dites ab exercitio ſuo geſcūt. Maioꝛ emitrite⁹ incurabil' ponit̃: vñ ↄſulit Gilb. vt nemo ĩ ipſi⁹ cura ſe itromittat. ⁋ Si in medio ⁊ minoꝛi fluxus nimius ſuperuenit moꝛtale. ⁋ Urina pauca moꝛtale. ſigñat. n. aut aduſtionē: vl' caſu3 ṽtutis. ⁋ Spūs anxi⁹ cū pulſu ieq̃li: ⁊ ioꝛdinato picu lū i minoꝛe oñdit. ⁋ Paroxiſmi cõitātes. vel ſubintrātes ſūt deterioꝛis cognitiõis coalternātes vero facilis. Et tu hic attēde ſigna pnoſtica ſupꝛa ĩ ſimplicib⁹ dcā que adinuicē cõpone: vt de demõſtratiuis actū ē. ⁋ Poſtremo audi Auic. pꝑo ca⁰. Et ſi nā nõ fuerit foꝛtis ad reſiſtendū: tunc nõ pdeſt curatio. quocūqꝫ mõ fiat.

⁋ De cura emitritei ſm̃ ſuas ſpecies omnes. Et p̄mo de cura veri. Rubꝛica. iii. E

Et ſi qs tāte erit ſolertie: vt oēs ſpēs ei⁹ bñ cogſcat curā ſciet leuiter exhibere: qꝛ ſ3 humoꝝ cõpõnē cura d3 eē ↄpoſita nā ſ3 exigētiā cal'a cū frig ⁊ hũida cū ſiccis d3 cõmiſcere. nā. n. vt Auic. pꝑo ca⁰: ⁊ 15ᵒ p̄ ca⁰ inter calidū diſcernit ⁊ friu3: cū frig infrigidādo caliditatē coꝛdis ſupfluā: exterminādo cū calis mãm calefaciēdo ⁊ digerēdo: d3 g̃ medic⁹ eē ſollicit⁹ bñ prudēs bñ ↄiecturatiu⁹. vñ Almā. oēs febꝛes ↄpoſitas noīare nõ poſſum⁹: neqꝫ cuiuſpiā ſubijcere curā. vñ op3 h⁹ iſpectoꝛ diſciplie ſimpliciū foꝛmas: ⁊ eaꝝ curas cogſcat: ⁊ ↄpoſitaꝝ cognitionē bñ meſurere: ⁊ ſup oia aduerte: vt foꝛtioꝛi ac grauioꝛi magis ſit ſollicit⁹: ꝙ ſi col'a fuerit ad extīguēdū ⁊ euandū ⁊c̃. ⁊ ita ĩ aliĩs. Cõſidera itaqꝫ mãs ⁊ eaꝝ locū: ⁊ cõpone medicamina ſm̃ eaꝝ: ⁊ loci ipſaꝝ exigētiā: q̃ vt facili⁹ ↄpꝛehēdas ad pticularis cõdeſcēdā. ⁊ iuxta ea que de aliĩs poſita ſunt p̄rimo ponam canones. deinde eoꝛum complementa. F

Canones. Oꝛdīatio diete. lenitio. mīoꝛatio. reiterata digō reiterata euātio: ⁊ puocatio vrine p̄. deinde ſudoꝛis alteratio. mēbꝛoꝝ leſoꝝ. ↄfoꝛtatio. accñtiū remo⁰. Et hec oia op3 oꝛdiare ad ↄriū cauſe. vñ p p̄ oꝛdinet̃ dieta ↄpoſita ſ3 cõpõnē mãerū peccātiū ex pte aeris: qꝫ ex pte aliaꝝ ſex reꝝ nõ nãliū: vt ⁊ cibi ⁊ potus: ĩ qb⁹ ſup̃ 3° ca⁰. Et initiū faciēs a ṽo de q̃ Aui. ſpāliter locutus ē dõm ꝙ debes ſtudere ne flā ad intra putreſcēs ſritate aeris ei⁹ hũiditate augeat̃. Silr̃ ne eius calitate ⁊ ſiccitate col'a furiat. pp qd̃ aerē elige: aut fac in actiuis ⁊ paſſiuis tpatum. Motū dimittat ⁊ qete vtat̃. ⁋ Sõno vtat̃ tēpato in anitio: vt infra melioꝛ replõne. imo repleoꝛ euitet. Ac aie oia foꝛtia accñtia: ſ3 aliq cõmēdēt qñqꝫ puocationē ire ac timoꝛis in exterminiū flātis ↄferre: ſ3 puto tuti⁹ dittere. ⁋ De cibo ↄuēit pãis õbite ſermētat⁹ coct⁹ a furfure mūdus. Carnib⁹ vtat̃ tpatis ⁊ laudatis: vt 3° ca⁰. Cõueniūt p̄us bulite: ⁊ in veru deīde ad pfectionē cõplete. fercul' ⁊ aliĩs vtat̃: vt cõueniūt in cā cal'a. rõne col'e ⁊ febꝛis ↄtinue flātice cõmiſce aliq̃ ex his q̃ ↄueniūt ĩ cā frida ⁊ hũida: ſ3 p̄ ſunt potētioꝛa ĩ qb⁹ ſup̃ 3° ca⁰. Spinachie atriplices iuſcula oꝛdei auenatu3 amigdalatū in q̃ ponat̃ aliqd piperis: ⁊ cū his ponāt̃: aut ſuccus granatoꝝ: aut berberis ⁊ hĩ⁹. ⁋ Pꝛo 2° fac cliſtere lenitiuū ex bliti mercuriali mr̃e violaꝝ ſūmitatib⁹ caulium cū caſſie: puluere ſuccari albi: oleo ⁊ ſale: vt ſupꝛa ĩ radicib⁹ vlib⁹. ⁋ Pꝛo 3° nõ vt Senti. ꝙ cū hec ſe. ſit reſonali s pluſqꝫ alteratiua: ⁊ ſit maioꝛ intētio euando in ea qꝫ in ſimplici: pp diuerſitatē materie ⁊ multitudinē. Jõ debem⁹ ĩ p̄n⁹ eē multū ſolliciti in euõne fiēda: pp qd̃ dicebat Aui. neceſſariū ē l emitriteo: vt vehemētē hēat ſollicitudinē l euando mãm ſ3 ſpēm euõnis ex ſolutiõe vētris vomitu. ⁊ iõ minoꝛāda erit mã ſaltē minoꝛatiõe cõi ⁊ pꝑa: ⁊ maxime cū his q̃ nãm ſoluūt ⁊ leniūt: ⁊ nõ ingetāt: vt Aui. ⁊ iõ det̃ lub lcb: ⁊ ē ſpēs lacticinij euans colerā: ⁊ flā ⁊ exponūt qdā ꝙ ē lupul⁹. Jtē mãna caſſia ⁊ hĩ⁹. ⁊ de his ſtati: ⁊ ſilr̃ nā inclināte põt fieri vomitus dūmõ facil'r fiat: ⁊ minoꝛ eſt itētio ad alterationē cū extinctiuis: pp flā abūdare ſupꝛa colerā. pp qd̃ dixit Aui. neceſſariū ↄparādo ſolõnē ad alterationes. Et ſit tibi p regula: vbi. ſ. mā fra dñat̃ calidis ⁊ eꝫ. Cõtrariā fac regu

lis: q2. ſ. vbi humoꝛ calidus maioꝛ ſit intẽtio alteratiõi: ꝛ vbi eq̃lr eq̃lis. Et hic nota ꝑ ſequẽtib⁹ ꝙ in cura emitriteoꝝ nõ debes vti medicina fermẽtata: ſꝫ recẽti: vt ĩtuo poſſit ſepare: ꝛ vti calidis ꝫ fria: ꝛ frigis ꝫ calida: vt ſup: a: ꝛ bñ ꝯſidera. ¶ Pro 4⁰ digeraꝭ mã cũ reſpiciẽtib⁹ mãz mixtã ſꝫ tuã intẽtionẽ: q2 ſi plus erit ad flã. ℞. oximellꝭ ſimplicis. ℥. i. mel. ro. colati. ℥. ſ. aq̃rũ endiuie. ℥. i. ſ. feniculi. ʒ. i. lupuloꝝ. ℥. ſ. ꝙ ſi ad colerã magꝭ loco oximellꝭ pone acetoſũ ſimplicẽ: ꝛ ſic de alijs: cõmiſce vt exigit diſpõ. Et h̃ attẽde v̾ba Auic. inq̃t: ꝛ cũ ſolutiuis oꝫ vt cõtinuat digõ: q2. ſ. nõ debẽt dari euãntia foꝛtia. ſ. q̃ nõ ſũt lenitiua niſi ꝓus ĩ mã appuerit digõ: ꝛ eſt ſilẽ ſic dcm̃ fuit in c⁰. õ cura flãtice. Quã cũ hec egritudo ſit replõnis oꝫ vt paulatim digeraꝭ: ꝛ paulatim fiat euõ. Tu itaq3 ꝓuo digõni ſis ſollicit⁹. Sꝫ q̃res pp dictũ Auic. nunqd appareẽte ſig⁹ digõnis poſt ſeptimũ ſit dandũ abſinthiũ: ꝛ vĩ ꝙ nõ: q2 flã nõ euatur ẽt ex ſtõ: vt Auic. 2⁰ canon. c. ꝓpꝛio: ꝛ ſub areola. mẽbꝛa expulſiõis inq̃t: ꝛ ſoluit colerã neq3 ꝑ ipſm ſit iuuamẽtũ ĩ flãte. ꝓ illo dõm ꝙ cuz apparẽt ſigna digõis debem⁹ ſi eger ipꝫ tolerabit ponere de abſinthio ĩ ſir. q̃s exhibebim⁹. qm̃ ipꝫ ſua v̾tute euatiua q̃ euat colerã euabit materie peccãtis ptẽ digeſtã: ꝛ ſilr: q2 hꝫ v̾tutẽ euãndi flã lꝫ nõ viſcoſum. ẽt õ ipſo euabit aliqd õ ipſo digeſtũ. vñde opiſones apiet: ſꝫ nõ ẽ dandũ añ digõm cũ mãz cõmoueret ꝛ agitaret: ꝛ non educeret pp debilitatẽ ſolutiõis ſue: ꝛ ſup hũoꝛes ꝯuerteraꝭ caleſaciendo ꝛ exiccãdo ꝛ reddendo hũoꝛes pigros: ꝛ tu elige rõanũ. i. odoꝛiferũ ꝛ nõ fetidũ. ¶ Cõſueuerunt antiq ꝛ Gal. poſt eos dare loco digeſtiui aquã ordei cũ pipe: vt appet ꝑ eũ i te. ad glanconẽ c⁰. de tertiana: ꝛ ꝑ Aui. h̃ loco. cui⁹ ꝯtriũ aſſerunt Alexãder. 18. ꝯmẽtis 3⁰. c. q dixit aquã ipſã rõne pipis mãz iſlãmare: ꝛ rõne ſue fritat mãz pigrã reddere. hic ãt ꝯdictoꝛ heretic⁹ hẽtur i fide medicinali: eo ꝙ negat articuluz fidei medicie. Credere ãt oꝫ firmiter abſq3 heſitatiõe: ꝙ nã ꝑt ſepare hec ꝯpoſita ſibi exhibita: ꝛ ipſis diuerſimode vti ſꝫ exigẽtiã caleſaciendo cũ calidis: ꝛ infrigidãdo cũ fridis. vt i ꝑn⁰ h⁹ rubꝛice dicebaꝭ. q̃re ei⁹ ſmo nõ ẽ attẽdẽdus: ꝛ q2 dcm̃ ẽ reiterata digõ: tũc cũ oꝫ trãſeas ad foꝛti⁹ digeſtiuũ: vt ad oximel ꝯpoſitũ acetoſũ de radicib⁹. aut de biſãtijs: ꝛ ſic de

A na ꝛ q̃tidiana. ¶ Sꝫ poſtremo mãda mẽti: qõ i die acceſſiõis tertiane aliud oꝫ eẽ digeſtiuũ: ꝛ aliõ ĩ die flatice ꝛ tu bñ h̃ nota. õ q̃ i caſu ſequẽti: ꝛ tu ibi. Et de aq̃ oꝛdei dic: vt Auic. ꝙ oꝫ põi i modica q̃ñtitate. Ita vt nõ caleſaciat multũ: ꝛ ſic nõ nocebit febꝛi neq3 coꝛdi. ¶ Pro q̃nto dõm qõ euatio in hac ꝑt fieri tripliciter: aut flõia: aut farmacia: aut vomitu: flõia ãt rõne materie nõ v̾ ꝯpetere: mx⁰ euatiua: ſꝫ rõne fe. ꝯtinue nõ inconuenit facere euẽtatiuã: mx⁰ i coꝛpe robuſto plectoꝛico v̾ ſanguineo. Et vbi cõpꝛehẽderetꝭ mãz eẽ ſãgui mixtã. De farmacia dicaꝭ: ꝙ nõ niſi digõm dari oꝫ foꝛtis: vt ſupꝛa: ꝛ vt dcm̃ ẽ: de digeſtiuo oꝫ eẽ ſolutiuũ h̃ cõplẽs tuã itẽtionẽ: vt ꝙ ſi magis ẽ ad flã ipꝫ ſolutiuũ magis reſpiciat flã: vt v̾bi gr̃a. ſic eluꝫ indũ. Si magis colerã da eluꝫ õ ſucco ro. in vigoꝛe viccõs. v̾bi gr̃a. ℞. elij õ ſucco ro. ʒ. ij. ſ. elij indi. ʒ. i. ſ. ꝛ plus ꝛ min⁹ ſꝫ itẽtionẽ. Silr reubar. ꝓ colerã q̃ꝫ flã: ꝛ agaric⁹ ꝯ: ꝛ tu cũ caſſia v̾ mãna: aut ſilia cõmiſce: vt v̾bi gr̃a. ℞. caſſie. ℥. i. elij idi õ ſucco ro. añ. ʒ. i. Uel ℞. reubar. ʒ. i. ſ. agarici iſuſi i oximelle ꝓus: vt ſepe ſupꝰ ʒ. i. da cũ bꝛodio pulli: ꝛ ſic õ alijs: vt. ſ. de tertiana nõ ꝛ de q̃tidiana. Et euõꝫ reitera foꝛtificãdo: vt õ digeſtio dicũ ẽ: q2 ꝓcedẽdo õ debili ad foꝛte. Et ꝯuenit circa finẽ augmẽti: ꝛ l ſtatu vti trociſci. Et pil. Aui. in h̃ c⁰. Cõſilr dicaꝭ de vomitiuo: qm̃ cũ expedit: ꝛ maxie nã tẽtãte ad vomitũ facile. vñde gradare ad foꝛti⁹: vt de ſy. acetoſo cũ aq̃ tepida ad aquã raphani cũ eodẽ ſir. de q̃ ſupꝛa in radicib⁹ v̾ib⁹ ꝛ ca⁰ de flãncia. ¶ Pro 6⁰ ſctio ꝙ prouocatiua in hoc caſu. debẽt eẽ nõ foꝛtia: ſꝫ eq̃lia: q2 ſicut tpa ta maxie añ apparẽtẽ digõꝫ. qm̃ ſi dareñꝭ foꝛtia ante digõnẽ timereꝭ ſirſen. vide Auic. Et cũ feſtinaꝭ in potãdo decoctiões: q2 ꝓuocãtia foꝛtia añ digõnẽ timeꝭ ſirſen. i. capitis apa. nã ꝓuocãtia talia mãs agitãt ꝛ agitando inflãmãt: ꝛ acuũt: q̃ ad caput aſcẽdẽtes apa ipꝫ cãnt. Silr ꝓuocãtia ſudoꝛis nõ adminiſtrenꭍ niſi poſt multas euões: ꝛ poſt digõnẽ factas. ¶ Pro 7⁰ vo denꭍ alteratiua intus: ꝛ eẽ necia: q̃ cũ tpamẽto infrigidẽt: ꝛ cõtẽperẽt oĩa ꝑncipalia: ꝛ febꝛẽ remittãt: ꝛ colerã alterent vt ꝛ mã ad caput raptũ non hẽat: ꝛ alienationẽ faciat: ꝛ freneſim: ꝛ ne ꝯgelet flã ꝛ ad ſtupoꝛẽ: ꝛ litargiã ꝑducãt ꝛ ꝑinde exteri⁹ applicata ſecurioꝛa. Nã denꭍ cõſectiões eius: ꝛ hi⁹ iuxta mãm peccãtẽ ꝛ ꝯſiliũ. Itẽ ꝯuenit troc. alteratiui: ꝛ ꝯuenit troc. Aui. in h̃ ca⁰. qñ. ſ. maioꝛ ẽ intẽtio ad colerã: quoꝝ initiũ. Troc. alij ad inflãmatiuaꝫ ſilr: ꝛ alij de ꝑma deſcriptiõe. Itẽ ꝯferũt mixture memorate ſupꝛa de tertiana q̃tidiana: ꝛ tu ibi. ꝛ adinuicẽ cõpõne vt tua exigit diſpõ. Mẽbꝛa ſi q̃ lefa ſũt ꝯfoꝛtenꭍ: ꝛ eis ſubueniaꭍ: cũ antidotis ꝓpꝛijs rubꝛicis q̃rẽdis. ¶ Pro 8⁰ dõm. ꝙ accñtia ꝯſueta in hac eueniũt: ꝛ ad q̃ terminaꭍ aliqñ ſũt alienatio ſtupoꝛ freneſis inſõnia vigiliarũ litargia: ꝛ ad q̃: vt ſupꝛa idropa melia mania epilẽſia ꝛ ethica: ad quã frequẽter inducit pp multiplicationẽ febꝛui in ea ꝛ ꝓlõgationẽ ipſius: ꝛ ꝓcura oĩuꝫ hoꝝ opꝫ te reducere ad capitula ꝓpꝛia: ꝛ ad ea q̃ de eis in ꝑcedẽtib⁹ caplis. ¶ Poſtremo aduerte canonẽ memoꝛatum ſupꝛa. in radicib⁹ ꝙ in cura eius attendas prius ei qõ magis ſuſpectũ eſt ex duab⁹ febꝛib⁹ nullo alio ꝯdicente: vigoꝛãdo. ſ. medicinas. in cõpoſitiõe antidotum tuoꝝũ laudaꭍ ſmaraldus colo geſtatus. Itẽ reubar. cuꝫ decoctiõe ſeminũ cõiuꝫ in q̃ reſoluta ſit caſſia ꝛ tamarindi. itẽ troc. de diarodon de ſpodio. Itẽ agrimonia ſemperuiua ſiſimbꝛiũ. Itẽ dixit v̾ignana. ſiſimbꝛiuꝫ agrimonia ſemperuiua coꝛalus ꝑhiſticus bene trita dentur cum aqua pluuiali mellita in qua cocta ſint coctana.

¶ De cura nõ veri emitritei. Rubꝛica. iiii.

Quando coſa ẽ ad itra ꝛ melia eꭍ ſac B aerẽ declinare ad friũ ꝛ hũidũ: ꝓpp qõ carnes aut ſint ſubtrahẽde: aut mĩtũ alterãde cũ lactuca endiuia: ꝛ hi⁹. poꝛtulaca ꝛ hi⁹. ꝛ talia exhibeaꭍ in fercul: ẽt ſemina cõia fra. vinũ ſi deꭍ aut ſi deꭍ: ſit albuꝫ ꝑuũ lĩphatũ cuꝫ aq̃ ꝫucari: ꝛ pot⁹ ei⁹ ſit aq̃ oꝛdei: aut aq̃ ꝫucari: vt ſup̃ de tertiana. Deinde ꝓcede ſm canones lemẽdo minoꝛãdo digerẽdo. ſꝑ hñdo hãc intẽtionẽ: vt regimẽ totũ declinet ad friũ ꝛ hũidũ: in ꝓceſſu ãt remittẽdo fra reducẽdo ea v̾ſus tpamẽtũ pp magnã ꝑteꝫ colere ſbtilẽ eẽ euatã. nã tibi ſit gñale ꝑceptũ vt magis ſꝑ attẽdas ꝯtinue q̃ꝫ iterpolate alijs paribus. ꝓcede itaq3 iterãdo digeſtiua ꝛ ſolutiua: ꝓcedẽdo õ debili ad foꝛte: vt ſupꝛa: ꝛ te reduc ad ea q̃ dcã ſũt de q̃rtana ꝛ õ colerica ꝯtinua ꝛ miſce vt dictum ẽ. Silr ꝛ altera ꝛ ꝓuoca ſm canones dictos. ꝙ ſi remãſerit q̃rtana ſola: tunc attẽde ei: vt ipſa regrit de q̃. ꝓꝑo ca⁰. Et de h̃ emitriteo dixit Gilb. de maioꝛi: nullo mõ nos intromittam⁹: ſꝫ ſoli deo relinquamus emitriteus v̾o: ꝛ minoꝛ nõ niſi maxima cũ difficultate curaꭍ. ¶ Q, ſi fuerit maioꝛ: q2 q̃rtana ad intra ꝛ colerica ad ex̃: tũc ſit aer tpate fridus: ꝛ ad hũidũ declinãs ꝛ ſilr q̃ete vtaꭍ ꝛ ſõno lõgo. Itẽ repletionẽ fugiat: ꝛ gaudio vtaꭍ moderato: ꝛ oĩa exceſſiua al euitet accñtia. Pane vtaꭍ bono ꝛ a cruſtis ſuperioꝛib⁹ ꝛ inferioꝛib⁹ cruſtato. carnib⁹ tpatis ꝛ laudatis ſupꝛa tertio ca⁰. ꝛ elixe magis q̃ꝫ aſſate. Pro ferculis ꝯuenit amigdalatũ auenac

ſtū boꝛago ſpinachie paniata lactuca endiuia ⁊ tu cōmiſce
vt ſupꝛa allegato loco: ⁊ tu cōpone: ⁊ fac declinare ma/
gis ⁊ min⁹ ad frigidū vł hūidū: vt ipſa reqrit colera. vi
nū ſit albū vł aureū clarū lymphatū: vt ſupꝛa cū aq̄ zuc
carata vł oꝛdeata. Piſces ꝯuenīūt laudati. fruct⁹ ſaltem
crudi ⁊ imaturi euitēt: pp̄ eoꝝ coꝛruptiōes facilē in ſto
maco: ō qb⁹ i radicib⁹ vłib⁹: ⁊ tu ibi: ⁊ ſit hoꝛa cibatiōis
hoꝛa magis qeta ⁊ igroſſet ⁊ ſubtiliet regimē ſm lōgin
qtatē ⁊ ꝓpinqtatē ſtat⁹ vt ſupꝛa ſepe. ℭ Et iuxta cano/
nes 2⁰ ꝓcede ad lenitionē vētris: ſi opus erit cū ſris ⁊
būdis ſepe memoꝛatis. ℭ Et 3⁰ ad minoꝛatiōes cōes vt
cū caſſia ⁊ diaſcene: ⁊ hꝫ. vt de q̄rtana dictū eſt: ⁊ cum
eis q̄ reſpiciūt mām ipſā cōpoſitā: vt ſupꝛa 4⁰ ca⁰ vł da
reubar. ʒ.ij. ſgnāti gr̄a.iij. polipodij. ʒ.i. fundanł i aq̄ la
ctis. ℥.iiij. deinde foꝛt fiat expꝛeſſio: ⁊ adde caſſie vł ma
ne. ℥.i. ſir. viole. ℥.5. ⁊ ꝯſilr de alijs cōpone. ℭ Deinde ꝑ
ueni ad digeſtiuū qḋ variabis in dies: vt ex caſu ponen
do patebit: vt. ℞. ſir. acetoſi ſimplič. ℥.5. ſir. viol. ℥.i.ō ſu
moterre. ℥.5. aquaꝝ endiuie. ℥.i. bugloſſe. ℥.ij. ⁊ ꝓcedē/
do i digeſtiuis foꝛtioꝛib⁹ da deide oximel diureticū cuꝫ
ſir. viol. ⁊ ſir. de epithimo cū aquis ꝑdictis: ⁊ ſic ꝓcede
ad foꝛtioꝛa: de quib⁹ ſupꝛa quinto caplo. Deinde perue
nies ad ſolutiua. Sed hic attende: q: de euōne fit mētio
ꝙ poſt ventris lenitionē. cōſidera. ſi opus eſt flōia. Nā
ūi cōtinua q̄rtana ab Auic. laudał: vt ſupꝛa: ⁊ tu ibi. cō/
ſentiētib⁹ itaqꝫ cōditionib⁹ fac illā: ⁊ extrahe ſanguinis
q̄titates: q̄ tibi neceſſaria videbiť. ℭ De ſolutiuo dōm:
vt ſupꝛa de veris: ⁊ ꝯuenīūt eliūm hamec cū reubar. mā
na caſſia cū diaſcē ⁊ pillu. ad hoc: q̄ q̄re 4⁰ ca⁰. vt verbi
gr̄a. ℞. pillu. de reubar. ⁊ indaꝝ añ. ʒ.i. aut plus: vt coꝛ
pus etas: ⁊ tp̄s anni expoſtulaūt vel. ℞. mãne vel caſſie
℥.i. eliꝫ hamec. ʒ.i.5. electua. de ſucco ro. ʒ.i. ſir. vio. ℥.i. ⁊
potes cū reſpiciētib⁹ melā ⁊ colam facere decoctionem
cū q̄ extrahes caſſiā: vt cū lupulo capill. ve. boꝛagie epi
thimo: ⁊ hꝫ. vt ſupꝛa 5⁰ ca⁰. deinde ꝓcede ad ꝓuocan/
tia: ⁊ ō vōitū iā dcm̄ ē i ō vo. tu ſua illud. Et ſilr ō ꝓuo
catiuo vrie ſudoꝛis. ⁊c̄. ℭ De alteratiōe ꝯuenit diacoꝛa
li manuſcp̄i platū factū cū gēmis elec. de gēmis. Item
℞. zucari bugloſſati ⁊c̄. manuſcp̄i plati folioꝝ auri: ⁊
fac elec. vt ſepe ſupꝛa. Q; ſi in fine eſſet magna epatis in
flāmatio da triaſādali diarodō abatis ⁊ huiuſmodi. aut
ex eoꝝ ſpēb⁹ ꝯpōe: vt libꝫ ⁊ diſpō exigit. ꝯſilr epit⁰ coꝛ ⁊
epar: ⁊ alia mēbꝛa q̄ tibi videbuť inflāmata ꝑ qb⁹ recur
re ad ea que de peſtilētia. Et conſilr vnctiones conſice.
ℭ De medio āt dicał vt ō do pꝛopoꝛtionādo. Et breuiter
ex cura ſimplicitū collige curā ꝯpoſitoꝝ: ⁊ debis: ⁊ ō al
b⁹ alijs do ſp̄ ac bt̄e marie totiqꝫ triumphātis curie. amē.
ℭ Et vt tibi pꝛo poſſe ſatiſfaciā vnicum deſcribam ca/
ſum qui tibi erit vt exemplar omniū.

Caſus talis occurrit. Galtes gtm̄ de teſtis laboꝛa/
uit vir plen⁹ attinēs pīguedini etatis. 32. ãno
rū coloꝛis albi: aſſuet⁹ regimie ocioſo ⁊ q̄ſſoꝝ cibarioꝝ
ex certa cā i eſtate tota multū laboꝛauit ſuſtinēdo famē
ac vigilias: pp̄ caloꝛes vſus ē plurio potu vini: ⁊ tu diri/
ge caſuꝫ ꝑticulas adde: vt ſup i radicib⁹ vłib⁹ i fine. Acci
dēte autūno febꝛib⁹ occupat⁹ ē h mō. vꝫ. q: p octos dies
ꝑ paſſus ē doloꝛē capitis cū grauedie toti⁹: ⁊ pūctiōe q̄/
dā in ſtō ꝑcepta: qſi ieiun⁹ ſtabat: ſed ſi aliquātulū cōede
bat ſedabał pūctio: ⁊ addebał doloꝛ capitis. ⁊ cū ſolo oc
cubuiſſet hūit vomitū ex colera ⁊ flāte: deide icepit lēte
calere ⁊ ſtetit ſic tota nocte abſqꝫ ſiti. mane vō ſequenti
ꝑcepit pūctionē ꝯſuetā pſeuerāte capitis doloꝛe. Tunc
ipſe fec̄ ſibi vnū cliſtere leniuuiuꝫ: ⁊ 3ᵃ hoꝛa diei comedit
de pulla pua: ⁊ poſt paululū euomit cibū ⁊ colerā citri/
nā ⁊ amarā: ⁊ iteꝝ rediīt pūctio: ⁊ ſtatī ſupuenit hoꝛripi
lano: ⁊ q̄ſi per hoꝛā riguit ⁊ geſcente rigoꝛe multū calu
it. cui h tp̄e ſicul⁹ nł occurrebat: ⁊ ꝑcipiēs ad tactū cali/
ditatē ſatis acutā cū vrīa citrina: ⁊ i ſubā medioc̄ri ſine
aliq̄ ſedie. ꝑcepit eū a ſōno abſtinere ⁊ fricatiōes fieri de
bere leues: ⁊ aquā oꝛdei ꝑ potu exhibuit. Cūqꝫ ad veſp
tinā hoꝛā ad eū rediſſet: ⁊ iueniſſet eū vt ꝑus calētem. ⁊
pulſuꝫ ſatis eleuatū velocē: ⁊ ſpiſſū p paululum tp̄is po
ſtea clamauit frigeo: ⁊ ei⁹ extrema fra fcā ſunt: ⁊ pulſus
ꝯuerſus ē a ſua eleuatiōe ⁊ velocitate. vñ ꝑcepit eū frica
ri: ⁊ pānos calos apponi circa extrema: ⁊ q: fuerat pluſ
q̄ꝫ ꝑ diē nālē ſine cibo: iuſſit: vt circa ſcōaꝫ vel tertiā hoꝛ/
rā noctis cibareť ptiſana: ⁊ potarēt eū vino ōbili lipha/
to: ⁊ mane ſeq̄nti exhibuit tale ſolutiuū. ℞. pulpe caſſie
℥.i. turbit. ʒ.5. reubar. ʒ.i. diſtēperenł cū decoctiōe paſſu
larū ⁊ roſarū: ⁊ aq̄ decoctarū. deiñ fcā opatiōe dedit ꝑ lo
uatiuo aquā oꝛdei hoꝛa ſua. deiñ cibauit pulla alteratas
vt ſupꝛa: ⁊ potauit euꝫ vino: vt ſupꝛa. oꝛdinauit vt doꝛ/
miret in duab⁹ hoꝛis. deiñ appꝛopinquāte hoꝛa veſper/
tina fec̄ eū fricari fricatiōe medioc̄ri: ⁊ tñ circa. 22. hoꝛā
pur frigūit in extremis: ⁊ ē caluit. tñ caloꝛ lent⁹ ⁊ minꝰ
erat: neqꝫ illa nocte fuit multū moleſtatus. Cenā oꝛdi/
nauit circa. 4. hoꝛā noctis: q: ptiſanā. In mane vō fecit
cliſtere lenitiuū: in oꝛtu ſol: deiñ accepit cibū pullā alte/
rataꝫ: vt ſupꝛa: ⁊ poſt cibū paruo tp̄e euōuit ⁊ riguit: vt
tertia die ꝑcedēti: dictū eſt acceſſus eſt caloꝛ: ⁊ acutus ⁊
fact⁹ ē uiget⁹: tūc adminiſtrauit ō triaſandal: ⁊ potauit
cū aq̄ oꝛdei: ⁊ cū ꝑuenit ad. 22. hoꝛā cepit iterū iſri⁹ cir/
ca extrema: ⁊ inuoluit pānis: ſed poſt paululū receſſit il
la frigas: ⁊ iterū caluit: ⁊ a ꝑri⁹ acuti⁹ q̄ꝫ i ꝓceſſu noctis.
In 4ᵃ itaqꝫ hoꝛa cibauit euꝫ ptiſana: ⁊ ſic certificat⁹ fuit
ꝙ erat dus emitrite⁹. Et q: i die ſoli⁹ flātice erat vrīa ſb
citria i ſubā medioc̄ris cū ſedie ſatī atteſtāte digōi: ⁊ erat
cū pua ſiti ⁊ pua igeudie: ⁊ pua iſtātia vigiliaꝝ. i die vō
acceſſiōis erat vrīa citria ſine ſedie: ⁊ erat eger cū ſiti ma
gna: ⁊ igeudie: ⁊ eſtu: putauit ꝙ coſa dñareł ſup flā: ⁊ ꝙ
flā eēt ſatī bēigni: ꝓpea iudicauit pl⁹ attēdēdū foꝛe cole
q̄ꝫ flāti: ōdit q̄ i die acceſſiōis triane. ſir. ace. ſimplicē cuꝫ
aq̄ endeuie ⁊ lupuloꝝ. i die āt me⁹ ōdit acetoſū ꝯpoſitū
cū dictī ag°. poſt euauit cū hoc farmaco. ℞. caſſie tracte
℥.i. agarici reubarbari añ. ʒ.i. ſalis gemme. ſgnāti añ. ʒ.
5. fiat decoctio ex pꝛunis tamaridis pꝛiūs viol. ⁊ paſſulꝫ
⁊ vigoꝛauit medicinā cū. ʒ.i. electuarij de ſuc. ro. ⁊ exhi/
buit i die flātice. ſic ē ſp ſiēdū i emitriteo tali. Et nō ꝙ ſi
ſolū q̄ſi coſa dñał ſup flā ē magis itēdēdū digōni ⁊ euō
ni colere: ſꝫ ē a ꝑncipio egritudis i oī tali mixtione: niſi
flā multū ſupdñareť colere: qḋ dꝫ fieri pp̄ feſtinū motuꝫ
colere: ⁊ maioꝛē ei⁹ obediētiā ad digōnē ⁊ euōnē. Facta
aūt euōne ⁊ inteſtinoꝝ crebꝛa mūdificatiōe cōuertebat
intētionē ſuā ad ſtomacū eius ꝯfoꝛtādo eū cū maſtice:
⁊ alijs vnguētis ⁊ ceroterijs ⁊ ꝯfectionibus: ⁊ iterū re/
dibat ad digōnē cū ſir. de bizantijs cū aq̄ feniculi: ⁊ hoc
in die flātice. in die colerice cū eodē: ⁊ aq̄ endiuie. deide
dabat farmacū tale. ℞. caſſie. ℥.i. electuarij de ſucco ro.
⁊ electuarij indi. añ. ʒ.i.5. cū decoctione paſſularuꝫ ⁊ ro.
añ. cū modico ſeminū endiuie: ⁊ bñ ſucceſſit. nā poſt hoc
receſſit colerica: ⁊ remāſit flātica ſola: ⁊ tūc itēdebat ad
ipſam ſolā cū hīs q̄ de flātica dicta ſunt. Tu itaqꝫ ſic in
ceteris opare ad ſilitudinē huius ſeruādo modos ꝑdi/
ctos: ſed variādo antidota ſm varietatē materierū pec/
cātiū. Que oīa ieſu glorioſo obediūt: ⁊ ſine quo nū bo
nū opaberis. Ad eum itaqꝫ te ſemp referas: vt tibi ſemꝑ
ſuccedat: q ſit a te bñdictus ꝑ infinita ſecula amen.

Digeſtiuum qñ mā melica putreſcit ad infra
⁊ colerica ad extra. ℞. ſir. acetoſi
ſimplicis ſir. viol. añ. ℥.i. aq̄ endiuie. ℥.i.5. aq̄ bugloſſe. ℥.
i. ⁊ oꝛdina ꝑ duab⁹ vicib⁹ ⁊ clarifica ⁊ aromatiça cū ſā/
dalis citrinis: ꝙ ſi egritudo ꝓlōgabiť dabi oximel diu/

reticus cū ſir. viol. cū aq̄ bugloſſe ⁊ endiuie: vt ſupra ex iulepiçando. Ex ſolutiuis cōpone q̄ mām cōpoſitam reſpiciūt: vt. ℞. pil. de reuber. pil. indarū an. vl pone plus de vno q̄ de alio ſʒ tuā ↄiecturā reſpectu ꝑlitatis ⁊ paucitatis alterius māe peccātis: vel. ℞. electuarij benedicti ⁊ eliſum de ſuc. ro. ⁊ cōpone: vt dictuʒ eſt. Ex ↄfectionib⁹ ſūt diacoralus manus xp̄i platū. vel deſcribe ſic. ℞. margaritarū. ʒ. i. ſ. coralorū ʒ ru. ℈. ij. ſaphiri granati rubini ſmaragdi an. ℈. ſ. cinamomi. ʒ. ſ. çuccari. ℥. viij. cū aq̄ ro. ⁊ bugloſſe an. fiat cōfectio: q̄ ſi epar eſſet multū inflammatū cōueniret triaſandali: ⁊ tu cōpone cōfectionē frigidā ex dictis. Itē ſi cor eſſet ſilr inflāmatū cōueniūt epithimata cordialia cōueniret ⁊ diarodon: ⁊ hi⁹. ↄſidera. ℭ Electuariū fac cōſilr ex çucaro vio. boraginato cum ſpeciebus iaʒ dictis: ⁊ dextra. ℭ Ex appropriatis ⁊ expertis in emitriteo quaſi nulla reperiunt ſimplicia aut cōpoſita: q2 cura cōpoſitorū pendet ex cura ſimplicium. dicit tñ quidā valere hoc antidotū. ℞. ſemperuiuā agrimoniam ſiſimbriū ⁊ corallū ⁊ fiſticū. hec oīa bñ trita dētur cū aqua pluuiali mellita in qua coctana ſint cocta. verū laudant ſemperuiua ⁊ ſiſimbrium a proprietate: ⁊ credo q̄ hoc antidotum valet magis in emitriteo de flegmate ⁊ colera. valet ſmeraldus collo appenſus.

ℭ Ubi vero ſit ex flāte ad intra: ⁊ colera ad ex: ⁊ magis reſpiciēs flā. digeſtiuuʒ. ℞. oximell' ſimplicis. ℥. i. mel. ro. colati iulep viol. an. ℥. ſ. aq̄rū endiuie. ℥. i. feni. ℥. i. ſ. q̄ ſi magis colerā loco oximel. pone acetoſuʒ ſimplicē: ⁊ loco aq̄ feni. endiuie. ⁊c̄. deinde ad fortia te trāfferas dando acetoſuʒ cōpoſitū. ℭ Uel fac ſir. magr̄alē ſic. ℞. radicū feni. apij endiuie an. ℥. ſ. ſeminū. an. feni. an. ℥. ſ. ro. rube. ʒ. vij. liquiricie paſſul. an. ʒ. iij. ſucci endi. apij an. lib. i. decoque i lib. iij. aq̄ ad ↄſūptionē ʒ' ptis. colent ⁊ addātur colature. ℥. v. aceti çucari lib. i. ſ. mellis lib. ſ. fiat ſir. longus aut breuis vt libebit. ℭ De ſolutis dico q̄ colligere debes in his q̄ de q̄tidiana ⁊ tertiana dcā ſūt ⁊ cōpone. Et cōſilr dicas de ↄfectionibus ⁊ alijs. nā: vt dictū eſt: ex noticia ſimplicū habetur ⁊ compoſitorum.

ℭ Q: ſi melia fuerit ex̄ putreſcēs ⁊ cola intra: tūc aggrega q̄ colerā ⁊ q̄ mel: ā reſpiciūt ex dictis ſup̄ de tertiana: ⁊ de q̄rtana. Sʒ ſp ſis magis ſollicit⁹ i ol emitriteo circa māʒ q̄ ē ad itra peccās ſp alijs pib⁹. Itē i eis ꝓcede ſm exigētiā materie: vt q̄ ſi fuerit furioſa aut multa in ꝑn⁹ ꝓcede euacuādo ⁊c̄. vt materie ↄuenit furioſe. Itē ex parte epithimatū ⁊ alioꝝ: vbi eēt inflāmatio: magne: ⁊ alia ſimilia q̄ indigerēt remedijs talib⁹. Laudauit Gal. vt Auic. de cura eius: vbi mā ſit flātica ⁊ colerica: aquā ordei cū pipere. Item valent troc. ro. cum ſpodio. Item reubarbarum cum decoctione ſeminum cōmunium cuʒ qua extracta ſit caſſia tamarindi ⁊c̄.

ℭ De cura ethice cum putrida cōpoſite. Rubrica. v.

A PRinceps nō fec̄ capl'm neq̄ mētionē magnā. fortaſſe relinquēs eā ſcitā ex dictis de febre ipſa ↄpoſita. neq̄ antiq nr̄i d̄ ea mltū memorati ſūt: ⁊ illud iō q2 cura ē difficillima ex ↄrietate ↄtingēti iter ethicā ipſaʒ ⁊ putridā. nā ethica in fridātib⁹ ⁊ hūectātib⁹ eget: vt ſup̄ d̄ ea: ⁊ nō laxatiuis neq̄ d̄ſiccatiuis: deſicātib⁹ hūores: q̄ ſūt eā putredis: neq̄ mūdificatis: neq̄ apitiuis: ⁊ hi⁹. qb⁹ oīb⁹ putrida eget: ⁊ maior accidit hec ↄrietas qñ cōplicat cū flātica: qd̄ eſt ſm pſm: vt ſup̄: q2 iſta īdiget calefaciētib⁹ ⁊ exiccātib⁹. facilior aūt ē cura ei⁹ qñ colerica cōplicat: vt pʒ. Et tentans in hoc tibi ſatiſfacere iuxta ordinem ſupra pono.

B Canones. Q uoꝝ prim⁹ ē ordinatio diete: circa quē oʒ magnā hr̄e ↄſiderationē. Sʒ h̄ nota canonē canonū: q̄ i caſu iſto te opʒ attēdere ad id qd̄ ē magis timoroſuʒ altero nō neglecto. Et iō ſi plus de ethica ı̄ mea: tūc regimē oʒ declinare magis ad frīm ⁊ hūidū. Si plus de putrida ⁊ fuerit flātica. min⁹. imo ꝓcede cū tpatis i actiuis ⁊ paſſiuis. Q: ſi fuerit colerica: tūc vt pʒ declinabit ad frīm ⁊ hūidū: q̄ ſi melica ad tpatū in actiuis: ⁊ ad hūidū. ⁊ ↄſilr de digeſtiuis. vñ te oʒ multa in hac prudētia vti. Tu itaq̄ ſis ſollicit⁹ in expellēdo hūiditatē putredinalē: ⁊ cuſtodiēdo nālē vt poteris. qd̄ facies dando cibaria boni chimi gñatiua: ⁊ cū h' alteratiua vt ptiſana cum brodio pulli macri. Et iō bñ dixit Gal. q̄ talia debēt eſſe medicinalia caliditatē febrilē alterātia: vt eriā ſūt alterata cum lactuca endiuia: ⁊ hi⁹. ex cibis bonis vt ʒ° cā°. Suo mō ēt d̄ vino dicat ſi. ꝓbato plus ⁊ min⁹ vt decebit: ⁊ de reliqs ꝓportionabiliter. Et i cibādo bñ nota horā inuaſiōis: vt cibet ante debito tpe: ſʒ poſtea ceſſante anguſtia ⁊ qeſcēte febre ciba. ℭ Secūdus ē digeſtio in q̄ oʒ eē intētio cōpoſita: vt dictū eſt de cibo: vt verbi grā. ſi fuerit cū flātica cōplicata ℞. aquarū lactuce ſcariole an. ℥. i. ſ. aq̄ mēte. ℥. i. aq̄ feniculi. ʒ. ij. çuccari. ʒ. ii. miſce. Nō ꝓcedo in alio exēplo: q2 de ipſo in caſu de q̄ ſtatiʒ dicetur. ℭ Tertius ē euo. per ipſaʒ intelligēdo leuitionē ⁊ vomitū. leuitio fiat ſi venter ſtipticus erit cū cōpoſitis vt in flātica cū bliti mercurialis an. M. ſ. matre violaruʒ. malua. an. M. i. ſaluie quartum. M. i. fiat decoctio: ⁊ cū oleo viol. cōi. an. ℥. i. ſ. ⁊ ſale. ʒ. ij. fiat cliſtere: ⁊ certe ſecurius eſt cū cliſterib⁹ tranſire iuxta illud Auic. ꝑma q̄rti d̄ cura putridarū i gñali. Et qd̄ apd̄ me magis dilectū ē: ē admīſtratio cliſterioꝝ: ↄtutē ēt nō debilitat: nā ſolutiua pl⁹ extermināt ↄtutē. ⁊ iō i tali caſu: q2 ↄtus debilis ē: debes exhibere cū erit neceſſariū medicinā ſolutiuā d̄biliter ipſʒ hūorē reſpiciētē. vñ a hūdictis noli te elōgare: ſʒ caſcis ſtea: ⁊ q̄ntū pl⁹ potes ipſas euita: ⁊ aq̄ fructuū ⁊ decoctiōes ex fructib⁹: cū in fuſiōe: aut reubarbari: aut agarici ſūt i caſu ↄueniētiores vt iſta: q2 liq̄do hūida ſūt ſatiſfaciētia itētiōi ꝑncipali: cū qb⁹ ſp pone aliqd̄: qd̄ ſit cordis ↄfortatiuū. Nō i ſup horā afflictiōis flātice aut colice: ⁊ da ab ꝑ tpe debituʒ ⁊ in die mioris afflictiōis. Per vomitū fiat euō ſi facile fieri pōt mā ēt hūte raptū ad ſuperius. ℭ Quart⁹ eſt alteratio q̄ fiat ex electuario reſtauratiuo dcō ſupra d̄ cura ethice ſimplicis cū roſata nouella: ⁊ ſic d̄ alijs vt ibi ſemp habēdo intētionē cōpoſitā: vt dictū ē. Balneū ēt in h̄ caſu nō adminiſtret niſi ꝑus bñ digeſta ⁊ euāta mā. Et q2 vt dictū ē: cura hui⁹ pēdet ex cura ſuoꝝ ſimpliciū: quoꝝ curā diffuſe tractaui. hinc ſi tibi caſum aliquē de cura eius poſuero: tibi ſatiſfactū eſſe putabo.

Caſus. T ici⁹ ↄplexionis fride ⁊ ſicce nālr poſtq̄ʒ deuenit ad etatē. 28. ānoꝝ: ⁊ vſuʒ frōꝝū ciboꝝ qb⁹ ēt retroactis tpib⁹ vſus erat: multiplicauit multū flātis aquoſi p idigōnē: ⁊ erat q̄ſi ↄtinue expuēs ⁊ inſipide: ⁊ q̄nq̄ videbat ei ſputū ei⁹ ſaporis cē butiroſi. erat āt eius hitudo macra ⁊ ſicce cutis: ſtipticus vētre. hic āt a febre latica capiebat: ⁊ q̄ſi p mēſeʒ egrotauit d̄ ea febre nō curās q̄ſi putaret ſe nō febrire. tñ a cibis grauabat ſtomacus ei⁹. q̄re putabat ei⁹ malā diſpōnē ſolū eſſe ſtōi ſui debilitatis. Et tūc ſtudebat ei⁹ remotiōi cū applicatione ſacelloꝝ ſtomacaliū calidoꝝ ⁊ ſtipticoꝝ: ⁊ vnctionib⁹: ⁊ hi⁹. ⁊ interiʒ d̄ domo nō recedebat: ⁊ nō iacēs: ſʒ p domū ↄtinue ꝑambulabat. poſtq̄ āt ꝑuenit ad. xxx. die ipſe incipit manifeſte ꝑcipere. ⁊ ſilr cū tāgentes ſe ſupcalefieri poſt aſſūptū cibū p horaʒ: ⁊ durabat illa caliditas circa duas horas: deīn remouebat. interiʒ incipit cadere ↄtus motiua manifeſte. ⁊ corp⁹ extenuari. vocauitq̄ Siculū nr̄ʒ in die. xl. ab hīta febre latica: ⁊ ipſe cōſiderās q̄ dicta ſunt: ⁊ alia multa ſigna p q̄ ipſe Siculus diſcurrebat ex hītis de latica ⁊ ethica: ⁊ videns vrinā eius groſſaʒ in co

leſe remiſſa3:circa ſuppremū e9 liuidā: ꝛ telā pīguedi-
nis ſupnatātē:ꝛ pulſu3 e9 inueniēs puti debilē: ꝛ ſtricuū
abſq3 duricie:ꝛ aſpiciēs liguā ſine ariditate ꝛ ſiti. Et i ꝓ
ceſſu inueniēs:ꝙ oī ſero circa 22m horā ſiue accepiſſet ci
bū ſiue nō.manifeſte calebat ꝑcedēte aliq̄ leui īfrīdatōe
pedū ꝛ digitoꝝ manuū:quā ēt ipſe cōpꝛehēdebat iudi
cauit eū pati fe.flāticā cū ethica ꝯplicatā:ꝛ in fine ꝑ9 ſpēi
vel ī ꝓn9 z9 tūc ordinauit aerē camere ad tēperamētū v-
ſus aliquā caliditatē declinare:qꝛ erat de mēſe nouēbꝛi3
ꝛ ordinauit vt ꝓ poſſe letaref:ꝛ ꝙ oī mane circa ortū ſo
lis fricaref leui ac molli fricatiōe cū pāno leni:ꝛ poſt fri
cationē vngeref oleo amigdalarū mixto cū oleo viol. ꝛ
pinguedie pulli recētī:ꝛ ħ p totū dorſū ꝛ circa toracē: ꝛ
facta vnctiōe accipet de ħ electuario. ℞. roſate nouelle.
diapenidiō cādi ań.ʒ.iiij.pinear mūdar amigdal.dul.
pꝛiſticoꝝ ań.ʒ.vi.ꝯponaſ adiūcē.ō q̄ accipiet.℥.i. poſt
cui9 aſſūptiōe dabat mediū ciatū vini albi lipharī.dein-
de poſt horā cū media apponebat ſtomaco cerotum de
maſtice pingui cū pauco olei nardim cōfecto: ꝛ tenebat
ipm ꝑ horā:ꝛ tūc eo remoto aſſumebat ō ꝯfectiōe ro.no
uelle.ʒ.iij.deinde bibebat mediū ciatū vini:vt ſupra.de-
inde īmediate cibū ſuū pullū.ſ.piſtū vel ꝑdicē: ꝛ poſt ci
bū accipiebat ō dcā cōfectiōe:ꝛ bibebat.deīn ſic ad me-
diā horā geſcebat:aliqñ dormiēs:ꝛ aliqñ nullo mō dor
mire poterat:ꝓꝑ ſupcaleſactionē cibi.cūq3 appꝛopinq̄-
ret hora veſpina exacerbatōis extreme:ſibi fricari facie
bat:ꝛ apponi iubebat pānos calidos:ꝛ ſic continuabat
donec calor manifeſtabaſ:ꝛ tūc accipiebat de electuario
ſupraſcripto ꝛ bibebat. Cūq3 ad q̄rtā horā noctis puē-
niebat calore febrili iā ꝑ totū expāſo accipiebat cenā ſuā
pullū.ſ.vt ſupra. In decia ēt hora noctis accipiebat duo
oua ſorbilia:ꝛ de ꝯfectiōe ſupra dcā cū puo potu:ꝛ añ il
la duo oua:fricabaſ ꝛ vngebaſ vt ſupra. ¶ In aurora
aūt ſequēti dabat ſir. ℞. radicū boragīs bugloſſe apū ꝛ
feniculi ań.℥.i. ſeminū ēdiuie lactuē ſandal.alboꝝ rub.
ań.ʒ.ij.ro.viol.capill ve.floꝝ bugloſſe floꝝ camomille
melliloti ań.℥.i.cinamomi ligric.ań.ʒ.i.ſ.floꝝ labruſce
ʒ.ij.q̄noꝝ coti.ʒ.iij.mēte ſicce ſq̄nāti ań.ʒ.i.ordei excor-
ticati iuiubarū ſebeſtē paſſularū ań.ʒ.i.decoquātur hec
oīa in ſufficiēti quātitate aque:ꝛ cū zuccaro ꝛ penidijs:
fiat ſir.doſis.℥.ij.cū aqua decoctiōis paſſularū amiſt ma
ſtic. ꝛ ſeminū cōium frīoꝝ maioꝝ. faciebatq3 ipſum ſex
dieb9 ꝯtinuis accipere.deinde dabat ſolutiuu3 de caſſia
fiſtulato.nicol.abſq3 tamarindis ꝛ modico electuario
indo. Tu vide receptam caſſiafiſtulati ꝛ ordina vt lice-
bit:vel ſic. ℞.caſſiafiſtulati.℥.i.electuarij indi.ʒ.ij. diape
nidion loc de pino ań.ʒ.i.ſ.da diſtēperatū cum bꝛodio
pulli. Proceſſitq3 cu3 hoc digeſtiuo ꝛ euātiuo: euādo
ipm oī mēſe bis aut ter.iterim ordinauit cliſteris ex ſuc
co blitis ꝛ bꝛodio pulli melle ꝛ zucaro rub.oleo cōi vi-
tellis ouoꝝ ꝛ pauco ſale:ꝛ ſic ꝯtinuauit:ꝛ proceſſit hec
egritudo vſq3 ad mēſem martij: ꝛ ſaluatus fuit dei ieſu
auxilio:q ſit ſemper bñdictus ꝑ infinita ſecula amen.
¶ Poſtremo aduerte ꝙ ſi fuiſſet cōplexionis colerice cū
ſiti:ꝛ aliīs hi9 accñtib9 caliditatē ſignificātib9:tunc tua
fuiſſet ꝓcedere cū frigidiorib9: vt i vnguēto addere ole
um de papauere mucilaginē ſeminū citonioꝝ ꝛ hi9. Et
cōſilr in ſir.elect.confectionib9 ꝛ hi9:cum frigidis ꝛ hu
midis magis:vt ſupra de ethica ſimplici.
¶ De febribus erraticis. Rubrica.vj.

E ET licet Aui.de eis mētionē faciat vt
ſra ſtati. ca9 de q̄ntanis ſexta
nis ꝛc̄.tñ qꝛ vt dicetur:ſunt ſm plm febres
mixte.hinc de eis placuit rubricam ponere
ad ſe.ꝯpoſitas ꝯueniētē. Dico igiſ ꝙ febris
erratica eſt febris ſm plurimu3 ac q̄ſi ſemꝑ
ꝑiodicans a mixtiōe diuerſarū materiarū ī vno loco. ſin-
tus:vel eē vaſa putreſcētiū ꝓueniēs:q̄ neq3 certis acci-
dit horis:neq3 vſq3 ad declinationes certis ꝓcedit pio-
dis:ſ3 ſic ioꝛdinate vagās nullū in affligēdo ordinē ſer
uat. Cui9 cā ſm plurimū ē flā cū ipa ꝯtendēs melia. Et
dī erratica:qꝛ ſic errādo ꝓcedit:vt dcm̄ ē. Dī ꝛ planeti-
ca a planos grece:latine error:vel qꝛ cū planeta ſpālter
cū ſaturno ſimilitudinē h3.nā ſic ſaturn9 ꝑn̄ ponitur
melie.ita ꝛ he febres:vt plurimū quartane fiunt iuxta il
lud ypo. 3° ꝓnoſticoꝝ. Febrib9 inoꝛdinate vagantib9
q̄rtane future ſūt.nā harū febriū:vt diceſ mā fit per ad-
uſtionē ſiue ptiū ſubtiliū reſolutionē ꝛ ꝯuerſionē eius
ad nām melicā. Dicitur piodica:qꝛ rariſſime ē cōtinua.
immo vera erratica:nunquam eſt continua.vnde Pla-
tearius.febris erratica ſemꝑ eſt interpolata. Et dī a mi-
xtione:qꝛ nō incōuenit ex vna ſimplici mā ꝓuenire poſ
ſe:ꝛ hoc qñ in ea mā reſeruāſ nature huoꝝ diuerſoꝝ cō
ponētiū illā:vt vbi grā.ſi ꝯtingat mā3 tertiane nō pure:
ꝓpter lōgitudinē e9 venire ad aduſtionē q̄ cōuerteſ ad
nā3 melie. In febre aūt erratica materie non ſunt mixte
mixtione vnita:vt ſupra dicebaſ de tertiana nō pura: ſ3
vtraq3 mā ſuā ſuat nā3.ꝛ ħ ſm plurimū:vt dictū ē. Tu
tñ aduerte ħ:vt ſupra ō piodicatione febriū. ꝙ aliqñ ac
cidit hec diuerſitas in piodicādo in poſtponēdo antici-
pando ex pte diſpoſitionis corpis paucitatis ꝛ multitu
dinis māe.ꝛ iō bñ ꝯſidera ne decipiaris. Dī in vno loco.
Et nō qꝛ dī.ſ.extra vel intra:ꝓ māe he ꝛ ſi ſint eē vel in
tractñ hñt aliqñ diuerſas mineras putredis: ꝛ in diuer-
ſis pticularib9 locis. ita vt tales materie faciūt diuerſas
fe.ꝛ vna putreſcit poſt aliā.vñ aliqñ in eodem die faciēt
bis vl ter typum.ꝛ aliqñ in mane: aliqñ in veſꝑe:ꝛ ſic de
aliīs ſm nā3 huōꝝ putreſcētiū.q̄nq3 de 3° in 3m.q̄nq3 ō
4° in 4m.q̄nq3 anticipant.q̄nq3 poſtponunt. q̄nq3 nullo
mō affligūt.q̄nq3 aūt minera putredinis ē in eodē loco:
ſ3 vna mā citi9 putreſcit:ꝛ alia tardius ꝓꝑ etherogeneita
tē ipſaꝝ.ꝛ iō in poriſmis accidit confuſio.vñ Gordo.l3
ꝓꝑ diuerſitatē ſuoꝝ poriſmoꝝ ꝛ eorū confuſionem vi
deanſ nobis errare ab inoꝛdinato modo affligēdi:tñ ſm
veritatē q̄libet ſequitur motū ſue nature ſcōꝫ ꝙ exigit
humor.ideo bene dixit Gilb.ꝙ errant ſecundum appa
rentiā. Dicitur cuius cā.nā aliquādo fit a mā colerica ꝛ
flātica.aliquādo a flātica colerica ꝛ melica:ſed ſcōꝫ plu
rimum. Dicitur cum ipſa.nam cum tales humores ſic
cōmiſcētur:tūc adinuicē cōtēdūt:ꝑ tali contentione
aliqñ mot9 vni9 eſt faciens ſuū paroxiſmum:ꝛ ſm ſuam
periodicationē:ꝛ aliqñ motum alterius eſt ſimiliter fa-
ciens:ꝛ ſic accidit paroxiſmos variari: ꝛ erraticas feb.
fieri de qbus fe.dicit Aui.allegato cap. De ꝓꝑietate ha
rū feb.eſt vt ſtent in ſuo fine ſm ordinē vnū.ſ.ꝙ in pro-
ceſſu perducāt ad febrē ſeruātē ordinē vnū: ꝛ plurimū
illius eſt ſupra q̄rtanā ꝛ iā teſtificati ſumus eā q̄ntanā3.
verū ipſa ꝑducit ad q̄rtanā.qñ in huōrib9 eſt exuberā-
tia:ꝛ ī huīditatib9.ſ.mēbralib9 multitudo: qꝛ.ſ.ad hoc
nō fit ſcā multa ꝯſūptio.nā ſi nō erit magna cōpō:pote-
rit ex illis generari melia:q̄ poterit ſuare ſuū piodū:qꝛ
de q̄rto in q̄rtū affligere.ꝙ ſi erit paucitas in eis: ꝛ ex il-
lis generabiſ melia:ipſa rōne paucitatis nō mouebiſ de
q̄rto in q̄rtū:ſ3 tardabit motū ſuū:ꝛ ſic vbi deberet cādi
q̄rtana fiet q̄ntana. In ſūma itaq3 cum fiat hoꝝ humo
rum adinuicē ꝯtētio fit ipſi9 feb.ꝓlōgatio ad quā ꝓlon
gationē fit a calore ꝑter nāli aduſtio in humorib9 ipſis
ac ptiū ſuarū ſbtiliū reſolutio remanētib9 groſſis i exue-
ratiōe:ꝛ ad nā3 melie ꝯuerſio.q̄re i q̄rtanā ꝯuertiſ.ad qō
ꝯcurrit ꝙ huōr melic9 tardi9 reſoluiſ ceteris.ꝛ iō in lō-
go ꝓceſſu fe.alios dī vincere:qꝛ poſteri9 remanet forti-
us reſiſtēs:vñ poſtea fit ī tota maſſa diſpō vna ꝛ vnif or-

nie: qꝛ ad naturā melie tēdēs: ⁊ breuiter pp̄ cā; aſſignatā ſeb. erratice ſequit̄ ſe. plīzes. ¶ Tēpus aūt his ſeb. ꝓportionatū ē ſiuis eſtatis veniēs ad autūnū: ⁊ etas eſt ſinis ꝯſiſtētie ⁊ ſue pͥ ſenectutꝭ ꝑme. pp̄ q̄ dixit ypo. allegato loco. Certi⁹ ſit circa autūnū: ⁊ ꝑcipue his q. 35. annos ꝑterierūt. Accidit ⁊ q̄n̄q; iordinatio poꝛiſmoꝝ q̄ñ aliq̄d a̅pa ē i mēbꝛo a corde multū remoto: pp̄ q̄d in oꝛdinate ꝯtinuat̄ eleuatio vapoꝛis putridi ab eo ad coꝛ. ꝯſidera. Et ſuit modus Almāſ. de ipſis etiam ſeb. erraticibus locutus eſt dñs ypo. tertio aphoꝛ. aphoꝛiſmo. 23. ⁊ tu ſupꝛa in aphoꝛiſmis.

A **Signa** demōſtratiua hñr ex ipſa notificatiōe. verū aliq̄ addūt ex pte vrine: ⁊ alioꝝ ſigna: q̄ ſūt ſigna melieō q̄b⁹. ā. de q̄rtana. aliq̄ ponūt ꝓ magno ſig. q̄ i die bis vl̄ ter infirmū moleſtāt: ſ; nō diu moꝛitur i tali moleſtatiōe: ⁊ hñt deīn iteruallū ſanitatis manifeſte: ⁊ diē aliquē ptrāſeūt ſine typo ⁊ cū ſanitate: ⁊ vtplimū ſunt ſine typo magno. q̄ ſi ab a̅pate euenerint: declarabit illud aggregatio ſignoꝝ a̅patis: vt ſi in renibus doloꝛ inſenſus ſub doꝛſo: ⁊ leſio opationis eoꝛum.

B **Canones** Oꝛdinatio diete digō eius. caloꝛis pter nāꝫ remiſſio ne viuoꝛes itegre adurant̄. Pro ꝑ oꝛdinet̄ ad ꝯtrīū cāe: vt ſepe. ā. Pro 2° aggrega digeſtiua diuerſa ſꝫ diuerſitatē materieꝝ: vt v. gra. ſi i maſſa fuerit flegma ⁊ melia: q̄d eſt ſm plurimū. dabis oximel ſimplex vel acetoſum ſimplicē cū aq̄ zuccerata: aut ſumiterre vel decoctiōis epithimi. ⁊ hi⁹. Sed h̄ aduerte ⁊ ꝓ cūctuis q̄ i caſu nr̄o: maioꝛ dꝫ eſſe iētio ad humoꝛē melicū. ꝓpoꝛtionabiliter dic de euātuis: vt da diaſene cū turbit vel caſſiā: cū mirabol' indis: aut cū fumoterre: ⁊ hi⁹. Pro vltimo ꝓcede cū extinctiuis humidis. nō tñ foꝛtib⁹: vt cū aq̄ oꝛdei ⁊ iulep viol. ⁊ hi⁹. de q̄bus de acutis: ⁊ ſupꝛa. v. cap. Itē ad h̄ max̄ adiuuat flomia: ſi vt⁹ ⁊c. ꝯſentiūt. ꝑterea q̄ ſcripta ſunt d̄ cura cōpoſitaꝝ ſupꝛa: hoc adducāt̄ loco: q̄ñ ſūt iuuatiua multū. imo ⁊ neceāria: ⁊ tu ibi: ⁊ in ſūma max̄ ps cure h⁹. vt 10. ꝯtinētis. eſt coꝛp⁹ ſepe purgare cū purgātib⁹ melias: ⁊ adminiſtrare ſubtiliātia ſine calefactiōe: vt ſi. acetoſū ſimplicē ꝑparatū cū epithimo: ⁊ hm̄ōi. Poſtremo nota q̄ ſubtiliantia foꝛtia: ⁊ ſimiliter apitiua foꝛtia nō cōpetūt in ꝑncipio. Quare caue eo tēpoꝛe ab oximelle cōpoſito: ⁊ hm̄ōi. Et iō in cura eoꝝ tempoꝛa diſtingue: vt de aliis putridis dictum eſt: ⁊ maxime de radicib⁹ vniuerſalibus: ⁊ tu ibi omnino: ⁊ hec de erraticis.

¶ De febꝛe a̅patū. Rubꝛica. vij.

C **FEbris** a̅patū eſt febꝛis accñs ad ipſa a̅pata extriſeca vel intriſeca q̄ eſt effimera putrida vel ethica: ⁊ dr̄ ſe. accidēs: q̄ñ a̅pa eſt ipſi⁹ feb. cā. vt patuit q̄rti ꝑ cap. ¶ Sꝫ dices. aliq̄ñ accit a̅pa curari: ⁊ tñ ſe. remanet. ḡ nō eſt accñs eius. ¶ Dicēdū q̄ ſi curato a̅pate: vt in pleureſi remanet ſe. illa ſe. nō fuit accidēs illius apoſtematis: ſed eſt ſe. de putredine humoꝝ q̄ foꝛte hñ fuerūt ab a̅pate tanq̄ a cā ꝑmitiua putrefacti: vel dr̄ q̄ aliq̄ñ in a̅pate: vt in pleureſi apparēt ceſſatio doloꝛis ac pūctionis ſiue grauitatis: pp̄ reſolutionē magne ptis materie a̅pantis: ⁊ indicat̄ ex his q̄ a̅pa ſit reſolutū ⁊ male: ⁊ tñ remanet febꝛis: q̄. ſ. a mā remāſit ex ipſo a̅pate ꝓcedit: vt in antio pleuretico ꝑmo aphoꝛ. cōmēto. xij. dr̄ q̄ eſt effimera. pp̄ q̄d nota q̄ a̅pata intrinſeca raro faciūt effimerā: ⁊ cā q̄ñ in eis repiunt̄ q̄tuoꝛ ꝯditiones foꝛtes ad ipſam putridā cāndā. Pꝛima multitudo materie: q̄ in re ſufficit ꝯtinuare ſuā euapoꝛationē; duſq; ad coꝛ pueniat. dato q̄ in via de ipſis vapoꝛibus multū reſoluat̄. ad q̄d cōcurrit caliditas intrinſeca foꝛtioꝛ q̄ꝫ extrinſeca faciēs ipſaꝫ materiā multū euapoꝛationē ſuā cōtinuare. Scda eſt propinquitas magna ad coꝛ. Tertia eſt latitudo viaꝝ ꝑ q̄s hi vapoꝛes ad coꝛ ipm̄ deferunt̄. nā cū materie a̅patū intrinſecoꝝ i venis ſint: ⁊ iuxta venas magnas. hic liberi⁹ ad coꝛ penetrāt. Quarta eſt: qꝛ in intrinſecis nō repit̄ obſtaculū ꝓhibens trāſitū vapoꝝ ad coꝛ: vt in extrinſecis. ⁊ pp̄ oppoſitas ꝯditiones ſiue debilioꝛes a̅pata extrinſeca ſꝫ plurimū faciūt effimerā. non enīꝫ in a̅pate extrinſeco dato q̄ mā ſit multa nō eſt via ita libera ⁊ lata. Nā vene ⁊ arterie venientes ad cutīꝫ ſubtiliant̄ ⁊ minoꝛāt̄: ⁊ cū minoꝛi ſūt caliditate: que nō eſt ſufficiēs facere tātā effumationē: ⁊ eſt ipſa a̅pa tale a coꝛde magis remotū: ⁊ obſtacula multa intercidunt: vt pꝫ. Iō dixit Aui. ſunt ſm plurimū de genere febꝛiū diei cū a̅pata iſta nō puenīat ſm plurimū ad coꝛ: niſi cū calefactiōe ſua abſq; putredine ſua: qꝛ. ſ. ſimplici q̄litate: ⁊ nō mixta putredinali vapoꝛe. cū nō poſſit vapoꝛ ipſe puenire ad coꝛ: qꝛ. ſ. reſoluit̄ an̄q̄ ad ipm̄ pueniat ſed bñ ipſa q̄litas. Q; ſi a̅pa eſſet magnū valde multum de vapoꝛe emittēs: tūc bñ pōt fieri putrida: ⁊ h̄ bñ notauit Aui. cū dixit ſꝫ plim̄ū. Itē ad h̄ faceret ꝓpinq̄tas eius ad coꝛ: vt a̅pa. ſub aſſella ſiniſtra in mamillis ſub coſtis: ⁊ hm̄ōi. Itē ⁊ h̄ faciet malignū extriſecū ſua malignitate trahēs mās multas i carnib⁹ glādoſis. ⁊ ibidē remanentes putrefiāt. itē ex vlcere malo crurꝭ vel pedis ad q̄d ſequitur a̅pa in inguine. itē ex foꝛti doloꝛe ex veneno: ⁊ ſic ex ſimilib⁹ cāis. Et ſic breuiter cū Aui. dicit: ⁊ plurimū quidē hoꝝ eſt a cāis ꝑmitiuis: qꝛ caſu ꝑcuſſiōe: ⁊ hm̄ōi. q̄. ſ. a̅pata ſic euenientia cānt febꝛē diei: qꝛ effimerā. cōſidera. Dr̄ putrida: ⁊ h̄ hñdo reſpectū ad a̅pata itrinſeca q̄ ſm plurimū faciunt putridā ⁊ raro effimerā. cuius ꝯtrū dictū eſt de a̅patib⁹ extrinſecis: ⁊ dr̄ ſm plurimū: vt aliqui notāt: q̄ñ ſic dcm̄ eſt: de a̅pate extriſeco. q̄ ipꝫ pōt ſolaꝫ q̄litatē abſq; putredine coꝛdi cōicare. Ita nō icōueniit q̄ illud idē faciat itrinſecū: vt cū eſſet pauce materiei in locis anguſtis: qꝛ i venis ſecretis ⁊ arteriis ſecretis. i loco remoto a coꝛde: vt iteſtino recto: ⁊ hm̄ōi. Et a̅pata intrinſeca ad q̄ cōiter ſeq̄t̄ febꝛis putrida ſunt a̅pata cerebꝛi: ⁊ gutturis. meri ſtōi meſeraicaꝝ pectoꝛis pulmonis epis renū matricis. veſice iteſtinoꝝ auris ⁊ ſiliuꝫ. quō aūt talia a̅pata putridā cauſent iaꝫ dcm̄ eſt. Dr̄ vel ethica. Inq̄t Aui. ⁊ iſte q̄dē ſeb. cū ꝓlōgāt̄ ducūt ad ethicā: ⁊ ꝓpe q̄ñ a̅pata ſūt i ep̄e: ⁊ hꝫ h̄ v̄itatē ꝑcipue de ethica ſeq̄nte ad ꝯſumptionē ſiccitatē ⁊ maraſmū: q̄ ꝓpe eueniunt defectu nutrimēti. Cui⁹ pͥ eſt epar. ethica aūt ꝯſis iflāmationē ⁊ ebulitionē magis ſit pp̄ a̅pa pulmōis: qꝛ coꝛ nō pt̄ debite euētari. vñ accidit ebulitio ⁊ iflāmatio magna in eo: ⁊ in omnibus membꝛis.

Signa demōſtratiua. Dic attēde q̄ ſigna d̄mōſtratiua febꝛiū putridaꝝ que ad a̅pata itrinſeca ſequunt̄: ſunt ſicut reliqua ſigna aliarum putridarū q̄ ad putredinē humoꝝ ꝯſequunt̄: vt v. grā. ſi apoſtema ad q̄d ſequit̄ ſeb. fuerit magnū in loco ꝓpinquo coꝛdi ſufficiēs ꝯtinuare euapoꝛationē putredialē. ⁊ fuerit colericū. vt heriſipila. tunc erit ſe. cōtinua vehemēs. nō tñ tāte vehementie ſicut in cauſonide niſi res ſit magna. ⁊ cauſa in eo eſt q̄ñ putredo non eſt ſparſa neq; mota ad exterioꝛa. Aui. ⁊ erit cum exacerbatione de 3° in tertium ⁊ ita de aliis ſignis ſeb. cōtinue tertiane. Q; ſi fuerit tale ex mā flegmatica ſigna flegmatis apparebūt ⁊ cōſimiliter dic de ſanguineo melancolico ⁊c. Q; ſi ex mā mixta ſigna mixta erūt. Si ex mā valde acuta ſe. erit valde acuta cum ſignis peracute. de q̄bus oībus actuꝫ eſt ſupꝛa ſuis ꝓpꝛiis ca. ⁊ hoc intellige indicatione ſumpta a mā a̅patū. ¶ Et diuerſificant̄ he ſeb. adinuicē in lōgitudine ⁊ breuitate malignitate: ⁊ pyodicatione. vñ alr̄ ſe habet q̄ñ a̅pa eſt magnū: ⁊ aliter quādo puū: alr̄ quādo in D

mébro valde venoſo aut arterioſo:ꝛ alr qñ é inxᷓ mébꝝ ꝑncipale:ꝛ alr qñ é i remotis: alr qñ eſt i mébro nobili: alr qñ i ignobili:ꝛ exéplificádo ꝑticulr ſeqñs ducé nr̄z dico q̄ apa ꝓpiquú cordi:ꝛ cú eo cóitaté magná hñs é ſic apa pulmóis ꝛ velaminú pectorl:ꝛ cú ad ipz ſeqr ſe. tñc apparebút ſigna ſignificátia ipz apa:ꝛ ſig' mãe apa tis.vt v.gfa.in pleureſi ex mã colica. Sig' pleureſis:qꝛ pulſus ſerrin':ꝛ bi':febris ꝯtinua de 3° in 3ᵐ magis mo leſtás cú ſiti dolore laterl pūgitiuo iſlãmatióe cú veloci tate ꝛ freqntia pulſus ꝛ bi'.ó ſignis triáe:veꝝ vria erit ſ3 pl3 ad albedinē declinás pp mã3 hñe raptú ad locu3 apatis:ꝛ ſic ó alijs.vt 1ᵐ tertij.ꝓpo ca°. ¶ Apa át remo tū eſt ſic apa renú q̄ debilē h3 cú corde cóitaté.ná cum adeſt apa in renib':tñc apparét ſig' ipſi' apatis:vt dolor ꝛ ḡuitas in loco renū:ꝛ ꝑnb' alcati caſitas maior ꝯſucto ꝛ ad ip3 ſm pl3 nó ſeqr ſebris fortis:neq3 ꝯtinua ꝓpt pau citaté arteriaꝝ:ꝛ venaꝝ ipſoꝝ:pp qd nó multú cóicant cordi ſuú caloré:ꝛ cóicatú ñ ꝯtinuát. Sed vt Aui.tales ſeb.qꝛ apatú renú ſút multotiés iterpolate:qꝛ cū ordie ſuę pyodicatóis:ꝛ multotiés ñ ſút ordiate pyodicátes: ſ3 ó gñe ſebriú erraticaꝝ.tertianaꝝ:q̄rtanaꝝ:ꝛ bi'.cú q b' ſit rigor ꝛ horripilatio:vt i ceteris iterpolatis:ꝛ hꝫꝝ diuerſitatú cá é diuerſitas multaꝝ mãeꝝ q̄ i renib' ꝑnt aggregari ꝛ aduri:ꝛ qꝛ ſút dure ſube debil ſéſus:hñ eo rú apata ñ ſút cú fortib' accñtib' ꝛ eẽñcis:ꝑterea qꝛ ſút a corde remoti.ná q̄ ſút i loco ꝓpinq̄ cordi vel hñte ma gná cóitaté cú eo:aut qꝛ ip3 mébꝝ é vehemétis ſéſus ꝛ neruoſú ſút cú vehemétia ſebriú cú iugetudine magna
a ſpaſmo:ꝛ bi':ex ſignis acutaꝝ ꝛ ꝑacutaꝝ. ¶ S3 dices. apa mñcis facit aliqñ ſebré forté:doloré capitl:ꝛ ꝑtur bationé ſéſuú:ꝛ tñ mñx eſt i loco remoto a capite:neq3 h3 mltos neruos a capite véiétes:neq3 cordi multú cói cat:cú ñ hēat multas arterias a corde veniétes. ¶ Dóꝫ q̄ qñ apa é magnú i mñce ex colligátia quá h3 cú mu ſculis ꝛ pectore q̄ ſút loca ꝓpinq̄ cordi ꝑt ſebré forté ſa cé:ꝛ ſilr ſodá:qꝛ doloré ſuſcipitl cú q̄ colligátiá h3:ꝛ ex ꝯñti ſéſuú ꝑturbationé:ité ꝛ doloré ceruicis:qꝛ colli:ná colligátiá magná h3 cu3 nuca:vt é vidē.21.tertij.ꝑ ca°. Que át ſút apata medio mó ſe hñtia re' loci ꝛ alioꝝ:ſút ét media re' accñtiú ꝛ alioꝝ taliú. ¶ De ſig' ſúpto a pul ſu dixit Aui.q̄ pulſus é ſic pulſus alioꝝ putridaꝝ. par uus i ꝑn' pp ſuffocationé caloris a mã.velocis ꝯſtrictio nis ꝓpó ſtatú:qꝛ.ſ.tpe expulſióis:deiñ magnificaf ſcá ex pulſióe:ꝛ vtute vigorata:diuerſificaf:tñ i ſuis drijs ſm diuerſitaté mãei ꝛ mébri:vt cú é i neruoſo eſt dur' ſeri n'.vt i pleureſi:ſi i carnoſo mollis vndoſus.ꝛ bi'. ¶ De ſignis aút extrinſecoꝝ nihil:qꝛ maniſeſta ſunt.

5 **Pronoſtica** Apata itriſeca ceteris parib' ſép ſút deteriora ꝛ maioris ꝑiculi.ná aliqñ extrinſecú vt venoſu3:vt glādula vel carbūcul' é itriſeco aliq̄ ðteri':ꝛ iō dicebaf ceterl parib'.10° terapé. cú ſebres ſeq̄ntes apata ꝓlōganf.ꝑducūt ad ethicam. ¶ Quáto apa é ꝓpiqui' mébro ꝑncipali ceteris parib' táto deteri'. ¶ Apa i mébro nobili ceteris parib' ðteri' q̄3 i igñbili:niſi illó qd i ignobili eſt ſuiret ꝑn'.nam aliqñ apa gutturis é ðteri' q̄3 apa ſtói:vt i ſqnátia ꝑiculoſa vl mortali:ꝛ tñ é gutł igñbili' ſtó:ꝛ tu ad hec oía bñ, attéde.

6 **Canones** Prim' ꝛ é vltimū' q̄ cura eaꝝ ſit ꝑ cu rá ipſoꝝ apatú.vñ Aui. Radix.n.i eis é cura apatis:q̄ ſebres remittunf cú apa ia3 ſaniauit iuxᷓ illud hypocratl 2° apho.circa ꝯſátioné ſaniei ꝛc̄. vt.ſ.i aphoriſmis:ꝛ iō ꝑ' itétio ſit ad curá apatis.2° ad ſebré. Tu tñ ſitꝰ:qꝛ ꝑ eodé tpe attédas cure vtriuſq3:ꝛ ſemp ꝑ mitte itétioné ei' qd eſt magis ſuſpectú:vt nos auiſauit Aui.ꝑ° 4'.ca°.ó reb':i qb' orñt ſebres putredinis.ꝛ ca. ó cura ſebriú putridaꝝ i gñali. ¶ 2° eſt ordiatio diete q̄ ordiari d3 ad oppoᵐ cáe apatl ꝛ ſeb.ná apate exñte caloſ ordis dietá iſridatiuá ꝛ humectatiuá:ꝛ ꝓpé in itriſecis: ex qb' timef corporis areſactio.vñ Aui.ꝛ obſeruatio cure ſeb ó iſridatióe ꝛ hūectatóe. Modᵐ át iſridádi ꝛ hūectádi hñiſti.ſ.ó acutl:ꝛ tu ibi. S3 ħ aduerte.inq̄t ħ Aui.ꝛ in his ſebrib' ñ ꝯcedif pot' aq̄ ſride expone regulr. coacte aút q̄ſq3 ꝯcedim':vt i cura heriſipille:q̄ alr fieri ñ ꝑt.vt 9° terap.ꝛ.ſ.ó radicib' vlib':ꝛ ꝯcedif ſpáłr poſt eũones. Ité ꝯuéit lactuca abluta:qꝛ magl iſridat ꝛ humectat:ꝛ remouef ei' nitroſitas:ꝛ é tñ ſanis nó abluta melior.vt 2° cañ.3° é eũo miorátiua ſi mã fuerit multa vł vétris leni tio.4° é digó.5° eũo.6° ꝑticulariú admiſtratio.7° accñ tiú correctio. ¶ Pro 3° recurre ad caᵐ ó cura putridaꝝ ſ.ꝛ ad caᵐ 5ᵐ.vbi ſolutiua tuo inćies ꝓpoſito.ꝛ ſilr ꝑ di geſtiuis. ¶ Et ꝑ 5° ibidé:egét.n.talia apata eũone q̄ ſi at iuxᷓ nã3 peccátis hūoris:ꝛ tu i ꝑticularib' caplis ꝛ ru bricis hñiſti ꝑticulariá ſolutiua tibi in caſu optie deſuté tia Eũo cú medicia:aut ſlõmia ſit i cura apatú róne mãe ſluétis:ꝛ iō d3 eé miorátiua. Róne aút mãe iá fixe:ꝛ in mébro fixe nullo modo ꝯpetit.ná ſi eá eũare téptabimus agitabim':ꝛ ñ educef:q̄re mébro illi ꝑtima ꝛ ſanalédé tur:ꝛ eſt canó Aui.4° ꝑmi.de cura apatú.ſ. Cú át hūor in vno fuerit mébro cóꝑhéſus. ¶ Pro admiſtratóe ꝑti culariú diſtigue tpa apatú.vñ in ꝑn' ꝯpetit repcuſſiua: in augméto vó reſolutiua cú repcuſſiuis vincétib'.i ſta tu eq̄lr miſcea:in declinatóe vó reſolutiua:ꝛ ħ maxié l ca lidis:in ſridis aút op3 in ꝑn' ét repcutere cú remiſſiori b':ꝛ hec itellige vó niſi repcuſſio fieret ad ꝑncipale ex ca none gñali.vñ Aui.ſic exéplificás dix:q̄ vbi apa ſit he riſipille:ó ſup pói d3 ſucc' lactuce:portulace:ſempiuie cú ſauic ordei:ꝛ ſint actu ſride:ꝛ icéſſáter:ꝛ ꝯtiue iſridé tur:ꝛ ꝑmutenf:ne caleſiát a caliditate apatis:ꝛ ħ vt ſiat repulſio ꝛ caliditatis ꝑter naturalis extictio. Et aduerte q̄ Aui.ħ nó poſuit oleú aliqd i hoc repcuſſiuo:qꝛ timuit eius iſlãmationé:ꝛ fuit ét ſnia zoar ꝑmo theiſir. Qñ vó caliditas apatis eſſet ꝑua poſſet poni ó oleo onfancino vł ro. S3 in apate colerico multe iſlãmatóis nó.vt dictú é. tu aút in his bñ ꝯſidera:ꝛ reduc te ad capla ſupra:ó acu tis:ꝛ alijs pro compleméto ſeptimi.

¶ De recidiua. Cap.xviij.

Quando q̄s poſt ſebré curatá recidi uat:tñc ſebré de nouo icur rit quá ſebres ꝑ debes bñ ꝯſiderare antq̄3 ad op' imediate ꝑuéias.vñ ꝑ velis tibi maniſe ſtú eé motiú:ſiue modú egritudinis:an fue rit a cauſa ꝑmitiua:quia ex iordinato regimine:an a cá itriſeca. Quare ſi ꝑcedas imediate:ad remedioꝝ multi plicationé.ná ſi multiplicabis remedia:qꝛ ſtatim dabis ſolutiuú:ꝛ recidiua fuerit ex mã praua ꝛ occulta:detege tur eius malicia ꝛ morief iſirm' tui culpa. Ná vt Auic. Recidiua ſm plūmú eſt ſeua. Meli' q̄dé eſt:vt infirmus abſq3 tui cłpa moriaf.vñ meo tempe accidit Venetijs ꝛ Padue q̄ ex tali ſic ꝓmpta exhibitióe medicie ſolutiue duo nobiles ciues mortui ſút:q̄ forte fuiſſét ét mortui abſq3 medicis:ſ3 ꝑ tñc culpa iputata fuit medicis illis q̄ certe ſamoſi erát.ꝛ iō caute aggredere recidiuá:ꝛ nó ſis ꝓmpt' i ei' cura:ꝛ ſ3 ſép timeas. Eſt q̄ppe recidiua ſic ſcá a cá itriſeca deterior ſua radice.vt Aui.ꝛ 2° ſen. cap. ¶ Quia iſirm' debilis eſt ꝓpt ſebré ꝑcedéte.iō q̄3 cá i triſeca magl apta ſuppeditare vtuté q̄3 erat i ꝑn' iſirmo exñte forti. Tu itaq3 deú ſupplicif exora:vt te in cúctis cautú faciat:ne hoius dicarl homicida:a q̄ ꝑicło ꝛ nole ipe glioſus me teq3 ꝑ ſuá imẽſá deſédat miam. Amé. b

¶ Ad laudé omnipotétis dei:ac glioſe eius mřis Ma rie.Et bti Hieronymi doctoris opus hoc magri Mi chaelis Sauonarole dictú canonica ó ſebrib' explicit.

¶ Michaelis ſauonarole de pulſibus ſūma incipit.

Capitulum. j. De eſſe pulſus.

A ARiſtotiles ſuo ſcd͂o poſteriorum ſatis declarauit cuiuſq; doctrine principium qd̄ nois eſſe: qm̄ ignorato nomine rerum ⁊ ipſe res ſic facillime nobis latent. Quare cū de pulſibus impreſentiarum a me agendū ſit: quorum noticia pfecta medico practicāti q̄maxime ē neceſſaria. Sta tui qd ſit pulſus in primis notificare. ¶ Dicam⁹ itaq; etiā ꝓ parte cū principe Auicē. Q; pulſus eſt motus receptaculoꝝ generaliū: ſpūs cordis. ſ. ⁊ arteriaꝝ: ex dyaſtole ⁊ ſiſtole ꝯpoſitus: a virtute vitali cōpletus: ſpūs ſiue caloris nālis p aerē attractū ⁊ p ip̄z lutilē expulſum regitiuus. Nā diaſtole attractōe: ⁊ ſiſtole expulſione cōplef attrahif eni aer fridus vtilis in cordis refrigerium ac caloris: ⁊ calidus nociuus cū capinoſis fumis l eius imūdificationem expellif: ⁊ vt haly tegni 2ᵉ cō. m. ix. Et Gal. qdē inuit calorē inatū euētari p id ſicut euentatur ignis p flabellū: ⁊ ſtringif ei⁹ accēſio p euētationē: ⁊ eq̄tur ꝯpſo eius. Quib⁹ colligif motū hūc: quē pulſū̄ nominam⁹ duplici motu eē fulcitū dupliciq; quiete: ſicq; ipſi⁹ ptē eſſentialē eē: q ſic pulſus dictus eſt: qm̄ i eleuatiōe arterie ad digitos pulſare vr̄. Neq; oia q̄ pticularia ſpūs receptacula: vt epar: cerebꝝ: ceteraq; iferiora in ſe ſpūs ꝯtinētia mouenf: vel pulſanf. Et ipſe qdē ex diaſtole ⁊ ſiſtole: q̄ numq̄ ſil' ſunt nō cōponif: ſ; ipſis hn̄ cōplef: ⁊ p ip̄m ſic ſpūs regif: vt nō raro cū adeſt neccītas aer attractus in ſpūm cōuertaf vitalē. qnto de iuuamentis: ⁊ ſcd͂a pmi allegato cap. hūc aūt pulſū maximis cū ꝑconijs extollit haly ingens. Pulſus eſt nūci⁹: ⁊ ꝑco: q occulta refert: ⁊ narrat ⁊ ꝑco ver⁹ q nō mentif. Et Gal. terapētice. vij. Eſt nūci⁹: ⁊ ꝑco q occulta refert ⁊ narrat morbus ꝯtrs ⁊ manifeſtis. Eſtq; ſignum ab opationibus ſumptū efficaciuſq; q̄ q ab vrina: ⁊ egōnib⁹ ſumif pmi ſcd͂a ⁊ accidentib⁹: ⁊ ſignificatōib⁹. Pulſus aūt cōicatio a cōitate oīū mēbroꝝ cū corde ſumif. vrine vo ⁊ egōnes ab his q̄ ab epate. colliget quarto. pp qd̄ eoꝝ ſignatio nō pua eſt in mēbroꝝ nutritiuoꝝ cognitione. Sup aūt vitalē virtutē pulſus fortior eſt ⁊ pma. Nā in corde ſpūs generaf vitalis quē certo ꝑ tpe in ſe cōtinet deide ab eo p arterias ad ſingulas corpis partes deportaf. ¶ Et qm̄ dicebaf ip̄m ex diaſtole ⁊ ſiſtole eſſe cōpletum accidítq; hos duos motus in arterijs ⁊ corde fieri ne error ꝯtingat in q̄ nulli dormiūt declarādū duxi eū corde diaſtolāte arterie diaſtolāt: ⁊ ſiſtolāte ſiſtolāt. Exiſtimāt aūt cū motū pcuſſiōis cordis ad pect⁹ ſentiunt quo in tpe: ⁊ arteriā digitis ſic ꝯpꝛehēdūt tam cor q̄ arteriā eo ꝑ tpe ſimul dilatari cū arteria in dilatatiōe ꝯprehēdaf. Et ſi Gal. etiā i ꝯſtrictōe cū ſe ꝯpꝛehēdiſſe ſcripſerit: de q̄ poſt: ſicq; expiētia ducti aſſerūt corde dilatato: ⁊ arteriā dilatari: ⁊ cōſtricto ꝯſtringi. Deceptos hos eē cū ꝯciliatore ꝑnicio marie cū de pulſu loquamur nāli. Nā de nō nāli ſec⁹ eſt. nā cū apa eſſet ſecus arterias contingeret tales velocius ſiſtolare atq; diaſtolare his q̄ in corde forēt: vt in arterijs ēt ꝯtingit pudēdoꝝ cū qs ad actū coitus fuerit ꝑparatus. Quapropter accipiēdū̄ ꝑ q cordis figura vt māifeſtat anotomia eſt pyramidalis cui⁹ ps lata in q̄ ora vētriculoꝝ ipſi⁹ ſedēt pulmoni cōiūgif: ita vt i medio q̄rte pectoris eius ſita ſit. ⁊ pectoris gnta cordi eſt velut culcitra: ps vo ipſi⁹ acuta itēdit ad deorſū: ⁊ ad ſiniſtrū vtrūq;. cū g̃ cor ſpūm attraxerit ex pulmone: eoq; ſic repletū fuerit in deorſum lateralr tendit: vt a pectore remoueaf q̄ multū: cū vo denuo attractū in ſe ip̄z cōciderit: ⁊ euacuatū in nālē deuenerit figurā ſurſū̄ veniēs: tūc ꝯſilit pectori pcuſſionēq; pficit: ⁊ ita ꝯcidēs pulſū ꝯſtituit. Ex qb⁹ collige pulſū̄ dextrū B fortiorē eſſe ipſo ſiniſtro: de q̄ iſra. Et vt res clarior fiat: accipiēdū q dilatatio nō ē aliud q̄ ptis localis expāſio de cētro ad circūferētiā facta ſicut cū ſole aer attrahif. Econtra vo eſt ꝯſtrictio q̄ fit mot⁹ ab extremis ad cētrū vt fere terminoꝝ ſibi occurrant capita: vt in expulſione aeris ex ſole ꝯpꝛehendif. Ex qb⁹ p3 q cū cor dilatatur ipſum abbreuiaf: cū vndiq; expāditur ceu nobis oſīdit vter iſlat⁹: q̄ accidēte (cum arterie ſint ei ꝯtinue) neccīario ipſū̄ ſequenf ⁊ in longum trahenf. tractio vo ipſaꝝ in longū eſt eaꝝ anguſtatio: veluti iteſtini in lōgū tractū oſidit. Sicq; corde dilatato arterie cōſtringēf: ⁊ ſi eo tēpore dilatarenf cū in dilatatione fiat aeris attractio: tūc vnū aliud i attrahēdo ſic impediret: vt notū eſt itelligēti. Addo pterea cū cōſtringif cor ipſū expellit. ⁊ nō niſi in arterias. quō igif poterūt ꝑ tūc cōſtringi cū dilatarī habeāt: vt aerem ſic expulſum recipiāt. expulſio aūt ad itra corpus noſtrū in receptionē ordinaf: veluti in opationibus nālibus cōprehendif. Cū enī ſtomachus chilū expellit: meſaraycę attrahūt: ⁊ cū vene magne ſanguinem ad totū deportātes ipſum a ſe expellūt: parue p mēbra ramificate recipiūt. Eſtq; mecanicis artibus idem vbi plures ꝯuenūt opatores: vt qd̄ vn⁹ pfecit: ⁊ a ſe deinde expellit: alius recipit: ⁊ i locū debitū ponit: vt finē ꝯſequaf itentū: hiſq; tandē puto error eſt illoꝝ ſatis aptū eſſe. Secus cū cor cōſtringif. ⁊ in ſe ꝯbitur: tūc eleuatū in cubitū. ⁊ pectus ſic percutit. Cū aūt dilataf in deorſum tēdit ⁊ a pectore diſcedit: ⁊ tu ſilitudinē accipias a manu cū ꝯſtringif: ⁊ dilataf. ſicq; collige cordis ſiſtolē ſenſu leuiter comprehendi.

Capitulum. ij. De cauſis pulſus in gn̄ali.

C QUoniā rē ſcire atq; ſine eius cāis hn̄ itelligi nō ꝯtingit. Ea pp poſt hūā diffinitionum pulſus vt clarior ei⁹ noticia habeaf: d̄ cauſis eius agēdū eſſe putaui. Propter qd̄ dicēdū q pulſus cāe aſſignantur: vlēs. ſ. ⁊ pticulares: ⁊ haꝝ vniuerſales ſiue gn̄ales ordine nāe pticulares antecedūt. Jōq; de gn̄alibus pmū. Sunt. n. tales q̄tuor vt ceteris effectibus aſſignate. efficiēs. ſ. formalis: mālis. ⁊ finalis. ¶ Efficiens aūt cōis ſchola medicoꝝ reſonat: quā ⁊ prudēs ſeq hꝫ ē v̄t⁹ vitalis: nō ſanguinis ſpumificatio: vt nimiū ſubtilis Truſiani tenuit opinio: neq; aer ⁊ vētus vt eraſiſtrates plurimiq; ex prioribus tenuerūt. Sꝫ i tali motu aer cōcurrit vt actū ē. nā quēadmodū in ſole ꝯpꝛehēdim⁹ q p artificē fit mediāte ſole attractio: ⁊ aeri expulſio: ſic p vitalē v̄tutē mouēf arterie: ⁊ cor ad ipſi⁹ aeri attractionē: ac ei⁹ iutilis expulſionē: hācq; cāꝫ Aui. ꝯtētiuā pulſus: ⁊ ipſi⁹ eſſētialē noiauit. Jngt. ꝯtētiue vo cāe ſūt tres. v̄t⁹ vital' q̄ ē i corde mouēs pulſū. ¶ Formalis vo ē ipſoꝝ motuū ⁊ qetū adinuicē recta ac debita ꝯpō ⁊ ordo.

¶ Mālis aūt ꝑ nūc ſubdiuidaf qm̄ alia ē in q̄ talis: ⁊ eſt cor ⁊ arterie: ⁊ cū q̄ ē aer. Mālē vo ex q̄ nō hꝫ cū acceſſio ſit. ¶ Finalē iā apuim⁹: qm̄ finalr in cordis: ⁊ arteriaꝝ refrigeriū iniq; fumoꝝ capinoſoꝝ expulſionē; ne ſpūi ⁊ calori accidat ſuffocatio a nāi inent⁹: nā ſic ei ſuffocatio accideret: quēadmodū cādelam accenſā a fumo circūuolutā: ⁊ aeri libero nō expoſitā ſuffocari ꝯtingit. Et ꝑ

tereã alia eſt finalis cā: quã per pulſus cōſtrictionez ſanguis in corde digeſtus: ⁊ vitalis ſpūs mēbris oīb⁹ arteriīs mediātib⁹ delegant: hī aūt p ꝯcauitatē arterie ſit icedūt: ⁊ cū neceē fuerit: nā partē aeris attracti ſic puriorem in ſpūm ꝯuertit: vt ſupra: ⁊ ꝑmi ſcda de aere. ❡ Exiſtūt aūt ꝑter has ⁊ cāe alie priorib⁹ minus generales. Quarū qdā cōes ſunt: qꝛ in qlibet pulſu cauſando cōcurrūt ⁊ a pncipe neceſſarie vocant: neqꝫ pulſus ꝯſtitutionē ingrediunt. Uñ neceārie ſic dicunt: qꝛ ſine his nō cōtingit pulſuz eſſe ꝓp qd eſſētiales appellāt. Cōtētiueqꝫ: qꝛ pulſus eſſētiā ꝯſtituūt: ⁊ he tres ſūt: vt ꝑmi ſcda: vt⁹. ſ. vitalis motū cāt: vt. ā. īſtrūz ⁊ arterie neceītaſqꝫ euētādi: ⁊ mandificandi: q̄ vō nō neceārie noīantur: binam recipiunt diuiſionem. Earꝫ enim quedā īſeparabiles ſunt q̄ꝫ mutatiōe ⁊ pulſus mutant iudicia: vt res nāles etas: ſexus cōplexio: ⁊ huius nōnulle q̄ ſeparabiles que abſolute mutantes pulſum denominātur eiuſmodi ſunt tres nō nāles. que ꝯtingēter noſtris pñt applicari corporibus: vt exercitium: balneū: ſtatio ſub ſole: ⁊ hi⁹. de qbus īfra.

Capitulum. iij. De notificatione generum ſiue ſpēꝫ: aut differentiarꝫ ei⁹ cuz ſuis cauſis particularibus.

D Poſtea q̄ notificatus eſt pulſus ī generali ſuis cū cāis gñalib⁹ Cōſequēs duxi in eius clariorē doctrinam de ipſo in particulari loqꝛ: etiā ſuis particularibus cauſis. Propter qd ſciēdū q̄ lꝫ Aui. ⁊ ceteri medicine auctores genera pulſuuz nominēt. id ſcribūt: vt ſub eis ſpēs continent tñ vt ſub vniuerſaliori genere ſunt cōtēte ſpēs appellātur dicunturqꝫ differētie: qꝛ differūt: ⁊ differre faciūt. ſed de nominibus non eſt a medico diſceptādū ꝑma ꝑmi. doctria 6⁹ 5⁹ cap. ❡ Et vt vobis via facilior de his oībus fiat ꝑmū ꝯcepi quid pulſus ſit tēperat⁹ notificare: cui⁹ noticia medico eſt q̄ꝫ neceſſaria: vt p ipm pulſus ab eo lapſi melius cōprehēdātur: vt de cōplectionibus tēperatis reſpectu temperate a medicis agit. hꝫ enī hic talis pulſus eē ſignū ad qd medicus oculū in tāgēdo ſemp hēre debet: vt quales ſint tacti pulſus dr̄ie cōprehendat abſqꝫ enim huius noticia ſemp in iudicādo titubabit: iōqꝫ dicet ꝑmo q̄.

E Pulſus tēperat⁹ dr̄ q in nulla dr̄iarꝫ ſuarꝫ exceſſuz hꝫ: ⁊ īter excellētias mediuz obtiet vt qui nō eſt puus neqꝫ magnus: nec ē velox. neqꝫ tardus nec ſpiſſus: nec rarus: ⁊ ſic ꝯſilr de aliīs: ſꝫ īter hos medi⁹ cuius cā ē fortitudo v̄tutis tēpata: obediētia īſtrī tēperata: ⁊ cōtentū moderatiue: ex quo īfert: q̄ nō niſi in aere ſibi ꝓportionato he differētie cōſeruabūtur: ſꝫ hoc theoricis relinq̄.

F ❡ Sꝫ dices quō cognoſco pulſuz hūc cū nūq̄ tetigerim tēperatū: cū tñ pulſus ſit ſenſibile cōe qd abſqꝫ ſenſu cōprehēdi minime pōt: dicēdū ꝑ q̄ differentie que ſic tactu pcipiunt cōiter: ⁊ vt frequenti⁹ ſunt magnitudo: puitas: velocitas: tarditas: frequētia: ⁊ raritas: ⁊ ad has medici cōiter aduertūt: ⁊ nō dico ſpnētes: ſed negligētia q̄dā alias nō cōſiderātes differētias ſunt: ⁊ iō cū de cōmunioribus ⁊ que bene ſenſu a nobis cōphēdi pñt agēdum ſit: dicēdum. Qꝫ cum motus pulſus ſenſibile cōmune ſit: ⁊ p rōnē tātum male cognoſci pt meliuſqꝫ multo ſi id etiā p ſenſata fiat hic vt facilior ſit ei⁹ noticia: exēplū de ſenſatis adducam. Nā ſenſus de ꝯſtis iudicat: ⁊ de his que prima ſunt veritati: ſꝫ rō diiudicat īegritatem. Quare et re ſi que de pulſib⁹ dicem⁹ ratione ⁊ ſenſu fulcita erit certior: a atqꝫ perfectior a reddntur: ꝓpter qd tenēdum cōſonātiū muſicaliū aliquā habere noticiaz medico neceſſariuz eſſe. Nā hic mot⁹ pulſus: vt apparebit in qbuſdā cōſiſtit ꝓportionibus. ⁊ iō vt in cōpendio pulſuuz theophiluseū practicū noiat irrationalem q nullam habet ꝓportionem. De aūt ꝓportiones cōſonātiem uſicali: vt īfra attinēt. Nā muſica eſt ſcia bene modulādi: ſiue bene mouēdi: vt Auguſtinus ꝑmo muſice. bene autem moueri id dicit qd numeroſitatis ſeruatis temporūz atqꝫ interuallorꝫ dimēſionib⁹ mouet. Hec autē non niſi proportionum noticia hēat. Uñ Auicē. ſcda primi. Genus pulſuuz qd ſumit ex pōdere eſt p cōparationē ꝓportiōis quātitatum ꝓportionabiliū q̄tuor tēporꝫ adinicem puta duorum motuuz ⁊ duarꝫ quietuz. ❡ Qꝫ aūt cōtingat pulſuz tēperatū ſic ſenſu pcipi poſſe declaratur: qm̄ difficilime eſt motū arterie a digitis recedētis ꝯprehēdere q̄ꝫ ipſi⁹ ad digitos accedētis: ſꝫ primū eſt poſſibile quoniā p lōgū exercitium in tāgēdo pulſus puenit ad noticiā ſiſtolis: vt Gal. ꝯtigit: q tūc dixit portas pulſus ſibi aptas eſſe: vt Aui. ſcda ꝑmi. ergo ⁊ per lōgum exercitium poterit quis in noticiā pulſus tēpati facilius deuenire. ❡ Preterea qd cū ſenſatis ſilitudinem habet: etiam p ſenſum cōprehēdi poterit: cū ſenſus a fantaſmate moueatur: ſꝫ mot⁹ pulſus tēperati cuz cōſonantia muſicali ſilitudinem habet: vt dicet. ergo. Et pro declaratione minoris vt clari⁹ atqꝫ breui⁹ expediaz. Accipiēdum q̄ apud muſicos exigiuntur hi termini cauſatus iperfectus minor: ⁊ cauſat⁹ imꝑfectus maior: ⁊ primus appellat quaternarius. Secū G
dus vō ſenarius: quorꝫ thonos ⁊ eorum ſpaciuz ſiue tēpus oportet medicū cognoſcere: ⁊ de his noticiam hr̄e: quā ī ſpacio octaue hore a perito muſico adipiſcit: qui ⁊ ſignificationē temporis cū digitis docebit: in quo ruz motu: ⁊ motus debitus pulſus cōprehendit. Tēp⁹ aūt q̄ in quaternario reperitur ſaluo ſemꝑ meliori iudicio eſt ſupra tēperatum ex parte velocitatis ⁊ aliarꝫ differētiarꝫ. ❡ Tēpus vero ſenarū eſt infra tēpus tēperati: qꝛ longius eſt aut tardius: vt audienti patere pōt. Uñ tēpus inter hos mediū eſt tēpus ſiue mēſura tēpata: quā pulſus tēperat⁹ in ſuis motibus habere dꝫ ꝓportiōabiliter: vt in motib⁹ fit. ❡ Nō cognitis ſic extremis p ſēſū: cū ⁊ mediū p ſenſuz etiā ſit cognoſcibile poterit qs ī ipſi⁹ mediī cognitionē faciliter deuenire: verꝫ vt dcm̄ eſt ſenſus noticiā ꝯfuſaz ⁊ nō certā hꝫ de ſenſibilib⁹ marie cōibus: ſed ſatis veritati ꝓpinquā quā rō integrat. Iōqꝫ hita tali noticia ſenſata de vocibus diſcretis medic⁹ cuz aliq̄li adminiculo rōnis ī itegrā veniet tēpati pulſus cognitionē: ⁊ h exercitio coadiuuāte. Sūme igit mēſuraz talē ſic: cū oēs alie pulſus dr̄ie operari habēt tēperatuz tibi cōſtituas. ❡ Et certe diebus meis fere oēs pulſus ſanos q̄s tetigi q̄ternarios aut q̄ternario ꝓpinquos ſuēi. Et tñ hec ꝯſiderātibꝫ aūt pulſuz nōnulli eq̄lē dixerūt: ſꝫ eorꝫ deceptio ex ſequētib⁹ patebit. Hec aūt mēſura dicta talis ē: vt cū aliqs pulſus ab ea recedit lapſus ſiue diſtēperatus noiatus ſit: de quo īfra. ❡ Multiplr aūt fit ab iſta mēſura receſſus: ⁊ ꝑmo habito reſpectu ad pulſuz ī quātū pulſus eſt: ⁊ ſcdo ab eis que pulſui annectūtur. Si ꝑ⁹ ſic genera vel differētie ſeptē ꝯſurgūt: q̄rꝫ primū ſumit a quātitate dilatationis arterie. Scdz a quātitate ſumit temporis motus. Tertiū a quātitate virtutis. Quartū a tempore quietis. Quītū a permutatione pulſus ⁊ ſua aſſimilatiōe ſue temperiei. Sextū ab ordinatione mot⁹ eius: ⁊ qetis: ⁊ inordinatiōe. Septimū a ꝓportiōe duorꝫ motuū: ⁊ duarꝫ qetū. Si vō ab annexis ſic tria inde perueniūt. ⁊ primū ſumitur a ꝯtento in arteria. Secūdū a q̄litate arterie: ⁊ carnis circūdātis. Tertiū ab eſſentia ipſi⁹ arterie. Ex qb⁹ ſic decē cōſurgūt H
pulſuū genera q̄uis ſm veritatē tñ nouē ponēda ſunt eo q̄ pulſus ordinat⁹ vel īordinatus ad eq̄lē reducit ⁊ diuerſū: vt īfra patebit. Sicqꝫ apparet ſufficiētia pulſus q̄ explicat longius cū verbis a Cōciliatore noſtro ⁊ diffu

ſe magis dr̃a. 82ᵃ quā ſi cupis lege ibi. Et differentie q̄ ex pte motus: ⁊ q̄etis ſumunť dicēde ſunt eſſētiales cū pulſus in eētia ſua motū dicat ⁊ q̄etē. Reliq̄ue vō ex q̄litate ordinatiōe diuerſitate: aut pondere ſumpte ⁊ ſic de alijs accñtales nomināde ſunt. Ex q̄bus colligiť q̄re quarto colliget. pauciora pulſuum genera explicanť: cū ibi magis eſſentialia tāgunť. Quib⁹ ſic generalib⁹ poſitis ad ſpālia veniā: vt ea q̄ dicta ſunt facilius itelligant. ℭ Et ſequēdo ordinē poſitū a quātitate dilatatiōis arterie genus ſumptū diuidiť ſm tres diametros: q2 ſ3 lōgū: latum: ⁊ pfundum. Scōʒ vero lōgitudinē reſultat longus breuis ſiue curtus: a nōnullis mutilatus dict⁹: ⁊ medius inter hos. Secūdum vero latitudinē latus ⁊ ſtrictus: q aliq̄ſi ſubtilis diciť. ⁊ medius iter hos. Scōʒ vero pfunditatē altus ſiue elatus: ⁊ eminēs: ⁊ pfūd⁹: ſiue occultus ſubmerſus: ⁊ depreſſus. ⁊ medius ſic q̄ ſcōʒ genus hoc: nouē habent ſpecies pulſuum ſimplices. Et vt q̄ ſcribenda ſunt ſemp facilius capiant digreſſiones magnas nō faciā: ſed ſtudebo ea q̄ ſic pticularit̄ ponā etiā particulariter declarare. Quapropter anteq̄ȝ ad alias ſpēs me ſic conuertam has iaȝ dictas priꝰ notificando: ſicut de temperato actum eſt.

A **Pulſus** itaq̄ȝ lōgus dr̃ cuius ptē in longitudinē arterie pl⁹ ſentiť q̄ȝ i nāli abſolute. ⁊ appello nālem qui eſt pprius in illa cōplone. nā3 in omni cōplexione diſtēperata ē dare: qđ eſt illi ppriū: ⁊ iō bñ inquiebat Almāſor cū pulſus in brachiō lōgitudie tactui manifeſtior occurrit: q̄ȝ in tēpe ſanitatis a philoſophis lōgus dr̃ q̄ ſi vltra ſpaciū q̄tuor digitoꝝ q̄b⁹ medic⁹ arteriā tāgit aut tāgere d3: vt iſta ēt ſm lōgitudinē ſic manifeſtať tūc maxime lōg⁹ noiať: ⁊ ſ3 qđ magis ſm illam diametrū manifeſtať: ſic lōgior nūcupať. ℭ Et huiꝰ pulſus cā eſt v̄tus iā debilis ſcđ arteriā in latitudinē: ⁊ profunditatē ſm lōgitudinis pportionē extēdere ſi potēs: q̄ res ab ieptitudine iſtrumēti ſm pſm venit: q̄ñ eius p hibeť ā plitudo: ⁊ eleuatio ad ſupiora: ⁊ h̄ eſt rōne ſui vt cū eſt nimiū durū: ⁊ huiꝰ: aut rōne extrinſecoꝝ vt rigiditas: ⁊ cutis tēſio dēſitas carnis duricies corpis maciē cōſeq̄ns: duricies. n. inſtrumēti opať vt v̄tus nō deficiat in attractiōe aeris ipm ſufficiēter extēdere: vt oporteret ⁊ eleuare. Quare nā neceſſitati ſuccurrit cū ptib⁹ pluribꝰ ipſius inſtrumēti: ſiue arterie: vt cū nō poſſit ſm latū extēdere vt oporteret: ⁊ in latū eleuare cū plib⁹ partib⁹ ei⁹ ſm lōgitudinē ſuccurrit: cū nullā aliā viam habeat ſuccurrēdo nec̄itati ⁊ ē ſile cū quis dñs hēat obſeſſum caſtrū nō potens ſuccurrere per viā latam: ⁊ pſuetā: neq̄ȝ in vna vice aliā anguſtiā ⁊ occultā iuuenit p quā: ⁊ in plib⁹ vicib⁹ ſuccurrit obſeſſis: ⁊ per eandē cāȝ id opatur denſitas carnis rigiditas: ⁊ cutis tēſio. Et Marſilius Patauus in his tale ponit exemplū. Pone q̄ in ſacco plures eſſent mures q nō poſſent moueri ſm latū ſacci ppter eius ineptitudinem tūc nō eſt dubiū qđ diſcurrēdo p lōgū ſacci tātū mouerentur. Cōſilr opať aer ⁊ vapor in ingreſſu arterie q̄ñ cū nō poſſit moueri p latū ppter ieptitudinē arterie moueť p lōgū plures partes arterie ſm illā diametrū occupando cum aere aut vapore quē in latū mittere cōſueuerat: hanc aūt lōgitudinē tactor quatuor cū digitis ſentire d3: ⁊ ipſos verſus ſtrurā brachiū paulatiue mouere: vt de ipſo noticiā3 habeat ampliorē quātū. ſ. ad ei⁹ quātitatē maiorē vel minorē: ⁊ hec itelligant vera eſſe: ⁊ reperiri in brachio hñte arteriā debite locatā. Nā vt q̄ñq̄ȝ vidi hoies habētes in parte ſiluestri brachiū arteriā que leuiter ſentiebať: ⁊ in parua menſura ⁊ in domeſtico non reperiebatur.

Curtus aūt per oppo^m cū ſuis cāis notificať: ⁊ tu h̄ te cōſidera. ℭ Et per hec que ſic poſita ſūt aliaꝝ duaꝝ noticiā facile adepti erimus.

Pulſus lat⁹ eſt pulſus q excedit in latitudine latitudinē pulſus nālis: p pulſuȝ nāleȝ itelligēdo: vt. ē. de lōgo: aut vt alij quia pulſuȝ ſani ſupat vt multū: de quo iſra: ⁊ hic pulſus percipiť cū tactor extēdi ſentit arteriā ad maiorē latitudinē digitoꝝ cōſueto dico cōſueto: q2 tactor d3 eſſe exercitatus in tangendo aut cōſuetus q̄ñ ſibi dať limitatio: vt cū ſibi pulſuȝ conſtituerit tēpatū: ſed male hoc abſq̄ȝ exercitio aliq̄li faciet: ppē qđ aſſueſcāt iuuenes cū antiquis in practica pambulare pulſuſq̄ȝ tāgere ⁊c̄. Vñ Almāſ. 10. vt q i pulſus ſciētia inſtructus eſſe deſiderat. Et eius vult ſignationes agnoſcere ſepe dū aliquis ſanus eſt arteriaȝ tāgat ⁊ firmiť: ⁊ cū ſūmo ſtudio icipiat. ℭ Huiꝰ aūt pulſus tres aſſignātur cāe. Pria mollicies iſtrī ſm quā diſponiť vt ei⁹ ptes ſuperiores deꝓmanť: ⁊ cadāt ſup inferiores. Vñ v̄tus i mouēdo ptes: ſupiores difficultať: q̄re tñmō eas lateralr emouet ⁊ ſic dilatať. Nā cū iſtrū3 factū ſit inobediēs ppter mollicīē vt v̄tus eū in altū eleuare nō poſſit cōpenſat cū latitudine: ſicut de murib⁹ ſupra vbi ſaccus eſſet ita mollis: vt in furſum male moueri poſſet: ⁊ tūc mures in latū extenderenť ſic q̄ȝ faciet aer: aut vapor arteriā talr diſpoſitā igrediēs. cui⁹ diſpōnē medicus comprehendet ex cognitis humiditatē in arteria pmouētibus cū q̄b⁹ ⁊ pnoſticatus erit. ℭ Scđa eſt iſtrī vacuitas: nā arteria ſic vacua exiſtēte accidit faciliter ptem ſupiorē cadere ſup iferiorē: cū nō ſit ibi ſufficiēs quātitas aeris aut vaporis tali caſui reſiſtēs: nā id opať pars ſupior ſua grauitate: ⁊ tūc dilatabiť arteria ⁊ ſub digitis latior cōſueto: vt ſupra ſentieť. Vñ Almāſ. cū ſm latitudinē maiorē digitoꝝ tangētis quātitatē cōprehendit latus ab eis nominať: ⁊ tūc ſi ex hac cā fuerit: mala erit ei⁹ ſignificatio: ⁊ iō tactor ſemp ſit attētus. ℭ Tertia ē carnoſitas ſup ptē ſupiorē ſtans ſic aggrauās: ⁊ ptē ſupiorē ad deſcenſum cogēs: vt i pinguib⁹ corpib⁹ q̄ñq̄ȝ ſentitur: ⁊ h̄ dilatatio non eſt ſic malū ſignificans: vt q ex vacuitate fit: vt in macris ⁊ reſolutis accidit corporibus.

C **Strictus aūt** q ⁊ ſubtilis dr̃ vt. ē. ē lato oppoſit⁹: cui⁹ notificatio etiā ſuis cū cāis ex dictis nota ē: vñ ex duricie iſtrī: que ē cōtria mollicie: pulſus ſtrict⁹ puenit. quē Auic. de ſigno ethice ſubtilē noiat: vnde q̄ȝ ex ſiccitate arterie cōſtiť: ⁊ ſic ſubtiliatur q̄re ſm latū in cōtractiōe minuiť. Itē plerumq̄ȝ id opať materie q̄ñ repletio ad ſupiora cōuertiť. vñ accidit pulſus altus ⁊ ſtrict⁹ ⁊ ſic p te cāſ alias diſcurre.

D **Pulſus** altus eſt q eleuať ad digitos tangentes pluſq̄ȝ pulſus nālis. Vñ ſic arteriā ⁊ carnē eleuando ipſum ad digitos ipellit. Vñ Almāſ. Cū aūt digiti tāgētes carnē ipulerint. ⁊ ſm magnā quātitatē in ipm penetrauerint: dr̃ ab ipſis altus. ℭ Huiꝰ aūtē pulſus cā eſt neceſſitas aucta ⁊ virtutiſ debilitas nō multa. Nā cū v̄tus nō eſt multū debilis mouet arteriā ad ptē ad quā d3 mouere: q2 ſurſum: q2 h̄ ē ei facili⁹: q2 calor ad ſupiora nālr cōuertiť: ⁊ pp augmētū nec̄itatis cuȝ hac differētia q̄rit neceſſitati ſatiſfacere: q̄ ſibi faciliorē. Nūq̄d aūt cōtigat v̄tutē neceſſitati aucte ex vna tali differētia: ſatiſfacere abſq̄ȝ cōcurſu alterius: vt q2 ſic ſit tm̄ alt⁹ ⁊ nō latus: alt⁹ ⁊ nō magn⁹ nō eſt nr̄i ppoſiti: ⁊ iacobite i h̄ ſcitricēt. Nā fortaſſis ſic̄ ſi cōtigit hūorē vnū ſolū i corpe nr̄o peccare: q2. ſ. cū eo ali⁹ n̄ peccet: vt viſus ē velle ſcđo regiminis acutoꝝ cōmē. 2ᵒ. itē d ðr̃ijs pulſus ppor tiōabilr dicēdū. Verūm imaginabile eſt: ⁊ tu cōſidera.

E **Profundus** vō ē alto oppoſit⁹: quē tactor ñ ſentit niſi cū pfūdatōe digitoꝝ ſcđ. dr̃ cōiter ſubmerſus: quē ⁊ i multis nālr ſe hñtib⁹ iuenī ⁊ h̄ pulſus cōiter repiť i hñtib⁹ brachia carne mul-

ta coopta. Un̄ arteria a ſupficie brachij: nūc ē multū re-mota. ℂ Huiꝰ tñ cā dū eſt diſpō ꝑternālis: vt ī pī febri-um: ē ꝯctio caloris ad intra: ſuffocatio caloris ab hūore moto: q̄re ỽtus territa ad iteriora ꝯuertit̄: ⁊ ſic ꝓfunda-tur pulſus. Itē ⁊ qñqꝫ cā eſt debilitas virtutis paucitas ſpūs. Un̄ nō pōt arteriā ī altū eleuare: ⁊ tūc apparet pul ſus paruus. Et iō Almā. Cū ſm hāc minor apparet q̄ꝫ ꝯſueuit vocat̄ depſſus. ℂ Et īter has d̄rīas dat̄ mediꝰ: quē vocare debemꝰ in ſuis dimēſiōibꝰ mediocrē. ℂ Et cōtingit ex his ſimplicibꝰ plures poſſe facere cōpōnes: vt dicēdo q̄ aliquis eſt pulſus lōgus latus: breuis la-tus: lōgus ꝓfundꝰ: ⁊ strictꝰ: breuis altus ⁊ strictꝰ ⁊ hꝰ. de qbus d̄rīs pulſuum Gal. mētionē facit ſic: ⁊ ſeptē aſſignādo ſpēs q̄s ſic numerādo ſupuacuū duxi. Nam his oībꝰ noīa ab auctoribꝰ vſqꝫ mō īuēta nō ſūt: ⁊ mul-tis aliīs q̄s ſic tactu cognoſcere q̄ſi īpoſſe viſuꝫ eſt: iōqꝫ reli-ctis his taq̄ꝫ inutilibus ad duas nos ꝯuertamꝰ d̄rīas no-tas ⁊ maxie cōes ex his ſimplicibꝰ egredietes: q̄ ſūt ma-gnitudo pulſus ⁊ ipſius paruitas.

f **Pulſus** q̄dē magnꝰ dr̄ q̄ ſꝫ oēs dictas dimēſiōes ſupnālr̄ iā augmētatꝰ ē. Un̄ Almāſ. 10. Cūqꝫ in lōgitudine latitudine atqꝫ altitudie augmētat̄ magis q̄ꝫ ꝯſueuit vocat̄ magnꝰ. ℂ Et cāe hꝰ ē ſanitas v̓-tutis ſiue fortitudo cū obediētia iſtrī: ⁊ neceſſitas aucta ſiue multa: qbꝰ poſitis ponit̄ magnitudo: ⁊ ipſis remo-tis remouet̄ neceario. Magnitudini v̓o pulſus nec̄itas plꝰ ꝯferre vr̄: qm̄ v̓tute exñte forti ⁊ arteria obediēte ne-ceſſitate ente tēpata nō adeo magnificat̄: ſicut cū neceſ-ſitas aucta eſt: ⁊ iō ꝑmi ſcda. Uerūtñ: ⁊ nec̄itas his tribꝰ iuuātior ē ad hec. Itē cū tactor ſentit arteriā ſꝫ lōgū mlꝫ tū ⁊ latū ⁊ ꝓfūdū mltū: q: ī ꝯpatōe ſui nālr̄ diſpoſitū: reꝰ illiꝰ magnꝰ ab eo noīandꝰ ē. Noiat̄ ⁊ pulſus magnꝰ abſo lute q ſic ſꝫ oēs tres mēſuras augmētatꝰ ē: ⁊ h̄ reꝰ medio-cris. Et dr̄ magnꝰ ſꝫ qd: ſi magnificatꝰ ſit ſꝫ vnā tm̄: aut ſꝫ duas tm̄. ℂ Ex his ſeq̄t̄ q̄ diſtēꝑatus pōt hr̄e ī pul ſu ſuo mēſurā gradualr̄ tpatā: vt ſi q̄s fuerit hñs pulſū abſolute magnū ad mortē veniēs p ſucceſſiuā deꝑditio nē ſuarꝫ d̄rīarꝫ ꝑuenit ad mēſurā talē: cū nō ſit ꝓceſſus in talibꝰ de extremo ad extremū abſqꝫ medio ꝯſidera.

g **Paruus** v̓o p ꝯ̄rīū notificat̄: ⁊ q ſm oēs tres di-mēſiōes diminutꝰ fuerit. Un̄ ī Almaſ. 10. Sꝫ cū his oībꝰ fuerit minoratꝰ dr̄ puꝰ. ℂ Et cāe hꝰ ꝯ̄rīe ſūt iā dictis de magno. Un̄ Aui. ꝑmi ſcda. Si v̓tus fuerit debilis pulſus puitas ꝓculdubio eā ſequet̄: ⁊ ſi cū h̄ iſtrꝫ fuerit durꝫ: q: iobediens ⁊ nec̄itas pauca erit minor: ē et cū duricies efficit paruitatē. nō attēdēdū tñ ē ne ī medico cadat error. Nā nihil ē qd̄ tātā effic̄ puita-tē q̄ntā virtutis debilitas. hec tñ puitas ſepat̄ a puitate quā facit duricies p h̄ q̄ ē durꝰ ⁊ nō debilis: q: diaſtoles tactui reſiſtit ⁊ breuitas eiꝰ ⁊ ꝓfūditas nō eſt multa: ſic cū ē debilis vr̄ꝰ Auicē. Hic nō ē ita breuis: nec ita ꝓfun dus. Nā duricies cū fortitudine v̓tutis non tm̄ ꝓhibet ꝓlōgationē. minꝰ ēt facit ad depreſſionē q̄ꝫ debilitas v̓-tutis: ⁊ h̄ ſep paritate ſuppoꝰ: ⁊ exiſtio q̄ ī ethica puitas pulſus magis eſt a debilitate v̓tutis q̄ꝫ a duricie arterie. Conſidera. Pauca q̄ꝫ nec̄itas puitatē efficit v̓tute exñte forti ⁊ iſtrō obediēte. Iōqꝫ melācolici nālr̄ tales: q: ſi ex aduſtiōe q cordis frigidi ſūt pulſus nālr̄ paruos hñt niſi ex contra operātia ſecus ꝑuenīat: hec aūt ⁊ ſilia ſem per aduertēda ſunt vnico nō ī amico ⁊c̄.

ℂ Preter has differētias nōnulle reperiunt̄ ⁊ cōes q̄ ſūt velocitas tarditas frequētia ⁊ raritas: q̄ ſumunt̄ a q̄nti tate tpis motus: de quibus ſuo ordie ꝓſequemur vt ſic ſecundum genus expediatur.

h **Pulſus** aūt velox dr̄ q ꝑuo tēpe ſm diaſtolē ⁊ ſi ſtolē cito ꝑficit̄. Un̄ ī Almā. Cūqꝫ ſpa-cū tpis qd̄ inter duas attendit̄ motiones minus ſolito inuenit̄ velox appellat̄. ℂ Et huius pulſus velocitatis cā eſt multitudo nec̄itatꝫ euētādi. Qꝫ cū v̓tꝰ fortꝫ: fuerit ⁊ inſtrumētū obediēs: q: tūc cū ſola magnitudie tāti ne ceſſitati facere nō poterit velocitate cōpenſauit. Qꝫ ſi nō multa fuerit nec̄itas ⁊ inſtrumētū pp eius duriciē iobe diens fuerit: ex tali cōtingit inobediētia cū nō ſufficit il la parua magnitudo. Ad quā cauſādū ꝯcurrit duricies q̄ etiā velocitari oportebit. Qꝫ ſi cū hoc multa fuerit ne ceſſitas: tūc ꝓculdubio velocitas magna erit. Qꝫ ſi v̓tꝰ debilis fuerit ⁊ nec̄itas multa: ⁊ iſtrm̄ obediens adhuc creſcet velocitas cū pp debilitatē virtus pulſuꝫ q̄ntuꝫ nec̄e eſt magnificare ñ poterit. Itē hec duo: debilitas. ſ. v̓tutꝫ ⁊ iobediētia iſtrumētī vbi affuerit neceſſitas mul ta ad velocitatē q̄ maxie opant̄. Nā velocitas magni-tudini ſuffragat̄: ⁊ eſt ſicut cōtingit ī portitoribꝰ pōderꝫ q cū vna ī vice totū pōdus portare nō pñt ipꝫ diuiſim plibus in vicibus feſtināter ferūt. ℂ Nunq̄d contingit i nec̄ario oēm pulſuꝫ magnū velocē eē iacobinis relinq̄: opinionē ī hoc mā cōes ꝓſequēs: vt q̄ ꝑꝰ d̄rīa q̄ acquirit̄ p augmētū neceſſitatis ꝯſtante virtute ⁊ iſtrumēto obe diēte eſt magnitudo. Qꝫ ſi vltra augmētabit̄ nō potēs cū magnitudine ſatiſfacere: ſcda q̄ acquiret̄ erit veloci-tas. Qꝫ ſi adhuc plus creuerit: acquiret̄ tertia: q̄ ē ſpiſſi-tudo: de q̄ ſtati. ℂ De hac velocitate famoſe repiūt̄ opi niōes argumētis ꝓbicis fulcite inueſtigātes penes qd attēdi hꝫ velocitas ī pulſu: ⁊ ꝑma eſt iā dicta: q̄ d̄rīaꝫ fa-cit īter pulſuꝫ velocius moueri ⁊ pulſuꝫ eē velocio: ē: vt qd̄ penes aliud hēat attēdi velocitas motꝰ: ⁊ penes aliō velocitas pulſus: ⁊ hec ꝯſidera. Et hec magis medicia-lis eſt alia aūt phiſica magis ponēs velocitatē pulſus ab ſolute attēdēdā eē: penes ſpaciū ab arteria deſcriptū ī tā to vel in tāto tēpe Iuxta illud Ariſto. ſexto phyſicorū. Uelox eſt qd̄ in eq̄lī tpe maius pertranſit ſpaciuꝫ: ⁊ hec negaret qd̄ prima cōcedit: ſed de his ſatis.

Tardus aūt veloci eſt ꝯ̄rius vt dicat̄ tardus: qui ſm diaſtolē ⁊ ſiſtolē magno ꝑficit̄ tēpe. k Semꝑ opinionē ꝑmā ō velocitate ſequēdo. ℂ Huiꝰ āt cāe iā dictis ſūt ꝯ̄rie: q: ſ. aut diminuta neceſſitas vel nō aucta: aut virtutis debilitas: aut ambe ſimul ēt nō ī ꝯue nit: q̄ ad eā cauſandā iſtrī inobediētia ꝯcurrat.

ℂ Et iꝫ ſm ordinē de tertio gñe ꝓſeq debemꝰ: tñ q: mul tū quartū ſcdo attinere vr̄: de ipſo ꝑus. Quartū v̓o a tē pore getis ſumptum eſt in quo due reperiūtur differē-tie. ſ. raritas ⁊ frequētia ſiue ſpiſſitudo. Reperit̄ ⁊ tertia: que inter has eſt mediocris. quā relinquo in oībus his gñibus notā eē cū non noiando.

Pulſus ſpiſſus ſiue freq̄ns ab Aui. ꝯ̄rīs noiatꝰ ē: l i q̄ tēpꝰ ſenſatū: qd̄ ē īter duas pcuſſiōes ē breue: ⁊ h̄ apud nō ꝯphēdētes ſiſtolē. Un̄ tales pcipiūt q̄ntitatē tpis mēſurātis q̄etē cadentē īter aſcedētem diaſtolē ⁊ ꝯſītē. Qꝫ ſi ſiſtoles cōprehēderet: vt fecit Ga-lienꝰ qui pluribꝰ ſuis libris ſe iactauit. Tūc frequētia ſit tēdi hꝫ penes puitatē tpis mēſurātꝫ q̄etē īter dilationeꝫ ⁊ ꝯſtrictionē vt pulſus ille denoiet̄ alio frequētior inter cuiꝰ diaſtolē ⁊ ſiſtolem minor mediat q̄es: ꝯ̄ v̓o rarior. ℂ Huiꝰ aūt ſpiſſitudis cāe eedē vident̄ eſſe cū cāis velo-citatꝫ. Un̄ ꝑnceps. Spiſſitudis cā ē d̄bilitas v̓tutis: aut multa nec̄itas: aut multa caliditas. hac. n. ſpiſſitudie nā vtit̄ cū ſup velocitatē deficit. Un̄ Auic. Si v̓tus fuerit d̄bilis pulſus ñ poterit magnificari: ⁊ ſi velocitas ī eo ñ opata fuerit nō poterit eē q̄n nō fiat ſpiſſus: q̄tinꝰ ſpiſſi-tudo reſtauraret id qd̄ defuit ex magnitudie ⁊ velocita-te. Sicut cū hoī nec̄e eſt rē ferre pōderoſam quā ſi pote rit totā vna in vice feret. Si v̓o nō diuidet eā ī duas par-tes ⁊ feſtiabit: ⁊ ſi nō eā ī multas ptes diuidet feret quāqꝫ

ptem quoquomodo poterit cū ſpacioſitate ꝛ velocitate deīn nō ceſſabit donec oneratur⁹ feratꝫ redibit cū tarditate. Vñ ꝛ. 10. pulſuū. Cū augmētaf calor nālis ī corꝑe imutat pulſum ad magnitudinē: ꝛ cū augmētaf magis addit magnitudini velocitatē: ꝛ cū illo plus augeſ addit velocitati ſpiſſitudinē. Quib⁹ apparet ex neceſſitate ſup tēpamētū aucta ſtāte iſtrī obediētia ꝙ ỽtus tētat cū magnitudine ꝑ ipſi ſatiſfacere: ꝛ hec vīa virtuti difficilior. ꝛ iō cū ꝑ augmētū vlteri⁹ debiliteſ virt⁹ magnitudine ſic ſatiſfacere nō pōt: ſed velocitate recōpēſat ꝛ breuiter difficilius eſt ỽtuti magnificare ꝙ̃ velocitare ꝙ̃ frequētare: q̄re ſi multū debilitabiſ ſtante obediētia ꝛc̄. ꝑ vīa acq̄ſita: tūc erit ſpiſſitudo: vt apparet ī ꝓpinquis criſi: ꝛ ī ſtatib⁹ febriū putridaꝝ: qn̄. ſ. ſunt ex debilitate ỽtutis. Cōſequēterqꝫ ſi pulſus fuerit magn⁹ velox ꝛ frequēs diminuta neceſſitate aliīs parib⁹. ꝑmo freq̄ntia deperdeſ. Scḋo velocitas. Tertio magnitudo. ſic ꝑ venit vltimo recedit. Stāte aūt ſic pulſu magno. ſ. veloci: ꝛ ſpiſſo diminuatur virtus: tunc primo deperdiſ magnitudo: vt actū eſt: cū ſit vīa q̄ maiori cuꝫ difficultate fiat. Pariqꝫ modo de inobediētia iſtrumēti dicēdū qm̄ ex iobediētia iſtrumēti difficultaſ ỽtus: ꝛ vt ſemper res clarior fiat: hic addo: qḋ q̄dā dicūt Auic. aperiētes. ſ. ꝙ pulſus diciſ eē frequēs qn̄ inter diaſtolē ꝛ ſiſtolē modicū īteruenit tempus. Qꝫ ſi ſiſtoles nullo modo cognita erit: tūc tēpus qḋ mediat īter duas diaſtoles eſt tempus reſpectu cui⁹ pulſus dr̄ frequēs vel rarus. Qꝫ ſi cognita fuerit vt. ā. ſꝫ tēpora duoꝝ extremoꝝ erit pulſus frequēs rarus: aūt mediocris. ſꝫ tēp⁹ extremi ſiue q̄etis q̄ eſt īter ſiſtolē ꝛ diaſtolē ſequētē ꝛ tp̄s extremi ſiue q̄etis: que ē īter ſiſtolē ꝛ diaſtolē ſequētē appellatur. Appellaſ frequēs vel rar⁹ nō a q̄ete: ſꝫ motu ꝑncipalr: qꝛ ē qn̄ modico q̄ſcit: ꝛ multo moueſ tp̄e: ita ꝙ tēpus qḋ ē īter motū ꝛ motū ē breue: vt in exēplo potatus declaraſ. Nā dicim⁹ aliquē frequēter bibere qn̄ paꝝ eſt tēp⁹ q̄ nō bibit. Et dr̄ talis pulſus cōſequens a cita ꝯſecutiōe motus poſt motuꝫ. Et differt velox a ſpiſſo: vt Auicē. qm̄ ſpiſſus eſt cū ꝯtinuitate: velox ỽo cū motu diſcreto.

A **Pulſus** rar⁹ ſiue tard⁹: quē Aui. reſolutū ꝛ lapſū vocat: ē pulſus ī q̄ tēpus ſenſatuꝫ qḋ eſt īter duas ꝑcuſſiones ē magnū. Nota tn̄ vt ḋ ſpiſſo ſiue frequēti actū eſt ꝯīter dicere oꝫ: ꝙ vario mō ſm̄ varietatē cognitiōis motus: ꝛ q̄etis in eo: vñ q ſiſtolē ꝯp̄hēdūt dicere hñt: ꝙ raritas attēdi hꝫ penes magnitudinē tp̄is mēſurātis q̄etē īter dilatationē ꝛ ꝯſtrictionē ſicꝫ frequentia penes paruitatē vt. ā. Vñ pulſus ſic alio rarior diciſ: īter cui⁹ diaſtolē ꝛ ſiſtolē maior cadit q̄es. Penes ỽo eos q ſiſtolē nō ꝯp̄hēdūt. raritas attendi hꝫ penes magnitudinē tp̄is mēſurātis q̄etē cadētē inter diaſtolē ꝑcedētē ꝛ ſequētē. Et diciſ rarus lapſus quoniā ſicꝫ corpora lapſa multū pauſant ꝛ multū tēporis ponūt inter motū ꝛ motū: ita ꝛ pulſus rar⁹ diciſ reſolut⁹ qꝛ ceteris paribus plus aliīs reſolōne virtutis euenit. ¶ Raritati aūt pulſus plures aſſignanſ cāe. Pria eſt fortitudo ỽtutis ꝛ nec̄itas pauca cū obediētia iſtrī. Nā ỽt⁹ fortis magnificādo pulſuꝫ neceſſitatē ſupat: qꝛ. ſ. plus magnificatur ꝙ̃ neceſſitas idigeat: qꝛ. ſ. vice in vna plus de aere attrahit ꝙ̃ ſit ꝑ refrigerio debito neceſſariū. Et in h̄ caſu tā diaſtoles ꝙ̃ ſiſtoles magnificaſ. Vñ qꝛ nec̄itatē ñ hꝫ magnā interponit q̄etē: ꝛ ſic rarificaſ pulſus: ꝛ talis raritas vt pꝫ ē a fortitudīe ỽtutis q̄ maīfeſte etiā aliīs ex ſignis cōp̄hēdiſ qḋ dr̄. Et ſic ſcḋa addiſ cā recordatiōe digna: qꝛ qn̄ friditas multa diminutā faciēs neceſſitatē nimiaqꝫ itēſior ỽtutis debilitas ꝛ ꝓprim⁹ ꝯditiōis aduētus. hec ſi raro raritatē cauſant: nā tūc ſit ḋ veloci ꝛ ſpiſſo rar⁹: qm̄ ỽtuti difficili⁹ ē frequētare ꝙ̃ rarificare ſicut corꝑi debili mai⁹ eſt frequēter ſe mouere ꝙ̃ raro lōqꝫ cū mors appropinq̄t ex frequēti fit rar⁹. Et hic aduertaſ qm̄ iꝑiti ꝛ ad pauca ītuētes ſcriētes poſt ſpiſſitudinē raritatem exiſtimāt hoc ex diminutiōe neceſſitatis ꝯtingere: aſſeruntqꝫ in publicū egrū meli⁹ ꝯualere: ꝛ ſic febrē remiſſā eē: q̄ tn̄ ꝑ tūc in eo egro reſpectu ꝓprīi cali eſt īteſior: ꝛ tn̄ eger vſqꝫ ad certas horas morieſ: vt pᵭ ualuiſ ſtrenuo milite dn̄o henrico ḋ Serouietis ꝯtigebat ꝛ his dieb⁹ h̄ Ferrarie. Erant aūt ſic vt iſamanſ: qm̄ nō aduertūt ꝙ calor ꝑternāꝫ ad mēſurā nālis mēſurari hēt: ꝛ ē h̄ ꝓportionabile ei qḋ flāme lucerne accidit dū ꝓpinq̄ eſt extinctiōi qm̄ iutilis lucerne magis videſ. Eſt itaqꝫ raritas pulſus in ſilib⁹ corporib⁹ niſi ꝑſeuerās fuerit a medico ſemꝑ ſuſpecta hñda: ꝛ iō ꝯſidera: ꝛ ſicut de aliīs differētiīs dictū eſt de ꝯpōne. ſ. duaꝝ differētiaꝝ: ita ꝛ ī his ꝯtingit varias fieri cōpōnes: vt ꝙ aliqñ pulſus ſit velox ꝛ frequēs: tardus ꝛ frequēs: ꝛ medius īter hos. Nā cōtingit quempiā moueri motu tardo: ꝛ modicū īponere ſpatiū ſiue tēpus īter motū ꝛ motū: vt pꝫ de formica q̄ tarde moueſ ꝛ modico tp̄e q̄ſcit.

¶ Quib⁹ ſic expeditis ad tertiū redeam⁹ gen⁹ a q̄ntitate ỽtutis mouētis ſumptū: ſiue vt Auic. a q̄litate ꝑcuſſionis vene in digitos: qḋ in tres diuidiſ ſpecies. Jn fortē ſcꝫ debilē ꝛ mediū. ſed de medio ſemꝑ vt ſupra nobis q̄ dicta ſunt ſufficiant.

Pulſus fortis ē q fortitudinē ỽtutis inſeq̄ſ. Vñ aliīs parib⁹ ī q̄ corꝑe ē fortitudo maior in eo eſt pulſus fortior. B ¶ Sꝫ diceres. quō hāc fortitudinē ỽtutis cōp̄hēdā: dicēdū ꝙ ex fortitudine diſpoſitionū nāliū corꝑis: vt ſunt etas: ꝯplō: forma: ꝛ quāto ſimiles diſpoſitiōes tēperato plus appropinq̄būt: tāto magis de fortitudine ỽtutis indicabūt. C ¶ Sed iterum q̄res: vt cur dicā pulſum eē fortē cū his ꝛ velis ex hoc ſignū habere aliqḋ: dicēdū ꝙ hñ ſic fortē indicabo ſi cuꝫ iā dictis ꝯditionib⁹ ſentiā arteriā in digitos fortiter percutere. Unde. 8ᵉ pulſuuꝫ. fortis eſt q tactū fortiter ꝑcutit a q̄buſdā validus vocat⁹: ꝛ dī tactuꝫ fortiter ꝑcutere qn̄ extrema digitoꝝ a ſe expellere vr̄: ꝛ cū ꝯſtringiſ arteria ei⁹ mot⁹ q̄ſi nō diſcerniſ. Vñ Auic. fortis eſt q apud diaſtolē tactui reſiſtit. Ex q̄b⁹ colligere poſſum⁹ de forti hāc notificationē. Qꝫ fortis pulſus eſt ille: q cū virtutis fortitudine ꝛ arterie diſpōne debita in tactum fortiter ꝛ ꝯſtāter ꝑcutit: ꝛ dī debita ꝛc̄. vt excludaſ arterie duricies cū q̄ fortis fieret ꝑcuſſio vt ſophiſticas excludā fantaſias: ꝛ intelligaſ fortiter ꝑcutere vt ſupra. Nōnulli autē ſunt dicētes pulſuꝫ illū fortē eē: cui⁹ arteria vehemēter ꝛ ỽtuoſa īpulſione digitos ꝑcutit ꝛ ipſis cōpreſſis fortiter reſiſtit: vt dicā pulſuꝫ in forte irato fortiorē eſſe ꝙ̃ in ſeipſo nō irato: ſicqꝫ in ipſo febriēte magis ꝙ̃ in ſeipſo ſano. Et capit poſitio hec fundamētū ex h̄: ꝙ ỽtus ḋbilis cū maiori conamie fortiores facit oꝑatiōes: vt in freneticis ē videre ſic ponit: ꝛ nā ē īcitata magis ī corꝑe lapſo pulſus fortiores facere ꝙ̃ in tēꝑato. Sꝫ tu ꝯſidera. Nā in tꝑato ꝛ ſāguineo pulſus nālr ſūt fortiores: ꝙ̃ in colico: ꝛ tn̄ arteria colici forti⁹ īprimet in digitos ꝑꝑ ſui duricieꝫ ꝛ tēſionē: vt ī chorda arc⁹ eſt videre. Quidā ꝯciliātes dixerunt: ꝙ pria fortitudo pulſus ē nālis. ſcḋa ỽo accītal. Et ꝑ his iudicaſ text⁹ Aui. ſcḋa tertīı. De ſignis diſpōnis cordis. Jnq̄t. Corꝑis aūt fortitudo ſigñat ipſi⁹ fortitudinē: ꝛ ei⁹ debilitas ſi nō fuerit ei nocu^m ex cerebro ꝛ neruis debilitatē ipſi⁹: ꝛ debilitas eius ſigñat maliciā ꝯplōnis ī ipō: ꝛ fortitudo ei⁹ ſigñat ꝯplōnis ei⁹ nāl q̄litatē ꝛ eſt qꝛ eſſentia caloris īnati: ꝛ ſanguis ꝛ ſpūs vitalis plurima eſt ipſo nō īflāmata famoſa imo ſplēdida ī imo pura. Sed accidentalē ex caliditate ſignificat vehemētiā inflāmationis ꝛ rixe eie ꝛc̄. conſidera ſpeculator:

quã ex his eligi põt penes qd attēdi hꝫ pulſus fortitudo ⁊ eius debilitas nãlis ac etiã accñtalis. Nota tñ ꝙ inter hãc fortitudinē ſic accñtalē nominatã ⁊ debilẽ ſibi oppoſitã bene daꝛ mediũ. Inter aũt pulſũ fortē nãliter talē ⁊ debilem nõ cadit mediũ: ꝓpter ꝙ hec fortitudo cõtēperãtiã ꝯſequiꝛ. Iuxta illð haly. ſcðo tegni. fortitudo ỽtutis ꝯtēperãtiã ſeqꝛ ꝯplonis: ⁊ debilitas ſeqꝛ lapſuꝫ.

D **Debilitas aũt** ꝑ oppoſitũ determinaꝛ: vt qꝛ cuꝫ ỽtutis debilitate: ⁊ arterie diſpõne debita in tactũ debiliter ꝑcutit. ℭ Cãꝰ debilitatis cãe plime aſſignanꝛ. Et pma ē debilitas ỽtutis nãlis loq̃ndo de pulſu nãli tali. Sed debilitatis accñtalis plures ſunt cãe vt forte animi accñs ỽtutẽ reſoluẽs vigilie ſuperflue. Exercitiũ forte. Euo ſupflua: malicia hũoꝝ ſꝫ eius venenoſitas ſpũꝫ ⁊ calorē corrũpẽs: ⁊ breuiter oĩa q̃ vehemēter ỽtutē reſoluũt ⁊ exterminãt ſũt debilitatis pulſus cã factiua: ⁊ vt de alijs drĩjs dictũ eſt: ita ⁊ de his dicēdũ ꝙ in eis cadũt cõpoſitiones vt ꝙ aliqs eſt fortꝭ ⁊ velox: debilis ⁊ velox: ⁊ ſic de alijs quas ꝑ ſe idagator īueſtigare poterit: ſꝫ de his auctores nr̃i nõ multã curã uerũt: imo q̃ſqꝫ vtunꝛ eis: vt ſinonimis vt in eis ſcriptũ reperimꝰ vt frequẽs ꝓ veloci: ⁊ tardus ꝓ raro accipiaꝛ.

ℭ Qũntũ aũt modo genꝰ aggrediamur a ſilitudie ⁊ diſſilitudine diuerſitate equalitate vel ineq̃litate ſumptũ: qð in equalē ⁊ diuerſũ diuidiꝛ.

E **Equalis aũt** dicaꝛ q in vnaquaqꝫ ſuaꝝ proceſſionuꝫ in magnitudie. ſ. ꝑuitate: fortitudine aut velocitate l his q̃ ſũt poſt iſta ſilis repiꝛ. Vñ Almãſ. Cũ vnaqueqꝫ ꝑcuſſionuꝫ ſine cõpari magnitudine fortitudie velocitate: ⁊ ĩ alijs q̃ ſũt poſt iſta ſimilis fuerit dꝛ pulſus equalis. Et cũ nõ ita fuerit dꝛ diuerſus. Et ꝑnceps breuius explicãs inquit. Eq̃lis ē: q in oĩbꝰ ſupradictis drĩjs eſt eq̃lis. ℭ Cãe aũt huiꝰ eq̃litatis ſũt fortitudo ỽtutis obediẽtia iſtrĩ neceſſitas nõ variata. Nã neceſſitas variata cã eſt inequalitatis: vt in his ꝯpꝛehẽdiꝛ quoꝝ pectora humiditatibus repleta ſunt q̃ humiditates diuerſis horis diuerſimode calefiunt ⁊ diuerſimode ad coꝛ ſumũt in eo variã iducẽtes neceſſitatē in ptiſicis ethicis peripleumonicis pleureticis ⁊ hmõi. ꝯpꝛehẽdiꝛ. Et hic diuidiꝛ i eq̃lē abſolute ⁊ ĩ eq̃lē ſꝫ qd: vt cũ talē abſolute vocemus: q in oĩbꝰ ſuis drĩjs eſt eq̃lis: ⁊ talē ſm qd q in aliqua tm̃ aut duabꝰ tm̃ eq̃lis ē ſꝫ qd nominemꝰ: ⁊ īter hec duo nõ daꝛ mediũ vt pꝫ.

F **Inequalem** ỽo abſolute appellamꝰ q in nulla ſuaꝝ drĩaꝝ eſt eq̃lis: ⁊ īter hunc ⁊ eq̃lē abſolute daꝛ mediũ: vt eq̃le ſꝫ qd ⁊ ĩeq̃le ſm qd. Et itelligaꝛ ſemꝑ ꝙ reſpectu haꝝ eq̃litatũ ⁊ ĩeq̃litatũ ſit ꝯparatio īter ptes ſibi inuicē ꝯpares: vt ꝯparãdo ſiſtolē ſiſtoli ⁊ diaſtolē diaſtoli qetē qeti ⁊ hmõi. vñ ſꝫ medicũ ſtat pulſũ eē eq̃lē: ⁊ tñ diaſtolē eſſe maiorē ſiſtole: vt pꝫ īntelligẽti. nã hec eq̃litas: ⁊ ĩequalitas penes plures attēdi hꝫ. Nã p̊ attēdiꝛ penes eq̃litatē pulſationũ ⁊ qetũ: qꝛ. ſ. diaſtoles oēs q̃ ad drĩas dictas qꝛ in magnitudie ꝑuitate: ⁊ hmꝰ ſunt eq̃les: ⁊ ita de ſiſtole. ⁊ qetibꝰ vt dictũ ē. ſcðo penes eq̃litatē pulſionis ſiue ĩpꝛeſſiõis arterie: ⁊ partiuꝫ eius digitos ipſos q̃tuoꝛ vt quoniam. ſ. arteria cuꝫ ſuis partibꝰ equaliter in digitis pulſat. ⁊ pariformiter de inequalitate dicatur: vt quia diaſtoles inequalis eſt diaſtoli: vt quia in digitis vna pars arterie fortius pulſat ⁊c. Aut pulſus ſub vno digito maioꝛ videꝛ ⁊ ſub alio digito minoꝛ vt in pulſu ꝯpꝛehẽdiꝛ vndoſo aut ſerino. Iteꝫ cuiꝰ arteria in ꝑncipio ſꝫ eãdē ptē maiorē pulſũ facit q̃ꝫ in ꝑceſſu. Et ſimatiꝫ cũ ꝯſtãtius dicamꝰ ꝙ pulſus eq̃lis eſt cuiꝰ pulſus ē eiuſdē eq̃litatis in digitoꝝ extremitatibus ſꝫ oēs pulſuũ drĩas: ⁊ nõ ē eq̃lis cuiꝰ ꝑcuſſio diuerſificaꝛ ſꝫ oēs drĩas: vel ſꝫ aliq̃s. vt qꝛ aliq̃ñ ſpiſſus: aliq̃ñ rarus: ⁊ ita pariformiter de eq̃li dicēdũ: qꝛ eſt eq̃lr rarꝰ: aut ſpiſſus ⁊ hmꝰ. Et qꝛ hec eq̃litas aut ĩequalitas multiplr variari põt: tũ ex pte drĩaꝝ: tũ ex pte arterie ⁊ partiũ eiꝰ hinc multe ꝯſurgerēt ꝯpõnes q̃s medici nõ ſequũꝛ: ⁊ iõ relinquēde. ℭ Et quoniam oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcũt: tũc de diuerſo agatur.

Pulſus itaqꝫ diuerſus dꝛ: qꝛ in his ſilitudinē nõ obſeruat: vt qꝛ in vna ꝑcuſſiõe: qꝛ. ſ. inter ꝑncipiũ vniꝰ ⁊ finē alteriꝰ diuerſitas ſiue diſſilitudo q̃ñ ꝙ repiꝛ: vt qꝛ frequẽtius pulſat: aut tardius: aut qꝛ maioꝛ in vna q̃ꝫ in alia: aut qꝛ in tribꝰ ꝑcuſſionibꝰ media ceteris ñ ē eq̃lis ex pte. ſ. magnitudĩs velocitatis duriciei mollicieĩ ⁊ hmꝰ: de qbꝰ infra magis. Et pulſus hic diuerſus duo ſortiꝛ noĩa: qꝛ gradatus: ⁊ equalr vel inequalr currẽs a medicis noĩaꝛ. Dꝛ gradatꝰ: qꝛ gradatiꝫ ſꝫ modũ ſcalaꝝ ꝑcedit. Et vt res. hec facilꝰ capiaꝛ eaꝫ exẽplis aperiã. Nã pono ꝙ pulſus ichoat magnus ⁊ ꝯtinue paruificãdo ꝑcedit ⁊ ſic deſcẽdẽdo paruꝰ in fine remaneat: tũc hic pulſus erit diuerſus vt pꝫ ex hĩtis: eritqꝫ gradatus vt pꝫ: ⁊ hic ẽt: qꝛ l curſu ſuo eq̃litatē ſuauit dicetur eq̃liter currẽs. deinde pone eꝯ ꝙ ex pũo ſic fiat magnꝰ: aut de mag̊ ꝑuus: ita tñ ꝙ hãc dictã eq̃litatē nõ ſeruet: ſꝫ ĩ ſuo reditu ſiue ꝑceſſu ĩeq̃litatē faciat: vt ꝙ in medio cadat vt vbi debeat eſſe motꝰ ſit qes tunc talis diuerſus erit ⁊ ineq̃liter currẽs. Silr ſi ineq̃liter augmentaretur aut diminuereꝛ. ℭ Et haꝝ diuerſitatũ gñales cãe a diuerſitate triũ cãꝝ ꝯtẽtiuaꝝ ꝑncipalr ſumunꝛ vt a ỽtute ſ̊ per pte multiplicis varietatis eiꝰ in debilitate ⁊ fortitudine. Scðo ab iſtrumento ex pte multiplicis varietatis eiꝰ ex pte obediẽtie ⁊ iobediẽtie cũ ē nimis duꝝ aut molle. Tertio a varietate ĩ augmẽto ⁊ diminutiõe ipſiꝰ necitatis q̃ oĩa q̃ſi ĩfinitis modis variari cõtingit. ꝑꝑ qð Aui. pulſuũ ꝯpoſitoꝝ ſpẽs q̃ſi ĩfinite ſũt: ⁊ has ñ ꝯſulo medicũ venari: ſꝫ q̃ñ pluꝛe magis ſũt ⁊ a ſẽſu q̃ſi remote: cũ medicꝰ ſit artifex ſẽſualis ſũt reliquẽde. ℭ Sũt ⁊ nõnulle ipſiꝰ diuerſitatꝭ pulſus ſpãles cãe: vt ea q̃ a cibo ⁊ hũore ꝑuẽire ṗt: et ỽtute ꝯſtãte ⁊ iſtrõ ꝓ tũc obediẽte: aut nimis eiꝰ q̃ꝫtitas q̃ ſit fortis cõpꝛſſio dyafragmati cõicata. vñ pulſatiꝭ ĩ ſuo ĩpediꝛ motu ꝑꝑ ſibi nocũ ⁊ cordi cõicari: ⁊ ſic ỽtꝰ nõ ṗt vniformiter arteriã mouere. Itē idē ꝯtigit morbo exñte mãli ⁊ ỽtute ꝓ tũc debili exñte: ⁊ cũ ꝑ nimia mltitudie hũoris ỽtꝰ: ⁊ caloꝛ ſuffocaꝛ: ⁊ ſic grauata nõ ṗt motũ vniformitꝛ ꝯtiuare: vt in ꝑnꝰ. ſebꝛiũ putridaꝝ ꝯtigit. Cõſilr q̃ñ ĩ venis ē ſanguis viſcoſus: ⁊ multa accidit diuerſitas in pulſu ſua multitudie ꝑ̃o ỽtutē ſuffocãdo ⁊ grauãdo. Itē vaporãdo ꝯtiue maxime mãꝰ exñte in pectore: ⁊ ꝑtibꝰ cordi ꝓpinqs ledit lacertos mouẽtes: ⁊ ipſos ĩpedit: ⁊ ỽtutē ðbilitat vitalē. vñ diuerſitas accĩt: ſic ex pte iſtrĩ ⁊ ỽtutis ĩpedimẽto ꝯtingẽte ne vniformis fiat motus. Qꝫ aũt multitudo ſanguinis talē cauſet diuerſitatē declarat flõmia q̃ ſic euato ſanguine diuerſitas remoueꝛ. Idē opanꝛ etiã aĩe fortia accñtia vt cogitatio vehemens triſtitia ⁊ hmõi: ad q̃ ſuffocatio ꝯſeqꝛ caloꝛis: aut iordinatꝰ ſpũꝫ motꝰ. Nã iordinatus motꝰ: aut calidi nãlis ſuffocatio cã eſt diuerſitatis.

ℭ Et ĩ diuerſitatibꝰ pulſuũ ab auctoribꝰ medicie poſitis ꝯſequẽs: ĩnolatas relinquẽs. dico ꝙ ſpẽs pulſuũ diuerſoꝝ noĩate ab Aui. tredeciꝫ enũcianꝛ. ⁊ ſi in Almã. duodecim tantum aſſignentur quaꝝ in pꝛimis cadentem ſua cũ cauſa deſcribemus.

Pulſus itaqꝫ cadẽs ĩ medio ē pulſus q qetē facit qñ motus eſſe debet aut motuꝫ facit qñ qes debuit apperere: q̃ res digitꝭ plane cõpꝛehendiꝛ ⁊ cũ ꝑ ipſos diaſtoles expectaꝛ: tũc qes ꝑcipiꝛ: ⁊ aliq̃ñ tãtũ ꝑcipiũt frequẽtiꝛ: ꝙ vbi debeat eē qes erit motus quem pulſuꝫ nõnulli ſub gradato poſuere. Et ceteri ſub raro

reducẽtes:

reducēte: ⁊ eū q mouet̄ tpe quo qeſcere debeat: ſub frequēti collocarūt: īter talē ⁊ īterceptū moderni miſi nullā penitus differētiā ponūt. Un̄ aliq ſubtiliātes magis enūciāt pulſuʒ illū īterceptū cū eiꝰ extrema duo diuerſificant̄ in velocitate: ⁊ tarditate ⁊ ſilitudine. i. qn̄ duo extrema vnius ꝑtis īterceptā qete diuerſificant̄ in tarditate: ⁊ velocitate ⁊ breuiter nō ſunt ſilia: vt ſi vna pars cadēs ſub vno digitoꝝ: cuiꝰ duo extrema mouētur imaginata qete ꝑtis medie. ita tn̄ ꝙ hec extrema difformit̄ moueant̄ q̄ ad velocitatē ⁊ tarditatē. Et ꝑſeq̄ns in littera Auic. dicamꝰ ꝙ interſceptus ē ille q ſepat̄ cū motu ſuo. i. a motu alterius ꝑtis: ita vt ꝯtingāt duo extrema viiꝰ ꝑtis interſcepta qete diuerſificari: ⁊ in ſuis differentijs nō eē ſilia. ¶ Huius aūt diuerſitatis cā eſt laſſitudo v̄tutis: ⁊ eiꝰ defectus: vt qꝛ ex vehemēti labore: ⁊ exercitio: vt huiꝰ virtus laſſata ſit: aut debilitata: aut defectio eiꝰ ex ꝑte cāe intrinſece: vt ex ꝑte male q̄litatis humoꝝ aut animi accidētis. nā ex his ⁊ ſilibus accidit v̄tutis reſolutio. Un̄ accidit qn̄qꝫ vt ꝑp forte animi accidēs ita diuertat̄ v̄tus aialis ⁊ v̄tus pulſatilis ſibi ſubordinata: vt motū ſuū interſecet qete media. idē operat̄ fortis dolor q maxime v̄tutē ꝓſternit ꝑm ſcd̄a de cauſis q̄ ex dolore ꝯueniūt. Inqt. Dolor v̄tutē diſſoluit: ⁊ mēbra a ſuis ꝓprijs operationibꝰ ꝓhibꝫ adeo vt mēbra ab eris ꝓhibeat attractiōe: aut eiꝰ diſtribuat operationē: aut facit eū interſectū aut frequētē: ⁊ oīo nō ſm̄ curſuʒ nālē. Et nō ꝙ fortis friditas calidū obtundēs ſic ꝙ ad eiꝰ euētationē vna ſufficit ꝑcuſſio magna: vt inde qeſcat qete magna eſt cū cadēns in medio: vt ꝑmi tertia de ſignis litargie.

A **Reperitur** ſcd̄o pulſus diuerſus capriçās nūcupatꝰ ſiue gaçelās: ⁊ ē pulſus q i vna ꝑte tardus exiſtit: deīde cadit in medio: deīde velocitat̄ Capriçās ē q variat in vna ꝑcuſſiōe in tarditate ⁊ velocitate: ⁊ accidit huic vt feſtiet ⁊ ſtet ⁊ cito redit ⁊ ſuū complet motū: ⁊ ſic pꝫ pulſuʒ hūc diuerſū ⁊ nō ꝯtinuū eſſe. Et appellat̄ gaçelās ſiue capriçās: qm̄ in ſuo motu aſſimilat̄ motui hoꝝ duoꝝ aīaliuʒ. ſ. capoli: ⁊ gaçelli: q̄ in ſolis cornibꝰ differētiā inter ſe hn̄t. Capriolus aūt ſiue caprenus motū ſuū tarde ichoat in ſaltādo. deīde i alto aeris qeſcere videt̄. deīn ꝑinceptū velocitat motū: ⁊ multos fac̄ ſaltus: ita in motu huiꝰ pulſus accidit: vt primo tarde diaſtolet: deīnde quiete intercipit̄ aliquanto tēporis qeſcens qn̄ deberet motū ꝯtinuare. deīde diaſtolās motū velocitat: hec aūt ſigna ſunt vbi adſit īſtrumēti obedientia debilitas v̄tutis: ⁊ oppreſſio eiꝰ. Quare vt ſupˀ tot accidūt in paruo tempore diuerſitates. Et ſic de cauſis eius cū habitis ſufficiant.

B **Sub diuerſo** ē ꝯtinet̄ vndoſus ſiue fluctuoſus vl̄ fluctuoſus ⁊ ē pulſus q in Almāſorio ſm̄ latitudinē magnā ꝑtē digiti occupat cū lenitate: qꝛ. ſ. arteria ē mollis ex repletiōe cuiꝫ q̄ nō eſt magna eleuatio neqꝫ ſubita: ſꝫ vna eleuatio poſt aliā fit: vt in vndis aq̄rū ē videre. nā in eis pulſationibꝰ id accidit qd̄ ē in vndis aq̄rum: vt qm̄ vna eaꝝ ſurſuʒ eleuat̄ ⁊ alia deorſuʒ depmit̄ ⁊ vna magis alia: ⁊ vna velociꝰ alia: ⁊ vna tardiꝰ alia: ⁊ vna altera erit maior: altera minor: ⁊ vna aliaꝝ cito ſeq̄t̄: ⁊ alia tardius vt i motibꝰ accidit vndaꝝ: q̄s diuerſitates cōꝑrehēdit tactor in eo q ꝓpinquꝰ eſt ſudationi. Ideoqꝫ pulſus ſudare incipientiū bn̄ cōſiderent̄. ¶ Huius aūt cā ſꝫ plurimū eſt v̄tutis debilitas. Unde diaſtole nō pōt fieri niſi paulatiʒ ⁊ paulatim ita ꝙ virtus ſucceſſiue maiorat ⁊ minorat pulſū ad modū vndarū nō potēs vniformiter ſubleuare arteriā. Et dictū ē ſꝫ plꝫ qm̄ in cā q̄qꝫ ē lenitas ſiue mollicies arterie dato ꝙ v̄tus nō ſit multū debilis eo ꝙ inſtr̄m molle ⁊ humidū nō recipit ꝯcuſſionē ⁊ motū in vnāquaqꝫ ꝑtē ꝑenetrātē ſic eſt videre in corrigia ⁊ alia re molli. nā dura hāc concuſſionē ⁊ motū bn̄ recipit vniformē in ſuis ꝑtibꝰ eo ꝙ ſiccitas eſt apta ꝯcuſſioni ⁊ tremori: ꝑp ſicci fore ꝓprio termino terminabile. aut terminatū. Un̄ extremitas ſicci duri mouet̄ motu ſui ꝑincipij: vt experiētia demōſtrat: ſꝫ mollis humidi partē poſſibile eſt moueri nō mota alia ꝑte hoc motu: eo ꝙ humidū cito recipit ſeparationē ⁊ flexionē ⁊ diuerſitatē figurationis: vt notū eſt.

C **Claudit** in ſe cū his pulſus diuerſus pulſū vermiculoſuʒ q eſt pulſus ꝑuus multe ſpiſſitudinis ſilitudinē cū vndoſo habens. Undoſus aūt vt ſupˀ nō eſt ꝑuus neqꝫ freq̄ns ſꝫ eleuatiōes ⁊ depreſſiōes nūc freq̄ntes: nūc tardas habēs. Un̄ hec in pulſu apparent v̄miculoſo: lꝫ ſint remiſſe. dr̄ v̄miculoſus: qꝛ in ſuo motu: motui vermis aſſimilat̄. nā ꝑmo vt appet motus vermis eſt ꝑuus. Scd̄o freq̄ns. Tertio habēs eleuationes ⁊ depreſſiones nūc frequētes nūc tardas vt ſenſu viſus cōprehendit̄. Et qdā dixerūt hūc pulſuʒ eſſe velocē: ſed ex habitis nō eſt dicēdus velox: eo ꝙ in veloci eſt quies notabilis: ⁊ vt ſupra ō differētia inter frequētē ⁊ velocē. ¶ Et huius cā eſt debilitas v̄tutis notabilis ſiue fortis: ita vt cōiungant̄ tarditas ſpiſſitudo ⁊ diuerſitas ꝑtium pulſus: eo ꝙ v̄tus non pōt in vno tpe dilatare arteriā ſꝫ debite. imo paulatiʒ ⁊ paulatiʒ facit ſpiſſitudinē tarditatē ⁊ ꝑuitatē: ⁊ ꝑ debilitatē notabilē ⁊c. nō intelligat̄ vltimata: qm̄ vltimata raritatē facit: vt ſupra de raritate.

D **Huic** aſſociat̄ formicarius: q ē pulſus valde minutꝰ ſilis motui formicaꝝ: q ⁊ viſu cognoſcit̄. Nā q̄uis i eo ſit diuerſitas aliq̄ tn̄ ꝑp eiꝰ ꝑuitatē n̄ cōꝑhēdit̄ neqꝫ īuenit̄ pulſus eo d̄bilior mīor: qꝫ ⁊ ſpiſſior. ē. n. v̄miculoſo freq̄ntior. Un̄ Aui. Et v̄miculoſi formicātis diuerſitas in eleuatiōe ad ſupiora ⁊ ꝑceſſiōe ⁊ ꝯſecutiōe in ſenſu ē manifeſtior ipoꝝ diuerſitate i latitudie: imo q̄n nō appet illud ꝑp debilitatē v̄tutis modicū ſit lata arteris. Formicās tn̄ ē valde mīor v̄miculoſo ꝑp debilitatē v̄tutis maiorē eē in formicāte. Cūqꝫ poſt talē ſeq̄t̄ i pulſu raritas: tūc eger morti ē ꝓpinquꝰ. ⁊ nō iudices vt ſupˀ ex tali raritate febrē ſiue neceſſitatē deficere ſꝫ egrū. Et dixit Auerroys. 4ᵒ colligꝫ ꝙ cāe v̄miculoſi ⁊ formicātis ſiles ſūt cauſis. vndoſi lꝫ ſint eis debiliores.

E **Et eſt** ſexta ſpēs pulſus diuerſi: quā ſerrinū noiant. ⁊ ē pulſus ſerrinꝰ: vt Aui. q in diuerſitate ꝑtiuʒ ſuaꝝ vndoſo aſſimilat̄: ⁊ in eleuatiōe ad ſupiora ⁊ in latitudine ⁊ ꝑceſſiōe ⁊ ꝯſecutiōe: ſꝫ ē durior: ⁊ ꝑtes eius in duricie diuerſe exiſtit. Un̄ dicēdū ꝙ pulſus ſerrinꝰ ē pulſus velox ⁊ ſpiſſus: ⁊ durus cuiꝰ ꝑtes in magnitudine diaſtolis diuerſe exiſtunt in mollicie ⁊ duricie. Et dr̄ ſerrinꝰ ad ſilitudinē dētiū ſerre q in ſuo ꝓceſſu ineq̄litatē ſeruāt. Nā vnꝰ tendit ad dextrā aliꝰ ad ſiniſtrā: ⁊ ſic ē reperit̄: vt Aui. hec diuerſitas in tali pulſu latitudis ſuarū ꝑtiuʒ qm̄ nō vniformiter arteria ſꝫ ſe totā in digitos ſe ꝑrimit: ſꝫ mō cū vna ꝑte ad dextꝫ digitoꝝ mō cuꝫ alia ad ſiniſtrū. Itē ſic iter hos dētes cadit ꝯcauitas depreſſa: ita in pulſu ſꝫ accīt: vt ſub vno digito ꝑcipiat̄ motꝰ arterie: ⁊ ſub ſcd̄o qes: ⁊ ſub 3ᵒ motꝰ. ⁊ ſꝫ dico in eodē tpe. Un̄ Raſ. in Almāſ. Serrinꝰ ē durus cuiꝰ ꝑcuſſiōe inuenit̄ diuerſitas ex q̄ cū ſub vno digito inuenit̄ ꝑcuſſio: in alio ꝑcipit̄ qes. ⁊ cū ſub alio qes fuerit i alio ſentit̄ ꝑcuſſio. ⁊ iō vt ſupˀ ⁊ īfra oꝫ medicū arteriā q̄tuor cū digitis tāgere: ⁊ ꝯſilr ex ꝑte aliaꝝ differētiaꝝ ſit in eo pulſu ꝑceptio diuerſa: ⁊ ſꝫ vno digito ꝑcipit̄ velocitas: ſꝫ aliō tarditas: ſꝫ aliō fortitudo: ſꝫ aliō debilitas: ⁊ ita ō aliō. hic aūt pulſus neceſſario durus ē ꝑp qd̄ a v̄miculoſo ⁊ formicāte differt: q nō neceſſario duri ſūt. Itē hic pulſus nō eſt ꝑuꝰ illoꝝ ꝯpatiōe. Itē hic ē velox ⁊ illi nō: ſꝫ freq̄ntes. ¶ Cāe aūt eiꝰ ſunt. ꝑ illud qd̄ in ꝯcauitate vene ē ꝯtētū

ḡtri ad putrefactionē maturationē aut cruditatē. nā h pulſū ſic diuerſuz facit: qm̄ ponit diuerſitatē l neceſſitate q̄ ad eiꝰ augmētū vl' decremētuz. Cōſilr diuerſificāt ptes arterie q̄ ad ipſas eē molles ⁊ duras: naz ſm q̄ res putreſcit: ⁊ diuerſimode diuerſitas in pulſu accidit nam ex mltitudie vapoꝝ arteria extēdit ⁊ iduraſ: ex paucitate mollificaſ maxie qñ mā ē hūida. Cōſilr aꝑa corpꝰ arterie extēdēdo idurat: vt i pleureſi accidit. Cōtingit ⁊ pulſuz fore ſerrinū pp diuerſitatē corpis arterie i duricie: qz durꝰ: aut mollicie: qz mollis: qz. ſ. cōicaſ qñqz arterie duricie aliq̄ mollicies pp vicinitatē arterie ad mēbrū molle aut p māz hūidā mixtā: vt ɔtingit l pleureſi l mā flatica in q̄ reperit duricies ipa cū aliq̄li mollicie. Nā i oi pleureſi ē pulſꝰ durꝰ: ⁊ ē ex ſignis cēntielibꝰ. ⁊ ſilr ois pulſꝰ ſerrinꝰ eſt tal. Auerroys āt 4° colli; dic̄ q̄ eiꝰ cā ē ꝟtutis debilitas.

f **Septimā** ſpēm aggrediamur: quā caudā ſoricinā vocant: ⁊ ē pulſus ſoricinꝰ: aut cauda ſoricina: dictꝰ q̄ ordinaſ in diuerſitate ſuaꝝ ptiuz ex diminutiōe ad augmētū aut ex augmēto ad diminutionē. vñ ſʒ diuerſitatē ordinatā magnitudinis ⁊ puitatis cauda ſoricina ppzie cāſ. dr̄. n. cauda ſoricina ad ſilitudinē caude muris q̄ pcedit ordiate ō groſſo ad ſubtile: vt pʒ icipiēdo a pte terminata ppe anuz: ⁊ eɔ̄ de ſbtili ad groſſuz. Multiplr. n. hanc diuerſitatē imaginari poſſumus. p̄ vt q̄ imaginemur pmā diaſtolez aliq̄ʒ pulſū magnā. ſcdaz minorē. tertiā minorē: ⁊ ſic vltra ordinate pcedēdo de puo ad minorē. vñ qñ fit pceſſus ō magno ad puū ſm dimēſionem tūc dr̄ cauda ſoricina finitiua: qz itur v̄ſus finē: ⁊ tūc arteria pmo appet debilis: ⁊ ſic ſp pcedit debiliꝰ ipzimēdo. vt in fine vix pcipiaſ. Cū āt eſt pceſſus econtra appellaſ cauda ſoricina retornatiua: qz ad pncipiū reuertiſ: ⁊ tūc pulſus ɔtinue augmētādo pcedit de puo ad magnū: ⁊ de minori ad maiorē. ⁊ de debili ad fortē ⁊ fortiorē. Nō tñ q̄ hic pceſſus pōt eē ordinatus ⁊ inordinatus ⁊ nō variabiſ nomen.

g **Octaua** ſpēs ē ſuſalis ſiue actualis meſalinus appellatꝰ: quē certe ſpēz ſoricinā facere poſſumꝰ: q ex diminutiōe pcedit ad aliquē terminū in augmēto poſtea declinaſ iterꝰ cū ordie ad diminutionē donec ad pꝰ terminū diminutiōis redeat: ⁊ eſt ſic due caude ſoricine q̄ ɔtinuanſ apō maiores extremitate. ⁊. dī ſuſalis ad ſilitudinē quā cuz fuſo hʒ: aut actualꝰ ab acu cū q̄ ſuunſ ſotulares qm̄ ē in medio groſſus ⁊ in extremitatibꝰ ſbtilis q nr̄o in vulgari nominaſ ſubſtātia. Meſalinus āt grece acualis latine. ¶ Et huiꝰ pulſus cā ē vtꝰ debilis pcedēs ō labore. i. pulſu magno ordiate ad q̄tē. i. ad diminutionē ſiue puitatē: ⁊ pcedēs ex q̄te. ſ. ex diminutiōe ſeu puitate ad laborē ſeu magnitudinē. h eſt ad augmētū: dicimꝰ āt plus ꝟtutē laborare l magnificādo q̄ʒ in puificādo pulſuz qm̄ magnitudo vt ſup̄ ē oñſū ē tu ſigūior. Et hec ꝟtus debilis ñ itelligaſ vltimate debilis. ſʒ in vna ē magis debilis q̄ʒ l alia. vbi gr̄a debilior ē vtꝰ in cauda finitiua: ⁊ iſta ē deterior ſpēs ꝗ l retornatiua ſiue reditiua vtꝰ ē fortior: vt pʒ itelligēti: ⁊ ē minus mala ſpēs.

h ¶ Sʒ qd dicemꝰ cū dicat Aui. alle q l vna pmanet diſpōe plus ē ꝟtutis ſignificās debilitatē. Dōʒ q̄ hec tertia ſpēs appellaſ māſiua ⁊ plus ē ꝟtutis debilitatē ſignificās q̄ʒ ſupple nō pmanēs in vna diſpōne vt ē finitiua: ⁊ iō dicebat Aui. Sʒ eis deterior cauda finitiua. deiñ māſiua poſtea cauda reditiua: vt māſiuā l medio poneret: ⁊ nō i extrēs malicie: p quā māſiuā itelligit pulſuz q l puitate pſeuerat: nō q̄dē: qz l eadē pmanet puitate: imo ɔtinue in illa variaſ: nō tñ deſcēdit ad vltimā puitatis. vt finitiua.

i **Nona** ſpēs eſt pulſus biſpulſās: in q̄ diſcordan ſūt ſapiētes ſiue medici. Quidā. n. [illegible] ꝑ ipm eē vnū pulſū: diuerſū tñ i pceſſiōe ⁊ pcuſſiōe: ⁊ aliq̄ ipm eē duos pulſus: quoꝝ vnꝰ aliū ɔſequiſ. Et rei ꝟitas ē q̄ eſt vnꝰ: ⁊ nō duo: ō q̄ ratio in Almāſorio: pulſus biſpulſans eſt cū arteria pcutiēdo occurrit digito: ⁊ nō ſentiſ q̄es q̄ ſiſtoles dici debeat: ſʒ ſenſu pcipiſ alia percuſſio q̄ pma debilior exiſtit: vt accidit ex pcuſſiōe martelli ſup icudē: pp qō martellinꝰ alio noīe appellaſ. nā ex pcuſſione martelli ſup icudē duplex cātur pcuſſio: ⁊ pꝰ maior eſt ſcda: vt pʒ ad ſenſū. Vñ Auerroys q̄rto colligʒ. Et ꝑt eē vt ſic dicaſ: eo q̄ pulſatiōes due ſūt: vna qz q̄es q̄ ē iter eas nō hʒ tpꝰ qō mereaſ dici tpꝰ q̄etis: ⁊ pp h nōnulli martellinū appellarūt: qz motui martelli aſſimilaſ q cū incudē pcutit binaʒ cāt pulſatiōez ⁊ meliꝰ dilatationē. Et dī pulſus hic bis pulſās: qz ad eū cāndū ad minꝰ bina reqriſ pulſatio: cū q̄ tñ ſtat q̄ ēt ter pulſet: ⁊ dī vnus: qz ɔtiet vnā ptē. qz dyaſtolē ⁊ nō alias. ¶ Et cā bis pulſantis ē fortitudo ꝟtutis: neceſſitas aucta: ⁊ inſtrumēti duricies faciēs ipʒ inobediēs: qz nō obediat ꝟtuti i diaſtolādo in vna vice: vt dʒ: ⁊ fit ſic ſi aliqs vult icidere aliqd in vna iciſiōe: ⁊ nō eſt ei obediētia ex pte inſtri: vt illud incidat l vna vice: tūc ē iuuamētū p aliā ſiue ſequentē vicē: maxie. ſ. cū neceſſitas augeaſ. Reqriſ. n. fortitudo ꝟtutis qm̄ alr arteria ſcā pma dilatatiōe ɔſtringeret aū inceptionē ſecūde: cuiꝰ oppoſitū appet in pulſu bis pulſāte. ¶ Itē reqriſ neceſſitas mlta: qz alr ꝟtus nō conaret facere ſcdaz diaſtolē. Itē ⁊ inſtri duricies q̄ talē pulſationē ipediat alr ꝟtus diaſtolē valde magnificaret.

k **Expediēdo** decimaʒ dico q̄ ipſe nolaſ pulſus iterſectꝰ. de quo ſupra de cadēte in medio: ⁊ tu ibi. Quidā tñ addūt dictis ſupra q̄ interſecus ē in q̄ arteria geſcit: qñ dʒ moueri: ſʒ i medio cadēs eſt diuerſus: qz a ſuo ordine cadit motū faciēs tpe quo geſcere debebat: ſʒ in his medicus ſe nō occupet: qm̄ he occupatiōes ſepe deuiāt medicū de arte ſua. q̄rti pma. p capl'o. ⁊ tu ad ea q̄ de ipſo ſupra allegato loco: ⁊ differt a gaſcdāte: qm̄ ſcda pcuſſio gaſcdātis antecedit. ſ. ɔplemētū pme: ſʒ in cadēte eſt pulſus ⁊ pcuſſio tpe q̄etis prima cōpleta pcuſſiōe. Et huiꝰ cāe expedite ſūt allegato loco.

l **Undecima** eſt pulſus ſpaſmoſus: q ſilitudinez hʒ cū pulſu ſpaſmi. vñ ſcda tertij. de ſignis ſpaſmi ē pulſus diuerſus: nūc altꝰ: nunc depſſus ad modū ſagitte de arcu emiſſe: nūc alte nūc depſſe icedēns: in q̄ ē tenſio arterie. ad quā duricies nō vera ſeqſ: aut ꝟa duricies: vt in ſpaſmo de inanitiōe ſiue ſicco: Itē qm̄ aliqñ ſtat arteria ɔtracta vt mēbrū ſpaſmatū. ¶ Cuius cā ē: aut motꝰ nō nālis ꝟtutis: qz ꝑternālis q̄ nā pcepto nocumēto mēbrū ɔtrahit: vt i ſpaſmo nō pportiōato ad māʒ: aut malicia l eētia arterie: p talē maliciā intelligēdo duriciē ex ſiccitate pſſus ſpaſmaticꝰ: aut ſpaſmoſꝰ.

m **Reperitur** ⁊ tremulus: q ſic dictꝰ eſt qm̄ arteria tremit in ſua pulſatiōe nō ɔplete dilatata: nec ɔplete cōſtricta: imo ɔmixtim diminutis motis motibꝰ. ¶ Cuiꝰ cā vt. io. pulſuum. eſt ꝟtutis fortitudo duricies inſtri neceſſitas aucta ſine autē his tremor ꝑuenire nō pōt. Nā tremor motꝰ ē ɔpoſitꝰ ex motu ſurſū ⁊ motu deorſū: in q̄ nec ꝟtus ē totalr potēs ſup̄ reſiſtentiā ſiue mēbri grauitatē nec totalr ipotēs ſup̄ reſiſtētiā: qz mēbrū cū ſua grauitate ſtat cū ꝟtute: ſic in eqlibra ſiue in q̄dā eqpollētia. ſi. n. ꝟtus nō ɔſtaret: grauitas ipſū oppzimeret: ⁊ ſi duricies nō ɔſtaret ꝟtus ſuā ɔpleret diaſtolē. Et ſi neceſſitas nō eēt aucta vtꝰ ſuū conatū ɔ̄ duriciē nō faceret. his itaqz ſtātibꝰ ſic adiuicē cū tali eqpollētia accidit pulſus tremulus: de q̄ Auic. pma tertij. ō karabito: ⁊ ſic pʒ quō ſine his nō ɔtigit pulſū tremulū cāri: ⁊ accit in hoc: ſic̄ ſi corpꝰ quoddā durū cōcuteret.

n **Et eſt** pulſus retortꝰ: filo qō torq̄ aſſimilatꝰ. nā cū ptorqueſ filū ipm ex plibꝰ filis ɔponiſ adiui

eē nō hñ ꝯmixtiõ: ⁊ ſic ineq̄litatē hȝ pelo apparētē: ſic ⁊
hic pſſus q̄ſdā ptes altiores hȝ: q̄ſdā depſſiores: ⁊ q̄ſdā
ad dextrū ⁊ q̄ſdā ad ſiniſtrū. Cū āt filū ē ꝯplete retortū
tūc p̄dicta ineq̄litas ſi appet. ꝓportiōabilr āt in pulſu h̄
diuerſitas appet: q: in ſuis ptib⁹ ineq̄litatē hȝ ex pte ſi-
tus: vt ꝙ vna ē alta: alia depſſa: vna ad dextrā: alia ad ſi
niſtrā: ⁊ ſic ḋ aliis q̄ ex ſiccitate arteriā corrugāte eueni-
unt. Propť qḋ accidit tp̄m eē cū hoc durū: ⁊ iō nōnulli
chordoſuȝ tremulū: ⁊ retortū ſb ſerrino collocauerunt
pp eoꝝ ineq̄litatē cū duricie inſtrumēti.

A **Cum his** ē chordoſus. de q̄ Aui. ē ex ſūma retor
ti ⁊ aſſimilať tremulo. veꝝ in tremulo
diaſtoles ē magis occulta ⁊ tēſio i chordoſo māifeſta: ⁊
hi oēs vt ſup̄ duri ſūt: ⁊ ita teneať ꝙ in chordoſo eſt tre
mor: ſȝ eſt q̄ſi occult⁹ reſpectu tremulatiōis in tremulo:
in q̄ ē magis manifeſta. Et retort⁹ eſt ſupior ad chordo-
ſuȝ: q: ois cordoſus ē retort⁹ ⁊ nō ꝯ̄: qm̄ chordoſus vl-
tra talē diuerſitatē tēſionē explicat: ⁊ in cordoſo arteria
magis eleuať q̄ȝ in tremulo. Et hi pulſus in egritudinī
b⁹ ſiccis maxie reperiunť: qm̄ talis diuerſitas a corruga
tiōe arterie ſit: q̄ a ſiccitate maxime ꝓuenit.

ℭ Sic de q̄nto expeditū ſextū aggrediamur ab ordiatiōe
⁊ iordinatiōe ſumptū: qḋ re vā ſb pulſu eq̄li: ⁊ ineq̄li eſt
ponēdū: pp qḋ Auic. nō erat neceſſariū medico ponere
gñā pulſuū: niſi nouē. nā cū certificatū fuerit: h̄ genus
qḋ eſt apḋ Aui. 10. eſt ſicut ſi eēt ſpecies noni gñis. Et di
uidiť in ordinatū ⁊ nō ordinatū.

B **Ordinat⁹** ē pulſus q̄ i ſua diuerſitate ordinē ſer
uat i ſuo trāſitu. vbi gr̄a. Aui. pulſus
p̄ erit magn⁹: ſicq̄ȝ ꝓcedit ad tertiā pulſationē i q̄ efficie
tur puus. deīn cū magnitudīe ꝓcedit vſq̄ȝ ad ſextā pulſa
tionē in q̄ iteꝝ puificabiť. deīn magn⁹ ſiet vſq̄ȝ ad nonā
in q̄ iteꝝ puus erit: ⁊ ſic vltra cū h̄ ordine tūc pȝ: ꝙ hic
pulſus ē diuerſus: ⁊ i ſua diuerſitate ordinē ſuat ⁊ i ſuo
trāſit: ⁊ aſſilari p̄t circulo: qm̄ ſic i circulo ab vno pūcto
ſit trāſit⁹ circularis in eūdē: ita i h̄ pulſu ſit circulatio ab
vna diuerſitate in eādē vł ſibi ſileȝ: ⁊ h̄ pulſus ſic diuer-
ſus in vna dīa tm̄ appellať diuerſus ordinat⁹ abſolute.
Q̄ ſi diuerſitas erit reſpcū pluriū dīaꝝ diceť ordinat⁹
nō abſolute ſȝ ſm qd: vł mō Aui. ꝓpe ordinatū: vt vbi
gr̄a ponať ꝙ a. pulſus vt ſup̄ nō ſolū ſiat puus in tertia
pulſatiōe: ſȝ ſiat pu⁹: ⁊ tard⁹: ⁊ ꝯſilr i ſexta i nona. Et ſic
ordinat⁹ abſolute aſſimilať circulo q̄ in ſuo ꝓceſſu ſȝ or
dineȝ in vno diſtinct⁹ colore: ita ⁊ hic circlo aſſimilať q̄
in ſuis ptib⁹ ſic ordinat⁹ pluribꝰ eſt diſtinct⁹ colorib⁹: vt
ꝙ p̄⁹ ps ſit alba ⁊ rubea: tertia ſilr: ſexta ſilr: ⁊ nona ⁊c̄.

C **Pulſus** vō iordinat⁹ ē ordiato oppoſit⁹. nā iordia
tus abſolute ē q̄ in ſuis differētiis nullū
ſuat ordinē: vt ſi i p̄⁹ eēt magn⁹. i tertia pu⁹. in ſexta pu⁹
in ſcḋa magn⁹: ⁊ ſic abſq̄ȝ ordine aliq̄. Inordinat⁹ vō ab
ſolute ē q̄ i ſuo trāſitu aliquē ordinē ſuat: ſȝ ñ in oib⁹: vt
ſi in p̄⁹ eēt magn⁹. in ſcḋa pu⁹. i tertia magn⁹. in q̄rta pu⁹
deīn ꝓcederet cū magnitudīe vſq̄ȝ ad octauā. deīn in no
na efficieť puus. deīn vſq̄ȝ ad duodecimā eēt magnus.
ℭ Et ex his pȝ q̄ñ pulſus ſic ordinat⁹ dic⁹ ab auctori
b⁹ nō p̄t eē tēperat⁹: qm̄ p̄ſupponit in ei⁹ diffōne iordina
tionē: q̄lē ñ hȝ pulſus tēperat⁹. Pȝ ſcḋo q̄lr hic pulſus ē
ineq̄lis: ⁊ ſb ineq̄li reponēd⁹: de h̄ pulſu dixit Auerroys
4° colligȝ. Ordinat⁹ ē ille q̄ in mltis reuolutiōib⁹ ſuā ſer
uat diuerſitatē. Nō ordinat⁹ vō q̄ ſuā diuerſitatē ñ ꝯſer-
uat. Et diuerſitas ordiata ē in eūdē terminū: ⁊ iordinata
ecōuerſo. Et ſi iſtas diuerſitates: ⁊ ineq̄litates ꝯſiderare
volum⁹ referēdo ad alia: q̄ſq̄ȝ gñā aſſignando. ſ. plures
modos diuerſitatis ꝯponēdo ⁊c̄. ꝓtelare foret ſmoneȝ
inutilē. Nā hui⁹ diuerſitates ſenſu: vt exiſtimo: a nullo
ꝑcipiunť: ⁊ ſic eas ꝑcipi nō eſt poſſibile.

ℭ Poſtremo ē gen⁹ ſeptimū a ꝓportione duoꝝ motuū: ⁊
duaꝝ q̄etū ſūptū ſiue vt in q̄rto colliget a ꝓportiōe q̄tu
or tēpoꝝ pulſ⁹ mēſurātiū duas q̄etes: ⁊ duos mot⁹ eoꝝ
a via nālis erit⁹: ⁊ ē vt mot⁹ dilatatiōis ſit maioris ꝯpa
tiōis ad motū ꝯſtrictiōis q̄ȝ dēat: aut ecōuerſo mot⁹ con
ſtrictiōis ſit maioris ꝯpatiōis debito ad motū dilatatio
nis: aut vt q̄etes ſint miores ꝯpatiōe ad mot⁹ debito aut
ſic ꝑmutādo q̄etē iter ſe: ⁊ ē ꝯpatio eaꝝ adiuicē ſic ē ꝯpa
tio motuū: ⁊ ſcḋndo aliaꝝ m poſt que Aui. allegabo: di
uidiť ab eo hic pulſus i eū q̄ ē eq̄pōderis: ⁊ nō eq̄pōder̄.

Et pulſus eq̄pōderis ē eq̄lis ⁊ hȝ cōpōne duoꝝ D
motuū adiuicē ꝯpōne nāli ⁊ p viā nāe
Et ſilr hȝ ꝯpōnē vni⁹ q̄etis ad alterā: ⁊ ēt illā q̄ ē motuū
ad q̄etes. Et iſte ꝯpōnes diuerſificanť ſȝ diuerſitatē eta-
tū ꝯpleriōnū tēpoꝝ ⁊ hi⁹. Et dic ꝙ ꝯp̄hēdere has ꝯpo
ſitiōes ē difficile q̄ȝuis mlti hoīes in muſica eas ꝯp̄hē
dāt: ꝓpterea ꝙ note muſice hēāt ſupfluā extēſioneȝ: ita
ꝙ minor illaꝝ pōt exēplo ꝯp̄hēdi: ⁊ ē illa q̄ multipli-
cať ex. 36. ptib⁹ vni⁹ ad vnā p̄iē: ⁊ hui⁹ vba ſunt alteri⁹ ſu
ne: ⁊ huic p accidēs neceſſaria ē paꝝ. Sȝ in pulſu ſūt tē
pora breuia ad inueniēdū hāc ꝯpoſitionē in eo: ⁊ adhuc
magis: q: q̄es exiſtēs poſt ſiſtolē difficile ē inuenire: eo ꝙ
arteria ē ſupra carnē. ⁊ vba hui⁹ viri clari⁹ intelligenť ex
his q̄ nūc diceť. ℭ Dixit Almāſ. iter vnū duoꝝ tēpoꝝ
pulſus ⁊ aliud inueniť ꝓportio ꝓpa in vtraq̄ȝ etate. Cō
poſitio aūt iſtoꝝ duoꝝ tēpoꝝ in etate pueriti nō aſſimi
lať ꝯpoſitiōi in etate adoleſcētie: aut iuuētutis neq̄ȝ ſene
ctutis: aut ſeniī: ⁊ hec cōpatio pōdus vocať .i. mēſura q̄
ſic ꝓcedere mēſurať: vt iſra: q̄propter cū pulſus in aliq̄
etate ꝓpriā ꝯpōnē ipſi⁹ etatis ſuauerit dī pulſus bñs pō
dus ⁊ boni ⁊ iuſti pōderis q: mēſure ⁊ cū non ſuauerit
h̄: ſȝ ad pōdus alterius etatis puerſus fuerit: vt dū pon-
dus etatis pueriliſ ad pōdus iuuētutis ꝑmutatū fuerit
dī pulſus diuerſi pōderis ⁊ vocabiť pulſus ñ pōderat⁹
aut noib⁹ hoꝝ ſilib⁹: ⁊ h̄ pōd⁹ attendiť ēt ex pte ꝯplonū
tēpoꝝ motuū regionū. Et in ſūma pulſū eē mali pōde-
ris nō ē aliḋ niſi pulſuȝ male ꝓportiōatū rei nāli: ſic ꝯplo
ni etati ſexui: aut rei nō nāli ꝑcipue tēpori āni aut regiōi
⁊ iḋ dicit ſup̄ Auerroys a via nālis erit⁹. Et eē boni pō-
deris ē debite his ꝓportiōari: de q̄b⁹ reb⁹ i ſra ageť: ⁊ pul
ſuȝ mutare hēt. Nōnulli hic interſerūt ꝯſonātias muſi
cales: de q̄b⁹ aliqd ſtatī: ſed certe eoꝝ ſubtilis ꝑſcrutatio
medico practicāti nō ē neceāria. Sȝ cū iā dicta ptranſeat
q̄ ad metrū pulſus ⁊ pōdus bonū in eo iueniēdū ē ſuffi
ciēs. ℭ Auic. ñ ſb his vbis explicauit genus ex pōdere
ſūptū ē ꝯpendo ꝓportionē q̄ȝtitatū ꝓportionū q̄tuor tē
poꝝ correſpōdētiū duob⁹ motib⁹ ⁊ duab⁹ q̄etib⁹: pp qḋ
accipiēdū ꝙ ita ad iuicē ſe hēre dēt mot⁹ pulſus ⁊ q̄etes
⁊ eoꝝ tpa cū ꝯueniēti. ſ. ꝓportiōe: q̄ ñ ē niſi ſuaꝝ q̄ȝtita
tū adiuicē certa hitudo ⁊ ñ ſcita: vt q̄nto euclidis i ꝯmē-
to tertie diffōnis quēadmodū ſe hñt ꝯſonātie muſicales
ſic ſuis ꝓportiōib⁹ ꝯſtituť: ⁊ pp hāc ſilitudinē dī in pul
ſu muſicales ꝯſonātias repiri: q: ſilitudinarie: naȝ ſic p
auditū muſicalis ꝯp̄hēdiť ꝯſonātia cui⁹ debita ꝓportio
ſit in ſuis tpib⁹ p vtutē iteriorē: ⁊ nō p auditū ipſi⁹ iudicať
ita ēt p tactū mot⁹: ⁊ q̄etū ac tpa pulſuū ꝯp̄hēdūť: ḋ q̄ȝ
hitudīe adiuicē iterior vt⁹ iudiciū apḋ ſe deponit. Et hec
ſic ꝯp̄hēſa hitudo ſeu ꝓportio ſit i relatiōe ad rē nālē: aut
nō nālē vt ſup̄. Et in ſūma ꝯſiderať ꝓportionē q̄ȝtitatū
⁊c̄. vt Aui. ñ ē aliḋ q̄ȝ diſcurrere ſi q̄ȝtitas ꝓportiōis dia
ſtol' ad q̄etē ⁊ ꝯ̄ ꝓportiōať corpi vł iuētuti vł nō: ⁊ hi⁹.
Et h̄ volo ḋ his hec pauca ſufficere. Et cū abſq̄ȝ noticia
ḋ ipſis ita exq̄ſita poſſit medic⁹ i pfectā corpis cognitio-
nē puēire ꝑ materie practic⁹ ſupfluū duxi i his ampli⁹ ꝓſeq̄.
ℭ Cā ȝ ñ ꝯpulſus hui⁹ aſſignat p̄nceps dicens: ꝙ cā pul E
ſus mali pōderis. q: ſ. ſcḋ motu i tpe in q̄ oȝ venire q̄es

eſt augmētū neceſſitatis ſupple p qd̄ irritat̄ virt⁹ ad faciēdū motū tpe quietis. Et cū mali pōderis facti ī tpe motus: qz .ſ. facti ī qete qñ debuit eē mot⁹ ē diminuta neceſſitas. Que res ſupple v̄ificat̄ ſi vi⁹ nō fuerit mltū debilis: qz ēt ad debilitatē fortē v̄tut̄ aliqñ illō mali pōdus cōtingere ſolet: ⁊ ſubdit Aui. φ pulſus tpe mot⁹ pp velocitatē diaſtolis ali⁹ ē ab h̄: q̄ lr̄a verī⁹ ſic exponat̄. Q₂ pulſ⁹ ſcḋs ſiue mot⁹ ſcḋs tpe q̄ dz fieri mot⁹ velocitādo diaſtolē. Ali⁹ ē a pulſu mali pōder̄ ī q̄ expectat̄ qes ⁊ vēit mot⁹ ⁊ h̄ ē notū. Nā ſtat diaſtolē eē velocē: ⁊ pulſū nō eē cū h̄ mali pōderis cū ſit mot⁹ fact⁹ tpe mot⁹: ⁊ qes tpe qet̄.

f ℭ His itaqz ſic a p̄ ordine ſuipt̄ ad tria vltia m 2⁰. ordine cōduiſa accedo: q̄ ſt ab āneī is ſup̄ta. Quoꝝ p̄ᵐ a ɔtētis ſumit̄ arterie: pp qd̄ dī pulſus plen⁹ vacu⁹ ⁊ medius.

Pulſus aūt plen⁹ ē pulſus q ſentit̄: ac ſi ī foramie arterie foret hūoꝛ ipl̄es de q̄ ſollicitandū ē: vt pure ſeu debite euacuet̄ cū pſſuri pl̄ſus vacu⁹ ē ɔ̄tr̄i⁹. pp q̄ accipiēdū φ cū plenitudie pl̄ſus ē aut ſp̄uū multitudo ſiue q̄ṫitas aut mlta ſāguis arterial̄ ſiue hūoꝝ copia aut fumoꝝ capitoſoꝝ: repletio q̄ qdē repletio p arterie extēſionē ɔp̄hēdit̄ ipa ſic ī tactu reſiſtēte cū digitis exp̄mit̄ vbi pcipit̄ tēſio ⁊ cū dilatatōe repletio: vt ī coꝛpib⁹ atleticis ſāguineis ⁊ ſilib⁹: q̄lis nō ɔp̄hēdit̄ in arteria reſiſtēte pp duriciē: ī q̄ ɔp̄hēdit̄ extēſio cū ſtrictura q̄lis appet ī ethic̄ ⁊ coꝛpib⁹ ɔſūpt̄: ⁊ cū tal̄ appet pl̄ſus tē dz medic⁹ ſollicitare ad euēne ī toto vl̄ debito mō ſiēdā cū e⁹ tardatiōi imineat piculū de fractura venaꝝ: aut arteriaꝝ: aut ō ſuffocatōe: ⁊ extictiōe calidi: vt in p̄ aphō. cōmēto. 3⁰. Uacuitas aūt pl̄ſus ex q̄dā laſcitudie ɔp̄hēdit̄ nō pp molliciē ɔtigētē. ſz pp defectū ɔtēti potī⁹ aut ɔtinēdi ī arteria vt euidēs ē a q̄ mollicie raro plen⁹ abſoluitur. ⁊ vacu⁹ appet īflat⁹: ſz cū tāget̄ vacu⁹ digitis p̄ficit̄.

Secundū v̄o a q̄litate arterie accipit̄ ⁊ carnis circūſtātis q diuidit̄ ī calidū ⁊ hūidū: frīdū ⁊ ſiccū: ⁊ inter hos mediū. de q̄ medici rariſſime mētionē faciūt. Eſt tñ calidus dict⁹ cui⁹ coꝛp⁹ arterie ſiue ſubſtantia ab extremitate digitoꝝ calidū percipit̄: ſicqz ſuo mō de frido ⁊ reliqs dicat̄ ſemp ī relatiōe tpati.

Tertiū ab eēntia arterie tollit̄ ⁊ diuidit̄ ī mollē durū ⁊ mediū. Mollis eſt q recipit reditū ad īteriora a ɔp̄ſſiōe facile: ⁊ dur⁹ ē ei ɔ̄tr̄i⁹. Jnqt Gal. ī ɔmē. pulſuū. pl̄ſus mollis ⁊ dur⁹ pōt dupl̄r ītelligi. Uno mō ɔp̄e pp duriciē ⁊ molliciē iuſtri. alio mō iprop̄e ītelligēdo p molliciē quādā laſſitatē ad paucitatē ɔtēti ī arteria ɔñte ⁊ ipſi⁹ vacuitatē. ⁊ p duriciē tēſionē ɔñte ad arterie tēſionē pcedētē ex arterie repletiōe mãe vl̄ fumoꝝ eā tēdētiū. de cauſis āt duriciei ⁊ mollicici: vacuitat̄ ⁊ plenitudis ſatis actū eſt circa p̄ñᵐ capl̄i. ℭ Cauſe autē calefacientes aut infrigidantes ⁊c̄. note ſunt: de quib⁹ in particulari magis cū de his que pulſum mutāt agem⁹ ⁊ ſpecialius tñ de pronoſticis a pulſu ſumptis.

Capitulū. iiij. De obſeruādis a medico vt pulſuū ōbitā agitationē cōſequat̄

6 **Cum de eſſe** pulſus ⁊ cauſis e⁹ ad plenū ſup̄a actū ſit: ɔñs duri p eius debita notitia: q̄ oz medicus ſtudere diligēter apiendū eē. pp qd̄ primo ſciat: φ lz vt ſup̄a. Significatio pulſus ceteris ſignificationib⁹ ſit certioꝛ: ad e⁹ tñ pfectā noticiā nō facile pueni̇t̄. Nā vt cōſtātin⁹. Ex trib⁹ eius noticia difficultat̄. p̄mo qdē ob multas ſubitaſqz mutatiōes que ei adueniūt. Scḋo pp multitudinem generū ſpērū ⁊ diſtaꝝ e⁹. Tertio qm̄ medic⁹ caret eo ad qd̄ ipſz ɔpare hz: vt qm̄ tēperati aut ſani pulſus lāguēt̄ noticia caret. nā ſpēs pulſus ɔp̄rehēdi nō poſſunt ī aliq̄ īdiuiduo niſi cōparatō ad pulſū ſani: q ī coꝛpe tpate ɔplonis iuenit̄: aut ad q̄tuoꝛ ſz φ a radicib⁹ nāe 4⁰ colli̇ḡ. Et ſubdit nō cognoſcit̄ niſi p ɔpationē ſani pulſus: qz ipſi⁹ egrotātis dū ſanus erat.

D ℭ Ex qb⁹ collige q̄ṫrū opz medicū ſe in pulſu ſanoꝛuz exercitare ſp̄al̄r circa pulſus hoīuz ſue ciuitatis. Nā ipſi⁹ ñ cognitis dubia tūc de pulſu īfirmi ferē opio: ⁊ ſic ɔtigit medicū errar̄. Jta qz op⁹ ē vt p lōgū exercitiū ſibi pulſū eq̄lē ſtatuat. ō q̄ ī p̄cedēti ca⁰. a q̄ cū aliqs pulſus recedit ō eo recte iudicet qd̄ ēt difficillimū facio. Un̄ Gal. ō mirabilib⁹ pnoſticatōib⁹. Nō pōt cognoſci diſpōnes pulſus ad id qd̄ p̄ter nāz niſi prius cognoſcat̄ diſpō pulſus nālis. Et ad ipſz cognoſcēdū marie opat̄ noticia ɔplonis ⁊ cōpōnis coꝛpis egri cū ex coꝛde frido pulſus q pueniūt ſint pui: ⁊ tardi: ⁊ ex calo magni veloces: ⁊ ſic ō aliīs. Jō hec ⁊ dicēda tactoꝛ bñ cōſideret q̄ ad mutationē pulſus faciūt. ℭ Et ppoſitū nr̄z magl̄ attingēs: dico φ lz pluríb⁹ ī mēbris ī arteria pulſ⁹ pcipiat̄: ex c⁹ tactu ō ipo iudiciuz fieri poſſet: tñ facilitas ɔp̄hēdi arteriā: ⁊ honeſtas ⁊ direct⁹ aſpect⁹ arterie brachij ad coꝛ ppingtaſqz ēt ſapiētib⁹ ſualere: vt e⁹ tact⁹ in arteria brachij fieret: ⁊ ſic p illā magis q̄ p aliā iudicaretur. Quib⁹ q̄tuoꝛ cauſis ſic cōib⁹ duas addit ɔſtantin⁹: vna q̄rtū ē qm̄ arterie tāgēde loc⁹ detect⁹ eē dz: ⁊ nō carne coopertus. Jn q̄ loco ſit arteria meli⁹ ſe repſētat: ſicqz meli⁹ p̄cipitur cū manifeſte appeat arteriā ɔſidatā nō ita bñ p̄cipi quēadmodū ī ſupremo ſituata. altera ē qm̄ arteria ī mēbro recta ⁊ nō circūuoluta eē dz: vt ſup ipſz q̄tuoꝛ digiti ſil̄ poni poſſint: vt in bono iudicio pulſus ſic tāgere eſt neceſſariū: vt hic ſtat l: q̄ ex re arterie tēpoꝝ nō tāguntur: qz toꝛtuoſe ſūt: ⁊ tu ſpeculare: vt qd tortuoſitas ſic iudiciū īpedit: aut occultat. ℭ 2ᵐ obſeruādū ē: vt tactoꝛ p̄us bñ ɔſideret tāgēdi diſpōnē q̄ ad extrīſeca: ſiue q̄ ad res ñ nāles: ſi veꝝ iudiciū deponere voluerit: vt v̄. grā. Q₂ nō ſit irat⁹: forti gaudio ɔmot⁹. Nō exercitat⁹. ñ multū replet⁹: ñ famelic⁹ ⁊ hi⁹: q̄ī pulſu mutationē facere cōſueuerūt. de qb⁹ iſra ad plenū. ℭ 3ᵐ φ tāgēdo icipiat ab arteria dextri lateris: qm̄ pfectioꝛ eſt pulſus dexter: vt 13. de aīalib⁹ pe coꝛdis latioꝛ q̄ dilatat̄ ⁊ ɔſtrigit̄ reſpicit lat⁹ dextrū: ⁊ iō abili⁹ ad motū: ⁊ ad actiōes q̄ ſiniſtrū: ⁊ h̄ vt q̄ſi ſp ⁊ raro fuenit̄ ɔ̄triū. pulſus tñ ſiniſter ē magl̄ tpat⁹ pp ptē ſiniſtrā nō eē ita calidā. Archimetr⁹ aūt curius practicā vidi iubet: vt p̄us arteria ſiniſtra tāgat̄ qm̄ lz coꝛ ī ptē dextrā eſuſſet: tñ qlibz mot⁹ coꝛdis et ppīgtate ī ſiniſtro facillime agnoſcit̄ brachio: ⁊ qz hec ñ ipedūt iudiciū practici: iō de iſta re nihil voluit: tñ Aui. h̄ vtrūqz tāgi debere pp ineq̄litatē ipſoꝝ: qm̄ raro accidit vnū alteri eē equalē. de q̄ iu ſequēti cap. pticular̄ agēt̄: ⁊ h̄ ē mos practicātiū imo nōnulli ſunt alchimizātes cū pulſu: ⁊ p̄ tāgūt dextrū ſtātes ac meditātes: ⁊ mag̃ cum ſpatio deīn ad ſiniſtrū ſe ɔuertūt idē opātes: ⁊ ſic oñdūt ſubtil̄r ſe velle idagare diūas pulſuū: p̄ qs optie ɔp̄hēdē poſſint eēntiā: ⁊ egritudis locū. ⁊ ōs noui̇t quo rē ītelligūt: ſz p tē ſuffic̄ eis: φ ſic opādo vl̄gares aſtātes ō ipſis maioꝛē capiāt ɔfidētiā. ℭ 4ᵐ φ man⁹ tactoꝛis dz eē alterata q̄ ad q̄litatē ɔ̄p̄mas: qz .ſ. nō nimis calida: neqz nimis frida: ſz moderati caloꝛis: ne ex nimia friditate ſeq̄t pulſus retractio: aut ex caliditate expanſio: ſiue dilatatio. Addo p̄terea cū organū tact⁹ meli⁹ diſpoſituz erit aliās pib⁹ meli⁹ idē ō tāgibili ferret̄ iudiciū. ℭ Ex qb⁹ infert̄ φ decēs ē: ⁊ q̄ſi neceſſariū medico cyrothecas tpe hyemis geſtare: vt in manu caliditatē ſuet moderatā. ℭ Quītū φ cū peruenit ad tāgēdū arteriā ipaz q̄tuoꝛ digitis ſz longitudinē arterie cōp̄hēdere dz: vt ſic p diſcernat curtū a lōgo. Jtē ⁊ v̄tut̄ tenoꝛē. qm̄ aliqñ ob e⁹ ōbilitatē: ſb oīb⁹ his digitis pulſationē facere nō pōt: q̄ res ſic tāgēdo cōp̄hendit̄. Jtē ⁊ pl̄ſus ieq̄litas: vt. ā. al̄r male ɔp̄hēdi pōt. ℭ Sextū φ cū pl̄pis digitoꝝ ſiat: cū ī eis ſit maioꝛ tēperies. vt p̄⁹ I

p' ō ꝯplonib⁹: ⁊ atten⁹ ꝯſideraſ tact⁹ cū indice eiꝰ ꝓ ceteris ſit magꝭ apt⁹ ad diſcernēdū: cū i eo ſit maior tēpies. ℭ Septimū ꝙ cū digitis dextre fiat tact⁹ brachio īfirmi: aut ſani cū ſiniſtra ſuſtētato. nā dextri melioris ſenſibilitatis ſūt. ℭ Octauū ꝙ tactor nō ſit alterat⁹: ſꝫ qetus. Nec ſubito cū ad īfirmū accedit ſibi dꝫ pulſū tāgere: ſꝫ dꝫ parꝝ morari ⁊ ſedere. Nā qñqꝫ ex reuerētia aut timore medici fit ī pulſu variatio: vt ī coſta greco falconerio, Illuſtris. d. mei ꝯtingebat. naꝫ ⁊ cōmotio: aut alr quōlꝫ agitatio: vt īfra cā eē ꝑt: vt ſic ī iudicio error ꝯtigat: neqꝫ tn̄ cū ꝑſpicacitate cōmot⁹ vt qetat⁹ iudicabit cū īqetari: ⁊ reſidere anim⁹ ſapiēs ⁊ prudēs fiat. ꝓ. bycoꝝ. 7⁹. dꝫ ei ꝙ aliq̄ ꝓus dicere: īfirmꝰqꝫ ō alio īterrogare donec ad moderatā ꝑueniat ſui corpis diſpōnē. Que oīa facilr a medicis obſuāſ cū aculeo aureo ꝑtīguſ. Q; ſi fec⁹ fiat dicta abbreuiāt. ℭ Nonū ꝙ ſi tactor ꝯprehēdet arteriā carne multa eē coopertā aut nālr ꝓfundā: tūc dꝫ cū digitis fortiter cōpmere: vt ſic arteria ſe melius offerat: ſi cūꝫ carne digitꝭ cadēte: nō tñ ita fortr: vt dr̄ⁿ. ō bito motu arterie īpediaſ. ꝙ ſi carnoſitꝰ ſi fuerit leuiꝰ ⁊ tāgere dꝫ. ℭ Decimū ꝙ q; pulſ⁹ i ꝑcuſſu aliqñ variaſ ap eo. ꝙ a ꝓn⁹ fuit ex pte ſuaꝝ dilaꝝ: nō medic⁹ tāgēs digitos remouere ſi dꝫ: q̄uſqꝫ plēs nō ſenſerit ꝑcuſſiōes. Sꝫ q̄res vſqꝫ ad quot: dico ꝙ. 18. ꝯtinētis. voluit Raſ. ꝙ digiti ſup arteriā teneanſ vſqꝫ ad. 12. Quidaꝫ vſqꝫ ad. 20. Nōnulli vſqꝫ ad. 25. quā ſniam ſecit⁹ eſt pī me⁹ Cermiſon⁹. Ceteri āt vſqꝫ ad cētū: ⁊ ħ voluit archimetrus in ſua practica. inqt. ⁊ vſqꝫ ad cēteſimā ꝑcuſſionē ad min⁹ pulſū ꝯſiderato: vt diuerſa gña pulſuū iueſtiget: ⁊ aſtātes ex lōga expectatiōe verba tua gratioza ſuſcipiāt. Voluerunt hi viri oēs vt tāto ſpacio teneāſ in q̄ pulſus dāie rōnabilr appere debentes cōphendāſ: q. ſ. ad eē eq̄lē vl ineq̄lē ordinatū vl iordinatū cadētē: aut nō cadētē. q. ſ. in tāto tpe dr̄⁹ ſe manifeſtabit ex pte ſui tenoris ⁊c̄. ℭ Undecimū ꝙ ſi infirm⁹ iacet ſup lat⁹ ſiniſtrū tangaſ arteria dextri. ⁊ ecōuerſo. Ne pp cōpſſionē ſup brachiū ſctām accidat error in iudicio ex tali ſitu ſic diſtēꝑato pulſu: qm̄ pp compſſionē īpediſ trāſit⁹ debit⁹ ſpūuꝫ. vñ aliqñ in eo latere nō repiſ pulſus: vt expiētia docet. Cōſilr attēde ne digitos inſtrū ertēſos habeat: neqꝫ in pugnū reductos: ne ex tali ſitu iudiciuꝫ varieſ: vt dictum eſt.

Capitulū. v. De rebus naturalibus pulſus mutantib⁹ cōtinens. Rubricas quinqꝫ.

ℭ De pulſu complexionum. Rub. j.

A **Varia ſunt** pulſus nālē variātia ab eo ꝙ eē dꝫ tēꝑati relatione. Res. ſ. nāles: res nō nāles: ⁊ res ꝑter nāꝫ de qb⁹ oīb⁹ ſuo ageſ ordie: ⁊ initiuꝫ faciēs a reb⁹ nālib⁹: tanq̄ꝫ a dignioꝛib⁹ ⁊ ꝓmis. Dico ꝙ inter res nāles cōplexio: hītudo: forma: etas: ſexus: ⁊ impguetis ſunt pulſuꝫ nālē q̄ꝫ maxime variātes: ⁊ ħ in loco ꝟtutē amitto tāq̄ꝫ cām ꝓmā in oī pulſus diſpoſitiōe currentē: ⁊ ſic inter res nāles ꝓ⁹ habeaſ. de q̄ in loco. ℭ Ex pte aūt complexionis pulſus variaſ: qm̄ in calida cum in ea maior ſit neceſſitas ceteris paribus inde pulſus ꝓuenient magni: veloces: ⁊ freq̄ntes: vt ſupra: ⁊ q̄nto calidior tāto velociores ⁊c̄. ceteris parib⁹ ſemp obſeruatis ex pte ꝟtutis ⁊ alioꝝ: ⁊ ꝙ nō ſit ꝯtra operātia ex parte alioꝝ ⁊c̄. Nā ꝟtutē calor innatus q̄ꝫtūcūqꝫ fuerit nō minuit: imo ex eo ꝓuenit ſpūs fortitudo audacia mania ⁊c̄. vt Aui. ⁊ ex ħ pſſus magnitudo ⁊c̄. Et cōtrariū eſt in calore ꝑter naturā: quia quāto magis augmentaſ: tanto ꝟtus debilior efficiſ. Et ex hoc pulſus paruitas ſequeſ: niſi impedimentū interuenerit ex parte inſtrumēti: aut neceſſitatis. Et qb⁹ habeſ pulſus colericoruꝫ aliīs paribus velociores ⁊ frequētiores eſſe pulſibus ſanguineoꝝ. Et habētes cor calidū parib⁹ ſeruatis: magnos veloces: ⁊ freq̄ntes pulſus habēt. Et hic notetur. Q; aliquādo ꝯtingit flegmaticos pulſū magnū habere q̄ res caliditate ſui cordis accidit: ⁊ ſi cetera mēbra ad ipſum frigidū ſunt declinātia: aut ex caliditate magna ſui epatis. Et plurima talia diuerſa in hoībus reperiunſ que ſic a ꝓmis ꝓncipīs deuiare videnſ. ℭ In frigida aūt pulſus ad paruitatē declinat: tarditatem ⁊ raritatem: ⁊ ideo pulſus melācolicoꝝ ſunt parui tardi ⁊ rari: niſi ex pte cōtraoperātis contingat oppoſitū. ℭ In humida vero eſt pulſus velut vndoſus ⁊ dilatatus: qa ineq̄liter eſt eleuatus ⁊ latus: nā arteria ꝑpter eius mollitiē non equalr ſcḋm oēs ſuas partes pulſat in digitis: ſꝫ fit inundatio: vt ſupra de pulſu vndoſo. Et eſt humiditas in arteria expāſa cum termino careat: ꝑpter qḋ dilataſ. hūc pulſuꝫ ēt faciunt habitudo humida ⁊ tenera etas.

B ℭ In ſicca vero pulſus eſt anguſtus ⁊ durus: q̄s res inſtrumēti diſpoſitio operaſ: ꝙ ſi ꝟt⁹ fortis fuerit: ⁊ neceſſitas multū augmētata: tūc cāt pulſus his pulſans ſpaſmoſus ⁊ tremulus. ⁊ q̄ ſic poſita ſūt intelligaſ de ꝯplexiōe ſimplici diſtēꝑata nālr tali: a qbus accipi pñt pulſus cōplexionū cōpoſitarū nālr diſtēꝑatarū: q̄les: eſſe debēt: vt ꝓ dicem⁹ ꝙ vt actū ſup: ſemp medic⁹ ſibi pulſum ſtatuere dꝫ: quē reſpcū alioꝝ ſibi metrū faciat. Nā cū talis apud nos nō inueniaſ: opꝫ imaginari hūc cōponere. Et in hoc apparet: quare ſemp medici ī pulſu vno: ⁊ eodē variū deponūt iudiciū: quoniā ⁊ imaginatiōib⁹ diuerſificanſ ſibi variū metrū ſtatuēdo.

C ℭ Suppoſito itaqꝫ ſic pulſus metro: ſiue tēꝑamēto: de quo ſupra. Dicēdum ꝙ pulſus ſanguinei magn⁹ velox ē: ⁊ frequēs ſemper tali cōtra opatiōe ⁊c̄. Nā ꝑpter neceſſitatē maiorē eſſe in eo q̄ꝫ in tēꝑerato: accidit pulſus magnitudo. Et qm̄ ī eo maior ē hūiditas ē latior. vt ſupra. ⁊ qm̄ arteria eſt mollis reſpectu tēꝑate: hic nō ita eq̄liter in digitis vl̄a: q̄re reſpectu tēꝑate vndoſus dici pōt. ℭ Pulſus qḋē colerici quē aliīs parib⁹ ſanguineo caliorē eē omitto: minor erit velocior: ⁊ ipſo ſanguinei frequētior. Nā vt premittiſ in colerico neccitas maior ē. eritqꝫ velocior pp ſiccitatē inſtrūi: ex q̄ redditſ inobediēs. vñ cū velocitate ſupplebit. Nunqd ipſa ſiccitas ipſa hūiditate ipm īſtrm magis indiſponat ſpeculātib⁹ relinq: ħ ī nō tacebo: ꝙ hūiditas ꝟtuti ceteris pib⁹ min⁹ obuia ē. Et certe ſic eē ī expiētia meo facili iudicio tāgēdo ꝯphēdi: maxie ī diſpōnib⁹ ꝓternālib⁹ calīs ⁊ ſiccis reſpcū taliū caliditū ⁊ humidarū. nā ſiccitas ī augmētū neccitatis ipſa hūiditate magis ꝯferre vr̄: cū ſit opatiua magis ⁊ caloris lima dicaſ: hūiditas qḋē acuitatē caloris obtūdit: ⁊ ō iſto aliqd īfra cū de pulſu pueroꝝ ageſ. Et ſic actū ē hūiditas ad extēſionē facit. ꝓma ꝓmi. de elemētis. ſic ſiccitas ad cōſtrictionem operatur: quare pulſus accidit cōſtrictio ⁊ āguſtia eadēqꝫ cā durior fit: cum humiditas mollitiē ⁊ ſiccitas duricieꝫ ꝑturiat. ℭ Flegmatici vero pulſus puus eſt tardus ⁊ rarus: puus quidē pp diminutiōeꝫ caliditatis. Sꝫ tard⁹ ⁊ rarus eſt q̄ꝫ mollis ⁊ latus vndoſo ſimilr: vt de ſāguineo ē dictū: niſi ex ꝯopantia ꝯriū accidat. ℭ Melicolici pulſus ipſo flāmatico minor eſt rarior ⁊ tardior: ſꝫ dur⁹ ſtrict⁹ ēt ex ipa cōpoſitiōe: q̄ ēt ſp intelligaſ niſi ꝯ opantia impediant. ℭ Ex qb⁹ oīb⁹ accipiēdū pulſū lateris dextri maiorē velociorē frequētiorē pulſu ſiniſtri fore: cū lat⁹ dextrū ſit calidi⁹. nā vt ſupra: ⁊ ſi cor ī ſiniſtro ſitueſ: tñ pp exuſſtuationē caloris in dextrū in quo ē ēt caliditas epatis ⁊ kiſtis fell' dextꝝ lat⁹ calidi⁹ reddiſ: ⁊ in ipſo ſic maior neccitas exiſtit: q̄ intelligaſ eē vera in dextrarīs. Nā in his q mān ⁊ brachio ſiniſtris vtunſ ſiniſtrarū dici ꝯtigit pulſū ſiniſtri lateris eē qñqꝫ maiorē. nā ꝓ opatiōib⁹ mittēte maiorē q̄ꝫtitatē ſpirituū: ⁊ caloris ad ſini-

C ſtrũ lat⁹. ¶ Et ex his colligit̃ h̃ documẽtũ in practica: ꝙ pulſus duoꝝ lateꝝ ſemꝑ tãgẽdus ẽ caplõ p̃cedẽti. Q̃ ſi ꝑcipiet pulſuz lateris min⁹ calidi maiorẽ atq; velociorẽ pulſu lateris magis calidi forẽ: tũc ſi febricit iudicare debebit materiã peccantẽ in latere illo eẽ: ſicq; de loco materie per pulſum iudicabit: q̃ ſollicite a medico inueſtigari dʒ. 4ᵒ ꝑmi. ca͂ p̃. ¶ Iuferẽ quoq; deĩde ꝙ diaſtole ⁊ ſiſtole pulſus nõ ẽ ſʒ mõꝫ acceſſionis ⁊ receſſionis cordis .i. diaſtol̃ ⁊ ſiſtol̃ cordis: ſʒ ſʒ mõꝫ diaſtol̃ ⁊ ſiſtol̃ corpis arterie. ¶ Iuferẽ ⁊ ex his vitio ꝙ ꝯtigẽs ẽ arteriã vni⁹ lateris diaſtolare alia ſiſtolãte. nã pulſus lateris calĩ cõplebit citi⁹ ſuã diaſtolẽ pulſu lateris fridi. q̃ aliq̃n diaſtolabit pl̃ſus lateris fridi: q̃n ſiſtolabit pulſus lateris calidi. ꝯſidera. Et hãc lateꝝ diuerſitatẽ in pulſu maniſeſte enũciat eſſa caſum in altero ipoꝝ exñs: quo in caſu pulſus ei⁹ lateris velocior ⁊ freq̃ntior exiſtit: ꝯſilr ⁊ mot⁹ arterie q̃ in v̄ga ⁊ ſb teſticulis ẽ cõprehẽſa: q̃ motus tpe ꝓpinq̃tiois coit⁹ velocitat̃ freq̃ntaturq; magis: q̃ʒ ſit mot⁹ arterie brachij: aut alteri⁹ loci ab illo diſtãtis.

¶ De pulſu habitudinis. Rubrica. ij.

D ACcedo ad ſcd̃am: q̃ ad h̃itudinẽ macredinẽ. ſ. ⁊ pĩguedinem. Nã macri pl̃ſus euidẽtior ſiue perceptibilior: ⁊ maior ẽ pulſu pingui ⁊ velocior. Nã graſſorũ pulſus ꝑ multitudine carnis occultant̃ ⁊ miorant̃: q̃ pauciores ſũt caloris. nam in pĩguedie fortior eſt friditas. ſcd̃a ꝑmi. de ſignis cõplonũ: ſũt tñ freq̃ntiores: ſic cũ freq̃ntia neceſſitati ſuccurrẽtes. Et his ceteroꝝ ꝑitas ſemꝑ ſupponat̃.

¶ De pulſu etatum. Rubrica. iij.

E NOn minus etas pulſũ variat ob diuerſitatẽ a cõplexione dictã: vt q̃rto colligʒ. ob quã rẽ de eis locutur⁹ a pulſu ꝑme etatis initiũ capiã. ¶ Pueroꝝ .n. pl̃ſus ex pte caloris velox ẽ. ⁊ ex pte debilitatis ṽtutis ſpiſſus cõparatione ad iuuenes ſctã. Eſtq; mollis velut vndoſus iuuenũ ꝯparatiõe. õ cui⁹ magnitudie. ſgt Aui. Pueroꝝ tñ pulſus ꝯparatione q̃ntitatis corpis eoꝝ ẽ magn⁹: q̃n eoꝝ inſtr̃ʒ ẽ valde molle ⁊ ipoꝝ nec̃itas ẽ fortis ꝑꝑ eoꝝ calitatez in q̃li ⁊ q̃titate ⁊ eoꝝ ṽt⁹ cõparatiõe ꝑuitatis corpis nõ ẽ ꝑue q̃titatis. verũ tñ eoꝝ pulſus reſpcũ ꝯplonis nõ magn⁹: ſʒ velocior ⁊ ſpiſſior. In pueris nãq; fumoſi vapores multiplicant̃ ꝑꝑ multã eoꝝ digõnẽ ⁊ freq̃ntiaz ei⁹ in eis: ꝓpter qd̃ neceſſe eſt vt ſui caloris inati fiat euẽtatio magna: ob quaʒ rẽ cũ ṽtus debilis ſit iuuenũ reſpcũ cũ magnitudie ſuccurrere nõ p̃t: q̃re velocitare: ⁊ iſpiſſare oʒ: ſunt itaq; pulſu iuuenũ miores: ſʒ velociores ⁊ freq̃ntiores: ſuntq; in ſiſtolãdo velociores ⁊c̃. ꝓpterea ꝙ in eis eſt maior neceſſitas expellẽdi ꝓpter mltitudinẽ fumoꝝ capinoſoꝝ q̃ʒ ſit neceſſitas aeris attrahẽdi: ſũtq; iuuenũ pulſu meliores vt actũ ẽ. ¶ Et ex his pʒ ꝙ q̃n puer magis approp̃q̃t iuuẽtuti: tãto magis i eo augmẽtat̃ magnitudo ⁊ diminuit̃ velocitas ⁊ ſpiſſitudo donec ſic ad iuuẽtutẽ p̃ueniat. vñ p etatẽ puerilẽ itelligat̃ etas illa nr̃a ꝑ⁹ ad iuuentutẽ excluſiue termiata. ¶ Et h̃ aduertẽdũ ꝙ tal̃ etas in differẽtijs pulſuũ ẽt varietatẽ in ſe recipit. Nã alr in ꝑn⁹ alr in medio ſe h̃t: pulſ⁹ .n. lactãtiũ: vt Raſ in vltio ſpiſſitudis ⁊ velocitatis ⁊ ꝑuitatis iueniut̃. In adoleſcẽtib⁹ võ maiorant̃: ⁊ in velocitate ⁊ ſpiſſitudine minuunt̃.

¶ Iuuenũ pulſus mlte eſt magnitudis: ſʒ nõ mlte velocitatis: imo in velocitate diminuit̃ de ſpiſſo tẽdẽs ad rarũ nã ſtãte ſic obla inſtr̃i ṽt⁹ fortis magnitudie ſola ſue ſatiſfacit nec̃itati: ꝑꝑ qd̃ nõ oʒ multũ velocitare: ⁊ nimis freq̃ntare: q̃ ꝓportioabilr freq̃ntia ipa velocitate minuit̃. Et in ꝑn⁹ iuuẽtutis pl̃ſus ẽ maior: cũ ṽt⁹ ꝯſtet: ⁊ nec̃itas ſit aucta: q̃ pl̃es eleuãt̃ fumi q̃ʒ i medio: cũ ꝑn⁹ ſint humidiores: ⁊ maior ſit inſtr̃i obia: q̃ adhuc modicũ exiccata eſt arteria. Cõſtitutoꝝ aũt i medio iuuẽtutis pl̃ſus ſũt fortiores. nã cũ calitas acutior ſit: virtutẽ magis irritat ad fort⁹ pulſandũ: ⁊ in digitis imprimẽdũ: ⁊ tu hic memorare de his que de fortitudine pulſus ſupraſcripta ſunt. Ingt Raſ. Iuuenũ võ pulſus ẽ fortior: ⁊ diuʒ etiã etatẽ pulſuũ inueniut̃ maior. ⁊ p̃cipue eoꝝ pulſus q̃ in medio exiſtũt iuuẽtutis: ⁊ hic cadit ſpeculatio: an .ſ. tales pulſus ꝯſiſtẽtiũ ſint fortiores ⁊c̃. ⁊ ꝯſidera. ¶ Poſtremo ſcito ꝙ lʒ calitas iuuenis: ⁊ pueri ſint fere eq̃les: ⁊ ex h̃ fortaſſis eoꝝ pulſus in magnitudine eq̃ri vel q̃ſi eq̃ri debẽt: tñ vt Aui. nec̃itas q̃ vt finis ꝯcurrit ꝑ ceteris ad magnificãdũ pulſũ opat̃ q̃ cũ varia in eis ſit hic ⁊c̃. ¶ Senũ pulſus minores ſũt tardiores ⁊ rariores ꝑꝑ virtutis debilitatẽ: ⁊ neceſſitatis diminutionẽ. ⁊ ẽ q̃q; mollis: ꝓpter humiditates extraneas in eis multiplicatas: ⁊ nõ ꝓpter nãles. cuʒ nature ſicce ſint. Cũq; ſenect⁹ incipit: tũc pulſus a differẽtijs ſuis i iuuẽtute remouet̃: ⁊ in oĩas oppoſitas ꝓcedit: vſq; ad principiũ decrepite etatis: in quo ſic acquiſite ꝯtinue augendo procedũt.

¶ De pulſu ſexus. Rubrica. iiij.

HAbet ⁊ ſexus in pulſib⁹ diuã facere. nã maſculoꝝ pulſus ceteris pibus ſeruatis maiores ſunt ⁊ fortiores ꝓpter neceſſitatẽ i eis euẽtãdi maiorẽ eẽ cũ ſint caliores: ⁊ ꝓpter fortitudinez i eis ãpliorẽ: ſʒ ſũt tardiores ⁊ rariores pulſib⁹ mulierum: q̃n ſue neceſſitati cũ fortitudine maiori: ⁊ obia inſtr̃i mellori cũ notabili magnitudine ṽtutis ſatiſfaciũt. Erũt itaq; maſculoꝝ pulſus maiores tardiores ⁊ rariores pulſibus mulierũ. hisq; fortiores. In femis aũt virt⁹ eſt debilis neceſſitas pauca: ⁊ inſtr̃m paruũ in cõparatione maſculoꝝ: ⁊ ideo in eis nõ tãtũ magnificat̃ pulſus: quare cũ velocitate ⁊ frequẽtia ſit recõpenſatio. cõſidera. F

¶ De pulſu pregnantium. Rubrica. v.

ESt ⁊ quinta nãlis res ſup̃⁹ inter alias noiata q̃ pl̃ſũ ſic variare ꝯp̃hẽdit̃: ⁊ ẽ imp̃gnatio. ¶ Propter qd̃ aduertẽdũ. ꝙ in ꝑn⁹ imp̃gnatõis vſq; ad tertiũ mẽſez vel circa pulſus ẽ magn⁹ velox ⁊ frequẽs: q̃ calor ſet⁹ calorẽ mr̃is ⁊ matris augmẽtat. ad qd̃ ꝯcurrit retẽti ſigũis calitas: q̃ calitates ſic iũcte nec̃itatez adaugẽt pulſus magn⁹ ſit velox ⁊ freq̃ns ex q̃ nec̃itas: vt. ĩ. marie aduũet: ⁊ ad magnitudinẽ: ⁊ ad alias diuas pulſus faciẽdas. Et q̃n calor nãlis tali calitate fortificat⁹ ẽ: neq; virt⁹ ꝑ magnitudine ſet⁹ grauat̃: hic fortis ẽ ⁊c̃. ¶ In medio ãt q̃ vſq; ad mẽſez ſeptimũ vel circa pl̃ſus ab his remouet̃ diũs: ⁊ gradati i ꝑuũ ꝓcedit debilẽ ⁊ ſpiſſũ: q̃n tũc ꝑ magnitudine ſet⁹ ṽtus grauat̃ ⁊ grauata pulſũ debilẽ facit: q̃ ñ augmẽtat̃ neceſſitas ⁊ caliditatib⁹ ꝯiũctis augmẽtatis cũ magnitudine ⁊ velocitate ꝓpter eius debilitatẽ ex grauamine ſet⁹ acq̃ſitã nõ potẽs ſuccurrere pulſũ ãpli⁹ iſpiſſat. ¶ In fine võ pl̃ſus debilior ⁊ ꝑuus efficit̃ ⁊ ſpiſſior: q̃ mole maiori grauat̃ ſic ṽt⁹ ⁊ nec̃itas ſemꝑ augmẽtant̃ magis: ⁊ inſtr̃a reddunt̃ magis inobedientia ꝑꝑ cõpreſſionẽ ſpũaliũ a magnitudie ſet⁹ cãtaz. Accidıtq; ad hãc ꝯficiẽdã ſpãlr debilitatẽ ſanguis q̃ntitas maior ⁊ ſpirituũ ad nutrimẽtũ ſet⁹ decurrẽtis. ¶ Et vt q̃ dicta ſũt clariora accipiant̃ ſciẽdũ ſetũ i vtero exñtẽ euẽtari ⁊ ſue neceſſitati euẽtare p aerẽ a matre attractũ. vñ p arteriã vmbilicalẽ ramis arteriarũ mr̃is ꝯiũctã aerẽ recipit q̃ ad corp⁹ ei⁹ deide ꝑuenit ẽt p pulmonẽ trãſmiſſus q̃ pulmo albificat̃. ¶ Sed rõnabilr q̃ret aliq̃s: quõ ergo euentat̃ ſetus matre mortua. nã viſum eſt pluries tãto H

tpe poſt mortē mřis vixiſſe:vt ex vtero mortue extracti ſupuixerūt. ℭ Dōs ꝙ tales lōgo tpe ſic ſtare ſeu viuere ſi pñt:⁊ ꝙ ꝑ eo tpe aerem attrahūt:vt q ſic ſuffocanť aere eis ꝯtinue deficiēte:⁊ introit⁹ aeris ad eos ē per orificia magna:vt per os nāꝫ:ꝑ os ſupius:per alleſqꝫ poroſitates:per q̄s aer ingredi ꝯſuet⁹ eſt. Ex qb⁹ accipiť ꝙ ſi eo mortua ꝑgnāte vbi ſpes eſt vite fet⁹ illa duo orificia magna apta retineri dñt:⁊ mortua in loco valde calo collocari:imo ⁊ igni exponi:vt ſic poroſitates miores fridi tate aeris nō obturenť:ſic aeris ingreſſum īpediētes. Et ex his habeť quō neceſſitas in ꝑgnātib⁹ eſt multa. vñ in eis ſunt due attractiōes:⁊ due q̄ſi diaſtoles: ⁊ iō a multis dī ꝙ in ꝑgnāte pulſus duplicať ſiue ē duplus nō in vna arteria tm̄ eueniēs: ſꝫ ı̄ duab⁹. ℭ Poſtremo hic nō ſet ꝙ ad debilitatē pulſ⁹ in eis nō tm̄ opeť grauitas fet⁹ ſꝫ cū his ꝯcurrit q̄ntitas ſupfluitatū tpe impꝛgnationis retētaꝝ:q̄ due cauſe ctiā a nā nālr operāte producanť.iō modicū ṽtutē ꝓſternunt. Nā minor q̄ntitas valde q̄ꝫ ſit fetus:⁊ ſilr ſupfluitatū a nā nō nālr operante producte multo plus ṽtutē ꝓſternūt: ꝓꝑ qḋ mutatio pulſus ı̄ eis ꝓueniť a ṽtute media inter fortē ⁊ debilē:qꝛ nō eſt multū fortis:nec mltū dbılıs:dbilior tn̄ q̄ꝫ an impꝛgnationē.

Caplm̄. vj. De reb⁹ non nālibus pulſum mutantib⁹ cōtinēs Rubricas decem.

ℭ De pulſu veris. Rubrica.j.

A DErebus nō nālib⁹ agēs initiū faciens ab aere:cū ſine eo ceedit q̄litatib⁹ manifeſtis:illuꝫ ē pulſuꝫ variat:de quo pariformiter eſt dōꝫ: vt de pulſu calido:frido:hūido: ⁊ ſicco:actūqꝫ intelligeť de exceſſu ſuaꝝ q̄litatū ſimplicitū indicatione ſola ab eis:⁊ nō a ṽtute:aut aliq̄ realit accepte. Nā de q̄litatib⁹ ſuis cōpoſitis: ⁊ ad illas ꝯſtitub⁹ diffuſius a nobis eſt agēdū. ℭ Propter ꝙ accipiēduꝫ eſt p̄ ꝙ pulſus veris ſuā nām ſuantis reſpectu pulſus alioꝝ tēporuꝫ eſt tpat⁹. vt Aui.ca⁹. 228. Et Auerroys eodē ı̄ loco. Nā pulſus aliis parib⁹ tpi ꝓportionať. Eſt eniꝫ tūc ṽtus fortis neceſſitas eq̄lis:⁊ inſtrm̄ obediēs:q̄re tpatus. Et de pulſu veris 2⁹ ꝑmi Aui.inq̄t. Pulſus eſt puus:nō tn̄ in oī re:⁊ eſt in fortitudīe augmētat⁹. Sꝫ dices. quō tpat⁹ cū puus ꝓnunciať? Dōꝫ ꝙ duplex lr̄a repiť. vna qdē q̄ dicit pulſus eſt eq̄lis in oī re:⁊ hec non ꝯtraꝫ dictis: altera iacet vt allegata q̄ ſic exponi hꝫ nō qdē puus abſolute:qꝛ ſemp eſt tpatus in oī pte veris:ſed puus in oī re reſpectu medij ⁊ finis veris.nā in medio veris pulſus eſt maior.iō⁹. Almāſoris:pulſus q̄ꝫ in medietate veris exiſtit maior ⁊ fortior q̄ꝫ in oīb⁹ aliis tēpib⁹.eſt.n. maior q̄ꝫ in pn̄⁹:ꝓꝑ neceſſitatē eſſe auctā ex appropinq̄tione maiori ipſi⁹ medij ad eſtatē:⁊ eſt maior reſpectu pulſ⁹ finis: q̄m pulſus in medio eſt tpatior:⁊ ex ꝯſiti fortior:q̄ ſtāte fortitudine ṽtutis maiori:⁊ obediētia inſtri: ⁊ necītate dbita poterit tūc pulſuꝫ plus magnificare q̄ꝫ in pn̄⁹:aut in fine:vñ ad ipm̄ magnificādū plus facit fortitudo ṽtutis cū debita neceſſitate q̄ꝫ faciat augmentū neceſſitatis cū nō tāta ṽtutis fortitudine. Eſt tn̄ ꝯcedēdū ꝙ in fine ꝓpter augmētū neceſſitatis ex maiori appropinq̄tione finis ad eſtatē pulſus eſt velocior. In vtroqꝫ tn̄ iſtoꝝ:qꝛ ꝑncipij ⁊ finis pulſus de ꝑ ſe eſt magn⁹ abſolute:⁊ reſpectu alioꝝ tēpoꝝ auntꝫ:eo ꝙ tēpa illa ſunt tpata:necītas enim in his eſt ſatiſfaciēs:eſtqꝫ inſtri obediētia: q̄ ſic in aliis nō reperiť tpib⁹. Sed cōparatione facta ꝑncipij ad finē pulſus ꝑncipij eſt puus. Nā fortior eſt ṽtus in fine q̄m caliditas eſt magis amica ṽtuti q̄ꝫ friditas:⁊ cuꝫ neceſſitas maior ı̄ fine:eſtqꝫ inſtri obediētia.igiť: faciūtqꝫ ad pulſus puitatē:qꝛ in ꝑncipio veris mãe hyemales reſeruate liq̄ſcunt.vñ arterias ⁊ venas replent:⁊ ſic inſtra diſponūt ⁊ calorē ſuffocant nālem.vnde in ꝓſeruatione corpoꝝ a lapſu:hec eſt cauſa ꝙ nōnulli conſulunt eo in tēpore corpora euacuari debere.

ℭ De pulſu eſtatis. Rubrica.ij.

EStatis pulſ⁹ velox ē:⁊ ſpiſſus ⁊ pu⁹: velox qdē ob augmētū neceſſitatis:⁊ q̄ ṽt⁹ exoluiť ſpūūꝫ reſolutiōe a caliditate aeris:tūc ſctā hinc debilitať:q̄re ſtāte tāto augmēto necītatis cū debilitate ṽtutis pulſus in ſpiſſať:ſicqꝫ puus conſimili ex cauſa. vnde ſic debilitata virt⁹ tante neceſſitati cum magnitudine ſatiſfacere non valēs cū velocitate:⁊ frequētia ſuccurrit q̄ intelligēda ſunt de per ſe: ⁊ eſtate ſuā ſeruāte naturā. De per accidēs ṽo contrariū cōtingere poſſet:vt ſi corpus frigidū foret ⁊ humidū: tunc caliditate aeris pulſus fortificať vigorata virtute:⁊ forte fieret mediocris in magnitudine ⁊ puitate:⁊ ſic ı̄ ceteris pulſus differētijs:⁊ hūc pulſum ita credať in partib⁹ eſtatis variari:vt de partib⁹ veris actum eſt. Unde Almāſor. imediate ṽo eſtatis eſt velocior:⁊ ſpiſſior q̄ꝫ in omnib⁹ aliis tēporib⁹:⁊ p̄ter hoc ē paruus ⁊ debilis:⁊ intelligať pulſus puitas ⁊ debilitas reſpectu pulſus veris. ℭ Sꝫ fortaſſis heſitabiť:quomodo caliditas febrilis pulſuꝫ facit magnū:⁊ aeris naturalis paruū. cōſideret ſpeculator:⁊ memor:ſiat ꝙ cōſtātior eſt virtus cū caliditate naturali:neqꝫ tantū opprimiť:ſiue ſtimulať. quare ⁊c̄.

ℭ De pulſu hyemis. Rubrica.iij.

HIemales pulſus. ſ. hyemis ſuaꝫ ſeruāte nām tardi ſūt parui rari debiles. Ex frido aūt ⁊ hūido aeris paruitas fineadēqꝫ ex eā debilitas:cuꝫ friditas mortificet. ꝑma ꝑmi. de cōplexiōib⁹. Et q̄m ex frigiditate minuiť neceſſitas; idē generatur tarditas. Et quāuis nūc pulſus puus ſit: eſt tn̄ fortior q̄ꝫ ı̄ eſtate:ꝓꝑ caloris reuocatione: ex q̄ ṽt⁹ reuocať ⁊ fortificať. vt ꝑ aſſoriſmoꝝ cōmēto q̄nto. hec tn̄ vera eſſe intelligunť in corꝑib⁹ robuſtis carnoſis:multū de calido habētib⁹.nā in debilib⁹ macris extēuatis q̄ a frigiditate exterminanť pulſus efficiunť debiles ⁊ pui. Abſolute tn̄ etiā in robuſtis virt⁹ nō ē eque fortis:vt in vere neqꝫ inſtrumētū ita obediēs. Ideoqꝫ pulſus veris ē fortior ⁊ maior q̄ꝫ in hyeme. de q̄ in Almāſoris. In hyeme quoqꝫ exiſtit pulſus in vltis paruitatis ⁊ raritatis ⁊ tarditatis. non eſt tamen debilis. ſupple abſolute:ſed in cōparatione ad pulſum veris debilis pronunciatur.

E ℭ Inſtabitur fortaſſe:quoniaꝫ allegato loco corpora ſūt calidiora:⁊ ex ꝯſeq̄nti neceſſitas maior:⁊ ṽtus tūc ſatis fortis eſt:⁊ iſtrm̄ obediēs q̄ ꝑ tūc magnificabiť pulſus.

ℭ Dicēdū ṽtutē a frigore ꝓſterni ⁊ debilitari cū calorem mortificet vt ſup̄. Inſtrmqꝫ ob friditatē iobediēs redditur:⁊ a friditate aeris neceſſitas minuiť:q̄re pulſus puitas accidit ſemp cōpatione ſctā ipſi⁹ ad pulſum tpati in quo ṽtus eſt fortior:iſtrmqꝫ iobediētius eſt necītas eq̄lis. vñ ꝑ ſolone argumēti negeť ṽtutē fore fortē ⁊ neceſſitatē mltā:⁊ h̄ reſpectu pulſus tpati tpis. Si ṽo pulſus hyemis ad eū q eſtatis ꝯpať ꝓbabilr aſſerēdū pluꝫ hyemis maiorē eē:eo ꝙ ꝑ tūc ṽt⁹ eſt fortior ⁊ necītas ē multa ſatis:⁊ inſtrꝫ ē nō multū iobediēs:q̄re ⁊c̄.ꝯſidera q̄ hec in ſe ſcrupuloſitates claudūt theoricis relinq̄ndas.

ℭ De pulſu autumni. Rubrica.iiij.

F AUtumni pulſ⁹ diuerſus ē ad debilitatē declinās q̄ qdē diuerſitas ex diuerſitate aeris autūni ꝯtingit. nā cū mō calid⁹:mō fridus ſit:eodē ẽt in die. vt 3⁹ aphoꝛ. cōmēto 5⁹. ⁊ ad diuerſā tēpoꝝ q̄litatē pſi⁹ diuerſitas ſeq̄ť:vt actū ē:ſi mrū ſi

gulo in ſpũo amplius caleſieri:hic aucta neceſſitate ma gnificaẽ. Unð Aui. cũ cib⁹ digeſtus eſt i ſomno redit pul ſus:ↄ fit fortior: ꝓpterea ꝙ vtus augmẽtũ recipit a nu triẽte:ↄ redit illud qð ad ꝓfũdũ ierat ad regẽdũ nutri/ ens ad exteriora:ↄ ad ſuũ ꝑncipiũ:ↄ pp hoc magnifica tur pulſus multũ. ppea ꝙ cõplonis calitas p nutriente augeẽ:ſicut diximꝰ. ↄ inſtrĩ ẽt augeẽ leuitas p id qð ad ſpm ex nutriẽte penetrat:verũ cũ ſua magnitudie nõ au get neceſſitatẽ ↄ ſpiſſitudinẽ:ſupple:abſolute:qm̃ nõ ẽ illud qð i neceſſitate ꝑbet augmẽtũ. ↄ hoc nõ ẽ ꝓhibẽs reſtaurari ex eo qð neceſſariũ eſt ex magnitudine ſola. ↄ vtus ſic p digõnes ex nutriẽte ↄfortata ꝓcedẽs vſqꝫ ad ꝑfectã nutricationẽ continue pulſum magnificat.

A ℭ Ex qbꝰ iſerẽ ꝙ lꝫ pulſus corꝑis tpati ſit ſp tparꝰ:tñ cõ tigit ipõ rem ãnẽte tpato magnificari atqꝫ velocitari:qð ſꝑ itelligiẽ ad latitudinẽ eiꝰ:qm̃ alr ſe hꝫ pulſus cibati i ꝑnꝰ:ↄ alr poſt cõpletã digõnẽ:vt dictũ eſt. ℭ Ex his ita qꝫ cõprehẽdit practicãs in pulſu diuerſitatẽ quã bñ cõ tẽplari hꝫ:ne i eiꝰ iudicio decipiaẽ. Nã cibati pulſus pꝰ ſit in ꝑnꝰ. q. i. poſt certum tpꝰ vt ſupra:ↄ ſic refocillata vtute ↄ fumoꝝ facta expãſione dilataẽ ↄ magnificaẽ: q̃ tñ diẽ nõ multo ꝑmanẽt tpe. Uariantẽ ẽt ꝓportionabi liter eiꝰ diẽ ex pte vacuitatis ↄ repletionis. de qbus in/ fra:ↄ hoc in eodẽ die nõ ſolũ in ſano. ſed ẽt in egro:q̃re bñ ↄſideret tactor:anteqꝫ iudiciũ deponat egri:diſpõnẽ ex pte cibi quãtitatis ↄ qualitatis ↄ hore eius. hec tamẽ cõiter negligunẽ ↄ male. Cõprehẽdit itaqꝫ ex his tactor qm̃ ex diuerſitate pulſus ſic facilr eũ decipi ↄtingat: q̃ꝫ obrẽ in his ↄ ſilibꝰ q̃ꝫ curioſius effici diligẽter ſtudeat.

ℭ Et qm̃ citiorẽ vinũ in pulſu diuerſitatẽ cauſat. Ea pp diuerſitas in pulſu ex vino veniẽs magnope cõtẽplãda ẽ. Q. ſi he due diuerſitatis cauſe adinuicẽ ↄiugenẽ vna ſiet potẽs cã ꝑ medico ꝑuis ſemp ↄtẽplãda. Uinũ qdẽ cito penetrat:ↄ a calido nãli cito actuaẽ:ↄ ipſo cibo citi/ us:q̃re ↄ citiorẽ i pulſu diuerſitatẽ cauſat. Precipueqꝫ dũ multe quãtitatis extiterit:ↄ lꝫ citiorẽ:nõ tñ tãtã vt ci bꝰ diuerſitatẽ cauſat: ꝓpter ſbe ſue raritatẽ ſubtilitatẽ ↄ leuitatẽ. Nã a calido ſic facilius ſupaẽ: q̃re eiꝰ ſit cita reſolõ:ↄ ſic cito ad exteriore eius propellitur vapores. Sicqꝫ diuerſitas ab eo ꝓueniẽs citiſſime reſoluiẽ. Ui/ nũ ꝑterea cũ ſrigidũ aſſumaẽ in ꝑncipio aſſumptionis eius ſic ſrigidũ ſtomachũ igrediẽs eos iducit effectus: q ex aliꝫ ſridis aſſumptis euenire cõſueuerũt:q ſũt iſri gidare calorẽ ↄ ſpũs extinguere:epp q̃ virtus debilitaẽ ↄ neceſſitas minuiẽ:ↄ maxie cũ inteñ ſrigoris fuerit:q̃re pulſus tũc ſic in ꝑnꝰ aſſumptionis eius ſit ꝑuus tardꝰ ↄ rarus:ↄ ex eo ſic actu ſrigido plus debilitaẽ vtus q̃ꝫ ex alio hꝫre ſrigido. Nã cũ cetera ſrida ñ niſi caleſacta pꝰi us in mẽbra penetrẽt ſolũ vinũ añ eius caleſactionẽ in ea ingrediẽ ꝓpter maiorẽ ipſius ad mẽbra amicabilita tẽ:qbus reddiẽ nãliter amenũ:quare ſic cuꝫ ſrigiditate penetrãdo ab eo plus vtus lediẽ. Unð propter cãm hãc multũ ↄ magnũ inducit impedimẽtũ in corꝑibus opi/ lationi aptis:verũ tale nocumẽtũ p ſrigidũ factuꝫ cito remoueẽ:qm̃ ob ſui ſubtilitatẽ cito recipit caleſactionẽ.

ℭ Et hoc ad ꝓpoſitũ adduco qð diebus meis ab ipſo vinoꝰ ↄtigit. Nã cũ monarcha Jacobꝰ Forliuiẽſis queꝫ multis in ãnis legẽdo audiui ad legẽdas lectiones ma ne ſummo ꝓficiſcereẽ:ↄ ſue ſenectuti cõpatiẽs p vicos bibuloꝝ Padue ſic iter abbreuiãdo diſcurrẽs mortuũ hoiem quẽ ↄ bibuli plures intuebãtur ſic iacentẽ ꝓſpe xit. Interrogauitqꝫ qua morte extictus foret. Rñderũt eũ magna cũ ſiti tabernã ingreſſum:q vt aſſerebat tota nocte magne fuit ſiti infeſtatus:ↄ cũ ꝑmũ applicuit ſli/ co duas trãſglutiuit mẽſuras ↄſeſtim:ſicqꝫ deinde mor tuus eſt. iam hyems erat:hõqꝫ gracilũ mẽbroꝝ:debi/

liſqꝫ vtutis:ac pauci caloris:quẽ caſum ↄ in ſcholis reci tauit. Cauſamqꝫ reddẽs inqt ſrigiditas vini:etiã a cõſti tutione aeris vigorata:ãtqꝫ in quãtitate aſſumpta:ſic/ ꝙ cũ ſrigiditate ſua penetrãtis calorẽ hois paucũ exti xit. Et pp hoc accipiẽdũ ꝙ vinũ actu ſrigidũ plus cete ris ſridis nocumẽtũ opaẽ:eo ꝙ citius ad ꝓfundũ pene trat:ↄ nõ ſolũ digeſtũ:ſed ẽt indigeſtũ:ↄ ꝑcipue in corꝑe ſimbildo:ↄ ſupcaleſacto vtute attractiua epatis ↄ vena/ rũ ad ꝫ cõcurrẽte. ℭ Ex qbus inſerẽ ꝙ corpus ſupcale B factũ:ↄ ſic ſimbidũ valde a potu vini ſrido abſtineẽ dꝫ: ↄ hoc in regimine ſanitatis. Et ideo poſt lõgũ exercitiũ eqꝫ nõ ilico potꝰ aque ſrigide dãdus eſt. Nã opilatio/ nẽ icurrit:ↄ ſupcaleſactionẽ:ↄ nõ raro dolores:qui ſue mortis qñqꝫ cauſe ſunt. ℭ Uinũ võ caleſactũ ſiue a ſri/ giditate ſua alteratũ nõ tãtũ vt ſrigidũ nocere videẽ. nã calm vt Auic. nõ elõgaẽ multũ a nã. i. a nãli diſpoſitiõe corꝑis:ſed ei accidit velox reſolutio. Ex quo inſerẽ vi nũ dari in caſu ſincopis laudabilius eſſe. Et cũ ſumptũ eſt ſrigidũ pulſum diſponit:vt ſcriptũ eſt. Qð cũ p pau lum tẽporis poſt eius aſſumptionẽ ſupcaleſiat:cuꝫ rare ſit texture ↄ ſubtilis:aptiqꝫ facilr iſlãmari. Sic vigora ta vtute ſtãte inſtrĩ obediẽtia:tũc pulſus magnificaẽ le/ uificatur ↄ velocitaẽ. Unð Auicẽ. Nõ efficit vinũ in ne/ ceſſitate augmẽtũ quãdo in velocitate addat:ↄ cũ velo citate accidit ſpiſſitudo. Unde Almãſoris decimo. Ui num ſimiliter in ſortitudine ↄ ſpiſſitudine ↄ velocitate augmẽtat:hec tñ augmẽtatio citius ꝓuenit ſm tẽpus: q̃ꝫ ea que ſit per cibũ:ↄ citius ab eo remoueẽ. ℭ Ex qui C bus collige pulſũ ex cibo magnificari ſimiliter:ↄ ex po/ tu velocitari ↄ frequẽtari:nõ tñ ilico poſt eoꝝ aſſum/ ptionẽ:ſed poſt habitã refocillationẽ a cibo ↄ ſupercale factionẽ vini huius:quo tẽpore virtus eſt cõſortata: ↄ neceſſitas aucta:que tñ non diu perdurat vt actum eſt: ideoqꝫ tactor hec omnia ex cibo: ↄ potu veniẽtia pꝰius bene cõſideret. ℭ Sed reſtat dubiũ an cibo ſolo:aut ex D potu ſolo vel vtroqꝫ ſimul plus magnificeẽ:aut paruifi ceẽ pulſus velociteẽ ↄc. Nã cũ potus ſua ſriditate iuuet cibũ in ſua ↄrietate quã habet cũ calore. vt ſupra ſcðo ð anima. hinc videtur ea ſic ſimul ſtomachũ ingreſſa plꝰ paruificari. Sed cũ ex ipſis ſic ſimul ſumptis magis vir tus cõſortetur:maxime per paulũ tẽporis poſt eorũ aſ/ ſumptionẽ:ſic videtur pulſum plus magnificari debe/ re:quã rẽ etiã experientia manifeſtat dictis auctorũ con ſona:vt ſcriptũ eſt:qꝫ ſic pulſus magnificaẽ ↄ velocitaẽ atqꝫ frequẽtaẽ:ẽt hec eſſet locus garrulandi. Et ex his collige ꝙ vinũ in pulſu mutationẽ facit ꝓpterea ꝙ vtu tes auget fortitudinẽ. Nã Au. ↄ debiles efficit fortes: ꝓ pterea ꝙ velociter facit augmẽtũ i ſe. Nã faciliter vinũ i ſpũm trãſmutaẽ pp ſimbolitatẽ cõplonis:cũ calm ſit multũ pticipãs ptibꝰ ſpũoſis:qꝫ aereis. nã ſpũs p aerẽ regiẽ:vt in diffõne pulſus dicebaẽ. Sed ꝫ aduertaẽ:qm̃ E ↄtingit pulſum alr ↄ alr a vino mutari ſm vini q̃litatẽ ↄ quãtitatẽ. nã potẽs ↄ vigoroſum in pulſu maiore idu cit neceſſitatẽ:ↄ ꝓ tpe vr̃ in vtute addere fortitudinem cõiter. bibuloꝝ pulſus magni valde veloces ↄ frequen tes ſũt. Q. ſi fuerit vt vinũ de plebe pauciſerũ:vel et vi nata aq̃ ſic nõ aucta neceſſitate neqꝫ multũ virtute vigo rata magnificabiẽ pulſus multũ:imo ſortaſſis paꝝ ma gnificabiẽ:ſed nõ velocitabiẽ. Et ex medio mediocriter ſe hẽbit. ↄ hoc tactor ſpeculeẽ. Et q̃ de vino dicta ſunt i/ telligũtur eſſe vera in his corporibus que vino ſunt cõ/ ſueta. nã incõſuetos ledit ↄ virtutẽ nõ ſortificat.

ℭ Et cũ aq̃ iter ↄſuetos potꝰ numereẽ:de ea ſic dõm ẽ ꝙ ↄ ipſa i pulſu mutationẽ efficit: ꝓpterea qꝫ penetrare fa cit nutrimẽtũ:ↄ ſic vtutẽ vigorat:lꝫ ñ tñ vt vinũ nutrit ↄ i ſubaꝫ ſpũs nõ ↄuertiẽ. Itẽ qꝫ iſridat ex ea ñ augeẽ ne

ceſſitas: q̄re ſic pulſus nō magnificaṫ. nā dato ꝙ ex fridi
tate noceat: tñ ſic fortificādo v̄tutem iuuat. vñ fortaſſis
pulſus bibētiū aq̄ʒ ſic a ſuo nāli parꝫ pꝰ eoꝝ cibatione ⁊
potatione mutaṫ: q̄re paꝝ magnificaṫ reſpcū eius qḋ ex
potu vini ꝓuenit. Et cū ſit vino frigidior: i p̄ igreſſu eiꝰ
i ſtōm plus ꝑuificabit pulſū q̄ʒ ſua friditate faciat vinū:
F ¶ Sʒ qd dicemꝰ de medone ceruiſia ⁊ hꝰ i potibꝰ vltramō
tanoꝝ. dōm ꝙ eoꝝ q̄litates ⁊ q̄ʒtitates ꝯſiderāde ſunt
maior ⁊ minor eoꝝ ad mēbra amicabilitas ⁊ ꝓportio
nabiliter: vt de vino ⁊ aqua dictū eſt.
¶ De pulſu ex ſomno ⁊ vigilia ꝓueniēte. Rub. viij.
G AD vigilias ⁊ ſomni accedēs dico
hec pulſū q̄ʒ vehemē
ter i ſuis dr̄ijs mutare. de q̄bus ſuo ordine
agēdū. ⁊ p̄ de ſōno. ¶ Mutat aūt ſōnꝰ pul
ſū ⁊ differēter ſm eꝰ eē diuerſum. nā in p̄nꝰ
eꝰ: q2 in p̄ma hora ſomni vel circa pulſus
ꝑuꝰ ē ⁊ tardus ⁊ rarus vigiliarū debitarū reſpectu. Sā
guis. n. ⁊ calor: tūc ad iteriora retrahiṫ: vt digōnē nutri
mēti adiuuet v̄tutē ꝯfortet ⁊ ſupfluitates maturet: q̄re
fit ꝯctio i eꝰ caloris ⁊ obſeſſio: vñ tem̄ēt arteria dep̄ſſa
⁊ nō ſubleuata: q̄ p eꝰ expāſionē dilataṫ magnificat ⁊ ſb
leuaṫ: ſicq̄ʒ ieptato ⁊ ligato iſt̄o ſepaṫ ⁊ ligaṫ v̄tꝰ: de q̄
D iſta ſtati: q̄re pulſus debilis fit ⁊ ꝑuꝰ. ¶ Sed dices quō
debiṫ ⁊ ꝑuus cū p eꝰ vniōnē ſic retracto calore fortifice
turv̄tꝰ: Dōm ꝙ lʒ ſic fortificeṫ calor ⁊ ſp̄ūs abſolute: tñ
q2 calor ⁊ ſanguis ꝑꝑ ligationē eoꝝ ad exteriora ñ expā
dunṫ: q̄ꝝ expāſio in magnificādo pulſū ē nec̄ia. imo cō
culcāṫ ⁊ obſeſſi remanēt: ex qbꝰ ꝯculcatōe. ſ. ⁊ obſeſſio
ne ēt a cibo ⁊ ſupfluitatibꝰ factis in eoꝝ expāſiōe ipedi
unṫ: hic magnificare pulſū nō poterūt. quare ꝑuꝰ ē.
¶ Eſtq̄ʒ rarꝰ ⁊ tardus ꝑꝑ diminutā eſſe neceſſitatē ſic
ꝯculcato calore. nā q2 ſtrictꝰ ē ſic calor nō hñs euētatio
nē hinc nō inflāmat: ⁊ calefacit multū ſe expādēdo per
mēbra: quēadmodū ꝯtingit de igne ꝯſtricto nō euēta
to. ⁊ ideo q2 nō diffundiṫ nō ponit in mēbris neceſſita
tē. ¶ Dicebaturq̄ʒ vigiliaꝝ reſpectu: qm̄ i vigilia calor
ex motu accēdiṫ ⁊ cōplexionē adiuuat calidā: ⁊ ſic neceſ
ſitatē ponit. Nā magis icēdiṫ calor tp̄e vigiliarū ꝑꝑ de
bitā euētatione q̄ʒ incēdaṫ tp̄e ꝯſtrictiōis ꝑꝑ euētatiōeʒ
idebitā: ꝑꝑ quā ēt accēdiṫ. Vñ Auicē. Tu qdē hoc ſcis
ꝙ anhelitꝰ laſſi. i. multū exercitati ⁊ fatigati: ⁊ ipſiꝰ eſtua
tio mlto maiores ſūt anhelitu ⁊ eſtuatiōe eiꝰ: cꝰ calor eſt
ꝯſtrictꝰ ꝑꝑ ciḃ q̄ ſilis ē i ſōno. Nā cū bn̄ ꝯſideraueris ñ
iuenies aliqḋ: qḋ ita calorē icēdat: q̄ʒ labor ⁊ motꝰ: ipos
ad alias res nō nāles cōparādo. nā i vigilijs calor ē i ꝯti
nuo motu. ¶ Eſtq̄ʒ aduertēdū ꝙ ſi facta fuēit cibi mo
derata aſſūptio i p̄nꝰ ſōni: ⁊ ſi accidit ꝑuitas: nō tñ diuer
ſitas: q2 nō idē accidit p̄ter nām q̄ʒuitas. Eſt tñ hic neu
trale dcm̄. ¶ Vltra aūt p̄nꝰ: q2 poſt factā digōnē v̄tꝰ ſic
ex nutrimēto fortis fcā ē vñ deīde calor q̄ p̄erat ꝯſtrictus
ad exteriora moueṫ: ⁊ p mēbra diffundiṫ: ⁊ ſic fortifica
ta v̄tute neceſſitas augeṫ: ⁊ nō multū: q̄re fit pulſus for
tior ⁊ magnꝰ: nō tñ velox ⁊ ſpiſſus: qm̄ calor augꝰ reci
pit notabile i q̄ʒto ⁊ nō i q̄li: qm̄ ſi i q̄li ꝓportionabilr̄:
tūc adderet velocitas magnitudini. nā cū v̄tꝰ ſit fcā for
tis ex nutrimēto: ēt ex ipſo ſōno: cū ſōnꝰ ſit ligamētū vir
tutū: q2 nālium maxie: ligatioq̄ʒ eaꝝ vt p̄ de ſōno Auerro
ys. Et hoc ēt nō ē ꝓhibēs reſtaurari: ex eo ꝙ neceſſariū
ē magnitudīe ſola. Et h̄ aduertāt iacobite: q2 videnṫ vel
le ꝙ ſola magnitudine lʒ ſenſibilr̄ ſoluaṫ: ⁊ tu cōſidera.
¶ In ſōno v̄o vbi fit corpis vacuitas a cibo ⁊ potu: nec
aliqd iueniat ad qḋ digerēdū tēdat tūc corpe ſic ad iſri
dationē tēdēte pulſus ꝑuus fiet ⁊ rarus ⁊ tardus. ⁊ ſic
ꝓcedēte ſōno ꝓcederet. ⁊ vlterius he differētie dicte. nā
ſic reuocatꝰ calor pabulū nō inueniēs per vīā reſolōnis

cōſumiṫ: ⁊ ſic corpus infridaṫ: ⁊ dato q̄ i ꝓceſſu expan
daṫ: tñ q2 ꝯtinue maior fit reſolutio maior deīde ꝯſegi i
fridatio: ⁊ ſic magis ꝑuificaṫ. ¶ Q. ſi ſōnus vltra debi
tū factꝰ fuerit ēt accepto nutrimēto vt ꝯtingit in hoībꝰ
ocioſis diuitibꝰ: q a nullo icōmodo ſollicitanṫ: ſed ſolū
cibo potu: ⁊ ſōno ꝯtētātur vt porci: tūc fit pulſus debiḷ.
nā ſic debilitaṫ v̄tꝰ q̄ ad fortiter mouēdū pulſū: eo ꝙ in
tali caſu calor inatus multū opp̄miṫ ⁊ ꝯculcaṫ q eſt eiꝰ
inſtr̄m ad pulſus fortitudinē faciēdā nā cū i ſōno mul
te multiplicanṫ ſupfluitates ex nutrimēto accepto que
eūone idigēt ſenſibili ⁊ inſenſibili: tūc ſi ꝓlōgabiṫ ſōnꝰ
v̄tꝰ ſic ex cibo recreata q̄ i tp̄e debito ipſas expuliſſet ſic
ab eis ſuffocata remanēs nō poterit i pulſu fortitudinē
efficere: ſed ōbilitata vt dcm̄ ē pulſū ꝑuuʒ efficiet: q̄ res
vt ſupra accidit ex caloris nālis ligamēto: ⁊ tu pone exē
plū de hoīe robuſto ⁊ forti ligato ⁊ opp̄ſſo. ¶ Pulſus E
v̄o ſic a ſōno excitati magnꝰ efficiṫ: ⁊ velox ordinate. nā
facta excitatiōe nālī ſic fumis ſiue vaporibꝰ ad extra ex
pulſis. q̄ p̄ clauſi tenebanṫ neceſſitas augeṫ. vnde p ſō
nū virtus fortificata ſtāte inſtr̄i obediētia vt ſupra ma
gnificat pulſuʒ: ⁊ ip̄m velocitat ordinate. ſed ſi excitatio
nō nālis fuerit: ſed ex cā extrinſeca vt ſtrepitu: aut clamo
re iordinato: tūc v̄tus territa fac̄ pulſū q̄ſcere a magni
tudine. ſ. q2 ſic territa pulſuʒ nō dilataṫ: lʒ cū cā cognita
fuerit ſic excitata v̄tꝰ pulſū magnificat velocitat inordi
nate: ⁊ frequētat. vñ ⁊ nō raro pulſus tremulus accidit:
⁊ diuerſus ſic ꝯcuſſio mota. tali. n. accidēte ipediēte na
turā: vt q̄ſi p modū eq̄lis pugne tremor cauſaṫ i pulſu.
tō iſte motꝰ. ſ. ꝯtractionis in p̄nꝰ euigilatiōis motui violen
to aſſimulaṫ: nō tñ inflāmat ꝑꝑ modicā eius morā: niſi
forte cā terrefaciēs ꝑſeuerat: q̄ res nō accidit in nālr̄ ex
citato. vñ poſt magnitudinē ⁊ velocitationē: ſic apō ex
citationē apparētes pulſus p tēpus paululum poſt ad
nāles redit differētias quas cōp̄rehēdet tactor ſi ꝑſeue
rabit in tāgendo arteriā p tēpus notabile. ⁊ iō ne deci
piaṫ dʒ ab infirmo vel ſano inueſtigare de tēpore excita
tionis ſi ꝓpinquū ſi lōginquū fuerit a tēpore tactus.
¶ In vigilijs aūt pulſus fit magnꝰ ⁊ velox reſpectu pul
ſus q in ſomno fit vt ſupra. Nā in vigilia calor vigoraṫ
ſuper ſupfluitates eū cōculcātes in ſomno: exercitio co
adiuuāte ad eū ſenſibilē ſiue inſenſibilē ad edauctio
nē ⁊ a calore extrinſeco ad eoꝝ reſolutionem opitulāte.
nā dato ꝙ corpus exercitio locali nō moueret. tñ motꝰ
ſpirituum ad exteriora cauſa eſt calefactionis ſpiri
tuū ipſorum: ⁊ corporis. p̄ ſpirituū: qm̄ eoꝝ calidū in
ualeſcit ſupra eoꝝ humiditatē. Scđo corpis calidtuʒ
pſes apphēdēdo partes: dʒ. n. ⁊ vigilia eē moderata: qm̄
imoderata cā ē iſridatiōis corpis: ⁊ extinctiōis p viā re
ſolutiōis calidi ⁊ ſp̄uū: vt manifeſtat expientia: q̄re tūc
pulſui accidit ꝑuus ſed velox. Ex qbꝰ colligiṫ vigilias
pulſū duplr̄ mutare. p̄mo vt ſuccedūt ſomno nāli facto
aut violēter. ſecundo vt ſunt debite vel ſuperflue.
¶ De pulſu ex motu ⁊ quiete: ⁊ ex balneo prouenīente.
(Rubrica. viij.
MOtus in pulſu mutationem facit: ⁊ I
plus oī re. vñ Aui. Et ſi bn̄ ꝯſideraueris
nō iuenies aliqd qḋ ita calorē icēdat: q̄ʒ la
bor ⁊ motꝰ: ⁊ ex ꝯſītī qḋ tātā i pulſu iducat
neceſſitatē: ⁊ p̄ibꝰ i ceteris rebꝰ nō nālibus
ſuatis reſpcū q̄ꝝ h̄ fit cōparatio: non. n. dubiū ē ꝙ ignis
eo motu maiorē poſſet i pulſu iducere nec̄itatē. ¶ Pul
ſus qdē moderate exercitati i p̄nꝰ magnꝰ vel fortis ve
lox ⁊ ſpiſſus efficiṫ. Iñ p̄mi tertia. Exercitiū ē volūta
riꝰ motꝰ p quē anhelitꝰ magnꝰ ⁊ frequēs eſt neceſſariꝰ:
q qdē anhelitꝰ currit curſu pulſus. tertiū 2ꝰ de anhelitu:
magnꝰ qdē fit ꝑꝑ augꝰ neceſſitatis. fortis. vero quia ſic

fortificatur calor innatus ꝓpter qꝫ ex eo ſuperfluitates reſoluūtur: ⁊ ſic mēbra ab eis obſeſſa fortiora reddūtur: fit velox ⁊ frequēs ꝑ ſuperfluā caliditatē ſic a motu cauſatā: vñ dato ꝙ i medio ⁊ fine hos hēat dr̃ias: nihilominus i medio vel circa neceſſitas dꝫ eē maior ceteris partibus ſuat): q̄re ꝓ eo tpe dr̃ie mutate erūt ab eo: qḋ i pri° erāt: loc° ē ſpeculatiōis: recipit.n. exercitiū in ſe dr̃ias: ſꝫ q̄s ſ pulſu ſue mutant dr̃ie: nā ꝯtingit q̄nqꝫ ipm̄ eſſe lōgū miniſ aut breue: ſꝫ fortiſſimū. Itē fiet pulſus pu° ⁊ debilis ꝑ debilitatē v̄tutis ad caloris inati reſolōnē ex tali forti motu ꝯſequētē: fietqꝫ velox ⁊ frequēs ꝑ augmētū neceſſitatis: ⁊ qm̄ v̄tus facta debilis nō potēs cū magnitudie ſatiſſacē cū his ſatiſfacit differētijs. Q, ſi cōtinuabit q̄ſi vltra poſſe nāe: tūc inceſſanter velocitas deꝑdet: ⁊ frequētia augebit. Sed pone ꝙ perſeueret ad vltimū nāe: tūc dico ꝙ pulſus fiet formicās ꝑ d̄bilitatē ⁊ fortē frequētiā: ⁊ qm̄ ſic ad extremū ꝑducit tale exercitiū ꝑducit pulſū: tūc ad id qḋ ſuperflua reſolutīs perducere cōſueuerīt: qꝛ ad pulſuꝫ vermiculoſum q aſſilatur motui v̄mis formice minoris. Nā vermiculoſus de quo ſupra aſſilatur motui v̄mis magni. de q̄ dicit Aui. formicātē v̄miculoſo fore minorē. dicūt nōnulli ꝙ ſic ꝑſeuerāte calore pulſus efficit durus. ꝓpterea qꝛ exiccat arteria: mō poſſet hic ſpeculator rimari: qḋ ex hac infiri inobia ſeqtur. Et ſi i medio exercitij pulſus debet eē magis: aut minus magnus: ⁊ ita de his conſidera.

A

C Quies aūt moderata pulſū efficit fortē: ⁊ in ſuis dr̃ijs mediocrē: qm̄ ſic ex moderata qete fortificat v̄t°: ⁊ i cauſis eēntialib° nulla diuerſitas iducit. Superflua aūt qes pulſū effic̄ ē puū cū ḋclinatiōe ad tarditatē ⁊ raritatē: ꝓpterea qꝛ v̄t° a ſuperfluitatib° eā opꝑmētib°: ⁊ ſic ſi reſolutis d̄bilitat ⁊ calor remittit: ⁊ ſic neceſſitas minuit ꝙ ſi multū ſuperflua fuerit: ⁊ ꝑ maxie i cōſueto exercitari: tūc pulſus erit puus minutus debilis ⁊ frequēs: qm̄ tali ꝯ qes corpus ad ethicā ꝑducit: vt ꝓ in tertia. de exercitio: ⁊ ſꝫ ē pulſus ethicoꝝ: ⁊ cauſe eoꝝ ex iā dictis aperte ſunt.

C Et qm̄ balneū locū tꝫ exercitij: imo nōnulli aſſerūt iudiciū balnei eē ſicut iudiciū exercitij. hic i eadē ſc̄ica de eo loq̄mur ſic. balneū quoqꝫ differēter pulſū variat. nā aliqn̄ calm: aliqn̄ fridū pulſū imutat: balneū nāqꝫ cū aq̄ calā factū nō termoſū i q̄ mora fit tꝑata pulſum fortē efficit magnū velocē ſpiſſū ⁊ mollē ſi eū caliditas ſuperfluitate nō fuerit. Nam ex calitate moderata ſic nālis calor ꝯfortat° fortificat ⁊ v̄t°: ⁊ aucta neceſſitate creſcūt dicte dr̃ie ⁊ mollicies ꝑ hūditatē: verū ex calitate ſic aucta v̄tus icitat ad fortiter pulſandū: ꝑꝑ qḋ ⁊ pulſus dicet ſōnis accidētalis: vt ſupra ḋ pulſu forti actū ē. C Si v̄o ſtatio ſuperflua erit. tūc ſic reſoluto calore debilitat v̄t°: ⁊ ſic et pulſus puus tardus ⁊ rarus. Q, ſi ex ea nō multū debilitat: ita vt nō ſupet v̄t°: tūc fiet pulſus puus velox ⁊ ſpiſſ°. Q, ſi ad ꝓp: opinq̄tionē ſincopis calefactio accidētalis corpus ꝑducet: tūc pulſ° ꝑ debilitatē v̄tutis puus fiet: tardus ⁊ rarus: ipſo ſic deficiēte. Et iā ſepe ex habitis eā manifeſta eſt. C Balneū v̄o termoſū pulſus duricie opat: ⁊ de magnitudine minuit. nā ſiccitate duricie operat: ob quā duriciē inſtrm̄ fit inobediēs: q̄re ḋ magnitudine minuit: verum credo balnea talia magis ſua calitate ꝯiūcta ſiccitati illā in pulſu duriciē operi: q̄ꝫ eoꝝ ſiccitate: cū caliditas in exiccādo q̄litas ſit actiuior ⁊ tu conſidera. C Balneuꝫ v̄o aque frigide. vbi fridītas ad fundū penetrauerit facit pulſum paruū ꝑ debilitatē v̄tutis ad frigiditatē ꝯſequētē: tardū ex diminutione neceſſitatis ex caloris extinctione. Q, ſi nō penetrauerit: imo ꝑ antiperiſtaſim calor ſit fortificatus: augmētabit fortitudo: ⁊ creſcit pariter: ⁊ remouebit debilitas ⁊ ſpiſſitudo. Vñ Cōſtātin°. Si balneātes ſe in balneo frigido ſunt carnoſi ⁊ mediocriter balneātes i eis fiet pulſus magnus fortis ⁊ velox: qm̄ frigiditas ſic tēperata i eis calorē adiuuat: ⁊ v̄tutē cōfortat: ⁊ ſi mora nō fuerit ſuperflua: aut balneū ſuperflue frigidū: in quo calor fugiat ad īteriora: qm̄ tūc pulſus fiet tardus ⁊ rarus. Q, ſi macri fuerit: ⁊ moderate i eo ſteterint fit pulſus i eis puus. nā fridītas balnei cito penetrat ꝑ paucitatem carnis: ⁊ ſic calor extiguit: ſitqꝫ pulſus durus: arteria ſic a frigiditate ꝯſtricta. Q, ſi erit ſuperflue frigidus ſic interiorib° a frigiditate percuſſis puuſſim° fiet durus tard° ⁊ rar°.

C De pulſu ex inanitione ⁊ repletiōe ⁊ coytu. Rub. ix.

MUtationē īn pulſu: vt cetere res ñnāles repletio ⁊ inanitio faciunt. Vñ Gal. 18. ꝯtinētis. Cū ſtomachus eſt replet° eleuatio pulſus ē puā ⁊ tarda: ⁊ eius depreſſio augmētat: ⁊ hoc ꝓpter caliditatē in interiorib° occultaꝫ. vñ ꝓpter aerē fumoſum plurimū ſic ꝯſtrictū quē nā anhelat expellere: erit depreſſio ſiue ꝯſtrictio pulſus magna. Ex q̄bus accipit ꝙ in decrepitis parua eſt depreſſio talis ꝑ puā in eis caliditatē. C Cōſilr pua in oſbus etatib° cōplexionib° tꝑib° regiōib° frigidis. dixit Aron. Stomacho repleto: ⁊ ꝑcuſſio pulſus parua eſt: ⁊ debilis. ⁊ cui° ſtomachus eſt vacu° inanit° eſt velox ⁊ fortis: ⁊ cū inanitio ꝓlōgat eſt debilis. decima v̄o tertij de anhelitu q currit curſu pulſ°. Ingt p̄nceps de eo q̄ ꝓuenit ex repletione cibi: ⁊ ex impgnatione. Eoꝝ anhelitus declinant ad paruitatē: quoniam velamē coartat a motu dilatationis: ⁊ ꝓpterea qꝛ minorat corpus anhelās nō eſt excuſatio a velocitate ⁊ frequētia ſi ē v̄t° ſufficiēs: aut frequētia ſola ſi eſt v̄tus debilis ſiue debilitata. C Et qm̄ coit° ſub inanitiōe collocat dicam° ex eo moderate facto pulſū magnū ⁊ fortē ꝓuenire ſic v̄tute fortificata. Q, ſi imoderat° fuerit pulſū efficit debilē ⁊ puū. cauſa pꝫ.

B

C De pulſu ex accidētib° aie ꝓuenīete. Rub. x.

MAgna eſt mutatio q̄ īn pulſu ex accidētib° aie ſit de q̄b° ⁊ p̄ncipalioꝛib° mētio fiet: vt ex his reliq̄ ꝯtigere potētia facile ītelligant. Et ꝓ de ira mētionem faciā. Ira qdē pulſū magnū velocē ⁊ frequētē inducit ꝓpterea ꝙ v̄tutē ſtimulat: ⁊ ipſaꝫ ferocē facit cū augmēto neceſſitatis eo ꝙ ira eſt accenſio ſanguis ⁊ ſpirituū circa cor in vindictā faciēdam quare ſic ſtimulata pulſū magnificat vt ⁊ neceſſitati plurimū aucte ſatiſfaciat qḋ nō ſola magnitudine pōt: q̄re velocitat ⁊ iſpiſſat. nā ſtati ſptis ad ex̄ diffundit. vñ arteria potēter dilatat: ⁊ ad ſupiora eleuat: nō tñ ſit diuerſa i ea neceſſario ꝑ paſſionē ꝯtinuari ſm̄ ſilitudinē ⁊ vniformitatē. Q, ſi ꝯtingat ei cōmiſceri timorē ꝑ quā q̄nqꝫ v̄tus ſuperat: q̄nqꝫ ſupat: tūc erit diuerſitas leo fiet pulſus tremulus de q̄ ſupra. Cōſilr occurrēte verecūdia: aut ꝯrietas ex ꝑte itellect° q̄ moderet ire feruorē accidet in pulſu diuerſitas maior: aut minor ſm̄ ꝙ talia maiorabunt aut minuent. C Delicia aūt pulſum facit magnū ⁊ tardus remanet ⁊ rarus. magnū qdē: qm̄ ſic ꝯfortata v̄tus cū ei ſupuenīat neceſſitas moderata: cū caliditas in delicia nō furioſe ſed paulatine per mēbra diffundat: pulſū magnificat: qua cū magnitudie ſola ſic moderate augmēto neceſſitatis ſatiſfacit: ſicqꝫ in leticia accidit qꝛ tamē pulſus eſt leuior propter motū ſanguinis a tarditate ⁊ raritate nō abſolut°. C Triſtitie pulſus debil pu° rarus ⁊ tardus exiſtit: debilis qꝛ v̄tus ꝓſternit ob retractionē caloris: ⁊ ei° ſuffocationē: ex q̄b° etiā fit pulſus tard° ⁊c̄. C Timor aūt q ſubito aduenit pulſum facit diuerſū velocē ⁊ inordinatū: diuerſū qdē: qꝛ ſic tremulū rebellem nature. Nam velocē ⁊ varius frequētēꝫ ſic

C

debilitata ṽtute: ⁊ iam ad itra circa cor aucta neceſſitate cui ṽt⁹ oppſſa cū calore ſic cōculcato cū magnitudine nūc ſatiſfacere poterit. Timor ṽo q̄ cōſuctus: ⁊ ſic or/dinate ꝓcedēs pulſū mutat ſ₃ motū ſollicitudis facte. Nā talis pul ē vigoris: ⁊ paulatī₃ ad itra calor retrahit. Qʒ ſi ſollicitudo fortior erit: ⁊ pulſus ampli⁹ mutabit.

Capl'ʒ. vij. De pulſib⁹ ex reb⁹ p̄ter nām ꝓueni/entib⁹ continēs rubricas. 36.

ℭ De pulſu male cōplexionis: male compoſitionis: ⁊ ſo lute continuitatis in vniuerſali. Rubrica. j.

D Es preter nām pulſum mutātes tres ſūt. morb⁹. ſ. cauſa morbi: ⁊ accidēs ei⁹: q̄ ſic pulſū mutare ſen tiūt: aut earū₃ mala cōplexiōe ſimplici: aut mali: aut mala cōpōne: aut ꝯtinuitatis ſolo ne: ad q̄ oīa virtutis ſeq̄tur ḋbilitas ob quā ⁊ in pulſu: vt ſupra ſepe gradis accidit mutatio.

ℭ Ut de his p̄ticulari⁹ ꝓſequēs dico p̄mo q̄ pulſus mu tat a cā morbi q̄ ē p̄mitiua: aut añs: aut ꝯiūcta ſimplex vel mālis. Et iā de pulſus mutatiōe q̄ ē a cauſis p̄mitiuis: q₂ a reb⁹ nō nālib⁹ in p̄cedēti caplo actum eſt. Qʒ ſi fuerit mala cōplexio ſimplex ēt de tali ſupra agebat i ca pitulo cū de pulſu calido ⁊ frido ſcribebam⁹. ℭ Mala aūt cōplō mālis: q₂ humoralis ſuba ſua: aut ṽtutē ſuffo cādo: aut grauādo: aut ꝯſtringendo ſiue fuerit apoſte/mās: ſiue nō: i pulſu: vt ifra: mutationē facit. nā ſuffocā do pulſū diuerſū facit plus ⁊ minus ſm ei⁹ maiorē aut minorē multitudinem. Siueq₃ mala q̄litate occulta vel manifeſta ṽtutē diſſoluēdo in pulſu mutationē facit. nā ſic diſſoluta ṽtus pulſum neceſſario paruū facit vt ḋbi lē vacuū ⁊ ſpiſſum: ⁊ quāto plus in defectione procedit tāto minorē: ⁊ vſq₃ ad vermiculoſum. ℭ Mala aūt cō poſitio vt mal⁹ arterie ſit⁹ i pulſu mutationē cāt: vt ſu pra de tactu pl'ſus. Itē opilatio fortis ob quā caſitas: et ſpū₃ expādi nō p̄ſt. ℭ Cōſilr ſolutio ꝯtinuitatis: vt taſ facta i corde cerebro ⁊c̄. ⁊ ſi ad malā reducat cōplones: ⁊ vt de his certior fias exēpla p̄ticularia ponā: ex qb⁹ in oibus ꝯſilib⁹ q̄s pulſus ḋras in talib⁹ venire debētes facile app̄hēdes. Et qm̄ ex vl'ib⁹ ad p̄ticularia via doctri ne ē ꝓcedēdū cū p ea particulariū noticia facili⁹ capiat hic de differētiis pulſuū i morbis cōibus ꝯtingētib⁹ p̄m⁰ duxi agēdū eē. deīde de p̄ticularib⁹ loq̄r. Et cum febris dr̄ morbus cōis hinc p̄mo de pulſib⁹ oīum febriū uidif ferēter ſic ſuo aget ordine. nā q̄ notitiā pulſuū febrium hēbit facillime notitiā aliarū p̄ticulariū egritudinū ꝯſe quet q̄ nō ſunt febres: qm̄ tales in eis mutatiōes in ſuis differētiis ab eiſdē vel ꝯſilib⁹ morbis fiāt i qb⁹ ꝓportio nabilr accidit ⁊ ṽtutis debilitas iſtri ſobediētie: ac ne/ceſſitatis augmētū vel diminutio: ex qbus trib⁹ i pulſu p̄ncipalr accidit variatio. Nec q̄s de ꝓlixitate caplī hui⁹ me mordeat: qm̄ nō niſi neceſſaria ſcribā q̄ in mēte cu/iuſq₃ practicātis velut theſaurū in pectore recōdita eſſe debent. Et his ſic omiſſis inſtitutū proſequar.

ℭ De pulſu febriū putridarū in generali. Rubrica. ij.

E Alſus ſup: a putrefactionē humorū: ex qbus varie generant febres varias hʒ ſignificatiōes. de qbus in gn̄ali p̄. ℭ Eſt itaq₃ ſignificatio p̄ma pulſus fe briū putridarū ꝓpria: ſed nō īſepabilis iṅ eq̄litas. vt Gal. ad glauconē ꝓpter graue/dinē quā mā nāc īfert. Eſt tn̄ ſepabile ſignū ſupple ſm̄ ſenſū qn̄ vt haly pōt mā mota pauca ⁊ ſubtilis eē ⁊ mi tis: ⁊ paulatine mota: vt ſic nām nō multū grauet: ita vt i pul'ſu nō appareat diuerſitas ſenſibilis: ⁊ dr̄ ſenſibilis: q₂ nō fit aliq putrida abſq₃ aliq̄ diuerſitate oīno: ſed b̄ſ in q̄ medic⁹ nullā vel q̄ſi nullā pcipit a nāli mutationē.

℗ Scda ſignificatio eſt pulſus ꝯctio: vn̄ de differentiis ſcdo: pulſus eſt ꝯctus ⁊ ineq̄lis: ⁊ eſt ſicut pulſus in p̄n cipiīs paroxiſmorū. ſ. puus aut ineq̄lis: ⁊ ē ꝓpriū putrida rū: q₂ nulli alteri febri i. ſt ⁊ h̄ de p ſe. nā de p accidēs: vt qñ alteri febri ꝯiūgeret ſinthoma aliqd vt dolor ⁊ ſto/machi mordicatio ⁊ h⁹ i. q̄ pulſum ꝯbere faciūt: etiā alte ri febri poſſit euenire. Eſt qdē puus ⁊ ineq̄lis mā ſic ṽ/tutē aggrauāte: ⁊ ē ſilr vt onerato ex magno pōdere ac cidit: ⁊ hec i pulſu diuerſitas accidit i augmēto pp māʒ nō vniformiter eſſe calefactā. Cōtingit ⁊ diuerſitas hec in ſtatu magis ꝓpter cōmotionē ṽtutis ad pugnam: ⁊ ad criſim: ⁊ dr̄ hic pulſus ſubmerſus ꝓfundus vt ſu pra. vn̄ Aui. Coartatio pulſus ē ſubmerſio ei⁹ ⁊ puitas diuerſi: in q̄ accidūt pulſationes magne ⁊ fortes. ſ. aliq̄ pauce q̄ p̄miſcent pcuſſionib⁹ multis debilib⁹ puis: qm̄ ṽtus grauat a mā morbi cibo vel aliā re. ṽt⁹ .n. aggraua ta vniformiter nō mouet ⁊ hic pulſus: marie ſignificat p̄n^m febris. nā cū mā mouet ledēs ṽtutē: tūc nā calidū₃ ad locū māe cōuertit: ⁊ ipm̄ accētrat. vn̄ accidit ei⁹ a mā ſuffocatio: q̄re puitas ⁊ ꝯctio. Sed q₂ virtus eq̄lis debi lis nō eſt ⁊ calor ſic ſuffocat⁹ euētatione indiget quā nā ītēdit euētare hinc aliquas pulſationes fortes facit: de inde redit ad puitatem: q̄re ſic accidit in magnitudine ⁊ puitate diuerſitas ſm̄ q̄ ṽt⁹ mō eſt fortis: ⁊ mō nimis aggrauata: ⁊ hoc ſemp eq̄li neceſſitate ſtāte. Et ad hanc diuerſitatē cauſandā cōcurrūt excreſcētia caloris: ⁊ ipſi us ad exteriora reditio: hec nāq₃ in diuerſa pte p̄ncipii repериūt ⁊ augmēti. Et ideo tactor diligēs ſit. Et ex his colligit cā dicti Aui. de flegmatica. In oī febre in qua ē frigus. ſ. poſitiuū vl̄ p̄uatiuū ſtringit pulſus: ⁊ ſubmer git vl̄ coartat pp māʒ oppmētē. Itē minorat pp dimi nutionē nēc̄tis ⁊ ḋbilitatē ṽtutis. ℭ Sumit ⁊ ei⁹ ſigni ficatio 3ª ex pte diuerſitatis ei⁹ i fortitudie ⁊ magnitudi ne horis expāſiōis caloris: ⁊ i horis poſt alleuiationem ṽtutis p⁹ actionē māe. ℭ Eſt ⁊ q̄rta ſignificatio a molli tie ⁊ duricie eius ſūpta. vn̄ haly i q̄rta p̄ticula. Cū₃ pul ſus ē fortis: ⁊ magn⁹ abſq₃ duricie manifeſtū ſignū eſt q̄ ē febris putrida. Et dic. A. De ꝓprietatib⁹ febris pu tride nō eſſet fiat pulſus durus: qñq₃ tn̄ pp cās facietes pulſuū duricie q̄ febri ꝯiūgunt accidit in eo duricies: ⁊ pſormiter ex oppoſitis cāis mollicies: q̄ res cū accidit tūc de ſignificatiōib⁹ fortib⁹ febris putride ē: vt Auice. vt pulſus nō ſit velox atq₃ fortis. ſ. tūc q̄uis mutuat h̄ in tertiana. ſ. pura. nā appet diuerſitas in p̄n⁰ ⁊ augmē to pp leuitatē māe ei⁹. ℭ Quinta ab eo accipit ſignifi catio ex pte ḋriarū: q̄ accipiunt in diaſtole ⁊ ſiſtole. ⁊ di cit Gal. ſcdo de differētiis: q̄ p̄mū ſignū putridarū eſt: F q̄ velocitas ſiſtole i pulſu ē manifeſtior q̄₃ diaſtoles: ⁊ hoc in augmēto febris eſt multū apparēs: nō ſic in p̄n cipio: ⁊ vlr in putridis ſiſtole maior. vn̄. xv. pulſuū i p̄n cipio oium febriū ex putredine mot⁹ ꝯſtrictionis ē val de velox: qd̄ ſignū ē valde remotū a falſo. Et. 16. ꝯtinē tie. ſignū qd̄ dat i febrib⁹ de pulſu eſt reſtrictio vene: q₂ reſtrictio ſit velocior: q₂ ē ſignū vehemētis uiſtri: q₂ ſi ſ pcipit reſtrictio arterie. ꝯſidera anhelitū i ſua reſtrictio ne: ⁊ illa manifeſtabit eā q̄ ē arterie: qm̄ anhelitus currit curſu pulſus. 2ª tertū. i ſm̄ de vſu anhelit⁹. Et iō Aui. ſcen da p̄mi. Pulſus: ⁊ anhelit⁹ cui⁹ ꝯſtrictio eſt velox: eſt ſi gnū ꝓpriū febris putride: qm̄ neceſſitas mundificādi maior eſt in ea cuius ꝯ̄riū₃ in ethica accidit: ⁊ effimera: qbus maior eſt neceſſitas euētādi. Nota tn̄ q̄ hic nō ē ſignū inſepabile vt ſupra: q₂ mā putrida faciēs febrem poſſet eē ſubtilis multe iſlāmatiōis ⁊ pauce quātitatis. Itē ſi eēt humor viſtus putridus paucos vapores hñs. Eſtq₃ ſiſtoles i eis: nō ſolū velocior: ſʒ ēt maior plus ir/ritata ṽtute in ſiſtolādo: neq₃ incōueniēt eē equales in pu

tride:qm̄ alr̄ ↄtigit vnā eē maiorē ⁊ aliā minorē: ſ; vbi
daſ magis ⁊ min⁹ daſ eq̄le: Igiſ. cōſidera. ℂ Et ē ſigni
ficatio ſexta a ſubaliter inherētib⁹ ſupra: vt Gal. allega
to cap. Maxima cognitio febris putride eſt caloris ei⁹
q̄litas. nulli. n. h; ſuauē: neq; moderatū: neq; ſilem cū
effimerio: ſ; mordax quo anxiat: corrodit tactū ſicut fu
mus oculos ⁊ narea. Vñ Aui. Et caliditas earū eſt mor
dicatiua: nō ſuauis: ſicut febris effimera: ⁊ cā ē qm̄ caliditas
putrida eſt i ſubiecto magis dēſo fundata: ⁊ cū hic ē in
tēſior gradus ſm plurimū: ⁊ hoc referēdo ad effimerā
A verā: qm̄ in nō vera poſſet oppoſitū ↄtingere. Sed hic
ſpeculator ↄſideret: vbi. ſ. effimera foret cāta ex clauſio
ne pororū aduſtione ſolis facta: quo caſu calor febrilis
mordacior appareret q̄; in certa putrida: ꝑ vapores co
lericos motos ⁊ retētos ſub cute mordicātes poſſet di
ci q̄ hoc nō ↄtingit inquātū vā eſſet: ſ; inquātū eēt a cā
oñcedēte. Cōſidera hoc tñ ſignū ē magis manifeſtū cir
ca finē augmēti ⁊ ſtat⁹. Nā ſtatim mordicatio caloris: l
bis tp̄ib⁹ manui occurrit: ſed in p̄n⁹ augmēti nō ſic ni
ſi poſtq̄; man⁹ ſup brachiū ꝑmāſerit: neq; in p̄n⁹ calor
eſt ſuffocat⁹: ⁊ vapores: q̄ mā̄ eleuanſ: ſit et ſupcalefacti
ſtant velut ſuffocati: ⁊ paulatine aſcēdūt: ſic paulatine
caleſiūt. Et ex iſto pōt ab experto p̄n^m ⁊ p̄n^m augmenti. ex
ſolo tactu facile cognoſci ſinis ei⁹ ⁊ ſtat⁹. Nā i p̄n⁹ ꝑ lō
gū tēpus calorē talē ꝑcipit: nā ita mordacē; i augmēto
ꝑ min⁹ tēpus ⁊ modicū plus mordacē. In ſtatu vo mō
daciſſimū. vñ de diēis ſcdo loquēs Gal. de pte ſcda p̄nci
pij ait. In inuaſionib⁹ vtiq; paroxiſmorū q̄ſi vtiq; adhuc
⁊ intus ſuffocato calore: ſuffumigātib⁹ tñ vel calefaciē
tib⁹ ſupflūitatib⁹ nō ↄfectiſ imutātib⁹ manū cognoſciſ
accedo caloris: ſ; tardātib⁹ calor ex ꝓfūdo aſcēdit. Et h
ↄtinet vitatē i febrib⁹ icipiētib⁹ cū frigore. In icipiētib⁹
vo ſinceris i hac ſcda pte p̄ncipij calor ad tactū manifeſte
ſentiſ auct⁹: vltra. ſ. calorē q̄ puis erat: ⁊ i hac pte pulſus
q̄tū ad diaſtolē ē puus: q̄ calor a mā̄ opprimiſ: vt ſup
⁊ ē velox ⁊ frequēs: q̄ iā tūc mā̄ ē putrida: ⁊ corp⁹ ſcm
ē febricās. Vñ aucta ē neceſſitas euētādi. Cōſilr q̄tū ad
ſiſtolē ē puus ꝑp cām dictā velox ⁊ frequēs: q̄ aucta ē
neceſſitas mūdificādi. ⁊ iō velocitaſ. ⁊ h ē qd volunt Gal.
i cōpēdio pulſuū: vbi dic̄. Eorū q̄ febrire icipiūt pulſus
puus oīno ē ſbint rās: ⁊ ꝑcuſſionē faciēs in vtriſq;. ſ. in
diaſtole ⁊ ſiſtole. nā ꝑcuſſio i pulſu: nō ē aliud q̄; ꝑcuſ
ſionū velocitas ⁊ ſpiſſitudo: i augmēto vo pulſus inci
pit magnificari ⁊ velox fieri: ⁊ calor ad totū corpus ex
pādi: ⁊ cōtinue intēdēdo ꝓcedit quouſq; ad ſummū de
ueniat gradū: q̄ illi febri ↄuenit: ⁊ tūc augeſ velocitas ⁊
ſpiſſitudo: ⁊ tūc ē ſtatus cū; incipiūt remitti: hec habeſ
declinatio in q̄ fortificata vtute pulſus magnificari in
cipit: ⁊ ſic de cōibus ſiue vlibus ſuccincte ſatis dictū ē:
vt noſtrū exigit ꝓpoſitū. expediti ad particularis proſe
quamur de pulſu effimerarum initium facientes.

ℂ De pulſu effimerarū invſi. Rubrica. iij.

B P Ropriū eius ſignum ē ⁊ inſepabile
magnitudo: ⁊ velocitas dia
ſtolis ſupra tēperamētū ſenſibiliter aucta:
⁊ nō ſiſtolis: q̄ q̄ſi inſenſibilr augeſ ſiſto
les ſupra ſiſtolē nālē: q̄ i effimera nō ē ma
gna neceſſitas mūdificādi ſic euētādi: redit
⁊ arteria ceſſante febre ad diſpōnē q̄ ſibi erat in ſanitate:
q̄ faciliter reſoluiſ calor ille. In alijs vo minime: ſed ꝑ
l ea remanet febris veſtigiū: vt i q̄rtana tertiana ⁊c. q̄ i
eis remanet veſtigiū putredinis: ſic accidit i cōbuſtione
domorū: i q̄rū parietib⁹ poſt extictionē ignis adhuc re
manet caliditas: ⁊ i hoc ſigno marie ↄfuſus ē Gal. i tera
pētica ad glauconē 3⁰ ca⁰. Pulſus i effimera: vt ſcdo fe
briū iſaac nō differt a pulſu ſani: q̄ ſui ipſius ſani. ſ. non

multū: q̄ parū ꝑmutaſ ab eo: quod erat i ſanitate. Eſt tñ
ſpiſſus reſpectu ei⁹ ⁊ velox. Et dic̄ Aui. q̄ ē magnus ⁊
fortis: nō qdē abſolute: ſ; cōꝑatiōe aliarū febriū. Vñ ſci
to q̄ ⁊ ſi in effimera vt⁹ ſit fortior q̄; i putrida ceteris pa
rib⁹: tñ nō fac̄ pulſū ita fortē: vt i putrida: q̄ i effimera
ꝑua ē neceſſitas reſpectu putride: q̄re nō ſic irritaſ vtus
ad magnificādū ⁊ fortificādū pulſū: ꝑp qd q̄dā dicūt q̄
i effimera vtus ē fortis abſolute ⁊ vere: ſed i putrida ſi
C ete. ℂ Nota tñ q̄ ex cā certa vt tolerātia famis i effime
ra pulſus pōt fieri debilior q̄; i putrida. Q, ſi ↄtingat h
nō ē attribuēdū effimere ꝑ ſe: ſ; ꝑ accñs. ℂ Eſt ēt in effi
mera pulſus eq̄lis nō multū diuerſus: qm̄ ſi adeſt mā̄
vtutē aggrauās: ⁊ iō moto tpē ꝑmanet talis: aut modi
cū variaſ: ⁊ ſi q̄ ineq̄litas appet nō multū ꝑdurat: ⁊ eſt
ordinat⁹. Vñ q̄nto Epydimiarū: i effimera pulſus ē ſim
plex ſi valde ineq̄lis nō feruidus: nec difficilis. nō enī;
ē dur⁹: ſ; declinās ad leuitatē mediocrē: ⁊ itelligiſ hec
vt ſupra iquātū febris effimera: nō ex alia cā ↄiūcta ei
hec variari ↄtingit. Et iō dixit Auic. q̄ diuerſitas i pul
ſu i effimera ē: ꝑp cā; antecedētē. i. ꝑexiſtētē: aut ꝑp cā;
vicinātē. i. ſimul vel ꝓpe cū effimera cauſante venictes.
Et i effimera vapor ei⁹ nō eſt corrupt⁹: ſ; bon⁹ nō abſo
lute: q̄ oīs vapor putridus febrē faciēs ē malus ⁊ cor
D rupt⁹: ſ; hic dr̄ cōꝑatiōe vaporis putride. Et ex his ſeqſ
q̄ arg^m: hoc nō valet. ē pulſus bon⁹: ⁊ vrina bona: ergo
ē effimera: p; ꝑp cās q̄ cū ea ↄiūgi pñt. Et fallit hoc ar
gumētū: marie i peſtilētiali: ⁊ tu ↄſidera. qm̄ Aui. ingt.
Et ſcias penit⁹ q̄ quotieſcūq; vrina: ⁊ pulſus ſunt bo
ni ſignificāt q̄ febris ē effimera: ſ; ſi addiſ: ⁊ cū ea ſūt ſi
gna alia ſignificātia effimerā cū ꝑuatiōe ſignorū ſignifi
cātiū aliquā ex alijs febrib⁹. nā hi nō ſunt effect⁹ adeq̄ti
ipſam cōcomitātes. Q, ſi hoc i loco adduciſ Ariſtote
les. 3. phyſi. ⁊ Meſue de ↄſolatiōe mediciarū p̄. ad c⁹ eē
ſeqſ oppoſitū. dōm q̄ itelligūſ de cauſis ⁊ effectib⁹ ade
quatis. Accidit aūt vt pulſus: q̄ſq; a ↄſueto mutat⁹ nō
cōphēdaſ: q̄re anhelitū ↄſidera: q̄ ꝑ viſum ſic tibi mani
feſtabiſ: quoniā currit curſu pulſus vt ſupra.

ℂ De pulſu ſanguinearū. Rubrica. iiij.

P Ulſus i ſinocha ē magnus velox fre
quēs plen⁹ mollis ſiue leuis:
⁊ addit Ferrari⁹ lat⁹: magn⁹ qdē ꝑp fortitu
dinē vtutis ſi ita a ſanguie: vt ab alijs hūori
b⁹ opp̄miſ: ꝑp amicitiā iter ſe maiorē. vñ cū
aucta ſit neceſſitas magnificaſ: ſic ſtāte vtu
te forti: ⁊ obediētia inſtr̄i ⁊ ex eadē cā: q̄ ꝑp aug^m neceſ
ſitatis ſit velox ⁊ frequēs: cū ſola magnitudie neceſſita
ti aucte ſatiſfacē nō p̄t. plen⁹ ēt ꝑp multitudinē ſanguiſ
i arteria exiſtētis: mollis vo ſiue lenis ꝑp humiditatē re
mollientē arteriā: ⁊ lat⁹ ꝑp extēſionē ⁊ diſpſionē hūidita
ti. q̄ latitudinē cāt: vt ſup̄ ō lato. Eſtq; diuerſus ꝑp ag
grauationē vtutiſ a multitudie mā̄e: ſi tñ ē i eo multa diuer
ſitas: ⁊ multo mior ⁊ ſilr velocitas q̄; i cauſone i q̄ vt⁹ eſt
dbilſ ꝑp reſolutionē: ⁊ i eo ē maior malicia: ⁊ iſta duo pl⁹
faciūt ad diuerſitatē ⁊ velocitatē pulſus cāndā q̄; multi
tudo: ⁊ ↄſideret ſpeculator. Pulſus aūt ſinochi ſiue fe.
ſanguinee cū putredine ē minor velocior ⁊ ſpiſſior q̄; i ſi
nocha: ſ; abſolute ſit magn⁹: qm̄ magna ē neceſſitas i
eo: ⁊ mior ꝑp maliciā ſanguinis vtutē ſplr⁹ dbilitātis: ⁊
nonō terapētice q̄ i his febrib⁹ ē maxim⁹ ⁊ eq̄lis ⁊ vehe
mēs ⁊ ↄſiſtētia arterie: nec dura: nec mollis vltra illud
qd ſm nām: ⁊ tñ tñ velocitas ⁊ ſpiſſitudo ꝑuenit quātū
magis ipſa fe. ↄuenit: ita vt he dīe in ab⁹ his febrib⁹
ꝓportionabilr eq̄liter augeſ. dixit tñ q̄ i ſinocho pulſuſ
ab eq̄litate ⁊ ſtabilitate egrediſ. ℂ Sz p̄. Aui. de fe. ſig.
ſgt. Plurimi ipreſſiōis iflatiue ē ꝓpe cor. q̄ i iflatiua ds
eē maior ineq̄litas. Cōſideret ſpeculator aduertēdo ad

cño inequalitatis.de qbus ſupra. ¶ Et dixit haly de pulſu
ſinochi.pulſus ẽ nimiũ diuerſus. Un̄ viatic⁹ pulſus eſt
diuerſus:q2 ꝯſtrigi ſuũ mai⁹ ẽ:⁊ ſepi⁹.i.veloci⁹ q̃ꝫ ei⁹ di/
latari:ꝑꝑ feſtinatiã nãe i expediẽdo putrefactionẽ: veruꝫ
niſi tactor foret i his expertus has diuas non bñ diſcerne
ret.⁊ iõ opꝫ vt ad alia ꝓpiqua ꝯſiderationẽ faciat: vt ad
ea que a ſubaliter inherẽtibus ſumuntur. Un̄ Aui. Cali
ditas huius febris ẽ pluris ꝑꝑ hũiditatẽ vaporoſam la
chrymalẽ.i.nõ exiccãtẽ neqꝫ aſperã: vt i cauſonide ⁊ ter
tiana forti:ſꝫ ẽ mitis ⁊ ſilis eq̃li ⁊ pue mordicatiõis. Un̄
ſerapio.eſt ſimilis caliditati feb. effimere: ⁊ Aui.h.cõ/
firmat maxime de eius pn̄⁹.nõ.n.i ea ſentit mordicatio:
q̃ ⁊ i ceteris febrib⁹ putredinalib⁹. In ſinocho aũt non
eſt ita mitis.ſꝫ aliq̃liter acuta. minus tñ q̃ꝫ in ſinocha.
vñ in ſinocho accñtia ſunt fortiora ſiue vehemẽtiora:ſi
tñ oĩa vt grauitas capitis apparitio lãpadaꝝ: ⁊ hmõi q̃
F vehemẽtiora ſunt in ſinocho. ¶ Et de ſpẽb⁹ ꝯſequẽs:
dico ꝙ in omotena q̃ eſt ceteris piculoſior: vt dixit paſ
ſionarius pulſus ſunt fortiores ſpiſſiores q̃ꝫ in aliĩs: ⁊
magis diuerſi iueniũt: ꝑꝑ v̇tutẽ eẽ magis d̄bilitatã: qm̄
febris illa ẽ tota ſtat⁹. ⁊ iõ vt tante neceſſitati ſuccurraẽ:
opꝫ vt ſibi cũ ſpiſſitudĩe auxilieẽ. Aarõ aũt dixit ꝙ omo
tenus ẽ mediaiter augmaſticã ⁊ epimaſticã: ⁊ ita Auic.
⁊ hoc ex pte piculoſitatis ⁊ accidẽtiũ. ⁊ iõ credo ꝙ pul/
ſus ex pte diaꝝ ſuaꝝ ẽ medi⁹. nã i augmaſtico velocior
ſpiſſior ⁊ minor. In paugmaſtico: q2 epimaſtico maior
⁊ min⁹ velox.i.i omotẽã medi⁹: ⁊ tu ex his ꝯſra. nam he
ſunt diẽ q̃ ab expto cognoſci pñt: ⁊ nõ a docto tantuꝫ.
¶ De pulſu colericarũ in generali. Rubrica. v.

Elſus

G i pn̄ icipiẽte ẽ pũus ꝓfund⁹
rar⁹ ⁊ debil̄ Auerroys.4.col/
liget: qm̄ calitas nõ adhuc expandiẽ ſupra
corpus imo coarctaẽ ⁊ obruiẽ calor ab hu
more putrido. Sꝫ paꝝ t̄ps poſt: q2 p⁹ me/
diũ ꝑncipiĩ i magnũ mutaẽ: qm̄ v̇t⁹ nõduꝫ
fcã ẽ d̄bil: ⁊ cola ẽ hũor leuis nõ g̃uãs eã: iõ remãet for/
tis: ⁊ qm̄ magna ẽ neceſſitas refrigerãdi: hũc pulſũ ſic
magnificat velocitat ⁊ freq̃ntat: plus tñ ꝓportionabilr
magnificat: veꝝ accidit i ea diuerſitas: ⁊ maior i pn̄⁹ q̃ꝫ i
augmẽto: ⁊ maior i augmẽto q̃ꝫ i ſtatu: ⁊ i ſtatu q̃ꝫ i d̄cli
natiõe: vt voluit Gal. 2⁹ de diĩs febriũ cui ꝯdicẽ vr̄. A.d̄
ſignis colicaꝝ. Ingt. pulſus ei⁹ nõ ẽ eq̃lis ꝯſtrictiõis ⁊
d̄clinatiõis: qm̄ hũor debilitat eã.ſ.v̇tutẽ.ſꝑ viã aggra/
uatiõis: ⁊ addit diuerſitatẽ apud ſtatũ: ita ꝙ i ſtatu ma/
ior vr̄ eẽ diuerſitas: ⁊ ꝑ Gal. vr̄ eẽ rõ: qm̄ i pn̄⁹ mã magẽ
g̃uat v̇tutẽ: ⁊ i eo calor nãlis plus ſuffocaẽ ſb hũore. Un̄
eo t̄pe q̃ſi irrãſpirat⁹ ſtat: vñ ſic pulſus eo t̄pe puſicaẽ: ⁊
deficit ⁊ fit rar⁹: vt dic̄ haly. Sed q̃ꝫto magis v̇tus ſtatui
ꝓcediẽ min⁹ ſuffocaẽ: g̃ ꝓ tũc vr̄ ꝙ nã min⁹ grauari de/
beat: ⁊ ex ꝯſñti diuerſitas miorabiẽ. ¶ Huic argumẽto
D pſes pñt dari rñſiões: ſꝫ vnã tñ h ſbſcribã alias ſpecula/
torib⁹ relinquẽs. dõꝫ ergo ꝙ diuerſitas cãta ꝑ actioneꝫ
mãe i nãꝫ grauãdo eã i ſtatu ẽ mior: q̃ꝫ i pn̄⁹ ⁊ q̃ꝫ i augmẽ
to: vt Gal. ſꝫ diuerſitas cãta ꝑ viã reſolutiõis v̇tutis eſt
maior i ſtatu: q̃ꝫ i pn̄⁹ dic̄ Aui. ⁊ cõiter ꝙ q̃ꝫuis i d̄clina
tiõe v̇t⁹ ſit reſoluta magẽ q̃ꝫ i ſtatu: nõ tñ i ea ẽ diuerſitas
maior: q2 nõ ẽ ꝯſtricta tãto calori ſiue lẽſo vt i ſtatu trãſeat
hec ꝑ nũc. ⁊ hoc vbi d̄clinatio ſit ad bonũ: ſec⁹ ſi ad ma
lũ. ¶ In colerica aũt ẽ i pulſu diuerſitas: vt i aliĩs hũori
b⁹ putridis: rõne q̃ febris putredinalis: tñ vt Aui. ẽ hec
diuerſitas minor: qm̄ cola ẽ hũor leuis: nõ tñ g̃uãs v̇
tutẽ quãtũ flã ⁊ melã: ⁊ h dico merito ſuũ. nã ꝯtingeret:
vt ſecũ ꝯiungereẽ dolor: ⁊ tũc in pulſu fieret diuerſitas
magna. Et dicit Aui. pulſus i tertiana ẽ fortior q̃ꝫ i aliĩs
febrib⁹ putridis: ⁊ ẽ velox rarius ⁊ frequẽs. Et Gal. ad
glauconẽ. Tertiana pulſus magnos facẽ fortes ⁊ velo/
ces: ⁊ ſpiſſos abſqꝫ q̃libet ineq̃litate ꝑter febriles: ⁊ ex h
dicto Aui. hic põt colligi ꝙ fortitudo pulſus hꝫ attẽdi
penes fortẽ ipreſſionẽ arterie in digitũ: qm̄ pulſus i ſan
guinea iſlatiua vr̄ eẽ fortior ⁊c̄. ꝯtra. Et differt h pulſus a
pulſu ſinãce ꝑ ordinationẽ ⁊ ineq̃litatẽ: q̃ nõ ſũt i pulſu
ſinãce: vt d̄ q̃ ſupra. ¶ Queret qs fortaſſe. Nũqd pulſus ter I
tiane ſit maior: q̃ꝫ ſanguinee ẽt a putredie. Exiſtimo dõꝫ
ꝙ minor ẽ q̃ꝫ ſanguinee ꝑꝑ v̇tutẽ a ſanguine mĩ⁹ d̄bili
tari: ⁊ ꝑꝑ inſtrĩ obediẽtiã maiorẽ i ea: veꝝ velocior ⁊ ſpiſ
ſior ẽ i tertiana cũ neceſſe ſit ꝑ has diuas neceſſitati au/
ctẽ ſatiſfacẽ: qd magnitudie ſufficiẽti nõ põt. Sꝫ null⁹
has diuas ſic ſolo tactu arterie cõprehẽdet: niſi q pluri/
es expt⁹ fuerit. Et iõ ꝑꝑ iuueñes oꝫ: vt ad alia ſigna trã/
ſeaẽ. Et ſignũ ſũptũ a ſubalr iherẽtib⁹ ẽ cũ his multum
declarãs. Un̄ Gal. 2⁹ de diĩs diſtiguẽs iter calorẽ tertia
ne ⁊ cauſonidis ingt: qñ ponis manũ tuã ſuꝑ corp⁹ pa/
tiẽtis.ſ.tertianã: obuiat tibi cũ ipm̄ tãgis calitas multe
acuitatis: q2 ipſa eleuaẽ cũ vapore. deĩde ipſa nõ moraẽ:
q2 debilitaẽ ⁊ mutat ipm̄ man⁹ tua: ⁊ nõ ſic calitas adu
rẽtis feb. maligne. Nã i illa febre cũ ponis manũ tuã ſu
ꝑ ea corp⁹: tũc q̃ꝫto plus moraẽ ſuꝑ ipſꝫ ẽ acutior: ⁊ ma/
gis ledẽs malũ ⁊ malignior. Un̄ Aui. Tertiane calitas
ſaluior ẽ calitate cauſonis i q̃ q̃ꝫto pl⁹ corp⁹ tãgiẽ: nõ ad
diẽ iſlãmatio. imo qñqꝫ minuiẽ: ſꝫ i cauſonide add.ẽ: qm̄
calitas cauſonis ẽ i iterorib⁹ magis: ⁊ ẽ multoꝝ vapo/
rũ: qs man⁹ reꝑmere nõ põt: ⁊ calor tertiane ẽ i exterio/
rib⁹ magis. Et i ſũma calitas t̄tiane ẽ acuta ⁊ mordax ⁊
edax: q̃ res in ſanguinea ſic nõ repiẽ. Et ſcdo de diĩs fe.
febris fcã a cola g̃nata a ſanguie ꝑ ꝯuerſionẽ ipſi⁹ in co
lerã differt a malignitate moꝝ febris facte a colera alia:
q2 febris fcã a cola ex ſanguine g̃nãta ſapit mãꝫ ſangui
nis: ⁊ iõ mitis dato ꝙ ad tactũ calor appeat mult⁹ i q̃ꝫti
tate: q2 multũ eẽ euaporatiui calitas eit mitis: q2 anxie
tas calitatis i manu tãgẽtis nõ ẽ a multitudine eius qd
euaporat: ſꝫ ex acredine eius q̃lis eſt acredo colere.
¶ De pulſu tertiane pure. Rubrica. vi. K

Irit

Gal. ſcdo de criſi. Pulſus tertiane
pure iꝫ ſint i pn̄⁹ cũ diſpõne putra/
tis raritatis tarditatis diminute ſi: ſꝫ tardi
tas in tertiana ẽ ſm̄ ꝓpinq̃tatẽ diſpõnis ſꝫ
quã ẽ vniuſqſqꝫ hoium cũ ẽ ſm̄ nam: ⁊ iue
niẽ i ea pulſus eq̃lis ⁊ ordinat⁹ ſm̄ ꝑſcrutationẽ: ⁊ illõ
ẽ q2 nõ iuenis i eo diuerſitatẽ: neqꝫ i pulſu vno ſuũ mo/
tũ ex motib⁹ venaꝝ: neqꝫ i eo ꝙ ẽ iter motus ei⁹.i. q̃ete
q̃ꝫuis hec eq̃litas raro accidat i febre putrida: imo ſepe
accidit vt ſiat iordinat⁹ ⁊ diuerſus ⁊ ineq̃lis. Nã forſitã
ſueniẽ diuerſitas i pn̄⁹ tertiane pure: niſi in paucillimis
eiꝝ. põt.n. tertiana pura fieri õ cauſa leui ⁊ pura colera
⁊ pauca ꝙ diuerſitas i pulſu i ea nõ erit ad ſenſum nota
biliter apparẽs: ⁊ ſubdit. In augmẽto velocitas ẽ eq̃lis
ſi iterſecta: ⁊ ꝑuenit ad magnitudinẽ ẽt ad vehementiã
notabilr. ⁊ ſilr ꝑuenit ad frequẽtiã. Et tãdẽ dixit ꝙ pul/
ſus ſit i ea ſilis ei q eſt pulſus ſani i diſpõne exercitiĩ: aut
qñ igrediẽ balneũ. nã cũ p⁹ fuerit eq̃lis cũ ſit magis for
tis velox: ⁊ frequẽs ſiue ingẽs vehemẽs ſitus ⁊ crebers
ita ꝙ pulſus ei⁹ ſit fortis ꝑꝑ fortẽ ꝑcuſſionẽ: vt vr̄ hic i
vere. ⁊ ideo de fortitudine conſidera. de q̃ ſepe ſupra.
¶ De pulſu tertiane nõ pure. Rubrica. vii.

Et auicẽna

õ pulſu ſi pure dic̄ ꝙ L
ẽ diuerſus magis ꝑꝑ
diuerſitatẽ ꝓceſſus caloris ex pte diuerſita
tis mãe. Un̄ aliqñ ẽ maior aliqñ mior. Et h
fortitudie magnitudine ⁊ velocitate: ⁊ fre/
quẽtia ẽ iſra pulſum tertiane pure: q2 ẽ mi/
nus fortis ⁊ magn⁹. ¶ De pulſu tertiane ex igroſſa
tiõe colere facte ꝑ aduſtionem. Rubrica. viii.

A **Pulſus** hic aſſimilať pulſui pure. Nā p aduſtionē colere vehemētē recipit caliditatē ⁊ ē parū p diuerſus pp puā mãe diuerſitatē: nō tñ fortis. qm̄ ex ea pl⁹ vt⁹ p reſolutionē debilitata ē. Eſtq; durus pp ſiccitatē multā hūoris arteriā exiccātis.

¶ De pulſu praſſine q̄ p aduſtionē vitellie fit. Rc̃a. ix.

B **Dicendū** q̄ pulſus ē difficilis ⁊ valde diuerſus ⁊ puus ⁊ praue alterationis. i. multū inordinat⁹: ⁊ hoc pp maliciā hūoris: ⁊ q̄ vtus multū debilitať: ⁊ teriť nāi ea febre praua eueniūt accñā. Vñ ſepe venit finis iſtius ad magnū piculum ⁊ pauci ſūt q ab hac egritudie euadāt: ⁊ ſi euaſerint erit opus multū ſtudiū ⁊ egritudis plōgationē: ⁊ poſſibile erit pmanē: ⁊ praua accñña longo tpe. Conſideret itaq; medic⁹ q oi die dicit hec febris ē a colera praſſina: certe multi ſic decipiuntť: vt in ope nr̄o magno diximus.

¶ De pulſu tertiane ex admixtione colere mixtione non vnita. Rubrica. x.

C **Pulſus** ē magn⁹ diuerſus min⁹ velox frequēs. Magn⁹ qdē pp auctā neceſſitatē: diuerſus pp inequalitate materie: que inequaliter caleſcit: ⁊ ſic inequalē facit neceſſitatē minus velox: ⁊ frequens propter minorē neceſſitatē q̄ in pura.

¶ De pulſu tertiane note: q2 a colera citrina proceden/te Rubrica. xi.

Dixit Ferrarius pulſus eſt velox: ſed non ita vt in pura

¶ De pulſu tertiane note: q2 a colera prouenientē vitelli/na: ⁊ eſt maioris fame. Rubrica. xij.

D **Pulſus** eſt filius ei q eſt a citrina tm̄ in ſuis driīs ab eo diſtās: q̄ntū colera ipſa a cola citrina: ⁊ cū pua ſit driā iter caliditatē vnius ⁊ alteri⁹: h̄ neceſſitas poſita ab vna nō multū ſupat neceſſitatē alteri⁹: q̄re rōne h⁹ nō differt pulſus vni⁹ i magnitudie a pulſu alteri⁹ verū potēti⁹ ad caleſaciēdū eē vr̄ colicū vitelline: cū i ſubiecto ſit dēſior: ⁊ ex h̄ vr̄ pulſuʒ i ea plus debē magnificari. ex pte alia vt⁹ ex vitellia plus grauať: q̄re debilior erit: itaq; oib⁹ ſic cōpēſatis pua ē i eis driā: ē tñ i vtraq; pulſus magn⁹ velox ⁊ frequēs: ⁊ d̄ pulſu tertiane ex admixtione non vnita dictum eſt.

¶ De pulſu continue tertiane. Rubrica. xiij.

E **Pulſus** in tali filius ē ei q̄ ē piodica pura vel nō pura. et ſm̄ diſpōneʒ hūoris febrē faciētis. Vñ hic nota dcā Galieni 2⁹ de driīs. q̄ magna cognitio humoris faciētis febrē habeť ex q̄litate ⁊ q̄ntitate caliditatis febrilis ei⁹: ita q̄ tactus multū iuuat: ēt i cognitiōe pulſus: ⁊ tu in tāgēdo. conſidera.

¶ De pulſu cauſonidis. Rubrica. xiiij.

F **Auctores** tāquā notū reliquerūt: q̄ pulſus cauſonidis ē velocior ⁊ frequētior q̄ in tertiana ptinua. Vñ Gordonius. pulſus ē velociſſim⁹. ⁊ Gilb. addit magn⁹ velox ⁊ frequēs. Nā i cauſonide magna ē neceſſitas euētādi: ⁊ magna expellēdi rōne ſit⁹ mãe. ⁊ pſir pcedēdū q̄ rōne h⁹ plus velocitať dato q̄ ſit ex flāte ſalſo q̄ in tertiana pura. Et pp hoc fortaſſe dixit Gordonius. pulſus ē velociſſim⁹: Nā caliditas regiōis cordis icēdiū valde augmētat: nā cū exiſtēte in epate vel ſtomaco incendiū forte ſit forti⁹ in pulmone: ⁊ fortiſſimū ſi circa cor extiterit.

¶ De pulſu flāticaꝝ febriū i gñali. Rubrica. xv.

Dixit Gal. 2⁹ de driīs. hec feb. ineq̄les ⁊ ſpi⁹ debiles ⁊ puos opatur pulſus i inaſioib⁹. i. pncipiīs poxiſmoꝝ: ⁊ i inceptis aſcēſionū: q2 i pn° augmēti. Et ē inequalitas ppea q̄ mā vtutē grauat: ⁊ debilitas pp vtutis ibecillitatē: ⁊ puitas pp frigiditatē flātis neceſſitatē remutētem: ⁊ dicit in pncipiīs aſcēſionū: q2 i pn°: ⁊ qm̄ i aliīs putridis i pn° augmēti pulſus magnificať mãifeſte ⁊ i hac nō. ⁊ iō p h̄ ab aliīs oib⁹ differt. Et dato q̄ he drie repeniť i pn° poxiſmi tertiane: tñ ſūt miores i ea: ⁊ cito trāſeūt: q̄ res i flātica magis trāſeūt ad augmētū īcluſiue. Et nō repiť i hac febre velocitas in augmēto: ⁊ fortitudo: q̄ repeniūtur i tertiana ēt ſʒ finē declinatiōis ſupple mediū i aliīs tēporib⁹. Et p̄ ad glauconē. Fortiores ſūt hi q amphimerinis eis q i trianis tātū: quātum his illi q i q̄rtanis. In tarditate vo eodē mō ſe hñt i vtriſq;. Sūt tñ miores i q̄rtana: qm̄ hūor flātic⁹ nō tñ diſſoluit vtutē cū friditate ſua: q̄ntuʒ hūor melicus pp ipm̄ eē vtuti magis rebellē. Sʒ vt Almāſor pulſus flātice ē min⁹ velox: ⁊ min⁹ ſpiſſus q̄ tertiane: et ē mior pp flē ſua friditate ōbilitās vtutē ⁊ multitudinē mãe: ⁊ q̄litate ſua ipſam diſſoluēs ⁊ āguſtiās. Vñ multū diuerſificať: ⁊ ei⁹ ſpiſſitudo ſit vt magnitudinē recupet. Eſt ḡ ſūmati pulſus h̄ pu⁹ diuerſus debil' ⁊ velox: ⁊ ſpiſſus: ⁊ mollis rōne mãe hū. de peccātis ⁊ remolliētis arteriā ſuo vapore. Auic. vo de hoc pulſu loq̄ns ingt. Pulſus ē puus ſubmerſus ſiue depoſit⁹ debilis ⁊ rarus i pmis. i. i pn° poxiſmi. Eſt qdē ſōmerſus pp ſuffocationē caloris a friditate viſcoſitate: ⁊ multitudine mãe. rarus pp friditatē: vt ſupra: ⁊ ſit frequēs i fine. i. i pceſſu pp expāſionē friditatis. Nā ſit vehemēt' frequēs i pceſſu. nō tñ puus niſi i pn°: ⁊ vehemētia ſpiſſitudis ē pp puitatē ei⁹: nā ei⁹ pulſus ē minor pulſu tertiane et q̄rtane: ⁊ p pñs frequētior. ¶ Q2 aūt minor q̄rtane dubiū videť: nā ſcdo de criſi ingt. Pulſū ponit q̄rtana feb. i pn° poxiſmi i diſpōne puitatis: quā nō ſeqtur alia egritudo pter ipſam: ita q̄ imaginaberis pulſum eē ſtrictū: ligatū ad iteriora retractū: neq; ēt eleuari: ⁊ nō elōgabiť i hoc a diſpōne nāli elōgatiōe vehemēti: ita q̄ reddit pulſum patiētis iuuenis ſimilē pulſui eius q eſt in fine vel timo ſenectutis: ⁊ ibidē dicit q̄ nō pōt diſcernere inter tertianā ⁊ q̄rtanā eo q̄ p pulſum in h̄ die nō ē medicine artis i aliq̄ pp ipm̄ eē ſic manifeſtū. Vñ ēt dixit allegato loco. Si cognouiſti pulſū patiētis i ſanitate ſua: nō idiges i ſignificatiōe q̄rtane ſignificatiōe alia oīno. Et q̄rto colliget d̄ q̄rtana ē puior pulſus q̄ ſit in flātica. ¶ Oppoſitū ſcripſerūt Serapio haly ⁊ Aui. ¶ Dōm: q̄ pul- H ſus i flātica ⁊ q̄rtana ad magnā puēit puitatē: q̄ q̄nq; ē tāta vt heſitare faciat ſapiētes: q̄ ſit maior. verū i quotidiana vera de flāte nāli pulſus ē minor q̄ i q̄rtana: ceteris ſemp parib⁹ ſeruatis. nā flā ē frigidius melia: ⁊ ceteris parib⁹ pſueuit ſp: aut q̄ſi ſemp cū maiori multitudine mãe moueri: ⁊ cū h̄ tñ ſtat q̄ i aliq̄ flātica: vt d̄ flāte dulci: aut ſalſo: ⁊ multū putrefacto pulſus ſit maior. In ſūma tenēdū q̄ ceteris parib⁹ minus ē i flātica: ⁊ q̄ auctores hi pceſſerūt cū vario iudicio: qdā oppoſitū crediderūt q̄ ſiccitas hūoris ita idiſponat arteriā: vt cū frigiditate ſua ſic meſie pulſū plus puificet. qdā pñuʒ pp rōnes dictas de flātica pulſus itēſiue ē minor: ⁊ tu hec pſidera. ¶ Et reſtat vt q̄cq; dicam⁹ de raritate ei⁹: ⁊ ne in diſceptationib⁹ ſteť. Dōm pro nūc q̄ textus Auicē. cōiter reptus ē corrupt⁹: ⁊ dʒ eē ſimilis textui haly: quī nō expſſit de tertiana: ſʒ ſolū d̄ q̄rtana. Vñ lr̄a Auic. ſic dʒ ichoari: q̄ freq̄ntia ⁊ pnitas flātice vehemētior ē q̄ puitas ⁊ frequētia q̄rtane: ⁊ puitas flātice vehementior ē q̄ puitas tertiane: ⁊ nō tāgit i his frequētiā. Sunt

alij aliter dicētes quos pro nūc expoſitoribus relinquo. De h pulſu dixit zoar. Pulſus ī pn° dbil' ē ꝛ occult° pp forte ꝯſtrictionē arteriaꝝ. In ſtatu vo debilis ē puus ꝛ gracilis pp puitatē caloris. Et de ipſo pulſu tandē dixit Aui. ꝙ cognitiões pulſus ſupra febrē flāticā: ſūt ex debilioribꝰ cognitionibꝰ. p pulſum. n. difficillime iudicaſ ſup eā. Jō ſcdo de criſi ſcribiſ: ꝙ ad cognoſcēdā hāc febrē opꝫ cognoſcere pulſum patiētis ſani. ℭ Et de hoc pulſu me expediēs dico cū Gerardo ſup viatico. In hac febre pulſus fit mollis ab hūore: ꝛ lat° pp dekēſionem ꝛ multitudine mātē: ꝛ tardus pp caloris puitatē: ꝛ diuerſus ī fortitudīe ꝛ debilitate: qꝛ nā aliqñ dñaſ mātē: ꝛ tūc ē fortis: aliqñ eꝯ: qꝛ ſub mā grauaſ: ꝛ tūc ē debilis: ꝛ al° addit ꝙ ē abſq; ordīe ī ſua diuerſitate: ꝛ ē rarior ꝛ mīor pulſu tertiane ꝛ q̄rtane ī q̄libet quatuor tēpoꝝ eius.

ℭ Poſtrēo ſcito ꝙ Gal. ī terapētica ad glauconē. ſcripſit ꝙ pulſus q̄rtane tāto ē mīor pulſu flātice: q̄to pulſus flātice: ꝛ rarior pulſuſ tītiāe. h ꝗ īueniſ p tactū ē difficile lꝫ dicat ī li° dñaꝝ pulſus has dñias p tactuꝫ cōprehēdi poſſe. ℭ De pulſu flātice ex flāte nali. Re^a. xvi.

3 **Pulſus** ē puus cū velocitate ꝛ ſpiſſitudīe ꝛ mollicie arterie ꝛ manifeſta diuerſitate: ꝛ velocitas eiꝰ ē pua: ꝛ horū oīuꝫ effectuū cāe ex p̄dictis liq̄de habētur.

ℭ De pulſu quotidiane. Jam dictum eſt.

ℭ De pulſu flātice ō flāte ſalſo. Re^a. xvij.

k **Pulſus** ē velocior ꝛ ſpiſſior: q̄ꝫ in q̄tidiana: ꝛ in ea q̄ ē ex flāte dulci pp hūorē eē calidiorē: ꝛ pouere maiorē neceſſitatē. Uñ Rogeri°. Pulſus ē maior velocior ꝛ frequētior q̄ꝫ ī alijs: ꝛ minus mollis: ꝛ loquitur de quotidiana ex flegmate ſalſo.

ℭ De pulſu flātice de flāte vitreo ꝛ acetoſo. Re^a xviij.

l **Quoniam** flegma vitreū eſt multe frigiditatis: ꝛ multū virtutē opprimēs ex pte vtriuſq;. hic pulſus ſunt pui ꝛ minores q̄ꝫ ex flāte dulci ꝛ nāli. Itē ꝛ velocitas pua pp frigiditatē nō ponētē magnā neceſſitatē: ꝛ ex ꝯſequēti non eſt pua ſpiſſitudo: ꝛ pariſormiter dicaſ de pulſu flegmatico ex flegmate acetoſo. Uñ Aui. ī ea, cuius cā ē flegma vitreū vl' acetoſum frigus multiplicaſ valde: ꝛ rigor. i. horripilatio: ꝛ ē friditas eiꝰ pp frigiditatē hoꝝ flātum multū maior: ethñ in vitreo dixit Gerardus ſup viatico. pulſus in pn° debilis ꝛ occultus pp forte ꝯſtrictiōeꝫ arteriarū. In ſtatu vo debilis eſt puus ꝛ gracilis ꝓpter puitatē caloris. Nā q̄to flegma eſt frigidius tāto facit pulſum minorē ꝛ debiliorē ꝛ tardiorē in pn° acceſſiōis.

ℭ Poſtremo ſcito: vt Gal. in ꝯgregationibꝰ. ſpiſſitudo pulſus venit ex paruitate multa: puitas quoq; ex grauedine virtutis pp humoris multitudinē: vt qd deficit in magnitudine: reddat in ſpiſſitudine: ꝛ per hoc ſic comprehendes pulſum in lipparia ꝛ empiala: de quo infra.

ℭ De pulſu feb. flātice ꝯtinue ꝛ latice. Re^a. xix.

m **Dicatur** pro eius pulſu ꝙ eius pulſus ē ſiſis pulſui piodice cōtinue ſimilis in ſpē: vel ſibi proportionabilis: ſicut ꝛ alia ſigna earum ſunt ſimilia: verū in cōtinua calor ſemper eſt additus ſupra calorē periodice ſibi ꝓportionabilis ī mā: ꝛ pp hoc pulſus aliquātulū variaſ a pulſu interpolate: vt qꝛ maior eſt neceſſitas euētādi: pulſus nō erit ita puus: vt in periodica: ꝛ ſic de alijs differētijs. Similiter dicito de pulſu latice: de cuius ſignis inquit Aui. ſunt ſicut reliqua ſigna flātice preter eradicationem.

ℭ De pulſu empiale. Rubrica. xx.

Pulſus vt ſerapio ē groſſus. i. plen° ꝛ ſ. ſeparius. i. rarus in cōparatiōe aliaꝝ flegmaticarū: in ſe tñ velox: ꝛ freq̄ns reſpectu eius: qd erat in ſanitate: ꝛ harum dñiaꝝ cauſa patet intelligi cauſam empiale ꝛ cauſes harū differentiarū. de q̄bꝰ ſup.

ℭ De pulſu lipparie. Rubrica. xxi.

o **In lipparia** pulſus vt ſupra ē pu° ꝛ leuis: ꝛ Iſaac addit: ꝛ debilis: ꝛ refert ad lippariā flāticā. In colerica aūt dixit Guilielmus adeſt puitas velocitas: ꝛ ſpiſſitudo: ꝛ in vtraq; eſt diuerſitas. ꝛ cauſe hoꝝ oīum ex habitis manifeſte ſūt.

ℭ De pulſu ſincopalis humoroſe. Rubrica. xxij.

p **Erit** Auic. q̄uis illud qd dicit: cāꝫ ſit paruitas tarditas ꝛ raritas: ē itaq; puus pp oppreſſionēꝫ v̄tutis a mā frigida multa verſus cor mota: ꝛ ī cuius motu vehemēter debilitatur v̄tus: vt ſic ad ſincopim ꝯueniat: ꝛ ipſa ſic ſuffocātē: ꝛ eſt tardus ſic nō aucta: ſed diminuta neceſſitate. ꝛ ſimiliter de raritate dicatur. Si dicatur. xij. terapentice. ſcdo caplo. ſic ſcribitur loquēs de pulſu fe. ſincopalis humoroſe ꝛ minute harū arteria ſm alia tpa. ſ. a pn° poriſmi rari° ꝛ tardius pulſat oīuꝫ q̄rcūq; febricitātiū: cū tñ ſcriptū ſit ſupra: ꝙ pulſus flātice ſūt ſpiſſiores q̄ꝫ q̄rtane: nō tñ velociores pp v̄tutis debilitatem. g̃ multo magis erit h ī ſincopali. ℭ Dōm ꝙ ī pn° cū mā h° fe. moueaſ ſiue effundaſ circa cor: pp qd ſincopim cāt hinc ſic ī corde ꝑponit frigiditatē a qua calor extinguiſ: ꝛ ſic v̄tus debilitaſ etiaꝫ multitudine coadunātē cū ſua viſcoſitate mō flātē mā, ſic cum tali frigiditate cor nō febrit: ſed cū putreſieri ꝛ caleſieri īcipit: tūc īcipit febris ꝛ augeſ neceſſitas: ꝛ tūc pulſus velocitaſ re^a ei° q erat ī pn°: mā ſic cū ſua frigiditate nocēte: nō tñ alioꝝ febricitātiū reſpectu. Iſta tñ mā nō ē ſic v̄tuti rebellis vt flegma vitreū: ſꝫ rōne loci vehementer ledit. ꝙ ſi mā vitrea ad ip̄m locū moueref: cuꝫ ſit v̄tuti extrancior maiorē ī pulſu puitatē faceret: ſed tale circa cor repiri nō ꝯtingit niſi mōſtruoſe: neq; illā crudū ſiue vitreū ē ita de facili de loco ad locū fluxibile.

ℭ De pulſu ſincopalis minute. Rubrica. xxiij.

q **In hac** febre v̄tus multo magis debilitaſ: ꝛ citius cadit. q̄re pulſus erit minor valde q̄ꝫ in hūorali: ꝛ qm̄ mā eſt colerica acuta: ſic ī pma ſui effluxiōe ad cor, ī eo ponit neceſſitatē: q̄re velocitaſ ꝛ pulſus ꝛ cū p āpli° putreſcit magis velocitaſ: ꝛ frequētaſ. ꝙ ſi fuerit venenoſa iterficiēs: ꝛ v̄tutē ilico diſſoluēs: tūc pulſus fit minim° tard° ꝛ rar° ꝛ tard°: nā ſic āpli° arteria mouē nō potēte. Q. ſi ſic fiVltimabiſ ī dbilitate tūc fiet tard° pu° ꝛ frequēs: vt ō v̄miculoſo ſupra.

ℭ De pulſu quartane pure. Rubrica. xxiiij.

r **Quartana** vt ſecūdo de criſi in pncipio poriſmi ponit ī diſpoſitiōe puitatis pulſus debilitatis tarditatis ꝛ raritatis eiꝰ: quā nō ꝯſeqtur egritudo alia pter eā: ꝛ imaginaſ ꝙ ī pn° poriſmi ſit vena ſolida coartata vel ſtricta q̄ſi trahaſ ad interiora: ꝛ ꝓhibeaſ eleuari: ꝛ cū īcipit ponit pulſum hñtis eā: q̄ꝫuis ſit adoleſcēs: ſcōm diſpōnē ei° pulſus q ē ī vltima ſenectute: ꝛ dicit. ſi tu cognoueris pulſum ei° ī ſanitate ſua: aut tetigiſti eū ī egritudine alia ī pmo poriſmo febris: nō erit tibi neceſſariū cōſiderare ī ſigno alio: donec tu cognoſces ꝙ ipſa ſit q̄rtana: ī qua ꝯuerſio pulſus ad tarditatē ꝛ raritatē ē ī iceptiōe ei° ſupſlua valde: ꝛ. 18. ꝯtinētis. Nō pōt eē tale pn° pulſus niſi in q̄rtana. i. cū

talibus

talib⁹ drẽtijs i pri⁹ poriſmi. ⁊.16. ↄtinẽtie. Nõ põt eſſe ta
le principiũ pulſus i qrtana. i. cũ talibus differẽtijs i pri⁹
poriſmi. Et. 16. ↄtinẽtie. T pe augmẽti velox ꝓculdu
bio erit ⁊ ſpiſſus: ſecus tñ equa rõne de pulſu in augmẽ
to tertiane erit maior valde. Et ibidẽ. Si poſt ceſſationẽ
febris videris pulſuȝ eſſe vehemẽtioris raritatis pulſu
nãli: manifeſtũ eſt ꝙ eſt qrtana. In ſtatu aũt vt ſerapio
eſt magn⁹ ⁊ ↄſtẽtiũ: ⁊ apparet i eo diuerſitas multa. Un
Iſaac. in vltima vero. i. i ſtatu ẽ magn⁹ ⁊ plen⁹ pp forti
tudinẽ motus materie nature repugnãtis. Et Aui. ſub
dit ꝙ hic pulſus eſt durus pp ſiccitatẽ humoris exiccã
tis arteriã. vnde ſic nõ bene põt ſe eleuare: ⁊ in altũ extẽ
dere: vñ accidit ꝙ ſit ſicut pulſus ſerin⁹. i. durus. Itẽ ẽ
equalis cũ nõ mouet̃ i tpe quietis: ſed in tpe mot⁹ eſt di
uerſus valde pp groſſiciẽ hũoris ṽtutẽ multũ aggrauã
tẽ. Quidã ꝙ eſt declĩuis ad eqlitatẽ i principio reſpectu
pulſus flẽtice: qꝛ mã qrtane magis vniformiter caleſit
ꝙ̃ flẽtice. Et dixit Aui. Pulſus qrtane melior eſt pulſu
flẽtice i puitate ⁊ frequẽtia: qꝛ. i. non eſt ita puus: nec ita
frequẽs. nõ erat ita puus: qꝛ ṽtus eſt fortior in qrtana: ⁊
quãtũ facit in febre flẽtica ad tarditatẽ pulſus debilitas
ṽtutis: vñ recupat p frequẽtiã: tñ facit ad tarditatẽ pul
ſus qrtane melior puitas. i. nõ tãta quãta eſt tarditas in
flẽtica. Un pulſus qrtane eſt ſilis pulſui flẽtice i tardita
te: dixitqꝫ. eius diuerſitas eſt maior diuerſitate aliaꝝ fe
briũ i pri⁹ poriſmi: qꝛ eſt ex mã groſſiori: tũc magis gra
uãte nãm. Uerũ tñ in ſua diuerſitate reſpectu flẽtice pul
ſus magni ⁊ plures in iſta ꝙ̃ in illa: ſꝫ reſpectu colerica
rũ ſunt pauciores: ⁊ dixit. apud inceptiones paroxiſmi
accidit̃ tarditas ⁊ frequẽtia ſua. Dicũt qdã ꝙ lrã eſt cor
rupta ↄ̃dicens Galieno ⁊ alijs: ⁊ vult dicere ſua raritas:
⁊ hoc ſupra ĩ flẽtica: ⁊ tu ibi. Nõnulli aũt lrãm ſic ſalua
re volũt: vt ꝙ voluerit Auic. ꝙ qũuis addat̃ tarditas ⁊
raritas: tñ plus additur tarditas ꝙ̃ raritas: ita ꝙ pulſus
ſit magis tardus ꝙ̃ rarus: quoniã paruitati plus recõ
penſat virtus debilis per frequẽtiã ꝙ̃ per velocitatẽ: ad
ditur ergo ſua frequẽtia nõ abſolute: imo ſic additur ra
ritas: ſꝫ in cõpatione ad tarditatẽ. Et ſubdit Aui. dein
de cũ iã calor incipit eleuari: ⁊ expãdi incipit pulſus ma
gnificari ⁊ fieri velox: ⁊ frequẽs: ⁊ ſic habet̃ ꝙ i pri⁹ eſt de
bilis puus tard⁹ ⁊ rarus ſubtil' ſiue ſtrictus ⁊ dur⁹. In
aug⁹ magnificat̃ ⁊ velocitat̃ ⁊ freqntat̃. Un Gerar. Pul
ſus eſt puus tard⁹ ⁊ rarus valde diuerſus ſubtilis valde
⁊ gracilis: ſꝫ addit̃ in velocitate ⁊ frequẽtia dũ appropĩ
quat ſtat⁹. Et addit Gilbert⁹. ſit magnus ⁊ plenus: qꝛ
in augmẽto. Et iã haꝝ differẽtiaꝝ cauſe innotuerũt: ĩõ
A eas ſic relinquo. ¶ Et ſcito ꝙ lꝫ i omni putrida ſiſtoles
ſit velocior ⁊ maioris diuerſitatis ꝙ̃ diaſtoles: tñ in qr
tana h̃ plus accidit reſpectu tertiane: qꝛ humor ẽ groſ
ſus multũ incitãs plus ad ſiſtolẽ ꝙ̃ ad diaſtolẽ: ſꝫ qꝛ in
tertiana humor eſt ardens ſubtilis: eꝫ eſt rẽ.

¶ De pulſu qrtane note flẽtice. Rꝰ. xxv.

B Dixit Auicẽna duricies venarũ eſt minor i ea ꝙ̃
i alijs notis qrtanis: qꝛ ei⁹ mã ẽ mĩn⁹ ſicca.
Et dicit Gordoni⁹. Pulſus magis diuer
ſificat̃: ⁊ ẽ puior: ⁊ magis occult⁹: vt videat̃
ex tali mã ṽtutẽ pl⁹ grauari: ⁊ necẽitatẽ minorẽ ipõi.

¶ De pulſu quartane note ex aduſtione ſanguinis.
Rubrica. xxvj.

C Celſus atteſtat̃ dñio ſanguinis. eſt enĩ
pulſus plenior ⁊ rarior ⁊ forti
or ꝙ̃ in alijs: ⁊ vene maiores ⁊ pleniores, ⁊
vergit ad vndoſitatem.

¶ De pulſu quartane note ex aduſtiõe co
lere. Rubrica. xxvij.

Dixit Auicẽna eſt maioris velo D
citatis ⁊ frequẽ
tie. dixit Gerardus. ꝙ̃ i ceteris quartanis:
qꝛ eius calor eſt intenſior.

¶ De pulſu quartane note ex aduſtiõe me
lãcolie nãlis. Rꝰ. xxviij.

Auctores nõ expreſſerũt: aut qꝛ de E
reliquerunt ea nota ex ſi
gnis qrtane pure ꝙ̃ huic ſatis põt adapta
ri: aut qꝛ raro accidit melias nãlẽ aduſtã pu
treſieri: pp ipſi⁹ ſiccitatẽ ⁊ ẽlã: ſꝫ tñ aliqñ ac
cidit: ⁊ de his ꝙ̃ rariſſime accidũt nõ eſt ſcia. ſcdõ ĩ criſi.
Quidã tñ dĩt ꝙ pulſus i ea eſt minor durior ⁊ debilior
ꝙ̃ i ceteris: ⁊ tu ↄſidera. Nã ex cãis de ipſi⁹ humoribus
aſſignatis hec ⁊ ſimilia poteris inueſtigare. ⁊ hec de qr
tanis ⁊ qntanis: ⁊ hmõi. ſufficere volo.

¶ De pulſu erraticaꝝ. Rica. xxix.

Uneis pulſus occultus puus ⁊ ſpiſ F
ſus ſentit̃: vt Gal. pᵒ ad glauco
nẽ: ⁊ nõ hñt he febres certũ moduꝫ: neqꝫ
certã horã affligẽdi: ſꝫ iordinate ſut i ſuis
acceſſiõib⁹: ⁊ ĩõ male põt ĩ his diffiniri.

¶ De pulſu ethicarum. Rica. xxx.

Et galienus ſcdõ de criſi: qꝛ ra G
ro accidit ethica in
cipiẽdo: ⁊ de his ꝙ̃ raro veniũt nõ ẽ ſcia: hĩc
ipſe ⁊ ceteri auctores ſupſederũt i ponẽdo
ſigna ethicẽ pcedẽtia: ⁊ ĩõ ad ipſaꝫ ethicã manifeſtantis
deo duce ꝓſequar. Pulſus eſt durus ꝓpter ſiccitatẽ ar
terie ⁊ male ↄpſonis i tota. eſt etiã pp eãdẽ cãm minut⁹
ẽt pp vacuitatẽ arterie: ⁊ i his eſt gradus ſm gradũ du
riciei maioris aut minoris. ꝓpẽt pu⁹ pp debilitatẽ ṽtutꝭ
ſit plus aut min⁹ vt de duricie. Uelox pp auctã neceſſi
tatẽ: ⁊ eſt ſꝫ vnã ſĩtudinẽ fixus. ſ. qꝛ nõ pmutat̃: vt i ce
teris febrib⁹: i qb⁹ recipit magnã varietatẽ: ⁊ hoc meri
to tẽpoꝝ ipſius febris. Pulſus aũt ethice nõ mutat̃ ni
ſi pp cãm accñtalẽ et extrinſecus occurrẽtẽ. vt eſt cibus
⁊ pot⁹ ſomn⁹ ⁊ vigilia. Nã vt Gal. p. de differẽtijs maxĩ
me ⁊ indubitabilis cognitio ethice eſt cũ patiẽs ſuper
greſſus fuerit: oẽs horas ſuſpectas: q. ſ. ſunt hore i qb⁹
eſſet vel eſſe dꝫ ſuſpitio aliq̃ ex acceſſiõe ſiue ex acerba
tiõe febris exhibe patiẽti cibũ: ⁊ ſi videbit̃ poſt eius aſ
ſumptionẽ p vnã horã vel duas aliq̃ tãgẽtib⁹ ipm hẽre
additamẽtũ caliditatis: tũc ille iudicãd⁹ eſt ethicus: ⁊ h̃
eſt ſignũ qđ auctores ꝓpriũ ⁊ inſeperabiliter attribuũt
ethice: nõ remanet aũt fixus tũc: qm̃ ad maiorẽ veloci
tatẽ cõuertitur: ⁊ hoc ex accidẽtali cã. de cãis aũt hui⁹ i
pſentiaꝝ ad nos ptinere nõ videt̃: hinc eas multifarias
relinquo. ¶ Et qm̃ ſigna pme ſpeciei ſunt multis occul
tata: pp qđ dixit Aui. ꝙ ẽ difficilis cognitionis: hinc ⁊
pulſus eius male cognoſcit̃: qm̃ a nãli diſpoſitione non
multũ elõgat̃: ⁊ ẽ pulſus i qua heſitãt medici. ¶ In ſe
cũda võ ſpẽ ſicut ſigna alia manifeſtari incipiũt: ita ⁊ ſi
gna ethice a pulſu ſumpta iaꝫ manifeſtant̃ pl⁹ ⁊ minus
ſꝫ ꝙ remotiora aut ꝓpinquiora ſunt ethice tertie ſpẽi: i
ꝙ̃ pulſus iaꝫ dictus cũ iã dictis differẽtijs eſt valde ma
nifeſtus. imo manifeſtiſſimus. Dixit tñ Gal. allegato lo
co ꝙ ſcda ſpẽs facit pulſũ debilẽ puũ ⁊ duꝝ ſimul: ⁊ cũ
trãſmutat̃ ad tertiã: qꝛ. ſ. trãſit ad talẽ fac̃ additionẽ i de
bilitate puitate ⁊ duricie ⁊ ſpiſſitudine: qꝛ hec oĩa ſunt
multo magis manifeſta in tertia ꝙ̃ in ſecũda. ¶ Et de
pulſu ſecũde ſpẽi inqt Aui. Uehemẽs ſit duricies pul
ſus: pp ſiccitatẽ vehemẽtẽ arterie: ⁊ eius debilitas ⁊ p
uitas ipſius: pp vehemẽtẽ debilitatẽ ṽtutis: ⁊ ex eadem
cã ſit multũ frequẽs: qm̃ oꝫ vt cuꝫ frequẽtia recuperet.
¶ Q ſi ex aſpate acciderit: vt ↄſueuit: tũc ſi ẽ pã nõ reſol

titur: addit frequētia ⁊ velocitas: ⁊ fit de genere eius q nominatur cauda muris: qui procedit de paruo ad mi norē: ⁊ de frequenti ad frequentiorem.

¶ De pulſu ethice ſenectutis. Rubrica. xxxi.

b Dixit Gal. in libro ꝺ tabe auctoritate phi lippi ꝙ pulſ⁹ in hac diſpōne ē puus ⁊ rarus: ⁊ hanc antiq febrē frigidā appella re ꝯſueuerūt: ⁊ anhelitus eſt ſubtilis ꝓpter pau citatē neceſſitatis: ⁊ ex ꝓprioꝛib⁹ ſignis ē ꝙ anhelitus ē fridus: ⁊ non calidus pp malā ꝯplonē fridā cordis: aut in eo poſitā a vapoꝛib⁹ frigidis eleuatis a mā frigida exiſtēte i alia pte coꝛpis: aut pp re ſolutionē ⁊ liquefactionē hūiditatū coꝛpis a caliditate factā: quare innata caliditas debilitat: ⁊ ſuccedūt frig⁹ ⁊ ſiccitas: ⁊ fit pulſus pu⁹ rarus ⁊ dur⁹: aut ſupfluis cuā tio infrigidās: aut vſus rerū ſupfluę infrigidātiū: vt fit in febrib⁹ arſiuis ⁊ ethicis. ¶ Et dic Aui. Pulſus coꝛꝫ nō eſt ſic pulſus habētiū ethicā: imo eſt puus debil. Et rarus pp ꝯrias cauſas dictas de pulſu patiētiū ethicā: niſi foꝛtis fieret debilitas: imo foꝛtiſſima: q. ſ. ſit tanta ꝙ faciat pulſum: ita paruū tardū: qꝺ nō ſufficiat ſatiſface re neceſſitati: vnde opoꝛteat vt recōpenſet cū frequētia: ⁊ ꝓpe dixit in illis in qb⁹ aduenit: hec ethica ex potu aq̄ frigide. ſ. fit pulſus tardus ⁊ rarus: ſed freqns hoc quā do nō eſſet tante freqntie: ꝙ extingueret vehemēter ca loꝛem: ſed tamē ſua frigiditate induraret arteriā ⁊ eā in eptā redderet: ⁊ inobedientē dilatationi: in tali enī caſu: qꝛ nō ſatiſfacit plene propter pulſuꝫ paruū tardū: opoꝛ tet ꝙ ſuccurrat cū frequentia.

¶ De pulſu feb. peſtilētialis. Rubrica. xxxii.

z Dixit Aui. Pulſus i hac febre ē ſm plu rimū freqns ⁊ puus: puus pp de bilitatē ꝟtutis: freqns pp neceſſitatem cui non pōt virtus debilis ſatiſfacere cū magni tudine: ⁊ fit vehemēs ſꝫ plurimū in nocte nō qdē ſm magnitudinē: ſꝫ in freqntia: qꝛ magis freqntat ꝙ̄ de die. caloꝛ ēt ⁊ ſpūs retrahunt ad intra fugiētes frigiditatē noctis ⁊ tenebras: quare ad dit neceſſitas: ⁊ virtus debilis pp nec̄itatē auctā magis frequentat: qdā ꝙ pp hoc magnificat pulſus nō abſo lute: ſed in cōparatiōe ad pulſum diei. Dixit Guilielm⁹. Pulſus eſt velox frequēs: ⁊ debilis: ⁊ augmētat in no cte: ⁊ ſiſtoles ē maioꝛ diaſtole: qm̄ maioꝛ eſt nec̄itas ex pellēdi vapoꝛes putridos venenoſos ꝯcluſos: ꝙ̄ euētā di caloꝛē: ⁊ nō tm̄ ē maioꝛ abſolute: ſicut in aliꝗs febrib⁹ putridis: ſed etiā reſpectu aliaꝝ febriū putridaꝝ: vt in hoc ſit maioꝛ reſpectu ſue diaſtolis. nā in hac febre mul tū debilitat virt⁹ etiā a qualitate occulta plus ꝙ̄ i aliꝗs febrib⁹: ⁊ iō in ea multū anguſtat anhelitus: vt Auicē. Neqꝫ he febres cōſueuerūt eſſe multe caliditatis: ⁊ ꝓpte rea exteri⁹ quiete apparēt: ⁊ ſi intus ꝯturbent. ¶ Et h

k aduerte ꝙ qñqꝫ hec febris īterficit ſua venenoſitate plus ꝙ̄ putredine ſua: vt ſecūda aut tertia die: i quo caſu pul ſus non multū variatur a ſeipſo ſano: propter nō indu ci neceſſitatem a qualitate manifeſta: qꝛ a caliditate. vñ ꝓnceps. Et qñqꝫ eſt de his febrib⁹: qꝛ in peſtilētialib⁹ ā qua nō percipit eger: neqꝫ tangēs ꝓpinquus multitu dinē caloꝛis: ⁊ non alteratur pulſus: ⁊ vrina magna al terationē: ⁊ cū hoc ipſa eſt interficiens velociter: ⁊ dicit qñqꝫ: qꝛ qñ nō eſt merito putrefactionis humiditatis: ad quā ſequit ebullitio notabilis. ſed magis putrefactio nis venenoſe aeris: tunc pulſus ſic non⁹ mutat: qꝛ. ſ. fiet magnus velox ⁊c̄. ſed bene mutat quo ad differētias cō ſequētes debilitatem virtutis: qꝛ ſcilicet fit paruus ⁊ in oꝛdinatus ⁊ debilis. conſidera.

¶ De feb. apoſtematum. Rubrica. xxxiii.

De eo tantum ꝓ nūc dicā qꝺ ī ipſo iſta magis: qꝛ de pulſu apatū: ⁊ cū ꝑncipe. Et pulſus q dem in febribus apatū intrinſecoꝝ eſt pul ſus febriū putredinis: qꝛ paruus ī ꝑncipio: ꝓpter ſuffocationē caloꝛis a materia: q mo uetur velociter. conſtrictionis: qꝛ ſiſtolis vt in putridis dicebatur. apud ſtatū: qꝛ ſcilicet tempꝛis expulſiōis hu moꝛum capinoſoꝛum: deinde magnificatur ſic vigora ta virtute ob expulſionē maloꝛum fumoꝛum eā puus oppꝛimentiū. fit ⁊ velox ⁊ ſpiſſus ſm membrum ⁊ ma teriam: quoniā apoſtemate exiſtēte in membro carnoſo venoſo: ⁊ arterioſo: ⁊ materia ſit ſāguinea: fit ſpiſſus ma ioꝛ veloci⁹ ⁊ frequentioꝛ. econtra vero ſi fuerit in mē bro frigido: ⁊ materia frigida fuerit: vt infra: eritqꝫ alte rius ⁊ alterius ſpēi ſm ꝙ in alio ⁊ alio membro erit: vt qꝺ ſi fiat apoſtema in membro panniculoſo fiet pulſus ſerrin⁹. Si in carnoſo mollis. ⁊ ſimiliter de aliꝗs. Et ta conſidera etiam ex dicendis.

¶ De pulſu feb. cōpoſitaꝝ. Rubrica. xxxiiii.

Sed quia ſīnitis modis ꝙ̄ſi ꝯtingit m nāe febriū adinuicē ꝯiungi: ſꝫ ꝑticulari ſmō ꝺ pulſib⁹ coꝝ hꝫ bēri nō pōt: ſed ſꝫ vniū vīr dicā: ꝙ quēadmodū ſig⁹ alia de ipſis hꝫr ꝑ ꝓpōnem ipſoꝝ: ita ⁊ pul ſus noticia hꝫ per ꝯiūctionē ꝺriaꝝ pulſus.

¶ De pulſu emitritei veri ⁊ nō veri. R̄ᵃ. xxxv.

Dixit Auicē. Pulſus in emitriteo n fit minoris magnitu dinis velocitatis frequētie ꝙ̄ pulſus tertia ne pure: ⁊ ꝙ̄ fit minoris tarditatis puitatꝫ ⁊ raritatis ꝙ̄ in flāica. naꝫ cole caliditas iu uat ad magnitudinē plus ꝙ̄ in flātica pu ra vel ſimplici: ⁊ frigiditas flātis de nec̄itate remittit vt minoꝛ ſit ꝙ̄ in colica pura. Vñ in 2⁰. de dr̄ntiꝗs cola do minā te pulſus ē velocioꝛ: ſꝫ flāte dn̄ante ſubdn̄ant ſig⁹ cole ex pulſu ſumpta: vt ꝟbi grā. dn̄ante flāte ſiſtoles ē maioꝛ: pp multā plētudinē fumoꝝ ꝯiciēdoꝝ: ⁊ vt ꝓpe i pulſu cū mā flātica ī ꝟo emitriteo ad itra venas claudat ⁊ colā dn̄ante pulſus fit velocioꝛ. Et abſolute fit ī eo pul ſus vehemētioꝛis puitatis ⁊ tarditatis ꝙ̄ in nō ꝟo: i q. ſ. putrefit ad itra venas colā ⁊ ex flā. ex his hꝫ qlis eſt pul ſus nō veri. ¶ Aſſignare āt oīuꝫ ꝯpōnū dr̄ntias pulſuꝫ nedū difficile: ſꝫ mihi viſum eſt ſupfluū qꝺdā ⁊ veluti ī poſſe. Nā de his ꝯpōnib⁹ nō hēmus niſi pauca nomia: ⁊ iō volo vt de his hec q̄ ſic dicta ſunt a nobis in ꝑticula rū ſufficiāt ſperās ex habitis: de ſimplicib⁹ ſupra in co gnitionē ꝯpoſitoꝝ facilr̄ ꝑueniri poſſe.

¶ De pulſu i ꝑticlarib⁹ moꝛb̄ ꝯtigēti. R̄ᵃ. xxxvi.

Cauſe pulſus tres ſūt ꝯtētiue. ſ. ꝟ o tus nec̄itas ⁊ iſtr̄ꝫ: i q̄rū altera cū leſio accidit i pulſu q̄ ad ſu as dr̄tias variatio cōtingit: virt⁹ nāqꝫ foꝛtis aliꝗs parib⁹ pulſuꝫ foꝛtē ⁊ magnū facit. Cū ꝟo ledit ⁊ debilis fit debilē ⁊ paruū. Cōſilr̄ nec̄itas aucta pulſuꝫ facit foꝛtē ſaltem accītalr̄: vt. ē. de pulſu foꝛti ſimulr̄ ⁊ magnū: diminuta ꝟo ꝯrias opatur dr̄ias: ſicqꝫ ſuo opat mō iſtr̄ꝫ cū in eo accidit leſio: vt ſi de fiat iobediēs. nā obediētia ē cā magnitudīs ⁊ iobedi entia velocitatis ⁊ puitatis: cū. ſ. vi⁹ pp ei⁹ iobediētiā: vt pp duriciē ei⁹ ⁊ hmōi magnitudinē facere nō poterit: q̄ re opꝫ vt loco magnitudinis eo ſic leſo puitate cū velo citate vtat: ſicut appet in exēplo de poꝛtatoꝛe ſupra po ſito q frequētat in poꝛtādo pondus: cū in vna vice ma gnū ferre nō poſſit. ¶ Et ꝯſequēs de ꝟtute ꝟo ꝙ̄m ꝟtutē multiplr̄ ledi poſſe: cuius leſionē tactoꝛ ꝑncipalr̄ ꝯſide

rarefbꝫ:aut.n.ledit̃ ꝑ viã aggrauatiõis ſuffocatiõis ⁊ op ꝓſſiõis:vt in pnᵒ.febriũ flãticaꝝ a multa mã pẽdẽtiuꝫ: aut maturato apate tali:aut leditur ꝑ viã male ꝯplõnis calẽ calorẽ reſoluentis:vt i morbis accidit icẽſiuis:aut a mala ꝯplõne frida ſpm̃ extinguẽte:aut mala ꝯplone ſiue venenoſa:ſiue nõ q̃uolibꝫ calorẽ iminuẽte. In qbꝰ oĩbus q̃ntitatẽ mãe locũ ⁊ mẽbrũ i quo eſt ꝯſiderare opꝫ: vt infra:qm̃ plus ⁊ minꝰ in ſuis dĩ'tijs pulſus variat̃. nã ſi mã multa fuerit:⁊ in loco cordi ꝓpinquo:vt i cauſone plus ledit ṽtutẽ q̃ꝫ maiorẽ q̃ntitas talis materie i loco remoto. Cõſilr mã ledẽs ſi i mẽbro fuerit principali: vt i cerebro plus virtutẽ ledit:q̃ꝫ ſi i brachio fuerit:aut i mẽbro alio nõ ꝑncipali. ¶ Et cũ breuis ſit ⁊ efficax per exẽplũ doctrĩa. Iõ añq̃ꝫ ad alia ꝓcedã de his exẽpla ponã:ꝑ q̃ ⁊ tactor in ſilibꝰ pulſus dĩas cõprehẽdere poterit. Et initiũ faciã õ his q̃ ṽtutẽ debilitãt ꝑ viaꝫ diſſolutiõis ſiue reſolutiõis:de quoꝝ numero dolor eſt:q ṽtuteꝫ maxime diſſoluit:vt ſcõs ꝑmi de cãis q̃ ꝓueniũt ex dolore. ¶ Et ꝯſequẽs ꝑmo de dolore. Dico q̃ꝑ dolor i pnᵒ ſui humores cõmouet ⁊ ſpũs ⁊ calorẽ iflãmat ſic ipſis ꝯcurrẽtibus ad vnũ:vt dolori reſiſtãt ⁊ ipſꝫ refrenẽt: ⁊ ſic in pnᵒ caliditatẽ excitat ⁊ nec̃itatẽ euẽtãdi adducit: q̃re cũ ṽtus adhuc fortis ſit:⁊ nõdũ reſoluta ſic pulſuꝫ in pnᵒ.ſui magnificat velocitat:⁊ freq̃ntat. Cũ ṽo dolor ꝓcedit i cuiᵒ ꝓceſſu debilitat̃:⁊ reſoluit̃ ṽtus ꝑdit̃:vt.ſ. magnitudo ⁊ velocitas:⁊ acq̃rit̃ ꝑuitas ⁊ ſpiſſitudo. Vñ ſi ꝑſeuerauerit vt ṽtutẽ multũ reſoluat fiet ide pulſus ṽmiculoſus ⁊ formicãs. Vñ ſi non ceſſabit ſequet̃ raritas matĩa poſtquã mortẽ expectabis ĩfirmi. Et in his gradus ẽẽ:aut interuenire credat̃:ꝓp qð ĩpoſſe q̃ſi foret ſic de eo oĩa ꝑticularia ꝑticulariter loq. ſufficiat.n.q̃ꝑ gñalis ſic dicant̃ ꝓpter que ad particularia deuenire poterit.

¶ Sic ſiio dicat̃ mõ de oĩ cã tali:vt ſi cui ſuꝑueniret caſitas accñtalis ꝑſeuerãs:pariformiter dicẽdo ſuo mõ:q̃r ꝑ ꝯ̃riũ de cã frida extinguẽte:qm̃ ipſa in ꝑmo occurſu ṽtutẽ debilitãdo humores cõgelãdo ſiue infridãdo:⁊ ſic nec̃itatẽ minuẽdo pulſuꝫ paruũ debilẽ ⁊ tardũ efficiet. ꝓcedẽſq̃ꝫ pulſũ minorẽ ⁊ tardiorẽ ⁊ rariorẽ opabit̃. Vñ ſi vltra proceſſerit ad tarditatem ⁊ raritatem perueniet pulſus:cui ⁊ mora ſuccedet in vltimo:q pulſus marꝰ iueniunt̃ in illis in qbus calor extinguit̃ a re ꝑter nãꝫ frida venenoſa:vt in his q opiũ:aut iuſq̃amũ in q̃ntitate aſſumpſerint in qbus ꝑter has accidit diuerſitas:vt.ſ.õ pulſu peſtilẽtiali. Cõſilr i leſio a mala ꝯplexiõe frida nõ venenoſa cõtingit.q̃re ⁊c̃. Et tactor ſemꝑ de his attẽtus ſit ⁊ h̃ bene timetur.

¶ De cã aũt mãli virtutẽ opprimẽte:⁊ ſuffocãte ſic dicatur.qm̃ oĩs talis eſt aut apoſa:aut nõ apoſa. Quo autez nõ apoſa ṽtutẽ grauet:ex cuius q̃ntitate prouenitũt pulſus dĩe iã dcm̃ eſt in de pulſibꝰ febriũ humoraliũ:q̃ ſi a tactore recte ꝯſiderabunt̃ in dĩaꝝ pulſus noticiã:que ob mãꝫ venire ꝯſueuerũt facile ꝑueniet. Reliquũ g̃ eſt:vt de apoſa grauãte exẽpla ponamꝰ. Apata aũt i duplici reꝑiunt̃ differẽtia. Eoꝝ q̃dẽ alia calida:alia ṽo frigida.

¶ Et calida ꝑmo expediamus:q̃r potentiora:de qbus cũ Auer. 4ᵒ colliget ſic ſcribemus. Eoꝝ pulſus tenſi ſunt ꝑui veloces ⁊ frequẽtes varũ cũ varietate ſerrini. Tẽſio q̃dẽ fit ꝓp mãm organũ extẽdẽtẽ. Paruitas ꝓp iobediẽtiã inſtri duriciẽ ⁊ aſperitatẽ eius ꝯſequẽtẽ velocitas ⁊ ſpiſſitudo ꝓp recõpẽſationẽ magnitudinis quã amiſit. Serrinitas aũt q̃r organũ extẽſioni inobediẽs factũ eſt ⁊ inequalr ꝑtes extendunt̃ vt vna alteri reſiſtat:ꝓp qð motui ſerre aſſimilat̃. Qð ſi fuerit calꝫ colericũ pulſus erit frequentior in colerico:q̃ꝫ in ſanguineo ꝓp fortitudinẽ caloris:⁊ magis ad ſerrinitatẽ declinãs cũ ſiccitate cõſe mẽbꝝ ſiue inſtrꝫ magis idurabit̃. Et hãc diuerſitatẽ in pulſu in ſuis dĩ'tijs ex apate calo ſaniãte repiri credat̃ niſi ꝯ̃opantiã ex ꝑte humiditatis aliũde ꝯiũgeret pulſuꝫ mollẽ reddentis. ¶ Et ſcito q̃ꝑ cũ in pnᵒ A
pulſus eſt ſerrinus facta ſaniatione:q̃r mã in ſaniẽ cõuerſa pulſus efficit̃ vndoſus ꝓp ꝯ̃tem humiditatẽ ⁊ leuitatẽ a vaporibus nõ multũ mordacibus:ſed humectãtibꝰ:⁊ tũc minuit̃ velocitas ⁊ ſpiſſitudo ꝓp calorẽ accidẽtalẽ ſic q̃etari ⁊ minui ꝓp diminutionẽ mãe ⁊ eius maturationẽ.vñ 2ᵒ affo. Circa gñationẽ ſaniei febres ⁊ dolores magis accidunt q̃ꝫ facta ſanie. Vñ ſi mã ſanioſa mala foret ⁊ illaudabilis.tũc ſic nec̃itate magis aucta accñtia fierẽt ſeuiora ⁊ pulſus fieret velocior ⁊ ſpiſſior: quare cõſidera tactorem ⁊c̃.

¶ Flegmaticoꝝ ṽo pulſus ꝑuus eſt ⁊ rarus. ꝑuus q̃dez ꝓp debilitatẽ ṽtutis:⁊ rarus ꝓp augmẽtũ friditat̃. Vñ ſi pulſus tẽſus erit h̃ ex humiditate cõtinget ⁊ ſerrinitate carebit:ꝓp qð ꝯclude pulſũ in pleureſi flãtica nõ oĩno ſilem eſſe pulſui pleureſis colice:⁊ h̃ cadit ꝑſcrutatio an in flãtica pleureſi ſit ſerrinitas in pulſu q̃ ponit̃ vt ſignũ eſſentiale pleureſ ꝯſidera. ¶ Sed eſt aduertẽdum B
q̃ꝑ lꝫ cõiter in apatibus ꝯtingit pulſuꝫ i ſuis dĩ'tijs mutari:etiã q̃r febrẽ iducũt.⁊ ſic pulſus velocitant̃ multo plus:nõ tñ in apatibꝰ fridis h̃ nec̃io euenit:qm̃ ꝯtingit mãm apatis eſſe multã fridã aut paucã:aut eſſe in mẽbro exteriori a corde multũ remoto:⁊ ſi in corde ſit mutationẽ nõ faciũt:tñ mutationẽ in membro in quo ſunt opant̃ pulſuꝫ ipſius mẽbri mutãdo ob fortẽ dolorez q̃ calor ⁊ ſpũs mẽbri inflãmat̃. Vñ ſi apa molle fuerit pulſuꝫ cauſabit vndoſuꝫ. Vñ ſi cũ h̃ fridũ valde fuerit pulſuꝫ faciet tardũ ⁊ raꝝ. Si ṽo duꝝ ſerrinũ. ¶ Sed ꝓ his ꝯſideret̃ textᵒ Aui. ꝑ tertij de ſignis litargie in pnᵒ. In q̃t nec̃ia eſt febris in oĩ apate facto ab humore putrefacto:veꝝ in litargia eſt febris lẽta:qm̃ mã eſt flãica:⁊ iõ pulſus ſũt ꝑui ⁊ debiles tardi ⁊ raritãdẽ in pnᵒ. q̃ꝑ cũ putrefit mã magnificant̃ ⁊ velocitant̃ ⁊ frequẽtant̃. Sꝫ q̃r in karabitis mã eſt calida colica:aut ſanguica colerica: aut aduſta:hinc pul. ſunt velociores ⁊ frequẽtiores:⁊ lꝫ magnificent̃:nõ tñ multũ ꝓp inobediẽtiã inſtri:⁊ maxime in q̃s mã ſic panniculũ cerebri occupãte:ꝓp qð arteria extẽdit̃ ⁊ induraẽ ⁊ pulſus ad ſerrinitatem declinat. Vñ ꝯcurrit ṽtutis debilitas. Dicitur qm̃ ad ſerrinitatez declinat:qm̃ nõ abſoluit̃ ab vndoſitate:maxime qñ ẽ a ſanguine colerico:ſꝫ h̃ ꝓpue facit humiditas cerebri. Et qm̃ in mẽbro tali:qm̃ accidit vt pulſus ſit ſpaſmoſus:⁊ ſpaſmũ nunciat:de quo infra.

¶ Melicoꝝ pulſus durus eſt ⁊ aſꝑ ꝓp humoris ſiccitatẽ ⁊ eſt tardus ⁊ rarꝰ ⁊ ad frinitatẽ manifeſte declinat:⁊ cũ hĩc eſt occultᵒ. ¶ Aduertẽdũ tñ eſt q̃ꝑ aliqñ põt eſſe C
ꝯ̃opantia ex ꝑte humiditatis tãta:vt frinus pulſus ide nõ fiat:dico et in colicis.⁊ iõ aduertat tactor.vñ vt.ſ.qñ ſanit̃ apa pulſus ꝯuertit̃ de ſerrino ad vndoſũ ꝓp humiditatẽ ⁊ lenitatẽ q̃ ipm̃ ꝯſequunt̃.nã remotis vaporibus mordacibꝰ ⁊ febre q̃ in pnᵒ ſaniatiõis aderãt inſtrꝫ aliqualr remollit̃. Vñ ꝯſeqnt̃ vndoſus ⁊ maxime:q̃r ſic iã paucificata mã inſtri tẽſio iã minuat̃:⁊ velocitas minuit̃ ⁊ ſpiſſitudo aliqualr diminuta nec̃itate:⁊ h̃ niſi ſanies mala ⁊ illaudabilis fuerit:vt dictuꝫ eſt. ¶ Molle ṽo apa pulſum mollem reddit ⁊ vndoſum.

¶ Variant̃ pulſus in ſuis dĩ'tijs tẽpoꝝ apatis varietate.nã in eiᵒ pnᵒ ⁊ augmẽto ſiũt pulſus:vt.ſ.de calo ⁊ frigido. Et qm̃ accñtia i ſtatu augmẽtant̃ ⁊ virtᵒ debilitat̃ ſic fit eo in tpe augmẽtũ i velocitate ⁊ ſpiſſitudine. Vñ ſi ſtatᵒ ꝓlongabit̃ velocitas deſtruet̃ ⁊ augẽt̃ ſpiſſitudo ⁊ fiet formicãs:ſic in ṽtute debilitata ãpliᵒ ꝓcedẽte.nã in ſtatu ṽtus debilitat̃ ꝓp cõtinuã ipſiᵒ ꝯ̃ mãꝫ morbũ ⁊ q̃r eo tpe maxie eſt a mã ṽtus oppſſa. ¶ In declinatiõe ṽo:

q2 mā minuit̄ ⁊ exiturā opat̄: ⁊ ſic exonerata nāl pulſus fortis fit: ⁊ ſic ceſſabit tremor ⁊ itelligat̄ de tpib⁹ quo ad
D acceſſiā. Ex qb⁹ collige ⁊ ſi ſilitudinē hūt apata oia q̄ ad ea q̄ dicta ſunt: tñ aliq̄s pib⁹ ſemp maior ⁊ notabilior fit mutatio in calo q̄ in frigido. ℭ Et h̄ vnū pcipuū attēdatur q̄ in apatib⁹ a qb⁹ febres eueniūt accidit pulſus mutatio ſ3 mutatiōe3 febri ꝑpriāi: reliqs v̄o ſ3 māe ꝑpriā eſſētiā. ℭ Mutat̄ ēt ab eis pulſus ſui q̄titate: qm̄ magnū ceteris paribus facit d̄ntitas maiores: vt l p̄n⁹ multa exiſte mā apoſa magis v̄tutē ſuffocante oppmēte pulſus minores ⁊ debiliores ꝑueniūt: vbi ſi minor fuerit q̄titas min⁹ pui fient. ℭ Uariant̄ q̄3 variatōe mēbri in q̄ fiūt: vt ſi ptingat ipm̄ fieri in mēbro pāuiculoſo neruoſo: vt in pleura. tūc fit extenſa arteria ⁊ indurata pulſus ꝑuēiet dur⁹ ⁊ ieq̄lis ⁊ cōiter ſrin⁹. Q3 ſi l mēbro hūido fuerit: vt in pulmōe: vt v̄bi grā. l piplemōia. tūc pulſus fiet mollis: ⁊ vndoſus: fietq̄3 tremul⁹ pp cōitatē habitā cū corde. nā ei cor cōpatiēs pulſu3 tremulū cābit: erit tñ magn⁹ pp nec̄itatē auctā ⁊ obediētiā iſtrumēti velox ⁊ frequēs. ℭ Pariformiter ſi in cerebro fuerit. Fueritq̄3 calīm vel frigidū ide tales ꝑueniēt pulſus: de qb⁹ paulo añ. ℭ Itē apa calīm epatis ſanguineū pulſu3 cauſat mollē vndoſu3 magnū velocē ⁊ frequētē: vt 14. tertij. Q3 ſi fuerit coſicu3 ſiccitate colere erit minus mollis: ⁊ reſpectu illius ⁊ ſiſis ferrino ⁊ vehemētior ſs frequētie ⁊ velocitatis. In frido aūt eſt lenitas pulſus ꝑuitas pp debilitatē v̄tutis: ⁊ mioraf velocitas ⁊ frequētia ad minorationē nec̄itatis. Q3 ſi calīm fuerit debilitatur v̄tus: vt dcm̄ eſt: ſic a mā apatis grauata: ſed frequētabit̄: vt ſuccurrēt neceſſitati cui magnitudine ⁊ neceſſitate ſatiſfacere nō pōt. ℭ Et ꝑpterea ab Auicē. apa tale actuale appellat̄ ad ſimilitudinē ei⁹ qui paꝝ ⁊ frequenter mingit: etiā q2 ad ipm̄ modicus ⁊ frequēs ꝯſequit̄ mict⁹. ℭ Apa v̄o renū facit pulſu3 ꝯſimilr paruū: nō tñ ita paruu3 ꝑpter virtutē in eo minus debilitari: q̄3 ieo q̄ eſt in epate: facitq̄3 frequētē: q̄obrem Aui. eū appellauit ſtrāguriātē: q2 ſimilē ſtrāgurie: que eſt guttata vrine emiſſio. dicit tñ Auicē. 16. tertij de ſignis apoſtematis calidi renū: q̄ pulſus eius nō h3 minoratione in iceptione reliq̄rū febriū paroxiſmoꝝ ſue febris quā h3 in inceptiōe reliquaꝝ febriū: ⁊ tu ꝯſidera. ℭ Ubi v̄o apoſtema fuerit in mēbris multi ſenſus: vt ſūt os ſtōi dia fragma. tūc faciet pulſum ſpaſmoſum ⁊ ſincopizantē: qm̄ ad tale ſequit̄ pulſus ſpaſmati vel ſincopizati: eo q̄ eſt valde debilis: vt ſunt in ſpaſmo ⁊ ſincopi. Sic itaq̄3 tactor mēbri nobilitatē amplectit̄ māe peccantis quātitatē locum ⁊ membroꝝ compōnem: que ipſi inſtro deſeruit. ℭ P̄. accipiatur q̄ ſicut qualitates actiue ipſi neceſſitati deſeruiunt: q2 caliditas ⁊ frigiditas: ita ⁊ paſſiue inſtrumentū due preparant ⁊ indiſponunt: vt ide ex eis reddat̄ obediētia: ⁊ iobediētia dur⁹. ſ. ⁊ mollis: q̄re accidit i eo ſerenitas vndoſitas ⁊ diuerſitas vt ſupra ſepe exēplificatū eſt: q̄ oēs d̄rie maiores ⁊ miores hñtur: vt maiori aut minori cū his cōicatione ſe habēte. Que res de actiuis nec̄itatis itelligēda eſt. Uñ abſolute: vt. ſ. deducto impedimēto caliditas maior pulſus maiores ⁊ minor minores facit: ſicq̄3 velociores ⁊ frequentiores. Eꝫ de fridītate dicat̄ q̄ ita nec̄itatē minuit: ſicē caliditas adauget: q̄re tactor i his ꝓus bñ ſpeculetur ſi d̄rias pulſuū diligēter hr̄e voluerit: vt p ea facili⁹ ad egritudinis noticiā ceterarūq̄3 diſpōnū pulſu agnoſcibiliū ꝑueniat: ⁊ ad v̄itatē: quā nob ſp̄ apire dignet̄ y̅h̅s x̅p̅s dñs noſter q ſolus via lux ⁊ v̄itas eſt ad illuminādā mortaliū corda: cui ꝑ ceteris bonis a me actis ſemp grās ago: ⁊ ſi nō quas debeo: ſaltē q̄s poſſum porrigo: qs miſericorditer ſuſcipe dignet̄ ſemp ad laudem eius.

Cap. vltimum de ſignificatiōib⁹ ⁊ ꝓnoſticis a pulſu ſumptis.

Cum per pulſu3 ſignificar̄ vo E
luerim⁹ Primo attēdas ſi maſculus eſt aut femia id eſt ſexū: etatē: deide ꝯplōnē: hitudinē: tp̄s āni: regionē: ⁊ ſi femia ꝑgnās ſit etiā ipregnatione: ⁊ ex his ꝯiecturabis q̄lis d3 eſſe pulſus nālis egrotātis ex his q̄ ꝑceſſerūt: ꝯprehēdeſq̄3 q̄tu3 h̄ ꝑternālis a ſuo diſtet nāli. Q3 ſi añ infirmitate3 ſollicit⁹ fuiſti de nāli: vt ſupra adhuc de eo euidentius ſignificabis. ℭ Poſteaq̄3 ſitum corporis conſiderabis egrotantis quē poſtergare non debes: qm̄ in varia figura iacēdi variatur ⁊ pulſus: vt verbi gratia: ſi ſupra ſiniſtru3 brachiū iacuerit: cum ſic accidat cōpreſſio ex tali cōpreſſione fit ad ipm̄ concurſus ſanguinis ⁊ alioꝝ humorum ⁊ ſpūs. vnde accidit pulſus occultatio: q̄re ne decipiaris brachiū tanges oppoſitū: ⁊ ſi inueneris ipſu3 eleuatū ⁊ fortē ſcias occultationē ⁊ debilitatē illius brachij ex cōpreſſiōe ꝑcedere. ℭ Tertio vide ⁊ attēde ne ex cā extrinſeca occurrente ſis deceptus in de eo ſignificādo. Nam quandoq̄3 ex gaudio ⁊ triſtitia cāue alia fit i pulſu mutatio q̄ ſic ex niſi cognita ⁊ iueſtigata re nō ꝯphēdit̄. Nā cū fili⁹ qdā egrotaret amore ancille pr̄is nimiū F
capt⁹ heſitaretq̄3 q̄lis hec foret egritudo a medico expto notificata ē. nā cū digitis pulſū tāgeret: neq̄3 eū diuerſu3 iueniret: ſtati3 cū ancilla camerā igreſſa ē: mutatus eſt pulſus ad magnitudinē ⁊ velocitate3 ex gaudio tp̄o ſic ꝯtinue tāgēte q̄ cū ꝯphēdiſſet de amore ſtati ſuſpicat⁹ eſt: rē q̄3 notauit: deiñ ſecrete ordinauit: vt ſic ancilla camerā ingrederet̄ ſcōa in viſitatiōe: ſicq̄3 factū eſt ⁊ cōpertū eſt: vt amore ancille lāgueret: cuius cura fuit coniunctio maris cum femella.

ℭ Poſt hec ad ſignātiones ipſi⁹ veniēdū. Cūq̄3 vides pe r e ieq̄lē pulſū i laterib⁹ ſigmi q̄ cā ē vtriq̄3 lat⁹ capiēs ſiue totū. Q3 ſi ꝯphēdes i altero tātū maiorē ieq̄litatem tūc i eo cā3 latere ſituari ſcias. Q3 ſi p̄ iequalitas maior i brachio dextro ꝯphēdet̄: pp quā iudicab cā3 i latere dextro collocari: deide ꝯtiget q̄ ieq̄litas maior i brachio ſiniſtro ꝯphēdat̄: tūc ſcias egritudinē ꝑmutari ad mēbꝝ nobile oſtruit̄ egrotās. i. morit̄: ⁊ tu bñ ꝯſidera. ℭ Pulſus eq̄l ⁊ fortis: vt i li. de ſtōia ſp ſignificat fortitudine3 v̄tut̄ ⁊ abūdātiā ſpūs ipellētis i arteriā ⁊ obediētiā iſtrī cū q̄dā mollicie vl tēꝑamēto iter duꝝ ⁊ molle. ℭ Pulſus v̄o magn⁹ ꝑter nā3 cū aduenit hñti pulſū paruū i ſanitate vl mediocrē īter magnū ⁊ paruū ſic feruorē ⁊ diſtēperātiā febrilē pōt ſignāre ⁊ corpis laborē vel ireipetuoſitatē vel calorē corpi extrīſec⁹ aduenicētē aut coytus cōcuſſionē ⁊ ſilia: ⁊ iō tactor ꝯplexionē cordis ⁊ totius ꝑmo bñ ꝯſideret. ℭ Et pulſus alt⁹ ſiue eleuat⁹ ſignāt ſignificatiōe magni ſ3 nō ita itenſe: ⁊ h̄ ſiue ſit nālr talis. ℭ Cōſilr pulſus ſignāt lōg⁹: cū eo. n. ē ſpūu3 abūdātia i lōgitudie arterie porrectoꝝ. ℭ Idē pulſus lat⁹ ⁊ cū h̄ ſignāt abūdātiā humiditatis i corpe v̄tutem grauātis. ℭ Pulſus aūt depſſus occultus ſ3 nā3 v̄tutis debilitatē denūciat ⁊ p̄ duricie inſtri iobediētiā ad dilatandū ⁊ eleuādū. ipſe. n. vp̄l3 eſt dur⁹. Q3 ſi ꝑter nā3 tal' fuerit defectū ſpūs ⁊ caloris inati oſidit. ℭ Et curt⁹ ſ3 nā3 paucitatē ſpūs ⁊ caloris nālis circa cor manifeſtat ⁊ mēbroꝝ ſbecillitatē. Sed curt⁹ ꝑter nā3 ſi curtitatē ꝯtinuabit ⁊ in lōgitudinē nō egrediet̄ defectū ſpūu3 ⁊ v̄tutis ſignificabit. Si aūt nō cōtinuabit: ſed ſtati3 regrediet̄ in lōgitudine nām cōflictā ⁊ ſe ꝯhētē vt vires ſuas reaſſumat ⁊ ꝯ morbū deinceps opet̄ miciabit. ℭ Subtilis v̄o ſ̄m nām cordis ſiccitatē ſignificat ⁊ arteriaꝝ ⁊ talis preter nām apparēs in febribus acutis eſt ſignum peſſimum

ſignificās magnum ſpirituū defectū. ¶ Pulſus paru⁹
ſignificat econtrario pulſui magno. ¶ Pulſus ꝗ̄ʒ forti
ſignificat ſpirituū abūdātiam inſtrī obedientiā ⁊ ex ꝯſe
quenti virtutē fortē debilis vō ecōtra. ¶ Velox ſʒ nām
ſignificat dn̄ū caliditatis abūdātiā ſpūū ⁊ inſtrī obediē
tiā. Sʒ ꝑter nām talis icēſionē caloris inālis ſignificat.
tardus eꝯ̄rio. ¶ Spiſſus vō neceſſitatē attractionis ae
ris multi ſignificat ⁊ v̄tutis debilitatē: que non pōt ma
gnificare: nec pulſuʒ velocitare: vt ſic vna attractōe poſ
ſit ſatiſfacere: q̄re cuʒ pluribꝰ recōpēſat: ⁊ rarꝰ ſigſiat eꝯ̄
rio. Dixit Cōſtā. rarus fit: aut calore debili ⁊ v̄tute forti
ſʒ locutꝰ eſt in ſanis fride ꝯplonis q ex paucitate caloris
modica egēt refrigeratiōe ⁊ v̄tus eoꝝ q2 ſana fortis exi
ſtit ſufficiēs in vna attractione aeris q̄ātitatē neciam et
trahere: ⁊ hāc nota expōnē: q̄ tibi forte in plibꝰ adiumē
A toerit. ¶ Dicūt qdam ſi in acuta ⁊ cōtinua febre pulſu
exiſte magno veloci ⁊ frequēte nulla facta deliberatio
ne febris pulſus ſubito rarꝰ fiat ſine patiētis alleuiatio
ne mortē ſignificabit: q2 ex h̄ ꝯprehēdet v̄tutē i vltimo
debilitari. ¶ Pulſus durꝰ nālis ſiccitatē cordis ⁊ arte
riaꝝ ſignificat nāli ſiccitate vaſa tēdente. Durus vō pre
ter nām cū fluxū humoꝝ denotat ſanguineoꝝ ⁊ coleri
coꝝ in mēbra neruoſa ſubitrantiū ⁊ apa gñantiū. vnde
cauſat tēſio i neruis ⁊ arterijs ⁊ venis: quoꝝ tēſiōe pul
ſus durus cauſat: ⁊ cū h̄ debilis ſpiſſus paruus ⁊ velox:
paruꝰ eſt ex inobediētia inſtrī: debilis ex v̄tute nō potē
te dilatare: velox ⁊ ſpiſſus vt ſatiſfaciat necītati: ⁊ eſt in
ordinatus ex anguſtia ⁊ afflictione v̄tutꝭ q̄re nō pōt or
dinē ſeruare: ſʒ mō minus mō plus dilatat ſm ꝙ eſtua
B tio maior eſt ⁊ minor. ¶ Et ſcias ꝙ in pleureſi: ⁊ l aliq̄s
ſpatibus pānculoꝝ pulſus variat ſʒ varia tēpora apa
tio. nā in pñ. eſt minꝰ durꝰ minꝰ debilis ⁊ minꝰ iordina
tus minꝰ velox ⁊ frequēs: ⁊ eſt minor eo ꝙ i pñ. apa eſt
adhuc paruū ⁊ paruā facit partiū tenſionē ⁊ v̄tus pro
tunc eſt ſatis fortis. vñ pōt tūc magnificare arteriā ⁊ me
liꝰ dilatare ⁊ ordinatiꝰ ꝓcedere. In augmēto vō ⁊ ſtatu:
q2 repletio auget ⁊ apa magñat: duricies auget: ⁊ ſilr d
bilitas ⁊ puitas ⁊ iordinatio: ⁊ auget velocitas ⁊ ſpiſſi
tudo aucto calore. In declinatiōe vō pulſus paulatiʒ re
dit ad diſpōnē nalē. Q; ſi apa induraf addita ꝯſtipatio
ne corporis arterie pulſus fit durior ⁊ ſubtilior: ⁊ occulta
tur: q2 arteria eſt ad dilatandū magis iobediēs: ſʒ eſt mi
nus velox ⁊ frequēs diminuto calore. Et ſi pulſus pſe
C uerat durus poſt reſolōnē mãe periculū ſignificat: q2 ſi
gnificat idurationē: que ad diſſoluēdū eſt difficilis: ⁊ ſic
ſignificat morbi lōgitudinē ⁊ v̄tutis defectionē. Dicit
ꝙ magna duricies in pulſu in pleureſi eſt piculoſa: q2 ſi
gnificat pleureſim fore de colera q̄ mobilis eſt ⁊ furioſe
multū moleſtās v̄tutē vel ſignificat ariditatē vel exicca
tionē mãe: ⁊ ſic eiꝰ difficilē reſolōnē. Vñ ꝓculdubio ꝓ
longabit ⁊ v̄tus opprimet ⁊ ſuffocabit: q̄re periculū eſt
ne ſuccūbat. ¶ Et ſcias ꝙ i freneſi nō fit pulſus ita du
C rus: nec ita inordinatꝰ ⁊ fit fortior q̄ʒ in pleureſi: ⁊ ideo
ſūt ad motiōes frenetici fortiores q̄ʒ pleuretici. ¶ Pul
ſus aūt mollis ſignificat humiditatē cordis ⁊ molliciē
corporis arterie ⁊ ꝯplōnē humidā totꝰ corporis. Sʒ pul
ſus mollis ꝑter naturaʒ ſigñat humiditates corporis diſ
ſolui q̄ mēbra ⁊ arterias remolliunt ⁊ relaxant ⁊ ſignifi
cat ⁊c. ꝙ apa maxime flāticū i membris carnoſis ⁊ hu
midis ortū eſt ſicut peripleumonia: ⁊ litargia: ⁊ de his in
ꝓcedēti cap. ¶ Pulſus q̄ꝗ̄ʒ plenus ſigñat abūdātiā ſan
guinis ⁊ ſpūs in vētriculis cordis ⁊ arterijs ⁊ eſt h̄ pul
ſus latus: repletio eniʒ ad pulſū latitudinē facit. Eꝯ̄rio
pulſus vacuꝰ ſigñat ſanguis ⁊ ſpūs carentiā in corde ⁊
arterijs q̄re cū ampliant digiti ſup arteriā arteria cedit:
ꝯpreſſioni: ⁊ nulla humiditas iteriꝰ ꝯcluſa ſupabūdat:
ſʒ ſtatiʒ pulſus ꝓp inanitionē ſui organi euaneſcit. Et
pulſus qdē vacuꝰ ſi eſt cū caliditate ſignificat ethicaʒ vel
ſintheſiʒ. Et ſi cū frigiditate caloris extinctionem ſigni
ficat. ¶ Pulſus calidus membroꝝ caliditatē ⁊ arterijs
circunſtantiā ſigñat ⁊ ipſaꝝ arteriaꝝ diſtemperantiam
in caliditate ſpūū ⁊ humoꝝ in ipſis arterijs cōtentoꝝ.
Et pulſus qdē calidus: aut eſt calidus ex ſanguine: aut
ex colera: aut ex caliditate inſerta membris calefaciēte: ⁊
ſi ex ſanguine pulſus erit cū mollicie ⁊ mediocritate in
ter magnū ⁊ paruū: ⁊ inter velocem tardum: ⁊ inter ra
rū ⁊ ſpiſſum: ⁊ erit plenus ex vaporuʒ aſcenſione replē
tiū. Si vō ex colera erit durus ⁊ gracilis ⁊ frequēs: ⁊ ſi
ex calore inſerto membris erit vacuus ethicā aut ptiſiʒ
ſignificabit. Pulſus inſuper calidus aut continue ſen
titur calidus ⁊ ſignificat febrem continuam: aut inter
polate ⁊ ſignificat interpolatam. ¶ Pulſus frigidus ſi
gnificat caloris naturalis extinctionem ⁊ mortificatio
nem: ⁊ ſi hec continuus fuerit ⁊ erit tunc iſte pulſus va
cuus ⁊ ſint alia ſigna deficiētis virtutis: dicunt medici:
tunc fugiat medicus ⁊ pſbyteros itroducāt. ¶ Pulſus
eq̄lis ſignificat v̄tutis fortitudinē. ¶ Pulſus icidēs ſi
gnificat v̄tutē debilē fortificari ⁊ releuari. ¶ Decidens
vō v̄tutē ſuperā: ⁊ in ꝓſtrationē tēdētē. ¶ Dixit qdā ꝙ
pulſus q ē lōgꝰ ⁊ latus ⁊ q eſt mediꝰ inter duꝝ ⁊ mollē
aut parū declinās ad mollitiē ſignificat dn̄ium ſangui
nis. ¶ Pulſus vō longus ⁊ ſtrictus q cū h̄ erit velox ⁊
ſpiſſus attinēs duriciei ſignificat dn̄iuʒ colē. ¶ Et pul
ſus curtus ⁊ latꝰ puus rarꝰ ⁊ mollis ſignificat dn̄iū fleū.
¶ Pulſus curtꝰ ⁊ ſubtil' tardꝰ ⁊ durꝰ ſigñat dn̄iū melie.
Scire. n. debes ꝙ caliditas elōgat ⁊ frigiditas decurtat ⁊ D
hūiditas dilatat ⁊ igroſſat ⁊ ſiccitas gracilitat ⁊ coartat.
¶ Jngt egidiꝰ. iūcta bona pitas. i. eq̄litas pulſus bona
fit. mala iūcto ſiniſtro. Jmpitas vō reprobāda bōi. ſ. pul
ſus laudāda ſiniſtri. Nā vbi ꝓpoſitis q̄ ſunt fugienda
duobꝰ elige mobiliꝰ fuge: qꝺ ꝯſtātiꝰ extat. Et ſic voluit
ꝙ eq̄litas pulſus ſi eſt iūcta cū bonitate pulſus bona ē.
ſi aūt cū malitia eſt mala ⁊ eꝯ̄ ieq̄litas. Nā ipſa iūcta bo
no eſt mala ⁊ iūcta malo eſt bona. ¶ Cauda ſoricia tor
natiua ſignificat v̄tutē reſurgere: finitiua vō v̄tutē cade
re. ¶ Pulſus caprizās ſi talis fuerit ſʒ nāʒ duriciē ſigni
ficat iſtrī: ⁊ eiꝰ rebellionē ad motū ⁊ v̄tutꝭ ſigñat debili
tatē nō potētis arteriā mouere decēter. Si vō ꝑter nām
fuerit ſignificat ꝙ in cā morbi eſt diuerſa dieta ⁊ diuer
ſa mã: ⁊ reſolō vaporis multa. dixit aūt ꝙ pulſus gazeli
nus cū debilitate v̄tutis eſt malus. ¶ Pulſus martelli
nus: vt Aui. eſt malꝰ ⁊ ſi tal' fuerit ſm nāʒ ſignificat dn̄i
uʒ ſiccitatis i corde ⁊ corpe. Et ſi fuerit talis ꝑter nāʒ ſi
gnificat cordis ſuccēſionē ⁊ hūiditatis defectū. ¶ Pul
ſus vndoſus eſt malꝰ: vt Aui. ⁊ ſigñat humiditatis ſup
abūdātiā ⁊ humoꝝ turbationē: ſudorē tñ futuꝝ nūciat
¶ Pulſus ſerrinꝰ: vt Aui. ē malꝰ: ⁊ ſigñat v̄tutis debili
tatē in febribꝰ acutis ⁊ mortē. ⁊ h̄ ꝯſidera ꝓp pleureſim.
¶ Pulſus ramoſus ſignificat mãʒ morbi ee diuerſaʒ.
¶ Pulſus ſpaſmoſus ſpaſmū ſignificat futuꝝ. ¶ Pul
ſus formicās: vt Aui. ē malus: ⁊ ipſe qdē v̄tutē ſigñat
d̄fectiſſimā ⁊ q̄ſi ablatā ⁊ ē deterior v̄miculoſo. Et ſi qdē
v̄miculoſus d̄ſunt i formicātē i feb. acuta ex ꝯſumptiōe
hūiditatū ꝓueīt ⁊ ois de vita firmi d̄ſperādū eſt. Si tñ
formicās regreſſū fecerit ad v̄miculoſuʒ mitiꝰ malum.
¶ Dicit Ga. ꝑ pulſuū. Cū appōis digitos ſup arteriā.
deiñ eleuas eos. deīde iteꝝ reappōis ipos ⁊ iuenis mo
tū pulſus diminutū h̄ ſtatꝰ pulſus d̄ficiēs appellat: q2 v̄
tutē d̄ficere ſigñat. Et cū apponis manū ſup arteriā ⁊ i
uenis motū manifeſtū: ⁊ q̄ñ eis iteꝝ reapponis inuenis
motū i diminutionē tēdere quſqꝫ totalr ceſſat h̄ ſtatꝰ dr
pulſus finitiuꝰ: q2 vitā finire ſigñat. ¶ Dix Aui. diuer

ſitas .i. q̄ eſt pulſus īterſectio vehemēs ⁊ mot⁹ debil: deīn ſuccurrit vacu⁹ fortis ſuo curſu nō ſuccurrēte .i. nō cōtinuo ſꝫ ex momēto ad momētū ē mala valde. ¶ Et dixerūt qdā cū pulſus ſiniſter eſt frequēs ⁊ dexter rar⁹: ⁊ illud eſt cū debilitate v̄tutis: tūc illud eſt ſignificatio mala. ¶ Dixit qdā cū pulſus vni⁹ brachij diuerſificaꝫ ab alio: ſic q̄ vn⁹ eſt bon⁹ ⁊ alter eſt malus: tūc iudiciuꝫ ſumiꝫ a bono: cui⁹ oppo^m dixit eſſe de vrina. nā qñ eſt aliqñ mala: aliqñ bona: tūc iudiciū ſumiꝫ a mala. ¶ Gal. in .14. pulſuū. Pulſus debilis pu⁹ ⁊ tard⁹ h̄e tres ſpēs cuꝫ puenerint ad vltimū ſunt valde timēde: ⁊ hap̄ dixi ſūt in prima dubitatiōe. Et dicit debilitas i pulſu ſignat q̄ ipi⁹ cā eſt mala cōplo cordis. ¶ Ex qb⁹ oib⁹ biſ cōphēdere pt quiſq; legēs q̄ntū noti⁹ pulſus eſt practicātī necia: q̄ntūue ipm facilr i morboꝝ notitiā ducit: q̄re oī ſtudio diligētiaq; quiſq; q hac arte vti vult: oia alia poſtponere magis dꝫ: ⁊ his regulis attēt⁹ vigilare: q̄ꝫ in friuol' ac fantaſticis dubijs de pulſibus iſudare. Hecq; de pulſib⁹ ſic ſcripta ſunt ad laudē gliāq; oipotētis dei p̄ris filij ſpūs ſcī: q ſic me illuminare dignat⁹ eſt: cui grās q̄s poſſuꝫ refero: ago: ⁊ grās doctorib⁹ q añ me in mā hac ſcripſerūt. Nicoloq; florētino multas: qui in re ipſa ſic cōfecta nō mihi paruo fuit adiumento. Amen.

¶ Explicit tractatus de pulſibus domini magiſtri Michaelis Sauonarole patauini.

¶ Incipit ſūma d̄ vrinis dn̄i Micha. Sauonarole pata.

Capitulum primū de deſcriptione vrine: ⁊ cōditiōibus in eius viſu attēdēdis.

E VRina eſt aq̄ſitas ſup̄flua i venis epatis vna cū maſſa ſanguinea genita: ab eo qd̄ p venas emulgentes ad renes tranſmiſſa: in qb⁹ formā accipiens accidētalē: deſcendēſq; per poros vritides ad veſicā: p eā tandē ad extra ppelliꝫ: vt boni aut mali ſit ſignificatiua'. ¶ Diciꝫ aquoſitas ſup̄flua: q̄ñ cū maſſa ſanguinea in epate generaꝫ aquoſitas q̄ in duas ſequeſtraꝫ ptes. Prima qdē ⁊ vtilis cū ſanguine mittitur ad ipſuꝫ ſubtiliandū: vt p mēbra penetrare poſſit. de qua Auic. prima primi de humoribus in fine: neq; eſt neceſſaria: niſi in nutrimenti attenuatione: ⁊ penetratione. Scda vero tanq̄ꝫ ſup̄flua p vias vrine euacuaꝫ. Vn̄ Aui. de ipſo ſanguine: allegata ſen loquens ait. Cum aūt extrahitur .ſ. ſanguis ⁊ ordinate poniꝫ in vas viſu diſcernitur: qd̄ ſepaꝫ in ptē que eſt ſicut ſpuma: ⁊ eſt colera rubea: ⁊ partem que eſt ſicut fex ⁊ res turbida: ⁊ eſt melancolia: ⁊ partem que eſt ſicut ouoꝝ albumē ⁊ eſt flegma: ⁊ partē aquoſā que eſt aquoſitas cuius ſup̄fluitas vrina euacuaꝫ. A pto pilerō p duodenū: pmū īteſtinū ad ieiunū puenit: ad qd̄ terminanꝫ .v. vene meſeraice: a vena porte orte: que dicta eſt vena cōcaua ſiue lactea: q̄ in concauo epatis generaꝫ: ⁊ tanq̄ꝫ a quinq; digitis man⁹ trahiꝫ illud ſubtile ei⁹ ⁊ vtile: qd̄ eſt humoꝝ generationi pportionatū. nā qd̄ eſt ex eo terreſtre ad inteſtina deſcēdit: vt in ſequēti cap̄. Diſſeminaꝫ i'aq; deinde p venas minutas ipſius vene porte iā dicte orificijs quaꝝ terminanꝫ venē pue ⁊ minute orte a vena chili orta a gibbo epis. vñ fit q̄ chilus ipſe p totaꝫ epatis ſubam diſſeminaꝫ iuxta ſeminationē ipſaꝝ venaꝝ: ⁊ hoc vt melior atq; facilior fiat ab epate digeſtio. prima primi. de gñatione humorū. Cūq; in iſtaꝝ venaꝝ villis diuidiꝫ: fit q̄re epar totaliter tāgat totalitatē humis chili. ⁊ pp hoc ē opatio ei⁹ tūc vehemētior ⁊ fortior ⁊ velocior: ⁊ tūc cogꝫ. ¶ Ex q

F b⁹ inferꝫ q̄ maſſa ſanguinea tā i ꝯcauo q̄ꝫ in gibbo epatis generaꝫ: licꝫ qdā tenuerīt ipſaꝫ ſu gibbo epatis pfectionē magis recipe: cū tpamētū gibbi ſit melius eo qd̄ in ꝯcauo. Et nō plurās neq; oīno omittēs māɱ: vt clarior pticula reddaꝫ deſcriptiōis: ponunꝫ he ꝯnes. ¶ Prima maſſa ſanguinea tā in gibbo q̄ꝫ in ꝯcauo gñari pōt: vtrobiq; n. eſt v̄t⁹ epatis ſanguifica. ¶ Scda q̄ pfecti⁹ ē tpamētū gibbi. ¶ Tertia. ꝯtingēs ē totū chilū i ſanguinē i ſolo ꝯcauo trāſmutari: pꝫ. vbi chilus ſit pauce q̄ntitatis facile paſſibilis: v̄tute ente forti. ¶ Quarta cōtingit eū in gibbo epatis gñari: ⁊ nō in ꝯcauo vbi caſus ponaꝫ eꝫ. ¶ Quinta q̄ ſm plurimuꝫ ſit vtrobiq; digō lꝫ pri⁹ in ꝯcauo q̄ꝫ in gibbo icipiat. ¶ Et qm̄ hec digō ñ ſit niſi mediāte coctiōe in q̄ ē aliqd vt ſpuma. Aliqd vt ipoſtaſis: aliqd ſup̄flue coctū hñs d̄ aduſto: vt ptes ſubtiles calide: aliqd diminute coctuꝫ: vt aquoſe aliqd tpate coctū. Hinc ē q̄ in maſſa ſanguinea he oēs cōp̄hēdūꝫ ptes. Spuma. n. ē colera nālis reſidēs nigrū in fundo ē melā. Qd̄ āt ē diminute coctū ⁊ aſſimilaꝫ albugini ouorū ē flā. Rubeū vō remanēs ē ſanguis. Et qd̄ ē ſup̄flue coctū hñs d̄ aduſto ē colā rubea mala: q̄ cuꝫ aquoſitate ſup̄flua p vias vrie ad ex̄ mittiꝫ tāq̄ꝫ ſup̄flua: ⁊ hec ē colā tingēs vrinā: ⁊ reddit eā ſalſaꝫ: cū ex mixtiōe ptiū aquoſaꝝ pauci aut puati ſaporis: cū ptib⁹ terreis aduſtis ſicce ꝯpōnis ſapor ſalis cauſeꝫ: vt p⁹ pmi d̄ huōrib⁹. Et iō dcā ē vrīa: q̄ſi vrēs ⁊ deſiccās ſiue mordēs: ⁊ iō lotio ex ea ꝯfert ipetigni ⁊ puſtul' faciei. ¶ Dr̄. vna ⁊c̄. qm̄ i tali decoctiōe ſit ſepatio ptiū aquoſaꝝ a ptib⁹: q̄ receperūt ꝯcoctionē fortē ⁊ igroſſatiōē: q̄ fuere q̄ttuor huōres vtiles: iō ꝯtingit eā eo tpe ēt gñari. Nā ipa aquoſitas colaꝫ ab ipſis humorib⁹: vt ſeꝝ a lacte in gñatiōe caſei p coagulationē ſiue ei⁹ ingroſſationē. Vn̄ iſaac. vrīa ē colamētū ſāguis ⁊ alioꝝ huoꝝ. Et Egidi⁹. vt d̄ lacte ſeꝝ ſe limpid⁹ diuīt humor: ſic liquor vrie d̄ maſſa ſanguinis exit.

¶ Dr̄. ab eo qd̄ p venas ⁊c̄. Vbi ſciēdū q̄ a vena chili d̄ B ſcēdēti oriunꝫ duo rami venaꝝ vocataꝝ emulgētes ab emulgeo. ges. q: attrahētes: quoꝝ vn⁹ tēdit ad renē dextrū: alter vō ad ſiniſtrū: p q̄s in renes ipſos aquoſitas: hec ſup̄flua vrīa dcā deſcēdit ſecū portās aliqd ſanguis ⁊ vnctuoſitatis ad renes ipſos nutriēdos. Vn̄ Aui. p̄ia ſ'. d̄ gñatione huoꝝ. ad mediū. Extrahiꝫ ḡ aq̄ſitas: a ſanguine in venis: q̄ ad renes deſcendūt ⁊ fert ſecū ſanguinē: q ad renes nutriēdos ſua q̄ntitate ⁊ q̄litate bon⁹ extitit: nutritq; renes vnctuoſitas huōi ſanguineitatis ⁊ aquoſitatis. Vbi nota q̄ in renib⁹ eſt colatoriū: ſiue pā D niculus p quē vrina colaꝫ: ſiue ſtillaꝫ: ⁊ ipſe eſt retinens ſanguinē: ⁊ illud vnctuoſitatis: qd̄ eſt p ipſi⁹ nutricatione neceſſarium ⁊ miſſum: ⁊ iſte pānus ſiue pānicul⁹ rarus eſt ſiue vena emulgēs rarefacta ad modū colatorij exiſtēs in ꝯcauo renis: ⁊ per has poroſitates ſit vrina tranſire: ſanguis aūt non colaꝫ. itaq; vrina: ⁊ diſtillat inferi⁹ ad orificiū: cui ꝯtinuaꝫ porus vritides: q deſcēdit vſq; ad veſicā: per quē ⁊ vrina ad eā. ¶ Dr̄ in qbus formaꝫ ⁊c̄. Nā formā ſubalē recipit in epate in quo ipſa generatur vt ceteri humores ſm medicos. In vno quoq; ⁊ eodē generaꝫ loco iuuatiuū ⁊ id qd̄ ab eo ſup̄fluit. Eſt. n. vrina maſſe ſanguinee ſuperfluitas ⁊ colamētū: vt iſaac ſupra. Accītale vō q: apparētē in renibus recipit. Vn̄ Egidius ſui fact⁹ expoſitor. Quāuis vrina ſubaꝫ ⁊ colorē ſꝫ habitū recipiat in epate. In renibus tñ ipſaꝫ ſm ſenſuꝫ aſſumit: depuraꝫ. n. a ſanguine ⁊ vnctuoſitate in renibus. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit: q̄ cōpletiue ſit in renibus: ⁊ ſecūdario. Quare cū medicus ſit artifex euidēter pōt dici formā vrine in renib⁹ dari .i. accidentalē. puta ⁊ manifeſtā: ſicut fetui forma p̄ſtaꝫ manifeſtatiōis cū vteꝝ egreditur: ⁊ hoc eſt qd̄ voluit egidius: cū dicit q̄ vrina dicitur: q: in renib⁹ ſit: vna quoniam vnitatē hoc eſt formē

recipit accidentalem: forma enim eſt que dat eſſe vni:
⁊ ideo declaratum eſt de porís vritidibus: quomodo p
eas vrina ad veſicam deſcendit. Et veſica eſt receptacu-
lum eius: per cuius collum ad virgam: cui continuaẽ:
⁊ tandem per ipſam ad extra ꝓpellitur: vt notat expe-
rientia. In virga enim ſunt tria foramina. Unde Aui. vi
geſimaterti. ꝑmo capitulo. i fine. Et in virga ſunt mea-
tus tres. ſ. meatus vrine: ⁊ meat⁹ ſpermatis: ⁊ meatus al
guadi. In medio autem ſtat canalis vrine oībus maior
directe tēdēs in veſicam: vt notat experientia ex intromiſ
ſione cādele: aut ſiringe in eā. ¶ Dr. vt boni ⁊c. vt tāga
tur cā finalis: ꝓpter quā medic⁹ ꝑncipal͛r de vrina cōſi
derat: ⁊ vt eſt ſuperfluitas de conſideratione: ⁊ dicit̃ bo-
ni vt ſub termino cōꝓrehendat̃ ſanitas ꝓſens vel futura
vel neutralitas ꝯualeſcentie. Et d̃ mali vt ſub hoc ver
bo ꝯꝓrehēdatur egritudo preſens vel futura vel neutra
A litas decidētie: vel etiā mors futura. Ex quo apparet q̄-
re dicit̃ ſanitatis vel egritudinis enūciatiua. ¶ Et ex iā
dictis poſſūt colligi cauſe quatuor ipſius vrine ſcilicet
materialis: formalis efficiens: ⁊ finalis. Materialis eſt
aquoſitas in chilo reperta: ⁊ per maxime que eſt ex po-
tu cū potus ſit cibo humidior. Efficiens vero eſt epar: ⁊
ꝑncipaliter ſm ꝑtē eius gibboſam: cū in eo fiat magis
ſequeſtratio vrine a maſſa ſanguinea. Et pōt addi q̄ re
nes ſunt cā efficiens ſecundaria: cū in eis vrina purgeẽ
a ſanguine ⁊ vnctuoſitate: vt ſupra. Formalis vō eſt ipa
ſua forma queēadmodū ⁊ ceterop̄: vt forma aque ⁊ cete
ra: lꝫ poſitiue dicere poſſimus: tñ mere ꝑterit eſt forma
lis cū eius modus ſub e aquoſitatis. Finalis vō ⁊ abſolu
te: vt nā mūdet corp⁹ a tali ſupfluitate: ⁊ vt veſicaꝫ reſo
ſoluat ex tali ſupfluitate: vt ex ſtercorib⁹ inteſtina. Sed fi-
nalis ꝑuera ſiue ſpālis: ⁊ cōmodoſa eſt illa que in deſcri-
ptiōe eſt explicata. Et ex iſtis pōt cōꝓrehēdere ſpecula-
B tor ſi vrina eſt qd ſimplex vel cōpoſitū. ¶ Ex qbus oī-
bus infertur q̄ ſignificatio ab vrina ſumpta eſt ꝑncipa-
liter ō diſpōne epatis: ⁊ maxime gibbi eius enūciatiua.
ſcdō de diſpōnib⁹ venap̄: tertio ⁊ minus ꝑncipaliter ſup
poroſitates membrop̄: ⁊ ex ꝯſequēti ſup mēbra. Unde
Auic. ſecūda ꝑmi de vrinis. ꝑ caꝑ. Scito etiā q̄ ꝑma ſi
gnificatio quā vrina hēt eſt ex ſigñatione epatis: ⁊ viap̄
aquoſitatis: ⁊ ſup diſpōne venap̄: ⁊ eis mediātib⁹ alias
demōſtrāt egritudines. Firmior tñ eius ſignificatio eſt
illa ſignificatio: q̄ de epate exiſtit: ⁊ ꝓprie de gibboſita-
te eius diſpōne ſupra epar tamq̄ꝫ ſuper cām ſuāꝫ: q: ca.
exiſtēs in igne. Itē ſuper venas intelligēdo venas mem
brop̄: q: a māa: q̄ eſt in venis deciditur pars aliq̄: que cū
vrina ad eā mittit̃ tingēs vrinaꝫ vel colorās: vt ſi fuerit
colera reddit̃ rubicūdior: ſi flā albior: ⁊ ſic de aliīs. Naꝫ
dato q̄ i ꝑpē generet̃ vrina: tñ pp aduētū materie ex ve-
nis mēbrop̄ variop̄ color variat̃: ⁊ ſic ſignificat ex ꝯſe-
quēti ſup mēbra: de quo infra de ipoſtaſi. ſuper vero ve
nas emulgētes ⁊ ceteras vias vrinales: q: in eis modicā
trahit mora: ⁊ q: ſunt pauci ⁊ debilis caloris.
C ¶ Ex qb⁹ infert̃ q̄ iudiciū ſūptū ab vrina: ⁊ ſpāliter de ce
teris mēbris ab epate eſt nō efficax. ⁊ iō oꝫ alia ſigna ma
gis ꝯſiderare: ne facile ex vrina qs decipiat̃. Circa quam
etiā multi ꝯtingūt errores pp inobſeruātiā ꝯditionū cō
ſiderādap̄ in eius inſpectione: de qbus infra. Ex qb⁹ ap
paret q̄ꝫ faciles ſūt medici nimiū de iudicio ſumpto ab
vrina ꝯſiderētes. hi. n. cōpandi ſunt vulgaribus: q exiſti-
māt ne dū morbos in vrina appere: ſꝫ etiā ꝑmitiuas cās
cōꝓrehēdi poſſe: vt ille q de curru cecidit medicū ꝑitiſſi
mū calūniauit: qm̄ boues ⁊ currū in cu⁹ vrina nō cōpre
hēdiſſet. ¶ Et q̄ hec vā ſint d̄clarat̃. nā iudiciū vrine ex
multis peruertit̃ cauſis q̄re nō efficax. ꝑ qdē ex ꝑte cibi
q̄ntate ⁊ q̄litate ſui. q̄ntitate. n. multa opprimit̃ calor:
q̄re ſit humop̄ frigidop̄ generatio: ⁊ inde vrina alba ⁊
diſcolorata. quātitate vō pauca: q: tūc accēditur calor:
⁊ inde tranſit pars multa in colerā vrinā tingētem: ⁊ in
iudicio variantem. Qualitate vero cū ꝑ aſſumptionē ci
bi calidi inflāmatur vrina: ⁊ ꝑ aſſumptionē frigidop̄ re
mittit̃ in colore vt ex potu multe aque eſt videre. Item
ex aſſūptiōe rei tingentis: vt eſt reubarbap̄. caſſiafiſtula:
alcāna: olera: alimuri: vinū qō nō raro ſuo colore vrinaꝫ
colorat. Auicē. ſecūda ꝑmi de vrinis. ꝑmo caꝑ. ¶ Se
cūdo ex parte motus: qm̄ ex forti. exercitio inflāmātur
ſpūs ⁊ humores: ⁊ ſpāliter ſubtile ſāguinis cū ſit quid
vnctuoſum: ⁊ ipſum in colerā ꝯuertitur rubeaꝫ vrinaꝫ
tingens. Et cōſilr ſit inflāmatio ex ieiunio ſiue tolerātia
famis. Ira: rixa ⁊ hmōi: que apta ſunt tingere. Unī Aui.
Hec oīa vrinā tingūt ſm citrinitatē: aut rubedinem. Et
fames eſt ex eis que vrinam vehementer tingunt. Con
ſimiliter quies ſuperflua. nam per ipſaꝫ redditur corp⁹
frigidū ⁊ humidū: quare vrina diſcoloratur. Tertio ex
ꝑte aſſumptionis alicuius rei habētis euacuare materiā
que per vias vrinales expellitur cuius ꝑmixtione vrine
color nominabitur. ¶ Itē q̄rto ex ꝑte coitus habētis
ſpinguare vrinā. ¶ Itē ex ꝑte etatū: de quo in ſpāli. ma-
gis. Unī Auicē. allegato caꝑ. Amplius vrine puerorūꝫ
ſignificatio eſt pua: ⁊ ſpāliter in ſantiū: ꝓpter q̄ lacte vtū
tur: ⁊ q̄ mā tingens in eis eſt gelcēs ⁊ ſubmerſa. ¶ Ex
multis aliīs cauſis facile variat̃ vep̄ iudiciū de vrina: vt
patebit ſtatim: quare de ea ſola nō multū cōſiderādū in iu
dicādo: vt quidam. pp qō hoc ſic ampliaui: vt appareat
manifeſtius error: fuerūt tñ ⁊ nouicijs vtilia in habēdo
veriſimile iudiciū ex inſpectione vrine. oꝫ plura cōſide-
rare ꝑter ea: que nūc dicta ſunt. Quop̄ aliqua ſe tenent
ex ꝑte ꝯtinētis: vt vrinalis. Quedā ex ꝑte ꝯtēti: vt vrine.
q̄dā ex ꝑte loci: quedā ex parte poſt eius mictū: quedaꝫ
ex ꝑte tēporis collectionis ⁊ ꝑmanſionis eius in veſica.
Quedā ex ꝑte egrotātis: quedā ex ꝑte ſexus: quedaꝫ ex
ꝑte conſtitutionis anni. ¶ Ex ꝑte ꝯtinentis: qm̄ ꝯtinēs
hoc eſt vrinale. vt Aui. magnū ꝑuum ſubſtantiam ha-
bens nitidā ſicut vitrū clap̄: aut criſtallus. Magnū qui
dem vt vrina per ipſum ſufficienter diſperſa qualis ſub
ſtantie ⁊ digeſtionis fuerit debite cognoſcat̃: qō non cō
tingit ipſa nimiū ꝯſtricta in paruo. Paruū vero vt ſpēs
vrine debite ꝓrendi poſſint ad viſum: ⁊ ne eo colorato
confundat̃ color vrine. Debet eſſe rotūdū in fundo: ne
ex eleuatione fundi ad ſuperiora: vt eſt in ciatis engiſta
rīs ⁊ fialis impediatur debita vnio ſupfluitatis ypoſta
ſine. Ex qbus infert̃ q̄ vrinale oꝫ eſſe criſtallinū: aut vi D
tri albi ſubtilis: ⁊ non groſſe ſubſtātie: vt cōiter ob aua-
ritiā: aut paupratē fit. Naꝫ ſpecies viridis vitri ꝑmixte
venientes ad oculum cum ſpeciebus vrine variāt veruꝫ
iudiciū de colore ipſius. Similiter ſi fuerit album groſ
ſe ſubſtātie: non ita debite penetrant: ſicut ſi eſſet ſubti-
le. Unde de groſſicie ⁊ ſubtilitate nō eque bene iudicat̃:
⁊ ſimiliter neq̄ꝫ de colore. Unī ſciendū q̄ cū in groſſo vi
tro aliīs partibus plus ſit de partibus igneis q̄ꝫ in ſubti
li: accidit vt vrina rubicundior ſiue magis ignea videa
tur. Et ego pluries expertus ſuꝫ. Nā fundebā vrinam ex
vrinali groſſo albo in ciatum album ſubtilē: ⁊ ipſa mi
nus ignea valde videbatur in ciato: ⁊ ideo ſic egat pra-
cticus nouellus. Ex quo infertur q̄ nō recte operant̃: E
qui vrinam corruptam reducunt ad ignē vel ad aquaꝫ
calidam. debet eſſe nitidum mundum ⁊ bene album.
¶ Ex parte autem contenti vt vrine ſunt comparande
ad quatuor ꝑncipia. ſ. color: ſubſtātia: quātitas ⁊ cōten
ta: de qbus infra ſuo ordine. ¶ Ex ꝑte loci non oꝫ vide
ri in loco vbi penetrēt radij ſolares: ne ex eis luminoſi-
or iudicetur. Similiter non debet teneri ſub radijs eis

quaſi perturbetur ex eis. Calidi enim eſt ſegregare etherogenea. Nam caliditas corporis impedit a depoſitione ypoſtaſis faciendo in eis perturbationes: ac quaſi ſemi ebulitionem. Ex quo infertur quod vrina non debet multum teneri apud ignem ex eadem cauſa. debet itaque teneri: vt eius calor conſeruetur: quia in loco in quo aer ſit quaſi temperatus. Conſimiliter non teneatur in loco in quo flat ventus: ne ex congelatione ſeu deſtructione caloris naturalis fiat in ea corruptio: nam frequentiſſime apparet in eis corruptio ob aeris frigiditatem remouentem veſtigium caloris naturalis eius. fit tamen aliquando in ea corruptio: ſed conſeruetur bene ob plenitudinem humorum putrefactorum. Vrina namque eſt ſicut elementum. Elementa autem maxime reſiſtunt putrefactioni: et ideo quanto magis putrefactioni reſiſtit eſt minus ſana: quia ſignificat quod ipſa eſt magis ſimplex: quia cum ea ſunt pauciores ſuperfluitates expulſe: que a natura cum ipſa expelli debent. hec tamen intelligi habet de corpore culpate ſano. Nam hic caderent difficultates de vrina temperati: aut appropinquanti temperato etc. Et ſi locus non fuerit luminoſus: vt quia fuerit nox habeatur candela accenſa: et teneatur poſt vrinale: et poſt eius viſionem debet vas leuiter conquaſſari: vt videatur ſi ypoſtaſis leuiter deſcendit aut aſcendit: quoniam ex iſto arguitur digeſtionem bonam. ſi vero non leuiter etc. ſignificat quod digeſtio non eſt bona. Et quoniam aliquando ypoſtaſis eſt multum ſubtilis: ita quod bene non comprehenditur: hinc oportet ponere manum ſub vrinali: aut pannum nigrum: aut obſcurum: vt comprehendatur.

¶ Ex parte hore poſt eius mictum: quia vt Aui. allegato capitulo. Et eius quidem diſpoſitio cum ſtatim mingitur non eſt conſideranda: neque niſi poſtquam in vrinali reſidet. Item non eſt conſideranda poſtquam multum preterierit horarum: vt neque poſt horam. vnde in hora prima vel circa ſeruari videtur poſſe calor in ea: et vrinam feciſſe ypoſtaſim: circulum ſpumam etc. et hoc communiter. Et hoc intellexit Auic. dixit quamuis ego dicam quod nec poſt horam vnam. Et eſt dictum longa experientia inuentum ac quadam coniectura veriſimili firmatum. Ipſa namque poſt horam vel circa recipit alterationem ad extra et ab extra: vnde color mutatur. vrina fit ſpiſſior ypoſtaſis diſſoluitur: et ſic de aliis. Placuit tamen Iſaac: vt videri debeat in prima hora: et ſtatim cum mingitur: vt comprehendatur ſi groſſa etc. de quo infra et ſecunda et tertia hora: vt eius videatur mutatio. Quod credo dictum magis ad artis curioſitatem: et medicorum excuſationem.

¶ Ex parte temporis collectionis eius: quia vt Aui. oportet vt vrina que conſideratur ſit prima vrina: que in mane colligitur. ſcilicet que fit poſt celebratam digeſtionem ſtomaci et epatis: que digeſtio poſt cenam completur in ſex ſeptem vel octo horis: et tot ponuntur termini: quia in aliquibus citius et in aliquibus tardius completur talis digeſtio. Et ratione etatis vt pueri citius ſenibus: et huiuſmodi. Et ratione virtutis: vt fortiores debilioribus etc. Et videtur prima quando completa digeſtione natura querit perfectam expulſionem: nam vrina remanens poſt expulſiones prime longiorem habens moram a calido exiccatur et caleſcit. quare mutatur eius color debilius. Et ideo dicebat Auic. Et non permaneat longo tempore.

¶ Ex quibus apparet quod iudicium de vrina matutina melius eſt iudicio vrine diurne. Et cauſa eſt quia melior in nocte celebratur digeſtio: nec ita alteratur exercitio: aut aliis curis vt diurna. Et hic maxime attinet veritatem communiter quando non inconuenit meliorem digeſtionem fieri in die. conſidera.

¶ Ex parte egrotantis: quia oportet prius ſcire complexionem egrotantis: vt conſideretur quantum diſtat hec vrina a naturali ſecundum hoc iudicare de lapſu paruo vel magno.

¶ Et ex parte ſexus: quia maſculi intenſiorem habent vrinam etc. vt infra.

¶ Ex parte conſtitutionis: quia magis colorate debent eſſe aliis paribus in eſtate.

¶ Conſideret itaque ille qui de iudicio vrine tantum confidit: et quot varietatibus decipi poteſt: quotque neceſſarie ſunt obſeruantie ſimul habende: que rariſſime in viſione vrine reperiuntur: propter quod rariſſime dicebat Auic. vie diſpoſitionum ſignificationum vrine non oportet credere niſi poſtquam conditiones obſeruate fuerint. Et Raſis. 10. Almanſoris tertio capitulo. Attendenda ſunt omnia hec prius quam poſtea iudicandum. In quarum numeratione variantur auctores. Nam Aui. eas decem et ſex. Raſis vero viginti enumerat: vtraque tamen comprehenſe ſunt in ſuprascriptis.

¶ Tu tamen nota quod per ypoſtaſim perfectius habetur iudicium. deinde per ſubſtantiam: conſequenter per odorem et colorem: deinde per quantitatem vt ex dicendis apparebit. quare etc.

Capitulum ſecundum de coloribus vrine continens rubricas.

¶ De coloribus vrine in vniuerſali et de cauſis et numero eorum. Rubrica

Et licet pluribus modernorum placuerit prius de ſubſtantia quam de coloribus vrine determinare: tamen quia color ipſe prius ſenſui manifeſtatur quam ſubſtantia: nec ſubſtantia comprehenditur niſi per colorem hinc de colore agendum. Nam et ſic dixit vir Auic. proſequebatur cum pluribus antiquorum. ſubſtantia quidem et ſi non prior ſit colore abſolute tamen colorem: et cauſatur a qualitatibus actiuis: et colore humorum tingentium: qui cum vrina commiſcentur: eſt ipſa ſubſtantia tempore prior vrina. a

¶ Propter quod ſciendum quod colores vrine cauſantur a qualitatibus actiuis per ſe: et quandoque per accidens cauſantur a paſſiuis: quibus magis attribuitur cauſatio modi ſubſtantie vrine. Unde ſecundum intenſionem et remiſſionem caliditatis et frigiditatis remittitur aut intenditur color in vrinis. Calidi quidem eſt colorare. frigidi vero diſcolorare. Ex quo infertur quod cauſa temperati eſt colorem temperatum per ſe producere: vt eſt color citrinus. de quo ſtatim. humidi vero eſt ingroſſare: ſicci vero ſubtiliare. Et verum eſt per ſe: quando aliquando caliditas dat modum ſubſtantie: vt quando caliditas eſt fortis liquefaciens humiditates: et immiſcet eas vrine: et ita vrina redditur ſpiſſa. Similiter a paſſiuis datur color: vt quando cum vrina commiſcetur plurimum ſanguinis: aut colere: et ita vrina redditur colorata. Ex quibus infertur quod vrina dupliciter coloratur: vno modo per actionem calidi in ea: alio modo per commixtionem rei colorate: vt dictum eſt: ex principiis vtilibus. b

¶ Aduertendum quod dyafonitas et oppacitas ſunt paſſiones elementares: et principia colorum extremorum: et extrema ſunt principia colorum mediorum. vnde ex varia commixtione diafoni cum oppaco varii inde proueniunt colores. hec ſuppono ex principiis.

¶ Amplius ſupponendum quod ſicut datur medium generis datur medium ſpeciei ad quod cetera comparantur ſecundum eorum lapſum ab eo. Item in vrinis datur color medius: et vrina media quo ad ſubſtantiam. de quo ſpecialiter infra: ad quem ceteri colores comparantur. Et non ſolum debet fieri comparatio reſpectu medii ſpeciei: ſed etiam reſpectu proprii temperamenti: ad quod comparantur lapſus preternaturales. Nam ad primum comparantur lapſus naturales: duo quidem extremi ponuntur colores: vt albus et niger: et vnus medius qui nominatur citrinus. c

¶ Item hic eſt notandum quod citrinus capitur dupliciter: vno modo communiter: et ſic omnem ſalam dicimus citrinum. Aliquando proprie: et ſic citrinus eſt color qui eſt immediate ſupra paleareum: et ſic capiendo ſpeciem citrini communiter iſte eſt color medius non per equidiſtantiam ſed per interclusionem: quia eſt color vrine temperati: qui ſe habet: vt medium colorum ad quem ceteri colores comparantur ſecundum receſſum eorum ab eo. vnde. 10. Almanſoris. 30. capitulo. Tertius quippe color eſt color citrinus qui coloris temperiem in epate demonſtrat: qui neque maior eſt quam debeat neque minor. Et expreſſit Ceruiſonus colorem rubeum inter extrema per equediſtantiam eſſe medium. d Et vt clarius intelligatur quod dictum eſt nota quod tripliciter color citrinus reperitur: vnus quidem qui eſt proximus albedini parue tincture: et iſte eſt palearis: vt infra. ſecundus eſt citrinus qui eſt primus huic temperato tincture: et iſte eſt citrinus: qui eſt metrinum etc. et color vrine temperate. Tertius eſt citrinus excedens ſecundum in citrinitate: qui eſt ſignificans caliditatem ſupra temperamentum: et iſte color citrinus eſt: qui metrinum eſt. de quo Aui. ſecunda primi de coloribus inquit. omnes autem

q ſunt poſt citrinū caliditatē ſignificāt. Et dr̄ citrinus: qꝛ eſt ſimilis colori citri maturi: aut pomi citrini. Nam vrina tēpata nō dꝫ excedere ex pte coloris: neqꝫ ſupfluitatē ipoſtatică hēre maxime in debito recto: qm̄ ſupfluitatib⁹ caret ⁊cͭ. Sꝫ hec bn̄ in ſe bn̄t dubia: q̄ theoricis relinquo. Et de h̄ infra de ipoſtaſi. ¶ Et nūc ꝙ̄ pcedat̄ ad ponēdū colores vrīe. qb⁹ ſignificamus ſup humores tā nāles q̄ nō nāles. Primo numerabunt̄ colores medij ⁊ extremi cōīter ab auctoribus ⁊ practicātibus notati. In quorū numeratiōe plures diuerſificati fuere. Sꝫ diſputatiōes omittēs inutiles eos enumerabo quos magis famoſos
A ſemp itellexi. Sūt nāqꝫ ex eis duo extremi: alb⁹ ⁊ niger. Sūtqꝫ medij: lacteus. glaucus. karopos. ſubpallidus: pelearis dictus citrinus pmo mō. Citrinus q ē metrū vt ſup̄. Citrin⁹ intēſioris citrinitatis: q eſt talis in tertio loco vt ſup̄. Flauus. Ruffus. Citrāgularis. Igne⁹. Croceus. Rubeus. Clarus. Rubeus. Roſeus. Rubeus obſcurus. Rube⁹ puluerulētus. Viridis phiſicalis. Eruginoſus. Indicus. Irrinus. Poralis. Liuid⁹. Et ſic alb⁹ hꝫ grad⁹: ita niger vt niger q tēdit ad zaluꝫ: niger q tendit ad obſcuꝝ: ⁊ niger q tēdit ad viride. Et ſic pꝫ q̄ oēs colores vrīe notati medij. ſcꝫ extremis ſunt. xxvj. Et licet ita ſit: tamen plures repiuntur: vel plures reperiri poſſunt colores inter hos mediantes: vt patet ſm̄ intenſum ⁊ remiſſuꝫ: quorū numeratio eēt nimiū faſtidioſa: ⁊ ad practicā nō multū neceſſaria. Nam ex dictis bene notis a medico pōt ipſe circa corpus humanū: ⁊ colorum noticia pariter bene ac recte operari.

¶ Albus dicitur qui aq̄ niui aut criſtallo aſſimilat̄.

¶ Lacteus vo q ſero ſimilis exiſtit a pmo partū diſtīcto.

¶ Glaucus aūt qui cornu albo lucido: vel cornee tunice oculorum huic cornu comparate.

¶ Karópos qui cinericio colori aſſimilat̄: vl̄ qꝛ veterum ad albedinē tēdētiū colori compatur: ⁊ in vulgari noſtro dicitur beretin multo chiaro ſiue color aſini habētis pilos ad albedinem tendentes.

¶ Subpallidus q ruri carniū ſemicoctarū ſimil̄ exiſtit.

¶ Palearis q colori palee frumēti ex qua extrahitur de nouo granū ſimilat̄. Vel vt Raſ. io. Almanſoris q colori aque in qua decocte ſint pallee. Aliq̄ vero colori pallee ordei: ſed primas expoſitiones magis laudo.

¶ Citrinus qui eſt palleari intenſior aſſimilatus colori citri: aut pomi citrini: vt ſupra.

¶ Citrinus intēſioris citrinitatis ē q ē intēſior citrino: ⁊ eſt metrū ⁊ aſſimilat̄ pomo arancij nō valde citrini.

¶ Flauus q aſſimilat̄ colori caſtanearū nō bene maturarum: ⁊ dr̄ caſtaneatus: ⁊ intelligit̄ de colore caſtanearū mundatarum a corticibus ſuis.

¶ Ruffus qui eſt valde citrinus tēdēs ad aliqualē albedinē cuiuſmodi eſt color cereſi dulcis ⁊ maturi: q̄lis color q̄nqꝫ reperitur in auro tendēte ad rubedinē: q̄nqꝫ in pilis leonum equorum ⁊cͭ.

¶ Citrangularis qui colori citri tendentis ad rubedinē vel valde rubei.

¶ Igneus ē color aq̄ ſafrani ſiue croci multū tincte.

¶ Croceus ē vltim⁹ i citrinitatis intēſiōe q capillis croci ſiue ſafrani ſimilatur: ⁊ hic tendit valde ad rubeū.

¶ Poſtea ē rubeus clarus qui aſſimilatur roſe rubee clare valde: vt eſt ſcarlata.

¶ Rubeus roſeus: q aſſimilat̄ roſe rubee: q̄ ē vere rubea cū tēdētia ad obſcurū: ⁊ nō multū cuiuſmodi ē color dictus crimiſini: ⁊ dicit̄ vere rubee pp albedineꝫ cui ineſt color rubeus: nā talis eſt color temperati corporis. ſcilicet permixtus ex albo ⁊ rubeo.

¶ Rubeus obſcurus eſt q aſſimilat̄ ſanguini pfecto.

¶ Rubeus puluerulētus ē qui aſſimilatur ſanguini putrefacto extracto ex vena quem aliq̄ Rinoos appellauerunt. Et dictus eſt puluerulentus: qꝛ magis ad nigredinem pulueris ⁊ groſſiciem tendit. vnde videtur ſic ſanguis: cui cōmixtus eſt puluis.

¶ Viridis color: vt Auic. ſub ſe ſpēs hꝫ queadmodū citrinus: ⁊ ſūt numero. v. capiēdo ſpēs p gradib⁹. ſ. phiſicalis. Eruginoſus. Irinus. Indicus. Poralis. ¶ Phiſicalis: q colori fiſticoꝝ aſſimilatur dēptis corticibus.

¶ Eruginoſus qui erugini eris aſſimilatur: ⁊ eſt intēſioris viriditatis q̄ phiſicalis.

¶ Irinus qui colori foliorū lilij dicti ireos: ⁊ hic eſt declinans ad blauium: vt patet.

¶ Deinde Indicus cuius color aſſimilatur indico: ⁊ hic ad intenſiorem blaueitatem declinat.

¶ Deinde poralis qui ſimilis eſt ſucco foliorū porri.

¶ Liuidus ē color q remanet i mēbro poſtq̄ fuit pcuſſū aut veſtigio facto ex ductu plūbi ſup pgameno. Color ēt liuiuj nō multū clari: nec multū ſpiſſi dr̄ ēt liuidus.

¶ Vltimo eſt color niger ſub ſe gradus vl̄ ſpecies hābēs vt alb⁹. ¶ Et ſunt niger tendens ad zalū ſiue croceum: vt apparet in ictericia ⁊ citrina: vt ſi cōmiſceremus caliginem cum aqua.

¶ Aluus eſt niger intenſa nigredine cum fuſcitate: ſicut eſſet cōmixtio atramenti cum aqua.

¶ Alı⁹ ē niger q ē niger pticipās viriditate: vt ſi cuꝫ pauco licore viridi cōmiſceremus indicū. ¶ Ex qb⁹ appꝫ q̄ co B
lores pncipales ſūt qnqꝫ. ſ. alb⁹: croce⁹: rube⁹: viridis ⁊ niger. In quorū medio ſtat rube⁹. Et h̄ eſt qd̄ pr̄ nr̄. Cerni ſoꝛ⁹ dixit ipm mediū p equidiſtātiā obtinere. Sūt itaqꝫ in nūero duo extrema: ⁊ tria media pncipalia: ſꝫ cum ad particulares ſpēs ſiue grad⁹ notos accedim⁹ repiuntur in numero. xxvj. ¶ Et ſcito q̄ oēs colores ab albo vſqꝫ ad citrinū: q eſt metrū ſignificāt dn̄ū frigiditatis. Qui vero ſunt poſt eū vſqꝫ ad viridē ſignificāt caliditatem. Qui aūt a viridi vſqꝫ ad nigredinē ſm̄ plurimū ſignificāt frigiditatē. Et dicitur ſm̄ plurimū: qꝛ aliquādo ſignificat caliditatem: vt infra de colore viridi ⁊ nigro.

C ¶ Scito ēt q̄ de coloratione vrine diſputatur: ⁊ qdam tenēt q̄ pncipalis cā eſt caliditas: ⁊ ſpāliter renū. Quidaꝫ q̄ color hūoris vel humoꝝ q cū vrina miſcent̄ q eā tingit: ⁊ colorat: he tn̄ due cauſe ꝯcurrūt: vt dictū eſt. Et talē diſputationē theoricis relinquo. Ego tn̄ plus adhereo primis: qm̄ ante aductum vrine: ad renes non colorat̄ aquoſitas: vt patet in flobotomia in qua videt̄ aquoſitas nō tincta: ⁊ ſi in eaꝫ egerit caliditas epatis ⁊ cordis. Quidam tamē aſſeruerūt ipſaꝫ colorem in gibbo epatis recipere. Et ſicut per ordineꝫ declarati ſunt colores ita cōſequenter agendum eſt de ſignificationibus ipſorum procedēdo pariformiter de ceteris generibus. mō Auic. ſ. de quātitate ſubſtantia ⁊cͭ.

¶ De albo colore vrine. Rubrica. ii

Et licet de ſignificatiōib⁹ coloꝝ vt colores ſūt: dictū ſit: nū inniti faciēus de albo. Pri⁹ ō eo ſic in vniuerſali dicē. deinde ad ſignificatiōes pticulares cōſequēter deſcēdā. Premittēs q̄ de ipſis integraliter dici non pōt niſi cōmiſceant̄ q̄nqꝫ aliq̄ ex generib⁹ aliqs ſupta: puta ex quātitate ſubē ⁊ ceteri cū qb⁹ clarior aut planior doctrina habebit̄. ¶ Color enīꝫ alb⁹ capit̄ duplr̄: pmo mō ⁊ largiſſime: vt vulgus p ōi re tenui tranſlucente: queadmodū criſtallū vitrū valde clarū albū dicim⁹. Nā p hec viſus penetrat: ita vt viſus videat obiectū inter qd̄ ⁊ ipſum viſum poſituꝫ eſt vitrū tanq̄ mediū: ⁊ pp̄ hc dr̄ cadē. Scd̄o mō capitur album p re viſus diſgregatiua: p quaꝫ viſus nō penetrat: ſicut lac pergamenū albuꝫ: ⁊ hi⁹. vn̄ vrina lactea karopos ⁊

glauca ꝯ mõ ẽ alba. Et differt pmᵘ a ſcdo: qm̄ trãſlucẽtia arguit friditatẽ intẽſiorẽ: digõnis puanonẽ: qḋ de 2ᵒ modo ſic ꝯtingit. Urina itaqꝫ alba vl albedini attinens vt ẽ lactea glauca: aut karopos in ſubã ſpiſſa q̃ntũ ẽ et tali colore cũ tali ſubã ſignat frigidã ⁊ humidã ꝯplonẽ corpis ⁊ mẽbroꝝ ſiue cuꝫ hũoris vicio: ſiue abſqꝫ vicio hũoris: ſignificat ergo ſup flegma tãq̃ effectᵘ ſup cãm. Sup vmes ⁊ coꝝ mãm. Sup colicã artheticã: capitis dolorẽ: epilẽſiã: paleſim apoplexiã: ſpaſmũ: ſup nauſeã: indigeſtionẽ: deſtructionẽ: appetitus. Et vniuerſalr ſignificat frigiditatẽ in nutritiuis.

Urina aũt alba ⁊c̃. vt ſup̃ in ſubã tenuis: q̃ntũ eſt merito coloris ⁊ ſubẽ ſignat frigidã ⁊ ſiccã cõplonẽꝫ ſine hũoris vl cũ hũoris vicio. Nã friditatis ẽ dealbare vrinã. ſiccitatis vᵒ attenuare: vt ſup̃. Significat ꝗ̃ ſup meliaꝫ: tãq̃ effectᵘ ſup cãm: vt ſupra q̃rtanã retẽtionẽ emoroydarũ: leprã opilationem in ſplene ⁊ hiᵉ.

Urina alba q: aquoſa: puationẽ digõnis ſignificat ſi ñ fuerit opilatio: aut mã habuerit raptũ ad alia mẽbra: vt caput: quẽadmodũ ꝯtigit l freneſi: vt 4ᵒ apho. cõm̃. 72.

Alba cuius albedo eſt mucilaginoſa ſignificat multitudinẽ flãtis mucilaginoſi ⁊ crudi.

Alba cuiᵘ albedo ẽ vnctuoſa ſignat adipis eliq̃tionẽꝫ.

Alba cuiᵘ albedo ẽ ſimil albule: q̃ ẽ macula alba oculi ſignificat flãtis liq̃ſactionẽ q̃ ẽ aut futura ẽ. Oꝫ ſi eſt cũ febre acuta: mortẽ aut febrem aucta pnoſticat.

Alba cuiᵘ albedo ẽ ſimil albedini q̃ ẽ i ſungo cũ tenuitate ⁊ ſanie ſignat vlcerationẽ in iſtriis vrie. Oꝫ ſi abſqꝫ ſanie fuerit ſignat mãꝫ multã crudã: aut lapidẽ in veſica.

Alba cuiᵘ albedo aſſimilaf ſpmati: ſignat criſiꝫ apatẽ flãticoꝝ: ⁊ laxitates iterioꝝ: ⁊ egritudies q̃ accidunt ex flãte vitreo. Oꝫ ſi fuerit nõ p modũ criſis ſuſpicãduꝫ eſt de futura apoplexia: aut paleſi.

Alba apparẽs continue in egritudinibᵘ cronicis quartanã futurã protendit.

Alba plumbina ſine ipoſtaſi apparẽs mala.

Alba lactea i egritudinibᵘ acutis: pniciosa: nã ẽ ſignuꝫ ꝙ materia p ſui digõne longo indigeret tempore. Cuꝫ ergo natura ſit debilis cum tanta ſeuitate nõ potẽs durare tempore longo ſequitur ⁊c̃.

Alba cuius albedo ſecuta eſt rubedinẽ ſeu inflãmationẽ in egritudine acuta ſignificat ꝙ materia hꝫ raptum ad aliud membrũ qḋ apoſtematur. vñ protẽdit aut fluxum ventris: aut freneſim ſiue deſipiẽtiã ⁊c̃.

Alba pſeuerãs i corpe ſano: puatiõem digõnis ſignat:

Alba cũ tenuitate declinãs ad liuiditatẽ ſiue plũbeitatẽ: ⁊ qñ ſtatiꝫ ẽ micta: ⁊ qñ quieuit per horam ſignificat ethicã ſenectutis. Significat eniꝫ defectũ caliditatis in epate: ⁊ in mẽbris oĩbus corporis frigiditas em facit ad albedinem: ſiccitas ad ſubtilitatem ⁊c̃. vt ſupra.

Alba ⁊ i ſubſtãtia aquoſa apparẽs cum quadã nebula diuiſa in prima die in apoſtematibus emũctorioꝝ ſignificat effimeram factam ex apoſtemate.

Alba cuiᵘ albedo tẽdit ad ruffuꝫ: ⁊ cũ ſubſtãtia ſpiſſa: ⁊ cũ q̃dã obſcuritate in pte ſupiori ſignificat q̃tidianaꝫ de flãte nãli. Oꝫ ſi fuerit cũ ſpuma magna adherẽte vrinali. ſignificat quotidianã de flãte viſcoſo. Si vᵒ in modum mucilaginis de flegmate mucilaginoſo.

Alba glauca ad ruſedinẽ tẽdẽs ⁊ dclinãs ad ſuſcũ in die acceſſiõis appens vl poſt imediate cũ ſubã tẽui cuiᵘ ypoſtaſis fuerit ſeq̃ſtrata: ſignat q̃rtanã de melia nãli.

Alba cũ ſubã tẽui puata odore ⁊ trãſlucẽs. ⁊ pmanẽs tẽuis: q̃ nõ ẽ pp diabetẽ vl epilõnẽ vl crapulã apparẽs in febrib' ſi aſſocief cũ vtute debili ſignificat mortem. Si vero cum virtute forti longitudinẽ egritudinis ſignificat: ⁊ vtplurimũ terminationẽ per apoſtema.

Alba tenuis i ſubã i pueris patiẽtibᵘ febrẽ acutã pm ſignificat mortẽ. Oꝫ ſi fuerit cũ vtute forti cũ aliis bonis ſignis ſignificat criſim p apã i mẽbris inferioribᵘ.

Alba turbida ⁊ turbida pmanẽs: ſine odore in febribus apparẽs. Si fuerit cũ virtute forti lõgitudinẽ egritudinis ſignificat. Si vero cũ debili mortem.

Alba tenuis ⁊ tenuis pmanẽs: i q̃ apparet nubes ſpumoſa citrina: ſm Almanſorem eſt peſſima.

Alba lactea ⁊ permanens lactea: in febribus acutis ſignificat mortem.

Alba turbata ſanioſa fetida ſquamoſa vel furfurea apparẽs i corpe hñte apã i viſceribus ſignificat aptionem apatis: tñ tñ ẽ p alia ſigna cõprehendere: in q̃ loco fuerit poſtema: ſed talis vrina cõſueuit apparere in terminatione pleureſis per viam vrine.

Alba mediocriter tenuis i mẽa q̃titate micta appens in febre q̃tidiana de flãte vitreo i q̃rta quita vel ſꝫ Auic. ſignificat ſolutionẽ febris: ⁊ hoc itelligit pcedẽte vrina clara g̃ſſa in q̃ appebãt reſolutiões g̃ſſe flãtis vitrei.

Alba tenuis pmanẽs tenuis mediocris quãtitatis cũ pcedẽte vrina ſpiſſa: ⁊ cuꝫ hoc nõ apparẽt ſigna ſolutionis ventris nec ſigna apoſtematum membrorum inferiorum: apparens in febre acuta ſignificat freneſim vel ſientem: vel futuram. Auic, Almanſor.

Alba q̃ lacti aut ſpmati ẽ ſimilis: pmanẽs talis: ſi fuerit pauca ſignificat paleſim: aut apoplexiam. Aui. Et dẽ pauca: qm̄ ſi multa fuerit cũ fortitudine virtutis iſtorũ morborũ ſolutionem denunciat.

Alba vel pallida tẽdẽs ad liuiditatẽ ſpiſſa cum circulo plũbeo apparẽs ſm iſaac epilenſiã ex flãte ſignificat. Oꝫ ſi nõ fuerit ſpiſſa: ſed ſubtilis cũ aliis cõditionibᵘ ſignificat epilenſiam ex melãcolia.

Alba vel pallida ad liuiditatẽ tẽdẽs i q̃ apparẽt athomoſe reſolutiões ⁊ rotũde p totũ i corpe nõ febricitãte. ſm iſaac dolorẽ articuloꝝ ex flegmate ſignificat.

Alba vel pallida ſpiſſa in q̃ appet ſpuma viſcoſa in circulo q̃ q̃ſi adheret vrinali: vel i q̃ apparẽt ampulle vl granula q̃ fortiter adherẽt vrinali: ⁊ qñ ꝯquaſſaf ſtatim illa granula vel ſpuma ⁊c̃. tẽdũt ad circulũ: ſm iſaac ſignat dñiuꝫ flãtis i capite ab ipſo circulo declinãdo ad inferius ⁊ ſi poſt cõquaſſationẽ talia redeãt ad pdictũ ſitũ ſignificat catarrũ deſcẽdere ad pulmonẽ ⁊ ad totũ pectᵘ. Si vᵒ i ipſa appareãt hũores groſſi ⁊ lõgi: ⁊ marie exiſtẽtes circa fundũ ſignificat abũdãtiã flãtis: i capite pectore ⁊ renibus: ⁊ grauitatẽ totius ⁊ iũcturarũ ſpecialiter.

Alba ſubtilis apparẽs i corpe in quo ſentif ſub coſtis dextre ptis extẽſio cũ grauitate: ⁊ quo ad tactũ ſentitur duricies: ſignificat opilationẽ. Aui.

Alba pallida glauca vel lactea in ſubſtãtia mediocris diu pſeuerãs: appens i corpe i q̃ appet iflatio totiᵘ corpis ⁊ maior q̃ i idrope cũ anhelitu fetido nũc ẽt apparẽtibᵘ q̃buſdã veſicis nũc delitẽſcẽtibus ſignificat ipoſarcam.

Alba ſubtilis trãſlucẽs virgulata apparẽs i corpe in quo apparet totius corpis diſpoſitio ſeda tẽdẽs ad nigredinẽ: ⁊ ſub coſtis ſiniſtre ptis ſentif groſſicies ⁊ duricies: ſignificat ſplenis opilationem. Aui.

Alba prīa multũ tenuis p totũ i qua aliq̃e reſolutiones aduſte apparẽt multa i quantitate: ⁊ multotiẽs micta: ⁊ in corpe i quo ſentif dolor circa renes: ⁊ infirmus ſiti infeſtaf: ſignificat diabetẽ. Aui.

Alba i q̃ apparẽt arenule crocee vel rubee pmanẽs talis ſignificat lapidẽ futurũ i renibᵘ. Et hic nota dñiaꝫ inter arenulã ⁊ hũorẽ aduſtũ: qm̄ ſi arenule digito ꝯpmatur difficulter teref: ſi vᵒ hũor facilr adheret ⁊ retinef.

Alba ſubtilis q̃ prius fuit ſpiſſa arenoſa apparẽs i corpore i quo ſentif dolor circa renes ſignificat lapidẽ con

firmatū in renibus. Q̄ ſi doluerit circa veſicā: vel caput virge ſignificat confirmatū in veſica. ¶ Sed hic nota q̄ arenule renum ſunt rubee vel citrine: veſice vero albe tendentes ad coleram luti.

¶ Alba ī q̄ appet ſanies cū qbuſdā reſolutiōib⁹ crinoidalib⁹: ⁊ ēt ſine his: q̄ ſanies ē aliqualr ſube vrie icorporata: ⁊ poſt e.⁹ mictū ſtatī: vel q̄ſi ſtatī deſcēdit ad fundū: vbi ipſa ſanies manifeſte cōprehēdit̄ cū dolore circa renes: ſignificat vlceratiōnē renū. Auic. Iſaac.

¶ Alba ſubtilis cū qbuſdā reſolutiōib⁹ nigris in fundo vbi mulier a matrice moleſtat̄: ſignat retētiōez mēſtruorū. Q̄ ſi talis in viro apparuerit: ⁊ cū ſentit dolorē circa anū ſignificat retentionē ſanguinis emoroydalis.

¶ Si vrina prius fuerit alba ſubtilis. deīde facta ſit turbida in muliere habente dolorem circa matricem ſignificat ſolutionem menſtruorum.

¶ Item aduertendū q̄ vrina alba luminoſa ⁊ multa: cuius ſedimen eſt multum groſſum: ⁊ eius ſubſtātia etiaȝ ad groſſiciem tendit: ſignificat flegmatis frigiditatem. Q̄ ſi non fuerit luminoſā clara neq̄ pura. imo ei⁹ albedo ad fuſcedinē traxerit neq̄ ei⁹ ſedimē multū fuerit. Scire debes q̄ colera rubea eſt occulta: q̄ ſui caliditate vrinā albam ad fuſcitudinē declinare facit. Et ſi fuerint ſigna egritudinis acute: vt cauma magnū: ſitis intēſa: ⁊ hi⁹. ⁊ cū his nō apparuerint ſigna timoris neq̄ freneſis: ⁊ hi⁹. debes ſcire q̄ colera rubea declinauit vel declinabit ad aliū canalē vt ad inteſtina: ⁊ accidet ei excoriatio: ſiue fluxus colericus: vel ſubtili mā euaporāte ſub forma ſudoris ad cī̄ pelletur. Et hāc vidi: vt iacet littera in Bādicto de albertis nobili de florētia: in quo apparuit vrina talis cum ſignis acute: ei ſuperuenit fluxus colericus ⁊ ſudores copioſiſſimi.

¶ Alba cū ſuba tenui: ⁊ in quātitate multa ſine ipoſtaſi: crapulam ſignificat preceſſiſſe in ſana: ⁊ maxime multi vini potatione ſpecialiter albi.

¶ Alba tenuis ī pueris apparēs mala. ſcḋo pnoſticoꝝ.

¶ Alba tenuis pſeuerās longo tēpore in ſano idropē futurā initiat. ¶ Itē talis i hītib⁹ grauedinē humeroꝝ: ⁊ colli ſignificat lippotomiā. ¶ Itē talis pſeuerās ī ſenib⁹: ſignificat defectionē vtutis ⁊ caloris nālis. ¶ Item talis apparēs poſt lōgas egritudines ſanitatē ſignificat egritudinū. ¶ Itē alba ⁊ tenuis in q̄ntitate multa: ⁊ frequēter micta: ⁊ cū magna ſiti diabetē ſignificat.

¶ Alba ⁊ tenuis ſignificat lapidē in veſica: vel opilationem in vijs vrinalibus ab humore groſſo vel terreſtri: vt flegmatis vel melancolie.

¶ Alba tenuis apparēs in pn⁹ febris ſi micta fuerit cū malis ſignis ſuſpecta eſt. Q̄ ſi cum bonis terminationem egritudinis per apoſtema ſignificat.

¶ Alba tenuis in febre occulta ⁊ lēta apparens liquefactionem corporis ſignificat: ⁊ ethicam vel ptiſim.

¶ Alba tenuis multe q̄ntitatis frequēter micta: ⁊ ſine ſiti apparēs in fine febris ſignificat ſolutionē ⁊ purgationem hūoris frigidi flātici: vt flātis vitrei ⁊ hi⁹.

¶ Alba tenuis in febre incenſiua apparens freneſim preſentem aut futuram ſignificat.

¶ Alba in ſubſtantia ſpiſſa per totum apparens in principio egritudinis longitudinē eius ſignificat.

¶ Alba in ſubſtātia ſpiſſa in febre lenta apparens in principio egritudinis longitudinē eius ſignificat.

¶ Alba ī ſuba ſpiſſa i febre lēta apparēs ſi lōgo tpe apparuerit ſignificat determinationē egritudis p̄ apoſtema.

¶ Urina in colore alba ⁊ ſpiſſa ſi ī die cretica apparuerit ⁊ fuerit multe q̄ntitatis in laborioſa febre liberationem ab apoſtēate ſignificat. Iuxta illud Ypo. q̄rto aphoꝛi. Quibus ſpes eſt ad articulos ⁊c̄.

¶ Alba ⁊ ſpiſſa apparēs poſt criſim recidiuā ſignificat.

¶ Alba apparēs ⁊ ſpiſſa in febre incēſiua: ſignificat egritudinē eſſe compoſitā ex duob⁹ humorib⁹.

¶ Alba lactea p totū ſpiſſa longo tēpore talis apparēs ſignificat lapidem futurum in veſica.

¶ Alba lactea apparens in dolore epatis cū multa quātitate: ſignificat illius doloris diſſolutionē.

¶ De nigro colore vrine. Rubrica. iij.

Et quoniā colores medij ex extremis componūt̄ tāq̄ ex principijs: hinc cū dictū ſit de albo: de nigro ꝯſir vr̄ agēdū. In gn̄ali dō; igit̄ q̄: vt dictū eſt ſupra. Color niger hȝ gradus vt albus. nā qdā tēdit ad viride. de qb⁹ oīb⁹ tāget̄ ſtatim in ſignificationib⁹ pticularib⁹. ¶ Premittendū ⁊⁹ q̄ color niger ſignificat: aut vehemēs incēdiū: qḋ comprehendit̄ in exitu vrine: qm̄ ardet: ⁊ an̄ ipſaȝ p̄ceſſit vrina citrina: ⁊ hec nigra nō eſt ỽe nigra: ſed ad aliqualem trahit croceitatē ſiue citrinitatē vel ſuſcedinem: aut frigus forte. qḋ comprehēdit̄: qm̄ an̄ ipſaȝ preceſſit vrina viridis: vel liuida: ⁊ eius color magis niger ſiue magis purus: ⁊ eſt priuata odore qḋ addit̄: qm̄ q̄ ex caliditate eſt: eſt cū odore forti. Aut eſt ex caſu caloris innati ſiue ei⁹ mortificatiōe: qḋ cōprehendit̄ ex caſu fortitudinis ⁊ reſolutiōis ỽtutis. nā reſolutis ſpūtib⁹ corp⁹ ſplēdificātib⁹ relictis ptib⁹ terreis relinq̄t̄ opacitas ⁊c̄. aut criſim ſiue expulſionē melācolice mālē: qḋ ꝯprehendit̄ cū ipſa appet in fine q̄rtanaꝝ febriū. In purgationib⁹ matricis in dolorib⁹ renū ſiue dorſi. In reſolutiōe egritudinum ſplenis. In retētiōe mēſtruoꝝ: ⁊ ſanguis ꝯſueti per anū egredi. Un̄ Egidi⁹. Nigroꝝ vrie faciēs incommoda febris. q̄rtanā ſoluit mortē pōtēdit ⁊ vrit. Si niger ad fūdū reſidēs ſe deprimat hūor. Matrix purgat̄ multi ſentina cruoris. In febre fert mortē nigra paucula fetida pinguis. Ueſice vicio renū proꝛſuſq̄ remote. nam vt oſtēſū ē: in paſſionib⁹ renū apparet vrina nigra: maxie qn̄ accidit cōmmixtio lapidis in renib⁹. vn̄ vrina ingroſſat̄ ⁊ efficit̄ nigra ex cōmixtiōe ptiū aduſtaꝝ terreaꝝ in eis ⁊c̄. Un̄ ruffus inq̄t: vt Aui. ſcḋo pm̄ de vrinis. vrina nigra bona eſt in egritudinib⁹ renum: ⁊ in egritudinib⁹ lapidū: que ex hūorib⁹ pueniūt groſſis: ſignificat ⁊ aduſtionē in epate: ⁊ rupturaȝ vene in eo: vn̄ ſanguis nigre factus cū vrina expellit̄. ⁊c̄. A

¶ Nigra micta in multa q̄ntitate ſi poſt ei⁹ mictū corpi ſeq̄t̄ alleuiatio bonū. Q̄ ſi fuerit in pauca q̄ntitate: ⁊ ī febre acuta: malū ⁊ quāto groſſior: tāto deterior eſt: qḋ reſolutionem maiorem indicat.

¶ Nigra in egritudinib⁹ acutis mortalis: iā dictū eſt.

¶ Nigra in ſenib⁹ apparēs mala: q̄ȝ denotat maximū lapſum a diſpōne nālī: q̄ȝ vehemēs incēdium ⁊ vehementem putrefactionem.

¶ Nigra apparēs poſt laborem denotat ſpaſmū de inanitione ſignificās vehemētem aduſtionē ⁊ exiccationē.

¶ Urina cui⁹ ipoſtaſis eſt nigra: ⁊ ipſa eſt fetide ſubſtātie: cui preceſſit color rubeus vel flauus in febribus acutis apparens mortalis.

¶ Urina nigra cū ipoſtaſi nigra in magna q̄ntitate micta iā p̄cedētib⁹ ſignis digōnis apparēs in die cretica in hīte q̄rtanā vl̄ cōtinuā ō melia ſolutionē febris ſignificat.

¶ Nigra in ſenib⁹ aut mulierib⁹ apparēs ſi nō fuerit propter vicium vrinaliū membrorum mala.

¶ Nigra pura tendēs ad plūbeitatē priuata odore mortificatione membroꝛū interiorū ſignificat.

¶ Nigra ſpiſſa turbata iā p̄cedēte alba ſubtili: ⁊ cū hoc dolor ſentit̄ ſub coſtis ſiniſtre ptis. vȝ. circa ſplenē ſolutionē egritudinū ſplenis ſignificat.

⁋ Nigra apparens in egritudinibus renũ vel veſice. ⁊ in corpore eſt febris acuta: ⁊ in renibus ⁊ veſicis ſentiẽ dolor: ⁊ ardor ſortis eſt peſſima.

⁋ Urina nigra micta tenuis habẽs diuerſas ptes ipoſtaſis in egritudinibꝰ acutis nõ neceſſario ẽ mala: ſed quãdoq; eſt criſis denunciatiua. Tu quoq; ſigna alia ex pte virtutis ⁊ ceterorum conſidera.

⁋ Urina nigra paulatĩ micta lõgo tpe hñs ipoſtaſim ſuſpẽſaʒ cũ odore acuto: ĩ febribꝰ apparẽs ſignificat multotiẽs dolorẽ capitis deſipiẽtiã aut ſurditatẽ. Itẽ ⁊ aliqñ poſt iſta fluxũ nigri ſanguinis nariũ. Et qñ ſociatur vrine nigre in q̃ ẽ ſedimẽ pẽdẽs res nigra rotũda aggregata cũ qua inuenit odor malus: ⁊ tẽſio in laterib ⁊ ſpa ſub ipocũdriis: ⁊ ſudor ſignificat mortẽ. Naʒ tenſio ſignificat ſpaſmum ⁊ ſudor debilitatem.

⁋ Urina acq̃ſa ad nigrediuẽ declinis ſignificat tenuitate ſua lõgitudinẽ egritudĩs: ⁊ ſua nigredine maliciã ſuã.

⁋ Si vrina fuerit nigra ⁊ ſubtilis: ⁊ ille cuius eſt deſiderat cibum moritur.

⁋ Urina nigra in ſubſtantia tenuis quãdo conuertitur ad ſubalbedinẽ ⁊ groſſiciem: ⁊ non aſſociatur ei ex illa quies ſignificat egritudinẽ i epate: ⁊ ꝓprie icteritiã: qm̃ hec cõuerſio q̃ eſt a ſubtilitate in groſſiciẽ ⁊ a nigredie in ſubalbedinẽ ſignificat debilitatẽ caliditatis ⁊ caſum digeſtiõis: ⁊ illõ ẽ qbꝰ aſſociat: aut ſuccedit leuitas. Et ſi nõ fuerit pp illud: ſignificat ꝙ mãiã ẽ iuiſcata i epate: ⁊ nõ ẽ pp mũdificationẽ ⁊ iã fecit accidere opilationem imo ſi ẽ caliditas: tũc iã ſubito faciet accider apoſtema.

⁋ Urina nigra tenuis q̃ mingit i febribꝰ acutis paulatĩ i tpe lõgo qñ eſt cũ dolore capitis ⁊ colli: ſignificat deſtructionẽ rõnis gradatim: ⁊ ẽ i mulieribꝰ magis ſaluũ. Aui. ſcõa q̃rti. de vrina nigra ⁊c̃. vñ i ſũma vrina nigra in ꝑncipio eſt pernicioſa: ⁊ ſiſr in eoꝝ fine quãdo cuʒ ea nõ fuerit alleuiatio: nec ſignificauit criſim.

⁋ Urina nigra ſi eſt a renibus q̃ſi ꝯtinue talis mingitur ⁊ precedente ⁊ nõ precedẽte motu: ſed ſi ſit talis ꝓpter admixtionẽ melãcolie q̃ ſubtiliat p motuʒ ⁊ ſubtiliata ad vias vrine mittit: illa ſit talis poſt motũ nota. ⁋ Poſtremo notãdũ ꝙ poſt vrinã nigrã: vel ipoſtaſim nigrã in malicia eſt vrina vel ipoſtaſis viridis eruginoſa plũbins idicalis ⁊ hꝰi. de qbus ſupra q̃ oẽs malicie ſunt maxime enũciatiue: nã aut ſignificãt mortificationẽ caloris: aut aduſtionẽ vltimatã. Quare poſt determinationẽ de nigra: de viridi agendum eſt.

⁋ De viridi colore ⁊ liuido vrine. Rubrica. iiij.

B Olor viridis gradus vt hʒ ceteri ⁊c̃. ⁋ Eſt enim phiſticalis: q viriditate ad aliq̃lẽ albedinẽ tẽdẽte pticipat: friditatẽ ſiue caloris mortificationẽ denũcians. ⁋ Vñ ⁊ vrina ⁊ indicalis ſiſr mortificationẽ ſignificãt. Sed vrina vehemẽtiorẽ videtur denotare mortificationẽ. Juxta illud Auic. ſcõa pmi de vrinis. Que võ colorẽ preos hʒ friditatẽ vehemẽtẽ ꝫ plurimũ ſignificat: ⁊ añ ipſam ꝓcedit vrina viridis.

⁋ Eruginoſus võ ⁊ porralis icẽdiũ vehemẽs ſignificãt Unde Aui. allegato loco. Phiſtical võ ſignat friditatẽ: ⁊ ſiſr oẽs ꝗbꝰ exiſtit viriditas ꝑter eã q̃ erugini eri: aut ſucco porri aſſimilat. hec nãq; vehemẽs ſignat incẽdiũ. Tu tñ ſis attẽtꝰ ad ea q̃ dicta ſũt de iudicio vrine quõ facilr decipi pt medicꝰ a colore eiꝰ: qm̃ ẽt a friditate pt color eruginoſus ⁊ porralis cãri. pp qõ ꝯſidera pulſũ egri: incẽdiũ i eo: odorẽ acutũ vrine ac eiꝰ colorẽ ſubtilr: qm̃ eo caſu erit viriditas declinãs ad quãdã rubedinẽ pp incẽdiũ qõ i aliis nõ reperies. Sicq; alia cõprehẽde ſigna: ex qbus vna cũ iudiciis vrine iudicabis: vt ſupra ⁊c̃.

⁋ Uiridis eruginoſa deterior eſt porrali magis denotans incendium.

⁋ Eruginoſa poſt febrẽ incenſiuã: aut maximũ dolorẽ apparens: ſpaſmũ non ꝓportionatuʒ ad materiam denunciat. Colera ſuper aliquod membrũ vt ſtõm ſparſa: aut ſpaſmũ de ſiccitate manifeſtat: quia magnã exiccationem ex magno incendio denũcians.

⁋ Uiridis in pueris apparẽs ſignificat ſpaſmũ in eis futurũ. Qꝫ ſi fuerit eruginoſa aut porralis expectãdus eſt de inanitiõe ſeu ad mãm non ꝓportionatus vt hic immediate ante. Et ſi fuerit phiſticalis cũ ceteris hortãtibꝰ ſignis de repletione ꝓnũciari poterit.

⁋ Eruginoſa vehemẽter ſignificat ꝑditionẽ: q: vehemẽs incendiũ: ⁊ venenoſitatẽ ſignificat. Nã colera eruginoſa venenum eſt. prima pmi de humoribꝰ.

⁋ Urina vehemẽtẽ ſignificat frigiditatẽ: ⁊ vt qbuſdã placuit veneni i potu ſumptũ: in q̃ ſi hypoſtaſis apparuerit ſpes erit vite: ſi nõ: timet ei. nã ex hoc cõprehenditur dominiũ virtutis: aut oppoſitum.

⁋ Eruginoſa viridis multe quãtitatis. cuiꝰ ſubſtãtia ẽ ſicut oleũ viride habẽs nebulaʒ ſicut tela groſſa ⁊ ẽ fetidiſſima ⁊ horribilis i q̃ apparẽt reſolutiões ſquamoſe vel furfuree vel crineydales: ita ꝙ oẽs apparẽt ſil' vna: ſignificat ſm iſaac tertiã ſpeciem ethice.

Et quoniam color liuidꝰ nolatus eſt ſupra in ſcõo caplo imediate poſt viridẽ hinc de eo dicendũ.

⁋ Liuidus igit color friditatẽ aut caloris mortificatiões ſignificat ⁊ hec ꝑ maxime in febribꝰ appet peſtilẽtialibꝰ Ubi aduertẽdũ ꝙ hec vrina in mulieribꝰ eſt minꝰ ſuſpecta q̃ in viris ꝓpter frigiditatẽ cõplexionis ⁊ humorũ frigidoꝝ abũdantiam. Nam in eis frequenter apparet. Qꝫ ſi ipſa apparuerit in viris febricitãtibꝰ ſuſpecta habẽda eſt: maxime cum fuerit febris aut incenſiua aut peſtilentialis ⁊c̃.

⁋ Poteſt ⁊ appere in nõ febricitãte vrina ſubtilis ſubſtãtie: q̃ ad liuiditatẽ ſiue plũbeitatẽ cũ q̃dã albedine declinat q̃ ſic per horã poſt eiꝰ mictuʒ remãſit: ethicam ſenectutis denunciat. Theophilus eſt. n. talis ex defectu caloris epatis ⁊ aliorũ membroꝝ.

⁋ Urina tẽdẽs ad liuiditatẽ participans albedine ſpiſſe ſubſtãtie cũ circulo plũbeo epileṗſiã de flãte ſignificat.

⁋ Urina liuida cũ palliditate in q̃ apparẽt athomoſe reſolutiones ⁊ rotũde p totũ in corpe nõ febrienti dolorẽ articuloꝝ ex flegmate ſignificat iſaac.

⁋ Urina pallida ad liuiditatẽ tẽdẽs ſpumoſa ⁊ cineroſa: cuiꝰ ſuperior ps vĩ ſicut oleũ: ⁊ eſt pauca in q̃titate: ⁊ in corpe nõ eſt fluxus vẽtris ſignificat ptiſim.

⁋ Urina pallida tẽdẽs ad liuiditatẽ apparẽs in corpe: in quo appet color pallidus p totũ: ⁊ maxie i oculis ſignificat friditatẽ epatis. Quidã tñ exiſtimauerũt colorẽ liuidũ poſſe ex vehementia caloris ꝓduci. Aliĩ ꝙ ex ſola cauſat friditate: aut caloris remiſſiõe: vñ placẽtinus eʒ abſolute debilitatẽ caloris nãlis in epate ⁊ venis ⁊ corruptionẽ cũ putrefactiõe cõi in venis ⁊ epate ⁊ viis vrinalibꝰ ſignificare ꝓnunciauit: ⁊ ſic ſtranguriã ⁊ aperitonem vene aut rupturã in viis illis ⁊ veſice vlcerationem ⁊ febrem continuã idropem ſpãliter aſclitẽ ſignificat. Qꝫ ſi fuerit pauce quãtitatis ⁊ micta cũ difficultate in febre cõtinua mortem ſignificat remoto vitio veſice: ⁊ vrinalium viarũ. Item in aſclite cũ virtutis debilitate mortem oĩno ſignificat. Itẽ ſignificat ⁊ ptiſim empima tuſſim: catarrũ epilepſiã: vitiũ matricis ⁊c̃. Qꝫ ſi fuerit multe quãtitatis: ⁊ in die cretica apparuerit ſaluationẽ febris continue: aut ſolutionem febris quartane aut ſolutionem opilationis ſplenis aut epatis ſignificat.

⁋ De citrino colore vrine. Rubrica. v.

A De gradibus citrini dictũ ē ſupᷓ. ⁊ hic ꝑ citrinũ itellige citrinũ q̄ citrinitate ꝑcipat intenſiori q̄ꜩ ſit citrinitas q̄ debet temperato. nã citrinus q̄ eſt dict⁹ eſt citrinus ſcđo loco vt ſupᷓ. ¶ Citrinus itaq; color in ꝓſentiarũ ⁊ oēs grad⁹ q̄ ſub eo cōprehēdunt caliditatē vīr ſignificāt. vñ A. ſecūda ꝑmi de colorib⁹ vrine. Oēs aūt q̄ ſunt poſt citrinũ caliditatē ſignificāt. Et differūt abinuicem ſm intenſum ⁊ remiſſuꝫ vt verbi grãa. citrinus ſignificat caliditatē intenſam vt vnum. flauus vt duo vel vnum cuꝫ medio. Ruffus vt duo cũ medio. Citrīgularis duo cũ medio vſq; ad tria. Igneus tria cuꝫ medio. Croceus q̄tuor ⁊c̄. ita q̄ croceus vltimũ obtinet gradũ intenſiōis
B in latitudine citrinitatis. Eſt tamen aduertendũ q̄ hic color citrinus cauſat ex admixtione colere cum aquoſitate vrinali: q̄ q̄nto colera ē ſubtilior ⁊ calidior aliq̄s parib⁹ intenſiorem gradum citrinitatis ⁊ clariorē inducit ⁊ ideo rubeus clarus eſt gradus intenſior citrinitatis: q̄ ab. A. appellaē croce⁹. ⁊ illud videt perſuadere ordo litere eius allegato loco: cũ inq̄t poſtea. Igneus q̄ tincture croci aſſimilat: ⁊ ipſe quidē vehemēter citrin⁹: poſtea croceus: q̄ aſſimilat capillis ꝯfrant: ⁊ iſte eſt q̄ vocat rubeus clarus. nã lypoſtea in lrã vltimo loco poſitũ videt dicere aſcēſum: ⁊ nō deſcēſuꝫ. quēadmodũ in reliq̄s precedētib⁹ poſtea poſitis. ¶ Sed obſtāt huic ſentētie verba Auic. paulo poſt in eodē capl̃o cuꝫ inq̄t. Si aūt citrinitas fortis fiat: ⁊ vſq; ad igneitatis terminũ ꝑueniat: ⁊ ad finē in ea ſignificat: q̄ calor inceſſanter ꝑcedit: ⁊ iſte q̄dē eſt finis citrinitatis. ¶ Credo exponēdũ finis. i. terminus vltimus excluſiuus citrinitatis cum quo ſtat q̄ croceus ſit finis vltimus incluſiuus citrinitatis. Et ꝑ iſta reſpōſione videt in ſuperficie textus in. io. Almāſ. de vrinis inquit. Color q̄rtus eſt igneus ⁊ ſignificat calorē additum ⁊ inflāmatũ. Quintus quoq; color croci q̄ nō plus caloris demōſtrat q̄ꜩ igneus: ſignificat tamē ſanguinē in corpe multũ abundare: ⁊ ex eo aliq̄d vrine mixtũ fore. Et illud q̄ nō plus ⁊c̄. videt q̄ nō multuꝫ: ſicut nō multũ diſtat a ſe inuicē terminus excluſiuus ⁊ incluſiuus reſpectu eiuſdē. fortaſſe ſpeculāti videt q̄ ex aduſtione illius pauci ſanguinis debet vrina reddi minus calia: q̄ꜩ ſit ignea ⁊c̄. Relinquo theoricis: cōſidera.
C ¶ Ex q̄b⁹ infert q̄ vrina citrina dominiũ colere denūciat. Citrina flaua intenſiorē gradũ colere: ⁊ ſic cōſeq̄nter de aliĵs ſm ordinē q̄ poſitus eſt. ¶ Nota tamē q̄ ali
D quādo vrina in egritudinib⁹ frigidis multum tingit: ex cuius tincture nō debemus arguere ſupra dominiũ colere: ⁊ hoc ſpēliter in tribus caſib⁹. primus eſt vbi ſit fortis dolor: vt in colica frigida: dolore auris forti: dentiuꝫ ⁊ hĵ⁹. In quo ex forti dolore agitant materie colerice: ⁊ diſſoluunt. ⁊ ad vias vrine ꝓpellunt: ad qđ concurrit inflammatio ſpirituũ ⁊ caloris ipſum dolorē ꝯſequēs. ¶ Secūdus caſus eſt opilatio ex flegmate cōtingēs in via inter poꝛruꝫ felleũ ⁊ inteſtina. q̄propter colera q̄ ad inteſtina mitti ꝯſueuit ad vias vrine trāſmittit ipſaꝫ tingens. ¶ Tertius eſt q̄ñ in venis eſt opilatio ꝑꝑ flegma ipm: ⁊ ſic flegma putreſit: ⁊ inflāmat caliditate putredinali: qđ flegma ſic ſupcalefactũ ꝑ vias vrine pulſuꝫ ipſaꝫ colorat. Differt aūt hic color a colore q̄ ex colera accidit quoniā robur ⁊ intēſio coloris q̄ eſt ex flegmate incēſo eſt remiſſior nō luminoſus ꝓpter groſſicieꝫ flegmatis. Robur vō q̄ eſt ex colera eſt econtrario ꝓpter ꝑtes igneas colere: ⁊ eius ſubtilitatē.

¶ Urina itaq; citrina q̄ metrũ ē: vt ſupᷓ tēperamētũ: ⁊ caliditatē i epate ⁊ mēbris nutritiuis ſignificat bonã ⁊ cōpetētē digeſtionē: ⁊ maxime h̄ ē verũ in viro iuuene de bite recto mediocris habitudinis ſanguineo vel colerico nō multũ: quod additum eſt: q̄ñ talis vrina conſueuit q̄ñq; apparere i mulierib⁹ eunuchis pueris flegmaticis tertianã ex colera vitellina patientib⁹: nō raro ⁊ in ſenib⁹ cōtinuã habētib⁹. Oꝫ ſi fuerit talis vrina cum tenui ſubſtātia ⁊ radioſa opilationē i epate ⁊ ſplene ſignificat. Oꝫ ſi pauce extiterit quãtitatis fluxũ ventris ſignificabit. ¶ Nota tñ q̄ citrina corporis tēperati non habet hypoſtaſim: dico temperate recti: quoniã in tali non eſt humorũ abūdantia in eaq; nō eſt exceſſus etiam ex parte coloris vel ſubſtātie: cuꝫ neq; in eo ſit exceſſus ex parte qualitatũ actiuarũ vel paſſiuarum que ſunt principia colorum ⁊ huiuſmodi: vt ſupra in primo capl̃o.

¶ Citrina ſubtilis ſubſtātie declināſ ad albedineꝫ. Cui⁹ ſuperior pars eſt ſicut oleũ: ⁊ in ipſa apparet nebula vncuoſa nō ſtatim cũ micta ē: ſed q̄ñ q̄euit ꝑ horã ſignificat primã ſpeciē ethice. Iſaac. Oꝫ ſi fuerit citriniſſima: ⁊ in ipſa appet nebula ſicut tela aranea nō ſtatim vt dictũ eſt: ⁊ cũ hoc incipiunt apparere reſolutiones ſquamoſe ſiue petaloydes ſignificat ſecundã ſpeciē ethice.

¶ Citrina cui⁹ color eſt citrin⁹ nãlis: vel partũ ipꝫ excedēs ⁊ in ꝑma die appet hypoſtaſis que in fundo reſidet cuꝫ aliĵs cōditionib⁹ ſignificat effimerã veram.

¶ Urina citriniſſima i colore: i ſubſtātia vō ad modũ vitelli ouoꝝ ⁊ tenebroſa ſigñat tertianã de colã vitellina.

¶ Urina in colore pallida declināſ ad ſubcitrinũ ⁊ i ſubſtātia mediocriter tenuis: ⁊ obtēbrata i pte ſuperiori: ⁊ i fundo ⁊ in medio tēdēs ad claritatē: ſignificat q̄tidianã de flāte acetoſo: ⁊ de his magis i lrã ſuo ꝺtermiato loco.

¶ Urina in colore citrina vel ſubcitrina in ſubã tenuis mediocriter cũ obumbratiōe partis ſuperioris tendēs ad liuiditatem diu permanēs talis apparēs in corpore in quo apparet venter multũ tumefactus. Et q̄ñ venter percutit facit ſonũ: ſicut tympanũ: ⁊ colluꝫ eſt gracile: ⁊ brachia ⁊ tibie ſūt gracilia valde ⁊ fortiter ſunt: ⁊ ibi apparet inflatio pedũ: ſignificat tympanitem.

¶ Urina citrina vł ſubcitria tēdēs ad quãdã nigredinē apparēs i corpe in q̄ oculi tēdūt ad quãdã nigredinē viridē: ⁊ ſentit dolor extēſiuus ſub coſtis ſiniſtre ptis ſine grauitate ⁊ duricie ſignificat calefactionē ſplenis: maxime q̄ñ in vrina apparēt quidã hūores adinſtar nigri.

¶ Citrina vel ſubcitrina in qua apparēt pili vni⁹ palmi: ſignificat hūores groſſos circa renes exiſtere.

¶ Urina ruffa vel ſubruffa: ſemper exceſſum caliditatis ſignificat ⁊ dominiuꝫ colere in epate ⁊ venis vel flegmatis ſalſi: hec itaq; vrina cũ apparet ſignificat: aut ictericiaꝫ aut abundantiã vniuerſaliter abſq; opilatione epatis: ⁊ quãdoq; colicam cum febre.

¶ Ruffa ſubtilis ſubſtantie ſi lōgo tp̄e apparuerit ictericiam cum opilatione denunciat.

¶ Ruffa vero groſſe ſubſtantie apparens ſignificat mundificationem materie que cōturbatur in epate: ⁊ venis: aut fortē ebulitionē in epate mãe calideq̄ non exiuerat ꝑꝑ ebulitionē: ⁊ ſic per ꝯſequens mortem aut idropem aſclitem denunciat: maxime ſi virtus debilis fuerit.

¶ Ruffa cũ tenui ſubſtantia ⁊ q̄ntitate mediocri in die ſequēti acceſſionē apparēs aut tertianã cōtinuã aut interpolatã: aut cauſonidem: aut emitriteuꝫ: aut freneſim futurã aut antracem aut carbunculũ. Oꝫ ſi fuerit groſſe ſubē: ſignificabit ſinochũ vel ſinocham vel eius ſpēs. Oꝫ ſi fuerit cũ ſubã mediocriter ſpiſſa ſigñat cauſonidē vel febrem ex flegmate ſalſo: vel ſcabiem abundantiam ſanguinis corrupti ⁊ calefacti.

¶ Urina citrina ⁊ plus citrina q̄ꜩ oporteat in ictericia mala. ſignificat enim futuram idropem.

¶ Citria ⁊ clara i dignatiōes egritudis ſigñat: timēdũ ē q̄

de infirmi defectu ſpāliter ī acutis vt ſcḋo pnoſticoꝝ.

¶ Ruffa in ſubſtantia tenuis indignationem: digōni ta men viciuam ſignificat.

¶ Ruffa in ſubſtantia tenuis cū hypoſtaſi nigra in paſ ſione ſplenis peſſima.

¶ Ruffa in ſubſtantia tenuis in febre incenſiua ꝛ freneſi mala. Q. ſi cū hoc aderit capitis dolor peſſima.

¶ Ruffa a media regiōe ſuperius liuida equaliter ſpiſſa periplemoniam ſignificat.

¶ Citrina vel citrina pallida tenuis vel mediocris q̄ ap poſita manu per totū liueſcit guttaꝫ: aut vicium pecto ris ſignificat: ſed ex gutta ſediminoſa eſt vrina.

¶ De rubeo colore. Rubrica. vj.

E Rubeus color ſub ſe gdus hꝫ vt dcm̄ eſt: quēadmodū ceteri extre mi ꝛ medij: ꝛ hi omnes peccatū ſiue domini um ſanguinis ſignificāt aut eius mixtionē ſignificant. nā rubeus clarus ſignificat pec catū ſanguinis arterialis ſola quātitate pec cantis. Rubeus roſeus peccatū ſanguinis vēnalis in q̄ to: vt ī ſynocha. Rube⁹ obſcurus: peccatū ſanguinis in quali nō nāli. Rubeus vero puluerulētus peccatū ſan guinis groſſioris in q̄li preternāli. nā cū vrina ſit ſan guinis aquoſitas: nō eſt mirādū ſi in ea tales colores fie ri poſſunt. ¶ Et iā exēplificatū eſt ꝙ clarus ē ſicut co lor roſe rubee clare: vt eſt ſcarlata. Roſeus vero vt ē ru beus roſe rubee tēdēs ad obſcuꝝ vt crimiſini: obſcur⁹ q aſſimilaƭ ſanguini pfecto. puluerulētus vero q ſan guini putrefacto ex vēis tracto ſignificat ꝛ eius magnā mixtionē pt̄ū terreaꝝ cū ſanguine: vt in q̄rtana ſangui nea. Duo etenim pmi ſignificant ebulitionē ſanguinis abſq̄ꝫ putredine: vñ in pncipio ſinochi apparet vrīa ru bea obſcura. In ſtatu vero mā exiſte digeſta rubea pulue rulēta. Et q̄ dicta ſunt intelligi habēt eſſe vera ceteroꝝ

F paritate ſeruata ad hūc intellectū. ¶ Et hic nota ꝙ ſan guis extēſiue facit maiorē īflāmationē q̄ꝫ colera: ꝛ hoc in toto corpe ꝓpter multitudinē ſui ꝛ ꝓpinquitateꝫ eius ad oīa mēbra: colera vero itēſiue. Et iō dicebat Auicen. Pñt ꝛ hec dicta aliā recipe iterꝓtationē: ſub roſeo com prehēdēdo duos pmos colores: q cauſanƭ ex pmixtiōe colere rubee ſubtilioꝛ: p obſcurū q cauſatur ex pmixtio ne colere groſſe ꝛ vitelline ꝛ hmōi. Per puluerulētum vero q cauſaƭ ex pmixtione ſanguinis cū colera nigra terrea: aut cū alio humore p aduſtionē terreſtrificato: ꝛ hec interpretatio ſic adequaƭ textui Aui. ꝯſidera. Igne us ſignificat maiorē caliditatē q̄ꝫ rube⁹ puluerulētus.

¶ Rubea in egritudinibus acutis ſaluior eſt q̄ꝫ aquoſa alba: ꝛ melior rubea ſanguinea rubea colerica. nam vbi apparet in talibus alba dubitādū eſt materiā ad alia de riuari loca: aut virtutis impotētiā.

¶ Rubea colerica. q: clara ignea in egritudinib⁹ acutis ſ colera quieta manet non eſt magni timoris. Q. ſi cole ra fuerit mobilis magni extat timoris. nā ex ipſa deno taƭ magnū dominiū colere cū ipſa ad aliā partē moue tur: ꝛ ex ꝯſequēti ad magnā leſionē aptitudine.

¶ Urina rubea in egritudinibus renū preſertim non exi ſtente febre acuta eſt mala: quoniam ſm plurimum ca lidum ſignificat apoſtema Auic.

¶ Urina rubea in dolorib⁹ capitis deſipientiam porten dit: quoniam cōprehendimus calidā mām ex dolore ca pitis petere: ꝛ maxime: cū incipit diminui in rubore.

¶ Urina rubea in egritudinib⁹ acutis rubere incipiēs ꝛ ſic pmanens ꝛ in fundo hypoſtaſim nō faciēs perditiōis egri timorē affert. Nā talis impotētiā vtutis ſignificat.

¶ Rubea vō turbida ſiue groſſa taliter pmanēs apoſte ma epatis ꝛ caloris innati debilitatē ſignificabit: ꝛ maxi me vbi circa epar dolor ꝛ grauitas apparuerit. Iteꝫ tali 3 apparente arguiƭ naturā nō poſſe ſanguinē ab aquoſita te ſequeſtrare: ꝛ ex conſequenti debilitatem ꝛc̄.

¶ Urina rubea ſimilis loture carnis recentis: aut rubea ſicut aq̄ in qua diſſolutus eſt ſanguis ſignificat aut epa tis debilitatem: quia virtutis eius aut ſequeſtratiue aut ſanguinis multitudinē. nā in primo caſu ſequiƭ debili tas virtutis: in ſcḋo vero fortitudo ꝛ tolerātia.

¶ Urina in ſubſtātia ſpiſſa turbata in colore intenſa ru bea purpurea vel puluerulenta ſm yſaac continuam de ſanguine ſignificat.

¶ Rubea intenſa ſpiſſe ſubſtantie in qua in pma die ap paret nebula ſinochā ſine putredine ſignificat. Gal.

¶ Rubicundiſſima in modum flāme ignis ſaltans cum ſpuma minuta tendente ad viriditateꝫ in parte ſuperio ri turbata non ſpiſſe ſubſtantie: ſignificat cauſonem ve rum: ꝛ maxime ſi cum hoc apparent cauſonis aliq̄ alia indicia. Almanſor. Galienus.

¶ Rubea magis ī colore remiſſa: q̄ꝫ dicta cui⁹ ſubſtātia eſt mediocriter ſpiſſa: cuius pars ſuperior ad liuiditatē cum quadam viriditate: ꝛ in ipſa apparēt humores adu ſti: ſignificat cauſonem de flegmate ſalſo cum appendi tio dicto iam. auctores.

¶ Urina rubea roſea intēſa parū ſpiſſe ſubſtātie ꝯturba ta continuā de colera ſignificat. Si vero cum tali vrina apparuerit liuiditas cū quibuſdā granis ſeiunctis ꝛ mi nutis ſignificabit ꝯtinuā cū pleureſi. Almāſ.

¶ Rubea ignea aliqualiter remiſſa: ꝛ in ſubſtantia ſub te nuis: ꝛ in parte ſuperiori obumbrata: habēs malū odo rem ꝛ fetorem: tertianam vel duplicem tertianam de co lera naturali ſignificat diuerſificando ſm etatē ſexum ꝛ complexionē. Nā aliquādo ſignificans tertianā in iuue ne ſignificat continuā in puero: ꝛ ſit tibi pro ſequentib⁹ ꝛ antecedentibus canon.

¶ Subrubea in ſubſtātia ſua tenuis ſiue parū ſpiſſa tene broſa in pte ſupiori: ſignāt ꝯtinuā de flāte ſalſo. Iſaac.

¶ Subrubea vel rubea puluerulēta. ꝛ in ſubſtantia p to tuꝫ ſpiſſa obſcura: ꝛ obumbrata in pte ſuperiori ſignifi cat quotidianā de flegmate dulci.

¶ Rubea groſſa cuius egreſſus eſt paulatinus ꝛ freq̄ns cū fetore apparēs in febrib⁹ ſignificat mortē. Auic. Sꝫ ipſa multi exitus: ꝛ multi ſediminis ſignāt ſeparationeꝫ: ꝛ ꝓprie in febrib⁹ incenſiuis.

¶ Rubea in q̄ appet hypoſtaſis ſicut fruſta carnis appa rens in febre acuta mortē ſignificat. Almāſ.

¶ Urina in q̄ apparet hypoſtaſis rubea in febrib⁹ adurē tib⁹ ſignificat vltimā ſanguis repletionē Auic.

¶ Urina cui⁹ color aſſimilaƭ loture carniū: ꝛ ē valde feti da ꝛ pinguis ſignificat mortē. Aui. Almāſ.

¶ Urina rubea intēſa apparēs in corpe nō febriēti ꝛ circa partem dextrā ſub coſtis ſentitur caliditas excedens ca lefactionem epatis ſignificat. Auic. ꝛ maxime ſi in ocu lis apparet citrinitas.

¶ Rubea turbata remanēs turbata ſpiſſa ſimilis loture carnium: que cū difficultate mingiƭ apparēs in corpore in quo ſentiƭ ſub coſtis in dextra pte tumor ad modus lune nouelle: ꝛ cū hoc patiƭ fortē ſitiꝫ: ſignificat apā ca lidū in gibboſa pte epatis. A. Almāſ.

¶ Urina minus rubea q̄ꝫ pus dicta turbata ꝛ ſpiſſa q̄ cū difficultate expelliƭ apparēs in corpe de quo in precedē ti ꝛ in principio nō appet febris: ſꝫ in ꝓceſſu: ꝛ ſentiƭ ali quādo tuſſicula: in qua nil expuiƭ: ꝛ nō patiƭ ſitiꝫ fortē: ꝛ cū ſub coſtis dextris appet tumor ad modus lune no uelle: q quādo tangiƭ nō ſentiƭ multū ſignificat apoſte ma frigidū in gibboſa parte epatis. Q. ſi cū ea appet pō dus ſuſpenſum: ꝛ cū hoc poſt aſſumptū cibū grauitas

a doloroſa: ꝛ quodāmō difficultas anhelit⁹: ꝛ ſub coſtis nō appet tumor ad modū lune ꝛc̃. ſignificat apa factus in cōcauo: ꝛ marie qñ egritudines ſunt humoroſe ꝛc̃.

¶ Rubea cū hypoſtaſi alba in acuta egritudine coctiōe꞉ cōpletā ꝛ ſalutē ꝛ breuitatē egritudinis ſignificat.

¶ Rubea cū ſua ſibi ſimili hypoſtaſi diuturniorem egritudinem precedente ſignificat: eſt tamen certa: ꝛ fidelis nuncia ſalutis ſperande.

¶ Rubea cū ſua ſibi ſimili hypoſtaſi lōgo tēpore talis apparens in acuta egritudine: mala eſt.

¶ Urina rubea ꝛ pauca in idropicis mala ꝛ peſſima.

¶ Rubea ꝛ ſubtilis in egritudine acuta mala.

¶ Rubea ꝛ turbida apparens in ſecundo die criſim nūciat in quarto.

¶ Rubea qualis ſanguis in acuta egritudine peſſima.

¶ Rubea ꝛ in tertia ſui parte ſuperiori alba alienationes꞉ ꝛ freneſim ꝛ mortem ſignificat.

¶ Rubea inferius in medio obſcura ſuperi⁹ liuida equaliter ſpiſſa pleureſim ſignificat.

¶ Rubea inferius ſuperius nigra per totuꝫ turbulenta epatis apoſtema ſignificat.

¶ Rubea i qua apparet ſanguis purus: ꝛ cuꝫ hoc ſentit̃ dolor ſub coſtis dextre partis fluxū ſanguinis ab epate venientem ſignificat. Salernitani. Almanſ. ꝛc̃.

¶ Rubea apparens in corpore in quo ſentit̃ dolor extēſiuus ſiue grauitas ſub coſtis dextre partis nō remanēs fixus. ſignificat ventoſitatē exiſtere in epate.

¶ Rubea i q̄ apparēt reſolutiōes ſquamoſe: ſed tñ multo minores q̄ ſquame: ꝛ marie in fundo: ꝛ medio: ꝛ in veſica nō ſentit̃ punctio apparēs in corporib⁹ nō febriētib⁹ ſignificat ſcabiē. Saler. Almanſ. ꝛ rogerius.

¶ Rubea i q̄ apparēt reſolutiōes minute crocee: ꝛ qñ digitis cōprimunt̃ faciliter frāgunt̃ nō habētes cōmunitatē in ptib⁹ ſignificat aduſtionē humoꝝ in renib⁹.

¶ Urina rubea ſubtilis in egritudinib⁹ acutis cū ſignis laudabilib⁹: ſignificat velocitatē criſ. ꝛ cuꝫ cōtrarijs eorum ſignificat velocitateꝫ mortis: ꝛ ex toto ſignificat inflāmationem vehementem.

¶ Rubea nō intenſa rubedine declinās ad turbulentiaꝫ cum ſedimine rubeo ſignificat appetitū: ꝛ cruditatem: ꝛ longitudinem egritudinis.

A ¶ Poſtremo aduertēdū primo: q̄ hic locutus ſuꝫ de rubeo vt rubeū ſe extēdit ad rubeū ſanguineū: ꝛ rubeū colericū igneū: ꝛ hoc vt ſequar modū loquēdi auctoꝝ de rubea etiā hoc modo loquentiū. Nā ꝛ lꝫ fiat talis rubedo quādoqꝫ ex inflāmatiōe colere citrine ꝓbatur q̄ fortaſſe ꝓbaret̃ ipſaꝫ collocari debuiſſe ſub igneo citrino. Placuit tñ Auic. ꝛ alijs eam ſic appellare: cū a colera rubea ꝓcedat. Nō enī credo incōuenīēter dictū ipſaꝫ inter latitudineꝫ citrinitatis collocari debere. nec ſic videt̃ in aliquo Auic. ꝛ alijs aduerſari: nomina: ꝛ enim ad placitū poſita ſunt. Colera etenī que hi⁹. cauſa eſt quādoqꝫ citrina: qñqꝫ rubea ab auctoribus ꝓnūciat̃ quare ꝛ eadē vrina qñqꝫ citrina: qñqꝫ rubea dici poterit. Ex dictis tñ ab intelligēti colligit̃: que ſignificatio a rubea ſanguinea q̄ a colerica habenda ſit.

B Secūdo q̄ ꝛ lꝫ vrina rubea: de qua iā actū eſt: ſit ſignū caliditatis: ꝛ marie ſanguinea: tñ ꝯtingit in certo caſu ipſam nobis frigiditatē caliditatis remiſſionē demōſtrare. verbi gratia qñ vrina eſt rubea vt ē lotura carnis recētis. Unde Auic. ſecūda ꝑmi de colorib⁹ vrine: aut ꝓpter debilitatē epatis: ꝛ ſue virtutis defectū que inter aquoſitatē: ꝛ ſanguinem ſeparationeꝫ facere nō valet: ſicut accidit in idropiſi frigida: ꝛ in egritudinibus debilitatis epatis ſm plurimuꝫ qñ ꝓpter eas vrina eſt ſimilis loture carnis recētis.

¶ Poſtq̄ȝ determinatū ē de colorib⁹ vrinaꝝ: vt ſūt idiſſerēter hūoꝝ diuerſoꝝ ꝛ morboꝝ ꝑticulariū aut criſiū꞉ demictatiui. Nūc agēdū ē de ipſis i ꝑticulari: ꝛ determinate: vt ſicut etatū oium cōplexionū ſexus hūorū omnium ſm ſpecies ſuas: ac morborū cōmuniū ſignū.

¶ De coloribus vrine etatum. Rubrica. vij.

C URina infantium declinat ad albedineꝫ cuꝫ ſpiſſitudine ꝛ ad lactis nām ꝓpterea q̄ eo vtuntur: naꝫ multū humidi ſunt: que hūiditas multū obtundit caloreꝫ naturalē ꝛ materia tingens in eis pauca eſt: ꝛ illa ē occulta: ꝛ ſubmerſa. Vñ Auic. Amplius ſignificatio pueroꝝ eſt parua: ꝛ ꝑcipue infantiuꝫ propterea q̄ lacte vtuntur: ꝛ q̄ materia tingēs in eis eſt queſcens ꝛ ſubmerſa. ¶ Urina pueroꝝ eſt magis tincta q̄ infantium lꝫ nō ſit multum colorata. nā vigorato in eis calore plus tingit̃ vrina. Secundo materia colerica in eis eſt magis multiplicata: nō ita queſcens: vt in iſantibus. Item in eis multa ſuperfluitas flegmatica generat̃ ꝓpter indigeſtiones q̄s incurrūt ex frequēti comeſtiōe q̄re cum ex ipſa maxima pars per vrinā euacuetur cum videam⁹ eos freq̄ntiſſime mingere: ꝛ multū hinc vrina eorū redditur alba parū ad citrinū declinās cum multa ſpiſſitudine. flātice enim aquoſe ſuperfluitates ex indigeſtiōe multiplicātur: vt patet q̄ per vias vrine ad extra pellunt̃. Et hec eſt vna ex cauſis q̄re infrigidati multuꝫ mingūt. ¶ Urina iuuenū ē vria citrina ad igneū tēdēs cū ſubſtātia mediocri calido ente in eis potentiſſimo nō ſuffocato: vt in pueris: ꝛ colera abūdātiori in ea etate exiſtente alijs paribus. ¶ Urina ſenum eſt ad albedineꝫ: et ad ſubtilitatē declinās. nā in eis calor eſt remiſſus: ſimiliter colera que ſunt due cauſe tingētes ꝑncipaliter. Itē q2 in eis multiplicant̃ per viā indigeſtiōis ob caloris debilitatē materie flegmatice aquoſe: ꝛ qa exiccantur: ꝛ ſiccitas eſt cū ſubtilitatis vt ſupra: hinc vrina ē ſubtilis ad qđ ꝯcurrit debilitas virtutis non valētis ꝑ illas vias expellere materias groſſas habētes vrinā ingroſſare. Iteꝫ vt exiſtimo vie facte ſunt merito etatis anguſtiores: qm̄ ꝓpter exiccationē naturalē fit coanguſtatio: vt patet. eſt enī vt opilatio ibidē attenuatoria ꝛ hec vt pꝫ facit ad vrine ſubtilitatē: ꝯtingit tñ quādoqꝫ in eis groſſas vrinas gñari. vt nā ente forti ſup aliquos humores ſiue ſuperfluitates groſſas: q̄s per illas vias extra pellit. ¶ Urine vero decrepitoruꝫ ſunt minus tincte ꝛ magis ſubtiles eis q̄ ſenū: cōtingit tamē in eis groſſas fieri: vt dictū eſt: q̄s ſuſpectas hēre dꝫ medicus: dubitās ne indicent futurū lapidē in renib⁹: aut veſica: nā ſi viderit eas multiplicari: dubitādū ne v̓tus deficiat in eoꝝ expulſione. ꝛ q̄ ipſe remanentes aſſentur ꝛ in lapidē cōuertant̃.

¶ De colorib⁹ vrine ꝯplexionū. Rubrica. viij.

D DIctum eſt de colorib⁹ vrine temperatis: nūc ꝓſeq̄r de vrina naturaliū diſtemperatarum. Et eſt ꝑmittendū vt ſupra: q̄ caliditas fridītas ſiccitas ꝛ hūditas ſunt ꝑncipia factiua coloris: ꝛ ꝑ ꝑte ſubſtātie. Iuxta qđ ponunt̃ he ꝯcluſiones. ¶ Urina flegmatici debꝫ eſſe alba vel ad albedinem declinās in ſubſtantia per totū ſpiſſa. Nam color talis dat̃ a frigiditate: ſubſtātia vero ab humiditate: ꝛ quoniā humiditas in eo reperit̃ groſſa ad bonū intellectū: hinc ꝛc̃. Sed hic eſt aduertendū ne cōtingat deceptio ex opilationib⁹ in vijs vrinalib⁹ contingētibus. nā in multis talib⁹ flegmaticis vidi vrinas albas cū ſbtilitate ꝯtingēte ex opilatiōe ꝛc̃. ¶ Urina colerici dꝫ eē citrina ruffa ꝛ multū colorata cū ſubſtantia tenui ꝑ totū: nā color datur a caliditate tenuitas ꝛ ſiccitate ꝛ ꝓportionabilr̃ vt de flātica dictū eſt. ¶ Urina ſanguinei dꝫ eſſe ruffa cū rubedine tē

dente ad obſcurū: vel nō ad ita clarum vt colerici in ſubſtantia mediocriter ſpiſſe. pȝ ex dictis. ¶ Urina melancolici eſt albedini vicina cum quadam fuſcitate ⁊ cum ſubſtantia ſatis tenui: hec patent ex dictis.

¶ De vrinis mulierū nō pregnantiū. Rubrica. ix.

D Rine mulierū ſunt ſubcitrine ad albedinem cum turbulentia quadã ⁊ notabili groſſicie declinantes. Ad albedinem quidẽ ratione ſexus frigidi: quia frigide flegmatice ⁊c̃. turbulẽte quidē ⁊ groſſe quia in eis multiplicant̃ ſuperfluitates flegmatice groſſe: quas ſic groſſas natura per vias earū latas bene poteſt expellere. vnde latitudo ſuarū viarū eſt cauſa. quare in eis nō ſic multiplicant̃ lapides. Itē ad earū ingroſſationē ⁊ turbulẽtiã cōcurrūt materie que a matrice ꝑ canale vrine magnū vna cū vrina ad extra ꝓpelluntur: ⁊ ideo vrine mulierū pãnos maculãt: ⁊ nō virorꝫ vt notat experiẽtia. Ex quib' infert̃ ꝙ vrine virginū debẽt eē minus turbide: ⁊ min' tincte. Sit tamē hic ⁊ alibi: vbi opꝫ memoria canonis qui poſitus eſt ſupra ꝙ debet ſp cōſiderare etatē regionē ⁊c̃. in cōparãdo vrinas adinuicē. Et ꝙ dictū ē de vrina mulierū: vt ſūt in naturali earū diſpoſitiõe: in qua opꝫ ipſaꝫ vrinã variari a ꝯſueta cū ſunt pregnãtes: q̃ pregnatio ē naturalis diſpoſitio: hic videt̃ etiã cōmuniter de ipſarū ꝑgnãtiū vrina. Et eo audacius loq̃r quo hec in pte ducē meū Auic. ſecut' fuero. Studeat itaqꝫ medicus q̃libet in cõprehẽdẽdo vrinã vere pregnãtiū. Cū frequẽtiſſime ex eius viſu: ⁊ iudicio cõtingat medicos decipi vñ infamiã acquirūt: ⁊ credulitatē apud dominas amittūt: que ſunt tuba cõmunis medicoꝝ. Pro qua nō amittenda omne ſtudiū omnemqꝫ diligentiã debẽt accuratiſſime adhibere. Acquirūt etenim ex ipſius vero iudicio gloriã vtile ⁊ honorē.

¶ De coloribus vrine pregnantium. Rubrica. x.

E Rine pregnãtiū debẽt cū magna ſolẽnitate cōſiderari obſeruãdo cõditiões ſuperi' memoratas: debet medic' attendere ſi vrina ē ei' que in ꝑncipio impregnationis: aut medio: aut in fine: quoniam alia ⁊ alia debet in his diuerſis tẽporib' apparere. ¶ Urina pregnãtis in ꝑncipio: q̄ʒ in primo ſecūdo vel tertio aut quarto mẽſe ⁊ vſqꝫ ad ſextuʒ excluſiue eſt citrina ad ſubalbidinē declinãs clara in ſupꝑficie habẽs nebulã. In medio vero eius hypoſtaſim: vel materiam hypoſtaticã ad modū coti carminati in qua appent quaſi granula aſcẽdẽtia ⁊ deſcẽdẽtia: q̃ cū mouet̃ ſiue agitatur nō ꝯturbatur. Citrina quidē ⁊ ad ſubalbedinē ⁊c̃. quia calor reuocat̃ ad matricē: ⁊ alias vias videt̃ deſerere. hinc eſt ꝙ nō multū tingit. Itē magna quãtitas ſanguinis mitt̃ ad matricē quo ad ſubtiliãdū ipſuꝫ ⁊ alia faciat iuuamẽta neceſſaria mitt̃ alia pars colere que ē cauſa magne tincture. Clara quidē quoniã ſuperfluitates que ſolẽt eē cauſe turbulẽtie: vt ſupra clauſa matrice iã cū vrina nō expellunt̃. Sed hic nota hoc eē verum

F vt in plurib': quoniã reperiunt̃ mulieres q̃ in toto tempore ĩpregnatiõis mẽſtruant̃ in qbus vrine nō ſunt clare: in ſupꝑficie ⁊c̃. Nam in ſuperiori regiõe vrine matrice ente repleta multis ſupꝑfluitatib' viſcoſis: calore exiſtẽte potẽti. ⁊ reuocato ꝓpter cõceptū euacuãtur he ſuperfluitates: quas cum ſubtiles facte ſint ⁊ leues calor ipſe ad ſupiora ꝓpellit. Cotū aūt carminatī eſt ex eadē materia que eſt nebula: ſed nō eſt materia ita leuificata: ſed eſt medio modo ſe habens iter grauē ⁊ leue. ⁊ ideo locū mediū ſiue regionē mediã petit: ⁊ ē albificata dyafona: eo ꝙ ē rarificata a calore a quo ẽt dyafonetatē recepit carminatū ⁊c̃. ꝑꝑ vẽtoſitatē quã multiplicãt pregnãtes vt ſtatiꝫ dicet̃ de granis. ¶ Sed dicet aliqs. ſi he materie viſcoſe expellunt̃ a matrice: ergo deberent facere vrinaꝫ turbidã. ¶ Pro iſto dicẽdū ꝙ he materie viſcoſe ⁊c̃. nō ꝑ os matricis ad canale magnū vrine deducte cum vrina expellunt̃: imo ſtat os clauſum: ⁊ ille materie ſubtiliate reddũt ad vias vrine minores: ⁊ de minorib' ad maiores ⁊c̃. extra pellunt̃ ⁊ vniunt̃: ⁊ loca in vrina cõuenientia eis rõne q̃litatū motu acquiſitarū petūt. Unde q̃ ē in media regiõe: eſt mã nō habẽs in partib' ſuis multã vnitatē: ſed modicã: imo diſtãtiã inter partē ⁊ partē vt cotū carminatū: eſt tñ mã multū groſſior nebula.

G ⁊ magis viſcoſa valde: in qua appent ⁊c̃. Ubi aduertendū ꝙ ꝓpter fortes opilões atteuatorias q̃ a fetu i corporib' ꝑgnãtiū contingũt multiplicant̃ vẽtoſitates in eis: q̃ poſtmodū cū materieb' ipſis ꝑ vias vrine expellūtur. Ampli' clauſa via iteſtinoꝝ. nã vt notat experiẽtia ꝑgnãtes frequẽter mīgūt: ⁊ raro aſcellãt vẽtoſitates ita ꝙ iſte cãnt in vrina granula pua ſiue ãpullas minutas: q̃ dicunt̃ granula eo ꝙ nō ſūt diafona ꝓpter eoꝝ puitatē. Apparẽt nãqꝫ deſcẽdere ⁊ aſcẽdere: eo ꝙ earū quedã eſt leuior: quedã grauior. vñ pulſe a vapore ſiue vẽtoſitate eminẽtes ſibi muicē frãgunt̃. fracte ⁊ ſtricte deſcẽdūt: hec tñ granula raro vident̃ q̃re dictū ē qñqꝫ de qb' aliqd. cap. vij. Cotū võ vt frequẽter q̃uis neutrū qñqꝫ appent vt dictū ē in mẽſtruata: q̃re cotū eſt ſignū efficacius granis q̃ cū mouet̃ ⁊c̃. Nã in principio clauſa matrice: ⁊ ab ea ſupꝑfluitatib' ꝑ canale magnū vrine nō expulſis natura mittente ſanguinē ⁊ alios hūores ad matricē: cõtingit vrinã remanere puriorē. q̃re in eis ductu nō cõturbat̃. ad qḋ facit opilõ magna vt dictū ē: q̃ ē cõꝓhibẽs materias groſſas ꝑ vias ipſas ſic groſſas expelli. ¶ In medio vero iꝑregnatiõis: q̄ʒ in ſexto ſeptimo vel circa vrina erit coloris aq̃ cicerū rubeoꝝ vel peduꝫ citrinoꝝ modo Auic. Nã facta retentiõe ſanguinis ex multo tẽpore nã matricis exiſtẽte forti ad expellenduꝫ expellit ꝑ poroſitates aliquid ſanguinis retẽti fuſci. qui cum vrina cõmiſcet̃ ⁊ colorē illuꝫ cauſat. Et hoc maxie habet verū in muliere latoꝝ poroꝝ: quoniã in ea q̃ eēt ſtrictoꝝ poroꝝ nō ſic appareret. Unde ⁊ raro iſte color in pregnãtib' videt̃ pedū citrinoꝝ ⁊c̃. Nam vrina eſt ſimilis aque i qua ſunt cocti pedes citrini animaliū vt ſūt vituli nō excorticati: quia excorticati faciūt broduꝫ albū que eſt viſcoſa declinãs ad fuſcū. Nã virtus expulſiua matricis expellit materias flegmaticas viſcoſas iſum do matricis alteratas cū aliquali ſanguine fuſco. ad qḋ etiã facit calor adurens: ſed hoc rariſſime apparet.

H ¶ In fine vero impregnatiõis: qñqꝫ appet i vrinalib' earū rubedo in loco in q̃ appꝑuit in ꝑncipio ꝑgnatiõis ſubalbedo. Et cū mouet̃ vrinale pregnãtis ꝯturbat̃. Auic. 22. tertij de ſignis ĩpregnatiõis. Ex qb' infert̃ ꝙ color vrine: tūc debet eē citrinus ad rubedinē declinãs. Naꝫ Auic. nō videt̃ ponere differẽtiã aliã iter colorē q̃ apparet in ꝑncipio ⁊ q̃ i fine: niſi ꝙ loco ſubalbedinis ⁊c̃. cõſidera ſecũda ꝑeni de vrinis mulierū. Inqꝫ. Et cū hoc loco eius. ſ. yrini fuerit rubedo erit in fine ꝑgnatiõis ⁊ ꝓprie ſi turbet̃ cū mouet̃. Color yrinus ē color viridis tẽdẽs ad crudū: aut blauus q̃ ambo cauſant̃ a frigiditate ſeu remiſſa caliditate: vt ſup̃ reuocato iaꝫ calore ad matricē ⁊ trãſmiſſa ãplius colera cū ſanguine ad matricē: vt ſupra. Iſte igit̃ color yrinus ē apparẽs i ꝑncipio ⁊c̃. Apparet itaqꝫ rubedo. nã nã icipiẽte mouerí ad expulſionē faciẽdã. Unde egrediunt̃ alique partes flegmatice tincte a ſanguine in ipſa matrice. Et cuꝫ iſtis omnib' colorib' apparẽt in fine: ⁊ medio nebula: ⁊ cotū granulaqꝫ: qñqꝫ de quib' actū eſt. Sed hic eſt maxime aduertẽdū ꝙ oĩa iſta ſigna ſit̃ qñqꝫ poſſunt apparere in muliere non

re nõ pregnãte:in qua eſt retentio mẽſtruoꝝ:vt in mo/
la in qua multi famoſi medici decepti ſunt:ꝛ nõ paruã
ſoꝛtiti infamiã:qui caſus accidit in quadã famoſa dñá:
vt meo tẽpoꝛe papie:nam ꝛ bonus ꝛ ſapiẽtiſſimus ille
Marſilius de ſancta ſophia:tunc aliqualiter titubauit
vna cũ petro de tuſſignano valẽtiſſimo practico:ꝛ ideo
ſtudeãt iuuenes:vt ſimul cũ ſignificatione ſumpta ex
vrina habeãt verum iudiciũ ſumptũ ex aliis ſignis im/
pregnationẽ demonſtrãtibus inter que eſt vnum preci
puum ꝛ magnũ vt obſtetrix iponat digitũ in vulue:ꝛ
ſentiat ſi oꝛificiũ matricis clauſum ſit.Q, ſi ſic arguit i/
pregnationẽ vt.5.aphoꝛiſmoꝝ.cõmẽto.5.Nã tpe ipre/
gnationis nõ põt acus intrare.21.tertij.de generationes
embrionis.Itẽ retẽtio mẽſtruoꝝ in ſuo tpe in muliere
bñ ſana eſt ſatis efficax ſignũ:immo mulieres maxime
ſup hoc ſolo ſigno ſe fundãt ei magnã adhibẽtes fidẽ:ꝛ ef
ficaciam.Itẽ q: ſentit doloꝛẽ in decimo die a tẽpoꝛe cõ/
ceptionis.Itẽ ſi labia vulue ſicca ſunt:que in mola pri/
mus reperiunt humida.Itẽ q mulier nõ ſit artetica:vel
ad eã diſpoſita:q: in hac diſpoſitiõe videt vrina ſilis ꝛc.
Itẽ q nõ mltũ appetat coytũ:ꝛ ẽ verũ:vt in pluribꝰ.Itẽ
q: hꝫ appetitũ coꝛruptũ ad aliquã determinatã rẽ in ex
A cedẽdo nõ ſolũ ex pte qualitatis:ſed quãtitatis.vidi mu
lierẽ pregnãtẽ comedere cineres i magna quãtitate. Re
periuntur mulie que ſatiari nõ poſſunt ex comeſtiõe ali
cuius rei tam ex ipregnatione facte grate:vt pomoꝝ ci
croꝝ piſciũ ꝛ hꝰi.Cõſimilr q abhoꝛreat res ſibi conſue
tas ꝛ alias ſibi gratas:vt ſic appetitus ſfeis deficiat:nul/
la interueniẽte cã alia vt febris ꝛ hꝰi:que poſſit eẽ appe
titus deiectiua.Et etiã ſi cũ his ſentit ſe in cruribus lan
gueſcere ꝛ graues ſic fieri.Itẽ ſi ſentit in coytu vir eius
caput virge cõſtringi inhoneſtũ peti a muliere. Item ſi
mamille ingroſſantur. Itẽ fac experiẽtiã.Ypo. aphoꝛiſ/
moꝝ.Mulierẽ ſi vis ſcire ſi õceperit mellicratũ da ei bi
bere.verbi gratia.℞.aque pluuialis.℥.viij.mellis.℥.iiij.
bulliãt ad õſumptionẽ tertie partis.Et cũ mulier vadit
doꝛmitũ da ei bibere.℥.vi.Si itaq ſentiat doloꝛẽ foꝛtẽ
ꝛ toꝛtionẽ in vẽtre iudiciũ erit de impregnatione:ſi ve/
ro nõ:nõ.Hec addidi cupiẽs in oĩbus honoꝛẽ iuuenũ
medicoꝛũ:q ſi plura habere voluerint:immo debent:re
currant ad Aui.21.tertij allegato capitulo.

℃ De vrinis viroꝛum. Rubrica. xi.

B Viroꝛũ vrine ſunt magis coloꝛate ꝛ
cũ mouẽtur turbãtur ꝛ earũ
turbatio ad ſupioꝛa aſcẽdit.Q, ſint magis
coloꝛate patet ex cauſis abũdãtioꝛibus in
gẽtibus vrinã exiſtẽtibus in viris:ꝛ cũ mo
uẽtur ꝛc. Nã vrine viroꝝ ſunt ſubtilioꝛes.
Unde partes groſſe terree faciliter deſcendunt per eas.
Cũ ergo agitatur partes ille groſſe mote ſuperioꝛa petẽ
tes partes ſuperioꝛes vrine turbant.In mulieribus ve/
ro cum vrine ſunt multũ groſſe:ꝛ partes groſſe cũ ſint
multũ cũ ſubtilibus mixte ex parua agitatione non ſic
turbantur:non potẽtibus partibus groſſis ſic faciliter
ſepari:nec p ptes penetrare vt in viroꝝ vrinis.Q, ſi cõ/
tingat eas turbari illa turbatio parua eſt i reſpectu tur/
bationis vrinaꝝ maſculoꝝ.ꝛ cã patet.Itẽ ſpuma mulie/
rũ ẽ rotũdioꝛ mã ex te viſcoſioꝛi ꝛ in circulũ magis apta
verti pp maioꝛẽ eius reſiſtẽtiã quã facit eius fractioni:
ꝛ hec ſpuma ſm plurimũ apparet in ſummitate vrinaꝝ
mulierũ.℃ In vrinis viroꝝ ilico cũ cõmiſcẽtur cũ mu
lieribus apparẽt fila adinuicẽ texta:que nõ ſunt niſi q̃/
dã ſpecies ſpermatice retente in vijs vrine hoꝛa coytus:
que cũ vrina expellũtur:ꝛ hec vocantur fila ſpmatica.

℃ De differẽtia inter vrinã hoĩs ꝛ alios liquoꝛes,ꝛ vrinã
alioꝝ animalium. Rubrica. xij.

Omitto hoc loco coloꝛes vrinarũ C
alioꝝ aĩaliũ de qbus
Aui.ſcda primi allegato loco. Sed iñ pp
dec eptiões:qs faciũt truſatoꝛes:hic addo
qd eſt ex duce ſumptũ.ſ.modũ diſtinguen
di inter vrinas ꝛ alios liquoꝛes. Nã alij li/
quoꝛes quãto plus viſui approꝑinquant tãto clarioꝛes
iudicãtur:ecõtra de vrina.℃ Propter qd ſciẽdũ q mi
xtoꝛũ quedã habẽt ptes eterogeneas iſenſibiles. Que/
dã ſenſibiles:qdã nõ multũ iſenſibiles.Exẽplũ pmi.vt
vinũ putrefactũ.Exẽplũ ſcdi.muſtũ. Exẽplũ tertij.vri
na:q: in ea ſunt ptes humoꝛales nõ multũ ſenſibiles.
℃ Scdo ſciẽdũ q ptes humoꝛales vrine ſunt in dupli D
ci dñia:quedã nõ habẽt magnã mixtionẽ cum vrina:ꝛ
iſta ſunt que trãſeunt in hypoſtaſim:ꝛ de his nõ eſt ſer/
mo:qdã habẽt magnã mixtionẽ cũ ea:ita vt nõ valeãt
ſepari a ſubſtãtia vrie:ꝛ iſte partes videntur de prope:q:
in oculo maioꝛẽ angulũ cauſant de lõge parũ:ita vt ſub
tilio videri nõ poſſit:ꝛ ideo de lõge iudicatur clarioꝛ.In
vino aũt aut alio ſili liquoꝛe ptes terree ſũt pauce ꝛ par
ue:ꝛ multũ pmixte:hinc ẽ q de prope nõ videntur ſicut
nec de lõge.Unde ipſum quaſi in omni diſtãtia vniſoꝛ
me iudicat:lꝫ in lõga groſſus aliq̃liter iudicatur ſiſt cõ/
fuſe repreſentatio groſſis ꝛ ſubtilibꝰ:In muſto aũt par
tes eius groſſe de prope videntur ipſis predominanti/
bus ſubtilibus de lõge aut eꝫ ſubtilibꝰ pdominãtibus:
lꝫ et groſſe videatur.Preter aũt hoc ſignũ:eſt ſignũ ſũ
ptũ ab odoꝛe:vt cõprimẽdo cum manu os vrinalis.de/
inde odoꝛare manũ:ꝛ hoc ſagaciter faciendo propter ſa
gacitates truſatoꝝ.Et qd dictũ eſt ab Aui.dꝫ itelligi i
vrina ſana:qm in diabetica ſemper apparebit clara ipſa
exiſtẽte indigeſta.ꝛ in ſe nõ habente partes humoꝛales.

℃ De coloꝛibus vrine in omni ſpecie cuiuſcunq humo
ris apparẽtibus. Rubrica. xiij.

Vitiũ faciẽs a flegmate ipſum diſtin/ E
guã in ſpecies ſuas coloꝛem po
nẽs vrine vniuſcuiuſq eius ſpeciẽ denũciãs.
Flegma igitur diuidit in naturale:ꝛ nõ nã/
le.℃ Flegmatis naturalis vrine coloꝛ iã po
ſitus eſt de coloꝛibus cõplexionũ ꝛ preſer/
tim cũ eſt ſine febꝛe.Flegmatis ſit nãlis vbi adeſt febꝛis
ipſa flãtica vrina eſt ſubcitrina in ſubã eius p totũ eq̃lr
ſpiſſa cũ modica obũbratione in parte ſuperioꝛi.℃ Fle
gmatis nõ nãlis q̃tuoꝛ ſũt ſpẽs:acetoſum ſalſum dul/
ce:ꝛ vitreũ.primus q̃rti de febꝛe flegmatica:crudũ ꝛ mu
cilaginoſũ ſub vitreo cõprehẽditur.aqueũ ꝛ inſipidũ
ſub dulci:põticũ vero ꝛ acre ſub acetoſo:qd additũ eſt:
quoniã pma primi de humoꝛibus oẽs iſtas ſpẽs deno/
minat.℃ Flegmatis acetoſi abſq febꝛe vrina glauca vl
pallida in ſubſtãtia mediocriter tenuis in pte ſuperioꝛi
cũ quadã liuiditate ſiue obũbratione.Eius vero que eſt
ex febꝛe vrina eſt ſubcitrina remiſſa in ſubſtãtia medio/
criter tenuis cũ aliquãtula obũbratiõe i pte ſupioꝛi.
℃ Flegmatis dulcis abſq febꝛe vrina ẽ citrina p totum
ſpiſſa ſine obũbratiõe ꝛ liuiditate:ꝛ maxime qñ ẽ fleg/
ma dulce p admixtionẽ ſanguinis cũ flegmate iſipido.
Eius vero qd eſt cũ febꝛe vrina eſt in coloꝛe flaua:vl ſb
ruffa in ſubſtãtia p totũ aliqualiter ſpiſſa.℃ Flegmatis
ſalſi abſq febꝛe vrina eſt in coloꝛe citrina:mediocriter
tenuis in ſubſtãtia.Eius vo qd ẽ cũ febꝛe vrina eſt ſbruf
fa:vel ruffa in ſubſtãtia mediocriter tenuis.℃ Flegma
tis vitrei abſq febꝛe vrina alba ꝛ pauca cũ globa in fun
do ſiue cũ reſidẽtia globoſa:vel trumboſa.Eius vo qd
eſt cũ febꝛe vrina eſt ſubcitrina globoſa.

℃ De coloꝛibus vrinarum in omni ſpecie colere apparẽ
tibus. Rubrica. xiiij.

f Colere nālis abſqȝ febre iā dictus ē color vrine. Q; ſi febres ſecerit ⁊ marie tertianā ſiue iterpolatā ex mā ad ex putreſcēte. Urina eſt in colore ruffa vel ſubruffa. Rubea vel ſubrubea: ad ſenſū datus ſupra de colore vrine rubeo in ſubſtantia p totū tēuis cū aliq̄li obūbratiōe i pte ſupiori. Q; ſi ſeb. fecerit ↄtinuā vt cauſonē ⁊c̄. Urina erit rubicūdior cū ſbſtātia tenui p totū. ¶ Cole nō nālis q̄tuor ſunt ſpecies. Citrina vitellina: praſſina: ⁊ eruginoſa. ¶ Urina citrina ſine febre ē citrina in ſuba mediocriter ſpiſſa tenuis ſine obūbratiōe in pte ſupiori. Eius vō q̄ ē cū febre: color vrine eſt citrin⁹ icēſus vel flauus cū ſubſtātia vt ſupra. ¶ Uitelline abſqȝ febre color eſt citrin⁹ in ſubſtātia mediocris. Iſta tñ remittunť: ⁊ intēduntur ſm maiorē aut minorē admixtionē cole cū ſtāte. ¶ Colera praſſina et eruginoſa nō ↄſueuerūt īducere febres neqȝ habitare in venis niſi poſt marias egritudines corrūpētes ſanguinē: ⁊ hūores. vñ nō hñt vrinā colorare. Q; ſi abūdāt in ſtō reperiunť: ⁊ emittunť p vomitū aut ſeceſſū: ⁊ īducūt fortiſſima accidētia: ⁊ q̄nqȝ mortifera apoſtemata.

¶ De coloribus vrine in omni ſpecie melancolie apparētibus. Rubrica. xv.

g Iam dictus ē color vrine melācolie nālis dū eſt abſqȝ febre. Eius vō q̄ eſt cū febre: ⁊ marie in die poſt diē acceſſiōis apparet citrina vl ſubcitrina cū tenui ſubſtātia iam ſupcalefacto humore a caliditate putredinali. In die vero añ acceſſionē ⁊ in die quietis vrina ē diſcolorata tenuis: vt de nāli ſine febre cū nōdū in ipſum humorem egerit calor putredinalis. Aliq̄ñ vō apparet nigra quādo ſoluiť q̄rtana p vias vrine. de qua ſupra. ¶ Melancolie vō nō nālis ſine febre vrina eſt ſubcitrina paleam vl cina in ſubſtātia p totū tenuis. Eius vero que eſt cū febre poſt acceſſionē eſt ruffa vel ſubrubea añ acceſſionē eſt citrina: vel ſubcitrina: ⁊ in ſubſtātia p totū tenuis.

¶ De colorib⁹ vrīe i ſanguie apparētib⁹. Rub. xvi.

h Urina rubicūda p totū ſatis ſpiſſa cū q̄dā liuiditate in pte ſupiori peccatū ſanguinis nō nālr ebuliēns ſignificat. vñ ſupius rubicūda: ⁊ īferius manifeſte liuēs in p̄mis diebus: ⁊ in ſequētibus in colore inopo vl vino nigro corrupto ſilis augmaſticā ſignificat. Illa vō q̄ eſt in colore rubicūda i p̄mis: ⁊ in ſequētib⁹ dieb⁹ vſqȝ ad ſui finē: homotenū ſignificat. ⁊ ſilis ē illa q̄ p augmaſticā ſignificat. ¶ Poſtremo notādū ē q; in ↄtinuis apparēt illi colores q̄ apparēt i iterpolatis ſed vtriqȝ debēt eē itēſiores i ↄtinuis pp maiorē ebulitionē ⁊ in ſubſtātia debēt eē magis ſpiſſe: ⁊ turbide pp maiorē ↄturbationem: ⁊ ebulitionem. ¶ Scdo q; colores vrinaꝝ variāť i febrib⁹ ↄpoſitis iuxta diuerſitatē hūoꝝ peccātiū. vñ i emitriteo i q̄ ē pſimū colere: ⁊ modicū ſtātis appet vrīa ruffa vl ſbruffa cū mediocri ſba. Q; ſi fuerit nō cū multa cola ⁊ cū mlto ſtāte erit remiſſior vt flaua cū ſba groſſa. Et ſilr ſuo mō dicať de aliis: tua itaqȝ ē hos gd⁹ fantaſiare. Nā īfiniti ponere ſūt vt pȝ. ¶ Ex qb⁹ oīb⁹ hr̄ iudicium ō febrib⁹ ipſis ſimplicib⁹: ⁊ cōpoſitꝭ p colores vrinaꝝ ſic ōclatos: iuxta illa q̄ pmiſſa ſūt de colore vrine. ¶ In aphoriſmis hr̄.

¶ Quibus vrine limpide: aut albe male marie vō ſi i ne freticis apparēt. 72. quarte particule.

¶ Quibuſcūqȝ diſtātes ſūt vrine bis i corpe pturbatio ſit ⁊. 31. 7. hic tñ applicari pt ⁊ caplo ō ſba. ⁊ tu ↄſidera.

Capitulum. iij. De ſubſtantia vrine.

Er ſubſtātiā hic nō intelligim⁹ ſubſtātiā ſimplicē vel cōpoſitā vrine: ſe modū ſe habēdi in ſba ipſius quo. ſ. ad groſſitiem: vel ſpiſſitudinē. Tenuitatē vel ſubtilitatē vel mediocritatē inter hec ſiue eius diſpoſitionem in tenuitate ⁊ groſſicīe ⁊c̄. mō Aui. Et lȝ genus turbulētie vel claritatis diſtinguātur a gñe ſubē ab Aui. ſcōa p̄mi. de vrinis. tñ ēt ſub eo cōprehēdiť. Nā Aui. ſub rubrica de ſuba vrine determinat de turbulēta ⁊ clara: vt pȝ intuēti. Nā de hoc genere nullā fecit mētionē: niſi in caplo ō ſuba. Et q̄uis ita ſit: tñ ſcito q; nō oē ſpiſſum eſt turbulētū neqȝ ecōuerſo. ſilr nec oē clarū eſt ſubtile: nec econuerſo. ¶ Propter qđ notādū q; res eſt aliquādo groſſa opaca ſiue ſpiſſa: aliq̄ñ groſſa clara aliq̄ñ ſubtilis clara: aliq̄ñ ſubtilis opaca ſiue ſpiſſa. Exēplū p̄mi. vt carbo in quo remāſerit ptes terree ꝑuate ptib⁹ diafonis: aut q̄a multe ſunt terree: ⁊ pauce diafone ⁊c̄. Exēplū ſcōi. vt criſtallus albumē oui gluten piſciū ⁊ h⁹i. Nā multe ſūt ptes in criſtallo diafone aquee expāſe: ⁊ multe etiam terree cōpacte in quas penetrāt diafone aquee. Exēplū tertij. vt vinū depuratū multū: vt eſt maluaticū antiquū: nā multe ſunt partes diafone aeree: ⁊ aquee commixte cū paucis terreis: nūc vero nullis. vnde diafone dominātur multū ⁊c̄. Exēplū q̄rti. vt in muſto. In eo enim ſunt multe partes aquee ſubtiles: ⁊ ideo dr̄ ſubtile. In eo etiā ſunt multe ptes terree cum illis aqueis: ⁊ aereis mixte ab eis nō ſepate multū: ⁊ nec multū cōmixte: hic redditur opacū. Q; ſi dicať de criſtallo. Dōm q; in criſtallo diafone ſunt ita fortiter cū terreis mixte: vt ñ ſint ab eis facilr ſepabiles: vt ſufficiētes ſunt groſſas illuminare: cuius oppoſitū eſt in muſto. Et in ſūma cā diafonitatis eſt claritas partiū. Nā partes ſuperficiales ⁊ centrales poſſunt terminare viſum. Turbulētie vō cā eſt: q̄a cētrales nō termināt viſum: ſed bñ ſuperficiales. Et hoc forte voluit Aui. cū dixit de vrinis p̄mo caplo. Et cum dicimus turbulētie genus: aut claritatis intelligim⁹ q; penetratio viſus in ea eſt facilis: aut non eſt: lȝ adducat aliā cāȝ. ⁊ tu ibi. has aūt differētias ↄtingit in vrina poſſe cōprehēdi ⁊c̄. Et qm̄ de groſſicie ⁊ ſubtilitate ē facta p̄ncipalr mētio: hinc eſt aduertēdus modus quo comprehēdit vrinā fore groſſam: aut ſubtilē. Nā tēto vrinali in manu dextra dȝ medicus indicē ſiniſtre ponere ad lat⁹ vrinalis diſtāter p duos digitos vel tres vſqȝ ad q̄tuor: ita q; ipſe eū videat p vitrū ⁊ cōprehēdat ei⁹ quātitatē. Quo facto ponat eūdē ſub fundo diſtāter vt ſupra ⁊ ipſe ↄſpiciat p vrinā tanq̄ȝ p mediū ⁊ ſi digitus viſus ē igroſſari: vel appuerit ſub maiori q̄titate tūc vrīa erit groſſa ſi nō multū groſſus videbiť tūc vrina ē ſubtilis. Et rō qm̄ q̄ñ ſpēs trāſeūt de medio dēſiori ad mediū rari⁹ frāgunť a ppēdiculari: ⁊ cauſant maiorē baſim i hac reſtrictiōe ſiue angulū i oculo: ſȝ q̄cūqȝ ſub maiori āgulo vidētur maiora apparēt ⁊ ſub minori minora. ğ ex digito viſo ſub vrinali i magna groſſicie iudicādū ē mediū: p qđ trāſeūt eē groſſum aliis ſemp paribus: ⁊ talis eſt vrīa: igiť ⁊c̄. Ut aūt hic mod⁹ ſit ver⁹: oȝ q̄ſdā ↄditiōes ꝑus attēdē. Pria q; digit⁹ nō multū diſtet ab vrinali. 2⁹ q; vrīale nō multū diſtet ab oculo. 3⁹ q; ſit notabil' ⁊ mediocris q̄titatis vrīe: qm̄ q̄ñ pauca ē ſit multa refractio 4⁹ q; oȝ medicū eē exptū i groſſicie tpata: vel ſubtilitate vt ſciat ſumē lapſū vrinaꝝ lapſarū i groſſicie: ⁊ ſubtilitate a tpata ⁊c̄. Docet itaqȝ medicū eē pſectiuū medico āt experto hec ſola q̄rta ↄditio ſufficiet. ¶ Quidā tñ voluerūt hic vno ſigno turbulētiā: groſſiciē claritatē: ⁊ ſbtilitatē cōphēdere dicētes q; ſi poſt vrīale poniť digit⁹: ipſe male vř: aut nō multū clare cōpzehēdiť. Tūc vrina dicē

das eſt ſpiſſa turbida. Si vo clare ac diſtincte diſcernit: tūc dr̄ ſubtilis ꝛ clara. Dꝫ aūt vrina cadere vt mediū inter oculū ꝛ digitū: vt ſupra. O. ſi medio mō cōprehēdetur: mediocris erit. Qualis dꝫ eē vrina ſani. de q̄ Auic. de vrina digeſta. hec ē mediocris ſubſtātie ticture ad citrinū trahēs ꝛc. Et iuxta h̄ notādū eſt ꝙ lꝫ pſſima de ſbſtātia vrine ponant̄ ꝓ de criſi: tñ illa reduci pñt ad qnqꝫ: videlicet ad vrinā ſubtilē abſolute: ad groſſam abſolute ad mediocrē ſpiſſam: ad mediocrē tenuē: ꝛ ad eq̄lē: ō q̄ eq̄li ſtatim dicet̄. Sꝫ vt tactū ē ſupra i pn° ſcdi capli ſiccitas: ꝛ hūiditas ſūt cā factiua ſpiſſitudinis ꝛ ſubtilitatis. Nā ab hūiditate pōt dupl̄r īgroſſari vrīa. Pmo mō hūores hūectādo ꝛ ligdos ac curſibiles faciēdo: q cū aqſitate vrīali pmiſcēt cā ſpiſſaꝫ reddūt. 2° mō: qñ ex nimia hūiditate mēbra relaxāt̄ p q̄ facil̄r hūores cū vrīa exeūt: dato ꝙ ipſa nō reddat ipſos curſibiles: imo vbi p anguſtā viā: ꝛ ſoliditatē mēbroꝝ mãe ſiue hūores retinebāt̄ p relaxationē ꝛ amplificationē deſcēdūt: ſi ex h̄ facti curſibiles. Cōſil̄r dōm de ſiccitate. nā ſiccitas vno mō facit vrinā tenuē: hūores. ſ. exiccādo: ꝛ eos reddēdo ineptos ad motū: ꝛ ſic īgroſſant̄: ꝛ cū vrina exire ñ pñt: nec eā ſic īſpiſſare: vt ſi ī epate ſicco generent̄ hūores ſicci: ꝛ opilātes ꝛc. Scdo mō qñ mēbrū ſic exiccatū coāguſtat̄: ꝛ ſic p viā āguſtā ñ pñt hūores cū vrīa ad ex̄ ꝓpelli ꝛc. Mediocritas aūt īter hec medio mō diſponit q̄lis dꝫ eē vrīa ſani: ꝛ bñ digeſta. Que vrina ſani ꝛ bñ digeſta ſic ab. A. deſcribit̄ ſcda pmi de vrinis hec ē mediocris ſbe: ꝛ ſubtilis ticture ad citrinū trahēs ꝛ ipoſtaſis ſi ibi fuerit bōe diſpōnis ſꝫ modū quē dixim° ex albedine: ꝛ leuitate: ꝛ eq̄litate: ꝛ figure rotūde: ꝛ odoris tpati: ꝛ nec fetida nec extincta: ſed de hac plenius in fine: cū de quantitate ꝛ de cōtentis ptractatum fuerit. ❡ Ex qbus infertur ꝙ per
A groſſiciē: ꝛ tenuitatē habemus ſignificare ſup multitudinē hūoꝝ aut paucitatē: latitudinē viaꝝ aut anguſtiā: aut opilationē aut mēbroꝝ relaxationē ꝛc.

❡ Urina tenuis mictaq̄ poſtq̄ꝫ ſtetit īſpiſſat̄ aliq̄lē digeſtionē. lꝫ occultā ſignificat. Nā nō cōmiſcuit aliquā ſbſtātiā cū aquoſitate: ꝛ cū h̄ vētū: ꝛ ille vētus īpulit illam ſubſtātiā p totā ſubām vrine: ꝛ iō in pn° viſa eſt tenuis. Sinde p tēpus exalato vēto ſuba illa rarefacta a vēto inſpiſſatur vnde ꝛ vrina ſpiſſa redditur.

❡ Urina ſpiſſa mictaq̄ poſtea ſpiſſa remanet maiorē q̄ꝫ pma ſignificat digeſtionē: nā nō fuit potēs ꝑturbare: lꝫ nō fuerit potēs ſegregare. Cū aūt ſpiſſa remanet ſignificat maiorē īpreſſionē ex pte vēti: ꝛ humiditatis.

❡ Urina ſpiſſa micta: q̄ poſtea deponit: ꝛ clareſcit maiorē his oib° digōnē ſignificat: nā ex hoc arguit̄ po° virtutis in ſegregādo. Naꝫ calidi eſt ſegregare eterogenea. ꝓ de generatione. Iſte tñ vrine ſignificāt egritudinē eſſe i ꝑncipio ꝓcipue cū ſunt cū vlibus remiſſis diuerſificant̄ tñ qñ q̄ ē micta ſpiſſa: ꝛ poſtea attenuat̄ eſt maxime ꝓxima augmēto. Que vero ē tenuis: ꝛ tenuis remanet ē magis elōgata. Alie vo medio mō ꝛc. O. ſi iſte vrine ſic ꝑſeuerāt lōgo tēpore lōgū morbū ſignificāt.

❡ Urina valde tenuis in oī diſpōne ſignificat priuationē digōnis aut in venis opilationē: aut epatis debilitatē: ꝛ canaliū vrine q̄ nō attrahūt niſi qō eſt tenue: ꝛ ſi attrahūt nō eijciūt extra niſi quod ſubtile eſt. Aut multe aq̄ potationē: aut vehemētis frigiditatis cōplexionē cum ſiccitate. Et dictuꝫ eſt valde tenuis: q2 aliqualiter tenuis nō oīmodā digōnis ꝑuatiōnē ſignificat.

❡ Urina tenuis vt ſupra in egritudinibus apparēs debilitatē digōnis ſignificat. nā nō fit debita cōmixtio ptiuꝫ groſſarū ꝛc. quēadmodū debet fieri a vtute ꝛc. Nā potētia virtutis in ſpiſſa mōſtrat̄ cū ad ſubtilitatē venit ꝛ ecōtra in ſubtili cū ad groſſam. Urina hec deterior ē cū appet' in pueris q̄ꝫ in iuuenibus. Nā cum ſint humidiores coꝝ vrie debēt eē ſpiſſiores. Et itaqꝫ in egritudib° acutis apparēt ſignū qō magꝭ elōgāt̄ a nāli diſpōne ꝛc.

❡ Tenuitas vrine i criſim ſine ordine qñ de groſſa mutatur ad ſubtilē recidiuationem ꝓnoſticat. Et dr̄ ſine ordine qñ de groſſa mutat̄ ad ſubtilē. Naꝫ tūc ſignū qō tūc retinētur materie q̄ ſubuerſionē facere poterūt ꝛc.

❡ Urina multū ſpiſſa ſꝫ plurimū maturatōis ſignificat ꝓuationē: ꝛ ſm minus humoꝝ groſſe ſubſtātie maturationē. Nā vrina ſignificās digeſtionē debet eſſe debite ſubſtātie. Si ergo fuerit valde groſſa ſignificat ipotētiā calidi ſubtiliātis. In ſtatu tñ febriū de mā groſſa: ꝛ i apertione apātū pōt eſſe ſignū bonuꝫ: vt in tēpore quo nā cōſueuit facere criſim: hec vrina apparens in acutis egritudinibus: vt plumū ſignificat malū. Nā in eis propter ſubtilitatē mãe debet apparere ſubtilis: q̄ ſi groſſa appebit ſignificat ebulitionē fortē: ꝛ mām ingroſſatā p viā aduſtionis cū vehemēs incēdiū denotabit.

❡ Urina ſpiſſe micta in multa q̄ꝫtitate ꝛ ſepe ē ſanior ſpiſſa micta in pauca q̄ꝫtitate: ꝛ paulatim. Nā pria ſignificat obediētiā mãe: ꝛ vtutis potētiā: ecōtra ſcda.

❡ Cū vrina tenuis in acuta egritudine ad ſpiſſitudineꝫ ꝯuertit̄: ꝛ nō ſeqtur reges ꝛ corpis leuitas liquefactionē ſignificat nā ſignificat vehemens icēdiū eliquās ꝛc. vñ appebit' aliqō veſtigiū vnctuoſitatis.

❡ Urina ſpiſſa perſeuerās cū aliq̄li capitis dolore ꝛ confractione: ꝛ pulſatione in tymporibus in corpe ſano febrē futurā denūciat. Ex his eni arguit̄ ebulitio in mãa qua eleuātur vapores ad caput hec ſigna facientes.

❡ Urina tenuis in cuius partibus rubedinis ꝛ citrinitatis fuerit diuerſitas laborē inflāmantem ſignificat. Laſſitudinē ex inflāmatione ꝯtingētē. nā hoc comprehēditur ex diuerſitate illoꝝ colorum: quoꝝ quilibet ſignificat caliditatem ꝛ inflāmationem. Et ego vidi hanc vrinam in parte ſuperiori igneam ꝛ in inferiori citrinā hec vrina cū tenuitate in qua apparent in fundo ſicut ſurfureis egritudine nō exiſtente in veſica aduſtioneꝫ flegmatis ſignificat. ſi ad rubeū colorē declinauerint: ſignificat aduſtionē in renibus adeſſe.

❡ Urina ſpiſſa in febribus acutis ad ſummū multos ſignificat humores: ꝛ fortaſſe ſignificat liquefactionem. Nō enim in acuta ex paucitate humoꝝ alys parib° dꝫ vrina groſſa fieri vt patet.

❡ Urina ſpiſſa remanens ſpiſſa in pauca quantitate micta caſum virtutis denunciat.

❡ Urina micta aquoſa: q̄ aquoſa remanet ſignificat priuationē digeſtionis oīno: nā eſt ſignū impotētie caliditatis digerētis: ꝛ etiā debite expellētis colerem.

❡ Urina nālis coloris q̄ faciliter mingitur ſuperflue ſpiſſa ꝛ multa ſm plurimū ſignificat bonitatē expulſionis multarū materierū: dato ꝙ aliquando ſignificet perditionē. Ex facilitate mictus eius ꝛ multitudīe arguitur potētia virtutis: ꝛ obedientia materie. O. ſi fuerit pauca: ꝛ difficulter micta expectatur perditio: quoniam arguitur ꝙ ibi ſit multitudo mãe cū debilitate virtutis.

❡ Urina ſpiſſa bona eſt in criſibus egritudinuꝫ ſplenis ꝛ febrium permixtarum patet.

❡ Urina ſpiſſa in qua ſedimē eſt arenoſum ſignificat lapidem. Naꝫ lapis non eſt aliud q̄ꝫ arena ꝛc. Nota tamē ꝙ ſi illud ſedimen eſt album ſignificat lapidem veſice. Si vero rubeum renum ꝛc.

❡ Urina ſpiſſa que apoſtematū ſignificat apertionem vt vidi in pleureſi cognoſcitur, ex eo qō ei admiſcetur ꝛ ex eo qō preceſſit. Naꝫ aperto apoſtemate apparet in vrina mā ſanioſa reddēs vrinā ſpiſſam: ꝛ eſt fetidi odoris. Cōſimiliter petale furfures: ꝛ huiuſmodi ſūt ſigna huius

denotantis fruſta talia ab epate decidi. Ex eo qḋ preceſſit. qm̄ vbi prius fuerit ſignificatio apoſtematis veſice renū vel epatis: vt ſi apoſtema fuerit in gibbo debilitata v̄tute epatis in ſequeſtrādo ſanguinē vrina prius apparet vt lotura carnis recētis. Silr̄ ſi in ꝯcauo reſudāte mā̄e ad iteſtina: egeſtio ſilis videbit̄. Itē in pleureſi ſi vrina ſpiſſa ⁊c̄. vt ſupra videbit̄: ſignificat aptionē apātis: mā̄ trāſeūte p arteriā adortā: aut venas ſibi ꝓpinq̄s. Nā he ſūt ꝓpinq̄ pleure: vñ p poroſitates deſcēdēdo igrediūtur vias vrine ⁊c̄. vñ Aui. de ſuba vrine: tūc apa quod ē apātū lateris exiuit ex pte arterie maioris. Q̄, ſi ſanies fuerit bñ digeſta ꝯueniēs ⁊c̄. nota tñ ꝙ via trāſit⁹ ſaniei hora criſis ad vias vrine nō eſt medico bene nota.

¶ Urina ſpiſſa in ſano q dimiſit exercitiū in qua appet: ſicut pus ⁊ virus tenue: qñqȝ eſt ſignū liberationis laſſitudinis in quā incurrit ex dimiſſione exercitij. Nā tunc cōprehēdit̄ mā̄ȝ cōgregatā euacuari: que erat vt pōdus ⁊ grauedo ⁊c̄.

¶ Urina ſpiſſa ſic egrediēs: aliqñ ſigñat de opilone epatis: ⁊ venaꝝ añ ipm̄: aut ſplenis aut ſtomachi ⁊c̄. Cōprehēdit̄ aūt ex dolore ⁊ grauamine: ⁊ ex colore. qm̄ ſi fuerit ex ſplene erit illic dolor: ⁊ tēdet ad nigrū: cum ab eo colera nigra veniat ⁊c̄. Et ꝯſilr̄ de alijs. Nā in opilatione epatis vrina ſpiſſa apparēs ſignificat aptionē opilationū eius: ⁊ viarū vrine ꝓpter qḋ expectāda eſt in liberatione cōpleta ſluxus epatici ꝯtingētis ex opilone ⁊c̄.

¶ Urina ſpiſſa ſilis vrine aſinoꝝ vel alioꝝ aialiū q̄ declinat ad albedinē cū pticipatione cuiuſdā citrinitatis humorum corruptionē ſignificat. Et qḋ magis ſignificat eſt flegma crudū: in quo aliqua caliditas opata fuit: ⁊ ipm̄ cū groſſa vētoſitate ebulire facit: ſignificat ⁊ qñqȝ dolorē capitis vēturū: aut ſtillicidiū flegmatis a capite ad tracheā arteriā que ſi pſeuerauerit ſigñat litargiam.

¶ Urina tenuis que ſilis eſt in diabete: vel ei ſilis pſeuerās in egritudinib⁹ acutis cū pmixtione rōnis mortē ꝓnoſticat: ꝓpterea ꝙ materie ſupuenit cerebro: ⁊ auffertur anima ſecunda primi.

¶ Urina tenuis i groſſā ꝯuerſa in febre acuta cū ſignis bonis ſignificat criſim cū ſudore. Q̄, ſi non fuerint ſigna bona. ⁊ aderit febris vehemētis iflāmationis ſignificat inflāmationem in corde: aut epate.

¶ Urina groſſa que ante criſim clarificat̄ in febre acuta ē ſignū nō bonū. Illud enim eſt ſignū retentionis materie: ⁊ defectū nature in expellēdo eam.

¶ Urina groſſa turbulēta: ł q̄ nō reſidet aliqd nec clarificat̄ ſignificat ebulitionē: pp vehemētiā caliditatis extranee: ⁊ debilitate innate digerētis: quapropter in morbo

B acuto eſt mala: ⁊ hec ē vt ſubiugalis. ¶ Propter quod notādū ꝙ dupl'r cāri pōt hec vrina turbulēta ſiue ſubiugalis: vno mō pp mortificationē caloris: q2 cū debilitat̄ cā debilitat̄ effect⁹. Sed ſeqſtratio partiū ſubtiliū a ptib⁹ groſſis fit a calore. ergo ipſo deficiēte ſeqtur pmixtio ſubtiliū cū groſſis. Et eſt ſimile ſicut inſpiſſat̄ vrina ab aere extrinſeco quādo corrūpitur. Nā medici ordināt: vt teneat̄ in loco calido: vt ſupra. vt fiat hec pmixtio ⁊c̄. Et ſi querat̄: quare partes terree derelicte ⁊c̄. non deſcēdūt ⁊c̄. dr̄. ꝙ hoc eſt ꝓpter paruitatem eaꝝ: vñ reddunt̄ ipotētes ad diuidēdū mediū. nā in eis ſic puꝫ eſt ſatis remiſſa grauitas. Alio modo fit pp fortē ebulitionē. Nā cū accidit ebulitio in humiditate que eſt cū ſanguine trāſmiſſa: ēt ebuliūt humores ad intra venas. vñ ptes fecales groſſe cōmiſcētur cū illa aquoſitate: ⁊ q2 aqſitas facta eſt rebellis: ⁊ nature diſproportionata membris. hinc inſurgit virtus expulſiua: ⁊ expellit ipſam ſic turbidam p venas vſqȝ ad venā chiliſ: ⁊ ab iſta p venas emulgētes ad veſicā: vt ſupra in pncipio tractatus. Dicitur etiā hec vrina mala in morbo acuto. naȝ cū materia faciēs morbū acutū ſit ſubtilis: etiā vrina debet eſſe ſubtilis. Si ergo eſt groſſa ſignificat vehemētē ebulitionē ⁊ groſſam mā̄m p viā aduſtionis: ⁊ multā debilitatē caliditatis nō potētis ſubtiliare ⁊c̄. Sed vrina ſubiugalis q̄ ē ex ebulitione appet in pncipio: que v̄o ex mortificatione apparet in fine morboꝝ acutoꝝ. Et de hac vrina loquit̄ Gal. q̄rto afforiſmoꝝ. cōmēto. 70. Propter enim humoris corruptionē ⁊ actionē caloris fortis in materiā groſſam: ex qua actione accidit ebulitio cū vētoſitate groſſa turbāte fit hec vrina quēadmodū videmus in actione ignis in picem: raſinā cerā: ⁊ h'. Nā ſtatim apparet ex actione ignis aliqḋ taliū eleuatio vel corpulēte turbate ex vētoſitate groſſa eleuata. Unde pp ꝓnoſticū ſubdit Galienus. Quedā aūt h'i vrinaꝝ turbulēte exiſtūt quedā hypoſtaſim groſſam velociter faciūt: qḋ cū fiat velocitatē ceſſantis morbi ſignificāt. Que v̄o hypoſtaſim nō faciūt: ⁊ turbulēte exiſtūt: vt eſt ſubiugalis: ſi v̄tus eſt fortis lōgū morbū ſignificāt: ſi debilis mortē.

¶ Ex parte coloris ⁊ ſubſtātie ſimul: vrina oleagina: cuius color: ⁊ ſubſtātia eſt ſimilis oleo ē mala: ſi tñ alia apparuerint ſigna bona nō eſt verēda. Item mutatio vrine ſubito de ſignis laudabilibus ad ſigna vitupabilia i egritudinibus acutis ſignificat mortē: qm̄ ſignificat ſubitum caſum virtutis propter paruitatem accidētium.

¶ Urina oleaginea: qñqȝ ſignificat permixtionem rationis: ⁊ ſpecial'r quādo facta eſt ex exiccatione: q2 tunc facta eſt eliquatio ⁊ conſumptio humiditatum cerebri ⁊c̄. ⁊ hoc in egritudine acuta.

¶ Urina que in pncipio acutarū ꝯuertitur ad groſſitiē: ⁊ ad albedinē ⁊ remanet feculenta ⁊ turbida: vt eſt vrina aſini: ⁊ incipit exire inuolūtarie cū vigilijs: ⁊ ingētudinibus ſignificat ſpaſmū vtriuſqȝ lateris: cui ſuccedit mors: ⁊ ſpecialiter cū non fuerint ſigna alia bona iūcta.

¶ In afforiſmis habet̄ de ſuba vrie. 4° affoꝝ. 69. affō.

¶ Quib⁹ vrine groſſe ⁊ globoſe nō ſine febre multitudo ex his tenuis veniēs iuuat. Maxime v̄o talis fiūt qbus ex pn° vel poſt pncipiū: aut celerius hypoſtaſim habēt.

¶ Itē. 70. eiuſdē. ¶ Quibuſcūqȝ in febribus vrine conturbate velut ſubiugaliū his capitis dolores aut adſūt aut aderunt.

Capitulum. iiij. De quantitate vrine.

Quantitas vrie ſumit̄ ex ei⁹ multitudine paucitate ⁊ mediocritate. ¶ Urie. n. multitudo ſiue quātitas multa ex ſeptē cauſis ſumi pōt. ¶ Primo qdē m̄tiplicat̄ vria ob cibi multi ⁊ potus aſſūptionē. ⁊ pot⁹ pcipue. vt. ſ. vñ ſi qs cibū multū ac potū aſſūpſerit: ⁊ nō forti exercitio exercitet̄: aut ſudorē nō multiplicauerit: aut nō fuerit multū cal'e: ⁊ ſicc⁹: ⁊ vrinā paucā fecerit ſuſpicādū: ne illa aqſe ſupfluitas retēta i locū mediū iter ſiphac ⁊ mirach ꝯphēdat̄: ⁊ tādē ad ydropē pueiat: cū his tñ ē attēto ꝙ fluxū vētris ſi patiat̄. nā ex m̄lto ſeceſſu paucificat̄ vria. 4. affoꝝ. ¶ 2° m̄tiplicari pōt ex repſone multoꝝ hūoꝝ i venis exiſtētiū: a qb⁹ multa reſecat̄ hūiditas i veſicā deſcēdēs. ¶ 3° mō i vna criſis nā exeūte p viā illā. ¶ 4° qñ feb. ē iceſiua liqfactiua liqfaciēs hūores corpis. vt cū diſſoluit̄ flā ſpāſſr: aut cū diſſoluūt̄ hūiditates nāles: vt i pn° ethice: vñ tūc ſeqt̄ n̄ alleuiatio: ſȝ aggrauatio: ⁊ tūc appet vria vnctuoſa: vt. ſ. i pcedēti cap. ¶ 5° pp nimiā renū calitatē: attrahētē ad ſe aqſitatē ab epe: añqȝ digō fiat i eo: vt ē i diabetica paſſiōe: ⁊ tūc vria ē valde m̄lta ⁊ aqſa tenuis quēadmodum accidit i crapula. ¶ 6° vſus diureticoꝝ vinoꝝ q̄ ſi: ⁊ h'ī: que vrinam multiplicant C

¶ Septimo propter expulſionis aliarum ſuperfluitatum: iuxta illud commune: tria ſunt que augmentata ſe diminuunt: et diminuta ſe augmentant: Sudor: egeſtio: et vrina.

¶ Paucitas vero nouem cauſis fieri pot. Primo quidem propter paucitatem cibi et pot⁹. ¶ Secundo euacuatio per alias regiones: vt ē egō ſudor et b⁹i. ¶ Tertio opilo in vijs vrinalib⁹: aut collo veſice ꝯtingēs: vt i calculoſis: aut ex quolz ex alio hūore ⁊c̄. ¶ Quarto q: aqſitas retinef i loco aliq: vt i idropē. ¶ Quīto pp nimiā febrilē calitatē ꝯſumētē hūiditatē: vt ꝯtingit i febre acuta: et eſt ſignum mortale. ¶ Sexto pp mortificationē caloris et ꝟtutis: vt i proximis morti. ¶ Septimo pp nimiā fridītatē paliticātē veſicā vt i ſtrāguria. ¶ Octauo et pticularius ex apate mu: aut colli veſice ad ec̄: aut apate mr̄cis coartāte collū veſice: vt qn̄ factū ē in anteriori pte mr̄cis: aut ꝯſtringentis veſicā: ita q nō pōt ſil' multa q̄ntitas emitti: ſed neceſſario paulati migif: quēadmodū ꝯtingit i p̄gnātib⁹ i qb⁹ fet⁹ ꝯpmēs veſicā eſt cā freq̄ntis mict⁹ et pauci: hec tn̄ cā ſb eo: qō dc m̄ ē ō opilone ꝯphēdi pt. ¶ Nono cruditas et ꝯpacitas humoꝝ pōt eē cā paucitatis vrine: qm̄ ſic diſpoſiti non deſcēdūt cū vrina: ſꝫ remanēt fixi ⁊c̄.

¶ De vria pauce q̄titatis inqt Aui. q ipſa ꝟtutis ſigñat debilitatē. Et illa q̄ ē min⁹ eo q bibif reſolōnē multam ſigñat: et aptitudinē ad idropē. Sꝫ opꝫ iſta modtrare et ꝟificare ex his q̄ dicta ſūt de cā paucitatis. et tu cōſidera.

¶ Urina multe q̄titatis qñqꝫ ſigñat liq̄factionē: et tūc ē mala qñqꝫ ſupfluitatū liq̄factarū ⁊c̄. dictū ē. ¶ Uria diuerſarū diſpōnū: q̄ qñqꝫ mingif multa: qñqꝫ pauca: et qñqꝫ retinef ē ſignificatio laboris: et pugne nāe: et eſt ſignificatio mala: qm̄ ſignificat nāz nō eē potētē ad ꝯtinuandū motū: et pugnā ꝯtra mām: et qñqꝫ ſignificat groſſitudīe hūoꝝ: et q ipſi difficulter ſuſcipiūt digōnē. Qꝫ ſi ſe. ſuēit q̄eta ſignificat lōgitudinē pp groſſiciē hūoꝝ.

¶ Multitudo i acutis egritudib⁹ cū poſt ipſam nō adueniat reges ē ſignificatio ethice et ſpaſmi ex iflāmatiōe et ſudor: q̄. l. ſi poſt eū ñ ſe q̄f reges: qm̄ ē ſignū eliq̄tiōis. et iflāmatiōis hūiditatū: et ericcatiōis cap̄: et ex ꝯñti non miretur ſi ſpaſmus de ſiccitate expectef: et p̄cipue i pueris: et ſilibus ⁊c̄. Ex qbus ꝯcludit q mediocritas vrine ex cauſis medꝗꝫ cauſaf. Et tu conſidera.

A Et cōgruū videf: vt poſt determinationem de ſubā vrine: et e⁹ q̄titate agaf ō q̄litate ſepatiōis e⁹. ¶ Jōqꝫ aduertēdū q qn̄ patiēs febrem acutā nō pōt mingere niſi paꝝ: et cū dolore abſqꝫ vrine recaut apate in nīſſſis vrine: et hypulſū frequētē et debilē eſt ſignū malū. ¶ Cū retinef vrina in febre ꝯtinua et eſt vehemētia doloris capitis: et m̄ltitudo ſudoris ſig⁹ eſt futuri ſpaſmi. Urina q̄ guttatim ſtillaf i febre continua: et cū vehemētia doloris capitis: et cū multitudīe ſudoris ſignificat ꝫuꝫeꝫi. i. ⁊c̄. ¶ Urina q̄ guttatim diſtillaf i q̄ete ſignificat fluxū ſanguis narui. Qꝫ ſi febris fuerit acuta icēſiuā ſignificat diſpōnē malā: et aduenietē cerebro. Et ſi fuerit q̄eta ſigñat multitudinē repletiōis: et debilitatē nāe in expellēdo. ¶ Et cā vrine in egritudinibus acutis egredietis i volūtarie ē ꝺbilitas ꝟtutis: aut nocumētū i cerebro: et ñ fit illud: niſi pp aſcēſionē māe acute calefacte ad cerebrū: q̄re cōicat ei mēbꝛa lacertoſa.

¶ Jn affoꝛiſmis: ¶ Urina noctu multa facta modicum ſeceſſum ſignificat: et econuerſo. 7⁹ quinte.

¶ Quibuſcūqꝫ ex ſtrāguria yleon inaſcif i ſeptē dieb⁹ pereunt. Si vō feb. ſupueniēte vrina multa fluxerit. Strāguriam et diſſuriā repletio vine: et flōmia ſoluit. Jncidere vō venāqꝫ eſt intus talū bonum. 44. febe.

B ¶ Poſtremo notādū q mulieres plus multo mingunt viris: pp tres cauſas. Pmo pp impotentiā virtutis ad reſoluēdū materias ſupfluas. Scdo q: ſunt magis hūide aliȷs partibus. Tertio: q: habēt vaſa valde lata et ampla. Et ideo caue ne ab eis ſis deceptus: q frequēter nō oſtendunt totam quātitatē vrine earū: ne ex tanta quātitate medicus iudicet eas multum potaſſe.

Capitulum. v. de contentis vrine continens Rubricas. 18.

¶ De odore et ſapore vrine. Rubrica. j.

C Er cōtētū vrine hic ſatis vſi ītelligo omne illud q p⁹ colorē ſubſtātiam: et quātitatem a ſenſu aliquo in vrina cōprehēditur. Un̄ et ſub contēto hoc modo odor et ſapor: et ſpuma cōprehēditur: plurimi enim capl'a ſpecialia: ac diſtincta de his fecerūt: ſed ob maiorē breuitatē ōia hec cū aliȷs cōtētis ſub vno comp̄hēdā capl'o. Cōtenta itaqꝫ ſunt. 21. l. odor: ſapor: ſpuma: pinguedo: ampulla: circulus: granula: nebula: humor: pus: ſanguis: ſpma: atomus: ypoſtaſis: furfur: crinoydes: ſquame: cinis: pilus: ſabulus: vapor. Et de decē et nouē tales reperiūtur ꝟſus. Circul⁹: ampulla: granū: nubecula: ſpuma: Pus: pinguedo. pilus: ſanguis: arena: chimus Furfura: crinoydes: ſquame: ptes athomoſe Spma: cinis: ſedimen: ſpūs alta petēs. Quib⁹ addāf odor et ſapor: de qb⁹ pmo.

¶ Urina odore p̄uata ſm plimū fridītatē cōplonis: aut ſupfluā cruditatē ſignificat. Nā odor q̄ eſt q̄litas ſcdā ex dñio caloris ꝯſurgit: et dr̄ ſꝫ plimū: qm̄ mā hñte raptū ad ſupiora: vt i freneſi diſcolorata appet: et odore p̄uata: et tn̄ ē ibi caliditas ⁊c̄. Et quarto affoꝝ. affō. 72. Urina talis plerūqꝫ in acutis egritudinib⁹ extinctionē caloris ſignificat: nā factus eſt impotēs ad cōmiſcēdū humores odorē faciētes in vrina: ꝑpter eius extinctionē ⁊c̄.

¶ Cui vrina fuerit odoris fetidi: et habuerit maturatiōis ſigna tūc ſignificat ſcabiē: aut vlcera i inſtr̄is vrine. Qꝫ ſi nō affuerint ſigna maturationis ſuſpicādū eſt ex putrefactione in venis exñte hoc ꝯtingere: clara ſunt hec. Nā fetor putrefactionē ſignificat. Jtē opꝫ ſigna alia notare de leſione alioꝝ mēbroꝝ: ſi canon iſte ꝟificari dꝫ. Cū talis apparuerit vrina: et nō vicio illoꝝ mēbroꝝ: et hoc in febre acuta ſignū malum. Nam vehementem putrefactionem et rebellionem ſuperfluitatum portendit.

¶ Urina cuius odor ad acredinem trahit putrefactiōes humoꝝ frigidā ſubſtātiaꝫ habentium ſignificat calore extraneo ſuperante. Nā calor extraneus inducens i humoribus frigidis ebulitionē cauſat ſaporē acetoſum: lꝫ etiā a frigido poſſit cauſari. vt p̄ma p̄mi de humorib⁹.

¶ Hec vrina ſi in febribus acutis apparuerit: mortē pronoſticabit. quoniā tūc erit ſignū q hic odor cauſatus ē a calore remiſſo et mortificato nāli ſupante extraneo.

¶ Urina cuius odor ad dulcedinē trahit dñium ſanguinis ſignificat ad dulcedinē. i. ad mitem et ſuauem: vt eſt odor lactis vel ſanguinis: ita q debens iudicare de tali odore p̄us dꝫ hēre notitiā de odore lactis vel ſanguis.

¶ Urina cuius fetor ſiue odor eſt multū acutus māꝫ colericā denūciat. Nā cū ſit humor ſubtilis valde calidus et acutus: hinc eius odor ⁊c̄.

¶ Urina cuius fetor vel odor ad acredinē trahit melancolicam ſignificat mām: qm̄ melancolia ipſa eſt acris odoris. Nota tamen q et flegma acre eſt hmōi: quare diſtingue ex parte groſſiciei: et ſubtilitate vrine: quando i flegmate eſt groſſior ⁊c̄.

¶ Jn acutis egritudinibus cum fetor in vrina preſentabif poſtea ſubito remouebitur. et non fuerit ſecuta alleuiatio ſignum erit caſus virtutis: quoniā ex quo nō alleuiabitur ſignum erit cū aliȷs in materia putrida retinebitur et q virtus facta eſt impotens expellere.

¶ Poſtremo ſcīo q cū in ſano vrina fetida pſeuerauerit D

rit ſignificabit febrium putridarū euētū: aut retētas pu treſactionē minorari: ⁊ ex ꝯſiti alleuiatione cōprehēdef poſt eius mictū. Nā perſeuerante putreſactione non al leuiato corpore merito exſpectande ſūt febres ⁊c.

E **De ſapore** aūt quō multi truſatores dicūt eē ne ceſſariū ad cognitionē diſpōnū vri ne dico ſbui Aui. ſcōa pmi de vrinis ꝑ cap. Sūt qdā q īter hec genera ponūt gen⁹ tact⁹: ⁊ gen⁹ ſaporis: ſ nos ꝓpēcimus. Urina tñ ſalſā eſt ſaporis: vt ſupra.

¶ De circulo vrine. Rubrica. ij.

F **Circulus** ē qd ſupeminēs vrie: ⁊ iō a qbuſdā ꝓnūciaf nō eē de ūer ꝯtēta vrine enumerādus: de quo circu lo: ⁊ ei⁹ ſignificatiōe i diſpōne hūani corpis ē ſuſpicādū: vt ſit ſatis efficax ſignū: imo in ter ſigna nedū fortia: ſ neq mediocria ſit nūerād⁹. Cū ab auctorib⁹ nrīs ꝓſtātiſſimis: q de ſignifi catiōib⁹ ſcripſis ab vrīa ⁊ ꝯtētis ei⁹ nulla de eo ſpālis fiat mētio. Uñ neq hypo. neq Gal. neq yſaac: neq Aui. ō eo qcq dixerūt. Salernitani tñ de eo mētionē fecerūt: q forte ex longa vrine inſpectione aliquid veritatis ex eo cōprehenderunt. Et qd dictū eſt de eo intelligatur ō granis ⁊ ptib⁹ atomoſis. Et qm̄ iuuenes maxime oīa in telligere cupiūt: hic breui⁹ q̄ potero ſuis locis mētiōes faciā: nō omittēs q̄ erūt ad eor plenā intelligentiam.

¶ Circul⁹ ē ſuba multū aquoſa: ⁊ diafona ex pticipatiōe ptiū multū aerear l circūferētia vrie viſu ꝯphēſa. Et dr ꝯphēſa: qm̄ ēt ei⁹ ſbāp totā ſupficiē vrie expādit: q ī vi ſu nō ꝯphēd f. Et ſicī ſupiori pte vrie collocaf ita dicūt ſup ptes corpis ſupiores: vt capit] hre ſignificationē. nā vr ipſe gnārī: ex ptib⁹ leuiorib⁹ māa petētib⁹ ſupiora.

¶ Circulus alb⁹ ſpiſſus ſignificat abūdātiā flātis in pte capitis poſterioris: eo q in illa magis abūdat flegma.

¶ Circulus citrinus ꝯſitū humor colericor in dextra pte capitis ſignificat: eo q in illa magis abundat colla.

¶ Circulus in ſuba tenuis cole pallidus vel fuſc⁹ humor: aut vapor melicor aſcēſum ad ptē ſiniſtram capitis: eo q in ea parte eſt ſplen.

¶ Circulus i colore rube⁹ in ſuba ſpiſſus vapor aut hu mor ſanguineor aſcēſū in pte anteriori ſignificat. Nā in pte anteriori ſunt plures vene ⁊ arterie q ſanguinis multi ſūt ꝯtētiue. Uñ ꝯſtātin⁹ i viatico. Caput in quatuor diuidif ptes. Nā i poſteriori dñaf flegma. In anteriori ſanguis. In ſiniſtra melācolia. In dextra colla. Et cū ab his cauſis circulus cauſari habeat hinc ⁊c.

¶ De ampula vrine. Rubrica. iij.

G **Ampulla** ē corp⁹ puū rotūdū ex vē toſitate groſſa: aut vapor īcluſo ſb ptib⁹ viſcoſis: ⁊ aqueis vrie geni tū i ſupiori ei⁹ parte eminēs. Nā vētoſitas groſſa īcluſa i ptib⁹ illis ad ſupiora eleuat ī cupit: quēadmodū videm⁹ i ſputo emiſſo ꝑ calamū a pueris. vñ faciūt āpullas magnas. Nā i me dio vie ſputū viſcoſū: aut aq viſcoſa ſecū trahēs aerē in cubit: vt i rotūdū eleuaf ꝑ ſbīcluſionē aeris petēt] exitū ⁊ pp ipſ ſputū vel aquā ꝓhibētē ſua groſſa viſcoſitate ipſ exalare. Nā qñq ꝯtigit q viſcoſitas ē pauce reſiſten te. vñ tūc facilr frāguf āpulle: vt qñq appet q fact] am pullis i migēdo vrinā ſtati rūpūf. Ex q̄ iſerf q aliqs ptib⁹ vinū q eas retinet lōgiori tpe ē melī⁹ illo qd pauco tpe eas detinet. ⁊ dictum ē groſſa viſcoſa ⁊c. qm̄ ſi vētoſi tas eēt valde ſubtilis exalaret: ſilr ſi hūiditas nō eēt vi ſcoſa notabilr non reſiſteret ⁊c. ita q regrif hic qd dcm̄ ē. ¶ Et pp iuuenes ſciēdū: q qñ i hoīe reperiūf hūores crudi viſcoſi: ⁊ vētoſitas groſſa: ⁊ illi expulluf ꝑ vias vi ne: tūc i eor trāſitu ꝑ anguſtos meat⁹ cōmiſcēf: ⁊ cū ꝓd

eē pelluf vētoſitas petit exitū: ⁊ ptē ſupiorē. Uñ hūor ſua viſcoſitate exitū talē ꝓhibēs ē cā: vt idē āpulla gñef vt dcm̄ ē. ¶ Ex qb⁹ īferf q aliqs parib⁹ q̄to āpulla ſunt mīor iudicādū eſt eā tāto magis ꝑ āguſtiores vias deri uatā eē. Uñ multi volūt cū āplle fuerit groſſe iudicādū eē ſup diſpōnē ſtōi: ⁊ mēbror nutritiuor: qm̄ vie ſunt latiores his q ſt mēbror ſupior: ⁊ cū fuerit ſbtiles ſup diſpōnē cerebri ⁊c. ¶ Inferf 2° q vrina tali apparēte in morbo. ſ. cū āpullis multis: ⁊ groſſis. ⁊ ipſa pſeuerāte ſi gnū ē lōgitudis morbi ipſi⁹. ¶ Inferf 3° q hec vria ſi tur lapidē i renib⁹ ꝓnoſticaf. Nā cū hūiditas iſta viſco ſa ꝑ ipſos renes trāſeat: q nō digerif: niſi i lōgo tpe arbi trādū eā ibi ꝯtineri: cū ipſa ſit groſſa: vt ſuppoſitū eſt: ⁊ loc⁹ āguſt⁹: q̄re i tpe aduref: ⁊ i lapidē ꝯuertef. Et hoc ē qd voluit hypo. 7. affor. affo. 32. Quibuſcūq i vrinis ſupnatāt āpulle his nefreticā ſignificāt: ⁊ lōgā egritudi nē fore. ¶ Inferf 4° q iſte ſignificāt viſcoſitatē hūorū ⁊ vētoſitatē groſſam i corpe abūdātē: pz qm̄ ſūt effect⁹ har cār. ¶ Inferf 5° q talis vrina apparēs in morbis renū ē iudicāda mala: pz qm̄ oſtēdit māam ex q̄ facilr ge nerari pōt lapis: ēt māam viſcoſam groſſam frigidam: ac vētoſitatē groſſam: ex qb⁹ renes ipſi multū grauari pſit ob eor anguſtas vias. Uiſcoſitatē āt āpullarū maiorē aut minorē cōprehēdem⁹: vt de ſpuma dicef. Et tu ibi.

¶ De granis vrine. Rubrica. iiij.

H **Grana ſunt** corpora parua: q pro pter eor puitatē vix viſum mouēt: ⁊ genita ſunt vt ampulle: ſed pp eor paruitatē ñ dicūtur ampulle: ⁊ iſta apparēt in circulo: ⁊ aliqñ ſub circulo: vt dō cTū ſunt i de vrina pregnātiū: habēt aūt mo dicā ſignificationē vltra illud qd dictū fuit: nec de eis veteres mētionē fecerūt: ſignificāt aūt māam reumatizā tē: vt de minutis ampullis ⁊c. Scito tamen q cauſa in eis non eſt ita fortis: ſicut in ampulla.

¶ De nebula vrine. Rubrica. v.

I **Nebula** eſt qdā obūbratio in ſupiori regione vrine apparēs ex adu ſtione humor genita: vnde facta aduſtiōe i hūorib⁹: ⁊ maxime in ꝑncipio febrium in magna epatis ſupercalefactionē accidit ab his vapores magnos eleuari: qui expulſi cū aqſitate vriali: deinde ſua nā ſupiorē regionē vrine petē tes ipſam obūbrāt. ¶ Ex quo apparet q tali apparēte debet eſſe difficultas anhelitus. Et forte hoc ē q qdā dixerūt ipſam ſignificarī anguſtiā pectoris ſ plurimū.

¶ In afforiſmis.

¶ Quibus ſcōo die egritudo terminaf his nubē hz ru beā q̄rta die vrina: ⁊ alia ſigna ſ rōnē. 71. quarte.

¶ De ſpuma vrine. Rubrica. vj.

K **Spuma nō** ē aliud q̄ multar am pullar aggregatio: q ex eiſdē fit cauſis ex qbus ampulle. ¶ Sz vltra illas nota q caliditas in humoribus ebulitionē inducēs: ⁊ magnā partē i vapo rē cōuertēs eſt cā factiua ſpume: ⁊ ampulla rū illis vaporib⁹ incluſis: vt dictū ē. Sed due cauſe di cte fuerūt imediate hec nota. ⁊ tertia mediata. Cogno ſcif ſpuma que a calore generaf: ab alia q ex aliis gene raf cauſis: qm̄ illa ex tincta parua ⁊ minuta: alia vo ecō tra. Ex quo inferf q aliqñ habet ſignificare ſuper māam frigidā groſſam: aliqñ ſup fortē calorē. Per ſui colores ēt ſignificamus ſup māam: ⁊ cū fuerit alba ſup frigidā ⁊ crudā: ⁊ ſic vlpliūū eſt. Citrina vo ſup māam colericam groſſā ⁊ viſcoſā: vt in icteritia citrina. Itē i ſupcalefa ctiōe epatis. Nigra ſup melīā flegmati admixtā: vt in

icteritia nigra viridis ſignat aduſtionē. Liuēs mortificationē. Spuma magna: q̄ lōga lata ⁊ ꝓfunda: ⁊ q̄ñ ē vni⁹ digiti vel circa multā viſcoſitatē ⁊ vētoſitatē ſignificat. ecōtra pua. Eius aūt viſcoſitas magna aut pua cōphēdit̄ ex ꝯquaſſatiōe vrinalis. nā ſi ex tali ꝯquaſſatiōe ſpuma cito frāgit̄ ē pauce viſcoſitatis ſi tarpe multe ⁊c̄. Spuma multa ⁊ āpulle multe pſeuerātes ſignat opilationē. nā ſignū ē q̄ corp⁹ abūdat vētoſitate multa: q̄ ſi p vias tā anguſtas a nā expellit̄: ſignū ē q̄ opilō eſt in aliīs viīs p q̄s nā cōmodi⁹ poterat expellere. ꝯſidera.

De pur. vrine. Rubrica. vij.

A Pus eſt hūiditas putrefacta i fundo vrinal̄ apparēs: d̄ q̄ dicet̄ āpli⁹ cū locut⁹ fuero d̄ hypoſtaſi. Pōt h̄ pus a plib⁹ locis ꝓuenir̄. Pmo ab vlcere colliue ſicc: ⁊ ē f̄m pl̄s: ⁊ tūc patiēs ſentit i extremitate vge: ⁊ ē ſanies multa: ⁊ ſentit̄ fetor notabil̄ ex ei⁹ odoratu ⁊c̄. q̄ collige. 19. tertij. ca⁹ ꝓpo. Q̄n q̄ ē ex vlcere i poris vrīidib⁹: ⁊ tūc ſanies ē pauca: non cū fetore tāto ⁊c̄. Q̄nq̄ ē ex renib⁹. Q̄nq̄ ex epate. Q̄n q̄ ex apoſtemate aliūde genito: vt eſt videre in pleureſi cū nā purgat̄ p illas vias: vt ſupra. dolor enī ⁊ cetera ſigna diſtingunt iter hec. Ut ſi fuerit ex epate dolor l parte dextra ſub hypocundrio ⁊c̄. tu ſigna diſtinctiua ſuis collige caplīs: nō icōuenit tñ aliq̄n emittere mām ſanioſum: dato q̄ nō fuerit ruptū ap̄a aliq̄d in mēbro ꝑticulari: ⁊ tu ꝯſidera. In affoꝛiſmis q̄rta affoꝝ. affō. 81. Qui b⁹ in vrinali via vel vga puſtule naſcūt̄ ſanie facta ⁊ erupta ſolo fit. Sȝ ſcito q̄ q̄n vlceratio ē in carne ſanies eſt multa ſi i venis vel arterijs: tūc nō fluit ſanies: ſȝ ſāguis.

De pinguedine vrine. Rubrica. viij.

B Pinguedo ē ſub̄a vt tela aranea vnctuoſa i ſupficie vrīe apparēs: hec nāq̄ vnctuoſitas: q̄nq̄ eſt vicio renū vt ex forti calore liq̄t̄ eoꝝ piguedo: q̄n q̄ ē ex liq̄factōe piguedis ſiue vnctuoſitatꝫ mēbroꝝ. Cōphēdit̄. n. dr̄ia ex h̄: q̄ñ q̄ ex liq̄factiōe mēbroꝝ ꝓuenit ſemp ē cū febre ⁊ extenuatiōe corpis pauca mali coloris: pauce q̄ntitatꝫ: ⁊ vnctuoſitas illa ñ ita cito vī poſt ei⁹ mictū pp̄ fortē ei⁹ cōmixtionē cū vrīa: imo ſtat p tēpus: ⁊ nō ē ita i ſupficie: ſȝ cōphēdit̄ ipſam eē magis mixtā. Et iſta ē vrīa q̄ ꝯſueuit appere in pn⁹ ethice. Et iō tu inuenis practice fac vrinā ei⁹: d̄ quo habet̄ ſuſpicio d̄ ethica geſcere. Nā i ſcd̄a ſpē appet oleaginea a medio ſupius. In 3⁹ vō p totū: tu cās cōphēde. Aliā q̄ i pma ſpecie apparēt q̄dā gutte oleaginee. In ſecūda tela. In tertia vt oleū. In ea vō q̄ ex renib⁹ ē nō neceſſario ē febris vrina eſt multa bñ digeſta ⁊c̄. Et appet i ſupficie vrine piguedo: ſtati eſt tela magna pp̄ multitudinē pinguedinis renū: ⁊ q̄ſi vī ſepata pp̄ ipſam nō eſſe cōmixtā: eo q̄ a ꝓpinq̄s membris veniat. In affoꝛiſmis 7⁹ affō. 33. Quibuſcūq̄ pinguis hypoſtaſis ⁊ globbata his nefreticā ſignificat: ⁊ acutam fore febrem.

De pilo vrine. Rubrica. ix.

C Pilus eſt quedā ſub̄a flātica i lōgū: ⁊ i modū pili ꝓtēſa ſb̄ media regione i vrina apparēs a ſiccitate renū cauſata. Nā pp̄ opilōnē ſubtiliat̄ mā illa: ⁊ pp̄ viſcoſitatē ꝓtēdit̄. Un̄ vrina eas mās inueniens ſe cū ipſas ducit: ⁊ l ea ſub forma piloꝝ cōphēdunt̄. Nā a calitate nō multum vrēte: ⁊ a ſiccitate forti hi generātur pili. Ex qb⁹ apparet ſup q̄ ſignificare hñt: q̄ ſup ſuas cās vt effect⁹ ceteri q̄ iā dicte ſunt: de q̄bus Galienus q̄rta affō. cōmēto. 22. Qui in vrina pingui ⁊c̄. Cōtīgit aliq̄n hos pilos: vt plurimi afferunt a mēbris ipſis radicalib⁹ decidi: q̄d p ſigna diſtinctiua cōphēdit̄. Nā cū pilis nō adeſt febris: vrina eſt bñ digeſta boni coloris: ⁊ bone quātitatis. Cū tñ ſecūdis ſigna ſunt oīno ꝯtria. Nā a forti calore reſoluente mām ipſam fortiter exiccāt ⁊ fiūt. Et tu conſidera.

De ſanguine vrine. Rubrica. x.

Sanguis i vrina apparēs deciſus eſt ab his mēbris a q̄b⁹ decidit̄ vrīa: aut p q̄ trāſit. Un̄ ſi ab epate ibi eſt dolor ⁊ grauitas: ⁊ ſanguis ē purus i mlta q̄ntitate. Si a veſica: tūc ē groſſus trumboſus: ⁊ q̄ſi fetidus: ⁊ ē nigri coloris pp̄ frigiditatē ipſi⁹ mēbri: ⁊ ē pauc⁹: q̄ ē mēbrū pauci ſanguis: ⁊ i pitoneon: ⁊ circa pectinē ſentit̄ dolor. Si a lūbis: q̄ dolor ē mult⁹: ⁊ dolor ſentit̄ circa renes ⁊ lūbos. Si a renib⁹ tūc medio mō ſe h̄ȝ iter paucū ⁊ mltū: ⁊ dolor ⁊ grauitas l renib⁹ ſentit̄. A poris āt vrīidib⁹ nll̄s vl q̄ſi nll̄s ſāguis egredit̄: eo q̄ ſīt mēbra pauciſſimi ſāguis. Sig⁹ āt diſtinctiua ſuis q̄ras caplīs. In affoꝛiſmis. Si ſāguinē aut pus mixerit: renū aut veſice vlceratiōeȝ ſignat. 75. 4⁶ D

Si ſanguinē migāt: ⁊ trūbos: ⁊ ſtrāguriā hñt: ⁊ dolor ſcēdit i pectinē: ⁊ ſub vētre: ⁊ ſub pitoneon: ⁊ circa veſicā dolorē ſignificat. 79. quarte.

Si ſanguinē ⁊ pus migāt ⁊ ſq̄mas ⁊ odor grauis ſic vlcerationē veſice ſignat. 8⁹ q̄rte ⁊ 7⁹ ꝑticula affoꝝ. 37.

De arena vrine. Rubrica. xi.

E Arena eſt q̄dā ſub̄a ſabuloſa i fūdo vrinal̄ apparēs a calitate aſſante cauſata: q̄ ſi fuerit rubea i renibus genita iudicabit̄. Si vō alba in veſica: ⁊ eſt ḡnatio ei⁹ ſilis ḡnatiōi lapidis i fornace. Cōtigit tñ q̄nq̄ ex actiōe d̄bil̄ calitatis ⁊ ſiccitatis lapidē ḡnari: vt ex lōga mora actiōis ⁊c̄. ⁊ q̄d potuit forte i puo tp̄e fec̄ d̄bile l magno ⁊c̄. Arena ḡ appens ſignat lapidē ꝯfirmatū: aut d̄bētē ꝯfirmari: aut pſeuerādo ei⁹ reſolōnē. Un̄ q̄n appent arenule: ⁊ ſubito deficiūt ſine alleuiatiōe ſtāte dolore lapidē ꝯfirmatū ſignificat. Si appuerit ⁊ pſeuerauerit eoꝝ mūdificatio cū alleuiatiōe: ſignū ē reſolōnis lapidis q̄ fuiſſet ꝯfirmatus: aut q̄ erat ꝯfirmat⁹. Et hic nota ne decipiaris q̄ aliq̄n i fundo appent aliq̄ q̄ iudicāt̄ ab impitis arenule q̄ nō ſunt: imo ſūt ptes flātice aduſte: ⁊ iō colet̄ vrīa: ⁊ groſſum ad vmbrā exiccet̄: deīde digitis tāgat̄ ab aſtātib⁹ pp̄ honorē artis. Q; ſi ꝯphēdet̄ illud eē molle ⁊ leue: tūc erit mā aduſta i venis. Si vō fuerit aſpeꝝ: tūc erit ex renib⁹. Q; ſi fuerit aſpeꝝ ⁊ nigrū ſignū mãe melice aduſte: aut etiā maioris aduſtiōis: q̄ duo ſuis cōphēde ſignis: q̄ñ cū maiori aduſtiōe erit calor fortior: ⁊ ñ peccabit mā melica: ⁊ h⁹ l. In affoꝛiſmis. Quib⁹ i vrinis arenoſa ſb̄ſtāt ſedimina his veſica: aut renes lintiaſim habēt. 80. q̄rte.

De chimo vrine. Rubrica. xij.

F Chimus apparēs i vrina f̄m plimū ē flātic⁹: ⁊ i fūdo reſidens. Aliq̄n tñ natat pp̄ ſui ſubtilitatē: aut ſpſionē ſui ſiue carminationē. Et h̄ h̄ȝ q̄nq̄ ſilitudinē cū ſanie. Inter tñ ſaniē: ⁊ ip̄ȝ ē dr̄ia: quā tu practice h̄ mō ꝯphēdas. Cōcute vrinale: ⁊ ſi facil̄r ſpargi cōphēdas: q̄d i fūdo ē: ⁊ facil̄r vi cit̄: ⁊ i ei⁹ diuulſiōe nō cōprehēdet̄ quaſi fila fieri ex eo: ⁊ erit ſine fetore: tūc iudica ip̄m eē hūorē nō ſanioſuȝ. Q; ſi erit ecōtra: vt q̄ fuerit globboſe ſub̄e: ⁊ viſcoſe: ⁊ cuȝ fuerit ꝯcuſſuȝ vrinale difficulter ſpargit̄: ⁊ poſt ei⁹ ſparſionē fuerit tela lata cū fetore colore fuſco vel liuido iudica chimū ſanioſuȝ. Et hic chim⁹ nō ſanioſus ſic apparēs fundus: ⁊ nō hypoſtaſis dici dȝ: vt liq̄bit de hypoſtaſi. Cōphēde ēt p ſua ſigna: vt ſupra vt p ap̄ata: aut vlcera i iſtis viarum vrine vt in de pure dcm̄ eſt. Ex

quibus cõprehẽde ꝙ ſignificare hꝫ: qꝛ ſuper ſuas cauſas: vt ſupra humorem viſcoſum mulus viſcoſum ꝛc̃.

¶ De furfure crinoydeꝛ ꝛ ſquamis vrine. Rub. xiij.

b Ec eniꝫ tria ſub vna rubrica poſita ſũt: quĩ ſilitudinẽ videnẗ haberẽ adinuicẽ ex pte ſubẽ eoꝝ ꝛ cauſarũ earum. ¶ Furfur qdẽ eſt ſubã q̃dã pua in vrina apparẽs ad rotũditatẽ declinãs in modũ furfuris frumẽti: ac coloꝛe eiꝰ ticta. ¶ Crinoydes vͦo eſt ſubã: q̃dã groſſa: ꝫ pua ptibus frumẽti fracti ſilis: ẽt ad rotũditatẽ declinãs. Ex q̃ appet ꝙ a furfure differt ex pte pfunditatis. ¶ Sq̃ma aũt eſt ſubã ad modũ furfuris: ꝫ diaſona coloꝛe. ſ. puata: queadmodũ apparẽt piſciũ ſq̃me. Petalũ vͦo dr̃ fruſtũ: ita ꝙ ẽt crinoydẽ petalũ dr̃ ẽe poſſumus. Gordoniꝰ vͦo ſq̃mas petala idẽ enũciauit. vr̃ tñ petalũ plus iportare q̃ ſq̃me. nã petalũ ẽ ſic genꝰ: ſquama vͦo vt ſpẽs. Vñ Aui. ſcd̃a pmi de ſignificatiõibꝰ ſpẽꝝ hypo. ex petaloydibꝰ: q̃dã ſũt coloris fuſci: ꝛ obſcuri: ꝛ aut ſq̃mis piſciũ ſiles: ꝛ hec eſt vehemẽter mala ꝛc̃. Jn ſũma ex dictis Aui. allato loco. ſ. i. Silis vͦo raſure iteſtinoꝝ. Colligit ꝙ petalũ ẽ fruſtuꝫ q̃dã corticale. Vñ cortices ſũt ſbe corticibꝰ mẽbroꝝ vt ſũt raſure iteſtinoꝝ ſiles petala dr̃t. Et he q̃nqꝫ ſũt rubee: ꝛ ſignũ ẽ ꝙ a rene venũt: q̃nqꝫ albe: ꝛ ſignificãt ꝙ ſũt ex veſica: aut ex mẽbris radicalibꝰ. ¶ Vñ ſq̃me apparẽtes i febre acuta nõ apparẽtibꝰ ſignis dignõis ſi ex raſura facta i neruis: venis: oſſibꝰ ꝛc̃. ꝛ furfur idẽ: ꝛ qͦd febris icipit ex pfundo radere: q̃ aũt ſit deterioꝛ: an petala maioꝛ: aut minoꝛ dicẽt i dubijs. De eniꝫ reſoloñes ex ↄſilibꝰ cauſis puenire pñt. Nã hꝰi ſbe i vrĩa apparẽtes ſigñant aut nimiã mẽbroꝝ radicaliũ calitatẽ ꝛ ſiccitatẽ eaꝝ ptes reſoluẽtes ꝛ ſtridẽtes: ſiue ſepãtes: queadmodũ ↄtigit tpe magni eſtus: ꝙ a ptibꝰ terre paludoſe ſupficialibꝰ eleuãẗ ptes tree: vt ſq̃me magne: ꝛ dcñ ẽ paludoſe: qꝛ ex nõ paludoſo eleuãẗ puluis. Aut ſepationẽ ptiũ ſupficialiũ veſice: ſiue iſtroꝝ vrĩe: vt poroꝝ vritidũ. Cõphẽdiẗ pͫ: vt qꝛ mẽbra vrĩe ſana ſũt: ꝛ tñ illic adeſt febris ſtẽſa dbilitas ṽtutis macies corpis: ꝛ hꝰi apta denotare mẽbroꝝ liq̃factionẽ. Si vͦo fuerit a veſica: tũc appet in iſtr̃is vrĩe nocumẽtũ: vt pruritꝰ: ꝛ ardoꝛ i ṽga: ꝛ vrĩa nõ erit ſana: ꝫ ẽ: aut i ea appebũt: aut ſanies: aut aliqͦd talẽ p qͦd cõphẽdeẗ nocumẽtũ i ea: aut in iſtr̃is vrine. Vñ. 4. affoꝝ: Quibꝰ vrĩa pingui. i. nãli exiſte furfurea ſedimina miguñẗ his vrina ſcabiẽ. ¶ Nota tñ ꝙ ꝫ ita ſit ↄtigit:

d tñ aliqñ has reſoloñes ab hũoribꝰ pueníre: ꝛ ſepiꝰ a mã flãtica. Vñ ab eis ṽtute cãꝝ ſupraſcriptarũ ſepãẗ ptes ita puei modũ furfuris crinoydis: aut ſq̃me. Differunt tñ q̃ ad pnoſticũ: qñ ſq̃me ſunt reſoloñes mẽbroꝝ radicaliũ: vt arteriaruꝫ venaꝝ ꝛc̃. Et ſpãlr qñ nõ ſũt vicio iſtroꝝ vrĩe a calitate ꝛ ſiccitate minori: qñ ſũt furfurea

e facte. Vñ furfurea maioꝛẽ calitatẽ ꝛ ſiccitatẽ idicãt: qͦd ex coloꝛe cõphẽdiẗ. Quidã dicũt hec ſignificare ethicã qñ nõ ẽ vicio iſtroꝝ vrine. vñ eſtimãt tales reſoloñes ſepari a venis arterijs: ꝛ ab alijs mẽbris radicalibꝰ: vt oſſibꝰ: ꝫ valde paꝛũ: ꝛ ſint valde puẽe e forti calitate ꝛ ſiccitate i fixis ꝛc̃. ¶ De crinoydibus vͦo dõꝫ ꝙ cũ crinoydes ſunt fruſta groſſa: ꝙ ipſa nõ reſoluũẗ ſiue ſepãẗ a mẽbris radicalibꝰ: ꝫ ab hũoribꝰ groſſis: mã moꝛbi: ꝛ a ptibꝰ carnis recẽter genite. Nã mẽbra radicalia vt vene: arterie vt nerui ſunt mẽbra ſubtilia valde a q̃bus fruſta ita groſſa ſepari nõ eſt veriſile. Nec ẽt ab oſſibꝰ: ꝛ ſi ſunt groſſa cũ nihil vel q̃ſi nihil ab eis ſepeẗ ꝛc̃. Et dr̃ recẽter genite ꝛc̃. Propter qͦd aduertẽdũ ꝙ ſcribiẗ a Galiẽo 2ͦ pnoſticoꝝ ſup illa pte. Et ſi qdeꝫ hypoſtaſis furfurea. Oꝫ pͫ qͦd liq̃ſit i febre eſt adeps recẽs: deide antiqoꝛ: deinde caro: deinde mẽbra ipſa: ꝛ quãdo liquefiunt membra ipſa: video in vrinis partes inequales ſiles petalis. Crinoydes aũt in febre acuta ſignificãt groſſitiẽ mãe moꝛbi: ꝛ ex ↄſñti timoꝛẽ: qñ ṽtus i puo tpe mãm ita groſſaꝫ digerere nõ poterit. Jn febre vͦo lẽta ꝛ lõga diſſolutõeꝫ carnis: aut egritudinis plongationẽ. ¶ Jn affoꝛiſmis 7ͦ affoꝛiſmo 3ͦ. Quibuſcũqꝫ i febribꝰ in vrinis crinoydes hypoſtaſes fiũt lõgã egritudinẽ ſignificant.

¶ De atomis vrine. Rubrica. xiiij.

Thoma ſũt corpuſcula pua hũoralia: J nõdũ terreſtrificata p viã ſubtiliſſimã a ptibus remotis veniẽtia: vt ſũt corpuſcula: q̃ i ſpera ſolis cõprehẽdunẗ. nã talia idicãt deſcẽſum hũoꝝ ab alto ad ptes inferiores p loca valde anguſta: q̃ aut in eis aere: ſiue vapore icluſo: aut motu deſcẽſus calefacta nõ deſcẽdũt. ſed q̃nqꝫ videnẗ deſcẽdere: ꝛ hec vt qdã dicũt ſignificãt futurã podagrã vel arteticã ſi pſeuerauerint. ꝛ ↄſilr imaginaẗ a medicis granula pua minuta apparẽtia i vrina p̃gnãtiũ generari: qñ cũ os matricis tpore impꝛ̃gnationis ſit clauſum: ita vt vix pũcta acus penetrare poſſit. vigeſima pma tertij: de generatione embrionis. hinc reſolutiones ſpermatice deſcẽdẽtes p viaꝫ ita anguſtã minuũtur valde: quare venientes ad viã vrine cũ ea expelluntur: vt ſupra in fine ſcdi capli: ꝛ tu ibi. Apparẽt tñ q̃nqꝫ iſte reſoloñes ita minute in vrinis corporũ repletoꝝ. ꝛ ideo hoc dictũ videẗ pati inſtãtiã: neqꝫ vſqꝫ modo inueni eũ auctorizatũ ꝛc̃. qre ꝛc̃.

¶ De filis ſpermaticis vrine. Rubrica. xv.

Fila ſpermatis i vrina apparẽtia ſunt. aut ex coitu nouiter facto: vt ſupꝛ: aut ex repletiõe vaſoꝝ ſpmaticoꝝ: vt i robuſtis religioſis mẽbris ꝛc̃. aut debilitate ↄtẽtiue teſticuloꝝ. vñ ſpma egrediẗ inuolũtarie: ꝛ ſine delectatione: ꝛ tũc ẽ ſignũ gomoree: ꝛ eſt paſſio cui opꝫ ſubito ſuccurrere: aut ex pollutiõe nocturna ꝛc̃. aut ex paraliſi virge: ꝛ teſticuloꝝ: ꝛ ſuper iſtas cauſas ſignificare habet. ¶ Tu tñ nota: ꝙ aliqñ in vrina apparẽt fila flegmatica ſimilia filis ſpermaticis. Sed inter hec eſt differẽtia talis: qm̃ ſpermatica ſunt peruia multũ: ꝛ alba eleuata magis verſus mediã regionẽ. Flegmatica autẽ magis deſcẽdũt: ꝛ nõ ſunt puia: neqꝫ ita alba ꝛc̃. Tu tamẽ ex alijs ſignis. ꝛ ex relatione etiam infirmi ꝛc̃. k

¶ De mã cineritia in vrina. Rubrica. xvi. l

Reſolutiones cinericie in vrina apparentes cauſanẗ: vt plurimũ a mã melãcolica aduſta q̃ ſui grauitate fundũ vrinalis petũt. Quandoqꝫ aũt ſignificãt mãm flegmaticã mutatã ad melãcoliaꝫ per aduſtionem: aut pus aduſtuꝫ: ꝛ ſunt ſignificãtia ſm plurimũ: vt ficus cõdilomata: emoꝛroydes: ſuper dictũ ſplenis retentionẽ mẽſtruoꝝ abundantiam melancolicã: aut egritudineꝫ melancolicam: ꝛ huiuſmodi. Nam ab his ſiue conſimilibus deciduntur membris.

¶ De vapoꝛe ſiue fumo in vrina apparẽte. Rub. xvij. m

Vapoꝛ aut ſicut fumꝰ: aliqñ i vrina apparẽs: q nõ ab oĩbꝰ ↄphẽdiẗ: eſt eni difficilis ſatis cõprehẽſiõis: ꝛ hic aliqñ fit ſeu cauſaẗ a mã groſſa aduſta: vnde a tali eleuaẗ: ꝛ ↄſtãte virtute ſignificat lõgitudinẽ egritudis: vt i bñdicto de albertis vidi. Aliqñ vͦo fit a mã cala aduſta vehemẽti aduſtione: ꝛ nõ ↄſtãte ṽtute ſignificat mortẽ: vt ↄtingit magiſtro paulo veneto oꝛdis heremitaꝝ tãto pbo: aliqñ aſtãte crudo aliqlr aduſto qͦd a pure dıſcerniẗ p fetoꝛẽ. Et h ẽ qͦd vo-

luit Aui. ſcōa p̄mi. d̄ vrinis. cū d̄ ſuba vrine in fine ingt. Et qdā dixerūt q̄ cū in iferiori p̄te ſit aliqd qd̄ puluerifit ſile: aut fumo plōgabit egritudo: ⁊ ſi in tota pdurat egritudine pnoſticat morte: aut flegma crudū qd̄ a pu re diſcernitur fetore.

¶ De hypoſtaſi vrine. Rubrica. xviij.

A Hypoſtaſis eſt ſuba ſupflua i tertia digōne cāta vna cū aq̄ſitate vriali p vias eiꝰ ad ext̄ ppulſa in vrina pēdēs: ⁊ ab eiꝰ ſuba ſepata. Ex quo p̄t iferri q̄ corpa tpata nō hn̄t hypoſtaſiz: cū ipa i 3ª digōne. ſ. facta in venis ſupfluitatez talē nō multiplicet: ⁊ ſi multiplicāt iſenſibilr̄ expellūt ob v̄tutis eoꝝ robur. Et forte h̄ correlariū itellexit Aui. cū de vrina digeſta ſana cū ingt. Et hypoſtaſis ſi ibi fuerit bōe diſpōnis ſꝫ modū quē dixim⁹: ⁊ huiꝰ opionis fuit pluſq̄ꝫ

B ɔmētator. Et dī ſupflua i 3ª digōe ⁊c. ¶ Ubi nō q̄ hec ſupfluitas: q̄nq̄ꝫ decidit a nutrimēto q̄nq̄ꝫ a mā morbi: ⁊ de h̄ in dubijs. Et dī hypoſtaſis ab hypos qd̄ ē ſb ⁊ teſis poſitio: q̄m ſb ſuba vrine iacet. Jacet aūt q̄nq̄ꝫ in media regiōe: q̄nq̄ꝫ in ſupma: q̄nq̄ꝫ in iſima ſiue fundo. Dū aūt eſt i medio cū ɔditiōibꝰ ſuis: de qbꝰ ſtati vocat hypoſtaſis: ſiue neorema. dū ē i ſupma p̄te vocat nebla vel nephilis. Sī āt i fūdo: ⁊ ſi largo mō iuxt̄ iterp̄tatione datā de hypoſtaſi dici poſſit hypoſtaſis: tn̄ veriꝰ dr̄ fūdꝰ. Propter qd̄ notādū q̄ mā talis i fundo reſidens ſignat aut eiꝰ multā grauitatē: aut reſolōnē magnā vētoſitatis ſiue eiꝰ puationē potētis illā ſubſtāniā ad ſupiora eleuare. ¶ Neorema vo ſignat q̄ cū ea eſt tāta vētoſitas q̄ pōt eā vſq̄ꝫ ad mediū ⁊ nō vſq̄ꝫ ad ſupremū eleuare. Nephilis vo ſiue nebula: q̄ cū ea ē multa ventoſitas cōmixta: potēs ad ſupiora eleuare. Hypoſtaſis aūt diuidit i nālez ⁊ bonā: ⁊ nō nālē. Juxta illud Aui. de hypoſtaſi. nō nālis vo hypoſtaſis. Nā hita noticia nāl hypoſtaſis faciliꝰ cōphēdet diſpō nō nālis p eiꝰ receſſū maiorē aut minorē a nāli. ¶ Eſt itaq̄ꝫ nālis hypoſtaſis ſupfluitas t̄rie digōnis mediocris q̄ntitatis alba: leuis: ⁊ eq̄lis i ptibꝰ ſuis ɔtinua figure pyramidalis i medio pēdēs ſilis fūdo aq̄ſitate i tpe ōbito apparēs: q̄ cū aq̄ſitate vriali ad ext̄ ppellit a ſuba eiꝰ diuiſa. Et dicta eſt nālis: q: nālē eiꝰ diſpōnē ſignificat fortitudinē. ſ. v̄tutis mēbroꝝ radicaliū debite agētis in hūo: es: ⁊ in māz ſupfluētē ipſaz debite ſeparādo. Dr̄ mediocri ⁊c. q̄m q̄ excedit cāz ſupfluētē denūciat ⁊ diminuta diminutā ⁊c. Dr̄ alba: q̄m ex h̄ denotat dnīū caloris mēbroꝝ radicaliū vt venaꝝ arteriarū potētis ɔuertere nutri‴: q: ſanguinē v̄ſus nāz ipoꝝ mēbroꝝ: q̄ ſunt alba: vn̄ ſupfluitas ab eis deciſa etiā alba decidit. vn̄ p pnoſticoꝝ. cō. 47. albedo tn̄ hypoſtaſis eſt albedo debite lucidatis: cū nō ſit groſſa ⁊ viſcoſa. Albedo aūt ſtānis plus tēdit ad opacitatē: ⁊ eſt magis viſus

C terminatiua. Ubi aduertēdū q̄ i 3ª digōne d̄cidit ſupfluitas nutrimēti: q̄ aliqn̄ ſub forma ſudoris expellit: aliqn̄ iſenſibilr̄: aliqn̄ vo ſub forꝰ hūiditatis cū vrina: ⁊ hanc humiditatē: vt. ſ. hypoſtaſis dicimꝰ. Dr̄ leuis: q: in ptibus ſuis ex p̄te coloris dꝫ eē ſilis: q̄m ex h̄ denotat vniformis potētia. ſ. māz ⁊ obediētiā oīum ptiū. Dr̄ eq̄lis: q̄m pars ptēſa v̄ſus dextrū dꝫ equari parti ptēſe v̄ſus ſiniſtrū: vt hypoſtaſis mediū obtineat locū. Dr̄ ɔtinua ⁊c. nā dꝫ eē mediocrit in ptibꝰ ſuis ɔtinua: vt ex h̄ d̄ notet potētia v̄tutis digerētis potētis has ptes debite ɔtinuare. Un̄ ex hoc cōphendit q̄ vētoſitas ſuccubuit nō potēs illas ptes diſgregare: ⁊ dictū ē mediocriter ɔtinua q̄m ſi eſſet nimis in ptibus ſuis vnita: q̄ cōprehēdit ex ɔcuſſione vrinalis: tūc eēt ſignū: q̄ eſſet nimis viſcoſa. Dr̄ figure pyramidalis: nā cū ipſa ſit ex ptibꝰ etherogenījs leuiorībꝰ. ſ. grauiorībꝰ ⁊ medījs: arguit ex hac figura potētia caloris: cuiꝰ ſepare eſt etherogenea: q̄ leuiora in ſupiori loco: grauiora in iſimo. Et media i medio collocauit. Un̄ ex h̄ figura accidit pyramidalis. arguitur ⁊ vētoſitatē ſecluſaz: ⁊ victā q̄ nō potuit has partes cōmiſcere. Dr̄ in medio pēdēs. ⁊ pꝫ ex dictis hic aū: ſignat. n. q̄ nō eſt vētoſitas potēs eā ad ſupiora eleuare: ⁊ q̄ medio mō ſe hꝫ iter graue ⁊ leue. Dr̄ ſilis fundo ⁊c. q̄m dꝫ eē alba cū aliq̄li opacitate. Nō eni dꝫ eē in ea diafonitas q̄lis ē in armis vl̄ lapide pollito cū talis coloris eſt fundus ſtānis vitrei. Jn hypoſtaſi vo nāli pur adſunt q̄daꝫ ptes terree ſeq̄ſtrate in tertia digōne q̄ opacitatē aliq̄lez in ea inducūt: q̄ ptes terre bn̄ comprehēdunt in ſudore cū manꝰ adinuicē fricant. Cōſidera. Dr̄ in ōbito tpe ⁊c. q̄m ſtati micta vrīa non dꝫ hypoſtaſis appere: ſed per tēpus aliquale poſt eius mictuꝫ dꝫ appere. vt v̄bi grā: per ſertā p̄tē hore: vl̄ circa: vl̄ per horā ad plus. Un̄ aliījs paribꝰ quāto hypoſtaſis citius apparet tāto meliorē denotat maturationē. Un̄ Aui. de hypoſtaſi in fine. Significatio vo hypoſtaſis ex ſuo tpe eſt: q̄m ſi velociter poſtq̄ꝫ migit deſcēdit ē ſignatio bona ſꝫ maturitatē. Et cū tarde deſcēdit ē ſignuꝫ puōnis maturatiōis ſm puōnē ſue

D maturatiōis ſꝫ q̄ntitatē ſue diſpōnis. Ubi nō q̄ i pnꝰ mictꝰ vrie cū ptes hypoſtatice ſi ſint vnite: ⁊ ſuit valde pue ipe ſic diuiſe nō ſufficiūt diuidere mediū: vt poſſit ad locū ſuū ventre. Ad qd̄ ēt cōcurrit calor vrine actualis leuificās: ⁊ vētoſitas q̄ adhuc ſi eſt repſſa. Extincto itaq̄ꝫ calore actuali vrine: ⁊ repreſſa vētoſitate ptes hypoſtatice vniunt: quarū vnio p hoc pus impediebat: ⁊ ipſe vnite facte potētiores ex vnitione deſcēdūt ad locū: ⁊ regionē ſibi cōuenientē. Unde eſt veriſimile q̄ in ſerta parte hore aliqualis fiat harū ptiū vnio: q̄m experientia comprehendit in tanto tēpore vrinam eſſe frigefactam. Jn quarto vo hore notabilē deſcenſum. Jn medio vo hore vnionem ſatis bonam: ⁊ forte completā: in fine hore cōpletiſſimam. Cetera patent ex dictis.

¶ Ex quibꝰ colligit q̄ hypoſtaſis cognoſci habet ex ſeptem rebus. ſ. ex ſubſtanna ſui: vt q: ſit naturalis demōſtrans maturationem: ⁊ hic eſt quas conditiones habet impoſitas deſcriptione. qualitate: quia debet eſſet alba leuis: vt ſupra. ſitu partiū: quoniam debet eſſe cōtinua i partibꝰ ſuis: vt ſupra: loco quoniā debet pendere in medio vt ſupra: quātitate: vt ſupra. Et h̄ ē qd̄ voluit Auic. de hypoſtaſi vrine circa principiū. §. p̄mo. Dicamꝰ igit q̄ hypoſtaſis multis cognoſcit modis. Et introducēs Auicē. ſimilitudinez de hypoſtaſi. pro eius maiori intelligentia dixit. Et pportio ſue ſignificationis ſup maturationē materie in toto corpore ē ſicut proportio ſignificationis materie puris albi leuis ſimilis eſſentie ſuper maturationē apoſtematis: ſed pus eſt ſpiſſum: ⁊ hec eſt ſubtilis: ⁊ de hoc in dubījs: quoniā ex his verbis videt Auicēna voluiſſe: q̄ hypoſtaſiꝫ a toto decidat. Et ſicut ex colore puris bono vel malo arguit mala aut bona digeſtio: ita ex colore hypoſtaſis ſuper maturationē in toto factā. de quo dicet i dubījs. Et nō ſolū ex colore: ſꝫ ex alījs rebꝰ dictis ab hypoſtaſi ſumptis ſignificat ſup maturationē ⁊ imaturationē: q̄ tn̄ in ſuis ſignificationibꝰ diuerſificant. Nā vna eſt altera in ſignificando fortior. Un̄ eq̄litas alījs paribꝰ eſt fortior q̄ꝫ color. vnde melior eſt eq̄litas: ⁊ nō debiti coloris q̄ꝫ color cuꝫ indebita equalitate: ⁊ de his in dubījs. ⁊ 2ª q̄rti de ſedimine: leue qdē multotiēs magis ē ſignificatiuū bonitatis q̄ꝫ albū Et multotiēs viuit ille: cuius ſedimē eſt decliue ad albedinē: ſed eſt diuerſum aſpeꝝ: ſube eni bonitas vehemētius ē facilis ad recipiēdū expulſionē q̄ꝫ bōitas coloris.

E ¶ Et iuxta h̄ notādū q̄ iudiciū a ſuba ſumptū ē efficacius q̄ꝫ ſūptū a colore: q: maior potētia regrit ad facien.

dũ eiꝰ debitã ſubam q̃ȝ ipſm colorare:cũ color ſequit̃ modũ ſubſtãtie. Et claritas ⁊ turbulẽtia ẽ efficacius ſignũ q̃ȝ ſumptũ a ſubſtãtia:qm̃ maior potẽtia req̃rit̃ ad talez ꝑmixtionẽ cauſandã:imo ⁊ ſpuma ẽ efficacius ſignũ q̃ȝ ſubſtãtia:qm̃ ſignificat ipſam eſſe magis vel minꝰ viſcoſam cũ multo vapore vel vẽtoſitate. Et omnibꝰ his efficacius eſt ſignũ ſumptũ ab hypoſtaſi:vt infra. ❡ Itẽ ex ꝑte coloris diuerſitas ſumit̃. Unde alba alijs paribꝰ eſt melior maiorẽ:⁊ meliorẽ notãs digeſtionẽ:⁊ nãe dominiũ. ❡ Deinde rubea.ſ.groſſa benignũ oſtẽdẽs humorem:quia ſanguinẽ ceteris coloribꝰ alio colore ab albo. Poſtea citrina que oſtẽdit colerã purã. Poſtea q̃ eſt albi:⁊ citrini coloris vt arſenicũ colerã oſtendẽs vitellinã ⁊ morbũ moleſtiorẽ citrina. ❡ Ultimo lẽtiginoſi coloris extra cinericij ⁊ rubei. Item aliquãtam notãs ex hoc aduſtionẽ ⁊ incẽdiũ:⁊ per ꝯñs maiorẽ lapſum. Item in cõtinuitas in hypoſtaſi mala melior eſt cõtinuitate in eadem:⁊ de hoc in dubijs.

❡ Recipit hypoſtaſis varietatẽ ex ꝑte varioꝝ corpoꝝ ex parte habitudinis corpis in pinguedine macie:⁊ ex ꝑte ſexus. ❡ Ex parte q̃dẽ maciei:qm̃ in corporibꝰ macris pauca eſt hypoſtaſis in ipſis paucis ſuꝑfluitatibꝰ multiplicatis alijs paribꝰ:⁊ paucior in eiſdẽ forti exercitio:ac laborioſa arte victibus. In corporibꝰ vͦo pinguibꝰ ocioſe viuẽtibꝰ multa apparet hypoſtaſis ex cauſa cõtraria. Itẽ aliquãdo in macris non apparet hypoſtaſis tempore ſue ſanitatis.reſoluta illa mã hypoſtatica a ṽtute ipſa vel mediãte exercitio:⁊ hꝰ. Et cõſimilr̃ tẽpore ſuarum egritudinum ꝯtingit egritudines reſolui ac determinari:nõ appente multa hypoſtaſi:vl̃ ſi q̃ꝗ appeat in ſuꝑiori parte ſtans q̃ſi nebula rara. ❡ Ex parte ſexus:qm̃ citius deſcẽdit hypoſtaſis in vrinis mulierũ:⁊ eã eſt quãtitas maior:aut eius grauitas. In corpibꝰ vͦo optime diſpoſitis nõ neceſſario reperit̃ hypoſtaſis ṽtute reſoluẽte mãm hypoſtaticã in vaporẽ:aliqñ:aut quolibꝫ ipſm exire per poros excutiẽdo. Cõtingit tamẽ ⁊ talia corpa:⁊ alia que ſũt ſana dicta multiplicare ſuꝑfluitates ex nimia cibi aſſumptiõe:aut ex alia:q̃ꝫuis cauſa debilitata digeſtiua ṽtute. Unñ ⁊ ꝑma ⁊ ſcõa digõ denũciat. In ſũma aũt pauca ⁊ ſubtilis hypoſtaſis repit̃ in vrinis corpoꝝ ſanorũ mediocriter ſe hñtiũ in oĩbꝰ ⁊c̃. ❡ Ex iꝫ dictũ ſit ð hypoſtaſi nãli:tu tñ ſcire debes ꝙ magis ſtudiũ tuũ dꝫ eſſe in cognoſcẽdo nõ nãlẽ:qm̃ vrine ſanoꝝ medicis nõ ꝑſentant̃ nec eis ſunt lucro. Sꝫ hic poſita ſunt vt ſuꝑ cõprehẽdat̃ diſtãtia lapſus a nãli. Unñ ſiẽ in 3ª digõne hypoſtaſis nãlis reſecat̃ a mã nutrimẽti: ita ⁊ in nõ nãli a materia morbi peccante. Nã in vrinis egrorum reperiunt̃ male mãe peccãtes:a qbꝰ mã hypoſtatica decidit̃. Et iõ alijs paribꝰ in egritudibꝰ colericis ⁊ mellicis paucior hypoſtaſis repit̃ q̃ȝ in flãticis ⁊ ſanguiĩs:qm̃ minꝰ de illis humoribꝰ in corpe repit̃. Tu aũt cũ h̃ attẽde corpis habitudinẽ:ac cibi ⁊ potꝰ q̃ꝫtitatẽ. Sicq̃ꝫ habeꝫ quõ ſignũ ſumptũ ab hypoſtaſi eſt efficacius ol alio ex vrina cõprehẽſo.nã ex ipſa mã ſic deciſa a mã morbi cõprehendit̃ potẽtia ṽtutis obediẽtia materiei ac ꝯriũ: ð qbꝰ iudicat̃ de futura ſanitate:aut egritudine lõga vel breui. Q aũt mã hypoſtatica ðcidat̃ a 3ª digõne dicet̃ i dubijs. ❡ Nõ nãlis hypoſtaſis:alia mucillaginoſa: alia carnoſa: alia ſanguiſugalis:alia capillaris:alia a cõtẽtis in vrina: de qbꝰ actũ eſt denoiat̃:vt q: furfuroſa:arenoſa:⁊ de his ſatis ſolum ꝓſequar̃ : de q̃tuor ꝑncipalr̃ tactis apponẽdo q̃ſdam ſignificationes ab ipſa hypoſtaſi ſumptas: hinc inde ſparſim collectas.

Mucillaginoſa vͦo eſt hypoſtaſis ſilis mucillagini:q̃ cõꝑhẽdit̃ ex ductu vrinalis:qm̃ in ꝑtibꝰ ſuis:tũc nõ ſepat̃:aut q̃ eſt ſilis ſtãti mucillaginoſo:⁊ hec ſignificat humorẽ ſpiſſum et crudũ in corpe abũdãtẽ:aut egrediẽtẽ ex vijs vrine: aut criſi in ſciatica:aut i alijs doloribꝰ iũcturarũ:⁊ hec criſis cõꝑhẽdit̃ ex alleuiatiõe ſubſeq̃nte : ⁊ hypoſtaſi bona: ⁊ ſubſeq̃nte ⁊ ꝑſeuerãte. Itẽ q̃ꝗ ſignificat vehementẽ renũ ſriditatẽ. Hypoſtaſis multũ mucillaginoſa:⁊ mlta in fine podagre:⁊ articuloꝝ doloꝝ bonũ ſignificat.

Capillaris hypoſtaſis eſt q̃ in ſubtilitate ⁊ lõgitudie capillis aſſimilat̃ ex coagulatiõe hũiditatis cauſata calore ipſo coagulãte:q̃ꝗ autẽ ſtrictura viaꝝ eſt cã huiꝰ. Q̃ nõcũꝗ at ſit videt̃ hãc coagulationẽ in renibꝰ ꝑncipalr̃ fieri.⁊ hec q̃ꝗ eſt alba:q̃ñꝗ rubea ſm̃ diſtinctionẽ mãe a q̃ eſt deciſa: ⁊ hec ẽ viſa: q̃ꝗ ad menſurã palmi vnius:hec autẽ ſuper materiaꝫ viſcoſam ſignificat.

Sanguiſugalis dr̃ hypoſtaſis q̃ in colore mollicie ⁊ extenſiõe:⁊ mõ ſubẽ ſanguiſugis aſſimilat̃:⁊ hec ẽ coloris opaci ſãguis ⁊ eſt aliq̃lr̃ lõga ⁊ extẽſa: ⁊ vt pluri ẽ obſcura. Unñ ſi fuerit vehemẽter mixta cuꝫ vrina:ſigñat ꝙ a mẽbro remoto venit:⁊ maxie ſanguineo:vt eſt epar: a q̃ ꝑp eiꝰ debilitatẽ fluit ſãguis quẽ retinere nõ potuit:aut eiꝰ diſſoluta aliq̃ ꝑticula. Q ſi nõ fuerit multuꝫ mixta: ſigñat ꝙ vulnus erit in veſica:aut in ṽga:vt i caꝰ de mictu ſanguis ẽ videre. Sigñat aliqñ hec hypoſtaſis reſolutionẽ mãe ledẽtis ſplenẽ:qð cõꝑhẽdit̃ ex alleuiatiõe ꝯſite ⁊c̃. Et hic ſãguis ſic coagulatꝰ appellat̃ trũbꝰ. Unñ q̃rto affoꝝ afforiſmo.79. Si ſanguinẽ mingũt:⁊ trũbos ⁊c̃.

Carnoſa hypoſtaſis dr̃:ꝙ in vrĩa apparẽt fruſta i colore carnis:⁊ in tactu iudicat̃ vt caro cũ ipſa hypoſtaſi ꝯmixta:⁊ talis venit:q̃ꝗ a renibꝰ:q̃ñꝗ a mẽbris ipſis. Que vͦo ex renibꝰ rubicũdior: ea q̃ eſt ex mẽbris radicalibꝰ renibꝰ exñtibꝰ rubicũdis:ceteris vͦo mẽbris ad albũ declinãtibꝰ. ❡ Itẽ q̃ ex rene eſt: nã ẽ cũ tãta ṽtutis debilitate:vt q̃ ẽ ex liq̃factiõe alioꝝ mẽbroꝝ. hec itaꝗ renũ egritudinẽ:aut mẽbroꝝ liq̃factionẽ oſtẽdet. ❡ Sedimẽ qð ẽ ſm̃ fruſta carnis in egritudibꝰ acutis ſine ſignis digõnis ſigñat:ꝙ nõ eſt ex renibꝰ:ſꝫ ex raſura mẽbroꝝ. Et qñ illic eſt digõ:aut nõ eſt ſe. ſignũ ꝙ eſt ex renibꝰ. Et in affoꝛiſmis 4ᵒ affoꝝ.78.affõ. Quibꝰ in vrina pingui:⁊ groſſa exñte carnea fruſta: ⁊ modica: ⁊ pili exeũt:his de renibꝰ egerunt.

Hypoſtaſis vͦo vt tactũ eſt ſilat̃ mãei a q̃ decidit̃ iõ i egritudie ſanguiea appet rubea. In colica citrina:vl̃ ad eã declinãs: ſiue rubea. In flãtica alba. In melica fuſca vel nigra.

❡ Nigra nãꝗ hypoſtaſis abſolute ſigñat malũ aduſtionẽ notãs. Sꝫ qñ ẽ hypoſtaſis nigra abſꝗ nigredie aqſitatis:tũc eſt ſignũ ꝙ minor ẽ aduſtio:⁊ ex ꝯñti minꝰ mala. ❡ Rubea vͦo obſcura ſigñat dñium ſanguis. ❡ Rubea vͦo clara ſãguinẽ colicũ:⁊ ex ꝯñti nauſeã ſiue faſtidiuꝫ. ❡ Rubea citria ſigñat egritudinẽ fortẽ:q: colicam. ❡ Alba cũ ꝯditõibꝰ dictis bona ẽ. ❡ Alba vͦo mucillaginoſa:aut ſanioſa:aut ſpũoſa:aut maturationi ꝯria . q: diuulſa:⁊ hꝰ mala. ❡ Uiridis mala:eſt cũ ſemita ad nigrã:vt in de coloribꝰ dictum fuit.

❡ Hypoſtaſis diuulſa vẽtoſitatẽ ⁊ digeſtiõis debilitateꝫ ſignificat:q: ṽtus nõ põt eã debite vnire ⁊c̃.

❡ Hypoſtaſis aut eſt natãs:aut pendẽs: aut iacẽs inferiꝰ. Que eſt in ſuꝑiori regiõe dicit̃ natãs:aliqualem ſignificãs digeſtioneꝫ. Significat enim ꝙ a vẽtoſitate multa ſubleuata eſt:⁊ q: nõ hꝫ niſi debilẽ ſpiſſationẽ ⁊c̃. Que aũt eſt in fundo cũ ſpiſſa:groſſa:vnita magis maiorem ſigñat digõnẽ. Que vͦo eſt in medio pẽdens medio modo ſignificat:⁊ tu cõſidera. Nã hoc remẽdũ in hypoſtaſi nõ nã:iã factum eſt de nãli; vt dictum eſt. Unde in ſtatu

febꝛium humoꝛoſaruꝫ alijs parib⁹ oꝫ hypoſtaſis magis deſcẽdere: ⁊ ſpecialr in flãtica vrina.

¶ Urina nigra in febꝛe acuta leuioꝛ criſtẽs: eſt ceteris paribus min⁹ mala. Eodẽ mõ humoꝛe flãtico aut melico.

¶ Hypoſtaſis vt nubes exñs melioꝛ eſt ea inferioꝛa petẽte: ⁊ cã: quoniã ſignificat ſubtilitatẽ materie virtuti minus reſiſtere: niſi vẽtoſitas fuerit cã natationis. Et ſi ſic erit comphendet: ex eius diuulſione ⁊c̃. ⁊ abſolute melioꝛ ẽ ꝙꝫ pendẽs: ⁊ pendẽs ꝙꝫ deſcẽdẽs ⁊c̃. Cauſa quoqꝫ ſublenationis: aut eſt caliditas acuta: aut vẽtoſitas.

¶ Hypoſtaſis natãs ⁊ pendẽs a pꝛincipio moꝛbi apparẽs: ⁊ ſic perſeuerãs ſignificat criſim vẽturaꝫ cum exitura: ⁊ hoc ſignis alijs maturationis apparẽtibus. Nã per hãc denotaẽ nãm non eſſe ꝑtentã: ex qua coniecturaẽ ipſam non poſſe facere criſim euacuationis. ſꝫ potius ꝑmutationis cũ exitura. ¶ Hypoſtaſi natante in egritudinib⁹ coꝛpoꝝ macilentoꝝ: plurimiqꝫ mouenẽ. Nã in talib⁹ humoꝛes ſunt pauci ſubtiles: ⁊ ſupꝛa de hoc.

¶ Cuꝫ inter nephilum Neoꝛemẽ ⁊ hypoſtaſim fuerit aliquid ſimile tele aranee: aut dẽſitas aliq̃ erit ſignum malum. Nã tale vnctuoſum vel globboſuꝫ ibi apparens ſignificat eliquationẽ aut diſſolutionẽ.

¶ Multotiẽs appet ſedimen natãs in pꝛincipio: ⁊ eſt non bonũ qꝛ nigrũ diu viſum. nam ex hoc habẽdus ẽ timoꝛ qꝛ arguiẽ impotẽtia ỽtutis: ſed ſi poſtea natabit ⁊ deſcendet erit ſignum nõ maluꝫ: qꝛ illud erit ſignũ pꝛincipij digeſtionis. Et ſi poſt mala appuerit hypoſtaſis: erit tunc bene timẽdũ: qꝛ erit pur ſignũ oppꝛeſſionis ỽtutis.

¶ Hypoſtaſis diuerſa in ſubſtãtia: ⁊ coloꝛe mala: quia humoꝝ diuerſoꝝ multitudinẽ ſignificat.

¶ Hypoſtaſis talis minutaꝝ partiũ eſt deterioꝛ: quoniã ſignificat ꝙ natura non poteſt materiã expellere: niſi diuidat ad minuta.

¶ Hypoſtaſis qualis farina groſſa in febꝛe diuturna cuꝫ bonis ſignis diſſolutionẽ febꝛis ſignificat.

¶ Hypoſtaſis talis ſi longo apparuerit tempoꝛe cum malis ſignis peſſima.

¶ Hypoſtaſis multa in febꝛe cõtinua ſi feb. nõ minuiẽ: vel minuiẽ diſſolutionẽ coꝛpis ſignificat.

¶ Hypoſtaſis furfureꝫ coloꝛata quaſi lonies cũꝫ ſanitate renum ⁊ veſice rigoꝛem febꝛis ſignificat.

¶ Hypoſtaſis natãs: ⁊ nũq̃ꝫ in fundo deſcendẽs cũ ſudoꝛe ⁊ doloꝛe ſub hypocũdrijs timoꝛẽ nũciat.

¶ Hypoſtaſis ſpumoſa ⁊ ſpuma plena: cuius albedo eſt per cõmixtionẽ aeris cũ ea eſt malũ val de egrediẽs a nã: ⁊ pꝛecipue in egritudine acuta.

¶ Hypoſtaſis cuius ſupioꝛa ſũt rotũda ⁊ mouenẽ: melioꝛ ꝙꝫ illa: cuius ſupioꝛa ſunt cõgelata: ſignificat enim ꝙ egritudo eſt velocioꝛis ſtatus.

¶ Hypoſtaſis alba groſſa quã nõ ſuccedit tenuitas: ⁊ paucitas ſupfluitatis: ⁊ eſt talis in pꝛincipio: ſignificat ꝙ humoꝛ eſt plim⁹ ⁊ nõ digeſtus. Nã accedẽte digõne agente caloꝛe vlterius opꝫ hypoſtaſim rubicũdioꝛẽ fieri.

¶ Cũ in pꝛincipio hypoſtaſis fuerit pauca: ⁊ vrĩa ſubtilis ⁊ nõ pſeuerat: imo occultaẽ hypoſtaſis timẽdum. Nã ſignũ ꝙ mã ẽ groſſa. Et ſi ỽt⁹ fuerit debilis ⁊c̃. interficiet.

¶ Sedimẽ rubeũ pẽdens in quo ẽ declinatio ad ſupioꝛa cũ eſt in vrina tenui ſignificat in egritudinib⁹ acutis permutationẽ rõnis. Et ſi pſeuerauerit timeẽ pditio.

¶ Hypoſtaſis que incipit pẽdere: ⁊ ſubſidere: ⁊ ad albedinẽ declinare vrina ad groſſitiẽ puenĩẽte ſalutis ẽ nũcia.

¶ Hypoſtaſis pfoꝛata eſt q̃ in medio hꝫ foꝛamen: ⁊ vĩ vt circulus: q̃ ab alijs feneſtrata vocaẽ: ⁊ hec cauſaẽ ab impotẽtia ỽtutis: ⁊ viſcoſitate materie. Nã ex hoc qꝺ virtus nõ põt debite vnire mãm moꝛbo exñte nõ acuto arguiẽ lõgitudo egritudis. Et ſi fuerit acut⁹ moꝛb⁹ verendũ ſignũ eſt: aliqñ tñ ꝯtingit. qꝺ in q̃rto die ꝯtingit aliqualẽ ſignificat digeſtionẽ: ⁊ potentiã ỽtutis ſup mãm. Unde ex hoc comphendiẽ: ⁊ iudicare habemus ꝙ alijs parib⁹ abbꝛeuiabitur moꝛbus.

¶ Et in ſumma ſignũ ab hypoſtaſi ſumptũ videẽ omnibus alijs efficacius ab vrina ſumptis: Nã hypoſtaſis eſt materia hũoꝛalis: ⁊ mã moꝛbi deciſa: vt ſupꝛa hic de nõ naturali: ⁊ de moꝛbo ꝑmũ iudiciũ facim⁹: cum eſt magis ab ipſa mã ſumptũ. ¶ Jteꝫ etiã ex hoc arguiẽ ſupꝛa tenoꝛẽ virtutis ⁊c̃. ꝯſidera. ¶ Nota tñ ꝙ aliqñ ꝯtingit deceptio ⁊ ab hypoſtaſi ipſa: qñ cõtingit ꝙ mã flegmatica ipſa peccat in capite: ⁊ colerica in ſtomacho: ſed flegmatica amplius ỽtutẽ ſtimulabit: ꝙꝫ colerica. Et vbi hypoſtaſis debebat eẽ colica erit flegmatica ⁊c̃. cõſidera. ¶ Et ex his que dicta ſunt vltimo ꝯcludi põt: ꝙ vrina ſana: ſiue ſani coꝛpis q̃ eſt metrum aliaꝝ dꝫ eſſe caloꝛis citrini: vel ad citrinũ trahẽs: de q̃ ſupꝛa: mediocris quãtitatis: mediocris ſubtilitatis boni odoꝛis: hypoſtaſim hñs albã leuẽ ⁊ equalẽ ⁊ pẽdẽtẽ: vt dictũ eſt de hypoſtaſi: vel nullã. Et dĩ ad citrinũ trahẽs: ꝓpter coꝛpa lapſa ſana: tñ dicitur vel nullã ꝓpter coꝛp⁹ tpatũ. vt ſupꝛa. Cõtingit tñ ꝙ eã coloꝛ ꝙꝫ ſubſtãtia variaẽ ex. vi. Et etate cõplone: dieta: in ꝗlitate: ⁊ ꝗtitate: ⁊ motu ſiue exercitio accidẽtibus aie. Et vltimo ex his q̃ extrinſecus ſunt: vt ſunt frigus caloꝛ ⁊ hꝰ⁹. ¶ Poſtremo aũt: qñ hec que ſcripta ſũt nõ ſunt ſcripta: niſi ad artis pꝛactice itegrationẽ. Et e⁹ ampliorẽ noticiã arguim⁹ pꝛincipiũ: ⁊ cetera tpa egritudinũ ipſaꝝ. Nã cũ in vrina nõ cõpꝛehẽdiẽ ſignũ digõnis: neqꝫ ex pte coloꝛis: neqꝫ ex pte ſubẽ vel ꝯtentoꝝ põt eẽ pꝛincipiũ egritudis. Et ſi pur apparẽt: ⁊ occulte ſatis pur ad huc ẽ pꝛincipiũ ⁊ finis ipſi⁹. Cũ aũt manifeſte apparẽt: ⁊ licꝫ nõ multũ cõpleta: tũc ẽ augmẽtũ. Cũ aũt cõpleta ſigna in eaſꝫ ipſa ex dictis appuerit: tũc ẽ ſtat⁹. Declinatio ỽo cũ vrina ad ꝑſtinã diſpõnẽ: in q̃ erat tpe ſanitatis: reducta fuerit vel q̃ſi: ⁊ hoc totũ itelligiẽ eſſe verũ i moꝛbo malũ ſalubꝛi refudẽte mãm ad vnicã expulſionẽ. Nã in moꝛbo acuto in q̃ ſepe expelliẽ de mã: ⁊ multũ nõ apparẽt hec: vt ſupꝛa. Exẽplũ ꝑmi ꝓpter iuuenes. Jn terciana nõ apparẽt i pꝛincipio ſigna digõnis. Aut ſi appẽt ſunt ſatis occulta. Jn augmẽto ỽo qꝛ icipit vrina q̃ erat multũ ignea remitti i coloꝛe cũ fuiſſet ſubtilis ingroſſari: ⁊ vbi nõ appebat ſedimẽ id icipit appere. Jn ſtatu vero coloꝛ factus citrin⁹ vel ad ipſuꝫ declinãs vrina igroſſata hypoſtaſis bona cũ ꝯditõib⁹. vt ſupꝛa. Declinatio ỽo cũ ad vrinã in ſanitate venit: ⁊ tu exẽplifica: vel alios hũoꝛib⁹ iuxta ea q̃ dicta ſunt ſupꝛa. ¶ Notetur inſup ne cadat erroꝛ i iudicãdo ex ipſa vrina ꝙ aliqñ vrĩa erit vt vrina ſani: ita ꝙ appelat ſana ex pte coloꝛis ſubſtãtie hypoſtaſis: ⁊ tñ eger moꝛieẽ: vt ſepe appet in febꝛib⁹ peſtilẽtialib⁹. Unñ Auĩ. 2⁹ q̃rti. de iudicijs vrine. ꝙ aliqñ ẽ vrina in egritudinib⁹ peſtilẽtialibus bona nãlis in ſubã ſua coloꝛe ⁊ ſedimine: ⁊ ille cui⁹ eſt rẽdit ad moꝛtẽ. Et cauſa eſt: qñ nã nõ eſt cã aggredi mãm peccãtem ꝓpter ſui venenoſitatẽ: vñ ſolũ agit in mãm nutrimẽti: ⁊ ab ea ꝓpellit ſupfluitatẽ aquoſaꝫ cũ ſuis ꝯditionib⁹ iã dictis. D

¶ Jtem aduerte ꝙ aliqñ mã moꝛbi ſtat multuꝫ clauſa vel occulta ⁊ ſpecialiter i partib⁹ pectoꝛalib⁹ ⁊ ab ea parum: aut nihil decidiẽ. Unñ in vijs cõibus erit multa mã flãtica q̃ a nã per vias vrine expelleẽ: vñ vrina indicabiẽ flãtica ⁊ egritudinẽ eſſe de flãte: cũ tñ erit de colera praſſina mala. Et ego hoc vidi in Benedicto ꝺ albertis: vt ſupꝛa de vrina alba. ⁊ tu ibi.

¶ Dubitationes de vrinis.

Dubitatio. 1.

Circa ꝑmũ capĩm dubitaẽ. vtrũ vrina ſit ſupfluitas aquoſa ⁊c̃. vt in deſcriptiõe e⁹ ponebatur. Et E

arguit q nō: qm̄ qd a nā ē itētū ꝛ vtile. nō vr̄ ſupfluū eē hu͂ ē vrina: g̃ ꝛc. maior nota. minor i fine pbaſ. qm̄ vrīa p ſanguine q ſecū mittiſ renes nutrit. Itē ꝛ ipſaȝ veſicā alit: vt allegat] capl̄o: g̃. ¶ Itē ſi eēt ſupfluitas eēt ſupfluitas alicu⁹ hūoris: ſȝ nō magis vnius q̄ȝ alteri⁹: g̃ ꝛc. ¶ Itē hec ſupfluitas: qꝛ generaſ a cibo vl̄ a potu. Q nō a cibo hoc appet: qm̄ ipſa ē liqda fluens vt pot⁹: g̃ a potu. Q nō a potu: qm̄ ē colamētū ſanguis ꝛ alioꝝ humorū: vt Iſaac: ſȝ humores ex cibis fiūt: g̃ ꝛ ipſa ab eis decidiſ. Et ꝯfirmaſ. qm̄ vrīa egroꝝ ē vrīa: ꝛ tn̄ illa vr̄ decidi a mā morbi: cū ſit ei⁹ pncipalr̄ ſignificatia. g̃. ¶ Ad oppoſitū ē deſcriptio in pn̄° capl̄i poſita.

¶ Ad du͂ rn̄deſ breuiter pmittēdo ea q̄ dctā ſūt i p̄ ca° i dclinatōe deſcriptiōis vrīe. vbi dr̄: q ipā ē ſupfluitas ſecūde digōnis: ꝛ q a cibo decidiſ breuiter pmittēdo ea q̄ dicta ſūt in p̄ capl̄o in declinatiōe deſcriptionis vrine vbi dr̄. ꝛ potu: ſȝ magl̄ a potu: q̄ȝ a cibo: qꝛ a tpib⁹ aquoſis q̄ ab aliis ſeq̄ſtranſ diuiſiōe facta in ſecunda digōne. ¶ Iuxta q̄ ponit hec ꝯclo. vrina ē ſupflua aquoſitas in corpib⁹ genita. Patȝ ꝯ. qꝛ ipſa a nā expelliſ cōtinue tāq̄ȝ qd ſupfluū: q̄ nō eget. Itē ipſa nō nutrit nec in corpe vȝ ¶ Ad rōes dōȝ ad pmā: q ſan (pſtare iuuamētū igiſ ꝛc. guis q cū ea mittiſ nutrit renes. ꝯſumilr̄ ēt ꝛ vnctuoſitas: q̄ cū ea trāſit ad veſicā nutrit ſiue pabulat veſicā. Nā in pma digōne ēt cū fecib⁹ trāſeunt ptes chiloſe qb⁹ nutriſ
e
epar ꝛ inteſtina voluptuiſ. ¶ Ad ſcdāȝ dōm: q eſt ſupfluitas totius maſſe: ꝛ maxie humoꝝ humidoꝝ in maiori q̄ntitate i corpe exiſtētiū: vt ſlātis ſanguis ꝛc. ¶ Ad tertiū pȝ qd dōm. ¶ Ad q̄rtaȝ pȝ ex dictis vt ſup. Pro nūc tn̄ dicaſ tm̄ q in tpe ſanitatis tota decidiſ a mā nutrimētali. Tēpore vo egritudinis nō acute vbi daſ cib⁹ ſatis copioſe: vt in cronica febre: tunc dico q ab vtroq̄ȝ decidiſ. ſ. a mā nutrimētali: ꝛ mā morbi. Ubi vo egritudo fuerit acuta ſiue pacuta: ꝛ nō daſ cibus: tūc tota decidiſ a mā morbi: maxie qn̄ vtus eſt auſa aggredi māȝ: qd dico qm̄ aliqn̄ mā exiſtēte venenoſa: vt in feb. peſtilētiali: qm̄ nā nō ē auſa aggredi: appet vrīa ſana: ꝛ tūc eger tēdit ad mortē: vt ſecūda q̄rti de iudicijs vrine. Si vo daſ paucus cib⁹: ꝛ vrina fuerit multa: tūc ab vtroq̄ȝ decidiſ ſȝ maior ps a mā morbi. Et hoc nota pp argumēta que hic moueri pñt in hoc ppoſito: q aliqn̄ vrina multū ſupfluit: vt in diabete. ꝛ aliqn̄ in aliis morbis. Un̄ eſt credēdū q illa aquoſitas ē aquoſitas genita in epe: q̄ trāſmiſſa ſuit ſimr̄ cū ſanguine: ꝛ aliis hūorib⁹ ad humectādum mēbra. Un̄ ipſa attrahiſ a renib⁹ vtute ſpecifica: vt ſuſtis colerā: lȝ cōcurrāt caliditas eoꝝ: ꝛ vtus vacui p ramos vene chilis: vt ſupra q ipſa venā kis ingrediſ: ꝛ tādē ad ramos ei⁹ q ſūt vene emulgētes pueniēs ad veſicā. Sic itaq̄ȝ mā aquoſa q̄ ab hūore decidiſ nō exiſtēte mā nutrimētali hāc viā cōcomitaſ. Et ſi q̄ratur an aquoſitas illa fuerit epate genita. Dōm q ſic tpe gn̄ationis maſſe totius: ꝛ tu cōſidera. Et ex his cōcludi pōt quomodo vrina nō eſt corpus ſimplex vere: ſȝ eſt corpus imperfectū vt de niue ac grandine dicimus.

Dubitatio. ii.

f Utrum vrina ſit nūctus ſallat: vl̄ q nō auctoritate theophili in ſuo de vrinis. vrina eſt nūcius non ſallat.

¶ Oppoſitū dictū ē ſupra: qm̄ eſt oſtēſuȝ q̄ȝ faciliter pōt decipi medicus ex ipſa. ¶ Itē ex inducto in pcedēti dubio aliqn̄ in vrīa peſtilētiali eſt vrina: vt vrina ſani. pma quarti de iudicijs vrine: ergo ꝛc.

¶ Pro dubio dōȝ: q ſ hſido veꝝ iudiciū vrine oȝ diſcurrere p res nāles ꝛ nō nāles ꝛ ꝯ nāȝ: ꝛ i ei⁹ inſpectiōe attendere oēs illas ꝯditiōes q̄ poſite ſūt: q̄ oia ſi recte ꝯſiderabunſ erit iudiciū ab vrina ſūptū raro ſallax: ꝛ hoc voluit theophilus. Sȝ ſupradictū ē lati⁹ ipaȝ frequēter decipere medicū: eo q frequēter nō obſeruantur que dicta ſunt. vnde cū in graui morbo videas vrinaȝ ſanam: habeas pro malo ſigno: vt dictū eſt ꝛc.

¶ Et ſi queratur qd eſt certius ſignum: an a ſtercoribus an ab vrinis.

¶ Dicēdū q ſumptū ab vrina. nā vrina ſighat ſup diſpōnē epatis veneꝝ ꝛ mēbroꝝ: vt dictum ē: ꝛ ex ꝯſti ſupra totū. Nā vrina a pncipali membro decidiſ: egō vo non. ¶ Itē a purioꝛib⁹ eliquaſ. vȝ. maſſa hūorali: egōnes vo nō. ¶ Itē vrīa vadit ad totū: vl̄ ſaltē aquoſitas: egōnes vo nō. ¶ Itē ab vrina pluria ſigna hēmus ſūpta ab ipoſtaſi colore ſubā: ꝛ aliis ꝯtētis. ¶ Itē vrina pl⁹ cōſideraſ ꝛ medi⁹ q̄ȝ ſtercora: qm̄ viſu ꝛ odoratu ſūt faſtidioſa ꝛc.

Dubitatio. iii.

Circa capl̄ȝ de colore dubitaſ pmo. vtrū qualitates actiue dent pmo colorē. Q nō qꝛ auferūt colorē. Nā videm⁹ q vinū p caliditateȝ diſtillatū de rubeo efficiſ nō rubeū: ꝛ auferſ color ei⁹. ¶ Item caliditati attribuiſ a philoſophis calefactio: ſubtiliatio rarefactio ſeq̄ſtractio ꝛ hi⁹. coloratio neq̄q̄ȝ. iō ꝛc. ¶ Oppoſitū dictū fuit: ꝛ fuit ſnia iſaac ꝛc. ¶ Dōȝ q vrīa pp̄e nō coloraſ a calido nec remittiſ a frido: ꝛ rō qm̄ color eſt extremitas corpis pſpicui ꝛ terminati. Urina āt nō eſt tal: q̄re vtute alicui⁹ lumis vl̄ radij colorari non pōt. P̄. nō eſt corpus mixtū: ꝛ color ē paſſio mixtoꝝ. Q āt coloreſ ꝯtingit ex admixtione alioꝝ coloratoꝝ cū ea: vt qꝛ colera: aut ſanguis: aut ali⁹ humor ꝛc. ¶ Dōȝ q calidū de pacciō auferꝛ colorē cū excedit: nā agēs in māȝ ipaȝ trāſmutat eā ad aliā māȝ. Un̄ ꝛ in corpe nr̄o videm⁹ q caliditas exceſſiue diſcolorat vrinā: vt in freneſi: ꝛ hoc de per accidēs. ¶ Item calidū permiſcendo poteſt res colorare: vt patet: ꝛ hoc pur de per accidens.

Dubitatio. iiii.

h Utrum color viridis cauſeſ a frigido. naȝ ſupra de colore viridi dictū ē: q̄ſq̄ȝ calore adurētē q̄ſq̄ȝ a frigido mortificāte cāri poſſe: ꝛ eſt expſſe textus. Aui. Sȝ differūt in h̄ q viridis a calido cātus ē magis intēſus: a frido vo magl̄ remiſſus: ad albedinē tēdēs: ꝛ qd dictū ē pȝ expiētia. videm⁹. n. tpe veris fortificato calore ſol: ad bonū ſtellīm vireſcūt plāte ꝛ herbe. Et in tpe hyemis aq̄ ſtagni virides fiūt: q̄ nō ſūt tales tpe eſtatis.

Dubitatio. v.

Circa capl̄m de ſubā q̄riſ. vtrū ſuba vrine deſ a q̄litatib⁹ actiuis. arguiſ q ſic. qꝛ forti⁹ eſt dare ſubſtātiā q̄ȝ colorē: ſȝ q̄litates actiue ſūt fortiores paſſiuis. g̃ ab eis vȝ ſuba pueniře ꝛc. ¶ Cōfirmaſ qm̄ ſuba daſ ex hōa mixtiōe digōne ꝛc. ſȝ actiue h̄ faciūt ſi paſſiue iō ꝛc. i
¶ Oppoſitum dictū eſt ſupra. Et eſt ſententia iſaac ꝛc.
¶ Dōȝ q ſic vrīa nō coloraſ niſi ab illo: qd ei admiſcetur: ſic nec pbaſ niſi p id qd ei pmiſceſ. Et iuxta hoc poſſūt poni plures concluſiones. ¶ Prima. q ſubſtantia vrine eſt a calido tāq̄ȝ a cā remota: patet. qꝛ ipm̄ principaliter operatur in ſubſtātia vrine: debitam faciendo ſubam. ¶ Scdā ꝯ. mā humida magis imediate eſt datiua ſube vrine. pȝ: qm̄ p ei⁹ mixtionē ingroſſaſ vrina ꝛc. ¶ Tertia. q mā ſicca. i. ſicce cōplonis: vt ē melia pōt ēt eſſe imediata cā ſubtilitatis vrine: pȝ qm̄ ē pauca. rōne āt paucitatis remanet vrina ſubtilis: ꝛ hoc maxie ē verū de nāli vrina. Nā aliqn̄ p viā criſis mā melica multū ingroſſat. ¶ Quarta. q lȝ ita ſit: tn̄ ō per accńs dā ſiccitatē ſubtiliare: vt ſupra i capl̄o de ſuba: ꝛ tu ibi: ꝛ i capl̄o de colorib⁹.

Dubitatio. vi.

k Utrum diuiſiones ex pte ſube debeāt eē ꝛ ſint tot q̄t ex pte coloris. ¶ Et arguiſ q ſic: qm̄ colores nō multiplicāſ niſi p multiplicationē ſubſtātie.

¶ Oppoſitū dictū ē: q2 nō numerātur tot ⁊ dictū eſt de ſuba ⁊c. q2 ſolū qnq3. ¶ Pria ʒ. ꝙ diuiſiões ex pte ſube ſūpte pñt eē tot quot ſunt ex pte coloris: q2 ſic pōt dari remiſſio ⁊ intenſio materie ꝑportionabilr vt daṫ color. ¶ Scḋa ʒ. ꝙ ſi ſint tñ nō ſunt ita ꝑceptibiles: qm̄ color eſt ſenſibile ꝑ ſe: ⁊ ſube ꝑ accidēs. ¶ Tertia ʒ. auctores nō multiplicauerūt ⁊c. qm̄ medici nō curāt de multiplicatiōe nūeri ſ3 ſpēi. Diuiſio aūt q̄ fit ex pte coloris multiplicat numeꝝ: vt p3 intelligēti. nā vnū facit ad regulationē opis: aliud nō: q̄re ō multiplicatiōe ex pte ſube vltra illas diuiſiones: q̄ poſite ſunt medici nō curauerūt.

Dubitatio. vij.

A **Utrum** vrina tenuis poſſit ingroſſari. ¶ Pro iſto dicēdū ꝙ notādo ꝙ vrina aliqn̄ mingatur tenuior ⁊ poſtea ingroſſaṫ: ⁊ ſignificat pn̄m digōnis occultū. Et modus ē iſte. aliq̄ñ ſuba ē mixta cū aquoſitate: ⁊ cū hoc aliq̄ñs vētus ē mixtus cū illa ſuba. vñ cū ille vrina ē ꝑmo micta vētus ille ſua forti impulſione ſpellit ptes groſſas ſupius: ⁊ ſubtiles remanētes inferius: poſtmodum per morā cōtractā reſoluto vento aſcendunt ⁊ groſſe deſcendūt. Unde ſibi inuicē obuiātes in vrina inducūt turbulētiā ⁊ ſpiſſitudinē. hoc aūt ſignificat ꝑncipiū digōnis: qm̄ in tenui nō cōprehenditur actio nature que cōprehendiṫ per ingroſſationē vrine.

Dubitatio. viij.

B **Utrum** color vrie ꝑus detur q̄3 ei⁹ ſuba. ¶ Q3 ſic auctoritate Iſaac: ⁊ Theophili. Nā qḋ datur a fortiori agēte ⁊ facilius datur ꝑus: ſ3 color eſt hi⁹. reſpectu ſube. nā daṫ a q̄litatib⁹ actiuis: vt ſupra. ſubſtātia a paſſiuis. igiṫ ⁊c.

¶ Oppoſitū Aui. ꝑmi de ſuba vrine. ¶ Itē ſuba prior ē accidēte. noticia diffinitione ⁊ tpe. ſeptimo metaphiſice. ¶ Amplius illud ꝑus eſt: ſine quo reliquū exiſtere nō pōt talis eſt color reſpectu ſube: igiṫ ⁊c. ¶ Premittēdū ꝙ ſuba capiṫ hic ꝑ liquore ipſi⁹ vrine: ⁊ nō ꝑ ſuba: q̄ ē cōpoſitū ex mā ⁊ forma: ſubſtantia ſimpliciter dicta. vñ talis liquor magis ſub quātitate cōprehēdiṫ: cu3 diuidaṫ in mediocrē ſubtilē ⁊ groſſa3. ¶ Scḋo ꝑmittēdū. ꝙ l3 ꝑus diciṫ multipliciter ſeptimo metaphiſice. tñ hic capitur dupl'r. ſ. primo tpe: ⁊ ꝑus nā: tpe: q2 primo ꝑduciṫ. ꝑus nā: q2 eſſentia: vt aial ꝑus eſt hoīe. nā humanitas ab aīalitate depēdet. ¶ Tertio. ꝙ q̄dā ſunt ſigna digōnis occulta: ⁊ illa ſunt a colore ſumpta: q̄dā manifeſta: ⁊ illa ſūt a ſuba vrine ⁊ a colore ſūpta. ¶ Quarto. ꝙ vt dcm̄ eſt vrina eſt ſic aq̄: nec ꝑ ſe h3 colorē niſi ꝑ illud qḋ ei miſceṫ. ¶ Iuxta dicta poniṫ ɔcluſiões. Quaꝝ ꝑma ꝙ loquēdo de colore: put cātur a q̄litatib⁹ actiuis ⁊ humorū tingētiū colorē: ac ſ3 ꝙ aquoſitati adheret: ⁊ nō liquori. Sic color ſubam tpe ītercedit: qm̄ facilius ſuſcipiṫ colorē q̄3 ſubā: cū ſit qd ſpāliꝰ. Scḋa ꝙ ſi color cōſideraṫ vt ſit pactionē coloris digerentis vl' aſſimilātis ſic ſuba ꝑcedit tā q̄3 ei effectū. ¶ Alij aliter: vt Gordonius: ꝑter ea ꝑtermiſſa ꝑmittēs ꝙ vt dictū ē: ſuba capiṫ hic ꝑ quātitate colo: ꝑ q̄litate: quātitas vō ſeu poſitio magis approping̃t ſube q̄3 color. ⁊ iō ſequitur ꝙ ſ3 nām ſuba eſt prior colore: cū tñ ſm tēpus ſint ſimul. Nō. n. ɔtingit colorē dari abſq3 ſuba: nec ecōtra. ¶ Scḋo ꝑmittendū. ꝙ l3 ita ſit: tñ color ē magis not⁹ medico q̄3 ſuba. nā color vrine diuidiṫ in. xx. grad⁹. ſuba vō ſolū in. v. vt ſuꝑ. Ite3 color vniuerſalius: vt ſic: ⁊ melius a medico cōprehēditur q̄3 ſuba: cū ſit obiectū viſus ꝑpriū: ſubſtantia vero ꝑ accidens. Q2 aūt ē ſic a medico cōphenditur per ꝑus perceptum indicatur.

C **Alterius** qd aūt quō de vrina ſana aut egra. Iuxta hoc poniṫ ɔcluſio ꝑ⁹. Q2 vrine ſani hois ⁊ hñ recti equaliter daṫ color ⁊ ſuba. Pat3. qm̄ humores vniuerſal'r ſimul ⁊ perfecte digeruṫ in cōcauo epatis vel gibbo ⁊ eſſentialiter attrahunṫ a renib⁹: ⁊ ita eēntialiter ſimeque cito coloranṫ ſic ſubſtātianṫ ⁊ econuerſo. alr' nā nō opareṫ perfecte. ¶ Scḋa ʒ. in egris vbi mā ſit calida ꝑus datur color q̄3 ſubſtātia. Probaṫ: quia nā facit illud ꝑus qḋ facilius ē. mō pauca quātitas colere ſufficit colorare: q̄ non ſufficit ſubſtantiare: ergo ⁊c. Itē ſuba ſignificat digōnē: ⁊ aū digōnē ꝑcedit indigō: ⁊ iō cū i pn⁹ egritudinū occulta ſūt ſigna q̄ ſumunṫ magis a colore q̄3 a ſuba vl' ꝙ color ꝑcedat tenq̄3 facili⁹ ⁊c. Et l3 color nō poſſit eē ſine ſuba q̄ daṫ vrine in pn⁹ in q̄ fundaṫ color ē valde remiſſa: ⁊ pauca aq̄ nō pōt ſumi ſignū digōnis ſic̄ a colore q ſe multū manifeſtat: hic dicimus colorē ꝑorē ſuba. ¶ Tertia ʒ. i egritudinib⁹ ō humorib⁹ frigidis ꝑus daṫ ſuba q̄3 color: qm̄ ex medio iam aſſūpto nā agit qḋ facili⁹ ē. mō facili⁹ ē ꝑturbare ac permiſcere q̄3 verā hūoris formā introducere: cū mā illa repugnet digōni: mō talis cōmotio ac ꝑturbatio ſubſtantiat vrinā: ⁊ nō colorat: qm̄ ad huc vrina colorē nō ſuſcepit: igiṫ ⁊c. Q2 ſi dicaṫ. nonne idē opaṫ nā in mā calida. Dōm ꝙ mā calida ē magis obediēs: ⁊ iō ois modica ꝑturbatio ſufficit introducere colorē. qḋ nō i frigida. Coloratio nāq3 ſignificat ꝑturbationē3 ꝑceſſiſſe ⁊ ꝙ nā in mām hūoris formā introduxit: ⁊ iō laudabil⁹ ſine ſuba q̄3 ſuba laudabilis ſine colore laudabili: qm̄ ſba ſine colore ꝑturbationē ſignificat tm̄. Color vero ſignificat ꝙ nā plus egit. ¶ Ad Auic. dicendū ꝙ intellexit de ſuba in mā frigida. cōſidera.

Dubitatio. ix.

Circa caplm̄ de ɔtētis vrine dubitaṫ. vtrū ipoſtaſis D
decidaṫ a tertia digōne. ¶ Videṫ ꝙ non: qm̄ ipoſtaſis ex hūorib⁹ fit: ⁊ ſup ipſos ſignificat: ſ3 hūores generanṫ ex ſcḋa digōne: igiṫ. ¶ Oppoſitū vl' velle cōis ſcholaris: q̄ ponit ipoſtaſi3 ex tertia digone decidi. ¶ Ponūṫ cōiter iſta ʒ: ꝙ ipoſtaſis mālr' ē ex ſcḋa digōne vt argutū ē: ſ3 formalr' ex tertia: ⁊ l3 declarat color ei⁹: nā albedo ē ex tertia digōne: ipſa nāq3 alba ē: ⁊ marie nālis: vt ſupra dcm̄. Ex quo inferṫ ꝙ ab vtraq3 decidiṫ. nā ⁊ ab hūorib⁹: qm̄ a flāte ⁊ a ſanguie magna q̄ñtitas ei⁹ deciditur: a colā vō ⁊ melā pauca. ¶ Et ſi q̄raṫ vtrū a ſingulis mēbris decidanṫ di ꝙ ſic. Nā i vnoquoq3 mēbro repiṫ duplex ſuꝑfluitas. Una vtilis ⁊ pura ⁊ ē mā ſemis: vt ꝑ⁹ de gñatiōe aialiū: Alia ē i pura ⁊ hec ē q̄ aliqn̄ ſub forā ſudoris: aut iſenſibilr ꝑ exercitiū reſolviṫ: aut ꝑ vrinam emittiṫ: ⁊ hec ē mā ipoſtatica. Et ſi dicaṫ epar ē rubei coloris: ſplē nigri: ḡ ipoſtaſis nālis d3 eē diuerſoꝝ coloꝝ. cōſidera. Et ex his īferṫ ꝙ ipoſtaſis h3 ſignificare ſuper membra: ⁊ ex cōſequēti vrina.

Dubitatio. x.

Utrum ipoſtaſis decidaṫ a mā morbi. Et vi ꝙ nō: E
qm̄ ōcidiṫ i tertia digōne: ſ3 mā morbi nō nutrit. ergo. ¶ Item ſi ſic deberet eē diuerſoꝝ colorū: qm̄ materie morbi aliqn̄ ſunt diuerſe vt colerica flegmatica ⁊c. ¶ Oppoſitum ꝙ per ipſa3 ſignificamus ſuper mām morbi. ¶ Pro iſta vide reſponſionē ad quartu3 in primo dubij principio cum queritur vtrum vrina ſit ſuperfluitas aquoſa.

¶ Dubitatio. xi.

Utrum ipoſtaſis debet eſſe albi coloris. F
Q2 ō non: qm̄ omne qḋ ab alio deciditur: d3 aſſimilari ei a quo deciditur: ſ3 ipoſtaſis decidiṫ a maſſa humorali que nō eſt alba. igitur. Oppoſitū dictū eſt. Pro iſto breuiter ⁊c. dicēdū vt ſupra ꝙ ipoſtaſis deciditur a tertia digōne que fit in mēbris radicalibus: ⁊ ideo eis aſſimilatur cū membra talia ſint alba. Ad rationē a maſſa ⁊c. deciditur mediate: īmediate vero a nutrimēto membroꝝ ⁊ hoc loquēdo de naturali: ſecus foret de non naturali.

Dubitatio.xij.

g **Utrum** ipoſtaſis debeat ſtare in fundo cuꝫ videat eſſe qd leue ſeparatū a materia nutrimentali quā oportet eſſe grauē ⁊ terream ꝑpter nutricationē. Dicendū ꝙ ipſa etiam eſt pars ſuperflua ⁊ terreſtris reſecata ⁊c̃. ideo reſidet ⁊c̃.

Dubitatio.xiij.

h **Utrum** ipoſtaſis debeat eē figure pinealis cum dictū ſit ipſaꝫ ſupere nām terreſtrē. Nā in pineali ſunt ptes leues medie ⁊c̃. Dicendum vt dictū fuit de ea: ꝙ in ipſa ſunt ptes graues: leues ⁊ mediocres inter has. hec aūt facere poſſunt pinealē figurā vt patet.

Dubitatio.xiiij.

i **Utrum** ipoſtaſis debeat eſſe ſecundū colorē vrine. Q̈ȯ non arguitur quoniam vt dictuꝫ eſt: vrina naturaliter ſe habēs dꝫ eſſe citrini coloris ⁊ ipoſtaſis alba. igit̃. ℭ Confirmat̃ quoniam vrina generatur ex actione. ⁊ digeſtione facta in epate ⁊ ipoſtaſis ex ea q̄ fit in membris: ſed hic membra diſtinguunt̃ in aſſimilando ſibi nutrimentum vt patet. ergo. ℭ Itē poteſt etiam in multis caſibus eſſe citrina aut rubea ipoſtaſi exiſtente alba: vt ſepe dictū eſt. ergo.

ℭ Prima concluſio. Non neceſſario ipoſtaſis eſt colorata colore vrine. pꝫ ex inductis ante oppoſitum.

ℭ Secunda cōcluſio. color ipoſtaſis nō neceſſario colori vrine proportionat̃ ad hūc intellectū: quoniā ꝙ ſicut color vrine colori temperate vrine: ita ipoſtaſis ipoſtaſi temperate. Patet cōcluſio vbi in corpe colerico multa ſuperfluet colera que tamē mittet̃ cū vrina: ⁊ etiā cū ſanguine ⁊ ceteris ad membra: in qb⁹ facta tertia digeſtione: aut quarta multa ſupfluitas colerica multiplicata facta ipoſtatica eēt citrina: ⁊ ſic vrina eēt citrina.

ℭ Tertia cōcluſio. pro intellectu cōmuni eſt ꝙ ipoſtaſis debet eſſe ⁊c̃. quoniam ꝑportionari debet naturalis ipoſtaſis ipoſtaſi temperate ſicut color colori.

Dubitatio.xv.

k **Utrum** ipoſtaſis rubea ſit melior ſbrubea. ℭ Q̈ȯ ſubrubea arguit̃ quoniā ſubrubeuꝫ albo videt̃ magis appropinquare: ⁊ ex conſequēti a nāli minus diſtare. ℭ Oppoſitū point theophilus. ℭ Dicendū ꝙ ſubrubeū eſt duplex. Q̈noddā qȯ aū cedit rubeū Q̈noddā qȯ ſequitur. ℭ Prima cōcluſio ſubrubeus antecedens eſt deterior: quoniā ſignificat indigeſtionē. Nam ipſum eſt tale ꝑpter aquoſitateꝫ ⁊c̃. ℭ Secunda ſubrubeū ſequēs eſt melius: quoniā eſt tale per digōnē: ⁊ hoc facit pro intellectu ipocratis ⁊ queſtionis. Et iuxta hoc nota ꝙ ipoſtaſis alba cū cōditionib⁹ poſitis pre ceteris eſt melior maiorē notās digeſtionē ⁊ nature dominiū. Deinde rubea groſſa benignū oſtendens humorē: deinde citrina oſtēdēs coleram purā. Poſtq̄ ſequit̃ ipoſtaſis vt arſenicū albi coloris exiſtēs ⁊ citrini notās vitellinē: mala vero eſt exiſtēs lentiginoſa coloris cinericij rubei aliquātulum ex hoc notās aduſtionē incendium: ⁊ per cōſequēs maiorem lapſum.

Dubitatio.xvj.

l **Utrum** contēta crinoydalia poſſunt a carne decidi. ℭ Q̈ꝫ nō: quoniā tale cōtentū eſt groſſuꝫ ⁊ maxime a carne deciſum: ⁊ tantū nō poſ per orificia venarū penetrare: vt peruenire poſſit ad emulgētes: qȯ eſt neceſſariū: igit̃. ℭ Pro iſto dicendū ꝙ contenta crinoydalia poſſunt a carne diſſolui: vt dictum eſt. Calor nāqꝫ diſſoluēs prius diſſoluit qȯ eſt facilius diſſolubile: ⁊ ideo p̄mo ſpūm in calorē diſſoluit. deinde humores. deinde pinguedinē ⁊ adipem. deinde carnē nouiter coagulatā. deinde antiquā ⁊ ſolidā. deinde ſupficiē membroꝝ ſolidoꝝ: ⁊ tunc venit morꝰ ꝫ antea poſſit euenire: verba ſunt Galieni ſecūdo pronoſticoꝝ. cōmēto. 27. ℭ Ad rōnem dicēdū ꝙ orificia venaꝝ ſunt multū dilatabilia. Nā videmus venas capillares oculoꝝ dilatari multū ex repletione ſanguis: qui prius erat inſenſibilis a carne. Itē diſſoluta certa parte iuxta nām orificij illa impellit̃ a virtute expulſiua in orificia tāq̄ nociuū: ⁊ ideo poteſt penetrare ⁊c̃. Cōſidera.

Dubitatio.xvij.

Utrum cōtēta crinoydalia ſunt peiora furfuribus: m videt̃ ꝙ ſic: qm̄ ſunt maiora: ⁊ ideo arguunt maiorē diſſolutionē. ℭ Oppoſitū ypo. ſcdo ꝑnoſticoꝝ textu cōmēti. 27. ℭ Pro iſto dicēdū ꝙ ſi hec cōtinua ab eodē mēbro deciderent̃ maiora eēnt deteriora: modo crinoydes a carne decidunt̃: qm̄ ſunt fruſta magna que a neruis vel venis decidi nō poſſunt: qm̄ prius veniret mors. Furfures aūt ab iſtis membris decidunt̃ ⁊ nō a carne. nā cuꝫ calor ſit ita fortis ꝙ adurat hūores ⁊ poſtea agit in carnem: tūc reſoluit cōtēta. Et iō qm̄ furfurea ſignificāt diſſolutionē membroꝝ radicaliū: hinc igit̃ ⁊c̃. ℭ Nota tñ ꝙ hec apparētia nō neceſſario ſignificāt mortē: vt Gal. allegato loco. Sunt tamē ſignificatiua mortis in febre acuta. Et ſubdit Gal. ꝙ q euadunt longiori tempore euadunt. Cōſidera.

Dubitatio.xviij.

Utrum ipoſtaſis inequalis ⁊ non tincta debito colore ſit bona. ℭ Q̈ȯ nō: quoniam hec vident̃ arguere virtutis impotentiam ⁊c̃. n

ℭ Prima ꝯ. Talis ipoſtaſis nō neceſſario ē bona: pꝫ qm̄ habꝫ ꝯditiones oppoſitas cōditionib⁹ bone ipoſtaſis.

ℭ Scda talis ipoſtaſis pōt eē ſignū bonū: pꝫ qm̄ i ea pñt eſſe plures bone cōditiones: q̄ꝫ male: igit̃ antecedēs: pꝫ qm̄ pōt eſſe ipoſtaſis multū etherogenea ⁊ bona: vt patet. igit̃. ℭ Nota hic ꝙ abſolute verius ſignū ſumit̃ ab equalitate q̄ꝫ a colore: eo ꝙ maior potētia requirit̃ ad equādū ipoſtaſiꝫ q̄ꝫ ad ipſaꝫ colorādā. quare ⁊c̃.

Dubitatio.xix.

Utrum incōtinuitatis ipoſtaſis ſit melior cōtinuitate. ℭ Pro iſto dicēdū ꝙ in ipoſtaſi mala incontinuitas eſt melior: q: ibi arguit̃ maior potentia virtutis ſup māꝫ ad reſoluēdū diſtinguēdum ⁊c̃. ⁊ ꝙ mā minus reſiſtit. nā ſi foret ꝯtinua eēt ſignū ꝙ ipſa eēt magis apta reſiſtere: qm̄ virtus vnita ⁊c̃. ℭ Scda ꝯ. Q̈ȯ in bona ipoſtaſi melior ē ꝯtinuitas: nā hec denotat maiorē potētiā virtutis ad vniēdū ⁊ ꝯtinuādū māꝫ: ⁊ breuiter ad ſuperādū ⁊c̃. o

Dubitatio.xx.

Utrum talis eſt ꝑportio ſignificationis ipoſtaſis ſup materiam in toto diſperſeꝫ q̄lis eſt puris in ſignificando ſupra māꝫ apoſtematis. Et hoc dubiū eſt motū ꝑpter vnū verbū Auic. caplo de ipoſtaſi: ⁊ ad aperiēdū viā ⁊c̃. ℭ Ad dubiū ſine obiectis p̄mittit̃ ꝙ ipoſtaſis eſt ſupfluitas in ſecūda tertia aut q̄rta digeſtione cauſata: quā cōtingit aliquādo eſſe bonam: aliqñ malā. ℭ Scdo ꝙ iſta cōparant̃ pro quāto habēt ſignificare maturationeꝫ materie a qua decidunt̃. ℭ Prima ꝯcluſio. ꝙ nō tātā oſtēdit maturationeꝫ pus de ſua māꝫ quātā ipoſtaſis de ſua. Patet cōcluſio: quoniā ſemꝑ in eo eſt fetor: qui extranea[illegible]tionem quandam quā hypoſtaſis nō oſtendit: oſtendit: cū nō ſit fetidi odoris ⁊c̃. ℭ Item ipoſtaſis a calore naturali tantū fit. Sanies vero a calore naturali partim ⁊ partim a calore preter naturam: vt patet. igit̃ ⁊c̃. ℭ Ex quibus infertur ſecunda concluſio reſponſiua. Q̈ꝫ iſta proportionatur adinuicem: quoniā vtraqꝫ eſt maturationis materie ſue ſignificatiua. patet ſicqꝫ ad queſtionē quid dicendum. ℭ Nota hic ⁊ de iudicio ſumpto ab vrina. ꝙ pfectius ⁊ dignius eſt iudiciū qȯ ſumitur ab ipoſtaſi. Nā ſic videt̃ ſentire ypo. ſecū-

do pronoſticorū vbi permaxime commēdat. Et Gal. in
cōmētis. Nā ipſa maxime ſignificare videtur ſup digeſ-
tionē ⁊ indigeſtionē ⁊c. Conſequēter ſumptū a ſubſtā
tia. deinde ab odore ⁊ colore: vltimo a quātitate q̄re ⁊c.
¶ Completus eſt tractatus de vrinis Domini Micha-
lis de Sauonarole patauini.

¶ Michaelis Sauonarole Patauini de egeſtionib⁹ edi-
tio incipit.

Capitulū .j. Quid ſit egeſtio naturalis.

Cum a me de vrinis ſatiſfa-
ctū eſſe putē. Cō-
ſequēs duxi de egōnib⁹ tractare: cū
hec duo ſint viſui practicātis hoc or-
dine ab aſtātibus ſic demōſtrata. Ex
quoꝝ recto aſpectu: bona vel mala
corporis diſpoſitio cōprehenditur.
Egeſtio nāq̄ ⁊ ſi pleꝯ ſortiatur diui-
ſiones: hac tñ ſola in p̄ſentiarū cōtē-
tus ero: volo cū dicim⁹ q̄ egōni vna
nālis eſt reliq̄ p̄ter nām. Ob quā hūc tractatū in duo di-
uidemus capl'a. In quoꝝ p̄mo de his nālibus agef. In
2° vero de his q̄ preter nām. ſiue nō nāles nūcupātur cū
appōne ſignoꝝ demr̄atiuoꝝ: ⁊ pnoſticoꝝ: ⁊ quorūdā
dubioꝝ āuerſione. Et lȝ a medico de noībus nō ſit diſce-
ptādū. p̄ma p̄mi. doctrina 6ª 5° ca°. nō tñ ipſoꝝ qd noīs
ſilētio preterītādū eſt: cū p̄n⁹ oīs doctrine ſit. poſterioꝝ
2°. ¶ Dicamus itaq̄ q̄ lȝ hi termini egō: excreatio: ex-
pulſio: apud nōnullos vt ſynonima h̄eānf. tñ egō ipſa:
vt viſo deſeruit, p̄poſito vī importare oē id qd per ſiterī
expellif. nā a gero ⁊ imediatus ab egero ipſius nā tra-
hif. Neq̄ hic inter egeſtum ⁊ egōnem dr̄ia expectaf: ⁊
ſi egō vltra egeſtū motum ipſoꝝ videaf nam egerere eſt
extra portare: vel ferre.

A Egeſtio itaq̄ nālis eſt p̄me digōnis ſupfluitas in
ſacco genita: q̄ neq̄ liq̄da eſt neq̄ exicca-
ta: ſed ad modū mellis iūcta debite q̄ntitatis: coloris: for-
me: odoris ⁊ in hora ſolita facilr: ſine pūctione veniens.
Cui⁹ ſacci caliditas cā eſt effectiua. Ex qb⁹ particulis p̄mo
appet cā factiua eius. 2° q̄ ſunt ſigna nālitatis ipſius de-
monſtratiua. de qb⁹ oīb⁹ ſuo agef ordine. ¶ Dr̄ ſupfluī-
tas ⁊c. Nam facta digōne chili in ſtō ſupfluū: qd ab eo
reſecatū eſt: ſimul cū p̄te nō bñ obediēte in chiliſactiōe
ei⁹ ad ſaccū trāſmittif: ⁊ ibi ſupfluū illud: ⁊ p̄te q̄ chili-
factiōi nō fuit bñ obediēs p̄ t̄pe certo retinef: donec p̄
illa debitā a caliditate ſacci recipiat chiliſactionē: ⁊ ſupfluū
um in ſtercus p̄uertaf: q̄ cū p̄ditionib⁹ poſitis nālis vo-
caf egō. ⁊ he p̄ditiones maxime inueniunf in hoīe incul-
pate viuēte. Nā ūi eo q̄ in debito regimie degit hec nō
repiunf: deinde tñ ſic ſucceſiue ad colon expellif v̄tute
expulſiua ei⁹ a colera rubea ad ip̄m trāſmiſſa incitata: vt
de colore ei⁹ infra. Trahif ſiue ſugif deide ſic p̄s chiliſi-
cata per venas meſaraicas ad iteſtina inferiora termina-
tas ab epe attrahif. Vñ ⁊ feces ſic minus humide rema-
nēt: ad ſaccum vō nō vr̄ q̄ aliq̄ meſarayca notabilis ter-
minef. Et ex his appet nō ſolū ei⁹ cā factiua: q̄ caliditas
ſacci: ſȝ ⁊ loc⁹ eius. Vñ. 16. tertij p̄ capl'o. Et creatū qdem
fuit p̄pter iuuamēta: de qbus eſt vt ſecis ſit locus in q̄
p̄ſbedaf. Quidā vō modernoꝝ putauerunt p̄pl'onem
monoculi ſolū p̄parationē quādā dare ſupfluitate tali:
vt deide in colō formā ſtercoris aſſumeret: veluti ſtōus
cibū p̄parat: vt in epe in maſſam p̄uertaf ſanguineā ⁊
eſt ēt p̄portionale: vt. ū. d vrina dicebaf. iq̄t i anatomia
ſua d ſacco loq̄ns. Cui⁹ iuuamētū ē: vt p̄ncipalr retineat
ſuccū: ⁊ p̄pet ip̄ȝ i iferiorib⁹: vt cū i eis fuerit ſic digeſtū
p venas meſaraicas in eis exiſtes attrahaf ad epar. Nā in
monoculo nō ē meſaica q̄ h̄eat magnitudinē. Aui. Et
recipit ſuccus i monoculo initiū facile nō p̄ncipalr: ſed
ex p̄ſiri: ſȝ ſex cōplef i colon: qd eſt 2ᵐ ex groſſis: ⁊ q̄ntū
in ordine ſic dem: q̄ pl'a hȝ colla ſeu cellulas: d qb⁹ ifra
in qb⁹ ſterc⁹ formā recipit. Et locaf iuxta renē ſiniſtrū:
q̄re frequēter nō decernif iter dolorē renalē ⁊ colicum.
¶ Ex h loco accipi p̄t. p̄ q̄ color colic⁹ ex retētiōe fecū
veniēs vt multū a latere incipit ſiniſtro. ¶ Scdo ſic tol-
li p̄t p̄dictio q̄ ē iter aui. ⁊ mūdinū ip̄m de iceptiōe dolo-
ris colici. ⁊ tu p̄ſidera. ¶ Tertio q̄ p̄p. p̄pinq̄tatē vaſis
fecū ad renes nō raro accidit corpis ſiue vētris ſtiptici-
tas ab ipſa renū caliditate vehemēti: q̄ ipas ſic exiccando
ad motū ex ihabilitat: ⁊ tu p̄ceceſſ bñ p̄ſidera. ¶ Et p̄
iſta opione vī text⁹ Aui. allato ca°. iuq̄t. Et de eis ē: qm
h iteſtinū ē initiū reliq̄rū p̄uerſionū cibi ad feculētiā. cō-
ſideret ſpeculator. Et ex iſtis iſerf q̄ i ſacco ē v̄tuoſa cali-
tas chiliſactiōi approp̄ata: ⁊ nō ſolū ſtō: vt qdā putaue-
rūt. Vñ Aui. allato ca°: ⁊ iteſtinū qd monoculū ē iteſti-
nū i q̄ p̄plef digō ei⁹ qd fuit iobediēs i ſtō. Puto tñ q̄ in
eo nō ſit ita vigoroſa: vt i ſtō: ⁊ niſi foret p̄paratio i ſtō re-
cepta tale hūidū i ſtō ſic iobediēs factū nō recipet in ſac-
co chiliſactionē. Exiſtimo nāq̄ q̄ ſi cib⁹ i ſacco īteger de-
ſuti i ſtō recipef: chiliſactionē in eo mīme aſſumeret. Et
iuxta hec fortaſſis q̄ret aliqs. Nūqd i ſtō ſtercus gn̄ari B
poſſit: cū i eo adſit p̄ntia māe ⁊ caliditas vigoroſior: q̄ ea
q̄ ē i monoculo. Quib⁹ ſic ſtātib⁹ nō vī cur in eo p̄duci
nō poſſit. Itē i monoculo gn̄anf v̄mes p̄cipue groſſi ⁊
lōgi ob p̄ntiā māe: ⁊ cāe efficiētis q̄ ē ipſi⁹ caliditas: ⁊ q̄r
hec ēt i ſtō repiunf: hic i ſtō tales: q̄nq̄ gn̄anf: q̄re d ſter-
core p̄portiōabilr indicādū vī: p̄bleuma h neutrū ē: ⁊
in ſe p̄dictiones nō claudēs. Et poſſibilitas eſt res āpla.
q̄rta p̄mi. de q̄ntana. Sȝ credo q̄ id fieri nō cōtingit ex-
pulſiua ſtomachi nō patiēte. Itē dignitas mēbri ex col-
ligātia ſui ad cor per os ei⁹. Sȝ hic garrulet ſpeculator
⁊ ſophiſta. ¶ Et hic vnū de ſacco nō tacebo qd ferrarie
in anotomia vidi. Erat eni in hoīe illo ita paruus vt vix
a cellulis colon diſcerneretur: ⁊ tales ſic h̄ntes colicā ⁊
dolorē inteſtinalē freq̄nter incurrūt. Nā cū dēat tātā q̄n-
titatē recipe: quanta eſt illa que a toto cibo reſecaf: nece-
ſe fuit ipſuȝ magnū eſſe ⁊ amplū: p̄pter qd ſaccus dict⁹
eſt. Qȝ ſi p̄tingat ipſuȝ paruū eſſe: tūc ſupfluitas tāta in
eo compr̄hēdi nō p̄t: ⁊ ſic in alterata ad iteſtina iſeriora
deſcēdit. Et quia idigeſta ⁊ cetera i ipſis v̄toſanf: q̄ re-
⁊ magis accidit talib⁹ igluuioſe viuētib⁹. ¶ Dr̄ q̄ neq̄
ē liq̄da ⁊c. Vñ ſcdo p̄noſticoꝝ textu p̄mēti. 12. Egeſtio
que eſt nālis: eſt q̄ neq̄ ē dura in termis lapidis. Neq̄
leuis in termio aq̄ v t fluat ⁊ currat: ſȝ ē ei⁹ leuitas cum
diſpōne cū q̄ poſſe eſt vt p̄maneat cōiūcta p̄terq̄ fluat ⁊
currat. Et loq̄ns de ea Aui. 2ᵃ p̄mi. vltimo cap̄. ⁊ clari⁹
inq̄t. Que ex egōnibus eſt melior eſt: que iūcta eſt: que
eſt ſiliis p̄riū in q̄ humiditas eſt ſiccitati vehemēter ad-
mixta: ⁊ cuius ſpiſſitudo ē ſic ſpiſſitudo mellis. Iſta. n.
ſic diſpoſita potētiā d̄notat v̄tutis: ⁊ māe eq̄tionē: debi-
taq̄ humidi cū ſicco p̄mixtionē: ⁊ ex p̄ſiti bonā penipe-
ſtȝ. Nā egō nimis hūida: ⁊ ſilr nimis ſicca inālē corpis
ſign̄at diſpōnē vt i ſeq̄nti ca° dicef cū de ei⁹ nāli ſuba tra-
ctabif. Et tu ibi. ¶ Dr̄ debite q̄ntitatis: q̄ i denoīatiōe
q̄ntitatis dȝ aſſūptis p̄portiōari. nā reſpectu illoꝝ neceſ-
ſus aut ſcdȝ augmētū: aut ſȝ diminutionē eſt inālis. Et
tu hec ſane ītelligas: q̄m corpoꝝ diſpōnes conſiderare
oportet ex p̄te complexionis etatis ⁊ h̄mōi: q̄m corpo-
ra vehementer calida multum ſugit magnāq̄ partem
ſupfluitatū reſoluūt corporum frigidoꝝ reſpectu: ⁊ tū
conſidera. ¶ Dices. Auicēna dicit. q̄ egeſtio debet eſſe
eq̄lis comeſto: nunquid ſupfluitas ex vino reſecata cō-

ſideranda ſit. Dōm ꝙ nō: quoniā: nō eſt notabilis quātitatis: ⁊ de potātib⁹ aquā idē. Propter qḋ nota ꝙ q̄dam ſunt cibaria q̄ multum ⁊ copioſe nutriūtur a qb⁹ pauca vel q̄ſi nulla reſecat̄ ſuperfluitas: vt oua: caro teſticulo-
F rū gallo͞r caſtratoꝝ: vinū odoriferū: ⁊ ſuaue ⁊ mulſa ⁊ muceo: vt theorice ſeptimo. Quedā parce nutriūt: ⁊ multe ſunt ſupfluitatis: vt rapa: caules: beuta: ⁊ q̄ ſunt hm⁹. Quedā ṽo medio modo ſe hñt inter hec: vt panis: ⁊ ſm Auerroym caro galline: ānualis agni ⁊ edina. Sicq̄ ⁊ corpoꝝ varietatē ⁊ ciboꝝ ꝯſiderare opꝫ. Sꝫ quē mihi dabis q oīa hec ſic perſpicaciter conſideret. ⁊ ideo ſtude.
ℭ Dr̄ coloris. Color. n. debit⁹ ⁊ nālis citrinus eſt: ⁊ ꝓpe citrin⁹ remiſſus: ⁊ ſi igne⁹. Vñ Aui. Color nālis ē igne⁹ leuis tñ igneitatis. nā ſi ei⁹ color eēt nimiū tīctus: tūc ſignificaret ꝙ cuꝫ ea foret ſupflua coſa. Q̄ ſi diſcolorata foret ſignū eēt: ꝙ de coſa nō eēt admixtū cū ea q̄ntū ſufficit: ⁊ tunc aut opilo: aut alia egritudo ōnotaret̄. Et vt credo tenēdū eē: vehemētioris tñ ē tincture. q̄ꝫ ſit vrine color nālis. Nā color fecū reſpcū coloris vrīe nālis dici dꝫ vt Aui. igneus.
ℭ Sꝫ dicet aliqs maior vr̄ eē q̄ntitas coſe q̄ ad vias vrine trāſmittit̄: q̄ꝫ ad inteſtina: ḡ magis citrinari dꝫ vrina ⁊c̄.
ℭ Et p̄iſto ꝑ notādū eſt quō ſtercus nālr colorat̄. Se-
C cūdo ad dubiū r̄ndebit̄. ℭ Et p̄ ꝑ ſciēdū eſt: vt. iꝫ. tertij ꝑ ca͞n. ꝙ chiſtis eſt veſicula q̄dā figure oblōge cū q̄dā rotūditate ex tunica vnica neruoſa: ⁊ collo vno cōtexta in ꝯcauo epatis in media penula ei⁹ ad lat⁹ ſtōi collocata in receptaculū coſe: ⁊ euigilationē expulſiue inteſtinoꝝ ſi nālr ordiata: collū aūt h̄ in medio epatis ortū hꝫ ⁊ colerā rubeā in ſe recipit tpe digōnis ⁊ depurationis ſanguis ab ea ⁊ ad certā diſtātiā ſic vnū extēdit̄: deīn biſurcat̄ ⁊ vn⁹ ram⁹ penetrat in mediū epatis: ꝑ quē chiſtis colerā recipit. alter biſurcat̄ deīn: ⁊ ramus minor deſcēdēs ad duodenū vadit ad fundū ſtōi portās colerā īter duas tunicas ei⁹ ad cōfortādū digōnē: magn⁹ ṽo pur ad duodenū terminat̄: ⁊ ꝑ ip̄m portat̄ coſa ad īteſtina inferiora ad euigilādum expulſiuā ipſoꝝ in expellēdo feces. Vñ ad monoculū mior q̄ntitas coſe ꝑuenit: ſꝫ ad colon maior vt ſic magis ſtimulet̄ ṽtus expulſiua ei⁹ ad feces expellēdas ī ſuis cellulis ꝯtētas. Quare maiorē tincturā recipiūt in ipſo colon: putandū nāq̄ ē et eſt ꝑ venas meſaraicas ab epe ad colō colerā ꝑtrāſire feces ipſas tingentē: ⁊ magis q̄ꝫ ꝑ venas meſaraicas ad monoculū terminatas: q̄m̄ vt tales ſup: a nō ſunt notabilis q̄ntitatis: vt ille q̄ colon. Colō nāq̄ ſupra ſtōꝫ collocat̄: ⁊ a zirbo coopitur vt ſua hūiditate ꝓparet feces īduratas expulſiōi: in tali ita ꝙ ſitu ſic plus de coſa venit ad ſtimulādū ṽtutē expulſiuā: ⁊ h̄ reſpcū ei⁹ q̄ ad monoculuꝫ venit. Et ꝓꝑ iſtā cāꝫ ꝯtingit diſſinteriā in īteſtinis iferiorib⁹ vt frequētius cōtingere: ⁊ tu practice nota. Et ex his īfert̄ ꝙ mutatio coloris in fece nō arguit ſup diſpōnē ſtōi cū ab eo colorē nō recipiat. ℭ Et ad dubiū r̄ndēdo ſuppoſito ꝙ coſa q̄ cum aquoſitate ad renes trāſmittit̄ maioris ſit q̄ntitatis q̄ꝫ ea q̄ ad īteſtina: nihilomin⁹ plus tingit̄ ſtercus q̄ꝫ vrina ꝓpter tres cās. ℭ Pria ꝙ coſa in īteſtinis rē ſiccā iuenit ⁊ durā: mō citrinitas coſe plus tingit rē ſiccā coloratā q̄ꝫ hūidā nō coloratā: vt ē vrīe aq̄ſitas. iō ⁊c̄. ℭ 2⁹ q̄m̄ coſa cum na ad īteſtina trāſmiſſa ē pura ⁊ nō admixta: iō pl⁹ tīgit admixta: vt ē illa q̄ cū ſāguie ad renes trāſmittit̄. ℭ Tertia: q꞉ cū aliq̄ res miſcet̄ cū re tingēte vſq̄ ad minimas alīqs parib⁹ min⁹ tingit̄: ⁊ tīcturā demrat̄: q̄ꝫ q̄ ſolū in ſupficie tingit̄: q̄m̄ color nō ſic deſpgit̄: ſꝫ magis vnit̄: ⁊ ꝓcipue hꝫ h̄ veritatē q̄m̄ res cui admiſcet̄ de ſe nō eſt colorata reſpectu ei⁹ q̄ colorata ē: vt ſup̄: ⁊ ſic pꝫ qd ad dubiū r̄ndēdū ſit. ℭ Dr̄ forme ⁊c̄. q꞉ dꝫ eē bone forme ad rotūditatē tendēs: nō inflata: vt q̄ vacina ⁊c̄. neq̄ fluida: ſꝫ ī ſuis ꝯuenientib⁹ terminis ſtās vt ſputū laudabile: ⁊ certe q꞉ hec ꝑticula nō eſt famoſa vt ſub mō ſube cōphēdi hꝫ. Propter qḋ eā hyp. nō noiauit 2⁰ ꝓnoſticoꝝ. ℭ Dr̄ odoris ⁊c̄. q̄m̄ dꝫ eē ꝯueniētis fetoris. Nā mult⁹: vt infra multā denūciat corruptionē: ⁊ priuatio fetoris ſighat digōnis ꝓuationē ⁊ friditateꝫ ⁊c̄. vt in ſeq̄nti caplo. Dixit tñ alexāder afrodiſeos in ꝓbleumatib⁹: q̄ ꝯpilator nr̄ trāſtulit de greco in latinū: ꝙ quorundā aīaliū ſtercora nō fetēt: eo ꝙ ſicciora ſunt ꝓpo fruētia cibo: ac multū extenuata in tātū ꝙ ſtercus dorcaꝝ: genus eſt cāꝑꝝ ⁊ equorū: aīaliū aromatiſat: hec ꝯpilator q̄rta ꝓbleumatū problemate. iio. ℭ Dr̄ i hora ſoluta ⁊c̄. Nā ex h̄ denotat̄ ei⁹ tēperies: ⁊ ṽtutis d̄bita potētia. Nā ſi an̄ aut poſt horā illā aut cū difficultate ſiue cū pūctiōe feces emittitur ſignū eēt vicioſuꝫ: vt in ſeq̄nti caplo. Et attēdit̄ magis ei⁹ ꝯſuetudo circa diētaꝝ aſſellatiōū: ⁊ tēpus exit⁹ ei⁹: q̄ꝫ circa ſubaꝫ ⁊ q̄ntitatē. ℭ Et ſi querit̄ q̄ eſt hora ꝯuenientior D
exitus ei⁹. ℭ Dicēdū ꝙ hora luci prima in q̄ facta ē digeſtio preaſſumpti cibi: ⁊ ſic eius ſupfluitas expellit̄: vt cedat ſupfluitati ex ſuperuenientī cibo generāde. ℭ Dicit̄ cutus ⁊c̄. Et iam apta eſt pticula hec. Et ſicut iſte particule egōnē demōſtrāt nālē: ita cum ſit ab his receſſus: egō nō nālis: dr̄ plus aūt ⁊ min⁹ ſm maiorē aut minorē ab eis receſſum. Et iſta ſufficiāt pro ſignis demonſtratiuis naturalitatis eius.

Capitulū. ij.

De egōne nō nāli ſiue ꝑter nām dicta cū ſuis ſignis demratiuis ⁊ ꝓnoſticis: ⁊ quotidiā dubioꝝ ānexiōe ꝯtinēs. Rricas. xj.

ℭ De egeſtione nō nāli quid ſit. Rubrica. j.

Tam ex habitis patet ꝙ omnis E
egō recedēs ab his aut altero eoꝝ que in deſcriptōe egōnis nālis poſita ſunt eſt nō nālis dicēda. Nā ſicut accidit ī ſanitate reſpectu egritudinis: vt q̄ ſanitas dicit oīum integritatē: ⁊ cū ſit receſſus ſenſibilis ab aliquo ei⁹ ſtatim ſequit̄ diſpō nō nālis egritudo dicta: ſic de egōne nāli reſpcū nō nālis eſt dicēdū. Recipit ⁊ egō nālitatē ab his que q̄nq̄ cū ea ꝯtingūtur: vt ſūt iflatio ſpuma ſonit⁹: ⁊ hi⁹ ō qb⁹ oīb⁹ ⁊ cauſis eoꝝ ſtati. ℭ Dicamus itaq̄ ꝙ egō nō nālis ſiue ꝑter naturā ē humiditas ſupflua ꝑ ſiteri egrediēs in ſtō in epate ſplene vl̄ inteſtinis genita: idebite ſubē: idebite q̄ntitatis q̄litatis: q꞉ forme odoris ⁊ coloris: ⁊ nō ī debita hora: ſꝫ cū difficultate ⁊ pūctiōe: ⁊ nō ꝯſuetoꝝ admixtiōe exiēs. Ex qb⁹ oīb⁹ patebūt ei⁹ ſigna demonſtratiua: ⁊ ꝑ que ſup naturalē etiā ſignificare poterim⁹: cū vnū oppoſitoꝝ ex alteri⁹ declaratione magis eluceſcat. Vt ergo q̄ ſic tradita ſūt manifeſtent̄ magis eo ꝓſequar ordie quo in de nālis declaratiōe actuꝫ eſt. ℭ Dr̄ nāq̄ humiditas ſupflua ⁊c̄. Nā ī oī fluxu ſiue cerebrali ſiue ſtomacali: ⁊ hi⁹ hūiditas ſupflua ꝑ ſiteri emittit̄. Cuiꝰ in locis generatur: que aſt cū ſtercore aſſociatur ipſum non nāle reddit: quēadmodū cetera: vt vētoſitas ſpuma: ⁊ hi⁹ ō qb⁹ ſuo loco. Et cognoſcitur exiēs tale ſtomatichū ſiue cerebrale: ⁊ hi⁹ ꝑ ſigna propria diſtinctiua. de quib⁹ ad plenuꝫ in practica noſtra magna ſuis capitulis a nobis ſcriptū eſt. hec aūt hoc loco nō ſunt adducēda: q꞉ ſic foret caplm ī caplo ponere. Propter qḋ eis ſic tractis relictis ad id quod de ſubſtantia tangebat̄ redeūdū eſt. Scito tamē ꝙ harū humiditatum fluxum ſigna ſignificantia nō omnino ſilētio preteribūt. Eſt autē ſtercus indebite ſubſtātie: quoniā ipſum eſt nimis humidum: ⁊ cauſa. vt Auicēna: quoniā tāta humiditas ſignificat opilationē ⁊ malitiam digeſtionis. Nā epate opilato: ⁊ meſaraycis hūiditas que d̄bebat ꝑ meſaraycas trahi ad epar in inteſtinis remanet ſtercus nimiū rehumectās. Cōſimilr cū

fit in ſtomacho mala digõ:chilus nõ debite ĩgroſſaſ:ꝛ
ſic nõ fit debita humiditatũ reſolutio ad inteſtina feces
ampli⁹ remittanſ. Significãt ꝛ quãdoq3 debilitatẽ me
ſaraycarũ nõ trahentiũ ꝛ ſugẽtiu3 debitã humiditates
vtilem cum ſuperfluitate tali cõmunctaȝ. Significãt ꝛ
quandoq3 reumatiſma a capite ad inteſtina deſcendens
rehumectãs feces. Et ꝓpterea multi a diarria capiunſ lõ
ga. Sic multis hũiditatib⁹ ad ĩteſtina reumatiſãtibus:
aut ſignificat regimẽ fuiſſe hũidũ: q̃le eſt ex aſſũptõe ca
raſoꝝ ꝛ hoꝝ taliũ humidoꝝ. Q, ſi cũ tali humiditate
viſcoſitas ꝯiũgiſ: plẽs ſignificat liq̃factionẽ partiũ vn
ctuoſarũ corpis que eſt cũ fetore. nã liq̃factio hec a calo
re putredinali: ꝛ preter nãm fit: ꝛ hoc vł in ethicis qñ ap
propinquãt morti: qb⁹ fluxus talis ſupuenit. Signifi-
cat ꝛ pñtiã multoꝝ hũoꝝ viſcoſoꝝ: ꝛ hec nõ eſt cũ q̃li-
tate ſube pp viſcoſitatẽ humoꝝ. Interdũ cã ſunt ciba-
ria multa cõceſta: ꝛ ħ nõ digeſta: ꝛ viſcoſa: ſic cũ fit portu
lace nimia comeſtio: anguillarũ fungoꝝ ꝛ hi⁹. Et ſicut
dcm̃ ẽ a capite deſcẽdit reumatiſm⁹ faciẽs egõnẽ eẽ liq-
dam: que liqditas cã ẽ fluxibilitatis vẽtris: ita ab epe ꝛ
ſplene: vel a toto: qñq3 fluũt hũiditates reddẽtes ſterc⁹
liqdũ: ꝛ vẽtrẽ lubrificãtes. Et cogſciſ p ſigna ꝓpa. nã q̃
talis ẽ vi hũoꝝ ab hũorib⁹ tingiſ: q̃ a ſtõ p colorẽ alime
ti ſine chili: ꝛ cõſiliſ ſi ab epate appet egõ chiloſa: maxie
qñ ẽ ex opilone meſaraicarũ ꝛc̃. Et qdã putãt optimũ ſi
bi eẽ cũ pliẽs ĩ die ſecedũt aſſerẽtes ſe vẽtrẽ hñe obedien-
tẽ. Unde ꝓ hoc nota ꝙ hec fluxibilitas: qñq3 ẽ bonũ ſi-
gnũ: qñq3 malũ. bonũ qdẽ ſi bona fit criſis: malũ vͦ qñ
nõ fit penetratio cibi de ſtõ ad epar: ꝛ de ĩteſtis ad epar:
vt. ſ. dicebaſ. nã ĩ ea q̃ fit bona criſi nõ ẽ ſonit⁹: neq3 fre-
quẽtia aſſellãdi. In reliq̃ vͦ ẽ freq̃ntia aſſellãdi ꝛ ſonit⁹.
Ad egõnẽ ãt freq̃ntẽ: ꝛ liqdã hec ſequunſ nocumẽta laſ
ſitudo vigiliæ: ꝛ tãdẽ defect⁹ ṽtutis pp multuȝ ſurgere.
A Et iõ nota practice in fluxib⁹ ſollicita ꝛ cura vt eger ð le
cto nõ moueaſ. Eſt. n. mot⁹ ad aſellã vna de cauſis mor
tis. ſcdᷣ a q̃rti ꝓprio ca⁹. Accidit ꝛ ṽtutis defect⁹ reſolo-
ne caloris cũ õnẽ ſupfluẽtẽ ꝯſite. Egeſtio liqda q̃ ꝑceſſit
poſtq̃3 ſupuenit ſudor: aut flux⁹ vrine: ſi deinde dura fit
ſanitatẽ ĩferioris vẽtris denotat. Itẽ liqda in ꝑn⁹ morbi
apparẽs: cui⁹ eſt cũo: vt minoratiua ꝑcipue mã ente fu-
rioſa: laudabilis ẽ: ſignificat potẽtiã ṽtutis ſupra mãm
morbi. ℭ Reddiſ ꝛ ĩdebite ſube ex pte ſiccitatis. Nam
egõ ſicca ſignificat laborẽ. ſ. corporeũ: ꝛ multam reſolu
tionẽ hũiditatis a calido factã: aut vrine multã ꝓuoca-
tionẽ diuidẽtis humiditatẽ ex ſeceſſu. iuxta affoꝛiſmuȝ
q̃rta affoꝛiſmoꝝ: vrina mlta ſeceſſus paucus: aut ſigni
ficat calorẽ igneũ intẽſu3 valde ſtercus ericcãtẽ: aut ſic
ca nutriẽtia: vt ſũt aſſata: aut multã morã ſtercoris in ĩ-
teſtinis. Propter qȝ a calore ericcaſ ſterc⁹. vt. 16. tertij de
eo q̃ oia v̇ ſicanſ maxĩ ipſo ſtercore ente ſimplici. Q, ſi
cõtingat ipm cõponi: q: hũiditas cuȝ ſicco cõponaſ: vt
in emittẽte feces duras ꝛ ſchibaloſas: hec nõ ẽ intelligẽ
da vera cõmixtio q̃ p digõnẽ fit ȝ q̃ p iuxtapõnẽ ptium
oꝛiſ: tũc cũ fex dura cũ hũiditate ſic emittiſ: arguẽdum
ipſaȝ in inteſtinis lõgo tꝑe retẽtã fuiſſe: ꝛ in hũiditatib⁹
viſcoſis ipãȝ exire ꝓhibẽtib⁹: vt plẽs accidit ĩ teneſmo
ne. Et hec retẽtio fecuȝ fit aliqñ ꝓpter ꝑuationeȝ colere
ſtimulãtis: ſiue pũgẽtis: q: õbẽt ꝑ pũgere: ꝛ fecis exitũ
feſtinare. ꝛ vbi cõprehẽdiſ: ꝙ cã nõ eſt in retẽtiõe multa
fecũ: neq3 in inteſtinis multe ſunt hũiditates: tũc cã eſſe
poterit effuſio ſanioſe mãe vel ſupfluitatis ab epate fluẽ
tis: aut a pte ꝓpinq̃ epatis: aut meſaraicis que mã ſanio
ſa nõ ceſſat fluere: donec cõmiſceaſ egõni: ꝛ illã rehume
ctet: vel aliquã ei⁹ ptẽ. Et ex his collige ꝙ q̃to egõ erit
magis in ptib⁹ ſuis eq̃ta: ꝛ melior pmixtio ptiũ humi
darũ cũ ſiccis: tãto melior erit meliorẽ ſignificãs poten-
tiã virtutis in equãdo: ꝛ minorẽ inobediẽtiã ſeu reſiſtẽ-
tiã vt. ſ. ĩ ꝑcedẽti ca⁹. ℭ Dr̃ ĩdebite q̃titatẽ: qñ magna
q̃titas ei⁹: ꝛ pauca illaudabilis ẽ: ꝛ hoc reſpectu aſſum
ptoꝝ. Nã defect⁹: ꝛ abundãtia ad eaſdẽ pducit dẽſes. 3⁹
tegni Gal. Tu itaq3 medice ꝯſidera ei⁹ q̃titatẽ ſi eſt ma
ior minor vel eq̃lis. Si maior ħ ẽ ꝓpter pñtiã multoꝝ
humoꝝ: q cũ ea cõmiſcenſ ex nutrimẽto viſcoſo geni-
tis: vt ſunt anguille: portulaca: fungi ꝛc̃. aut qui in ſter
cus ꝯuertunſ. Itẽ multiplicaſ fex in eo q multũ come-
dit abſolute: ꝛ in eo q pũo vtiſ exercitio alijs parib⁹. Itẽ
qñ ẽ debilitas attractiue epatis: ꝛ meſaraycarũ: vbi parũ
de nutrimẽto attrahiſ: ꝛ maxia ps ei⁹ in ſeceſſum trãſit:
ꝛ cognoſciſ: qñ ĩ caſu ħ corp⁹ debilitaſ. Itẽ multiplica-
tio cole ad ĩteſtina ſepe ſtimulãtis ad aſellã: ꝛ cogſciſ p
colorẽ ei⁹: aut mot⁹ humoꝝ ſupfluus a q̃cunq3 veniat
ad inferiora. Itẽ hoc idẽ ꝑparat debilitas ṽtutis digeſti
ue cũ fortitudine expulſiue. inq̃t Aui. 16. tertij de multi-
tudine ſtercoris ꝛ paucitate cibi: nãq3 plimi hũidi ſup
quos bibiſ: egõ plima ẽ: ꝛ ei⁹ ꝯ̃rij egõ pauca ẽ: ꝛ qñ cola
magnifice ad epar expelliſ minoraſ egõ: ꝛ qñ nõ expelli
tur multiplicaſ. Et p oppoſitas cãs accidit paucitas ea
rũ: q: pñtia paucoꝝ hũoꝝ: aut q: parũ comedit: ꝛ ſpe-
cialr cõedit cibaria pauce ſupfluitatis: vt ĩ ꝑcedẽti cap⁹.
de quãtitate. qȝ ẽt accidit ex artificio nutrimẽti: qñ ex
aſſatis minor quãtitas fecũ fit: q̃ȝ ex elixis ꝯſidera. Aut
plimo vtiſ exercitio ſiue labore reſoluẽte. Aut qñ forti
adeſt epatis ꝛ meſaraycarũ attractio: ꝛ corp⁹ ſic ĩpinguaͭ
tur: aut paucitatẽ cole nã ad ĩteſtina ĩferiora trãſmiſſe:
aut qẽa humoꝝ ſupflue: aut fortitudo digeſtiue cũ for
titudie retẽtiue: q: ſic magna ps ſupfluitatũ r̃ſolueſ ꝛc̃.
vt pȝ cõſiderãti. Et ex his patẽt cauſe flux⁹ ſtercoroſi. de
quo. 16. tertij que ſunt q̃titas: ꝛ q̃litas aſſumptoꝝ: pau
citas nutrimẽti qȝ ad mẽbra mittiſ ꝓpter opilonẽ: aut
debilitatẽ virtutis attractiue epatis: ꝛ meſeraycarũȝ: vt
dcm̃ ẽ: aut multitudo ei⁹ qȝ ex cola mittiſ ad inteſtina
ex epate vł ſplene ꝛc̃. ꝛ de hoc in dubijs. ℭ Dr̃ ĩdebite
q̃litatis p q: forme: vt q: nõ fit in ſuis terminis firma-
ta ȝ fluxa: aut vẽtoſitatis plena. de quo infra. vt ẽ ſterc⁹
vaccinũ: ꝛ de forma hac q̃ figura magis dici dȝ leuiter
ptrãſeo cũ nõ ſit ꝯditio famoſa: pp qȝ hyp. 2⁹ ꝓnoſtico-
rũ. ipſam ſiluit intẽdẽs illã ſub ſuba collocari debere. vt
ſupra. ℭ Dr̃ odoris qñ nõ dȝ eẽ in toto odore priuata.
Nã ꝑuatio odoris frigiditatẽ magnã denũciat: vel ſtã-
tas dñtuȝ: aut meſſe: aut nimiã calidi reſolonẽ ſiue a cali-
do factã. Nimius aũt fetor hũoꝝ putrefactionẽ. vt p̊ p
noſticoꝝ. cap. vltio. aut digõnis corruptionẽ. Et egõ fe-
tida leuis ẽ ſignũ putridaꝝ: vt cũ ĩcipit fetere plus ſoli-
to: vt de vrina actũ eſt. Cõtingit ꝛ egões fetidas fieri aſ
ſũptoꝝ vicio: vt ĩ comeſtione allei ꝛ poroꝝ ꝛ eruce ꝛc̃.
Et qñ ſterc⁹ mediat iter hñe: ꝛ nõ hñe fetorẽ: pfectã ðuo
tat digõnẽ ꝛ nãlitatẽ. ℭ Dr̃ coloris q multiplr ſignat
ſic ꝛ ipſi multi exiſtũt. ꝛ pñt eẽ ſimplices ꝛ cõpoſiti ſiue
ꝯmixti: qñ ali⁹ ſubalbid⁹: ali⁹ terre⁹ citrin⁹ igne⁹ croce⁹
erugioſus viridis. idic⁹: liuid⁹: ꝛ niger. ꝛ ĩ his vt breuilo
quus ſiã nõ ꝓſequor: qñ de eis cũ ſuis declatiõib⁹ tra
ctabiſ ſtatĩ cũ q̃dã ponenſ ſigna demr̃atiua: ac ẽt ꝓno-
ſtica a colore ipo ſũpta. Ageſ de ꝯpoſiti. qñ alr nãlitati
magis attinet. Et ne totus ſilẽtioſus hic ſim: tñ ð colo
re dicã. ꝙ citrin⁹ nimis fellis ſignificat multitudinẽ. vt
Aui. ꝛ dimiut⁹ valde cruditatẽ: ꝛ maturatiõis ꝑuatiõeȝ
denũciat: ꝛ hoꝝ cãe ex dcis apte ſũt. Et ois color preter
ꝑdcm̃ ĩ egõne nãli ẽ ĩnãlis: ꝛ ipm ĩnãlẽ reddit. ℭ Dr̃ ꝛ ſi
ĩ debita hora ꝛc̃. Nã ĩ exitu fecũ ꝯſiderãda ẽ hora ꝛ con
ſuetudo exit⁹ ei⁹. Q, ſi ꝯtigat añ illã tꝑs tũc egredi ſigni
ficaſ multitudo cole tũc ſtimulãtis ṽtutẽ expulſiuã: c⁹
ſignũ ẽ citrinitas ĩ tẽſiõis egõnis: aut ſignificaſ ðbilitas

cōſtrictiue ſiue retētiue: q̄ res ex liq̄ditate egōnis cōp̄rehē
dit. Q̄ ſi tardior fuerit exit⁹ ſoluto ſigñat ōbilitatē vtu/
tis digeſtiue tardādo digōē ī digerēdo: ⁊ ī ſepādo fecē
ſiue ſupfluitatē ⁊c̄. Significat ⁊ frigiditas iteſtinoꝝ q̄
tardat earū fecū exiccatiōem ⁊ formā. Itē ⁊ p̄uōnē cole
pūgētꝭ ⁊ ſtimulātis vtutē expulſiuā eaꝝ: aut ōbilitatē ex
pulſiue a frīditate nocite: ⁊ q̄ his ſecib⁹ ānectunt cā̄s de
monſtrāt: ō qb⁹ ſtati. Tardat aūt ⁊ velocitat egō ob di/
uerſitatē ciboꝝ l ſe: ⁊ in ſuo ordie. Nā in aſſūptiōe cibo
rū facillime digōnis p̄ter ſolitū citior ē egōn ꝫ exit⁹. Itē
ſi leuis fuerit: ⁊ ſoſone p̄ticipās: vt ſunt p̄ria ⁊ hi⁹. ⁊ in
his q̄ ſūt difficilioris p̄ter ſolitū ⁊ tardioris tardior red/
dit. Itē ſi ſtiptic⁹ pōtic⁹ groſſus aut viſcoſus. Cōſilr ex
pte ordie: vt cū groſſū p̄ponit: aut ſubtile. Et tu cōſide
ra. Accidit ⁊ q̄ſq̄ʒ hec varietas ex pte citi ⁊ tardi: cū at/
tractiua eſt ōbilis ⁊ expulſiua fortꝭ. Aut q̄ñ cibaria ſūt
multū acuta: ex qb⁹ ōcidit ſupfluitas acuta mltū ſtimu
lās: vt eēt comeſtio alleoꝝ: porroꝝ: ⁊ hi⁹. vñ citaret exi/
tus. ⁊ ecōtra tardaret. Itē ⁊ p̄ſitia vlcerū ī iteſtinis cū ſūt
hui⁹: aut nimi⁹ cōſuetus huoꝝ cū cibis ⁊ hi⁹. Et q̄ me/
dio mō ſe h̄ñt hos mot⁹ moderatos faciūt. ꝯſidera.

¶ De cū difficultate ⁊c̄. Nā exit⁹ ei⁹ facilis vtutis expul
ſiue potētiā ſignificat. Difficilis vō ꝯ̄riū. Stercus nāq̄ʒ
olim ē fetori ſibi p̄portionatū: ī cui⁹ exitu cū nāle ē vo/
luptuat: ſic̄ os ſtōi ex cibo delectabili. Propter qō l exi/
tu egōnū nō dʒ p̄uctionē ſentire: ſʒ voluptatē. Q̄ ſi ſec⁹
fiat nō ſunt nāle: ꝯpūctio nāq̄ʒ ſupfluitatē humoris cali
pūgētis denūciat ſiue ſit colā nālis: ſiue aduſta: ⁊ color
manifeſtat. ¶ Poſtremo declarāda ē p̄ticula illa nō cō/
ſuetarū admixtiōe. nā cū ſtercore nāli admiſceri non de
bēt ſonit⁹ vētoſitas ſpuma vnctuoſitas fecū lenitas ſā/
guis virus vel ſanies: vel aliq̄d hi⁹. Nam hec ſignificāt
ſtōm: aut iteſtina egreſſa eē a diſpōne ſua nāli: ⁊ ꝯſiter i/
pſa nō fore bñ diſpoſita. ¶ Sonit⁹ aūt ventoſitatē hūi/
do ꝯmiſceri denotat. Q̄ ſi ſonoroſus eſt hūiditatē fore
ſubtilē: ſi obtuſus ꝯ̄pſaʒ groſſaʒ: cui cōmiſcet: aut fridi/
tatē iteſtinoꝝ demōſtrat: q̄re iteſtina frida hñtes ſūt in
poſteriorib⁹ multuʒ ſonori debilitate digeſtiue iteſtioꝝ
ꝯtigēte ſupfluitates reſoluere nō potētis: ſʒ ī vētū ꝯuer/
tētis: ſigñat ⁊ inſtroꝝ anguſtiā q̄ nō partū ex cibis ēt cā/
tur vētoſis. Q̄ ſiq̄ʒ caliditas: aut mot⁹ ad quē ſeq̄nt cali/
tas ē cā vētoſitatis gñatiua ī inteſtinis: ſʒ talis ē magis
reſonās: ⁊ minor minuſq̄ʒ mala. Sonitus aūt hic cū eſt
puus: ⁊ iterpolate fact⁹ a q̄buſdā gurgulatio noiat. Cū
aūt ē āplior ſiue maior rugit⁹ dī. Et multitudo hūidita
tis cū fert cū ſonitu hūiditates ſignificet iflatiuas. Nā
ſic ad iteſtina p̄pulſa vētoſitatē cauſant: q̄ ſi fuiſſēt ſub
tiliores inſenſibilr reſolute forēt. Reddit egōnes nō nā
les cōmixta vētoſitas vt ē ſterc⁹ vaccinū dem: ⁊ qō l co
lica vētoſa emittit: q̄dā vētoſitas ē aliqñ cū ſono: ⁊ q̄ cū
voce exiſtit multitudinē vētoſitatis groſſe vaporoſe ſi/
gnificat: aut inſtroꝝ anguſtiā: q̄ vō eſt abſq̄ʒ voce pauci
tatē vētoſitatis: aut iſtroꝝ amplitudinē enūciat: ⁊ ē hec
B ſcḋa min⁹ mala. Ex qb⁹ pʒ dr̄ia iter vētoſitatē ⁊ ſonituʒ.
Nō. n. oīs vētoſitas ſonora ē. Eſtq̄ʒ min⁹ verēda: in cō/
ſuetꝭ abſq̄ʒ verecūdia illā emittūt: tūc illō accidit: aut pp
anguſtiā doloris: aut alienationē. Eſt itaq̄ʒ ꝯſuetudo at
tēdēda q̄ vt altera ſit nā: vt Auerroys p̄logo phyſicoꝝ.
Et retētio vētoſitatū extra ꝯſuetarū colicā futurā p̄nū
ciat. pp qō Strūne⁹ nr̄: ⁊ apō nobiles colicā ſic ūmēs i/
uerecūde tales emittebat. hiſq̄ʒ ludibrio erat. ¶ Spūo
ſa q̄ʒ demr̄at calorē fortē diquātē: vt ī calidis: aut vēto
ſitatis cōmixtionē: cui⁹ ſepatio ē difficilis. Vētoſitas nā
q̄ʒ ſic in hūiditate viſcoſa clauſa ptes eius ꝯmouet: ⁊ ibi
ampullas ſupficiales eleuat. Q̄ ſi ꝯtingit caliditas illas
ebulire faciēs ſpuma alba cauſabit: vt eſt videre in deco

ctione mellis piſcis: ⁊ taliū viſcoſoꝝ: in qb⁹ ſunt partes
apte faciliter a calo vētoſari. Et Gal. ingt 3⁹ p̄noſticoꝝ.
cōmento. 19. l fine. Et fortaſſe ſignificat caliditatē ſupfluitā
qō eſt q̄ nos īuenim⁹ euenire ſpumā exteri⁹ ſʒ hūc mo
dum. In mari q̄dē p̄pea q̄ vēti p̄cutiūt aquā: ſʒ ī p̄fun/
ditate pelagi pp ſupfluitatē caliditatis. ⁊ tu cōſidera. Ege
ſtiones ſpumoſe ſignificāt defluxū flātis a capite: ⁊ ē af/
foriſmus. 29. ſeptime. Et hoc in dubijs. ¶ Neq̄ʒ ſtercus
ſanū vnctuoſuʒ eſſe dʒ. Nā vnctuoſitas liq̄factionē adi
pis: aut pīguedis enūciat q̄ a calo fit: ⁊ liq̄factionē hu
miditatū p̄ncipaliū cū fuerit leuis viſcoſa: leuis vt ſup/
natet aq̄ cū ſterc⁹ in aq̄ deponit: aut ſi ſupra ipm aq̄ pa/
rūper calā p̄ꝗciat: cui pīguedini ſi ꝯtīgit fortis nigredo
aut viriditas ſignū eſt mortis. nā arguit in mēbris vlti
mā putrefactionē: aut caloris extinctionē: aut fortē vt
vltimā aduſtionē. cōſidera. Et de hoc in dubijs. ¶ Le/
nitas fecū: de q̄ ē ſmo egōnē nō nālē enūciat p lenitatē
ſupficiei eq̄litatē itelligēdo. Nā qñ ē eq̄litas in egōnib⁹
⁊ lenitas bona: tūc cū eis adſūt bona ſigna: alia ex parte
coloris q̄ntitatis: ⁊ hi⁹ ſūpta: de qb⁹ ſupra: q̄ñ ſignifica
tur fortitudo digōnis: ſiue bōa: ⁊ ꝯſiſtis digō: ī oīb⁹ ſuis
ptib⁹ facta: ſed qñ ꝯtinget eq̄litas ⁊ lenitas pp aduſtio/
nē ⁊ liq̄factionē ſiccos in ptib⁹ egōnū: cum qb⁹ apperēt ſi
gna mala: ex malis accītib⁹ ſumpta: tūc eſt ſignū malū:
q: ſignificāt māʒ malā vnitā: ⁊ vniformiter malignatā:
⁊ q̄to vniformitas in eiʒ maior erit: tāto deterior: cū hic
cōp̄hēdat vtus corpis in potētia. Et iō dicebat Auic.
p̄prio capl̄o. Et ſcito nō oīs egōnis eq̄litas eſt laudabi
lis: neq̄ʒ oīs eius lenitas: ⁊ de his in p̄noſticis ⁊ demr̄ati
uis magis. ¶ Egō aūt ſanguinea nō eſt laudāda: ⁊ illā
nō nālē reddit. nā cū talis apparet: aut eſt a toto corpe:
aut a pte: vt epe ſplene meſaraicis inteſtis: ⁊ hi⁹ vl̄ mēbri
mutilatiōe: ⁊ hec diuerſificat dolore: aut actionū leſiōe:
q: aut eſt chiloſa vel lauatiua colerica virulēta feculēta
ſubtilis vl̄ groſſa: nigra melēca vl̄ ſanguis purus. aut ca
ro epatis nigra groſſa: de q̄ tertij. 14. Et de his in ō p̄no
ſticis ſtati veꝝ: ſi cuʒ ea eſt ſanguis clarus: aut niger nō
admixt⁹ ei: ſʒ ſecum ꝯiūctus ab emorroydib⁹ exire puta
bis. ¶ Sanies ſi q̄dē denotat rupturā apatis aut iteſti
noꝝ vlcera ſiue māe virulēte purgationē oī ex corpe: ⁊ ⁊⁹
p̄mi. Sanus relinq̄ns exercitiū multotiēs egerit virus:
⁊ ſaniē: q̄ ſibi laudabilis eſt purgatio cum ex h̄ vel inde
anxietas remoueat q̄ ei p̄pter p̄uſtionē exercitiū accide/
rat. ¶ Et ex his facile pʒ ſup q̄ membra egō p̄ncipalr
ſignificare hʒ: ⁊ dem̄ eſt p̄ncipalr: q̄ñ ex ꝯſiti ⁊ ſecunda/
rio ſup aliq̄ ſignificationē hʒ. Egō nāq̄ʒ cū nālr fuerit ſi
gnificat vt hypo. q̄ ſunt ſub diafragmate ſalubria circa
p̄ncipalr ſtōʒ: ⁊ inteſtina. Nā vt ſup egō māam in ſtō reci
pit: ⁊ in monoculo formā. Secundario aūt ſigñat epar
ſplen: ⁊ hi⁹ ſana eſſe. nā cū ꝯdiniōes nālitatis ei⁹ hʒ: tūc ni
hil cēnei aut mali: vt eſt hūor virus ad ſtōʒ vl̄ inteſtia ab
alio mēbro mittit qō ipſi⁹ bonitatē mutet: ⁊ p ꝯ̄riū cuʒ
ināles fuerit alteꝝ ſigñat: aut malā vētris inferioris di/
ſpōnē: aut qō ad ſtōm ⁊ iteſtina mā mittit nō ab epe ſiue
a ſplene: aut a toto: aut ab illo mēbro leſo. Raſ. 16. ꝯtinē
tis: ſi egō his ꝯditiōib⁹ fuerit aſſociata nō ſigñat ſup bo
nitatē digōnis cibi ad mēbra factā: vt ꝯuēit: ⁊ q̄ ī vētre
nō eſt caſ tas intēſa ſctā de ſpate calo: aut alio. Et Gal. p̄
de criſi. Et ſcribit ſic a Raſi in ſexta particula. q̄ ſigni
cat per ſe bonitatē egeſtiōis: ⁊ fortitudinē eius: ⁊ p acci/
dens q̄ penetratio cibi eſt ſm q̄ opʒ: ⁊ quecūq̄ʒ diuerſa
eſt ab ea que poſita eſt innālis: ⁊ illaudabilis: ⁊ malitiaʒ
ſignificās plus ⁊ minus. ¶ Fortaſſis aūt cōtra h̄ argue
tur ſic. Nō minor eſt ſignificatio vrine naturalis ſuper
bonam epatis renuʒ ⁊ veſice diſpōnē: q̄ʒ ſigñatio ſterco
ris ſiue egōnis nālis ſup bonitatē diſpōnuʒ ſtōi iteſtino

rum. Sed cõtingit nocumẽto exiſte in epate renib⁹ ⁊ ve ſica vrinã eſſe nãlẽ. ergo ⁊c̃. Conſequẽtia bona: ⁊ maioꝛ videt̃ notoꝛ: qꝛ ita ſe habet vrĩa ad epar ⁊ renes: ſicut egõ ad ſtomachũ ⁊ inteſtina. nam videtur eſſe ſimilis pro portionalitas: ⁊ minoꝛ probatur auctoritate. Auicẽne ſecũda quarti: de iudicijs vrine. Et quãdoqꝫ eſt vrina in egritudinib⁹ peſtilẽtialib⁹ bona naturalis in ſubã ſua ⁊ coloꝛe ⁊ ſedimine ⁊ ille cui⁹ eſt tendit ad mortẽ: qꝛ pꝫ ꝙ ꝓ tũc nocitũ eſt epar: ⁊ reliqua mẽbra: cum febris ſit morbus cõmunis membra totius ledens. Unde quar ti prima in principio. febris eſt caloꝛ ⁊c̃. ⁊ in totũ coꝛp⁹ ꝓcedens. ¶ Et ꝓ ſolutione huius ꝓ nunc adduco tex. Aui. ꝓma q̃rti. de ſignis febris peſtilẽtialis. Jnqt. Et ẽ his febrib⁹ peſtilẽtialib⁹ fuit in qua nõ percipit eger neqꝫ tangẽs ꝓpinquus multitudinẽ caloꝛis: ⁊ nõ alterat̃ pulſus: ⁊ vrina magna alteratione: vel tolerabiliter dici põt ꝙ maioꝛ eſt egeſtiõis ſignificatio: vel dic ꝙ etiã egeſtio in aliq̃ tali põt apparere ex cõſimili cã ex qua hoc in vrina reperit̃. ⁊ qḋ dictũ Jpo. ⁊ Gali. vera ſunt. vt in pluribus: ⁊ rariſſime inuenitur oppoſitũ: ⁊ de his q̃ rariſſime apparẽt nõ eſt ſcia. Gal. ſcḋo de criſi. cõſidera.

¶ De ſignis demonſtratiuis ⁊ pronoſticis a forma ⁊ ſubſtantia ſumptis. Rubrica. 11.

A Et cum forma ſub ſubſtãtia comprehendatur de his coniũctis in ſuis ſignis ſermo noſter erit.

¶ Liquida egeſtio põt eſſe bonũ ⁊ malũ ſignũ. bonũ vt ſupra ſi bona ſit criſi: malum quidẽ cũ ea ſyntomatice fit. qñ. ſ. fit mala penetratio cibi de ſtõ ⁊ inteſtinis ad epar. Aut eo qḋ effundit̃ de epate ad ſtõm: ⁊ cognoſcit̃ res iſta ex duab⁹ differentijs. Prima qꝛ q̃ ẽ cũ criſi bona nõ ẽ rugitu neqꝫ ſonitu aſſociata. Scḋa qꝛ cũ tali nõ ẽ freq̃ntia: ſꝫ paulatiua egeſtionis emiſſio: vt qꝛ rar⁹ ſit mot⁹ ad aſſellã cũ quãtitate magna. nã in laudabili criſi nã coꝛp⁹ mũdificat: ⁊ ipſũ ex hũoꝛib⁹ euacuat in q̃litate: ⁊ quãtitate peccãtib⁹: ⁊ vſqꝫ quo os: ⁊ de h̃ loquit̃ Jpo. ſcḋo ꝓnoſticoꝝ duꝫ dixit. Liqda bona ẽ ſi ſine ſonoritate fuerit ⁊c̃. Jn ſintomatica ꝯria apparẽt: q. ſ. ẽ cũ rugitu ⁊ ſonitu: ⁊ ẽ frequẽtia aſſellãdi: ⁊ ad hãc frequẽtiã ſequit̃ deide laſſitas vigilia ⁊

B virtutis deide debilitas ⁊c̃. ¶ Sꝫ q̃ret aliqs nunqd liqda egõ apparẽs añ criſim vi nãe ſit laudabilis: cũ dicat Gal. i ꝯmẽto illi⁹ aphoriſmi 4ᵉ ꝑticule. inchoãtib⁹ moꝛbis ſi fel nigrũ ⁊c̃. Q. nulla purgatio i ꝓncipio facta ſit ſm curſuꝫ nãe. Dicẽdũ ꝙ i ꝓncipio egõ liqda apparẽs. ⁊ añ criſim vel tẽp⁹ criſis põt eẽ minoratiua: ⁊ põt eẽ ad vltimũ ſcꝫ. minoratiua qdẽ põt eẽ bona: mãe mã exiſtẽte furioſa. Jtẽ ⁊ adhuc illa exiſtẽte multa: de cui⁹ multitudine ẽ timẽdũ. nã ſm artẽ h̃ facim⁹. Primo de multa: vt i aphoriſmo. Jnchoãtib⁹ moꝛbis ſi qd mouendũ eſt ⁊c̃. Cõſilr ſi furioſa: vt i illo. digeſta medicari ⁊c̃. Nã ſi in ea nõ expectat̃ tunc digõ vltima nõ eſt laudãda.

¶ Egeſtionis induratio poſt q̃: ſcilicet fuit liqda a ꝓncipio egritudinis criſi appropinquãte bonum: ⁊ eſt ſentẽtia Jpoc. ſecũdo pronoſticoꝝ. Sed dices. quomodo in criſi vel tẽpoꝛe primo poteſt eſſe bonũ ſignũ: cum tunc fiat euatio notabilis hũoꝝ q cũ fece ꝯmiſcent̃: ⁊ ipſam liquidã reddũt. Dicẽdũ ꝙ ideo bonũ ſignũ eſt: quoniã ſignificat ſenitatẽ ventris l ſerioꝛis: ⁊ ꝙ natura ꝯfoꝛtat̃ in faciẽda criſi: remanẽtis materie ꝑ aliã euacuationem. vnde tota materia cõſumit̃: aut per apoſtema: aut ꝑ vrinam. aut ꝑ vomitũ ſiue ꝑ ſudoꝛẽ vel alio mõ ⁊c̃.

¶ Egeſtio aq̃ſa liuida mala: ſignificat enĩ digeſtionis extinctionẽ cũ digõ ꝑ viã inſpiſſatiõis fiat. q̃rto methodoꝝ: ⁊ q̃rto regiminis acutoꝝ. ꝯmẽto q̃to.

¶ Digõ leuis viſcoſa cũ pauca quãtitate: ⁊ albedine ſcꝫ mala: cõſimilr leuis viſcoſa cũ pauca quãtitate: ⁊ coloꝛe citrina apparẽs mala. Prima enĩ adipis liquefactionẽ a caliditate nõ multũ ignea factã denũciat. Secũda vero id idẽ a caliditate ignea ꝓueniẽs: aut ab adipe antiquo liq̃factis: ⁊ colera fieri põt viridi: ⁊ eruginoſa. neqꝫ cũ his eſt caliditas inflãmãs: ⁊ ſicut dictũ ẽ in precedẽti caplo de ſubſtãtia nõ nãli viſcoſitas cõtinget aut ciboꝝ viſcoſitate: aut liquefactiõe a caliditate facta vtraqꝫ põt eſſe cũ multa quãtitate: licet ꝓma ſit ſm plurimũ cũ maioꝛi: ⁊ medicus ex relatiõe iſirmi l noticiã venit: ita ꝙ ex quãtitate nõ habet̃ differẽtia oportuna: ſed accipit̃ ex parte odoꝛis: qm̃ illa que eſt pp liq̃factionẽ eſt fetida valde: q̃ aũt pp cruditatẽ humoꝝ viſcoſoꝝ nõ fetet. ⁊ inter has citrina deterioꝛ eſt: qm̃ ſignificat peioꝛis caliditatis exceſſuꝫ liquefactionẽ faciẽtis. ¶ Q. ſi querat̃ que eſt de- C

terioꝛ an viſcoſa multa an pauca. foꝛtaſſe dicet̃ multa: qꝛ maioꝛẽ liq̃factõeꝫ ſignificat: ⁊ omne malũ quãto maioꝛis quãtitatis tãto peius: ꝯrũ videt̃ velle Auic. ſecunda prim i de ypoſtaſi vrine: vẽtoſitas in vrina ita malum ſignũ eſt. ſi eſt multa ſicut ſi eſt pauca. ¶ Pro iſto dicẽdũ: multa viſcoſitas cũ multa egeſtione ſi ꝓcedit a toto coꝛpoꝛe quãto maioꝛ tanto deterioꝛ. Sed poſſibile ẽ vnctuoſitatẽ: ⁊ viſcoſitatẽ a pinguedine inteſtinoꝝ procedere: ⁊ tũc lꝫ ſit multa tñ nõ eſt peius ſignũ q̃ꝫ pauca: q̃ venit a toto coꝛpe ⁊c̃. Et practicus aduertat ad has egõnes pingues q̃ ſaniei quãdoqꝫ aſſimulãtur ⁊ extimatur ꝙ ſit ſanies: notet ⁊ in eis fetoꝛẽ cũ dicat Auic. Qḋ aũt in humido viſcoſo ⁊ plerũqꝫ ſignificat liquefactionẽ: ⁊ eſt cũ fetoꝛe: pp qḋ notet̃ ꝙ omne pingue eſt viſcoſum: ⁊ nõ cõuertit̃: qꝛ viſcoſitas põt eſſe ab humoꝛibus crudis: tñ q̃qꝫ accipiũtur ab auctoꝛib⁹: vt ſynonima: vt patet ſecundo ꝓnoſticoꝝ: tex. cõmẽ. 20. Nã in ꝓſentiarũ infirmũ habeo qui has emittit egõnes abſqꝫ ſenſibili leſione in aliquo ſuoꝝ mẽbroꝝ: ⁊ in eaꝝ emiſſione multũ debilitat̃ coꝛpus totũ. Et certe vidi quoſdã peritos in re hac multũ heſitare: ⁊ tu cõſidera. ¶ Foꝛte heſitabitur de dicto Jpo. qui ſecũdo ꝓnoſticoꝝ dicit egeſtionẽ pinguẽ moꝛtẽ nunciare cũ Aui. ſcḋa q̃rti de iudicijs egeſtionũ dicat pinguẽ malã eſſe: non tamẽ moꝛtalẽ. ¶ Pro cõciliatione dicẽdũ ꝙ ſola pinguedo non ſignificat moꝛtẽ: ſed qñ cũ nigredine aut viriditate cõiungitur vel fetoꝛe: ⁊ hoc voluit Ypo. Aui. vero locutus ẽ de ea ſola ⁊c̃. ⁊ de hoc ſupra de vnctuoſitate.

¶ Stercus ſiue egeſtio tẽperate eſſentie ſiue ſubſtãtie ad tenuitatẽ decliuis nõ ẽ laudabilis niſi cũ nõ ẽ cũ ea rugitus aut vẽtoſitas neqꝫ i ſui exitu paulatiꝫ interſecat̃. Nã ſi exit ꝯtinue vt dꝫ denotat̃ õbita potẽtia ad expellẽdũ. Q. ſi emittit̃ interſecata: tũc poſſibile eſt: vt hãc interſecationẽ faciat virus aut ſanies ꝓhibẽtia egõnẽ iugi feci primo ſtimulãtẽ: vt ſic diuiſa expellat̃.

¶ Egeſtiones loture inteſtinoꝝ ſiles in acuta egritudine ſũt moꝛtis nuncie. Sed dicet aliquis. cõtra hec apparẽt in diſſinteria: ⁊ tamẽ nõ eſt moꝛtalis niſi ꝑueniat̃ ad fruſta inteſtinoꝝ. Nota hic ꝙ tex. ẽ Jpo. ſcḋo ꝓnoſticoꝝ cõmẽto. 22. ⁊ hãc ꝑtẽ nõ cõmentauit Gal. ⁊ foꝛtaſſe non eſt viſum ei ꝙ verus ſit niſi illi addamus. Egeſtiões loture ⁊c̃. virides vel nigre ⁊ tũc verificabitur vt de viridibus: ⁊ nigris infra: ⁊ tu bene conſidera.

¶ Egeſtiones nigre eruginoſe virides: ⁊ liuide i moꝛbo cronico apparẽtes male. nam he materie in tali moꝛbo nõ apparẽt vi nãe moꝛbi: ſed ex cã alia: qꝛ ꝓpter nimiã putrefactionẽ: ⁊ quaſi fixionẽ caloꝛis preter nãm. Jtem apparent vnctuoſe ꝓpter inflãmationẽ ſubſtãtialis humiditatis. itaqꝫ exponatur illud verbum Jpo. 7°. aphoriſmoꝝ aphoriſmo. 6. Egeſtiones colerice idẽſt nigre aut liuide eruginoſe ⁊c̃. Et eſt expoſitio galieni in ꝯmẽ-

rit ſignificabit febrium putridarũ euẽtũ: aut retẽtũ pu trefactionẽ minorem: ⁊ ex ꝑti alleuiatione cõprehẽdef poſt eius mictũ. Nã perſeuerante putrefactione non al leuiato corpore merito exſpectande ſũt febres ⁊c̃.

E **De ſapore** aũt quis multi truſatores dicũt eẽ ne ceſſariũ ad cognitionẽ diſpõnũ vri ne dico ꝗbuſ Auic. ſcḋa pmi de vrinis ꝑ cap̃. Sũt qdã q ſter hec genera poſuit gen⁹ tact⁹: ⁊ gen⁹ ſaporis: ſʒ nos ꝑtẽcimus. Urina tñ ſalſa eſt ſaporis: vt ſupra.

¶ De circulo vrine. Rubrica. ij.

F **Circulus** ẽ qd ſupeminẽs vrie: ⁊ iõ a qbuſdã ꝓnũciaf nõ eẽ ẽe ĩter ꝯtẽta vrine enumerãdus: de quo circu lo: ⁊ ei⁹ ſignificatiõe i diſpõne hũani corpis ẽ ſuſpicãdũ: vt ſit ſatis efficax ſignũ ĩmo in ter ſigna nedũ fortis: ſʒ neqꝫ mediocris ſit nũerãd⁹. Cũ ab auctorib⁹ nr̃is pſtãtiſſimis: q de ſignifi catiõib⁹ ſũptis ab vria ⁊ ꝯtẽtis ei⁹ nulla de eo ſpẽlis fiat mẽtio. Un̄ neqꝫ hypo. neqꝫ Gal. neqꝫ yſaac: neqꝫ Aui. ð eo qcq̃ꝫ dixerũt. Salernitani tñ de eo mẽtionẽ fecerũt: q fortaſſe ex longa vrine inſpectione aliquid veritatis ex eo cõprehenderunt. Et qḋ dictũ eſt de eo intelligatur ð granis ⁊ ptib⁹ atomoſis. Et qm̃ iuuenes maxime oĩa in telligere cupiũt: hic breui⁹ q̃ꝫ poteris ſuis locis mẽtiões faciã: nõ omittẽs q̃ erũt ad eoꝝ plenã intelligentiam.

¶ Circul⁹ ẽ ſubã multũ aquoſa: ⁊ diafona ex ꝑticipatiõe ptiũ multũ aereaꝝ i circũferẽtia vrie viſu ꝯphẽſa. Et dr̃ ꝯphẽſa: qm̃ ẽt ei⁹ ſbãp totã ſupficiẽ vrie expãdit: q̃ tñ vi ſu nõ ꝯphẽdĩf. Et ſicĩ ſupiori ꝑte vrie: collocaf ita dicũt ſup ꝑtes corpis ſupiores: vt capiti hr̃e ſignificationẽ. nã vr̃ ipſe gnãri: ex ꝑtib⁹ leuiorib⁹ mãꝝ petẽtib⁹ ſupiora.

¶ Circulus alb⁹ ſpiſſus ſignificat abũdãtiã flẽtis in ꝑte capitis poſteriori: eo ꝙ in illa magis abũdat flegma.

¶ Circulus citrinus ꝓſtrã humoꝝ colericoꝝ in dextra ꝑte capitis ſignificat: eo ꝙ in illa magis abundat colera.

¶ Circulus in ſubã tenuis cole pallidus vel fuſc⁹ hũoꝝ: aũt vapoꝝ melicoꝝ aſcẽſum ad ꝑtẽ ſiniſtrã capitis: eo ꝙ in ea parte eſt ſplen.

¶ Circulus i colore rube⁹ in ſubã ſpiſſus vapoꝝ aut hu moꝝ ſanguineoꝝ aſcẽſũ in ꝑte anteriori ſignificat. Nã in ꝑte anteriori ſunt plures vene ⁊ arterie q̃ ſanguinis multi ſũt ꝯtẽtiue. Un̄ ꝯſtãtin⁹ i viatico. Caput in q̃tuor diuidĩf ꝑtes. Nã i poſteriori dñaf flegma. In anteriori ſanguis. In ſiniſtra melãcolia. In dextra colera. Et cũ ab his cauſis circulus cauſari habeat hinc ⁊c̃.

¶ De ampulla vrine. Rubrica. iij.

G **Ampulla** ẽ corp⁹ ꝑuũ rotũdũ ex vẽ toſitate groſſa: aut vapor ĩcluſo ĩ ꝑtib⁹ viſcoſis: ⁊ aqueis vrie geni tũ i ſupiori ei⁹ parte eminẽs. Nã vẽtoſitas groſſa ĩcluſa i ꝑtib⁹ illis ad ſupiora eleuat i cupli: quẽadmodũ videm⁹ i ſputo emiſſo p calamũ a pueris. vñ faciũt ãpullas magnas. Nã i me dio vie ſputũ viſcoſũ: aut aq̃ viſcoſa ſecũ trahẽs aerẽ in cubitũ: vt i rotũdũ eleuaf p ſbĩcluſionẽ aeris petẽtĩ exitũ ⁊ pp ip̃ꝫ ſputũ vel aquã ꝓhibẽtẽ ſua groſſa viſcoſitate ip̃ꝫ exalare. Nã q̃ñqꝫ ꝯtigit ꝙ viſcoſitas ẽ pauce reſiſten te. vñ tũc faciũt frãgũf ãpulle: vt q̃ñqꝫ appet ꝙ fact] am pullis i migẽdo vrinã ſtati rũpũf. Ex q̃ iferf ꝙ alijs ꝑib⁹ vinũ ꝙ eas retinet lõgiori tpe ẽ meli⁹ illo qḋ pauco tpe eas detinet. ⁊ dictum ẽ groſſa viſcoſa ⁊c̃. qm̃ ſi vẽtoſi tas eẽt valde ſubtilis exalaret: ſilr̃ ſi hũiditas nõ eẽt vi ſcoſa notabilr̃ non reſiſteret ⁊c̃. ita ꝙ reqrĩf hic qḋ dcm̃ ẽ. ¶ Et pp iuuenes ſciẽdũ: ꝙ qñ i hoĩe repiũf hũores crudi viſcoſi: ⁊ vẽtoſitas groſſa: ⁊ illi expulluf ꝑuias va͂ nea: ⁊ tũc i eoꝝ trãſitu ꝑ anguſtos meat⁹ cõmiſcẽf: ⁊ cũ ꝑd eẽ pellunf vẽtoſitas petit exitũ: ⁊ ꝑtẽ ſupiorẽ. Un̄ hũor ſuo viſcoſitate exitũ talẽ ꝓhibẽs ẽ cã: vt ide ãpulla gñef vt dcm̃ ẽ. ¶ Ex qb⁹ iferf ꝙ alijs paribus q̃to ãpulla ſunt miõr iudicãdũ eſt eã tãto magis ꝑ ãguſtiores vias deri uatã eẽ. Un̄ multi voluẽt cũ ãplle fuerit groſſe iudicãdũ eẽ ſup diſpõnẽ ſtõi: ⁊ mẽbroꝝ nutritiuoꝝ: qm̃ vie ſunt latiores his q̃ ſr̃ mẽbroꝝ ſupioꝝ: ⁊ cũ fuerit ſbtiles ſup diſpõnẽ cerebri ⁊c̃. ¶ Inferf 2° ꝙ vrina tali appãrẽte in morbo. ſ. cũ ãpullis multis: ⁊ groſſis. ⁊ ipſa ꝑſeuerãte ſi gnũ ẽ lõgitudis morbi ipſi⁹. ¶ Inferf 3°. ꝙ hec vria ſu tuꝝ lapidẽ i renib⁹ ꝓnoſticaf. Nã cũ hũiditas iſta viſco ſa ꝑ ipſos renes trãſeat: q̃ nõ digerĩf: niſi i lõgo tpe arbi trãdũ eã ibi ꝯtineri: cũ ipſa ſit groſſa: vt ſuppoſitũ eſt: ⁊ loc⁹ ãguſt⁹: q̃re i tpe adurẽf: ⁊ i lapidẽ ꝯuertẽf. Et hoc ẽ qḋ voluit Hypo. 7. affoꝝ. affõ. 32. Quibuſcũqꝫ i vrinis ſupnatãt ãpulle his nefreticã ſignificãt: ⁊ lõgã egritudi nẽ fore. ¶ Inferf 4° ꝙ iſte ſignificãt viſcoſitatẽ hũoris ⁊ vẽtoſitatẽ groſſam i corpe abũdãtẽ: pꝫ qm̃ ſũt effect⁹ haꝝ cãꝝ. ¶ Inferf 5° ꝙ talis vrina apparẽs in morbis renũ ẽ iudicãda mala: pꝫ qm̃ oſtẽdit mãm ex q̃ facilr̃ ge nerari põt lapis: ẽt mãm viſcoſam groſſam frigidam: ac vẽtoſitatẽ groſſam: ex qb⁹ renes ipſi multũ grauari pñt ob eoꝝ anguſtas vias. Uiſcoſitatẽ ẽt ãpullaruꝫ maiorẽ aut minorẽ cõprehẽdem⁹: vt de ſpuma dicef. Et ita ibi.

¶ De granis vrine. Rubrica. iiij.

H **Grana ſunt** corpora parua: q̃ pro pter eoꝝ puitatẽ vix viſum mouẽt: ⁊ genita ſunt vt ampulle: ſed pp eoꝝ puitatẽ ñ dicũtur ampulle: ⁊ iſta apparẽt in circulo: ⁊ aliq̃ñ ſub circulo: vt di ctũ ſuit i de vrina pregnãtiũ: habẽt aũt mo dicã ſignificationẽ vltra illud qḋ dictuꝫ fuit: nec de eis veteres mẽtionẽ fecerũt: ſignificãt aũt mãm reumatizã tẽ: vt de minutis ampullis ⁊c̃. Scito tamen ꝙ cauſa in eis non eſt ita fortis: ſicut in ampulla.

¶ De nebula vrine. Rubrica. v.

I **Nebula** eſt q̃daꝫ obũbratio in ſupiori regione vrine apparẽs ex adu ſtione humoꝝ genita: vnde facta aduſtiõe i hũorib⁹: ⁊ maxime in ꝓncipio febrium in magna q̃ntitatis ſupercalefactionẽ accidit ab his vapores magnos eleuari: qui expulſi cũ aq̃ſitate vriali: deinde ſua nã ſupiorẽ regionẽ vrine petẽ tes ipſam obũbrãt. ¶ Ex quo apparet ꝙ tali appãrẽte debet eſſe difficultas anhelitus. Et forte hoc ẽ ꝙ qdaꝫ dixerũt ipſam ſignificarẽ anguſtiã pectoris ſʒ plurimũ.

¶ In affoꝛiſmis.

¶ Quibus ſcḋo die egritudo terminaf his nubẽ hꝫ ru bei q̃rta die vrina: ⁊ alia ſigna ſʒ rõnẽ. 71. quarte.

¶ De ſpuma vrine. Rubrica. vj.

K **Spuma nõ** ẽ aliud q̃ꝫ multaꝝ am pullaꝝ aggregatio: q̃ ex eiſdẽ ſit cauſis ex qbus ampulla. ¶ Sꝫ vltra illas nota ꝙ caliditas in humoribus ebulitionẽ inducẽs: ⁊ magnã partẽ i vapo rẽ cõuertẽs eſt cã factiua ſpume: ⁊ ampulla rũ illis vaporib⁹ incluſis: vt dictũ ẽ. Sed due cauſe di cte fuerit imediate hec nota. ⁊ tertia meditata. Cogno ſcif ſpuma que a calore generaf: ab alia q̃ ex alijs gene raf cauſis: qm̃ illa ex tincta parua ⁊ minuta: alia ꝟo ecõ tra. Ex quo inferf ꝙ aliq̃ñ habet ſignificare ſuper mãm frigidã groſſam: aliq̃ñ ſup fortẽ calorẽ. Per ſui colores ẽt ſignificamus ſup mãm: ⁊ cũ fuerit alba ſup frigidã ⁊ crudã: ⁊ ſic vrplimũ eſt. Citrina ꝟo ſup mãm colericam groſſaꝫ ⁊ viſcoſaꝫ: vt in ycteritia citrina. Itẽ i ſupcalefa ctiõe q̃ntis. Nigra ſup melãꝫ flegmati admixtã: vt in

icteritia nigra viridis ſigniſicat aduſtionē. Liuēs mortificationē. Spuma magna: q̄ lōga lata ꝛ ꝓfunda: ꝛ q̄ſi ē vni⁹ digiti vel circa multā viſcoſitatē ꝛ vētoſitatē ſignificat. ecōtra pua. Eius aūt viſcoſitas magna aut pua cōꝓhēdiſ ex ꝯquaſſatiōe vrinalis. nā ſi ex tali ꝯquaſſatiōe ſpuma cito frāgiſ ē pauce viſcoſitatis ſi tarde multe ꝛc̄. Spuma multa ꝛ āpulle multe pſeuerātes ſigniſicat opilationē. nā ſignū ē ꝙ corp⁹ abūdat vētoſitate multa: q̄ ſi p vias tā anguſtas a nā expelliſ: ſignū ē ꝙ opilō eſt in aliq̄s viis p q̄s nā cōmodi⁹ poterat expellere. ꝯſidera.

¶ De pure vrine. Rubrica. vij.

A **Pus eſt** humiditas putrefacta i fundo vrinaſ apparēs: ꝙ̄ q̄ diceſ ampli⁹ cū locut⁹ fuero ꝺ hypoſtaſi. Pōt ꝺ pus a plib⁹ locis ꝓuenire. Prio ab vlcere colliue ſicce: ꝛ ē ſm pl⁹: ꝛ tūc patiēs ſentit i extremitate vⁱge: ꝛ ē ſanies multa: ꝛ ſentiſ fetor notabiſ ex ei⁹ odoratu ꝛc̄. q̄ collige. 19. tertij. ca⁰ ꝓpo. Q̄ſq ꝙ ē ex vlcere i poris vriti dib⁹: ꝛ tūc ſanies ē pauca: non cū fetore tāto ꝛc̄. Q̄ñq ē ex renib⁹. Q̄ñq ex epate. Q̄ñq ex apoſtemate aliūde genito: vt eſt videre in pleureſi cū nā purgaſ p illas vias: vt ſupra. dolor enī ꝛ cetera ſigna diſtinguūt iter hec. Ut ſi fuerit ex epate dolor i parte dextra ſub hypocundrio ꝛc̄. tu ſigna diſtinctiua ſuis collige caplis: nō icōuenit tñ aliq̄ñ emittere māꝫ ſanioſam: dato ꝙ nō fuerit ruptū apa aliqō in mēbꝛo ꝑticulari: ꝛ tu ꝯſidera. ¶ In affoꝛiſmiſ q̄rta affoꝛ. affō. 81. Quib⁹ in vrinali via vel vⁱga puſtule naſcūſ ſanie facta ꝛ erupta ſolo fit. Sꝫ ſcito ꝙ q̄ñ vlceratio ē in carne ſanies eſt multa ſi i venis vel arterijs: tūc nō fluit ſanies: ſꝫ ſāguis.

¶ De pinguedine vrine. Rubrica. viij.

B **Pinguedo** ē ſuba vt tela aranea vnctuoſa i ſupſicie vrie apparēs: hec nāq vnctuoſitas: q̄ñq eſt vicio renū vt ex forti calore liq̄ſ coꝝ piguedo: q̄ñ ꝙ ē ex liq̄factōe piguedis ſiue vnctuoſitatis mēbꝛoꝝ. Cōꝓhēdiſ. n. dr̄ia ex ꝺ: q̄ñ q̄ ex liq̄factiōe mēbꝛoꝝ ꝓuenit ſemꝑ ē cū febre ꝛ extenuatiōe corpis pauca mali coloris: pauce q̄ntitatis: ꝛ vnctuoſitas illa ſi ita cito vⁱ poſt ei⁹ mictū pp forte ei⁹ cōmixtionē cū vrīa: imo ſtat ꝑ tēpus: ꝛ nō ē ita i ſupſicie: ſꝫ cōꝓhēdiſ ipſam eē magis mixtā. Et iſta ē vrīa q̄ ꝯſueuit apparere in ꝓn⁹ ethice. Et iō tu inueniſ practice fac vrinā ei⁹: ꝺ quo habeſ ſuſpicio ꝺ ethica geſcere. Nā i ſcōa ſpē appet oleaginea a medio ſupius. In 3⁰ vō p totū: tu cās cōꝓhēde. Aliq̄ ꝙ i pma ſpecie apparēt q̄dā gutte oleaginee. In ſecūda tela. In tertia vt oleū. In ea vō q̄ ex renib⁹ ē nō neceſſario ē febris vrina eſt multa bñ digeſta ꝛc̄. Et appet i ſupſicie vrine piguedo: ſtati eſt tela magna pp multitudinē pinguedinis renū: ꝛ q̄ſi vⁱ ſepata pp ipſam nō eſſe cōmixtā: eo ꝙ a ꝓpinq̄s membris veniat. ¶ In affoꝛiſmis 7⁰ affō. 33. Quibuſcūq pinguis hypoſtaſis ꝛ globbata his nefreticā ſignificat: ꝛ acutam fore febꝛem.

¶ De pilo vrine. Rubrica. ix.

C **Pilus** eſt quedā ſuba flātica i lōgū: ꝛ i modū pili ꝓtēſa ſꝺ media regione i vrina apparēs a ſiccitate renū cauſata. Nā pp opilōnē ſubtiliaſ mā illa: ꝛ pp viſcoſitatē ꝓtēdiſ. Uñ vrina eas māꝫ inueniēs ſe cū ipſas ducit: ꝛ i ea ſub forma piloꝝ cōꝓhēdunſ. Nā a caliditate nō multum vrēte: ꝛ a ſiccitate forti hi generātur pili. Ex q̄b⁹ apparet ſup q̄ ſignificare hñt: q̄z ſup ſuas cās vt effect⁹ ceteri q̄ iā dicte ſunt: de q̄bus Galienus q̄rta affō. cōmēto. 22. Qui in vrina pinguī ꝛc̄. Cōtingit aliq̄ñ hos pilos: vt plurimi aſſerunt a mēbꝛis ipſis radicalib⁹ decidi: qō p ſigna diſtinctiua cōꝓhēdiſ. Nā cū pmis nō adeſt febꝛis: vrina eſt bñ digeſta boni coloris: ꝛ bone quātitatis. Cū tñ ſecūdis ſigna ſunt oīno ꝯria. Nā a forti calore reſoluente māꝫ ipſam fortiter exiccāt ꝛ fiūt. Et tu conſidera.

¶ De ſanguine vrine. Rubrica. x.

Sanguis i vrina apparēs deciſus eſt ab his mēbꝛis a q̄b⁹ deciđ vrīa: aut p q̄ trāſit. Uñ ſi ab epate ibi eſt dolor ꝛ grauitas: ꝛ ſanguis ē purus i mlta q̄ntitate. Si a veſica: tūc ē groſſus trumboſus: ꝛ q̄ſi fetidus: ꝛ ē nigri coloris pp fridutatē ipſi⁹ mēbꝛi: ꝛ ē pauc⁹: q̄z ē mēbꝛū pauci ſanguis: ꝛ i pitoneon: ꝛ circa pectinē ſentiſ dolor. Si a lūbis: q̄z dolor ē mult⁹: ꝛ dolor ſentiſ circa renes ꝛ lūbos. Si a renib⁹ tūc medio mō ſe hꝫ iter paucū ꝛ mltū: ꝛ dolor ꝛ grauitas i renib⁹ ſentiſ. A poris āt vritidib⁹ nilis vl q̄ſi nilis ſāguis egrediſ: eo ꝙ ſit mēbꝛa pauciſſimi ſāguis. Sig⁹ āt diſtictiua ſuis q̄ras caplis. ¶ In affoꝛiſmis. Si ſāguinē aut pus mixerit: renū aut veſice vlceratiōeꝫ ſigniſicat. 75. 4ᵉ D

¶ Si ſanguinē mīgāt: ꝛ trūbos: ꝛ ſtrāguriā hñt: ꝛ dolor icidit i pectinē: ꝛ ſub vētre: ꝛ ſub pitoneon: ꝛ circa veſicā dolorē ſignificat. 79. quarte.

¶ Si ſanguinē ꝛ pus migāt ꝛ ſq̄mas ꝛ odor grauis ſic vlcerationē veſice ſignificat. 8ᵉ q̄rte ꝛ 7ᵉ ꝑticula affoꝛ. 37.

¶ De arena vrine. Rubrica. xi.

Arena eſt q̄dā ſuba ſabuloſa i fūdo vrinaſ apparēs a caliditate aſſante cauſata: q̄ ſi fuerit rubea i renibus genita iudicabiſ. Si vō alba in veſica: ꝛ eſt gñatio ei⁹ ſilis gñatiōi lapidis i fornace. Cōtigit tñ q̄ñq ex actiōe ꝺbiſ caliditatis ꝛ ſiccitatis lapidē gnāri: vt ex lōga mora actiōis ꝛc̄. ꝛ qō potuit forte i puo tpe fec̄ ꝺbile i magno ꝛc̄. ¶ Arena ḡ appenſ ſigniſicat lapidē ꝯfirmatū: aut ꝺbētē ꝯfirmari: aut pſeuerādo ei⁹ reſolōnē. Uñ q̄ñ appent arenule: ꝛ ſubito deficiūt ſine alleuiatiōe ſtāte dolore lapidē ꝯfirmatū ſignificāt. Si appuerit ꝛ pſeuerauerit coꝝ mūdificatio cū alleuiatiōe: ſignū ē reſolōnis lapidis q̄ fuiſſet ꝯfirmatus: aut q̄ erat ꝯfirmat⁹. ¶ Et hic nota ne decipiaris ꝙ aliq̄ñ i fundo appent aliq̄ q̄ iudicāſ ab impitis arenule q̄ nō ſunt: imo ſūt ꝑtes flātice aduſte: ꝛ iō coleſ vrīa: ꝛ groſſum ad vmbꝛā exiccēſ: deīde digitis tāgaſ ab aſtātib⁹ pp honorē artis. Q̄ ſi ꝯꝓhēdeſ illud eē molle ꝛ leue: tūc erit mā aduſta i venis. Si vō fuerit aſpeꝝ: tūc erit ex renib⁹. Q̄ ſi fuerit aſpeꝝ ꝛ nigrū ſignū mā ē melice aduſte: aut etiā maioris aduſtiōis: q̄ duo ſuis cōꝓhēde ſignis: q̄ñ cū maiori aduſtiōe erit calor fortior: ꝛ ſi peccabit mā melica: ꝛ h⁹i. ¶ In affoꝛiſmis. Quib⁹ i vrinis arenoſa ſbſtāt ſedimina his veſica: aut renes litiaſim habēt. 80. q̄rte. E

¶ De chimo vrine. Rubrica. xij.

Chimus apparēs i vrina ſm pl'imuꝫ ē flātic⁹: ꝛ i fūdo reſidens. Aliq̄ñ tñ natat pp ſui ſubtilitatē: aut ſpſionē ſui ſiue carminationē. Et ꝺ hꝫ q̄ñq ſilitudinē cū ſanie. Inter tñ ſaniē: ꝛ ipꝫ ē dr̄ia: quā tu practice ꝺ mō ꝯꝓhēdas. Cōcute vrinale: ꝛ ſi faciliſ ſpargi cōꝓhēdas: qō i fūdo ē: ꝛ faciliſ vicīſ: ꝛ i ei⁹ diuulſiōe nō cōꝓhēdeſ quaſi fila fieri ex eo: ꝛ erit ſine fetore: tūc indica ipm̄ eē hūorē nō ſanioſuꝫ. Q̄ ſi erit ecōtra: vt q̄z fuerit globboſe ſube: ꝛ viſcoſe: ꝛ cuꝫ fuerit ꝯcuſſuꝫ vrinale difficulter ſpargiſ: ꝛ poſt ei⁹ ſparſionē fuerit tela lata cū fetore colore fuſco vel liuido iudica chimū ſanioſuꝫ. Et hic chim⁹ nō ſanioſus ſic apparēs fundus: ꝛ nō hypoſtaſis dici dꝫ: vt liq̄bit de hypoſtaſi. Cōꝓhēde ēt p ſua ſigna: vt ſupra vt p apata: aut vlcera i iſtis viarum vrine vt in de pure dcm̄ eſt. ¶ Ex F

quibus cõprehēde ꝙ ſignificare hꝫ: q: ſuper ſuas cau/
ſas: vt ſupra humorem viſcoſum minus viſcoſum ⁊c̄.
¶ De furfure crinoydes: ⁊ ſquamis vrine. Rub. xiij.

B HEc eniꝫ tria ſub vrina ſperica poſita ſūt: qm̄ ſilitudinē videnť habeř adinuicē ex pte ſube eoꝝ ⁊ cauſarū earum ¶ Furfur qdē eſt ſuba q̄dā pua in vrina ap parēs ad rotūditatē declināns in modū fur/ furis frumētu: ac colore ei⁹ ticta. ¶ Crinoy dēs vo eſt ſuba: q̄dā groſſa: lꝫ pua ꝑtibus frumēti fracti ſilis: ēt ad rotūditatē declināns. Ex q̄ appet ꝙ a furfure differt ex pte ꝓfunditatis. ¶ Sq̄ma aūt eſt ſuba ad mo dū furfuris: lꝫ diafona colore. ſ. ꝑuata: quēadmodū ap/ parēt piſciū ſq̄me. Petalū vo dř fruſtū: ita ꝙ ēt crinoy/ dē petalū dicere poſſumus. Gordon⁹ vo ſq̄mas petala ſide enunciauit. vñ tñ petalū plus iportare q̄ȝ ſq̄me. nā pe/ talū ē ſic gen⁹: ſquama vo vt ſpēs. Vñ Aui. ſcḋa p̄mi de ſignificatiōib⁹ ſpēꝝ hypo. ex petaloydib⁹: q̄dā ſūt colo ris fuſci: ⁊ obſcuri: ⁊ aut ſq̄mis piſciū ſiles: ⁊ hec eſt ve/ hemēter mala ⁊c̄. In ſūma ex dictis Aui. allato loco. ſ. i. Siliſ vo raſure iteſtinoꝝ. Colligiť ꝙ petalū ē fruſtuꝫ q̄ddā corticale. Vñ corticeſ ſūt ſbe corticib⁹ mēbroꝝ vt ſūt raſure īteſtinoꝝ ſiles petala dĩr. Et he qñꝗ ſūt ru/ bee: ⁊ ſignū ē ꝙ a rene venīūt: qñꝗ albe: ⁊ ſignificāt ꝙ ſūt ex veſica: aut ex mēbris radicalib⁹. ¶ Vñ ſq̄me ap/ parētes ī febre acuta nō apparētib⁹ ſignis digōnis ſī ex raſura facta ī neruis: venis: oſſib⁹ ⁊c̄. ⁊ furfur idē: ⁊ qḋ febris īcipit ex ꝓfundo radere: q̄ aūt ſit deterior: an peta la maior: aut minor dicer ī dubiꝫ. De eiuꝫ reſoľones ex ꝯſilib⁹ cauſis ꝓuenire pñt. Nā h⁹ī ſbe ī vřa apparētes ſignāt aut nimiā mēbroꝝ radicaliū caliditatē ⁊ ſiccitatē eaꝝ ptes ř ſoluētes ⁊ ſcidētes: ſiue ſepātes: quēadmodū ꝯtigit ī pe magni eſtus: ꝙ a ꝑtib⁹ terre paludoſe ſupficia lib⁹ eleuāť ptes ſicce: vt ſq̄me magne: ⁊ dcm̄ ē paludoſe: q: ex nō paludoſo eleuaſ puluis. Aut ſepationē ꝑtiū ſu ꝑficialiū veſice: ſiue iſtroꝝ vřie: vt poroꝝ vrinaliū. Cōp/ hēdiť p̄ⁿ: vt q: mēbra vřie ſana ſūt: ⁊ tñ illic adeſt febris ſcēſa dbilitas ꝟtutis macies corꝑis: ⁊ h⁹ī apta denotare mēbroꝝ liq̄factionē. Si vo fuerit a veſica: tūc appet in iſtřis vřie nocumētū: vt pruriť⁹: ⁊ ardor ī ꝟga: ⁊ vřa nō erit ſana: hē ē: aut ī ea appebūt: aut ſanies: aut aliqḋ tale: p qḋ cōp̄hēdeť nocumētū ī ea: aut in iſtřis vrine. Vñ. 4. aſſoꝝ: Quib⁹ vřa pingui. i. nāli exīte furfurea ſedimi/ na mīgūť his vrina ſcabit. ¶ Nota tñ ꝙ lꝫ ita ſit ꝯtigūt

D tñ aliqñ has reſoľones ab hūorib⁹ ꝓuenire: ⁊ ſepi⁹ a mā flātica. Vñ ab eis ꝟtute cāꝝ ſupraſcriptarū ſepanť ptes ita ꝑue ī modū furfuris crinoydis: aut ſq̄me. Differunt tñ q̄ ad ꝓnoſticū: qm̄ ſq̄me ſunt reſoľones mēbroꝝ ra/ dicaliū: vt arteriaruꝫ venaꝝ ⁊c̄. Et ſpāľr qñ nō ſūt vicio iſtroꝝ vřie a caliditate ⁊ ſiccitate minori: qñ ſūt furfurea facte. Vñ furfureſ maiorē caliditatē ⁊ ſiccitatē idicāt: qḋ ex colore cōprehēdiť. Quidā dicūt hec ſignificare ethi cā qñ nō ē vicio iſtroꝝ vrine. vñ exiſtimāt tales reſoľo/ nes ſepari a venis arterĳs: ⁊ ab aliĳs mēbris radicalib⁹: vt oſſib⁹: lꝫ valde parū: ⁊ ſint valde ꝑuee forti caliditate ⁊ ſiccitate ī ſixis ⁊c̄. ¶ De crinoydibus vo dōꝫ ꝙ cū crinoy des ſint fruſta groſſa: ꝙ ipſa nō reſoluūť ſiue ſepanť a mēbris radicalib⁹: lꝫ ab hūorib⁹ groſſis: mā morbi: ⁊ a ꝑtib⁹ carnis recēter genite. Nā mēbra radicalia vt vene: arterie vt nerui ſunt mēbra ſubtilia valde a q̄bus fruſta ita groſſa ſepari nō eſt veriſile. Nec ēt ab oſſib⁹: ⁊ ſi ſint groſſa cū nihil vel q̄ſi nihil ab eis ſepeť ⁊c̄. Et dř recēter genite ⁊c̄. Propter qḋ aduertēdū ꝙ ſcribiť a Galiēo 2° ꝓnoſticoꝝ ſup illa pte. Et ſi qdēꝫ hypoſtaſis furfurea. D̄ꝫ p̄ᵐ qḋ liq̄ñ ī febre eſt adeps recēs: deide antiqor: de inde caro: deinde mēbra ipſa: ⁊ quādo liqueſiunt mem/ bra ipſa: videſ in vrinis partes inequales ſiles petalis. Cri noydes aūt in febre acuta ſignificāt groſſitiē mãe mor/ bi: ⁊ ex ꝯſiti timorē: qm̄ ꝟtus ipꝰ tpe mām ita groſſaꝫ digerere nō poterit. In febre vo lēta ⁊ lōga diſſolutiōeꝫ carnium: aut egritudinis ꝓlongationē. ¶ In aſſoriſmis 7° aſſoriſmo 3°. Quibuſcūꝗ ī febrib⁹ in vrinis crinoy des hypoſtaſes ſiūt lōgā egritudinē ſignificant.
¶ De atomis vrine. Rubrica. xiiij.

AToma ſūt corpuſcula pua hūoralia: ī modū terreſtrificata ꝑ vias ſbtilis ſimas: ⁊ quaſi ī iudiciū ſenſus venientia: cadēcia hcidĳ a ꝑtibus remotis venientia: vt ſūt cor/ puſcula: q̄ ī ſpera ſolis cōprehēdunť. nā ta/ lis idicāt deſcēſum hūoꝝ ab alto ad ptes in feriores ꝑ loca valde anguſta: q̄ aut in eis aere: ſiue vapore icluſo: aut motu deſcēſus calefacta nō deſcēdūt. ſed qñꝗ videnť deſcēdere: ⁊ hec vt qdā dicūt ſignificāt futurā podagrā vel arteticā ſi ꝑſeuerauerint. ⁊ ꝯſiľr imagināť a medicis granula pua minuta appa/ rētia ī vrina ꝑgnātiū generari: qm̄ cū os matricis tēpo/ re imꝑgnatiōis ſit clauſum: ita vt vix pūcta acus pene/ trare poſſit. vigeſima ꝑma tertĳ: de generatione embrio/ nis. hinc reſolutiones ſpermatice deſcēdētes ꝑ viaꝫ ita anguſtā minuūtur valde: quare venientes ad viā vrine cū ea expelluntur: vt ſupra in fine ſcḋi capľi: ⁊ tu ibi. Ap/ parēt tñ qñꝗ iſte reſoľones ita minute in vrinis corpo/ rū repletoꝝ. ⁊ ideo hoc dictū videť pati inſtātiā: neꝗ vi q̄ modo inueni eū auctorizatū ⁊c̄. q̄re ⁊c̄.
¶ De filis ſpermaticis vrine. Rubrica. xv.

K FIla ſpermatis ī vrina apparē tia ſunt. aut ex coitu nouiter facto: vt ſupra: aut ex reple/ tiōe vaſoꝝ ſꝑmaticoꝝ: vt ī robuſtis religio ſis mēbris ⁊c̄. aut debilitate ꝯtētiue teſticu loꝝ. vñ ſꝑma egrediť inuolūtarie: ⁊ ſine de/ lectatione: ⁊ tūc ē ſignū gomoree: ⁊ eſt paſſio cui opꝫ ſu bito ſuccurrere: aut ex pollutiōe nocturna ⁊c̄. aut ex pa raliſi virge: ⁊ teſticuloꝝ: ⁊ ſuper iſtas cauſas ſignificare habet. ¶ Tu tñ nota: ꝙ aliqñ in vrina apparēt fila fleg matica ſimilia filis ſpermaticis. Sed inter hec eſt diffe rētia talis: qm̄ ſpermatica ſunt perua multū: ⁊ albe ele/ uata magis verſus mediā regionē. Flegmatica autē ma gis deſcēdūt: ⁊ nō ſunt pua: neꝗ ita alba ⁊c̄. Tu tamē ex aliĳs ſignis. ⁊ ex relatione etiam infirmi ⁊c̄.
¶ De mā cineritia in vrina. Rubrica. xvi. L

REſolutiones cinericie in vrina apparentes cau/ ſanť: vt plurimū a mā melācolica aduſta q̄ ſui grauitate fundū vrinalis petūt. Quan doꝗ aūt ſignificāt mām flegmaticā muta/ tā ad melācoliaꝫ per aduſtionem: aut pus aduſtuꝫ: ⁊ ſunt ſignificātia ſm plurimū: vt ficus cōdi lomata: emorroydes: ſuper viciū ſplenis retentionē mē ſtruoꝝ abundantiam melancolie: aut egritudineꝫ me/ lancolicam: ⁊ huiuſmodi. Nam ab his ſiue conſimili/ bus deciduntur membris.
¶ De vapore ſiue fumo in vrina apparēte. Rub. xvij. M

VApor aut ſicut fum⁹: aliqñ ī vrina ap/ paret: q nō ab oīb⁹ ꝯp̄hēdiť: eſt eni difficilis ſatis cōprehēſiōis: ⁊ hic aliqñ ſit ſeu cauſať a mā groſſa aduſta: vnde a tali eleuať: ⁊ ꝯſtāte virtute ſignificat lōgitudi/ nē egritudis: vt ī bñdicto de albertis vidi. Aliqñ vo ſit a mā calā aduſta vehemēti aduſtione: ⁊ nō ꝯſtāte ꝟtute ſignificat mortē: vt ꝯtingit magiſtro pau/ lo veneto ordis heremitaꝝ tāto pħo: aliqñ a ſtāte crudo aliq̄ľr aduſto qḋ a pure diſcerniť ꝑ fetorē: Et hē ē qḋ vo/

luit Aui. ſcđa pmi. đ vrinis. ca° ð ſuba vrine in fine ingt.
Et qdā dixerūt φ cū in iferiori pte ſit aliqđ qđ pulueri
ſit ſuſc: aut ſumo, plōgabiť egritudo: ꝛ ſi in tota pdurat
egritudine, pnoſticat mortē: aut flegma crudū qđ a pu
re diſcernitur fetore.

¶ De hypoſtaſi vrine. Rubrica. xviij.

A Hypoſtaſis eſt ſuba ſupflua l tertia digōne cāta vna cū aq̄ſitate vriali p vias ei° ad eā ,ppulſa in vrina pēdēs: ꝛ ab ei° ſuba ſepata. Ex quo pt īferri φ corpa tpata nō hñt hypoſtaſiz: cū ipa ī 3° digōne. ſ. facta in venis ſupfluitatez talē nō mltiplicet: ꝛ ſi multiplicāt īſenſibiľr expellūt ob ṽtutis eoꝝ robur. Et forte ħ corrolariū itellexit Aui. ca° de vri na digeſta ſana cū ingt. Et hypoſtaſis ſi ibi fuerit bōe di ſpōnis ƒ3 modū quē diximꝰ: ꝛ huiꝰ opionis fuit pluſq̄
B 9mētatoꝛ. Et dī ſupflua l 3° digōe ꝛc. ¶ Ubi nō φ hec ſupfluitas: qñq3 decidiť a nutrimēto qñq3 a mā morbi: ꝛ de ħ in dubijs. Et dī hypoſtaſis ab hypos qđ ē ſb ꝛ te ſis poſitio: qm̄ ſb ſuba vrine iacet. Jacet aūt qñq3 in me dia regiōe: qñq3 in ſupma: qñq3 in iſima ſiue fundo. Dū aūt eſt l medio cū 9ditiōib° ſuis: de qb° ſtatī vocať hypo ſtaſis: ſiue neoꝛema. dū ē i ſupma pte vocať nebła vel ne philis. Si āt ī fūdo: ꝛ ſi largo mō iuxᷓ iterpetationē datā de hypoſtaſi dici poſſit hypoſtaſis: tñ veriꝰ dř ſūdꝰ. Pro pter qđ notādū φ mā talis l fundo reſidens ſigñat aut eiꝰ multā grauitatē: aut reſoľonē magnā vētoſitatis ſi ue eiꝰ puationē potētis illā ſubſtātiā ad ſupioꝛa eleuare. ¶ Neoꝛema vō ſigñat φ cū ea eſt tāta vētoſitas φ pōt eā vſq3 ad mediū ꝛ nō vſq3 ad ſupremū eleuare. Nephi lis vō ſiue nebula: φ cū ea ē multa ventoſitas cōmixta: potēs ad ſupioꝛa eleuare. Hypoſtaſis aūt diuidiť i nālez ꝛ bonā: ꝛ nō nālē. Juxta illud Aui. de hypoſtaſi. nō nā lis vō hypoſtaſis. Nā hita noticia nāl hypoſtaſis facilꝰ cōphēdeť diſpō nō nālis p eiꝰ receſſū maioꝛē aut mino rē a nāli. ¶ Eſt itaq3 nālis hypoſtaſis ſupfluitas ṫtie di gōnis mediocris q̄ntitatis alba: leuis: ꝛ eq̄lis i ptib° ſuis 9tinua figure pyramidalis i medio pēdēs ſilis fūdo aq̄ roſate i tpe ðbito apparēs: q̄ cū aq̄ſitate vriali ad eā pro pelliť a ſuba eiꝰ diuiſa. Et dicta eſt nālis: q2 nālē eiꝰ diſpō nē ſignificat foꝛtitudinē. ſ. ṽtutis mēbroꝝ radicaliū de bite agētis in hūoꝛes: ꝛ in māz ſupfluētē ipſaz debite ſe parādo. Dř mediocri ꝛc. qm̄ q̄ excedit cāz ſupfluētē de nūciat ꝛ diminuta diminutā ꝛc. Dř alba: qm̄ ex ħ denoťaf dñiū caloꝛis mēbroꝝ radicaliū vt venaꝝ arteriarū potētis 9uertere nutrim̄: q2 ſanguinē ṽſus nāz tpoꝝ mē broꝝ: q̄ ſunt alba: vñ ſupfluitas ab eis deciſa etiā alba ð cidiť. vñ p̄ pnoſticoꝝ. cō. 47. albedo tñ hypoſtaſis eſt al bedo debite lucidatis: cū nō ſit groſſa ꝛ viſcoſa. Albe do aūt ſlātis plus tēdit ad opacitatē: ꝛ eſt magis viſus
C termiatiua. Ubi aduertēdū φ ī 3° digōne ðcidiť ſupflui tas nutrimēti: q̄ aliqñ ſub forma ſudoꝛis expelliť: aliqñ īſenſibiľr: aliqñ vō ſub foꝛ° hūiditatis cū vrina: ꝛ hanc humiditatē: vt. ſ. hypoſtaſis dicimꝰ. Dř leuis: q2 in pti bus ſuis ex pte coloꝛis d3 eē ſilis: qm̄ ex ħ denotať vni formis potētia. ſ. māz ꝛ obediētā oium ptiū. Dř eq̄lis: qm̄ pars ,ptēſa ṽſus dextrā d3 equari parti ,ptēſe ṽſus ſiniſtrū: vt hypoſtaſis mediū obtineat locū. Dř 9tinua ꝛc. nā d3 eē mediocriť in ptib° ſuis 9tinua: vt ex ħ ð no teť potētia ṽtutis digerētis potētis has ptes debite 9ti nuare. Uñ ex hoc cōphendiť φ vētoſitas ſuccubuit nō potēs illas ptes diſgregare: ꝛ dictū ē mediocriter 9tinua qm̄ ſi eſſet nimis in ptibus ſuis vnita: φ cōprehēdiť ex 9cuſſione vrinali: tūc eēt ſignū: φ eſſet nimis viſcoſa. Dř figure pyramidalis: nā cū ipſa ſit ex ptib° etheroge neis leuioꝛib°, ſ. grauioꝛib° ꝛ mediis: arguiť ex hac figu ra potētia caloꝛis: cuiꝰ ſepare eſt etherogenea: φ leuioꝛa in ſupioꝛi loco: grauioꝛa in iſimo. Et media i medio col locauit. Uñ ex ħ figura accidit pyramidalis. arguitur ꝛ vētoſitatē ſecluſaz: ꝛ victā q̄ nō potuit has partes cōmi ſcere. Dř in medio pēdēs, ꝛ p3 ex dictis hic añ: ſigñat. n. φ nō eſt vētoſitas potēs eā ad ſupioꝛa eleuare: ꝛ φ me dio mō ſe h3 iter graue ꝛ leue. Dř ſilis fundo ꝛc. qm̄ d3 eē alba cū aliq̄li opacitate. Nō enī d3 eē in ea diafonitas q̄lis ē in armis vľ lapide pollito cū talis coloꝛis eſt fun dus ſlātis vitrei. Jn hypoſtaſi vō nāli pur adſunt q̄daz ptes terree ſeq̄ſtrate in tertia digōne q̄ opacitatē aliq̄lez in ea inducūt: q̄ ptes terre hñ compꝛehēdunť in ſudoꝛe eā manꝰ ad inuicē fricanť. Cōſidera. Dř in ðbito tpe ꝛc. qm̄ ſtatī micta vrīa non d3 hypoſtaſis appere: ſed per tē pus aliquale poſt eius mictuz d3 appere. vt ṽbi grā: per ſextā ptē hoꝛe: vľ circa: vľ per hoꝛā ad plus. Uñ alijs pa rib° quāto hypoſtaſis citius apparet tāto melioꝛē deno tat maturationē. Uñ Aui. de hypoſtaſi in fine. Signifi catio vō hypoſtaſis ex ſuo tpe eſt: qm̄ ſi velociter poſtq̄
D mīgiť deſcēdit ē ſigñatio bona ƒ3 maturitatē. Et cū tar de deſcēdit ē ſignū3 puōnis maturatiōis ƒm puōnē ſue maturatiōis ƒ3 q̄ntitatē ſue diſpōnis. Ubi nō φ i pnꝰ mi ctꝰ vrie cū ptes hypoſtatice ñ ſint vnite: ꝛ ſint valde pue ipe ſic diuiſe nō ſufficuit diuidere mediū: vt poſſit ad lo cū ſuū venire. Ad qđ ēt cōcurrit caloꝛ vrine actualis le nificās: ꝛ vētoſitas q̄ adhuc ñ eſt repſſa. Extincto itaq3 caloꝛe actuali vrine: ꝛ repreſſa vētoſitate ptes hypoſtati ce vniunť: quarū vnio p hoc pus impediebať: ꝛ ipſe vni te facte potētioꝛes ex vnitione deſcēdūt ad locū: ꝛ regio nē ſibi cōuenientē. Unde eſt veriſimile φ in ſexta parte hoꝛe aliqualis fiat harū ptiū vnio: qm̄ experientia com pꝛehendiť in tanto tēpoꝛe vrinam eſſe frigefactam. Jn quarto vō hoꝛe notabilē deſcenſum. Jn medio vō hoꝛe vnionem ſatis bonam: ꝛ forte completā: in fine hoꝛe cō pletiſſimam. Cetera patent ex dictis.

¶ Ex quib° colligiť φ hypoſtaſis cognoſci habet ex ſe ptem rebus. ſ. ex ſubſtantia ſui: vt q2 ſit naturalis demō ſtrans maturationem: ꝛ hic eſt quas conditiones habet impoſitas deſcriptione. qualitate: quia debet eſſet alba leuis: vt ſupra. ſitu partiū: quoniam debet eſſe cōtinua i partib° ſuis: vt ſupra: loco quoniā debet pendere in me dio vt ſupra: quātitate: vt ſupra. Et ħ ē qđ voluit Auic. de hypoſtaſi vrine circa principiū. §. pmo. Dicamꝰ igiť φ hypoſtaſis multis cognoſciť modis. Et introducēs Auicē. ſimilitudinez de hypoſtaſi. pro eius maioꝛi intel ligentia dixit. Et ,pportio ſue ſignificationis ſup matu rationē materie in toto coꝛpoꝛe ē ſicut propoꝛtio ſigni ficationis materie puris albi leuis ſimilis eſſentie ſuper maturationē apoſtematis: ſed pus eſt ſpiſſum: ꝛ hec eſt ſubtilis: ꝛ de hoc in dubijs: quoniā ex his verbis videť Auicēna voluiſſe: φ hypoſtaſis a toto decidať. Et ſicut ex coloꝛe puris bono vel malo arguiť mala aut bona di geſtio: ita ex coloꝛe hypoſtaſis ſuper maturationē in to to factā. de quo dicěť i dubijs. Et nō ſolū ex coloꝛe: ƒ3 ex alijs reb° dictis ab hypoſtaſi ſumptis ſignificať ſup ma turationē ꝛ imaturationē: q̄ tñ in ſuis ſignificationib° diuerſificanť. Nā vna eſt altera in ſignificando foꝛtioꝛ. Uñ equalitas alijs parib° eſt foꝛtioꝛ q̄ coloꝛ. vnde me lioꝛ eſt eq̄litas: ꝛ nō debiti coloꝛis q̄ coloꝛ cū3 indebita equalitate: ꝛ de his in dubijs. ꝛ 2° q̄rtī de ſedimine: leue qdē multotiēs magis ē ſignificatiuū bonitatis q̄ albū Et multotiēs viuit ille: cuius ſedimē eſt decliue ad albe dinē: ſed eſt diuerſum aſpeꝝ: ſube enī bonitas vehemē tius ē facilis ad recipiēdū expulſionē q̄ bōitas coloꝛis.
¶ Et iuxta ħ notādū φ iudiciū a ſuba ſumptū ē effica E
cius q̄ ſūptū a coloꝛe: q2 maioꝛ potētia reqriť ad faciem

dū eiˀ debitā ſubam q̄ʒ ipm colorat: cū color ſequif mo
dū ſubſtātie. Et claritas ꝛ turbulētia ē efficacius ſignū
q̄ʒ ſumptū a ſubſtātia: qm̄ maior potētia reqrif ad taleʒ
pmixtionē cauſandā: imo ꝛ ſpuma ē efficacius ſignū q̄ʒ
ſubſtātia: qm̄ ſignificat ipſam eſſe magis vel minˀ viſco
ſam cū multo vapore vel vētoſitate. Et omnibˀ his effi
cacius eſt ſignū ſumptū ab hypoſtaſi: vt infra. ℭ Itē ex
pte coloris diuerſitas ſumif. Unde alba aliis paribˀ eſt
melior maiorē ꝛ meliorē notās digeſtionē: ꝛ nāe domi
niū. ℭ Deinde rubea. ſ. groſſa benignū oſtēdēs humo
rem: quia ſanguinē ceteris coloribˀ alio colore ab albo.
Poſtea citrina que oſtēdit colerā purā. Poſtea q̄ eſt al
bi: ꝛ citrini coloris vt arſenicū colerā oſtendēs vitellinā
ꝛ morbū moleſtiorē citrina. ℭ Ultimo lētiginoſi colo
ris extās cinericū ꝛ rubei. Item aliquātam notās ex hoc
aduſtionē ꝛ incēdiū: ꝛ per ꝯñs maiorē lapſum. Item in
cōtinuitas in hypoſtaſi mala melior eſt cōtinuitate in ea
dem: ꝛ de hoc in dubiis.

ℭ Recipit hypoſtaſis varietatē ex pte varioꝝ corpoꝝ ex
parte habitudinis corpis in pinguedine macie: ꝛ ex pte
ſexus. ℭ Ex parte qdē maciei: qm̄ in corporibˀ macris
pauca eſt hypoſtaſis in ipſis paucis ſupfluitatibˀ multi
plicatis aliis paribˀ: ꝛ paucior in eiſdē forti exercitio: ac
laborioſa arte victētibus. In corporibˀ vō pinguibˀ ocio
ſe viuētibˀ multa apparet hypoſtaſis ex cauſa cōtraria.
Itē aliquādo in macris non apparet hypoſtaſis tempo
re ſue ſanitatis. reſoluta illa mā hypoſtatica a v̄tute ipſa
vel mediāte exercitio: ꝛ hiˀ. Et cōſimilr tēpore ſuarum
egritudinum ꝯtingit egritudines reſolui ac determina
ri: nō appente multa hypoſtaſi: ꝛ ſi q̄ꝗ appeat in ſupio
ri parte ſtans q̄ſi nebula rara. ℭ Ex parte ſexus: qm̄ ci
tius deſcēdit hypoſtaſis in vrinis mulierū: cā eſt quāti
tas maior: aut eius grauitas. In corpibˀ vō optime diſ
poſitis nō neceſſario repif hypoſtaſis v̄tute reſoluēte
mām hypoſtaticā in vaporē: aliqñ: aut quōlibʒ ipm aer
per poros excutiēdo. Cōtingit tamē ꝛ talia corpa: ꝛ alia
que ſūt ſana dicta multiplicare ſupfluitates ex nimia ci
bi aſſumptiōe: aut ex alia: q̄ʒuis cauſa debilitata digeſti
ua v̄tute. Uñ ꝛ pma ꝛ ſcōa digō denūciat. In ſūma aūt
pauca ꝛ ſubtilis hypoſtaſis repif in vrinis corpoꝝ ſano
rū mediocriter ſe hñtiū in oībˀ ꝛc̄. ℭ Ex iʒ dictū ſit ō hy
poſtaſi nāli: tu tñ ſcire debes q̄ magis ſtudiū tuū dʒ eſſe
in cognoſcēdo nō nāle: qm̄ vrine ſanoꝝ medicis nō p̄
ſentanf nec eis ſunt lucro. Sʒ hic poſita ſunt vt ſup̄ cō
p̄hēdaf diſtātia lapſus a nāli. Uñ ſic in 3ˀ digōne hypo
ſtaſis nālis reſecaf a mā nutrimēti: ita ꝛ in nō nāli a ma
teria morbi peccante. Nā in vrinis egrorum reperiunf
male māe peccātes: a qbˀ mā hypoſtatica decidif. Et iō
aliis paribˀ in egritudibˀ colericis ꝛ melicis paucior hy
poſtaſis repif q̄ʒ in flāticis ꝛ ſanguicis: qm̄ minˀ de illis
humoribˀ in corpe repif. Tu aūt cū hoc attēde corpis ha
bitudinē: ac cibi ꝛ potˀ q̄ʒtitatē. Sicq̄ʒ habes quō ſignū
ſumptū ab hypoſtaſi eſt efficacius oī alio ex vrina cōp̄e
hēſo. nā ex ipſa mā ſic deciſa a mā morbi comprehendif
potētia v̄tutis obediētia materiei ac ꝯriū: ō qbˀ iudicaf
de futura ſanitate: aut egritudine lōga vel breui. Qʒ aūt
mā hypoſtatica ōcidaf a 3ᵃ digōne dicef i dubiis. ℭ Nō
nālis hypoſtaſis: alia mucillaginoſa: alia carnoſa: alia
ſanguiſugalis: alia capillaris: alia a cōtētis in vrina: de
qbˀ actū eſt denoiaf: vt q: furfuroſa: arenoſa: ꝛ de his ſa
tis ſolum ꝓſequaf: de q̄tuor p̄ncipalr tactis apponēdo
q̄ſdam ſignificationes ab ipſa hypoſtaſi ſumptas: hinc
inde ſparſum collectas.

Mucillaginoſa vō eſt hypoſtaſis ſilis mu
cillagini: q̄ cōp̄hēdif ex du
ctu vrinalis: qm̄ in p̄tibˀ ſuis: tūc nō ſepaf: aut q̄ eſt ſilis
flāti mucillaginoſo: ꝛ hec ſignificat humorē ſpiſſum et
crudū in corpe abūdātē: aut egredictē ex vās vrine: aut
criſi in ſciatica: aut i aliis doloribˀ iūcturarū: ꝛ hec criſis
comp̄hēdif ex alleuiatiōe ſubſeqnte: ꝛ hypoſtaſi bona:
ꝛ ſubſeqnte ꝛ pſeuerāte. Itē q̄ꝗ ſignificat vehementē
renū friditatē. Hypoſtaſis multū mucillaginoſa: ꝛ miſta
in fine podagre: ꝛ articuloꝝ doloꝝ bonū ſignificat.

Capillaris hypoſtaſis eſt q̄ in ſubtilitate ꝛ lōgi
tudie capillis aſſimilaf ex coagula
tiōe hūiditatis cauſata calore ipſo coagulāte: q̄ꝗ autē
ſtrictura viaꝝ eſt cā huiˀ. Quociēq̄ʒ āt ſit videf hāc coa
gulationē in renibˀ p̄ncipalr fieri. ꝛ hec q̄ꝗ eſt alba: qñ
q̄ʒ rubea ſm diſtinctionē māe a q̄ eſt deciſa: ꝛ hec ē viſa
q̄ꝗ ad menſurā palmi vnius: hec autē ſuper materiaʒ
viſcoſam ſignificat.

Sanguiſugalis dī hypoſtaſis q̄ in colore
mollicie ꝛ extenſiōe: ꝛ mō
ſube ſanguiſugis aſſimilaf: ꝛ hec ē coloris opaci ſāguis
ꝛ eſt aliq̄lr lōga ꝛ extēſa: ꝛ vt dcm̄ ē obſcura. Uñ ſi fue
rit vehemēter mixta cuʒ vrina: ſignat q̄ a mēbro remo
to venit: ꝛ mārie ſanguineo: vt eſt epar: a q̄ pp eiˀ debili
tatē fluit ſāguis quē retinere nō potuit: aut ciˀ diſſoluta
aliq̄ pticula. Qʒ ſi nō fuerit multuʒ mixta: ſignat q̄ vul
nus erit in veſica: aut in v̄ga: vt i caˀ de mictu ſanguis ē
videre. Signat aliqñ hec hypoſtaſis reſolutionē māe le
dētis ſplenē: qō cōp̄hēdif ex alleuiatiōe ꝯñte ꝛc̄. Et hic
ſāguis ſic coagulatˀ appellaf trūbˀ. Uñ q̄rto affōꝝ affo
riſmo. 79. Si ſanguinē mingūt: ꝛ trūbos ꝛc̄.

Carnoſa hypoſtaſis dī: q̄ in vrīa apparēt fruſta i
colore carnis: ꝛ in tactu iudicaf vt caro
cū ipſa hypoſtaſi ꝯmixta: ꝛ talis venit: q̄ꝗ a renibˀ: qñ
q̄ʒ a mēbris ipſis. Que vō ex renibˀ rubicūdior: ea q̄ eſt
ex mēbris radicalibˀ renibˀ exñtibˀ rubicūdis: ceteris vō
mēbris ad albū declinātibˀ. ℭ Itē q̄ ex rene eſt: nā ē cū
tita v̄tutis debilitate: vt q̄ ē ex liq̄factiōe alioꝝ mēbroꝝ.
hec itaq̄ʒ renū egritudinē: aut mēbroꝝ liq̄factionē oſtē
det. ℭ Sedimē qō ē ſm fruſta carnis in egritudibˀ acu
tis ſine ſignis digōnis ſignat: q̄ nō eſt ex renibˀ: ſʒ ex ra
ſura mēbroꝝ. Et qñ illic eſt digō: aut nō eſt ſe. ſignū q̄
eſt ex renibˀ. Et in affoꝛiſmis 4ˀ affoꝝ. 78. affō. Quibˀ
in vrina pingui: ꝛ groſſa exñte carnea fruſta: ꝛ modica:
ꝛ pili exeūt: his de renibˀ egerunt.

Hypoſtaſis vō vt tactū eſt ſilaf māei a q̄ deci
dif: iō i egritudie ſanguiea appet
rubea. In colica citrina: vl ad eā declinās: ſiue rubea. In
flātica alba. In melica fuſca vel nigra.

ℭ Nigra nāq̄ʒ hypoſtaſis abſolute ſignat malū aduſtio
nē notās. Sʒ qñ ē hypoſtaſis nigra abſq̄ʒ nigredie aq̄ſi
tatis: tūc eſt ſignū q̄ minor ē aduſtio: ꝛ ex ꝯñti minˀ ma
la. ℭ Rubea vō obſcura ſignat dñium ſanguis. ℭ Ru
bea vō clara ſāguinē colicū: ꝛ ex ꝯñti nauſeā ſiue faſtidi
uʒ. ℭ Rubea citria ſignat egritudinē fortē: q: colicam.
ℭ Alba cū ꝯditōibˀ dictis bona ē. ℭ Alba vō mucilla
ginoſa: aut ſanioſa: aut ſpūoſa: aut maturationi ꝯria. q:
diuulſa: ꝛ hiˀ mala. ℭ Uiridis mala: eſt cui ſemita ad ni
grā: vt in de coloribˀ dictum fuit.

ℭ Hypoſtaſis diuulſa vētoſitatē ꝛ digeſtiōis debilitateʒ
ſignificat: q: v̄tus nō pōt eā debite vnire ꝛc̄.

ℭ Hypoſtaſis aut eſt natās: aut pendēs: aut iacēs inferiˀ
Que eſt in ſupiori regiōe dicif natās: aliqualem ſignifi
cās digeſtioneʒ. Significat enim q̄ a vētoſitate multa
ſubleuata eſt: ꝛ q: nō hʒ niſi debilē ſpiſſationē ꝛc̄. Que
aūt eſt in fundo cū ſpiſſa: groſſa: vnita magis maiorem
ſignat digōnē. Que vō eſt in medio pēdens medio mo
do ſignificat: ꝛ tu cōſidera. Nā hoc reñcēdū in hypoſtaſi
nō nāli: nā ſecus eſt de nāli vt dictum eſt. Unde in ſtatu

febrium humoroſaruꝫ aliis partibꝰ oꝫ hypoſtaſis magis deſcẽdere: ⁊ ſpecialr̃ in flãtica vrina.

Vrina nigra in febre acuta leuior exiſtẽs: eſt ceteris paribus minꝰ mala. Eodẽ mõ humore flãtico aut melico.

Hypoſtaſis vt nubes eſt: ſis melior eſt ea īferiora petẽte: ⁊ cã: quoniã ſignificat ſubtilitatẽ materie virtuti minus reſiſtere: niſi vẽtoſitas fuerit cã natationis. Q. ſi ſic erit comphendet: ex eius diuulſione ⁊c̃. ⁊ abſolute melior ẽ q̃ȝ pendẽs: ⁊ pendẽs q̃ȝ deſcẽdẽs ⁊c̃. Cauſa quoq; ſublevationis: aut eſt caliditas acuta: aut vẽtoſitas.

Hypoſtaſis natãs ⁊ pendẽs a p̃ncipio morbi apparẽs: ⁊ ſic perſeuerãs ſignificat criſim vẽturaȝ cum exitura: ⁊ hoc ſignis aliis maturationis apparẽtibus. Nã per hãc denotat nãm non eſſe ↄtentã: ex qua coniecturat ipſam non poſſe facere criſim euacuationis. ſȝ potius p̄mutationis cũ exitura. Hypoſtaſi natante in egritudinibꝰ corpoꝝ macilentoꝝ: plurimũq; mouent. Nã in talibꝰ humores ſunt pauci ſubtiles: ⁊ ſupra de hoc.

Cũ inter nephilum ⁊ eoremẽ ⁊ hypoſtaſim fuerit aliquid ſimile tele aranee: aut dẽſitas aliq̃ erit ſignum malum. Nã tale vnctuoſum vel globboſuȝ ibi apparens ſignificat eliquationẽ aut diſſolutionẽ.

Multotiẽs appet ſedimen natãs in p̃ncipio: ⁊ eſt non bonũ q: nigrũ diuulſum. nam ex hoc habẽdus ẽ timor q: arguit in potẽtia v̄tutis: ſed ſi poſtea natabit ⁊ deſcendet erit ſignum nõ maluꝫ: q: illud erit ſignũ p̃ncipii digeſtionis. Q. ſi poſt male appuerit hypoſtaſis: erit tunc bene timẽdũ: qm̃ erit pur ſignũ oppꝛiſſionis v̄tutis.

Hypoſtaſis diuerſa in ſubſtãtia: ⁊ colore mala: quia humoꝝ diuerſoꝝ multitudinẽ ſignificat.

Hypoſtaſis talis minutaꝝ partiũ eſt deterior: quoniã ſignificat q͏ natura non poteſt materiã expellere: niſi diuidat ad minuta.

Hypoſtaſis qualis farine groſſa in febre diuturna cuȝ bonis ſignis diſſolutionẽ febris ſignificat.

Hypoſtaſis talis ſi longo apparuerit tempore cum malis ſignis peſſima.

Hypoſtaſis multa in febre cõtinua ſi feb. nõ mutet: vl̃ minuat diſſolutionẽ corpis ſignificat.

Hypoſtaſis furfurea colorata quaſi ſanies cuȝ ſanitate renum ⁊ veſice rigorem febris ſignificat.

Hypoſtaſis natãs: ⁊ nũq̃ȝ in fundo deſcendẽs cũ ſudore ⁊ dolore ſub hypocõdriis timorẽ nũciat.

Hypoſtaſis ſpumoſa ⁊ ſpuma plena: cuius albedo eſt per cõmixtionẽ aeris cũ ea eſt malũ valde egrediẽs a nã: ⁊ precipue in egritudine acuta.

Hypoſtaſis cuius ſupiora ſũt rotũda ⁊ mouent: melior q̃ȝ illa: cuius ſupiora ſunt cõgelata: ſignificat enim q͏ egritudo eſt velocioris ſtatus.

Hypoſtaſis alba groſſa quã nõ aſcedit tenuitas: ⁊ paucitas ſupfluitatis: ⁊ eſt talis in p̃ncipio: ſignat q͏ humor eſt p̄mꝰ ⁊ nõ digeſtus. Nã accedẽte digõne agente calore vlterius opꝫ hypoſtaſim rubicũdiorẽ fieri.

Cũ in p̃ncipio hypoſtaſis fuerit pauca: ⁊ vrĩa ſubtilis ⁊ nõ pſeuerat: imo occultat hypoſtaſis timẽdum. Nã ſignũ q͏ mã ẽ groſſa. Q. ſi vtꝰ fuerit debilis ⁊c̃. īterficiet.

Sedimẽ rubeũ pẽdens in quo ẽ declinatio ad ſupiora cũ eſt in vrina tenui ſignificat in egritudinibꝰ acutis per mixtionẽ rõnis. Q. ſi pſeuerauerit timet pditio.

Hypoſtaſis que incipit pẽdere: ⁊ ſubſidere: ⁊ ad albedinẽ declinare vrina ad groſſitiẽ ꝑueniẽte ſalutis ẽ nũcia.

Hypoſtaſis pforata eſt q̃ in medio hꝫ foramen: ⁊ vr̃ vt circulus: q̃ ab aliis feneſtrata vocat: ⁊ hec cauſat ab impotẽtia v̄tutis: ⁊ viſcoſitate materie. Nã ex h̃ qd̃ virtus nõ põt debite vincere mãm morbo exñte nõ acuto arguit lõgitudo egritudĩs. Q. ſi fuerit acutꝰ morbꝰ verendũ ſignũ eſt: aliqñ tñ ↄtingit. qd̃ in q̃rto die ↄtingit aliqualẽ ſignificat digeſtionẽ: ⁊ potentiã v̄tutis ſup mãm. Unde ex hoc comphendit: ⁊ iudicare habemus q͏ aliis paribꝰ abbꝛeuiabitur morbus.

Et in ſumma ſignũ ab hypoſtaſi ſumptũ videt oĩbus aliis efficacius ab vrina ſumptis: Nã hypoſtaſis eſt materia hũoralis: ⁊ mã morbi deciſa: vt ſupra hic de nõ nãli: ⁊ de morbo p̄mũ iudiciũ facimꝰ: cum eſt mãlis ab ipſa mã ſumptũ. Iteꝫ etiã ex hoc arguit ſupra tenorẽ virtutis ⁊c̃. ↄſidera. Note tñ q͏ aliqñ ↄtingit deceptio & **A**
ab hypoſtaſi ipſa: qm̃ cõtingit q͏ mã flegmatica ipſa peccat in capite: ⁊ colerica in ſtomacho: ſed flegmatice amplꝰ v̄tutẽ ſtimulabit: q̃ȝ colerica. Et vbi hypoſtaſis debebat eẽ colica erit flegmatica ⁊c̃. cõſidera. Et ex his que dicta ſunt vltimo ↄcludi põt: q͏ vrina ſana: ſiue ſani corpis q̃ eſt metrum aliarũ dꝫ eſſe coloris citrini: vel ad citrinũ trahẽs: de q̃ ſupra: mediocris quãtitatis: mediocris ſubtilitatis: boni odoris: hypoſtaſim hñs albã leuẽ ⁊ equalẽ ⁊ pẽdẽtẽ: vt dictũ eſt de hypoſtaſi: vel nullã. Et dã ad citrinũ trahẽs: ꝑpter corpa lapſa ſana: tñ dicit vel nullã ꝑpter corpꝰ ſpatiũ. vt ſupra. Cõtingit tñ q͏ tã color q̃ȝ ſubſtãtia variat ex. vi. Et etate cõplone: dieta: in q̃litate: ⁊ q̃ntitate: ⁊ motu ſiue exercitio accñtibus aie. Et vltimo ex his q̃ extrinſecus ſunt: vt ſunt frigus calor ⁊ hꝰ. Poſtremo aũt: qm̃ hec que ſcripta ſũt nõ **B**
ſunt ſcripta: niſi ad artis practice itegrationẽ. Et eiꝰ ampliorẽ noticiã arguimꝰ p̃ncipiũ: ⁊ cetera tpa egritudinũ ipſarũ. Nã cũ in vrina nõ cõpꝛehẽdit ſignũ digõnis: neq; ex pte coloris: neq; ex pte ſubẽ vel ↄtẽtoꝝ põt eẽ p̃ncipiũ egritudĩs. Q. ſi pur apparẽt: ⁊ occulte ſũt pur adhuc ẽ p̃ncipiũ ⁊ finis ipſiꝰ. Cũ aũt maniſeſte apparẽt: ⁊ licꝫ nõ multũ cõpleta: tũc ẽ augmẽtũ. Cũ aũt cõpleta ſigna in caſũpta ex dictis appuerĩt: tũc ẽ ſtatꝰ. Declinatio vo cũ vrina ad p̄ſtinã diſpõnẽ: in q̃ erat tpe ſanitatis: reducta fuerit vel q̃ſi: ⁊ hoc totũ itelligat eſſe verũ ĩ morbo mãli ſalubri reſudãte mãm ad vnicã expulſionẽ. Nã in morbo acuto in q̃ ſepe expellit de mã: ⁊ multũ nõ apparẽt hec: vt ſupra. Exẽplũ p̄mi ꝑpter iuuenes. In terciana nõ apparẽt ĩ p̃ncipio ſigna digõnis. Aut ſi appent ſunt ſatis occulta. In augmẽto vo q: icipit vrina q̃ erat multũ ignea remitti ĩ colore cũ fuiſſet ſubtilis ingroſſari: ⁊ vbi nõ appebat ſedimẽ iã icipit appere. In ſtatu vero color factus citrinꝰ vel ad ipſuꝫ declinãs vrina igroſſata hypoſtaſis bona cũ ↄditoibꝰ. vt ſupra. Declinatio vo cũ ad vrinã in ſanitate venit: ⁊ tu exẽplifica: vt ĩ aliquibꝰ hũoribꝰ: iuxta ea q̃ dicta ſunt ſupra. Notetur inſup **C**
ne cadat error ĩ iudicãdo ex ipſa vrina q͏ aliqñ vrĩa erit vt vrine ſani: ita q͏ appellat ſana ex pte coloris ſubſtãtie hypoſtaſis: ⁊ tñ eger morit: vt ſepe appet in febribꝰ peſtilẽtialibꝰ. Uñ Aui. 2ꝰ q̃rti. de iudiciis vrine. q͏ aliqñ ẽ vrina in egritudinibꝰ peſtilẽtialibus bona nãlis in ſubſtantia colore ⁊ ſedimine: ⁊ ille cuiꝰ eſt tẽdit ad mortẽ. Et cauſa eſt: qm̃ nã nõ eſt cã aggredi mãm peccãtem ꝑpter ſui venenoſitatẽ: vñ ſolũ agit in mãm nutrimẽti: ⁊ ab ea ꝑpellit ſupfluitatẽ aquoſaꝫ cũ ſuis ↄditionibꝰ iã dictis.

Vrina bona et eger moritur

Item aduerte q͏ aliqñ mã morbi ſtat multuꝫ clauſa **D**
vel occulta ⁊ ſpecialiter ĩ partibꝰ pectoralibꝰ ⁊ ab ea parum: aut nihil decidit. Uñ in vriis cõibus erit multa mã flãtica q̃ a nã per vias vrine expellet: vñ vrina indicabit flãtica ⁊ egritudinẽ eſſe de flãte: cũ tñ erit de colera paſſiua mala. Et ego hoc vidi in Benedicto d̃ albertis: vt ſupra de vrina alba. ⁊ tu ibi.

Dubitationes de vrinis.

Dubitatio. 1.

Circa p̄mũ capl̃m dubitat. vtrũ vrina ſit ſupfluitas aquoſa ⁊c̃. vt in deſcriptiõe eiꝰ ponebatur. Et **E**

arguit ꝙ nõ: qm̃ qḋ a nã ĕ itẽtũ ꝛ vtile. nõ vĩ ſupfluũ eẽ bĩ ĕ vrina: g̃ ꝛc̃. maior nota. minor i fine ꝓbaẗ. qm̃ vrĩa ꝑ ſanguine q ſecũ mittiẗ renes nutrit. Jtẽ ꝛ ipſa3 veſicã alit: vt allegatũ caplis: g̃. ℭ Jtẽ ſi eẽt ſupfluitas eẽt ſupfluitas alicui᷒ hũoris: ſ3 nõ magis vnius q̃ alteri᷒: g̃ ꝛc̃. ℭ Jtẽ hec ſupfluitas: q2 generaẗ a cibo vl̃ a potu. Q2 nõ a cibo hoc appet: qm̃ ipſa ĕ liqda fluens vt pot᷒: g̃ a potu. Q2 nõ a potu: qm̃ ĕ colamẽtũ ſanguis ꝛ alioꝝ humorũ: vt ꝫ yſaac: ſ3 humores ex cibis fiũt: g̃ ꝛ ipſa ab eis decidiẗ. Et ꝯfirmaẗ. qm̃ vrĩa egroꝝ ĕ vrĩa: ꝛ tñ illa vĩ decidi a mã morbi: cũ ſit ei᷒ ꝓncipalr̃ ſignificatia. g̃. ℭ Ad oppoſitũ ĕ deſcriptio in ꝓn° capli poſita.

d

ℭ Ad du᷑ rñdeẗ breuiter ꝑmittẽdo ea q̃ dctã ſũt i ꝓ ca° i ꝺclinatõe deſcriptiõis vrĩe. vbi dĩ: ꝙ ipſa ĕ ſupfluitas ſecunde digõnis: ꝛ ꝙ a cibo decidiẗ breuiter ꝑmittẽdo ea q̃ dicta ſũt in ꝓ caplo in declinatiõe deſcriptionis vrine vbi dĩ. ꝛ potu: ſ3 magi a potu: q̃ a cibo: q2 a tpib᷒ aquoſis q̃ ab aliĩs ſeq̃ſtraẗ diuiſiõe facta in ſecunda digõne. ℭ Juxta q̃ poniẗ hec ꝯclõ. vrina ĕ ſupflua aquoſitas in corpib᷒ genita. Pat3 ꝯ. q2 ipſa a nã expelliẗ cõtinue: ſiĉ qḋ ſupfluũ: q̃ nõ eget. Jtẽ ipſa nõ nutrit nec in corpe vĩ ℭ Ad rões dõ3 ad ꝓmã: ꝙ ſan- (ꝓſeruare inuaſmtĩ ſigiẗ ꝛc̃. guis q cũ ea mittiẗ nutrit renes. ꝯſimilr̃ ĕ ꝛ vnctuoſitas: q̃ cũ ea trãſit ad veſicã nutrit ſiue pabulat veſicã. Nã in

e

ꝓma digõne ĕ cũ ſecib᷒ trãſeunt ptes chiloſe qb᷒ nutriẗ epar ꝛ inteſtina voluptuaẗ. ℭ Ad ſcõa3 dõm: ꝙ eſt ſupfluitas totius maſſe: ꝛ marie humoꝝ humidoꝝ in maiori q̃titate i corpe exiſtẽtiũ: vt ſiãtis ſanguis ꝛc̃. ℭ Ad tertiã p3 qd dõm. ℭ Ad q̃rta3 p3 ex dictis vt ſup̃. Pro nũc tñ dicaẗ tñ ꝙ in tpe ſanitatis tota decidiẗ a mã nutrimẽtali. Tẽpore vo egritudinis nõ acute vbi daẗ cib᷒ ſanis copioſe: vt in cronica febre: tunc dico ꝙ ab vtroq3 decidiẗ. ſ. a mã nutrimẽtali: ꝛ mã morbi. Ubi vo egritudo fuerit acuta ſiue ꝑacuta: ꝛ nõ daẗ cibus: tũc tota decidiẗ a mã morbi: marie qñ vtus eſt auſa aggredi mã3: qḋ dico qm̃ aliqñ mã exiſtẽte venenoſa: vt in feb. peſtilẽtiali: qm̃ nã nõ ĕ auſa aggredi appet vrĩa ſana: ꝛ tũc eger tẽdit ad mortẽ: vt ſecũda q̃rti de iudiciĩs vrine. Si vo daẗ paucus cib᷒: ꝛ vrina fuerit multa: tũc ab vtroq3 decidiẗ ſ3 maior ps a mã morbi. Et hoc nota ꝓp argumẽta que hic moueri pñt in hoc ꝓpoſito: ꝙ aliqñ vrina multũ ſupfluit: vt in diabete. ꝛ aliqñ in aliĩs morbis. Uñ eſt credẽdũ ꝙ illa aquoſitas ĕ aquoſitas genita in epe: q̃ trãſmiſſa fuit ſimĩl cũ ſanguine: ꝛ aliĩs hũoribus ad humectãdu3 mẽbra. Uñ ipſa attrahiẗ a renib᷒ vtute ſpecifica: vt huius colerã: l3 cõcurrãt caliditas eoꝝ: ꝛ vtus vacui ꝑ ramos vene chilis: vt ſupra ꝙ ipſa venã kis ingrediẗ: ꝛ tãdẽ ad ramos ei᷒ q ſũt vene emulgẽtes puenĩẽs ad veſicã. Sic itaq3 mã aquoſa q̃ ab hũore deciđiẗ nõ exiſtẽte mã nutrimẽtali hãc vrĩã cõcomitaẗ. Et ſi q̃ratur an aquoſitas illa fuerit epate genita. Dõm ꝙ ſic tpe gñationis maſſe totius: ꝛ tu cõſidera. Et ex his cõcludi põt quomodo vrina nõ eſt corpus ſimplex vere: ſ3 eſt corpus imperfectũ vt de niue ac grandine dicimus.

Dubitatio. ij.

f Utrum vrina ſit nũcius fallax: vĩ ꝙ nõ auctoritate theophili in ſuo de vrinis. vrina eſt nuncius non fallax.

ℭ Oppoſitũ dictũ ĕ ſupra: qm̃ eſt oſtẽſu3 q̃ faciliter põt decipi medicus ex ipſa. ℭ Jtẽ ex inducto in ꝓcedẽti dubio aliqñ in vrĩa peſtilẽtiali eſt vrina: vt vrina ſani. ꝓma quarti de iudiciĩs vrine: ergo ꝛc̃.

ℭ Pro dubio dõ3: ꝙ ſi hñdo veꝝ iudiciũ vrine o3 diſcurrere ꝑ res nãles ꝛ nõ nãles ꝛ ꝯ nãs: ꝛ i ei᷒ inſpectiõe attendere oẽs illas ꝯditiões q̃ poſite ſũt: q̃ oĩa ſi recte ꝯſiderabunẗ erit iudiciũ ab vrina ſũptũ raro fallax: ꝛ hoc voluit theophilus. S3 ſupradictũ ĕ lati᷒ ipa3 frequẽter decipere medicũ: eo ꝙ frequẽter nõ obſeruantur que dicta fuit. vnde cũ in graui morbo videas vrinã3 ſanam: habeas pro malo ſigno: vt dictũ eſt ꝛc̃.

ℭ Et ſi queratur qḋ eſt certius ſignum: an a ſtercoribus an ab vrinis.

ℭ Dicẽdũ ꝙ ſumptũ ab vrina. nã vrina ſigñat ſup diſpõnẽ epatis venaꝝ ꝛ mẽbroꝝ: vt dictum ĕ: ꝛ ex ꝓñti ſupra totũ. Nã vrina a ꝓncipali membro deciđiẗ: egõ vo non. ℭ Jtẽ a purioribus eliquaẗ. v3. maſſa hũorali: egõnes vo nõ. ℭ Jtẽ vrĩa vadit ad totũ: vl̃ ſaltẽ aquoſitas: egõnes vo nõ. ℭ Jtẽ ab vrina pluria ſigna hẽmus ſũpta ab ypoſtaſi colore ſube: ꝛ aliĩs ꝯtẽtis. ℭ Jtẽ vrina pl᷒ cõſideraẗ ꝛ meli᷒ q̃ ſtercora: qm̃ viſu ꝛ odoratu ſũt faſtidioſa ꝛc̃.

Dubitatio. iij.

Circa caplm̃ de colore dubitaẗ ꝓmo. vtrũ qualitates actiue dent ꝓmo colorẽ. Q2 nõ q2 auferũt colorẽ. Nã videm᷒ ꝙ vinũ ꝑ caliditate3 diſtillatũ de rubeo efficiẗ nõ rubeũ: ꝛ auferẗ color ei᷒. ℭ Jtem caliditati attribuiẗ a philoſophia calefactio: ſubtiliatio rarefactio ſegregatio ꝛ hi᷒ . coloratio neq̃q̃. iõ ꝛc̃. ℭ Oppoſitũ dictũ fuit: ꝛ fuit ſnĩa yſaac ꝛc̃. ℭ Dõ3 ꝙ vrĩa ꝓpe nõ coloraẗ a calido nec remittiẗ a frido: ꝛ rõ qm̃ color eſt extremitas corpis ꝑſpicui ꝛ terminati. Urina aũt nõ eſt tal̃: q̃re vtute alicui᷒ luminis vl̃ radĩi colorari non põt. S. nõ eſt corpus mixtũ: ꝛ color ĕ paſſio mixtoꝝ. Q2 aũt coloreẗ ꝯtingit ex admixtione alioꝝ coloratoꝝ cũ ea: vt q2 colera: aut ſanguis: aut ali᷒ humor ꝛc̃. ℭ Dõ3 ꝙ calidũ de ꝑ accñs auferẗ colorẽ cũ excedit: nã agẽs in mã3 ipa3 trãſmutat eã ad aliã mã3. Uñ ꝛ in corpe nr̃o videm᷒ ꝙ caliditas exceẗ ſiue diſcolorat vrinã: vt in frenesi: ꝛ hoc de per accidẽs.

g

ℭ Jtem calidu3 permiſcendo poteſt res colorare: vt patet: ꝛ hoc p ut de per accidens.

Dubitatio. iiij.

Utrum color viridis cauſeẗ a frigido. nã3 ſupra de colore viridi dictũ ĕ: q̃nq3 calore adurẽte: q̃nq3 a frigido mortificãte cãri poſſe: ꝛ eſt expſſe textus. Aui. S3 differẽt in h ꝙ viridis a calide cãtus ĕ magis intẽſus: a frido vo magi remiſſus: ad albedinẽ tẽdẽs: ꝛ qḋ dictũ ĕ p3 expictis. videm᷒. ñ. tpe veris fortificato calore ſol̃: ad bonũ ſtellm̃ vireſcũt plãte ꝛ herbe. Et in tpe hyemis aq̃ ſtagni virides fiũt: q̃ nõ ſũt tales tpe eſtatis.

h

Dubitatio. v.

Circa caplm̃ de ſuba q̃riẗ. vtrũ ſube vrine deẗ a q̃litatib᷒ actiuis. arguiẗ ꝙ ſic. q2 forti᷒ eſt dare ſubſtãtiã q̃ colorẽ: ſ3 q̃litates actiue ſũ fortiores paſſiuis. g̃ ab eis vrĩ ſuba ꝑuenire ꝛc̃. ℭ Cõfirmaẗ qm̃ ſuba daẗ ex hõa mixtiõe digõne ꝛc̃. ſ3 actiue h faciũt ĩ paſſiue iõ ꝛc̃.

i

ℭ Oppoſitum dictũ eſt ſupra. Et eſt ſententia yſaac ꝛc̃.

ℭ Dõ3 ꝙ ſic vrĩa nõ coloraẗ niſi ab illo: qḋ ei admiſcetur ſic nec ꝓbaẗ niſi ꝑ id qḋ ei ꝑmiſceẗ. Et iuxta hoc poſſũt poni plures conditiones. ℭ Prima. ꝙ ſubſtantia vrine eſt a calido tã q̃ acã remota: patet. q2 ipm̃ principaliter operatur in ſubſtãtia vrine: debitam faciendo ſubam.

ℭ Scõa ꝯ. mã humidat magis imediate eſt datiua ſube vrine. p3 qm̃ p ei᷒ mixtionẽ ingroſſaẗ vrina ꝛc̃. ℭ Tertia. ꝙ mã ſicca. i. ſicce cõplonis: vt ĕ melia põt ĕ eſſe imediate cã ſubtilitatis vrine: p3 qm̃ ĕ pauca. rõne aũt paucitatis remanet vrina ſubtilis: ꝛ hoc marie ĕ verũ de nãli vrina. Nã aliqñ ꝑ vrã criſis mã medica multũ ingroſſat.

ℭ Quarta. ꝙ l3 ita ſit: tñ õ per accñs dã ſiccitatẽ ſubtilitare: vt ſupra i caplo de ſuba: ꝛ tu ibi: ꝛ i caplo de colorib᷒.

Dubitatio. vi.

Utrum diuiſiones ex pte ſube debeãt eẽ ꝛ ſint tot q̃t ex pte coloris. ℭ Et arguiẗ ꝙ ſic: qm̃ colores nõ multiplicaẗ niſi ꝑ multiplicationẽ ſubſtãtie.

k

¶ Oppoſitū dictū ē:q: nō numerātur tot ⁊ dictū eſt de ſuba ⁊c̄.q: ſolū q̄nq3. ¶ P̄ria ꝫ.q̄ diuiſiōes ex pte ſube ſūpte pſſt eē tot quot ſunt ex pte coloris: q: ſic pōt dari remiſſio ⁊ intenſio materie ꝓportionabilr vt daſ color. ¶ Scḋa ꝫ.q̄ ſi ſunt tñ nō ſunt ita pceptibiles:qm̄ color eſt ſenſibile p ſe:⁊ ſuba p accidēs. ¶ Tertia ꝫ.auctores nō multiplicauerūt ⁊c̄.qm̄ medici nō curāt de multiplicatiōe nūeri ſ3 ſpēi. Diuiſio aūt q̄ fit ex pte coloris multiplicat numeꝝ:vt p3 intelligēti.nā vnū facit ad regulatiōnē opis:aliud nō:q̄re ō multiplicatiōe ex pte ſube vl tra illas diuiſiones:q̄ poſite ſunt medici nō curauerūt.

Dubitatio.vij.

A **Utrum** vrina tenuis poſſit ingroſſari. ¶ Pro iſto dicēdū q̄ notādo q̄ vrina aliqñ mingitur tenuis:⁊ poſtea ingroſſaſ: ⁊ ſignificat pn̄ digōnis occultū. Et modus ē iſte. aliq̄lis ſuba ē mixta cū aquoſitate:⁊ cū hoc aliq̄lis vētus ē mixtus cū illa ſuba. vñ cū illa vrina ē p̄mo micta vētus ille ſua forti impulſione ipellit ptes groſſas ſupius:⁊ ſubtiles remanētes inferius:poſt modum per morā cōtractā reſoluto vēto aſcendunt ⁊ groſſe deſcendūt. Unde ſibi inuicē obuiātes in vrina inducūt turbulētiā ⁊ ſpiſſitudinē. hoc aūt ſignificat p̄ncipiū digōnis:qm̄ in tenui nō cōprehenditur actio nature que cōprehendiſ per ingroſſationē vrine.

Dubitatio.viij.

B **Utrum** color vrie p̄us detur q̄3 ei⁹ ſuba. ¶ Q; ſic auctoritate Yſaac:⁊ Theophili. Nā qḋ datur a fortiori agēte ⁊ facilius datur p̄us:ſ3 color eſt hu⁹. reſpectu ſube.nā daſ a q̄litatib⁹ actiuis:vt ſupra. ſubſtātia a paſſiuis.igiſ ⁊c̄.

¶ Oppoſitū Aui.p̄mi de ſuba vrine. ¶ Itē ſuba prior ē accidēte.noticia diffinitione ⁊ tpe. ſeptimo metaphiſice. ¶ Amplius illud p̄us eſt : ſine quo reliquū exiſtere nō pōt talis eſt color reſpectu ſube:igiſ ⁊c̄. ¶ Premittēdū q̄ ſuba capiſ hic p liquore ipſi⁹ vrine:⁊ nō p ſuba:q̄ ē cōpoſitū ex mā ⁊ forma:ſubſtantia ſimpliciter dicta. vñ talis liquor magis ſub quātitate cōprehēdiſ: cu3 diuidaſ
C in mediocrē ſubtilē ⁊ groſſa3. ¶ Scḋo p̄mitēdū. q̄ l3 p̄us dicaſ multipliciter ſeptimo metaphiſice. tñ hic capitur dupl̄r. ſ.primo tpe:⁊ p̄us nā: tpe:q: prius ꝓducif. p̄us nā:q: eſſentia:vt aial p̄us eſt hoīe.nā humanitas ab aialitate depēdet. ¶ Tertio.q̄ q̄dā ſunt ſigna digōnis occulta:⁊ illa ſunt a colore ſumpta:q̄dā manifeſta:⁊ illa ſūt a ſuba vrine ⁊ a colore ſūpta. ¶ Quarto. q̄ vt dcm̄ eſt vrina eſt ſic aq̄:nec p ſe h3 colorē niſi p illud qḋ ei miſceſ. ¶ Iuxta dicta ponūſ ꝯcluſiōes. Quaꝝ p̄ma q̄ loquēdo de colore:put cātur a q̄litatib⁹ actiuis ⁊ humoꝝ tingētiū colorē:ac h3 q̄ aquoſitati adheret:⁊ nō liquori. Sic color ſubam tpe ītercedit:qm̄ facilius ſuſcipiſ colorē q̄3 ſuba:cū ſit qd ſpāliꝰ. Scḋa q̄ ſi color cōſideraſ vt fit p actionē caloris digerentis vl aſſimulātis ſic ſuba p̄cedit tñq̄3 eī effectū. ¶ Alꝫ aliter:vt Gordonius:p̄ter ea p̄termiſſa p̄mittēs q̄ vt dictū ē:ſuba capiſ hic p quātitate color p q̄litate:quātitas ṽo ſeu poſitio magis appropinq̄t ſube q̄3 color. ⁊ iō ſequitur q̄ ſ3 nām ſuba eſt prior colore:cū tñ ſm tēpus ſint ſimul. Nō.n.ꝯtingit colorē dari abſq3 ſuba:nec ecōtra. ¶ Scḋo p̄mittendū.q̄ l3 ita ſit:tñ color ē magis not⁹ medico q̄3 ſuba. nā color vrine diuidiſ in.xx.grad⁹. ſuba ṽo ſolū in.v.vt ſup̄. Ite3 color vniuerſalius:vt ſic:⁊ melius a medico cōprehēditur q̄3 ſuba:cū ſit obiectū viſus ꝓpriū:ſubſtantia vero p accidens. Q; aūt ſic a medico comp̄hendiſur per p̄us perceptum iudicatur.

E **Alterius** qd aūt q̄ſo de vrina ſana aut egra. Iuxta hoc ponit ꝯcluſio p̄ͣ. Q; vrine ſanis hoīs ⁊ h̄ñ recti equaliter daſ color ⁊ ſuba. Pz3.qm̄ humores vniuerſalr ſimul ⁊ perfecte digerunſ in cōcauo epatis vel gibbo ⁊ eſſentialiter attrahunſ a renib⁹:⁊ ita ecūtialiter ſiue eque cito coloranſ ſicut ſubſtātianſ ⁊ econuerſo. alr nā nō opareſ perfecte. ¶ Scḋa ꝫ. in egris vbi mā ſit calida p̄us datur color q̄3 ſubſtātia. Probaſ:quia nā facit illud p̄us qḋ facilius ē. mō pauca quātitas colere ſufficit colorare: q̄ non ſufficit ſubſtantiare : ergo ⁊c̄. Itē ſuba ſignificat digōnē:⁊ añ digōnē p̄cedit indigō:⁊ iō cū i p̄n⁹ egritudinū occulta ſūt ſigna q̄ ſumunſ magis a colore q̄3 a ſuba vl q̄ color p̄cedat tanq̄3 facili⁹ ⁊c̄. Et l3 color nō poſſit eē ſine ſuba q̄ daſ vrine in p̄n⁹ in q̄ fundaſ color ē valde remiſſa:⁊ pauca eq̄ nō pōt ſumi ſignū digōnis ſic a colore q ſe multū manifeſtat:hic dicimus colorē p̄orē ſuba. ¶ Tertia ꝫ.i egritudinib⁹ ō humorib⁹ frigidis p̄us daſ ſuba q̄3 color:qm̄ ex medio iā3 aſſūpto nā agit qḋ facili⁹ ē:mō facili⁹ ē pturbare ac permiſcere q̄3 verā hūoris formā introducere:cū mā illa repugnet digōni: mō talis cōmotio ac pturbatio ſubſtantiat vrinā:⁊ nō colorat:qm̄ ad huc vrina colorē nō ſuſcipit:igiſ ⁊c̄. Q; ſi dicaſ.nonne idē opaſ nā in mā calida. Dōm q̄ mā calida ē magis obediēs:⁊ iō oīs modica pturbatio ſufficit itroducere colorē. qḋ nō i frigida. Coloratio nāq3 ſignificat pturbationē3 p̄ceſſiſſe ⁊ q̄ nā in mām hūoris formā itroduxit: ⁊ iō laudabili⁹ ſine ſuba q̄3 ſuba laudabilis ſine colore laudabili: qm̄ ſba ſine colore pturbationē ſignificat tñ. Color vero ſignificat q̄ nā plus egit. ¶ Ad Auic. dicendū q̄ intellexit de ſuba in mā frigida. cōſidera.

Dubitatio.ix.

Circa caplm̄ de ꝯtētis vrine dubitaſ. vtrū ipoſtaſis decidaſ a tertia digōne. ¶ Videſ q̄ nō: qm̄ ipoſtaſis ex hūorib⁹ fit:⁊ ſup ipſos ſignificat: ſ3 hūores generanſ ex ſcḋa digōne:igiſ. ¶ Oppoſitū vl velle cōis ſchole:q̄ ponit ipoſtaſi3 ex tertia digone decidi. ¶ Ponit cōiter iſta ꝫ:q̄ ipoſtaſis mālr ē ex ſcḋa digōne vt argutū ē:ſ3 formalr ex tertia:⁊ h̄ declarat color ei⁹:nā albedo ē ex tertia digōne:ipſa nāq3 alba ē: ⁊ marie nālis: vt ſupra ō ea. Ex qb⁹ inferſ q̄ ab vtraq3 decidiſ. nā ⁊ ab hūorib⁹:qm̄ a flāte ⁊ a ſanguie magna q̄ntitatis ei⁹ decidiſ: a coſa ṽo ⁊ melia pauca. ¶ Et ſi q̄raſ vtrū a ſingulis mēbris decidanſ dī q̄ ſic. Nā i vnoquoq3 mēbro repiſ duplex ſupfluitas. Una vtilis ⁊ pura ⁊ ē mā ſemis:vt p̄⁹ de gñatiōe aialiū: Alia ē i pura ⁊ hec ē q̄ aliqñ ſub ſorā ſudoris:aut iſenſibilr p exercitiū reſolutſ:aut p vrinam emittiſ:⁊ hec ē mā ipoſtatica. Et ſi dicaſ epar ē rubei coloris: ſplē nigri: ḡ ipoſtaſis nālis d3 eē diuerſoꝝ coloꝝ. cōſidera. Et ex his īferſ q̄ ipoſtaſis h3 ſignificare ſuper membra:⁊ ex cōſequēti vania.

Dubitatio.x.

Utrum ipoſtaſis decidaſ a mā morbi. Et vī q̄ nō: qm̄ ōcidiſ i tertia digōne: ſ3 mā morbi nō nutrit.ergo. ¶ Item ſi ſic deberet eē diuerſoꝝ colorū: qm̄ materie morbi aliqñ ſunt diuerſe vt colerica flegmatica ⁊c̄. ¶ Oppoſitum q̄ per ipſa3 ſignificamus ſuper mām morbi. ¶ Pro iſta vide reſponſionē ad quartu3 in primo dubij principio cum queritur vtrum vrine ſit ſuperfluitas aquoſa.

¶ Dubitatio. xj.

F **Utrum ipoſtaſis** debet eſſe albi coloris. Q; ō non:qm̄ omne qḋ ab alio deciditur:d3 aſſimilari ei a quo deciditur:ſ3 ipoſtaſis decidiſ a maſſa humorali que nō eſt alba . igitur. Oppoſitū dictū eſt. Pro iſto breuiter ⁊c̄. dicēdū vt ſupra q̄ ipoſtaſis deciditur a tertia digōne que fit in mēbris radicalibus:⁊ ideo eis aſſimulatur cū membra talia ſint alba. Ad rationē a maſſa ⁊c̄. deciditur mediate: imediate vero a nutrimēto membroꝝ ⁊ hoc loquēdo de naturali:ſecus foret de non naturali.

Dubitatio.xij.

g **Utrum** ipoſtaſis debeat ſtare in fundo cuz videat̃ eſſe q̃d leue ſeparatũ a materia nutrimentali quã oportet eſſe grauẽ ⁊ terream ꝓpter nutricationẽ. Dicendũ ꝙ ipſa etiam eſt pars ſuperflua ⁊ terreſtris reſecata ⁊c̃. ideo reſidet ⁊c̃.

Dubitatio.xiij.

h **Utrum** ipoſtaſis debeat eẽ figure pinealis cum dictũ ſit ipſaꝫ ſapere nãm terreſtrẽ. Nã in pineali ſunt ptes leues medie ⁊c̃. Dicendum vt dictũ fuit de ea:ꝙ in ipſa ſunt ptes graues:leues ⁊ mediocres inter has.hec aũt facere poſſunt pinealẽ figurã vt patet.

Dubitatio.xiiij.

i **Utrum** ipoſtaſis debeat eſſe ſecundũ colorẽ vrine. Q̃ð non arguitur quoniam vt dictuꝫ eſt: vrina naturaliter ſe habẽs dꝫ eſſe citrini coloris ⁊ ipoſtaſis alba.igiť. ℭ Confirmať quoniam vrina generatur ex actione.⁊ digeſtione facta in epate ⁊ ipoſtaſis ex ea q̃ fit in membris: ſed hic membra diſtinguunť in aſſimilando ſibi nutrimentum vt patet.ergo. ℭ Itẽ poteſt etiam in multis caſibus eſſe citrina aut rubea ipoſtaſi exiſtente alba: vt ſepe dictũ eſt.ergo.

ℭ Prima concluſio. Non neceſſario ipoſtaſis eſt colorata colore vrine.pꝫ ex inductis ante oppoſitum.

ℭ Secunda cõcluſio.color ipoſtaſis nõ neceſſario colori vrine proportionať ad huc intellectũ: quoniã ꝙ ſicut color vrine colori temperate vrine: ita ipoſtaſis ipoſtaſi temperate. Patet cõcluſio vbi in corpe colerico multa ſuperfluet colera que tamẽ mitteť cũ vrina: ⁊ etiã cũ ſanguine ⁊ ceteris ad membra:in qb᷒ facta tertia digeſtione:aut quarta multa ſupfluitas colerica multiplicata facta ipoſtatica eẽt citrina:⁊ ſic vrina eẽt citrina.

ℭ Tertia cõcluſio.pro intellectu cõmuni eſt ꝙ ipoſtaſis debet eſſe ⁊c̃.quoniam ꝓportionari debet naturalis ipoſtaſis ipoſtaſi temperate ſicut color colori.

Dubitatio.xv.

k **Utrum** ipoſtaſis rubea ſit melior ſbrubea. ℭ Q̃ð ſubrubea arguiť quoniã ſubrubeuꝫ albo videť magis appropinquare:⁊ ex conſequẽti a nãli minus diſtare. ℭ Oppoſitũ ponit theophilus. ℭ Dicendũ ꝙ ſubrubeũ eſt duplex. Quoddã qð ãn cedit rubeũ Quoddã qð ſequitur. ℭ Prima cõcluſio ſubrubeus antecedens eſt deterior:quoniã ſignificat indigeſtionẽ. Nam ipſum eſt tale ꝓpter aquoſitateꝫ ⁊c̃. ℭ Secunda ſubrubeũ ſequẽs eſt melius:quoniã eſt tale per digõnẽ: ⁊ hoc facit pro intellectu ypocratis ⁊ queſtionis. Et iuxta hoc nota ꝙ ipoſtaſis alba cũ cõditionib᷒ poſitis pre ceteris eſt melior maiorẽ notãs digeſtionẽ ⁊ nature dominiũ. Deinde rubea groſſa benignũ oſtendens humorẽ:deinde citrina oſtẽdẽs coleram purã. Poſtq̃ʒ ſequiť ipoſtaſis vt arſenicũ albi coloris exiſtẽs ⁊ citrini notãs vitellinã:mala vero eſt exiſtẽs lentiginoſa coloris cinericiũ rubei aliquãtulum ex hoc notãs aduſtionẽ incendium:⁊ per cõſequẽs maiorem lapſum.

Dubitatio.xvj.

l **Utrum** contẽta crinoydalia poſſunt a carne decidi. ℭ Q̃ꝫ nõ:quoniã tale cõtentũ eſt groſſuꝫ ⁊ maxime a carne deciſum:⁊ tantũ non põt per orificia venarũ penetrare:vt pertinere poſſit ad emulgẽtes: qð eſt neceſſariũ:igiť. ℭ Pro iſto dicendũ ꝙ contenta crinoydalia poſſunt a carne diſſolui:vt dictum eſt. Calor nãqꝫ diſſoluẽs primo diſſoluit qð eſt facilius diſſolubile:⁊ ideo ꝑus ſpũs in calorẽ diſſoluit.deinde humores.deinde pinguedinẽ ⁊ adipem.deinde carnẽ noniter coagulatã.deinde antiquã ⁊ ſolidã.deinde ſupficiẽ mẽbroꝝ ſolidoꝝ:⁊ tunc venit morꝫ antea poſſit euenire:verba ſunt Galieni ſecũdo pronoſticoꝝ.cõmẽto.27. ℭ Ad rõnem dicẽdũ ꝙ orificia venaꝝ ſunt multũ dilatabilia. Nã videmus venas capillares oculoꝝ dilatari multũ ex repletione ſanguinis:qui prius erat inſenſibilis a carne. Itẽ diſſoluta certa parte iuxta nãm orificij illa impelliť a virtute expulſiua in orificia tãq̃ʒ nocuũ: ⁊ ideo poteſt penetrare ⁊c̃. Cõſidera.

Dubitatio.xvij.

Utrum cõtẽta crinoydalia ſunt peiora furfuribus: M videť ꝙ ſic:qm̃ ſunt maiora:⁊ ideo arguunt maiorẽ diſſolutionẽ. ℭ Oppoſitũ ẏpo.ſcðo ꝓnoſticoꝝ textu cõmẽti.27. ℭ Pro iſto dicẽdũ ꝙ ſi hec cõtinua ab eodẽ mẽbro deciderent maiora eẽnt deteriora: modo crinoydes a carne deciduntť:qm̃ ſunt fruſta magna que a neruis vel venis decidi nõ poſſunt:qm̃ prius veniret mors. Furfurea aũt ab iſtis membris deciduntť ⁊ nõ a carne.nã cuꝫ calor ſit ita fortis ꝙ adurat hũores ⁊ poſtea agit in carnem:tũc reſoluit cõtẽta. Et iõ qm̃ furfurea ſignificãt diſſolutionẽ membroꝝ radicaliũ: hinc igiť ⁊c̃. ℭ Nota tñ ꝙ hec apparẽtia nõ neceſſario ſignificãt mortẽ:vt Gal.allegato loco. Sunt tamẽ ſignificatiua mortis in febre acuta. Et ſubdit Gal. ꝙ q euadunt longiori tempore euadunt. Cõſidera.

Dubitatio.xviij.

Utrum ipoſtaſis inequalis ⁊ non tincta debito colore ſit bona. ℭ Q̃ð nõ:quoniam hec videntť arguere virtutis impotentiam ⁊c̃. N

ℭ Prima ꝯ. Talis ipoſtaſis nõ neceſſario ẽ bona: pꝫ qm̃ habꝫ ꝯditiones oppoſitas cõditionib᷒ bone ipoſtaſis.

ℭ Scða talis ipoſtaſis põt eẽ ſignũ bonũ:pꝫ qm̃ i ea põt eſſe plures bone cõditiones:q̃ʒ male:igiť antecedẽs:pꝫ qm̃ põt eſſe ipoſtaſis multũ etherogenea ⁊ bona: vt patet.igiť. ℭ Nota hic ꝙ abſolute verius ſignũ ſumiť ab equalitate q̃ʒ a colore:eo ꝙ maior potẽtia reqriť ad equãdũ ipoſtaſiꝫ q̃ʒ ad ipſaꝫ colorãdã.quare ⁊c̃.

Dubitatio.xix.

Utrum incõtinuitatis ipoſtaſis ſit melior cõtinuitate. ℭ Pro iſto dicẽdũ ꝙ in ipoſtaſi mala incontinuitas eſt melior:q: ibi arguiť maior potentia ṽtutis ſup mãꝫ ad reſoluẽdũ diſtinguẽdum ⁊c̃.⁊ ꝙ mã minus reſiſtit.nã ſi foret ꝯtinua eẽt ſignũ ꝙ ipſa eẽt magis apta reſiſtere:qm̃ ṽtus victa ⁊c̃. ℭ Scða ꝯ. Q̃ð in bona ipoſtaſi melior ẽ ꝯtinuitas: nã hec denotat maiorẽ potẽtiã ṽtutis ad vniẽdũ ⁊ ꝯtinuãdũ mãm:⁊ breuiter ad ſuperadũ ⁊c̃. O

Dubitatio.xx.

Utrum talis eſt ꝓportio ſignificationis ipoſtaſis ſup materiam in toto diſperſaꝫ q̃lis eſt purius in ſignificando ſupra mãm apoſtematis. Et hoc dubiũ eſt motũ ꝓpter vnũ verbũ Auic.caplo de ipoſtaſi:⁊ ad aperiẽdũ viã ⁊c̃. ℭ Ad dubiũ ſine obiectis ꝑmittať ꝙ ipoſtaſis eſt ſupfluitas in ſecũda tertia aut q̃rta digeſtione cauſata:quã cõtingit aliquãdo eſſe bonam:aliqñ malã. ℭ Scðo ꝙ iſta cõparanť pro quãto habẽt ſignificare maturationeꝫ materie a qua deciduntť. ℭ Prima ꝯcluſio.ꝙ nõ tãtã oſtẽdit maturationeꝫ pus de ſua mãq̃ quãtã ipoſtaſis de ſua. Patet cõcluſio:quoniã ſemꝑ ineſt fetor:que extraneationem quandam quã hypoſtaſis nõ oſtendit:oſtendit:cũ nõ ſit fetidi odoris ⁊c̃. ℭ Item ipoſtaſis a calore naturali tantũ fit. Sanies vero a calore naturali partim ⁊ partim a calore preter naturam:vt patet.igiť ⁊c̃. ℭ Ex quibus infertur ſecunda concluſio reſponſiua. Q̃ꝫ iſta proportionatur adinuicem: quoniã vtraqꝫ eſt maturationis materie ſue ſignificatiua.patet ſicqꝫ ad queſtionẽ quid dicendum. ℭ Nota hic ⁊ de iudicio ſumpto ab vrina.ꝙ pfectius ⁊ dignius eſt iudiciũ qð ſumitur ab ipoſtaſi. Nã ſic videť ſentire ẏpo.ſecũ- P

do pronoſticorū vbi permaxime cōmēdat. Et Gal. in cōmētis. Nā ipſa maxime ſignificare videtur ſup digeſtionē ⁊ indigeſtionē ⁊c. Conſequēter ſumptū a ſubſtātia. deinde ab odore ⁊ colore: vltimo a quātitate q̄re ⁊c.

℃ Completus eſt tractatus de vrinis Domini Michaelis de Sauonarola patauini.

℃ Michaelis Sauonarole Patauini de egeſtionib⁹ editio incipit.

Capitulū .j. Quid ſit egeſtio naturalis.

Cum a me de vrinis ſatiſfactū eſſe putē. Cōſequēs duxi de egōnib⁹ tractare: cū hec duo ſint viſui practicātis hoc ordine ab aſtātibus ſic demōſtrata. Ex quorū recto aſpectu: bona vel mala corporis diſpoſitio cōprehenditur. Egeſtio nāq; ⁊ ſi plures ſortiatur diuiſiones: hac tñ ſola in p̄ſentiarū cōtētus ē: volo cū dicim⁹ q̄ egōnū vna nālis eſt reliq̄ p̄ter nām. Ob quā hūc tractatū in duo diuidemus capl'a. In quorū p̄mo de his nālibus agetur. In 2° vero de his q̄ preter nām. ſiue nō nāles nūcupātur cū appōne ſignorū demr̄atiuorū: ⁊ p̄noſticorū: ⁊ quorūdam dubiorū ī[n]uētione. Et lʒ a medico de noībus nō ſit diſceptādū. p̄ma p̄mi. doctrina 6ª 5° caº. nō tñ ipſorū qd noīs ſilētio preterīdū eſt: cū p̄n^m oīs doctrine ſit. poſteriorū 2°. ℃ Dicamus itaq; q̄ lʒ hi termini egō: excreatio: expulſio: apud nōnullos vt ſynonima hēant. tñ egō ipſa: vt iſto deſeruit p̄poſito vr̄ importare oē id qd per ſiterī expellit. nā a gero ⁊ imediatius ab egero ipſius nō trahit. Neq; hic inter egeſtum ⁊ egōnem vſus expectat: ⁊ ſi egō vltra egeſtū motum ipſorū videat nam egerere eſt extra portare vel ferre.

A Egeſtio itaq; nālis eſt p̄me digōnis ſupfluitas in ſacco genita: q̄ neq; liq̄da eſt neq; exiccata: ſed ad modū mellis iūcta debite q̄titatis: coloris: forme: odoris ⁊ in hora ſolita facilr: ſine p̄uctione veniens. Cui⁹ ſacci caliditas cā eſt effectiua. Ex qb⁹ particulis p̄mo appet cā factiua eius. 2° q̄ ſunt ſigna nālitatis ipſius demonſtratiua. de qb⁹ oīb⁹ ſuo ageſ ordine. ℃ Dr̄ ſupfluitas ⁊c. Nam facta digōne chili in ſtō ſupfluū: qd ab eo reſecatū eſt: ſimul cū p̄te nō bñ obediēte in chiliſactiōe ei⁹ ad ſaccū trāſmittit: ⁊ ibi ſupfluū illud: ⁊ pars q̄ chiliſactiōi nō fuit bñ obediēs p tp̄e certo retinet: donec pars illa debitā a caliditate ſacci recipiat chiliſactionē: ⁊ ſupfluum in ſtercus ɔuertat: q̄ cū ɔditionib⁹ poſitis nālis vocat egō. Et he ɔditiones maxime inueniunt in hoīe inculpate viuēte: Nā in eo q indebito regimīe degit hec nō repiunt: deinde tñ ſic ſucceſiue ad colon expellit v̄tute expulſiua ei⁹ a colera rubea ad ip̄m trāſmiſſa incitata: vt de colore ei⁹ infra. Trahit ſiue ſugit deīde ſic p̄s chiliſicata per venas meſaraicas ad iteſtina inferiora terminatas ab ep̄e attrahit. Vñ ⁊ feces ſic minus humide remanēt: ad ſaccum vo nō vr̄ q̄ aliq̄ meſarayca notabilis terminet. Et ex his appet nō ſolū ei⁹ cā factiua: q: caliditas ſacci: ſʒ ⁊ loc⁹ eius. Vñ. 16. tertij p̄ caplo. Et creatū qdem fuit p̄pter iuuamēta: de qbus eſt vt fecis ſit locus in q̄ ɔp̄hēdat. Quidā vo modernorū putauerunt ɔp̄lonem monoculi ſolū p̄parationē quādā dare ſupfluitate tali: vt deīde in colō formā ſtercoris aſſumeret: veluti ſtōus cibū p̄parat: vt in ep̄e in maſſam ɔuertaſ ſanguineā ⁊ eſt ēt p̄portionale: vt. ē. ō vrina dicebat. igr̄ i anatomia ſua ō ſacco loq̄ns. Cui⁹ iuuamētū ē: vt p̄ncipalr retineat ſuccū: ⁊ p̄pter ip̄ʒ i iferiorib⁹: vt cū i eis fuerit ſic digeſtū p venas meſaraicas in eis exiſtes attrahat ad epar. Nā in monoculo nō ē meſaraica q̄ hēat magnitudinē. Aui. Et recipit ſuccus i monoculo initiū facile nō p̄ncipalr: ſed ex ɔſtrictiōe ſex cōpleſ i colon: qd eſt 2^m ex groſſis: ⁊ q̄ni ti in ordine ſic dem: q: plā hʒ colla ſeu cellulas: ī qb⁹ iſtrō in qb⁹ ſterc⁹ formā recipit. Et locat iuxta renē ſiniſtrū: q̄re frequēter nō decernit iter dolorē renalē ⁊ colicum. ℃ Ex h̄ loco accipi p̄t. p̄ q̄ dolor colic⁹ ex retētiōe fecū veniēs vt multū a latere incipit ſiniſtro. ℃ Scdo ſic tolli p̄t ɔdictio q̄ ē iter aui. ⁊ mnchinū ip̄m de iceptiōe doloris colici. ⁊ tu ɔſidera. ℃ Tertio q̄ p̄p p̄pinq̄tatē vaſis fecū ad renes nō raro accidit corpis ſiue vētris ſtipticitas ab ipſa renū caliditate vehemēti: q̄ ipas ſic exiccando ad motū ex̄ihabilitat: ⁊ tu p̄ceteb bñ ɔſidera. ℃ Et p̄ iſta opīone vr̄ text⁹ Aui. allato caº. inqt. Et de eis ē: qm h̄ iteſtinū ē initiū reliq̄rū ɔuerſionū cibi ad feculētū. cōſideret ſpeculator. Et ex iſtis iſert q̄ i ſacco ē v̄tuoſa caliditas chiliſactiōi appropata: ⁊ nō ſolū ſtō: vt qdā putauerūt. Vñ Aui. allato caº: ⁊ iteſtinū qd monoculū ē iteſtinūl q̄ ɔpleſ digō ei⁹ qd fuit iobediēs i ſtō. Puto tñ q̄ in eo nō ſit ita vigoroſa: vt i ſtō: ⁊ niſi foret p̄paratio i ſtō recepta tale hūidū i ſtō ſic iobediēs factū nō recipet in ſacco chiliſactionē. Exiſtimo nāq; q̄ ſi cib⁹ i ſacco itegervelut i ſtō recipeſ: chiliſactionē in eo mime aſſumeret. Et iuxta hec fortaſſis q̄ret aliqs. Nūqd i ſtō ſtercus gn̄ari B poſſit: cū i eo adſit p̄ntia māe ⁊ caliditas vigoroſior: q̄ʒ ea q̄ ē i monoculo. Quib⁹ ſic ſtātib⁹ nō vr̄ cur in eo p̄duci nō poſſit. Itē i monoculo gn̄ant v̄mes p̄cipue groſſi ⁊ lōgi ob p̄ntiā māe: ⁊ cāe efficiētis q̄ ē ipſi⁹ caliditas: ⁊ q: hec ēt i ſtō repiunt: hic i ſtō tales q̄nq; gn̄ant: q̄re ō ſtercore p̄portioabilr iudicādū vr̄: p̄blema h̄ neutrū ē: ⁊ in ſe ɔdictiones nō claudēs. Et poſſibilitas eſt res āpla. q̄rta p̄mi. de q̄rtana. Sʒ credo q̄ id fieri nō cōtingit expulſiua ſtomachi nō patiēte. Itē dignitas mēbri ex colligātia ſui ad cor per os ei⁹. Sʒ hic garruleſ ſpeculator ⁊ ſophiſta. ℃ Et hic vnū de ſacco nō taceo qd ferrarie in anotomia vidi. Erat eni in hoīe illo ita paruus vt vix a cellulis colon diſcerneretur: ⁊ tales ſic hn̄tes colicā ⁊ dolorē inteſtinalē freq̄nter incurrūt. Nā cū debeat tātā q̄titatē recipe: quanta eſt illa que a toto cibo reſecaſ: neceſſe fuit ipſū magnū eſſe ⁊ amplū: p̄pter qd ſaccus dict⁹ eſt. Q̄ ſi ɔtingat ipſū paruū eē: tūc ſupfluitas tāta in eo cōp̄hēdi nō p̄t: ⁊ ſic in alterata ad iteſtina iferiora deſcēdit. Et quia idigeſta ⁊ cetera i ipſis vētoſant: q̄ res ⁊ magis accidit talib⁹ igluuioſe viuētib⁹. ℃ Dr̄ q̄ neq; ē liq̄da ⁊c. Vñ ſcdo p̄noſticorū textu ɔmēti. 12. Egeſtio que eſt nālis: eſt q̄ neq; ē dura in termio lapidis. Neq; leuis in termio aq̄ v t fluat ⁊ currat: ſʒ ē ei⁹ leuitas cum diſpōne cū q̄ poſe eſt vt p̄maneat cōiūcta p̄terq̄ʒ fluat ⁊ currat. Et loq̄ns de ea Aui. 2° p̄mi. vltimo cap̄. ⁊ clari⁹ inqt. Que ex egōnibus: eſt melior eſt: que iūcta eſt: que eſt ſiſtiʒ p̄tū in q̄ humiditas eſt ſiccitati vehemēter admixta: ⁊ cuius ſpiſſitudo ē ſic ſpiſſitudo mellis. Iſta. n. ſic diſpoſita potētiā ɔnotat v̄tutis: ⁊ māe eq̄tionē: debitāq; humidi cū ſicco p̄mixtionē: ⁊ ex ɔſ̄ri bonā pepſim. Nā egō nimis hūida: ⁊ ſilr nimis ſicca inālē corpis ſignat diſpōnē vt i ſeq̄nti caº dicet cū de ei⁹ nāli ſubā tractabit. Et tu ibi. ℃ Dr̄ debite q̄titatis: q: i denoiatiōe q̄titatis dʒ aſſūptio p̄portiōari. nā reſpectu illorū receſſus aut ſcdʒ augmētū: aut ſʒ diminutionē eſt inālis. Et tu hec ſane itelligas: qm̄ corporū diſpōnes conſiderare oportet ex p̄te complexionis etatis ⁊ hmōi: qm̄ corpora vehementer calida multum ſugūt magnāq; partem ſupfluitatū reſoluūt corporum frigidorū reſpectu: ⁊ id conſidera. ℃ Dico. Auicēna dicit. q̄ egeſtio debet eſſe eq̄lis comeſto: nunquid ſupfluitas ex vino reſecata cō

ſiderāda ſit. Dōm ꝙ nō: quoniā: nō eſt notabilis quātitatis: ⁊ de potātib' aquā idē. Propter qđ nota ꝙ q̄dam ſunt cibaria q̄ multum ⁊ copioſe nutriūtur a qb' pauca vel q̄ſi nulla reſecaꝭ ſuperfluitas: vt oua: caro teſticulorū gallorꝫ ſacinatorꝫ: vinū odoriferū: ⁊ ſuaue ⁊ mulſa ⁊
f nuces: vt theorice ſeptimo. Quedā parce nutriūt: ⁊ mlte ſunt ſupfluitatis: vt rape: cauleſ: beutia: ⁊ q̄ ſunt hꝰ. Quedā vō medio modo ſe hñt inter hec: vt panis: ⁊ ſm Auerroym caro galline: ſnualis agni ⁊ edina. Sicqꝫ ⁊ corporꝫ varietatē ⁊ ciborꝫ ꝯſiderare opꝫ. Sꝫ quē mihi dabis q oia hec ſic perſpicaciter conſideret. ⁊ ideo ſtude. ¶ Dr coloris. Color. n. debitꝰ ⁊ nālis citrinus eſt: ⁊ ppe citrinꝰ remiſſus: ⁊ ſi igneꝰ. Uñ Aui. Color nālis ē igneꝰ leuis tñ igneitatis. nā ſi eiꝰ color eēt nimiū tictus: tūc ſignificaret ꝙ cū eo foret ſupflua cola. Q, ſi diſcolorata foret ſignū eēt: ꝙ de cola nō eēt admixtū cū ea q̄ſtū ſufficit: ⁊ tunc aut opilo: aut alia egritudo ōnotareꝭ. Et vt credo tenēdū eē: vehemētioris tñ ē tincture q̄ſ ſit vrine color nālis. Nā color fecū reſpcū coloris vrīe nālis dici dꝫ vt Aui. igneus.

¶ Sꝫ dicet aliqs maior vr̄ eē q̄ſtitas cole q̄ ad vias vrine trāſmittiꝭ: q̄ſ ad inteſtina: ꝫ magis citrinarioꝫ vrina ⁊c. ¶ Et p iſto p notādūꝫ eſt quō ſtercus nālr coloraꝭ. Se
c cūdo ad dubiū rñdebiꝭ. ¶ Et p p ſciēdū eſt: vt. 15. tertij p caꝰ. ꝙ chiſtis eſt veſicula q̄dā figure oblōge cū q̄dā rotūditate ex tunica vnica neruoſa: ⁊ collo vno cōtexta in ꝯcauo epatis in media penula eiꝰ ad latꝰ ſtōi collocata in receptaculū cole: ⁊ euigilationē expulſiue inteſtinorꝫ ſi nālr ordiata: collū aūt ꝫ in medio epatis ortū hꝫ ⁊ colerā rubeā in ſe recipit tpe digōnis ⁊ depurationis ſanguis ab ea ⁊ ad certā diſtātiā ſic vnū extēdiꝭ, deiñ biſurcaꝭ ⁊ vnꝰ ramꝰ penetrat in mediū epatis: p quē chiſtis colerā recipit. alter biſurcaꝭ deiñ: ⁊ ramus minor deſcēdēs ad duodenū vadit ad fundū ſtōi portās colerā iter duas tunicas eiꝰ ad cōfortādū digōnē: magnꝰ vō pur ad duodenū terminaꝭ: ⁊ p ipm portaꝭ cola ad iteſtina inferiora ad euigilādum expulſiuā ipſorꝫ in expellēdo feces. Uñ ad monoculū mior q̄ſtitas cole puenit: ſꝫ ad colon maior vt ſic magis ſtimuleꝭ vtus expulſiua eiꝰ ad feces expellēdas i ſuis cellulis ꝯtētas. Quare maiorē tincturā recipitur in ipſo colon: putandū nāqꝫ ē eſt p venas meſaraicas ab epe ad colō colerā ptrāſire feces ipſas tingentē: ⁊ magis q̄ſ p venas meſaraicas ad monoculū terminatas qm vt tales ſupra nō ſunt notabilis q̄ſtitatis: vt ille q̄ colon. Colō nāqꝫ ſupra ſtōꝫ collocaꝭ: ⁊ a zirbo coopitur vꝫ ſua hūiditate ꝑparet feces iduratas expulſiōi: in tali ita ꝙ ſitu ſic plus de cola venit ad ſtimulādū vtutē expulſiuā: ⁊ ꝫ reſpcū eiꝰ q̄ ad monoculuꝫ venit. Et pp iſtā cām ꝯtingit diſſinterā in iteſtinis iferioribꝰ vt frequtius ciri: ⁊ tu practice nota. Et ex his iferꝭ ꝙ mutatio coloris in fece nō arguit ſup diſpōnē ſtōi cū ab eo colorē nō recipiat. ¶ Et ad dubiū rñdēdo ſuppoſito ꝙ cola q̄ cum aquoſitate ad renes trāſmittiꝭ maioris ſit q̄ſtitati q̄ſ ea q̄ ad iteſtina: nihilominꝰ plus tingiꝭ ſtercus q̄ſ vrina, pp tres cāſ. ¶ Pria ꝙ cola in iteſtinis rē ſiccā inuenit ⁊ durā: mō citrinitas cole plus tingit rē ſiccā coloratā q̄ſ hūidā nō coloratā: vt ē vrīe aq̄ſitas. iō ⁊c. ¶ 2ꝰ qm̄ cola citrina ad iteſtina trāſmiſſa ē pura ⁊ nō admixta: iō plꝰ tingit admixta: vt ē illa q̄ cū ſāguie ad renes trāſmittiꝭ. ¶ 3ꝰ ꝗ tia: qꝛ cū aliq̄ res miſceꝭ cū re tingēte vſqꝫ ad mīma aliqs partibꝰ minꝰ tingiꝭ: ⁊ ticturā demrāt: q̄ſ q̄ ſolū in ſupficie tingiꝭ: qm̄ color nō ſic deſpgiꝭ: ſꝫ magis vniꝭ: ⁊ pcipue hꝫ ꝫ veritatē qm̄ res cui admiſceꝭ de ſe nō eſt colorata reſpectu eiꝰ q̄ colorata ē: vt ſup: ⁊ ſic pꝫ qđ ad dubiū rñdēdū ſit. ¶ Dr forme ⁊c. qꝛ dꝫ eē bone forme ad rotūditatē tendēs: nō inflata: vt q̄ vacina ⁊c. neqꝫ fluida: ſꝫ i ſuis

ꝯuenietib' termis ſtās vt ſputū laudabile: ⁊ certe qꝛ hec pticula nō eſt famoſa vt ſub mō ſube cōphēdi hꝫ. Propter qđ eā hyp. nō nolauit 2ꝰ pnoſticorꝫ. ¶ Dr odoris ⁊c. qm̄ dꝫ eē ꝯueniētis fetoris. Nā multꝰ: vt infra multū denūciat corruptionē: ⁊ priuatio fetoris ſigñat digōnis puationē ⁊ friditateꝫ ⁊c. vt in ſeqñti caplo. Dixit tñ alexāder afrodiſeos in pbleumatibꝰ: q̄ ꝯcilator nr̄ trāſtulit de greco in latinū: ꝙ quorundā aīaliū ſtercora nō fetēt: eo ꝙ ſicciora ſunt pꝛo fructis cibo: ac multū extenuata in tātū ꝙ ſtercus dorcarꝫ: genus eſt eq̄rꝫ ⁊ equorū: aīaliū aromatiſat: hec ꝯcilator q̄rta pbleumatū problemate. 110. ¶ Dr i hora ſolita ⁊c. Nā ex ꝫ denotaꝭ eiꝰ tēperies: ⁊ vtutis ōbita potētia. Nā ſi añ aut poſt horā illā aut cū difficultate ſiue cū pūctiōe feces emittūtur ſignū eēt vicioſuꝫ: vt in ſeqñti caplo. Et attēdiꝭ magis eiꝰ ꝯſuetudo circa nūerꝫ aſſellatiōuꝫ: ⁊ tēpus exitꝰ eiꝰ: q̄ſ circa ſubaꝫ ⁊ q̄ſtitatē. ¶ Et ſi queriꝭ q̄ eſt hora ꝯueniētior
d exitus eiꝰ. ¶ Dicēdū ꝙ hora luci pxima in q̄ facta ē digeſtio preaſſumpti cibi: ⁊ ſic eius ſupfluitas expelliꝭ: vt cedat ſupfluitati ex ſuperueniēti cibo generādē. ¶ Dicꝭ cuius ⁊c. Et iam apta eſt pticula hec. Et ſicut iſte particule egōnē demōſtrāt nālē: ita cum ſit ab his receſſus: egō nō nālis: dē plus aūt ⁊ minꝰ ſm maiorē aut minorē ab eis receſſum. Et iſta ſufficiāt pro ſignis demonſtratiuis naturalitatis eius.

Capitulū. ij.

De egōne nō nāli ſiue pter nām dicta cū ſuis ſignis demrātiuis ⁊ pnoſticis: ⁊ quotidiē dubiorꝫ ānexiōe ꝯtinēs. Rricas. xj.

¶ De egeſtione nō nāli quid ſit. Rubrica. j.

Iam ex habitis patet ꝙ omnis egō recedēs ab
e his aut altero eorꝫ que in deſcriptōe egōnis nālis poſita ſunt eſt nō nālis dicēda. Nā ſic accidit i ſanitate reſpectu egritudinis: vt qꝛ ſanitas dicit oium integritatē: ⁊ cū ſit receſſus ſenſibilis ab aliquo eiꝰ ſtatim ſequiꝭ diſpō nō nālis egritudo dicta: ſic de egōne nāli reſpcū nō nālis eſt dicēdū. Recipit ⁊ egō nālitatē ab his que q̄nqꝫ cū eo ꝯiūguntur: vt ſūt iflatio. ſpuma ſonitꝰ: ⁊ hꝰ: ō qbꝰ oibꝰ ⁊ cauſis eorꝫ ſtati. ¶ Dicamus itaqꝫ ꝙ egō nō nālis ſiue pter naturā ē humiditas ſupflua p ſiteri egrediēs in ſtō in epate ſplene vl̄ inteſtinis genita: idebite ſube: idebite q̄ſtitatis q̄litatis: qꝛ forme odoris ⁊ coloris: ⁊ nō i debita hora: ſꝫ cū difficultate ⁊ pūctiōe: ⁊ nō cōſuetorꝫ admittiōe exiēs. Ex qbꝰ oibꝰ patebūt eiꝰ ſigna demonſtratiua: ⁊ p que ſup naturalē etiā ſignificare poterimꝰ: cū vnū oppoſitorꝫ ex alterꝰ declaratione magis elucеſcat. Ut ergo q̄ ſic tradita ſūt manifeſteñ magis eo ꝓſequar ordie quo in de nālis declaratiōe actuꝫ eſt. ¶ Dr nāqꝫ humiditas ſupflua ⁊c. Nā i oi fluxu ſiue cerebrali ſiue ſtomacali: ⁊ hꝰ hūiditas ſupflua p ſiteri emittiꝭ. Cuiqꝫ in locis generatur: que ⁊ ſi cū ſtercore aſſociatur ipſum non nāle reddit: quēadmodū cetera: vt vētoſitas ſpuma: ⁊ hꝰ. ō qbꝰ ſuo loco. Et cognoſcitur exiēs tale ſtomatichū ſiue cerebrale: ⁊ hꝰ p ſigna propria diſtinctiua. de quibꝰ ad plenuꝫ in practica noſtra magna ſuis capitulis a nobis ſcriptū eſt. hec aūt hoc loco nō ſunt adducēda: qꝛ ſic foret caplm i caplo ponere. Propter qđ eis ſic tractio relictis ad id quod de ſubſtantia tangebaꝭ redeūdū eſt. Sciendo tamē ꝙ harū humiditatum fluxuum ſigna ſignificantia nō omnino ſilētio preteribūt. Eſt autē ſtercus indebite ſubſtātie: quoniā ipſum eſt nimis humidum: ⁊ cauſa. vt Auicēna: quoniā tāta humiditas ſignificat opilationē ⁊ malitiam digeſtionis. Nā epate opilato: ⁊ meſaraycis hūiditas que ōbebat p meſaraycas trahi ad epar in inteſtinis remanet ſtercus nimiū rehumectās. Cōſumiꝭr eū

fit in ſtomacho mala digõ: chilus nõ debite ingroſſaẜ: ⁊ ſic nõ fit debita humiditatũ reſolutio ad inteſtina feces ampliꝰ remittanẜ. Significat ⁊ quãdoq; debilitatẽ meſarayca rũ nõ trahentiũ ⁊ ſugẽtiũ debitã humiditatẽ vtilem cum ſuperfluitate tali coniunctaꝫ. Significat ⁊ quandoq; reumatiſma a capite ad inteſtina deſcendens rehumectãs feces. Et ꝓpterea tranſli a diaria capiunẜ lõga. Sic multis hũiditatibꝰ ad iteſtina reumatiçãtibus: aut ſignificat regimẽ fuiſſe hũidũ: q̃le eſt ex aſſũptõe ceraſoꝝ ⁊ hoꝝ taliũ humidoꝝ. Q; ſi cũ tali humiditate viſcoſitas ↄiũgiẜ: pliꝰ ſignificat liq̃factionẽ partiũ vnctuoſarũ corpis que eſt cũ fetore. nã liq̃factio hec a calore putredinali: ⁊ preter nãm fit: ⁊ hoc vꝫ in ethicis qñ appropinquãt morti: qbꝰ fluxus talis ſupuenit. Significat ⁊ pñtiã multoꝝ hũoꝝ viſcoſoꝝ: ⁊ hec nõ eſt cũ q̃litate ſube pp viſcoſitatẽ humoꝝ. Interdũ cã ſunt cibaria multa cõeſta: ⁊ h̃ nõ digeſta: ⁊ viſcoſa: ſic cũ fit portulace nimia comeſtio: anguillarũ fungoꝝ ⁊ hiꝰ. Et ſicut dcm̃ ẽ a capite deſcẽdit reumatiſmꝰ faciẽs egõnẽ eẽ liq̃dam: que liq̃ditas cã ẽ fluxibilitatis vẽtris: ita ab epe ⁊ ſplene: vel a toto: qñq; fluũt hũiditates reddẽtes ſtercꝰ liq̃dũ: ⁊ vẽtrẽ lubricãtes. Et cogſciẜ p ſigna ꝓpa. nã q̃ talis ẽ ⁊ hũoꝝ ab hũoribꝰ tingiẜ: q̃ a ſtõ p colorẽ alimẽti ſiue chili: ⁊ cõſilr ſi ab epate appet egõ chiloſa: marie qñ ẽ ex opilõne meſaraicarũ ⁊c̃. Et qdã put ãt optimũ ſibi eẽ cũ pliꝰ i die ſecedũt aſſerẽtes ſe vẽtrẽ hẽre obedientẽ. Unde p hoc nota ꝙ hec fluxibilitas: qñq; ẽ bonũ ſignũ: qñq; malũ. bonũ qdẽ ſi bona fit criſis: malũ vͦo qñ nõ fit penetratio cibi de ſtõ ad epar: ⁊ de iteſtis ad epar: vt. ſ. dicebaẜ. nã i ea q̃ fit bona criſi nõ ẽ ſonitꝰ: neq; frequẽtia aſſellãdi. In reliq̃ vͦo ẽ freq̃ntia aſſellãdi ⁊ ſonitꝰ. Ad egõnẽ ãt freq̃ntẽ: ⁊ liq̃dã hec ſequunẜ nocumẽta laſſitudo vigiliẽ: ⁊ tãdẽ defectꝰ v̾tutis pp multũ ſurgere.

A Et iõ nota practice in fluxibꝰ ſollicitus ⁊ cura vt eger õ lecto nõ moueaẜ. Eſt. n. motꝰ ad aſellã vna de cauſis mortis. ſcdꝫ q̃rti ꝓprio caꝰ. Accidit ⁊ v̾tutis defectꝰ reſolõne caloris eũonẽ ſupfluẽtẽ ↄſite. Egeſtio liq̃da q̃ ꝓceſſit poſtq̃ ſupuenit ſudor: aut fluxꝰ vrine: ſi deinde dura fit ſanitatẽ iſerioris vẽtris denotat. Itẽ liq̃da in pñꝰ morbi apparẽs: cuiꝰ eſt eũo: vt minoratiua p̃cipue mã ente furioſa: laudabilis ẽ: ſignificat potẽtiã v̾tutis ſupra mãm morbi. ¶ Reddiẜ ⁊ idebite ſube ex pte ſiccitatis. Nam egõ ſicca ſignificat laborẽ. ſ. corporeũ: ⁊ multam reſolutionẽ hũiditatis a calido factã: aut vrine multã ꝓuocationẽ diuidẽtis humiditatẽ ex ſeceſſu. iuxta aſſoriſmuꝫ q̃rta aſſoriſmoꝝ: vrina mlta ſeceſſus paucus: aut ſignificat calorẽ igneũ intẽſuꝫ valde ſtercus exiccãtẽ: aut ſicca nutriẽtia: vt ſũt aſſata: aut multã morã ſtercoris in inteſtinis. Propter qͦd a calore exiccaẜ ſtercꝰ. vt. 16. tertij de eo q̃ oĩa v̾ ſicanẜ maxĩe ipſo ſtercore ente ſimplici. Q; ſi cõtingat ipm cõponi: q: hũiditas cuꝫ ſicco cõponaẜ: vt in emittẽte feces duras ⁊ ſchibaloſas: hec nõ ẽ intelligẽda vera cõmixtio q̃ p digõnẽ fit lꝫ q̃ p iuxtapõnẽ ptium oꝛiẜ: tũc cũ fex dura cũ hũiditate ſic emittiẜ: arguẽdum ipſaꝫ in inteſtinis lõgo tpe retẽtã fuiſſe: ⁊ in hũiditatibꝰ viſcoſis ipaꝫ exire ꝓhibẽtibꝰ: vt pliꝰ accidit i tenaſmone. Et h̾ retẽtio fecuꝫ fit aliqñ ꝓpter puationeꝫ colere ſtimulãtis: ſiue pũgẽtis: q: õbẽt e pũgere: ⁊ fecis exitũ feſtinare. ⁊ vbi cõprehẽdiẜ: ꝙ cã nõ eſt in retẽtiõe multa fecũ: neq; in inteſtinis multe ſunt hũiditates: tũc cã eſſe poterit effuſio ſanioſe mãe vel ſupfluitatis ab epate fluẽtis: aut a pte ꝓpinq̃ epatis: aut meſaraicis que mã ſanioſa nõ ceſſat fluere: donec cõmiſceaẜ egõni: ⁊ illã rehumectet: vel aliquã eiꝰ ptẽ. Et ex his collige ꝙ q̃to egõ erit magis in ptibꝰ ſuis eq̃ta: ⁊ melior pmixtio partiũ humidarũ cũ ſiccis: tãto melior erit meliorẽ ſignificãs potentiã virtutis in equãdo: ⁊ minorẽ inobẽdiẽtiã ſeu reſiſtẽtiã vt. ſ. i p̃cedẽti caꝰ. ¶ Dꝫ idebite q̃titati: qm̃ magna q̃titas eiꝰ: ⁊ pauca illaudabilis ẽ: ⁊ hoc reſpectu aſſumptoꝝ. Nã defectꝰ: ⁊ abundãtia ad eaſdẽ pducit diũes. 3ꝰ tegni Gal. Tu itaq; medice ↄſidera eiꝰ q̃titatẽ ſi eſt maior minor vel eq̃lis. Si maior h̃ ẽ ꝓpter pñtiã multorũ humorũ: q cũ ea cõmiſcenẜ ex nutrimẽto viſcoſo generãtis: vt ſunt anguille: portulaca: fungi ⁊c̃. aut qui in ſtercus ↄuertunẜ. Itẽ multiplicaẜ fex in eo q multũ comedit abſolute: ⁊ in eo q puo vtiẜ exercitio alijs paribꝰ. Itẽ qñ ẽ debilitas attractiue epatis: ⁊ meſaraycarũ: vbi parũ de nutrimẽto attrahiẜ: ⁊ maxĩa pͦs eiꝰ in ſeceſſum trãſit: ⁊ cognoſciẜ: qm̃ i cãſu h̃ corpꝰ debilitaẜ. Itẽ multiplicatio colẽ ad iteſtina ſepe ſtimulãtis ad aſellã: ⁊ cogſciẜ p colorẽ eiꝰ: aut motꝰ humoꝝ ſupfluus a q̃cunq; veniat ad inferiora. Itẽ hoc idẽ p̃parat debilitas v̾tutis digeſtiue cũ fortitudine expulſiue. inq̃t Aui. 16. tertij de multitudine ſtercoris ⁊ paucitate cibi: nãq; pliũ hũidi ſup quos bibiẜ: egõ plima ẽ: ⁊ eiꝰ ↄ̃rũ egõ pauca ẽ: ⁊ qñ colera magnifice ad epar expelliẜ minoraẜ egõ: ⁊ qñ nõ expellitur multiplicaẜ. Et p oppoſitas cãs accidit paucitas earũ: q: pñtia paucoꝝ hũoꝝ: aut q: parũ comedit: ⁊ ſpecialr cõedit cibaria pauce ſupfluitatis: vt i p̃cedẽti capꝰ. de quãtitate. qͦd ẽt accidit ex artificio nutrimẽti: qm̃ ex aſſatis minor quãtitas fecũ fit: q̃ ex elixis. ↄſidera. Aut plimo vtiẜ exercitio ſiue labore reſoluẽte. Aut qñ fortꝭ adeſt epatis ⁊ meſaraycarũ attractio: ⁊ corpꝰ ſic ipinguatur: aut paucitatẽ colẽ nã ad iteſtina iſeriora trãſmiſit: aut qꝛ̃s humoꝝ ſupflua: aut fortitudo digeſtiue cũ fortitudie retẽtiue: q: ſic magna pꝫ ſupfluitatũ r̃ſolueẜ ⁊c̃. vt pꝫ cõſiderãti. Et ex his patet cauſe fluxꝰ ſtercoroſi. de quo. 16. tertij que ſunt q̃titas: ⁊ q̃litas aſſumptoꝝ: paucitas nutrimẽti qͦd ad mẽbra mittiẜ ꝓpter opilõnẽ: aut debilitatẽ virtutis attractiue epatis: ⁊ meſeraycaruꝫ: vt dcm̃ ẽ: aut multitudo eiꝰ qͦd ex colẽ mittiẜ ad inteſtina ex epate vl̾ ſplene ⁊c̃. ⁊ de hoc in dubijs. ¶ Dꝫ indebite q̃litatis p̃ q: forme: vt q: nõ fit in ſuis terminis firmata ꝫ fluat: aut vẽtoſitatis plena. de quo infra. vt ẽ ſtercꝰ vaccinũ: ⁊ de forma hac q̃ figura magis dici dꝫ leuiter ptrãſeo cũ nõ ſit ↄditio famoſa: pp qͦd hyp. 2ꝰ ꝓnoſticorũ. ipſam ſiluit intẽdẽs illã ſub ſuba collocari debere. vt ſupra. ¶ Dꝫ odoris qm̃ nõ dꝫ eẽ in toto odore priuata. Nã puatio odoris frigiditatẽ magnã denũciat: vel flãtis ↄñiuꝫ: aut meſſe: aut nimiã calidi reſolõnẽ ſine a calido factã. Nimius aũt fetor hũoꝝ putrefactionẽ. vt p̃. ꝓnoſticoꝝ. cap. vltio. aut digõnis corruptionẽ. Et egõ fetida leuis ẽ ſignũ putridaꝝ: vt cũ icipit fetere plus ſolito: vt de vrina actũ eſt. Cõtingit ⁊ egõnes fetidas fieri aſſũptoꝝ vicio: vt i comeſtione allei ⁊ poroꝝ ⁊ eruce ⁊c̃. Et qñ ſtercꝰ mediat iter hẽre: ⁊ nõ hẽre fetorẽ: pfectã õnotat digõnẽ ⁊ nãlitatẽ. ¶ Dꝫ coloris q multiplr ſignat ſicẽ ⁊ ipſi multi exiſtũt. ⁊ pñt eẽ ſimplices ⁊ cõpoſiti ſiue ↄmixti: qm̃ aliꝰ ſubalbidꝰ: aliꝰ terreꝰ citrinꝰ igneꝰ croceꝰ erugioſus viridis. idicꝰ: liuidꝰ: ⁊ niger. ⁊ i his vt breuiſſo quis ſiã nõ ꝓſequor: qm̃ de eis cũ ſuis declationibꝰ tractabiẜ ſtati cũ q̃dã ponenẜ ſigna demrãtiua: ac ẽt ꝓnoſtica a colore ipo ſũpta. Ageẜ de ↄpoſitꝭ. qm̃ alr nãlitati magis attinet. Et ne totus ſilẽtioſus hic ſim: tñ õ colore dicã. ꝙ citrinꝰ nimis fellis ſignificat multitudinẽ. vt Aui. ⁊ diminutꝰ valde cruditatẽ: ⁊ maturatiõis puatiõeꝫ denũciat: ⁊ hoꝝ cãe ex dcis apte ſũt. Et oĩs color p̃ter p̃dcm̃ i egõne nãli ẽ inãlis: ⁊ ipm inãlẽ reddit. ¶ Dꝫ ⁊ ſi i debita hora ⁊c̃. Nã i exitu fecũ ↄſiderãda ẽ hora ⁊ conſuetudo exitꝰ eiꝰ. Q; ſi ↄtigat añ illã tpa tũc egredi ſignificaẜ multitudo colẽ tũc ſtimulãtis v̾tutẽ expulſiuã: cꝰ ſignũ ẽ citrinitas itẽſiõis egõnis: aut ſignificaẜ õbilitas

rum. Sed cõtingit nocumẽto exñte in epate renib⁹ ꝛ ve
ſica vrinã eſſe nãlẽ. ergo ꝛc̃. Conſequẽtia bona: ꝛ maioꝛ
videt̃ nota: qꝛ ita ſe hȝ vria ad epar ꝛ renes: ſicut egõ
ad ſtomachū: ꝛ inteſtina. nam videtur eſſe ſimilis pro
portionalitas: ꝛ minoꝛ probatur auctoritate. Auicẽne
ſecũda quarti: de iudicijs vrine. Et quãdoqꝫ eſt vrina in
egritudin b⁹ peſtilẽtialib⁹ bona naturalis in ſuba ſua ꝛ
coloꝛe ꝛ ſedimine ꝛ ille cui⁹ eſt tendit ad moꝛtẽ: qꝛ pȝ
ꝙ ꝓ tũc nocitũ eſt epar: ꝛ reliqua mẽbꝛa: cum febris ſit
moꝛbus cõmunis membꝛa totius ledens. Unde quar
ti prima in principio. febris eſt caloꝛ ꝛc̃. ꝛ in totũ coꝛp⁹
ꝓcedens. ¶ Et ꝓ ſolutione huius ꝓ nunc adduco tex.
Aui. pma q̃rti. de ſignis febris peſtilẽtialis. Jngt. Et ex
his febrib⁹ peſtilẽtialib⁹ ſũt in qua nõ percipit eger ne
qꝫ tangẽs ꝓpinquus multitudinẽ caloꝛis: ꝛ nõ alterat̃
pulſus: ꝛ vrina magna alteratione: vel tolerabiliter dici
põt ꝙ maioꝛ eſt egeſtiõis ſignificatio: vel dic ꝙ etiã ege
ſtio in aliq̃ tali põt apparere ex cõſimili cã ex qua hoc in
vrina reperit̃. ꝛ qð dictũ Jpo. ꝛ Gali. vera ſunt. vt in plu
ribus: ꝛ rariſſime inuenitur oppoſitũ: ꝛ de his q̃ rariſſi
me apparẽt nõ eſt ſcia. Gal. ſcðo de criſi. cõſidera.

¶ De ſignis demonſtratiuis ꝛ pronoſticis a foꝛma ꝛ ſub
ſtantia ſumptis. Rubꝛica. 11.

A Et cum foꝛma ſub ſubſtãtia compꝛe
hendatur de his coniũctis in
ſuis ſignis ſermo noſter erit.

¶ Liquida egeſtio põt eſſe bonũ ꝛ malũ ſi
gnũ. bonũ vt ſupꝛa ſi bona ſit criſi: malum
quidẽ cũ ea ſyntomatice ſit. q̃ñ. ſ. ſit mala pe
netratio cibi de ſtõ ꝛ inteſtinis ad epar. Aut eo qð effun
dit̃ de epate ad ſtõm: ꝛ cogĩcit̃ res iſta ex duab⁹ differen
tijs. Prima qꝛ q̃ ẽ cũ criſi bona nõ ẽ rugitu neqꝫ ſonitu
aſſociata. Scða qꝛ cũ tali nõ ẽ freq̃ntia: ſȝ paulatiua ege
ſtionis emiſſio: vt qꝛ rar⁹ ſit mot⁹ ad aſſellã cũ quãtitate
magna. nã in laudabili criſi nã coꝛp⁹ mũdificat: ꝛ ipſuȝ
ex hũoꝛib⁹ euacuat in q̃litate: ꝛ quãtitate peccãtib⁹: ꝛ vſ
qꝫ quo oꝛ: ꝛ de h̃ loquit̃ Jpo. ſcðo ꝓnoſticoꝝ duȝ dixit.
Liqda bona ẽ ſi ſine ſonoꝛitate fuerit ꝛc̃. Jn ſintomati
ca ꝯria apparẽt: q. ſ. ẽ cũ rugitu ꝛ ſonitu: ꝛ ẽ frequẽtia aſ
ſellãdi: ꝛ ad hãc frequẽtiã ſequit̃ deide laſſitas vigilia ꝛ
B ꝟtutis deide debilitas ꝛc̃. ¶ Sȝ q̃ret aliqs nunqd liq
da egõ apparẽs añ criſim vi nãe ſit laudabilis: cuȝ dicat
Gal. i ꝯmẽto illi⁹ aphoꝛiſmi 4ᵉ pticule. inchoãtib⁹ moꝛ
bis ſi fel nigrũ ꝛc̃. Q. nulla purgatio i ꝑncipio facta ſit
ſm curſuȝ nãe. Dicẽdũ ꝙ i ꝑncipio egõ liqda apparẽs.
ꝛ añ criſim vel tẽp⁹ criſis põt eẽ minoꝛatiua: ꝛ põt eẽ ad
vltimũ ſcã. minoꝛatiua qdẽ põt eẽ bona: maxĩe mã exi
ſtẽte furioſa. Jtẽ ꝛ adhuc illa exiſtẽte multa: de cui⁹ mul
titudine ẽ timẽdũ. nã ſm artẽ h̃ facim⁹. Primo de mul
ta: vt i aphoꝛiſmo. Jnchoãtib⁹ moꝛbis ſi qd mouendũ
eſt ꝛc̃. Cõſile ſi furioſa: vt i illo. digeſta medicari ꝛc̃. Nã
in ea nõ expectat̃ tunc digõ vltima nõ eſt laudãda.

¶ Egeſtionis induratio poſt q̃: ſcilicet fuit liqda a ꝑnci
pio egritudinis criſi appꝛopinquãte bonum: ꝛ eſt ſentẽ
tia Jpoc. ſecũdo pronoſticoꝝ. Sed dices. quomodo in
criſi vel tẽpoꝛe primo poteſt eſſe bonũ ſignũ: cum tunc
ſiat exiccatio notabilis hũoꝝ q cũ fece ꝯmiſcent̃: ꝛ ipſam
liquidã reddũt. Dicẽdũ ꝙ ideo bonũ ſignũ eſt: quoniaȝ
ſignificat ſanitatẽ ventris iſerioꝛis: ꝛ ꝙ natura ꝯfoꝛtat̃
in faciẽda criſi remanẽtis materie ꝑ aliã euacuationem.
vnde tota materia cõſumit̃: aut per apoſtema: aut ꝑ vri
nam. aut ꝑ vomitũ ſiue ꝑ ſudoꝛẽ vel alio mõ ꝛc̃.

¶ Egeſtio aq̃ſa liuida mala: ſignificat enĩ digeſtionis ex
tinctionẽ cũ digõ ꝑ viã inſpiſſatiõis ſiat. q̃rto methau
roꝝ: ꝛ q̃rto regiminis acutoꝝ. ꝯmẽto gnto.

¶ Digõ leuis viſcoſa cũ pauca quãtitate: ꝛ albedine ſcð
mala: cõſimilr̃ leuis viſcoſa cũ pauca quãtitate: ꝛ coloꝛe
citrina apparẽs mala. Prima enĩ adipis liquefactionem
a caliditate nõ multũ ignea factã denũciat. Secũda vo
id idẽ a caliditate ignea ꝓueniẽs: aut ab adipe antiquo
liq̃factis: ꝛ colera fieri põt viridi: ꝛ eruginoſa. naȝ cũ his
eſt caliditas inflãmãs: ꝛ ſicut dictũ ẽ in pꝛecedẽti caplo
de ſubſtãtia nõ nãli viſcoſitas cõtinget aut ciboꝝ viſco
ſitate: aut liquefactiõe a caliditate facta vtraqꝫ põt eſſe
cũ multa quãtitate: licet pma ſit ſm plurimũ cũ maioꝛi:
ꝛ medicus ex relatiõe iſirmi i noticiã venit: ita ꝙ ex quã
titate nõ habet̃ differẽtia oportuna: ſed accipit̃ ex parte
odoꝛis: q̃ñ illa que eſt ꝑꝑ liq̃factionẽ eſt fetida valde: q̃
aũt ꝑꝑ cruditatẽ humoꝝ viſcoſoꝝ nõ fetet. ꝛ inter has
citrina deterioꝛ eſt: q̃ñ ſignificat peioꝛis caliditatis ex
ceſſuȝ liquefactionẽ faciẽtis. ¶ Q. ſi querat̃ que eſt de C
terioꝛ an viſcoſa multa an pauca. foꝛtaſſe dicet̃ multa:
qꝛ maioꝛẽ liq̃factõeȝ ſignificat: ꝛ omne malũ quãto ma
ioꝛis quãtitatis tãto peius: ꝯtrũ videt̃ velle Auic. ſecun
da primi de ypoſtaſi vrine: vẽtoſitas in vrina ita maluȝ
ſignũ eſt. ſi eſt multa ſicut ſi eſt pauca. ¶ Pro iſto dicẽ
dũ: multa viſcoſitas cũ multa egeſtione ſi ꝓcedit a to
to coꝛpoꝛe quãto maioꝛ tanto deterioꝛ. Sed poſſibile ẽ
vnctuoſitatẽ: ꝛ viſcoſitatẽ a pinguedine inteſtinoꝝ pro
cedere: ꝛ tũc lȝ ſit multa tñ nõ eſt peius ſignũ q̃ꝫ pauca:
q̃ venit a toto coꝛpe ꝛc̃. Et practicus aduertat ad has
egõnes pingues q̃ faniei quãdoqꝫ aſſimulãtur ꝛ extima
tur ꝙ ſit ſanies: notet ꝛ in eis fetoꝛẽ cũ dicat Auic. Qð
aũt in humido viſcoſo ꝛ plerũqꝫ ſignificat liquefactio
nẽ: ꝛ eſt cũ fetoꝛe: ꝑꝑ qð notet̃ ꝙ omne pingue eſt viſco
ſum: ꝛ nõ cõuertit̃: qꝛ viſcoſitas põt eſſe ab humoꝛibus
crudis: tñ q̃nqꝫ accipiũtur ab auctoꝛib⁹: vt ſynonima:
vt patet ſecundo ꝓnoſticoꝝ: tex. cõmẽ. 20. Nã in ꝑſen
tiarũ infirmũ habeo qui has emittit egõnes abſqꝫ ſenſi
bili leſione in aliquo ſuoꝝ mẽbꝛoꝝ: ꝛ in eaꝝ emiſſione
multũ debilitat̃ coꝛpus totũ. Et certe vidi quoſdã peri
tos in re hac multũ heſitare: ꝛ tu cõſidera. ¶ Foꝛte he
ſitabitur de dicto Jpo. qui ſecũdo ꝓnoſticoꝝ dicit ege
ſtionẽ pinguẽ moꝛtẽ nunciare cũ Aui. ſcða q̃rti de iudi
cijs egeſtionũ dicat pinguẽ malã eſſe: non tamẽ moꝛta
lẽ. ¶ Pro cõciliatione dicẽdũ ꝙ ſola pinguedo non ſi
gnificat moꝛtẽ: ſed q̃ñ cũ nigredine aut viriditate cõiun
gitur vel fetoꝛe: ꝛ hoc voluit Ypo. Aui. vero locutus ẽ
de ea ſola ꝛc̃. ꝛ de hoc ſupꝛa de vnctuoſitate.

¶ Stercus ſiue egeſtio tẽperate eſſentie ſiue ſubſtãtie ad
tenuitatẽ declinis nõ ẽ laudabilis niſi cũ nõ ẽ cũ ea rugi
tus aut vẽtoſitas neqꝫ i ſui exitu paulatiȝ iterſecat̃. Nã
ſi exit ꝯtinue vt dȝ denotat̃ õbita potẽtia ad expellẽdũ.
Q. ſi emittit̃ interſecata: tũc poſſibile eſt: vt hãc interſe
catione faciat virtus aut ſanies ꝓhibẽtia egõnẽ iugi fe
ci primo ſtimulãtẽ: vt ſic diuiſa expellat̃.

¶ Egeſtiones loture iteſtinoꝝ ſiſeo in acuta egritudine
ſũt moꝛtis nuncie. Sed dicet aliquis. cõtra hec apparẽt
in diſſinteria: ꝛ tamẽ nõ eſt moꝛtalis niſi ꝑueniat ad fru
ſta inteſtinoꝝ. Nota hic ꝙ tex. ẽ Jpo. ſcðo ꝓnoſticoꝝ
cõmẽto. 22. ꝛ hãc ptẽ nõ cõmentauit Gal. ꝛ foꝛtaſſe non
eſt viſum ei ꝙ verus ſit niſi illi addamus. Egeſtiões lo
ture ꝛc̃. virides vel nigre ꝛ tũc verificabitur vt de viridi
bus: ꝛ nigris infra: ꝛ tu bene conſidera.

¶ Egeſtiones nigre eruginoſe virides: ꝛ liuide i moꝛbo
cronico apparẽtes male. nam he materie in tali moꝛbo
nõ apparẽt vi mãe moꝛbi: ſed ex cã alia: qꝛ ꝓpter nimiã
putrefactionẽ: ꝛ quaſi fixionẽ caloꝛis preter nãm. Jtem
apparent vnctuoſe ꝓpter inflãmationẽ ſubſtãtialis hu
miditatis. itaqꝫ exponatur illud verbum Jpo. 7°. apho
riſmoꝝ aphoꝛiſmo. 6°. Egeſtiones colerice idest nigre:
aut liuide eruginoſe ꝛc̃. Et eſt expoſitio galieni in ꝯmẽ

to: quia aliter aphoriſmus non verificaretur.

De ſignis demonſtratiuis ꝛ pronoſticis a quantitate ſumptis. Rubrica. iii.

D DE hoc in dubijs: ꝛ cū his q̄ ſupra ſcripta ſūt de quātitate egeſtionū in preſentiarū nobis ſufficiant.

De ſignis demonſtratiuis ꝛ pronoſticis a colore ſumptis ꝛ citrino ꝛ viridi. Rubrica. iiii.

INcipiamus pmo a ſimplicib⁹ rememorātes colorē citrinū nālē tāq̄ ſit a nobis vt ſagittatiuoꝝ ſignū dicētes. Qualiter itē ſe citrinū: ꝛ remiſſū valde dꝫ obtinere mediū: ppter qḋ tenēdū ꝙ ois ab iſta tali recedēs ē nō nālis vt ſup. Quarū p ingebat. Auic. Color ei⁹ nālis igne⁹ eſt q: ptē vel medie igneitatis. Qḋ ſi augmētaᷓ fellis ſignificat mltitudinē: ꝛ ex cōſequēti ſignificare pōt ꝓ tūc epatis ſupfluam caliditatē: ſi exterior nō fuerit cā tingens vrinā vt alkane: ꝛ reubarbarū. Si vō citrinitas ab hoc medio minuiᷓ ſignificat cruditatē ꝛ maturatiōis ꝓuationē.

Egeſtio colorē igneū vehemēter ſuperfluū habēs ſignificat diſpōnis maliciā: multotiēs ꝛ mltotiēs i hoꝛ finiū egritudinū: q: in declinatiōe ſignat maturationē. Auicē. Significat eni maliciā diſpoſitōis: q: .ſ. nō apparēte ſigno digeſtiōis nō cōſtāte ē ꝟtute denotādo calidū preter naturā valde intēſum mortē pnoſticaᷓ: qñ vero in declinatiōe ſic apparēt ſignificat maturationem: ꝛ potētiā virtutis in creticādo: ꝛ abiciēdo morbos: tu ergo diſtingue inter hec tanq̄ inter bonū ꝛ malū.

Color citrin⁹ croce⁹ minorē q̄titatē colere ad īteſtina mādari demōſtrat. Et lꝫ vt ī ſra in fluxu epatico egeſtiones apparēt albe: tñ q̄nq̄ appet in eis color citrinus: ſed remiſſus: qñ .ſ. puenit opilatione meſeraicarū ppter caliditatē vehemētem adurētē partes ſubtiles: ex quarū aduſtiōe citrinantur ſic ſubtili in colerā cōuerſa: vel ad naturā colere relinquiᷓ hoc .ſ. colera alibi q̄ in ſtomacho generari poſſe. cōſidera. In fluxu autē epatico colerico egeſtiones ſunt multum citrine quod cognoſcitur quādo in alijs membris nō eſt nocumentū.

Et ſubſequēdo de coloribus a colera ſumptis dicēdū ꝙ color eruginoſus colerā eruginoſā abūdare denotat ꝛ eſt malus p viā ſigni: quoniā eruginoſa colera fit per aduſtionē praſſine: vt pma pmi. de humorib⁹: ex qb⁹ accipiᷓ caliditatē in corpe magnā fore in epate ꝛ in ſtomacho in quo fit per aduſtionē vitelline praſſine: q̄ vitellina ꝛ ſi in epate fit plurimū in ſtomacho reperiᷓ: ꝛ Auic. allegato caplo: ꝛ q̄ in ſtō magis generaᷓ duas habꝫ partes: praſſinā .ſ. ꝛ viridē: ꝛ erugo eris ꝛ egō: ꝛ ꝯſimiliᷓ eruginoſa: aut viridis colerā denotat talem.

Et hic aduerte ꝙ color viridis q̄nq̄ i egōnib⁹ appens friditatē enūciat: vt in pueris algorē] frequēter appet: ꝛ eſt viridis porꝛ alis: ꝛ medic⁹ p alia ſigna friditatis indiciū deponere pōt. nā hec abſq̄ fetore ē: ꝛ ꝙ color viridis friditatē ſignificet ꝛc̄. lege Auic. ſecūdo can. ꝫ. capitulo.

Itē aduertaᷓ in q̄ medici nō raro decipiunᷓ credētes oēm colorē ſic viridē colerā ſignificare praſſinam. Qm̄ vt inqt Auic. allegato ca⁰. de hūorib⁹. Cū ēt aduriᷓ praſſina .ſ. aduſtio in ea efficit nigredinē ex qua cū citrinitate mixta generaᷓ viriditas: nā hoꝝ duoꝝ coloꝝ cōmixtio mediūq̄ viridē cōſtituūt: ſic faciūt pictores ex indico ꝛ auripigmēto cōmixtis. Ex qb⁹ reſultat color viridis: ꝛ tunc exeunt egeſtiōes abſq̄ punctura ꝛ mordicatiōe.

Viridis aūt egō caloris inati ſignat extinctionē: ꝛ ſilr fuſca: q: liuida vtraq̄ cū extictōē ꝛc̄. pp calidū ꝑter naturā reſoluēs ꝛ corrūpēs virtutē: ꝛ iō vrina liuida mala

Viridis fetida mortē enūciat. fetor nāq̄ ꝑuationē digeſtionis: ꝛ nāe corruptionē: ꝛ viriditas extinctionem demōſtrat. Sed queret aliqs nunqd colera viridis poſſit apparere in criſi alicuius febris: quoniā ſi ſic tunc hoc ꝑcipue deberet apparere in febribus: ſꝫ vt iſaac de febribus colera viridis vel humor viridis nō pōt eſſe mā febris: ergo neq̄ in criſi apparere cū decidatur a mā morbi: ꝛ exemplum ex dictis appret. conſidera.

Egeſtio colerica a ꝑncipio egritudinis apparēs ſignificat dominiū colere: ꝛ nō eſt bona: ꝛ in fine ei⁹ apud declinationē ſignificat ꝙ mundificaᷓ corpus: ꝛ eſt ſignificatio bona. Et qñ ſeparaᷓ egeſtio colerica multa: ꝛ nō alleuiaᷓ egritudo: tūc illa ē ſignificatio mala.

Egeſtio vnctuoſa in ꝑn⁰ fluxus apparens nō aſſūptione rei vnctuoſe ē mala: ꝛ nō mortalis: ſignificat tñ liq̄factionē mēbroꝝ radicaliū. Qḋ ſi ei cōiungiᷓ ſic virus citrinū cū fetore magno in febrib⁹ acutis ē ſignū mortis.

Egeſtiones valde citrine apparētib⁹ puſtulis in corpe ſignificāt corpus egrotare: ſiue eē egrotatiuū: q: neutrū decidētie. Qḋ ſi ſiles ſanis fuerit certū eſt corp⁹ nutrire. Et eſt aphoriſmus. Et ideo aduertat medicus in corporib⁹ iuuenū: in qbus he puſtule vtplurimū apparent ꝓpter guloſitatē eoꝝ ꝛc̄.

Egeſtiōes citrine in febrib⁹ aut in alijs morbis apparētes ſi infirmi eis ingrediētib⁹ facti ſunt ſurdi ſignat ꝙ a ſurditate liberabunᷓ: vt in margarita nr̄a. Et ē aphoriſmus. 28. quarte.

De ſignis dmr̄atiuis ꝛ pnoſticis coloris albi. Rc̄a. v.

F COlor autem albus: aut ſubalb⁹: gipſeus flegma aut friditatis dñium enūciat: aut opilationē pori fellei propter quā ꝓhibeᷓ aduentus colere ad inteſtina: vel opilatio q̄cūq̄ ſit in via hac: vt appet in icteritia: ꝛ aſſimilaᷓ egeſtio chilo albo: a cui⁹ digeſtione ſepata eſt: quoniā ſupfluitas aſſimilaᷓ ei a quo decidiᷓ in colore: ꝛ appet egeſtio talis in fluxu epatico ex opilatione meſeraicaꝝ puenicte: de q̄ opilatione infra de rubeo colore: ꝛ tu ibi. ꝛ iō in auib⁹ cātur ſonū⁹: q: de raptu viuētib⁹ egōnes albe fiunt propter nō trāſmitti colerā rubeā ad inteſtina eaꝝ: ſed vertitur ad fundū ſtomachi ipſaꝝ: vt virtus digeſtiua ſic caliditate colere viuificeᷓ: cū ex crudis viuāt cibis: pp qḋ ſtudeāt aucupes ꝛ magiſtri eaꝝ in bene aſpicere egeſtiones illaꝝ: qñ cū preter nām albe fiunt ſollicitēt ad euacuationē qñ aliter incurrēt gipſeationē illaꝝ. Albe egeſtiōes qb⁹ cōiungitur virulētia habens odorē ſaniei apertionē magni apoſtematis ſignificat. Aui. maxime ſupple apparētib⁹ ſine ꝑcedentib⁹ ſignis denotātib⁹ apa. Albe egeſtiōes q̄ viſcoſe ſunt ꝛc̄. vt in de ſuba earū actū eſt liqueſactionē humiditatū: aut a toto ab inteſtinis enunciāt: ꝛ tu ibi p his ꝛ alijs oīs: ꝛ apparēt he egōnes in fluxu liqueſactiuo. 16. tertij de eo.

De ſignis demr̄atis ꝛ pnoſticis colori nigri. Rc̄a. vi.

G DEmonſtrat aūt in egeſtiōe nigredo ſicut in vrina. q: ſicut Aui. aut aduſtionē forte. aut materie melancolice maturationē: qn .ſ. morbi melācolici: aut nutriēs tingēs: aut potationē rei q̄ melancoliā euacuat. Prima qdē mala ē: q̄ cognoſciᷓ ex punctura ꝛ caliditate: que ſentiᷓ in eius exitu. Itē ex febre ꝛ caliditate tactuali. Itē ex acuto fetore percepto. Scḋa vero q: patiens patiᷓ morbū melācolicū: aut ex melia: poſt cuius euacuationē alleuiaᷓ ipſe. Item q: ꝛ in die ſit cretico: dicit tñ Auic. ꝙ melancolia pura ex ſuo colore tñ non ſufficienter cognoſcitur: ſed melius: ꝛ efficacius ex ſapore: qñ eius ſapor eſt acris: ꝛ

pōticus:ſed hāc noticiā humis relinquamus: ⁊ que ē ex ſapore: ⁊ hoc ex piectione eius ſuper terrā ebulit.

Egeſtio aūt talis melica aut vomitus tal': aut vrina nigra mala qſi demōſtrat hūorē melācolicū pur ad venenoſitate trāſeūtē: de cu⁹ pprietate ē q̄ hēat luminoſaz nām pp calm igneū illuminans ipm: aut pp frigidū in ipm cōprimēdo partes aereas luminoſas eſt ⁊ humor fetēs ad modū lini. ⁊ dicit Aui. Et ad vltimū hūor melācolicus purus pnecās eſt ſm plurimū: cū egredit̄. ſ. ē mortis ſignificatio. nā ē ſignū mãe melācolice veneno ſe: q̄ vt plurimū īterficit. tūc enī extimādū eſt q̄ vltima aduſtio: ⁊ hūiditatū corruptio ⁊ pēptio. Et lʒ ita fit: Cōtingit qñqʒ exitū mãe melācolice cōferre: qñ. ſ. fit in die cretica ⁊ p apparētib⁹ ſignis digeſtiōis: vt i ſtatu egritudini vt q̄rto aphoriſmoꝝ. cōmēto. 21. Q, ſi appareat ī pncipio ſi apparētib⁹ ſignis digōnis tūc ē mortalis: ⁊ de h locut⁹ ē ypo. ſcdo pnoſticoꝝ: ⁊ de pma cū iquiebat egeſtionē nigrā mortalē fore. cōſidera. Et de iſta in dubijs.

Egeſtio aūt nigra q̄ talis ē: aut rōne nutrimēti tīgētis: vt caſſie: aut rōne pot⁹ euantis humorē melācolicūʒ nō eſt verēda: ſed in caſu laudāda: ⁊ de hoc colore nigro ſic in egeſtionib⁹ apparēte: dicit cōciliator differentia. 84. liuidus: ⁊ niger mortificationē denotāt calidā aduſtionē vel colerā aduſtā: vel prauā colerā nigrā: ſm tñ plus ⁊ min⁹: cu⁹ qdē peſſima erat ſignificatio niſi euacuet̄ paulatine fortaſſe. ⁊ pmo theorice vidi nonnullos hāc egerētes ſpēm melācolie: vt nigrā q̄cito pierijt. Vidi q̄qʒ quoſdā eoꝝ hāc egerētes: ⁊ poſt duos dies citrina facta eſt egō paulati: ⁊ a morbo liberati ſunt: ⁊ iō medice caue tibi a repētina pnoſticatiōe: qō nō facit amic⁹ nr̄. Et ſubdit. vidi equidē in cu⁹ color violatus apparuit ⁊ liberat⁹ ē poſt paruū: qm̄ variata ē melia: ⁊ poſt puſillū flauus fact⁹ ē: q̄ color in eoꝝ egeſtione ingt cōciliator allegata differētia. Ipſe quoqʒ ego aſperi egeſtionēʒ nigrā melācolicā olentē corruſcātē: vt caſſia fiſtula in iuuene qnqʒ dieb⁹ aut immīnētē: ⁊ redeūtē ad nālē deinceps: ⁊ in ea iā veſtigia lepre mōſtrabant̄ in facie. Et iſta qdē eſt peſſima cū nō ſm viā fuerit purgatiōis. Unde ſecunda primi. Ad vltimū humor melācolicus purus pnecans eſt ſm plurimū cū egredit̄. ſ. eſt morti ſignificatio chimi aut nigri exitus ſeu ſanguis niger multotiēs cōfert. Generat̄ aūt hi⁹ colera vera nigra ex humore nigro ſiue ex nō certe nigra: que fex eſt ſanguinis p medium aduſtionis vel putrefactiōis. de quo in dubijs. Cū enim ſplē debilitatur nō potēs pretactū humorē nigrum ſeu meliam nigrā attrahere remanet in epate: ⁊ vaſis cū ſanguine corrupto in hi⁹. tñ prauū pmutat hūorē. vt ⁊ lepras deteriores inducat: cancros herpetes ⁊ hui⁹: ⁊ ppe

A cū ex melia generet̄ nāli nimis groſſa. Et eſt hic ſciēdū q̄ humor niger triplīr differt ab egeſtiōe nigra. Primo q̄ cū eſt exteri⁹ coagulat̄. Scdo nō eſt lucidus coruſcās. Tertio. q̄ ſuper terrā eiectus ebulit velut acetū ita vt muſce ⁊ viā aialia fugiāt ab eo: ⁊ oppoſita reperiūtur in egeſtiōe. Et hic aduerte q̄ egeſtio melica pura q̄ ſup terrā piecta ebulit eſt talis p aduſtionē melie nālis ⁊ vocat̄ ſupfluitas nō nālis: ⁊ auis pma pmi. de hūorib⁹. cu⁹ ſapor eſt acris ⁊ pōticus: ⁊ hec melia eſt. vt ſup.

Egō aūt nigra que talis eſt pp melancoliā q̄ a ſplene venit: vt in fluxu appet ſplenetico ē boni ſanguinis fex: ⁊ turbulētia ⁊ ſupfluitas cu⁹ ſapor acris: ⁊ pōticus exiſtit: ⁊ hec cū appet eſt abſqʒ nocumēto ſenſibili in epate apparēte niſi p cōitatē: ſed in ſplene ſentit̄ nocumentū aut pp apa aut propter opilōnē: ⁊ hui⁹: ⁊ talis cū appet nō eſt verēda: ⁊ ei⁹ exitus eſt abſqʒ febre: ⁊ alijs malis accidētib⁹ vt plimū: q̄ res in alia ſic nō reperit̄: Cōtingere autē pōt q̄ adſit febris ex apoſtemate ⁊ q̄ rumpat̄ apoſtema: ⁊ ideo caute iudica q̄ poſſit eē in die cretica: ⁊ cū de alijs ſignis. vnde ſolutio fieret egritudinis.

Egeſtiōes nigre ſicut nigredo fecis vini diu fluxū epaticū pcēdūt maxie qñ cū eis eſt debilitas: ⁊ opilatio ſplenis: ⁊ q̄ preceſſit regimē hūoris melācolici multiplicatiuū in epate ⁊ ſanguine cuʒ corruptiōe ⁊ inflāmatione epatis vt qñqʒ in febrib⁹ appet peſtilētialib⁹.

Nigredo aūt egeſtionū ex earū longa retētione veniēs ē minor illa valde: ⁊ abſqʒ mēbroꝝ nocumēto apparēs

Nigredo autē ſicut fel nigrū caliditatē: ⁊ fortē inflammationem in epate exiſtētē pnunciat. Et differt egeſtio nigra: que ē velut fex vini ab hac: ⁊ ab ea aqua fugiunt muſce in tribus. Primo q̄ nō eſt multū lucida vt illa: ſecūdo nō eſt acris odoris: ſed adheret melācolie nāli: cuius ſapor eſt inter dulcedinē: ⁊ ponticitatē. Tertio q̄ nullum ardorem aut puncturā in recto facit.

Egeſtiones autē nigre: que ſunt fex ſanguinis demōſtrat̄ per hec: q̄ adſunt opilationes in ſplene cuʒ debilitate eius pcedētes cū dominio melācolie in epate ⁊ ſanguine: ⁊ eſt nigredo paruā abſqʒ malo odore. ⁊. 14. tertij de ſignis apoſtematis calidi ingt. ypo. egeſtio cōturbata nigra in pncipio egritudinis acute ſignificat q̄ i epate ē apoſtema calidū nō magnū: ⁊ hic eſt ⁊ ſi pulſus vndoſus magnus frequens velox.

Reperiunt̄ ⁊ egeſtiones feculēte nominate quas ſub nigris melācolicis in preſentiaruʒ collocabimus: ⁊ ipſe maxie qñ a caliditate veniūt ſanguini aduſto aſſimilantur ⁊ antecedūt eas liquefactio mēbroꝝ ⁊ humorū ⁊ fluxus ventris virulētus: ⁊ ſunt cū fetore: vt in febrib⁹ peſtilētialib⁹ hec dico maxime quādo tales reperiūtur cū febre. Q, ſi a frigiditate veniūt: tunc ſunt coloris ſanguinis in ſe putrefacti ⁊ nō ſicut caro liquefacta: ⁊ ſunt cum paucitate fetoris ⁊ paucitate nigredinis.

De ſignis demonſtratiuis ⁊ pnoſticis a colore rubeo ſumptis. Rubrica. vij.

Cum ſupra in pncipio i deſcriptiōe egeſtionis dicet̄ q̄ egeſtio importat oē id qō per ſiteri expellit̄ hic cum quādoqʒ ſanguis etiam p ip ſū egrediatur de eo vt de egeſtionib⁹ rubeis hic aliqd ⁊ fructuoſum annotabo. B

Egeſtiones rubee: vt carnis lotura fluxuʒ epaticū lotiuum enunciant virtute epatis ſequeſtratiua ſimul cuʒ contentiua debili facta

Egeſtiones vero rubee vt aſclitici ſanguis aquoſuʒ denotant epatis fluxum ⁊ differūt hi ex parte cauſarū ⁊ tīcture nā cā fortior eſt in aquoſa.

Egeſtio chiloſa cū pticipatione rubedinis fluxū epaticū annūciat ex opilatione venaꝝ epatis pueniētē pp alterationē quā recipit in venis meſeraicis: ⁊ vt plimum mā hec chiloſa nō eſt feci admixta. Et hic aduerte qō in de colore albo dictū eſt de hoc: ⁊ in de citrino.

Sāguis q ab epate venit: aut pp opilationē vene porte aut pp fracturā vene eſt ſanguis purus nō aquoſus ſi ablutiu⁹ veniēs ſubito: ⁊ i multa q̄titate abſqʒ dolore.

Sāguis q ab epate venit pmo deſcēdit: ⁊ erit abſqʒ pmixtione ei⁹ cū egōne: in fine vō aliqd permiſcet̄ cū eo: ⁊ differt in hoc ab inteſtinali q pmixtus venit: ⁊ hic eſt pauc⁹ cū dolore īteſtinoꝝ fact⁹: epatic⁹ vō mult⁹: ⁊ abſqʒ dolore emittit̄. Cognoſcit̄ ēt ⁊ ab eo q ex emoroydib⁹ extrinſec⁹ facile cognoſcit̄. Q ui vō ab itrinſecis ē cū dolore: ⁊ in pncipio eſt niger a fecibus ſepatus.

Sāguis aūt q p hāc viā egredit̄ a toto veniēs q̄ res rara eſt. Cognoſcit̄ p ſigna ſignificantia ſup diſpoſitionē epatis ⁊ q̄ corpus plectoricū eſt: aut habet mēbruʒ aliquod notabile mutilatum vt manum brachiū ⁊ hmōi.

¶ De ſignis demõſtratiuis ꝛ ꝓnoſticis a colore erugino ſo virulẽti ꝛ ſanioſi ſumptis. Rubrica.viij.

C **Licet** de eruginoſo in de citrino aliqd diximus: hoc tñ loco de eo tm̃ dicã egõnes eruginoſaꝫ color viridis: vt erugo eris demõſtrat: q̃ a multa epatis inflãmatione ꝛ corpis toti⁹ aduſtiõe ꝓuenit: qd̃ ↄfirmat regimẽ ꝑcedẽs ex vſu rerũ calidarũ. Et qñ ꝓcedit inflãmatio adurẽs epar hypoſtaſis eſt orobina: orobus aũt tunc fragilis eſt ꝛ rubeus ad nigredinẽ tendẽs: qd̃ dicit̃ ad drãm eius qd̃ eſt ex renib⁹. ¶ De ſanioſa ſupra dictũ ẽ q̧ ex apoſtẽe epatis cũ dolore fetore. Q꜡ ſi vlcus fuerit corroſiuũ qd̃ egredit̃ ad nigredinẽ declinat. ¶ Virulẽtas aũt egõnes declarat color q ſilis ẽ colori virulẽtie: q̃ exit ex apate calo ſub cute ſtili celato vt appet in qbuſdam puſtulis groſſis calidis natis in tibijs ꝛ brachijs: ꝛ he ꝓueniũt a caliditate forti ſi adurẽte: ſꝫ liq̃faciẽte. ¶ Et ꝺ colorib⁹ egõnũ ſimplicib⁹ volo vt in p̃ſentiaꝝ hec vobis ſufficiant. Sit itaqꝫ in cognoſcẽdis ſimplicib⁹ diligẽtia. ¶ Et ſi q̃rat̃ q̃ ſignificatio eſt deterior ſiue minus mala: an q̃ ex ↄpoſitis venit: an q̃ ex ſimplicib⁹ fit: de h̃ aũt in pticulari dicet̃ dubio.

¶ De ſignis demõſtratiuis ꝓnoſticis a colorib⁹ ↄpoſitis creteo.ſ. ꝛ terreo ſũptis. Rubrica.ix.

D **Olorum** cõpoſitoꝝ noticia ex eaq̃ de ſimplicib⁹ hr̃ habẽda ẽ. Nã eoꝝ qdã magis declinat ad latus nalitatis: ꝛ bonitatis. Quidã ad latus oppoſitũ: ꝛ hi recipiũt diuerſitatẽ i magis ꝛ min⁹ ſm variã eaꝝ ↄpoſitiões. Medij aũt colores ex extremis gñant̃: q inter ſe varietateꝫ recipiunt etiã in ſignificãdo ſm varietatẽ dominij q̃litatũ tã actiuaꝝ q̃ꝫ paſſiuaꝝ ineſſe debilius ꝛ fortius. Et ſi hãc ↄpoſitionẽ phiſice ſeq vellem⁹ eſſet aſcendere ad ꝑncipia qb⁹ in medicina fidẽ debem⁹ adhibere. Etiã eoꝝ variatio ſuperuacua foret: maxie: q2 infinitis modis tales cõpoſitiones imaginari poſſumus: ſufficit.n. in p̃ſentiaꝝ nobis ſi de his qd cõiter occurrat notitiã habem⁹ per quã de reliqs cõtingere potẽtib⁹ ẽt docti erimus. Sat nobis eſſe volo ſi de creteo ꝛ terreo aliqd dicemus. ¶ Creteus enim color per mixtiõe nigri albi ꝛ croceí fit albo dominãte ſub dominãte nigro: ꝛ amplius croceo cum de eo minor in cõpõne q̃ꝫtitas ſit. Erit itaqꝫ egõ talis flãtica a predominio cũ participatiõe medie nigre nãlis aut talis per aduſtionẽ cũ pauca colera dico a ꝑdominio reſpectu totius maſſe. Nã in nigro poterit colera aduſta dominari: que res cõphẽdit̃ p febꝛ: ꝛ alia ſigna apparẽtia ſignificãtia caliditatẽ adurẽtẽ: qd̃ medic⁹ dꝫ bñ ↄſiderare: he.n. egões demrãt i meſeraicis venẽtib⁹ ad colorẽ: ꝛ pͤtiaꝫ multi flãtis in diſpõne ſtõi ꝛ inteſtinoꝝ: ꝛ iſte ↄſueuerũt apparere in pueris igluuioſis cõiter: aut pp̱ frigus receptũ ꝛ hͦ. q̃ habẽt flã indigeſtũ: ꝛ opilatiões multiplicare. Hic enĩ color ſic demonſtrat̃ in parietib⁹ ꝛ pictorib⁹ ex pmixtione albi nigri: ꝛ crocei albo dominãte i maſſa ꝛc̃. ¶ Proportionabilr̃ fit terreus ex pmixtione nigri: ꝛ albi albo dominãte plus: ꝛ minus: ꝛ cũ iſto nõ eſt aliqd rubei coloris tingẽtis: ꝛ ſignificat fortiorẽ opilatiõnẽ q̃ꝫ crete⁹: ꝛ hic color niger a ſplene mandat̃ ad inteſtina in qb⁹ fit hec ↄmixtio. ¶ Aliqñ vident̃ terree ſubſanguinee ꝛ tales ſignificãt ſup epis aut meſaicaꝝ debilitatẽ vt q̧ ſanguis meſaicaꝝ illas nutriturus cũ egõnib⁹ trãſiectis ↄſidera qm̃ ꝺ his ſic a nobis groſſo mõ ſcriptũ ẽ. Lupini tñ magis audire q̃ꝫ audiri: ſꝫ i pfectionẽ tractat⁹ hec ſic addidi. Si itaqꝫ nob i cognoſcẽdis ſimplicib⁹ diligẽtia uſi q̃rit q̃ ſignatio ẽ deterior ſiue min⁹ mala: an q̃ ex cõpoſitis venit: an q̃ ex ſimplicib⁹ fit: de hoc in pticulari dicet̃ dubio. Et ſi quis vellet cauſſare q̧ hoc mõ cõpoſitiõis fit eruginoſus ꝛ viridis color: ꝛ ſic ſub hac rubrica debuiſſent collocari poſſet vt dictũ illud fieret incõueniẽs: de omnib⁹ colorib⁹ medijs: ſed oĩa mixtionẽ: ꝛ nõ vniuſ modo Auic. pͥma quarti. de febre colerica.

¶ De ſignis demonſtratiuis fetoris odoris ꝛ exitus eorum. Rubrica.x.

E **Olo vt** vobis ſatiſfaciãt: q̃ de eis dicta ſunt ſupra: verum in dubijs aliquid de fetida tangemus hic apponentes q̧ fetida ſimilis egeſtioni pueroꝝ ꝛ infantium in acuta egeſtione mala. Aui. ꝛ ſupple ſi a cauſa non fuerit primitiua.

¶ De ſignis demonſtratiuis annexorum vt ſunt ventoſitas ſpuma ꝛ huiuſmodi. Rubrica.xj.

F **Geſtiones** cerebrales cũ ſpuma fiũt: ꝛ vtplurimũ flãtice ſunt vt aſſorũ.7°. Quibuſcũqꝫ egeſtiones ꝛc̃. ꝛ de hoc in dubijs. ¶ De vẽtoſitate autẽ tm̃ dicat̃. Q꜡ ↄſueti ipſam libere emittere cũ eã poſtea difficulter emittũt ꝛ qd̃ retineri incipit. tũc expaueſcere debẽt ne egritudinẽ ex ventoſitate incurrãt: vt colicã dolorẽ renũ q̃nqꝫ vertiginem ꝛ hͦ. Propter qd̃ ſtudeant cliſteri aut alio medicamine illas vias aptas facere: ꝛ nãm in mãcb⁹ retẽtis: ꝛ vẽtoſitatib⁹ expellẽdis iuuare: ꝛ vt ſupra ↄſuetudo bñ attẽdatur. ¶ Sed forte q̃ret aliqs de vẽtoſitate ſi a calo fit vel frigido: vt p h̃ ſciat ſignificare p eã ſup diſpões corpis an calide ſunt vel fride: ſed de h̃ dicet̃ in dubijs. ¶ Cũ in egõne ſunt aliq̃ ſilia corticib⁹ lupinoꝝ in oĩb⁹ egritudinibus eſt ſignũ mortale qm̃ ſignificat fortẽ diſſolutionem a calo ꝑter naturã factã in membris radicalibus.

¶ De vnctuoſa egõne. Dubium.1.

G **Irca ea** q̃ dicta ſunt in tractatu hoc dubitat̃. ꝛ pͥmo vtrũ egeſtio vnctuoſa ſiue pinguis ſignificet diſſolutionem mẽbroꝝ ſolidoꝝ. Q꜡ ſic dictũ ſupra ꝺ vnctuoſitate in nõ nãli egõne apparente: vt eſt ſententia Gal. 2°. aphoriſmoꝝ commẽto. 14°. ¶ Dicendũ contra hoc. Egõ põt ꝓuenire ꝓpter cibos vnctuoſos ꝛ ꝓpter diſſolutionẽ pinguedinis vt dictũ: ergo nõ neceſſario ſignificat ꝛc̃. ¶ Premittẽdũ primo q̧ per egõnẽ vnctuoſaꝫ intelligere debemus egõnẽ in cuius ſupficie eſt aliqd̃ pingue natãs ad moduꝫ olei: vt nõ raro eſt in vrina videre. ſcdo q̧ talis vnctuoſitas poteſt ꝓuenire ꝓpter leuẽ pinguedinis diſſolutionem: ꝛ ꝓpter diſſolutionẽ humiditatis magis ſubſtãtifice ꝛ ꝓpter cibos ꝛc̃. Et horũ dĩa cognoſcit̃ primo de cibis ſtitur ꝛc̃. Si.n. erit leuis diſſolutio: tũc erit leuitas corporis: ꝛ nõ extenuatio. Q꜡ ſi fuerit pp̱ diſſolutionẽ humiditatis magis ſubſtãtifice erit tunc corpis debilitas extenuatio: ꝛ hec ad clariorem noticiã ſcripta ſunt.

¶ De quantitate egeſtionum. Dubium.11.

D **Trum** magna ſit egõnũ q̃ꝫtitas ex cibo plime q̃ꝫtitatis aſſumpto. Q꜡ ſic dictũ eſt in de q̃ꝫtitate egõnis nõ naturalis etiã auctoritate Auic. Et arguit experientia: qm̃ videmus corpora pueroꝝ q̃ ſunt multũ nutrita: ꝛ multas habẽtia ſuperfluitates: ꝓpter quas fetent: ꝛ fetor eoꝝ eſt vt yrcoꝝ: vt ſꝫ ſerapẽ. ſ. aſis patet: cũ ſint corpa multo egẽtia nutrimento ꝓpter fortitudineꝫ virtutis aſſimilatiue. ¶ Ad oppoſitũ vi ſnĩa ypo. 2°. aphõ. apho. 18°. ¶ Pro rñſiõe premittendũ ſemper puritatẽ in cibis intelligendũ eſſe. Nã ex his aliq ſunt qui copioſe nutriunt̃: ꝛ paucas habent ſupfluitates vt oua ꝛ hͦ ꝛc̃. vt ſupra. aliq ecõtra vt

elere. Scōo ꝙ ſuperfluitatū q̄dā ſenſibilr quedā inſenſibiliter per inteſtina aut alia loca expurgent. ¶ Prima ꝫ. aliquoꝝ corpoꝝ copioſe nutritoꝝ ſuperfluitates inſenſibiles ſunt plꝰs. pꝫ. q꜓ ſi copioſius nutriunt: ergo minus ſecedunt: plus tñ in ſuperfluitates inſenſibiles ſecedent ꝑpter obtuſionē calidi ſetidi impotētis ad reſoluēdum ꝑpter q̄ntitatē cibi. ¶ 2ª tota latitudo ſuperfluitatū in corpe pueri minor eſt q̄ȝ in corpe iuuenis copioſe nutriti. pſuadet ꝫ ſic: q꜓ plus de nutrimēto pueri cōuertit in ſubaȝ eiꝰ q̄ȝ ꝑportionabilr trāſmittet ⁊c̄. aliās pibꝰ ꝫ. ¶ 3ª. ꝑcedēdo magl theorice tota latitudo ſuperfluitatū corpis tpati minor ē latitudie corpis fridr ⁊ ſicci ⁊ calidi ⁊ ſicci ſēp pitate ſuppoſita: ꝫ ex dictl pꝫ. ¶ 4ª. corpora ſanguinea pauciores dēs ſil habēt ſuperfluitates merito nutrimenti q̄ȝ alia corpa tēperata vel lapſa: qm̄ vt dictū eſt plus de nutrimēto in ſubaȝ earū trāſmutat q̄ȝ in aliās vt dictū eſt. ꝫ. hec tñ ſubtili indigēt indagatiōe.

¶ De egeſtione fetida. Dubium. iii.

A Vtrū fetida egō morteȝ ſignificet: ꝙ ſic ẏpo. ſcōo ꝑnoſticoꝝ. ¶ O. non q꜓ ex hoc vi ſignificari debere potentiā virtutis in expellēdo malā ⁊ corruptā māȝ: ⁊ ſic tāq̄ȝ inimicū exprimere: ⁊ per ꝯñs ſalutem. ¶ Dicēdū ꝙ egōnē fetidā malā eē pt dupliciter intelligi. vno qdē mō p viā ſigni: ⁊ ſic ē mala: q꜓ ſignificat malā ⁊ corruptā māȝ i corpe eē ſub q̄ nã nā deficit: cū non potuerit eā ꝓhibere a corruptione peſſima. Alio mō viā cāe: ⁊ ſic nō ē mala: ⁊ tu ꝯſidera. ¶ Sȝ dicet aliqs cuiꝰ retētio ē mala. ꝫ egō fetēs ē bona ⁊c̄. Jā dictū ē ſupra de fetida a cā extrīſeca ſiue ꝑmitiua. Nūc q̄rit de hūoribꝰ. ¶ Prima ꝫ. oīs egō fetida ē aliq̄ mō mala ſalt ē p viā cauſe: q꜓ aliq̄ cā ē mala vt dictū ē. ¶ Scōa. oīs talis añ ſigna digōnis apparēs: aut ꝑp hūores putridos: aut ꝑp cōmixta mala ē. ꝓbat q꜓ oīs talis ſignificat vehemētē putrefactionē a ētute nō ſuperata: ergo. añs eſt Gal. primo ꝑnoſticoꝝ: quia oīs talis ſignificat putrefactionē: ⁊ q꜓ ē ante ſigna digōnis cōprehendit māȝ eſſe effrenē ⁊ nō ſepabilē. ¶ Tertia. egō fetēs poſt ſigna ꝑfecte digōnis apparēs ē bona: qm̄ ſignificat potētiā virtutis ſup māȝ ⁊ corpis mūdificationeȝ. ¶ Sed dices quō ſapparentibꝰ ſignis digōnis pōt in mā tali digeſta apparere fetor. ꝯſidera. ¶ Et ad argumentū dī ꝙ eius euacuatio eſt bona nō abſolute: ſȝ reſpectu ſue retentionis: ⁊ abſolute eſt mala per viam ſigni.

¶ De egeſtionibus nigris. Dubium. iiii.

B Vtrū egōnes nigre q̄lis ſanguis venientes ſpōte ⁊ cū febre ⁊ ſine peſſime ſint. ¶ Arguit ꝙ nō. ꝑmo: q꜓ ſāguis emoroydalis: tal ē: ⁊ nō ē peſſimū ſignū. ¶ Preterea exitꝰ multi chimi nigri ꝯfert: vt ſupra: ⁊ Auic. caꝰ de egōnibꝰ. ¶ Jtē q̄nq̄ȝ ē talis aptiōe adubelati ⁊ opiſonii aſſūptiōe medicine denigrātis purgatiōe māe melice nālis: ad cuiꝰ euionē multa ſequūtur iuuamēta. ꝑma ꝑnl. ō hūoribꝰ. ergo. ¶ Pro iñſiōe ad dubiū ꝑmittēdū ꝑmo ꝙ nigre egōnes a felle nigro. de qbꝰ i aphō. 21. ſcōe: ⁊ i reliqs ſequētibꝰ differūt i multis. ¶ Prio rōe māe: q꜓ mā egōnū nigrarū ſic ſāguis eſt ſanguis capiēdo ſāguinē ꝑ maſſa ſāguinea in q̄ ſāguis dñat: q ſāguis p aduſtionē denigratꝰ ē: aut p cōgelationē mortificātē denigrātē. Mā vō fellis nigri ē colera rubea fcā fel nigrū p aduſtionē. aut melā ſbēl fcā ſic aduſta: aut egō nigra q̄lis ſāguis p aduſtionē vlterioreȝ fel nigri fcā. ¶ Differūt ſcōo i efficiēte: q꜓ efficiēs egōneȝ nigrā q̄lis ſanguis ē caliditas adurēs: aut friditas ꝯgelās: ſȝ cā efficiēs fel nigri ē caliditas itēſior caliditate efficiēte egōnē nigrā q̄lis ſāguis p aduſtionē vlteriorē ſic fel nigrū. fel ēt nigrū nūq̄ȝ fit niſi a calitate. ¶ Differūt tertio in ſoſa ⁊ colore: q꜓ fel nigrū ē nigrius. Egō vō nigra q̄lis ſāguis nō hȝ tm̄ vigorē nec purū: ſȝ aliqualr rubei ꝑmixtū: iō qualis ſanguis dicta eſt. ¶ Differūt q̄rto ex pte fetoris: qm̄ egō nigra feculenta ſm̄ Thadeum ē felle nigro fetidior: q̄ res pōt cōtingere ꝑp nigrā feculētā hēre plus de hūido ⁊ eē ſm̄ pſum corpulētiorē: ꝫ vapores odoriferos emittēte groſſiores appet fetidior ⁊ i fetore plꝰ pſeuerās: credo tñ fel nigrū eē fetoris itēſioris ſiue acutioris citiꝰ ⁊ fortiꝰ ipreſſiui i odeꝛatū ꝑp acutiores ⁊ calidiores ab hac felle vapores emitti. ¶ Dñt. quīto i ſoſa: q꜓ nigra feculēta: ō q̄ logt aphoriſmꝰ ē coagulata. fel āt ē magis liq̄dū: q̄ dria ſane itelligēda ē vdō diſicari hāc driam i felle nigro p colere ſubtil aduſtionem genito: aut ſubtil mel ex q̄ quoꝝ hūoꝝ ſubtilitate remāet hoc fel icoagulatū ⁊ liq̄dū actualr. Jn felle vō nigro genito ex groſſa meſa: aut ēt ex egōne feculenta ꝑdito ꝑpoſiti nō ꝓbabilr dīficat dria aduſtiōe vtriuſq̄ȝ māe ampliꝰ igroſſante: niſi cōpet fel nigrū nigre egōni feculēte p ꝯgelationē genite. ¶ Differūt ſexto ex pte effectuū: q꜓ nigra feculēta ptes hȝ groſſiores. nō aūt ebulit terre ꝑfecta. Fel aūt nigrū calidiori aut ſubtiliori nā pricipans terre iniectū vehemēter ebulit ⁊ egō nigra p aduſtioneȝ ē magni fetoris: q̄ vō pauce p ꝯgelationē ē fcā. ¶ Prīa ꝯcluſio ē. Si egeſtio feculēta nigra ꝑp aptionē apatis. aut opilationū nō nec̄ario ſit mortal: vt pꝫ tñ cuȝ fuerit multe q̄ntitatis añ ſigna digōnis appens ē mortal. Probat hec ſcōa ps: q꜓ tal euatio nō ſit niſi q꜓ mā ē vincēs ſup nām: ex q̄ ēt denotat magna aduſtio ⁊ putrefactio. ¶ Scōa ꝯcluſio. Egō nigra feculēta: aut ꝑp vlcera: aut ꝑp corroſionē epatis: aut ꝑp calitatē: aut ꝑp friditatē eiꝰ eſt mortal. Pꝫ quo ad ꝑmā ptē: q꜓ tā vlcera eiꝰ q̄ȝ corroſio denotat vehemētē leſionē i eo ab aduſtiōe forti ⁊ forti putrefactiōe ꝑueniētē. Quo ad ſcōm pꝫ: q꜓ vtraq̄ȝ q̄litas cū ſit vehemens ētutē eius corrumpit ⁊ mortificat. nā vehemēs icēdiū: ⁊ vehemēs frigꝰ ad eūdē terminū pducūt ētutē: q꜓ ad mortē. nā calitas p viā reſolutionis ita eā extinguit: ſicut friditas p ꝯgelationem. Et ex his pōt iferri ꝙ egō nigra ꝑp aduſtionē ſanguis i vēis añ ſigna digōnis apparēs eſt illa mortal. ¶ Tertia ꝯclō. ꝙ egō nigra feculēta ꝑp aduſtionē aut ꝯgelatiōeȝ apparēs i ſtatu: ⁊ poſt ſigna digōnis ē ſalubris. hec ē de mēte Galiēi i cōmēto allegati aphoriſmi. Et pꝫ ex eo: q꜓ denotat vigorē ētutis ⁊c̄. ¶ Ad obiecta aūt pꝫ qd dōm. Et hic nota ꝙ tales egōnes nigras i morbo ſalubri ſm̄ pſum pceſſerūt egōnes colerice aut rubicūde: loquor ō nigris apparentibus poſt ſigna digeſtionis. conſidera.

¶ De felle nigro. Dubium. v.

Vtrū fel nigrū ſic in ꝑnꝰ deorſuȝ exiēs ſemp ſit malū ⁊c̄. ſine argumētis dōm ꝓbabilr ſm̄ pſum iꝑm mortale: q꜓ ſignificat peſſimā māȝ i corpe a nā nō vincibilē vt ſupra. C

O. ſi p ſupiora emittetur adhuc ē ſignū deterius ꝑp denotare māȝ illā malā aduſtā: ⁊ vt venenoſam in ſpūalibus contineri. Et nota hic medice ꝙ talis euātio in ꝑncipio fcā ab arte pōt ēt dici vt mortale: q꜓ p eā ōnotat malicia q̄ ⁊ i ea q̄ ſpōte ſit ꝯñ.

¶ De egeſtione nigra. Dubium. vi.

Vtrū egō nigra i ꝑnꝰ diſſinterie apparēs ſit mortal. O. ſi. ẏpo. 6. aphōrū aphō. 48. Spleneticis ſi ſupuēiat diſſinteria bonū. ¶ Ad oppoſitū ẏpo. 4. aphōrū. aphō. 24. ¶ Dōm ꝙ diſſinteria de q̄ loquit q̄rto aphōꝝ ē diſſinteria epatica in q̄ fel nigrum multā morā cōtraxerit in inteſtinis: vt excoriādo fecerit cancerum cuȝ ad cācerationem inteſtinorum D

talis conſequitur exitus egeſtionis.

¶ De varietate colorum. Dubium. vij.

A Utrum varietas coloris egeſtionū lauda bilis ſit. Dubiū hoc motū eſt ꝓpter colores cōpoſitos. ¶ Et arguit̄ primo ꝙ ſic vt ſcḋo aphoꝝ. mutatiōes egeſtionū iuuant: ⁊ .16. tertij. Qui egerit ſpēs diuerſas ſ. colericj, ⁊ ſpūoſi: ⁊ ſpēs pingues ⁊ nō debilitat̄ nō oꝫ: vt ipſꝫ ꝯſtringas ⁊ pducas ad egeſtōnes ſtercoris dulcitas. hec āt varietatē coloꝝ īportāt. ¶ Itē ars ē nāe ſeq̄la. varietas āt coloris ſꝫ artē laudat̄. iuxta illud veteris cū farmaco vo meli⁹: ⁊ q̄to ampliores colores egeſtiones nō male. ¶ In oppoſitū: q2 idē vī de vomitu ⁊ ſputo vt de egeſtōne: ſꝫ tales varij colores vituperant̄ .2. ꝓno. legitur ⁊c̄. ¶ Itē .4. aphoꝝ. q̄: totiēqꝫ colores egeſtōnū plures fuerint pei⁹. Et ꝓ iſto ē cōis ſchola medicoꝝ. vnde ypo. allato loco. variū quoqꝫ ꝓductionē egeſtōis ſignificat: ſed neqꝫ minus ſignū eſt mortis q̄ꝫ ꝙ lotura inteſtinorū profert ⁊c̄. Et iſte ſunt raſure colerice ſanguinee praſine ⁊ nigre: ⁊ huius q̄ ſic cōpoſite apparent ſiue ſimul: quēqꝫ vero ſingulariter exeuntes ſunt vt mō nigra mō citrina ⁊ hꝫ⁹. Uarietas nāqꝫ in colore ſignificat p̄ſentiā multarū digeſtōnū in corpe exeūtiū vñ nā indiget lōgo ſpacio vt poſſit eis reſiſtere: ⁊ cū multiplex egritudo ſit fortis nō pōt niſi in multo tpe nā reſiſtere q̄ ſi debilis ſit erit mors magis expectāda q̄ꝫ ſalus. ¶ Et i rñdēdo ad dubiū dōꝫ p̄ ꝙ diuerſitas egeſtōnū i colore i duob⁹ laudat̄ caſib⁹ tm̄. p̄m⁹ ē qn̄ cretica poſt digeſtōnē ⁊ i die cretico ⁊ ſigno cretico. Scḋs ē qn̄ talis appet ꝑ potationē medicine fortiter ꝑtrāſeūtis. i his. n. caſib⁹ mūdificatio expectata ſignificat̄. In alijs vo aduſtionē liq̄factionē ⁊ multitudinē humoꝝ corruptorꝫ. Uñ. xiiij. tertij. Eſt qn̄qꝫ

B in expulſiōib⁹ coloꝝ diuerſoꝝ leuitas. ¶ Et ꝓ āplior ⁊ clariori hoꝝ noticia p̄mittendū ꝙ diuerſitas coloris egeſtionū: aut egredit̄ ab arte p̄ farmaciā: aut ſpōte ſiq̄dē p̄mū: aut farmacū effrenitat vel nō. Si vo effrenitat malū. prauā. n. diſpōnē cāt in corpe. Si vo nō effrenitat: tunc aut farmacū hꝫ euacuare plures hūores ⁊ illos ſic euacuat bonū: Si vnū tm̄ ⁊ plures euacuat malū ſaltē ꝑ viā ſigni cū ſic ſignificet̄ p̄ſētia multoꝝ hūoꝝ i corpe quos nā nō poterat gubernare: ⁊ ſic ſponte emittit. Si vo fluāt hꝫ⁹ colores cū hūoꝝ b⁹: aut ſūt oīno praui corrupti vel nō tales: ſed aliqn̄tulū adhuc nāliū attingētes: ⁊ tūc ponunt̄ he ꝯcluſiōes. ¶ Prima. ꝙ ipſe ſic in p̄ncipio morbi apparētib⁹ abſqꝫ ſignis digeſtōnis virtute ente debili eſt ſignū prauū. ¶ Scḋa. ꝙ ipſis ſic apparētib⁹ ⁊c̄. vtute ente robuſta ſignū ē ꝓlixitatis morbi. Ex qb⁹ infert̄ ꝙ diuerſitas coloꝝ i egeſtiōe añ ſigna digeſtōnis apparēs abſolute mala ē dicēda. ¶ Terna. ꝙ varietas hec i ſtatu apparēs cū criſi pfecta ē ſignū optimum. ¶ Quarta. ꝙ ſi fuerit cū criſi diminuta: tunc ſi colores mutant̄ in meli⁹ ⁊ varietatē nō ꝑdūt oīno bonū ſignū ē: ⁊ hec reſpectu euātiōis in p̄ncipio facte. nō aūt ei⁹ q̄ i vltimo fit: q2 i criſi pfecta ⁊ talis hꝫ ſignificare ſup mediocritatē bonitatis vt p̄mo criſiū: cū dictū ſit ſigna digeſtōnis de ſe ſp eē laudabilia breuitatē morbi denotātia. dixi aūt p ſe: q2 pōt mā eē digeſta: nō tñ ſubſequet̄ ſalus: eo ꝙ virt⁹ expulſiua nō poterit illā educere: vt i ſanie ꝯtēta in pectore. ꝓnoſticoꝝ ſcḋo: ⁊ merito cū altera ſit virtus nālis: q̄ digerit: ⁊ altera expellēs ⁊ alia. Qꝫ ſi hūores diuerſoꝝ coloꝝ innāliū penit⁹ fuerint: tūc nō ſolū plures: ſꝫ vn⁹ tm̄ iudicat̄ malus. vñ aphoꝝ. q̄rta. Egritudinib⁹ qbuſcūqꝫ incipiētib⁹ ſi colera nigra ſurſuꝫ vel deorſum ſubierit mortale cū oēm euātionē laudabilē digeſtōnē oporteat p̄cedere. Si vo tales i ſtatu egrediant̄ p̄cedētib⁹ ſignis digeſtōnis cū ꝯſtātia vtutis ꝑſr in laudabiles ꝯuer-

ti q̄ſuis nō amittāt varietatē coloris omnifariā: cum nā nō poſſit eos mutare ꝑꝑ ipſoꝝ ꝓrimitatē ꝑmutant̄ tñ i meli⁹: vt in colores nāe min⁹ oppoſitos. Uñ ibidē commētator q̄ꝫ multū tales egeſtōnes vidim⁹ ſꝫ peſtilētē egritudinē lōgā ꝑiculoſe hñtib⁹ ⁊ ſaluādis: nō tñ appebant p̄ncipiātib⁹ egritudinib⁹ aut augmētātib⁹ coliq̄tiones colere flaue exiſtētis cū egrediebant̄: q̄ruꝫ colera poſtea nigra quēadmodū fex ſanguis appebit. Quare theorice p̄mo vidi nōnullos egerētes hāc ſpēꝫ melie: vt nigrā q cito ꝑierūt. Et ex his appet ſolutio ad argumēta i oppoſitū. ¶ Ad p̄mū iā qd dōm appuit. Egeſtō āt diuerſoꝝ coloꝝ in ſtatu ēt nō ē oīno bona. Cū de rōne maturatōnis ſit mutare q̄ctiqꝫ. Eſt tñ bona ſm qd: vt illi⁹ q̄ fit in p̄ncipio vtriūqꝫ laudabilis ē reſpectū illi⁹ q̄ accidit ſpōte dūmō ars euacuet p aliqd tēpus añq̄ꝫ nā eadē vel ſequenti coacta euacuaſſet egeſtō h⁹ varia nō eēt nimis mala ea q̄ ſpōte: imo deteri⁹ fortaſſe cū vt⁹ fuiſſet farmaco fatigata. ꝯſidera. dicta ſūt hec ad intelligētiā argumētoꝝ que fieri poſſent. Et cū dī mutatōes egeſtōnū iuuant: verū eſt E

dūmō colores eius ordinate egrediant̄ ſemel viciſſim: vt ꝙ nā vnū primitus diſponit ad exitū deinceps aliuꝫ: licet nō ſit ſimpliciter bonū eo ꝙ ei⁹ corpus lapſuꝫ monſtrat. In ſano aūt hec minime reperiuntur. Cū igitur aliubi inueniat̄ melius eſt vt paulatine minus alteratiue poſt alium emittatur q̄ꝫ ſi oēs inalterati: vel etiā alterati dūmodo nō fiat tranſmutatio ad humiditatē radicaleꝫ p̄ncipaliū que ab eius ſemota parte ⁊ nā corrumpitur de facili. Et ꝓ reſpōſiōe ad dubiū quidā poſuerunt plures cōcluſiones. Ad id quod de arte tangitur. Dicēduꝫ ꝙ neqꝫ egeſtio multorū colorū laudatur ſimpliciter ſꝫ artem cū laudabilius eſſet ſi ſimplicis foret: ſed cōparatione ad eā que ſpōte diuerſoꝝ ſit coloꝝ. Itē aliqua poſſunt fieri per artē: que nō ꝑ nām ⁊ ecōtra licet nulla ars nām imitaret̄: nō tñ ipſaꝫ attingit. Unde Auic. quarto methauroꝝ ars debilior eſt quā nā neqꝫ cōſequet̄ eā: lꝫ multū laboret. ars enim ſemꝑ ſequit̄ naturaꝫ recte operantē. ſi autē nō oppoſite: ſed potius corrigit illā. Conſideret lector quis eſt hec omnia conſiderans.

Et pro horū clariori noticia querit̄ an melius F ſignū ſit egeſtionē eſſe vnius modi q̄ꝫ variā. Qḋ variā eē meli⁹ ſit eſt ypo. ſecūdo aphoꝛiſmo. In ventris fluxibus mutatiōes egeſtionū iuuant: ⁊ ſecūdo ꝓnoſticorū. textu cōmenti. 27. vbi laudat̄ vomitus permixtus: ⁊ vituperat̄ purus. ¶ In oppoſitū qm̄ bona egeſtio quāto equalior tanto G melior: ergo conſequentia tenet ꝙ purus eſt equalior ⁊ antecedens patet: q2 ſecundo ꝓnoſticoꝝ. textu cōmenti. 20. ¶ Prima ꝯ ꝙ egeſtio ⁊ vomitus quanto ſimpliciores ⁊ puriores ſunt: tanto puriorē denotant humorem ab alio humore minus refractū: ⁊ ſic peiores ſunt. Concluſio eſt Galieni ſecundo ꝓnoſticoꝝ. cōmēto. 37 que rōne cōfirmat̄: qm̄ illa tanto ſunt peiores: quāto maius incendiū ſignificant: aut maiorē frigiditatē: ſed vomitus ⁊ egeſtiōes quanto puriores: tāto ſignificāt maius incendiū: aut frigiditatem. ergo maior nota minor colligit̄ allegato loco. ¶ Scḋa ꝯ. Egeſtio ⁊ vomitus varij ſub illa intenſiōe humoꝝ apparētes ſub qua vomitus purus: aut pura egeſtio peiores ſunt q̄ꝫ ſi eſſent puri. Probatur. hi. n. denotāt tantā maliciā vt purificet: ⁊ cū hoc mām diuerſaꝫ. igit̄ antecedēs notificat caſus: tenet ꝯſequētia: q2 mā talis ē a virtute minus ſeparabilis. ¶ Tertia egeſtō pura ⁊ vomitus vt plurimū breuiorē annunciāt egritudinis terminū. Patet ꝯ. qm̄ ex diuerſitate materierū ꝓlōgant̄ egritudines: q̄re tertiana non pura lōgior ē pura. ¶ Et ad rōnē in oppoſitū. Qḋ egeſtio ceteris parib⁹ quāto eq̄lior: tāto melior: iō poſita equa-

litate multoꝝ humoꝝ egōꝛū quāto eoꝝ egō erit eq̄li-
or tāto melioꝛ ſignificāo maioꝛē potētiā virtutis equā-
tis ⁊ minoꝛem reſiſtentiam materie.

¶ De ventoſitate. Dubium. viij.

A Trum ventoſitas a calido fiat vel a frido. Qꝺ̄ a caliditate videtur textus Galieni circa illū affoꝛiſmū. Quibus circa vmbilicum ⁊ pectinē. ¶ Et ꝯfirmat q̄ꝛ ydropiſis tympanites: cuius mā eſt vētoſitas a caliditate fit: vt i5 tertij de ea. ¶ Itē Auicē. in de eo qꝺ̄ bibit ⁊ comedit ingt. Qꝺ̄ īteſtina calida ⁊ foꝛtia multā faciūt vētoſitatē. ¶ P. mā vētoſitatis eſt humoꝛ fridus flegmatic⁹: ⁊ talis nō pōt in ventoſitatē mutari: niſi a caliditate: q̄ꝛ frigiditas non ſubtiliat: ſ; ingroſſat. ¶ In oppoſitū: quoniā videmus frida facere vētoſitatem ⁊ calida deſtruere: ⁊ ideo in doloꝛibus ventoſis calida applicamus.

¶ Ad dubium dicendū ꝙ vētoſitas gn̄af a calido diminuto reſpectu materie in quā agit. nā quādo talis caloꝛ egit in mām viſcoſam vel aliam ipſam ſic ſubtiliādo: ⁊ nō pōt ipſā reſoluere illā in ventū cōuertit: ſ; frigiditas non nocet mām illā a ſua nā: ⁊ ſic oīmoda frigiditas nō facit ventū: neq; oīmoda caliditas: ſ; diminuta vt. ō. nā foꝛtis reſoluit. Sed hic nota ꝙ aptitudo materie: vt in vētū ꝯuertaf multū operaf: ⁊ iō ꝯſidera. Huius ſentētie fuit Gal. ſexto de accidēti ⁊ moꝛbo quo in loco hanc ſimilitudinē ponit. In aere multū frigido nō fit nebula: neq; in aere multū calido. In multū frigido quidē non fit: q̄ꝛ non eſt ibi cauſa que mouet vapoꝛes aquoſos ad hoc: neq; in multū calido: q̄ꝛ tāta eſt caloꝛis potentia: vt totum groſſu; qꝺ̄ in aere eſt reſoluat: ⁊ per hec, patet q̄d ad argumēta dicendū ſit.

¶ De ſpumoſitate. Dubium. ix.

A Trum ſpumoſe egōnes ſignificēt de fluxū flātis a capite: q̄ꝛ vētoſitas exiſtēs in ſtomaco aut in inteſtinis pōt cōmiſceri flegmati ſtomachi: aut inteſtinorum: ⁊ ſic egeſtio egredieſ ſpumoſa: vt p;. Scōo: q̄ꝛ ꝯtingit materiam colericā ſpumari ⁊ ventoſari. igitur. ¶ Ad oppoſitū ypo. quinto aphoꝛiſmoꝛu;. aphoꝛiſmo. 19. ¶ Premittendū pmo ꝙ per ſpumoſas egōnes debemus etiam intelligere egeſtiones habētes ſpumam albam citrinā: plus atteſtantem colere: debēt ⁊ habere tenacitate; in ſpuma flegmatica magis atteſtātem. Ite; aphoꝛiſmus maxime verificatur quādo adeſt catarrus quo cerebꝛi repletionem ⁊ defluxum ab eo cōprehendimus. Item ꝙ ſpuma ſit ex magnis ampullis adinuicem foꝛtiter cōmixtis vt per ea ſic denotetur, illā venire a partibus longinquis flegmaticis: vt eſt cerebꝛum. Sicq; in ſumma debet eſſe alba tenax: ⁊ in partibus ſuis foꝛtiter cōmixta magnas habens ampullas. Q̄ ſi cu; his aderit catarrus certioꝛe; facit ſignificationem. ¶ Et ad argumenta dicitur ad pmum ꝙ egeſtiones cum ventoſitate ſic a ſtomaco vel inteſtinis venientes non habent illas conditiones propter materiam in illis membꝛis non eſſe ita cōmotam ſicut cōmota eſt in cerebꝛo. Cōſidera. Et ſi quis de eis plura expectaret dubia legat in ſecundo pꝛonoſticoꝛū: ⁊ in aphoꝛiſmis q̄bus in locis multa perleget: que noſtro pꝛopoſito practico neceſſaria non ſunt viſa.

¶ Completu; eſt egregium opus de Pulſibus Urinis: ⁊ Egeſtionibus. Excellentiſſimi medici artium: ⁊ medicine doctoꝛis famoſiſſimi Domini Magiſtri Michaelis Sauonarole Patauini: gratias referendo infinitas deo glorioſo imoꝛtali: eiuſq; genitrici Marie virgini ⁊ toti curie triumphanti. Amen.

¶ Ad Illuſtrem dominu; Boꝛſium eſtēſem Caſtri noui toꝛionenſis dominū. libellus Michaelis Sauonarole Illuſtris pꝛincipis dn̄i Leonelli marchionis eſtenſis phyſici. de balneis ⁊ termis naturalibus omnibus ytalie: ſicq; totius oꝛbis pꝛopꝛietatibuſq; eoꝛum incipit feliciter.

¶ Pꝛohemium.

Um generoſum animū tuū que maxime declararent mi Illuſtriſſime dn̄e mecū aīo ſepe cogitarem: verbaq; ardenti aīo repeterem que grauiter non raro te dixiſſe meminj inter res pꝛincipum glorioſas coꝛpoꝛis ſanitatē locū obtinere non mediocrem: id mihi in mentem venit: vt quedam ad te conſcriberem: que ad tue exoptate ſanitatis robur maximu; accedere ſentires: vt vite tue ꝓlongatio q̄; mihi cara exiſtat ſic facile intelligeres. Na; in longeuū a deo optimo duci ſic moꝛtales omnes cupere affectareq; deberent: cui excolēdiſſime virtutis ac virtuoſoꝛum hoīum non mediocris zelatoꝛ haberis. Tua equidem ſententia apud omnes pꝛincipes extollenda nimis: ⁊ grauiſſima ſemꝑ eſſe deberet: tum quia nullius foꝛtune ſucceſſus: tum omniū ſenſuum dulcis ac nimis blāda delectio: ita ſanitate vacāte q̄; grati eſſe poſſunt. Nec enim humanoꝝ omniu; actuu; ſtabilis ac glorioſa ſedes eſt quā colere ſtricteq; amplectari firmiter tenere pꝛincipes maxime omni cum ſtudio cura diligentiaq; deberent. Na; tanta fuit apud veteres philoſophos dignitas eius: ⁊ excellentia: vt nōnulli verā hominis felicitate; eſſe pꝛedicarint. Qua ex re dignos medicos pꝛincipes extollere ceteriſq; pꝛeferre deberent: ⁊ ita muneribus eos obligare vt in eoꝛu; ſanitatem omnis ſua cura omneq; ſuū ſtudiū alia omnia poſtergando conuerterent. ¶ Neq; hoc in loco pꝛetermittam qꝺ̄ memoꝛia dignum facio a magnifico Pandulfo malateſta actum: qui cum pluriu; ciuitatū Brixie Pergami atq; Fani dominus eſſet Magnificos dominos hos ad cōmenſandum acceſiuit: Illuſtrem. v;. Nicholaum marchionem eſtenſem Joannem frāciſcum Mātue pꝛimum Marchionem. Karolum Ariminenſem de Malateſtis. Malateſtam de Piſaurio. Malateſta; de Ceſena: quos in menſa ſuo certo cum oꝛdine collocauit. Stabat enim extra digniori in loco honoꝛata ſedes: quā ceteri eum occupare debere putabant: ⁊ admirantibus his quos ſanitatis dignitas latet Jacobu; regiuā a vargās nominatum famoſu; phycū ſuū manib⁹ traxit: ⁊ illu; ea in ſede magnifice locans inquit. Sede hic noſtre ſanitatis glorioſe pater: quē magnificare extollereq; pꝛincipes omnes ſic deberent. Quod eni; nobis regnum eſt ſanitate vacante? ¶ Cū q; cerebꝛu; ſtomacuſq; tuus non mediocri humiditate abundet ⁊ totius habitudo humida ſit ac parumper carnoſa: quorum diſpoſitionibus ſic lapſis balneum q̄ plurimum ſalutis afferre iudico: cum ⁊ ratio ⁊ experimentum ad ſic iudicandum mihi facile ſuadeant. Arbitratus ſum ſic de ipſo annexiſq; ſuis ad te ſcribere vt facile tua illuſtris dominatio ſententiam meam hanc commendare extollereq; valeat. Nam res hec ita tibi ſpero plana fiet: vt pꝛope alterius iudicio non egebis. Nec cōſilium medicoꝝ tuoꝝ nō ſpernas: quos diſpōnū coꝛpoꝛis temporum locoꝛumq; varietates non latent: que ad diuerſa pꝛoſequi medicos ſepe cōpellūt. Eritq; libellus hic

tibi vt spero gratissimum: cuȝ in dies ⁊ horas sic legēdo
doctior euadas. Et in his precipue que te maxime dele-
ctabūt: ⁊ plurima laude ac memoria digna magnaq; sub
paruo titulo inuenies. Cōmunitatiq; hoīuȝ fructuosis-
simum: eo q̄ ⁊ litteris latinis ⁊ vulgari sermone ꝯscribā:
vt etiā apud quos litteraꝝ cognitio latet gloriosuȝ no-
mē tuū effundatur: apud quos ⁊ libellus maioreȝ sibi
vendicabit auctoritatē. cū erit tuo noīe sic insignitus: ⁊
vt tibi magis cōplaceā: qḋ summe cupio: q̄daȝ de balneo
aque simplicis calo ⁊ frigido vinoso oleagico lacteo sic-
co aereo ⁊ igneo in hoc nr̄o codice ꝯgregabo vt pluribus
⁊ posteris opus hoc fructū nō mediocrē sit allaturꝝ: qḋ
in duos diuidā libros. De balneo nāq; de quo actū esse
⁊ eius artteris primus erit. De nāli aūt ⁊ artificiali scdo
dicet loco. ¶ Et añq; ad instituta ꝓsequar ꝯsiationem
tuā obsecro: vt equo animo patiaſ: si qñq; ad q̄dā medi-
cinalis digressionē fecero. Naȝ cū ea fructuosissima ac
tibi periocunda futura sperē: etiā te non mediocriter de-
lectabunt: auidiorq; aliis libellus hic plegēdus sic exo-
ptabitur quo fiet vt ad plures perueniat: apud quos ⁊
gloriosum nomen tuū sic predicabiſ laudabiturq;: nec
parum bñdicetur: cū ad tā fructuosum opus ꝯgregan-
dū cām dederis. Et si plurima ac multa volumina scripse-
rim: que apud doctissimos viros laude digna fuit: pro
qbus deo summo nostro semper gratias debeo: quas sal-
tē possum ꝯtinue agēs: pro his tñ duobꝰ operibus: quo-
rū alteꝝ Illustrissimo pricipi fratri tuo trāsmisi qḋ phi-
sionomie speculū intitulatū: ⁊ hoc qḋ tuo noīe insigniui
lōge magis Jesu optimo me debere sentio: cū añ me ne-
minē legerim: qui eas materias ita diuersas: eoq; modo
⁊ ordine conscripserit: ⁊ eo magis cum sapientibus gre-
cis: quos latini litteris vsq; modo minime superare po-
tuerunt: quibus nō paꝝ debemus hac in parte: quā vo-
lui sic etiam illis per me satisfactum esse intelligā. Naȝ
theodorus grecus bonaꝝ litteraꝝ doctor: ⁊ nostre vni-
uersitatis gloriosus rector duo opera hec de litteris lati-
nis in grecas transduxit: id opinatus etiā apud eos vo-
lumina hec non parum frugi ⁊ accessuri sui honoris eē
debere. ceterisq; omnibus: a qbus doctrinā suscepimꝰ.
Nam et his que plana de balneis totius ytalie copiose
atq; perlucide scribentur cuȝ his que in vltimo capitu-
lo libelli posita sunt poterit quilibet ardens indagator
naturas proprietatesq; ceteroꝝ recte scrutari. Naȝ ther-
me omnes his aut consimilibus mineraliū naturis par-
ticipant: de quibus diffuse ac clare actum est: quibus fa-
cile intelligere debes mi Illustris dñe quātum tue fame
tueq; ꝑpetuande vite libellus hic noster accedet: ꝓ quo
tibi carior eē me sic fieri facile itelligo. ⁊ ad vtrūq; sic eni-
xius ad conceptum opus prosequar. ¶ Dicemus itaq;
in primis quid balneū sit: quot sint eius species: et qbus-
q; componitur: proprietates: iuuamenta nocumēta nō
omittentes horas ⁊ modos ⁊ tēpus ingressiōis ⁊ egres-
sionis eius: quibusq; conuenit quibusue disconuenit:
regulas tenendi regiminis subiungentes neq; interpo-
sitis dubiunculis hec omnia vacabunt que duobus li-
bris explebuntur ⁊ prosequentes enunciemus.

Capitulum primuȝ de esse balnei ⁊ de balneo aque frigide simplicis.

B Apud veteres medicos balne-
orum stuphā lauā-
crum hos terminos reperiri scito: ⁊ ceteris
balneum constitui genus: quod Cōciliator
noster differentia. 128ª. sic describit. balneuȝ
corpus est subtile vel liquidū corpori circū-
ferentialiter occurrens actualiter ipsius imutatiuū: qui-
bus inducitur flumina in quibus homines se balneant

balneum sic dici posse. Terencq; indoctum Iclamo ad ſti-
lum se transferenti: que equidem fatēda sunt viri aucto-
ritate. At qm̄ que ad hominū cōitatem scribuntur: si id
fieri possibile est: ⁊ nō nisi cū recta rōne scribere etiā sū-
ma quoq; diligētia debemus: vt sic cōmunitati magis
atq; magis cōplaceamus. Qua ex re subiūgam descri-
ptionē aliā: ⁊ non nisi cum rōne positā mētes vulgariū
magis demulgētē. Cōsueuerūt nāq; ⁊ balneum pro lo-
co nominare: qḋ verius balneatorium dicitur. Ideoq;
vt ⁊ loci ⁊ balnei materiā cōprehendamus verba prius
petita dicemus. ¶ Bal. est locus constructus nāl vel ar-
te factus in quo est corpus subtile: vel liqdum corpori
circūferentialiter occurrēs vel occurrere aptū: vt sit ip-
sius ſm qualitates manifestas vel occultas actualiter i-
mutatiuū: ⁊ dicitur vt vguitio bal. a balīnō grece: qḋ est
latine interpretatū animi anxietatem tollēs ac merorē.
Neq; hoc īterpretatū paruifacio: cū diana ceterecq; dee
ac nymphe in mētiū suaꝝ q̄ magna oblectamenta fon-
tes lauacraq; sic coluerint. Ilsq; pat. maioꝝ mos fuit an-
tiquus: quos balnei dertuatio ħ nō latuit. sāta ⁊ .n. fuit
balneorum naturaliū patauis oblectatio vt ad eas dūb-
cis transitus omnē suū merorē prorsus ex mētibus ex-
cuteret. Qua ex re domos pulcherrimas ortulos: ⁊ q̄
mēti amenitati accedebāt circa balnistrium summa cū di-
ligentia fabricabant: ⁊ mente angustiantes socios a me-
rore suo vt absoluerent ad balnea conducebant: ⁊ vsq;
in presentiaꝝ apud ytalos id vulgatur spatiatū ad bal-
nea trāseamus. ¶ Et quoniam dominas sic ad publi-
ca loca duci inhonestum satis esse videbatur: in ciuita-
te plurimas constituerunt stuphas quas nobiles ⁊ ma-
trone virginesq; etiā meo tempore singulis hebdoma-
dis cateruatim sollicitabāt: qbus in locis gaudiosas ce-
nas celebrabant: hec aūt loca honestissime matrone ma-
gna cū pudicitia obseruabāt. verū surrexerūt ex eis po-
stea quedā de synagoga Semiramis: que ea honestissi-
ma loca ad lenocinios actus luxurie perduxerunt: ⁊ sic
pecuduȝ lupus custos factus est. verum si bal. quis ea
qua decet ratione cōtemplabiſ: nō longinquū est quin
mentē ⁊ eius corpus ab anxietate alleuiēt de quo post:
⁊ ad descriptionis partes rediēs enuncio q̄ id qḋ de lo-
co positum est pro forma accipiatur. cū vero subtile: vel
liquidū additur pro materia teneaſ: qḋq; additur cor-
pori circūferentialiter: ⁊ pro loco: ⁊ pro forma: qḋq; cor-
poris imutatiuū pro efficiēte ⁊ fine: sicq; quatuor cum
causis descriptio hec cōpleatur. est enim materialē attin-
gēs: subtile autem corpus liquidū: subtile quideȝ: quia
aereuȝ: qḋ vt idē propriū bal. dicitur cū corpori: sic cir-
cūferētialiter occurrat magis lauacro. liquidum vero:
quoniam aqueū: aut alio liquore confectū: additūq; est
circūferētialiter occurrēs ad tollēdā coꝝ diuersitatem:
que aut intus assumūtur effectū balnei inducētiū: aut
extra applicatoꝝ: sic corpori circūferētialiter: nō occur-
rentium vt interius missa ac clisteria: aut que in parte si-
tuantur extrinseca vt calefacientia eu aporatoria: ⁊ que
his similanſ. diciturq; per qualitates manifestas: ⁊ vt
dubio satisfaciā in quo neapolitani ciues vsq; ad horaȝ
hāc medicos accusantes q̄ plurimum vexanſ. existima-
uerūt aūt vt cū suorū balneorum proprietates occul-
tas inscripte littere indicarēt: quibus ex omni egritudi-
ne languentes omnes curabanſ: eas inuidia ⁊ lucri cā
medicos abolulisse: de quo post in secūdo loco est actua-
liter positū: vt que potētia calida aut frigida sunt a bal-
neo excludanſ: que actu tale existit per se: vt calefaciens
aut ⁊ infrigidās ⁊ hꝰ. Et si per accidēs calidū quādoq;
infrigidat calorem resoluēdo naturaleȝ: aut poros ape-
riendo quos aer frigidus subingreditur: aut dissoluen-

do colerā eſt: que in motu ponēs ad itra corp⁹: faciateſ ſupra ſenſibilia membra diſcurrere: quare frig⁹ accidet ꝛ rigor in corpore: vt in putridis eſt videre. Terme aūt ſtuphe ꝛ lauacrū: vt ſpecies balnei ſunt: vt actū eſt. Nā termas appellamus balnea calida ex terra naſcentia a termō grece latine calor. Stuphā aūt nominamus locū vndiqꝫ valatū cuius aer: ꝛ parietes per mediū caleſiunt ſiue id ab igne fieri contingat ſiue ab aqua: aut ſimplici: aut minerali: aut cōpoſita. Quibus inducitur furnū ſtuphā vere nominari nō debere: cū eius aer aut parietes p ignē imediate caleſiant: ꝛ dicitur furnus a fos. grece latine ignis: vnde furnus ignis vrna: ꝛ q̄ ab igne ſtupha caleſit ſicca dicitur: que vero ab aqua humida vel aerea nuncupat. veꝝ ſi furnū calidum: cuius ignis non extinctus fuerit aliquis recte ɔtēplabit i corpus ſcꝫ humanū grādeſqꝫ eius effectus: vt caleſacere reſoluere humiditates exiccare: vt in cura tympanitis eſt videre: q̄ balnei caſi opationes ſunt ꝑncipales: fortaſſe eū balneum ſiccū noiare nō verebit de quo poſt. Lauacrū vero ad balneū liquidū humidū magis ꝑprie ſe extēdit a lauo veniēs: veꝝ vt ꝑnceps: a medico de noībus nō eſt diſceptādū: ei eniꝫ reꝝ intētiones ſufficiāt. ¶ Eſtqꝫ ſecundo diuidēdū quoniā aliud ſimplex: vt aerū aquerum: ꝛ hmōi. reliquū cōpoſitum: qḋ duplicis maneriei exiſtit: qm̄ aut nāle vt ſulfureū piceū: ꝛ hmōi: aut artificiale qḋ arte ɔſtruit herbas frōdes calas aut fridas i balneo decoquēdo aut i aere ſternēdo ſꝫ ipſi⁹ vtilitatē a medico intētā: de q̄ ſcḋo agemus libro. ¶ Et tertiā ſubiungentes diuiſionē cum omne pfectū ſup tria ponat. dicemus q aliud fridū eſt reliquū calidum: ꝛ ex aqua dulci vtrūqꝫ factū nōnulli vinoſuꝫ: ꝛ aliud oleagineuꝫ ꝛ in primis de balneo aq̄ frigide agemus: cuꝫ ꝛ prius nature ſit de eo declarantes: que de vnoquoqꝫ balneo declarare promiſſa fuere: ꝛ vt que dicenda ſunt facilius memorie cōmēdētur cū ordo ad memoriā faciāt ſtatui hīs ordines ſuis cū areolis ſic inſcribere: vt prima. vꝫ. ſit electio de q̄ in fine capituli. Secūda operationes. Tertia membra capitis. Quarta mēbra pectoris. Quinta mēbra nutrimēti. Sexta mēbra iūcturarū. Septima vulnera ꝛ vlcera. Octaua febres ex quib⁹ iuuamenta ꝛ nocumēta aperiētur. Nona hora ingreſſus ꝛ egreſſus. Decima qbus cōuenit ꝛ diſconuenit. Undecima regimen.

A **Et ſic balneum** aque fride dulcis: qꝛ de ſalſo ſuo loco amplectētes dicam⁹ q ē corpus liquidū frigidū corpori circūferētaliter occurrēs: ipſiuſqꝫ actualiter imutatiuū: apud q̄ verba ꝛ flumē balneū nominare poſſumus: propter quod heſitabitur an tēpore magni eſtus: ꝛ alis pueris iuuenibus ſenibuſqꝫ balneatio in flumine ſic omnib⁹ fere conſueta ad corpis ſalubritatē accedat: cuius diſſolutio ex 8⁹ ꝛ 9⁹. areola magna ſui ex pte reſeruabit. ¶ Operationes. ¶ Balneū aq̄ dulcis actu fridū: ꝛ ſimplex infridatiuū eſt per ſe: ꝛ humectatiuū ꝛ opillatiuū cōſtipatiuuꝫ ꝛ humoꝝ colicoꝝ caloꝝ igroſſatiuū. caloris nālis extinctiuū. abſterſiuū ſordiciei cutis: ꝛ alioꝝ mēbrorum mundificatiuū: poſitū eſtqꝫ per ſe. vt noſcamus per accidēs aquā frigidā calorē ipſius viuificare poſſe: vt i mēbris ꝛ poris reſolutionē inducere humores etiā fridos reſoluere. vnde quinta aphoriſmoꝝ. aphoriſmo vigeſimo primo. eſt aūt vbi in thetano ſiue vulnere iuuene bene carnoſo eſtate media fride aque multa iſuſio caloris reuocationē facit. calor vero hic liberat eodēqꝫ loco ꝛc. In articulis dolores ꝛ tumores ſine vulneratiōe podagrā: ꝛ ſpaſmos hoꝝ plurima aq̄ frida multa iſuſa refrigerat: ꝛ attenuat ꝛ dolorez ſoluit. ¶ An h loco tacebo qḋ etiā memoria ſatꝭ dignū facio: q neqꝫ ad laudē neqꝫ ad gloriā ſcribo: ſꝫ vt ſentias me tuis q̄ſqꝫ inutilez non fuiſſe: ſed laude apud eos digniū honore: ac nō paruo ꝑcio. nā cū recolēde memorie Nicholaus marchio genitor tuus glorioſus primum iuncture manus dextre podagra: ac ſpaſmo non mediocriter vexaret: vt accerſito ꝑſbrō ſe in manibus dn̄i cōmittere ſtatuerit: ſe pluribus horis languēte me ad curā vocauit: ꝛ cū plura medicamēta tētaſſet: quibus a dolore podagrico liberari ɔſueuerat: neqꝫ vlla ex pte ɔferebant: vt ſpe omni ſic prorſus deſtitutus foret ait. ecce mi pater in manus tuas commēdo corpus meū: ſentio eteniꝫ ſic me mori: ꝛ ne in lōgū ſermo trahatur: reſpōdi. ſi tua meis ꝑceptis obtēperabit dominatio ab hoc nephādo dolore te ilico liberabo: ꝛ ad votuꝫ mihi ſubijciens ſe: aqua frigida multa ſic ſuper iuncturā ſparſa eā abſolui: vt quaſi ſtatim dolor ad nō quātū remitteret paulatimqꝫ poſt ſomno geuit: ꝛ expergefactus doloris initiū ſentiēs vocitabat ecce venit inimicus: ꝛ iteꝝ cū aqua frigida ſuper iuncturam per Frāciſcū medicū ſic effuſa dolor tollebatur. deinde quietabatur ſomno: ꝛ apud excitationē iterum initium doloris ſentiebat: ꝛ cū aqua iteꝝ Frāciſchinus occurrebat: ſicqꝫ ſōno. deinde ceſſabat: actūqꝫ eſt ita vſqꝫ ad crepuſculū quo in tpe lōgis horis dormiuit: dolor ꝉ totū ceſſauit: a quo ex poſtea amplius moleſtatus non fuit. Bal. etenim aque frigide: ꝛ ſi per accidens calorez viuificat: quoniā p antiparisſtaſiꝫ: non tamē id in omni operatur corpe: quoniā in debili extingueret. quare conſulo debiles calore: ꝛ gracilium membroꝝ a balneo aq̄ frigide ſe abſtinere: precipue in eo morā cōtrahendo. q̄re ſtudeant parentes ne eorum pueri tales ad flumina natādo pergant: hos enim putridas febres ꝛ cronicas malaſqꝫ egritudines incurſuros ſic facile intelligāt. Extinguitur eniꝫ calor ſic. humores putreſcūt ex opilatione qua fumoꝝ putridoꝝ prohibetur tranſpiratio: mēbraqꝫ debilitant principalia: ꝛ ſic in cauſis malis ſit additio malaꝝ egritudinuꝫ productiuis. Frigidum autē cōpoſitū ex cōponētibus varias ſortit actiōes ac proprietates quas enumerare difficile foret. ¶ Membra capitis. ¶ Ledit hos quibus cerebrū debile eſt. quibus vero cerebrum calidum: ꝛ forte ſi humiduꝫ fuerit balneatio leuis: ꝛ moderata aque frigide poſt lotionem cū lixiuio calo facta ɔferre videt: ꝛ i aſſuetis ꝑcipue: vt mos vltramontanoꝝ eſt. nā ſic cutiꝫ inſpiſſat: calorem reuocat ac fortificat: humiditates ac vapores ſic reſoluit ſuperfluos. quare etiā a reumatiſmo iuuantur. Et magiſtri eſtuariorum poſtq̄ꝫ caleſacti homines ſtupham egredi querūt: antea ſuper ipſos aquā frigidam effundūt experiētia docti non rōne. verū inter virtutes hominuꝫ ꝛ coꝝ figurā ſiue habitudinē nō diſcernentes ſic ſepe errorē cōmittūt. Quare in debilibus ꝛ mēbroꝝ gracilib⁹ aquā non ſuper eos: ſed circa eos effundere ſalubri⁹ eſt. Tu itaqꝫ mi domine medicos tuos hoc loco diligēter cōſulas. nā cū opatio hec apud ytalos: ꝑcipueqꝫ capitis inſueta ſit apud nōnullos fortaſſis denigrabitur: qui ꝛ ſi rationibus cedēt in alienā forte vertētur ſententiā. q̄ ex re colēdus eſt eis noſtraꝝ matronaruꝫ vſus: q poſt capitis infantū lotionē aqua frigida frontē ꝛ faciez: ꝛ partes colli ſic irrorant etiā lixiuij acuitatez extinguere intēdētes. Et oculorum in aqua frigida ſubmerſio oculos roborat: ſpiritus cōfortādo viſiuos: ꝛ ad reſolutionem vaporum iuuando. ¶ Membra pectoris. ¶ Nocet pectus habentibus debile: ꝛ in eis vocis raucedinē inducit ꝛ tuſſim. cor eorum ledit: ꝛ illos ad varias egritudines diſponit. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Stomacum vehementer ledit precipue frigidum ꝛ debilē. fortem vero ꝛ bene vallatum confortat: digeſtionē fortifi-

eat: appetitū excitat ad cibū: ⁊ colerā excucīēdo ventrē lubꝛicat. doloꝛē excitat inteſtinoꝝ. teneſmonē īducēs. renes offendit debiles ⁊ frigidos: ⁊ in coitu debilitatē preſtat ⁊ matricē ledit. Cleruicꝫ in fluxu menſtruoꝛum rubeoꝝ colericoꝝ balneū aque frigide in eoꝝ retētiōe mirabilr̄ operatur. vt nōnulli experti precipiant mulieres ſic in eo ſedere. ¶ Mēbra iuncturarū. ¶ Neruos ⁊ iuncturas ex ſe ledit ⁊ precipue debiles: ⁊ ſi quādocꝫ eo per accidēs vt actum iuuetur. ¶ Uulnera ⁊ vlcera. ¶ Nocet vulneribus ⁊ vlcerib⁹ ſua cū frigiditate. vnde. 22ᵉ 5ᵉ. vlceribus quidē frigidū moꝛdax cutim indurat. doloꝛeſqꝫ ſine ſanie facit rigoꝛes ſpaſmos fetoꝛes ⁊ tetanos. ¶ Febres. ¶ In foꝛtibus robuſtis febres excitat effimeras. in debilibus ⁊ gracilib⁹: vt actū putridā.

B Et quoniam breuiloquus eſſe ſtᷣdo: ⁊ ad ea que magis frugi ſunt accedere: vt tibicꝫ magis cōplaceā hic mouebitur dubiū. An. vꝫ. balneū aque frigide in regimine ſanitatis cōueniat cuius diſſolutiōe magna ſui ex parte cetere aperient̄ areole. Nā cum ex balneo aque frigide plurima mēbris nr̄i coꝛpis nocumēta accidant: vt ex areolis apparuit: in cōſeruatione ſanitatis: ſic accedere minime videtur. eſtqꝫ febꝛis prouocatiuum. dux medicoꝝ de ingenio ſeptimo virtuteſqꝫ oēs ledit. caloꝛē extinguit naturalē. cū ſit in vltimo frigida: ⁊ vt pꝛbi aiūt frigidoꝝ ꝑmū. Frigiditas amplius in opus nature ingredi: nō videtur vt princeps ⁊ ypo. In aqua nullū bonū inueni preterq̄ in acutis datur moꝛbis. Eſtqꝫ vt medicina cū coꝛpoꝛi applicat̄ vt poſt. Quod aūt ſic medicinale eſt in regimine ſanitatis numerari recta cum ratione non videt̄. Senſere aūt ꝯtriū omnes medicine auctoꝛes. ob qđ ⁊ diſſolutio non abſqꝫ graui difficultate aperienda erit. Et vt limpidius dicenda capiantur ſuo cum oꝛdine paucis concluſionibus perſtringam que de re dicenda erunt.

¶ Pꝛima igit̄ ſit ꝯ. Balneū aque fride moderate ſumptū in regimine ſanitatis accedit: que ex iuuamentis balnei ſtabilit̄. Eſtqꝫ accipiēdū antiquos nō paꝝ in balneo aq̄ dulcis ſtudiū appoſuiſſe. de quo poſt. Et ſi in balneo calido magis frigidū tn̄ nō neglexerūt. In regimine autē ſanitatis frigidū laudarūt balneū. etatē. ỽtutē. figurā ac tēpus pꝛis ꝯſiderātes. accidentiaqꝫ coꝛpoꝛis vt vomitū. vētris fluxū. vigilias. doloꝛē inteſtinoꝝ. ſtōi debilitatē. reumatiſmos: ⁊ hmōi. in debilitatē coꝛpis vementia non poſtponētes. id volētes pꝛi⁹: vt ex pte etatis pueri ac ſenes ab vſu balnei aq̄ fride ſe abſtineāt. q̄ nr̄a eſt ſententia.

¶ Secūda ꝯ erit. Pueros. n. ſic ab augmēto ꝓhibet: qm̄ aqua frigida inſpiſſat: ⁊ mēbra indurat q̄ eo pro tēpoꝛe extēſione indigēt ⁊ mollificatiōe. Senibus vero nocet: quoniam caloꝛ in eis quantitate ac qualitate diminut⁹ frigiditati aque reſiſtere non poteſt. Sed foꝛtaſſis interrogabitur: vt quid apud homines: ita vetuſta balneandi conſuetudo: vt tempoꝛe eſtus pueri magis iuuenib⁹ ac ſenibus in aquis continuis diebus natēt. Id. n. dōs eſſe arbitroꝛ balneationē in aquis currētibus nō ſanitatis gratia: ſed delectationis magis ac natatiōis artē adipiſcantur ab hominibus queſitā ac ꝯtinuatā eſſe. Nam cū ſubmerſionē in aquis nimiū timuerint. in q̄bus non raro diuerſis ex cauſis verſari habēt. etiā in fugiendam moꝛtē natatiōis artē coluerūt. qua quidē in balneatione etiam nō paꝝ recipiūt oblectamentū. ſicqꝫ magis delectationis gratia ac mētis ſolatū natāt.

¶ Tertia cōcluſio. pueris robuſtis balneatio īterpolata ſuis cū conditionibus cōferre dicemus. Naꝫ per balneum ipm̄ eoꝝ caloꝛ ſic ad interioꝛa propulſus foꝛtificat̄. quare ſuper humidū foꝛtioꝛ factus ipſum melius extēdere poterit: ⁊ mēbra in lōgū ꝓducere: ⁊ ſuperfluos humoꝛes ſic facilius reſoluet. Q. ſi dicat̄. princeps pueros ſic balneari ꝓhibet. Id intellige cōtinuato vſu. propter quod interpolata dicebat̄. etiā pueros intellige: qui iaꝫ decimū pertrāſierūt annū. Cōditiones enīꝫ he ſunt. moderatio ex parte aeris: vt ibi vētus nō ſit: ſed radij ſolares. ſitqꝫ eſtas ⁊ hoꝛa feruoꝛis. Eſtas. q: circa meridies. ſitqꝫ vēter vacuus. ob quā rē eā i die balneādus in prādio paꝝ comedat ⁊ ſolito tēpeſtiuius. Et ante aque ingreſſionē totū coꝛpus fricet̄: vt ſic tractus caloꝛ ad exterioꝛa mēbra ipſa a friditate aque melius tueatur. Sitqꝫ in aqua moderata. a ꝯplexiōe cōpōne. hitudine ac virtute indicatione ſumpta. In q̄ ſubſiſtere in pueris ipſis melius facio. Cū aquā exiuerit iteꝝ exiccādo fricet̄ inducaturqꝫ ⁊c̄. deinde cibetur ſat] copioſe ⁊ minus bibat qm̄ ꝑ tūc appetitus ad cibū maioꝛ factus eſt q̄ꝫ ad potū. Et digeſtiua facta eſt foꝛtioꝛ: ⁊ minus humectatiōe indiget. Et attēdēda ſunt accidentia dicta. ne ex his aut eoꝝ aliq̄ veret̄ ipꝫ ingredi ꝓhibēte. Tu itaqꝫ conſidera. Debet aūt ilico ſecūdū ſe totuꝫ ingredi: ⁊ nō paulatim: vt ipſius mēbra omnia ſubito dura fiant. Nā ſi pꝛimo ſecundum vnam tantum ingrederetur partem: tunc natura illi intēta alias deſereret: vt ad omnes ſimul occurrat ſubito: itaqꝫ in aqua ſe proiciat. natura autē illā ſubitā ac repētinā ſuſtinebit mutationē. ſi coꝛpus robuſtuꝫ fuerit. non infirmum neqꝫ debile. verū in hoc antiquorum moꝛem cōmendo magis: qui balnea aque dulcis frigide ſibi particularia preparabant. illa in frigiditate moderātes. Q. ſi in regimine ſanitatis principes ⁊ nobiles eo vti deſiderant laudo magis q̄ ꝑiculare eſt cū tūs moderatio noſtra cōſiſtit in poteſtate. laudatur aūt magis flumē vbi queritur delectatio. ¶ De ſenibus aūt id puto dicēdū eſſe. Senibus pꝛimis habitudine carnoſis robuſtis ſuis cū conditionibus natationē moderate factam non nocere. Q. ſi principis verba in contrariam veteri ſententiam videntur. ea de debilibus ac ſecūdis interpꝛetanda ſunt. Et poſt de puerilis conditiones ſcriptas attendant. ne ante balnei vel aque ingreſſuꝫ coierint: fuerintqꝫ multo exercitio vſi. ¶ Iuuenes vero ex balneatione aut natione ſingulo die facta. q̄bus cōditiones inſunt: de quibus actū: vt etas ⁊ hmōi. quiqꝫ ab accidētibus abſoluti ſunt: ſalubꝛitatem ſoꝛtiantur. cum id egerint nō precedente vomitu neqꝫ grandi euacuatiōe ⁊ hmōi. Caloꝛ enim ſic in eis ad intra propellitur vigoraturqꝫ. vt inde foꝛtioꝛ ſit in digōne in exitu ad exterioꝛa: ad que ſupflua ſunt: ad extra propellēdo reſoluendo ⁊ hmōi. Uñ dux medicoꝝ. xj. terapētice. Si quis fuerit iuuenis foꝛtis bene carnoſus. ꝯſtitutio calide ⁊ ſicce. ſi in piſcinā natatoriā imiſeris frigidā non nocebitur ſecūdum tale tempus. frigidum quoqꝫ in hoc ſenarte membꝛa non percutit neqꝫ moꝛtificat. imo foꝛtius ipſa congregat ⁊ ꝯfoꝛtat. Et iuxta hoc notent hi quibus balneatio nimiū grata eſt: vt aqua non ſit radijs ſolaribus calefacta aut tepida. quoniā vt. 24ᵒ. pꝛoblematū. 14ᵒ aqua ſic calida moꝛboſa eſt. virtutem debilitans digeſtiuam. Tepida autē mollificat virtutem exoluens: vt dix ſeptimo de ingenio. quibus īdicatur balneationē in agoſtannoꝛum tempoꝛe eſtus periculo non vacare. Moꝛa autē eius in aqua moderatur ad lenitatē: ⁊ ad coꝛpis tolerātiā. His itaqꝫ omnibus inducitur ſic areolis poſtremis ſatiſfactum eſſe. oppoſitionibuſqꝫ in cōtrariū queſtionis adductis. Nam moderate applicatum confert: ⁊ naturam ⁊ caloꝛem adiuuat vt actum eſt.

¶ Cūqꝫ id conceſſuꝫ ſit. aque frigide balneū in regimine ſanitatis accedere. Sitqꝫ ſemꝑ generoſus animus tuus noua ⁊ inſueta auidus intelligere: foꝛtaſſis ſcire cupies: ſi balneū aque pluuialis. aque foꝛis vel fluminis C

ſaluberius accedat. Nam cu3 aq̃ pluuialis ſubtilior videatur minuſq3 frigida ſit ad ledendũ. primo cũ rarior ſit eligibilior erit. Etiã ſic ſua remiſſiori frigiditate minus ledet. eoq3 magis cũ caliditate ſolis ꝛ aſtroꝝ participare videatur. Generatur aũt ex eleuatione vapoꝝ ſiue exalationũ humidaꝝ: qui a caliditate ſolis ꝛ aſtroꝝ non abſoluuntur: vt magno placuit pħo in methauris. De autẽ aque ſubtiliores ſunt. vñ primi ſcḋa. Et ex aqͥs laudabilibus ſunt aque pluuie: ꝛ precipue que in eſtate veniunt: ꝛ ex nubibus cũ qͥbus tonitrua adſunt. Quare eſtiua ꝯuenientior cũ caliditate maiori ac ſubtilitate participare videaẜ hyemali. Inducitur eꝫ ꝙ eſt ſaluberior q̃ cũ tonitruo venit. cũ ceteris pluuialibus ſubtilior ſit.

¶ Et hoc in loco paruper diſgrediar. cũ tibi ſic me placere ſentiã. omnes nãq3 tonitruũ admirãtes cã3 ſcire cupiũt. cũ nã ſcire vnuſquiſq3 deſideret. Rem aũt hãc breuioribus quo ad potero abſoluere curabo.
A Scribiẜ. tonitruũ extinctio eſt ignis in nubẽ a tono dictũ: q2 ſit ſolus terrẽs: ꝛ ſimile iudices vt cũ ignitũ ferrũ in aquã frigidã extinguitur ſonũ cauſat: quã rem declarare vt plana tibi fiat. pħs in methauris ſequens erutar. Due ſunt exalatiões virtute ſolis ꝛ ſtellaꝝ ab his inferioribus ad ſuperiora eleuate. altera quaꝝ eſt ſicca a terra eleuata ac ſolis ꝛ ſtellaru3 virtute calefacta leuificata: ꝛ ſurſu3 ad aeris regionẽ mediã tracta: ꝛ infra que nõ raro ſic igniẜ vt velut ignis i aere nõ raro iudiceẜ: ꝛ hec eſt que comas ſtellis facere videẜ: ꝛ que in eſtate cadere ꝛ deſcẽdere in aere ꝓſpiciẜ: vt pleſpe vulgares hãc velut ſtellã cadẽtẽ iudicent. Reliq̃ humida eſt ab aqua ꝛ rebus humidis eleuata. leuificata vigore ſolis ſurſum vl altera tracta: ex q̃ nubes in aere ſiũt. hec aũt minus caſa eſt ꝛ magis groſſa. Accidit aũt has ſimul in aere ſic ſe inuenire: vt ſicca cũ humida ꝯiungaẜ: ſed humida a frigiditate regionis medie aeris ingroſſatur ꝛ vnitur. ſicca aũt ꝯtrũ faciens vnitur ꝛ fortificatur ꝛ accenditur magis: qm̃ ꝯtriu3 ſuo ꝯtrio fortificaẜ: vt in cauernis ꝛ puteis tẽpore hyemali cõprehẽdimus. fortificata aũt ſic exitu3 petit: vt a ꝯtrio fugiat. quare forti motu mota ꝛ ſic ignita: nubi facte frigide ꝛ humide occurrens extinguiẜ. cuius extinctione ſonus ac tonitruũ dictu3 cauſatur: vt in extinctiõe igniti ferri in aqua frigida vt actum. Fit autem ſic primo tonitruum ad intra nubem. deinde fulgur ſic exiens nubẽ ad nos primo venit: quoniam obiectu3 viſus nobis prius preſentaẜ q̃ auditus: quoniam ſpecies ſoni motu medio indiget. non aũt que coloris: ſed ſubito diffũditur vt in ſono cauſato a lotricibus pãnoꝝ eſt videre. Extimo itaq3 dicendu3 ꝙ ſaluberius foret ex aqua pluuiali balneũ q̃ ex fonte vel flumine factũ. quibus ſatiſfactũ eſſe puto areole que eſt electio. Pace itaq3 tua volo hec pauca de balneo frigido nobis ſufficere. Na3 ſpero ad meliora ꝓſequi: que dñationẽ tua3 magis delectabunt. ¶ Neq3 arbitretur hec iocũda ſuperuacua dicta fuiſſe. verum vt intelligatur entimema hoc non valere. aqua balnei odorem ſulfuris habet. ergo ſulfurea. cum fulgur poſt percuſſionem in loco ꝑcuſſionis odorem ſulfuris exceſſiuum derelinquat. ꝙ tamen ſulfure nõ participat: ſed id euenit participatione ſpiritui ſubtilium igneoꝝ naturã ſulfuris ſapientiũ. de quo infra penultimo capitulo ſecundi.

Capitulum ſecundũ de balneo calido ſimplicis aque.

B De balneo itaq3 frigido ſic expedito: qḋ ex aqua calida ſit aggrediamur dicẽtes pmo ꝙ tale duplici reperitur differẽtia: aliud quidem humidũ aqueũ: vt in quo ſtantes balneanẜ: de q̃ in pñtiaꝝ. Aliud vero humidũ aereũ3 qḋ ꝛ nõ ſtupham humidã vocauerũt: de quo poſt. Magna quidez apud antiquos noſtros de his balneis obſeruãtia fuit vt pleſpe. velut adhuc eſt vltramontanorum mos. ad ea etiã ſanitatis gratia ſe conferunt: vt nonnulli ſe ex eis pinguefieri ceteri macreſcere ſe putarunt de q̃ poſt. Et poſtponẽtes quid tale ſit cũ per ſe manifeſtũ declaratione nõ egeat: ad premiſſas areolas me cõuertã: ex quibus apte ſatis eius dignitates ꝛ nocumẽta apparebũt ſi prius dixero ex parte ſue intẽſionis ꝛ remiſſionis ipſa3 varietatẽ recipe: vt ꝙ aliud calidu3 nimis. qm̃ aliud tepidũ. reliquũ mediocre. ex q̃ diuerſos mõ corpus humani effectus inducit. ſit itaq3 prima areola. ¶ Electio. ¶ Eligatur aũt cuius fabrica eſt antiq̃: qm̃ in noua ſit cemẽti in aquã balnei dãnoſa impreſſio. Sit itaq3 menſuratum vt ingredienti proportionatũ inueniatur magis calidũ minuſq3: vt corpis diſpõ expoſtulat. Vez apud nõnullos in tinna lignea ſit ꝛ in domib9 cõmuniter. cuius fabrica ſit picea vel laricea longa ac lata ad corpis cõmoditatẽ. ꝓfunda vero vt vſq3 ad mentũ ſtare poſſit ſubmerſus homo. q̃re tertio regiminis acutoꝝ. Neceſſe eſt eni3 huic officio locus coopertus ꝛ a fumo tutus: maxima aque plenitudo. ¶ Operatiões. ¶ Eſt lauatiuũ mũdificatiuũ ſrido magis: ex aq̃ pluuiali ſi hẽri poteſt de qua ſupra. ſordiciei cutis pulueris ꝛ ſudoris qm̃ ad iteriora magis penetrat: abſterſiuũq3 qm̃ ſua caliditate humiditates viſcoſas ꝛ congelatas in orificijs poroꝝ ad ſupficiẽ mouet: ꝛ lauãdo ſic melius corpus mũdificat. Huius autẽ operatio mulieres pãnos lauãtes nõ latuit que experientia: ꝛ nõ ratione aquã cala3 magis mũdificare cõprehẽderũt. Vez balneũ hoc ꝛ ſi per caliditatẽ accidẽtalẽ calefaciat. per eſſentiã vero infrigidat ꝛ membra mollificat: precipue cum nimius fuerit vſus eius: vt in manibus barbitonſoru3: quibus facies hominũ abluunt: manifeſte cõprehendimus. vnde princeps tertia primi. quidã ornate loquentes aqua nature in vltima eius frigiditate exiſtit: licet calore accidentali calefiat: qui nõ permanet: ſed tollitur ꝛ remanet operatio naturalis: ꝓpter quod illud qḋ ex ea penetrauit in corpus eſt infrigidatio: ꝛ etiã quia aqua ſiue calida ſiue frigida eſt humida. ideo cũ multũ humectauerit: calorẽ cõſtringit innatũ: propter ſui multã humiditatez: ꝛ extinguit ipſum ꝛ infrigidabit: ꝛ per maxime cũ lõga fuerit in eo mora ex qua vt ipſu3 ſic infrigidare per accidens accidit calorẽ reſoluẽdo naturalẽ. Eſtq3 ĩpinguatiuũ cũ moderatu3 fuerit: nutrimẽtũ ad mẽbra trahẽdo: ꝛ membrorum mollificatiuum ad eorumq3 extenſionem iuuans. caloris naturalis cum tale fuerit cõfortatiuũ. Quibus induciẜ nouiter natis balneum notabiliter conferre: ſic moderatũ ſi cetera nõ ꝯtradixerint. Nã cum mundificatione egeant cũ in loco immundo ſteterint eo mundantur. cũq3 ſit temperatum: q2 proportionatum: calorẽ confortat naturalem: ad membra ſua caliditate ſic nutrimentum trahens: ea ingroſſans ꝛ impinguans: cu3 quo membra ſic robuſtiora redduntur. Quibus error apparet earu3 mulieru3 que nouiter natos a balneatione abſtinent vna vel duabus balneationibus contente. Principem audiant de regimine infantiũ. Ipſe preterea in eſtate aqua ſuaui equali balneãdus erit. Hyeme vero aqua que ad caliditatẽ trahat nõ pungẽtẽ. Et pleruq3 quidẽ eſt conueniens vt ipſe bis in die lauetur aut ter: ꝛ ordinate ad id qḋ magis ſit tepidũ mutetur ſi tempus fuerit eſtiuũ. In hyeme vero nõ ſit frigidior aqua que in caliditate temperata exiſtit. Ipſe quoq3 non lauetur niſi vſquequo corpus eius calefiat ꝛ rubere incipiat: poſtea extrahatur. Hoc autem loco

aquã cõmendauit nõ vinũ: in quo quidã curioſi ſe plura nouiſſe oſtẽdẽtes balneũ vini magis cõmẽdant: ſʒ locus eſt ſpeculationis. Inducetur autẽ ex his ⁊ prouectos ſic pingueſieri poſſe: quã declarationẽ ad finẽ capituli in dubijs reſeruare decreui. quo in loco ⁊ ipſʒ macri facere poſſe oſtẽdetur: ⁊ plurima in eo mora reſolutionẽ ſpirituum ſincopim inducit. corpus laxat ⁊ ſuperfluitates ad mẽbra in quibus eſt debilitas leuiter deſcẽdere facit: ⁊ breuiter talẽ calorẽ reſoluit naturalẽ. Sed quid dicemus de his qui in balneis naturalibus a crepuſculo vſqʒ ad noctẽ abſqʒ leſiõe morãtur: huius diſſolutio ad ſcõʒ librũ reſeruaſ. quo in loco apietur: ſi ab hoībus in aqua dulci calida fieri poſſet. cum ſcriptum ſit ſincopim inducere. ¶ Membra capitis. ¶ Sõnum facit humectando ⁊ humidos vapores ad caput mouẽdo replentur ſic vie tranſitus ſpũum ad mẽbra. Itẽ qꝛ laxatur virtꝰ ex eoqʒ quietẽ querit catharros maturat: non ꝯueniunt in pñ°: ſed poſt. conſidera. Et balneatio capitis cũ ea reumatiſmos ſiſtit vt nõnulli dixerunt. vñ ꝑnceps de medicãdis infantibus. Et eſt cuʒ eis accidit tuſſis ⁊ reumatiſmus: ⁊ in his quidẽ iam ꝑceperunt quidã vt multa aqua celſa ſuper caput ipſiꝰ ꝓiciaſ: oculos relaxãdo debilitat: eoſqʒ poſſibiles ab extriſecis occurrẽtibus reddit: ⁊ cuʒ ea faciei lotio in die ſemel facta: ſicqʒ ꝯtinuata cutiʒ criſpat ⁊ indurat: que ſi frequentata eſſet in barbitõſores aiunt mollis redderetur. ¶ Membra pectoris. ¶ Superflue calidũ ⁊ in eo lõga mora cor debilitat. ſincopiʒ inducit vt actũ. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Appetitũ deijcit. nauſeam cõmouet ⁊ getos humores mouet: eos ad putrefactionẽ preparat: eoſqʒ ad receptacula mẽbroꝝ debiliũ deſcẽdere facit: ⁊ ſic in eis ſpaſa occulta iducit: ⁊ in ſupficie ⁊ in iũcturis dolorẽ: ꝓpter quod ꝑnceps. 22. tertij. de ꝑſeruatiõe a podagra. Et minorẽt in balneationibꝰ ſuis: qm̃ ipſe liquefaciũt humores: ⁊ faciũt eos currere ad iũcturas. ¶ Mẽbra iuncturaꝝ. ¶ Juncturas laxat ⁊ debilitat: ⁊ precipue vſus eiꝰ. quã ex re abſtineant qui laxaꝝ ⁊ debiliũ ſunt iũcturaꝝ.
C ne ſic podagrã incurrãt. veꝝ a Reinaldo viro ꝗppe diuino in regimine ſanitatis. lotio coltinarũ pedũ ad viſus cõſeruationẽ auditus ⁊ memorie frequẽtata laudatur cũ aqua moderate caliditatis facta ſero ante lecti introitũ die q̃. ſ. nõ cenaſ. Uerba vero tãti viri ſane intelligenda ſunt ſi cetera cõſentiãt in ꝗbus diſputatio ꝓſida eſt vt actũ. diuertũtur aũt ſic a capite vapores ⁊ humores. q̃re mẽbra illa puriora reddũtur. ¶ Uulnera ⁊ vlcera. ¶ Ulceribus ⁊ vulneribus ⁊ apoſtematibus nocet. Princeps. Et cuſtodire ſe debet a balneo qui ſolutionẽ habet ⁊ apoſtemata. Et cauſa iaʒ dicta eſt. quoniam humores diſſoluit ⁊ eos in motu ponit qui ad membra ſic debilitata fluũt. ¶ Febres. ¶ An in febribus cõueniat dicetur in dubio. ¶ Hore ingreſſus ⁊ egreſſus ⁊ more.
D ¶ De his in canonibꝰ ſtatiʒ. ¶ Quibꝰ cõuenit. ¶ Cõſueuerũt dubitare an corpi ꝯueniat temperato temperate recto. Nã cũ balneũ inuẽtũ ſit ad corporis mũdicieꝝ. lotionẽ faciẽdã ad ſuperfluitates reſoluẽdas ⁊ expellẽdas q̃s expellere itẽdimus: qꝛ viſcera qñqʒ mollificare ⁊ ſtercora: ad retinẽdas quas retinere intẽdimus: ⁊ ſudorẽ ꝓuocãdo: qm̃ ſic ſtipticaſ vẽter: ad corpis fatigati refectionẽ ⁊ ad eiuſmodi que temperato corpori nõ ſũt neĉaria: videtur ſic ei nõ cõpetere. qm̃ ⁊ hec oĩa ſuo exercitio ⁊ tẽpato regimine perficiũtur. Et ꝑ id quod dictũ eſt de temperato corpore dubitari poterit de eo. q̃ꝺ cuʒ bone ſit complexionis ac cõpoſitionis ac recti regiminis. ſi in regimine ſanitatis balneo idiget. Dicamꝰ itaqʒ cuʒ principe. huic aũt homini in cuiꝰ regimine noſter conſiſtit ſermo balneatio reſolutionẽ faciẽs nõ eſt neceſſaria quoniã corpus ipſius eſt mũdũ. Secũdo q̃ ei balneatio nõ diſconuenit: vt a ſordicie ſudoris ac pulueris corpus mũdetur: que fetido homini ineuitabiliter quaſi occurrũt. Sanguineo vero ſic magis neceſſarium eſt cũ multũ ſudet ⁊ ſudore fetido oleat. Nã princeps. Eoꝝ ſudor odoris eſt hircini. Balneum autem eis directꝰ cõpetere videtur qui ob exercitij dimiſſionẽ aut ob multã refectionẽ multas multiplicãt ſuperfluitates: que in cutaneis regionibus aggregãtur: aut quoniã plurimo ſudore ſudẽt. Qua ex re ⁊ ſi corpus robuſtum fuerit rectiqʒ regiminis: vt ſi ſuperfluitates nõ multiplicet aut nõ ſudet: a balneo vacare conſulo: ſed quis ille. Addoqʒ ꝑterea q̃ ſeni magis cõuenit q̃ʒ iuueni: ⁊ hoc eſt q̃ꝺ magnus cõmẽtator dixit. Competit ſeni nõ iuueni. comparatione vnius ad aliũ intelligẽs. Senes aũt ob virtutis debilitatẽ: plures multiplicãt ſuperfluitates: quas ſic reſoluere aut a ſe expellere nequeũt: ⁊ multiplicatas nitroſas dulcedine aque cõtemperent: Eſtqʒ balneum hoc tẽperatum non reſoluens: temperato corpori ex cauſis dictis cõferẽs pueris vt actum. Juuenibus nõ ita debite rectis ac ſenibus magis: que omnia ſic moderãda ſunt inſpecta virtute figura tempore: ⁊ tu ꝯſidera. ¶ Regimẽ. ¶ Diuerſificatur aũt ex ꝑte tẽporis: ex parte qualitatis eius: ex parte ingrediẽtis: ⁊ quarto ex parte more. ſm̃ quas diuerſitates diuerſos inducit effectus: ex parte quidẽ tẽporis: quoniã i eſtate tẽpore fiat ꝯgruis in tẽpore parui eſtus gratia exempli. in hora vna ante tertias. tempore vero hyemali per horam poſt eas: ⁊ ante cibi aſſumptionẽ hora vna ⁊ media. Qualitas vero ex poſtea attendatur: vt ſit calidũ magis minuſqʒ: vt que queritur vtilitas expoſtulat. Et quia in tẽperato ſolũ queritur lotio vel mũdificatio temperatum ſit: non reſolutionem aut ſudoris prouocationem faciens. In quo vero reſolutio ſuperfluitatũ queritur calidius: ſicqʒ de ceteris figura cõplexione virtute: alijſqʒ naturalibus ſemper diligẽter inſpectis. Ex parte quidẽ ingrediẽtis vt ꝑus prime digeſtionis ſupfluitates emiſerit. abſolutuſqʒ ab his accidẽtibus impediẽtibus: de quibus in ꝑcedẽti caꝑ. actum. Qꝛ ſi tempatus fuerit eget ipſo cũ ſubtili caliditate ⁊ humiditate tẽperata. Neqʒ ſit ingrediẽs exercitatus prius: ſʒ quietatus. Et calide cõplexionis ingrediẽs de opilatiõe heſitãs. oximel bibat cũ in balneo erit. Si frider: rem calidã ſumat vt diapiperõ ⁊ hmõi. Ingrediaturqʒ vẽtre vacuo. vnde princeps. Sed qui ſanitatẽ tãtũ vult ꝯſeruare: balneũ ingredi debet poſtq̃ʒ digeſtũ eſt q̃ꝺ eſt in ſtomaco ⁊ epe. Dixit tãtũ propter eos qui ex eo impinguari cupiũt. Et balneãdus ſi timet i eo colere motum ante balnei ingreſſum rem ſumat colerã reprimẽs acerbam vel acetoſam: vt granata ⁊ hmõi: ga panẽ in eis inſuſũ. Nullo aũt modo in balneo aut eiꝰ exitu rem bibat frigidam: caliditatem enim balnei vie tranſitus ad membra principalia aperte ſunt quare frigiditas non tardabit: quin ad membrorum principaliũ corporã procedat: ⁊ ipſorum corrumpat virtutem. Cõſimiliterqʒ ab omni re vehemẽter calida ſe cuſtodiat: ab aq̃ precipue. quoniam ſi eaʒ ſumpſerit: timẽdum erit ne cito ad mẽbra perueniat principalia. Littera principio cõmuniter habita addit ad ethicam ⁊ ptiſim. Et aiunt q̃dam litteram veriorẽ eſſe ad ydropem. veꝝ non eſt negandum q̃ ſi ad ydropem timpanitẽ q̃ꝺ ⁊ ad ethicaʒ ⁊ ptiſim: quia ad conſumptionẽ ꝑducere ſic poteſt: etiaʒ ledendo pulmonem debilitatur virtus eius expulſiua. quare per congregationem multarum ſuperfluitatum nõ regulatarum ſanies inde generabitur. ſicqʒ littera ꝑma ſtabit: ⁊ tu conſidera. Mora autẽ in tempato parua eſſe dʒ quouſqʒ videlicet membra rubere incipient

⁊ vſq ad pͥncipiū reſolutionis excluſiue. hicq canon.
in ceteris operantes edocent. Exiens vero hyemis tēpe
bene pānis coopertus ſit: ne friditate ledatur. Caput ſit
coopertū etiā eſtatis tēpore. q ſi caput in balneo tectū ſu
ſtinere non poterit: ex bene munitū teneat ne ex frigore
aeris aliquo ledatur modo. quo circa ypo. textu cōmen
ti. 52. Et cauendū ne articuli ⁊ caput ⁊ neq gēq totius
corporis frigeſcat. Reſiduum obſeruandorū canonū
in ſecundo queratur libro.

A ¶ Ex premiſſis ſatiſfaciens heſitabitur an febricitantibus
balneū hoc conferat. ſicq ad ſalutē accedit. qbus diſcō
uenit. quo in loco cū de eius iuuamentis dicturi ſumꝰ
aperieſ ſi balneū impinguat. ſi macreſacit. ſi putridā tol
lit. ſi ethicā. quibus aut altera tantū nr̄a illuſtris Mar
chioniſſa q̄ maxime vexatur. ¶ Solutio qōnis mote.
Magna qppe fuit apud antiquos nr̄os de balneis ae
reis humidis obſeruantia: vt actū illuſtris mi dn̄e: q̄ ad
vſq ad noſtrā etatē in vltramōtanis colif: a grecis vene
raf: quā arabes diligūt: ⁊ mō latini negligunt ſic ſolita
ꝯſuetudine in pātiaꝝ non potēte. Addo p̄terea: qm̄ lu
panaria facta ſunt. Et vt hoībus balneū ſic aereū ad ſa
nitatis regimē accōmodarent diligentiā non mediocrē
curā ſtudiūq veteres nr̄i appoſuere: de quo lr̄a ſuo lo
co. Et ne ſermo noſter trahaf in lōgū: ad ea per ꝯcluſio
nes venio que de his rebus a me ꝯcepta fuere. ¶ Acci
piendūq primo balneū hoc moderatū moderateq ſū
ptū: ⁊ in effimeris ac ethicis magnifice ꝯferre: qḋ ⁊ in
acutis ſenē noſtrū ypo. comendare ſic videf. iuuatiuꝰ
eſt in periplemonia q̄ in acutis balneū ſic comparati
uum exp̄mens ſuum preſupponens poſitiuū. Eſtq
ſnia hec omnium illuſtrū medicoꝝ. nam ſic poros ape
rit: malāq remouet in febre cōplexionē. infrigidat eniꝫ
⁊ humectat ⁊ humidi radicalis cōſumptionē ꝓhibet.
ſimiliaq agit in febribus iuuantia vt infra ſtatim. So
lus autem philippus medicus hic obdormiuit: ⁊ i ethi
cis ⁊ in effimeris ꝯferre negās: vt dux medicoꝝ terapē
tice decimo. Et de ingenio de effimeris loquēs octauo
ingt. Ducere quidē ad balnea opꝫ in declinatione pꝛimi
paroxiſmi. vnde princeps q̄rto can. in effimeris balneū
concedit cum eaꝝ paroxiſmus ꝯſumitur. Balneuꝫ hoc
quidē cutim rarificat. ſpūs cōſtrīgerat ac fortificat ipſos
reddēs aptos ad expulſionē ſpūs capinoſi: ⁊ cū ꝟ hūo
ralē materiā nō ꝯcitat cū nō ſit parata: vt his in quibus
ꝯtingit putreſcere in quibus eſt verendū: neq balnei
aq̄ opilantur pori: veꝝ potius deopilanf. tum propter
calidū cuius eſt aperire. tū etiā propter ſpūs qui intrāt
porificātes ⁊ viā ſibi faciētes: ⁊ qḋ extraneū eſt ſpūs ad
extra propellūt. Prohibef autē balneū tale vt actū vbi
de putredine eſt timere: ⁊ his qui ex opilatiōe effimerā
incurrerunt. ꝓpterea q balneatio febrē generat putri
dā in his qui ex nauſeatiua ſatietate ab ea capti fuerunt
⁊ a bubone. Et dux ſubdit: qui febriunt ex furore triſti
tia vigilia ⁊ ſollicitudine neq balneis indigēt: neq fri
cationibus multis. Et ethicā amplexantes dicamus q
ſolo Philippo excepto qui in experiētia forte deceptus
fuit. qm̄ balneū hoc debite nō adminiſtrauit. omnes il
luſtres medici hanc ſententiā pronunciauerunt in ethi
ca febrili ac ſenectutis balneum hoc magnifice confer
re: vt ⁊ a pluribus neceſſarium ſine quo eſſe iudicetur.
Hoc ſenſit dux ſuo de maraſmo decimo ac ſecundo te
rapentice. ⁊ princeps quarto can. Neq aliabas Sera
pio Raſis ceteriq illuſtres medici in alienaꝫ ſententiaꝫ
ſe conuerterunt. Balneum q̄q hoc vere p̄ aliis ethi
cis competit. cum temperet eorum caliditatem febrilē:
⁊ humectet maxime preparās cibum ad diſtributionē
per corpus: neq timendus eſt hic materie fluxus ſicut
in aliis ad locū: ⁊ aqua ſui oppoſitione febri cōtrariatur:
⁊ cū reliquis iuuamentis non paꝝ ꝯfert etiam nedum
ethicis: ſed extenuatis cibus. terapentice ſeptimo. De
bet enim propter aduerſantes balneū hoc non euacua
tiuum non reſolutiuum eſſe: vt q̄rto aphoriſmoꝝ: ſed
repletiuum ⁊ humectatiuum quale eſt aque dulcis cū
crate ⁊ menſurate calore ⁊ friditate. Modū aūt balnea
tionis hic ſilentio pretereo. qm̄ ſic ſcribendo nimium a
propoſito deuiare viderer. Sufficit eniꝫ ſic iuuamētuꝫ
eius in ethicis conſcripſiſſe: ⁊ qui euꝫ pulchre ac diffuſe
legere cupit. legat in duce ⁊ pͥncipe locis nunc paulo aū
preallegatis. Ueꝝ cōparando has febres dicendum q
in aere balnei effimerantes maiorem morā contrahe
re debent: ⁊ minorē in aqua. Ethici vero ecōtra. hos au
tem prius in aq̄ calla ſe balneare opꝫ. deinde in frida: vt
pori apti ꝯſtringanf: ⁊ humidū aqueū in eis contentuꝫ
retineatur. Hec autem operatio non niſi experti ⁊ pru
dentis medici eſſe debet: qui virtutem ⁊ ceteras natura
les res ⁊ circūſtātias bene prius conſpiciat atq timeaf.

¶ Et de his ſic expeditus: ad putridam me conuertor B
aſſerens balneū febricitantibus febre putrida balneari cō
ſuetis vel eum diligentibus: in eius videlicet declinatio
ne nullo exiſtente apoſtemate aut alia re ſic impediente
q̄ꝑpotenter conferre. Utq tes hec auctoritate digna fi
at hos in teſtes medicine pͥncipes adduco. Dux medi
corum terapentice decimo. Balneādos in balneis ⁊ ra
refactis vt ſirmarūꝫ: vel aquam frigidam vel vinū bi
bere cum viderimus cognitionem eorum que digerun
tur. Et pͥnceps quarto can. ſen pͥma illud hac concedit
hora. Nō eſt malum fortaſſis vt adminiſtref balneuꝫ ⁊
potus vini ſubtilis mixti. Dixit fortaſſis: qa opꝫ balne
andorū cōſuetudinē ⁊ amorē ad ipſum cōſiderare. nāꝫ
balneare amantibꝰ nō nocet etiam ſi bis in die precipitꝫ
vt ypo. tertio de regimine acutoruꝫ ⁊ de cura tertiane.
Balneū vero oportet ne approximēt niſi poſt digōnem:
⁊ apud declinationē eſt ipſuꝫ melior curatio ipſis ⁊ pro
prie cōſuetis. Et de flegmatica ⁊ quādo declinat egritu
do: nō eſt tunc introitus balnei ante cibū malus. Auer
roys colliget ſeptimo. Et ſcias q balneū in declinatiōe
febris collaudaf: quoniā ſuperfluitates febriles euacuā
tur. Balneum quidē hoc tempore adminiſtratuꝫ angu
ſtiam pororum aperit: ⁊ materiam eo euacuandam eua
cuat. Euacuat enim totū corpus mediante cute: ſimilr
humectat ſui aq̄: ⁊ calorem nō nālem contemperat. Di
ctumq eſt in declinatione: qm̄ aliis in tꝑibus ſuſpectū
eſt. Sed conſidera principis dictū de quartana inquit:
Et de illis quibus fit iuuamentū eſt ſeſſio in aqua cali
da dulci añ cibuꝫ omni die. Et balneatio q̄ humectat ⁊
non facit ſudare neq excitat caliditateꝫ: q loquitur in
pͥncipio. Cui cōtrariare videtur Aliabas tertio practi
ce dicens. Nec vero omnino vti oportet hoc in febre: qꝛ
in quartana balneum niſi cum ſtatus eius aduenerit:
declinatioq ceperit calefactiuū. tale autē ⁊ in quarta
na competit materia exiſtente indigeſta: cum frigida ſit
⁊ ſicca: ⁊ non parata vt alie ꝑ balneū cōcitari ⁊ effundi.
Reliquū humoꝝ ꝯcitatiuū euacuatiuū reſolutiuū: ⁊
hoc aliabas voluit non cōpetere. ¶ Et apud dicta hic
alia ponaf cōcluſio. q ſi febris illuſtris Marchioniſſe
quā flegmaticā enticiant medici in declinatione fuerit.
attentis paucitate ſuoꝝ humoꝝ ſuo bono ex regimine
habita: ſuaq vehementi corporis ſiccitate: ex febre aut
ex medicinis exiccantibus datis. balneū aque dulcis tē
peratum humectans ⁊ tempate calefaciens eſt ſibi hoc
tempore maxime conueniens: quā ſic ex habitis aucto
rizatam relinquo: q ſi cum putrida ethica aut ſenectu
tis aut febrilis coniungeretur: eo magis competere

arbitror. Conciliatoris aũt noſtri ſemper venerandam
ſniaʒ hic in mediũ adducã. Extimat arabes grecos vl-
tramontanoſqꝫ ex vſu balnei cõſuetudine ac in balneis
amore plus latinis iuuari debere: ⁊ ex eis minus noce-
ri. Et cũ latini his duobus careãt ⁊ in negligentiã dedu
xerint: ſintqꝫ maxime guloſi facti ⁊ in luxuria viuẽtes:
ciboſqꝫ omni cuʒ delectatione preparantes: ſic eoꝝ hu-
mores ad fluxũ ⁊ putrefactionẽ paratiores habere pu-
tauit. ꝓpter quod balnea ꝯcitari in ꝯpata ⁊ putrefactio
nẽ ſic deuenire faciliter heſitauit: quãobrẽ inqt. Et ideo
timeo non ſolũ in febrium declinatione: ſʒ etiã poſt earuʒ
ceſſationẽ non longe in balneũ ipſos adducere: ⁊ rarus
qꝫ inueni ſic in putridis ex balneo effectum conſeqꝫ lau
dabilẽ. Nã eniʒ humana nunc reddita eſt magis q̃ʒ pri
us delicata. Eteniʒ antiquos ꝯtẽta erat glãdiũ ⁊ caſtanea
rũ comeſtione: vt alimẽtoꝝ ſcdo. quare antiqui in bal
neo audaciores fuere etiã attẽta cõſuetudine ⁊ amore.
Conſideret mõ lector ſi in dñia nr̃a hec ſint que a balnea
tione ipediuit. Et in hoc terminat̃ dubiũ nr̃i diſſolutio
ad rem propriã. ¶ Sed per acceſſoria dicimus ꝙ con-
ciliator inter ſenem aliabatẽ ⁊ ꝓncipem nunc paulo añ
ſcripta ad ea que de impinguatione ⁊ macrefactione ex-
pectamus nobis magnũ erit fundamẽtũ. Neqꝫ de bal-
neo que narrata fuere: non mediocre preſtabunt auxili
um. ¶ Eſt aũt ex cauſis fortioribus maciei ſiccitas cõ-
plexionis meſerai͂caꝝ ⁊ aeris. Nã meſeraice cũ ſiccant̃ nu-
trimẽtũ non recipiunt: ſicqꝫ ſiccitas ⁊ macies augẽtur.
quamobrẽ balneũ humectatiuũ nõ exiccatiuũ neqꝫ re-
ſolutiuũ ex cãis q̃ ſcripte ſũt: ei q impinguari voluerit.
cuʒ ex his cauſis macies proceſſerit: nõ mediocriter ad
impinguationẽ accedet. Et vcm̃ eſt ex cauſis his: quoni
am plurime ſunt maciei cãe alie vt ꝓuatio pinguedinis:
cibi vſus eius ſubtilians. quare non generat̃ in corpe
ſanguis plurimus: aut quia non bonus: aut propter de
bilitatẽ virtutis in cibo opãtis: aut digeſtiue: aut attra-
ctiue ꝓpter corruptionẽ ꝯplonis cũ plimũ eſt frigidũ:
aut pꝑ quietẽ plurimã: cũ qua ſopitur virtus proprie:
qñ ſit poſt exercitia ꝯſueta: quoꝝ auxilio nã cibũ attra-
here ꝯſueuit. Cũ itaqꝫ illa dimittãtur nõ attrahit: aut q̃-
niaʒ generat̃ ſanguis nimis colericꝰ: aut qꝛ ſplẽ magni-
ficat̃ epar cõprimẽs. quare debilitatur epar: ⁊ ſplẽ plus
de ſanguine attrahit. Debilitatur quideʒ contrarietate
complexionis ſplenis ad eã que epatis: aut quoniã ver
mium copia vexat̃ corpus: aut in poris opilatio: aut fri-
gore: aut ab humoribus facta. quare non penetrat nu-
trimẽtũ: aut propter ſtricturã ⁊ ligaturaʒ diploidum ⁊
hmõi: que cauſa ſunt opilationis poroꝝ ⁊ viaꝝ tranſi-
tus cibi. Aut propter multitudinẽ reſolutionis p exer-
citiũ: aut p balneuʒ: aut p fortes ⁊ continuatas fricatio
nes factã: ⁊ eſt hec vna ex cãis iuuans ad macrefaciẽdũ
pinguẽ: ⁊ tu conſidera. Sic enim non figitur qḋ de nu
trimẽto attrahit̃ ad mẽbra. Et paſſiones quidem animi
ſunt ex his que multũ extenuãt. propterea dicebat dñs.
Spũs triſtis exiccat oſſa. Et vnaqueqꝫ haꝝ cauſarum
ſuo cognoſcitur ſigno. Has auteʒ cauſas ſic appoſui: vt
tue ſatiſfacerẽ voluntati. veꝝ te cupiduʒ ſcio vt in his ⁊
cura procederẽ: ſʒ hoc i loco ea proſequi eſſet nimis ma
gna deuiatio ab eo qḋ propoſuimus: ⁊ noſtri libelli ma
gis denigratio foret q̃ꝫ laus. Sufficiat tibi ð rebus his
ſuo tpe ⁊ loco me ſcriptuꝝ. Patere itaqꝫ equo aĩo mi. il
lu. domine ſi de balneo tantum locutus ero. vnde prin-
ceps quarti ſeptima. Et melius qdẽ balneũ eſt illud qḋ
eſt poſt digeſtionẽ primã: ⁊ cũ iaʒ deſcẽderit cibus. ſʒ co
medere cibũ poſt egreſſionẽ a balneo abſqꝫ ſupfluitate
eſt de cauſis impinguationis. Et balneũ qdẽ eſt bonuʒ
impinguatiuũ pluribus hominibus: ⁊ ꝓprie illis qui

ſunt in diſpõne q̃ eſt ſicut arefactio: ⁊ oportet vt ſit bal-
neũ poſt primã digõnẽ. ſ. qñ deſcendit cibus a ſtomaco
niſi in rebus eiſdẽ: ⁊ calefactis qdẽ eſt adeo ꝯgruũ ſcriꝫ
ex lacte de quo extractũ eſt butiꝝ: nõ facto acetoſo de q̃
poſt primi ſcda. Et cũ ipſʒ ingreditur ilico poſt ſaturi-
tatẽ: ⁊ ipinguat ꝓpterea ꝙ mãʒ ad exteriora corpis tra-
hat. veꝝ tñ opilones efficit: ꝓpterea ꝙ ſui cã a ſtõ ⁊ ab
epate nutrimẽtum ad mẽbra trahitur non coctũ. Et q̃r
ti ſeptima. Et balneũ poſt cibũ eſt vehemẽter attrahẽs
nutrimẽtũ ad corpus impinguatiuũ. veꝝ vtens eo ex-
ponitur opilationi accidẽti in epate ſuo: ⁊ proprie cuʒ ci
bus eius eſt cibus eoꝝ qui ſunt impinguandi: ⁊ pꝑ id
multiplicatur in omni qui querit hoc: ⁊ illi ſunt aptio-
res ad h̃ vt in eis multiplicẽtur opilatiões ⁊ lapis: quo-
rum vene in creatione ſunt ſtricte: ⁊ nõ ſunt omnes ita.
Et hic ſpeculator ĩter principis verba contrarietatẽ ap-
parẽtẽ conſideret: ⁊ ypo. re. acu. tertio. Sed neqꝫ balne-
andũ parua tẽporis mora poſt acceptum ius vel queq̃ꝫ
potũ. Et ego quideʒ non parũ admiratus ſum cum de
balneo in ꝯciliatorẽ noſtro legerim: ꝙ eaʒ apparẽtẽ con
trarietatẽ non excuſſerit: ⁊ ſilẽtio ptranſiuerit: neqꝫ mi-
bi cõciliationẽ facilẽ: ſed grauẽ conſtituo: ⁊ paucis clau
dens id ſcribo: ſuo in codice non raro alienam poſuiſſe
ſniam: cui ⁊ ipſe non aſſentit. quare primi ſecunda. capi
tulo. quidã ornate loquẽtiũ. locutus eſt ea in parte. alie
nã opinionẽ. quarti ſeptima ſubſcripſit propriaʒ. cuius
ſignum quoniam dixit. Et melius quidem balneuʒ ⁊c̃.
Nõ eniʒ apparet ratio quomodo cibus ſic indigeſtus
ad mẽbra tractus ab epate non alteratus oĩm nutrimen-
tũ mẽbroꝝum conueniẽs cedere poſſit: cũ difficillimuʒ
epati ſit cibi indigeſti maliciam corrigere. Nam cuʒ in-
greditur balneũ ieiuno ſtomaco trahitur ad mẽbra nu
trimẽtum: qḋ poſt venas epatis ⁊ in epate inuenitur ſic
mẽbroꝝ attractiua concurrẽte: cuʒ virtus illud magis
diligat q̃ꝫ indigeſtum. Et hoc in loco hec pauca ſuffici-
ant: ⁊ ypocratis dicta etiã infirmis intelligẽda ſunt. cõſi
dera. ¶ Agẽdum enim ex poſtea eſt vt quomodo bal-
neũ pinguẽ macrefiat. Inqt ꝓnceps ꝑmi tertia ⁊ freq̃uẽ
ter balneet̃ anteq̃ꝫ comedat. propter quod audiatur qḋ
⁊ ipſe alibi ſcribit in eadeʒ. Et tu quidem iam ſciuiſti ex
eo ꝙ ꝓceſſit ꝙ balneũ eſt calefaciẽs ⁊ infrigidãs hume
ctans ⁊ exiccans. vnde primi tertia. Qui vult reſolutio
nẽ ⁊ macreſieri: balneidus eſt dum eſt famelicus: ⁊ ibi
multũ moretur: vt dicere voluerit: vt balneũ tale ingre-
diatur qḋ vehemẽter exiccat ⁊ macrefacere facit ⁊ debi-
litat: ⁊ quarti ſeptima. Et eſt minoratio cibi ⁊ poſt bal-
neum ⁊ exercitiuʒ vehemẽs: ⁊ alibi. Et oportet vt ſit eo
rũ balneatio in ieiuno: ⁊ ſit aqua ſudare faciẽs: nõ aquo-
ſa humectans: ⁊ ſi fuerit aquoſa reſolutiua ſit aſſidua-
tio in ea: vt nõ accidat ex ea attractio ſuperflua abſqꝫ re-
ſolutione. Deinde non feſtinet ad comedẽdum ſup ip-
ſam: imo expectet ⁊ dormiat ipſam: aut moueatur ⁊ ex-
ercitetur: deinde quieſcat: poſt comedat rem debilẽ. ⁊ ſi-
militer ſit fricatio eius reſolutiua continua. Hec aũt di-
cta eſſe intelligantur de balneo aque ſimplicis. ¶ Reli
quũ eſt vt ſcribamus quid de balneis naturalibus dicẽ
dum ſit. qḋ magno cum deſiderio dominationẽ tuam
expectare ſentio. Accipiẽdum itaqꝫ balnea naturalium
diuerſis corporum diſpoſitionibus vario modo opari
quo videlicet ad macrefacere ⁊ impinguare. propter qḋ
vt clarior ⁊ expeditior doctrina de his habeat̃. his con
cluſionibus rem ipſam ſic claudaʒ. ¶ Prima corpora
munda ex vſu balnei naturalis macrefiũt. patet conclu
ſio quoniam ſic eorum caro ⁊ mẽbra reſoluunt̃ ⁊ exic-
cantur: virtuſqꝫ eoꝝ debilitatur ⁊c̃. ¶ Secunda corpo
ra immũda flegmate repleta ex vſu eius moderato im-
pinguari

pinguari cõſueuerũt. pꝫ concluſio qm̃ ſic reſoluto ſtãte virtutē opp̄mēte quo ꝓhibebat̃ gñatio boni ſanguinis virtus mēbrorũ ⁊ totius fortificata: in nutrimētũ bonũ faciēdũ fit potēcior reddit̃. q̃re pingueſcũt mēbra. Uerũ in p̄mis dieb⁹ accidit toti macrefactio: qm̃ nõ fit reſolutio humoris peccãtis abſq; reſolutione boni: ſꝫ in poſtremis pingueſcit corpus vñ accidit vt in his q ex nimio fluxu areſcũt: deĩde pingueſcũt ſic fortificata v̄tute per euacuationē maloꝝ humoꝝ virtutē p̄us opprimētiũ. Quib⁹ infero dominationē tuã ex vſu talis magis pingueſcere debere. quãobrem in caſu nr̃o balneũ aque ſimplicis dictũ plus cõmēdo. Et hec eſt cauſa quare quidã in coitu pingueſcũt: ⁊ q̃dã macreſcũt. ❡ Tertia: corpora colerica ⁊ vniuerſalr̃ q̃cũq; faciliter reſolubilia ex vſu balnei talis macreſcere putidũ ē. Nã in his ex forti reſolutiõe ⁊ exiccatione balnei nimiũ reſoluunt̃ ⁊ exiccãtur vt extra terminos ducãtur. Quid aũt de medijs ⁊ ceteris dicendũ ſit. ex habitis ſatis aptũ eē v̄r ſpeculãti. que omnia intelligenda ſunt virtute tolerãte: ceteriſq; naturalib⁹ rebus. Et balneo hic ſinē imponēs hoc vltimum principijs addo. Sꝫ q ſanitatē tantuꝫ vult conſeruare: balneum ingredi dꝫ poſtq̃ꝫ digeſtuꝫ eſt qđ in ſtomaco ⁊ epate eſt: quod ex ſenis noſtri acutoruꝫ regimine aſſumptum eſt.

Capitulum tertium de balneo vini ſimplicis.

A Balneum quidē tale vini etate ſuaq; vinoſitate differētias in ſe recipit: vt ex eis in corpus varios producat effectus. Nam cũ vinum nouũ qđ vnius anni tãtum eſt calidum ⁊ humidũ ſcribatur. vetus vero: qđ tēpus hoc exceſſerit calidũ ⁊ ſiccum accidit. ex vno humectari: reliquo vero exiccari vtriſq; calefaciētibus. Eſt equidē aque potentius: etiã ſi paria cetera obſeruata fuerint: cũ plus de forma hēat ⁊ penes eius multitudinē rei potētia attenditur. Neq; ſic vt aqueuꝫ in vſum venit: cum minus. Quia ex re in regimine ſanitatis ſic vt aqueum nõ accedit.

❡ Uerum q̃daꝫ curioſi nimis id aſſerũt in nouiter natis ad ſanitatis regimē accedere: ꝑcipiētes ſic natos ilico in balneo ꝑato vini nigri lauari: exiſtimãtes ſtipticitate vini mēbra in exitu ex vehemēti motu laxata magis q̃ꝫ ex

B aqueo cõfortari. Et cũ ad aerē deuenerint inſuetum: eo triſtari ob quã rē plorant: calido vini ſic iuuari magis. ❡ Uerũtamē locũ negatiue arguēdo in dictis medicorum non paruifaciã in rebus ꝑcipue de q̄bus diligēter ſcripſerunt proceſſeritq; in ſubſequētes oēs vſus eoruꝫ que dixerũt. Nõ vereor eorũ opinionē ſic arguendo deteſtare. Et ſi cetera ſeruētur paria ex parte gradus caliditatis ⁊ quantitatis balneum vini multo plus reſoluet ⁊ ad interiora penetrabit. quare iam nouiter natus cuꝫ ſit ex motu reſolutus: ſpiritus reſolubiles habēs ab eo ſic debilitatur: ⁊ via reſolutionis infrigidabitur: ⁊ debilitatum caput virtutis motiue primum organuꝫ a vaporibus vini ſic ledetur magis. ❡ Amplius in mēbris poſt balnei exituꝫ caliditas diſproportionata relinquetur q̃ a virtute vini veniet: ⁊ longiori durabit tēpore: naturaq; alter abit: ſicq; cutis rarior remanebit. quare ꝑparabitur per occurrentia aeris extrinſeci ad facilius pati.

❡ Item nouiter nati humectari indigent ⁊ nõ exiccari qđ ex vino cõtingere magis videtur. Balneuꝫ aũt aque tum tēperatum mitioris ac moderate magis caliditatis exiſtit: poſt cutis exitum frigiditate aque ad naturam ſuam paulatim deducte pori cutis condenſantur. quare aeri ſic magis reſiſtens ſit. ſicq; calor vnitur magis ac fortificatur. Ceſſat vaporum calidorum eleuatio ac calefactio: quibus caput ceteraq; membra ex balneo vini ledebantur: ⁊ caliditate ſic mitiori confortatur calor magis: ⁊ aqua calida magis abſtergit ⁊ mundificat. locus ſpeculationis eſt. ❡ Et vt actum quia in vſum regiminis ſanitatis non venit vt q̄ ex aqua: de eo aliqua hic memorabo vtilia breuibus pertranſiens in areolis vt in ceteris non proſequens. Comendatur in paraliſi ⁊ in neruorum paſſionibus in diſpoſitionibus iuncturarum. Et operatoris eſt moderare vini etatem potentiamq; ſecundum diſpoſitionis exigentiam. Et quidam curioſi medici iam in vſum deduxerunt in principibus ⁊ magnatibus ⁊ in quibus iuncture laxe ſunt: vt ſemp mane ⁊ ſero ante menſe introitum manus ſuas vino lauent quorũ ſilam nõ damno. Naꝫ ⁊ ſi vinum interius aſſumptum neruos ⁊ iuncturas ledere ſcribat̃. Id tamē exterius applicatuꝫ iuuare dicitur. Et eligibilius eſt nigrum ſtipticum q̃ꝫ album. verum ablutio cũ albo iaꝫ in vſum venit quoniam defedatio ex nigro veniens accuſatur. Quãobrē in vino albo infuſa ſtent prius odoriſera: que iuncturas ⁊ neruos cõfortant: vt ſaluia acorus roſa ⁊ hi⁹: q̃ variari habent tēporis conſtitutione varia: ac cõplexione ⁊ cõpoſitiõe huiuſmodiq; petētib⁹. De balneo aũt vinoſo a nobis tãtũ eſſe ſcriptũ.

Capitulũ quartum De balneo oleagineo.

Neq; in regimine ſanitatis olei balneuꝫ accedere vſq; modo legimus ſed ad recupandã ſanitatē experti ſum⁹ B Quia ex re vt locus eius ieiunus nõ trãſeat ⁊ infructuoſus: de eo q̃dã ſcribam laude ⁊ experiētia digna. Mirabiliter ꝯfert in ſpaſmo ex punctura vel vulnere facto: ſi mēbrũ doloroſuꝫ in eo multũ caſo ponatur: calorē confortando naturalē: ⁊ materiã ledētē reſoluēdo. Eodēq; modo in doloribus iuncturarũ confert. etiam oleuꝫ temperate caliditatis cũ quiete mēbri cõfert etiã materiebus entibus ꝑmixtis: ⁊ oleuꝫ ro. in his ꝑcipue cũ acã calida venerint obtinere videt̃ ꝑncipatum. ❡ Confert ⁊ valde in colica ex retētione fecũ facta: ⁊ ex vētoſitate ſi cum eo admixta fuerint ventoſitatē reſoluētia. Juuat ad lapidis exitum ⁊ precipue renum. vnde Aui. de eo ſectũda primi. 19. capitulo. Semicupiũ ingredi plenum tali: quale oleum eſt. Confert laxitudinē habētibus: ⁊ febres patiētibus longas frigidas: ⁊ eis qui cum febribus dolores habent neruorum ⁊ articuloꝝ: ⁊ habētibus ſpaſmũ ⁊ cuxeſ ⁊ vrine retētionē. Et opꝫ vt oleũ extra balneũ ſit calefactuꝫ. Q; ſi vulpes in eo cocta fuerit aut daboon: ⁊ exponitur taſſus: ⁊ factum fuerit quemadmodum nominabimus: erit melius qđ eſſe poteſt dolorem habentibus iuncturaruꝫ ⁊ podagram. ❡ Et ſinē ð eo faciã. ſi duo narrabo q̃ meis acciderunt in diebus. Albertus a ſale miles ferrarīēſis cũ calculoſus foret: ⁊ pluribus in horis a calculo vexaret̃: meo cõſilio balneũ olei tēperatum ingreſſus ſic vijs mollificatis ⁊ calore naturali confortato ilico a dolore ⁊ calculo euaſit. Ambroſius miles penſaurinus cum lapidem grandem in medio virge magno cum dolore teneret: me conſulente virga ſic in balneo olei tentat̃ ⁊ vias mollificata ſpacio quatuor horarum exiuit. Nam de inciſione virge apud medicos ſuos ſpe deſtitutos mentio fiebat. Et hec ſic rapti ð balneo olei ſcripta ſufficiãt.

Capitulum quintum De balneo lacteo.

c Cum lac cōplexione frigidū ſit ⁊ humidū natureqꝫ hūane ipſa aq̄ magis amicū arbitror ex eo balneū calidū quo ſaltē humectationē fieri q̄rimus ⁊ caloris confortationē ⁊ nō reſolutionem: vt in tabefactis cuiuſmodi ſunt ethici febrientes: ethiciqꝫ ſenectutis ⁊ hi⁹. ex alia cā vt triſtitia conſumpti: longe plus balneo aque cōferre. Magnifice etiā iuuabit hos q lōgo ex itinere ⁊ forti exercitio exiccati: hiſqꝫ q nimio calore areſacti ſunt qb⁹ ſuauis infrigidatio ē neceſſaria: ⁊ q̄ſi cōnaturalis. vnde primi ſeptima princeps. Et calefactio qdem eſt adeo congruū factū ex lacte de quo extractū eſt butirū: nō facto acetoſo: qḋ ⁊ de ethicis intelligi pōt. Verū q2 de lacte copiā tātā ſic nō habem⁹ nutu voluntatis. hinc de ei⁹ cōmemoratiōe ſupficialr fortaſſis medici locuti fuere. quos ⁊ ego ſeq̄ns: volo tn̄ de eo a me dictū eē. poterit. n. indagator ex habitis dū voluerit ad vlteriora ſe trāſferre.

Capitulū ſextum De balneo aereo humido.

D Balnei humidi aerei cura atqꝫ diligētia apud veteres tanta fuit: vt intuendā mortaliū ſanitatē in eiqꝫ recuperandam: illud magno cum opere fabricauerint. Et effectuū ſuorū varietatem conſiderantes: nō minus in dādis preceptis eorū ſtudiū fuit q̄ ex parte qualitatis eius corpoꝝ. temporis. regionis. ingreſſus. egreſſus ⁊ moreꝫ eos obſeruare colereqꝫ decet. Et ita eius iuuamēta ac nocumēta ſuis in codicib⁹ reſerarūt. in qb⁹ conueniat: qbuſqꝫ ꝑma balnei cōditio diſcōueniat vt aperte ſatis eius vtilitas neceſſaria cōprehēdat. Et fabricā hac ei⁹ formā ꝑ̄ᵐ amplexātes dicam⁹ eā pluribꝰ domib⁹ ornari neceſſariū eſſe. Amplam qdē decētē ⁊ altā in primis debere eē dicemus: vt aer cōſtrictus nō alteref: cū conculcatio aeris in loco anguſto vna ponat ex cauſis putrefactiōis ſue cauſatiuis: vt ſecūda primi. Sic enī magis vnitus potētior reddif q pati ab hominib⁹ nō pōt: vt inde refrigeriū nō habētes ſuffocari ſe videant: ⁊ cor in calefacto eē poſitum ſic indiſponif. Sitqꝫ luminarib⁹ amplis bene munita: vt per ea libere euentari poſſit aer in ea retētus a vaporib⁹ aq̄ etiā alteratus ⁊ ingroſſatus: ⁊ a cemēto ⁊ lapidibus illā indiſponentib⁹ que ⁊ claudi ⁊ aperiri poſſint voluntatis imperio. Ex qb⁹ apparet error eorum: qui eā ocularib⁹ vitreis ornant: q̄ claudi ⁊ aperiri nō poſſunt. Apparet error ſecūdo eoꝝ q eam paucis ⁊ paruis cū luminaribus ornant. In tres aūt caſas diuiſa eē dꝫ ſic antiquoꝝ v̄ba ſequens extrema conſiderantiū ⁊ mediū. Prima itaqꝫ frigida ſit ⁊ humida. tertia vero calida ⁊ ſicca. ſecūda aūt q2 media calida ſit ⁊ humida. hec enī cōparatiue ſemp inter ſe intelligant. Nā prima frigida ⁊ humida eſſe dꝫ ſecunde reſpectu: ſ3 comparatione aeris extrinſeci ad aliqualē licet leuē caliditatē declinare dꝫ: vt ſic frigida ⁊ humida dicat̄ reſpectu ſecunde ⁊ tertie. Secūda ad intenſiorē gradatim caliditatē accedit vt tamē calida ⁊ humida denominef ⁊ a ſiccitate omnino abſoluaf. Tertia vero cū ceteris calidior exiſtat: ⁊ extrema calida ⁊ ſicca dicaf ⁊ reſolutiua. Hec aūt omnia ſic ordinata fuere: quoniam cum natura repētinam non patiaf impreſſionē: vt tranſitus de extremo ad extremū per mediū fiat. medicus ſic nature adiutor eſſe debꝫ. Has tres ſufficere viſe ſunt principi ⁊ Alhabati ſeni: l3 quartā terapē. Dux quatuor enarrauerit. Nos aūt ytali duab⁹ caſis tantūqꝫ vtimur: quarū primā refrigeratorium nominamus. ſecundā vero eſtuariū dicimus. ¶ Et materialia eius declarātes dicimus ꝙ duplici ex materia confici pōt: aut ex lignea: aut ex lapidoſa. Et certe ligneam magis cōmēdo: q̄m aer nō ita ex ligno vt ex lapidib⁹ ⁊ cemento alterarī. vn̄ ⁊ cum euentaf vtraqꝫ: melius in lignea rectificaf aer. Hāc. n. nobilib⁹ ⁊ potētib⁹ magis comēdarē q̄ꝫ in eo tpe vidi canalib⁹ aque vapores ad loca deferētib⁹: que neqꝫ plūbea ſint neqꝫ enea: quoniā ex virtute eoꝝ aliqd malitie aſſumit aqua vt actū. Q. ſi lapidea fuerit eligaf vetuſta: quoniā ex cemēto nouo vt ſupra: impreſſione ei⁹ in aerem ſic alteraf. Sitqꝫ ſtannea cacabus: q̄m in ea q̄ꝫ in nō ſtannata minus multo alteraf aqua vt experiētia potando ſentimus. Et vt ab hoc loco vacuus non diſcedas: q̄m ex hoc ſcire infructuoſū tibi nō facio: audi philoſophū. Q. uidā faciūt ex ere vaſa ad comedēdū ⁊ bibēdū in eis ⁊ nocet eis multū: ⁊ maxime illis q aſſueſcūt. nā parati ſunt tales incurrere elefantiā cancrū ⁊ dolorē epatis ⁊ ſplenis ⁊ malitiā cōplexionis: maxime comedētes in eis res acres ⁊ bibētes in eis vina dulcia. Et tu cōſidera hoc in loco alchimiſtas tatias ⁊ vaſa q̄ grā honoris in domo magnatum tollunf. Et ſequif q̄ſi comedūt cibū q ſteterit die vna ac nocte eſt peius multū. Et quādo ponif vas eneum ſup piſces aſſatos calidos: ſiūt venenū mortiferū. Hec aūt in ſtannatis vaſibus nō veniunt. Abſtineāt itaqꝫ ciues in vaſis eneis aquā reſidere q̄ in potu vti volunt: ⁊ ſuis in cōdimētis que ſtannata nō fuerint. nā ⁊ vetuſta conſuetudo in cōtrarium ſic damnāda eſt. ¶ Aq̄ aūt cuius vapor aerē calefacit bona ⁊ electa eſſe debet: nō putrida: nō cenoſa: nō valloſa. nā ex radice mala malus egreditur fructus. Ex groſſa aūt valloſa vapor exit groſſus malus aerem ingroſſans ⁊ inficiēs. quare ſic calefactus amplius ad interiora corporis penetrās in eo malam inducit qualitatē opilationes fortes: ex quib⁹ paratur corpus ad humorū ſuorū putredinem: ad varias egritudines ac febres. Unde princeps ſecunda primi. malus aer eſt cui admiſcētur vapores ſtagnorum lacuum. Q. uare certe nō mirandum eſt ſi homines ex vſu eſtuarū ex mala aqua confectī pluries infirmātur. quare in ciuitatibus vallibus propinquis: apud quas pertrāſit aqua currens: vrbiū reſſores apud eam eſtuaria fabricari: ⁊ non in ciuitate iubere deberēt. nam eligibilior eſt aqua currens. Et vt lectio hec minori cum tedio a te pertranſeatur: vnum hic iocoſum adducā. Nam ea eſtuaria viſitantibus cenoſis cū aquis cōfecta: id accidit qḋ ⁊ nobili a barbitōſore ruſtico raſo cōtingebat. Nā cū eū ſic raderet: ſepeqꝫ faciē raſorio vulneraret. nullūqꝫ ꝓ̄ptius remediū habēs: ex diploide lacerata bombacem extrahebat: ⁊ vulneri ne inde ſanguis emanaret ilico apponebat. Cūqꝫ eū demū ſic raſum dimitteret. vt mos ē hoīū eo ī tpe ī ſpeculo ſpeculat⁹ eſt: riſit dixitqꝫ o magiſter qd egiſti. nā plures q̄ꝫ an̄ in barba me pilos hēre video. His ⁊ ſilr accidit q lutuoſa cū aq̄ ſe abluūt. nā pori cutis ceno pluri ſunt repleti omnes. ¶ Ligna aūt bona nō putrida eē debēt. vn̄ ſcōs aphōꝝ cōmēto. 41. Scio. n. q̄dā in balneo mortē inde diſſolutū: q2 balneū ex lignis nociuis erat calefactū: ⁊ adeo obſtricta ꝑ totū eſſe debēt: vt fumus fabricā nō īgrediaf a quo multū ledif aer ⁊ corpus humanū vt infra. Calitatem aūt aeris ꝓ efficiēti cauſa ponatur a vaporib⁹ aque calidis īmediate eueniētē: quā moderare oꝫ ſm vtilitatē a medico intētā. Et balneatorum officium eſſe deberet. verum cum idiote ſint ⁊ ignorantes plurimos committunt errores: vt omnibus intrātibus idem ac cōmunis ſit aer. eiuſqꝫ caliditas que vni conuenit vt frigidor

alteri diſcōueniſt vt calido. Qua ex re cōtingit aliquos
ſaluos eſſe: aliquos infirmari. q̄re ſic eū moderare opoꝛ
tet cū omnib⁹ cōmunis hec fructuoſa minime eſſe poſ-
ſit. Uerū cum delectationis gr̄a: q̄ȝ ſanitatis diligaſ ma-
gis: ſitqȝ magiſtroꝝ animus ad lucrū ⁊ nō ad hominū
ſanitatē intētus: hinc omnia hec peruertunſ. Corpoꝛa
itaqȝ diuerſimode cōplexionata varijſqȝ diſpoſitionib⁹
oppꝛeſſa: varia ſibi balnea cōſtituūt. Cōtēplenſ itaqȝ in
ꝑmis tēpoꝛis ꝯſtitutio. regio. conſuetudo. ad balneum
amoꝛ. virtus. habitudo: ceteraqȝ talia. Aut accidentia
quoꝝ alia ad balnea hoꝛtanſ: ac maioꝛē moꝛam: cetera
ab eo abſtinentiā aut minoꝛē moꝛā. Neqȝ ſit eoꝛum in-
greſſus niſi ventre vacuo: ⁊ moꝛa ad virtutis tolerantiā
⁊ lenitatē vt actum. quo in tēpoꝛe gradatus fiat exitus:
ne de extremo ad extremū repētinus trāſitus fiat: quē
nā minime hꝰ tolerare ſolita eſt. Q: ſi in camera vt de-
cet particulare balneū fiet: poterit ab ipſo ad lectū imme
diate trāſferri: vt iam mos apud latinos inoleuit. Eſt
q̄ȝ exiccādus q ſic in balneo ſudauit añ eius exitū: ⁊ in le
cto reponēdus etiam vt ſudet ꝑcipue in quo euacuatio
querit ⁊ reſolutio. Q: ſi ſola humectatio diligiſ ac calo
ris nāłis cōfoꝛtatio: nō ingrediaſ lectū ſaltē vt calefiat: ſȝ
foꝛtaſſis cōcedit ad q̄etē: vbi virtutis aderit debilitas: q̄
res pꝛudētie medicoꝝ aſtantiū relinquēda eſt. Iuuame
ta autē ⁊ eius nocumēta in dicendis aperientur. ℭ Po
ſtremo de moꝛa in balneo. Et ſi de eo aliqua ſcripta ſint
tantū dicatur ꝙ humectationē querentes in humido
maioꝛē valde q̄ȝ in ſicco trahere debēt: qui vero reſolu-
tionē euacuationēqȝ magis econtra agāt. Quibus om
nibus pꝛima areola ſic manifeſtata relinquatur: ad cete
ras me cōuertēs. ℭ Operationes. ℭ Operatio natura
lis balnei eſt calefacere ſuo aere: ⁊ humectare ⁊ exiccare
ꝑ accidēs vt actū: ⁊ aliqualiter per ſe. cum caliditas ſit
per ſe etiā ſiccitatis pꝛoductiua: vt multi tenēt. vnde pꝛi
mi ſecūda pꝛinceps. Quoniā quelibet caliditas exiccat
infrigidat etiā caloꝛē naturalē multum reſoluendo: vt
actum de aqueo. ℭ Membꝛa capitis. ℭ Caput replet:
humoꝛes ad oculos fluere facit. ꝓpter quod ⁊ vltramō
tani eſtuaria ſollicitātes: oculos ſcarlateo coloꝛe ſufful-
tos habēt: quā rē foꝛteſſis alius deo baccho attribuet.
ℭ Membꝛa pectoꝛis. ℭ Frigus ex pectoꝛe tollit: pul-
monem purgat ꝑcipue tertia in caſa. ℭ Membꝛa tertij
vētris. ℭ Urinā pꝛouocat humiditates diſſoluēdo. re
nes debilitat ac coitū. qua ex re multoꝝ in coitu debili-
tantur iuuenes qui aut in balneo aut imediate poſt exi-
tum eius cū meretricibus coeunt. ventrē ſtipticat.
ℭ Membꝛa iuncturarū. ℭ Iuncturas laxat ⁊ debili-
tat: eaſqȝ ad doloꝛes podagricos pꝛeparat: pꝛecipue cū
fuerit eius aſſiduus vſus. Unde ꝑnceps vigeſimaſecū-
da tertij de pꝛeſeruatione ab incurſu podagre. Et mino
ret in balneis: quoniā humiditates fluere facit ad iun
cturas. Quare a lotione frequēti pedū qui ſuſpecti ſunt
abſtineant. ℭ Uulnera ⁊ vlcera. ℭ Eis nocet. ℭ Fe-
bꝛes. ℭ Secūda caſa febꝛicitantibus confert: ⁊ pꝛima
deinde: quoniam ethici reducēdi ſunt de ſecunda ad pꝛi
mā. Et de his in dubio ſupꝛa. ℭ Hoꝛa ingreſſus ⁊ egreſ
ſus. ℭ Iam dictum eſt de eis nunquid eligibilioꝛ ſit in
greſſus matutinus ſerotino: ⁊ ſtomaco iā euacuato. Di
catur pꝛimo: tempoꝛe calido eligendus eſt matutinus.
frigido vero circa vigeſimā hoꝛā: quia aer minus frigi-
dus eſt. Et qui ex eo ſanitatem tantum querit mane in
grediatur quo tempoꝛe facta eſt digeſtio in ſtomaco ⁊
epate. Si vero alia ex cauſa ingredi voluerit: eā conſide
ret: ⁊ ſic tēpus ꝓpoꝛtionatum eligat. nā calidum ad re-
ſolutionē magis iuuat: ⁊ hꝰ. ℭ De moꝛa ſepe ſcriptum
eſt ad tolerantiam ⁊ coꝛpoꝛis leuitatē: ⁊ vltra ſi a medi-
co magna queritur calefactio: reſolutio ⁊ hꝰ. ℭ Regi-
men. ℭ Intrent ventre pꝛius vacuo: ſtomaco ieiuno
exeant ne a frigoꝛe ledanſ: hꝰ tecti: lectū ingrediaſ vt
actum: cibenſ cibis reſumptiuis dū fuerint a caloꝛe mē
bꝛoꝛum quietati: ne membꝛa ſic calefacta nō coctū cibū
ad ſe attrahant. Ex q̄b⁹ apparet eoꝝ erroꝛ qui ilico poſt A
egreſſū oua ſoꝛbet ac comedūt: vinū bibētes nō medio
criter potēs. qđ certe mēſurari dꝫ. neqȝ in omnib⁹ equa
lis potētie offerēdū eſt: ſȝ attēdanſ etas. cōſuetudo. vir-
tus ⁊ hꝰ. ac vtilitates ꝓpter quas balneū a medico eſt
cōceſſum. Neqȝ eo in die aeri libere ſe multū exponat.
ne ex ſubingreſſu aeris: ſic apertis poꝛis ledaſ coꝛpus.
Plurima alia addi poſſūt: vt ꝙ macreſiat impinguet ⁊
hꝰ. vt in queſtione actum: q̄ ex habitis colligēda ſunt:
⁊ cōſideret ſpeculatoꝛ. Et hec de balneo aereo humido.

Capitulum ſeptimum de balneo aereo ſicco.

Alneum aereum ſiccū B
qđ noſtri ſtupham nominat fabrica eſt cu
ius aer per mediū quoddā furnellū appel-
latum ſic calefit qđ a furno differre ſic vide
tur: quoniā furni aer ab igne imediate igni
tur. Hunc aūt locū quā maxime ſeptētrionales frequē-
tāt. ytaliqȝ quoꝝ habitatio illis ꝓpinqua eſt: vt tridēti-
ni feltrēſes foꝛoiulienſes ceteriqȝ tales. Qua ex re de eo a
me ſic ſcribēdū eſt: vt ⁊ his omnib⁹ pꝛoficiā. Nā hyema
li tēpoꝛe eis locus eſt veluti cōtinua ſtatio. neqȝ id cupi-
unt vt ſanētur: ſȝ vt frigoꝛis rabiē fugiāt: ⁊ hi pꝛemaxi-
me q̄b⁹ indumētoꝛū calidoꝝ copia nō adeſt. Cōtēplabi
mur itaqȝ vt ī humido actū: materiā: foꝛmā: aeris equa
litatē: quib⁹ conueniat magis iuuamēta dicētes. ℭ Et
materialia amplexātes dicamus. pꝛimo fabricam hanc
quādoqȝ ex lapidib⁹: nūc ex lignis: nōnunq̄ȝ ex vtriſqȝ
confectam eſſe. Cuius electionem ad areolam pꝛimam:
quoniā is locus ſuus eſt: ſic reſeruabo in foꝛma eius ꝓ-
ſequēs. ℭ Debet enim locus hic amplus eſſe: quoniā
anguſtatus aer cito coꝛrumpitur cum nouo non euēta
tur: pꝛecipue cum aer in eis odoꝛibus ciboꝛum altereſ:
ac frequētātium aer permutetur. De cuius alteratione
ſuo loco dicetur. Sitqȝ feneſtris munitus que aperiri ⁊
claudi poſſunt: vt inde euentetur aer. Et ſit vnum lumi
nare verſus plagā ſeptētrionalē ceteris maius: vt inde
melius rectificetur aer. Ex quo apparet vt ſupꝛa erroꝛ
eoꝛum qui luminaria parua ac pauca in eis oꝛdināt: qđ
vt inde calidioꝛ reddatur locus ſic conſici faciūt. Nam
oꝛnatum eſſet decet vt inde delectabilioꝛ reddatur: quo
niā multe ſtationis locus eſſe dꝫ. Quāobrē potētes
luminaria vitris oꝛnata ac picturis amenis eū fabricēt.
Et vt locus ſemꝑ iocundioꝛ reddatur: in eo ſint q̄ ani-
mum dulciter molliāt ⁊ a curis deuiēt: vt ſchacoꝛū lu
dus. alearū. cartularū ⁊ hꝰ. Uinum autem hic ſilentio
pertranſeo: qđ ⁊ dulce feroces ac triſtes ſpiritus molli-
re ac ſolare ſolitum eſt: vt ⁊ omnes ad cantilenas pꝛouo
cet. Sint etenim ludi hi ſolatio non lucro dediti: ne fu-
roꝛe ira accendātur humoꝛes: quos ⁊ loci caliditas ſic
ad incurrendas febꝛes q̄ȝ maxime pꝛeparet. Actum de
foꝛma: conſequēs eſt vt de mā dicamus: ⁊ in pꝛimis pꝛi
ma ponaſ areola. ℭ Electio. ℭ Eligaſ que ex lapidib⁹.
conſtructa eſt: lignis aut aſſeribus vallata. Lapidea au
tē cauſa ſunt aut ꝑ antipariſtaſim: vt calefactus aer am
plius calefiat: ⁊ ſic minoꝛ aut remiſſioꝛ requiriſ ignis:
qua ex re non ſic igniſ aer neqȝ diſpꝛopoꝛtionaſ: vt ex
igne intenſioꝛi pꝛouenit: aut ſi recipiunt caliditatē eiqȝ
in aſſeribus conſeruāt. ob quā rem non eſt ita neceſſari
us continuus ignis: ⁊ calefactus aer eoꝛum frigiditate

ſua in caliditate moderaſ. Aſſeres aūt ſicce ⁊ poroſe eligā tur: nā ſicuti poris latiores facilius caliditatē recipiūt: vt aer mitior inde reddaſ. Nā in ſubā denſiori ipreſſa ad calefaciēdū potētiora redduntſ. q̄re nō tm̄ neq̄ ita potēter diſtēpabitur aer ad q̄litatē ei cōtrariā. Quib⁹ inducaſ ex aſſerib⁹ piceis fabricatā eligibiliorē. nā laricie aut cupreſſine aut nucee ⁊ hi⁹. ſunt dēſitate nimia pcipitātes: neq̄ aer in eis impreſſus eque bene poterit euentari: vt q in poris erit latiorib⁹. Aer eni q bn̄ euentari nō poteſt facile corrumpiſ. nam ſi aer in corde attractus nō euentareſ p ſuccedentē ſtatī corrūpereſ. Nam cū aer ſic remanet nō euētatus: corpus ad egritudinē p̄parat. quoniam aſſociaſ ei qualitas cōtraria ſue complexioni. Princeps. Et aerē nō deferēs dico q nō; nimis calidus ⁊ ſiccus eſſe dꝫ. quoniā ſic cor ad lapſum calidū preparat: qd̄ refrigerare deberet: ſicq̄ anhelitū grauat. quare aſmatici ab eis ſe cuſtodiāt: maxime quib⁹ eſt aſma ex catharo humido: quē diſſoluit illa caliditas: ⁊ fluere cum ad pectus facit. Pingues etiā q ſic refrigerio indigent: colerici multū: ⁊ hi cōſimiliter calidi. humores eni colericos cōmouet: iuncturas laxat: qm̄ fluere facit mās vt actū de humido: ſpūm reſoluit: virtutē debilitat: ac animū eneruat: his maxime q eo delectanſ: ⁊ colerā ſupera re facit. Nā ⁊ ſi humana corpa nimia aeris caliditate diſtemperenſ vt virtus deijciaſ: qd de caliditate aeris extranea dicem⁹. Cuꝫ caliditas ſolis nobis vdut n̄ālis ſit: cū ſol ⁊ homo hominē generēt: vt magno placuit philoſopho. Ex lignis eligānſ ſicca ſalicina vel alia poroſa: nō denſa nō valloſa: ſed in cultis locis nata. Furnellus ex creta ſiue argilla fiat. nā laudabilior q̄ꝫ ex cemento: q in altero angulorꝫ loci ſundeſ: vt ꝓpinquus ⁊ diſtānus ſtare poſſit q maiorē aut minorē caliditatem q̄rit. ¶ Et cū de aere quantū ad ea q̄ intrinſeca ſunt actū ſit. aliqd de extrinſecis ad ipm̄ ſpectantib⁹ dicēdū eſſe puto: vt q primo ex ingredientibus non alteretur. Aer eni ex frequētia hominū ſic clauſus notabiliter alteraſ: quā rem manifeſte declarat aer ſcolarū: in qbus habitāt puerorū copie: qui cōtinue eſt per oſtia ⁊ feneſtras euētatus. Ita q̄ euitāda eſt hominū frequētia p̄cipue infirmorꝫ: ⁊ eorum q fetidum habēt anhelitum: aut fetorem pedꝫ ⁊ hi⁹: que aerem fetidum reddūt. nam ſic morbi efficiunſ veluti contagioſi. Quamobrem p̄ncipes ⁊ potentes qbus vſus eſtuarij eſt aſſuetus: tēpore ſuſpecto ad peſteꝫ omnino prohibeāt ingredi eos qui ex locis infectis venuit. Itē cū ptiſis egritudo contagioſa ſit: ſeruiētes ptiſicos exulent: ſicq̄ in ſimilibus ſeruādū. ¶ Euētādus eſt itaq̄ aer eſtuarij q̄ꝫ frequēter: vt ex cauſis extrinſecis alteratus rectificeſ: vt ſunt cibaria: a qbus alteratus fuit: vt cortices cancrorū vinū brodialia aleū cepe. q̄ apud vltramontanos in eſtuarijs veniunt ad prandia ſepe. ¶ Rectificādus eſt ⁊ continue cuꝫ odorib⁹ gratis: dico gratis quoniam non idē odor omnib⁹ gratus eſt. Nam eſt eius alteratio ſiue putrefactio multū verēda. vñ princeps. aeris putrefactio multū timēda eſt: quoniā cū putreſcit incipit humorē putrefacere: qui a corde circūdatus eſt: qm̄ ad ipm̄ propinquus accedit q̄ꝫ ad aliud. Sed qui ea ſtupha ad conſeruandā ſanitatē voluerit vti aerē eius ſic moderet vt neq̄ calidus ſit. Semp autē aut ad tēperamētū: aut infra in caliditate ipm̄ producat. inſpecta virtute complexione tēporis cōſtitutione regione cōſuetudine ⁊ hi⁹. ob q̄ diuerſa diuerſificari habꝫ. Ipſe q dē aer refrigeriū cordis eē dꝫ: ⁊ calorē ſuū tēperare: non ad lapſuꝫ deducere ad actū. Accidit ⁊ quandoq̄ vt corporis diſpoſitio lapſa calidiorē regrat: qui medici conſilio moderādus erit. Rectificaſ aūt cum his q̄ boni ſunt odoris: virtutē vitalē ac animalē confortantibus nō excedentibus in odore: quoniā ſic omnis imoderāta qualitas actū deijcit proprie virtutis: vt medicorum dux ſecūdo tegni. Neq̄ odor ſit aſſiduus: neq̄ rerū in multa quātitate poſiterū: ſed ſit odor leuis ſuauis non multū imprimēs. Ad hoc aūt valētia ſūt plura: vt iuniperus ſi accēdaſ: deinde extinguaſ fumus eius ſuauis ⁊ odoriferus eſt. laurus. mirtus. roſmarinus. Itēꝫ ſandaraca aut thus. laudanū. trociſci de galia muſcata oſeliti. ſiue auicule de cypro. nux muſcata. gariofili. cortices pomorū odoriferorꝫ in faucib⁹ furnelli poſiti. Scopis omni ſero: mundare aptis luminarib⁹: ⁊ thure aut alio odore deinde ſuffumigare: ignēq̄ prope diē de nouo accēdere. ¶ Operationes. ¶ Eſt calefactiuū exiccatiuū: cū aer ſit calefactus erit reſolutiuū ⁊ hi⁹. Qꝫ ſi tēperate aut infra tēperamētū calidū fuerit: corpora ſic a frigore defendit. Quare ſenib⁹ quib⁹ calor deficit: ⁊ pueris qui ſic a frigore faciliter patiuntur: cōueniētior erit frigidiſq̄ natura. Reddit corpora a frigore extrinſeco paſſibilia. poros ſic aperiēdo cutim ledit: ⁊ ſic paſſibilē facit. Quare cōſulēdū vt intrās pannis ſe exuat ſiue alleuiet: vt cum egreſſus fuerit eos reaſſumet: vt a frigore ſe ſic tueatur. ¶ Mēbra capitis. ¶ Caput offendit: ei⁹ dolorē inducit: maxime cū calidū fuerit. Quoniaꝫ omnis caliditas euaporationē facit. princeps. Oculos paſſibiles reddit ac debilitat. quare facili⁹ a frigore leduntſ ſic apertione pororꝫ ſpirit⁹ viſibiles diminuit. Quare qui in talibus obſeruanſ: oculos ſepe ſcarlateo ſuffultos habent. Nā ad eos debilitatos mā fluit catarralis: ⁊ fluxa nō cōſumitur. mēbra eniꝫ debilia fortiū ſic ſuperfluitates recipiūt: ad ſurditatem ſic preparat: etiam connaturalis aer ſic ex tali ledi videſ. ¶ Membra pectoris. ¶ Tuſſim inducit: ⁊ pectus ledit ac pulmonē: precipue cū eius aer fuerit nimis calidus. Eſtq̄ tuſſis cauſa nō raro per accidēs factiuū: cū ex eo ſic calido ad aerē extrinſecū notabiliter frigidū corpora trāſmutenſ. Videmus eniꝫ in autūno corpora mutari propter aeris eiuſdē mutationeꝫ. nunc ad calidū: nūc vero ad frigiduꝫ. ¶ Membra tertij ventris. ¶ Digeſtiuam debilitat ſic ad caliditateꝫ extrahendo: ſed in ſiti augmentum preſtat. quare in eis bibuli libenter conuerſantur. Urinam minuit: ventrem ſtipticat ſudorem prouocando: ac calorem ad extra trahēdo ydropiſi confert. vnde princeps. Et eſt preterea cum ingrediunſ balneum ipſum ſiccum exiccat ⁊ cōfert ydropiſum habentib⁹ ex laxitate. ¶ Membra iuncturarꝫ. ¶ Iūcturas laxat. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Eis in hyeme nō nocet: maxime ſi ex humore fuerint ſrido. ¶ Febres. ¶ Febricitantib⁹ febre ex cā ſrigida vt flegmatica conuenire maxime videſ. Et quoniam in melancolicis febrib⁹ maior eſt intentio ad humectanduꝫ ſic conferre nō videtur. ¶ Ingreſſus ⁊ egreſſus. ¶ Ingrediantur cū paucitate veſtium: ⁊ cū multitudine egrediantſ: bene capite muniti. Cōuenit magis vt actū ſenib⁹ debilibus ⁊ pueris ⁊ paraliticis purgatis. Et cū regimen ſit in eis quotidianū ⁊ conſuetudinariū: de eo non aliter dicēdū q̄ꝫ de conſueto. Et breuiter aer ille calidus diſſoluit laxat rubificat: qꝫ ſanguinē ad exteriora trahit: q ſi ſupfluit colorē efficit citrinū: quoniaꝫ reſoluit qd̄ attraxit. Ex qb⁹ eius nocumēta colligunſ: q̄ cōſideret qui eo vti voluerit. Et hec de ſicco aereo.

¶ De balneo ſicco igneo.

Furnum vt actū balneum ſiccum igneū appellare non longinquū a veritate eſſe videſ. Cum ⁊ eius parietes imediate ignis calefaciendo attingat. Qꝫ ⁊ ſi in ſanitatis conſeruationeꝫ ſic accedere non videaſ: in eius

tū recuperationē nōnulli eo vti laudarūt. Un̄ vbi fortis queritur reſolutio ac exiccatio toto corpore mala diſpoſitione frigida ⁊ humida infecto: vt in aſclite aut in timpanite. In qua ⁊ ſi ſit ventoſitas: tamē ab aquoſitate abſoluit̄. Quare homines ydropicos tales in furno locēt: capite exterius ſituato. etiam ſi extrema ſic humida aut tumida forēt: cū eo aere reſoluūt. Q̄ ſi fortis reſolutio queritur ac exiccatio: cum eo compleri poterūt: vbi conuenienter applicetur. Hūc autē cōuenientem applicationem medicis relinquo: ⁊ his qui de accidētibꝰ noticiam habebūt. quorū opus prudentia duci dꝫ. Hec pauca de igneo volo intelligētibꝰ ſufficere.

¶ Liber ſecundus de naturis ⁊ proprietatibus balnearum naturalium.

Capitulum primū de inueſtigatiōe cauſarū caliditatis termarū naturaliū.

A Non paruā prouinciā aggredi me ſentio mi illuſtris dn̄e: cū de naturis ⁊ cauſis caliditatis balnearū naturaliū a me peragēdū ſit. cū in altera harū rerum plurimos philoſophos diſcordes fuiſſe me legiſſe meminerim. Nā apud philoſophorū principē ſuo de ꝓprietatibꝰ elemētorū non paucorū philoſophorū varias opiniones recitant. quas abolere ⁊ annullare omnino enixus eſt: vt ſic inter eas ſua eluceſcat opinio. Eſt equidē horū ſapiētū diſcordia certiſſimū rei magne ſignū: q̄ a philoſopho magno ſic ſcripta ſunt. Uerum alterā ⁊ ſenſibilē magis ⁊ rudiorē opinionē in mediū adducere tētabo: fortaſſis tibi mentibuſqꝫ aliorū gratā magis: q̄ cū aliis cōnumerare nō eſt qn dealbaſcā q rudiſſimus ſum ac pene ignarus ⁊ ab eorū opinionibus ſic deuians. Uerū ⁊ ſi in cauſa caliditatis lōga perſcrutatione aduerſantes fuerint in ꝓprietatibꝰ tamē ⁊ naturis vnius ſententie fuiſſe viſi ſunt. Quamobrē cū in his ꝓſequi inutile ſatis eē putē: equo aīo patieris ſi raptim illas abſqꝫ longis recitabo. Nā earum recitatio a me fiet: vt quātū ruditatis opinio noſtra ſapiat: a te melius comprehēdatur: cū oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcāt. Narrabo itaqꝫ opiniones ꝓut in littera Ariſtotelis iacēt: ne in earū recitatione diminutus aut ſuperfluus eſſe videar. Mileus philoſophus locutus eſt in eis: dixit autē ꝙ cauſa qua eſt aq̄ termarū calida nō eſt niſi per ventū calefacientē in ꝓfunditate terre ⁊ cōcauitatibꝰ q̄ ſunt in vētre eius. q̄re conuertit̄ illa caliditas ſup aquā ⁊ calefacit eā: ⁊ ſic egredit̄ calida. ¶ Rentiphilus in illo ſermone in quo cōtrariꝰ eſt mileo: ⁊ ſecuti ſūt eū multitudo dixit: terra ꝙ illo loco ē rara nō cōiūctarū partiū. vehemētis mollificatiōis: cui ē durities. quare ingredit̄ eā caliditas ſolis: ergo calefacit aquā in cōcauitate terre in cauernis ⁊ foueis que ſūt in ventre. quare illud eſt cauſa iſtius caliditatis. ¶ Democritus autē dixit ꝙ cauſa in caliditate huius aque eſt: ꝙ in concauitatibꝰ terre que ſūt in ventre eiꝰ ſūt montes calcis: cū ergo currit aqua ſuper illā: calefit ⁊ egredit̄ aqua calida ſuper faciē terre. ¶ Ariſtoteles: quia ergo manifeſti ſūt quidā de ſermonibus eorum per inquiſitionem preſentē dicā nūc in illo ſermonem cōuenientem ad comprehēdēdū ꝙ certū eſt ⁊ neceſſariū. quoniam aqua currit̄ ſuper mineram ſulfuris. quare calefit ꝓpter illud. Et ſignificatio illius eſt ꝙ aliquid odoris ſulfuris ē inuētū in illa aqua: ⁊ quādoqꝫ inuenitur in ea ſapor eius. Extinguitur autē candela ⁊ remanet cū licinio et igne: ⁊ puluerizatur ſuper ipm̄ puluis ſulfuris ⁊ accēditur: ⁊ quādoqꝫ conficitur lutū cū napta ⁊ ſulfure: ⁊ fit ex eo licniū ⁊ accēditur ⁊ comburitur. Et ſimiliter dicemus in vulcano q eſt in terra. Sicilie ⁊ inter magna maria. ꝙ ille cōcauitates ⁊ ille ruine in quibus ſunt ignes. non ſunt niſi ex ſulfure in ventre illius montis. ergo conflat ventus: ⁊ mouetur vnda in illo mari coartat vnda montē ⁊ calefacit propter illud ſulfur: ⁊ accēdit̄ in eo ignis ⁊ egredit̄ ex eo fumus ⁊c̄.

Has autem opiniones argumētis alterare nō intendo: ſed ſuā mea opinione poſitiue ſatis ꝓſequi eamqꝫ ſuis cū fundamētis ita roborare: vt tua illuſtris dominatio facile iudicet ſi recitatione digna ſit: ⁊ cum ceteris cōnumerari. Et in eā diuino numine prius inuocato ſic proſequar id primū ponens. Q̄ aq̄ omnis ſimplex eſſentialiter ſummā ſibi vendicat frigiditatē. eſt enim frigidorū primū: vt ſupra precepe.

¶ Secundū ꝙ omnis aqua ab intrinſeco calefacta in eſſentia ⁊ virtute frigida ponēda ē. Nā omnis talis ſic ſue dimiſſe nature ad frigiditatē redit: vt experientia cōprehendimus. Ex quo infertur ꝙ aqua termarum ſic aliunde calida facta frigida virtualiter ⁊ nature dicēda eſt. ¶ Tertium. ꝙ cum aqua ſic in vltimo frigida ſit: qualitas ſibi in ſummo diſproportionata: ꝙ tātus gradus caliditatis quantus eſt caliditas feruēs in ea niſi a ſummo calido induci poteſt. Ex quo infertur ꝙ nō per ventū calefacientē ſic calefit: vt Mileo placuit: cum nihil agat vltra gradū proprium. Et hoc ſuppoſitū verū ſic ſuperficietenus contraire videtur opinionibus iam recitatis: conſidera. ¶ Quartū. ꝙ potentior eſt paribꝰ feruētis caliditas ſiccitati q̄ꝫ humiditati coniuncta: cū ſiccitas caliditatem exacuat ⁊ humiditas obtundat.

¶ Quintū. ꝙ actualis ignis in aquā ipſam actualiter agens: nō poteſt in ipſam intēſiorē gradū caliditatis ipſa aqua remanēte: q̄ꝫ feruētie gradū imprimere. Suppoſitum verificat experiētia. Ex quibus inducatur primū ꝙ aqua termarum ad tantū gradū feruentie a vaporibus calidis ſub terra exiſtentibus minime perduci poteſt. Nā cū is effectus vltimo ſit ignis: neqꝫ vapores tales igni in caliditate pares ſint: ab eis ſimilis effectus in ſūmo minime exire poterit. Inducetur qꝫ ſecundo ꝙ ſi ſic calefit hec caliditas ab igne producta erit. Et cum ignis hic eam ſic calefaciat: ſequitur in viſceribus terre ſic ignem inueniri debere: quod ⁊ ratione perſuadebo.

¶ Nunc autem horum virorū Auicenne ⁊ Auerroys B opiniones ſequentes premittamus in mixtis elementa formaliter reperiri. ꝙ eorum auctoritate dignū conceſſione relinquo. Arguemus itaqꝫ ſic. Nature quidē difficilius eſt mixtum perfectum in viſceribus terre poſſe producere q̄ꝫ ſimplex. quoniā non poteſt abſqꝫ ſimplici ſic mixtum produci cum preſupponatur: ſed poteſt natura primum cum producat aurum argentū ſulfur ferrum nitrum: ceteraqꝫ mineralia. Ergo ⁊ ſecundū. ergo ⁊ ignem. Et vltra. ergo in virtute ſolis ⁊ ſtellarū: poterit in viſceribus terre ignis produci. Et extendendo dicamus ꝙ nō ſolum parua quantitas: ſed magna ipſius ignis paſſo diſpoſito cōcurrente produci poſſe. Q̄ ſi in aliena: quis ſententiam deuiaret: ſolis ⁊ ſtellarum ⁊ nature vniuerſalis potentiam diminueret. ¶ Preterea ſi poteſt paruam quantitatē in paruo ſubiecto diſpoſito inducere. qd repugnabit ꝙ ⁊ plurimus in ſubiecto diſpoſito magno. ¶ Hec etiam confirmare videtur experientia. Nam videmus montes maximos igne in viſceribus eorum exiſtente ardere: vt ethna montibello: pluribuſqꝫ in montibus in mari exiſtentibus: que ⁊ ſi ſtupenda ſunt: illa tamen ac conſimilia natura fecit: aut ad hominum vtilitatem: aut ad vniuerſi pulchritudinem. Et ſtupendum magis facio ꝙ de corpore agate ſancte vulgatur. Nā cū ignis mōtis ethne ita augmētatur: vt

verſus ciuitatem Chatanie cõmunis intermedia com-burẽdo veniat: occurrẽte corpore agate ſit cum magna deuotiõe a ciuibus portato in ignis oppoſitũ: ita ignis retrocedit: vt a corpe ſancte effugari videaſ. Hec enĩ eſt viſa opinio Democriti: qui in aſſignando generationis calcis cãm: dixit ipſam ex lapidib⁹ fieri in vẽtre terre exiſtẽtibus: ab igne ſic decoctis vt in fornace: de quo poſt de calce. Facit autem ad h⁹ ignis intenſionẽ frigiditas circũſtantis aque: qua per antiparistaſim ſic fouet ⁊ intenditur. quare vt quaſi ſemper terme in locis valloſis reperiãtur: qui aquoſitate nõ priuantur. Unde ſi verba Ariſtotelis recte contẽplabimur: multũ ad caliditatem balnearũ antipiſtaſim per aquã frigidã operari nõ negabimus: iuxta q̃ in dubiũ vertiſ.

£ ¶ An aqua termarũ ſit calidior tempore eſtatis q̃ hyemis: cũ hyeme ſit aquarum inundatio maior ⁊ maiori cum frigiditate coniuncta. ¶ Pro iſto dicẽdum aquã ipſam quãdoq; calidiorem: quãdoq; minus calidã reperiri. cuius cauſa vt arbitror eſt maior vel minor antiparistaſis. Et vt res planior fiat: ſic ad dubiũ reſpondẽdo aliquas ponã cõcluſiones.

¶ Prima. hyeme exiſtẽte frida ⁊ ſicca antiparistaſis debilitatur. nã radij ſolares ⁊ ſtellarum per terrã penetrantes cõtrarium ſic fugientes fortificãtur. q̃re terra in profundo calidior inuenitur: vt in dies foſſores terre experiuntur. Ex quo infertur ꝙ cũ caliditas illa nõ ſit multum potens: paruũ aut nihil adiuuat balnearum caliditates: vt ad gradũ perducatur intenſiorem. quinimo videſ illã potius remittere: cũ remiſſũ remittat intẽſum.

¶ Secunda cõcluſio. hyeme exiſtẽte pluuioſa ⁊ frigida antiparistaſis fortificatur: aqua frigida ſic per poroſitates terre penetrãte ⁊ infrigidãte. Ex quo inferſ ⁊ aquã balnearum eo pro tempore ſic calidiorem fieri debere. Infertur ſecũdo ꝙ balnea noſtra pataua precipue mõtis groti ſancti Petri domus noue: ac ſcte Elene ⁊ Bartholomei: eo pro tempore calidiora eſſe: de qb⁹ poſt.

¶ Tertia. eſtate exiſtẽte rabida antiparistaſis fortificaſ: q̃m frigiditas terre vniſ in pſũdo ꝯtrarium fugiens.

¶ Quarta. eſtate ente frigida ⁊ humida: qr pluuioſa: antiparistaſis fortificaſ patet ex dictis. Ex quo infertur ꝙ in diebus eſtatis pluuioſis ſic fortificata antiparistaſi: aquã termarum ꝓ tunc calidiorẽ fieri.

¶ Quinta probabiliter ponif: ꝙ ceteris paribus fortior eſt antiparistaſis hyemalis eſtiua. Iſta concluſio tanq̃ probabilis poſita eſt. Nam videmus cauernarum aerẽ tempore eſtatis per antiparistaſim infrigidari: ⁊ tẽpore hiemis caleſieri: ſed mẽſurare gradũ caliditatis cũ gradu frigiditatis nõ eſt facile: vt. ſ. que earũ eſt intẽſioris gradus in latitudine ſua. Et ideo probabiliter dicitur: cõſidera. Ubi tamen ſit pluuioſa fortior eſt hiemalis et tempore vt ſupra. Fortaſſis dicitur tempore eſtatis poroſitates terre ſunt latiores: ⁊ ex ꝯſequenti ſi pluuet aq̃ magis penetrabit: ⁊ ſic fortior fiet antiparistaſis. conſidera. Nam experientia eſt que de his certum reddet iudiciũ. Abſolute autẽ ſufficiat nobis ꝑſentiarũ aquã alĩ quãdoq; caleſieri magis: quandoq; minus: vt eſt videre de igne montium nominatorũ: q quãdoq; eſt maior quãdoq; minor: cũ ſic aucta aut diminuta. cõſidera.

¶ Sexta. conſtitutio aeris frigida ad eorum caliditatem ſaltem in profundo maiorem ſiue intenſiorem fieri non parũ cõferre videtur. hec ꝯcluſio ex ſuꝑioribꝰ deducaſ.

¶ Quibus ſic poſitis ac firmatis: id in poſtremis aperiẽdum eſt a nobis: quomodo ⁊ aqua hec ab igne caleſit ⁊ feruentiam ſuſcipit. ſicq; vt qr quedã ſulfurea: q̃dã aluminoſa: q̃dã ſalſa: ſicq; de mineris ceteris. ¶ Dicamus itaq; primũ ꝙ aqua hec balnearũ nõ aqua eſt que in vi-ſceribus terre frigiditate lapidũ generaſ cõuerſione aeris in eã: ſed aqua ẽ elemẽtalis ab elemẽto veniẽs nunq̃ deficiẽs. ¶ Secũdo eſt imaginãdũ in viſceribus terre terrã cõpactã ⁊ denſam ⁊ vnctuoſam generari cauernoſam ⁊ cõcauitatibus plenã: ad quas aqua ipſa ꝑ loca mineralium trãſiens: ⁊ illa ſecum cõducẽs peruenit. in quib⁹ virtute circũſtãtis ignis ebulit ⁊ feruet. vñ forte ſit partium mineralium ſic ab ea conductarum cum ea cõmixtio. Et ſic calefacta aqua ⁊ leuificata: cũ qua multi cõiunguntur ignei vapores exitũ ad ſuperiora petẽtes: ipulſione ſuccedẽtis aque inuitẽ ꝑ poroſitates terre ad ſuperficiẽ eius deducitur. vnde ſonus calidus cauſatur. Nec parum adiuuat inclinatio aque talis vt terre ſupereminet. Hec autẽ terra ſic concauitatibus plena bitumen quoddã eſt vnctuoſũ ⁊ ſolidũ ⁊ cõpactũ: vt propter eius ſoliditatẽ ⁊ vnctuoſitatẽ aqua penetrare minime poſſit. Unde vt actũ eo in loco ſic congregata: eã caleſieri ⁊ bulitionẽ ⁊ ferũẽtiã recipere cõprehẽdimus. Intẽſioreq; caliditatẽ eo i loco q̃ i ſuꝑficie terre: ad quã ad nos peruenit recipiẽs. Nã in trãſitu ꝑ poroſitates terre frigide: ⁊ ad aerẽ veniẽs in feruentia ſua ſic remittiſ. Neq; repugnat hoc bitumen magis q̃ ſulfur in viſceribus terre generari poſſe. Q; ſi de pabulo eius queratur: cum rationabiliter videatur deficere debere: ſic igne in eo continue agẽte. Dicẽdũ bitumẽ illud eſſe ꝙ longo ac quaſi perpetuo tẽpore ſua ſic vehementi ſoliditate remanẽs non deficit. eiq; nutrimẽtum cõmune ſuccedit ne deficiat: cum vniuerſalis natura balnea hec ad mortalium non paruam vtilitatẽ produxerit: de eis non mediocrem curã gerens. cũ cetera omnia propter hominem fecerit. Omnia enim ſubiecisti ſub pedibus eius. nam ⁊ de ſtupendis ab ea productis curam gerit. Eſtq; ſimile vt de nutrimẽto addito in vite hominis cõſeruationem. Nam aqua illa fluens ⁊ per loca veniens ſulfurea aluminoſa ⁊ ſalſa ⁊ hꝰ: nutrimẽtum defert ad ipſius conſeruationem: natura ſic de eius conſeruatione intenta. Et propter ſimilem cauſam ignis ille nõ deficit a ſole ⁊ ſtellis ſic conſeruatus. Neq; hoc negandũ eſt ꝙ etiam reperiatur ſpecies lapidis ex qua fiunt lebetes: igni in decoctionibus reſiſtentes. ¶ Sed ſtatĩ heſitabitur: vt cur ille ignis nõ extinguitur: cum euentationem nõ habeat. cum manifeſte cõprehẽdamus ignem euẽtatione carentẽ ſtatim extingui. Et iõ carbones cõficiẽtes in cumulo foramina multa faciũt: vt ex eis ignis euẽtari poſſit: qbus carẽtib⁹ extingueref. ¶ Dicendum ipſũ per poros terre euẽtari: vt nãlis calor in hõie: que res cõprehẽdiſ: dũ homo in balneis ẽ ad vſq; gulã ſubmerſus. Nã eo pro tẽpe veluti ſuffocari ſe ſentit: ꝙ cum brachia in altũ eleuauerit: ſtatim refrigeriũ ꝑcipit ꝑ poros cutis ſic calore euẽtato. Etiã fumi eiꝰ cũ vaporibus aq̃ egreduiſ. Neq; ſic exiſtimãdũ ẽ ea ꝑpetuo durare: ſꝫ ea q̃q; deficere: vt multis in locis ytalie defecerunt nutrimẽto deficiẽte. Aut ꝑpter ignis cõtinuã actionẽ: aut in vijs opilatione cõtingente. Cõpoſitioneq; etiam ex locis per que tranſit recipere non negatur: vt Ariſtoteli placuit. Sicq; aqua termarum a loco per quem defluit denominationem recipiens eſt: vt alia dicatur ſulfurea a predominio: vt aq̃ termarũ petrioli. Alia aluminoſa vĩ ſalſa: vt balnea ebani in comitatu paduano: de qb⁹ ſuo loco. Uerum ſi verba Ariſtotelis cõtẽplentur. trãſitus aque ſuper ſulfur ſiue per venas eius: cauſa eſt prima ⁊ neceſſaria caliditatis aque. Et certe id opinor vt nulla talis ſit que ſulfuris virtute careat. Et iuxta hec opinatus ſum hoc tale bitumen nõ multum in profundo terre locari: quoniam veriſimile non videtur aquã per longiſſimam viam ſic per poros terre frigide cõtinue vai

A entem in tanta feruentia cōtineri poſſe. Q; ſi querat᷑ vt cur magis hoc in loco vel hoc he naſcunt᷑ terme nonq; omni in patria. Dicendū vt de ceteris effectib⁹ q̄ magis in loco vno mūdi apparēt q̄ȝ in alio: vt facies late ac cō preſſe in ſeptētrione: quoniam in tartaria apparēt nōq; alio in loco. Similiterq; certis apulie in partib⁹ cū fetu mulieres animal quoddam pariunt: vt veſpertilionem aut accipitrē: ⁊ hi⁹. nōq; in oīb⁹. Certiſq; mōtib⁹ ac partib⁹ aurum ⁊ argentum: es aut ſtannū: nōq; in omnib⁹. Horum enim diuerſorum effectuum: diuerſus celi aſpe
B ctus ſola cauſa aſſignari poſſe videtur. Et ſi dicatur: vidēmus apud balneas ſancti Philippi fontē vnum calidum: alterum ei propinquū valde frigidū. Dicendum ex diuerſis locis prouenire: neq; vnā ambobus caruernoſitatē ⁊ viam eſſe. Et quoniaȝ iſta ſunt occulta nobis ac ſtupenda ⁊ mirabilia. hinc Ariſtoteles ea ſacerrima eſſe dixit. 24. problematū. Hic autē modus inueſtigādi caliditatis termarum cauſam ſic poſitiue a me deſcriptus eſt quoniā id iudico materia demōſtrationē nō patientes contradictione defendi nō poſſe. Nā mihi expedirior ⁊ mentibus hominū cōſonantior viſus eſt. Quare me quiſq; nō mordeat cuȝ ſic ad inueſtigandā aliā ⁊ forte veriorē opinionē cau ſam dederim.

Capitulum ſecūdū de proprietatib⁹ ſimpliciuȝ continens rubricas. 7.

¶ De proprietatib⁹ ſulfuris. Rubrica. j.

C SJc ieiune de cauſa caliditatis termarū expedita conſequens eſt vt de ꝓprietatibus earū a nobis agatur. quas lōge magis a tua dñatione expectari ſcio: cū ad ſalutē corporis humani: pro qua a natura producte fuerūt: ipſa cauſa accidere magis ſentiamus. Et cum aqua ipſa ex mineralibus q̄ ſecū ducit cōponatur: ⁊ ab his denominationē recipiat. equū iudicaui de ſimplicib⁹ mineralibus ipſis ex q̄b⁹ cōponuntur noticiā ꝑus tradere: ⁊ poſteaq; de cōpoſitis. Nā et vna aliā habere cōtingit. neq; vna vacāte alia perfecta noticia haberi pōt. Noticia enim cōpoſitorum ex ſimplicium doctrina neceſſario pendere fatetur. Et cū inter mineralia omnia in calefaciēdo aquā ſulfur precia mētiuȝ habere videatur: vt magno placuit philoſopho. cuius ſubſtantie ſit aeree multū atq; ignee: vt ſic ſulfur dicat᷑ q̄ſi ſolus ignis: vt yſidorus. hinc exordiū ab eo ſumemus: eius narrando proprietates: vt qualis ſit aqua ab eo veniēs: quarum ille ſit ꝓprietatuȝ: ſic facile intelligat᷑. Unde ſub areolis eas deſcribam: vt in ceteris actum: id primuȝ aſſerentes. q̄ ſulfur minerale eſt terreum: ſua in cōpoſitione multuȝ aereitatis pluriműq; igneitatis habēs ſatis notuȝ quo
D nulla quippe res ita cito accēditur. Et quoniā ab alchimiſtis vt ab Ermete trimegiſto: vt femē ponitur maſculinū: ipſumq; cū argēto viuo cōmixtum vt cum vxore: in omnia alia cōuertibile: q̄ res nō cōtingeret: niſi meritū ſue incōplete ſubſtantie. hinc ſub areola ſrma q̄ eſt nā volo hec verba teotonici magni adducere: illaq; areola hoc in loco ſufficere. Inqt ill de mineralibus. Sȝ obſcuādū ē q̄ ſumi⁹ ei⁹ idicat terreſtrē ſubāȝ: in ipſo eē valde ignibilē ⁊ cremabilē. fetor v̄o ſumi idicat ipm̄ eē valde indigeſtū ⁊ nō terminatū: ſȝ poti⁹ calore corrūpēte eſſe
E corruptū q̄ȝ digeſtiōe cōpletuȝ: ⁊ hoc ſui incōpletio ſuē q̄ pōt eſſe vniuerſalis mā oīuȝ metallorȝ. Si. n. eēt ꝯpletū ad cōplexionē vnā determinate. tūc ꝓculdubio non eēt cōuertibile ad alia: niſi ꝑ illa tolleret᷑: ſȝ nūc pp ſui incōpletionē ꝯuertibile ē ad oīa: ſic ſemē ⁊ alia ex q̄b⁹ generāt᷑ res nāe. Et iō ſignū nā abūdat i ſulfure vbicūq; ē locus ꝯgnatiōis metallorȝ. Eſt aūt calidū ⁊ ſiccū ad q̄rtū puenies. Auic. ¶ Electio. ¶ Diaſcorides. Et melius eo ē qd̄ nō appropinquit igni: clari coloris ſplēdens ſine lapide. Et pp ſtudētes q eo frequēter vtunt᷑ hoc addā: ⁊ q̄ miſſuȝ in ignē calore facit viridē. Sȝ eius qd̄ poſitū fuit in igne: opȝ q̄ eligat᷑ rubeū in q̄ ē vnctuoſitas. Uerū a nōnullis q̄tuor ponunt᷑ ſpēs ei⁹: q̄s ꝓſeq ꝓpoſito nō ē neceſſariū. imo q̄ huculq; ſcripta ſūt pluſq; ſufficiūt. q̄re ad alias vtiliores areolas ꝓgr. ¶ Opatōes. ¶ Eſt calefactiuū vehemēter exiccatiuū reſolutiuū apertiuū attractiuū. Nō. n. hūiditate caret: cū a calo ⁊ ſicco diſſoluat᷑. diſſolutiuū ꝯſūptiuū attenuatiuū: ⁊ viȝ hȝ i corpora rādi pp alchimiſtas. Ex q̄b⁹ oīb⁹ facile colligi pōt: quātū frugi i egritudib⁹ fridis hūani corporis eē pōt. ¶ Mēbra capitis. ¶ Epilēticos iuuat: ⁊ cū ei⁹ ſuffumigio reſoluēdo vaporē ⁊ aialē excitādo v̄tutē. Nā in apoplexia ſuffumigatū potenter virtutē aialē ſopitā excitat. Cerebrū ab hūiditatib⁹ purgat: ipſū debite adminiſtratū. pp qd̄ ⁊ chataroſis ducis ei⁹ q̄ȝ maxie ꝯfert: his ꝓcipue qui ex chatarro humido ⁊ frido laborāt. Ualet ⁊ potēti⁹ nerus hūiditatib⁹ repletis ēt cū cera applicatū aut cū liq̄re ſup caput ⁊ nuchā effuſuȝ. q̄re ⁊ paliticos iuuat ⁊ litargicos. Suffumigiū ei⁹ ſurditati ⁊ obliuioni maxime cōfert. q̄re ⁊ aq̄ ſulfuree fumus corizā ſtringit: ⁊ cū melle ⁊ aceto ad auris attritioneȝ vtiliter accedit. Et hic ad- E uertēdū ē quoniā mali eſt odoris. odor qd̄e ſuauis ⁊ amenus ſpiritū vitalē ac animalem maxime confortat ac viuificat. quare malus ⁊ grauis odor ipſos ſpiritus triſtat ⁊ virtutem deijcit. ideoq; eius applicatio capiti parū bene conſideretur: quia et re aqua ſulfurea non tantum ledit vt ſubſtātia eius. Q; ſi cuȝ odorabilibus ⁊ ſaporē pauitis operari poſſumus eligibilius eſt. Fetidos enim ⁊ grauis que ſunt odoris poſtergare. conſidera. ¶ Membra pectoris. ¶ Confert tuſſi. ſanieȝ de pectore educit: ⁊ cum ouo deglutitū etiā eius ſuffumigiū aſmati potenter accedit. Sed cōſulo ſi fieri poteſt q̄ aſmatici aliis vtantur remediis: q̄ȝ ſuffumigio illius: cuius nocumentū ego preſenſi. Et hoc loco ſolatioſe parumper digredior. Nā cū q̄dā mulier ſpiritib⁹ immundis eſſe diceretur. quidam ex noſtris ſpiritus expellere tētaſſet: ⁊ orationes non valerent: ait: ego quoq; vos expellā: cui cōtinue propinquus eram: ⁊ extracto ſcarnutio ſulfure pleno ſuper ardentes prunas eiecit: tenens mulieres ſuper ſuffumigium illud clamans exite in nomine domini noſtri ieſu chriſti: ⁊ ex propinquitate ego illud recepi ⁊ q̄ſi ſuffocatus ſui vt tot⁹ dies mihi ſulfureus ac moleſtus fieret. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Stomacum confortat frigidum: exterius applicatum. verum interius aſſumptum: propterea q̄ eius ſubſtantia facile corrumpit᷑: ac quoniam grauis eſt ſaporis ⁊ odoris ſtomaco non gratuȝ: ſic non laudatur. quare ⁊ aqua ſulfurea ſic fortaſſis in potu nō eſt cōmendanda: de qua poſt ſuo loco. Uentoſitates reſoluit iniectum: ac colicam tollit ⁊ renum dolorem ex ventoſitate venientem. Epar inflammat: hinc caute calidis natura aque ſulfuree concedende ſunt: vt poſt. Splenem attenuat: ⁊ ventoſitatem in eo genitam diſſoluit. Curat ictericiam quando cum ouo ſorbili aut aqua ſumitur. ydropiſim ex cauſa frida exterius applicatum. ¶ Membra expulſionis.
¶ Uentrē ſupplicat: ⁊ quādo mulier pregnās cū eo ſuffumigat᷑ educit fetū. ¶ Apoſtemata ⁊ bothor. ¶ Ponit ſup aduſtionē ⁊ vlcerationē: quare ⁊ aqua ſulfurea vlceribus valet. ¶ Mēbra iuncturarȝ. ¶ Et quādo linitur ſup podagrā cū nitro ⁊ aqua cōfert ei. quare ⁊ balneum ſic cōpoſitū vt illud de corſeno: d̄ quo poſt. ¶ Uenena. ¶ Ueneno reſiſtit quādo terit᷑ ⁊ puluerizatur ſuper locū morſure venenoſe: aut cōficitur cū ſputo: aut cum vl

ſco: aut vrina: aut oleo veteri: aut melle: aut cū terbentina ⁊ cum raſina. Et cū aceto cōfert puncture ſcorpiōis. ℭ Decoratio. ℭ Quādo miſcet cū gūmi albotin curat ſcabiē. Et cuſtodes pecudū ex ſulſure ⁊ pice oviū ſcabiē tollunt. Et cū raſina mixtū ſcabiem curat in hominib⁹: ⁊ cū nitro ſi corpus ex eo fricat aufert pruritū: ⁊ ſup corpus pulverizatum ſudorē. Et qñ miſcet cū raſina pini ⁊ aceto: aufert īpetiginē mortiferā: ⁊ maculas albas: ⁊ ſcabiē vlceroſam. Et ex his facile iudicare poterit indagator balneaꝝ ſulfureaꝝ ꝓprietates ⁊ operatiōes. Itē ligatū in pecia ⁊ īpoſitū in aq ro. per noctē: ⁊ cū eo ſic facies balneetur quādo itur dormitū ⁊ in die qñqꝫ: ſic puſtule rubee faciei dicte goſſoni aut bothoꝛ delet: per me exptum. Quib⁹ inducant iuuamēta ⁊ nocumēta balneorū que ſic ſulfure participant.

ℭ De ꝓprietatibus aluminis. Rubrica. ꝗ.

Tam alumē ad nām ſulfuris accedere videt: equū iudicaui de ipſo ſic cōſeqnter determinare qꝺ ſube groſſe ⁊ terree ⁊ ignee exiſtit: nō ab humiditate abſolutū: q ⁊ ſi a cōplemēto argēti viui deſtit: ad ei⁹ tñ nāꝫ aliquātulū declinare videt. Eſt eni vt qddā coagulatū que qdē nō eſt ſulfuris: ſꝫ aliquid ꝓprietatis habet cum ſulfure. cuius ⁊ ſi plures ſpēs ſint: tamē a Diaſcoride tres famoſiores recitant. Una eaꝝ ē q̄ dicit iameni: ⁊ ē alumē aliter ſciſſum nominatū vl lumē ſcaiola. Scōa q̄ dicit rotūdū: ⁊ dicitur zucharinū: q: in ſapore zucharo ſimilat. Tertiū dicitur humidū ſiue liquidum: qꝺ lumē de rocha vocat. Et in arcolis ꝑſequens ſit ꝑma. ℭ Electio. ℭ Eligat vt medicamen nouū. album. fortis albedinis facile ſe diuidēs. hñs veluti capillos albiſſimos: quos ventus capit in ſapore acre: qꝺ ex babylonia deſert. Et ſeqns in bonitate ē rotūdū: ⁊ ex eo melius qꝺ ē ſimile tucie nāliter rotūdū: ⁊ nō artificialiter tale coloris albi ad citrinitatem parum ꝑ declināſ cū pinguedine quadā: nō habēs lapideoſitatē frangibile: ⁊ ex babylonia exportat. Tertiū vero ⁊ in bonitate poſtremū ē humidū: ⁊ ex eo melius eſt clarū habēs ſup ſe florē ſimilē lacti: partium equalium ⁊ iuncturā: ⁊ ē totū humidū: ex quo exit odor: vt igneus. de quo theotonicus noſter. Ferit ⁊ inueniri alumē humidū: ⁊ hoc eſt ſicut bitumē vnctuoſū: qꝺ multū ē cremabile deficiēs in odore aliquātulū a ſulfuris vnctuoſitate ⁊ cremabilitate: qꝺ certe ex ſimo opinionē noſtram ſequēdo rudē illud eē qꝺ aquā aluminoſaꝫ fertū: de qua poſt. ℭ Natura. ℭ Calidū ē ⁊ ſiccū ad tertiū. Aui. ⁊ cōbuſtū in gradu eleuat altiori. eſt enim calefactiuū. exiccatiuū. cuius exiccatio ē potēs valde. ꝓpterea ſui eē ꝑ eius ſtipticitas maioꝛ ē ſtipticitate bedeguar. Aui. Sal. Et in ei⁹ ſapore eſt ſtipticitas multa. Diaſcorides. virtus omniū iſtarū ſpēꝝ eſt ſtiptica calefactiua. Ioannitius autē eū frigidum ⁊ ſiccum eē dixit. Cuius ſniꝫ experiētia qdam ſic ſufficientius cōprobare videt. Nā cū ad vini cōſeruationem ne tpe in calido ebuliat: ab his q vindemiā hñt de vini cuſtodia: ꝓ vnaqꝫq; menſura vini: q ꝓ dolio vno īponit. ℥. i⁹. aluminis rotūdi ſiue de rocha dicti. quo fit vt experientia docet vinum a putrefactione ſic melius conſeruari: q̄ res non videtur ex alio contingere poſſe: q̄ꝫ friditate ⁊ ſiccitate aluminis ebulitionē prohibentib⁹. ℭ Operationes ⁊ ꝓprietates.

ℭ In ipſo eſt prohibitio ⁊ exiccatio: ⁊ prohibet fluxū ſanguinis: ⁊ prohibet fluxum ſuperfluitatū ⁊ effuſionē earum. Et aqua in qua lauatur primum genus quando eſt antiquum ⁊ colatur ſepius: efficitur vltra modū cōſolidatiua ⁊ coagulatiua diuerſoꝝ corpoꝝ. Et propter hoc vtuntur ea alchimiſte illa lotura: quaꝫ lac virginis vocant. ℭ Membra capitis. ℭ Eius decoctio confert dolori dentiū: quando ex eo colluitur os. Uiſus obſcuritatem abſtergit: ⁊ bothoꝛ in facie tollit: vt in pecia poſitum ⁊ in aqua ro. infuſum. Gingiuas reſtringit a qb⁹ nimia fluit humiditas vel ſaliua. ⁊ ꝑcipue zucharinū. Et cū miſcet cū melle ꝯfert alchole. Et cū miſcet cūꝫ melle ⁊ aceto dētes cōmotos ꝯfirmat. Et cū ſucco virge paſtoris confert bothoꝛ ⁊ curſui humiditatū ex aure. Et qñ cōmiſcet cū aq̈ ⁊ linit caput: occidit pediculos ⁊ lendines ⁊ cimices: ⁊ oris fetorē aufert. Et eſt bonū apoſtematib⁹ frandulētis gingiuarū ⁊ vuule. Et ego id expert⁹ ſū cū vino granatorū applicatū inflationes gingiuarū ſanat abluto ore ex aceto ⁊ alumine: p̄cedēte tñ appoſitione ventoſarū cū ſcarificatiōe circa ſpatulas ⁊ collum. Ualet deſcēſioni vuule. Recipe aluminis rotūdi: balauſtiarū: corticū granatorū: acetoſorū: roſarū: ſeminis carui: gallarū: cinamomi: piperis: piretri: ſalis armoniaci ana. Item alumen in vino bulitū tepidū gargariçatū in cauſa frigida. in calida tēpera. ℭ Membra nutrimēti. ℭ Non inuenio a Diaſcoride neqꝫ a Serapione ⁊ ab Auicē. in membris nutritiuis alumē proprietatē habere. Unde non parum admiratus ſum: vt cur balnea delaporeta in paſſionibus ſtomaci ac inteſtinorum precipue ex cauſa frigida venientibus: tantam laudem commendationemqꝫ receperint. Ego quidem hanc virtutē eis eorum forti ſtipticitate ſic attribuo. quare ſtomacis relaxatis humidis ſic mirabiliter ſubueniūt. Qꝫ ſi interrogabitur vt cur ſulfurea ſic bibita ad eorū commoditatem non accedunt: cum ampliori ſtipticitate vigeant. Dicendum eſſe puto quoniam ſtiptica que ad ſecundū perueniunt gradum: in conſeruatione ſanitatis ſtomaci optime valent: ⁊ inter alia principatum obtinere putantur. cūqꝫ ſit lapſus ad humiduꝫ in eo: ⁊ ad parietum relaxationē: tunc potentioribus ſtipticis egebimus: ⁊ cum iam membrum ipſuꝫ debile ſit natura ac amplius per accidens ſit factū: īmoderatā ſtipticitatem: qualis eſt que quarti gradus: ſuſtinere minime poterit: cūꝫ ſic īmmoderata qualitas actum virtutis propriū deijciat: quare media inter ſecundum ⁊ quartuꝫ eo tempore ſic ſuſtinebit ⁊ cōueniens erit. Ceterum aqua talis in eius aſſumptione vt ſulfuris aqua non horribilem ſe reddit ⁊ ſtomaco diſplicibilē. Eſt itaqꝫ ſtomaci ⁊ membroꝝ nutritiuoꝝ conueniens: tam aīmeqꝫ cauſa infirmante debili ente. Ex quibus infertur q errorē cōmittūt qui particule patientis ac totius virtutem nō conſiderant indifferenter omnēs tales aquis eadem egritudine laborantes ad conſimilia balnea vt proficiſcātur conſulūt. quare vt actū cōtingit quoſdā ſaluos fieri: ⁊ quoſdā infirmari. ℭ Mēbra pectoris. ℭ Nō repi eū in paſſiōib⁹ pectoris iuuar. verū ſua ſtipticitate id pńtē dicere poſſumus: in emanatiōe ſanguinis ab eo vbi eius retentio quereretur mixtum cū aceto aut aqua ro. velut gipſum cōferre ſic extra applicatum. ℭ Membra expulſionis. ℭ Nimiū fluxū mēſtruoꝝ abſcindit: ⁊ bibitū ⁊ ſuffumigatū. vñ naſtale ex eo factū ꝯfert fluxui mēſtruali: ⁊ prohibet īpregnationē: ⁊ cōfert doloribus q fiūt in collo matricis ⁊ ſciſſuris eius: ⁊ doloribꝰ teſticuloꝝ. Uentrē ſoluit bibitū: ⁊ notabiliter vt expientia manifeſtat. ℭ Sed forte dicet. cū ſtiptica ſit vehemēter: ⁊ quomodo ſoluit. Pro nūc dicatur ipſaꝫ a virtute hauſachimō abſolui: ⁊ de hoc diffuſe infra ſuo loco. Ulnera ⁊ vlcera. ℭ Auicē. cū fece vini aluminis tātūdē deſiccat vlcera difficilia: ⁊ expetē hethomenū. Et ſimiliter cū pōdere ſimili ſui de ſalgemma apoſtemati corroſiuo: ⁊ valet adultiōi ignis. Diaſcorides. carnē corrodit ſuperfluā ſcabie: ⁊ aliqs vlceribꝰ. Et ſi addas maris aduſtū in igne.

Aduritur aũt ſpẽs iſte oẽs ⁊ aſſanť: ſicut aſſať ⁊ aduri
tur colcotar. ꝓhibet vlcera frauduleñta ne augeanť in cõ
poꝛe. Et qñ coquitur cũ folijs vinee aut melle cõfert ſca
biei vlceratẽ. Et qñ cogtur cũ aq̃: ⁊ liniť ſup pꝛuritum:
aut ſuper vngues leproſos: aut ſup panaritiũ: aut ſup
excoriationes: q̃ fiũt a frigoꝛe cõfert. Et qñ miſceť cũ ſa
le ⁊ aceto: ⁊ quãtitate ſui ex gallis cõfert vlceribus coꝛ
roſiuis. Et qñ miſceť dupluũ eius ex ſale confert vlceri
bus fraudulentis. Puluis eius cõfectus cũ vermibus
inuẽtis in pingui terra impoſitis valet ad cãcrum. licĩ
niũ ex tali ꝯfectione intinctũ melle: ⁊ ſupaſperſo pulue
re aluminis: ſi imitať oꝛificio fiſtule cõfert: ſ3 pꝛius laue
tur locus cũ aceto. Et hic nota bonitatẽ balneoꝝ ebani
pp magnificũ dñm Malateſtã de Ceſenis: de quo iſra.
⁊ quãdo linitur cũ eo apoſtemata flatica confert: con
fertq3 fiſſuris matricis. Et ex his facile iudicare poterit
indagatoꝛ pꝛopꝛietates aluminoſarũ balnearum: vt de
ſulfureis ſupꝛa: ⁊ tu conſidera.

¶ De pꝛopꝛietatibus ſalis. Rubꝛica. iij.

A Et quoniã cõtingit ſi raro termas
has ſalſuginoſas inue
niri: ꝓcipue apud euganeos colles. hinc de
ſale a nobis agẽdũ erit cũ ſal ipſe cũ alumi
ne ꝯuenientiã nõ paruã habere videatur. Dica
mus itaq3 ꝙ ſal terreum coꝛpus eſt ex tine
reo aduſto aq̃ cõmixto genitũ. Eſt enim cõpoſitũ ex pti
bus aqueis ſine ſapoꝛe: q̃ ſi ſunt equales ſalſus pficiť ſa
poꝛ. dominãtibus vo terreis ad amaritudinez pꝛonioꝛ.
Qui pꝛima ſui in diuiſione diuidiť in ſalẽ panis. ſal gẽ
me: ſalẽ narcoticũ: ⁊ ſalẽ indũ. Et ſal panis diuidiť ĩ ma
rinũ ⁊ mineralẽ. Marinus q2 ex aqua maris fit: ⁊ mine
ralis: q2 ex minera venit noſtro attinẽs ꝓpoſito: q lon
ge foꝛtioꝛ ac ſuis in operationibus omnibus potẽtioꝛ
a quo aque ſalſe calide egrediũtur vt actũ ⁊ de hoc lon
gius iſra. ¶ Reperiunť aũt ſales multiplices denomi
nationes. qꝛ diuerſitates ꝓſequi: ſi pꝛopoſito noſtro
nõ ſit vtile multũ. ac attingere nõ videť. tñ vt tue domi
nationi aliquid gratũ ſcribã ſemper: qd̃ maxime ſtudeo
aliqua extranea de ſale ipſo hic narrabo. Differt aũt ſal
q ex aqua maris magni ytalie3 attingit: a ſale qui eſt ex
mari oceano: qd̃ ad aqlonẽ ẽ v̾ſus flãdriã ⁊ germaniã.
Nã q ex aq̃ maris magni fit i loci vbi eſt ſiccitas ⁊ adſit
reflexiones: eſt grãdineus magnoꝝ granoꝝ velut nix
grãdinoſa: ⁊ hic fit qñ aq̃ illa i foueis deriuata in fũdo
caloꝛe ſolis i ſalẽ cõuertiť. In mari aũt oceano i fundo
eius aq̃ ꝯuertiť in ſalẽ. nõ eſt aũt grãdine⁹: ſed globoſus
nõ pꝛucidus. Reperiunť ⁊ fontes ⁊ putei ex aq̃s ſalſis i
plurib⁹ locis germanie: ⁊ ex decoctione illi⁹ aq̃ ſalẽ cõfi
ciũt. Cõtingit ⁊ ex vrina hoĩs: ⁊ ꝓcipue pueroꝝ ſalẽ fie
ri p opationẽ alchimie. Nã vrina vt ſal moꝛdet ⁊ vrit: ⁊
a nã ſalis nõ multũ diſtãs eſt. q̃re ex vno in aliud facilis
ẽ trãſitus p decoctionẽ: cũ ſal calidioꝛ ſit vrina ⁊ ſiccioꝛ:
⁊ ſic p actionẽ caloꝛis vrina ĩ ſalẽ ꝯuertiť. Et ex h̃ loco ac
cipe erroꝛẽ alchimiſtaꝝ: ſoꝛmaꝝ diſtãtiã ignoꝛãtiũ: q
ignoꝛãtes: ꝙ ille trãſitus ẽ impoſſibilis: cõtinunť tñ foꝛ
mas diſperatas ſic alterare: vt opinãtur ab vna i aliã trã
ſitũ fieri poſſe: vt ſtãnũ in aurũ ꝯuerti. Sed ĩpoſſibilita
tẽ talis trãſitus lõgo ſermone ⁊ rõne ita ꝓſeqtur Ariſto
teles in methauris: ⁊ artifices faciũt ꝯgelationẽ fere ſen
ſibilẽ artificialiter: q̃uis artificialia nõ eodẽ modo ſint
quo nãlia: nec tñ certa i3 ꝓpinqua ſunt ⁊ ſimilia. Et ideo
crediť ꝙ ꝯpoſitio eius ſit nãlis hoc mõ vel vicina huic:
ſed aro debilioꝛ ẽ q̃3 nã nec ꝯſequiť eũ l3 multũ laboꝛat.
¶ Sciãt ergo artifices alchimie ſpẽs vere ꝑmutari nõ
poſſe: ſed ſimilia illis facere poſſunt: ⁊ tingere rubeum
citrino vt videať aurũ: ⁊ albũ ẽt tingere coloꝛe quo vo
lunt: donec ſit multũ ſimile auro aut eri. poſſuntq3 plũ
bi immũdicias abſtergere: vñ tñ ſp erit plũbũ: ⁊ ſi videať
argẽtũ. Sed obtinebũt in eo q̃litates aliene vt errent in
eo hoĩes. vt q accipiũt ſalẽ: ⁊ ſalẽ armoniacũ. Ceterũ ꝙ
dr̃ia ſpecifica a quo tollať ingenio: ego nõ credo poſſibi
le: ꝙ nõ eſt verũ ꝙ cõplexio in aliã vertať: q̃re illa ſenſi
bilia nõ ſunt dr̃ia q̃ ꝑmutẽť ſpẽs: ſed ſunt accidẽtia ⁊
accidẽtales ꝓpꝛietates. Differẽtie aũt eoꝝ non ſunt co
gnite: ⁊ cũ differẽtia eoꝝ ignota ſit: quis põt ſcire an tol
lať nec ne: aut quo tolli poſſit. Sed expoliatio acciden
tiũ: vt ſapoꝛis coloꝛis põderis: vel ſaltẽ diminutio non
eſt ĩpoſſibilis: q2 rõ circa hoc nõ ſtat. Ceterũ ꝓpoꝛtio cõ
poſitionis illaꝝ ſubſtãtiaꝝ nõ erit in oĩbus eadẽ. hec igi
tur in illã ꝑmutari nõ poterit: niſi foꝛte in ꝑmã reducã
tur nãm: ⁊ ſic in aliud qd̃ pꝛius erãt ꝑmutẽtur. Hoc aũt
p ſolã liquefactionẽ nõ fit: ſed accedit ei ex hoc res q̃dã
extranee. Nã operationes tales fieri debẽt in habẽtib⁹
ſimbolitatẽ: ⁊ hic ꝯſideret alchimiſta. Et in his ꝓſeqi
nõ vtile facio: q̃re ab eoꝝ narratione ſupſedeo: ẽt ꝓmiſ
ſum in areolis pꝛoſequẽs. ¶ Natura. ¶ Calidus ⁊ ſic
cus in ſecũdo: ⁊ quãto amarioꝛ ⁊ acutioꝛ: tãto calidioꝛ.
nã diuerſitates eius in caliditate ex ſapoꝛe cõpꝛehendũ
tur. vñ mineralioꝛ calidioꝛ. ¶ Electio. ¶ Eligať ad vſũ
humanũ ſal marinus q ſic ſal dr̃: q2 ex igne ſalit cũ igne
us ſit: vel qñ ſolus ſit q guſtui oĩm aĩaliũ ciberia red
dat ſapida ac delectabilia: vt in hominibus ⁊ ceteris ani
malibus ẽ videre. ¶ Operationes ⁊ ꝓpꝛietates. ¶ Eſt
calefactiuus reſolutiu⁹ exiccatiu⁹: vẽtoſitatũ diſrupti
uus. cuius foꝛtitudo operationũ eſt: pp reſolutionem:
⁊ ſtipticitatẽ eius. Et ille q eſt aduſtus: vehementis eſt
exiccationis ⁊ reſolutiõis: quare terme ſalſe multũ exic
cãt. Confert putrefactioni ⁊ humoꝝ groſſiciei. Ipſius
aũt flos eſt eo ſubtilioꝛ: ⁊ eo q eſt aduſtus: ⁊ puluis eius
ẽ ipſi pꝛopinqu⁹: ⁊ ambo reſoluũt plus q̃3 ſal. ⁊ ſunt cõ
ſtringẽtes nimis: ⁊ cauatus eſt minoꝛis reſolutionis ⁊
minus ſubtilis: niſi ſit pauci ſapoꝛis ſicut aluminoſus.
Ipſe enĩ eſt ſtipticus reſolutiu⁹: ⁊ cauať qñ lauať multo
tiẽs: exiccat ſine moꝛdicatione: ⁊ frãgibilis ẽ magis ab
ſterſiu⁹: ⁊ qñ miſcetur cibis frigidis diſſoluit eos. Sal
gẽma aũt ſpẽs ſalis eſt ſic dictũ. quoniã vt gẽma reſplẽ
deat: ⁊ ipſum vẽtoſitates effugat. Eſt inciſiuus: liquefa
ctiuus: ſubtiliatiu⁹: de quo infra pꝛeſeruatiuus: vt ĩ cli
ſterijs a putrefactione. quare ſalſa cõſeruãtur: ⁊ coꝛpoꝛa
que parata ſunt putrefactioni: pꝛopter humiditatẽ ſu
perfluã que eſt in eis: ⁊ carnes putridas coꝛrodit: maxi
me qñ eſt aduſtum moꝛdicatiuus: ⁊ medicinas debiles
in virtute confoꝛtat ⁊ vigoꝛat. quare cũ eis cõmiſceť vtĩ
clyſterijs. Et niger eſt foꝛtioꝛis reſolutiõis. Et omnes
iſti liquefaciũt humoꝛes congelatos. Et amarus eſt ve
hemẽtioꝛis reſolutionis ⁊ calefactionis. Aggregat ⁊ re
ſoluit: ⁊ hoc ideo: q2 mũdificat ex coꝛpoꝛe illud quod ẽ
ſibi de humiditate adeo qd̃ nõ relinquit ex ea aliqd. dux
medicoꝝ in quarto ad glauconẽ. Si capis piſces viuẽ
tes ⁊ pꝛoijciuntur in aqua ſalita maris moꝛtui: qd̃ aque
moꝛtue noſtri dicũt: ſtatim moꝛiũtur. hoc aũt ꝯtingere
ſcias: quoniã ex amaritudine que eſt in eo: que qdeʒ ini
mica eſt oĩb⁹ aĩalibus: ⁊ etiã plantis. reddit enim nutri
mẽtũ mẽbꝛis diſpꝛopoꝛtionatũ. Eſt enim ſapoꝛ dulcis
vltra modũ aĩalibus amicus. Nã ſanguis bonus nutri
tiuus ſuo in ſapoꝛe dulcis eſt. vnde princeps ⁊ ſtoma
chus bene diſpoſitus nõ eligit ſapoꝛẽ ſupꝛa dulcez. Eſt
enim illius maris aqua multũ amara. ⁊ ſal qui generať
ex eo nominatur ſal ſodome a nomine mõtis q ſunt cir
ca mare illõ. ¶ Decoꝛatio. ¶ Poſit⁹ cũ oleo tepido ſup
cõbuſtionẽ ignis ꝓhibet a veſicatiõe. Et cũ oleo ⁊ mel
le mixtus tollit veſtigia nigra ꝑcuſſionu3. Et qñ aũ ſoꝛť

B

cum oleo: ꝛ aceto ſedat pruritũ: quãdo cũ eo inungitur iuxta ignẽ donec ſudet: ꝛ cũ ſaucozdei ꝛ melle idẽ operatur. Et cum melle delet pãnuꝫ. Fricatio cũ eo aduſto eſt dẽtifriciũ bonũ mundificãs dentes a ſorde. ꝛ fortius in hoc eſt ſalgẽma. Et cũ melle cõfert ſanguini mortuo qui eſt ſub oculo: ꝛ miſceť cum adipe vituli ad bothoꝛ que fiunt in capite. Et cum melle aceto: ꝛ oleo confert ſquinãtie. ¶ Mẽbꝛa capitis. ¶ Confert cuꝫ ſulfure: ꝛ melle contritioni neruoꝝ: ꝛ caſui: ꝛ offenſioni. Et cuꝫ oleo coctũ: ꝛ pauca terbẽtina ſup puncturã neruĩ cecã. Et ꝓhibet a ſpaſmo: ꝛ ab epilepſia. ꝯfirmat gigiuã laxã ꝓpꝛie ſalgẽma. Ualet dolori auriũ cuꝫ aceto more emplaſtri ſuppoſitus. Ualet ꝛ caſui vuule: ꝛ cũ melle apoſtematib⁹ amigdalaꝝ: ꝛ curſui hũiditatũ ad gingiuas ꝛ ad vlcera eaꝝ corroſiua. Et cum farina: ꝛ melle tortioni neruoꝝ: ꝛ attractioni lacertoꝝ. clarificat viſuꝫ. Et cũ ſale gdẽ cũ oleo ꝛ melle fit emplaſtrũ ſup oculũ: ꝛ reſoluit obfuſcationẽ ſanguinis ꝯgelati in eo. ꝛ ẽ hec opatio nõ niſi experti medici. ¶ Mẽbꝛa pectoris. ¶ Spẽs gdeꝫ ſalis oẽs icidunt flegma vitreũ ꝛ viſcoſum in pectore.

¶ Mẽbꝛa nutrimẽti. ¶ Spuma q̃ eſt ſup ſalẽ ſalmaruꝫ qñ extẽdiť ſup coꝛiũ: ꝛ poniť ſup ſplenẽ reſoluit duriciẽ ſplenis. ꝛ ideo in caſu ꝯfert balneũ tale: vt de ebano iſra. Eſt ſubuerſiuus ſtomachi cõturbatiuus ꝑpar ãs ad vomitũ: ꝛ ꝓpꝛie ſalgẽma. quo loco accipe ſi terme ſalſe potari debẽt vt potať aq̃ poꝛrete: de quo ſuo loco. Uerũ ſal panis appetitũ excitat: ꝛ cibũ ſapidũ reddit. verũ cõfert doloꝛib⁹ ſtõachi frigidis. ꝛ ſalgẽma mũdificat ſtõachũ ꝛ cõfert dolori eius: ꝛ pulueriꝫatũ cõbuſtũ calidũ oꝛificio ſtomachi appꝛoriatũ. ¶ Uulnera: ꝛ vlcera ꝛ puſtule. ¶ Corrodit carnẽ additã. cõfert ſcabiei vlceroſe: ꝛ impetigini vlcerib⁹ fraudolẽtis: ꝛ corroſiuis cũ melle. Et ex ipſo cũ aceto fit linitio iuxta ignẽ: ꝛ ſudare facit. ꝛ ſedat pruritũ de quo in de decoratiõe. Et qñ fit emplaſtrũ cũ melle: ꝛ oleo reſoluit furũculos. Et qñ miſceť cũ origano: ꝛ fermento reſoluit apata teſticuloꝝ flegmatica. ¶ Mẽbꝛa expulſionis. ¶ Omnis ſal ſolutione educit humores viſcoſos groſſos: ꝛ eius eductio ẽ liq̃faciẽdo qõ inuenit ex humiditatib⁹: ꝛ poſt illõ ſtrigit. Et cũ viuo enematũ corpus ſtipticat. ꝯſidera. Sꝫ ſal panis leuẽ efficit ſupfluitatũ egreſſionẽ. ꝛ cliſterizatus educit flegma vitreũ. Quare in habẽtibus viſcera frigida flegma tale multiplicãtia: enemata ex aquis termarũ ſalſis cõferũt. Salgẽma quoq̃ꝫ potẽti⁹ eſt in exoluẽdo flegma vitreũ: ꝛ expellit humores: quoꝝ eradicatio eſt difficilis. Et qñ ſumiť in potu cũ vino: ꝛ aqua laxat vẽtrẽ. veꝝ ẽ malus ſtomacho Auic. Sal omnis facilẽ efficit ſuperfluitatũ egreſſionẽ ꝛ deſcẽſionẽ cibi a ſtomacho. Et niger educit flegma ꝛ melãcoliã. ꝛ ſal quidẽ vltimus ẽ ad diſſiuterã cõſidera. Et adiuuat medicinas reſolutiuas ad eradicãdum melancoliã: ꝛ humiditates viſcoſas de partib⁹ mẽbri. Et cũ mẽtaſtro montano: ꝛ butiro: ꝛ fermẽto cõfert apoſtematibus teſticuloꝝ flegmaticis. Et cũ mẽtaſtro: ꝛ melle cõfert vlceribus nigris. ¶ Uenena. Et quoniã principes ꝛ magnates aut inuidia aut inimicitia: ꝛ odio a venenis nõ raro moleſtari cõſueuerũt: ſicq̃ꝫ diligẽtes antidota contra eum facti ſunt. hinc cuꝫ ſal hoc in loco nobis deſeruiat: de eo ãme agendum ſic erit: vt tibi ſemper cõplaceaꝫ: ꝛ de eo magis cũ ſit nobis marie cõis ac veluti ſemꝑ ꝓximus. Fit. n. ex eo emplaſtrũ cũ lemine lini ad puncturam ſcorpionũ. Diaſcorides. Auicen. Serapio. Et quando teritur ꝛ ligať in pecia linitẽ imergitur in aceto forti: aut miſceť cum aceto ipſo: ꝛ poniť ſuper locum in quo eſt morſura alicuius venenoſi animalis confert. Et cũ mentaſtro montano: ꝛ yſopo: ꝛ melle ad morſum habẽtis. 44. veſpe. Et cũ oximelle bibitus

nocumẽto opiĩ ꝛ fungoꝝ mortiferoꝝ. Et ideꝫ ſic veneno reſiſtit. ꝛ cuꝫ melle ꝛ vuis paſſis ꝯiunctus carbũculuꝫ ſanat ſiue antracẽ. ¶ Mẽbꝛa iũcturaꝝ. ¶ Cũ oleo mirtũ ſuppoſitũ cõfert. Et ex his accipe iuuamẽta ꝛ nocumenta balneaꝝ ſalſaꝝ ꝛ aque marine.

¶ De ꝓprietatibus nitri. Rubꝛica iiij.

NItrum cum naturam ſalis ſapere videať poſt narrationeꝫ de ſale: de ipſo nitro ſic agemus. Nitrũ a nitra inſula in q̃ pꝛio inuentũ fuit ſic dictũ. Diuidiť in illud qõ minerale eſt: ꝛ illud qõ arte fit. Et primũ attigẽtes noſtro ꝓpoſito neceſſariũ dicamus. q̃ Aui. ꝛ plures alij eũ baurach nominant vt arabici: hoc latine dicať nitrum. Eſt aũt de genere q̃ ſalis: obſcurius tñ q̃ꝫ ſalgẽma plucidũ laminoſuꝫ tenue: ꝛ in igne aſſabile. ꝛ amiſſa ſubſtãtia aquea ſuperflua ſiccum efficitur ꝛ eſt ſale acutius. Habet enĩ tres famoſas ſpẽs: a tribus locis famoſis nominatas. Armenũ. vꝫ africanum ꝛ teotonicũ. Et hoc in loco qui groſſaria dicať: magis cũ abundãtia inueniť. Nã pluuia cadẽte ſup mõteꝫ qui plenus eſt mineracius: ꝛ collocata per mõtẽ cũ venit ad ſpatiũ centũ paſſus in foueã a foſſoribus factam: ꝛ in ea materia ſic in nitrum cõuertiť: qõ ab incolis extimatur eſſe ſalgẽma. Spuma aũt nitri vocat a flos nitri ẽ ſubtilioris ſubſtãtie: ꝛ eſt eligibilioꝛ nitroꝝ: ꝛ melioꝛ eſt q̃ ad colorem marmoris tendit. ꝛ eſt multũ frãgibilis: Et africanũ ceteris eſt acutius. Ex ex eo aliqõ albũ eſt aliqõ rubeũ: aliud puluerulentũ ꝛ multoꝝ coloꝝ. ¶ Electio. ¶ Auic. Serapio: melius ex eo eſt armenum leue laminoſum frangibile ſpongioſuꝫ albũ aut purpureũ roſeum velut ſpõgia foramĩnibus plenũ mordicatiuũ. Eligatur et⁹ ſpuma marmorea facile frãgibilis. ¶ Nature. ¶ Calidũ ꝛ ſiccum in fine ſecundi: ꝛ eius ſiccitas fortaſſe deduciť ad tertium. ¶ Operationes. ¶ Eſt inciſiuum abſterſiuuꝫ reſolutiuũ ſtipticuꝫ: ꝛ virtus abſterſiua eſt maioꝛ ſtipticitate eius deſiccatiuuꝫ: q2 ſi per os ſumitur: ꝛ bibitur humores groſſos ꝛ viſcoſos plus q̃ꝫ ſal ſubtiliat: ꝛ reſoluit vẽtoſitates. cũ aceto aut ruta adminiſtratũ. Aui. abſtergit fortiter: ꝛ lauat ꝓcipue africanũ. mũdificat excoꝛiat: incidit hũores groſſos. ꝛ i baurach ẽ ſtipticitas pauca cũ abſterſiõe bona ꝑꝑ ſui ſalſedinẽ: niſi i africano. ¶ Decoratio. ¶ Attenuat capillos ſup ipſos pulueriꝫatũ. ꝛ qñ ex eo fit emplaſtrũ attrahit ſanguinẽ ad illud qõ appet de corpe. ꝛ facit vt coloꝛ ſit bon⁹. ¶ Mẽbꝛa capitis. ¶ Cõfert furfurib⁹: ꝛ qñ diſſolviť in aq̃ aut vino ꝛ diſtillať in aurẽ: ſedat doloꝛes eãꝫ ꝛ vẽtoſitates e⁹ q̃ ſunt in ea. Et qñ fit alchool cũ melle acuit viſum. Et qñ miſceť cũ cerono: ꝛ fit inde emplaſtꝛ paraliſi q̃ facit declinare caput ad poſteriora ꝛ tortioni bus neruoꝝ cõfert. ꝛ miſcetur cũ paſta ꝛ fit panis habẽti paraliſim lingue. Et cũ vino aut ſy. ꝛ yſopo ꝯfert ſurditati ꝛ ſonitui. ¶ Mẽbꝛa nutrimenti. ¶ Commouet nauſeã ꝛ vomitũ. ꝛ ideo ipſo nõ vtimur niſi cũ egemus medicine forti. Et fit emplaſtrũ cũ eo: ꝛ ficub⁹ ſup ventrẽ ydropicoꝝ: ꝛ extenuat ydropiſiꝫ. Hic accipe balneũ nitroſum in ydrope conferre. malũ eſt ſtomacho ipſuꝫ corrũpẽs. ¶ Mẽbꝛa expulſionis. ¶ Soluit cũ ſupponiť: ꝛ quãdo comeditur cũ ruta: ꝛ cimino: aut decoctione rute ꝛ aneti ſedat dolorẽ ventris pungitiuum: ꝛ in hoc vincit ſalẽ. Et cum medicinis interficientibus vermes bibitũ educit eos. ꝛ ſi ſicuꝫ ex eo venter ꝛ ſumen emplaſtratur interficit vermes: ꝛ ſedent qui linitus eſt iuxta ignem. Et ꝓpter ſimilia a ſale diſtinguiť. ¶ Uulnera ꝛ vlcera. ¶ Confert pruritui: q2 reſolvit cũ aceto: ꝛ ꝯfert ſcabiei: aufert carnẽ q̃ creſcit: ꝛ deſtruit eam abſq̃ꝫ nocumẽto aliquo. Uiſũ ẽ etiã ſanare tibias vlceratas: ꝛ ſume

factus:ſi ex aq̄ eius liniant̄:⁊ petia ſuperponat̄ cū lami-
na plūbea. ℂ Venena. ℂ Bibitū precipue africanū pre
ſocationi fungoꝝ cōfert valde aduſtū:⁊ nō aduſtū:⁊ p̄-
cipue qñ bibitur cum aceto:⁊ aqua etiam ſi fuerint per
nitioſi: ⁊ ſpuma eius.⁊ ponitur cum adipe aſini ſuper
morſum canis. Et bibitur cū aqua frigida ꝓpter potū
cantaridarū. ℂ Febres. ℂ Et ſi miſcetur cū aliq̄bus vn-
guētis ad ignē ante aduētū acceſſionis p̄ horā in febri-
bus periodicis aufert rigorē. Quibus inducūtur iuua-
mēta ⁊ nocumēta balnearū que ſic nitro participant.

ℂ De proprietatibus cineris. Rubrica. v.

A CJnis eſt veluti puluis q̄ ex aduſtiōe aut lignoꝝ aut alteri' rei re
ſecat̄:l q̄ ē humiditatio ē priuatio que flamma
ā plius nutriri poſſit. Quib' inducat̄ q̄ eſt
q̄ddā terreū in q̄ remāſit ipreſſa vis ignea:⁊
fumoſa. Et cū poro iſta ſubtilis fit ex cōmix-
tiōe ei' cū aq̄ ſic recedit remanēte pte terea q̄ ē debilior:⁊
ſic remouet̄ acuitas eius. q̄re cinis ſic reddit̄ abſq̄ mor-
dicatione exiccatiu'. Diuerſificat̄ aūt i genere ſm̄ diuer-
ſitates rerū a quibus decidit̄:vt cū ex lignis quercinis:
aut ex gallis factus fuerit. Jnde reddit̄ magis ſtipticus
⁊ ex ligno ſalicinis minus. Qꝫ ſi ex ficu arbore factus
fuerit:ibi aderit multa aduſtio ⁊ abſterſio. Qñ itaq̄ ci-
neres lauātur:terreū fridū remanet abſq̄ mordicatiōe
exiccās. Et hoc notēt cirugici:vt ſtatī. Et dixit Diſco
rides. aqua cineris ingredit̄ in putrefaciētib': ⁊ adurit
ſine dolore:⁊ eſt abſterſiua. ℂ Electio. ℂ Eligat̄ ſm̄ di-
uerſitatē intētionis habite:vt ex lignis magis:⁊ minus
ſtipticis calidis ⁊ h'i. ℂ Natura. ℂ Cinis ⁊ ſi ptes ter-
ree in maſſa vincāt:ignee tñ derelicte in vigore eas ſupe
rāt:⁊ ſi ſubtiles ſunt facile reſolubiles. ꝑꝑ qđ extimo eos
calidos eē ad ſcdm̄. Nā aq̄ q̄ diſtillat̄ ex cinerib' acuita
tē habere ſentit̄. ⁊ calidior q̄ ex arbore ficus fit:ſiccus in
ſcdo vſq̄ ad tertiū. vnde ei' ſtipticitas eſt fortis. ℂ Ope
rationes. ℂ Omnis eſt abſterſiuus exiccatiuus:q̄ſtus
diuerſificet̄ vt actū. Et ablutio minuit eius abſterſionē
⁊ acqrit ei glutinationē:⁊ exiccationē ſine mordicatio-
ne. Aqua vo cineris ingredit̄ in medicinis putrefaciēti
bus. ⁊ fortior earū eſt aqua cineris fici:⁊ ex lacticinijs:⁊
abſterſio reliquarū aquaꝝ cineris:⁊ ſiccitas ſūt mino-
res q̄ iſtaꝝ duarū. Et cinis lignoꝝ ſtipticoꝝ: ſicut q̄r-
cus. ⁊ reliquoꝝ ſtringit ſanguinē. ℂ Mēbra pectoris.
ℂ Cinis almeçereon ꝯfert ſignātie. ℂ Mēbra nutrimen
ti. ℂ Aqua cineris arboris ficus domeſtice:⁊ ſiluestris
in qua ſteterit cinis ipſe pluribus horis deinde colata p̄dro
piſi cōfert ſi ſpōgia in ea infuſa ſuper tumorē ponit̄ ſic-
q̄ tumores tibiaꝝ equoꝝ remouentur:⁊ tu conſidera.
ℂ Mēbra expulſionis. ℂ Aq̄ il dicte:⁊ ſecurior ex q̄r
cu arbore vl̄ ex glādib' facta cliſterizata ꝯfert ad vlcera
inteſtinoꝝ. vñ dixit medicoꝝ. Et ego reſtrinxi ſanguinē
cū his cinerib'. ℂ Vulnera ⁊ vlcera. ℂ Et cōfert vſus
ei' ad vlcera fraudolēta:⁊ corrodit carnē q̄ creſcit i vlce
rib':⁊ icarnat ⁊ ꝯſolidat. ℂ Venena. ℂ Et bibit eam
cui l potu datū fuit gipſū:⁊ ille quē momordit rutella:
⁊ ꝯfert. Faciūt eni hoc oēs ſpēs cineris:⁊ ꝓprie arboris
glādiū:⁊ ſunt omnes ſtiptice. Quibus indicātur iuua
mēta ⁊ nocumēta balnearū que ſic cinere participāt.

ℂ De proprietatibus calcis Rubrica. vj.

B CEt quoniam calx vt dixit medi-
coꝝ voluit: ſpēs ē
cinerū:poſt capitulū de cinerib': capl'm de
calce faciemus dicētes q̄ lapis ē aduſt': ex
cui' cōmixtiōe cū arena ⁊ aq̄ fit cemētū. Et
hec viua dr̄ vt̄ Dyaſcorides:quedā fit ex la
pidib':q̄dā ex cōchilijs marinis: q̄dā ex marmore. Qñ
aūt hec cōburūtur in igne donec fiāt alba intus ⁊ extra. B
fit calx. Quo ex loco accipiatur: q̄ cū Democritus: vt
actū aſſeruit:mōtes calceos i vētre terre iueniri: ſup q̄s
aq̄ deflūēs caliditatē fortē acgrebat:ab eoq̄ ſic in vētre
terre ignē repiri negatū nō fuiſſet:cū calx ab igne ꝓdu-
cat̄:vt ē Diaſcorides ſcripſit. ℂ Electio. ℂ Melior ol-
um eſt illa q̄ ex marmore fit:⁊ pro ſtructuris eligat̄ que
ex lapide duro fit. p tectis aūt eligat̄ q̄ mollior. ℂ Ope
rationes ⁊ proprietates. ℂ Eſt calefactiua. exiccatiua.i
flāmatiua. mordicatiua. cauterizatiua. aduſtiua faciens
eſcarā maxime q̄ i fornace fit. Viua aūt:que.ſ.in forna-
ce nō fuit cruda a q̄buſdā appellata: poſt extinguit̄: ſuc
cū hoc aduſtionē dū eſt nouiter extincta. ſed poſt duos
vel tres dies minuit̄ virtus eius. ⁊ qñ abluit̄ ceſſat hec
opatio ab ea:⁊ mordicatio eius remanet i aqua. ⁊ aq̄ ei'
ſit putrefactiua. Et ſic fit calx exiccatiua ſine mordica-
tione. Et cū bene lauat̄: ⁊ ſepe nō habet mordicationes
omnino. Et dixit dux medicoꝝ: q̄ calx eſt ex ſpeciebus
cineris:⁊ eſt ſubtilior q̄ cinis lignoꝝ:⁊ hoc accadit pro-
pter nimietatē ignis:que neceſſaria eſt aduſtioni lapi-
dis plus q̄ lignoꝝ. anteq̄ fiat cinis. Et ſi lauat̄ cū aqua
marina reſoluet reſolutione forti. Et ſi miſcetur cū aſſū
gia: ⁊ oleo fit maturatiua mollitiua reſolutiua icarnati-
ua ꝯſolidatiua. Et oportet q̄ ſcias q̄ calx noua viua quā
nō tetigit aqua:eſt illa fortior quā aqua tetigit. Abſcin
dit fluxū ſanguinis. ℂ Natura. ℂ Calida eſt ⁊ ſicca ad
q̄rtū. Platearius. ſed vna eſt altera fortior acutior ⁊ cali
dior. ⁊ preparatio de ſua acuitate tollit:⁊ addit: vt ex ha
bitis manifeſtum eſt. ℂ Vulnera ⁊ vlcera. ℂ Corrodit
carnē additā:⁊ abluta cōſolidat ⁊ cōfert aduſtiōi ignis
qua ex re apothecarij in cōficiendo vnguētū de calce: q̄
l aduſtiōe ignis vtūtur medici:prius ipſam bene ac ſepe
lauēt. Et viua melior:⁊ mixta cū oleo vulneribus putri
dis ac puſtulis confert. vulnera ⁊ inciſiones cōſolidat.
Et ſi carnē corrodit ſuperfluā:eā etiam in vulnere cre
ſcere nō permittit. ℂ Decoratio. ℂ Calx viua cū auri-
pigmēto ⁊ aqua admodū pultis decocta pilos cadere
facit. ⁊ ſic ſuo acumine poros aperit. Quibus colligū-
tur iuuamēta ⁊ nocumēta balnearū: q̄ ſic calce ꝑticipāt.

ℂ De ꝓprietatibus gipſi. Rubrica. vij.

C CEt gipſum aggrediētes: dicamus q̄
gipſū terra eſt quedā
glutinoſa:a q̄buſdā ſpeculū dicta: q̄ ꝑꝑ ſui
maliciā vt poſt. nō niſi ad extra miniſtrat̄.
ℂ Nā. ℂ Frigidū eſt ⁊ ſiccū:⁊ minerale lō
ge frigidius. infrigidat ⁊ exiccat q̄ qđ cō-
buſtū fuit quo vtūtur ad fabricādū domos bononien
ſes: ceteriq̄ tales quibus magna ē apud eos copia. Et
certe opinor q̄ eius frigiditas nō pua ſit:⁊ ſcdm̄ fortaſ
ſis ptrāſiens gradū. ℂ Operatiões ⁊ ꝓprietates. ℂ Eſt
deſiccatiuum conglutinatiuū opilatiuū: eo q̄ facit par
tiū aggregationē. ⁊ ponitur ſup pectus i fluxu ſangui-
nis cū medicinis ſiccis vt cū aceto:⁊ ſtringit eum:⁊ cō
mixtio albuminis oui cū eo bona eſt. Eſt autē in eo ſti
pticitas cū glutinatione faciēs adherere. Et quādo adu
ritur ſubtiliatur:⁊ additur eius deſiccatio. ſimul minui
tur viſcoſitas:⁊ efficit̄ ſtipticus precipue cū aq̄ ⁊ aceto
mixtū. ℂ Membra capitis. ℂ Linitū ſuper frontem
cū aqua ⁊ aceto: aut pileo ſuper caput facto ex eo fluxū
ſanguinis ex naribus retinet. Et mixtū cū bolo arme-
no aut aqua mixta. ⁊ aceto. Et miſcet̄ cū albumine oui
ad obtalmiā. ℂ Membra pectoris. ℂ Jn fluxu ſāgui-
nis cū aqua ⁊ aceto mixtum:⁊ cum petijs ſuperpoſitus
cōfert. ⁊ eſt operatio prudētis medici:⁊ idifferēter vi-
deatq̄ fluat. Nā id in diebus meis vidi: ex applicatiōe
eius cum aceto ad caput inde corporis mollificationē ſe

qui. ¶ Mēbra expulſionis. ¶ Mixtum cū medicinis ad hoc fluxui antiquo inteſtinoꝝ ⁊ vlceribus eoꝝ cōfert. Et cōſimiliter ad fluxum menſtruoꝝ iuuat. ¶ Venena. ¶ Eſt ex ſūma venenoꝝ pfocantiū. vnde Dyaſcorides. quādo bibit occidit pfocando. Et tu quoq; conſidera bonitatem ⁊ maliciā aquaꝝ putealiū bononie: quoniā omnes gipſee ſunt. Et q̄ facile foret maliuole anime vxoris coniugem interficere. cum ſemper ſibi paratū ſit venenū. Quibus idicitur iuuamēta ⁊ nocumenta balneariū que ſic gipſo participant.

¶ De ꝓprietatibus ferri. Rub. viiȷ.

At quoniam inter balnea que naturam veroꝝ mineraliū ſapiunt: cōmunioꝛa ſunt ferrea q̄ enea: hinc de ferro ꝑuo. Et ſi apud veteres noſtros de ere prioꝛ fuerit noticia. Nā terrā veteres noſtri ere primo foderunt q̄ ferro: ⁊ belloꝝ certamina expleuerūt. fuitq; apud eos tanta oliꝫ eris dignitas vt auꝝ: ⁊ argentū ſpernētes illud magis excoluerint. Sic enim etatū varietas. ⁊ tempoꝝ res ad vſum mortaliū accōmoda elecrat nunc in honorē: nūc ad dedecus aliquādo perduxit. Nō eni eoꝝ iudicia voluntaria in rebus omnibus ſic ſtabilire ſe potuerūt. Et cū viliſſimū ſit metalloꝝ: de eo poſterius agendū erit. Generat autem ex argento viuo terreſtri ponderoſo lutulento valde imundo: ⁊ ex ſulfure immundo terreſtri: ſulfure dominante. propterea eſt inflāmationi paratū cuius virtus conuertit argentum viuū in ferri ſpeciē. ⁊ ideo ſquamoſum eſt. ⁊ de facili rubiginem contrahit: ꝑp ſulfuris aduſtionē. ⁊ foꝛſitā pars terreſtris ſulfuris eſt attramentoſa. ꝓpterea limatura eius confert ad nigredinem encauſtri: quoniam ab humore vntuoſo nō eſt purgatū. Et ideo facilis eſt aduſtionis. cuius ſignū accipiatur. Nam cū pinguedo ſuperponitur ei vt ſepū vel pix euꝫ aperit: ita ꝙ ſtānū ſuperinfuſum eidem ſubſtantiam eius ingreditur. poſt cuius ingreſſum: ita frāgibile efficitur: ꝙ ex poſtea fabricari non pōt. Aduſtio aūt terreſtris ſubſtantie pinguis ꝓbatur per multā ſcoriam que ab ipſo ſeparatur: ⁊ maxime per hoc ꝙ frequēter vt quedam grana nigra in terra effundunt. Quib⁹ accipitur ꝙ nō funditur vt cetera metalla: ſꝫ tantū mollificatur. qd̄ extimat ex terreſtreitate ei⁹ euenire. vt quoniam caret ſubſtantia aerea: ⁊ humida aquoſa plus ceteris metallis. vnde Hermes tarde liq̄factiōis in ferro cāꝫ efficit terreſtreitatis partiū eius prohibens fluxum. In igne tamen magno cum ſabulo: ⁊ ſulfure aſperſum diſtillat: ⁊ depuratur. Et ex eo ꝓpter ipſius duriciē fiunt inſtrumēta: vt icudines mallea ⁊ cetera qb⁹ cetera laborant metalla. Siccitas aūt eius ad fortitudinē acutoꝛuꝫ anguloꝝ operat. ꝓpter qd̄ fit inciſiuum perfoꝛatiuum eoꝛum que incidi ⁊ perfoꝛari habent. Et ferrū a ferēdo dictum eſt. ſic enim ſua duricie vt actum eſt omnia alia metalla ferit domat: ⁊ ꝯcutit: dilatat ⁊ cōprimit. Et quoniam extinctio eius in aquam: ipſum nimium indurat. hinc qui voluerit ipſm mollius reddere cū oleo tēperet. Ferruꝫ ex ſanguinis contactu rubiginē contrahit. ⁊ cū eius ſubſtantiā ſubintrauit vix remouetur quare ſtipēdiarij cum percuſſerunt gladio ſtico illud mundent. vñ Iſidorus. A ferro inquit ſanguis humanus ſe vlciſcit: q2 de nulla re alia ita cito per rubiginem cōſumit: ſicut quando humano ſanguine perfundatur. Adamas aūt ipſum attrahit: ⁊ ferrum attractum mediante vaſe argēteo: ⁊ eneo ipſum ſequit: ſubijcit ⁊ obedit. Et ꝙ tibi placere ſcio hoc adijciā ſcitu iocundū. ¶ Si alumine ⁊ aceto politum ferrū linitū fuerit: rubigine carebit. Idez de ceruſa aut cerui medulla ſi liniet̄ur. Et q̄uis īfimū metalloꝛum ponatur: non tamē ſic ſpernēdū eſſe puto. Nā eos nō accuſo q ferri plus q̄ȝ auri dignitatē excoluerūt. ipſi nāq; grandes ferri vtilitates ꝯſiderantes ſic euꝫ magnificauerūt. Res nāqꝫ publice abſqꝫ ferro tute nō agitur. Neq; ſine eius motu ſecuritas hominibus habet. ferro cōmunis iuſtitia regit: tuetur innocētia. repꝛoboꝛum audacia metu ferri coercet. ſine ferro nullum mechanicum opus fere perficitur: nullum contrahit edificiuꝫ. Agricultura nullatenus exercet. Quare vt Iſidorus ferrum dictū quia farra. ideſt ſemina noſtra condit. Nam panis ceteraq; talia ferro vacāte cōgrue ab hoīb⁹ nō vēdicant. Ceteraq; metalla vt actū ē: ferro domant ⁊ ad humanū vſum redigūtur. Et ſcoꝛia ab eo per decoctionem venit: cuius vtilitates ſuo dicentur loco.

¶ Calibs autē ferri ſpecies alia non eſt: ſed eius ſubtilioꝛ paro: ⁊ aquoſioꝛ per diſtillationē a ferro extincta. quare ſic p vim ignis durioꝛ fit ⁊ opacioꝛ: ⁊ ꝓpter partiū ſubtilitatē que durioꝛes efficiuntur quando vrūtur. Eſtq; albius propter maioꝛem a terreſtreitate ſeparationem. ⁊ cum nimis induratur ſcindit: ⁊ pcuſſus diminuitur ꝓpter nimiam ſui deſiccationē. Eſt vero diuerſitas aque in deſiccando plus ⁊ minus. Unde fabri querūt ſpecialiter aquā in qua ferrū extinguant: ex quo cōficiunt gladios. Nam cum candet: ⁊ in aqua mittit indurat. eo ꝙ calidum frigiditatē aque fugiens: ad interioꝛa ferri conuerſum: in ipſo māle vel nāle humidū ꝯſumit. cuius cōſumptione magis ⁊ magis īduratur. Quibus fabri accipiant quomodo inſtrumenta ferrea mollioꝛa ac dulcioꝛa: ⁊ durioꝛa ab eis fieri poterūt: ⁊ ad id qd̄ ō eo dcm̄ eſt ſic aduertāt. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Eſt in frigidatiuū exiccatiuū ſtipticū. quare aqua i qua extinguitur ſtiptica redditur ⁊ exiccatiua: ⁊ magis illa in q̄ calibs extinguit. Et pariformiter ſcoꝛia ei⁹ ſtiptica: ⁊ ē ſimilar foꝛtioꝛis exiccatiōis oī ſcoꝛia. Et plurimi medicorū vtūtur ea aq̄ ad deſiccationē: ⁊ ad ſtipticādū: ⁊ ꝓhibēdū fluxū humoꝝ. gnimmo ⁊ inteſtinoꝝ: ad burſam ſic ꝯtinuata embꝛocatione ex ea cū ſpōgia ſuper locū rupture. ¶ Natura. ¶ Frigidū eſt ⁊ ſiccum. ⁊ maioꝛ ē ſua frigiditate ſiccitas. quare reddit plus ſtipticū q̄ȝ in frigidatiuū. Gradus aūt i frigiditate eius vt extimo ad ſecundum peruenit. ⁊ ſua ſiccitas cuꝫ multa participet terreſtreitate ad tertiū. ¶ Mēbꝛa capitis. ¶ Quando teritur erugo ferri cuꝫ aceto foꝛti ⁊ coquitur in ipſo eſt illud acetum medicamen ſaniei antique currenti ex aure ⁊ confert aſperitati palpebꝛaꝝ ⁊ vngule oculi. Et erugo ſtringit gingiuā. ¶ Mēbꝛa nutrimēti. ¶ Uinuꝫ ⁊ aqua in qbus extinguit ferrū cādens cōfert apoſtematibus: ⁊ duriciei ⁊ tumoꝛi ſplenis: ⁊ mollicie ſtomachi ⁊ debilitati ei⁹: ⁊ fluxui q fit a ſtō: coꝛroboꝛat ſtomachū relaxatū: ⁊ ōbilitatū mařie a colera. ¶ Et ſi extinguit i vino cādēs ꝯfert vinū illud ydꝛopiſi ⁊ colice. ¶ Membꝛa expulſionis. ¶ Cōfert vinū illud fluxui vrine: fluxui mēſtruoꝝ: ⁊ relaxationi ſtteri: ⁊ egreſſioni ani. ⁊ diſtillatiōi vrine īſenſibili. Qñ ex erugine ferri fit naſtale ſtringit fluxū antiquū matricis. confert fluxui emoꝛoydarū. ¶ Uenena. ¶ Et quādo dat in potu ſcoꝛia ferri cuꝫ ſquīniabīn. ideſt melle roſ. reſiſtit veneno plante q̄ dicit aconita. vnde Naſo. Miſcent aconita nouerce. Et ſcoꝛiam ferri non deſerētes dicam⁹ ꝙ apparens eſt contradictio pꝛincipis ad Galienū in qt dixit. Omnis ſcoꝛia deſiccat deſiccatione foꝛti: niſi q2 ſcoꝛia ferri eſt debilioꝛ alijs. Et pꝛeceps ſcoꝛia foꝛtioꝛis exiccationis ē ſcoꝛia ferri: ⁊ qñ ad tertiū pueniit gradū in exiccādo ſicq; ferrū terreſtri⁹ auro ⁊ argēto: hic textui pꝛīcipis plus adhereo. ⁊ foꝛte terr⁹ dictis coꝛrupt⁹ eſt. neq; a caliditate abſoluit. vnde reſoluit apoſtemata calida. Scoꝛia ferri ſto

machum confortat: ⁊ exiccat ſuperfluitates eius: ⁊ confert ſue mollicieí ſic cū vino antiquo potata. Et ſi bulliat: ⁊ in eo fiat ſeſſio: confert fluxui emoroydarū ⁊ abſcīdit fluxū ſanguinis menſtrui. ⁊ eſt in eo vltima: ⁊ ſimiliter in vrina. ⁊ coartat anum lenita. Limatura autē ferri mala eſt ſtomacho excitās vomitum: ⁊ aliquādo ſic ad mortem perducit. Verū puluere adamantis vel aqua in qua per noctē iacuerit eius violentia reprimitur. Quibus accipiantur iuuamēta ⁊ nocumenta que ex aquis termarū ferrearum eueniunt.

¶ De proprietatibus eris. Rubrica. ix.

A Compoſitionē ⁊ nām eris dicere volētes vt eius natura facilius intelligat: ſupponam⁹ ex pncipijs artis metallū omne ex ſulfure ⁊ argēto viuo componi. Nā ex metallū eſt ex argēto viuo plus q̄ᵹ oportet aliquātulū habens per cōmixtionē ſulfuris ad formā ruboris deductū. hic enim rubor acquiritur per aduſtionē fortē ſubſtantie ſulfuris feculēte. nam per talē accenſionē ſic argento viuo cōmiſcetur: propter quod ab ere multum feces reſoluitur: ⁊ in igne multū euaporat. Eris multe ſcribuntur ſpecies: quas negocio noſtro inutiles relinquo ad naturam eius me cōuertens. ¶ Natura. ¶ Calidū eſt ⁊ ſiccum ad tertium. ¶ Operationes. ¶ Eſt calefactiuum. exiccatiuum. abſterſiuum reſolutiuum. inciſiuum. ſtipticū. acutū. incarnatiuum: ⁊ maxime vſtū. Et ablutū melius corporibus mollibus: nō ablutū vo corporibus duris. ⁊ ſquāma eius ſiue batitura eſt ſubtilior q̄ᵹ ſubſtātia eius. Et eſt ſubtiliatiuum. cōſtrictiuū vlcerū: mūdificatiuū: ⁊ incarnatiuū cōſolidatiuū: carnē diminuens ſupfluā nō permittēs eā augeri. Et abluitur ſicut tutia vl climia: q2 mutaſ aqua eius ſepe: q2 vſqᵹ ad vices quatuor ⁊ vſqᵹ ad quinquies aut quoſqᵹ non natat ſup aquā aliq̄ ſordicies. ⁊ ſcoria eius ſimiliter abluitur. Et ſcribit ſolatioſum: q̄ ſi cū forpicibus de ſpecie eius q̄ nominatur calacon fiat pilorū inciſio eorū ortū prohibet. inueculis gratū barbitonſoribus inimicum. ¶ Mēbra capitis. ¶ Confert duricici palpebrarū. ⁊ viſum acuit ſuis cū canonibus adminiſtratū. carnē ſupfluā corrodit in naribus ortā aut in ano. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Confert ydropiſi maxime laxando ventrē ⁊ ſtatim. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Prohibet vlcera corroſiua ābulare: ⁊ ea incarnet ⁊ conſolidat: ⁊ mūdificat: ⁊ flore eius medici in eorū vnguentis ad fiſtulas curādas vtūtur: vt in vnguēto egiptiaco ⁊ hmōi. ¶ Membra expulſionis. ¶ Soluit aquā citrinā quādo cū melle bibitur abſqᵹ nocumento. ⁊ doſis eſt aureus vnus: ⁊ medius. Et quādo ſumūtur ex eo quattuor onoloſat laxat chimū groſſum. Sed hec oīa peritia medicorū expertorū indigēt. ¶ Venena. ¶ Auicēna. oportet gdē vt caueatur vſus dimittēdi illud in quo eſt ſalſedo aut amaritudo aut pinguedo: ſicut ſunt olera ⁊ carnes: aut acetoſitas: aut dulcedo in vaſibus eris ⁊ bibendo cum eis. ipſa eni trāſmutāt proculdubio ʒinʒariā. ⁊ ʒinʒar ē venenū. Quibus tua accipiat dominatio quanto errore ducuntur mortales: qui aquā quā bibūt: qua ve cibaria ac carnes decoquūt: oleūqᵹ in vaſis eneis etiā longa cum mora ſeruant. Jd enim omniū fere ytalicorū mos eſt. Et vt cautior doctiorqᵹ fias: id philoſophi qd ſupra de cōpoſitione cacabi in de balneo aereo ſcriptū eſt relege: vbi vaſa enea ſic damnantur. Nam hec tibi lectio repetita delectabit. Ex quibus iuuamenta ⁊ nocumenta balnearum erearum ſic plane accipiantur.

Capitulū.iij. De naturis ⁊ pprietatibus balnearū nālū cōtinēs rubricas.

Satis atqᵹ etiā ſatis de mineralibus balnearū cōpoſitarū a nobis ſcriptū eſſe puto: quāqᵹ perlucida: ⁊ ad ſummū clara doctrina abſqᵹ ſimpliciū exqſita notitia haberi enucleariqᵹ minime potuit. Jd tn̄ facile intelligo a nōnullis de eorū prolixitate ſic accuſari me debere. Verum vt actū: cū in eis plurimi contingāt errores: vt ſic facilius aperiātur ad mortaliū ſalubritatē: non ad mordendos alios eorū longitudini ſic locū dedi. vt quātā etiā cōpoſita balnea vim habeant: ſic clare diſtincte ⁊ īdiuidu aliter intelligatur: cū orta ſuis atteſtentur pncipijs. primitiuorū naqᵹ nām deriuatiua tenēt. Jdqᵹ a me actū eſſe intelligatur: cum plurima in eis recitata q̄ᵹ delectabilis illuſtri domino meo: quāqᵹ pergrata cognouerim. Et his ſic finē faciens ad inſtituta proſequar. Et cū ſepe mētē reuoluerē an extranea domeſticis anteponenda forēt: Jd mihi honeſtius eſſe videbatur: extraneis domeſtica preferri debere. Quare ex re cū patauus ſī: de balneis in comitatu paduano a me prius agendum erit. De balneis ebani exordium primum faciens. B

¶ De balneis ebani. Rubrica. j.

Cum actum ſit ſulphur caliditatis balnearū cauſam primā eſſe: vt magno placuit philoſopho. hinc a ſulphureis patauis exordiū a me pmū eſſe debebat. Verū cū ex ipſis ſeptē q̄ in comitatu habentur: illud antiquis ſcripturis famoſi⁹ inuentū: qd apud nos de ebano nominaſ. Juxta illud Lucani. Heu balneo ſiuera fides memorātib⁹ augur: Colle ſedēs aponus terris vbi fumiger exit. Sic de eo prius agem⁹: ob qd ſic memorādū vt⁹ excellētia dignitas ac p orbē totū diffuſa ⁊ glorioſa fama petri ebanēſis cōciuis nr̄i ſic me cōpellit. Et ſi vulgaſ couicinos ſibi inuicē odioſos fore. Ego qdē cū domū olim ſue domui cōtiguā prope tenerē: ſua ſingulari virtute captus. cuius eſt ad amorē hoies allicere: ſic de eis etiā in eius memoriā primū ſermonē faciam. Verū vt breuioribus que a me dicēda ſunt abſoluam: generalia quedā premittere intendo: qbus his ⁊ oibus termis a me ſic in generali ſatiſfactū eſſe putetur. ¶ Dicamus itaqᵹ q̄ terme omnes aliquid de ſulfure participant verum ſm̄ diuerſas earū mineras ſuis in virtutibus nuncupatione diuerſificanſ. Et omnes ſunt calefactiue exiccatiue. quas ex re febricītes ex inflāmatione aut caliditate epatis vexati ab eis fugere debēt. Et eſt veteris noſtri aliabatis ſentētia ſua in practica. pte 2ª. Et certe hoc loco nō tacebo errorē illorū qui tales ad balnea aſſumenda conſulūt. vnde error priore deterior conſequitur: vt meo in tēpore vidi. ¶ Eſtqᵹ in balneis naturalibus vnus laus que non eſt in aquis ſtuphariū: quoniam in eis ē liberior anhelitus propter quod aſmaticis: ⁊ ſtricti pectoris perſuadēda magis ſunt. ſnīa eſt pncipis. i 4. tertij de ydropiſis cura. Capiūt itaqᵹ diuerſitate minerarū diuerſas proprietates. ¶ Unde alia omittēdo balneū de ebano aggredientes dicamus primū. Q. balneū ebani balneū eſt a ciuitate padue quinqᵹ miliarib⁹ diſtans in cōfinib⁹ ruris. Ebanū dicti: Rus qdem olim magnum ac potens apud montes ſituatū: in cuius planitie qdē minime altitudinis monticulus exiſtit: a q̄ plures riuuli defluūt: ſic balnea plura conſtituentes. Nam in tranſitu aqua fontis ſic in caliditate remittiſ: vt in eis hoies balneare ſe valeant. Locus autem is a vallib⁹ ſemotus eſt. ⁊ terra fructuoſa circūdatus ex omni plaga liber a ſ monte. Danielis ſancti verſus occidens paruper coopertiatur. Nā is monticulus parue altitudinis exiſtit. Eſt C

aūt locus ⁊ habitatio ſanitati hominis cōformis ac delitioſus. q̄ res certe vt opinor nō negligēda eē debet ab his q ad balnea proficiſcūtur. Locus tñ vētoſus ē. qua ex re cū balneati balneum egrediuntur muniti ⁊ clauſi ſtent. ne ſic poroſitatibus apertis penetrando nō offēdat aer. Uerū ab eo fonte ⁊ balneis hinc inde aq̄ fluens ſic in ſoueis retenta aerem alterat: que fortaſſis cauſa ſi raro exiſtit: vt ſic ad ea tranſeuntes pretermiſſo regimine debito infirmētur: de quo infra. ¶ De minera eius.

¶ Ariſtotiles ſuo de proprietatibus elementorū duo inter cetera notauit: qbus minera balnei cognoſci habeat: color. vz. ⁊ ſapor. nã de alembicatione ⁊ hmōi infra dicetur. vltimo capitulo. in quo oſtendetur etiam alios ſenſus concurrere. Aqua enim balnei huius in ſapore ſalſa: ⁊ aluminoſa comp̄hendit̄: ⁊ viſu quadā parte ſulfuris participare: ⁊ cinere. Nā in inceſſu eius p riuulos quoſdā lapidoſos ab eius feculēta parte productos maxima cōp̄hendit̄ eius pars aluminoſa ⁊ ſalſa. p̄ua aūt ſulfurea. Nā color croceus ſulfureus licet ſuperficialis his in locis ſic apparet: vt hi comp̄hendūtur colores diuerſi: vt in Jride tres cōp̄hendimus colores croceū. vz. ⁊ rubeum ⁊ viridem: Q̄. ſi plurima p̄o ſulfurea foret: cū multa viſcoſitate ſulfur p̄ticipet: ⁊ plus ceteris minerabilis de colore citrino: ſic appperet: q̄ viſus falſum iudicat. Preterea ex odore cū inter ceteros mineraliū eius odor grauiſſimus ſit: hoc ſenſu odoratus cōp̄hēdemus qđ minime ꝯtingit. Nā in balneis p̄dominio ſulfureis hec duo cōp̄hēdūtur: color citrinus: ⁊ odor ſulfureus. vt in balneis de petriolo ſiculis ⁊ ceteris talibus. Qua ex re ea balnea ſulfurea minime dico ſed a p̄dominio aluminoſa plus ſalis q̄ꝫ ſulfuris adhuc p̄ticipātia. Et proportionabilr̄ vires ⁊ p̄prietates i eis habitare p̄pter q̄ ea de ſimplicibus mineralib⁹ memorata diſcurremus. Quibus infertur q̄ q extimauerūt ea a predominio ſulfurea: male opinati ſunt. Fuit. n. aliquoꝝ opinio balnea omnia paduana eiuſdē eſſe minere: quā nō accuſo: cū omnia fere ſibi inuiceꝫ propinq̄ ſint: ⁊ quaſi vno aſpectu participātia. Nā ea ſalſa nitrea partim gipſea ac cinerea p̄nūciauerūt omnia. Et iā ſemper recolende memorie vir doctiſſimus ac prope alter philoſophus Joānes de dondis patauus iuxta balnea montis groti ⁊ balnea ſancti petri: de qbus infra domū ꝯſtruxit: ac inſtrumēta preparauit vt ex ipſa balnearuꝫ aqua ſalem albiſſimū conficeret: ⁊ in quātitate notabili. Qđ opus efficax argumētū fuit: vt ſic opinaremur balnea illa cinere ⁊ ſale ac gipſo participare. Nā vt actuꝫ nitrū nām ſalis ſapere videt̄ ⁊ cinis: cū ipſe cū aqua ſalem conficiat. Addo preterea quoniā videmus i balneis ſic ſulfureis ingeniari homines ſulfur conficere: vt in petriolo: ⁊ in balneis ſiculis. Jn his autē hoc minime fit aut fieri pōt. quoniam ſi id fieri poſſibile fuiſſet: virum tāti ingenij opus hoc nō latuiſſet. Et quoniam vt ex ſententia Ariſtotilis dicebat̄: oīa talia aliquali ſulfure participāt. Et hec aqua ebant ab ea ſic vacua nō ſit: neq̄ꝫ in ſapore ſulfuris cōp̄hendatur. Sed cuꝫ ſulfure ſic participet: facile ſic mihi perſuadeo ipſam magis aluminoſam eſſe. Q̄. aūt aliqd calcis ſapiat nō nego: qm̄ calx vt actum ſpecies ſit cinerū. Uerū cū multo colore citrino: ac odore ⁊ ſapore ſulfuris omnino priuata ſit arbitror dicēdū nequaq̄ꝫ a p̄dominio ſulfuream eſſe. Nā in ſulfureis a predominio hec tria ſimul reperiuntur. vt i balneis petrioli ⁊ ſiculis eſt videre. Preterea cū ſulfur multum hēat de vnctuoſo: ⁊ aereo: vt de ipſo actum: aliquid eius in ſupficie aque cōp̄hēderetur quod in igne miſſum arderet: vt in ceteris talibus: qđ minime in ea reperit̄. Jpſa enim clara eſt ⁊ ab omni vnctuoſitate ⁊ citrinitate purgata. Quibus relinquatur ſalſa ⁊ nitroſa: vt ſapor eius manifeſtat. Aluminoſa magis vt in riuulis cōprehendit̄ cinerea ex aduſtione: ⁊ a ſulfure vt cetere non abſoluta. Et huius opinionis viſus eſt eſſe gentilis: ſed de hoc magis infra in ð balneo mōtis groti. ¶ Electio.

¶ Tēpus electionis harū balnearū eſt a principio madij vſq̄ꝫ ad mediū iunij: cuius tp̄is cōſtitutionē balneādus cōſiderare dꝫ. ne nimiū frigidū calidū aut vētoſum vel pluuioſum ſit: quibus ex rebus ⁊ aqua: ⁊ ipſe nō parū pro tp̄e alterabit̄ vt ex eo contiget hoīes: quibus nō eſt aduertētia hec: p̄ſepe infirmari ac mori. de quo poſt in de obſeruandis. pariformiter a medio auguſti vſq̄ꝫ ad finem ſeptembris. Et laudandū magis eſt balneum aeri expoſitum: cuius vapores exalant: ⁊ ſolis caliditate purificant̄ ac bonificant̄. in quo ⁊ balneantes liberiorē hñt anhelitum: neq̄ꝫ ſuis clauſis vaporibus caput ledit̄ eorum. Q̄. ſi temporis fuerit notabilis alteratio: aut pluuia: aut frigore vel vento veniēs ⁊ neceſſaria ſic fuerit balneatio: eligat̄ tinna in qua ponat̄ aqua balnei calida ēt ſi fuerit oportunus ignis accendat̄ in camera. Et hoc in loco ⁊ in ſequētibus talibus hoc volo nobis ſatiſfacere. ¶ Natura.

¶ Calidū eſt ⁊ ſiccū: ⁊ vſq̄ꝫ ad tertiū calidius: ⁊ minus calidū actu redditur diſtantia maiori aut minori ipſius ad fontē. Et qñ ſtetit clauſum aq̄ fontis ſic ad cū non fluente. quare ⁊ aere ⁊ inclinatione ipſius aque ad frigiditatem in caliditate remittitur. Q̄. ſi alumen in caliditate ⁊ ſiccitate ex aque cōmixtione remitti deberet. tamen ob caliditatē ignis ⁊ eius ſiccitatē ſic intēdit̄. vnde aquam fontis talē in quarto pronūcio cū potenter ſit veſicatiua vlceratiua ⁊ aduſtiua. Eſt aūt in tertio gradu. ſic graduāda vt qñq̄ꝫ ad vſq̄ꝫ quartum enuncianda ſit. Ex quibus colligi pōt q̄ ad ſcđm qñq̄ꝫ perducit̄ frigiditate aque intranea. que ſic ad frigiditatem ſibi conſuetam ⁊ naturalē ſue dimiſſe nature ſe deducit: iuuante aere impreſſam ignis caliditatē eorum repente. Uerū magis enunciāda eſt exiccatiua q̄ꝫ calefactiua. Quibus inducitur q̄ cū aqua illa caliditatem ſic in vigore ſolis: ⁊ ſtellaꝝ acquiſitā amiſerit: que dici pōt viuificatiua: ſi iterū igne calefiat ſuarū proprietatum vt prius nequaq̄ꝫ erit eque productiua. Nam caliditas ſic ab igne in ea impreſſa aduſtiua humane complexioni eſt contraria: aut non eque conueniens ⁊ ſimbola: vt q̄ eſt ſolis ⁊ ſtellarum: que ad hominis generationem et actum miro concurrit modo. Quibus inducitur aque balnearum de loco ad locum tranſducte partiam aut nullam efficacem operationem habere. locus eſt ſpeculationis. Speculentur itaq̄ꝫ hi qi ferraria ⁊ alibi aquaꝫ porete portant. ¶ Operationes ⁊ proprietates.

¶ Mixtas autē has ſcribere oportet: cum mixtionem ſuoꝝ ſimplicium eorum q̄ꝫ virtutes ac proprietates ſapiant. Eſt enim balneum hoc calefactiuū exiccatiuum ⁊ exiccatiuū magis q̄ꝫ calefactiuum. ventoſitatū reſolutiuū: ⁊ male complexionis frigide ⁊ fixe remotiuū. humiditates ſubcutaneas exiccat: ⁊ dolores ea ex cauſa venientes remouet. ⁊ p̄ticipatione maiori aluminis ſanguineꝫ reprimit: eius fluxū ac aliarum humiditatum coercet: ⁊ eſt ſolidatiuum. Et ad particularia deſcēdens in aegris ordinatis proſequemur: id p̄mū enūciantes q̄ vſus balnearum non ex omni leui cauſa eſt querendus. Uerū cū fortes ſiūt egritudines veluti a medicis p̄pe deſperate q̄re ita particulariter de eis omnib⁹ ſic ſcribere mihi ſupuacuū eſſe videtur: eo q̄ꝫ maxime cuꝫ de talibus ſollicitus indagator ab his q̄ a nobis de mineris eorū ſcripta fuere: exquiſitā valeat informationē adipiſci. Qua ex re ſic egritudines qbus appropriantur ⁊ ab aliis ſcriptas: ⁊ plures hoc meo in codice tantū modo nūerabo.

Legat itaq₃ in capitulis ſuis qui particularia de eis ſci-
re cupit. ℭ Mēbra capitis. ℭ Ducia eiꝰ chatarro frigi
do ⁊ humido confert. calefaciēdo. exiccādo. cōfortādo:
cū aluminis ⁊ ſalis vel nitri virtute. vnde ꝓnceps. Et ni
troſe ⁊ ſalſe capitibus ⁊ pectori auxiliū₃ preſtāt: tū ea in
parte qua ſulphuris nām ſapit ⁊ cineris: quo ſulphure
efficacior in his cinis reddiť. Nā cinis minus exiccati-
uus minuſq₃ multo calidus ipſo ſulfure eſt vt ſupra. q̄-
re mēbrū ꝑncipale nō ita ledit. Nā in mēbris ꝑncipali-
bus ita fortia incōſulte applicari nō debēt: vt q̄rta ꝑmi.
quarto capitulo. Tinnitui ⁊ ſibilationi antiquis. dolo
ri capitis antiquo. potētius autē eſt balneū a predomi-
nio ſulfureum in his paſſionibus ſic auxilium preſtās.
Uerū capitis ⁊ balneādi virtutē prius conſiderari opor
tet quã ex re debilem ⁊ corpore ⁊ capite ſulfurea balnea
ſic poſtponāt: ⁊ a lacioribus inchoent. Juxta illud me
ſue de loda frigida. Et incipiamus ſicut eſt noſtra ꝯſue-
tudo a debilioribus. Quare priꝰ tētāda ſūt balnea hec
aluminoſa ⁊c̄. Deinde ad ſulfurea ſe conferendū: quan
do. ſ. alia nō conſerūt: ⁊ virtus prius cōſideret. Ex qui-
bus apparet error eorū: qui cōſulūt vt pro his ac conſi-
milibus mortales dico ſe ad fortia trāſferant. Neq₃ de-
ſino admirari q̄ tāta trāſiuerit in balneis noſtris negli
gētia: q̄ in nullo eoꝝ ducia ad caput recipienda parata
fuerit. Ego aūt iā paraui in balneo ebani tempore quo
in eis morā contraxi cū illuſtri domina Jſota eſtenſi.
Neq₃ meos ſic accuſare volo: ſ₃ vt obſeruandis ſic oc-
caſio detur. ℭ Mēbra pectoris. ℭ Cōfert habentibus
pectus humiditate plenū ac frigiditate leſum. vt hic au
tē princeps. Et ſi almancis ſic conſerre videatur: certe
aque caliditatem male tolerare poſſunt. quare opus eſt
vt aqua ea in tepiditate reducatur: qua illā ſuſtinere: ⁊ i
ea diutius permanere poterūt. ℭ Mēbra nutrimenti.
ℭ Confert ſtomacho humido: ⁊ ydropiſim habētibꝰ ⁊
inflationē. Princeps de aquis nitroſis ſalſis. Extenuat
ſplenē tumefactū. Et ſi necubi inuenerim alumen ſto-
macho cōferre: ⁊ nitrum ſtomacho nocere legerim. ac
ſal ipſum in quantitate aſſumptū. hec quidem interius
applicata intelligēda ſunt: ſicq₃ exterius conuenientia.
ℭ Uulnera ⁊ vlcera. ℭ Ulceribꝰ corroſiuis ⁊ ambula-
tiuis. cācrene. erpeti eſthomeno ꝯferūt valde: ⁊ ſerpiginē
⁊ impetiginem mirabiliter mūdāt: vt perſepe experientia
docuit. Auferit ⁊ ſcabiē vlceroſam. Et hic aduertatur
q̄ de ſulfure nō inuenif in libris auctoꝝ tāta laus in cō
ſilibus paſſionibus quāta de alumine ⁊ ſale. quare bal-
nea hec in talibus magis cōmēdanda ſunt q̄₃ ſulfurea.
Quāobrē in caſu magnifici dñi de ceſenis cōuenientio
ra forēt. Et q̄ñ nō raro infra dicemus balnea ſic vlceri
bus conferre. hinc pro ſequētibus aduertatur ad id qđ
ſcriptū eſt quarta ꝑmi. ſecūdo capitulo. Cūq₃ vlcus in
ꝑncipio fuerit non debet eger balneū ingredi neq₃ ipſū
aqua tangere calida: quoniā trahet ad ipſum quod apo
ſtemati augmētū faciet: ſed cū vlcus quieuerit ⁊ ſaniē ſe
cerit: fortaſſe tūc facile fiet ei. tu nota verbum fortaſſe.
ℭ Mēbra micturarū. ℭ Cū ſalſedine participet: dolo-
ribus articuloꝝ ⁊ podagre conſert: qui ex frigiditate ⁊
humiditate fiunt: ⁊ fracture reſtaurationem efficiūt for-
tē ⁊ cōſerūt carbūculis ⁊ vlceribus. Princeps ⁊ alumi-
ne: ⁊ cinere ſuo iuuamētū nō paruū preſtat. ℭ Mēbra
expulſionis. ℭ Dictū eſt q̄ ſal omnis ſoluit ventrē. vn
de cū huius balnei vis quedā ⁊ magna in parte ſalſa ſit
aqua eius ventrē ſoluit: ⁊ humores viſcoſos educit: ſi ꝺ
ea cōueniens doſis potata fuerit. ⁊ eſt a libra vna vſq₃
ad tres. Et ego iam expertus ſum ⁊ inueni libram me-
diā vētrē ſoluere. Eſt enim ſic potata ſtomacum contur
bans ac vomitū inducēs. propterea eſt cliſterizata ma-
gis laudāda. Et quoniā plurimū de alumine participat
multū adiuuat ad fluxū menſtruoꝝ alboꝝ conſtringē
dū: ⁊ ad matricē multis humiditatibus relaxatā quibus
ꝓhibetur ipꝛegnatio. Et ſolo fumo ſuo rectificat diſ-
ponit ⁊ ad concipiendū ꝓparat. Nam diebus Cermi
ſoni noſtri: cuius conſilio mulier veneta hac diſpoſitio
ne infecta: cū ad balnea hec proficiſceretur: que. 12. an-
nis cōcipere non potuit: huius balnei vſu diuina inter-
ueniēte gratia cōcepit. ℭ Febres. ℭ Aque preterea alu
minoſe corpora que febribꝰ ſunt apta fortiter ad eas ꝑ-
ducūt. quo in loco percipiendū eſt balnea quādoq₃ ab
hoībꝰ accuſari. cū hi ex inaduertētia ſua accuſatione di-
gniores ſint. Aiunt enim ſtellarū conſtellatione balnea
ſic egrotantia facta fuiſſe. de quo poſt ſuo loco dicetur.

ℭ De balneis ſancti petri. Rubrica. ij.

Uus eſt ab ebano fere ꝑ mi-
liarē diſtās A
ſanctꝰ petrus nominatū olim potēs ac de-
lectabile: quo q̄dē in loco terme ſūt alumi
noſe ſalſe multū: q̄ ſic ſua ſalſedine: ⁊ alumi
noſitate his videnť egritudinibꝰ conferre: ꝺ
quibus in his que de Ebano ſcripta fuerūt: ⁊ potētiores
eſſe iudicanť. Uerū earū ſitus vallibus magna i pte oc
cupatur: qui non paruū₃ attendendus eſt: vt poſt de ob-
ſeruandis diceť. Areole aūt hic adducanť que de aqua
ebani ſcripta ſunt.

ℭ De balneis domus noue. Rubrica. iij.

Erſus autem meridiē parūper
deſcēdēdo ad me B
diū miliare balneū reperiť domus noue nū
cupatū. Nā veteres noſtri eū vt cetera non
coluerūt. Domus aūt hec noſtris in diebꝰ
conſtructa fuit. Et huiꝰ rei Joannes de dō
dis patauus vir diuinus ac prope verus philoſophꝰ: ꝺ
quo ſupꝛa glorioſus auctor extitit. Apud quem locū₃
parūper diſtans eſt velut ꝑua lacuna termarū: cuius ex
aq̄ ſalem vt actū conficiebat quoniā ſalſa multū ē: ⁊ ꝑo
ri ſalſior. Et q̄dam ſe per alēbicū expertos eſſe ſcribunt:
ipſam calce participare. Uerū cū cinis paratior ſit ad ſalē:
ſic cū aqua mixtus conficiendū: Uteriſimilius iudican-
dū puto illam cinere magis q̄₃ calce participare. vnde i
cacheſia ydrope paraleſi cōmendať. Et eſt illa ebani ſolu
tiua magis chatarro conferens ⁊ ceteris vt actū de bal
neis ebani. a quo cū ſit diſceſſus: ⁊ ad alia verſus balnea
montis groti ſit acceſſus: in vigore potentiora balnea
inuenimus: que ſulfure eo ebani magis participare vi-
denť: ⁊ ſi in reliquis mineris cōueniāt. Huius autē ſitꝰ
veluti ſilueſter eſt vallibus vallatus. quo in loco aquaꝝ
frigidarū: ⁊ calidarum magna ſit collectio: vt veluti ſta
gnātes aque ſint nō boni odoris: quibus nō parū leditur
aer. Areolarū aūt harū ordo hic vt ſupra habeatur.

ℭ De balneis montis groti. Rubrica. iiij.

Ons eſt ad occidēs egrotoꝝ aue
teribꝰ noſtris ſic no- C
minatꝰ: quoniā₃ his in tēporibꝰ amenitate
loci egrotātes ad balnea illi proxima ꝓfi-
ciſcētes ad eū perambulandū trahebātur.
Erat enim ad ea balnea non paruus egroto
rū cōfluxus: cū ceteris omnibus patauis ſint potētio-
ra: ⁊ pluri ſulfure ꝑticipēt: vt ſenſus viſus ⁊ odoratus
oſtendit quāobrē digniora ac famoſiora ſic facta fuere.
cū ſulfur in calefaciendo: ⁊ aquā exiccādo ꝑncipatū ob
tinere inter mineralia videať: vt Ariſtotili placuit. Uerū
hoc loco errorē illoꝝ nō taceho: qui cū potētiora ſic red
danť: infirmos indifferenter ad ea ⁊ ad conſilia fortia ꝑ
ficiſcenda ſic conſulunt. Nā vt actum alia eſt aluminis

virtus pluribus in egritudinib⁹ ipſo ſulfure magis po
tēs ſicq̃ ciñere ac ferro ere ⁊ hmōi in varijs egritudini
bus balnea reddunt̄ ipſis ſulfureis efficaciora. Qua ex
re p̄:ius egritudo cōi cōpládā eſt: vt actū a facilioꝛib⁹ ſum
per inchoādo. ¶ Minera. ¶ Huius aūt balnei minera
ſulfurea ſcribit̄ ⁊ aluminoſa magis plus ceteris patauiſ
ſulfure p̄ticipās vt actum. ⁊ ſi p̄us abſolute ſit para ei⁹
ſulfurea ceterarū cōparatione. Un̄ parūper a balneis dī
ſcedēs parua ripit̄ lacuna balneū equoꝝ nominatus:
plurimo ſulfure participans. Un̄ cū equus aial humi
dū multū ſit: ⁊ ab egritudinibus humidis vt plurimus
moleſtet̄. hinc accidit ſic varijs egritudinibus: ⁊ vetu
ſtis mirabilr̄ ꝯualere. Nō tm̄ a ciñerib⁹ balneū tale abſol
uit̄. q̄bus iudicat̄ eius v̄tutes cōpoſitas eē: cū eius mu
nera ſic ex pluribus cōponat̄. Et minerā ei⁹ nō derelin
quēs hic adducā v̄ba. Joānis de dōdis viri glorioſi: de
quo ſupra q̄ viſus eſt aliā habere opinionē. Jngt i quo
dā tractatu ſuo de cāis caliditatis balnearū de aq̄s ter
marū paduanaꝝ loquēs. Qualis ſit harū aquarus nā:
cuiuſq̃ minere v̄tute maxime p̄ticipēt: ex p̄dictis tra
hi pōt. Sed nunc manifeſtius p certiſſimas experiētias
demōſtrādū eſt: q̄s ex opere ꝯfectionis ſalis ex his aq̄s:
qd̄ quondā bone memorie genitoꝛ meus Jacobus de
dōdis inuētoꝛ: ⁊ imaginatoꝛ primus ſubtili ordinauit
ingenio. Et ſi lōgus ſit ſermo circa h̄ q̄ ſcio dn̄m meū
in eo delectari debere. nō dubitabo his eū adijcere etiā
q̄ ad dicta: ⁊ ad dicēda plurimū afferet vtilitatis. Quilī
bet ſi aduertēs curioſus īteligit. Jn illo nāq̃ opere va
ſa ſunt duplicis ꝯditionis ⁊ forme. Sūt enim coꝝ plu
rima fictilia: q̄ de terra facta que ſunt rotūde figure for
mata in modū ollarū. Aliq̄ vero ſaxea plana ⁊ lata mul
tū ad modū arearū ꝯcauata: ita vt circūquaq̃ habeant
eminētias ad latitudinē mediā palmi. Hec aūt vaſa ſunt
in lacuna aque feruētis ita diſpoſita vt manētia circun
dētur vndiq̃ ab ea: ⁊ ſilr̄ aqua ſub eis. Jn dicta aūt lacu
na fontis aqua feruens eſt ad altitudinē brachij vel mi
nus: in qua ſunt plurima loca ſcaturiginis ⁊ ortus bu
liētis aque. ita vt per hoc ſit aqua feruēs p totā lacunas
renouata cōtinue p nouas ſcaturigines. ⁊ defluēs a la
cuna p canales igenioſe ordinatos: vt p hoc maneat aq̄
in lacuna ſemper feruēs ⁊ vnius altitudinis. Jn p̄di
ctis vaſis aqua decoq̄tur ad faciēdū ſalē. ſed in fictilib⁹
pōit̄ de ipſa aq̄ fōtis, put ē i fōte: ⁊ put ē ſcaturiēs ō ſub
terra in fonte colligit̄ vſq̃ ad mediū capacitatis coꝝ. ⁊
ipſa ſic ſemiplena natāt in lacuna fontis. ⁊ per feruores
aque fontis que ꝯtinue currēs ꝯtinue renouat feruorē.
Aqua enim que intra vaſa eſt decoquitur ⁊ ex ea euapo
rat plurimū ſubtilioris eius aque, pportionabiliter mo
dicū eius qd̄ de minerali terreo admixta eſt remanet. p
pter quod ꝯtinue magis: ⁊ magis augetur aque rema
nēte in vaſis ſalſedine. Cūq̃ peruenit ex huiuſmodi de
coctione ſalſedo ad aliquē certū gradū q̄ guſtu cōp̄rehē
ditur: ⁊ incipiūt in ſuperficie vaſis aque decocte appa
rere quaſi q̄dā floꝛes ad modū paruarū guttarū: qui in
dicant p̄ncipium coagulationis eius in ſalem. tūc aq̄
ille de teſtaceis vaſis transferuntur ad vaſa ſaxea: q̄ ſunt
in ipſa aque fontis lacuna firmata: ⁊ imobilia: ponun
turq̃ in eis ad altitudinē vnius pollicis vel parū plus.
Jbiq̃ p vlterioꝛē decoctionē coagulātur: ⁊ graneſcunt
in ſalem: q̄ cū ad id opus idoneis inſtrumentis colligit̄
⁊ reponitur candidiſſimus: ⁊ puriſſimus. Jn huiuſmo
di autē vaſibus que dicta ſunt: tam in teſtaceis q̄ʒ in ſa
xeis in fundis coꝝ: ⁊ lateribus p̄tunc aggregat̄ que
dam durities lapidea alba cū luciditate quadam admo
dum gipſi: immo vere ⁊ abſq̃ dubio gipſum eſt: nullus
penitus perceptibilē habens ſapoꝛem: preter quādam

ſtipticitatē. Jſtud autem q̄ aggregatur in vaſibus ſaxe
is in ſuperficie ſua ſuperioꝛi de qua ſal colatū eſt ſapit ali
quid ſalſedinis aliquādo propter id quod adheſit de ſa
le eidem. ¶ Ex hac forma ⁊ modo ꝯfectionis ſalis ex p̄
dictis aquis que in illo toto opere ſiunt attēdens quili
bet: experietur euidēter eas ex tribus ſubſtātijs eſſe cō
mixtas: que in dicta confectione ſalis abinuicē ſenſibi
liter ſequeſtrātur. Prima enim eſt aqueitas iſipida plu
rima cuius inſipiditate ⁊ multitudine ſit vt nec ſalſedo
neq̃ alius aliquis ſapoꝛ certus ante decoctionē ſentia
tur in eis. Deinde i ea cōmixtione eſt ſubſtātia terreſtris
inſipida vel ſtiptica aluminoſa: que ſubſidet in vaſibus
⁊ lapidatur in eis. Et eſt iterū alia quaſi media inter p̄
dictas ſubſtātias ſalſa que vt dictū eſt graneſcit ⁊ coa
gulatur in ſalem per decoctionē. Et aqua illa ſic ſalſum
exprimit ſapoꝛē multo aqueo inſipido reſoluto. Jnter
predictas aūt ſubſtātias ſalſa media eſt. modo ſubſtan
tie quātitate grauitate ſitu atq̃ natura ſiue cōplexione.
modo ſubſtātie: q̄ nō eſt ita groſſa terreſtris vt gipſea:
nec tam ſubtilis vt aquea: neq̃ taʒ grauis vt gipſea. gra
uioꝛ tn̄ q̄ʒ aquea. quantitate q̄ nō eſt tanta vt aquea ad
magnā, pportionē. Nā ex mille libris aque vix conficit̄
vna ſalis. Eſt tamen amplioꝛis quātitatis q̄ʒ gipſea gra
uitate q̄ ſexagies plus de ſale colligitur q̄ʒ ſi totū illud
qd̄ in fundis ⁊ lateribus vaſorū eo p̄ro tēpoꝛe lapide
ſcit. Situ quia medium tenet quia aqueitas ſurſum in
vapoꝛem reſoluitur. gipſeitas fundū tenet. ⁊ ſal ſup̄ra
gipſum. Complexio aūt eius media eſt modo quodaʒ
complexione aliarū duarū participans vt patet intelli
genti. Ex quibus collige lectoꝛ magna in parte modū
inueſtigādi naturam termarū. de quo in ſuo loco. Et ſe
quitur. Sed plures dixerūt has aquas naturam habe
re ſulfuris. qd̄ verū nō videtur. quinimmo eſt experien
tie cōtrariū. Nā extimauerūt ex odoꝛe aliqualiquē ſul
fureum perceperūt: illas aquas eſſe ſulfureas. ſed odoꝛ
ille nō ex ſulfure eſt: ſed ex calidis igneis ſpiritibus cū
aqua mixtis: vel ex aliqua admixtione partiū terreſtriū
⁊ ſalſarū. Sed magis certum argumentū eſt q̄ nō ſint
ſulfuree: q̄m̄ in eis nō eſt coloꝛ ſulfureus neq̃ vnctuoſitas
in ſuperficie: q̄ neceſſario appareret ſi ſulfureū quid eſſet
in eis. Sulfur enim leue ⁊ vnctuoſum eſt: ⁊ vnde mate
ria ignis eſt facilis ⁊ caloꝛe diſſoluta in aqua ſupernatat
ad modū pinguedinis prout experiētia certificat. Naʒ
in ſulfureis aquis ſupernatat pinguedo que ſi accēdit̄
ardet vt experientia videmus. Preterea in cōpoſitione
ſalis predicta nullū apparet ſulfuris veſtigiū: qd̄ tamē
videri deberet ſibi eēt ſba ſulfurea ab alijs ſeq̄ſtrata: ⁊ p̄
cipue cū ſale: cū quo multū cōuenit in nā. Preterea cuʒ
eo nō appareret neq̃ coloꝛ eius neq̃ odoꝛ. Jtem ſi ſal in
igne proijcitur crepitat vt ceteri ſales. ſed non ardet: q̄
ardere deberet ſicū eo ſulfuris ſubſtātia foret. Non ar
bitroꝛ igitur has aquas habere aliquid ſulfuris corpu
lentū. Et ſi forte ignei aliqui ſpiritus cuʒ ei ſcaturiant q̄
de natura ſunt ſulfuris dantes odoꝛē ſulfuris aliqualē
vt in fulgure ſentimus poſt eius percuſſionē in loco ali
quo: hi confeſtim exalant. Cōcludēs aūt aſſerit ipſas eē
magis exiccatiuas q̄ʒ calefactiuas propter ſalē ⁊ gipſū
ambo exiccatiua eſſe hec. Quibus plane habetur q̄ aq̄
termarū paduanarū aluminoſe ſunt ſalſe gipſee: a cine
reitate nō abſolute: ſed nulla ſui in parte ſulfure partici
pare. ſicq̃ maxia i p̄te i ſniaʒ noſtrā cōuenire. Q̄ aūt nō
ſint ſulfuree conatus eſt probare vt ſcriptū eſt. Nos aūt
diximus eas ſulfure participare: ſed parua in parte alio
rum mineraliū reſpectu. Nam in tam aſſidua decoctio
ne vt in ſalis opere ſit partes euaneſcunt ſulfuree ⁊ reſol
uuntur. Q̄ nō appareat vnctuoſitas: id eſt propter pau
citatē

citatē ipſius,alijs partib⁹ ſuperantibus multū. q̄dq̄ȝ de colore ⁊ odore dicendū. Unde vt actum eſt nr̄o placuit
A Ariſtotili.omnes terme p̄ncipaliter ſȝ nō maxime a ſulfure caliditatē recipiunt. Q, aūt gipſee ſint nō negat expreſſe.nam gipſum vt ſupra de eo frigidum eſt ⁊ ſiccū natura terreū:qḋ ex forti ⁊ cōtinuata decoctione in aq̄ tam pauce quātitatis nō auxilium recipiēs aliqde pars illa terreſtris ſic ſuperflue decocta in gipſuȝ conuertit: que pars terreſtris ſi iuuamentū recepiſſet a multitudine aq̄ſitatis:nunq̄ȝ in gipſum ꝯuerſa foret.ſicq̄ȝ pars illa terrea aluminoſa aut cinerea aut ſalſa per fortē ⁊ vltimatā decoctionē reſolutis ptibus igneis ⁊ aereis in ſbāȝ ꝯuertit̄ frigidā ⁊ ſiccā:quā gipſuȝ dicimus. Hec oīa ſic ꝓbabilia ſunt:demonſtratione logica carētia.ſȝ experientia eſt omniū harꝝ diſcordiaꝝ magr̄a.Ueꝝ opinionem per me poſitā ⁊ ab oībus alijs laudataȝ ſic magis coloꝝ ⁊ ſi vir hic clariſſimus fuerit vt actū.Q ḋ aūt dicit ꝙ aſt decoctionē nullus ꝑcipiat ſapor.certe pace ſua ꝯriū expertus ſum ⁊ q̄plures ſpātia mea guſtarūt. Situs aūt eius vt actū monti eſt ꝓximus:vallibus vallatus:eiuſq̄ȝ aer nō eque vt is ebani qualificatus. Fluxū em̄ aquaꝝ frigidaꝝ:⁊ calidaꝝ in vnū ꝯcurrentiū in hoc auxiliū p̄ſtantium.Eſt aūt a balneo ebani vno cū medio vel duobus miliaribus diſtans. ℂ Electio. ℂ Huius areole apertio ex his que in de balneo ebani ea in areola ſcripti eſt:ſic nobis in h̄ loco ſatiſfaciat. ℂ Nā. ℂ Calȝ eſt ⁊ ſiccuȝ:⁊ balneo ebani calidius ac ſiccius ceteriſq̄ȝ paruimis:cuius caliditatis ⁊ ſiccitatis graduatio ex dictis in balneo ebani accipiatur.eſt enīȝ vt.ā.magis exiccatiuū q̄ȝ calefactiuū. ℂ Operationes ⁊ ꝓprietates. ℂ Eſt calefactiuū. exiccatiuum.reſolutiuum.vt ceteris ineſt termis.Et ad particularia deſcēdens areolā in ſcribo:que eſt. ℂ Mēbra capitis. ℂ Princeps. Sulfuree aque neruos mūdificāt: ꝓpter quod in paraleſi multū operant̄.dolores dē ſcēſiones humiditatū ⁊ ſpaſmū ſedāt.chatarro humido mirabilr̄ ꝯferūt:p̄cipue caꝝ ducia. Et hic locus eſt ſpeculationis:ſi calor ⁊ humido ꝯferūt:vt quidā aūt ipſas experientia manifeſta ꝯferre.cū tn̄ rō caliditatis obſtet : q̄ dubitat̄ ne cerebri ꝯtentiuā debilitet:cū omnis īmoderata qualitas propriē virtutis actum deijciat.Q, ſi vere experientis eſt id aſſerendum vt nocumento iuuamentuȝ maius ſit.Etiam lapſus naturalis in caliditate ita puus eſſe poſſet:vt parūper noceret.Cōfert epilepticis:dūmō cauſa ſit ex friditate ⁊ humiditate per eſſentiā talis. Sibilo.tinnitui.ſurditati ex cauſa frigida venīēti. Capitis dolori antiq̄:in quo ducia ſulfurea potētior reddit̄ aluminoſa:⁊ capiti magis ꝓpoꝛtiōata.memoriā reparat ac rectificat ſȝ nō ex etate deꝑditā.Ceteriſq̄ȝ egritudinibus capitis:de qb⁹ ī areola capitꝗ.ā.de balneo ebani. ℂ Mēbra pectoriꝗ. ℂ Pect⁹ ab hūiditatib⁹ liberat. q̄ ex re aſmaticis ꝯfert:cū in eis ſtare poterūt.vn̄ in eis aq̄ multū moderāda eſt:⁊ lōgitudine cū remiſſioꝛ ſuccurrere:vt in p̄cedētib⁹ de balneo ebani actū:quo phs fortius exiſtit. Dolores ex cā frigida tollit. Nā cū qdā bebꝛ⁹ dolore pectoris diu laboꝛauerit ex cā frida:pluri maq̄ȝ medicamētā tētaſſet:qb⁹ minime iuuabat̄:ad duciā hui⁹ balnei cū tranſmiſſ:pect⁹ ꝑcutiētē:⁊ diuino īteruenīēte auxilio ſanatus eſt. ℂ Mēbra nutrimēti. ℂ Scribit p̄inceps ſulfureā aq̄ ſtōȝ laxā:⁊ deſideriū deijcit.q loc⁹ ſpeculationis ē:cū ſua caliditate cū ſpālr̄ fridū ꝯfortare videat̄:⁊ humidū ſua ſiccitate:⁊ ſua ſtipticitate gradū eiū iuuare. Et cū de ipſo ſulfure actū ſit exteri⁹ applicatū ſtōȝ fridū roborare. Id dōȝ eſſe puto ꝙ cū actū de ſulfure ſit ipſȝ vehemēter calefactiuū attractiuū eſſe ſubtiliatiuūq̄ȝ hūorū ac illoꝝ diſſolutiuū:aq̄ ille ſic hūores calefaciētes attrahētes:⁊ hūores ſubtiliātes illos diſſoluentes:eo p̄cipue cū toti coꝛpi applicāt̄:ſic humores aliq̄tos ad ſtōm attrahētes ac deſcēdere faciētes illū relaxant ac molliūt ⁊ os ſtomachi relaxādo appetitū deijciūt. Exteri⁹ vō applicatū moderat̄. neq̄ȝ tātā vīȝ hȝ ī attrahēdo diſſoluendo ⁊c̄.vt ſulfuree aq̄. Quo loco a te accipiēdū eſt: q̄ȝtūtuis ſtō balnea ſulfurea petrioli ꝯferre pūt:q̄ȝtūue nocere. Uīn aluminoſe illi ſunt p̄cipue ꝯferētes:q̄les ebanenſes potaue ſūt.⁊ de his ampli⁹ īfra. Spleneticos iuuant hūiditates ad ſplenē deſcēdētes reſoluēdo. Nocēt hītib⁹ epar calꝫ:q2 multū īflāmatiue ſunt.ea ꝓp necāriū eſt ꝑuiſiōe. Nā volētes eis vti cū fridis epar ꝯfoꝛtātib⁹ ī nō multū ſtipticis pꝛi⁹ iungāt:aut alr̄ ad fridū alteret̄.de qb⁹ in de obſeruādis dicemus. Cōſulti⁹ tn̄ eſt tales ī eis nō balneari. Q, ſi alia ex cā cogerent̄ illis vti:iungāt̄ ⁊c̄. vt actū. vētoſitatē in eo genitā:ac ī ſplene etiā cū mēbra hec ſic lōgo tēpe vexata fuerint mirabilr̄ exterminat̄. ⁊ mēbra illa ex cā leſa ꝯfoꝛtāt.quāobrē ydropiſi tali miro ſubueniūt mō. ℂ Mēbra expulſiōis. ℂ Cōferūt colice antiq̄ īteſtinoꝝ:⁊ vulue duritiei.vt p̄inceps ſicca humectando:vt actū de ſtomacho.ſunt tamē ventris cōſtipatiue. Et hic locus eſt ſpeculationis: ꝓpter aſſignatā cāȝ de mollificatione ſtōi.ꝯſideret ſpeculatoꝛ. ℂ Uulnera ⁊ vlcera. ℂ Corporis ſuperficiē a bothoꝛ ⁊ vlceribus malis āntiquis ⁊ ſanguineis violaceis mūdificāt:⁊ ꝑniōes morfee ⁊ albaras. Princeps. Et dictū eſt antiq̄s:q2 in nouis nō confert:vt in p̄cedēti dictum eſt capitulo. ℂ Mē B
bra iuncturaꝝ. ℂ Hic locus ſpeculationis eſt:an in paſſionibus iuncturaꝝ plus cōferat balneum ſulphureū cum ad ipſum fere omnes ſic patientes conſilio medicorum ꝓficiſcentur. Et in p̄eſentiaruȝ ſic determinata ⁊ concluſa volo in ſequentibus in locis ſuis ſufficere:ne longitudine ac eoꝝ replicatione legentium mentes tedio afficiant̄. Facile quidē mi illuſtris domine eoꝝ errorē intelligeres qbus de obſeruatione vniuerſaliuȝ nulla proꝛſus cura cum diligētia colitur. ℂ Neq̄ȝ in aduertantib⁹ ſilloci ſiphis h̄ in loco mihi cura grandis eſt : eo p̄cipue cū ponēdis ex ꝯcluſionibus quibus breuiter doctrina erit:his ſatiſfactū a me ſic facile eſſe intelligam.

ℂ Accipiendum itaq̄ȝ primum iuncturarum debilitatē nō vnica ex cauſa omnibus ꝓuenire:ſed in diuerſis varias cauſas eſſe:qua ex re non idem antidotuȝ in oībus ſed ī diuerſis variū applicare opus eſt. Et hoc loco vulgarium opinionem excludo:qui balnearum effect⁹ proprietatibus occultis attribuunt.

ℂ Affirmandum ſecūdo balneas naturales oēs vt actū actualiter calefacere atq̄ȝ exiccare:multoq̄ȝ magis cū ex minera fuerint calidioꝛi. ℂ Que res eos nō latet q eis vtuntur:cū ad ſitum non paruuȝ perducant. Quāobrē aiunt.qui bibere potenter cupiūt balnea proficiſcant̄. Et princeps primi ſecūda. Et de diſpoſitionibus aquarū Raſis in almāſ.12.ꝯtinentis. Eorumq̄ȝ caliditatem ad tertiū gradum producit vt actum. Nam eorum fortis alteratio non tolerantia vacat . Quibus inducit̄ mēbra humani corporis ſic potenter calefacere exiccare atq̄ȝ reſoluere:reſoluendo plurimuȝ debilitare:vt de balneo aque calide ſupra agebatur.

ℂ Eſtq̄ȝ tenēdū debili paſſo forte agens applicandū nō eſſe quoniā ex tali applicatione paſſum exterminatur:⁊ in ruboꝛe ſuo cōuertitur ⁊ ſiuitur:debent enim talia ad inuicem proportionari:vt inde conuenictioꝛ ⁊ ſecurioꝛ actio cōſequatur. Nāȝ ſi pauco in lucerne oleo magna accēderetur flamma:ilico oleuȝ euaneſceret:⁊ flāma extingueretur. Et proptērea clamitāt medicine auctores curam per cōtraria equalia fieri debere:ne cura perfecta per altioꝛa impediatur. Neq̄ȝ obliuioni tradēda eſt totius ac corpis ꝑticulaꝝ virtus:ſed primo contemplāda

eſt. ¶ Nam cuꝫ deficit virtus deficit ⁊ curatio. ꝑnceps primi quarta. Et dux medicoꝝ. Omniũ virtus eſt operatrix. Tegni. tertio. Similiꝙ modo ⁊ membroꝝ cõpoſitio. quãobrẽ gracilia ea non ſuſtinent medicamina que robuſta ferunt. Et naturalem membroꝝ debilitatem amplexãtes poſtea que ſic poſita ſunt dicemus ꝑ iuncturarũ debilitatẽ omnem: aut ex complexione: aut ex cõpoſitiõe: aut ab vtroꝙ ſimul prouenire. Iuxta que has ponemus ↄcluſiones. ¶ Sitq; nobis prima. In debilitate iuncturaꝝ compoſitiõe graciliũ ſulphurea balnea nõ cõpetere: quoniam nimis potentia ſunt: nõ eniꝫ paſſo agẽs proportionatum eſſe videtur: etiam cũ pauco calore vigeant: ſic forti ex reſolutione exterminãtur. Itẽ que ſicca ſunt nõ oportet amplius exiccare. primi tertia. ⁊ ꝑma affoꝛiſmoꝛuꝫ dux. Omnis imoderata q̃litas actum propꝛie virtutis deijcit. ¶ Altera. In debilitate nõ vetuſta iuncturaꝝ compoſitione robuſtaꝝ mala ſtante cõplexione frigida ⁊ humida ceteris cõſentientibus balnea magnifice cõpetũt ſulphurea. Ubi vero mala foret cõplexio calida incõuenirent. Hãc cõcluſionem noſtri ſenſere veteres: aqua foꝛtaſſis in omni iũcturaꝝ paſſiõe ⁊ indifferẽter erroneus acceſſus ad balnea oꝛtus eſt: hec equidem ex ſuppoſitis ſicut ꝓbata relinq̃tur. ¶ Debilitate vetuſta iuncturaꝝ ſtante: quo in caſu iũcture calore naturali admodũ depauperate ſũt: aut cum robuſticitate: aut gracilitate balnea ſulphurea minime conferre videntur. Hec ex ſuppoſitis probetur. cui ⁊ addatur. q̃ ⁊ terme nullo modo conueniunt: niſi vbi iã humiditas in eis adeſſet reſolutionẽ agẽs: quo in caſu etiã in caliditate terme remitti deberent. ¶ Reliq̃ ponaſ: q̃ in coꝛpoꝛibus plectoꝛicis etiam ſtante robuſticitate mẽbroꝝ terme naturales ſuſpecte ſunt. hĩde ↄcluſio declaretur per ea que de aquis ſulphureis actũ eſt ſupra ĩ areola. Membra nutrimẽti in hoc caꝑ. quoniã liquefaciũt ⁊ humores deſcẽdere faciũt ad inferioꝛa: vt expertus ſui. ¶ Quintam hic addã: q̃ in ↄſeruatione vbi iuncture nãliter ſint graciles: ⁊ ſic naturali calore depauperate: hec balnea ſulphurea minime conueniunt. Nã amplius ſic debilitãtur: facta caloris ſui pauci ac humidi ſubſtantifici reſolutione: q̃re plures ſolito ad eas fluẽt ſupfluitates. Nam ꝑnceps: membra foꝛtia mittunt ad debilia: veritã tamen eſt vt in de obſeruandis agitur balnea in reſolutione et moꝛa plurimũ moderãtur. ¶ Poſtremã adijciemus. Colerici naturales ⁊ colerici aduſti ab eorum vſu ſe abſtineãt. Naꝫ ea illos ad febres preparãt: ad ↄpis ſupercalefactionẽ: vt primi fẽda. de diſpoſitionibus aquaꝝ. Et he cõcluſiones nobis veluti ꝑncipia ſunt ad ea que in ſimilibus eſt cõſiderãdũ. Quibus accipiatur error eoꝝ qui cõplexiones hoiũ eorũ habitudines ⁊ compoſitiones totius: ac particularum patiẽtiũ virtutem prius nõ cõtemplantur: ſed ĩdifferenter oẽs ſic ad balnea aſſumẽda cõſulunt: id opinãtes vt vulgus effectus hos: cũ ſepe beneficio medicoꝝ nõ curãtur: ⁊ ex eis iuuamẽtũ ſuſcipiũt a ꝓprietate occulta ꝓuenire: vt ſiculi ⁊ neapolitani: de qb⁹ iſta. Et dixit princeps. Aque ſulphuree ↄferũt apãbus iuncturarum: ⁊ duricijs ⁊ verucis pendẽtibus. Et nota lectoꝛ vbũ duricijs. ⁊ ↄſidera. Et in ſũma vt princeps ↄferunt oĩbus doloꝛibus iuncturarum ⁊ neruoꝛum frigidis.

¶ De balneis ſcĩ Bartholomei. Rca. v.

L Balnea aũt hec vallib⁹ vndiꝙ ſunt vallata a meridionali plaga mõtib⁹ diſcoopta. Rus eniꝫ fuit quõdaꝫ ſanctus Bartholomeus nominatum miliaribus. xij. a ciuitate diſtãs. nũc do ſilueſtris ⁊ ĩhabitatus locus eſt. Ueꝝ p nobiles noſtros de leone fundatũ fuit: ⁊ in eo tꝑe bartholomei tẽpliũ amplũ: excultũ ↄſtructũ eſt hoſpitale: ad paupes recipiẽdos: vt ſic cõmoditate ampliori ab eoꝝ liguorib⁹ ꝑcib⁹ ſcĩ ĩteruenientib⁹ curarent. Sũt aũt veluti piſcina magna nõ lapidib⁹: vt cetera patauina fabricata: quoꝝ fundus luteus ⁊ piguis eſt ad ingrediẽtẽ declinãs: mollis multũ: in quẽ nec ario penetrãt ſe balneãtes: ita vt ſi ĩ baculis ſe nõ ſuſtinerẽt ad ꝓfũditatẽ piculoſãs: q̃ſiq; deſcẽderẽt. Nã eius ĩ ſupficie nõ alta eſt aq̃: ſed ad altitudinem duoꝝ peduꝫ vel ꝓpe. Hec aũt aqua tẽpoꝛe hyemis ⁊ veris eſt in caloꝛe notabilr remiſſa: qua ex re eã digere opꝫ eſtiuo tẽpoꝛe: ⁊ ad ea itur de mẽſe auguſti vſq; ad mediũ ſeptembꝛis: ⁊ vltra: aeris ↄſtitutiõe ſuadẽte. Exiſtimo autẽ ⁊ de mẽſe Iunij Iulij efficacia eſſe: ⁊ eũtes eo tẽpoꝛe ab eis non minus iuuari. ¶ Minera. ¶ Hui⁹ aũt minera ſulphuris naturã ſapit aliqualem: ⁊ bituminis ſiue aſpalti vt q̃dam aſſeruerunt. Uerum lutus ille vt liquida pix videtur. Arbitroꝛ enim vi actuꝫ ſulphurea foꝛe: licet paruã ĩ quãtitate ſu'phuree participẽt. ꝓpterea quoniã eoꝛũ caliditas non magna ſit. Conſequẽter de alumine plus hẽre: vt cetera patauina. Sed ſic in eis humiditate ſuperabundante: q̃ꝫ caliditatis acuitatẽ obtũdit ⁊ ſiccitatis ↄpationẽ: nõ ſic ad calefaciendũ: ⁊ exiccandũ: vt cetera potentia reddũtur. Quapropter debiles in iũcturis quibus aliqua ĩeſt duricies: aut nodoſitas ad hec q̃ꝫ alia ſecurius ſe trãſferre pñt. Unꝰ meo cũ ↄſilio vir q̃daꝫ feltrẽſis noĩe Petraca q̃ nodoſitatẽ ac duriciẽ in genu habebat: cum prius diſlocatus foret in genu: ⁊ plurimos nõ dico reſtauratoꝛes: ſed deſtructoꝛes ſic exptus foꝛet: q̃ ex re ob doloꝛes plurĩes receptos materia multa fluxit ĩ ĩ loco retẽta: ⁊ fridis medicaminibus applicatis indurata. abſq; baculo ⁊ ferula ambulare non potẽs: ſic duobus annis trãſiẽs hec balnea profectus eſt: ex quib⁹ ſpacio dierum q̃ndecĩ tantũ recepit iuuamentũ: vt demũ abſq; baculo ⁊ ferula rediret. Et breuiter claudẽs ea ꝑ miccio plus aluminoſa nitroſa etiã ⁊ cinerea: a ſalſedine: licet remiſſa nõ priuata: ſulphure aũt modico participãtia. ¶ Opationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Eſt mediocriter calefactiuũ: ⁊ paꝝ exiccatiuũ: cũ mirabiliter duricies mollificet in quacũq; parte coꝛpoꝛis extiterint. Nam moliſicatiua ſunt: vt princeps: que ponunt eſſentiã mẽbroꝝ hũitiuꝫ ſpiſſos poꝛos leniorem caliditate ⁊ humiditate ſua. Et accidit ex hoc vt poꝛi fiant latioꝛes: ⁊ expulſio ſuꝑfluitatũ que in eis continenſ facilioꝛ: ſicut exẽplũ de ſemine lini. Sunt enim talia que neq; foꝛtiter calefaciũt: neq; foꝛtiter exiccant: quia ſi vehemẽter calefacerẽt potius indurarent: ⁊ ſimiliter ſi foꝛtiter exiccarẽt. ¶ Nã. ¶ Finẽ ſcõi parũper excedere ſentiſ: iuxta aque ſupficiem: ſed vlterius in fundo ꝓcedẽtes ſentiũ caſtatẽ: vt ad tertiũ eoꝝ caliditas ꝑueniat. ¶ Electio. ¶ Eligaſ tempus vt actũ: ⁊ hoc in tẽpe diẽ vigilie ac feſti Bartholomei eligibilioꝛẽ q̃dã cũ deuotione pronũciant. ¶ Mẽbꝛa iuncturaꝝ. ¶ Doloꝛibus podagricis: ac iuncturarũ aliaꝝ ↄfert. Et inuẽtũ eſt in libris quẽdã eſſẽ ſeꝫ marchionẽ a podagra curatũ. ¶ Delet mollificãdo ⁊ reſoluẽdo oẽs iũcturaꝝ duricies. Et ego vidi ex duricie genu q̃ impotens quidaꝫ ad ambulandũ reddebatur: eoꝝ beneficio curari vt actuꝫ. vnde ſic membꝛa indurata nodata cõtracta mirabiliter mollificant ⁊ extendunt: ⁊ ad peꝛſtinam proſperitatem ſua virtute potẽti hoĩes ducunt. Et dominus Aquileienſis cardinalis tertis ↄtractus in eo tẽpoꝛe: ita ex his iuuabatur dũ in eis erat: vt veluti ſanus totus moueret. Ueꝝ in eoꝛuꝫ egreſſione aeris frigiditate ad priſtinã diſpoſitiones membꝛa rediebant. Et Geoꝛgius Piſanus de ſancto Caſano a ſua cõtractiõe no:abili ↄualuit. ¶ Uulnera ⁊ vlcera. ¶ Sca R

bioſis pferūt ꝛ vlceribus: alias ſubticuī areolas qm̄ in his medris pferre nō multū vident. Iſte aūt locus: ꝛ ſi nō elegantis ſit habitationis ꝛ aeris: tm̄ habitatur: ꝛ habitabilis eſt: ꝛ rōne indulgētie ad eū tēplū de quo actuȝ eſt maximus confluxus ciuiū: ꝛ habitantia loca circūſtātia in die ſancti bartholomei. Hoc aūt balneum inundatione aq̄rū pluuialiū alterat: ſuiq3 effect⁹ minuunt.

A ¶ De balneis ſancte Elene. Rrica. vj.

Diſtans eſt a ciuitate ſeptē miliaribus monticulus qdā vndiq3 vallibus vallatus ad quē p aggerunculū manibus factuȝ peruenit: cuius in ſummitate muri oliȝ eccle ſancte Elene dedicati adhuc ſupertant: apud quē balnea ſunt ō ſancta elena nuncupata. hic enim mons illa a plaga occidētali tegit: ſuntq3 a plaga orientali diſcoopta: domus vo eorum pulchra eſt: ſed ſitus malus ac turpis: cum pter monticulū nullus adſit perambulandi locus. Stat autem apud montem verſus meridiem velut ſtagnetus lacus: vnde aer eı⁹ loci maleq̄lificat ex vicinitate aquarū fetentium. Et certe vt in de obſeruandis poſt eoꝝ ſitus multū cōtemplandus eſt. Fons autem in ſuperiori pte montis eſſe videtur cū ſic per eum deſcendat aqua p canale magnū terra montis coopertū: ad pedes eius balnea ſic producens. ¶ Hic aūt fons vt ceteri oculis non videt: cui⁹ minera eſt aluminoſa cineres ꝛ nitroſa: ꝛ ſalſedine paꝝ participans. Non aūt a ſulphure abſoluit. Licet qdā ea a predominio ſulphurea ſcribāt: cū ea caliditatis vehementis eſſe dicāt. Ego vero vt opinor a predominio nō eſt ſulphurea. Nā neq3 viſus: neq3 odor neq3 guſtus illud manifeſtant. Et probo recurre ſupra ad ea q̄ de balneo ebani ſcripta ſunt: ꝛ montis groti. De mineris eorū: neq3 ſuper caliditatis intenſiones ſe fundāt qm̄ actu calidiora ſunt ſalſa ipſis ſulphureis: qm̄ ſalſa per aduſtionem ſiunt. Et ego dum cum magnifico capitaneo Carmignola in balneis his pro cura ſua morarem ac ſtationem traherē: de caliditate balnearū ebani diſputantes in quibus ſe prius balneauerat: hec ſic adinuicē comparantes: nūciū ſpecialē miſimus ebanū. locus eſt ab hoc tribus miliaribus diſtans vel circa: ſecū portantem orologium: ꝛ fialam: ꝛ data hora implete fuerunt due fiale: vna ex aqua ebani; altera ex aqua hac: ꝛ certe i caliditate multum differentes inuēte nō fuerūt. Addo tū q fontis locus huius monticuli ignorat: pōt enim longinqor: ac ppior eſſe. qua ex varietate ꝛ balneaꝝ caliditas variat. Et certe opinor ipſam alumine participare q̄ ex re ſuis in pprietatib⁹: ceteriſq3 mareolis a virtute eoꝝ de ebano nō multū differre. Sed hoc loco ne vacuus diſcedas: tū quia famoſa ſunt hec pauca ſubſcribam. ¶ Operationes ꝛ proprietates. ¶ Eſt parumper eo ebani magis calefactiuū exiccatiuum reſolutiuum. ¶ Membra capitis. ¶ Confert in egritudinibus capitis paralyſi ꝛ neruis humiditate repletis: ꝛ ſpaſmo ceteriſq3 egritudinibus ā ſuis ex cauſa frigida ꝛ humida venientibus: ꝛ ex repletione. vnde membra ob imbibitionem materie humide: contracta indurata remollit ꝛ extendit. ¶ Decoratio. ¶ Confert ſerpigini: albaras: ſcabiei: ꝛ maculas corporis ſupficiales emūdat. ¶ Membra pectoris. ¶ Cōfert pectori leſo ex cauſa frida ꝛ humida. ¶ Membra mcturarum. ¶ Confert ncturis: ꝛ eas confortat: ꝛ prohibēdo fluxū humiditatū ad eas ſic illas a dolore pſeruāt: ſi ſuis cū cautionib⁹ fuerunt applicata. Et in laudē eoꝝ dicā q iam famā eſt ceteris oībus patauis plus in hoc conferre. ſed conſideret ſpeculator. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Stomacho humido ſubuenit: ꝛ ydropiſi: ꝛ ventum habentibus ſimilem qre ꝛc.

¶ De balneis orthoni mōtis. Rrica. vij.

B Mons orthonus a viro Patauo vt referūt i armis ſtrenuo. Orthonus appellato mōti rubeo proximus: apud quem olim Patauia pmū edificata fuit nomen ſic accepit: ad cuius pedes piſcina magna eſt: vallibus ꝛ lacunoſis ſiue ſtagneis foueis circundata: a meridie: ꝛ plaga orientali detecta: a ſeptētrione vero ipſo mōte ꝛ alijs defenſata: cuius aer certe non bene qualificat⁹ eſt. Et locus longis in annis inhabitatus fuit: nunc vero: Patauī quadam deuotione v̄ginis glorioſe cōmoti. quā antiquo ciui ex noſtris eo in loco appariuiſſe ferūt: tēplū magnificū fabricarūt: ac monaſteriū ordinis Auguſtini de obſeruātia ōdicatū: in quo plurimi exiſtūt claustrales: locū reddentes domeſticū ꝛ monteȝ. Cuius minera ſulphuris aliqd ſapit ac ſalis: ꝛ alumine nō priuat. Eſt enim piſcina hec lutoſa: v̄tutibus compoſitis dotata. Cuius opationes: electionē naturāq3 vt que de balneis Bartholomei ſancti dignificare poſſum⁹. Dolores aliquos ex cā frida ꝛ hūida tollit: duricies articuloſas ſpleni ꝛ idropiſi reſoluendo ac mollificando ſuccurrit. ¶ Et hec de balneis ſeptem patauis famoſis in preſentiarū a nobis tm̄ dixiſſe ſufficiat. Et plīma tn̄ eis memorata etiā ad ſequētū: ne replicatōe hec mea dicta tibi tedio ſiāt: volo ſic nobis ſatiſfacere. Et qm̄ ō balneis famoſis ſcribere noſtra eſt itētio: hinc poſt patauoꝝ ꝛ domeſticoꝝ v̄tutū narratonē: ad extranea me cōuertā de ꝓximis ad longinquiora procedens.

¶ De balneis delaporeta. Rrica. viij.

C Et cum balnea delaporeta dei comitatu bononiēſi a ciuitate .xl. miliaribus diſtātia nobis vicina ſint ꝛ famoſa multū: ſic de ipſis ſcdō agem⁹ loco. His aūt tot attribuit laudes totq3 occulte pprietates: vt vere ſacratiſſima dici poſſunt: vt ꝛ .24. pbleumatum. pbleumate vltimo. Ex eis enim vt fama eſt ſacre opationes emanāt. Earū aūt oꝛt⁹ a duobus ſaxis ꝛ laſtroſis montibus eſt ad meridiem ſituatis: quoꝝ in medio vt aiunt ſalſis riuulus amplus eſt. Et per duo canalia duoꝝ mōtium aqua ſic defluens balnea duo edificat: vnū in dextris: alterum in ſiniſtris. Ex ſiniſtro autem verſus orientalē plagā fumi exeunt ꝛ vapores clari ad rubedinem declinantes. ¶ Minera. ¶ Minera āt eoꝝ aluminoſa: vt aiūt: ꝛ paꝝ ſulphurea e: ꝛ ſale participans ꝛ nitro. Sicq3 cōpoſitas virtutes habent: ꝛ certe vt actum: a minera eoꝝ de ebano eius minera non eſt longinqua multum quare ꝛ ea que ebano in proprietatibus ſimillima eſſe deberent. Et hic eſt locus conſiderationis non paruꝰ: vt cum ita eſſe videat: vt cur non eſſe in vſu potus aque ebani: vt que de ipſa non tot tanteq3 laudes: vt de aqua porete enūciātur. Id arbitror pmum dicendum eſſe q bononia ciuitas ſtudiorū omniuȝ q̄ȝ patauiuȝ vetuſtior mater fuerit: q̄ ex re illuſtres medici ſuis de his balneis curaȝ: diligētiāq3 magnā qui habuerūt ſic famoſa fecerūt. Et ſi balnea de ebano ceteraq3 patauina ad vſum: cōmodūq3 hominū pus acceſſerint: cum patauiū bononia ciuitate antiquior valde fuerit. Addo pterea: qm̄ ea que ebani in caliditate nimia habita ſunt: vt ſic potui vt illa de poreta: que valuti frigida eſt: de quo ſtatim amena: ac cōueniēs non reddat. Sic enim patauī ꝛ medici q̄daȝ negligentia ducti eam aquam bibere in vſum non perduxerunt. Ego aūt tepefactā: ꝛ ad calorem aque porete perductam plurib⁹ ad bibendū cōſului: inueniq3 eam ꝛ ventrem ſoluere: ꝛ vrinā prouocare. Dū ſiet in quātitate ſiue doſi data ſuit

ſit vt illa potete: eiſq cum canonibus: non heſito illas
potētiſſime vētrē ſoluiſſe: ⁊ vrinā ꝓuocaſſe. Q. ſi domi
nus loci exiſterem: eā per longū canale ad certū locum
ꝑducerē: vt ſic a fonte longius ſe ſeparās: veluti tepidas
⁊ potui cōmodā ſe redderet: ex q̄ ſimiles effectus hiis q̄
de aporeta exire ſperarez. Hec eniz aq̄ cū bibiť guſtu ſal
ſedo cōprehendiť: ⁊ odore ſulphur: hoſq effectus potē
tiores in ea que montis groti eſſe arbitror. Et ſpecula
tor ꝯſideret: actumq a Gentili eaz aluminoſam magis.
Ceteri eam ſulphureā a predominio ſcribūt: vt in alem
bicatiōe experti ſunt. quod minime credo ꝓpter rōnes
ſupra de minera balneaꝝ eboni ⁊ mōtis groti ſcriptas:
ob qd ad ea que in priorib9: ⁊ ad ea que dicēda ſūt de
alābicatione diligens ſcrutator ſe trāſferat. ¶ Vñ ſcien
dū q̄ ex lābicatione minere oluz mineraliū ⁊ medioꝝ:
excepta ea que ſulphuris cōprehendūtur aperte. Cum
enim ſulphuris calitas ignea ſit: ⁊ parua cū corpulētia:
tūc ilico in fumū trāſit ⁊ euaneſcit. videmus eniz q̄ ſul
phur igni expoſitū ſtatim ꝯſumpta ſba in ignem trans
mutať: qre cū aliis aſſociatam illis caliditatem ſbstanoꝝ
vt cū ferro cinere ⁊ hmōi: non niſi parua eius pars viſu
comprehenditur: cū multa in fumū trāſierit: aliis ſoli
dioribus: ⁊ nō ita igneis: quibus cōmiſceť: remanētib9.
Secus aūt opinandū ſi aqua ſulphurea fuerit non cō
mixta: aut cōmixta paꝝ. Et hic bn̄ ꝯſideret ſpeculator
vt poſt de elābicatione: quātus error noſtris in tēpibus
ꝓceſſit. ¶ Electio. ¶ Situs aūt eoꝝ ſilueſtris eſt alpi
bus piſtorieſibus propinquus: quo in loco: ⁊ homines
Julij tempore algent: que ex re eligere opz tēpus calidū
valde: vt a medio Junij vſq ad auguſtū incluſiue. Et a
nōnullis auguſtus magis cōmēdatur: ⁊ hoc ſi tempo
ris ꝯſtitutio non obſtauerit. Nā ⁊ ꝓuerbio vulgať pri
ma auguſti pluuia nobilitatis paupertatē indicat. Nās
ſe balneātes veſtibus hyemalibus munitos eſſe opz: de
quo in de obſeruādis. Et eligať que eſt de notro ſcaturi
enis: nā cum ſtat per diem: aut per noctē etiā poſt lex ho
ras ſtatiz frigeſit caliditatē amittēs q̄ reddiť vigoroſa.
Quapropter potātes eā que iam ſtetit cūare faciunt: ⁊
calidā ſcaturiētē veluti v̄tuoſiorē ingrediunť. Scaturit
enim aq̄ hec his duobus in locis veluti aq̄ fontis fridi.
Quo loco accipiať quātū valet ad loca longīq̄ expor
tata: cū cito corrūpať ac ſaporē ꝑdat: de quo i de balneis
eboni actū eſt. Eſtq locus ad quē per canale fluit fora
mē hñs ſpina obturatus: ⁊ hec aq̄ paꝝ calior prima exi
ſtit: ⁊ hec hauriť ⁊ hauſta bibiť: ⁊ de eius potu in de ob
ſeruandis diceť. ¶ Nā. ¶ Actū eſt termas iſ dictas ad
tertiū puenire gradū ⁊ illas in caliditate poſſe remitti: ⁊
q2 aq̄ ſic ſue nature dimiſſa ad frigiditatē redit. vñ quāto
to lōgius a fonte diſcurrit aq̄ calatāto in calitate plus
remittiť. Quibus accipiēdū cū aq̄ hec aluminoſa ⁊ ſul
phurea ſit vt iā dictū: nō ſitq cala multus q̄ a fonte eſt
remota multū: ⁊ ad ei9 remiſſionē lapidus friditas ꝑ q̄s
trāſit ⁊ ſcaturit q̄ꝑlimū opať: cū loc9 ei9 lapidoſus ſit:
vt actū. Erit itaq in p̄ gradu vel in ſin9 ſcdi calitas eius
ponēda. Nā oſt irātes ex occurſu ei9 cū nouiter ſcatu
rit ſe ſz ois mēbra vigorari: ⁊ ꝑ ſpaciū tpis leriſpanť ſeu
corrugāť mēbra. qd magis remiſſa calitate venit q̄z ab
īteſa. ꝯſidera. ¶ Opatiōes ⁊ ꝓprietates. ¶ Eſt iterius
aſſumpta: q2 bibita calefactiua ⁊ attractiua humoꝝ vi
ſcoſoꝝ diſſolutiua: lēſitiua: cū ex diuerſis componať vt
actū. Nā de his magis poſt in areola mēbra expulſiōis.
Extenuatos curat. ⁊ macrefactos ipinguat. Et hic eſt
locus ſpeculationis. ¶ Mēbra capitis. ¶ Hāc aquaz
ſic nimiū cōmēdāt: ⁊ ſub timore aſſumptā oēz aiūt cere
bri debilitatē remouere: cerebrū rectificat: ac antiquum
eius dolorē tollit: oculoꝝ egritudinibus ſubuenit: au

ditū mirabilr̄ reparat: nariū fetorē exterminat: reumata
ꝯſumit: paraliſi lingue opitulatur: tumoribuſq gule
ac vocis raucedini. ¶ Mēbra pectoris. ¶ Valet ꝯ pe
ctoris ſtricturā ⁊ anhelitus difficultatē. vt dicāt equos
aſmaticos duobus ꝯtinuis mēſibus illā aquā potātes
ab aſmate liberari. ⁊ ſputū ſanguinis remouet. ¶ Mē
bra nutrimēti. ¶ Delectū: quinimmo deꝑditū appetitus
recuparat: ⁊ offenſam digeſtiuā fortē efficit: ⁊ vomitū tol
lit. Et q̄ dictu mirabile eſt: deꝑditio ꝑgnantiū appeti
tui abſq nocumēto proficit atq illū firmat. Nā ſtante
cā a q̄ effectus ꝯtinue dependet: ea nō remota effectū re
moueri poſſe nō videť. Amplius cū ſale multo ꝑticipet
ſic potata ꝯturbatiua ſtō i redditť: vt de ſale actū: ⁊ ad vo
mitū eſt preparatiua: hoc etiā in potātibus experiētia do
cet: quia ex re iuuare nō videť. Addo q̄ ꝑncipio dictus
ꝑmi ſcōa. q̄ aque ſulphuree appetitū deiciunt: ac ſtōm
laxāt: q̄lē multi illā de aporeta eſſe enūciarūt. Cetera cū
notabilr̄ vētrē ſoluat: ⁊ vrinā ꝓuocet: vētriſq fluxus ſit
ſepe aborſus cā: vt aſſociſmorū. 5°. Cōſilr̄ ⁊ vrine prouo
catiua cum menſtruis cōmouent. vt princeps: non ſic
pregnantes iuuare: vt aiunt arbitrandum ſic facile eſt.
Mineralium autem dictoꝝ virtutes ſpeculator dilige
ter aduertat: quib9 ſic compoſitis aqua hec participat:
vt ſic ſibi inuicem cōtra operātibus ſe mutuo, iuuarē vi
deanť. Effectuſq varios ac dictu mirabiles ſic poſſe ꝓ
ducere. verū a medico ſemper experiētie magis credēn
dūz eſt q̄z rationi: cum artifex ſenſualis ſit. Opilationes
epis emendat ac ſplenis. ydropiſim non antiquā curat.
Et in eius laudes qdam ita proceſſerūt: vt eam ydropē
curare dicere nō dubitauerint. ¶ Mēbra expulſionis.
¶ Inteſtina mūdificat a fecibus: ⁊ a ſuperfluitatib9 la
uat: eſt enim ſolutiua vt experiētia manifeſtat: ſua vehe
mēti ſalſedine aut nitroſitate. Vermes in inteſtino letes
ficit: dolores eorū tollit: ⁊ eorū cauſam ⁊ malam quali
tatem in eis impreſſaz annullando. Renum laſſitudini
mirabiliter ſubuenit: lapides in eis frangit: ac arenulas
cōgregatas: ⁊ lapides ꝑ vrine vias mirabilr̄ expellit. Et
veſicā a ſuis ſordibus paruo in tempore mundificat: vt
poſt eius potū per quartū hore ad extra per virgaz pro
pellat: tātū diuretica exiſtit. Et hic eſt ſpeculatiōis loc9:
vt cū ex ſulphure quo non paruz participat: ⁊ ex alumi
ne ſic ſtiptica reddatur: vt quomodo taz diuretica tāq
ſolutiua. Nam hos effectus valet ventris ſolutio: ⁊ vri
ne ꝓuocatio ab ea poſt eius potū i in debita doſi ꝑuo i
tempore exire videmus: vt in de obſeruandis poſt. Jam
ex habitis ſolutio aperta eſt: quoniā cū ſua ſalſedine: cū
ſua nitroſitate quibus nō paruū participat. vētrē ſoluit,
Et pte ſua ſulphurea vrinam prouocat. ⁊ modus taz in
de balneo mōtis groti in parte dicebať. Eliquat enim
ſulphur ⁊ humiditates groſſas ſua vehemēti calitate i
aquoſas curſibiles cōuertit vt piper: quarū aquoſitatiū
expulſio per regiones vrinales conuenientius expelliť.
Unde ſecūda problematū problemate. 43. Ut quid
piper in plus quantitate aſſumptū ſoluit: in magna au
tem vrinā prouocat. Et quidem eam in vlceribus veſi
ce cōferre aiunt: qd non facile intelligo: cū magis noce
re videať: ſz de hoc infra in de balneis carpēſibus. Cōfe
rātq nimie ſanguinis egreſſiōi: vt ꝑ emorroydas ſiue
per venas matricis euenientis: menſtrua alba ꝯſtringit:
⁊ matricis humiditates reſoluit: multumq impregna
tioni opitulať: vt de ipſa aqua ſcribit vir diuinus noſter
gēnilis ſuo in tēpe plures vidiſſe mulieres ſteriles que
hui9 aque beneficio fecūde facte fuerunt. ¶ Membra
iūcturarū. ¶ Valet paſſionibus neruoꝝ: ⁊ dolorib9 iū
cturarum ex quacūq cauſa: vt ſic podagrici omnes ex
ea liberentur. verum in antiquatis non cōfert. Sed ſoꝛ

tiſſe quis admirabil': vt q̄ꝺ ſic in oībus ꝯferat: varijſq; in egritudinibus: cū in alijs aquis hoc minime ꝯtingere intelligamus. Id forte rideƀit: qm̄ ſic ſua in calitate tēperata eſt aliarū reſpectu: cuius ſue q̄litates ſic ad mediū refracte id operari poterunt: quēadmodū medici aſſeruīt oleū roſ. tēperatū calefactos infridare: ⁊ infridatos calefacere. Iōq; p̄ncepſ ō ſignis doloꝝ podagre. v. materias aūt p̄mittas ⁊c. Et iuuant cum vnctionibus tēꝑate caliditatis cū ḡte: hoc aūt tēperamentū in ea veniens merito fractionis ſuaꝝ partiū: ex quibus compoſitur: multoꝝ ſic apud vulgares mirandoꝝ effectuū cā eſſe poterit. Et ſubtilis indagator ſpeculetur. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Scabiē aūt quā eradicat: ⁊ ſaniē p corp' diſperſam educit: vulneribus fraudulentis opitulatur. ¶ Febres. ¶ Aſſerūt eā in tertianis ⁊ quartanis febribus ꝯferre: quod minime credo: quinimo opinor ⁊ eaſ ceteraſq; termas nedum febricitātib': ſed ⁊ colericis adultis non ꝯuenire: quoniā ſic p̄amplius vrunt ⁊ exiccantur. Et iō non attēdo verbis eoꝝ qui aſſerunt eam in vlceribus veſice conferre. Et cū in amplioribus huius aq̄ laudibus ꝓſeq̄ tāta cū cōmēdatione ſic addēdo ſue dignitate mihi detrahere viſum ſit: vt veluti altera in terris dea ſit excolenda: tantū de ea nobis in p̄ſētiaꝝ dicte Bononīēſiū pace ſufficiāt. Et ſi ſp̄ale regimē hēre videatur: nihilominus de eo in obſeruādis ſuo loco dicetur.

¶ De balneis Romādiole. Rca. v.

A Cum nobis propoſitū ſit de balneis oībus Italie ordinate ſic ſcribere: planaq; intelligāt oīa cō ponē participare: ſicq; virtutibus cōpoſiti vt de predictis ſcriptum eſt: ſoretq; in p̄te ſupfluū ſic per ſingulas areolas diſcurrere. Cum in cōpoſitiōe plurimaq; adinuicē cōueniant: ſtatui ne lōgior ſi ſermone tedioſus fiam: eas areolas ⁊ p̄ncipaliores ac vtiliores ſubſcribere: alias etiam cum opus fuerit nō negligere. Et a balneis romādiole exordiar. Caſtrū eſt i romādiola ſancta maria in bagno nūcupatum: apud qḋ balnea hec tria ſunt de quibus ſtatim: quoꝝ miniera a p̄dominio ſulphurea ſcribitur: alumine ferro: ac ere participantia. Nā ſi ſulphure participāt eo comprehenduntur ſignis: ex p̄te coloris odoris ⁊ ceteroꝝ: vt ſupra in de balneis ebanii ⁊ mōtis groti: que poſita ſūt ꝓpter errores ex inaduertētia medicis ꝯtingētes. Iſta aūt ſunt veluti ea que de poreta ſcaturiētia: ⁊ ita propinqua vt inter ea muris lapideis ſolis interueniat: q̄ ex re cū ita propinqua ſint: rationabiliter arbitrati ſūt nōnulli illa ex eodē fonte emanare. Et ſi q̄dē, eoꝝ miniere diuerſificati ſunt: vt ipſum balneum ſulphureū ⁊ aluminoſū eſſe dicāt: qḋ balneum de turri intitulaſ: ſecūdū vō vocaſ balneum de medio: quod magis aluminoſū q̄ ſulphureū dicitur: ⁊ eſt tēperate caliditatis in qua gaudent ſcabioſi leproſi: ⁊ vlcera hūtes: qui in alijs ſic ſtare non poſſunt: ⁊ iō vocaſ balneū pultronū. ¶ Tertiū balneū dominarum vocatur. ¶ Electio. ¶ Et eligaſ in tēpore mediꝯ: vt de balneis Patauis actū: quoniā eo in loco aer frigidus exiſtit: frigidiorq; q̄ĩ comitatu Paduano. ¶ Nā. ¶ Calidū vt de p̄dictis ſcriptum eſt. ¶ Nam eius caliditas: et ſi videaſ remitti frigiditate terrarū nō tolliſ qn in tertio tale ſit. ⁊ ſic eius ſiccitas caliditatē ſuā ſuperare videſ. ¶ Opatiōes ⁊ ꝓprietates. ¶ Calefactiuū exiccatiuū ſubtiliatiuū: humoꝝ diſſolutiuū: attractiuū: macrefactiuū: q̄ potēter reſolutiuū: h̄ūidis iā ac hitudīe carnoſis: flātibus potēter ꝯferēs. ¶ Mēbra capitis. ¶ Chatarro humido ac cerebro hūido: conuertitur: ſibillis neruis ex repletione leſis: eoꝝ doloꝝ: paraliſi: epilepſi ⁊ diminutiōi memorie ꝯferre ſic videſ. Et quū in paſſiōibus mēſicis mirādos effectus ab antiq̄s productos eſſe inuētū eſt: hinc balneū dn̄aꝝ tertiū nomē accepit.

¶ Mēbra expulſionis. ¶ Mirabiliter humiditatibus matricis ꝯfert: eamq; ſic leuiſ cōfortat: ſi diligenter que de ſulphure alumine ac ferro ſcripta ſunt cōtempleſ. ¶ Membra iūcturaꝝ. Valet p̄imū cōtra iuncturarū dolores. Et hic diligēter aduertat ſpeculator. quoniam vt actū: mediū temperate caliditati est aliorū reſpectu: vt ſic arbitrentur ex diuerſis minerijs illa ſic ſcaturientia diuerſos effectus ꝓducere. Et plurimi magis ſolertes aſſeruerunt hec balnea in vigore illis de corſeno aſſimilari: de quibus ſtatim: ⁊ ſi in actu ⁊ potētia que ō corſeno ſunt calidiora exiſtāt. Sūt autē cooperta a ciuitate Forliuij. xxx. miliaribus diſtantia: apud quā ciuitatem q̄ntq; miliarioꝝ diſtātia caſtrū eſt meldula dictū: in quo eſt aqua termalis ſolutiua q̄ bibiſ: neq; ſapore ſulphureo p̄uatur: vt et illa de la poreta: ſed que eſt in ſcā maria in bagno ꝓpter ſulphuris excellētiā nō bibiſ. Ceteraꝝ aūt areolaꝝ virtutes: q; qbus cōferāt egritudinib' indagator ex dictis ſpeculeſ.

¶ De balneis ciuitatis lucane. Rca. x.

B Ciuitas lucana tribus balneis gl'iaſ: quū p̄mū de corſeno noiant: id rus eſt a ciuitate. xvj. miliaribus diſtans: cuius in miniera diuerſificati ſunt medici: ip̄m naq; ſulphureum aluminoſum: nitroſumq; eſſe gētilis vir diuinus enunciauit: cui nō parua fides dāda eſt. Vgolinus vō de mōte chatino: cui hoc balneum multum familiare fuit: cū ſcribit aluminoſum ⁊ ſalgemoſum: vt vnum alteꝝ non ſuperet: pauco ſiue minima q̄ntitate ſulphuris participans ſit. Hec enim diſcordia ex ſignis datis de balneo ſulphureo ſupra vt actū in precedēti capitulo facilr ſolli poteſt: cum experiētia ſit omniū harū verus iudex. ¶ Electio. ¶ Eligaſ tēpus: vt de balneis patauis actū. ¶ Nō. ¶ Actu multū calidū eſt: vt intrātes primo in occurſu vix ſuſtinere poſſint. mordax etenim ⁊ acut' eſt calor eius paruo tēpore durans: cuius potētia actualis potētialē ſupat. ¶ Sed q̄ret rōnabiliter aliquis: vñ tanta caliditas actualis ſi ſulphure nō multū participat. Et cū ſal: aut ſalgēma per aduſtionē fiant. ſic ſalgēma magis participare videtur. Nam ſi balnea ſalſa actu calidiora ſunt ipſis ſulphureis: ⁊ cū caliditas illa ſic eius tranſeatur rē igneā: ⁊ ſubtilē fundari videtur. quare ſulphuris participatione vacua eſſe non arbitraſ cōſideret ſpeculator. Quibus indicatur ip̄ſū ad finē tertij in caliditate ꝑuenire. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Eſt calefactiuū: exiccatiuū: et aliorū reſolutiuū non parū: quāobrē debiles etiā ex coitu: maraſmati: febrientes: ⁊ eis reſolubiles ab eo ſe precaueāt. Balneum hoc habet manſiōes duas muro quodam intermedio diuiſas: quarū altera a fonte eſt remotior: ⁊ maioris caliditatis: in qua lōgior contrahi mora poteſt. Eſt enim aqua hec multū clara et veluti ſapore extraneo carens: ac odore: eum qua habitatores illius loci panē cōficiunt: carnes decoquūt. verum in eorū comeſtione ſitis inducitur: ob qḋ nitroſaꝝ eſſe magis arbitror. Et certe vt vgolin' minima p̄te ſulphuris p̄ticipare. ¶ Mēbra capitis. ¶ Valet in egritudinibus capitis frigidis ⁊ humidis: ⁊ vt de balneis montis groti: ⁊ tantum efficacius eſt quantū ſulphure pl' participat: ac minus frigidū eſt. Et propter ſui caliditatem actualem nocet habētibus fluxū ſanguinis narium ac emorroydarū. vñ ab eo mōtis groti vt exiſtimo non multū diuerſificaſ. ¶ Mēbra pectoris. ¶ Humiditatem eius exiccat. ſicq; aſmati confert. ¶ Membra iuncturaꝝ. ¶ Valet in doloribus iuncturaꝝ ⁊ egritudini-

bus neruoꝝ: maxime a cauſa frigida: ⁊ in doloribus re manētibus in membris neruoſis propter caſus: aut ꝑcuſſionē. Item propter diſlocationē in iuncturis factam ⁊ in remanentibus poſt torturas. ¶ Uulnera ⁊ vlcera. ¶ Exiccat vlcera que difficilis ſunt conſolidationis: ⁊ illa curat. Uidi dominū de ceſenis malateſtaꝫ hac ex cauſa ad illud ꝓficiſci: a quo notabile iuuamētū nō recepit: veꝝ in virtute motiua viſus eſt conualuiſſe. ¶ Mēbra expulſiōis. ¶ Sterilitati ex cā humida prouenienti ſuccurrit: vt ſic illas humiditates exiccādo ad ↄceptiones mulieres ꝑparet. valet ad ſummuꝫ in egritudinibus in quibus neceſſaria eſt exiccatio. ¶ Apud autē balneuꝫ hoc ſudatoriū eſt qđ īgrediunt patiētes: aſſerunt ſic ſeo ſudātes humiditates que ex balneo remāſerūt reſolui. ¶ Extra circuitum ville balneum eſt rubeum dictū cuius minera: vt aiūt enea eſt: ⁊ eius aq̄ modica paruc caliditatis: quā calefacere opꝫ ſi ea vti volūt. In pñtiaꝝ aūt non eſt alicuius fame: fortaſſis in preterito fuit.

¶ Tertiū balneū de villa vocatur: a corſeno per miliare diſtās: cuius minera ferrea eſt: locus eſt ad modū putei i quo ſolū tres pſone ſtare poſſunt. Eſt in agendo debilis veluti eſſet aq̄ dulcis: nō eſt in vſu hominū. Et aſſerūt illud in mala ↄplexiōe calida renū: ⁊ epatis cōferre: ⁊ ſitis remouere: quā alia inducere cōſueuerūt.

C ¶ De balneis Piſaꝝ. Rica. xi.

Piſarū comitatus quinq̄ balnea hēt: quoꝝ primū apud montē ſcti Juliani poſitū eſt: locus is medius inter ciuitatem lucanā ⁊ Piſarū eſt. Eſt enim ſcaturiēs aq̄ viue: nominaturq̄ balneū vetus: quod ceteris ſolēni⁹ fuit: cuius aq̄ aliud ingredit balneū dñarū nūcupatū. Cuius minera aluminoſa magis ſulphure ꝑticipat. Et cū in loco ſit valloſo palludoſo multū: ad quē ↄfluunt aque alie: que ſic eaꝝ per mixtione ledit: ſuiſq̄ in effectibus multū debilitat. Eſt enim ceноſum: ⁊ breuiter perſtringēs: colice ↄfert: iuncturaꝝ doloribus ⁊ podagre nō antiquate ⁊ ſciatice: humiditatibus matricis: vt cetera aluminoſa: ⁊ vlceribus. Sicq̄ de alijs dicat̄ arcolis: vt de aluminoſis ſupra ſulphure participantibus. Ueꝝ cū intrādam pluuiales aque: ſuis in effectib⁹ multum debilitatur: ⁊ cetera ↄſimilia balnea: vt balnea ſcti Bartholomei in comitatu Paduano de qbus ſupra. ¶ Secūdū ē balneū ſancti dictū vehemēter ſulphureū: nocet calefactis: ⁊ ↄfert frigidis egritudines fridas ⁊ humidas. ¶ Tertiū ſanctoꝝ balneū dr: eiuſdēq̄ mīnere: quo ſani vtunt ad ſe lauandū. Eſt eniꝫ parū de vtroq̄ ꝑticipans. ¶ Quartū eſt ab iſtis aliqualr̄ ſeparatū: balneū regine dictū a ciuitate tria miliaria diſtās: ferreū ⁊ modico alumine participans ſcaturiēs: vt ſupra muro vallatū: de quibus actū: quo indagator ex dictis venari poterit. Et lꝫ videatur eſſe ſimile ſuis in effectibus balneo de villa in comitatu Lucano: eſt tamen eo fortius. Cōſideret ſpeculator: vt de Patauio ⁊ de mōte groto. ¶ Eſt q̄ꝫ diſtans ab his tribus miliaribus balneū quoddā frigidiſſimū i vallibus ſtans: ⁊ paludibus apud monaſteriū fratrū de agriano: cuius mineraꝫ eſſe aiunt marmoreā: quoniā montes omnes illi marmorei ſunt: ⁊ in iſtis virtus eſt faciendi mulieres ſteriles prolificas vt aiūt: ſed non eſt in vſu. ¶ Hinc vlterius me non extendo. ¶ Et ad quintum principale me cōuerto: cui nō parue laudes attribuunt. Diſtās eſt a ciuitate miliaribus. xvi. ⁊ vocatur balneū de aquis. Balneum magnum eſt aq̄ limpida valde: cui⁹ in fundo eſt arena. Cuius minera eſt ferrea ⁊ aluminoſa. ⁊ aſſimilat balneo de auinione i comitatu ſenaꝝ de quo poſt. ſed eſt minus calidus illo de

auinione: qđ potētius calefacit propter eſſe in ſubſtātia dēſiori fundatū. Notabilem alterationem recipit: ita vt aliquo: ⁊ aliqbus annis ſit valde nociuuꝫ: ⁊ ruſtici ville illius ſunt in hoc valde docti: qm̄ qñ nociuū eſſe dꝫ: aq̄ balnei de mēſe Martij ⁊ Aprilis multū turbatur: ⁊ citrina efficitur: ⁊ fortaſſis ex hoc colore ſic recepto nonnulli voluerūt eius minerā ere participare: quibus accipiat̄ vēꝫ termaꝝ ſuis in virtutibus alterari q̄nq̄ de q̄ poſt. ¶ Electio. ¶ De mēſe Madij ad vſq̄ mediuꝫ Julij. ſed melius eſt de mēſe Julij: ⁊ in medio eius eſt loc⁹ ceteris efficacior. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Oēm diſcraſiam membroꝝ nutritiuoꝝ calidā tollit: ydropicis ſic et cā ſubuenit: ⁊ ictericis. Epatis attractiuā fortificat: q̄ ex re ex eo multi macilenti impinguati fuere. ¶ Mēbra expulſionis. ¶ Renes mundificat humiditates ex matrice venientes cōpeſcit. Hoc tñ balneū aſmaticis nocet: ⁊ pectus habentibus ſtrictum. Et quādoq̄ ipſos interficit. Et de reliquis virtutibus agetur in de balneo de Auinione magis famoſo: quoniā h̄ non eſt multuꝫ famoſum. Et in hoc curatus eſt Nicholaus florētinus macerrimus: propter debilitatem virtutis attractiue: cū fluxu emorroydaꝝ. Aliuſq̄ curatus ſuit ex fluxu ſtomaticho: ⁊ alius ex fluxu epatico: Et alius curat⁹ eſt ex ardore vrine: alius ex podagra. Et pluribuſq̄ alijs morbis nōnulli: de quibus in de balneo de Auinione dicet.

¶ De balneis vulterre. Rica. xij. D

Apud ciuitatē vulterre diſtanter miliaribus. xvj. ꝑlima balnea ſunt optimo cū ordine fabricata: ⁊ muro vallata: vt accedentes ſecure ſtare poſſint: cū locus is ſterilis ſit: ⁊ non habitatus. Tria enim ſunt eadem minera participātia: qꝫ alumin multo ⁊ pauco ſulphure. Iſta in virtute aſſimilātur balneis de mōte groto: ⁊ balneis de ebano: ad que ꝓ areolis recurras ſupra: quoniam conſimilis ſunt virtutū. ¶ Extra autem circuitū mrorūꝫ eſt balneuꝫ quoddaꝫ: cuius minera eſt ferrea: ⁊ ſimile eſt in virtute balneo de villa in comitatu Lucano de q̄ ſupra. ¶ Diſtāter ab hoc loco duobus miliaribus ſunt lac⁹ magni lacones dicti: ⁊ vocantur lacones ſurdi in qbus eſt mirabilis ebulitio: ⁊ aſcēdūt corpuſcula cū rumore ⁊ impetu ad vſq̄ ſuperficiem: ⁊ effundūt mirabilem effuſionē vaporū vt trāſeūtes aues volādo in eas cadāt: ⁊ illico cōburant. Naturaꝫ tenent ſalis ſulphuris ⁊ aluminis: vt ex eis aquis fiat ſulphur alumē ⁊ ſal magna in quātitate. Ex quo loco accipiatur q̄ꝫ ex minera balneaꝝ a predominio ſulphureaꝝ ſulphur cōficit. Quapropter cōſiderent qui ita faciliter enūciant hoc vel illud balneū a predominio ſulphureū.

¶ De balneis Senaꝝ famoſis. Rica. xiij. E

Nimiū gloriatur ſuis balneis ciuitas hec: tū eoꝝ copia: tū ceteris abūdantiori virtute: q̄ꝫ preſtātiora ſint. Et in primis aggredior balneū de petriolo ceteris famoſius: qđ a nōie caſtri propinqui ſic nomen accepit a ciuitate. xv. miliaribus diſtans. Cuius minera ſulphurea eſt multū: vt emittat ſulphuris odorē ad diſtantiā medij miliaris: et in ſuꝑficie ſpumā quādoq̄ adſit ſulphurea: aut vnctuoſum quoddā quod in igne proiectū ardet: ⁊ aluminē participat. ¶ Nā. ¶ Calidum eſt ⁊ ſiccum in q̄rto. ¶ Operationes. ¶ Calefactiuū forte: reſolutiuuꝫ: exiccatiuum: diſſolutiuum humiditatum: vt in de balneis potete actū. ¶ Electio. ¶ Eligitur de menſe Septēbris ⁊ octobris propter ſui caliditatē: quidaꝫ laudant eū de menſe aprilis ⁊ madij: quia ſic videtur cuntes ab eo mi

mis noceri: quoniã recedẽtes in menſib⁹ primis ſic ſi⁹
cedente frigore: ⁊ pluuijs nocẽtur ob eis ob pororũ ap/
tionẽ quã ex balneo acquiſierunt. Conſidera que infra
dicitur in dubio i de balneis carpenſibus. Nã certe re
ceſſus a balneis multum conſiderandus eſt: ⁊ cultu di
gnus. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Ducia eius ſurditati tinni
tui paraliſi ſpaſmo tremori: epilẽticis ẽt maximũ affert
iuuamẽtũ. Cõfert chatarro frigido ⁊ humido multũ:
cui nõ excellẽs ↄiũgitur caliditas. Anniq̃ capitis dolori
q̃ ex friditate eſt. Debiles aũt capite ⁊ corpe hoc balneũ
non faciliter igrediant: neq̃ ſic duciã eius recipiat: qm̃
forte eſt in reſoluẽdo ⁊ exiccãdo: ne forti reſolõne debi/
litate virtute maius inde ſequat̃ nocumẽtũ. Unde attẽ
datur conſiliũ Meſue inquiẽtis in de ſoda frigida. In/
cipiamus ſicut noſtra eſt cõſuetudo a debilioribus. Quas
ex re tales ducias leuiores ꝑus experiãtur. ¶ Mẽbra
pectoris. ¶ Exiccat ⁊ reſoluit pectoris humiditates: ⁊
ei⁹ friditatẽ tollit. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Princepa.
ſulphuree aque ſtomachũ laxant: ⁊ deſiderium deijciũt
vt ſupra de balneis montis groti. ⁊ tu ibi. quoniã loc⁹
eſt ſpeculatiõnis. Nocet epati calido: ⁊ ideo ingrediẽtes
ꝑm vniũtur: vt ſupra allegato loco. Splenẽ durum mol
lificat ⁊ tumidum diſſoluit. ¶ Membra expulſionis.
¶ Uẽtoſitates inteſtinorũ reſoluit: vulue duricici con/
fert: ⁊ renib⁹ calidis nocet. ¶ Ulnera ⁊ vlcera. ¶ Ua/
let ſcabioſis ⁊ vlceribus frigidis: bothor: albaras ⁊ mor
fee. ¶ Membra iũcturarũ. ¶ Juncturarum humidi/
tates reſoluit: ⁊ ſcie ⁊ doloribus earum confert. ¶ Et h̃
dubitatur ſi balneũ illud ſic confert in preſeruatione iũ
cturarũ ab incurſu podagre: vt quidam omni die cõſu/
lunt. Arbitror dicendũ q̃ habentes iũcturarũ debilita
tem complexionalẽ ⁊ compoſitionalẽ: nullo modo ad
ſulphurea ⁊ fortia balnea pro ꝑſeruatione tali accedãt:
quoniam ſic plus debilitant̃ reſolutione calidi: ac natu
ralis humidi quo calor ipſe pabulatur. Qui vero iũctu
ras in compoſitione robuſtas ⁊ latas habẽt: ac humidi
tate abũdãtes: ad illa ſecure accedant. Uerũ pro primis
cõſultius eſt in balnea ferrea ingredi. Et in his omnib⁹
ſemper eſt attẽdenda mora: qm̃ magna ad magnã ope
rat̃ reſolõnẽ. Et notetur dictũ principis ꝑmi 2ᵒ: pro ſe/
cũdis: quoniã balneũ ſulphureũ facit ſuperfluitates ad
mẽbra in q̃bus eſt debilitas leuiter deſcendere: vt ſupra
de balneo mõtis groti i areola. ¶ Mẽbra nutrimenti.
¶ Et memores ſumus q̃ que ſicca ſunt nõ opꝫ ampli⁹
exiccare. ꝑmi. 3ᵒ. ⁊ de his ſatis. Et aduſti colerici priuſq̃
balneũ tale ingrediantur: bono vtant̃ conſilio: cũ ad fe/
bres aparati ſint: ⁊ balneũ hoc ſic ſua caliditate corpora
parat a maxime ad febres preparet. ꝑmi ſcḋa de diſpõni/
bus aq̃rũ. ⁊ cañ. 2ᵒ. aq̃ ſulphuree faciũt accidere febres.
¶ Apud balneũ hoc eſt balneũ aliud prope flumẽ qḋ ſa
rina nũcupat̃: quod non multa calitate participat: in q̃
primo hoĩes ingrediunt̃: ſic ſm ordinẽ ex meſue ſcriptũ
a facilioribus inchoãtes: q̃ a toto diuertit: ⁊ ſcabiei cõfert.
¶ Propinquum vero huic eſt balneũ de cornetis in calo
re tepidũ ſiue remiſſum: ſic dictũ: quoniã in eo ponun
tur ventoſe ſiue cornera abſq̃ igneactiuis aqua i flumẽ
cadit. Et huius mineram ſcriptam non inueni: neq̃ ei⁹
experientiam habui: eſt veluti balneum calidum aque
dulcis neq̃ ad aliquas operationes notabiles accedere
memoratum legi.
¶ Eſtq̃ balneum aliud lapidibus coopertum: cui⁹ mi/
nera ferrea eſt ⁊ ſulphurea: ⁊ huius aque tanta exiſtit ca
liditas vt in eo hoĩes vix ſtare poſſint: quoniam eius ca
liditas in ſubſtantia denſa fundata eſt: potentia quidẽ
rei apud multitudinẽ forme attendi habet. Eſt enim ca
lefactiuũ exiccatiuũ: ⁊ maior eſt ſua calefactione exicca

tio: quare in egritudinibus frigidis: ⁊ amplius humi/
dis eſt potenter valens. Et tu indagator per areolas diſ/
curre vt de reliquis actũ: qḋ facile facio. hoc aũt ſic lapi
deo circũſlero ↄſtrui fecit dñs. Rodolfus antiquor La/
merini dñs. ¶ Mẽbra iuncturarũ. ¶ Cõfert nãq̃ dolo
ribus podagricis: ⁊ iuncturas mirabiliter a futura po/
dagra cõſeruat. quapropter arbitror dominum illũ bal
neum illud ſic coluiſſe.
¶ Ab iſto enim balneũ aliud egredit̃ diſcoopertũ, nõ tã/
te caliditatis: in quo melius ſtare pñt hoĩes: quo vtitur
ad diſcraſiã ſtõi ⁊ ſplenis a cã frida ⁊ humida venientẽ.
¶ Ante aũt balnea hec quatuor balneũ quoddã reperit̃
notabiliter calidum in eius extremitate tres habẽs du/
ctus: qḋ vt arbitror ſulfure multo participat: ⁊ cadũt in
balneũ: in quo nudi illas recipiũt. hoc aũt multũ iuſſi/
mat: ⁊ nõ habẽtes epar calidũ: ac renes debẽt ſe ꝑmuni/
re fridis: vt i de balneo mõtis groti actũ. Et hoc digeſti
uam plus ceteris debilitat. Eſtq̃ ſua in ṽtute: ac ꝓprie/
tatibus balneo ꝑmo de petriolo dicto ſimile.
¶ Et iuxta hoc per certã diſtãtiã eſt aliud qḋ ab iſto egre
ditur: ſic longitudine vie in qualitatibus ſuis remiſſus.
Eſtq̃ illic coopta mãſio vbi hoĩes duciã recipiunt: ſup
ſcamnũ extenſi: pileos ꝑforatos in capite tenẽtes: vt ſic
aq̃ non niſi diſcooptam capitis partem percutiat. Et ad
eum vel aliud nõ accedant: niſi corpore prius mũdifica
to ab humore peccante.
¶ Ex alio aũt põtis latere balnea ſũt dominarũ nũcupa/
ta iſdẽ ṽtutib⁹ potentia. ¶ Mẽbra expulſionis. ¶ Fri
giditati matricis ſumme ↄfertũ. ¶ Mẽbra nutrimẽti.
¶ Stomacho ⁊ paſſionib⁹ eius frigidis ⁊ humidis cõ/
fert. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Dolori eius. ¶ Mẽbra iun
cturarũ. ¶ Podagre ⁊ ſimilibus: vt ſupra de ꝑmo.
¶ Ultra vo flumẽ per tres baliſtatas balneũ eſt qḋ calde/
narũ nũcupat̃: circũſlero lapideo coopertũ: cuius aq̃ cla
riſſima exiſtit. Et huius minera vt aiũt ferrea eſt: ⁊ alu/
minoſa: quãobrẽ eſt ſua in caliditate velut tẽpatus. ſed
eſt valde exiccatiuũ: quare mẽbra fortiter vnit ⁊ aggre/
gat: ⁊ ↄfert laxitati mẽbrorũ nutritiuorũ: ⁊ nõ multũ ca
lefacit. vñ ꝑnceps ꝑmi. 2ᵒ. Et ferree quidẽ ſplenẽ reſol/
uũt: ⁊ non coire valẽtes adiuuãt. Et arbitror debilibus
in iũcturis hoc multũ cõferre debere. Et ex iſto aliqui
bibũt: aliqui enemata imponi faciũt vt aſperitatẽ remo
ueãt a balneo petrioli inductã: quoniã ꝑus ſtant homi/
nes in illis petrioli: que aſperitatẽ ꝓpter ſulfur iducũt.
Et p duos dies anteq̃ recedãt: bis i die ad iſtud veniũt
vt ſic digeſtiua virt⁹ ex ꝑmo debilitata per iſtud reſtau/
retur. Et hoc in loco duo ſunt balnea: ꝑmum virorũ: re
liquum dominarũ dictum.
¶ Eſtq̃ a petrioli quinq̃ miliaribus diſtans balneũ qḋ
de macereto dicit̃: cuius minera eſt ſulphurea: nõ tñ tã
te exiſtit acuitatis: vt eſt balneũ de petriolo: ⁊ eius aque
eſt lõge clarior. ¶ Ulcera. ¶ Cõuenit ſcabioſis ꝓprie.
¶ Mẽbra iũcturarũ. ¶ Doloribus iũcturarũ ⁊ paſſio
nibus frigidis ⁊ humidis: reliquorũq̃ mẽbrorũ vt bal
neũ petrioli. ſed non eſt eque potẽs. ⁊ propterea melius
eſt ab hoc incipere: vt ex meſue auctorizat̃.
¶ Eſt aliud balneum rapolani dictũ: iuxta ciuitatẽ cri/
ſtenis. cuius minera eſt multũ ſulfurea. ¶ Operationes ⁊
proprietates. ¶ Oẽs ac de omnibus mẽbris memora/
tas in eo qḋ de petriolo ſic habere videtur. ¶ Ulcera.
¶ Quia fortius exiſtit valet ad ſcabiem groſſam: qm̃
exiccat materias cutaneas. ¶ Membra expulſionis.
¶ Matricis diſpoſitiones humidas potẽter tollit: at/
q̃ pruritum in toto exiſtentem. Et ex conſilio gentilis
multi ex his diſpoſitionibus curati fuere.
¶ Eſtq̃ balneũ aliud de auinione dictum. a ciuitate vi/

ginti miliaribus diſtās: cuius minera ferrea ē: ⁊ alumi-
noſa ere participās: ſuis virtutibus balneo regine in co-
mitatu Piſano exiſti ſilectiū groſſioris eſt ſbe: ideo tar-
diorē impſſionē opatur. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Va-
let cōtra calefactis: ſcabioſis mēbris nutritiuis aliis: q2
ſtō ⁊ inteſtinis: ſpleni ceteriſq3 talibus calefactis: ac lax-
tis. Quapobrē ex cauſa calida: ⁊ ictericis ex eadē ſubue-
nit: ⁊ hypoſarce: tympaniti aquoſitatē exiccādo: mūdi-
ficat renes. ¶ Membra capitis. ¶ Chatarro calido p-
deſt: ⁊ omni male neruorum diſpoſitioni ex eadem cau-
ſa prouenienti.

¶ Balneū ſancti philippi iuxta rodocophanū. xviij. mi-
liaribus a ciuitate diſtans: cuius minera vt aſſerit Gē-
tilis in pº ſuo tractatu: earum eſt virtutum: quarum eſt
balneū petrioli: 3 ſit ſubtilioris ſubſtātie. In ſcdo vō
tractatu ſuo iudicio plurium alioꝝ medicorum q de ea
aqua expiētiam fecerūt: ſcribit hoc mineram nitroſam
habere: cum multum ſubtiliet ⁊ reſoluat. Et ex hoc īfer-
tur naturā eius minus illius calidam eſſe ⁊ ſiccā. Pro-
pter qō valet ī egritudinibus capitalibus frigidis ⁊ hu-
midis: ⁊ eſt efficacius illo in hoc: quoniā balnea ſulphu-
rea in his paſſionibus ſunt ſuſpecta magis q̄ alumino-
ſa: aut nitroſa: q̄m ſulphur diſſoluit humiditates cor-
poris: ꝓpter qō ſtōm laxat vt ſupra de balneo montis
groti: ſub areola mēbra nutrimēti. Senſu aūt eius aq̄
leuitas percipiť ea maior que in aqua petrioli: q̄m cū
ſup caput aqua diſtillat ceteris ſeruatis paribus non tā-
ta ſentitur grauitas. ¶ Membra iuncturarum. ¶ Va-
let podagre ⁊ doloribus iūcturaꝝ: frigiditati neruoꝝ.
¶ Electio vt de aliis. Et nota q̄ aqua hui⁹ balnei mul-
tū alteratur inundatione aquarū ⁊ vētoꝝ multiplicatio-
ne: vt experientia docet.

¶ Poſtremum facio balneū prope petriolum: q̄ q̄dam
in monticulo naſcitur: aqua bozis dictū: q̄ eſt nitroſa:
⁊ ſolutiua: ⁊ doloribus iuncturarum cōfert: vt ī ea ſedē-
tes a dolore ſcie liberentur. Cetera multa ſunt alia diuer-
ſis mineris participantia: vt quedam ſulphurea: q̄daʒ
temperata: a quorum recitatione ſuperſedeo: quoniam
ex habitis: ⁊ ex dicendis: ⁊ minere ⁊ ſue virtutes ſic no-
te relinquuntur.

¶ De balneis viterbij. Rrica. xiiij.

Non enim minus magnifaciūt bal-
nea ſua viterbiēſes viri
q̄ in eoꝝ copia ⁊ glioſis ſuis virtutibus ſup-
biūt inquiētes decē ſingularia balnea ſuo
in comitatu poſſidere. Quoꝝ virtuoſius:
⁊ pmū faciūt balneū d̄ grota dictū: per miliare vnū a ci-
uitate diſtās: arcu lapideo tectum: cuius minera vt aiūt
ferrea eſt ⁊ erea. Nam eius aque color ad auri colorem
tēdit: ꝓpter qō opinant ea vim auri tenere. In ſapore q̄-
daʒ pcipiť vt guſtus eris: ꝓpter qō a minera eius expo-
liari non videť. Nā vt Ariſtotiles de ꝓprietatibus ele-
mētoꝝ: duo ſunt ſenſus q de mineris terraꝝ iudiciū
deponunt: viſus videlicet ⁊ guſtus. Hec enim aqua cū
bibitur ⁊ ſoluat: a ſale vel nitro non euacuatur in totuʒ.
Quibus inducit balneū hoc cōpoſitaꝝ eſſe v̄tutū. Hec
aūt limpidiſſima eſt: ⁊ guſtui ſic delectabilis ſe reddit:
vt q̄ſq3 ab egrotātib⁹ ex ea bibať īcredibilis q̄titas: nul-
lo ex tāto potu nocumēto pcepto. ¶ Nā. ¶ Ponit a q̄-
dā ſis ferrea: ⁊ cū ſic mineris aliis calis pncipet vt ere: ⁊ ſa-
le vel nitro: velut tpata eē vr̄. Nā ipſa eſt exiccatiua ſtip-
ticitatē hñs notabilē: pp qō mēbra relaxata ꝯfortat: eſt
q3 reſolutiua: calefactiua: ſit ī faciēs: ⁊ ſupfluitatū ꝯſū-
ptiua. Et eſt tāte ſubtilitatis aq̄ hec: vt cū exportať ī vaſis
bñ obturatis euaneſcat. ¶ Electio. ¶ Eligať tēp⁹ veris
⁊ autūni: nō aūt ad eū tpe eſtiuo: neq3 tēpe frigoꝛis: 3 ī

mēſe aprilis: ⁊ madij: ſeptēbris ⁊ octobris: moraq3 ī eo
ꝯhať ad v̄tutis tolerātiā debite cōmēſuratā. ¶ Mēbra
capitis. ¶ Cerebri digeſtiuā ꝯfortat. ꝓpterea in ꝯfortā-
do viſū mirabilr̄ opať. valet. n. ad viſū caliginoſū obſcu-
rū: ad chataractas pcipue ad lippitudies: ad deſcēſū hu-
miditatū ad oculos: ſic ſpūs viſibiles ꝯfortat: ⁊ debilita-
ti viſus in ſenib⁹ iuuamētū pſtat. chatarro etiā ꝯfert pa-
ralitiſi ⁊ ſpaſmo: ceteriſq3 neruoꝛū paſſiōib⁹: ⁊ cōguit⁹
eorū. ¶ Mēbra pectoris. ¶ Aſmaticis ⁊ pulmonē hñ-
tib⁹ debilē ſubuenit. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Stō3 cō-
fortat: appetitū ꝓuocat deiectū: digōnē ꝓcurat: vñ cō-
ualeſcētes ſic appetitū ⁊ digeſtione deiecti: ſtatī3 cū3 ad
eū ſe trāſferūt ab his nocumētis releuanť. Quinimo ī
pregnātibus appetitū facit moderatū: ſi ex ea bibūt: ſed
poſt tres mēſes impgnatiōis bibere nō debēt: q2 piculū
īcurrūt abortus. Splenaticis ⁊ epicis cōfert: eoꝝ v̄tu-
tes ꝯfortādo: ⁊ breuiter oīb⁹ v̄tutib⁹ nālibus ſubuenit.
¶ Mēbra expulſionis. ¶ Renū opilones apit: ⁊ ipſos
mūdificat: arenulis mucoſitatib⁹ ⁊ lapidi eoꝝ que frā-
git mirabilr̄ cū ſic pot⁹ ex⁹ fuerit viſus: vñ pl̄es ab eo cro-
nice vexati ſic liberanť: ⁊ citius ſi eo pro tpe iuſtinuī: aut
biduī ꝯ tripō ⁊ hi⁹ ad lapidē frāgēdū vſi erūt añ vel poſt bal-
nei introitū. Sūſi mō de lapide veſice dicēdū. Nā de his
ſepe viſa eſt: ⁊ indies videť expiētia. Curat et dolores coli-
cos iliacos: ſiue ab humorib⁹: ſiue a vēto prouenerint.
Matricē cōfortat hūiditatib⁹ relaxatā. vētreʒ ſoluit hu-
bita: ac ſupfluitates vnctuoſas ⁊ groſſas educit. ¶ Vl-
cera ⁊ ſpata. ¶ Scrofulas reſoluit: carbūculis ⁊ vlceri-
bus ꝯfert. ¶ Mēbra iūcturaꝝ. ¶ Podagricis ſubue-
nit: ad qō ſecurius ire pñt pro pſeruatiōe a futuro dolore.
ꝯiūcturas debiles nā hñtes ⁊ graciles: de quo ſupra de
balneo petrioli. Balneū aūt hoc cōuenit fracture oſſiū:
⁊ reſtaurationē eoꝝ mltū fortē efficať. vñ pncepᵒ. Erit
aque ferree ⁊ talſe: etiā iuuāt in egritudinib⁹ q̄ ſūt ex fri-
giditate ⁊ humiditate: ⁊ ī doloꝛib⁹ articuloꝝ ⁊ podagre:
⁊ ꝯferūt laxitati ⁊ aſmati: ꝯferūt carbūculis ⁊ vlcerib⁹.

¶ Aliud balneū eſt noiatū balneū vallis chaym: qō alio
noīe balneū dñaꝝ dr̄. hoc nāq3 cū calidiſſimū3 ſit male
tolerāt viri: ſed mulieres meli⁹. Anguſtianť. n. viri ex p-
ua mora in eo. Et eſt aqua hec calidior ī hyeme q̄ ī eſta-
te: ꝓpter qō arbitror cauernā fontis intrinſeci bitumē-
nīam aquā colligēs a ſupficie terre nō multū diſtare: q̄m
tāta caliditas hyemalis nō niſi per antipariſtaſiʒ ꝓuenire
videť: ſic a frigiditate aeris circūſtātis: vt ī aquis puteo-
rū tpe hyemis ꝯtingit. Et vt ē. pº ca⁹. ſcōi auctoꝛitate ari-
ſtotilis de antipariſtaſi q̄ fortificatur ignis ethne ⁊ mō-
tibelli. Et cū per omnes balnea puliceū ſcribātur ferro
alumine: ⁊ ere participare: hinc cū3 balneum hoc ſit ve-
hementer calidum: minera eius alumine plus ⁊ ere par-
ticipabit q̄ ferro. Que ex re calidum ad principium
quarti dicendum eſt ⁊ ſiccum. nam multa ſtipticitate
participat ferri ⁊ aluminis ratione: ⁊ ſic habetur eius
natura. Verum a nonnullis ſulfurea eſſe putatur cū ad
ſic dicendum tāta caliditas pſuadeat. Sed iaʒ vt ſupra
de balneo ſancte Elene dicebatur: feruor aque non erat
efficax ſignū ad cōcludēdū aquā eſſe a pdominio ſulfu-
reā. Et tu ſbi. ¶ Opationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Eſt vehemē-
ter calefactiuū: exiccatiuū: ſtipticū: mēbroꝝ relaxatoꝝ
cōfortatiuū: cōgregatiuū: apertiuum: reſolutiuū ⁊ hꝰ.
¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Cōfert ſtomacho frido ⁊ hūi-
do: cuius parietes ſunt relaxati: apertt opilōnes epatis ⁊
ſplenis. Sed q hoꝝ mēbroꝝ caliditate vexanť: illō nō
niſi cū cautela: vt ſupra ingrediāť. ¶ Mēbra expulſio-
nis. ¶ Spālē cōmēdationē recipit in paſſiōib⁹ matricis
diſponēdo eā ad cōceptionē: illā mūdificādo abſtergē-
do ⁊ cōfortādo: qō intellige ex cā frida ⁊ hūida ꝓuenie-

ribus. Menſtrua ꝓuocat. nā ꝑ his paſſionib⁹ in dies mulieres ad eū accedūt. ¶ Mēbra iuncturaꝝ. ¶ Valꝫ doloribꝰ carū: ⁊ podagre ⁊ oībus egritudinib⁹ neruoſis ex repletione: dūmodo cā frida ⁊ humida fuerit. Valeret qꝫ ſua reſolōne vbi pauca cauſa foret calida. Et tu ꝯſidera quoniā ſic ſignum ſumptuꝫ a iuuātibus ⁊ nocētib⁹ non ſemper eſt efficax.

¶ Tertiū balneū cruciatoꝝ noiaꝛ: nomē qdē dictu horribile ſatis: in quo dicūt ſunt in balneū cadētes: cui⁹ minera vt aſſerūt ſulſurea eſt. hec qdē aq̄ groſſe ſubſtantie eſt: ⁊ calidior actu q̄ꝫ ꝑcedēs: qm̄ in groſſiori fundatur ſuba: neqꝫ vt alia a ferrea ⁊ enea minera euacuaꝛ. Et ſic nō ſic calidius ꝑcedēti. ¶ Opationes ⁊ ꝓpetates. ¶ In oīb⁹ valet vt ꝑcedēs: in cbatarro frigido. vnde ſic exiccādo: calefaciēdo: origines neruoꝝ cōfortādo mirabiliter podagricis: ⁊ iūcturis debilib⁹ valet. Unde multi in ambulādo impotētes ex vſu eius balnei curati fuere. vñ in paſſionib⁹ cerebri frigidis ⁊ humidis: ⁊ originū neruorū potenter conferre ſentitur.

¶ Quartū eſt balneum bulicami per miliare a viterbo diſtās: per riuulos bulicami exiēs. eſt enim tēperate caliditatis. Cui⁹ minera eſt aluminoſa ⁊ ferrea. ¶ Nā. ¶ Eſt exiccatiuū nō calefactiuum: ꝑꝑ qḋ valet epati ſupcalefacto: ⁊ in egritudinib⁹ ab humoribus colericis venientib⁹ ⁊ aduſtis. Quāobrē mirabilr curat ſcabiē vlceroſā aduſtā: ⁊ leproſis cōfert: ⁊ oēs humores cutaneos tale potēter reſoluit ac ꝯſumit. hūiditateſqꝫ ad ydropē ꝑparātes delet. ¶ Electio. ¶ Tpe eſtatis: ⁊ hec aq̄ eodē die nunc ad colorē auri: nūc aurichalchi: nūc ſtanni mutaꝛ mirabile viſu: ⁊ tu cauſam ſpeculare.

¶ Quintū eſt balneū de buſſetis ſic dictū: cuius minera ſulſurea a ꝑdominio ſcribiꝛ: lꝫ ferrea pticipet. hoc in virtutib⁹ ſuis balneo cruciatoꝝ aſſimilaꝛ. ¶ Mēbra iuncturarū. ¶ Sūme cōmēdaꝛ in diſlocatione: quia ſic diſlocata oſſa reducit: ⁊ fractis potēter ſubuēit. Et his duobus caſib⁹ aiunt mirabilē hēre ꝓprietatē. hec enī aqua ſubtilis ē ſubſtātie: ⁊ ſubtilioris q̄ꝫ ꝑcedētia. ¶ Mēbra capitis. ¶ Valēt mollificatis ⁊ paſſionib⁹ neruoꝝ: ſciatice: dolorib⁹ inteſtinoꝝ: quia colico yliaco ex cauſa frigida ⁊ humida venientib⁹: quinimo hos antiquatos ⁊ incurabiles reputatos diſſoluit ac liberat.

¶ Sextū eſt balneū de palatijs dictū: cuius minera ſulſurea eſt ⁊ aluminoſa: ꝑdominante alumine: ⁊ ſimile eſt balneo de mōte groto ſupra in comitatu Paduano. Quod qdē eaſdē virtutes hꝫ vt illud per ſuas aureolas diſcurrēdas. Verū vnū ſibi attribuiꝛ ſingulare: q̄ꝫ omnē ſcabiē q̄liſcūqꝫ ſit curat: ⁊ cutis infectionez plus ceteris tollit. Et arbitraꝛ id cōtingere: quoniā a forma ſpecifica operat̄ reſpiciat. Nā ⁊ in pte leproſi videnꝛ ab eo curari.

¶ Septimuz nominaꝛ ſancte marie in ſelice ſulſurea eſt ⁊ ferrea: cui⁹ aqua leuiſſima exiſtit: ⁊ caloris ſui impſſio ſuauis: ita vt nōnulli eū balneum ſuaue nominēt. Huic tres aſſignanꝛ v̄tutes. Prima qm̄ paliſi: ac neruoꝝ paſſionib⁹ mirabilr opitulaꝛ: pari modo doloribus inteſtinoꝝ: vt colico ⁊ yliaco: ac eoꝝ vētoſitatib⁹. Tertia qm̄ arteticis ⁊ podagricis potenter ſubuenit: omnibus ſic egritudinibus ex materia flegmatica ortis.

¶ Octauū balneū prati dr̄: cuius minera ſulſurea eſt nō multū: ⁊ ei⁹ aq̄ ē biſbitiōi ſani ſuauis. Huic vna ſpālr laus attribuiꝛ: qm̄ mirabilr ſedat dolores mr̄icis ⁊ ſuauiter: ac inteſtinoꝝ ex cā vētoſa venientes. nā vētoſitas matricis difficilis ē curatiōis: maxie cū antiquaꝛ. Nā ī principe de ea. mlieres vt plurimū cōmoriunꝛ cū ea. Hꝫ ⁊ ceteras v̄tutes in ceteris mēbris: vt de balneis ſulſureis actū. ¶ Nonū noiaꝛ balneū paganelli: cui⁹ aq̄ clara eſt: ⁊ nō tāte caliditatis vt ꝑcedēs: q̄ bibiꝛ ⁊ ī eius potu du-

os ꝓducit effect⁹: ſtōꝫ videlꝫ ⁊ mēbra nutritiua ꝯfortare: mēbriſqꝫ expulſiōis nō mediocriter ꝯferre. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Illico adiuuat appetitū deiectū: ⁊ ſtōꝫ maraſmatū reducit ⁊ īpinguat: ꝑcipue qn̄ eſt talis ꝓpter debilitatē viloꝝ ei⁹. qm̄ ſi foret a mala cōplone ſicca: cū ꝯiūgereꝛ caliditas nō video qualr iuuaret. nā digeſtiuā optime ꝯfortat. ¶ Mēbra expulſiōis. ¶ Educit ſoſone māo mucoſas: vrina ⁊ emorroydes ꝓuocat: ⁊ menſtrua ⁊ mr̄icē a ſupfluitatib⁹ purgat ꝑꝑ qḋ ꝑgnātes illō īgredi verenꝛ rene mūdificat. Et hic aduertaꝛ: qm̄ ſcribiꝛ q̄ꝫ miera ei⁹ enea ſit: ⁊ vt actū: multoꝝ opinio diſcurrit. q̄ꝫ oīa balnea pulicani aluminoſa: ac ferrea ſunt. Uñ ꝯſiderādo aq̄ claritatē: ⁊ qꝛ ſic ſolutiua ſit: ⁊ ꝓuocatiua: arbitror illā nitro ⁊ ſale: ⁊ alumie magis pticipaꝛ q̄ꝫ ere. Et ſi eo ē ſit ſolutiuū: vt ſupra de eo. nā ſi enea foret a ꝑdominio nō videreꝛ aq̄ colorē acitrīs euenire. ¶ Mēbra iūcturarū. ¶ Cōuenit podagre: ⁊ ligamēta iūcturarū cōfortat. Uñ et podagra nōnulli liberati fuere.

¶ Decimū balneū aſinele noiatū: cui⁹ miera: vt aiūt qdā: enea eſt a predominio: ⁊ ſulſure pauco participans: cui hee attribuunꝛ laudes. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Stomaco ꝯfert epati ⁊ ſpleni. Et eſt tāte ſubtilitatis vt penetrādo opilatiōes eoꝝ remoueat: ac ydropē in eis factā ⁊ dolorib⁹ ī his mēbris antiq̄tis miro modo ſubuenit. ¶ Mēbra expulſionis. ¶ Purgat matricē: ⁊ eſt ad cōcipiēdū ꝑparat: mēſtrua ꝓuocat: ⁊ orificia venarū emorroydarū apit. ¶ Apeta. ¶ Et mēbroꝝ interioꝝ apata in breui maturat ⁊ apit. aq̄ enī hec clariſſima eſt ⁊ limpida ⁊ trāſparēs. Poſtremo vt actū diuerſitas ē inter ſcribētes de minera hoꝝ balneoꝝ: ⁊ ego illā nō ſui exptus. Sed q voluerit expiri poterit cū documēto iſta ponendorū de elābicatiōe aquarū terrearū ſermo fiet. Et hec oīa balnea apud ciuitatē ſunt: vt aliqua diſtātia ſunt per miliare: quedaꝫ per miliare cū medio: nōnulla per duo.

¶ De balneo Eſculi. Rubrica. xv.

Eſculum ciuitas balneo vno gaudet: cui⁹ aq̄ ē parū calida: A
⁊ ideo ad ipſuꝫ itur tēpore magni eſtus: qꝛ eo in tpe radijs ſolarib⁹ calefit: cui⁹ minera eſt ſulſurea multa pte aquoſa participās. Et vna laus ei daꝛ: vt nō parū ꝯferat in neruis debilitatis: ſꝫ nocet multū oculis debilib⁹: valet vt cetera ſulſurea in paſſionib⁹ ſuperi⁹ memoratis: ⁊ ad ipſuꝫ itur tpe medio. verū debile eſt in ſuis virtutibus.

¶ De balneis vrbis veteris. Rubrica. xvj.

Hec ciuitas hꝫ caſtrū vnum ſanct⁹ Caſianus nominē: apō quod ad diſtantiam paruam: quoniam circa miliare mediū: plurima exiſtunt balnea: quoꝝ olim minera vt deſcribiꝛ aluminoſa eſt a predominio ferro participās. Et ſunt numero nouē: quoꝝ primū poniꝛ balneū de laterra nominatū. ¶ Mēbra expulſionis. ¶ Valet in paſſionib⁹ frigidis matricis: in paſſionib⁹ renū: vnde ſtantes in ea mingere facit: vt ſic renes a lapide ⁊ arenulis mūdificet ⁊ veſicam ipſam ac eoꝝ mucoſitates. Sed mirandum eſt quomodo ꝓuocat cum multum ſtipticet: forte dicetur: qm̄ cōſtringat ſua ſtipticitate vias ventris: ⁊ ſic per illas calefacte humiditates ⁊ calitate attracte exire minime poſſint. virtus ab eis ſic ſtimulata: cum iam liqde ſint per regionē cōueniētē conaꝛ illas expellere que eſt vrine via. Et hec rōnis vt euiteꝛ fuga miſeroꝝ pronunc pace intelligentiū ſuſtineaꝛ. ¶ Membra iuncturarū. ¶ Valet in paſſiōib⁹ fridis ⁊ humidis earum. Et certe eſt opinādū q̄ꝫ egritudinibus ī alijs mēbris ex cauſa frida ⁊ humida cōtingētibus cōferat: calefaciēdo: reſoluēdo:

ericcando: ⁊ fortiter ſtipticando.

¶ Secūdo ponit̄ balneū caldaia dictū: qḋ ꝑmo calidū ē multū: ymmo valde calidū ē: ita vt in eo hoīes lōgā morā ſuſtinere minime poſſint: quare exiſtimādum minus de ferro participare. ¶ Ulcera ⁊ bothoꝛ. ¶ Spālē proprietatē hȝ in mūdificādo cutim: ⁊ ſpāliter a ſcabie valde humida: qm̄ eſt vehemēter exiccatiuū. valet ⁊ potēter in oībus egritudinibus frigidis ⁊ humidis.

¶ Tertiū balneū fertē marie dr̄: q̄ḋ q̄dē valde calidū ē ⁊ ſiccū. ¶ Mēbra capitꝫ. ¶ Ualet paraliticis: tremulis: ſtupidis: ſpaſmati ex ſpaſmo replōnis: chatarro frido ⁊ humido. Sode antiq̄ fride. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Confert ydropiſi ex cā frida. ¶ Mēbra iūcturaꝝ. ¶ Ualet podagre ex cā frigida: ⁊ arteticis ex eadem. ¶ Mēbra expulſionis. ¶ Humiditates matricis exiccat.

¶ Quartū noīat̄ balneū de caldagua: ē q̄dē calidū valde ⁊ ſiccū: q̄ꝓbrē mīto ꝑticipat a lumine: mīto plus q̄ȝ ferro. Ducias hȝ l balneū cadētes: q̄s hoīes diu ſufferre nō pōt. ¶ Mēbra capitis. ¶ Chatarro frido ⁊ hūido confert. Mēbra iūcturarū. Podagricis magnū ꝑſtat iuuamētū. ¶ Ulcera. ¶ Scabiei hūide mirabilr̄ opitulat̄.

¶ Quintū dr̄ balneū ficaicelle ſiue delafigatella. Eſt em̄ i caliditate ꝑatū: ſic alūine ⁊ ferro ꝑticipās. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Cōfert ſtō calefacto ⁊ nō calefactoꝛ: ſic appetitū i eis acuēdo: epati mirabilr̄ ⁊ ſpleni ſbuēit: ꝓp qḋ forſaſſis ſic ab epate nomē accepit. ¶ Mēbra expulſiōis. ¶ Hūiditatē mīrcis tollit: ⁊ hec aq̄ bibit̄ de duob⁹ muris exiēs: vt vna calā ſit: ⁊ reliq̄ frida: vt de his actū.

¶ Sextū balneū grote nūcupat̄. Cui⁹ ꝓprietas ē ad remouendum ſcabiē malā vlceroſam ⁊ leprā.

¶ Septimū balneū ſancti Georgij dr̄: calidum ⁊ ſiccuȝ ſed amplius ſiccuȝ. Cui vnica ſic laus excellēs datur: vt vulnera ⁊ vlcera antiqua conſolidet.

¶ 8m balneū poſt⁹ noīat̄: cālȝ ſtelliaū ⁊ ſudoꝛl ꝓuocatiū

¶ 9m ē balneū ō luto dcm̄: cui⁹ ꝓpetates ſūt ad vlcera fordida ⁊ difficilis ꝯſolidatiōis ſaūāda: ad crurium groſſitiē tollēdā ⁊ ad neruos ꝯtractos: in q̄b⁹ ſtare eos patiētes vltra mēſeȝ cū dimidio: ⁊ vſqȝ ad duos. Diuȝ aūt balneoꝝ aq̄ clariſſima eſt ⁊ bibit̄: ⁊ ex eadē cliſteria fiūt. Et ad hec ꝑgunt hoīes de mēſe martij vſqȝ ad mēſeȝ ſeptēbꝛis. Sȝ tpis ꝯſtōnē moderare oȝ l eūdo ad illa: ⁊ ad alia: ſȝ maiorē aut minorē caliditatē eoꝝ: vt in de obſeruādis infra: ⁊ in dubio in fine de balneis carpenſibus.

¶ De balneis Peruſij. Rubrica. xvij.

E Peruſium ciuitas inſignis vnicum balneuȝ poſſidet: q̄ certe nō multū gl̄iari pt̄: balneū mōtis alti nūcupatū. Nā ei⁹ aq̄ nigra ⁊ fetida ē: hyeme frida eſtate autē radijs ſolarib⁹ ⁊ ſtellarū calefit. Cuius minera ſulfure ꝑticipat: licet nō multo: ꝑticipatqȝ aſpalto. Cōfert autē egritudinib⁹ de mā frigida ⁊ humida. Et certe opinoꝛ ſimillimum eſſe balneo de ſancto Bartholomeo in comitatu paduano de quo actum: licet aqua eius non ſit fetida.

¶ De balneo montis catini. Rubrica. xviij.

D Vir inſignis Ugolinus de mōtecatio de balneis eiuſdē caſtri ſcripſit: q̄rū virtutes quas magno cū ſtudio ipſe doctoꝛ inueſtigauit ſilētio nō ꝑteribo. Apō. n. caſtrū illō ꝑ miliare aq̄ ſalſe maxima eſt copia. vn̄ balneū vnū antiquiſſimū eſt: de quo nulla habet̄ memoria aſſerunt tū hoīes illud magnarū fuiſſe virtutū. Et vt ruina docet iaȝ fuit pulchꝛe cōpōnis ⁊ forme. In hoc reperit̄ parua quantitas aque ſalſe cū aq̄ dulci ꝑmixte: ⁊ eſt ibi velut palus: circa cui⁹ circūferentia naſcit̄ tamariſcus magna in q̄ntitate: ⁊ ruſtici illius loci eo vtunt̄ in doloꝛibus iuncturarū: podagre: ſcie: ⁊ deoꝛſū: ⁊ ſentiūt ex eo ſic ſe iuuari.

¶ Aliud ē balneū in duo diuiſū: vt in altera ꝑte ſtēt mulieres: ſolēniterqȝ oꝛdinatū eſt. ¶ Mēbra iūcturarum. ¶ Ualet podagre: ſcie ſimilibuſqȝ doloꝛib⁹. ¶ Ulcera ⁊ apoſtemata. ¶ Cōfert ſcabiei ⁊ vndimiā tollit.

¶ Tertium eſt balneū nouū: per cōitatē floꝛētie oꝛdinatū. 1320. vt inde vtilitatē pecunioſam ſibi vēdicarēt: nō ad hominū ſalutē. Sperabant enīȝ ex ea aqua ſalſa ſalis abūdantiā habere. Qḋ cū experti fuerint expenſam introitū excedere: opus illud reliquerūt. Huic aūt non niſi pauce laudes attribui poſſunt. hinc breuib⁹ claudēs dico q̄ homines illi de menſe Junij: ⁊ aliquando de mēſe Auguſti eam bibūt. vt ſit de aqua porete. Soluit vētrem mirabiliter: vomitū prouocat: opilationes renuȝ aperit: frangit lapidem in eis ⁊ vermes potentes interficit: ⁊ per accidens expellit. Et hec de illis.

¶ De balneis in terra laboꝛis a Neapolitanis ō agnano dictis. Rubrica. xix.

E Terra laboꝛis decē balnea poſſidet: q̄b⁹ vt aiūt tot inſunt virtutes: vt ab omni languoꝛe homines liberēt: que modo moꝛtales latent. Nam cū ille litteris in marmoꝛe ſculptis ſic indicarent̄: vt vnumqḋqȝ balneū ſic lr̄is indicātib⁹ virtutes ſuas manifeſtaret: medici inuidia q̄dā moti ⁊ auaritia eas lr̄as abolueriūt vt actū: quo fit vt omnes nō nobis ſint manifeſte. Sȝ q̄m id fabuloſum facio: hinc ad manifeſtandas earū virtutes: quas in quibuſdam verſibus exametris ⁊ pentametris collegi me conuertā: ⁊ eoꝝ primū fūdatoꝝ nominatū faciam. Eſt enim teſtudo quedam parua: quam ingrediunt̄ homines: in qua ſudāt ex parua in ea moꝛa cōtracta: ante quā locus eſt ramo ⁊ colubꝛibus plenus: in quo nō naſcunt̄ piſces. Huius aūt minera nō mihi nota eſt: ſed ex effectib⁹ aliqualiter cōpꝛehēdi: ⁊ ex vicinitate minere alioꝝ ſibi ꝓpinquoꝝ: que cū ſulphure participāt: ipſuȝ ab eo abſolutū eſſe nō eſt opinandū. ¶ Mēbra expulſionis. ¶ Ualet doloꝛibus illoꝝ. ¶ Ulcera. ¶ Scabiei ⁊ cutaneis egritudinibus.

¶ Aliud noīat̄ ſulphureuȝ. ¶ Mēbra capitis. ¶ Ualet doloꝛi antiquo capitis: ꝯpeſcit lachꝛymas oculoꝝ: viſū acuit. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Ualet doloꝛib⁹ ſtomachi ex cauſa frida: ⁊ ꝓfert vomitum. ¶ Mēbra expulſionis: ¶ Steriles ad ꝯcipiēdū ꝑparat: qñ eā talis eſt ex frigore ⁊ humiditatē purgat flegmaticā. ¶ Ulcera. ¶ Scabiem curat. ¶ Febꝛes. ¶ Aſſerūt curare febꝛes ⁊ rigores earū: quod non credo.

¶ Tertiū noīatur de bulla. ¶ Mēbra capitis. ¶ Ualet in paſſionibus capitis: ⁊ lumē oculoꝝ acuit. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Cōfert epati ⁊ ſpleni. ¶ Mēbra expulſionis. ¶ Purgat matricem.

¶ Quartū aſtrāe noīat̄. ¶ Mēbra capitis. ¶ Ducis ei⁹ chatarro ſubuenit. brāche ⁊ coriȝe: ⁊ paſſis oclis hec aq̄ ꝑſtat opē. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Stomachi faſtidiū tollit: ⁊ appetitus ꝓuocat. ¶ Mēbra pectoꝛis. ¶ Pulmonem recreat a tuſſi fatigatum: ⁊ pectus leuit: raucedinem vocis expellit.

¶ Quintū de ticare dictū: eſtqȝ iuxta lit⁹ maris poſitus. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Cōfoꝛtat ſtōȝ ⁊ epar. ¶ Mēbra pectoꝛis. ¶ Pect⁹ ꝯfoꝛtat: animū letificat: ⁊ gaudia in coꝛ inducit: ſuſpiria tollit: ⁊ faciūt alacres in muliere viros. ¶ Mēbra expulſiōis. ¶ Cōfoꝛtat renes: ⁊ coitū excitat ō q̄b⁹ dr̄. Efficiūt veneri renes ad ꝑlia foꝛtes. ¶ Febꝛes. ¶ Aiūt amchilare foꝛtes ⁊ tertias febꝛes. Et q̄ valet ethice ꝑme ⁊ ſcḋe ſpēi: hoc credere mihi difficile eſt.

¶ Balneū loc⁹ ē apud lit⁹ maris: eſt. n. ſons ꝑuus ⁊ viri

bus amplius. de quo scribit de morbo quacunq̄ dolor seu grauitate quia: Loc⁹ aq̄ tali tpe liberabis. ¶ Mēbra capitis. ¶ Cōfert oculorū obscuritati ꝛ caligini: ꝛ catharacte. Cōfortat caput: ꝛ catharro subuenit. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Cōfortat stomachū: ꝛ ei⁹ digestiuā. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Cōfortat renes ꝛ corōsumptos reficit: et multa opaf auditu mirāda. Et nō neapolitani hoc pre ceteris diligūt: quo scribit. Ut paciēs illic se credat eē dei Est eni aqua suauis tepida: ꝛ corpori multū grata.

¶ Balneū de tripta turre lut⁹ mario extūs nō ē aq̄ calida ꝛ ē dulcis ad potādū. Mēbra nutrimēti. ¶ Debilitatē stōi tollit potata ꝛ epatis. ſ₃ nocet ydropicis. ¶ Mēbra pectoris. ¶ Pulmonē lesum sanat: ꝛ tussim mitigat ac tollit. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Calefacta ꝛ bibita vētrē lenit. ¶ Febres. ¶ Ariditatē mēbrorū et febre venientem tollit. ¶ Decoratio. ¶ Aufert cutis infectiones.

¶ Reliquū petra decisi: qm̄ petrā frāgit. ¶ Mēbra capitis ¶ Oēs capitis q̄relas depellit: surditati subueīt: caligini oculorū ꝛ catharacte. ¶ Mēbra pectoris. ¶ Cōfortat pectus ꝛ cor: apit vrie vias miro mō: vt sic ab eis expellat arenulas ꝛ lapidē l eis gēitū frāgit cū calida potata fuerit.

¶ Nonū celatura dī. ¶ Membra pectoris. ¶ Cor letificat. pulmonē ꝛ tussim tollit ꝛ liberat: ꝑptos ab incursu in eā ꝑseruat: si de ea fuerit sepe potata q̄ descensu chatarri facta est. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Stomachū ꝯfortat: ꝛ digestiuam eius: ꝛ appetitum excitat.

¶ Decimū Juncruz noiaf. ¶ Mēbra pectoris. ¶ Pulmonē purgat. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Cōfert spleni ꝛ duriciei ei⁹: ꝛ epati subuenit. Modus aūt inuestigādi mineras eorū habebif infra suo loco: q₃ vltimo capitulo.

¶ De balneis ciuitatis aquensis. Rubrica. xx.

A

Quis ciuitas ē apud mōtē ferratū: ab alexādria delapaia. xvi. miliaribus distās. In q̄ ciuitate sup plateā duo sūt balnea ex eodē fonte descēdētia: q fons ab ipsis distat semi iactu lapidis: ꝛ ē arcu lapideo tect⁹: ne pueris bestijsq₃ alijs offēdiculū fiat. Cui⁹ aq̄ calidissima existit. Primū balneū magnū est lapidib⁹ circūcirca ornatū. Scdm̄ vero iuxta h̄ positum ab eo exiēs balneū dn̄arū vocabaf. Nūc vero ꝯstructe ē domus apō istā q̄ ciuis qdā ordinauit estuariū siccū: ex fumo balnei trāseūtis sc̄m: ad qd̄ hoies vadunt. Et ex hac aq̄ eleuaf fum⁹ sic p domū trāseūte: q cōstruit balneū vnū puū coopertū: qd̄ mō ad hōestatē balneū dn̄arū nūcupaf. ¶ Fōtis it minere noticiā non hēo. Nā q ibi fuerūt ꝛ aquā biberūt dixerūt mihi aquā illā p̄mis duobus dieb⁹ clarissimā ac lipidā eē: vt l fūdo paulus oboli⁹ videaf: dein post biduū fit viridis. Et mūdaf balneū de octo l octo dies: q₃ ol die veneris. Asserūtq₃ p̄mis duob⁹ dieb⁹ itā castitate vigere: vt nēo eā sufferre possit q̄ ex re īgrediāf 3⁹ die a qb⁹ accipif: ꝛ l ea ab aere sic alterata cōliter oēs se balneāt. Nā aq̄ q̄to calidior: tāto rarior: faciliusq₃ apta ē ab aeris friditate pati. Cōseq̄nter aiunt eā ē mineralē odore p̄uatā. Et q bibētes dū bibūt: odorē ex ea fetidū sentiūt: velut corruptorū ouorū: ꝓp qd̄ q cōuenit eā bibere se nares p̄us aliquo odore muniūt. Neq₃ cōis est ꝯsuetudo eā potādi. Sed qm̄ in passiōib⁹ iūcturarū potēter valēt: ꝛ hec sibi laus a suis attribuif sup alia balnea oīa: ꝛ in oīb⁹ dolorib⁹ articulorū cū tāte sit caliditatis: visum sic ē q alumie pticipat: ꝛ q a p̄dicto talis sit: cū aluminose sic sapore sint remisse. Nā sulfurce gustu ꝛ odore ꝑcipiūf ꝛ visu: salse vero saltē gustu: ꝛ nulli taliū in aq̄ hac sentif. Uerū ex medicis illi⁹ ꝑuīe qdā dixerūt eā sulfureā aluminosā ac nitrosam eē: cui⁹ vitas ex vltimo ca⁹ h̄ri poterit. Et ꝯter dicēdū q odor ille mal⁹ acqrif ex trāsitu ꝑ loca fetida: ꝛ h̄ disputatiue. Quib⁹ iducif q eorū itroitus ē multū ꝯsiderādus: ꝛ nō facilis. ¶ Attribuūf eis ēt plures laudes in passiōib⁹ aliorū mēbrorū: vt i passiōib⁹ capitis stomachi ꝛc. vt ex aqs aluminosis ō qb⁹ actū: neq₃ aūt epati nocere. ¶ Postremo dicūt q ꝟtutes horū balneorū nō imp̄muntf in corp⁹: nisi postq₃ hō in eis steterit p magnū tēp⁹: vt duorū mēsiū ad min⁹. vn̄ qdā steterūt hac ex cā p annū. Et relatū ē mihi ab his q lōgo tpe steterūt se nō fuisse sanatos: neq₃ effect⁹ grādes ꝛ notabiles in socijs vidisse. Ad hec aūt ꝑfect⁹ est p cura podagrarū suarū recolēde memorie illustris Nicholaus marchio estēsis genitor tuus: q cū eisdē redijt.

¶ De balneis Sicilie. Rubrica. xxi.

B

Insula trinacria plib⁹ gloriaf balneis ēt diuersis i locis situatis: verū cū oīa illa a p̄dictis maris sint sulfur ea: ō ipsis nō alr in p̄sentiarū agēdū eē putaui: q₃ ō balneis sulphureis actū est in ō balneis petrioli. Nā ꝛ eadē sunt virtutes ꝛ ꝓprietates: ꝛ si intēsione ꝛ remissiōe differūt: q̄ spēs nō variāt. Jdq₃ ad eū locū p his recurraf: vt sim breuitati indulgēs. ¶ Attū iter cetera vnū famosius sit: ne sic hūc locū facili ꝛ ieiuna oōne ꝑcurrā: ō eo aliq̄ scribā: que vt spero dn̄ationi grātissima. Est. n. hac in insula ciuitas q̄dā sacha noiata apud sinū mōtis gēmariarū sita: coq₃ in mōte plurimū palmoso balnea hec sic a nā p̄ducta fuerūt. Et añq₃ ad ea explicāda accedā: id p̄m scribā memoria ꝛ veneratiōe dignū. Nā cū mōs hic sit a sūmitate ei⁹ vsq₃ ad ꝑfundū maris in ꝯcauitate nā fact⁹: quo in loco tpe petri scī demones habitassent ꝛ ꝑplos insule infestarēt: habitaculū demonū dicebaf: qd̄ petrus intelligens Calogerū ꝯfessorē: ꝛ Paulū ꝛ Jorlandū ceterosq₃ discipulos suos ad eos expellēdos trāsmisit. Elegitq₃ caloger⁹ beat⁹ sibi locū hūc ꝛ mōtē in habitaculū: vt ab eo dei Jesu ꝟtute eos sic expelleret: qd̄ ab eo succurrēte dī grā facile actū fuit. Ob quā rem nō puto fuit ad eū visendū virū holum ꝯfluxus: ꝛ infirmorū ꝛ languentiū: q̄s sanitati ꝟbis sacris sic restituebat. Et sanos fide egrotātes miro mō sanabat. hic. n. vir. sanctus sic in lōgū tps h̄ in loco hitauit: donec vitā cū morte cōmutauerit. Et cū in ꝑplos sic deuotio creuisset sc̄i hui⁹ habitatiōe: id opinātes virū illū nō raro: ꝛ in antro orasse: de q̄ post: ꝛ in balneis mōtis hui⁹ se balneasse: entrū ꝛ aquā eorū sc̄a loca sic fieuls aūt. Precipue antrum in quo sedilia posita fuerunt: ꝟtutes ac ꝓprietates lr̄is grecis in eis cultis sculptis indicātib⁹: que qdē lr̄e viri sancti auctoritate scripte fuerūt. vt dicere velint eo in loco ꝛ in eis aqs bn̄dictionē diuinā ac ꝟtutē: ꝛ nō nālē tantū reliquisse. Et in re hac tāta cū deuotione ꝑcesserūt: vt dicāt in vno sedili ꝓprietatē ac ꝟtutē esse q̄ languētes ydropici curēf. In reliquo podagrici: sicq₃ ō alijs. Ita vt ydropicus in sedili alteri egritudini deputato sedēs nō sanef: sicq₃ de ceteris. Hoc aūt tpe he lr̄e minime legi possunt: q̄s vt aiunt medici auaricia ducti abolueriūt: quas ex re nō in eos excesit effectus vt cōsueuerūt: qd̄ fabulosum fatio. ¶ Et ad balnea rediēs dicēdū q in summitate mōtis antrū est ad instar domus cū hostio paruo ꝛ humili: in cui⁹ medio puteus est ꝑfūdissimus ad vsq₃ radices montis: a quo fumus calidus egredif antrū calefaciens sua tamē cū humiditate ipsum humectās: ꝛ hūc locum balneū sicci appellāt: ꝛ hoc in loco sedilia sunt de qb⁹ actū. ¶ Balnea aūt aq̄ in infima parte montis sic fabricata sūt: vt loca virorū ab eo q̄ dn̄arū ꝛ brutorū sint separata. ¶ Postremo his adijcio ex ꝟtutib⁹ eorū q hernatos ex vētositate: ꝛ ex intestinis mirabilr sanat: quāobrē ferro plurimū sic ꝑticipare illa arbitror: ꝓpter qd̄ supra de ferro legaf: ¶ Et hoc de eis satis dictū eē volo: si eis addidero balneū de calatomecha: terminus grecus aut

arabicus eſt: ab opido olim hoc in loco ſituato deriuat⁹ in medio nāqȝ ciuitatis de trepani ⁊ alcami locatuȝ eſt. Alcami quidē caſtrū ⁊ nō ciuitas habet̄: a quo miliaribus quatuor diſtat. Eoqȝ in loco tres ſunt balnei manſiōes: vt vna calida ſit: altera calidior: tertia caliſſima: vt in ea facile coquant̄ oua. Sulfurea qdē ē: ⁊ de mēſe madij ad eā cōfluunt gētes. Suntqȝ in comitatu palermi balnea termini noiata a caſtro: iuxta qd̄ ſituata ſunt ſic dicta. Et hec de eis pauca tibi ſufficere volo.

C De balneis de aquario. Rubrica. xxij.

c Aquarium terra ē a regio lōgobardo. xxv. miliarib⁹ diſtās: apud quā diſtātia miliaris balneū ē: balneū de aq̄rio nūcupatū: cui⁹ aq̄ nimiū limpida eſt ⁊ clara: frigida ſcaturiēs: odore ſuauis ⁊ ſulfureo carēs: quē nōnulli odorē cāphore eſſe iudicarūt: ſicqȝ eā cāphore minerā obtinere. qd̄ minime credo cū effect⁹ cāphore nō teneat. verū magis eos q ex alumine ſit. vt de eis ſtatiȝ. Eſtqȝ cāphora gūmi arboris nō mineralis res. hoc enīȝ balneū nouū ē ⁊ meo tpe inuētū: quo in loco nullus erat ad recipiēdos egros ꝑparat⁹ loc⁹: neqȝ ad eū cōfluxus: verū nūc ad illā itur: bibit̄ is mō ⁊ ordine qb⁹ bibit̄ aq̄ porete. Cū et ei⁹ potu idē ꝓueniāt effect⁹ ꝓuocatiua. ſ. apitiua ſtomachi mirabiliter confortatiua: ⁊ marie diſcraſie frigide remotiua: valēſqȝ lōib⁹ ceteris mēbroꝝ paſſiōib⁹: vt illa de la porreta. Et vltra q̄ ē vrine ꝓuocatiua: ē ⁊ vētris laxatiua: ꝓpter qd̄ a nitroſitate: aut ſale nō abſoluit̄. Eſtqȝ ſamis ⁊ ſomni inductiua: ꝓpter qd̄ illi canones ſeruēt̄ur in his duobus accidētib⁹: de qb⁹ actū ſupra de dieta tenui ⁊ ſomno diurno in de balneis de la porreta. Hec autē aq̄ cum ex ea balneuȝ fieri ꝯtingit: igne ab hoſpitib⁹ calefit: ⁊ in vaſis ligneis ſic calida ponit̄: in quibus duo viri ſimul ſedere pñt. Et paucis claudēs: quidā qui vtrūqȝ balneuȝ experti fuere hoc magis laudarūt q̄ȝ illud de la porreta: in cuius aſſumptione vt actū oīa que in illo ſuo ordine obſeruentur. Aiūtqȝ effectū efficacē hui⁹ balnei non niſi poſt annum cognoſci poſſe. Et cum adhuc nō ſit famoſuȝ multum: ſatis ſic de eo in p̄ntiarū ſcripta eſſe volo: ſi hoc vnum addidero q̄ cū multi ydropici pro eoꝝ ſalute ad ea ꝓfecti fuerint: ab ydrope ipſa minime liberati fuere: quāobrē in ea nō valere aiunt. Curāt fiſtulas antiquas membro in aqua retento bis in die per horam.

C De balneis carpēſibus. Rubrica. xxiij.

d Magnifici dñi de carpa caſtrū poſſidēt noīe brādula a magnifica terra carpēſi. xxviij. miliarib⁹ diſtans: apud qd̄ miliaris diſtātia balneū hoc in tēpore inuentū eſt: brutis eius virtutē aliquā ꝑmo indicātib⁹. Nā cū boues ⁊ iumēta alia plurima ſe paſcendo loca balnei circuirēt: ad balneuȝ ſe conuertētia de aqua ipſa ſic actu frigida bibere ceperūt. Que cū aliquid ſalis in ſe habeat: ſic ſapida guſtui eoꝝ delectabilis facta fuit: quāobrē: ⁊ vſqȝ in hodiernuȝ ad eam ſic guſtu delectātē iumēta ad potandū magno cū appetitu ſe cōuertūt. Cūqȝ in. 1448. eius loci boues infirmarent̄ vt ſanguinē mingerēt: quotquot ex aq̄ illa potabāt: nō multis in dieb⁹ curabant̄: qd̄ paſtores oculis vidētes hoſpitib⁹ caſtri denūciarūt. Et plurimi id opinantes q̄ egritudo brutoꝝ a renib⁹: aut a veſica ꝓcederet: qui renū paſſiōib⁹ ac veſice moleſtabant̄: aīo ſtatuerūt de ea aq̄ bibere arbitrātes ſe ſic a ſuis infirmitatib⁹ poſſe curari. Cōpertūqȝ ē: deinde calculoſos: ⁊ colli veſice excoriationē patiētes ſic ex ei⁹ potu curatos eē. Res autē hec cū memoria ⁊ honore digna eſſet: p officiales caſtri magnificis dñis ſuis renūciata fuit. Neqȝ ꝑius niſi poſt multas viſas experiētias vt non fabuloſa ſcriberent. Cūqȝ ita rē hāc magnificus Galaſius ex dñis carpenſib⁹ auctētice intelligerēt: eāqȝ ad culmē laudis ſue terre accedere ſic facile cognoſceret. Illico eius generoſus animus ſibi ꝑſuaſit: cuȝ me de ceteris Italie balneis ſcribere ſentiret: vt ò dicta aqua vſqȝ ferrariā ſalma vna ad me deferret̄: vt qualis eius eſſet minera que: ⁊ ipſius virtutes hoc meo opuſculo interſererē: ꝑceſqȝ ſuis in litteris addidit: vt hui⁹ aque virtutes ſi que ſūt a deo optimo date ſic hoīes nō laterēt: eoqȝ ꝑmaxime cū ad mortaliū vtilitatē ſic accedere viderent̄. Et is cū virtutū ſit ꝫelator: nunciꝯ ac litteris: ꝓprioqȝ ſuo ore me ſollicitare curauit: qd̄ lubēs feci: aque minerā inueſtigās vt valui. C Hec autē aqua clara eſt actu frigida: ⁊ ſapore ēneo ⁊ abhominoſo ꝑuata. Cuius minera vt ex plib⁹ hēe potui aliqd ſulphuris tenet: ⁊ paruꝑper. Nā cenoſitȝ ei⁹ ſuper ignē ꝯplētū: odorē ſulphuris remiſſuȝ reddit. Eſtqȝ aluminoſa magis pauco ſale ꝑticipās: verū in his oībus remiſſa ē valde: ꝓpter qd̄ ipſa reddit̄ ſtiptica ⁊ abſqȝ mordicatiōe excicatiua. vñ nō eleuat̄ in gradu caliditatis: ⁊ fortaſſis ꝑuenit ad finē ꝑmi vel principiuȝ ſecūdi. Sȝ in ſiccitate intendit̄: ⁊ vſqȝ ad finē ſcdi ⁊ ꝑncipiū tertij. Quib⁹ accipit̄ q̄ eſt vlcerib⁹ quoqȝ expectat̄ ꝯſolidatio plurimū valēs. C Mēbra capitis. C Exiccat capitis humiditates: ⁊ chatarrū ſiſtit: ⁊ ꝑcipue ducia eius: cū ad ignē calefacta erit oculoꝝ humiditates tollit. lachrimas eoꝝ cōpeſcit: ⁊ in cathăractis tollēdis ꝑcipue ante earū cōfirmationē mirabilr opat̄. C Mēbra nutrimenti. C Stomacho ſubuenit humido cum calida potata fuerit: vt ſupra de illa porete. C Membra expulſionis. C Dilatatiōi pāniculi renū mirabilr opat̄: vt in bobus in dies videmus: ⁊ in hoīb⁹ expit̄. Eoꝝ debilitati opitulat̄: ꝑmarie a cauſa frida ⁊ humida ꝓueniēti: vlceribus eoꝝ ac veſice. Nā ꝑlimos ex vlcere colli veſice ſanatos eē itellexim⁹. Et ſeſſio i ea calida matricē frid tate ⁊ humiditate leſam poteſter iuuat: ⁊ humiditates albas tollit: ac corrigit: ⁊ mulieres ea ex cā ſteriles facte fecūdas reddit. C Mēbra iūcturarū. C Podagre ⁊ ceteris articuloꝝ dolorib⁹ ex cā frida ⁊ humida veniētib⁹ ſuccurrit. hec eni aq̄ cū ſic calefieri oporteat in omni pte tpis: ſic exportata vti poterit: ⁊ de ipſa ſatis. C Quib⁹ ex oībus plane accipiant̄ ꝓprietates natureqȝ termaꝝ totius orbis. Nā oēs tales minerīs iā dictis cōueniūt: neqȝ alijs ex cauſis terme ſiūt. Quāobrē cū apta ſatis ſit termarū nālium Italie doctrina: poterit: ⁊ facilr ſatis diligēs idagator cū his in vltimo capło ſcribunt̄ ceterarūȝ oīum mīn ac ꝓprietates ſcrutari: vt inde ſatis clara atqȝ exquiſitā ſcientia habeat̄: vt pȝ itelligēti. ⁊ tu conſidera.

e Cū plerūqȝ dcm̄ ſit i fine veris: aut i ꝑn⁹ autūni hoīs ſe ad balnea ⁊ debere ⁊ transferri poſſe: ⁊ i qbuſdā in tpe medio: heſitat̄ an ſaluberi⁹ ſit ad ea ꝓficiſci vno tpe magis q̄ȝ i alio. Et qm̄ ſic poſitiue ſatis vſqȝ mō ꝓceſſim⁹: ne nr̄ in lōgū ſmo ꝓtrahat̄: dubio p rōnes ſatiſfaciem⁹ ēt aliqb⁹ cū rōib⁹ firmatas. C Quaꝝ p⁹ hec ē. Tpo tpi ꝯparites dicam⁹: ver ceteris tpib⁹ ſanī⁹: ⁊ minime egrotatiuū. ē. n. ceteris tpatius: ⁊ vite hoīs accōmodatū magis. Autūn⁹ vo maluꝯ: ⁊ mſtis illaudabilis i reb⁹: acutorūqȝ morboꝝ gnātiuus: ⁊ vite ꝑncipijs obui⁹. Hāc ꝯclōnē voluit ad lrās dux nr̄ affoꝛ. 3⁹. textu ꝯmēti ōcimi. C Juxta hāc potam⁹ ſcōaȝ: q̄ abſolute ꝓnūciādū eē vr̄: ſaluberiora i fine veris eē: min⁹qȝ verēda. Eo nāqȝ tpe aer caliditate ſua tpata calorē ꝯfortat nālē: neqȝ autūn⁹: ꝓp ſuā diuerſitatē ỏtutem debilitat ⁊ corpa ad tā prauam ꝓpot egritudies: vt vr̄ ergo. In fine at veris multe adhuc reſiduate ſūt ex hyeme ſuꝑfluitates q̄ ſtatī attēdāt̄ ſiccatione ⁊ reſolone egētes. Quare ſcdā

te aeris tẽperieq̃ vĩtus fortificari hʒ sic ↄferre videbunt. In autũno vo iam refutatis hũiditatib᷒ calidis colericis ex estate mltiplicatis sic in poris mẽbroꝝ ꝛ venis clausis ex supueniente friditate aeris autũnalis sic ꝓhibita trãspiratione piculũ est supueniente tãta calitate aq̃ terma ꝛ ne in eis ebulitio supueniat: cũ ad ebulitionẽ nimiũ parate sint: sicq̧ putrefiãt nã ex eaꝝ multitudine sic superata nõ potẽte eas regulare: cũ diuersitate ei᷒ pmũ debilitaf vt actũ. Quare accidẽt febres acute: dissinterie: ac febres pestilẽtiales ꝛ cãbũculi: vt dixi alsato loco. Accedũtq̧ multis in corpib᷒ ea ex cã egritudines cronice q̃rtane: pmaxime in qb᷒ pñtia ẽ humoꝝ etherogeneoꝝ hñtiũ multũ de adusto. Nã in his subtiliũ fit resolõ remanẽtib᷒ grossis melicis. vt accidit melicis ꝑ adustionẽ cole talib᷒. ℭ Quas ob res ↄ᷒ponaf: q̧ colericis nãlr: ꝛ colicis adustis: melicis ꝛ debilib᷒ nõ sanũ est ↄsulẽdũ in fine ẽis ad balnea se trãsferre debere: si eos ad recussumẽda necitas cõpellerit: dĩ si necessitas ꝛc̃. qm̃ si alr disponi male corpis ꝓuideri poterit: illud pris q̃raf ꝛ tẽtetur. Nã balneũ sua forti calitate hũores calefacit: subtiliat eliq̃t: fluere facit: ꝛ sic eos in fluxu disponit. Quare sepe ad loca varia sic discurrũt: vt ide inopinate eueniãt egritudies. vt meo tpe vidi. Ex qb᷒ isert q̧ nõ nisi ex cã multũ necĩa q̃rẽda sunt balnea. vñ cõis schola in egritudinib᷒ fortib᷒ balnea ↄsulit: cũ prus oĩa tẽtauerit medicamĩa: q̃re coꝝ assũptio plm ↄsiderãda ẽ. ℭ Corpa sãguinea cũ miori coꝝ nocumẽto i ꝑu᷒ autũni ad balnea se trãsferre pñt. Hec ↄclusio ꝓbabilr ponif: qm̃ in fine ẽis talia se iuenuit multo sanguie ex ↄstõne tpis repleta: q̃re etiã tũ ab aeris caliditate piculũ maius icurrũt: ne ad tãtã aq̃ calitatẽ sanguis in ebulitiõe ponaf. vñ febres accidãt sãguinee: flux᷒ sãguĩs: tumores ybiaꝝ: ꝛ flegmões. ℭ Flãtici salubri᷒ se hẽbũt in fine ẽis: eos sic aeris calitate iuuãte: qb᷒ indicatiõe a cõplone sumpta: directi᷒ cõpetunt balnea. ℭ Rõne aũt fit᷒ balneoꝝ salubri᷒: q̃nq̧ corpa ad balnea se trãsferũt in tpe inter hec medio: vt tẽpe magni caloris: q̃ ĩ fine Junij: vsq̧ ad mediũ augusti. Pʒ ↄclusio ꝑ de balneis delaporeta. nã in aliis tẽpib᷒ ꝓꝑ aeris excessiuã friditatẽ: debiles ꝛ ĩfirmi absq̧ nocumẽto ibi stare nõ pñt. Silr vbi sit igressius ut balneũ supficialiter parũ calidũ: cũ aq̃ supercalefactio a calitate expectetur: vt de balneis sancti bartholomei actũ est. ℭ Calitas aq̃ termarũ mensurãda est fm mẽsurã caloris: ꝛ cõplexionẽ ingredi debentis est ꝑncipis dictũ. 2᷒ ꝑmi. q̃dam ornate loquẽtes. Qñ in assumptiõe balnearũ cõsideretur multũ debilitas ꝛ fortitudo totius ꝛ particule patiẽtis. vnde corpora multũ debilia: ꝛ ampli᷒ ex egritudine debilitata: nõ absq̧ grãdi periculo balnea ingrediunf: qñ maxime attẽdif in balneis q̃ bibunf. Ideoq̧ tales corpe debiles meo cõsilio illa delaporeta nõ ardẽter diligant: qb᷒ sepe mori cõsueuerũt. Cõsiderẽ etiã virtus particule patiẽtis: vt si stomachus lesus sit: sitq̧ texture nimiũ rarus: ꝛ sit debilis q̧ ea ex cã impressionem aque talẽ fortassis sustinere nõ poterit. quẽadmõm satiscaret: alia fortia medicamina minime valuit sustinere. Itẽ si calis sit ꝛ passio a calitate ꝓueniat. consilr de aliis particularib᷒ mẽbris dicetur: ĩ quibus o ĩmib᷒ medicus dʒ singularẽ diligentiã adhibere. Et inter cetera est epar. nam cum lapsum est ad calidum multũ naturaliter: dubitãdũ est ne preternaturaliter sic labatur inflãmetur ꝛ febres faciat: sicq̧ de renib᷒: ꝛ de cerebro dicendũ. Nã nõ video quõ ducia in cã eius calida ꝛ chatarro calo cõferre possit: cũ plurimi afferãt ex ducia periculi a chatarro calido ꝛ humido se euasisse. Arbitror eos aut rem suã nõ itellexisse: aut cerebri caliditatẽ multũ remissam fuisse: ꝛ cerebꝝ ipm ad vehemẽtẽ humiditatẽ esse ꝓlapsum. ℭ Septẽtrionales impssiones termaꝝ q̃ʒ occidẽtales facili᷒ tolerant. Et meridionales q̃ʒ oriẽtales. Pʒ cõclusio ex hĩtis: qm̃ robusta corpa ab eis minus molestanf: resolõnẽ earũ ꝛ exiccationẽ min᷒ timẽtia. ℭ Indicatiõe a ↄplone sũpta ↄgruẽtior a sũt flegmaticis. 2᷒ melãcolicis nãliter talib᷒ ĩ caliditate moderata. Et hͦ supponẽdo terrã fridiorẽ eẽ ipa aq̃: ꝛ melãcolicũ ipo flãtico. 3᷒ sanguineis. vltio calicis nãlr talib᷒: minime vo colericis adustis. Hec tñ ↄclo vt ꝓbabil᷑ ponif. Nã fortasse idicatõe a ṽtute sũpta min᷒ bñ tolerabit melãcolic᷒ colericos: ꝛ medi᷒ sãguine᷒ ipso colerico ꝛ melancolico. Melãcolici adusti ab ingressu termarũ se mltũ ꝓcauere debẽt: ꝛ ab earũ potu: cõclo pʒ ex facili inflãmatiõe quã icurrũt: ꝛ piculũ cadẽdi ĩ egritudies acutas vt sup̃. ℭ Cõsueti ad balnea min᷒ trepide se trãsferre possunt: ẽ. n. ↄsuetudo altera nã. ℭ Et si vespina sit ĩ igressu balnei ↄueniẽs hora: potior dicẽda ẽ matutina: ẽ enĩ tũc nã min᷒ a supfluitatib᷒ oppssa: q̃s sic in nocte cõsũpsit: q̃re sup residuũ fcã ẽ potẽtior. vñ sic fortior fcã qñ remãsit facilr᷒ resoluit: sic a calitate termarũ adiuta. Ex quo isert ĩ mane morã in balneo minorẽ eẽ ȯbere. Et vt paucis claudã: cũ ꝑ balneoꝝ igressũ ꝛ potũ notabilis fiat euatio: pmaxie ex his q̃ bibunf: id nõ nisi ex cã ꝓdico vniuersalẽ canonẽ magna cũ diligẽtia attẽdẽdũ eẽ a ꝓncipe scriptũ. 4᷒ ꝑmi. 3᷒ ca᷒. ℭ De reb᷒ q̃ denotant recũtudinẽ iudicijq̧ in euãdo: q̃ sũt etas: sexus: regio: cõplexio: ṽtus: tẽpus: hora diei: ꝛ plima alia: de qb᷒ ex positis facilis erit ĩ ↄsulẽdo doctrina: vt q̧ ĩfantes ob facilẽ resolõnẽ humoꝝ ꝛ spirituũ: q̧q̧ humido egẽt ꝛc̃. ad balnea calida resolutiua ꝓficisci nõ debẽt. Cõsilr multes ꝛ nã frigidi aliis parib᷒ facili᷒ coꝝ impssionẽ tolerabũt. Cõsilr debiles: ꝛ vltimi senes male ea sustinere poterũt. Sũt itaq̧ res he oẽs: ꝛ accidẽtia egroꝝ: ꝛ egritudines ipse a medicis cũ de balneis cõsulũt diligẽter cõsiderãde: ne febricitãtes: ꝛ calida egritudine lãguẽtes sic incõsulte mittanf: memores tenẽtes q̧ ignis igni additus facit ipm furere. ℭ Qñ nõ incõuenit corpa ꝑ cã necessaria tpe hyemis se ad balnea trãsferre: vbi aer camere bñ disponaf: ꝛ loc᷒ tot᷒: ꝛ custodiãt se a frigore ꝛ hi᷒. Nã de his expiẽtiã habui ĩ duob᷒ ducib᷒ exercitus illustris dñatiõis. Venetiarũ: comite. vʒ. Carmignola ꝛ Gatamelata. hi. n. ãbo galisi molestati fuerũt: ꝑ qua dispõne etiã ↄsilio alioꝝ valẽtũ viroꝝ balnea de mẽse Januarij ꝓfecti sũt: ꝛ ego cũ eis: q mirabilr ↄualuerũt. Carmignola etate. 48. annoꝝ fere vsq̧ ad sanitatẽ pristinã. Gata vero etate. 66. nimis bñ cõualuit. ꝫ potior successit sanitas q̃ʒ sperabamus. Feci fieri balneũ in tina: ꝛ in camera. Equidẽ vsus hic pticularis balnei etiã aliis in tẽporib᷒ cũ adest ex pte ventoꝝ: aut pluuie aeris intẽperies cõmẽdãdus est: pot enĩ meli᷒ moderari in caliditate: ꝛ in potẽtia: quoniã in maiori quãtitate aq̃ ẽ maior potestas: in minori minor: cum potentia rei hʒ attendi penes multitudinẽ forme. Circuitus balneũ asserib᷒: ꝛ superi᷒ cooperiebaf ne aer frigidus ladere possʒ ꝛc̃. Quib᷒ oĩb᷒ manifeste iducif q̃ʒ tãtas dʒ cũ diligẽtia eẽ a medicis cõsideratio cũ hoĩb᷒ cõsulunt de coꝝ ꝓgressu ad balnea.

ℭ De balneo eque maris. Rubrica. xxiiij. A

AQua maris cũ salsa sit multũ est exiccatiua: precipue cũ calefit: ꝛ iõ vsus ei᷒ balnei corp᷒ exiccat ꝛ macredinẽ iduc̃. ℭ Mẽbra capit̃. ℭ Principes. marine aũt aque caput replent ei᷒ qui balneatur in eis: ꝛ ideo natãtes in eis caput balneare vitẽt. ℭ Membra expulsionis. ℭ Aqua salsa clisterisata pmo soluit: ȯinde sua siccitate stiptic at: ꝛ intestina radẽdo ledit. Et hic aduertant qui clisterĩa salina

multum vtunt. Eius vero vſus in balneo calefacit in tēpore matricē ⁊ veſicā ⁊ collum eius: ſiceꝗ apta eſt excoriationem in eis inducere: quare vſus eius dimittatur. Uulnera vlcera prurit⁹. ℭ Potus eius ſanguinē corrūpit: ⁊ ſcabiē ⁊ pruritū inducit: verum balneatio in ea cōfert pruritui ⁊ ſcabiei: vſi fortiter exiccādo illa tollit. Eſt enim groſſe ſubſtātie: ⁊ ideo difficilius diuidit̄ q̄z aq̄ currens: q̄re facili⁹ adoleſcētes in ea natare diſcūt. ℭ Mēbra iūcturarū. ℭ Juncturas laxas confortat: ⁊ earū humiditates exiccat: ⁊ multi podagrici ea vtunt.

Capitulum. iiij. De balneis artificialib⁹ cōpoſitis.

B Oſtquā de termis nālib⁹ vt nobis poſſibile fuit ſic ſcriptū eſt ꝯſequēs videt̄ vt ꝓmiſſum fuit de artificialib⁹ ſic dicere: vt ēt hac in pte nobis ſatiſfactū eſſe videat̄: que ſic denoiant̄: qm̄ arte ⁊ non nā cōi ꝓducta ſunt. ℭ Balneū quidē hoc duplr̄ fieri ꝯtingit: aut cū mineralibus iā dictis: aut cū aliis ex terra naſcētib⁹. ℭ Et p̄mū expedientes: canonem ponemus de quo aut quid iſta nobis in artificiali cōpoſito ac nāli deſeruiētē. Jd enim arbitrari q̄ſq3 oꝫ: ac ſcire balneū ab arte inuētū: vt nālī cū nobis copia defuit eius in v̄tutib⁹ ⁊ operationib⁹ cōpar fiat. Quia ex re cū nālia ad malā cōplonē ſimplicē ac mālē delēdā inuēta ſunt ⁊ artificialia idē poſſe putādū. cū ars imitet̄ nām p̄hicorū. 2°. Remotio qdē male cōploīs: aut alteratiōe tātū: aut eiōne pficit̄. Primū qdē balneis aq̄ frigide ſimplicis: aut cōpoſite cōplet̄. Scōm v̄o balneis nālib⁹ ⁊ artificialib⁹ pficit̄: cū ex eis corpa caleſiant: ⁊ hūiores in eis ſic ſubtilient̄: reſoluant̄: ⁊ exiccent̄: aut p expulſionē aliquā vt ſudoralē: aut fluxibilē ad ex̄ ꝓpellant̄. ℭ Quib⁹ apte ſatis inducit̄ vt medicus q egrotātes ad ingreſſum balneoꝝ ꝯſulit: plus ꝯtēplari debet ea q̄ in eiōne fienda ꝯſideranda ſunt: de qbus p̄nceps. quarta p̄mi. 3° cāplo. Res q̄ demōſtrāt rectitudinē iudiciū in eiiando ſūt dcē. que ſic ab eo numerant̄. Repletio virtutis ſolo: qm̄ ventrē ſoluere ſupra vētris ſolutionē timoroſum eſt: ⁊ figura: ⁊ etas: ⁊ tēpus: ⁊ aeris: ⁊ regionis diſpō: ⁊ ꝯſuetudo euacuādi: ⁊ ars. qb⁹ facile iudicare q̄ſqs poterit: q̄z a⁹ error: ⁊ q̄z grādis cōmittit̄ ab hoīb⁹ q indifferēter ſic ſe ad balnea trāſferūt: vt ad eūꝑm vadāt ſanguinei: colerici: fluctici: ⁊ melēci ⁊ h⁹i debiles ⁊ fortes: ꝯſueti: ⁊ īcōſueti: ⁊ ita ꝯformiter ō aliis. Oportet itaqꝫ ſic medicū ordinate cōſulētē: ſiue cōponētē oia hec ꝯſiderare: ⁊ in his prudētē eē: q̄r ex re cū hec cōpoſitio certa minime fieri poſſit: hic q̄dā veriſimili ꝯiecturatione cōpleri hꝫ: ob quā rē mihi viſum eſt nō niſi gnāli doctrina procedi poſſe. Jdeoqꝫ huic loco ſatiſfactū eē putat̄: ſi tm̄modo ea cōmemorabo qb⁹ balneū ſic cōponi hꝫ. ℭ Et de mieralib⁹ expediens quodā exēplari mō ꝓcedā: ꝯ efficiat̄ ſic doctrina p exēplū. vbi grā. Cupio illud ſulfureū: decoquā i illo ſulphur ⁊ notabilē aq̄ q̄ntitatē recipiā: faciā qꝫ illud longis horis ebulir: ⁊ pl⁹ ⁊ min⁹: vt diſpōni corpis cui applicari debuit oportunū eē videbit̄. Si v̄o diſpō talis cōpoſita fuerit: vt alumie ⁊ ferro idigeat: cum ſulfure illa ebulire faciā: eqꝫ augēdo ⁊ minuēdo: vt expediens fuerit: q̄ ex aq̄ ita vtar: aut ī capiti egritudinib⁹: vt ī catarro: ⁊ ſilib⁹ ab alto cadētē: aut alr̄ q̄uolꝫ ī ceteris corpis diſpōnib⁹: vt de aq̄ termaꝝ ꝯpoſita actū ē. Pariformiter ī egritudinib⁹ ꝯ̄riis agēdū erit. Nā de ipſis mieralib⁹ il ꝯplete ſcriptū ē: q̄rū ex noticia ql3 expt⁹ medic⁹ ſic ꝯponere poterit: verꝫ tal ꝯpō op⁹ ē exp̄ti medici: ⁊ doctiſſimi ī arte viri. ℭ Reſtat ꝓ nūc vt de balneo artificiali ex terre naſcētib⁹ facto aliqd dicam⁹. Uolo aūt ⁊ canonē dictū ēē ī loco nob ſufficere: q̄re mihi ſatiſfactuꝫ eē v̄z ſi ea cōmemorabo ſimplicia: iux̄ arcolas poſita: calā: frida: ſicc oib⁹ mēbris corpis ⁊ toti cōferētia: a ꝓprietate reſpiciētia cōia ⁊ nāe domeſtica ac familiaria: magis initiū a capite faciēs. Et a capitalib⁹ calīs exordiū faciā: qm̄ vt p̄mū p̄limū egritudines capitis a mala cōplone frida fiūt.

ℭ Calida capitalia ⁊ exiccatiua.

Saluia	Sticados.	Maiorana.
Calamentum	Pulegium.	Origanum.
Betonica	Camomilla	Acorus

Et ſimilia ex granis: fructibus: ⁊ radicibus.

ℭ Pectoralia calida.

Yſopus	Urtica	Origanum.
Calamentum	Praſſium	Pulegium
Laurus	Jreos	Enula

Et ſimilia ex granis: fructibus: ⁊ radicibus.

ℭ Stomaco ⁊ mēbris nutritiuis calā.

Abſinthium	Menta	Calamentum
Marubium	Saluia	Nux cypreſſi

Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Epati conferentia calida.

Eupatorium	Feniculus	Praſſium	
Laurus	Abſinthium	Ruta.	Et ſilia.

ℭ Renibus conferētia calida.

Camomilla	Aniſum	Saluia
Laurus	Pulegium	Ruta

Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Matrici calida cōferētia.

Abſinthium	Aleum	Anetum
Aniſum	Apium	Artemiſia.

Et ſimilia ex granis fructibus ⁊c̄.

ℭ Mēbris iūcturarū calida ꝯferētia.

Laurus	Camomilla	Ruta
Abſinthium	Yua	Abrotanum

Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Frigida capitalia humida ⁊ ſicca

Roſa	Uiola	Nenufar
Papauer	Solatrum	Lactuca
Plātago	Salix	Cucurbita

Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Pectoralia frigida.

Uiola	Papauer	Spinachia
Portulaca	Ylicis	Malua
Faba	Folia citonioꝝ	Ordeum

Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Stomaco ⁊ mēbris nutritiuis frida.

Roſa	Portulaca	Granata
Coriandrum	Plātago	Cucurbita

ℭ Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Epati conferētia frigida.

Endiuia	Epatica	Atriplex
Granata	Roſa	Solatrum

ℭ Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Renibus cōferētia frigida.

Solatrum	Alchechengi	Roſe
Licores	Plantago	ℭ Et ſimilia ⁊c̄.

ℭ Matrici frigida cōferētia.

Endiuia	Lens	Roſa
Acedula	Portulaca	Malua

ℭ Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Mēbris iuncturarū frida cōferētia.

Portulaca	Plantago	Galla
Solatrum	Roſe	Balauſtia

ℭ Et ſimilia ex granis ⁊c̄.

ℭ Et ex ꝯſilib⁹ vt actiuū ac pſſib⁹ ſic mēbris hec ⁊ alia reſpiciētib⁹ ꝯponi pōt balnea idifferēter calida ⁊ frida humida ⁊ ſicca ac ꝑata artificialia. Sꝫ cū res ex his paucis ſatis

apta ſit:volo eis vt gſa exēpli ſic ī pñtiaꝝ plꝰ q̄ꝫ ſufficē.

Capitulū.v. De ſignis ꝓnoſticis ad ſciēdū ſi balnea futuro anno ſalubria:aut morboſa erūt:ꝛ ex ꝯñti:ſi ad ea tranſeūdū ſit.

A Plurimi ex nr̄is id verū eē opinant:
vt balnea ipſa multos effe
ctus mirādos:q2 ſubitos a q̄litate occulta
ꝓducāt. Nā cū ab eodē ſic effectꝰ ꝯrios ꝓ
cedere intuent cām aliā q̄ꝫ occultā aſſigna
re minime poſſe iudicāt. Adducūtq̄ꝫ ꝑtere
vno āno:ac duobꝰ morboſa fore:ꝛ varias īducere egri
tudines. Aliq̄s ſubſequētibꝰ ānis ſalutifera: vt effectus
mirandos ꝛ laude dignos pariāt:quā rē nō niſi a celeſti
aſpectu ꝓuenire dicūt:a quo ſic occultā recipiāt ꝓprie
tatē:ꝑ quā agūt:ꝛ in corpa humana effectus hos ꝓdu
cūt. ¶ Ego q̄ꝫ his nō aſſentio:ſꝫ id verū eſſe arbitror:vt
oēs effectꝰ ibi a q̄litate vel q̄litatibꝰ māifeſtis ꝓueniant:
haſq̄ꝫ cās māifeſtas aſſignari poſſe. Et breuitati indul
gēs id mihi ꝑmū ſtatuo ꝯcedēdū. Q2 ſi calitas in ſubie
cto raro extīo effectū ꝓducere pōt. q̄ illū potētius:cūi
uſq̄ꝫ calitas in ſubito dēſiori extīo ſic ꝓducere poterit:ſi
ꝯueniēter applicata fuerit. Pꝫ ſuppoſitū in calitate idu
cta ī corpꝰ hūanū ex aere: ꝛ in illa q̄ ex igne ex lignis in
eo accēſiō ī corpꝰ ipꝫ ꝓducit. ¶ Ex q̄ īfertur q̄ calitas
balneoꝝ nō ē minꝰ potēs hūores corpis cōmouere ca
lefacere alterare:ꝛ ad putredinē ꝑparare q̄ꝫ calitas aeris.
¶ Infert 2° q̄ ad varias egritudines ſic corpꝰ nr̄m pōt
calitas balnei cōmouere:vt calitas aeris. ¶ Infert 3° q̄
ſic̄ aeris cōſtitutio mala ad males ꝛ prauas ꝑparat egri
tudines:ita ꝛ mala aq̄ balnei diſpō ſibi aliūde veniens.
vñ imaginor q̄ ſic̄ a celo:ꝛ diſpōnibꝰ eiꝰ alterat aer:ꝛ ita
aq̄ balnei diſpōnibꝰ aliūde ab aere:ꝛ ab his q̄ in aere ſiūt
pꝫ corelariū ex his q̄ dicta ſunt. ō. de alteratiōe balneo
rū a vētis ꝛ pluuijs caꝰ de balneis piſarū ꝛ ſenarū. Qui
bꝰ īducit q̄ ꝯſtitutiōes aeris ꝯtēplāde ꝑuo ſūt: q̄ cū ma
le ꝛ nō ordiate fuerit ſibi īuicē ſuccedētes ſic alterat aer.
vñ cū euenerit:ꝛ aquā fontiū alterat:ꝛ male diſpōit:ꝑꝑ
qd̄ cā ē morboſitatꝭ aq̄. Nā vēti meridiōales flātes ꝛ oc
cidētales aquā currētes diſponūt. 2° ꝑtni. 16° caꝰ. ¶ In
fert 4° q̄ ſic̄ fortꝭ calitas aeris ꝛ eſtuās hūores calefaci
endo:agitādo:eliqñ:diſſoluēdo:cā ē pluriū ꝛ diuerſarū
egritudinū:vt dicet:ita ꝛ calitas aq̄ ea calitate aeris po
tētior:ꝛ in ſubito dēſiori fūdata eē poterit:pꝫ ex p̄. Neq̄ꝫ
obſtat:q2 dicat aerē hūidū eē ꝛc. qm̄ aq̄ hec hūiditate ꝑ
ticipat ꝛ ſiccitate:ſic̄ aer gꝭ l oī ſua diſpōne corpa nr̄a etic
cat. 3° tegni. ¶ Quibꝰ ſic ſuppoſitis ad aeris cōſtōnes
me ꝯuertā: q̄ certe a medicis q̄ de balneis ꝯſulere volūt
ꝑintelligēde ſūt. Nā ex his hūores mltiplicant variū cū
varia aptitudīe ad gñationeꝫ variarū egritudinū:ꝑꝑ qd̄
ſic ad balnea ſe icaute trāſferētes egrotāt q̄litatē aeris oc
cultā accuſātes. Naꝫ vt affoꝝ. 3° mutatōes tpoꝝ marie
gñant morbos. Que res ꝛ ſi ex aere magꝭ videat: cū no
bis magꝭ cōis ſit. Id tñ ītelligēdū ē ō oī alio elemēto ſic
marie mutato:ꝛ corpi nr̄o:vt aer applicato:cuꝰ mutatōe
corpa nr̄a mutant. Nā cā potētior ceteris paribꝰ ſerua
tis:in minori tpe maiorē effectū ꝓducit q̄ꝫ debilior. vñ
aq̄ balnei vt experiētia demonſtrat plus multo corpus
humanū calefacit:ꝛ hūores agitat in vna hora:q̄ꝫ calidi
tas eſtiua:ꝛ eſtuās duobꝰ in diebꝰ. Quāobrē cū ex cōſti
tutiōe aeris corpa egritudinibꝰ varijs ſint parata:vt ſta
tim:nō eſt mirandū ſi in tales ex tāta agitatione in hūo
ribꝰ facta a calitate balnei incurrūt. Nā marima ꝑticula
gñatiōis egritudinū eſt paſſiui corpis ꝑparatio:ſiue diſ
poſitio. 2° de accñti ꝛ morbo. Qua ex re imīda corpa ſic
ad balnea aſſumēda icaute nō ſe trāſferāt. Cōtrariū aūt
ꝯtrū alterat:ōbilitat:nō raroq̄ꝫ ad putredinē ꝑparat. Et

fiſe ſili additū fortificat:ac q̄ſq̄ꝫ furere facit:ꝛ id opat ut
vt fortiores ꝓducat effectꝰ:vt ebulitiōeꝫ. vꝫ. quā debilis
calor ꝑus iducere nō poterat. Nā quēadmodū ignis de
bilis ſub cacabo aq̄ pleno exiſtēs:in aq̄ ebulitionē indu
cere nō pōt:ſꝫ ꝑ additionē intēſioris ebulitionē poſtea
iducit. Ita imaginādū eſt hūores calidos ꝛ alios in cor
pore exñtes:q̄ caliditate aeris debili:ac moderata ꝑrius
ebulire nō poterūt. ꝑ augmētū caliditatis eius ebulire
poſſe:ꝛ ad putredinē diſponi. Q2 ſi aer h faciet:neq̄ꝫ mi
nus potēs erit caliditas aq̄ termarū. ¶ Et qd̄ de calidi
tate actūata ꝑiformiter de friditate dicēdū. Friditas enī
extrinſeca aeris ac pluuioſa vētoſa:aquā termaꝝ alterat
ac ſuo in vigore debilitat. Itē ꝛ aq̄ q̄ currēs per valles ꝛ
mōtes cū eis cōmiſcet:vt de balneo ſācti bartholomei:
ꝛ de balneo piſaꝝ:ꝛ ſenaꝝ agebat. Quibus iducit q̄
eis in diebꝰ ab ingreſſu eoꝝ abſtinēdū eſt. Inferturq̄ꝫ ſe
cūdo q̄ cū medici dicūt ſtes in balneo q̄ndecim diebꝰ:
intelligit vtilibꝰ legiſtaꝝ more:qbus. ſ. hō ſe balneet. In
fert 3° q̄ hō aliqñ ſtabit mēſeꝫ in balneis:quo in tēpore
erūt. xx. dies vtiles: vt nr̄is ſocietatibꝰ pluries cōtingit.
¶ Et ab hyeme exordiū faciēs cū ꝑncipe dicā. Cū hye
mi meridionali ver ſupuenerit ſeptētrionale: q̄ poſtea
ſequit eſtas vaporoſa:ꝛ multiplicate fuerit aq̄:ꝛ ver ſer
uauerit mās vſq̄ꝫ ad eſtatē:multiplicabit in autūno mor
talitas pueroꝝ:ꝛ multiplicant diſſinterie ꝛ inteſtinorū
vlcera:ꝛ tertiana nota ꝓlira:ꝛ ples alie egritudines acu
te. q̄re ī autūno tali ꝑiculū minabunt balnea. ¶ Hypo.
3° affoꝝ. Et ſi hyems ſicca ꝛ borealis fiat:ver vō pluuio
ſuꝫ ꝛ auſtrinū:neceſſe ē eſtate febres acutas obtalmias
diſſinterias fieri:marie mulieribꝰ ꝛ hūidis nā. Qd̄ itel
lige eſtate ſeruāte ſuā nām. Un̄ ꝓuate hūiditates a calidi
tate eſtiua putreſcūt:cū tāte a nā minime regulari pote
rūt:accēdunt ex poſtea: ꝛ egritudines pariunt acutas.
Quibus inducit ea in eſtate balnea ſuſpecta eē:magiſ
q̄ꝫ colericis:ꝛ in egritudines acutas cadere aptis:ꝛ ocu
los debiles hñtibꝰ. ¶ Sed dices quō hūidis ꝑcipue q̄ B
verū eē nō videt. Dicēdū cū duce nr̄o in cōmēto q̄ nā
humida obſeruata vſq̄ꝫ ad eſtateꝫ:in eſtate tali īficit:ꝛ
caliditate eiꝰ ad putredineꝫ diſponit. Et ſic in ebulitiōe
ſit ſalſa acuta mordicās:ꝛ inteſtina exaſperās. Q2 ſi ſuc
ceſſerit eſtas rabida:dubitandū eſt de incurſu in egritu
dines acutas ꝑnicioſas. ¶ Hypo. ſi hyems auſtrina ꝛ
pluuialis fiat:ver vero ſiccū ꝛ boreale:multiplicat fleg
ma ſalſum ꝛ ad intra retinet. vñ ſic accidūt diſſinterie ꝛ
obtalmie:ꝛ deſcēſus chatari: marie in ſeniorībꝰ: in qbꝰ
periculū eſt de caſu in apoplexiā. Cōſtitutio qdē quoti
diana eſtiua ſi nimiuꝫ calida fuerit:ꝛ balneās in balneo
nimiū morā ꝯhet:ꝛ febres inducet acutas: vt cauſonē:
febres tertianas diſſinteriā:oculoꝝ dolorē: pudendoꝝ
putredines ꝛ hꝰ. ꝑmarie ſi calide ꝛ ſicce fuerit ꝯplexio
nis. ¶ Si balneādus a ꝯſtitutiōe boreali ſe nō cuſtodie
rit:ſtipticitatē vētris incurret:oculoꝝ mordicationē:ꝛ
circa pectꝰ ꝛ alia dolorē. Q2 ſi caput hūiditatibꝰ plenuꝫ
hebit:incurret tuſſim:ꝛ fortaſſis apoplexiā. Et hec cōſti
tutio multū aduertēda eſt in aſſumptiōe aq̄ de ſpoveta
ne grauia dāna īgerat:vt in pñti caplo. Cōſtitutio vō au
ſtrina iuuāte balnei caliditate humores diſſoluit:ꝛ capi
tis dolores iducit ſurditatē ꝛ oculoꝝ tenebroſitatē. Cō
ſtitutio vō talis frida ꝛ hūida:ſi balneādus ab ea ſe non
tueat iuuāte calitate balnei:ꝑiculū incurrit ne fiat pleu
reticus ex pleureſi flātica:ne incurrat pectoris ꝛ lumbo
rū ꝛ lateris dolores tuſſim ꝑiplemoniā:ꝛ q̄ morte ſubi
tanea moriāt q2 apoplectici ex forti apoplexia fiāt. ¶ Tē
pus aūt peſtis multū ꝯtēplet:ne tpe ad eā ſuſpecto ꝛ ꝑ
cipue in loco ꝓpinq̄ hoīes ad balnea trāſeāt. Nā eo ī tpe
multū idiſponit aer:q̄ ſic ꝛ corpa idiſponit: ꝛ ad egritu

dines malas ꝑparat: quare fortis agitatio in humorib⁹
ſic ex balneo facta poſſet eſſe cauſa vt inde accideret cor
poꝝ egritudines praue. ℭ Q₃ autē eq̄ termarū: q̄nq₃ a
ſtellis: ꝛ celo alterent: fiatq₃ morboſa nō nego: ſed hec in-
dagatio aſtronomi ē. Hec. n. ſic adijcere volui: vt nobis
veluti exēpla ſint ad alia ꝯſimilia: ad que oia ꝛ ſilia bo-
nus ac prudēs medicus oculū mētis omni cum ſtudio
apponere dꝫ: anteq̄ȝ infirmo cōſulat de tranſitu ad bal-
nea. Sed q̄s ille? Certe oēs quos noui in ſic inaduertē-
ter ꝯſulēdo nō abſq₃ errore trāſierit. Cōſidera itaq₃ mi
illuſtris dñe obſecro ſi facile eſt cōſiliū tale: q̄ꝺ ob lōgaꝫ
C corruptelā hoies parui faciūt. ℭ Sed fortaſſis dices: ex
his capio q̄ nūq̄ȝ vel q̄ſi nunq̄ȝ hoies balneū ingredi tu
te pñt. ℭ Dōm vt actū q̄ tute ingredi nō pñt: q̄ balneū
nō venerant: q̄re cū hō vt decebit purgatus erit: ꝛ ſe cu
ſtodierit a cōſtitutionib⁹ quotidianis vt debuerit cū ca
nonib⁹ dādis: tute ſic eū ingredi poterit. ℭ Et ad argu
mēta ſupi⁹ cōmemorata dicem⁹: q̄ cū varietatis balneo
rū in diuerſis ānis ex pte ſalutis ꝛ morbi a ꝯſtitutiōe rē
poꝝ venit vt actū. Q₃ aūt effect⁹ ꝓducant ab eodē ꝯtrā
nō negat: q̄m ex ꝯtrūs mixtū eſt: vt aluminoſuꝫ ferreū ꝛ
hi⁹. Nā imaginor v̄tutē i corpore diſcretiuā operari: ꝛ cō-
trarijs corpori applicatis ad extra veluti ex ꝯtrijs ad intra
ſumptis. Nā vt pnceps ī cura emitritei. ꝛ quito can. pri
mo capl̄o. hāc ponit virtutē in corpe neceſſariā. Ipſa nā
q₃ contra calida frigidis vtitur: ꝛ cōtra frigida calidis.
Nō enim videtur quomodo aliter curari poſſet emitri-
teus cū aqua ordei. vt dicit Auic. ꝛ pipe. cōſidera.
D ℭ Poſtremo nō tacebo q̄ꝺ a vulgarib⁹ predicatur: anno
vꝫ. biſextili omnia balnea inutilia fieri: ꝑcipue que pore
te: que res equidē cōſideratiōe digna eſt: cū nulla iferior
cauſa manifeſta habeat: id digne ſi verū ē in celeſtiū im-
preſſionē inducere nos oportebit: ꝛ q̄ ēt id ꝯtingere non
putet: cū biſextilis annus a celeſtib⁹ exordiū nō capiat
ꝛ fundamētū: ſed ſit hūana ꝓuidētia inuētū. Nā ne cō-
E tingat nos mēſiū kalēdā amittere: ꝛ in mēſib⁹ errare: eā
hoies ſic fabricarūt. Sol enī i ſuo circulo in. 365. dieb⁹ ꝛ
horis ſex ſuū perficit motū: quo ſit vt q̄rto anno ex ſup
excrecētib⁹ horis ad dies: dies vna ꝯſtituat. Nā quater
ſexties. 24. cōponūt: qui dies ſi ānis ſemꝑ adderet: aut
menſib⁹: id cōtingeret vt nō poſt multos annos marti⁹
reperiret in eſtate: ꝛ ſic de alijs: vt patet intelligēti. Itaq₃
falſa vulgi videt opinio. Sꝫ vt Ariſtoteles ethicoꝝ 2°.
fama quā populi multi ſemāt non ex toto ꝑditur: impe
tus enim ſequuntur celeſtes. Ideo videndū ſi huius fa
me aliqua ſit ratio: videmus enim eo in anno plātas no
tabiliter pati: corporaq₃ hūana ꝑcipue ꝑgnantiū: vt ma
nifeſte cernam⁹ in pomis ꝑſertiꝫ apīs: medullas pomo
rum quas vulgus animas vocat: ad cōtrariū verti eius
q̄ ꝯſueuerat: vt cuſpidē medule quā verſus florē ver
tere ſolita erat ad cotilidonē conuertat. Et pregnantes
debiliores fetus ꝯcipe: ac parere: plurimos ex eis mortis
plurimasq₃ aut mori: aut deteri⁹ ſe habere: vt ꝛ dicūt ru
ſtici. Et in āno biſextili id cōtingere: ꝛ bruta min⁹ ſolito
impꝛgnari: vt plurima iumēta eo in āno vacua fetu ſtāt.
Quas ob res cū ꝯtinuā ꝛ ſimilē hēant diſpōnē: ꝛ nulla
alia ratio manifeſta: ꝛ inferior cōpꝛehēdat: nō idigne eā
vulgo ꝯcludemus hoꝝ effectuū cauſam occultā: ꝛ ſup
celeſtē eē: ſicq₃ in corpib⁹ humanis occultā impꝛeſſionem
facere: quia corpora eo in anno erūt debiliora. Q₃ ſi hec
fatebimur: ꝯſulēdū erit ne debilia corpa balnea delapo-
rata eo in anno trāſeāt. Cū. n. ex multa rōne ꝑ potū aq̄
corpa debilitent: ſi eis ſupuenit cā celeſtis in debilitatē
adijciēs: dubitādū erit ne ide aut mors: aut egritudo fo
tis ſupueniat: cū ex ꝯiūctiōe haꝝ duaꝝ cauſaꝝ vna for
tis cā debilitās cōponat. Quo infert fortia tāto piculo

ſe nō exponere: que tn̄ nō niſi maxima vegētē cā ad ea ſe
trāſferre debēt: ꝛ prius optimo munita ꝯſilio. Verū trā
ſitus ad balnea q̄ nō potant nō tātū verēdus eſt: nō enī
tātū debilitāt. Eſtq₃ coꝝ i corpa actio magis ī ptāte ho-
minū: nā bibitā ſic regulari nō pñt. Q₃ ſi ꝯtingat quēpi- B
am ad ea q̄ nō potant trāſire: moderationē in eis ex pte
moꝝ: ꝛ caliditatis aque hēat: ac aliaꝝ ſex rerū nō naluū:
vt. vꝫ. q̄rat min⁹ ꝯſueto ab his balneis debilitari: vt ſic
ipꝛeſſiōi celeſti ꝯopet: ſtudeatq₃ fortitudini v̄tutis. Vbi i
his melior ē raritas balneatiōis: minor ī eis ſtatio: cali-
ditas remiſſa aq̄ ꝛ h⁹ꝛ. Et cū res hec digna ſit ꝛ noua: a
nemineq₃ aut tacta: aut vētilata: hinc addere decreui q̄
de ea ais ꝯcepi: vt ſi vera nō fuerint: ſaltē ſic ꝑme ad iue
ſtigādā veritatē occaſio det. Et in pmis id accipies: viuē- E
tia oia ex q̄tuor elemētis cōponi: q̄b⁹ ꝯſtat mūdus h̄ iſe
rior: ipſoruq₃ q̄litatib⁹ alterari corrūpi ac gnāri: vt earū
adinuicē actione ꝛ paſſione: aut ꝑficiant corpa: cū ſuffi-
ciales fuerit. aut iꝑficiant cū inſufficiales ſe reddiderit.
Hec q̄dē corpa q̄tuor ex humoribus cōponunt marie
q̄ ꝑfecta: q̄bus ex ſufficiēti eoꝝ ꝯpamēto ſanitas ꝓdit: ꝛ
eoꝝ intēperie egritudo. He aūt q̄litates cū ad multū ex
cedūt plurimū corpa alterāt: quo ſit vt oib⁹ viuētib⁹ alte-
ratio ab his q̄litatib⁹ exeat. Cū itaq₃ anno in biſextili ta
les ꝯtrātateſq₃ in viuētib⁹ ꝛ veluti ſemꝑ ſimiles mutatiōes
cernamus: arbitrādū equidē erit ab his qualitatib⁹ cō-
ſimiliter ſemꝑ ſe hñtib⁹ ꝓdire. Et cū hanc rē ab his ele-
mētis: aut q̄litatib⁹ humoꝝ ſic ſemꝑ ſimilē fieri putan-
dum nō ſit ob varias ꝛ cōtinuas in his mutatiōes: infe
rendū erit a ſupiorib⁹ hoc ꝯtingere: q̄bus ordo actionū
eſt regulis. Quare cum ſaturnus q̄litates ꝑncipijs vite
obuias hēat: ꝓpter q̄ꝺ ꝯtingit fetū octimēſem nō ſuper
uiuere: cū eo in menſe ſuꝑ fetū influat: vt Alexādri pro-
bleumate. 163. ſic ꝯſecuta in corporib⁹ debilitate manife
ſta vt actū pſt ꝛ ſuis qualitatib⁹ non immerito aſcribe-
mus: ſubueniētes ſic ſua ex vi corpora viuētia de quar-
to in quartū alterare debilitare ꝛ mortua reddere. Naꝫ
cū planeta ſit melancolicus: ꝓprietatē videt habere de
quarto in quartū plus in corpora hec īfluere poſſe. Nā
humoris melancolici hec eſt ꝓprietas. Et rōne quadā
rhetorica que dicta ſunt ꝑſuaderi poſſunt. Naꝫ quēad-
modum humores quattuor ex impꝛeſſione motus diur-
ni ſolis ſꝫ quatuor quadras diei diuerſi diuerſimode al
terant: vt in pma moueat ſanguis: in ſecūda colera: i ter
tia melācolia: ꝛ quarta flegma. Ita ꝛ celū p annuales mo
tus ſuos quaternos in h̄ viuentia qualitates impꝛimit ꝛ
diuerſas: q̄bus talia viuētia aut in meli⁹: aut in deterius
diſponunt: quare cū manifeſte cernam⁹ corpora hec no
tabilr in deterius diſponi: ꝛ h̄ de quarto in quartū: ſitq₃
actio h̄ naturā ſapiēs melācolicā: nō videt negandū q̄n
actio ipſa ſaturno attribui digne debeat: ſuiſq₃ qualita-
tibus ꝑncipijs vite aduerſantib⁹. Non eſt itaq₃ hic quo
ternarius numerus faciliter negligendus: q̄ addit ꝓ-
pter rei nouitatē. Neq₃ putet quiſq̄ ex his me velle ne
gare influxus celi particulares. Et de his volo nobis in
preſentiarum pauca hec ſufficere. quare ꝛc.

ℭ Dubitatio pulchra.

Ut quid in anno biſextili balnea hec delaporete: F
vt alijs in ānis eē fructuoſa eē nō videā
tur: q̄nimo coꝝ locū hitātes aſſerūt experiētia docti: eo
in anno illa nociua magis hēri: vt multos mori: nōnul
los īfirmari ꝯtingat. Hui⁹ aūt dubitatiōis cauſam eq̄dē
nō facilē facio: cū vſq₃ in ꝑſentiarū neminē intellexerim
illā agreſſuꝫ eē. Nā occultoꝝ cām aprire nō ē ignorātiū:
verū philoſophāns opus. Quāobrē nemo mirari dꝫ ſi
trepidus illā aggredior: ſicq₃ ei⁹ in aptione: q̄nq₃ deficiā.
Ego q̄dē id arbitratus ſum agere: vt ſaltē ad eā aperiē-
dā occaſionē

dā occaſionē pſtem: quo fiet vt ex occultis manifeſtabiť
q̄re venia mihi ꝑuo ꝯceſſa: ad eā manifeſtādā me cōuer
tā. Accipiēs in ꝑmis inferiora oīa hec ſuis in actōib⁹ ꝓ
prietatib⁹ a ſyderib⁹ celi influxum: regimēqꜫ ſuſcipe: ⁊ a
dignitatib⁹ p̄maxime q̄ planete ſunt. Nā deus ipſe oipo
tens cū mūdū creare cōcepiſſet: ꝑmū celū creauit: cum
oīa creata volebat ab ipſo tanq̄ꜫ a ſuo rege regi debere: ⁊
abſqꜫ ſuo influxu mime ſubſiſtere poſſe: quā rem auēte
Ariſtotelis cōfirmam⁹: ingentis methauroꝝ ꝑ. Neceſ
ſe eſt hūc mūdū ſupiorib⁹ latiomb⁹ eē ꝯtiguū: vt virtus
inde habita guberneť. Octauoqꜫ phyſicoꝝ. p̄ᵐ mobile
vita eſt inferioꝝ. Et in 2° dicere au ſus eſt. Sol ⁊ hō ge
nerāt hoiē. Quare ptolomeus: mūdaneqꜫ mutatio ad
hoc ⁊ ad illud celeſtiū mutatione eſt. Eqdē experientia
rē hāc manifeſtat: qm̄ varis ex planetaꝝ ꝯiunctione cer
nim⁹ varios euētus: diuerſoſqꜫ effectus in mūdo ꝓueni
re: vt mō fertilē: nūc ſterilē annū fieri: peſtes mō: aliquā
do febres omnis ſpēi: ſerenitates: pluuias: tēpeſtates: ce
teraqꜫ diuerſa talia. Quā rem a fortiori arguere valem⁹
cū ſydera hec in volūtates hominū eqdē poſſint: quas
dñs liberas creauit: vt nō raro comp̄hēdam⁹ illas ſyde
rū hoꝝ virtute ſepenumero cōmoueri: ad bella gerēda
inclinari: ad pacē faciēdā cōmoneri: q̄ oīa noſcimus ex
aſtronomis ꝓnūciari: ꝓpterea Ariſtoteles īterrogatus
vt quid plante herbe: ceteraqꜫ talia vno eodēqꜫ mō ſem
per ſe habebūt: reſpōdit qm̄ ab intelligētia nō errāte gu
bernanť. Que reges ⁊ ꝑncipes nō latet: cū in eis ſentiāt nō
raro in amorē martini: ⁊ aloſie magis ſe trahi q̄ꜫ petrū
qōqꜫ in ludētibus cernimus: vt ſupuenies incognitus
alterum cupiat ex eis lucrari: reliquū ꝑdere. Quoꝝ ef
fectuū cauſa nō niſi in celeſtiū influxū reduci pt. Eqdē
arbitrādum eſt vt diximus eſſe. Nā queadmodū ad be
ne eſſe ꝑploꝝ: ⁊ totius vite politice ac yconomice neceſ
ſarius ordo eſt: eaqꜫ depēdentia: vt inferior ſupiori obe
diat: qm̄ oīa tenderēt in ruinā. Sic neceſſarius eſt ordo
hoꝝ īferioꝝ ad ſupiora: ⁊ eoꝝ in ea influxus. Sec⁹ ūt oīa
in ruinam tēderēt. Propterea dionyſius ariopagus cū
cerneret ſolē obſcurari ꝑter ſyderū ordinē curſumqꜫ ſu
um aut yeſu in cruce pendēte: aut deus ⁊ nā patiť: aut to
tius mundi machina deſtruiť. Quib⁹ ex oibus plane ac
cipi pōt etiā quadam ciuili dignitate inferiora hec influ
xum ⁊ ꝓprietates eoꝝ a ſyderib⁹ ſuſcipe. Quāobrē in li
bello nouē iudiciū ſcribiť. Oīs mundane geniture con
ditio: ex planetis eoꝝqꜫ ſignis tanq̄ꜫ ex lapide magne
te dependet. ¶ Dicamus ergo vt queadmodū in maio
ri mūdo cernimus elemēta ex qbus cōponiť: grādes va
riaſqꜫ mutationes ſuſcipe ⁊ alterationes: vt in plātis ſte
rilitatē ⁊ abundantiā: ⁊ in aere pluuias ⁊ tēpeſtates ſere
nitatē in aquis defectum abūdantiā. Ita ſyderū virtute
mūdū puū: qm̄ hoiem varias i ſe mutatiōes ⁊ alteratio
nes ſuſcipe ōbere: vt ide diſponať nūc ad febres: nūc ad
dolores: nūc ad reumatiſmata: nūc ad pleureſes vt i dies
ꝯtigere videm⁹. ¶ P̄. ſiē cōprehēdim⁹ in plātis ⁊ ſilib⁹
ꝓprietates a ſyderib⁹ ſuſcipe: vt reubarbaꝝ ꝓprietatem
educēdi colerā: ⁊ turbit flā. Ita iudicādū eſt hūores hu
mani corporis in ſuis motib⁹ ꝓprietatē ſuſcipere: q̄. vꝫ.
colera moueať de tertio in tertiū: ⁊ melācolia de q̄rto in
q̄rtū: flā oī die ⁊ ſero ſāguis oī die ⁊ mane. dñiuꝫ vo hūc
⁊ influxū in hūiditates declarat aq̄ mot⁹ maris: ⁊ pauci
tas hūiditatis i cōchilib⁹. cū hoꝝ cā lune attribuiť. Cū
itaqꜫ cernam⁹ lunā fridā: ⁊ hūidā motū talē diurnuꝫ aq̄
ꝑſtare. Ita ⁊ i corpe hūano ſlāi motū dabit diurnum. ⁊
idē ō aliis hūorib⁹ iudicādū erit ꝓpetatē ſui mot⁹ plane
ta ſibi in q̄litatib⁹ ſili ſumere. vt cola a marte. melia a ſa
turno ſāguis a ſole. Eſt itaqꜫ arbitrādū ſic colera de ter
tio in tertiū moueť: Ita ⁊ martē ō tertio in tertiū in hec

inferiora magis īfluere. vt queadmodū mot⁹ humoꝝ
diebus mēſuranť: ita planetaꝝ mot⁹ ꝑannos. Quibus
īduciť de tertio in tertiō ānū febres colericas: ⁊ de colˀa
egritudines magis multiplicari. Sicqꜫ aerē ad calidū
⁊ ſiccū magis diſtēperari i īfluētia occurrat ꝯria. Simi
liqꜫ mō de melācolia dicēdū. q̄ cū de q̄rto in q̄rtū mo
ueať. ſic ⁊ ſaturn⁹ de q̄rto in q̄rtū īfluit. q cū frigidus ſit
⁊ ſiccus: friditatē īfluit: ⁊ ſiccitatē: duas has q̄litates ꝑn
cipāles vite ꝯrias ex qbus ſic viuētia debilitātur magis.
Quā rē aperte ſentimus cū videam⁹ de q̄rto in q̄rtū pe
cora paſtoꝝ auctoritate ſterilia fieri: ⁊ fetus q naſcitur
debiliores eſſe. Hocqꜫ manifeſte ꝯprehēdimus i huma A
nis corpib⁹ ꝯtingere vt mulieres eo i anno plus ſolito
abortiri. fetuſqꜫ exiliores eſſe. plātas fructus aut pau
ciores: aut exiliores: aut nullos ꝓducere. Nā hoꝝ effe
ctuū cū nulla aſſignari poſſit īferior cā: neceſſario taliū
cā ex ſupiorib⁹ erit. Cū itaqꜫ nullū ſydus ſit ita viuētib⁹
oboxiū merito ſuaꝝ q̄litatū vt ſaturn⁹: plane erit ꝯceden
dū ſic ſaturnū de q̄rto in q̄rtū in h inferiora ſuas q̄lita
tes influere. q̄litatibus vite ꝯrias. qbus eo influxu ho
minū corpa ceteraqꜫ debiliteť. Erit ergo ꝯcludēdū: eo
in anno corpa humana debiliora facta eſſe. Cūqꜫ ad ea
balnea nō ꝓficiſcātur niſi ex egritudine homines debi
les facti: ſic addentes debilitatē quā ex eoꝝ euatione cō
ſequūtur: priori debilitati pericula plurima icurrūt. Et
q erāt valde debiles: ⁊ nā exiles: a vita ſepenumero exa
lāt. Quare alexāder affrodiſeos cuꝫ interrogareť vt qd
natus octimēſis nō viuit. Rñdit qm̄ in octauo menſe fe
tui ſuperuenit ſaturni influxus: q ſua frigiditate: ⁊ ſicci
tate natū debilitat. q cū debilis prius factus eſſet in ſe
ptimo: ob motū quē fecerat. nā in ſeptimo fetus ſic cō
pletus inordinate moueť exitum querēs accidit ꝑꝑ de
bilitatē debilitati ꝯiūctā illū mori. ⁊ ad grādia nocumē
ta ꝯſequēda accidit aeris loci diſtēperātia notabilis ad
frigiditatē: ⁊ ſiccitatē declinās: cum adultra montes la
pideos ſita ſint. qui aer influxu tali diſtemperatur ma
gis ſic amplius corpa debilitās. Addoqꜫ q̄ cū aq̄ ſua i
calidītate naturali amplius remittatur. ſic: ⁊ in virtute
ſua remitti facile putandū eſt. ¶ Ex qbus intelligatur
q̄ trāſportata ad aliū locū: ſic in ſuo calore multū remiſ
ſa aut eo priuata: notabiles effectus nō eſt productura.
Nā igne calefacta nō eā ꝯſequitur virtutē: quā ex calo
re ſuo naturali habet. ¶ Ex his itaqꜫ inferamus nō val
de vtile eſſe eo in anno ad balnea talia ſe tranſferre. O. ſi
neceſſitas cogeret: cui lex nō valde iponiť: talis tranſla
tio fiat peritiſſimi medici conſilio. minorando vices. in
terponēdo dies: in eis minus morari. ⁊ cetera ſimilia ob
ſeruare. ¶ Inferatur ſecūdo hoc eodem anno febres q̄r
tanas multiplicari vt meo tempore vidi ferrarie. 1460.
plurimas: ⁊ plurimos regnaſſe quartanas.

Capitulum. vj. De obſeruando cultu ab his qui ſe balneare volunt conti nens rubricas tres.

¶ De cautionib⁹ oib⁹ balneādis ꝯuenictib⁹. Rub. j.

Magna reuerēntia debet eſſe in recipien dis balneis obſeruan tia: tum qm̄ neglecta cū fuerit: hoies ſic faci le ad prauas ꝑducit egritudines. tum qm̄ magna ſunt veneratione digna. Naꝫ apud veteres noſtros tāta cū veneratione celebra ta fuerūt: vt alterū in terris appollinē illa eſſe ꝓfiterenť. B
Nā cū ex eis oēs morbi tolli: oēſqꜫ egritudines doma
ri cernerēt. ſic ea veluti deū colere ñ dubitarūt. Propter
qd̄ vt actū Ariſtotiles ea ſacerrima vocat. Et eqdeꝫ vi
demus nodatas duras fixaſqꜫ egritudines cū medico
rū beneficio curari non poſſunt: etiā ſic noſtro in tēpoꝛ

eas illas balneis cõmittere. vt id dicere voluerĩt: ꝙ ſi balneoꝝ v̄tutib⁹ nõ tollanẽ: nullus ẽ alius ſanationis loc⁹.

ℭ Obſecro itaqꝫ ⁊ vos obteſtoꝛ: q balneoꝝ bñficio gaudere cupitis: vt in eoꝝ obſeruãdo cultu: tãto cũ piculo: tãqꝫ cuꝫ pua veneratiõe negligẽtia vos nõ cõpꝛehẽdat: ne qđ indebito regimine veſtro. vobis cõtingit illis attribuatis. Eſt. n. balneũ ſactuariũ qđdã magno honoꝛe dignũ: cui reꝝ oium ſũmus opifex nõ pauciores ei virtutes cõdonauit his q̃s herbis mineralib⁹ radicibuſqꝫ oib⁹. qb⁹ vt medici ipſi lãguores oẽs curare: ⁊ ab his coꝛpora abſoluere ſũma cura diligẽtiaqꝫ ſtudẽt: vñ Gal. 6⁰. de ingenio. Nõ inuenitẽ aq̃ per ſe calida que nõ pticipet aliqua medicinali virtute.

ℭ Cũ itaqꝫ qs ad balnea ſe trãſferre voluerit: in p̄mis ei⁹ corpis diſpõnẽ recte cõtempletẽ: vt ſi febriẽs fuerit ſi cõplexiõe debilis. ac reſolubilis multũ. ſi hitudine nimiũ gracilis: ac nõ macer. vt ſi in ꝯpõne mẽbꝛa ſpermatica ſi robuſta: ſꝫ debilia fuerit. qb⁹ in caſib⁹ a termis nãlib⁹: q2 caliſ ſiccis reſoluẽtib⁹ exiccãtib⁹ ſe abſtieat. Nã tales oẽs ſic ex balneis talib⁹ magnũ piculũ icurrũt. Quib⁹ accipiatẽ erroꝛ eoꝝ q febriẽtes ꝯſulũt balnea pficiſci. de q̃ re ſupꝛa actũ de balneo calo ⁊ hũido. P3 ſcđo erroꝛ eoꝝ q egrotãtes vt aſmaticos ydropicos ceteroſqꝫ tales ſic cõſulũt: nõ aduertẽtes ad hec de qb⁹ ſcriptũ ẽ. Uñ meo in tpe ex inaduertẽtia tali vidi famoſiſ viruꝫ mortẽ cũ vita ꝯmutare. Cõtẽplentẽ itaqꝫ ſic oẽs corpis pticule: reſqꝫ nãles oẽs. cõſuetudo. tẽpus dni. etas ceteraqꝫ talia i ſolutiõe cõſiderãda. de qb⁹ ſupꝛa. Cũ ex balneo notabilis euacuatio ꝯſequatẽ. nõ eni in ludo ſchacoꝝ miles ita cuſtodiri oꝫ: vt ludus totus pdatẽ. lectoꝛ ꝯſideret.

ℭ Secũdo ſi cetera nõ obſtent anteq̃ꝫ ad balnea ſe trãſſerit emũdare corpus ⁊ a ſuperfluitatib⁹ curare debent: veluti ſi viaticũ quoddã celeſte ⁊ ſalutiferũ ſit aſſumpturus. Neqꝫ in oib⁹ vnica canoni huic ſatiſfaciet euacuatio. Nam corpora repleta ⁊ cacochima plurib⁹ indigẽt euacuationib⁹: anteq̃ꝫ ſic ad balnea ſe trãſſerãt. neqꝫ vt actũ vnica ꝯtẽti ſunt. Nã cũ peccẽt hũores multi: ⁊ euacuati debite nõ fuerint. caliditate balnei eliquãtẽ: ⁊ humores diſſoluẽte. Et p̊ eoꝝ cũ bonis cõmixtio. deide eoꝝ fluxꝰ ad loca debilia: ⁊ reſolutio ſubtilẽ: ⁊ remanẽtia groſſi: quãobꝛẽ multe eis poſtea accidũt egritudines icognite ⁊ praue. q2 vt febꝛes apata ⁊ hꝰ. Hoc itaqꝫ ſalutifero remedio pꝛi⁹ ſe muniãt: vt viaticũ aſſumẽtes con-
C
feſſiõe. Quib⁹ inducitẽ ꝙ nõ abſqꝫ periculo hoies ſe balneãt in eis gr̃a tñ nõ delectatiõis ac laſciuie. ꝙ ſi eo ꝑ tpe ilico egritudines nõ incurrũt: id eis ſiẽ accidet qđ ex aſſũptiõe paucoꝝ ciboꝝ ſcribitẽ a pꝛincipe. p̄mi 3⁰ õ regimine comeſtiõis. Ille vo in quo male digerũtẽ nutriẽtia nõ decipiatẽ: qm̃ poſt dies in ipſo mali gñabũt humores egritudies facietes ⁊ gnecãtes. Aliq tñ ſũt robuſti ⁊ foꝛtes: q ſic ex eis ledi nõ videntẽ: vt ruſtici qs in eis lõgo tpe ſtare vidi nulla penitus euacuatiõe pcedente. ⁊ tu bñ cõſidera. Nam q̃ dicta ſunt debilib⁹: ⁊ delicatis ⁊ ocioſis magis applicantẽ. Ruſtici qdẽ foꝛti: ⁊ ex ꝯtinuo exercitio: veluti ſolida coꝛpora eſſe videntẽ: qui non niſi grandi ex cauſa ſuccumbunt.

ℭ Tertio ꝙ intratur⁹ balneũ quãtũ laboꝛis ⁊ exercitij i itinere paſſus fuerit: eq̃ eis cõtẽpletẽ ſit ꝯfract⁹ ſi fatigatus nimis. quãobꝛẽ ſic laſſus nõ ilico balneũ ingrediatẽ ſed coꝛpis qetẽ expectet. nã ex balneo ſic noceretẽ: quare p̄nceps p̄mi 2⁰. ca⁰. qđã ꝯnnate. Qui ẽt voluerit i term̃ balneari opoꝛtebit vt i eis balneẽ qete: ⁊ ſuauiter: oꝛdinati ⁊ nõ ſubito. Quo ex dicto docti ſũt q ex lõgiquis locis equeſ: ⁊ icõmode pedes ſe ad balnea trãſſerũt. quãobꝛẽ diſt antiđ. ⁊ coꝛpis laſſitudinẽ pus bñ ꝯiecturari oꝫ. Ita vt quis vno die. alt⁹ ſcđo die. 3⁰ vel 4⁰ qeſcat. poſtq̃ balneũ ingrediatẽ. Quẽ canonẽ multi poſtponẽtes: nimiũ ſua ſanitate cupidi ſic peccantes ſupplicio ſi vacabũt.

ℭ Quarto aeris qualitatẽ recte cõtẽpletẽ. ſi frigidus nimis: ſi vẽtoſus: ſi pluuioſuſqꝫ fuerit. qbus in caſib⁹ balnea diſcoopta ñ igrediãtẽ. Nã ex eoꝝ ingreſſu: ⁊ egreſſu mltũ nocetẽ coꝛp⁹: cũ aer talẽ fuerit. fõteſqꝫ coꝝ: ⁊ ipa etiam balnea ſic cõmixtione pluuialis aq̃: ac aeris friditate ⁊ vẽto: vt ſupꝛa pcedẽti cap. ⁊ coꝛpa humana non paruũ alterantẽ. Propterea ſepe cõſului vt eis in tẽpoꝛibus tinna in camera clauſa p̄paretẽ q̃ aqua balnea ipleatur: in q̃ patiens ſe balneet: ducia recipiat ⁊ huiuſmodi.

ℭ Quinto vt eligatẽ hoꝛa diei ꝯueniens: q2 fridioꝛ mane poſt ſolis oꝛtũ p hoꝛã. quo in tẽpoꝛe ſperãdũ eſt aerẽ ſic a vapoꝛib⁹ nocturnis mũdatũ eẽ. Sero aũt circa veſperas ⁊ nõ niſi cõpleta digõne prãdij: ⁊ h̃ cõiter. Nã dicitẽ cõiter. qm̃ balnea petrioli: aliã electionẽ habẽt. de qbus ſuo loco ifra. Corpora nãqꝫ illis hoꝛis ſunt magis foꝛtia: ⁊ mĩn⁹ apta a caliditate reſolui. Intrent itaqꝫ vẽtre vacuo q2 ſtõ: ne cib⁹ idigeſtus ad mẽbꝛa trahatẽ: ſitqꝫ multarũ egritudinũ cã. vt ſupꝛa de balneo hũido calo. ⁊ tu ibi. ℭ Sed q̃ret rõnabilr aliqs ſi lꝫ: ⁊ in meridie aliqđ comedere. ℭ Dicẽdũ ꝙ in cõſuetis ⁊ reſolutis nõ ẽ comeſtio meridiana vituperãda: vbi leuis ſit: ⁊ moderate facta: vñ cib⁹ debet eẽ facilis digeſtionis: pauce quãtitatis. alteratiu⁹ magis vt ſit cib⁹ ⁊ medicina. vt ẽbi gr̃a i ꝯſuetis vt diacucurbita: aut ꝯfectio de tribſandalis: aut man⁹ xp̄i perlatũ ſandalizatũ: cũ offa in vino debili. aut ꝯfectio alia facta cũ amigdalis. ita vt nõ eleuetẽ in gradu caliditatis. In reſolutis vo foꝛtaſſis opoꝛtebit adminiſtrare ouum ſoꝛbilẽ alteratũ q2 i aceto coctũ cũ coꝛtice ſuo aut in aqua fuſuꝫ: ⁊ huiuſmodi conſideret prudẽs. D

ℭ Sexto ꝙ ſic intraturus: bñficiũ vẽtris p̄mo habeat: ventrem deponat: vt ei poſſibile eſt arte vel nã: vt ſuppoſitoꝛio aut cũ cliſteri: vel ſaltẽ habere pꝛocuret. Q. ſi oĩ die id fieri nõ poterit: ſaltẽ tertia die habeat oĩno. ne mãe ille a calitate cõmote ad loca debilia. tranſeat egritudines in eis inducendo. ℭ Et pro iſto dubitatẽ ſi ſic i balneo ſtãtes. vel ingrediẽtes vti poſſint pillulis: ⁊ h⁰ꝫ ſolutiuis vt cõiter cõſulitẽ. ℭ Dicẽdũ ꝙ ſic. ſed ꝙ querentes vẽtris ſolutionẽ cum his ad minus ꝯpoſt taliũ aſſũptionẽ ſtent hoꝛis. xiiij. anteq̃ꝫ balneũ ingrediantẽ. ita vt etiã mẽt talia operationẽ ſuã cõpletuiſſe ne balneũ illam impediat: cuius eſt materias ab interioꝛibus ad exterioꝛa trahere. Medicine autẽ operatio huic contraria exiſtit cum p balneũ mãe moueantur ab intus ad extra. ⁊ per medicinã ab extra ad intus. Quibus accipiatur ꝙ pillule tarde operationis vt aleſangine ceterẽqꝫ tales q̃ ſtare ꝯſueuerũt. xx. hoꝛis ⁊ vltra operando non ſunt talib⁹ ꝯueniẽtes. Et hic colligat lectoꝛ erroꝛeꝫ cõem: ⁊ p̄cipue cũ eadẽ in die ingrediẽ balneũ. verũ arbitroꝛ ſiue fuerit foꝛtes ſiue debiles: ea die balneũ nõ intrare ꝯſultius eſſe. Cõtẽpletur ẽt virtus totius. ne multũ debilis ſit: neqꝫ ex pillulis laxata nimis ſi foꝛtes fuerint: quoniã eo i cauſa alia expectetur dies. E

ℭ Septimo ꝙ ſic accedẽtes ingreſſuri balneuꝫ pãnis ſe muniãt: ⁊ magis cũ ab eo egrediuntur: ne frigiditate aeris ſtãte tantoꝝ poꝛoꝝ apertione q̃ꝫ plurimus ledãtur.

ℭ Octauo cũ balneum igrediẽ a loco a fonte diſtantioꝛi incipiat: ſeqꝫ ſic paulatim verſus fontem moueat. cum ex eo magis calefieri cupit. verũ vt ſupꝛa complexio cõſideretẽ. virtus ⁊ cetera dicta. qm̃ colerica coꝛpoꝛa nõ tãtum patiuntẽ caliditatẽ: vt flegmatica: ⁊ debilia vt foꝛtia. Quibus ex rebus nõ raro opꝫ ⁊ balnea ſua in caliditate moderare: queadmodum in dies ſit: ſepeqꝫ fieri feci ꝓhibẽdo ingreſſum aq̃ balneum p totã noctẽ. ⁊ ſi mane ſuit plus debito tepefactum iuſſi canale aperiri quo aq̃

i calidior ſiuit: ⁊ bacculis deinde agitari: ⁊ cōmiſceri vſq; ad qſitū tēperamētū. qm̄ nō oīa corpora eq̄lez poſſunt pati caliditatē. ſic in die opatus ſum vt i ſero ꝯmodoſuz habeat. Et hic aduertat ꝙ balneū mūdificetur. quoniā ex ingreſſu leproſorum ſcabioſoruz ⁊ huiuſmodi non raro inficitur. conſidera.

¶ Nono ꝙ mora eius in balneo ſit a q̄rto hore vſq; ad horā q̄in tēpore ſemp tolerātia ṽtutis cōtēpletur. ne in ea trāſitus fiat quo corpus multū debilitet. Sic. n. maior ⁊ minor ter min⁹ deſignat cōmunia. Sunt. n. q balnea longio i horis tolerāt. vt viderim plures ſcabioſos quoſdā: ⁊ iunicturis leſos vltra horas quatuor i eis cōtinue pmanere. Et nōnulli termini hūc ſcribūt non aſſignantes tēpus. ſʒ dicētes vſq; ad virtutis tolerantiam. qui ſi cū prudētia moderatus erit nō vituperatur. Cete rūq; vſq; ad virtutis debilitatē excluſiue. ⁊ hi cū pꝛimis coincidere videtur. Et ex his deducit ꝙ calide complexionis exiſtēs rare texture humorū ſubtilium a generatione: vel ex tempore debilis: longā in balneo morā euitare debet. patet correlarium quoniā ex ea ſic periculū ē ne ad periculoſam: ⁊ nō recuperādā debilitatē ex forti reſolutione deducatur. patet intelligēti. Inferṫ ſecūdo. ꝙ fortes pigues nō reſolubiles ex facili frigidi ⁊ humidi longiorē morā ꝯtrahere poſſunt ⁊c. Et nota ꝙ in balneo ſtās neq; bibere neq; comedere dʒ propter pericula iminētia. Cōtra laſciuos ⁊ beſtiales quos vidi. veꝝ ſi ſic ingrediēs ex ingreſſu aptus ē icurrere lipotomiā: tunc conceditur panis infuſus in vino granatorum.

¶ Decimo cū balneum egreditur: panno lineo mūdetur ⁊ alio operimēto cooperiat: ⁊ ilico ad lectū tranſeat: decenter ſiet coopertus: ⁊ in eo etiā ſudet. ſitq; mora eius in eo circa horam: deinde bene exicetur. ⁊ ſe decenter veſtiat.

A ¶ Nunquid ſomnus eo in tēpore ꝯueniat: cuʒ ſudorē magis prouocet. Cū princeps dicat. ſomn⁹ fortis omnes retinet euacuationes ꝑterq; ſudorē. Nam illuʒ ꝓuocat: ⁊ ꝓuocando debilitare videtur propter fortē reſolutionē. ¶ Dicēdū ꝙ ſomnus competit propterea ꝙ ṽtutē ac virtutes ex balneo laxatas ꝯfortat. vnde de ſomno ⁊ vigilia Auerroys. ſomnus ē ligamētū virtutū ꝯfortatioq; earum. Item multe ſunt ſupfluitates ſic ex balneo mote: ⁊ ſub cute retente: q̄ ṽtute ſomni ſic eas ad extra ꝓpellētis reſoluunt: vnde corp⁹ magis mūdatur. quare ꝯſideretur ꝙ de ſomno dicitur iñ de balneis de laporetu infra in dubio.

¶ Undecimo cū etiā poſt ſomnum ⁊ quietē i lecto vētoſitates aliq̄ ⁊ vapores caliditate balnei ſint generate que omnis exercitio ⁊ motu corporis debito ſic reſolui apte ſint. debet balneatus ſic ex lecto ſurgēs quodā leui exercitio moueri ſi poteſt. neq; hoc fiat i aere frigido vel vētoſo ꝓpter apertionē poroſitatum: ſed potius in camera. deinde cū ſic ad temperiem naturalez perductus erit ⁊ calor balnei quietatus cibetur. Et dictū ē ſi poteſt quoniā quādo nō poteſt: vt q2 paraliticus aut aliter impedit tūc loco exercitiū fricatiōes fiāt q̄ vicarie ſunt exercitū. vnde pnceps pmi 3°. Et ꝙ i fricatiōe attēdit ē ſuperfluitatū i muſculis retētaꝝ reſolutio. et eo ꝙ exercitiuz nō euacuat vt euaporet: ⁊ nō accidat fatigatio. Et oʒ q dē vt h̄ fricatio molli fiat: ⁊ ē ex macrefactiōe q̄ macreſcer facit. ⁊ tu ꝯſidera. Q; ſi aut ob dolorē. aut vlcera aut aliq̄d tale īpediēs fricatiōes fieri nō poſſēt. ꝯſulēdū ē ad aſſūptionē ſuppoſitoriū ex melle aut ex radice blit/ vl' ſiliq̄ celeſtis vl' lardōis: vl' ſuppoſitoriū ō ſepo anteq̄; cōedat.

¶ Duodecimo q̄bus pactis ſe ad mēſaʒ pōat cū ciborūs debite q̄litatis ⁊ quātitatis. qualitas q̄dē vt ſit facile digeſtibile: cū iā ſtomachus ſit ex balneo i calore: ⁊ vigore aliq̄ualiṫ reſolut⁹. Sintq; bōi nutrimēti: ⁊ nō multe ſuꝑfluitatis. quare oua ſorbilia ſi cetera cōſentiūt ſunt maxime ꝯueniētia. Carnes etiā tēperate vt pulloꝝ. edoꝝ vitulū lactātis auiculaꝝ paruaꝝ caponū ſaſianoꝝ ꝑdicū capoli iuncis. Tertio nō ſunt nauſeatiua multū pīguia opilatiua nimū groſſa. neq; calida nimū ꝓpter qd̄ nō laudaṫ colūbi iuuenes: quales turtures pīgues valde: laude meruli turdi neq; paſſeres. paſtilicia artocree ⁊ h⁹i. vituperātur. ⁊ ſalite duṫ ⁊ ātiq̄. Piſcib⁹ laudat] ⁊ elixis vti poteſt. A fructib⁹ abſtinere debet. quoniā etiā ob balnei caliditatē ſic facili⁹ ad putredinē ⁊ ebulitionē ꝑparaṫ. quēadmodū ꝓpter caliditatē i febrientib⁹. vnde pma q̄rti iō cura putridaꝝ. Et oēs fruct⁹ nocēt febrictib⁹ pp corruptionē ⁊ ebulitionē eoꝝ i ſtomacho ⁊ tu ꝯſidera errorē cōem. Et q̄m tēpus balneoꝝ ē tēp⁹ fructuū i his hō moderare ſe debet maxie quādo ē ad eos aſſumēdos nimia volūtas. Uerū ſic addiscēdus eſt canō. ypo. paꝝ deterior cib⁹ ⁊ dteſtabilior q̄dē melior: ib⁹ eſt appetendus. i. appetitui dādus: q ſic ei⁹ corrigit malicia granatū. arāntū. limō nō ſalitus ⁊ h⁹i. nō vituperanṫ. Quātitas q; ꝯtemplet quoniā portitor: q2 ſtomachus iā ſic reſolut⁹. tantā vt prius quātitatē portare nō pōt: Cōedat itaq; īfra terminos comeſtiōis ꝯſuetē plus ⁊ min⁹ vt ꝑcipit ſtomachū ſuū tolerare poſſe. Non enim nimis ꝑua eē dbet. ne minor q̄; debʒ r̄ſtauratio fiat. cū tali egeat ꝓpṫ balnei r̄ſolutionē ⁊c̄. neq; magna: cū illa ſtomach⁹ iam debilitat⁹ bene digerere minime poſſet. A lacte abſtineat: ⁊ ſi quidoq; eo vti voluerit: ſit ei⁹ vſus āte cibaria alia. Caſeo ad ſigilādū ſtomachū vti poterit. Et breuiṫ ab oīb⁹ corruptibilib⁹ facile: ⁊ iſlāmabilib⁹ ⁊ calidis exiccatiuis abſtineat ꝓpṫ qd̄ vīo potēti nō vtaṫ: ſed mediocris vioſitatis: iſpecta ſemp ꝯſuetudine tenore ṽtutis etate ⁊ h⁹i. ꝯtra quē canonē q̄ſi oēs operanṫ. Hoc tñ loco nō vitupo i pma aſſumptiōe mēſe ⁊ ꝑcipue i conſuetis ⁊ debilib⁹ frigidis nā: offam cū vīo aromatico factā

¶ Uinū laudatur albū ſubtile cereſolū. vituperatur ſtipticū groſſuʒ: qd̄ ſane itelligi hʒ: ni. vʒ particularis mēbri leſio illō magis ad ſe vocaret vt podagra. ¶ Sed qd̄ B
de aq̄ frigida dicem⁹. pmū dicēdū ꝙ pot⁹ aque frigide ieiuno ſtomacho poſt balneū ſūme vitupat⁹ ē. quoniā aqua ſic aptis poroſitatib⁹ mēbroꝝ itriſecoꝝ ꝑ ea penetrat ſua cū frigiditate ledēs eoꝝ digeſtiuā ipediēs. Et ē ſētētia pncipis pmi 3°. 8°. cap°. Quib⁹ iſeṙ ꝙ etiā ſic cū vīo cōmixta faciēs ipm magis penetraṙ nullū videṫ afferṙ iuuamētū ſed poti⁹ nocumētū. Quo iſeṙ ſcdo ꝙ ſi fieri pōt dimittēda ē: ⁊ vīo ſolo nō potēti vtēdū. Sʒ dices quō tāta i ſiti ei⁹ cū vīo ſolo fiet extictio. i quā forte C
balneātes ſic icurrūt. Dicēdū ꝙ vbi vinū pauci ferri tale haberi nō poterit min⁹ mala ē aq̄ cocta cū q̄ ſic refrāgi vinum poterit. Q; ſi aqua frida ꝯſuetus fuerit: ſitq; corp⁹ bene robuſtū ⁊ mēbra iteriora talia fuerint: poterit ⁊ vinū cū ea limphare. ⁊ ſemp decliet ad paucitatē vt poterit. Et h̄ ꝯſidera ſi errāt q cōſulūt poſt exitū balnei aquā ordei vl' aquā coctā ſimplicē cū vīo granatoꝝ aſſumi: ob epatis iſlāmationē ꝓhibēda. Q; ſi ſiti moleſtabiṫ iter cibū ⁊ cibū h̄ pot⁹ ꝯmēdabiṫ: ex aq̄ ordei vl' ſimplicē cocta cū quarta parte vini granatoꝝ acetoſoꝝ vl' muſorum ⁊ pauco ſuchari: puto eni equā ordei ſic exhibitaꝝ vt alteratiuā ſi qōdam ſtante caliditate extranea balnei reſiſtente frigiditate ei⁹ ſic nō multū nocere ſʒ magis iuuare: vt ꝑſepe in febriētibus apparet. Aceto etiā vti poteſt ſi cetera cōſentiēt vt ꝙ nō adſit iuncturaꝝ ac neruoꝝ leſio ⁊ huiuſmodi. ¶ Cōueniūt ex herbis lactuca ēdiuia ſcariola portulaca blitis caulis borago: ſpiachia cucurbita ⁊ ſilia. Et cum his loco aceti poterit vti vino granatorū cum ſalaticiū quereret. Cōfert ⁊ brodiū ciceꝝ i ubeorum petroſilinus feniculus ⁊ alia apeientia.

¶ Tertiodecimo ꝙ ſic cibat⁹ vt ſupra poſt cibū qẏeſcat p
horā cū media q ſi ſic ſe ex balneo laſſatū ſentiret dormi
at p horā: ⁊ plus vt ſibi videbit̃ expedir̄. Cōſimilit̃ ſi cō
ſuet⁹ fuerit ſic ſomno. nā vt actū fortificabit̃ virtus ⁊c̃.
Poſt aūt ſomnū factū ſi balneādus fuerit tumore uīctu
ratū leſus: aut aliā diſpoſitionē humidam in membro
vno habuerit vel in duob⁹: ꝓ qua neceſſarium fuerit lu
tum ⁊ cenū balneoꝝ. tunc eo caſu poterit illud mēbrū
vel loca plura luto ſic linire calido ente. Q: ſi calidū nō
fuerit aqua fōtis calefiat. ⁊ mora luti ſup mēbrū ſit p ho
rā ⁊ vltra vt videbit̃: ⁊ ſemper calidum teneatur: ⁊ reno
uetur vt expediēs erit. Uerum hoc tempore ⁊ in his diſ
poſitionibus a quibuſdam laudatur ſtatio ſuper fumū:
qḋ nō cōmēdo: quoniā fum⁹ aliter totū corpus alterat:
ui vna parte corporis ſumptus: ꝙ lutū: vt experiētia no
tat. Debet ⁊ poſtea āte igreſſum balnei de ſero exercitio
molli vti i ꝯfortationem mēbroꝝ. Deinde ingrediatur
ſecūdo balneū cū canonib⁹ vt ſupra. a. ſ. ꝙ exiens ſit pan
nis tectus. ingrediat̃ lectū ſudet cibetꝙ vt actum. Ue
rum ſunt quidam laudantes: vt p horam poſt cenā ſic
ceno liniantur. qḋ nō ꝯmēdo: quoniā ſic reſoluta virt⁹
ampliori moleſtatione nō eget: quinimo ex tali debilita
ri videt̃. Propterea debet medicus conſulens prudēs eē
⁊ balneādi virtutē conſiderare. quoniam plurimi repe
riuntur qui ſic binā in die balneationē minime tolera
re poſſunt: qm̄ debiles ſunt ⁊ facile reſolubiles.

¶ Quartodecimo ꝙ ſi poſſibile eſt balneū omni die mu
tetur: ⁊ noua ſcaturiat aq̄. vel ſaltē vna die ſic: ⁊ alia nō:
Nam videm⁹ prima die aquam ſic ex fonte venientem
clarā limpidā vſꝙ ad fundū. cum autem ſtat duob⁹ die
bus vel circa mutatur ad viridem colorem: q̄ iu ca ſigni
ficat iam frigiditate aeris leſam eſſe: quoniam etiam iā
ab intrinſeco ſe adunat: vt ad frigiditatem naturalē re
deat. Et ē locus ſpeculatiōis: quoniā aqua calida ad ma
iorem frigiditatē ſe reducit: ꝙ ſit frigiditas cōtinentis
Sitꝙ mūdatū ne ingreſſu aliorum vel multorum ho
minum immundatorum maculatorum: vt ſcabioſorū
⁊ huiuſmodi ſit deſedatum.

¶ Quintodecimo balneat⁹ a coitu abſtineat omnino cū
ex coitu mſtū debilit̃ eſt cū ex eo euacuat̃ vtilis ſupfluitas
vltimi alimēti cum qua ſit emiſſio ſpirituū multorum
corpus inanitū relinquentium. Et iam ex caliditate bal
nei ſic ſit reſolutum. Neꝙ in veſperis balneū ingredia
tur i octo trāſierint hore ab hora prandij aut plus: quo
niam multi ſunt qui tardam habēt digeſtionē. ⁊ ideo ta
les prius bene cōſiderēt deſcenſum cibi a ſtomacho ſuo
anteꝙ illud ingrediātur. vnde omnib⁹ vnica regula ſic
dari nō pōt. Nā cū ſupra de balneo aque ſimplicis cali
do: ſic ſtante cibo in ſtomacho ſit attractio ei⁹ ad mēbra
indigeſti. vnde accidūt opilatiōes ⁊c̄. Et tu ibi. Neꝙ de
ſero dbet eſſe tanta mora vt de mane. propterea quoniā
virt⁹ fortior eſt i mane melius ipreſſionē balnei tolerās

Poſitis ſic canōib⁹ in generali i aſſumptiōe aq̄
termaꝝ obſeruādis ponētur qdā parti
culares alīq̄ ad particulares egritudies ꝓ qb⁹ cōīt hoies
ad balnea ſe trāſferunt. Prim⁹ ꝙ volētes cerebrū ex du
cia aque ꝯfortar̄: vbi. ſ. ſit chatarr⁹ frigid⁹ ⁊ hūidus: aut
humid⁹ nō multū calid⁹: aut paraleſis ſiue mollificatio
aut emigranea ſiue omonopagia ātiqua. ſeruatis ſeruā
dis prius ꝯmemoratis. ſi locus ducie parat⁹ ē ipla aſſu
mat vt ſtatim de ea. Si vero nō ꝓparet eā hoc modo. vꝫ.
habeat ſitulā magnā in alto poſitā: vt. vꝫ. ſpatiū triū vl̃
quatuor pedū eleuatā a loco in quo iacere debet caput
⁊ in fundo perforata: ⁊ eius foramē ad rotūditatē digiti
parui: cū cannula i ligno vt poſſit aperiri ⁊ claudi ad libi
tum. ⁊ habeat ſeruientē q ꝯtinue dum aqua exiuerit a ſi

tula ſic ſucceſſiue impleat. quo peracto aſcēdat ſcānū
eo in loco ſup qḋ ſe ponat eger corpoꝛe reſupino: ⁊ i capi
te ponat pileum in medio perforatū: ita vt perueniꝛ̄ poſſit
vſꝙ ad aures ⁊ ad mediū frontis. Q: ſi pileū nō habue
rit caput capitpurgio ſic circūcirca ſiue circularit̃ muni
at vt aque deſcēſus ad ſinū ⁊ alias partes inferiores im
pediat̃. Et tūc in primo caſu recipiat duciā ſup bregma:
⁊ eſt locus ad quē peruenit extremitas digiti medij cū
extremitas man⁹ ponit̃ ſup naſū. ⁊ reliq̄ p̄s ad vīticē extē
ditur. In eo aūt loco eodē cauteriū datur ad retinēdū
chatarrū. In 2° caſu q: vbi aderit mollificatio recipiat̃
ducia i occipite: quoniā ibi neruoꝝ origines: ex q̄rū opi
latiōe repletiōeꝙ accidit paraleſis: ⁊ mollificatio. In 3°
vero fumat ſuper partē leſam: q: mediā aut ſupra totū
deſcēſus aut ducie ideſinēter eſſe debet q̄uſꝙ cerebrum
notabiliter ſe calefactū eſſe ſentiet. nā in qbuſdam citius
in alijs tardius: attēta raritate ⁊ dēſitate cranei. vnde ho
ra vna eſt ſpatium commune. Ubi vero ducia ſit abſꝙ i
ſtrumēto vt in balneis ſenaꝝ actū eſt: recipiat̃ vt dictū.
Q: ſi fuerit in maiori quātitate fluens q̄ cū ſitula debꝫ
eius deſcēſus mēſurari ad tolerantiā virtutis ⁊ cerebri
caliditatē receptā: ꝯſidera. Laudo tamen in prima die ac
2° vt cū minori quātitate ꝓcedat: vt ſeruetur qḋ ex mei
ſepe memoratum eſt: a facilioribus ichoandū eſſe. Q: ſi
cōtingat bis duciā in die recipi: minor ſit mora in ſero q̄
mane propter cauſam dictā. ¶ Secūdus ꝙ yporſarici
ydropici maius iuuamentū recipiunt ex emplaſtratiōe
cū luto totius corporis: ꝙ ex balneatione in aqua. quare
illud primo experiant̃. neꝙ ſcdo vtant̃ niſi i fine cū diſce
dere voluerint. quo in tempore in balneo aquoſo ſe mū
dent ⁊ lauēt: ⁊ illico ſe exiccent. Et ego arbitror timpāni
cis idē plus ꝯferre. Licet aliquibus plus placeat fum⁹
balnei ſiue vapor ſic recept⁹. Nā primi ſecūda. fen. pri
ma. vltimo capitulo. Et ex his q̄ vehemēter ſuperfluita
tes reſoluūt ⁊ minuunt eſt in arena ſepeliri ⁊ in ea volu
tari ⁊ in calido ſole fricari. Cum itaꝙ lutū hoc calidū
potētius ꝙ arena: cū his cōditionibus ſit rationale vi
detur lutū hoc plus vapore cōferre: cui⁹ vigor debilis
eſt. Et illi idem cōcedunt ſemp in oībus egritudinib⁹ ex
periētiā habuiſſe: in quibus requirit̃ reſolutio pluris iu
uamenti fuiſſe balneum luteū ſiue cenoſum: cū potēti⁹
reddatur ex ſubſtātie dēſitate. pari modo in aſcliticio di
cēdū ex cauſa frigida ſic factis. Loquor de balneis quo
rum aqua nō potat̃. Nam aqua ei⁹ qḋ potatur fortaſſis
efficaciorem faciet operationē: vt illa de laporeta de qua
actū. ¶ Terti⁹ ꝙ empici aſmatici abſꝙ vlcere pulmo
nis laborātes: ex potu aque balnei vt actum iuuamētū
magnū r̄cipiūt. quinimo ⁊ ſtatio i eo ſm̄ ꝙ ſupra limita
tum: ⁊ de eis dictū eſt. ¶ Quartus patientes colicā ſi
ue iliacam abſꝙ lapide renū: ex aqua balnei cliſterizata
magnum inde recipiunt iuuamētū: ⁊ maius ſi cū lib. i.
aque fontis miſceātur vncie tres olei laurini rutacei aut
de cherua. ¶ Quint⁹ ⁊ nō eſt poſtergādus: ꝙ herniaci
ex cauſa vētoſa ⁊ aquoſa ⁊ carnoſa nō ꝯfirmata plurimū
iuuant̃ ex balneo: hoc modo. vꝫ. primo r̄cipiāt fumū de
inde facta fomētatiōe tali per quartum hore emplaſtret̃
locus cū luto balnei i quo cōmixta fuerit decima pars
ſulfuris viui puluerizati: ⁊ plēs hac via ſanati ſūt. ¶ Se
xt⁹ ꝙ ſe balneātes ꝓpter duriciā neruoꝝ ⁊ ꝯtractiones
⁊ gratia ſedatiōis doloris luto iā dicto mēbra leſa liniāt
⁊ emplaſtrent. Nam ei⁹ virtutis ē vt aqua: ⁊ fortius im
primit: ⁊ lōgiori tempore actio ei⁹ durat. q: ſic nō facile
reſoluitur vt patet. Et plures ſūt medici q i hoc luto nō
paruam habent cōfidentiā. verū quādo queritur velox
penetratio caliditatis i mēbris actualis magis iuuamē
tū recipit̃ ex fumo ſiue vapore aque. vnde i mollifica

tione duritiei mēbrorū ⁊ ꝯtractione:certe magnū reperi iuuamētū. Nā vapor aque penetrat multū cum ſua caliditate humiditatē mollientē deferēs.quod de luto nō accidit ⁊ aqua. ¶ Et ħ adde defenſiuū prohibens curſum materierū ad mēbra debilia. ℞.ſandarace.ʒ.iiij.amili.ʒ.i.roſarū acatie balauſtiarū ſpodij ypoqſtidos añ.ʒ.ij.ſief memithe.ʒ.iiij.farine volatie molēdini. ℥.i.ſ. ſucci plātaginis.℥.vij.aut loco eiꝰ accipiat aqua ſublimationis eius vitella oui.ij.numero.terātur hec oīa in mortario plūbeo cū ſuo piſtello:⁊ fiat linimētū de quo mēbra ſic leſa inungi debēt poſt exitū:⁊ ligari cū pāno cōueniētis adherētie. ¶ Linimētū bonū ad remouēdū duritiē ⁊ cōtractiones que ī mēbris reperiūtur:qḋ applicari debet per horā poſt exitū circūferētialiter ſuper membra leſa. ℞.oleorū de ſiſamo:amigdalarū dulcium:⁊ vtrūqꝫ recens ſit añ. ℥.i.ſ.vitella ouorū numero.ij.medulle crurium bonis: ſepi arietis ponant in mortario ⁊ diligenter icorporētur ⁊ in fine addatur armoniaci diſſoluti cū aceto.ʒ.x.⁊ incorporētur. Eſt medicamen nobilis iuuamēti. Qꝫ ſi magis anodinū cupis:adde.℥.iiij.olei de camomilla. Qꝫ ſi deſiderabis ipm eſſe magis mitigatiuū doloris:addas opij.ʒ.i.neqꝫ poterit opiū in hac cōpoſitione nocere:vt patet intelligēti. Et hi ſunt canones attēdēdi in acceſſu ad balnea. Nā de his q attēdēdi ſūt poſt diſceſſum:in canonibꝰ balnei de laporeta dicet. Quibꝰ ſic peractis veniā ad aliqua accidētia que in balneis ſic cōibus cōiter accidere ſolēt. Nā de his q in de balneis ħ laporeta:⁊ de ipſis canonibus obſeruādis in aſſumptione balnei de laporeta dicet poſt ſuo loco:cum a balneis aliis balneū de laporeta ſpāle regimē habeat vt infra.

¶ De modo ſubueniendi accidentibus ex balneis euenire conſuetis. Rubrica. ij.

OCto ſūt accidētia ex balneo euenire cōſueta.vꝫ.vigilia īmoderata:ſitis:capitis dolor:cōſtipatio vētris: ſuperfluus ſudor:vrine punctio ſiue ardor:dēſiuus reumatis.proſtratio appetitus.

¶ Quoniā exiſtimādū eſt vigiliā caliditate balnei ⁊ ſua ſiccitate ꝓuenire.q̄ ſunt due fortes cauſe ipſius.hic obuiādo debent īfrigidātia ⁊ humectātia:vt ē lactuca:portulaca ⁊ huiuſmodi. ⁊ ſomnū inducentia vt papauer albū.vt verbi gratia ſero comedatur lactuca endiuia ſcariola aut portulaca. Aut diſſoluant ſemina papaueris albi in brodio ferculi. Itē comedat ſemē papaueris cōfecti. Item ſumatur ſyrupus de papauere.℥.i.cū aqua lactuce aut ſublimationis nenufaris.ʒ.iiij.ſero poſt cenā cū itur dormitū. Aut ſumat ex pillulis ſomniferis vna vel due vt ſunt pillule de cinogloſſa.meſue de chatarro dicte pillule alchaiber fiant lotiones extremitatum ex matre violarū malua ⁊ huiuſmodi.

¶ Cōtra ſecūdū. ℞.ſirupi violati aut roſati cū aqua ſimplici cocta:aut ſublimationis lactuce endiuie ⁊ huiuſmodi. Ad idē aqua cocta cū vīo granatorū ⁊ zucharo. aqua ordei cū zucharo. Itē pro nobilibus ſirupus de ribes:de berberis vel vinū de berberis cum aqua cocta ⁊ zuccaro:⁊ cōſimilibus. Quidā exhibēt aquā coctaꝫ cū pauco vini:qdā aquā ordei cum zuccaro.

¶ Cōtra tertiū ſi ex eleuatione fuerit vaporū calidorū balnei:valent que in ſecundo dicta ſunt. ⁊ etiā q̄ prohibent eleuationē vaporū ad caput vt diacitoniten abſqꝫ ſpebꝰ coriādrū preparatū:⁊ vna coopertura coopertū. grana granatorū ⁊ ſimilia frigida ſtiptica. Itē valet. aſſumptio pillularū deponētiū materiā poſt cenā aſſumpturus: vt pillule de aloe ſolo infuſo in ſucco roſarū:vel endiuie ⁊ acetoſe ⁊ alie cōſimiles. Valent ⁊ linimenta capiti facta vt ex albumine ouorū aceto aqua roſ.ſucco plātaginis vel violarū vel ſolatri ⁊ ſimilium:⁊ cū aquis eorū vt melius haberi poterit:aliqua ex his adinuicē cōmiſceant: ⁊ cū petiam eis infuſa timporibus:⁊ fronti applicet: ⁊ ſepe renouet. Cōſimiliter operādū ſi ꝓpter caliditatem in capite impreſſam euenerit ex ducia accepta.

¶ Contra quartū vtatur mollitiuis.vt eſt decoctio prunorū tamarindorū violarū.ſirupus violatus cū aqua ordei excorticati bene bulita aqua decoctionis fructuum meſ. Itē vtat caſſia cliſteri ex maluis:matribꝰ violarum blitis. Itē. ℞.aloes ſirupi lupulorū ſyrupi violati. añ.ʒ.ij.maſticis croci añ.ʒ.iiij.īfundātur in eis aloes p noctes ⁊ diē.⁊ ēt p duos vſqꝫ ad tres:⁊ poſt exiccationē fiāt pillule leui igne vel in ſole facte.ex qbus ſcḋo accipiat vſqꝫ ad tres ante cenam p horā.⁊ eſt ſolutiuū benedictū. Et cōſulo q eo ſero,nō ingrediaf balneū:quoniā vt actum ſic impediretur opera eorū per balneū trahens materiā ad contrarium pillularum.

¶ Contra quintū ſudor ex balneo ꝓueniens nō eſt cohibēdus:niſi exuberet ⁊ virtutē deijciat.quo caſu vtendū eſt regimine frigido:vtēdo rebus acribus acetoſis gelaticis conditis ex granatis lactucis ⁊ ſilibus. In ſcḋo ⁊ tertio pedibꝰ animaliū cū aceto:ſi cetera cōſentiūt panico lacte cocto. Et qdā ſūnt cōmēdāt ad ſedādū ſudorē inſcula ex farina miliꝫ cū lacte caprino. Itē dant lac coctū. Et eo caſu a balneo quieſcat:in vmbra ſedeat: ⁊ flabello euētetur. Exterius aūt corpus cū frigidis ⁊ ſtipticis inungere non abſqꝫ periculo eſt.

¶ Contra ſextū ſi caliditate epatis ⁊ renū id accidit: que mēbra duo ſuſpecta haberi debēt:que res colore vrine rubeo:⁊ igneo cōprehēdetur tunc opꝫ in preuiſio fiat cū applicas extra ⁊ intus infrigidātibus.vnde ſupra ħ balneis ſulureis:qui epar calidū habet preuiſione vtaf. Nā inungatur poſt exitū per paruū ſpatiū circa p horā regio epatis:⁊ renū cū aliquo infrigidāte.vt. ℞. infrigidātis Gal.℥.i.ſandalorū alborū ⁊ rubeorum añ.ʒ.ſ.nam ſic compoſitū vtriqꝫ confert. Quod ⁊ fortius fieri poterit. Item valet trazea ħ ex ſeminum.iiij.cōmuniū frigidorū añ.℥.ſ.fiat trazea. Itē ⁊ cōfectio triſandalorū ⁊ plura ⁊ ſimilia. Qꝫ ſi fuerit eliquatione humorum colericorū ſic acuentium vrinā eorū cōmixtione:tunc euacuentur illi humores cū pillulis de quibus in quarto ⁊ vtaf trazea dicta vel confectione.

¶ Contra ſeptimū ſi fluat exuberanter dimittaf balneuꝫ nā verēdū eſt ne cōtentiua virtus cerebri ſit nimis debilitata. Qꝫ ſi fuerit propter vehemētē caliditatē impreſſam:fiat vt actū in primo ſcḋo ⁊ tertio. Qꝫ ſi non nimis fluxerit ⁊ debilitate ꝯtentiue euenerit: odoretur nigella torrefacta ī manu cū petia geſtādo:vel fiat aſperſio pulueris ſuper caput ipſum ꝯfortātis:vt. ℞.laudani ſtoracis calamite roſarū ligni aloes añ.ʒ.ſ.ſandarace.ʒ.vi.ſpodij.ʒ.v.macis.ʒ.ſ. Item fiat ſacculus ex puluere roſaruꝫ ⁊ ſandaraca ⁊ ſimilibus.

¶ Contra octauum q venire cōſueuit ex laxitate partis oris ſtomachi:aut propter reſolutionē:aut propter fluxū materierum ad os eius. Et tunc in vtroqꝫ caſu valet diacitoniten zucarinū acceptū poſt cibū:aut mina citoniorū zucharata. Item detur mirus cū aqua mente ⁊ vino granatorū mane ſero ⁊ in meridie. Item confert ſirupus de menta cum roſato. ⁊ aqua cicoree ⁊ abſinthij. Item orizachara ⁊ ſimilia. Poſſunt ⁊ multa alia accidere nocumēta vt febris que his aliquādo accidit q colerici ſunt:⁊ inordinate balneuꝫ aſſumūt. Et oībus his remedia ſic ſcribere eſſet practicam a capite ad pedes cōdere volo. itaqꝫ vt ħ in preſentiarū ſic de cōioribus etiā vt nobis ſint verbi gratia ſufficere.

¶ De canonibus balnei de laporeta. Rub. iij.

Conſumatis ſic canonibus in ob
ſeruatiõe balneoruꝫ
attendẽdis: ⁊ expeditis remedijs aliquib⁹ cõ
tra accidẽtia in balneis his euenire ꝯſueta.
Reſtat pro cõplemento capituli vt canones
ſpeciales in obſeruatiõe aſſũptiõis aque de
laporeta ſcribam⁹ quos ſpernẽtes ⁊ nõ honorãtes ĩ gra
uia incurrũt ꝑicula vt ſtatim: vt enĩ promiſſuꝫ fuit poſt
canones cõmunes cõiuꝫ balneoꝝ. Nũc ſcribemus par/
ticulares canones in aſſũptiõe aque de laporeta magna
cuꝫ obſeruãtia attendẽdos. Et certe vt de balneo actum
balneũ hoc eſt veluti alterũ ſacramentum. Nam queãd
modũ ex aſſumptione viatici bonis vita cõceditur. ma/
lis vero mors daẽ. ita ĩ aſſumptiõe huius aq̃ boni q: cũ
recta obſeruãtia aſſumentes liberantur. mali: quia eam
negligentes moriunẽ. Et iõ vulgariter apud ytalos di/
citẽ. Bagni de laporeta oite guariſſe oue neta. hoc eſt di/
ctuꝫ. balnea de laporeta aut te ſanant aut te interficiunt.
¶ Dicamus itaqꝫ primuꝫ vt in principio capituli actum
ꝙ accedentes ad balnea hec primo ꝑ dies duos admin⁹
quieſcant anteqꝫ balneũ ingrediantur. tum quia itinere
fatigati. tum noui aeris ingreſſione. ¶ Secũdo quoti/
diana cõſtitutio cõtemplatur: de qua in precedenti capi
tulo. quoniã eo in loco aer frigidus eſt multuꝫ. vt in eo
tempore homines rigeant vt dicetur. quamobreꝫ eſtate
ſuam naturã nõ ſeruante ſed ad frigidum declinãte. nõ
abſqꝫ timore future leſionis aqua illa bibeẽ. ¶ Tertio
nõ ingrediaẽ niſi prius bene purgatus: ⁊ q̃ ꝓceptis vni
uerſalib⁹ premunitus erit. que in reliquorum balneoꝝ
aſſumptiõe dicta ſunt: ⁊ illa nõ negligat: quoniam eoꝝ
negligentia periculuꝫ minatur. ¶ Quarto in nomine
ieſu q: ſaluatoris noſtri balneuꝫ ingrediaẽ: in eoqꝫ mo/
ram contrahat: vt de alijs actũ eſt: ⁊ cõmuniter tempus
tale ponitẽ hora vna. Veruꝫ particularius ſignũ ponũt
ſcribẽtes q: eſſe debet donec ꝑpendat digitorũ extremi/
tates incriſpari. deinde exeat ⁊ exiccetur ⁊ geſtat ⁊ pan
nis optime ne a frigore ledaẽ ſe muniat: etiaꝫ ſi facultas
adeſt lectũ ingrediatur: in quo iaceat per horam ſomnũ
penitus poſtponẽdo. quoniã ex ſomno tali plures mor
tui ſunt. Et ea die prandiũ ⁊ cena leuis ſit ciborum leu
dabiliuꝫ: de quibus actũ in precedentibus canonib⁹ ca/
none. 12°. ¶ Et nota ꝙ balneũ hoc fameꝫ inducit: ideo
qꝫ nõ obtẽperent appetitui: ſed multuꝫ parce comedãt
⁊ quoniã debilitatus eſt ſtomachus bene maſticent: vt
facili⁹ digerant. nam ex poſtea fortificabitur. Et pro illa
prima die ſufficiat ſibi ille vnicus introitus. ¶ Sequẽti
vero die in ortu ſolis ad que ductũ accedat: in quo loco
aqua illa potaẽ. ⁊ tũc de ea bibat quouſqꝫ ad tria vaſcu/
la ibi menſurata ⁊ conſueta. ⁊ ħ bene cõtẽpletur virtus
etas. Deinde perãbulet per ſpatium quarti hore vel cir/
ca deĩde redeat ad locũ ⁊ tria alia bibat. ⁊ ex poſtea pam
bulet vt deñ. ſicqꝫ tertio ⁊ quarto faciat: ⁊ aſſumere nõ
deſiſtat donec appere incipiat exitus ei⁹ aut per os aut
per vrinã aut ꝑ ſeceſſum: ⁊ in ea caliditate qua ipſe aſſũ
pſit. que vt ab eo melius comprehendatur in vaſe vitreo
mingat. Deinde quieſcat per tempus ⁊ poſtea balneũ in
tret moreturqꝫ in eo vt actũ: exeatqꝫ ⁊ ſtupham ibi ꝓxi
mam ingrediatur ⁊ pãnis exiccetur. deinde lectũ ingre
diatur in quo q̃eſcat ⁊ nullo mõ dormiat ſicqꝫ trãſacta
hora vel horis duabus ad potũ aque accedat: ⁊ faciat vt
de ea dictuꝫ prius. deinde quieſcat ꝑ tempus vſqꝫ ad ce/
nã. ⁊ ſit cena leuis boni cibi: facilis digeſtiõis. vt ĩn. 12°.
canone actũ: ⁊ brodialia ⁊ alia magis cõmendãtur. Al/
tera vero die in crepuſculo balneuꝫ ingrediaẽ moretur/
qꝫ: exeat vt dictũ eſt: ⁊ eo die prandeat. Deinde circa. xx.
horã q: poſt prandiũ per horas octo iterũ balneum in/
grediatur: ⁊ exeat cũ canone dicto. ſicqꝫ agat alternatis
diebus: q: vna die bibendo aquã altera vero die bis bal
neuꝫ ingrediaẽ. hocqꝫ cõtinuet deceꝫ. xv. xx. dies vt vir/
tus tolerabit. Q. ſi vltra tolerantiã ṽtutis affectuoſe at/
qꝫ impetuoſe ſumere curabit periculũ grãde aut mortẽ
incurret. ꝑiformiter ſi in eius quãtitatis aſſumptiõe ex/
cedet: q̃re aſſumens in his ſit moderatus. ¶ Et ſcito ꝙ
balneatio in eo ad potũ eius eſt ſicut digeſtiuum ad me
dicinã. Naꝫ ⁊ ſi debilitat diſponit digeri: ⁊ ſic preparat
humores in vniuerſo peccantes ad exitũ. ¶ Qui autẽ
ad ea ꝓficiſcunẽ cronicis egritudinib⁹ laborantes in eis
ampliori tẽpore hoſpitari debẽt. nãqꝫ quiete ⁊ nõ impe
tuoſe aſſumere imo alijs quietius. vnde interponãt diẽ
vnã quietis omnino inter aſſumptionẽ balnei: ⁊ potuꝫ
aque. in quo neqꝫ balneentur neqꝫ potent. ¶ Pot⁹ autẽ
ſit vinũ pauci ſerũ nullo modo limphatuꝫ: quum imo
aquam viſu abhorreat. ⁊ eſt melius iterare qꝫ ĩ vnica vi
ce bibere multum. ¶ Nõ dormiat replico quoniã canõ
aureus eſt. ſtet autẽ ſolatijs ⁊ ludis ⁊c. ⁊ abſqꝫ vlla corpo
ris fatigatione. Verũ ſi contingeret vt quis ſe debilita/
tũ multũ ſentiret de ſero poteſt aſſumere ouum vel ali/
quod tale reſtauratiuũ: dũmodo digeſtio ꝓcedẽs fuerit
celebrata. ¶ Et qui ſic debilitãtur magis: quietem iter/
ponat maiorem. Et ideo princeps vt actũ. balneũ aſſu/
mi dꝫ gẽte ordiate nõ ĩpetuoſe. ¶ Cũ autẽ receſſus a bal
neis intenditur: debet primo in loco ipſo ſic quietus ſta/
re ꝑ dies duos ad tres: anteqꝫ ad iter ſe ponat bono cuꝫ
regimine: ⁊ aeri ſuauiter ſe exponere: ꝓcipue cũ iter lõgi
quũ fuerit. vñ equeſtres ⁊ pedeſtres ꝑmis ĩ dieb⁹ itinera
pua ac ſuauia faciãt: ſuiſqꝫ cõſuetis comedãt horis. neqꝫ
famẽ tolerẽt. Nauigãtes autẽ lõgiora multũ facere pote/
rũt. bibant vt actum. ¶ Et omnes tales preter hos qui
balnea de laporeta ſumpſerũt in meridie dormire pote/
rũt. Porcetani võ poſt aſſumptioneꝫ balnei ſtent decem
diebus ⁊ potius vſqꝫ ad. xv. ꝙ nõ dormiãt in meridie. ⁊
ẽ loc⁹ ex⁹ ſpeculatiõis. Nã cũ poſt euacuationẽ ꝑ farma
cum factã ſequitur debilitas aliqua: a medicis ſomnus
introducitur. Ita ⁊ in euacuatione per potũ talis aque
poſtqꝫ ſequitur debilitas ſomnus concedi debet: cũ ſit
humectatiuus virtutis naturalis ⁊ animalis ⁊ vitalis
ꝯfortatiuus vt actũ. Q. ſi dicaẽ retinet humiditates iaꝫ
ĩ fluxu poſitas: a qbus eleuantur vapores mali: ⁊ mala
q̃litate balnei infecti. hoc qdẽ obſtare nõ debet quoniã
in exhibitione farmaci humores ſic ĩ fluxu poſiti ſũt: ⁊
ab eis vapores maligni magis eleuari videntur ob ĩpreſ
ſionem malã a farmaco factã. ꝙ tñ correctũ eſt: non eſt
quin ſcamoneatũ venenoſa aliqua q̃litate nõ inficiatur:
qd̃ de aqua porete minime ꝯtingere videtur. ¶ Argui
tur ⁊ fortius ſomnũ ſic cõuenire magis. ſicut enim aſſũ
ptiõe aque balnei corpus crebro: ⁊ multũ euacuaẽ quo
ex euacuatiõe nõ parũ virtus totius ꝓſterniẽ. ita corp⁹
debilitari in febre acuta cõtingit qua plures criſes fiũt:
vt quarta. vij. xi. xiiij. ⁊ vltra. Sꝫ in caſu ſecundo cõmẽ/
datur ſomnus ergo ⁊ in primo. patet ex communi pra/
ctica operatiui. ¶ Que res ſic ꝯfirmatur. Nã vt Auer/ B
roys de ſenſu ⁊ ſenſato. Somnus eſt ligamentũ virtutũ
cõfortatioqꝫ earũ. Et princeps de his que accidũt ex ſõ
no. Dicemus ergo ꝙ ſomnus oẽs operatiões naturales
fortes efficit. Fortaſſis id diceẽ ꝙ reuocatiõe caloris ad
intra ⁊ caliditate balnei iã in humorib⁹ impreſſa: corp⁹
cõtingit ſupflue calefieri. quãobrẽ ad putredinẽ diſpo/
nunẽ humores. Naꝫ ea actio eſt caliditatis ſupflue atqꝫ
extranee. ꝙ obſtare nõ videẽ: quoniã ex alijs balneis et
calidiorib⁹ multũ hoc contingere nõ videm⁹ tñ. vꝫ. pe
riculuꝫ hoĩes ex ſomno diurno incurrere. ¶ Diceret ⁊ C
iterũ quis ex aq̃ remiſſiori interius aſſumpta corpꝰ mul

ro plus caleſieri:q̄ȝ ex intenſiue calida ſic ad extra appli
cata.locus ē ſpeculationis. q̄re ſpeculator id affirmare
videret:etiā ſi ex exteriori corpori approximata tātū ca
leſieret: ſomnū etiā intercidi debere. Nam proportionā
do aquas ⁊ modū applicationis adinuicē id ↄtingere
poſſe nemo negabit. ℭ Amplius hi veluti cōualeſcen
tes ſunt habendi q̄bus ſomnus a medicis nō negatur
diurnus oīno.vnde q̄rti ſcḋa de regimine cōualeſcētiū.
Et ſomnus diurnus fortaſſe eſt magis nociuus ↄuale
ſcēti.propterea q̄ mollificat eū.idest q̄ ſupflue hume
ctat.Et fortaſſe confert ei propterea q̄ facit cruditatē: ⁊
frāgit de virtute caloris innati. Quibus inducit nō in
oībus talibus ſe balneātibus nō vna ⁊ eadē rō erit euitā
di ſomni quinimmo q̄buſdā cōuenire cēſendū. ℭ Ar
bitrātur fortaſſe nōnulli eum prohiberi debere:cū ex ſō
no accēterent humores ſulfure infecti:q ſuo prauo odo
re ſpiritus exterminēt ſua forti caliditate reſolutū ⁊ mē
bra exiccata tāta p̄cedēte euacuatione amplius exiccat
cōcurrēte etiā virtute ſalis. Quibus ex rebus debilitatis
p amplius calore naturali ⁊ mēbris ipſis p que virtus
ↄſtat ſic efficit virtus impotens ad reliquas humidita
tes regulādas q̄re inſeqtur putrefactio: ⁊ corporis aut
ad prauas egritudines aut mortiferas p̄paratio. Rñde
bit fortaſſe:idē ↄtingere debere poſt farmaci ſcamonea
ti aſſumptionē vt actū.poſt autē eius euacuationē no
tabilē ſomnꝰ p̄cipit. Nāȝ ⁊ ad propoſitū maxime videt
principio meus de cura fluxus omniū modoꝝ. inquit
⁊ ex melioribus rebus ei qui patitur fluxū vētris ē dor
mire quare cuȝ facta fuerit euacuatio tanta qua debiles
ſe ſentiūt:etiā in ceteros dies euacuationes expectantes
ſomnus concedi debet. ℭ In oppoſituȝ eſt experientia
famoſa quā a vulgaribus neq̄ȝ a doctis accepi. veruȝ vt
Ariſto. vbi ratio ⁊ experimētū ↄcurrūt:imbecillitatis ē
ſiue infirmitatis intellectus plus rationi credere. Con
tingit enim intellectū ſic decipi ⁊ rationis cauſam igno
rare. ℭ Ego qdē arbitror in re hac nō vna ſemper via
procedendū fore.ſed varijs varius cōcedendus ſit ſom
nus inſpecta virtute complexione conſuetudine tempo
re etate ⁊ ſimilibus rebus naturalibus. Abſolute tamē
melius eſt negare ſomnū diurnuȝ. Sed nō raro ad ip̄m
concedēdū nos varie circūſtātie impellūt.verū non ne
gabo cōſuetudines ſic lōgo tēpore probatas ſemper ve
nerari debere.neq̄ȝ ad ipſas mordēdas impetuoſi ⁊ in
ſolētes eē debemꝰ. Hic itaq̄ȝ ēt aſſumētes exulet aquaȝ
vt vltra.xv.dies tangere nō permittant. ſed interim ma
nus cū vino lauētur. Abſtinēdūq̄ȝ eſt a carnibus oībꝰ
fructibus leguminibꝰ. ⁊ ab vſu aceti oīno. Nocent cau
les agreſta vue ⁊ ficus. Sed inter oīa per mēſem poſt a
coitu tanq̄ȝ a dicto veneno robuſti abſtineant. Q. ſi de
biles fuerint per duos. Nā ex his omnibus indicatur
quātū balnea illa debilitēt. ideoq̄ȝ debiles ad ea aſſumē
da nō niſi magno cū conſilio accedāt:quoniā ſic in eoꝝ
balneoꝝ iuuamēta confirmare quolibet altero anno ad
ea aſſumenda accedere oportere. Hec bononiēſes medi
ci:quoꝝ pace ſic ſcribam:cuȝ corpora ſe bene diſpoſita
ſentiūt vel ꝓpter ad ea neq̄ȝ ad alia aſſumēda accedāt.eſt
enim eoꝝ alteratio fortis ⁊c. Non enim virtus indiget
A auxilio medicaminis:niſi cū nequiuerit ↄſari. ℭ Po
ſtremo ſciēduȝ q̄ hoꝝ balneoꝝ ⁊ alioꝝ iuuamēta non
ita ſubito ſentiuntur. ſed per tēpus poſt maius aut mi
nus ſm regiminis bonitatē virtutis fortitudinē: ⁊ ſimi
liū. vñ cōiter poſt menſem ⁊ vltra eoꝝ vtiles effectꝰ co
gnoſcūtur. Nā interim virtus ex balneo reſoluta: ac mē
bra ſic cū bono regimine habito reſtaurant. ℭ Et cer
te quidā vituperāt hanc aquā in vaſis ligneis ad diuer
ſa ⁊ lōginqua loca exportatā.cū id ſe plane itelligere di
cant ſuis in virtutibus ita debilitari vt nullius penitus
ſit virtutis:quinimo ex ea ſic corrupta leſas eſſe vt in q
buſdā vidi. Et plures mihi dixerūt ex ea ſic exportata ef
fectus bonos ⁊ ſi nō oēs conſecutos fuiſſe. Et quidem
arbitror nō ita ſalutiferā nonq̄ȝ tāte virtutis eam eſſe vt
que in balneis erit: Nā vt actū cito infrigidatur:etiaȝ ſi
morā in balneo cōtrahet.de quo ſupra. Que res ⁊ in ce
teris intelligenda eſt. Nā ⁊ eius alteratio que eſt veluti
ad corruptionē preparatio multum cōſideranda eſt.

Capitulū.vij. De modo inueſtigādi mineraȝ ⁊ mineras balnearū italium.

Apud veteres nr̄os mos fuit B
⁊ vſq̄ȝ ad hanc
ſeruatus etatem q̄ inueſtigatio balnearū nā
liū p alembicationē fieri debeat.vnde aqua
fontis ab eis recipitur: ſi haberi poteſt que
ita nō alterata eſt in itinere vt aqua balnei:
que ſic in tranſitu cū re extranea dici cōmiſcetur. Et in
vaſe vitreo:q̄ in cucurbita cum capello ad diſtillādum
ponitur.nā cū calidi ſit eterogenea ſequeſtrare primo ō
generatione.ſic pars aquea aerea ⁊ ignea aſcēdit ⁊ exit:
⁊ terreſtre cineritiū in fundo vaſis remanet. Et vt am
plius terreſtre exiccetur:ne humidū cum eo commixtū
iudiciū expectatum alienet.qdā cōtinuant ignem:ſed lē
tuȝ valde per paululū tēporis poſtq̄ȝ a vaſe nil egredit.
Quo facto terreſtre illud a vaſe extrahūt: ⁊ ſuper am
plam aſſerem extēdunt. Aliq̄ idem operantes in vmbra
illud terreſtre exiccāt. Et certe melior eſt exiccatio ad ſo
lē:vt ceteri agūt propter ſalē: ⁊ ſalnitrū ⁊ ſulfur. Naȝ ſic
partes ſalſose ⁊ nitroſe a ſole coagulātur.qua ex re meli
us diſcernunt: ⁊ partes ſulfure illuminantur ⁊ ſplendi
diores reddūtur. Et certe iudiciuȝ tale p minerale hoc
habitū verius eſt.q̄ cū aqua per ebulitionē facta bitu
mine noſtro ſic cōmiſcetur:ipſum mineralē ſic facienteȝ
⁊ calidā reddētē. Sic itaq̄ȝ eo exiccato tūc vno ⁊ pluri
bus ſenſibꝰ p̄rehēdit:p̄cipue cū de mineralibꝰ notitia q̄
ad ſenſum habita fuerit. Et ad rē accedēs dico q̄ qdam
opinati ſunt q̄ pars ſulfurea p̄cipue quādo cū aliīs mix
ta ⁊ non predominans:p elābicationē minime cōprehē
di poſſit. vt dicāt illā ſulfuris naturā ſapere: ⁊ ſic in va
porem ſubtilē cōuerſam exalare. Secus ſi fuerit aqua to
ta ſulfurea:aut multū a predominio talis. Ex quo infer
tur p elābicationē tētantes ſic decipi.q̄ ſi ↄtingat ex ꝓ
iectione illiꝰ terrei in ignē ſulfuris odorem emitti.illud
atūt nō q̄ ſulfur ibi ſit accidere:ſed quoniā ſpiritus ſb
tiles ignei in ea derelicti ſulfuris naturā ſapiūt. Et ad
ducūt ſſitudinē de fulgure:qḋ cū aliquā domū percu
tit:poſt eius euaneſcētiā ſic derelictis ſpiritibus igneis
tota ſapit ſulfuris odorē:cū tñ in ea nil ſulfuris fuerit.
Quāobrē ad alia ſe ſigna cōuertūt ſenſu aliquo ſenſibꝰ
cōprehēſa de q̄bus ſtatim. ⁊ certe male pōt eoꝝ opinio
infringi. Verū vt arbitror ex aliīs ſignis efficacius con
cludam aquā naturā ſulfuris tenere:precipue qñ fuerit
cum aliīs mixtū. Sed hoc loco Ariſtotelis dictū ō quo
ſupra poſtergendū nō eſt:q̄ omnes terme ſulfure parti C
cipent:quoniā eſt prima cauſa caliditatis earū vt in p̄n
cipio ſecūdi huius:quē philoſophū ſecutus aio: vt ip̄e
in libello de ꝓprietatibus elemētoꝝ:ad mineraruȝ bal
nearū calidarū ſciētiā habēdā:duo nobis ſenſus deſer
uiunt. viſus. vȝ. ⁊ odoratus:quos principales enūciabi
mus cū ceteri tres magnifice etiā nobis in hoc iudicio
deſeruiant:vt de eis ſtatim declarabimus:illis ad plenū
non deſeruientibus. ſed viſus p̄ncipaliter ⁊ magis: cuȝ
plures rerum differentias oſtēdat. metaphyce p̄mo. Et
eſt ſiſe iudiciū hoc iudicio qḋ ex ſignis medicinalibꝰ ac
cipitur. Nā cū ſigna medicoꝝ ſic efficacia: ⁊ nō fallētia

non inueniantur: ſed notitiam ſunt dantis veritati pro pinqua hinc ſurgit iudicium extimatiuum. quare di-uerſi cum diuerſitate extimatiue de occurrentibus egri tudinibus ⁊ caſibus diuerſa deponunt iudicia. Ita ⁊ i explicāda minera termarū fit. quoniam cū ſic ſigna nō habeantur omnino certa: ⁊ efficacia contigit in mine-ris termarū ſcribentes variare. Quo loco accipias medi cū nō bene extimatiue fugiendum eſſe. Sic itaqꝫ nō eſt de vno ſigno cōſiderandū: ſed omnia vel plura ⁊ poten tiora illa ſint: que in conſimilibus nobis fidem facere

D debent. ¶ Ex quibus infertur ꝙ nō ex ſolo odore iudi care debemus aquam balnei ſulfuream eſſe: quoniam ſic accidere deceptio poteſt: ſed ex odore cum alijs vt di camus: hec aqua eſt in odore ſulfurea: colore citrina ⁊ eius feculentum cum in igne proijcitur ardet: ⁊ odorē ſulfuris emittit. ⁊ in ſuperficie eius quandoqꝫ natat vn ctuoſum quoddā: qḋ in igne miſſum ſtatim flāmā emit tit ⁊ guſtui ſaporē ſulfuris denunciat. ⁊ apud eā mine-ra eſt ſulfuris: ex qua artifices ſulfur condiunt. ⁊ prepa rant atqꝫ purgant. Cū itaqꝫ hec omnia ſimul eſſe com-prehendes. non dubites aquā illā ſulfureā denominari debere. Qꝫ ſi nō omnia hec potētioribus ſic in denomi nando danda fides eſt quare indagatorem taliū opor-tet natura eſſe prudētē. vnde cū ſulfur ſic cū minerali-bus alijs mixtum fuerit. oportet indagatorem ⁊ aliorū ſigna diſcurrere: ⁊ potentioribus dare victoriam. Dica-mus verbi gratia eſt cōmixtū ſali. In hoc autē guſtus ꝑ tibi deſeruiet. deinde ſi tibi placebit experientiam facere poteris. de qua ſupra in balneo montis groti. Et fuit ꝓn cipalis inuentio Jacobi de dondis. Qꝫ ſi labor ille te af ficiat: ad cinereum feculētū recurras: ipſo ente diſpoſi-to vt actū. quia exiccatiuū ſit ⁊ expanſum. primo enī il lud oculis tu indagator contēplare: parteſqꝫ citrinas primū cōſideres: cum ſulfur prima cauſa ſit caliditatis termarū. vt Ariſto. ſupra licet in omnibus non ſit ꝑma ⁊ potiſſima. Deinde relucētes conſidera que ſalſe ſunt nitroſe. aut ſalgemmoſe. inter quas differentia ſuis ex ſi gnis accipitur: ⁊ viſu guſtu tactu ⁊ auditu. viſu quidē quoniā ſal perlucidus lꝫ nō multū. ſalgēma autē multū. Nitrū vero inter hos colores mediū in luciditate tenet. Guſtu ſalſedo percipitur. Nitrū vt actū de natura ſalis eſt: ⁊ eſt acutius multū ipſo ſale. Tactu nam nitrū du-rius eſt ſale: vt ſupra de eo. Auditu quoniā ſal in igne proiectū crepitat: ⁊ nō nitrū neqꝫ ſalgēma. Pariformi ter dicatur de alumine. nam ad eius noticiam viſus gu ſtus ⁊ tactus magnifice deſeruiūt: quoniā ad luciditatē tēdit. Tactu quoniā durū valde ⁊ iam tribus dictis du rius. Guſtu qꝫ ceteris ſenſibus ⁊ ħ iudicio nobis magi deſeruire videť. quoniā notabilis ⁊ magna ſentiť ſtipti cuas. Itē ⁊ ſapor eiꝰ. Pars vero cinerea viſu guſtu. quo niā ad amaritudinē declinat ⁊ ad albedinē. Partes ve-ro gipſee enee ferree pariformiter his ſenſibus compre-henduntur. Et pars ferrea ceteris pōderoſior. Quibus accipiatur quātū neceſſaria eſt indagatori minerarū ter marū: mineraliū exquiſita notitia. precipue ad eas par-tes que ſenſibus cōprehendūtur. Ob quā rem taceant q forſitan me mordere voluerint de exquiſita minera-liū doctrina: ⁊ eorū prolixitate ſuperius poſita. ¶ His omnibus ſic peractis partibus mineralium bene contē platis ex parte ſuarū quātitatū ac qualitatū: quoniā nō eodem gradu caliditatis ſunt omnia: nec frigiditatis vt ſupra. debet indagator ſic ſuo iudicio extimatiuo illas adinuicem cōparare proportionare ⁊ potentioribus da re victoriā: a qbus aqua ipſa a predominio diceť talis. Hoc autē facere nō facile ſcio. Qꝫ ſi aqua aliqua pluri-mū de minerali tenet: aut eſt vno ſolo contenta: tūc faci le eſt iudiciū tale. Quo loco mi illuſtris domine accipe quātū medico neceſſaria eſt prudētia. ad quod perpau ci reſpiciunt: plus litteras ſingularium medicorū non prudentiū honorantes: qꝫ in litteris medicorum pru-dentia pollentiū credere error eſt. Et ſi vera ſint q̄ ſcri-pſimus: multis tñ placuit magis ebulitio qꝫ elābicatio cū ſit operatio caliditatis fortior: ſic eterogenea melius ſequeſtrans. Cui opinioni adherere videtur Joānes de dōdis ſupra. Sed certe experiētia docet ꝙ in forti ebuli tione partes terree magis aſcendunt qꝫ in elambicatio-ne: precipue cū ſuauiter fit vt docui in libello quem de aqua ardenti compoſui. Nā cū licinio lucerne ardentis conficitur: fit enim ita ſuauis calefactio: vt ſubtiles par-tes exalent: terreſtribꝰ parū moleſtatis. Equidē expertꝰ ſum in ebulitione ꝙ partes pauce terree remanēt. vnde plus placet elābicatio. Quibꝰ oībus accipiať ꝓ ꝙ neceſ ſarius fuit cōmunitati medicorū ⁊ mortaliū ſalubritati noſter ħ libellus. cū ante me memoria hominū neminē ſcripſiſſe ita luculēter diffuſe: aut paucos intellexerim. pro quo ſemꝑ gratias ac laudes deo meo do. Nā ſic vti lis erit poſteritati hominū ⁊ medicis: qui de cōſulendis balneis amplam clarā atqꝫ exquiſitā in eo notitiā habe-bunt: vt cōſilia in ſcriptis ſic abſqꝫ graui labore compo nāt. ¶ Scđo quātū ad nominis tui gloriā accedet cū Italis orietalibꝰ occidētalibꝰ ſeptētrionalibꝰ atqꝫ meri dianis. qꝫ neceſſarius ſit. Quibus in locis nomē tuum ꝓdicabiť: cū ſi ſic noīe tuo inſignitus. quapropter ꝑ or-bem totū nominaberis. Et cū ſperem eū in perpetuum manere: ſic ꝑpetuo vite tue cauſa a me datur. vnde cum marone perſtringens dicā. In freta dum fluuij currēt: dū mōtibꝰ vmbra Luſtrabūt: cōuexa polus dum ſidera paſcet: Sēper honos nomenqꝫ tuū laudeſqꝫ manebūt.

¶ Explicit liber de balneis ⁊ termis naturalibus oībus ytalie proprietatibuſqꝫ earū. editus a domino Michae le Sauonarola.

¶ Ad Zanardum cambiatorem reginum tractatus de vermibus incipit feliciter.

Michael ſauonarol

la patauus Zanardo cambiatori re gino ſalutem. Uti proprium eſt ve-re ⁊ ſolide amicitie qua viciſſim te-nemur: quēadmodum tu me fortu nis cōicatis ego ⁊ te maxime dilige bam. Poſtea vero qꝫ induſtria tua amorem nrm: cui more humano ſu peraugeri aliqḋ nequibat: tu ſacri officio aſpſiōe maiorē feciſti: ita vt ⁊ tu quoqꝫ nati mei cura ⁊ charitate ex myſterio diuino pater ſis: te multo magis amaui. Quāobrē meritis tuis cōuenit vt gaudi um ⁊ paſſiones tue eque mee ſint. Itaqꝫ gereno animo qꝫ ſepe ex infeſtatione paſſionis vermiū filiorum tuorū dolore cōficiaris: motꝰ ſum ex dilectiōe tua opē tibi fer re: vt ⁊ tu quoqꝫ: qſi ſuffragia pborū tibi abſunt: poſſis ex me doctus adiumentū aliqḋ natis afferre tuis. Ac cipe ꝗ vir cariſſime aliquarū vigiliarū mearū munꝰ qḋ tibi deſtino: ex ol genere eiuſmodi morborū atqꝫ reme-diorū exceptū cura mea auidius, ꝓlis tue vite remedia-re quātū ars ꝑſtare patiť. ¶ Hūc quoqꝫ tractatū in qn-qꝫ ſecabo capl'a. ¶ In ꝑ qdē de diffinitione vermis cauſ qꝫ ſpēbus diceť inueſtigādo eiꝰ generationis loca. ¶ In 2° ð cāis itrinſecis ⁊ extrīſecis ipſius. ¶ In 3° de ꝑſeruatio-ne corporū a vermibus. ¶ In 4° de cura ⁊ ſignis vniuerſi um. ¶ In 5° de ꝓnoſticis a vermibus ſumptis.

¶ De diffinitione vermis eiusq; speciebus. Cap. j.

Vermis est aial ex putrefactione in vētre caliditate viuificatum generatū. Cuius tres ab auctorib⁹ nr̄is spēs cōiter ponunt. ¶ Prima quorū appellat lūbrici lōgi rotūdi ꝛ graciles: ab aliqs serpentes vel scarabei: siles ramis portulace: q in supiorib⁹ intestinis generant. ¶ Alij lati in intestinis grossis ꝛ iferiorib⁹ nascētes. Ab aliis cucurbitini nominati: q: seminib⁹ cucurbite siles. Uñ pmo iterioꝝ ad instar semini cucurbite: filo vnitus in alterū ꝯiectorū: q ascarides ꝛ buffones fm quosdā dicunt: in grossis fientes itestinis: ꝛ p maxime in colon: ꝛ p oia se dilatātes adeo vt in stomacū cōcurrāt pp altitionē: hoiem ēt mox canine famescere faciētes. Sūt. n. lōgitudine maxima colligati: ita vt retulit mihi qs se copulā. 15. pedū mēsuram emisisse. ¶ Extant ꝛ tertij pui graciles minuti vmib⁹ casei vel aceti siles: q in recto nascūt intestino. ¶ Quorū diuersitas ex humoꝝ ex qbus generant ꝛ locorū in qbus nascitur diuersitate ꝯtingit. Humor. n. ex quo generant est flegma. vt dicet in sequēti cap: quod aliquādo putrescit in intestinis supioribus ꝛ adheret intestino sua vehemēti viscositate: sup: qd nō dominat diuisio ꝛ sepatio ex pte attractionis epatis. Uñ pme spēi vermes generant interdū ad quātitatē cubito lōgioreꝫ. Alii ab humiditate sepata generant: minorata pp epatis attractionē ꝯtinuā ꝛ putrefactionē ꝛ multitudinē cōturbationis fecis velut hi q sunt tertie spēi. Reliqui vero ab humiditate inter has media: sicut qui in colon ꝛ monoculo generant. ¶ Unde sciendū q̄ qdā asseruerunt vermes in monoculo ꝛ colon tantūmodo generari fundātes se sup tertu. A. 16. tertij. trac. 5° 2° cap. Et forasse nō generātur nisi in colon: ꝛ monoculo: deinde spergūtur de latere ad stomacū ꝛ est latere ad anum. Et potest eoꝝ opinio sic colorari: in longaone ꝓpter ipsius rectitudinē latitudinē: ꝛ cōtinuā fecū egressionē generari nō valēt. ergo ꝛc. p3 ꝯsequētia. ꝛ assumptū probatur: q̄ eorū mā stercore depelleretur ante eoꝝ generationē. Similiter neq; i supioribus pp purū nutrimētū ꝛ iputrefactū in illis retētū: ꝛ exiccationē vehemētē illic factā. ergo ꝛc. ¶ Sed lꝫ iste rōnes apparētes sint: tenēdū tñ ē vermes in aliis intestinis generari posse vt declaratū fuit: ꝛ amplius infra declarabit. ¶ Et ad. A. dicendū q̄ nihil aliud voluit nisi q̄ nulli vel valde pauci generantur in intestinis superioribus ꝛ longaone respectu eoꝝ qui in intestinis mediis cōcreant. ¶ Ad rōnes eoꝝ. ¶ Ad primā dicēdū q̄ in longaone generari possunt ꝛ marime cū tēpus secessionis tardat: modica enim q̄nq; ꝓducūtur tēpoꝛis mora. nec cōtinue ex emissione fecū educuntur: cū parui sint ꝛ intestino marime adherentes. ꝓterea fex liquida currēs nō esset apta eductioni ipsoꝝ: immo q̄nq; inuētū est ipsos nō educi medicina solutiua. Jn intestinis supioribus etiā ꝯtingit ipsos generari. sed nō i corpore sano bene regulato: ꝛ hoc vult ratio: sed in nō bene regulato ex parte quantitatis cibi qualitatis tēpore artificio ꝛ ordine ꝯtingere posset in materia ibi existēte corrupto ex qua posset ꝛc.

A Sed circa hoc rōnabilr dubitabit aliqs vtrū cōtingat vermes alibi generari: ꝛ argr̄ p q̄ sic. vermes generant ex putrefactione vt dictū est ꝛ dicet amplius. ergo vbi inuenit putrefactio sufficiens ad vermis generationē: ibi deberet vermis generari posse: sed in stomacho pōt reperiri: ergo ꝛc. ꝯsequētia videt nota cū toto antecedēte. ¶ Scdo ad pricipale. in stomaco generant q̄ sunt magis ꝓter nām q̄ vermis: vt colericitas. eo hoxide. apata ꝛc. ergo ꝛc. ¶ Tertio stomacus ex cōplexione supiori. Tū ex regimine puro. Tū ex peste pōt sili p oia se habere ꝛ disponi sic itestina inferiora q̄ autem eodē modo disponent similes effectus habere poterūt. ergo ꝛc. ¶ Pro isto facit experimētū: iā egros videmus vermes vomē q nō nisi stō gnāri potuissent. ¶ Itē ex aure nō nulli egressi sunt parui q vere alibi tāti ꝛ tales generari nō valuissent. ¶ Pro isto facit etiam auctoritas. G. 1°. aphoris. cōmē. 27. Bene aūt intelligimus in stomacis pueroꝝ ꝛ in intestinis cibos corrupi ꝛ putrefieri. vnde hoꝝ vermiū materia fit.

¶ Ad opp̄m est snia Aristo. 4°. metauro. inqt. Aial nō fit in ipsa digōne sicut qdā auūt: lꝫ in segregatiōe putrescā ꝛ in inferiori vētre: deinde ascēdit sursū. dignū est enim in superiori vētre. vnde Alexāder. ꝓpter qd frequenter in infirmitatib⁹ euomunt. putrefit enī in iferiori segregatū. ¶ Et cōfirmat rōne sic. vermes generantur ex putrefacta segregatione: vt declaratū est ꝛ declarabit: sed hoc nō fit in superiori: verū in inferiori: cū in superiori digerat cibus ꝛ trāsducit i epar virtute expulsionis stomaci ꝛ intestinoꝝ: ꝛ attractione epatis ꝛ ꝓpinquitate mesaraicarū ꝛ partiū nobiliū. ¶ Et cōfirmat idē secundo vbi viget calidū multū d gestiuū humidū determinatū: ꝛ vbi e fortis exiccationis putrefactio nō pōt cōtingere: neq; vmes inde generari cū fiat ex putredinibus: cui⁹ signū: q: eis nutriūtur ꝓducti vt apparet i muscis: ex qbus ꝯcludit vermes in stomaco generari nō posse.

¶ Pro rñsione ad hoc dubiū ꝑmissis q̄ tacta sunt ꝛ dicētur i sequēti cap̄ ponant he ꝯclusiones. Jn stomaco corporis egrotatiui: vel q̄si egrotantis cōtingit: lꝫ raro vermes gnāri posse. Hāc ꝯclusionē ꝓbant auctoritate. G. ꝛ rōnes ad oppositū adducte. vnde Cōciliator dr̄ia. 101. in oībus partibus exceptis vitalibus eos reperio q̄nq; generari. ¶ Scda ꝯclusio. Jn stomaco corporis sani nō contingit vermes generari. Hāc ꝯclusionē ꝓbant auctoritates: ꝛ rōnes post oppositū facte. Rōnes ergo hic inde vadūt viis suis. ¶ Sed ne error ꝯtingat est sciendū q̄ nō oēs vermes q euomunt in stomaco generant: sed q̄nq; vermes ad stomacū de iferiorib⁹ mouentur: ita q̄ ꝯtingit q̄nq; emitti p os ꝛ lubricos ꝛ ascarides: imo q̄nq; etiā emittunt p nares. Et lꝫ qdā existimēt q̄ ignoret locus in quo tales nascātur existimo verisile q̄ in intestinis generati ascēdūt ad stomacū ꝛ p vomitū ad palatū educūtur: ꝛ p anfractuosum nasi meatū ingredientes p nares foras impetuose emittuntur.

¶ Sed queret aliqs in quo dr̄nt hi q in stomaco ab aliis q alibi generant. Et lꝫ vsq; nūc a doctoribus meis nihil cōperiā: cū plurimi eoꝝ opinētur ipsos in stomaco generari nō posse: tñ vt via ad vitatē indagādā reperiatur existimo ꝓbabilr̄ dōm ipsos ab aliqs in q̄ttuor differre loco colore figura ꝛ q̄ntitate. loco p3. colore. q: vt frequētius sunt aliis albiores. nam cum flegma albedini attestet sui nā: ꝛ stomacus sit ei⁹ lacuna. 13°. tertij. ex quo vermes generātur vt dicet: nihilq; vel q̄si nihil colere multiplicet in eo habētis eius colorē variare: ꝓsertim in infantib⁹ ꝛ puberibus: in qbus vt ꝓlm vmes generant: se quit ꝛc. Ad qd ꝯcurrit lac his etatib⁹ sumptū. Alioꝝ vo color nō ita albus est: ꝓpter ꝯtinuā colere trāsmissionē ad intestina ad euigilandū virtutē expulsiuā secum habentis flegma ex quo vermis generat multo plus tingere ꝛ colorare: cū quo tñ stat ipsos: q̄nq; in colore sibi inuicē assimilari: figura: q: siles cucurbitinis: ꝛ forasse vermis cucurbitini appellari deberēt: cū figurā accipiāt a loco in quo nascuntur: stomaculq; cucurbite silis est 3°. tertij tracta. pmo cap. pmo. Et primo colliget. de anathomia stomaci. Quātitate q: maiores sunt cucurbitinis minores lōgis ꝛ paruis maiores. B

C De cauſis intrinſecis ꝛ remotis vermiū. Cap. ij.

C Cauſarū alie ꝓpinq̄ ſeu itrīſece: alie remote ſeu extrīſece. Propinq̄ ſunt. queadmodū aliorū nālium quatuor effi ciēs: formalis: finalis ꝛ materialis.

Efficiens duplex: pticularis ꝛ vniuerſalis: particularis eſt caliditas ſpūalis ex putredine ↄſurgens. vnde tertio affo. allega. cōmē. putredo ſola nō eſt ſufficiēs generarī aī. ſed calore ſufficiēte indiget. De vli vō cū magna reperiatur cōtrouerſia inter Platonē Ariſto. ꝛ alios: cuȝ locus h̄ nō ſit hu9 diſputationis. Dōm cū Ariſto. ꝙ cā vlis eſt agēs nāle ꝙ mediate caliditate putredinali cōcurrente etiā ſupceleſti: ſic eaȝ māṁ diſponit: vt de eius potentia educatur forma vermis: que eſt eius anima: ex quo ſeqtur que ſit eius formalis cauſa.

Finalis ſilr eſt duplex vlis ꝛ pticularis: vlis ē mūdi cōplemētū ꝛ ordo: mūdus.n. vt ſit cōpletus ꝛ ordinat9 oēm ſpēm reqrit: pticularis vō eſt: qꝛ nā de poſſibilibus facit ꝙ melius eſt. 2. phicoꝝ: cū ergo in īteſtinis repiaṫ mā putrida, ex q̄ aptus eſt vermis generari: melius eſt vt ex ea ꝓducat aī. q̄ȝ ipſam ſue putredini relinquat. C Itē ōmes in pauca quātitate generati: ita ꝙ corpori nō inferatur nocumētū ſunt iuuatiui: īmo cū ex putredine ſint ex putredine nutriūtur velut muſce ꝛ ſilia. vñ inteſtina a talib9 mūdificāt: ꝛ cū eis educunṫ. vñ corpus purius relinquiṫ. Et ꝓpter ſimilē cāȝ create ſunt muſce ꝛ cimices ꝛ hu9 genera vermiū: vt mūdū ab aliqbus putredinib9 q̄ in aere ꝛ terra ſunt purgēt ne tales bobus ꝛ alijs vtilioribus animalib9 nocumētū inferāt.

D C Sed ſtatim diceret aliq̄s videtur ꝙ multo melius foret vt natura illam māṁ ſue putredini relinqueret q̄ȝ ex ea vermes generarētur: cum multa mala accidētia: vt epilenſia mania tremor cordis karabitus colica ꝛc̄. ex eis corpora incurrāt: vt. 16°. tertij. allega. cap. Eaqȝ nō rarū morti exponanṫ. C Itē natura trāſmittit colerā rubeā ad inteſtina ad abſtergēdū ꝛ mūdificāduȝ viſcera a ſuis ſupfluitatibus vt tactū eſt: que hu9 putridam māṁ educeret: ꝛ cū minori corporis nocumento. ergo ꝛc̄. C Pro his dōm ꝛ ad pmū loquendo abſolute ꝙ melius eſt ꝙ nā ex tali materia putrida ōmē generet q̄ȝ ſue putredini relinquat: cū animatū ſit inaīato digu bilius. Sed loquēdo reſpectiue dico ꝙ ſi in parua quātitate generanṫ: vt dictū eſt paulo ante: melius eſt ipſos ex tali mā generari q̄ȝ ꝛc̄. vt. A. 16. tertij. pmo cap de anothomia inteſtinoꝝ: ſed ſi in magna quātitate generanṫ. tūc deteri9 eſt ꝛ hoc ī reſpectu ad corpus: cū qñqȝ ipſm ad pnicie ducāt ex quo ſequiṫ: ꝙ eius finis eſt iuuatiuus: ꝛ ēt nocitiuus vt ēt ſenſit Cōciliator allegata differētia. C Ad aliud dōm: ꝙ lȝ nā colerā rubeā trāſmittat ad iteſtina ꝛc̄. nō tñ ſemp trāſmittit: vt in ictericia citrina. C Itē qñqȝ mā eſt viſcoſa adherēs quā colera nō eſt ſufficiēs ſecū trahere. vñ remanēs putreſit.

Cauſa materialis eſt duplex extrinſeca ꝛ intrinſeca. Intrinſeca ē humiditas flegmatica inſipida alba ꝛ viſcoſa in vnum cōdenſabilis ꝛ cōpactibilis: quadā putrefactione putrefacta: nō tāta quāta eſt putrefactio mäe febrilis ꝛ apoſtematis. Nā talis nō eſt animatiōi apta: vt. 4. methauro: ꝙ ēt hac via inueſtigari hȝ: qꝛ humiditatū q̄ in humanis ſunt corpore alia ſanguinea: alia colerica: alia melancolica: alia flegmatica. Nō qdē ex ſanguine generātur. pmo ꝓpter neceſſitatis ipſius ꝓ nutrimēto ꝛ augmēto mebroꝝ carnoſorū ꝛ radicaliū: ſcdo ꝓpter amicitiaȝ ipſius ad nāṁ. nam ipſum cuſtodit reclauſum in venis tanq̄ȝ theſaurū. tertio qꝛ nō venit ad loca generationis ipſoꝝ. ꝙ ſi cōtingat ipſum fluere: tunc emittitur celeriter ꝑ ſeceſſuȝ: aut ↄuertiṫ in apoſtema: vel in putredinē vergēte ad nāṁ colere illoꝝ pnicatiue. Unde Hyp. 6. afforiſmo. Si in ventrē ſanguis effundaṫ neceſſe eſt in ſaniē ↄuerti. Neqȝ ex colera rubea cū ſit amari ſaporis. nā ſapor amarus ↄtrarius eſt generationi ꝛ conſeruationi ipſoꝝ. C Itez talis eſt calida ſicca ignea: ex tali enim nihil generaṫ vel nutriṫ. 2. de generatione animalium. Neqȝ ex nigra cū ſit ſicca valde ꝛ frigida: putrefactioni ſpumoſe inepta: ꝛ ad māṁ ꝛ ad alimētū ipſoꝝ: cum multū appareat remota ab eoꝝ naturis: cuȝ ergo ex his tribus generari nō poſſint: ſeqtur neceſſario ipſos ex humiditate quarta generari q̄ eſt flegma vel flegmatica materia putrida ꝛc̄. vt dictū eſt: ad qđ cōcurrit color eoruȝ. Nā vt viſu apparet albedine flegmatica participāt. Cōtingit tñ qñqȝ alios alijs minus albos fore: īmo q̄ſi citrinos. ſilr qñqȝ rubei videnṫ: qñqȝ q̄ſi nigri: cuius diuerſitatis cauſa cōtingit ꝓpter cōmixtionez flegmatis cū ſanguine: colera rū. vel nigra. vnde horū colorū varietas ↄtingit. Qꝛ ſint ex flegmate ēt eoꝝ tactus manifeſtat: ꝛ nutrimētū cū ex humiditate flegmatica nutrianṫ.

C Ex qbus īferṫ pmo vermes magis generari in etate īfantie ꝛ pueritie q̄ȝ in alia etate. Pȝ correlariū: qꝛ in talibus etatibus corpa multiplicāt plus flegmaticas materias ꝛ indigeſtas: ꝓpter cibos qbus vtunṫ ꝛ eoꝝ īgluuiē. ad qđ cōcurriṫ ꝙ calor in eis magis ebetatus ē nō potēs ipſas reſoluere queadmodū in alijs: ſed bñ aiare. vñ remanētes putreſcūt: ꝛ vermes inde generanṫ. E

C Inferṫ ſcdo. ꝙ magis generanṫ poſt biēniū: qꝛ ꝛſi ante biēniū adſit materia multa cū lacte nutrianṫ q̄ eſt mā vmiū aptiſſima: tñ qꝛ calor in eis eſt hebetatus multuȝ ꝙ eſt agens pncipale hinc eſt ꝙ in eis nō multiplicanṫ: queadmodū in ſequenti etate: in qua calor diſſolviṫ ab humiditatibus ad quod cōcurrit ꝙ eo tēpore incipiūt vti cibarijs groſſioribus ab eis nō bñ digeſtibilibus. vnde ꝛc̄. C Et ſi dicaṫ cōtra plures videmus mori ante biennium q̄ȝ poſt: qđ cōtingere non videṫ niſi ex eoꝝ maiori multiplicatione. ergo ꝛc̄. C Pro iſto dōm: ꝙ dato ꝙ ita ſit: illud tñ non contingit ex multiplicatione maiori: ſed ex debilitate virtutis maiori. vnde poſt biēniuȝ pluries ꝛ magis infeſtāt vſqȝ ad quinquēniū: illas tamē maiores infeſtationes ꝛ frequentiores melius ex virtutis fortitudine maiori tolerant: propter quod non ita moriūtur ꝛc̄. Et h̄ fortaſſe fuit mens. A. 16. tertij. tractatu. 5. cap. pmo. §. illo. Et aſcarides ſm plurimū generantur in eis qui ſeparanṫ ab etate infantie. Ex qbus ſequitur ꝙ in nouiter natis vermes generari non pñt: ꝛ hoc ꝓpter nimiā ſui caloris ebetationē: vt. G. 3° affo. allegato cōmēto. C Inferṫ 3° ꝓbabilr vermes alijs paribus minus generari in iuuētute. ꝓbaṫ. qꝛ ī iuuentute multiplicaṫ colera gñationi eoꝝ inepta vt ſupra. C Item eo tēpore fiunt exercitia fortia: ꝛ calor fortis eſt. vnde tales humiditates reſoluunṫ: ad qđ cōcurrit eoꝝ optima digō. C Infertur 4°. ipſos plus ī ſenectute q̄ȝ in iuuētute: ꝛ minus q̄ȝ in pueritia multiplicari. pma pars ꝛ ſecūda correlarij pȝ ex pcedētibus. C Sed diceret aliqs ↄ. F Iuuenes ſunt magis ī ordinati valde q̄ȝ ſenes: ꝓpter qđ in eis multiplicaṫ flegma crudū indigeſtū qđ eſt materia vermiū: ꝛ calor potētior ad animādū. g ꝛc̄. C Confirmaṫ: qꝛ in ſenibus mltiplicaṫ humiditates nitroſe q̄ nō videnṫ cōueniēter materie: ſed indiſpoſite magis generatiōi vermiū: cū materia ex qua generanṫ ſit īſipida: vt dcm̄ eſt. g ꝛc̄. C Itē experientia videmus iuuenes ſenibus frequētius incurrere. C Pro iſto ēt facit auctītas A. 16. tertij. tractatu. 5. pmo caplo. Et aſcarides ſȝ plurimū gñanṫ in eis q ſeparanṫ ab etate īfantie: ſed tamen

doꝝ plurimi cū infantibus: deinde cū adoleſcentib⁹: ⁊ minus: anſ in ſenibus. Adhuc pꝫ qd dicendū intelligēti. ℭ Inferſ.5⁰ ipſos alios paribꝰ plus in femellis q̄ꝫ in maſculis ꝯcreari: pꝫ ex dictis. ℭ Inferſ.6⁰. maſculos flegmaticos plus aliis vermibus abundare. vñ ⁊ cōmuniter dicimus cū videm⁹ puerꝝ albū molē ſatis carnoſuꝫ. hic puer ſacculus ē vmiū. vñ ⁊ bruni a vmib⁹ ſaluiores ſiūt.

Cauſe extrinſece ſeu mediate ſūt cibi lenes viſcoſi: ſicut triticū: faſcoli: fabe: lac: caſeus: ⁊ precipue recens: ⁊ generātia hūores crudos aquoſos indigeſtos: vt olera hūida: carnes crude: herbe viſcoſe: fructus ⁊ p̄cipue aquoſi: vt poma: perſica: pruna alba ⁊ rubea magna: ⁊ breuiter quāto aquoſiores tāto deteriores: vt ceraſa ⁊c̄. Et quecunqꝫ paſtilia vt lunedi: macharones ⁊ huiuſmodi. Repletio nauſeatiua: coitus ſupfluus ⁊ īmediate ſup cibū factus. Et vniuerſaliter q̄cunqꝫ habentia virtutē digeſtiuā debilitare ⁊ impedire: vt inordinata ciboꝝ aſſumptio. ⁊ ſilr potus inordinatus: immoderatū exercitiū: ⁊ balneatio poſt comeſtionē: ⁊ balneatio cum aq̄ calida: ⁊ ſimilibus. ℭ Et credens tibi magis cōplacere hic ſeriatꝫ ſubſcribā ſimplicia quedam generationi vermiū aptiſſima. Triticuꝫ coctū vel crudum: panis azimus: vinū rubeuꝫ groſſuꝫ: faba: faſcoli: lenticula: cucurbite: folia cauliūꝫ in eſtate: rape: ⁊ apates: cepe: carnes porcine: bouine: vaccarū: anatum: cigni: anſerine: capreolīe: leporine qualecūꝫ: auium in aquis degentiū. Omnia interioꝝ genera. Epar: inteſtina: cerebrū: pinguedo: piſces precipue tince: ⁊ aliꝫ aſſoſi: vua immatura: pruna rubea magna alba: poma dulcia ⁊ citria cruda: ⁊ imatura deteriora: pira: neſpile: iuiube: citonia cruda: pepones: cucumeres: anguríe: fungi: glādes: caſtanee: auellane recētes: nuces: lupini imagini diſcolorati. Plura alia h̄ notari poſſent: ſed tibi nūc h̄ que ſunt in vſu magis pauca ſufficiant. ℭ Ad generationē vermiūꝫ maxime adiuuāt venti preſertim ſeptētrionales. nā cum tales frigidi ſint valde habent virtutē multum debilitare: ⁊ precipue in pueris ſe ab his nō tuentibus. vnde virtute in eis debilitata male celebraſ digeſtio: quare in eis multiplicatur vermiū materia. Et ſi in eis geniti ſunt commouenſ q̄ꝫ primū: q̄ꝫ aerem frigidū ⁊ frigus fugiētes corpus perturbant: propter quā cām exiſtimo pueros baſſanēſes a vermibus tā frequēter moleſtari. ℭ Ad eoꝝ etiā multiplicationem non parum facit tēporis conſtitutio. Nam in autumno generanſ valde: q̄a autumnus ⁊ ſi ſit frigidus ⁊ ſiccus: quia tamen eſt tēpus inordinatū: ⁊ debilitās calorē naturalē 3. afforiſ. commento. xj. vnde indigeſtiones multe fiunt ⁊ humores crudi multiplicanſ que eſt cauſa generatiōis vermium. Ad q̄d concurrit q̄ p̄ceſſit tempus fructuū ex quibus generati ſunt humores multi flegmatici indigeſti ⁊ aquoſi. ℭ Vere etiā generanſ: q̄ꝫ cū hyeme corpora multo repleanſ cibo: rationabile eſt vt multis abūdent ſupfluitatibus: que cum hyeme latitent ſuperueniēte caliditate veris cōmouenſ: ⁊ a caliditate alteranſ ⁊ putrefactioni diſponentur cū calor naturalis etiā propter caliditatē exteriorem debilitetur: quare ſit impotētior ad huiuſmodi humiditates regulandas ꝓpter q̄d putreſcūt: ex quib⁹ vermes non pauci generanſ.

ℭ De p̄ſeruatiōe corpoꝝ a vmib⁹. Cap. iiij.

A PReſeruatio corporū a vermibus duab⁹ reb⁹ completur. vna per adminiſtrationē debitā ſex rerum nō naturaliū. Altera per debitā rerū medicinalium adminiſtrationē.

Res vero nō nāles ſunt ſex: vt p̄ma p̄mi. cap. aer cib⁹ ⁊ potus. Somnus ⁊ vigilia: motus ⁊ quies: inanitio ⁊ repletio: ⁊ animi accidentia: de quibus ſeriatim dicendum. primo de aere.

ℭ Fugiant aerem frigidum ventoſuꝫ precipue ſeptētrionalem. Eligant aerē temperatuꝫ ſimiliter potius ad calidum q̄ꝫ ad frigidū: ⁊ ad ſiccum magis q̄ꝫ ad humidū declinantē. Et quia in pueris difficile foret hec ſeruari. ideo rectificetur aer eis in domibus ⁊ cameris: vt accendatur ignis in camera cuꝫ lignis iuniperi: aut cedri: aut ex lignis perſici: aut ex quercinis ſiccis: ſup quo ponantur ad comburenduꝫ abſinthium: folia perſici: vel folia perſicarie: cortices citri: radicis granatoꝝ: ⁊ cortices eorū: radix filicis: edere: ⁊ alia q̄ꝫ plurima que diligēs ſcrutator in ſequenti capitulo pernotabit. Confert iuuamēto maximo ſuffumigiū factum ex myrra: ⁊ aloe: vel abſinthio: vel cortice citri: nūc ex vno eoꝝ: nūc ex plurib⁹: vt magis placebit. vnde volētes pannos a tineis cuſtodire imponūt eis corticem citri: vel abſinthium. Similiter volentes brolia ſeu viridaria cōſtruere circa pedes arboꝝ abſinthiū ſemināt ne a vermib⁹ edanſ.

ℭ Cibi a quib⁹ ſe cuſtodire debent in precedenti capitulo ſcripti ſunt. Sed eis cōuenientes ſunt cibi calidi ⁊ ſicci: in quibus nō eſt viſcoſitas: ⁊ in quibus eſt abſterſio: vt aqua ciceris ⁊c̄. Et cibi in complexione temperati: ⁊ qui ſubſtantiam habent mediocrem: non tamen teneraꝫ vt facile corrumpantur: neqꝫ duri vt repugnēt digeſtionī quales ſunt hi. Panis frumenti bene coctus ⁊ ſū mētatus conuenit etiam ſumere ante menſam tres vel duos bolos panis furfurei cum carui cimino vel aniſo ꝯfecti. ℭ Carnes vituline arietine caſtrati: frācolīe: turdoꝝ. ℭ Herbe. blitis que ⁊ ſi ſit ſtomacho mala: tamē a proprietate valet: quare ſumatur ꝑ ea in parua quantitate addita altera herbarum que ſuam malitiam corrigat: vt menta: ⁊ ſic de ſingulis. Saluia: portulaca: betonica: carnes pulinꝫ galinarū caponū. Edine agneline p̄terium aſſate perdicū: coturnicū iuuencharū auiculaꝝ paruaꝝ in arborib⁹ pratis ⁊ fructigeſis degentiū: ſummitates caliuꝫ ſin hyeme ⁊ brodiū eorum: ruta: latuca: calamentū: roſmarinus: borago: ſcariola nouella: endiuia: petroſelinū feniculus: menta: origanum: marubium: tanacetū: ſandonicum: aniſum: maiorana: yſopus: ſerpillus: ſaturegia: pulegium: abrotanum: leuiſticus. Que cocte comedi debent. Ex quibus induſtrie ſue coquus fercula q̄ꝫ plurima componere poterit. Et tortellos cū farina tritici ⁊ vitello ouoꝝ facere. ℭ Et inter agrumina aleū coctum ⁊ cruduꝫ: ⁊ ſcalone crude: ⁊ ſimiliter cocte porrū: ⁊ melius eſt coctū duabus aquis. Et ſimilia agrumina ſtomaco nocēt: q̄ꝫ tum a proprietate ⁊ cōplexione manifeſte ꝓhibent generationē vermiū: ⁊ generatos interficiūt: hinc laudanſ: ſed tñ denſ in parua quātitate ⁊ cū cautela: ⁊ ante menſam. ℭ Confert etiā ferculū ex brodio cicerū rubeorū in quo buliant radices feniculi ⁊ petroſelini. ℭ Item panatella ex brodio carniū iam dictarū cū qua buliant radices iam dicte: ⁊ cū vitello ⁊ abſqꝫ. ℭ Itē ferculū ex radice petroſelini vitello oui: pane cōtuſo: addito pauco caſei veteris: ⁊ pauco croci: ⁊ p̄cipue adultis. ℭ Itē panatella cū oleo cōi ⁊ pauco croci optima p infantibus. ℭ Item denſ tortelli ante menſam ex ſandonico farina ordei: vitello oui in oleo cōmuni cocti ter ad min⁹ in hebdomada. ſimilr ex marrubio: vel aliis de quib⁹ ſupra. ℭ Et in ferculis vti pōt pipe p̄cipue hiemali tēpore: i eſtate vo cinamomo aut canella ⁊ in tēperata quātitate. ℭ Et cū carnib⁹ ſuis vti pōt h̄ ſalſamento. Aleuꝫ cū pipe: petroſelino mēta ⁊ aceto. ℭ Et fruct⁹ quibus vti pōt ſunt. Oliue ſalite maxime ante menſam. Medulla oſſis pſici: dactuli: paſſule: amigdale dlces: pineoli: ꝯtōia aſſata: ficus ſicce: poma in paſtā cocta: amig

dale amare: pbiſtici: vua bene matura: nuces ſicce. de q̇bus. A. ſcdo canon. Multus vo vſus eī educat vermes puos ꝛ aſcarides. Et ſerapio de nuce ꝛ auelana. Et quādo ex eis amplius comedit expellūt aſcarides. Quia tamen difficilis digeſtionis exiſtant: debēt ſapiētes matrone ſepe ꝛ in modica q̄ntitate pueris ſtrie bole facere. Nota tamē q̄ vſus boloꝝ in infantib⁹ eſt cauſa indigeſtionū multaꝝ: que ſunt vt ſupra cauſe vermiū generatiue: q̄re cum cautela ꝛ prudentia ſunt adminiſtrādi. ¶ Sit eius vinū rubeū clarū: ſm̄ patauos gorētuz: ſi poſſibile eſt auſterum nō potēs multū nec nimium debile: ne ſtomaco noceat: ſed inter hec mediocre: ſʒ aliter pueris: aliter adultis vt tua prudētia bene nouit: pueris nāq̄ debilius dandū eſt. Et ſi tale haberi nō poſſet: ſʒ ſolū nigrū aut album: laudo magis albū ſubtile attenta ſemꝑ eius mediocritate: vinū nāq̄ nigrum groſſuʒ eſt indigeſtibile multū: propter quod ſtomacus eo nocet: ꝛ eſt cauſa multiplicationis humorū crudorū. ¶ Itē ſi eſt potens quale eſt vinū gropellū baſſanenſe: vltra hoc q̄ difficile digerit ſua caliditate reſoluit virtutē naturalē: quare facit in pueris humores crudos indigeſtos nō paucos multiplicari: ꝑpter quā cauſaʒ extimo pueros baſſanēſes: ita frequēter ꝛ grauiter a lumbricis agitari. Laudat etiā vinū maluaticum: q̄ ſua qualitate manifeſta opponit generationi vermiū. ſecūdo ſua proprietate cordiale exiſtit: quapropter virtus vitalis cōfortat ꝛ ꝯfortata iuuat naturalem. ¶ Item de facili in ſpūm conuertit cuʒ ſit nature nimium amicum. Unde credo multū his auxiliari: qui nō febricitantes a vermibus moleſtant. Datur tamen cum oleo oliue cōmuniter ꝛ indifferēter pueris habentibus vermes ſiue febricitent ſiue non: ꝛ indubie auxilium affert vt experientia manifeſtat: laudo magis ipſum dari limphatū ente febre cum oleo violaceo: aut onfancino qđ ſua ꝑprietate v̓mes necat. Et doſis ē vini maluatici ab. ℥. ſ. vſq̄ ad. ℥. i. ſ. ꝛ pro qualibʒ. ℥. vini ponat. ʒ. i. olei violati. Et detur mane.

¶ Pueroꝝ ſomni ꝛ vigilie ab ipſa natura regulant. Sed in adultis debet vtrūq̄ temperari.

¶ Motus ꝛ quies pueroꝝ etiā difficile normiçari poſſunt: ſed eligibilius eſt vt poſt cibum imediate non moueantur: quēadmodū in adultis qui quiete ꝛ motu temperato vti debent.

¶ Fugiant inanitionē ꝛ repletionem. nam vnū per viam aggrauationis: alteꝝ ꝑ viā reſolutionis v̓tutis digeſtiuā debilitaret. vn̄ vermiū mā cauſaret. Habeāt venturis beneficiū bis in die: ſi poſſibile eſt. Abſtineāt a coi ꝑcipue poſt repletionem: vt dictum eſt.

¶ Omnia deponant accidētia que virtutē habent debilitare: vt ira nimia: triſticia ꝛ huiuſmodi: ꝛ gaudeāt ꝓ poſſe. Hec ſub breuitate pertrāſeo: quoniā ꝛ ſi dilectio pueroꝝ tuoꝝ cauſa fuerit vt in hac mā ſcriberē in q̄b⁹ h̓ attente obſeruari nō poſſunt: volui tamē deo iuuāte: ꝛ ad adultoꝝ vtilitateʒ hec pauca notare: vt ꝛ tuis puberib⁹ in duriori etate proficiant.

Per adminiſtrationē reꝝ medicinaliū corpa altero modoꝝ gubernari hn̄t. vno per ea q̄ interi⁹ ſuſcipiūtur. Alio per ea q̄ extrinſecus applicant. Ea vo ſi que intrinſecus recipi debēt: ſunt ſuffumigia: potiōes: pillule: confectiones pulueres electuaria ꝛc. ¶ Suffumigium ſit ex mirra aloe abſinthio cortice citri interdū ex lignis lauri bis ſaltē in hebdomada. ¶ Potio de qua ſumere debēt bis in hebdomada vel ter in autūno vere ꝛ interdum in eſtate ſuſpecta. ℞. aque abſinthij. ℥. iiij. aque graminis. ℥. iij. vini granatoꝝ. ℥. j. ꝛ hoc tēpore frido. tēpore vero calido ſunt partes. ij. aque graminis. ʒ⁹ abſinthij.

Doſis in pueris eſt ab. ℥. i. vſq̄ ad. ℥. ij. in adultis vſq̄ ad iiij. ꝛ exhibeat mane: ꝛ ſi poſſunt dormiāt poſt aſſūptionem eius parūper. Et die q̄ faciūt ſuffumigiū nō potēt aquā: ꝛ quādo bibūt ꝛ quo: nō ſuffumigent. ¶ Pillule quaꝝ vſus interuallatus a generatiōe vermiuʒ ꝑſeruat: quaꝝ deſcriptio colligit. 17. cōtinentis. ℞. aloes ptes. ij. mirre croci. an̄. ptē. i. cōficiant cū vino maluatico. doſis eaꝝ in pueris eſt a granis. v. vſq̄ ad. ℈. j. in adultis a. ℈. ſ. vſq̄ ad. ℈. ij. ¶ Cōfectio ad h̓ maxime valēs. ℞. perlarū ſeu margaritarū. ʒ. ſ. reubarbari torrefacti ſantoline ſiue ſemētine. an̄. ʒ. j. terre ſigil. cornu cer. vſti. an̄. ʒ. ſ. çuccari optimi. lib. j. ſ. ꝛ cū aq̄ roſ. fiāt formule parue. ʒ. ij. ꝛ accipiant adulti formulā vnā. Infantes mediā. Ex quibus pulueribus cōficias electuariū vtile. ¶ Puluis maxime apud nos cōis. ℞. ſemētine. ʒ. ſ. in pueris. in adultis ʒ. j. cū melle: q̄nq̄ cū vino dulci det ſummo mane: ſʒ tpe calido det cuʒ aq̄ graminis ꝛ pauco çuccari. ¶ Puluis alius optimus. ℞. çedoarie. ʒ. j. boli armeni. ʒ. j. ſ. ō quo det: vt dcm̄ ē. Et per pueros intelligo in pn̄ti q̄ ſunt ab annis duob⁹ vſq̄ ad annos q̄nq̄: ꝛ ꝑ adultos q̄ ſunt ab annis q̄nq̄ vſq̄ ad. 9. vl. 10. Et per infantes illos q̄ ſunt ab āno vno vſq̄ ad duos: q̄b⁹ debet doſis minor in proportione ipſoꝝ ad pueros: q̄ eſt puerorū ad adultos: ꝛ cōſimiliter velis imaginari ſuo modo de iuuenib⁹ ꝛ ſenibus quo ad doſim eis conuenientez: vt quia maior eſſe debet q̄; in adultis ꝛc.

¶ Illa vero q̄ per exterius applicari pn̄t ſunt ſuſpēſiōes: ſacculi vnctiōes balnea vt collis puerorū ſuſpendantur lupini ſicci ꝛ bn̄ maturi: fruſtū çedoarie: aut diptami: coralus rub. optimus: de ſuſpēſionibus breuium dicet infra. ¶ Fiat ſacculus ex abſinthio: menta: roſis: corallo rub. aloe: ꝛ puluere diptāi: qui occupet continue locū medium inter ſtōm ꝛ vmblicum amplectēdo vtrūq̄ extremū. ¶ Unctio ex q̄ cōtinue dei auxilio iuuamētū inueni nō puū. ℞. olei maſticini: citoniorū: ſpice: mirtelle. an̄. ℥. j. olei abſinthij: amigdalarum ama. an̄. ℥. ſ. maſticis gariofiloꝝ lambruſce mēte coraloꝝ rubeoꝝ aloes epatici boli armeni. an̄. ℥. ſ. cere qđ ſufficit de qua puerorū matres debēt tēporib⁹ ſuſpectis eoꝝ ſtomacos iniūgere de ſero cū vadunt dormitū vel mane cū ſurgūt ſemel in die cōfortat ſtomacū mirabilr̄ ꝛ v̓miū generationem ꝓhibet. ¶ Balneū. ℞. aq̄ ciſterne in q̄ buliāt aliq̄ ex herbis iam dictis in qua puer aliquāto tēpore teneri debet: ꝛ ſit interuallatū valde vt in hebdomada ſemel: ꝛ de his h̓ pauca ſufficiant.

¶ De ſignis ꝛ cura vermium. Capi. iiij.

S**ignorum** quedā cōia: q̄dā ꝓpria Cōia ſunt curſus ſaliue ꝛ hūectatio labioꝝ in nocte. Et eorum exiccatio in die: ꝓpterea q̄ caliditas expādit in die ꝛ coartat in nocte. Cū g̓ ſpargit caliditas attrahit humiditas cū ea: quare vermes incurrūt famē ꝛ attrahunt a ſtomaco: q̄re exiccat ſupficies continua eiꝯ ex ſupficie oris ꝛ labij: ꝛ adiuuat ad exiccanduʒ aer exterior: quare laborat infirmus in hūectando labium ſuū cū lingua. Et q̄nq̄ accidit eis rixa. Et horribilitas locutionis. Alienatio ꝓpter eleuationē malorū vaporū ad cerebrū. Unde incurrūt accidentia karabitum: niſi q̄ non colligūt pilloſ: neq̄ patiuntur ſodam. Accidit etiā eis ſtridor dentium precipue in nocte: ꝛ plurib⁹ horis ſunt quaſi maſticātes aliqđ: ꝛ appetunt extrahere linguam. Et accidit eis ſaltus. Tremor. Et clamor in ſomno. Et agitatio forme. Et ira aduerſus eū q̄ euigilat eos. Et accidit nauſea. Uomitus. Et triſticia ſuꝑ cibuʒ. Et interſecat vox. Et debilitat pulſus. Et egeſtio eorum ſm̄ plurimū dura. Caſus ꝛ appetitus. Et accidit eis ſi-

tis aquas nõ ſatiant. Et qñq; cõtorquẽt ac ſi foręt epilẽtici. Et qñq; euomũt eos hora ſitis: ⁊ diuerſificant in colore. Et ſimilr oculi eoꝝ vnde lucẽtes fiunt. ℂ Itẽ ſub oculis eſt color plumbeus. Et quãdoq; inflant ventres eorũ ſicut hydropicoꝝ. Et in mltis dũ dormiũt ſpumã ab ore emittũt. Et qñq; ſudãt ſudore frido. Fetor oris. Uẽtris gurgulatio gutte ſanguis pſſãt⁹. Palor faciei. Nota tñ q̄ pluria hoꝝ in corpe alicui⁹ pueri appere potuerũt: in quo tñ nõ erũt vermes: vt mãe putride colerice que faciẽt alienationẽ punctionẽ in inteſtinis: tortionẽ grauitatẽ vomitũ caſuz appetitus ſitiz: ⁊ ſic de alijs. ⁊ ĩõ diligẽs medicus dʒ notare tps pteritũ ⁊ pſens cibaria qb⁹ vſus eſt ⁊ vtit: ⁊ de alijs hmõi: ãte vermes gñare.

Signa propria lõgoꝝ ſunt: q: hñt cõmotionẽ eris ſtõaci: ⁊ mordicationẽ ipſi⁹ cũ pũctiõe ei⁹. qð ſequit ſpũ ⁊ difficultatẽ deglutiẽdi ⁊ caſuz appetit⁹ ſm plurimũ: ⁊ nocumẽtũ ex cibo ⁊ lubricitate: ⁊ qñq; nocẽt pulmoni ⁊ cordi: ⁊ qñq; accidit tuſſis ſicca ⁊ tremor cordis diuerſitas pulſus friditas corpis ⁊ ſunt ſomn⁹ ⁊ exiccatio nõ ſm ordĩnẽ pruritus nariũ intuit⁹ palpitatio aptio ocſi declinãtis ad clauſionẽ: qñq; rubẽt eoꝝ ocli: qñq; offuſcant: qñq; tẽdunt vẽtres eoꝝ ⁊ fiũt hydropici: qñq; accidit flux⁹ vẽtris.

ℂ Latos habẽtibus ſm plm appetitus multiplicat: qm̃ ſm plurimũ a ſtomaco elongant: quare nõ nocẽt ei: ⁊ rapiunt cibũ: ⁊ mouent tẽpore famis motu nocente debilitante virtutem: ⁊ ſunt cũ punctione ⁊ grauedine incidẽte in eo qð ſequit vmblicũ ⁊ citrinat eoꝝ cutis.

ℂ Paruos aũt ſignat pruritus ani ⁊ inſepabilitas cõmotionis ad ipſuz: ⁊ quãdoq; adeo fit fortis donec accidit ſincopis: ⁊ habens eos inuenit ſub hypocundrijs ſuis: ⁊ dorſo grauitatem.

ℂ Signa eoꝝ q ſunt in ſtomaco ſunt grauitas ſtomaci: corroſio eius eructuatio habens fetorẽ vermiũ: nauſea freqũs ſubuerſio: vomitus cũ quo egrediunt: mordicatio oris ſtomaci: tremor cordis frequẽs: febris: ſitis aq̃ non ſatiatur deiectio appetitus ipoſitio digitorũ in ore ad extrahẽduz aliquid: caliditas magna ſupra ſtomacũ: anhelitus frequẽs ⁊ magnus: punctio cũ exclamatione vehemẽti: ac ſi forficibus pungeret: ⁊ multa alia que ſupra de lũbricis dicta ſunt. Exitus tñ eoꝝ ſimilr ⁊ aliorũ ſunt ſigna ppria ⁊ infallĩbĩa.

Cura vermiũ diuina gr̃a iuuãte q̃tuor perficit. pͥmo regimine debito. 2° eorũ interfectione. 3° euacuatione ipſoꝝ. 4° eoꝝ corrigendo ſeua accñtia. ℂ Primã rem complẽt cib⁹ ⁊ potus rectificati ſm cauſe contrarietatẽ: ⁊ digeſtioni complende opʒ vt ſint cibi ſubtiles facilis digẽnis ⁊ boni chimi: q nõ corrũpant calidi ⁊ ſicci nec viſcoſi: vt dcm̃ eſt in pcedenti caplo. Uñ q: vt plurimuz in eis proſternit appetitus ⁊ precipue in habẽtibus longos: ⁊ hos qui in ſtomaco generantur: ne eoꝝ virtus cadat conſulo ſuccurrendum fore cum frequẽti adminiſtratione cibi. Tũ etiaz vt vermes habeant qð ſugere: ne nutrimento deficientes ſeua inducant accidentia: laudo. n. vt exhibeat brodium pulli cocti in aqua ſublimatiõis graminis aut abſinthij: vel pro pauperibus ſimul ponatur gramẽ ⁊ ſiligo ad decoquendũ pullũ. Hoc idẽ de alijs carnib⁹ intelligas ſupra in 3° caplo enumeratis. ℂ Itez tempore frigido dari debet brodium pulli cocti cuʒ aqua decoctionis aniſi: vel feniculi. ℂ Similr: q: vt plurimũ a ſiti nõ ſaturant dentur hi⁹ brodia cum pauco vini limfati: ex ſit vinũ: vt ſupra. ℂ Itẽ fiat diſtillatio pulli vł galline: ⁊ impleantur corpora ipſoꝝ gramine ſiligine ⁊ aniſo ſpẽlr tẽpore calido: frigido võ mẽta ſandonico ⁊ ſemine caulis. ℂ Itẽ fiat contuſum ex pullo gallina: vel alijs carnibus cũ rebus alterãtibus faciẽtibuſq; ad vermiũ mortificationẽ de quibus dcm̃ eſt: ⁊ copioſe ſatis infra dicet. ℂ Item ponant cicera rubea in aceto dimittent per. 10. horas: ⁊ ex eis cũ pullo: aut alijs carnibus fiat ferculuz: vel panatella: vel contuſuz: vel aliud vt diligens matrona facere conſueuit. ℂ Item panatella cũ oleo onfancino: ⁊ pauco croci ſi non adeſt febris intenſa. ℂ Item ex herbis iaz dictis fiant fercula. Oua ſorbilia recentia cocta in aq̃ in qua bulierit gramẽ: aniſum: ciminũ: ſũt maxime conueniẽtia: quia ſic cocta omnẽ intentionez in ſe recipiũt. ℂ Unũ tamẽ ſciendũ eſt q̄ habentes vermes debent cibari bona hora ne nutrimentũ ſubtrahat eis ⁊ conuertant ad inteſtina ⁊ mordicẽt ⁊ corrodant ea. Nã vt dicit. A. Quidam dixit ei ſe vidiſſe eos perforaſſe vẽtrez quod apud ſe maximũ reputat. Ego tamẽ vidi vermes egredi per vmblicũ: ⁊ plures alij preſentes ſe id vidiſſe dixerũt. ℂ Potus eoꝝ ſit vinum rubeũ clarũ auſterum vel odoriferum: albuz limfatum cuz aqua graminis: aut endiuie: vel aqua decoctionis harũ: vel aqua dulcis cocta cũ aniſo: vel gramine: vel abſq; his. Quidam dent cõtinue maluaticũ bene limfatuz cum altera aquarum ⁊ nõ vitupero. ℂ Itẽ de mane ſumant vinuz maluaticũ: vel aromaticũ limfatũ cũ oleo violaceo: aut onfancino: ⁊ iuuamentũ magnũ reperio. Confert ⁊ nõ parum ſi in vino q̄ eis adminiſtratur cõtinue infuſus ſit panis aſſatus. Et ſi abhorreret vinũ dentur aque ſimpliciter iam dicte: vel alie facte ex herbis iam dictis vel dicendis. ℂ Item cum his aquis detur ſemen caulis frequẽter ⁊ eſt iuuatiuum valde. Cum enim prolixum foret oĩa ſic particulariter ſcribere: neceſſe eſt in re hac prudentia ⁊ congregatione vti. ℂ In alijs vero que debito regimini attinent ſit conueniens ordinatio ad confortandum digeſtionẽ ⁊ ad ipſius perfectionem: vt dictum eſt in precedenti capitulo.

ℂ Scđa res perficit p medicinas vermes interficientes: quarũ quedã ſũt cões oĩbus generib⁹: q̃dã ppe. Cõiuz q̃dã ſimplices: q̃dã cõpoſite: ⁊ ſimpliciũ: quedam calide q̃dã fride: ⁊ calidaꝝ ſimpliciũ: q̃dã ſũt pueniẽtes ad 3ᵐ. gradũ: q̃dã nõ peruenientes ad tertium graduz vtiles: niſi fuerit febris vł aṗa ſunt amari ⁊ acuti ſaporis ꝯriãtis ⁊ q̃litatis ⁊ ſapore illis q̄s magis diligũt ipſi: vt ſũt dulces ⁊ vnctuoſe quales ſunt infraſcripte.

Medicine ſimplices cões ṽmes interficientes. ℂ Apiũ vel ſemẽ ei⁹ bibitũ. Aq̃ lupinoꝝ. Aloes cũ melle vel abſq; ſumptũ vel bibitum. Betonica puluis ei⁹ bibitus. Calcãti. ʒ. i. cuz idromelle. Collog̃tida cũ melle adultis: pueris võ cũ ſucco abſinthij emplaſtrata. Diptanus puluis eius. Eruca cuz vino ſumpta. Eupatoriũ ſucc⁹ eius cũ nucleis pſicoꝝ vmblico emplaſtratus. Filix radix eius triduo potata cum aq̃ mellis. Fel oĩs gña ⁊ ſumpta ⁊ emplãta. Granata acetoſa. Lupinus decoctus ⁊ linitus ſupra vmblicũ: ⁊ ſuppoſitus cum mirra ⁊ melle ⁊ puluis eius cum melle bibitus. ℂ Item panis factus ex farina eius cũ aqua graminis ⁊ ſucco abſinthij ⁊ pauco aloes vmblico calidus emplatus vel ſupra ſtõm poſitus. Mirra cuz melle potata. Mẽtaſtꝝ potatũ cũ aceto. Nigella comeſta aut vẽtri applicata. Filr cocta in aceto ⁊ ligno pini emplata ſuper vmblico. Nux indica antiq̃ta ⁊ comeſta ſolõne eos educit. Os calcanei tauri cõbuſtũ ⁊ pulueriçatũ potatũ cũ aq̃ vł vino. Oppoponacũ cum ſucco abſinthij ⁊ pice corpi emplatũ vel cũ idromelle bibitus. Poma arancia comeſta. Pſiſtũ bibitũ. Perſici folia emplata ſupra vmblicũ ⁊ ſucc⁹ ei⁹ potatus cum ſtrictu eijcit eos. Perſicaria ſupra vmblicũ emplata. Rafanus cũ aceto ⁊ melle ſumptus. Ruta oleũ decoctõis ei⁹ bibitũ: ⁊ ſuccus ei⁹ cũ ace

to forti ⁊ pauco aloe ⁊ pane assato caso stõaco: ⁊ similiter vmblico posit⁹ ē singularis medicina. Rosmarin⁹ puluis radicis ei⁹ bibitus. Serapinū cū vino sumptū ⁊ est mirabile. Sinapis potat⁹ cū aq̄ graminis. dosis ē. ʒ.i. Squilla sup̄ se gestata. Stafisagria semē ei⁹ cū melle bibitū. Semē alexandrinū siue semētina cū melle: aut vino dulci sumpta. Taurus. ex felle vngat̄ vmblic⁹. Uernix cū aq̄ mellis potata. Urtica semē eius cū idromelle ⁊ sale potatū. Ysopus decoctio eius vel puluis eius cū melle bibit⁹: aut semē ei⁹ tritū cum brodio vel vino Hypoquistidos sumptū. Zedoaria bibita cū idromelle ⁊ sup̄ se gestata ⁊ in oēm modū administratiōis: q̄d q̄z de alijs semp̄ intelligere debes.

℄ Medicie fride. Acetū in hora somni ꝫ aliq̄ eius q̄ntitatē sūptū ⁊ rōne fortis penetratiōis cū alijs iūctū ꝯfert iuuamēto maximo. Jō q̄z vt potes cū alijs vt vnctiōib⁹ ⁊ emplis misce. Cortex radicis mori decoctio ei⁹. Decoctio arboris granati acetosi ⁊ muſi. Lac asine suppositū ⁊ similit̄ in magna quātitate potatū. Et si de eo hēri non pōt sumat̄ caprinū aut vaccinū. Rub⁹ decoctio ei⁹ bibita.

Compositarū medicinaꝝ vermes interficiētiū: q̄dā recipiunt̄ ad intra: q̄dā corpi extra applicant̄. Cōes q̄ per interiora assumuntur sunt suffumigia potiones ꝯfectiōes electuaria: pille pulueres clisteria suppositoria. ℄ Fiat suffumigiū ex mirra aloe ⁊ pulpa colloquintide: aut ex ligno mali granati: aut ex folijs cū ramis ꝑfici: aut ex alijs supra descriptis. Et indifferēter pōt fieri suffumigiū tā per supiora q̄z p inferiora: vt opi necessariū erit.

Potiones ad hoc valētes sunt syrupus absinthij: prassij: vel calamēti: in tp̄e caso aut existēte febre cū aq̄ portulace graminis: aut endiuie: aut siliginis: aut plātaginis: aut miscere ꝑm casuꝫ imminētē calā cū fridis vt dando pueris ab. ℥.ſ. vsq̄z ad. ℥.i. syrupi absinthij: aq̄ endiuie: aq̄ mēte. ań. p. ℥.i. syrupi ponēdo. ℥.ij. vel circa aque. Adultis vō in quātitate maiori: ⁊ sic de alijs. ℄ Itē vt dictū est det̄ singulo mane vinuꝫ maluaticū cum oleo violaceo: vt dictum est vel vin facino. ℄ Item. ℞. succi mente panis assi aceti fortissimi misce in modū salsamenti de quo dabis ante cibū: ⁊ ligabis in pulsib⁹ brachiorū: ad q̄d etiā iuuat eius odoratio. Cura antiquoꝝ efficax ⁊ experta. ℞. granoruꝫ piperis. 300. ⁊ duas radices rapistri: ⁊ duas radices antique fabe lupinee: ⁊ radices granati acetosi: tere ⁊ coque cum q̄nq̄z lib. vini donec tertia pars remaneat: de quo detur a. ʒ.ij. vsq̄z ad. ℥.ij.ſ.

Confectio ℞. ligni al. ʒ.i. ss. macis. ana. ʒ.ſ. cornu cerui vsti. ℈.ij. pulueris extremitatū mente: marubij: zedoarie. ań. ʒ.ij. ꝫuccari ru. li.i.ſ. Cō similr̄ ex alijs simplicib⁹ varie ꝯfectiones cōfici pñt: de q̄ accipiat puer a. ʒ.i. vsq̄z ad. ʒ.i.ſ. adulti vsq̄z ad. ʒ.ij. Ex his et pulueꝛib⁹ eliꝫ cōfici pōt. Elium optimū. ℞. sandonici. li.ſ. piretri panis assi in aceto extincti. ań. ℥.iij. cornu cerui vsti in aceto extincti. ℥.ij. semis canapis: cimini: cinamomi. ań. ℥.i. nigelle. ℥.ij. lupioꝝ vstoꝝ: salis ar. nasturcij. ań. ʒ.ſ. absinthij: abrotāi: origam: karui: baccaru lauri. ań. ℥.i. thimi. ss. ań. ℥.ij. cardamōi. ℥.i. fcis caulis. ℥.i. mellis q̄d sufficit det̄ mane ieiuno stō a. ʒ.i. vsq̄z ad. ʒ.ij vel. iij. ⁊ nō comedat vsq̄z ad duas horas. ℄ Ex his pulueꝛib⁹ fiant pille addito aloe: ita vt sit 3ª ps oīum. Silr̄ conferūt pille supra descripte: quare de his supsedeo. ℄ Puluis optimus. ℞. cornu cer. vsti donec albeat: cētauree: mēte: pulegij: sisimbrij: absinthij: sādōici lupioꝝ amaroꝝ. ań. ʒ.iij.ſ. vtat̄ de h̄ puluere ad q̄ntitatē medie nucis cū lacte aceto vino melle vl̄ quōlibet alr̄. ℄ Pro quo sciēdū q̄ ingeniari debemus ad dādū ea que dicta sunt egris. vno⁹. vel alio: dūmō ea recipiāt. tales eni modi sic facile scribi nō possent p̄p egroꝝ diuersos modos vsus ⁊ appetit⁹. ℄ Itē detur h̄ puluis. ℞. semētine. ʒ.ſ. cornu cerui vsti. boli. ar. ań. ℈.ſ. cū vino dulci: aut melle tēpe frido. caso vero cū aq̄ graminis ⁊ pauco ꝫuccari: ⁊ h̄ in adultis. pueris vō det̄ medietas totius q̄ntitatis. Infantibus vō ꝑm ꝓportionē: vt supra. ℄ Clistere cōe. ℞. aq̄ decoctionis origāi absinthij corticum granati. li.ſ. olei viol. ℥.ij.ſ. salis. ʒ.i.ſ. ⁊ augeat̄ ⁊ diminuat̄ q̄ntitas vt etas expetit. Et sit in tp̄e estiuo cortex dupla ad origanū ⁊ absinthiū. hiemali vero sit oīum ps eq̄lis. Cōiter tñ ⁊ bñ siunt clisteria ex lacte cū pauco ꝫuccari. Sꝫ maxime confert tale q̄ñ per horā añ p̄cessit inunctio stōi: aut emplastro vētris vt dicet̄. ℄ Pro quo notādum q̄ semp̄ in tali passiōe dulcia p̄ inferi⁹: amara vō per supiora admīstrari debēt. ℄ Fiāt suppositoria longa subtilia ex melle cū pauco sale confecta q̄ ponant̄ bis aut ter in die. ℄ Itē fiat inunctio siteris cū melle ⁊ felle vaccino precipue in pueris: ⁊ h̄ de compositis.

℄ Cōia que per exterius applicant̄ sunt vnctiōes emplr̄a epithimata embrocationes cataplasmata sacculi ⁊ balnea. ℄ Unctio m̄ q̄ grā dei mirabilē effectuꝫ inueni. ℞. succi mente. ℥.viij. cētauree minoris: sandonici lupinorū amaroꝝ. ań. ℥.i. gen: tiane: absinthij. ań. ℥.viij. aceti expressi de pane assato. libr. ij. ℥.viij. succi arancij. ℥.vij. cere q̄d sufficit. fiat vnguentū: de quo vngant̄ tpora: pulsus nares ⁊ stomac⁹. Cōiter tñ inungunt̄ hi⁹ loca ex tyriaca ⁊ bñ: ⁊ permaxime si febris nō est intensa ⁊ caliditas aeris non obsistat. Et non p̄termittat̄ inunctio totius dorsi ex oleo violaceo: ⁊ hoc ter in die. febri enim ⁊ vermibus opponitur. ℄ Oleuꝫ contra lumbricos Michaelis scoti. ℞. abrotani. ℥.ij. absinthij zinzi. corticum liceole. ań. ℥.i. sticados. ℥.iij. gētiane. ℥.ij. corticū radicis mori. ℥.ij. mali granati: ⁊ ꝑsici frassini. ań. ℥.ſ. radicū graminis. ℥.ij. polij. seuie. ań. ℥.ij. ligue auis. ℥.ſ. aloes. ℥.i. terantur oīa bñ ⁊ dimittāt̄ per. 8. dies in li. viij. olei cōis ⁊ aceti. lib. ij. viij. vero die bulliāt lento igne donec herbe recētes sint bñ cocte. postea dimittant̄ infrigidari aliquātulum ⁊ cola: ⁊ addatur aloes indicū: ⁊ bñ puluerizatum simul mixtis ⁊ reserua. Et de h̄ oleo iunge regioneꝫ cordis: ⁊ si tolerat da ei bibere. ʒ.j. cū vino albo. ℄ Emplm ℞. absinthij: ꝑsicarie vermicularis sandonici. ań. M.j.ſ succi mēte: succi prassij. ań. ℥.ij. olei absinthij: masticini: rosati. ań. ℥.iij. farine lupinoꝝ. lib. j. aq̄ decoctōis graminis q̄d sufficit: ⁊ cū pauco croci fiat emplm: ⁊ supponat̄ vētri vsq̄z ad os stomaci. Et sub emplo cōprehendas cathaplasma: cū cathaplasma nō sit aliud q̄z lene vel molle ēplastrū. ℄ Epithima cordiale. ℞. aq̄ buglosse: rosgraminis. ań. ℥.ij. terre sigillate: boli ar. corticū citri. ań. ʒ.ſ. coralloꝝ ru. ℈.ij. ossis de corde cerui. ℈.j. croci. camphore. ań. ℈.ſ. ℄ Embrocatio optima ⁊ mihi cōsueta. ℞. mēte: absinthij: rosaꝝ. ań. M.j. cētauree: diptami: gētiane. ań. ʒ.j. zedoarie. ʒ.ſ. aloes. ℈.j.ſ. terre sigillate. ʒ.ſ. boli ar. ʒ.j. bulliant in q̄nq̄z lib. vini albi aromatici: si nō adest vomitus. si vō adest sit vinū nigrum stipticū vsq̄z ad consumptionē q̄rte partis vini. Deinde accipiat̄ spōgie ⁊ infundat̄ in vino ⁊ expressa stomaco applicet̄: ⁊ reiteret̄ ter ad minus: postea vngat̄ stomacus vnguēto iaꝫ dicto: ⁊ fiat bis in die: añ prādiū: ⁊ añ cenā. ⁊ si aderit febris intēsa: aut si caliditas magna erit aeris: fiat ebullitio dictoꝝ in aq̄ cisterne ⁊ vino ꝑm ꝓportionē duplam aque ad vinū. ℄ Cathaplasma sit ⁊ sacculi ex simplicibus iam dictis componant̄: vt magis placebit. vnde q2 de his larga mentio fiet inferius: h̄ facile subsileo.

℄ Balneum. ℞. lupinos amaros: ⁊ paleas siliginis: ⁊ gramen: fac bulire in duabus quartis vel vna aceti

optimi: ⁊ irret patiẽs l eo ſcḋ pruis ſuppoſitorio ex mel
le: aut cliſteri ex lacte: vt dictum eſt. ⁊ omnes illa die exi-
bunt. ſi deus voluerit.

¶ Sȝ pbis ⁊ dicẽdis tres canões ſũt obſeruãdi. ¶ Pri
mus ꝙ in adminiſtratiõe mediciaꝝ vmes iterficiẽtiuȝ
ſtomac⁹ liniaᵗ reb⁹ ſtipticis: ⁊ ꝓprie in qb⁹ eſt vĩ⁹ vmiuȝ
interfectiua: ſic̃ ſumach: hypogiſtidos. Acatia. Luti ſi-
gillatũ: qḋ ⁊ cũ vino ad itra cũ eis dari p̃t: ne ab eaꝝ ma
litia ſtõus noceaᵗ. Scḋo cuȝ bibũᵗ hĩ⁹ medicine opȝ vt
ſtrigãᵗ nares vehemẽter: ne aliquid mali vaporis ad
caput ꝑueniat. ¶ Terti⁹ ꝙ cũ emplis ⁊ vnctioib⁹ ⁊c̃. q̃
ſtomaco applicanᵗ miſceri debẽt q̃ hñt ſtõm cõſortare:
⁊ rectificare appetitũ. Nam vt dictum eſt. in talib⁹ q̃ſi
ſemper appetitus proſternitur.

De medicinis ꝓpriis vermes iterficientib⁹.

¶ Sciẽdũ ꝙ in adminiſtratiõe
eaꝝ q̃tuor opȝ diligẽter attẽdere. pmo eaꝝ ſpẽȝ. 2° potẽ
tiã ⁊ vtutẽ. 3° tp̃s. q̃rto locũ ⁊ modũ. ¶ Spẽȝ vt ꝓpriis
ꝓpria vt dcm̃ ẽ: ⁊ diceᵗ: adminiſtrẽᵗ. ¶ Potẽtia vt iter
ficiẽdo cucurbitinos fortiorib⁹: lũbricos vo debilion-
bus: ꝑuos vo mĩ⁹ potẽtib⁹. ¶ Tempus vt miniſtres
iſta tp̃e vacuitatis: q2 tũc nihil ꝓhibet medicinas ad eos
ꝑuenire: ⁊ ipſi magis ſamentes ad eas magis trahunᵗ.
¶ Locũ vt interius approximanda approximes: nõ ap
proximanda deneges.

De medicinis ꝓpriis lũbricos iterficiẽtib⁹.

¶ Aq̃ ſalſa potata: aniſũ co
meſtũ vel potatũ. Aleũ i aceto coctũ vł crudũ comeſtũ.
Bolũ armenũ cũ vino ſũptũ: ſi nõ adeſt ſebris: ⁊ ſi adeſt
cũ vino multũ limphato. Calamẽtũ ſucc⁹ ei⁹ potat⁹ vel
cliſterizat⁹ cũ oleo violaceo: vel cõi cũ ſale ⁊ melle. Coſt⁹
amarus cũ melle ſũpt⁹: ⁊ ſuffumigiũ ex eo ſcũm. Dipta
m⁹ cũ melle: aut aq̃ potat⁹: vel comeſt⁹: vel aq̃ dcoctiõis
ei⁹. Endiuia amara comeſta. Fenicul⁹ ſemẽ ei⁹ bibitum.
Mirt⁹ cũ vino ſũpt⁹. Portulaca ſemẽ ei⁹ bibitũ: ⁊ ẽ mi-
rabile cũ multũ ſumiᵗ. Puleg ũ cõeſtũ: vel ſucc⁹ ei⁹ bibi
tus. Siligo aq̃ ei⁹ potata. Sãdonicũ cõeſtũ vt. d̃. Sterc⁹
muris bibitũ triduo. dexit dmocrit⁹ ꝙ nihil forti⁹ iuẽit
ad oĩa genera vmium: Tim⁹ potat⁹: Vermicularis ſuc-
cus ei⁹. Unicornu: ei⁹ raſura cuȝ vino. Aq̃ decoctionis
granatoꝝ: Abſinthiũ coctũ cũ lẽtib⁹ aut ſũptũ cũ mel-
le. Cordumeni aur. i. cũ vino: aut cũ melle ſũptũ. Cimi-
nũ aſſatũ cum aq̃ graminis: mulieres tñ cõiter accipiunt
eũ mixtũ cũ melle ⁊ pl̃ãtis pedũ apponũt: ſȝ meli⁹ ſi ſiue
ri ⁊ loca circũſtantia vngerenᵗ. Gramẽ in oẽm modum
adminiſtrationis. Origanũ ſuccus eius cũ melle pota-
tus. Praſſiũ ſucc⁹ ei⁹ cũ melle vel mulſa ſũpt⁹. Sumach
in aq̃ diſſolutũ eſt mirabile: ſi cũ eis eſt flux⁹. Siler mõ
tanũ cũ aq̃ ſũptũ. Saluia comeſta: vel quouis mõ ſum
pta. Terra ſigillata diſſoluta cũ vino eſt mirabilis. Ar-
nogloſſa: ſucc⁹ ei⁹ potatus vel puluis eius: ⁊ ꝓcipue ha-
bẽtib⁹ fluxũ vẽtris. Trifoliũ cũ aceto bibitũ. Caulis ſe
mẽ ei⁹ cũ aq̃ graminis: ⁊ eſt cõe ⁊ iuuatiuũ valde. Corian
drũ ſemẽ ei⁹ bibitũ trib⁹ dieb⁹ cũ rob. Cornu cerui vſtũ
donec albeat: ⁊ in aq̃ graminis extĩctũ ⁊ cũ vino potatũ.
Camepitheos cũ melle. Indicũ cũ aq̃ abſinthij ſũptuȝ.
Menta ſucc⁹ ei⁹ potat⁹ cũ melle: vel exteri⁹ ſtomaco ap-
plicat⁹. Oculus xp̃i: expert⁹ inuẽt⁹: vel potat⁹: vel empla
ſt⁹. Piretrũ cũ aq̃ potatũ. Sterc⁹ pecudis cũ oleo ⁊ mel-
le inunctũ. Dicũt q̃dã ꝙ ſi ex h̃ ſpina dorſi iũgaᵗ: mul
ta capita lũbricoꝝ ꝑ ſpinã dorſi egredi videnᵗ: qbus ab
ſciſis egrotãtes curanᵗ: qḋ vix a me crediᵗ: q̃uis ſe vi-
diſſe teſtenᵗ. Et nota ꝙ aque diſtillatiõis hoꝝ ſimplici-
um ſunt in h̃ caſu maxime cõuenientes. ideo ſtude.

¶ Medicine cõpoſite in duplici dĩa repiunᵗ. nã eaꝝ q̃-
daȝ per interi⁹ aſſumunᵗ: q̃dã ab extra cordi applicanᵗ.

Ea vo q̃ ꝑ interiora aſſumunᵗ ſunt ſuffumigia: potiões
ꝯfectiones: elia: pulueres: pillule: cliſteria: ſuppoſitoria.
¶ Suffumigiũȝ fiat vt dcm̃ eſt. pauloante de cõibus.
¶ Potio. ℞. ſir. praſſij. ℥. j. aq̃ abſinthij: aq̃ endiuie. ana.
℥. j. boli ar. terre ſigillate. añ. ʒ. ſ. Augeaᵗ diminuaturq̃
doſis vt op⁹ eſt: ꝙ in dicẽdis ⁊ dictis itelligi hȝ. ¶ Itẽ
℞. aq̃ diſtillatiõis portulace. ℥. ij. cornu cerui vſti. ʒ. j. deᵗ
mane ieiũo ſtomaco vel. ℞. ſucc⁹ portulace. ℥. ſ. ſumach
terre ſigilate. añ. ℈. i. ydromellis. ℥. ij. ſilr ieiune. Itẽ ſiru
pus acetoſus ſimplex: ſilr ꝯpoſit⁹ fact⁹ cũ aq̃ diſtillatio
nis graminis: ⁊ ſiliginis: vel alteri⁹ ſimplicis iam dicti:
vel pluriũ maxime ꝯuenit. Ut. ℞. talis ſirupi. ℥. i. aq̃ quã
magis diligis. ℥. ij. Silr ꝯfert ſirupus de mẽta. Sirup⁹
de endiuia amara. ¶ Aq̃ ad lũbricos optia q̃ poſt ⁊ an-
te cibũ idifferẽter dari pot. ℞. ſandonici: pulegij: polipo
dij: ſemis portulace: mente. añ. ʒ. j. coſti. ʒ. ſ. mellis lib. ſ.
aq̃ diſtillatiõis graminis vel decoctionis eius lib. q̃tu-
or. bulliant vſq̃ ad cõſumptionẽ medietatis aque: d q̃
adminiſtreᵗ medius ciat⁹ paru⁹. vel plus vel minus pro
vice: vt expoſtulat etas. ¶ Potio alia. ℞. ſebeſtẽ nume-
ro. x. ſeminis portulace. ℥. j. radicũ graminis. M. j. fiat
decoctio: ⁊ clarificeᵗ cũ. ℥. iiij. zuccari: ⁊ deᵗ cũ ſucco citro
nioꝝ: aut vino granatorum. ¶ Electuarium optimũ.
℞. ſandonici. ʒ. iij. centauree abſinthij: cornu cerui vſti.
añ. ʒ. iiij. piretri: lupinorum amarorum. añ. ʒ. ij. calamen
ti: pulegij: origani. ana. ʒ. j. nigelle: ſileris mõtani. ana. ʒ.
ſ. abrotani. ʒ. iij. gẽtiane: vtriuſq̃ ariſtologie. añ. ʒ. ij. mẽ
te: croci. ana. ʒ. j. ſ. mellis qḋ ſufficit de q̃ deᵗ mane: ⁊ ſe-
ro cũ aq̃ graminis ad quãtitatẽ groſſe auellane: ⁊ ſicut
h̃ ita multa electuaria ex iã dictis ſimplicib⁹ ꝯfici p̃nt: q̃
ſapientie practicãtis relinquo. ¶ Cõfectiões ex his pul
ueribus ſeu ſpẽbus cõfici p̃nt: vt induſtrioſus apoteca-
rius facere ſciet. Itẽ confectio ſupra deſcripta optima
⁊ mihi ꝯſueta: quare d his taceo. ¶ Puluis. ℞. ſeminũ
cauliũ: cornu cerui vſti. añ. ʒ. ſ. aloes. ℈. j. feniculi. ʒ. j. ex-
tremitatum mente: boli ar. añ. ʒ. ſ. ⁊ cuȝ lacte deᵗ. ʒ. j. aut
ſ. aut minus: ⁊ cõſilr ex alijs alios pulueres congrega.
¶ Pillule ⁊ alia ſolutiua in ſequenti particula deſcri-
bentur. ¶ Enemata ſciendũ primo ꝙ talia cliſteria non
debent adminiſtrari: vt paulo ante dictum eſt: niſi per
ſpaciũ hore vel medie poſt aſſumptionẽ rei interficiẽtis
vermes: aut eius applicationẽ. ſcḋo ꝙ talia ꝯfecta eẽ de
bent ex amaris dulcib⁹ admixtis: vt ſub dulcedine q̃ eſt
eis amica lateat venenũȝ: vt ham⁹ ſub eſca piſcis. 3° ꝙ vt
fiat diuerſio a ptib⁹ ſuꝑiorib⁹ licȝ imponere enemata ex
rebus dulcib⁹ ſolũ ꝯfecta: ⁊ eſt cõe: nõ ꝓcedẽte exhibitio
ne aut applicatõe alicui⁹ rei. ¶ Fiãt ſuppoſitoria ex mel
le. yerapigra: ⁊ pauco ſalgemme: vł ex alijs: vt libȝ: qḋq̃
de cliſterijs dcm̃ eſt: idẽ de ſuppoſitorijs intelligas.

¶ Ea vero q̃ per exteriora applicanᵗ ſunt vnctiones: em-
pla: cathaplaſmata: embroce: epithimata: ſaculi: balnea.
¶ Unctio mihi conſueta: ⁊ iuuatiua valde. ℞. ſucci mẽ
te. ℥. v. iij. centauree minoris ⁊c̃. ſupra deſcripta de com-
poſitis vermes interficientib⁹. ¶ Unguentũ aliud. ℞.
ligni aloes: croci. ana. ʒ. ij. farine lupinoꝝ. ℥. ſ. fellis tau-
ri. ℥. i. yerapi. ℥. ſ. olei amigdalarum amaraꝝ. ℥. i. terre ſi-
gillate: cornu cerui vſti. ſumach. añ. ʒ. i. cere qḋ ſufficit:
aceti fortiſſimi. ℥. ij. de quo vnganᵗ tempora pulſus na
res: ſtomacus vſq̃ ad vmbilicum. ¶ Aliud expertum.
℞. abrotani aſſati. ſeminis coriandri: ſeminis myrtillo-
rũ aſſatorum: cornu cerui vſti. añ. partes. ij. aloes epatici
partẽ. i. cere partẽ. ſ. miſceanᵗ cum oleo nardino: maſtici
no: roſino: de abſinthio: ⁊ myrtino. añ. q̃. tũ ſufficit: ⁊ ad
daᵗ parũ aceti. ¶ Unguẽtũ archimenidis cõfortãs ſto
machũ iterficiẽs ⁊ expellẽs lũbricos: ⁊ valȝ ad fluxũ. ℞.
abſinthij: mẽte ſicce: roſaꝝ cũ ſtiptib⁹: ſandonici: farine

lupinoꝝ.an̄.ʒ.i.panis aſſi iſuſi i aceto fortiſſimo.ʒ.ſ.fell
thauri.ʒ.ij.ſ.℈.ſ.aloes.ʒ.ſ.cornu cerui vſti.ʒ.ij.ſpice na
ſticis:galie muſcate gariofiloꝝ:calami aromatici:macis
nucis muſc.galāge:karui.an̄.ʒ.i.ſ.ypoquiſtidos:acatie ſu
mach:berberis:an̄.ʒ.ij.ſ.℈.ſ.cū oleo myrtino:ſucco mē
te:ꝛ cera ꝯfice.¶ Itē.℞.fermēti.ʒ.i.croci.ʒ.i.aceti exp̄ſ
ſi de pane aſſato q̄ꝫtū ſufficit ad icorporādū:de quo vn
gant tipora pulſus:ꝛ loc⁹ medi⁹ capitis vbi ē cōiſſura.
nā reprimit malos vapores aſcendentes ad caput q̄ ma
la accñā inducūt aliqñ: vt ſubet ꝯſilia.¶ Et ſcias ꝙ ex
reb⁹ ſimplicib⁹:iā dictis ſiūt olea p̄cioſa valde:ꝛ alia vt.
practicāti plus placebit.vñ notes vnū ꝙ ab aggregato
re habui.vidit vermē medij digiti cū q̄tuor pedib⁹ diui
ſim capitis ꝛ corticis:nec valuit tyriaca nec aloe:ſꝫ oleū
abſinthij in quo ſubmerſus fuit capite:ꝛ ipſꝫ p̄ſto iter fe
cit.¶ Empl̄ꝫ.℞.ſucci mēte:ſucci abſinthij.an̄.ʒ.i.myr
ti ſumach.an̄.ʒ.i.abrotāi praſſū: portula.an̄.M.i.aloes
.ʒ.i.ſ.maſticis.ʒ.ſ.pulpe collōqntide.ʒ.ſ.ſemis alexādri
ni.ʒ.ſ.fell thauri.ʒ.i.olei onfācini.ʒ.iij.olei amigdalarū
amararū.ʒ.ij.farie lupinoꝝ q̄ꝫtū ſufficit:cū pauco croci
fiat empl̄m.Et ſimilr ex alijs plurib⁹ ſimplicib⁹ pſſ cōfi
ciant empl̄a.¶ Cathaplaſma.℞.mētā viridē:ſilr abſin
thiū:abrotanū:gramē pulegij.an̄.p̄tē.i.fac bulire ꝛ p⁹
ebulitionē ea accipe ꝛ īfra duo iciſoria exprime:ꝛ ſic cali
da ꝛ expreſſa ſtōaco applices.Et ſcias ꝙ neqꝫ embroca:
neqꝫ cathaplaſma dꝫ pmitti infrigidari:ſꝫ renouet cali
da ꝯtinue.¶ Embroca ſupra mihi ꝯſueta ſit in oībus ti
bi memorie.Si tñ aliā cupis ex reb⁹ alijs tibi conficias.
¶ Epithima ſupereſt adeo vtile ꝛ cōe:vt eo ſolo nunc ꝛ
in ſequētibus contentus ero.Ex rebuſqꝫ in embroca po
ſitis ſacculū ꝯficias.¶ Sacculus ali⁹.℞.abſinthij:mē
te:origāi:perſicarie:roſarū.an̄.M.ſ.deide accipiat teſtu
la vel teſtus ignit⁹:ꝛ cū vino albo vel nigro:vt op⁹ ē ex
tinguat:ꝛ ſtatim ſuperponat dicte herbe:addito pulue
re aloes:ꝛ gariofilorū ꝛ ſic calefacte ꝛ in panno lineo in
uolute ſtomaco applicent:ꝛ ſic renouent bis vel ter.De
inde cū vnguento dicto ſtomacus vngat. Sed dr̄ia eſt
inter primū ꝛ hūc:qꝛ primus frigidus geſtari pōt.ſecū
dus vero minime.¶ Balneuꝫ ex rebus magis gratis ꝛ
habilioribus conficias. Naꝫ cū ad dictū loquar increpa
bile iudico ſic oīa ad particularia trahere.

De medicinis interficiētib⁹ aſcarides ſimpli cib⁹ vel ꝯpoſitis.

¶ Abrota
num:ſemē ei⁹ cū melle ſumptū.Ceru⁹ medulla ei⁹ circa
vmblicū emplaſtrata.Cameleon: albe radix cum vino
ſtipticio bibita:in quo decoctū ſit poliū mōtanū: ſilr ex
terius applicata.karui cum vino vel melle potat⁹. Lac
acetoſum cū ſemine apij bibitū:vel ſirupo acetoſo. Lu
pin⁹ decoct⁹ ꝛ linit⁹ ſupra vmblicū: ꝛ ſupposit⁹ cū myr
ra ꝛ melle. Iteꝫ puluis eius bibit⁹ cuꝫ melle. Raffanus
cū aceto ꝛ melle ſumpt⁹.Succus ei⁹ cū aceto forti ꝛ pau
co aloes ꝛ pane calido aſſato vmbilico appoſitus ē me⁹
ſingularis. Ariſtologia lōga itus ꝛ extra applicita. Cen
tauree:ſuccus ei⁹ potatus:vel puluis. Colloqntida cuꝫ
melle adulti:pueris vo cū ſucco abſinthij ſupra vmbli
cū emplaſtrata. Enula radix eius exiccata cū aqua gra
minis ſumpta:doſis eſt.ʒ.i.Succi radicis eius.ʒ.iij.cuꝫ
pauco mellis potate mirabilr ꝯferunt. Nux in quātita
te comeſta. Reubarbarū in omneꝫ modū ꝛc̄. Serapinū
cū melle ſumptū. Sinapis potat⁹ cū aqua gramis.do
ſis eſt.℈.i.Staphiſagria ſuccus eius cum melle. Abſin
thiuꝫ:ſirupus eius:ſilr cū marubio ꝛ puluere lupinoꝝ
vmblico emplaſtratū. Silr ſuccus eius cū puluere p̄ſi
carie:ꝛ nucleorū perſici:ꝛ centauree:cū folijs perſici em
plaſtratū. Silr radix ei⁹ cū aqua mellis potatus. Grana
tum radix eius cū vino bibit⁹. Gentiana cocta in vino
ſic ꝙ ad medietatē redat:ꝛ in potu exhibita. Perſici fo
lia emplaſtrata ſupra vmblicū:ꝛ ſuccus ei⁹ potatus cuꝫ
fluxu eijcit eos. Perſicaria ſilr cū ſucco abſinthij vmbli
co emplaſtrata. Portulaca ſuccus eius potatus vrtice⁹
ſemen eius cum ydromelle et ſale ſumptum. Zinziber
cum alijs mixtum.

¶ Compoſitarū medicinarum ꝛc̄.quedam per interius
quedam exterius adminiſtrantur: vt ſupra. Ea vero q̄
per interius dantur ſunt ſuffumigia:potiones:cōfectio
nes: electuaria:pulueres:pillule: cliſteria:ſuppoſitoria.
¶ Suffumigia ſunt que ſcripta ſunt ſupra:quibus addi
poteſt aliquod ex ſimplicibus iam dictis: vt ariſtolo
gia:ſerapinū:ſtaphiſagria ꝛc̄.vt magis placebit.¶ Po
tiones ſunt ſirupus de abſinthio : oximel ſquilliticum:
vt.℞.ſirupi de abſinthio:oximellis ſquilliticī ana.lib.
ſ.miſceatur cum hac decoctione. ℞.enule.ʒ.i.abrotani
calamenti:an̄.ʒ.ſ.buliant in aqua ſufficienti vſqꝫ ad cō
ſumptionem 3ᵉ partis.¶ Itē.℞.corticum radicuꝫ mo
ri:corticū radicū maloꝝ granatoꝝ:enule:an̄.ʒ.ij.zinzi.ca
lamēti ſinapis:ſemis apij:an̄.ʒ.ſ.bulīat ī aq̄ ſufficiēti vſ
qꝫ ad ꝯſumptionē duaꝝ partiū deide colet : ꝛ collature
addat partum aceti:ꝛ bibat de ipſa mane medius ciatus
paru⁹:ꝛ min⁹ vt ſ.¶ Itē.℞.medullas oſſiū ceraſoꝝ p
ſicoꝝ:ꝛ terre ꝛ cū aq̄ cal'a exp̄mas:ꝛ cola per peciā ꝛ cuꝫ
ſirupo violato da bibere. Alias potiōes ex alijs ſimpli
cibus ꝯficias.¶ Cōfectio.℞.cētauree.karui.an̄.ʒ.i.col
loquintide.ʒ.ſ.ſeminū portulace.ʒ.i.radicis granatorū:
myrti.an̄.ʒ.i.ſ. radicis enule exiccate.℈.ij.ſuc.lib.iiij. et
cū aq̄ endiuie fiat ꝯfectio.Ex ei⁹ pulueribꝫ electuarium
cōpōere poteris.¶ Puluis.℞.farine lupinoꝝ.ʒ.ij.ſup
domici.ʒ.iiij.fiat puluis cribrat⁹:ꝛ cū melle ꝯficiat:ꝛ de
tur.ʒ.ij.cū aq̄ vel vino māe:vel min⁹ vt ſupra.¶ De pil
lulis dicet in ſequēti pticula.¶ Enema.℞.cētauree mi
noris.M.i.corticū radicꝫ mori:lupinoꝝ enule.an̄.ʒ.ij.
praſſij.M.i.bulīat in aq̄ mō p̄dicto:ꝛ fiat enema mane
ꝛ ſero.ſilr ex lacte addito pauco centauree.¶ Suppoſi
toria cum his ꝛ melle cōficiantur.

¶ Ea vero que extrinſecus adminiſtrant:ſūt vnctiones:
emplaſtra:embroce:cathaplaſmata:epithima:ſacculi:bal
nea. ¶ Unctio.℞.abſinthij abrotani: mente.an̄.ʒ.v.col
loquintide centauree minoris : ſeminis vrtice agarici.
an̄.ʒ.ſ.aloes cabalini.ʒ.ij.aceti fortis expreſſi de pane aſ
ſato.ʒ.ſ.cere quod ſufficit.¶ Item aliud expertum.℞.
foliorum perſici granorum lupinorum: abſinthij. an̄.
M.ij.terantur fortiter ꝛ fiat puluis:cui addatur aloes
cabalini: colloquintide. an̄.ʒ.i.ſ. terre ſigillate.ʒ.ſ.aceti
fortiſſimi expreſſi de pane aſſo.ʒ.ij.ſ.cere q̄ꝫtum ſufficit
ꝛ fiat vnguentum:ꝛ vngatur venter inferior.¶ Ex eiſ
dem poteſt fieri empl̄m:vt.℞.foliorum perſici: granoꝝ
lupinorum:abſinthij.an̄.M.i.aloes cabalini colloquin
tide.an̄.ʒ.i.ſ.buliant in aqua ꝛ aceto.an̄. ꝛ ſuper vmbli
cum ꝛ renes cum faſia liga.ꝛ ſtatim educit viuos ꝛ mor
tuos probatum. Item centaurea decocta in oleo de per
ſicis ꝛ ſuper vmblicum emplaſtrata expertum.¶ Itē
emplaſtratur venter ex melle ſi ſine febre fuerit: ꝛ cum
lacte ſi fuerit febris.ꝛ poſt horaꝫ pulueriza deſuper aloē
cabalinum ꝛ puluerem colloquintide:ꝛ miraberis effe
ctum.¶ Aliud empl̄m.℞.farinam lupinorum : ꝛ git:
aloes parum ꝛ ſcamonee parum:ꝛ diſtempera cum ſuc
co abſinthij ꝛ abrotani: ꝛ felle tauri: ꝛ ſuperpone vētri.
¶ Itē fel bouinū cū radicib⁹ cucumeris agreſtis bñ tri
tis.vmblico ſuperpoſitū:occidit aſcarides ꝛ vētrē laxat
¶ Itē praſſiuꝫ:abſinthiū:centaurea:ꝛ lupinoꝝ farina in
aceto forti cocta ꝛ vmblico poſita ipſos necat. ¶ Itē
℞.abſinthiū:marubiū folia perſici: git:aloes aceti parꝫ
ꝛ cū farina lupinoꝝ fac empl̄m ꝛ ſuppone vētri. Cōſilr

de alijs alia fac empla. ¶ Et ſcias q remedia q̄ cōferūt lumbricis cōferūt ⁊ cucurbitinis ⁊ ecō. ſed alr ⁊ alr. vt ex dictis pꝫ. Sunt tñ qdā practicātes q pcedūt cū his q̄ dicta ſunt in cura lūbricoꝝ: ⁊ eo ordine: ſꝫ ſaluo ſemꝑ meliori iudicio nō parūper errant. ¶ Ex his fiat cathaplaſma vt ſupra. Silr de epithimate ſupſedeo vt ſupra. ¶ Embroca. ℞. panē aſſuꝫ i aceto forti bñ mollificatū ⁊ exprime ꝑ pecia: ⁊ cū liquore miſce, ſuccū abſinthij: ſiſimbrij ortēſis: ſucci folioꝝ pſici: pſicarie: cētauree: ariſtologie longe: ⁊ cū oleo modico ⁊ aceto ponant oīa i olla ad bulliendū: ⁊ facta ebullitiōe aſperge puluerē aloes caballini ⁊ collogntide. añ. ʒ. ij. fellis tauri. ʒ. i. pulueris lupinorū ʒ. i. ſ. ⁊ miſce ⁊ pecia īfuſa: aut ſpongiā ſic callidā ſuꝑ vmblico pone: ⁊ mirabeꝛis. Ex alijs alias ꝯfice. ¶ Sacculi balnea ſilr ex his fieri pñt: ⁊ q2 dat⁹ eſt ſupra modus cōponēdi ea: ne lōgus videar hic paucis me cōtētū volo.

De medicinis interficiētib⁹ paruos.

¶ Parui ēt interfici pñt eodē mō ⁊ ordine qb⁹ ſupra: ſꝫ q2 alia via meli⁹ citius faciliuſqꝫ curari pñt iudicio hos ordines ⁊ modos non pretermitti. Scias tñ q ea que dicta ſunt in cura cucurbitinoꝝ ꝯferunt iuuamēto manifeſto in cura hoꝝ paruoꝝ. vñ qdā ex ſolo ſuffumigio ex ſticados mario ꝑ inferius facto a paruis curatus eſt. vñ in hoc caſu ſuffumigia ꝑ inferius facta mirabilr cōferūt. ¶ Duo ſunt qbus pncipalr curantur: enemata. ſ. ⁊ ſuppoſitoria. ¶ Cliſtere paruos interficiēs. ℞. aq̄ ſalſe: ſucci folioꝝ pſici: decoctiōis radicū mori: corticū granatoꝝ. añ. ℥. i. aloes. ʒ. i. ſ. olei onfancini. ℥. i. ⁊ valꝫ ꝓprie qñ adeſt caliditas. ¶ Aliud. ℞. aq̄ ordei. lī. ſ. pulpe collogntide: aloes. añ. ʒ. i. olei. ℥. i. ſ. Itē ad h valet yera q̄libet cū aq̄ gramīs: ⁊ ſiliginis cliſterizata. Cōſimilr cōponas alia ex ſimplicib⁹ valētib⁹ ꝯ cucurbitinos. Itē cōferunt vt dictū eſt aq̄ ſalſe cliſterizate: ⁊ ſilr in qbus ponit nutrīx: ſꝫ tūc cuſtodiatur anus vt non ꝑueniat ad tenaſmonē cū ſuppoſitorijs facientibus ad hoc. ¶ Suppoſitoria ſint ex melle: yera galieni: aloes pulpa collogntide: ⁊ ex alijs iā dictis. Itē accipiat radix enule recētis: ⁊ de ea fiat ſuppoſitoriū: deinde aſpergat aloe ⁊ ſupponat. ¶ Itē fiat ſuppoſitoriū ex lardone recenti: aut ſalſo: ⁊ melius: ⁊ ſit longū ⁊ in extremitate ligetur fortiter filo lōgo ⁊ imponat: ⁊ cū ꝑ horaꝫ ſteterit trahe filū poſtqꝫ trahes ſuppoſitoriū vermibus plenū ſicqꝫ renouabis eū: ⁊ poſt horā fac vt dictū eſt. ⁊ curabit eger, indubie ſi deus voluerit. ¶ Itē ꝯfert inunctio loci cum oleo de pſicis: vel amigdalis amaris: aut lotio eius cū aq̄ ruthe: vel abſinthij: vel pſicarie. Itē inunctio ſteris cū felle vaccino extra ⁊ intus confert manifeſte. Et hoc vt operi pñtico pertinet.

ſuppoſitoriū ex lardone

A De cura per incantatiōes ⁊ breuia.

¶ Fit tñ cura vermiū apud nō paucos breuib⁹ ⁊ incātationib⁹: qbus hoꝝ tāta ineſt fiducia: vt oīa alia ⁊ experimēto: ⁊ rōne corroborata ſpernāt: aſſerētes qꝫ pbicos experiētijs ac ſcia graues pueroꝝ paſſionē qd q̄ minimū cognoſcere: ſꝫ hos iter vulgares cōnumero: ⁊ ſi qñ lr̄is ac dignitatib⁹ afflgāt: ſꝫ vt qñ cū his ludere poſſis h ſubſcribā breuia ⁊ incātationes vulgari opiniōe firmata. ¶ Breue cōe ✠ In noīe patris ✠ ⁊ filij ✠ ⁊ ſpiritus ſci ✠ Amē. ✠ Lubrica lubricaria q̄ es īfra corp⁹ ⁊ alaꝫ ſi es maſſa cito reuertaris i ꝓquā: ⁊ ſi nō es maſſa citius te deſtinas Amē. ✠ Job ✠ Job ✠ Job ✠ Libera dñe famulū tuū talē a vermib⁹: ⁊ a fauonib⁹: ⁊ ab oī īfirmitate Amē. ✠ xp̄s vincit ✠ xp̄s regnat ✠ xp̄s imperat ✠ Amē ✠ v ✠ v ✠ b ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ alibus ✠ corobant ✠ tion ✠ ſen ✠ otiopa ✠ fac ipm ſuſpēdi ad collū pueri ꝑ aliū virginē: ⁊ dicat interiꝫ q ſuſpendit puer tres pater noſter: ⁊ tres Aue maria ob reuerentiam dei: ⁊ glorioſe Marie: ⁊ ſancti Job. ¶ Aliud ſcribe in carta virgine ⁊ liga ad collū pueri ✠ Alibus ✠ corobātur ✠ tion ✠ ſon ✠ atiopa ✠ fiat vt ſupra. Incantationes.

¶ Abrobra ✠ arabeti ✠ forā ✠ brotonontū ✠ Scribe h verba in ligno aut vitro ⁊ ꝑmittas ea ſiccari: ⁊ cū ſicca ſunt ablue ea cū vino aut aqua: ⁊ da bibere patienti: ſemper dicendo Pater noſter ⁊ aue Maria ter cū ſigno crucis: et hoc tribus diebus de mane. ¶ Aliud ✠ Lūbrici ✠ colubri maledicti ✠ ſicut veniſtis ✠ cū vēto ✠ ita ✠ ite ✠ ad mare ✠ bibite ✠ aquas ſalſas ✠ ⁊ non ſtetis ✠ amplius ✠ in corpore ✠ talis ✠ Signat ſero anteqꝫ ſol tendat ad occaſum: ⁊ ſemꝑ fac crucem ſupra vmblicū pueri: ⁊ facias tribus ſero: ⁊ dicas ⁊ dicere facias omnibus qui ibi ſunt ter Pater noſter ⁊ ter Aue maria ad honorem dei ⁊ ſancte trinitatis ⁊ ſancti Job. ¶ Aliud ✠ Aputis ✠ Apuſtarijs ✠ odocis ✠ meioribus ✠ lucis ✠ ⁊ ſeris ✠ Dicas hec verba in aure pueri dextra anteqꝫ comedas: ⁊ ſcribas h verbū in vngula pedis dextri. Job: ⁊ dū ſcribis dicas h verba ✠ Verbū patris ✠ ⁊ fac. i. ✠ filius patris ✠ ⁊ facto ✠ redēptor mūdi miſerere nobis ✠ ⁊ fac. b. ✠ Et dixit mihi qui me docuit ſe habuiſſe ab illuſtri pncipe ſeniori duce Mediolani. ¶ Aliud ✠ In nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti Amen. ✠ Sicut Job vermes habuit: ⁊ ſi habuit mortui ſunt ꝑ miſericordiā dei. vñ qui vermes hñt ſic moriant: ⁊ in aqua efficiant in virtute dei: dicetur mane in aure pueri dextra ter. ⁊ fac perſonam tenentē patientē in brachijs dicere ter Pater noſter ⁊ Aue maria: ad honorē dei ſancte trinitatis ⁊ ſancti Job. ¶ Itē ſcribe ſuꝑ vngula pollicis pedis dextri ✠ Job ✠ in vētre ✠ vermes ✠ in fronte ✠ habuit ✠ In noīe patris ⁊ filij: oīa vt ſupra. ¶ Aliud cōe ⁊ pncipale. Accipe vnum bacile aut catinū plenū aqua: ⁊ vnā cazolā ferreā in qua ponātur carbones igniti: deinde ꝓijce in dcā cazola q̄titatē quā volueris plūbi: ⁊ fac continue ſufflare ne carbones extinguant: ⁊ tā diu q plūbū liq̄fiat: deīde pone bacile aut catinū ſupra caput pueri: ⁊ cazolā ſuꝑ bacile aut catinū: poſtea dicas ⁊ dicere facias oībus q ibi ſunt ter Pater noſter: ⁊ ter Aue maria ad honorē ſancte trinitatis ⁊ ſci Job. poſtea dicas ter īfraſcripta v̄ba: ſignādo ſemꝑ dcis reb cū cruce ✠ Increatus pr̄ ✠ Increat⁹ filius ✠ Increatus ſpūſſcūs ✠ Eternus pr̄ ✠ Eternus filius ✠ Eternus ſpiritusſcūs ✠ poſtea cū cazola fac ſignū crucis ſuꝑ aquā: ⁊ dicas ad honorē dei: ⁊ totius curie celeſtis ⁊ bti Job: ⁊ funde plūbū in aqua faciēdo crucē in aqua cū dicto plūbo: ⁊ h facias de mane cū ſūt ieiuni: ⁊ ſigna pueꝛ tribus vicibus: ⁊ liberabit ſi deus voluerit. Et h de incātatiōibus ⁊ breuibus ſufficiat: quoꝝ v̄ba venerari debemus ⁊ ſi nālibus nō cōſonēt ⁊c. Nota tñ q in his incantatiōibus nō paꝝ latet ꝑiculū anime ⁊ ideo ea relinque ⁊ eos derīde qui ea ſequuntur: ⁊ tanqꝫ ſortilegijs habeas: quos multum deſpicio.

De medicinis ſolutiōe vermes educentib⁹.

¶ Tertia res cōplet medicinis ventrē ſoluentibus: ipſoſqꝫ educentibus ad extra: quarū quedam ſimplices: quedam compoſite.

¶ Marie ſimplices vermes educētes ſunt. Abſinthiū: piſſe ex eo fcē. Aloes in oēꝫ modū adminiſtratiōis. Alcū vt ſupra. Attriplex: ſemē ei⁹ bibitū. Agaricū bibitū. Cētaurea vt ſupra. Collogntida. cartam⁹. Epithimū. vt. ō. Enula: ſucc⁹ ei⁹ vt ſupra mirabil. Fel tauri. Grana nil. vt ſupra. Naſturciū: nigella: vt ſupra. Oleū in q̄ntitate bibitū īterficit ⁊ educit eos. Oleū onfancinū educit cucurbitinos. Polipodiū. Semētina ſiue ſantolina vt ſupra adminiſtrata. Et breuiter oēs me⁹ laborioſe educētes a me ſunt l ſuo ō ꝯſolutiōe ſcripte. Inter q̄s. A. auctate autēqꝫ

SAN A... AMO...

lupinoꝝ.an̄.℥.i.panis aſſi īfuſi ī aceto fortiſſimo.℥.ſ.fell' thauri.ʒ.ij.ſ.℈.ſ.aloes.℥.ſ.cornu cerui vſti.ʒ.ij.ſpice maſticis:galie muſcate gariofiloꝝ:calami aromatici:macis nucis muſc.galāge:karui.an̄.ʒ.i.ſ.ypoqſtidos:acatie ſumach:berberis:an̄.ʒ.ij.ſ.℈.ſ.cū oleo myrtino:ſucco mēte:ꝛ cera ꝯfice.¶ Itē.℞.fermēti.℥.i.croci.ʒ.i.aceti expſſi de pane aſſato q̄ꝝtū ſufficit ad icorporādū:de quo vngant tpora pulſus:ꝛ locꝰ mediꝰ capitis vbi ē cōiſſura.nā reprimit malos vapores aſcendentes ad caput q̄ mala accña inducūt aliq̄n: vt ſubet ꝯſilia.¶ Et ſcias ꝙ ex rebꝰ ſimplicibꝰ:iā dictis fiūt olea p̄cioſa valde:ꝛ alia vt. practicāti plus placebit.vn̄ notes vnū ꝙ ab aggregatore habui.vidit vermē mediū digiti cū q̄tuor pedibꝰ diuiſum capitis ꝛ corticis:nec valuit tyriaca nec aloe:ꝫ oleū abſinthij in quo ſubmerſus fuit capite:ꝛ ip̄s p̄ſto lter ſecat.¶ Empl'z.℞.ſucci mēte:ſucci abſinthij.an̄.℥.i.myrti ſumach.an̄.ʒ.i.abrotāi praſſij: portula.an̄.M.i.aloes.ʒ.i.ſ.maſticis.ʒ.ſ.pulpe collōqntide.℥.ſ.ſemis alexādrini.ʒ.ſ.fell'thauri.ʒ.i.olei ōnſācini.℥.iij.olei amigdalarū amararū.℥.ij.farie lupinoꝝ q̄ꝝtū ſufficit:cū pauco croci fiat empl̄m.Et ꝯſilr ex alijs pluribꝰ ſimplicibꝰ p̄ſa cōficiant empla.¶ Cathaplaſma.℞.mētā viridē:ſilr abſinthiū:abrotanū:gramē pulegiū.an̄.ptē.i.fac bulire ꝛ pꝰ ebulitionē ea accipe ꝛ īfra duo icilſoria exprime:ꝛ ſic calida ꝛ expreſſa ſtōaco applices.Et ſcias ꝙ neqꝫ embroca:neqꝫ cathaplaſma dꝫ ꝑmitti infrigidari:ꝫ renouet calida ꝯtinue.¶ Embroca ſupra mihi ꝯſueta ſit in oibus tibi memorie.Si tn̄ aliā cupis ex rebꝰ alijs tibi conficias.¶ Epithima ſupereſt adeo vtile ꝛ cōe:vt eo ſolo nunc ꝛ in ſequētibus contentus ero.Ex rebuſqꝫ in embroca poſitis ſacculū ꝯficias.¶ Sacculus alꝰ.℞.abſinthij:mēte:origāi:perſicarie:roſarū.an̄.M.ſ.deide accipiat teſtula vel teſtus ignitꝰ:ꝛ cū vino albo vel nigro:vt opꝰ ē extinguat:ꝛ ſtatim ſuperponat dicte herbe:addito puluere aloes:ꝛ gariofilorū ꝛ ſic caleſacte ꝛ in panno lineo inuolute ſtomaco applicent:ꝛ ſic renouent bis vel ter.Deinde cū vnguento dicto ſtomacus vngat. Sed dr̄ia eſt inter primū ꝛ hūc:qꝛ primus frigidus geſtari pōt.ſecūdus vero minime.¶ Balneū ex rebus magis gratis ꝛ habilioribus conficias.Naꝫ cū ad dictū loquar increpabile iudico ſic oīa ad particularia trahere.

De medicinis

interficiētibꝰ aſcarides ſimplicibꝰ vel ꝯpoſitis.¶ Abrotanum:ſemē eiꝰ cū melle ſumptū.Ceruꝰ medulla eiꝰ circa vmblicū emplaſtrata.Cameleon: albe radix cum vino ſtipticio bibita:in quo decoctū ſit poliū mōtanū:ſilr exterius applicata.karui cum vino vel melle potatꝰ. Lac acetoſum cū ſemine apij bibitū:vel ſirupo acetoſo.Lupinꝰ decoctꝰ ꝛ linitꝰ ſupra vmblicū: ꝛ ſuppoſitꝰ cū myrra ꝛ melle.Itēꝫ puluis eius bibitꝰ cuꝫ melle. Raffanus cū aceto ꝛ melle ſumptꝰ.Succus eiꝰ cū aceto forti ꝛ pauco aloes ꝛ pane calido aſſato vmbilico appoſitus ē meᵒ ſingularis.Ariſtologia lōga itus ꝛ extra applicita.Centaurea:ſuccus eiꝰ potatus:vel puluis. Colloqntida cuꝫ melle adultꝭ:pueris vō cū ſucco abſinthij ſupra vmblicū emplaſtrata.Enula radix eius exiccata cū aqua graminis ſumpta:doſis eſt.ʒ.i.Succi radicis eius.ʒ.iij.cuꝫ pauco mellis potate mirabilr ꝯferunt.Nux in quātitate comeſta.Reubarbarū in omnez modū ꝛc̄.Serapinū cū melle ſumptū. Sinapis potatꝰ cū aqua graminis.doſis eſt.℈.i.Staphiſagria ſuccus eius cum melle.Abſinthiuꝫ:ſirupus eius:ſilr cū marubio ꝛ puluere lupinoꝝ vmblico emplaſtratū.Silr ſuccus eius cū puluere pſicarie:ꝛ nucleorū perſici:ꝛ centaureecū folijs perſici emplaſtratū.Filix radix eiꝰ cū aqua mellis potatus.Granatum radix eius cū vino bibitꝰ. Gentiana cocta in vino ſic ꝙ ad medietatē redeat:ꝛ in potu exhibita.Perſici folia emplaſtrata ſupra vmblicū:ꝛ ſuccus eiꝰ potatus cuꝫ fluxu eijcit eos.Perſicaria ſilr cū ſucco abſinthij vmblico emplaſtrata.Portulaca ſuccus eius potatus vꝫ:ica ſemen eius cum ydromelle et ſale ſumptum. Zinziber cum alijs mixtum.

¶ Compoſitarū medicinarum ꝛc̄.quedam per interius quedam exterius adminiſtramur: vt ſupra. Ea vero q̄ per interius dantur ſunt ſuffumigia:potiones:cōfectiones:electuaria:pulueres:pillule: cliſteria:ſuppoſitoria.

¶ Suffumigia ſunt que ſcripta ſunt ſupra:quibus addi poteſt aliquod ex ſimplicibus iam dictis: vt ariſtologia:ſerapinū:ſtaphiſagria ꝛc̄.vt magis placebit.¶ Potiones ſunt ſirupus de abſinthio : oximel ſquilliticum: vt.℞.ſirupi de abſinthio:oximellis ſquillitici ana.lib.ſ.miſceatur cum hac decoctione. ℞.enule.℥.i.abrotani calamenti:an̄.℥.ſ.bulian̄t in aqua ſufficienti vſqꝫ ad cōſumptionem ʒᵉ partis.¶ Itē.℞.corticum radicuꝫ mori:corticū radicū maloꝝ granatoꝝ:enule:an̄.℥.ij.zinzi.calamēti ſinapis:ſemis apij:an̄.℥.ſ.buliāt ī aq̄ ſufficiēti vſqꝫ ad ꝯſumptionē duaꝝ partiū:deide colet : ꝛ collature addat parum aceti:ꝛ bibat de ipſa mane medius ciatus paruꝰ:ꝛ minꝰ vt ō.¶ Itē.℞.medullas oſſiū ceraſoꝝ ꝑſicoꝝ:ꝛ terre ꝛ cū aq̄ calia exp̄mas:ꝛ cola per peciā ꝛ cuꝫ ſirupo violato da bibere.Alias potiōes ex alijs ſimplicibus ꝯficies.¶ Cōſectio.℞.cētauree.karui.an̄.ʒ.i.colloquintide.ʒ.ſ.ſeminū portulace.ʒ.i.radicis granatorū:myrti.an̄.ʒ.i.ſ. radicis enule exiccate.℈.ij.zuc.lib.iiij. et cū aq̄ endiuie fiat ꝯfectio.Ex eiꝰ pulueribꝰ electuarium cōpōere poteris.¶ Puluis.℞.farine lupinoꝝ.℥.ij.ſandonici.℥.iiij.fiat puluis cribratꝰ:ꝛ cū melle ꝯficiat : ꝛ detur.ʒ.ij.cū aq̄ vel vino māe:vel minꝰ vt ſupra.¶ De pillulis dicet in ſequēti ꝑticula.¶ Enema.℞.cētauree minoris.M.i.corticū radicꝭ mori:lupinoꝝ enule.an̄.℥.ij.praſſij.M.i.buliāt in aq̄ mō p̄dicto:ꝛ fiat enema mane ꝛ ſero.ſilr ex lacte addito pauco centauree.¶ Suppoſitoria cum his ꝛ melle cōficiantur.

¶ Ea vero que extrīnſecus adminiſtrant:ſūt vnctiones: emplaſtra:embroce:cathaplaſmata:epithima:ſacculi:balnea. ¶ Unctio.℞.abſinthij abrotani: mente.an̄.ʒ.v.colloquintide centauree minoris: ſeminis vrtice agarici. an̄.℥.ſ.aloes cabalini.℥.ij.aceti fortis expreſſi de pane aſſato.℥.ſ.cere quod ſufficit.¶ Item aliud expertum.℞. foliorum perſici granorum lupinorum: abſinthij. an̄. M.ij.terantur fortiter ꝛ fiat puluis:cui addatur aloes cabalini: colloquintide. an̄.ʒ.i.ſ. terre ſigillate.ʒ.ſ.aceti fortiſſimi expreſſi de pane aſſo.ʒ.ij.ſ.cere q̄ꝝtum ſufficit ꝛ fiat vnguentum:ꝛ vngatur venter inferior.¶ Ex eiſdem poteſt fieri empl̄m:vt.℞.foliorum perſici: granoꝝ lupinorum:abſinthij.an̄.M.i.aloes cabalini colloquintide.an̄.ʒ.i.ſ.buliant in aqua ꝛ aceto.an̄. ꝛ ſuper vmblicum ꝛ renes cum faſia liga.ꝛ ſtatim educit viuos ꝛ mortuos probatum.Item centaurea decocta in oleo de perſicis ꝛ ſuper vmblicum emplaſtrata expertum.¶ Itē emplaſtratur venter ex melle ſi ſine febre fuerit: ꝛ cum lacte ſi fuerit febris.ꝛ poſt horaꝫ pulueriza deſuper aloē cabalinum ꝛ puluerem colloquintide:ꝛ miraberis effectum.¶ Aliud empl̄m.℞.farinam lupinorum : ꝛ git: aloes parum ꝛ ſcamonee parum:ꝛ diſtempera cum ſucco abſinthij ꝛ abrotani: ꝛ felle tauri: ꝛ ſuperpone vētri.

¶ Itē fel bouinū cū radicibꝰ cucumeris agreſtis bn̄ tritis.vmblico ſuperpoſitū:occidit aſcarides ꝛ vētrē laxat

¶ Itē praſſiuꝫ:abſinthiū:centaurea:ꝛ lupinoꝝ farina in aceto forti cocta ꝛ vmblico poſita ipſos necat. ¶ Itē ℞.abſinthiū:marubiū folia perſici: git:aloes aceti paꝝ ꝛ cū farina lupinoꝝ fac empl̄m ꝛ ſuppone vētri.Cōſilr

de aliis alia fac emplꝫ. ℂ Et ſcias ꝙ remedia q̄ cōferūt lumbricis cōferūt ⁊ cucurbitinis ⁊ ecō. ſed aliꝰ ⁊ aliꝰ. vt ex dictis pꝫ. Sunt tñ qdā practicātes q̄ pcedūt cū his q̄ dicta ſunt ī cura lūbricoꝝ: ⁊ eo ordine: ſꝫ ſaluo ſemꝑ melioꝝ iudicio nō partiper errant. ℂ Ex his fiat cathaplaſma vt ſupra. Silr de epithīate ſupſedeo vt ſupra. ℂ Embroca. ℞. panē aſſuꝫ ī aceto forti bñ mollificatū ⁊ exprime ꝑ peciā: ⁊ cū liquore miſce ſucci abſinthij: ſiſimbrij ortēſis: ſucci folioꝝ pſici: pſicarie: cētauree: ariſtologie longe: ⁊ cū oleo modico ⁊ aceto ponanſ oīa ī olla ad bulliendū: ⁊ facta ebullitiōe aſperge puluerē aloes cabalini: ⁊ collogītide. añ. ʒ. ij. fellis tauri. ʒ. i. pulueris lupinoꝝ ʒ. i. ſ. ⁊ miſce ⁊ peciā infuſā: aut ſpongiā ſic callidā ſup vmblico pone: ⁊ miraberis. Ex aliis alias ꝯfice. ℂ Sacculi balnea ſilr ex his fieri pñt: ⁊ qꝛ varꝰ eſt ſupra modus cōponēdi ea: ne lōgus videar his paucis ꝯtētū volo.

De medicinis interficiētibꝰ paruos.

ℂ Paruí etiā interfici pñt eodē mō ⁊ ordine qbꝰ ſupra: ſꝫ qꝛ alia via melꝰ citius faciliuſqꝫ curari pñt iudicio hos ordines ⁊ modos non pretermitti. Scias tñ ꝙ ea que dicta ſunt in cura cucurbitinoꝝ ꝯferunt iuuamēto manifeſto in cura hoꝝ paruoꝝ. vñ qdā ex ſolo ſuffumigio ex ſticados mirio ꝑ inferius facto a paruis curatus eſt. vñ in hoc caſu ſuffumigia ꝑ inferius facta mirabilr cōferūt. ℂ Duo ſunt qbus ꝓncipalr curantur: enemata. ſ. ⁊ ſuppoſitoria. ℂ Cliſtere paruos interficiēs. ℞. aq̄ ſalſe: ſucci folioꝝ pſici: decoctiōis radicū mori: corticū granatoꝝ. añ. ℥. i. aloes. ʒ. i. ſ. olei onſancini. ℥. i. ⁊ valꝫ ꝓprie qñ adeſt caliditas. ℂ Aliud. ℞. aq̄ ordei. li. ſ. pulpe collogntide: aloes. añ. ʒ. i. olei. ℥. i. ſ. Itē ad h̄ valet yera q̄libet cū aq̄ graminis ⁊ filiginis cliſterizata. Cōſumilr cōponas alia ex ſimplicibꝰ valētibꝰ ꝯ cucurbitinos. Itē cōferunt vt dictuꝫ eſt aq̄ ſalſe cliſterizate: ⁊ ſilr in qbus ponif nitrū: ſꝫ tūc cuſtodiatur anus vt non ꝯueniat ad tenaſmonē cū ſuppoſitorijs facientibus ad hoc. ℂ Suppoſitoria ſunt ex melle: yera galieni: aloes: pulpa collogntide: ⁊ ex aliis iā dictis. Itē accipiaſ radix caule recētis: ⁊ de ea fiat ſuppoſitoriū: deinde aſpergaſ aloe ⁊ supponaſ. ℂ Itē fiat ſuppoſitoriū ex lardone recenti: aut ſalſo: ⁊ melius: ⁊ ſit longū ⁊ in extremitate ligetur fortiter filo lōgo ⁊ imponaſ: ⁊ cū ꝑ horaꝫ ſteterit trahe filū poſtq̄ trahes ſuppoſitoriū vermibus plenū ſicqꝫ renouabis eū: ⁊ poſt horā fac vt dictū eſt. ⁊ curabiſ eger indubie ſi deus voluerit. ℂ Itē ꝯfert inunctio loci cum oleo de pſicis: vel amigdalis amaris: aut lotio eius cū aq̄ ruthe: vel abſinthij: vel pſicarie. Itē inunctio ſitcris cū felle vaccino extra ⁊ intus confert manifeſte. Et hoc vt operi pꝛ̄ſẽti pertinet.

De cura per incantatiōes ⁊ breuia.

ℂ Fit tñ cura vermiū apud nō paucos breuibꝰ ⁊ incātationibꝰ: qbus hoꝝ tāta ineſt fiducia: vt oia alia ⁊ experimēto: ⁊ rōne corroborata ſpernāt: aſſerētesqꝫ pꝛobicos experiētijs ac ſcia graues pueroꝝ paſſionē qd q̄ minimū cognoſcere: ſꝫ hos iter vulgares cōnumero: ⁊ ſi qñ lrīs ac dignitatibꝰ affluāt: ſꝫ vt qñ cū his ludere poſſis h̄ ſubſcribā breuia ⁊ incātationes vulgari opiniōe firmata. ℂ Breue cōe ✠ In noie patris ✠ ⁊ filij ✠ ⁊ ſpiritus ſci ✠ Amē. ✠ Lubrica lubracaria q̄ es iſta corpꝰ ⁊ aiaꝫ ſi es maſſa cito reuertaris i aquā: ⁊ ſi nō es maſſa citius te deſtinas Amē. ✠ Job ✠ Job ✠ Job ✠ Libera dñe famulū tuū talē a vermibꝰ: ⁊ a ſeuonibꝰ: ⁊ ab oī īfirmitate Amē. ✠ xp̄s vincit ✠ xp̄s regnat ✠ xp̄s imperat ✠ Amē ✠ v ✠ v ✠ S ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ alibus ✠ corobant ✠ tion ✠ ſen ✠ otiopa ✠ fac ipm̄ ſuſpēdi ad collū pueri ꝑ aliū virginē: ⁊ dicat interiꝫ ꝙ ſuſpendit puer tres pater noſter: ⁊ tres Aue maria ob reuerentiam dei: ⁊ glorioſe Marie: ⁊ ſancti Job. ℂ Aliud ſcribe in carta virgine ⁊ liga ad collū pueri ✠ Alibus ✠ zorobāntur ✠ tion ✠ ſen ✠ atiopa ✠ fiat vt ſupra. Incantationes.

ℂ Abrobra ✠ arabrā ✠ forā ✠ brotoſtomū ✠ Scribe h̄ verba in ligno aut vitro ⁊ pmittas ea ſiccari: ⁊ cū ſicca ſunt ablue ea cuꝫ vino aut aqua: ⁊ da bibere patienti: ſemper dicendo Pater noſter ⁊ aue Maria ter cū ſigno crucis: et hoc tribus diebus de mane. ℂ Aliud ✠ Lūbrici ✠ colubri maledicti ✠ ſicut veniſtis ✠ cuꝫ vētoſitate ✠ ite ✠ ad mare ✠ bibite ✠ aquas ſalſas ✠ ⁊ non ſtetis ✠ amplius ✠ in corpore ✠ talis ✠ Signaſ ſero anteq̄ ſol tendat ad occaſum: ⁊ ſemꝑ fac crucem ſupra vmblicū pueri: ⁊ facias tribus ſero: ⁊ dicas ⁊ dicere facias omnibus qui ibi ſunt ter Pater noſter ⁊ ter Aue maria ad honorem dei ⁊ ſancte trinitatis: ⁊ ſancti Job. ℂ Aliud ✠ Aputis ✠ Apuſterijs ✠ delocis ✠ maioribus ✠ lucis ✠ ⁊ feris ✠ Dicas hec verba in aure pueri dextra anteq̄ comedas: ⁊ ſcribas h̄ verbū in vngula pedis dextri. Job: ⁊ dū ſcribis dicas h̄ verba ✠ Verbū patris ✠ ⁊ ſac. a ✠ filius patris ✠ ⁊ facto ✠ redēptor mūdi miſerere nobis ✠ ⁊ ſac. b ✠ Et dixit mihi qui me docuit ſe habuiſſe ab illuſtri ꝓncipe ſeniori duce Mediolani. ℂ Aliud ✠ In nomine patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti Amen. ✠ Sicut Job vermes habuit: ⁊ ſi habuit mortui ſunt ꝑ miſericordiā dei. vñ qui vermes hñt ſic moriantur: ⁊ in aqua efficianſ in virtute dei: dicatur mane in aure pueri dextra ter. ⁊ fac perſonam tenentē patienteꝫ in brachijs dicere ter Pater noſter ⁊ Aue maria: ad honorē dei ſancte trinitatis ⁊ ſancti Job. ℂ Itē ſcribe ſuꝑ vngula pollicis pedis dextri ✠ Job ✠ in vētre ✠ vermes ✠ in fronte ✠ habuit ✠ In noie patris ⁊ filij: oia vt ſupra. ℂ Aliud cōe ⁊ ꝓncipale. Accipe vnum bacile aut catinū plenū aqua: ⁊ vnā cazolā ferreā in qua ponātur carbones igniti: deinde ꝓijce in dcā cazola q̄titatē quā volueris plūbi: ⁊ fac continue ſufflare ne carbones extinguanſ: ⁊ tā diu ꝙ plūbū liq̄fiat: deīde pone bacile aut catinū ſupra caput pueri: ⁊ cazolā ſuꝑ bacile aut catinū: poſtea dicas ⁊ dicere facias oibus q ibi ſunt ter Pater noſter: ⁊ ter Aue maria ad honorē ſancte trinitatis ⁊ ſci Job. poſtea dicas ter iſta ſcripta vba: ſignādo ſemꝑ boīs res cū cruce ✠ Increatus pr̄ ✠ Increatꝰ filius ✠ Increatus ſpūſſcus ✠ Eternus pr̄ ✠ Eternus filius ✠ Eternus ſpiritusſcus ✠ poſtea cū cazola fac ſignū crucis ſuꝑ aquā: ⁊ dicas ad honorē dei: ⁊ totius curie celeſtis ⁊ bti Job: ⁊ funde plūbū in aqua faciēdo crucē in aqua cū dicto plūbo: ⁊ h̄ facias de mane cū ſis ieiunus ⁊ ſignꝰ pueꝝ tribus vicibus: ⁊ liberabiſ ſi deus voluerit. Et h̄ de incātatiōibus ⁊ breuibus ſufficiāt: quoꝝ vba venerari debemus ⁊ ſi nīlibus nō cōſonēt ⁊c. Nota tñ ꝙ in his incantatiōibus nō paꝝ latet piculū anime ⁊ iō ea relinque ⁊ eos delude qui ea ſequuntur: ⁊ tanq̄ ſortilegijs habeas: quos multum deſpicio.

De medicinis ſolutiōe vermes educentibꝰ.

ℂ Tertia res cōpleſ medicinis ventrē ſoluentibus: ipſoſqꝫ educentibus ad extra: quarū quedam ſimplices: quedam compoſite.

ℂ Marie ſimplices vermes educētes ſunt. Abſinthiū: piſſe ex eo ſcc. Aloes in oēꝫ modū adminiſtratiōis. Alcū vt ſupra. Attriplex: ſemē eiꝰ bibitū. Agaricū bibitū. Cētaurea vt ſupra. Collogntida. cartamꝰ. Epithimū. vt. ſ. Enule: ſuccꝰ eiꝰ vt ſupra mirabil. Fel tauri. Grana nil. vt ſupra. Naſturciū: nigella: vt ſupra. Oleū in q̄titate bibitū iterficit ⁊ educit eos. Oleū onſancinū educit cucurbitinos. Polipodiū. Semētina ſiue ſantolina vt ſupra adminiſtrata. Et breuiter oēs meꝰ laborioſe educētes a me ſuꝑ ī ſuo ꝯ ꝯſolatiōe ſcripte. Inter q̄s. A. auctōte auicē.

de preos mētionē fac̄. Sȝ oīb⁹ melior ē aloes: qm̄ morti ficādo ⁊ ſine nocumēto educ̄ eos. Et de his laborioſe ſoluētib⁹ nō cures: cū de hūdictis ad tui ꝓpoſitū hr̄e pote

B ris. ❡ Nōndū ꝙ lȝ lac ⁊ hi⁹ dulcia ⁊ vnctuoſa ſi educāt vermes: ſūt tn̄ cā diſpoſitiua vt educāt: q̄re eoꝝ imiſſio p cliſtere: aut inūctio ſiteris: aut ptū eī⁹ ē cā deſcēſus eorū ad locū expulſiōis. Cōſilr dōm de alijs amaris ſi educētib⁹: ſr ſtōm aut vētrē poſitis: q2 ſui amaritudie fugāt v̄mes ad expulſiōis loca. Lac ⁊ aliō dulcē i magna q̄titate ſūptū ē cā mortis eoꝝ ⁊ remiſſiōis accītiū maloꝝ.

❡ Medicine ꝯpoſite ſūt yera q̄lib3: ⁊ p̄cipue. H. ❡ Item ℞. ſcebe: abſinthij. an̄. ʒ. iiij. pīpe collognitide. ʒ. ij. ſal' idi: ſauic. i. fumaſ cū aq̄ mell'. ʒ. ʒ. vl' circa. Et q̄uis iſta ſunt multū vtilia: tn̄ q2 mltū horrida ſūt. nō curabis d eis cū alia hr̄e poteris ꝙ ⁊ de alijs ſup̄ poſitis hi⁹ intelligas: q̄ appoſui vt videar vigillaſſe vt debui. ❡ Itē ℞. cumini nitri: ſenugreci. an̄. aur. q. ❡ Itē nitri: pipis: cordumeni. an̄. ptes eq̄les. cī⁹ doſis ſit. a. ʒ. ʒ. vſq3 ad. ʒ. i. ❡ Itē cimini ſdi: maſtici: granoꝝ lauri. an̄. ꝯficianſ cū melle: ⁊ ſit doſis i mane coclear. ʒ. vl' circa: ⁊ tātūdē in ſero ⁊ q̄ſ3 addit emula. ❡ Itē pille de abſinthio vt dcm̄ ē. ❡ Itē. ℞. medulle caſſie fiſtule. ℥. ʒ. diſſoluaſ cū. ʒ. iiij. aq̄ decoctionis turbit in adultis: ⁊ colleſ ⁊ deſ an̄ die. Pueris vō. ʒ. ij. cū ℥. ij. aq̄ decoctiōis nucleoꝝ pſicoꝝ vel amigdalaꝝ amararū. ❡ Itē pille de reubarbaro. ❡ Itē. ℞. turbith. lupini: amari an̄. ʒ. iiij. ſicle. ʒ. i. ſal' nit. coſti amari calamēti: polij. an̄. ʒ. v. fac puluerē ⁊ pueris da cū idromelle. ʒ. ʒ. vel circa: ⁊ adultis pl's hec ad aſcarides: ⁊ lūbricos ſunt maxime ꝯferentia. Paruis vō magis enemata ⁊ ſuppoſitoria: ❡ Cliſtere cū aq̄ ⁊ ſale: aut cū aq̄ calia: ⁊ nitro: Et cliſtere ſortius ex centaurea: cartamo. yſopo: pulpa colloquinti de: ⁊ baurach. Et ex eis que colligunt eos in ano ē caro pinguis ſolida: vt lardo, vt ſupra. ❡ ℞. medulle caſſie ſi. ℥. ʒ. diſſoluaſ cū. ℥. iiij. decoctionis turbith addita. ʒ. ʒ. aloes: ⁊ cliſterizeſ. ❡ Itē. ℞. yerapi. ʒ. ij. pulpe colloquītide. ʒ. i. aq̄ decoctionis abſinthij. ℥. iiij. olei. ℥. i. ſalis parū ⁊ fiat enema. ⁊ h̄ de compoſitis. ❡ Quartā ⁊ vltimā rem cōplent diuerſe medicine ſm̄ diuerſitatem accītiū cōcomitantiū: ex qbus eſt febris: q̄re op3 tunc vt adminiſtres frā: vt ſemē portul. ac: granata ⁊c. ad intra. Ad extra vō vt vermicularis. Intus ⁊ ex vt acetum. ſilr coriandrū p̄paratū: atriplex ⁊ ſilia. ❡ Itē continue inungaſ ex oleo violaceo dorſa eoꝝ: ⁊ nō p̄termittaſ. Et nō adminiſtres calia vel frā niſi moderate: ⁊ h̄ in cibis ⁊ potibus vt exigit diſpoſitio. ❡ Et cū ex fluxu vētris debilitanſ: nec̄ē eſt vti his que velociter nutriūt cū fortitudine: vt aq̄ carnis: ⁊ alia q̄ ſūt boni chimi: ⁊ maxime in pueris. Itē cibenſ ante motū v̄miū: vt inueniēteo nutrimentū nō inferāt nocumētū corpori. Eſtq3 mor⁹ eoꝝ pl'm ſero ⁊ mane. ❡ Et ordineſ cibus eoꝝ vt ſit pauc⁹ ⁊ pmixtus aliqbus interficiētib⁹ ſtipticis cōfortātibus ex qbus ꝓprie eſt ſumach: mirtus: coriādrū ⁊ ſilia: Cōfortant. n. ſtōm ⁊ excitant appetitū. Et ſi timeſ ꝙ cadat confortabis ſtōm cū epithimatib⁹ ⁊ emplis in qbus eſt ſtipticitas ⁊ interfectio: ⁊ ductio ſuauis nō deficiēs virtute: ⁊ ꝓprie ſunt aloe: abſinthiū: ⁊ pille facte ex eis cū ſucco citonioꝝ vel mente ⁊c̄.

❡ De pronoſticis a vermibus ſumptis. Cap. v.

C Semper malū ſignū eſt qn̄ v̄mes in febrib⁹ apparēt: q2 ſignant leſionē ptis: ⁊ corruptionē m̄ae peccantis. Itē q2 ſunt ex toto gn̄e p̄ter nām: v̄mes aūt in febribus tripliciter appere pñt. in p̄ncipio. ſ. me⁹. aut fine. ❡ Vermes in p̄ncipio apparentes ſi viui ſunt: ſunt malū ſignū. ſignificāt. n. mām febris putrefactā ⁊ venenoſā: a q̄ fugiūt. Si mortui bonū: q2 ſignificāt ꝙ ſint ex mūdificatiōe. ❡ Vermes in me⁹. apparetes ſemp ſunt malū ſignū: ſiue viui ſiue mortui: febris enī cōcomitātis v̄mes ſp malū: q2 ꝯſumit nutrimētū vermibus. vñ mouenſ ad q̄rendū ipſum: ⁊ figunſ in inteſtinis: ⁊ affligūt hn̄tes eos valdē. Et iā rettulit mihi qdā ſe vidiſſe eos pſoraſſe ventrē vt ſupra. ſecūdo q2 augmētant putredinē: ex q̄ gn̄ānſ tertio q2 inflamanſ v̄mes ⁊ caleſiūt: ⁊ anguſtianſ: ⁊ ita magis mouenſ. vñ patiens magis moleſtaſ. ❡ Vermes in fine apparētes ſi viui ſūt bonū ſignū: q2 ſignificāt corporis mūdificationē ⁊ fortitudinē v̄tutis ad eā: ſi mortui malū: qm̄ ex malitia v̄ē eſſe m̄ae: ſilr eorū exitus cū egeſtiōe ſi viui ſunt bonū.

❡ Et pui qdē ſunt minus nociui: qm̄ ſunt a p̄ncipijs elōgati: ⁊ qm̄ apti ſunt: vt cū fece expellanſ: ſ3 ſi magni fiant ſunt oībus deteriores: qm̄ ex deteriori m̄a exiſtūt: iō in eoꝝ expulſiōe eſt feſtinādū. longi ſunt poſt ipſos minus nociui: q2 nō ſunt ex m̄a ita putrida ſicut cucurbitini. Cucurbitini igiſ alijs ſunt deteriores. Sigs vellet poſſet ꝓbabilr oſtendere lōgos cucurbitinis deteriores fore. vt cōparatiōe fcā inter nocumentū: qd̄ ſeqſ ex malitia putredis cucurbitinoꝝ: ⁊ qd̄ ſeqſ ex ꝓpinqtate longoꝝ ad p̄ncipalia: vt ꝙ plus3 noceāt ſua ꝓpinqtate: q̄ aſcarides ſua malitia m̄ae. Sicq3 ſuo mō de his q in ſtomaco cōcreanſ. Sed ſigna hoꝝ ſuppoſita cōſideres.

❡ Exitus v̄miū cū ſan⁹ p ſeceſſum malū: indicāt. n. nocumētū magnū in corpe ⁊ in inteſtinis. ❡ Exitus v̄miū cū vomitu ſignū malū: ſignificāt. n. ſtōm malis humoribus grauari. ❡ Cū videris puerū anhelare frequēter eiuſq3 anhelitum ſr3 ſenſeris ⁊ corpus eius tumefieri ſeqnti die morieſ. ❡ Si approximaueris digitū oculo eius: ⁊ oculū palpitādo nō claudat eſt ſignū mortis ꝓxime. Et h̄ pauca de ꝓnoſticis tibi ſufficiāt. Nā ſigna ꝓnoſtica q̄ mortē ex v̄mibus ꝯſequunſ: mortē ⁊ alias que ex alijs cāis ſit oſtēdūt. Ideoq3 ſi ad plenū te īformare vellē nimia ꝓlixitate: alienaq3 nr̄o ꝓpoſito imiſcuiſſe increparer: quā de re te obſecro his paucis ꝯtentus ſis.

❡ Et ſic feliciter tractat⁹ de v̄mib⁹ explicit. Deo grās.

❡ Canonice dñi Michaelis Sauonarole d̄ febrib⁹: pulſib⁹: vrinis: egeſtiōib⁹: balneis: ac vermib⁹ nouiſſime accurata diligētia recognite: cunctiſq3 erroribus expurgate: Impreſſeq3 ſūma diligētia venetijs per dominū3 Lucantonium de gionta florentinum Anno domini .1517. die. 26. Martij.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA V. EMANUELE